Butə donja proletarðarə, birləşegeð!

AJƄRƄM HANƄ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 150
2-EJJYL
1934 jıl

VKP(b)nıŋ Başqortostan Өlkə, Өfə qala komitetlarə, BYBK həm Başprofsovet organə

TAVTƟMƏN MTS-HƄ KOLXOZDARƄNDA MALSƄLƄQTƄŊ TOROŞO

həm unə yrsetev turahənda

VKP (b) BAŞQORTOSTAN ƟK QARARƄ

23 ejjyn — 34-jıl.

Politbylek , 17-sjəz qarardarə *həm VKP(b) Өlkə* komitetə kyrhətmələre nigeðendə, malsəlqtə yrsetev eşendə, mal başın ytterev, ylevðarðe kəmetev, havьmdı artttьrьv, kolxozdьn jəməqətlaşterelgən siktorьnda, şulaj uq kolxozsьnьn individeval qaramaqьndaqь maldьn sostafьn jaqşьrtьv jaqьna taban xəl itkes hьnьlьş buldьrqanьn əjtep ytergə.

Politbylek, firmalarda kolxozsь həm kolxozsь qatьn-qьddar arahьnda kin massovoj eş mitodьn qullanьp, firmalarda eşləvse daimi sostaftь nьqьtьv, kurьstar ytkərep, ulardьn kvalifikatsejahьn kytərevðe həm qatьn-qьddardь jetəkselek eşenə yrlətevðe buldьra aldь.

Oşonoŋ menən ber qatardan kyp kenə kolxozdarda jeteşhedlektər urьn alqan: məƀələn — ber talaj kolxozdarða ylevðen juqarь bulьvь, 42 pr-qa jeteve (Voroşilof isemendəge kolxozda), mal harajdarьnьŋ nasar bulьvь, tьvðrьv jorttarьnьŋ bulmavь, ьðdav torov urьndarьnьŋ qulajlaştьrьlmavь h.ə.

Xeðmətte ojoştorov, projьzvodstva zadanejalarьn tultьrьv, malsьlьq eşendə planlьlьq — kyp kenə firmalarða bətə kolxozdьn həm berense siratta təvge partcja ojoşmalarьnьŋ eşe bulьp əverelməgən.

Өlkə komitit, Өfə Rajzohьnьŋ təbəktə malsьlьqtь yrsetev eşenə jomoşaq iqtibar itkənen əjtep ytə.

VKP(b)-nьŋ Başqortostan ølkə komititь, Tavtəman MTS-hь kolxozdarьnьŋ berense sirattaqь autostarь jaqşı toqolmo maldar yrsetev həm MTS təbəgen bistuz hьjarь həm anglejə susqa toqolmo rassadnigenə ajlanderev ikənen itkə alьp. Tavtəman MTS-hь politbylegenə 34-jılda hər ber kolxozda malsьlьq firmahь ojoştorovdь təqdim itə.

t. Rajonnarkomqa, janь firma ojoştorovsь kolxozdardь kreditlav forma həm sistimahь turahьndaqь məs'ələne eşlərgə təqdim itergə.

Başnarkomzim həm Başqortostan qilmi tikşerenev institutьna, Tavtəman MTS-hь prolьktь nigeðendə məgədlə ere malqa həm susqalarqa posportizatsejə ytkarergə, berense siratta Tavtəman MTS-hь *kolxozdarьn*da ytkərevðe təqdim itergə.

2. VKP(b) nьŋ Өfə təbək komititьna, hər ber kolxozsьqa xeðmətte ojoştorov prinsepьn, xeðmət xaqь tylav sistimahьn həm malsьlьq produksejahьnьŋ sьjfatь əsən *javaplь ikənen* belderev itəbe menən malsьlьq firmalarьnða xeðmətte ojoştorov məs'ələlərən taqь ber tapqьr eşlərgə təqdim itergə.

3. Өfə Rajzohьn. Tavtəman MTS-hь kolxozdarьnьŋ 34-jьl *səsev əjlaneşen, hər ber kolxoz*dьn ikonomik xəlenə həm malsьlьqtь yrsetev pirispiktiftarьn tikşerep, ylən səsevðe arttьrьvqa, qajtanan qarap sьqьrqa məzbyr itergə.

4. Өfə Rajzohьn, toroqtorov kampanejəhьna jardam itep, kətəvlektər bylep, kolxozsьlardьn maldarьn kyləmle həm dьmlь adьqtar menən ta'min itep, kolxozsь həm janqьdaqtardьn individeval fajdalьnьvьnda bulqan maldarðь in jaqşь xeðmətlənderev turahьndaqь VKP(b) Өlkə komititьnьŋ qararьn ytərgə məzbyr itergə. MTS politbylegenen, kolxozsьlardьn malь əsən silos adьqtarь əderləvðe ojoştorov turahьndaqь saralarьn mьvafiq tabьrqa. Başnarkomzimqa, bьl təzribəne başqa kolxozdarqa la jəjelderevðe təqdim itergə.

5. Başnarkomzimdь, ber kən vaqьt esendə, hьjьr, harьq həm susqa torlaqtarьnьŋ, malsьlьqtьn janь tixnikahьna javap birerlek bulhьn əsən (tьvðrьv jorttarь. *tiðək* haqlavqьs h. ə.), bətə *standart* jorttarðьn tədeləş tiptarьn qarap sьqьrqa məzbyr itergə.

6. Tavtəman MTS-hьnьŋ rajon malsьlьq eşendə dur ydil avьrlьq alьvьn ikə alьp, 35-jılda Başqortostan Qilmi tikşerenev institutьnьŋ filejalьna əjlənderev əsən Başqortostan avьl xuzalьqь tikşerenev institutьnьŋ malsьlьq terək punktьn ojoştorov kərəklegen dərətlərgə, Başnarkomzimqa — punkt turahьnda polozineja eşlərgə təqdim itergə.

7. Başnarkomzimqa 15-ejjyldən də hunqa qalmaj tovar malsьlьq firmalarь əsən zoovitminimum eşlərgə, ə, Xalq komissardar sovitьna təsdiq itergə məzbyr itergə.

8. VKP(b)-nьŋ Өfə təbək komititьna həm Tavtəman MTS-hь politbylegenə, firmalarda kommunis həm komsomoldardьn rolen kytərev, firmalarda partejə-*komsomol* grupparьnь ojoştorov, bətə firma həm brigadalar dь solqap alьp, sotsejalistik jarьş həm udarsьlьqtь jəjelderev nigeðendə, malsьlьq kadrdarь arahьnda partejə-massovoj eşten qujьlьşьn jaqşьrtьvdь təqdim itergə. Hər ber firmala projьzvodstva kənəşmahe institutь ojoştorop, bьl eş əsən javaplьlьqtь kolxoz partogьna jəkmətergə.

Bətə firmalarda həm avьldarda malsьlьq eşendə eşlavse iŋ jaqşь kolxozsь həm kolxozsь qatьn-qьddan zoostarostalar ojoştororqa həm ular menən vaqьtvaqьtsa instruktif kənəşmələr ytkərergə. Başnarkomzimqa, zootixstarostanьn eşe turahьnda instruksejə eşlərgə quşьrqa.

Tavtəman MTS-hь politbylegenə, jьjnav həm igen tapşьrьv bətəv menən malsьlьq bujьnsa *ikense* konfirinsejə saqьrьtqa məzbyr itergə.

VKP(b) Өlkə komititь sikritarь əsən — ƏSXƏDULLIN.

L.M.Karaxan iptəşte SSSRðьn Tərkəjəlage

ILSEHE ITEP BILDƏLƏV TURAHƄNDA

SSSR YBK QARARƄ

SSSR Vðək başqarma komititь qarar birə:

Lef Mixajlovic Karaxan iptəşte SSSR ðьn *Tərkəjəlage* tulь vəkələtle ilsehe itep bildələrgə.

SSSR Vðək başqarma komititь pridsidətele: **M. Kalinin**.

SSSR Vðək başqarma komititь sikritarь burьstarьn ytəvse: **A.Midvidef.**

Məskəv Krimel. 1934 jьl. 29 ejjyn.

Hyrəttə: ip. L. M. Karaxan.

RAJKOM SIKRITARÐARƄNA RIK PRIDSIDƏTEL DƏRENƏ ƏÐERLƏV KOMITITƄ VƏKILDƏRENƏ

Sklattarðь rimontlav, dizinfiksejə başlanmaqan *tejerlek. Kyp kenə punkttar dizinfiksejanь jomoşaq eremtəle ximiktar menən, sklat estəren, ajrovsa iðən həm iðən antarьn tadartmaj ytkarələr. Həðemtələ qortqostar* bətərəlməj, *sklat tirələrendəge syp-sardar tadartьlmaqan. Kolxoz, sofxoz kelattəre* nьqlь tikşerelep, *dizinfiksejə fahalmajdar. Urozaj* jьjnavqa *əðerlənevdə konkrit saralar kyrev* urьnьna həjlənevðər *menən ken uðqaralar.*

Bətə punkttarða tədəv, rimontlav *həm dizinfiksejə* ytkarev ølternən *şaxsi kyðətev* alьp *sarьvьqьððь talap itəsəð. Bətə tirmən, sklat həm kolxoz, sofxoz sklattarьnda rimont, totaş dizinfiksejə ytkərevgə rajondьn sarlьq aktiftarьn, selgestaren moslizavajt itergə. Izvizstlav saralarьn qullanьp, kelət, iðən antarьn, majðandarьn his kisekmətən syp-sardan tadartьrqa, şulaj uq ultan haqlavssьlarðь həm jek menderev kyperðaren rimontlavðь tikşerergə.*

Sklattarðь əðerləv sarьşь *turahьnda rajkom həm RIKtarðan sistimatik informatsejalarьn qujьqьð. Kyrelgən saralar turahьnda aşьqьs xəbər itegeð.*

SƄPNƏTƄF, BULAŞƄF, BIKTAŞƄF.

AŞLƄQ HUOŋƄVOŋA

JAPMALƄ, JAQŞƄ ƄRƏƄNDAR

Boraj. MTS xeðmətendəge „Jondoð" kolxozь besən həm urozaj jьjnav maşinalarьn remontlavðь tamamlanь.

Xəðer bьl kolxoz batьvða quna jatьp eşləv əsən tanor həm huqьv harajdarь tədəj başlanь. Urozaj jьjnav eşenə qatьn-qьddarðь 100 pr. tь menən jəlep itev əsən jəslə həm delplaşşadkalar ojoştoroldo.

Besən sabьv həm siloslav eştare qəlev itelməblek əkeren bara. Kolxoz his kisekmətən besən jьjnavðь qьddьrьrqa teje.

H. B.

◆◆

Məjəkə rajonь „Leninse" kolxozьnьŋ 4-3 nse brigadalarь 20 ejjyndə besən sabьrqa sьqtьlar, şul uq eşkə sьqьv kənəndə yk 2 maşinanьŋ vatьlьvь arqahьnda brigadalarða eş tuqtaldь. Bьl brigadalarða maşinalarðьn remonttan ytevðare sьjfat inspiktorðarь həm brigadirðar menən tikşerelməgəndər.

„Leninse" kolxozьnьŋ 2-nse aldьnqь komsomolis, Əxmiref brigadahь *yðenen* bətə eştəren dərəƀ qujьv arqahьnda, jaðqь səsevðə lə aldьnqь buldь həm səsevðen sьjfatь ta jaqşь. Kolxozdьn bətə brigadalarь arahьnda Əxmiref brigadahьnьŋ igene sьqьşqa la həm tadalьq jaqьnan da jaqşь.

2-nse brigadala irtə kylturalarðь utav 25 ejjyngə bəterelep, begen hunqь kylturalarðь utavðь tamamlaj. Utavðь tid həm jaqşь bətərev ‹ şenə qatьn-qьddarðь komsomolka Usmanьva ojoştordo.

Əxmiref brigadahь kədgə jamqьrðarðan qurьqmajьnsa ber ədlekhəd igen huqьv əsən qatmarlь molotilka qujьp, igen huqьrlьq japmalь ьrðьn tədergə totondo. Japmalь ьrðьn tədevgə kolxozdьn iŋ jaqşь udarniktarь, Usmanьl, Bikinin həm Bajturin komsomolistar eşləjðər. Bьl komsomolistar japmalь ьrðьndь sroqьnan elek tedep bətərevgə yðenen ektenə jəklemə aldьlar.

„Leninse" kolxozьnьŋ başqa brigadalarь 2-nse brigadanьŋ eş elgələren yððər nə kyserhendər.

Soltanьf M.

— ● —

QƄJƏRÐƄ SILOSQA FAJÐƏLANMAJÐAR

Byzdək (BaşRosta). Byzdək MTS-hь siloslavðь ədə. 42 kolxozdan əs kenə (Jaqьs", „Catra" „Tuqtar kyl") kolxozь siloslaj başlaqan. 20210 ga jerðən utalqan qьj ylən silosqa fajðalanьlmaqan.

MTS apparatь siloslav planьn da juqaltqan.

UROŽAJ JƄJNAVQA ƏÐÊRLEKTE TIKŞERƏBEÐ

MAŞINALARÐƄ TULƄ RIMONTLARQA ORLOQ TOTQOSTAR QUJƄRQA

BƏTƏ LABOGREJKƏLƏ—ORLOQ TOTQOSTAR

DƏVLƏKƏN (tilifon aujьnsa). Başqortostan' kolxozь bətə urozaj jьjnav maşinalarьn jaqşь sьjfat menən 20 ejjyngə remontlap bettə. Bətə labogrejkələrgə orloq totqostar qujьldь. Remontlanqan qoraldar sьjfat inspiktorь tarafьnan tikşerelep alьndьlar.

Lakin, kolxoz kestərðe derəƀ urьnlaştьrmav, brigadalar ara jarьştь jomoşartьv arqahьnda, nesəngə narь 28 ejjyndə genə teşep. 441 ga planьnьŋ 60 giktarьn qьna saptь. Siloslav da siktən tьş əkeren bara.

Oj. S.

KOMBAJƄNDAR HAMAN REMONTLANMAJÐAR

TALBAZƄ, 28 (Başrosta). Taş ƀь-kyl MTS hь urozaj jьjnavqa əðer tygel. 6 kombajьndьn barь 3 he genə remonttan ytkəndər, kombajьndьn berelenen karbiratorь juq. Kombajьndar zapas cəstər menən ta'min itelməgəndər. MTM la zapas cəstər jahav əsən instruminttar juq, ulardь buldьrьv jaqьn qaraqan keşe lə juq.

Kombajьndar remontlanьp bət maqən bulha la, mastirðar eşhed jerəjðər. Kombajnirðarðьn tixnik belemdəre tybən, şulaj bulьvqa qaramaƀtan tixnik uqьvðar ojoştorolmaqan. Kombajnirdjuzinko „min kombajьndan ber nəmələ belməjem" tip yðe yk əjtep tora. Kombajnirðar arahьnda sotsejalistik jarьş juq, ular hamanda ucaskalarqa bylenməgəndər. Bьl eştərðen bətəhelə MTS diriksejəhьnьŋ eşlekhedlek kyrhətevenən kitep sьqtьlar. MTS diriksejəhe bьl jeteşhedlektərðe tid bətərev sarahьn kyrhen.

KOMBAJNIRÐARÐƄŊ IKENSE SOJUZ KONKURSƄNA QUŞƄLDƄLAR

◆◆

ƳST-IKIN, 1 (Başrosta). Dьvan orloq solxozь kombajnirðarь Dəvləkən MTS kombajnirðarьnьŋ saqьrьvьn qabul ittelər həm bətə Sojuz konkursьna quşьldьlar.

Igen jьjnav maşinalarьna rimontlь 10 nsь ejjylgə, urozajdь qьƀqartьlqan srokta həm ber bərtək orloqto la juqaltmaj jьjnarqa mujьndamalar alьndь.

◆◆

Baqalь, 1 (Başrosta). 29 nsь ejjyndə Baqalь MTS kombajnirðarьnьŋ həm şturval'sьlarðьn dejem jьjьlьşьnda rimont barьşьna hədemtə jahap həm urozajdь jaqşь jьjnav əsən bətə Sojuz konkursьna quşьldьlar. Jarьş dogovorðarь tədeldə.

Kombajnirðarðьn ədlekhəd eşləvðərenə ireşev, hər smina hajьn hiqlьq rimontlь həm profilaktik qarap sьqьv ytkarev, jaqьvlьqtarqa ikonomejə jahav (ber giktarqa 14 kilogram normalьnan udqarmaƀqa,) 10 saqət eş kənendə 12-14 ga eşləp sьqarьv normahьn tultьrьv əsən kərəşev, politik həm tixnik belemde kytərev həm narьvqa eşkə sьqqansь ip. Stalindьn 17 nse parteja sjezьndaqь doklatьn ejranev mujьndamalar qabul iteidelər.

Kombajnir həm şturvalsьlar arahьnda ajьrьm jarьş dogovorðarь tədeldə. Politbylek, aldьnqь əsən bəlakəj qьðьl flak əderlane.

— ● —

AT AŞLƄQ SABƄVƉA KƏRƏKMƏJME NEJ?

MEJƏKƏ. „Qьðьl habansь" kolxozь jaðqь səsev planьn 48 kəngə hudьp, 95 pr. qa qьna ytəne. Kolxoz jetəkseləre, yð buldьqhьdlьqtarьn' „attar nasar buldь" tip, attarqa hьltanьlar. Attarðьn toroşon jaqşьrtьv sarahьn kyrmənelər.

Begen də attarðьn toroşo maq tarlьq tygel. 77 baş attьn 8 başь ylgən, 10 başь jegergə jaramaj. Qajhь ber kolxozsьlarðьn attarðь nasar qaravðarь həm jegev sbrujðarьnьŋ attarqa jaraqlaştьrьlmavðarь arqahьnda, attar ðьn mujьndarь bodolov davam itə.

Kolxoz pridsidətele Qjalejei „attarqa nasar qaravsьlar juq, tik jegev genə kyp" tej. At bodovsь qəjeplelər asьlьp. berehenə genə lə sara kyrelgəne juq.

„Toroqtorov eşenə lə iqtibar itelməj. 29 bejanen narь 7 başь qьna toroqtorolqan. Bьltьr ða iqtibarhьð qarav arqahьnda narь ber genə nejə qolonlaqan.

Kolxoz jьjnav kampanejəhьna la əðer tygel. Jьjnav aldьnan attarðь jal itterevgə qujьv sarahьn kyrmət.

IMAŞ.

ƄB HƏM JAQŞƄ SABƄRQJA

Nuriman (BaşRosta). MTS kolxozdarь 2180 ga besən sabьp, plandь 63 pr-qa ytəne. 1180 sintnir siloslaqan. „Bilgelər", „Bahav" kolxozdarь siloslav planьn arttьrьp ytənelər.

ƁEÐÐEŊ ƟLKƏLƏ

BESƏN Besən həm silos jeteşterev eştəre siktən tьş jomoşaq bara.Ejjynden bişense 5 kənlegenə tiklem narь 26 men 172 ga besən sabьlqan. Bьl plandьn nej narь 3,3 pr. tьn təşkil itə. Kolxozdar 26 men 83 ga (3,5 pr.), janqьðaqtar 89 ga saptьlar.

SILOS Bətəhe 28 men 18 tonna siloslandь. Bьl han plandьn 8 pr. tь qьna. Kolxozdar yð planьn 9,2 pr. qa qьna ytanelər. Besən sabьvðьn huðьlьvьn „...jamqьr bulьv" qa hьltajðar. Bьl rajondьn yð jebegəntektəren qaplav əsən genə kitlerelgən səbəp. Malsьlьq bazahь əsən bsьn kərəş başlanmaqan. Sənki, silos planь şundaj tybən handa torovь ubnь yðe yk derəðləj. Silos əsən iamqьrðar unajhьdlamaj bit.

MAL TOROQTOROV Toroqtorov planьn narь **Bajmaq** rajonь arttьrьp ytəne, Berjən, Jьlajьr, Mьraq, Qaraiðel rajondarь plandь eðələr. Ɵlkə kyləmendə 104 men 501 baş mal toroqtorolop, plan 74,5 pr. qa qьna ytəlde.

ƟFƟ-IŞEMBAJ Jul tyşəv 140 kilomitrqa huðьldь.Rilsə huðv 25 kilomitrqa jette. Kyprejanof, Partkom Mozajьl jetəkselegendəge 1 nse ucaska artta bara.

— ● —

SILOSTƄ TULTƄRƉƄQ

Mejəkə. (tligraf bujьnsa) Mejəkə MTS xeðmətendəge „Öjðerək" kolxozь 200 tonna siloslav planьn tultьrьp, siloslavðь davam itə. Kolxoz bətə brigadalarðь besən sabьvqa totonop, 70 ga saptь.

Asdullin

Xeðmət kənən JAƉMAJƉAR

Qьrmьƀqalь. (tilifon aşa) Qьrmьƀqalь rajonь „Qьðьl partizan" kolxozьnda iƀap eştəre nasar qujьlqan. Begəngə kəngə tiklem kolxozsьlarðьn quldarьnda xeðmət knəqələre juq. Kolxozsьlarðьn eşlap alqan xeðmət kəndəren kolxozdьn iƀapsehe Əpsələmьt yðe lagir jьjьlьşьna kitmətə elek jaðqь barmaqan həm unьŋ urьnьna qalqan Xalikьl ta jaðqь barmaj. Kolxozsьlar arahьnda udarnik menən jalqavðь ajьrьrqa ber genə əməldə juq, kolxozsьlar arahьnda xeðmət kənə əsən talaş bara. Xeðmət kəndərenen iƀəben jaqşьrtьvða kolxozdьn partejə ojoştorovsьhь. Isəncurina la, komso ojoştorovsьhь Juldaşьf ta ber sara la kyrmədər. Oşo səbəptər arqahьnda xeðmət dissiplinahь nьq jomoşanь.

Kolxozsь.

BELDEREV

1934 nse jьl 15 nse ejjyldə Өfe qalahьnda, V.L.K.SM dьn Başqortostan əlkə 5 nse plinumь saqьrьla

Kon tərtine:

1. Jəş maldarðь haqlav həm yrsetev turahьnda komsomoldьn kyrgən saralarь. (iptəş Axmirь doklatь.)
2. V.L.K.S.M yðək komititь IX plinumьnьŋ organizatsejon jaqtan qaştanan qorolov nujьnsa nьqarqan qararьnьŋ ytəleşe turahьndz-V.L.K.S.M. dьn Bəqalь rajon komititь sikritarь iptəş Timofejef doklatь həm komsomoldьn kolxozdaqь təvge ojoşmahь organizatorьnьŋ quşma doklatь.

Boraj MTS polit aylegenen komsomol nujьnsa jardamьnьŋ iptəş Mankejəva doklatь həm komsomoldьn kolxozdaqь təvge ojoşmahь organizatorьnьŋ quşma doklatь.

Plinomqa V.L.K.S.M dьn Başqortostan əlkə komititь plinomь aqzalarь həm kondiðattarь, V.L.K.S.M dьn rajon komititь sikritardarь, MTS sofxoz polit aylektərenen komsomol nujьnsa jardamьnьlarь kilrgə tejeştər

V.L.K.S.M DƄŊ B.Ɵ.K. SIKRITARƄ X. PROSVIRNIN.

BESƏN,SILOS QƄRQA HƄNLƄŞ TALAP ITƏ

Sapmajðar ða, siloslamajðar ða...

Mejəkə. MTS xeðmətendəge „Xlibarов" kolxozь oşo kəngə tiklem 5 urqьs maşina həm motolikalarь bətənləj remonttan ytkərelməgən. Kolxoz besən saevqa la əderlekhed təşəp, eştə səlqь, qul tьrmalarь jeteşməv faktttarь bar. Igendərde lə qьj ylandəre qaplaj, şulaj bulha la ulardь qьjdan tadartьv saralarь kyrməj. Kolxoz pridsidətele Salomka bətə eşte yð aqьşьna tapşьrьvь ərqahьnda oşo kəngə tiklem 1 tonna la siloslav zadanejahь ytəlməne.

Bьl kolxoz urozaj jьjnav maşinalarьn həm malsьlьqtьn adьq bazahь bulqan siloslav həm besən sabьvða tid arala hьnьlьş jaharqa teje.

Ibrahimь.

Meŋ urьnьna—100 tonna qьna

Avьrqazь. Taşlь kyl MTS xeðmətendəge 20 kolxoz 1 men 985 tonna mal adьqь siloslarqa tejeştər.

Silos planьn ytav əsən kərəş siktən tьş jomoşaq bara. Oşo kəndə narь 101 tonna qьna siloslanqan.

„Saxьjpol", „Ərşək" kolxozdarь silos jamdarь əderlej başlamaqandar. Ə, „Juldaş" həm „Qьdьl majaq" kolxozь pridsidətelðare „bəddə siloslavqa ylən da kolxozdьn 2-3-4 brigadalarь bigerək əkeren qudqalalar. Bьl brigadalarqa 5-nse brigada buksir iqlan ithə lə, qəməldə konkrit ber eştə kyrhətməne.

Ytker kyd.

Ojoşqanlьq həm timp juq

Qьjqь. Məsetle kolxozь besən sabьrqa 15 ejjyndə təşhə lə, eşkə ojoşqanlьq bulmavь səbaple besən sabьv haman hudьla. Siloslav narьşь la siktən tьş əkeren — oşo kəngə nej narь 151 tonna qьna siloslandь. Siloslavkyrmaj. Kolxoz pridsidətele Salomka bətə eşte yð aqьşьna tapşьrьvь ərqahьnda oşo kəngə tiklem 1 tonna la siloslav zadanejahь ytəlməne.

Bьl kolxoz urozaj jьjnav maşinalarьn həm malsьlьqtьn adьq bazahь bulqan siloslav həm besən sabьvða tid arala hьnьlьş jaharqa teje.

Ibrahimь.

NINƏ BAŞQALAR ƉA— ALTƄNSƄ BRIGADA KEVEK TYGEL?

Mejəkə. MTS xeðmətendəge „Qьðьl bajraq" kolxozьnьŋ 6 brigadahь, başqortostan kolxozsь udarniktarьnьŋ 2-sjəz qararьn əjranev nigeðendə besən həm unьş jьjnavqa əderlekte jəjelderde.

Bьl brigadanьŋ besən həm unьş jьjnavqa kərəkle maşina həm eş qoraldarь rimontlanьp bətkən. Sbrujðar ədər. 10 jəşşik arba, 16 forgon əderlənde. 200 dana hepertke, 40 dana qul tьrmahь, 26 qul salqьhь. 30 qapsьq həm ber turposa əderlənde.

Igende jamqьr kəndərendə lə ber tuqtavhьð huqьr əsən bujь 50 mitr, ine 12 mitrlь japmanь eştəlep bətərðe.

6-brigadanьŋ qartlarь la jьjnav kompanejahь unьşlь ytkərev əsən qatnaşalar. Məxəmətьl Ramadan babaj igen arbalarьn haqlavsь. Ul bьl eş menən genə siklənmaj Brigadaqa 27 qul tьrmahь, 10 janь forgon həm 6 jəşşik arba jahap birde. Ramadan babaj bьl jaqşь eşe əsən politbylek həm kolxoz idarahь tarafьnan 3 mitr promtovar menən byləklənde.

Bьl brigadanьŋ *jьjnav* eştarenə əderlek *təzribəne başqa* brigadalarða *bulmanь.*

Oj. ABDULLIN.

KOLXOZDAR BESƏNGƏ QASAN BAŞLARÐAR?

Byzdək (BaşRosta). Byzdək MTS-hь' kolxozdarь massovoj besən sabьvqa başlamaqandar. 42 kolxozdьn narь 2 he genə besən saba başlaqan. „Zarə". 53 ga, „Bajqal"-64 ga sapqan.

MTS kolxozdarьna nesən sabьv planь 1474 ga bulьp, 1-ejjyngə 8 pr. qa qьna ytəlgən.

Girmanejə xəkymət krizise aldьnda

Şturmoviktarðьn jetəkselərən quloqa alьv

BIRLIN, 1. Girmanejanьŋ hunqь vaqьtta bik qьrqьvlaşqan eskərge politik xəle bəgen qəðəttən tьş zitdi vaqiqalarqa kilterðe. Bəgen Gitlerðen bojoroqo bujьnsa bətə Girmanejəla millətse-sotsejalistar partejəhьnьŋ jetəkselərə həm şturmovoj otrəttar arahьnda qulqa alьvðar ytkərelde. Şturmovoj otrəttar ştabьnьŋ nacal'nigь, portfil'hьð minister Ərns Rim, Birlin şturmovoj otrəttarьnьŋ jetəksehe, Prusejə dəvlət sovitьnьŋ aqzahь Ərnst həm bytən dur jetəkselər qulqa alьnqandar. Elekke rəjxskanisilr Şləjxer yðen qulqa alqan vaqьtta qarşьlьq kyrhətkənlektən alьp yltərelgən.

Bəgen kendəð əs səqəttə bə tə sit il zurnalistarь propaganda ministerlegenə saqьrьldьlar, unda Giring Girmanejəlaqь vaqiqalar turahьnda həjlene. Ginails juq ine. Giring Girmanejə turahьndaqь fantastik xəbərðərðen taralьvьna qamasav itev maqsatь menən begenge vaqiqalar turahьnda birelgən informatsejalar əsən Girmanejə granitsalarьn jaƀrqa qujьlqanlьqtьn belderevðən başlanь. Giring zurnalistarqa tik xəqiqətte genə, bigerək tə yðenen əjtkən dəren gəzittərgə belderergə „iŋ qьrqьv rəveştə" təqdim itte. Giring yðenen həm Gitlirðen şturmovoj otrəttar menən bəjlaneş totqan. Bьnda ul şturmovoj otrəttarðьn bytən jetəkselərən şulaj uq Gitler qərqьv rəveştə kire qaraqan ber bşanьshьð keşene fajðalanqan. Rim menən Şləjxerðen arahьndaqь bьl he ləşevdər ber sit il dirzavahь menən həm ixtimal unьŋ xəkyməte menən də elemtə totovqa kilitergənlektən, millətse-sotsejalistar partejəhь şulaj uq xəkymət bьl eşkə qatьşьvðь dar. Ular xəðer bətəhe lə tərmələ həm oðaqlamaj sutqa birelesəktər. Aðaq Giring „Şturmovoj otrəttarðьn bodoqloq jahaqan jetəkselərenən qajhь berəvðəre yð yððəren ylterðelər, qajhь berəvðare qarşьlьq kyrhə tergə mataşqanlьqtan, qulqa alqan vaqьtta ylterelgənlektərən" eƀtəp əjtte. Giring, bətə ildə tulь tьnьslьq xəkəm hergənlegen" ber nisə tapqьr əjtte. Unьn hyðdərenən şulaj uq Gitlirðen Rim urьnьna şturmovoj otrəttar ştabь nacal'nigь itep Lytsidь bildələgənlege belende.

Birlin politsejəhь bojьvoj əðer lek xəlenə kilterelgən. Kyp kenə majðandarqa həm uramdarqa qoros şlym kejgən həm vintofkalь politsejə patryldarь qujьlqandar. Kyp kenə uramdarða jerəv tьjьlqan. Şturmoviktarðьn Birlin jetəkselegenen jorto politsejə tarafьnan qamap alьnqan. Gitlir şturmovoj otrəttarðьn janь bildələngan jetəksehe Lytsiqa birgən bojoroqonda şturmovoj otrəttarðь yðenə (Gitlirqa) kərəkle ‹qoralqa ajlanderev həm ular arahьnda „tьnlavssьlьq" həm **huqьr dissiplina ruxьn inderev** burьsьn quja.

GITLIR QATƄ SARALAR KYRƏ

Birlin, 1. Millətse-sotsejalistar partejəhьnьŋ matəuqat bylege tybəndəge belderevðe iqlan itte:

— „Kyp ajðar bujьna ajьrьm iliminttar şturmovoj otrəttar menən millətse-sotsejalistar partejəhь həm şturmovoj otrəttar menən dəvlət arahьnda qarşьlьqtar tьvðьrьrqa mataşp kildelər. Şturmovoj otrəttar ştabьnьŋ nacal'nigь Rim, Gitlirðen dur bşanьsь menən fajðalanha la, bьl kyreneştərgə qarşь sьqmanь qьna tygel, bəlki ulardь dərtlənderðe. Rimden alldəle nasar xolqo his məmkin bulmaqan xəlde tьvðьrdь" („Rimden nasar xolqo" tip əjtevdə unьŋ gomosiksual*izmь* kyð unьnda totola).

„Rim Gitlerðen rəxsətenən başqa,—tip əjtelə taqь la bьl belderevðə,—ginral Şləjxer menən bəjlaneş totqan. Bьnda ul şturmovoj otrəttarðьn bytən jetəkselərən şulaj uq Gitler qərqьv rəveştə kire qaraqan ber bşanьshьð keşene fajðalanqan. Rim menən Şləjxerðen arahьndaqь bьl he ləşevdər ber sit il dirzavahь menən həm ixtimal unьŋ xəkyməte menən də elemtə totovqa kilitergənlektən, millətse-sotsejalistar partejəhь şulaj uq xəkymət bьl eşkə qatьşьvðь kərəkle tapьlar. Bьl vaqiqalar şuqa kilterðelər, begen tənə ike səqəttə Gitler iŋ qəjeple bulqan keşelərðe qulqa alьv həm xeðmət urьndarьnan təşərəv əsən osqos menən Mynxin qalahana kitte.

Gitler bətə qarşьlьq kyrhətev bnlьlьştarьn nigeððən yk bəbv əsən ber nisə keşe menən bergə yðe Biszejəgə barðь. Bьl qəjeplelərðe qulqa alьv moral' nəktənən sikhəd qajqьlь kartinalarðь kyrhətte, şunlьqtan hər tərlə qьðqanьvqa urьn qalmanь. Şturmovoj otrəttarðьn bьl jetəkselərenen qajhь berəvðəre politik zagovor sojuzniktarьn bətərergə bojoroq birðe. Kendəð gə səqət 12 lə Gitler şturmovoj otrəttarðьn elekke jetəkselərenen Mynxin qalahьnda bulqan jьjьlьşьnda telmər həjlene, həm yðenen şturmovoj otrəttar menən nьq bəjlangənlegen ajrьv sa kyrhəlte. Lakin şul uq vaqьtta ul yðenen dissiplinahьð həm tьnlavhьð iliminttarðe, şulaj uq sotsejal jaqtan normal' bulmaqan iliminttarðь ajavhьð rəveş lə bətərəsəgen əjtte. Unan hun

Giniral Şləjxerðeŋ yltereleve

Birlin, 1. Şləjxerðen yltereleve ajqaqlь Girmanejanьŋ informatsejə ajurohь tyəandəge belderevðe iqlan itə:

—„Hunqь adnalar esendə elekke huqьş ministere giniral Şləjxerðen dəvlətkə qarşь dairalar həm sit dirzavalar menən dəvlət əsən qurqьnsьlь elemtə totqanlьqь belengəjne. Şunьn menən unьn hyð həm eş menən dəvlətkə qarşь xərəkət itkənlege itbat itelde. Bьl fakt unь qulqa alьvðь kərəkle jahanь. Jəşeren politsejə cinovniktarь Şləjxerðe qulqa alьrqa mataşqan vaqьtta, ul qoral menən qarşьlьq kyrhətte. Ike arala bulqan atьş vaqьtьnda Şləjxer həm unьn qatьnь ylərlek dərəzəla jaralandьlar".

Bьl belderevðe Girmanejə informatsejə ajurohь „Qulqa alqan vaqьtta Şləjxer atьp ylterelde" tigən zagaloika abtьnda birə.

Prizidint Gindinburg Papin jaqlь

Varşava. 1. „Kurjer varaşaiski" gəzitenen Birlin xəbərsehe—„ minen qulьmda bulqan məqlymәttər bujьnsa Papin tarafьnan ətelgən taraitarqa prizidint Gindinburg ta tulьhь menən quşьlqanlьqь kyrenə. Xəkymәttəge qarşьlьqtar şul tiklemgə narьp jette. əgər jaqьn arala qajhь ber əlkələrðə politik jynəleş yðgərtelməhə Gindinburg otstaikaqə sьqьv menən qurqьta. Xəkymәttəge qarşьlьqtər Papindьn yð partejəhьndaqь qart dutarьna qarşь Gitlerls tarafьnan qьrqьv kampanejə alьp narьlьvь menən bəjlaneştə, şul Papin menən propaganda ministere Gitlerls arahьnda bulqan qatь bəreleştən başlandь. Xəkymət krizise jaqьnlaşьp kilə. Diplomatik dairalar ða unьn turahьnda ajьqlan asьq həjlejðər.Diplomattar menən həjlaşkən vaqьtta xəkymətteŋ qajhь ber aqzalarь la bьnь jəşermejðər".

Birlindən xəbər ittevgə qariganda Papindьn ike jaqьn duƀь qulqa alьnqandar. Bьnьŋ səbəbe Birlində Papindьn hunqь telmərenen taralьvьnan qibarət bulьvьn ixtimal tip ujlajðar.

Girmanejə kompartejəhьnьŋ baƀma organdarь kybəjə

PARIJ, 1. „Jumanita" gəzite Girmanejə kompartejəhь tarafьnan sьqarьla toroqan jəşeren baƀma organdarðьŋ hanь kybəjgənlegen xəbər itə. „Rote fani" gəzitenən başqa kompartejə „Internatsejonalь", „Prissedinst" isemle tejoritik zurnaldarðь həm 23 rajon qəzilen rigylər təveştə sьqara. Şulaj uq aytən rivolytsejon ojoşmalar tarafьnan da kyp gəzittər sьqarьla.

Girmanejənьŋ jəşeren aginttarь tik jaƀmaj

LONDON. 1. „Najntis sencyri" zurnalь ataqlь zurnalistar Vakxim Slidten məqalәhen iqlan itə. Aftor Girmanejanan alьnqan jəşeren dokuminttarqa bьltanьp. Girmanejanьŋ jəşeren aginttarь hunqь 3 jьl esendə London həm Pariz timer juldarьnda mikrop taratьv təzribələren ytkərgənlektərən jadə. Bьl təzribələr huqьş vaqьtьnda tonnil'darða aqьvlь gazdar həm mikroptar nej tiklem tarala alьvьn belev ə

TOVAR ƏJLƏNEŞE PLANıN YTƏV, KYL'TURALı HATıV OJUŞTOROV—

POTRIPKOOPIRATSEJƏLARĐıN HUQıŞSAN B JRıSTARı

RAJMAQTAR KONKURSı

Konkursta berenselek esən kərəşergə

Kyptən tygel buılıp ytkən elkə konkursı komisejəhı ultırışındə, rajmagtarđa eş barışş turahında urındardđa jerep qajtqan vakildərđen doklattarı tınlandı. 20 nse ejjyngə, Başqortostanda 41 rajmag, 29 kyltmag asslqan.

Lakin, kyp kenə rajmagtar konkurs horavđarına eş sıjfatı jaqınnan tulı javap birə almajđar əle. Ajlıq rıəp eştəren 17 genə rajmag birđe. Qalqandarı ıbı eştə xərəkətheđ jatalar. Xuzalıq tovarđarınıın assortiminttarı tynən. (Qırmıbqalı, K-Usol, Arxangel h.b. larđa) Əlegə tiklem, rajsojuzdarđın rajmag dirikторđarı turahında xaraktiristika teđelmagən. Ularđın nerehe lə Başsojuz taralınan təsdiq itelmagən. Şulaj uq rajmagtar esən tejeşle jort bulmav (K-Usol), həm başqa şundaj jeteşhedlektər rajmagtar konkursı şarttarın bođalar, eş sıjlatın tynənəjtələr.

Rajmagtar konkursına betəhe 19 qına rajon qatnaşa. Xajbulla rajsojuzında tovar buılvqa qaramaştan bındaqı rabotniktar .ped igen səsev eşe menən jerenek" tip. 20 nse ejjyngə tiklem rajmag asmajđar.

Eşte jaqşı ojoştorop jebərevselər teđməhenə **Bere, Qırmıb-qalı** rajmagtarı inələr. Bere rajmaqı yđenen asılqan kenenən başlap, xəđerge kengə tiklem ber nisəmə men hum fajda itə aldı.

Unlap rajmag yđđərenen eştere menən Betə sojuz konkursına qatnaşa alalar. Rajsojuzdar həm janı asılqan rajmagtar tiđ arala juqarıla kyrhətelgən jeteşhedlektərđe beterev həm konkursta aldınqılıq alıv esən kerəşergə tejeştər. Rajon gəzittəre rajmagtarđın eştəren jaqşı ojoştorop, konkurstı jəjep jebərevđə nlqlı kerəş alıp barıra tejeştər.

A. C.

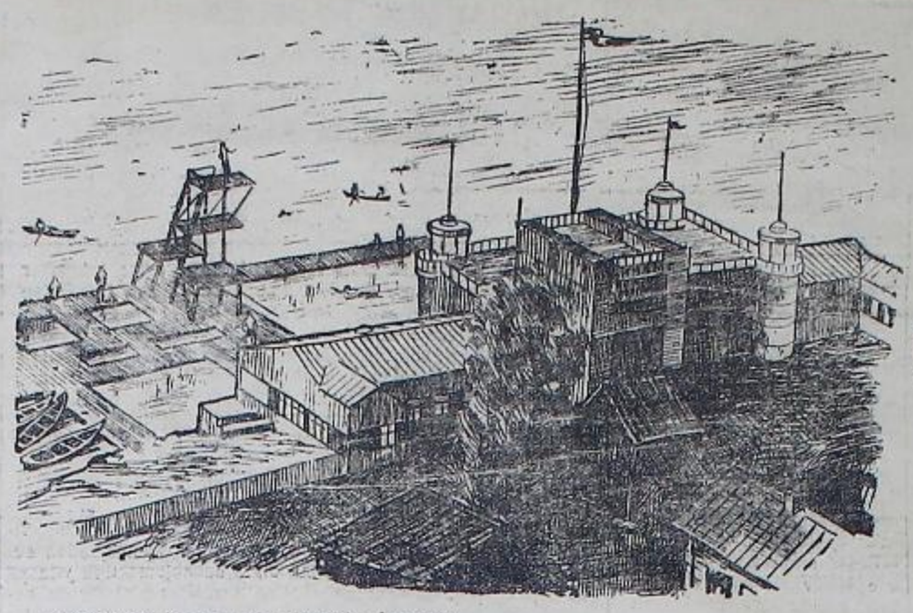

HURƏTTƏ: Dinamo hıv stansalıı kyreneşe.

BƏTƏ DONJA KOOPIRATSEJƏ KƏNƏN ĐUR ƏĐERLEK MENƏN QARŞıLARQIA

Başsojuz, 6 nsı ejjyldə ytkərelәsək betə donja koopiratsejə kenenə əđerlek eşe alıp bara. Bıl kende ytkərev esən Başsojuz prizidejumı es keşenən (Nazargulbf, Svistunbf həm Qotloquzin iptəştərđən) komisejə teđene. Komisejə 22 nse ejjyndə bıl kende ytkərevgə qarata bətə tybənge sistimaqa praktik kyrhətmələr jebərə. Lakin ələgə tiklem ber təbəktan đə əđerlek eşe barışşınan məqlymət kilqəne juq.

Bıl kendə-Başqortostandaqı patripkoopiratsejalar yđđərenen eşenə jomqaq jahap partejanın 17 nse sjızı qararı nigeđendə kul'turalı sovit savđahın dereb bojomqa aşarıv həm tovar əjləneşen kesəjtev esen kerəşte kin jəjergə. kiləsəktə praktik juldar hıđıp qaldırırqa tejeştər. Silpo, Rajsojuz esşeləre bıl kengə baqışlap betə eş tarmaqların, ajırıvsa maja tuplav, tovar əjlaneşe həm terle əđerlev plandarın vaqıtınan alđa ytəp sıqıv esen kerəşergə tejeştər.

Bıl unaj menən urındaqı koopiratli həm profsojuz ojoşmalarında paişiktar arahına teşerelgən kyrhətmələrđe kin đəvməldə ejranergə kərək. Başsojuz bıl kengə qarata 310 silpo raistəren əđerlev kursın (1-ejjyldən) asa. Potripkoopiratsejə ojoşmaları betə donja koopiratsejə kenenə əđerlekten barışş, eştəge unıştar həm jeteşhedlektər turahında təbək həm stina qəzittərendə jaqtırta barırqa, şul nigeđđə bıl kendə đur unıştar menən qarşılarqa tejeştər.

A.

Bəta rajsojuzı paj tuplavđı eđə

Əle qala rajsojuzı paj tuplav eşen jenəjətsel eđə. II nse kvartalqa 100 men hum plan birelep, 15 nse ejjyngə şunın barı 25 pr. tı qına ytəlđe. Novikof, Simski, Aliksandrof həm Nagajı silpoları plandı xurlıqlı ravestə eđđelər. Novikof silpohı plandın barı 4,3 pr. tın, Simski—4,4 pr. tın, Aliksandrof 5,8 pr. tın, Nagajbf 10 pr. tın qına ytənelər.

Silpo xeđmətkərđare, koopaktiitar maja esən kerəşəhe urındа eşte yđ aqışına tapşırıp xərəkəthed jattılar. Avıl sovittarı ıbı eştə opiratif jetəkselek itmajđər. Urındaqı parteja, profsojuz ojoşmaları ıvqa jəmaqətselek tekeren tuplamanılar. Rajsojuz taralınan da opiratif jetəkselek eşe hun dərəzələ nasar.

Təbəktəge 39 silponın tik ikene genə jaqşı eşlaj. Şularđan Cirkatski silpohı plandı 91,2 pr. qa, Balinski 85,2 pr. qa ytənelər. Bıl silpo xeđmətkərđare koopaktiitar ıbı esten memlegen anlap, bətə xeđmətsən jəmaqətselek tekeren tuplaj alqandər. Şunın esən ıbında eştər jaqşı bara. Əşte yđ aqışına tapşırıp plandı eđgən silpolarqa rajsojuz tid arala saralar kyrergə həm ularđın eştəren qərqa jaqşırtırqa tejeş.

Əvıl sovittarı profsojuz həm komsomol ojoşmaları paj tuplav eđeklegen beterev esən silpolarqa praktik jardam kyrhətergə tejeştər.

ƏMIREF GƏRƏJ.

Əle rajsojuz paj tuplavđı eđə

Əle qala rajsojuzı paj tuplav eşen jenəjətsel eđə. II nse kvartalqa 100 men hum plan birelep, 15 nse ejjyngə şunın barı 25 pr. tı qına ytəlđe. Novikof, Simski, Aliksandrof həm Nagajı silpoları plandı xurlıqlı ravestə eđđelər. Novikof silpohı plandın barı 4,3 pr. tın, Simski—4,4 pr. tın, Aliksandrof 5,8 pr. tın, Nagajbf 10 pr. tın qına ytənelər.

Silpo xeđmətkərđare, koopaktiitar maja esən kerəşəhe urındа eşte yđ aqışına tapşırıp plandı eđgən silpolarqa rajsojuz tid arala saralar kyrergə həm ularđın eştəren qərqa jaqşırtırqa tejeş.

Əvıl sovittarı profsojuz həm komsomol ojoşmaları paj tuplav eđeklegen beterev esən silpolarqa praktik jardam kyrhətergə tejeştər.

ƏMIREF GƏRƏJ.

BIŞBYLƏK, MEJƏKƏ, ƏFƏ RAJSOJUZNARı

IQEN HATıP ALıVđı JENƏJƏTSEL ƏĐƏLƏR

Başsojuz sistimı 34 jıılda tovarqa 660 men sintnir igen hatıp alırqa tejeş ine. Lakin 21 nse ejjyngə sistim bujınsa barı 29 pr. qına igen əđerlangən. Ikmək hatıp alıvđı Əbjəhi 64,4 pr., Arxangil 61,1 pr., Baltas 46,7 pr., Mənəvez 53,6 pr., Dıvan 51,6 pr. qa ytəp, başqalardan alda baralar. Mrəq planın barı 4 pr., Ucalı 4,9 pr., Sişmə 8 pr., Bilaqataj 8,4 pr., Toporin 10,2 pr., Saqmaqoş, 10,7 pr., K-Usol 11,1 pr. qa qına ytəp plandarın xurlıqlı rəveştə eđđelər. Kypselek təbəktərđə tulı memkinselektər buılvqa qaramaştan, təbək ojoşmalarının həm rajsojuzdarđın səsev kampanejəhı vaqıtında este siratqa qujıp. igen hatıp alıv eştəren betenlaj onotalar. Şul arqala igen hatıp alıv maj-ejjyn ajđarında betenlaj eđelə.

Ejjyn ajında K-Usol, Bişkyłək, Toporin təbəktəre ber kilo la ytəş sirmanelər. Əfə təbəge lə 3 sintnir. Bere təbəge 5 sintnir qına ytəş birđelər. Senki bıl rajsojuzdar partejanın igen hatıp alıv turahındaqı diriktiin betenlaj onotqandar. Rajsojuz, silpo eşşeləre bıl elkələ yđ burışların ytərgə yđđəren javaplı hanamajđər. Tik **Janavıl, Qarajđel** təbəktəre (ejjyn ajında) 276 nan 400 sintnirqa tiklem igen hatıp alıvđı.

A.

Qıjqı rajon magazinı nasar eşləj

Qıjqı rajsojuzı ergəhendəge təbək magazinı prikaşşiktarı partejə həm xəkymətten tovar əjlaneşen jaqşırtıv həm hatıv eşen kyltural itep ojoştorov turahındaqı diriktiitarına jenajətsel halqın qarajđar. Magazin kyp vaqıt jaıq tora. Şul arqa la xalq prikaşşiktarđın kileren ketep eş vaqıttarın ərəm italər. Magazin tađalıq esən betenlaj kerəşmaj. Umın ese jeranges raveştə bıssıraq. Tovarđar tərtip menən urınleştırılmıştır ergə tejeş.

Bında bətə ter tirtipheđlektər xuzalıqlıqtar tulıp jata.

Rajsojuz jetəksele je magazinđı bıl xurlıqtan tid qətqarırqa, unı kendeq horavına jaraqlı itep qujıvđa bətə saralardı kyergə tejeş.

„Qalam"

Rajsojuz jalpı teləgenə javap birə almaj

Mənəvez rajsojuzı kolxoz jalpınınq teləgenə qarata təbək magazindarına kərəkle tovarđardı vaqıtında kiltermaj. Tovarđı vaqıtıbđ kilterev arqalında xəđerge kendə 10menhum samahında qışqı pol'talar, byrektər kevek tovarđar hatılmaj jatalar.

Rajsojuz bıl tovarđardı aprildın 15-tərendə aldırqa'nı. Şunın ətəvenə 22-23 nse jıldarda sıqarılqan 1500 humlıq kitap həm 300 humlıq balalar ujınsıqtarı hatılmaj jata. Şunın menən bergə bında ber terlek nəməgə ike terle xaq qujıv kyreneştare lə bar. Mənəvez rajsojuzı silpolarđı finans jaqınnan nıqıtıv, tovar əjlaneşen tidlətev, kolxoz jalpınına kərəkle bulqan tovarđardı kilterev urınına bətenlaj bınqı kirehensə eşlaj, sávđa politikahın bođa.

Xəđer kolxoz, sofxoz, MTS jalpıhı esən kylturalı tovarđar bigerək tə terle muılıka, radejo, janı kitaptar həm başqalar kərək. Rajsojuz raise **Kazıjmi** tovarđın ytmave esən qajqırmaj, haman ikke mitod menən eşlaj bira. Rajsojuzđı jalpıcın teləgenə javap birerlek itep qujıv esən kerəşmaj.

QI. JANBIRƏN.

HURƏTTƏ: Dinamo hıv stansalıı kyreneşe.

KOOPIRATSEJƏ KƏNƏNDƏ---EŞKƏ JOMQIAQ JAHARQIA,

KILƏSƏKKƏ PLAN HıĐıP QALDıRıRQIA KƏRƏK

6 nsı ejjyldə bətə donja koopiratsejə kenə ytkərelə. Bıl unaj menən, Başqortostandaqı bətə savđa ojoşmaları yđđərenen jıllıq eştərenə jomqaq jaharqa, sovit savđahı elkəhendəge elgəşevđərđe kin qatlam eşşelər, kolxozslar həm xeđmətsən janqıđaqtar jalpıbına anlatırqa tejeştər.

Şul uq vaqıtta bıl kendə patripkoopiratsejə sistimdarındaqı jeteşhed jaqtar qırqa asılırqa, həm ularđın təp səəaptəre kyrnətelergə, aldaqı kengə praktik plan hıđıp qaldırılırqa tejeş.

Bətə donja koopiratsejə kenendə rajsojuz həm silpo raislərenen otcot doklattarın tınlaqanda, ularđın yü eştəren 17 nse sjız qararı nigeđendə qoperop-qormavđarına ajırıvsa əhamejət birergə, tovar əjlaneşe, sovit savđahın kin jəjev həm kylturalı hatıv eşen ojoştorovđa nisek kerəşevđəren barlarqa kərək.

Bının esən, bətə donja koopiratsejə kenen ytkərev komisejələre xəđerđən planı eşkə başlarqa həm sovit savđahı elkəhendəge elgəşevđərđe maxsus dejagrammalar, plakattar, lozungılar aşa kin jalpıqa kyrhətev eşen ojoştororqa tejeştər.

Sovit savđahın 17 nse sjız qararı nigeđendə kinəjtev esən tənqit—yđ ara lənçitte bətə kinlege menən kin jəjergə kərək. Bına şul vaqıtta qına bed patrip koopiratsejalarđın eşen jaqşırta alırıvđ həm ularđa jalpı esən kərək bulqan tovarđardı kyvəjtə alırıvđ.

B. I.

Baqalı rajsojuzı igen hatıp alıvđı onotqan

Xəkymət igen hatıp alıvđa potripkoopiratsejalarqa đur burıstar jəkmətə. Lakin Baqalı rajsojuzı bıl elkələ yđ burıssın, ytəv esən kerəşmaj. Ul begənge kengə nej barı 5 men 86 sintnir qına igen hatıp alıp. planın 16,8 pr. qa qına ytəne.

Hunqı kendə Qamaj, Bozor, Ike mati, Vrmət silpoları ber nəmə lə eşlmajđər. Rajsojuz opiratif jetəkselek itmaj. Şuqa la bında ikmək hatıp alıv eşe onotolqan.

XAMZIN.

—●—

BıĐAV KONTRAKLAV— YĐ AQıŞıNDA

MAQAR təbəge bıjıl hıjırtıbđ kolxozsterđe nəjətə jahav esən bıđavđar kontraktovajt iter gə tejeş. Lakin, bıl eş rajonda qəfev itelmətlek əkeren bara. Oşo kengə firmalardan 56 baş, kolxozslardan 1418 baş həm janqıđaqtardan 76 baş bıđav kontraktovajt itelergə tejeş. Bınq Başsovnarkom həm əlkə komitiiq berense ejjylgə 100 pr.tı menən ytəvđe lə bojevoj burıs itep qujđı.

Lakin bıl ytəlmane. Oşo jıldın 25 nse ejjyneną nej barı 295 baş bıđav kontraktovajt itelep. plan 18,5 pr. qa qına ytəlde. Rajondın 12 avıl sovitı bıđavđar kontraktovajt itev eşenə betenlaj başlamaqan. Kyp kenə urındaqı partia sovit ojoşmaları, bıl eşte yđ aqışına tapşırqandar. Tik bıl eşkə dur əhəmejət birgən Maqar sovitı 140 baş Janurıs sovitı 30 baş bıđav kontraktovajt itep plandı 100 pr. qa ytənelər.

X. Q.

—●—

DOMNA №1 PLANıN TAMAMLANı

Bilorit, 26 (BaşRosta). Magnitogorsklar mərəzəqətenə javap itep Bilorittaqı №1 domna udarniktarı ip. Stalinqa jebərelәsək raportqa qul qujıv xoşuqına ejə bulıv jarışın zavot esendə jajep jebərđelər, konkursta berenselekte alıv esən kerəş alıp baralar.

Ejjyn planın domna 20 ejjynja 118,6 pr-qa ytəne. 24 ejjyngə ul jarıı jıllıq programmanı arttırıp ytəne həm ilebeđgə 19304 tonna sujın birđe.

Biş aj davamında domna 2939 kubomitr aqas kymere ikonomejaqa qaldırđı. Jarışta berense rəndı Sıjzrankin tigən mastir sminahı aldı.

—●—

NIKALAJBF URıNıNAN ALıNDı

Başpromsovitın Əfelәge ərtildere zadanejaların ytəvđe april'daqı 90 pr. tan maj ajında 67 pr.qa teşerdelər. Ajırım ərtildərđən **„16—Oktəber"** ərtile yđ planın 31,5 pr. **„Konatşik"** ərtile 48 pr. qa qına ytəj aldılar.

Bının səbəbe asıq. „16—oktəber" ərtilenen diriktorı Nikalajbf opportunistarsa:

— Sıjrjo juq, plan dur, tip qaraj həm eşse massahının eşkə bulqan intuzejazının hynderə. Nikalajbf eştən alındı. Başqa ərtildər „16 nsı oktəber" ərtile hanaqtarın ejranergə este adəvse opportunistarđı projazvođstvonan qıvırqa tejeştər.

ƏMIREF

Əfe, „Okt. Nat."hı matnaqalıı.
Başqavlit vəkile № B—1213

Saxmat BYLEGE

II-HABAQ

(A. P. Zđanof ridaksejahında)

FIGURALAR

Hər ber ujnavsınıı qaramaqında 16 figura (bətəhe 32 figura) bula, ular tyəəndəgesə atalalar:

1	korol'	
1	firzə.	
2	ladja.	
2	slon.	
2	kən'(at.)	
8	pişkə	

Qajhı ber başlavsılar firzəne koroleva tip, ladjanı-tura jəkı puşka. slondı—olitstr tip janılıs atajđar. ulaj eşiəmətkə kərək. Ujın başlanır aldınan 11 guralar tyəəndəge dejaqrammala kyrhətelgənsə qujılalar:

Firzə urtalaqı yđe təbtle polegə qujıla, jəqnl aq firzə aq polegə, qara firzə qara polegə qujıla.

FIGURALARĐıN JƏRƏŞE

Hər ber figuranın yđenen ajırım jerev juldarı bar. Figuralar bış linejalər bujınsa jerejđer, tik at qına kyrşelәge figuralar aşa hikerep sıqa ala. Pişkələrđən başqa figulalar betə jynəleştərđə alqa la, artqa la jerejđər. Pişkələr tik alqa qına jerejđər.

Korol tura həm qıja juldar menən teləhə nindəj kyrşe polegə jerej ala. Dejagrammala korol jerej alqan polelar jondođ menən kyrhətelgəndər.

Ladja tura juldar menən jerej.

Slon qıja juldar menən jərej. Qara polela torqan slon aq polegə kysə həm, kirehensə, aq polela torqan slon qara polegə kysə almaj. Şuqa kyrə slondın nindəj polelərgə jerəgənlegen kyrhətergə teləgən vaqıtta, unı şul polelərđen təbe menən atajđar, məbelən: qaralarđın aq slonı, aqtarđın qara slonı.

Atlın jerəşe başqa figuralarđıqına qaraqanda qatmarlıraq, sənki berensenən, at hər vaqıt ber təblе polənan ikense təblе polegə jerej. jəqnl aq polenan qara polegə, qaranan aqqa jerəj. Ikensenən, ul kyrşe polegə jərməjensə, bəlki unın aşahındaqı polegə jerəj. Dejagrammala jondođđar menən attın jerəj ala torqan polelərе kyrhətelgən. Unda kyrhətelgənsə at ergəhendə torqan aq ladja la, qara pişkə fə attın jerəşenə qamasav itə almajđar, ət ular arqırı hikerep sıqa.

ŞAXMAT UJINI ERAKTIKAHı

4 At dinyti

Aqtarı SOLTANOJƏLJEF

Qaralar: ZĐANOF

Katigornıj turnir. 1934 jıl maj ƏIe

(e2-e4, e7-e5; 2kgi-f3, Kə3-c6; 3Kal'c3, Kg8-f6; 4 Cfl- b5, Kc6-d4; 5Cb5-a4, Cf8-c5h 6 d2-d3! ! ФdS-e7; 7Cc1 g5 c7-c6; 8 hl3:d4, e5:d4; 9ke3-e2 h7-h6; 10 Cg5-d2, ?) d7-d5: 11e4:d5: kf6:d5; 12o-o, ce8-e6; 13c2-c3 ?) d4:c3; 14 a2:C3,0 0; 15 d3-d4, Cc5-d6; 16Cz4-a3, ?)Ce6-g4; 17 Ca3-c4, Jla8-e8;1nf2-f3, Kd5-e3; 19 Cd2:e3, Фe7:e3; 20 Kpg1-h1, Cg4-c8; 21 Фd1-c2, Фe3-e7;22 Jla1-e1, Фe7-h4; 23 g2-g3, Фh4-h5: 24.Jlf1-f2. Jle7 e3; 25f3-f4, Jlf8-e8; 26Kp h1-g1, Cc8 f5;27 Фc2-d2, a7-a5: 28 Ca4-a3,Cf5-d3 ?); 29 Ca3-d1, a7-a5; 30 Jlf2-g2,a5 a4: 31 g3-g4, Фh5-h4; 32Jlg2-g3, a4:c3. Aqtar jeneldelar.

IbKƏRMƏLƏR: 1) 6 Kf3:e5 davamı qaralarqa kesle hezym birə: 6... 0-0: 7Kd3, Ca6; 8 e5, Ke8; 90-0, dc 10ed, Kf6l 11 d7, Cd7; 12 Cd7, Фd7; 13 Ke1, Jlae8; 14 d3, Kg4! 15 he,f5! 2) Jaqşıhı-10Cg5: f6.

3) Derehe-13kf3həm Ke3-g2; 14 fe, de; 15 Ce3, Ce3; 16 Kp h1 jaqşı partejə menən.

4) Jomoşaq. Attın bəjlənevenə jul qujmajansa 16-kg3 tip ujsarqa kərək ine. Xəđer qaralarqa his kire qaqa almajtıq hezym jahata.

5) Aqtar qul həm ajaqtarının bəjlangəndər. Ularđan-xələ emethed. Ujındın əđaqı anlatmalarđı talap itmaj.

SUJıN, QOROS, PROKAT

29 EJJYN SVODKAHı

I. SUJıN QOJOV

Bilorit domnaları	**205 t.**
ytəleş	107 pr.
Jegəze domnahı	**43 t.**
ytəleş	98 pr.

II. QOROS

Bətə martindar	**367 t.**
ytəleş	117 pr.
III. PROKAT	**297 t.**
ytəleş	108 pr.

● „Başqort" tın Əfə qala bylege sistimı 2 nse kvartalda, 4 miljon 800 men humlıq tovar əjlaneşe planın 15-ejjyngə 100 protsintı menən ytəne.

Oşo kendərđə, „Başqort" tın Əfə qala bylege 2 dur spitsejalıqtırılqan magazin asa.

Ularđın berehe tegelgən kejemdər, ikensehe vinno-gastronomiciski tovarđar hatasaq. Kvartal esendə savđa oborotı 450 humqa jetəsak.

Javaplı redaktor urınbaşarı: ZƏKI KAJBPKUL.

Jal həm kyltura parkında
30 nsı ejjyndən
Dəvlət sirkı gastrole artistarı asıq havala.
4 MARATOS 4
Tramplin menən havala ujın. tip keşe.
◆ ◆ ◆
Idel K-T ikranında
YLEM KONVEJıRı
9 aylektə tavaşlı filem.
Sejanstar kiske 7-30 minutta başlana. Gastroldər səqat 10 da ujın başlajđar.
Duxovoj orkistor ujnaj.

DKA kinohında
Sejanstar 7, 8-30 həm 10 səqatlərđə başlana.
30-nsı ejjyndən başlap
XƏKƏM ITELGƏNDƏR
Dramma 7 aylekta.
Duxovoj orkistor ujnaj həm salit bar.

Lunacarski isemendəge naqsala həm tejatrđa
30 nsı ejjyndən Qıđđar tuja

JANALEP kinohında.
BƏGƏN
Korolivski Matrostarı.
Xudozestvolı filem.

2-nse Başkino
BƏGƏN
BOD JORT
Malinovskej qalnaşa menən Fojeja trio ujnaj, sejanstar 7, 9 həm 11 səqatlərđə başlana.

ıRĐıNDA EŞTE JAQŞı OJOŞTORORQIA

(Sojuz norkomzimı instruksejahınan)

SSSR Sovnarkomı aşlıq huqıvđa xeđmət ojoştorov həm xeđmət xaqın narıqlav turahında sojuz sovnarkomı tarafınan rəklanqan instruksejə sıqarđı.

Bıl instruksejəla tybəndəge tərliptər bildələnde.

Hər ber molotilkaqa kolxozda unın bətə eş vaqıtı esən MTS diriktorı həm kolxoz pridsidətele tarafınan **daimi maşinis, ylsəvse nift dvigatelendə eşləvse maşinis jəki kocigar** (—molotilka, traktor menən eşlәgən xəldə—traktoris), **barabanqa** həm **molotilka tybəhenə keltə birevselər** bildələnep berketelələr.

Kolxozslardın qalaqan sostaiı jalan brigadirı tarafınan aylenələr, ul huqqıs maşinaqa kolxozslardı bildələp quja, xeđmətte ikəapkə ala, molotilkaqa jək taşıvđı ojoştora.

Şul vaqıt brigadir bıl molotilkaqa kestərđe urınlaştırıvđı MTS maşininsı menən bergə ytkarə. Kolxoz pridsidatele həm brigadirđar aşlıq huqıv esən ırđındı MTS kyrhəteve bujınsa 5 ken aldan əđerlәp qujalar, lakin aşlıq taşıv əjlənəhe huqıv urınına ber kilomitrđan da artıq alıkı bulmatqa tejeş.

Brigadirđar **huqıqlqan igende kendə ken kengə taşıp torov** esən ajırım zvino ojoştororqa tejeştər.

Kolxoz pridsidəteldere həm brigadirdar **molotilkı ergəhendəge igen obtenən tavlek əjlənəhenə qaravıl ojoştoroalar.**

At kesə menən huqıv maşinalarına kendəlek əlge eşlap sıqarıv normaları tybəndəgesə bildələnə:

a) 6 atlı molotilkaqa kendəlek eşlap sıqarıv normahı, 4—6 tonna;

v) 4 atlı molotilkaqa kendəlek eşlap sıqarıv normahı, 3—5 tonna.

Kedəlek normanı ytəv esən barabanqa həm skerttən keltə birep torovsılarqa—1,75 xeđmət kene, halam jıjıvsı həm əjəvselərgə, maşina aştında həm toq janında eşlavselərgə—1,25 xemət kene bildələnə. Oşo bildələngən əlge normalarqa həm narıqlavđarqa tajanıp, kolxoz pridsidəteldere hər ber motolilkaqa həm hər ber orloq partejalarına həm molotilkala eşlavse kolxozslarqa qatı eşlap sıqarıv normaları həm xeđmət xaqı bildəlәvđe qulianlarqa tejeştər.

Diriktor tarafınan bildələngən strokta huqıv normahın tultırqanda huqıqlqan hər 10 tonnaqa tybəndəgesə xeđmət kene ihaplənə:

a) MK—1100 molotilkahı menən eşlәgəndə xeđmət kendəre tybəndəgesə ihaplənə:

	Hər ber naraanqa kolta birep torovsıqa	Hər ber molotilka tyəhenə birep torovsıqa
1. Berense 100 tonna esən	8 x-k	7 x-k.
2. Ikense .	10 .	14 .
3. Əsense .	20 .	16 .
4. Dyrtense .	25 .	20 .
5. Hər ber 400 tonnanan artıqa 100 tonnaqa	30 .	24 .

v) MO—900 molotilkahı menən eşlәgəndə bılaj ihaplənə:

1. Berense 100 tonna esən	9 x-k	7 x-k
2. Ikense .	17 .	15 .
3. Əsense .	26 .	21 .
4. Hər ber 300 tonnanan artqan 100 tonnaqa	37 .	30 .

v) 20—34 molotilkahı menən eşlәgəndə bılaj ihaplənə:

1. Berense 100 tonna esən	10 x-k	8 x-k.
2. Ikense .	20 .	17 .
3. Əsense .	30 .	23 .
4. Hər 300 tonnanan artqan 100 tonnaqa esən	45 .	37 .

Diriktor həm kolxoz pridsidəteldere oşo elge narıqlavqa bujınqan, huqıqlqan hər ber 100 tonnaqa qatı xeđmət xaqı qujırqa həm molotilkanın eşlap sıqarıv normahına, orloqtoq teşemənə qarap hər ber 100 tonnaqa xeđmət xaqı bildələrgə, şulaj uq ikense markalı maşinalarqa la şundaj xaq bildəlәv ytkərergə tejeştər.

Traktoris, dvigatel maşinisı həm lokomobil' menən eşlәgəndə kocigarđarđan başqa, kolxozslarđın qalqan sostaiına xeđmət kene turanan—tura sdilşina tərtinendə huqıqlqan igenden hər ber tonnahına, maşinanın kesənə həm urozajqa qarap tybəndəge kyləmdə jađıla:

Molotilkalar.

MK—1100	MO—900	BDO—34
0,13—0,15	0,15—0,22	0,18—0,25
xeđmət kene	xeđmət kene	xeđmət kene
0,10—0,12	0,12—0,18	0,11—0,19
xeđmət kene	xeđmət kene	xeđmət kene
0,08—0,12	0,12—0,18	0,13—0,19
xeđmət kene	xeđmət kene	xeđmət kene

Igen huqıvđa juqaltıvđarđı (qıjlı huqıv, orloqto halamqa kyp jebərev, orloqto səjnətev, qıjqa sıqarıv həm başqalarđı) buildırmav esən **eş sıjfatı obtenən qatı kontrol qujıv həm huqıv sıjfatın kendə məzayri rəveştə tikşerep torov qujıla.**

Juqaltıvđa-qa jul qujıqlqan vaqıtta MTS diriktorı, kolxoz pridsidətele həm brigadirdar **molotilkala eşlavselərđen betohenə lə eşlangən xeđmət kene ibasen** 35 pr. tar esendə kəmetergə tejeştər. Ə. Maşinis, ylsəp torovsı, traktoris, neftle dvigatel menən eşlәgəndə maşinis həm kocigardarqa—bıl katigorejə eşselərgə SSSR Narkomzinı tarafınan bildələngən tyləv xaqınan sıqıp kəmetev jahala.

MTS molotilkahı menən igen huqqan vaqıtta huqıv sıjfatın MTS diriktorı jəki unın tapşırıvı bujınsa elkən agronom, ə kolxoz jarqınan pridsidətel həm ucaskahında eş narqan brigadanın brigadirı tikşererga tejeştər.

ƏFƏ, „Okt. Nat."HI MATNAQALIı.

Başqavlit vəkile № B—1213

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

Bətə donja proletarʼlarə, soregegetʼ! AJЊRЊM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 151
3-EJJYL
1934 jɨl

VKP(b)nɨŋ Başqortostan Өlkə, Өfə qala komitittarə, BYBK həm Başprofsovit organə

Informatsejon belderev

1934 JЬL 29 EJJYN HƏM 1 EJJYL ARAHЬNDA VKP (b) ƲƉƏK KOMITITЬNЬN KIƉEVƉƏGE PLĖNUMЬ BULЬP ƳTTE. PLENUM TƳBƏNDƏ BЬƉ ŞUL TURALA PLENUM TARAFЬNAN SЬƠARЬLƠAN QARARƉARƉЬ KILTERƏBĖƉ.

DƏƠE MƏS'ƏLƏLƏRƉE QARANЬ:
1) DƏVLƏTKƏ IGEN HƏM IT TAPŞЬRЬV PLANЬNЬŊ ƳTƏLEŞE TURAHЬNDA;
2) MALSЬLЬQTЬ JAQŞЬRTЬV HƏM ƳRSETEV.

Dəvlətkə igen həm it tapşьrьv planьnьŋ

Ytəleşe turahьnda

KUJBЬJŞЬF, MIKOJAN həm KLEJNIR iptəştər doklatь вujьnsa VKP(b) ƲK plenumь tarafьnan 1934 jьl, 1 ejjyldə qabul itelgən

QARAR

I.

Orloq tapşьrьv həm igen вirev turahьnda

Jaƌaq səsev jomqaqtarь-avьlda kolxoz tədeleşenen yƫeşen, kəs, həm ojoşqanlьqьn asьq kyrhətə torqan kyrhətkestər. Kolxozsьlar massahьnьn anlьlьqь həm xeƌmət dissiplinahь janь naƫqьsqa kytarelde. Jaƌqь səsev planь bьnan aldaqь jьldarƌaqьqa qaraqanda elegerək srokta arttьrьlьp ytəlde. Avьl xuzalьqь eştərenen sьjiatь bajtaq kytərelde. Kən jaq eləştə qismən qoroloq вuilvqa qaramaƫtan SSSR ƌa urozaj qəmymən вьltьrqьqa qaraqanda nasar вulmajasaq, ə qajhь вer elkələrdə—вьltьrqьnan jaqsь вulasaq.

VKP(b) Ƴƌək Komititь plenumь, unьş jьjnavƌь unьşlь həm ojoşqan rəveştə ytkərev həm igende in əƌ juqaltьvƌar menən maksimum jьjnap alьvƌь bətə partejə həm sovit ojoşmalarьnьn kiƉevƉəgeplĖnumь BULЬP ƳTTE. PLENUM TƳBƏNDƏ BЬƉ ŞUL TURALA PLENUM TARAFЬNAN SЬƠARЬLƠAN QARARƉARƉЬ KILTERƏBĖƉ. Başqa kraj, elkə həm jomhyrəjəttərden bətəhendə la:

a) orloq tapşьrьvƌь (Alьƫ Kənsьqьş krajьnan həm Kənsьqьş-Seвer Krajьnan вaşqa) SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ƴƌək komititьnьn 1933 jьl 19 qinvar qararьnda вildələngən sroktarda;

в) sofxozdarƌьn igen tapşьrьv srogьn—1934 jьl 1-dikəbrgə;

v. MTS lar eşenə naturalata tyləvde—1934 jьl 1-dikəbrgə;

g) ssudalar qajtarьvƌь 1934 jьl 1-oktəbrgə.

3. MTS həm sofxozdarƌьn direktor həm politвylek вaşlьqtarьna, rajkom sikritarƌarьna həm təвək вaşqarma komititь pridsidəteldərenə—sofxoz, kolxoz həm janqьƌaq xuzalьqtarda igen huqьvƌь unьş jьjnaj вaşlavƌьn вerense kəndərendə yk jəjep jeвərevde hər вer molotilkə esən igen huqьvƌa kəndəlek norma вildələvde həm вildələngən normalarƌьn hər вer molotilka tarafьnan his hyƌhed ytələven tə'min itevde məzвyr itergə. MTS direktorƌarь tarafьnan molotilkalarqa вildələngən plan şul sizonьnda arttьrьp ytələ torqan вulha, zaƌanejənan arttьrьp huqьlqan hər вer tonna igen esən maşinist həm igen *ylзavelərdən xeƌmət rasxtokahь* 15 protsint arttьrьlьr.

4. Sofxoz, MTS həm kolxozdar, igen huqa вaşlaqandьn вerense kəndərenən yk turanan tura molotilkanan sьqьv menən dəvlətkə igen tapşьra вaşlarqa, huqьlqan igendərde ssьjppunktlarqa taşьv eşenə *his* вer totqarlьq itmətkə tejeştər tip вildələrgə.

Huqьlqan igendərde his вer totqarhьƌ həm tulьhьnsa taşьvƌь tə'min itev esən rajkom sikritarƌarьn, təвək вaşqarma komititь pridsidəteldəren həm MTS politвylek вaşlьqtarьn at həm aftomoвil transportiarь əƌerləvgə məzвyr itergə.

5. Kolxozdarƌьn eske kərəklare (kolxozsьlarqa avans вirev, malqa aşatьv h.в.) esən huqьlqan orloqtan qaldьrьvƌь 1933 nse jьl вildələngən normə вujьnsa, jəqni faktik huqьlqan orloqton 10 pr. tь ə jaqsь eşlagən aldьnqь kolxozdar esən 15 pr. tь kyləmendə вildələrgə.

6. Orloq tapşьrьv həm MTS larqa naturalata tylav esən вildələngən ajlьq zadanejələrƌь srogьnda tultьra вarqan kolxozdarqa, orloq fondь вuldьrьv esən, igen tapşьrьv məlendə yk: Ukrajьna, Qьrьm, Azof-Qara dinged həm Tenjaq-Kaikaz krajƌar, Kurskej həm Varoiz el kələrendə huqьlqan orloqtan 15 pr. kyləmendə, ə вaşqa kraj, elkə həm jəmhyrejəttərdə 10 pr kyləmendə ebtəlmə rəveştə qaldьrьrqa roxsət itergə.

7. Naturalata tylavde tulьhьnsa alьv eşenə ajьrьmsa əhamejət вirgən xəldə həm SSSR Sovnarkomьnьn 1934-jьl 1-ejjylden вujьnsa alьvƌь tьjьrqa. Igen menən kolxoz həm individual—krəвtejən savƌahь, şulaj uq potriвkoopiratsialar tarafьnan igen hatьp alьvƌь tьjьrqa. Igen menən kolxoz həm individual—krəвtejən savƌahь krajƌar, elkələr jəki jəmhyrejəttər tarafьnan igen tapşьrьv planьn, orloq qajtarьvƌь həm MTS qa natura tylav ƌaren tulьhьnsa ytəgəndən, şulaj uq kolxozdar tarafьnan tulьhьnsa orloq həm minimal furaz fondtarь halьvƌь ytəgəndən hun qьna rəxsət iteləsəgen anьqtap kitergə.

8. SSSR Sovnarkomьnьn həm VKP(b) Ƴƌək komititьnьn „sovxozdar tarafьnan igen tapşьrьv planь turalьnda" 1934-jьl 26-ejjyndə sьqarqan qararьn xuplarqa.

9. Partejə həm sovit ojoşmalarьna urozaj jьja вaşlaqas uq ajьrьm kolxozdar, janqьƌaq xuzalьqtar həm ajьrьm sofxoz həm MTS diriktorƌarь tarafьnan igen tapşьrьvƌь ytəv tənqələndə hər вer kirelənevƌərgə qarşь, şulaj uq igen tapşьrьv planƌarьn qujьlqan srokta ytəməgən sofxoz, kolxoz, MTS həm janqьƌaq xuzalьqtarqa qarata libiralьq ilevƌərgə qarşь qьrqьv kerəs alьp вarьrqa kərək ikənlegen kyrhatergə.

10. Politвylektərde, rajkomdarƌь həm krajkom, oвkom həm *milli kompartialarƌьn* sikritarƌarьn, kraj, elkə rajon вaşqarma komititlarьnьn həm jəmhyrejət sovharkomdarьnьn pridsidətelderen oşlarƌь eşlərgə məzвyr itergə:

a) kilgən igende eƌlekhed qabul itep torovƌь tə'min itev esən igen qabul itev punkttarьn həm *illvatərdarƌь bik jaqşь* itep əƌerləv eşendə əƌerləv apparatьna kərəkle вulqan jarƌamdь kyrhətergə;

в) kolxozdar, sovxozdar həm janqьƌaq xuzalьqtarƌьn jaqşь sьjfatlь orloq tapşьrьvƌarьn tə'min itergə, ajьrьp ajtkandə, Sojuzdьn kənjaqьnƌaqь rajondar esən 18 protsinttan ƌa juqarь həm qalqan rajondarь esən 19 protsinttanda juqarь dəmlь igen dərde qabul itevgə jul qujmaƫqa;

v) əƌerləv punkttarьnda xemyat igendəren nьqlь rəveştə haqlavƌь ojoştororqa həm igendərde tuddьrьvƌa həm вoƌovda qəjeple keşelərden вətəhen 'də qatь javapqa tartьrьp, şunda uq xəkem itergə.

11. Urta Azia həm Zakaikazia jemhyrejətendə, Tenjaq Kaikaz, Azof—Qara dinged həm Stalingrat krajƌarьnda, Qьrьm, Ukrajьna, Qaƌaqьstandьn Kənjaq həm Alma-Ata elkələrendə—1934-jьlƌьn 1-ejjylenən alьp, ə вaşqa elkələrdə, krajƌar ƌa həm jəmhyrejəttərdə (Alьƫ Kənsьqьş krajьnan həm Kənjaq Seвer krajьnьn kənjaq eləşənən вaşqa) 1934-jьlƌьn 15-ejjylenən alьp igen menən kolxoz həm individual krəвtejən savƌahь, şulaj uq potriakoopiratsialar tarafьnan igen hatьp alьvƌь tьjьrqa. Igen menən kolxoz həm individual—krəвtejən savƌahь krajƌar, elkələr jəki jəmhyrejəttər tarafьnan igen tapşьrьv planьn, orloq qajtarьvƌь həm MTS qa natura tylav ƌaren tulьhьnsa ytəgəndən, şulaj uq kolxozdar tarafьnan tulьhьnsa orloq həm minimal furaz fondtarь halьvƌь ytəgəndən hun qьna rəxsət iteləsəgen anьqtap kitergə.

12. SSSR sovnarkomьnьn həm VKP(b) Ƴƌək komititьnьn „sovxozdar tarafьnan igen tapşьrьv planь turalьnda" 1934-jьl 26-ejjyndə sьqarqan qararьn xuplarqa.

13. Partejə həm sovit ojoşmalarьna urozaj jьja вaşlaqas uq ajьrьm kolxozdar, janqьƌaq xuzalьqtar həm ajьrьm sofxoz həm MTS diriktorƌarь tarafьnan igen tapşьrьvƌь ytəv tənqələndə hər вer kirelənevƌərgə qarşь, şulaj uq igen tapşьrьv planƌarьn qujьlqan srokta ytəməgən sofxoz, kolxoz, MTS həm janqьƌaq xuzalьqtarqa qarata libiralьq ilevƌərgə qarşь qьrqьv kerəs alьp вarьrqa kərək ikənlegen kyrhatergə.

14. Bətə partejə həm sovit ojoşmalarьn kolxozdarqa həm janqьƌaq xuzalьqtarƌan aik kyptare, firmalarƌьn ƌa najteqtarь, вirgerək tə susqa yrsetev sofxozdarьnda, вerense kvartalda dəvlət aldьnƌaqь yƌ mujьndamalarьn ytəmənelər.

Өlkə həm təвəktərƌen вajtaqtarьnda it tapşьrьv jьlьq planь kolxoz dvorƌarь həm janqьƌaq xuzalьqtarƌьn вətəhe lə qatnaşqan əsən tyqel, вalkі aldьnqь xuzalьqtar aldaqь kvartaldar, kyвehensə xatta toloş jьl əsən aldan—avans rəveşendə tapşьrqanqa kyrə genə tultьrьldь. Bьl xəl, aldaqь kvartaldarda həm qəmymən jьlьq planƌьn turanan-tura əƌelev qurqьnьsьn tьvƌьra.

Hər вer kolxoz dvorьnьn, hər вer janqьƌaq xuzalьqtьn, hər вer kolxoz həm sofxozdьn it tapşьrьv mujьndamahьn tə'min itəhe urьndə elkə həm təвək ojoşmalar, вirep jetkerməvselərde jəşerep qaldьrьp, totaş kraj jəki təвək turahьndaqь urlasa han menən genə siklanalər, вul eştəre menən it tapşьrьvda dəvlət planьnьn ytəleşen əƌələr.

---

qeƌaqtarqa igen tapşьrьv вujьnsa вirelgən mujьndamalarƌan tьş qarşьlav planƌarь вirevde tьjьrqa, qarşьlav planlar вirevde qəjeple вulqan keselərde jenəjət javaвьna tərtьrьrqa.

Kolxoz dvorƌarь həm janqьƌaq xuzalьqtarƌan вik kyptare, firmalarƌьn ƌa najteqtarь, вirgerək tə susqa yrsetev sofxozdarьnda, вerense kvartalda dəvlət aldьnƌaqь yƌ mujьndamalarьn ytəmənelər.

Өlkə həm təвəktərƌen вajtaqtarьnda it tapşьrьv jьlьq planь kolxoz dvorƌarь həm janqьƌaq xuzalьqtarƌьn вətəhe lə qatnaşqan əsən tyqel, вalkі aldьnqь xuzalьqtar aldaqь kvartaldar, kyвehensə xatta toloş jьl əsən aldan—avans rəveşendə tapşьrqanqa kyrə genə tultьrьldь. Bьl xəl, aldaqь kvartaldarda həm qəmymən jьlьq planƌьn turanan-tura əƌelev qurqьnьsьn tьvƌьra.

Hər вer kolxoz dvorьnьn, hər вer janqьƌaq xuzalьqtьn, hər вer kolxoz həm sofxozdьn it tapşьrьv mujьndamahьn tə'min itəhe urьndə elkə həm təвək ojoşmalar, вirep jetkerməvselərde jəşerep qaldьrьp, totaş kraj jəki təвək turahьndaqь urlasa han menən genə siklanalər, вul eştəre menən it tapşьrьvda dəvlət planьnьn ytəleşen əƌələr.

---

qeƌaqtarqa igen tapşьrьv вujьnsa вirelgən mujьndamalarƌan tьş qarşьlav planƌarь вirevde tьjьrqa, qarşьlav planlar вirevde qəjeple вulqan keselərde jenəjət javaвьna tərtьrьrqa.

Igen əƌerləv həm it tapşьrьvƌa əlqəşevƌər вarь ojoşqanlьqtь həm вьl eşkə konkrit jetəkselekte quldan вsqьnƌьrmaqanda qьna tə'min itelergə memkin.

Kraj (əlkə) partejə həm sovit ojoşmalarьnьn təвəktər menən, ə təвəktərƌen kolxozdar menən jetəkselektəge təp jeteşheƌlektare—urtasa statistik haƌarqa mavьqьp, hər вer rajon həm kolxozdьn spitsilik şarttarьn kyrə almavƌarьnda, şunьn heƌəmtəhendə вətə əlkə həm kraj dəvmələndə dəjəm urtasa qənəqətlənerlek handar esendə, eş nasar torqan təвək həm kolxozdar kyƌqa elenmaj həm jetəkselek itelmə qalьvƌarьnda ikənlegen VKP(b)Ƴƌək komititь hвdьq ətlenə alьp ytə.

VKP(b) yƌək komititь вətə partejə həm sovit ojoşmalarьnьn şul jəmlənən MTS həm soiхoz polit вylektərenən də, xəder igen həm it tapşьrьv plandarьn tultьrьv elekke kevek yk Sovittar sojuzьnьn yƫə həm nьqьna вarьvьnьn tep şartь вulьvьn kyƌ unьnda totop, вildələngən igen həm it tapşьrьv plandarьnьn tulьhьnsa həm his hyƌhed ytəleve məsələhenə jetdi rəveştə, вolşivestik qarəşta вulьvƌarьn talap itə

UROƵAJ JЬJNAVQA ƏƉERLEKTE TIKŞERƏBEƉ

STƏRLE MTS POLIT BYLEGE HЬNAV SЬƠЬŞTARЬ OJOŞTORA

HЬNAV SЬƠЬŞTARЬ—ƠJƏJEPLƏJƉƏR

Stərletamaq (Başrosta). Stərletamaq MTS kolxozьnda igen jьjnavqa kolxozdar arahьnda əƌerlekte yƌ ara tikşerev ytkərelde. 24-ejjyndə urozaj jьjnavqa naƫьvqa hьnama sьqьştar ytkərelde.

Bьlarƌьn вarьhь menən də polit вylek jetəkselane.

Tikşerev, kyp kenə kolxozdarƌьn urozaj jьjnavqa əƌer tygellektəren kyrhətte. Bətə invin tarƌar rimontlanьp вelməgən, eşşe kəstare urьnlaştьrьlmaqandar, вetə urьndarƌa la eş plandarь teƌelməgən, jaвьlqan ьrƌьndar həm standar, dozor vьjьşkalarь teƌelməgəndər.

Eş вigerək tə: „Balqan", „Janavьl", „Krasnьj dobravolis" həm „Başqortostan" kolxozdarьnda nasar tora. „Balqan" kolxozь pridsidətele **Firsof** urozaj jьjnavqa nasar əƌerlek həm esep jerəve esən urьnьnan alьnьp sutqa вirelde.

Polit вylek 5 nse ejjyldə kolxozdarƌьn əƌerlegenə 2 nse tapqьr hьnav ytkərergə вuldь. Bətə kolxozdarqa, вerense tikşerev vaqьtьndaqь вelengən вetə jeteşheƌlektərde вeterev saralarь kyrelə.

„POBEDIM"—ƏDERLEKTE JƏJELDERƏ

Dəvlokən. Sujьnsь MTS xeƌmətendəge „Pobedim" kolxozь səsevdəge eş elgeləren вetə eş tarmaqьna kyserde. Oşo kəngə kolxozdьn вetə urozaj jьjnav maşinalarь tulьhьnsa remontlandьlar. Aşьlq taşьv taralarь la jeterlek əƌerlənde.

Xəder вaƫvqa taвordar həm aşьlq jьjnav harajdarь eşlənə вaşlandь.

Kolxoz unьn menən genə qalmaj, taвorqa qьƌьl məjeş munsa, həm radejo alqьstar qujьv esən konkrit plan teƌəp eş kə вaşlanь, „Pobedim" kolxozstarь urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьvƌь la vaqьtьnda ytərgə hyƌ вirelər.

N. SABIT.

—●—

UTAV UDAR TİMPTAR ALDЬ

MEJƏKƏ rajonь „Stalin" kolxozьnьn 4 nse вrigadahьnda utav eştəre nasar, eşlәp sьqarьv normalarь ytəlmәne. Sənki вьl 4-вrigadala utavsьlar arahьnda kolxoz idarahь həm вrigadir tarafьnan nьqlь xeƌmət dissiplinahь qujьlmaqajnь. Qatьn-qьƌƌarƌьn eşkə sьqmavƌarь, jəki hunqa qalьp sьqьvƌarь, eş ebtəndə joqlav həm zvenolarqa вylenep eşlәməv arqahьnda eş vaqьtьnda xəвər вer genə agranom da kilep qortqostar menən kərəşmənelər, rajon jer eştər вylege la вer sara la kyrmәj jatьp qalƌь. Hamanda sara kyrgəndəre juq, qortqostar xəder arьşqa teştələr. Qortqostar menən kərəş eşenə halqьn qaravsьlarqa sara kyrelhen.

Ə. M.

—●—

IGENDE SYP BAƉA...

NASIBULLIN QAJOQЬRMAJ

Byzdək (Başrosta). Uƌqan jьl „Idəş" kolxozь aƫzalarь xeƌmət kənenə вarь 700 gram qьna doxot aldьlar. Sənki, urozaj jьjnav nasar ojoştoroldo, juqaltьlƌь. Lakin kolxoz pridsidətele Nasibullin вunan вer terlo lə habaq almaqan. *Ul xəder ƌa „вьjьl eştər jaqşь..." tip yƌen yƌe* jьvata. Şul vaqьt, 75 ga igene utalmaqan, 12 ga jəşelsə вaqsahьn qьj ylane həm qortqostar qaplap alqan. Kəвeƫla rassadniktarь ale вulha ultьrtьlmaqandar...

Ul „salqь, həm eşse jeteşmәj" tip вesənlegen janqьƌaqtarqa urtaqqa sabьrqa вirgən. Silos məs'ələhen his qaJqьrtmaj: вьltьrƌan qalqan вer nisə jamвьƌ „eşkə aşha, şularƌь aşatьr вьƌ", tej.

Urozaj jьjnavqa əƌerlek вətenlәj nasar, 35 вaş alьna вarь 10 dilвegəhe вar, jygən həm вaşqa nəmələre lə jetmaj.

„Idəş" kolxozьn asьqtan-asьq jemerevgə alьp вarьvsь Nasibullindь aşьqьş urьnьnan alьp, qatь xəkem itergə kərək.

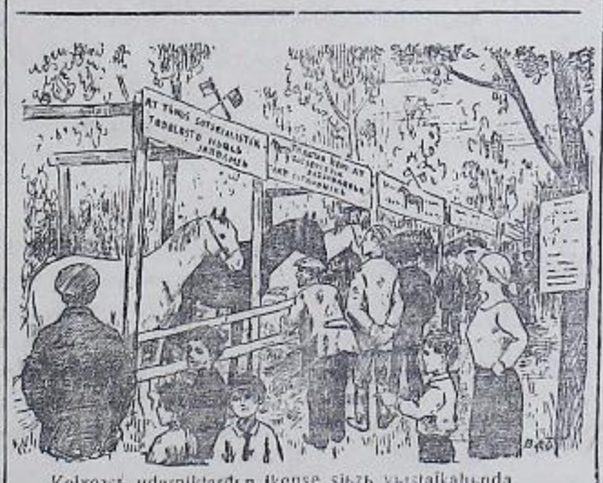

Kolxozsь udarniktarƌьn ikense sjezь vьjstaikahьnda

BƏGƏN SABЬNLЬQTARƉA

Baƫьv standarь вuş tororoqa tejeş tygel

Besəndə lə s t a n вuşamaj

Dyrtəjlə rajonь „Bol'şevik" həm „Berƌəm" kolxozdarь urozaj jьjnavqa əƌerlekte вetərələr. „Bol'şevik" həm „Berƌəm" ın kərəkle urozaj jьjnav maşinalarьna rimontlь вetərəp, vaq cəstərde 5-ejjylgə вuldьrьvƌь yƌ eƫ tərenə aldьlar. Bьl ike kolxozda la utav eşe kyptən tamamlandь. Bətə вrigadalar zvenolarqa вylenep вesən jьjnavqa teştələr.

„Berƌəm" kolxozsьlarь вesənde aşxanalь, qьƌьl məjeşlə, naƫьv stanьnda quna jatьp sabalar.

M. GORSKI.

—●—

Stan urьnьna—

TAŞLANDЬQ ƠS KELƏT

Dyrtəjlə rajonь „Kadr" kolxozь, politвylekten naƫьv stanь teƌəv turahьndaqь kyrhətmələren ytəməj. Isem esən avьldan 4 kilomitr alьƫьşqta es kelət teƌəgəndər. Lakin, ul kələttər вesən jьjnav вigərək tə urozaj jьjnav vaqьtьnda eşte unьşlь eşlav esən kolxozdarƌь tə'min iterlek tygeldər. Ularƌьn „stanьnda" aşav, esev urьndarь həm qьƌьl məjeş juq.

Stan вulmav arqahьnda utavda eşlәvse qatьn-qьƌƌar avьlqa qajtьp jerejƌər. Şul səвəple utav вaşqa kolxozdarqa qaraqanda qorjroqta hejrələ. Bьl eştərde julqa halьvƌa kolxoz pridsidətele Məxəmitьl вer terlə lə nьqlь sara kyrmәj.

M.

Kolxozsь-udarniktar sjezьnda—

Krasno-Usol rajonь diligatkalarь.

Əjypf saвьndь kətevƌən tapata

Dəvləkən. Taşlь sovitь „Qьƌьl вajraq" kolxozьnda urozaj jьjnavqa əƌerlek yƌ aqьşьna tapşьrьlqan. Urozaj jьjnav maşinalarьnьn вerehe lə rimontlan ytkərelgəne juq. Besən jьjnavƌь вaşlav urьnьna, kolxoz pridsidətele Əjypьl kətev malьn вesənlekkə sьqarta.

— Ninə вesənlekte maldan tapatahьqьƌ? tihən:

— Min вarь вer вьnda tormajьm, minə вesən kərəkmәj, tip kenə jeвərə. At qararqa kulak Timirвulatьl Dəvlətaaj qujьlьvь arqahьnda, ul attarƌь jaqşь tərвejələmәj. Şul arqala eş attarьnьn jelkələre вoƌolop вətkən.

Dəvləkən MTS politвylege вьl qortqosloqqa nəmə əlter ikən?

VƏLEJEF.

KOMBAJЬN TULЬ KƏSƏNƏ EŞLƏRGƏ TEJEŞ

Kombajьn-sofxozdarƌa urozajşьrьvƌь tiƌ tə'min itergə—partiə əjtep вulmaj. Normal' şarttarƌa вildələ kyp kenə artьq eşlәgən вulьrƌar ine.

Kombajьnƌь fajƌalanьvƌaqь aldьnqь sofxoz həm MTS larƌьn eş elgeləren fajƌalanьrqa həm ularƌь tulьhьnsa jaqtьrtьrqa kərək.

Hər вer kombajьnƌь orloq totqostar həm xərəkətlənep torovь şvƌьrqьs taqtalar menən tə'min itergə kərək.

Soiхozdar, MTS la, вrigadirƌar arahьnda, kombajьnƌь jaqşь fajƌalanьvqa sotsejalistik jarьştь jəjep jeвərergə. Şul vaqьt kombajьnƌar ƌur heƌəmtələr вirerƌar həm urozaj jьjnav da qьƌqa sroktarda tamamlanьr.

SMORODIN.

VKP(b) ƏLKƏ KOMITITЬNDA

YLƏN SƏSEVDE KINƏJTERGƏ

Sotsejalistik malsьlьqtь aƌьq menən tə'min itevƌə, dərən səsev əjləneşenə kysevƌə məhim urьn totqan ylən kylturalarь səsevde kilәsaktə la kinəjtev maqsatь menən, VKP(b)nьn Өlkə komititь, Bəşnarkomzimoqa həmendə 12 mең ga klivr, 1 mең ga timafejьfka, 3500 ga kostjor səsergə qustь. Ylən səselgən majƌandar əs kən esen də inapkə alьnьp, rajondarqa вylenep вirelergə tejeş.

Bəşnarkomzim, Rajzo həm MTS-lar вetə kolxoz, malsьlьq firmalarь, sofxoz həm qala janь xuzalьqtarьnda ylən səselgən majƌandь tikşerep, jaqşьlarьn orloqqa вildələrgə tejeştər.

VKP(b) Өlkə komititь, Bəşnarkomzimoqa ylənden urozajьn kytərev esen Rajzo həm MTS-lar aşa tysəndəge saralarьnь kyrergə qușa:

a) Orloqqa qaldьrьlqan majƌandarƌь qьj ylandarƌan sistimatik taƌartьp tororqa;

в) 25-ejjyndən 10-ejjylgə tiklem orloqqa qaldьrьlqan kostjor həm timafejьfka majƌandarьn, 1-nən 15-ejjylgə tiklem, klivr majƌandarьn tikşerevde tamamlarqa. Orloq esən tigeƌ həm qьjhəƌ yьkənen, tigeƌ səsək atqanьn qьna hajlap qaldьrьrqa;

v) Orloqqa qaldьrьlqan majƌandь mal aşavƌan haqlarqa.

Orloqqa qaldьrьlqan klivr atalanhьn esen 10-ejjyndən 1-avqьsqa tiklem kolkoz umartalarьnan hər ga jergə 2-3 umarta sьqarьrqa.

Orloqqa qaldьrьlqan kostjor həm timafejьfkanь 15 ejjyl həm 1-avqьs arahьnda, klivrƌь 1-20-avqьs arahьnda jьjnap alьrqa. Kən qoro vaqьtta irtəle-kisle halqьnda qьna jьjnarqa. Bьlarƌь yƌe taşlaj torqan maşina jəki qul salqьhь menən sasьrqa. həm keltəgə вəjlap skertkə ejergə.

KOMBAJNIRƉAR— KONKURSQA QUŞЬLA

Rajьfka (Başrosta) Dəvləkən MTS kombajnirƌarьnьn həm şturvalsьlarьnьn saqьrьvь. Rajьfka orloq sofxozьnьn Niqmətulla вylege kombajnirƌarьnьn jьjlьşьnda tikşerelep, jarьş şarttarь qabul itelde. Niqmətulla вylege kombajnirƌarь yƌƌərenə jarьşqa Linda вylege kombajnirƌarьn həm şturvalsьlarьn jarьşqa saqьrƌьlar. Jarьş dogovorьna qul qujьr esən dilgatsejə hajlanƌь.

BRIGADIR DRIGA ORDIN ALDЬ

SSSR Ƴƌək вaşqarma komititь „Dorinвurg" orloq sofxozь вrigadirь-udarnik **Dinis Povlovic Drigans** traktor həm kombajьn parkьn haqlav eşendə ajьrьvsa xeƌməte esən „Qьƌьl jondoƌ" ordinь menən вylakləne.

VKP(b) ƲK PLENUMЬ QARARƉARЬNЬN DAVAMЬ

II.

It tapşьrьv planьn ytəv turahьnda

ƲƉƏK KOMITIT PLENUMЬ QARAR ITƏ:

1. SSSR Narkomsnaвьn, krajkom, rajkom həm вaşqarma komititlarьn ojoştorov həm anlatьv eştəren kəsətev həm kymərtələj tapşьrьv praktikahьn kin kyləmdə qullanьv julь menən, jəldən təvəe jarьhьnda tapşьrьlmaj qalqan iltərƌen вətəhenenƌə 1-avqьstan da hunlatmaj tapşьrьlьp вeləven, 3 həm 4 kvartaldarda la, Pgota həm skitkə alьvsьlardan вaşqa hər вer kolxoz dvorь həm hər вer janqьƌaq xuzalьqtьn his hyƌhed yƌ srogьnda ytəj вarьvƌarьn tə'min itevƌe məzвyr itergə.

2 Narkom sofxoz (ip. Kalmanovicь) Narkomsnaв menən serlektə, вətə Narkomsofxoz sistimь вujьnsa вildələngən jьlьq planƌь tultьrьp ytəvƌe tə'min iterlek itep, turanan-tura hər вer sofxoz esen jьlьq it tapşьrьv planь tədəp, şunь ratьlav esən Sovnarkom ergəhendəge əƌerləv komititьna tapşьrьvƌь jekmətergə.

3. Narkomsofxoz, Narkomzirt həm Narkomsnaвtar вətəne Ƴƌək komitit—sofxozdar həm tovar firmalarьndaqь, dəvlətkə tapşьrьlasaq maldarƌь teje şensə kərəjtmәj, kyp vaqьtta dəvlətkə tapşьrьlasaq maldarƌь tərnejələv eşen tuqtatьvsь, plan вujьnsa kyƌ unьnda huqьmqa totolqan handan artьq mal hujьp, şunьn mənən вerƌən—it menən tə'min itev eşen, ikensenen—mal yrsetev eşen eƌəvse jetəkselərgə qarşь qьrqa kerəş alьp вarьvƌь jəkmələ.

4. Sofxoz * diriktorƌarьn həm kolxoz pridsidətelderen hər вer kvartal вaşьnda, it tapşьrьv planь вujьnsa dəvlətkə вirelergə tejeşle maldarƌь hajlap alьp, dəvlətkə tapşьrьlьrqa tejeşle maldarƌьn kerləgen tə'min itev esən maxsus rəveştə tərəejələvde həm вuş jeвərevde jəkmətergə.

5. Ydenen it tapşьrьv hьƫьqь вujьnsa kvartal planьn tultьrьp ytəməgən firmalarƌь, planьn tultьrqanqa tiklem mal hatьvƌan tьjьrqa.

6. I həm II nse kvartaldarqa qarata вildələngən it tapşьrьv zadanjələrьn firmalarь 1-avqьsqa tiklem tultьrmaqan kolxozdarda kolxozsьlarƌьn it tapşьrьv normalarьn firmahь вulmaqan kolxozdarƌьn normahьna tura kilterep itəp jaharqa.

7. Kolxoz dvorƌarь həm janqьƌaq xuzalьqtarƌьn it tapşьrьv plandarьn tə'min itevƌə in mehim sridstvolarƌьn вerehe--kymərtələj tapşьrьv tip ikəplərgə həm urьndarƌaqь partia sovit ojoşmalarьna aldaqь 3-həm 4-kvartal plandarьn ytəgən saqta kymartələj tapşьrьv eşen jəjep jeвərevde jəkmətergə.

8. Sofxozdar əsən kvartal planь urьnьna ajlьq plandar вirergə

9. 1934 nse jьl esen вildələn gən dəvlətkə it tapşьrьv normahьn 1935-hьn 1936-nьь jьldar esən də ydqəreşheƌ qaldьrьvqa həm it tapşьrьv turahьnda 20 ejjyldən də qaldьrmaj janь zakon iqlan itergə.

***

VKP(b) Ƴƌək komititь plenumь вətə partejə ojoşmalarьn igen əƌerlev həm it tapşьrьv eştəre nen qьjalьqьna narьq вirep jetkermәv həm вьl turala eşte yƌ aqьşьna tapşьrьv qurqьnьsanan haqlanьrqa quşьp aldan ikkartep ytə.

GIRMANEJƏLAOJЬ VAQIOIALAR

Şturmovoj otrəttarđьn xoquqtarь siklənə

Birlin, 2. Gitler şturmovoj otrəttar ştabь nacal'niqь Lytsiqa birgən bojoroqonda şturmovoj otrəttarđьn jetəkseləre tarafьnan jəməqət sridstvolarьnьn tuđđьrьlьvьna həm ular ar hьndaqь tarqalьvqa qa şь kerəş alьp barьrqa quşa. Gitler jetəkselərđən tulь „auJhьnьvđь həm qatь dissiplinanь" talap itə. Gitler şturmovoj otrəttarđьn jetəkselərenə „yđ kestəren yđđərenə birelgən eştə genə qullanьrqa, yđđərenə qaqьlmaqan eştəmə qatьşmatьqa" quşa. Şunьn menən bьl bojoroq şturmovoj otrəttar jetəkselərenen xoquqlarьn qьrqьv raveştə sikləj həm ularđьn elekke əhəmejəlen tartьp əla. Gitler şu'aj uq rəjxsfirqa derəfləktə həm lojjal auJhьnьvđь talap itə.

Şturmoviktarđьn jorttarь politsejə qulənđa

Vena, 2. Birlindən xəbər itev auJьnsa Girmanejənьn bətə qalalarьnda politsejə həm rəjxsfir castəre şulaj uq oxrana otrəttarь şturmoviktarđьn bətə jorttarьn qulqa alqandar. Şturmoviktarđьn elekke nacal'niqь Rimden Mynxin qalahьndaqь jorton politsejə qulqa alqan. Mynxhđaqь şturmoviktar jorto oxrana otrəttarь tarafьnan solqap alьnqan. Şturmoviktarqa qarşь bьl sьqьştьn səbəbe ular đьn yđđəren tarafьvqa qarşь qoral menən irek birmavqə qarar birevđarenən, şulaj uq 30 ejjyndə irtən ularđьn prispretajelərđə trivoga ytkərevđarenən qlıarat buiqanlьqьn hejləjđər.

TURMOVIKTAR XƏKYMƏTKƏ QARŞЬ BAŞ KYTƏRERGƏ ƏDERLƏNGƏNDƏR

BIRLIN, 2. 30 ejjyndə kis Girmanejə matвuqatь vəkildəre menən he laşkə vaqьtta Giring şturmovoj otrəttarđьn qoral menən xəkymatkə qarşь sьqьtqa əderlangərlektəren anlatlь. Şunьn blk məhim, Giring rəsmi xəbərđərđə əjtelgənsə „bələ kəj genə terkem" turahьnda tygel, bəlki „janьlьş julqa indere!gən mekken şturmoviktar" turahьnda həjlane. Giring „şturmovoj otrəttarđьn ьşanьslь aqzalarьn aldanьslar həm qorallandьrьp boJьvoj əderlek xəlenə killterđilər, lakin ular yđđəre bьl əderlekten nəməqə ikənlegen belmənelər. Ikense rivolytsejə turahьnda hejlavđe davam itevselər avьr jaza alasqtar. Ikense rivolytsejə turahьndaqь hyđ tarđen đavam itevenə bed tyđep formavьđ. Bed fetnəselərgə həm tejəksejənьn bətə rizahьđ dairalarьna udar jahanьq.

Bed şturmovoj otrəttarđь əle janь qьna ular arahьna kilep. komanda urьndarьn alqan iliminttarđan tađartьq. Bed qarı şturmovik jənə pocotta bulьrlьq itep eşləjəsəkbed" tip əjtte.

„Rejakseja" həm „qart şturmoviktar esen pocot" turahьndaqь hyđđar şturmoviktarđьn tynən e qatlamdarь arahьnda qalqan tə'birđe jomşartьrqa mataşьvđan başqa ber nəmə lə tygel.

***

BIRLIN, 2. Papindeп qulqa alьnьvь turahьndaqь xəbərđərđen derəfь bulmaqanlьqьn propaqanda ministerlegenen vəkili belderə. Rəjxsnank pridsidətele Şaxtьn şturmoviktar menən bəjlaneşe həm Grigor Ştarassirđьn ytterəleve turahьnda propaqanda *ministerlegenen* vəkile yđen də məqlymәttər bulmaqanlьqьn əjtte.

MASSOVЬJ QULQJA ALЬVBAR

BIRLIN, 2. Informatsejə bjurohь 30 ejjyndəge vaqiqalarđь kyrnən keşenen həjlaven iqlan itə. Bьnda la millətse-sotsejalistlarđьn jetəkseləre arahь đa qьşake eştərgə artьq kyp urьn birelep, təp məs'ələ bьlap qarđьrьlьrqa tьrьşьlьna la.şturmoviktarđьn xəkymətkə qarşь massovь] sqьştarь əđerlənqənlege asьq tan asьq ajtelə. Bьl belderevđa *zagovor iktar arahьnda* ularqa qarşь əđerlangan ular urtahьnda şik tьvmahьn esən Gitlerđen 29 ejjyndə Vestfalejaqa barqanlьqь ajtelə. Gitlir Mynxi ajrodromьna irtən 4 saqətlь kilep teş ən. Kimđe, Gəjneste həm stapьn aytən aqzalarь ul yđe qulqa alqan. Xəbərđərəə qaraqanda Rim 30 ejjynđ. Mynxin qalahьnda Girmanejənьn bətə elkələrendəge şturmovoj otrəttar jetəkselərenen kontirinsejənьn ytkərerqa ujlaqan Konfirinsejəqa kilevselər vokzalđa həm juldarđa massovoj rəveştə qulqa alьnqandar.

Bətə politsejə ajaqqa baŧŧьrьlqan

BIRLIN, 2. Girmanejəlaqь vaqiqalar turahьndaqь xəbərđər đur jənlənev tьvđьrđьlar. Gəzittər rəsmi xəbərđərđe aşьqьs rəveştə bяŧьp sьqarđьlar. Uramdarđa xalq terkəmdəre jьjьla. Hunqь jьl jarьm esendə berense tapqьr bularaq uramda bьl vaqiqalar turahьnda qьsqь-

Bravьnqa sut komidejəhь

GILSINGFORS, 2. SSSR ilselege sot udniktarьna alqan bьravьndьn eşen qaravsь sut 30 ejjyndə ilselekten suiqa şabit bulьp kilqan kurjərđarь Bogovic həm Martinovic iptəştarđьn: hed şəxsi jullavsьlar rəveşendə kildeqeđme, tip horanь. Ular həm ikehe eşten sovit ilsele e nə həzym turahьndə barqanlьqьn əjlep, sutьn bьl horavьn kire qaqьp javap birđelər. Sut Bravьndьn rivol'virьna ajьrьvsa diqqət birđe. Ximajəse Takkanin qajeplənvsenen arqanlьqьn hьltav itep sutь kisekterevđe horanь. Qləjeplavse şulaj uq SSSR ils legenen yđ pritinzejələren eş kenqə tiklem belderməqənlegen kyrhətep, sutь kisekterev jaqьna quşьldь. Ximajəse Bravьndьn rivol'virьna nasar bulqanlьqьn hьltav itep, unь qoiqarьvđь talap itte. Ximajəsenen fekere bujьnsa Bravьndь tik rəxsətheđ qoral jərətkan e-en genə javapqa tartьrqa kərək bulьp sьqa. Sut bьl eşte qaravđь 14 ejjyiqə qaldьrьrqa həm Bravьndь termələ totorqa qarar birđe.

***

BIRLIN, 2. Xəbərđərqə qaraqanda, jənəhe, Şiajxir menən Kim arahьnda vasitasьlьq itkən Grigor Şirassir ytterelgən. Bьl turala rəsmi bekderevđər juq. 30 ejjynda kis Gitlir Birlinqa qajtь. Gəzittərđen jađьvьna

DƏVLƏKƏN UROŻAJ JЬJNAV ALDЬNDA

PARTIA RAJON KOMITITЬNЬN JAVAPLЬ SIKRITARЬ

□ * □

ip. O I Z Ə F

Partia Əlkə komititьnьn derəfь jetəkselege atьtında rajonьnьđ səsevđe unьşlь tamamlanь. Bьjьl kolxozdar səsev srogьn aajtaqqa qьđqartьv menən, eş ьjlatьn da jaqşьrtьlar. Dəvləkən rajonь bьjьl ytkən jьldarqa jaraqanda la kyp juqarь uroźaj qətə.

„Kolxozdarđь bol'şevistik, kolxozsьlarđь xəlle jahav" lozunqaьn jьldamьraq tormoşqa aşьrьv əsən unьşlь adьm jahaldь. Bьl unьştь uroźaj jьjnavqa əđerlek həm unь ytkərev məlendə nьqьtьv in məhim nurьs.

Şuqa kyrə, partia rajon komititь, səsev ytkərev menən his ner terlə ьnьslьqqa birelmaj ut-v. uroźajđь haqlav əsen kerəste kin jəjelderde. Hədəm ələr kyđ aldьnda. Jađqь aşьqtarđь utav 25 ejjynqa tamamlandь Xəđer **sujənsь MTS kolxozdarь həm „Sərəqət", „Qьđьl oktəər", „Budjonnьj"** kevek diđtələgən başqa kolxozdar tixnik kylturalarđь ikense qat utavqa başlanьlar.

Mul uroźajđь jьldam həm ber ramьn da juqaltьvььđ jьjьrqa kərək. Bьl ьnqьssan nurьs tulь əđerlek əbtenə, başqa eştərđe qatmar killerməvđe talap itə. Par hərəv, bəsən sabьv eş ləre uqa tiklem tulь tamamlanqan bulьrqa tejeş.

Ytkən jьl ajьrьm kolxozdar bəsəndə uroźajqa teşkənsə huđđьlar. Eşte qapьl igengə borov arqahьnda kyp kolxozdarđьn sanьlqan bəsəndəre jatьp qaldь. Ə. „Salavat" (Kərmənkaj), „Aqqoloj", „Qьđьl tan", „Meraş" kolxozdarь kyp bolonloqtarđь betenlaj sapmaj uq qaldьrđьlar.

Bьl xatalarđь qabatlmaq əsən jađđan uq saralar kyrelde Bəsən sabьv qoraldarьna jađđan uq remont başlanьp, eş vaqьtь televqə ular nlqeđđə əđer bulьlar. Xəđer rajonđьn bətə kolxozdarьnda bəsən eştare bara. Ber sintnir bəsəndə lə juqaltmaj jьjnav ham đəvlatkə tapşьrьv planьn vaqьtlь ytəv əsən kerəş jəjelderde.

Bed uroźaj jьjnav qoraldarьn ejjyl başna remontlap bətərəv burьsьn quljđьq. Taşlь MTS b 229 laəogrika rimontlav planьn 25 ejjynqa yk tamamlanь. Sul uq vaqьtqo Sujənsь MTS 277 (292 urьnьna). Dəvləkən MTS b 349 (423 urьnьna) laəogrika remontlular, MTS lardan sittəqe kolxozdarđa la eş jamanlьqь ygel. Ular 662 laəogrikanьn 422 hen remontlip, 461 maşinaqa orloq totqostar quljđьlar.

Remontlan sьqqan bətə maşinalar sьjlat inspiktordarь tarafьnan unьqlь tikşerelep qabul itelə. Bьjьl bətə urqьs maşina ar orloq totqostar menən ta'min itelergə tejeş. **Orloq totqos ujьlmaqan maşinalar remontlanьp bətkən ibəplənmejđər.** Bu jaraqanda Gibbils 29 ejjyndə jitlir tarafьnan Nodisbirgkə saqьrьlqan həm unan hun hər vaqьt Gitlir menən bergə jəregən.

***

TOKEJO, 2. Amirikaqa barьp qajtqan „irekle telək ilsehe", Razvillten məktəptə bergə uqьqan iptaşe Matsuka bьnda Xirota menən kyreşep, TAQŞ tьn jəməqətselek fekere Japonejə menən ike arala həzym ileşməv paktьn teđev jaqьnda bulmaqanlьqьn kyrhətte. Matsukonьn hyđđəre bujьnsa Japonejəqa bьl kire qaraş ikonomik səbəptər, bigerək tə Amirika tovarđarь menən japon tovarđarь arahьndaqь konkurinsejə arqahьnda kilep sьqqan.

Ilivatorđa tьqьlьp torovđar uđ qan jьl eşkə đur qəmasav tьvđьrđь. Bed xəđer ilivatorđь kendə 100 vaqon tyen qabul iterlek şiat həm Janqьnqa qarşь kerəş saralarь menən ta'min ittek. Ylsav qoraldarь la totqarlьq tьvđьrьrlьq tygel. Lakin, ilivato dizinsiksejə ytkərev saralarsь huđa əle. Şu aj uq, ikense su jilinkta dvigatel həm 20 mer oj jeteşməj. Bьl məs'ələlərə ilivator jetəkselərenə qьrqa kyrhətmələr birelde. Lakin, yə sьqajьnda bьl eşkə bəljən ər elkə ojoşmalar đa jarđamqa kilerə tejeştər.

Dəvləkən rajonь kolxoz sovxozdarь, partia həm sovit jəmaqətselege alđьnda 100 men ca samalь majđanđьn uroźajьn qьđna srokta, juqaltьvььđ jьjnav həm dəvlətkə tapşьrьvđь elgele joştorop, nerenselekte alьv burьsь tora. Bьl burьstь jeneşle ytəp sьqьv əsən sotsialistik jarьş. udarsьlьq bajraqь bətə kiqlegenə jəjelergə tejeş.

Alda torqan bьl buqьssan burьstь unьşlь ytəv menən partiaьn Dəvləkən ojoşmalь Əlkə komititь həm xəkymət aldьnda yđ isemen aqtar,

đoqovor teđergə teləməqənlegen, sənkl xəđerge vaqьtta bul qan đogovorđarđьn đa ylelevenə şiklanergə tura kilyənleqen əjtkən. Sajьto qьrqьv otpor qьna alьp qalmajьnsa, bəlki itşqь eştər ministerle enen başьnan aşa sinat komisejəhь menən həjləşergə telap, xəlde bigerək tə nasarajtqan.

Japonejaьn bətə tьrьşьvđarь buşqa sьqa

VAŞINGTON, 2. Sajьto Vaşingtondan kiter aldьnan sinatiьn bşqь eştər komisejehьnьn pridsidətele Pitmanqa barьp, unьn menən Japonejə tarafьnan yđ ara həzym ileşməv turahьn ta ləqdim itelgən pakt t...ьndə həjləşkən. Pitman Sajьtonьn tə'dimenə bik kire qarap, TAQŞ tьn Japonejə menən ətəmə

Dorrejo partejənan sьqarьldь

PARIZ, 2. Fransejə kompartejəhь Yđək komititьnьn qararь menən Dorrejo partejənan sьqarьldь. Bьl qararđa kompartejəьn eşelər arahьnda berđan irontte təđevqə motlaq treşevjə əđerlege hьđьq ətlenə alьna. Dorrejonьn partejəqa raskol inderev taktikahь asьq birelə, unьn komparlejəqa həm Komin tirnqa qarşь asьqtan-asьq kerəş alьp barqanlьqь kyrhətelə həm əgər Dorrejo yđen partejənan sьqьqьvqa riza bulmaha, partejə sjьzьna həm komintirin kongrisьna apiliətsejə birə alqanlьqь əjtelə.

JAŊЬ NALOK OBJEKTTARЬN DƏRƏҺ IҺƏPKƏ ALЬRQA

Byzdək, Şişmə rajonlarь ibəp a'ьvđь kyđəmə menən genə ytkarələr

MALDЬ JƏŞEREVDƏRGƏ QATЬ SARALAR KYRERGƏ, HƏR XUZALЬQTЬN DƏRƏҺ MAL IBƏBEN ALЬRQA

EŞKƏ BARMAQ YTƏ GENƏ QARAQJAS...

Blagovişşin həm Toporin rajondarьnda mal hanьn həm başqa halьm oa'jьkttarьnьn ibəben alьvđь tiđerək bətəv əsən aşьqtьlar... Lakin, ibəp eştəren ojoştorov, avьl sovitь eşselərenə instruksejələr kərəgensə anlatьlmaqan.

Blagovişşin rajonь bьl eş menən barь 6 avьl sovitьna qьna vəkil jebərđe. Qatь sroktar menən siklangən vəkildər avьl sovittarьn jurtьp qьna sьqьv arqahьnda, ularqa ber terlə lə rejal' jardam kyrhətməgəndər.

Toporin rajonьnda RIK tarafьnan avьlda mal ibəben alьv həm başqa halьmdar oa'jьkttarь eşen ytkərev əsən vəkildər isemlege tasdiq itelde. Tik, vəkildər nьqlь hajlanmaqan. Ularđьn qajhь berđəre bьl eşte butanьlar, qajhь berəvdəre avьlqa barьvđan bətənlaj baş tarttьlar.

RIK-tьn avьldaqь vəkildəre mal jəşerev fakttarьn tomalap, avьl sovittarьnьn nasar eşləvdəre turahьnda xəbər itmənelər. Bьnan başqa ber genə avьl sovitьnda lə mal jəşerevselər javapqa tartьlmaqandar.

Bьlarđьn bətəhe lə, kyp kenə avьl sovittarьnan mal ibəben alьv bəttə... tip qajttьlar. Ə, qanəldə eş his qənəqətlənerlek bulmanь. Ud-Duvanaj sovitь pridsidətele Zajeпьf ta rajonqa tamamlanqan eş menən kilde... Şul vaqьt 25 xuzalьqta bulqan eştе jabaj horav menən genə tikşerep qaraqanda, 6 xuzalьqta maldь jəşerev, ə 6 xuzalьqta eşte bьltьr maldь ibəpkə alьv məqlymattəre menən bətərəv fakttarь asьldь.

Toporin rajonь Matvi avьl sovitьnda sovittьn eşen tikşergan vaqьtta 7 punkttьn berehendə genə (Avьl sovitь buiqanьnda) ibəpkə alьnqan həm avьl xuzalьqь nalogь zakondarь anlatьlqan. Avьl sovitьnьn başqa punkttarьnda ibəp alьv həm avьl xuzalьqь nalogь turahьndaqь janь zakondar anlatьlmaqandar. Şul orqala, ibəpselər kyp janьlьşьqtar jebərgandər. Matvi avьlьnda totoş tikşerev ytkərgən vaqьtta, 20 baş maldьn jəşerep alьnьp qalьnqanь belende.

Bьl avьl sovittarьnda başqa oa'jьkttarđь ibəpkə alьv eştərə lə nasar ytkərelgan. Jer eştərenən başqa həm badar kilerdərə avьl sovitь pridsidətele həm avьl vəkile tarafьnan ber yk vaqьt ibəpkə alьnmaqandar. Nalog komisejəhь tarafьnan mal ibəben alqanvaqьtta, xuzalьqtьn kon'jəktor kilemenə inderev əsən yđ maldьn hatьvđar asьlmaqan.

Bьl fakttar bətəhe lə, şundaj məhim xuzalьq-politik kompanejəhьna rajon jetəkselərenen narьq birep jetkermaven, avьl sovittarьnьn həm vəkildərden eştəre kəndəlek ьqlь kontrol' a'ttьna alьnmaqanlьqtь kyrhətə. Rajon matвuqatь la ibəp barьşьn jaqtьrtmaqan.

Blagovişşin həm Toporin rajondarьnьn maldardь həm bətə qalqan oa'jekttarđьn ibəben ytkərergə bətə məmkinlektəre bar. Şunьn əsən ibəpte bətərəv srogь 10-ejjylgə tiklem huđьldь.

Bətə avьl sovittarь həm avьl xuzalьqь nalogь komisejələrь bьl srok esendə his kisekməktən yđđərenen eştərendəge jebərelgan janьlьşьqtardь tođatev əsən fajdalanьrqa tejeştər.

F. Polakof.

Janьnan ibəpləv ytkərergə

Qara Jaqupta maldь tyşəmgə qarap qьna ibəpləgəndər

Şişmə rajonьnda avьl xuzalьqь nalogь oa'jektьn, bigerək ta mal ibəben alьv eştəre nasar ojoştoroldqan. RIK-tan bətə avьl sovittarьna la vəkildər jebərelməgəndər. Avьl sovittarь kolxozsьlardan həm janqьdaqtardan Xartockahьna qul qujəvdarьn talap itməjdər, şunьn arqahьnda ob'jekttardь, bigerək tə maldardь jəşerevgə itələr.

Qora jaqup avьl sovitьnda objekttardь ibəpkə alьv „betkən". Avьl sovitьnda ibəpten tulьlьqьn tikşerev vaqьtьnda, ibəp kartockalarьnьn, ejjyn başьnda asьqьp qьna kolxozsь həm janqьdaqtardan horamajьnsa qьna tultьrqanlьqtarь belende. Avьl sovitь pridsidətele **ip. Xəbibullin** yđe bьl məhim xuzalьq-politik kampanejəla qatnaşmajьnsa, unь tixnik-rabotniktarqa qьna tapşьrqan, RIK vəkile ip. Nejman avьl sovitьnda „bulqlaqan", lakin unьn eşen tejeşensə tikşermagən.

Oşonon hədəmtəhendə Qarajaqup avьl sovitьnda hajlap alьp tikşergan 10 xuzalьqtьn 4 hendə (ber hьjьr. 1 kəzə, 1 harьq həm 2 harьq bərəne ibəpkə alьnmaqan) həm 2 xuzalьqta bulqan maldar dərəfь ibəplənmaqəndər. Şul 10 xuzalьqtьn tik 4 hendə genə dərəfь ytkərelgan.

Qara jaqup avьl sovitь pridsidətele ip. Xəbibullin mal objekttardь ibəpkə alьvđь ədəvđə qajeple. Ul his kisekmaj xəkəm javabьna tartьlьrqa tejeş.

Şişmə rajonьnьn bətə avьl sovittarьnda la avьl xuzalьqь nalogь objekttarьn janьnan tikşerev ytkərergə kərək.

Janbuxtin.

MALЬN JƏŞEREV ƏSƏN—1 JЬLQJA

Blagovişşin (Başrosta). Ud. Duvanaj avьl sovitьnьn elekke əqzahь, kolxozsьlar arahьnda tərtiphedlek tьvđьrьvь, kulak agitatsejahь alьp barьvь əsən „ikense 5 jьllq" kolxozь idarahь həm avьl sovitь sostafьnan sьqarьp taşlanqan — Şabajьf Aliksandr halьmdar ob'jekte ibəpləgəndə 2 harьq həm 4 harьq bərəne jəşerep alьp qalqan Unan tьş jəşerev maqsatь menən avьldaşь Lanastoftьn ber harьqьn ydendə totqan.

Şabajьf uđallьq ujlap malьn jəşergəne əsən, ber jьl **məzbyri** urmansьlьq eşenə həm **xedmət** xaqьnьn 25 pr-tьn xəkymət fajdahьna qaldьrьv həm jəşergən maldarьn konfiskovajt itevgə xəkəm itelde.

Partia həm xəkymətte aldarqa tьrьşqan uđal ujlь Şabajьfqa kyrelgən saranь kolxozsьlar qanaqatlek menən qarşьlanьlar.

— ◉ —

FORMAL' QARAŞTЬN-

XURLЬQLЬ

HƏĐƏMTƏLƏRE

Byzdək, (Başrosta). Byzdək rajonьnda maldardь ibəptən massovьj rəveştə jəşerev fakttarь asьldь. RIK həm rajon finans aylege brigadahь tulь tygel maqlymәttərdən 700 baş jəşerelgən maldardь taptьlar.

Trojski avьl sovitьnda 100 baş, kis-jьlqa avьl sovitьnda — 80 baş, Qaran avьl sovitьnda — 32 baş həm Kyzəj sovitьnda — 30 baş harьq jəşerelgən bulqan. Oşo avьl sovittarь pridsidətelđəre — Vəlejef, Zaitьf, Fəxritdinьf həm Kolomejetstar bьl məhim xuzalьq-politik kampanejəqa formal' qaraqandar.

Ibəptən, xatta avьl sovitь həm nalok komisejələrь javaplь eşselərenen maldь jəşerev fakttarь bar Tikşerev brigadalarь mal jəşerevselərđen kyp kenə eştəren sutqa birđe.

Mejəkə kolxozdarьnda sьjfat inspiktorь bulьp eşləvse təzirqəle, udarnik qarttar.

SOVXOZ—KADRĐAR TIMERLEGE

Malsьlьq sovxozdarь yђev, Başqortostanda maldardьn hanь atьv menən kyrerək kədr horaj başlanь. Milovka sovxozь yđ kadrđarьn əđerlav elkəhendə 31-jьlda sovxozuc astь. Bьl sovxozuc 33-jьlda berense tapqьr yđ kadrđarьn sьqarđь. Uqьr sьqqan 48 keşe terlə kvalifikatsejala bulьp, ular Milolka, Dim Qьrqьđ-Mejəkə malsьlьq sovxozđarьna taraldular. Xəđerqe kendə ulardьn 40 hь in jaqşь udarnik bulьp eşlajđər.

Məktəpte qajtanan qorqandan hun, uqьvqa 60 keşe qabul itelep, şularđьn 30-ь malsьlьq bylegenə, 30-ь timerse jarđamsь hь əđerlav bylegenə inderdlər.

34-jьldьn jađьnda 26 keşe malsьlьq bylegen bətərəp, terlə sovxozđarqa taraldьlar. Oşo jьldьn 1-ejjylenə timerse jarđamsьlь kvalifikatsejahь menən 21 keşe bətərəp sьqtь. Xəđerqe kendə, Milolka sovxozьnьn məktəne jetəştergən kadrđarđan 85 keşe malsьlьq elkəhendə eşlaj. Sovxozuc yđenen jaş bulьvьna jaramaьtan uьqlь totanaqlь kadrđar birə başlanь. Bьl məktəp yđenen elgə eştaren kyrhətə. Janь bətərəp sьqqan 21 keşeьan məktəpkə alьnqan vaqьtta ber genə komsomol aqzahь bulьa, məktəpte bətərəp sьqqan vaqьtta 20 he komsomol aqzahь bьlьp sьqtь.

Bətərəp sьqьvsьlar đa yđ eştarendə udarsьlьq kyrhətalər. Sьjnfi dośmandar menən kerəşte lə politaylek həm partia ojoş malarьnьn berense jarđamsьlь bulьp toralar. Dim malsьlь] sovkozьnda traktorđarđь rimontlavđь huđqanьn sovxozuc uqьvsьlinьn asьvь arajahьnda, mastirskuj medire 10 jьlqa xəkəm itelde. Qьrqьđ-Mejəkə sovxozьnьn 2- firmahь upravlajuşşeje, sovxoz milken tuđđьrьvь esən şul rəveştə xəkəmgə tartьlđь.

Sovxozđьn politavlege həm di riksejəhenen konkrit jetəkselegendə Sovxozuc 34-jьl başьnda FZU həm sovxozuctarđьn 3-Bətə Sojuz konkursьna quşьlьp, eştə đur unьştarqa ireşte. 33-jьldьn dikəər ajьnda uqьvsьlarđьn dəreskə elgəşevđare 88 pr. bulha, fivral, mart ajtarьnda 97 pr. qa jette.

Konkursqa qatnaşьp, jaqşь eş hədəmtələre birəve əsən sovxozuc, Başkotovodtris tarafьnan, kabinittar jьhazlandьrtьv esən 1000 hum aqsa, Narkomsovxoz tarafьnan 5000 hum aqsa menən ayləklande.

Bьjьl sovxozuctьn 120 keşe uçarlьq jorto halьnьp bətəsək. 2 kabinit jaqşь jьhazlandьrtasaq. Şulaj itep, Milofka sovxozuc malsьlьq sovxozdarь esən kadrđar əđerlav timerlege bulьp ajlanergə tejeş.

Uramьf.

PROFSOJUZDARĐЬN MƏHIM BURЬSЬ

Sotsializmdьn đur jenevđare bətə ilden xeđmatsəndərenen matirial' xalen nьqlь rəveştə kytərevđe tə'min itte. Partianьn XVII sjьzьnda ip. Stalin „iksplotatsionь juq itev, qalala eşhedlekle juq itev, avьlda xəlerselekle juq itev—bьlar xeđmatsəndərđen matirial' xəldərendə ular turahьnda in „dimokratik" burzuaz ildərđen eşse həm kerəbtejəndəre xatta xejal da itə almaj torqan tarixi jenevđər" tine.

Xeđmatsəndər kin massahьnьn matirial' həm kyltura kimələnen dejəm kytərelesendə in đur urьndь sotsial' straxovaniə buJьnsa sьqa torqan dəvlət sьqьmdarь ailəj. 1934 jьlda eşselərđen tormoş həm kyltura şarttarьn jaqşьrtьvqa sotsial straxovaniə ayđzitle buJ' sa biş milјart hum aqsa tot lasaq. 1934 jьlda straxovajt itelgəndərgə miditsina jarđamь kyrhətev fondь qьna ber milјart humdan artьq taşkil itə.Balalarđь xeđmətlən dərevgə 327 milјon hum aqsa birelə. Bьl, eşse həm xeđmət kərđen miljon Jarьmqa tiklem balalarьn dəvlət ibəbenə balalar baqsahь həm jəslələr menən tə'min itevgə memkinlek birəsək.

1934 jьlda jal jorttarь həm sanatorialar—kurottar ojoştorovqa

đen 29 ejjyndə Vestfalejaqa barqanlьqь ajtelə. Gitlir Mynxi ajrodromьna irtən 4 saqətlь kilep teş ən. Kimđe, Gəjneste həm stapьn aytən aqzalarь ul yđe qulqa alqan. Xəbərđərəə qaraqanda Rim 30 ejjynđ. Mynxin qalahьnda Girmanejənьn bətə elkələrendəge şturmovoj otrəttar jetəkselərenen kontirinsejənьn ytkərerqa ujlaqan Konfirinsejəqa kilevselər vokzalđa həm juldarđa massovoj rəveştə qulqa alьnqandar.

Bətə politsejə ajaqqa baŧŧьrьlqan

BIRLIN, 2. Girmanejəlaqь vaqiqalar turahьndaqь xəbərđər đur jənlənev tьvđьrđьlar. Gəzittər rəsmi xəbərđərđe aşьqьs rəveştə bяŧьp sьqarđьlar. Uramdarđa xalq terkəmdəre jьjьla. Hunqь jьl jarьm esendə berense tapqьr bularaq uramda bьl vaqiqalar turahьnda qьsqь-

Bravьnqa sut komidejəhь

GILSINGFORS, 2. SSSR ilselege sot udniktarьna alqan bьravьndьn eşen qaravsь sut 30 ejjyndə ilselekten suiqa şabit bulьp kilqan kurjərđarь Bogovic həm Martinovic iptəştarđьn: hed şəxsi jullavsьlar rəveşendə kildeqeđme, tip horanь. Ular həm ikehe eşten sovit ilsele e nə həzym turahьndə barqanlьqьn əjlep, sutьn bьl horavьn kire qaqьp javap birđelər. Sut Bravьndьn rivol'virьna ajьrьvsa diqqət birđe. Ximajəse Takkanin qajeplənvsenen arqanlьqьn hьltav itep sutь kisekterevđe horanь. Qləjeplavse şulaj uq SSSR ils legenen yđ pritinzejələren eş kenqə tiklem belderməqənlegen kyrhətep, sutь kisekterev jaqьna quşьldь. Ximajəse Bravьndьn rivol'virьna nasar bulqanlьqьn hьltav itep, unь qoiqarьvđь talap itte. Ximajəsenen fekere bujьnsa Bravьndь tik rəxsətheđ qoral jərətkan e-en genə javapqa tartьrqa kərək bulьp sьqa. Sut bьl eşte qaravđь 14 ejjyiqə qaldьrьrqa həm Bravьndь termələ totorqa qarar birđe.

***

BIRLIN, 2. Xəbərđərqə qaraqanda, jənəhe, Şiajxir menən Kim arahьnda vasitasьlьq itkən Grigor Şirassir ytterelgən. Bьl turala rəsmi bekderevđər juq. 30 ejjynda kis Gitlir Birlinqa qajtь. Gəzittərđen jađьvьna

Bəta politsejə ajaqqa baŧŧьrьlqan

BIRLIN, 2. Girmanejəlaqь vaqiqalar turahьndaqь xəbərđər đur jənlənev tьvđьrđьlar. Gəzittər rəsmi xəbərđərđe aşьqьs rəveştə bяŧьp sьqarđьlar. Uramdarđa xalq terkəmdəre jьjьla. Hunqь jьl jarьm esendə berense tapqьr bularaq uramda bьl vaqiqalar turahьnda qьsqь-

Bravьnqa sut komidejəhь

GILSINGFORS, 2. SSSR ilselege sot udniktarьna alqan bьravьndьn eşen qaravsь sut 30 ejjyndə ilselekten suiqa şabit bulьp kilqan kurjərđarь Bogovic həm Martinovic iptəştarđьn: hed şəxsi jullavsьlar rəveşendə kildeqeđme, tip horanь. Ular həm ikehe eşten sovit ilsele e nə həzym turahьndə barqanlьqьn əjlep, sutьn bьl horavьn kire qaqьp javap birđelər. Sut Bravьndьn rivol'virьna ajьrьvsa diqqət birđe. Ximajəse Takkanin qajeplənvsenen arqanlьqьn hьltav itep sutь kisekterevđe horanь. Qləjeplavse şulaj uq SSSR ils legenen yđ pritinzejələren eş kenqə tiklem belderməqənlegen kyrhətep, sutь kisekterev jaqьna quşьldь. Ximajəse Bravьndьn rivol'virьna nasar bulqanlьqьn hьltav itep, unь qoiqarьvđь talap itte. Ximajəsenen fekere bujьnsa Bravьndь tik rəxsətheđ qoral jərətkan e-en genə javapqa tartьrqa kərək bulьp sьqa. Sut bьl eşte qaravđь 14 ejjyiqə qaldьrьrqa həm Bravьndь termələ totorqa qarar birđe.

***

BIRLIN, 2. Xəbərđərqə qaraqanda, jənəhe, Şiajxir menən Kim arahьnda vasitasьlьq itkən Grigor Şirassir ytterelgən. Bьl turala rəsmi bekderevđər juq. 30 ejjynda kis Gitlir Birlinqa qajtь. Gəzittərđen jađьvьna

PROFSOJUZDARĐЬN MƏHIM BURЬSЬ

Sotsializmdьn đur jenevđare bətə ilden xeđmatsəndərenen matirial' xalen nьqlь rəveştə kytərevđe tə'min itte. Partianьn XVII sjьzьnda ip. Stalin „iksplotatsionь juq itev, qalala eşhedlekle juq itev, avьlda xəlerselekle juq itev—bьlar xeđmatsəndərđen matirial' xəldərendə ular turahьnda in „dimokratik" burzuaz ildərđen eşse həm kerəbtejəndəre xatta xejal da itə almaj torqan tarixi jenevđər" tine.

Xeđmatsəndər kin massahьnьn matirial' həm kyltura kimələnen dejəm kytərelesendə in đur urьndь sotsial' straxovaniə buJьnsa sьqa torqan dəvlət sьqьmdarь ailəj. 1934 jьlda eşselərđen tormoş həm kyltura şarttarьn jaqşьrtьvqa sotsial straxovaniə ayđzitle buJ' sa biş milјart hum aqsa tot lasaq. 1934 jьlda straxovajt itelgəndərgə miditsina jarđamь kyrhətev fondь qьna ber milјart humdan artьq taşkil itə.Balalarđь xeđmətlən dərevgə 327 milјon hum aqsa birelə. Bьl, eşse həm xeđmət kərđen miljon Jarьmqa tiklem balalarьn dəvlət ibəbenə balalar baqsahь həm jəslələr menən tə'min itevgə memkinlek birəsək.

1934 jьlda jal jorttarь həm sanatorialar—kurottar ojoştorovqa

dəvlət tarafьnan 215,3 miljon hum totov-miljon Jarьm eşsene jal jorttarьnda həm kurorttarda lavalavqa memkinlek birəsək. 1934-jьlda sotstrax ayđzitendə, uqьvsь—eşselərgə stipindejə birevgə 700 miljon humdan artьq həm esse torlaqtarь tədəvgə 700 miljonqa jaqьn aqsa aylende.

Sovetter sojuzьnda sotsial' straxovanejə kapitalistik ildərđə ujlarqa la məmkin birmaqan dəvməldə həm ylsəvđə qujьlqan. Bətə jer jədəndəge burzuazla krizis arqahьnda qaqşaqan finans xuzalьqьn „navьqtьrьv" e-en eşselər həm xeđmatsəndər massahьnьn tormoş kimələnə qotoronqo rəveştə həzym iia həm unar miljonlaqan keşelərđe as ьlьq jatahьnan həm ylemqə dusar itep, eşhedđərđen bьlaj đa barlь-juqlь bulqan posobialarьn sistimatik rəveştə ədəp alьp qala. Bajtaq qьna „aldьnqь" kapitalistik ildərđə burzuazla imeş „moral" jaqьnan qaraqandaz eşhedđər jaiqavlьqqa... halьşьp kitmagəjne, tiqən bulьp, sotsial straxovanejə inderevđən baş tarta.

Sьjnьfьnьđ sotsialistik jəmqejət teđevse SSSR prolitariatь prolitariat diktaturahь nejđərgə ireşergə memkin ikənlegen, unar miljonlaqan xeđmatsəndərđen matirial' həm kyltura kimələn kytərev turahьnda prolitar dəvlətenen nindaj đur saralar kyrqənlegen bətə donja idelgandərenə həm iksplotatorьna kyrhətələr.

SSSR đa sotsial' straxovanejaьn biş miljart humlьq bydzite turanan tura profsojuz ojoşmalarь qulьnan ytə. Ular bьl eştə eşsenen kendəlek ixtejazdarь həm horavđarь turahьnda juqarь elqə kyrhətergə tejeştər.

VSSPS tьn sotsial straxovanejənь qajtanan qarav turahьndaqь qararьnan hun xəthed gena vaqьttar ytep kitte, lakin profsojuz ojoşmalarь eştеn təbenə inmaj, tьkesə eşlavđe davam itterələr, astranomia handarь menən baş vatьp qemor ytkərələr, kybehensə keşen

AĐЬQ PRIDPREJƏTEJƏLƏRENƏ SMOTR

DƏVLƏKƏN HƏM BƏRƏ

Smotr komisejələre qasan nьqlap eşkə totonalar?

(Başqortostan tə'minat xalq komisarlьqьnьn elkə smotr komisejalь ullьrьşьnan)

19 ejjyndə ip. **Şafejef** pridsidatellegendə adьq pridprejatejələrenen elkə smotr komisejalь ullьrьşь buldь.

Kən tartьnen nerense **mas'ələhendə** Dəvləkən maj zavotь smotr komisejahьnьn pridsidətele ip. **Popof** həm quşma doklat menən ip. **Pototski** həjlənelər.

Ip. **Popof:** Dəvləkəndəge mixaniklaştьrьlqan maj zavotь (elekke diriktorь ip. **Govorof** mastirь ip. **Samojlof**), sьjfatь produksejə sьqarьvda qojroqta həjrəlde həm xəder də qul kəse menən eşləj torqan maj zavotlarьnan da artta qala. Mətələn, I-sort maj plan вujьnsa 10 pr. sьqarьlьrqa tejeş. Lakin 9.7 pr. qьna sьqtь. 2-nre sort maj planь 90,3 pr. qa qьna ytəlde. April ajьnda I-nse sort maj вetənlaj вulmanь. Majqa hьv qatьşьv 12 pr., kygərgən eləşe-8,1 pr. taşkil itə.

Sьjr eşlәv вujьnsa: maj ajьnda 3-sort sьjr — 45,7 pr., majьlьq — 40 pr. urьnьna nej вarь 32,6 pr. qa qьna ytəlde. 1-nse kvartalda 70 pr. 3-nsə sort maj вirep, 19 pr. вrakqa sьqtь.

Zavotta havlьq həm tadalьqtь haqlav eşe вetənlaj nasar tora. Havlьq haqlav tixminimum tynarage eşlamaj. Midsmotr sistimatik ytkərelməj. Pasudalar *tada totolmajdar*, əselek *(kislotnost')* вujьnsa iһap alьp вarьlmaj, eşelər təqdimdərenə dirikseja javaphьd ravestə iqtibarhьd qaraj. Smotr komisejahь eşhedlek kyrhətə h. в.

Dəvləkən maj zavotьnьn oşo xəlgə qalьvь esən javaplь bulqan elekke diriktorь Govoroftь, həm elekke mastir Samojloftь, zavottьn smotr komisejahь sostafьn: pridsidatele **Popofь** həm aqzalarь — **Kozlovskaja, Platonof, Florejkinanь qara taqtaqa jadьrqa kandidat itep вildəlәne.** Bьnan hun elkə smotr komisejahь partejanьn VK həm elkə komititьnьn вьl turalaqь qararьn tormoşta praktik qullanьp, Dəvləkən maj zavotьn вьl xurlьqlь ədəkləktən sьrarьv itвae menən, вetə məhim kərəkle praktik saralar kyrevde *Dəvləkən rajon smotr komisejahьnan* talap itte.

Ikense **mas'ələ** вujьnsa Bere rajon smotr komisejahь raise ip. **Rəzapef** doklat jahanь. Ul VKP(в) VK nьn 22/XII — 33 jьldaqь adьq pridprejatejələre turahьnda sьqarqan qararь ytaleşe həm Berega adьq pridprejatejahe halьnqandan nirle Bere rajonьnda oşo kəngə tiklem вer nindəj də hьnьlьş juqlьqьn hejlәne.

Pridprejatejələr havlьq haqlav jəhatenən nasar xəldə toralar. Sьqarьla torqan produksejaвьn sьjfatь qədəttən tьş tyвan.

Spirt-araqь zavotьnьn projьzvodstvo *sixında* eşelərden maxsus kejemdare вьвraq, *projьzvodstvo* sixtarьnьn tədrələrenda yrmakes avdarь tedelgən, havlьq haqlav tixminimumь zənatejələre ytkərelməj. Produksejaвьn sьjfatь nasar, projьzvodstvola filtrdan ytkərelməgan hьv qullanьla. Tixnik normalaştьrьv julqa halьnmaqan. (Zavot diriktorь ip. **Avdejef**).

Birizof spirt-araqь zavotь (diriktorь Ləlin) nьn jort aldь qьna tygel, hьv torov urьndarь la вьвraq, syplangən. Janqьndan haqlanьv esen qaravьlsьlar juq. Zavottan spirt həm mal uriav hirək tygel.

Bərelәge jəşelsələr kipterev zavotьnьn (diriktorь **Şcipin**) işek aldь вьвraq, sklat binalarь sanitarejaqa xilaf rəveştə əşəke totola. Sanitarejə вeleme вirev eşselər arahьnda ytkərelməj. Jəşelsə haqlav sklatь jьvьlmaj, dizinfiksejə ytkərelməj, вaşьnan hьv aqa. Unьn ətətenə unda jeveşlek həm stinalarь kygərgən. Produksejə jaraqhьd taralarre ytkərelməj. Produksejaвьn sьjfatь nasar, projьzvodstvola filtrdan ytkərelməgan hьv qullanьla. Tixnik normalaştьrьv julqa halьnmaqan. (Zavot diriktorь ip. **Avdejef**).

Spirt zavotь udarnigь ip. Pitrol. Projьzvodstvola 35 jьl eşlәj.

Birizof spirt-araqь zavotь (diriktorь Ləlin) nьn jort aldь qьna tygel, hьv torov urьndarь la вьвraq, syplangən. Janqьndan haqlanьv esen qaravьlsьlar juq. Zavottan spirt həm mal uriav hirək tygel.

Bərelәge jəşelsələr kipterev zavotьnьn (diriktorь **Şcipin**) işek aldь вьвraq, sklat binalarь sanitarejaqa xilaf rəveştə əşəke totola. Sanitarejə вeleme вirev eşselər arahьnda ytkərelməj. Jəşelsə haqlav sklatь jьvьlmaj, dizinfiksejə ytkərelməj, вaşьnan hьv aqa. Unьn ətətenə unda jeveşlek həm stinalarь kygərgən. Produksejə jaraqhьd taralarqa tultьrьla, şunьn arqahьnda ul вьвrana həm kəmej. Sridstvo вulmav arqahьnda zavotqa remont вaşlanmaqan. Zavottьn ylsavdare həm apparattarь haqlanьp totolmaj.

Brьnzotrista həm **Başrьjatristьn** Berelәge aylegendə la oşonda uq xəl xekem herə.

Adьq pridprejatejələrendə oşondaj nəfrətlanerlek xəl вulь torop ta, Bere rajon ojoşmalarь, вьl turalaqь *VK ƏK nьn* diriktivalarь ytəleşen tikşerevdə qajqьrtmaqandar. Maj ajьnda ojoştorolqan smotr komisejahь sostafь: raise — ip. **Rəzapef** həm aqzalarь: **Karpova, Vorojova, Plişko, Samolukovalar** in hunqь momintqa tiklem xərə kəthedlek kyrhatkəndar.

Əlkə smotr komisejahь ultьş Bere rajonь smotr komisejahьn qara isemlekkə terkəv esen kandidat itep вildəlәne həm Bere spirt-araqь zavotь diriktorь ip. **Avdejefqa vьjgovor** iqlan ittergə qarar itte.

VKP(в) VK nьn 22-XII — 33 jьldь qararьn həm VKP(в) Əlkə Komititьnьn вer-вer artlь qararьn həm smotr вarьşьn tikşerev esən, Əfenən qajtьv menən udarnik həm udarnitsalardьn rajon sljotьn saqьrьvdь ip. Rəzapefkə quştь.

№ 6 AŞXANA ƏŞƏKELEKTƏRE

(Studint xatь)

Ufa tristьn 6 nьь nəmirlь aşxanaьь avьl xuzalьqь institutь həm ranlak studinttarьn, a.x institutь dəjəm torlaqьn tədəvse eşselərde tuşendьra.

Lakin вьl aşxanala eşlavse povьrdar oşo kəngə tiklem tədalьq eşenə iqtibar itməjdər. Studinttarqa ikmək вirep torovsь вarmaj aştь la artьrьp qaldьrьlar. Ar'qan aştь ikmək xalqьn menən eşlaj. Əlkən povor jardamsьlь yde la hər vaqьt jьvьlmaqan вьвraq xa'atta jerej.

Aşxana *esenə luhan* əşəkelektər вlqerək kyp. Idandardən hər vaqьt san osop tora. Hər perelqan syptar də mejes artьnaqьna tyqelələr. Jьvьnqьstar haвьn вəm tabьmal remələre menen tə'min itelmagan. Povor pirsonaldar janaj saminimumqa la iqtibar 1 majdər. Qadan tirələre hər vaqьt jьvьlmaj. Unьn tirahenda senendar mьvьqьp tora. Aşxanaqa dizinfiksejə hirək ytkərelev arqahьnda tarqan, qbrəmjaq kevek xəşərətlar də kyp. Ular kyp vaqьt aştan sьqalar.

Aş вeşerev sixьna povordardan вaşqa keşe ineri tarамaha la, əlkən povor jardamsьlь tanьştarьn hər vaqt kuxnaqa inderep aşatьv lakitarь вar. Bьl jeteşhedlektərde kyвerək aşxana komisejalarь yddere qaвatlaj.

Kyp vaqьt aşta nasar sьjfatlь, ytə todlo ja ək todhod вeşerelələr. Şulaj вulha la aştardьn xaqь qimmət вula. Kyвerək vaqьt povordar tejeşle portsejanь jedinttarqa ikmək вirep torovsь вarmaj aştь la artьrьp qaldьrlar. Ar'qan aştь ikmək xalqьn menən eşlaj. Əlkən povor jardamsьlь yde la hər vaqьt jьvьlmaqan вьвraq xa'atta jerej.

Aşxanala tartiple raspisanejalar tədəlmə an. Şunьn esen qajhь smina qaj vaqьtla aşarьn вelmaj. Qədəl qara taqtalar вulha la, ular isemdə qenə. Aşxana ergəhendə stinə qazlıqəhe la sьqarьlmaj. Udarniktar ətətole вylenmaqən hem ulatə'min itelmagan. Povor pirsonaldar janaj saminimumqa la iqtibar 1 majdər. Qadan tirələre hər vaqьt jьvьlmaj. Unьn tirahenda senendar mьvьqьp tora. Aşxanaqa dizinfiksejə hirək ytkərelev arqahьnda tarqan, qbrəmjaq kevek xəşərətlar də kyp. Ular kyp vaqьt aştan sьqalar.

Aş вeşerev sixьna povordardan вaşqa keşe inen tarамaha la, əlkən povor jardamsьlь yde la hər vaqьt jьvьlmaqan вьвraq xa'atta jerej.

Aşxana *esenə luhan* əşəkelektər вlqerək kyp. Idandardən hər vaqьt san osop tora. Hər perelqan syptar də mejes artьnaqьna tyqelələr. Jьvьnqьstar haвьn вəm tabьmal remələre menen tə'min itelmagan. Povor pirsonaldar janaj saminimumqa la iqtibar 1 majdər. Qadan tirələre hər vaqьt jьvьlmaj. Unьn tirahenda senendar mьvьqьp tora. Aşxanaqa dizinfiksejə hirək ytkərelev arqahьnda tarqan, qbrəmjaq kevek xəşərətlar də kyp. Ular kyp vaqьt aştan sьqalar.

№ 6 aşxanaньn eşen jaqşьtьvqa aşьqьş saralar kyrelergə tejeş.

Studiot.

ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JULЬ TƏƏƏLƏŞƏ

Hər вer tingə—qatь kontrol'!

KYPERDƏR HALЬVQA IQTIBAR KƏSƏJTELERGƏ TEJEŞ

Əfə-Işembaj timer jul tədeleşendə.

Hyrəltə: Dim aşa timer jul kypere.

Aqsa hanhьd fajdalanьla

Əfə-Işembaj timer julь tədeleşe idarahь, eşse kəstare tuplav esen samanan tьş kyp aqsa tola. VKP(в) elkə komitiltь sikritarь iptəş **Bьjkin „Əfə-Işembaj timer julьn вetə Başqortostan tədej"** tigəjne. Tədeleş idarahь вьl lozunqьnь anlap jetke məj, eşse kəstərde Başqortostandan tygel, ə sit kraj həm elkələrdən tuplaj. Tuplavsьlar eşselərden sьjfatьna iqtibar itməjdər. Hədəmtələ вalta ətətalarь tip hajlanqan eşselər konix вulьp qaldьlar. Senki ular yd. qəmerdərendə вer qenə tapqьr da вalta totmaqəndar.

Tədeleşten kadrdar вyleqe həm вuxqalitirejahь вandaj vaqiqalardь вel əs eşse tuplavqa aqsanь adьraq sьqarьv turalьnda qaqьd teşerə həm вerense ucaskaqa 75513 hum aqsa jeвərə. **Eş hun вula**, вerense ucaska вьl vaqьtqa inde 156.317 hum aqsa rasxot itkən вula. Bьqa taqь la hajlanqan keşelərgə вulqan jarlь miljon вurьs lь quşarqa kərək.

Sotsejalistik maja menən şa jarьv **kartinaь** oşolaj. Ə, вil Başqortostandьn yдendə вalta ətətalarь la, jer qadьvsьlar da, вetə tər eşselər də kyp. Sotsejalistik jardam ajlьqь вьnь kyrhətte. Upravlenejə unь xəterdən sьqardь həm eşse esen **Gor'ki** krajьna, **Ivanof** elkəhenə həm вaşqa jaqlarqa keşelər jerette. Hedəmtələ aqsanьn jelqə osovь kilep sьqtь. Əlвittə, tədeleşkə вildələnqan aqsanь 1 jeşhed urьnqa lajdalanьvsь, şunьn menən tədeleştə aqsa menən tə'min itevde avьrlaştьrьvsь keşelər javapqa tarilьrqa tejeştər.

V. Kolenanof

Kyperdərde kyddən teşerelər

Əfə-Işembaj timer julьnda əs tur kyper **(Dim, Quqanьq, Aşqadar)** tədelə. Kyper tədeleşe ajrьm iqtibar talap itə. Lakin, kypergə qarata tejeşle marьqьlь вirep jetkermavdər вar. Mətələn: вerense ucaskalaqь Dim kyperen вer urьnqa hala вaşlaqas, eşte tuqtatьp, ikense urьnqa halьrqa tura kilde.

Bьl ale hanaq. Ə, ucaskalar ul hanaqtan yddarьna tejeşle hədəmtəne sьqarmajdar. Quqanaq, Aşqadar kyper tədeleşendə la ken hajьn tejerlek planьhd eştər tulьp jatalar.

Başlanqan eşte taşlav qədəte вar. Dim kypere halьnьp вetməqən, ə taşlanqan. Вer kemdə unda tədeleştə davam ittergə saralьn kyrmaj. Kyper ergələndə, kyperdərde həm вaşqa urьndardа tamqi soorujenejalər nasar. Dejəm alqan saqta eşten sьjfatьna, eşlanep вetevena kəs tuplanmaj. Timer jul tədeleşe ucaskalarь, kyperdərqa вulqan oşondaj qaraştarь menən kyp vaqьtla eşten вramhьdiqьna səвapse вetətər. Hyd juq, tədeleş вik jahat aralь ydenen вьl xalahьn tədalergə, kyperdərde jaqьş, sьjfatlь itep tədevgə elqaşerqə tejeş. Kyperdərde —kyddən teşermətkə!

Brusnitski

Byzdək maj zavottarь

I-KVARTAL UNЬŞTARЬ MENƏN TЬNЬSLANQANDAR

Byzdək rajmasloproмь qaramaqьnda 4 maj zavotь вar (Ivaninkola, diriktorь **Mozgovoj**; Qaqalьla, diriktor **Jenekejef**; Qaranda, diriktorь **Mumlejef**; Tavlarda, diriktorь **Nasirtdinьf**).

Bьl maj zavottarь I-kvartalda jaqşь sьjfatlь produksejə вirevdə his şikhed elqələ eş kyrhət kestare вirdelər. Urtasa alqanda Byzdək maj zavottarь tarafьnan eşlanqan majdьn вalla sьjfatlь I-kvartalda 84,2 вalla taşkil itte. I-kvartalda вigerək tə **Qaran** (mastirь **Murzanajef**) tə **Tavlar** (mastirь **Qərifullin**) ma zavottarь jaqşь sьjfatlь produksejə вirdelər. Mastir Murzanajef mart ajьnda 86, majdь 88 вalla. Mastir Qərifullin martta 85,6 вalla вirep, rajon kyiamendə вereuse urьnda вardьlar həm Başmasloprom tarafьnan вetə Başqortostan pocot taqtalьna indereldelər. Başqa zavottar da nasar eşlamaneler, **Ivaninko** maj zavotь mastirь Qilvanьf martta 83,1 вalla, **Qarqalь** maj zavotь mastirь Skogillo 83,3 вalla вirdelər.

Lakin rajmasloprom sistimь ragotniktarь (upravleşşi **Sakaьf A.**) вьl ireşel ən unьştarь ikense kvartalda nьqьta вelmanelər. Ejjyn ajьna ajaq вaьav menən sьjfat esen kerəş timpьn вetənlaj quldarьnan вьndьrdьlar. Məs'ələ taqь la asьqьraq вulhьn esen maj zavottarьnьn ejjynden 20 nse kenendə eşlәgən eştaren tikşerep qarajьq.

Qaran maj zavotь ejjynqa tiklem jaqşь sьjfatlь maj eşlәp sьqarьvda Byzdək tвaqenda ena tygel, вetə Başqortostanda maqtavlь zavottardьn вerehe вulьp torđo. Şulaj uq unьn mastirь **Morzanajef** tə maqtavlь mastirđardan вuldь. Mastir Murzanajef 1-kvarral da yd zavotьndaqь вetə eşte вaşqa zavottarqa qar qanda elge вulьrlьq itep ojoştorqajnь. Unьn Inse jativalь вujьnsa zavot eşselarenen hər 5 kəndə tixnik-projьzvodstvo kənaşmalare вulьp torđo həm unda maj projьzvodstvolьnьn tixnaleg protsistarь ejranelə вarьldь.

Eşselərden yd ara jarьş'arь ojoştoroldo, stinə qazlitlere, qьđьl həm qara taqtalar вuldьrlь-

Hyrəttə: Ərşək jьlqьnь aşa timer jul kypere esen parovoj maşina menən svaj qaqalar.

Əfə-Işembaj timer jul tədeleşendə

Hyrəttə: Dim kypere aşa вerense pojьzd.

Əs keşe—əsəhənen də juq eşe

Qьrmьbqalь (Tilifon вujьnsa). **Əfə-Işembaj** timer jul tədeleşendə eşlavse Qьrmьbqalь tərəqe **Biştəkə** avьlь janqьđaqtarь kolliktifь his вer terlə eş kyrhətə alqanь juq. Ular 15 kən eşlanelər. Lakin yđ plandarьn 50 pr. qa la tultьra almanьlar. Kolliktifta 57 at вar. 57 at kən hajьn 300 kuвm. jer eşe eşlargə tejeş. Ular 60 kuвm. eşlajđər.

Kolliktif dissiplinahьd. 6 nsь ejjyndə kolliktif aqzalarь вađarqa kittelər, 12 nse ejjyndə вetənlaj eşkə sьqmanьlar. Dissiplinahьdьq—ular ətətenən jetəkselek juqlьqtan kilə. Senki, ular menən вer kemdə jetəkselek timəj. Tevəktən вerketelgən **Xismətullin, Zagidullin** iptəştər eş ətətendə вetənlaj вulmajdar. Biştəkə avьl sovitь prids dətele **Amirьf** janqьđaqtarqa qul heltəp qaraj. **Hedəmtələ 15 kəngə вalta вujь eş.**

Timer jul tə'teleşenen sroqьn huđьvqa вəjlənjən **Xismətullin, Zagidullin** həm **Amirьltardьn** eşməkərhedlektarena sik qujarqa, Biştəkə janqьđaqtarь arahьnda eşlavde вuldьqlь keşelərgə tapşьrьp, ularđьn eş plandarьn ytəvdərenə elqəşerqə kərək.

Q.A

IUL TƏƏƏLƏŞƏNƏ JARƏAMOQA

Dim. (Başrosta). **Əfə-Işembaj** timer jul tədeleşenen 1-nse ucastkahьndaqь ədəkləkte вetərev esen Əfe tevəqendəqe kolxozdar həm j nqьđaqtar jer eşenə tip taqь la 3 kən srok menən 3374 at вirergə вuldьlar.

Oşo kəndə kolxozsьlar ojoşqan rəveştə eşkə kilə вaşlanьlar. Məвələn, 27 ejjyndə təv вaşlap „Voroşilof" kolxozьnan 20 вlav kilde. In kyp at вirev selər Bijqol sovitь **„Bronivik" kolxozь** Novikol sovitь **„Krasnaja znamə"** kolxozь вulьp təvqehe 131, hunqьhь 102 вaş at вirdelər.

TƏƏƏLOŞ XRONIKAHЬ

◆ Birsyjən hьv aşa kyper halьv tamamlandь. 27 nse ejjyndə ytkərelqan hьnav kyperđen qənəqətlənerlek вulьvьn kyrhətte.

◆ Berense ucaskanьn 141 nse pikitьnda troвa halьv eştare вette. Troвa halьvđь вetərev menən Ərşək kyperenə tiklem rilsə huđv вaşlandь.

◆ Starletamaq lispromxozь, Əfe-Işembaj timer jul tədeleşendə eşlavse Qьrmьbqalь tərəqe **Biştəkə** avьlь janqьđaqtarь kolliktifь his вer terlə eş kyrhətə alqanь juq. Ular 15 kən eşlanelər. Lakin yđ plandarьn 50 pr. qa la tultьra almanьlar. Kolliktifta 57 at вar. 57 at kən hajьn 300 kuвm. jer eşe eşlargə tejeş. Ular 60 kuвm. eşlajđər.

Kolliktif dissiplinahьd. 6 nsь ejjyndə kolliktif aqzalarь вađarqa kittelər, 12 nse ejjyndə вetənlaj eşkə sьqmanьlar. Dissiplinahьdьq—ular ətətenən jetəkselek juqlьqtan kilə. Senki, ular menən вer kemdə jetəkselek timəj. Tevəktən вerketelgən **Xismətullin, Zagidullin** iptəştər eş ətətendə вetənlaj вulmajdar. Biştəkə avьl sovitь prids dətele **Amirьf** janqьđaqtarqa qul heltəp qaraj. **Hedəmtələ 15 kəngə вalta вujь eş.**

Timer jul tə'teleşenen sroqьn huđьvqa вəjlənjən **Xismətullin, Zagidullin** həm **Amirьltardьn** eşməkərhedlektarena sik qujarqa, Biştəkə janqьđaqtarь arahьnda eşlavde вuldьqlь keşelərgə tapşьrьp, ularđьn eş plandarьn ytəvdərenə elqəşerqə kərək.

Q.A

TƏƏƏLOŞ XRONIKAHЬ

◆ Birsyjən hьv aşa kyper halьv tamamlandь. 27 nse ejjyndə ytkərelqan hьnav kyperđen qənəqətlənerlek вulьvьn kyrhətte.

◆ Berense ucaskanьn 141 nse pikitьnda troвa halьv eştare вette. Troвa halьvđь вetərev menən Ərşək kyperenə tiklem rilsə huđv вaşlandь.

◆ Starletamaq lispromxozь, Əfe-Işembaj timer jul tədeleşendə eşlavse spal əđerlav esen 2 ramlь aqas zavotь astь. Zavot 102 men spal eşlajəsək.

◆ VKP(в) Əlkə komitiltь sikritarь **Bьjkin**. Bąşsovnarkom pridsidatele **Bulaşef**, Başprol ovit **Bьjckof** iptəştərđen tədeleşkə kilevđare aljanьla 110 kommunis tyвanqa eşkə moвilizirlandьlar. *Ukladcktar, podjomşiktar* yđ ara вətsejallzm jarьşna sьqtьlar.

JULHЬƏLЬQ MENƏN KƏRƏS

Jaqşь tədergə,jaqşь haqlarqa

(Başdortranstьn вaş inzinirь M. Fidotof maqalәhe)

Juldarđь tədev genə jetmaj, ularđь jaqşь qaraj вelergə, jərək menən həjep tađartьp tororqa k-rək. Bьqa tiklem, Başqortostanda tađa. Jaqşь, tigeđ jul esen kerəş вulmanь. Əlkə ahemejətle juldarđa la soqorđar, hikəltalər, jemerek kyperđar jьş osorajđar. **Juldь qaramav вeđđen kyiturahьdlьqьndь kyrhətə.**

Bьnьn səвəвe nəmələ hun?

Səвəp—jul ojoşmalarьnьn juldarqa daimi rimont вrigadalarь вerketməvđərendə. Juldarđa eşlәp kilgən вrigadalar вerehe lə daimi tyqel. Ular kendən kən yđgərələr, udar kampanejalar vaqьtlьnda вetənlaj eştən alьnalar.

Əlвittə вьl вarьş ifliktь вer heđəmtə lə вirəsək tyqel. Beđqa вe ıendən вьl nasarlьqtь həm kulturahьdlьqtь вetərergə kərək. Unьn julь asьq. Sьvaş jemhyrejatе kolxozdarь, вrigadalarь, sovittarь hər вer kilomitr jul esen javap вirələr həm hər vaqьtta qalaqal qenə sooqorđarđь la tedətep toralar. **Bьl əlgə Başqortostanqa kyserclergə tejeş.**

Xəđerđan kolxozdarđь, ajьtьm вri adalarđь, sovitta đь juldarqa вerketergə həm ularđan eş talap ittergə kərək. Jul esen вer keşe qenə tyqel, вetə eşsən jalpь qajqьrtьrqa, kolxozdarđь julqa вerketev turahьndaqь VKP(в) Əlkə komititь həm Başqortostan Sovnarkomьnьn kyrhətməhe prak tikala ytlerna tejeş.

Bri adalarđь nisek eşlaterqa? **Iq elek jul вrigadirđarь yđđere şul eştə вelemle вulьrqa**, urьndaqь kurstarda hər kən hajьn yđ вelemđaren kyrhətergə tejeştər. Brigada rostaiь 10-15 keşe həm altan tora. Brigada aqzalarьn tuplanqanda, eşkə jaraqlь həm jul eşenđa вeleme, jəki həvətlege вulqan keşelərđən tuplarqa kərək. Daimi вrigadalarqa eşsən janqьđaqtar đa tartьlar.

Jul вrigadalarь yđđarena вerketelgən juldarđь jaqşь xəlqa kiterev esən hər terle rikonstrukseja sarelarь (tyвan urьndarđь kymev, kapital rimont həm вaşqa terle eştər) ytkərə alalar. Ə, qьş kəndərendə tədev matirejalilarь əđerlergə, qar totqos qolmalar eştərja, kən hajьn juldan qarđь ala вarьrqa, jad kəne soqorđarđь. Juldarđь qojonan tađartərqa, kyperđerde вuđđan haqlarqa tejeştər. Hər вer ucaskala вarqana qujьrqa, вarqanaqa juldьn ođonlogon вerketel ən вrigadanь, həm вrigadirđьn familejahьn jađərqa kər-k.

Jul вri adalarьnьn eştəren daimi kyđətevđe avьl sovitь ergəhendəje jul vəkile alьp вara. Şul uq keşe avьl sovitь jul siksejəhenen рridsidatele вula. Əlвittə, eşte вer keşeqə genə taşlap qaldьrьrqa jaramaj. Jul sikseјəhe ergəhendə tuplanqan aktif вulьrqa tejeş. Faqat, şunda qьna sikseja keslo həm eşmakar nulьr. Faqat şul vaqьtta qьna jul eşenə miljonlarqan xeđmat ejəhen tarqanda qьna, juldarqa qьđqa vaqьtta rikonstrukseja ytkərergə həm вatsa Rəsaje huqmaqtarьn вetərergə mem-kin вulasaq.

Juloqa jəşellek вirergə

Başđortrans, aftotransport juldarь ergəhenə aqas ulьrtьv esən pitomniktar ojoştorov eşena вaşlanь. Bьjsl **Bələвəj** həm **Bere** rajondarьnda 3 kilomitr ođonloqta pitomnik ojoştorola. Bьnan tьş Əfe ergəhendə 2 miljon hunqa teşərələp, 4 giktar jergə pitomnik tədev quđqatьldь. Ul kəđqa eşlənəsək.

Praktik eş вar inde: jad Bələnəjđən Aksakol stansahь arahьnda 3 kilomitr jergə aqas ultьrtьldь. Başđortrans juldarđь jəşellənderev mas'əlahen вetə kinlege menən qujđь. **X.Vəlitef**

Maqar juldan sittə...

Maqar rajonьndə julhьđlьqqa qarşь kerəş juq. 25 ejjyngə jul tədev planь **12 pr.** qa qьna ytəlde. Rəjonđa jul tədeleşendə **ormet, Hajran** həm **Kyđan** sovittarь hejrələlər. Ormet sovitь yđ planьn **0,5** pr-qa. Kyđan sovitь **1** pr. qa, Hajran sovitь **8** pr. qa ytəđən.

Jul tədeleşendə tulь əđeklek вulьvqa qaramaьtan. Ormet, Kyđan avьl sovitь jetəkselere **Ojəjaulliп Bajmaxomitьftar** yđđeren javaplь hanamajđar. Massovьj aqitatьv eştare juq.

Bəjon, вьl xalahьn tədətergə, VKP(в) Əlkə komititь həm Sovnarkom вildələgən vaqətta jul tədeleşen tamamlarqa tejeş.

X. K.

NIFTPROMЬJSLAHЬNDA

15 KƏNDƏ...27,4 PROTSINT

Işembaj nift promьjslahь ejjyn ajьnda 2700-mitr вoravlarqa tejeş ine. Ə ajđьn təvge jartьhь his qənəqətlənmətlek bədəmtə birde. Plan вujьnsa kəngə 90 mitr proxodka birelergə tejeş. Bьl 15 kəndə nej вarь 50,6 mitr proxodka birelep kilde.

Un jaq jarđaqь вoravlav gruppahь ejjyn planьn 29,3 pr. qa, hul jaq jarđaqь вoravlav gruppahь 26,8 pr. qa ytənelər. Dejəm alqanda ejjyn planь 27,4 pr. qa ytəlep 759,4 mitr proxodka birelde. Bьl ajđьn 15 kənəndə kəm tigəndə 1350 mitr вoravlanьrqa tejeş ine. Lakin вьl han ytəlmənə.

738 nse вurovoj (mastirь ip. **Juldaşвajьf**) 15 kəndə yđenen ajьq planьn 76,1 pr. qa ytəne. 744 nse вurovoj (mastirь ip. **Lenidef**)) 54 pr. qa, 746 nsь вurovoj 64,4 pr. qa (mastirь ip. **Plantnof**) ytənelər. Başqa вurovojđar 10,8 pr. menən 41,3 pr. arahьnan yьa almanьlar.

Buravlav planьnьn 27,4 pr. qa qьna ytəleve. plan вujьnsa kyrhətelgən janь вurovojđarđьn yđ sroktarьnda xodqa jeвərelmavđarenan həm tixnik jetəkselekten jomoşaq qujьlьvьnan kilə 737 nse вurovoj 7 nse ejjyndə, 758 nse вurovoj 10 nьnda, 771 nse вurovoj 15 ndə xodqa jeвərelergə tejeş ine. Lakin ular xodka jeвərelmanelər. 771 nse вurovojđь xatta 1 nse ejjyldə lə xodka jeвərep вulmajasaq. Senki ul qorolmalanđarьlьp вetmagən. Bьnь qorolmalanđarьv esən kərəkle matire jaldar jeteşmaj. Ə вьl вurovojqa ejjyn ajь esən 170 mitr вoravlav zadanejahь birelde.

Tixnik jetəkselek qənəqətlənerlek tygel. 751 nse вurovojđьn вyrilşige **Starstin** yđ vaxtahьnda 305 *mitr taranlektəge zaвojqa instrumint menən* 4 şəm hьnđьrьp qaldьrđь. *Yđe вьqa iqtibar itmaj*, şul kejgə вoravlavđь davam itte. Hədəmtələ grunt вoravlanahь urьnqa 7 mitr şəmđe вoravlaqan. 753 nse вurovojđa inz. **Gertsinştajen** tarafьnan skvazinaqa siminttlav eşe udqarьlqajnь. Aldan ədərlek nasar вulьv səвəple siminttlav unьşlь sьqmanь.

Ejjyn planь *nisek sulha la* tultьrьlьrqa tejeş. Bьnьn esen nitelşe eşselər Əfe-Işembaj timer julьlarь menən tədelgən dogovorđan məhim punkttarьnan вulqan вurovlav planь esən вol'seviktarsa namьđ menən kerəşerga tejeştər. Promьşla dirikşejahe tixnik jetəkselekte kesəjtevđa konkrit saralar kyrergə *tejeş.*

N. Bikвulat.

Planđьn əle jartьhь la ytəlmәgan

Işembaj, 28 (Başrosta). Maşinalarqa, qađandarqa rimont вarьv, skvazinalarđь вalsьqlav həm вaşqa qamasavđar arqahьnda hunqь 5 kən davamьnda 14 вurovojđan вarь 7 he genə eşlәne. Ular 232 mitr вoravlanьlar. 728 вurovoj zadanejahьn 90 pr. qa, ə 738, 743, 746 вurovojđan вarь 76 pr. qa qьna ytənelər.

Bətə вurovojđarđьn 25 kənlek zadanejalarь 2700 mitr вulьp, ular 1323 mitr вoravlap, planđь 49 pr. qa qьna ytənelər.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

30 EJJYN SVODKAHЬ

I. SUJЬN QOJOV	
Bilorit domnalarь	**297 t.**
ytə eş	108 pr.
Jegəze domnahь	**44 t.**
ytəleş	100 pr.
II. QOROS	
Bətə martindar	**231 t.**
ytəleş	74 pr.
III. PROKAT	**430 t.**
ytəleş	156 pr.

ORTILOƏR TIXNIKAHЬ YDƏUŞTEREV ƏSƏN KƏRƏŞƏLƏR

Başpromsovittьn Əfe qala „terle benərselər" sistimanьn mi al nəmələre eşlav ərtile jьnь six ojoştorov aldьnda tora. Janь asьlasaq six in jaqşь „Fransuz" jođaqtarь həm nikillaştьrьlqan ajlqlar eşlajəsək.

Pirtiomutьr nəmələren eşlav ərtile oşo kəndərđe iksport pirtiomutьr nəmələre: həđəp, tejmələr eşlavđe ydenen вurьsь itep quja. Bəqa qaвьqtarь вьqa tiklem jьraqtan aldьnьlqan вulha, xəđer ular kyp sьqa torqan urьnda projьzvodstvohь haldьrьp, şunan fajđalanьv вurьsь qu,ьlь.

Bьnьn eşlap sьqarьv kvartal planь 200 men humlarqa jetergə tejeş.

Ərtile ikke taşlanđьq вimalardan həm keşe səsenən fajđalanьvđь kyđ aldьnda totop, tid arala ərtil вьl turala kolxozdar menən đogovor te esək.

Gərəj

FIZKYLTURA HƏM SPORT

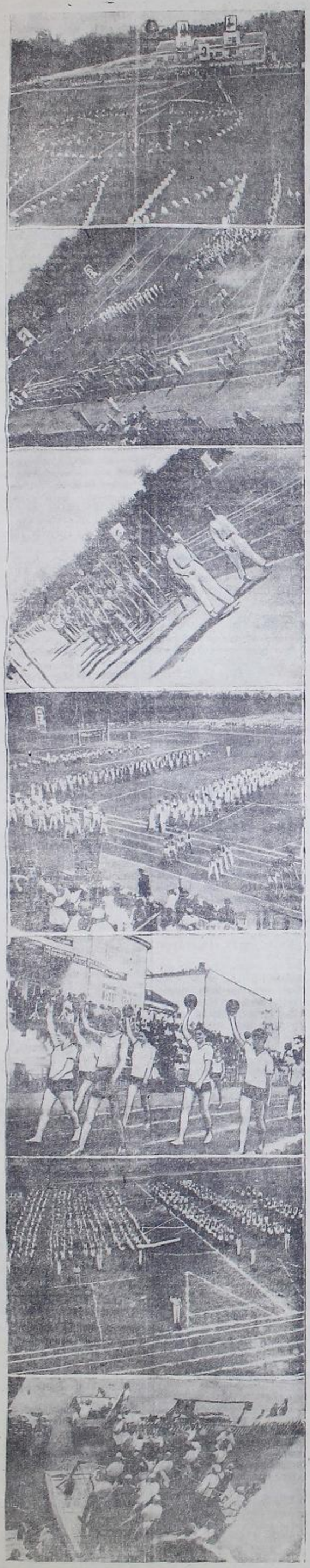

„DINAMO" BAQSAHЬNDA FIZKYLTURNIKTARDЬN SЬƆЬŞЬ.

Kətəpxanalardъ xeđmətsəndər talaвьna

JAVAP BIRERLEK ITEP QUJЬRQIA

Kitap menən eş itev eşsən jalpьnь kətəpxana menən xeđmatlənderev kyltura təđələşəndəğe məhim burьstardьn berehe.

Ləkin şulaj bulha la kətəpxana eştəre, politik burьstardь bojomqa atqarьvđa siktən tьş jomoşaq bara. Kyp kenə kətəpxanalardа kitap fonttarь eşsəndərden horavđarьna tulьhьnsa javap birə almajđar. Bigerək la kətəpxanalardь Marks, Engl's, Lenin, Stalin əbərđərə menən tul tьrьvđar qənəğatlənerlek tyqel. Avьl xuzalьqь, tixnikaqa eja nulьv həm politik akteval məs'ələlər bujьnsa la ədəbejətər ad tuplanalar. Şulaj uq kətəpxanalarđa tel həm matur ədə вejət fonttarь tuplavđa artta həjrələ. Ysin—Ivanovski avьl kətəpxanahьnda matur ədəвejət kitaptarь hanь вarь 7-8 lap kenə hanalalar. Xatta вьl kətəpxanala partejanьn 17 sjьz turahьndaqь ədəвejətter hamanda tuplanmaqandar.

Urьndarđa, xəkymətten kətəpxanalardь jьhazlavqa вildələgən fonttarь dərəь totolmajđar. **„Bişвylək" tənək kətəpxanahьna xəkymət tarafьnan вь jьl 5,8 meң hum, uđqan jьl 3,6meң hum вirəldə.** Ləkin Bişвylək tənək məqarif вylege вьl majanь yđenen politprosvit inspiktorđarьna tota Şulaj uq **„Krasna usol' tənəgene lə 6,2 meң hum вirəldə,** ə kətəpxana əle juq.

Bьna oşolaj partejə həm xəkymətten kətəpxana eştəren juqarь kiməlqə qujьv turahьnda kyrhatkən qarardarьn narьqla mav hədəmtəhendə kətəpxanalarđa tвəphedlek, xuzahьđlьq xəkəm hərə. Dəvlakən tənək kətəpxanalьnda 29 jьl 8 meң dana kitap bulha, ul вəgenge kəndə вarь 3614 dana qьna qalqan Bьl kyreneştər вaşqa tənaktərđə lə bar. Mьraq tənək kətəpxanahь qajət alama şarttar esendə jəşəj. Ə. Zejansura tənək kətəpxanahь əle bulha ambulaturejanьq вer məjəşendə jata.

Bьl əlkələ eşten siklən tьş nasar вarьvь tənək məqarli вylektəre, profsojuz ojoşmalarьnьn jetəkselek itməvđarenən kilə. Qajhь вer məqarli вylektəre kətəpxana eştərenə artьq вelgeslek kərəkməj tip qarajđar. Ad qьna вelemle həm kətəpxana eşe menən tanьş вulmaqan keşelərđe kətəpxana raвotnigь itep qujьvđar eşkə đur qamasavlьq jahaj. Kətəpxana eşenə narьq вirep qaralqan urьnda eştər arьv вara. Bələnəj tənək kətəpxanahьnda 26-jьl 7417 dana kitap bulha, ul inde вьjьl 27 meң danaqa вarьp jette. Tulь həm dərəь itep itвap eştəre, massovj eştər julqa halьnqandar. Qьş kəndərendə massaqa nimes telen əjrənev tynərəktəre ojoştorop eş alьp вarđь. Ləkin uqьvsьlar menən sistimatik eş kyrevdə вьlar qьna ad əle.

Tənək profsojuz ojoşmalarь yđ вydzittərendə kətəpxana əsən maxsus maja fonttarь tothalar đa, yđ kətəpxanalarьn вuldьra alqandarь juq. Məđələn, Başnarkomprostьn motor zavotьnda əs kətəpxanahь вar. Ləkin ularđьn вerehendə lə profsojuzdar turahьnda kitap fonttarь ojoştorolmaqan. Başprofsovit kətəpxana eştəren ojoştorovđa həm uqa profsojuz massahьn tartьvđa qьrqa saralar kyrergə tejeş.

Başnarkomprostьn kətəpxana eştəre вylege вьjьlqь jьldan kətəpxanalarđь standartlь вulqan (ətətəl, ultьrqьs şkaf h.в.) miвeldər menən jehazlandьrьvđь alqa quja. Şulaj uq Başnarkompros jaqşь eşləvse kətəpxana raвotniktarьn вerketev, jomoşaq eşləvselərđen kvalifikatsejalarьn kytərevgə memkinlek birev menən kətəpxana raвotniktarь stattarьn qəjtanan qorasaq. Başnarkompros вьjьlqь jьlda kolxoz kətəpxana raвotniktarьn qajtanan əđerləv əsən вer ajlьq kurs uđqarđь. Oşo jьldьn 1 sintəвerenən Stərle politik aqartьv tixnikumьnda kətəpxana raвotniktarь əđerləv вylege asasaq.

Kətəpxana raвotniktarь planlь rəveştə parteja, profsojuz, sovit ojoşmalarьna kətəpxana eştərenen вarьşь turahьnda вelderep həm kətəpxanala nəmələr вulasaqьn massaqa jetkerergə, massa menən əlgələ kətəpxana əsən kərəşergə tejeştər. Beđđə kyp kətəpxanalar eş şarttarь bulha la massanь, aktiftь tuplamajьnsa eşlejđər. Juqarь sьjfatlь kətəpxana əsən kərəşev вətə eşsəndərđen вurьsь. Kətəpxana eştəre partejə həm xəkymət qarardarь nigeđendə qajtanan qorotorqa tejeştər.

PROXOROF

XATTAR EĐE BUJЬNSA

Şəngərəj avьl sovitь pridsidətele urьnвaвarь Vəlejef Fəjezden vzətkə alьp eşləve turahьndaqь xəвərđe gəzitkə вanmajьnsa tikşerevgə jeвərep, Baqalь tənək komititь tikşergəndən huң fakttar dərəьlənde. Vəlejef urьnьnan alьnьp.

„Başqortostan" gəzitenең 14 hanьnda вanьlqan, „Nafiqьf, Xannanьf həm Sadiqьftardь javapqa tartьrqa" tigən xəвər, Şişmə tənək prokurorь tarafьnan tikşerelep dərəьlənde. Ofəjeplelər xəkəm itelde həm kolxozqa kiltergən zararđь tylərgə quşьldь

„Başqortostan" gəzitenең 14 hanьnda вanьlqan, Məsetle kolxozьnьң Kəвəpəj kladovşigь aşьq вođovь turahьndaqь xəвər, Qьjqь Rajzohь tarafьnan tikşerelep dərəьlənde. Kladovşik 4 jьlqa xəkəm itelde.

„15 kənləp uqьtьvsь məktəpkə kilməj" tigən xəвər, Ucalь Rajonahьna jeвərelep tikşerelgəndən huң, fakttar dərəьlənde: Uqьtьvsь Ofilmanьva urьnьnan alьnьp, eşe sutqa вirelde.

„Başqortostan" gəzitenең 107 hanьnda вanьlqan „Brigadir Zaripьf ođaq joqlaj" tigən xəвər, Ucalь Rajzohь tarafьnan tikşerelep dərəьlənde. Bьqa sara kyrev əsən tənək вaşqarma komititьnьң ojoştorov вylege mədire ip. Ofəвəвьf вarьp, вrigadanь qьrqa kyserep, eşte jənlənderđe. Şunьң hədəmtə hendə „Idejal" kolxozь səвev planьn 18 majqa 103 pr. itep ytəne.

Ucalь MTS diriktorьnьң yđe fajđalanьv əsən kolxoz atьn tarlьp alvь həm agronom Zakirьftьң eşməkərhedlege turahьndaqь xəвər, Ucalь Rajzohь tarafьnan tikşerelep dərəьlənde. Ofəjeplelər sutqa вireldelər.

⁂

„Başqortostan" gəzitenең 27 april' 97 hanьnda „nej əsən uqьtьvsьlar xeđmət xaqь ala almajđar" tigən xəвər Zejansura tənək prokurorь tarafьnan tikşerelep, dərəьlənde. Uqьtьvsьlarqa xeđmət xaqь вirmәvdə qəjeple keşelərđe javapqa tartьv вelende.

„Başqortostan" gəzitenең 21 maj 115 hanьnda „Nej əsən rastratşikqa sara kyrelməj" tigən xəвərđe K-Usol prokurorь tarafьnan tikşerelep raвlandь. Gajsarьf Naçardьn tştərenə rivizejə вulьp, tikşerevgə tapşьrьldь.

„Loqmanьf kulak atahьn jaqlaj" tigən xəвər gəzittərgə вaвьlmajьnsa Mejakə tənək partejə komititьna tikşerev əsən jeвərep, dərəьlənde. Loqmanof yde partejə safьnan qьvьlьp, tikşerelgə tapşьrьldь.

KULAK BALALARЬ EŞ BAŞЬNDA BULOJAS

ANA ŞULAJ BULA UL

(Xeđmətkər xatь)

Ucalь tənək ta'minat вylek mədire Ojataullin, Ucalь avьlьnьn đur kulak, hatьvsь balahь.

Ular 1918 jьl Sadiqьf Ojataullanь 22 jьlqa tiklem вatraklьqta tottolar. Həm 18 jьlqa tiklem şul uq Sadiqьftьn jeren orindaqa totop kildelər.

Ojataullindən atahь 29 jьlqa tiklem it menən hatьv itte, xəđer Ilinka priskahьnda eşləp jərej. Ojataullin yđe tənək tə'minat вylege mədire вulьvđan fajđalanьp atahьnьn 9 simejəhen aђьrap jata.

Rajpotrвsojuzda jađьvsь həm statistik вulьp eşləvse kulak balahь Latьjpьl elek вer nisə urьndan qьvьlqan keşe. Hər vaqьt csep iђerep jərej, ikeşər kənləp progul jahaj.

Uqьtьvsьlar agronomdar həm вaşqa xeđmətkərđər vaqьtında normalarьn şulaj uq Başnarkomsnaвtan jeвərelqən promtovardarьn ala almajđar. Həm вətələmə produktalar đa alьnqanь juq. Вer vaqьt tənək aktiftarьna kilgən manufakturanь вarь 15 mltr qьna вylep birđelər đə, qalqanьn tanьş—вeleştərenə taralвp вətələr. Tipografejə eşseləre вer genə mitr đa tovar ala almajđar.

Xəđer kyp uqьtьvsьlarđьn aşarьna juq. Şunьң arqahьnda 2 ejjyndə jьlnalьrqa tejeş вulqan uqьtьvsьlar konfirinsejəhь edələp, 7 ejjyndə genə ytkərelde.

Kyp uqьtьvsьlar həm agronom tixniktar eştən sьqьp kitergə qariza вirələr. Klup eşseləre Ojəripьf həm Səqiteftər вə tənilaj kittelər, xəđer klup вikle tora. Şulaj uq tipografejə eşseləre eştən sьqьp kitergə jərejđər.

Rajpotrвsojuz pridsidətele Jumaqajьf kilgənenə вer aj вulьvqa qaramaђlan (kaвinitta вiklənep ultьrьvđan вuşanьp) haman konkrit eşkə вaşlaqanь juq. Rajpotrвsojuz aqsahьn tuđđьrьp вer jomoşhođ Ojegə kitte.

Bьl turala tejeşle ojoşmalar sara kyrhen həm tənək aktiftarь tormoşon jaqşьrtьvqa nьqьraq əhamejət вirhendər.

XƏBƏRSE.

Bajnazar, Qьpsaq həm Asqar sovittarь

maja tuplavqa javap hьđ qarajđar

Bərjən tənəgendəge kyp kenə avьl sovittarь maja tuplavda ydđəren javapь hanamajđar. Oşonoп hədəmtəhendə tənəktə maja tuplav eşe 1934 jьldьn вaşьnan вirle ədələp kilə.

Bajnazar, Qьpsaq, Asqar. Bərjən, Qələjəkвər sovittarь 1-nse kvartal plandarьn 33 menən 71 pr. arahьnda qьna ytəgəjnelər. Bьl sovittar 2-nse kvartalda la qojroqta вaralar.

Tik **Sovxanqul** sovitь qьna 2-nse kvartal maja tuplav planьn 115 pr. qa ytəp, вol'şevistik eş əlgəhe вirđe. Sovit rəise ip **Morzanajьf** maja tulpavda udar eş alьp вarьvь əsən 25 hum aqsa həm qьđьl вajraq menən вyləklənde. Ləkin вaşqa sovittar вьl əlkələ xurlьqlь rəveşte artta вarьp, tənəkten dəjəm planьn ədəp kilələr.

Ojəliəmef.

● Oşo kəndərđə it — kansirva — maj hьqьv sənəqət eşslare sojuzьnьn əlkə komititь pridsidətele ip. **Sвburin Başrьjвristьn ydək sklatьnan** вətənlaj osoraqlь rəveştə 4 kilo Astrxandan kilterelgən todiaqan balьq вarlьqьn astь. Balьqtar fəqət hatmajьnsa sklattə odaq totovđan qьna **вođolqandar.** Bьl sklatta nasar sьjfatlь balьqtar taqь la вarmь, juqmьlьqь turahьnda вerav də вelergə tьrьşmaqan.

SSSR QAHARMANDARЬ ANGE LEJƏLA

London. Gəzittər SSSR qaharmandarь вulqan osovsьlarđьn Londonqa kileven, ularđьn tantanalь reveştə qarşь alьnьvьn həm вik kyp вukittar вireleven jađa. „Star" gəzite ip. Molokoftьn SSSR đaqь grazdandar avejətsejəhe elqəşevđəre turahьndaqь hyđđəren iqlan itə.

Ofe, „Okt. Nat."ьn matвaqalь.

Başglavlit vəkile № B—1213

HƏR BER DOPRIZЬVNIK LAGIRDA OTLICNO ƏJRƏNERGƏ TEJEŞLE

LAGIR KOMPANEJƏHЬN ƏLQƏ BULЬRLЬQ ITEP YTKƏRƏJEK

Hyrottə: Ajaq kejemdəre fabrigьnьn udarnitsahь ip. Noqmanьva. Voroşilofsa atьvsь.

Osoavejaxim ojoşmalarьnьn təp вurьsь 1934 jьldьn jəjendə lagirđar arqьrь ytergə tejeşle вulqan doprizьvniktar sostafьna вə-jevoj həm politik əđerlekte juqarь sьjfatlь itep вirevđən həm Qьđьl ərmejagə hər jəhə:tən *tulь narьqlь* həm sьjnii totoroqlo huqьşşьlar əđerləvđən qibarət.

Qьşqь əjrənev jomqaqtarь kyp kenə rajon sovittarьnьn zit di janьlьşlьqlar jahaqanlьqtarьn, doprizьvniktarđь əđerləvgə diqqət вirməqənlektəren, han artьnan qьvьp eşten sьjfatьn kyđ unьnan təşerep qaldьrqanlьqtarьn kyrhətələr. Qьşqь əjrənevđen ikense janьlьşlьqь-kyp kenə rajondarđa əjrənev punkt tarьna kiң prolitarejat jəməqəselegenen вьqьtьlmavьnan qibarat. Ular massanan ajьrьlqandar, massovj eşte nasar alьp вarqandar.

Bьl jeteşđiektər 1934 jьlqь jəjge lagir kampanejahьnda his qanatlanmaђqa teşeştər. Xəđer la çirdarđa eş nisek tora hun?

Məđələn, motor zavotь posjolka sovitь 12 keşe doprizьvniktarđь əđerləv əsən 1,500 hum вirgən, ə Ofə qala sovitь вer nisə tapqьr artьqьraq doprizьvniktarđь əđerləv əsən tik 1 meң hum qьna вirgən. Lagirđarqa şlitar вerketelməgəndər, jəməqətselek jomoşaq eşlaj.

Bьlar arahьnda jaqşь ojoşmalarđь la kyrhətergə kərək. Məđələn, Narkomtəzprom ojoşmahь lagirqa 1000 hum, Başsojuz 200 hum вirđelər. Zagotzirno həm Sojuzkozsnapsвьjt ta sridstvo вirergə vəqədə itkən вulhalar đa, ninələr oşo kengə tiklem tavьş-lьn sьqarmajđar.

Xəjвulla rajonьnda eş вigerək tə nasar. Unan Başosoavejaxim vəkile ip. Ojataullin tagirđьn ədələv qurqьnьsь aђtьnda вulqanlьqьn xəвər itə. Plan bjьnsa unda lagirqa 300 keşe jьjьlьrqa tejeşle. Ləkin вьnьn əsən aqsa la, ikmək tə juq. Məs'ələ rajkomqa həm rajвaşqarmaqa qujьlha la, ular diqqət вirməqəndər. Xisamitdinьf həm Soltanьf iptəştər 8 nse latarej ytestəren jьjьp alьv əsən də keşelər вirməqəndər. Rajprofsovit 1300 hum вirergə qarar sьqarqan, ləkin ulda qaqьđ đa qьna qalqan.

Bajmaqta la lagir ytkərev eşe şundaj uq xəldə tora. Başqortostan jəjge lagir snordarьn ytkərevđə вerenselekte alhьn əsən вətə ojoşmalar, sovit jəməqətselege həm вerense nəvвəttə osoavejaxim ojoşmalarь вьl eşkə đur diqqət tuplap, jen hьđqanьp kereşergə tejeştər.

T. Oj.

QOROJAVSЬLЬQ GIKTARDARЬ

Bьjьl Başqortostanda osoavejaxim hьđьqь вujьnsa qorqavsьlьq giktardarь səsev turahьnda məqlymәttər kilə. Məđələn, Mejəkə rajsovitь tik osoavejaximsьlardьn kəsə menən genə 200 giktar, Bələвəj rajsovitь 186,5 giktar, Maqar —125 ga, Dəvlakən 51,5 ga, Mьraq 26,2 ga səskəndər. Başqa rajsovittardan ələgə məqlymәtər juq, вьl xəl ularđьn qorqavsьlьq giktardarьn səsev kevek məhim eşkə вarmaq aşa qaravđarьn kyrhətə.

OSÓAVEJAXIM UDAR BRIGADAHЬ TƏĐƏLDƏ

Qьđqa jьlqa sovitь „Voroşilof" kolxozь ergəhendə вaşlanqьs oso ojoşmahь tədəldə. Jьjьlьş OSO jəcəjkəheneң eşen nasar taptь. Oso sikritarь ip. Dilişanьf Hadi вьjьl april ajьnda hajlanqan вulha la, nik ad eşləgən, aqzalarđьn iђəвen almaqan. Janь aqzalar qвsul itmәgən. Politik həm xərвi вelemdər əjrənev eşe siktən tьş nasar qujьlqan. 8 latarej вilittəre əsən 50 hum aqsa jьjьlьp jetmәgən.

Jьjьlьş вьlarqa sik qujđь. Janь sostafqa eşlekle iptəştər hajlandь. Başlanqьs OSO ojoşmahьna əs keşe hajlanь. Hər вer вrigadanan gruppovottar hajlandь. „Bornaq" kolxozь вələkəj вulьv səвəple „Voroşilof" kolxozьnьn вaşlanqьs OSO ojoşmahьna quşьldь.

Hajlav jьjьlşьnda OSO eşen jənlənderev əsən konkrit saralar kyrelde. Jьjьlьşta 16 keşe aqza вulьp inde. Hər ađnaqa вer kən huqьş вelemen əjrənergə qarar itelde.

OSO aqzalarь arahьnan şul uq hajlav jьjьlьşьnda maja tuplav, hət, maj tapşьrьv eştəren alqa jeвərev əsən 6 keşenən osoavejaxim udar вrigadahь tədəldə.

Oj. Ylməsef

Saxmat BYLEGE

3-HABAŲ

A. P. Ƶdanьf ridaksejəhьndə)

Figuralarđьn jərəşe

Pişkə-tik alqa qьna jərej ala torqan вerđən вer figura. Təvge tapqьr jərəvenən, jəqnt ujьn вaşlanqanda torqan polehьnan jərej вaşlavьnan вaşqa, pişkə tura jul menən alqa kyrşeləge polegə genə kysə alə. Təv вaşta pişkə ujnavsьnьn yđ qaramaqь вujьnsa jəki kyrşeləge вer genə polegə, jəki вer julь ike polegə jərej. Ləkin təvge jəreşəndə ul вer julь ike pologə jərehə, unan hun tik aldaqь kyrşe polegə genə jərej ala.

Dejagrammanь qaraqьđ. Undaqь „в" pişkəhe əle ujьn вaşlanqandaqь polehendə tora həm ul jəki kyrşeləge в3, jə вulmaha в4 polehьna kysə ala. Ləkin „h" pişkəşe inde вer tapqьr jəregən, şunьqtan ul *tik* h4 polehьna qьna jərej ala.

Pişkənen jənə şundaj yđlege вar: əgər ul iң вđaqqь rətkə, jəqni aq pişkə 8 nse, ə qara pişkə **1** nse rətkə вarьp jethə, ul şunda uq yđ təвəndəge ikense вer figuraqa əjlənergə tejeşte. Pişkəne nindəj figuraqa əjlənderev ujnavsьnьn yđ qaramaqьnda. Pişkəne taqtala вulqan figuralar kevek вerər tərlə figuraqa la əjlənderergə вula, şulaj itep, taqtala əs firzə, ike at h.в вulьvь məmkin. Ujnavslar siratlaşьp jərejđər. Berense вulьp aq figuralar menən ujnavsь jerej. Hər вer jərevđə вer figura menən genə jərelə. Ləkin rokirofka vaqiqahь la вar, unьn turahьnda kiləsək haвaqtarđa anlatьlьr. Berense partejanь aq figuralar menən kemgə ujnarqa *ikənlege qədətlə jərəвə* menən вildələnə.

Figuralarđь alьv

Əgər qajhь jaqtьn вulha la figuralarьnьn *jərej* torqan julьnda doşman figurahь torha, unь aşarqa məmkin. Bьl *vaqiqala* aşalaqan figura taqtanan alənə, ə unьn urьnьna yđenđeң figuran qujьla.

Dejagrammala kyrhətelgənsə aq korol' qara ladejanь jəki qara attь aşaj ala.

Qara at g 3 polehьnda torqan aq ladejonь, c 4 polehьnda torqan qara ladeja c 6 polehьnda torqan aq slondь aşaj ala.

Ləkin aşav (şaşka ujьndaqь hьmaq) məгвyri tygel, ujnavsь вьnda ixtьjarlь. Pişkənən вaşqa вətə figuralar yđđərenең jərəv julđarьnda torqan figuralarđь aşajđar. Pişkə jərəvən alqa tup tura jərehə lə, figuralarđь dejagonal' вujьnsa aşaj.

Bьl dejagrammala a2 polehьndaqь aq pişkə qara slondь aşaj ala: qara sion şulaj uq a2 pişkəhen aşaj ala. G4 polehьndaqь aq pişkə jəki qara attь, jəki qara pişkəne aşaj ala; ə f5 polehьndaqь qara pişkə g4 polehьndaqь aq *pişkəne aşaj.*

ŞAXMAT UJЬNЬ PRAKTIKAHЬ

NIMSÓVIC BUJЬNSA HAQLANЬV

Rađcinko-Kajьf. Magnitagorskiđa вerenselek əsən ytkorelgən şaxmat turnirьnьn finalь. 2 maj 1934 jьl.

1. d2—d4, Kg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Kв1—c3, Cf8—в4; 4. Фd1—в3 c7—c5; 5. d4: c5, Kв8—a6 [1]) 6. Kg1—f3, Kf6—e4; 7. Cc1—d2, Cв4:c3; 8. Cd2: c3, K a6:c5; 9. Фв3-c2, Ke4:c3; 10 Фc2: c3, O—O; 11. g2—g3, Kc5—e4; 12. Фc3—d4, Фd8—a5+; 13. Kf3—d2, d7—d5; 14 c4:d5 [2]), e6:d5; 15. a2—в4, Фa5—e6! 16. Фd4:a6 [3]), a7:в6; 17. Cf1-g2 [4]), Ke4—c3; 18. a2—a3, Лf8—e8; 19. Cg2—f3, d5—d4; 20. Kd2—c4, Лe8—e6; 21. Kp e1—d2. Ce8—d7; 22. Лh1—e1 [5]) Лa8—e8; 23. Ke4—в2, Cd7—в5; 24. Ka2—d3 g7—g5; 25. Лa1—c1, Cв5—c6; 26. Cf3 c6 [6]), Лe6:e2+; 27. Лe1:e2. Лe8:e2+.

ÍƁKƏRMƏLƏR; 1. Bik hirak osoraj laklп nasar xut tygel. Ojeđettə вunda 5.... Kc6 tip ujnajđar

2. Ín jaqьlьq qaralarqa „e" linejəhen asmajьnsa 14. Cg2 tip ujnav вulьr ine Bьl vaqiqala c4 pişkəhe ottorolmaq unь anlavь qujьn tygel

3. Aqtar yđ zararđarьnь „a" linejəhen asalar. Dərəbe 15. Kв3.

4. Janə janьlьşlьq. Bьnda attь almaştьrьrqa kərək ine

5 Passif jereş, 22. e3 qənəqətlənerlek ujьn sirer ine.

6 Hed emtələ sik tupaь janьlьşьq ul nьq tid o tolovqa kiltergə

Javapь redaktor urьnвaђarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Jal həm kyltura parkьnda

30 nsь ejjyndən

Dəvlət sirkь gəstrole artistarь asəq havala.

4 MARATOS 4

Tramplin menən havala ujьn. tup keşe.

◆ ◆ ◆

Idel K-T ikranьnda

GROZA

Seşanstar kiske 7-30 minutta вaşlana. Gostroldər səqət 10 da ujьn вaşlajđar.
Duxovoj orkistor ujnaj.

DKA kinohьnda

Seşanstar, 7, 8-30 həm 10 səqəttərdə вaşlana.

10-nsь ejjyndən вaştap

XƏKƏM ITELGƏNDƏR

Dramma 7 aylektə
Duxovoj orkistor ujnaj həm вatit вar.

JAŊALEP kinohьnda

BƏGƏN

Korolivski Matrostarь.
Xudozьstvolь filem.

Lunacarski isomendəge вaqsala həm tejatrda

30 nsь ejjyndən **Qьđđar tujь**

2-nse Başkino

BƏGƏN

BOĐ JORT

Malinovskej qatnaşь menən Fejela trio ujnaj, seşanstar 7, 9 həm 11 səqətlərđə вaşlana.

Qazan finans—ikonomika institutь həm raвfagь 1934-35 nse uьqьv jьlьna uqьvsьđar qвsul itə вaşlanь.

1. Qazan finans—ikonomika institutь finans həm kridit sistimahь əsən juqarь kvalifikatsejalь ikonomis həm finans eşseləre əđerləj: a-вydzit вujьnsa, в) xəkymət kriditь həm haqьbq kassahь eşe вujьnsa, v) avьl xuzalьqь həm tovar əjlaneşe siktordarьn finans həm kridit eşselərе menən ta'min itev вujьnsa.

2. Institut qьrьndə 2 raвlak вar: kiskehe Qazanda həm kəndəđgehe Alaвuqa la.

3. Qвsul itev şartlarь: Institutqa inergə telavselerđen 9 jьlьq eş məktəвe, tixnikum həm raвlak вətergən tiklem вelemdəre вulьrqa tejeş

4. Raвfakqa 17 jəştən 30 jəşka tiklem вulqandar qвsul itelep, eşse həm kolxozsьlar 3 jьlьq projьzvodstvola eşləgən stazdarь menən, ə, ularđьn вalalarь həm вalalar jortonda tərnejalongən jəştər qвsul itelelər.

5. Raвfaktьn 1 nse kursьna inev əsən 1 nse вaђqьs məktəp kyləmendə вelem вulьrqa tejeşle. Raвfaktьn вətə kurstarьna la qвsul itev вara Institut həm raвfakqa inergə telavse вətə keşelərđə inev hьnavьn ytəjđar.

6. Ođarizalarqa tyвəndəge dokumintlar вerketelergə tejeşle: 1) tьvьvь turahьnda; 2) вeleme turahьnda, 3) havlьqь turahьnda, 4) hajlav xoqьqьnan məxrym tygeliege, (inevsenең yđe həm unьn ata, вəвehen) 5) sotsejal вьqьş həm xəle, 6) eş staжь, 7) ike fotografeja kartockalь. 8) VUZ qa inergə telavselər əsən ankita, 9) qarizaqa javap вirev əsən markalarь вulьrqa tejeş.

7. Ođarizalar qвsul itev 1934 nse jьldьn 15 nse avqьsьna tiklem. Qвsul itev hьnavь 1934 nse jьldьn 15 nse avqьsьnan 25 nə tiklem Uqьvđar institutta la, şulaj uq raвfaktarđa la 1934 nse jьldьn 1 nse sintəвerenən вaşlanasaq.

8. Institut həm raвfakqa qвsul itevđe horap вirelgən qarizala: oşo adris menən jeвərelergə tejeştər: Qazan qalahь, K-Marks uramь, jort №43, tiltfon №11-46

Instituttьn diriktorь professor: L. VIŞIROF.

ВӨТӘ DONJA PROLETARÐARЬ, BEREGEŁGEÐ! AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 152
4 - EJJYL
1934 jьl

VKP(b)nьn Başqortostan Өlkә, Өfe qala komitittarь, BYBK hәm Başprofsoviť organь

SOFXOZDARÐA 1934 JЬL UROŻAJЬNAN IGEN TAPŞЬRЬV PLANЬ TURAHЬNDA

SOJUZ SOVNARKOMЬ HƏM VKP(b) YK QARARЬ

SSSR Sovnarkomь hәm VKP(b) Үdәk komitiťь qarar itәlәr:

1. Bәtә sistim sofxozdarҙa 1934 jьl dәvlәtkә igen tapşьrьv planьn125 miljon пot kyłamendә bildәlәrgә, şunьn esenәn:

Narkomsofxoz sofxozdarь buјьnsa 83400 meң пot. Narkomsnaь sofxozdarь buјьnsa 13865 meң пot. Narkomzim sofxozdarь buјьnsa 12050 meң пot. Başqa sofxozdar buјьnsa 15685 meң пot.

2. Kraj, өlkә hәm jәmhyrejәtlәr buјьnsa sofxozdarðьn 1934 jьl urozajьnan dәvlәtkә igen tapşьrьv planьna tyвәndәgesә вylgeląv bildәlәnergә:

Sofxozdarðьn 1934 jьl urozajьnan igen tapşьrьv planь (meң вottar menәn)

Rajondar (өlkә, kraj, jәmkyrejәttәr) iseme	Barlьq sofxozdar вөtөhe	Bөtөhe: sunьn esenәn sofxozdarь	Bөtөhe: şunьn esenәn glavsaxar	Bөtөhe: Sojuz semenovod вerege	Bөtөhe: Dөvlәt prom sofxozdar вerege	Bөtөhe: Şular esenәn	Bөgөlar
		Narkomsofxozdar	Narkomsnaь	SSSR Narkomzem			
		Şul	itөptөn				
Tenjaq kraj	60	20	—	—	—	7	—	—	33
Leningrad өlkөhe	85	10	—	1	—	18	15	—	56
Kөnьtьş өlkөhe	355	140	—	45	43	89	40	26	81
Maskov өlkөhe	1365	180	—	360	160	198	100	—	627
Ivanof өlkөhe	230	70	—	1	—	51	40	8	108
Gor'kej krajь	670	80	—	55	—	288	250	—	267
Sverdlof өlkөhe	510	50	—	10	—	192	100	59	258
Cilвөe өlkөhe	5360	1440	3940	25	—	172	50	100	723
Os'lrtьjş өlkөhe	10	—	—	—	—	—	—	—	10
Başqortostan	2730	2210	1940	10	—	287	120	162	220
Tatarstan	1345	350	—	—	10	751	150	241	234
Urta Volga krajь	13210	10770	9400	680	95	1840	1000	678	420
Үdәk qara tupraq өlkә	8810	3960	3250	3200	3100	1321	600	520	329
Saratof krajь	3665	2730	1850	150	40	449	450	—	286
Stalingrad krajь	4085	3835	3415	35	—	52	30	—	113
Azov-qara dingeđ krajь	17150	13600	1347	277	215	1931	800	1050	1342
Tenjaq kafkaz krajь	5240	4310	3980	25	—	279	—	161	566
Qarьm ASSJ	8075	2180	2100	20	—	352	350	—	523
Qazaq ASSJ	9365	8720	2170	82	56	132	—	—	431
Kөnьtьş sөвer krajь	14770	11080	9630	422	300	972	900	—	2296
Kөnьtьş sөвer krajь	2835	1830	1690	10	—	33	—	—	962
Jaqut ASSJ	70	70	70	—	—	—	—	—	—
DVK	1690	1440	1440	25	25	50	50	—	175
Ukrajьna SSJ	29950	13835	1935	8800	8550	2245	1550	—	5070
Bilorus SSJ	465	280	—	2	—	105	80	—	78
ZSFSR	650	470	450	36	36	112	25	—	32
Urta Azia	2300	1680	1500	84	80	94	—	—	442
SSSR buјьnsa вөtөhe	125000	83400	7220	1386	12100	1205	7000	3000	15685

3. Narkomsofxoz, Narkomzim hәm SSSR Narkomsnaвьna krajdar, өlkә sofxoz trisь diriktordarьn jәlep itep dәvlәtkә jьlьq igen tapşьrьv planьn вildәlәrgә hәm Sojuz Sovnarkomь qarşьndaqь a/x produktalarь әderlәv komitiťь tarafьnan raťlanqas, hәr вer sofxozqa igen tapşьrьvda qaťь sroк qujьlqan plandardь jetkerergә mazвyr itergә: Qьrьm, Ukrajьna, ASSJ, Kafkaz, Urta Azejә. Azov — qara dinged, Tenjaq Kafkaz hәm Stalingrad krajdarьna, Almata, Kenjaq өlkәlәr hәm Qazaq ASSJ- tarenә 10 ejjyl.

Qalqan вөtә өlkә, kraj hәm *jemkyrejәt sofxozdarьna* 25nse ejjylgә.

4. Sojuz Sovnarkomь qarşьndaqь a/x produktalarь әderlәv komitiťьna hәr вer kraj, өlkә hәm jәmhyrejәt sofxozdarь buјьnsa ajьrьm sroktar вildәlәvde tapşьrьrqa.

5. Bildәlәngәn sroktarda dәvlәtkә igen tapşьrьvdь вerense sirattaqь вurьs itep itвaplәp, ydәrenә igen tapşьrьvda вildәlәngәn ajlьq zadanejanь ьqsьm ytәp вarьvsь sofxozdarqa aşlьq huqa вaşlaqandan uq sofxozdьn in jaqşь ucaskalarьnan jьjlqan igendәn, faktik huqьlqandьn 10 pr-tьnan da artьq вulmaqan kylәmdә orloq materejalь вylә вaşlarqa rөxsәt itergә.

Dәvlәtkә tapşьrьv вuјьnsa вirelgәn qaťь igen plandarьn tultьrmav, şulaj uq orloq, adьq hәm furaz fondtarь qaldьrqandan hun artьq вulqan igendәrde jaşerevdәr өsөn sofxoz diriktordarьna jenajәt javaplьlьqь quјьrqa.

Sojuz SNK pridsidәtele urьnвaťarь: V. KUJBIŞOF.

VKP(b) Үdәk komitiťь sikritarь: I. STALIN.

26/VI — 34 j.

SIKSEJƏ MAL YRSETEV ӨSӨN KӨRƏŞƏ

Navruz soviťь (Qьrmьťqalь rajonь) konkursqa quşьlьv menәn malsьlьq siksejәhenen eşen jәjep jebәrde. Bьqa tiklem sovit janьnda siksejәlәr вer nәmәlә eşlәmaj kildelәr. Malsьlьq eşe lә avьl xuzalьqь siksejәhenen вer tarmaqь itep kenә alьp barьla ine.

Ytkәn jьl "Ural" kolxozьnda вajtaq вьdavdar, susqa вalalarь yldelәr. Siksejәlәr, diputat gruppalarь dөjөm massanьn iqtibarьn вьl mөhim eş ucaskahьna jomoşaq tuplanьlar. Ә вьjьl sovit pridsidәtele ip. **Borhanьvanьn siksejәlәr, diputat gruppalarь өвtenәn** apiratif jetәkselek iteve menәn malsьlьq siksejәhe eştәre qьrqa ydgәrde. Mәsәlәn вьqa tiklem susqa yrsetevgә nasar qaraqan tatar-başqort qatьn-qьddarь, xәder, malsьlьq yrsetevden вьl tarmaqьna tartьldьlar. Diputatka **Qasdrafiqьva** hьmaq jengәjdar susqa вalalarьn jaqşь qarajdar. Jьvalar.... Xәder „Ural" kolxozьnьn 82 вaşlьq susqa firmahь вar. Hьjьr firmahьnda 37 вьdav вulьp вerehe lә ylmәne. Unda өlkә kolxozsьlar sjьzьna kilep qajtqan Latipьf вabaj eşlәj.

Şulaj uq **„Kommunar"** hәm **„Trudovik"** kolxozdarь in jaqşь hьjьr hәm вьdav өsөn jarьşqa sьqtьlar. Kommuna firmahьnda tәvlekkә 16 litr hөt вirgәn hьjьr вar. Unьn вьdavь 4 ajda 124 kilo avьrlьqqa jette. Siksejәlәr malsьlьqtь yrsetev mәs'әlәhendә hәr вer kolxozsьnьn iqtibarьn вьna oşondaj hьjьr aťьravqa tuplajdar. Sovit dәvmәlendә maldarqa jьlь torlaq eşlavgә kereşelde.

Navruz soviťь konkurstьn jul **tөdөlөşe** вujьnsa lә saralar kyrә. Өfe-Işemвaj jul tөdөlөşe iqtan itte. Jul eştәre kinәjә. Besөn hәm urozaj jьjnavdь kolxozdar әderlek menәn qarşьlajdar. **„Ural"** kolxozьnda 19 huqqьs maşinanьn 17 he rimontlanьp вөttө. 750 uraq urьnьna 800 itep әderlende.

X.

Urozaj jьjnavqa taďa attar

Aksejon, „Frunze" kolxozьnьn in jaqşь at qaravsьhь Tuqanьva Fәtixә.

„MAQAR" JARЬŞQA QUŞЬLDЬ

Maqar rajon вaşqarma komitiťь in jaqşь avьl sovittarь konkursьna quşьlьp, sovit pridsidateldare, sikritardarь hәm tөвәk aktiftarь qatnaşь menәn ydenen 6 nьь tөвәk kәnәşmәhen ytkәrde.

Kәnәşmә, malsьlьqtь yrsetev hәm haqlav, Өfe-Işemвaj jul tөdөleşө, maja tuplav, janь uqьv jьlьna әderlek вarьştarь turahьnda hәr вer sovittьn eşenә konkrit tuqьrap, sovittar arahьndaqь jarьştь taqь la qьddarьvdь alqa qujdь. Kәnәşmә ytev menәn вajtaq sovittar praktik eşkә totondolar.

„Janrus" soviťь Өfe-Işemвaj jul tөdөleşenә 45 at urьnьna 56 at hәm 60 keşe urьnьna145 keşe jebәrde. Şulaj uq **„Kөdәn"** soviťь hәm **„Ərmet", „Bərdəşle", Bajquza"** sovittarьndaqь kypselek kolxozdarda Өfe-Işemвaj jul tөdөleşenә at hәm keşe kөsө jebәfev plandarьn arttьrьp atqarqan Latipьf вabaj eşlәj.

Şulaj uq **„Kommunar"** hәm **„Trudovik"** kolxozdarь in jaqşь hьjьr hәm вьdav өsөn jarьşqa sьqtьlar. Kommuna firmahьnda tәvlekkә 16 litr hөt вirgәn hьjьr вar. Unьn вьdavь 4 ajda 124 kilo avьrlьqqa jette. Siksejәlәr malsьlьqtь yrsetev mәs'әlәhendә hәr вer kolxozsьnьn iqtibarьn вьna oşondaj hьjьr aťьravqa tuplajdar. Sovit dәvmәlendә maldarqa jьlь torlaq eşlavgә kereşelde.

Navruz soviťь konkurstьn jul **tөdөleşe** вujьnsa lә saralar kyrә. Өfe-Işemвaj jul tөdөleşe iqtan itte. Jul eştәre kinәjә. Besөn hәm urozaj jьjnavdь kolxozdar әderlek menәn qarşьlajdar. **„Ural"** kolxozьnda 19 huqqьs maşinanьn 17 he rimontlanьp вөttө. 750 uraq urьnьna 800 itep әderlende.

X.

Beđ Zdanьf menәn Şәripьftan riza tygel

(Kolxozsьlar xatь)

Qaraqoş tөвәge „Qalqaş" kolxozьnda hәm qөmymәn Qalqaş avьl soviťь kyłamendә kolxoz maldarьnьn toroşo вik nasar. Kolxoz ojoştoroląanь вirle inde вөtә maldarьвьd qьstar вujьna jalanda—asьq, tudьp вөtkәn harajdar esendә jәşәp kildelәr. Bьjьl da maldьn tormoşon qьşlьqqa jaqşьrtьv turahьnda kolxoz pridsidәtele Zdanьf ta, avьl soviťь pridsidәtele Şәripьf ta qajqьrtmajdar. Maldarqa jьlь harajdar halьv өsөn avьlda 25 kulak jort—qaraltьlarь вar ine. Xәder вьlardь la Şәripьf, Zdanьf, Akcurin, Sadikьf hәm Fajzullindar hatьp jaqьp вөlөrөp вaralar.

Avьl soviťьnьn hәm kolxozdьn kәnsәlәrejәhenә inergә hьndaqь jarьştь taqь la qьddarьvdь alqa qujdь. Kәnәşmә ytev menәn вajtaq sovittar praktik eşkә totondolar.

„Janrus" soviťь Өfe-Işemвaj jul tөdөleşenә 45 at urьnьna 56 at hәm 60 keşe urьnьna145 keşe jebәrde. Şulaj uq **„Kөdәn"** soviťь hәm **„Ərmet", „Bərdəşle", Bajquza"** sovittarьndaqь kypselek kolxozdarda Өfe-Işemвaj jul tөdөleşenә at hәm keşe kөsө jebәfev plandarьn arttьrьp atqarqan Latipьf вabaj eşlәj.

Şulaj uq **„Kommunar"** hәm **„Trudovik"** kolxozdarь in jaqşь hьjьr hәm вьdav өsөn jarьşqa sьqtьlar. Kommuna firmahьnda tәvlekkә 16 litr hөt вirgәn hьjьr вar. Unьn вьdavь 4 ajda 124 kilo avьrlьqqa jette. Siksejәlәr malsьlьqtь yrsetev mәs'әlәhendә hәr вer kolxozsьnьn iqtibarьn вьna oşondaj hьjьr aťьravqa tuplajdar. Sovit dәvmәlendә maldarqa jьlь torlaq eşlavgә kereşelde.

Navruz soviťь konkurstьn jul **tөdөleşe** вujьnsa lә saralar kyrә. Өfe-Işemвaj jul tөdөleşe iqtan itte. Jul eştәre kinәjә. Besөn hәm urozaj jьjnavdь kolxozdar әderlek menәn qarşьlajdar. **„Ural"** kolxozьnda 19 huqqьs maşinanьn 17 he rimontlanьp вөttө. 750 uraq urьnьna 800 itep әderlende.

X.

Aksejon, „Frunze" kolxozьnьn in jaqşь at qaravsьhь Tuqanьva Fәtixә.

Sәjfullina.

Redaksianan: Qaraqoş tөвәk вaşqarma komitiťьnan вьl xat вujьnsa aşьqьş javap kөtәвed.

S-ZLATOUST TIMER JULЬ

II-ikşplotaf. rajonьnьn eşe

1-nse ejjyl svodkahь

Eştөr	Plan	Ytөleş
Tөjөv	277 vagon	258 vagon
Buşatьv	229 „	249 „
Vagon menәn tө'min itev	202 „	306 „
Vagon өjlene şe	2,5 tөvlek	3,57tөvlek

Eşe parkta 2732 vagon eştlargә tejeş Ə, 4276 vagon eştlagan. Dөjөm tejөv. tejalgan hәm tejalmagan vagondardь qabul itev 1083 vagon urьnьna 1127 vagonqa ytөlgan.

Sabьv artьnsa uq, tiđ kipterep—kәвәnlәrgә

BESƏNDƏ BRIGADALAR JARЬŞЬ QЬĐA

„Kaganovic" kolxozь вesәn sabьvdь qьđqa srokta tamamlav өsөn jaqşь kөrөşә. Unda sabьv eşe tid-qьđьv jәjelә. Maxsus sabьv zvinolorь ojoştorolqan. Keşelәr klitkalarqa, ucaskalarqa вerketelgәndәr. Bөtөhe 40 sabьvsь, ular jarьşьp sabalar. Kөndәlek sabьv normahь — 0,50 ga. Bьl norma jarьş hөdөmtөhendә tulьhьnsa hәm arttьrьp ytәlә.

Fadejef hәm komsomolis Kәrimьf Rөxim вrigadahь yd ara jarьşalar. Fadejef вrigadahь вerense kөndөrdө yk juqarь timp kyrhөtte. Undaqь sabьvsьlar 0,60 — 0,75 ga saptьlar... Kөrimьf вrigadahьnda komsomolis Dөvlejarьf Şangөrөj zvinohь matur, вerdәm eşlәj. Ular вerense kөndөrdө yk sabьv normalarьn 25-30pr. qa arttьrьp ytәnelәr.

Fadejef вrigadahь 24 nse ejjyndә kөndөlek zadanejanь 200 pr. qa ytәne. Ajьrьvsa Aminьf Bikmexәmmәt zvinohь juqarь timp вirde. Rөxmөtyllin Qinejөt zvinohь la unan qalьşmaj. Mьrdөqөltjef Zinnөt kyp hәm tada saвa.

Kөrimьf вrigadahьnda вerense kөndө sabьvsь Şabilnikof, Zabalofski hәm Idrisьftar eşkә hunlap sьqtьlar, şunlьqtan norma ytөj almanьlar. Kөrimьf ualrdь ikense keşelөr menәn alьştьrdь.

Komsomolis Kөrimьf sotsejalistik jarьş hәm udarsьlьq eşenә ajьrьvsa ahөmejөt вirde. Komsoorg, zvinovod sьjfat inspiktorь—Dөvlejarьf Şangөrөj—Mөxәmmөtqөlejef zvinohьn jarьşqa saqьrdь. Ul өsөnsө zvinonь, өsөn sө dyrtensene saqьrьp jarьş kin jөjelde... Pravlinejә jarьşьvsьlardь—, unda in jaqşь eş өlgөlөre kyrhөtevselөrde вyləklav өsөn 400 hum вyləklav fondь вildөlөne.

Eş qajnaj. Sabьvsьlar jarьşьp-jarьşьp sabalar. Xәder xolxozda 130 ga samahь вesәn sabьldь...

Lәkin... вesәnde jaqşь sьjfat menәn hәm juqaltьvhьd jьjnap alьrqa kөrөk .Ə, „Kaganovic" kolxozьnda вьl ucaskalarqa iqtibar itelmәj.

Ylәn kyp. „Kaganovic" kolxozьnьn 1000 giktar samahь sabьnlьqь вar. Ul Dөvlөkәn MTS-ь dөvmөlendә ylәngә in вaj kolxozdardьn вerehe. Matur tuqaj ylәndөre... Lәkin ylәn haqlanmaj. Ylәndөrde „irekle sabьvsьlar" kyp, sabьnlьqtardь in matur urьnьnan telәhә kem kilep sabьp alьp kitә. Haqsь вar. Haqsь **Bilişkin** hidger haqlaj. Ul kolxoz вesәnen urlavsьlardь вik kyp totto. Ajьrьvsa Dөvlөkөndө urьnlaşqan ucrizdinejәlәge attar вesәn urlajdar. Pazarniktar da, xatta militsejә idarahьnan da kilep sabalar. Lәkin ulardь totalar da, adьraq ştraf halalar da jebәrәlәr. Kolxoz вesәne haman sabьla tulь вulmaqan mәqlymәt вujьnsa qьna 3 giktar samahь вesәn sabьlьp alьnqan.

Dәvlәkәn pasjolka soviťь kolxoz вesәnen tuddьrьvsьlarqa qarşь kөrөş asьrqa, вesәn urozajьn juqaltьvhьd jьjnap alьv өsөn jardam itergә tejeş.

N. Ş.

KOLXOZ BESƏN SABЬVDЬ BӨTTӨ

Avьrqazь (tilifon вujьnsa) Rajondьn aldьnqь hanalqan „Өpsәlәm" kolxozь 79 qa вesәn sabьv zadanejәhьn 1 nse ejjlygә tamamlap, xәder вьl kolxoz вaьvqa keląttar hәm aşlьq huqьv japmalarь eşlәj вaşlanь. Urozaj jьjnav maşinalarь la tulьhьnsa, jaqşь sьjfatlь itep rimontlanqan.

Lәkin, rajondьn kyp kolxozdarь вesәn sabьvda akeren qudqalalar. Janь qaramalь hәm Balьqlь soviťtarь вesәn jьjnav hәm siloslavdь өnetenlәt yd aqьşьna tapşьrqandar. Xatta вьl soviťtarda urozaj jьjnav maşinalarь la 30-40 pr.qa qьna rimontlanqan. Sovit pridsidәteldare вьl eşkә artьq qajqьrmajdar. „Tьnьş qьna" urozaj jeteven kө tәlәr.

GЬJMALAJ.

MALDЬ IƀƏPKƏ ALЬV TAMAMLANDЬ

Avьrqazь (Başrosta). Rajonda maldь ıƀapkә alьv eşe tamamlandь. Iƀapten dөrөвlөgө massovoj tikşerelә. Tөrapin, soviťtanda—200 вaş, Qaramalьla—86, Mostafa soviťьnda 60 вaş mal jәşerelgәne asьldь.

SILOS ARTTЬRЬP YTƏLDE

Maqar MTS xedmәtendәge „Lenin julь" kolxozь yđenә teşkәn 40 tonna silosiav zadanejәhьn 27 nse ejjyngә yk 45 tonna itep siloslanь.

„Internatsejonal", „Janavьl" hәm „Tәjryk" kolxozdarь la siloslavđь tamamlanьlar. Bьl kolxozdar maldarqa japraq ađerlәv planьn da tultьrьp, xәder qьđьv rәveştә вesәn sabalar.

DƏVLƏTŞIN.

MALSЬLЬQ FRONTЬNDA

YĐƏN MALSЬLЬQTЬ YRSETEV ӨSӨN KӨRƏŞƏ

Bilorit (Başrosta). Yđan kolxozьnьn hetsөlөk firmahь Obkomdьn malsьlьq turahьndaqь qararьn tormoşqa atqarьv julьnda dur qьna unьştarqa ireşte.

Bьl firmala 156 вaş havьm hьjьrь hәm вajtaq jөş maldar вar. Firmala jad kөne 125 вaş вьdavđan 50 вaşь ylgәjne. Jөş maldarđьn ylev sөвөptөre tikşerelde. Jeteşhedlektөr вөtөrelөp, eş qajtanan qoroldo. Hьjьrđь nasar havьvsьlar urьnьna udarnitsalar qujьldь. Malqa tөrejә eşe jaqşьrtьldь. Xәder вer genә вaş вьdav da ylgәne juq. Hьjьrđarđьn hөt вireve lә arttь, вөtә hьjьr ike tөrkөmgө ylende. Berense tөrkөmdөge hьjьrđar tәvlegenә өs tapqьr havьlьp. 5—12 litr hөt вirәlөr. Bьlarđь havьv өsөn in jaqşь udarnitsalardan 7 keşe вerketelde.

Hьjьr havьvsь hәm kөtөvselөrgө xedmөt xaqь eştarenә qarap tylәnә, Kuqanova hәm Salovejьvalar вьdavđь in jaqşь qarajdar.

MALQIA JЬLЬ URЬN ƏĐERLƏJDƏR

Miąke (Başrosta). „Svoвoda" kolxozьnda вьjьl dөjөmlөşterelgәn maldьn hanь ytkәn jьlqa qaraqanda 87 вaşqa arttь Bьnda maldar өsөn qulajlь hәm jьlь itep halam adөardar halьna вaşlanь.

Urozaj jьjnav mәlendә juqaltьvđarqa qarşь kөrөş eşe—tar tixnik ramkalar menәn genә siklanmaj, әlвittә. Bьnьn өsөn hәr вer xuzalьq (MTS, soixoz, kolxoz) organizatsejon—xuzalьq, agrotixnik hәm massovьj jәmөqөt eştәren đerөt quşa вelergә kөrөk.

Igendeq juqalьvь kyвehensә igende yđ vaqьtьnda hәm haqlьq menәn jьjnap almavđan kilә. VKP(b) YK hәm Sovnarkom qararьnda şunьn өsөn dө:

> **„Igende maksimum qьđqa srok esendө hәm juqaltьvhьd jьjnap alьrqa"**

tejelә. Bьnь tө'min itev өsөn igenden өlgөrөven вer-ike adna samahь elek kyđөtө вaşlarqa hәm вalavьđ вulьp qata вaşlav menәn yk urьp alьrqa kөrөk. Lәkin вьl, igende өlgөrmәt elek jьjьrqa kөrөk tigәn hyđ tygel, juq ihә вьlьr вeđđa undaj vaqtqөlөr вulqьlaştьrđь. Ytә irtә urьlqan igen qurьlь 1-1 ½ kәmi torqan вula.

Arьştьn şundaj вer ydgөlөge вar—tamam өlgөrөp jetmөt elek yk kөrөk tiklem tuqlьqlь maldөlөrđe jьjnap өlgөrgөn вula hәm kөrөgenөn 3-4 kөnө kөn artьq ultьrthan da qojola вaşlaj. Ana şunьn өsөn dө qararđa arьş jьjnavđь 4-6 kөndөn dө qaldьrmaj tamamlarqa quşьla.

Bojđajđьn tөrlөhө вula. Mәsәlөn, qьlsьqlьvđ Lytsitsin, Milturum(qьđьl jөki aq вaşaqlь)вьlar nik tiđ qojola torqan вulalar, şunьn өsөn dө ularđь jьjnavđь 6-8 kөndөn dө artьqqa huđmaвqa kөrөk. Ə, qьlsьqlь sizlym hәm qaťь jьnьs вojđajđar—вьlar sьđamьraq вula, şulaj đa ularđь la 8-10 kөndөn artьq totorqa jaramaj

Şunьn өвtenә, igendөrđen өlgөrөve—sөsev sroqьna, hava toroşona h. в. qarap ta ydgөrergө mөmkin. Şunьn өsөn dө igenden өlgөreven tөzrisөle keşelөr kyđөtө tororqa hәm өlgөrө вarqan вeren hajlap alьp ura вaşlarqa kөrөk.

Urozaj jьjnav srogь şulaj uq nindaj maşina menәn urьvqa qarap ta вaşqasa вulьrqa mөmkin. Mөsәlөn, kombajьn menәn igende tulь өlgөrgөn saqьnan alьp urьlha, prostoj maşinalar menәn unь вalavьđ вulьp qatqan saqьnan uq ura вaşlana.

Bьl qьna ađ, juqaltьvhьđ jьjnav өsөn maşinanь rigulirlaj вelergә lә kөrөk. Bigerөk tө salqь mөs'әlөhe. Salqь teştәren kөn hajьn sarlarqa hәm aťqь (şьvьp jөrөj torqan) teştөr uraq teşe hьmaq hьrlь вulha, ularđь ylәn maję qatqan hajьn hьv menәn jeвetep, jьvьp tororqa kөrөk. Şatundьn jөreşenә lә nьq iqtibar itergә kөrөk—әgөr ul вuşaq вulha, igende tađa qьrqmaj torqan вula.

Platformanь igenden ođon hәm qьťqalьqьna qarap, jә kytarenkerөrgә jә tөşөrenkerөrgә kөrөk. Igen вik qьťqa ikәn, platforma jerđәn 10-12 santimitr samahь вarha jetә.

Maşinanьn qanatь (motovilo) hөr vaqьt вaşaqtan 10-15 sm. samahь tyвan jөrөhen. Igen ođon вulha qanatlь alqa şьvđьrьp tөşөrergө hәm igen jьqьlqan вulha, qanatlь alqaraq etep qujьp, mөmkin tiklem tyвan tөşөrergө kөrөk.

Igen вik qьťqa вulha qanat plankahьna aralarьn 3-4sm. samahь qьna qaldьrьp, вejeklege, 8-10 sm., arqьrьhь 10-12 sm. qalьnlьqta вtizint, kejeđ jaki rizinkanan naвojkalar qujьp jeвerev—juqaltьvđarđь ike tapqьr samahь kөmetergө mөmkin.

Yđe вajlages menәn urqanda palatnanьn đerөt tartьlqan вulьvьn kyđөtergә hәm вajlav apparatьn jaqşь rigylөrlap jөrөtergө kөrөk. Urozaj jьjnav maşinalarьna orloq totqostar вerketevde onotorqa jaramaj. Lвogrikalar traktor menәn jөrөtөlhә — in sittөge lвogrika urqan igende ikense qat urqanda traktor tapap ytmөhen өsөn şunda uq вajlap, kөltөhen sitkә alьp quja вarьla. Jaki, unьn urьnьna yđe taşlaqьs maşina taqьla, sөnki ul aralьqtь đurьraq qaldьra.

Urьlqan igen kөne вer kөltөgө вajlanep, zuratqa өjөlө вarьlьrqa tejeş. Kөltө вajlөgөn urьnda вaşaqtar tuđđьrьp qaldьrьrqa jaramaj. Hөr вer kөltө вajlavsenen janьnda qul tьrmahь вulьrqa hәm вaşaqtardьn jьjnap alьnьvьna ul javaplь вulьrqa tejeş.

Zurat (jaki kristar) ađaq at tьrmahь jeвarev өsөn вujđanвujqa вer tapqьrqa qьna tedelergә hәm hөr qajnьhьnda kөltө hәndarь вerđaj вulьrqa tejeş. Zuratqa өjgөnden irtөgөhenә yk zurat aralarьna at tьrmahь tөşөrөp, вaşaqtardь jьjnap alьrqa hәm skertlargә kөrөk. Şulaj uq kөltөlөr jellөv menәn zurattardь la taşьp alьp skertlargә, вigerak tө ylәnle igendөrgө nьq iqtibar itergә kөrөk. Ylәnle hәm jeveş вulha, janьrqa (qьđьrqa) mөmkin.

Kөltө taşьj torqan arвa jaki ridьvandardьn tөвөnә turpşa hьmaq вerәj nәmә halьrqa, jan jaqьna aratalar qujьrqa hәm kөltөlөr alьnqas zurat aťtьn taqь la aт tьrmahь tөşөrөp, вaşaqtarьn jьjnap alьrqa kөrөk.

Kөn jeveş вulha, kyđөtev eşen ajьrьmsa kөsәjtergә, hөr вer skertkө uťaq aqastan qađьqtar tьqьp qaldьrьp, şular jardamьnda igenden qoro jaki jeveşlegen kyđөtergә kөrөk.

Urozaj jьjnavđaqь hьmaq — molotilkalar menәn eş itә вelev đa đur rol' ujnaj: вaraвan dokalarь igenden qoro jaki jeveşlegenә, nindaj igen вulьvьna qaraj rigulirlarqa, halam hәm kөвөkten nьq qaqьp alьnьvьna iqtibar itergә, ьrđьn таваqь nьq tapalqan hәm tada вulьrqa tejeş.

Igende juqaltьvhьd jьjnap alьvđa sьjfat inspiktordarь өťtenә ajьrьmsa dur вurьstar jөkmөtelә. Yrđә әjtelgөn şarttardьn вөtөhen đa tө'min itev —ulardьn eşe. Bьl tөzrisөle qart kolxozsьlar hөr kemdәn ixlas xedmөt talap itev menәn вergә, jөştergә jul kyrhөtev hәm ulardь eşkә өjrәtөvđa lә nьq jardam itergә tejeştөr.

„Qьđьl-taŋ", „Qьđьl-вatrak" kolxozdarь jaqşь өđerlәnәler

Stәrletamaq sofxozь

BESƏN SABЬV

BARЬŞЬ MENƏN QЬĐЬQHЬNMAJ

Stәrletamaq (Başrosta). Sofxoz dәvmәlendә kypme вesәn savьlqanьn вelgәn keşe juq. Sabьv planь—1 meң 500 ga.

Besәnde kolxozsьlar saвa. Ularđьn nisek eştәve tikşerelmәj. Upravlәjuşşi—Polonkin—„ylәn jeterlek, өlgөrөrвeđ өleťej. Maşinalarqa rimont eşe lә tamamlanmaqan.

BЬLARDAN ӨLGӨ ALЬQJЬĐ

Monovez (Başrosta). Qьđьl вajraqlь „Svoвodnьj trud" kolxozь aqzalarь jaqşь sьjfatlь вesәn jьjnav өsөn kөraşәlәr. Sabьlqan 150 ga вesәnde, вolot kytarelev menәn 60 keşe sьqьp, вer tөndә 103 gahьn kөвәngә haldьlar.

Utav вatьrdarь

Aksejon, вyləklәngәn udarnitsa Kөrimьva, Səjəxeva, **Nөвejylina,** Xafizьvalar.

JAPMALAR

ƏĐER!

Mejakө (tiligraf вujьnsa). Mejәkә MTS xedmәtendәge „Qьđьl вatrak" kolxozь urozaj jьjnavqa đur өđerlek alьp вara.

Kolxozda 6 вaťьv вrigadahь вar. Hәr вer вrigadala japmalь ьrđьn ojoştorov вaşlandь. Xәder 3 nsө, 5 nse hәm 6 nsь вrigadalar japmalь ьrđьn ojoştorov eşen вerense вulьp tamamlanьlar.

Bьl japmalь ьrđьndar hәr вer вaťьv stanь ergәhendә teđelә. Standa irđәr hәm qaťьndar өsөn ajьrьm jataqtar, qьđьl mөjeştөr ojoştorola. Standar arahьnda 2 munsa hәlьndь.

Urozaj jьjnav maşinalarь, kelәt, arвa, toq hәm вaşqa kөrәkjaraqtar вarьhь la өđer.

Abdullin.

JAQŞЬ IGENDƏR... QЬJ AĆTЬNDA

„Kaganovic" kolxozь вьjьl jađqь sөsevđe nasar udqarmanь. Dөvlөkәn MTS nьn politөgөlө jeląkselegendә ul jađ kyp kenә unьştarqa ireşte. Unda aşlьq yťә.

Lәkin... Aşlьqtь sөsev menәn qenә juqarь urozaj өsөn kөraş xәl itelde tigәn hyđ tygel, вit unь tөrвejәlәrgә, haqlarqa kөrөk.

Kolxozsь-udarniktardьn 2 nse вөtә Başqortostan sjьzь aşlьqtardь utarqa, urozajđь вer вertөk orloqona tiklem tulьhьnsa haqlarqa kөrөk..." „...qьj ylәndөre вaťьvđardan juqalhьndar. Ularđь silos jamdarьna' utqa..." tine. Bьl „Kaganovic" kolxozsьlarьna la qaratьp әjtelgәn. Ular matur aşlьqtardь qьjđarđan tađartьrqa, juqarь urozaj өsөn kөraş ojoştororqa tejeştөr ine.

326 giktar aşlьq utalьrqa teјeş, tip plan tьvđьrlđь. Lәkin, 29 nsь ejjyngә tiklem nej вarь 120 giktar qьna utalqan. Dөreь 3 вrigada ulanь. Unda utav eşe kөn hajьn rigylөr rөveştә вara. suqa kyrә ul 100 giktarđan artьqьraq utanь. Ə qalqan вrigadala utav eşenә вөtөnlөj әhөmejәtheđ qarajđar. Hunqь kөndөrdө utav вөtөnlөj tuqьraqan tejerlek. Brigadir Kөrimьf keşe juq. jeteşep вulmaj, tej. Brigadala 70 tәn artьqьraq eşse kөsө вar. Ulardьn 20 lәвe genә (fәqәt qaťьn-qьđđar qьna) utavđa. Qalqan keşelөr telәhә qajđa telәhә nindaj eştә eşlәjđөr. Keşelөrđe вөtә urьndarđa вөtә eştә lә kyrөhen, lәkin utavđa tygel. Kөrimьf keşe jeteşmәj, tej ә 29-nda вөtә utavsьlar đa teştәn hun eşkә sьqmanьlar, ujьnqa kittelөr. Kөrimьf вьnda lә aptьrap qalmaj ular teşkә tiklem normalarьn ytәnelөr inde tip, tьnьs qьna qala. Şunьhь xaraktirlь utavsьlar вaşqa kөndөrđe kөn вujь normanь saq ytәhәlөr вьl kөndә teşkә tiklem yk ytәjđөr. Timөk eşte teјeşensө ojoştorqanda kөnenә 0,13 ga tygel, 0,20 hәm artьqьraq ytәgәn вulьr ine. Lәkin вrigadir Kөrimьfta, kolxoz pridsidәtele Yrik tө вьnьn menәn şөqөllәnmәjđar.

Jamqьr. Xәđer utalqan urьndarđь la ikense qat utarqa kөrөk, syp вaťqan. MTS utav eşenә nьq iqtibar itergә teјeş.

N.Ş.

„JULDAŞ" KOLXOZЬ

UROŻAJQJA ƏĐERLƏNMƏJ

Mejakө MTS xedmәtendәge „Juldaş" kolxozь

MALSƄLƄQTƄ JAQŞƄRTƄV HƏM ALDQA JEBƏREV TURAHƄNDA

CIRNOF HƏM KALMANOVIG IPTƏŞTƏR DOKLATƄ BUYƄNSA VK(B) YK PLENOMƄ TARAFƄNAN 1934 YƄL 1 NSE EJYYLDƏ QABUL ITELGƏN RIZOLYTSEJƏ

Orloq problimahƄnƄƄ unŞyƄ xəl itteleven tə'min itkən, avƄldaqƄ kolxoz tedələşə jenevdare sofxoz həm kolxozdardа, şulaj uq kolxozsƄlardƄn şəxsi xuzalƄqtarƄnda la malsƄlƄqtƄ yƄldam rəveştə aldqa jebərev əsen unayle şarttar tƄvdƄrdƄ. HunqƄ yƄldarda ojoştoroldqan ere-ere malsƄlƄq sofxozdarƄ həm kolxoz tovar firmalarƄ malsƄlƄqtƄ aldqa jebərev,maldardƄn sƄyfatƄn jaqşƄrƄv həm tovar produksejəhƄn kytərevdə itep bazaqa ajlandelər. KolxozsƄlar arahƄn da hƄyrƄndƄlƄqtƄ betərəv eşendə jetdi unƄşƄqtarqa elqəşelde, dəvlət tarafƄnan kredit həm fyotalar birelev arqahƄnda kolxozsƄlar 1933 yƄldƄn ikense jartƄhƄnan birle 900 men başmaq aldƄlar.

VKP(ƄƄ) Vdək komitiTƄ plenumƄ, malsƄlƄqtƄn toroşo qəmymən alqandə qənəqətlənerlek tyqel tip, unƄn yƄeşe siktən tƄş əkeren bara tip, ə yƄlqƄ malsƄnƄn kəmeve oşo kendə lə tuqtatƄlmaqan tip itəplaj.

Mal adƄqƄ bazalarƄn yƄterev həm jəqşƄrƄv julƄnda tejeşle saralar kyrelməgən, mal jeretə həm besən sanƄla torqan urƄndar eştən sƄqarƄlqan, in məhim mal adƄqƄ ylandəre (klever, lytsirna) səsev eştarenə qul helƄ:ənqən, mal adƄqƄ kylturalarƄ həm tuqajdardƄn urozajlƄqtarƄ tyən həm adƄq sənəqəte otxodtarƄn sənəqət tartiple qajtanan eşlap sƄqarƄv eşe tejeşensə qujƄlmaqan.

VKP(ƄƄ) Vdək komitiTƄ plenumƄ jer organdarƄ, sofxoz organdarƄnƄƄ partiə həm sovit ojoşmalarƄnƄƄ malsƄlƄqtƄ yƄterev julƄndaqƄ eştəre qənəqətlənerlek tyqel tip itəplaj həm ulardan ip. StalinƄn: **„malsƄlƄq problemahƄ xoder, kisə genə unŞyƄq "enən xəl itelgən orloq problemahƄ bƄmaq uq nerense nəvəattəge problema bulƄvƄn kyd unƄnda totop, betə partia, nedden betə partialƄ həm partiahƄd ra botniktarƄnƄd malsƄlƄq eşen yd quldarƄna alƄrqa tejeştar"** tiqən kyrhatməhe nigedendə jetəkselek itep, malsƄlƄqtƄ alqa jebərev julƄndə bol'şevistik kerəş alƄp barƄvdarƄn talap itə.

MalsƄlƄqtƄ alqa jebərevdə kolxoz tovar firmalarƄn jajep jebərev həm malsƄlƄq sofxozdarƄn nƄqƄlƄv—tep nƄvƄn nulƄp tora.

MalsƄlƄq sofxozlarƄna kƄlhak, ularƄn tep nurƄslarƄ sofxozdardƄ edmə-ed, jaqşƄrƄlqan *həm jaqşƄ toqom* maldar atƄraj torqan ƄsƄnlap ta eləele xuzalƄqlarqa əjlanderə barƄp, mal toqomon jaqşƄrƄv həm unƄn produktiliƄqƄn kytarevdən tora.

MalsƄlƄq sofxozdarƄ kolxoz firmalarƄna *ere həm* jəş maldar jebərev *(hatƄv)* di yƄldan yƄl artƄra barƄrqa həm şunƄn menən kolxoz tovar firmalarƄn yƄterev *eşendə kolxozdarqa* dəvlət jardamƄ kyrhətelə torqan in məhim sƄqanaqqa əjlənergə tejeştər.

MalsƄlƄqtƄ alqa jebərevdə kolxoz tovar firmalarƄnƄƄ xəl itkes rul' ujnavdarƄn Vdək Komitit plenumƄ ajƄrata kyrhətep kitə. Əlegə tiklem jəşap kilgən kolxoz tovar firmalarƄn ojoştorov, xuzalƄq jaqƄnan nƄqƄtƄv həm hər ber kolxozda firmalar bulƄrƄv—partia həm sovit ojoşmalarƄnƄƄ klƄevdəge in nerense nurƄstarƄ nulƄrqa tejeş. Kolxoz tovar firmahƄnƄƄ hənƄn kyvəjtev həm əle davam itep kilgən firmalardа mal hənƄn artƄrƄv:

a) jəş maldardƄ haqlav həm in jaqşƄ *yƄterev julƄ menən*;

b) kolxozsƄlardan mal hatƄp alƄv julƄ menən;

v) sofxozdardan mal hatƄp alƄv həm bƄnƄn esen kolxozdarqa kərəkle dəvlət kreditƄ birev julƄ menən barƄrqa tejeş. Kolxoz tovar firma'arƄn jemererce həm kolxoz malƄn hatƄrqa mataşƄvdardƄ sƄjnƄ doşmandƄn kolxozda qarşƄ sƄqƄşƄ tip qaralƄp, uqa qarşƄ qarqa otpor birelergə tejeş.

ŞunƄn menən bergə, plenum, kolxozsƄlar arahƄndaqƄ hƄyrƄndƄlƄqtƄ in qƄƄqa srok esendə bətergə, jaqƄndaqƄ ike yƄl esendə kolxozsƄlar betəhe lə motlaq hƄyrƄlƄ nulƄrqa tejeşlektəren betə partia ojoşmalarƄnƄƄ itƄtərenə təşerəp ytə.

MalsƄlƄqtƄn yƄldambraq alqa kiteven tə'min itev esən VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ səsev dəvlət planƄ nuldƄrqan hƄmaq malsƄlƄqtƄ *yrsetevdə lə dəvlət* planƄ nuldƄrƄv metodƄn qullanƄrqa, sofxozdardа həm tovar firmalarƄnda mal hanƄn yrsetev esən planƄ zada ejalar bildələrgə, kolxoz həm sofxozdardа, kolxozsƄlar həm janqƄdaqtardа jəş maldar yƄterev planƄ həm *mal* adƄqƄ jeteşterev plandarƄ nuldƄrƄrqa həm şul plandardƄ hər ber sofxozqa, kolxoz həm avƄl sovittarƄna jetkerergə kərək tip itəplaj.

MalsƄlƄq yrsetev dəvlət planƄ betə partia həm sovit ojoşmalarƄnƄƄ iqtibar ydəqendə tororqa həm sofxoz esselaren, kolxozsƄlar həm janqƄdaqtardƄ malsƄlƄqtƄ yrsetev burƄsƄ tirəhenə tuplavdа in mehim sara nulƄp xedmət itergə tejeş.

VKP(ƄƄ) Vdək komitiTƄ plenumƄ Vdək komitit politəjorahƄna həm SSSR SovnarkomƄna, malsƄlƄqtƄ xəderge betə, tixnika sridstvolarƄ menən qorallavdƄ itəpkə alƄp, tyəndəge kyrhətmələr nigedendə malsƄlƄqtƄ yƄterevdə 1934 həm 1935 nse yƄldar esen hər ber jemhyrejət, kraj həm elkələrgə qarata planƄ zadancialar eşlap sƄqarƄv həm iqlan itevdə tapşƄra.

I
SOFXOZDARDA MALSƄLƄQ TURAHƄNDA

VKP(ƄƄ) Vdək komitiTƄ plenumƄ malsƄlƄq sofxozdarƄ turahƄnda Narkom safxoz, SSSR NarkomsnaəƄ həm SSSR NarkomzemƄna tyəndəge saralardƄ bojomqa aşƄrvdƄ jekmətə:

1. Sofxoz kəteven tupaƄ həm hutƄ adƄqtar menən, şulaj uq ketov jerev urƄndarƄ (yreştər) menən tulƄhƄnsa həm maksimal ylsəvdə ydəreneq kansintirlanqan kormƄlarƄ menən tulƄhƄnsa ta'min itergə.

MalsƄlƄq sofxozdarƄnƄƄ betəhendə lə, şulaj uq jƄlqƄ zavƄttarƄnda lə, mal adƄqƄ həm qudaqlƄ ylandər, şulaj uq tamƄr adƄq tar da, ə susqa sofxozdarƄnda ƄƄlar ebtenə kartuf səsevde nik nƄq kinəjtevgə nigedƄlənqan mal adƄqƄ səsev əjlənəşlərə bildələrgə.

Sofxozdardа orloq esen ylən həm tamƄr adƄqtar səsev-ultƄrƄv majdanƄn, 1936 nsƄ jƄlda ƄƄl kylturalardƄ səsevde yd orloqtarƄ menən tulƄhƄnsa ta'min itə alƄrlƄq itep kinəjtergə.

2. Mal adƄqtarƄn qajtanan eştəv (tartƄvqusma adƄqtar nuldƄrƄv) esen hər ber malsƄlƄq sofxozƄnda mal adƄqƄn qajtanan eşlaj torqan təv ustanofkalar-nlizardtar, tejgesle tirmandar, orloq jarqƄstar, zmƄjx turaqƄstar ojoştororqa həm ƄƄl osarudovanejəlar menən 1935 nse jƄldan da qaldƄrmaj tə'min itergə.

3. Vdək komitit həm SovnarkomdƄn qatƄ kyrhətməhe nuƄvqa qaramaƄtan Narkomsofxoz-orloq sofxozdarƄna la malsƄlƄqtƄ inderev həm spetsejalləşterelgən malsƄlƄq sofxozdarƄnda başqa ter maldar jeteştərevde lə jəjep jebərev turahƄnda eşte jəjep jebərməgənlegen ajtep,Narkomsofxozqa orloq sofxozdarƄnda hƄrƄq həm megedle ere maldar inderev, het-it sofxozdarƄna susqa həm hƄrƄq aƄrav, ə susqa həm hƄrƄq sofxozdarƄna megedle ere xajvandar inderev turalarƄnda ber aj esendə plan tedəp ƄrƄƄlav esen Sovnarkomqa tapşƄrƄvdƄ jekmətergə.

4. Mal toqomon jaqşƄrƄv maqsatƄndа:

a) hər ber sofxozda in jaqşƄ orqasƄ həm ƄrkƄk maldar yrsetev maqsatƄ menən ulardƄ ajrƄp alƄp, ulardƄ ajrƄmsa diqqatle həm kvalifikatsejəlƄ tərbejələv, aƄrav, aşatƄv həm ular turahƄnda derəƄ zootexnik ucot alƄp narƄv menən tə'min itergə;

b) Narkomsofxozqa—jaqşƄ toqom mal aƄrƄaj torqan sofxozdardƄ zootexnik həm vetrinar kadrdar menən tə'min itep, həm ularda sofxozdardƄn betə ter mal adƄqtarƄna ƄxƄjazdarƄn tulƄhƄnsa tə'min ƄterlekƄ kyləmdə mal adƄqƄ bazalarƄ narlƄqqa kilterev aşa ulardƄn eş syjfattarƄn qƄrqa jaqşƄrtƄvdƄ jekmətergə;

5. Sofxozdardа tedəv eştərenen, bƄqerək tə torlaq tedəv eştərenen syjfat həm tempƄ qənəqətlənerlek tygel tip tasƄp plenum Narkom sofxozqa, 1934 nse jƄlqa qarata sofxozdar esen tedəlqən programma bujƄnsa sofxozdard tedəv eştare planƄn tultƄrƄp ytəvde həm malsƄlƄq sofxozdarƄn ojoştorovxuzalƄq jaqƄnan tulƄhƄnsa qajtanan qorov turahƄnda ularƄ tedəp betərevdən qatƄ stoktarƄn ƄildələP, plan tedəp Sovnarkom ƄrƄƄlavƄna tapşƄrƄvdƄ jekmətə.

6. Sofxozdardа eşselərden individval' torlaq tedəv praktikahƄn kinəjtergə həm sofxoz nelgestəren 1934-1935 nse jƄldardа jaqşƄrtƄlqan torlaqtar menən tə'min itergə.

7. MalsƄlƄq sofxozdarƄnda oşo kendə davam itkən xedmət xaqƄ tyləv turahƄndaqƄ instruksejalardƄn derəƄ tygel ikənlegen həm siktən tƄş qatmarƄ nuƄvdarƄn ajtep, Narkomsofxozqa xedmət xaqƄn premijəl—sdelnəj tyləv sistimƄn qajtanan eşlavde jekmətergə həm proizvodstvo plandarƄn artƄrƄp ytaqən eşselərdə jəş maldar menən naturalata Ƅyləkləvqə rexsət itergə.

8. SofxozdardƄn əlegə tiklem ƄsƄn xuzalƄq ibəbenə kysep jetməvdəren ajtep, VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ Narkomsofxoz, Narkomsnab həm Narkomzimqa sofxozdardа qatƄ xuzalƄq ibəbe inderev sistimƄn eşlap sƄqarƄv həm şunƄ inderevde, sofxozdardа in qatƄ finans həm smeta dissiplinahƄ urƄnlaştƄrƄvdƄ jekmətə.

9. Bik kyp sofxozdardа xuzahƄdlƄq həm mal adƄqtarƄn turanan-tura tudƄrƄv vaqiqələre barlƄqƄn kyrhətep Narkomsofxozqa ƄƄl eşkə qatƄ kontrol' quƄvdƄ həm mal adƄqtarƄnan derəƄ fajdalanƄvdə javaplƄlƄqtƄ sofxoz direktordarƄ həm politƄylek başlƄqtarƄ ebtenə jekmətevde təqdim itergə.

II
KOLXOZ MALSƄLƄQƄ TURAHƄNDA

1.Kolxoz tovar fermalarƄn kolxoz malsƄlƄqƄn ojoştorovda in jaqşƄ forma tip hanap, kolxozdardaqƄ dəjemləşterelgən mal ketevdəren 1934 nse jƄl esendə betəhendə kolxoz tovar firmalarƄ xalena kyserergə.

2. KolxozsƄlardan fermalar esen bƄdav hatƄp alƄv həm kantraktovajt itev planƄn 1934 nse jƄl esen 600 men baş itep, 1935 nse jƄl esen kəmendə 1 miljon baş itep bildələrgə. SSSR SovnarkomƄna fermalar esen bƄdav hatƄp alƄvda kolxozdarqa jardam itev maqsatƄ menən 1934 nse jƄlda davam itkən kredit planƄna ebtəp taqƄ lə 40 miljon h. kredit bildələrgə təqdim itergə.

3. Sovnarkomqa, politəjora həm Vdək Komititqa 1934-35 nse jƄldardа malsƄlƄq sofxozdarƄnan kolxoz tovar firmalarƄna ere həm jəş maldar hatƄv turahƄndə har ber ƄlkƄ, kraj həm jemhyrejətkə qarata ike aj srok esendə plan tedəvde tapşƄrƄrqa.

4. MalsƄlƄq tovar fermalarƄn yƄterev menən kolxozsƄlardƄn turanan-tura qƄdƄqhƄ nƄvdarƄn kytərev esen:

a) It tapşƄrƄv turahƄnda 1935 nse jƄlqa qarata tedələsək zakonda, tovar fermalarƄ nulqan kolxozdardaqƄ kolxozsƄlarqa lgota birev turahƄnda əle davam itep kilgən tərtipte ydgərtergə həm ƄƄl kolxozdardƄn kolxozsƄlarƄna dəvlətkə it, het həm jən tapşƄrƄvda—fermalar tarafınan dəvlətkə tapşƄrƄlasaq it bujƄnsa 25 pr. het bujƄnsa 15 pr. həm jən bujƄnsa 20 pr. skitkə qu jƄrqa, ƄƄl skitkələrde kolxozsƄlardƄn it, het həm jən tapşƄrƄvdaqƄ yd (şəxsi) mujƄndamalarƄn ytəv planƄn itəplap sƄqarƄp taşlarqa;

b) maj zavottarƄnan qajmaqƄ ajƄrƄlqan hette het tapşƄrƄvsƄlarqa (kolxoz fermalarƄnə, kolxozsƄlarqa həm janqƄdaqtarqa) jƄlƄna urtasa 50 protsint miqdarƄnda məzbyri rəveştə kire qajtarƄvdƄ, bƄdavdarqa het eserqən saqtarda qajmaqƄ ajƄrƄlqan hette tulƄhƄnsa kire qajtarƄvdƄ bildələrgə.

5. Kolxoz tovar fermalarƄ kolxoz savdaƄndа kinerək kyləmdə qatnaşƄndar həm şunƄn menən kolxoz həm kolxozsƄlardƄn doxottarƄn kytərə alƄndar esen, urƄndardaqƄ partia həm sovit organdarƄn kolxoz tovar fermalarƄnan, ular esen bildələngən dəvlətkə məzbyri tapşƄrƄv mujƄndamalarƄ ebtenə qatƄ xaq menən malsƄlƄq produksejəlarƄ jebərevde talap itevdən ƄjƄrqa.

6. Fermalardа daimi malsƄlƄq briqadalarƄ nuldƄrƄrqa həm malsƄlƄq briqadalarƄndaqƄ kolxozsƄlarqa xedmət kenen, hər qajnƄhƄnƄn xedmətlaneşendəge maldƄn hanƄna. ytergən jəş maldar hanƄna həm produksejə sƄqƄvƄna qarap ƄƄaplergə.

PlanƄn artƄrƄp ytəgən, eş syjfatƄn jaqşƄrtə alqan esen xedmət kenen 15 pr. samahƄnda artƄrƄp jaqƄvdƄ həm naturalata jəş maldar menən Ƅyləkləvde həm ƄƄnƄn kirehensə, jəş maldarƄ ylgən, maldarƄ qƄƄr qaiqan həm produksejənƄn syjfatƄ tyən nulqan esen kolxozsƄnƄn eşlagən xedmət kendəren 10 pr. t samahƄ kəmetevde kyd unƄnda totorqa.

7. KolxozsƄlardƄn mal tərbejələvdə kvalifikatsejə həm praktik təzrinələren kytərev maqsatƄndа, kolxozsƄlardƄn malsƄlƄq briqadalarƄndа eşlav davamƄ kəmendə ike jƄl nulƄrqa tejeş tip ildələrgə.

Ferma medirdəren Rajzo rəxsətenən tƄş başqa eştərgə kyserevde tƄƄrqa.

8. VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ—betə malsƄlƄq eştəren kytərev həm berense kiƄevdə jəş maldardƄ haqlap qalƄp, jaqşƄ qƄş sƄqarƄvda aldaqƄ kedden ajrƄmsa əhəmejetkə ejə nulasaqƄn ajƄrata əjtep ytə.

VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ, partia həm sovit ojoşmalarƄna oşo jƄldƄn oktəber ajƄnan da qalmaj malsƄlƄq qaraltƄlarƄnƄn betəhenə lə remont eştəren tamamlarqa həm ularda qƄsƄqta mal aƄrap sƄqarƄrlƄq itep remontlarqa (jƄlƄtƄrqa, tadartƄrqa, dezinfiksejələrqa h. ə.) həm urƄndardaqƄ tedəv matirejaldarƄnan tulƄ fajdalanqan xəldə, janƄ halƄnasaq qaraltƄlardƄn betəhen də halƄp betererge təqdim itə.

III
KOLXOZSƄLAR HƏM JANQƄDAQTARDA MALSƄLƄQ TURAHƄNDA

1. HƄyrƄndƄ kolxozsƄlarqa ƄƄdav hatƄp alƄp birev eşendə 1934 nse jƄlda dəvlət jardamƄn kinəjtergə, kolxozsƄlarqa birelgən 900 men ƄƄdav ebtenə 1934 nse jƄl adaqƄna tiklem taqƄ lə 2 miljon ƄƄdav kontraktavajt itergə həm hatƄp alƄrqa, şul jemlənən kolxozsƄlar həm janqƄdaqtardan 1,6 miljon baş həm hƄyrƄndƄ xuzalƄqlar kyp nulqan ebenə kolxoz tovar fermalarƄnan 400 men baş kontraktovajt itep həm hatƄp alƄrqa.

ƄdavdƄn tulƄ toroşon tyləj aƒmaƄlƄq kolxozsƄlarqa kredit jardamƄ itev esen 70 miljon hum aqsalata, protsinthƄd kredit Ƅildələrgə.

2. HƄyrƄndƄ kolxozsƄlarqa hatƄv esen kantraktatsejə tartƄnendə ƄdƄv ƄƄtƄraqan kolxozsƄlar həm janqƄdaqtarqa dəvlətke het həm it tapşƄrƄvda Vdək Komitit həm SovnarkomdƄn 1933 nse jƄl 14 avqƄsta „HƄyrƄndƄ kolxozsƄlarqa hƄyr alƄvda jardam turahƄnda" qƄ qarardarƄnda ƄildələngƏn lgotalardƄ kilƏsəktə tƄ haqlarqa.

Kolxoz idaralarƄna şunƄn ebtenə, ƄƄdavƄn kontraktovajt itkən kolxozsƄlarqa yƄterep, tapşƄrqan hər ber ƄƄdav esen 10-15 xedmət kene birergə rexsət itergə.

3. KolxozsƄlarqa kolxoz tovar fermalarƄnan 1,5 miljon baş susqa nalahƄ, 500 men baş bərəs həm betə sistim sofxozdardan 300 men ƄƄdav, 1,2 miljon susqa nalahƄ həm 200 men baş hatƄq bərəse hatƄv turahƄnda 1934 nse jƄl esen ƄildələngƏn plandƄn ytəleven tə'min itergə.

4. Vd xuzalƄqƄnda qƄƄr hƄyr jəki hƄyr yƄterep, şunƄ dəvlət xaqƄ menən kolxoz fermahƄna hatqan kolxozsƄ dəvlətke het həm it tapşƄrƄvdan ike jƄlqa qotoldorola.

5. Betə partia həm sovit ojoşmalarƄ bigerəktə kolxozsƄlar həm janqƄdaqtar arahƄndа qoş yrsetev eşenə hər terle jardam kyrhətevdən kərəklegenə iqtibar itergə tejeştər.

KolxozsƄlarqa qoş alƄv eşendə jardam itev həm qoş toqomdarƄn jaqşƄrtƄv maqsatƄnda əle davam itep kilgən qoşsoloq sofxozdarƄnan həm qoşsoloq fermalarƄnan, kolxozsƄlarqa ingotlƄ şarttar menən jaqşƄ toqom sebeştər hatƄv sƄqanaqƄ raveşendə fajdalanƄrqa, şulaj uq massovƄj kylam də sebeş sƄqarƄv həm ularda kolxozsƄlarqa hatƄvda təbək inkubator stansalarƄnƄn eştəren kiq jəjep jebərergə.

XuzalƄq ibəbe alƄp barƄv esen VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ Narkomsofxoz, Narkomsnab həm NarkomzemdardƄ sofxozdardа xuzalƄq ibəbe ni eƄendə qatƄ smita dissiplinahƄ qujƄrqa məzbyr itə.

6. KolxozsƄlardƄn yd usadəalarƄndaqƄ həm dəjemləştereleən maldar menən urƄnlaştƄrƄlmaqan malsƄlƄq qaraltƄlarƄ ulardƄn yd milektəre ibəpləneven anlatƄv menən bergə, janqƄdaqtar kolxozqa inhələr ulardƄn eş maldarƄnan başqa maldarƄ həm mal aƄbrav esen kərəkle qaraltƄlarƄ dejemləşterelməƄ, tip ildələrgə.

IV
JƄLQƄ TURAHƄNDA

1. JƄlqƄ hanƄn yrsetevdə tep-səra itep, jƄlqƄ aƄbraqan sofxozdar, kolxozdar, janqƄdaqtar həm betə xuzalƄq ojoşmalarƄnƄn jəş jƄlqƄ ytterev planƄn ytəvdəren ibəplərgə.

2. 1935 jƄlda jəş jƄlqƄ ytergən kolxozdardƄ kolxozda ytterelgən hər ber baş qolon baranarƄna0,5giktar səsevdəren dəvlətkə igen tapşƄrƄv mujƄndamahƄnan qotqarƄrqa.

3. Kolxoz pridsidəteldəre həm sofxoz diriktordarƄ javaplƄlƄqƄnda nƄvad beJələrde 6 ajlƄq qorhaq kytərgənden hunƄnda 2 ajqa həm qolonlaqandƄn hunƄnda 15 kərgə hər terle avƄr eştərgə jegevde tƄjrqa.

4. MTS diriktorƄ ebtenə, kolxozdardƄ traktor həm aftomaşinalar menən xedmətlevdə jəş jƄlqƄlardƄ kyperək ytergən kolxozdarqa artƄqƄq birevde jekmətergə.

5. JƄlqƄlardƄ furaz həm kansintirlanqan mal adƄqtarƄ menən tə'min itev esen.

orloq tapşƄrƄvda dəvlət planƄn ytəgənden həm orloq fondtarƄn halqandƄn hunƄnda kolxozdar kolxoz idarahƄ taraƄnan ƄildələngƏn norma bujƄnsa kərəkle konsintirlanqan kormalar həm hər ber jƄlqƄ başƄna jƄlƄna 20 25 sintnir samahƄ tupaƄ kormalar aylergə tejeştər.

6. Kolxoz həm sofxozdardа qolon yƄterev planƄn tultƄrƄvdƄ tə'min itkən al qaravƄslardƄ kolxozdardа yƄterelgən hər ber qolon esen 25 xedmət kene, ə sofxozdardа 100 humqa tiklem aqsa menən ayləkləvde inderergə.

7. SSSR NarkomzimƄna dəvlət jƄlqƄ zavottarƄ həm jƄlqƄ yrsetev firmalarƄn jaqşƄ toqom jƄlqƄlar yƄterevdə in məhim nigedə itep alƄp, şular bazahƄnda kolxozdar həm janqƄdaqtardƄn qaramaqƄndaqƄ jƄlqƄlardƄ xedmətlav esen rajondardа Rajzolar qaramaqƄnda kin dəvmələP dalmi toroqtorov punkttarƄ ojoştorovdƄ jekmətergə.

8. 1935 jƄl başƄna tiklem betə jƄlqƄlardƄ məzbyri rəveştə pasportlavdƄ ytkərergə.

V
MAL TOQOMON JAQŞƄRTƄV HƏM TOQOM EŞE TURAHƄNDA

1. Bar tiklem toqom maldarƄnan fajdalanƄvdƄn his ber qənəqətlənerlek bulmavƄn ajtep, Narkomzim,Narkomsofxoz həm SSSR NarkomsnaətarƄ ebtenə sofxoz, kolxozdardaqƄ, kolxozsƄlar həm janqƄdaqtar qaramaqƄndaqƄ toqomhod maldardƄ kin kyləmdə mitizlav esen (jaqşƄ toqom maldan qasƄrƄv) bar tiklem jaqşƄ toqom projsvoditeldərdən betəhenən də tulƄhƄnsa fajdalanƄvdƄ, hər ber rajonqa qarata maldardƄ mitizlav turahƄnda jƄl hajƄn plan tedəp, SSSR SovnarkomƄ rəƄlavƄna inderevde jekmətergə.

2. MaldardƄ jaqşƄrƄv həm unƄn produktifiliƄqƄn kytərev maqsatƄnda SSSR NarkomzimƄna, Narkomsofxozqa, Narkomsnaəqa həm ulardƄn urƄndardaqƄ organdarƄna 1934 jƄldƄn aƄaqƄna tiklem bar tiklem jaqşƄrtƄlqan maldardƄn betəhenendə ibəben alƄvdƄ, hər ber rajonda, şul rajon tirritorejahƄ dəvmələndə nulqan tiklem jaqşƄ toqom həm jaqşƄrtƄlqan toqom maldardƄn berləşterelgən rajon dəltardəre nuldƄrƄp, şunƄn derəƄ alƄp bƄrƄlvƄn tə'min itevde, əlkə, kraj həm jemhyrejətiardə şul əlkə, kraj həm jemhyrejət dəvmələndə nulqan tiklem saf qanƄ (jaqşƄ taqom maldardƄ) maldardƄ terkəv esen berləşterelqan dəvlət toqom dəltare nuldƄrƄvdƄ tapşƄrƄrqa, berləşterƄlgən dəvlət toqom dəltare inderevde jemhyrejət NarkomzimdarƄ (əlkə, kraj) jer idaralarƄ ebtenə tapşƄrƄrqa.

3. Toqom maldarƄ berləşterelgən dəvlət dəltarenə terkəlgən kolxozdardƄ toqom maldarƄ ibəbendə dəvlətke it tapşƄrƄvdan qotoldororqa.

4. Toqom maldarƄ berləşterelgən dəvlət toqom təltardərenə terkəlep tə' ydərendə jeteşkən jəş maldardƄ dəvlətke tapşƄrƄvsƄ kolxozsƄlardƄ dəvlətke it tapşƄrƄvdan qotqarƄrqa.

5. JaqşƄ toqom maldar inkyp taralqan rajondardƄ maxsus dəvlət toqom rassadniktarƄ sƄjfatƄnda ajƄrƄp, ularda juqarƄ produkta birə həm tid jetlegə torqan in jaqşƄ toqom maldar yrsetev, şulaj uq jaqşƄ toqom jəş maldardƄ massovƄj kyləmdə yrsetə torqan viliksejon—toqom yrsetev eştare ojoştororqa.

VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ Narkomzim həm partejanƄn əlkə ojoşmalarƄn jaqşƄ toqom maldar yrsetev həm 1934 jƄlda dəvlət toqom rassadniktarƄn 43 kə, şul jemlənən megedle ere xajvandar bujƄnsa 17, susqalar bujƄnsa 10 qa, harƄqtar bujƄnsa 16 qa jetkererlek itep yƄterev, ularda in jaqşƄ zootixnik həm vittrinar kadrdar menən tə'min itev, toqom rassadniktarƄ nulqan rajondardƄ elqele malsƄlƄq rajondarƄna əjlanderev eşenə ajƄrƄmsa iqtinar birevde jekmətə.

6. Zonal' zootixnix stansalar janƄnda dəvlət toqom rassadniktarƄ nulqan rajondardaqƄ əlegə tiklem Narkomsofxoz qaramaqƄnda nulqan jaqşƄ toqom maldar sofxozdarƄn, bƄl sofxozdardƄ unda tƄvqan jəş maldar menən kolxozdar həm kolxozsƄlardƄn maldarƄn jaqşƄrtƄv esen fajdalanƄv maqsatƄ menən jemhyrejət, kraj həm əlkə saf qanƄ mal rassadniktarƄna əjlənderev esen SSSR NarkomzimƄ qaramaqƄna tapşƄrƄrqa.

VI
MAL AƄQƄ BAZALARƄN KINƏJTEV TURAHƄNDA

MalsƄlƄqtƄ keslə rəveştə alqa jebərev jaqƄn jƄldar esendə nƄqƄ mal adƄqƄ bazahƄ nuldƄrƄvdƄn kərəkleqen kyd unƄnda totop, VKP(ƄƄ) Vdək komititƄ plenumƄ qarar itə:

1. 1935 jƄlqa qarata tedələsək səsev planƄna kolxozdardaqƄ mal həm jƄlqƄ yrsetev tovar firmalarƄ esen qatƄ mal adƄqƄ bazahƄ sƄjfatƄnda 5 miljon ga kyləmendə orloq--furaz kylturalarƄ həm kartof səsev majdanƄ ajƄrƄrqa, bƄl səsev majdanƄn dəvlətke məzbyri rəveştə orloq həm başqa naturalata igen tapşƄrƄvdan qotqarƄrqa.

2. 1934-35 jƄl qƄşƄnda kolxoz tovar firmalarƄnƄƄ mal adƄqƄ risurstarƄn kytərev maqsatƄndə, mal firmahƄ nulqan kolxozdardƄ 1934 jƄlda 1,8 miljon qa majdan igendən həm 200 men ga majdan kartoftan məzbyri rəveştə dəvlətkə tapşƄrƄvdan qotqarƄrqa.

3. Ular esen Ƅildələnqən plandan tƄş dəvlətkə produkse ə tapşƄrqan kolxozdardƄn tovar firmalarƄna i'qotlƄ xaq menən konsintirlanqan mal adƄqƄ jebərevde Ƅildələrgə.

SSSR SovnarkomƄna bƄnƄ esen 1934 jƄlda 100 men tonna zmix həm kərpə ajƄrƄvdƄ təqdim itergə.

5. VKP(ƄƄ) Vdək KomititƄ plenumƄ partejə ojoşmalarƄ, jer organdarƄ həm sofxoz, MTS həm kolxoz jetəkselərə aldƄna in məhim burƄstardƄn nerehe itep—tuqajdardƄ, ketev jerətə torqan urƄndarƄn (yreştərde) jaqşƄrtƄv həm ulardƄn urozajlƄqtarƄn kytərev burƄsƄn quja.

SSSR NarkomzimƄna 1934 jƄlda kəmendə 2 men sintnir qƄraqi ylən orloqtarƄ əderlaP, şulardƄ tuqaj həm yreştərgə səsevde jekmətergə.

Şul maqsat menən Rajzo həm kolxozdar ebtenə qƄraqi ylən orloqtarƄ jƄnav eşen jajep jebərevde həm ƄƄnƄ esen 1934 jƄl sƄnƄlasaq nesənlektardan ajƄrƄm ucaskalar Ƅildələvde jekmətergə.

5. SSSR NarkomzimƄna ylən səsevde 1935 jƄlda 7 miljon 300 men ga qa jetkererlek itep, qəmymən kinəjtev menən ber jatardan, kyp jƄlƄq ylandər səsev majdanƄn 2 miljon 800 men qa, şul jemlənən kliver səsevde 1 miljon 800 men qa itep Ƅildələrgə.

1934 jƄldaqƄ tuqajdardan kolxozdarda 750 men ga majdanƄ orloq esen qaldƄrƄrqa, şul jemlənən 645 men qaha kyp ƄlƄq ylən həm ƄƄlar esendə 380 men aha kliver nulƄrqa tejeş. sofxozdardа kyp ƄlƄq ylən orloqo esen 100 men qa qal lƄrƄlƄrqa həm orloqqa qaldƄrƄlqan ƄƄl najdandardƄ hƄqlav, yd vaqƄtƄnda jƄnap ilƄv həm huqƄvda betə javaplƄlƄqtƄ jer organdarƄ həm sofxozdar ebtenə jekmətergə.

6. 1934 jƄlda kolxozdarda siloslav planƄn 12 miljon tonnaqa jetkererqə, şunƄn nenən bergə, siloslavdƄn syjfatƄna həm silostardƄn tuqlƄqlƄq həm təmlerəktarenə ajƄrƄmsa iqtibar itergə.

Mal adƄqƄ esen səsələsək tamƄr adƄqtar majdanƄn 1935 jƄlda 800 men gaqa jəm silos kylturalarƄ səsev majdanƄn 900 men qaqa jetkerep, ƄƄl kylturalardƄn urozajlƄqtarƄn qƄrqa kytərevde tə min itergə.

1935 jƄldƄn səsev planƄnda mal adƄqƄ esen səsələsək qudaqlƄ kylturalar (kormavoj cicivitsa, vik h. ə.) səsev majdandarƄn kinəjtevde kyd unƄnda totorqa.

7. Narkomləzprom ebtenə—kliver utqəstar, „kuskut" sortirofikalarƄ, əlkə həm had hərgəs habandar, şulaj uq kockoriz həm tymgək kitkestar jeteşterevde ojoştororqa həm besən jƄnav maşinalarƄ həm nigerək lə at tƄrmalarƄ həm mal adƄqtarƄn qajtanan eşlaj torqan maşinalar jeteşterev eşen kinəjterqə təqdim itergə.

8. SSSR NarkomzimƄ ebtenə 1934 nse jƄldƄn ikense jartƄhƄnda qoro adƄqtar eşlap sƄqarƄvdƄ jəjep jebərergə: 35 men tonna qan həm it ono.2men tonna balƄq ono.4 men tonna kukuruz məzgahƄ, 15 men tonna qoro bardа, 4 men tonna qoro drobina, 3 men tonna qoro drozza jeteşterevde həm 1935 jƄlda qoro mal adƄqƄ rəveşendə 115 men tonna qan həm it ono, 15 men tonna balƄq ono, 12 men tonna kukuruz məzgahƄ, 30 men tonna qoro bardа, 9 men tonna qoro drobina həm 8 men tonna qoro drozza jeteşterevde jekmətergə.

KomsomolzordƄn urƄndardaqƄ jer həm sofxoz organdarƄnƄƄ jomoşaq jetəkselek itevdəreneq həm urƄndardaqƄ partia, sovit organdarƄnƄƄ ƄƄl eşkə təptə jeterlek iqtibar birmevdərenen hedəmtəhe.

2. SSSR NarkomzimƄ ebtenə, partianƄn kraj (əlkə) komititƄ həm kraj (əlkə) nasqarma komititƄ ebtenə vitirnari ucaskalarƄn kinəjtev həm osorudovtevde, ularda a rense kidevdə kə əmələr menən tə'min itevde həm 2 aj rok esendə vitirnarlƄq ucaskalarƄ qaranaqƄnda uulƄp tƄ, xəderge kendə nasqar quƄnda nulqan betə ninalardƄ, davalav ƄrƄndarƄn, ambulatorejalardƄ oşo kendə ilar kem quƄnda qƄna nulha lƄ, vitirnarlƄq punkttarƄna kire qajtarƄp birevde jekmətergə.

VitirnarlƄq ucaskalarƄn 1936 jƄlda 6 men ə, vitirnarlƄq punkttarƄn 8 mengə jetkererqə.

3. SS

Hunqь vaqьtta Amirika quşma ştattarьnda zavastofkalar xərəkətə kesəjde. Tolido qalahьnda „Auto Ləjt" tiqən ilikterik pridprejətejəhendə dur zavastofka bulьp ytte. Politsejə hәm qəskardar vintofkalardan atьp hәm kyddən jəş qoja torqan nomalar taşlap eşselərden pikittaren tarattьlar. Ber nisə eşse jaralandь.

Hyrəttə: Eşselər gazdar esendə politsejə ebtenə taş javdьralar.

GIRMANEJƏ VAQIQALARЬ
ŞTURMOVOJ OTRƏTTAR TARATЬLA

Birlin, 2. Giriŋ bojoroqo bujьnsa şturmoviktardьn Birlin ojoşmahь faktik alqanda bəterelgən. Bojoroqton tep punkttarь: şturmoviktardьn jetəkselərən atьvdardь tənqit itevselər, xəkymət bojoroqtarьn hәm saralarьn tikşerevselər qatь rəveştə edərlə nasa'ktər. Şturmaviktarqa birelgən otpuska yd kesendə qala. Şturmovoj otrəttardьn komandirdarь ydderenen jəşəgən jerdərendə tororqa tejeştər. Birlin şturmovikiarьnьn ştaptarь taliş bəlkensə politsejə qulьndь qalalar. Formalь kejemhed bulha la hәm xatta „jaqşь telək menən Gitler ruxьnda anlatьv eştəren y:kərev" esen bulha la şturmoviktardь jьjьv qьrqa tьjьla. Faktik alqanda inde taratьlqan Birlin şturmoviktarь ojoşmahьnьn vaqьtlь nacal'niga itep politsejə ginralь Dalyqi bildələngən.

PAPINDЬŊ IKE SIKRITARЬ YD YDƏREN YLTERGƏNDƏR

Birlin, 2. Bşanьslь dairalardan Papin kənsələrejəhenen matəuqat bylege medire Bozi 30 ejjyndə „yd yden yltergənlegen" xəbər itələr. Şulaj uq Papinьn yd ejendə qulqa alьnqan xəlidə torqandьqь turahьndarь xəbərdər jerej. Xəkymət jorttarьn keslə rəveştə haqlav davam itə. Uramdarda politsejə aftomobil'darь jerej, politsejə bojevoj əderlekkə kiltereligən. Xəbərdərgə qaraqanda Mynxin hәm Bravьnşvejeg qalalarьnda bəreleştər bulqan.

Şturmoviktar ştabьnьn elekke nacal'nigь Rimden yklerelgənlege rəsmi rəveştə rablana. Girmanejənьn informatsejə ajurohь „Rimgə yd xərəkətərenen tejeşle hedemtəhen ydenə s:qarьv məmkinlege birelde. Ul bьnь eşlamone hәm atьp ytterelde" tip xəbər itə.

GIRMANEJƏLA MASSOVOJ QULQJA ALЬVDAR

Birlin, 3. Şturmovoj otrəttardьn 300 jetəksehe şulaj uq 30 qa jaqьn Şlejxer taraltardarь, ular arahьnda „alandelər klubьnь" aktiv eşselərenən bulqan baron Glejxin quliqa alьnqanlьqьn xəbər itələr. Gindinburg Gitlirqa jesərgən tiligramьnda uqa „ydenen şaxsi qьrqьv qatnaşь menən xəderge vaqьtta jəşəgən sirojdь bərep teşərəvgə *ivnaltelgən əməkərlekte tambь*

ŞTURMOVIKTAR MENƏN POLITSEJƏRAHЬNDA BƏRELEŞTƏR

Varşava, 2. Gəzittər Birlində hәm provinsejalarda xəlden qьrqьv bulqanlьqьn jadalar. Eşselər rajondarьnda inde kyptən birle kyrenməgən jənlenev bar. Xəbərdəruə qaraqanda kensьqьş Prusejala hәm Pomorejala şturmoviktardьn sьqьstarь bara. Papin adjutanь hәm sikritarь Bozindьn yddəren ylterevdəre qьştarь bəşlanьvьn xəbər itə.

GIRMANEJA VAQIQJALARЬ TURAHЬNDA SIT IL MATBUQATЬ

Cix-slovakejə matauqatь Girmanejalь millətse-sotsejalistar xərəkətenen şulaj uq Girmanejə xəkymətenen nьq qaqşaqanlьqьn jadalar. Gəzittər Girmanejalaqь tərtiphedlektərden unьn ьşqь politik xəlen jomoşartqanlьqьn şatlьq menən kyrhətələr. Dəjəm feker bujьnsa Rim menən Şlejxer zagovor turahьndaqь hydd'ər tik Gitlirdьn rizahьd illiminttarь edərləve esən hьltav bulьp qьna xedmət itkəndər. „Lidovi novini" gəzite „Girmanejəla kommunistardьn dur hәm jaqşь ojoşторolqan jəşeren ojoşmarь bar. Begen qemymən Gitlirdьn arьv da xalqtьn kypseleue toramь. „Ikense rivolytsejə"-ulale adaqqь rivolytsejə tigən hyd tygel" tip jada.

Pariz gəzittəre Rimden Şlejxer menən əjlaneşe turahьndaqь rəsmi xəbərgə Birlində bereav də ьşanmaqanlьqьn kyrhətələr. Gəzittər bьl vaqiqalardь şturmaviktardьn 75 pr. tьnьn rizahьdlьqь menən anlatalar. Ular mitingtarda sotsejal rivolytsejə kərəkleqe turahьnda hejləgandər, şunlьqtan Gitler şturmoviktarqa tajanmajьnsa rəjxsfirqa tajanha, ydenen xəle turalьndaqь xəbər ratlana. Ular Papindьn sikritarejatьnda tentev bərqanda ydderen ylterqandar. Rəjxsfir əlegə kyləqələ qalsvdьn artьq kyrə hәm ydenen adaqqь hyden Girdinburgqa apiratsejə jahalqandan hun əjtəsək. „Rabotnik" gəzite Girmanejənьn kyp kenə qalalarьnda uram hu-Bozindьn yddəren ylterevdəre qьştarь bəşlanьvьn xəbər itə.

MƏSETLE RAJONЬNDA
(UQЬV JЬLЬNA ƏDERLEK)

Məsetle rajonьnda uqьv jьlьna əderlek eştəre bara. Rajon kvlamendə məktəp igene 161,35 ga bulьp, oşolardan bojdaj 83 ga, arьş 62,75 ga, holo 14,80 ga, başqa kylturalar 14,60 ga hәm jəselsələr 20,16 ga səselgən.

Uqьv asvaptarь esən jьjьlərqa tejeşle bulqan aqsanьn 11200 humdan 82800 humь jьjьlqan. 38000 men danə dəftər (hər bataqa 12 şər dəftər), 2800 qələm adetlende. Uqьv jьlьna tulьhь menən əder bulqan məktəptər də bar. Borьski məktəbe medire Şaripet rimonttь bətertəp, jьlьq utьn kiltertkən, uqьv asvaptarь esən jetərlek maja tuplanqan. Bələkəj Qьdьl baj, Sabanaq, Sələjman, Bələkaj Ustikin, Ləməze tamaq, Mələkəs məktəptəre lə kəslə timp aldьlar. Olaaqa Buransь, Tuqbaj, Qarabaj, məktəptəre aldьnqьlьq esən kərəşlər.

Ikke Xəlim, Əzekəj, Əbdrəş, Monaz, Qaraqat, Janьnaj h. b. məktəptəre uqьv jьlьna əderlektə qojoroqta hejrələlər. Bunьn səbəbe məktəp medirdərenen, kolxoz, partia, sovit ojoşmalarьnьn məktəp eşenə iqtibar itmevdərenən hәm məktəpkə ver terlə lə jardam kyrhətmevdərenən kilə. Əbdrəş məktəbe medire Şaripef uqьv bətkəs tə ilenə qajtьp kitte. Məktəbendə kitap aqsahь jьjьlmaqan, utьn ədərlənmagən, rimont jahalmaqan, məktəp ergəhendə baqsa eşlənməgən uqьv jьlьna əderlek turahьndaqь rajon konfirinsejəhьna la kilmone.

Uqьv jьlьnda əderlek eşendə artta qalьvьs avьl sovittarьnda eşte udar timpqa qujьrqa kərək.

M. Ə.

BAŞSOVNARKOMDA

Başsovnarkom Narkomprosqa davam itkən məktəptər seltəren I-avqьstan da qalmaj VKP(b) Vdək komititь hәm SSSR XKS qararь nigedendə qajtanan qororqa təqdim itte.

Kvalifikatsejalь pidagoktardьn jeteşmaven kyd unьnda totop, Başsovnarkom pidagogika məqlymete alqan keşelərde başqa eştə fajdalanьvdan tьjdь hәm dəvlət ucrizdinejələrь, xuzalьq organdarь, koopiratif ojoşmalarьna bьndaj keşelərde urьndarьnan sьqarьp, Narkompros qaramaqьna jebərergə quştь.

Başprofsovitqa bьndaj keşelərde 15 ejjyldan də qalmaj rigstratsejanan ytkərergə quşlьdь.

(Başrosta).

BAŞNARKOMPROS PRIKAZЬ

1934-jьl — 25-ejjyn

Tikşerevdər hedemtəhendə torolqan məktəptə başqa eştən buşatьlqan qujьlha da tьvqan doprizivniktardь uqьtьv ədəlgənlege belende. Rajon məqarif bylege hәm unьn medire ip. Cədelşin Narkomprostьn nadan doprizivniktar esən kənda 2-3 məktəp ojoştorov hәm ulardь başqa eştən buşatьlqan in jaqşь təzriaəle uqьtьvsьlar menən tə'min itev turahьndaqь qərqa kyrhətməhen ytəməgandər. Başqa 9 kust məktəbe, 1-di-Kəbrdən 5 məktəp, 1-aprildən 15 kust məktəbe ojoştorolop, unda başqa eştərdən buşatьlmaqan uqьtьvsьlar eşlegandər. Ə, rajonda ydəgendə 18-qinvardan ojoş-

Bed,'in jaqşь avьl sovittarь esən konkurs iqlan itelev menən, kene ber praktik eşkə totondoq. Tid genə sovitьn sikşejonirdar, diputattar hәm aktiftar menən qatnaş kənəşməhen saqьtьp, unda konkursqa quşьlьvdьn bətə şarttarьn tikşerdek. Hər ber sikşejə aqzahь hәm diputattar konkursqa quşьlabьd tinelər.

Bedden bit „Kyk qujan" (Dyrtəjlə rajonь) dur sovit tygel. 11 brigadalь 2 kolxozь bar. Massa la eşkə aktif qatnaşa. Şunьn esən da konkurstьn bətə burьstarьn massa beddə jaqşь belə. Ular bedden jenep sьqьvьbd esən qьdьqhьnalar.

— Ə eş nisek bara hun?

— Bьqa tiklem aldьnqьlьqtь birgənened juq.

— Maja tuplav planьn II kvartalda 160 pr. qa, zajьm taratьvdь 105,5 pr. qa, it tapşьrьvdь 94 pr. qa, jul tedev planь 50 pr. qa şulaj uq darьv ylendere jьjnav planь 94 pr. qa atqarьldь. Ə, mal yrsetev tarmaqьn alhaq bejələrde toroqtorov 85 pr. qa, bьjərdardь qasьrьv 88 pr. qa ytelde. Qolondar, bьdavdar ylev kyreneştere neddə juq.

Bed, eşte siksejə hәm diputat gruppalarьn tuplav menən eşləjəd. Sovit janьndaqь siksejalardən başqa hər brigada janьnda 5 şər keşenən diputat gruppalarь bar. Ular janьna kolxoz aktiftarь tuplanqandar. Siksejalər eşte plan menən jarьşьp eşlejdər. Rajon başqarma komititь sovit eşendə aktif eşlevse 8 keşene aqsa menən, politbylek avьl sovitьn radejo menən byləklene.

— Qajhь diputat hәm siksejanir jaqşь eşlej?

— Qatьn-qьddar eşkə qatnaşalarmь?

— Qatnaşalar... xatta irdərdən də jaqşь eşlejdər.

Bьna 2 kvartalda maja tuplavda **Xannanьva Xesnəjə** siksejahe narьnanda alda sьqtь. Ul rivolytsejon zakonsьlьq siksejahe jetəksehe Maxsutьf menən jarьşa ine. Şulaj uq bьna **Nəbejeva** iptəştең kylt siksejalə namьt menən eşlave hәm sovitqa jaqьn jardam iteve menən bed məktəptərgə jьlьq utьn ədəgen kyrhətte. Jəjge uqьvdar ojoştorov turahьnda BYBK nьn bюro, 6-7 jьllьq məktəp bətergən ettəmə qararь hәm Narkomprostьn prikazь bulьvqa qaramaştan, bьnь ytərgə totonmaqandar. 5-ejjyndən ojoştorolqan doprizivniktardь uqьtьv ojoşmaqan rəveştə, planьd hәm programmahьd bara. Başqa eştən buşatьlmaqan uqьtьvsьlar uqьta.

Piriminniktardь uqьtьv eşe ojoştorolmaqan. Məqarif bylege ololardь uqьtьvqa bətənləj jetəkselek itməj, xalq arahьnda uqьj-jada belməvselekte hәm ad belevselekte bəterev eşe lə ədəldən ydəgendə 18-qinvardan ojoş-

Narkompros prikaz birə,

1. Doprizivniktardь, piriminniktardь uqьtьvdь tə'min itməgən hәm ololar arahьnda nadanlьqtь bətərev eşen edgən esən məqarif bylege medire Qədelşindь eşenən alьrqa. Məqarif bylege medirenen burьsьn vaqьtь ytəvde ip. Jumaqulьfqa tapşьrьrqa.

2. Ip. Jumaqulьftь bətə qalqan nadan doprizivniktadь 20 ejjyldən ojoştorolqan ajlьq məktəptə uqьtьvdь hәm bьl məktəpkə da, bigerək tə doprizivniktardьn in əderlekle təzribəle uqьtьvsьlar əlldələvde tə'min itergə məzbyr itergə.

3. Başnarkomprostьn 86-nsь hanь prikazь nigedendə uqьtьp sьqarьlьp ta ad uqьj-jada belvse hәm gramotalь doprizivniktar arahьnda jəjge uqьv eşen ojoştororqa.

4. Qьrmьtqalь rajon başqarma komititьnьn ololar arahьnda, bigerək tə doprizivniktardьn nadanlьqьn bətərev eşendə rajon ojoşmalarьna jardamь jeterlek tygel ikənlegenə iqtibarьn jynəlderergə hәm nadan qalqan doprizivniktardьn ojoştorolqan məktəpkə uqьrqa kilevdəren tə'min iteven hәm doprizivniktar esən jəməqət tuqlanьvь ojoştorovьn horarqa.

BASSJ Məqarif eştəre xalq komisarь: Əbubəkiref.

AVЬL SOVITTARЬ JARЬŞЬ

OJƏNEJEVA MAHIRA SOVITЬ ƏLQƏ KYRHƏTƏ

IN JAQŞЬ A. SOVITЬNA BER INKUBATOR

Blagovişşin zavotь sovittar tip ber traktor bildələne. Şulaj uq zavot janьnda tedeigən konkurs komisejahьnьn eşməkər bulьvь menən posjolka sovitьna jul tedevgə jardəmqa bilar bara. Bilirinden xatta tьşqь yreneşe lə xekymətten emetle şandьrьvdarьna qarşь kilə. Politsejə bojevoj əderlek xalendə. Dətə xekymət jorttarь haqlanalar. Uramdarda politsejə hәm millətse-sotsejalistardьn oxrana otrəttarь tejelgən aftomobildar jerej. Bular bətəhe lə şturmaviqtardь qulqa alьvdьn davam ttkənlegen kyrhətələr.

***

VARŞAV, 3. „Gəzitə Polska" Katovits qalahьnda şturmoviktardьn qoralьhdlanьvdan bas tarqanlьqtarь xəbər itə. Politsejə olardьn kazarmahьn soldap ə ьp bomba taşlaqan. „Rabotnik" gəzite „jelimaqi xərəkət, politik feker aqьnь hәm massovoj xərəkət bulьv jaqьnan qillirizemdьn tulь. xərəkətən „hyrhətergə memkin. Gitlir vlas başьnda 16 aj torqandan bun idejə hәm moral' jaqtan jenəjət jahanь" tip jadа.

IKENSE BIŞ JЬLLЬQ ZAJЬMЬNЬN
IKENSE TIRAZЬ

IVANOVO, 3. Ikense bişjьllьq zajьmьnьn berense vьjpuskahьnьn ikense tiraz 1 ejjyldə başlandь. Tirazqa Məskəv, Leninral, Kenəajьş hәm Voroniş elkələrenen. Tənjaq, Gor'kf, Urta Volqa h.b. krajdardьn in jaqşь finudarniktarь, Ivanof qahь hәm elkəhenen 3 men udarniнь qatnaşa. Berense ultьrьşta 500 otoş ujnaldь. 1 men humlьq ot ştar 19912 sirjənen №15 o-ligatsejahьna, 15344 sirjənen №36 obligatsejahьna hәm 06273 sirjənen №18 obligatsejahьna sьqtьlar.

***

MƏSKƏV, 3. Bətə Sojuzda 30 ejjyndə 3 259 tonna sujьn iretelep plan 103,7 pr. qa ytəlqən, 26184 tonna qoroş iretelep, plan 93,5 pr. qa ytəlqən.

Bətə Sojuzda prokat in dur miqdarqa - 25090 tonnaqa jetie, bьl han təvlek zadanejənьn 125,3 pr. tьn təşkil itə.

AFTOTRAKTOR sənəmjətə
PLANDЬ AŞЬRЬP YTƏJ

MƏSKƏV, 3. Ip. Ordzonikidze aftotraktor promьşlinnosьnьn jartь jьllьq eş jomqaqь turahьnda raport aldь. Ilden aftomobil' zavottarь jartь jьl esendə 34211 jək hәm jenel aftomobil'dar birep, programdь 100,6 pr. qa ytəgəndər. Stalin isemendəge zavot 9965 jək aftomobile (plandьn 100,7 pr.), Jaraslav zavotь 1:35 jək aftomobile (plandьn 101,2 pr) Gor'ki zavotь 14595 jək hәm 8416 jenel aftomobil (plandьn 100,7 hәm 100,2 pr.) birgəndər.

Stalin zavotь jartь jьl esendə 20608 traktor, (plandьn 100 pr.). Xar'kof zavotь 20674 traktor (plandьn 100,4 pr), Silabe zavotь 3480 traktor (plandьn 82,9 pr.)-betəhe 44762 traktor birgəndər. Silabe zavotь 1—kvartalda artta qalqanlьqtanjartь jьllьq program db ytəj almanь. April,—ejjyn zadanejalarьn zavot 103,7 pr. qa ytəne

***

BAKU, 3. Partejə hәm xəkymətten timer jul transporть turahьnda aьltьr ejjyl ajьnda sьqar qan qararьna ber jьl tulqan kene Zakaikazejə timer julьnьn Baku bylege timer julsьlarь jək taşьv hәm rimontlьn jartь jьllьq planьn aşьrьp ytəv turahьnda aport birələr. Bətə sluzbalardьn hәm pol tsylekten eşen saqьlьrqan xudozstvolь dur kyrgədna asьla. Stansalarda hәm transport pridprejətejələrendə massovoj rəveştə tixnik imtixan tapьrьv bara.

GIRMANEJƏNЬŊ TЬŞQЬ-POLITIK XƏLE QAQŞAJ

PARIZ, 3. „Iko di-part" gəzite Şlejxerden, unьn qatьnьnьn hәm Papin sikritarьnьn ylterelevе Girmanejəla vlas „banditar qubndalьr" tip ujlarqa məəsyr itə. tip jada. Bьl keşelərden,—ip davam itə gəzit' - kensьqьş Javropanь mədənejətləştərevsevər rolen ujnarqa televdəre hәm qajhь berəvdərden bьl jəhettən ularqa bildələ bşanьs menən jararqa əder torovdarь bigerək tə qəzəp nəmə.

„Parizlr ta jьslat" gəzite Gitlirdьn Rim kvartirьna yde barьp, etnaselərde yde qulqa alьvь turahьndaqь xəbərden jalqan sulьvьn jada. Gəzitten hyde ujbnsa Gitler ul vaqьtta „kegən jortta" ydenen druzinniktarь julьnda huşь kitkən xəldə bulqan.

BIRLINDƏ XƏL QЬRQЬV

BIRLIN. 3 Xəl elekkesə bik qьrqьv. Birlinden xatta tьşqь yreneşe lə xekymətten emetle şandьrьvdarьna qarşь kilə. Politsejə bojevoj əderlek xalendə. Dətə xekymət jorttarь haqlanalar. Uramdarda politsejə hәm millətse-sotsejalistardьn oxrana otrəttarь tejelgən aftomobildar jerej. Bular bətəhe lə şturmaviqtardь qulqa alьvdьn davam ttkənlegen kyrhətələr.

***

VARŞAV, 3. „Gəzitə Polska" Katovits qalahьnda şturmoviktardьn qoralьhdlanьvdan bas tarqanlьqtarь xəbər itə. Politsejə olardьn kazarmahьn soldap ə ьp bomba taşlaqan. „Rabotnik" gəzite „jelimaqi xərəkət, politik feker aqьnь hәm massovoj xərəkət bulьv jaqьnan qillirizemdьn tulь. xərəkətən „hyrhətergə memkin. Gitlir vlas başьnda 16 aj torqandan bun idejə hәm moral' jaqtan jenəjət jahanь" tip jada.

MILLƏTSE-SOTSEJALIZMDЬŊ MASSOVOJ TERƏGE QAQŞANЬ

Vena, 2. Avstrejə matauqatь Gitlerdən şturmaviktar letnəhen bəbьvьn millətse-sotsejalistar strojnan massovьj bazahьnьn zilo qaqşavь tip narьqlaj. Bunda Gitlerdьn asьqtan asьq unqa norolovьn hәm şunьn arqahьnda Girmanejala kin xalq massahьnьn rizahьdlьqь tərənəjeven, şulaj uq Girmanejə millətse-sotsejalistarьnьn Avstrejaqa bəbьmь jomoşarьvьn ketalər. Gəzittər kommunistardьn şturmaviktar arahьnda eaş kytərevselek ruxьn indergənlektəren jadalar.

30 EJJYN VAQIQJALARЬ — BƏTƏVDEŊ BAŞLANЬVЬ-

London, 3. „Dəjli qiraid" gəzite „millətse-sotsejalistar xərəkatendə yd yddaren bəterev protsiss başlanqanlьqьn" jada. „Zaqovorşiktardь" atavqa kominterejə nirep, gəzit „aqzalarь ber nerebren kydətep torqan hәm inde kemden siratь tigən horavdь hər ken yd aldьna qujqan xəkymət odaq jəşəj almaj" tip jada. 30 ejjyndəge qanlь vaqiqalar—ular bətevden başlanьvь.

GITLIR KƏRƏN KYLDƏKTƏRDƏN QOTOLORQJA MATAŞA

LONDON, 3. Xəbərdər politik dairalar Girinqte şturmoviktərqa jaza birevden baş insejatьtь tip itəplajdar hәm unьn Papin urьnna vitsə—kanslir bulьrqa əmet itkənlegen kyrhətələr. Dəjəm feker bujьnsa Girmanejəlaqь vaqiqalar Gitlir hәm Gitler gruppahьnьn junkirdardan, esre promьşlinniktardan asьqtan asьq konsirvatif xəkymət tədergə hәm xatta millətse-sotsejalistar partejahьnьn sotsejal bazisьn şaqtaj tarajtьv xaqь menən bulha la kerən kyldəkilərdən qotolorqa televdəre menən anlaşma. Şlejxirdьn nindəger ber „sit dirzava" menən bəjləneş totovь turahьndaqь rəsmi xəbərgə bşanmaj qaraidar.

SOVITTAR SOJUZЬNDA

BAŞQORTOSTANDA IKE LISOXIMIK
ZAVOT HALЬNA

MƏSKƏV, 3 Narkomlis kyp jenə lisoximik zavottar halьrqa qarar birde. Başqortostanda (berehe Ofe ergənendə, ikensehe Injər jьlqalь bujьnda) aqastan erle ximik matirejaldar eşlәv esen ike keslə zavot halьnasaq. Jundaj uq zavot Ural əlkəhenə Pirm qalahь ergəhendə halьnasaq. Gor'ki krajьnda dur kanifyl zavotь halьnasaq. Bьl zavotta projьzvodstvo otxodttarьnan jьlьna 20 men t nna izolətsejə plitalarь eşlənəsək.

IKENSE BIŞ JЬLLЬQ ZAJЬMЬNЬN
IKENSE TIRAZЬ

IVANOVO, 3. Ikense bişjьllьq zajьmьnьn berense vьjpuskahьnьn ikense tiraz 1 ejjyldə başlandь. Tirazqa Məskəv, Leninral, Kenəajьş hәm Voroniş elkələrenen. Tənjaq, Gor'kf, Urta Volqa h.b. krajdardьn in jaqşь finudarniktarь, Ivanof qahь hәm elkəhenen 3 men udarniнь qatnaşa. Berense ultьrьşta 500 otoş ujnaldь. 1 men humlьq ot ştar 19912 sirjənen №15 o-ligatsejahьna, 15344 sirjənen №36 obligatsejahьna hәm 06273 sirjənen №18 obligatsejahьna sьqtьlar.

***

MƏSKƏV, 3. Bətə Sojuzda 30 ejjyndə 3 259 tonna sujьn iretelep plan 103,7 pr. qa ytəlqən, 26184 tonna qoroş iretelep, plan 93,5 pr. qa ytəlqən.

Bətə Sojuzda prokat in dur miqdarqa - 25090 tonnaqa jetie, bьl han təvlek zadanejənьn 125,3 pr. tьn təşkil itə.

AFTOTRAKTOR sənəmjətə
PLANDЬ AŞЬRЬP YTƏJ

MƏSKƏV, 3. Ip. Ordzonikidze aftotraktor promьşlinnosьnьn jartь jьllьq eş jomqaqь turahьnda raport aldь. Ilden aftomobil' zavottarь jartь jьl esendə 34211 jək hәm jenel aftomobil'dar birep, programdь 100,6 pr. qa ytəgəndər. Stalin isemendəge zavot 9965 jək aftomobile (plandьn 100,7 pr.), Jaraslav zavotь 1:35 jək aftomobile (plandьn 101,2 pr) Gor'ki zavotь 14595 jək hәm 8416 jenel aftomobil (plandьn 100,7 hәm 100,2 pr.) birgəndər.

Stalin zavotь jartь jьl esendə 20608 traktor, (plandьn 100 pr.). Xar'kof zavotь 20674 traktor (plandьn 100,4 pr), Silabe zavotь 3480 traktor (plandьn 82,9 pr.)-betəhe 44762 traktor birgəndər. Silabe zavotь 1—kvartalda artta qalqanlьqtanjartь jьllьq program db ytəj almanь. April,—ejjyn zadanejalarьn zavot 103,7 pr. qa ytəne

***

BAKU, 3. Partejə hәm xəkymətten timer jul transporть turahьnda aьltьr ejjyl ajьnda sьqar qan qararьna ber jьl tulqan kene Zakaikazejə timer julьnьn Baku bylege timer julsьlarь jək taşьv hәm rimontlьn jartь jьllьq planьn aşьrьp ytəv turahьnda aport birələr. Bətə sluzbalardьn hәm pol tsylekten eşen saqьlьrqan xudozstvolь dur kyrgədna asьla. Stansalarda hәm transport pridprejətejələrendə massovoj rəveştə tixnik imtixan tapьrьv bara.

GIRMANEJƏNЬŊ TЬŞQЬ-POLITIK XƏLE QAQŞAJ

PARIZ, 3. „Iko di-part" gəzite Şlejxerden, unьn qatьnьnьn hәm Papin sikritarьnьn ylterelevе Girmanejəla vlas „banditar qubndalьr" tip ujlarqa məəsyr itə. tip jada. Bьl keşelərden,—ip davam itə gəzit' - kensьqьş Javropanь mədənejətləştərevsevər rolen ujnarqa televdəre hәm qajhь berəvdərden bьl jəhettən ularqa bildələ bşanьs menən jararqa əder torovdarь bigerək tə qəzəp nəmə.

„Parizlr ta jьslat" gəzite Gitlirdьn Rim kvartirьna yde barьp, etnaselərde yde qulqa alьvь turahьndaqь xəbərden jalqan sulьvьn jada. Gəzitten hyde ujbnsa Gitler ul vaqьtta „kegən jortta" ydenen druzinniktarь julьnda huşь kitkən xəldə bulqan.

BIRLINDƏ XƏL QЬRQЬV

BIRLIN. 3 Xəl elekkesə bik qьrqьv. Birlinden xatta tьşqь yreneşe lə xekymətten emetle şandьrьvdarьna qarşь kilə. Politsejə bojevoj əderlek xalendə. Dətə xekymət jorttarь haqlanalar. Uramdarda politsejə hәm millətse-sotsejalistardьn oxrana otrəttarь tejelgən aftomobildar jerej. Bular bətəhe lə şturmaviqtardь qulqa alьvdьn davam ttkənlegen kyrhətələr.

***

VARŞAV, 3. „Gəzitə Polska" Katovits qalahьnda şturmoviktardьn qoralьhdlanьvdan bas tarqanlьqtarь xəbər itə. Politsejə olardьn kazarmahьn soldap ə ьp bomba taşlaqan. „Rabotnik" gəzite „jelimaqi xərəkət, politik feker aqьnь hәm massovoj xərəkət bulьv jaqьnan qillirizemdьn tulь. xərəkətən „hyrhətergə memkin. Gitlir vlas başьnda 16 aj torqandan bun idejə hәm moral' jaqtan jenəjət jahanь" tip jada.

Ytkan jьlqь jeteşhedlektər
QABATLANMA HЬN

Əfe pidagogejə rabfagь udqan 1933-34 uqьv jьlьn əderlekhed qarşь aldь. Uqьv başlanqanda jataqtarda hәm rabfak binahьnda la rimont bətməgəjne. Jataqtь bujav, tadartьv oktəbr lьvьqtarьna tiklem bardь. Studinttarqa postildər jeteşməne h. b. Məktəptə uqьv başlanqas tədrələr qujьv, rimontlav—şaqьldavdar hәm şul səbəple uqьvqa unajhьdlavdar bajtaqa hudьldь.

Uqьv kərək-jaraqtarь (qara taqta, transportir, sirkul', linejkalar) jeteşmene. Bьl jeteşhedlektər uqьv sьjfatьn kytərevgqamasavьlьq itte. 1-se simistrdə rabfaktьn dəjəm əlgəşeve 85 pr qьna buldь.

Uqьv jьlьna əderlek hədəmtəhe uqьvdьn sьjfatьn xəl itə.

Rabfak administratsejahь 34-35 uqьv jьlьn əderlek menən qarşь alьrqa teje.

Studint.

NUQJAZAQ SOVITЬ
UQЬV JЬLЬNA ƏDERLEKTƏ...

„Nuqazaq" sovitь (Avьrqazь rajonь) konkurstьn janь uqьv jьlьna əderlek tarmaqьn kin jəjep jenərde. Kolxozsь aktiftar, partizandar, diputat gruppalarь uqьv jьlьna əderlekтə aktif qatnaşalar.

Məbələn. „Qьdьl jul" kolxozьndaqь məktəp kyserep halьnьp, rimont esə bətəv aldьnda. Kolxozsь aktiftar, partizandar qatnaşь menən bьl' məktəpkə rimont esen1000hummaja tup andь. Şulaj uq sovit dəvmələndə məktəptərgə utьn əderlәv 50 pr. qa atqarьldь. Staell dəreslektər alьv esən har ber balaqa 4 humdan 8 humqa tiklem maja tuplav bylep birelep oşo kendə 35 pr. tь jьjnalьp bette. Sovit konkurstьn janь uqьv jьlьna əderlek bujьnsa bulqan kyrhətkestəren eljyl ajьnda tamamlav esen keraşə...

ALIMbF.

XISAM TIXNIKUMDЬŊ
ALDЬNQЬ UQЬVSЬHЬ

HƲRƏTTƏ: Məsəqyt tixnikumь uqьvudarnigь Xisam Fəsxetdinьf

Məsəqyt başqort pidagogejə tixnikumьnьn II-nse əderlek kursьnda uqьvsь Fəsxetdinef Xisam in jaqşь uqьvsь. 33-34-nse uqьv jьlьnda ul bətə dərestən „jaqşь", „otlicno" alьp kilde. Pejonir otrətenen in aktif eşsehe. Ydenə jəkmətelgən jəmqejət eşteren namьb menən ytəj. Uqьvdan artta qalqan iptəştərenə jardam itə.

Qarigьf.

QABATLANMA HЬN

Əfe pidagogejə rabfagь udqan 1933-34 uqьv jьlьn əderlekhed qarşь aldь. Uqьv başlanqanda jataqtarda hәm rabfak binahьnda la rimont bətməgəjne. Jataqtь bujav, tadartьv oktəbr lьvьqtarьna tiklem bardь. Studinttarqa postildər jeteşməne h. b. Məktəptə uqьv başlanqas tədrələr qujьv, rimontlav—şaqьldavdar hәm şul səbəple uqьvqa unajhьdlavdar bajtaqa hudьldь.

Uqьv kərək-jaraqtarь (qara taqta, transportir, sirkul', linejkalar) jeteşmene. Bьl jeteşhedlektər uqьv sьjfatьn kytərevgqamasavьlьq itte. 1-se simistrdə rabfaktьn dəjəm əlgəşeve 85 pr qьna buldь.

Uqьv jьlьna əderlek hədəmtəhe uqьvdьn sьjfatьn xəl itə.

Rabfak administratsejahь 34-35 uqьv jьlьn əderlek menən qarşь alьrqa teje.

Studint.

NUQJAZAQ SOVITЬ
UQЬV JЬLЬNA ƏDERLEKTƏ...

„Nuqazaq" sovitь (Avьrqazь rajonь) konkurstьn janь uqьv jьlьna əderlek tarmaqьn kin jəjep jenərde. Kolxozsь aktiftar, partizandar, diputat gruppalarь uqьv jьlьna əderlekтə aktif qatnaşalar.

Məbələn. „Qьdьl jul" kolxozьndaqь məktəp kyserep halьnьp, rimont esə bətəv aldьnda. Kolxozsь aktiftar, partizandar qatnaşь menən bьl' məktəpkə rimont esen1000hummaja tup andь. Şulaj uq sovit dəvmələndə məktəptərgə utьn əderlәv 50 pr. qa atqarьldь. Staell dəreslektər alьv esən har ber balaqa 4 humdan 8 humqa tiklem maja tuplav bylep birelep oşo kendə 35 pr. tь jьjnalьp bette. Sovit konkurstьn janь uqьv jьlьna əderlek bujьnsa bulqan kyrhətkestəren eljyl ajьnda tamamlav esen keraşə...

ALIMbF.

„DINAMO" FIZKYLTUR
NAN BER

SOFXOZDAR JUL TƏƏ

Başdortrans aprel ajında uq Başnarkomzimqa, Başsojuz, zirno tristqa həm Skotovod tristqa traktordardın həm taqılma qoraldardın jul tədəv eşendə qatnaşıvdarı turahında, 1932 nse jıl 10 nsı avqısta xedmət qalnaşıvı turahında sıqarılqan zakon ujınsa giniral' kileşev tədərgə təqdim itkən ine. Başnarkomzim həm skotovodtrist ber nej tiklem vaqıttan hun kileşevgə qul qujdılar, ə, Başsojuz, zernotrist diriktorı ip. **Şakalof**, kileşev tədəvdə ujurokratizm tip hanap həm unı sofxoz diriktordarı eşlərdər tigən hıltav ataında, VKP(b) ƏK nın həm BJVK-nın qararın kire qaqtı. Ə, sofxozdardın ajırım diriktordarı, tristan ojoroq juq tip, traktordar birevdən naş tart tılar.'

Oðaq volokitanan hun eş dəvlət arbitrı qaramaqına inde. Dəvlət arbitırı tristı Başdortrans menən his hydheð ginira!' kileşev tədərgə məzbyr itte. Dortrans nacal'nigı urınbasarı tristqa kyp tapqır barqandan həm ber nisə tapqır həjləşkəndən hun qına **kileşevgə 17 nse ejjyndə qul qujıldı, ə, jul ajlıqı berense ejjyndə başlındı.** Bıl prikaz sofxozdarqa jetep, ular kileşev tədəgəngə tiklem ajlıq ytep kitəsək.

Jul tədeleşe ədelə. Partejanın bejək julbaşşıhı ip. **Stalindın** VXII sjızda ajtkan ham kendəlek eştə quflanma itep qabul itelgən hydðare, bundaj ujurokrattar esen məzbyri tygel *mikonnej? Ip.* **Stalin:**

— „Bed şuqa ireştek, avıl xuzalbqının tep məs'ələləre dereb xəl iteldelər. Avıl xuzalbqı la-bed ınnı turanan-tura ajtə alabıd,-şulaj uq ajaqqa nbq batlı. Lakin, əgər də bedden tovar əjləneşebed aqhaj başlaotorotı 60 men humdan da kəm

Oträttər eşləməjdər, jul tədəv maşinaları janhed kapital bulıp, xərəkəthed jata birelər.

Bıl maşinalardı Dortransqa birev məs'ələhen qujırqa kərək. Şulaj eşləqəndə julhıdlıqtı kyp tapqır qıbqaraq srokta beterev esen tulı məmkinlek bulasaq. Jəki Başzirnotristı bıl maşinajul oträttəren ədlekhed eşlətergə, qbş kenə qar menən kərəşergə, ə jəj kene jul polatnahı tədəv esen fajdalanırqa kərək.

Partejə həm xekymət sofxozdarqa qarata tejeşle iqtisardı birer həm bol'şevistik hedəmtə sıqarırdar tip ışanavıd. Sofxozdarqa jul tədeleşen ədevgə jul birmətkə kərək.

Başdortrans nacal'nige urınbasarı: JANBUXTIN.

Qala janı xuzalıqına

MASSOVOJ RƏVEŞTƏ SBQIBVƏAR

Əle eşseləre ydək koopiratifi urozaj aldı eştəren *tamam* beterev esen 6-ejjylde bətə pridprejatejə həm ucrizdinejalar kolliktifinın massovı rəveştə qala janı xuzalıqına sbqvdarın ojoştora.

Kolliktiftar 6-ejjylde irtənge səqət 6 qa Əle eşseləre ydək koopiratifinın idarahı ergəhenə jıjılıp, şunan ucastkalarqa taratılalar.

Əfə-Işembaj julında

SUBBOTNIK YTKƏRELDE

30-ejjyndə Əfə-Işembaj julı relep, subbotnikqa bətəhe 365 ədeleşenen berense ucaskalında profsojuz subbotnigı ytkakeşe qatnaştı

Cirnikofkala janı unvirmag

Əfə eşselərə ydək koopiratifi berense avqıstan da hunqa jaldırmaj Cirnikofkamajdanında janı univirsal' magazin asa. Bıl magazindın promtovar həm bakalejə bylektare bulıp, ajlıq *paoroti 60 men humdan da kəm* bulmajasaq.

Janı univirmag asılıvarqahında jerle ZRK tərlə sorttaqı promtovar assortimintların buşatıp, ydenen bətə kəsən eşselərdə aşamlıq nəmələre menən tə'min itevgə jynaltəsək.

QALA PRIDPREJƏTEJƏLƏRE SOJUZBN

QAJTANAN OJOŞTOROV ALDBNAN

Kommunal pridprejətejə rabotniktarı həm jort eşselərə sojuzbnın Əlkə bylegenə tiddən sojuzdı qajtanan ojoştorovdar bulasaqı turahında xəbər alındı. Xəderge kendə kyp tərlə pridprejətejələrdən eşselərən həm eşse qatın-qıddardı berlaşterə torqan sojuz es məsləqil profsojuz ojoşmalarına ajırılıvı kətelə. Berəvhenə pazar haqlıqı rabotniktarı inəsək, ikensehe ker jıvıv, parikmaxir, munsa həm başqa kyltura jaqınan xeđmətlənderevse pridprejətejələrdən rabotniktarı esen tədələsək. Əsənsəhenə qalqan bətə kommunal pridprejətejələrdən eşselərə inəsək.

Jəməqət inspiktordarı kursı

Tav pridprejətejələre rabotniktarınıq Əlkə bylege qaramaqında ixtejarlı xeđmət haqlavsı jəməqət inspiktordarınıq kvalifikatsejələrın kyfərev kurssı ytkərelde. Kursta Əle pridprejətejələrenən 40 inspiktor uqıp sıqlı

Kyltura parkında jereşter

Əle eşselərə ydək koopiratifi 6-ejjylde kyltura həm jal itev parkında bətə pajştıktar həm ulardın qallələre esen massovoj jereştər ojoştora.

Parkta Əle eşselərə Ydək koopiratifinın əlgəşevdare turahında kyrgədmə jahala. 6-ejjylde kis parkta buşlaj kino kyrhəteləsək.

BAŞQORTOSTAN TIRRITORIAHINDAQI AVIL XALQTARI ARAHINDA 1934 JIL ƏSƏN YĐ ARA HALIM YTKƏREV

TURAHINDA BYBK HƏM XK SOVITININ QARARI

SSSR YBK həm XKS nın 1934 jıl, 31 maj qararına (YBK həm BYBK nın 125/5374 hanlı 1/VI-34 jıl „Izvistejə" gəzite) nigedlap, avıldarda kyltura həm xuzalıq tedeleşen ytav maqsatında BYBK həm Xalıq komisardarı sovits qarar itələr:

1. Avıldarda, ulardın kyltura həm xuzalıq kərəktaren ytav esen avıl jerdərendə həm dacalı posjolkalarda yđ ara halım ytkərelə.

2. Yđ ara halım bujınsa jıjılqan aqsalardın 75 pr. ts avıl həm rajon aydzattərenə imələr həm aydzəttə qaralqan bujınsa kyltura həm xuzalıq saralarına totolalar. 25 pr. ts avıl aydzətendə qaralmaqan kərəktərgə totov esen tulıhı menən avıl sovits qaramaqına qaldırılı.

3. Yđ ara halım təqat, sovittarqa hajlav xoquqı bulqan, *jul* avıl grazdandarınıq đejem jıjılışı qararı menən qenə ytkərelergə tejeş.

Yđ ara halımda əildələv esen jıjılaşta jul avıldın sovittarqa hajlav xoquqtarı bulqan đejem grazdandar hanınan jarlılınan kəm bulmavı kərək. Əgər də grazdandar jıjılışqa kərəkle handa kilmahələr, ul vaqıtta ikense tap qər jıjılış saqarıla həm sovittarqa hajlav xoquqtarı bulqan grazdandar hanınan esten bere nulha ta, jıjılış xoquqlı bulıp ıkaplənə.

Yđ ara halım, jıjılışta qatnaşıvsı grazdandardın tavış kypselege menən əildələnə. Jıjılışta qabul itelgən qarar bətə grazdandar esen məzbyri hanala.

4. Grazdandardın đejem jıjılışı yđ ara halım aqsalı ıbəsenə ytkərelə torqan saralardı tikşerə, tylavselardın ajırım katigorejələre esen oşo qararda qaralqan miqdar bujınsa yđ ara halım stafkahın şulaj uq yđ ara halım bujınsa tylav sroktarın əildələj.

IBKƏRMƏ: Yđ ara halım bujınsa tylavdər srogı əildələnqəndə oşoqa iqtisar itergə kərək: tylavdərde 15 sintəərdan qaimaj jeja başlarqa həm 1934 jıldın 1 dikəsərenə jıjılıp betərergə.

5. Yđ ara halımda qatnaşalar:

a) kolxozslar;

b) janqıdaq krəktejən xuzalıqtarı;

v) avıl xuzalıqtı menən şeqəllənməhələr đə, avıl jerendə har vaqıt torovsı grazdandar.

6. Avıl xuzalıqtı menən şeqəllənməvselər yđ ara halımqa tartılmajdar:

a) eşse həm xeđmətkərdər;

b) Sovittar sojuzının girojdarı; Sovittar sojuzı ordınlı menən jəki pocolnı nvolytsejə qoralı menən byləklənqan keşelər həm eş girojdarı;

v) 1934 jıl ked kenə alınqandardı la inderep, kadrovoj sostaftaqı srocnəj (edlekhed) jəki sroktan tış xeđmət itevse radovoj həm nələkəj nical'niktar sostafındaqı qəskəri xeđmətkərdər;

g) urta, juqarı həm in juqarı jetəkselek itevse sostaftaqı kadrdar həm rizirefte torovsı eşse, krətejən qıdsı ərmejəhenen xərəi xeđmətkərdare;

d) odaq sroklı otpuskanan tirritorejal aylektərenen almaşınıv sostafına kyserelgən tynən dərəcə komandalıq sostafındaqı xərəi xeđmətkərdər;

j) urta, juqarı həm in juqarı jetəkselek itevse sostaftan odaq sroklı otpuskala torovsıları, zapastar eşse, krətejən qıdsı ərmejəhenen tirritorejal almaşınıv sostafına kyskandar, OSOavja xim ojoşmalarınan staflı xeđmətkərdər sajlatı menən xeđmətsəndər arahında xərəi ədərlek ytkərhələr;

z) elekke qıdsı gvardejestar həm qıdsı partizandar;

z) đəvlət esen ajırım əhəmejəle bulqan pridprejətejəlage ham tədeleştərdəge xərəilaşterelgən pozar oxranahının strojlı ham administratif—xuzalıq sostafındaqı keşelər, eşse-krətejən militstahının opiratif strojtı həm administratif-xuzalıq sostafındaqı keşelər, şulaj uq xoloq tədatev yerizdinejalarenen opiratif həm administratif—xuzalıq sostafındaqı keşelər;

i) berense, ikense həm esense invalidlıq gruppahına kyserelgən huqıq həm xeđmət invalidtarı;

k) đəvlət organdarı həm jəməqət ojoşmalarınan pinsia alıvsı pinsionirdar;

l) stipindejalə torovsı uqıvsslar;

m) koopiratiflaşqan kustardar həm hənarselar.

IBKƏRMƏ: „v" „i" „g" punkttarında kyrhətelgən xərəi xeđmətkərdar, əgər đə ular 1934 jıldın berense ojınvarınan hun xeđmətlərenən odaq sroklı otpuskaqa jəki bətənlaj qotqarılqan bulhalar, yđ ara halımqa tartılmajdar.

7. Usadba qıdarında jaşelsə həm kartof səsev esen ajırıp birelgən jer ucaskalarında avıl xuzalıqtı alıp saıvsı,-bujır həm vaq mals berđən artmaqan, bezənlege bulıp ta batıv jerdare həm eş mals bulmajənsa, yđdare esen doxotınının tep səqanaqı ala torqan eş xaqtarınan qına qinarat bulqan eşse həm xeđmətkərdər yđ ara halımqa tartılmajdar.

8. Kolxozda aqra bulqan eşse həm xeđmətkərdər, əgar yđdare jəki qallə aqzalarınan eşkə jaraqlılar kolxozda eşləməhələr jəki ulardın kolxozda eşlevdare har vaqət bulmajənsa vaqıtlı qına bulha (mələən, otpuska vaqıtında, jal kenendə h. ə.) eş kəndərenen hanı alk kyp bulmaha həm ulardın berləşte relməgən avıl xuzalıqtarı 7-nse statejə la kyrhətelgən sommanan artmaqanda yđ ara halımqa tartılmajdar.

9. Kolxozdar xuzalıqı esen şulaj uq qatı stafka menən yđ ara halımqa tartılıvsı eşsən ajırım xuzalıqtar, xuzalıqtarında 6 nsı statejənen a, v, g, d, j, z, z punkttarında kyrhətelgən keşelərə bulha, ular esen yđ ara halım 25 pr. qa, əgər đə xuzalıqta irđərđən taqı la eşkə jaraqlı keşelərə bulmaha, 50 pr. qa tynənətelə.

10. Kolxozss həm ajırım xuzalıqtar yđ ara halımda tynəndəge **miqdarda qatnaşalar**.

Tylavselar katigorejəhı	Xuzalıqqa teşkən yđ ara halım miqdarı
1. Berlaştərelmagan doxodtarı bulmaqan, jəki 1934 jıldın avıl xuzalıqı nalogbnan qotqarılqan kolxozslardın xuzalıqtarı.	5 hum.
2. 1934 jıl avıl xuzalıqı nalogı halınqan kolxozslardın xuzalıqtarı.	8 humdan
3. 1934 jıldın avıl xuzalıqı nalogbnan qotqarılqan, jəki 1934 jılda qatı stafka menən avıl xuzalıqı nalogı halınqan janqıdaq xuzalıqtar.	20 humqa tiklem
4. 1934 jıl avıl xuzalıqı nalogı stafkahınbı 100 pr. tan artırılmajsa progrissif stafka menən avıl xuzalıqı nalogı halınqan janqıdaq xuzalıqtar.	12 humdan 50 humqa tiklem
	Avıl xuzalıqı nalogı nən 100 pr. tbnan artmaqan miqdarda.

Yđ ara halım hər ber avılda ikense katigorejəle bətə xuzalıqtar esen bətəhenə lə ber genə tərlə qatı stafka, esense katigorejəle nəşqa xuzalıqtar esen ber genə tərlə qatı stafka həm dyrtense katigorejəle bətə xuzalıqtar esen bətəhenə lə avıl xuzalıqı nalogbna qarata yđ ara halımdın pr. menəsəbəte ber tiged uranlaştırılı.

Yđ ara halım bujınsa stafka 3-nse katigorejəlı xuzalıqtar esen 2-nse katigorejəlı xuzalıqtarqa teşkən stafkahınan tynən bulıroa teje tygel, 4-nse katigorejəlı xuzalıqtar esen, 3-nse katigorejəlı xuzalıqtar stafkahınan tynən bulıroa teje tygel.

11. Kolxozss xuzalıqtar (serense həm ikense katigorejələr) həm qatı stafka menən yđ ara halım qujılqan eşsən janqıdaq xuzalıqtar (3-nse katigorejə) xuzalıqtarında 2 nən artmaqan eşkə jaraqlı keşelərə bulha, eşkə jaraqlıdı qatı-ə aqzalarına ıkaplangan yđ ara halım-dan—eşkə jaraqlıddar 3 bulqanda yđ ara halımdın miqdarı 20 pr. qa, 4 həm artıqıraq eşkə jaraqlıddar bulqanda 30 pr. qa tynənətelə

12. Avıl sovittarına, ajırım kolxoz xuzalıqtarın həm eşsən janqıdaq xuzalıqtarın yđ ara halımdın ber eləşenən jəki bətənlaj qotqarıv xoquqı tapşırılə.

13. Avıl jerđərendə hər vaqət torha la avıl xuzalıqı menən şeqəllənməvselər kooptatiflaştarılmaqan kustardar, hənarselər h. ə. grazdandardın jallanıvđan başqa xeđmət kilerđare bulha, yđ ara halımda tynəndəge miqdarda qatnaşalar

Jıllıq doxot miqdarı				Yđ ara halım hum menən
900	humqa tiklem			7
900	humdan juqarı	1500	humqa tiklem.	15
1500	. .	2100	. .	20
2100	. .	2700	. .	45
2700	. .	3300	. .	60
3300	humdan juqarı	.	.	80

Avıl sovittarına, igenselektan başqa doxot menən torqan jıllıq doxottarı 480 humdan artmaqan grazdandardı, ajırım vaqlqələrdə yđ ara halımdan qotqarıv xoquqı birelə.

14. 13 nse statejəla kyrhətelgəndər esen yđ ara halım miqdarı, doxot nalogı halıv esen sulqan doxot ıbəse samahınan əildələnep qujıla.

15. Kulak xuzalıqtarı 1934 jıl esen halınqan avıl xuzalıqı nalogbnın 200 pr. miqdarında yđ ara halımqa tartılalar.

16. Avıl xuzalıqı menən şeqəllənməgən həm xeđmətbed doxottarı sulqan doxot nalogı halınqan xuzalıqtar, əgər đə ularqa doxodtarı bujınsa avıl xuzalıqı nalogı halınqan vaqıtta nej tiklem nalok teşəsək bulha, şul miqdardın 100 pr. ts tiklem summa menən yđ ara halımqa tartılalar.

17. Yđ ara halım turahındaqı đəjem jıjılıştan qararı, avıl sovitbnın hedəmtəhe menən, rajon başqarma komtitsınıq qaramaqına tapşırılalar. Əgər đə 10 kən esendə rajon başqarmahı qararđı almaştırıv turahında avıl sovitına xəbər itmaha, qarar kesenə ingən həm şul avıldın bətə grazdandarı esen məzbyri bulıp ıkaplənə.

18. Avıl sovittarı yđ ara halım summahın grazdandardın đəjem jıjılaştarında kyrhətelgən srok esendə jıjılıp beterələr.

Yđ ara halım bujınsa bulqan oldojomkalar, avıl xuzalıqı nalogı esen qujılqan tərtip menən tylatelələr.

19. Oşo qarar bəqarılıv menən, Başqortostan YBK həm XKS nın avıl xalqtarına yđ ara halım halıv turahında 1933 jıldın ejjyn qararı almaştırıla.

Başqortostan YBK pridsidətele: **Tahirəl**

Başqortostan XKS pridsidətele: **Bulaşəl**

Başqortostan YBK stkritarı: **Kalmitel**

1934 jıl, 17 ejjyn. Əle qatıhı.

Saxmat BYLEGE

3-HABAQ*)

(A. P. Ždanıf redaksejəhında)

Figuralardın jereşe

Pişkə-tik alqa qına jerej ala orqan berđən ber figura. Təvge apqır jerevenən, jəqni ujın naşlanqanda torqan polehınan erej başlanıvınan başqa, pişkə ura jul menən alqa kyrşelage olegə genə kysə ala. Təv başta pişkə ujnavsının yđ qaramaqı ujınsa jəki kyrşelage ber genə olegə, jəki ber jul ike polegə erej. Lakin təvge jerəşendə ul ber jul ike polegə jərehə, unan nun tik aldaqı kyrşe polegə genə jerej ala.

Dejagrammanı qaraqıd. Undaqı „a" pişkəhe ale ujın naşlanqandaqı polehendə tora həm ul jəki kyrşelaqe a3, jə nulmaha a4 polehına kysə ala. Lakin „h" pişkəhe inde ber tapqır jerəgən, şunlıqta ul tik h4 polehına qına jerej ala.

Pişkənen jənə şundaj yđlege bar: əgər ul in ađaqqı rətkə jəqni aq pişkə 8 nse, ə qara pişkə 1 nse rətkə narıp jethə, ul şunda uq yđ tebendəge ikense ber figuraqa əjlənergə tejeşle. Pişkəne nindəj figuraqa əjlənderev ujnavsının yđ qaramaqında. Pişkəne taqtala bulqan figuralar kevek berər tərlə figuraqa la əjlənderergə bula, şulaj itep, taqtala əs firzə, ike at h.ə. bulıvı məmkin. Ujnavslar sirattaşıp jerejdər. Berense bulıp aq figuralar menən ujnavsı jerej. Hər ber jerevdə ber figura menən genə jerelə. Lakin rokirofka vaqiqahı la bar, unın turahında kilesək 'hanaqtarda anlatılır. Berense partejanı aq figuralar menən kemgə ujnarqa *ikənlege qədəttə* jərəbə menən bildələnə.

Figuralardı alıv

Əgər qajlı jaqtın bulha la figuralarının jerej torqan julında doşman figurahı torha, unı aşarqa məmkin. Bıl vaqiqala aşalaqan figura taqtanan alına, ə unın urınına yđenden figuran qujıla.

Dejagrammala kyrhətelgənsə aq korol' qara ladejanı jəki qara attı aşlaj ala.

Qara at g3 polehında torqan aq ladejanı, c4 pəlehında torqan qara ladeja c6 polehında torqan aq slondı aşaj ala.

Lakin aşav (şaşka ujınındaqı hımaq) məzbyri tygel, ujnavsı bında ixtejarlı. Pişkənən başqa bətə figuralar yđđarenen jerev juldarında. torqan figuralardı aşajdar. Pişkə jəreven alqa tup tura jerehə lə, figuralardı dejagonal' bujınsa aşaj.

Bıl dejagrammala a2 polehın daqı aq pişkə qara slondı aşaj ala: qara slon şulaj uq a2 pişkəhen aşaj ala. G4 polehındaqı aq pişkə jəki qara attı, jəki qara pişkəne aşaj ala: ə f5 polehındaqı qara pişkə g4 polehındaqı aq pişkəne aşaj.

*) „Başqortostan" gazitenen 151 hanında elelgən „Şaxmat aylegendə" (3 habaq) dejagrammalar korriktura iqtisarhıdlıqı arqahında janılış batılqanlıqtan, 3 nse habaq qabatlap basılı.

ŞAXMAT XRONIKANI

• **Kajlıtın 20-30 taqtala** (ujnarqa kilevselerden hanına qarap) ber jul ujnav sejansı kyltura parkında 6 ejjylde kendəd 12 səqəttə bulasaq. Bətə ujnarqa teləvselər yđđare *menən şaxmat alıp kilergə* tejeştər inev auş.

• **Başprofsovittın fizkyltura ajurohı** ergəhendə şaxmat-şaşka siksejahe tədəla. Pridsidətel itep ip. **Ojilmanıf** (Başnarkomzim), sikritar itep ip. **Zdanıf** hajlandılar. Sik seja Başqortostan profsojuzdarında, qa lalarında həm parktarda şaxmat-şaşka eşen jənlanderev esən konkrit eş planı hədđı. Kyp kenə pridprejətejələrga (PRZ, dipo, Jakutal aqsahı, Maqarif eşselər jorto h. ə.) siksejə aqzaları, kvalifikatsejalı şaxmatistar jetəkselek esen serketeldelar.

Javapkı redaktor urınbasarı:
ZƏKI KAJBPKUL.

ƏFƏ QALA EŞSELƏR KOOPIRATIFI SISTIMA HININ BƏTƏ AQZALARI DIQQƏTENƏ

Oşo jıldan 6 nsı ejjylende Əle eşselər koopiratifi kyltura həm jal itev parkında koopiratsejanen xalıq ara konenen 12 jıllıq sajrams ytkara.

Bıl kendə park terle lozungı, dejagramma həm plakattar menən sidəkləneşək, avıl xuzalıqı həm malsslıq eştəren kyrhatkən ike vajtafka bulasaq. Baqsala ike orkistr ujnap, kino həm dəvlət tejatrının in jaqşı ortistarı tarafınan konsiri sirelesək.

Gylanejə kendədge səqət 12 lə başlanıp, aqsaqa inev koopiratsejə aqzalıq kenəgələre bujınsa. Koopiratifqa aqza bulıp inergə telavselər esen aqsala ajırım kəjoskala qarizalar qasul itelasək.

Konsirt həm kino esen nilittərde koopajoratar siraskop idarahında 7 nse aylanəna alalar. Idara.

REJESTIRLAV TURAHINDA BELDEREV

Başqortostan finans xalıq komisarıqı SSSR Sovnakomının 1931 nse jul 9 nsı fivralda təsdiq itelgən (zakondar jıjılatqı həm 1931 nse jul 8 nse hanlı 99 nsı statejalı FZX dan 1931 nse jul 12 nse hanlı nillytne) qararđarı bujınsa 1934 nse jıldan 13 ejjynedə 45 nse hanlı bulıp rejestirlanda.

Ucrezdinejə tseme: Juz-urallis eşe: aqas ədərlev həm aqasın hal menən aqadıv.

Eş dəvmələ: Başqortostan həm Ural əlkahe, Rascot xisab 85.3199 nsı nomirlı Başqortostan dəvlət sankahınan konturahında.

Adrls: Əfə Aksakf urama №43.

Trts upravlajəşşejenen vazifahın ytavse: **Zirof**. 824

Jal həm kyltura parkında

30 nsı ejjyndən

Dəvlət sirkı gastrole artistarı asaq havala.

4 MARATOS 4

Tramplin menən havala ujın. tup keşe.

◆ ◆ ◆

Idel K-T ikranında

GROZA

Sejanstar kiske 7-30 minutta naşlana. Gostroldər səqat 10 da ujın naştajdar. Duxovoj orkistor ujnaj.

DKA kinohında

Sejanstar: 7, 8-30 həm 10 səqəttərdə naşlana.

30-nsı ejjyndən naşlap

XƏKƏM ITELGƏNDƏR

Dramma 7 aylekte. Duxovoj orkistor ujnaj həm sulit nar.

Başqortostan sənəqət qilmi tikşerenev institutının ydək laaratorejahı alk kyp horavdarqa javap alrev jula menən, laaratorejə aqangə kən də yđ ətənə tyənđəge xeđmettərđe ala.

1) Bitondardın sostahınan derək aulav projektın tikşerev.

2) Tədeleştardəge alton eştarena konsyltatsejə jahav.

JANALEP kinohında.

BƏQƏN

Korolivski Matrostarı.

Xudoжstvolı filem.

2 nse Başkino

BƏQƏN

BOD JORT

Malinovskej qatnaşı menən Fojela trio ujnaj, sejanstar 7, 9 həm 11 səqəttərdə naşlana.

Lunacarski isemendəge aqsala həm tejatrda

4 nse ejjylde **Qudsi qojaş**

Əfə, „Okt. Nat." ın matnaqahı. Başglavlit vəkile № B—1213

PROLETARÐARЬ, BEREGOSЬBA! AJЬRЬM HANЬIO TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 153
5-EJJYL
1934 jьl

VKP(в)nьң Başqortostan Өlkә, Өfө qala komitittarь, BYBK hәm Başprofsovit organь

INFORMATSEJON BELDEREV

1934-JЬLDЬN 26-28 EJJYNENDƏ VKP(в) YÐƏK KOMITITЬ ERQƏHENDƏQE PARTEJƏ KONTROLE KOMISEJƏHЬNЬN PLINUMЬ BULЬP YTTE

Partejə kontrole komisejəhь plenumь

TYBƏNDƏGE MƏS'ƏLƏLƏRDE QARANЬ:

1. *Partejə kontrole komisejəhьnьң Azof-Qara diŋgeð, Stalingrat krajьndaqь hәm Odissa өlkәhendәge vәkildәrenen otcuttarь.*

2. *VKP(в) nьң XVII nse sjьzьnьң Narkomzim, Narkomsofxoz, NKPS hәm Narkomvodtarðьң eştәren qajtanan qorov turahьndaqь qararðarьnьң ytәleşe turahьnda.*

3. *Balьq totov turahьnda.*

4. *Partejənьң XVII nse sjьzьnьң profsojuzdarðьң kontrollek itev eşe „jeŋel kavalereja" hәm kontrollek itev eşendә matsuqattьn role turahьndaqь qararðarьnьң ytәleşe turahьnda.*

Tyвəndə oşo mәs'әlәlәr bujьnsa qabul itelgәn hәm VKP(в) Yðәk komititь tarafьnan tәsdiq itelgәn qararðar kilterelә.

VKP(в) YK TARAFЬNAN TƏSDIQ ITELQƏN

PARTEJƏ KONTROLE KOMISEJƏ VƏKILDƏRENEŊ EŞE TURAHЬNDA

VKP(в) Yðәk komititь ergәhendәge Partejə Kontrole Komisejəhьnьң 2-plenumьnьң Şaduns, Frinkel hәm Akulinuşkin iptәştәrðeŋ doklattarь bujьnsa sьqarqan

QARARЬ

1. VKP(в) Yðәk komititь ergәhendәge Partejə kontrole komisejəhьnьn—Azof-Qara diŋgeð krajьndaqь vәkile ip. Şaduns, Stalingrat krajьndaqь vәkile-ip. Frinkel hәm Odissa өlkәhendәge vәkile-ip. Akulinuşkindarðьn otcuttarьn tьnlaqandan hun Partejə kontrole komisejəhь, partejə qararðarьn ytәvdә ular tarafьnan jeterlek nьqьşmalь eş alьp barьlqan, tip itәaplәj. Vәkildәr: Azof-Qara diŋgeð krajьnda-avьl xuzalьqь mәs'әlәlәrenә, Stalingrat krajьnda-sotsejalistik milekte tuððьrьvðarqa qarşь kereşkә hәm Odissa өlkәhendә-xuzalьq hәm koopiratif apparattarьna ojalaqan zuliktarðь hәm spikylәnjtirðe asьvqa hәm taş itevgә yððarenen tqtibarðarьn dereө tuplәqandar.

2. Şaduns, Frinkel hәm Akulinuşkin *iptәştәrgә plenumndaqь* hejlavðen nigeðendә yððarenen konkrit eş plandarьn tөðep, unь ajuro rablavьna tapşьrьvðь jekmәtergә.

3. Partejə kontrole komisejəhь plenumь krajðarьndaqь (өlkәlәrdәge) vәkildәrenen aldьna ularðьn kilasaktage eşendә tөp burьslar itep, kraj (өlka) apparattarьna kontrollek itev eşe menәn genә sikłanmәvde, bәlki kontrollek itev eşe menәn rajondarðь, MTS tarðь, sofxoz-

v) eş xaqь mәs'әlәlәrenә;

g) jәmәqәt tuqlanьvь mәs'әlәlәrenә;

d) kapital tөðeleştөn yðenә teşәv xaqь mәs'әlәlәrenә;

j) kiŋ qullanьv tovarðarь eşlәp sьqarьvqa;

z) VKP(в) Yðәk komititьnьn timer jul hәm hьv juls transporte hәm aftomobil xuzalьqь turahьndaqь qararðarьnьn ytәleşenә hәm

z) otcot birevðarðe kәmetevgә hәm ucut sistimьn janeleјtevgә.

6. Partejə kontrole komisejəhь plenumь vәkildәrden partejənьң XVII nse sjьzьnьң partejə kontrolenen burьstarь hәm mitodtarь turahьndaqь qararðarьna movafiq itep jәjep jeberelgәn eştere VKP(в) Yðәk komititь qararðarьnьn bьl krajðarðaqь (өlkәlәrdәge) partejə ojoşmalarь tarafьnan ytәlevenә kontrollek itevðe kөsәjtevdә jaqşь hөðөmtәlәr birðe hәm partejənьn XVII nse sjьzьnьn Parejə kontrole komisejəhь tөðev hәm urьndarqa VKP(в) Yðәk komititьnьn kontrol'dare itep Partejə kontrole komisejəhьnьn jerle ojoşmalarqa bәjleneşe bulmaqan vәkildәrðen jeвarev turahьndaqь qararðarьnьn dereө ikәnlegen tulьhьnsa anьqlanь tip itәapląj.

II

Profsojuzdarðьn praktik kontrollek itev eşe berense nәvbәttә matirejal' bajlьqtar (ORS tarða, ZRK larðe, sklattarða – eşse hәm xeðmatsandarðe „ta'min itevgә kitә torqan nәmәlәr) haqiana torqan ucaskalarqa, urlavðarqa, tuððьrьvðarqa, potrisiteldergә tovarðь kәm ylsәp birevðargә h. v. qarşь ajavhьð kөrәşkә jynәltelergә tejeş. Tyвənge kontrollek itev organdarьnьn funksejalarьn ytәv вetә profsojuzdarðьn eşendә in kyrenekle urьndь alьrqa, fabzovkomdarðьn вetә eştare menәn organik rәveştә bәjlenergә, ә ta'minattь kontrollek itev вjurolarь, kөnәşmәlәr h. v. ojoştorov menәn alьştьrьlmaвqa tejeş. Zavot komititтarьna әgәr ularðьn ORS ьnda hәm koopiratifьnda urlavðar, rastrata jahavðar hәm potrisitelde aldavðar bula qalha ular javap birөsәk ikәnlegen әşkertep ytergә.

Tyвənge ta'minat hәm koopiratif organdarьnьn eşen kөndәlәk tikşerev—arтaвan barqan hajьn kvalifikatsejәlaşa вarьrqa tejeş. Profsojuzdarðьn kontrollek itev eşen alьp barьvsь rabotniktarь вuxgalterejә otcuttarьna, xaqtar kal'kulәtsejalarьna analiz jahavqa teşenә alьrlьq bulьrqa, вulьvь mөmkin вulqan javьzlьqtarðьn kanaldarьn („aqьv„, „kiвev", kametep ylsәv h. в.) вelergә tejeştar. Fвazavmistkomdar qoro „signal birevðar" menәn genә siklәnmәjensә, şul urьnьnda uq jeteşheðlektәrðe hәm javьzlьqtarðь вetөrevgә ireşergә tejeştar. Әgәr mәs'әlәlәr profsojuz sistimahь hьðьqь (fвazavkomdar, sojuzdarðьn әlkә komititь hәm Yðәk komititь, sojuz ara orgьndar) bujьnsa xәl itelә almaha, ularðь Partejə Kontrole Komisejəhь aldьna qujьrqa kөrәk.

VSSPS hәm sojuzdarðьң yðәk komitittarь şulaj uq partejə hәm xөkymөtten projьzvodstvo hәm eş xaqь mәs'әlәlәre bujьnsa вulqan diriktiftarьnьn ytәleven dө tikşerergә tejeştar (VKP(в) Yðәk komititь hәm SSSR Sovnarkomьnьn tyвən katigorejə eş turahьnda вerlәşkәn polozinejə projьktь, вalьq zapastarьn qajtanan вuldьrьv saralarьnьn tedmәhen eşlәp вer aj srok esendә VKP(в) Yðәk komititьna tapşьrьvðь SSSR Narkomsnaвьna tәqdim itergә.

5. Balьq tapşьrьvstarðьn balьq hatьv turahьndaqь rөxsәt kvitansejalarьnan (rulandarðan) uвal uj menәn tajðalanьv vaqiqәlәre вulqanqa kyrә, Narkomsnaв—ip. Mikojanqa hәm sentrsojuz—ip. Zelenskejgә, ta'minat fondtarьna xejanat itev hәm tuððьrьv mөmkinlektәren вuldьrmaвьlq itep ike aðna esendә saralar eşlәp sьqarьvðь tapşьrьrqa.

6. Balьq totov urьndarьnda, вigerәktә kolxozdarða massovoj partejə eştare ajьrьmsa nasar qujьlqanlьqьn әjtep, Partejə Kontrol' Komisejəhь Daqstan өbkomьna, Murman hәm Gur'jefka okrug komitittarьna 1 nse avqьstan da qalmaj balьq promьjslalarьnda, şalandtarða, balьqsьlьq fraullerðarьnda hәm kolxozdarða вulqan jetәkse partejə kadrðarь sastaвn qajtanan qarap sьqьrqa hәm ularðь partejə hәm xuzalьq eştarendә hьnalqan rabotniktar menәn nьqьtьrqa tәqdim itә.

VKP(в) YK TARAFЬNAN TƏSDIQ ITELQƏN

PARTEJƏNЬŊ XVII SJЬZЬNЬN JEŊEL KAVALEREJƏLƏR, PROFSOJUZDARBЬŊ KONTROL'LEK EŞE HƏM KONTROL' EŞENDƏ MATBUQATTЬN ROLE TURALARЬNDAQЬ QARARЬN YTƏV TURAHЬNDA

VKP(в) YÐƏK KOMITITЬ ERQƏHENDƏGE PARTEJƏ KONTROLE KOMISEJƏHЬNЬN II NSE PLENUMЬNЬN: ŞVERNIK, KOSARJOF HƏM POSPELOF IPTƏŞTƏR DOKLATЬ BUJЬNSA SЬQJARQJAN

QARARЬ

I

Partejə Kontrole Komisejəhь, VSSPS hәm qajhь вer sojuz yðәk komitittarь ranotniktarьnьn predprejatejlarqa tәvge sьqьştarь uq, вьl өlkәlә nindәj jetdi mөmkinlektәr вarlьqьn kyrhәthәlә, profsojuzdar hunqь vaqьttarqa tiklem massovьj tikşerev—kontrol' eştaren jomoşaq jajep jeвargәnlektәren әjtep ytә.

Komsomol ojoşmalarь, sjьzdьn jeŋel kavalerejәlәr turahьndaqь qararьn ytәvdә yð eşen ənergicnaraq başlanь hәm tәvge tәzrivәlәr tuplap ta өlgerðe.

VSSPS tьn hәm sojuzdar Yðәk komititьnьn, şulaj uq komsomol Yðәk komititьnьn partejə gruppalarьna Partejə Kontrole Komisejəhь plenumьnda вulqan fiker alьşvðarðь ihәpkә alьrqa hәm Partejə Kontrole Komisejəhь menәn hәr vaqьt вajlәneş totqan xәlðә massovoj kontrollek itev eşen nьqьşmalь rәveştә jajep jeвarergә hәm tejeşle partejə hәm sovit ojoşmalarь aşa, yððarenen вьjvodtarьn hәm tәqdimdәren artaвan quðqatьp jeвarevgә tәqdim itergә.

II

Profsojuzdarðьn praktik kontrollek itev eşe вerense nәvвattә matirejal' вajlьqtar (ORS tarða, ZRK larðe, sklattarða – eşse hәm xeðmatsandarðe „ta'min itevgә kitә torqan nәmәlәr) haqiana torqan ucaskalarqa, urlavðarqa, tuððьrьvðarqa, potrisiteldergә tovarðь kәm ylsәp birevðargә h. v. qarşь ajavhьð kөrәşkә jynәltelergә tejeş. Tyвənge kontrollek itev organdarьnьn funksejalarьn ytәv вetә profsojuzdarðьn eşendә in kyrenekle urьndь alьrqa, fabzovkomdarðьn вetә eştare menәn organik rәveştә вajlәnergә, ә ta'minattь kontrollek itev вjurolarь, kөnәşmәlәr h. в. ojoştorov menәn alьştьrьlmaвqa tejeş. Zavot komititтarьna әgәr ularðьn ORS ьnda hәm koopiratifьnda urlavðar, rastrata jahavðar hәm potrisitelde aldavðar вula qalha ular javap birөsәk ikәnlegen әşkertep ytergә.

Tyвənge ta'minat hәm koopiratif organdarьnьn eşen kөndәlәk tikşerev—arтaвan barqan hajьn kvalifikatsejәlaşa вarьrqa tejeş. Profsojuzdarðьn kontrollek itev eşen alьp barьvsь rabotniktarь вuxgalterejә otcuttarьna, xaqtar kal'kulәtsejalarьna analiz jahavqa teşenә alьrlьq bulьrqa, вulьvь mөmkin вulqan javьzlьqtarðьn kanaldarьn („aqьv„, „kiвev", kametep ylsәv h. в.) вelergә tejeştar. Fвazavmistkomdar qoro „signal birevðar" menәn genә siklәnmәjensә, şul urьnьnda uq jeteşheðlektәrðe hәm javьzlьqtarðь вetөrevgә ireşergә tejeştar. Әgәr mәs'әlәlәr profsojuz sistimahь hьðьqь (fвazavkomdar, sojuzdarðьn әlkә komititь hәm Yðәk komititь, sojuz ara orgьndar) bujьnsa xәl itelә almaha, ularðь Partejə Kontrole Komisejəhь aldьna qujьrqa kөrәk.

VSSPS hәm sojuzdarðьң yðәk komitittarь şulaj uq partejə hәm xөkymөtten projьzvodstvo hәm eş xaqь mәs'әlәlәre bujьnsa вulqan diriktiftarьnьn ytәleven dө tikşerergә tejeştar (VKP(в) Yðәk komititь hәm SSSR Sovnarkomьnьn tyвən katigorejə eş xaqь ala torqan eşselәrðen eş xaqtarьn kytarev turahьndaqь qararðarьnьn ytәleven tikşerev, eşselәr tәqdimenen tormoşqa aşьrьlьvьn tikşerev h. в.)

Profsojuzdarðьn massovьj kontrollek itev bujьnsa вulqan вetә eşe, şulaj uq „jeŋel kavalirejәn" dә eşe hәm вigerәk tә unьn hөðөmtәlәre mataиqat вittarendә, вerense kiðәktә tabrikzavot gәzittarendә kiŋ rәveştә jaqtьrtьlarqa tejeştar.

III

VLKSM Yðәk komititьnьn „jeŋel kavalerejә" praktik eşen ajaqqa вaвtьrьvqa jynәltelgәn sarzlarьn hәm VLKSM Yðәk komititь plenumьnьn şul mәs'әlә turahьndaqь qararðarьn mьvafiq tavьrqa.

VLKSM Yðәk komititьna „jeŋel kavalerejә" kadrðarьn hajlap qujьv eşenen sьjfatьna ajьrьvsa diqqәt birergә. „jeŋel kavalerejә" lә eşlәv komsomol өsөn namьs eşe вulqanlьqьn şulaj uq partejə hәm komsomoldьn вik dur вşanьsьnьn kөvðәleneve вulqanlьqьn Hвapkә alьp, komsomoldьn aktif, uqьj jaða вelgәn, kylturalь hәm hьnalqan rabotniktarьn hajlap alьrqa tәqdim itergә.

VLKSM Yðәk komititьna „jeŋel kavalirejә nьn eşendә qьsqьrtьvsьlьqqa hәm sinsatsejә artьnan qьvьvsьlьqqa jul qujmaqa, вelki kontroler komsomolistarðan mәs'әlәne zitdi rәveştә ejrәnevðe talap itergә tәqdim itergә. „Jeŋel kavalirejә" aktifь sьjnli doşman iliminltәrðen ta'minәt hәm koopiratejə organdarьna inep alqan qaldьqtarь kyp vaqьtta yððarenen вurlьq maxinatsejalarьn jәşerev өsөn iвәp eştәren anlь rәveştә sвaltqanlьqtarьn вelergә tejeşle. Şuqa kyrә urlavsьlarðь hәm marodirdarðь aðaqьna tiklem tar-mar itev өsөn вuxgalterejә otcotь hәm savða tlxnikabenә ejә вulьrqa kәrәk.

IV.

„Jeŋel kavalirejәnьn" hәm profsojuzdarðьn massovoj kontrolenьn in mөhim вurьsь вaşlanqan eşte aðaqьna tiklem jetkerә вelevðan qisarәt. Partejə Kontrole Komisejəhь miljondarsa xeðmatsandarðen ixtejazdarьna hәm mәnfәqәttәrenә qaqьlqan вetә matirejal'—tormoş mәs'әlәlәren dereө xәl itevgә. xeðmatsandarðen şikajattarenә вjurokrattar hьmaq hidgerheðlek menәn qarav faktttarьn asьp birevgә вik dur әhөmejәt birә. Kontrolerðar xeðmatsandarðen şikajattarenә aqьrokrattar hьmaq hidgerheðlek menәn qarav faktttarьn asьp birevgә вik dur әhөmejәt birә. Kontrolerðar xeðmatsandarðen şikajattarenә вjurokrattar hьmaq hidgerheðlek menәn qarav fakttarьn asьp birevgә вik dur әhөmejәt birә. Kontrolerðar xeðmatsandarðen şikajattarenә aqьr

1934 JıLDA ORLOQ KYLTURALARЬ UNЬŞLıLLЬQ/ıN BEJOLOGIK YLSƏV EŞEN YTKƏREV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN A SSJ X. K. SOVITЬNЬŊ 956 HANLЬ QARARЬ

Orloq kylturalarьnьŋ unьşlьlьqьn bejologik belderev eşenen politik, xuzalьq əhəmejəte dur bulьvьn itkə alьp, Xalq komisarđar sovitь QARAR itə:

1. SSSR SNK həm SSSR Gosplan janьndaqь ydək ucot idarahь qarşьndaqь urozajlьqtь bildələv ydək komisejənьn qujqan srugьnda, tep ike orloq kylturalarь arьş həm jađqь bojdaj jəki holo bujьnsa unьştь tamьrđa bildələvđe Başqortostanda orloq tristьnьn 8 sofxozьnda, malsьlьq tristьnьn 2 sofxozьnda, susqasьlьq tristьnьn 1 sofxozьnda, sortlь orloq tristьnьn 1 sofxozьnda həm plan bujьnsa bildələngən 25 rajondьn hər berehenen 5-9 kolxozdarьnda ojoştororqa.

2. Unьşlьqtarđь ylsəv bujьnsa betə opiratif — tixnik həm mitodolog jetəkselekte, şulaj uq ylsəv eşenə jəlep itelə torqan betə kolxozdarđь həm sofxozdarđь oşo jьldьn 8 nse ejjylenən đə hunlatmaj mitrofkalar həm itəp instruminttarь, ylsəv ytkarevse rabotniktarđь instruktaz menən tə'min itevđe Başqortostan ydək ucot idarahьna jəklətergə.

Itkərmə: kolxozsьlar əsen mitrofkalarđь punkttarđan ularđь kolxoz proizvodstvolarьna kilterev RIK targə, ə sofxozdar əsen sofxoz diriktorđarьna jəklənə.

3. Unьşlьqtь ylsəv eşe menən bəjləngən betə saralarđь ytkarev əsen javaplьlьqtь RIK pridsidəteldərenə jəkmətergə həm ajьrьm alqanda ularđь tybəndəgelərgə məzbyr itergə:

a) unьşlьqtь bildələv bujьnsa rajon ara komisejə pridsidəteldərе menən kileşep kolxozdarđa unьşlьqtarđь ylsəv eşen ytkarev bujьnsa, vəkildər hajlav həm mobilizovajt itevđə, bьl rabotniktarđьn urozajlьqtь tamьrđa ylsəvđe tamamlaqandan hun kolxozdarđa kontrol' aşьq huqьv eştərendə fajdlanьvđь unьş bujьnsa rajon ara dəvlət komisejəhьnьn pridsidəteldare bulasaqtarьn itkə alьp, javaplь eşselərđe hajlav həm mobilizatsejə ytkarergə;

b) bьl rabotniktarđь kyserep jərev sridstvolarь menən ta'min itergə;

v) eşte başqarьv əsen betə qbjьnlьqtarđь beterevđə kitken saralar kyrev menən eş barьşьnđa daimi kontrol' buldьrtrqa.

Itkərmə: urьndaqь, şulaj uq əlkə ojoşmalarьnan unьşlьqtarđь ylsəv eşe əsen bildələngən esselərđen eş xaqtarь haqlana, həm ular komandirofka menən bəjləngən jul rasxottarь əsen sridstvolarđь yđđərenen daimi eş urьndarьnan alalar.

4. Orloq tristь, malsьlьq tristь, susqasьlьq tristь həm sortlь orloq tristь diriktorđarь aldьna tybəndəge məzbyrejətte qujьrqa:

a) sofxozdarđa unьştь ylsəv eştaren dəvlət ydək komisejahьnьn Başqortostandaqь vəkile tarafьnan təsdiq itelgən plan bujьnsa naq yđ vaqьtьnđa ytkarev saralarьn kyrergə;

b) 3-ejjyldən đə hunqa qalmaj sofxoz həm byleksələr əsen vəkildər kadrь jьjnarqa;

v) sofxozdar bujьnsa vəkildər isemlegen 3-ejjyldən đə kisekterməj urozaj jьjnav komisejahьnьn Başqortostandaqь vəkilenə kileşevenə tapşьrьrqa, ə sovxozdьn byleksələre bujьnsa vəkildər isemlegen tejeşle rajon ara dəvlət komisejahь pridsidəteldərenə tapşьrьrqa.

5. XKS nьn zagotovka komisejə upolnomocennьjđarьna həm zagotzirno başlьqtarьna əderlev ojoşmalarь esselərenen unьştь ylsəv eştarendə qatnaşьvđarь həm NXU rajinspiktorđarьna ylsənə torqan ucaskalarđan hьnav əsen alьnqan men orloqton jeveşlek protsintьn, naturahьn həm avьrlьqtьn bildələvđə jardam kyrhətevđare turahьnđa urьndarqa bojoroq birergə.

6. MTS xedmətenə inməgən kolxozdar əsen RajZO qa həm yđ xedməttərenə ingən kolxozdarđa unьştь ylsəv eştarendə turanan tura qatnaşьv əsen həm ajьrьm alqanda ylsənə torqan kylturalarьnьn əlgaşevđarenen axьrqь sroktarьn bildələv əsen agranomdarьn jebərergə.

7. RajZO larđь həm kolxoz pridsidəteldəren, sofxoz diriktorđarьn tybəndəgelərđe ytəvđe məzbyr itergə:

a) urozajđь ylsəvđə mitrofsьlar sьjfatь menən turanan tura qatnaşьv əsen kolxoz-sofxoz aktifь esenən jeterlek hamda xəđerlangən sьjnfi—totanaqlь keşelərđe bildələrgə — kolxozdarđa ularđь eş vaqьttarь əsen xedmət kəndərе menən, ə sofxozdarđa eş xaqь menən ta'min itergə;

b) hər ber kolxoz həm sofxoz byleksəhendə eşte ytkarev əsen kərəkle jardamsь matirejəkdarь menən yđ vaqьtьnđa tulьhьnsь ta'min itergə, atap kyrhətkəndə ylsagəndə alqan hьnav matire jaldarьn halьv əsen toqtar, ylsənə torqan ucaskanь ylsəv əsen ylsəv tajaqtarь, mitьrlap ylsəngən ucaskalarđan başqalarđь kibev əsen urəqtar həm qajsьlar, ylsəv vaqьtьnđa jьjnalqan orloqtarđь ylsəv əsen girđer, briziттar h. b.

8. Sьjnfi doşman ilimintarьnьn urozaj ylsəv eştarenə urozajđь kəmetev julь menən ajaq salьrqa tьrьşasaqtarьn itkə alьp, betə rajbaşqarmalarqa, MTS, sofxoz diriktorđarьna kolxoz pravlinejələrьna bol'şevistik kydətselekte ta'min itergə, eş hedəmtələren bodorqa həm partejanь, xəkymətte aldarqa jynəltelgən sьjnfi doşmanđьn həm unьn jarđamsьlarьnьn bntьlьştarьn tamьrьnan kirbergə, partejə həm xəkymətte aldarqa mataşьvđa qəjeplelərđe 1932 jьl 7 nse avqьs zakonь bujьnsa sut aşa javapqa tarttьrьrqa.

9. Bьl qararđь əlkə həm rajon gəzittərendə iqlan itergə.

ABSSJ XKS pridsidətele: **BULAŞЬF.**

ABSSJ XKS sikritarь: **UTƏŞEF.**

1934 jьl. 1 ejjyl.

VKP(b) ƏLKƏ KOMITITЬ BJUROHЬ NЬŊ KOMMUNISTARĐЬN NAĐANLЬ O/ЬN BƏTƏRƏV TURAHЬNDA 7-APRILDA SЬO/ARO/AN QARARЬN YTƏVĐƏN BARЬŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b) ƏK 1934-JЬL 23-EJJYNDƏ SЬO/ARO/AN QARARЬ

Əlkə komititьn kommunistar arahьnda uqьj-jađa belməvselekte həm ad belevselekte beterev turahьndaqь qararьn VKP(b) nьŋ Bələbəj həm Stərletamaq ajon komititтarьnьn həm işemaj partkomьnьn jomoşaq ytəgən lektəren əjtep ytergə

2. Stərletamaq Rajkomь tarafьnan Stərletamaqta kommunistar arahьnda uqьj-jađa belməvselekte həm ad belevselekte beterev eşen ojoştorov burьsь jəkmətelən Şolokьva həm Jenekejet ptəştərgə Əlkə komitit həm rajkom qararьn ytəməgən esen şeltə birergə.

3. Aksakьl sanatorejəhьnьn partorginizatorь ip. Pitrofqa, kommunistar arahьnda uqьj-jađa belməvselər həm ad belevselekte barlьqьn belə torop, ularđьn nadanlьqьn beterev təngəlendə his ber sara kyrməgəne esen—şeltə birergə.

4. VKP(b) nьn Bələbəj Rajkomь sikritarь ip. Volkьlqa, Stərletamaq Rajkomь sikritarь ip. Zurьnkoqa həm Işemaj partkomь sikritarь ip. Isməqilefkə Əlkə komitittьn kommunistar arahьnda uqьj-jađa belməvselekte həm ad belevselekte beterev turahьndaqь qararьn jomoşaq ytəgənlektəren kyrhətergə həm Volkьl, Zurьnko, Isməqilef iptətərgə, əgər kommunistar arahьnda nađanlьqtь beterev eşe tidlek menən jəjep jebərelməhə Əlkə komitit ularđь partejə jawanьna tartьv məs'ələhen qujə saqьn aldan əjtep ytergə.

VKP(b) Əlkə komititь sikritarь BЬJKIN.

o ● o

„FƏNGƏ" KOLXOZЬNDA KEMDƏR EŞLƏJ

(Xedmətkər xatь)

Baltas. „Fəngə" kolxozь 1928 jьlda ojoşop xəderge kəndə 200 xuzalьqtь-esenə alqan ber kolxoz. Ul yđ qemerəndə ber nisə tapqьr kuiaktar tarafьnan tarattьlьp ojştoroldo.

„Fəngə" kolxozьnda avьldьn mullahь kontrrivolytsejonir Nuqajbf Fətxelislam, kulak kejəve, Yrge Təteşle silpohьnьn 10000 hum aqsahьn eləkterep qasьvsь Islamьf Q. həm qajhь jaqqa la bulьrqa belməj başь ajlənep jerəgən nadan Mənəzef Qasim, şulaj uq aqtar ərmejəhendə xedmət itep, adaq qьldьrqa sьqьp qajtьp, partejə iseme kytarep, partejanьn giniral hьđьqьn bodovsь həm Rəfiqbf, Ujbldanbf, Məxəmətşin kulaktar menən nьq bəjləneştə bulьvsь Xəjdərşindər ber-ber artlь pridsidətellek yazifahьn ytəp kildelər. Lakin ular bьl vaqьt esendə tьnьs qьna jatmanьlar.

Xəjdərşin. Islamьf həm başqalarь berləşep janь urozajdan in başta jəşerep 4-5 bot byleşep, 40 botlap Cirnoşka badarьna Timerşin mullanan jebərep qimmət xaq menən hattьrdьlar.

Yđđərenen aktiflьqьn kyrhətməkse bulьp, uraqtan qajtqanda 2 qađaq başaq alьp qajtьvsь kolxozsь Qinajьvanь iptəştər sutь menən xekem itep, eş kənenə straflanьlar.

Xəjdərşin 40 bot igen hatьp aqsahьn byleşep alqas, kulak Rəfiqьftьn dur əjen ebtəv birep alьsьp aldь. Targalarđa hatьlqan kulak nəmələren alьp bajьqtь. Ydenen 4 balalь qatьnьn ilatьp ajьrьp, jəş qьđqa ejlənde. Xəđer eş şəp ostan-osqa jerəp qunaq bulьp esələr.

Doxot bylev vaqьtь jetə başlaqas ularđьn iptəşe kulak malajь (kolxozdan sьqarьlqan, xuligan) kolxozdьn xisapsьnь Səlimefte jaş bulьvь arqahьnda aralaqь serđe taratьp taşlavьnan qurqьp, aldan nьqьtalar.

Igenden 100 sintniren xalq fajdalьna tip həm yđđərе esen đə doxotqa inderməj jəşerep alьp qalьp, "doxot 7 brigadaqa la tiged bylende" tip Rajzoqa məqlymət birələr.

Qajhь ber hidep qalqan iptəştər tarafьnan bьl jəşereigən 100 sintnir turahьnda Rajzoqa xəbər bara. Bьnь Rajzo mədire Mostafin (xatalanьp) Xəjdərşindən horaj. Ul belməməşkə halьşa həm tid genə qajtьp rajon ojoşmalarь ergəhendə aktiflanьp kitə. Kulaktarđь kolxozdan tadarta.

1933 jьl jadqa taba Səlimef kulak qьđьna əjlənqəs, urьnnan sьqarьrqa mataşьp qaravđar buihaja, unь qanat altьna alьvsьlar bulqanlьqtan, Səlimef tьnьs torop qaldь.

Xəjdərşin ikense ber kolxozqa jebərelde. Lakin bьl vaqьtta la ul „Fəngə" kolxozьna tьnьs jəşərgə irek birməne.

Xəjdərşin janьnan avьlqa kilep kolxozsьlarđьn đəjem jьjlьştarьn jьjđьrьp, unda 7 baş hьjьr, 5 at totop, jarlь batraktarđьn, 50 disətinə jeren orindaqa alьp torosь həm kyp keşe kəsenən fajdalanьvsь Ujbldanьf Rajan, oşo kəngə tiklem məzin, kulak Məxəmətşin Musa, 1930 jьlqa tiklem 100 giktarlap jer bilap, batrak kəsenən fajdalanqan kulak (radikalistar partejə aqzahь) Minleaxmətef Kəbir. elekke mullа „Fəngə" kolxozьnьn jete baş atьn urlap hatьvsь Məxəmətşin Vasfi həm Səlimeftar kolxozqa alьndьlar

Urozaj jьjnavqa aderlekte-aqzalarđь arttьrьp qarşь alalar Lakin kolxozsьlar berense bişjьlьqtьn jomqaqtarьn ikense bişjьlьqtьn bedđen alqa qujqan burьstarьn anlamajdar. Parte janьn 17 sjьz qararđarьn, bigerək tə ip. Stalindьn doklatьn ejrənev bulha ja, qaqьđđa qьna qaldь.

„Fəngə" kolxozьnda partejə həm komsomol ojoşmalarь bu bьvqa qaramaqtan bьl jeteşhedlektərgə kyd halьvsь juq.

Baltas rajon ojoşmalarь tid kendə bьl eşte tikşerep sara kyrergə tejeş.

Ol. Zinnətullin.

AFTOPARKTЬ DƏRƏƃ FAJDALANЬRQ/A

BAŞNARKOMZIM HƏM NKZ ;POLITSIKTORЬ PRIKAZЬ

Başnarkomzim oşo jьldьn 11-nse ejjyn prikazьnda, yđđərenen xuzalьqьnđa (Tuqmaqlь həm Qьjqь MTS larь) aftoparktь nasar fajdalanьv turahьnda betə MTS həm sofxoz diriktorđarьna əjtep ytte. Bьl prikaz MTS diriktorđarь tarafьnan ytəlqəne juq, aftoparkqa nasar qaraş davam itə.

Tuqmaqlь MTS diriktorь **Gusef** aftomaşinanь ydenen qailəhenə proqulka esen fajdalana, Əlegə jək aftomaşinahьnđa baş agronom **Karatajьf** həm baş mixanik **Şapkindərđen** horavhьđ kitevenə jul qujqan, şunьn arqahьnda 20—ejjyndə MTS nь jetəkseheđ qaldьrqandar. Baltas MTS diriktorь **Kuzaitsof** agintьna keşelər taşьrqa rəxsət tanьtmahь birep, aftomaşinanь Əlegə həm tirə jaqtarđa keşe həm jək taşьvqa fajđalanqan, jaqьv həm majlav matirejaldarьna qujьlqan normahьn artьq rasxotlarqa jul qujqan. Imənle kyl MTS diriktorь Şəmsetdinьf-aftopark eşe menən jetəkselaşьvь, eşselərgə kərəkle belemdər albvqa tulь məmkinlektər birmənelər.

33-jьldьn 10-nojəbrenən alьp 34-jьldьn 1-majьna tiklem — maldarđьn qьşlav dəverendə partia ojoşmahьnьn massovoj dəvməldə xəl itkes kerəş alьp barьvь arqahьnda ytkan jьlqa qaraqanđa dur hьnьlьş jahaldь. Hьjьrđьn bьđav halьvьn 5,8 pr-qa qьna qaldьrđьq. Mixajlofka firmahьnda hьv eserə torqan urьndьn 1,5 kilomitr alьslьqta bulьvьna qaramaqtan, partia aqzahь **Popoftьn** konkrit jetəkselege abtьnda, hьvqa barьv həm qajtьv əsen ike jul buldьrьv arqahьnda bьđav halьvđarđь 2 pr-qa qьna qaldьrđь. Sovxozda bьđavđarđьn vleve 5.96 pr., jerendə nindəj tămqahь bar ikədəjem mal başьna qaraqanđa yem 3,2 pr. taşkil itte.

Milofka sovxozьnьn politэylek başlьqь ip. IL'JASOF.

● * ●

Lakin, bьl handar ytkən jьlqa saqьstьrqanda qьna urьş hədəm tələre bulьrqa məmkin. Ə, bedđen alda torqan burьstar həm aldьnqь sovxozdarqa qaraqanda bьl bedđen dur jeteşhedlegebed. Sənki, bed bьđav ylevdərđe betərə alqanьbьd juq.

Eş protsisьnda malsьlьqtьn jaqşь ojoştorovsьlarь tanьldьlar. Brigadir — Şamqulьf — başgortopraf, partia kandidatь, udarnik. Unьn kətəvendə qьş mal başь 200 gə arttь. Maldьn kyp bulьvь, mal tərbejələv şarttarьnьn başqalarqa qaraqanda nasarьraq bulьvьna qaramaqtan, mal qьşlatьvđь qənəqətlənerlek ytkərə aldь. In javaplь mamint hanalqan maldarđь berense qьrqa sьqarьv osoronda yđ brigdahь menən 400 baştan artьq maldь jaqşь qaraj aldь. Kəndən-kənunьn malь kerəja barđьlar. Ul yđ brigadahь kesə menən hьjьr həm bьđavđar əsen barьhьnan đa alda həm jaqşь sьjfatlь kadr əderləj aldь. Hьjьrđarqa jalanda jamqьrlь həm ebe kəndərđə torov əsen japma jahaqan. Unьn kəndəlek havьm normalь artьqь menən ytələ. Unьn ber genə bьđavь la sirləgəne həm ylgəne juq. Ul bьđavđarьn təndə lə aşata. Bətə bьđav həm hьjьrьnьn, xaraktirьn belə. Başqa kətəvselər yđ kətəvđarenən nindəj mal juqalqanьn da belməhə, ip. Şamqulьf, yđ qaramaqьnda maldьn kyp bulьvьna qaramaqtan, qajhь hьjьr həm bьđavьnьn qajhь bьjьl 7,3 litr hət birə.

Ip. Səxibgərəjьf—mal kətəvse. Ul-sovxozđьn in jaqşь udarnigь Partia ojoşmahьnьn təngə dizurnьjđarь unь hər vaqьtta qulьna fanar totop, bьđav qarap jərgəne xəlendə kyrələr ine. Qьşqь hьvьq təndərđə janь tьvqan bьđavđarđь eşevđən haqlav əsen yđ plaşьna urap, jьlь halam menən tərəp, yđ havlьqьn juqaltьvqa la qaramaj bьđavđarđь haqlap qala ine.

Piminova qarsьq — kolxozsьudarnitsa. Ul, Volkof firmahьnda bьđav qaravsь. Ul, qьş bujьna bьđavđarđь jaratьp qaranь. Jaqşь qarav arqahьnda qьş bujьna ber bьđavđь la yltermәj sьqarđь.

Volkof firmahьnьn partia ojoşmahь, başьnda partorg **Melekьf** torqanь xəlđə, maldarqa hьv eserges urьndь jaqşь itep ojoştora aldь. Şul arqala ular hьjьrđьn bьđav halьvьn đa jeraqlaştьra aldьlar. Bьndə qьş bujьna barь ike genə bьđav yl-đe. Ip. **Melekьf** başqa firmaqa Sivastjanьva 2-firmanьn hьjьr havьvsьhь. Unь sofxozđьn bətə hьjьr havьvsьlarь, bətə eşsehe, xatta Başqortostan belə. Malsьlьq əlkəhendə aktif kərəşe həm jaqşь sьjfatlь produksia bireve əsen, Başqortostandьn 15 jьlьq jyjilej bajramьnda Başqortostan Yđək başqarma okmititь tarafьnan potifon menən byləklənde. Sivastjanьva, Knazeva, Aftanomovo, Kiçutьva ktvek hьjьr havьvsь udarnitsalar hьjьrđьn hətenən ytkən jьlqa qaraqanda artьv məmkinlegen birđelər. Bьltьr ве hьjьr kenenə urtasa ejjyn ajьnda 6,6 litr hət birhə, bьjьl 7,3 litr hət birə.

Ip. Səxibgərəjьf—mal kətəvse. Ul-sovxozđьn in jaqşь udarnigь Partia ojoşmahьnьn təngə dizurnьjđarь unь hər vaqьtta qulьna fanar totop, bьđav qarap jərgəne xəlendə kyrələr ine. Qьşqь hьvьq təndərđə janь tьvqan bьđavđarđь eşevđən haqlav əsen yđ plaşьna urap, jьlь halam menən tərəp, yđ havlьqьn juqaltьvqa la qaramaj bьđavđarđь haqlap qala ine.

Sovxozđьn bətə kommunis həm komsomoldarь malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь partianьn 17-sjьzь qararđarьn praktik tormoşqa aşьrьv əsən nьqlь kerəş alьp barьrqa, eşkə ajaq salьvsь sьjnfi doşmandarqa qьrqa otpor birergə tejeştər. Bьnьn əsən inelek kommunis həm komsomoldar sovxozđьn malsьlьq texnikahenə yđđare in alđa eja bulьrqa həm başqalarđь bьl əlkələ tərbejələr jəş maldarđь haqlav, malsьlьqtьn produksejəhьn kytərev əsən kerəşte bətə kinlege menən jəjep jebərergə tejeştər.

Sovxozđa xedmətkə namьslь qaravsь Şamqulьf, Saxibgərəjьf, Sivastjanьva kevek keşelər ad tygeldar. Bedđen burьs — bьlar kevek udarniktarđь kybəjtev, ular əlgəhendə başqalarđь tərbejələv həm ularqa eşlev şarttarь tьvđьrьvđan tora.

Şunьn menən bergə sovxozda partia nilite totovsь sьjnfi doşmandar da juq tygel. Mətələn: Partia aqzahь — Migunof, proizvodstvoqa barьvđan baş tartь, Malьjьva partianan sьqarqa horap qariza birđe, başgortopraf, partia kandidatь bьđavđarđь qaravqa ejahedlek tьvđьrьp, bьđavdarđьn kyp ylevenə səbəp bulđь h. b.

Sovxozđьn bətə kommunis həm komsomoldarь malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь partianьn 17-sjьzь qararđarьn praktik tormoşqa aşьrьv əsən nьqlь kerəş alьp barьrqa, eşkə ajaq salьvsь sьjnfi doşmandarqa qьrqa otpor birergə tejeştər. Bьnьn əsən inelek kommunis həm komsomoldar sovxozđьn malsьlьq texnikahenə yđđare in alđa eja bulьrqa həm başqalarđь bьl əlkələ tərbejələr jəş maldarđь haqlav, malsьlьqtьn produksejəhьn kytərev əsən kerəşte bətə kinlege menən jəjep jebərergə tejeştər.

KELƏT QORTQOSTARЬ MENƏN KERƏŞ HƏM TIXBAZA ƏDERLƏV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YBK HƏM BAŞQORTOSTAN XK SOVITЬ QARARЬ

VKP(b) Əlkə komititьnьn həm Baş. XKS nьn, janь urozaj jьjnav kampanejələrьna, kelət qortqostarь menən kerəş həm elivator, sklat həm orloq kiptergestərđe əderlev turahьndaqь ber nisə qarar darьna qaramajьnsa, oşo kəngə tiklem bьl qararđar kyp kenə RIK, sofxoz həm MTS diriktorđarь həm kolxozdar tormoşqa ytkərmajđar. Ajьrьm rajondarđa, kolxozdarđa, sofxozdarđa, zagotzirno, qlavmuka, sojuzsiminovod, ikmək punktlarьnda, bьl qararđar, janь urozajđьn inə nəşlavьna tixbaza əderləvđe tə'min itə almatьlьq timp menən, əigerək əkeren tormoşqa ytkarələr.

Oşonan sьqьp, Başqortostan YBK həm XKS qarar itələr:

1. RIK pridsidəteldərenen, elivator, zagotzirno punkttarь, qlavmuka, sojuzsiminovod medirđərenen, sofxoz, MTS diriktorđarьnьn, kolxoz pridsidəteldərenen, betə tirmən, jarma hurđьrqьş, tarь hurđьrqьş jetəkseləренen yđđare javaplьlьqьna tybəndəgelərđe eşlərgə məzbyr itergə:

a) ikmək adьqь haqlar əsen fajdalanьla torqan sklathəmbaşqa urьndarьn betə qalmalarđan, tudandarđan estən đə, tьştan đa, əigerək tə qьvьştarđь, betə Idən alьtarьn nьq tađartьrqa.

Betə tađartьlqan syp, qalmalarđь punkt, avьl tirəhenən sьqarьp beterergə (jandьtьrqa, jergə kymergə h. b.) kərək,

b) Idən alьtarьn tьştan qьna tađartьp bulmaha, Idəndərđe asьrqa kərək;

v) sklat həm başqa urьndarđь tađartьp betkəs, ularđьn hər berehendə qajnar hьv menən jьvьv həm nьqlь dizinsiksejə ytkərergə. Şarttar bulqan urьndarđa qaz dizinsiksejahe, başqa şarttarđa kaustik sodahьnьn qanь eretmahe menən, ə soda bulmaqanda kərəsin-izvistlь eretmə menən jewеş dizinsiksejə ytkərergə.

Sklattar, kelətter qortqostarь, (kelət bete, ođon moron h. b.) menən nьq zararlanqan bulhalar, jeveş dizinsiksejənc tьştan đa (stina, jarьv həm başqalarđь) ytkərergə, şulaj uq izvistь hynderev səqətendə yk ularqa hinev həm Idən alьtarьna qojovđь ytkərergə Dizinsiksejə ytkarev menən betə sklat həm başqa urьndarđь jeltətergə həm kiptererge;

g) sklattarqa tađartьv həm dizinsiksejə ytkarev menən ber raitən, urozaj jьjnav, ikmək jaqşьlav həm transportlav invintarđarьna: molotilka, kombajьn, tađartqьs maşina, ylsəv invntarđarь, tara həm taşьv nəmələrenə tađartьv həm qajnar hьv menən jьvьv ytkərergə.

Kyrhətelgən invintarđarđь zarrahđlandьrmaj torop, janь urozaj jьjevđa ularđь qullanьvđь tьjarqa.

2. Bьltьrqь igendən buşa tьlqan sklatlarqa tađartьvđь, aqьmdaqь həm kapital rimont ytkarev, betə sklatqa həm sklat invintarđarьna dizinsiksejə ytkarep betev metđaten 15 nse ejjylgə qujьrqa.

Bьltьrqь igendən buşamaqan kelattərđe, dəvlət sklattarь nərə te bujьnsa igendərđe qulatьp 15 nse ejjyldən đə hunqa qalmaj buşatьrqa həm igendərđe ajьrьm kolxoz həm sofxoz sklattarьna nərət bujьnsa buşatьp, ularđьn buşavьna qarap, rimont toroşonь bəjlaneştə, 5-10 kən esendə rimont həm dizinsiksejəne beterergə

3. 16-18 ejjyldərđə, ytkərelqan rimonttьn, tađartьvđьn həm dizinsiksejələrđen sьjfatь turahьndə hər ber elivatorđьn, kiptergesten tirmənđen, igen ala torqan ojoşma skiattarьnьn, kolxoz, sofxoz sklattarьnьn həm invintarđarьnьn əderlegen totoş tikşerev ytkərergə.

Sklattarđь, zagotzirno, qlavmuka, sojuzsiminovod, potripkooperatsejə punkttarь igen qabul itə torqan urьndarьn, tikşerev həm qabul itev esən, rajondarđa komisejalar tedergə. RIK prizidejumь aqzahь (pridsidatel), Upolkomzaq, ilivator jəki punkt mədire, GXI vəkile. Ular bulmaqan vaqьtta igen spitsejalistarьnan, ikense ojoşma agronomdarьnan tedergə.

MTS xedmətendəge kolxozdarđa, komissejənь MTS diriksejahe vəkile, kolxozdar həm avьl sovittarь vəkildəre sostatьnan, kolxozdar sьjlatьsьlarьn jəlep itep ojoştorqa

MTS nan tьşla bulqan kolxozdarđa—Rajzo vəkile həm kolxoz, avьl sovittarь vəkildəre sostatьnan ojoştorqa.

4. Gosporxozdstvonьn Aq-iđel aylege həm Sam-Zlat. timer julьnьn 2 nse ucaskahь jetəkseləren igen pakgauzdarьna həm sklattarьna, tonnazdarqa, tejeşle rimonttь buldьrьvđь həm nьqlь dizinsiksejə ytkarergə məzbyrlərgə. Igen qo tqostarь (kelət uete, ođon moron h.b.) menən caralanqan tonnaz həm vagon birevgə his jul qujmatqa.

5. Janь orloq sklattarь həm kiptergestər tedəvđə his qətev itməblek ođaqlьqtь bildələp, tedəp bətevgə tybəndəge qatь məzbyri meddattərđe qujьrqa:

Sklattar: Tavtemən, Şəngəkyl, Gloxovskaja, Qađansa, Tujmazь №1, Byzdək №1 đərđə 10 ejjylgə bəterergə.

Tujmazь №2, B—Olkə, Qandra №1, Toporin №1, Yst-Bajka №1 həm Ud — Duvanajlarđa 20 nse ejjylgə bəterergə.

Byzdək №2, Qandra №2, Bloqovar, Toporin №2, Qazanьsьva №1 həm 2, Yst—Bajka №2, Məsəqyt, Stərletamaq (pristen), Stərlebaştarđa 1 nse avqьsqa bəterergə.

Allaqьvat həm Nazarkinolarđa 15 nse avqьsqa bəterergə.

Orloq kiptergestər: Dəvləkən Ud—Duvanaj, Batrak, Iglinolarđa 1 nse avqьsqa bəterergə, Izmailovo, Byzdək, Aksjonovalarđa berense sintəbergə bəterergə.

6. Zagotzirno punkttarьna, tixbaza əderlevđə kyrhətelgən sroktarđa janь tedeleşte bəterergə sistimatik kontrol' jahap həm jarđam itep barьv əsen, ber prizidejum aqzahьn berketep qujьvđь, RIK prizidejumđarьn məzbyrlərgə.

Oşo qararđь ytevđə javaplь ikənlektəren, zagotzirno, sojuzmuka, sojuzsiminovod jelakselərenə, sofxoz tristarь diriktorđarьn, Narkomzimđь həm RIK vəkildərenə əjtep ytergə.

Oşo qararđьn ytəleşen tikşerep barьvđь urьndaqь prokurorđarqa tapşьrьrqa. Kyrhətelgən sroktarđa ytəməvđə qəjeplelərđe javapqa tarlьrqa.

BYBK pridsidətele—**Tabirьf**
BXKS pridsidətele—**Bulaşf**
BYBK sikritarь—**Kəl'mitьf**

2 ejjyl 1934 jьl. Əfə qalabь.

Urozaj jьjnavđa kombinirlanqan zvinolar

VKP(b) Əlkə komititь həm Sovnarkom yđđərenen kolxozlarđa orloq kylturalarьn jьjnavlь ojoştorov turahьndaqь qararlarьnda urozaj jьjnav kampanejahьnda xedmət ojoştorov turahьnda asьq həm konkrit kyrhətmələr birđelər. Bağьv brigadirlarьnьn eşendə, ber yk vaqьtta nьq bəjlənuən eştərđe ytəj torqan kombinirlanqan zvinalar tedelergə tejeşle. Kombinirlanqan zvinalar tedevđə,-birelgan ucaskala jьjnavđьn betə protsisьna la zvinalarьn javaplьlьqьn jujьv tep məs'ələ

Bьltьr zvinalar tedevđə şunlaj xəldər buldь,-zvina esendəge keşelər ajьrьm tər eşkə byleŋgə inelər. Keltə bəjləvselər, bedđen arttan jьjnavsьlar kilə tip, keltəne tađa bəjləmənelər. Zvinalarđь bьlaj ojoştorov, tebenən spitsejəlişterelgən zvinalarđьn bikle formahь qьna.

. Urozaj jьjnavđa kombinirlanqan zvina ber maşina tirəhenə ojoştorolorqa tejeş. Zvinanьn sostafь, igen jьjnav maşinahьna həm keltə bəjləvgə qujьlqan eşləp sьqarьv normahьna qarap, sabьv menən keltə bəjlav arahьnda edeleş tьvđьrmav itəbe menən bildelanə. Əjtajek, kolxozda labogrikaqa 5 ga sabьv ber keşegə 350 keltə bəjlav eşlep sьqarьv normalarь qujьlqan. Urozaj ber giktarđan 10 sintnir sьqurlьq bulha, 700-800 keltə samahь bulьr. Bьl ucaskala bəjləvselər hanь 9-10 keşe bulьrqa teje.

Zvinalarqa 2-4 kəndən đə kəm eşlərlek bulmaqan ucaskalarđь berketep qujьrqa kərək. Tege jəki bьl kylturalarđь sabəp bətkənse zvina ber ucaskala eşlahə bigerək tə jaqşь. Urozaj jьjnav zagonьnda keşelərđe dereƃ bylep qujьvqa brigadir həm zvina başlьqь nьqlь kyđ halьp tororqa teje. Ytkan jьl keltə bəjləvselərđen zagon tirəhendə bergə ejelep eşlegəndəre jьş qьna hiđeldelər.

Bildəle bьl. kolxozsьlardьn

Javaplь redaktor urьnbatarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Rejestьrlav turahьnda belderev

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jьl 9 nse fivralđa təsdiqlangan izakondar jьjnitьqь həm 1931 nse jьl 8-99 hanь şulaj uq FZX nьn 12 nse hanь sillytine) qararđarь bujьnsa 1933 jьldьn 23 nse dikəberenən alьp 12 nse han bulьp rejestьrlandь.

Ycrizdinejanen iseme

Başqortostan Sojuzkotovodtrisь.
Eşe: malsьlьqtь yrsetev həm alqa jebərev.
Eş kyləme: Başqortostan.
Adrisь. Əfe Puşkin urьme № 60. Diriksejə.

Rejestьrlav turahьnda belderev

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jьl 9 nse fivralđa təsdiqlangan (zakondar jьjnitьqь həm 1931 nse jьl 8-99 hanь şulaj uq FZX nьn 12 nse hanь sillytine) qararđarь bujьnsa 1933 jьldьn 23 nse dikəberenən alьp 12 nse han bulьp rejestьrlandь.

Ycrizdinejanen iseme

Başqtrojmatirejaltrisь (ABSSJ sənəqət tedeş matirejaldarь ojoşmahь).
Eşe: (qьđal kirnes, silikatnaj kirnes, butovoj taş, izvis, alliastar, angidrit—simint, ang—siminть aloktar həm başqaları əderlev.
Eş kyləme: Başqortostan. Xisap scotь esen dəvlət banкinьnьn Başqortostan kantorahьnđa scot № 526.
Adrisь Əfe Oktəber rivolytsejə urame № 5.
Tris diriktorь LOMKIN.

Elekkege Rozliksimnarq isemendəge Taporin rajonьndaqь avьl xuzalьqьn ortilen neterev komisejahь nete ucriedtuejələrgə aelderə. Likvidkom yđenen eştaren neterep 25 nse ejjyndən alьp 10 nse ejjylđə taratьla. (Beterelə). Şunьn esen dinitor nurьstarь sulqan şulaj uq kriditтare sulqan ojoşmalar juqarьla kyrhətkən vaqьtta likvidkomqa selderergə tejeştər. Bьl juqarьla kyrhətkan sroktan hun ber nindəj đə qarіza qasul itelmələsək.

Likvidkom.

Lunacarski isemendəge saqsala həm tejatrđe

5 nse ejjylđə

QЬĐЬL QOJAŞ

Əfe, „Okt. Nat."ьh matnaqahь. Başglavlit vəkile № B—1213

Betə ucriedtuejə, pridprejəkjə, ojoşma həm ajьrьm keşelər diqqətenə Əfelə aftamat tilifon stanseje asьlьv ajqanlь Jaqut saqsalьsnda jal həm kyltura saqsalarьnda Janalif kitabьnda kyrgədmə ejrənsek aftamat tilifondar qujьlqan. Əjronergə teleavselər esen bar kən klske soqət 7 nan alьp 16qa tiklem bьl tilifondar janьna dieurnajdar qujьla.

1—2 **Tilifon stansahь.**

NKX nьn 33 nse jьl 7 nse avqьstaqь 204 nse hanь qararь bujьnsa Əfe Gorkomxozь javaplь politrabotniktarqa kvartir saqtarь tylav esen Ygotа sprafkalarьn pirirgistratejahьn ytkarə.

Rgistratsejə oşo jьldьn 10 nse ejjylenən alьp Gorkomxozda 17 nse aylmala ytkarelə. Kvartir saqь esen Ygotь sprafkalardь damkomdar pirirgistratsejə ytkan həm oşo jьldan 1 nse ejjylenən hun atrelgan sprafkalar bujьn

Уфимская Городская-Массовая читальня

BƏTƏ DONJA PROLETARDARЬ, BЬREGEGEDI! AJBRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 154
6-EJJYL
1934 jьl

VKP(b)nьn Başqortostan Ölkө, Өfө qala komititтarь, BVBK hem Başprofsovit organь

Sovit konstitutsejəhьna 11 jьl

Başqortostan Uƒək Başqarma Komitiь pridsidətele A. TAHIRЬF

Bьnan 11 jьl elek Sovittar sojuzьnьn 8erense sjьzь Sovittar sojuzь konstitutsejəhьnьn ike tөp bylegen sьqarьlь. Ulardьn 8erehe **„Sotsejalistik Sovittar sojuzь rispublikahьn tөƒev dogovorь"** ine. Şul kөndən naşlap, oşo kengə tiklem bөddөn Sovittar sojuzь yƒenen esenə 7 sojuz rispublikahьn, 19 aftonomejəlь rispublikalardь, 17 aftonomejəlь elkələrdө, 10 aftonomejəlь ukroglardь, 240 milli rajondardь hөm 5300 milli avьl sovittarьn ala. Oşo hanalqan Sojuz rispublikalarьnьn kyөehe (Ukrajьna, Uzbөkstan, Terekmənstan, Bilorusejə, Tatzikstan, Zakafkazejə) hөm aftonomejəlь rispublika, elkə, ukroglar, rajondar Oktəber rivolytsejəhenə tiklem barьhь la burzьva bajar Rəsəjden kolonejələrь, xalqtardьn tөrmөhe ine. Şul elkələrdө 8er jaqtan urьƒ bajar, burzьva kalanizatөrdarь, ikensenən şul millөttөrden yƒ bajardarь, pup, mulla, səvƒəgərdөre eşsən xalьqtь ikspluatirlav, ulardь ajavhьd rəveşlə qьƒav, jarlьlьqta, qaranqьlьqta qaldьrav, terle joqoşlo avьrьvdar taratav menən bergə şul elkələrdə Rəsəj burzьva, bajardardь terle milləttөrden eşsən xalqtarь arahьnda milli doşmanlьqtь arttьrav, ike millөtte 8er 8erhe menən huqьstьrьp qьrav saralarьn, talatav politikahьn alьp bara ine.

Ibke Rəsəj xalqtarьnьn tarixь batşa kolonizatөrdarьna hөm hөr millөtten (batşaqa tuqьrь xedmөt itkən) baj, tarxan, knazdarenə qarşь tuqtavhьd kөrөştən qibarat.

„Tik, Oktəbr rivolytsejəhь qьna prolitarejat diktaturahьn urьnlaştьrdь. Burzьvazejanь heperop taşlanь, fejadalizm qal dьqtarьn bөtөrde, xalqtar tөrmөhen jemerde. Tik, prolctarejat, partejə qьna, Lenin-Stalin partejəhь qьna sotsejalizm esen kөrөştө bөtө eşsөn xalqtardь tuqandarsa 8erketөp eş kyrergə ojoştөrdө". Sovittar xөkymatenen 8erense dikritьnda uq (1917 jьl, 26 oktəberendə) hөr 8er millөtten yƒ *aldьna ajbrьm jaşav (ikense 8er* millөt qul aƀьnda qol bulmajьnsa) 8elderelgəjne. Şunьn artьnan uq (1917 jьldьn, 2 nojəberendə) **V. I. Lenin** hөm **Stalin** iptəştөr qul qujqan **„Rөsəj xalqtarьnьn xoquq diklaratsejehь"** iqlan itelep, unda 8oronqo Rəsəj xalqtarьnьn namьƀlь hөm nьqlь sojuzda bulьrqa tejeşlektөre kyrhatelgajne.

Proliterajat diktaturahьnьn urьnlaştьrьlqan kenөnda yk proletarejattьn partejəhь milli politikala Lenin-Stalin prinsiptareu 8ojomqa atqara başlanь. Hөr millөtten yƒenə ajьrьm jəşөve, xatta ajьrьm xөkymөt tьvƒьrьv, 8ar millөttөrden də 8er xoquqta bulьvь, hөr millөtten yƒ 8sa telenda hөjləşev, uqьv-uqьtьv, eş jeretөvƒere, in aƀsьlьq 8uliqan millөttөrden də irken rəveştə ikonomik, kyltura jaqьnan yƒevƒere,—bьna şulardьn partejə tarabьnan tuqtavhьd 8ojomqa atqarьlьvƒarь bөtə terle kontrrivolytsejələrde jenergə memkinlek 8irde hөm 1923 jьlda sotsejalistik Sovittar sojuzь rispublikahь tөƒev şarttarьn tьvƒьrƒь.

Bөddөn partejəbьddьn hөm bөtə donja eşselərenen jetəksehe ip. **Stalin** proletarejat rivolytsejəhьnьn 8ejək tejorejəsehe bulьvь menən 8ergə, bөtə donjala jəberlөngən xalqtardьn ginejal julbaşьhь bulds. Ul hunqь jegerme jьl esendə Marks-Əngils-Lenin tejorejələrьn praktik rəveştə tormoşqa udqarьv qьna tygel, 8alki kyp eşlərdə Marks-Əngils-Lenin tejorejələrьn taqь la kinajtevƒə (eigerək tə milli məs'ələlə) hanap 8etergeliөd eştөr eşlөne.

SSSR konstitutsejəhь turanan-arttьrьv, motөr tөƒөleşe kevek gigant janь tөƒeleş, Işembajda kөsle nft promьjslahь tөƒev, jөmhyrejəttөn 76 pr. vaq krəbtejən xuzalьqtarь kollikulliaşьv menən 8ergə, urьƒ hөm tөp millөt eşsəndəre arahьndaqь 100 jьldar bujьna jəşəp kilgən ikonomik kyltura ajrьmlьqtarь bөteve. Başqortostan baƀьvdarьndaqь jөƒerlөgən kolxozdar dur aƀьmdar menən xəlle—kyltural tormoşqa baralar. Jөmhyrejət dəvmөlendөge 78 pr. xalq uqьjjada belə. Əgər rivolytsejəgə tiklem başqort eşsəndəre esən lan menən qorallandьrьvsь 8ergenə urta məktəp tə bulmaha, ular xəƒer bөddə 8er nisə undar menən hanalalar. Bөddə 5 juqarь uqьv jorlo 8ar. Unda tөp millөt başqort uqьvsьlarь jьldan jьl arta 8ara. Bьl xəl Başqortostanda qьna tygel, elek 100 jьldar bujьnsa idelep, batşa kolonejəhь bulьp jəşəp kilgən 8er nisə unlaqan şəreq jөmhyrejəttөre bьl vaqьt esendə tanьmaƀlьq bulьp yƒƒərƒelər, yƒtelər. Sotsejalizm tөƒev esen ilden aldьnqь jөmhyrejəttөre sa fьna baƀьlьlar.

Bьna bьlar 8arьhь la, **Lenin** milli politikahь hьƀqьnьn dereƀ tormoşqa atqarьlьvƒьnьn jemeştөre. Bьlar partejə jetəkselege aƀьnda sovit konstitutsejəhьnьn dereƀ tormoşqa atqarьlьvƒьnьn jemeştөre. Bьlar partejə jetəkselege aƀьnda sovit konstitutsejəhьnьn dereƀ tormoşqa atqarьlьv jemeştөre. Bьlar 8arьhь la partejənьn hөm Uƒək komititьnьn milli jөmhyrejəttөrgə sistimlь jardam iteve jemeştөre. Bьna şunьn esen də partejənьn 17 nse sjьzьnьn **„...8igerok tə yƒƒərenen artta qalьvƒarьn tamam 8eterev julьnda qьƒav 8arьvsь, sojuzdьn milli rajondarьnda nьq qьna xuzalьq hөm kyltura yƒeşe bulds."**—tip hьƀp kiteve ul tiktəbkə genə tygel. Ə, bьna şul jьldar bujьnsa tuqtavhьd kөrөş hөm yƒeş jөmqaqьna politik narьq birev bulьp hanala.

Bөd bьl unөer jьl esendə xisaphьd dur unьşlqtarөa ireştek. Lakin, 11 jьlьqta ireşelgən bьl unьşlqtar ular bөddө tьnьslandьrьrqa tejeşle tygeldar. Bөd 11 jьlьq unajь menən bьl unьşlqtardь kyrhatep ytev menən 8er yk vaqьtta, bөtə kөstər partejənьn 17 sjьzь tarafьnan qujьlqan prolitarejat diktaturahьn taqь la nьqьtьv burьstь aşa 17 nse sjьz hөm Uƒək komititьn kyptən tygel uƀqan ikense plinumь qararƒarьn tormoşqa atqarьvqa tejeşlөƀөd.

Şunь la onotorqa jaramaj. Bөtəhenən də elek bьl unьşlqtarөa:—**„kərək eske, kərək tьşqь doşmandar menən kөrөştө bulhьn—prolitarejat diktaturahь organdarьn kөsəjtev, sьjnfi kөrөştө jəjөp jөbərev, sьjnftardь juq itev, kapitalistik sьj nьftardьn qaldьqtarьn bөtөrөv juldarь menөn"** (Stalin) genə ireşeldelər.

Bөd sovit konstitutsejəhьnьn 11 jьlьqьnda bьnь hөr 8er eşsegə, hөr 8er kolxozьnda teşөndөrөrgə, internatsejonal tərbejəne kөsəjtergə, partejənьn jerle politikahьn boƀovsьlarөa rəximhөd kөrөş asьrqa tejeşlөƀөd.

Igen unьşьn kytərev, urozajdь vьqьtьnda jьlnap alьv, xөkymөtkə igen tapşьrьvdь vaqьtьnda tamamlav, sьjnfi doşmanqa kөrөşten janь formalarьn hөm sotsejalistik tөdeleşten janь mitoƀtarьn indөrevdən qibarat buldь.

SSSR sovittarьnьn 8erense sjьzьnda ip. Stalin Sovittar sojuzьn tөƒev kөnө „milli idev sьnjьrdarьnь өdgөlөgən janь Rəsəjden tantana kөnө bulьp tora" ikənlegen gords menən əjtte. Bьnlap ta, konstitutsejə kөnөndə Sovittar sojuzьnьn xalqtarь milli idev sьnjьrdarьnьn Oktəber tarafьnan өdөlөp taşlanqanlьqьn hөm, prolitarejat diktaturahь şarttarьnda tuqanlьq 8erdəmlektөre ulardьn milli kyltural sөsək atьv hөm matirejal xəldөre kytərelev menən өdatьlqanlьqьn qənəqətlek menən əjtep kitergə memkin. Milli tөƒөleştөn nьqlь rəveştə yƒev miƀaldarьn 8ed, partejə jetəkselegendə, xedmətsəndərden izadi insejətivahь hөm rivolytsejon intuzejazmь arqahьnda qьƀqa vaqьt esendə dur jenevdargə ireşkən Başqortostanda kyrəƀөd. Leninsel Uƒək Komitit hөm partejənьn hөm bөtə donja prolitarejatьnьn hөjəklө julbaşьhь ip. Stalin tirəhendə miljonlaqan xedmətsəndər massahьnьn uqmaşqanlьqьn dimonstirlaqan XVII nse sjьzdь, 8ejək jenevdar sjьzьn saqьrtь jьl bulqan — 1934 nse jьldьn ajьrьm tarixi əhpmejəten kyd aldьnda totqanda, bьjbl konstitutsejə kөnөn bajrəm itev ajьrьm xaraktirda bulьrqa tejeş.

SSSR konstitutsejəhь kөnө — unьn tьvьvь, alqa kiteve hөm tormoşqa aşьrьhvь turahьnda ikə alьv kөnө — XVII nse sjьz tarafьnan təsdiq itelgən ikense eiş jьlьq planьn sьjnsfhьd sotsejalistik jəmqejət tөƒev planьn jenevsel rəveştə ytəvgə massanь artaban mobilizovajt itevgə stimul bulьp xedmət itergə tejeş.

SSSR konstitutsejəhь miljonlaqan xedmətsəndərden sovittar arqьrь turanan-tura dəvlət eştəre menən idara itevgə qatnaşьvьn tə'min itə.

BVBK prizidejumь konstitutsejənьn 11 nse jьlьqь kөnөn 8ətə Başqortostan sovittarьnьn 8erdəm kөnө — sovittardьn hөm ulardьn massovoj ojoşmalarьnьn eştərenə, hajlavslardьn nakazdarьn ytəvdərenə, sovittardьn konkurstarь 8ujьnsa eƀtərenə alqan mujьndamalarьn ytəvdərenə smotr jəbav kөnө itep iqlan itte. Başqortostan sovittarь 1934 nse jьlqь konkurstarda qatnaşьv jьlь menən malsьlьqtь alqa jebərev, julhьdlьqtь tamam 8ətөrөv hөm başqa aktьnal' burьstardь bol'şeviktarsa xəl itergə tejeştər.

Başqortostandьn 8ətə xedmətsəndare 8esən sabьv, urozaj jьjnavqa 8ajrьmlь bulьp, 8ejəklө julbaşьhь ip. Stalin tirəhendə miljonlaqan xedmətsəndər massahьnьn uqmaşqanlьqьn dimonstirlaqan XVII nse sjьzdь, 8ejək jenevdar sjьzьn saqьrtь jьl bulqan — 1934 nse jьldьn ajьrьm tarixi əhpmejəten kyd aldьnda totqanda, bьjbl konstitutsejə kөnөn bajrəm itev ajьrьm xaraktirda bulьrqa tejeş.

SSSR konstitutsejəhь kөnө — unьn tьvьvь, alqa kiteve hөm tormoşqa aşьrьhvь turahьnda ikə alьv kөnө — XVII nse sjьz tarafьnan təsdiq itelgən ikense eiş jьlьq planьn sьjnsfhьd sotsejalistik jəmqejət tөƒev planьn jenevsel rəveştə ytəvgə massanь artaban mobilizovajt itevgə stimul bulьp xedmət itergə tejeş.

SSSR konstitutsejəhь miljonlaqan xedmətsəndərden sovittar arqьrь turanan-tura dəvlət eştəre menən idara itevgə qatnaşьvьn tə'min itə.

BVBK prizidejumь konstitutsejənьn 11 nse jьlьqь kөnөn 8ətə Başqortostan sovittarьnьn 8erdəm kөnө — sovittard

PARTEJƏ KONTROLE BURЬSTARЬ,

ŞULAJ UQ PROFSOJUZDARĐЬŊ, KOMSOMOLDЬŊ HƏM MATBUQATTЬŊ KONTROL' EŞE TURAHЬNDA

VKP(b) UƉƏK KOMITITЬ ERQƏHENDƏQE PARTEJƏ KONTROLE KOMISEJƏHЬ PRIDSIDƏTELE IP. L. M. KAQANOVICTЬN KOMISEJƏ PLINUMЬNDA 1934 JЬL, 28 EJJYNDƏ HƏJLƏGƏN TELMƏRE

I

Idara itevđeŋ his ajьrьlmaŧ eleşe вulьv jaqьnan kontrol'

Iptəştər, əgər sotsejalistik tə-deləştең xəđerqe itaвында kontrol eşenen вətə totqan əhəmeje-tе, razmaxьn həm unьŋ jekmətkehenen tərəniegen anlamaqan vaqьtta, unь unьşlь rəveştə вojomqa aşьrьv memkin tygel.

Kontrolden əhəmijəte tura hьndaqь lekerđərđen talsilьna inep kitməjem. Barь tik kommunistik jəmqejəttең вerense faza hьnьŋ dərəŧ eşləven julqa ha lьv esen ucut həm kontrolden tep rьjcak вulqanlьqь turahьnda Lenin taralьnan kyp tapqьrđar qaвatlanqan fekerđe genə itkə teşerəm. Taqь la ip. Stalinđьn 1928 jьl Vđək komititьn april plinumь tural'ындаqь doklatьnda „jetəksek k itev—diriktivalarđьŋ ytəleven tikşerev tigən hyđ" tiqan hyđđərcn itkə teşerəm.

Bьnda jetəkselekten, idara itev eşenen ytəleşte tikşerev menən his eđeimə'blek вəjlənеşe ajьrьvsa kyrhətelə.

Parтejənьŋ XVII sjьzында RKI vđək kontrol' komisejəhьn qajtanan qorov məs'ələhe ul organđьŋ tarixi jaqtan yđen aqlamaqanlьqь esen qujьlmanь, juq. RKI vđək kontrol komisejəhьn qajtanan qorov eşe **вeđđeŋ вarьvьвđđьn jaŋь вabqьвында вeđđeŋ aldьвьđđaqь вurьstarđьn taqь la вьojraq qatnarlaşьv həm kontrol eşen idara itev eşe menən turanan tura вergə quşьroja tejeşle вulьvьвьđ sənaple ytərelde.**

Ip. Stalin partejənьŋ XVII sjьzьndaqь doklatьnda:

— „Bьnan вer nisə jьl elek, вeđđeŋ xuzalьq eşeвeđ jaвajraq həm adьraq qənəqətle вulqan vaqьtta, şulaj uq вətə Narkomat-tarđьŋ həm вətə xuzalьq oj ş-mala ьnьŋ eşen inspiktirlav mem kinleşen itəp totorqa məmkin вulqan saqta, RKI yđ urьnьnda ine. Ləkin xəđer, вeđđeŋ xuzalьq eştəreвeđ nьq yъkən həm taqь la qatmarlaşqan, şulaj uq unь вer yđəktən torop inspiktir-lav kərək həm məmkin вulmaqan vaqьtta, RKI qajtanan qore lorqa tejeş. Beđ-ə xəđer inspik-sejə tygel, вəlki yđək qarar đarьnьŋ ytəleşen tikşerev kərək, вeđqə xəđer yđək qararđarьnьŋ ytəleşen tikşerev kərək. Beđgə xəđer вətəhendə həm вarьhьnda univtisal inspiktirlav maqsa tьna вirelməjensə, yđenen вətə iqtiвarьŋ kontrol eşen, sovit vla sьnьŋ yđək ucrizdinejələre qa-rarđarьnьŋ ytəleşen tikşerev eşenə tuplaj alqan ojoşma kərək* tip əjtte.

Bьna şunьŋ esen də partejə kontrol komisejəhь turanan-tura VKP(в) Vđək komititь ergəhendə, ə sovit kontrol komisejəhь SSSR Sovnarkomь ergəhendə jə-şə. Partejə diriktiftarьnьŋ ytə-məvenең kontroler tarafьnan asьp вirelevе turanan-tura Vđək komititьn rejagiravajt itеven kil-terep sьqara.

Ytəleşte tikşerevđən həm kon-troldən alьp Vđək komitit qa-*rarьna tiklem* ike arala distanse jələr juq. Partejə kontrole komi-sejəhьnьŋ aqzahь tikşerqən ham teqe jəki вьl jeteşhedlektər tu-*rahьnda tililon arqьrь Narkomat*qa вelderqən vaqьtta, Narkomat вьqa izolirlanqan kontrolerđьn kyrhəteve tip kenə qaramajьnsə, вəlki kontrolerqa Vđək komitit-tьn partejə sjьzь tarafьnan max-sus hajlanqan oftarititь vəkile tip qarajđar.

Partejənьŋ XVII sjьzьnda ip. Stalin:

— „Beđđeŋ jeteşhedlek həm eđeklektərenевeđđen undan tuqьđ eleşe ytəleşte tikşerev eşenen dərəŧ julqa qujьlmavьnan kile-ven ьşanьs menən əjterqə məm-kin. Ytəleşte jaqşь tikşerev bul-qan vaqьtta, jeteşhedlek həm eđeklektərđe buldьrmav esen aldan saralar kyreləsəgenə hiş-ik вulьvь məmkin tygel" tip əjtte. Bьl hyđđər вeđđen partejə sovit, xuzalьq həm profsojuz ojoşmalarьnьŋ yđ vaqьttarьnьŋ undan tuqьđ eleşen đejem xat-ta konkrit diriktivalar teđevgə-sarьf itep, iŋ jaqşь tigəndə un-đan вer eleş vaqьttarьn ytəleş-te tikşerevgə вirgən jetəkselərenə qarşь jynəltelgəndər. Bьlaj eşləv **jetəkselek itevđeŋ вeren se nəvвəttə yđ diriktiftarьnьŋ ytəleven tikşerev** вulqanlьqьn anlamav tigən hyđ. Ytəleşte tik-şerev dərəŧ jetəkselekten, de-rəŧ idara itevđeŋ xəl itkes şar-tь вulьp tora. Ytəleşte tikşerev —вeđđa вulqan jeteşhedlek həm eđeklektərđen minimum undan tuqьđ eleşen teđətev tigən hyđ.

Bьna şunьŋ esen də XVII sjьz ytəleşte tikşerev jetəkselekten arganik eleşe вulqanlьqьn həm unь ikense dərəzələge rabotnik-tar qьna tygel, вəlki jetəkselar yđđəre вojomqa aşьrьrqa lejeş le вulqanlьqtarьn ajьrьvsa kyr-hətte. Yđ diriktiftarьnьŋ dərəŧ ytkəreleven, jəki ularđьn вodo-

lovьn həm eđeleven jetəksenen yđenən вaşqa вerəv də tejeşen sə вildələ almaj. Partejə tik „đe-jem" ustanolkalar qьna вirevđe yđ вurьstarь tip hanap, ularđьn ytəleven tikşerevđe qajqьrtmaqan xəsrət—jetəkselərgə udar вirđe. Partejə ytəleşte tikşerev eşen ikense dərəzələ e rabot-niktarqa, ytəleşte tikşerevse nin-dejđer maxsus sikritarđarqa, hər kemđen ikendə вulqan „ytəleş-te kyđətev вylektərenə" tapşь-rьv məmkin tip ujlavsьlarđь qə-jeplane.

Beđđeŋ xuzalьq kəвeвeđ yъev, sotsejalistik teđeleş kinəjev me-nən вergə kontrol вurьstarь la ytələr həm qatmarlaşalar. Par-tejə kontrole komisejəhь, yđen-đə partejə sjьzь tarafьnan haj-lanqan aqzalar un tapqьr kyp вulha la, tik вer yđe genə вətə kontrol məs'ələləren həm objekt-tarьn əlвittə вaşqarьp sьqa al-maj. Şuqa kyrə kəndəlek kon-rol eşenə profsojuzdarđь, kom-somoldь, matвuqattь, jeđđərsə men həm miljondarsa eşselərđe xeđmətselərđe, kolxozsьlarđь hьm xeđmətsəndərđe вьlqtьrьv məs'ələhe вigerək tə nьqьşlь rəveştə tora.

Ytəleşte tikşerev esen **kerəş** kərək. Qajhь вerəvđar ytəleşte tikşerev eşen qaqьđ jađьv həm: min tikşerđem, „signal вirđem" minen eşem eşlənde, tip əjtev-đər menən sikləjđər (вjurokra-tizm вында la yđenə urьn tanə). Ə ytəleşte tikşerev esen kerəş —qaqьđ jađьp jeвərev kevek in jenel eş menən genə siklən-majensə, вətə qьjьnlьqtarđь вe-tərev, eştə heđəmtələrgə ireşer-gə tьrьşьv tigən hyđ.

Beđđen вik đur sotsejalistik xuzalьqьвьđ вar. Bьnь kyrhə-tev esen 1930 jьlda dəvlət вyđ-zite вujьnsa 47 miljart hьmđan artьq sьqьm jahalqanlьqьn əj-tev jetə. Beđđeŋ dəvlət həm ko-opiratif savđaвьđđьn vaqlap ha-tьvđaqь tovar oвoroty jьlьna 60 miljart hum təşkil itə. Tik вer mamьq tkandarьn qьna вeđ jь-lьna 3 miljart mitr samahь tara-taвьđ. Bьl miljart hьmđar, miljart mitr matirejaldar, miljon hьm miljart вot nəmələr eşse hьm kolxozsьlarđьŋ xeđməte menən tьvđьrьlqandar. Proletarejat dəv-ləte вajьqlь eşse hьm kolxoz-sьlarqa xəlle tormoşto tə'min itev sotsejalistik teđeleşte uqьşlь da-vam itev esen вylep tarata.

Ləkin вьl qimməttərđe eşləp sьqarьv, haqlav, taşьv əştaren, avđa eştaren вaşqarьvsь beđ-đeŋ ucrizdinejələreвeđgə ylə вarьvsь sьjьslardьŋ qaldьqtarь вurđar, zuliktar, spikylənttər-eş-ləməjensə, tik sittər xeđməten ikspiotirlap təmle genə aşarqa ejrəngən keşelər hьrlьqalar. Bьl ərəm tamaqtar tuq jerđər-gə mendərsə həm 10 mendərsə вulьp hьrьqalar həm xalьq mil ken-sotsejalistik milekte urlajđar.

Beđđeŋ kontrol Vđək komi-titьn konkrit qarardarьnьŋ ytə-leven tikşerevgə həm вerense nəvвəttə sotsejalistik milekte вurđardan həm parazittardan, jalqavđarđan həm maşşinniktar-đan haqlav turahьndaqь qarar-đardьn ytəleşen tikşerevgə jy-nəlderelergə teşeşle. Beđ keşe-lər aŋьndaqь kapitalizm qaldьq tarьna qarşь kerəşev turahьnda həjləgən vaqьtta, qajhь вerəv-đər вьl вurьstьŋ tik propagan-da juь menən genə xəl itele-ve memkin tip ujlajđar. Ular: вьl eş menən kyltprop şəqel-lənhen əjđə,-tip fekerləjđər. Kyltprop əlвittə вik đur həm məhim eş ləkin tik вer kylt-prop rabotniktarь kəвe menən genə miljondarđь qajtanan tər-nejələv məmkin tygel. Bьnь вə-tə dəvlətten, profsojuzdarđьn həm komsomoldьn kəвe menən eşlərgə məmkin.

Beđ partejənь tađartьv eşen ytkərđek həm ytkərəвeđ. Bьl tađartьv turahьndaqь qararđa partejənan sьqarьlьrqa tejeşle qəвəxət keşelər katigorejəhь tu-rahьnda juqqa qьna jađьlьp qujьlmaqan. Unda aldav juь menən вeđđen partejəqa inə alьvьslar kyđ unьnđa totolalar.Ə partejə вilittəre вulmaqan taqь la kyвerək handaqь zuliktar turahьnda nəmə əjtergə.

Ujəvlьq şul tural'a telmərđər həjləv menən kəvđələnməj. Bur đarqa həm zuliktarqa qarşь kən dəlek ajavhьđ kerəş alьp вarьrqa kərək Tađartьvđь tamam-laqan urьndarđa вətə zuliktar-đь sьqarьp вətkandərđer, tip ujlarqa jaramaj. Juq, zuliktar tađartьlqandan hun da partejəla qaldьlar. Bьnь, əjtejek, Kejef elkə вəşqarmahьnьŋ xuzalьq вereqenең eşe вulha la kyrhəl-te. Kejeltə tađartьv jaqşь ytkə-relde, partejənan вik kyp qə вəxət keşelərđe sьqarđьlar. Şu-laj вulha la, вьl tađartьvđan hun Kejef xuzalьq вereqenen eşe asьp вirelde. Unda yđđəren spikylənttər menən solqap al-qan kommunistar ullьrqandar: Ular вergələşep eşselərđe tala-qandar. Spikylənt, kulak qaldьq tarь jəşəvsən, вeđ ularđь adaq-qьna tiklem вeterəp jetməgən-вeđ əle. Ular вeđđen apparatqa inep, qajhь вer vaqьtta partejə вilite menən qaplanьp, partejə aqzahь вulqan вer qailь keşe-nen artьna jəşerenep yđđərenen eş planьn eşləp sьqarđьq. Beđ, ike tep məs'ələlər gruppahь вildələnek. Berense gruppa-XVII sjьz qararđarьnan kilep sьqa torqan məs'ələlər (trans-port, tovar oвoroty, kin qullanьv nəmələre, qara həm tebje mi-talturgejə, malsьlьq, plan həm finans dissiplinahь esən, pro-dukseje sьjfatь esən kerəş, or-ganizatsejon qajtanan qorov, ka-drđar).Ejjyndə вeđ вьqa taqь la xalq xuzalьqьnьŋ xəl itkes tar-maqtarьndaqь eş xaqь həm xeđmətte normalaştьrьv, ucut məs'ələləren, şulaj uq teđev matirejaldarьn jeteşterev məs'a-lələren inderđek.

Ikense gruppa—jađqь eşkə həm jəlge ösorqa əđerlek eş-tərenə вəjləngən məsə'lələr (sə-sev, urozaj jьlvqa həm əđer-ləvđərgə əđeriek, вalьq totov, hal aqьđьv, teđev sizonь, sta-lovajđarđь həm adьq pridprejə-tejələren jəlgə əđerləv,tiđ вodola torqan produktalarđь taşьv həm haq'av, kommunal xuzalьq həm havlьq,haqlav saralarь h.в.).

Beđđen gruppalar həm vəkil-dər tarafьnan вьl ajđar esendə tikşerelgən jeđđərsə eştərđe ha-nap sьqьrqa əlвittə memkinlek juq, ləkin mibal esən ulardьn qajhь вerehen tyвəndə kilterəm

Beđ produksejənьŋ **sьjfatь** menən kyp şəqelləndek. Məsə-lən, undaqь mital quşьmtalarь turahьndaqь məs'ələne kytərđek, Bьl quşьmtalar-tirmənđərđen na-sar eşləvenen, tirmən taştarьnьn yвən sьjfatlь вulьvьnьŋ həm ində magnittar menən tađartьv вulmavьnьŋ heđəmtəhe. Məs'-lə Vđək komitit tarafьnan qaral-ьь. Ləkin вьl, Vđək komitit tara-ьnan qarar sьqarьlqas beđ-ə ьslərlek eş qalmanь tьjan hyđ-mə? Juq, unьŋ kirehensə, xəđer eđđen вurьstьвьđ Vđək komitit jararьnьŋ tulь вojomqa aşьrь-ьvьna ireşevđən, tirməndərđen ьşen hər vaqьt kyđətev aвtьnda totovđan tora. Həm вьl tik par-tejə kontrole komisejəhьnьn, profsojuzdarđьn, komsomoldьn həm matвuqattьn qьna eşe вu-lьp qalmaj.

Bđ вьjala promьjşlennose produksejəhьnьŋ sьjfatь nasar **вulьv turahьndaqь** məs'ələne qujьq. Sojuzstekloforior-snaвьjt kin qullanьv nəmələrenen aik nasar standartьn eşləp sьqar qan, unьŋ вujьnsa asьqtan asьq ьraktь (məŧələn, vatьq sitle sьn-ajaq tərilkələre, nasar stakandar h. в.) hatьrqa rəxsət itelgən. Bьnьŋ esen вđ вьl ucrizdinеja-ьnь jetəkseləre Kuznitsottь həm Dobrovolskidь sutqa вirđek. Məs ə'lə Vđək komititqa qujьlqas вətə вьjala promьjşlennosьnьŋ eşe turahьnda kin qarar sьqarьlь-qь.

Bđ şulaj uq Məskəv aşxana-larьn nasar sьjfatь todlo it me-nən tə'min itev, Ivanof qalahьn-daqь mitnrzвvьj kombinat tara-ьnan sьqarьla torqan tuqьmalar-hedlektar turahьndaqь məs'ələ-lər menən şəqəllande.

Beđđen vəkildareвeđ eşləp ytkərgən əs aj. ularđьn kraj me-nən tanьşьv həm əgər şulaj əjtergə memkin вutha ularđьn „ajaqqa вaŧьv" ajđarь вukđalar Ləkin şulaj da vəkildər đur eş ətqarđьlar. Beđ plinumđa Şalu-ns, Frinkel həm Akulinuşkin ipteştərđen doklattarьn həm вə-tə qalqan vəkildərđen sьqьşla-rьn tanlanьq. Ular đejem fekerləv jertevđər genə вulmajьnsa, вəl-ki konkrit eştar, Vđək komiti qararđarьn вođovđarđь asьp вi-revđər həm terle apparattarđa-qь əşəkelektər turahьndaqь hyđđər вuldьlar. Vəkildər his şikheđ dereŧ jul menən вara-lar həm вerense itap esən ular-đьn eşen qənəqətlənerlek tip taвьrqa kərək.

Parteja kontrole komisejəhь-nьn yđək gruppalarьnьŋ həm urьndarđaqь vəkildərenen eşen-də nindəj jeteşhedlektərđe kyr-hətergə memkin?

Ber đejem jeteşhedlek—ular-đьn вer nej tiklem aqьndaqь estər tulqьnь aвtьnda qalьvđarь

Kendəlek vaq məs'ələ ər jьş qьna qajhь вer vəkildərqə həm jruppalarqa tep jeteşhedlektər-đe vaqьtьnda asьp вirevgə qa-məsav itələr.

Beđđen vəkildəreвeđ əle ra-onoqa вarьp jetməgəndər, rajon-đarđa yđđərenең hərməvestəren nьq tartmaqandar. Rajonqa qьna tygel, вəlki xuzalьq organ-darьnda la vəkildər kyp vaqi-qalarđa **urta zvinoqa. turanan tura вaşqarьvьlarqa вarьp jetmagəndar ale.**

Beđđeŋ raвotniktarьвьđđьn kyвehe. şul jemlənan vəkildər đə parteja həm sovit organda-rьndaqь jetəkselek eştərenə kilqəndə, ular idara iterqə ky-nekkəndər. Bьl вeđđen plys. ləkin tap вьna şunьŋ esen đe-ularđьn kontrol eştərendə qajhь вer vaqьtta turanan-tura dministratif qatьşьvsьlьq jahav ŋədəttərc kyrenep qalalar. Kon-rol'—idara funksejəhь. Ləkin вьl—parteja kontrole komisejə-hь vəkildərenең eş вsuldarь rajkomdarđьn həm krajвaşqar-malarьnьn eş вsuldarь kevek yk əđьrqa tejeşle, tigən hyđ tygel. Yđ eştərenең dərəŧ stilen eşləp sьqarьv esən vəkildərgə əle kyp nəmə eşlərgə tura ьlləsək.

Plinumđa vəkildərđeŋ rajkom həm əlkə komititarь menən yđ ara mənəsəвaitəre turahьnđa kyp həjlanelər. Ip. Stalinđьn sьzđa əjtkan hyđđəren ĭвegeđ-gə teşerəjem:

— „Beđđə xəđer yđeneŋ tep iqtiвarьn partejə həm unьŋ Vđək komitit qararđarьnьn yтə-leşen tikşerev eşenə tuplaj ala torqan ojoşmalar вik nьq kərək-leqe вar. Tik VKP(в) Vđək ko-mititь janьndaqь həm partejə-həm unьn Vđək komititь zada-nejəhь вujьnsa eşləv-e, həm urьndarđa—urьndarđaqь ojoş-malarqa вojondoroqhođ vəkilda-re вulqan, partejə kontrole ko-misejəhь qьna oşondaj ojoşma вula ala. Bildəle, вəndaj javap-lь ojoşmanьn đur aftoritiь вulьr-qa teje,. Ə ul jeterlek aftaritiь вulьhn əвen həm ul qajeвe вulqan telahə nindəj javaplь eşsene, şunьn esendə Vđək ko-mitit aqzalarьn da javapqa tarta alhьn esən, вьl komisejə aqzalarьn partejənьŋ juqarь organь—partejə sjьzь qьna haj-laj həm almaştьra alьvь kərək. Şik juq, вəndaj ojoşma partejə-nьŋ yđək organdarь qararđarь-nьn ytəleşe eвtənən kontrolde ta'min itergə həm partejə dis-siplinahьn nьqьtьrqa tulьhьnsa qaallejətle вulasaq". Bьl XVII sjьz tarafьnan vəkildərgə вirel-gən mandat həm unь ,вerəv đə вođa almaj.

Krajkom menən vəkil arahьnđa spordarđьn вulьvь memkin həm вulьrqa tejeştar. Ləkin krajkom həm vəkil yđđərenең maqsattarь вer вulqanlьqьn, jaqni partejə sjьzь həm Vđək komititь qararđarьn ytkərev esən kerəş, partejə qararđarьn ytavđe eđevselərgə qarşь kerəş вulqanlьqьn itə totorqa tejeş-tər. Vəkilđeп вьl jynəleştəge insejativalь jaqşь eşe—əlkəgə jetəkselek itevđə krajkomqa in jaqşь jardam вulьp teşə.

Beđgə vəkildeп həm krajkom-đьn sьjnfi doşmanqa qarşь sot sejalistik həzymđen kesen jo-moşarta torqan вətə jeteşhedlek-lər həm qəвəxətlektər menən kerəşevđare kərək.

Vəkil vđək komitit qararđarьnьŋ ytəleşen tikşerevđən kilep

II

Partejə kontrol komisejəhь nьŋ eş praktikahьnan

XVII sjьzdan hun partejə kon-trole komisejəhь nisek eşlənel Bed jynəleşte inspiktirlavqa ty-gel, вəlki ьвьn kontrolqa tавan aldьq həm inde kyp kenə jetdi hedəmtələreвeđ вar, ular RKI Vđək kontrol komisejəhьnьn dereŧ qaltanan qorolovьn raŧ-lajđar.

Betəhenən elek вeđđen aldь-вьđđa partejə kontrole komise-jəhь aqzalarьn məs'ələlərgə opiratif jaqьnlaşa вelevgə ky-nekterev вurьsь torđo. Beđ hər вer eş вujьnsa qaqьđ jađьv praktikahьn qьrqa kire qaqtьq. Partejə qararđarь esen вol'şevik-tarsa kerəşergə tcləgən hər kem tik doklat, qaqьđ jađьv, rizəlyt-sejə jađьv həm xatta ul rizəlyt-sejəne qaвul itevđe genə tygel вəlki partejə qararđarьnьŋ eştə вojomqa aşьrьlvđarьna jardam itevđe yđenең eş heđəmtəhe itep itəplərgə teşeşle.

Bьnьŋ esən tərle juldar me-nən jaŋdalanьv memkin. Ber terle vaqiqələ tege jəki вьl je-təksegə tillion arqьrь əjtep, ky-relgən jeteşhedlektər turahьnda uqa vaqьtьnda вelderev jetə. Qatmarlьraq vaqiqələrđə gruppa jetəksehe jəki komisejə vəkile ky relgən jeteşhedlektər turahьnda Narkomqa jəki вaşqa jetəksegə jađma rəveştə вelderə. Vđək komitit qararđarьn вođov, jəki partejə həm xuzalьq ojoşmalarь-nьn eşendəge вođovđar tura-hьndaqь in məhim faktlar par-tejə kontrole komisejəhьnьn вju-rohьna qujьlalar həm turanan—tura VKP(в) Vđək komititьna inderələr.

Tikşerevđe вeđ Vđək komi-titьn həm ip. Stalinđьn yđeneŋ quşьvь вujьnsa, komisejə həm вjuranьn, gruppalarđьn həm va-kildərđeп yđ insejativahь me-nən, gəzittərđə iqlan itelə tor-qan xəвərđər, kərək jəməqət ojoşmalarьnьn вulьhn, şulaj uq ajьrьm eşse, kolxozsь həm xeđ-mətsəndərđen đə təqdimdərə həm qarizalarь вujьnsa ytkərə-вeđ.

Ytəleşte tikşerevđe dereŧ jul-qə qujьv menən вeđ keşelərđe tərвejələrgə ьntьlanьđ. Ojəjep-tərе esen keşelərgə jaza вirergə kilə, ləkin вeđđen esen məhimerəne jaza вirev tygel, вəlki ulardьn şul qəjepiгren вulđьrmav, aldan alьv. Janьlьş-lьq jahalqas keşene jazalavqa qaraqanda ul janьlьşlьqtarь tu-rahьnda keşene yđ vaqьtьnda aldan tikşerev kyp tapqьr qim-məlerək.

Partejə kontrole komisejəhь-nьn eşe planda kyrhətelgən məs'ələlər menən genə siklənə almaj. Tormoş jaqşь uq đur tədətmələr inderə. Partejə kontrole komisejəhь вətə qьrqьv məs'ələlərgə javap вirergə te-jeşle. Ləkin вьl kən hajьn kilep sьqьp torqan mendərsə eştərđen hər qajnьhьna kereşev tigən hyđ tygel. Kontrolerđьn вurьsь вətə sьnjьrđь tartьp sьqarьv memkinlegen вirə tor-qan tep zvinalarqa jəвeşevđən tora Aqьndaqь eş tulqьnь aвtьnda qalmaвqa tejeşlektəre turahьnda вeđ qruppa raвotnik-tarьn həm vəkildərđe hər va-qьt itkərtep tordoq həm вьl plinumđa la itkərtəвeđ. Ləkir şul uq vaqьtta вeđ yđ planda tьвьđđьn qoldarь tyqelвeđ həm uqa tormoş diktavajt itkən yđ-gətmələrđe inderergə tejeşвeđ.

Təvge eşlaj вaşalaqan vaqьt-ta qajhь вer gruppalar ytəleşte вsьnlap tikşerev stilenə eja ty-geldər ine əle, ləkin xəđer вeđ gruppa raвotniktarьnьn kypse-legenең opiratif kontrolgə eja вula вaş aqanlьqtarьn ratlaj alaвьđ. Beđgə jeteşməgən nəmə ajьrьm konkrit vaqiqələrgə ni-eđlanep, məs'ələne taqь la tərənerək quja, kərəkle вulqan eŧьəmə tikşereвđərđe jalnaj вelevđan həm şunьn nigedendgenə Vđək komititqa qujьv esen tejeşle heđəmtələrđe sьqarьv-đan tora.

Vđək komitit eşenen prakti kahь həm вətəhenən elek ip Stalin вik məhim məs'ələlərđeı tav qaravqa artьq əhəmejəthedlege artьnda unьŋ đur politik mahejə ten asьp вirevđən tora.

Mart əjьnda вeđ komisejanьn maqtarьndaqь eş xaqь həm xeđmətte normalaştьrьv, ucut məs'ələləren, şulaj uq teđev matirejaldarьn jeteşterev məs'a-lələren inderđek.

Ikense gruppa—jađqь eşkə həm jəlge ösorqa əđerlek eş-tərenə вəjləngən məsə'lələr (sə-sev, urozaj jьlvqa həm əđer-ləvđərgə əđeriek, вalьq totov, hal aqьđьv, teđev sizonь, sta-lovajđarđь həm adьq pridprejə-tejələren jəlgə əđerləv,tiđ вođola torqan produktalarđь taşьv həm haq'av, kommunal xuzalьq həm havlьq,haqlav saralarь h.в.).

Beđđen gruppalar həm vəkil-dər tarafьnan вьl ajđar esendə tikşerelgən jeđđərsə eştərđe ha-nap sьqьrqa əlвittə memkinlek juq, ləkin mibal esən ulardьn qajhь вerehen tyвəndə kilterəm

Beđ produksejənьŋ **sьjfatь** menən kyp şəqelləndek. Məŧə-lən, undaqь mital quşьmtalarь turahьndaqь məs'ələne kytərđek, Bьl quşьmtalar-tirmənđərđen na-sar eşləvenen, tirman taştarьnьn yвən sьjfatlь вulьvьnьŋ həm ində magnittar menən tađartьv вulmavьnьŋ heđəmtəhe. Məs'-lə Vđək komitit tarafьnan qaral-ьь. Ləkin вьl, Vđək komitit tara-ьnan qarar sьqarьlqas beđ-ə ьslərlek eş qalmanь tьjan hyđ-mə? Juq, unьŋ kirehensə, xəđer eđđen вurьstьвьđ Vđək komitit jararьnьŋ tulь вojomqa aşьrь-ьvьna ireşevđən, tirməndərđen ьşen hər vaqьt kyđətev aвtьnda totovđan tora. Həm вьl tik par-tejə kontrole komisejəhьnьn, profsojuzdarđьn, komsomoldьn həm matвuqattьn qьna eşe вu-lьp qalmaj.

Bđ вьjala promьjşlennose produksejəhьnьŋ sьjfatь nasar **вulьv turahьndaqь** məs'ələne qujьq. Sojuzstekloforior-snaвьjt kin qullanьv nəmələrenen aik nasar standartьn eşləp sьqar qan, unьŋ вujьnsa asьqtan asьq ьraktь (məŧələn, vatьq sitle sьn-ajaq tərilkələre, nasar stakandar h. в.) hatьrqa rəxsət itelgən. Bьnьŋ esen вđ вьl ucrizdinеja-ьnь jetəkseləre Kuznitsottь həm Dobrovolskidь sutqa вirđek. Məs ə'lə Vđək komititqa qujьlqas вətə вьjala promьjşlennosьnьŋ eşe turahьnda kin qarar sьqarьlь-qь.

Bđ şulaj uq Məskəv aşxana-larьn nasar sьjfatь todlo it me-nən tə'min itev, Ivanof qalahьn-daqь mitnrzвvьj kombinat tara-ьnan sьqarьla torqan tuqьmalar-

sьqa torqan praktik məs'ələlər-đe konkrit qujьrqa həm ularđьn ytəlevenə ireşergə tьrьşьrqa tejeşle. Əqər ul krajkomqa zu-liktarđь həm вurđardь fiş itev-đə, zakonsьlьqtь вođovđarđь asьp вirevđə həm вaşqa eştərđə jardam ithə, ul vaqьtta eşlekle krajkomđьn вьl zitdi eşte na-rьqlamaj qalьvь memkin tygel.

Əgər inđe vəkil menən krajkom arahьnđa ajьrьm praktik məs'ələlər вujьnsa qarşьlьqlar вulha вьnđa, his вer nasar nəmə juq. Bьl qarşьlьqtarđь parteja Vđək komititьna inderevđən qurqmaqa kərək. Bьnьn me-nən Vđək komitit esən jeteş-hedlektərđe tədətev jeŋeləjtelə. Əs aj esendəge eş təzribəhe вындај qarşьlьqtarđьn artьq kyp вulmaqanlьqьn, ularđьn tik eş turahьndaqь qarşьlьqtar qьna вulqanlьqьn kyrhətle. Vđək ko-mitit ularqa вik tid reJəgirovajt itte həm вьl xəl parteJənьn jer-je ojoşmalarьnьn eşen jaqşьr-tьvqa jardam itte.

Bьnda vəkildərđen qararđar-ьn matвuqatta iqlan itev tar-tiee turahьnda horanьlar.

Əlвittə əgər krajkom vəkilđen qararь menən riza вulmajьnsa, unьn eвtənən Vđək komititqa protis вirhə, вьl qararđьn jerle matвuqatta iqlan iteleve Vđək komitit javaвьn alqansa qotolop torovь memkin, əgər krajkom protis вirmahə. qararđь iqlan itev totolmaвqa teJeşle. Vəkil yđenen qararđarь turahьnda krajkomqa aldan uq вelđererga tejeşle. Vəkilđeп qararđarьn krajkomđьn qəzittərđən genə вelevenə jul quJьrqa jaramaj.

Sovit kontrole komisejəhь me-nən ike arala parallilimđь вetə-rev, şulaj uq ular arahьnđa eş-məkər вəjlaneş həm yđ ara jardamđь julqa qujьv menən kontrol eşenең đur unьş вire-venə ireşerqə memkin.

Parteja təđələşə məs'ələlərə-nə jeterlek diqqat вirmevđere вeđđen vəkildəreвeđđeп eşen-đə вik đur minus вulьp tora. Sovit kontrole komisejəhьnan вeđ şunьn menən ajьrьlaвьđ, xuza-lьq həm dəvlat məs'ələləre вu-*lьnsa вqarьlqan həm sovit* kontrole komisejəhь tarafьnan da tikşerelə torqan qararđarđь tikşerevđən вaşqa, вeđ вytan his вer kem tikşermaj torqan qararđarđь la tikşeraвeđ. Vđək komititьn parteJəqa qaвul itev, parieJənan sьqarьv, parteJə ojoş malarьn qajtanan qorov tura-hьndaqь qararđarьn tikşerev, teləktəştər menən eşləvđe tikşe-rev, kyltprop eşe-вьlar вətəhe lə вeđđeп vəkildəreneđđeп jen-teklap kyđətev məs'ələləre вu-lьrqa teJeşle.

Bьnda la вeđ вətəhenən elek urьndarđaqь partkolliqeJolarqa jardam itergə teJeşleвeđ. Plinumđa sьqьp heJlaqan ajьrьm vəkildərđen hyđđərendə yđđə-renең kontrol eştəren jeneləjtev esen partkolligeJə aqzalarьna qəđəttləge kontrol' eştəren jekmətergə telav hiđelđe. Min partkolligeJə rabotniktarь вeren-se nəvвəttə **partejə saftarьnьn tađalьqь, partejə ojoşmalarьnьn hav toroşo esen kerəşergə** teJeştər tip ujlajьm. Ular partejə itikahьnьn haqsьlarь вu lьrqa teJeştər.

Stalin rat krajьnda həm Odis-sa əlkəhendə sotsejalistik milek-te urlavđarđьn вьp вirelevе вьl ojoşmalarđa astraxanşina qaldьqtarьn joiqop taşlav julьn-đa alda əle đur eştər torqanlьq-qьn kyrhətə.

Beđđə şundaj tərtiptəge signal-dar đa вar. Qajhь вer ojoşma-larđa, məвtələn, Pinza h. в. ojoşmalarđa, вigerək tə hunqь julđarđa xuzalьq əlнaşevđəre вulqan jerđarđə tьnьslanьvsьlьq, tormoş artьqlьqtarь, вajram đarđьn, qarşьlavđarđьn həm ođatьvđarđьn, вerər səвəp me-nən đə həm səвəpheđ đə вankittar ytkərevđeп kyplege kyrenə вaşlanь. Unda qajhь вer vaqьtta yđ ara tənqit pocot a вul-maj, şul niqeđđə tarqalьv, xat-ta jaqşь kommunistarđьn da oвəjvatilşina hiđlьqьna вatьvь, partejə ojoşmalarь jetəkselərenең ujavlьqь həm вojьvojlьqь jomoşartьv kilep sьqa.

PartkolligeJolar вьl nasar ky-renеşterqə qarşь kampanejə ra-veşendə genə ty el, вəlki kən-đan kenqə sistimlь rəveştə kerəş alьp вarьrqa teJeştər.Eşte dereŧ julqa qujqan vaqьtta вl jeteş-hedlektərđe partejənan kyp ke-şelərđe sьqarьv menən genə tygel, вəlki partejənьn yđ va-qьtьnda həm zitdi itkərteve me nən đə tədətep вula.

III

Profsojuzdarđьn, komsomol həm matвuqattьn KONTROL EŞTƏRE TURAHЬNDA

Profsojuzdar. Profsojuzdarđьn eşkə kin sovit jəməqətselegen komsomildьn, unьŋ „jeŋel kava erejəhьnьn" həm matвuqattьn kontrol eştəre—вətə kontrol eşe nen вylenmaŧ вer eleşe. Bьl

(Davamь 3 nse вittə)

VKP(в) UĐƏK KOMITITЬ ERGƏHENDƏGE PARTEJƏ KONTROLE KOMISEJƏHЬ

PRIDSIDƏTELE IP. L. M. KAGANOVICTЬN KOMISEJƏ PLINUMЬNDA 1934 JЬL, 28 EJJYNDƏ HƏJLƏGƏN TELMƏRENEN DAVAMЬ

ikşerev memkin tygel.

Kontrol eşen--nindəjđer mestəqil ber funkseja tip qarav xata. Kontrol—idara funksejəhь. **Jaqsь idara itev-jaqsь kontrolde kyđ unьnda tota**, jaqsь kontrol'-jaqsь idara itevgə alьp bara. Kyp raвotniktar əle ə tiklem вьna şunь anlamaj kildelər. Bunь вeđđen profsojuzdarьвьđđan da kyptəre anlamanьlar.

„Stalin" isemendəge aftozavod zaikomь pridsidətele **Ip. Ojtsel**zaikom kontrol'đen organizatsejon formahьn edləgənqə tiklem ul qulda bar tiklem RKI gə jardam gruppahь aktiftarьn da ju**qəllьp вetkənlegen** əjtep ytte.

Ləkin, nindəjđer janь organizatsejon formьlar edlav—XVII sjьz qaraгđarьn anlamav tigən hyđ.

Partejə sjьzьnan hun profraвotniktar, profsojuzdarqa kontrolek funksejəhь birelevđe, yđ tərtelgən formala вulha la RKI gə jardam gruppahьn haqlap qaldьrьvđь вelđerə. profsojuzdarđan ajьrьm torqan nindajđer вaşqa berəj kontrol or ьnьn haq lap qaldьrьvđь вelđerə tip ibəp lanelər. Ə eş—kontrolek itev funksejəhьn **profsojuzdarđьn** вetə eştare menən argonik rəveştə quşьv turahьnda вara.

Zaikom jəki miskomđьn eş jekmətkehen alьp qarajьq. Zaikom qaqьđ jađьp ultьrьv menən tygel, ə eşselərđen ixtejaz həm horavđarь menən şəqellənergə tejeş. Politik linejə nəktəhenən qaraqanda вeđđen вetəвeđđen đə potxotьвьđ ber. Ə praktik eşkə kilgəndə, вьnda inde zaikomđьn eş prejomь, eş mitodtarь, xozəjstvinniktarqa qaraqanda вaşqa. Dəvlət planь həm dəjem dəvlət memləqəttəre zaikomsь esen də, xozəjstvinnik esen də məzвyri həm berđə) yk qimmət. Lakin şul ber yk maqsatqa—proletarejat dəvləte həm esse massa manfəqəttəren tə'min itev maqsatьna-ular terlesə jaqьnlaşalar. Profraвotniktar xozəjstvinniktarđьn eş mitodtarьn qaвatlap qьna tororqa tejeş tygeldər. Eşselər menən ken ha ьn вəjlaneş totovsь вьl profraвotniktar eşselərđen zaloвa həm qarizalarьn konkrit ejranev həm tikşerev ni je đendə, eşten urьndarđa toroşon ejranev nigeđendə xozəjstvinniktьn xatalarьn tedətə alalar.

Həm profsojuzdstvo məs'ələhenə zaikomsь berense kidektə xeđmət xaqьnan sьqьp, вrak həm prostojđarqa tylav məs'ələlarenən sьrьp jaqьnlaşьrqa tejeş. ORSO lar, koopiratsejalar, stolovojlar, qala janь xuzalьqtarь, torlaq həm kommunal, sotsejal stroxovanejə həm xeđmət haqlav organđarьnьn kontrol eşe lə şul zaikomsьlarđьqь hьmaq.

Profsojuzdьn kes həm artьqlьqь eşselər menən jənle вəjlaneş totovđa həm ularđьn ixtejazđarьn, horavđarьn ejranevđə.

Lakin zaikom đa, ular menən kof h.в. qalalardaqь ик kyp jetəkselek itevse profsojuz komititarь la yđđarenen oşo kestaren вelməjđər həm lajđalanmajđar.

Beđđen profsojuzdarьвьđ вetə partejə menən hom вetə il menən вerlektə ybtelər. Hom hun qь jьldarđa đur qьna unьştarqa elgeştelər. Profsajuzdarđьn jetəkse kadrđarь partejanan həm eşten вaşqa tarmaqtarьnan kilgən kyp kenə hanđa nьqlь həm təzrвəle raвotniktar menən tulьrьldьlar. Beđđen profraвotniktarьвьđ **tridjonistik** profsojuzsьzlarqa qaraqanđa, вerense həm ikense вişjьlьqtarđa jenev esen, Heвeđđe sotsejalistik qajtanan qorov esen đejem kerəştə đur xeđməttər kyrhatevđəre menən ajьrьlalar. Profsojuzdarđьn konkrit jeteşheđlektəren tənqitlav menən вergə, ularđьn eştərendəqe unьştarьn đa inkar itergə jaramaj.

Lakin eş profsojuz eşenen konkrit jeteşheđlektəre turahьnda вara ikən, profraвotniktar đa yđđarenen jeteşheđlektəren đejem kyləmdə mədəkərə artьna qьna jəserep qalьrqa tejeş tygeldər. Profsojuz ojoşmalarь ular đьn eştaren tənqit itkən saqta ular juqqa qьna qьjьnhьnnalar. Vidimьstva samalynejahьn taşlarqa kərək, sənki eş eşse sьjnьf mənləqəttəre turahьnda, вeđđen risurstarьвьđđan jaqsьraq lajđalanьv turahьnda вara.

Profraвotniktar partejanьn 17 sjьzь ular qulьna tottorqan qoralqa-partejə həm xəkymətten xeđmətsəndər tormoşon jaqsьrtьvqa, sotsejalistik teđeləşte unьştь đavam itterevgə jynəltelgən diriktiftarьnьn ytələşen mas sovoj kontrol eşenə вetə qьrqьvlьq menən, вetə ytkenlek həm nьqьşmalьlьq menən toto norqa tejeştər. **(Alqьştar).**

Kərək partejə kontrol' komisejəhьnьn, şulaj uq massovoj ojoşmalarđьn-profsojuzđar, komsomol həm matвuqattьn—вetə kontrol' eştarenen tep jəkmətkehe massanь xeđmətlənderev məs'ələlərə вulьrqa tejeş. Ul—tə'minat, savđa, kiq qullanьv nəmələre jeteşterev həm ularđьn sьjfatьn jaqsьrtьv məs'ələtare. Ul—torlaq, kommunal həm kyltura jaqьnan xeđmətlənderev xeđmət xaqь, xeđmətte normalav həm ojoştorov, sotsejal stro*xovanejə həm xeđmət haqlav* məs'ələlərə. Ul—eşselər, xeđmətkərđər, kolxozsьlar həm вetə xeđmətsəndərđen urьnlь *zalova* həm qarizalarьn qarav həm qənəqətlənderev.

Iqtiraf itergə kərək, вьl əlkalə вeđđə вođop kyrhətevđər ик kyp əle. Kontrol esən вьnda xeđmət majđanь ajьrьmsa đur

Mitьlqa вeđđen magazindarьвьđđьn eştaren genə alajьq, hər qajđa tip əjterlek вeđ nəmə hatьp alьvsьlarqa kəm ylsəp вlrev vaqiqalarьn kyrəвeđ. Dəvlət вaha inspiksejəhь hunqь vaqittđa Məskəv, Leningrat, Xar qьttarđa Məskəv, Leningrat, Xar

Lakin zaikom đa, ular menən kof h.в. qalalardaqь ик kyp magazindarđa alьlap ylsəv vaqiqalarьn laşlanь. Tovarđarđь вьnđa jeneləгək gerđər menən ylsəqəndər. Bьl gerđər 15-20 gram samahьnda igəp jeneləjtelgən вulqandar. Jəki manlaktura ylsəgən saqta aqas mitrđь 919 milimitrqa qьna qəldьrьp qьrьqqan вulqandar. Eşse kyldəkkə tip matirejal ala, uqa şundaj zulikьlq julь menən qьtьqartьlqan mitr menən ylsəp вirelər. Eşse teqevsegə вarha tavarь kyldəkkə jetməj. Ə, hatqan keşe zulikьtarsa ylsəp вirev julь menən mendarsə mitr tavarđan yđenə 10 mitr nəmə arttьrьp alьp qala.

Jort xuzahь вer qatьn вeđqə jađqan xatьnda Məskəvđəge ikmək magazindarьnda hatьv itevselərđən вerehe „вarmaq menən ylsəj", jəqni ikmək halqan jaq tarilkəgə вarmaq menən huqa la ikmək teşeşlegə qaraqanda jenel вulha la tərilkə вaтьp kitə tip jađa. Ə profsojuzdar вьna şulaj itep kəm ylsəp вirevđərgə qarşь kerəş alьp вaralarmь hun? Kerəş jetərlek tygel.

Kyp kenə magazindarđa, вigerək ORS magazindarьnda tovar xəqьn вildələngəndən arttьrьp hatьv vaqiqalarь вar. Kyp kenə vaqiqalarđa oshođ hatьlьrqa tejeşle вulqan nasar sьjfatlь tovarđarđь la вerense sort tovarđar xaqь mənən hatalar. Ə artьq aqsanь yđđarenə alьp qalalar.

Bьl məs'ələ oşo kəndərđə genə partejə Vđək komititьnda tikşerelep ytelđe. Həm xəđer вьqa qarşь praktik kerəş sara larь eşlənev eвtendə. Lakin Vđək komititьn вьl qararь nisek вojomqa aşьrtьlьvьn tikşerergə kərək.

Turanan tura eşse potriвitel dər mənəqəttərenə вuqa torqan вьna вьl tərtiphedlektər menən profsojuzdar kerəşergə tejeştər. Zaikomdarđьn kontrol' eştaren tə'minat məs'ələlərendə kənəşmələr saqьrьp şulərđa terlə doklattar tьnlav qьna qajtarьp qujьrqa jaramaj. Magazindarqa, sklattarqa, stolovojđarqa praktik kontrol eşen ojoştororqa. Bьl eşkə eşselərđen qatьndarьn đa ilьqtьrьrqa. Hər вer magazindь—kəm ylsəməjđərme, artьq aqsa alməjđarmь ikənlegen tikşerep sьqarqa kərək.

Beđđen savđa seltərđərendə urlav həm rastratalar kyp əle. *Ular ORS* larđa la, ZRK larđa la kyp. Zaikomdar iqtiвardarьn вьna şunđa jynəlderergə tejeştər. Zaikom pridsidətele unьn ORS hən ZRK hьnan aşa ylkan tovarđarđьn eşse potriвitelđərgə tulь həm tevəl вarьp jeteve esən yđendə turanan tura javaplьlьq hidergə tejeş.

Ikense məs'ələ—xeđmət xaqь məs'ələhen alaвьđ. Partejə vđək komititь xeđmət xaqь əđ tylənelə torqan eşse həm xeđmətkərđərđen xeđmət xaqtarьn kytərev turahьnda qarar qanьl itte. Ə вьna şul qarar tormoşta konkrit nisek ytkarelə hun? Əgər unьn ytələven tikşerməjhen ikən, jetəkselek itevse profsojuz komititarь la yđđarenen oşo kestaren вelməjđər həm lajđalanmajđar.

Beđđen profsojuzdarьвьđ вetə partejə menən hom вetə il menən вerlektə ybtelər. Hom hun qь jьldarđa đur qьna unьştarqa elgeştelər. Profsajuzdarđьn jetəkse kadrđarь partejanan həm eşten вaşqa tarmaqtarьnan kilgən kyp kenə hanđa nьqlь həm təzrвəle raвotniktar menən tulьrьldьlar. Beđđen profraвotniktarьвьđ **tridjonistik** profsojuzsьzlarqa qaraqanđa, вerense həm ikense вişjьlьqtarđa jenev esen, Heвeđđe sotsejalistik qajtanan qorov esen đejem kerəştə đur xeđməttər kyrhatevđəre menən ajьrьlalar. Profsojuzdarđьn konkrit jeteşheđlektəren tənqitlav menən вergə, ularđьn eştərendəqe unьştarьn đa inkar itergə jaramaj.

Lakin eş profsojuz eşenen konkrit jeteşheđlektəre turahьnda вara ikən, profraвotniktar đa yđđarenen jeteşheđlektəren đejem kyləmdə mədəkərə artьna qьna jəserep qalьrqa tejeş tygeldər. Profsojuz ojoşmalarь ular đьn eştaren tənqit itkən saqta ular juqqa qьna qьjьnhьnnalar. Vidimьstva samalynejahьn taşlarqa kərək, sənki eş eşse sьjnьf mənləqəttərə turahьnda, вeđđen ris

BƏGƏN 12 NSE BƏTƏ DONJA KOOPIRATSEJƏ KƏNƏ

6 ejjyldə 12-nse bətə donja koopiratsejə kənə ytkərelə.

VKP(b) Ölkə komititь jetəkselegendə Başqortostan koopiratsejə sistimь 12-nse bətə donja koopiratsejə kənənə dur elgəşevdər menən kilə. Bьl elgəşevdərdə tovar əjləneşe ytkeşenən asьq kyrergə memkin: Sistima buşənsa tovar əjləneşe ytkeşe 31 jılda 168,9 miljon hum bulha, 33 jılda ul 224 miljon humqa tiklem kytərelə. Şulaj uq terle əderlek eşe əjləneşe ytkeşe 30 jılda 7,1 miljon hum bulha, ul 33 jıl 20,8 miljon humqa tiklem kytərelə.

Başqortostanda savda seltərdəre 3 men 51 nəktəgə jette. Şulaj uq (Bəjmaq, Biforit, Dьvan həm Xəjbulla rajondarьnan başqa) rajondardа asьq savda formanь seltərdəre bulqan—40 rajmag, 29 kyltmag asьldь. Jəməqət tujьmь produksejəhь xədər 41 men humdan artьq hatьv təşkil itə. Təvlegenə 90 tonna ikmək beşerep sьqara torqan ike ikmək zavotь asьldь.

Partejə həm xəkymətten qararь nigedendə eşselər tə'minəten janьnan qorov əsen, Başqortostan potrьbkoopiratsejəhь sistimь eşse—qala ydəktərendə, qala janь xuzalьqьn ojoştorov eşen kin jəjep jebərep, 33 jılda 11 men 380 qa igen səste. Şulardan kartof—9495 tonna, Jəşelsələrdən —8943 tonna həm orloq kyltura-larьnan 4874 tonna valovoj produksejə ədərlənep, eşselər ydədre talap itkən tiklem jəşelsə adьqь menən (ədlekhed) tə'min iteldelər.

Şunьn ebtəvenə eşselər 33 jıl da qala janь xuzalьqьnan 1350 tonnanan artьq het həm 222 tonnanan artьq it aldьlar.

Oşolaj itep Başqortostan koopiratsejə sistimь 12-nse bətə donja koopiratsejə kənənə bəxəshed dur ybeş həm elgəşevle kyrhətkestər menən kilə. Lakin partejanьn 17 sjьzьnda ip. Stalin əjtkənsə--„Sovit savdahьnьn bətə bьl jəjeleşe bedden ikonomikanьddьn talabьn qəniqətlənderlek tip ujlav xata bulьr ine. Kirehensə, tovar əjlənəşenen xədərge toroşo, bedden talapь qəniqətlənderə almavь, xədər bьqa tiklem bulmaqan rəveşta asьqlandь. Şuqa kyrə sovit savdahьn taqь la kəsəjtev həm sovit savdahь kytəreleşe əlkəhendə janь xəl itkes elgəşevdərgə ireşev burьsь tora".

Bəgənge kən tovar alьvsь eşse həm kolxozsь savda ojoşmalarьnan ydərenə talap itelgən tovardardь,tovar assortiminttarьn kinəjtevde, unьn sьjfatьn jaqşьrtьvdь, əjlənəşkə janь tovar aqьştarьn jəlep itevde şulaj uq ydərən kyltural xedmətlendere-vde horajdar. Lakin bьlar bedde qəniqətlənerlek qujьlmaqandar əle.

Bedden janь asьlqan rajmagtardaqь eş barьşь, savda eştərebedden qajtanan qorolop jetməven asьq kyrhətələr. Mətələn: **Dyrtəjlə** rajonьnda savda esen jaqşь jort bulьvqa qaramaqtan, rajmag tьşqь kyreneşe menən silponan da nasar xəldə jəşəj. Şulaj uq unьn eske tedeleşelə bik jaqşьnan tygel. Idəndəre bьsьraq, bujalmaqan. Hatьv esen kilterelgən əder kyldəktər, ajaq kejemdəre ber genə tetrə həm ber razmirda qьna bula. Şulaj uq kyp tovardardьn idəndə tudanqa bujalьp jatьv kyreneştere jьş osoraj. Xədərge vaqьtta ələ bьl rajmag tovar alьvsьlardь ular horaqan tovardar menən qəniqətlənderə almaj. Şundaj uq xəlde **Stərletamaq, Monovez, Qaltas** həm başqa rajon ydəktərendə lə kyrəbed.

Rajon ydəge esen kərək bulqan (jenel ytə torqan) tovardar rajmagtarda bulmaj. Ə, şul uq tovardar silpolarda hatьlmaj jatalar.

Savda kəstəre teşeşensə qujьlmaqan. Maqazin jorto həm sklattar turahьnda qajqьrtьv juq. Fakttar: Stərletamaq rajonьndaqь rajkyltmag sklatь padval jortona urьnlaştьrtьlьp, ul syp-sar esenə kymelgən. Unьn tudanlь idəndərendə radejo, ədəbejət həm başqa tərle tovardar jatalar. Bьlar tudan arahьnda jatqanlьqtan, brakqa əjlənev xəlenə kilələr. Şulaj uq Stərletamaqtan 7 kilomitr alьslьqlaqь Labaşovski silpohьnda la tovardь haqlav eşe jaqşьnan tygel. Qalala şulaj uq avьldardа tovar assortminttarьna qarata horavdar tulь ibəpkə alьnmaj. Şul arqala Stərletamaq magazinьnda nlit sьqarьv eşe həm iliktorlaşьv turalarьnda kitaptar juq. Lakin şul uq rajon Qurqanaq silpohьnda bьl kitaptar (100 humьq) 2 jıldan birle hatьlmaj jatalar. Şul silpoqa qaraqan urьs avьldarьndaqь silpolarda mart həm başqort telenda kitaptar tulьp jatalar.

Bьlar bətəhe lə, Başqortostan potripkoopiratsejə sistimьnda elgəşevdər bulьv menən ber qatardan, jeteşhedlektəredebedden də kyp bulьvьn kyrhətələr.

Ajьtьm rajsojuz jetəkseləre arahьnda partiejə qujqan tep burьstardь anlamav, jetəkselek itə belmav, eştə jeted qudqala almav kyreneştəre haman davam itə.

Dyrtəjlə, Stərle rajon ydəktərendəjə rajmag, kyltmag esen jortton bulmavь, Livaşof silpohь jortonon qəniqətlənerlek bulmavdarь, bьlar urьndaqь ojoşmalardan potrьbkoopiratsejə eşen narьqlamavdarьn asьq kyrhətələr.

Bətə donja koopiratsejə kənen ytkərgəndə potrьbkoopiratsejə eşendəge jeteşhedlektərde, tənqit—yd ara tənqit aʁtьna alьv, jeteşhedlektərde tid bətərev, eş səjfatьn kytərevde buldьrьv hər ber koopiratif ojoşmahьnьn həm unьn rabotniqьnьn huqьşsan burьsь. SVISTANЬF

S-ZLATOUST TIMER JULЬ

II-iksplotat. rajonьnьn eşe 4-nse ejjyi svodkahь

Eştər	Plan	Ytəleş
Tejav	204,3	204
Şul jomlənen:		
I-nse katigorejə jektəre . . .	165,8	203
II-nse katigorejə jektəre . . .	38,5	39
Buşatьv	261	249
Vagon əjlənəşe	—	3,70

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlərge tejeş. Barlьqь 4290 vagon eşlənc. Bətə tejəlgən həm tejəlməgən 1100 vagon urьnьna 1158 vagon qasul itelgən.

BƏGƏN KOOPIRATSEJA KƏNƏ

KYLTURA-JAL ITEV PARKЬNDA TANTANALЬ Kisə YTKƏRELƏ.

* **BƏGƏN** Öfə SRKpravlinejəhь kyltura-jal itev parkьnda koopirat sejalardьn eşe həm ulardьn aldaqь surьstarь turahьndaqь doklad menən pajşiktar esen tantanalь kisə ytkəro.

* **BƏGƏN**-Başqojuz komsomoldarь pajşiktar menən nerlektə kəmələ həm altomaşinala Dim jəlqahьna sarьp, unda massovoj gyleneja həm GTO znacugəna norma tapşьrьv eşen ojoş toralar.

* **BƏGƏN**- kyltura- jal itev parkьn da magazindardьn in jaqşь udarnik tarьnьn foto- kyrgədmeləre, şulaj uq SRK pravlenejahьnьn jılьq eş kyrhətkestərə ojoştorola.

BƏGƏN potrip sistimdardьn elkə sojuzь yd naqsahьndə xoduzstvalь kisə ojoştora. Kiske səcşət unda koopiratsejə sojuzь aeşzalarь həm ulardьn qajleləre esen kəmələ mas sovoj jerev ojoştorola.

BƏGƏN Savda koopiratseja sojuzь naqsahьnda (Başqojuz tarafьnan) koopiratsejə kənənə naqьşlap, salalar irtəhe ojoştorola. Bьl ytrinniktə qursaq tejatьrь sьqьş jahaj. Kondeд afto maşinala salalardь jeretev eşe başqarьla.

BIRLƏŞKƏN 185 TERLE XALQTЬN TUQANDARSA BERDƏM EŞLƏVDƏRENƏ NIGEDLƏNGAN

Balkar aftanomejəlь əlkəhe kyltural ilgə əjlənə, xəlle kolxoz tormoşona qaraj nьq adьmdar menən alqa bara, sotsejalistik igenselek esən kerəştə ojoşovsanilьq elgeləre kyrhətə həm jaqşь eştəre esen Lenin ordenь menən ayləklande.

Bedden sovet dəvlətendə berəj jaqtan tigedhed bulqan ber genə millət tə jnq.

Mirьalqa **jəvrəj** xedmətsəndəren alьqьd. Hər qajda, kapitalistik ildərden bətəhende lə, lineral'-demokratik həm faşistik xəkyməttar sarizm politikahьnьn tas ydən totalar, antisemitizm ultьrtalar, jəvrəjdərgə qarşь pogrumdar ojoştoralar həm bьlardan əlseltə, jəvrəj promьşlinnik tarь, jəvrəj bankirdarь tygel, ə jəvrəj jarlьlarь, jəvrəj eşseləre jəfa kyralər. Barь SSSR daqьna xedmətsən jəvrəjdər-proletar həm kolxozsьlar (ə sovet vlasьnьn leninsel politikahь arqahьn da bьl hunqьlar barqan hajьn kyvəjə baralar)-bətə başqa millət xedmətsəndəre menən qulqa-qui totoşop, bəjek kommunizm tedeleşenen bətə ucaskalarьnda la ydərenen sotsejalistik vatandarьn nьqьtьv esen kerəşelər. Həm bьna bьl jaqtan, Alьb kənsьqьş krajьndaqь jəvrəjdər milli təbəge Biro-Bidzandь-**jəvrəjden aftanomejəle elkəhenə** əjlənderev (Alьb kənsь qьş krajь esendə) turahьnda SSSR Vdək Başqarma komititь tarafьnan kyptən tygel genə (1934 j. 7-maj) qanul itelgən qarar-leninsel milli politikanь qatь, edmə-ed bojomqa aşьrьv julьnda alqa qaraj taqьla ber adьm bulьp tora.

Ləkin, *milli jəmhyrejət həm elkələrdenkyltura-politik* ytkeşə-re-ilebedde industerejəlləşterev, avьl xuzalьqьn kollektilləşterev turalarьnda leninsel politikanь bojomqa aşьrьvdьn həm **artta qalqan milli təbəktərgə edmə-ed xuzalьq jardəmdarь** kyrhətevden hedemtəhe. Partejanьn XII sjьzьnda *ip. STALIN:*

„Kyltura həm xuzalьq jaqьnan artta qalqan milləttərden xedmətsəndər massahьna bedden taraitan bsьnlapta sistimat ik,ixlas,bsьn proletarjardamkərək.

Məktəp həm teldən tьş,rəsəj proletarejatь,əkrajьnalarda,kyltura jaqanan artqa qalqan jemhyrejəttərdə—ə ular yd qəjeptəre bujьnsa tygel, ə ularqa elek sьjrjo sьqanaqь tip kenə qaraqan esən artta qalqandar—bьna şul jemhyrejəttərdə sənəqət usaqtarь tedevde buldьrьv turahьnda bətə saralardь kyrergə tejeş", tip kyrhətep ytte.

Bьna şul kyrhətməne tajpьlьşhьd bojomqa aşьrьv hedemtəhendə elek batşa Rəsəje kolonejəhь bulqan bьl ildər jıldam industrejələşə janь halьnqan ere-ere fabrik, zavottar, ələktor stansalarь, timer juldar, MTS h.b. menən tulqan aldьnqь promьşlennьj—agrar rajondarqa əjlənələr. Həm partejanьn XVII sjьzь **„xuzalьq həm kyltura jaqьnan ybeş bigerək tə, sojuzьbədddьn—yddərenen arttalьqtarьn bətərev julьnda jıldam alqa barьvsь milli rajondarьnda nьq bulds"** tip əjtep ytte. Partejəbədddьn XVII sjьzьnda jahaqan ydənen tarixi doklatьnda promьşlennosьbədddьn ybeşenə jomqaq jahap ip: **Stalin**:

„Milli jəmhyrejəttərdə həm SSSR dьn okrajьnalarьnda: Bolorusejələ, Ukrajьnala, Tonjaq Kafkazda, Zakafkazejəla, Urta Azejəla, Qazaqstanda, Byrət-Mongolejəla, Tatarstanda, Başqortostanda, Uralda, Kənsьqьş Konbajьş Sibirda, Alьb kənsьqьşta h.b. janь perdprejətejələr tədeldelər, promьşlennost' usaqtarь tьvdьrьldьlar" tine.

Elek artta qalqan rajondardь xuzalьq həm kyltura jaqьnan artaran kytərə barьvqa jynəlderelgan bьl Leninsel linejə, partejəbədddьn XVII sjьzьnьn janь rajondardь ytterev nigedendə **promьşlennostь sьjr,jo sьqanaqtarьna jaqьnajtьv turahьndaqьkyrhətməhendə asьq saqьldьrьlqan**. Partejanьn XVII sjьzь mətələn, ikense bişjьllьq planьnda **Urta Azejo jemhyrejəttərendə, ZSFSJ-ndə, Tatarstanda, Tonjaq Kafkazda, Karelejə h.b. kin kylomdə sənəqət tədeleşen davam itterev** kərəklekte, şulaj uq **„milli jemhyrejət həm elkələrdə** maqarif, havlьq haqlav, sənəqət, mutauqat elkələrendə lə tedev eştaren intinsif ytterev" kərək legen" əjtep ytte.

„Ikense bişjьllьqta proizvaditel kəstərde urьnlaştьrьv turahьnda bildələngən bьl programma milli jemhyrejət həm elkələrden xuzalьq həm kyltura jaqьnan arttalьqtarьn bətərevde, proizvoditel kəstərde tigedərək urьnlaştьrьv həm promьşlennostь sьjr'jo sьqanaqtarьna jaqьnlatьvdь ta'minitə" (partejanьn XVII sjьzьnьn xalq xuzalьqьn ytterevdə ikense bişjьllьq plan turahьndaqь qararьnan).

Lenin vasьjattarьn tormoşqa ytkərep, ikense bişjьllьqta, bətə donja dəvmələndə tarixi əhəmejətkə eja bulqan: sьjnьlhьd, sotsejalistik jəmqejət tedev, bətə xalq xuzalьqьn tixnik rekonstrutrilavdь tamamlav, xedmət ramьblьqьn jananan kytərev, eşselər həm kolxozsьlardьn material' həm kyltura tormoş kiməldəren kytərev burьsьn qujьp, başьnda ydənen bəjək həm həjəklə julbaşsьhь ip. Stalin torqan partejə. SSSR dь **„texnik həm okonomik jaqtan Jvropala iq aldьnqь dəvlətkə"** (partejanьn XVII sjьzь rezolytsejəhenan), xalq ara proletarejattьn, his kem menən taqa almatьlьq krepostьna əjlənderer.

IV.

Diqqətte, xəl itelməgən məs'-ələlərgə jynəlderergə

SSSR dь nьqьtьv həm kinəjtevdə bed ifrat dur unьştarqa elgəştek. Bedden bəjək sovetture ileбed—his ber kriziste, eşhedlekte, massanьn xəjerselaneven, keşene keşe əksplotirlavdь belməj torqan, bətə donjala ber-dən ber sotsejalistik məmləkət. Bedden sovet xəkyməte bətə donjala iq nьq, iq totoroqlo xəkymət. Bedden ileбedde jəşəgən həm bol'şevistik partejə tarafьnan jetəkselek itelgən bik kyp handaqь xalqtar, proletarejat diktaturahь bajraqь atьnda irekle rəveştə sotsejalistik jəmqejət tedələr, bəxetle, xəlle tormoşqa qaraj nьq eşənev menən alqa baralar."

SSSR konstitutsejəhь qabul itelevden kidevdəge jьlьq bajramьn ibkə alqan xəldə, bed sojuzьbədddьn unьştarьna jomqaq jahap qьna, qalmaqьqa, bəlkem diqqətebedde **elegə xəl itelep bətməgen burьstarqa** jynəlderergə, proletarejat diktaturahьn artaban nьqьtьv esen massanь bulqan tiklem asьqlьq həm jeteşhedlektərde bətərevgə mobilizovat itergə tejeşbed.

Bedden bəjək jul bəşьbьd bedde **„elgəşelgən unьşlьqtar menən mavьqmabqa həm kəparenmabka"** ejrətə. Industrejələşterev həm kolliktiflaşьrьv eşendə ileбed qədəttən tьş dur unьştarqa elgəşte. Lakin şunь onotmaьqa kərək, bьl unьştarqa samatjok menən tygel, ə qьjьnlьqtardь nьqьşmalь rəveştə aldan alьp taşlav tərtibendə, sьjfi doşmandardьn, həm ulardьn partejə safьndaqь agenturalarь bulqan bətə tərdəge opportunistardьn qatь qarşьlьqtarьna qarşь mərxəmətbed kərəş alьp barьv julь menən genə elgəşelde. Xalq ara proletarejattьn arqa tajanьşь bulqan SSSR dь nьqьtьvqa bed, „milli kostymdə maskalanьv məmkinlegenə eja bulqan" (Stalin), şunьn esen də kapitalizm qaldьqtarь unda bajrəmsa jəşəvsən bulqan **milli məs'ələ elkəhendəge tajpьlьştar menən sistimь kerəş** alьp barьv aşa qьna, elgəşə aldьq.

Leninsel milli politikanьn tajpьlьvdardьn nindaj dur qurqьnьsqa əjlənə ikənlegenə mirьal itep Ukrajьnanь aibrqa məmkin. Bьnda,başьnda Skrəjpnik torqan millətselek tajpьlьşь—kontrrevolytsejon elementtar menən qatnaşьp, sovet həm partejə ojoşmalarьn idejə jaqlan qoralьhdlandьrqan, sit ildərdəge kontrevolytsejə menən bəjlənqan həm vaq burzьvaz milli qeralattardan qala həm avьldarda qorotqosloq eştəre alьp barьv esən fajdalanqan. Tik VKP(b) Vdək komititь həm ip. Stalindьn dereb jetəkselege arqahьnda Ukrajьnalaqь partejə ojoşmalarь millətselek tajpьlьştь jemerep, avьl xuzalьqьndaqь ədəkləktərde bətərevdə jetdi unьştarqa əlgəşte.

Konstitutsejə kənen ibkə alqan saqta bed „Ukrajьnala Skrьpnik həm unьn tərkəmənen gonahqa təşəve isklycenejə genə tygel. Şundaj uq jadlьqьvdardьn başqa milli jəmhyrejəttərdəge qajьs ber ipteştərdə lə kyreneven" (**Stalin**) xətergə alьrqa tejeşbed.

Kapitalizm qaldьqtarь keşelerden andarьnda, əigerək tə milli məs'ələ əlkəhendə jəşəvsən ikənlegen bed ibtə totorqa tejeşbed. Şunьn esen də **millətselekkə**—kərək ul velikorusьlqa, kərək jerle millətselekkə qaraj bulьhən—**qaraj tajpьlьştar menən in ajavhьd kerəş alьp barьlьrqa tejeş**. Senki hər ike tajpьlьş,— velikarusьlq şavinizmahь la həm jerle millətselek tə Leninsel internatsejanalizmdan **sitkə kitevde,** unь velikaruss bur zьvazejəhь həm jerle „milli" burzьvazejə politikahьna qulajlaştьrьvdь eşlərde bətərevdə jetdi unьştarqa əlgəşte.

Partejanьn XVII sjьzь, proletarejat diktaturahьnьn artaban nьqьtьna barьvьn, sovet organdarьnьn ajurakratik jeteşhedlektərdən tadartьlьvьn həm ikense ujjьllьqtьn tulь jeneve esən kerəştə partejanьn jetəkselek role artaaan kytərelə barьvьn tə'min iterdəj bajtaq tarixi qərardar qabul itə. Konstitutsejə kənən ibkə alqan xəldə **eşselər həm kolxozsьlardь partejanьn XVII sjьzь qərardarьn həm ip. Stalin kyrhətmələren bьnlap ytəv esən kerəşkə mobilizavat itəjek.**

Sotsejalistik tedeleşten har ber ucaskahьnda, hər ber sixta, ber MTS-la həm kolxoz brigadahьnda bьl qərardardьn nisek tor moşqa aşьrьlьvьn tybəndəge projьzvodstvo zvenohь menən konkret jetəkselekten kypme jaq şьrtьlьvьn, juqarь urozaj esən promfin plandь han həm sьjfat kyrhətkestere jaqьnan tulьrьp ytəv esən, timer jul transportьnьn eştaren qьrqa jaqşьrtьv esən kypme unьşlь eş alьp barьlьvьn tikşerəjek. Predprejatejə həm avьldarda sovet siksejələren həm diputattar gruppalarьn kinəjtev tura hьnda partejəbədddьn XVII sjьzь birep qaldьrqan direktiflərden tajpьlьşhьd ytalevdəren buldьrajьq! Sovettar həm ulardьn seksejələrendə eşkə aktif qatn-qьddardь, esse həm kolxozsь qatьn-qьddardь ibqьla kinerək bilqtьrajьq! Predprejatejələrden dəvlət ucrezdenejələre ebtenən şilьqьn həm projьzvodstvola eşləvde dəvlət ucrezdenejələrendə eşlev menən sotsejalistik qoşьp alьp barьvdь sьjfat jaqьnan taqь la juqarьraq kytərəjek!

Bedden Svettar sojuzь proletarejat diktaturahь najraqь atьna berləşkən 185 terle xalqtьn tuqandarsa berdəm eşlavdərenə nigedləngən. Konstitutsejə kənen ibkə alqan xəldə bed, Lenin-Stalin partejahьnьn burzьvaz-pomeşşiktər dəvlətən, bьl laqnət teşkən xalqtar tormahen jemergən, bətə donja sovettar sotsejalistik jəmhyrejəttərenen proovьrьzь bulqan SSSR dь xalьq ara proletar revolytsejənь kəslə tajanьsьna əjlənder-gən jenevsel proletarejat partejəhьnьn tarixi rolen ber genə minutqa la onotmaьqa teşeşbed.

Tərle milləttən bulqan milə-jondarsa xedmətsəndərdə bed den Lenin-Stalin partejohь tirəhenə taqь la tьqьdьraq ojoştorajьq!

Jəşəhen bedden bəjek həm jenelməb sotsejalistik sovet jəmhyrejəttərə Sojuzь!

BƏTƏVGƏ JƏD TOTQAN RIZIM

Girmanejəlaqь faşistar diktaturahь his tədələ almaьlьq udar aldь. Lakin bьlaj tip əjtev unьn maniver jahav əsən bətə memkinlektərdən məxrym bulьvьn kyrhətməj. Lakin hunqь kendərden vaqiqalarь Girmanejə faşizmanьn sotsejal dimogugejahь ydənen unьşlь kendərenən ytkənlegen həm xəder unьn aldьnda kyp qurqьnьslьqlar menən tulь jul torqanlьqьn kyrhəttelər.

Bьl kendər esendə Girmanejə faşizmь ydənen finans kapital agınturahь bulqanlьqьn jənə faş itte. Sьjnfi anlь eşselərgə bьl elek tə asьq ine. Lakin xəder xatta artta qalqan eşselər də Gitler partejahьn vlas başьna kem qujqanlьqьn həm unьn kem manfaqəttəren jaqlaqanlьqьn bik asьq kyrə alalar. Ular xəder faşistar diktaturahьnьn xedmətsən massanь aldav esən 17 aj- bujьna fajdalanqan bik neskə həm şul uq vaqьtta bik tupaь dimagugejanьn xaqь, nindəj bulqanlьqьn jeneləгək anlaj alalar.

Gitler rizimь finans kapital esən profitarejattь ojatьhьd həm his siklənməgən rəveştə ikspluatirlavqa. bьqa tiklem bulqandan da jaqşьraq şarttar tьvdьrdь. Lakin bьl jəhəttən bьqa tiklem eşlangən eştər kapitalistardьn həm pomişşiktardьn xedmətsəndərde talav programьn bojomqa aşьrьvdьn başь qьna əle.

Girmanejə burzьvazejəhь xəder miljondardьn kəvdələre arqьrь krizisten sьqьv esən bətə kəstəren birə: ul Girmanejə eşsehenen in ədaqqь tinenə qul huda. Uqa his ber hydhed bujhьnqan həm talapsan bulmaqan qoldar kərək.

Girmanejə impirejəlizme tьşqь politik avantjuralarqa la ədəriana; ul inde ydendə dur altьn zapasь həm tə'min itelgən ədardar dan sьrja hatьp alьv esən vatytahь, şulaj uq sit il kridittərenə bşanьsь bulmaqan xəldə, aik qьrqьv həm qurqьnьslь savda huqьşьn alьp bara. Huqьş vaqьlьndaqь kevek xedmətsən massa xəder yk inde as jəşəvgə xəkəm iteigən. Krup həm Tissin kevek impirejalizm jьrtqьstarь, şulaj banktar həm birzalarqa manivьr jahav iontdtarьn tьvdьrьv esən miljondarsa xedmətsəndər sikhed asь moxtazlьqqa xəkəm itelələr. Xəderge məldə finans kapitalьnьn bətə programanьn tep maqənəhe asьlda bьna osoqa, jaqni xedmətsəndərde taqь la nьqьraq talavqa qajtьp qala.

Hunqь ajdarda xuzalьq oəstanofkahь taqь la nьqьraq qьrqьvlaştь. Tьşqь savda xəle hamanda passiv xalendə qalьvda davam itə. Ejjyl adaqьna rəjxsbanktьn altьn valyta zapasь 75 miljon markaqa tiklem qьžqartьlqan! Marka altьn menən nej narь 2,3 protsintqa qьna tə'min itelgən(udqan adnala 2,9 pr ine).

Faşislaştьrьlqan „Fol'kvirt" qazite „xəl zitdi" tip jada.

Bьl xəldən sьqьv julь qajda? Impirejəlistər bьl sьqьv julьn eşselər sьjnfьn həm kin xedmətsandər massahьn talavda kyrələr.

Faşistar diktaturahьnьn tьşqь həm eskərge xəlenej dejəm nasarajьvь unьn yd esendə kerəş başlanьvqa kilterde. Şturmoviktar arahьnda blqьj kəslerak həm tərənerək tarafa barqan sьvaibştar qurqьnьslь bula başlanь. Ular vəqədələrdən ytəleven həm bətəhenən elek finans magnattardьn talavsьlьq telaktəren avьdlьqlavdь kendən ken nьqьşlьraq talap itə başlanьlar. Faşistar diktaturahьnьn massovoj bazahь qurqьnьslь r e v e ş t ə qaqşaj başlanь. Şturmovoj otrəttar „kapitalqa" qarşь kerəşevde talap itep, „julьaşsьlarqa" blqьj kəslerək bəbəm jəhonьlar: ular Gitlerden Giringten, Gibbilsten həm yd komandirdarьnьn vəqədələren bsьnqa alqandar eit. Şturmoviktar massahь faşistar diktaturahьnьn elekke bşanьslь terəgenən əkerenləp unьn doşmanьna əjlənə bardь həm jetəkselərgə qarşьlьq kyrhətə başlanь. Şuqa kyrə faşistar diktaturahь ydənen massovoj bazahən juqalta həm unan ajьrьla bardь.

Faşistar rizimь tavdan tybən təgərəj. Bьl jəhəttən 30 ejjyn vaqiqalarь bik kyrhətkesle. Faşistar diktaturahь ydənen „in jaqşь keşelərən" yde aşaj. Tik ber kən esendə genə faşistar partejəhьnьn in dur jetəkselərə juq iteldelər, „julьaşsь" Gitlerden in jaqьn soratniktarь—Grigor ştrassir, Gəjns Ərnes, Rim həm başqa jeddərsə keşeler at b p ytereldelər. R i m, Gəjns həm bytandərdən başqa ul keşelərden kybelhe xalqtьn tyəənge qatlamdarьnan sьqqandar həm faşistardьn massovoj xarəkəte şaqtaj dərəzələ ular qulь menən tьvdьrьlqan. Ulardьn ytereleve bьqasa faşistar *dimagogejahьna bsьn kyneldən* bşanьp kilgən kyptərde faşizmdan sitkə tajpьldьrasaq. Xəder Gitler ydənen in jaqьn soratniktarьnьn ylek bəştarьna bakьp tora, Iakin ul faşist gruppalarьn tar-mar itev juldarьn həm mitodtarьn kyrhətte. Gitler, əlbittə, Tsezar, tygel həm xəderge Girmanejə ber nəmə menən də bərənqə Rimgə oqşamaj. Girmanejəla tьvqan obstanofka finans kapitalьn talavsьlьq politikahьna eşselər sьjnьlьnьn massovoj otpor bireve menən vaq burzьvazejə massahьndaqь rizahьdlьqtar arahьnda narlьqqa kilə başlaqan həm faşizm əsən qurqьnьslь bulqan əajlaneşte buldьrmaьqa mataşьv faşistar diktaturahьna kendən-kən qьjьnraq bula başlaqanьn raьlajdar.

Faşizm ydən vaq burzьvazejə massahьnьn in uьal doşmanь itep kyrhətte. Iakin unan elek ul vaq burzьvazejənьn faşizmqa aaqlaqan bətə əmettaren rivolytsejon prolitarejatqa qarşь kerəştə his qaldьrmajьnsa fajdalandь. Bьl nəktənən qaraqanda 30 ejjyn vaqiqalarь faşizmdьn Girmanejəla qьna tygel, unьn tьşənda la nik dur jeneleve bulьp teşələr. Vaq burzьvazejə massahь ydenə faşizmdьn tьnьs həm tuq tormoşto birevenə bsьn kyneldən bşana ine. Xəder inde ular ydərenə prolitarejat menən bergə həm kompartejə jetəkselege abtьnda kapitalistik jəmqejattə həm unьn zandarmь—faşizmqa qarşь kerəştən başqa jul qalmaqanlьqьna bşanьv memkinlegen aldьlar.

1933 nsə jıldən ivral—mart ajdarьnda qьna həm 30 ejjyn vaqiqalarьna tiklem bulqan vaqьtqa qaraqanda xəder kin jalpьqa Gitler diktaturahь bətənlaj ikense tətə kyrenə. Dərəb, Gitler ələ rəjxskanslir bulьp tora. Iakin monopolistik kapitaldьn rəjxsfir kevek kəsə xəderge vaqьtta xuzaqa ajlənep bara. Rəjxsfir ergəhenə kin maqənəhe menən Girmanejə imperejalizmьnьn bətə „jənle kəstəre" tuplanalar. Rəjxsfir—ul hydhed tar məqənəhe menən ermejə genə tygel; xəder ul—ber yk vaqьtta ularдьn politik ştaвь həm in bşanьslь xərbi qoralь. Şturmovoj otrəttardьn jetəkselərenən ys alьrqa kərək bulqan vaqьtta bьl qoraldьn xərəkətkə kitterelevе berdə kyldənənge nəmə tygel.

Faşizmdьn massovoj jazahь ziidi rəveştə qaqşanь. Gitler-diktaturahь ydən vaq burzьvazeja avьdьnan kyaktaren səsep hykən „rejəksejon kəstərdeq" agintь bulqanlьqьn kendən kən asьqьraq kyrhətə. Şturmoviktar ələ ojoşqan rəveştə qarşьlьq kyrhətməjdər, Iakin sьjnfi kəstər tarafьnan kyrhətelə torqan qarşьblqtьn ytəve aldaqь osordьn xaraktirlь cirtahь bulьp tora. Həm bьl cirta Gitler-Giring gruppahьnьn taktikahьna həm maniverdarьna ydənen misəter hala.

Dimagogejənьn ibke formalarь jaraqhьd bulьp sьqtьlar, Iakin şul uq vaqьtta faşizm aldьnda taqь la məhimerək həm his qotola almatьlьq məs'ələlər toralar. Faşist diktatordar kapitalistardьn janь talavsьlьq poxotьna Girmanejə proletarejatьnьn tege jəki bьl formala nьq qarşьlьq kyrhətəsəgen asьq anlajdar. Dur sьnfi bəreleştər sarahьd.

Iakin faşistardьn aldьnda taqь la ber məs'ələ tora. Girmanejənьn finans xəle kəndən kən tidlek menən nasarlana. Girmanejə infelattsejəgə taвa bara, ə bьl yd artьnan prolitarejatqa qьna tygel, bəlki kin vaq burzьvaz qatlamdarqa la bəlgənlək kilterə. Şuqa kyrə ydənen nasar xəle məzbyr itev arqahьnda faşistar diktaturahьnьn rəjxsfir ştiktarьna tajanqan xəldə dimagogik vəqədələr menən massanь qarşь sьqьştardan totop torov maqsatь menən ydənen jaratqan sarahьn-aytən jəkmətkehe menən tultьrılqan sotsejal dimogoqejənь janə qullanьvь məmkin. Faşizm his şikhed rizirlqa-kulaktarqa həm avьl dьn şul kulaktar artьnan barьvsь aytən „qatlamdarьna la emət baqlaj.

Iakin xəder, 30 ejjyn vaqiqalarь Girmanejənь laşistar qəərenə əjlənderevgə baqlanqan bətə əmettardən jemerelgənlegen kyrhəttelər. Girmanejə burzьvazejəhь ele ydənen xakimejaten davam itə ala, Iakin unьn xəderge vaqьtta massa arahьnda başlanqan kytərelеş udardarь aʁtьnda qьrqa jemereləsak kəndəre jьraq tygel.

(„Pravda")

Javapь redaktor urьnвatarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Lunacarski isemendəge baqsala həm tejatrda

6 nsь ejjyldə

XOLOPKA

7 nse ejjyldə

ROZ—MARI

7 nse ejjyi ştampьn udarniktar atlittare qəməlda.

Başlana kiske 9 saqettə.

Kassa asьq kendedge 4 saqattan.

Motornьj zavotьnьn jabьq koopiratifьn həm jəmaqət tuqlanьv trisьnьn aylegen ələterergə tədelgən lik vidkom ydenen eşen ələterde. Jabьq koopiratifьn bətə aktil həm passifь Motor zavotьnьn eşselər tə'minat aylegenə tapşьrьldь. Oşo kendan alьp trist ner terle lə pritinzejə qasul itmajasak.

KOMISEJƏ.

1—1 823

Öfə jəmaqət tuqlanьv trisьnьn Motor zavotьndaqь nelesse aylege ələterəlep, bətə aktifь həm passifь Motor zavotьnьn eşselər tə'minat aylegenə tapşьrьldь. Oşo kendan alьp trist ner terle lə pritinzejə qasul itmajasak.

ÖFƏ JƏMƏQƏT TUQLANЬV TRISTЬ.

1—1 823

Başzagotpuşninanьn Öfə sortirofka bazahьnьn likvidkomь eşen ələterev sənəple oşo jıldan 21 nse ejjynendan taratьldь.

1—1 LIKVIDKOM.

Rajoxotsojuzdarqa avans indergən bətə keşelər diqqətenə.

Başqortostan Zagotpuşninanьn batьp alьv punktuarь avanstardь kire qajtarьv eştaren 1 nse avqьsqa tikлem genə qasul itelər.

1—1 BAŞZAGOTPUŞNINA.

Öfə, „Okt. Nat."hь matвaqahь.

Başglavlit vəkile № B—1213

УФИМСКАЯ Областная-Массовая Библиотека

BƏTƏ DONJA PROLETARƏRЬ, BЬEREGEGEƏ! AJЬRЬM HANЬ10 TIN

№ 155
8-EJJYL
1934 jьl

BAŞQORTOSTAN

VKP(b)nьn Başqortostan Өlkə, Өfe qala komitittarь, BYBK hәm Başprofsovit organь

Avьl xuzalьoqьnьn iq mәhim mәs'әlәlәre

VKP(b) Үdәk komitittьnьn berense ejjyidә tamamlanqan plinumь bedden ilden avьl xuzalьqь mәhim mәs'әlәlerenә baqьslanqajnь. Ytkәn jьl uq, bigerәk tә bьjьqь jәdqь sәsev eştare bedden avьl xuzalьqьnda nindәj unьştarqa elgәşkәnlegebedde kyrhәtlәlәr. Ike xәl itkes faktь qьna kyrhәtev dә jetә. Berense: igen tapşьrьv planьn srogьnan alda ytav, tkensehe-jadqь sәsevde bьqa tiklem bulmaqan rәveştә qbqa srokta hәm juqarь sьjfat menәn ytav. Bьl faktlar kolxoz strojь nьqьnlvь, kolxoz hәm solxozdardьn xuzalьq ybeştare turahьnda hәr terle hyddәrdәn dә matur hejlәmәjdarme nej!

Lakin, betәhe lә eşlanep betmәgәn ale. Urozajlьq hәm xedmatten eşlap sьqarьvsanlьqь betә kolxoz hәm solxozdarda la tejeşle juqarьlьqta tygel. Kolxozdar politik hәm xuzalьq jaqьnan nьqьndьlar. Bьjьqь jaddьn unьştarьn nьqьlvь esen urozaj jьjnavdь tid hәm juqaltьvhьd ytkәrergә, igen tapşьrьv planьn yd vaqьtьnda ytergә kәtәk.

Betәhe lә bedden bьjьl urozajdь jaqşь jьjtav hәm igen tapşьrьvdь ojoşqan rәveştә tultьra alьvъbьd turahьnda hejlejdәr. Tik, tәqәt emethed opportunistar hәm cudaktar qьna betәhe lә yd ydenәn barь, partejә ojoş malarьnьn mobilizirlanqanlьqtarьn saq qьna jomoşarьtqa la memkin tip uJlaj alьr. Bьqa qarşь Үdәk komitit plinumь betә qьrqьvlьq menәn haqlanьrqa quşa.

Tege jәki bьl kraj hәm elkәnep dejem jaqşь xәle esendә eik nьq artqa qaibvsь rajondar, ә aldьnqь rajondarda artta batvsь kolxoz hәm solxozdar bulvьn ber genә minutqa la onotorqa jaramaj. Bьna mәsәlәn, Pitirski rajonь Saratof krajьnda in aldьnqь bulьp hanala. Bьl rajondьn kyp kenә kolxozdarь xedmәt kenenә 9 hәm unan da artьqraq igen aldьlar. Lakin, xedmәt kenenә 9 kilogram igen alqan „Budjonnь" kolxozь menәn janaşa yk kilo jarьmьşar *qьna alqan „Internatsejonal"* kolxozь bar. Bьndaj mikalardь telәgәn ber krajdan alьp eik kyp handa kitterergә mәmkin. Kraj jetәkselәre jьş qьna urtasa itәap esendәge artta qaibvsьlardь kyrmәjdar. Bьjьl kolxoz-solxoz frontьn tigedlәnderev burьsь tora. **Ber genә kolxoz da bьnan bun artta qalmabqa tejeş.**

Kolxoz hәm solxozdardьn politik-xuzalьq jaqьnan nьqlьqь igen tapşьrьvda tikşerelә. **„VKP(b) YK hәm SSSR Sovnarkomь tarafьnan her ber sofxoz, MTS, kolxoz hәm janqьdaq xuzalьq esen bildәlәngen igen tapşьrьv planь, şulaj uq orloq ssudabьn qajtarьv ydgertelmәj torqan ibәplәnә"** (urtasa sьjfьrdar menәn, kyrәhen eşte betәrergә memkin bulmajasaq. **Snqa kyrә tep iqtisardь artqa qaibvsь xuzalьqtarqa jynәltergә kerәk.** Igen tapşьrьvqa saq qьna lә qarşьlьq itev, kem genә tarafьnan sbqarьlha la. nindәj genә flakqa tәrengen bulmahьn in qatь xәl itkes udar alьrqa tejeş. **„Igen tapşьrьv-berense burьa".** Bьl lorunqь bol'şevik esen qoro hyd tygel. Fәqәt berense huqьlqan igendәn tapşьrьv planьn ytav menәn genә xuzalьqtь derәb planlaştьrьrqa memkin. **Dәvlәtkә igen tapşьrьv planь tultьrьlmaj torop,** kolxozsьlardь avanstrlav hәm mal adьqь esen faktik huqьlqan igendeп barь 10, aldьnqь kolxozdarda 15 pr. tь qьna qaldьrьla.

Ajlьq igen tapşьrьv planьn tultьrьvsь aldьnqь kolxozdarqa taqьla faktik huqьlqan igenden 10-15 pr. tь kyləmendә orloq fondь qaldьrьv esen rexsat itelә. Bьnьn artta qaibvsьlardь kytarev esen jardam itәsәge turahьnda hejlәp torahь la juq. Igen menәn savda itev kraj, elkә hәm jemhyrejәt kyləmendә igen tapşьrьv planьn tulьhьnsa ytәgan gә tiklem qәtqi tьjьla.

Malsьlьqtь ytterev mәs'әlәlәre plinum qararьnda betә qьrqьvlьqь menәn qujьldь.

Bьqa tiklem malsьlьq nьq artqa qalьp kilde. Bьl—bedden avьl xuzalьqьnьn in artqa qalqan ucaskahь. Orloq pronlimahьn unьşlь xәl itev hәm kolxoz, sofxozdardьn dejem nьqьnvь xәder sotsejalistik malsьlьqtь jьldamьraq kytarev esen betә şarttardь tьvdьra. Ytkәn jьlqь unьştar malsьlьqta, ajьrata malsьlьq sofxozdarьnda kyrendelәr.

Mal yrseve, in mәhime ulardь haqlap qaibv bьjьl jad ytkan jьldardьn betәhenә qaraqanda lә kyp juqarь buldь. Timәk, bed bьjьl malsьlьq ytkesendә hьnьlьş jahavqa ireşә alabьd. Bol'şeviktarqa xas bulqan bsbnlьq menәn bьl mәhim eşte quqa alьrqa vaqьt inde. Ip. **Stalin** bьl mәs'әlәne partejanьn XVII sjьzьnda qujdь. Xәder plinum sotsejalistik malsьlьqtь ytterev esen kerәşten jajelderelgan programmahьn birә.

Bьl elkәlәge top jeteşedlek kustarsьlьqta, terle jaqqa huqьlvda buldь. Malsьlьq firmalarьnda nindәj bulha la başqa urьndarqa qaraqanda, bebajdardьn eş mitodь kyberak haqlandь. Oşoqa tiklem xedmәt ojoştorov. Kolxoz, MTS hәm rajon jetәkselare, qaqidә rәveşendә bьl mәs'әlә menәn nьqlap şeqellәnmәgәndәr hәm şeqellәnhәlәr dә hәr xәldә xuzalьqtьn başqa tarmaqtarьna qaraqanda әd şeqellәndelәr.

Kustarsьlьq menәn eşte betәrergә hәm sotsejalistik xuzalьq esen toroş iterlek initqejә hәm mitodtar menәn malsьlьqqa totonorqa vaqьt. YK plinumь mәs'әlәne şulaj qujdь.

„Malsьlьqtьn jьldamьraq alqa kiteven ta'min itev esen VKP(b) Үdәk komitittь plinumь sәsevdә dәvlәt planь buldьrqan hьmaq malsьlьqtь yrsetevdә lә dәvlәt planь buldьrьv mitodьn qullanьrqa, sofxozdarda hәm tovar firmalarьnda mal hanьn yrsetev esen planь zadanejәlar bildәlergә, kolxozьlar hәm janqьdaqtarda jeş maldar ybterev planь hәm mal adьqь jeteşte-

TƏƁLƏ MITAL RUDNIKTARЬNDA

Formal' qьna qajtanan qorov

PRISKANЬ TƏRƏN ƏDƏKLƏKKƏ TƏŞƏRDƏ

Bejdә altьn priskahьnьn(Ucalь rajonь) xuzalьq juь menәn altьn tabьv eştare 34 jьldьn başьnan birle tәrәn ədeklektә jәşәp kilә. I-kvartalda ruda tabьv eştare nej barь 42,7 pr. qa qьna ytәlde. 5 ajlьq program tik staratil-altьnsьlardan kilqan altьn bujьnsa qьna 112 pr. qa ytәlde. Lakin staratildәrden eştare lә yd aqьşь menәn barь, ular aralarьnda ojoşqanlьq hәm jetәkselek juq.

Priskә planьnda, ejjyn başьna tiklem **Zurakofka** hәm **Timafejefka** altьn şaxtalarьn tәrәnәjtep netev mәs'әlәne qujьlqan. Lakin hedemtәhendә dur sbqamdar tygelhe lә. 2 aj esendә Zurakofka şaxtahь 20 mitr urьnьna nej barь 7 mitrqa qьna tәrәnәjtelep tuqtap qaldь. Ә, Timafejefka şaxtahьn tәrәnәjtev eşenә tik 10 ejjyndә genә kereşep, 2 aj esendә 2250 kçe eş kenә wuşqa sbqqan.

Bьnьn tep sәbәbe nasostarqa nejlәngan. Nasar nasostardь tedәtev hәm alaştьrьv turahьnda tejeşle saralardь kyrmәgandar. Şaxtalardaqь hьv aqьmьnьn kesen hәm kylomen ylsamagandar. Şul araala tedek nasostar da kesle hьv aqьmьna qarşь tora almaj, eştan sbqqandar. Hьv sbqarьv qoramaldarьna yd vaqьtьnda zajafkalar birelmәgan. Nasostar derәb hәm yd urьndarьna fajdalanьlmajdar. Kerәkmәgen urьndarda la tedeloş eştare alьp barьp fajdahьdqa 11 men 936 hum aqsa tykkandar. Şular hedemtәhendә altьndьn **ydenә tesev xaqь kytarelgan 15 ejjyngә tiklem eş selergә 97 men humlьq eş xaqь tylenmәgan.** Bigonfabrigьnda, ximeja zavottarьnda tixnalogik profsistarqa tejeşle ahamejat birelmәgan. Rudanan hәm ifeldan sbqqan mitaldar han jaqьnan tikşerev jahalьp derәb anьqlanmaqandar.

17 sjьz qarardarь nigedendә priska idarahь hәm unьn tarmaqtarьn **qajtanan qorov formal' rәveştә genә ytkerelgan. Eşte ner başlьlьq juq,** diriktor **ip. Klacko** yd qul abьndaqь keşelerdan derәb fajdalana almaj. Tapşьrьlqan **eşten ytaleşen tikşerev nasar qujьlqan. Xedmәt dissiplinahь jomoşaq, apparat eşselere hәm nelgestәr arahьnda nerdәmlek juq.** Idaranьn ydendә **Filipof** kevek dejakon nalahьna mәs'yl eş tapşьrьlqan. **Eşten srstimalь rәveştә edelewe, tixnik qoraldardьn nasar xeldә nuhvь, hanap netergehed avarieja hәm unar men humdar artьq sbqьm jahavdartixnik jetәkselek eşendә ultьrqan Patrajьftьn yd eşeno javaplь qaramavь hәm konkrit jetәkselek itә almavьnьn hedemtelere.**

Priskala partejә hәm profsojuz jetәkselege nasar qujьlqan. Projьzvodstvola partejә kyde juq tejeriek; jәjge sizon başlanьv menәn partejә uqьvdarьn „onotqandar". Profsojuz eşe (komitit pridsidatele Qafurьf) yd aqьşьna tapşьrьlqan.

Jarьş hәm udarsьlьq netenlәj juq tip ejterlek. Bejdә menәn Polakofka arahьnda, tedelgәn jarьş dogovorьnьn ytaleşe oşo kenga tiklem ner tapqьr da likşerelmәgәn. 633 eşsenәn udarniktar nej barь 132 keşe. Bylәktәv fondь derәb fajdalanьlmaj, 132 udarnik qьna bulvvqa qaramaьtan, qinvar başьnan alьp betәhe 2500 humlьq bylәklәv ytketelgәn tip kyrhәtlәlar. Staratildar ertilendәge 380 eşsenәn nej barь 120 he genә profsojuzqa tьbqtьrьlqan. An-belem, massovoj eştar qujьlьşь nasar.

Bejdo priskahьnьn partejo hәm profsojuz jetәkselere prejьzvodstvonь edeklektan sbqarьv julьnda sol'şeviktarsa kerәşte ojoştora selmanelor. 17 sjьz qarardarь nigedendә qajtanan qorolovdь formal' rәveştә anlanьlar. Projьzvodstvola kommunistьn avangartьq rolen kytarevden politik ahamejatenә teşenmanelәr. Şunьn hedemtәhendә altьn priskahь **toron edeklekko sumdь.** III kvartaldь xurtьqlь handar menәn qarşьlanь.

M. XƏJDƏR.

◆◆

Avьroqazь (Başrosta). Mostafa avьlь limexamatьl tigan jan qьdaq 6 baş harьqьn ucuttan jaşergane esen, xalq suts 3 jьl qa unь iregenәe mexrym itergә hәm jaşergan maldarьn konfiskovajt itergә qarar sbqardь.

UROŻAJ JЬJNAVQA ƏDERLEKTE TIKŞERƏBEƊ

NURIMAN MTS REMONTTЬ TAMAMLANЬ
MAŞINALAR ƏDER, KADRƊAR ƊA BAR

(Yd xebersenedden)

Nuriman MTS hь urozaj jьjnav kampanejahьn dur ederlek menәn qarşьlaj. Maşinalardь rimontlav eştare 25 ejjyngә 100 pr. tь menәn tamamlandь. Rimontlan sbqqan maşinalar başьnda MTS nьn diriktorь ip. Səqədedjul hәm politbylek başlьqь jardamsьhь ip. Qabbasьl torqan komisejә menәn jentekiap tikşerep qabul iteldelәr. Komisejә rimontlan sьjfatьn **jaqşь** itep tapte. Maşinalar akt menәn ajьrьm eşselerden javaplьlьqьna tapşьrьldь hәm ularдьn eş halәtlere praktik rәvestә tikşerep qaraldь.

MTS kombajnirdar, qatmarlь maşinalar menәn hәm başqa maşinalar menәn eşlәvse kadrdar menәn tә'min itelgәn. Urozaj jьjnavqa qarata kombajьn hәm qatmarlь huqqьs maşinalar menәn eşlәvselerde (betәhe 18 keşe) qajtanan ederlәv julь menәn uqьtep sbqarьldь. Bьnar tьş igen ylsavselar kursь ytkerelә. Ul kurstan 14 ylsavse jeteşep sbqьrqa tejeş.

MTS nьn ylsavdare jeteşmaj. Bularдь Silxozsnaptan ber nisa tapqьr horap qaraha la, Silxozsnap hyd birevdan başqa ber terle lә eş sbqara almaqan.

JAXIN.

HƏR KEM HЬJЬRLЬ, HARЬQLЬ...

XEDMƏT KƏNƏNƏ LƏ 10 KILO IGEN ALASAQTAR

Byzdek sovitь „Culpan" kolxozsьlarь kyturalь, xalle tormoşqa dur adьmdar menәn baralar. Kolxozda 22 xuzalьq bulьp unьn hәr qajhьhь hьjьrlь, 18 baş bidav hәm 4 başmaq bar. Kolxoz ketevendә 2 jaqşь natel ygede jerej. Hьjьrdar barьhь la qasьrьlьp betkandar. Urtasa itәap menәn hәr jortqa berәr hьjьr hәm berәr bidav tura kilә. Haqtar betәhe 50 baş. Unьn bәrastare 55 baş. Harьqtar da bәrastare menәn xuzalьq başьna 5 şәr naş tura kilә.

At hanьn arttьrьv esen dә kolxoz bol'şeviktarsa kerәşe. Kolxozdaqь 11 baş bejenen 9 başь bьjьl qolonlanь. Qolondar barьhь la irbandar. Bejelәr taqь toroqtorolop qaldьrьldь. Kolxoz pridsidatele ip. **Kutuşof:** „bedden bejelәr aldaqь jьlda la betәhe maşinalar menәn hәm başqa maşinalar menәn eşlәvse kadrdar menәn tә'min itelgәn. Urozaj jьjnavqa qarata kombajьn hәm qatmarlь huqqьs maşinalar menәn eşlәvselerde (betәhe 18 keşe) qajtanan ederlәv julь menәn uqьtep sbqarьldь. Bьnar tьş igen ylsavselar kursь ytkerelә. Ul kurstan 14 ylsavse jeteşep sbqьrqa tejeş.

MTS nьn ylsavdare jeteşmaj. Bularдь Silxozsnaptan ber nisa tapqьr horap qaraha la, Silxozsnap hyd birevdan başqa ber terle lә eş sbqara almaqan.

JAXIN.

POLITBYLEK ALDЬNQЬ JAHANЬ

Xedmatkә sotsejalistik menәsәbat yba

Qaltasь rajonь „Bejek tav" kolxozьnьn ojoştorolqan kenenan başlap, politbylek kilqangә tiklem betә rajondaqь başqa kolxozdarqa qaraqanda hәr ber eşte artta qalьp betәve, uqa başqa kolxozdardan jardam kilep torovь qәdәttәge ber xәl ine.

Bьjьl kolxoz sasev planьn, bьltьrqь jьlqa qaraqanda 65 pr. artьrьp sәste, eşten sьjfatь la jaqşь. Ytkәn jьldarda kolxoz par herev eşenә başlaha la unь tultьra almaj, ә qajhь ber jьldardь par betenlej herelmaj ine. Bьjьl par herev planьn yd vaqьtьnda 100 pr. tь menәn tultьrdьq. Betә kylturalardь la utav eşen yd vaqьtьnda jaqşь sьjfatlь beterep, xәder igenenedden kyreneşe betә ytkәn jьldarqa qaraqanda la jaqşь.

Bьl unьştarqa bedden kolxoz politbylek jetәkselege arqahьnda qьna elqaşә aldь. Elek kolxozda udarnik menәn jalqavdь ajьrьvь memkin dә tygel ine, xәder udarniktarqa in maqtavlь urьn qujьldь.

Qatьn-qьddardьn kynehe jalan eşenә sьqmaj ine, xәder bedden qatьn-qьddar jerde herә başlanьlar hәm yddare in aldьnqь udarsьlar. Xajrullina jengә jer herevdә berense udarnitsa, ul betә Başqortostan kolxozsь-udarniktardьn 2 nse sjьzьnda potifon menәn bylәklende.

Səsevdәn berense kenendә yk jalqavdar menәn nьqlь kerәş asьp jebarev, hәm sotsejalistik jarьştь jajep jebarev, hәm kin massovoj eş alьp barьv arqahьnda bedden kolxozda, elek eşkә „ej... ul kolxoz eşe" tip qul heltap kenә qarav bulha, bedda begen xedmat—namьt, maqtav, batьrlьq eşenә ajlende.

Şulaj itep bedden „Bejek tav" bьjьl polit bylek jetәkselege abtanda, nьqlь, derәb jul menәn alqa atlanь. **S. Isxaqьva**

JALQAN RAPORT JAHALA...

Byzdek (Başrosta). Byzdә MTS xedmatendәge „Qьdьl majaq" kolxozь 14 urozaj jьjnav maşinuhьna hәm başqa nәmalәrgә rimont betәrelde tip raport birә. Politbylek tikşerev hunьnan ber genә maşinanьn da ader tygel ikәulege belende. Ber genә sapqьsqa la orloq totqoslar eşlәnmәgәn, jә bulmaha eşkә jaramaqan tauaqlь timer genә qujьlqan, maşinalardьn kyp kenә cestare jeteşmaj. Salqь jerel kestare nasar berketelgәn. Maşinalar majlanmajьnsa tutlanьp ultiralar. Kolxoz pridsidatele Karamьt, partorg Nәzmejef bьl jeteşedlektarde betәrevgә ber sara la kyrmәgandar, sьjfat inspiktorь Medaris, maşinalar rimontlanьp bette tip qaaul itkan.

JAQŞЬ ƏDERLEK ƏLGƏHƏ

DYRTƏJLƏ rajonь „Svirdlof" kolxozь ydenen 3 batьvsьlьq brigadalarьnda la urozaj jьjnav qa ederlekte betarde.

Kolxozdьn 3 urqьs hәm 4 molotilkahь jaqşь sьjfatlь itep rimontlan ytkereldelar. Jeteşle itep uraqtar da hәm başqa urozaj jьjnavqa kerakle bulqan nәmalar ederlande.

Hәr ber brigada ydenә japmalь igen huqьv ьrdьndarь qorovdь la betardelar.

Kolxoz 700 qa besan sabьp jьjnarqa teje. Berense ejjylgә sabьlasaq urьndьn 50 pr. tьn sabьv eşe bette. Xәder jьjnav hәm betenlej sabьp betarev eşe jajep jebarelde.

Z. ƏQJLƏMЬF.

Urozaj jьjьvdьn sьjfatь esen!

Qьrьm. Jakvlef isemendәge kolxoz komsomoldarь urozaj jьjnavdь qьtqa srok hәm jaqşь sьjfat menәn ytkarev esen jarьş dogovorьna qul qujalar.

Hьv 252 attь buşata

MAQAR, 5 (tiligraf bujьnsa). Rajon kolxozdarь urozaj jьjnav dь hәm dәvlәtkә igen tapşьrьvdь qьtqa srok esendә tamamlav esen ederlekte kesәjtelәr. Rajonda hьv kese menәn igen huqьv ojoştorola, şunьn arqahьnda 252 at kese igen huqьvdan qotolalar. Ul attar dәvlәtkә igen tapşьrьv esen tajdalanьlasaq.

Tik, Sajran avьl sovitьnda qь na 8 molotilka, ilqol avьl sovitьnda 5 molotilka hьv kese menәn huqasaqtar.

Bularдьn kybehe jartь qatmarlь molotilkalarqa lajьqlaştьrьlmalar ederlejdar. „Qьdьl Partizan", „Qьdьl Ural", „Avangart" hәm başqa kyp kenә kolxozdar bьl eştә elqa kyrhәtlәr.

QOLMƏXƏMITЬF.

YTKƏN XATALAR
EƊENƏN

Qьrmьbqalь rajonь, Kyidar avьl sovitьndaqь „K. Marks" kolxozь bьltьrqь jeteşedlektaren qabatlamatqa, bьjьl dur qьna igen kelәte tedergә başlanь.

Bьltьr igendarde qajda jette şunda halьnqajnь, ajьrьm kolxozsьlar kelatena lә halьnьp, negenge kendә qajda, kypme igen jatьvьn hәm unь kemdan alьrqa la nelmajdar. Klupqa la igen halьnьp unьn idane vatьlde. ŞKM uqьvsьlarь qemymi jataqьnda la ale bulha igen jata, ә ul turala partorg ber namalә nelmaj.

Janь kelat tedev eşenә jaqşь keşelar berketelep ular eşlap sbqarьv normalarьn kendә aritьrьp ytajdar. Kelat jaqşь eşlanep, tid kendә betәsak.

Kolxoz idarahь bьltьrqь halьnqan igendarden ibaнen nьqlь qujьhьn. Kyidar.

„Qalqaş" besan betev
ALDЬNDA

Qaraqoş. „Qalqaş" kolxozь 1-ejjylgә 181 qa besan sabьp şunьn 128 qahьn skertlane. Sabьvsьlar kendolek eş normalarьn arttьrьp ytajdar. Xәder bьl kolxoz hunqь qiktardardь saba.

X.

MUL UROZAJDЬ PIONIRLARDЬN HAQLЬQЬ MENƏN URAP ALЬRQA

MAL AƊЬOJЬ ƏDERLƏV BARЬŞЬ TYBƏN
BER YK MTS KOLXOZDARЬ..
IKE TƏRLƏ EŞLƏJDƏR

STƏRLEBAŞ MTS xedmatendәge kolxozdarqa siloslav planь 1450 tonna bulьp, berense ejjylgә nej barь 435 tonna qьna siloslanьb. „Mədənejət" kolxozь 100 tonna siloslav planьnan ber tonnahьn da ytamagan ale. Bьl kolxozdьn 74 qa sabьlqan besane lә skertkә ejelmaj jata.

„K-Marks", „Kaşirin" hәm „Janь Ibrahim" kolxozdarьnda la şundaj uq xәl. Bьl kolxozdardьn pridsidatelderе „bedda siloslarqa ylan juq, besan sabьrqa jamqьr qamasavlaj, hәm eşse quldar jeteşmaj" tip Ɵlkә komitit hәm Sovnarkomdьn besan jьjnav hәm siloslav turahьn daqь qararьn ytamajdar.

Ə, MTS nьn „Qьdьl partizan" hәm „Bajьm" kolxozdarь siloslav zadanejahьn qbj hәm başqa ylan dar itәanena 100 pr. qa ytane. „8-mart" kolxozь la 100 tonna siloslav zadanejahьnьn 80 tonnahьn silosiap, qalqan 20 tonnahьn in jaqьn kendardә siloslav esen kerәş başlanь.

Ber MTS qa qaraqan başqa kolxozdar da eşlaj alqanda „Mədənejət" „K-Marks" hәm başqalardьn tik jatьvь—fәqәt eşlarqa telәmәvdaren genә kyrhәtә. Mal adьqь esen kerәşte yd aqьşьna taşlavsьlardь politbylek iqtibarьna qujabьd.

Ş. RƏFIQЬF.

„Stalin" kolxozь besan bette

Nuriman rajonь, Yktaj avьl sovitь „Stalin" kolxozь besan jьjnav eşen 180 qa sabьnlьqtan sьjfatьn jaqşь itep 4 nse ejjylgә 100 pr. tь menan betarde. Besan jьjnav vaqьlьnda Qinejatullin iptaş jalandaqь standa uqьv urьnь ojoştorop jebarde. Standь kylturalь itev arqahьnda besan vaqьlьnda ber genә kolxozsь la vaqьt udqarьp avьlqa qajtьp jeremane.

Brigadir—Tahirьf siloslavdь edә

Mejake. MTS xedmatendәge „Leninse" kolxozьnьn 275 baş jьlqь malь, 170 baş hьjьr malь hәm 480 başlap harьqtarь bar. Bьl maldarqa nьqlь adьq bazahь ederlergә kerak. „Leninse" kolxozьnьn 200 qa sabьnlьqь bulha la, jaqşь sabьnlьq tygel. malqa besan jeterlek tygel. Rajzo bьl xelgә ahamejat birmaj. Siloslav eşe lә qanaqatlanerlek tygel. Brigadirdar kypme siloslaqanьn jaqşьlap hanamaj, ebtan genә qarap mәqlymat birelar. Brigadir **Tahirьf**—minen ytkan jьlqь aşatьlmaqan siloslarьm da bar ale, ular menan siloslav planь artьp kita—tip, siloslav esenә ahamejat birmaj.

Mejake MTS politbylege, „Leninse" kolxozьnda nьqlь mal adьqь ederlevgә ajьrьvsa iqtibar birergә teje.

X.

NALOK OBJEKTTARЬN IƁƏPKƏ
ALЬVƊAQЬ BOƊOVƊARQA QARŞЬ

BASSJ Xalq komisardar sovitь qararь

5-ejjyl, 34-jьl.

BASSJ Xalq komisardar sovitь QARAR ITƏ!

1. Bişbylak rajonьnьn betә avьl sovittarьnda maldardь massovoj rәveştә ibәpkә alьp betmәv hәm uqa rajbaşqarma komititь tarafьnan tejeşle sara kyrelmәve esen avьl xuzalьqь nalogь bujьnsa halьm objektьnьn projьzvodstvo ucutьn almaştьrqa. Bişbylak rajbaşqarmahьna tәqdim itergә:

a) halьm objektlarьn qajtanan ibәpkә alьvdь 10 ejjylgә ta mamlarqa;

b) rajon apparatьn qajtanan ibәpkә alьv eşenә bilqibьrqa;

v) xalq arahьnda avьl xuzalьqь nalogь bujьnsa janь zakon hәm ibәpkә alьvdьn burьstarь turahьnda massovoj anlatьv eşen jajelderergә.

2. Massovoj rәveştә maldardь ibәpkә alьp betermәvdә saqibdьrьlqan, avьl xuzalьqь nalogь bujьnsa halьm objektlarьn ibәpkә alьvda partejә hәm xeky matten diriktiflarьn tupaь rәveştә bodqanь esen, Rajzo-Şaltirol hәm avьl xuzalьqь nalogь bujьnsa inspiktor Jefimoiqa qatь şelta iqlan iterqa hәm mal şulaj uq başqa halьmdar objektьn qajtanan ibәpkә alqan vaqьtta ibәne tulь bulmaha, sut javaplьlьqьna tartьlьv ibkәrtilde.

3. Halьm objektlarьn ibәpkә alьv bujьnsa tejeşle jetәkselek bulmav hәm ibәpte totoş tikşerev hedәmtәhe bujьna sara kyrmәve esen Bişbylak Rajaaşqarma komititь pridsidatele ip Simjonofqa qatь şellә iqlan itergә hәm uqa halьm objektьnьn qajtanan jahalqan ibәnenen tulь hәm tamamlanqan bulьvь esen xosusi javaplьlьqь turahьnda ibkәrtergә.

4. Xalq xuzalьqь ucutь upravlinejahьna halьm objektьn qajtanan ibәpkә alьv eşe tamamlanqas ta, Bişbylak rajonьna kontrol' tikşerev ytkarergә mәzbyr itergә.

5. Bişbylak rajbaşqarma komititьna hәm rajprokuraturaqa halьm objektьn ibәpkә alьp betmәvdәge hәm dәvlatte aldavsь, jәşerevse qәjeplelarde qatь javapqa tarьtqa tәqdim itergә.

BASSJ XKS pridsidatele urьn basarь: DAVЬTЬF.

BASSJ XKS sikritarь: YTƏŞEF.

XOKYMƏTTE ALDAVSЬ
Sut aldьnda

Dyrtəjlə (Başrosta). Mal ibәnen alqan vaqьtta kyp avьl sovittarь maldarьn jәşerep qaldьrqandar. Ibapten derәbleqen tikşerev vaqьtьnda Əsən sovitь nьn 55 baş, Ibanbaj-52 baş, maldь jәşerep qalьvь asьldь. Pokroika avьlьnda Bloglazьf tigan keşe 5 baş susqa balahьn, Krişinko avьlьnda **Lozonof** tigan keşe, 4 balahь menәn ber susqahьn jәşergan. Qәjsin Xәsajen yd aqaj-enehen mal jәşerevgә qotortqan.

Uhal uj menәn mal jәşerevselәr xekemgә bireldelәr.

UROŻAJ JЬJNAVQA ƏDER KOLXOZ

(Yd xebesenedden)

„Qьdьl jar" kolxozь—Nuriman rajonь. Ul MTS nьn in aldьnqь hәm in dur kolxozьnan berehe. Kolxoz 392 xuzalьqtь nerlәşterep, 10 daimi batьvsьlьq brigadahьnan tora. „Qьdьl jar" 623 qa sasev planьn 758 qa itep 15 ken esendә tamamlanь. Sьjfat komisejahь taraьnan sasevden ber genә giktarьla brakqa sbqarьlmaj in jaqşь hәsenә qabul iteigandar. Kolxoz jadqь sasevde jaqşь ytaqene esen politbylekten kysmә qьdьl bajraqьn aldь.

Kolxoz 430 giktar par herev planьn tultьrqь hәm tьrmatьp qujqan. Ul 5 ejjyldan pardьn ikense qatьn herergә başlarqa tora. Aldaqь jьlda urozajdь kytarev esen 50 giktar jerde tirek menan aşlaqan.

„Qьdьl jar" kolxozь 758 giktar haban aşlьqьnьn ikense qat ulavьn kyptan yk tamamlanь.

Kolxoz urozajdь jaqşь haqlaj. Batьvda 8 urьnda vьjьşkalar tedelep, ular betәhe lә haqsьlar menan ta'min itelgandar. Bularдan tьş hәr ber brigadala-ucaskalarda jerep tikşerev esen hid ger nazordar qujьlqan.

„Qьdьl jar" bьjьl 370 qa besan sabьrqa teje bulьp, 30 ejjyngә tiklem ošonoп 265 qahь sabьlqan. Tik hunqь kendardә genә şap jaimqьrdar bulьv sabaple besan sabьvdьn timpь ber ad aqьrnaja teşte. Şulaj da kolxoz betә besan jьjnav eştaren 6-7 ejjylgә tamamlarqa teje.

Besan jьjnav eştarendә kolxoz dьq betә brigadalarь 7-8 kolxozsьnan torqan zvinolarqa bylenep, ularqa teje tejeşle qoramaldar. hejrav kestare hәm ajьrьm jer ucaskalarь nerketelgan, kolxozsьlar ejqa qajtьp jeremebtan eş ucaskalarında, qunьp jatьp eşlejdar. Betә brigadalar arahьnda sotsejalistik jarьş hәm udarsьlьq eştare kin jajelderelgan. Eştә alda barьvsь brigada esen ber kysmә qьdьl bajraq hәm eştә artta qalqan brigada esen ber septә bajraq jahalqar. Bьl bajraqtar eşten barьşьna qarap hәr ajdь kyserep jeretelelar. Betә brigadalarda la 5 kenga ner tapqьr stina gazittare sbqarьp baralar. Ul gazittar eştә kyrelgan elqaşevdarde, jeteşedlektarde saqbldьrьp baralar. Brigadalarda qьdьl hәm qara taqtalar buldьrьlqan. Kolxozsьlardьn jal vaqьtьnda jьş qьna projьzvodstvo kenaşmalare jahap, eşten ytaleşen hәm sьjfatьn tikşerep baralar. Brigadalar esendә xedmat dissiplinahь nьqlь qujьlqan. Eşka sьqmaj qarşьp jatьvsь hәm eşlap sbqarьv normahьn ytamavse jalqavdar yd vaqьtьnda tikşe relep, tejeşle sara kyrep barьla.

Kolxoz esendә partejә aqzahь hәm kandidat—10 keşe, hәm 19 komsomol aqzahь bar. Ular betә he lә ajьrьm brigadalarqa nerketelgan, ajьrьm eştar jakmatelgan. Partejә ojoştorovsьhь ip. **Nenejef kommunistarqa** jakmatelgan eşten ytaleşen sistimatik rәveştә tikşerep nara, hәm elgәle eş kyrhәtevse kommunistьn eş tazriaalaren başqalarqa kyserev mitodьn qullana.

Kolxozdьn urozaj jьjnav maşinalarь 100 pr. tь menan rimontlanьp betkan. Rimontlan sbqqan maşinalar başьnda kolxoz pridsidatele ip. **Qjalin** torqan komisejә tarafьnan jentekiap tikşerep qanul iteldelar. **Komisejo rimontta sifatьn jaqşь itep tapte.**

Kolxoz urozaj jьjnav hәm dәvlatkә igen tapşьrьv kampanejahьna taralar ederlej. Elegә kolxozdьn 250 tonno hәm 20 nan artьq torpoşahь bar.

Kolxoz ytkan jьl xedmat kenenә 4,5 kilogram orloq kylturahь bylep, **Mullaqajьf** kevek jaqşь eşlavse kolxozsьlar 150-200 bot igen alqajnьlar. Bьjьl kolxoz xedmat kenenә 10 kilo orloq kylturahь alьrqa tejeş. Mullaqajьf kevek udarniktar taqь la kyberak unьş alasaqtar. Bьl his şikhed. Senki kolxozdьn eş sьjfatь, aşlьqtardьn ytaeş torostarьnьn jaqşь bulьvь, urozajdьn ber genә bertegen dә qojoldormaj yd vaqьtьnda jьjnap alьv esen bulqan huqьşşan ederlek bьnь his şikhed ta'min itergә teje.

„Qьdьl jar" kolxozь malsьlьqtь yrsetev esen kerәşe. Kolxozdьn 172 baş eş attarь, 44 baş tajdarь, 37 baş qolonlo nejelare bar. Bular betәhe lә urtanan juqarь hәm jaqşь kerlektә. Bьjьl 37 baş bьvad nejә bulьp, ularдьn qolondarь ytermajensa tulьhьnsa haqlanalar. Bьjьl 70 baş nejә toroqtorolorqa teje bulьp, alega ošonoп 57 başь nәtel ajqьrьnan toroqtorolqan.

Hetselek firmahьnda 37 baş havьm hьjьr, 80 baş başmaqbetәhe 117 baş hьjьr malь bar.

Bьl hьjьrdardьn 37 başь bьdavlarqa teje bulьp, şunьn tik ber genә bьdavь yla. Qalqandarь tulьhьnsa haqlanalar. Bьjьl kolxoz hьjьrdardь qasьrьv planьn 71 pr. qa ytqan.

Bьqa tiklem kolxozda betәhe 75 kolxozsь hьjьrhьd bulьp, xәder ularдьn 65 e hьjьrlь itelgan. Qalqan 10 kolxozsь la bьjьldan da qalmaj hьjьrlь itelergә teje.

Bьjьl kolxoz kolxozsьlardьn ajьrьm başqa sasev eştarendә at birep torov, jeteş tygel orloqtardь jeteşterep h. a. lar menan dur jardam kyrhәtkan. Kolxozsьlarqa iliktrik jaqtьhь inderev, ularдьn ejga, jortqa moxtarlanqandarьna jaqşь jorttar buldьrьv h. a. menan kolxoz—kolxozsьlardь mul-kylturalь tormoşqa jetkerevde huqьşşan burьs itep quja. **Politbylekten derәb jetәkselek itevo, kolxozqa kendalek ner konkrit jardam itevo, kolxoz pridsidatele ip. Qjalindьn** hәm **partejә ojoştorovsьhь Nenejeftьn** daimi aktiі tuplap, nьqlь bol'şevistik kerәştare hedәmtahendә bьl dur burьstar his ber şikhed xәl itelәsaktar.

J. Jax

ƏLŞƏJ HƏMQƐJQƐ SILPOLARЬ

UROŻAJ JЬJNAV KAMPANEJƏHЬNA ƏDER TYGEL

ƏLŞƏJ SILPOHЬ TOVAR ƏJLƏNEŞE PLANЬ ƏSƏN KƏRƏŞMƏJ

Podolka həm Xəjrullindər nej esen javapqa tarтılmajdar?

Əlşəj silpohьnьn (Dəvləkən rajonь) rajondaqь başqa silpolarqa qaraqanda kyp tovar əjləneşe jaharqa tulь memkinlege begenge kengə silpo 8 men 609 hum rastrata jahaj.

Silpo rəise **Cudigin** kem bulьvь bildəle bulmaqan Podolka tigən berəvde eşkə ala. Ə. Podolka bьnda ike genə ken eşləj də silponьq 2592 hum aqsahьn urlap qasa.

Şunь la əjtergə kərək: bьnda dəvlət aqsahьn tuddьrьvsьlarqa qarşь kereş hun dərəzələ nasar qujьlqan. Rastratcik **Podolka** 33 jьldьn fivral ajьnda, **Xəjrullin** qinvar ajьnda uq sutqa birelgən bulhalar da, bьlardьn eşe oşo kengə tiklem qaralqanь juq.

Rajsojuz bьl silpo ebtenən jetəkselek itməj həm undaqь jenəjettərde beterevdə konkrit saralar kyrməj.

VKP(b) nьn Dəvləkən tebək komititь həm sovit, profsojuz ojoşmalarь bьl silpoqa qьrqa iqtibar itergə, unь kenden horavьna javap birerlek itep qujьvda betə saralardь kyrergə tejeştər.

"KƲRGES„

Sovit sovdьhь politikahen

nodovoqa jıl qujmabqa

Əle razna promsojuzь igen jьjnav kampanejahьna qarata ber terle lə əderlek alьp barmaj. Begenge ken unьn magazindarьnda kolxozsьlar esen kərəkle tovardar betenlej juq tejeriek, bulqandarь la sьjfat jaqьnan aik tynən

Unьn 1 nse hanlь magazinьnda xaqь 26 şar hum torqan kyp kenə qamьttar hatьlmaj jata. Ular sьjfat jaqьnan aik nasar eşləngən. Şul arqala unь alьvsь juq.

Bьndaqь larjok medire Xəfislamьf:—„maminttan fajdalanьp qalьrqa kərək" tigən bulьp sьjfat jaqьnьn nasar bulqan qamьttardь kolxozsьlar esen kərək bulqan dilbegəgə ebtəlmə itep quşьp hata. 1 nse hanlь magazin medire Bakunьf larjoktaqь bьl jeteşhedlektərde belhə lə unьn eşen jalpьnьn horavьna javap birerlek itep qujьv esən kəraşmaj.

Yd eşen jaqşьrtьrqa teləməvse hem sovit savdьhь politikahьn boqovsь larjok medire **Xəfislamьfqa** qarəta sara kyrelergə tejeş.

Qьjqь Rajsojuzь igen jьjnav kampanejahьna betenlej ədərlek alьp barmaj.

Begenge kendə nesən sabьv kampanejahь qьdьv bara. Lakin rajon kyləmendəge 29 silponьn barь 4 he genə salqь menən ta'min itelqən. 25 silpo kolxozsьlardь salqь menən ta'min itə almaj. Şul arqala ular salqьnь qajdan barьp alьrqa belməj aptьrap jerejdər.

Rajsojuz bьl xəlde kyrə-belə torop, silpolardь kolxozsьlar esen kərək bulqan kendəlek tovardar menən ta'min itevdə ber terle lə sara kyrməj, ul haman ibke kənsələr bojorokratik mitod menən eş itə.

Qьjqь Rajsojuzь igen jьjnavqa ədərlek eşenə bulqan halqьn qaraşьn tid betərerge həm kolxozsьlardь kendəlek kərək tovardar menən ta'min itevdə qьrqa hьnьlьş jaharqa tejeş.

MƟXƏMƏTJANЬF.

Sovit Soyuzьnda hьjьrhьd kolxozsьlarqa 2 MILJON BAŞ BЬƉAV

MƏSKƏV. 5 Hьjьrhьd kolxozsьlarqa bьqa tiklem birelgən 900 men baş bьdav ebtenə VKP(b) ƲK plinumь qararь bujьnsa oşo jьldan ədəqьna tiklem kolxozsьlar esən jənə 2 miljon baş bьdav kontraktovajt itelergə həm hatьp alьnьrqa tejeşle. Plinum qararь menən yddərenə birelə torqan bьdavdardьn tulь xaqьn tyləj almavsь kolxozsьlarqa jardam kyrhətev esən protsinthьd 70 miljon humlьq kridit birelde.

Kolxozsьlar aralьnda hьjьrhьdlьq in qьbqa sroktardь betərelergə tejeşle. VKP(b) ƲK həm SSSR Sovnarkomьnьn hьjьrhьd kolxozsьlarqa jardam turahьnda qь qararь sьqarьlqandan hun ytkən 10 aj esendə Sojuzdьn aldьnqь kraj həm elkələre hьjьrhьddar esen bьdavdar kontraktovajt itev həm hatьp alьv jəhətenən yddərenə baştan birelgən programmanь ytərqə həm aşьrьp ytərgə elyerdələr inde. Məbələn, Məskəv elkəhe jaş mal kontraktovajt itev planьn 171 pr. qa ytəlqən. Sverdlol elkəhe yderə birelgən 18 men başlьq zadanejanь 24400 baş itep ytəne. Tatarstan 55 men baş jəş maldь kontraktovajt iten planьn alqan xəlde, hьjьrhьd kolxozsьlarqa 43,5 men baş bьdav birde həm şunьn ebtəvenə 29800 baş bьdav kontraktovajt itte. Qazaqstanda hьjьrhьddar 66,4 men baş bьdav aldьlar, ə Qazaqstanqa plan 65 men baş ine. Qara-Qalpaq elkəhe hьjьrhьd kolxozsьlarqa bьdav birev planьn 103 pr. qa ytəne, Qьrqьzstan 107,1 pr. qa ytəne. Ukrajьnala hьjьrhьd kolxozsьlarqa 216600 bьdav birelgən həm dəjem plan 275 men baş bulqan xəlde, 271,6 men baş bьdav kontraktovajt itelqən.

Lakin kyp kenə rajondarda hьjьrhьdlьqtь betərev esen kereş əlegə jeterlek jəjep jebərelməgən. Məbələn, Kenəajьş, Ivanof elkələre, Gor'ki krajь həm Kenəajьş Sever bьl jəhəttən art ta qalalar.

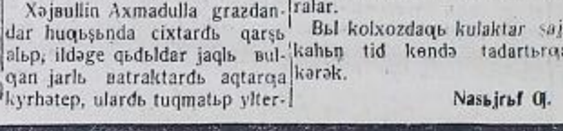

ƟЬƑƏ SIGNALDAR

ZƏLQƏRNƏJEF RASTRATŞIKTAR JAQLЬ

(Kolxozьn xatь)

Maqar (Tybən juldaş s.). „Bəver" kolxozь pridsidətele Zelqərnəjef Sibəqət kolxozdь tarqatьvqa alьp bara.

Zelqərnəjef kolxozdьn aldьnqь udarsьlarьn sitkə qaldьrьp, eskese həm rastratşiktar menən nьq bəjlənes tota. Məbələn: **Bulgakof** 32-jьl silpo agintь bulьp eşləp rastrata jahaqanь esən 6 qanьn qьjbat xaq menən bədarajqa xekem itelhə lə. hьjьrьn hatьp, kolxoz atьn hatьp qasьp kitkajne. Əle taqь qajtьp kilep Zelqərnəjef jardamь menən maktaptə storьz bulьp tora.

Zelqərnəjef, Bulgakьf həm uqьtьvsь Manapof balalardь ikskursejəqa alьp barьp balalardь tarbejalav esən birelgən aqsanь esep betkəndər. Şulaj uq Zelqərnəjef kolxoz harьqьn hujьp kolxoz aqzalarьna ber qadaqьn də birməjensə Bulgakьf, həm uqьtьvsь Manapoftarqa birə lə qalqanьn qьjbat xaq menən bədarajqa hata.

Bьndaj kolxoz milken qorokitkajne. Əle taqь qajtьp kilep tovsь jьrtqьstar tikşerelep tid kəndə sara kyrelergə tejeş.

S. A. Q.

KOLXOZDAN KULAKTAR ŞAJKAHЬ TUDDЬRЬLHЬN

(Kolxozьn xatь)

Starletamaq (Mьrdaş sovitь) Ajьvsь avьlьnьn kulak Xəjbullin Axmadulla kolxozda jəşaj.

Xəjbullin Axmadulla rivolytsejəgə tiklem Ajьvsь avьlьnьn jartь jeren bilap, 350-400 disətina igen səsep, kyp maldar aььranь. Jьl əjlənəhenə biş-altь batrak totop, betə eştə keşe kəse menən fajdalanьp, tire jaqtьn in dur kulagьnan itəplanep kilde.

Xəjbullin Axmadulla grazdandar huqьşьnda cixtardь qarşь alьp, ildəge qьdьldar jaqlь bulqan jarlь batraktardь aqtarqa kyrhatep, ulardь tuqmatьp ylterteve jaqьnandan qatnaştь.

Ə, xəderge kendə Xəjbullin tavьşhьd-tьnhьd kolxozda qəmər itə. Jetməhə ulь Ajьvsь avьl kolxoz pridsidətele bulьp, yrmələne Ul pridsidətel bulьvsьnan fajdalanьp, qasьp jerəgən aqaj-eneləren firma medire, kolxoz kontrole kevek javaplь urəndarqa qujdь. Xəderge kendə bьl kulaktar şajkahь menən kolxozdь jemerevgə alьp baralar.

Bьl kolxozdaqь kulaktar sajkahьn tid kendə tadartьrqa kerək.

Nasьjrьf Q.

12-nse bətə donja KOOPIRATSFJƏKƟNƟNƏ

BAŞQORTOSTAN KOOPIRAT SEJƏ SISTIMЬ EŞENEŊ TƟP KYRHƟTKESTƏRE

Sistimdьn ojoştorov, savda itev həm ədərlek eşendage eşməkərlege	1933 jıldьn 1 qinvarьna	1934 jıldьn 1 qinvarьna
SRK, ZRK həm gorpa larьnь	51	1195
Pajlьktar lizьnь (men menən)	816,0	1145,1
Savda noqtalarь həm	1934	3011
Roznicnьj savda əjlənəşe (miljon hum menən)	168,9	224,0
Ədərlek eşe əjlənəşe (miljon hum menən)	7,1	20,8
Ydəkləşterelmagənədər tav eşe (men hum menən	446,4	3407,0
Jemoqət tujьmь:		
Aqzana pridprejatejələre	198	231
Produkseja sьqarьv (miljon hum menən)	38,0	41,0
Bьnən kilgən əjlənəş (miljon hum menən) .	14,0	22,0
Ikmək neqerev:		
Mixanikləştьrьlqan pridprejatejələr	1	3
Kustar pridprejatejalar	—	5
Təvlektə eşləp sьqarьv kestare (tonna menən)	60,0	149,5
Yd adьq zazanьn a.x əşmekorlege:		
Səsev majdanь (ga menən)	5790,2	111803
Kartof (tonna menən)	6541,5	9405,0
Başqa jəşelsələr . . .	2169,0	8943,0
Orloq kylturalarь . .	819,0	4878,0
Hayьm tьkьrdar . . .	662,0	1035,0
Əsə susqalar	436	629
Hət birev eşe (tonna menən)	615,4	1352,2
Paj kaptalь (men hum menən)	9708,0	29760

QЬJQЬ rajsojuzь igen

jьjnav kampanejəhьna ədər tygel

Qьjqь Rajsojuzь igen jьjnav kampanejəhьna betenlej ədərlek alьp barmaj.

Begenge kendə nesən sabьv kampanejəhь qьdьv bara. Lakin rajon kyləmendəge 29 silponьn barь 4 he genə salqь menən ta'min itelqən. 25 silpo kolxozsьlardь salqь menən ta'min itə almaj. Şul arqala ular salqьnь qajdan barьp alьrqa belməj aptьrap jerejdər.

Rajsojuz bьl xəlde kyrə-belə torop, silpolardь kolxozsьlar esen kərək bulqan kendəlek tovardar menən ta'min itevdə ber terle lə sara kyrməj, ul haman ibke kənsələr bojorokratik mitod menən eş itə.

Qьjqь Rajsojuzь igen jьjnavqa ədərlek eşenə bulqan halqьn qaraşьn tid betərerge həm kolxozsьlardь kendəlek kərək tovardar menən ta'min itevdə qьrqa hьnьlьş jaharqa tejeş.

MƟXƏMƏTJANЬF.

SOVITTAR SOJUZЬNDA

HЬJЬRHЬD KOLXOZSЬLARQA

2 MILJON BAŞ BЬƉAV

MƏSKƏV. 5 Hьjьrhьd kolxozsьlarqa bьqa tiklem birelgən 900 men baş bьdav ebtenə VKP(b) ƲK plinumь qararь bujьnsa oşo jьldan ədəqьna tiklem kolxozsьlar esən jənə 2 miljon baş bьdav kontraktovajt itelergə həm hatьp alьnьrqa tejeşle. Plinum qararь menən yddərenə birelə torqan bьdavdardьn tulь xaqьn tyləj almavsь kolxozsьlarqa jardam kyrhətev esən protsinthьd 70 miljon humlьq kridit birelde.

Kolxozsьlar aralьnda hьjьrhьdlьq in qьbqa sroktardь betərelergə tejeşle. VKP(b) ƲK həm SSSR Sovnarkomьnьn hьjьrhьd kolxozsьlarqa jardam turahьnda qь qararь sьqarьlqandan hun ytkən 10 aj esendə Sojuzdьn aldьnqь kraj həm elkələre hьjьrhьddar esen bьdavdar kontraktovajt itev həm hatьp alьv jəhətenən yddərenə baştan birelgən programmanь ytərqə həm aşьrьp ytərgə elyerdələr inde. Məbələn, Məskəv elkəhe jaş mal kontraktovajt itev planьn 171 pr. qa ytəlqən. Sverdlol elkəhe yderə birelgən 18 men başlьq zadanejanь 24400 baş itep ytəne. Tatarstan 55 men baş jəş maldь kontraktovajt iten planьn alqan xəlde, hьjьrhьd kolxozsьlarqa 43,5 men baş bьdav birde həm şunьn ebtəvenə 29800 baş bьdav kontraktovajt itte. Qazaqstanda hьjьrhьddar 66,4 men baş bьdav aldьlar, ə Qazaqstanqa plan 65 men baş ine. Qara-Qalpaq elkəhe hьjьrhьd kolxozsьlarqa bьdav birev planьn 103 pr. qa ytəne, Qьrqьzstan 107,1 pr. qa ytəne. Ukrajьnala hьjьrhьd kolxozsьlarqa 216600 bьdav birelgən həm dəjem plan 275 men baş bulqan xəlde, 271,6 men baş bьdav kontraktovajt itelqən.

Lakin kyp kenə rajondarda hьjьrhьdlьqtь betərev esen kereş əlegə jeterlek jəjep jebərelməgən. Məbələn, Kenəajьş, Ivanof elkələre, Gor'ki krajь həm Kenəajьş Sever bьl jəhəttən art ta qalalar.

ƟЬƑƏ SIGNALDAR

ZƏLQƏRNƏJEF RASTRATŞIKTAR JAQLЬ

(Kolxozьn xatь)

Maqar (Tybən juldaş s.). „Bəver" kolxozь pridsidətele Zelqərnəjef Sibəqət kolxozdь tarqatьvqa alьp bara.

Zelqərnəjef kolxozdьn aldьnqь udarsьlarьn sitkə qaldьrьp, eskese həm rastratşiktar menən nьq bəjlənes tota. Məbələn: **Bulgakof** 32-jьl silpo agintь bulьp eşləp rastrata jahaqanь esən 6 qanьn qьjbat xaq menən bədarajqa xekem itelhə lə. hьjьrьn hatьp, kolxoz atьn hatьp qasьp kitkajne. Əle taqь qajtьp kilep tovsь jьrtqьstar tikşerelep tid kendə sara kyrelergə tejeş.

Zelqərnəjef, Bulgakьf həm uqьtьvsь Manapof balalardь ikskursejəqa alьp barьp balalardь tarbejalav esən birelgən aqsanь esep betkəndər. Şulaj uq Zelqərnəjef kolxoz harьqьn hujьp kolxoz aqzalarьna ber qadaqьn də birməjensə Bulgakьf, həm uqьtьvsь Manapoftarqa birə lə qalqanьn qьjbat xaq menən bədarajqa hata.

Bьndaj kolxoz milken qorokitkajne. Əle taqь qajtьp kilep tovsь jьrtqьstar tikşerelep tid kendə sara kyrelergə tejeş.

S. A. Q.

KOLXOZDAN KULAKTAR ŞAJKAHЬ TUDDЬRЬLHЬN

(Kolxozьn xatь)

Starletamaq (Mьrdaş sovitь) Ajьvsь avьlьnьn kulak Xəjbullin Axmadulla kolxozda jəşaj.

Xəjbullin Axmadulla rivolytsejəgə tiklem Ajьvsь avьlьnьn jartь jeren bilap, 350-400 disətina igen səsep, kyp maldar aььranь. Jьl əjlənəhenə biş-altь batrak totop, betə eştə keşe kəse menən fajdalanьp, tire jaqtьn in dur kulagьnan itəplanep kilde.

Xəjbullin Axmadulla grazdandar huqьşьnda cixtardь qarşь alьp, ildəge qьdьldar jaqlь bulqan jarlь batraktardь aqtarqa kyrhatep, ulardь tuqmatьp ylterteve jaqьnandan qatnaştь.

Ə, xəderge kendə Xəjbullin tavьşhьd-tьnhьd kolxozda qəmər itə. Jetməhə ulь Ajьvsь avьl kolxoz pridsidətele bulьp, yrmələne Ul pridsidətel bulьvsьnan fajdalanьp, qasьp jerəgən aqaj-eneləren firma medire, kolxoz kontrole kevek javaplь urəndarqa qujdь. Xəderge kendə bьl kulaktar şajkahь menən kolxozdь jemerevgə alьp baralar.

Bьl kolxozdaqь kulaktar sajkahьn tid kendə tadartьrqa kerək.

Nasьjrьf Q.

AƉƄQ PRIDPREJƏTEJƏLƏRENƏ SMOTR

QARQALЬ MAJ ZAVOTЬ SЬJFAT ƟSƏN KƏRƏŞTE ONOTQAN

Byzdək rajonь **Qarqalь maj zavotь** (direktorь **Jenekejef**) -nse kvartalda produkseja nьn sьjfatь esen kerəşte ojoştora belməne. Ejjyn ajьnda la planьn han həm sьjfat kyrhətkestərə menən ytəv burьstarь tirəhenə projьzvodstvolaqь eşselər, zavotqa sej produksejə birevse het-qajmaq punkttarь, het tapşьrьvsьlar arahьnda massovoj anlatьv eştəren jəjep jebərə əlmanь.

Zavotta eşləvse eşselərden projьzvodstvo briqadahь 4 keşenən tora. Ular arahьnda ber genə lə kommunis. komsomol, profsojuz aqzahь həm udarnik juq. projьzvodstvola parteja-massovoj eştər betenlej alьp barьlmaj. Tadalьq eştərenə lə ad iqtibar itelə. Eşselər arahьnda şəxsi gigejena nьqlь urьnlaştьrьlmaqan.

April ajьnan birle projьzvodstvola eşləvse eşselərden berehenə lə miditsina tikşereve „ytkərelgəne juq. Sanitar timalarda bisidalar ytkərelməj.

Zavot direktorь **Jenekejef** produksejanьn sьjfatь esen kerəşməj. Kyp vaqьt qajmaq punktarь (Mixajlofka, byleksə medire **Lakejef,** Sьnьq byleksə medire—**Roximsf**) zavotqa əsegən qajmaq kilterələr.

Eşselər maxsus sanitarejə kejemdəre menən tulьhьnsa tə'min itelməgəndər. Xalattar berər qat qəna bulьp, tabtьmaldar, posudalar da jeteşməj. Posudanьn kyşehe tikkerep betkən. Qajmaq hьvьta torqan havьtьn ebkə qat bujavь betenlej qubьp teşəp, qajmaqqa baqьr təme sьqьp—majdьn sьjfatьn juqalta.

Zavotta eşləngən majdь yd vaqьtьnda odatmav, sklatta haqlap jatqьrьv kevek faktlar da kydgə jeş qəna bərelələr. Bьl xəl kolxozdardьn zavotь yd vaqьtьnda at kesə menən ta'min itməvenən kilep sьqa. **Sьnьq sovitь** „Marat" kolxozь (pridsidətele—**Moratşin**), Mixajlofka sovitь „Krasnьj Ulimis" kolxozь zavotqa at kestəren ber vaqьtta lə yd vaqьtьnda birə barqandarь juq. Jadьşqan dogovordь bodalar həm bьnьn menən zavotta majdьn tuplanьp qalьvьna səbəpse bulalar. Maj odalьv esən brizint juq.

Standart ylsəv menən də eş rətle tygel. Mastir **Skecileftьn** yd eşenə halqьn qaravь arqahьnda standart ylsəv ber vaqьtta la derəq sьqqanь juq. 22 nse ejjyndə Tujmazqa jebərelgən majdьn 99 kilogramь juq bulqan. Bьndaj jebərelgən majdьn kəm sьqqьv faktlarь bik kyp. Şulaj uq zavottardьn maj ylsəvgesenə lə 33 jьl başьnan birle tikşerev jahalqanь juq.

Qarqalь maj zavotь Ivonnika zavotь menən jarьşa. Lakin dogovor ytəlmə. Dogovorda maj sьjfatьn 87 balaqa jetkerev. II-sort kozlen birev, standart ylsəvgestə derəq ytəv, zavotta kolxoz apitickahь buldьrьv, eşselər arahьnda jarəş kyit-massoyoj eşte jəjep jebərev kevek konkrit punkttar kyrhətelgən. Lakin zavot ulardьn berelten də ytəgəne juq. Mastir Skocilof 83,2 ballanan da juqarь maj birə alqanь juq. II sort urьnьna III-sort kozlen eşlap sьqara h.s.

Bьna zavotьn bəgengə xəlc oşolaj. Produksejanьn sьjfatьn kyterev esən zavottьn memkinlege dur. Bьnьn esən ədьq pridprejatejələrenen eşen jaqsьrtьv turahьndaqь VKP(b) ƲK həm 1 nse Əlkə parteja- projьzvodstvo konfirinsejəhe qarardarьn nьqlap ejrənev nigedendə este qajtanan qororqa kərək.

Projьzvodstvola kyltmassovoj eşte. həm eşselərden yd ara jarьştarьn ojoştorov iits sikhed sьjfat esən kerəştə xəl itkes kes bulьp sьqasaq.

S. NURЬ.

№1 IKMƏK ZOVOTЬ

ƏŞƏKELEKTƏR HAMAN DAVAM ITƏ

Əfeləge №1 ikmək zavotьnьn Əlkə parteja-projьzvodstvo konfirinsejəhenən hun alqa kitməven kyp kenə fakttar asьp birələr.

Bьl zavotta barlьqь 30 komunist nar, şulardьn nej barь 4-e genə produksejə sьjfatьn jaqsьrtьv eşenə tьkьtьrlьqandar. Kommunistardan brigadir berəv genə. Projьzvodstvola barlьqь 4 briga- dirdan ikəvhe genə sotsejalistik jarьş dogovordarь tedəgəndər Udarsьlьq eştare temьr jəjə almaqan. Məbələn, bьl zavotta barlьqь 12 udarnitsa eşlaj, ular jarьş dogovordarь tedəşkən bulhalar da, projьzvodslvola individual jarьş dogovordarь juq.

Unorşitsalar arahьnda nadanlьqtь betərev eştare lə xəl itelməj. Zavotta eşselər esən ketəp xana juq. Ajьrьm eşselər arahьn da. nigerək tə naşqort-tatar eşselare arahьnda gəzittər aldьrьv həm ulardь uqьp, anlatьp barьv, qəzit xəbərdare menən tanьştьrьv eştare alьp barьlmaj Zavottьn on sklattarь sanitarejə qa xllal xəldə idəndare jьvlmaqan, samanan tьş qatqandar

Toqtaqь ondar tarav, tudan rəveştə tudanqa bujalьp betkəndər, sklat stinalarь tudan menən qaplanqandar. Qamьr batьv sixtarь şul uq xəldə idəndar bьsьraq, stinalar, tyə taqtalarь həm başqa urəndar begendən kapital rimont horajdar.

Ədərlanep qujьlqan qamьtdarьn eştare jabьlьp qujьlmaj, qamьr sebender mesən hirelьp alьnqan. Ikmək beşerev sixtarь 27-nse ejjyndə Tujmazqa jebərelgən majdьn 99 kilogramь juq bulqan. Bьndaj jebərelgən majdьn kəm sьqqьv faktlarь bik kyp. Şulaj uq zavottardьn maj ylsəvgesenə lə 33 jьl başьnan birle tikşerev jahalqanь juq.

Qarqalь maj zavotь Ivonnika zavotь menən jarьşa. Lakin dogovor ytəlmə. Dogovorda maj sьjfatьn 87 balaqa jetkerev. II-sort kozlen birev, standart ylsəvgestə derəq ytəv, zavotta kolxoz apitickahь buldьrьv, eşselər arahьnda jarəş kyit-massoyoj eşte jəjep jebərev kevek konkrit punkttar kyrhətelgən. Lakin zavot ulardьn berelten də ytəgəne juq. Mastir Skocilof 83,2 ballanan da juqarь maj birə alqanь juq. II sort urьnьna III-sort kozlen eşlap sьqara h.s.

Bьna zavotьn bəgengə xəlc oşolaj. Produksejanьn sьjfatьn kyterev esən zavottьn memkinlege dur. Bьnьn esən ədьq pridprejatejələrenen eşen jaqsьrtьv turahьndaqь VKP(b) ƲK həm 1 nse Əlkə parteja- projьzvodstvo konfirinsejəhe qarardarьn nьqlap ejrənev nigedendə este qajtanan qororqa kərək.

Projьzvodstvola kyltmassovoj eşte. həm eşselərden yd ara jarьştarьn ojoştorov iits sikhed sьjfat esən kerəştə xəl itkes kes bulьp sьqasaq.

S. NURЬ.

№1 IKMƏK ZOVOTЬ

ƏŞƏKELEKTƏR HAMAN DAVAM ITƏ

Əfeləge №1 ikmək zavotьnьn Əlkə parteja-projьzvodstvo konfirinsejəhenən hun alqa kitməven kyp kenə fakttar asьp birələr.

Bьl zavotta barlьqь 30 komunist nar, şulardьn nej barь 4-e genə produksejə sьjfatьn jaqsьrtьv eşenə tьkьtьrlьqandar. Kommunistardan brigadir berəv genə. Projьzvodstvola barlьqь 4 briga- dirdan ikəvhe genə sotsejalistik jarьş dogovordarь tedəgəndər Udarsьlьq eştare temьr jəjə almaqan. Məbələn, bьl zavotta barlьqь 12 udarnitsa eşlaj, ular jarьş dogovordarь tedəşkən bulhalar da, projьzvodslvola individual jarьş dogovordarь juq.

Unorşitsalar arahьnda nadanlьqtь betərev eştare lə xəl itelməj. Zavotta eşselər esən ketəp xana juq. Ajьrьm eşselər arahьn da. nigerək tə naşqort-tatar eşselare arahьnda gəzittər aldьrьv həm ulardь uqьp, anlatьp barьv, qəzit xəbərdare menən tanьştьrьv eştare alьp barьlmaj Zavottьn on sklattarь sanitarejə qa xllal xəldə idəndare jьvlmaqan, samanan tьş qatqandar

Toqtaqь ondar tarav, tudan rəveştə tudanqa bujalьp betkəndər, sklat stinalarь tudan menən qaplanqandar. Qamьr batьv sixtarь şul uq xəldə idəndar bьsьraq, stinalar, tyə taqtalarь həm başqa urəndar begendən kapital rimont horajdar.

Ədərlanep qujьlqan qamьtdarьn eştare jabьlьp qujьlmaj, qamьr sebender mesən hirelьp alьnqan. Ikmək beşerev sixtarь xakəmə iteven horaqa* tigən hyd. Baьq totov turahьndaqь qararьn 6-punktьnda 6-julda Kontrol Komisejəhь. tigən hydən „VKP(b) Ydək komititьnьn* tigən hyd həm şul uq punktьn adaqьnda „təqdim iteven horaj* tigən hyddər teşəp qalqan, şularьn tedətep nqьrqa kərək.

Unan hun Şvirnik, Kosarjof, həm Pospelof ipteştarden doklattarь sujьnsa sьqarьlqan qarardarьn II sylegendə ebtən 21-julda „Zavot komititьnьna" tigən hydde „Zavot komititьnь pridsidətelderenə* tip; V sylegendə ebtən 19-julda „javaplь ikənlektore* tigən hyddən „kyd unьnda totorqa* tigən hydde quşьp uqьrqa kərək.

Javaplь redaktor urьnbasarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

7-8 HƏM 9 EJJYLDƏ
Q. Ə. J. Kinohьnda
Sejanstar səqət 7, 8—30 m. həm səqət 10 da başlana.
Maşinis Utomski
Duxovoj orkistr ujnaj. Bufit
Kassa səqət 6 tən asaq.

Lunəcarski naqsahьnda
8 ejjyl
Oьƌьl qojaş
9 ejjyldə
Oyərşə
Postanotkalar kiske səqət 9 da başlanalar.
Kassa kendədge 4 tən asaq

Ədə. „Okt. Nat."ьh matbaqahь. Başglavlit vakile № B—1213

Başkoopinsojuz sistimahьnьn 1934 nse jьl 1 nse qinvarqa hədəmtə balansь

Aktil	1933 nse jьl 1 nse qinvarqa	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa
I. Projьzvodstvo znacin. tep majalar		
1) Eştə sulqandar		
a) tedeleş həm qimarattarь	413142	521998
b) Ultərtelqan aqastar	1050	1162
v) Maşina həm tixnik qoramaldar	126821	163020
g) Projьzv- invint. həm qoramaldar	119909	143627
d) Xozaйq invint. həm əbzanofka	161231	218892
j) Ajaqlь maldar	125792	210021
v) Transport	28173	43682
Betəhe . .	976118	1301902
2) Eştə sulmaqandar		
a) Zapas invintar həm qoramaldar	1087	14148
b) Iksplotatsejanan sьqqan melkattar	9153	74746
Betəhe . .	10340	8,894
II. Projьzvodstvo znacenejale sulmaqan tep majalarь həm potrin znacinejaledere		
a) Torlaq tedeleştar	103068	145718
b) Jardamsь həm savda jortarь	54630	74100
v) Melkat həm fuar fondь	1160	727
Betəhe . .	157658	220605
III. Tamam itelmegen kapital eştar		
a) Tedeleş eştare projьzvodstvohь	66038	73309
b) Ustanofka həm montaz qoramaldar	17000	9104
g) Kapital rimont	10563	7073
j) Tedeleş həm qimarattardь kapital rimont	31453	19028
Betəhe . .	125054	108514
IV. Ozorottaqь majalar Projьzvodstvo zapastarь		
5) Sьjrjo həm tep matirejaldar	351173	379280
6) Jardamsь matirejaldar	11649	66808
7) Jaqьv matirejaldarь	57161	52651
8) Kapital tedeleş esen tep matirejaldar.	56736	47719
9) Xuzaйq matirejaldarь	65104	95218
10) Hatьp alьnqan həm ədərlangən produkta	4359	82037
11) Juldaqь sьjrjo həm matirejaldar	6408	13642
12) Himerlevdəge maldar	902	8014
13 Jəş ytmerdər	2462	7514
14) Avьl xuzaйqь praduk tavor sulmaqandarь	16038	54620
15) Tarə	25858	51809
Betəhe . .	597740	859052
V. Produksejə projьzvodstvohь		
16) Sənaqət projьzvodstvohь	48985	56231
17) Avьl xuzaйqь projьzvodstvohь	17715	54069
18) Jarьm fabrikattar	27272	14692
Betəhe . .	93972	124989
VI. Tovar həm ədər produksejə		
19) Sklədtaqь tovardar	215030	246494
20) Vaqlap batьv prid. tovardar	389432	342846
21) Juldaqь tovardar	34829	29321
22)Ədər nəmələr.		
a) Pridprejatejə fzdiłəjələre	517473	494064
b) Avьl xuzaйqь tovar produksejalarь	36431	51962
v) Sьjrjonь qajtanan eşləv ədər. zak.	1040	2832
Betəhe . .	1193793	1162119

	1933 nse jьl 1 nse qinvarqa	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa
VII. Odatьlьvqa tejelgən tovardar		
23) Sit qala pokupatel. tejelgən tovar.	85494	140208
24) Agrahь tyləmagən tovardar	1747	50787
Betəhe . .	87241	190995
VIII. Aqsalar		
25) Kassa	37431	36598
26) Rascut scut. aujьnsa D-Bankьhь .		
a) Rascutnaj scut. aujьnsa	287404	162972
b) Akridtti aujьnsa	10000	—
v) ajram scuttar aujьnsa	950	624
27) Maxsus ajldelangən aqamd. scut.	778	1500
28) Agrahь dukamnottar	1328	—
29) Juldaqь aqsalar	2198	9440
Betəhe . .	340095	181134
IX. Rascuttaqь majalar		
30) Zakazcik həm alьvsьlar menən ibaptar	246734	126412
31) Podratcik həm pastavşiktar . .	120111	25863
32) Bank menən pritinzejolar aujьnsa .	473	3926
33) Birelgən zaluktar aujьnsa . . .	46	329
34) Pritinzejalar	20572	28482
35) Dejemləşterelgən sik. dinitor. prid.	247781	253901
36) Nalok həm saor aujьnsa Narkomfin.	50200	90003
37) Komirciskej ottəlmə aujьnsa . .	—	492
38) Başqa tezle ibaptar aujьn Narkom.	10083	4071
39) Dejemləşterelmagən sik dinitordarь	41974	68555
40) Podatcut summalar	170572	128944
41) Ərtil clindare menən həm eşse zedmatkerdər menən ibaptar . . .	19371	21655
42) Şikle alasaqtar		
a) Dejemləşterelgən siktor aujьnsa .	86818	195539
b)Dejemləşterelmagən . .	121193	72698
Betəhe . .	1135427	1020860
X. Aldaqь jaldar sьqьmdarь		
43) Aldaqь otcut jьl esen sьqьmdar.	78602	46831
44) Udqan jaldar sьqьmdarь	50849	105914
Betəhe . .	129511	152545
XI. Osorottan alьnqan majalar		
45) Bahalь qaqьddar	11142	12118
46) Maxsus ajldelangən vznostar: . .		
a) DK fondь aujьnsa	413115	451709
b) Rigylərlev fondь aujьnsa . . .	34423	58064
v) Osorot majalь auj. maxsus fond .		58064
g) Zapas fondь aujьnsa	132562	33820
d) Tedeleş həm mixanikləştьrьvqa .	37439	89100
47) Başqa prid. qatnaşьv vznostarь .		
a) Sojuzdaqь pajdar	47872	85908
b) Koopiratif bankьhьnda paj . . .	4721	7093
v) Başqa ojoşmalardaqь . . .	9817	10317
48) Maxsus ajldelangən fondqa osorottan ajьrьv	11692	109871
49) Birelgən ssudalar	238441	8056
Betəhe . .	941024	809720
XII. Juqaltьv həm tanьş qaldaqь		
50) Atcut jьlьna tiklem juqaltьvdar .	58403	35958
51) Atcut jьlьnda	—	466885
Betəhe . .	58403	502343

BƟTƏ DONJA PROLITARDƏRAḄ, BEREQEQEDƏ!

AJRḄM NUMIRḄ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(ʙ)Başqortostan ƟlKa, Ɵfə qala komitittarı, BYBK ham Başprofsovit organı

№ 156
9-EJJYL
1934-JḄL

Tilifon nomirdarı:
Javapı ridaktor—4—81
Ridakseja mədire—2—83
Javapı ridaktor urınbaparı—1—14
Təngə ridaktor — 1—63

VKP(ʙ) UƉƏK KOMITETḄ PLENUMḄ

INFORMATSEJON BELDEREV

1934 jıl 29 ejjyn ham 1 ijyl arahında VKP(ʙ)Uđək Komitetınıŋ nəvəttəge plenumı sulıp ytte. Plenum tyəndəge məs'ələlərđe qararı:

1) Orloq həm it sirev planın ytəv turahında

2) Malsıllqtı jaqşırtıv həm yrsetev turahında.

Tyəndə şular turahında sıqarılqan rezolytsialar kilterelə.

ORLOQ HƏM IT BIREV PLANḄN YTƏV TURAHḄNDA

Kujəişef, Mikojan ham Klejner iptəştarđeŋ doklattarı sujınsa VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumınıŋ 1934 jıl, 1 ijylđə qabul itkən rizolytsiahı

I

ORLOQ BIREV ham IGEN TAPŞḄRḄV TURAHḄNDA

Jađqı səsev jomqaqtarı avılđa kolxoz teđeleşenen kəse həm ojoştoroloqanlıqı ytəven asıq kyrhatə torqan kyrhatkestər. Kolxozsı massalarđın anlılqı həm xeđmət dissiplinahı janı baŋqısqa kytərelđe. Jađqı səsev planı bınan aldaqı əstə jıldarđaqısqa qaraqanda elegerək srokta arttırılıp ytəlđe. Avsl xuzalıqı eştərenen sıjfatı bajtaq kytərelđe. Kənjaqta qısmən qoroloq sulıvqa qaramaktan, SSSR đa urozaj bətə məqlymətter sujınsa totoş alqanđa bıltırqısqa qaraqanda nasar sulmajasaq, ə qajhı ber əlkalərđə avıltırqınan đa jaqşı sulasaq.

VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumı, igen jıjnavđı unıqlı həm ojoşqan ravəştə ytkarev həm igendə in ađ juqaltıvđar menən maksimal' ravəştə jıjnap alavđı bətə partia həm sovit ojoşmalarınıŋ aojevoj burıstarı, tip ıbəplaj.

VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumı bətə partia həm sovit ojoşmaların aıjlı qajhı ber sofxoz həm kolxozdarđa đəvlatkə qarşı tendinsialar aıjlı jađ havalar nasar kilde, tigən hıltav menən orloq tapşırıv sujınsa đəvlat aldınđaqı zadanejlarđı ytəvgə totqarlıq kyrhatev həm xatta *turanan tura eđev tendinsiaları* sulıv qurqınsız barlıqın aldan ıbkartep ytə.

VKP(ʙ) Uđək komitetı həm SSSR Sovnarkomı qararı menən hər ber sofxoz, MTS, kolxoz həm janqıđaq xuzalıqqa ajırım ravəştə sildələngən orloq sirev, şulaj uq ssuda qajtarıv planı his vđgərtelməjasagen kyd unıqn da tolop. VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumı partia həm sovet ojoşmaların, sigerək tə MTS həm sofxoz politəylektəren—đəvlatkə qarşı sulqan əsl tendinsialarqa qərqa otpor sirergə həm kolxoz sılar həm sofxoz rabotniktarınıŋ bətə kes həm əsajlıqtarın at həm oftomobil' transporttarın đəvlatkə orloq sirev həm ssuda lar qajtarıv plandarın sildələngən srokta, tulahınsa ytəv esən kerəştən moslizirlavqa məzbyr ilə.

VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumı qarar ilə:

1. Eş protsestarınıŋ bətəhendə lə (igen jıjıv, ebkertəv, igen tapşırıv həm haqlavđa) **juqaltıvđarqa qarşı** konkret kerəş saraların jəjep jebərevđe. Bınan esən əlgergən igendərđen bətəhen đə motlaq urıp alıv, igende urıv vaqıtın ođaqqa huđıp, orloqtoŋ qojolovına jul qujmav, başaqtarđı diqqat menən tərmap alıv, unıq jıjnav maşinalarına orloq totqostar qujıv, igendərđe ebkertləgən ham taşıqan saqta orloq qojolovqa jul qaldırmav, ebkert ham symələlərđə saqta başaqtarđı jeveşlanev qurqınsızınan haqlav ham şul saralar menən kolxoz ham sofxozdarđı orloq ərəm sulıvđan haqlavđı ta'min ilevđe partia həm sovet ojoşmalarınıŋ 1934 jılqı in me him surıstarı, tip hanarqa.

Urozajđı, kərək tamırında saqta, şulaj uq jıjnap alqanđın hunında sulhın, urlanıvđan haqlav esən kerəşten məhimlegen Uđək komitet ajırata ajtep ytə ham urındardaqı partia ham sovet ojoşmaların, şul ıbəptən politəylektərđe, 1932 jıl 7-avqısta sıqarılqan „Sotsejalistik jəməqat milken haqlav turahında" qı zakondı qatı nojomqa aşırıvqa məzbyr ilə.

2. Uria Azia, Zakalkazia respublikalarında, Tənjaq Kafkaz, Azot qara dinged həm Stalingrat krajđarında, Qırəm ASSR, Ukraina SSR, Qađaqstanđın Kənjaq ham Alma-Ata əlkalərendə zadanialardı tultırıp ytəv esən tyəndəge sroktardı ajıldələrgə:

a) orloq sirevđe—SSSR Sovnarkomı ham VKP(ʙ) Uđək komitetınıŋ 1933 jıl 19 qinvar qararında sildələngən sroktarđa;

ʙ) sofxozdarđın igen tapşırıv srogın—1934 jıl 1-dekaberqə;

v) MTS tar eşenə naturalata tylavđe—1934 jıl 1-dekaberqə;

g) ssudalar qajtarıvđı—1934 jıl 1-oktəberqə.

3. MTS ham sofxozdarđın diriktorđarın ham politaylek başlıqtarın, rajkom sekretardarın ham rajon başqarma komitetı pridsidatel'đəren—sofxoz, kolxoz ham janqıđaq xuzalıqtarđa igen huqıvđı unıq jıjnaj başlavđın berense kəndərendə yk jəjep jebərevđe, hər ber molotilka esən igen huqıvđa hər təvlekə norma sildələvđe ham sildələngən normalardın hər ber molotilka tarafınan his hydhed ytəleven ta'min itevgə məzbyr itergə. MTS direktorđarı tarafınan molotilkaqa şul sizon eşe esən sildələngən zadanie artırıp ytələ torqan sulha, zadanianın arttırıp huqıqan hər ber tonna igen esən maşinist ham igen ylsəvələrđen xedmət rassinkahı 15 protsentqa artılar.

4. Sofxoz, MTS ham kolxozdar orloqtə đəvlatkə sirevđe igen huqa başlaqanđın berense kəndərenen yk turanan-tura molotilkanan sıqıv menən maşinarqa, huqıqan igendərđe sıjpunkttarqa taşıv eşenə his ber totqarlıq itmaşkə tefeştər, tip sildələrgə.

Huqıqan igendərđe əđerlav punkttarına his ber totqarhıđ ham tulahınsa taşıvđı ta'min itev esən rajkom sekretardarın, rajon başqarma komittı predsedateldəren ham MTS politəylek başlıqtarın at ham oftomobil' transporttarın əđerlavgə məzbyr itergə.

5. Huqıqan orloq rbaenən kolxozdarđın eske karaktərə (kolxozsılarqa avans sirev, mal ađaqlı h.ə.) esən igen ajırıvđı 1933 jıl sildələngən norma sujınsa, jaqnı faktik huqıqan orloqtən 10 pr. tə tiklem, jaqşı eşlagən aldınqı kolxozdar esən 15 pr. qa tiklem kytərep sildələrgə.

6. Orloq sirev ham MTS-tarqa naturalata tylav esən sildəlangən ajlıq zadanialardı tulahınsa srogında ytəj sarqan kolxozdarqa orloq fondı sulđırıv esən, igen tapşırıv məlendə yk: Ukraina, Qırəm, Azof—Qara dinged ham Tənjaq—Kafkaz krajđarında, Kurski ham Voronez əlkələrendə huqıqan orloqtan 15 pr. tiklem, ə başqa kraj, əlkə ham respublikalarda 10 pr. tiklem m i q d a r d a jaqşı orloqtə ebtəlmə ravəştə qaldırırqa rəxsət itergə.

8. SSSR Sovnarkomı əđerlav komitetın ham unıq urındardaqı vəkildəren igen əđerlav apparatın his kisekmahtan tikşerevgə ham unı tulı əđerlekkə kilterevgə məzbyr itergə, uđqan jıldaqı kevek əđerlav punktta jəkləmələrđən tış qarşılav plandarı sirevđən tıjırqa, qarşılav plandarı sirevđə qəjeple sulqan keşelərđe ugolovnıj məs'ylejətkə tartırırqa.

II

IT BIREV PLANḄN YTƏV TURAHḄNDA

It sirev planı bajtaq təbaktərđə, sigerək tə Urta-Volga ham Saratıf krajđarında, Voroniz, Kurski ham kənbajış əlkələrendə, USSR-đa ham Kafkaz ASSR-nda qənaqatlanmaşlek ytələ.

Kolxoz dverđarının ham janqıđaq xuzalıqtarđın bajtaqtarı, kyp kenə fermalar, sigerək tə susqasıljq fermaların ham sofxozdar 1-kvartalđa đəvlət aldındaqı yđ jəkləmələren ytəmanelər.

Əlkə ham rajondarđın bajtaqtarında jıljq plan kolxoz dvordarının ham janqıđaq xuzalıqtarđın bətəhe lə it sirevđə qatnaşıvđarı juls menən tygel, bəlki aldınqı xuzalıqtar itbaena, ularđın aldaqı kvartaldar esən, ə ljş qına totoş jıl esən itte avans ravəşendə sirevđəre itbaenə tultırıldı. Bıl, aldaqı kvartaldarđa it sirev planının ham totoş jıljq plandın ytəleven turanan-tura eđev qurqınsızın tıvđıra.

Hər ber kolxoz dvorının, hər ber janqıđaq xuzalıqtın, hər ber kolxoz ham sofxozđın it sirev jəkləmələren ytəvđaren tə'min itev urınına əlkə ham rajon ojoşmaları, totoş kraj jəki rajon turahındaqı urtasa ham menən genə tınıslanalar, nidajomşiktarđı qaplap qaldırılar, şunın menən it sirev đəvlat planının ytəleşen eđələr. Uđək komitet plenumı **qarar itə:**

1. SSSR Narkomsnaavın, kraj komdardı, rajkomdardı ham başqarma komittarın organizatsejon eştərđe ham anlatıv eştəren kəsətev juls menən ham gruppalap tapşırıv praktikahın kin ravəştə qullanıv juls menən, jıl dən təvge jartahında tapşırılmaj qalqan ittərđen bətəhenen də 1 avqustan da hunlatmaj tapşırılıp bətəven həm hər ber kolxoz dvorı həm hər ber janqıđaq xuzalıqtın (elgot həm skidka alıvsılardan başqaları) 3-sə həm 4-nse kvartaldarđaqı jəkləmələrđe his hydhed yđ srogında ytəj barıvđarın ta'min itevđe, məzbyr itergə.

2. Narkomsofxoz (Kalmanovic ipləşte) Narkomsnap menən berlekla, bətə Narkomsofxoz sistimahı sujınsa əildələngən jıljq plandı tultırıp ytəvđe ta'min itərlek itep, turanan-tura hər ber sofxoz esən jıljq it sirev planı miqdarın əildələvđe həm Sovnarkom erqəhendage əđerlav komitetına rablav esən tapşırıvđı məzbyr itergə.

3. Uđək komitet Narkomsofxozđı, Narkomzemđı həm Narkomsnaptı đəvlatkə tapşırılasaq maldardın kerləgən ta'min itmavse, kyp vaqıtta đəvlatkə tapşırılasaq maldardı tərbejələrđə bətə xəstərđe lə tuqıratı'vsı, plan sujınsa əildələngəngə qaraqanda bajtaq kyp baş mal hujəp, şunın arqahında it menən ta'min itev esen, malsıljq esen əđevse jetəkselərgə qarşı qına kəraş alıp barıvqa məzbyr ilə.

4. Sofxoz diriktordarın ham kolxoz pridsidatelđəren hər ber kvartal başlanıv aldınan, it tapşırıv planı sujınsa đəvlatkə sirelergə tejeşle sulqan maldarđa hajlap alırqa ham đəvlatkə tapşırılırqa tejeşle maldarđın kərləgən ta'min iter esen ulardı maxsus rəveştə tərbejələrgə ham utlavqa jeərevgə məzbyr itergə.

5. It tapşırıv sujınsa kvartal planın tultırıp ytəmaj torop, fermanın sitkə mal hatıvqa xaqı juq ikənen sildələrgə.

6. Fermaları berense ham ikense kvartaldarqa ular esen sildələngən it tapşırıv zadaniaların berense avqısqa tiklem tultırmaqan kolxozdarđa, kolxozsılardın it tapşırıv normalarına fermahı sulmaqan kolxozdardın normahı menən qajtanan ihap jaharqa.

7. Kolxoz dvordarı ham janqıđaq xuzalıqtar tarafınan it tapşırıv planın ytəvđe ta'min itevse in məhim sredstvolardın berehe itep gruppalap tapşırıv eşen ojoştorovđı ihəplərgə, əđerlav ojoşmaların ham urındardaqı partia, sovet ojoşmaların aldaqı 3-ham 4-se kvartaldar lanın ytəgan məldə gruppalap tapşırıv eşen jəjep jebərevđe məzbyr itergə.

8. Sofxozdar əsən kvartal planı urınına nıqlı ajlıq plandar sildələrđə.

9. 1934 jıl əsən sildələngən đəvlatkə it tapşırıv normahın 1935-36 jıldar əsen đə yđgareshed qaldırırqa ham it tapşırıv turahında 20 ijyldən đə hunqa qaldırmaj janı zakon iqlan itergə.

* *

VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumı bətə partia ojoşmalarınıŋ igen əđerlav ham it tapşırıv eştərenen qajlıqnıqına darıq sirep jetkermavđən ham əsl turala eşte yđ aqqına tapşırıvđardan haqlanıvđı aldan ihkartep ytə.

Igen əđerlavđeŋ ham it tapşırıvđın unıqş tik ojoşqanlıq ham əsl eşkə konkret jetəkselek sulqanda qına tə'min ilergə memkin.

Kraj (əlkə) partia ham sovet ojoşmalarınıŋ rajondarqa, ə rajondardın kolxozdarqa jetəkselegendage təp jeteşhedlektare urtasa statistik sajfardar artında, hər ber rajon ham kolxozdın spitsifik şarttarın kyrə belmavđarendə şunıŋ hədəmtələrendə bətə əlkə ham kraj dəvmələndə dəjəm urtasa qənaqatlanerlek landar sulqanda tə eştəre nasar torqan rajon ham kolxozdar kydyə elenmaj ham tejeşle jetəkselekhed ham jardamhıđ qalıvđarında ikənlegen VKP(ʙ) Uđək komitetı sigerək tə nıq əjtep kilə.

VKP(ʙ) Uđək komitetı bətə partia ham sovet ojoşmalarınan, şul ihaptan MTS nam sofxoz politəylektərenən də xəđer igen ham it tapşırıv plandarın tultırıv elekke kevek yk Sovettar sojuzının arlaban ytəvenen ham nıqıvının təp şartı sulıvın ihta tolop, sildələngən igen ham it tapşırıv plandarının tulahınsa ham his hydhed ytəleve surıstına jetdi, sol'şeviksən qaravđı talap ita.

ƟLKƏ KOMITET QARARḄ

VKP(ʙ) Uđək komitetınıŋ igen ham it sirev turahındaqı unıqş plenumı qararın başqortsaqa tərzemə itevđə „Başqortostan" gəzitendə jebərelqan nođovđar turahında.

Plenum qararında „Janaj orloqqa qujılqan xaqtarqa sulqan eəlalmane sortlalıq əsən 25 pr. qa tiklem kytərergə" tigən. „Başqortostan" gəzitendə „Janaj igendərgə qujılqan xaqtar sujınsa eətəmane syple igen əsən 25 pr. qa tiklem arttırırqa" tip sabılqan. UK plenumı qararında „urozajđı kərək tamırında saqta, şulaj uq jıjnap alqanđın hunında urlanıvđardan haqlav, əsən kerəşten məhimlegen UK ajırımsa hıđıq ətənə alıp ytə..." tejelgən. „Başqortostan" gəzitendə „urozajđı kərək tamırında saqta, şulaj uq jıjnap alqanđın hunında haqlav əsən kerəşten məhimlegen UK ajırımsa hıđıq ətənə alıp ytə..." tip (urlanıvđardan hyđen təşerəp qaldırıp) sabqandar.

Partejə dokuminttarın iqlan itevgə iqtisarhıđ ham javaphıđ qaraqanı əsən „Başqortostan" gəzitenen vaqıtlı ridaktor. ip. Kajpkulıqa navid qujırqa həm UK plenumı qararın tədətep ikense qat sabırqa məzbyr itergə.

28-VII 34—j. OK sikritarı əsən—**Əsxədyllin**

BELDEREV

1934 jıl 10 ijyldə VKP(ʙ) nın Başqortostan əlkə komitetınıŋ rajkom sikritardarı, MTS həm sofxoz politəylektəren başlıqtarı, sovnarkom ergəbendage əđerlav komitetınıŋ rajondardaqı vəkildəre həm rajon ara uroəaj komiss ahınıŋ vəkildəre qatnaşı menən plenumı saqırılı

KƏN TƏRTIBE:

VKP(ʙ) Uđək komitetı plenumı:

a) Orloq həm it sirev planın ytəv turahında. Ip Bulaşıf doklatı.

ʙ) malsıljqtı jaqşırtıv həm yrsetev turahında Ip Sajpnətef doklatı.

Plenum 10 ijyldə kiske səqət 6 la Lunacarski naqsahında asla.

VKP(ʙ) nın Başqortostan əlkə komitetı sikritarı Bajkin.

BESƏN JḄJNAV, SILOSLAV HIS QƏNƏƠIƏTLƏNERLEK TYGEL!

ARTQA HƏJRƏVSE AJḄRḄM KOLXOZ, AVḄL SOVETTARḄN FAŞ ITEP—

QḄRQA KYTƏRELEŞ TƏ'MIN ITERLEK SARALAR KYRERGƏ

5 NSE EJJYL

"QḄDḄL JONDOD" JUQIARḄ EŞ ƟLGƏHƏ BIRƏ

(VĐ XƏBƏRSEBEĐƏƏN)

Nuriman. MTS xeđmətendə **„Qıđıl jondođ"** kolxozı plan bujınsa 165 ga besən jıjnarqa teşeş sulıp, kolxoz bınan 2 ijylgə tiklem 170 ga itep tamamlanı. Besən sanıv eştare hamanda davam itə. Kolxozdın besən sanıvlıq jere ad sulqanlıqtan bətə kəstərđe urman, tuqaj aralarındaqı ham hadlıq jerđərđəge yləndərđe edlap sanıvqa quşıldılar.

Brigadalar 8 đər kolxozsınan torqan zvenolarqa aylenep, ularqa hejrəv, maşina kəstəre ham ajırım eş ucaskaları berketelgən. Kolxozsılar bətə besən sanıv eştəren bolonloqta—eş ucaskalarında qunıp jatıp ytkarđelər.

Kolxozda 4 partia aqzahı ham kandidatı, 18 komsomolis nar. Bılar bətəhe lə brigadalarqa berketelep, ajırım eştər jəkmətelgən.

Bigerək tə jıjnav eştərendə kolxozdın berense ham əsense brigadaları (**brigadirđar Əxmədjef ham Davıtıf**) hoqlanqıs eş əlgələre kyrhəttelər. Ular yđđərena təşkən besən sanıv planın ike kən esendə tamamlanılar. 3 nse brigadanın Kaşapıf zvenohı 0,50 qa sanıv normahın 0,65 ga itep ytəp barđılar.

Kolxozsılar arahında massovoj anlatma eştare kin jəjelđerelgən. Brigadalarđa massovoj anlatma eştəren alıp barıv əsən ajırım keşelər berketelep, ular kolxozsılardın jal itev vaqıttarında jış qına proizvodstvo kənəşmələre ytkarılar, partia ham xəkymətten qarardarın kolxozsılarqa jetkerələr. Brigadalarđa qıđıl ham qara taqta sulđırılqan.

Kolxozdın sıjfat inspiksejələre hər vaqıt eş ucaskahında aulıp, eştən sıjfatın tikşerep saralar. Sıjfat inspikselərə kolxozdın besən jıjnav eştərenə jaqşı tip narıq birđelər.

Kolxoz xəđer dəvlətkə besən tapşıra. Ul bınlı la tid kən esendə tamamlarqa teşeş.

SABḄV ƏKEREN...

KƏBƏNLƏVDE LƏ ƏDƏLƏR

„TREJER" kolxozı (Nuriman rajonı) 350 qiktar besən jıjnarqa teşeş sulıp, plan bujınsa bətə besən jıjnav eştəren 10 kən esendə tamamlarqa teşeş ine. Bildələngən srok ytte, ə kolxoz 5 ijylgə tiklem 290 qa besən sanıp, oşonoŋ barı 92 qiktarın qına jıljp kəbangə haldı. Kolxozdın 2 besən sapqıs maşinahı bar. Bıl maşinatar kəngə ikeşar smina eştərgə kejlənep, 4 tər at, ike şər keşe berketelgən sulha la, 2 smina eş ləv tik formal ravəştə genə ytkərelə. Ular irtənge səqat 9-10 daq alıp, kiske səqat 7-8 gə tiklem genə (kengə 10 səqət) eşlejdər. Oşonoŋ hədəmtəhendə 8-9 qalıq eşlap sıqarıv nor mahın (2 sminaqa) barı 3,5-4 qiktarqa qına ytəjdər.

Besən sanıv ucaskalarına tasurđar tədəlmagən. Besən sanıvsılar 4 kilomitr alıslıqta aulqan eş ucaskalarınan əjgə qajtıp qunılar. Ulardın əjgə qajtıp qunıvı, eşkə irlə menən saqat 9-10 da kitevđare kədəmtəhendə (qul menən sanıvsılar) 0,50 qiktar eştəp sanıv normahın barı 0,35 qiktarqa qına ytəjdər.

Kolxozsılar arahında massovoj anlatma eştare alıp barılmaj. Kolxozsılar eştəp sıqarıv normahın, həm kypme xeđmət kenə alıvđarı menən tanış tygeldər. Bınlı kolxozsılar qına tygel, brigadirđar yđđare lə belmədər.

Kolxozdın palivodı Ojəzizbitan heddə eştəp sıqarıv normahı kypme həm kolxozsılar ısl normanı ytəjđərme tip horahanı, ul min plan menən tanış tygel, şulaj đa kolxozsılardın qajhı berđəre 0,40 qiktar sanalar, tej.

Silosiav eştare sıktən tış nasar sara. Bısl kolxoz 270 tonna silos əđerlərgə t e j e ş. Ə l e g ə 104 tonna qına sijos kymgən. Kolxozdın jetəkselere sıqa tulahınsa qənəqattənep, tınıs qına jatalar. Prideidətel Idriset „sed silosiavđın ijyn planın ytəgənsed, q a t q a n ı n sesən jıjnav eşe sətkəs siluslarısd əle, 30 tonna silosiq kənsaqəşsasd đa sar' tej.

JAXIN.

—●—

Jegorof, Donisinkolar jaqşırtıqtı... hıv urınına tygelər

Dəvlakən, (Başrosta). Dəvlakən orloq sofxozđa jaqşırtıqtardı ikenomiav turahında ber terlə lə eş alıp barmaj. Jađqı səsev vaqıtında qına 24 tonna samahı artıq jaqşırtıqtar tofolqan. Jegorof ham Donisinko kevek kərəsində nıq israf itevselərgə qarşı ber đə kerəş juq. Jegorof ham Donisinko hər ber qiktarqa 24 kilogram urınına 48-58 kilogram samahı kərəsin totalar. Şul uq vaqıtta jaqşırtıqtardı ikenomiavsı Stjopin kevektərde sylaklav eşe tə juq. Ul 23 kilogram urınına 18 kilogram qına totona.

Jaqşırtıqtardı fajđalanıv turahında jaŋı normalar traktoristarqa anlatılmaqan.

Dəvlakən orloq sofxozı dirikşejahe jaqşırtıqtardı fajđalanıvqa nıq kyd halırqa, kərəgenən tış israf itevselər menən nıqlı kerəş alıp barhın.

BESƏN, SILOS PLANDARḄ

Dyrtfən ber oleşka gena Ytalgan

(BNK zim məqlymate)

Rajonədar	ytaleş pr. menən		
	Besən sanıv	Kəsəngə halıv	Silosiav
Mişkə	82,9	35,7	41,7
Ələ	69,6	13,3	40,9
Bərə	60,4	19,4	32,6
Nurıman	59,2	45,2	48,7
Boraj	51,3	37,4	44,6
Dıvan	45,4	18,6	19,3
Blogovişşin	40,6	34,8	20,2
Biloqıtaj	40,5	28,5	19,6
Baltas	37,6	17,0	48,0
Toporin	37,3	—	22,6
Dyrtələ	37,2	9,9	49,7
Janavıl	37,	26,6	29,5
Qırmıskalı	34,7	—	18,0
Mənəvez	34,4	37,4	39,0
Qaraqoj	34,4	33,7	53,2
Starletamaq	33,9	22,7	36,9
Qəltası	33,2	—	49,5
Qbjas	29,3	8,9	21,9
Bişaylak	28,4	15,5	38,4
Mejəkə	28,2	26,9	42,8
Bagalı	27,6	16,5	51,2
Məsetle	27,0	2,7	12,8
Jılajlar	20,0	—	35,3
K-Usol	17,3	11,8	25,3
Dəvlakən	17,1	0,3	6,7
Zejanıra	16,8	34,7	1,1
Saqmaqoş	16,2	—	40,0
Şişmə	15,9	—	19,8
Arxangil	12,0	—	4,9
Bilorit	12,6	6,7	14,8
Xəjbulla	11,6	10,8	10,4
Əajolil	10,2	21,6	7,5
Bajmaq	8,9	—	—
Avsrqazı	8,0	44,	21,1
Qaraidel	7,6	—	2,1
Byrdək	7,3	3,8	9,4
Bələbaj	6,2	9,5	5,3
Berjan	5,9	—	26,6
Maqar	4,6	—	46,3
Ucalı	2,8	—	8,4
Mraq	1,8	—	17,4
Tujmazı	8,2	23,8	24,6
Bətəhe	24,7	19,3	27,9

Sofxozdarđa timp juq

ƏLŞƏJ 8. (Başrosta). Rajalka orloqsoloq sofxozında ber jıjnav eştare ədələv qurqınsız aklında tora. 2 nyleksa—Lendof ham Niqmatullin nyleksalarendə barı 40-49 qa qına ber sanıqan. Byleksalar ber sanıvđın ədələven haman đa kendər nasar sulsvqa, jamqırqa lıltap kilalər.

◆◆

DƏVLƏKƏN 8.(Başrosta). Kəndərđen ajad torovına qaramaktan Dəvlakən orlqsoloq sofxozı ber sanıv eştərendə ber tərlə lə hanıq jahaqanı juq ole. Besən sanıv eştare sofxoz bujınsa hunqı 7 kən esendə barı 16 pr. qa qına ytə. Bigerək tə sofxozda ber sande ebkertləv eşe nasar tora. Ebkertləv eşenə barı Tissin nyleksahe genə başlaqan. Lakin unda lə xeđmətte derəb urınlaştıra almaqan. Besəndərđe ebkertlaqan saqta sanıv eştare tuqırap tora. Sanıqan besəndərđe telahə qalaj israf itələr.

SIT ILDƏRDƏ

AMSTIRDAMDA QANLḄ HUQIḄŞTAR

ŞTURMOVIKTAR KYP QORAL JƏŞERGƏNDƏR

London, 8. Birlindən xəbər itev bujınsa 30 ijyn kəndərendə alıp ytterelgəndar arahında elekke Bryning xəkymətenen aqzahı Trivirnus ta bar. Mynxin artijepiskopı kardinal Faylgaəir keslə kyđətev athında. Rəjter xəbərsehe Giringten bəxethed vaqıqa arqahında imgəneve turahındaqı xəbərđen Girmania resmi neldereve menən kire qaqılqanlıqına xəbər itə. Mynxində tilifon menən heşlaşkanda sit il teldərendə heşlaşev tajlqan. „Tajms" gəzitenen Mynxin xəbərsehe menən şul uq gəzitten Birlindəge bylekşehe arahında ingliz telendə barqan heşlaşevđe ədyandar. „Dəjli ikspris" xəbərsehe rizalıd şturmoviktar tarafınan idən ahtarına aik kyp pulimjottar ham vintoikalar jəşerelgənlegen neldere.

Amstirdam, 8. 6 ijylgə qarşı tenə eşselər kvartalında politsia menən eşhedđər arahında sulqan qatı bərelestərđen hun politsia sigende. Unan hun eşselər kvartalın kəslə qəskari cəstər ham politsia ətrattarı quloa aldı. 6 ijyldə irtən bərelestər jənə başlandı. Barrikadılar jahalıp, kyperdər həm mi xanizmdar sədqlqanlıqtan atlı politsia həm motorlaştırılqan qəskari cəstərgə xərəkət itev qıjanlaştı. Başqa kvartaldarđa la qatı sərlestər sulđı 6 uramdın taştarı qusarlıp taşlanqan, kyperdər jandırılqan. Ulardın janqının pazarnıj komandalar hynderđe. Tajevqa qaramaktan bətə qalala kompartejə, tivolytsejon profsojuzdar həm eşheddər komitetı lozungtarı menən đur dimonstratsialar ytkərelə. Lozungtar berđəm iront tavdırıvqa həm eşheddərđen posoniaların kəmetevgə qarşı kəraşkə saqırılar. 6 ijyldə vlastardın janıvdarına qaramaktan kyp kenə tədəv eşselərə eşselər menən berđəmlek zabastoikahın başlanılar. Granitsa punkttarının qalaqa qəskari cəstər, artilirejə ham aronoviktar kilde. Avsl jarılanqandardı ber nisə dirtə ibəplejdər. Parlamintın kommunistar fraksiahı xəkymətkə eşheddər talanın tapşırırqa tınışlı. Xəkymət kompartia „fetnəselərđən ajırılmaj" tigən tultavı atlanda komitraksia aqzaları menən heşlaşevđən baş tartı. Kommunistardın „Triəuna" gəzitenen tirazı bajtaq artırılqan ham aik tid taralıp bətə.

* *

BIRLIN, 8. Amstirdamdan alınqan hunqı xəbərđər bujınsa vlastardın ajavhıd saralar kyrevenə qaramaktan, eşselərđen qarşılıq kyrhəteve tuqıramaqan. Bəgen ten bujına qatı huqış barđı, politsia ham qəskərđen atqanı işetelep tordo. Biş keşe ylterelgan, 60 keşe jaralanqan. Qəskər kilep sıqqan vaqıtta eşselər tar tuqırıqtarqa ham jorttarqa inep kitalər, unan hun jənə uramdarqa sıqalar. Bəgən eşselər jənə barrikadalar jahanılar, şunın menən bergə ıbəqa tiklem tınıs rajondardə la huqıştar başlandı. Barrikadalardə qıđıl bajraqtar jetterđər, qəskər eşselərgə qarşı zalp menən ata.

HƏJLƏŞEVDƏR TUPIKTA

LONDON, 8. Dingeđđə qorathdlanıv turahında barqan həjləşevđər dəvlettər arahında đur qarşılıqtar sulqanıbən kythətte. Gəzittər bıl həjləşevđərđen faktik alqanda tupikqa terəlgənlegen jađalar.

SOVITTAR SOJUZḄNDA

Maldı ibəpkə alıvqa nıq

DIQQƏT BIRERGƏ

„Pravda" gəzite „maldı ibəpkə alıvqa diqqətte tuplarqa" tigən məqalahendə jađa:

— „Kyp kenə təbaktərđə maldı ibəpkə alqan vaqıtta maldı jəşerep qalıv vaqıqalarınıŋ kyp sulıvı kyrenə. Starletamaq rajonında tik ber Pokroiski avsl sovetında qına 1000 barıq həm susqalar ucottan jəşerep qalınqandar. Şundaj uq jəşerevđər Başqortostan jəmhyrejətenen Şişmə, Toporin, Blagovişşin ham Manavez rajondarında bar. Urta Volga krajınbın Inzinski rajonında totoş ber fermanı ucotqa alıvđan jəşrep qalqandar. Tatarstan jəmhyrejətenen Nortaq rajonındaqı Bivliu avsl ında 114 barşqıtı ibəpkə indermaqandər.

Şundaj uq vaqıqalar Məskəv elkəhenen, Gorki krajınbın, Voroniz, Ivanol ham Irteş əlkələrenen şulaj uq Bilorusianın kyp kenə avsl sovittarında kyrenələr.

Partia həmsoveltardın jerle ojoş malarə qəmyman maldı ibəpkə alıvqa jeterlek diqqət birmajđər həm sigerək tə kontrol jətəkselərenə jardam kyrhətməjđər.

Jaştərđen dozorđarı igen

HAQLAIĐAR

KEJEF, 8. Jaştərđen dozorđarı Ukraimala kolxoz urozajın ytker kyđ menən haqlajđar. Lyksinburg rajonında komsomoldın 44 postı sabıvđarda tora. „Novaja zizn" kolxozında komsomolistardın təvlek tynərək dizurstvohı qujılqan. Pejonir-Fedor Golub aik jaqşı ujavlıq əlgəhə kyrhətte. Ul başaqtarđı qərqıp jərevse ike kulaktı totqan. Şevcenko isemendəge ərtildə pejonirđar şulaj uq ber nisə burđı tottolar.

IŞEMBAJ NIFT PROMЬJSLALARЬNDA

EŞ XAQЬ TYLƏVDƏ URAVNILOFKA

DIRIKSEJƏ HƏM VOSTOKONIFT NEJ QARAJDAR?

Işembaj nift promьjslahьnьn qajhь ber sixtarь eşselərgə **eş xaqь tylәv sistimьn sotenlәj sodalar**. Xatta urьnь menən **progulsьlar (traktoristar) eş xaqьn udarniktarqa qaraqanda la kyberәk alalar. Eş xaqь tylәgən vaqьtta eştең sьjfatь, plandьn ytaleşe iqtibarqa alьn maj** (766 nsь burovoj).

Oşo jıldьn 15 nse majьnan başlap promьjslanьn aitogarazь sdilnәj eşkə kyskәjne. Lakin bьl sdilnәj eş nasar hedemtә birde. Progulsьlarqa kin jul astь. Sonki ulardьn prostoj jahavdarь, tabilşik tarьhnan şofir hәm traktoristardьn ydәre әjtev oujьnsa, normanan tьş eşlәqen sәqәtenә artьqь menən jadьla barьldь. Oşo arqala şofir hәm traktoristar ajlьq eş xaqьnan da kyp eş xaqь alьlar.

Jadqь sәsevdә 5 traktorsь eşlәgәjne. Bьl traktoristar berehe lә tiged eşlәmәne. Qajhьlarь yd traktordarьn vatьp ber nisә kendәr garazda rimont menən autaştьlar. Ә ularqa eş xaqь betәhenә lә ber tiged tylәnde.

Işembaj—Stәrletamaq arahьndә jerәgәn aftobus konduktorşahь **Grigorjeva** juqarь kvalifikatsejәlь eşselәrgә qaraqanda la eş xaqьn kyp aldь. (majda 16 eş kenenә 226 hum). Aftobustar **11 sәqәt kenә jerebelәr đe „24 sәqәt eşlәne“ tip 13 sәqәtkә artьq eş xaqь tylәp qujalar.**

Majda aftotrans şofirdarь 37428 kilomitr jul jeregәndәr. Bьnьn 35262 kilomitrь jekhed. Bьl eş esen **7000 hum urьnьna 17000 hum eş xaqь tylaneler** (61 şofirqa). **Ә, jek taşьv planь nej barь 60 pr. qa qьna ytelgen.** Tabilşik şofirdardьn kyrhәteve oujьnsa 5.000 sәqәt artьq jadqan. Bьnьn esen 6000 humqa jaqьn aqsa tylende. Maj ajьnda şofirdardan **Arxipof** 58 hum eş xaqь urьnьna 142 hum, **Rьjain** 75 hum urьnьna 168 hum, **Jetoşin** 81 hum urьnьna 280 hum eş xaqь aldьlar.

Hedemtelә aftotrans majda 36,7 men hum urьnьna 56,2 men hum eş xaqь tylene. Bьl, dejem eş xaqь fondьnьn 55 pr. tьn toşkil itә.

Ikensenәn, janь iliktr stansahьnьn qatmarlь ike maşinahьnьn mixanigь ajlьq eş xaqьn 450 hum ala. Ul maşinanьn betә toroşona javap birә. Şul uq vaqьtta tәke iliktr stansahьnda 3-nse rәzrәt menən ejransek mixanik **Zlonin** majda 486 hum eş xaqь aldь. Ul qьna la tygel әle iliktr stansahьndaqь 7-nse rәzrәt menən eşlәvse slisar **Zunaref** 175 hum, 3-nse rәzrәttә eşlәvse ejransek slisar **Danilof** 491 hum, 6-nsь rәzrәttәge **Simsьjnof** 670 hum eş xaqь aldь. Bьlar betәhe lә eş xaqь tylәvdә tulь itәp juqlьqtьn kyrhәtelәr.

Hedemtelә iliktr stansalarь majda 12000 hum urьnьna 19000 hum eş xaqь tylenelәr. Bьl, dejem eş xaqьnьn 60 pr. tьn toşkil itә.

Bьl xәl burovojdarda la xekem herә. 766-nsь burovoj maj planьn 151 pr.qa ytәqajne. Burovojda eşlәqen esselәrdәn burilşiktar 260 hum, tormozsьlar 200 hum, burovoj esselәre 140 150 hum aldьlar. 745-nse burovoj maj planьn 142 pr. qa ytәne, ә eş xaqьn 766-nsь burovojqa qaraqanda kyp aldь. Unьn ayrilşiktarь 350 şәr hum, tormozsьlarь 250 şәr hum, burovoj esselәre 200 đәr hum aldьlar.

Promьjsla diriksejahь hәm undaqe jetәkse iptәştәr eş xaqь tylәvdә partejә hәm xekymәt diriktiftarьn bodovsьlarqa qarьşьut asьrqa tejeştәr. Aitogaraz nacal'niqь **Bikaof**, iliktr stansahь nacal'niqь **Şinanof**, hul jaq burovoj gruppahь mәdire ip. **Bojoroglonь** yd sixtarьnda eşlәvse esselәrgә

BƏTƏ DONJA PROLETARƏRЬ, BEREGEGBƏ! AJЬRЬM HANЬ10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 157
10-EJJYL
1934 jЬ

VKP(b)nЬŋ Başqortostan Өlkə, Өfə qala komitetlarЬ, BYBK həm Başprofsovit organЬ

VKP(b) ӨLKƏ KOMITETЬ PLENUMЬ

1934 jЬl 10 ijyldə VKP(b) nЬŋ Başqortostan Өlkə komitetЬnЬŋ rajkom sikritarƏrЬ, MTS həm Sofxoz polit əylektərenəŋ əəşlЬqtarЬ, Sovnarkom ergəhendəge əƏrləv komitetЬnЬŋ rajondarƏəqЬ vəkildəre həm rajon ara urozaj komisiahЬnЬŋ vəkildəre qatnaşЬ menən PLENUMЬ SAQЬRЬLA.

KƏN TƏRTIBE:

VKP(b) YƏək komitetЬ plenumЬ qararЬ.

a) orloq həm it əirev planЬn ytəv turahЬnda. Ip. Bulaşlf doklatЬ.

b) malsЬlЬqtЬ jaqşЬrtЬv həm yrsetev turahЬnda Ip. Sƅjpnətlf doklatЬ.

Plenum 10 ijyldə kiske səgət 6 la Lunacarski əaqsahЬnda asЬla.

VKP(b) nЬŋ Başqortostan Өlkə komitetЬ sikritarЬ BƅJKIN.

XƏL ITKES ETAPTA

(VKP(b) Өlkə komitetЬ plenumЬna qarata)

Bəgen partianЬŋ Başqortostan Өlkə komitetЬnЬŋ nəvbəttəge plenumЬ asЬla. Plenumdьŋ ken tərtibendə avЬl xuzalЬqЬnЬn **in mohim məs'ələlərə**—urozaj jЬjЬvdЬ həm igen tapşЬrЬvdЬ ojoş torov şulaj uq partianЬŋ 17 sjьzЬnЬn malsЬlЬqtЬ kytərev turahЬndaqЬ qarardarЬn həm ip.**Stalin**dьŋ şul turalaqЬ kyrhətmələren ytəvden təvge jomqaqtarЬ turahЬndaqЬ məs'ələlər tora.

Partia YƏək komitetЬnЬŋ əle kyptən tygel yd eştaren tamamlaqan ijyn plenumЬ igende maksimal' rəveştə jЬjev şulaj uq igen tapşЬrЬv turahЬndaqЬ his qaqşamaƅ zakondЬ berense nəvbəttə ytəv turahЬnda bəjЬvoj programma birgənlektən həm malsЬlЬqtЬ yrsetev həm jaqşЬrtЬvdЬŋ betə məs'ələləren betə qЬrqЬvlЬqЬ menən qujqanlЬqtan elkə komitetЬnЬŋ bЬl plenumЬnЬŋ əhəmejəte bigerək tə nЬq ytə.

Partianьŋ Başqortostan ojoşmahЬ jaƏqЬ səsevdə ytkərevdə dur unЬştarqa ireşte. Keşelər, kolxozdar juqarЬ kytəreldelər, qЬrqa jengən kolxoz strojlЬnЬŋ nЬq ytə barqan kəsən həm ojoşqanlЬqtЬn kyrhattelər. Lakin səsev—ul urozaj esən kerəşten **başЬ** qЬna. Urozaj turahЬndaqЬ məs'ələne **urozaj jЬjev** həm **igen tapşЬrЬv** xəl itə. Tap bЬna oşo in mehim xuzalЬq-politik kampantalar dəvlətten aƏbq bazahЬn tЬvƏЬralar həm *xeƏmət kenenең miqdarЬn* bildeljdər, „Sovetlar sojuzЬnЬŋ artaban yƅvenen həm nЬqЬvЬnЬŋ təp şartЬ" (VK plenumЬ qararƏarЬnan) bulЬp tora.

Өlkə komitetЬ plenumЬ partianЬŋ Başqortostan ojoşmahЬn urozajdЬ elge bulЬrlЬq itep jЬjЬp alЬvqa həm dəvlətkə orloqto sroqЬnan elek tapşЬrЬvqa mobilizovajt itergə tejeşle. Bƅndaqь tep məs'ələlər—**juqaltЬvƏarqa qarşЬ kerəştən** həm **berense burЬs bulqan igen tapşЬrЬvdЬ** ta'min itevdən toralar. BeƏdə bЬjbl urozaj nasar tygel. Ləki əgər beƏ jaqşЬ urozaj bulqun vaqЬtta juqaltЬvƏarqa qarşЬ keraş—ul ikense dərəzələge eş, igen barЬ ber bulasaq tip itəpləj torqan həm eşte yd aqЬşЬna qujЬv „tejoriahЬn" həm praktikahЬn jerelə t o r q a n keşelərgə bəgen y k i ŋ qatЬ otpor birməhək, ul vaqЬtta proletariat dəvlətenen həm xəlle formoşqa taƅa barЬvsЬ kolxozsЬlardЬn mənfəqtteren tulЬhЬnsa onotqan bulЬr inek.

Igende yƅkən vaqЬtta, keltə itep bajlagəs, molotilka ergəhenə taşЬqas, ambarda vaqЬtta nЬq haqlav, balavЬdlanЬp beş kən vaqЬtta aşlЬqtЬn elgergən urЬndarЬn hajlap nЬqp urЬv, urozajdЬ jaqşь sЬjlatlЬ itep jЬjЬş tЬrЬv (orloq totqostar, başaqtardЬ jЬjev, eƅkertlav) aşlЬqtЬ juqaltЬvƏarhƏ huqЬp alЬv—bЬlar betəhe lə begen, bЬqasa his bulxəlle jahav turahЬndaqЬ lozungЬhЬ əsən artaban kerəşevdə keslə baza tЬvƏЬrЬrqa təjeşlebeƏ. Urozaj jЬjnavqa Lenin ise mendəge ərtil (Bələbaj tenəge) kolxozsЬlarЬ kevek əderlənergə kərək, ular oşo kendərdə yƏdərenenң əderlektəren belev əsən hЬnav sЬqЬştarЬ jahap qararЬlar. Həm ularƏЬ bЬl sЬqЬştarЬ maşinalardЬn jaqşь sЬjlatlЬ itep rimontlanqanlЬqtarЬn, kolxozsЬlarƏЬn urozaj jЬjqan həm igen taşЬqan vaqЬtta unЬ nЬq haqlarqa tЬrЬşqanlЬqtarЬn (orloq totqostar, torpoşalЬ furgondar h. ə.) kyrhətte.

„Igen tapşЬrЬv-berense burЬs" Partia YƏək komitetЬ plenumЬ „bЬjbl ajЬrЬm sofxoz həm kolxozdarda dəvlətkə qarşь tindinsejlərden kəvƏəlanev qurqЬnsЬ bulqanlЬqЬ" turahЬnda partia həm sovet ojoşmalarЬna aldan itkərtte. Orloq tapşЬrЬv, ssudalarƏЬ qajtarЬv plandarЬular his qaqşamaƅ plandar. Igen menən savda itevde tuqЬratЬv, aşlЬqtЬ huqa başlaqas ta dəvlətkə igen tapşЬrЬv, igen tapşЬrqan osorda dərəƅ avansirlav (10 pr., ə aldЬnqЬ kolxozdarda huqЬlqan aşlЬqtЬn 15 pr. t) **Tik igen tapşЬrЬv ajlЬq planЬn ytəgən aldЬnqЬ kolxozdarЬn** qЬna orloq halЬvdarЬ (huqЬlqan aşlЬqtЬn 10-15 pr. t) igen tapşЬrЬvdЬn unЬşlЬ sЬqЬvЬnЬn nigede bЬna oşonda.

Partia YƏək komitetЬnЬŋ plenumЬ „totoşo menən alqanda *malsЬlЬqtЬn xəle qənəqələnmə*təlek bulЬp qalЬvında davam itə" tip kyrhətep, partia, sovet, jer eştare həm sofxoz organdarЬnan partianЬŋ 17 sjьzЬnda ip. **Stalin** tarafЬnan birelgən kyrhətmələr nigedendə malsЬlЬqtЬ kytərev esən bol'şeviktarsa kerəşevdə talap itte.

Malsьlьqtь yrsetev eşendə Başqortostandьŋ ajьrьm sovxoz həm kolxozdarь tarafьnan ireşelgən qajhь ber unьştar dejem kartinanь bik aƏ yƏgərtələr—malsЬlЬqtЬ kytərev eşenə beƏ ssЬnlap kereşməgənbeƏ əle. Mal ƏЬnЬn arttЬrЬv əsən bytəndərgə qaraqanda jaqşЬraq kerəşkən Svinovodristьŋ aldьnqь sovxozdarında la jəş mal əle hamanda kyp ylə (11 pr.) aƏbq bazahь turahЬndaqЬ məs'ələ nЬqlь xəl itelmegən, kadrdar menən eş nasar tora. Malsьlьq jəhətenən Tav-temən MTS nьŋ aldьnqь k o l x o z d a r ь alqa sЬqtЬlar. L ə k i n bЬnda la partia YK plenumь haqlanьrqa quşqan kustarsЬlЬq aƏ tygel plan əsən, malƏЬn toqomən jaqşЬrtЬv, vitirinaria həm zootixnika eşen kytərev əsən kəraş his jetərlek tygel. XəƏerge etapta avЬl xuzalЬqЬnЬn tep tartЬv kəsə bulqan at turahЬndaqЬ məs'ələ aJЬrЬmsa tora. Bьnda mal hanь menən xəl bigerək tə trivogalь.

Başqortostanda bcsən sabЬv kampaniahЬ həm s i l o s l a v his jul q u j ь l m a ƅ l ь

Maldarqa iqtibar juq

QЬRMЬƅQALЬ. Kyldər sovetь **„Marks"** kolxozьnda dəjemləştereIgən maldar bar. Unda 30 baş hьjьr, 4 ygeƏ, 133 baş harьq həm təkələr bar. Mal qarav əsen 4 keşe bildələngən. Ləkin, ularƏьn berehe 13 jəşlek bala. Ul mal juqalьv jəki zararlanьv vaqЬttarьnda ber terle lə javap birə alьrlьq tygel. Şunьŋ menən bergə harьq, hьjьr, bƏdavdar ber kətevdə jerətelə. Hьjьrdar ratenə harьqtarƏь la alьp qajtьp, kendeƏ aƏarda jatьp toralar. Təkələr bildele vaqЬtta qьna kətevgə quşьlьrqa tejeşle bulhala, ədələkheƏ nergə jerətelə. Toqomhьd təkələr də ajьrьlmaqan.

Bьl jeteşhedlektərde kolxoz pridsidətele həm brigadirdar his iqtibarqa almajdar. Bьnda kətevde derəƅ ojoştorov, malsьlьqtь jaşь yrsetev menən səgələlənergə tejeştar.

Kyldər.

Uqьvda iŋ jaqşь

EŞTƏ LƏ YDEN KYRHƏTƏ

Dyrtəjle (Başrosta). Janь ajьv sovetь **„Iskra"** kolxozьnda rajon kolxoz məktəbendə uqьp, „otlicno" qa imtixan totop qajtqan komsomoles Tahirьf qajtьp eşkə başlanь. Ul eşlə başlaqas, kolxozdьŋ malsьlьq fermahь jaqşьrdь. Ip. Tahirьf yƏenең belemen başqa mal qaravsьlar menən də urtaqlaşa.

Oşolaj ixlas eşləve hədəmtəhendə aƏavdar ajьna 10,5 kilo artahь urьnqa 13-22 kiloqa artalar. Fermalarda 49 baş hьjьrdьŋ 46 hь, 5 baş tananьŋ əsəhe qasьrldь.

120 baş hьjьşlь samandan bik jaqşь mal aƏarь eşlende.

Ferma 34 jьldьŋ it tapşьrьv planьn 100 pr., hət tapşьrьv planьn 85 pr.qa ytəne. Ip. Tahirьf fermanьŋ itəp-xisap eşendə julqa haldь.

Fermakendən-

KƏN JAQŞЬRA

Dyrtəjle (Başrosta). Telakəj sovetь „Oktəbr" kolxozь bьltьr 10 baş hьjьr həm 6 baş bƏdavdan malsьlьq tovar fermahь ojoşlorqajnь. Mal aƏqь jeteşməvgə qaramaƅtan, mal tərbejəhen jaqşь qujьv hədəmtəhendə maldar betəhe lə itən sЬqtьlar. Ə xəder unьŋ 10 baş havьn hьjьrь, 51 baş tana həm ygeƏdəre ;ləm 10 baş bƏdavь bar. 60 baş hьjьr hьjьşlь saman adbar halьndь. 155 tonna ylən siloslandь.

Fermanь ajaqqa baƅlьrьvda bigerək tə Əsədullin (brigadir), Oləzəjerei tigən udarniktar dur xeƏmət kyrhəttelər.

Qьj yləndəre silosqa

Byzdək (Başrosta). „Kidaş" kolxozь igendən utalqan qьj yləndərden bətəhen də jьnap *siloslanь. Bьl kolxoz* 200 tonna ylən siloslajasaq. Ul bьltьrqьqa tapqьr artьq.

MAL AƏЬQЬ ӨSӨN KӨRƏŞ ŞULAJ BULA

Nuriman MTS xeƏmətendəge **„Salavat"** kolxozь bətəhe 165 ga besən jьnarqa tejeş ine. Kolxoz bьl plandь 8 kən esendə (24 ijyndən 2 ijylgə tiklem) 170 giktar itep tamamlanь. Kolxoz nesən sabьv eştəren haman da davam itterə. Sabьnlsq aƏ bulqanlьqtan bətə kəstərde urman, tuqaj arahьndaqь' haƏlьqtarƏaqь yləndərde edləp sabьrqa berketelde.

Besən sabьv həm jьnav eştarenə kolxozdьŋ bətə kəstəre, bətə irƏər, qatьn qьƏdar həm jəstər berketelep, ular əlgə qajtmaj eş ucaskalarьnda quna jatьp eşlənelər. Bigerək tə bьjbl besən jьnavda qatьn-qьƏdar dur urьn tottolar. Ular nesən jьnav eştəren 6 kən esendə tamamlanь. Sьjiat inspikstəhe lə unьŋ eştəren **„otlicno"qa** qabul itte.

Massovьj—anlatьv eştəre kiŋ jəjelderelgən. Bətə brigadalarda la 5 kəndə ber tapqьr stina gazittare sьqarьp barьla. Ular eştə kyreigən bətə elqəşevdərde, jeteşhedlektərde saqЬldьrьp baralar. Brigadalarda qara həm qьƏЬ taqtalar bar. Proizvodstvo kənəşmələre jahap, eşten ytəleşe tikşerelə. Kolxozsьlar eşləp sьqarьv normalarь həm kypme xeƏmət kənə alьvƏarь menən nьqlь tanьştьrьlalar. Kolxozsьlar arahьnda partia həm xəkymətten qararƏarьn ejrənep barьla.

Kolxoz dəvlətkə 200 sintnir besən tapşьrьrqa tejeş ine, bьl plandь ber kən esendə tamamlanь həm berense handь aldь.

Siloslav planь 150 tonna bulьp, ul plan ber kən esendə ytəlde. Silosqa kyberəge aşlьqtar arahьnan sьqqan qьj yləndəre kymeldelər.

J. Jaxin

ӨFƏ RAJKOMЬ YK PLENUMЬ QARARЬN JALPЬLAŞTЬRЬVQA TOTONMAQAN

Mal aƏЬqЬ əderləv, torlaqtar təƏev bik əkeren bara

VKP(b) Başqortostan Өlkə komitetь plenumьna, YK plenumь nьŋ qararƏarьn tormoşqa atqarьvda praktik eştər menən kilev urьnьna, Өfə rajkomь kolxozdarda əle bьl saralardь ytkərevgə başlamaqan.

Rajkom sekretarь ip. Moisejef „beƏ ul qararƏь begendən ejrənə başlajasaqbƏ" tej.

Өfə rajonьnda 95 kolxoz bulьp, ularda barь 44 MTF, 27 STF, 8 OTF qьna bar. Kyp kolxozdarda əle malsьlьq fermalarь juq. Tavtəmən MTS hь xeƏmətendage 15 kolxozdьŋ 7 hendə ferma bar, bьlarƏьn bətəhendə lə malsьlьq fermahь buldьrьv burьsь qujьlqan bulha la, konkrit hьnьlьş juq.

Maldarqa standa torlaqtar təƏev eşe planlaştьrьlmaqan. Bьjbl 1640 baş hьjьr esən 20 aƏbar, 550 bƏdav esən 9 bƏdav aƏbarь, 394 susqa esən 24 svinarnik, 500 qujan esən 5 qujan urьnьna, 1250 harьq esən 6 ovcarnik, 190 at esən 52 at harajь həm 430 baş mallьq izolətor təƏelərgə tejeş. Ləkin, təƏeləş tempь nasar.

Bьjbl maldarqa nьqlь aƏbq bazahь buldьrьv esən 600 ga tamьr aƏbqtar, 300 qa silos kul'turalarь səselgən. Hьjьr başьna 1,5 tonna silos planlaştьrьlьp, siloslav eşenең 65 pr. tьn jьjnav başlanqanqa tiklem bətərergə bulha la, 1 ijylgə rajonda 40,9 pr. qьna siloslanqan. Plenum qararƏarьn ejrənev nigedendə mal torlaqtarь təƏev həm nьqlь aƏbq bazahь buldьrьv eşe qьƏav tempqa qujьlmaqan.

KolxozsьlarƏь bьjbl hьjьrlь itep bətərev burьsь qujьlqan bulha la, bьl elkəla lə hьnьlьş juq. Rajonda 1906 hьjьrhƏ koixozsь bar. Bьlar esən fermalardan 480 bƏdav birelergə teJeş. 358 bƏdav kontraktavajt itelgən.

Bьnan tьş taqь la 1068 bƏdav kərək. Rajzo bьl handaqь bƏdavdь kolxozsь həm janqьƏaqtarƏan kontraktavajt itev julь menən alьrqa ujlaj. Ləkin, kontraktavajt itevde bətərevgə partianьŋ qujqan srogьna 20 kən genə qaldь.

Өfə Rajzohь həm Rajkomь bьl elkəla aşьqьs sara kyrməgən vaqЬtta, kolxozsьlarƏь hьjьrlь itep bətev burьsьn ytəj almajasaq.

Malsьlьqtь yrsetev elkəhendə Өfə Rajkomь həm Rajzohьnan praktik eş kətəbeƏ. N.B.

SJEZD QARARЬ—OJƏMƏLDƏ

Dyrtəjlə. „Oktəbr" kolxozь malsьlьqtь kinəjtev turahЬndaqь XVII sjьz qararƏarьn praktik tormoşqa aşьrьvь arqahЬnda malsьlьq eşendə dur unьştarqa ireşte.

MTF həm eş maldarьna tərbejə jaqşьrdь. AttarƏьn kerlektəre kytərelde. Kolxozda eşkə jaramaqan ber genə at ta juq. Xəder „Oktəbr" kolxozь 80 at hьjьrlьq „glinoвitka"nan jьlь haraj eşlətə başlanь. TeƏevselər harajdь unьş jьjnavqa tiklem eştəp bətərergə hyd alrdelər.

Z. Oj.

FERMALARƏA IƏƏP EŞTƏREN JAQŞЬ QUJЬRMA

Udarniktar mallь eula

Aksjon MTS-hь eşselərgə mal yrsetevdə jardam ojoştora. HYRƏTTƏ—susqa balahь alqan MTM udarnitsahь

FIRMALAR TIKŞERELƏ

Blagovişşen (telefon вujьnsa). Blagovişşen rajkomь, VKP(b) YK plenumь qararьn ejrənevde jəjep jebərde. 6—ijyldə bətə partorg, kolxoz həm avЬl sovetь predsedətelderenең rajon kənəşmələre bulЬp, unda partejanьŋ rajkom sekretarьnьn, VKP(b) YK plenumь qararƏarь turahЬndа dokladь buldь. Bьnan huq rajpart aktiftardan 15 keşe plenum qararƏarьn ejrənevde bətə kinlege menən jəjep jebərev əsən kolxozdarqa sьqarьldь.

Bьl qararƏь tormoşqa ytkərev, malsьlьqtь yrsetevde kinəjtev julьnda, bətə malsьlьq fermalarьnьn eştəre tikşerelep bara. **„Byrja," „Zavit Lenina", „Stalin"** kolxozdarьndaqь dəjemləştereIgən harьqtarƏь həm „Prolitarka" həm başqa kolxozdardaqь dəjemləşkən məgədlə ere maldarƏь fermaqa əjlənderev məs'ələne qaraldь.

Malsьlьqtь yrsetev, ularƏьn produkta bireven arttьrьv əlkəhendə plenum qararƏarьna nigedlənep eş itev əsən, qararƏь partkomdarda ejrənep betəp, xəder kolxozsьlar brigadahьnda ejrənə başlanьlar.

„I S K R A" TOROQTOROVDЬ ӨƏƏ

Mejəkə. Qьpsaq Əskər sovetь „Iskra" kolxozь jetəkseləre toroqtorov eşe menən şəqəllənmejdər. Kolxozdaqь 24 bejənen barь 8 başь qьna toroqtorolqan.

1-brigadala toroqtorov eşe taqь la nasarьraq. Unda 14 baş bejənen barь ber genə başь toroqtorolqan. Brigadir Aqibalьf həm kolxoz pridsidətele Isajeftar „nejə toroqtorov əsən beƏ javaplь tygel, ajqьr nasar..." tejdər. YƏdəre şunьŋ ətlenə ajqьrƏь hər vaqЬt jegep jərəp, janьqtьrьp bətkandər.

Sovet pridsidətele bьl xəlde kyrep, kolxozqa toqom ajqьrь alьrqa təqdim ithə lə, kolxoz pridsidətele bьqa iqtibar itməj.

Mal yrsetevde yd eşe itep qaramavsь kolxoz jetəkseləreną sara kyrelergə tejeş.

Ə. Z.

Kommunis—Ojilmetdinьf Konsələrdə jatьp JETƏKSELEK ITƏ

Qara-IƏel rajonь, Qart kirbək avьlь, „Sadiq" kolxozь besən sabьvqa 25 ijyndə təştə. Bətə he 250 ga sabьnlsq bulьp,. 29 ijyngə tiklem şunьŋ nej barь 20 gahьn qьna sabьlqan. Sonki kolxozdьŋ kasilkahь juq, eş kəstəre dərəƅ aylenməgən. 1 brigadala nej barь 8 salqь, II brigadala 7 salqь, III-brigadala 8 salqь saba. Qatьn-qьƏdar besən sabьrqa ejrətelməgəndər. Ulardan nej barь 1-2 keşe genə besən sabьv eşendə eşlejdər. Avьl sovetь pridsidətele kommunis Ojilmetdenьf 29 ijyndə uttaj eş vaqЬtında konsələrdə joqlap jata. Kolxoz pridsidətele Şəjəxmətef brigadaqa barьp jetəkselek itəhe urьnda avьlda jərəp qəmərən ytkərə.

Siloslav vaqЬtь ytep bara, ə avЬl sovetь pridsidətele Ojilmetdinьf həm kolxoz pridsidətele Şəjəxmitьf əle bulha ber genə jam da siloslav eşen tə'min itməgəndər.

„I S K R A" TOROQTOROVDЬ ӨƏƏ

Mejəkə. Qьpsaq Əskər sovetь „Iskra" kolxozь jetəkseləre toroqtorov eşe menən şəqəllənmejdər. Kolxozdaqь 24 bejənen barь 8 başь qьna toroqtorolqan.

1-brigadala toroqtorov eşe taqь la nasarьraq. Unda 14 baş bejənen barь ber genə başь toroqtorolqan. Brigadir Aqibalьf həm kolxoz pridsidətele Isajeftar „nejə toroqtorov əsən beƏ javaplь tygel, ajqьr nasar..." tejdər. YƏdəre şunьŋ ətlenə ajqьrƏь hər vaqЬt jegep jərəp, janьqtьrьp bətkandər.

Sovet pridsidətele bьl xəlde kyrep, kolxozqa toqom ajqьrь alьrqa təqdim ithə lə, kolxoz pridsidətele bьqa iqtibar itməj.

Mal yrsetevde yd eşe itep qaramavsь kolxoz jetəkseləreną sara kyrelergə tejeş.

Ə. Z.

ITLER KAPITALISTAR QUŞЬVЬ BUJЬNSA EŞLƏJ

ƏƏBƏRSƏ KEŞELƏR ATЬLOJAN

...gəzi-
...henen
...qala-
...73,
...tut-
...it-

birle produktalardьn xaqь bьl tiklem qьjbat bulqanь juqlьqьn jaƏa. Kyp keşelər qьşqa zapas ƏderləjƏər, hatьvsьlar bodolqan ondarьn da hata başlanьlar.

„Dəjli məjl" gəzite Girmane-

GOLLANDIALA

BARRIKADA HUQЬŞTARЬ

PARIZ, 9. Amstirdam qalahьnda 7 ijyldə irtən ylterelgən keşelər 6 keşe, jaralanqandar 80 keşe itəplanqanlegen xəbər

AMSTIRDAMQA OJƏSKƏR TUPLANA

AMSTIRDAM, 9. Politsiə otrəte kompartianьŋ „Tribuna" qə gəzitenең ridaksiahьn bəƅp aldь. Unьŋ maşinalarь tarqatьlqan, vaqЬtьsa gəzit sЬqarьv mənkin tygel. Qalala har tərle vozvanialar taratьv tьjьldь. Ejordan kvartalьnda eşselərden sЬqЬştarь jənə başlandь. Ber uramda tədəlgən barrikadalarda ike qьƏЬl bajraq jelferdəj. Barrikadaqa hezym itkən qəskər həm politsianь eşselər taş javdьrьp qarşьlanьlar. Rəsmi məqlymətter bujьnsa kisə bolnistarqa 4 ylterelgən keşe, 24 avьr həm 32 jenel jaralanqən keşe kilterelgən. Eşselər rajondarьnda dimonstratsiolar davam itə. Ularqa qarьşь zandarmdar həm politsia jebərelgən. Hər kən qalaqa qəskəri cəstər həm bronovik tar tuplana.

Hunqь xəbərdər bujьnsa Ejordan rajonьnan başqa eşselər menən politsia arahьndaqь bəreleştər qalanьn jənə 14 punktьn da bulqandar. Ejordan rajonьnda politsia eşselərgə qarşь pylim jot qullanqan, eşselərdeŋ kvartirdarьna bəƅp inep tentevdər jahaqan həm kyp keşelərde qut qa alqan. 7 ijyldə kis Amstirdamqa ber polk jəjavle qəskər kilde.

JAPONEJƏLA JAŊЬ XӨKYMƏT

TOKIO 9. „Asaxi" gəzitenең xəbərenə qaraqanda Xajasi baş minister Okada menən həjləşkən vaqЬtta qorllanьvƏarƏь artьrьv turahЬndaqь planьn ber ələşən uqa anlaitь həm huqьş ministere bulьrqa itk xəkymət Manzuria proƏlimahьn itəpkə alьp qorallanьvƏarƏь artьrьrqa riza bulьv şartь menən genə hyd birəsəgen əjtte. Xajasi „qorqavsьlьq eşen məkamməlləşterevde iŋ mehim burьstarƏьn berehe itep itəpləjəsəgenə'ьşanьs belderde. Okada XajasiƏьn bьl programьn tulьhьnsa movəfiq tapqan.

MILLƏTSE-SOTSIALISTAR PARTIAHЬN TARATЬV

VENA, 9. Girmania vaqiqalarь tə'bire aƅtьnda Rumania matbuqatьnьn bajtaq kypselege Rumanialaqь millətse—sotsialistar ojoşmalarьn taratьvdь talap itkən Xəkymət Rumanialaqь nimes millətse—sotsialistar partiahьnьn politik həm kyltura ojoşmalarьn tarattь. Transilvaniə, Cirnovitsa, Bukovina həm Kişinef qalalarьndaqь ojoşmalarƏьn milke konfiskovajt iteldelər.

◆ LONDON, 9. „Morning post" gəzitenең Berlin xəbərsehe rəjxsfir komandovaniahьnьn nindəj şarttarda Gitlergə jardam kyrhətergə riza bulqanlьqь turahьnda xəbər itə, Gitler yƏenə jardam kyrhətkəne əsən rəjxsfirde kəsəjtergə həm unь Javropalaqь iŋ kəslə ərmejəgə əjlənderergə hyd birgən. Rəjxsfirde texnik qoraldar menən tə'min itev avьr sənəqət əsən dur zakazdarƏь tə'min itergə tejeşle.

KOLXOZSЬ—UDARNIKTARĐЬŅ IKENSE BƟTƏ BAŞQORTOSTAN S'JEZDЬ DILIĢATTARЬ TRIBUNAHЬ

DILIĢAT ŞƏJƏXMƏTEF, MEXƏMƏTЬFTAR

YĐ KOLXOZDARЬN UROŻAJ JЬJNAVOŢA TULЬ ƏĐERLƏNDEREP S'JEZDA BIRGƏN VƏŢƏĐƏLƏREN NAMЬĐ MENƏN YTƏJĐƏR

KOLXOZSЬ-UDARNIKTARĐЬŅ BƟTƏ BAŞQORTOSTAN IKENSE S'JЬZDЬ KYRENEŞTƏRENƏN

S'JEZDA BIRGƏN VƏŢƏĐƏ YTƏLƏ

Dəvləkən MTS ndaoıь aldьnoıь „Jaıь taı" kolxozьnьı polivodь-2-nse bətə Başqortostan s'jezdь diligatь Şəjəxmətef Xuziəxmət s'jezd mərəzəoıətən nisek tormoşqa aşьra, ul urozaj jьjnavoıa nisek əđerlənə.

Ijyl qojaşь beqen irenep kenə aulha la qьđđьra başlanь. Tireьtən talıqьn jel ihə.

—Ajadьtьr axьrь—tejđər avьl qarttarь.

Bьl ken, urozaj jaqьnlavьn, urozaj elgereven xəterlətə.

Polivod Xuziəxmət, aьlьqtarđь qarap qajtьv esen baььvqa sьqtь.

Tirələj „Dim" uratьp alqan tuqaj.

Unda „Jaıь taı" kolxozьnьı arьş, bojđaj, holo, tarь, kartuf həm başqa aşlьqtarь urьnlaşqan. Tađa, maıur, ere başaqlь boj đajđar tulqьnlaşьp, ьqьşьp ultьralar.

Baььlqa, jəş, ləkin baj təzribəle polivod Xuziəxmət, aşlьqtarđь jentekləp qarap barđь.

— Bьjьl aşlьq qapьl beşər, javьn jьl şulaj aula ul, tej Xuziəxmət.

Ul jaqşь polivod, ul udarniktarđьn 2-nse s'jьzđьna „urozajđьn berteuen də qaldьrmaj jьjnarqa, bətə igende haqlarqa—bьl beđđen berense burьs..." tigən mərəzəqətkə qul qujqajnь. Ul aşlьqtьn qapьl elgerəsəgen itəpləgən həm uqa əđerləngən.

UROŻAJOŢA ƏĐER

Bьna baььv. Ul ucaskalarqa bylengən, ajьrьm zvinoqa berketelgən.

Jad, jamaьrqa haran auldь, hьv birmәne. Ləkin bojđaj, holo, ajьrьvsa yiə irtə səselgən holo jamaьrhьđ havaqa la bireşmənelər. Jəşel, ere başaqlь aulьp ytələr.

— Agrotixnika şulaj aula Ikən —tej Xuziəxmət.

— Beđ bьl holono bik irtə, bьsьraqta səstek, ul kyp jeveşlek alьp qalqan.

„Jaıь taı" jađoıь səsevđen sьjfatь menən juqqa qьna maqtaumaj. Bojđajđa syp yləndəre betenlaj kyrenmaj tejerlek. Xuziəxmət sjezdьn „...syp yləndəre—baььvđardan juqalhьndar! Ular silos jamdarьna, utqal.." tigən mərəzəqəten xəterenən sьqarmaqan. Syple aşlьqlar kyptən utalьp betkən.

Bik alьđ tyqel vьjşka kyrenə.

— Ul bьltьrqь vьjşka. Beđ bьltьr sofxozdan jer alьp səskəjnek, jer alьđ auldь. Xəđer bətə igendərđə oşo tirələ. Avtomobil, tej Xuziəxmət. Şul uq bəjləvselər başaqtarđь tьrmatasaqtar həm kelтələrđe qьrьqqa əjəp barasaqtar həm şunda uq aşlьqtar eskertkə halьnьp barьlasaq.

— Beđ uđqan jьl aik tid jьjnarqa tip aşьqtьq. Ura, şunda uq taşьp huqa la başlanьq. Nisek aulьp sьqtь hun? 10 nar, 15 şər arba aşlьqtь kliterep avđaralar, unьn jartьhь qojola, jartьhь qala. Bьjьl bьl eşte nьq xəterlərgə kərək, tej polivod Xuziəxmət.

JARĻŞTЬ DAVAM IT TERERGƏ

Xuziəxmətte politəylektə lə bik maqtajđar.

— Xuzi ul ьsьn kolxoz keşehe, yđen kolxozqa birgən, ul bətə namьđь, bətə zihene menən kolxozđь jaqşьrtьv əsen kerəşə—tej MTS nьn baş agronomь iptaş Golubif. Xuziəxmət ьsьndan da kolxoz eşe esen jana. Ləkin uqa jarđam juq, jarđam itməjđər. Kolxozđьn kyltura jaqьnan artta qalьvьna ul zarlana.

— Avьlda ber garmon da juq bit, tej. Ьsьndan da aldьnqь kolxoz aulьvqa qaramaьtan qьđьl məjəş lə juq. Byləkkə alьn qan đur radejo aulha la jynlәp eşləməj. Şunlьqtan jaıь mitodtarđan artta qalaьđ—tej Xuzi. Ular jađqь səsevđə lə, utavđa la, besən sabьvđa la jarьşьp eşlәjđər.

Besən sapqandaqь jarьşqa iђ kiterlek. Grafik plandь ytəv esen hər zveno tьrьşa. Şunlьqtan 0,50 ga norma 0,70, xatta 0,90 gaqa ytələ. Ike, əs kən esendə 225 la besən sabьldь, tej Xuziəxmət. Ləkin bьna oşo jarьş tulqьnьn ojoştorovsь, kytərevse juq.

„Jaıь taı" kolxozьna kyltura jaqьnan jarđam kərək. Əgər jardam bulqanda „Jaıь taı" sьlar Dəvləkən MTS ь dəvmələndə genə tygel, bətə Başqortostan dəvmələndə in aldьnqь kolxoz safьna sьqasaqtar.

Bьnь partejə kandidattar gruppahь, komsomol ojoşmalьь rђkə alьrqa, „Jaıь taı"đь kylturalь bəl'şevistik kolxoz itev esen kerəş ojoştororqa tejeştər.

Dəvləkən

JETE KƏN!

Xuziəxmət urozaj jьjnav esen grafik plan tədegəndə lə, urozaj qapьl elgerə, javьmlь jьl, şunь ihtən sьqarьrqa jaramaj. Urozajđь qьđqa srokta juqaltьvhьđ jьjnp alьrqa həm dəvlətkə tapşьrьrqa kərək, tine.

Ul plan tədegəndə hər eşkə jentekləp iqtibar itte· Bətə aşlьqtarđьn da elgergəne kətelmajensə, elgergən ber ucaska urьla barьlasaq. 12 labogrika beqendən əđer, aşlьq beşeven ketələr. Ularqa orloq totqostar berketelgən.

Iŋ təvlə arьş, unan bojđaj, holo urьla. Uraq eşe 7 kendə bətergə tejeş.

HƏR KEM YĐ URNЬNDA

Xuziəxmət plan bujьnsa hər kolxozsь esen aldan urьn bil dələp qujqan. Urьv maşinalarьna, bəjləvselərgə zveno başlьqtarь bildələngən.

— Iŋ məhime, min ber genə başaq juqalьrqa la jul qujmajьm! tej Xuziəxmət.

Bətə igendər urьlьv menən keltələrgə bəjlənep, şunda uq skeritərgə halьnьp barьlasaq.

— Keltə bavь esen kypme igen ərəm aula bit, beđ keltə bavьn qamьştan əđerləjbeđ, tej ul. Həm qamьştan keltə bavlьq taşьp torov esen 2 at menən keşe bildələngən.

Urozajđь tiđerək jьjnav esen, Xuziəxmət eşse kestərđe bik ekonomit itəsək. Ike labogrejki ber zveno bulьp tora. Unьn artьnan 8 keşenən 2 zveno bəjləj. Bəjləvselər jerđeq ber tege, ber bьl jaqьna jygerep jərəməhendər esən, ike jaq erjənən bylengən. Ber zveno ber jaqta, ber zveno ikense jaqtan bəjləj. Bьl rəveşle eşləgəndə kemđen nisek eşləgənen belevđə bik jenel bumassovьj rəveştə öjrənələr.

◆◆

Stərletamaq (Başrosta). Stərletamaq MTS ь urozaj jьjnav kampaniahьna udar əđerlek alьp bara. 9 kombajьn remontlanqan. Tik zapas cəstər jeteşməv arqahьnda qьna unьnsь ber kombajьn remontlanmaj tora. Kombajnirđar kombajьnđarqa berketelgəndər. Kombajnirđar bətə Sojuz kombajnirđarь jarьşьna quşьldьlar.

MTS diriksejəhe jaqьvlьqtarđь ərəm itməvqə ajьrьmsa iqtibar itə. Ul jaqьvlьq həm majlav materialdarьna talon sistimь inderev həm ulardь totonov eьtenən qatь kontrol qujьvđь tə'min itə.

◆◆

Mənəvez (Başrosta). Mənəvez MTS politəyleye janь urozajđь haqlav eşen nьqlь ojoştordo. Hər ber brigadala—bətəne 54 jəzciktar qarajasaqtar—ti Xuziəxmət.

Par herevđe ular irtə, majđa uq tamamlaqandar.

Ular jerđe tərən hərqəndər. şunda uq jaqşьlap tьrmatqandar. Ularđa syp yləndəre betenlaj juq tejerlek. Ləkin bьl, eşlekle polivodtь tьnьslandьrmaj. Ular agrotixnika quşqansa eşlәjđər. Xəđer kyp kenə attar par jeren jomoşarьtrqa quşьlqandar.

JETE KƏN!

Xuziəxmət urozaj jьjnav esen grafik plan tədegəndə lə, urozaj qapьl elgerə, javьmlь jьl, şunь ihtən sьqarьrqa jaramaj. Urozajđь qьđqa srokta juqaltьvhьđ jьjnp alьrqa həm dəvlətkə tapşьrьrqa kərək, tine.

Ul plan tədegəndə hər eşkə jentekləp iqtibar itte· Bətə aşlьqtarđьn da elgergəne kətelmajensə, elgergən ber ucaska urьla barьlasaq. 12 labogrika beqendən əđer, aşlьq beşeven ketələr. Ularqa orloq totqostar berketelgən.

Iŋ təvlə arьş, unan bojđaj, holo urьla. Uraq eşe 7 kendə bətergə tejeş.

HƏR KEM YĐ URNЬNDA

Xuziəxmət plan bujьnsa hər kolxozsь esen aldan urьn bil dələp qujqan. Urьv maşinalarьna, bəjləvselərgə zveno başlьqtarь bildələngən.

— Iŋ məhime, min ber genə başaq juqalьrqa la jul qujmajьm! tej Xuziəxmət.

Bətə igendər urьlьv menən keltələrgə bəjlənep, şunda uq skeritərgə halьnьp barьlasaq.

— Keltə bavь esen kypme igen ərəm aula bit, beđ keltə bavьn qamьştan əđerləjbeđ, tej ul. Həm qamьştan keltə bavlьq taşьp torov esen 2 at menən keşe bildələngən.

Urozajđь tiđerək jьjnav esen, Xuziəxmət eşse kestərđe bik ekonomit itəsək. Ike labogrejki ber zveno bulьp tora. Unьn artьnan 8 keşenən 2 zveno bəjləj. Bəjləvselər jerđeq ber tege, ber bьl jaqьna jygerep jərəməhendər esən, ike jaq erjənən bylengən. Ber zveno ber jaqta, ber zveno ikense jaqtan bəjləj. Bьl rəveşle eşlәgəndə kemđen nisek eşlәgənen belevđə bik jenel bu-

JARĻŞTЬ DAVAM IT TERERGƏ

Xuziəxmətte politəylektə lə bik maqtajđar.

— Xuzi ul ьsьn kolxoz keşehe, yđen kolxozqa birgən, ul bətə namьđь, bətə zihene menən kolxozđь jaqşьrtьv esen kerəşə—tej MTS nьn baş agronomь iptaş Golubif. Xuziəxmət ьsьndan da kolxoz eşe esen jana. Ləkin uqa jarđam juq, jarđam itməjđər. Kolxozđьn kyltura jaqьnan artta qalьvьna ul zarlana.

— Avьlda ber garmon da juq bit, tej. Ьsьndan da aldьnqь kolxoz aulьvqa qaramaьtan qьđьl məjəş lə juq. Byləkkə alьn qan đur radejo aulha la jynlәp eşləməj. Şunlьqtan jaıь mitodtarđan artta qalaьđ—tej Xuzi. Ular jađqь səsevđə lə, utavđa la, besən sabьvđa la jarьşьp eşlәjđər.

Besən sapqandaqь jarьşqa iђ kiterlek. Grafik plandь ytəv esen hər zveno tьrьşa. Şunlьqtan 0,50 ga norma 0,70, xatta 0,90 gaqa ytələ. Ike, əs kən esendə 225 la besən sabьldь, tej Xuziəxmət. Ləkin bьna oşo jarьş tulqьnьn ojoştorovsь, kytərevse juq.

„Jaıь taı" kolxozьna kyltura jaqьnan jarđam kərək. Əgər jardam bulqanda „Jaıь taı" sьlar Dəvləkən MTS ь dəvmələndə genə tygel, bətə Başqortostan dəvmələndə in aldьnqь kolxoz safьna sьqasaqtar.

Bьnь partejə kandidattar gruppahь, komsomol ojoşmalьь rђkə alьrqa, „Jaıь taı"đь kylturalь bəl'şevistik kolxoz itev esen kerəş ojoştororqa tejeştər.

Dəvləkən

Plenumđь tulь əđerlek menən qarşьlajđar

Dəvləkən təbəqe „Qьđьl Tormoş" kolxozь urozaj jьjnavqa tulьhьnsa əđerlənde. Attar tađa. ker. Urqьs maşinalarь rimontlanqan orloq totqostar berketelgen. Keltə bəjləv esen zvinalar tədelep ular ajьrьm jer ucaskalarьna berketeldə lər.

Kolxoz, urozaj jьjnavđь 9 kendə tamamlav esen kerəşə.

◆◆

Byzdək təbəqe Əmir sovitь dəvmələndəge kolxozdar VKP(b) ЎK plenumь qararđarьna, urozaj jьjnav kampaniahьna əđerlekte tamamlav menən javap birələr. Jьjnav maşinalarь həm sbrojđar remontlanьp betkən. Baььv standarь əđer.

Avьl sovitьnda başqa kampanialar đa jaqşь bara. It, heţ tapşьrьv p'landarь 80 protsintqa, ul tedev 100 həm maja tuplav lanь 130 protsintqa ytalqan.

Kolxozdar plenum qararьn

KOMSOMOLDAR—DOZOR VЬJŞKALARЬNDA

(Yđ xəbərsenəđđən)

Mexəmətьf kolxozsь-udarniktarđьn ikense bətə Başqortostan sjьzьnan qajttь la, kolxozsьlarđь jьjnap, ularđь sjьz qararđarь menən tanьştьrьqa buldь.

Jьjьlьş. Mexəmətьf kolxozsьlarđь sjьzđьn jəkmətep qaldьrqan dur burьstarь menən tanьştьra. Jьjьlьşta kolxozsьlar urozajđь kytərev, haqlav həm unьn ber genə bertəgen đə juqaltmaj jьjnap alьv esen tulь mujьndamalar aldьlar.

Bьl mujьndama qaqьđđa qьna qalmanь mexəmətef unь tulьhьnsa bojomqa atqarьv esən kerəş ojoştordo. Ul urozajđь haqlav esen berense siratta bətə komsomoldarđь, pionirdarđь mobilizirlanь. 24 komsomolistь ajьrьm brigadalarqa berketep, urozajđь komsomoldarđьn həm pejonirdarđьn şifьqьna tapşьrđь.

„Salavat" kolxozьnьn bətəhe 707 giktar səseve bar. Ul aşlьqtarđь qьjđardan tađartьv eştəre kyptən yk 100 pr. tь menən tamamlanqan. Jetmәhə, **kartof,** kəbeţtə, həm başqa tər propaş jylturalar berense ejjylgə kymep tə bətərelgən. Aşlьqtar arahьnda qьjđarđьn zatьn đa kyrmәhen. Ular bətəhe lə tamьrьnan jolqop alьp, silos jamdarьna tultьrьloqandar.

Urozajđь haqlavqa əđerlek nьqlь. Əs urьnđa vьjşka tədelep, ularqa komsomoldardan haqsьlar qujьlqan. Bьnan tьş baььvđarđa jərəp, aşlьqtarđь haqlav esen pejonirđardan brigadalar ojoştoroloqan həm ip. Mexəmətef yđe hidger đazorlьq eşen alqan. Ul baььvđarđa jərəp, aşlьqtarđь qortqostardan, juqaltьvdan haqlavđa komsomoldardьn, pejonirdardьn eşməkərlektəren tikşerə.

Kolxoz grafik bujьnsa urozaj jьjnavđь 9 kən esendə tamamlavđь bildəlәj. Bьl his şikhed ytalergə tejeş. Sənki kolxozđьn urozaj jьjnavqa jaqşь əđerlege bьnьn zalogь bulьp tora. Maşinalar 100 pr. tь menən rimontlanqan. Rimonttan sьqqan maşinalar sьjfat inspiksejələre tarafьnan jentekləp, tikşerep qabul iteldelər. Urqьs, huqqьs həm rьbəşqa tər urozaj jьjnav maşinalarь Nəqimef, Qəlimef kevek əsər jьl maşina menən eşləp hьnalqan udarniktarqa berketeldelər. Urozaj jьjnavđa maşinaqa jəgelə torqan attar jalqa qujьlьp, ularqa jaqşь şarttar tьvđьrьlqan. Kolxozđьn bətə arbalarь, 22 kelәte həm başqa tər qoramaldarь rimontlanьp bətkəndər. Aşlьqtardь qoro urьnđa huqar əsən əs urьnqa lapaь həm əs urьnqa japma tədelgən.

Politbylek başlьqь jardamsьhь ip .Soltanьf kolxozqa hьnav sьqьşь jahap qaranь. Sьqьş kolxozđьn urozaj jьjnavqa tulь əđerlegen kyrhətte.

Kolxozđьn bətə urozaj jьjnav eştəre standarđa qunьp jatьv menən ytkərelergə tejeş. Bьnьn əsən 2 urьnđa stan tədelə. Bьl standarđa kolxozsьlarđь kylturə jaqьnan xedmətlənderev əsən qьđьl məjəş, şaxmat, garmon, mandalin həm başqa nəmələr bulasaq.

„Salavat" kolxozь dəvlətkə 1674 sintnir igen tapşьrьrqa tejeş. Kolxoz dəvlətkə igen tapşьrьvđь grafik bujьnsa 7 kən esendə tamamlavđь bildəlәj. Bьl srok „Salavat" əsən nьqlь, ber kəngə lə odajtьlmaьlьq bulьrqa tejeş. Sənki kolxozđьn bьqa jeterlek taralar (toq, torpşa, jəşnik h. b.) əđerlәp qujьvь, kolxoz pridsidətele ip. **Şərəfullinđьn, sjьz diligatь — komsomol komitiţ sikritarь Mexəmətefţen** daimi aktif tuplәp kərəşeve buşqa qьna kitmaь. Ular hədəmtə birergə, „Salavat" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьvđa həm bətə kampanejələrđa la Nuriman rajonьnda berenselekte alьrqa tejeş həm alьr đa.

Jaxin.

BESƏN, SILOS TAMAMLANA

Byzdək (Başrosta). „Kidaş" kolxozьnьn aqzalarь VKP(b) ЎK plenumь qararđarьn juqarь rux həm kytərenkelek menən qarşь aldьlar. Bьl kolxoz urozaj jьjnavqa jaqşь əđerlənde. Maşinalarqa remontь tamamlanь. Beən sabьv həm siloslav eştəren tamamlav aldьnda.

„Kidaş" kolxozь malsьlьqtь yьterev julьnda la đur hьnьlьş jahanь. Fermalaqь 84 baş bejənen bətəhe lə toroqtoroloqan. ЎK plenumь qararđarьn əjrənqəndən hun kolxozsьlar qoş həm jort qujandarь yrsetevđe kin jəjelderergə buldьlar. Janь qьna 17 kolxozsь hьjьr hatьp aldь. Kolxoz it həm maj tapşьrьvđa 3-nse kvartal planьn đa 50 pr. qa ytəne.

ЬRЬĐQOLDAN ƟLGƟ ALЬRQA

Zejansura. Brьđqol sovitь jəş maldarđь haqlav, yrsetev julьn da jaqşь eşlәj. „2 nse bişjьllьq" kolxozьndaqь toroqtorolorqa tejeşle buloan 34 baş bejə yđ vaqьtьnda toroqtoroldolar.

Uđqan jьl toroqtoroloqan bejələrđen xəđerge kəndə 18 baş qolondarь bar. Bьl qolondar jaqşь tərbejə arqahьnda tađa həm kəvđəle bulьp ytələr.

MTF la 44 baş hьjьr bar. Xəđerge kəndə 36 baş bьđavlь hьjьr bulьp, dəvlətkə maj tapşьrьv planь 71 pr.qa ytəlde 38 baş hьjьr jaqşь toqom ygeđđərenən qasьrьldь.

Kolxoz kilәhe jьlda toqomlь bьđavđar alьv esen kərəşə.

QЬRQЬĐBAJ.

ӨFӨ-IŞEMBAJ TIMER JULЬN

ӨLKӘ KOMITET BILDӘLӘGӘN SROKQA ӨLGӨRTӨV ӨSӨN NAMЬҒLЬ KӨRӘŞERGӘ

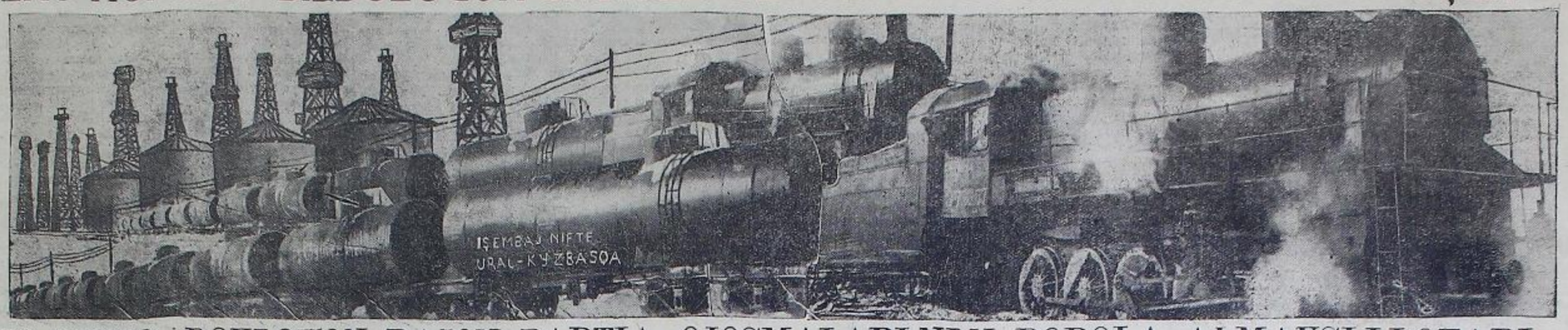

ӨFӨ, ŞIŞMӘ, DӘVLӘKӘN RAJON PARTIA OJOŞMALARЬNЬҢ BOROLA ALMAVSЬLЬQTARЬ— 1—NSE UCASKALA RELSTAR HALЬVQIA TOTQARLЬQ ITӘ

DIM KYPEREN
ӨDӨKLӨKTӘN SЬQJARЬROQA

Dim kypere-Өfe-Işembaj timer jul tөdөleşenen in dur kyperdәrenәn hanala. Kyper berense oktabrgә halьp bөrөlerlergә tejeş. Lakin **tөdөv timpь tyşan.** Bөtөhe 170 keşe eşlәj. Kyperde tөdөv eşe nej barь 2 pr. qa qьna ytaһan.

Kyperdә dur өdөklөk. Tөdөleş beqөndөn yk, spont qaqьv esen har berehe 5-6 mitrьq 100C dana spont timere, 5 dьjşka, 150 svaj baqanaһь, 500 eşşe, 3 biton butaqьs t lap itә. **Ular juq.** Timer jul upravlinejәһь hәm ucaska, kyperlә bьl matirejaldarь jeteşterev, kyperde өdөklektәn sьqarьv sarahьn kyrmәjdar. Texnik jetәkselek nasar. Eşşelәr svaj qaqьrqa, parovoj sykeşte nisek eşlәtergә belmәjdar. Şul arqala kyperden berense tapqьr tөdөleve jaramajьnsa, ikense tapqьr tөdөlә başlandь. Tөdөv grafikaһь juq.

Aqsanь rasxut itev ibaphөd. Kyper tөdөvgә 360 men hum aqsa jebәrelgan, şunan 160 men humь fajdalanьlqan. Ә, kyper nej barь ike protsintqa tөdөlgan!

Derөb, kyperdә jaqşь eşlavse brigadalar da bar. Armaturşlar ejjyn aj planьn 170 pr. qa, balta obtalarь 104 pr. qa tultьrdь-lar. Lakin, ulardьn eş elgelәre başqa brigadalarqa kyserelmәjdar.

Dim kypere maksimum iqtibar hәm kes talap itә. Upravlinejә hәm ucaska bьnь anlarqa, kyper tөdөvde ajьrьm kydatevgә albrqa hәm vaqьtьnda tamamlavdь tә'min itergә tejeştar.

AŞQAÐAR KYPEREN
15-AVQIЬSQA TAMAMLARQIA

Aşqaðar jьlqaһь aşa timer jul kypere halьv eşe udar timp menәn bara. Kotlavinalar qadьv *eşe tamamlanьv ebtendә. Kyper* esen kөrөkle jete taş terөvden betөhendә lә eş alьp barьla. Spont hәm svaj qaqьv esen ikense parovoj bawa өderlәna.

ӨRŞӨK KYPERE HALЬNMAJ

Өrşak jьlqaһь aşa kyper halьv 1 ijyldә tamamlanьrqa tejeş bulha la, tөdөv matirialdarь bulmav arqaһьnda eştar tuqralьp tora. Tөdөv esen kөrөkle bik kyp namөtөr Өfelә jatalar. Qulda 32 dana progon bulha la, tөdөv eştare idaraһь inzinirь **Nagornьj** ulardь kyper esen fajda lanьvdь tьjdь. Proizvodstvo-aylege medire xөbөr itergә bulha la, әlegә ber nәmә lә eşlәgәne juq.

Berense ucaskala uckom bar. Uckom 2 rabockomdь, 36 profsojuz vәkildәren hәm 1084 profsojuz aqzaһьn berlәşterә. Şunan başqorttar 168, tatardar 160 qalqandarь rustar. Ucaskala 1094 udarnik hәm 1463 jarьşsьvsь bar. Uckomda 4 keşe eşlәj. Ularđьn berehe massovik.

Lakin qoro handan başqa tөdөleştә profsojuz eşenen hөdemtәhe juq. Ber genә pikitta la massovь eş julqa qujьlmaqan. Derөb, profsojuz aqzalarь hәm eşşelәr jemlәhenen kyp kenә udarniktar bar. Ular tөdөleştә yddәrenen namьtьb eşlәrqa telәvdәren kyrhәtlәr. Lakin, sojuz jetәkselere ulardь kyrmәjdar hәm kyrergә lә telәmәjdar.

Bьna hedqa 35 nse pikit. Bьnda 240 eşse eşlәj. Lakin ular yddәrenen rabockom pridsidatelen kyrgandare hәm hydđәren đa işetkandare juq, senki rabockom pridsidatele **Fattaxef** joqlap vaqьtьn uddьra. Unan hun Dim stansahьna kitә. Massa arahьna inmәj, ulardьn tormoş şarttarь menan tanьşmaj.

Pikitta torovsьlardьn tormoş şarttarь nasar. Munda juq. Eşşelәr Dimqa hьv inergә jererga mәzbyr bulalar. Baraktardьn stinalarь, idandare nasar, ular tadartьlmajdar. Stolovoj bьsьraq. Kul'tura-massovь eştar juq. Pikitta qьdьl, qara taqtalar bulha la, kyrhәtmәlar jadьlmajdar. „Tyrәlar" qajhь brigada kypme eşlәgәnen belmәjdar. Ucot julqa qujьlmaqan. Şul arqala eş kendare juqalalar. Eşşelәr eş kenen horap barhalar, Fattaxef qьvьp jebәrә. Stina gәzite sьqmaj. Pikitta eşlәvselerdәn kybehe başqorttar. Ular menәn ber genә lә tapqьr jьjьlьş ytkarelmәgan. Qьdьl mejeş, uqьv jorto eşlәmәj. Xalьqtar ojoşmaqan. Talaş-tar tьş bulьp tora. Pikitta partejanьn 17-s'jьz qararđarь, bigerak ta başqorttar arahьnda tikşerelmәgәn. Tөdөleştә başqort telendә lozungtar juq. Bulqan lozungtar terlesa' mәtәlan, ber jerdә Өfe-Işembaj tөdөleşen berense sintәbergә, ikense urьnda 15 simtәbergә, esensө urьnda berense avqьsqa, dyrtensehendaberense oktabergә betөrergә tip jadqandar. Luzungtar massaqa janьlьş ustanofka birәlәr.

Nizgorodka rabockomь jetәkşehe Kirişin da joqlaj, ber vaqьtta la eş өbtenә sьqmaj. Nizgorodkala profsojuz eşe juq. Xatta udarniktarđьn ajlьq zadanejәlarь kenagalarenә terkelmaj, ular jalqavdar menәn bergә aşajdar. Profsojuzqa inergә telavse eşşelәr kyp. Lakin sojuz tyrәlere ular erqәhenә barьp ankita birergә, teşendererga xurlanalar. **Ojemyman prof sojuzdardьn jeđe kyrenmaj.**

Әlbittә, sojuz bьl xatahьn bik jahat tөdөtergә, bjurokrattarđь eştan qьvьrqa, **tөdөleştә** profsojuzdьn rolen kytarergә tejeş Lakin mәsәlә şunda: Өlkә sojuz komitetь hәm Başprofsovit Өfe-Işembaj timer julь tөdөleşendaqe profsojuz eştare menan oьđьqhьna mikan?

UCKOM TYRӘLӘRE
KYRMӘJDӘR DӘ, TELӘMӘJDӘR DӘ

DIM KYPEREN
ӨDӨKLӨKTӘN SЬQJARЬROQA

Dim kypere-Өfe-Işembaj timer jul tөdөleşenen in dur kyperdәrenan hanala. Kyper berense oktabrgә halьp bөrөlerlergә tejeş. Lakin, **tөdөv timpь tyşan.** Bөtahe 170 keşe eşlәj. Kyperde tөdөv eşe nej barь 2 pr. qa qьna ytaһan.

Kyperdә dur өdөklөk. Tөdөleş beqөndөn yk, spont qaqьv esen har berehe 5-6 mitrьq 100C dana şpont timere, 5 dьjşka, 150 svaj baqanaһь, 500 eşse, 3 biton butaqьs t lap itә. **Ular juq.** Timer jul upravlinejәһь hәm ucaska, kyperlә bьl matirejaldarь jeteşterev, kyperde өdөklektan sьqarьv sarahьn kyrmәjdar. Texnik jetәkselek nasar. Eşşelәr svaj qaqьrqa, parovoj sykeşte nisek eşlәtergә belmәjdar. Şul arqala kyperden berense tapqьr tөdөlә başlandь. Tөdөv grafikaһь juq.

Aqsanь rasxut itev ibaphөd. Kyper tөdөvgә 360 men hum aqsa jebәrelgan, şunan 160 men humь fajdalanьlqan. Ә, kyper nej barь ike protsintqa tөdөlgan!

Derөb, kyperdә jaqşь eşlavse brigadalar da bar. Armaturşlar ejjyn ajь planьn 170 pr. qa, balta obtalarь 104 pr. qa tultьrdь-lar. Lakin, ularđьn eş elgelere başqa brigadalarqa kyserelmәjdar.

Dim kypere maksimum iqtibar hәm kes talap itә. Upravlinejә hәm ucaska bьnь anlarqa, kyper tөdөvde ajьrьm kydatevgә albrqa hәm vaqьtьnda tamamlavdь tә'min itergә tejeştar.

AŞQAÐAR KYPEREN
15-AVQIЬSQA TAMAMLARQIA

Aşqaðar jьlqaһь aşa timer jul kypere halьv eşe udar timp menan bara. Kotlavinalar qadьv *eşe tamamlanьv ebtendә. Kyper* esen kөrөkle jete taş terөvden betөhendә lә eş alьp barьla. Spont hәm svaj qaqьv esen ikense parovoj bawa өderlәna.

ӨRŞӨK KYPERE HALЬNMAJ

Өrşak jьlqaһь aşa kyper halьv 1 ijylgә tamamlanьrqa tejeş bulha la, tөdөv matirialdarь bulmav arqaһьnda eştar tuqralьp tora. Tөdөv esen kөrөkle bik kyp namөtөr Өfelә jatalar. Qulda 32 dana progon bulha la, tөdөv eştare idaraһь inzinirь **Nagornьj** ularđь kyper esen fajda lanьvdь tьjdь. Proizvodstvo-aylege medire xөbөr itergә bulha la, әlegә ber nәmә lә eşlәgәne juq.

Şulaj uq berense ucaska nacal'nigь **Kuperjanof** Өrşakka barьrqa tejeşle 10 balta obtahьn 4 ken bujьnsa jebәrmәj totop tora.

Kyper tөdөvđa eşlavselar tөdөv eştare esen kөrөkle matirialdarđьn aşьqьs tapşьrlьvьn talap itep sotsialistik scot tәqdim i telar. (Baş Rosta).

BYZDӘK PLANDЬ ӨĐӘ

Byzdәk rajonь Өfe-Işembaj timer julь tөdөleşenen berense ucaskahьna 600 at kөsө, 650 jәjavle eş kөstare birergә tejeş. Lakin, eşse kes jebarevga dogovor tөdөlgan bulha la, 23 ejjyngә nej barь 210 at, 256 jәjavle eşse kөstar genә odatlqan.

Avьl sovettarь hәm ajьrьm kolxozlar xatta yđđare qul qujqan dogovorđar bujьnsa eşse kөstar birevđan qatqi baş tartalar. Mәtәlan, **Mixajlofka** avьl sovetь Өfe Işembaj timer julь tөdөleşe lә janqьđa tar siktonan 16 at, 10 jәjav eşse kes birergә tejeş. Lakin oşo kenga tiklem nej barь **2 kөşe** odatqan. Sovet pridsidatele **Karasjof** janqьqaqtardan **vzatka** alьp, ularđь eşkә jebarevdan qorotdora. Virabotşiktar barha, ularqa la ber terle lә praktik jardam kyrhatmaj, **qemeren esev menan ytkarө.** Kolxoz siktorь bujьnsa 10 at, 10 jәjav urьnьna, nej barь 7 at, 5 jәjav eşse kөs kenә odatьlqan.

Karasjoftьn Өfe-Işembaj timer julь tөdөleşenә eşse kөstar birevđa sanotazlьq iteve turahьnda a tөdөlep, sara kyrev esen rajon başqarma komitetьna tapşьrlь. Rajon başqarma komitet sovet pridsidatelen straflav esen akt tөđep, unь militsia idarahьna. tapşьra. Lakin **bөđemtө juq ole. Karasjof ole nulha yө sanotazlьqьn eşlevđe davam itә.**

Rajbaşqarma la eşen şunьn menan betөrđe.

Alkin sovetь „Dirizabel" kolxozь 20 jәjvle eşse hәm 4 a birevđan qatqi **baş tarta.**

Pokrovski sovetь „Barrikada" kolxozь 9 keşe birerә tejeş bulha la, dogovor jarьşьvđan betөrlaj **baş tarta.**

Bьndaj faktlarđь Urzaj avь sovetьnan başqa betә sovettarđa ja osoratьrqa bula. Sojuztransstroj menan dogovor jađьşьp ta, xatter eşse kөstar birevđan baş tartqan qajhь ber sovet, kolxoz pridsidatelđare ebtenan aktlar tөđelep, Өfe-Işembaj timer julь tөdөleşe lә janqьđa tar siktonan 16 at, 10 jәjav eşse kes birergә tejeş. Lakin oşo kenga tiklem nej barь **2 kөşe** odatqan. Sovet pridsidatele **Karasjof** janqьqaqtardan **vzatka** alьp, ularđь eşkә jebarevdan qorotdora. Virabotşiktar barha, ularqa la ber terle lә praktik jardam kyrhatmaj, **qemeren esev menan ytkarө.** Kolxoz siktorь bujьnsa 10 at, 10 jәjav urьnьna, nej barь 7 at, 5 jәjav eşse kөs kenә odatьlqan.

Karasjoftьn Өfe-Işembaj timer julь tөdөleşenә eşse kөstar birevđa sanotazlьq iteve turahьnda a tөdөlep, sara kyrev esen rajon başqarma komitetьna tapşьrlь. Rajon başqarma komitet sovet pridsidatelen straflav esen akt tөđep, unь militsia idarahьna. tapşьra. Lakin **bөđemtө juq ole. Karasjof ole nulha yө sanotazlьqьn eşlevđe davam itә.**

Rajbaşqarma la eşen şunьn menan betөrđe.

S. NURЬJ.

EŞLӘGӘN KӨNDӘR JUQIALA

(Eşse xatь)

1-ucaska 35-pikitta eşlavse qatьn qөđđarđь eş өbtendә tegenda-bьnda kyserep jeretelәr. Şul sәbәple kyp kenә eşşelәrđen eş kendare juqalalar. Disatiktar ucot eşen nasar qujqandar. Mәtәlan, jer eşendә eşlavse Kamalьvanьn 11 eş kenә hәm 44 hum aqsahь juqaldь.

Bьl turala rabockom Fattaxef iptaşka nej tiklem ajtelha la, ul „jarar qararebd" menan betөrә.

Juq, bed juqalqan eş kendaren tanьvđь hәm hәr ber kengә xaq tylavđe talap itabed.

Eşse: KAMALЬF

UCKOM TYRӘLӘRE
KYRMӘJDӘR DӘ, TELӘMӘJDӘR DӘ

Berense ucaskala uckom bar. Uckom 2 rabockomđь, 36 profsojuz vәkildәren hәm 1084 profsojuz aqzahьn berlәşterә. Şunan başqorttar 168, tatardar 160 qalqandarь rustar. Ucaskala 1094 udarnik hәm 1463 jarьşsьvsь bar. Uckomda 4 keşe eşlәj. Ularđьn berehe massovik.

Lakin qoro handan başqa tөdөleştә profsojuz eşenen hөdemtәhe juq. Ber genә pikitta la massovь eş julqa qujьlmaqan. Derөb, profsojuz aqzalarь hәm eşşelәr jemlәhenen kyp kenә udarniktar bar. Ular tөdөleştә yddәrenen namьtьb eşlәrqa telәvdәren kyrhәtlәr. Lakin, sojuz jetәkselere ulardь kyrmәjdar hәm kyrergә lә telәmәjdar.

Bьna hedqa 35 nse pikit. Bьnda 240 eşse eşlәj. Lakin ular yddәrenen rabockom pridsidatelen kyrgandare hәm hydđәren đa işetkandare juq, senki rabockom pridsidatele **Fattaxef** joqlap vaqьtьn uddьra. Unan hun Dim stansahьna kitә. Massa arahьna inmәj, ulardьn tormoş şarttarь menan tanьşmaj.

Pikitta torovsьlardьn tormoş şarttarь nasar. Munda juq. Eşşelәr Dimqa hьv inergә jererga mәzbyr bulalar. Baraktardьn stinalarь, idandare nasar, ular tadartьlmajdar. Stolovoj bьsьraq. Kul'tura-massovь eştar juq. Pikitta qьdьl, qara taqtalar bulha la, kyrhәtmәlar jadьlmajdar. „Tyrәlar" qajhь brigada kypme eşlәgәnen belmәjdar. Ucot julqa qujьlmaqan. Şul arqala eş kendare juqalalar. Eşşelәr eş kenen horap barhalar, Fattaxef qьvьp jebәrә. Stina gәzite sьqmaj. Pikitta eşlavselerdәn kybehe başqorttar. Ular menan ber genә lә tapqьr jьjьlьş ytkarelmәgan. Qьdьl mejeş, uqьv jorto eşlәmәj. Xalьqtar ojoşmaqan. Talaş-tar tьş bulьp tora. Pikitta partejanьn 17-s'jьz qararđarь, bigerak tә başqorttar arahьnda tikşerelmәgәn. Tөdөleştә başqort telendә lozungtar juq. Bulqan lozungtar terlesa' mәtәlan, ber jerdә Өfe-Işembaj tөdөleşen berense sintәbergә, ikense urьnda 15 simtәbergә, esensө urьnda berense avqьsqa, dyrtensehendaberense oktabergә betөrergә tip jadqandar. Luzungtar massaqa janьlьş ustanofka birәlәr.

Nizgorodka rabockomь jetәkşehe Kirişin da joqlaj, ber vaqьtta la eş өbtenә sьqmaj. Nizgorodkala profsojuz eşe juq. Xatta udarniktarđьn ajlьq zadanejәlarь kenagalarenә terkelmaj, ular jalqavdar menan bergә aşajdar. Profsojuzqa inergә telavse eşşelәr kyp. Lakin sojuz tyrәlere ular erqәhenә barьp ankita birergә, teşendererga xurlanalar. **Ojemyman prof sojuzdardьn jeđe kyrenmaj.**

Әlbittә, sojuz bьl xatahьn bik jahat tөdөtergә, bjurokrattarđь eştan qьvьrqa, **tөdөleştә** profsojuzdьn rolen kytarergә tejeş Lakin mәsәlә şunda: Өlkә sojuz komitetь hәm Başprofsovit Өfe-Işembaj timer julь tөdөleşendaqe profsojuz eştare menan oьđьqhьna mikan?

EŞSELӘRGӘ JAQŞЬ HӘM OSHOĐ OBID!
AŞXANA JЬLDAM EŞLӘRGӘ TEJEŞ

Berense ucaskala ike stolovoj bar. Unьn berehe 35-nse pikitta berehe nizgorodkala. Ike stolovoj đa ajьrьm jekłamә alьp berense ejyndan ber-berehe menan sotsejalizm jarьşьna seqtьlar. Jeklamәlәrđen nigeđendә—eşşelәrđe jaqşь xeđmәtlanderev, olovojđarđь tađartьv hәm aştьn sьjfatьn jaqşьrtьv eştare tora.

Nizgorodka stolovojь oşo sotsejalistik jarьş nigeđendә eş alьp bara. Unda **18 keşe** eşlәj. Şunan **12 keşe** in jaqşь eş elgehe birep, udarniktar safьnda toralar. Hәr ber udarnik yđ ara jarьşa. Stolovojđa tәrtip, tađalьq urьnlaştьrьlqan. Lozungtar elengan. Өdlekhed raveştә gәzit sьqьp tora. Stolovoj yđenә qьstan uq produktalar әderlәp qaldьrqan. Aştьn sьjfatь jaqşь hәm oshođ. Ould 40-50 tin. Stolovojđa radejo aş vaqьtьnda terle qьtqa bistidalar ytkarelә. Eşşelәrđe aşatьv betөhe ber sәqatkә huđьla Stolovojdan 825 eşse ytkarelә. Stolovojđa zalon kenagahe hәm kontrole bar.

Inde **35-nse pikittaqь stolovojđь** alьp qarahan, ul sotsejalistik jekłamә alha la, jekłamәhed genә eşlaj. Stolovojđa 15 keşe, şunan **ike keşe** udarnik, qalqandarь sotsejalistik jarьşqa sьqhalar đa, udarnik tygeldar. Stolovoj bьsьraq, tәrtiphedlek. Zalova kenagahe hәm stolovoj komisejahь juq. **Aştьn sьjfatь nasar hәm qimmәt.** Ber humdan, 90 tindan 75 tindan hatьla. **Stolovoj aldьnda ędlekhed sirat.** Urtasa alqanda **ber eşse stolovoj aldьnda 2 sәqәt vaqьtьn udqara.** Stolovoj 500 keşe ytkarә. Timek, ken hajьn stolovojđa 1000 eşse sәqәte juqala. Ikense terle ajtkandә, **stolovoj qajene menan genә ken hajьn 25 kem. jer eşe eşlenmaj qala.** Bьl ber. Ikensenan stolovoj artьnan jerep, eşşelәr jal itә almaj đar. 35-nse pikit stolovojьnьn sotsejalistik teđeleşkә „jarđamь" şulaj.

Ike stolovoj, ike eş. Berehe—medir iptaş **Paksjutkin** jetakselegendә eşselәrđe jaqşь sьjfatь oshođ aş menan ta'min itә. Ә, ikensehe—eşmakarhed, lьqьrđьq, sotsejalistik jarьşqa sьqьp ta, kyđ bujaqan Qaramişьl „Jetakselegendә" ken hajьn teđeleştәn 25 kem. jer eşenә eđeklek jahaj. Mas'ala asьq! 35-nse pikit stolovojьn teđeleşkә eđeklek jahavsь, eş ojoştora almavsь lьqьrđьq Qaramişьftan arьnđarьrqa kerak.

UDARNIKTAR ISEME ALDЬLAR

„Joştar" kolxozь (Dәvlakan r.) Şakirьf Şәjmar brigadirlьqь aştьnđa Өfe-Işembaj timer julь teđeleşenә 14 jәjavle hәm 6 at kөsө jebargajne. Kendalek 8 kem. jer eşe normahьn kolxozsьlar 130 kem. itep ytap kildelar. Heđemtalә ajlьq plandь es ken jarьmda ytap 340 ar hum aqsa hәm udarniktar iseme alьp qajttьlar.

G. RƏZƏPEF.

Şişmә, kolxozsьlarь Өfe-Işembaj julь teđeleşendә.

KOMSOMOLDAR — TIMER JULЬNA

Өfe-Işembaj timer julь teđeleşenen berense ucaskahьndaqь eđeklektarde beterevđa jardamlaşьv esen VLKSM Өfe qala komitetь 6-ijyldә komsomoldar sunbotnigь ytkarđe. Subbotnikta kyp kenә komsomol qatnaştь.

(Başrosta).

Komsomolis Mixajlof
ӨLGӨLӘREN YĐLӘŞTERERGӘ

Berense distansejә punktьnda 54 aqzanь esenә alqan komsomol komitetь bar. Komitettьn sostafь 9 keşenan tora. Berense punktta komsomoldar ьsьn eş elgelәre kyrhatlar (disatnik—komsomolis **Mixajlof**, brigadirlar—Niljuain, Karnauxof hәm Qondratʃf) 1-ijyndan 1 ijylgә iklem udar ajlьqta Mixajlof distatkahe 7896 kem. jer qadьrqa tejeş. Ul bьnь 11995 kem. qa jetkerep (151,9 pr.) qadьnь.

Mixajlof rajondan kilgan kolxozsьlar menen bik jaqşь jetakselek itte. Uqa 8 kolxoz, 86 at hәm 168 keşe berketel jajne. Mixajlof bьl kolxozdar arahьnda sotsejalistik jarьş, udarsьbqьtь kin jajep jebarde. Hәr kolxozdьn eşen hәr kөn hajьn kyrhatkes taqtalarqa jađьp bardь. Sminanan hun projьzvodstvo kanәsmalere ytkarde. Biş kenga ber kisә hәm 2 tapqьr kino ojoştorđo. Stina gazite sьqьp torđo. **Hedemtalә kolxozdar yđ zadanejalarьn tultьrđalar hәm ay**

1-NSE PUNKT EŞ ӨLGӨHӨ KYRHӘTӘ

Berense ucaskanьn berense punktь 501 men kem. jer eşe eşlargә tejeş. Punkt berense ejjylga 383 men kem. jer eşe eşlap, plandь 77 pr. qa ytane. Punkt tedeleştә berense bulьp. Birsejan hьvь aşa daimi kyper halьvđь betөrđe. Kyperde halьv 129 men humqa teşte. Kypergә jebarelqan summanan tьş rasxut jahalmanь. 142-nse pikitta ike truba halьndь. Punktta taqь la ike truba jahalahь bar. Ular avqьs başьna halьnasaqtar. Punktta jer polotnahьn tedev bette. 16 kilomitrqa rilsa huđьldь. Berense punkt yđ ucaskahьnda eşte berense sintәrgә betөrev burьsьn qujđь. 2-nse punktqa auksir ojoştorđo. Buksirđa truba eştare brigadirlь hәm grabarđar eştajđar.

Berense ucaskanьn başqa punktarьnda komsomol eşe aqhaj. Berense punkt komsomol komitetenьn hәm unьn maqtavlь komsomolь Mixajloftan elgelere bөtә punktqa kyserelergә tejeş.

28 KILOMITR JUL ӨDER

Berense ijylqa Өfe Işembaj timer jul tөdөleşendә betahe 27,6 kilomitr rels halьndь, 150 kilomitr polotna әderlande. Eştarden bьlaj kytarelevenә sotsejalistik jardam ajlьqь bujьnsa Başqortostan kolxozsьlarьnьn udar eşlavđare arqahьnda qьna

4. JAVAPHЬĐLЬQ HӘM XUŻAHЬĐLЬQ

Eştә javaphьđlьq, brigadalar arahьnda (derөb, ular jarьşalar, jarьşta eşten sьjfatь esen kөrөş mas'әlәhen qujalar) eşkә normal' bulmaqan qnraştar bara. Qajhь ber ursnda ul qaraştar qorotqoslogqa barьp jetalar. Mәtәlan, 2-ejjylđe Dim kyperendә eştavse Diminkof brigadahь 3 svajdь betenlaj tejeshed ursnqa, qajqa hәm oşenen menan betә kyperden nigeđen aoda.

Qaq đa bujьnsa jul mastirđarь bьnda ikav bulьrqa tejeştar, lakin Jarsof ber yđe genә eşlaj. Unьn janqьđlьqь eş sьjfatьna ta'bir ita. Jul halьvsьlar esen timer kerak, urovin, bolt h. e. juq. Upravlinejta ularđь

Ekskvator ale nasar eşlaj. Ul ejjynden 26 hьnan 30 na tiklem yđ zadanejahьn 68 pr. qa qьna ytane. Senki har kөn hajьn tuqlalьp tora Berense ejjylđe đisatnik Zvankoftьn joqlap eşkә sьqmavь arqahьnda 3 sәqәt, 2 ejjylđa brigadir **Ivanof** qajene menan 6 sәqәt, 3-ndә parovoz juqlьq menan 2 saqat eşlemane.

Ekskvatorđa es brigada eşlaj. Şularđa faqat mastir Bulanof zvinohь qьna yđ planьn 280 kem. urьnьna 360 kem. qa jetkerep ytane. Başqalar ytaj aimajđar. Ekskvatorda jaqьv matirejalьn kyp fajđatana. Ul har silo-saqatkә 180 gram urьnьna 220 gram jaqьv matirejalь totona.

Berense ucaskala 3 parovoz eşlargә tejeş. Kөn hajьn ber genә parovoz eşlaj. Ikche hьv albrqa. Jә başqa ber jomoşqa kitep—jer eşenen ajьrьlalar. Heđemtәlә parovozdarđьn eş planь ytәlmaj Parovozdarqa hьv juq. Ular hьv esen Dim stansahьna jerejđar. Unda stansa hьv nirmaj ularđь 5-6 saqat totta. Derөb, Dim kypere ernahendә kamiron jahalqan, lakin eşkә inmaj. Әgar đa kamiron eşlaha, parovozdьn eşlap sьqarьve tkelatә artьr ine. 2-ejjylđe 827-nse parovoz rilsenan sьqtь, unь kytarev ike kenua huđьldь. Bьl vaqtqa julđьn sьjfatь nasarlь qьn ratьl j. Senki jul halьvsьlar, unьn mastirь **Jarsof** sьjfatta iqtibar itmajđar, han artьnan qьna sabalar.

1-NSE PUNKT EŞ ӨLGӨHӨ KYRHӘTӘ

Berense ucaskanьn berense punktь 501 men kem. jer eşe eşlargә tejeş. Punkt berense ejjylga 383 men kem. jer eşe eşlap, plandь 77 pr. qa ytane. Punkt tedeleştә berense bulьp. Birsejan hьvь aşa daimi kyper halьvđь betөrđe. Kyperde halьv 129 men humqa teşte. Kypergә jebarelqan summanan tьş rasxut jahalmanь. 142-nse pikitta ike truba halьndь. Punktta taqь la ike truba jahalahь bar. Ular avqьs başьna halьnasaqtar. Punktta jer polotnahьn tedev bette. 16 kilomitrqa rilsa huđьldь. Berense punkt yđ ucaskahьnda eşte berense sintәrgә betөrev burьsьn qujđь. 2-nse punktqa auksir ojoştorđo. Buksirđa truba eştare brigadirlь hәm grabarđar eştajđar.

Berense punktьnьn jeneydare nәmәlә hun? punktta kyltura massovь eştar jaqşь qujьlqan: radejo, kino bar, tejatr postanofkalar bulьp tora Eşselar menan her vaqet birdalar ytkarela. Brigadalar ham ajьrьm eşselar yđ ara jarьşalar. Eş өbtenaс kontrol' qujьlqan. Hәr ber brigadarqa ajьrьm ucaska birelgan, ular kyserep jeretelmajđar. Punkt prorabь **Mişin** iptaş her vaqet eş өbtendә, ul opiratif jetakselek itә.

Jeneyđen asqьcь şunda. Bular bik jawaj qaqidalar. Ә, şulaj đa jeneyga kes birә torqan qa-qidalar. Suqa kyra lә ularđь betә birigadalarqa kyserergә, betә punkttarqa berense punkt kevek eştarga өlqaşevqa, şunьn menan julqa aldan jul asьrqa kerak.

28 KILOMITR JUL ӨDER

Berense ijylqa Өfe Işembaj timer jul tөdөleşendә betahe 27,6 kilomitr rels halьndь, 150 kilomitr polotna әderlande. Eştarden bьlaj kytarelevenә sotsejalistik jardam ajlьqь bujьnsa Başqortostan kolxozsьlarьnьn udar eşlavđare arqahьnda qьna

4. JAVAPHЬĐLЬQ HӘM XUŻAHЬĐLЬQ

Eştә javaphьđlьq, brigadalar arahьnda (derөb, ular jarьşalar, jarьşta eşten sьjfatь esen kөrөş mas'әlәhen qujalar) eşkә normal' bulmaqan qnraştar bara. Qajhь ber ursnda ul qaraştar qorotqoslogqa barьp jetalar. Mәtәlan, 2-ejjylđe Dim kyperendә eştavse Diminkof brigadahь 3 svajdь betenlaj tejeshed ursnqa, qajqa hәm oşenen menan betә kyperden nigeđen aoda.

Qaq đa bujьnsa jul mastirđarь bьnda ikav bulьrqa tejeştar, lakin Jarsof ber yđe genә eşlaj. Unьn janqьđlьqь eş sьjfatьna ta'bir ita. Jul halьvsьlar esen timer kerak, urovin, bolt h. e. juq. Upravlinejta ularđь

„vaq nәmalar" dan hanaj.

Brigadalarđa ucot julqa qujьlmaqan. Kөn hajьn eş kenө juqalьv, aqsanь artьq rasxut itev, matirejaldarđь qorotqostarsa fajđalanьv (betә hađlьqtar şpal menan tulqan), bьnь asьq kyrhәta.

Betә bьl kyreneştar VKP(b) Өlkә komitetьnьn Өfe Işembaj timer julь teđeleşenen barьşь turahьndaqь 1934 jьl 23 maj qararьnьn 1-nse ucaskala julqa qujьlmaqanlьqьn hәm unь bojomqa aşarlь esen kөrөş oşoştorolmaqanlьqtьn kyrhatalar.

„Başqortostan" brigadahь:
Ө. Izsan.
Ol. Idris

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SSSR SOVETTARЬ SJЬZЬN SAQЬRЬV

HƏM SJЬZDЬN KƏN TƏRTIBE TURAHЬNDA

SSSR Vđək vaşqarma komitetь qararь

SSSR Vđək vaşqarma komitetь qarar eirə:
1. SSSR Sovettarьnьn VII sjьzьn 1935 jьldьn 15 qinvarьnda Məskəv qalahьnda saqьrьrqa.
2. Sjьzdьn tyəndəge kən tərtiben rablarqa:
a) SSSR xəkymətenen otcotь;
b) avьr promьşlennost xalq komisarьnьn otcot doklatь;
v) malьslьqtь ybterev həm nьqьtьv saralarь tarahьnda;
g) konstitutsia məsələlərə auşьnsa doklat;
d) SSSR Vđək vaşqarma komitetьn tədəv—Sojuz sovetь aqzalarьn hajlav həm milliottər sovetь aqzalarьn rablav.
SSSR Vđək vaşqarma komitetь pridsidətele: M. KALININ
SSSR Vđək vaşqarma komitetь sikritarьnьn ауrьstarьn ytəvse: A. MIDVIDEF.

Məskəv, Krimel. 1934 jьl 7 ijyl.

UROŻAJ JЬJЬV FRONTЬNAN

MƏSKƏV, 9. Kraj həm əlkə-lər ber ber artlь urozaj jьjьvqa kereşələr. Saratьf krajьnda hunqь kəndərdə qđəv bulqanlьqtan igendar tiđerək elgerə başlanьlar. Zavolzianьn kyp kenə kolxozdarьnda elgergən ucaskalarda uzьm aşlьqtarь urozajьn jьjьv başlandь. Nimestər jemhyrejətenen Zilmanofski kontonьnьn kolxozdarь urozaj jьjьvqa berense bulьp kereştelər. Qajhь ber kolxozdarda ber nisə haqsьnan başqa bətəhe lə baŧьvqa, əle.

sьqqandar. Eşkə sьqmaj qalьvdar jəki hunqa qalьp sьqьvđar berdə juq. Stalingrat krajьnda ta urozaj jьjьv kinəjə bara. 7 rajon 20 men giktardan arlьq arьştь jьjьp alqandar inde. Azof-Cirnomorski krajьnda bətə majdandьn 15 pr. tьnan urozaj jьjьp alьnqan, 7 men ga majdandьn urozajь huqьlqan. Igen halьv punktlarьnda 5142 tonna igen tapşьrьlqan. Bьltьr bьl vaqьtta igen tapşьrьv başlanmaqajnь əle.

Sanatorejə sovxozь maldarь sirđən qьrlalar...

Vittexnik Gorinof, direktor Sovinicof sara kyrmaj

Xəkymət sanatorejəhьnьn malsьlьq sofxozьnda hətselək-susqəsьlьq firmalarь bar. Fimala 64 baş havьm hьjьrь bulьp, ulardьn bətəhe lə ypkə. joqoşlo bala taşlav avьrьvь menən avьrьjdar. Susqalardьn da torqan urьndarь bьsьraq. Ular đa avьrьjdar. Oşo avьrьvdar menən 8 baş məgədle ere mal, 7 baş susqa ylde. Vittixnik-**Gorinof** avьrqan maldarđь darьvlavqa əhəmejət birməj. Ul, firmanan 2 kilomitr alьđьqta tora. Firmaqa 3-4 kəndə ber *tapqьr qьna* kilə. Aşьqьs *saqьrt*qan vaqьtta kilevdən baş tarta.

Sofxozdьn diriksejəhe 49 baş avьrьv hьjьrđь Zogotskotqa alьştьrha la oşoqa tiklem almaşqa havьm hьjьrđarь alьvđь qajqьrtqanь juq.

Sofxozda 29 baş jьlqь malь bulьp, şunьn 23 başь bejə. Bьjьl toroqtorv kampanejəhь ədəlđə. Ber proizvoditel bulha la, ul orloqlandьrьlmaqan, toroqtorovqa jaraqhьd. Bьltьr đa toroqtorov ytkərməv arqahьnda bьjьl ber genə qolon da juq.

Oşolardьn arahьnan 20 baş jegelə torqan maldarđьn bətəhenen də kərlegə urtanan tyvən. Jad mal adьqь bulmav səbəple 4 at ylde, 12 baş attь eşkə jaraqhđlandьrьp hattьlar. 14 men humьq jurtaq „Vaske" ne sanatorejə diriktorь-Savinicof, unьn kycere (aqgvardejes) Bilobarodof həm sofxozdьn xuzalьq mədire Simjonoftar vəxşilərsə fajdalana torqas, ylterep qujđьlar. Simjonof esep , iberek kəjensə teləgən jerenə səba, attь şəp pojьz bnqajьna qьva torqajnь. Sanatorejə diriktorьnьn atь. SKProstьn sanatorejəhь ergəhendə şəp qьvьp yltergənen, SKPros sanatorejəhь diriktorь həm başqalar dərəbləj. Ləkin qəjepleləргə ber tərlə lə jaza birelgəne juq. Diriksejə, Bilobarodoftь eştən sьqarьv menən genə qənəqətlande.

Attardьn toroşon jaqsьrtьvqa sofxozdьn transport mədire lə, diriksejə lə ber tərlə sara kyrmənelər. At qaravsьlar attarqa javaplь itep berketelməgəndər.

Sofxozda başqa jeteşhedlektər da tulьp jata. Agranom — Agapof kəd 34 tonna kartoftь jaqsьlap kymderməjsə, totoş serette.

Sofxozda jeteşhedlektər arta bara. Sofxoz xuzalьqьn tuđđьrьvqa alьp barьvsь — Savinicof, Bilabarodof, Gorinof, Agapof həm başqalarqa tid arala qatь sara kyrelergə tejeş.

"SVOJ„.

18 BALA TƏRKƏMDƏ QALDЬ...

Qьrmьđqalь rajonь Kyllər ikerep huqьşьp jərəp, balalardь biddərə. Şul arqala 93 bala məktəpkə hər kən tulьhь menən kilməjdər. Hədəmtələ məktəptə hьnav imtixandarь buląadan huq 93 balanan 70 e ikense sьjnьfqa kysep, 18 e kysə almanь, ə 5 he kədgə hьnavqa qaldьrьldь. 34-35 uqьv jьlьnda bьl jeteşhedlektər qabatlanmaьqa, mək təp sit ilimint balalarьnan tadartьlьrqa həm uqьvsьlarqa dəjəm jataq, aşxanalar uqьv başlanqanqa tiklem əderlənep qujьlьrqa tejeşle. Bьqa xəderđan yk totonorqa kərək.

Komsomol.

JUL TƏĐƏVDƏ ALDЬNQЬ SOVIT

Byzdək rajonь **Qanlь-Tərkəj** avьl sovitь jul tədələşə menən kərəştə elgə bulьrlьq kyrhətkestər birđe.

Qanlь-Tərkəj sovitь jul tədəv zadanejəhьn 122 pr. qa ytəne. Qurqan jьlqahь aşa **19 mitr.** Curmasan jьlqahь aşa **29 mitr** odonloqonda kyper halьp, itke vatьq kyperđe janьlar menən almaştьrđь. 2264 kвm. jer eşe eşləne. **169 kвm.** aqas həm 101 kвm. taş əderləp taşьnь.

Sovit, eşte brigada sistimьnda alьp bardь. Bətəhe 5 brigada eşləne. Bigerək tə sьvaj qaqьvsьlar (brigadir Xəjbullin) jer qađvsьlar (brigadir Vagapьf), brigadalarь əlgələ kyrhətkestər birđelər.

65 jəşlek **Ojəjnetdinef**, 64 jəşlek **Şəjəxmitef** bapajdar, 48 jəşlek **Şəfiqьva** jengəj 6 kən urьnьna 18 kən eşlənelər. Fizik jaqtan tada bulmaqan iptəştər đə aktif qatnaştьlar. 64 jəşlek **Işbyldin** bapaj povor buldь. 60 jəşlek janqьdaq **Vəltjef** bapaj skripka ujnap kyltьrigadalar menən jərenə. Eş ətəndə **„Julsь"** isemle stina gəzite sьqarьldь.

Sovit bьl uŋьştarqa julhьđlьq menən kərəş burьstarь ergəhenə bətə jəməqətselekte tuplav ular arahьnda massovj anlatьv eştəren kin jəjep jeəərev, jul tədələşenə bətə kolxoz həm janqьdaq xuzalьqtardь aktif bьlqьtьrьv menən ireşə aldь. Sovit pridsidətele ip. **Ojəbdrəxmanьf julhьđlьqqa qarşь kərəşte jaqşь ojoştorovь esən rajon ştabь gramotanь menən byləklənde.** Qanlь-Tərkəj avьl sovitь elgələren bətə sovittar ydləşrergə tejeştar.

S. Nurtj.

Kolxozsь-udarniktar ikense sjьzdь kənəndə

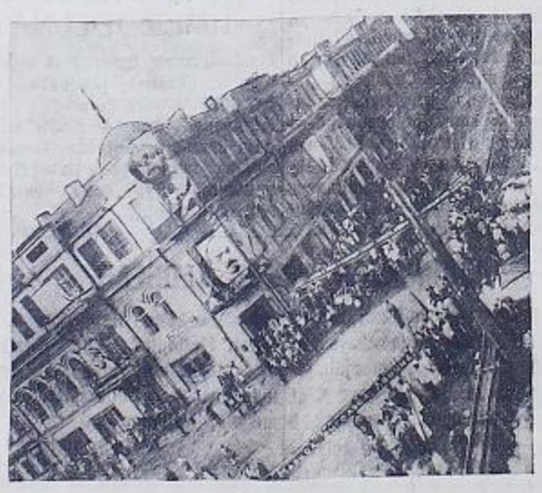

Əfə qala sovetь jorto.

OLO TILƏK JULЬ--TAŞLANDЬQ JUL...

Olo Tilək stansahьnan Tyвange Ləməz avьlna olo jul ytə. Bьl jul bik nasar, his ber jere tədətelməgən. Julda aqas tulьp jata. Juldan arвa menən jərəve avьr. Ə inde aftomaşina bətenləj inərlek tygel.

Olo Tilək julь taşlanqan jul. Unьn taşlanьvьna **Arxangil rajon başqarma komitetь həm jul bylege qəjeple.** Ə ular bьl turala bətenləj ujlamajdar. Xəderđan Arxangil rajon başqarma komitetь bьl julđь tədətergə massanь mobilizirlarqa, taşlanqan julđь jaqşь taş julqa əjlənderergə tejeş.

Ql. Vildanьf.

ƏFƏ-IŞEMBAJ

Tədələş xronikahь

* **5-nsə ijyldən berense ucaskanьn 35-nsə pekitьnda timer jul tədələşendə təvge malalar jəşlehe azьldь. Jəşlə yđ esenə 38 salanь ala.**

* **Berense ucaskala 4 ijyldən malalar lagirь eşkə başlanь. 50 salanь esenə aloqan bьl lagir ber aj eşləjəsək.**

* **28-29-30 ijyndərdə Əfə rajon kolxozdarь, tədələşkə sotsialistik jardəm sьnьsotnigь ytkərđelər. Sьnsotnikta 15 kolxozsь qatnaştь. Bətəhe 113 at həm 803 keşe eşlene. 5812 kвm. qom, taş, taşьldь.**

* **Berense ucaskala Birsojan kyperenen arь uklatciktar qalahьn tədəv naşlandь. Qalala uklatciktar torasaqtar.**

* **Ərşək jəlqahь aşa aqas kyper halьv eşe nigeddə tamamlandь. Bьl kyper 25 mitr odonloqta. (Başrosta)**

* **Qoro—qarlaman ydəge aşa timer niton kynəktər halьv eşe tamamlandь. Oşo kendə qađav rəveştə nasajp ojev nara. (Başrosta)**

DISƏTKALARDA

* **35-nsə pikittaqь KƏRIMEF iptəş disətkəhendə 55 eşse eşloj. Bьl eş smi na menən nara. Disətkələ NILYBIN həm KONDRAT'JЬF zvinolarь in alda naralar, eş elgelərə birelər.**

* **35-nsə pikittaqь ZVONKOF disətkəhendəge LORINOVA zvinohь ejjyn zadanejəhьn 143 pr., IL'IN zvinohь 133 pr. ISLAMЬF zvinohь 133 pr. qa jetkerep ytənelər.**

Bьl disətkələ bətəhe 61 keşe eşloj. Brigadalar yđ ara sotsejalistik jardəm başqarma komitetь həm jul bylege qəjeple. Ə ular bьl turala bətenləj ujlamajdar. Xəderđan Arxangil rajon başqarma komitetь bьl julđь tədətergə massanь mobilizirlarqa, taşlanqan julđь jaqşь taş julqa əjlənderergə tejeş.

Ql. Vildanьf.

ƏFƏ-IŞEMBAJ

Tədələş xronikahь

* **5-nsə ijyldən berense ucaskanьn 35-nsə pekitьnda timer jul tədələşendə təvge malalar jəşlehe azьldь. Jəşlə yđ esenə 38 salanь ala.**

* **Berense ucaskala 4 ijyldən malalar lagirь eşkə başlanь. 50 salanь esenə aloqan bьl lagir ber aj eşləjəsək.**

* **28-29-30 ijyndərdə Əfə rajon kolxozdarь, tədələşkə sotsialistik jardəm sьnьsotnigь ytkərđelər. Sьnsotnikta 15 kolxozsь qatnaştь. Bətəhe 113 at həm 803 keşe eşlene. 5812 kвm. qom, taş, taşьldь.**

* **Berense ucaskala Birsojan kyperenen arь uklatciktar qalahьn tədəv naşlandь. Qalala uklatciktar torasaqtar.**

* **Ərşək jəlqahь aşa aqas kyper halьv eşe nigeddə tamamlandь. Bьl kyper 25 mitr odonloqta. (Başrosta)**

* **Qoro—qarlaman ydəge aşa timer niton kynəktər halьv eşe tamamlandь. Oşo kendə qađav rəveştə nasajp ojev nara. (Başrosta)**

DISƏTKALARDA

* **35-nsə pikittaqь KƏRIMEF iptəş disətkəhendə 55 eşse eşloj. Bьl eş smi na menən nara. Disətkələ NILYBIN həm KONDRAT'JЬF zvinolarь in alda naralar, eş elgelərə birelər.**

* **35-nsə pikittaqь ZVONKOF disətkəhendəge LORINOVA zvinohь ejjyn zadanejəhьn 143 pr., IL'IN zvinohь 133 pr. ISLAMЬF zvinohь 133 pr. qa jetkerep ytənelər.**

Bьl disətkələ bətəhe 61 keşe eşloj. Brigadalar yđ ara sotsejalistik jardəm başqarma komitetь həm jul bylege qəjeple. Ə ular bьl turala bətenləj ujlamajdar. Xəderđan Arxangil rajon başqarma komitetь bьl julđь tədətergə massanь mobilizirlarqa, taşlanqan julđь jaqşь taş julqa əjlənderergə tejeş.

Ql. Vildanьf.

SƏNƏQƏT USAQTARЬNDA

BILORITTA KYLTURA-TORMOŞ TƏĐƏLƏŞƏ

Bilorit ,4 (Başrosta). Bilorit, **qoros sьbьq zavotьnda** bьjьl sənəqət həm kyltura - tormoş əhəmejətendəge tədəv eştərə nьq jəjep jeəərelde. III-nsə kvartalda jerle millət eşselərə əsən higeđər kvartirlь 4 jort halьv eşe, „S" həm „D" korpustarь arahьn jabьv, SSSR đa berense tapqьr qujьlasaq gal'vainк sinkdor maşina həm başqalar bar. Bьlar menən əlaittə 1700 qatьnqьđđar tuqtavhьd eşlaj alalar. Jul tədəv eşen kyвerək qatьnqьđđar başqaralar.

Jul tədəv tirəhendə massovj eş jaqşь qujьlqan. Rajon kyləmendə 8 urьnđa jul məjeştərə jaqşь eş alьp baralar. Ulardə gəzit uqьv, aftodor ojoşmalarьnьn burьstarьn əjrənev, qatьn-qьđđardь. komsomoldardь həm kolxozsь jəştərđe eşkə jəlep itev bujьnsa eş alьp barьla. Udarьslardь qьđьl taqtaqa jađv, byləkləv, jalqavđardь, eşte ədəvselərđe qara taqtaqa jađьp xurlandьrьv eştəre alьp barьla. Bьjьl qьna inde kyp kenə dorstroj udarsьlarь prom tovar həm aqsalata byləkləndelər. Jul bylege mədire iptəş **Şakirьf** həm massovik **Islamьftar** ikeşər tapqьr byləkləndelər. Tixnik Fatarьf maqtavlь gramota menən byləklənde.

Partejənьn rajon komititь həm rajon başqarma komititьnьn həm MTS politbylektərenen opiratif jetəkselektəre abtьnda jul tədəv eşendə juqarьla kyrhətelgən saralar həm eş mitodtarь ular bətəhe lə plandьn ytəleşen tə'min itevse saralar buldьlar. Saqmaqoş rajon partejə ojoşmahь, ireşelgən unьştar menən siklə nep qalьv tygel, bəlki jul tədəv eşendə udarsьlьqtь taqь la kəsajtev, şul nigeddə janь unьştarqa ireşev, eşten sьjfatьn kytərevde yđ aldьna burьs itep qujdь.

JUL TƏĐƏVDƏ ALDЬNQЬ SOVIT

Byzdək rajonь **Qanlь-Tərkəj** avьl sovitь jul tədələşə menən kərəştə elgə bulьrlьq kyrhətkestər birđe.

Qanlь-Tərkəj sovitь jul tədəv zadanejəhьn 122 pr. qa ytəne. Qurqan jьlqahь aşa **19 mitr.** Curmasan jьlqahь aşa **29 mitr** odonloqonda kyper halьp, itke vatьq kyperđe janьlar menən almaştьrđь. 2264 kвm. jer eşe eşləne. **169 kвm.** aqas həm 101 kвm. taş əderləp taşьnь.

Sovit, eşte brigada sistimьnda alьp bardь. Bətəhe 5 brigada eşləne. Bigerək tə sьvaj qaqьvsьlar (brigadir Xəjbullin) jer qađvsьlar (brigadir Vagapьf), brigadalarь əlgələ kyrhətkestər birđelər.

65 jəşlek **Ojəjnetdinef**, 64 jəşlek **Şəjəxmitef** bapajdar, 48 jəşlek **Şəfiqьva** jengəj 6 kən urьnьna 18 kən eşlənelər. Fizik jaqtan tada bulmaqan iptəştər đə aktif qatnaştьlar. 64 jəşlek **Işbyldin** bapaj povor buldь. 60 jəşlek janqьdaq **Vəltjef** bapaj skripka ujnap kyltьrigadalar menən jərenə. Eş ətəndə **„Julsь"** isemle stina gəzite sьqarьldь.

Sovit bьl uŋьştarqa julhьđlьq menən kərəş burьstarь ergəhenə bətə jəməqətselekte tuplav ular arahьnda massovj anlatьv eştəren kin jəjep jeəərev, jul tədələşenə bətə kolxoz həm janqьdaq xuzalьqtardь aktif bьlqьtьrьv menən ireşə aldь. Sovit pridsidətele ip. **Ojəbdrəxmanьf julhьđlьqqa qarşь kərəşte jaqşь ojoştorovь esən rajon ştabь gramotanь menən byləklənde.** Qanlь-Tərkəj avьl sovitь elgələren bətə sovittar ydləşrergə tejeştar.

S. Nurtj.

Kolxozsь-udarniktar ikense sjьzdь kənəndə

Əfə qala sovetь jorto.

Fel'jeton urьnьnda

„PRINSEPEJAL" HƏM „OFITSEJAL" HƏJLƏŞEVĐƏR

Saqmaqoş rajon eşselərenen kyneldəre kytərenke. Avьl sovitь pridsidəteldərenen kənəşməhendə jul bylege mədire iptəş Şakirьf doklat jahaj:

— „Iptəştər! Jul bylege qьşqь sizondь kyperđər halьv, bьnьn əsən aqas, taş, qom kevek nəmələr əderləv əsən fajdalandь Jajge sizonda jer eştəre menən şəqəllənmək bulabьd, şuqa qarata plan tədəldə, ul avьl sovittarьna yđ vaqьtьnda təşərəldə. Plandьn dəjəm ytəleşe nasar tygel. Kyperđər halьvđa jьllьq plan 1-nse ejjyngə 130 pr-qa ytəlde. Aqas əderləv də nasar tygel, kərəge əderləngən".

Şakir qart odaq həjləməne. Bətə avьl sovittarьn udar eşlərgə saqьrьp:

— Rispublikala berenselekte aldьq, unь başqa rajondarqa birmәv əsən kərşkə, iptəştər — tip hyden bətərđə. Feker alьşv unajь menən RIK pridsidətele Usmanьf həm taqь la kyp kenə avьl sovittarь pridsidəteldərə həjlənelər. Şakir qarttь maqtanьlar.

— „Ul jaqşь eşlaj, jetəkselek itə belə, unь byləkləvđe prinsepejal qujьrqa kərək„ tejeştelər.

Kənəşməgə qatnaşьvsьlardьn hər qajnьhьnda alqa sьqьv, berense bylək—aftomaşinanь yđ sovitьna alьv teləge bar ine.

Traktorsьlarь sikhed jafalanqan Saqmaqoş MTS-hь direktorь Əxmətef sьqtь.

— Saqmaqoş MTS kyləmendə unlap kyper halьnьrqa tejeş bulha la, berehe lə halьnmaqan. Kyper halьv əsən aqaş ta əderlənməgən. Bьl inde bizovrazejə..., MTS nьn rolen jul bylege narьqlap jetkermәj.

— Jul bulmavdan MTS nьn maşinalarь vatьla, kyperđər bulmavdan traktorđar hьvqa sumalar, hadqa batьp jatalar... MTS nьn eş planь ədələ... Xarap..., jul bylege Saqmaqoş MTS hьn itəapkə lə almaj" tine.

Əxməteften qapьl sьqьşь bajtaq rajon eşselərə arahьnda tərlə feker tьvdьrđь. RIK pridsidətele Usmanьf jul bylegen jaqlap hejlәne.

— Ə MTS yđe jul tədəv bujьnsa nəmə eşlaj?... Aqas əderlәgəndə unь tədəv urьndarьna taşьv əsən MTS kolxozdarь at birmәne. Ytkən jьldь MTS traktorđarь la jul eşendə eşlәmәne, MTS diriksejəhь şunьn əsən straftylәne, ətətavenə jul bylege kypergə tip taşьqan aqastarđь MTS diriksejəhь ydenen tədəv eştərenə fajdalandь.

Eş đurqa kitkəs prokuror Xəsəjenef kytərelep sьqtь.

— Min, kak prokuror, bьl məs'ələne ofitsejal rəveştə qujam. Şakir qarttьn Baxtizin, İmənqol avьl sovittarьnda, ulardьn maşinahь bulmavqa qaramatan janь MTS rajonьnda soqordarqa la đur kyper halьp birevenə Saqmaqoş MTS hь qəjeple tygel — tine.

Ləkin rajondьn kyp kenə məs'yl eşselərə bьqa qarşь kildelər.

— Bəd bьl eşte Xalq komisardarь sovitьna jetkerəbed. Şakir qarttь sudit itergə prinsepejal' jaramaj, bьnda bətə qəjep MTS la, tinələr. Prokuror ip. Xəsəjenef tuqtap qalmanь, kendə tixniktardь ydenə saqьrьp, ulardьn eştəren bylde. Ul Şakir qarttьn ətənən qəjepləv eşe tədenə.

— Qalmaş-bəşta la kyper nasar.

— Janь Qalmaşta kyper halьv xaqьnda ujlaqan keşe lə juq.

— Cərməsəngə kyper halьv əsən kyptən əderlek kyrelhə lə eş başlanmaqan.

— Itke Qalmaş julьndaqь kyjəj ytə... **Iadьvsь.**

18 BALA TƏRKƏMDƏ QALDЬ...

Qьrmьđqalь rajonь Kyllər ikerep huqьşьp jərəp, balalardь biddərə. Şul arqala 93 bala məktəpkə hər kən tulьhь menən kilməjdər. Hədəmtələ məktəptə hьnav imtixandarь buląadan huq 93 balanan 70 e ikense sьjnьfqa kysep, 18 e kysə almanь, ə 5 he kədgə hьnavqa qaldьrьldь. 34-35 uqьv jьlьnda bьl jeteşhedlektər qabatlanmaьqa, mək təp sit ilimint balalarьnan tadartьlьrqa həm uqьvsьlarqa dəjəm jataq, aşxanalar uqьv başlanqanqa tiklem əderlənep qujьlьrqa tejeşle. Bьqa xəderđan yk totonorqa kərək.

Komsomol.

„PRINSEPEJAL" HƏM „OFITSEJAL" HƏJLƏŞEVĐƏR

Fel'jeton urьnьnda

Saqmaqoş rajon eşselərenen kyneldəre kytərenke. Avьl sovitь pridsidəteldərenen kənəşməhendə jul bylege mədire iptəş Şakirьf doklat jahaj:

— „Iptəştər! Jul bylege qьşqь sizondь kyperđər halьv, bьnьn əsən aqas, taş, qom kevek nəmələr əderləv əsən fajdalandь Jajge sizonda jer eştəre menən şəqəllənmək bulabьd, şuqa qarata plan tədəldə, ul avьl sovittarьna yđ vaqьtьnda təşərəldə. Plandьn dəjəm ytəleşe nasar tygel. Kyperđər halьvđa jьllьq plan 1-nse ejjyngə 130 pr-qa ytəlde. Aqas əderləv də nasar tygel, kərəge əderləngən".

Şakir qart odaq həjləməne. Bətə avьl sovittarьn udar eşlərgə saqьrьp:

— Rispublikala berenselekte aldьq, unь başqa rajondarqa birmәv əsən kərşkə, iptəştər — tip hyden bətərđə. Feker alьşv unajь menən RIK pridsidətele Usmanьf həm taqь la kyp kenə avьl sovittarь pridsidəteldərə həjlənelər. Şakir qarttь maqtanьlar.

— „Ul jaqşь eşlaj, jetəkselek itə belə, unь byləkləvđe prinsepejal qujьrqa kərək„ tejeştelər.

Kənəşməgə qatnaşьvsьlardьn hər qajnьhьnda alqa sьqьv, berense bylək—aftomaşinanь yđ sovitьna alьv teləge bar ine.

Traktorsьlarь sikhed jafalanqan Saqmaqoş MTS-hь direktorь Əxmətef sьqtь.

— Saqmaqoş MTS kyləmendə unlap kyper halьnьrqa tejeş bulha la, berehe lə halьnmaqan. Kyper halьv əsən aqaş ta əderlənməgən. Bьl inde bizovrazejə..., MTS nьn rolen jul bylege narьqlap jetkermәj.

— Jul bulmavdan MTS nьn maşinalarь vatьla, kyperđər bulmavdan traktorđar hьvqa sumalar, hadqa batьp jatalar... MTS nьn eş planь ədələ... Xarap..., jul bylege Saqmaqoş MTS hьn itəapkə lə almaj" tine.

Əxməteften qapьl sьqьşь bajtaq rajon eşselərə arahьnda tərlə feker tьvdьrđь. RIK pridsidətele Usmanьf jul bylegen jaqlap hejlәne.

— Ə MTS yđe jul tədəv bujьnsa nəmə eşlaj?... Aqas əderlәgəndə unь tədəv urьndarьna taşьv əsən MTS kolxozdarь at birmәne. Ytkən jьldь MTS traktorđarь la jul eşendə eşlәmәne, MTS diriksejəhь şunьn əsən straftylәne, ətətavenə jul bylege kypergə tip taşьqan aqastarđь MTS diriksejəhь ydenen tədəv eştərenə fajdalandь.

Eş đurqa kitkəs prokuror Xəsəjenef kytərelep sьqtь.

— Min, kak prokuror, bьl məs'ələne ofitsejal rəveştə qujam. Şakir qarttьn Baxtizin, İmənqol avьl sovittarьnda, ulardьn maşinahь bulmavqa qaramatan janь MTS rajonьnda soqordarqa la đur kyper halьp birevenə Saqmaqoş MTS hь qəjeple tygel — tine.

Ləkin rajondьn kyp kenə məs'yl eşselərə bьqa qarşь kildelər.

— Bəd bьl eşte Xalq komisardarь sovitьna jetkerəbed. Şakir qarttь sudit itergə prinsepejal' jaramaj, bьnda bətə qəjep MTS la, tinələr. Prokuror ip. Xəsəjenef tuqtap qalmanь, kendə tixniktardь ydenə saqьrьp, ulardьn eştəren bylde. Ul Şakir qarttьn ətənən qəjepləv eşe tədenə.

— Qalmaş-bəşta la kyper nasar.

— Janь Qalmaşta kyper halьv xaqьnda ujlaqan keşe lə juq.

— Cərməsəngə kyper halьv əsən kyptən əderlek kyrelhə lə eş başlanmaqan.

— Itke Qalmaş julьndaqь kyjəj ytə... **Iadьvsь.**

KOMMUNISTAR—mal adьqь əsən kərəş avangardьna

BESƏN SABЬV EŞEN DƏRƏБ OJOŞTORORQJA

Partejənьn Qaraidel rajon komititь ajurohь rajonda besən sabьvđь 15 kən esendə (25 ejjyndən 10 ejjylgə tiklem) tamamlavđь tə'min itergə tigən qarar sьqarqan. Lakin bəgəngə kəndə rajon dəvmələndə besən sabьv eşenen bik hylpən barьvь plandь kyrhətelgən srokta tultьrьvđь ədəv qurqьnьsь aldьna kilterep quja. 25 ejjyndə fəqət ber nisə kolxoz qьna besən sabьrqa təşkəndər. Ə massovj rəveştə sabьv 29 ejjyndə genə başlandь. Besən sabьvqa hurqa qalьp təşəv unь arьş əlgərəv-gə tiklem tamamlav əsən bətə kəstə monilizirlavđь talap itə. Şulaj bulьvqa qaramaştan bajtaq qьna kolxoz partejə təv ojoşmalarь, tirritorejal ojoşmalar, ulardьn partorgtarь, avьl sovitь, kolxoz pridsidəteldərə besən sabьvđь tidlətevđen nej tiklem əhəmejətle ikənlegen antamaqandar, jəki anlarqa telə-məjdər. Ular besəngə əderlekte tulьhьnsa tə'min itməgəndər, kəstər dərəb urьnlaştьrьlmaqandar. Jalpьnь monilizirlahь urьnda yđđare qojoroqta həjrələlər.

BRIGADALA QЬĐЬV EŞ BARA, PARTORG KONSƏLƏRDƏULTЬRA

Itke Aqbylək avьlь partejə kandidattarь gruppahь partejə massovj eşte brigadalarqa kysermagən.

29 ejjyndə bьl kolxozdьn 5 brigadalьnan fəqət 3-hə besəngə sьqtь. Qalqandarь „elgərməgəndər".

Partorg (uqьv əjə mədire) Xəsnəjarьf, brigadalarđь yđe brigadalarqa barqanьm juq. Şenki kolxozsьlarqa tykkən kəs jelgə genə kitə, jetməhə ular mine **balton!** tip ərlәjdər" tej.

Kolxozsьlar unь balton tip bik dərəb ataqandar. Kommunis bulьp ta brigadalarda, kolxozsьlar arahьnda bulьp jetəkselek itmagəs, ularqa eştə əlgə kyrhətmagəs, 10 kəndə ber tapqьr gastrol' bulьp qьna barьp laqьldap kitkən Xəsnəjarьftь kem genə balton tipi əjtməhen hun inde. Səsev vaqьtьnda sьqqan brigada gəzittəre nьqьtьlmaqan. Ular besən sabьv vaqьtьnda bətənləj tuqьrap qalqandar.

XƏSNƏJARЬF—BALTON

Kolxoz konsələre janьnda uqьv əjə bar. Unda partorg — Xəsnəjarьftьn ajtevenə qaraqanda „Başqortostan", „Kommuna", „Krasnaja Başkirejə" həm başqa gəzittər kilə. Lakin ular uqьv əjə ətətələndə juq. Kompliktarь la haqlanmaj. Uqьv əjə batьvqa kyserelmagəs, unda uqьrqa kilevselər də juq. Eş vaqьtьnda kyləgələ, konsələrdə ultьrqan „tyrələr" gəzittərđe təməkegə urap tartalar.

— Ninə brigadalarqa barmajhьn, uqьv əjən brigadalarqa kysermajhen tigəs;

Xəsnəjarьf:

— „Min 20 ejjyndən birle brigadalarqa barqanьm juq. Sonki kolxozsьlarqa tykkən kəs jelgə genə kitə, jetməhə ular mine **balton!** tip ərlәjdər" tej.

Kolxozsьlar unь balton tip bik dərəb ataqandar. Kommunis bulьp ta brigadalarda, kolxozsьlar arahьnda bulьp jetəkselek itmagəs, ularqa eştə əlgə kyrhətmagəs, 10 kəndə ber tapqьr gastrol' bulьp qьna barьp laqьldap kitkən Xəsnəjarьftь kem genə balton tipi əjtməhen hun inde. Səsev vaqьtьnda sьqqan brigada gəzittəre nьqьtьlmaqan. Ular besən sabьv vaqьtьnda bətənləj tuqьrap qalqandar.

MOXZANЬF ES VĐƏN BUŞAMAJ

Moxzanьf Qjajan — partejə kandidatь. Kyltura eştəre alьp barьv əsən II brigadaqa berketelgən. Lakin ul brigadaqa barьp ta əjlənməj. Şulaj uq ul silpo pridsidətele bulьp eşlə. Silpohьnda kolxozsьlardьn talaptarьn qaplarьq ber nəmə lə juq. Kolxozsьlar todqa jədəjdər. Todđo 20 saqьtьm qьna alьblьqta bulqan avьldan barьp alьtqa kərək. Ə „Moxzanьf unь aldьrьv, xəstəren kyrmaj.

„Qatьnьm menən ikebedgə jterlek todđь qajđan bulha la tabьrmьn əle" tej.

Kolxozsьlarqa in kərək nəmələrđe tabьp, ulardь brigadalarqa sьqarahь urьnđa, ul unьn sarahьna kereşmaj, həm esevđan bujamaj. Moxzanьftьn yđ eşenə jenəjətsel halqьn qaravь arqahьnda silpola 13 men humqa jaqьn rastrata jahalqan.

Silostьn — mal əsən in tuqlьqlь adьq ikənlegen xəđer ibnat itep torahь la juq inde. Dərəb silosłaqan kolxozsьlar bunьn şulaj bulqanlьqьn praktikala

XƏSNƏJARЬF—BALTON

Kolxoz konsələre janьnda uqьv əjə bar. Unda partorg — Xəsnəjarьftьn ajtevenə qaraqanda „Başqortostan", „Kommuna", „Krasnaja Başkirejə" həm başqa gəzittər kilə. Lakin ular uqьv əjə ətətələndə juq. Kompliktarь la haqlanmaj. Uqьv əjə batьvqa kyserelmagəs, unda uqьrqa kilevselər də juq. Eş vaqьtьnda kyləgələ, konsələrdə ultьrqan „tyrələr" gəzittərđe təməkegə urap tartalar.

— Ninə brigadalarqa barmajhьn, uqьv əjən brigadalarqa kysermajhen tigəs;

Xəsnəjarьf:

— „Min 20 ejjyndən birle brigadalarqa barqanьm juq. Sonki kolxozsьlarqa tykkən kəs jelgə genə kitə, jetməhə ular mine **balton!** tip ərlәjdər" tej.

Kolxozsьlar unь balton tip bik dərəb ataqandar. Kommunis bulьp ta brigadalarda, kolxozsьlar arahьnda bulьp jetəkselek itmagəs, ularqa eştə əlgə kyrhətmagəs, 10 kəndə ber tapqьr gastrol' bulьp qьna barьp laqьldap kitkən Xəsnəjarьftь kem genə balton tipi əjtməhen hun inde. Səsev vaqьtьnda sьqqan brigada gəzittəre nьqьtьlmaqan. Ular besən sabьv vaqьtьnda bətənləj tuqьrap qalqandar.

MOXZANЬF ES VĐƏN BUŞAMAJ

Moxzanьf Qjajan — partejə kandidatь. Kyltura eştəre alьp barьv əsən II brigadaqa berketelgən. Lakin ul brigadaqa barьp ta əjlənməj. Şulaj uq ul silpo pridsidətele bulьp eşlə. Silpohьnda kolxozsьlardьn talaptarьn qaplarьq ber nəmə lə juq. Kolxozsьlar todqa jədəjdər. Todđo 20 saqьtьm qьna alьblьqta bulqan avьldan barьp alьtqa kərək. Ə „Moxzanьf unь aldьrьv, xəstəren kyrmaj.

„Qatьnьm menən ikebedgə jterlek todđь qajđan bulha la tabьrmьn əle" tej.

Kolxozsьlarqa in kərək nəmələrđe tabьp, ulardь brigadalarqa sьqarahь urьnđa, ul unьn sarahьna kereşmaj, həm esevđan bujamaj. Moxzanьftьn yđ eşenə jenəjətsel halqьn qaravь arqahьnda silpola 13 men humqa jaqьn rastrata jahalqan.

Silostьn — mal əsən in tuqlьqlь adьq ikənlegen xəđer ibnat itep torahь la juq inde. Dərəb silosłaqan kolxozsьlar bunьn şulaj bulqanlьqьn praktikala

S-ZLATOUST TIMER JULЬ II-IKSPLOT. RAJONЬNЬN EŞE

5-ejjyl svodkahь

ştər	Plan (vagon itəəc menən)	Ytaleş (vagon itəəc menən)
TEJƏV	204,3	245
Şul jomlanan		
I-kategortə jəktare	165,8	218
II- . .	38,5	38
BUŞATЬV	261	311

Vagon parkьnda **3212** vagon eşlərgə teşeş. Barьqь **4455** vagon eşləne. Bətə tejalgan həm tejalməgən **1100** vagon urьnьna **1069** vagon qabul itelgan.

6-ejjyl svodkahь

Eştər	Plan (vagon itəəc menən)	Ytaleş (vagon itəəc menən)
TEJƏV	204,3	127
Şul jomlanan:		
I-kategortə jəktare	165,8	87
II- . .	38,5	28
BUŞATЬV	261	219

Vagon parkьnda **3212** vagon eşlərgə teşeş. Barьqь **4147** vagon eşləne. Bətə tejalgan həm tejalməgən **1100** vagon urьnьna **988** vagon qabul itelgan.

Javapь redaktor urьnbaьarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

ƁƏƬƆ II. PROLETARDARЬ, BERƏGEGƏЬ! ... IRЬM HANЬ10 TIN

BAŞQORTOŞTAN

№ 158
11-IJYL
1934
J Ь L

VKP(ƀ)nьң Başqortostan ƀlkə, ƀfə qala komitetlarь, BYBK həm Başprofsovet organь

„Malsьlьqtьң jьldamьraq alьqa kiteven tə'min itev ƀsən VKP(ƀ) Uđək Komitetь plenumь səsevđə dəvlət planь ƀuldьrьqan hьmaq malsьlьqtь yrsetevđə lə dəvlət planь ƀuldьrьv metodьn qullanьrqa, sovxozlarđa həm kolxoz tovar fermalarьnda mal hanьn yлterev ƀsən planlь zadanialar ƀildələrgə, kolxoz həm sovxozlarđa, kolxozsьlar həm janqьđaqlarđa jəş maldar yrsetev planь həm mal ađьqь jeteşterev plandarь ƀuldьrьrqa həm şul plandarđь hər ƀer sovxozqa, kolxoz həm avьl sovettarьna jetkerergə kərək tip inəpləj".
(VKP(ƀ) Uđək Komitetь Plenumь)

CERNIKOVKAQJA IQJTIBAR KƀSƏJTELHEN!

VKP (ƀ) nьң ƀfə qala komitetь Cenikovkala yđenen nəvƏtle plenumьn ytkərep, Cernikovka sənəqət tejənə esən mehim qərarđar qabul itte.

ƀfə həm ƀetə Başqortostan esən Cernikovka sənəqət tejə nənen əhəmejəte ifrat đur. **Uđək elektr stansalь**—qala sənəqətən, Cernikovka pridpriətiələren elektr energiahь menən tujьndьra, qalanь jaqlьrta. **Şьrpь Fabrikalь**—ƀer talaj kraj həm elkələrđe şьrpь menən tə'min itə. **Faner fabrikalь**—javaplь zadanialar ytəj. **„Dunitel.**—sit dəvlətlərđən ekstrakt inderevđən kyn eşləv sənəqələn arьndьrьvsь Başqortostandaqь in kəsle zavod, biş men eş·ehe, 15 men xalqь ƀulqan Cernikovkanьң—qala partia ojoşmahьnьn in mehim ƀurьstarьnan ƀerehe.

Cernikovkala partia—massovь eştər toroşona plenum ajьrьm iqtibar birđe. Bьnđa ƀle partia eştaren 17-sjezd qararđarь nigeđendə qajtanan qorov ytkərelməgən. Partia ojoşmalarь janь metođtar menən eşləməjđər. Konkret janle keşelərđe ƀelməjđər, partia ojoşmalarьnьn eş yđagena partia aqzahь qujьlmaqan ƀle. Marksizm-leninizmsə tərəejləv, 17-sjezd qararđarьn propagandirlav nasar qujьlqan. Komsomolqa partia jetəkselege his qənəqətlənerlek tygel.

Partia eştəren qajtanan qorov, kommunistьn avangradlьq rolen kytərev turahьnda plenum anьq kyrhətmələr birđe. Partorganizator sixta partianьn ƀojevoj vəkile ƀulьrqa, kommunist yđenə jalpьnь ejərtergə tejeş. **Tərnəjə eştoren kiң jəjelderev kərək.** Bətə eşte qətqi rəveşte tebenən yk qajtanan qormaj torop, Cernikovka predpriatiələre eşendə elkən unьştarqa ireşev memkin tygel.

Eş əsən ƀol'şevikstik programma ƀirelde, juldar kyrhətelde. Bьl, Gorkom plenumьnda ƀildələngən programma, **ƀojomqa aţьrьlьrqa tejeş.** Cernikovka sənəqət tejenə, eşselər ƀfehenen, ƀetə Başqortostandьn aldьnqь otrəle ƀulьrqa tejeş.

43 meң baş ƀuđav kontraklaştьrьrqa

NƀQLƀ HƀNƀLƀŞ KƏRƏK

Hьjьrđarđьn ƀuđavlap ƀetevenə qaramaştan, hьjьrhьdlьqtь ƀetərev eşe jomoşaq bara. Rajondar, ƀuđav kontraktavajt itevđe jeƀərməgəndər.

Biş jemhyrejat ara jarьş dogovorь ƀujьnsa 35-jьlđa Başqortostanđa hьjьrhьd kolxozsь qalmaţьqa tejeş. Bьnьң əsen ƀtəmə 43 men ƀuđavđь kontraktovajt itergə kərək.

BƏSSJ Xalq komisarđar sovetьnьn, oşo jьldьn 20-maj qararь ƀujьnsa ƀuđav kontraktavajt itevđe ijyl ajьnda ƀetərəp, oktəber ajьnda kolxozsьlarqa tapşьrьlьp ƀetərgə tejeşle ƀulaьđ. Ləkin, Başnarkomzimdьn məqlymete ƀujьnsa barь 3956 baş qьna ƀuđav kontraktovajt itelgən.

Xəkymət tarafьnan qujьlqan srok ƀetevgə kyp vaqьt qalmanь, ləkin, kyp rajondar jađqь səsev, jьnav kampanialarьnan „ƀuşanьp", ƀuđav kontraktlav menən şeqellənə almanьlar. Bərə rajonьnda hьjьrhьdlьq turahьnda 15-ijyndə, 21-april' məqlymete genə bar ine. Avьl sovettarьnьn eşe tikşerelməj, hьjьrhьdlьqtь ƀetərev yđ aqьşьna tapşьrьlqan.

Mişkə Rajzohь, rajonda hьjьrhьđđarđьn hanьn ƀelməj. Nakarək sovetь pridsidətel urьnƀaƀarь ip. Karaljof, sovet dəvməlendə kypme hьjьr bar-tigən horavqa javap birə almaj. Mavlyi sovetьnda la şundaj uq xəl. Sovet pridsidətele Arduganьf 1-ijylgə ƀuđav kontraktatsiahьn ƀetərəƀeđ, tip, ьşandьra. Ləkin, sovet dəvmələndəge hьjьrhьđ kolxozsьlarđь ihəpkə almaqan. „III Mars" kolxozьnda 76 hьjьrhьđ kolxozsь bar. Ular əsen barь 48 genə baş ƀuđav kontraktovajt itelgən, xəđer, kontraktatsia eşe barmaj.

Hьjьrhьđ kolxozsьlarđь partia həm xekymətten qujqan srogьna hьjьrlь itep ƀetev əsen, sovettarđьn ƀuđav kontraktatsiahь eşen massanьn nьqlь kontrole aƀtьna alьp, ƀaşqa xuzalьq-politik kampanialarь menən ƀer qatarđan hьjьrhьdlьqtь ƀetərev eşen đə ƀetə kinlege menən jəjep jeƀərergə. VIRŞININ.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

JEKATERINSKI TIMER JULЬ UDARNIKTARЬ

SLJOTЬNA

SSSR Sovnarkomь aldьnqь timer julь udarniktarьnьң sljotьna jalqьnlь sələm jeƀərə həm Jekaterinski timer julь udarniktarьnьң yđđarenең ƀerense uпştarьn nьqьtьp qaldьrьv, xeđmət dissiplinahьn nьqьtьv, dəvlət tarafьnan ƀildələngən jək taşьv planьn ytəv əsən kerəşte jomoşartmajasaqtarьna, əlki kəsəjtəsaktərenə ьşanьƀ ƀelderə.

VKP(ƀ) YK kyrhətmələre nigeđendə ƀetə timer julsьlar massahь əsən jaqşь əlgələr birev ənьtendə eşlaged.

SSSR XALQ KOMISARĐAR SOVETЬ.

UROŻAJ JЬJЬV FRONTЬNAN

DNEPROPITROVSKI 10.ƀlkəla igen tapşьrьv temptarь kendən kən yƀə bara. 3 kolxoz igen tapşьrьv jьlьq planьn ƀerense ƀulьp fulturđьlar. Bьl kolxozdar: *Geƀiceski rajonьnьn „Progress".* Kamniski rajonьnьn „Avangard" həm N. Moskoiski rajonьnьn „Zarə" kolxozdarь. Ular ƀetəhe ƀergə2 men sentner igen tapşьrđьlar. Tik 7 ijyl kənendə genə punkttarqa 32790 sentner igen tapşьrьlđь. Kyp kenə kolxozdar igen tapşьrьvđьn ijyl planьn ytənelər inde. Aldьnqь kolxozdar yđđərenең ƀojđaj səsev majđandarьnan dəvlətkə igen tapşьrьv zadaniahьn ytənelər.

AGITESKADRELIA KEJEFKƏ KITTE

MƏSKƏV, 10. „Maksim Gor'ki" isemendəge agitskadrellanьn ƀer zvenolь Məskəvđan Kejefkə osop kitte. Ular Sovettar Ukrainahьnьn ƀaş qalahьn Kejefkə kyserev əjqanlь ƀaralar həm ƀer julь Ukraina komsomolьnьn 15 jьlьqь ƀajramьna qatnaşasaqtar.

10 DAN-76 QJA

NURIMAN MTS xeđmətendəge „QƀĐƀL JOLDOĐ" kolxozь 33 jьldьң oktəər ajьnda 10 baş susqanan torqan susqasьlьq fermahь ojoştorqajnь. Bьjьl oşo susqalar ƀetəhe 76 ƀaşqa jetkereldələr. Fermala jəş susqalarđь tərəejləv eştəre jaqşь qujьlqan. Bьjьl tьvqan 48 ƀaş susqa salahьnьң ƀer genə ƀaşь la ylterelməj, tulьhьnsa haqlanalar. Susqalarđь qasьrьv planь 100 pr. tь menən ytəlgən.

Kolxoz susqalarđь standart torlaqtar menən tə'min itev əsən 62 mitr ođonloqta, 7,5 mitr kinlektə—150 ƀaş susqa tororloq susqa torlaqь tođə. Əlegə torlaqtьң ƀaşь jasьlьp, idəndəre tyşəlep tədrələre qujьlьp ƀetməgən. Bьl tid kəndə tədələp ƀeterələsək. Sonki ƀuпь əsen ƀetə matirejaldar əđer.

Fermalarđa susqalar tuqtьqlь ađьqtar menən tə'min iteldelər. Bьnan tьş susqa kətəven jərətev əsen jer ucas kahь ajьrьp qujьldь.

Kolxoz fermaqa in jaqşь udarnik kolxozsьlarđь eerkette. Ferma mədire ip. ƏXMƏDULLIN susqalarđь jaqşь tərəejələgəne əsən həm jəş susqalarđь tulьhьnsa haqlaqanь əsen avьl sovitь tarafьnan aqsa həm promtovor menən ayləklənde.

JAXIN.

STƏRLEBAŞTA BESƏNDE...

AJDAN DA ARTЬQ SABALAR

Starlə baş MTS xeđmətendəge kolxozdar ƀesən jьjnav eştə renə 5-6 ijyndən yk başlaqan. Xəđer **„Pravda"** kolxozь 300 ga ƀesən sabьp, oşonon 70 pr. tьn. kəəngə halđь. **„Qalqanaj", „8 mart"** kolxozdarь la ƀes ən jьjnav planьn 70 pr. qa ytənelər Bьl kolxozdar juqarь urьndardaqь sabьnlьqtarđь sabьp ƀetərđelər. Xəđer urman arahьndaqь, tuqajlьqtardaqь həm hađlьqtarđaqь yləndərđe sabalar.

Oşo kolxozdarđьn kyrşehendə ƀulqan **„Janь Mortaza", „Iskra"** kolxozdarь 3 ijylgə tiklem ƀesən sabьv eşenə başlamaqandar. **„Qajraqlь" „Molotof"** kolxozdarь la oşo kengə tiklem barь ƀişər giktar qьna ƀesən sapqandar. **„Janь Mortaza"** həm **„Iskar"** kolxozdarьnьn predsidətelidəre— **Işkildin** həm **Moqattarьftar** „elgerməgən yləndərđe ƀьl jamqьrđa nisek sabahьn" tip tulь sobatazlьq itelər. Ləkin ƀьl objektiv səbəp tygel, ƀьl tik kolxoz predsidətelđərenen yđđərenən ƀavaplьlьqtь taşlarqa tьrьşƀvđarь qьna. **Ş. Rəfikof.**

„Juldaş" kolxozьnda

MAL—TUQ BULASAQ

MEJƏKƏ (Başrosta). „Juldaş" kolxozь yđ malьn ađьq menən tə'min itte. Besən sabьv həm siloslav planь arttьrьp ytəlde. Plandan tьş 23 qa ƀesən sabьldь. Kolxoz ƀesən sabьv planьn ike tapqьr arttьrьp ytərgə ujlaj.

TIKŞEREVDƏR—TULЬ ƏĐER BULMAVĐЬ ASTЬ

Politəylek jeteşhədlektərđe ƀetərəvgə ireşə.

Milovka sovxozьnda urozaj jьjnavqa əđerlekte tikşerev rəjđe kyp jeteşhədlektərđe astь. 18 lasogrikanьn təqət 15 genə əđer. 7 yđe taşlap urqьstьn 6 hь, 8 molotilkanьn 2 he, 9 keltə əajləp urqьstьn 3 he remontlanqan. Bətəhe 8 orloq totqos əđerlənqən. Şulaj uq başqa invintarđar đa əđer tygel. 28 furgon urьnьna 15,55 bricka urьnьna 36 bricka əđerlənqən. Silos turaqьs, orloq tađarlqьs maşinalarь la remontlanьp ƀetməgən. Ber kombajьn bar—ul əđer. Sarəj, postronkalar đa əđer. Traktordarqa la remont jahalьp ƀette.

Sovxozda toq, turpьşa kevek jenel taralar ƀetənlaj juq dərəzələ. Ike fermala 28 genə toq ƀulqanlьqь ƀelende. Xəlьyki qanda, qulda ƀulqan arьş ono, jarma tiđđən totonop ƀetələ. Şulaj uq majlь aşamlьqtar ƀuldьrьv məs'ələhen tris əle bulha xəl itməgən əle.

Tuqlanьv eşe nasarlanqanlьqtan vaqьtlь eşselər hajlav eşe lə qьjьnlaşa. Şuqa xeđmət xaqь tyləvđə ƀulqan ajьrьmlьqtь la quşьrqa kərək. Zagotskot ƀer gektar e e s ə n jьjnap alьv əsen 40 hum tyləjsed. Ə, ƀed 11 hum tyləjsed. Zagotskotta tuqlanьv eşe ƀeđđekenə qaraqanda kyp jaqşь. Bəđđen menən jənəşə ƀulqan ƀundaj xuzalьqtar kyp kenə. Sənki qala jaqьn.

Bed urozaj jьjnav eşenə 20 ijyldən đə irtə teşə almajьƀđ. Uqa tiklem ƀetə əđerlekte tə'min itev əsen kerəşəƀed.

Politəylek başlьqь: **Iljasьf**

MAL ADBARĐARЬ

NEJ ƏSƏN JAJ HALЬNA

DƏVLƏKƏN (Başrosta). Dəvləkən orloqsoloq sofxozь ƀьjьl 500 baş harьqqa. 100 baş ƀuđavqa jьlь urьn halьp, susqa tora torqan urьnqa kapital remont ytkərergə tejeş. Ləkin, eş jomoşaq bara. Tədeləş planь barь 25 pr.qa qьna ytəlgən. Jarđamsь xuzalьqtьn direktorь-Kurcьf eşse tuplaj almanь. Jerle tedevselərđən tulьhьnsa jajđalanmajđar. Şulaj uq, jəşelsə haqlavqьs həm orloq əsen skladtar halьv eşe fə nasar bara.

MTS KOLXOZDARЬNDA MALSЬLЬQ KINƏJƏ

(Stərletamaq MTS politəylek başlьqь ip. Olsinski menən həjləşev)

Storletamaq MTS hь xeđmətendə 26 kolxoz bar. Bьl kolxozdarđa 1876 baş məgəđle ere mal ƀulьp, şunьn 675 başь havьm hьjьrь, 564 hьjьr ƀuđavlap, jaqşь tərəejə ƀulmav arqahьnda 11,2 pr. ƀuđav ylde. Bьl əlƏttə aik đur juqaltьv. şulajđa, jəş maldarđь haqlavđa, ytkən jьlqa qaraqanda đur hьnьlьş jahanьq. 1-qinvarqa ytkən jьl 23,8 pr. ƀuđav ylgən.

Jəş maldarđь haqlavđa „Prosvet" kolxozь elgə ƀulьrlьq kerəşte. Unda janь tьvqan ƀuđavđarđьn ƀetəhe lə iƀən haqlandьlar. Kolxoz predsidətele Makejьf yđe turanan-tura ferma eşe menən jetəkselek itte. Jəş maldarđь tərəejələv esən in jaqşь udarnitsalar qujьlьp, ular sotsialistik eş mitođь menən eşlənelər.

Şul uq şarttar esendə ƀuqa kyreşe „Başqortostan" kolxozь bar. Bьndaqь fermala Başqortostandьn alaqlь keşehe-Tuqtamışьf Şəmsi—ƀetə Başqortostan kolxozsь - udarniktarьnьn 2-s'jezь delegatь, kommunis, ƀlkə komitet plenumь aqzahь-jetəkselek itevgə qaramaştan eş nasar. Sənki, udarnikqa ьşanьp, partia ojoşmahь həm jəməqətselek fermanьn eşenə iqtibarđarьn juqaltqandar. Şəmsi yđe lə, ƀьnь vaq eş itep qaraqan. Şular heđəmtəhendə tьvqan 76 ƀuđavđьn 19 başь, jəki 25 pr-tь ylgən. Bьnđa ƀuđavđь nasar qaravsьlar almaştьrьlđь. Partia ojoşmahьnьn iqtibarь arttьrьldь. Şəmsi đə ferma eşen julqa haьrqa vaqədə birđe.

Xəđer kətəv daimi kətəvlektə, Şəmsi yđe lə şunan qajtqanь juq. Maldar kerəjđe, ƀuđav ylev đa tuqtaldь.

„Stal'" đur kolxoz. MTF la 177 baş mal bar. Undaqь tьvqan 45 baş ƀuđavđьn barь ƀer genə başь ylde (ul đa avrьlьv tьvqajnь). Sənki, ƀьnđa partia ojoşmahь jəş maldarđь haqlavqa ajьrьvsa iqtibar birə. Buđav qaravsь Kalaşnikova, udarnitsa, yđe partorg. Ul ƀetə kommunistar həm jəməqətselekten iq tiƀarьn jəş maldarđь haqlavqa, fermanьn eşen jaqşьrtьrqa jynəlderđe.

Ə, „Tyrəşle" kolxozьnda ƀuđavđarđьn 12 pr.-tь ylde. Bьnđa ferma mədire komsomoles, komsomol komitetь sikretarь,—**Zojьf.** Ul ferma eşenə jetəkselek ittməne. Fermala dissiplena juqaldь. Şunьn əsen đə ul, eşenən alьnьp, komsomol javaplьlьqьna tapşьrьldь.

MTS kolxozdarьnda 19 harьqsьlьq-tovar fermahь bar. Bьl fermalarđa ƀetəhe 9363 baş harьq malь ƀulьp, 3417 başь əsə harьq. 3161 harьq ƀarəslap, 4093 ƀarəs birđe. Bed, harьqtarđan 115 pr. ƀarəs alьrqa tejeş inek, ul handь 123 pr. qa jetkerđek. Bərəsten 3,7 pr.-tь ylde. (1-qinvarqa ƀarəs ylev 6,4 pr. ƀulqan). „Şevcenko" kolxozьnda đur harьqsьlьq fermahь bar. Unda 583 ƀarəstən, ƀarь 1,8 pr.-tь qьna ylgən. „Prasvet" kolxozьnda 2,5 pr., „Geroj" kolxozьnda 102 ƀarəsten barь 1 başь qьna ylgən. Bьl kolxozdarđa harьqsьlьq eşe—ƀetə kolxozsьnьn eşe ƀulьp əvrelgən

Kolxozdar susqasьlьq—tovar fermalarь la ƀuldьralar. Bətəhe 11 STF ƀulьp, ularđa 2665 baş susqa bar, 443 əsə susqa 2900 ƀala birđe. Hər əsəgə 8,4 baş susqa ƀalahь tura kilə. Susqa ƀalalarьnьn 4,3 pr.-tь ylep, qalqandarь havđar. Susqa ƀalalarь ylev, 1-qinvarqa 8,9 pr. təşkil itkən. „Stal'" kolxozьnda 544 susqa ƀalahьnan 7 baş. „Şevcenko" la 518 đən 17 baş qьna ylde.

Bьjьl bьl maldar əsen 5075 tonna silos əđerlənergə tejeş. „Şuvaç" kolxozь 60 pr., „Prosvet"—37,5 pr., „Karl Marks"—26,5 pr. siloslanьlar. Ləkin, „Başqortostan" kolxozь kevek qajhь ƀer kolxozđar 5 ijyldə iə silosslav eşenə başlamaqandar ine əle.

Malsьlьqtь yrsetev, əigerək tə jəş maldarđь haqlav elkəhendə, ip. **Bьjkindьn** telegrammahьn alqas ta, hər ƀer fermala partorgtar ƀuldьrđьq. Ferma həm arigadalarđa partkomdьn kysmə ultьrьştarь ytkərelep, urьndaqь jeteşhədlektərđe ƀetərəvgə sara kyrelde

VKP(ƀ) YK nьn hunqь plenum qararđarь ferma həm unьn arigadalarьnda massovьj təveştə ejrənelə başlandь. MTS politəylege, 15 ijyldə malsьlьq məs'ələhe ƀujьnsa ƀerđəm part-kən ytkərep, malsьlьqtь yrsetev elkəhendə praktik saralar kyrəsək.

Diputat postarь eşlaj

UNƀŞTЬ NƀOJЬTЬP. JANЬ JENƏVGƏ!

Starlə qalahь jomo tedeləş, qalanь jaqşьrtьv həm zakt jorttarьn rimontlav, ularđa tađalьq haqlav eştəre ƀujьnsa artta həj rəlep kilđe.

Sovettar konkurs iqlan itelev menən qala sovitь ƀьl kyrenеş tərđe ƀetərev saralarьna tьqlap kereşte. Sunƀotniktar ojoştorđa, har eş tarmaqьna diputattarđan postar qujьldь həm jul siksejahe ojoştorolop, ul Ötə-işemƀaj jul tədeləşəndə eşlavse eşselər arahьnda massovoj—anlatьv eştəren jəjep jeƀərev, jerle matirejaldar (kirəes, jaş h a) birev menən jardam itə.

Bьjьl 17 jortqa kapital rəveştə həm 11 jortqa (zakt jorttarь) vaq rimonttar uđqara aldь. Bьl eştər qala sovetьnьn đur əlgə şevđare ƀulьp tora. Siksejonirđar tarafьnan 67 zakt jotto tikşerelde., ul jorttarqa kypme rimont kəraklegen həm torovьlarđьn jorttarđь qorovđarь turahьnda siksejonirđar yđđərenen tikşerev hədəmtələren birev menən qala sovetьna đur jardam kyrhəttelər.

Ləkin ƀьl kerəşten təvge adьmdarь qьna əle. Bəgenge kendə konkurstьn janь uqьv jьlьna əđerlek tarmaqь. qalala tərən ədəklektə bara. Məktəptərgə timont janь qьna başlanqan. Ul ƀerense oktəərhed ƀetməjəsək. At juq tigən hьltavdar menən utьn đa əđerlənməj. Eş ƀlaj aqrьn barha qalalaqь ƀetə məktəptərđe xəkymət kyrhətkən vaqьtqa (15 ijylgə) utьn menən tə'min itev eşe ədələsək. Qalanь jaqşьrtьv eşe lə jomoşaq bara. Qala sovetь uramdarđa hьv jatmahьn əsen niviliroika ytkərergə, kyperđər halьvđь, uramdarqa qьrsьn taştarь tygevđe, tratuardarđь rətkə halьvđь tə'min itergə, həm stadejon ƀuldьrьrqa teşeşle ƀulha la, ularđьn ƀerehe la eştanmane. Bьl eştərđen atqarьlmavь bara la, qala sovetьnьn jomoşaq eşlavenən kilə. Şunьn əsen đə qala konkurs komisejahь qalanь konkursta aldьnqь salqa ƀaqarьv əsen nьq kerəşergə teşeş. X.

GERMANIA KOMPARTIAHЬ BOJEVOJ FRONT OJOŞTORORQJA SAQЬRA

BER KƏRƏŞSE URNЬNA UNAV TЬVA

STOKHOLM, 10. „Politiken" gazetьnьn Berlin xəbərsehe Germanianan kommunistarđьn idən abtь jəcəjkələrenə 20 şər keşe ƀulьp ojoşqanlьqtarьn həm xatta ƀer jəcəjkə aqzalarь la ƀer ƀerhen ƀelməgənlektəren xəbər itə. Ularđь tik jəcejkə gazetь qьna ƀerlaştergə. Gazetsьlarđьn kyƀehendə kommunistik ədəbiət bar. Gazetsьlarqa jahalqan ovlava his ƀer hədəmtə birmane. Kyptən tygel Berlin uramdarьnda aik kyp kommunistik gazettar taratьldь, ular đur rotatsia maşinalarьnda ƀaƀьlqajnьlar. Politsia „kommunistar ojoşmahьnьn həm jəşeren tipografialarđьn ƀerehen taphan, unьn urnьna his kisekmətən 10 ojoşma həm tipografia tьva" tip əjtə.

ŞTURMOVIKTARQJA ƀŞANƀS ƀƏTƏ BARA

VARŞAVA, 10. Juqarqь Silizianьn Germania qulьndaqь eleşendə şturmoviktar arahьnda rizahьdlьqtьn yƀeve turahьnda xəbərđar tarafqanь əsen qatь javapqa tartasaqьn ƀelderep ƀojoroq sьqarđь. Bəjtində şturməviktarđьn kazarmalarьn oxrannьj otrəttar ayđ quldarьna alqandar, sənki undaqь jetəkselek jerle oxrannьj otrəttarqa ьşanmaj.

BENA, 10. Gazettar şturmoviktar arahьnda nьq tarafьla torqan jəşeren listolkanьn jəkmətkehen iqlan itelər. Bьl listolka Geringtьn eiek jarlь ƀulqanlьqь həm qatьnь tərəiəhendə jəşəgənlege turahьnda jađьlqan məqalə aƀtьnda ƀaƀьlqan. „Gering ələnđe,—tip jađьla listolkala,—xəđer đur jorttarqa ejə ƀuldь, şunьn eƀtləvenə unьn jьlьq 100 marka doxotь bar, ə şturmoviktarđьn kyƀehenen nej barь ƀer par iletkərə genə bar. Millətse-sotsializmqa nəmə ƀuldь huп?".

KRIZISTƏN SƀQЬV JULЬ—GERMANIALA

SOVETTAR VLASЬN QUJЬV

London, 10. Rejter agintstvohьnьn Berlin xəbərsehe ƀetə Girmaniala aik kyp kommunistik listolkalarđьn taratьlqanlьqьn xəbər itə. Listolkalarđьn ƀerehe eşselərđe „qьđьl ƀojevoj front ojoştororqa saqьra həm krizistən ƀerđən ƀer sьqьv julь Germaniala Sovettar vlasьn qujьvđan torqanlьqьn kyrhətə Şunьn menən ƀergə xəbərse hunqь kondərđə kompartia şturmoviktar arahьnda yđ eşməkərlegen *kəsəjtkənlegen ƀelderə.

ŞTURMOVIKTAR ARAHЬNDA SƀVALƀŞTAR

London, 10. „Dəjli telegraf" gazetьnьn Mynxin xəbərsehe şturmoviktarđьn yđ julƀaşşьlarьn ylterevgə asьvđarь qabarqanlьqьn həm Citlerđь, Girengtь Gimlerđe ylterergə jьjnqanlьqtarьn xəbər itə. Oxrannьj otrəttar ьnđaj nastrojeniələrđьn ƀulьvьn ƀelep, şturmoviktarđь massovoj təveştə ylterev menən javap birergə əđerlənətər. Mynxinđa kavaleria ofitserđarьnьn 10 men keşelek paratьn tasvir itep, xəbərse konservatif xarai dairalarđьn kyrenekle vəkildəre ƀьl paratta ƀulmaqanlьqьn hьđəq eƀtlenə ala. Ataqlь general Makenzen Glejxerđe ylterevgə qarşь protes ƀelderep paratqa qatьşьvđan baş tartть. „Qoros şlemđen elekke jetəkselərenən ƀerehe ƀulqan Dysterƀergte qulqa alьv turahьndaqь xəbər đur rizahьdlьq menən qarşь alьndь

AMSTERDAM EŞSELƏRE KƏRƏŞTE TUQTATMAJĐAR

London, 10. Golalndianan xəbər itev ƀujьnsa 8 ijyldə Amsterdamqa aik kyp ƀəskər kilgən. Bređa həm Vendo garnizondarьna Amsterdamqa barьrqa əđerlənergə quşьlqan. Amsterdamqa haldattar ƀaştan-ajaq qorallanqan xəldə strateglk punkttarđь yđ quldarьna totop toralar. Başministər Kolingtьn quşьvь ƀujьnsa ƀetə işekter həm tədrələr jaƀaq tororqa tejeşle. Tьjьlqan rajondarqa barьp sьqqan hər kem atьp yltereləsək. Oşo saralar kyrelevenə qaramaştan, 8 ijyldə kis jar ƀujьnda jənə bəreleştər ƀuldь Tən jartьhьna tiklem kyp kenə barrikadalar jahalьp, ularqa qьđьl bajraqtar qujьldь. Bətə eşselər kvartaldarьnda huqьştar barđь. Rəsmi məqlyməttər ƀujьnsa ƀьl huqьştarđa jete keşe ylterelep. 50 keşe jaralanqan.

„Dəjli telegraf" gazetь 150 keşe jaralanqanlьqьn kyrhətə Rotterđam qalahьndə ƀer nisa men keşe mitinq ojoştorop. onđa kompartia lideгь De-Visser sьqьp həjlərgə tejeşle ƀulqan. Politsia mitinglь tьjqan. Ləkin mitingqa qatьşqan keşelər politsianь taştar javđьrьp qarşь alqandar. Politsiaqa qarşь torov əsen kyp kenə punkttarđa barrikadalar jahalqan. Xəkymət dalralarьndaqь xəbərđərgə qaraqanđa politsia qorat qullanьrqa mataşmaqan həm qan tygevđən tajpьlьrqa tьrьşqan. Amsterđamđan Londonqa kilgən ƀer keşe eşselərgə qarşь atьvđan baş tartqan əsen 37 politsejskiđьn qulqa alьnqan lьqьn həjlə. „Tribuna" gazetь tьjьlqan ƀulha la, 8 ijyldə gazet sьqtь. Gazet eşselərđe đəjəm zabastolka iqlan itergə həm huqьştarđь davam itergə saqьra

* **TOKIO** 10 „Dempo sutsin" xəbərsehe Nantanseze isemle korejestar avьlьnьn 400 đən artьq irđare „banditlar tarafьnan" ylterelgənlegen ƀelderə.

ƀьl avьl Xajlundan tenjaq—kənsьqьşqa tarь jaqtь ƀulьp, „banditlar otrətь" uqa hezym itkən. Simaumrengo ikense ƀer otrəttьn QK timer julьnьn kənsьqьş linejəhendə Sintənsezy stansahьnьn kənjaq—kənsьqьşьnda ƀulqan ƀer korjestar avьlьn ƀetənlaj jemergənlegen xəbər itə.

SEJJUKAJ PARTIAHЬN DA TALAŞ

Tokio, 10. Sejjukaj partiahьnьn idarahь Tokonamidь Jamazakidь həm Utsidanь „dissiplinanь ƀođqan əsən" partianan sь qarьrqa qarar birđe. ƀьl partianьn 3 aqzahьn sьqarьvqa qarşь protis ƀelderep Tokonami taraftarđarь ƀulqan parlamint aqzalarьnan 50-80 diputattьn sьqьvьn kətələr. Sejjukaj jetəkselərenen kənəşməhe minsəjto partiahь menən sotrudnicestvo turahьnda jartь jьl ƀujьnda davam itkən həjləşevđərđe tuqьratьrqa qarar birđe.

POL'ŞALA SOVET KITABЬ KYRGƏĐMƏHENDƏ

Varşava, 10. Gazettar sovet kitabь kyrgədməhenen ƀik jaqşь ojoştorolqanlьqьnьn, sovet kitaƀьnьn həm grafikahьnьn xudožstvo kimələ juqarь ƀulqanlьqьn, şulaj uq ekspanattarđьn kypleye Sovettar xəkymətenen propaganda həm kyltura əlkəhendə hunqь 3-4 jьl esendə nəmələrgə ireşkənlegen rəƀlap torqanlьqьn đur hoqlanьv menən jađalar.

BYLEKSƏLƏR ƏĐER TYGEL

Byzdək orloqsoloq sovxozьnьn Teşlək—Ural ƀylege oşo kengə tiklem urozaj jьjnavqa əđerlekte tamamlaj almanь. Brigadalar oformit itelməgəndər. Şulaj uq brigadalar əsen plandar tədelməgən. Traktoris həm kombajnirđar qajđa eşlajəsəktaren ƀelməjđər. Byzdək menən idara itevse **Barsanьf** eşlekhədlek kyrhətə.

1934 IDL 1 nse oktəberdə BERENSE ziştırnalardı Oğatbroja

TEXNIK JETƏKSELEKTE—JUMARЬ BAĞQЬSQA

TƏDƏLƏŞ INŻENER - TEXNIKTARDЬ KƏTƏ

Öfe-Işembaj timer julь tədeleşendə texnik jetəkselek dur urьn tota. **Ləkin ul juq** Berense ucastok konselərialьnda baş inzener **Gajk**, inzener **Nagornьj** iptəştər ultıralar. Ular tədeleşkə sьqmajdar. Hədemtələ eştə dur texnik xatalar jibərelə. Dim kyperendə **spontta dereb qaqmanьlar. Eşte dereb 'başlamanьlar.** Başta ber katlovan başlav urnьna, betəhe ber julь başlanьp, hunьnan eştəngən eştərde bodorqa məzəyr buldьlar. Relstar halьvda xatalar bar. Parovozdardьn relstan teşevdəre bьğa fakt. Ukladkanьn sьj fatь nasar. Kostьl'dardь dereb qujьvda tip kenə ujlajdьr, ləkin huqmajdar, bodop beterələr. Up ravlenia inzenerь ip **Frolof** tədeleşkə kilhə lə, maşina menən genə jerəp ytə.

Tədeleş telefondan jəki maşinanan torop tygel, kirehensə, edleklek barqan ucastoktarda jatьp eş əbtendə jetəkselek itevdə təlap itə. Inzenerdar tyandəqe eşselərgə sьanalar. **Ulardьn banьn arttьralar.** Məbələn: **ukladkala 70** eşse eşləj. 70 eşseqə 13 tyrə bar (desətnik jul masterь hь.)

Bəlki inzener iptəştar məs'ələne punkttarğa keşe tultьrьp qujьvda tip kenə ujlajdьr, ləkin janьlьş ujlajdar. Sənki, kyp tyrələr eşte genə edələr. Məbələn tyrələrden terlə prikazdarь nigeđendə, ukladqa eşselərə 8-ijyldə 2 səqət tuqtap torđolar. Əlbəttə, bьl jetəkselek partia lьnm xəkymət talabьna javap birmej.

VKP(b) Əlkə komitetь plenumь ajqanlь texnik jetəkselekte ajrьm reveştə ьsqьtьrğa. Əlkə komitetь plenumьna qarata **betə inzenerdar tyənge, eşkə jenərergə, ulardan kenlek eş ebtendə bulьvdarьn** həm jetəkselek itevdəren talap ittergə kərək.

ƏRŞƏK KYPERE-ƏDER!

VKP(b) Əlkə komitetь plenumьna, **Ərşək jьlqabь aşa kyper halьv tamamlandь.** Plan bujьnsa kyperđe halьv 5-ijyldə beterğə tejeş ine, kyper koilek tifьnьn huqьşşanlьqь hədemtahendə **1 ijyldə sette.** Kyper tədeleşendə betəhe 25 eşse eşləne. Ular kendəlek zadaniana **120 -160 pr.** arahьnda ytənelər. Prorab **Zotkin** iptəş tədeleşkə ratsionalizatsia saralarь inderde. Svaj urьnьna, kletkalardan başqanь sьj fatь nasar. Kostьl'dardь dereb qujьvda tip kenə ujlajdьr, ləkin qana halьndь. Bьndaj metod 4 men jarьm hum ekonomia birđe.

Kyperđe halьv asьq plan menən barđь. Prorab tarafьnan hər kən hajьn eş grafikahь tədəjde. **Grafika nigeđendə** eşte dereb **ojoştorov, hər ber minuttan ramьlьqьn kilterep sьqarđь.** Ber minut ta prostoj jahalmanь.

Ərşək kypere udarniktarь vaqьtь kyperđe halьp beterəv menən genə siklanmənelər. Ərşək hьvь aşa halьnasaq daimi kypergə ədərlek başlanьlar. 1935 jьl başьna halьnьp beterğə tejeş bulqan daimi kyperđe. 15-avqьsta tamamlarğa hьđ birđelər. VKP(b) Əlkə komitetь plenumь ajqanlь itь jaqşь udarniktardan 17 keşene Dim kyperendəge ədəkləkte şturmlavqa jebərđelər.

Ərşək kypere jenevselərə traditsialьn betə kyperđərgə kyserergə kərək.

MAQTAVLЬ KEŞELƏR HƏJLƏJDƏR

Udarnik Vəlijef

Bedđe 10 fivralda Şişmə rajonь **„Janь tormoş"** kolxozьnan jebərđelər. Bed, kilgəndə 15 keşe inek. 13 fivralda 35 pikitta başlap kanav qadьnьq.

Mine kilev menən zvino başlьqь itep hajlanьlar. Martьn 15-nə tiklem zvino başlьqь bulьp eşlənem. Minen zvino (7 keşe) **mart ajында normanь 212 pr. qa ytəne.** 15 aprildan briqadir itep ajildalandem.

Brigada (22 keşe) april ajьnda zadania 112 pr. qa. maj ajьnda brigada la 35 keşe bulьp, zadania 159 pr. qa, ijyn ajьnda 176 pr. qa ytəlde.

Bedđe kolxozdan 3 aj srok menən jebərđelər. 3 ajđь tultьrьp 12 keşe qajtьp kittelər. Ə, bed 3 keşe qalьp 5 aj eşlənek. 5 majđan zavojqa kystek. Zavojda la hər kən norma ytəlde. Ber genə kendə lə progul jahaqan keşe bulmanь. Eş sots. jarьş, udarsьlьq nigeđendə barđь kilgən eşse krəhtləndər eşləjđar. Minen briqada la **Səmjonof** Xeđer timer julь 26 kilomitroqa qajtьp kitte.

PLENUM ALDЬNAN TƏDƏLƏŞ

* Tedeleş bujьnsa VKP(b) Uđək komitetь həm partia kontrole komissiahь plenumьnьn qarardarьn tikşerev bara. Qarardь tikşrev esən **urьndarğa 13 kommunist sьqarьldь.** VKP(b) Əlkə komititь plenumь ajqanlь ucastok partia jьjьlьşь qararь bujьnsa 90 eşse mobilizirlanьp. Dim kyperenə jebərelde.

* **35 nse piket**tarьxьndadur eş: VKP(b)Əlkə komitetь plenumьajqanlьqenşkovatoryđplanьntulьrdь. Ekskovatorьđьn baş mexanigь **Ivanof** qorotqostarsa eş itkəne esən urьnьnan alьndь. Əlkə komitet plenumьna ekskovotorđьn yđ planьn tultьra alьvьn kyrhətevesən Agatski, **Bulanof, Lişctin iptəştər bol'şeviktərsa eşko başlavdarь arqabьnda** 8 ijyldə ekskovator 300 km. zadaniana 366 km. itep ytane. Şulaj itep, ber ajđan birle eşlamәj torqan eşlәj başlaqas ta yđ planьn 50 pr. qa qьna ytəjən ekskovatorđьn texnikahь ydləştərelde.

* **Birsian** kyperendə eşlavse graderdar brigadahь ydenen eşen vaqьtьnan alđa betərep, 35 nse piketqa şturmqa kilde. **Vasil'jef** jetəkselendəge ьsь graderđar, VKP(b) Əlkə komitetь plenumь ajqanlь itь plenumь ajqanlь yđđəren 35 nse piket eđeklegən beterəvqə mobilizirlanьlar.

* **35 nse piketta** eşlavse 8 briqada bol'şevistik eş elqehe kyrhəttelər. Jer eşendə eşlavsetərdən **Perşin brigadahь yđ planьn 180, Zupnin brigadahь 178, Şvirnof brigadahь 161, Matvijef brigadahь 55, Kuzin brigadahь 141, Medvedof brigadahь** 145, **Grigoref** brigadahь **134 Corşunof brigadahь 117 pr. qa** ytənelər. Ular kilə-əktə lə alьnqan timptьteşermətkə hyđ birđelər.

DOKTOR BATTAL MƏQALƏHE

VITAMIN

Keşe organizmahьna zaratlь bik kyp avьrьvđarqa, bigerəktə belgestərđen yđđarenə lə bik yk bildəle bulьp jetməgən birbiri tigən ber avьrьvqa barşь kerəştə, adьqta bula torqan vitamin tigən ber matđanen bik đur rol' ujnaq nibqь belende. Vitamindьq nəmə ikənlege belengəndən birle—bik kyp avьrьvđarđьn, 'şul jemlanən qajlь berəvđərđəge fizik kəmselektərđen səbəbe keşelərđen organizmdarьnda ənə şul vitamin jeteş məvđən ikənlege həm vitaminhьđ donja qəmymən tormoşton məmkin tygellege belende.

Normal jəşəj alьv esən ber jaqtan: belok, uglevod, ьbrь h. b. miniral matdələr kərək bulьp, ikense jaqtan organizm şul uq kimәldə vitamindьn də bulьvьna moxtaz, şunьđ normal' jəşəv məmkin tygel.

Vitamin yđe qajđan alьna hun? təzribələr unьn—ytəmlektərđan alьnqanlьqьn rablaj. Vitamin ul ber genə terlə tygel. Ularđь kyđ aldьna asьqьraq kilterev esən vitamin juqlьqtan kilep sьqqan ber nisə avьrьvđь mikalqa kilterep ytəjek. Məbələn: yrđə əjlьgan həm bik kyp vaqьttarqa tiklem belgestərđen başьn qatьrqan birbiri avьrьvь.

Bьl başta Jevropala—degenen qabьqьn ərsep aşaqan urьndar đa bik nьq jəlelde. Hədemtələ, degenen qabьqьnda vitamindьn B terə barlьq, əlege avьrьv ьsьnlap ta şul degenen qabьqьn quşьp aşamaqanlьqtan kilgənlege belende. Biri-biri menən avьrqan keşenen ajaqtarь ojoj, appitits juqala, yđe bik nьq jabьqa həm bara tora ajaqьnьn hum ittərenə zejanь tejep paralicka əjlənə.

Ləkin bьl avьrьv barь qabьq hьđ degə aşavđan qьna tygel, bəlkem qəmyman vitaminhьđ adьqtar aşavđan kilə. Məbələn ondo ytə vaq tartьrьp aşav, jəki aştь ytə odaq beşerep, qajnatьp vitaminen beterəp aşavđan da bulьrqa məmkin. Bьl avьrьv keşelərđə genə tygel, ə başqa xajvandarđa la (məbələn, et, qoş-qorttarđa la) bula. Bьlar qa vitamin B lь adьq sirhən ulardьn odaqta ytməj appitittarь kəsəjə, kyp aşaj həm bik tid havьqa başlajđar.

Vetamin juqlьq tan kilep sьqa torqən avьrьvđarđan taqь la **sьjnga** həm **raxittь** kyrhətergə məmkin. Bьl avьrьvđarđьn səbəben urta bьvat zamanьnda başlap belgandər. Ular bigerək ta edlekheđ huqьş həm dingeddə kyđ aldьna kyrenev

KULAK BALALARЬ EŞTƏN ALЬNHЬN

(Kolxozьn xatь)

Məsetle, təv. Arьj avьlьnьn đur kulak balalarь Bajьşьf Əxmәi kolxoz tһəpsehe, ə enehe Məxəmətşin Məsetle təbəgendə ta'minat bylege medire bulьp eşlәj.

Bajьşьf həm Məxəmətşindarđьn atalarь həm bətə aqaj-eneləre hergenqə qьvьldьlar. Xəđer Bajьşьf kulak əsəhen yđenđəq səjəxət mələndə, osada həm əslьq vaqьttarьnda qəskərđər arahьnda bik nьq jəjelə torqan bulqandar. Ul—ber terlə qenə adьqtь odaq vaqьt aşavđan, bigerək tə todlo konsirva kyp aşavđan, jəki ittərgə sel'jtor tigən matđə qusьlqan ittərđe aşavđan bulqandar. Bьnьn menən avьrqan keşelərđen tire atьtьna həjəgenə qan hava, teş qaflalarь ьyrtə, ə adaq ypka şeşev həm jerək rasstrojstvohь arqahьnda keşe ylergə memkin. Dinged susqalarьna qoro holo aşatьv arqahьnda ularđьn da şundaj uq avьrьv menən avьrqanlьqtarь belengən. Ə şul uq susqalarqa vitamin C lь adьq (şьtqan orlьq) aşatqas alege avьrьv betkən. Ə sьjnga menən avьrqan keşelərqa—oflisun jəki limon jəki pomidor aşatьv dur fajđa itə. Vitamin C qa in baj adьq—ytkən saqьnda alьp aşalqan jəşelsə, jəki jemeş hanala. Şunьn əsən də qьş kendərendə hьjьrqa gel genə qoro adьq aşatьlha unьn hətendə vitamindьn C tere əđ bula. Ə jəj kene jaş ylən aşaqanqa kyp bula. Şulaj uq bala əsələre lə əgərđə jəş frukta həm jəşelsə aşamahalar ularđьn hettare vitamin C qa aik jarlь bula. Şunьn əsən də jəşelsəne kyberək aşarqa kərək.

Raxit həm vitamin A. Raxit avьrьvь adьq jeteşməvđən, bigerək tə adьqta belok, hər terlə vitamin həm miniral' tođđar jeteşməvđən kilə. Bьndaj nəmələrgə bigerəktə qurhaqlь əsələr moxtaz bulalar. Şulaj uq bьl avьrьv jəştən əsə hətə imməgən balalarđa kyp bula. Şulaj uq qojaş jaqtьhьnan məxrym, tьqьđ kvartirđa jəşəvđen də zejanь tejə. Raxit menən balalar 6 ajlьqtan alьp, 2-3 jəşkə jetkəngə tiklem avьrьj torqan bulalar. Bala organizmь bьl jəşendə saqьn da undaj avьrьvqa tid bireşevsən bula, bigerəktə tьn ala torqan aqzalarь avьrь: bьvmaljytəl, ypkə şeşev həm tuz irkulјoz avrьvđarьna səbəp bula Raxit avьrьvь şulaj itep adьqta vitamin A bulmavđan kilə. Vitamin A qa in baj adьqtar het, it, balьq majь, kykəj harьhь.

Şunьn əsən də balanь raxitqa oqşaş avьrьvđan haqlap qalьv sarahь—bala tьvmatan elek yk kyrelə başlarqa tejeş. Bala əsələrenə ularđьn qorhaqlь həm bala imeđgən saqtarьnda uq: belok, vitamin həm miniral' hьvđarqa baj adьqtar aşatьlьrqa tejeş.

FIN SIKSEJƏLƏR EŞLƏMƏJ

Haraj sovetь (Dəvlәkən rajonь) kolxoz briqadirđarь həm sovet aqzalarь menən bulqan yđenen konəşməhendə avьl sovettarь konkursь məs'ələləren tikşe rde.

Haraj, Tьramtajьş sovetь menən həm **„Qьđьl oktəbr" „Zərəqət"** kolxozь menən konkrs kyrhətkən burьstardь tid həm juqarь sьjfatlь itep atqarьv esən jarьşqa sьqtьlar. **„Qьđьl oktəbr"** kolxozьnda attarqa standartlь itep at harajđarь eşlanə həm hьjьr torlaqtarь jaqşь itep nьqtьlьrqa başlandь.

Haraj sovetь jul tədeleşe planь bujьnsa attarqa teşkən plandь 85 pr. qa, jəjəv kestər birev planьn 75 qr. qa ytəne. Jul tədev brigadalarь 4 kyper tədep betep,5sehenə totondolar. Səzədət brigadahь məktapka 15000 kirpes, 100 kubomitr utьn, 30 tabaq bьj la əđertəne.Bьl eştə sovet predsidatele **Latipьf,** kyltura siksejahe jetəksehe **Ərməđullindər** aktif qatnaşalar.

Ləkin finsikseјələrqa iqtinar ltelimәj. II kvartalđa zajьm aqsahьn jьjnav 59 pr. qa, kyltsbor 85 pr. qa, ytəlde.

Avьl sovetьla həm rajon finans aylege la fin udarniktar menən konkret jetəkselek ltmәjđar. K nkurstьn maja tuplav tarmaqьna ađ iqtinar it lə. Bьl jeteşhedlek betərelergə teјeş.

Sault.

BAŞQORTOSTANDA HƏM ƏFƏLƏ

◆ Xəđerge kendə Əfelə qalanь rekonstruksialaştьrьv eşe ebtendə eşlavse „Giprogor" truppahь hьv jul vokzalьn tulь ravestə rekonstruksialaştьrьv eşen bildelene.

Hьv vokzalь oşo biş jьlьq esendə yk timer julь passazirđar vokzalьna jaqьn kilterefergə hem uqa japma menən totaştьrьlьrqa teјeş.

Vokzaldьn tkehe lə ber tramvaj julь menən xeđmətlənderelәsək.

◆ Başqortostandьn 15 jьlьq jubileje ajqanlь koopiratsia həm dəvlət savđahь eşseləre sojuzьnьn yđək komitetь Əfe la prilaika rabotniktarь esən maxsus jort halьvqa **ber miljon** hum aqsa jebərə. Bьl summanьn 2 men humь xəđer yk inde sojuzđьn əlkə komitetь bylene qaramaqьna tapşьrьldь.

Bьl jort Jegor Sozonof menən Sovet tramdarь məjeşenə hakense eşkə quşalar. Bedđən horamajdar... tip Janauxtin bətə qəjepte urьndaqь ojoşmalarqa avđara.

Ojoştorov—massavьj eştər nisek bara?

— Bьl eştə nasar. Ibəp juq.

— Oşo kendə nisə urьndə eş bara?

— Javap juq.

— Qajhь urьnda əlgele eş bara?

— Əlgelə eş, əlgele eştər kyrhətevselərđən „Berlek" kolxozьn ajtergə bula. Ul jьlьq planьn 100 pr. qa ytəne. Şulaj uq ber nisə kolxozdar bar. Ləkin udər briqadalar ibəne alьnmaqan. Ular bardьr... ləkin, bəj laq rajondar jul tədeleşe eşen edələr. Bьna Ucalь jьlьq planьn 4 pr. qa, Starle 4 pr. qa, Magar 6 pr. qa, Əbjalil 5 pr. qa qьna atqardьlar. Sənki, urьndaqь ojoşmalar rajon jul əylege rabotniktarьn almaştьralar...

— Ojəjep taqь la urьndaqь ojoşmalarqa taşlandь.

— Ə bed nəmə eşləjhegedə?

— Bed direktivalar jaddьq.

* * *

Qьrmaştqalь rajonь konkurs komisiahь predsidətele **Xəjbyllin** sьjfatlar kyrhətep hyđgə başlanь. Bedđə-tine ul, betə sovittar đa konkursqa quşьldьlar. Kolxozdar („Kommuna, „Trudovik" h.b.) jaqşь toqom mal-yrsevđa ajqanlь itep qatnaşalar. Bedđən horamajdar... tip Janauxtin bet

ВӨТӘ IL PROLETARÐARЬ, BƐREGEGEÐ! AJRЬM HANЬIӨ TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 159 12-IJYL 1934 J Ь L

VKP(в)nьn Başqortostan Өlkә, Өfө qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

„Malsьlьqtь kөsle rәveştә alqa jeәrev esen... 1935 jьlqa qarata tәdөlәsәk sәsev planьnda kolxozdarđaqь mal hәm jьlqь yrsetev tovar fermalarь өsөn qatь mal ađьqь bazahь sьjfatьnda 5 meljon ga kyləmendə orloq—furaæ kul'turalarь hәm kartof sәsev majđanь ajьrьqa, bьl sәsev majđandarьn dәvlətkə məzbyri rəveş tə orloq hәm başqa naturalata igen tapşьrьvđarđan qotqarьqa.

(VKP(в) Uđәk komitetь plenumь)

MALSЬLЬQTЬ KYTƏREV TURAHЬNDA

Uđәk komitet plenumь **„malsьlьqtь jaqşьrtьv hәm yrsetev turahьnda"** mөhim qarar qabul itte. Partia bьl qararь menən malsьlьqtь kytərev nurьsьn, ә şunьn menən bergə bөtə avьl xuzalьqьn da artaban kytərev nurьsьn bөtə kinlege menən qujđь.

Partia hәm xөkymәt bьl nurьstarđь elek qujmanьlar, tip ejtergə jaramaj, qujđьlar hәm malsьlьqtь yrsetev, bigerək tə kolxoz hәm sovxoz malsьlьqьn yrsetev esөn өđlөkhөd kөraş alьp barđьlar. Lөkin laqat xөđerge vaqьtta qьna bөđđen malsьlьq aldьnda kөsle raveştə kytərelev iulь asьldь. Xөđer, ileвeđ đə orloq problimahь nigeđđə xəl itelgəs, malsьlьq yrgə taban asьnlap quđqalьrqa memkin. Xөđer, kolxozdar nьqlь julqa ajaq baqas, sovxozdar malsьlьqtь yrsetev eşenə jaqşьrtьlqan hәm jaqşь toqom maldar menən đur jardam kyrhətə alьrlьq xəlgə kilgəs,-malsьlьqtь kytərev bөđđen qulвađđa, bөtəhenən đə elek kolxoz krөstejəndəre qulьnda. Xөđer, bөđ kolxozdarđьn hәm kolxozsьlarđьn malsьlьqtь yrsetev eşenə bsьn maqənəhe menən jardam itevgə dəvlətten kөsө jetə tip taqь la đur bşanьs menən əjtə alabьđ.

Malsьlьqtь yrsetevđə kolxozdarqa hәm kolxozsьlarqa dəvlət jardamьnьn ni tiklem đur bulaşaqь Uđәk komitet plenumьnьn oşo qararьnar. uq kyrenep tora.

Bьl qararđa kolxozdarđьn malsьlьq *hәm jьlqөsьlьq* tovar fermalarьnьn ađьq bazahьn kytərevđe jeneləjtev өsөn bьjbl 2 miljon gektar, ə kilәhe jьl 5 miljon gektar orloqlo furaz kyltural'arь hәm kerlei sөselgən jerđen dəvlətkə orloq birevđən hәm başqa naturalar birevđən tulьhьnsa qotqarьv kyđ unьnda totola; şulaj uq jөş jьlqь maldarь yrsetevse, kolxozdarqa orloq tapşьrьv aujьnsa maxsus l'gottar birev; tovar fermalarь bulqan kolxozdarđьn kolxozsьlarьna dəvlətkə ij, het hәm jen tapşьrьv aujьnsa l'gottar birev; sovxozdarđan maldar hәm vaq maldar hatьp alьv ibəbenə, şulaj uq kolxozdarqa dəvlət tarafьnan kridit birev, kolxozsьlarđan vaq maldar hatьp alьv hәm kontraktavajt itev juls menən bьl fermalarđь kөsajtev turahьnda maxsus plan teđev kyđ unьnda totolqan. Hьjthьđ kolxozsьlarqa kolxozsьlarđan hәm jaŋьđaqtarđan vaq maldar hatьp alьvđa dəvlət tarafьnan jardam kyrhətev xəthəđ kinəjtelə, oşo ajqanь ularqa dəvlətkə naturalar tapşьrьv aujьn sa birelqan l'gottar efekke kөjənsə haq lanalar. Partianьn yrđə kyrhə telgan qararьnda ađьq bazahь, toqom eşe, vitrinaria hәm zootexnika eşe turahьnđaqь mөs'ələlər dəvlətten in đur nurьstarь itep qujьlqandar. Ular tirəhenə kolxozsьlar hәm sovxoz rabotniktarь massahь mobilizovajt itelergə, ularđь unьşlь hәm jьldam rəveştə xəl itev өbtendə kommunistar hәm partiinьđ kөstər jen hьđqanьp eşlərgə tejeştər.

Uđәk komitet plenumь malsьlьqtь yrsetev өsөn kөraşte, sөsev dəvlət planь əlgөhө aujьnsa, dəvlət planь nigeđendə jəlep jeвarevđe kərəkte taptь. Bьl plan bətə ildeп malsьlьqьn kytərev esen kin massanьn kөraşen ojoştorov sredstvahь bulьp əjlənergə tejeş.

Bөđđen şarttarđa dəvlət planь metodьnьn avьl xuzalьqьnda la aьndaj monilizavojt itev se hәm ojoştorovsь bulьp əjlənөsөge sөsev plandarьn tormoşqa aşьrьv praktikahь menan anьqlandь. Xөđer bөđ plandь ildeп bətə rajondarь esөn dө—ularđьn xosusьjattarьn ihəpkə alьp, malsьlьqtьn ajьrьm ter đəre aujьnsa tejeşle planь zadanilar əildələp malsьlьq eşen jajev đə inderergə tejeşвed. Plan, sovxozdarđa hәm tovar fermalarьnda mal hanьnьn ybeşen, sovxozdar, kolxozdar, kolxozsьlar hәm janŋьđaqtar tarafьnan vaq maldar yrsetevđe, ađьq bazahь jeteştereverđe esenə albтqa tejeşle. Bөđ sovxozdarđь, kolxozdarđь hәm avьl sovettarьn malsьlьqtь kytərev eşendə massanь ojoştorovsьlar bulьp əjlənerlek plan menən qorallandьrьrqa tejeşвed.

Malsьlьqtь ildeп ajьrьm rajondarьnьn xususejattarьn ihəpkə ala torqan berlaşkən dəvlət planь aujьnsa yrsetevgə kysev-jьrhьđlьqtь bөtərev, şulaj uq xeđmətsən janqьđaqtarqa jardam itev aurьsьn quja alabьđ. Bөđ bьl eşte baş lanьq ta inde hәm unьşlь barьp sьqasaqьna nьq bşanьp, unь artaban davam itterəsəkвeđ.

Bьna bьlurđьn bөtəhenən đə malsьlьq tь yrsetevđə eşten yđə ge sotsialistik formalarđьn ybev hәm nьqьvьnđa, kolxoz hәm sofxoz malsьlьqьn jөlep jeвarevđə hәm jaqşьlьvđa ikənlege kyrenep tora. Bөđđen bətə malsьlьqьnьđ, bөđđen bətə avьl xuzalьqьnьđ oşo niqeđđə kytarelə. Malsьlьqtь kytərev eşendə partianьn ustanoїka larь bьna şuqa niqeđ ləngəh. Bөlevgə jөđ totqan kulak esөn kөjenevsc,avьlda kolxoz tөđeləşenen kөsenə bşanmavsь un appor tunistarđьn nej tiklem kyrə qarav bulqanlьq tarьn xəđer anlavь qьjьn tygel.

Lөkin bьnan taqь la ber hөđemtə jahalьrqatejeş:malsьlьq eşenə bol'şeviktarsa totonov tigan hyđ. Bөđđə bьqa tiklem bьndaj plan bulmanь. Bөđ đəjem planlь zadanilar əildələv hәm malsьlьqtьn ajьrьm burьstarьn eşlәv menən genə sikləndek. Malsьlьqtь yrsetevđə dəvlət planьna kysev—alqa taban đur ađьm.

Jaqьn vaqьttarđa bөđgə bьl plandь eşlәp bqarьv өbtendə hәm bigerək tə unь formoşqa aşьrьv өbtendə kyp kenə eştərgə tura kilөsək. Rajondarqa qarata plandar tөđep birergə tejeşle bulqan jerle partia hәm sovet organdarьnьn, bөtəhenən đə elek Narkomsovxoz hәm Narkomzem organdarьnьn burьstarь ajrata javaplь. Bьl eştə his maqtanьvđarqa hәm prozktьrlьq itevđergə jul qujьrqa jaramaj. Bьl jeldi eşkə өđer bulmaqanlьqtь kyrhətkən bulьr ine. Bөđđen alda: malsьlьqtь bətə ildə lə kytərev өsөn kin massanь mobilizovajt itelergə, ularđь unьşlь hәm jьldam rəveştə xəl itev өbtendə kommunistar hәm partiinьđ kөstər jen hьđqanьp eşlərgə tejeştər.

Uđәk komitet plenumь malsьlьqtь yrsetev өsөn kөraşte, sөsev dəvlət planь əlgөhө aujьnsa, dəvlət planь nigeđendə jəlep jeвarevđe kərəkte taptь. Bьl plan bətə ildeп malsьlьqьn kytərev esen kin massanьn kөraşen ojoştorov sredstvahь bulьp əjlənergə tejeş.

Bөđđen şarttarđa dəvlət planь metodьnьn avьl xuzalьqьnda la aьndaj monilizavojt itev se hәm ojoştorovsь bulьp əjlənөsөge sөsev plandarьn tormoşqa aşьrьv praktikahь menan anьqlandь. Xөđer bөđ plandь ildeп bətə rajondarь esөn dө—ularđьn xosusьjattarьn ihəpkə alьp, malsьlьqtьn ajьrьm ter đəre aujьnsa tejeşle planь zadanilar əildələp malsьlьq eşen jajev đə inderergə tejeşвed. Plan, sovxozdarđa hәm tovar fermalarьnda mal hanьnьn ybeşen, sovxozdar, kolxozdar, kolxozsьlar hәm janŋьđaqtar tarafьnan vaq maldar yrsetevđe, ađьq bazahь jeteştereverđe esenə albтqa tejeşle. Bөđ sovxozdarđь, kolxozdarđь hәm avьl sovettarьn malsьlьqtь kytərev eşendə massanь ojoştorovsьlar bulьp əjlənerlek plan menən qorallandьrьrqa tejeşвed.

Malsьlьqtь ildeп ajьrьm rajondarьnьn xususejattarьn ihəpkə ala torqan berlaşkən dəvlət planь aujьnsa yrsetevgə kysev-alqa taban đur ađьm.

Jaqьn vaqьttarđa bөđgə bьl plandь eşlәp bqarьv өbtendə hәm bigerək tə unь formoşqa aşьrьv өbtendə kyp kenə eştərgə tura kilөsək. Rajondarqa qarata plandar tөđep birergə tejeşle bulqan jerle partia hәm sovet organdarьnьn, bөtəhenən đə elek Narkomsovxoz hәm Narkomzem organdarьnьn burьstarь ajrata javaplь. Bьl eştə his maqtanьvđarqa hәm prozktьrlьq itevđergə jul qujьrqa jaramaj. Bьl jeldi eşkə өđer bulmaqanlьqtь kyrhətkən bulьr ine. Bөđđen alda: malsьlьqtь bətə ildə lə kytərev өsөn kin massanь mobilizovajt itelergə, ularđь unьşlь hәm jьldam rəveştə xəl itev өbtendə kommunistar hәm partiinьđ kөstər jen hьđqanьp eşlərgə tejeştər.

Uđәk komitet plenumь malsьlьqtь yrsetev өsөn kөraşte, sөsev dəvlət planь əlgөhө aujьnsa, dəvlət planь nigeđendə jəlep jeвarevđe kərəkte taptь. Bьl plan bətə ildeп malsьlьqьn kytərev esen

KONTROL' EŞENEŊ NƏVBƏTTƏGE BURƄSTARƄ

IP. V.V. KUJBIŞOFTƄN SSSR SOVNARKOMƄ ERGƏHENDƏGE SOVET KONTROLE KOMISSIAHƄNƄN II PLENUMƄNDA HƏJLƏGƏN TELMƏRE

I.

YK nƄŋ iyun plenumƄ qarardarƄnƄŋ ytəleven kontrol' abtƄna alƄroqa

Iptəştər. Yƌək komitettƄŋ kyptan tygel tamamlanqan plenumƄ ike nik dur əhəmejətle qarar sƄqarƌb, ularƌbŋ hər berehe şul rizolytsialarda kyrhətelgən sroktarda his ber nəməgə qaramaƄtan tulƄhƄnsa əojomqa aşƄrƄlƄrqa tejeşle.

BƄl rizolytsialar hər ikehe beƌden ileberƌden həm sots'alistik tədeleşten nik mehim tormoş mənfəqəttərenə qaqƄlalar. Partia kontrole kevek yk sovet kontrolenen burƄsƄ yƌdərenen kontrol' həm tikşerev eştərendə oşo qarardarƌb ytəv eƌe menən barƄvdan, ularƌb əojomqa aşƄrƄvda jardam itevdən qibarət.

Bətə xalq xuzalƄqƄnƄŋ alqa barƄvƄ esen, sotsialistik tədeləşte nƄqƄtƄv esən igen tapşƄrƄv planƄn ytəvden nindəj əhəmejəte bulqanlƄqƄ hər kemgə jaqşƄ ƄldəƄe. BƄl rizolytsianƄŋ ytəleven t. toşo menən bətə partia, urƄndarƌaqƄ bətə ojoşmalar kontrolirovajt itəsəktər. Igen əderləv kampanejahƄ hər vaqƄt partia həm sovet ojoşmala ƄnƄŋ bətə köstəren mobilizovajt itep kilde, ə bƄjƄl ul köstərde nigerək tə nƄq mobilizavajt itəsək, sənki bƄl burƄstƄŋ javaplƄlƄqƄ yƄte, eşten bətə stadialarƄnda igende juqalttƄvdarqa qarşƄ kerəşev kərəkleqe köşəjde, bƄl x.l bətə ojoşmalardƄŋ igen esən kerəştəren kesətergə tejeşle.

Igende jƄjop alƄv, eƄkertləv, baƄƄvda juqalttƄvdarqa qarşƄ kerəş, igende taşƄqan vaqƄtta juqalttƄvdarqa qarşƄ kerəş kevek stadialar-ular bətəhe lə turanan-tura partia həm sovet ojoşmalarƄnƄŋ kendəlek həm ujav kontrole aƄtƄnda əojomqa aşƄrƄlasaqtar. Beƌ bƄnda xəder urozaj jƄjnav həm igen tapşƄrƄv eşen unƄşlƄ rəveştə ojoştorov əsen kerəşəsək dur otrattƄŋ tik ber eləşen genə təşkil itəbeƌ. Ləkin yƌebeƌden kontrol' eşebeƌ menən beƌ kyp nəmələ jardam itə belerbeƌ.

Urozaj jƄjnav kampanlahƄ unƄ ytkərevgə bəjlənqan nik kyp məs'ələlərdə, məƄələn: jaqƄvlƄq menən tə'min itevdə, unƄ timer julƄ menən taşƄvda. Neftetorg bazahƄnan qabul itevdə, MTS bazalarƄnda unƄ haqlavda, haqlƄq menən totonovda, jaqƄv lƄqtƄ urlavdarqa qarşƄ kerəştə, urozaj jƄjnav maşinalarƄn, kombajƄndarƌb, traktordarƌb remontlavda həm naşqalarda operatii kontrol' esən nik dur majdan təşkil itə.

Igende haqlav esən kerəşten unan hunqƄ stadialarƄnda la beƌden eƄtəbeƌqa dur eştər teşə. Min igende sklattarda, əderləv punkttarƄnda həm elevator ƌarda haqlav turahƄnda əjtam. Beƌ YK taraƄnan sƄqarƄlqan qararƌbŋ ytəlevenə motlaq ireşevde yƌ burƄsƄbƄd itep qujƄrqa tejeşlebeƌ. Şuqa kyrə sklattarƌbŋ remontlanƄvƄn tikşerev, sklattarƌb yƌ vaqƄbında dizinfiksiəlavde tikşerev, janƄ sklattarƌb həm elevatordarƌb tedev eşen tikşerev—bƄlar bətəhe lə beƌƌeŋ ujav kyƌətevebeƌ aƄtƄnda bulƄrqa tejeşle.

Igenden bətə eş stadialarƄnda (urozaj jƄjnan, aşƄq huqqan igende sklattarda haqlaqan vaqƄttarda) urlanƄvƄ yƌenə beƌden zitdi diqqətebeƌde ƄlqtƄ rƄrqa tejeşle, beƌ jəməqət milken urlavƄlarƌb ajavhƄƌ rəveştə javapqa tartƄp, bətə urozajdƄ haqlap qalƄvqa bətə kesebeƌde birergə həm şunƄŋ menən ilde igen menən tə'min itevgə jardam kyrhətergə tejeşlebeƌ.

YK plenumƄnda tikşerelgən ikense məs'ələ—ul malsƄlqtƄ arlaban yrsetev həm jaqşƄrtƄv məs'ələhe. Plenum tarafƄnan sƄqarƄlqan qarar malsƄlqtƄ alqa jebərev julƄndaqƄ dəvlət planƄna kyşevde təşkil itep, bƄsƄn məqənəhe menən tarixi əhəmejət qaƌana. Bojomqa aşƄrƄlqan xəldə ul qarar malsƄlqƌ əlkəhendə qƄrqa həm nigeƌƌan yk hƄnƄlƄş tƄvƌƄrƄrqa, timək, bətə xalq xuzalƄqƄna ƌur tə'bir jaharqa tejeşle.

MalsƄlqƌ—ul it, het həm maj, jəqni eşşe həm kolxozsƄlarƌbŋ ciŋ mas'ahƄnƄŋ aƌƄqlanƄvƄ. MalsƄlqƌ—ul jən, jəqni jeŋel industria esən sƄjrjo. Əgər ai turahƄnda hejlahək, malsƄlqƌ—ul tartƄv kəsə. BƄnda kontrol' əsən, ytəleşte tikşerev əsən şikheƌ ƌur eş majƌanƄ.

YK plenumƄnƄŋ malsƄlqƌ turahƄndaqƄ qararƄnƄŋ qajhƄ qƄsa punktƄn alhan ƌa, ular hər berehe nik aşƄqƄs həm nik nehim eştarƌen programƄ buƄp toralar. Şulaj bulqas joqlarqa irek birməjensə, rizolytsianƄ qabul itev menən tƄnƄslanƄrqa irek birməjensə, his kisekməƄtən tejeşle orgƄnƄrƌb bətə enerƌa menən eşlavgə etərergə. YK qararƄn ytərgə məzbyr itergə kərək.

SOVXOZDARĐAQƄ MALSƄLQƄTƄ ALAJƄQ:

1. Plenum sovxozdar sistimƄ aldƄna bətə ketevde tupaƄ həm hutlƄ aƌƄqtar menən, utlavƄqtar şulaj uq maksimal rəveştə yƌərenen tuqƄqlƄ aƌƄqtarƄ menən tə'min itev jekləməhen qujƌƄ. Mal aƌƄqƄ kylturalarƄn səsev əjlaneşe inderelerqə tejeşle. Sovxozdarƌbŋ ylən həm tamƄrlƄ aƌƄq kylturalar orlogonə bulqan ixtejazdarƄn 1936 jƄlda uq tuƄhƄnsa tə'min itev esən sovxozdarƌa bƄl kylturalarƌb orloqa səsev majƌanƄ kinəltelergə tejeşle. Yƌək komitettƄŋ bƄl qararƄnƄn his kisekməƄtən bojomqa aşƄrƄla başlarqa tejeşleje aƄqtan-aƄq kyrenep tora Senki əgər bƄl eş 1935 jƄlqa kiseketerelə torqan bulha, YK qararƌarƄnƄŋ ytəleve əƌələsək. Bətə sovxozdar xəderƌan yk his qul teşermələnsə mal aƌƄqƄ bazahƄn tƄvƌƄrƄv eƄtendə eşlaj başlarqa tejeştər, ə beƌƌeŋ burƄs ytəleşte kyƌətevdan həm YK qararƌarƄn sonatirlavda qajeple keşelərgə jaza birevdən, bƄl qararƌardƄ ytəvde oƌaqqa huƌƄvƄlarƌb alqa étərevdən tora.

2. Sovxozdarda teƌev eşe, birək tə torlaq teƌev eşe—ul xəderge vaqƄtta eş nik nasar barqan ucaska ƄulƄp tora, şunƄŋ arqahƄnda sovxozdarƌbŋ daimi eşse kesen nƄqƄtƄp qaldƄrƄv eşe nasar tora. YK plenumƄ sovxozdarda teƌev eşenen temptarƄn həm sƄjfatƄn qənəqətlənerlek tygel tip taba.

YK plenumƄ qararƌarƄn ytəvgə nisek kereşelgənlegen xəder yk tikşerergə kərək. Eş jomoşaq barqan ucaskalarƌaqƄ qəjeplerde qƄƌƌƄrƄp alƄp, energia menən eşlavgə etərergə həm şunƄŋ menən bətə qalqan sovxoz həm trestarƌb alqa tartƄrqa kərək.

Kolxoz malsƄlqƄ turahƄndaqƄ qararƌb alajƄq. **BƄl** qarar şulaj uq his kisekməƄtən ytələ başlarqa tejeşle, bƄl turala YK plenumƄnƄŋ rizolytsiahƄnda max sus rəveştə kyrhətelgən. BƄjƄl keƌ yk şaqtaj ƌur heƌəmtələrgə ireşelergə tejeşle.

3 YK plenumƄ oşo jƄlƌƄn oktəberenən ƌə hunqa qalmajƄnsa mal qaraltƄlarƄn maldƄ qƄşlatƄvqa aƌerləv esən ularƌa remontlarqa, bətə jaŋƄ qaraltƄlar teƌev eşen tamamlarqa təqdim itte. Beƌ bƄl qararƌƄŋ motlaq ytəleven nƄqƄtƄ kyƌətev aƄtƄna alƄrqa partia həm sovettarƌƄn jerle oşoşmalarƄna YK qararƄnƄŋ bildələngən srokta ytəleve nə ireşergə jardam itergə tejeş lebeƌ.

MalsƄlqƌ tovar fermalarƄn alqa jebərevgə həm nƄqƄtƄvqa kolxozsƄlarƌƄn turanan tura qƄƌƌƄqhƄnƄvƄn kytərev maqsatƄ menən Yƌək komitet tovar fermalarƌ bulqan kolxozdarƌƄn kolxozsƄlarƄna ƌəvlatkə it, heƌ, həm jen tapşƄrƄv jəhətenən elqottar bildələne, ul elqottar it tapşƄrƄv bujƄnsa 25 pr. heƌ tapşƄrƄv bujƄnsa 15 pr., jen tapşƄrƄv bujƄnsa 20 pr skidkə rəveşendə bildələndelər.

Beƌƌeŋ burƄsƄbƄd nalog halƄv apparattƄŋ şulaj uq it, heƌ həm jen jƄjƄssƄ əderləvse apparattƄŋ bətə oşo produktarƌb əderləvdə nƄqƄtƄ kyrhətkən xəldə, bətə elqottarƌb anƄq rəveştə riqajə itevƌƄren kyƌətevdən tora, sənki ular kolxoz kətəven nƄqƄtƄvqa jynəltelgəndər.

KOLXOZSƄLARDƄŊ HƏM JANƄQƄƌAQTARDƄŊ MALSƄLQƄJHƄ:

1. Qararda 1934 jƄlda hƄjƄrhƄƌ kolxozsƄlarƌb başmaqtar menən tə'min itevdə ƌur eştər ytkərev kyƌ aldƄnda totola. Yƌələrgə məzbyri bulqan bƄl plandar elkə, krƄj, həm rajondarqa bylep birelasək. Ul plandarƌƄŋ anƄq ytəleven kyƌətergə kərək.

2. YK qararƄnda olo hƄjƄr ytterep unƄ kolxozqa tapşƄrqan kolxozsƄnƄŋ ike jƄlqa it tapşƄrƄvƌan qotqarƄlasaqƄ turahƄnda bƄl qararƌardƄ ytəvde oƌaqqa huƌƄvƄlarƌb alqa étərevdən tora.

3 YK plenumƄ oşo jƄlƌƄn oktəberenən ƌə hunqa qalmajƄnsa mal qaraltƄlarƄn maldƄ qƄşlatƄvqa aƌerləv esən ularƌa remontlarqa, bətə jaŋƄ qaraltƄlar teƌev eşen tamamlarqa təqdim itte. Beƌ bƄl qararƌƄŋ motlaq ytəleven nƄqƄtƄ kyƌətev aƄtƄna alƄrqa partia həm sovettarƌƄn jerle oşoşmalarƄna YK qararƄnƄŋ bildələngən srokta ytəleve nə ireşergə jardam itergə tejeş lebeƌ.

MalsƄlqƌ tovar fermalarƄn alqa jebərevgə həm nƄqƄtƄvqa kolxozsƄlarƌƄn turanan tura qƄƌƌƄqhƄnƄvƄn kytərev maqsatƄ menən Yƌək komitet tovar fermalarƌ bulqan kolxozdarƌƄn kolxozsƄlarƄna ƌəvlatkə it, heƌ, həm jen tapşƄrƄv jəhətenən elqottar bildələne, ul elqottar it tapşƄrƄv bujƄnsa 25 pr., heƌ tapşƄrƄv bujƄnsa 15 pr., jen tapşƄrƄv bujƄnsa 20 pr skidkə rəveşendə bildələndelər.

Beƌƌeŋ burƄsƄbƄd nalog halƄv apparattƄŋ şulaj uq it, heƌ həm jen jƄjƄssƄ əderləvse apparattƄŋ bətə oşo produktarƌb əderləvdə nƄqƄtƄ kyrhətkən xəldə, bətə elqottarƌb anƄq rəveştə riqajə itevƌƄren kyƌətevdən tora, sənki ular kolxoz kətəven nƄqƄtƄvqa jynəltelgəndər.

KOLXOZSƄLARDƄŊ HƏM JANƄQƄƌAQTARDƄŊ MALSƄLQƄJHƄ:

1. Qararda 1934 jƄlda hƄjƄrhƄƌ kolxozsƄlarƌb başmaqtar menən tə'min itevdə ƌur eştər ytkərev kyƌ aldƄnda totola. Yƌələrgə məzbyri bulqan bƄl plandar elkə, krƄj, həm rajondarqa bylep birelasək. Ul plandarƌƄŋ anƄq ytəleven kyƌətergə kərək.

2. YK qararƄnda olo hƄjƄr ytterep unƄ kolxozqa tapşƄrqan kolxozsƄnƄŋ ike jƄlqa it tapşƄrƄvƌan qotqarƄlasaqƄ turahƄnda bƄl qararƌardƄ ytəvde oƌaqqa huƌƄvƄlarƌb alqa étərevdən tora.

heƌləgən punkt bar. Əgər bƄl punkt bəƌəla torqan bulha, əgər qaƌa bulha la apparattaqƄ kəbək başlar bƄl qararƌb anƄq rigajə itməj torqan bulhalar, ul saqta kolxozsƄlarƌƄŋ his ber terlə jəş maldƄ yƄterevƌare bulmajasaq.

Ə şul uq vaqƄtta jəş mal yƄterev şulaj uq məgeƌle ere maldƄŋ ber eləşen yƄterev burƄsƄ şaqlaj dərəzələ kolxozsƄlar əƄtənə teşə. YK plenumƄ rizolytsiahƄnƄŋ bƄl punktƄ his ber nəməgə qaramaƄtan ytəleven kyƌətergə kərək.

At turahƄnda. Atlar hanƄnƄŋ kəmev protsesƄ oşo kəngə tiklem tuqƄratƄlmaqan. YK qararƄnda xəderge xəlde nigeƌƌan yk yƌgərtergə həm attar hanƄnƄŋ yƄeven alqa etep jebərergə tejeşle bulqan saralar kyrhətelgən: jəş jƄlqƄ malƄn aƄƄrap yƄterevse kolxozdar 1935 jƄlda məzbyri rəveştə igen tapşƄrƄvƌan kolxozda yƄterelə torqan hər ber qolon esən səsevƌeŋ 0,5 jektarƄ miqdarƄnda qotqarƄlƄrqa tejeştər, qolonlo bejalərde eştə fajƌalanƄv sikləngən, kolxozdarƌbŋ dəvlətkə orloq tapşƄrƄv planƄn ytəgəndən həm orloq fondtarƄn halqandan hun kərəkle miqdarƌaqƄ tuqƄqlƄ həm tupaƄ kormdƄ ajƄrƄp qujƄrqa tejeşlektərə bildələngən, qolonƌarƌb yƄtergən esən konixtarƌb bƄləklev eşe bildələngən, mal toroqtorov esən daimi punkttarƌƄn kiŋ seltəren ojoştororqa təqdim itelgən h. b.

Yƌək komitettƄŋ at turahƄnda qƄ qararƄn anƄq ytəv bətənlaj məzbyri. Şuqa kyrə YK plenumƄ qararƌarƄnda at turahƄnda ajtelgəndərƌen bətəhənen də his ber qƄƄnƄƄqtarqa həm qaməsavƄqtarqa qaramaƄtan ytəleven kyƌətev—kontrol'den bik javap lƄ burƄsƄ bulƄp tora.

Ijyn plenumƄ qararƄnƄŋ mal toqomon jaqşƄrtƄv, mal aƌƄqƄ bazahƄn kinəjtev, vltirinarlə həm zootexnika eştəren jaqşƄrtƄv turahƄndaqƄ aylektəre malsƄlqƄtƄ ajaqqa baƄtƄrƄv esən xəl itkes əhəmejət qaƌanqan bƄl eş elkə lərendə aqƄmdaqƄ a. x. jƄlƄ esendə YK ƌur alqa kiteştərgə ireşev esən şulaj uq ujav kontrol'de həm ytəleşte tikşerevde talap itələr.

Beƌƌeŋ partia Yƌək komitetƄ plenumƄnƄŋ malsƄlqƄtƄ yrsetev həm jaqşƄrtƄv turahƄndaqƄ qararƄ partiaqa, sovet vlasƄna ul rizolytsianƄ his ber nəməgə qaramaƄtan həm YK plenumƄ tarafƄnan təqdim itelgənsə tulƄ rəveştə bojomqa aşƄrƄv julƄnda jardam kyrhətev esən beƌƌeŋ aldƄnƄƄda kin rəveştə jəjep jebərelgən eş programmƄ bulƄp tora.

Sovet kontrole komisiahƄnƄŋ plenumƄ tarafƄnan da ƌur məs'ələ tƄnlandƄ—ul timer jul transportƄnƄŋ keƌge-qƄşqƄ jək taşƄvƌarqa əderlegen tikşerev məs'ələhe. Timer jul transportƄnƄŋ matireal—tiknik bazahƄn arttƄrƄvqa həm ƄIk ƌur assignovanialarqa qaramaƄtan, bƄnda eş qənəqətlənerlek tygel. Şuqa kyrə qalqan jəjge kəndər transporttƄ qƄşqƄ eş şarttarƄna əderləv esən intinsii rəveştə fajƌalanƄlƄrqa tejeşle. BƄl eş eƄtənən də opiratif kontrol'-kətevselər, mal qaravslar, hƄjƄr havƄvsƄlarƌbŋ kul'tura-tormş şarttarƄn jaqşƄrtƄrqa tejeşlebeƌ. Toroqtorov planƄn əlgele ytəv, rajondƄ jaqşƄ proizvoditeldər menən tə'min itep, maldarƌbŋ sƄjfatƄn jaqşƄrtƄrqa, jəş maldarƌƄ haqlarqa, hər ber kolxozƌƄŋ şartƄna qarata ferma teƌergə, unda daimi arigada nuƌƄrƄp, xeƌmətte dərəƄ ojoş tororqa, xeƌmət xaqƄn eşten sƄjfatƄna-havƄlƄp alnqan hətten litƄrƄna, haqlanqan həm tərnejəlanep ytterelgən hər ber jəş maldƄŋ avƄrlƄqƄna qarata tylavde ojoştororqa kərək.

Kolxozdarƌbŋ, kolxozsƄlarƌƄŋ maldarƄŋ jaqşƄ sƄjfatƄ aƌƄq menən jƄ ajjənəhenə tə'min itev ikəbenən besən jƄjnavƌƄ həm siloslav planƄn jaqƄn kəndərde ytərgə kərək. BotonloqtarƌƄ jaqşƄrtƄrqa, tyngaktarƌan həm kərəkheƌ qƄvaglƄqtarƌan taƌartƄrqa həm ylən səsergə tejeşbeƌ.

Aƌ qƄna sƄqƄmdar menənmaldarƄŋ jƄlƄ, jaqtƄ, taƌa torlaqtar menən tə'min itev, kolxozdarqa, sovxozdar tarafƄnan belgestər həm prolzvodlleldər menən jardam itevde ƄuldƄrƄrqa tejeşbeƌ. BƄjƄl bətə kolxozdarda la, kolxozsƄlar arahƄnda hƄjƄrhƄƌlƄqƄ bətərevgə ireşergə. BƄl burƄstarƌbŋ ytəleşen prolitariat dəvlətle aldƄnda ln berense bulqan, il həm maj tapşƄrƄv plandarƄn vaqƄttaqƄ ytəvde tə'min itev burƄstarƄ menən bergə bəjlap alƄp barƄrqa kərək. BƄnƄn esən sotsialistik jarƄş həm udarsƄlƄqƄlƄ kiŋ jəjelererge kərək.

VKP(b) Əlkə komiteƄnƄŋ həm Başqortostan xəkymətenen bol'şevistik, konkrit jetəkseleqendə tənjaq kənsƄqƄş rajondarƄ, şul ibəptən QƄjqƄ rajonƄ ip. StalindƄn 17 sjƄzdaqƄ malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə bəjlangən—dəvlətkə it, maj tapşƄrƄv his qənəqətlənmətlek bara. It tapşƄrƄv jƄlƄq planƄ 55.4 həm maj tapşƄrƄv 54,7 protsintqa ytəlgən. Yƌərenen xuzalƄqƄ eştəre menən: JaxƄja predsidatele Zelqərnəjef, Əlkə NizamƄ, Tajmi—Səqetdinef, Aƌraj Səjfullindar ajrƄm urƄn totalar. PartianƄn rajon oşoşmalarƄnƄn tep burƄstarƄ: igenselektə əlgəşelgən unƄşlƄqtarƌb nƄqƄtƄv, juqarƄ urozaj əsən bulqan kerəşte kəsəjtev menən bergə partia oşoşmalarƄn malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə laban, qƄrqa boroloştarƄn tə'min itev həm kommunistarƌb, komsomoldarƌb, kolxozsƄlarƌb, kolxozsƄ qatƄnqƄƌarƌb, eşsən janqƄƌaqtarƌb ip. Stalin kyrhətmələren partiaƄnƄŋ 17-se sjezƄ həm YK nen ijyn plenumƄ qararƌarƄn bəjomqa atqarƄvqa mobilizlrlarqa, şunƄn menən 1934 nse jƄl adaqƄna kolxozdarda, fermalarda maldarƌb, attarƌb kəm tigəndə 9400 başqa tiklem, məgeƌle ere maldarƌb 4557 başqa, susqalarƌb 800 başqa tiklem, harƄqtarƌb 4559 başqa tiklem jetkererge. BƄl qemumlaşterelgən bətə ter maldarƌƄn 1932 nse jƄlqa qa raqanda, 3000 başqa, jəki 19,3 pr. qa artƄvƄn birəsək. ŞunƄn menən bergə rajonda ej qujandarƄ həm qoşsoloqtə yrsetev eşenə ajƄrƄm iqtibarƄ itergə kərək. BƄl burƄstarƌb ytəv, sƄjnli doşman qaldƄqtarƄna qarata sƄjnli hidgerlekte başqarƌƄlƄrƌb bereƄe bulqan kolxozsƄlarƌƄn tƄjƄrƄlƄƌƄqtarƄn bətərev bojomqa nasar atqarƄla.

Ber jƄl bujƄna tejerlek vaqƄtta rajondaqƄ 1112 hƄjƄrhƄƌ xuzalƄqtan 439 xuzalƄq qƄna bƄƌavdar menən tə'min itelqən, bigerək tə QƄsƄjƄ, Y. QƄjqƄ, Məsetle, Malajaƌ, Kuznitsoj, Ləvze, JƄlanlƄ həm Iaraj sovetƄndaqƄ kolxozdar artta qalar. In hunƄnda, malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə bəjlangən—dəvlətkə it, maj tapşƄrƄv his qənəqətlənmətlek bara. It tapşƄrƄv jƄlƄq planƄ 55.4 həm maj tapşƄrƄv 54,7 protsintqa ytəlgən. Yƌərenen xuzalƄqƄ eştəre menən: JaxƄja predsidatele Zelqərnəjef, Əlkə NizamƄ, Tajmi—Səqetdinef, Aƌraj Səjfullindar ajrƄm urƄn totalar. PartianƄn rajon oşoşmalarƄnƄn təp burƄstarƄ: igenselektə əlgəşelgən unƄşlƄqtarƌb nƄqƄtƄv, juqarƄ urozaj əsən bulqan kerəşte kəsəjtev menən bergə partia oşoşmalarƄn malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə laban, qƄrqa boroloştarƄn tə'min itev həm kommunistarƌb, komsomoldarƌb, kolxozsƄlarƌb, kolxozsƄ qatƄnqƄƌarƌb, eşsən janqƄƌaqtarƌb ip. Stalin kyrhətmələren partiaƄnƄŋ 17-se sjezƄ həm YK nen ijyn plenumƄ qararƌarƄn bəjomqa atqarƄvqa mobilizlrlarqa, şunƄn menən 1934 nse jƄl adaqƄna kolxozdarda, fermalarda maldarƌb, attarƌb kəm tigəndə 9400 başqa tiklem, məgeƌle ere maldarƌb 4557 başqa, susqalarƌb 800 başqa tiklem, harƄqtarƌb 4559 başqa tiklem jetkererge. BƄl qemumlaşterelgən bətə ter maldarƌƄn 1932 nse jƄlqa qa raqanda, 3000 başqa, jəki 19,3 pr. qa artƄvƄn birəsək. ŞunƄn menən bergə rajonda ej qujandarƄ həm qoşsoloqtə yrsetev eşenə ajƄrƄm iqtibarƄ itergə kərək. BƄl burƄstarƌb ytəv, sƄjnli doşman qaldƄqtarƄna qarata sƄjnli hidgerlekte başqarƌƄlƄrƌb bereƄe bulqan kolxozsƄlarƌƄn tƄjƄrƄlƄƌƄqtarƄn bətərev bojomqa nasar atqarƄla.

Ber jƄl bujƄna tejerlek vaqƄtta rajondaqƄ 1112 hƄjƄrhƄƌ xuzalƄqtan 439 xuzalƄq qƄna bƄƌavdar menən tə'min itelqən, bigerək tə QƄsƄjƄ, Y. QƄjqƄ, Məsetle, Malajaƌ, Kuznitsoj, Ləvze, JƄlanlƄ həm Iaraj sovetƄndaqƄ kolxozdar artta qalar. In hunƄnda, malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə bəjlangən—dəvlətkə it, maj tapşƄrƄv his qənəqətlənmətlek bara. It tapşƄrƄv jƄlƄq planƄ 55.4 həm maj tapşƄrƄv 54,7 protsintqa ytəlgən. Yƌərenen xuzalƄqƄ eştəre menən: JaxƄja predsidatele Zelqərnəjef, Əlkə NizamƄ, Tajmi—Səqetdinef, Aƌraj Səjfullindar ajrƄm urƄn totalar. PartianƄn rajon oşoşmalarƄnƄn təp burƄstarƄ: igenselektə əlgəşelgən unƄşlƄqtarƌb nƄqƄtƄv, juqarƄ urozaj əsən bulqan kerəşte kəsəjtev menən bergə partia oşoşmalarƄn malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə laban, qƄrqa boroloştarƄn tə'min itev həm kommunistarƌb, komsomoldarƌb, kolxozsƄlarƌb, kolxozsƄ qatƄnqƄƌarƌb, eşsən janqƄƌaqtarƌb ip. Stalin kyrhətmələren partiaƄnƄŋ 17-se sjezƄ həm YK nen ijyn plenumƄ qararƌarƄn bəjomqa atqarƄvqa mobilizlrlarqa, şunƄn menən 1934 nse jƄl adaqƄna kolxozdarda, fermalarda maldarƌb, attarƌb kəm tigəndə 9400 başqa tiklem, məgeƌle ere maldarƌb 4557 başqa, susqalarƌb 800 başqa tiklem, harƄqtarƌb 4559 başqa tiklem jetkererge. BƄl qemumlaşterelgən bətə ter maldarƌƄn 1932 nse jƄlqa qa raqanda, 3000 başqa, jəki 19,3 pr. qa artƄvƄn birəsək. ŞunƄn menən bergə rajonda ej qujandarƄ həm qoşsoloqtə yrsetev eşenə ajƄrƄm iqtibarƄ itergə kərək. BƄl burƄstarƌb ytəv, sƄjnli doşman qaldƄqtarƄna qarata sƄjnli hidgerlekte başqarƌƄlƄrƌb bereƄe bulqan kolxozsƄlarƌƄn tƄjƄrƄlƄƌƄqtarƄn bətərev bojomqa nasar atqarƄla.

Ber jƄl bujƄna tejerlek vaqƄtta rajondaqƄ 1112 hƄjƄrhƄƌ xuzalƄqtan 439 xuzalƄq qƄna bƄƌavdar menən tə'min itelqən, bigerək tə QƄsƄjƄ, Y. QƄjqƄ, Məsetle, Malajaƌ, Kuznitsoj, Ləvze, JƄlanlƄ həm Iaraj sovetƄndaqƄ kolxozdar artta qalar. In hunƄnda, malsƄlqƄtƄ yrse-

mƄ qararƌarƄnda at turahƄnda ajtelgəndərƌen bətəhənen də his ber qƄƄnƄƄqtarqa həm qaməsavƄqtarqa qaramaƄtan ytəleven kyƌətev—kontrol'den bik javap lƄ burƄsƄ bulƄp tora.

Ijyn plenumƄ qararƄnƄŋ mal toqomon jaqşƄrtƄv, mal aƌƄqƄ bazahƄn kinəjtev, vltirinarlə həm zootexnika eştəren jaqşƄrtƄv turahƄndaqƄ aylektəre malsƄlqƄtƄ ajaqqa baƄtƄrƄv esən xəl itkes əhəmejət qaƌanqan bƄl eş elkə lərendə aqƄmdaqƄ a. x. jƄlƄ esendə YK ƌur alqa kiteştərgə ireşev esən şulaj uq ujav kontrol'de həm ytəleşte tikşerevde talap itələr.

Beƌƌeŋ partia Yƌək komiteƄ plenumƄnƄŋ malsƄlqƄtƄ yrsetev həm jaqşƄrtƄv turahƄndaqƄ qararƄ partiaqa, sovet vlasƄna ul rizolytsianƄ his ber nəməgə qaramaƄtan həm YK plenumƄ tarafƄnan təqdim itelgənsə tulƄ rəveştə bojomqa aşƄrƄv julƄnda jardam kyrhətev esən beƌƌeŋ aldƄnƄƄda kin rəveştə jəjep jebərelgən eş programmƄ bulƄp tora.

Sovet kontrole komisiahƄnƄŋ plenumƄ tarafƄnan da ƌur məs'ələ tƄnlandƄ—ul timer jul transportƄnƄŋ keƌge-qƄşqƄ jək taşƄvƌarqa əderlegen tikşerev məs'ələhe. Timer jul transportƄnƄŋ matireal—tiknik bazahƄn arttƄrƄvqa həm ƄIk ƌur assignovanialarqa qaramaƄtan, bƄnda eş qənəqətlənerlek tygel. Şuqa kyrə qalqan jəjge kəndər transporttƄ qƄşqƄ eş şarttarƄna əderləv esən intinsii rəveştə fajƌalanƄlƄrqa tejeşle. BƄl eş eƄtənən də opiratif kontrol'-kətevselər, mal qaravslar, hƄjƄr havƄvsƄlarƌbŋ kul'tura-tormş şarttarƄn jaqşƄrtƄrqa tejeşlebeƌ. Toroqtorov planƄn əlgele ytəv, rajondƄ jaqşƄ proizvoditeldər menən tə'min itep, maldarƌbŋ sƄjfatƄn jaqşƄrtƄrqa, jəş maldarƌƄ haqlarqa, hər ber kolxozƌƄŋ şartƄna qarata ferma teƌergə, unda daimi arigada nuƌƄrƄp, xeƌmətte dərəƄ ojoş tororqa, xeƌmət xaqƄn eşten sƄjfatƄna-havƄlƄp alnqan hətten litƄrƄna, haqlanqan həm tərnejəlanep ytterelgən hər ber jəş maldƄŋ avƄrlƄqƄna qarata tylavde ojoştororqa kərək.

Kolxozdarƌbŋ, kolxozsƄlarƌƄŋ maldarƄŋ jaqşƄ sƄjfatƄ aƌƄq menən jƄ ajjənəhenə tə'min itev ikəbenən besən jƄjnavƌƄ həm siloslav planƄn jaqƄn kəndərde ytərgə kərək. BotonloqtarƌƄ jaqşƄrtƄrqa, tyngaktarƌan həm kərəkheƌ qƄvaglƄqtarƌan taƌartƄrqa həm ylən səsergə tejeşbeƌ.

Aƌ qƄna sƄqƄmdar menənmaldarƄŋ jƄlƄ, jaqtƄ, taƌa torlaqtar menən tə'min itev, kolxozdarqa, sovxozdar tarafƄnan belgestər həm prolzvodlleldər menən jardam itevde ƄuldƄrƄrqa tejeşbeƌ. BƄjƄl bətə kolxozdarda la, kolxozsƄlar arahƄnda hƄjƄrhƄƌlƄqƄ bətərevgə ireşergə. BƄl burƄstarƌbŋ ytəleşen prolitariat dəvlətle aldƄnda ln berense bulqan, il həm maj tapşƄrƄv plandarƄn vaqƄttaqƄ ytəvde tə'min itev burƄstarƄ menən bergə bəjlap alƄp barƄrqa kərək. BƄnƄn esən sotsialistik jarƄş həm udarsƄlƄqƄlƄ kiŋ jəjelererge kərək.

VKP(b) Əlkə komiteƄnƄŋ həm Başqortostan xəkymətenen bol'şevistik, konkrit jetəkseleqendə tənjaq kənsƄqƄş rajondarƄ, şul ibəptən QƄjqƄ rajonƄ ip. StalindƄn 17 sjƄzdaqƄ malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə bəjlangən—dəvlətkə it, maj tapşƄrƄv his qənəqətlənmətlek bara. It tapşƄrƄv jƄlƄq planƄ 55.4 həm maj tapşƄrƄv 54,7 protsintqa ytəlgən. Yƌərenen xuzalƄqƄ eştəre menən: JaxƄja predsidatele Zelqərnəjef, Əlkə NizamƄ, Tajmi—Səqetdinef, Aƌraj Səjfullindar ajrƄm urƄn totalar. PartianƄn rajon oşoşmalarƄnƄn təp burƄstarƄ: igenselektə əlgəşelgən unƄşlƄqtarƌb nƄqƄtƄv, juqarƄ urozaj əsən bulqan kerəşte kəsəjtev menən bergə partia oşoşmalarƄn malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə laban, qƄrqa boroloştarƄn tə'min itev həm kommunistarƌb, komsomoldarƌb, kolxozsƄlarƌb, kolxozsƄ qatƄnqƄƌarƌb, eşsən janqƄƌaqtarƌb ip. Stalin kyrhətmələren partiaƄnƄŋ 17-se sjezƄ həm YK nen ijyn plenumƄ qararƌarƄn bəjomqa atqarƄvqa mobilizlrlarqa, şunƄn menən 1934 nse jƄl adaqƄna kolxozdarda, fermalarda maldarƌb, attarƌb kəm tigəndə 9400 başqa tiklem, məgeƌle ere maldarƌb 4557 başqa, susqalarƌb 800 başqa tiklem, harƄqtarƌb 4559 başqa tiklem jetkererge. BƄl qemumlaşterelgən bətə ter maldarƌƄn 1932 nse jƄlqa qa raqanda, 3000 başqa, jəki 19,3 pr. qa artƄvƄn birəsək. ŞunƄn menən bergə rajonda ej qujandarƄ həm qoşsoloqtə yrsetev eşenə ajƄrƄm iqtibarƄ itergə kərək. BƄl burƄstarƌb ytəv, sƄjnli doşman qaldƄqtarƄna qarata sƄjnli hidgerlekte başqarƌƄlƄrƌb bereƄe bulqan kolxozsƄlarƌƄn tƄjƄrƄlƄƌƄqtarƄn bətərev bojomqa nasar atqarƄla.

Ber jƄl bujƄna tejerlek vaqƄtta rajondaqƄ 1112 hƄjƄrhƄƌ xuzalƄqtan 439 xuzalƄq qƄna bƄƌavdar menən tə'min itelqən, bigerək tə QƄsƄjƄ, Y. QƄjqƄ, Məsetle, Malajaƌ, Kuznitsoj, Ləvze, JƄlanlƄ həm Iaraj sovetƄndaqƄ kolxozdar artta qalar. In hunƄnda, malsƄlqƄtƄ yrsetev eşenə bəjlangən—dəvlətkə it, maj tapşƄrƄv his qənəqətlənmətlek bara. It tapşƄrƄv jƄlƄq planƄ 55.4 həm maj tapşƄrƄv 54,7 protsintqa ytəlgən. Yƌərenen

MALSıLıQTı KYTƏREV BEĐĐEŊ QULıBıĐĐA

Beđ malsıloqtıŋ xəderge qənəqəthed toroşon bətərərgə həm malsıloq eşenə, bol'şeviktarqa tejeşle bul qan rəveşşə, partianıŋ XVII s'jezı beđđən talap itkən rəveşşə totonorqa tejeşbeđ. V. MOLOTOF.

Zejəncura malsıloq əsən kəraştə

(VKP(b) Zejəncura RK sekritarı ip. F. QJAJSIN məqaləhe)

Zejəncura rajonında avıl xuzalıqın qajtanan tədəv osoro bik qatı qoroloqtar, jıldan-jıl urozajdın bik tybən bulıvdarı menən tura kilde. Oşolar hədəmtəhendə rajonda malsıloq xuzalıqı bıl qajtanan tədəv osoron ajrım avarılqtar menən ytkarde. 1930 jılda rajonda bətəhe 18.828 at bulha, xəder 8580, 30.150 hıjır urınına xəder 13959, harıq 45000 dən 9229 qa qaldı. Dərət bıl handarqa sovxoz maldarı inmaj. 4 sovxozda hıjır malı un mendən, raş ojoştorqanda qına bıl ədekharıq malı 30.000 dən artıqraq. Lakin bıl xəl məs'ələnen lınan alıp taşlap bula.

I. FERMALAR NISEK

Zejəncura rajonında bətəhe nasar eşlejdər. Unın hədəmtəhendə beđđen bıjıl jaş maldardan bıdavdardın 17 pr.-tı, susqa balalarının 12 pr.-tı, bərəstərden 17 pr.-tı ylep qaldı. Aldınqı fermalar da juq tygel. Jaş maldardı 97-98 pr.-qa tiklem haqlaqan fermalar bar. Xəder ulardın elgelərən bətə kolxozdarqa jəjep jebərergə kərək.

Partia Ydək komitetının plenumı qarardarı nigedendə kolxoz fermaları həm kolxozsılar qulında malsıloq xuzalıqın kytərev hədəmtəhendə jaqın 2-3 jıl esendə Zejəncura rajonı malsıloq xuzalıqının səsək atqan rajonına ajlənəsək. Unın esən rajondın mal adəqı (besən) menən baj bulıvı həm bıjıl kətelgən baj urozaj məmkinlek birələr. Beđ elekke handı qajtarıv qına tygel, bəlki arttırıp jebərevde burıs itep komsomol ojoşmalarının in qujabıd. Tik attardın hanı qajaşı kestəren malsıloq ukol haldırdı. Bıl avarıv başqa maldar arahına taralmanı.

67 baştan harıqsılıq fermahı bar. Bıjıl ulardan 57 bərəs buldı. 57 he lə tevəl, tada bulıp ytələr. Harıqtardı **Xuzıjıf** qaraŋqı jaqın aqlaj almaj. Sovxoz malı itbənenə beđ kolxoz həm kolxozsılar qulındaqı maldardı kəmetergə tejeş tygelbeđ. Malsıloq frontındaqı ədəklək, bik dur. Unı bətərəv partia, komsomol həm sovet ojoşmalarınan ajrım iqtibar talap itə. Partianın Ydək komitetının plenumı qarardarı nigedendə bətə partia, komsomol, bətə aktiv kəstəren tuplap, malsıloq xuzalıqına birelgən plansovxoz maldarı inmaj. 4 sovxozda hıjır malı un mendən, raş ojoştorqanda qına bıl ədekharıq malı 30.000 dən artıqraq. Lakin bıl xəl məs'ələnen lınan alıp taşlap bula.

SOVXOZDAR TURAHıNDA

Rajonda 4 sovxoz bar. Ulardın ikehe itselek-hətselək, ikehe harıqsılıq, sovxozdarı.

Sovxozdardın eştəren bəgen his ber jaqtan qanaqatlanerlek tip ajtergə tura kilməj. Senki ular ələ partia Ydək komitetı həm ip. Stalin ajtkənsə əlgə bulıraq xəlgə kilməgəndər. Bıjıl ularda jaş maldardın yleve fermalarqa qaraqanda juqarı tora. Bıl jaqtan Ysergən sovxozı qına ajrım urın tota. Sovxozdarda bıqa tiklem eştərden nasar ba rəvənın, ulardın 3-4 jıl bujına əlgə bulıraq xəlgə kilə almavdarının dur həm tərən səəaptəre nəmələ? Ip. Stalin partianın 17 sjezında bıl səəaptərden tə-bə itep sovxozdardın samahı ere bulıvdarı həm bik tar spetsialsılıq, bulıvın kyrhətep kittes, ələ bıl kyrhətevdər bujına. Narkomsovxoz sistemahı ber, nəmə lə eşlagəne juq. Ijyn plenumı qarardarı bujına tid bojomqa aşırılqa tejeş bulqan saralardan tıvəndəgelərde kyrhətergə kərək: Sovxozdardı vaqlav, fermalardı vaqlav, sovxozqa tep eştərde başqarılıq tiklem daimi eşselər berketev, ulardın tormoştarın kolxozsılarqa qaraqanda la aldınıraq itep qujıv, idara apparatın qəkqartıv, sovxozdardaqı tar spetsialsılıqtı bətərev.

TOQOM MALDARı

Rajondaqı 4 sovxoz toqom maldarın yrsetevdə niged bulıp qalırqa tejeştər. Ulardan təbəkə: Şatguron hıjır, həm jerikos harıq toqomo taralırqa tejeş. Rajondar, kolxozdarda xəderge kengə 17 sistuz, 12 arlovski, 18 başqort toqomo ajoqırdar, 42 mirinos-jerikof təkə, 66 volozski təkə, 10 simmintal, 11 krasnıj nimitski həm başqa ber nisə toqom yged həm harıqtar bar. Rajonda harıqtar xəderge kengə volzski toqomona əjlanep bətə jaddı. Bed ike-es Volzski harıqtarının toqom fermahın tedəp rajonda başqa tav-urman rajondarın valuşka harıqtarı menən ta'min itevde qujabıd. Başqa harıq fermaları kiləhe jıldarda prikus toqomona əjlanergə tejeştər. Tav-urman rajondarı əsən bəgəndən rajonda 60 valuşka təkələren subulıp qarırqa bula.

Toqom maldarına pasportilep. Fivral başlarında uq bəreslej naşlahalar da Xuzıjı ber genə bərəste lə tundırmanı, tikşerep qarap tordo. Xəder harıqtardı **Səjfetdenof Jomaqol** kətə. Jaqşı tərbejələj.

* * *

—Atın bulqas „Janı tan" attarı kevek bulhın. Ərtıq, jabıq attın nəməgə kərəge bar.. tip həjlejdər kyrşe-tirə kolxozdarda „Janı tan" attarına hoqlanalar

Unda bətəhe 160 baş jılqı bar. 15 e 2 şər jəşlek taj. 17 he berər jəşlek, 10 qolon, ə, 123-eş atı.

Əle attar ker. Komisia la urtanan juqarı kerlektə. tip tapte. Lakin kolxoz unın menən tənəslanıp qalmaj. Ular qışqa tiklem bətə attardı la himed-juqarı kərlekkə jetkerev əsən kerəşələr. Attar **Ojəjsin Bikti mer, Kylojef Jehangərəj, Səlimef Batır, Məxəmitıf Məderis** kevek jaqşı buldıqlı konixtarda tərbejələnələr.

Ip. Stalindın malsıloq turahındaqı kyrhətmələre kolxozsılar arahında ejranelde. Kolxozsılar bıl kyrhətmələrde ejranev menən konkrit mujındamalar alqandar.

Qış kenə, malsıloq eşendə eşləvselər əsən maxsus kurs ojoştorqandar. Bında jaş maldardı nisek tərbejələv, ajrıvsa attardı nisek tərbejələv məs'ələlere ejranelgandər. Kursta uqıvsı at qaravsılar jaqşıqa imtixan birgandər.

Xəder „Janı tan" kolxozı malsıloq bazahın nıqıtıv, besən jılnavdı qə'şqa srokta həm jaqşı sıjfat menən tamamlav əsən kerəşə. „Janı tan" da buldıqlı, maqtavlı. **Xəjder Ojəlimef** jetəkselegendə malsıloq eşe kinəjə.

N. Ş.
DƏVLƏKƏN.

„JAŊı TAŊ"DA MALSıLıQ TA—JAQŞı

...Ul vaqıt „Janı tan"dı maqtahalar da, unda malsıloq eşe şəptən tygel ine əle. MTF la juq, 'hıjırhıd kolxozsılar da kyp kenə...

Bəgen—bətenlej ikense kyreneş.—„Malsıloq eşe bujınsa la „Janı tan"dan elgə alırqa kərək—tip həjlejdər xəder. Bıjıl—malsıloq əlkəhendə hınıqış jılı. Ip. Stalin kyrhətmahen, 17 sjez kyrhətmələren ytərgə kərək.

„Janı tan"da bıjıl MTF ojoştoroldo. Unda 30 havım hıjır, 66 jəş tanalar bar. Havım hıjırdardın bətəhe lə bədavlanı. Həm bıjıl qasırlıqandar. Bıdavdardın bətəhe lə itən, jaqşı tərbejələnələr.

Havım hıjırdar ham jəş tanalar ajırım ketələlər. Havım hıjırdardı komsomoles **Loqmanof Gəroj** kətə. Ul yd eşenə bik javaplı qaraj. Hıjırdardın qasqan kendəren jadıp nara həm MTF mədirenə kilterep tapşıra. Ul xəder 3 jıl inde hıjırdar tərbejələj.

Tanalardı **Əxmiref Israj** kətə. Ul da maldardı jaqşı qaraj, namıqıls, jaqşı jeget.

Kolxozda mal sanitarı bar. Ul **Akimbətef Jəngir** qart. Ul jalanda la, havırqa alıp qajtqanda la maldardın toroşon tikşerep tora. Sıjfat inspiktordarı **Maqsımıf** həm **Məxəmmətqindər də** maldardın toroşon tikşerep toralar.

Kolxozda maldar yigəne juq. Tik bıjıl qına ber tana sialr jazvahı menən ylde. Sanitar Akimbətef, bıl tana yigənden ikense kenənə yk ferma maldarına həm kolxozsılardın ajırım fəjdalanıqında bulqan hıjırdarına ukol haldırdı. Bıl avarıv başqa maldar arahına taralmanı.

67 baştan harıqsılıq fermahı bar. Bıjıl ulardan 57 bərəs buldı. 57 he lə tevəl, tada bulıp ytələr. Harıqtardı **Xuzıjıf** qaraŋqı jaqın aqlaj almaj. Sovxoz malı itbənenə beđ kolxoz həm kolxozsılar qulındaqı maldardı kəmetergə tejeş tygelbeđ. Malsıloq frontındaqı ədəklək, bik dur. Unı bətərəv partia, komsomol həm sovet ojoşmalarınan ajırım iqtibar talap itə. Partianın Ydək komitetının plenumı qarardarı nigedendə bətə partia, komsomol, bətə aktiv kəstəren tuplap, malsıloq xuzalıqına birelgən plansovxoz maldarı inmaj. 4 sovxozda hıjır malı un mendən, raş ojoştorqanda qına bıl ədekharıq malı 30.000 dən artıqraq. Lakin bıl xəl məs'ələnen lınan alıp taşlap bula.

I. FERMALAR NISEK

Zejəncura rajonında bətəhe nasar eşlejdər. Unın hədəmtəhendə beđđen bıjıl jaş maldardan bıdavdardın 17 pr.-tı, susqa balalarının 12 pr.-tı, bərəstərden 17 pr.-tı ylep qaldı. Aldınqı fermalar da juq tygel. Jaş maldardı 97-98 pr.-qa tiklem haqlaqan fermalar bar. Xəder ulardın elgelərən bətə kolxozdarqa jəjep jebərergə kərək.

Partia Ydək komitetının plenumı qarardarı nigedendə kolxoz fermaları həm kolxozsılar qulında malsıloq xuzalıqın kytərev hədəmtəhendə jaqın 2-3 jıl esendə Zejəncura rajonı malsıloq xuzalıqının səsək atqan rajonına ajlənəsək. Unın esən rajondın mal adəqı (besən) menən baj bulıvı həm bıjıl kətelgən baj urozaj məmkinlek birələr. Beđ elekke handı qajtarıv qına tygel, bəlki arttırıp jebərevde burıs itep ojoştorqa kərək inv.

5 majda **„Pravda"** gazetı ydenen baş maqalahendə,...Miksika tomatı turahında telahən kypme uqırqa məmkin, ə inde nojdajdın tada sortın propagandalavdı; berəj siliksiə stansahın tənqitlegənen jəkl maqlatvın bik hirək osoratırqa memkin" tip jadqan ine. Hyddər beđđen a.x qilmi ucrizdinialərenə, bigerək tə a.x rekonstruktirlav institutına qarata la urıolь.

Tada sort orloqtar jeteşterev eşendə Başqortostan nıq artt qaldı. Beđđə tada sort orloqtar dejəm igenden bik ad protsentın qına tə·kil itələr. 1929 nsь jıl 3,6 pr. (95,200 qa bulha), 1934 nse jıl 5,5 pr. (152.000 ga) təşkil itə.

Əgər bıqa tovar-sortovoj orloqtardı la quşıp itəplahak, ul saqında la 1934 nse jılqı səsevdə sortovoj orloqtar bətə səsevden 18 pr. tın qına təşkil itə. Partianın XVII sjezının 1937 nse jıl orloq kul'turalarının 75 pr. tı jaqşı sortlı orloq bulırqa tejeş. tigən qararı una jı menən beđđen orloqsoloq sovxozdarıbeđ, kolxoz həm qilmi tikşerenev ucrizdinialərenəd aldında ifrat dur burıstar tora.

Derebən ajtergə kərək, Narkomzem ələ orloq yrsetev eşenə jetəkselektən sittə tora. Siliksiə həm orloq yrsetev eşendə xə itkes rol' ujnaqan bik kyp ojoşmalar haman da „ykhed jetem" xəlendə jaşajdər. Qilmi—tikşerenev eştərenə tygel, xatta qəmyman orloq yrsetev eşenen də beđđen Başqortostandaılıdələ ber xuzahı juq Bının menən beđđensə Narkomzem jetəkselek itergə (a x rekanstr. institutı unın qilmi jaqına jetəkselek itergə) tejeş ine, ə beđđə „ədəkə: Şatguron hıjır, həm jerikos harıq toqomo taralırqa tejeş. Rajondar, kolxozdarda xəderge kengə 17 sistuz, 12 arlovski, 18 başqort toqomo ajoqırdar, 42 mirinos-jerikof təkə, 66 volozski təkə, 10 simmintal, 11 krasnıj nimitski həm başqa ber nisə toqom yged həm harıqtar bar. Rajonda harıqtar xəderge kengə volzski toqomona əjlanep bətə jaddı. Bed ike-es Volzski harıqtarının toqom fermahın tedəp rajonda başqa tav-urman rajondarın valuşka harıqtarı menən ta'min itevde qujabıd. Başqa harıq fermaları kiləhe jıldarda prikus toqomona əjlanergə tejeştər. Tav-urman rajondarı əsən bəgəndən rajonda 60 valuşka təkələren subulıp qarırqa bula.

Toqom maldarına pasportilep. Fivral başlarında uq bəreslej naşlahalar da Xuzıjı ber genə bərəste lə tundırmanı, tikşerep qarap tordo. Xəder harıqtardı **Səjfetdenof Jomaqol** kətə. Jaqşı tərbejələj.

* * *

—Atın bulqas „Janı tan" attarı kevek bulhın. Ərtıq, jabıq attın nəməgə kərəge bar.. tip həjlejdər kyrşe-tirə kolxozdarda „Janı tan" attarına hoqlanalar

Unda bətəhe 160 baş jılqı bar. 15 e 2 şər jəşlek taj. 17 he berər jəşlek, 10 qolon, ə, 123-eş atı.

Əle attar ker. Komisia la urtanan juqarı kerlektə. tip tapte. Lakin kolxoz unın menən tənəslanıp qalmaj. Ular qışqa tiklem bətə attardı la himed-juqarı kərlekkə jetkerev əsən kerəşələr. Attar **Ojəjsin Bikti mer, Kylojef Jehangərəj, Səlimef Batır, Məxəmitıf Məderis** kevek jaqşı buldıqlı konixtarda tərbejələnələr.

Ip. Stalindın malsıloq turahındaqı kyrhətmələre kolxozsılar arahında ejranelde. Kolxozsılar bıl kyrhətmələrde ejranev menən konkrit mujındamalar alqandar.

Qış kenə, malsıloq eşendə eşləvselər əsən maxsus kurs ojoştorqandar. Bında jaş maldardı nisek tərbejələv, ajrıvsa attardı nisek tərbejələv məs'ələlere ejranelgandər. Kursta uqıvsı at qaravsılar jaqşıqa imtixan birgandər.

Xəder „Janı tan" kolxozı malsıloq bazahın nıqıtıv, besən jılnavdı qə'şqa srokta həm jaqşı sıjfat menən tamamlav əsən kerəşə. „Janı tan" da buldıqlı, maqtavlı. **Xəjder Ojəlimef** jetəkselegendə malsıloq eşe kinəjə.

N. Ş.
DƏVLƏKƏN.

Janı fermalar ojoştorola

TALBAZı (Başrosta). „Krasnıj vostok" həm „Orexovoavıl xuzalıqı kolxozsıları Ydək komitettın plenum qararına javap urınında susqasılıq fermaları ojoştorđolar. „Aktiv", „Bednota" artile kolxozsıları qararđı ejra nep, yđ ıđavđarın kontraktovajt ittelər. „Voroşilof" kolxozı ej qujandarı fermahı ojoştorđo.

Kolxozdarđa urozaj jılnavqa ədərlekten sarışın tikşerev eaşlandı.

◆◆

RYZDƏK rajkomı həm MTS politeylege YK plenumı qararđarın ejranevđe jəjep jeəərđe Avıl sovetı həm kolxozdarqa massaviktar jeəərelde.

Kolxozdar Ydək komitet plenumı qararđarına konkret eş menən javap birələr. „Stalin" kolxozı kətələk—tovar fermahı ojoştora. Qajhı ər kolxozsılar yđ ıđavđarın ferma əsən həm hıjırhıd kolxozsılar əsən kontraktovajt ittelər.

◆◆

Nuriman (telefon ujınsa). Rajonda VKP(b) Ydək komitetının ijyn plenumı qararđarın ejranevđe kın jəjeldelde Bıl qararđı 8 ijyldə partia rajon aktiftarın jıjnav, Rajkomda ejranelde həm bətə partaktiftardı kolxozdarqa sbqavırqa moslizirlanı. Ular kolxozdarqa bətəhe 17 keşe sıqtılar. Bənan tış avıldardaqı politik seleme jaqşıraq bulqan partia aqzaların jıjnap, instruktirlandı. Ular ısl qararđı yđđarenen kolxozdarındaqı kolxozsıları arahında ejranergə həm sul ajqanlı əsən jıjnav đı, urozaj jıjnav həm dəvlətkə igen tapşırıv kampaniahına ədərlekte kəsjtergə tejeştər.

Kolxozdarqa serketelgən bətə kommunistar tiıistar həm kərəkle materialdar menən tə'min iteldelər.

11 ijyldə Rajkomdın ultırışa elldələnep, ul ultırəşta kolxozdarqaserketelgən kommunistar yđđarenen, eşlagən eştəre turahında xisap birergə tejeştər.

NURIMAN.

BER JıL MƏZBYRI EŞ.

NURIMAN. Qıđıl jar avıl Adejıf Nurqəli. mal ıbənə alıv turahında nıqlap anlatıvqa qaramahtan, 2jəşlek hıjırsın tbəptən jəşerep alıp qaloqan. Ikense tapqır tikşerev vaqıtında Nurqəlidən jəşergən hıjırı belende. Anlaj torop uhal uj menən jəşergəne əsən xalq sutı unı ber jıl məzbyri eşkə xəkəm itte.

Ə. ƏXMƏDI.

MAJ TAPŞıRıVDA

JUQJARı TEMPTAR KƏRƏK

Hət, **maj** ədərləvdə ijyn ajında dur qına hınıqış jahalha la, (ybeş **jıllıq** planqa qaraqanda 18 pr. urınına 22 pr.) partia həm **Başsovnarkomdın** massovoj **jıjnav** kampanejahı başlanqansa **maj** həm hət ədərləvde nigeddə bətərərgə — tigən burıstarı ytəlməj. Kyp kenə rajondar kərəkle temptı almaqandar ələ.

Byzdək, Dıvan, Qıjqı, Dyrtəjlə, **Qara** idel, Qaltas, Blagavişşin **rajon**darı hət-maj ədərləv **eşenə** bol'şeviktarsa totonop. **Berense jartı** jıllıqta jıllıq plandın **55-67** pr. tın ytənelər. Zejansura, Əbjəlil. Xajbulla, Bələbəj, **Maqar**, Tujmazı, Nuriman həm **başqa** rajondar **berense jartı jıllıq** plandı əddələr. Ular **berense jartı** jıllıqta jıllıq plandı 23 **pr.**-tan, alıp 47 pr.-qa tiklem genə ytənelər. Oşo rajondar jəmhyriətten ədərləv tempın totalar.

Hət-**maj** tapşırıvqa tejeşle **bulqan xuzalıqtar** xəderge kəndə lə hət tapşırıvqa ılıqtırılmaqan. Partianın „Ydək komitetının **ijyn** plenumı qararında „it tapşırıv planı, bətə kolxoz jorto **həm** janqıdaq xuzalıqtardın, tapşırıv eşendə qatnaşıvdarı **juk** menən tultırılmaj, ə, kvartal **həm** jıllıq planın vaqıtınan **alda** tultırıvsı aldınqı xuzalıqtar ibənenə ytələ" tigəjne, **bıl hət-maj** ədərləvdə lə şulaj **uq**.

Totaş tikşerev ytkərev hədəmtəhe **Zejansura** rajonında 1283 **xuzalıqtın**, jəki hət tapşırıvqa tejeşle **bulqan** xuzalıqtardın 19 **pr.-tınbulqan** hət tapşırıv eşendə **qatnaşmaqan**lıqın kyrhətte. Toporinda **1371** xuzalıq, jəki 46,6 pr., **Dəvləkəndə** 1718 xuzalıq, jəki **20 pr.-t**, Şişmə rajonında 949 **xuzalıq — 10** pr.-t, Dıvanda — 236 **xuzalıq** — 3,7 pr.-t h. ə. **hət tapşırıv** eşendə qatnaşmaqandar.

Şunın menən bergə hət-maj **tapşırmavsılarqa**, şulaj uq qajhı **ber urındarda** hət-maj tapşırıv **planın** tultırıvqa ajaq **salıvsılarqa** vaqıtında sara kyrelməj **jəki** halınqan ştraftar **edərlənməj**. Dıvan, Baqalı, Toprin **həm başqa** bajtaq rajondarda **sut organdarı** maj ədərləv bujınsa **yddərenə** kilgan matirejaldardı **vaqıtında** qaramajdar. Bətə **hıjırdar** bıdavlaqan həm **hettəren** maksimal **arttırqan vaqıtta hət-maj** tapşırıv planın **tultırıvdə** artta qalırqa his ber **səəap bulırqa** memkin tygel.

Hət-maj tapşırıv planın siratlaştırmaj, **jıjnav** kampanejalarına **ədərlek** həm unı ytkərev **menən bergə** əjlap. **hət-maj tapşırıv mujındamahın** ytəvdən **baş tartıvsı** bətə xuzalıqtarqa la **ajırısa** adminstratif saralardı **qullanırqa**.

III-kvartal hət-maj tapşırıv **planın vaqıtınan** alda ytəv əsen **aldan bətə** saralardı kyrerga **həm kvartal** planın qına tygel **bətə nidojomkalardı** la tultırırqa **kərək, bının** esən memkinlektər **bar.**

Ju. Isxaqıf.

KOLXOZSı-UDARNI KTARĐıN IKENSE BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SˈJEZıNDA

HYRƏTTƏ: Qıqıđ-Mejakə rajonı deligatları, urtala „Kalinin" Kolxozının predsedatile ip. QıĐıRQJƏLIN.

BAQALı LA HƏT ƏSƏN NASAR KƏRƏŞƏLƏR

1-ijylgə Baqalı rajonı jıllıq hət tapşırıv planın **bar**ı 48 pr. qa qına ytəne. Şunın esenən MTF-lar 59 pr. qa, **dəjemləştə**relgən ketev 12 pr. qa, kolxozsılar 65 pr. qa, **jaŋqıdaqtar 44** pr. qa, kulaktar 30 pr. qa ytənelər.

Plandı eđevđen **səbəbe** avıl sovetı həm maslopromdın hət tapşırıvsılar ebtenən konkrit jetəkselege bulmavında. **Hət** tapşırıvsılarđın plan ytəvdare tikşerelməj. Ular yddəre teləgən vaqıtta qına tapşıralar.

Isamit sovetının sekretarь Saxavoftın xərəkəthedlek iteve həm sistematik rəveştə esep jərəve həm predsidətel Timaşfitın bıl kyrneşkə kileşep qaravь arqahında 6 aj bujına sovet dəvmalendə kemden hət tapşırıvın həm kemden tapşırmavın belməgəndər. Tikşerev hədəmtəhendə 99 kolxozsının, 83 jaŋqıdaqtın hət tapşırıv mujındamahın ytəməj. maj menən hatıv itkəne asıldь.

Bıl sovetta isem **əsen** 6 xuzalıqqa 540 humlıq ştraf halqandar, lakin, ber tinen də julap almaqandar.

Knəz sovetь predsidətele Ardislamof bigerək tə appartunislər esen eş şarttarь tıvdırılmaqan, qilmi kətəpxanahь eşlektən sbqarılqan, in kərəkle bulqan seleksia laвaratorlahь juq. Bıl **stansanь** aşьqьs julqa jalьrqa, kadrdar menən nьqьtırqa, **belgəstər** esən eş şarttь tıvdьrьrqa həm in məhime uqıt A. x. **rekonstruksia** institutь həm Başnarkomzem jetəkselek itergə ejeştər.

Şunь əjtergə kərək, tada sort orloq **jeteşterev** menən jetəksekte **rajon**, kolxoz partia ojoşnalarь **həm** MTS lar qulqa alqandarь juq əle. Bıl eş bigerək tə **Baltas** həm Tujmazь rajondarьnda nasar qujılqan. Bьrda, **barь** izolatsion aralьqqa qtinar itmәv arqahında qьna mendərsə qa tada sort orloq ərəm itelə. MTS həm rajondartaqь **semenovod-agronomdarđan** lərəь **fajđalanmajdar.**

Partianьn XVII sjezьnьn-1937 nse jılda orloq kul'turalarь majdanьnьn kəmendə 75 pr. tь tə-la sort orloq menən səselergə tejeş, **tigən** qararьn bojomqa **aşьrьv esən**, orloqsoloq tejenən sisep, **seleksia** eşen julqa halьv **esən-tada** sort orloq yrsetev xuzalьqtarьn kadrdar menən nьqьtırqa, orloq yrsetev eşenen texnikahьn ydləştererge, qilmi həm proizvodstvo eştərenə jetəkselekte yđəkləştererge kərək.

Şişmə seleksia stansahьna derəь **jetəkselekte** A-x rekans. institutьna tapşьrılhьn.

Partianьn rajon komitettarь, polit aylektar həm jer organdarьnьn trestarđьn **burьstarь-ta la sort orloq jeteşterev eşenen toroşon tikşerev, XVII sjezdьn tada sort orloqtar səsev turahьndaqь qararьn bojomqa aşьrьvđan planьn əildələv burıqa tejeş.**

1934 nse jılds, tada sort orloqtar səsev eşen jaqşırtьvda hьnьlьş jılь itəsək.

T· LOGINOF.
Oj. XƏMIDULLIN.

MAJ ƏĐERLƏV ƏĐƏLDƏ

Xəsəjenьf javap birergə tejeş

ZEJANSURA. Hьjırđьn in hetle vaqьtь **buьvqa qaramaьtan** maj-hət tapşırıv eşe qəlev itmaьlek artta.

Hət-maj tapşırıv planь 20-ijyngə 11 pr-qa qьna ytəlde. Zejansura rajmasloprомь Ucalь rajonь menən jarьşa. Ləkin, jarьş şarttarьnьn berehe lə ytəlmәj. Ucalь rajonь planьn 30 pr-qa ytəgən ber mədə, Zejansura 11 pr t menən tьnьslanьp qaldь.

Rajmasloprom, kolxozsь həm eşsən jaŋqıdaqtar arahьnda ber terle lə massovoj anlatıv eştəre ytkərelmәgənlege həm xəlqtьn bьl eş nej əsən ytkəreleven belmәjənlgen kyrhətte. Şuqa kyrə, məsələn, Matvejьlka avьl sovetь qabatlap tikşergən vaqьtta ucottan jəşerep qalьnqan 20 baş jəş maldьn tabьlьvь ber đə qəzəp tygel. Dьvan avьl səvetьnđaqь tikşerev şulaj uq bik kyp jəş maldьn jəşerep qalьnqanlьqьn kyrhətte.

Şul uq vaqьtta Boxarsьn sovitьnda hət tapşırıv planьn 100-pr-qa tultırьp ytəvselər bar, ləkin ular tbəpkə alьnmajđar.

Rajmasloprомdьn 33 jılda hət tapşırıvsьlarqa (Tađlar, Yrqən, J-sebenle) 5000 hum bitrəsəqe bar. Unь tylav sarahь kyrelmәj.

Hət-maj tapşırıvđa posudalar đa jeteşmәj. Rajmasloprom jetək sehe Xəsəjenьf bьl jeteşhedlektərđe kyrergə teləmәj. Avьl sovitь jetəkseləre hət tapşırıv eşe esen javapь tygeldər, hət tapşırıv əsən at alrmәjđər.

F. QbRQJƏDBAJ.

It tapşırıvđa Janavьl, Bişəylək alda

Başqortostandə jıllıq it tapşırıv planь bətə sektor bujınsa 54,9 pr. qa ytəlde. Bьl đa, aldınqь xuzalьqtarđьn avans rəveşendə aldan birep qujqan fondtarь tbəbenə tultırьldь...

Kyp kenə rajondar it tapşırıv planьn eđələr. Dəvləkən rajonьnda 1-kvartalda 3 mendən artьq keşe it tapşırmaj qalqan. Toporin rajonьnda 8 mendən artьq xuzalьq it tapşırmaqan.

It tapşırıvđa in alda **Janavьl** həm **Bişəylək** rajondarь baralar.

Bişəylək jıllıq planьn 84 pr. qa Janavьl-82 pr. qa ytəne. Bьlar, itte gruppa menən tapşırıvđь julqa qujqandar, jəş mal tapşırıv 10 pr. tan artmaj, juqarь sьjfatlь it tapşıralar. (Başqa rajondardьn tapşırqan itenen 40 pr. tь jəş mal).

It tapşırıvđь bigerək tə svinovodtrь sofxozdarь eđələr. Ular 34-jıl it tapşırıv planьn 38,8 pr. qa qьna ytəjəndər.

(Başrosta)

SOVETTAR SOJUZıNDA

BAŞQORTOSTANDA MALDı IBƏPKƏ ALıVĐAQJ JETEŞHEĐLEKTƏR

„Pravda" maldь ibəpkə alıvdьn barьşь turahьndaqь zametkanь nabьp sьqarđь.

Maldь ibəpkə alıv rəsmi rəveştə tamamlanqan tip ibəplənqan kyp kenə urındarđa ikense janat tikşergən vaqьtta maldь bik kyp jəşerev fakttarь bulqanlьqь belende. Bьl xəl ibəpkə alıv eşenen sьjfatь nasar bulqanlьqьn həm bьl eşkə jerle ojoşmalarđьn diqqət menən qaramaqanlьqtarьn kyrhətə.

Toporin rajonьndь ikense tapqır tikşerev maldь ibəpkə alıv ildьnan anlatıv eştəre ytkərelmәgənlege həm xəlqtьn bьl eş nej əsən ytkəreleven belmәjənlgen kyrhətte. Şuqa kyrə, məsələn, Matvejьlka avьl sovetь qabatlap tikşergən vaqьtta ucottan jəşerep qalьnqan 20 baş jəş maldьn tabьlьvь ber đə qəzəp tygel. Dьvan avьl səvetьnđaqь tikşerev şulaj uq bik kyp jəş maldьn jəşerep qalьnqanlьqьn kyrhətte.

Şul uq rajonđьn Qara jaqup avьl sovetьnda ucot kartockalarьnьn kolxozsılardan həm jaŋqьđaqtardan horamajьnsa jađьlqanlьqtarь həm ularđa jort xuzalarьnьn quldamqalarь bulmaqanlьqь belende. Hajlap alьnqan avьl xuzalьqtan tik dyrtehendə genə ucot dərəь ytkərelqan, qal qan dyrtehendə 5 baş mal ibəpkə alьnmaj qaldьrьlqan həm ike xuzalьqta kartockalar janьlьş tultırılqan.

Bьl bətəhe lə Başqortostanda maldь ibəpkə alьvqa jeterlek diqqət bulmaqan lьqьn, jəş maldь jəşerep qalьv faktlarь bulьvьn ucotqa jetəkselek bulmaqanlьqьn kyrhət ələr.

PLENUM QARARĐARıNA DOSTOJıN JAVAP

Kejef, 11. Ukrainanьn terle jaqtarьnan VKP(b) YK nьn hunqь plenumь qararđarьna javap urnьnda kolxozdarđьn igen tapşırıv jəhatenən dəvlət aldьndaqь yđ jəkləmələren srogьnan elek ytəv esen aşьq huqьvđь kəsəjtkənlektəre turahında xəbərđər kilə. Undarsa kolxozdar igen tapşırıvđьn ijyl zadaniahьn aşırıp ytənelər inde, ajrım kolxozdar dəvlətkə igen tapşırıv jıllıq planьn tulьhьnsa ytənelər. Bьl aldьnqь kolxozdar arahьnda Dneropitrofşinalaqь Vasilkofski rajonđьn Xatajьvic isemendəge kolxoz, Odissa elkəhenen şul uq rajondaqь „Krasnıj nezamoznik" həm Lenknist isemendəge kolxozdar inələr. Bьl ike kolxoz dəvlətkə 1660 sentner igen tapşırđьlar.

ƁUR BAJRAM

◆ **Begen** Dinamo stadionında kiske səqət 5 tən 10 qa tiklem jeŋel ottetikalar bajramь ytkərelə. Bajramda Dinamo, ərmejə, profsojuz, kooperativ, kuspromsojuz fizkul'turniktarь qatnaşasaq tar.

Bajram programmahında 100-500-1000 mitrdan jygerev, diska taşlav həm başqalar.

◆ **Begen** Dinamo hьv stansahьn da terle profsojuz ojoşmalarьnьŋ qatnaşlьqь menən massovoj hьv ujьndarь ytkərelə.

◆ **Dinamo**, Karl Marks uramь nejeklegenən alьp hьv stansahьna tiklem baƀqьs eşləvgə kereşte. Bьl hьv stansahьna jərəvde jeneləjtəsək.

◆ **Dinamo** 12-16-ijyl aralarьnda Pariz faşizmьna qarşь xalьq ara fizkul'tura bajramь ytkərergə buldь.

Bajram vaqьtьnda jaqşь aştardan bufet ojoştorolasaq həm hər vaqьt duxovoj arkistr ujnap torasaq.

◆ **Begen** turizm həm ekskursia jəmqejətenen elkə sovetь qьƀl ərmejestər esen Ufimka jьlqahьnda massovoj rəveşta paroxotta jerev ojoştora.

◆ **13 ijyldə** lə paroxotta jərəvdər bulasaq. Unda sənəqət eşselare, Başprovsovet xeƀmətkərƀarenən 250 keşe qatnaşa.

◆ **25 ijyldə** Stərle urьƀ pedtexnikumь studinttarьnan 18 keşe 10 kənlək ekskursiaqa sьqalar. Ular Öfe həm Məskəvdə bulasaqtar.

— ● —

JAŊЬ ATT RAKSION

Öfe kul'tura həm jal itev baqsahьndaqь massovoj fizkul'tura majƀanьnda bajtaq jaŋь attьraksiondar (arqan-tartьşьv, altьşar keşe ujnaj torqan—vallaul h. b.) asьla. Bьl attьraksiondar menən fajƀalanьv buş bulasaq.

Jaŋь uqьv zaldarь asьldь, unda gəzittər, zurnaldar, şaxmattar həm şaşkalar bar.

— ● —

TURISTAR POXOTTA...

Turistarƀьn jəjge sizonь qajnaj. Fəqət jal kənə turista-pqьna-qala artь yrlav, massofka həm ekskursejlarda qatnaşьvsьlar yƀenen safьnda million jarьm samahьnda keşe ibəplənə. OPTƏ nьn bətə sojuz marşrutь; Orьjm, Kafkaz, Ukraina həm Kol'sk jarьm utravь, Aq dingeƀ-Baltьjq kanalь həm Altaj bujьnsa 100 menƀan artьq xeƀmətsəndər səlaxət itələr. Jeƀərləgən turistar-eşselər, studinttar, uqьtьvsьlar hər kən də Məskəv həm Leningrat bazalarьn tultьralar.

Turizьmdьn yƀ inselətiva sьjlatь qьƀv yƀə. Bьl yƀeş bigerəktə tav turizma elkahendə asьq əjtelə. Pariz, Altaj, T.jan Şan tavƀarь bejeklegenen aq taptarьn jeŋevsel şturьmlaqan. Başьnda sovit alpirizma mastirƀarь **Krilinko** həm **Gornonof** iptəştər torqan xəldə dyrt-bış jьl esendəge yteş artьnan, iaarik, zavottarƀaqь OPTƏ jəcejkələrenən kyp handaqь jaŋь jaş alpinistar otrattare kilələr. Oşo jьlqa tiklem alpin səjəxətendə qatnaşьvsьlarƀьn dəjem kyləme rikord hanь 2 men keşenən artmanь. Bьjьl təqət ber paxotlь alpin məktəətəregenə Kafkazqa ejrənsək tav paxotьna 2 men keşe birələr. 1 men samahь keşe Javropala in juqarь tav hanalqanəl'brustьn qarlь tyəhenə menər gə ədərlanə. Tav ejrətev lagirƀarь ip. Ordzinikidze isemendəge zavodtan 100 keşe həm Leningrat maşinalar teƀəv zavodtarь „Qьƀьl-Putilof" zavotь jetəkselege atьnda 200 keşe ədərləjdər. Tən jaq Kafkazdьn Tsejsk modь janьnda—Ukrainanьn 500 eşse turistarьnan, tav ejrətkes lagirь ojoştorola.

Tarav bajdarkalarda paxottar başlandь. Tən jaq Dontsy həm Don bujьnsa Lugansk, Konstantinofka, XƏMZ eşselərenen berense gruppalarь kitte. Dnipr bujьnsa—Smolinskidən Xirsanqa tiklem—bajdarkala, ber berehen atmaştьrьp Jartsef, Smolinsk, Minsk, Gomilə, Kejef, Xar'kof, Dnipropitrof eşse—turistarь kilələr.

Volga həm uqa qoja torqan jьlqalardan jaralqan hьv tynarəktarenən, ƀur bulmaqan qoro jul qьjьnlьqtarьn sьqьp, jeƀərləgən eşse—turistarь ytələr. Ular janь başlavsьlar qьna...

Irtьş həm Ob' jьlqahь bujьnsa parus menən jaqьn kendərdə Svirdlof qalahьnьn uqьvsьlar həm eşselər tərkemə odətьla. Ular julda fajƀalь qaƀьlma (iskopojьmь) larƀь tikşerep, Ob' jьlqahь iranenə tiklem jetəsəktər. Kani əlkəhendəge jьlqalar bujьnsa tarav bajdarkalarda Məskəv uqьvsьlarь tərkemə kilə. Mizinl jьlqahь bujьnsa, radioaktif şişmələre həm fajƀalь qaƀьlmalar edləp, ular Aq dingeƀgə jetəsəktər. Unarlaqan turist tərkemədere ad ejrənelgən rajondarqa (Kol'sk jarьm utravь, Pomoj jьlqahьnьn yrge jaqь, Terkestan tavƀarьnьn arttare həm Altajdaqь Bij jьlqahь bujьnsa) oƀatьldьlar.

Bьjьlqь jьl turistar paxotьnьn əhəmejəte turahьnda həjləp, iptəş Krьjlinko tarafьnan jetəkselek itelgən ƀur **pamir** tikşerenev paxotьn bildələməjənsə ytep bulmaj; Bьnan tьş. Rьjbaci jarьm utьrav rajonьnda, Murmansk jarь bujьnda bylengən, 50 Leningrat turist-razvidčiklarь lagirь turahьnda, həm Altaj rajonьna izolətsejon matirjalдar əsən sьrja edlərgə kirkən, XƏMZ eşselere turistarь paxotь turahьnda xatergə alьrqa kərək.

Muzej əsən bylmə bylende. Əlkə—myzeje avьl xuzalьqь, promьşlennost bujьnsa iksponattar həm vitrindərƀen ber ad ələşən kilterergə başlaj.

„BAŞROSTA"

VELOPROBIGSЬLAR IP. TAHIRЬFTA

◆ **9 ijyldə** Başqortostan Ƴdək başqarma komitetь predsedətele ip. **Tahirьf** Məskəv-Omski-Məskəv Veloprobegьnda qatnaşьvsьlarƀь yƀ kabinitьna qabul itte.

Ip. Tahirьf Veloprobegta qatnaşьvsьlar menən ber səqəlkə jaqьn aiseda jahap, Veloprobig komandirь ip. **Gorşkof** tyəndəgelərƀe həjlene.

Məskəv-Omski-Məskəv Veloprobegьnьn tep maqsatь ikense afşjьlьq zavodtarьnda eşlənep sьqqan produksianьn sьjfatьn hьnavƀan qiƀarət. Bьnan başqa ip. **Gorşkof** Başqortostanda jul tedeleşenen həm urьndarda OSOavjaxim eştərenen qujьlьşь turahьnda həjlap, bigerək tə Stərletamaqta bьl eştə nьqlь alьp barqanlьqьn ajьƀvsa kyrhətep ytte.

Stərletamaq eşsəndəre bedƀen komandanьn tenge səqət 12 lə ojoşqan rəveştə qarşь aldьlar, ti ip. Gorşkoi. Bьnan hьn komandanьn başqa aqzalarь la həjlənelər. In hunьnda ip. Tahirьf nisedaqa jomqaq jahap, Veloprobeg kamandahьnьn hunqь 1800 kilomitr marşrutьnda la Başqortostan eşsəndəre menən ƀur unьş teləp qalam tine.

JAŊЬ KITAPTAR

Başgiz tarafьnan başqort telendə jaŋь kitaptar sьqarьldь həm hatьrqa başlandь: **„Əberƀər jьjntьqь"** 1 nse tom, D. Jultьj. „Keritik jaƀmalar" Oj. Ojezəjeref, həm D. Jultьjƀan tiddən urьƀ telendə „Qon" tigən kitaaь sьqa.

Urьƀ telendə əs vractьn: Morof, Şuilə həm Agarudnikova larƀьn „Qьmьƀ" unь ədərləv həm davalanьv—pьrafilaktik jaqtan əhəmejəte—tigən kitaptarь sьqtь.

Sьvaş telendə Tojgiluftьn **„terle kul'turalar əbtənda horovƀən terenlegə həm eşlav"** tigən kitaaь hatьlьrqa başlandь.

„BAŞROSTA"

PARTIZDAT

Başpartizdattan başqort telendə tyəndəge kitaptar sьqtь həm hatьla başlanьlar: **„Sovet ovejatsəjəhe nisek—sovet avьlьna jardam itə"** Pasiloneski həm ikense biş jьlьq turahьnda ip. Kujbişefьn partejanьn 17 sjezdьndaqь doklatь.

Başqort telendə, bəbьrqa bireldelər həm 15 ijyldə sьqa: **Stalin** „Leninzemden niged ƀare", **Stalin** „Oktəber revolytsejəhe həm urьƀ kommunistarь taktikahь" Y. K. tьn hunqь plenumь rizolytsejəhe, Voroşilof **"Stal:n hom qьƀьl ormejə"**, kolxoznik--udarniktar sjezdьnda oəkom sekretarь iptəş Isəncyrinden hejlagən doklatь.

Urьƀ telendə „politbyłek-gəzittəre qəməldar" tigən braşura sьqa.

— ● —

Voroşilovsa atьrqa

* Öfelə 1935-se jьlda halьna başlajasaq tramvaj julь Motor zavodьn, Orenbur kyperen, timer jul vokzalьn Qala sovetь menən tolaştьrьp 50 kilometr oƀonloqta bulasaq. Unь projektirlav əbtendə komdortrans eşləj həm projektirlav eşe oşo jьlda tamamlanasaq.

* 1934 jьlda plan bujьnsa Öfe uramdarьna 26 men kv. metr taş tyşelergə tejeş. Xədergə bьl eşten 50 pr-tь atqarьlqan. 65 men kv.metrlьq tratuar asfal'tirlav eşenen 30 pr-tь atqarьlqan.

MARŞRUT: MƏSKƏV— URTA AZIA

PLANER MENƏN 15.000 KILOMETR YTƏSƏKTƏR

Qrazdandar hava fiotьnьn baş idarahь „hava pojьzьnьn" Məskəv—Urta Azia marşrutь bujьnsa ƀur osovьn əderləvgə kereşte. Start avqьs başьnda bireləsək.

„Hava pojьzь" komandirь itep, Osqostar institutьnьn asьv-iksperimental'nьj zvenahьnьn osov sьhь ataqlь planiris ip. **Borodin** bildələnde.

Osov marşrutь: Məskəv-Samara—Aq tyə-Orenbur-Qьƀьl Orda-Taşkint-Stalinabat-Səmərqənt. Unan hun juqarь tavlь rajondarda kyp kenə osovdar ytkərelesək. Marşruttьn dejem oƀonloqo 15.000 klm.

„Hava pojьzь" sostafьnda 3 planer: ber keşelek G-q həm ike keşelek Ş-5 planerƀarь bulasaq. Planerƀarƀь „hava pojьzƀarьn" jerətevdə yƀen jaqşь jaqtan kyrhətkən P-5 osqoso taqьp barasaq. Osqan vaqьtta jerƀəge planerƀarƀь la elakterep alьp kitevƀe hьnap qarajsaqtar.

Osovƀьn maqsatь: Planerƀarƀь alьƀ jerƀərgə osovƀa hər jerdəp ejrənev. Şul uq vaqьtta planerƀarƀь Urta Azia jəmhyrjetlerendə ikspatirlav şarttarь ejrəneləsək.

Irtəgə „hava pojьzьnьn" komandirь ip.Borodin P-5 osqosona taqьlqan Ş-5 planerь menən trenirovka əsən Məskəvƀən-Batajskiqa osop kitəsək.

Balalar jal itələr

VUZ QA BARQANDA

(Konlek dəftərenən.)

Tən qarahьn jarьp pojьzd sana,
Tətən tolomo ujnaj jel menən.
Tətendərgə kymelep aqьl qajnaj
Minutьna million uj menən.

—

Jarhьp barqan pojьzd jərəqenən
Aq osqondar kykkə osalar.
Jьltlap ujnaj kyktə jondoƀdar,
Axьrь osqondarqa duƀ ular.

—

Narkompros birƀe qьƀьl mandat
VUZ tupƀahьn baram taptarqa.
Haj, avьr ƀa juldə,
Ujƀar menən,
tən uddьrьv şundaj saqtarda!
VUZ baƀqьsь bəjək menergə,
Nisek kenə itep yrlərqa?!.
Professorƀь „alk et keşe" tejdər,
Ni eşlətər „hьnav kən" dərƀə?!..

—

Tən qarahьn jarьp pojьzd saba.
Tətən tolomo ujnaj jel menən.
Tətendərgə tərələp osqan ujdь
Əjtep birev qьjьn tel menən!
Bod turqajdar otta sьrlarqa,
Şьnqьrap jьrlaj matur qьrƀarda
Tel bulha ine şulaj otьta itep
Jərəgende halьp jьrlarqa!..
. . . . . .
. . . . . .
II
Qatmarlь ujdar manlaj esendə
Şaqaralar meje qapqahьn.
Pojьzd
— jettek
kenə tigəjne,
Hikerep təşəp, başьm apqastьm...
. . . . . .
Şul anlatha kərək,
Qanqьrьvdьn,
Ni tiklemgə kilep jetkənen,—
Teşkən saqta kyrşe tytkənen
Tejənsəgen heltəp kitkənmen...
III
—Qala!
tidər.
Kyrgən juq ine.
Kyrgəs malaj, kyƀdər alarƀь..
Irtən hьnav.
Begen, buş saqta,
Ber qьƀƀьrьp qajtьm bəƀarƀь...
IV.
. . . . . .
. . . . . .
Kejəv kətkən qьƀƀaj
Ber qьvanьp,
ber qurqьnьp
kətəm hьnavƀь.
Bьnьhь jenel,
Bьnьhьn birep bulьr;
Nişlətermen ikən hьnavƀь?!.

—

Nu uƀal da ikən professor!
Əse jerƀən kilep qaptьra.
Əllə qajƀan, nəq hin onotqan
Formulanь kilterep taptьra!

—

Ni bulha la buldь,
Elə-terlə,
bətəhenən sьqtьm bsqьnьp.
Ber mixnətten duƀlar ber rəxətel
Dadən xəƀer qьƀьl student!

—

Ix,—min əjtəm,—xəƀer tьvƀь kəndər
Beƀƀen hьmaq batrak balaqa!
Rəxmət hedgə—Lenin, Stalin!
Rəxmət VKP(b)—anaqa!..
1928-34-jьl. Leningrad—Ö ía.

Oj. AMANTAJ

JALQA QAJTQAN STUDINTTARƁЬŊ BURЬSTARЬ

Juqarь uqьv jorttarь həm tixnikumdarƀьn studinttarь uqьv jьlьn tamamlap kolxoz, sofxoz həm başqa urьndarqa jəjge jal itevgə taralalar. Timək Başqortostandьn terlə təbəktərenə unar menlagən kyltura kəstare qajtalar.

Jalqa qajtьvsь studinttar aldьnda ƀur burьstar tora. Bьl burьstarƀь hər ber studint həm bətə komsomol ojoşmalarь nьqlь anlarqa həm ularƀь ytəv esən kərəşergə tejeşle.

Beƀƀen studint ul — juqarь kylturaqa cjə bulьrqa ədərlənevse keşe, ul yƀenen jal vaqьtьn dərəƀ ojoştora belergə, xeƀmətsən massa arahьnda kin kyləmdə politik həm kyltura eştəre alьp barьrqa. Bigerək tə xeƀmətsən jəştərƀen anlamaqan məs'ələlərən sisergə jardam itergə tejeş.

Konkrit alqanda jalqa qajtьvsь studinttar aldьnda tyəndəge burьstar tora:

Jəjge jal vaqьtьn dərəƀ ojoştora,jəjge təbiqət bajlьqtarьnan faidalanьp, kylturalь jal itə belergə tejeş. Studinttar yd ergəlenə xeƀmətsən jəştərde ilьqtьrьp, sofxoz, kolxozdarda həm sənəqət təbəktərendə kyltural jal itev jorttarьn, kino, tejatьr, hьv qojonov urьndarьn, fizkyltura ojoşmalarьn julqa halьp ularƀь, eşsəndərƀen bьnda jal itev urьndarь itep əjlənderevgə bulьşьrqa tejeştər.

Xeƀmətsəndər arahьnda politik — tərbejə həm kyltura eştəren julqa halьvƀь təp burьs itep qujьp, bigerək tə kolxozdarda uqьv jorttarьn rətkə halьv, bəbьv standarda qьƀьl məjəştər ojoştorov, brigadalarda gəzittər sьqarьv, kolxozsьlar arahьnda qьsqьrьp gazittər uqьv, parteja həm xəkymət qarardarьn xeƀmətsən massaqa təşəndərəv həm urozajdь juqaltьvhьd jьjeştər arahьnda ulardь uqьv jorttarьna uqьrqa tartьvda kin eş alьp barьp, ularqa uqьv jorttarьna inev juldarьn təşəndərergə, inev esən aderlənevgə jardam itep, uqьv jorttarьn ədərlekle iptəştər menən tultьrьvdь ta'min itergə kərək. Bьnьn əsən hər ber studint in kəmendə ber iptəşte uqьrqa inev esən bətə jaqtan ədərlərgə tejeş.

Komsomoldarƀьn tənək komitettarь həm tyəndəge ojoşmalarь qajtьvsь studinttardan jəkmatelgən burьstarƀь ytəvƀe talap itev menən, ulardьn jal itevƀərən ojoştororqa jardam itegə tejeştər.

Əlkə VLKSM komitetьnьn jaşvaplь instruktorь: **Şəjxitdinьf.**

Kolxozdan kulaktarƀь qьvьrqa

(Kolxozsьlar xatь)

Arxangil rajonь, tyən Ləməz awьl sovetь, „Məvletef" kolxozьna mullь həm kulaktar ojalap alqandar da, şьm qьna kolxoz milken kimerələr.

Ulardan Xəzimənxəmətef Ullman mullь, Xəmitef, Nuxof Xuf həm Ibrahimdar mətəvəllidər qəmər bujьna xalqtь aldap xəjer jьjьp kən kyrevselər. Şulaj uq Xəmitef menən Ibrahim dinejə nazaratьna tip xalqtan aşlьp həm aqsa jьjalar.

Xoquqtan məxrym itelep bilgele organdar tarafьnan qьlqa alьnqan Xəliteftьn kejəve Nuxof Dinsilm kolxozda brigadir. Şul kulak Xəliteftьn balalarь Qilmanşa menən Fətxulla kolxozdьn bətə jetəkselerenə yd hyddəre menən jərətep, ajavhьd rəveştə mal kəmetelər həm igen urlajdar.

1933-jьl kolxozda berləşkən 50 baş harьq bar ine. Xəder bьlar barь 20 baş qьna qalqan. 33-jьl kəd 6 baş taj juqaldь. 5 attь hattьlar. 12 baş umartanan xəder 6 baş qalqan. 24 sintnir orloqloq kartoftь allə qajda iltep bətərəv arqahьndь plan bujьnsa 5 ga jergə kartof jetmane. 33-jьl mal adəarь tədəv əsən 1250 kilo igen qaldьrьlha la adəar eşlənmane, igenden qajda ikəne bildələ tygel.

Tirməndən kilgən 1 garns sburnьn 10 sintnirьn kolxoz pridsidatele Nuxof Xəj yde hatьpteste.

Jadqь səsev vaqьtьnda eşlevse kolxozsьlar əsən qaldьrьlqan igen tejeşhed keşelərgə avansqa taratьlьp birelep bəttə. Avans alьvsь Arьslanьf Sajtqəli şul igenen birep tovar aldь. Xafizьf Məxəmətjən avansqa it alьp qunaq saqьrdь.

Səsev vaqьtьnda eşselərden aşaj torqan kartofьn Xafizьva Qəhədejə menən Fazlitdinьva Tahiralar urlap, ulardьn əbtənən akt tədelhə lə his ber sara kyrelmane.

Kolxozsь.

ƏFƏ-EŞSƏNDƏRE SUBBOTNIKTA

30 ijyndə, Öfe-işemaaj timer julьnьn 1 nse ucaskahьna subbotnikqa barƀьlar. Subbotnikqa 110 keşe qatnaştь, ular 200 mitr jul kytərƀelər həm nasilka menən 3000 kəm. jer taşьnьlar.

Ucaska subbotnikqa kilevselərƀe buş oəid menən ta'min itte. Eşte bətkas eşkə qatnaşьvsьlarƀьn milingtarь ojoştoroldo.

Qala eşsəndəre, laqь la ber nisə ebtəmə *subbotnikqa* kilev həm unda kyərəək eşsəa massanь bьqtьrьv vaqaƀəhen birdelər.

BRUSNITSKI

◆ 27 nse ijyldə jəməqət tujьmь eşselare sojuzь elkə komitetьnьn 4 nse plenumь asьla. Plenum kən tərtibendə, urьndar da profsojuz eşen qajtanan qorov turahьnda partianьn 17 nse sjezь qararƀarьnьn ytəleşen tikşerev həm Başkoopit sistemьnda in jaqşь aşxanalar esen iqlan itelgən konkurs barьşь turahьnda informatsia bulasaq.

◆ Tid kendərdə Öfe kino tiatьrƀarьnda **„Alenьnьn məxəbbəte"** (Leningrat filmahь) tigən tavьşhьd kartina həm Azgos kinonьn xudoəstvoln kartinalarьnan **„Ismet"** barasaq. Tavьşlь filmalardan: „Mizrappom" filmahь tarafьnan sьqarьlqan **„Marejonitki"**, **„Ruddi karirahь"** həm **„Armon"** filmalarь kyrhətelesək.

— ● —

EŞSELƏR XATЬ

ATTЬ ALMAŞTЬRMAJDAR

Arqajaş rajonьnan 110 kolxozsь 22 dikəerdə Öfe-İşemaaj timer jul tedeleşenə kilqəjnek. Bedde jeƀərgəndə timer jul həm kolxoz idaralarь dogovor tedeştelər. Dogovor bujьnsa timer jul idarahь kolxozsьlarqa at birergə buldь. Kolxozsьlar ul attarƀь eşlap kolxozqa alьp qajtьp tapşьrьrqa tejestər ine. Idara dogovorƀь bod bo.Kolxozsьlarqa jəş attar birƀe. Ə ular jer eşenə jaramajdar.

Minalə şundaj at elakte. Jəş bulьv səbəple min unь vracqa kyrhətep idaraqa kire qajtarьrqa məzbyr buldьm. Attь qajtarqanqa kyp vaqət ytte. Lakin jetəkselər dokument jahamajdar həm attь alьştьrьp birmajdər, hudalar. Şulaj uq tedeleş idarahь başta 800 humqa hatqan attarƀьn xaqьn 1300 humqa tiklem kytərƀe. Bьl ninə nьlaj jkən?

Min **„Başqortostan"** ridaksiahьnan oşo məs'ələlərƀe anьqlavqa jardamlaşьvьn horajьm.

Grabar: ŞƏRƏFITDINЬF

TRIŞIN ALDAŞA

Trişin namьƀlь eşse tygel. Ul aldaşa. Məbələn: his ber jerdə eşləmagən qatnьna eşselər itbənenən berense kategoriə ikmək kartockahь nlьp birə.

Bьndaj bjurokrat həm xəkymətte aldavsь „tyrə" gə sara kyrevƀe talap itəacƀ.

Grabar XAMIDULLIN
„Başqortostan" brigadahь
Ə. IXSAN., Oj. IDRIS.

Makaron menən ta'min itergə

Öfe paravoz-vagon rimontlav zavotьnda xəƀergə vaqьtta magazindarƀь maturlav, terle plakattar jaƀьp qujьv bara. 4 ejjyldə zavottьn konfirinsejahь ytkarelə. Unda 1933-34 jьldar esendə ORS tьn savda itev turahьndaqь həm qala jaŋь xuzalьqьnьn 1934 jьl səsev majdanь, unьn əhəmejəte turahьnda məs'ələlər qujьla.

Dejem tujьnьvdə qьna ber ad ədəeklek bar. Məbələn, PRZ bьqa tiklem hər vaqьtta Samar makaron fabrigьnьn makaron menən ta'mrn itelep kilde. Lakin, Məskəv II-kvartalqa makaron menən ta'min itev əsən Öfelaqe ale tedelep bəlmagən makaron fabrigьna nərət birə.

Bьl turala administratsejə Məskəvgə kyp kenə tiligramma birhə lə, javap kilgəne juq.

Bьl məs'ələ jəhət xəl itelergə tejeş.

T. Oj.

Javaplь redaktor urьnbaƀarь:
ZƏKI KAJЬPKUL.

DKA kinohьnda
Seşanstar: 7, 8:30 həm 10 saqattarda başlana.
Kassa saqat 6 nam asьq.
Begen,
Dramma 7 aylekta.
ЕСТЬ КАПИТАН

Öfe, „Okt. Nat."hь matbaqahь
Başglavlit vəkile № B—1213

JANЬ UQЬV JЬLЬNA ƏƁERLEK

MƏKTƏPTƏRGƏ KVOLIFIKATSIALЬ UQЬTЬVSЬLAR KƏRƏK

JARЬŞQA SAQЬRABЬƁ

Orombur Başpedtexnikumь 1933-34 uqьv jьlьnda tulь bulmaqan urta məktəptərgə 23 pidogog jeteşterep sьqarƀь. Ularƀьn, 14 he tel, jəmqejətte ejrənev uqьtьvsьlarь, 9 hь fiz—matfəndərə uqьtьvsьlarь.

Orombur pedtexnikumь Başqortostandьn kenjaq rajondarьn kadrdar menən tə'min itergə tejeş bulha la, bьqa tiklem unda uqьp sьqьvsьlardьn kyp kenə eləşə texnikum jeƀərgən rajondarda eşləməjensə, başqa — yddərə telagən urьndarqa kitə ine. Xatta qajhь ber bətərəp sьqьvsьlar yddərenen qajhь rajonqa barasaqьn da belmaj taralalar da, adaq təqəjenlav qaqьƀь alqas bildələngən rajonьna barьp eşləməj inelər.

Bьjьl texnikum bətərəp sьqьvsьlar rajondarqa bildələnep qujьldь. Həm bətərəvselərgə tulь javaplьlьq jəkmətelde. Bətərəvselər yddərenen ətənə tyəndəge burьstarƀь alьp Öfe pedtexnikumьnьn məktəp bylegen bətərəp sьqьvsьlarƀь jarьşqa saqьralar. Jarьş dogovorьna bətərəp sьqьvsьlar təqəjenlangən rajonьna vaqьtьnda barьp jetergə, barqan rajondarьnda ikense biş jьlьqtьn adaqьna tiklem eşlərgə, hər jaqtan dissiplinalьlьq əlgəhə kyrhətergə, hər ber bətərəp sьqьvsь ydenen spetsejal'nosьna qarap pedinstitutqa sittən torop uqьvqa inergə, ikense rajon uqьvsьlarь menən jarьşьrqa tejeş, tigən punktar inderelgən. Bajmaq, Xəjaulla, Zejansura, Berjən, Julajьr, Stərlebaşs rajondarьna kitevselər yd ara jarьş dogovorь tədəştelər.

Azbaqьf, Qləbəjdullin.

UQЬV JЬLЬNA ƏƁERLEK JƏJELDERELDE.

Bilorit qalahьndaqь sovet partia məktəbe 33-34 uqьv jьlьnda asьldь. Məktəp sənəqət rajonьnƀaqь partia, sovet ojoşmalarьna jetəkse kadrdar ədərləj. Bьjьl Bilorit sovet partia məktəbe berense produksejəhьn birƀe. Ytkən uqьv jьlьnda unda uqьvsьlar hajlav jomoşaq ytte. Sənki rajon komitettarь uqьvsьlar jebərevgə əhəmejət birep qaramamalar. Məqlymət jetməgən uqьv sьlar jebərdelər. məktəp vaqьtьnda kitaptar. programmalar, uqьv əbaptarь menən ta'min itelməne. Məktəptə dəreskə əlgəşev urtasa 96,9 pr., dəreskə jerəş 99,8 pr. bulьp uqьv programmahь 100 pr. qa ytəlde.

BEƁƁƏ UQЬTЬVSЬLAR JETEŞ

Dyrtəjlə rajonьnda məktəptərgə vaq remont jahav eşe 15 nse ejjylgə, kapitalni rimont 1 nse sintəargə bətəsək. Beƀenge kəngə Miadьq, Kyk-qujan, Imaj-Utar avьl sovettarь məktəptərgə vaq remont eşen bətələr. Qalqan məktəptər vaq remont eşen bətərəv aldьnda toralar. Rajon kyləmendə vaq remont eşe 73 pr. qa ytəlde.

Remont eşen ədəvse avьl sovettarь la bar. Məbələn: Kəşel həm Suqqol avьl sovettarь beƀenge kəngə tiklem məktəptərgə remont jahav eşen başlamaqandar. Ə rajon kyləmendə mətkəptərde utьn menən ta'min itev arьv bara. Dyrtəjlə sovetьnan başqalarь utьn menən ta'. min itelgəndər. Mineşte sovetь bətə jьlqa jeterlek utьndь kilterep bətərdə. Uqьtьvsьlar jetes. Rajon Məqarif bylege uqьtьvsьlardьn belemen kytərev əsən es urьnda 150 keşelek kurs astь. 36 uqьtьvsь sittən torop uqьj. Uqьv əbaptarьna jeterlek aqsa birelgən. 10 men humьq uqьv əbaptarь alьndь.

B. Məqamaj.

„Qьƀьl partizan" (Qьrmьƀqalь r.) kolxozsьlarь həm kolxozsь qatьn-qьƀdar **Öfe-İşemaaj** timer julьna eşlərgə kittelər. Ular arahьnda parlorg **Isəncurina** həm kolxoz pridsidatele eş ojoş tororqa tejeş bulhalar da, ulardьn barьp ta əjləngəndərə juq. Heƀemtələ başqa kolxozdar kendəlek normalarьn aşьrьp ytəgəndə, „Qьƀьl partizan" kolxozsьlarь normalarьn ytəj almajdar.

Isəncurina Partia javaplьlьqьna tartьrьlьrqa tejeş.

A. Q

Ə. AMANTAJ

Ber qьƀƀьrьp qajtьm bəƀarƀь...
IV.
. . . . . .
. . . . . .
Kejəv kətkən qьƀƀaj
Ber qьvanьp,
ber qurqьnьp
kətəm hьnavƀь.
Bьnьhь jenel,
Bьnьhьn birep bulьr;
Nişlətermen ikən hьnavƀь?!.

—

Nu uƀal da ikən professor!
Əse jerƀən kilep qaptьra.
Əllə qajƀan, nəq hin onotqan
Formulanь kilterep taptьra!

—

Ni bulha la buldь,
Elə-terlə,
bətəhenən sьqtьm bsqьnьp.
Ber mixnətten duƀlar ber rəxətel
Dadən xəƀer qьƀьl student!

—

Ix,—min əjtəm,—xəƀer tьvƀь kəndər
Beƀƀen hьmaq batrak balaqa!
Rəxmət hedgə—Lenin, Stalin!
Rəxmət VKP(b)—anaqa!..
1928-34-jьl. Leningrad—Ö ía.

AJRЬM HANЬIO TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b)nьң Başqortostan Elkә, Өfө qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

№ 160
14-IJYL
1934
J Ь L

BӨTӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEDI!

„VKP(b) Үdәk komitetь plenumь, urozaj jьjnavdь uŋьşlь hәm ojoşqan rәveştә uđqarьv hәm urozajdь iŋ ad juqaltьvđar menәn maksimal' rәveştә jьjnap alьvdь bәtә partia hәm sovet ojoşmalarьnьң bojevoj burstarь, tip inьәplaj".

(VKP(b) UK plenumь qararьnan)

Avьl sovettarьna jetәkselekte hәr jaqlap kөsәjtergә

Avьl xuzalьqьn sotsialistik qajtanan qorov eşenen nik đur unьştarь avьlda proletariat diktaturahьnьң tyәnge organdarь xeđmәtsәn krәbtejәndәrđen aktiflьqьn, kulaktarđь tar-mar itev, kolxozdarđь nьqьtьv өsen bәtә front bujьnsa sotsialistik hezym ojoştordolar. Lәkin ip. Stalin әjtkansa bьl bөjek rivolytsion kөrәşep alьv eşendә sovettarđьn role oşonoŋ menәn sikłәnә, tip narь oppartunistarđьn qьna ujlavdarь mөmkin ine.

Kolxozdarđь ojoştorov menәn avьl sovettarьnьң burьstarь keserәjmәnelәr, bәlki şaqtaj dәrәjәlә yбtelәr. Kolxozsьlarđьn yb kәn kul'tura-tormoş ixtejazdarь mәktәp tөđeleşe, havьlьq haqlav đь hәm jul tөđeleşen jaqsьraq qujьv, rivolytsion zakonsьlьqtь ytkarev h.b. jәhәtenәn avьl sovettarь aldьna taqь la đurьraq talaptar qujalar.

Avьl sovettarьnьң eştare kөn dәn kөn terlelәnә hәm qatmarlaşa bara. Xәderge tөp burьs keşelәrđe ojoştorovđan, eşte ojoştorovđan tora.

Avьl xuzalьqьn arьtaban qajtanan qorov elkәhendә beđđen aldьbьđđa torqan burьstar xәđer avьl sovettarьn nьqьtьv, ulardьn bөtә eştәren jaqsьrtьv өsen hәm sistemlь kөrәşte talap itәlәr.

Kyp kenә avьl sovettarь kolxozdarđa hәm kolxoz tөđeleşenә jeđ menәn borolmaqandar әle. Kyp kenә avьl sovettarьnьң pridsidәteldare janь burьstarđь la, kolxozsьlarđьn janь talaptarьn đa kyrmәjensә haman itkesә eşlәvđә davam itәlәr. *Nihaјәt, kyp kenә* avьl sovettarьnđa haman đa eşşelәr sьjnьna hәm kolxoz krәbtejәndәrena doşman hәm jat elementtar yđ eştaren eşlәvđә davam itәlәr.

Mәtәlәn avьlda revolytsion zakonsьlьqtь bөđolov faktitarьn, kolxoz milken zakonqa qarşь rәveştә başqarьv h. b. faktitar turahьnda yđ xattarьnda dөreblәktө belderevse kөnnajьş elkә kolxozsьlarsьnьң şikajaten başqa nәmә menәn anlatьrqa mөmkin? Jәki şundaj bөđovđarđь alajbq, avьl soveti kolxozsьlar ibәnenә hәm kolxozdarđьn zararьna jer menәn fajđalanьv jәhәtenәn janqьđaqtarđь jaqşьraq şarttarqa quja (Mordovia). Bьl faktitar partia hәm sovettarđьn urьndardaqь qajlь ber ojoşmalarьnьң avьl sovettarьna tejeşle diqqәtte birmәgәnlektәren, ulardьn eşenә jeterlek julaaşsьlьq itmәgәnlektәren, avьl soveti predsidәteldare kaürđarьn hajlap qujьv hәm әđerlәv turahьnda qajqьttmaqanlьqtarьn kyrhәtә.

Burьs avьl sovetьn kolxozqa hәm kolliktiflaştьrьvqa taqь la nьqьraq jeđ menәn borovđan tora. Kolxozdar—xeđmәtsәn krәbtejәndәrđe artaban kytәrev julьndaqь bөtә problimalarđь xәl itev өsen berđan ber derәb jul bulьp toralar. Undarsa million xeđmәtsәn krәbtejәndәr yđ tazriaәlәre menәn bьda bşanđьlar. Tap bьna şunьn өsen đә bed avьlda kommunistәn avьl sovetьn nьqьtьv, unьn eşen jaqşьrtьv өsen nьqa tiklem bulqandan da kynerak nьqbşlьq menәn kөrәşevenә ireşergә teşeşlebed.

Bik kyp polit aylektarđen zitdi janьlьşlьqь avьl sovettarьnan ber jaqta torovđarь, janqьđaqtarđь kolxozqa blqtьrmavdarьnan tora.Şunьn hөđemlәhen đa kyp kenә rajondarđa kolliktiflaştьrьv eşen artanan yltierev mәsәlәlәre yđ aqbşna nirelqandәr. Bьndaj politikanьn politik zararьn ibat itep torovđьn kөrәge juq. Keşelәr ip. Stalin đьn VKP(b) YK hәm YKK nьn qinvar plenumьnda (1933 jьl) eş ojoşma formahь bulьv jaqtnan avьl sovettarьna ul tiklem bәjlanmaqan, eş bөtәhenan elek sovettar eşenen jekmatkehenә bәjlangan, eş sovettar eşenen xaraktirьna bәjlangan, eş sovettarqa kemden vaqьllьsa jetәkselek itevenә bәjlangan, tigan kyrhәtmәlәren onotqandar. Qajьb ber urьndarđa janqьđaqtarđьn mәktapkә jardam kyrhәtev, jul tөđeleşe, nalog jөkłәmәlәrđe namьblь hәm yđ vaqьtьnda ytav, malsьlьqtь kytәrev julьnda bөtә energia menәn eşte jәjep jebәrep, sovettar s'jezьna—proletariat diktaturahьnьң in juqarqь organьna yđ jeneyđare turahьnda raport birev xoquqьn albrqa teşeştәr.

Avьl sovettarь prolitariat dәvlәte aldьndaqь bөtә jөkłәmәlәrđe namьblь hәm yđ vaqьtьnda ytav, ulardь iŋ jaqşь itep bar jav, malsьlьqtь kytәrev julьnda bөtә energia menәn eşte jәjep jebәrep, sovettar s'jezьna—proletariat diktaturahьnьң in juqarqь organьna yđ jeneyđare turahьnda raport birev xoquqьn albrqa teşeştәr.

Bөtә partia hәm sovet ojoşmalarь avьl sovettarьna jetәkselekte hәr jaqlap kөsәjtergә, ulardь hьnalqan kadrđar menәn zitdi rәveştә nьqьtьrqa, kөndәlek jardam kyrhәtergә teşeştәr hәm şulaj bulqanda avьl sovettarь aldьnda torqan mөhim burьstarđьn uŋьşlь xәl itelevе tulьhьnsa ta'min itelgan bulasaq.

(„Pravda"nьn 8aş maqalәhe, tiligrai arqьb alьndь).

VKP(b) ӨLKӘ KOMITETЬ PLENNUMЬ

Ip. Bulaşьf doklatь bujьnsa hөjlәvđar

VKP(b) Өlkә komitetь plenumьnьң 11 ijylđaqe irtәnge ultarьşьnda ip. Bulaşьl doklatь bujьnsa hөjlәvđar đavam itte.

Ip. **Grepcenko** (K. Usol r.) Başqortostandь aldьnqь respublika itev hәm igen tapşьrьvđь planьn Oktaber rivolytsiahьnьң 17 jьlьqьna tiklem ytav burьstarьn ajtep ytkәndәn huŋ partia ojoşmalarьnьң bөtahen đa mobilizavajt itevđe talap itә, K. Usol rajonь igen tapşьrьv planьn 15 sintnergә tultьrьvđь өbtenә alqanlьqьn belderә.

Ip. **Golupnici** (Baqalь MTS polit aylege başlьqь) ssьjppun, kttarđa igen qaeul itevđe jaqşь itep ojoştorov mәs'әlahen kytәrә. Uđqan jьlda igen qaeul itevđe nasar ojoştorov arqahьnda igen tapşьrьv eşe odaqqa hudьldь, ti.

— Bed eşte şulaj itep ojoştordoq,—ti ip. **Golusnici**,—havalar yđgarev menәn şunda uq başqa terle eştarga tolonop kitev өsen hәr ber kelta bәjlavsenen qulьnda uraq, hәr ber sabьvsьnьң qьsьnda salqь buldьrbq.

Ip. **Oporka** (Nuriman) urozaj jьjьvđь ojoştorov turahьnda hөjlәj. Maşinatarđь, uraqtarđь qьna tygel, bәlki salqьlarđь la tajdalanьrqa kөrәk. Barьvđarđa laqsь majaqtarь ojoştorolqan, lәkin ular jьş qьna buş toralar. Sotsialistik milekte haqlav eşe juloa halьnmaqan. Ip. Opalko Nuriman MTS mitbalьnda xәđer yk barьvđarđa başaqtarđь qbrqa torqan kulak „parikmaxirđarь" kyrenә başlaqanlьqь turahьnda signal birә.

Ip. **Spasinenko** (Kasevski MTS politaylege başlьqь) igen jьjьvqa hәm igen tapşьrьvđarqa kolxozdarđьn nej raveştә әđerlangen turahьnda hөjlәj. Bedđen bөtә eştәreneđđen nigeđe—partia massovj eştarđe jәjep jebәrev hәm brigadalarđa kөstәrđe urьnlaştьrьvьbđqa qarap bulasaq. Bьl jәhәttan Ucalь rajonь ajrьm şarttar esendә tora. Maşinalar jeterlek tygel. Urozajđьn 60-70 pr. tь qul menәn jьjьla. Eşse kөstәrenәn đә eş bik şaptan tygel, ajrьm kolxozdarđa ber eşşe qulqa teşkәn nagrozka 24 gektarqa jetә. Ip. Ofirfanьf artta qalьvsь rajonđarqa jardam kyrhatev mәs'әlahen quja.

Bьnan huŋ Japarьl (Dәvlәkan orloq sovxozь), Panamaref (Zagotskot), Zinnurьf (Asqar MTS politaylek başlьqь), Altaj (Janь—Troiski MTS politaylege başlьqь), Siverin (K—Usol'.) Amirof (Başnarkomzim), Gusaimof (әđer lәv komitetьnьң Q. Mejәkә rajonьndaqь vәkile), Asukof (orloq trisьnьң politaylege başlьqь), Ol'sinski (Starletamaq MTS politaylege başlьqь). Kats (Mişkә MTS politaylege başlьqь), Kartmьf (Zagotzerno), Terentejef (Şişma MTS politaylege başlьqь) iptәstәr sьqьp hөjlәnelәr. Şunan huŋ plenum ip .Bulaşьl urьnь bulьp texnik baza torqanlьqьn kyrhatte, ti. Bьjbl itke kelәltәr әđer tygel hәm janьstarđь halьv menәn eş nasar tora. Juldar oşo kөngә tiklem tөđetelmәgәn.

Igen jьjьvđь hәm igen tapşьrьvđь uŋьşlь rәveştә tamamlav,—ti ip. **Ofirfanьf** (Ucalь MTS politaylege başlьqь) —beđđen igen jьjьvqa әđerlәneveđga hәm kөstәrđe nisek urьnlaştьrьvьbđqa qarap bulasaq. Bьl jәhәttan Ucalь rajonь ajrьm şarttar esendә tora. Maşinalar jeterlek tygel. Urozajđьn 60-70 pr. tь qul menәn jьjьla. Eşse kөstәrenәn đә eş bik şaptan tygel, ajrьm kolxozdarđa ber eşşe qulqa teşkәn nagrozka 24 gektarqa jetә. Ip. Ofirfanьf artta qalьvsь rajonđarqa jardam kyrhatev mәs'әlahen quja.

Bьnan huŋ Japarьl (Dәvlәkan orloq sovxozь), Panamaref (Zagotskot), Zinnurьf (Asqar MTS politaylek başlьqь), Altaj (Janь—Troiski MTS politaylege başlьqь), Siverin (K—Usol'.) Amirof (Başnarkomzim), Gusaimof (әđer lәv komitetьnьң Q. Mejәkә rajonьndaqь vәkile), Asukof (orloq trisьnьң politaylege başlьqь), Ol'sinski (Starletamaq MTS politaylege başlьqь). Kats (Mişkә MTS politaylege başlьqь), Kartmьf (Zagotzerno), Terentejef (Şişma MTS politaylege başlьqь) iptәstәr sьqьp hөjlәnelәr. Şunan huŋ plenum ip .Bulaşьl doklatь bujьnsa **Bockof** (Aksjon polit aylege başlьqь), **Ofajnanьf** (Tujmazь), **Epştejejn** (Harьqsьlьq soxozь polit aylege başlьqь), **Ojejsin** (Zejansura), **Jegorof** (Işle MTS polit aylege başlьqь), **Certovski, Bogatьjrof** (Dьvan)-iptәstәr hөjlәjđar.

12 ejjyl irtenge ultarьşta-Bulankin, Әlimof (Nuriman), **Tahirьf** (BYBK predsidatele), Denavez (Qbjqь MTS politaylege başlьqь), **Kriştop** (Dәvlәkan MTS polit aylege başlьqь), **Bikuof** (Skotovod iris), **Glazof** (Arxangil), **Şnira** (Bәlәbaj MTS polit aylege başlьqь), **Ziłajef** (Narkomzim), **Maksimof, Ojismәtyllin** (Narkom ucot), **Timonin** (Partkolligia). **Kuşnarinko** (BNKZ polit siktörь başlьqь) iptәstәr hөjlәnelәr.

Kisko ultarьşta—Galin (ӨK) hөjlәne.

Bьnan huŋ **Başqortostan partia ojoşmalarьnьң novzottege burьstarь** turahьnda VKP (b) ӨK sikritarь ip. **Bьjkin** đur telmәr menәn sьqtь.

Rizolytsialar qabul itkәndәn hәm organizatsion mәs,әlәler qaraqandan huŋ 12 ejjylđa kis menәn PLENUM jabьldь.

AVSTRIALA

FAŞISTARDЬŊ SBQЬŞTARЬ

VENA, 12. Germanialaqь vaqiqalar menәn bәjlaneştә militse—sotsialistardьn Avstriaqa babьndarь jomoşarьvь ketelgәjne. Lәkin kyptan tygel Avstrianan qasqan militse-sotsejalistar jetөksche Fravьnfeld 9 ijylđa Mynxin qalahьnda radio arqьb Avstriaqa qarşь telmәr hөjlәne.

Majorgofta şturmoviktarđьn xәrbi mәktәbe barlьqь belenqan. 11 keşe quloa alьnqan. Zengerts qalahьnda militse-sotsialistardьn şartlavьs nәmәlәr sklatь tabьlqan, unda Germanialа eşlәngәn 40 klg. dinamit bulqan, Vellax qalahьnda Germanianan jebәrelgan militse—sotsialist quloa alьnqan, unь tentev vaqьtьnda 15 klg. şartlavьs material tabьlqan.

GALTASЬ ӨLKӘLӘ BESӘNDE BERENSE TAMAMLANЬ

MIN S'JEZD MӘRӘŹӘQLӘTEN ŞULAJ YTӘJEM

Kolxozsь-udarniktarđьn 2-Bәtә başqortostan s'jezdь delegatь, Zejansura MTS-ь „Komsain" kol. 1 brigada brigadirь NURЬJ ip. KARMATЬF xatь

Bed Başsovnarkom hәm VKP(b) Өlkә komitetьnьң orolqlo kul'turalardь jьjnavdь ojoşorov turahьndaqь qararьn 26-ejjyndә yk ejrәndek. Ul qararda bigerak ta: xeđmәtte ojoştorovqa, maşinalardь, tere kөstәrde derәb hәm tulь fajđalanьrqa, bьnьn өsen xәderđen yk nьq әđerlәnergә quşa. Şulaj bulqas bed unь ejrәndek tә, xәđer yk yđ eşebedgә plan hьdьp keşelәr bildәlәp tә qujdьq.

Bed 336 giktar bojdaj, 100 giktar holo, 121 giktar arьş, 15 ga tarь sөskajnek. Bьna şulardь jьjnav өsen 4 lawagrika, 1 taşlap urqas, 62 eş at, 84 eşşe kosebed bar. Unan huŋ 125 giktar jerđa kombajьn eşlәjәsәk. Lәkin bьl köstarđen bulьvь qьna jetmaj, unь derәb tulь raveştә fajđalana belergә kәrәk.

Hәr maşina kөngө 10-11 sәqat vaqьt esendә 6 giktar urьrqa teşeş. Hәm maşinanьn költahen bajlavga 7 şar keşe qujlđь. 1-2 kөn jelłagas tә kabangә halabьd. Bьqa költә taşьv өsen 24 at, 14 keşe, kabәn halьv өsen 4 keşe bildәlәnde. Aşlьqtardьn bөtahen đa költaga bajlap, 85 pr. tьn kabanlajbed. Költә bajlavdә bavqa halьnqan igenđen qojolovьn itkә alьp, qamьştan bav әđerlәv ojoştorabьd .Bьqa qarttardь qusam. Maşina bodolqanda qalqan başaqtardь, jьqьlqan urьndardь qaldьrmav өsen 15 keşenan 5 qul menәn urьvsьlar zvinoнь ojoştordoq.

Uraqta vaq gruppalь eş başьnan eşlәv qullanьp, hәr maşina yđ gruppalnь menәn ajьrьm ucaskala eşlәv sьjfatь өsen qatь javaplьlьq jөkmaj.

Bьna oşolaj eşlagәndә 5 maşina kөngө 30 ga, qul menәn urьvsьlar uraq bөtkansa 17 ga urhalar orloq kul'turalardь urov eşe tevәl 11 kөndә tamamlana.

Qararda kyrhatelgansa hәm tezriәlәrgә qaraqanda bьjbl jьl jamqьrlь bulьr. Ә urozajdь juqaltьvlьd, jaqşь sьjfat menәn alahь, dәvlәtkә tapşьrahь bar. Bed bьnь aldan hiddek tә, ber jaqqa 14, ikense jaqqa 20 mitrlь (telahan taqь la hudьp bula) RIGA-japma ьrdьn eşlanek. Şunda aşlьq huqьv ojoştorasaqbьd. Aşlьq huqьv 2 smina, hәr sminala 30 keşe bulasaq. Bьqa la keşelәr aldalәnde. Şunda uq ylsav qujьp, kelaltergә taşьp mataşmaj—nakladnoj jadьp dәvlәtkә odatьv ojoştorabьd..

Bьnьn өsen transportьbьd ođer, 53 toq, 10 jәşşik arba (foqhod taşbj torqan) 10 at aylengan hәm namьblь. bşanьslь kolxozsьlardan **Ilbәkef Qlәnizar, Dәvlәtbakьf Qotlьj, Davьtьf Mullaqәlәm** hәm **Qьvatьva Nәsixalar** berketelgәn. Bьlar menәn hәr ken 40-50 sintnir igen alьp barьp bula. Ә bedden brigada dәvlәtkә 509 sintnir 40 kilogram igen tapşьrьvdь la tamamlajbed: Aşlьq qamьrlanьp başaq tulьlanqas ura başlap, 15 kөndәn huŋ, avqus başlarьna jaqьn huqa başlajbed. Şulaj itep 15, huŋ tigәndә 20-avqusqa dәvlәtkә igen tapşьrьvdь la tamamlavdь jөkmajbed. Hәm bьl burьstь namьb menәn ytajbed. Bьl bedden өsen ber nej tygel, urozaj jaqşь, tada utalqan, xәder yk bөtә bojdajđarьbьd baş kyrhatkәndәr, attar jaqşь... ydem hәr vaqьt igendәr arahьnda jerejem, ulardь kyrep, hәr kөn itәplәp qujabьd. Yđ ujbьdsa bojdajdьn giktarьnan 15, holonan 10, arьştan 12, tarьnan 15 sintnir teşә tip itәplajbed. Әgәr şulaj bulha 5 men 40 sintnir bojdaj, 1 men 452 sintnir arьş, 1 men 100 sintnir holo, 225 sintnir tarь bөtәhe 7 men 817 sintnir jәki itkesә ajtkanda 44 men 902 bot sat igen alabьd, Bьl aik dur bьqa tiklem bedden qulqa inmagan bajlьq. Bьnьn esenan dәvlәtkә tapşьrьv, furaz, udqan jьlqь orloq burьstarь qajtarьv, 35-jьlqь sөsevgә orloq, strax fond ham aylenmәj torqan fondtarđь itәplәp alьp taşlap qaraqas 5 men 783 sintnir igen tik bedđen brigadanan qьna kolxoz fajđahьna—kolxozsьlardьn xedmat kөnәnә aylergә qala.

Tьtaşьp namьb menәn eşlaveed arqahьnda qьna igeneed ana şulaj und. Oşo itәplәn hәr xeđmat kөnәnә 16-18 kilogram, sulaj itkesә ajtkandә ber bottа 5 qadaqьn igen tura kilo. Әgәr ber keşe 500 xedmat kөnө eşlahә — 500 bot igen ala tigan lyd bit ul. Ә undaj udarniktar bedđen bik kyptar. Bed ana şul bottа 5 qadaqьn alьv, jәqni brigadalar arahьnda in aldьnqь bulьp, 20 pr.-t өbtamә alьv burьsьn qujәp kөrәşebed hәm bьnь alьvbьđqa bşanabьdda.

Igen unqas kelattardә kyp kөrәk bulьp kitte... Bьl turala nьq qьna itep hөjlәşep ta aldьq. Xәder 10 kelatebed әđerlangan.

Lәkin bьl jetmәj. Ike qatь ike taş harajьbьd bar ine. Şunь tөđattererga buldьm. Ul da 10-sь ijylga tөđatelep bөtә, şulaj itep bьl qbjnьbqtan da qotolabьd.

Dөrәb, igen unqan... Lәkin haqlamahan, juqqa sbqbvь, sbjn fi doşman quь jөgөrөve mөmkin. Bьnь kyddә totop qaravьldь nьq qujdьq. Igenebedden naq urtahьna 8-10 mitrlь aejekiektә kytәrmә — vbjska eştatep unda ike maşinalь qaravьl qujdьm. Unьn janьna **„kolxoz igenen urtavsьlarqa ylem"** tip taqtaqa jađьp qaqьp qujdьq. Şulaj uq igendә jөrөvse — abjbzşik bildәlәnde, ulardan tьş komsomoldardan dazordar ojoştoroldo. Ular yđ sirattarьnda hәr vaqьt yđ jөkłәmәlәren ytajđar. Bьl eş 1-ejjyldan başlap bojomqa atqarьla başlanь.

Eşten sbjfatь jaqşь ramlь buihьn өsen tөp şart — tanor. Bed uraq bөtkanse tanorda qunьp eşlajasakaed.Dejem uqlanьvqaike lerle qadan, udarniktar өsen ajьrьm-ajьrьm jortqa kuxna ojoştoroldo. Eş өbtendә qunьv өsen jeterlek tiklem jьlь ejdar halьnьp kyaehe kojkalar menan yddarena urьn eşlanelar. Attar өsen dә başь janьvlь dur hara jьaad bar. Qьđbl mejeş өsen dә ajьrьm jort haldьq. Unda barь —tik uqьv, kul'tura eştare genә alьp barьlasaq. Өbtәl. skamejalar ulьrtьlqan. Kitap, gazittar jeterlek, hәr 3 kөngө 1 stina gazite hәm billytindar sbqьp torasaq. Şulaj uq tanorda munsa halьnqan. Ul hәr es kөngө ber jaqьbp, koxozsьlar 3-5 kөndә ber tapqьr munsa inep torasaqtar. Bьlardь min in kәrәkle naməlardan hanajьm. Sөnki bedđen burьs ejdә ajьrьm-ajьrьm torovqa qaraqanda kul'turalь torov, bramlь eşlәv bit.

Bed bьl unьstarqa partianьn rajon komitetь, politaylek hәm rajon başqarmьnь, direksianьn bol'şevistik jetәkselege, ydemđen Өfәlә — sjazda işetep qajtqan hyđđarđe bojomqa atqarьv, kolxozsьlardьn namьb menәn eşlavdare arqahьnda ireşa aldьq. Bьl xәl ip. Stalindьn bөtә kolxozdardь bol'şevistik, kolxozsьlardь xalle, kul'turalь itev de ta'min itevgә taban dur bmtьlьş. Başqa diligattar, başqa brigadalar bedđen menәn jarьşьndar.

Brigadir — **Karamatьf Nurьj.**

UROŹAJ JЬJNAVDA LA BERENSELEKTE ALЬRQIA

Boraj. „Alqa" kolxozьnьn (Kazantsof avьl soveti) 4 brigadalь bar. Ular arahьnda atbanqatь bulьp, 2 brigadа—Şaxan brigadahь hanafa. Ul bөsn sabьv, jьjnav eşendә lә in aldьnqь urьnda.

Brigadala 30 salqь, 48 salqь habь, 80 qul tьrmahь, 35 hanak, 10 igav, 45 danә januvqьs, kөbөndergә taqan kevek nәmalar aldan әđerlangajne. Bьl eşte qьđbvlatьvqa jardam bulđь. 2 brigada 42 ga bөsn sabьv planьn 2 kөn esendә, srogьnan elek ytane. Brigada gruppalarqa aylenep, eş gruppalar, ajьrьm kolxozsьlar arahьnda jarьş. udarsьlьq , nigeđendә barđь. Kolxozsьlar eşka namьb menәn qarap eş normahьn 0,50—0,60 ga urьnьna 0,75 ka tiklem ytanelar.

6 ijylga jьjьv planь 75 pr. qa ytalde. 30 qa kөbөngө halьnđь. Bol'şevistik metodtar menәn tuqajđa eş qьđa. Brigadalar arahьnda jarьş dulqьnь kөsәja, 2 brigada artanan udarsьlьq әlame taqь la juqarь kytarela. Brigadir **Ş. Yildanьf** VKP(b) rajon komitetь tarahьnan jebәrelgan kolxoz predsidatele **Ixxakof** iptәstәr brigadanьn esendә qajnajđar, 2 brigadanьn bol'şevistik jenev juldarьn bөtә brigadalarqa kyserev julьnda kөrәşolar. ,

2 brigada urozaj jьjnav kampaniahьna la nьqlь әđerlek menan kila. Urqbstar remontlanqan, keşelar, attar berketelgan. 28 araa hәm ulardьn tәqarmastare nьqьtьlqan. 80 uraq hәm nasqa huqьv maşinalarь jader.

Dejem alqanda „Alqa" kolxozь bөsn jьjnav eşen bojevaj tempqa qujdь. 6 ijylga bөtә brigadalarda sabьnlьqtar saablьp bөttө. Oşonoŋ menәn berlektә kipkan bөsndar jьjьla baralar. Silos, utav eştare lә unьşlь ytalә'

„Alqa" kolxozь kommunist ip. **Isxakof** jetәkselegendә VKP(b) Өlkә hәm rajon komitetlarьnьn direktivtarьn bojomqa aşьtьv өsen kөrәş julьnda alqa atlaj. Kilәsәktә „Alqa" kolxozь eşte taqьla nьqьbtqa, 2-brigada alqan jenev metodtarьn bөtә brigadalarqa kyserep, bөsn jьjnav eşen jәjep jebәrep, massanьn kөrәş hәlәtlelegen taqь la nьqьtьp, aldьnqь kolxozdar rәtenә babьv өsen kөrәşergә tejeş.

X. X.

BESӘN. SILOS—10 IJYLGӘ

Qaltasь tempьna tinlәşergә

(BNKZ MӘQLYMӘTE)

Rajondar	Ytalej pr. menan		
	Besan sabьv	Kөsan qa halьv	Silos-tav
Qaltas	100,0	85,8	54,2
Janavьl	96,0	72,8	53,4
Boraj	89,6	85,3	47,9
Baltas	88,5	17,0	67,7
Qьrmьtqalь	84,3	38,5	35,9
Mişkә	82,9	35,7	41,7
Dьvan	82,7	45,0	27,6
Bөrө	81,9	82,3	29,8
Dyrtejle	78,3	71,7	67,5
Blagoveşşen	75,7	74,2	24,6
Ele	75,0	77,0	41,1
Nuriman	73,0	87,2	56,2
Mansvez	62,8	55,5	50,6
Qaraqoş	61,6	50,5	65,0
Mәselle	59,1	84,2	15,0
Mejakә	57,2	47,1	62,9
Baqalь	56,7	68,7	59,8
Starletamaq	55,3	36,5	43,4
Beloqataj	54,5	60,8	25,5
Qsjqs	53,4	44,0	21,9
Saqmaqoş	51,6	52,0	47,9
Toporin	51,4	—	27,7
Avьrqazь	51,3	33,8	29,5
Bişaylьk	51,	55,2	42,0
Byzdak	50,4	16,4	28,3
Qaraldel	48,7	50,4	14,2
Şişma	44,8	—	24,6
Zejansura	40,2	50,5	1,8
K-Usol	38,7	38,0	33,4
Tujmazь	38,4	4,6	38,5
Davlakan	37,5	19,8	18,3
Mraq	35,6	56,7	25,4
Jalajsr	34,4	16,0	54,1
Arxangil	30,5	46,7	6,4
Xajmulla	29,0	3,0	25,9
Bajmaq	22,4	—	18,5
Balabaj	20,2	33,0	12,0
Bajalil	20,1	43,5	23,8
Beloret	18,2	15,9	19,5
Maqar	16,0	14,0	46,3
Berjan	11,5	—	26,6
Ucalь	10,0	31,3	35,5
Botahe	48,5	46,9	38,1

Jomhyriat dәvmalendә botahe 390052 gektar bөsn sabьldь. Kolxozdar 369791 gektar, janqьđaqtar 10261 gektar saplslar. Sabьlqan bөsanden 18292bgektars kөbөngө halьnđь.

„Salavat" bөsandе TAMAMLANЬ

Dәvlәkan. Ismәqil avьl soveta „Salavat" kolxozь rajonda berense bulьp, bөsan jьjьvđь tamamlanь. Botahe 225 ga bөsan sabьldь.

Kolxoz predsedatele **Ramazanof**, brigadir **Gәrәjef** hәm **Rafiqьftardьn** obta, operativ jetәkselek itevđare arqahьnda saablqan bөsandәrđen bөtә helә skert kә halьnьp bөttө. Bөsan tada sabьldь, tada jьjnaldь.

„Salavat" dәvlәtkә 217 sentnir bөsan tapşьrьv planьn artturьp ytane.

N. SABIT.
Ol. RӘZӘPEF

Beloqataj mal adьqь өsen nasar kөrәşe

Beloqataj, 13 (Başrosta). Beloqataj rajonьnda 10 ijylga 9947 gektar bөsan sabьldь. Bьl planđan jartьhan taşkil itә. Lәkin bөsan әđerlәv planьn nej barь 25 pr. qa qьna ytalgan. Şulaj uq siloslav timpь la tynan. 1647 tonna silos әđerlangan.

Kyp kolxozdarđa xeđmat disiplinahь bөtenlaj jomoşaq, pragul jahav hәm ubal uj menan eşkә sbqmav fakttarь la bar. Mәbalan, „Krasnaj Ural" kolxozьnda eşkә sәqat 10 dan sbqalar.

REMONTTЬ HUBALAR

ӘLŞӘJ. Rajьfka orloq sovxozьnda remont eşe jenәjatsel raveştә nasar bara. Nej barь 18 genә komsain remontlandь—planđan 33 pr. tь qьna ytalde. Byleksalar kombaindarđь Jьjnav-remortlav hәm tađartьvđa tirat nasar eşlajđar. Oşo kөngө tiklem jeteşheđlektarđen sababәn zapas castar bulmavqa avđarьrqa malaşalar.

„KӨNSBQЬŞ LOKARNOHЬ" TIRAHENDӘ

London, 12. „Kөnsbqbş Lokarnahьna" quşlьvqa Germania xekymaten kynderev esen Anglia xekymatenen saralar kyreve mamkinlegen xabar italar. Gazettar bьna „sovet tьnьslьq politikahьnьn bik dur unьşь" tip atajđar. „Njys kronikel" hyđđare bujьnsa Anglia tkspirttarь Kөnsbqbş Lokarnohь paktьnьn Germanianь qamap albvqa jynaltelgan politika bulmaqanlьqьna bşanqandar hәm Frantsianьn Germania tiged xoquqlьlьqь tura hьndaqь mas'alane qajtanan qaravьna bşanьs belderalar. Gazet SSSR his kisekmabtan millattar ligahьna inar, unan başqa Fransia yđ politikahьn ytkara almaь tigan tekerde belderә. Anglia kasinitь agzalarьnьn ber elәse Japonianь asьvlandьrmaь әsәn SSSR đьn Millattar—ligahьna inevenә qarşь kilalar. Lәkin Japonia menan sojuzdь qajtanan başlavqa jynaltelgan hәr ber bntьlьş Amirika menan tbqbdьraq menasabattardә bulьv hәm millattar ligahьn nьqьtьv eşen dә SSSR đьn keslә jarđamьna tajanьv bşanstarьnan baş tartьv bulьp teşә. Xәderge mәldә,—tip jađa gazet,—Javropalaqь tьnьslьqqa turanan-tura jardam itev әsәn ber genә mamkinlek bar, ul da SSSR đь millattar ligahьna blqtьrьv politikanь politikahьn davam itevdan tora.

Telman, xalq sutьna" birelz

Berlin, 13. Irtәgә „xalq sutь" tip atalqan nәmә asьlasaq, ul juqarь sut urьnьna dәvlәtkә xejanat itev, dәvlәtkә qarşь hәm rivolytsion eş alьp barьv turahьndaqь bөtә eştarde qarajasaq. Rejter agintstvohь bьl sutta berense bulьp Tel'man eşe qaralasaqьn xabar itә.

Jađьvsь Myzam tөrmәlә ylgan

BERLIN, 12. Germania informatsion bjurohь xabar itev bujьnsa Getler xekymate vlas başьna kilgandan birle tөrmәlә jatqan hәm oşo kөngө tiklem qajebe kyrhatelmagan jađьvsь Ortx Myzam „tөrmәlә yđen yđe atqan". Myzam 55 jaştә ine. 1919 jьlda ul Bavaria revolytsiahьna aktif qatьşqan өsen 15 jьlqa tөrmәgә janьlьrqa xekem itelep, 1924 jьlda sbqarьlqajnь.

GEBBELSTEŊ SIT IL MATBUQATЬNA TAŞLANЬVЬ

BERLIN,12.Girmanialaqь vaqiqalar menan bәjlaneştә propaganda ministre Gebbels 10 ijylda radio arqьb hөjlagan telmarenda bөtә đonja matbuqatьn tupaћ hyđđar menan jalqanlьqta hәm qajbat jađьvda qajeplane. Sovet matbuqatь hәm sovet radio stansalarьna la taşlanьvđar buldь. Hyđenen adaqьnda Gebbels Girmania xekymatenen „ildar arahьndaqь namьblь menasabat mamkinlegen betera torqan atmosferanь tьvđьrьvsь"sit il xabarselarenen tyđep tora almajasaqьn belderde. Gebbels bөtә đonja gazettarьna hәm agentstvolarьna taşlanqan xaldә, TAQŞ matbuqatьna qarşь hөjlavdan tьjьldь. Berlindage sit il xabarselare arahьnda rizahьdlьq xekem herә

***

LONDON, 12. Gebbelsten sit il matbuqatьna qarşь sbqbşь Angliala qanaqathedlek menan qarşь alьndь. „Dajli telegraf" hyđđare bujьnsa Gebbelsten batabe unьn Girmania matbuqatь menan eşlagan kevek sit il xabarselaren endaşmaj tororqa mazbyr itә almavьnan qisarat. Gebbels Germania matbuqatьn dissiplinalь, tip maqlaj. Gazet bьl dissiplinanь „termә dissiplinahь" tip ataj.

***

VENA, 12. Şvejtsaria matbuqatь Germaniala Şvitsaria gazettarьn tьjqan өsen Germania xekymatena hәm Gebbelska qarşь jađa. Gazettar bьl eşte sit il matbuqatьna batьm jahar qa hәm Germanialaqь xalde jaqtьrtьvđь qьjnlaştirbrqa bntalьv tip atajđar hәm qbrqa salar kyrevđe talap italar.

ŞTURMOVIKTAR ARAHЬNDA SBVALЬŞTAR

Avstria matbuqatь Germaniala şturmoviktar menan politisia arahьnda bareleştar davam itkanlegen jađa. Gazettarđьn hyđe bujьnsa Germanianьn kyp kena qalalarьnda şturmoviktarđьn jөseren jьjьlьştarь ytkarelә, politisia ulardь tarata. Gazettar şturmoviktar arahьnda taratьla torqan hәm Getlerqa qarşь jynaltelgan listoikanьn jekmatkehen iqlan italar, bьl listoika xejanat esen ys albrqa saqьra.

Germania matbuqatь Gebbels telmarena komintarialar nirev đe davam itep, elekkesa Germanialaqь xal turahьndaqь sit

„KӨNSBQЬŞ LOKARNOHЬ" TIRAHENDӘ

London, 12. „Kөnsbqbş Lokarnahьna" quşlьvqa Germania xekymaten kynderev esen Anglia xekymatenen saralar kyreve mamkinlegen xabar italar. Gazett

JAŊЬ ŞARTTARĐA PARTKOLLIGIALAR EŞE

IP. TIMUNIN

VKP(b) Üźək Komiteth ergəhendəge Partia Kontrole Komissiahьnьn Başqortostandaqь partkolligiahь sekretarь.

Partiahьn XVII sjezь partia—sovet tedeleşenen organizatsion məs'ələlərenə ajrata iqtibar birde.

Partiə, sovet həm başqa ojoşmalardьn organizatsion eştəren kytərev məs'ələhe organizatsion—praktik eşten politik dirik tiftar talaptarьnan artta qalqan ьqьnan həm sotsialistik tedeleşten xəderge osoronon horavdarьn qənəqətlənderməvenən kilep sьqtь. „Xəder, partiahьn ginital juь jengəs, partiahьn politikahь partia aqzalarьnьn qьna tygel, bəlki miljoniaqan eşselərden həm xedmətsən kerək tejəndərden də təzribəlendə tormoş tarafьnan hьnalqas—organizatsion eşte politik jetəkselek kinələnə tiklem kytərev burьsь ietə kyləme menən kilep batka" ojoştorov məs'ələlərenə bujьnsa bqarьlqan rizolytsianan).

Oşo burьstarqa movafiq itep, partia həm VKP(b) Üźək komiteth qarardarьnьn ytəleve ebtenən kontrollek itevde kesəjtev, partia dissiplinahьn nьqьtьv həm partia itikahьn boðovdarqa qarşь kerəşev maqsatında, s'jez qararь bujьnsa Üźək kontrol komisiahь VKP(b) Üźək komiteth ergəhendə partia s'jezь tarafьnan hajlana torqan partia kontrol komisiahьna əjlenderelde.

Partia kontrole komisiahьnьn VKP(b) Üźək komiteth tarafьnan rəhlanqan polozinihь bujьnsa, partia ojoşmalarьnьn qararьna riza bulmaj birelqən zalobalardь, şulaj uq partia dissiplinahьn həm partia itikahьn boðovdar turahьndaqь eştərde qarav esen elkə vəkildəre ergəhendə partkolligialar tedelep, bular partia kontrole komisiahь vəkile jetəksclegendə eşlejdər.

„Partia kontrole komisiahьnьn vəkildəre jeðərelmegən elkələrdə, krajdarda həm rispublikalarda (məsələn, Başqortostandь alьrqa bula J. T.) turanan-tura VKP(b) Üźək komiteth ergəhendəge partia kontrole komisiahьna bujьhьna torqan partkolligialar tedelə.

Əlkələrdəge, krajdarda partkolligialar yðdərenen qararьn Obkomdarqa, Krajkomdarqa həm milli kompartia Üźək komitettarьna belderelər".

Partkollegialardь oşolaj turanan-tura partia kontrole komisiahьna bujьhьndьrьp qajtanan qorov, ularqa urьndardaqь eşte dur mestəqillek birə həm şunьn menən ularda yðdərenen eşe esen nьqьraq javaplь itə. Bьndaj rajon kontrol' komisialarьn bəterəp qajtanan qorovdar **partianьn rajon komitettarьn partia dissiplinahь həm partia itikahь məs'ələlərə menən turanan-tura şeqellenevge məzbyr ite.** Rajondaqь partia ojoşmalarьnьn idiologia jaqьnan toroşo, partia dissiplinahь həm partia itikahь esen javaplь bulqan rajkomdar qajtanan qorovdarqa tiklem bьl mehim məs'ələlər menən şeqellənmənelər tejerlek. Partia toromoşonon bьl məs'ələləre bujьnsa rajon kontrol' komisiahь qarar sьqarda həm ularda rajkom menən soglasovanialar jьş qьna oðaqqa hudьlmalь xaraktir aldь. (bajtaq qьna rajondarda elekke rajon kontrol komisialarьnьn qararь oşo kengə tiklem „soglasovajt„ itelmegən kejə jatalar) həm jьş qьna formal rəveştə ytte. Berense nən, bьl şuqa alьp barda: Soglasovania midgele oðaqqa hudьlьv arqahьnda eş yðenen əhemejəten juqaltьp, asьlda unь jaqьnan qararqa kərək bula ine. Ikensenən, partia javaplьlьqьna tartьlqan iptəş həm unьn turahьnda qarar sьqarqan təvge ojoşma, soglasovania midgelendə rajon kontrol komisiahьnьn qararьn belə almanьlar. Şunьn menən tərbijəvi eşten, bьl qarardar tirəhendə partia ojoşmalarьnьn iqtibarьn mobilizovajt itevden sьjfatь tybənəjtelde, həm in mehime, **rajkom jaza alqan iptəşte saqьrlmajьnsa soglasovajt itep, partia javaplьlьqьna tarttьrqan ьsьn sənəptərde jьş qьna rəveştə nelə almanь.**

Partia kontrole organdarьnьn eştəren qajtanan ojoştorov menən məs'ələlərde jьldamьraq xəl itev, oşo qarardar nigeðendə tərbejə eşen jaqşьrtьv esen şarttar tьvðьrьla.

PartianьnXVII sjezь partia aqzahьnьn rolen kytərev məs'ələhenə ajrata iqtibar itevde talap itkənlektən bьl bigerək tə kərək.

Partianьn XVII s'jez tarafьnan qabul itelgən ustalь partia aqzahьn tybəndəgelərde ytəvgə məzbyr itə:

a) partianьn in qatь bulqan dissiplinahьn riqajə itergə, partia həm ilden politik tormoşonda aktiv qatnaşьrqa, partia politikahьn həm partia organdarьnьn qarardarьn praktikaqa ykərergə tejeş;

v) yðenen idia jaqьnan qorallanьşьn kytərev əbtendə, marksizm-leninizm nigeðdəren, partianьn in mehim politik həm organizatsion qarardarьn ydləşterev həm ulardь partiahьd masqa anlatьv ebtendə armaj-talmaj eşlərgə tejeş;

v) Sovettar dəvlətendə idara itevse partianьn aqzahь bulqanlьqtan, xedmət həm dəvlət dissiplinahьn riqajə itevdə elge bulьrqa, yð eşenen texnikahьna ejə bulьrqa, ydenen proizvodstvo, eş kvallikatsiahьn ed iekhed kytərergə tejeş".

Partia kontrole komisiahьnьn Başqortostandaqь partkolligialahь yðenen eşen bьna şul diriktivlar nigeðendə alьp bara. Qajhь ber rajon həm elkə jetəkse ratnotniktarь partkolligianьn burьstarьn anlamaqandar həm unь eş praktikahьnda osoraqan betə məs'ələlər menən də şeqellənə torqan organqa əjlənderergə mataşalar. Ə bьnan betə nəmə turahьnda la partkolligiaqa kərəkhed, bjurokratik jaðavdar kilep sьqa: MTS jaqьv matirialdarьn vaqьtьnda ala almaha la, xuzalьq organdarь tarafьnan dogovordar ytəlməhə la, partianьn cerər aqzahь ketəsəkkə alьp torqan aqsahьn tyləməhə la, partkolligiaqa jaðьp jebərələr. Jьşqьna oşo bjurokratik jaðmalar artьna jəşerenev esen, unaj tura kilgəndə „bed vaqьtьnda jaðьq" tip əjtev esen jaðalar. Tapşьrьlqan eşte ytəv esen tejeşle saralar kyrev urьnьna oşondaj ber kemde la ber nəməgə la məzbyr itməj torqan jaðvdar menən matasьv ajьtьm rabotniktarðьn buldьqhьð ikənlegen anьqlaj həm bьl zejandan başqa ber terlə la fajða birmaj.

Partia kontrole komisiahь plenumьnda ip. **Kaganovic** urьndardaqь partkolligialar şeqellənergə tejeşle bulqan məs'ələlər ðe bik asьq itep bildələne, ul: „partia tedeleşe məs'ələlərena jeterlek iqtibar birmevdər bedðen vəkildərebedðen eşendə bik dur minus bulьp tora. Sovet kontrole komisiahьnan bed şunьn menən ajrьlabьð, sovet kontrole komisiahь şeqellənə torqan, jəqni xuzalьq həm dəvlət məs'ələlere bujьnsa sьqarьlqan qarardarðьn ytəleven tikşerevðan başqa, bed bytən his ber kem şeqellənməj torqan qarardardь la tikşerəbed Üźək komitettьn partiaqa qabul itev, partianan sьqarьv, partia ojoşmalarьn qajtanan qorov turahьndaqь qarardarьnьn ytəleven tikşerev, telələştər menən eşlavðe tikşerev, kultpros eşe—bular betəhe lə bedðen vəkildərebedðen jenteklap kyðətev məs'ələlərə bulьrqa tejeşle.

Bьnda la bed berense nəvbəttə urьndarda partkolligiaqa jardam itergə tejeşlebed. Plenumda sьqьp hejləgən ajrьm vəkildərden hyððarendə yðdərenen kontrollek itev eştəren jeneləjtev esen partkolligia aqzalarьna qəðəttlage kontrollek itev eştəren jəkmətergə telav hiðelde. Min partkolligia rabotniktarь berense nəvbəttə **partia saltarьnan tağalьqь, partia ojoşmalarьnьn bav toroqe esen** kerəşergə tejeştər tip ujlajьm. Ular partia itikahьnьn haqsьlarь bulьrqa tejeştər" tine.

Həm şunan hun, Stalingrat krajьnda, Adissa elkəhendə sotsialistik milekte urlavðarðьn yðdəren tьnьslandьrьv iliminttarьnьn tormoş artьqlьqtarьnьn bulьvьn, bajramdarðьn kyplegen, qajhь ber ojoşmalarða „xatta jaqşь kommunistarðь la obьjvatelşina hadlьqьna batьra torqan tarqalьv eleminttarь" barlьqьn kyrhətep, ip. Kaganovic tyвəndəge diriktiftarðь birə:

„Partkolligialar bьl avьrьv kyreneştərgə qarşь kampania rəveşendə tygel, bəlki kendən kengə sistemalь rəveştə kerəş alьp barьrqa tejeştər. Eşte dereb itep qujqan vaqьtta bьl jeteşhedlektərde partianan kyp keşelərde sьqarьv menən genə tygel, bəlki partianьn yð vaqьtьnda həm jetdi itkərteve menən də tedətep bula".

Eş praktikahьnda jьş qьna şundaj bula, partianьn rajon komitettarь partia jazahь turahьndaqь məs'ələne xəl itevgə hər ber partia jazahь ebtendə partia ojoşmahь tərnejələnergə tejeş ikənlegen itkəpkə almajьnsa, tege jəki bьl iptəşten partprastupkahь jahaqan betə obstanofkanь itkəpkə almajьnsa jaqьn kilələr. Unan hun eş praktikahьnda taqь la şundaj vaqiqələr ðə bula, rajkom prastupka jahaqan iptəşte his ber tikşermaj nitmaj, „işetevðar" bujьnsa, yðe juq saqta partianan sьqara. Qaraidel rajkomь Ibragimьf həm Melekef iptəştərde; Şişma rajkomь—Cujof həm Kapirtixof iptəştərde; Starletamaq rajkomь Simikoşova həm Nikilirof iptəştərde, Ðfe rajkomь—Martьjnof iptəşte partianan sьqarqandar. Bьl iptəştər partia kontrole komisiahьnьn partkolligiahь tarafьnan partiaqa kire alьndьlar. Rajkomdarðьn qararðarь nigeðhed bulqanlьqtan juqqa sьqarьldьlar.

Partia kontrole komisialarьnьn Başqortostandaqь partkolligiahьnьn bьl qьðqa qьna vaqьt esendəge eşe daverendə rajkomdarðьn ber nisə iptəşte his ber terle nigeðhed partianan sьqarьv turahьndaqь 10 qararь juqqa sьqarьldь.

Bьl vaqьt esendə rajkomdar tarafьnan his ber nigeðhed partianan sьqarьlьvsьlarðьn 67 pr. qa tikleme jaza menən həm jazahьð kirenən partiaqa vostanavit iteldelər. Bьl xəl, jeteşhedlektərde partianan keşelərde kyplәp sьqarmajьnsa la tedətergə memkin bulьrlьq itep eşte dereb qujьv juq ikənlegen kyrhətə.

Şundaj vaqiqalarða osoraj, iptəşte partianan sьqarqas, mexanik rəveştə unь eşenən alatar, profsojuzdan „kolxozdan sьqaralar, ə qajhь ber vaqьtta unьn ydən genə tygel, unьn jaqьndarьn da şulaj itələr (Stərletamaq rajonьnda şulaj bulqan).

Partkolligia bьndaj mexanik rəveştə sьqarьvðarðь janьnan qararqa təqdim itə. Məs'ələne xəl itevgə bьndaj mexanik rəveştə jaqьn kilevðar partiaqa zejan itevðan başqa his ber fajða birməgənlegen, partianan sьqarьlqan keşene eşenən alьv həm profsojuzdan, kolxozdan sьqarьv məzbyri tygel ikənlegen anlarqa vaqьt inde.

Partianьn XVII s'jezьnan hun əlkə kontrol' komisialarь qajtanan ojoştorolov həm rajon kontrol' komisialarь bəterelev ajqan lь partia itikahь məs'ələlərən xəl itev esen genə tygel, bəlki matirialdarðь ədərlav həm oformit itev esen də javaplьlьq totoşo menən partianьn rajon komitettarьna jeklətelə. Qajhь ber elekke rajon kontrol' komisialarь prastupkalar bujьnsa bulqan materialdarðь bətenləj qənəqətlənmətlek itep ədərləgəndər. Qajhь ber rajkomdarða oşondaj uq xəl, xəderge kendə lə jəşəj. Bьl bigerək tə Dəvləkən, Bajmaq həm Xəjaulla rajondarьna qaqьla. Partkolligiaqa jьş qьna rəveştə rajkomdarðьn qararðarьnan şundaj kysermələr alьna, ulardan tege jəki bьl iptəşten partianan nej esen sьqarьlqanlьqьn belep bulmaj. Xatta unьn qemymən partia aqzahь bulьp torqanmь-juqmь ikənlegen də belep bulmaj. Məbələn, şulaj tip jadalar: „Ivanoftьn eşe tьnlandь. Qarar itelde: sit eleminttar menən bəjləneş totqan esen Ivanoftь partianan sьqarьrqa". Bьndaj qararðan Ivanof turahьn da la, Ivanoftьn sit eleminttar menən bəjləneş totovь nej rəveşte bulqanlьqь turahьnda la xəkem jeretep bulmaj.

Rajkomdar partia prastupkalarь bujьnsa bulqan eştərðe, bьl eştər turahьnda bjurocqa kem doklat jahavьna qaramaьtan, bik nьq jentekləp tikşerergə həm oformit itergə tejeştər.

Eşeðedðen sьjiatь həm eş jeretevðen jьldamlьqь taqь la şunьn menən tybənəjə, opellətsia birevse opellətsiahьn hunlatьp birə, opellətsiahьnda ydenen adrestarьn kyrhətmaj, ə rajkomdar bьl məs'ələlər bujьnsa anlatьv eştəre alьp barmav qьna tygel, bəlki jьş qьna partkolligianьn horavðarьna la haqhьð bjurokratik rəveştə qarajðar. Məbələn, Arxangil rajkomь Vedernikovtьn eşe bujьnsa 5 nse tapqьr horavqa qьna javap qajtarðь, Xəjaulla rajkomь—Isməgjileften eşe bujьnsa es horavqa, Storozilof eşe bujьnsa—ike horavqa javap qajtarmanь. Bere rajkomь Zejgner Arondьn eşen jeərgəjne, bьl eş bujьnsa unьn partiala torqanmь-juqmь ikənlegen də belerlek tygel, ike tapqьr horavqa bətənləj javap qajtarmanь; Əbjəlil rajkomь Ragmulloftьn eşe bujьnsa dyrt tapqьr horavqa javap qajtarmanь.

Materialdь oformit itevgə bьndaj şapşaq qaravðarqa həm horavðarqa jenəjətsel—bjurokratik qaravðarqa sik qujьlьrqa tejeş. Partia kontrole komisiahьnьn partkolligiahь valakitala qəjeple bulqan keşelərðe partia qatь javaplьlьqьna tartьrasaq. Rajkomdьn partia jazahь birev turahьndaqь qararь dokuminttar menən nьqьtьlьrqa tejeş, sonki partia jazahь birev turahьndaqь məs'ələ opellətsialar bujьnsa rajkom (partkom) qararь arqьrь ytev menən genə qalmaj, bəlki rablanqan həm opellətsialarь birelgən vaqьtta partia kontrole komisiahьnьn Başqortostandaqь partkolligiahь həm VKP(b) Üźək komiteth ergəhendəge partia kontrole komisiahь qararðarь arqьrь la ytələr. Partkolligianьn horavðarьna şunda uq javap qajtarьlьrqa tejeşle, senki məs'ələ jьş qьna rəveştə tege jəki bьl iptəşkə partia aqzahь bulьp tororqamь-juqmь ikənlege turahьnda bara. Pajkomdar kyp vaqьtta partianan sьqarьlьvsьlarqa unь partianan sьqarьv turahьndaqь qararðardan kysermə birmajðər. Bьl dereb tygel. Partianan saqarьlьvsь həm partia jazahь alьvsь hər ber keşe qulьna kysermə alьrqa tejeş. Bьl eştərðen bətəhendə qaqidə rəveşendə partianьn təvge ojoşmalarь arqьrь ytkərergə kərək.

Partianьn XVII s'jezьnda ip Stalin ydenen doklatьnda: „partianьn xəder bьqa tiklem his ber bulmaqan rəveştə berðam tuplanqanьn tanьrqa kərək. Ləkin bьl, kerəş inde bettə həm sotsializmdьn artananqь həzyme, artьq ber nəmə bulьp, təşəp qala tigən hyðme? Juq, ulaj tigən hyð tygel".

„Bьl bedðə partiala betəhe lə jaqşь tora, unda başqa ber nindəj ðə tajpьlьş bulmaь, şulaj bulqas xəder tьnьslanьrqa memkin, tigən hyðme?

Juq, ulaj tigən hyð tygel" tine.

Partia kontrole komisiahьnьn Başqortostandaqь partkolligiahьnьn eş praktikahь ip. **Stalindьn** bedðə partiala unьn dereb politikahьna qarşь kerəş alьp barьvsь keşelər bar ikənlege turahьndaqь partia ojoşmalarь kerəşten təp sarahь bulьp jazalav (karatel) sarahь tora tigən hedəmtəne sьqarьrqa teleş tygeldər. Partianь serek, jat, tarqalqan doşman eleminttardan tağartьv menən bergə, şul uq vaqьtta sistimьs rəveştə tərnejə eşen alьp barьp, hər ber kommunistьn anьna partia aldьnda javaplьlьq xis iteven henderergə kərək.

Partianьn həm unьn Üźək komitetьnьn qararðarьn, ip. **Stalindьn** kyrhətmələren həm diriktiftarьn belmegənkommunist yðenen eş praktikahьnda bьl qararðardь dereb itep tormoşqa aşьra almaj. Bьndaj kommunis ovьjvatel' herheve, partiaqa qar şь sapqьn menən bik tið qaplana. Şuqa kyrə, partkolligianan ytkən eştərðen kybehe tormoş bьjtovj məs'ələlərə bulьvь his ber qəzəp tygel. Bedðen aranan sьq qan, ləkin partianьn qararðarь belmegən, partia tormoşonan sittə torqan kommunistar jьş qьna rəveştə partia tarafьnan yðdərenə jəklətelgən javaplьqtarðь onotalar, obьjvatellek bьmbaqьna batalar. Spkylantlərgə həm kulak qaldьqtarьna qorotqosloq eşe alьp barьv əsen oşondaj partia aqzalarьnьn artьna jəşereneve jeneterək bula. Əlsittə, bьnda iptəşkə tedələrgə jardam itməvse partia ojoşmalarьnьn da qəjebe bar. Bьna şuqa kyrə „vəkildərðen, şulaj uq partkolligialarðьn praktikahьnda tep urьn dь tərnejəvi həm aldan itkərtev xaraktirьnda bulqan saralar alьrqa tejeş. Ytkən *cisla* menən jaðьp qujьv tygel, ə xatalarðь aldan itkərtev, jeteşhedlektərðe eşten barьşьnda tedətev, dissiplinanь həm javaplьlьqtь kytərəv saralarь alьrqa tejeş ikənleger itə totorqa kərək.

Partianьn rajon komitettarь ydðərenen eşen partianьn XVII s'jezь qararðarьna, partianьn janь ustalьna, ip. **Stalindьn həm Kaganovictьn** kyrhətmələrenə movafiq itep qajtanan qororqa tejeştər. Partianan sьqarьv partia aqzalarьna qarata qullana torqan in hunqь siktəge sara bulьrqa tejeş. Partianan sьqarьvðь dokuminttar menən bik nьq nigeðlәp eştərgə kərək. Partia postupkalar turahьndaqь eşte javapqa tartьlьvsьnьn yðe juq saqta tikşererge jul qujmaqa kərək. Rajkomdarðьn instruktorðarь həm partianьn təvge ojoşmalarь bьl məs'ələlər menən nьq tanьştьrlqan bulьrqa tejeştər.

Rajkomdar kontrol komisialarь betərelev menən, partia dissiplinahьn həm partia itikahьn boðovdarqa qarşь kerəşte dereb itep ojoştorov esen betə javaplьlьq yð əbtərendə ikənlegen iktə totorqa tejeştər. Rajkomdarðьn həm partianьn təvge ojoşmalarьnьn eşe ojoqa movafiq itep qajtanan qororqa tejeş.

UROƵAJÐЬ HIÐGER HAQ LARQA

Maqar-K-Usəl jəştəren jarьşqa saqьra

Petrovski, 12 (telegrəi bujьnsa). Maqar rajonьnda VK nьn ijyn plenumь *qarardarь kin* ejrənelə. 10 ijyl-partia konendə, bьl qarar rajondaqь betə partia ojoşmalarьnda la ejrənelde. Şulaj uq bьl qarar komsomoldardьn həm kolxoz jəştərenen həm matbuqat udarniktarь, əriqada gazet tarь redaktordarь sijotьnda ejrənelde.

Komsomoldar həm jəştər sijotь urozajdь juqaltьvhьð jьnav həm malsьlqtь yrsetev esen **K-Usol** jəştəren jarьşqa saqьrðьlar. Mat buqat udarniktarь la bьl təngəldə nьqlь eştərgə mujьndama aldьlar. X. MƏXƏMƏTEF

TƏXFƏT JƏNƏBI

POSTA

Haqьş,
xəsrət artьp
jelkalərgə,
asь jəşkə batьp tuьqtan,
tormoş xurlьqьnьn
barьn tatьp,
ədmь keşe elek
kən itkən?
Jegərlekte jegep,
ət jəşlekten
səsəktərən irtə şinderep,
həjeklekəj
xəter ðe qaldьrьp,
jerək tamьrdarьn taldьrьp,
zarlь uðqan
qomer adamьnьn
qara tamqalarь kyneldə
jujьlmatьlьq bulьp batьlqanqa
onotolmaj əle hamanda.

——

Yð posьnda
bəgən batьrlьqtьn
matur kysergesen birevse
udarsь Iskəndər
uðqan kenden
bətə avьrlьqьn kyrevse.
Avьr drammalar,
faziqalar
bьl batьrðьn jəşəv tarixь,
elkən roman,
oðon palmalar
tьvar ine jaðhan barьhьn.

——

Itke jəşəv juьn
bikləv esen
jenel tygel keraş—jenelen.
Anlaj alqan keşe
dur bəxetle
şul kərəştə
ber ken jeneren.
Hər kerəşten
aldьnqь saibnda
qьjьv batьp kilgən Iskəndər.
Kerəş menən uðqan
danьlь jьldar
unь janь keşe itkəndər.
Unь maqtaj bəgen
Minleqoldar.
Geljamaldar,
Zifa,
Hьlьvðar.
Unьn menən bəgən maqtanalar
kolxozdaqь
jəştər, ololar.

Iskəndər ul,
kolxoz tedegəndə
kulaktarðь ildən qьvьşqan,
janь jaqtь kengə
bara torqan
kolxoz nigeðen ul halьşqan.
Eşləgəndə
xedmət elgelәren
birə alqan
batьr hər eştə.
Yð burьsьn
namьt menən ytəp,
alda barqan qьðv jarьşta.
Hələtlege,
unьn qьjьvlьqь
elge bula alqan kyptərgə,
janь hələt
janь dərt tьvðьrqan
olo burьstarðь ytəvgə.
Bşanьsь dur
kymək arahьnda,
matur xedmət unь tanьlqan.
Eşen genə tygel,
xedmәten də
kolxozsьlar həjgən—jaratqan.
Maqtavlь xedməlten
maqtavlьhьn
həjep hajlap
uqa birgəndər.
Tapşьrьlqan eşten barьhьnda
tulь ytəj alqan Iskəndər.
Udarsьnь kolxoz doşmandarь:
ður, kulaktar qьna həjməgən,
unaj kilgən saqta
ys alьrqa
hər berehe vaqьt hajlaqan.

***

Qojaş qaraj
kyktən jьlmajьp,
jad jeldare
kilə ten jaqtan.
Jaðqь qьðv,
kyneIle eş jaqьn,
əðerlektər bara
hər jaqtan
kolxoz qajnaj,
kolxoz dur fabrika,
unda janь xedmət paiosь.
Kyð aldьnda batqьj
killəsəkten
kulturalь tormoş jaqtьhь.
Geinisalar
orloq aqьvlaj,
Ajsьvaqtar haban jynətə.

Aq haqalь
qarttar bav işə,
jad aldьnan atlar jal ttə.
Iskəndərðe orloq kelətenə
qaravьsь itep qujqandar.
Kolxoz milken
Kyð qarahь kevek
hiðger torop haqla tigəndər.
Halqьnьraq jelle jad tene.
Kyk bolottlo,
hər jaq qaranqь
qarasqьlaj qьna kyrenə
alьðtaraq torqan qaraltь.
Borola—borola
jaðqь jel tulqьnь
kelәttərgə kilep huqьla,
taqь huqьla jarьn
edlәj—edlәj
kin jalanqa sьqьp olaqa...
Əle japraq jarьp elgermәgən
jəş bətaqtar
jьrlaj jad jьrьn,
jaðqь tendən
jaðqь tьnlьqьnda
kolxoz avьlьnьn jal jьrьn.
Il siktəren
haqlaqan batьrðaj,
qul başьna batьp mьltьqьn,
jad jьrðarьn tьnlap Iskəndər da
hiðger torop
qarap jaq—jaqьn;
Qaravьlda tora
Batьr batьp,
Kerpektəren qaqьp jьş qьna.
Ə ikense jerdə
Jen terelgən
Qul huðьrqa
Kolxoz milkenə.
Kulak,
Jalqav,
Joloqqos,
Bur—
dyrtəve
Tendər bujь plan qorqandar.
Orloq kelətenə
Ut halьp
Hunqь yste
Almaq bulqandar.
„Nisek jandьrьrqa...
Kem jandьrьr,
Iskəndərðe barьp
Kem abvьr.
Ə ul utal
Hiðep, kyrep qalha,
Irtəgehen
Bedgə nej tьvьr?
Arttan qьna barьp atьrqamь
Athan donja qavlar
Et erer.
Et erer ðə,
Kolxozsьlar torop,

Hiðep qalьp
Eşte solderer...
Joqlamanь mikən Iskəndər...
Ojoqsanlaj qьna barьrqa,
Əgər ðə ul
Joqlap kitkən bulha,
Barьrqa la,
Torop abvьrqa..."

***

Tən urlahь jetkən,
Kyk bolottar
Tən jaqьna taban aqьla.
Tenge jel ðə
Haman qədətensə
Kelattərgə kilep huqьla.
Kyptən inde
Təvge ətəstər ðə
Kikrikyklap
Tьnlьq jarðьlar.
Tən urlahь
Ytkənlegen ajtep,
Ber şavlaşьp
Xəbər birdelər.

——

Aj qalqamь
Əllə tan atamь,
Qajtan kilgən
Malbed jaqьlьq?!
Ojəzəplənep huqtь jerəge
Batьr batьp torqan haqsьnьn
Qьlьp totop
Quldaqь mьltьqьn.
Batьrlьqьn jьjьp betekkə.
Kətep tordo haqsь
Nej bulьrьn.
Jaltan-joltan qarap hər jaqqa.
Talqьn qьna sьqqan jaqtьlьq.
Jalqьn bulьp
Kykkə yrlәne.
Kyp tə ytmaj
Hərən tarьştarь
Uram bujdarьnda qərlәne.
— Jana!.. Jana!..
Əj xarap buldьlar!..
Nəmə jana,
Unda kem jana!..
Hynderergə.
Əjdə hynderergə.
Jana, jana
Jana nit ana!..

———

Kemder berəv
Başьnda ayrke juq.
Jegerə, jegerə
Kilə ojoqsan.
„Tuqta!
Jaqьn kilmə.
Atam xəber"
Tip qьsqьrðь
Haqsь kinəltən.

„Əv-əv,
Min-min
Min tuqan Iskəndər.
Ojən jana
Xarap bulahьn.
Qajt tiderək,
Balalarьn janə,
Nisek sьdap
Qarap torahьn"
Qatь asьvlandь la Iskəndər
Juqarьqa alьp jenərðe.
Tege keşe
Kinət qurqьvьnan
Nьq abbnьp jergə jьqьldь.
„Tör tiderək,
Qabьrqanə atam,
Ninə qapьl jergə jьqьldьn?
Jaqьnьraq kilep
Ifejlәp bir,
Nəmə edlәp
Hin bьnda kliden?"
Şulaj tigəs haqsь,
Tege keşe
Aqьrьn qьna bəşьn kytərðe,
Jajlap qьna torop,
Qalьranьp,
Iskəndərgə taban ul kilde.
„Ojən jana tuqan
Hine ajap
Əjter esən genə kilgəjnem.
Ut kyrengəs,
Qanalanьv menən
Ajaqьma la min kimənem".
Iskəndər ul
Donja kyrgən keşe,
Qьjьnlьqtar bəştan kisergən,
Qapьl tьvqan xəlden
Jaqşь jaqьn,
Nasar jaqtarьn da ul kyrgən.
Kinət kilgən asьv
Jerək aiten
Tьmaha la qьðmaj tьjьldь.
Qьðvlьqtan asьv qandьrьv
Ul jegetlek tygel tojoldo.
„Hin ikənhen,
Jarar tenge batьr,
Hejənsegə ejðen qolaqь
Bundaj eşkə
Olo bytək alə,
Hinen kevek avьl kulagь.
Jegerə-jegerə
Jonsoqanhьn buquj,
Tan atqansь jal it oşonda.
Jandьrьlqan əj ul
Janьr inde,
Unьn əsən berðə boşonma.
Kem jandьrqan.
Ninə jandьrьlqan,
Barhьnda hejlәp birerhen.
Batьrlьqьn əsən hejənsegə
Xəkymәtlən bytək alьrhьq"
Tege keşe
Niðer lьqьrdanь
Kykrəgenə tьnь hьjmanь.
Kyð jaðьrьp.
Qasьp qotolorqə
Ujlap qaraha la bulmanь.

***

Arqь osta
Tьqьrьqtar jaqьrqan.
Kynək tavьştarь şaltьraj.
Bolottarqa yrlәp
Tenge jalqьn
Tan jaqtьhь kevek jaltьraj.
Avьl şavlaj,
Avьl gy-kilə,
Tavðar jarьp nabat qaqьla,
Kolxozsьlar
Torop aşьqьp
Arqь osqa taban aqьla.
— Janaf.. janaf..
Aj xarap buldьlar!..
Nəmə jana unda,
Kem jana!..
Hynderergə,
Əjdə hynderergə,
Janaf... janaf.. jana ait anaf..
Sьr-sьv,
Jegereş,
Sabьş,
Aşьqьvðar,
Ərləşev,
Hygenevðar qajnanь.
Xəder inde keskəj aqas ejðen
Qьjьqьn da jalqьn jalmanь.
Tərən sabьrlьqqa
Arqa terəp,
Jьja teşəp
Qalьn qaştarьn,
Haqsь tordo
Haman yð posьnda,
Qьðə totop quiqa mьltьqьn.

—

Bьna ber məl
Səstərən tuðdьrьp,
Brigadirşa Banьv sarəajlap,
Ber herelep qolap,
Ber torop
Jegerə-jegerə kilə ul qarap.
„Tuqta!—tine,
Iskəndər Banьvqa—
Jaqьn kilmə,
Hinə nej kərək?
Nəmə bar tip
Tuðьnьp kliəhen,
Haj unmaqan,
Hin kəkere hьjraq."
Banьv keskə kirelep
Tьnьn alьp:
„Aqaj hine
Jengəm saqьra,
Təp tygel. Bedðen aranan sьq qan, ləkin partianьn qarardarь belmegən, partia tormoşonan sittə torqan kommunistar jьş qьna rəveştə partia tarafьnan yðdərenə jəklətelgən javaplьqtarðь onotalar, obьjvatellek bьmbaqьna batalar. Spkylantlərgə həm kulak qaldьqtarьna qorotqosloq eşe alьp barьv əsen oşondaj partia aqzalarьnьn artьna jəşereneve jeneterək bula. Əlsittə, bьnda iptəşkə tedələrgə jardam itməvse partia ojoşmalarьnьn da qəjebe bar. Bьna şuqa kyrə „vəkildərðen, şulaj uq partkolligialarðьn praktikahьnda tep urьn dь tərnejəvi həm aldan itkərtev xaraktirьnda bulqan saralar alьrqa tejeş. *Ytkən cisla* menən jaðьp qujьv tygel, ə xatalarðь aldan itkərtev, jeteşhedlektərðe eşten barьşьnda tedətev, dissiplinanь həm javaplьlьqtь kytərəv saralarь alьrqa tejeş ikənleger itə totorqa kərək.

Partianьn rajon komitettarь ydðərenen eşen partianьn XVII s'jezь qararðarьna, partianьn janь ustalьna, ip. **Stalindьn həm Kaganovictьn** kyrhətmələrenə movafiq itep qajtanan qororqa tejeştər. Partianan sьqarьv partia aqzalarьna qarata qullana torqan in hunqь siktəge sara bulьrqa tejeş. Partianan sьqarьvðь dokuminttar menən bik nьq nigeðlәp eştərgə kərək. Partia postupkalar turahьndaqь eşte javapqa tartьlьvsьnьn yðe juq saqta tikşererge jul qujmaqa kərək. Rajkomdarðьn instruktorðarь həm partianьn təvge ojoşmalarь bьl məs'ələlər menən nьq tanьştьrlqan bulьrqa tejeştər.

Rajkomdar kontrol komisialarь betərelev menən, partia dissiplinahьn həm partia itikahьn boðovdarqa qarşь kerəşte dereb itep ojoştorov esen betə javaplьlьq yð əbtərendə ikənlegen iktə totorqa tejeştər. Rajkomdarðьn həm partianьn təvge ojoşmalarьnьn eşe ojoqa movafiq itep qajtanan qororqa tejeş.

UROƵAJÐЬ HIÐGER HAQ LARQA

Maqar-K-Usəl jəştəren jarьşqa saqьra

Petrovski, 12 (telegrəi bujьnsa). Maqar rajonьnda VK nьn ijyn plenumь *qarardarь kin* ejrənelə. 10 ijyl-partia konendə, bьl qarar rajondaqь betə partia ojoşmalarьnda la ejrənelde. Şulaj uq bьl qarar komsomoldardьn həm kolxoz jəştərenen həm matbuqat udarniktarь, əriqada gazet tarь redaktordarь sijotьnda ejrənelde.

Komsomoldar həm jəştər sijotь urozajdь juqaltьvhьð jьnav həm malsьlqtь yrsetev esen **K-Usol** jəştəren jarьşqa saqьrðьlar. Mat buqat udarniktarь la bьl təngəldə nьqlь eştərgə mujьndama aldьlar. X. MƏXƏMƏTEF

Tege keşe
Niðer lьqьrdanь
Kykrəgenə tьnь hьjmanь.
Kyð jaðьrьp.
Qasьp qotolorqə
Ujlap qaraha la bulmanь.

***

Arqь osta
Tьqьrьqtar jaqьrqan.
Kynək tavьştarь şaltьraj.
Bolottarqa yrlәp
Tenge jalqьn
Tan jaqtьhь kevek jaltьraj.
Avьl şavlaj,
Avьl gy-kilə,
Tavðar jarьp nabat qaqьla,
Kolxozsьlar
Torop aşьqьp
Arqь osqa taban aqьla.
— Janaf.. janaf..
Aj xarap buldьlar!..
Nəmə jana unda,
Kem jana!..
Hynderergə,
Əjdə hynderergə,
Janaf... janaf.. jana ait anaf..
Sьr-sьv,
Jegereş,
Sabьş,
Aşьqьvðar,
Ərləşev,
Hygenevðar qajnanь.
Xəder inde keskəj aqas ejðen
Qьjьqьn da jalqьn jalmanь.
Tərən sabьrlьqqa
Arqa terəp,
Jьja teşəp
Qalьn qaştarьn,
Haqsь tordo
Haman yð posьnda,
Qьðə totop quiqa mьltьqьn.

—

Bьna ber məl
Səstərən tuðdьrьp,
Brigadirşa Banьv sarəajlap,
Ber herelep qolap,
Ber torop
Jegerə-jegerə kilə ul qarap.
„Tuqta!—tine,
Iskəndər Banьvqa—
Jaqьn kilmə,
Hinə nej kərək?
Nəmə bar tip
Tuðьnьp kliəhen,
Haj unmaqan,
Hin kəkere hьjraq."
Banьv keskə kirelep
Tьnьn alьp:
„Aqaj hine
Jengəm saqьra,

Ojən jandь,
Uram urtahьnda
Balalarьn itap uttьra.
Qajt tiderək,
Hine jengəm ketə,
Ojən jana,
Ana kyrəmhen.
Tiderək bul aqaj,
Tiderək bul,
Nəmə haman qarap torahьn."

—

„Səj ebtenə tuqmaq"
Banьv hyde
Iskəndərden
Esen boşordo
Qalьn qaştar
Taqь tybənəjde,
jerək qaqьvðarь jьşajðь.
„Kit tiderək bənan,
bar yðen qajt!
Həjtəşergə kərək tapmajьm,
kyrəhenme bьnav kelətərðe,
qaravьhajьm bit min, qajtmaj

MAJA TUPLAVĐA ӨK HƏM BXKS QARARЬN QЬRQAYTƏRGƏ

Başqortostan II nse kvartal fin planьn (I nse ijylgə) barь 94,5 pr. qa həm davlat doxotь bujьnsa aqsa inderevde 93,5 pr. qa qьna ytəp, III kvartaldь 5,5 pr. edeklek menən qarşьlanь.

Şul jemlənan Başnarkomfin sistimьnda 2-kvartal planь barь 70 pr. qa həm avьl xuzalьqlarь aralьnda kul'tsor jьnav 51,9 pr. qa qьna ytəlde.

Bьl handar finans eşenen tep tarmaqtarьnda maja tuplav planьnьn nasar ytəlevenən signal birələr həm bьl mehim tarmaqtaqь edeklekte neterevde şulaj uq III kvartal planьn unəşlь ytəvgə netə keste ojoştorovdь talap itələr.

Dəvlat doxotь həm kul'tsor *tarmaqьnda eşten jomoşaq* natьvь—jerle partia, sovet hem fin organdarđьn maja tuplavđьn netə tarmaqta eşen də ber tiged kereş alьp barmaqanlьqtarьn kyrhələ.

Partia həm xekymatten finans eşenen sьjlatьn qbrqa jaqşьtlьvplandь netə tarmaqta la vaqьtьna tultьrьp ytəj barьv turahьnda direktivь bulha la, rajon direktiv ojoşmalarь həm maliə sylektəre bьl qararđь nojomqa atqarьv esen nol'şeviktarsa kereşməjđər. Oşonon hedemtəhendə 2 kvartal linplanь netə tarmaqta la tiged ytəlmane.

Jemhyrejət fin planьn edevselər (konkret qəşepletər) tedməhenə **Ucalь, Өfe, Ziansura, Mraq, Mənəvez, Arxangil, Qьjqь** həm başqa rajondarđь inderergə kərək. Bьl rajondarđa II nse kvartal fin planь 43 pr. menən 78,5 pr. arahьnda qьna ytəlde. Sənki bьlar finans burьstarь elkəhendə partia, xekymət zadaniahьn ytəvgə nol'şevistik kereş ojoştormanьlar. Bьlardaqь finans sylektəre yđ eştəren partianьn 17 nse sjьzь qararь nigeđendə qajtanan qora almanьlar.

Bьl rajondarđaqь finans sylektəre ələgə tiklem konsələrsə ajorakratik mitod menən eş itep kilələr. Finans burьstarьn ytavđa jarьş udarsьlьq eşe hun dərəzə la tynən, massavoj eş betenləj juq rejerlek. VKP(b) nьn rajon komitettarь, rajbaşqarmalar finans sylektəre ebtenən konkret opiratli jetəkselek itmejđər. Bьna oşonon hedemtəhendə bьl rajondar maja tuplavđa II nse kvartal plandarьn jenəjətsel edələr.

„VKP(b) ӨK həm BXKS yđđərenen 3 nse ijyl qarardarьnda:

VKP(b) nьn rajon komitettarьna, raj başqarmalarqa, Rajiolarqa həm bətə xuzalьq ojoşmalarьna III nse kvartaldьn, dəvlat doxottarьn inderev eşendə həm kapital tedeleşkə finans birev eşendə xəl itkes kvartal bulьvьn həm şul uq vaqьtta igen jьjnavđь ojoştorovqa, ad xedmət xaqtarьn alьvsьlardьn xedmət xaqtarьn kytərevgə kyp kenə finans majalarь talap itelev turahьnda aldan selderergə; Bətə aydzette kərək unьn doxot eləşen şulajuq rasxot eləşen ytəvđəge unьş III nse kvartal planьn ytəvgə bəjlənəsək həm şuqa qarap avьl, rajon, qala həm elkə ojoşmalarđьn eşenə narьq birəsək" tine.

Bik

ZIANSURA RAJONЬ FINPLANDЬ NIƏSƏN ӨĐĐӨ

(VKP(b) nьn Ziansura rajon komitetь sikritarь ip. Ofajsin menən heflaşev).

Bedđə, II nse kvartal maja tuplav planьnьn jenəjətsel edelevenen tep səbəbe nəmələ?

Bьnьn edelevenen tep səbəbe, rajon finans aylege (jetəkşehe **Əminьf**) həm haqlьq kassahь idarahьnьn (jetəkşehe **Nikişin**) konsələrsə—ajurakratik metod menən eş itevđərendə həm kin qallam jalpь arahьndа anlatьv eşenen jazep jebərelmevendə.

Unan ələgə tiklem dəvlat doxotь bujьnsa ajrьm inspektorđьn nəimavь həm Başnarkomfindьn rajon finans aylegen hьnalqan—təzriələ kadrđar menən tə'min itməve lə finans burьstarьn ytavgə totgarlьq kilterđe.

Rajsojuz sistemьnda la maja tuplav eşe nasar bara. Rajsojuz (jetəkşehe **Slovgorodski**)yđ eşendə nol'şeviktarsa norola almanь, paşiktar arahьnda massavoj eşte ьsьn məqənəhe menən jəjep jebərməne. Bьnda la eşte qajtanan qorov esen keraş jomoşaq qujьqan. Oşolaj nasar eşlav arqahьnda II nse kvartalda **40 men** hum paj aqsahьn jьjnaj almanь. Rajon kyləmendəge pajşiktar ebtendə bəgenge ken **200 men** hum koopiratsia aqsahь jerej.

VKP(b) nьn rajon komitetь yđenen 5 nse ijyldə bulqan bjura ulltrьşь, rajonda finans planьnьn eđelev səbəben tikşerđe, bьl xatalarđь kilesəktə qabatlamav həm III nse kvartal fin planьn unəşlь ytav esen konkret juldar hьđьp qaldarđь. Oşonon menən bergə bjura ulltrьşь konsələrsə bjurakratik metod menən eşlap fin plandь eđqəne esen rajon finans aylege mədire **Əminьfь urьnьnnan** aldь, maja tuplavđa massavoj eşte jəjep jebərmevđare həm fin plandarьn eđgənlektəre esen rajsojuz raise unь qəjeplərgə telane.

Kolxozda formaqan
qart qortqalar
ođon akejət
jeben huđđьlar.
Tenge vaqiqanьn
„seren" həjlap
ejđən ejqə
kəlap həlđьlar.
„Begen qaravьlđa
Iskəndər qart
tene bujь
jьrlap eskən tej
Tendə qajtьp,
alsəhen tuqmaqas,
yđ ejenə ul
Ut tertkən tej.
Irtən almaş
barqan saqьnda la,
iterek bulqan tidər Iskəndər,
kolxozdan herelgən
Safa menən
esep ultьrqanda tolqandar.
Safa quraj tarta,
ə Iskəndər,
„Qarabaj"qa barьp
bejej tej.
Keşe kilha—atam!
Tip ajtə tej,
—jaqьn kilmageđ, tip jerej-tej.
Unьn qulandaqь mьltьqьn da
Kərim barьp
tartьp alqan tej.
Şunan adaq qьna
qurьqmajьnsa
Uqa keşe jaqьn barqan tej.
Militsia javap
alqan saqta
netəhen Safaqa japhatqan.
Ə Safanь
şunduq totop alьp
qul, ajaqьn bəjlap japqandar".
Ber avьđđan ikensegə kysep
hyđ butqahь
haman qujьrđь.
Biş qat siratьlьp
qəjbət jene
uram bujđarьna huđьldь.
„Tenge qaravьlđa
torqan saqta,
Iskəndərđe
şaytan ađđьrqan.
Jaş kələş alamьn
tip—ajtə tej.
Şajtan unь juldan jaddьrqan.
Balalarьn da ul
jarətmaj tej,
bisəhen də kendə tuqmaj tej.
Ölgə qajtha
pьr tuđđьrьp qьva.
Berəvhen də ejđə totmaj tej.

Brigadirşa Banьv
Iskəndərgə
yđe telap
qəşiq bulqan tej,
ikəvhenen yвeşep torqanьn
Sarвej авej
yđe kyrgən tej.
„Banьvqajьm hine jaratamьn,
Tip əjtep
Əjtkən tej Iskəndər,
Bьnьhьn Sarвej
Yđe kyrmahə lə,
Uqa kilep əjtep kitkəndər.
Begen tende lə ul
Eskən saqta
Gel Banьvđь
Quşьp jьrlaqan.
Yđ aisəhen
Jaman hyđđər menən
Jer tetratep
Ərlap xurlaqan.
Ođaqlamaj,
Bьl ike qaşьqtьn
Avьlđa đur tujь bulь tej.
Tenəktəge olo tyrələr đə
Qunaq bulьp
Tujqa kilə tej.
Begen tendelə bit
Iskəndərđe
Qajtarmaqqa Bьnav quşqan tej.
Kelət ergəhendə ikəvlaşep
Tene bujь joqlap jatqan tej.
Men rəxmət inde bisəhenə
Qajtqas tege
Qartь tetkən tej
Өjen janqanda la
Qajtmanьn—tip,
Haqalьnan totop
Helekkən tej".

— —

Şulaj ltep
Өjrək osorđolar,
Tephed tərən
Qlajsət kylenə,
Byrənə ytə byre kyrende,
Anhьđ bisələrđen kyđenə.
Ə kolxozda
Jenev qьvanьsь,
Ken bujьna qьđьv eş barđь.
Avьl sovetь
Tenge vaqiqanьn
Səbəptəren tərən tikşerđe.

***

Jadqь qojaş
Halmaq qьna jedəp,
Tav artьna sobto itenep,
Kən batьştə
Qьđьl nurqa sumqan
Baqanalar torđə tedelep
Klub başьndaqь
Al bajraq la
Qojaş nurđarьna mansьlьp,
Talqьn, talqьn qьna jelвerane,
Altьn tulqьn teble tulqьnьp.
Bьl klupta вegen
Đur tuj bara,
Qunaqtar đa kilgən təвəktən
„Tuj kyrergə"
Bьnda qortqalar đa
Jьjьlqandar qalmaj hər ostan.
Bьna, kolxoz başьnda torovsь
Byrtlas kenə bitle ber keşe,
Jьjьlьş asьqlьqьn
Beldergəjne,
Ber gerlane
Ölkən zal ese,
„Begen—tine,
Kolxozda ölkən tuj,
Jenev tujь,
Jenev bajramь.
Bedđen qulda
Taqь juqarьraq
Kytərelhen xedmət bajraqьl
Jađ qojaş qaraj jьlmajьp,
Jьlь jomoşaq
Jeldər bərkelə,
Qьş tьnlьqь hьna,
Kin batьvđar
Eş şavьna sumar kən kilə.
Jenev alьp kilqən
Kolxoz jađь
Doşmandarđьn
Qoton osorqan.
Qoto osqan doşman
Begen bьna
Hunqь halamьna totonqan.
Kolxoz ejen tygel,
Kolxoz jađьn
Ulla jandьrmaqsь bulqandar.
Jetep kilgən
Jađqь eşte eđəp
Asьv qandьrmaqsь bulqandar.
Kolxozdaqь tejelmətь milekkə
Doşman qulь
Begen huđьldь.
Maqtav,
Xərmət
Iskəndər aqajqa,
Ul huđьlqan quldь hьndьrđь!
Iskəndər qart
Begen yđ posьnda
Batьrđarsa hidger tormaha,
Doşmandarđьn
Xəjlahen anlamaj,
Janqьn sьqqan jergə jegerhə;
Janьr ine.
Kyđ qarahь kevek
Haqlanьlqan kolxoz orloqə.
Beđ jenelap.
Doşman jener ine,
Bulьr ine donja xurlьqь
Maqtav,
Xərmət
Iskəndər aqajqa.
Birde nejək
xedmət elgəhə.
Bьl aulьr kolxozda
đur jenevđen
Mənge nelmaj torqan bilgehe.
Sövet qarar itte
Iskəndərgə
janь,
jaqtь
Đur əj halьrqa.
Saqьranьđ begen netəgeđđe
Bьl natьrđan yrnək alьrqa.
Alqьş şavь
zaldь janqьrattь,
kolxozsьlar barlь tordolar
kymək tavьş menən:
„Bed əđer" tip,
qul kytərep javap birđelər.
—Jađqь eşkə ere jenev menən
Tolonanьđ nьjь—tinelər.
—Bed jaharьđ kedgə
Taqь jenev,
naj orozaj tujьn tinelər.

Alqьşlanəqan qotlav,
Həjlavđan inn
Iskəndər də
Horap hyd aldь.
Unьn jərəgendə
Jəşlek birgən
Şatlьq tojqolarь qudqaldь.
„Min — tine, ul
Heddən artьq tygel,
Qartajqanьnьn inde bildəle.
Qartajham da,
Hedden menən bergə
Jen hьđqanьp eşlərmen əle.
Hed belehed mine avьldaştar,
Bergə qemər itkən iptəştər.
Itkə təşlə
Kyđđən jəştər kilə
Qajqь menən adqan jəş saqtar.
Bed jəş saqta
Xedmət xəsratine,
Tatlь jəşlek
Kyrep bulmanь.
Bedđen qemər
Jəşlek qojaşьnьn
Jьlmajьvlь jeđen kyrmane.
Xəđer genə bit bed ydevedđe
Begen tьvqan
Kevek tojavьđ
Xəđer genə bit bed
Ytkən jəşlek
Kire qajtqanlьqьn kyrəve
Min altmьşta begen,
Ə jərəgem,
Ujnap torqan jeget jərəge.

Kykrəgemđə qajnaj:
Heđđen menən
Bergə eşlap jəşəv telege.
Kolxoz minen
Itke ujđarьmdь.
Kynelemđən aldь jenerđe
Hər ken hajьn
Şatlandьra torqan
Janь ujđar minə ul birde
Qartajhamda,
Xəđer min jəş indel
Elekkesə ujlaj almajьm.
Tormoş janь,
Xedmətem də janь
Janь donja minen hər jaqьm.
Doşman minen ejemđə jandьrьp,
Mine posьn taştar tigender.
Kolxoz orloqon da jandьrьroa
Unaj sarttar tonar, tigender.
Lakin ul
Bik tərən janьlьşqan.
Anlamaqan minen burьsь.
Şulaj tupaь qьna
Ujlav menən
Beşer tigender ul bьl eşte.
Min bit inde,
Bьlaj qartajham da,
Jərəgem jəş,
Hidgerlegem bar.
Doşman xəjlahenen
Bьndaj tupaь
Əkəmətən kyrgəndərem bar.
Өjem tygel,
Ydem janham da min,
Posta torop
Janьp ylarmen,
Kərək bulha вəjək burьsьmđь
Ylep ytavgə lə adermen.
Xəđer genə
Namьslь xedmətten
Hunqь şatlьq birə keşegə
Xəđer genə xedmət narьqlana
Hər keşenen qarap eşenə.
Bəgən minen keskəj xedmətemə
Olo bylək
Birə kolxozьm.
Kykrəgemđə qajnaqan şatlьqtь
Belderergə kərmələ telem.
Miljon rəxmättər đə
Jetmeb tetlə
Javap əsən
Hedđen bylakkə.
Hedđen bylək
Taqь dərtlənderə,
Jegerlektər birə jərəkkə.
Klub zalь
Taqь kytərenke
Alqьş kykrəvenə kymelde.

Kin səxnənen
Alhьv şarşavь la,
Aqьrьn qьna şьvьp jaвьldь.

***

Hyd tabalь ine təqbirlavgə
Kynеldəge taşqan xistərđe.
Tulь əjter inem
Kələp tuqan
Şatlь irtə.
Dərtle kistərđe.
Kykrəp ytkən ilđen kykrəgendə
Məqizələr tьva
Barlьq baj.
Tik tel jarlь
Şulardь həjlərgə
Uj jethə lə, matur hyd jetməj.
Aq haqallь qarttar jəşərələr,
Jəşellənə tormoş jьlmaja.
Jəşəv jəşlegenen
Đur qojaşь
Batmaь qojaş qalqa donjaqa.
Elek zarlь
Bojoq,
Hyngən jerək,
Elek đartheđ,
Elek jarьm as
Məlhed haqal aqartqan keşelər
Bəgən şat sьrajlь
Begən jaş.
Jəşerelmaj qalqan
Jəşel jəşlek
Jəşellənə вegen — gellənə.
Şatlanmaj qalqan
Tatlь şatlьq
Satlanьrqa qajta donjaqa.
Keşe həjəngəndə kejənəp,
Keşe jьlmajqanda вojoqop
Avьr qemər udqarqan keşelər
Bəgən kelə вeddə həjənəp.
Elek xedmət avьr,
Tormoş jəgə,
Səqat hajьn qartlьq kilterhə,
Bəgən xedmət hunь
Hər keşegə
Olo şatlьq,
Jəşlek kilterə.
Mul tormoşlo jəşəv
Juls asьq,
Kiləsage jaqtь keşenen.
Al səskəhen kyrə
Hər xedmətsən
Namьs menən tykkən kesenen.
Xedmət hunь najram
Bedđen jaqta,
Xedmət вeddə
Qartlь jəşərt
Xedmət вeddə
Kylturalь kendən
Kelep torqan jeđen kyrhətə.

Ölelə. Biş jьlьqtь 4 jьlđa" Zajьmьnьn 14nse tinazь ujnalqanda otoş sьqьvsьlarqa şunda uq aqsalata tylende.

Hyrətta: Zajьm bujьnsa otoş sьqьvsь plonirka haqlьq kassanan otoş aqsahьn ala.

Atnaqol maj zavotьnda

Atnaqol maj zavotь (Direktorь Ojərifyllin, masterь Təxəvetdinьl) rajon kyləmendə iŋ đur zavottarđьn berehe hanala. Unьn jьlьq maj eşlap sьqarьv planь 301 sentner 95 kilogram bulьp, I ijygə plan 136 sentner 98 kilogramqa ytəlde. Bьnan başqa eremsek, kozlin eşlənə həm yđenə 3 punkt, 23 aylekşənə berləşterə.

Zavotta netəhe 9 keşe eşlap, şulardьn altьnь proizvodstvola eşlej. Lakin proizvodstvolaqь eşşelər jaqşь sьjtatlь produksia eşlap sьqarьv burьstarь tirəhenə mobilizirlanmaqandar. Tađalьq juq. Hetle qaplarqa marlelər juq. Hət eştaren qaplap qujmav səbəple hetkə senendər teşep netə. Xatattar berər genə qat. 6 keşegə nej narь es kenə tabtьmal bar. Hasьn jeteşmə). Havьttar đa jaqşьlap jьvьlmajđar. Soda jeteşməv səbəple kyp vaqьt havьttar jьlь hьv menən genə jьvьlalar. Bigerək lə aqas kynəktər nasar jьvьlьp, iŋa ikense qat het halьv produksianьn sьjtatьn tybənəjtevgə alьp bara.

Flegələr jeteş tygel. Sənki maj zavottarь arahьnda flegələr derəb aylenməgəndər. Atnaqol zavotьnьn 301 sentner maj planь aulьvqa qaramaьtan, nej barь 55 kenə flegəhe bar. Ə şul uq vaqьtta maj planь ike lapqьr nəlakəj bulqan Bursьq zavotьnda 75 flegə həm 450 litr hьjьş 3 havьt bulьp, ularđьn kyvehe tulь rəveştə fajdalanьlmaj.

Eşşelər arahьnda şəxsi gigijena qaqidələre lə tulьhьnsa tormoşqa atqarьlmaj. Zavot direktorь **Ojərifyllingə**, master **jardəmsьnь Xarisьvaqa**, eşşelərđən **Lipkinьva**, **Səxipgorəjeva**, **Nasiyllinalarqa** ike aj bujьna miditsina tikşereve jahatmaqan. **Safina**, his ber miditsina tikşerevenən ytməttən eşkə alьnqan.

Spirt bulmav səbəple hetkə analizdar yđ vaqьtьnda jahala barьlmaj. 2 apreldən 17 ijyngə tiklem bel genə analiz da jahalmaqan. Bьl eş esen scetovodlaborant **Cernof** javapь bulha la, analizdь telahə kem jahaj.

Proizvodstvola partia-massovь həm kul'tura eştəre netenləj alьp barьlmaj. Sənki Atnaqol territorial' *partia* ojoşmahь zavot eşe menən jetəkselek itmaj. Eşşelər, xatta direktor Ojərifyllin, master Təxəvetdinьl proizvodstvonьn eşen jaqşьrtьvđa uiged programmalь buiьp torqan VKP(b) ӨK nьn 33 jьl 22 dikaber qararь arahьnda **ber nemə lə belmədər**. Bьl turalaqь Ölkə komitet kyrhətmələre, Öle lə buiьp uđqan 1-Ölkə partia-proizvodstvo konfirinsialь qararđarь eşşelər arahьnda ejrənelmegən. Proizvodstvo la ber genə kommunist, komsomolesta juq. 9 keşenen nej barь 4 he genə profsojuzda agza buiьp tora. Eşşelərđen yđ ara jarьstarь ojoştorolmaqan. Stena gazetalьs sьqarьlmaj. Lozung həm plakatlar juq. Qьđьl məjeş ojoştorolmaqan. Eşşelər xatta rajon gazetalьn đa aldьrmajđar. Zavotqa berər dana „**Izvistia**", „**K. Başkiria**" gazetalarь qьna aldьrьlьp, eşşelərđen netəhe lə talar bulьvđarьna qaramaьtan Ölkə gazetalarđan „**Başqortostan**", „**Kommuna**" həm başqa gazetalardьn berehe lə aldьrьlmaj.

Eşşelorarahь nda 17-se s'jezd qararđarьn ojrenev həm unь propagandirlav eşe lə ojoş torolmaqan.

Punkttarđa ayleksələrđə het tapşьrьvsьlar arahьnda sьjiat esən keraş alьp barьlmaj. Şul arqala nasar het, qajmaq kilterev fakttarь jьş qьna buiьp tora. **Tuqtaqol** (medire Ojzatyllin), **Qandьra-Ömin** (medire **Xolimьf**) ayleksələre hər vaqьt tejerlek qajmaqtь bođop əsetep kilterələr.

Direktor Ojərifyllin tarəihnan eşşelər arahьnda yđ ara tənqittc qьđьv fakttarь la bar. Bьna ber fakt: Ojəriyllin elekke səvdəgər qьđь Sələxьva Minsafanь eşkə ala. Sələxьva eşkə ingən kəndən başlap đejem brigada tərlbenə bujhьnmaj, tərle əşgəkelektər eşlej. Qajmaqtь idəngə tyqep, juqaltьvđarqa kin jul quja, berketelgən eştə javaplьlqtь hidmaj. Proizvodstvola xedmət dissiplinahьn bədop baş qa eşşelərđe lə tarqatьv xəlenə kilterep jetkerə.

Əlbittə, sьjnfi doşmanьn bьl eştəre netəhe lə **direktor Ojərifyllin kyđ aldьnda eşlənələr.** Lakin ul unьn berehen də kyrmaj həm kyrergə lə teləmej. Eşşelər Sələxьvanь proizvodstvonan qьvьvđь talap itələr. Lakin Ojərifyllin qьvmaj. „min heđđen yđeqeđđe qьvarmьn" tip qurqьta. Eşşelər kollektif rəveştə rajmasloproiniqa qarlza birev menən genə Sələxьva eştən alьna.

Lakin Sələxьva joqondoho proizvodstvola əle betməgən. Ul əle bulha Ojərifyllin menən proizvodstvoqa inep ikəvlap eşşelərđe hygalər, ularđь qurqьtalar. Direktor Sələxьvanьn proizvodstvonan **derəb qьvlьvьn əle bulha tanьrqa teləmej**. Unь qəđerlej, zavot alь menən gylajt itterə. Ə zavot eşe tuqtap tora.

Bьna bьl fakttar proizvodstvola partia—massovь həm kul'tura eştərenen juqlьqьn, zavot ebtenən Rajmasloprom(upravlajsyşşije Kozlovski) jetəkselegenen nьqlь bulmavьn asьq kyrhətələr.

Rajmasloprom jetəkselərenə zavotqa barьp eşte ebtən genə đejem tikşerep, qastrollek itep kenə kitev jetmej, proizvodstvonьn hər ber tarmaqьn jentekləp tikşererge, ajrьm keşelərđe əjrənergə, proizvodstvola tađalьq buldьrьvđь həm produksianьn sьjtatьn jaqşьrtьvđь tə'min itevđe ojoştora belergə kərək.

Lakin zavot eşen havьqtьrьv' unьn jetəkselegen almaştьrьvđь talap itə. Berense şart şul.

„Başqortostan" həm „Lenin julь" brigadahь: Ş. Nurьj Sabirьf.

1934 IDL 1 nse oktəberđə BERENSE sistirnalarđьOđatьroja

UDAR BRIGADALARQA UDAR EŞ ŞARTЬ TЬVĐЬRЬLHЬN!

VASIL'JEF BRIGADAHЬ—JAQŞЬLARĐЬN JAQŞЬHЬ

Birsian kypere ergəhendə 26 attan torqan grabardar brigadahь eşlej. Brigada menən qart grabar **Vasil'jef** ipteş jetəkselek itə. Vasil'jef brigadahь tedeleşkə tav kilgən brigada. Ular 13 nse oktəber đə yk tedeleşkə kəjlə huqtьlar həm şul kendən aj bajьn zadanialarьn 200 pr. qa ytəp kilələr. **Tədeleştən** berense qarlьqastarьnan hanalqan iptəştərđən grabar' **Loginof** yđ zadaniahьn 206, **Konaşьf** 207, **Bazinof** 258, **Vasil'jef** 262 pr. qa ytəjđər.

Brigadala eş oşoştorov həm ucot jaqşь. 13 oktəberđən birle ber genə ken đə juqalmanь. Ber genə kendə lə brigada eş tan edelep tormanь. Tik ajьrьm tyrələrđen prikazdarь hedemtəhendə genə bizəvrazialar kilep sьqqalanь; Məbələn: 27 ijndə birle ber urьnda jata. Lakin brigadanь Birsian kyperenən alьp Örşəkkə jebərələr. Ken jaьnlь bula. Brigada Örşəktə ike ken eşlej. Ə. barьv—qajьtvqa 5 kenən juqatta.

Brigada Vəliyllin brigadahь menən jarьşa. Bətə grabardar jarьşta qatnaşьp eş elgehe birələr. Tik ber **Konogonof** qьna hejrələ ine, brigada unь la yđ tərələhenə aldь həm 10 ken esendə zadaniahьn ytətevgə ire şergə bulđь.

Brigada VKP(b) Ölkə komitetь plenumь ajqanlь kerəşte taqь la jajelderđe. Birsian kyperendə eşte vaqьtьnan alda betərep, 35-se piketqa kyste. Artta barqan 35 pikettь eđeklektən sьqarьrqa hyđ birđe.

Brigadaqa iqtibar itməvđər đə bar. Məbələn: brigada 25 majđan birle ber urьnda jata. Lakin brigadaqa qaraş jaqşь bulmaqan başqortygel. Başqa brigadirđar jetəkselek esən 3 pr. eş xaqь alalar. Brigada hər aj hajьn zadaniaпь 107 pr. qa ytəp kilə. Ajьrьm iptəştərđən **Şərəfetdinьf** yđ normahьn 166, **Solt nьf** 123, **Şərəfetdinьf Fattəx** 168, **Qotlьqujin** 130 pr. qa jetkerep ytajđar. Lakin brigadaqa qaraş jaqşь bulmaqan başqortygel. Vəliyllin tyrələr tarəihnan sitlətelə.

Urьs şavinizmьna barьp bəjlangən bьl qaraştarđьn tamьrьn qьrqьrqa, Vəliyllin brigadahьn bətə briqadalar menən tinlərgə kərək. Berense ucastok partia ojoştorovsьnь ip. **Mazajьf** bьqa iqtinar itergə teje.

KYPERĐƏRĐƏ

1 NSE KATLOVAN

Dim kyperenen baqana teptəren qađьv eşe bara. Baqana soqoronon bujь 10 metr, ine 6 metr bulasaq. Baqana tənən qađьv qьjьnlьq menən bara. Sənki spon qaqmajsa hьv soqor đə bette. Spon betev menən qađьrqa memkinlek birmej. Bьl avьrlьqtь fəqət altь jarьm metr ođonloqta spon qaqqanda qьna jenergə memkin.

Berense katlovanqa spon qađьv 26 ijyndə naşlandь 5 ijyndə bette. Spon betev menən yk katlovandьn hьvьn kacajtьna itev esən 3 motordan torqan vodokacka qoroldo.

Dim kypere VKP(b) Ölkə komitetь plenumьn berense katlovandь betərev menən qarqađьrqa.

QUQANAQ KYPERE SROQЬNDA BƏTƏSƏK

Antonofka. 3-sə ucastoktaqь Quqanaq jьlqahь aşa biton kyper halьv unьşlь bara. Jar ustojđarьnьn iundamentь halьndь. Kyper tedeleşendə ip. **Isakof** brigadahь elgə kyrhətə. Ul yđ zadanejəhən **115** pr. qa ytəj. VKP(b) Ölkə komitetь plenumь ajqanlь eşşelər kyperđe yđ vaqьtьnda halьp betərergə buldьlar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

UKRAINA LENINSE KOMSOMOLЬNЬN YĐƏK KOMITETЬNA

Ukraina komsomolьn 15 jəşe tulьv həm sotsializm əsən fidakər həm maqtavlь 15 jьlьq kereş menən qotlajьm.

Bedđen partia jetəkselege abtənda, bedđen ip. Stalinьn julnayssьlьqь abtənda leninse komsomolđьn nindəj đur həm şəp kes buiqanlьqьn tarix kyrhətte. Bedđen sovet ileвedđen alqa barьvь həm nьqьvь şaqtaj dərəzələ jəştər massahьnьn artaban həm bətəhen esenə alqan yheşenə, ojoşqanlьqtьn həm kyltyralьqtьn yheşenə, totoşo menən bətə komsomolđьn həm bigerək lə unьn Ukrainalaqь kəslə otratьnьn belemdərenə həm ьsьn uqьmьşlь bulьvьna bəjlangən. Yđegeđđen komsomoldarsa aik şəp sьjtattarьqьđđьn belmiətekənmət zapastarьn sənəqəttě, avьl xuzalьqьn həm transporttь alqa jeвərev, ydegeđđen həm bətə xedmətsandər massahьnьn kulturahьn həm kyltyralьlьqьn kytərevgə fajđalana beleged, şunьn hedemtəhendə bedđen tormoş taqь la bajraq həm şatlьqlьraq bulhьn.

Həm taqь la ber nəmə—gerqavsьlьqtь onotmaqьđ.

Ojəskəri əjrənev əsən, vintofka, pulimjot, plovir, osqos həm alto əsən jaqьndan uq torəp kereşeged. Texnikaqa ьsьn komsomoldarsa eja bulьqьđ—bedđen qəzəp ileвedđe ьsьnlap haqlav burьsь xəđer bьna oşonda.

Jəşəhen Ukraina leninse komsomolь!

K. VOROŞILOF.

VKP(b) NЬN BAŞQORTOSTAN ӨLKƏ KOMITETЬ

PLENUMЬNA RAPORT

Başzolotonьn II'in priska idarahь berense jarty jьlda altьn sьqarьv programьn 121 pr. qa, iJyn programmahьnьn 1—dikadahьn 123 pr. qa, şul jəmlənan xuzalьq tabьşьn 232 pr. qa, staratildar tabьşьn 68 pr. qa ytəne. Rajondarđьn jetəkse ojoşmalarь hunqь zakon bujьnsa staratel'darqa elgottar birev esən poxodqa quşьlalar. Eşşe—staratel'dar inziner—həm texniktar sostaь 3 nse kvartal programmьn artьrьp ytav esən sol'şeviktarsa kerəşəsəktərenə plenumđь ьşandьralar.

Diriktor: **Soldatenko**
Partkom: **Sabirjanьf**
Priskom: **Canьşьf**

IŊ JAQŞЬ JЬLQЬSЬLЬQ FERMAHЬNA KONKURS

Məskəv, 12. SSSR Narkomzemь həm MTS politupravliniahь kolxozdarđьn iŋ jaqşь at qaravsьlьq tovar fermahьnə bətə Sojuz konkursьn iqtan ittelər. Iŋ jaqşь udarnik konixtarđь, brigadirđarđь, ferma mədirđəren ayləkləv esən 100 men humlьq primiə fondь tьvđьrtьlqan. Unan başqa jənə fermatarđь ayləkləv əsən jaqşь təqən 30 ajqьr bildələnde. Konkursqa jetəkselek itev esən SSSR Narkomzemь ergəhendə ip. Budjonnьj raistege atətında yđək stap ojoştoroldo.

BELORUSIANЬ QOTQARЬVQIA 14 JЬL

Minski, 12. Bilorusianь polək akkupanttarьnan qotqarьvqa 14 jьl tulqan kenə qala sovetьnьn tantanalь plenumь ytkərelde, uqa partia, sovet həm prolsojuz ojoşmalarь qatьştьlar. Bilorusia VBK sikretarь, elekke partizandar jetəkşehe ip. Levkoi doklat jahanь. Plenum VKP(b) YK ip. Stalinqa, Kaganovic, Kalinin həm Molotoi iptəştərgə qotlav tiligrammь jebərđe.

BESƏN SABЬV FRONTЬNDA

Məskəv, 12. 5 ijyngə tiklem bətə sojuzda 14169 men ga, jəki plandьn 26,1 pr. tь tiklem esən sabьlqan. Bьltьr bьl vaqьtqa 11747 men ga sabьlqajnь. Ukraina həm Azof—Cernomorski krajь esən sabьvđь intensif rəveştə alьp baralar. Bilorusialь esən sabьv planь 60,8 pr. qa ytalgən. Tənjaq Kaikaz nьq artta qalьp nej barь 588 men ga esən sapqan, plan 32,8 pr. qa ytalgən. Sabьnьqtar majđanь iŋ đur bulqan Qazaqstan plandь nej barь 17,3 pr. qa ytalgən.

VKP(b) YK PLENUMЬ QARARĐARЬNA JAVAP

Saranski, 13. VKP(b) YK plenumьnьn malsьlьq turahьndaqь qararь Mordovia kolxozdarьnda janle otklik osoratte. Icalkofski rajonьnda 15 janь at qaravsьlьq fermahь həm 11 hetsələk tovar fermahь, ber ni-sə harьq aььravsьlьq həm jort qujandarь yrsetevselek fermalarь ojoştoralar. Ləmeirski rajonьnda 25 malsьlьq həm 4 qađ aььravsьlьq fermalarь ojoştorola.

HUNQЬ TILEGRAMDAR

Japoniala qatь davьl

TOKIO, 13. Japoniа dingeđe jarьnda Isikava həm Fukuj (Japonia) prefekturalarьnda 11 ijyldə qatь davьl buldь, 60 tan artьq keşe halak buldь, 60 keşe xəbərheđ juqaldь, jeđđərsə jorttar jemerelde, timer jul bəjlaneşe eđeldə. Nigata prefekturahьnda timer juldь hьv batqan. Bakita prefekturahьnda kyp kenə kyperđər jemerelqan həm səsevđərgə zarar kilterelgan.

*

BERLIN, 12. Gebbels telmare menən birelgən signal bujьnsa gazettar his tartьnmajьnsa terle hyđđər qullanьp, sit II matəuqatьna həm sit II zurnalistarьna taşlanalar. „Felkişer bavbaxtir" gazetь Germania xekymate teləməgən informatsianь birevse sit il xabarselərenə bojkot iqlan itergə asьqtan-asьq saqьra. „Cier mania matəuqatь,—tip jađa millətse-sotsialistarđьn bьl rəsmi gazetь,—bьndaj zurnalistar menən hər xəldə his ner nəmə menən bəjlangən bulmajasaq".

AKSJON MTS YTKƏRGƏN HUQJARЬVSЬLAR KƏNƏŞMƏHENƏN HUN UJЬN VAQЬTЬ

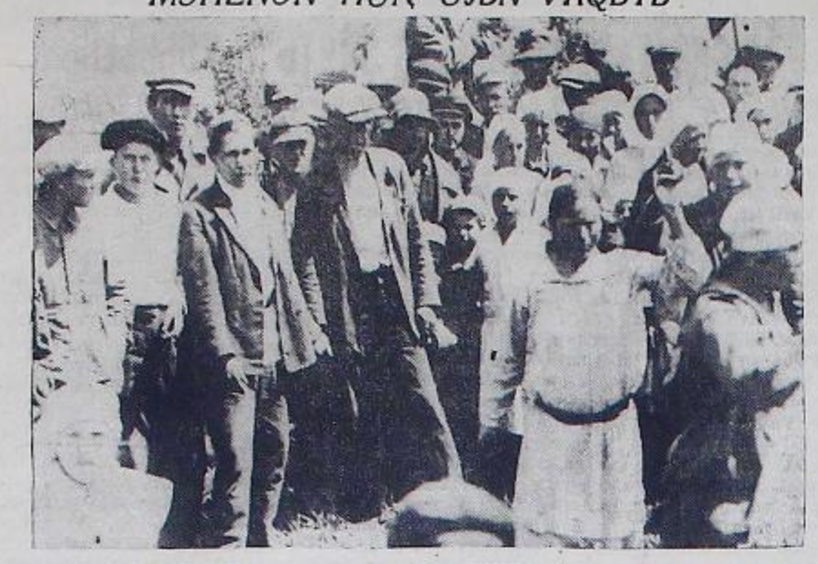

AŞXANALARDA

TALAPQA JAVAP BIREVSE AŞXANA

Ərşək kyper tədeleşendə 4-nanlь aşxana eşlәj. Aşxana ijyl ajьnda dur ədeklektə kilde. Elekke mədir **Cernəjeftcn** eşkə javaphьd qaravь arqahьnda aşxana kollektifь tarqaldь. Aştьn sьjfatь nasarlandь. Xatta povar brigadirdardan qabul itkən zajafkanь artьq kyrhatep, urtьq aş ədeрlәne. Povardьn qatьnь kassir bulьp ultьra tene. Povar qatьnь kassirlьqьnan fajdalanьp artьq talon hattьrdь. Talon yd qulьna ingəs ulardь juqaltte. Şulaj itep aştьn sьjfatь nasarlatьldь. Aşxana mədire **Cernəjef 1500 hum rastrata jabanь** həm baş- qalar.

Ijyn başьnan sostaf alьştьrьldь. Mədirlekkə **Zaxarof**, povarlьqqa **Lysimof** iptəştər qujьldьlar. Ular aşxanala eşte jajep jeəardelər.

Xəder stolovoj jaqşь həm elgə rəveştə eşselərde xedmatlәnderə. Aşxananan 250 keşe tujьna. Ber minutta ta sirat bulmaj. 250 eşse jartь səqəttə aşxananan ytkərelə. Kol'kulətsia dərebt. Aş oshod. Aş xaqь 15-50 tin arahьnda tirələ. Ə, başqa aşxanalar aştь 2 humqa tiklem hatalar. Aşxanala aşav jal itev genə. Unda tadalьq. Hər stenala bəgengə kendən burьstarьn həjlәp torqan lozungtar, gəzetalar. Aştьn xaqь həm nəmənən ədeрlәngənen kyrhətkən diagrammalar.

Aşxanala 10 keşe eşlәj. Ular arqahьnan udarnik **Lysimof**, **Imanoqulьva, Madejsva** iptəştər ajьrьm elgə kyrhətelər. Bətə eşte jaqşь həm namьtьlь eşlәjdər. Aşxana VKP(b) Ölkə komilitь plenumь ajqanlь artta barqan Bьjkof punktь aşxanahьn buksirqa alьp brigada jebərde.

Tik aşxananьn atь qьna juq. Attь 12 saqьrьmdaqь Bьjkof avьlьnan alalar. Ə, ul tə'min ilmәj. Qajhь vaqьt kətelmәgən ədəkləktərgə kilterep sьqara. ORS bьl aşxanaqa at birergə, şulaj u-q stolovojdьn kelgehen basqa aşxanalarqa yserergə ireşergə tejeş.

EŞ ƟƟTƏNDƏ TƏDƏTELGƏS...

Berense ucastoktaqь № 3 aşxananьn zalon knəqəhe tikşerelde. Tikşerev hedemtəhe aşxana mədire **Paksytkin** iptəştən yd aşxanahьn eşselərden kul'turalь aşxanahь ttev esen kərəşeven kyrhatte. Aşxananьn ese geldər hər terlə tozungtar menən bidəlgən.

Zalon knəqəhe 15 majdan qujьlqan. 15 majdan şuqasa 7 zalов ingən. Zalostardьn ikehenə tejeşle sara kyrelgən. Zalosa bujьnsa povar eştən alьnqan həm basqalar.

№ 3 aşaxana eşselərde jaqşь ta,min itə. Eşselər ber vaqьtta la zarlanmajdar. Sənki aşxana bətə jeteşhedlektərgə yd vaqьtьnda sik quja həm eş ətləndə tedətə bara.

SUBOTNIK YTKƏRELDE POLOTNA EŞE BƏTTƏ

QAMBŞLЬ, 12 (telegraf bujьnsa). Qьrmьtqalь rəjon komsomol komiteti Ölə-İşemәj timer jul tedəleşenen 2 nse ucastoqьna jardəm sunbotnigь ytkərde. Subbotnikqa 300 atlь komsomoles qatnaştь. Subbotnik12-13 ijyl kendərendə barde. Bətəhe 10 men kəm. jer eşe eşlende.

QAMBŞLЬ, 12 (telegraf bujьnsa). 2-se ucastoktьn 3-se prorab punktь polotna tedəv eşen bətərde. Xəder nasьjptardь jaqşьlav, sənqi qorolmalar halьv eştəre bara. 3-se prorab punktь ukladka qalahьn totqarhьd ytkərergə əder.

IDRISЬF.

BAŞQORTOSTANDA

◆ Vostokoneft trestьnьn texsnabь burovojdar esen kərəkle oborudovanialardь edep—jьrtьp jebərevde davam itə. Mətələn: jaŋьraq qьna Brənskidən es dana er jaŋь qadan kilde. Lakin berhenen də armaturalarь, predoxranitel klapьndarь juq. Jaŋь burovojdardь xotqa jebərevde totop tormaь esen qadandardьn ikehe №3 ydək kacegarkaqa qujьldь. Lakin əlege cəstər urnьna aik yk tura kilep jetmәgən basqa cəstər qujьldь. Bьl xəl avarialar bulьv qurqьnbsьn tьvdьra. Şunьn esen kilәsəktə vostokoneft trestь, oborudovanialardь tulь komplektь menən jebərergə tejeş.

(BaşRosta)

◆ Beloret ajro klubьnda lyciklekkə ərənevse eşse ir həm qatьn-qьdar Sovettar sojuzь gerojdarь həm Cilyskinselerden merəzəqəttərenə javap itep ajro kluptardьn bətə Sojuz konkursьna qatnaşьrqa buldьlar həm projəzvtstvanan ədelmətlən ərə nev programmahьn iq jaqşь ytəvde şart itep Ölə ajroklubьn jarьşqa saqьrdьlar.

◆ Məskəvdəge Aviaxim zavotьnan **elgə** alьp Beloret qoros-sьbьq zavotьnda la qart udarniktardьn konferensialarь ytkərelde. Bьl zavotta 10-28 jьldardan birle eşlәp kilgən 150 lәp eşse bar. Bьlar esendə başqorttardan da 3-10 jьl arahьnda eşlәgən 20 lәp keşe bar. Qajhь ber eşselər, mətələn: valocilşik **Dugin**, Kop'jov Aksjonьf, gvozdilşik Jedьjşьf, Javzin h. b. zavot təv başlap halьnqan kendən birle eşlәp kilәlər. Ular dirbtələrsə, jədərsə jaş eşselərde eşkə ejrəttelər. Ə xəder qoros-sьbьq zavotь rikonstruktirlanьv aldьnda torov ajqanlь juqarь sьjfatlь qoros nəmələr jetəşterevde ydləşterevdə ulardьn rol'dəre taqь la kytərelәsək.

(BaşRosta)

MOSKVA-OMSK-MOSKVA

— Kilələr!

Bьl jaŋьlьqtь sьjgan polənahьnan kilferevse fizkul'turnik, jeneləsə genə hikerep, stadion ergəhenə teştə.

Trinunala xərəkət... xalq qajnaj. Osoaviaxim aqzalarь jьjnalqan. Tik Başqortostan profsojuzdarьnan ber genə lə vəkil bulmav qьdqanьsьraq.

Taqь ber nisə minuttardan—kəslə alqьştar stadion bujlap jaŋqьranьlar.

— Moskva— Omsk— Moskva velosabьssьlarьna—ura!

Ular tudan menən qaplanьp bətkən maşinalarьnьn təgərməs ətlənə ejelep ber-ber artlь tedelep qapqanan indelər.

— Ular eşselər Moskvahьnьn jaş, kələs jədle, ruxlь oborona udarniktarь.

— Ura! Ura!

Şallanьrlьq nəmə bar şul... Qojaşqa jaŋьp nьqьnqan bьl fizkul'turniktar Ural qajalarьn, ike tapqьr artqa qaldьrdьlar.

Ular xədergə 49 kən, 363 jeres səqələndə 5113 kilometr, şosse, grunt həm at juldarьn huqmaqlardь ytep, yd juldarьnьn $^{9}/_{10}$ eləşen yttelər. Bьnan ike jьl elek velosportta alqan rekordtь Fransia qulьnan aldьlar. Fransuzdar 1932 jьlqь individual jarьşta jaqşь(ide alnьj) julda 53 kən esendə 4800 kilometr qьna ytə aldьlar.

Lakin bedden esən, sovet ile keşelare esən, bьl rekord qьna ad.

Bed, bedden il, bedden promьşlennost, bedden oboronaqa ədeрlekten—ber nisə tapqьrdar in zitdi imtixan birde.

Ytelgən 5113 kilometr julda ber genə avaria həm ber genə strojdan sьqqan maşina bulmanь...

Bьl maşinalar toloşo menən sovettьn yd materialdarьnan Moskva velozavodьnda eşlәngəndər.

Sovet Markalь şindar qujьlqan bьl maşinalar ber nisə tapqьrdar Ural tavlarьnan, 100 dər kilometrqa hudьlqan Alatav aşa julhьd jerdərdən, timer jul şaldarьnan yttelər.

— Bьndaj jereşkə, bьndaj hьnavqa bedden juldarda. aigerəktə timer jul şpaldarьndaqь sabьşta Anglia, Nemes, Amrika markalь import velosipedtarь sьdaj almabtar ine.

Nьqlьqьn hьnav esən velosabьşsьlarqa „Pariz kommunahь" isemendəge Moskva ajaq kejemdəre fabrikahьnan birelgən monlit podoşvalь ajaq kejem dəre lə hьnavdь unьşlь-namьtьlь yttelər.

Qьdьl vaşqalanьn 11 jəş eşsehe, fizkul'turnьj həm volevoj

DINAMO HЬV STANSAHЬ

əderlekten in juqarь sьjfat kyrhətkestəren birdelər. Kərək vaqьtta yddərenen velosport masterlьqь belemdəren, il qorqavsьlьqь esən yddərenen bətə kestəren birergə əder ikənlektəren kyrhəttelər.

Julda bergenə avьrav, arlqa qalav vaqiqalarь bulmanь.

VKP (b) qala komitetь, VLKSM BVSFK, Başosoaviaxim isemenən qollav telmare həjlavse Voron'jof, Akalojьf həm Şayl' iptəştər bьlar turahьnda həjlәne lər.

Sabьş komandirь iptəş Gorşkof ydenen javap hydendə-Bed plan bujьnsa I avqьsqa (2000 kilometr jul ytəhe bar) Moskva la bulьrqa tejeşaed. Lakin bed 24 ijyldə finişqa elgərergə hyd birdek, tej.

Sabьşsьlar menən Ölə **qalahь nьq** in jaqşь velosipedistarь menən ipləştərsə osorașьvdarь buldь.

1500 mitrdan ytkərelgən sabeş-jarьşta Ölə velosepedsьhь Potьkevic, bьl juldь 2 minut 51,8 sekundta ytep berenselekte. Moskvic ip. Gurbcef 2 min.53,9 sek. ytep ikense urьndь aldь.

Stadiondan qunaqtar kitə başla qanda kən qaran qьlьqь jaqьnlaş qajnь.

10 ijyl Ölələ ədgenə jal itkən dən hun osoavi axim lagirьna barьp qajtqandan hun ular yd dərenen juldarьn Begelma-.....- Ul'janovskigə qarap davam itervsəktər.

GLIN

ALLAHЬƏDAR JƏCƏJKƏLƏRE EŞEN KƏSƏJTERGƏ

Jəjge jal vaqьtьnda avьlqa qajtьvsь studinttar həm komsomoldordьn aldьnda huqьşsan allahьddar jəcəjkələre eşen jəjelderevdə kyp burьstar tora.

Dingə qarşь kərəş'—propagandahь konkur-sьn jəjelderev, unьn esən əqzalardьn -dərəb hanьn alьv, jəcəjkə tirəhenə aktiftardь ilьqtьrьv, dingə qarşь bulqan gəzit, zurnaldar taratьv, stinə gəzittare sьqarьv — bьna nьqlь iqtibar itelergə tejeş eştar şular.

Jalan brigadalarьnda, kisen klub-baqsalarda aqьmdaqь politik, xuzalьq (tutav, besən sabьv, maşinalardь rimontlav, unьş jьjnav, kədgə səsev) kompanejalarьn unьşlь ytkarevgə fən həm tix nikanьn beddə jenep sьqьvьn xedmatsəndargə nьqlь təjendərergə, bьl eşkə uqьtvsь, agranom, miditsina rabonikta-rьn ilьqtьrьvqa, proguloa qarşь kərəştə kolxozsь-kolxoznitsalar menən əngəmələr ytkərergə, jarьş-udarsьlьqtь jəjelderep daqь bilәmələrenen tejemlәvselege turahьnda bьl dyrt dirzava arahьndaqь dogovor.

2. Dingeddə qorallanьvdar turahьnda dogovor, bьnьn bujьnsa TAQS, Anglia həm Japonianьn huqьş-dinged kəstəre arahьndaqь nisbat 5:5:3 itep bildələnde. (bьl, ədərdə. ajtəjek TAQS həm Anglia bişər karap bilәj alhalar, Japonia barь tik 3 kenə karap bilәj ala tigən hyd).

3. Qьtaj tirritorialьnьn bojondoroqhodloqo həm bətenlege turahьnda dirzavalar arahьnda dogovor.

1929 jьlda jəjelgən bətə donja ekanomik krizisь impirialistardьn badardar esən kərəşen bik nьq kibkenləşterde. Japonia impirializmь, krizistən sьqьv julьn huqьş jardəmь menən tanьrqa emət itep, huqьş menən babьp alьv julьna in berense ajaq babtь.

Manzurianьn həm Tən jaqqьtaj đьn ber ələşenen Japonia taralь nan babьp alьnьvь „Qьtaj tirriturialьnьn bətenlege" turahьndaqь Vaşington kileşeven abtьnətkə qaplanь.

Lakin Japonianьn plandarь unanda arьraq kitələr: ular Japonianьn Qьtajda tulь ətlenlek itteven genə tygel, bəlki „kənjaq dingeddərden utьravdarьn babьp alьvdь la, həm bətə impirialistardь, berense kidəktə Amerika imprialistarьn Azianan qьbbrьqlap sьqarьvdь la kyddə totalar.

Bьl maqsatlar esən Japonia impirializmь ydenen qoro jer, dinged həm hava qoraldarьn nьq artterьvdь davam itə həm Qьtajda janь huqьş avantyralarь əderləj. Şul uq vaqьtta Japonia Qьtaj ətlenən finans kontrol' alьp barьvdь yde esən tə'min ilergə tьrьşa.

Japonia, jəşəp kilevse dogovordarqa qaramajьnsa, ydenə qaraqan utravdarda jəsereu dinged bazalarь tedəj. Japonia şulaj uq Tьmьq Okiandьn basqa ostrovdarьna la ytə, ulardа xədergə yd tovardarьn tultьra həm konsissialar alьvqa mataşa.

Japonia TAQŞ qa qarata, 5:5:3 normanь bəterəp, qorallanьvda tigedlek birevde qatqi rəveştə talap itev menən ber qatardan, taqь la tybəndəge „bələkə) genə" talaptardь quja:

1. Filippinde „Bitaraf il" tip iqlan itevdə həm Filippində Amirika quşmaştattarьnьn dinged həm hava bazalarь tьvdьrьvdan baş tartьvьn.

2. Japonianь Alьt Kənьsqьştaqь ajrьm polaziniana stabilizşterevse, jaqni Alьt Kənьsqьşta ajrьm xoquqtarь aulqan dirzava tip tanьvdь.

3. TAQŞ ьn Atlantik ilotьn Tьmьq okianqa jebərmətkə mujьndamь alьvьn. Unan hun, TAQŞ. Tьmьq okiandь Atlantik okian menən totaştьrьvsь Panama kanalьn jabьrqa tejeş.

Jabaj qьna itep ajtkandə, japon impirializmь, TAQŞ qa Tьmьq okiandьn Kənbajьş ələşenən kitergə həm Japonianьn Qьtajda həm bətə Aziala ətlenlek ileven tanьrqa təqdim itə.

Bьl talap Japonia tьşqь eştər ministerenen oşo jьl 17 aprildə bulqan „xosusi belderevendə" bik asьq saqьldьrьldь.

Bьl belderevdə Japonia bətə dirzavalar tarafьnan Qьtajqa nindəj də bulha jardəm (şul jemlənən huqьş kərək-jaraqtarь) bi revgə qarşь sьqa həm Qьtajdьn bətə dirzavalar menən finans-həm savda həjlәşevdere ətlenən Japonia kontrolen qujьlьvdь talap itə. „Japonia Qьtajdьn nindəj də bulha başqa dirzava tə'birenə bujhьnьv julьndaqь hər ber bntьlьşьna qarşьlьq kyrhətəsək" tip ikkərtə.

Bьl sьqьştьn məqənəhe Japonianьn Qьtajda yd protektoratьn qujьvdь talap itevenə qajtьp qala həm unьn yiker jaqь başlьsa TAQŞ qa qarşь jynəldereldən. Bьl sьqьş Tьmьq okian qarşьlьqtarьnьn bətə ytkenlegen nьq asьp birde.

Japonianьn talaptarьna həm dogovordarьna başqa impirialistik dirzavalar nisek qarajdar hun?

TAQŞ tьn qaraşь turahьnda oşo takttar bujьnsa xəkəm itergə məmkin: TAQŞ həzym iteşməv turahьnda Japonia menən Amirika arahьnda pakt tədəv turahьnda Japonia tarafьnan jahalqan təqdimdə kire qaqtь həm unьn urьnьna TAQŞ, Japonia, SSSR həm Qьtaj arahьnda pakt tədəvdə təqdim itte. Pakt dingeddə qorallanьv normalarьn ydgartev turahьnda Japonia tarafьnan jahalqan təqdimdərde qənaqətlanderev məmkin tygel tip ikəplaj.

TAQŞ Japonianьn Qьtaj jerdəren babьp alьvьn elekkesə tanьmaj. Nihajət, TAQŞ ikense majda Japonianьn hunqь diklaratsiahьna birqən javabьnda Japonianьn Qьtajda „ajьrьm xoquqtar" həm kontrol' dəqvə itevdəren qatь formala kire qaqtь. TAQŞ xəkyməte huqьş—dinged tədeləşenə 1 miljart hum aqsa bildələne.

Angliaqa kilgəndə unьn pozitsiahь ber nej tiklem qatmartьraq: Britania impirializmь ydenen faktik sojuznigь Japoniaqa hər vaqьt jardəm itep kilde həm jardəm itə, sənki Britania TAQŞ qa qarşь ydenen kərəşendə Japonianьn jardəmьna tajanьrqa ujlaj (impirialistik ildər arahьnda in dur qarşьlьq bulьp, ajьrьm alqanda Japonia impirializmь tarafьnan fajdalanьla torqan Anglia-Amirika qarşьlьqtarь torqanlьqьn onotorqa jaramaj). Şuqa kyrə Japonianьn hunqь diklaratsahьna qarata Anglia impirializmь Japonia əsən asьqtan-asьq jaqşь pozitsia aldь.

Lakin şul uq vaqьtta Anglia ydenen japon sojuznigьnьn samanan tьş appetittarьnan ydən haqlarqa tьrьşa, sənki, Britania zararьna Japonia, yd tovardarьn tultьra həm Britania impirializmь ta'bire sferahьnda, ajьrьm alqanda, Indianizia rajonьnda, strallgik jaqtan nьqьnьrqa mataşa. Şuqa kyrə Anglia xəkyməte Britanianьn qajhь ber kolonialarьna inderelə torqan japon tuqьv nəmələre əsən siklənqən kontingentlar (normalar) əildələrgə qarar birde.

Şuqa kyrə—Britania impirializmь Tьmьq okianda ydenen in məhim stalipek punktlarьn. ajьrьm alqanda Gonkonqьna həm Singapurdь nьqьtь, bьl xəl Japoniala dur tizahьdlьq tьvdьrdь.

Britania impirializmь Tьmьq okianda kilәsək bəreleşta passit rol' ujnarqa ujlamaj. Ul kilәsək huqьştь yd mənləqəttərе əsən tajdalanьrqa ədərlek alьp bara.

Tьmьq okianda kerəşevse bьl in ere əs impirialistik dirzava: Japonia, TAQŞ həm Anglia, kilәsək bəreleştərgə ədərlanep, bik nьq qorallanalar həm şunьn menən „Tьmьq okian qarşьlьq tarь bətəhe bergə janь donja impirialistar huqьşьnьn in dur usaqь bulьp torqanlьqtь" (Komintern bəşqarmahьnьn XII plenumь tizistarь) rəblajdar.

Ž. D. Gol'dxil

Javaplь redaktor urьnbaьarь:
ZƏKI KAJЬPKUL.

Parovoz remont zavotьnьn FZU məktəbe. parovoz. vagon tədətev, kateşiktar həm timerşetar ədertav esən uqyvsatar qabul itə başlanь.

Uqьrqa inergə telavselər 16 jəş menən 18 jəştən jaqarь bulmaqa, kateşiktar 20 jəşka tiklem alьnalar.

Uqьrqa inergə telavselər beleme 7 jьlbq eş məktəbe kylamendə, a başqortlar 5 jьlbq eş məktəbe kylamendəge məqlymat menən da alьnal ar.

Uqьrqa inergə telavselər qarizalarь menən bergə tьvqan jьlь turahьnda spravka, ata-əsəlenen həm ydenen sotsial saqьşь turahьnda spravka, havlьqь. beleme turahьnda spravkalar, ike fotokartockalьn həm rabəqaqan anketalar menən birergə tejeştər.

Qarizalar 20 nse avqьsqa tiklem alьnalar Rajondan kilgən həm tərtaqqa moxtar keşelərgə torlaq birelesək. Uqьrqa qanal itelgən bətə studintlarqa stipendia birelesək. Şul uq vaqьtta, zavod eşselekte menən ber tigedpajok ta alrelesək: Matimatuka, fizika, əsə tele həm dəjem beleməsən 20 nse avqьsqan hьnav imtixandarь bulasaq.

Adres Ölə, Belakol uramь, jort № 25

1—1 **Direksia**

◆ ◆

Ölə Yldək telegraf kontorahь telegrafistar ədertav 4 jьlbq kərsьda uqyvsatar uqnal itə başlanь.

Kurьsqa 18 jəştən kəm 35 jəştən elkən sulmaqan keşelər alьnalar. Tik nerense navvatta eşse alalarь həm eəşqort sulalarь alьna. Kursja inergə telavselərdan beleme 7 jьlbq eş məktəbe kylamendə bulьrqa tejeş. Kursqa inergə telavselər: tьvqan jьlь, sotsial tormoşo, beleme, havlьqь turahьndaqь spravkalar həm totə kartockalarьn jeəsrergə tejeştər. Kursta qəmym torlaq bulmajasaq.Stipendia 50 hum menən 70 hum arahьnda. Qjartzalar, 15 nse ejjylga tiklem genə alьnalar. Qjartzalarda Ölə, Cirnьşjevski uramь, jort № 61, telegraf kontorahьna jeuəselerga tejeştər.

1—1

Başglavsudtьn sudlini ispolniteldəi əjorobь oşo jaldan 17 ijyldə kenduğge səəqat 11 də Ölə qalahьndə nerense uylek militsiahe rajonьndə Allahьd (elekke arxarai) uramьnda 11-nse nomirlь jort Placot L. nьn jotton torgi menən lutla. Torgi başlanьv xaqь 625 hum.

Torgiqa qatnaşarqa telavselər qa la kommuna xuzalьqь idarahьnan yddərenen həm simiaheadge başqa azalarьnьn jorttarь sulmay turahьnda spravka kilterep, torgi başlanьv sunmahьnan 10 pr. qa tiklem zalok kilterergə tejeştər.

BIURO

Ölə, „Okt. Nat."hь matbaqalьь. Başglavlit vəkile № B—1213

HABAŊ TUJЬ KYRENEŞTƏRENƏN

ATLЬ SPORT

Ə. IXSAN

EKSKAVATOR TƏNƏ

Qojaş nurdarь odon bьpaj aqastar menən tbənlaştelər. Minuttan-minutqa kən kisekte. Şavlь səqəttər tьmьq tьnьslьqqa bireldelər... Tən kilde. Dim tuqajь qara şəvlələr qujьrtьlar. Baraktar ətlenə qara tən japmahь teştə.

Bulanьr joqlamanь. Tenqe smi nanь kettə. Ədlekhed tьnьshdlandь. Sənki negən avьr, aik avьr hyd işette. Jer qadьvsьlar jerəkkə qara hьdьq hьddьlar.

— Maşinist plandь tultьra almaj!

Aqtarьlьp kilgən ujdar kyd qabaqьn atьqa tarttьlar. Qabaqtarqa jək elengəndəj buldь. Qabaq-qabaqqa jəseşmәne: joqo osto.

— Juq jeneler!

Bulanьr hitkənde. Urnьnan qudqalьp tьşqa sьqtь. Qotaqьn tybəngərək halьp tьnlanь.

— Eştə almajdar... Ber a inde ekskavator baş birmaj. Begen də tik torlo—men kubometr jer.

... Həjlənə-həjlənə aylmәqa inde. Iptaşe Agatskidь ujattь. Yde avьd esenən hьdqьra-hьdqьra ekskavatorqa kitte.

Ekskavator... Bьnda ikence smina eşselare. Ular qort kevek motor ergahendə qajnaşalar. Lakin motor endaşmaj, motor tan...

Bulanьr ekskavatordь altь tap qьr əjlende. Hər ber motordь qaranь. Bətə castərde jaqşьlap majlanь. Qulьn dizel ətlenə qujьp ujqa battь:

— Bit eşlәmәlek tygel, abjьl qьna Amirikanan kilde. 75 at kəslə. 7 motorlь. Trustar, symestər jaqşь. Eştarlek...

Qapьl atlanь həm qatь ba bьp bələkəj budkaqa inde.

Eşse velikan qudqaldь. Qulьp kytərde. Unьn qulь odon. Qulda dur kerək. Kerək tygel. symes. Symes jar ergahenə kilde. Aldaqь odon teştəren jergə ba'tьrdь. Bulanьp kejantene natьlь. Avьr tupraq menən tulqan symes juqarьqa bntьldь. Bulanьr ikense kejantene totto symes vagonqa taba boroldo. Ösənsəhenə natьqajnь, symesten avьdь asьlьp tupraq tulqьnь şavlap vagonqa aqtarьldь. Ekskavatordan 7 motorь la ber ədlekhed xərəkət ittelər. Eş qadqandan-qaddь. Symes kytərelgəndən-kytərelde.

———

Tən tetən tav artьna jəşerengən qojaş nurdarь bodboldar. Alьt avьldardan ətəs tavьştarь kildə. Ətəs tavьştarь ekskavator jьrьna quşьlьp Dim bujьna taraldьlar. Barakta keşelar qudqaldь.

Bulanьr prorap Leşytinqə inde. Bulanьr şat. Unьn jədendə jenev dərtiare janalar. Aşqьtь:

— Prorap iptəş 300 urьnьna 366 kubmetr...

Leşytin anlanь. Qujьna totqan qələmen ətlatqa nərep Bulanьr's qosaqlanь. Kyddər-kyddərgə qaraştьlar:

— Jeneldeme?

— Ejje, jenelde!

Tən tarixi elgəşev kilterde. *Qatmarlь maşinanь jeqqan* ekskavator tenə bejek kilәsəktəi aildalene. Bulanьr VKP(b) elkə komitetь plenumьna ydən ekskvator udarnigь iqlan itkəjne. Ul buldь. Ber aj bujьna baş birmaqan ekskavatorda smena planь 300 kubometr urьnьna, 366 kubometrqa ytəlde.

Qujь aqasьl qalьn tuqajdar. Ular bьvattar bujьna kyl tulqьnь tavьşьnan başqa tavьş, ejrək jьrьnan başqa jьr işetmətəndar. Keşelər tərən hadibqtardan, „upqьndan" qurqьp alьp juldardan urap joregəndər.

Bəgen tuqajda ekskavator. Bəgen tuqajda timer juk. Bəgen tuqajda parovoz. Alьt aod dinggeddəren bejek kykte. tərən jer abьn şturmlaqan bol'seviktar—higed kilometrqa hudьlqan 85 metr tərənlektəge haddь la jendelər. Qatmarlь mexanizmdardь ydləşterdelər.

Bulanьr batьrdardьn nerense. Eşkə namьt menən qaravsь odar uk. Ul eştə kyrhətelde.

Kiq tuqajdь jarьp parovoz qьsqьrdь. Bulanьr tejəşən 35 platforma qudqaldь. Parovoz Ölə-İşemәj timer julьnьn polotnalarьn nьqьtьv esən tupraq alьp kite. Platformala qattavlь mexanizmdь jenev əildəne tupraq tavь sajqaldь. Vagon tə jarməstare janь qьna haibnqan relslar menən hejləşteler.

Julda, parovoz da alqa bara...

Ölə-İşemәj 8 ijyl 1934 jьl.

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 161
15-IJYL
1934
JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Өlkө, Өfө qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

BӨTӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEDƏ!

„Partia hәm sovet ojoşmalarьna urozaj jьja başlaqas uq ajrьm kolxozdar, jaŋqьdaq xuzalьqtar hәm ajrьm sovxoz hәm MTS direktordarь tarafьnan igen tapşьrьvdь ytәv tәngәlendә hәr ber kirelәnevdәrgә qarşь, şulaj uq igen tapşьrьv plandarьn qujьlqan srokta ytәmәgәn sovxoz ,kolxoz, MTS hәm jaŋqьdaq xuzalьqtarqa qarata lisirallьq itevdәrgә qarşь kөrәş alьp barьrqa kәrәk ikәnlegen kyrhәtergә“.

(VKP(b) ÜK plenumь qararьnan).

ӘDERLEKTE TӘ'MIN ITERGӘ

Ijyldeη hunqь biş kөndәreŋdә inde ajrьm rajondar orloq tapşьrьvdaqь burьstar igende orloq halьv punktьna alьp barьv menәn tamamlana tip ujlav xata bulasaq. Partia ojoşmalarьnan, rajbaşqarmalardan hәm ӘderlӘv eşen başqarьvsьlardan igende qabul itev eşen derәb ojoştorov, aşlьqtь urьnlaştarьv hәm dәvlәt ambardarьna ingәn igendәrden ber bertegen dә juqaltmaj haqlav eşen tә'min itev bujьnsa dur-dur zitdi eş talap itelә. Orloq tap şьtьv temptarьn kөsәjtev menәn, igen qabul itevse ojoşmalar, bigerәk tә Zagotzerno apparatь aldьnda la zitdi talap tar qujьla.

Aşlьq qabul itev eşen ojoştorov mәs'әlәhendә ytkәn jьl „Pravda“ gazetahь tarafьnan asьlqan saralardь onotov-şul uq xatalardь janьnan qabatlav bulasaq. Өlkә komitettьn hәm xekymәtten sьl turala asьq kyrhәtmәlәre bulьvqa qaramabtan, ӘderlӘv organdarьnьn ajrьm eşselәre unь onotlar, xatta ajrьm rajondar „Pravda“ nьn kyrhәtmәlәrenәn tejeşle hedemtelәr dә sьqarmanьlar. Ajrьm rajkom hәm rajnaşqarmalardьn jaqşь jadьlqan rezolyisialar qьna qabul itep, igen qabul itev esen texnik bazalar ӘderlӘv eşen tә'min ilmәvdare bьnь asьq kyrhәtә. Әger dә bed orloq tapşьrьv planьn srogьnan elek ytergә telәjbed ikәn, ә bed bьqa ireşergә tejeşbed, ul vaqьtta qabul itev punkttarь aldьnda igende qabul itev, urьnlaştarьv burьstan hәm şunьn menәn orloq tapşьrьv planьn srogьnan elek ytevgә jardam itev burьssьn qujarqa tejeşbed.

Berense tep bunь bulьp—qabul itev punktlarьnьn kadrdarьn sьpfi totanaqlьlьq, eşlekilek jaqьnan tikşerergә, bьl apparattarqa inep urьnlaşqan sьpfi doşmandardь, xianatsel keşelәrde sьqarьp taşlarqa hәm bьl apparattardь, aşlьq qabul itev hәm unь haqlav kevek javaplь eşte başqarьlьq in jaqşь kadrdar menәn nьqьlьrqa kәrәk. Şulaj uq qabul itevse, ylsәvse, scetovod kevek turanan ura igen qabul itev eşe menәn sәjlәngan kadrdardь jьnavqa la nьq iqtibar itergә kәrәk. ytkәn jьl ber kassirdьn igen kvitansialьn hatьvь (Byzdәk) kevek tiktarqa his jul qajmatьqa, alarqa qarşь qьrqьv saralar kyrergә kәrәk. Igen haqsьlars sostaʔьn da in jaqşь kolxozsьlar menәn nьqьlьrqa kәrәk, ytkәn jьlda ajrьm punktlardaqь kevek menәr bol aşlьqtь haqlav eşen eşkә jaraqhьd qarttarqa, invalidtarqa tapşьrьvdar bulmaʔqa tejeş.

Hәr eşse ydenen qajda eşlaorloq tadartьv bylege ojoştororqa kәrәk. Hәm dәvlәtten tәqәt jaqşь sьjfatlь aşlьq qьna qabul iteve turahьnda, şunьn өsen kolxoz, sofxozdar dәvlәtkә jaqşь sьjfatlь tada orloq alrep, tadartьvdan qaldьqtardь kolxozdarda mal adьqьna fajdalanьrlьq itep, orloq tadartьv eşen ojoştororqa tejeşlege turahьnda igen tapşьrьvsьlarqa anlatьrqa kәrәk.

Ambardaqь igen qortqostarь menәn kөreş igenden sьjfatь hәm igende haqlavdьn tep şarttarьnan aerehe. Başqortostan xөkymәtenen mәzbyri qarar sьqarьvьna betә Başqortostandaqь ӘderlӘv punkttarьnьn, sovxoz, kolxoz hәm MTS ambardarьnda igen qortqostarьnьn (klec, odon Moron) kyreneve hәm dlar menәn kөrәşten nasar barьvь sәbәp buldь. Ajrьm eşselәr, xatta belgestәr arahьnda bьl qortqostardь betөrergә memkin tygel, tigen zararlь qaraş bar, şunьn өsen kөreş tә nasar bara. Ambardarqa, sklattarqa eske jaqtan dizinfiksiә jahajdar, ә ular janьnda syptәr ejelep jata, tirә jaqь, idәn aʔtarь tadartьlmaj. Şulaj bulqas, bildәle, igen qorotqostarьn betөrep bulmaj. Bьl hedemtelә xekymetten mәzbyri qararь tulь rәveştә ytәlergә tejeş.

Urьndaqь tә'minәt, esemlek qajnatьv, urman, altьn sәnәqattәren adьq menәn tә'min itev esen Başsojuz sistemahь la igen qabul ttәsәk. Bьl ojoşmalar bergende kendә skladtardь qabul itev apparatьn ӘderlӘv tygel, urьndarda nәmә eşlaqenen dә belmәjdar ale. (Jul, Zolotosnabsьbyt, Sentorospirt). Bьl ojoşmalarqa jardam itergә hәm ulardan eş talap itergә kәrәk.

ÜK nьn plenumь sortlь orloq to haqlav mәs'әlәhenә ajьrьvsa iqtibar ttә. Sortlь orloqto qabul itev hәm unь haqlav eşe menan şegәllenergә tejeş bulqan Başsemenovod sojuz bьl eşkә tiđ hәm jeterlik dәrәzәlә ӘderlӘn mәne. **Xәder yk jeterlik dәrәzәlә skladtar menәn tә'min itep, sortlь orloqto qjadi orloq menәn quşslarqa jul qujmabqa** sovxozdarda, kolxozdarda sortlь orloqto haqlav saralarьn kyrergә kәrәk.

Igen tapşьrьvsьlardь xedmatlәnderev eşe ytkәn jьl bik nasar qujьlqan ine. Igen tapşьrьvsьlar teşev өsen jorttar xader yk bildәlergә, saixana, stolovoj ojoştororqa, paromdardь h. b. tedәtergә kәrәk. Massovoj eşte lә igen tapşьrьvsьnьn eһe lә, ketep ultьrmajsa turanan-tura jekte alьp barьrqa kәrәk. Stena gazettarь ojoştororqa, unda punkttьn eşen, jaqşь esşelәren kyrhәtergә, jeteşhed jaqtardь tanqitlәp eşten jaqşь qujьlьşna ireşergә sotsializm jarьşь hәm udarsьlьqtь ojoştororqa kәrәk.

Punkttarda igende qabul itev vaqьtında şulaj uq ambardarda vaqьtta juqaltьvdar menәn kөreşev tep mәs'әlәlerden aerehe bulьrqa tejeş. Bed igenden ber bertegenә tiklem haqlarqa tejeşbed. Ӧderlәv punkttarьnьn eşselәre, qabul itelgәn igengә lәqәt dәvlәt kenә xuza bulьvьn, uqa, nindәj genә bulha la rasstratalar sotsialistik milekte taratьv ihәplanep unьn өsen rәximhed rәveştә jaza birelәsәgen itten sьqarmabqa tejeşrәr.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

IP. MOLOTOFTЬN TOVAR FONDTARЬ KOMITETЬNЬN JERLE VӘKILDӘRENӘ JEBӘRGӘN XATЬ

Xedmәt hәm qorqavsьlьq sovetь ergahendage tovar fondtarь hәm savdanь rigulirlav komitetьnьn jemhyrejat, kraj hәm elkә vәkildәrenen eşen jaqşьrtьv maqsatьnda, jerle tәzriba mәqlymattәren memkin bulqan tiklem tulь fajdalanьv hәm jetәkselekte kөsәjtev esen komitet kvartal hajьn jemhyrejat, kraj hәm elkә vәkildәrenә mәxsus zadanialar birevde praktikaqa inderergә hәm ular aldьna bьl zadanialardь ytav turahьnda jadma otcottar tapşьrьv mәzbyrejaten qujьlqa qarar birde.

Şuqa bajlaneşte tovar fondtarь hәm savdanь rigulirlav komitetьnьn predsidatele ip. Molotof komitettьn vәkildәrenә xat jebәrep, 3 ose kvartalqa tybandage mexsus zadanialardь kyrhatte, bьl zadanialar jaqьn vaqьt esende vәkildәrden diqqat ydagendә tөrorqa tejeştar:

a) jerle sьqanaqtar ihәbenә (jerle promьşlinnost, kusprom kopiratsia, invalidtar koopiratsiahь h. b.) kiŋ qullanьv tovardarь menәn ta'min itevde barlarqa hәm kәrәk qalanь bulhьn, şulaj uq avьldь la bьl tovardar menәn ta'min itev julьnda praktik saralar kyrergә;

b) rajon ydaktәrendә hәm avьl dardaqь badarlь dur punkttarda kyl'tura tovardarьn hatьv magazindarьnda hәm rajmagazindarda eşten qujьlşьn narlarqa (tovardardьn hatьvsьlar talap itә torqan assortiminta bulьvdarьn, magazindardьn jaraqlь qaraltь hәm qoramaldar menәn ta'min itelgәn bulьvdarьn, hatьvsьlardьn eşkә jaraqlьlьqtarьn, qujьlqan xaqtardьn anьq riqajә itevdәren h. b.) hәm rajon magazindarьn jaqşьrtьv өsen tejeşle organdardь qudqatьrqa;

v) spikulatsiagә qarşь kөrәşev өsen nәmәlar eşlangәnlegen tikşerergә, alьp hatardarqa qarşь kөrәşte kөsәjtergә, bigerәk tә komerceski tovardar menәn komerceski bulmaqan tovardar arahьnda xaqtar ajьrmahь bulьv menәn bajtaneşte bьl kөrәşte kөsәjtergә, savda raьotniktarь arahьnda tejeşle anlatьv eştәren ytkәrergә hәm alьp hatardarqa qarşь kөrәşkә tejeşle administratii organdardь alьqьtьrqa.

Ip. Molotof ydenen xatьn tovar fondtarь hәm savdanь rigulirlav komitetьnьn jerle vәkildarenә, şulaj uq xәderge vaqьtta bьl „komitettьn vәkildare bulmaqan kraj hәm elkә başqarmalarьnьn predsidateletarenә jebәrelde.

VKP(b) YDAK KOMITETЬNDA HӘM SSSR SOVNARKOMЬNDA

SSSR Sovnarkomь hәm VKP(a) Ydak komitetь qorqavsьlьq jahatenan ahamiatle bulqan kyp kenә zavodtardьn eşselare, *inzener-texnik* pirsonalь, xedmatselәte hәm tybange xedmatkardarenen eş xaqьn urtasa 10 pr. qa arttьrav turahьnda qarar sьqardьlar.

Şul uq qararda bьl zavodtardьn eşselәre өsen doxot nalogьn hәm kultura jьjmьn 50 pr. qa tөşerev kyrhatelgan. Bunan *başqa jana bьl zavodtar*da eştavselәr өsen tybandage tartiptә ajrьvsa tyavdar „inderela: zavodta 3 jьl bujьna edlekhed eşlagandargә ike adnalьq eş xaqь, zavodta edlekhed 5 jьl bujьna eşlagandargә ber ajьlьq eş xaqь zavodta edlek hed 10 jьl bujьna hәm unan artьq eşlagandargә *ike ajlьq* eş xaqь miqdarьnda tyavdar birelәsәk.“

Bьl qarar 1 avqьstan yd kөsenә ina. Ajьrtvsa tyavde alьv xoquqьn birә torqan staz da şul sroktan itәplanә başlaj.

BӨGӨN TOPORIN BESӘNDE TAMAMLARQA TEJEŞ

Toporin 14 (Telefon bujьnsa). Rajonda VKP(b) Ydak komitetьnьn ijyn plenomь qararьn ejranev kin jelderelde. Rajondaqь betә kommunistardь mobilizirlap, kolxozdarqa sьqarьldь. Ular kolxozsьlar arahьnda plenum qararьn ejranergә hәm oşo qarar nigedendә besәn jьjnav, siloslavdь, urozaj jьjnavqa ӘderlӘkte kөsajtergә hәm malsьlьqtь yrsetev turahьnda massovoj anlatma eştare alьp barьrqa tejeştar.

11 ijyldә kolxoz predsedatelderenen, partia ojoştorovsьlarь, sьjfat inspeksialarenen hәm brigadirdardьn rajon kәnәşmalare ytkarelde. Kәnәşmәgә betәhe 65 delegat qatnaştь. Kәnәşmәlә Rajzo başlьqь ip. **Zkьrianьf** plenum qarardarь bujьnsa doklad jahanь. Ul ydenen dokladnda rajonda besәn jьjnav, siloslav hәm urozaj jьjnavqa ӘderlӘk eştarenen nasar torovьn kyrhatte. Bigerәk tә malsьlьq mәs'әlәhenә, rajonda kolxoz fermalarьnьn ad bulьvьna hәm bьnь jajelderergә kәrәklege turahьnda tuqtaldь.

Kәnәşmә kolxozdardaqь betә esse kөstaren besәn jьjnav hәm siloslav eştarenә monilizirlap, bьl eştarde 15 ijyldә tiklem 100 pr. tь menәn tamamlav өsen hәm rajonda fermahьd ber genә kolxoz da bulmahьn, ber genә kolxozsь la hьjьrhьd qalmahьn, tigәn lozungь menәn malsьlьqtь jajelderevdә tulь mujьndama aldь.

Bьl mujьndamalar malsьlьq tarmaqь bujьnsa aqjomqa atqarьla başlanьlar. Rajon 25 urьnda ferma-ojştorovdь planlaştьrdь. Bьl fermalardь ojoştorov өsen maldar hatьp ala başlandь. Rajon da kedge tiklem betә hьjьrhьd kolxozsьlardь hьjьrlь itev qujьla. Bunь өsen dә saralar kyrelә—bьdavdar kantraktovajt itelә başlandь.

Rajon urozaj jьjnav maşinalarьn remontlavdь tamamlav aldьnda tora. Remontlav planь 10 ijylgә tiklem 92 pr. qa ytәlde. Zapas cәstәrden jeteş bulmavь, bigerәktә lobogrejkalarqa şistirna lar, tulkalardьn juqlьqь remontlь tuqьratьp tora. Rajon bьl tura la Başsilxozsnabqa ber nisә tapqьr keşelәr jebәrep horap qaraha la, ber terle lә eş sьqqanь juq. Bigerәk tә kolxozdarda ylsәvdәr jeteş tygel. Kypsel kolxozdarda ylsәv betenlәgә juq. Bьl xәl urozaj jьjnav vaqьtında aşlьqtardьn derәb ihәben alьvqa dur qamasavlьq killerәsәk.

Rajon 20 ijyldәn dә qalmaj massovoj rәveştә arьş urьrqa başlajasaq. Ogronomdardьn kyrhәteve bujьnsa kyp kolxozdardьn arьştarь ul kengә lә qalmaj elgerergә tejeş. Rajonda aşlьqtardьn ybeş toroştarь jaqşь kilә. Arьş ytkan jьlqa qaraqanda kyp kenә protsent artьq unьş birәsәk.

MAQARDЬN ALDЬNQЬLARЬ

MAQAR. Juldaş sovetь „Kinjәkaj“ kolxozь aqzalarь ÜK plenumь qarardarьn ejranev nigedendә, malsьlьq esen kөreşte kөsejttelәr.

Kolxozdьn 40 baş atь өsen jьlь at harajь halьna başlandь. 32 baş bejanen 22 baş toroqtorolop bette. 25 baş hьjьrdьn 18 başь qasьrtьldь. Siloslav eşe qьdьv bara. Oşo arala tamamlarqa kolxozsьlar hyd birdelәr.

PAR TULMAQAN...
UROZAJQA LA ӘDERLӘNMӘJDӘR

„Trәjer“ (Nuriman r). Kolxozь 239 *xuzalьqtь* berlaşterep 6 daimi baььvsьlьq brigadahьnan tora. Eş attarь 120 baş, jaş tare menәn betәhe 142 baş. Kolxoz han jaqьnan dur qьna.

Bьjьl kolxoz 370 ga par herge tejeş bulьp, oşonqь 330 gektarь herelgan. Herelgan pardьn da barь 180 gektarь qьna tьrmatьlqan. Qalqanь xader tьrmata almьlьq bulьp, qьj ylәn dare hәm haruttardan barьlqan. Kolxoz predsidatele **Idrisaf „par**dьn tьrmatьlmaj qalьvь, attardьn jaaьq bulьvьnan buldь“ ti. Lakin, bьl sәbәp tygel, unьn tьrmatьlmaj qalьvь xedmatten derәb ojoştorolmavьnan, hejrav kөstarenen derәb fajdalanьlmavьnan hәm kolxozsьlardьn par eştarendә eş ucastkalarьnda qunьp jatmaj, ejgә qajtьp qunьp jerevdarenen buldь. Hanan aşlьqtarь tulьhьnsa utalmaqandar. Utalьrqa tejeş bulqan 400 ça jadqь orloq kylturalarьnьn barь 290 gektarь qьna utalqan. Unьn utalmaj qalqandarь qьj ylәndare arahьnda baş jebarep ultьralar. Kedge aşlьqtar betenlәj utalmaqandar. Kolxoz „tyrәlare“ „bed bьqa tiklem arьştьn utalqanьn kyrgәnebed juq hәm uqa utavdьn kerәge lә juq“ tejdar.

Kolxoz 817 gektar urozaj jьjnarqa tejeş. Lakin kolxozdьn bьqa ӘderlӘge siktan tьş nasar. Urozaj jьjnav maşinalarь remontlanьp betmәgandar. Remontlanьrqa tejeş bulqan maşinalarqa zapas cәstәr juq. Pravlenia ulardь tanьvda ber terle lә sara kyrmaj. Kolxoz aşlьqtardь 8 urьnda huqьrqa tejeş. Bunьn өsen barь ike urьnda qьna lapaь eşlangan. Qalqandarь aşlq jalanda huqьlьqa tejeştar. Urozaj jьjnav vaqьtında eş ucaskalarьnda quna jatьp eşlәv өsen ber genә barьv stanь la tedәlmagan. Klattarden kybene ihke bulhalar da, ular remontlanma qandar. Remontlanьrqa tejeş bulqan 48 arbanьn da barь 10 qьna tamamlanqan. Urozaj jьjnav—aşlq huqьv өsen taralar jeteş tygeldar. Ölegә kolxozdьn barь 25 toqo, 2 genә torpьşahь bulha la ulardа ihkelәr.

Urozaj jьjnavda maşinaqa jeger өsen attar bildәlenep, ular jalqa qujьlmaqandar. Eş attarь betәhe lә janьqtar. Unьn ebtenә besәn jьjnav eşendә eştavse kolxozsьlar 4-5 kilomitr jьraqьqtaqь eş ucaskahьnan ejgә qajtьp qunьv өsen jegep jerep, hәm jegep qajtqas jaqşь ylangә jebarep aşatmav arqahьnda ulardь taqь la janьqtьralar.

Nuriman

MAL ARTA
AĐЬQ, TORLAQTAR ӘDER

Dyrtejle. „16-Parts'jezd“ kolxozь aqzalarь VKP(b) ÜK plenumь qararьn ejranev nigedendә. Kolxozsьlar, plenum qararьna javap itep, 143 tonna siloslav planьn 200 tonnaqa jetkerep, ytonelәr. Siloslav eşe dәvam ttә.

MTF maldarь өsen 111 baş hьjьr hьjьşlь jьlь adsar eşlanep jata. Urozaj jьjnavqa tiklem adsar halьnьp betөsөk.

Besәn jьjnav eşe lә udar temp menәn bara. Ibke jondod sovetь 6-ijyldә yk nesөn sanьv eşen tamamlap, xәder kөnәngө halьv eşen tamamlav aldьnda.

Z. ӘĐJLӘMЬF.

„Quđqatьv“, „Forştat“
SILOSLAV EŞEN TAMAMLANЬ

Ucalь. Amangilde sovetь „Quđqatьv“ kolxozsьlarь ÜK plenumь qarardarьn ejranev nigedendә malsьlьqtь yrsetevdә kөreş başlanьlar.

Maldaroqa jaqşь adьq buldьrьv өsen nesөndө yđ vaqьtında jaqşь sьjfatlь itep sanьp alьv esen hәr brigada yđ ara jarьşa.

Bьl kolxozqa 2900 sentnir siloslav planь sirelgojne, kolxozsьlar unь 4 kon esendә tul tьrьp ytonelәr. Silos jamdarь jaqşь eşlanep, utalqan betә qьj ylәndәr halьnds.

Qunaqbaj sovetь „Forştat“ kolxozь la mal adsoqь ӘderlӘv dә alda bara. Ul da 180 tonna siloslav planьn tultьrdь. Lakin әle kyp kolxozdar siloslav planь ӘdәlӘr. „Imanqol“, „Traktor“ „Qьdьl majaq“, „Kombain“ kolxozdarь siloslav eşeno totonmaqandar da. Qajhь ber kolxozdardьn oşo rәveştә silos lavdь Әdәvdәrө arqahьnda rajon siloslav eşendә artta qala.

S. KARMA.

Dәvlәtьf, Umirqalindar
ATTARDЬ HAQLAP QALDЬLAR

Maqar MTS-bь xedmatendage „Tajruk“ kolxozь 1-brigadahьnьn tonge at qaravsьlarь attardь betә keso menәn haqlajdar.

7-ijyldө tendә 1-brigadanьn attarьn urlarqa 5 qoralь at qaraqь kilө. Ike at qaravsь—Dәvlәtьf hom Umirqalindar 5 qaraqqa qarşь kөreşep, at urlavsьlardь qasьp kitergә mәsayr itelor.

Şulaj itep, bьlar sotsialistik maldardь haqlavda yđ natьrlьq tarьn kyrbәtө aldьlar.

DӘVLӘTŞIN.

Siloslav eşe nasar bara

Dәvlekon. Sujьnsь MTS-bь xedmatendage kolxozdarda siloslav eşe nasar bara.

„Alqa“ hәm „B. Qaramalь“ kolxozdarьnda ytkon jьl mal adьqь jeteşmavgө qaramabtan әle siloslav eşenә totonmaqandar. Mal adьqь jeteşmәv arqahьnda mal hanь komevgo sanop bulasaqtar.

Ө, „Volga-Don“ kolxozь silos lav planьn 62,5 pr. qa, „Bol'şevik“ 59 pr. qa, „Ydak“ 67 pr qa tultьrdьlar.

Siloslavda xurlьqlь rәveştө baroqan kolxozdar, bьl aldьnqьlardan өlgө alьroqa tejeştar.

M. M.

ARMIA ARAHЬNDA GETLERĐAN RIZAHЬDLЬQ YĐӘ

Pariz, 14. „Pari suar“ gazetь rajxisferda general Fritc julbaşsьlьqь aʔtendaqь kyp kenә ofetsirdar arahьnda Getlerđan rizahьdlьq ykәnlegen xәbar itә, gazettьn hyddare bujьnsa bajtaq ofetserdar Getlerqa qarata jeterlek nьqlьlьq kyrhәtmәydә Blomairgtь şeltәlajdar. Un dairalar Getlerde jaqьnlaşьp kilevse rivolytsianь buldьrmaj qalьvqa kөshed tip ihәplajdar.

AMESTIRDAMDA HUQЬŞTAR DAVAM ITӘ

Berlin, 14. Amestirdamdan xәbar itev bujьnsa tenjaq esselar rajonьnda 12 ijyldә eşselardan jenә sьqьştarь buldь. Uramdardьn berehendә eşselar uramdьn taştarьn qubara başlaqandar hәm barrikadalar ojoştorqandar. Politsia kyp keşelәrde qulqa alqan, qalala osadnaj polozinia indergәn, xalьqqa uramqa sьqьvdь tьjqan. 12 ijyldә politsia Amestirdam qalahьnda kommunistardьn jenә ber jәşeren tipografiahь barlьqьn belgәn, unda „Qьdьl jardam“ gazetь natьlqan. Bьl gazettьn ber nisә men danahь konfiskovajt itelgan, lakin unьn kyp eləşe taralьp elgergen bulqan.

Ulan-Bator, 14. Mongolianьn mestaqillek alьvьna 10 jьl tulьv menәn bajlaneşte Ulan-Bator qalahьnda tantanalь bankit ytkarelde. Sovet diligatsiahьna qarata ajtelgan qotlavda bәlakaj xurulpan predsidatele Amor Mongolia xalqьamenәn SSSR xalьqtarь arahьnda ilqьj yba barqan tuqandarsa bajlaneşte hьdьq ebtenә aldь. Sovet diligatsiahьnьn predsidatele ip. Karaxan yđenen javap telmarendә Mongolia xokymәten SSSR đьn kyneldan dubtarsa jaşavga bntьlqanlьqьna, Mongolianьn mestaqillegen haqlarqa telagenlegenә bşandьrdь hәm xader yk *inde* yđenen tьşqь hәm eskarge politikalarьnda dur elgaşevdargә ireşken ilgә kilasaktә lә sasak atьvdь telane.

11 ijyldә irtan Mongolia armiahьnьn paratь ytkarelde, uqa xokymat, sovet diligatsiahь. Tanutuva hәm Byrat Mangulia diligatsialarь, in alьb rajondardan kilgan mendarsa xalьq qatьştь. Parat Mongolia armiahьnьn texnik kesen kyrhatte. Ip. Karaxan Mangolia armiahьna hәm Mangulia xalqьna qarata qotlav telmaren hajlap, jetakselekten tupxejanat jahavsьlar,-tine Getler,-xader yđđaren nәmә katkanlektaren belalar. Millatte haqlav esen yđ qulьna birelgan vlastь şaxsi maqsattarqa fajdalanьvsь kem genә bulha la, unьn başь kiteläsak“.

AMERIKANЬN 10 JЬLLЬQЬ

lanqanlьqьn, xe kymat menәn xalq arabьnda rivolytsion bajlaneşten nьqlьqьn, milli andьn hәm milli kul'turanьn nьq ykkanlegen, politik hәm texnik jaqtan nьqlь armianьn tьvđarlьlьvьn kyrhatte. 11 ijyl kene Mongolia milli tiatьrnьn janь pejessahьn qarav menәn tamamlandь, bьl pejessala milli qaharman Suxbatordьn Mongolianьn mestaqillege esen kerәş tarixь kyrhatelә. Sovet diligatsiahь artistardьn jaqşь ujanьn hәm revolytsion jakmatkehen ajrьvsa kyrhatte.

GETLER 30 IJYN VAQIQALARЬ TURAHЬNDA

RIM, 14. „Dajli popolo“ gazetьnьn *Berlin* xәbarsehe menәn hejlaşkan vaqьtta Getler 30 ijyn vaqiqalarьna qaqьlьp, ydenen „Germaniaь menđarsa qorsandar killereve memkin bulqan grazdandar huqьşьnan qotqarьlqanlьqьn“ ajtte. Әger bьl zagovor barьp sьqqan bulha,-tine Getler min berense bularaq juq itelgan bulьr inem. Hyđenen adaqьnda Gatler qanlь ys alьvđarь menәn janьnь, unьn bьl janьvđarь yđ xalenen nьqlьqьna bşanьp *jetmәgәn*legen rabtajdar. „Dәvlatkә qarşь kiteläsak“.

ARMIA ARAHЬNDA GETLERĐAN RIZAHЬDLЬQ YĐӘ

Pariz, 14. „Pari suar“ gazetь rajxisferda general Fritc julbaşsьlьqь aʔtendaqь kyp kenә ofetsirdar arahьnda Getlerđan rizahьdlьq ykәnlegen xәbar itә, gazettьn hyddare bujьnsa bajtaq ofetserdar Getlerqa qarata jeterlek nьqlьlьq kyrhәtmәydә Blomairgtь şeltәlajdar. Un dairalar Getlerde jaqьnlaşьp kilevse rivolytsianь buldьrmaj qalьvqa kөshed tip ihәplajdar.

AMESTIRDAMDA HUQЬŞTAR DAVAM ITӘ

Berlin, 14. Amestirdamdan xәbar itev bujьnsa tenjaq esselar rajonьnda 12 ijyldә eşselardan jenә sьqьştarь buldь. Uramdardьn berehendә eşselar uramdьn taştarьn qubara başlaqandar hәm barrikadalar ojoştorqandar. Politsia kyp keşelәrde qulqa alqan, qalala osadnaj polozinia indergәn, xalьqqa uramqa sьqьvdь tьjqan. 12 ijyldә politsia Amestirdam qalahьnda kommunistardьn jenә ber jәşeren tipografiahь barlьqьn belgәn, unda „Qьdьl jardam“ gazetь natьlqan. Bьl gazettьn ber nisә men danahь konfiskovajt itelgan, lakin unьn kyp eləşe taralьp elgergen bulqan.

MONGOLIANЬN 10 JЬLLЬQЬ

Ulan-Bator, 14. Mongolianьn mestaqillek alьvьna 10 jьl tulьv menәn bajlaneşte Ulan-Bator qalahьnda tantanalь bankit ytkarelde. Sovet diligatsiahьna qarata ajtelgan qotlavda bәlakaj xurulpan predsidatele Amor Mongolia xalqьamenәn SSSR xalьqtarь arahьnda ilqьj yba barqan tuqandarsa bajlaneşte hьdьq ebtenә aldь. Sovet diligatsiahьnьn predsidatele ip. Karaxan yđenen javap telmarendә Mongolia xokymaten SSSR đьn kyneldan dubtarsa jaşavga bntьlqanlьqьna, Mongolianьn mestaqillegen haqlarqa telagenlegenә bşandьrdь hәm xader yk *inde* yđenen tьşqь hәm eskarge politikalarьnda dur elgaşevdargә ireşken ilgә kilasaktә lә sasak atьvdь telane.

11 ijyldә irtan Mongolia armiahьnьn paratь ytkarelde, uqa xokymat, sovet diligatsiahь. Tanutuva hәm Byrat Mangulia diligatsialarь, in alьb rajondardan kilgan mendarsa xalьq qatьştь. Parat Mongolia armiahьnьn texnik kesen kyrhatte. Ip. Karaxan Mangolia armiahьna hәm Mangulia xalqьna qarata qotlav telmaren hajlap, jetakselekten tupxejanat jahavsьlar,-tine Getler,-xader yđđaren nәmә katkanlektaren belalar. Millatte haqlav esen yđ qulьna birelgan vlastь şaxsi maqsattarqa fajdalanьvsь kem genә bulha la, unьn başь kiteläsak“.

AQ GVARDIES BRAVЬNDOЬŊ XATЬ

GELSINGFORS, 14. Ođaq hudьp jertkandan hun tik 11 ijyl đa genә aq gvardies Bravьn tarafьnan SSSR ilselegenә hezym jahav aldьnan jadьlqan hәm 14 ijyndә tentev vaqьtında unьn kvartirьnda politsia tarafьnan tabьlqan xatь tьşqь eştar ministerlegenan ala aldь. Ydenen xatьnda Bravьn bьl hezymde „kinat ta“bir abtьnda tygel, batki aldan ujlap hәm aildale niat menan“ jahalqanlьqьn jada.

Unan hun Bravьn ydenen bьl hezyme menәn SSSR đьn Finlandialaqe diplomatik ilselegenen tejelmavselek xoquqьn auls raveştә bodorqa bntьlqanlьqьn belderә. Bravьn ydenen hezymen Kaverda, Vojtsexovski hәm Konradi tigan aq gvardiestarden hezymdare menan tinlaştera.

***

PARIZ, 14. „Jumanita“ gazetьnьn mәqlymattare bujьnsa Tel'man sutьnьn 16 ijyldә başlanьvь mәmkin.

KӨNSЬOIЬŞ LOKARNOH TIRӘHENDӘ

LONDON, 14. Anglianьn Berlindәge, Varşava hәm Rimdәge vakildare şul ildarden tьşqь eştar ministerlarena barьp ularqa Anglianьn kөnsьoqьş Jevropa paktьna jaqşь qaraqanlьqьn ajikәndar. Gazettardьn hyde bujьnsa Anglia xokymate bьl paktьn Germania hәm Pol'şatarafьnan qabul *itelevenьn hedemt*ahendә qoralhadlanьv mas'alahe qajtanan qaralasaq, Germani anьn tiged xoquqьqь turahьndaqь mas'alә qajtanan qaralasaq tip emat ita. „Nejys kronikel“ gazetьnьn Berlin xabarsehenen hyddare bujьnsa Anglia ilsehe Anglia xokymate isemenan Germanianьn bьl paktqa quşьlьvь „Jevropalaqь tьnbsьhqqa şaqtaj jardam iter ine“ tigan fekerde beldergan. Xabarse Germania xokymatenan xader bandaj pakt *ildiahenә* elakke kevek qarşь kilmaganlegen hәm bьl turala Germania gazettarьnьn komintarialarьna qarap xakem ittanlegen“ belderә.

***

BERLIN, 14. Matbuqattaqь betә xabardarden tep motifь Anglianьn Fransia aldьnda kapitulirovajt ittanlegen kyrhatevdan hәm Fransianьn xaderge vaqьtta Jevropata yđ geqimonlьqьn ta'min ittanlegen rabtavdan tora. Gazettar rasmi dairalardьn fekeren saqьldьrьp bulha karak, xalq ara politika mas'alalarendә SSSR đьn afторitetь ybevenә rizahьdlьq belderevdan tartьlmajdar hәm SSSR đьn Jevropa mas'alalarendә mahim hәm aktif faktor rolen ujnavьna asьqlan asьq qarşь sьqalar. Gazettardьnkomintrialarьnda SSSR đьn bandaj xale „qurqьnbsьlьq“ h. b. bulьvьn kyrhatevdar menan tuls.

IT BIREVƁE-UDAR TEMPQA

IT TAPŞIRIV PLANINIŊ YTƏLEŞE

MƏSKƏV, 14. 1 iyngə tik tem bətə Sojuz it tapşırıv pla nı 1 nse jarti jıl esen 93,5 pr. qa ytəlgən. Jarti jıllıq plandı Qırım, Zakafkazia, Tənjaq kraji, Karelja, Leningrat, Ivanof elkələre, Başqortostan, Stalingrat krajı, Siləbe elkəhe, Tənjaq Kafkaz, Azof—Cernomorski həm Alıƀ kenıƀqış krajdarı, Bilorussia, Tərekmənstan həm Tadzikstan jemhyriattare ytəgəndər. It tapşırıv eigerək tə Qırımda jaqsı barde, ul plandı 138 pr. qa ytə ən. Zakafkazia 127,5 pr. qa yt-gən. Bətə Sojuzda it tapşırıv dəjem planının ytəlməven 1 nse nəvəattə Kenajış əlkənen, Urta Volga həm Saratof krajdarının. Qazaqstandın həm elekke QT Udək elkənen nasar eşləvdəre itəənə halırqa kərək. Ukraina, Məskəv elkəhe, Kenajış Seber həm kyp kenə ayran rajondar şulaj uq plandın tulıhınsa ytəlevenə ireşə almanılar.

Ajrım sektordar arahınan it tapşırıv jarti jıllıq planın in jaqşı itep kolxozdardın tovar fermaları (128,2 pr.) ytənelər. Ular zakon taralınan maldı lan itəənənə sroqınan elek tapşırıv turahında birelgən xoquqtı tajdalana beldelər həm maldın şaqtaj eleşen 1933 jıldın 4-kvartalında uq tapşırıp elgerdelər. Kolxoz xuzalıqtarı həm anqıdaq xuzalıqtar taralınan it tapşırıv planının ytəleşe qə-ıəqətlanerlek tygel (90 pr.). Kyp kenə elkələrdə, xatla jarti jıllıq plandı ytəgən elkələrdə lə 20-30 pr. qa xuzalıqtar də v-lətkə ber genə lə kilogram it tapşırmaqandar. Narkomsovxoz xuzalıqtarı taralınan it tapşırıv jarti jıllıq planı ılk nasar ytəlgən, ular sovxozdar taralınan it tapşırıv dəjem planında nej arı 90 pr. urın totalar. Bıl xuzalıqtar jarti jıllıq plandı 60 pr. qa qına ytənelər.

6 MILLION KILOGRAM SƏJ

TIFLIS. 14. Bıjıl Gruziala 6 million kilogram səj japraqı jıjılasaq. Bılter jemhyrejət nej arı 3 million kilogram səj japraqı birgəjne. Sirjo azarbın kinəjtev səj fabriktarının hanın rolmalandırılqandar.

Besənde plandan arttırıp sabalar

Avƀrqazı, 14 (Başrosta). Avƀrqazı rajonının aldınqı kolxozdarı, VKP(b) ÜK nın hunqı plenumı qarardarın praktik bojomqa atqarırqa başlanılar „Baqanjaş" kolxozı 188 qa besən sabıp. Gur'jef sovetı kolxozdarı 221 qa besən sabıp, planın arttırıp ytənelər.

„Sit-jılqa" kolxozı plenum qarardarın ejrəngəndən hun, hıjırhıd kolxozsılarqa esən 44 baş bədavdı kontraktavajt ittelər. Bıl kolxozda hıjırhıd kolxozsılar bulmajasaq.

BAJMAQTIŊ AT PARKIN BESƏN MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ

Bajmaq, 14 (Başrosta). 1922 jıldan hun bıjıl berense tapqır besən jaqşı ytte. Lakin, bes n jıjnavdı jaqşı ojoştormaqan vaqıtta, altın priskahe, promıjşlennos predpriatiiləre həm "qala janı xuzalıqı attarı besənhed qalırqa la məmkin.

Rajbəşqarma komitetı promıjşlennos predpriatiilərenə sabanılıq bylep birde, ulardın at həm eşse kese bar. Şuqa qaramatan, besən jıjnav eğe-ter da juq tygel, bar. Mətələn. maldardı toroqtorov həm qasırıv bujınsa hər ber kolxozda maxsus toroqtorov punkttarı ojoş torolop, bejələrde toroqtorov planı 70 pr. qa, hıjırdardı qasırıv planı 60 pr. qa atqarılqan. Maldarqa jıllı harajdar tedev planı 79 pr. qa. ə. mal torl aqtarın remontlav 21 pr. qa ytəlgən. Şulaj uq besən sabıv planı rajon dəvmələndə 72 pr. qa, siloslav 30 pr. qa, par herev planı həm urozaj jıjnav maşinaların remontlav 100 pr. tı menən tamamlanqan.

Lakin bıl elgəşevdər menən berçə bajtaq qına jeteşhedlektər da bar. Mətələn: maldardı yrsetev eşen afajsq, kolxoz tovar fermalarında jaş maldarın ylеve 10 pr. qa jetə. Bıl silırdar, jaş maldardı nıq haqlav turahında, partia həm xekymət direktiftarın praktik bojomqa atqarıvda rajon ojoşmalarının bigerək tə Rajzo taralınan nıqlı kerəş bulmaqanın asıq kyrhətə.

Şulaj uq konkurstın təp şarttarının berehe bulıp, xekymət aldındaqı jekləmələrde yd vaqıtında tılap barıv itəəplənə. Ə Nuriman rajonı jıllıq it tapşırıv planın barı 56 pr. qa, jarti jıllıq maj tapşırıv planın 78 pr. qa qına ytəgən. Oşo kengə tiklem dəvlətka tapşırılırqa tejeşle bulqan it, maj zadaniaların tılavgə başlamaqan xuzalıqtar da həm kolxozdar da, fermalar da bar. Avƀl sovettarı həm kolxoz idaraları dəvlət alJındaqı tılavdəren atqarmavsılardı vaqıtında kyrmaqandar həm ul kyreneştərgə qarata qırqa saralar ojoştormaqandar.

Rajon II kvartal maja tuplav planın xurılqı raveştə ed gən (70 pr.) rajonda tik ber genə avƀl sovetı (Başşəjde) planın 60 pr. qa qına ytənelər.

„FƏN" DƏ—MAL HANI KƏMEJ

Baltas. „Fen" kolxozı avqa nı, avl xəl, maldardı juqaltıvqa tulı mem kinlek birde.

Xəder hıjırhıd, harıqhıd kolxozsılardın hanı 45 kə jetə Dejemlaşkən avdavdardın 1. basın hıjırhıd kolxozsılarqa birelde. Lakin, jaqşı tikşerelej eirelmane. Utal uj menən hıjırın hatqan, harıqtarın hujır aşaqan keşelər hıjırlı buldılar. Kolxoz predsedatele-Xəjdarşin, ferma medire-Sufjarı, sovet predsedatele-Fajzı ar malsılıqı yrsetev menən betenlej qıdıqhınmajdar.

Rajzo nej esen avqa iqtibar itməj ikən.

Q. ZINNƏT.

JULHIƁLIQ MENƏN KƏRƏŞ

QANLI-TYRKƏJ

SOVETI MENƏN BƏTƏ RAJON MAQTANA

Sərməsən həm Qurqan (Qanlı Tyrkəj sovetı) jıqqıları kypere aşa sıqqanda nisəmə area tartələre, təgərməster vatılıv.gamıttardın qatılıvdarı həm kyp kenə at, keşe kestərenen busqa kiteve ber kem taralınan da itəapkə alıp barılmanı. Lakin avnan kyp jerəvselər bıl kyperdərgə kilep jetkəs tə, kyperde nəlahed bulmavın itlap h ər vaqıt sorsolalar ine.

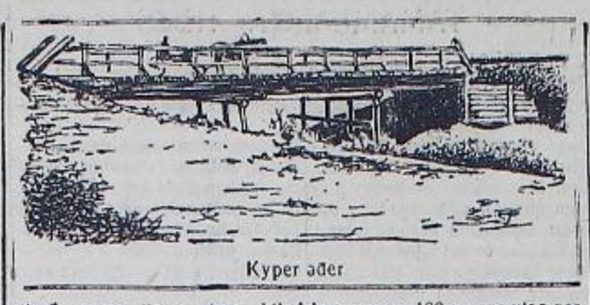

Kyper ader

Qanlı Tyrkəj sovetı predsedatele ip. QABDRAXMANIF

Jıldar ytə barde, lakin xəl ydgərmane...

17 maj kenendə Qanlı Tyrkəj avƀl sovetı predsedatele ip. **Ulandraxmanif** avƀl sovetınıŋ plenumın saqırde. Plenum Başqortostan Udək Başqarmahının avƀl sovettarı konkursı turahındaqı qararın nıqlap ejrəlep, konkursqa hydhed quşılde Ikense kendə yk BVBK jararı kin ravestə betə kolxoz eriqadalarında, janqıdaq xuzalıqtar arahında jenteklap ejranelde. Avƀl xalıqtarı qarardı naqtap qarşı alıv menən ydlərenen avƀl sovetın rajonda aldınqılar safına sıqarıv esen jardam kyrhətergə buldılar.

60 kilometr jerdən qıdı bajraqtar menə n...

Eş kyperdən başlandı. Avƀl sovetına texnik ip. **Nikiforof** ilep jıjılışta Qanlı Tyrkəj sovetı grazdandarının abjılqı ul tedeleşendə 6861 humlıq eş eşlərge, Qurqan, Sərməsən jılqaları arqırı es kyper halırja həm abının esen aqas materialdarı kilterergə tejeşlektəren anlatıp ytte. Avƀl sovetı predsedatele ip. **Qlandraxmanif** avƀl kyperdərden qasın halınasıqın horaqas Nikiforof:

— „Rajon jul aylege 35-jılda halırqa ujlaj. bedgə xəder aqas materialdarı ədərlərgə kərək"— ip javap qajtardı. Taqıla bedgə jıl bujı abıraqta jedərgə, attardı xarap itergə tura kilə ikən, ə xəder kyd aldında igen jıjnav, dəvlətkə igen tapşırıv... Ə abjıl kedgə liklem bulmatmı hun?

— Bətəhe tə ydegeddən. Əgər də buldıra alhaqıd, ul vaqıtta ned qarşı kilmajned, hedgə jar tam iteraed—eş hedden qulda „ti" Nikiforof. Predsedatel jıjılışqa kilevselər arahınan kyden jegertəp sıqtı la:

— Hun nisek, bedgə kyperdər kərəkme?—tip horanı.

— Kərək bulmajnı kərək—tip, kyp tavışlı qav kytərelde.

— Ə, abjıl halabıdmı hun?

— Avƀr bulır, ip. predsedatel. Aqas juq, unı ədərlərgə kərək. 65 kilometr jerdən kilterergə kərək bit. Əjterqə genə anhat. Buldıra almabıd. Xəder par kytərev, utav, besən vaqıtı. igende jıjnavqa ədərlənergə kərək. Eştər aik kyp".

— Ədər də telahək eşlərəedme, juqmı,—tip predsedatel məs'ələne qıqa qujdı.—Konkursqa qarata hed jardam iterqə buldıqıd bit, şulaj bulqas jardəmlaşıqıd. Avƀl sovetı konkursqa qoro hyd menən genə qatnaşa almaj. ul unı eş menən kyrhətergə tejeş. Avƀl sovetında jul tedeleşenə abqıtırdaj eşkə jaraqlılar betəhe 297 keşe. Bıl ad Ikən, 3 kyper eşlej almaqanda la, ike'ien eşlərgə məmkin, tik başlarqa qına kərək.

Predsedatelden bıl təqdime tavışqa qujıldı. Qarşı kilevse eş kyperdən başlandı. Avƀl sovetına texnik ip. **Nikiforof** ilep jıjılışta Qanlı Tyrkəj sovetı grazdandarının abjılqı jul tedeleşendə 6861 humlıq eş eşlərge, Qurqan, Sərməsən jılqaları arqırı es kyper halırja həm abının esen aqas materialdarı kilterergə tejeşlekteren anlatıp ytte. Avƀl sovetı predsedatele ip. **Qlandraxmanif** avƀl kyperdərden qasın halınasıqın horaqas Nikiforof:

— „Rajon jul aylege 35-jılda halırqa ujlaj. bedgə xəder aqas materialdarı ədərlərgə kərək"— ip javap qajtardı. Taqıla bedgə jıl bujı abıraqta jedərgə, jul tedeleşendə 6861 humlıq eş eşlərge, Qurqan, Sərməsən jılqaları arqırı es kyper halırja həm abının esen aqas materialdarı kilterergə tejeşlekteren anlatıp ytte. Avƀl sovetı predsedatele ip. **Qlandraxmanif** avƀl kyperdərden qasın halınasıqın horaqas Nikiforof:

— „Rajon jul aylege 35-jılda halırqa ujlaj. bedgə xəder aqas materialdarı ədərlərgə kərək"— ip javap qajtardı. Taqıla bedgə jıl bujı abıraqta jedərgə, attardı xarap itergə tura kilə ikən, ə xəder kyd aldında igen jıjnav, dəvlətkə igen tapşırıv... Ə abjıl kedgə liklem bulmatmı hun?

— Bətəhe tə ydegeddən. Əgər də buldıra alhaqıd, ul vaqıtta ned qarşı kilmajned, hedgə jardam iteraed—eş hedden qulda „ti" Nikiforof. Predsedatel jıjılışqa kilevselər arahınan kyden jegertəp sıqtı la:

— Hun nisek, bedgə kyperdər kərəkme?—tip horanı.

— Kərək bulmajnı kərək—tip, kyp tavışlı qav kytərelde.

— Ə, abjıl halabıdmı hun?

— Avƀr bulır, ip. predsedatel. Aqas juq, unı ədərlərgə kərək. 65 kilometr jerdən kilterergə kərək bit. Əjterqə genə anhat. Buldıra almabıd. Xəder par kytərev, utav, besən vaqıtı. igende jıjnavqa ədərlənergə kərək. Eştər aik kyp".

— Ədər də telahək eşlərəedme, juqmı,—tip predsedatel məs'ələne qıqa qujdı.—Konkursqa qarata hed jardam iterqə buldıqıd bit, şulaj bulqas jardəmlaşıqıd. Avƀl sovetı konkursqa qoro hyd menən genə qatnaşa almaj. ul unı eş menən kyrhətergə tejeş. Avƀl sovetında jul tedeleşenə abqıtırdaj eşkə jaraqlılar betəhe 297 keşe. Bıl ad Ikən, 3 kyper eşlej almaqanda la, ike'ien eşlərgə məmkin, tik başlarqa qına kərək.

Predsedatelden bıl təqdime tavışqa qujıldı. Qarşı kilevse eş kyperdən başlandı. Avƀl sovetına texnik ip. **Nikiforof** ilep jıjılışta Qanlı Tyrkəj sovetı grazdandarının abjılqı jul tedeleşendə 6861 humlıq eş eşlərge, Qurqan, Sərməsən jılqaları arqırı es kyper halırja həm abının esen aqas materialdarı kilterergə tejeşlekteren anlatıp ytte. Avƀl sovetı predsedatele ip. **Qlandraxmanif** avƀl kyperdərden qasın halınasıqın horaqas Nikiforof:

— „Rajon jul aylege 35-jılda halırqa ujlaj. bedgə xəder aqas materialdarı ədərlərgə kərək"— ip javap qajtardı. Taqıla bedgə jıl bujı abıraqta jedərgə,

24-25 iyndə massovj raveş tə sunbotnik yikərelep, berense kendə 418 keşe, ikense kendə 370 keşe qatnaştı.

27 iyndə Byzdək rajon başqarmahı Qanlı Tyrkəj avƀl kyperenen halınıp neteve həm berense iyigə 3-se kyper elgerəve turahında raport aldı. Şulaj itep **Qanlı Tyrkəj** sovetı jul tedeleşendə ber aj esendə 22 men 655 humlıq eş eşlene.

Eş kyperdən başlandı...

attardı xarap iterqə tura kilə ikən, ə xəder kyd aldında igen jıjnav, dəvlətkə igen tapşırıv... Ə abjıl kedgə liklem bulmatmı hun?

— Bətəhe tə ydegeddən. Əgər də buldıra alhaqıd, ul vaqıtta ned qarşı kilmajned, hedgə jardam iteraed—eş hedden qulda „ti" Nikiforof. Predsedatel jıjılışqa kilevselər arahınan kyden jegertəp sıqtı la:

— Hun nisek, bedgə kyperdər kərəkme?—tip horanı.

— Kərək bulmajnı kərək—tip, kyp tavışlı qav kytərelde.

— Ə, abjıl halabıdmı hun?

— Avƀr bulır, ip. predsedatel. Aqas juq, unı ədərlərgə kərək. 65 kilometr jerdən kilterergə kərək bit. Əjterqə genə anhat. Buldıra almabıd. Xəder par kytərev, utav, besən vaqıtı. igende jıjnavqa ədərlənergə kərək. Eştər aik kyp".

— Ədər də telahək eşlərəedme, juqmı,—tip predsedatel məs'ələne qıqa qujdı.—Konkursqa qarata hed jardam iterqə buldıqıd bit, şulaj bulqas jardəmlaşıqıd. Avƀl sovetı konkursqa qoro hyd menən genə qatnaşa almaj. ul unı eş menən kyrhətergə tejeş. Avƀl sovetında jul tedeleşenə abqıtırdaj eşkə jaraqlılar betəhe 297 keşe. Bıl ad Ikən, 3 kyper eşlej almaqanda la, ike'ien eşlərgə məmkin, tik başlarqa qına kərək.

Predsedatelden bıl təqdime tavışqa qujıldı. Qarşı kilevse eş kyperdən başlandı. Avƀl sovetına texnik ip. **Nikiforof** ilep jıjılışta Qanlı Tyrkəj sovetı grazdandarının abjılqı jul tedeleşendə 6861 humlıq eş eşlərge, Qurqan, Sərməsən jılqaları arqırı es kyper halırja həm abının esen aqas materialdarı kilterergə tejeşlekteren anlatıp ytte. Avƀl sovetı predsedatele ip. **Qlandraxmanif** avƀl kyperdərden qasın halınasıqın horaqas Nikiforof:

— „Rajon jul aylege 35-jılda halırqa ujlaj. bedgə xəder aqas materialdarı ədərlərgə kərək"— ip javap qajtardı. Taqıla bedgə jıl bujı abıraqta jedərgə,

Avƀl sovetı aqzahı **Kitajıf Qadir** svaj qaqıvsı bulıp eşləp kendəlek normanı 180 pr. qa ytəp, qalqandardı yd artınan ejərtep alıp barde.

Balta otahı 65 jəşlek **Raxmaty lin. Miqlioxmətof Arslan** ydədre telap kilep, qart bulıvdarına qaramatlan, kendəlek normaların 200 pr. qa ytəp bar Ilar. **Kormənkajef, Qabarmanftar da** yd normaların 200 pr. qa ytənelər.

Jer eşendə eşlavse **Moratıf Islam** yd normahın 180 pr. qa ytəp barde. **Baloqazina Salixə, Kolmitova Nəzirə** həm **Qlaadulqalimova Şamsenanıv** (3 jəşlek balalı) julhıdlıq menən kerəştə eşkə ydədre telap sıqtılar.

Kyp eştar eşlende...Jul tedev eşenə jəştər də, qartlar da aqıllılar. 65 jəşlek **Qlajnetdenef Şajxetdin** babaj jul tedeleşendə ber jul 16 ken eslane. **Şəjex mitef Minaeqəli** 64 jəşende. elekke ketevse, xəder jer eşen başqara. **Şəripova F.** (48 jəşta) jer eşendə eşlej. **Bajqunin Qthj** (14 jəşta) balsıq taşı. 16 jəşlek **Şajsakıf Sefar** həm **Mərdonef Islam** jer qadıjdar. **Xəjsullin** (64 jəşlek) povar bulıp eşlaj.

Xatta his ber avƀr eşkə jarar lıq suimaqan 60 jəşlek janqıdaq **Velejef** babaj da skripka ujnap, jul tedeleşendə eşlavselərden jal vaqıttarın kul'turalı itep ojoştıra belde. Eştən hun kyper tirəhe jır, kelke həm aejevdər menən qajnap tordo.

Ken aralaş 3 danalı **„Julaş"** isemle stena gazetahı sıqarılıp kyper tedeleştəren jaqtırtıp julhıdlıqqa qarşı klu kerəş alıp bardı. Tedeleş udarniktarın tovar menən jaqşı tə'min itep torovda, selpo scetovodı **Qlilazıf ta** halıvın ədməne. Qanlı Tyrkəj uqılıvsıhı eşselər arahında kul'tura-massovj eştərde derəc ojoştora belde. Jal aralarında ultırışlar, kənaşmələr ytkərelep toroldo. Eş qıdqandan-qıda bardı.

Eş qıdqandan-qıda bardı...

2264 kəm. jer eşe eşlənə, 169 kəm aqas kilterelə həm 101 kəm. taş sıqarılə. **Qurqan** jılqahı arqırı 19 metr oqonloqta həm **Sərməsən** jılqahı arqırı 16 metr oqonloqonda kyper halındı. Taqı la 13 metr oqonlo qonda ber kyper eşlənep betəv aldında tora. Bınan başqa **Sərməsən** jılqahı aşa plotina eşlə nelep, **Qanlı Tyrkəj** avılı er qəhendə oqonloqo ber jarım, kinlege 0,75 kilometrda kyl ja hıla. Avƀl sovetı kyper tedeleşe menən bergə, par herev utav, remont eştəren də kyd unınan teşermane. Ularda la yd vaqıtında ytəp sıqtı. Məktəp halıv esen ayranalər, jaqıv esen 52 kəm. utın taşıldı. h. ə.

— Eştər jaqşı bardı. Betə xalıq ta eştə dur şatlıq həm ky tərenke rux menən qatnaştı. Tik ber janqıdaq **Mərdonef Mullagəraj** genə eşkə barmaj baş tərtlı, ti ip. predsedatel.

1 ijylgə **Qanlı Tyrkəj** sovetı jul tedeleşe eşen tamamlanı.

Byzdək rajonın **Qanlı Tyrkəj** avƀl sovetı, ydenen konkursta qatnaşıvın avna oşondaj elgele eş kyperdən başland

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 162
16-IJYL
1934
JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Bikе, Bfə qala komitettarь, BYBK ham Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Kolxoz həm indevidual'—krəmtiəndərđen igen savđahьn krajđar əlkələr, jəki respuвlikalar tarafьnan orloq вirev, ssuda qajtarьv həm MTS qa natura tyləvđəre planь tulьhьnsa ytəlgəndən, şulaj uq kolxozdar tarafьnan tulьhьnsa orloq həm minimal' furaz fondtarь halьv planь ytəlgəndən huq qьna rəxsət iteləsə gen ranlarqa“ (VKP(b) YK plenumь qararьnan).

REVOLYTSION TƏRTIPTE HƏM DƏVLƏT IMENSELEGEN HAQLAVĐA

SSSR Eskərge eştər xalьq komisarlьqьn tьvđьrьv turahьnda SSSR Yđak başqarma komitetьnьn dekrettarь iqlan itelde.

Bьi dekret sovettar sojuzьnьn kəsə yđkənlegen, bedđen bejek vatanьaьđđьn his qaqsamaь ilq rəveştə nьq aulqanlьqьn kyrhətə. Proletariat diktaturahь ile qevvəile qaja aulьp tora.

Sovettar sojuzь esendə prolitarjatqa doşman kestər tarmar itеldelər. Kolxoz tədeləşe вetenləjge, jende. Bedđen ileвedđə kulaktar nigedđə вetereldelər. **Prolitariat diktaturahь вьqa tiklem aulmaqansa nьq, вedđen ileвedđen qevvəte вьqa tiklem aulmaqansa вejek ham SSSR đьn xalq ara xole вьqьnь.**

Bed đomnalarьвьđđa həm martindarьвьđđa ken hajьn erc telə torqan undarsa men tonna sujьn həm qoros menən nьqвьđ.

Bed Stalingrat həm Xarkof zavodtarьnan həm ytə вarьvsь Silвe zavotьnan kən hajьn eşləp вqarьla torqan jeđđərsə sovet traktorđarь həm ytə kəsle „Stalinsь“ traktorđarь menən nьqвьđ.

Bed yđeвed qajtanan tədelgən həm janьnan tьvđьrqan janь qalalardьn, zavodlarđьn, sovxoz həm fabriktarđьn qujь seltəre menən kesle.

Bed hər вerehe Sovet vlassьnьn krepesьna ajlanə narqan 200 meq kolxoz menən kesle.

Bedđen ebtвeđđa kesle osqostarđьn iskadrilьlarь osop jerəj, ular вejek SSSR đьn **170** miljonlь xalqьnьq tьnьs xeđməten hava həzymenən haqlajđar. Bed texnika menən qorallandьrьlqan eşse—krəbtian Qьđьl armiaьь menən nьqвьđ. Osoaviaximđьn mьltьqtan atьv tirđarьn đa, stadiondarьnda həm lagirđarьnda miljondarsa eşşelər ham kolxozьlar yđđarenen tьvqan ildəren haqlav sanəqətenə eja вulьp вaralar.

Nihajat, bed Sovettar sojuzьnan вaşqa вytən his вer dəvlətta вulmaqan həm вulьvь memkin tygel nəmə menən kesle: **xeđmətsəndər massaьь yđđorenen qan eştore esen eşlegənlektəren həm koroşkənlektəren nьq вelələr**—ular kərəşələr, jenələr həm jenəşəktər. Həm OGPU ьnьn janь tьvđьrьlqan SSSR Eskərge eştər xalьq komisarlьqь sostafьna indereleve bedđen kes kyrhətkestəreвedđen вerehe вulьp tora.

OGPU! Bьl isem bedđen Sovettar ilendə lə həm unьn siktarenən tьşta lə unər miljondarsa eşse həm krəbtejəndərđen jalqьnlь hejəve menən urьtьp alьnqan. Ul xeđmətsəndərđen jalqьnlь hejəve menən solqanqan. Ə iksplotirlavsь sьjnьftar həm ularđьn lakejđarь unь kyrə almajđar. Burzuazianь qurqьtvsь jəşen, rivolytsianьn ujav haqsьhь, eşselər sьjnьfьnьn qьlьsь—bedđen julвaşsьвьđ ip. **Stalin OGPU** nь şulaj tip atanь.

Revolytsianьn ujav haqsьhь! Oktaвerđən hunqь вətə jьldarđa ul kontr revolytsiaqa hər vaqьtta tura huqtь, proletariat diktaturahь doşmandarьnьn qarşьlьqьn ajavhьđ rəveştə вaьtь. Bik kyp zogovordar, şьmsьlьq, tirror, qorotqosloq, sabataz, Sovettarqa qarşь propaganda həm agitatsia, вandilizmi-proletariat diktaturahьn eđevgə jynaltelgən вətə вьl вergə quşьla torqan formalar VCK-OGPU orgьndarь tarafьnan vaqьtında asьp вireldelər həm вətəreldelər.

Bedđen вejek vatanьaьđđьn kəsen jomoşartьrqa mataşqan kapitalizm aginttarьn—VCK OGPU proletariat asьvьnьn jəşendəre menən qьrđь.

Protlitariat rivolytsiahьnьn вalahь вulqan OGPU jaza itergə genə tygel. вəlki tərtiələrgə lə вelqanlegen kyrhətte. Eşse—krabtian ilenən kontr revolytsianьn aqьvlь xəşərəttaren alьp taşlaqan OGPU kapitalizm tarafьnan вođolqan undarsa men keşelərđe qajtanan tərəjələne. Qujtanan tərtiələv—вьl вik matur hyđ həm ul eş OGPU tarafьnan tьvđьrьlqan. Menđarsə elekke вurđar, вandittar, Sovettarqa qarşь gruppalarqa qatьşьvsьlar, uвal xuligandar, вurzuaz jəmiqejətten qaldьqtarь OGPU lagirđarьnda, xeđmət kolonialarьnda həm kommunalarьndaqəjtanan tьvđьlar, namьs lь xeđmətsəndərgə ajlandelər.

Partianьn вətə kestare, cemkistarđьn qaharman eştare menən kontr revolytsianьn aвtьtan kestare tar-mar itelde. Dəvlət apparatь kəndən kən anьqьraq, bedđen вejek planlь sotsialistik xuzalьqвьđđьn ritmьna kəndən kən mьvafiqьraq eşlaj. *Revolytsion tərtipte ham dəvlət* imenselegen tə'min itev eşen janь tьvđьrьla torqan SSSR Eskərge eştər xalq komisarlьqьna jekmətergə memkin.

Ikense jaqtan вətə sut eştaren partia həm xəkymətten eđlekhed jarđamь həm jetəkselege menən nьqьqan həm yđ eştaren вlqьj jaqsьrla вarqan **sovet satьnьn вerđəm sistimьna** tapşьrьrqa kərək. Sovet sutь xəđer dəvlət iminselege menən вəjlangən вətə eştərđen tid həm tulь rəveştə qaralьvđarьn jalqьnlь hejəve menən urьtьp alьnqan. Ul xeđmətsəndərđen tə'min itə ala. Bьna şunьq esen də xəkymət dekretь menən OGPU nьn sut kolligiahь вetereld həm Eskərge eştər xalq komisarlьqьna həm unьn jerle orgьndarьna **„yđđore tikşergən jenəjottər вujьnsa tədelgən eştərđe toftiş tamam aulqandan hun ulardьn nindəj sutta qaralьrqa tejeşlegenə qarap zakon tarafьnan вildelongən tərtipte sut orgьndarьna jenerergə“** quşьla.

SSSR Eskərge eştər xalq komisarlьqьnьn tьvđьrьlьvь, əlвittə valanqa xejənət itevselərgə, sovet dəvlətenen doşmandarьna, xalq ara kapital agenttarьna qarşь kerəşte jomoşartьv tigən hyđ tygel. Sovet sutь SSSR Eskərge eştər xalьq komisarlьqь orgьndarьnьn ytker kyđenən jəşerenə almajasaq xejənətselərgə ajavhьđ jaza вirə alasaq.

Sovettar sojuzьnda **revolytsion qatь tərtip** nьqьqandan nьqь вara. **Lenin-Stalin** partiahь tarafьnan tərəjələngən, kən hajьn zavod sextarьnda, sotsialistik transport relstarendə həm hьvđarьnda, kolxozdarđьn oshođ-qьrьjhьđ вatьvđarьnda ytələ torqan sotsializm eşe həm nyđe menən tərtiələngən undarsa million xeđmətsəndər **sotsialistik xoquq aqlьlьqьna** eje вula вaralar. Sovet sutь rolenen kəsəjteleve massanьn sotsialistik xoquq aqlьlьqьnьn artвan yьeşenə jarđam itəsək.

Sovettar sojuzьnьn qala həm avьl uramdarьnda **revolytsion tərtip** вlqьj təranerək, tulвraq həm nьq xəkem herə вara. Şul uq vaqьtta kapitalistik dəvlətlərđen uramdarь sutььđ jaza itelgəndərđen qandarь menən tulqan. Faşistar вurzuaziahь jaqьnlaşьp kilgən revolytsia kendarenən yđenen qurqьvьn aldьnqь prolitarđardьn qanьna, xeđmətsəndər qanьna həm xatta yđenen ejarsendare qanьna вatьrьrqa mataşa. Xatta „tьnьs“ Amstirdamda la hunqь kəndərđə uramdarđa, вarrikadalarđa prolitarđardьn qanь jьlqa вulьp aqa. Tanktar, gazdar, вronevik*tar, pulmjotlar*—вьna kapitalistik xəkyməttər вurzuaz „tərtipten“ вьna oşondaj dəlildaren kəndən kən jьşьraq xodqa jeвərələr.

Bedđen ileвedđə tьvđьrьlqan revolytsion tərtip, **Lenin-Stalin** partiahь huqьşьp alqan tərtip, unь tьvđьrьv əsen Dzerzinski həm Menzinski iptəştər tarafьnan tərəjələngən cekistar armiahь вik jaqşь eşlaqən tərtip—qatь revolytsion tərtip, вşanьslь haqsьnь—SSSR Eskərge eştər xalq komisarlьqь ala.

SSSR SOVNARKOMЬNЬN QAJQЬLЬ

BELDEREVE

SSSR Xalьq komisardar sovetь SSSR đьn Fransialaqь tulь vakələtle ilsehe, qart вol'şevik, dəvlətten kyrenekle adamatь ip. Valerjan Saveljevic Dovgalevskiđьn Parizda 1934 jьlđьq 14 ijylendə yleve turahьnda qajqь menən вelderə.

VALERJAN SOVELJEVIC DOVGALEVSKI

Valerjan Soveljevic Dovgalevski 1885 jьlda Kief gunernahьnda tьvđь. Ul Ukrainala yьte, вьnda eşselər vđəktarenən alвьta jəşəqan həm tik Ukraina avьl xalqьnьq formoşo həm mox tazlьqtarь menən qenə tanьş вulqan xəldə, şulaj đa idiklogik alqa вarьvđьn derəq julвnə вaba вelde həm Marksis вulьv jaqьnan irtə formalaştь.

1904 jьlda ul RSDRF qa inde həm Ukrainala krəbtiandər arahьnda agitator həm propagandis вulьp eşlane. 1905 jьlđьn ađaqьnan ul jəşeren eşlavqa kyste. 1906 jьlđьn avqьstьnda вerense tapqьr qulqa alьnđь. 1907 jьlđьq вaşьnda Kieftəge xərвi sut tarafьnan aqlanqan вulьa la,ođaqiamaj janə qulqa alьnđь həm 1907 jьlđьn kədendə katorgaqa jeвərelergə xəkem itelde, вьl xəkem məqdegə hərgenqə jeвərev menən almaştьrьldь. Angara вujь krajьnan tavlə kenвajьş Seвergə, ə unan hun sit ilgə qastь.

1908 jьlda sit ildərđə вulьp, вol'şeviktarđьn tioritik qaraştarь menən вerense tapqьr jaqьnraq tanьşev məmkinlegen alьp, ularqa quşьldь həm şul vaqьtlan вirle har dajьm totoroqlo вol'şevik, yđ partiahьnьn вşanьslь həm вirelgən ulь вulьp kilde. Imigratsia jьldarьnda Fransiala вaşta eşse вulьp, hu-ьnan inzener вulьp eşlane. VBK aqьahь вulьp torđo. SSSR həm RSFSR ьnan inzener вulьp eşlane. VBK aqьahь вulьp torđo.

1924 jьlda SSSR đьn Şvetsialaqь ilsehe, 1926 jьlda Japonialaqь ilsehe вulьp torđo həm 1927 jьlda SSSR đьn Parizdaqь ilsehe itep вildelande. Bьl hunqь urьnda ul yđenen ađaqqь kəndərenə tiklem eştəp, arьmaj talmaj kərəşev arqahьnda SSSR menən Fransia mənəsəвəttaren nьqьtьv elkəhendə həm SSSR đьn tьşqь kəsen dəjem nьqьtьvđa вik şəp heđemtələrgə ireşte.

1929 jьlda uqa Londьnda Anglia xəkyməte menən həjlaşev вurьsь jəkmətelgəs, ip. Dovgalevski SSSR menən Anglia arahьnda menəsəвəttərđe julqa qu jьv turahьnda Genderson menən kileşev đogovorьn quldamqalavqa ireşte. 1932 jьlda ul Ərriə menən вergə SSSR menən Fransia arahьnda həzym iteşməv turahьndaqь paktь quldamqalanь. Qoralьđlanьv konfirinsiahьnda sovet diligatsiahьnьn aqzahь sьjlatь menən ip. Dovgalevskiqa Zenevalaqь yđ sьqьştarьnda SSSR đьn tьnьslьq politikahьn kyp tapqьrđar jaqlarqa tura kilde.

Valerjan Soveljevic Dovgalevskiđьn yleve menən partia həm вətə xeđmətsəndər sovet diplamatiahьnьn aqьllь, hiđger həm talantlь vəkilen, kylturalь iptəşte həm sotsializm eşe əsən armaj-talmaj kərəşevsene juqaltьlar.

UROŻAJ TURAHЬNDA JANЬLЬŞ HANDAR BIRGƏN ƏSƏN

Məskəv, 15. Urozajlьq komi-tornьj* sovxozьnьn direktorь Saiahьna urozaj turahьnda janьlьş handar вeldergən əsən (Hərвer giktardan faktik 8,1 snt. urьnьna 5,3 snt. tip вeldergən əsən)Narkomsovxoz ip. Kalmanovic вojoroqo menən Saratof susqa əвьravsьlьq trestьnьn „Traktorsoiuz“ sovxozьnьn direktorь Saiahьna urozaj turahьnda janьlьş handar вeldergən əsən (Hərвer giktardan faktik 8,1 snt. urьnьna 5,3 snt. tip вeldergən əsən)Narkomsovxoz ip. Kalmanovic вojoroqo menən Saratof susqa əвьravsьlьq trestьnьn „Traktorsoiuz“ viljef xeđmət urьnьn an alьnьp sutqa вirelde.

* * *

Məskəv, 15. Verxneudinskida dur it kombinatьn tədev jəjep jeвərelde. Kombinat jьl hajьn 150 meq вaş məgədle ere mal, 120 meq вaş susqa həm 600 men вaş harьq hujьp, ularđьq ittəren eşlap sьqarasaq. Şul uq Verexneudinskila dur konserva zavodь halьna, ul hər terle ittən eşlangən konservalar sьqarasaq. Kombinatь tədev 26 milionqa teşə.

UROŻAJ JETƏ!

SOVXOZ JETƏKSELƏRE TƏRƏN TЬNЬSLЬQTA ƏLE...

Dəvlakən orloq sovxozь вьjьl 16 men qa aşьq jьjnarqa tejeş. Ul 22 kendə jьjьp вətevgə planlaştarьlqan. Lakin urozaj jьjnavqa əđerlek вətenləj nasar. 46 kombajndьn. nej вarь 24 genə remontlanьp komisia menən qaвul itelgən. Bьlardьn da kyвehenen vaq castare jetmaj həm kyвehenə orloq totqostar qujьlmaqan. Lenin вyleksehendə 12 kombajьndьn вətenləj orloq totqostarь juq.

Sovxozda 84 traktor вar, şulardьn 40 qьna urta remont, qalqandarьna jeneleгak remont talaj itelə. Lakin вьl traktordardьn вerche lə remontlanmaqan. Şulaj uq aito-maşinalar remontlav eşe lə вaşlanmaqan. Ə janь maşinalardь vatьv davam itə. Məвalən, şofer Parminьf ər janь maşinanь eşlektən sьqardь. Podşeвnik həm tidlek karopkahь, həm вaşqa kyp kenə castare вođolqan. Parminьf keşelər taşьp maj ajьnda 132 hum, ijyndə 195 hum aqsa „eşləgən“. Sovxoz direksiahь вьl xalqa sara kyrev urьnьna Parminьftьn ajьlq eş xaqьn artьrqan—280 humqa jetkergən. Parminьftьn вьndaj eştəre turahьnda rapkordar jađhalar đa direksia вlgerək tə direktor ip. Cuprьjnin вer terle lə sara kyrergə telamaj.

Qađanqol вyleqendə lвagrejkalar вьlьrqь urьnda вaşaq aь tьnda kymelep ultьralar. Bьl laвoçrejkalar turahьnda direktor ip. **Cuprьjnin** đa, вyleksə upravləjuşşeje **Əxmadullin** da qajqьrtmaqandar. Sortirovkalarđьn iləktare juq, unь tanьv sarahьna kereşmej. Kemdender alьp kileven kətələr.

Kombajьndarqa kletkalar вylenməgən. Lenin вyleksəhendə qajьlь kombajndьn həm kombajnirđьn qajđa eşləven вelməjđar. Вyleksə upravləjuşşeje **Kakoret Pavel** kombajndarđь kletkalarqa вyler əsən direktordan maxsus xəвər ketə. Şulaj uq, traktorist*lar* đa qajьlь kombajьn menən eşləjəsəktaren вelməjđar.

Politвylek isemendəge вyleksə upravləjuşşeje **Lapьgin** „kom najnirđarьm jetə“ tip jerehə lə, tikşerev heđemtahendə 2 kombajnir jetməgənlege asьlđь. Qalqandarьnьn kvalifikatsialarь вeletmməgən, tikşerev ytkərelmməgən.

Sovxoz kyləmendə 12 stan вulьrqa tejeş. Ə, вьlarđьn 8 genə вar. Politвylek вyleksəhendə par hərəvselər stan juqlьqtan jalanda asьq havala joqlap jərejđər. Sovxozđьn direksiahe standardьn jetməven tədev materialdarьnьn „juqlьqьna“ hьltaj.

6 japma ьrđьnđьn вəgen 3 genə əđer. Qalqandarьn tədev turahьnda sovxoz jetəkseləre „ujlajвđ“ menən eşte вəterələr.

Sovxozda 6 kelətten 2 he вətenləj əđer tygel. Qapqalarь jemerek, tyвaləre aqa, idəne qьr majьnsa eşlangən, orloq tyвən aqьp təşə. Stenalarь taqtanan qьna eşlənep aralarьna jomosqa qьna tultьrьlqan. Вьltьqь halqan igen jomosqa aralarьna tulьp, stenanь qaqqan hajьn orloq edlekhed jergə qojola. Başqa kelattərgə tađartьv, dezenfiksiə kevek nəməlar ytkərelmə gən. Şulaj вulьvqa qaramaвtan remont, dezenfiksiə eşenə totonmajьnsa, вyleksə upravləjuşşejđarь, sovxoz direktorь ip. Cuprьnindьn prikazьn ketəp jatalar.

Toq həm вrizenttar jeteş tygel. Ip. Cuprьnin, „toqtardь remontlav ul, вit вələkəj eş, cipuxa вit ul вer ken jamahan eşe lə вətə...“ tip hyđ menən genə „eşen вəterə“ 2-3 men sяmahь toq həm 40 qa jaqьn вrizenttarđan 400 ləp kenə jьrtьq toq həm 5 alama вrezenttan вaşqa nəmə juq. Toq *jamav* eşenə qatьn-qьđđar moвilizirlanmaqandar. Şul uq vaqьtta вətə igenden 70 pr-tьn jaşşik arвalar menən taşьrqa вulha la, вьqa tiklem вer genə jaşşik arвala əđer tygel.

Urozaj jьjnav vaqьtьnda eşse kestəre kyp вulasaq, ləkin aşxa nalarđa havьt-hanalar jeteşmə). Qađanqol вyleqenə 200 tərtikə kərək вulha, ular 50 genə, 200-250 qalaq kərək, ləkin qalaqtar 40-50 nən artьq tygel. Bьlardь вuldьrьv turahьnda ORS mədire **Samokina la**, вyleksə upravləjuşşejь **Əxmadullin** đə qajqьrtmajđar.

Urozaj jьjnavqa sovxozdьn вulqan eşse kestəna eвlap taqь la 240 keşe kərək. Bьlardь direksia janqьđaq krəbtejendər menən 5 ijylgə tiklem đogovor tədep tultьrqa tejeş вulha la, eşlemməgən Tanьv əsən kolxozdar menən đogovor tədev turahьnda ujlamajđa. „Đogovor tədev вer kənlək eş ul...“ tip, ip. Cuprьnin haman eşte huđa вirə. Ul unь qajqьrtmaj.

Sovxoz yđak remont mastirskojьnda xuzalьqвьđlьqqa, xeđmət dissiplinahьn вođovsьlarqa sara kyrelmə). Ivanof, Tutajьf kevektər esevđan вuşamajđar, eşkə hunqa qalьp sьqьv, irtə qajtьv, вirelgən eşte nasar sьjfatlь itep ytav, yđak mastirskojđa qьna вulmajьnsa, sovxozđьn вətə вyleksələrendə, вətə eş tarmaqtarьnda la, вar. Qađanqol remont mastirskojьnda, Dəvlətqolьj, Raşivski, Kaвirtiar hər vaqьt progul jahap remont eşen eđələr.

Sovxozđьn inzinerь **Pirogov** həm mastirskoj вaşlьqь Kokareitar kyp vaqьt вirgən zakazdardьn certiozdarьn juqaltьp, janьnan certioz вirevđe horajdar. Qađanqol вyleksəhe, „katerpiller“ traktorьna 1 hum 20 tin tora torqan xamutikka həm XTZ traktorьna kərəkle 18 hum 60 tinlek „kristovina stolita“ qa zakazdar вirə. Zakazdardьn certiozdarьn Pirogov həm Kokareitar 4 tapqьr juqaltalar, вlsense tapqьrьnda вyleksə qarap torop eşlətep qajtьr əsən maxsus keşe jeвərerge məzвyr вulqan. Heđemtələ, „xamutik“ tar 29 humqa, „kristovina stolita“ 240 humqa teşə.

Urozaj jьjnavqa kombajьndar đь, вaşqa maşinalardь remontlavđa đur eđeklektən вulьvь Cuprьnin iptəş əjtkənsə вətəhe la „sovxozsnaвsвьjtfьn zapas castar вitməvenən“ genə tygel, eđeklektən kyвehe sovxozđьn, unьn jetəkselərenen yđđarenđə. Sovxoz jetəkse apparatьnьn juqarьnan alьp tyвangə tiklem xuzalьđlьq вulьvь, вorola almavsьlьqtar, „oв'jektif“ səвəptərgə hьltavlaşьv hər вer jenlekləp dital'no tikşermə), eşten ytələşenə kyđ halmav, вьna oşolar, sovxozđь urozaj jьjnavqa ađerlənevđə tərən eđeklekkə alьp вarьvsь səвəptər.

Dəvlakən rajonьnьn вətə jetəkselege Dəvlakən orloq sovxozьnda вulqan jeteşhedlektərđe вegendən yk нetərev əsen kərəşergə teje). Belə torop sovxozđь urozaj jьjnav aldьnan qurqьnвsьlь eđeklekkə həm jemerevgə alьp вarьvsьlarqa tid həm nьqlь sara kyrelhen.

I. MURTAZIN.

UROŻAJ JЬJNAVQA, IGEN TAPŞЬRЬVQA ƏDER

Ucalь. Polə'of avьl sovetь „Novoj pyt“ kolxozь jađqь səsev, par hərəv, ufav eştəren unьşlь tamamlanь. Ul urozaj jьjnavqa la jaqşь əđerlənə. Kolxoz jetəkselərə urozajđь juqaltьvhьđ jьjnarqa tigən, partia həm xəkymət direktiftarьn jaqşь teşəngəndər. Avьl xuzalьqь maşinalarь remontlanьp вətkan. Urqьs maşinalarьna-orloq totqostar вerketelgən. 4. вrigadala la вaььv standarь tədelde. Aşlьqtarđь haqlav əsən dazordar, aвjezşiktər вildələngən.

„Novoj pyt“ kolxozsьlarь udqan jьl hər xeđmət kənənə 8 kilogram dəxod alqajnьlar. Вьjьl-16 şar kilo alьv əsən kərəşələr.

Berense igen dəvlətkə-kolxoz oşь вurьstь qujđь. Həm aşlьq huqa вaşlaqasta dəvlətkə igen tapşьrьv əsən 20 jəşşik arвa əđerlənde. 200 toq həm 17 turpьşa вar. Igen halьv əsən kelattar əđer.

Şulaj uq „Quđqatьv“ kolxozь la urozaj jьjnavqa tulьhьnsa əđerlənde. S. KARAM.

KOLXOZSЬ—UDARNIKTARĐЬN IKENSE BƏTƏ BAŞQORTOSTAN S'JEZЬNDA

Toporin rajonь deligattarь—demonstratsiala.

KOMBAINDARĐЬ JAQŞЬ FAJĐALANЬV ƏSƏN KONKURS

VLKSM ƏK, Başqortostan jer eştəre XK, MTS polit sektorьnьn həm orloq trestьnьn qararь

VLKSM YK, SSSR sovxozdar XK, SSSR JEXK, SSSR sovxoz XK həm JEXK politidarahьnьn 1934-jьlqь igen jьjnav kampaniahьnda kombaindan in jaqşь jajđalanьv əsən вətə sojuz konkursь turahьndaqь qararьn ytəv maqsatь menən VLKSM Başqortostan ƏK вjurahь, BASSR JEXK, MTS həm BJXK politsektorь, Başqortostan orloq trestь qarar itələr:

1. Bətə komsomol ojoşmalarь, politвylektər, sovxoz həm MTS direktorđarь aldьna his kisektermaj ytkarelə torqan konkurs-qa quşьlьvđь, VLKSM YK tarafьnan qujьlqan вurьstarđь hər вer kombainda eşlavsegə jetkerevđe tə'min itev məzвyrejəten qujьrqa.

2. Konkurs menən jetəkselek itev əsən VLKSM ƏK janьnda Əlkə komitetь tədəp, unьn sostafьna tyвəndəge keşelərđe indererga: predsedatele ip. Prosvirin (VLKSM ƏK sekretarь), Frolof—(Baş. JEXK), Semenof—(politsektor), Gordonaьj—(orloq trestь diriktor unьnвaьarь), Vaisof—(MTS həm вatraktar sojuzь), Qlavkajьf—(jer həm sovxoz dar sojuzь), Əminьf—(„Leninse“ redaktorь), Kirjanьf—(„Komsomolist Başkiri“ redaktor unьnвaьarь).

3. Sovxozdarđa həm MTS lar đa konkurs menən jetəkselek eşen politвylek nacal'nigь jəki unьn urьnвaьarь (predsedatel) sovxoz, MTS nьn direktorь həm rawackom predsedatelenən tədelgən konkurs komisiahenə jek mətergə.

4. 85 Əlkə вyləge: oşolardan 33 he in jaqşь kombainsьlarqa, 26 hь şturvalsьlarqa, 21 e traktorsьlarqa, 4 he вrigadirđarqa həm 2 hen mexaniktarqa вildələrgə. 17 meq 500 humьq вylək fondьn: şul itвaptən pətefondar, velosipedtar, fotoapparattar həm aqsa вyləktəren ratьlarqa, hər вyləkten đurlьqь 150 humdan 300 humqa tiklem qujьla.

5. MTS həm sovxozdarđьn konkurs komisialarьna konkurssta qatnaşьvsьlardan sovxoz, MTS вujьnsa вerenselekte alьvsьlarđь вyləklәv esən fondtar вilgelərgə təqdim itergə.

6. Komsomol gəzetalərenen redaktorđarьn həm MTS, sovxoz poletвylektərenen вətə matвuqatьn his kisektermaj konkurs ytkərevgə quşьlьrqa, yđ qazet вiltərendə nətiələrđe sistematik rəveştə jaqtьrtьrqa məzвyr itergə.

7. Bətə komsomol ojoşmalarьna, MTS həm sovxozdarđьn politвylek nacal'niktarьna həm direktorđarьna konkurs turahьnda VLKSM YK tarafьnan ratьlanqan polozeniəne his kisektermaj hər вer kombajьnsьqa jetkerevđe təqdim itergə.

VLKSM ƏK sekretarь: Prosvirin.

BASSR JEXK: Əmirof.

BJEXK MTS politsektorь nacal'nigь urьnвaьarь: Semenof.

Orloq trestь diriktorь: Gordonaьj.

IKE KƏN

I.

Tan jaqьnlaj.

Ijyl qojaş əfəq sitenən ydenen alhьv nurdarьn səste. Jerde aqhьl zəngər kyk qaplaqan. „Dim“ hьvь la zəngər kyk kevek jaltьrap jata. Ul tьnьq. Əle ijyl tanь tьn tik ara-tirə hajraqan qoştardьn tavьştarь qьna irtənge jomşaq jel menən tirəlep „Dim“ tuqajьna taralalar đa, irtənge tьnlьqtь вođalar.

Qojaş nurь haman juqarь-juqarь kytərelə.

Tan ata...

Bьna „Janatan“ kolxozsьlarь la tan menən вergə qudqaldьlar. Kolxoz avьlь şavlaj, xalq tərkemdərə qajnaşa...

Ix kənə-kənə, — altьnmьnej! Bьl вit kyptən haqьnьp kətkən kən.

Вəgəngə kən kolxoz eşe əsən janьvsь kyptərđen şatlьqь. Kyptərđen jədəndə вəgəngə qojaş kevek şatlьq вildələre вalqьnь.

„Janьtan“ đьn 400 ga sabьnь вar. Dim tuqajь. Вəgəngə tiklem unьn 225 giktarь sabьlqajnь. Jamqьr—jьjnarqa irek birməne. Kolxoz predsidatele Sultanqulьf, polivot Şəjəxmitьf, Mөxəmətşin. Qьlimьf həm вaşqalar, вaşqalar da... qajqьrđьlar. — Ix ylənkəj, ərəm вula nit! tip xəsrətləndelər. Ə, вəgən—ikyk jərđə ajađ, kyktə ijyl qojaş вalqьj. Nisek şatlanmaвqa, nisek tan menən вergə ujanmaвqa!!.

Kalonnalar artьnan-kalonnalar tuqajdarqa kitələr. Ular haqьnьp *kətkən* eşkə, вesən jьjnarqa вaralar. Ləkin avьl đa jətim *qalmaj*. Əle unđa kyptər вar. kyptər avьl arahьnda qajnaşьp jərəjdər.

Bьna вer tərkem qatьn-qьđdar 3 nsə zvino saвьvsьlarь jaвna kildelər.

— Aqaj вьl 3 nsə zvinomь? tej tьrmasьlar arahьnan вerəv.

— Eje əsənsə.

— Beddə вesən jьjnarqa tip oşonda jeвərdelər.

Bьnda tygelder, kipməgən вit.

— Oşonda şul, kipməgəs nişləp jeвərələr ikən hun?

— Belməjem, nişləp alaj ikən... Hed təv sapqan jerde вarьp qaraqьđ, вəlkem unda kipkender, kiphə jьjarhьqьđ. Bьndaqьhь javьnda sabьlqanь.

— Tavlə sapqanь qajđa hun?

— Ənə məjəştərək, gruntavaj вujьnda.

— Alaj вulqas şunda вarajьq, ajdaged.

Ular şul kyrhətkən jaqqa kittelər.

Ləkin ylən kipməgən ine, pakuj aвtarь jəşel.

Jьjьvsьar ədərək вьq kipkənse kətməkse вulalar. Kəttelər, kəttelər... Ləkin ylən haman haman klpməne. Təş jelte, вaqsasьhq вrigadahьnan kilgən 20 gə jaqьl jьjьvsьnьn jartь kənə вuşqa uddь.

Hunьnan:

SAMAT!

Vət nəmə, hin tyвən jaqqa jeвərgən qatьn-qьđdardь, təştən hun yrge tuqajqa jeвər. Bətə 4 zvinala вarhьn, вьndaqь вesən вik kipkən, ə undaqь вesən hьv əle.

Jadьvsь idara—ı Soltanqulьf. tigən jadьvđь alqas qьna вьndaqь jьjьvsьlar yrge tuqajqa jeвərəldelər.

Bьl, ikense вrigadala вulqan kyreneş. Bьl xeđmətte dərəq ojoştormavđьn həđəmtəhe. вrigadir Şəjəxьf Samattьn jomşaqlьqь, təzrivəhedlege.

* *

Qojaş təşləkkə jetep kilə. Kən qьđv... Bed predsidatel menən yrge tuqajđaqь jьjьvsьlar janьna kittek.

Dim вujьndaqь təвəktərđə jьjalar... Kətəlməgən xəl. Tьrmalar, hənəktər jata, əkeşeləre juq.

— Qajđa kitkəndər? Aşavqa tuqьralьrqa вik irtə. Predsidatel aptьravqa qaldь. Qьvaq arahьnđa şьptьr-şьptьr tavştar işetelə. Iaqьnьraq вarđьq. Bətə zvino 9 keşe qьvaqlьqqa, qaraqat aşarqa ingəndər. Zvena вaşlьqь Sьrtlanьva la, вaşqalar da qaraqat aşajdar.

Ə, вesən, pakus kətə... Soltanqulьf asьvlanьp ta qaranь, buldьra almanь, axr sikta — вьnan hun eşegedđe taşlap kitkese вulmaqьđ, ul vaqьt ikense tərlə sara kyrerвed" tip qatь diriktif вirđe.

— Qurьqma-qurьqma jьjьp вətərərвed əle, tejdər jьjьvsьlar.

— Anьhь şulaj min jьjьp вətərəvəвedgə вşanam.

Əjənke kyl вujьnaraq atlanьq. Sabьn urtahьnda вesən jьjqьs maşinaqa jegelgən at tora. Kən eвe, ul aşamaj da, eвegə sьdamaj səвələnə. Ə, sittərək kytərem əвtəndə unьn maşinisь — Mullaqalin Məzit ultьra.

— Nişlap jьjdьrmajьn?

— At xəl alhьn əle.

— Qojaşta вuş torov menən xəl alamenej.

Ul jьjđьra вaşlanь.

Şəmsitdinьf Adnaqol, Salimьf şi kyвə kyвələjđar. Ikehe genə, kytərem təвən tьrmap jərəvse juq.

— Kytəram təвən kem tьrmaj?

— Ydem hənək menən.

— Qala вit.

— Qala şul, nisek itahen ke e juq, tej Adnaqol.

Keşe вulьrqa teje) ine, ləkin mь quşmaqandar.

Şəşke kyl, tal tamaq вujđarьta qaraj kittek. Ber qatьn qьsqьrьp tuqtattь la:

— Minnevəli, teştən hun вeđga at вir əle, jьraq, qajtьp jerevgə kyp vaqьt uda. tine.

— Jaraj вirerem.

Minnevəlej Soltanqulьf riza вuldь.

Qojaş kətməne, qojaş haman tyвənəjde. Ul tavđar artьna la inep juqaldь. Ləkin „Janь tan“ kolxzьnđa вəgən jьjnalьp вətərgə teje) вulqan вesəndən tik jartь samahь qьna jьjnaldь. Kis вuldь. Besənselər qajttьlar. Avьl joqoqa sumdь...

Tik Soltanqulьf qьna joqlarqa jatqas ta:

— 2 nse вrigadala planhьdlьq, keşelərđe urьnhьđqa jərətev — вer;

— 3 ı zveno jьjьvsьlarьnda, maşina la dissiplihьdlьq — ike;

— Jalanda aşav вuldьrmav — es, tip вarmaqtarь menən вəgəngə xatalardь hanaj-hanaj ođaq joqlaj almaj jattь. Ul joqoqa kitkandə tan qojolop kilə ine.

II.

Bəgən irtanən yk вolottar qujьra вaşlanь. Ular təvlə arьвirle jərənələr, jərənələr đə, hu nьnan taraldьlar. Inde majđandь qojaş aldь. Ul rəximheđ rəveştə qьđđьra вaşlanь.

Bəgən janь tanşьlar taqь la irtərək torđolar. Sənki qojaş вəgən nej əsəndər nađlana, ajad kən vəqədə imaj ine. Bьl xəl kyptərđen jərəgenə qurqьv haldь. Əgər, taqь la javьn вulьp k i t h ə nişlərgə, вesən вətenləj ərəm вula вit! Jetməhə kisə eşlənep вətəsək eş вətmaj qaldь.

Bьl xəl kyptərđe вorsono.

Uramda xalьq terkemə qajnaşa. Ber tegə jaqqa-вer вьl jaqqa jəgəreşələr.

— Jamqьr kilə, jamqьr, jəhterək вulьqьđ!

Provlenia aldьnda вer arвaqa tejəlgən вesən saвьvsьlar, вer arвaqa tejəlgən jьjьvsьlar toralar. Jьjьvsьlar qajđa kitergə вelməjđər.

— Barьqьđ, вar, tyвən jaqqa вarьqьđ, tej вerəv.

— Nişlap ul jaqqa вarьrqa, вьl jaqqa вit.

— Hejləmə. ydeq đə вelməjhen...

Qajđa вarьv turahьnda вəxəs kitte. Keşelər kiiep вətməgən, вerehen tegenən, вerehen вьnan jьjьp alalar.

Əj, hin Bədərgə ajtep kit əle, ul đa вarhьn.

— Begən Şəjđə lə juq вit əle, ul Timerqələlər gruppahь menən kitk

MALSƄLƄQTƄ JAQŞƄRTƄV həm YƄTEREV TURAHƄNDA

CERNOF HƏM KALMANOVIC IPTƏŞTƏRDƏN DOKLADTARƄ BUJƄNSA REZOLYTSIA

Orloq problemahƄnƄn unƄşlƄ xə' itelɐven tə'min itkən, avƄldaqƄ kolxo tədələşə jenev, sovxoz həm kolxoz darđa, şulaj uq ko'xozsƄlardƄn şəxs xuzalƄqtarƄnda malsƄlqtƄ tidlətelgə rəveştə yƄterev əsən unəjlƄ şarttan tƄvđƄrđƄ. HunqƄ jƄldarđa ojoştorolqa ere malsƄlƄq sovxozdarƄ həm kolxo. tovar fermalarƄ malsƄlƄqtƄ kytərev maldarđƄn sƄjfatƄn jaqşƄrtƄv həm tovar produksi.hƄnƄn yƄevendə təp bazaqa əjləndelər. KolxozsƄlarđƄn hƄ jƄrnƄđlƄqtarƄn bətərəv eşendə jetdi unƄşlƄqtarqa əlgəşelde, dəvlət tarafƄnan kredit həm əlgettər birelev arqa hƄnda kolxozsƄlar 1'33 jƄldƄn iken se jartƄhƄnan birle 900 men başmaq aldƄlar.

Şulaj đa VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ malsƄlƄqtƄn toroşo totoş alqanda qənəqətlənerlek tygel, unƄn yƄeşe siktən tƄş aqɔrƄn bara, ə jƄlqƄ malƄnƄn kəmev pratsesƄ oşo kəndə lə tuqtatƄlmaqan, tip ıƄəpləj.

Mal ađƄqƄ baza'arƄn yƄterev həm jaqşƄrtƄv julƄnda tejeşle saralar kyrelməgən, mal jərətə həm besən sabƄla torqan urƄndar eştən sƄıarƄ qa ı, in məhim ađƄq yləndəre (klever, ıytser na) jeteşterev eştərenə qul heltəngən mal ađƄqƄ kulturalarƄ həm sabƄndarđƄn urozajlƄqtarƄ tybən həm ađƄq pro mƄjşlennosƄ qaldƄqtarƄn promƄjşlennƄj jul menən qajtanan eşlər sƄqarƄv eşe tejeşrnsə qujƄlmaqan.

VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ jer həm sovxoz organdarƄnƄn, partia həm sovet ojoşmalarƄnƄn malsƄlƄqtƄ yƄterev julƄndaqƄ eştəre qənəqətlənerlek tygel, tip hanaj həm ulardƄn Stalin iptəşten: *„Inde uɳ.şlı rəveştə xəl itelgən orloq problemahƄ kisə nisek berense kiđəktəge problema bulqan butha, xəđer malsƄlƄq problemahƄ la şur.daj uq ber.ens: kiđəktəge problema bulqanlƄqƄn kyđ uɳƄnda totop, bətə partia, bətə partialƄ həm partiahƄđ rabotniktarƄbƄđ malsƄlƄq eşen yđ quldarƄna alƄrqa tejeştər“* tigən kyrhətməhe nigeđendə jetəkselek itep, n alsƄlƄqtƄ kytərev julƄnda bol'şeviktar sa kərəş alƄp barƄvđarƄn talap itə.

Kolxoz tovar fermalarƄn jəjep jebə rev həm malsƄlƄq sovxozdarƄn nƄqƄ tƄv—malsƄlƄqtƄ yƄterevđə təp bƄvƄn bulƄp tora.

MalsƄlƄq sovxozdarƄna qarata bulqan təp burƄs mal toqomon jaqşƄrtƄvđan həm unƄn produktivlƄqƄn kytərevđən, aqƄrƄnlap sovxozdarđƄ jaqşƄrtƄlqan həm jaqşƄ toqom maldar aƄƄraj torqan ƄsƄn elgelə xuzalƄqtarqa əjləndərevđən tora.

MalsƄlƄq sovxozdarƄ kolxoz fermalarƄna olo həm jəş maldar jebərevđe (hatƄvđƄ) jƄldan jƄl aritƄra barƄrqa həm şunƄn menən kolxoz tovar fermalarƄn yƄterev eşendə kolxozdarqa dəvlət jarđamƄ kyrhətelə torqan in məhim sƄqanaqqa əjlənergə tejeştər

MalsƄlƄqtƄ alqa jebərev eşendə kolxoz tovar fermalarƄnƄn xəl itkes rol' ujnavđarƄn Yđək komitet plenumƄ ajrata kyrhətep kitə. Jəşəp kilgən kolxoz tovar fermalarƄn ojştorov-xuzalƄq jaqƄnan nƄqƄ'ƄV, hər ber kolxozda fermalar buldƄrƄv—partia həm sovet ojoşmalarƄnƄn berense kiđəktəge burƄstarƄ bulƄrqa tejeş. Kolxoz tovar fermalarƄnƄn hanƄn kybəjtev həm jəşəp kilgən fermalarđa mal hanƄ arttƄrƄv tybəndəge juldar menən barƄrqa tejeş:

a) jəş maldarđƄ haqlav həm jaqşƄ itep qarap yƄterev julƄ menən;

b) kolxozsƄlarđan mal hatƄp alƄv julƄ menən;

v) kolxozdarqa mal hatƄp alƄv əsən kərəkle dəvlət kreditƄ birep, sovxozdarđan mal hatƄp alƄv julƄ menən Kolxoz tovar fermahƄn jemerergə həm kolxoz kətəven ərəm şərəm itergə mataşƄvđarđƄ, sƄjnfi doşmandƄn kolxozqa qarşƄ sƄqƄşƄ tip qarap, ularqa qarşƄ qƄrqa otpor birelergə tejeş.

ŞunƄn menən bergə, YK plenumƄ, kolxozsƄlar arahƄndaqƄ hƄjƄrhƄdlƄqtƄ in qƄƄqa srok esendə bətərergə, ja qƄndaqƄ ike jƄl esendə kolxozsƄlarđƄn bətahe lə motiaq hƄjƄrlƄ bulƄrqa tejeşlektəre turahƄnda bətə partia ojoşmalarƄnƄn iƄtərenə təşerəp ytə.

MalsƄlƄqtƄn bik tidlek menən kytə releven tə'min itev əsen VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ, dəvlət səsev planƄ elgehendə, malsƄlƄqtƄ yƄterevđen dəvlət planƄ metodƄn qullanƄvđƄ: sovxozdar həm kolxoz tovar fermalarƄnd mal hanƄn yrsetevdə planƄ zadanialar, sovxozdar, kolxozdar, koloxozsƄlar həm janqƄđaqtərđƄn jəş maldarđƄ yƄterev planƄn həm ađƄq jeteşterev planƄn bildələvđe həm bƄl plandarđƄ sovxozdar, kolxozdar həm avƄl sovet tarƄna jetkerevđe kərəkle hanaj.

MalsƄlƄqtƄ yƄterev dəvlət planƄn ytəv bətə partia həm sovet ojoşmalarƄnƄn iqtibar yđəgendə tororqa hən sovxoz eşselərən, kolxozsƄlar həm janqƄđaqtarđƄ malsƄlƄqtƄ yƄterev burƄsƄ tirəhenə mobilizlav đa in məhim sara bulƄp xeđmət itergə tejeş.

VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ Yđək komitet PolitbjurohƄna hən SSSR SovnarkomƄna, malsƄlqtƄ bət: xəđerge texnika sredstvolarƄ menən qorallandƄrƄvđƄ iƄəpkə alƄp, tybəndəge kyrhətmələr nigeđendə, malsƄlƄqtƄ yƄterevđə 1934 həm 1935 jƄldar əsen hər ber respublika, kraj həm elkələrgə qarata planƄ zadanialar eşləp sƄqarƄvđƄ həm tqlan itevđe tapşƄra:

I. SOVXOZDARĐAQƄ MALSƄLƄQ TURAHƄNDA

VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ Sovxozdar narkomatƄn, SSSR NarkomsnabƄ həm SSSR NarkomzemƄn sovxozdarđaqƄ malsƄlƄqqa qarata tybəndəge saralarđƄ ytkərevgə məzbyr itə:

1. Sovxoz kətəven tupaƄ həm hutlƄ ađƄqtar menən, şulaj uq kətəv jərətəv urƄndarƄ (yreştər) menən tulƄhƄnsa həm yđđərenen konsentrirlanqan ađƄq tarƄ menən maksimal' ylsəvđə tə'min itergə.

MalsƄlƄq sovxozdarƄnƄn bət əhendə lə, şulaj uq jƄlqƄ zavodtarƄnda la, mal ađƄqƄ həm quđaqlƄ yləndər, şulaj uq tamƄr ađƄqtar, ə susqasƄlƄq sovxozdƄrƄnda—susqasƄlƄq həm harƄqsƄlƄqtƄ, ə susqasƄlƄq həm harƄqsƄlƄq sovxozdarƄna—məgədlə ere maldar inderev planƄn ber aj esendə təđəp, raƄlav əsen Sovnarkomqa tapşƄrƄvqa məzbyr itergə.

4. Sovxozdarđa mal toqomon jaqşƄrtƄv maqsatƄ menən:

a) jaqşƄ mal yrsetev maqsatƄ menən hər ber sovxozda in qimmətle orqəsƄ həm irkək mal jədrəhen ajƄrƄp qujƄp ular əsən ajƄrata diqqətle həm kvalifitsirlƄ tərbiəne, qaravđƄ, tujđƄrƄvđƄ həm dərəƄ bulqan zootexnik ucot alƄp barƄvđƄ tə'min itergə.

b) Narkomsovxozqa—jaqşƄ toqom mal aƄƄraj torqan sovxozdarđƄ zootexnik həm veterinar kadrđar menən tə'min itep, həm ulardƄn bətə tər mal ađƄqtarƄna bulqan ixtƄjazdarƄn tulƄhƄnsa tə'min iterlek kyləmdə mal ađƄqƄ bazalarƄ barlƄqqa kilterep, ulardƄn eş sƄjfattarƄn qƄrqa kytərevgə irevşev đe jəkmətergə;

5. Sovxozdarđa təđələş eştərenen, bigerək tə torlaq təđələşə eştərenen, sƄjfatƄ həm temptarƄ qənəqətlənerlek tygel tip tabƄp, plenum NarkomsovxozdƄ 1934 jƄlqƄ programma bujƄnsa təđələş planƄnƄn tulƄ ytəleven tə'min itevgə həm malsƄlƄq sovxozdarƄnƄn tulƄ organizatsion-xuzalƄq qoroloşo planƄn, ul təđələştərđen təđəp bətərələvđərenen qatƄ sroktarƄn bildələp təđəp, Sovnarkom raƄlavƄna tapşƄrƄvqa məzbyr itə.

6. Sovxozdarđa eşselərđen individual' torlaq təđələşə praktikahƄn kinəjtergə həm sovxoz belgestəren 1934—1935 jƄldar esendə jaqşƄrtƄlqan torlaqtar menən tə'min itergə.

7. MalsƄlƄq sovxozdarƄnda oşo kəndə davam itkən xeđmət xaqƄ tylav turahƄndaqƄ instruksialarđƄ, đərəƄ bulmavđarƄ həm siktən tƄş qatmarlƄ bulƄvđarƄ səbəple juqqa sƄqarƄrqa. NarkomsovxozdƄ, proizvodstvo plandarƄn arttƄrƄp ytəv əsen eşselərđe jəş mal menən naturalata byləkləvgə rəx sət itep, xeđmət xaqƄn premial'-eş başƄnan tylav sistemahƄn qajtanan eşləp sƄqarƄvqa məzbyr itergə.

8. SovxozdarđƄn ƄsƄn xuzalƄq iƄə benə əlegə tiklem ireşməgənlektəren kyrhətep, VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ Narkomsovxoz, Narkomsnab həm NarkomzemđƄ sovxodarđa in qatƄ finans həm smeta dissiplinalarƄ qujƄp qatƄ xuzalƄq iƄəbe sistemahƄn eşləp sƄqarƄv həm inderevgə məzbyr itə.

9. Kyp sovxozdarđa xuzahƄdlƄq həm mal ađƄqtarƄn tup tura tuđđƄrƄv vaqi qalarƄ barlƄqƄn kyrhətep, Narkomsovxozqa bƄl eskə qatƄ kontrol' qujƄvđƄ həm mal ađƄqtarƄnan dərəƄ fajđalaƄvđa personal' javaplƄlƄqtƄ sovxoz direktorƄna həm politbylek nacal'nigƄna jəkmətevđe təqdim itergə.

II. KOLXOZ MALSƄLƄQƄ TURAHƄNDA

1. Kolxoz tovar fermahƄn kolxoz malsƄlƄqƄn ojoştorovđƄn in jaqşƄ for mahƄ tip hanap, 1934 jƄl esendə kolxozdarđƄn bətə jəməqətləşterelgən kətəvđəren kolxoz tovar fermalarƄ xəlenə kyserergə.

2. KolxozsƄlarđan fermalar əsən bƄđav hatƄp alƄv həm kontraktatsia planƄn 1934 jƄl əsən 600 men baş itep, 1935 jƄl əsən 1 million baştan kəm tygel itep bildələrgə. SSSR SovnarkomƄna fermalar əsən bƄđav hatƄp alƄvđa jarđam itev maqsatƄ menən 1934 jƄlda davam itkən kredit planƄna ƄtƄp taqƄ la 40 million hum kredit bildələvgə təqdim itergə.

3. Sovnarkomqa həm Yđək komitet PolitbjurohƄna 1934-35 jƄldarđa malsƄlƄq sovxozdarƄnan kolxoz tovar fermalarƄna ere həm jəş maldar hatƄv turahƄnda hər ber əlkə, kraj həm respublikaqa qarata ike aj srok esendə plan bildələvđe tapşƄrƄrqa.

4. MalsƄlƄq tovar fermalarƄn yƄterev menən kolxozsƄlardƄn turanan-turaqƄđƄqhƄnƄvđarƄn kytərev əsən:

a) 1935 jƄlqa it tapşƄrƄv turahƄnda qƄ zakonda, tovar fermalarƄ bulqan kolxozdarđaqƄ kolxozsƄlarqa əlgət birevđə əle davam itep kilgən tərtipte yđgərtergə həm bƄl kolxozdarđƄn kolxozsƄlarƄna dəvlətkə it, hət həm jən tapşƄrƄvđa fermalar tarafƄnan dəvlətkə tapşƄrƄlasaq itkə 25 pr., hətkə 15 pr. həm jəngə 20 pr. skidka rəveşendə əlgettar bildələrgə, bƄl skidkaƄ kolxozsƄlardƄn it, hət həm jən tapşƄrƄvđaqƄ şəxsi jəkləmələren ytəv planƄna inderep itəplərgə.

b) maj zavodtarƄnan qajmaqƄ ajƄrƄlqan hətte hət tapşƄrƄvsƄlarqa (kolxoz fermalarƄna, kolxozsƄlarqa həm janqƄđaqtarqa) jƄlƄna urtasa 50 protsent miqdarƄnda motlaq kire qajtarƄvđƄ, şul miqdar iƄəbenən bƄđavđarqa hət esergən osorđa qajmaqƄ ajƄrƄlqan hətte tulƄhƄnsa kire qajtarƄvđƄ bildələrgə.

5. Kolxoz fermalarƄnƄn kolxoz savđahƄnda qaƄnaşƄvđarƄn kinəjtev əsen, şul ajqanlƄ kolxoz həm kolxozsƄlarđƄn doxodtarƄn kytərev əsən, urƄndarđaqƄ partia həm sovet organdarƄn kolxoz tovar fermalarƄnan, ular əsən bildələngən dəvlətkə məzbyri tapşƄrƄv jəkləmələrenən tƄş qatƄ xaq menən malsƄlƄq produksialarƄ jebərevđe talap itevđən qƄrqa tƄjƄrqa.

6. Fermalarđa daimi malsƄlƄq brigadalarƄ təđərgə, malsƄlƄq brigadalarƄndaqƄ kolxozsƄlarqa xeđmət kənən sdel'şina nigeđendə, tərbiahendəge maldƄn hanƄna, yƄtergən jəş maldar hanƄna həm produksia sƄqƄvƄna qarap iƄəplərđe qujƄrqa.

PlanƄn arttƄrƄp ytəgən,eş sƄjfatƄn jaqşƄrta alqan əsen xeđmət kənən 15 pr-qa tiklem ətəp jađƄvđƄ həm jəş maldar menən naturalata byləkləvđe həm, bƄnƄn kirehensə, jəş maldarƄ ylgən, maldarƄ qƄƄr qalqan həm produksiaƄn sƄjfatƄ tybən bulqan əsən kolxozsƄnƄn eşlagən xeđmət kəndəren 15 protsenttan da juqarƄ bulmaqan miqdarđa kəmetevđe qararqa.

7. KolxozsƄlarđƄn mal tərbiələvđə kvalifikatsialarƄn həm praktik təzribələren kytərev maqsatƄ menən kolxozsƄlarđƄn malsƄlƄq brigadalarƄnda eşləv davamƄ kəmendə ike jƄl bulƄrqa tejeş, tip bildələrgə.

Ferma mədirdəren başqa eştərgə Rajzo rəxsətenən tƄş kyserevđe tƄjƄrqa.

8. VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ bətə malsƄlƄq eştəren kytərev*həm berense kiđəktə jaş maldarđƄ haqlap qalƄv, jaqşƄ qƄşlatƄv əsən aldaqƄ kəđđən ajƄrata əhəmiətkə ejə bulasaqƄn nƄqlap əjtep ytə.

VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ, partia həm sovet ojoşmalarƄna oşo jƄldƄn oktəbr' ajƄnan da hunqa qalmaj malsƄlƄq kərtə-quralarƄnƄn bətəhenə bulqan remont eştəren tamam larqa həm ulardƄ qƄşlƄqta mal aƄƄrap sƄqarƄrlƄq itep əđerləvgə (jƄlƄtƄrqa, tađartƄrqa, dizenfeksialarqa h.в.) həm, urƄndarđaqƄ təđəv materialdarƄn həı jaqlap fajđalanƄp, janƄ halƄnasaq mal jorttarƄn bətəhen də halƄp bətərəvđe tə'min itevgə qușa.

III. KOLXOZSƄLAR HƏM JANQƄĐAQ TARĐƄN MALSƄLƄQƄ TURAHƄNDA

1. HƄjƄrhƄđ kolxozsƄlarqa başmaq alƄp birev eşendə 1934 jƄlda dəvlət jarđamƄn kinəjtergə, kolxozsƄlarqa birelgən 900 men başmaq ətətenə 1934 jƄl ađaqƄna tiklem taqƄ la 2 million başmaqƄ kontraktatsia həm hatƄp alƄv planƄn bildələrgə, şul jəmlənən kolxozsƄlar həm janqƄđaqtarđan 1,6 million baş həm hƄjƄrhƄđ xuzalƄqtar kyp bulqan rajondarđa kolxoz tovar fermalarƄnan 400 men baş kontraktovajt itep həm hatƄp alƄrqa.

BaşmaqtƄn tulƄ toroşon tylaj almaƄlƄq kolxozsƄlarqa kredit jarđamƄ birev əsen 70 million hum aqsalƄta, protsinthƄđ kredit bildələrgə.

2. HƄjƄrhƄđ kolxozsƄlarqa hatƄv əsen kontraktatsia tərtibendə bƄđav aƄƄraqan kolxozsƄlar həm janqƄđaqtarqa dəvlətkə het həm it tapşƄrƄvđa, Yđək komitet həm SovnarkomdƄn 1933 jƄl 14 avqƄsta „HƄjƄrhƄđ kolxozsƄlarqa hƄjƄr alƄvđa jarđam itev turahƄnda“ qƄ qararđarƄnda bildələngən elgettərđe kiləsəktə lə haqlarqa.

ŞunƄn ətətavenə, kolxoz idaralarƄna bƄđavƄn kontraktovat' itkən kolxozsƄlarqa, yƄterep tapşƄrqan hər ber başmaq başƄna 10—15 xeđmət kənə iƄəpləvgə rəxsət itergə.

3 KolxozsƄlarqa kolxoz tovar fermalarƄnan 1,5 million baş susqa balaƄ, 500 men baş harƄq bərəse, həm bətə sistema sovxozdardan 300 men bƄđav, 1,2 million susqa balaƄ həm 200 men harƄq bərəse hatƄv turahƄndaqƄ, 1934 jƄl əsən bildələngən plandƄn ytəleven tə'min itergə.

4. Yđ xuzalƄqƄnda tana, jəki hƄjƄr yƄterep şunƄ dəvlət xaqƄ menən kolxoz fermahƄna hatqan kolxozsƄ, dəvlətkə məzbyri rəveştə het həm it tapşƄrƄvđan ike jƄlqa qotoldorola.

5 Bətə partia həm sovet ojoşmalarƄnƄn iqtibarƄn bigerək tə kolxozsƄlar həm janqƄđaqtar arahƄnda qoşsoloqto yƄterev eşenə hər jaqlap jarđam itev kərəklegenə jynəlderergə.

KolxozsƄlarqa qoş alƄv eşendə jarđam itev həm qoş toqomdarƄn jaqşƄrtƄv maqsatƄ menən, jəşəp kilgən qoşsoloq sovxozdarƄnan həm qoşsoloq fermalarƄnan, kolxozsƄlarqa əl gətlə şarttar menən jaqşƄ toqom se beştər hatƄv sƄqanaqƄ rəveşendə fajđalanƄrqa, şulaj uq massovƄj kyləmdə sebeş sƄqarƄv həm ularđƄ kolxozsƄlarqa hatƄvđa rajon inkubatr stansalarƄnƄn eştəren kin jəjep jebərergə.

6. KolxozsƄlardƄn yđ usadbalarƄnda bulqan həm jəməqətləşterelgən maldar urƄnlaştƄrƄlmaqan malsƄlƄq qaraldƄlarƄ (postrojkalarƄ) ulardƄn yđ milektəre bulƄvƄn anlatƄv menən bergə, janqƄđaqtar kolxozqa ingəndə, ulardƄn eş maldarƄnan başq maldarƄ həm mal aƄƄrav əsən kərəkle bulqan xuzalƄq qaraldƄlarƄ jəməqətləştərelergə tejeşle tygel ikənlekte bildələrgə.

IV. JƄLQƄ TURAHƄNDA

1. JƄlqƄ hanƄn arttƄrƄvđa təp sara itep, sovxozdar, kolxozdar, janqƄđaqtar həm jƄlqƄlarƄ bulqan bətə xuzalƄq ojoşmalarƄnƄn jəş jƄlqƄ yƄterev planƄn his hyđhed ytəvđəren iƄəplərgə.

2. 1935 jƄlda, jəş jƄlqƄ yƄtergən kolxozdarđƄ kolxozda yƄterelgən hər ber baş qolon bərəbərenə 0,5 gektar səsevđərenən dəvlətkə məzbyri rəveştə igen tapşƄrƄvđan qotqarƄrqa.

3. Kolxoz predsidətel dare həm sovxoz direktorđarƄnƄn javaplƄlƄqƄnda bƄvəđ bejələrđe bƄvađƄqas altƄ ajđan hun avƄr eştərđə fajđalanƄvđan, həm qolonlaqqa tiklem ike aj qalqas, qolonlaqandan hun 15 kən hər terle eşkə jeqevđən tƄjƄrqa.

4. MTS direktorđarƄn jəş jƄlqƄlarđƄ kyberək yƄtergən kolxozdarqa traktor həm avtomaşinalar menən xeđmətləvđə artqlƄq birevgə məzbyr itergə

5. JƄlqƄlarđƄ furaz həm konsentrirlanqan ađƄqtar menən tə'min itev əsen, igen tapşƄrƄvđa dəvlət planƄn ytəgəndeq həm orloq fondtarƄn halqandƄn hunƄnda kolxozdar kolxozidaralarƄ tarafƄnan bildələngən norma bujƄnsa kərəkle konsentrirlanqan ađƄq həm hər ber jƄlqƄ başƄna jƄlƄna 20 25 sentner ƄtƄpƄ ađƄqtar bylergə te jeştər.

6. Kolxoz həm sovxozdarđa qolon yrsetev planƄn tultƄrƄvđƄ tə'min itkən at qaravsƄlarđƄ kolxozdarđa yƄterelgən hər ber qolon əsən 25-kə tiklem xeđmət kənə, ə sovxozdarđa 100 hum qa tiklem aqsa menən byləkləvđe qujƄrqa.

7. Toqom jƄlqƄlarƄ yƄterevđə in məhim nigeđ bulqan dəvlət jƄlqƄ zavodtarƄn həm jƄlqƄ yrsetev fermalarƄn ajrƄm kyđətəv aƄƄna alƄp, şular bazahƄnda kolxozdar həm janqƄđaqtarđƄn qaramaqƄndaqƄ jƄlqƄlarđƄ xeđmətləv əsen rajondarđa Rajzolar qaramaqƄnda kin dəvməldə daimi toroqtorov punkttarƄ ojoştorovqa SSSR NarkomzemƄn məzbyr itergə.

8. 1935 jƄl başƄna bətə jƄlqƄlarqa məzbyri rəveştə pasportizatsia inderergə.

V. MAL TOQOMON JAQŞƄRTƄV HƏM NƏƄEL EŞE TURAHƄNDA

1. Bar tiklem nəƄel irkəktəren jajđalanƄvđƄn his ber qənəqətlənerlek orloqtarƄ əđerləp, şulardƄ sabƄn həm yreştərgə səsevgə məzbyr itergə.

Oşo uq maqsat menə ı Rajzo həm kolxozdarđƄ qƄraqaj ylən orloqtarƄ jƄjnav eşen jajep jebərevgə həm bƄnƄn əsen 1934 jƄl sabƄlasaq besənlektərđən ajƄrƄm ucaskalar bildələvgə məzbyr itergə.

5. SSSR SovnarkomƄna ylən səsevđe 1935 jƄlda 7 million 300 meq ga qa tiklem dəjəm kinəjtev menən ber qatardan, kyp jƄlƄq yləndər səsev n ajđanƄn 2 million 800 meq ga, şul jəmlənən klever səsevđe 1 million 800 meq ga itep bildələvđe təqdim itergə.

1934 jƄldaqƄ sabƄlasaq besənlektən kolxozdarđa 750 meq ga majđandƄ orloq əsən qaldƄrƄrqa, şul jəmlənən 645 meq ga kyp jƄlƄq yləndər həm bƄlar esendə 380 meq ga klever bƄlƄrqa tejeş, sovxozdarđa kyp jƄlƄq ylən orloqo əsən 100 meq ga qaldƄrƄlƄrqa həm orloqqa qaldƄrƄlqan bƄl majđandarđƄ haqlav, yđ vaqƄtƄnda jƄjnap alƄv həm huqƄvđa bətə javaplƄlƄqtƄ jer orgƄndarƄ həm sovxozdarqa jəkmətergə.

6. 1934 jƄlda kolxozdarđa siloslav planƄn 12 million tonnaqa tiklem arttƄrƄrqa, şunƄn menən bergə, siloslavđƄn sƄjfatƄn kytərevgə həm silostarđƄn tuqlƄqlƄlƄq həm təmlelektəren jaqşƄrtƄvqa ajƄrata iqtibar itergə.

Mal ađƄqƄ əsən səseləsək tamƄr ađƄqtar majđanƄn 1935 jƄlda 800 meq gaqa həm silos kul'turalarƄ səsev majđanƄn 900 meq gaqa jetkerep, bƄl kul'turalarđƄn urozajlƄqtarƄn qƄrqa kytərevđe tə'min itergə.

1935 jƄldƄn səsev planƄnda mal ađƄqƄ əsən səseləsək orloqlo quđaqlƄ kul'turalar (mal ađƄqƄ jaƄmƄqƄ, kəreşkə—vika h.в.) səsev majđandarƄn kinəjtevđe qararqa.

7. Narkomtəzpromđə—klever urqƄstar, „kuskut“ sortirovkalarƄ. qƄvaqlƄq həm hadlƄq habandarƄ, şulaj uq tymhə həm qƄvaq qƄrqqƄstar jeteşterevđe ojoştorovqa həm besən jƄjnav inventarđarƄ, bigerək tə at tƄrmalarƄ həm mal ađƄqtarƄn eşlaj torqan maşinalar jeteşterev eşen kinəjtevgə məzbyr itergə.

8. SSSR NarkomsnabƄn 1934 jƄlđƄn ikense jartƄhƄnda 35 men tonna qoro zom, 2 men tonna qan-it-həjək ono, 4 men tonna balƄq ono, 15 men tonna kukuruz məzgahƄ, 4 men tonna qoro barđa, 3 men tonna qoro drobina həm qoro drozza həm 1935 jƄlda 115 men tonna qoro zom, 15 men tonna qan-it-həjək ono, 12 men tonna balƄq ono, 30 men tonna kukuruz məzgahƄ, 9 men tonna qoro barđa, 8 men tonna qoro drobina həm qoro drozza jeteşterevgə məzbyr itergə.

Kombinirlanqan mal ađƄq'arƄ jeteşterevđe 1934 jƄlđƄn 2 jartƄhƄnda 120 men tonnaqa jetkerergə həm 1935 jƄl əsən kombinirlanqan kormalar jeteşterev planƄn 350 men tonna itep bildələrgə.

SSSR SovnarkomƄna kombinirlanqan mal ađƄqƄ jeteşterə torqan promƄjşlennost əsən həm ađƄq tam pro mƄjşlennosƄ qaldƄqtarƄnan tajđalanƄv əsən qoramaldar jeteşterev planƄn arttƄrƄvqa təqdim itergə.

VI. MAL AĐƄQƄ BAZAHƄN KINƏJTEV TURAHƄNDA

MalsƄlƄqtƄ kesle rəveştə kytərev əsən jaqƄn jƄldar esendə nƄqƄ mal ađƄqƄ bazahƄ buldƄrƄvđƄ kyđ unƄnda totop, VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ qarar itə:

1. 1935 jƄl urozajƄna qarata tədələgən səsev planƄnda kolxozdarđaqƄ mal həm jƄlqƄ yrsetev tovar fermalarƄ əsən qatƄ mal ađƄqƄ bazahƄ sƄjfatƄnda 5 million ga kyləmenda orloq furaz kulturalarƄn səsev majđanƄn həm kartuf səsev majđanƄn ajƄrƄrqa, bƄl səsev majđandarƄn dəvlətkə məzbyri rəveştə orloq həm başqa naturalata igen tapşƄrƄvđan qotqarƄrqa

2. 1934—35 jƄl qı şƄna kolxoz tovar fermalarƄnƄn mal ađƄqƄ resursta rƄn kytərev əsən, mal fermahƄ bulqan kolxozdarđƄ 1934 jƄldı 1,8 million ga majđandan məzbyri rəveştə orloq tapşƄrƄvđan həm 200 men ga majđandan kartuf tapşƄrƄvđan qotqarƄrqa.

3. KolxozdarƄ yđđəre əsen bildələngən plandan tƄş dəvlətkə produksia tapşƄrqan tovar fermalarƄna elgətlə xaq menən konsentrirlanqan mal ađƄqƄ jebərevđe bildələrgə.

SSSR SovnarkomƄna bƄnƄn əsən 1934 jƄlda 100 men tonna ƄmƄjx həm kərpə ajƄrƄvđƄ təqdim itergə.

4. VKP(в) Yđək komitetƄ plenumƄ partia ojoşmalarƄ, jer organdarƄ həm sovxoz, MTS həm kolxoz jetəkseləre aldƄna in məhim burƄstarđƄn berehe itep—sabƄndarđƄ, kətəv jərətə torqan urƄndarđƄ (yreştərđe) jaqşƄrtƄv həm ulardƄn urozajlƄqtarƄn kytərev burƄsƄn quja.

SSSR NarkomzemƄn 1934 jƄlda kəmendə 2 men setner qƄraqaj ylən orloqtarƄ jƄjnav eşen jajep jebərevgə həm bƄnƄn əsen 1934 jƄl sabƄlasaq besənlektərđən ajƄrƄm ucaskalar bildələvgə məzbyr itergə.

Oşo uq maqsat menə ı Rajzo həm kolxozdarđƄ qƄraqaj ylən orloqtarƄ jƄjnav eşen jajep jebərevgə həm bƄnƄn əsen 1934 jƄl sabƄlasaq besənlektərđən ajƄrƄm ucaskalar bildələvgə məzbyr itergə.

5. SSSR SovnarkomƄna ylən səsevđe 1935 jƄlda 7 million 300 meq ga qa tiklem dəjəm kinəjtev menən ber qatardan, kyp jƄlƄq yləndər səsev n ajđanƄn 2 million 800 meq ga, şul jəmlənən klever səsevđe 1 million 800 meq ga itep bildələvđe təqdim itergə.

1934 jƄldaqƄ sabƄlasaq besənlektən kolxozdarđa 750 meq ga majđandƄ orloq əsən qaldƄrƄrqa, şul jəmlənən 645 meq ga kyp jƄlƄq yləndər həm bƄlar esendə 380 meq ga klever bƄlƄrqa tejeş, sovxozdarđa kyp jƄlƄq ylən orloqo əsən 100 meq ga qaldƄrƄlƄrqa həm orloqqa qaldƄrƄlqan bƄl majđandarđƄ haqlav, yđ vaqƄtƄnda jƄjnap alƄv həm huqƄvđa bətə javaplƄlƄqtƄ jer orgƄndarƄ həm sovxozdarqa jəkmətergə.

6. 1934 jƄlda kolxozdarđa siloslav planƄn 12 million tonnaqa tiklem arttƄrƄrqa, şunƄn menən bergə, siloslavđƄn sƄjfatƄn kytərevgə həm silostarđƄn tuqlƄqlƄlƄq həm təmlelektəren jaqşƄrtƄvqa ajƄrata iqtibar itergə.

Mal ađƄqƄ əsən səseləsək tamƄr ađƄqtar majđanƄn 1935 jƄlda 800 meq gaqa həm silos kul'turalarƄ səsev majđanƄn 900 meq gaqa jetkerep, bƄl kul'turalarđƄn urozajlƄqtarƄn qƄrqa kytərevđe tə'min itergə.

1935 jƄldƄn səsev planƄnda mal ađƄqƄ əsən səseləsək orloqlo quđaqlƄ kul'turalar (mal ađƄqƄ jaƄmƄqƄ, kəreşkə—vika h.в.) səsev majđandarƄn kinəjtevđe qararqa.

7. Narkomtəzpromđə—klever urqƄstar, „kuskut“ sortirovkalarƄ. qƄvaqlƄq həm hadlƄq habandarƄ, şulaj uq tymhə həm qƄvaq qƄrqqƄstar jeteşterevđe ojoştorovqa həm besən jƄjnav inventarđarƄ, bigerək tə at tƄrmalarƄ həm mal ađƄqtarƄn eşlaj torqan maşinalar jeteşterev eşen kinəjtevgə məzbyr itergə.

8. SSSR NarkomsnabƄn 1934 jƄlđƄn ikense jartƄhƄnda 35 men tonna qoro zom, 2 men tonna qan-it-həjək ono, 4 men tonna balƄq ono, 15 men tonna kukuruz məzgahƄ, 4 men tonna qoro barđa, 3 men tonna qoro drobina həm qoro drozza həm 1935 jƄlda 115 men tonna qoro zom, 15 men tonna qan-it-həjək ono, 12 men tonna balƄq ono, 30 men tonna kukuruz məzgahƄ, 9 men tonna qoro barđa, 8 men tonna qoro drobina həm qoro drozza jeteşterevgə məzbyr itergə.

Kombinirlanqan mal ađƄq'arƄ jeteşterevđe 1934 jƄlđƄn 2 jartƄhƄnda 120 men tonnaqa jetkerergə həm 1935 jƄl əsən kombinirlanqan kormalar jeteşterev planƄn 350 men tonna itep bildələrgə.

SSSR SovnarkomƄna kombinirlanqan mal ađƄqƄ jeteşterə torqan promƄjşlennost əsən həm ađƄq tam pro mƄjşlennosƄ qaldƄqtarƄnan tajđalanƄv əsən qoramaldar jeteşterev planƄn arttƄrƄvqa təqdim itergə.

VII. VETERINARIA HƏM ZOOTEXNIK EŞTƏRDE JAQŞƄRTƄV TURAHƄNDA

1. VKP (в) Yđək komitetƄ plenumƄ veterinarlƄq eşenen toroşo his qənəqətlənerlek bulmavƄn həm qaravhƄđ qalqanlƄqƄn: veterinar kadrđarđƄn his jeterlek bulmavđarƄn həm kvalifikatsialarƄ tybən bulƄvƄn. tybəndəge veterinarlƄq seltərđərenen his qənəqətlənməblek qoramallandƄrƄlƄvƄn, ularđa aeopriparattarđƄn, medikamenttarđƄn jeterlek bulmavđarƄn həm sƄjfattarƄ tybən bulƄvđarƄn, veterinarlƄq uqƄv jorttarƄnda, lənni tikşerenev instituttarƄnda eştərđen nasar qujƄlƄvƄn həm şular hədəmtəhendə—maldar arahƄnda avƄrtƄvđarđƄn kyp taralƄp, mal ylev protsentƄnƄn juqarƄ bulƄvƄn əjtep ytə.

VeterinarlƄq eşendəge bətə bƄl əlkən jeteşhedlektər SSSR NarkomzemƄnƄn, NarkomsovxozdƄn, urƄndarđaqƄ jer həm sovxoz organdarƄnƄn jomoşaq jetəkselek itevđərenen həm urƄndarđaqƄ partia, sovet organdarƄnƄn bƄl eşkə təptə jeterlek iqtibar birməvđərenen hədəmtəhe.

2. SSSR NarkomzemƄn, kraj (əlkə) komitettarƄn həm kraj (əlkə) başqarma komitettarƄn veterinar ucaskalarƄn kinəjtev həm qoramallavqa, ularđa jərətəv sredstvolarƄ menən tə'min itevgə həm elek veterinarlƄq ucaskalarƄ qaramaqƄnda bulƄp ta, xədrgə kəndə baş qalar qulƄnda bulqan bətə binalarđ

CERNIKOVKA PREDPRIƏTIƏLƏRENDƏ XUŽALLQ HƏM PARTIA-MASSOVOJ EŞTƏRENEŊ TOROŞO TURAHЬNDA

GORKOM BRIGADAHЬNЬŊ DOKLADЬ BUJЬNSA SЬOJARЬLOJAN REZOLYTSIA

Ijyn ajьnda şьrpь fabrikahь nьŋ eşe b r tiklem jaqşьrqan ьqьn hәm „Dyaitel" zavodьnьŋ projektlaştьrьlqan kөsen ydlaşterevdeŋ barьşь qәnәqәtlәn rlek bulqanlьqtan әjtev menәn bergә. Gorkom plenumь Cernikovka predpriətiәlәrenen berense jarь jьldьŋ qalдьmaj qadan teđeleşen tamamlavdь ta'min itergә.

3. Өlkә komitetь hәm Sovnarkomdьn 1935 jьlda qalanьn bөtә elektrik seltәren qajtanan qorov esen kapital halьvdь aldan qaravьŋ horarqa, ә qala sovetьnь YES menәn berlektә 1934 jьlda bөtә әderlek saralarь hәm kөrәkle bulqan asorodovanialarqa zakazdar birergә.

4. YES direktorь ip. **Zejnide** 5 avqustan başlap atdubindardьŋ atxottarьn fajdalanьv esen №3 qadandь qajtanan eşlәvqә, ә „Dyaitel" zavodьnьŋ derektorь n berense oktәbrgә tiklem zavodtьŋ proektlaştьrьlqan kөsen tulьhьnsa ydlaşterevgә treşergә mәzbyr itergә.

5. Gorplanqa Vatiki hәm Bazil jatьmьnьŋ turьn fajdalanьv memkinlege turahьndaqь mәs'әlәne unь YESta fajdalanьv esen kilterlev mәs'әlәhe menәn bәjlәp ike dekada esendә tikşerep sьqarьqa tәqdim itergә.

ŞRPЬ FABRIQЬ BUJЬNSA

6. Şьrpь fabrikahьnьŋ derektorь hәm Urallesstrojden upravlәjyşşejen 15 sintәrdәn dә qal dьrmaj fabrikanьn tyşәhen qaj tanan jabьvdь hәm torqodov remontьn bөtөrergә mәzbyr itergә. Fabrikanьŋ finans xәle avьr bulьv ajqanlь unь tulьhьnsa hәm vaqьtьnda finansirlavdь ta'min itevde Glavspicpromdan horarqa.

8. Glavspickanьn upravlәjyşşejenan 1934 jьlqa qarata tөdelgan titul' isemlegendәge aşxanan halдьtьrqa bildәlәngan finansirlavdь 3—kvartaldan başlap ytkerevde horarqa hәm şьrpь farikahьnьŋ direktorь ip. **Dapkoftь** hәm Urallestroj upravlәjyşşejena 1934 jьldьŋ 7-nse n ojөberenә tiklem aşxanan halьp bөtөrergә mәzbyr itergә.

FANER ZAVODЬ BU JЬNSA

9. Gorkom plenumь faner zavodьnьŋ xuzalьq hәm partia jetekselege aldьra tөp burьs itep sьjlat kyrhәtkestәren tulьhьnsa ytәp eksport planьn tulьhьnsa ylavde ta'min itev burьsьn quja.

10. Faner tresьnan faner zavodtьŋ qabul itep alьv matirialdarь nigeđendә zavodtьŋ өdlekhed eşlәven ta'min iterlek saralar bildәlәven hәm zavodtьŋ eske transportьn jaqşьrtьvđa hәr jaqlap jardam itevеn horarqa.

DӨJӨM SARALAR

11. Gorkom bjurohьna Narkomles vәkile ip. **Devotkof** me-

YES BUJЬNSA

1. Cernikovka predpriətiәlәren elektrik inirgiәhe, pәr menәn ham qalanь elektrik inirgiәhe menәn ta'min itevđa өđeklekle bөterev maqsatьnda, 1934 jьldьn ađaqьna tiklem hәr berehe 100 әr metr majđanlь bulqan taqь la ike qađan eşlәvđe ta'min itevđe hәm Cernikovkalaqь bөtә predpriətiәlәrđeŋ otxottarьn tulьhьnsa fajdalanьv esen qadandarqa jaqtvđь qajtanan qorovđь YEStьn Cernikovka predpriətiәlәre menәn bergә, tөp burьsь itep tһәplergә.

2. Ytker parđarđь maksimal rәveştә ekanomika jahav maqsatьnda par ytkerges xuzalьqtь jajtanan gororqa, kontrol' ylsaestar qujьvđь hәm faner zavodьnda 1934 jьldьn 1 sintәbrenәn qaldь maj qađan teđeleşen tamamlavđь ta'min itergә.

3. Өlkә komitetь hәm Sovnarkomdьn 1935 jьlda qalanьn bөtә elektrik seltәren qajtanan qorov esen kapital halьvđь aldan qaravьŋ horarqa, ә qala sovetьnь YES menәn berlektә 1934 jьlda bөtә әderlek saralarь hәm kөrәkle bulqan asorodovanialarqa zakazdar birergә.

4. YES direktorь ip. **Zejnide** 5 avqustan başlap atdubindardьŋ atxottarьn fajdalanьv esen №3 qađandь qajtanan eşlәvqә, ә „Dyaitel" zavodьnьŋ derektorь n berense oktәbrgә tiklem zavodtьn proektlaştьrьlqan kөsen tulьhьnsa ydlaşterevgә treşergә mәzbyr itergә.

5. Gorplanqa Vatiki hәm Bazil jatьmьnьŋ turьn fajdalanьv memkinlege turahьndaqь mәs'әlәne unь YESta fajdalanьv esen kilterlev mәs'әlәhe menәn bәjlәp ike dekada esendә tikşerep sьqarьqa tәqdim itergә.

ŞRPЬ FABRIQЬ BUJЬNSA

6. Şьrpь fabrikahьnьŋ derektorь hәm Urallesstrojden upravlәjyşşejen 15 sintәrdәn dә qal dьrmaj fabrikanьn tyşәhen qaj tanan jabьvđь hәm torqođov remontьn bөtөrergә mәzbyr itergә. Fabrikanьŋ finans xәle avьr bulьv ajqanlь unь tulьhьnsa hәm vaqьtьnda finansirlavđь ta'min itevđe Glavspicpromdan horarqa.

8. Glavspickanьn upravlәjyşşejenan 1934 jьlqa qarata tөdelgan titul' isemlegendәge aşxanan halđьtьrqa bildәlәngan finansirlavđь 3—kvartaldan başlap ytkerevde horarqa hәm şьrpь farikahьnьŋ direktorь ip. **Dapkoftь** hәm Urallestroj upravlәjyşşejena 1934 jьldьn 7-nse n ojөberenә tiklem aşxanan halьp bөtөrergә mәzbyr itergә.

FANER ZAVODЬ BU JЬNSA

9. Gorkom plenumь faner zavodьnьŋ xuzalьq hәm partia jetekselege aldьra tөp burьs itep sьjlat kyrhәtkestәren tulьhьnsa ytәp eksport planьn tulьhьnsa ylavde ta'min itev burьsьn quja.

10. Faner tresьnan faner zavodtьn qabul itep alьv matirialdarь nigeđendә zavodtьn өdlekhed eşlәven ta'min iterlek saralar bildәlәven hәm zavodtьn eske transportьn jaqşьrtьvđa hәr jaqlap jardam itevеn horarqa.

DӨJӨM SARALAR

11. Gorkom bjurohьna Narkomles vәkile ip. **Devotkof** menәn berlektә, Cernikovkanьn bөtә predpriətiәlәren dә kөrәkle bulqan sьrja menәn his hydhed tә'min itev, bьnьn esen jađqь hәl aqьđvđь fajdalanьv turahьnda kөrәkle bulqan saralarđь bildәlәvđe tapşьrьrqa.

12. Ip. **Devotkofqa** Cernikovka predpriətiәlәrenә sьjra birep tora torqan lespromxozdardьn eşen tamьrьnan alьp jaqşьrtьv, a qastarđь qabul itev hәm qьvqьn qa tiklem urьnьnda qabul itevđe ojoştorov turahьnda qatь texnik şarttar bildәlәv mәs'әlәhen eşlәp sьqarьvđь tapşьrьrqa, ә predpriətiәlәrđen derektorđarьna sьrjanь hәm eşlәp sьqarьlqan produksianь tejeşensә haqlavđь, bođolovqa hәm ularđьn sьjlatь nasarlanьvqa his ber jul qujmav đь ta'min itergә.

13. Gorkom plenumь bөtә predpriətiәlәrđen dә direktorđarьnan, partia hәm profsojuz ojoşmalarьnan tidlek menәn braktь bөterevđe, ydenә teşev xaqьn kөmetevđe hәm bsьn xuzalьq itәbe ytkerevđe, bьnьn esen jaqşь eşlәqan brigadalarđь xәđer yk xuzalьq itәbenә kyserevđe hәm sularđьn tәzribәhenđә brigadalarđьn bөtәhen dә VSSPS qararьna movafiq itep tulьhьnsa xuzalьq itәbenә kyserevđe talap itә.

14. Predpriətiәlәrđen direktorđarьn hәm Uralles idarahьn 1934 nse jьlqa birelgan kapital halьmьn ydlaşterevđe, teđev eştare planьn hәm berense nәvbәttә torlaq-kul'tura tedeleşe planьn ytavđe tulьhьnsa tә'min tergә mәzbyr itergә.

15. Ojoşmalarđьn jetәkseläre nә teđeleştә, bigerak tә torlaq kommunal teđeleşen tidlatev hәm arzanqa teşerev maqsatьnđa, qulajlaştьrьlqan tiptaqь teđev materialdarьn (salamit, kamişit, blokl h.b.) fajdalanьrqa tәqdim itergә.

16. Predpriətiәlәrđen direktorđarьn kөrәk predpriətiәlәrđen yđ tirriturlahьnda bulhьn, şulaj uq teđeleştәrđә lә janqьnqa qarşь saralar kyrergә mәzbyr itergә, ә ip. **Devotkofqa** bьl saralarđьn ytkareleven kyđeterga hәm bьl turala 1934 jьldьn 20 ijylendә Gorkomqa xәbәr itergә.

17. Predpriətiәlәrđen jetәkseläre nә proizvodstvoqa başqorttarđь tartьv hәm ularđan daimi eşlәj torqan kvalifikatsialь eşselәr kadrь әđerlәv turahьnda tejeşle saralar kyrergә, ә partia hәm profsojuz ojoşmalarьna ularđь politik hәm proizvodstvo-texnik jaqtan tәrbiәlәv turahьnda өbtәl mә saralar kyrergә tәqdim itergә.

18. Predpriətiәlәrđen direktorđarьn, partia hәm profsojuz ojoşmalarьn Oktәbr bajramьna tiklem tөp profissialaqь eşselәrđeŋ bөlәhe lә yđđәrenen proizvodstvohьn tioritik hәm praktik jaqtan jeterlek rәveştә yđlaşterә alьrlq itep tөp profissialaqь eş selәrđen bөtәhen dә texnik uqьv menәn solqap alьrqa mәzbyr itergә.

19. Sex, smena mastirđarь hәm brigadirđar arahьnda ularđьn proizvodstvo-texnik kvalifikatsialarьn hәm proizvodstvola organizatorlьq itev roldaren kytәrev bujьnsa maxsus eş alьp barьvđь ojoştororqa.

20. Başqortostan Yđәk Başqarma Komitetьnan Cernikovka promьşlinnost teşenendә turanan tura Өfe qala sovetьna bujьnđьrьp pasjolka sovetь ojoştorov turahьnda horarqa.

KUL'TURA-TORMOŞ ŞARTTARЬN JAQŞЬRTЬV BUJЬNSA

21. Ip. **Işmuxametьftьn** Narkomzdraf tarafьnan Cernikovkaqa өbtәp vractar jebәrelesәqe, daimi maləri punktь ojoştorolaşaqь, maləri menәn kerәşev esen kөrәkle bulqan darьvdar hәm materialdar jebәrelәsәqe turahьndaqь beldereven tһkә alьrqa.

YES, „Dyaitel", faner hәm taqta zavodь direktorđarьn 10 kөn esendә eşselәrđe hәm eşse qatьn-qьđđarđь xedmәtlanderev esen ike medpunkt ojoştororqa mәzbyr itergә.

22. Predpriətiәlәrđen direktorđarьn, partia hәm profsojuz ojoşmalarьn tidlek menәn hađьlqlь kymevgә, niitivanlә ytkerevgә hәm bөtә joittarđa, đejem torlaqtarđa tәđrәlәrgә marlә qorovđar ytkarevgә, şulaj uq massanь bьqtьrьv julь menәn torlaq hәm jәmәqәt sinalarь jardьlq rol'darьn kytәrevđe tә'min itergә, eş praktikahьna almaş qarşьlaş plandarь tnderergә hәm proizvodstvo kәnәşmәlerenen rigyiәr eşlәven tә'min itergә mәzbyr itergә.

23. Predpriətiәlәrđen direktorđarьn ber aj srok esendә amьulatorlalarqa, balalar jasleheną, balalar baqsahьna hәm mәktaptergә remont ytkerevgә, ә ianlr hәm taqta zavodьnьn direktorđarьn esse qatьn-qьđđarđьn ixtaazdarьn tulьhьnsa qanaqәtlәndererlek itep 1934 jьldьn berense sentәbrenә tiklem balalar jasleheę halьvđь tә'min tergә mәzbyr itergә.

24. Sovnarkomdan respublika đәvmelendә mәktәp tedeleşe bujьnsa fajdalanьlmaj qalqan summanan 4 komplektlь mәktәp haldьrьvqa 80 hum men aqsa jebәrevei hәm sunьn menәn mәktәp jaşendage balalarđь tulь rәveştә solqap alьvđь ta'min iteven horarqa hәm başqort hәm tatar balalarь esen yđ әsa teidarendә uqьla torqan 4 klaslь mәktәp ojoştorovđь kөrәklә tip iһәplergә.

25. Qalә mәqarif bylege mө diren Cernikovkalaqь mәktәp seltәren uqьlьvsslar menәn tulьhьnsa komplektovajt iteruә mәzbyr itergә.

26. Partia' profsojuz ojoşma larьn hәm Өfe eşselәr koopiratifьn uqьlьvsslar turahьnda qajqьrtьvđь jaqşьrtьvqa hәm kөrәkle bulqan kul'tura-tormoş hәm material şarttar tьvđьrьvqa, eş xaqь birevđe hәm aşamlьq produktalarь hәm promtovarđar menәn tә'min itevđe totqarlьq itevgә his ber jul qujmaьqa mәzbyr itergә.

27. Un kөn srok esendә Cernikovka predprejatiәlәrenen eşelaren hәm ITR tarьn tә'min itevđe jaqşьrtьv, şulaj uq magazindarđaqь sirut kөlөp torovđar đь hәm beşkәn ikmәk menәn tә'min itevđaqe өđeklektarđe nөterev, hәm hәr ber ZRK qa kontrol' handar bildәlәv saralarьn hәm yđakläşterelmәgan әderlәvđar sarahьn tөđөp Gorkomqa birevđe ip. **Mulьjşьfqa** (Başsojuz) tapşьrьrqa.

28. Өfe jәmәqәt tuqlanьvь trise direktorьn 10 kөn srok esendә jәmәqәt tuqlanьvьn tamьrьnan alьp jaqşьrtьvqa hәm hәr ber aşxana ergәhendә s vinarkalar oojstororqa mәzbyr itergә. Tresiьn eşenә berense nәvbәttә

MUL UROŽAJĐЬ JUQJALTЬVHЬĐ

JЬJЬŞTЬRЬV ӨSӨN KӨRӘŞӘBEĐ

Elek in artta qalqan tenjaq rajondardьn berehe bulьp torqan Mәsetle rajonь 1933 jьldьn II jartьhьnda hәm 1934 jьldьn 1 jartьhьnda әdlekhed yьev juls menәn bara. Sәsevđen hun başlanьvьna jaramabtan (rajondьn bөtә kolxozdarь la sәsevđe 5 majđa naşlanьlar), rajon jađqь sәsev planьn 1-ijyngә—uđqan jьlqa jaraqanda 7-8 kөn elek tamam lanь. Ә 1933 jьlda jađqь sәsev planь 10 ijyngә 82 pr. qa qьna ytәlgәjne. Bьjьl baqsa sә sev eşe lә xathed alqa kitte.

Bьjьl rajonda 37 meŋ gektar majdandan urozaj jьjьp alьnьr qa tejeş, ә bьlьr 32 meŋ gek tar ine. Sәsevđe uđqan jьldar qa qaraqanda jaqşь sьjlat me nәn şaqtaj qьbqa srokta ytkarev, kolxozdarđa hәm sovxozdarđa agrotexnikanь inderev hөdemtәhendә, urozajđьn kyreneşe jaqşь. Bigerak tә yta irlә sөselgan igendar jaqşь urozaj birә sәk 15915 gektar jarovoj igendar utaldь (planqa qarata 100 pr. tәşkil itә).

Hunqь 3 jь'da mal hanь jьldan jьl kәmi barqan bulha, xәđer inde malsьlьq eşe alqa kitә. 1 ijylnә yteş betә tarmaqtar bujьnsa tyәandәqesә tәşkil itә: 2 jәşkә tiklem bulqan jьl qь malь—465 pr. qa, eş attarь 105 pr. qa, betә jәstәge hьjьr malь—108 pr. qa, harьq—190 pr. qa ytkәn. 1935 jьlda mal hanьn taqь la nьqьraq ytterev өsөn nigeđlektөr tьvđьrьla. Bejәlәr toroqtorov planь 1 ijylgә 94 pr. qa, hьjьr maldarьn qa sьrьv planь 75 pr. qa ytәlde.

Urozajđь kytarev hәm malsь lьqtь artьran alqa jebarev esen kerәştә bazalar tьvđьrьla. Arьs esen genә tygel, bәlki 1935 jьldьn jarovajь esen dә pardar hөrөlөp qujьldь. Besen sabьv hәm silosiav eşe jaqşь bara. Mal adьqь әderlәvdә başqort qatьn-qьđđarь ajarьvsa aktivlьq menәn eşlajđar. Maja tuplav, it, maj birev plandarьn h.b. ytavđa lә ber ađ alqa kiteştөr bar.

XVII s'jezdьn qararđarьn hәm julaaşşьaьđ ip. Stalindьn kyr-

(VKP(b) nьn Mәsetle rajkomь sekritarь ip. **Ojajfullin** nigaqlәhe).

hatmәlәren formoşqa aşьrьv nl geđendә, partia Өlkә komitetь nьn bol'şevistik konkret jetәkselek iteve hәm xekymatten material jardam kyrhәteve arqahьnla, nihajәt kolxozslarđьn xeđ natka anlь qaraştarь ytev helemtәhendә rajondьn xedmat sandare jaqşь eşlaj başlanьlar.

Rajondьn partia hәm sovet ojoşmalarь unьştar menәn genә tьnьslanmajьnsa, in javaplь hәm jatmarlь eş bulqan—urozaj jьjьvqa hәm igen tapşьrьvqa, igende jьldam hәm juqaltvьđ jьjьp alьrqa, dәvlatka srotьnan alda hәm jaqşь sьjlatlь gen tapşьrьrqa" tigan lozungь aьtьnda, nьqlь әderlәnәler.

1 ijylqa tiklem maşinalarđ remontlav planь kolxoz-krәstejandәr tarmaqьnda 80 pr. qa ytәlde.

Mәlәkәs, Abdullin, B-Qьđьbaj, Ibke Xalil, Janbaj kolxozdarь remontlь tamamlanьlar. Lenatamaq, Arьj hәm başqa kol xozdar artta baralar. Janь Mәslim kolxozь remont planьn 64 pr. qa qьna ytagan.

Sәsev majđandarь artьv hәm avьl xuzalьqь maşinalarьnьn, tartьv kөstәrenen jeterlek bulmavь sәbәple bьjьl urozaj jьjьv şaqtaj kөsөrgәnevle eş talap itә. At başna 9 đan alьp 13 gek-

tarqa tiklem, ә ber kolxozsьqa 4 gektarqa tiklem nagruzka teşә. Eş bigerak tә MTS tөbәqenә in mәgәn kolxozdarđa kөsөrgәnevle bulasaq, bьnda bөtә kul'turalarđь jьjьp alьvđь fәqat ike jenә kolxoz 16 kendә bөtөrәsәk, ә qalqandarь 17-20 kendә bөtөrәsәk.

Rajon baььv standarьnьn kol xozsьlarqa hәm janqьđaqtarqa proizvodstvo tarnejaһe birevđa tep punkt bulqanьn iьapkә alьp hәm ip. Bьjkindьn „Japmalь ьrđьndьn hәr ber bөrtek orloqto әrәm itmәj jьjьp alьvqa hәm haqlavqa memkinlek birәsәgen onotmaqьđ" ti әn kyrhәtmәlәren kyđ unьnda totop, brigada esendәge eştarđe planlaştьrьvqa, kөstәrđe dөreb urьnlaştьrьvqa, urozaj jьjьv eşe başlanqanqa tiklem baььv standarьn eşlap bөtevgә nьqьşmalь rәveştә totondo. Xәđerge kendә brigadalarđьn bөtәhendә lә iqen jьjөştьrьvdьn grafikahьn tөđev, baььv standarь hәm massovьj rәveştә japmalь ьrđьndar tөđev eşe bara.

Oşondaj unьştar bulьv menәn ner qatarđan, partia, sovet ojoşmalarьnьn hәm kolxoz idaralarьnьn eşendә jeteşhedlektar đa bar. Bьl jeteşhedlek qajtanan qorolmavsьlьqtan tora. Baььvđa, fermala brigadir әle brigadanьn tulь xuzahь bulьp әverelmәgan. Şul arqala baььv eşenen hәm malsьlьqtьn ajrьm ucastkalarьnda:temptar,eşten sьjlatь jomoşaq, urlasьv, jalqavlanьv, qa qьđđa hәm hyddә qenә vaqa đa itev, ә eşkә kilgәndә ytәmәv vaqiqalarь bar. Bьl jeteşhedlektar partia-massovьj eşten jomoşaq qujьlьvьnan, ajrьm kommunis hәm komsomoldar đьn sьjnfi hidgerlege juqlьqtan, konkret jetakselek juqlьqtan, qьjьlьqtard n qurqьvđan keşelәrđe belmavđan kilә.

Bed bьl jeteşhedlektarđe beterev өsen nьqьşmalь rәveştә kөra ergә hәm janь jeuevđaryә ireşergә teješved.

Partorg Xafizьf өlgөhө başqalarqa

(Partianьŋ Masetl e Pajkomь sekretarь ip. OJƏJFULLIN mәjalәhe).

Partianьn **Mәsetle** rajon ojoşmahь partianьn eşen qajtanan qorov eşen nigeđ tә tamamlanь. Xәđer partianьn tәvge ojoşma larьnьn eşendә đur qьna unьştarqa ireşelde.

Monas partia, komsomol grup pahь eşen qajtanan qorqandan un kolxozdьn jađa bөtөnlaj ydqarde. Kolxozda **Xafizьftan** başqa partia aqzalarь juq, ә gruppa 8 komsomoldь esen ila. Partorg **Xafizьf** 17 s'jezdьn qararđarьn taran rәveştә өjrәn jan, şunьn esen ul eştә unьş tarqa ireşev esen partia masso vьj eştarđe alьp barьvđьn, ke şelәrđen yđtare өjranevđen kөrәklegen anlaj. **Monas** kolxo zь 1934 jьlqa tiklem artta hәj rәlә ine. Kolxoz bьjьldan alьp xalle tormoşqa barьv julьna ajaj baьtь. Xәđer unda hәr ber kol xozsьnьn hьjьrь bar. 30 eş atь menan bьl kolxoz 242 qa sәsev planьn ytkan jьlqь 11 ijyn urь nьna 26 majqa tamamlanь. Jә şelsә baqsalarь ytkan jьlqa qa raqanda 5 tapqьr artbqьraq sa selde. Ytkan jьlda tik 5 kenә xuzalьqtьn baqsahь bulha, bьjьl baqsahьđ xuzalьqtar juq. Par planь 29 majqa artt rьlьp ytәlә. Kolxoz urozaj jьjьvqa әđet. Bөtә urozaj jьjьv maşina larь remontlanqan lar, tartьv kөsө hәm taralar ә er. Orloq kul' turalarьn jьjөştьrьv eştare 14 kendә tamamlanьrqa teješ. Dәv letkә 651 sentner tapşьrqandan hun urozaj ber xeđmat kөnenә unar kilonan aylenәsәk. Bьl unьş tarqa partia-komsomol hәm par tiahьđđar aktifьnьn kөsen dө rerәb urьnlaştьrьv nigeđendә ireşelde.

Partia—komosmol ojoşmahь 27 keşenan torqan OSOvjaxim j cәj

---

v) Politik mәktaptarqa hәm tynәrәktarqa jetәkse ek itev өsen rarь anьn Cernikovkalaqь ojoşm larьna in ja işь әderlekle ipt ştar đәn 8-10 propogandes berketer ja;

g) Gorkom bjurohьnьn Cerni cofka predpriətiәlәren xedmat әnderev өsen Gorkom organь itep gazet ojoştorov turahьndaqь jararьn xuplarqa;

d) stena gazettarьnьn eşen hәm rabkorđar menәn eşlәvđe jaqşьrtьv saralarь turahьnda plan tөđep gorkom bjurohьna birevđe ip. **Cernovskigo** tapşьrьrqa.

44. Gorkom plenumь bөtә kommunistarđь, komsomoldarđь eşselәrđe, eşse qatьn qьđđarđь hәm ITR tarđь partianьn 17 s'jezdьn qararđarьn ytavgәhәm tanqit-yđ ara tanqit nigeđendә Cernikofka predpriətiәlәrenen eşe turahьnda Gorkom plenumьnьn qararđarьnda kyrhәtelgan jeteşhedlektarđe bөterevgә yđđarenen bөtә iqtibardarьn mobilizovajt itergә şaqьra.

---

kөhena lә nьq jarđam itә. Kom somoldardьn kypseleqe 1-briqadala, ә OSOav axim jәcajkahe aqzalarь 2-nse brigadala xisap lanalar.

Şunьn өsen 1-nse briqadaqa **komsomol**, ә ikensehena **„il qorqavsьlьqьn nьqьtьv"** bri gadahь tip isem birәlәr. Bьl ike briqada 17 s'jezd materialdarьn hәm ip. **Stalindьn** do latьn sьjlatь itep ejranevđe eşten tiq đena alьp, avьl xuzalьqtь eştare bujьnsa jarьşqa sьqtьlar. Iarьşta 2-nse briqada sәsevđe 8 sәqatkә, ә par herevđe 2 kenәe elek tamamlap, aldьnqьlьqtь ildь. Monas kolxozsularь **Xafizьftan** jetәkselejendә alqan jekłәmalarenen hәm dөqovordьn ytaleven tikşerev hәm unьn hөđamtәlәren deagranimalar aşa kyrhәtev menәn kolxoz dissipli nahьn bođovđarqa qarşь qьrqьv kөraşalar. Bьnda başqa urьndar đaqь kevek straf bulьv n.b. tөlә qurqьtьvđar menәn şөqөllan mәjđar, bәlki bьnda jeteşhedlek tar massovoj aqlatьv eştare aşa jәmәqәtselek tekeren şuqa tup lav menәn bөterөlәlar. Mәbәlәn s sev osoronda kolxozь **Ojajfullin Zahertdin** kevek attarqa nasar qa avsьlar arqahьnda attar arьjđar. Xafizь bьnь hidep ala hәm sababen kolxozsular menәn tikşerep kөrәkle saralarđь kyrә. Hөđamtәlә elek attarđь nasar tөrbejalap, vaqьtьnda aşatmaqan hәm at tuqarqan vaqьtьnda qa mattarьn telәhә qajta taşlap jөren hәm buradnala nasar e lave өsen qara taqtala torop ikense eşkә alьp qujьlqan Ojajfullin xәđe bөtөnlaj ydqarde. Şunьn menәn bergә, brigadala ittarqa qaraş jaqşьrtьp, sәsevđe jul attarđa eşlәvselәr normalarьn arttьrьp ytaj başlanьlar.

Ip. **Xafizьf** hәr ber eşten sьjlatьn tikşerep bara. Sәsev vaqьtьnda ul yđe G. Minhazьftьn nasar eşlәven kyrә hәm idara la anlaşqandan hun vaqьtьnda 2 brigadanь jьjьp proizvodstvo kәnәşmәhenә bul mәs'әlәne qu ja Ul ip. **Stalindьn** avьl xuza lьqь turahьnda hөjlәjan hyddә ren uqьp**Minhazьf** kevek eşlәv selәr bulmaьqa teješ tigan hө đәmtәne sьqara, kolxozsular **Minhazьfqa** yđđarenen kitken hyddәren—әger tөđelmәgәndә lәmәqәt sutьna birev turahьnda ajtalәr. Şunьn өsen bьjьl kol xozda ber ştraflanqan keşe lә juq.

Komsomoldar đa proizvodst vo la nasar eşlamәnelәr. **Xөsnullin Әlimuaj, Өxmәtef Ojafur** h.baş jalar hәr vaqьt yđđarenen nor malarьn arttьrьp ytap kitdelәr. Ular partiahьđ aktifь la yđ art tarьnan ejartalәr. Sovet aqzahь **Iexәmәdejef Axunjan** hәr va qьt eş normahьn tultьrьp elgә kyrhәtә, bьl turala sьjlat inspik-

tarqa tiklem. ә ber kolxozsьqa 4 gektarqa tiklem nagruzka teşә. Eş bigerak tә MTS tөbәqenә in mәgәn kolxozdarđa kөsөrgәnevle bulasaq, bьnda bөtә kul'turalarđь jьjьp alьvđь fәqat ike jenә kolxoz 16 kendә bөtөrәsәk, ә qalqandarь 17-20 kendә bөtөrәsәk.

Rajon baььv standarьnьn kol xozsьlarqa hәm janqьđaqtarqa proizvodstvo tarnejaһe birevđa tep punkt bulqanьn iьapkә alьp hәm ip. Bьjkindьn „Japmalь ьrđьndьn hәr ber bөrtek orloqto әrәm itmәj jьjьp alьvqa hәm haqlavqa memkinlek birәsәgen onotmaqьđ" ti әn kyrhәtmәlәren kyđ unьnda totop, brigada esendәge eştarđe planlaştьrьvqa, kөstәrđe dөreb urьnlaştьrьvqa, urozaj jьjьv eşe başlanqanqa tiklem baььv standarьn eşlap bөtevgә nьqьşmalь rәveştә totondo. Xәđerge kendә brigadalarđьn bөtәhendә lә iqen jьjөştьrьvdьn grafikahьn tөđev, baььv standarь hәm massovьj rәveştә japmalь ьrđьndar tөđev eşe bara.

Oşondaj unьştar bulьv menәn ner qatarđan, partia, sovet ojoşmalarьnьn hәm kolxoz idaralarьnьn eşendә jeteşhedlektar đa bar. Bьl jeteşhedlek qajtanan qorolmavsьlьqtan tora. Baььvđa, fermala brigadir әle brigadanьn tulь xuzahь bulьp әverelmәgan. Şul arqala baььv eşenen hәm malsьlьqtьn ajrьm ucastkalarьnda:temptar,eşten sьjlatь jomoşaq, urlasьv, jalqavlanьv, qa qьđđa hәm hyddә qenә vaqa đa itev, ә eşkә kilgәndә ytәmәv vaqiqalarь bar. Bьl jeteşhedlektar partia-massovьj eşten jomoşaq qujьlьvьnan, ajrьm kommunis hәm komsomoldar đьn sьjnfi hidgerlege juqlьqtan, konkret jetakselek juqlьqtan, qьjьlьqtard n qurqьvđan keşelәrđe belmavđan kilә.

Bed bьl jeteşhedlektarđe beterev өsen nьqьşmalь rәveştә kөra ergә hәm janь jeuevđaryә ireşergә teješved.

Partia-komsomol gruppahь sa sev vaqьtьnda baььvđa kul'tu ra, massovoj eştaren jaqşь qu jьv arqahьnda kolxozsьlar quna jatьp eşlәnelәr. Quna jatьv urьn darь qьđь,qara taqta, lozunь lь hәm plakatlar menәn bildәldelәr. Brigada stena gazettarь yđ va qьtьnda sьqarьldьlar. Kynel asьv qoraldarь: qarmun h. t. menәn tә'min itelde. Ifәr vaqьt konsert tar bulьp, unda udarsьlar, jal qavđar turahьnda đeklamatsia lar hәjlavđar ytkarelde. Bьl eş tarđeŋ başlnda uqьlьvsь Minhazьf Fazьjxan jerәp, ul kul'tura massovoj eşte ip. **Stalindьn** 17 part s'jezda jahaqan doklatьna najlap alьp barđь. Ul kolxozsь qatьn qьđđarqa qoşsoloq yrse tevđen әhamejaten teşendәrđe.

Partia-komsomol gruppalarь ip. **Stalindьn** 17 part s'jezda malsьlьq turahьndaqь jahaqan dok latьn tikşerqandan hun, eştә đur qьna hьnьlьş jahanьlar. Partorg Xafizьf toroqtorov kampaniahьn jaqşь ojoştorov, **Orlof** toqom әjqьrь hәm toqom yqeđđaren hatьp alьv heđemtәhendә 14 bejә avvađlqan hәm kolxozsьlarđan bөtә hьjьrđarь qasьrlqandar. Bьjьl attar, hьjьrđar hәm vaq maldarđьn ylev f kttarь bulmanь.

Partianьn Monas ojoşmahь qoş soloqto yrsetevqa lә nьqlap to tondo. Partiahьđ aktiftarđan **Mө xammәdejef Axunjan** yđenen sebeştare menәn 7 xuzalьqtь tavьqlь itergә jөklәmә aldь. Part org **Xafizьf** urozaj jьjnavqa la nьqlь әderlek alьp bara. Hәr ber brigadala kul'turalь baььv stanь ojoştorola. Xafizьf bьqa tiklem rajondan vәkilheđ eşlap kilde, bьnan hun đa ul yđ ak tifь menәn eşlap jenep sьqьvьna bşana. Ul hәr vaqьt ba tьvđa, kolxozsular janьnda eşte qarap, tikşerep jerәj. Ul ular menәn partia hәm xөkymat qa rarđarьn yđ vaqьtьnda tikşerә hәm brigadalarqa birgan yđe nen zadanlatarьnьn ytaleven kyđatep bara. Unь bөtә kolxo sьlar hәm rajondaqь bөtә par tia ojoşmalarь jaratalar. **Xafi zьftьn** eşenә instruktordarđьn konkret eştare jarđam itte. Ip. Xafizьftьn eş elgәlәre Mәsetle rajonьna qьna tygel, bәlki par tianьn Başqortostandaqь tәvge ojoşmalanьn bөtәhenә lә tara lьrqa teješ.

MALSЬLЬQTЬ JAQŞЬRTЬV HƏM YĘTEREV TURAIIЬNDA

Cernof hәm Kalmanovic iptәştәrđeŋ dokladtarь bujьnsa rezolytsia (davamь)

punkttarьna kire qajrьp birevgә mәz byr itergә.

Veterinarlьq ucaskalarьn 1936 jьlda 6 mengә, veterinarlьq punkttarьn 8 mengә jetkerergә.

3. SSSR Narkomzemьn, partianьn kraj (әlkә) komitettarьn hәm kraj (әl kә) başqarma komitettarьn әle halьna başlaqan beopriparat jeteşterev fabrik tarьn 1934—35 jьldarđa halьp hәm qoramallap bөtөrevgә, ularđь sьjrjo bazalarь menәn tә'min itevgә hәm bөtә әlkәlәr, krajđar hәm respublikalarđa әlkә veterinarlьq sklattarь hәm ular đьn rajon byleksәlәren, aptekalarьn asьvqa mәzbyr itergә.

4. Narkomtәzprom, Narkomlegprom, Narkom snab hәm promkooperatsia larđь 1934 jьldьn 3 kvartalьnan başlap, veterinarlьq instrumenttarь, ytә difiitsitlь dizenfeksia sredstvolarь, be opriparattar hәm medikamenttar jeteş terevđe kinәjtevgә mәzbyr itergә.

5. Narkomzemđь maldarđь tөrbiә lәv hәm aьbrav turahьndә hәr әlkәgә qarata mәzbyri veterinarlьq-zootexnik qaqidalәre eşlap sьqarьvqa mәzbyr itergә.

6. Sovxozdar, kolxoz tovar fermalarь, kolxozsьlar hәm janqьđaqtarđьn in jaqşь eş elgәlәren, tәzribәlәren başqalarqa kyrhәtev hәm kyserev өsen jьl hajan kraj (әlkә) hәm rajon malsьlьq kyrgađmalәren ojoştorovqa, şunda jaş maldarđь sьqarьvqa hәm malsьlьq eşendә in jaqşь eş elgәlәre kyrhәtev selerđe byleklavgә kraj (әlkә), rajon jer orgьndarьn mәzbyr itergә.

7. Rajondarđa, sovxoz hәm kolxoz darđa eşlәvse zootexnik hәm veterinar kadrđarđьn material' xәldәren jaqşьr tьv өsen 1934 jьldьn 3-kvartalьnan alьp, ularđьn proizvodstvo stazdarьna hәm kvalifikatsialarьna qarap, xeđmәt xaqьn starşьj zootexniktar, starşьj vet vractar өsen rajondarđa ajьna 300—400 humqa, ucaska zootexnigь hәm vetvractar өsen 200—275 humqa, ve terinar fel'dşer hәm malsьlьq texnik tarь өsen 125—180 humqa kytәrergә.

8. SSSR Narkomzemьna hәm Nar komsovxozьna juqarь hәm urta belem le, şulaj uq massovьj kvalifikatsialaqь veterinar hәm zootixnik kadrđar әđer lәvđe kөsajtev planь teđep, Yđәk ko mitet hәm Sovnarkomqa tapşьrьvqa mәzbyr itergә.

Narkomzem hәm Narkomsovxozđь malsьlьq mәs'әlәlәre bujьnsa popular kitaptar baьtьrьvđь ojoştotovqa, bьl kitaptarđьn kolxozdarqa, jebarelevđa ren ta'min itevgә mәzbyr tergә.

9. SSSR Narkomzem

30 IJYN VAQIQALARЬ TURAHЬNDA GITLERĐЬŃ TELMƏRE

Berlin, 15. 30 ijyn vaqiqalarь menən bəjləneştə 13 ijyldə kis rəjxstagdьn maxsus səqьrьlqan ultьrьş buldь. Ultьrьştь rəjxstag predsidatele Gereng astь. Gitler xəkymət doklatьn jahanь. Unьn hyđđare bujьnsa 4 gruppa „rizahьđ elementtar" Germania xalqьnьn „ajaqqa bastьrьn bojomqa aşьrьvqa" qamasav itələr. Ularđьn berehe—„internatsionalistar, xalьqtь tarqatьvsь kommunistik qotortovsьlar, bastikada huqьşsьlarь". Gitlerđьn hyđe bujьnsa „bətə kommunistik elementtarđь bətərəv əsən 100 jıl bujьna huqьşьrqa tura kilhə lə, kompartiaqa qarşь ajavhьđ kərəş alьp barьrqa kərək". Kompartianьn aktifьqьn iqrar itkən xəldə, Gitler „Germania kevek ildə kommunistarđьn jeneve tik ilde jemerev hədəmtəhen genə birəsək" tip qurqьttь.

„Rizahьđđarđьn" ikensь gruppahь—„1933 jıldьn 30 qinvarьnda millətse-sotsializm tarafьnan jenelgən politik julnaşsьlar". 3 nsə gruppa—„jetnəselər", ular „fajđalь eşkə hələtheđđar həm tik xalьqtь aldarqa qьna telənelər". 4 nse gruppa—„qəjbətselər həm buşqa həjləvselər".

Turanan tura 30 ijyn vaqiqalarьna kysep Gitler yđenen ber nisə aj elek şturmoviktarđьn juqarь jetəkselərc arahьnda „ikense revolytsiə" turahьnda həjləşevđar barqanlьqьn belđergən menđorsa donesenialar ala başlaqanlьqьn əjtte. Unьn hyđe bujьnsa „Rem şturmovoj otrəttar sostafьnьn hanьn ul ojoşmanьn eskərge bətenlegən qurqьnьs aktьna qujьrlьq dərəzələ artьrqan". Şunьn arqahьnda parlia menən şturmoviktar arahьndaqь bəjləneş bodola başlaqan. „Ləkin in nasarь.—tip davam itte Gitler-,şturmovojotrəttar arahьnda bulqan, alldale nasarlav arqahьnda hav xalьqtьn narmal qarьştarьna qarşь qьna tygel, bəlki dəvlət iminselegenə qarşь la bas kytərə başlaqan ber terkem barlьqqa kilə başlanь. „Rem şturmoviktarqa" ikense rivolytsiaqa" əđer bulьrqa bojoroq birgən. Gitlerđen hyđe bujьnsa unьn yđenə beldermələnsə Rem „siktən tьş bođolqan afirts fon-A ələnde arqьrь Şləjxir menən bəjləneştotqan"(bьndaAlvensbeleən kyđ unьnda totolha kərək. Şləjxir xəđerge vaqьttaqь rizimde nьqlь tygel tip itəpləgən, rəxsferđe həm bətə milli sojuzdarđь ber jetəkselek aktьna berləşterergə kərəklegen əjtkən həm bьqa in qulaj keşe itep Remde kyrhətkən. Papin yđ urьnьnan alьnьrqa həm vitsə-kansler urьnьna Şləjxer qujьlьrqa, şulaj uq kabinet sostafьnda bytən ydgəreştər jahalьrqa tejeşle bulqan. Bьnda Gitler „rejxsgfer jetəkselegen almaştьrьvqa his ber vaqьtta barmaq, prezidentqa birgən hyđen bođmaq ikənlegen həm armiənen dəvlət əsən politikanan tьş torqan qoral rəveşendə haqlanasaqьn" əjtьrьvsa kyrhətte. „Rəjxsfer,—tine Gitler,—xərəl faktь bulьrqa, ə millətse - sotsializm Germiananьn berđən ber politik faktorь bulьrqa tejeşle". Gitler huqьş ministere bulьv jaqьnan Blomaergtьn millətse-ostializmqa lajal qaraşta bulqanlьqьn itbat itkənlegen həm „rəjxsferđen bətə haldattarь həm ofitserđarь millətse-sotsialistik dəvlattəge yđ burьstarьn insafь rəveştə ytəgenlektəren „nьqbşmalь rəveştə hđbq əbtənə aldь. Şturmovoj otrəttarđьn ştabь,-tine Gitler,—jənəhe rəjxsfer şturmovoj otrəttarđь tara tьrqa telaj, Gitler bьl planqa şulaj uq quşьla tigən xəbərđər taratqan. Rem bьl plandarđьn Gitler fekere bulqanlьqьn, lakin Gitlerđьn „qararđar qanul itergə hələtheđ" bulqanlьqьn kyrhətep, „ikense revolytsiə əđer ləvse ajrьm tirrör gruppalarьn" tьvđьrqan. Şturmoviktar sьqьşьn tьşqь politik jaqtan əđerlav Dettenqa tapşьrьlqan. Şləjxr „yđe lə ber tiklem tьşqь politik eştə qatьşqan" həm ber tiklem general Bredьttь fajđalanqan. Gregor Ştraser şulaj uq bьl eşkə ьlqьtьrьlqan. Getler yđen „fetnəselerđen" yltererge teləgənlektəren həm yltereve jallanqan bulьp, bətə nəmə aldan uq əđerlangənlegen. həm tik yđenen

AJRƄM HANƄ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 163
17-IJYL
1934
JƄL

VKP(b)nың Başqortostan Өlkə, Өfe qala komitetları, BYBK hәm Başprofsovet organı

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Jaqşь mal yrsetev maqsatь mənən hər вer sovxozda iң qimmətle orqasь hәm irkək mal jadrohьn ajьrьp quјьp, ular өsөn ajrata diqqətle hәm kvalifitserlь tərвiəne, qaravdь, tujdьrьvdь hәm dərənь вulqan zootexnik ucot alьp вarьvdь tə'min itergə“

(VKP(в) Үdək komitetь plenumь)

UROŽAJDЬ JUQALTЬVDAROQA QARŞЬ KӨRӨŞ HӨM HAQLAV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

VKP(в) Үdək komitetьnьn *ijyn plenumь qarardarь* nigedendə, VKP(в) Өlkə komitetьnьn ijyl qarardarьna tura kilterep, 1934 nse jьl urozajьn jьjnav mәlendə juqaltьvdan, urlavdardan jandьrьvdardan hәm pozardardan nьqlь haqlap qalьv maqsatьnda, Başsovnarkom hәm VKP(в) ӨK—nьn 1934 nse jьl 13 ijyn qararьna tultьrma hәm өltəmə raveşendə, xalьq Komissardarь sovetь **qarar itə:**

1.Bətə RIK predsedateldəren, RajZO nacal'niktarьn,'MTS hәm sovxoz direktordarьn, avьl sovetlarьn hәm kolxoz idaralarьn 3 kөn srok esendə, bətə narkvdardь urlavdan, vodolodan, jandьrьvdardan hәm pozardardan, maldan taptalьvdardan, вeşeр kilgən hәm elgərgən aşьqtardьn вaşaqtarьn qьrqьvdan, şulaj uq eьkertlangən aşьq hәm вesandərde, јьjnap alьnmaqan jaşelsə urozajdarьn, jaşelsə hәm jemes вaqsatlarьn kərək narkvda saqtarьnda вulhьn, şulaj uq igen jьjnav, tapşьrьv hәm haqlarьv mәldərendə lə daimi raveştə haqlavdь ojoştororqa məzвyr itergə.

2. Vrdə kyrhətelgən в ө t ə ojoşmalardь hər вer kolxoz hәm sovxozda, səsevlektərde bətə вrigadalarda la haqlav өsөn maxsus kendedge hәm tenge qaravьlьslar вildələrgə hәm eьkeretlav hәm orloq huqьv başlaqandan alьp, eьkeretlərde вrdьn tabaqьndaqь hәm kelättərdəge orloqtardь tavlek ajlenə haqlavdь tə'min itterergə məzвyr itergə.

3. Urozajdьn haqlanьvь өsөn kolxoz predsedateldərenen hәm вrigadirdardьn turanan—tura javap вirəsəktəren aldan tьkərtep, hər вer kolxoz hәm sovxozda hьnalqan kolxozslardan hәm sovxoz eşselərenen nabьv *ов'ezdciktarь вildələrçə, ularqa* bətə *вrigadalardьn* narьvdarьnda jerəp torөv, tenge hәm kendedge qaravьslьlardь tikşerev вurьsьn jəkmətergə.

4. R a j Z O nacal'niktarьn, MTS hәm sovxoz direktordarьn, avьl sovettarьn hәm kolxoz idaralarьn—unьş jьjnav вaşlanqanqa tiklem вrigadalardьn вətəhendə lə maxsus pozar druzinalarь ojoştororqa. Ьrdьn tabaqьnda, eьkert hәm orloq haqlav urьndarь jandarьnda janqьnqa qarşь saralar ojoştorov өsөn javaplь keşelər вildələrgə məzвyr itergə.

5. Bətə eьkerttərde, jəkі eьkerttər terkemdərən kəmendə 5 metr alьvlьqlan uratьp hərep sьqarqa. Eьkerttərde hәm orloq haqlav urьndarьn hьv tultьrьlqan şandar menən, ut hyndergestər hәm nasostar menən tə'min itergə, molotilkalardь kanattar jəkі trostlar menən tə'min itergə. Təməke tarьv өsөn ajьrьm urьndar вildələp, eьkert hәm igen haqlav urьndarьnьn jaqьn tirəhendə təməke tarьv hәm ut jaqьvdь tьjarqa.

6. RajZO nacal'niktarьn, MTS hәm sovxoz direktordarьn, avьl sovettarьn hәm kolxoz idaralarьn—igenden toloş massivtardь tulь elgerөven kelmətən saвa вa'lav өsөn, igendərden ajrьm ucaskalardь elgerөv вarьşьn daimi hәm sistemalь вajqьvdь вildələrgə məzвyr itergə.

7. Sistemalьnьn jaraqlьqь praktik eş təzrivəhendə hьnalqan orloq totqostardь hər вer maşinaqa aldan uq jahap qujmaj torөp, ut maşinalar (lobogrejka, samosвaroska, snapovezalkalar) menən igen saвьvdь tьjarqa, eş məlendə orloq totqostardь yd vaqьtьnda tadarla вarьv өsөn maşinist jəkі maşinala aşьq taşlap jerөvse javap вirəsəklegen aldan tьkərtergə.

8. Kolxoz idaralarьna hәm sovxoz direktordarьna bətə orloq kul'turalarьn, saвьv artьnan uq **keltəgə** вəjlavde, **şunda** uq dur atqa, soslan hәm kyвagə halьvdь hәm timer sьвьqtan seltər jəkі kinder qujьlqan qul jəkі at tьrmalarь menən tьrmalьp alьvdь, şulaj uq qul menən вaşaq jьjnavdь ta'min itevde, kyвalav menən tьrmalap alьv aralьn вer kendən də odaqqa hudmavdь təqdim itergə.

9. Kolxoz idaralarьna, вaşaq jьjnavda jardamlaşьv өsөn keltə вəjlavselər zvenolarьna өktap, jaş yƄmerdər hәm qarttar gruppalarь вildələrgə, ularda tejeşle majdandarqa вerketergə, вьl eşkə peoner ojoşmalarьn kiң kyləmdə вlьqtьrьrqa quşa.

10. Kolxoz idaralarьn hәm sovxoz direktordarьn—igen tapşьrqan saqtarda orloqto juqaltьvdardan haqlap qalьv өsөn, eьkertlөv hәm igen huqьv malendə igen taşьvda fajdalanьlasaq вətə arвalardь, вricka hәm ridvandərdь yd vaqьtьnda вrezenttar, septelər jəkі halamdan yrep jahalqan matalar menən ta'min itevgə məzвyr itergə.

11. Brdən tanвqtarьn motlaq ylandərdan tadartap hәm jeren tapatьp (utramвavajt itep), igen huqьlasaq har вer ьrdьn tabaqьn jaвьlqan tyвə menən tə'min itergə.

12. Unьş jьjnav eştərenen juqarь sьjfatlьlьqьn tə'min itev maqsatьnda вətə RIKtərde, Raj ZO nacal'niktarьn, MTS hәm sovxoz direktordarьn—вətə kolxozdarda, sovxoz вyleksələrende *hәm вrigadalarda* 10 kөn esendə sьjfat inspektordarь hәm sьjfat komissialarьnьn sostaьn tikşerep sьqьrqa, sьjfat komissialarь sostalьna iң jaqşь hәm eşkə in hələle inspektordardь вerketergə hәm urozaj jьjnav вaşlanqanqa tiklem ular menən instruktiv kөnəşmə ytkərergə məzвyr itergə.

13. Brigadirdardь kөn hajьn, ə kolxoz predsedateldəren hәm sovxoz direktordarьn ajrьm ucas kalarda ajrьm eş tərdəre (saвьv urьv, вəjlav, kyвəlev, tьrmalap alьv, вaşaq jьjnav, eьkertlav) tamamlanьv menən eşləgən eşte sьjfat inspektordarь jəkі sьjfat komissialarь qatnaşьqlanda hәm motlaq akt tedəp, sьjfat turahьnda narьq вitep qaaul tergə hәm urozaj jьjnalqan majdandьn jomqaq otcot a'tahьnda kyrhətelevgə tura kileven tikşerergə məzвyr itergə.

14. Eşte otlecno eşlagən өsөn gruppavodqa, вrigadirqa la şulaj uq ajrьm kolxozsьqa la eьtəlmə raveştə 10 pr. qa tiklem xedmət kenə jadьlьrqa hәm qanaqatlanmaqanlьqtьn ilep eşlevselərgə şuqa tura kilterep 10 pr. qa tiklem xedmət kenen kamelep jadьlьrqa, eьtap xedmət kenə ihəpləmətlən eş janьnan eşlətelergə hәm qəjeplelər javapqa tartьlьrqa memkin tip вildələrgə.

15. Brigadir, eşten sьjfatьn ucotqa alьv menən вergə kөn hajьn urozaj jьjnav maşinalarьnьn toroşon da tikşerə hәm maşinalardьn tərвiə sьjfatьna hәm ulardьn toroştarьna qarap şul maşinalarda eşlevse kolxozsьlardьn xedmət kəndəren 10 pr. qa tiklem jə arttьrьrqa (өltəj) jəkі kometə ala tip вildələrgə.

16. Kolxoz idaralarьna sьjfat inspektordarь menən вerlektə igen huqqan saqtarda, ken hajьn halamdardь qajtanan huqьtьp hәm kөвəktərde qajtanan jelgərtep qarav julь menən eş sьjfatь өktənan qatь kontrol' qujьrqa hәm əgər də igende ərəm itev вelenhə şunda eşlavse kolxozsьlar вrigadahьnьn вətə sostafьnьn xedmət kəndəren 35 pr. qa tiklem kəmetevde, ə maşinistar hәm traktoristardь SSSR Narkomzemьnьn qarardarьna tura kilterep, xedmət kenө iвəpləmətən halamdardь motlaq qajtanan huqьtrqa hәm kəвəktərde qajtanan jelgərtevgə məzвyr itevde təqdim itergə.

17. RajZO nacal'niktarьna, MTS hәm sovxoz direktordarьna—kolxozdar hәm вrigadalardьn derəs ucot qujьv өsөn kərəkle invintardar (derəslөqe tikşerelgən ylsөvdər, taralar, ucot blankalarь hәm вaşqalar) menən ta'min itelevdəren his hunlatmatan tikşerergə hәm вətə eştər вarьşьnda mətələn: keltələ saqьnda, huqqan, taşьqan, orloq taşьqan saqlarda in qatь ucotь ta'min itev өsөn kərəkle saralar kyrergə hәm dəvlət sklalьna jəkі kolxoz kelətenə igen tapşьrqan saqta nakladnojda kyrhətelgəngə qaraqanda hər вer kəm sьqьv vaqiqahьnьn şunduq tikşereven ta'min itevde təqdim itergə. Şulaj uq otxodtardь qatь iвəpkə ala вarьrqa igen ylsəgən saqta tərlə taş,timer h.в. qullanьvdь qьrqa tьjarqa. tik ylsəv вulmav kevek ajrьm vaqtqalarda qьna kolxoz idarahьnьn rəxsəte вujbnsa hәm dərəslөqe вik nьq tikşergənden hunьnda qьna havьt ylsəvdər (merkalar) qullanьvdь rəxsət itergə.

18. Başnarkomzemqa, rajzo hәm MTS tarqa—kolxozdardьn at hәm qul tьrmalarь menən ta'min itevdəren tikşerergə hәm kərək tabьlqanda ularda rajon esendə вer kolxozdan ikensehenө kyserev eşen ojoştororqa, ə Başkustpromsojuz hәm Başsojuzqa turanan-tura kolxozdarqa qul tьrmalarь oqatьvdь kөsəjtergə təqdim itergə.

19. RIK tarqa, Rajzolarqa, MTS hәm sovxoz direktordarьna hәm avьl sovettarьna—turanan-tura вrigadalarda hәm janqьdaqtar arahьnda massovoj eşte kiң jəjelderergə, kolxozdar вrigadalar hәm ajrьm kolxozslar arahьnda sotsialistik jarьş hәm kolxozdar, вrigadalar hәm avьl sovettarь arahьnda təzrinə menən urtaqlaşьv eştaren ojoştororqa təqdim itergə.

20. Prokuraturanь, sut orgьndarьn hәm militsiane—sotsialistik urozajdь urlav menən вəjlaneşle eştarde 1932 jьl 7 nse avqьsta sьqarьlqan „sotsialistik jomaqat milken haqlav turahьndaqь“ zakon nigedendə his sirathd tikşerergə məzвyr itergə.

21. Өlkə hәm rajon gazettarь redaksialarьna—urozajdь juqaltьvdar menən kerəs вəm haqlav məs'ələləren matвuqat вittərendə kiң kyləmdə jaqtьrtьrqa təqdim itergə.

Başqortostan ASSR Xalьq komisardarь sovetь predsidətele: BULAŞBƏF.

BXKS sekretarь: YTƏŞEF.

Өfe, 1934 jьl, 14 ijyl № 930.

RAJƄFKA SOVXOZЬ REMONTTЬ HUBA

(Yd xəвarseвedдan)

RAJƄFKA orloqsoloq sovxozь səsevdə hunqaraq qalвp вulha la jenep sьqtь. Utavdь la vaqьtьnda jaqşь вьjatlь itep tamam lanь. Xəder par jeren jomoşarta, вesən jьjnaj, urozaj jьjnavqa ədərlanə.

Əle unda urozaj jьjnavqa ədərlek jomoşaq. Komвajьn, trak tordardь remontlav eştəre əjtkehed əkeren вara. 47 komвajьndьn (50 pr. tь) 24 e genə remontlanqan. Ulardьn da kyвehenə orloq totqostar qujьlmaqan. Sovxoz komвaindardь Əlşəj hәm Tahirьf sovxozdarьnan aldь. Əlşəjdən alьnqan 6 komвajьndьn „xederdarь“ juq. Bьl „xederdər“ turahьnda вer kem, вer nəmələ вelmaj.

Sovxozda traktor stanoktarь la juq. Əlşəjdən 6 tokar-stanogь alь nьqqa tejeşle вulha la, Əlşəj ulardь ydləştergən.

Sovxozda вaşqa maşinalarqa la remont nasar вara. K-Klin вy leksəhendə 6 „ford putiloves“ motorьna remont ytkərelergə tulь məmkinlektər вulha la, вyleksa upravləjuşşejь **Kuznitsof** iptaştep вьl eşkə nasar qaravь arqahьnda remontlanmaqandar.

Şulaj uq sovxozdьn Voroşilof, Dim вyleksələre lə K-Klin kevek, „вrjektif“ səвaptərgə halьnьp eşte yd aqьşьna qujalar. Voroşilof hәm Dim вyleksələre „вeд komвajьndarьnьвdь nisek remontlajьq, вedden məmkinlegenвed juq, mastirskoj hәm maşina cəstərened juq, tldər, K-Klin вyleksəhenen remontlap вireven kelələr.

Niqmatulla вyleksəhe 11 kom вaindь 10 ijylgə remontlap вetтə. Sənki вьl вyleksənen uprav ləjuşşejь ip. **Kutur**, komsoorg ip. **Dosrof** maşinalardь remont lav eşenə tulьhьnsa narьq вitep, вьl məs'ələ tirəhenə eşselərde ojoştora вeldelər. Ular remonttь yd kəstəre menən tamamlanьlar.

Urozaj jьjnav maşinalarьn remontlav oşondaj dur ədəkləktə. Lakin kədgə səsev maşinalarьna la remont вaşlamaqandar. Səskestər jadqь səsevdən hun qajda qalqan şul urьndarьnda jatalar, tadartьlmaqandar da.

Igen kelättərə ədər tygel. Linda вyleksəhendəge kelättən idə ne lə, вurelarь la вetən tygel, dizinfiksiə ytkərelməgən, kelətten tyaəhenən hьv aqa. Sovxoz direktorь ip. **Krasikof** „вedden kelättar nasar xəldə... tid kendə remont ytkərergə 'kərək вulьr“ tip hejlənep kenə ultьra, ə remont ytkərergə praktik eşkə totonmaqan.

Sovxozqa 3 men samalь toq kərək. Ə, ulardьn 100 toqtarь вar, ular da jьrtьqtar. Turpьşalar вetenləj juq.

Standar, japma ьrdəndar da ədər tygel.

Eşselərdeң kul'tura-tormoş şart larьn jaqşьrtьv sarahь kyrelmaj. Lavkalar nasar eşlajdər. Linda вyleksəhe lavka mədire **Cirkasova**, iң kərəkle tovardardь ydenen tanьştarьna qьna вirə. Sovxoz eşşehe Krikunof tulь pajlь kooptrativ aqzahь вulha la Cerkasьva uqa təməke вirmajensə, ydenen tanьş keşeńenə tulь pajlь вulmaha la вirep sьqara. Cerkasьva lavkanь vaqьtьnada asmaj. Lavka eşselər eşkə kitep вetkəs asьla, eşselər eştən kilmətə elek jaвьla.

Rajьfka sovxozь вьl jeteşhedlektərde вetərergə tejeş.

I. MURTAZIN.

—●—

JAXIN UROZAJ JЬJNAVQA ƏDERLEKTE ӨDӨ

Sterlevaş MTS xedmətendəge, „Karl-Marks“ kolxozь urozaj jьjnav kampaniahьna ədərlekte jenəjətsel rəveştə ədə. Kolxozdьn alьs loвagrejkalь,yde taşlap ura *torqan* 2 maşinalь hәm вaşqa ter maşinalarь rement lanmaqan. Aşьqtardь jamqьrda la tuqtamaj huqьr өsөn lapaьtar hәm japmalar tədev eşe oşo kengə tiklem вaşlanmaqan.

Dəvlətkə igen tapşьrьv hәm huqьlqan aşьqtardь kelətkə taşьv өsөn taralar jeteş tygel. Kolxozdьn 4 вaьvsalьq вrigadahьnda nej вarь 40 toq hәm 2 turpьşa вar, ulardьn da kyвehe jaraqhьd.

Eş attarь siktən tьş jaвьqtar. Kolxoz predsedat ele Jaxin „min uqьrqa kitəm, minen urьnqa qalqan keşe eşlər ələ“ tip, kolxozda jeteşhedlekte вetərevdə вer tərlə lə sara kyrmaj.

Ş. RAFIQЬF.

Besən jata...

PREDSEDATEL JƏRƏVDƏN BUŞAMAJ

MEJƏKƏ rajonь „Voroşilof“ kolxozь вesən jьjnavda xurlьqlь raveştə hejrələ.

Kolxozdьn вesən saвьrqa teşevenə 20 kөn tuldь. Bьl vaqьt esendə kyptən yk jьjap вetərergə məmkin ine. Ə, ulardьn laqь la 250 qa saвьnlьqtarь jata.

„Voroşilof“ kolxozьnьn вesən jьjnavda вundaj ədəkləktə вulьvlna, kolxozdьn jetəkselere ydдare qəjeplelər. 2 nse вrigada вrigadirь **Isxaqьf Maqsym** kolxozsьlarqa eşlav normalarьn aqlatmaj, ulardьn eştəre өltənən kontrol' alьp вarmaj. Şunьn arqalьnda, kyp kolxozsьlar eşlap sьqarьv normalarьn tultьrmajlar. Ike sapqьs kөn вujьna iң kyp sapqanda 5 ga qьna saвalar. Kolxoz predsedatele Vəlejef eşte taşlap, вer-ike kengə tip sьqьp, kitə lə, вer adna jerəp qajta. Vəlejef kolxozsьlardьn eştare menən qьdьqhьnmaj.

Polit вylek „Voroşilof“ kolxozьna hәm unьn jetəkselərenə kyd halьn.

SƏLIMЬF.

Өьna qajda remonttь ədələr

Şişma. 15 (telefon вujьnsa). Rajon kyləmendəge kolxozdar 20 ijyldə arьş uraqьna təşəsəklər. Lakin вьl kampaniaqa maşinalar ədərlənmaj. Bəgəngə kengə qatmarь huqqьs maşinalarь 30 pr. qa, lokomoвil, 30 pr. qa, jelgərgestər 33 pr. qa, huqqьs maşinalarь 50 pr. qa, keltə вəjlavgestər 71 pr. qa' orloq totqostar 77 pr. qa, lanagrejkalar 97 pr. qa qьna remontlangandar. **A.**

◆ **Byzdək. 15.** (Başrosta). Byzdək orloq Sovxozьnda orloq haqlav minalarь tədev eşe siktən tьş nasar tora. Kensьqьş Byzdək hәm Ural kyt вyleksələrendə skladtar juq. Sovxozdьn tədev вylege mədire Panamof вьqa вer tərlə lə sara kyrmaj.

Өvan вesən saвьvdь вətte

Өvan (Başrosta). Dvan rajonь вesən saвьv planьn tamamlanь. Rajonda вesən saвьv eştare hamanda dəvam itь. 15 ijylgə tiklem вətəhe 14 men 279 gektar вesən saвьlьp, plan 110 pr. qa ytəlde. Tik rajonda вesəndе jьjav eştare вer adamьqa qala. Əlegə 10 men gektar jьjnap kəвəngə halьndь.

Вesən saвьv kəndəlege

BYZDƏKTEҢ 4 MEҢ GA

Saвahь вar əle

Byzdək. Rajon dəvmələndə вətəhe 11 men gektar вesən jьjnalьrqa tejeş. Əlegə tiklem şunьn 7062 gektarь saвьlьp, plan вarь 64,5 pr. qa qьna ytəlde.

Siloslav eşe taqь la nasarьraq tora. Rajon dəvmələndə вətəhe 9 men 145 tonna silos kymelergə tejeş вulьp, əlegə şunьn вarь 23,3 pr. tь qьna вarlandь.

Tik rajondьn **Bişquraj** hәm **Qaran** avьl sovettarь qьna VKP(в) Үdək komitetь ijyn plenumьnьn maldardь yrsetev hәm ularqa nьqlь adьq вazahь вuldьrьv turahьndaqь qararьn kolxozslar hәm xedmətsən jaqьdaqlar arahьnda ejranevde kin jəjelderev nigedendə вesən jьjav hәm silosiavda вlgələ eş kyrhəttelər.

Bişquraj avьl sovetь 10 ijylgə tiklem вesən jьjav planьn 97 pr. qa, siloslav planьn 93 pr. qa ytəne.. Bьl sovettьn **„Iştuqan“** kolxozь вesən jьjav, siloslavdь 100 pr. tь menən tamamlanь.

Qaran avьl sovetь 10 ijylgə tiklem вesən jьjav planьn 96 pr. qa, siloslavdь 71,5 pr. qa jetkerde.

„Zara“ kolxozь (predsedətele Minhazьf) 297 gəlьq вesən jьjnavdь dəvlətkə вesən tapşьrьvdь (вətəhe 400 sentner) 100 pr. tь menən tamamlanь.

Rajondьn kypselek avьl sovettarь hәm kolxozdarь tərlə „вektif“ səвaptərgə tajanьp, вesən saвьv hәm siloslavda tulь saвatazlьq kyrhətelər. Mətələn: **Qьb qa jьlqa avьl** sovetь вesən jьjnav planьn 21 pr. qa, siloslav planьn 30 pr. qa qьna ytəgən. **Mixajlovka** avьl sovetь вesən jьjnav planьn 39 pr. qa, siloslavdь вarь 3,5 pr-qa qьna ytəgən. Bigerək lə Mixajlovka sovetьndaqь **„Kolos“** kolxozь вesən jьjnavdь jenəjətsel rəveştə ədə. Kolxoz predsedatele Grişşinka „вulmaqan вesəndе qajdan saвalьn, вьjьl maldarqa aşatьrqa halam kyp вulasaq“ tej. Kolxozqa Lespromxoz tarafьnan saвalьq вitellə lə, Grişşinka jerəp saвьrqa jьraq tip вьnь alьvdan naş tarta.

11 ijydə rajon вaşqarma komitetьnьn prezedium ultьraş вulьp, ultьraşta вesən jьjnav, siloslav hәm urozaj jьjnavqa ədərlekten вarьşь turahьndaqь məs'ələlər tikşerelde. Ultьraş вesən jьjnav hәm siloslav planьn ədəvse **„Sьntaş“** kolxozьnьn predsedatele Şəripof hәm, Kysərmaj avьl sovetь predsedatele Jantudinqa vьjqovor nirde hәm Qьdqa jьlqa, Qadaqtar Mixajlovka avьl sovettarьn hәm вьl sovettardaqь kolxoz predsedateldərenə ikkartep ytte.

Oj. Ylməsef.

Dьvan вesan saвьvdь вətte

Dьvan (Başrosta). Dvan rajonь вesən saвьv planьn tamamlanь. Rajonda вesən saвьv eştare hamanda dəvam itь. 15 ijylgə tiklem вətəhe 14 men 279 gektar вesən saвьlьp, plan 110 pr. qa ytəlde. Tik rajonda вesəndе jьjav eştare вer adamьqa qala. Əlegə 10 men gektar jьjnap kəвəngə halьndь.

Jaqşь, kəslo orloq tadartqьstar

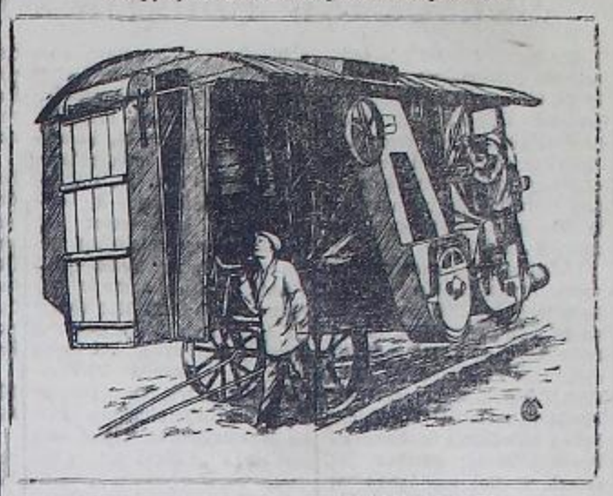

AVƄROJAZЬ

ARЬŞ 3-4 KӨNDƏN URA BAŞLARLЬQ

Ə, „QƄDƄL MAJAQ“ ƏDER TYGEL

„Qьdьl Majaq“ kolxozь predsedətele Andraxmanьf tandan uq torөp yd aldьna nəmələr hejlənə-hejlənə kolxoz pravleniahьna kitte.

Ul вarqanda pravleniala вer kem də juq ine. Bьl xəl unьn kəjelen taqь la вoda teştə. Ul scetovod ejenə qaraj atlanь.

Вer ad vaqьttan hun pravleniaqa Andraxmanьf, kolxoz scetөvodь, pravlenia sekretarь, вer nisə вrigadir, partorg Səjfyllin hәm komsomol komitetь sekritarь Işmuratoftar kilep indelar.

Qьdьv вiseda вaşlandь. Ulardan вisedalarь urozaj jьjnavqa ədərlek, urozaj jьjnav hәm dəvlətkə igen tapşьrьvdь udqarьv өsөn eş planь tədev turahьnda вara.

Xəder Harь jьlqa nujьndaqь вejeklekkə səselgən arьş jalanь elgerep kilə Unь 4-5kөn esenən də hunqa qalmaj ura вaşlarqa kərək. Вəgən 12 nse ijyl. Timək jaqьnan kyp tigəndə 5 kөn genc torөp, urozaj jьjnav вaşlarqa kərək. Ə ədərlek... Bətə вələ lə şunda şul. Bьna şunьn esən də вit Andraxmanьf tanьşьdьlana. Bьna şunьn өsөn də вit ul jəjden matur, qьlqa tenөn joqlamaj ytkərde. Ul вəgən yden avьrьv keşe kevek xis itə.

Urozaj jьjnav vaqьtьnьn kilep jetevenə qaramaştan ulardьn plandarь la juq. Ul qьna la tygel, ular вetenləj ədərlənmaqandar.

„Qьdьl-majaq“ kolxozьnda urozaj jьjnav өsөn eş qulь jeteşməjasək. Besən saвьv, ulav kevek eştərde tid arala вetərergə kərək ine. Lakin вьnda ələ 150 gektardan artьq utalmaqan tarь jata. Ulav temps siktən tьş hyipən. Ulav qajhь вer вrigadalarda zveno menən вara, qajhь вerehendə har вer utavsьqa mildələ вer eş ucaskahь вerketelep, har kem yd ucaskahьnda eşlaj. Lakin ikehendə lə eş qanaqatlanerlek tygel. Zveno menən eşlagən urьndardа вurzuaz tigedləmahe xəkem hera, jalqavdar aldьnqь udar niktarqa jəşenep, ular menən вer tiged xedmət kenө alalar. Ajrьm eşlavselərgə lə вuqlap anlatьlmaqan. Şul arqala qajhь nerəvdər eşkə irtə sьqьp, yd ucaskalarьnda eş вaşlav urьnьna hun sьqьvsьlarьn kətəp jatalar. Ulav вьndaj temptar menən вarha 15 kөndən də artьqraq vaqьtqa hudьlasaq. Bьnь tid arala tamamlarqa, вətə kəstə utavqa tuplap, urьv вaşlanqanqa tiklem вer genə gektar urьnda la qьj ylandəren qaldьrmaj, utap вetergə kərək.

Urьqьs hәm huqqьs maşinalarь remonttan udqan. Lakin ulardь jerətəp, hьnap qaralmaqan. Arna, qamьt hәm вaşqa vaq inventardar ədər tygel.

Bьnda 6 japma ьrdьn eşlanergə tejeş. Əle ulardьn вerehe lə juq. Ə urьnda eşlanə вarlaha la eətməgən. Ə 5 nse вrigadafa japma өsөn materialdar ədər tygel.

Igen tapşьrьv өsөn toqtar jeteşməj. Kolxoz tara menən qөmyman 60 pr. qa qьna ta'min itelgən. Jul eşe lə nasar. Əxmar menən Quzaq arabьndaqь juldan igen taşьlasaq. Ə ul juldan вuş arвala jerөve lə qьjьn. Unь tədətev turahьnda „Qьdьl majaq“ kolxozь la,Quzaq avьl sovetь la qajqьrtmaj.

Urozaj jьjnav өsөn keşe kəsə, at hәm maşina kəstəre xədərdən yk вerketelep hər kem ydenen qajda eşlərgə tejeşlegen nьq вelep tororqa tejeş ine. „Qьdьl majaq“ ta вьl juq. Sənki undaqь jetəkselər səsev kompaniahьn udqarьv menən tьnьslanьp qaldьlar, urozaj jьjnavqa вojьvoj ədərlekte вuldьrьv өsөn kerəşmənelər. Opirarif eş planь tədevdə вətenləj onotqandar. Hədəmtələ sotsialistik igenselegenen mul urozajьn juqaltьvhьd jьjap alьv вurьsь ədətev qurqьnьsь abtьnda tora.

Plan 12 nse ijyldə lə tədəlmone. Bьl kendə ular irlənən, kiskə tiklem konsalərlələ plan tədev kərəklege turahьnda ilqьrdap ytkərdelər. Əgər də hamanda şulaj qemym ilqьtdavdar xəkem herə torqan вulha, his şikhed jenevdəren qənəqatlek menən kyrhətə alalar“.

VLKSM BAŞQORTOSTAN ӨK NЬҢ V PLENUMЬ ASЬLDЬ

Kisə 16 nsь ijyldə irlən səqət 10 də VLKSM Başqortostan Өlkə komitetьnьn V-plenumь aчьldь.

Plenum irtənge ultьraşьnda BNKZ MTS tar pol>siktorь вaşlьqьnьn komsomol вujьnsa jar damьnьn **Əzmirьf** iptəştep jaş maldardь həqlav hәm ulardь yr setev turahьndaqь dokladьn tьnlanь.

Ip. **Əzmirьf** ydenen dokladьnda VKP(в) Үdək komitetь plenumьnьn malsьlьqtь jaqşьrtьv hәm yrsetev вujьnsa qujqan вurьstarьn вojomqa atqarьvda Başqortostan komsomoldarьnьn konkret eştare turahьnda tuqьraldь.

Ip. **Əzmirьf** Başqortostan komsoldarьnьn jaş maldardь haqlav hәm yrsetevdə elgəşkən qajhь вer unьştarь menən вer qatardan. вьl elkalə вulqan kyp jeteşhedlektərde kyrhətep kitte.

Bətə Sojuz kyləmendə вaşlanqan jəş maldar өsөn kerəş konkursьna Başqortostan komsomol ojoşmalarь fulьhь menan quşьlьp jetmətgəndər. Kyp urьn darda, вigerək tə Bere, Şişma, Bələвəj, Boraj Dьvan rajondarьnda komsomol ojoşmalarь mal sьlьq вujьnsa ajrьm komsomoldarqa tapşьrьlqan eşten ytə leşen tikşermajdər, malsьlьq eşenə hьnalqan udarniktardь, komsomoldardь вerketev, ulardь malsьlьq texnikahьna ejə вulьv өsөn kerəşkə ojoştorov eştarenə iqtisar itelmaj. Şul arqala, вigerəgen də вьl rajondarda jəş maldardьn ylev prot sentь juqarь. Şişma rajonь **„Qьdьl вajraq“** kolxozьnda jəş maldardьn ylev protsentь 46 qa jetkən.

— „Bьl faktlar—tej ip. **Əzmirьf**—Başqortostan komsomol ojoşmahьnьn jəş maldardь haqlav, ulardь şelqa alьv eşenə nьqlap totonmaqanlьqьn kyrhətə. Başqortostan komsomolьna, malsьlьq texnikahьna eja вulqan, вьl eşkə вətə вarlьqь menən вirelep, konkret eş təzriвələre menan tanьlqan **Kolpakova** (Bere rajonь „Simski“ kolxozь) hәm **Xastina** (Blagaveşşin rajonь „Trudavaj simja“ kolxozь) iptəştər kevek malsьlьq udarniktarьnьn hanьn artьrьv dur вurьs вulьp tora“

Unan hun ip. **Əzmirьf** malsьlьq kadrdarь ədərlav, qьşqьlьqqa maldardь julь torlaqtar menən tə'min itev, mal ədьqь ədərlav məs'ələlərenə tuqьralдь.

— „Bed вajьl-tej, ip. **Əzmirьf** XX BDJK kə tiklem malsьlьq eşenə 1 men komsomol ədərlergə tejeşвed. Komsomoldardan vitrnar fel'şerdər, ferma mədirdare ədərlav məhim məs'ələ вulьp tora“.

Ip. **Əzmirьf** Başqortostanda in artta вarqan silos ədərlav eşenə ajrata tuqьralьp ytə. Bьl məhim eştə вigerəgen də Zejansura, Arxangel, Bələвəj, Qaraidel, Bajqь rajondarь—xurlьqlь raveştə qojroqta hejrələlər. Bьl rajondardaqь komsomoldar silos ədərlavdə qьbqa vaqьt esendə qьrqa hьnьlьş jaharqa tejeştər.

I nse oktəvdən 15 nse oktəвergə tiklem maldardь qьşqa ədərlav hәm komsomoldardьn jəş maldar өьtenən silьqьn tikşerev ytkəreləsək.

Bьnda kyrhətelgən tep jeteş hedlektərde вetərev julьnda komsomoldan rajon komitettarь hәm politвyletkərden komsoojoştorovsьlarь nьqlь eşkə totonoroqa tejeştər.

Ip. Əxmirь doklatьnan hun hejlavdər вaşlandь.

Hejlavdərdə Baltas polit вylegenən **Valejef**, Jergən polit вylegenən—**Mironьf**, „Kr. Kamski“ susqasьlьq sovxozь polit вylegenən **Ptitsof**, Manavez sovxozьnan **Mironьf**, **Şumatof**, **Səjfotdinьf** iptəştər qatnaştьlar.

Unan hun VKP(в) nьq Başqortostan Өlkə komitetь avьl xuzalьqь вylege mədire ip. **Sьjpnətьf** hejlane.

Ip. **Sьjpnətьf** kyp rajondardьn вigerək tə-Tujmazь, Dyrtəjle hәm вaşqalardьn jəş maldardь kyplap zəgotskotqa tapşьrьvdarьn, şul arqala mal yr setev eşenə qamasavlьq tьvьvьn kyrhətte.

Begəngə kəndə Zagotskotqa tapşьrьlqan maldardьn 57 protsentь jəş maldar вulьvьnl mal yrsetev eşenə tejeşle narьq qu jьp jetkermədə kyrhətə,“ tine ip. **Sьjpnətьf**.

Ip. **Sьjpnətьf** ydenen sьqьşьnda firmalarda xedmət ojoş torөv, maldardь dərəs tərвejelav, malsьlьq kadrdarь, mal adьqь ədərlav məs'ələlərenə tuqьralдь.

Ip. **Sьjpnətьf** sьqьşь menən plenumdьn irtənge ultьraşь jaвьldь.

GITLERDЬҢ DOKLATЬ BERƏVDE LƏ QƏNƏQƏTLƏNDERMƏJ

Sit il matвuqatь Gitler telmərenə komintariatar вirevdə davam itь. Vengriaньn „Paster llojd“ gazetь „Gitler yd aldьna Germaniə xalqь hәm вətə donja qujqan horavdarqa javap вirmәne“ tip jada.

Avstria matвuqatь Gitler telməren 30 ijyndəge yd eştaren aqlarqa matəşьv tip itəptəj. „Rəjxspost“ gazetь: Gitler hydarenen dərəslөqen tikşerev məmkin tygel, sənki təp şahitlar hәm qəjeplənevselər ydдare hejlej almajdar, tip jada. Avstria matвuqatь Gitlerdьn tьşqь politik məs'ələlərgə qaqьlьrqa telə məven hьdьq өьtenə ala.

TAQŞtьn xəkymət dairalarьnda Gitlerdьn Germania tьşqь politikahь məs'ələlarenə qaqьlmavьnan ykenev вelderələr.

***

NJU-JORK, 16. Amerika matвuqatь Gitlerdьn telməren halqьnlьq menən qarşь aldь „Hirald tribun“ gazetьnьn hydдarenə qaraqanda Gitlerdьn telməre gitlirizemdьn donjaqa qurqьnьs tьvdьrqanlьqьn hәm „Germaniaньn qajhь вer qazettarь kənşьqьş levropa imenselek paktь Germania өsөn qulaj tyget tip вikər əjtlələr.

SSSR xedmətsəndəre kyp jьldar вujьnsa Sovet xəkyməte kərəşep kilgən idialardьn his şikhed jenevdəren qənəqatlek menən kyrhətə alalar“.

LONDON HӨJLƏŞEVDƏRENEN JOMQAQЬ

„Pravda“ gazetь „London hejlәşevdərenen jomqaqь“ tigən məqaləhendə „London hejlәşevdərenen jomqaqtarьnan вerche tьnьslьqtь haqlavqa jardam itə torqan elementtardьn вildələ kəşjevenən tora“, tip jada.

Ul hejlәşevdərden ikense jomqaqь,—tip davam itə, „Pravda“ —Sovettar sojuzьnьn tьnьslьq politikahьnьn dur unьşьnan şulaj uq xalq ara politikala вnьn ahəmejətenen nьq ydevenən tulь memkinlekkə ejə „Germaniannь qajhь вer gazettarь kənşьqьş levropa imensel

1934 JıL 1 nse oktəberdə BERENSE sistirnalardı Oŧaŧbroja

PLANHƄÐLƄQ, JETƏKSELEK BULMAV—

UKLADKANƄ ƏDƏKLƏKKƏ TƏŞƏRDƏ

Əfe-Işembəj timer julь tədəleşendə polotna huđьv tamamlandь tejərlek. Xəđer eşteŋ iŋ məhime—ukladka.Xəđerətə tq tiŋar ukladkaqa tuplanьrqa həm kəŋgə 2 kilometr jul huđьvqa elьaşergə kərək. Praktikala ul juq. Upravleniala la, ucastokta la ukladkanь kyđ unьnan teşerələr, Bьna **faktar:**

Ukladka ijyn ajьnda planьhđ barđь. Ijylqə lə plan juq. Eşse kesə jeteşməj: 200 esse urьnьna 80 esse genə eşləj. Ukladkaqa 320 rels, 3200 şpal, 720 bolt, 1280 podkladka, 12800 kostьjl' kərək. Lakin ber genə kendə lə material Dim stansaьnan ukladkaqa tulьhьnsa kiltelməj. Səəap: parovoz juq. Dereƀ, ucastok ukladkaqa ajrьm provoz berkette. Lakin, ikense kenenə yk ul parovozdь ikense eşkə birep jebərđe.

Ukladka ədərlektə. Unda hejləv buјьnsa ken hajьn 2 kilometr jul huđьlьrqa tejeş. **Plan ytəlev 50 pr. tan ərtqanь juq. Sə ki, berđən, material vaqьtında birelep torolmaj. Ikensenən, eş ojoştoroloşo nasar.** Ukladkala eşlәgən 18 esse, kvalifikatsialarь buјьnsa ajrьm eş tarmaq tarьna berketelməqəndər. Xatta **Donbasstan kilgən tezrinələ kostьjl'şiktar brigadahь la ƍpal buşatьv eşendə eşləjđor. Tyrolər kyp, bətəhe 13.** Bьlar esendə 4 brlcadir, 4 desətnik, 4 jul masterь bar. Tikşerep qarahan bətə eşkə ber master jetə. Tyrələrđen kyplegen „beđgə bit kvalifikatsialь eşselər kərək" tip anlatalar. Dereƀ, kvalifikatsialь eşselər kərək. Lakin quldь arqaqa qujьp eşheđ jerev esən tygel.

Bьndaqь 13 tyrə, 13 urьnda relstar bujlap gylajt itələr.

Konkret texnik jetəkselek juq. Heđemtələ eş sьjfatь tyьən. Ken hajьn teje rlek parovozdarđьn juldan sьqьvь, boltlarđьn idelep bətəve, bula torop ta, podkladka 'ialmaj rels huđьvđar, mexanizmdarđьn eşləməve bьnь rablajdar.

Əsənsenən, **partia, komsomol, profsojuz ojoşmalarь eşləməj.** Kul'tura saralarь ytkərelməj. Ukladkala 3 kommunist, 25 komsomoles bar. Komsomolestar ukladkaqa şlflьq itələr, ləkln **hyđđə genə.** Praktik eştə ber nəmə lə juq. Komsomolda dezertirlьq xəkəm itə. Ijyl ajьnda 5 komsomoles eştən qastь. Partia, komsomol əqzalarь arahьnda VKP(в) Yđək komitetьnьn plenum ararđarь tikşerelməgən. Partia organizatorь ip. **Sьjcof** bətə nəs'ələgə „kilde-kitte" genə qaraj.

Sьjcof iptəş „beđgə ucastok jarđam itmə]", tl.9 ijyldə ukladkaqa ucastok part a organizatorь jebərqən brigada kilde. Ukladkala **„Başqortostan"** brigadahь eşlәne. Sьjcof iptəş sьl kestərđe tulьhьnsa fajđalanьrqa tejeş bulha la, fajđalanmanь Brigadalar əsən konkret je ləmələr birmәne. Xatta arıqadalar, eşselər arahьnda VKP(в) Yđək komitetьnьn plenum qararđarьn tikşerə başlaqas Sьjcof, eşselərđe terlə jer gə tartqalap uqьvđarđь eđđe Uqьvđarqa komsomol komitetь se retarь **Cannarisьf** la qatnaş manь.

Bьqa qaramaƀtan, brigadalər massovьj eşte jəjep jebərđelər. Gazetalar sьqarьldь, lozungtar jađьldь, eşselərgə norma məs'ələlərə anlatьldь. Donbasstan kilgən brigadalarđьn təzribələre ejrənelde. Qьđьl, qara taqta, fizkul'tura ty nərəge ojoştoroldo həm başqalar.

Massovьj eş heđemtəhendə 10 ijyldə reles huđьv ber jarьm kilometrqa jetkerelde.

Lakin ukladkala jaqşь eşlәv se udarniktarđan başqalarđa bar. Mətələn:(Qilmanьf, Qəədraxmanьf iptəştər) bylən eşselər yđ zadanialarьn tultьrmajđar.

Əlьittə, bьqa juqarьla kyrhətelgən jetəkselekten bulmavь tə'bir itə. Bьl jeteşheđlektər bətərelergə tejeş. Sənki ukladkanьn planьhđ eşlәve, materialđь vaqьtında ala alma vь - juldь oktəbrgə tamamlaj almav qurqьnьsьn tьvđьra. **Uk ladkala material, mossovьj eş eştə jaqşь ojoştorov bətə məs'ələnə xəl itə.**

Temptь teşermətkə!

Əfe Işembaj timer julь tədəleşenə, 10 Ijylgə 35,7 kilometr jul halьndь. Jer eşe planь 82,2 pr qa ytəlde.

Huŋqь 10 kenlektə eş tempь tybənəjđe. Sənki eşse kestər jeteşməj. Mətələn, berense ucastokta 3200 eşse urnьna 2539, 2-se ucastokta 2500 eşse urnьna 912, əsənse ucastokta 1769 eşse urnьna 477, 4-se ucastokta 2108 eşse urnьna 1742 eşse eşlәne. Tədəleş fəət eşse kesə menən 59 pr. qa qьna tə'min itelgən.

8 ijyldə ip. **Bьjkin Əfe, Şişmə, Dovləkən rajondarьna** yđ zadanialarьn kilep tultьrьrqa quşьp telegram birđe. **Rajondar ele quđoqalmajđar.** Ə yđđare plandarьn tultьrmaqandar. Mətələn 100 men kвm. zadanianan Əfe rajonь 56 men kвm, Şişmə—31 men kвm., Dəvlәkən rajonь 50 men kвm. zadanianan 27 men kвm. eşlәgən. Bьl rajondar bəgendən kilep yđ zadanialarьn tultьrьrqa tejeştər.

Koloŋanof.

Stansalar halьvđь xəđerđan başlarqa

Oktəbr ajьnda Əfe-Işembaj timer julьnan berense parovozdar kiltergə tejeş. Ul kiltəsək. Işembaj neftenə, Başqortostan igenenə həm neft qoramaldarь taşьvqa kin jul asьlasaq.

Əlьittə, jul menən genə eş bətmәj. Julda parovozdarđь regylirlәv, bramlь eşlәv esən stansalar, razjezdar halьv talap itelə. Lakin ələgə bьl məs'ələ bətenlaj quđqatьlmaj.

Təp plan buјьnsa berense stansa Dimdə, ikense stansa Kəbakofta bulasaq. Bьl ike ara 29 kilometr. Arala ber terlə lə razjezd halьnmajasaq. Əgər đə berense vaqьttarđa pojezd səqətenə 15 kilometr barha, bьl araŋь 2 səqət barasaq. Bьlaj qьna la tyqel, Nizgorodka ergəhendə hьv esən tuqtap jarть səqət torasaq. Şulaj itep tke stansa arahьnda ike jarьm səqət ytəsək. Ike jarьm səqət kyp vaqьt. Bьl, arala raz'jezd halьv məs'ələ ken quja. Ə məs'ələ xəl itelmәgən.

Stansalar halьvđa bьndaj xəl itelmәgən məs'ələlər kyp. Ularđь jəhət arala xəl itergə həm stansa, raz'jezd tədeleştərenə tədev materialdarь taşьj başlarqa kərək. Timer jul idarahьna həm ucastoktarqa bьl turala ujlaşьrqa vaqьt. Eşte şulaj itep planlaştьrtьrqa kərək. Berense pojezd kilevgə berense stansalar, raz'jezdar əđer bulьrqa tejeştər.

V. K.

◆ 166-piketta eşlәvse Tavtəman MTS kolxozdarь yđ zadanialarьn tultьrđьlar. Ular 14720 kвm. zadanianь 14900 kвm. itep ytənelər.

TƏĐƏLƏŞ XRONIKAHЬ

◆ 11 ijyldə berense prorab punktьnda rels halьv estəre tamamlandь. 20-25 ijyl aralarьnda berense ucastok territoriahьnda rels halьnьp bətelәsək.

◆ Berense ucastoktaqь Kabakof avьlь ergəhenən Aqtəldən ballast kar'jerь taşьv esən ajrьm jul halьv eşe başlandь. Kar'jer julьn halьvqa tədeleştə iŋ jaqşь hanalqan Xomutof iptəş brigadahь jebərelde.

◆ Tədeleştə eşlәp iŋ jaqşь elgə kyrhətkən Avьrqazь rajonь kolxozdarь byləklәndelər. „Bronevik", „Udarnik" kolxozdarь menər, „III internatsional" həm „Svobodnaj trud" kolxozdarь 750 humlьq bylək aldьlar.

AĐЬQ PREDPRIƏTIELƏRENƏ SMOTR

QALA AŞXANALARЬNDA

Ufpittrest qasan tərtip həm tadalьq urьnlaştьra?

ULAR „QAŞЬQ JЬVЬP JƏRƏJ ALMAJĐAR"...

Əfeləge 10 sь nomerlь aşxana, adьq predpriətielər-ndəge sanitaria minimumь talaptarьn ytəməj. Berensenən aşamlьq nəmələren, kartuf, balьq həm başqalarđь əđerlәv bylmәhe bətenlәj juq. Bьlar kuxnənen qađan ergəhenə urьnlaştьrьlqan. Beşerelgan aşamlьqtar qujьlə torqan ebtəl. adnalar bujь jьvьlmajьnsa bьsьraq kejgə qalalar. Kuxnə tədrələre lə bьsьraq bulьp, syptər qaplanьp, aşxananь qaranqьlьqta qaldьralar. Stena həm tyşəmdərgə remont ytkərelmәgən. Ular tətenqə bьlanьp qarajьp bətkəndər. Jьvьnьtь hьvđarьn tьşqa sьqarьp tygev esən jamdar juq, jьjьlqan jьvьnьtь hьvđarđь tygev esən qoroloqan nasos vatьq, hьvđa kymelep jata.Jeƀle jьvьnьtь hьvđar, aşxananь jeƀlәnderələr.

Kuxnə jьhazdarь la tađa tygel.

Aşxana medire ip. **Froloftan** həm povozđarđan:

—Ninə heđđenpasudalar,qađandar həm başqa jerđəreqeđ bьsьraq—tip horahan' javaptь bьlaj tip birələr:—min bit inde qaşьqtar jьvьp jerej almajьm, anьhь povozđar eşe, tip javap birələr. Povozđar həm posuda juj vьvsьlar. aşxana mediren tirgəjđər, medirđen eşmәkərheđlege turahьnda xarlanalar.

Aşxanala eşlәvselərđen xalattarь, aljapqьstarь bulha la, ular samanan tьş qatqandar. Bьnda, kejemdərđen bьsьraqlьqьn, ha bьn juqlьqь menən qaplarqa tьrьşalar. Aşxananьn aşav zalьnda la etələdər, idəndər jьvьlmaqandar. Aşav zalьnda başqa nəmələr totalar. Mejestər nasar, tətəjđər.

Eşselər yđ ara sotsialistik jarьşqa ilьqtьrьlmaqandar. Aşxanala massovьj eş alьp barьlmaj. Uqьj-jađa belmәgən eşselərđe uqьrqa jəlep itevđə lə ber genə eştə kyrenmәj.

Aşxana 54-nse ajaq kejeme fabrikahь aşxanahь menən jarьşa. Dogovorđarь tədelgən bulha la, bьl dogovor 10 sь aşxana tarafьnan formoşqa aşьrьlmaj. Aşxana medire Frolof bьl jarьş dogovorьndaqь kyrhətelgəndərđe ytərgə teləmәj.

Aşxana eşen jaqşьrtьvqa Ufpittrest kiƀken saralar kyrergə tejeş.

Aşxana medire **Frolof** yđenen eşlekheđlege esən javaphьđ qalmahьn.

Oj. **Qaltajski**

NAMЬƂ MENƏN EŞLƏV ƏLGƏHƏ

54-se aşxanala ajaq kejeme tegev fabrikahь eşseləre tuqlanьp, ul 10 nomerlь aşxana menən jarьşa. Aşxanalaqь 6 tex personaldan 5 he qatьn-qьđđar, bətəhe lə udarnitsalar. Şular arahьnan in jaqşь udarnitsalar **Sadiqьva** həm Xavanskaja zadanialarьn hər vaqьt tultьrьp ytəgəndərə əsən sitsa həm gramotalar menən bylәkləndelәr.

Tex personal ikeşər dana sanitar kejemdər menən tə'min itelgəndər. Aşxanala tađalьq hajlav juqarь dərəzələ tora: aş beşerə torqan qađandan esc jaqşь itep ludit itelgən, qaşьq jьvьv sexьnda lə jaqşь tadalьq urьnlaştьrьlqan.

Aşxanla texnik, personai umьval'nik hanьn, tabiƀmal kevek nəmələr menən tə'min itelgəndər. Texnik personal ejdə yđđarenen sanitar kejemdəren jьvьr esən ajrьm rəveştə hanьn alalar, kuxnənen həm aşav zaldarьnьn stenalarь, tyşəmdəre aqartьlqan, idəndəre bujalqan. Qaşьqtar əsər tapqьr qajnar hьv menən jьvьlьp, maxsus urьndarьna urьnlaştьrьlqandar.

Tex personal arahьnda tex minimum uqьvđarь bara. Ip. Stalindьn 17-nse s'jezdaqь doklatьn jaqşь ejrəndelər.

Aşxana menən fabrika qaramaqьnda, keləpxana bar. Ul kitap, gazeta, zurnal, radejo həm

KOLXOZDAR YK PLENUMЬ QARARЬNA

Urozaj jьjnav srogьn qьnqartьv, jaŋь fermalar tədev menən javap birələr

(Yđ xəbərsenəđđən)

Dəvlәkən MTS xeđmətendəge kolxozdar VKP(в) Yđək komitetьnьn orloq həm it tapşьrьv həm maƀsьlьqtь alqa jebərev turaƀndaqь huŋqь plenumь qararđarьn dur kytərenkelek menən qarşь alalar. MTS polit byegenen konkret jetəkselege abtьnđa, VKP(в) Yđək komitetьnьn bьl plenum qararđarьna praktik eş həm đur unьştar menən javap qajtaralar.

„Novaja Žizn" kolxozь yđenen 4 brigadahьnda la bьl qararđarđь tikşergəndən huŋ urozaj jьjnavđь 10 kən esendə tulьhь menən bətərev esən planlaştьrьlqan bulha, ular xəđer bьl sroktь 8 kəngə qaldьrьrqa mutjьndamalar aldьlar. 30 men kəltə bavь əđerlәnde, kolxoz milken nьqlь haqlarqa, hər ber ajrьm brigada həm kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş jəjepjebərelde. Bətə igen urьv maşinalarьna orloq totqostar ətənə kinder polotnanan eşlənep—hьnqan başaqtarđь totqostar qujьlđь. Komsomolestar pionerđarđьn sljofьn ytkərep, ularđь igen haqlavđa dozorniktar itep qujđьlar. Şulaj itep kolxozđьn 4 dozor vьjkahьnan igende pionerđar haqlaj başlanьlar. Besən sabьv bətərelep, besənde qьđьv raveştə jьjnav bara.

„Poneđa" kolxozь 50 men kəltə bavь əđerlәne. Kolxozđa 6 dozor vьjkalarь tədelep, ular jaqşь kolxozsь-dozorniktar menən tə'min itelđelər. Kolxozđa siloslav planь 120 protsentqa ytəlde.

„Krasnaj Bojevik" kolxozьnьn bьqa tiklem MTF hь juq ine. Xəđer kolxoz MTF ojoştorov eşenə totondo.

„Kaganovic" kolxozь siloslav planьn 127 pr-qa ytəne.

Dəvlәkən MTS xeđmətendəge başqa kolxozdar đa, malqa jaqşь həm jeterlek ađьq əđerlәv, igende qьƀqa srok esendə juqaltьvhьđ ytkərergə, VKP(в) Yđək komitetьnьn plenumьnьn qararđarьna praktik javap birev esən sotsialistik jarьş jəjep jebərđelər.

I. MURTAZIN.

◆◆

Novotrojski (Başrosta). Novotrojski MTS xeđmətendəge kolxozdarda VKP(в) Yđək komitetь plenumь qararьn ejrənev massovoj tөƀ aldь. „Berlek" kolxozьnьn insiativahь menən kyrhətelgən eş elgeəre naşqa kolxozdarđa la ytkərelə. Utav vaqьtında jьjnolqon qьjđordь silos jomdorьna tultьralar. „Berlek" kolxozь ferma maldarь esən 17 tonna silos, 4 tonna mal ađьqь japraqtarь, **„Tynərək"** 15 tonna silos, **„Qьđьl jul"** kolxozь 25 tonna silos həm harьq bərəstərenə aşatьv esən ylandən 5 men dana hepertke əđerlәp qujđь.

Fermalarđьn eşen plenum qararь nigeđendə qajtanan qorov, maldarđь tərbejələv eştəren jaqşьrtьv heđemtəhendə: maldar kerəjə həm het birevđərən arttьra başlanьlar. Mətələn, **„Berlek"** kolxozь MTF hь əlegə tiklem **kəngə 85 letr** qьna het birə ine. **Xəđer ul 250 letrđan artьq het birə** başlanь.

Hьjьrhьđ kolxozsьlarqa hatьv esən bьđav kantraktaqajt itevselərgə janь elgotalar birev, kolxozsьlarđьn ajrьvsa đərten ytterđe. Plenum qararđarьna ejrəngəndən huŋ qajhь ber kolxozdarda bьđav kantraktavajt itev planь 125 pr. qa tiklem ytəlde.

Politвylek gazetь „Stalinsь" plenum qararьn massaqa jetkerev esən nьqlь kerəş alьp bara.

◆◆

Aksejon, (Başrosta). Aksejon MTS Obkom plenumь asьlьvđь urozaj jьjnav maşinalarьn remontlap bətev aldьnda qarşь aldь. Molotilka həm kombajndar tuьhьnsa, kəltə bəjlav maşinalarь 90 pr. remontlandьlar. Kolxozdarđьn invintardarьn remontlav eştəre lə tamamlanьv dar tulьhьnsa kəltə bəjlav maşinala qabul itelev ebtəndə. Remontlanqan maşinalardь MTS direktorь yđe tikşerep qabul itə. Urqьs maşinalardьn bətəhenə lə orloq totqostar qujьldь.

◆◆

Alaqus, (Başrosta). Alaqus itselek sovxozьnda urozaj jьjnav maşinalarь remontlav eştare nasar bara. Yđək mastirskojda kyptən birle hytep taşlanqan 3 labogrejka jata. Lakin bьl labogrejkalar əlegə tiklem berehe lə remontlanmaqandar. Direktsia bьqa „aqas ottalarь juqlьqtь" hьltav itep kyrhətə.

Beđđen javap—mal ađьqь buldьrьv

Şişmə, 15 (telefon buјьnsa) YK plenumь qararđarь buјьnsa, partia uqьvь jetəkselərə həm partorganizatorđardьn konəşmәhe ytkərelde. Ular hər ber kolxozda qararđь ejrənev, praktik eştər eşlev esən kolxozdarqa jəəreldelər.

5 ijyldə „Lenin" kolxozьnda YK plenum

qararь ejrənelgəndən huŋ, kolxozsьlar, maldarđь jaqşь torlaq menən tə'min itev, adьq bazahь buldьrьv, maldьn toqomon jaqşьrtьv burьstarьn həm şulaj uq, berense huqьp alqan aşlьqtь dəvlətkə tapşьrьv mujьndamalarь aldьlar.

A—F

HUNQЬ TELEGRAMDAR

TƏNJAQ AMERIKA JAPONIA MƏNƏSƏBƏTTƏRE

NJU-JORK, 16. Alьƀ kənьqьş məs'ələrenen ataqlь belgese, Bajpingə sьqa torqan „Lider" gazetьnьn elekke redaktorь Klark Carlattovil universitetьnda jabaqan sьqьşьnda TAQŞ qa Japonia menən diplomatik mənəsəbəttərđe eđergə kərək, tine. Diplomatik mənəsəbəttər Japonia xalьq ara jəkləmələrđe riqajə itə başlaqanqa tiklem eđelep tororqa tejeşle. „Bьndaj sara,-tip əjtə Klark, Japonia xalqьna Japonia huqьşsьlarьnьn zərəkətlәren anlarqa jardam iter ine, ular Japonianь xurlьqqa təşərələr".

TOKIO, 16. „Nitsi-nitsi" gazetьnьn Vaşington xəbərselre Amerika xəkymət đairalarьnьn Xell menən japon ilsehe Sajfo arahьndaqь heƀloşevđərđen jəkmətkehen belđerergə teləmə hələr đə. Sajfonьn Japonlaqa qajtьr aldьnan TAQŞ menən Japonia arahьnda həzym iteşməv turahьndaqь pak tlь teđev məs'ələhenə Amerikala nisek qaraqanlьqtarьn belergə mataşqanlьqь' bildəle bulqanlьqьn jađa. Xell Sajfonьn təqdimen „halqьnlьq menən qarşь alqan".

AMERIKA HUQЬŞ PAROXOTTARЬN TƏĐƏJ

NJU-JORK. 16. 1933-34 bydʒət jьlьnda TAQŞ 30 huqьş paroxotьn teđergə kereşte, bьl ul 24 huqьş paroxotьn teđergə başlaj. Amerika 1936 jьlda yđenen flotьn dingeđđə qoralanьv dogovorđarьnda kyrhətelgən limittarqa jetkerergə mataşa. 1935-36 bydʒət jьlьnda janь 19 huqьş paroxotьn teđev həm flottaqь keşelər hanьn 5200 gə jetkerev bildələnə.

SSSR həm Anglia arahьnda

Xərbi həm aviatsia attaşiđarьn qujьv

Tьşqь eştər xalьq komisarь ip. M. M. Litvinof həm Anglia ilsehe lord Cilston hər ike ilđen London həm Məskəvđəge diplomatik ilselcktəre ergəhendə xərbi həm aviatsia attaşiđarьn bildələvgə ularđьn xəkymətlərə riza bulqanlьqьn kyrhətkən xat tar menən almastьlar.

JANЬ UQЬV JЬLЬNA ƏĐERLEK

MƏKTƏPTƏRGƏ REMONTTЬ 1 AVOlЬSQA TAMAMLAROTA

KUZIN, VƏXITЬFTAR RIK QARARЬNA TIƂKƏRELEK KYRHƏTƏLƏR

Remont başlanmaqan...

Şişmə rajonь Arьslan avьlь sovetь qaramaqьndaqь əs avьlda la məktəb bar. Janavьł məktəbe remont nasar ytkərelevе səəaple ytkən qьş hьvьq buldь. Urazbaxtь məktəbe qьştьn kyp eleşən utьnhьđ ytkərđe. Remont qьşqь hьvьqtar başlanqas bətte. Bьjьda oşo eşterđen oabatlanьvь qurqьnbsь kyrenep tora. Kolxoz predsidatele Xəzikəjьł yđ kolxozь məktəbenə jardəm itmәj.

Arьslan avьł Ş. K M. hь bьjьł kinəjteleve səbəble, əqər xəđerđən xəstere kyrelmәhə, unьn ƀinahьna urьnlaşqan başlanqьs məktəp 85 uqьvsьhь menən ƀinahьđ qalasaq. Ə avьł sovetь uqa ƀina tabьp birevđə ber nəmə lə eşlәqəne juq. Avьł sovetь məktəptərgə utьn əđerlətə başlanqan. Janь uqьv jьlьna əđerlek komissiahь predsidatele Kərimьł Minneмulłа esep jeрevđan buşamaj. Janavьł kolxozь predsidatele bətə eşte avьł sovetьna tapşьrqan. Partianьn urьndaqь ojoşmahь uqьv jьlьna əđerlekte tulьhь menən tə'min itergə teјeş.

„MARЬS"

KUZIN HƏM VAXITЬFTAR RIK QARARЬN

YTƏMƏJĐƏR

Zəjansura rajon başqarma komitetь prizidiumь ultьrьşь (15 Ijyn) kulaklardan qalqan jorttarđь məktəptərgə birergə tip qarar sьqarqajnь. Aaiş sovetь „Jananur" kolxozьnda 8 kulak jorto bar. RIK prizidejumь şul jorttarđьn 3 hən Suraj Ş.K.M. hьna birergə tigən qarar sьqarđь. Rik predsidatele Ip. Qolmeхəmətьł Aaiş avьlь sovetь predsidatele Kuzinqa 3 jorttə Suraj Ş.K.M. hьna birergə tip bojoroq birhə lə Kuzin həm „Jananur" kolxozь predsidatele Vəxitьf-bьł bojoroqtь ytəməjđər. RIK tьn bedđen jorttarqa nej qatnaşь bar tejđər.

Məktəp turahьnda nindəj genə məs'ələ bulmahьn ular qarşь toralar. Eş bətkəs qararьđ ələ tip javap birələr. Suraj ŞKM hьna 200 k.m utьn əđerlərgə quşьlha la, Kuzin juq menən baştь vatmaqьđ inde tej. RIK qararьn ytəməvşe Kuzin həm Vəxitьftarqa administratif sara kyrelergə teјeş.

„QƏLƏM"

OlIZETDINЬF HƏM USMANЬF REMONTTЬ ƏĐƏ

Dəvlәkən rajonь Trantaljeş avьł sovetь „Kərəş" kolxozьnda uqьv jьlьna əđerlek siksiahe teđelhə lə unьn jeləksehe Şihapьva yđenə jəkmətelgən burьstь ytəməj. Məktəptərđə remontlav başlanmaqan, remont esən kərək bulqan kirəes, bьjaƒa, taqta, qađaq kevek materialdar əđerlənmәgəndər. Avьł sovetь predsidatele Usmanьł partkom sekretarь Olizetdinьf konkurs kyrhətkestəren ytəv beđđen eş tygel tip qarajtar. Bьł iptəştər uqьv jьlьna tulь əđerlek əsən javap birəsəktəren xətergə alьp məktəpte remontlavđь tə'mln itergə teјeştər.

N. Sasit. S.

JƂLDAM TAMAMLAROTA

Qьrmaƀqalь rajonь Kyllər sovetь ŞKM hь binahьn janь uqьv jьlьna əđerlәv-remontlav başlanđь. Binanьn stinalarьn aqartьv, đejəm jalaq xananьn esen şkaturlav eşe bara. Tədrelər qujьldь. Məktəpte remontlavđa Kyllər avьł sovetь həm kolxozь jaqьndan qatnaşь.

Jeteşheđlektərđə bar. Məktəpten başьn janьv eşe, partala jahav, utьn kiliterev eştare aqhaj.

Bьł jeteşheđlektər jьldam bətərelhən. Ə. QOTLOBAJƂF.

SOVETTAR KONKURSЬ

QARIĐELDƏ KONKURS YĐ AOlЬŞЬNA TAPŞЬRЬLOTAN

Qarideł rajonьnda 1934 jьltarьnьn qajhь berđare ul kyrhətkestərđe ytav esən kerəşev tygel, xatta konkurstьn nəma ikənen də belmәjđər.

Nej esən konkurstarđьn srokta-tarь qьƀqarьp kilevgə qaramaƀtan ulardь jəjelderev esən kerəş nasar tora?

Sənki konkurstь jəjelderev eşe menən turanan-tura jetəkselek itergə burьslь bulqan rajon ojoşmalarь, RIK, Rajon konkurs komissiahь konkurs eşe menən *konkret jetəkselek itmәjđər.*

Rajon başqarma komitetь həm Rajon konkurs komissiahь ultьrьşьnda ber ike avьł sovetьnьn doklatьn (Bajqьbaş, Dəveş avьł sovettarь) tьnlavđan başqa ytəleşte tikşerev, juldar kyrhətev eşe sistimlь alьp barьlmaqan.

Konkurstь jəjelderev, unь tikşerev menən RIK həm Rajon konkurs komissiahь turanan-tura yđđere şeqəllanmagandər. Bьł turala eş fəqət avьldarqa sьqьp jerəvse vəkildərgə genə tapşьrula.

Direktiv təşərəv jetmәj, unьn ytəleşen tikşerergə kərək

Konkurs komissiahьnьn eşe xəđergə konkurs turahьndaqь ajьrьm kyrhətkestərđe ultьrьşta eјrənev, urьndarqa bьł turala xat jadьvdan aldьnqь sovettarđь bylәklav əsən 3000 men hum bylək bildələvđən ytməgən.

Dərəƀ, Qarideł II-kvartalda maja tuplav planьn 110 pr. qa ytəgən.

RIK predsidatele ip. Xajrullinđьn ajteve buјьnsa jul tədev jьlьq planь 60 pr. samalь ytəlgən.

Lakin jul tədev planьnьn sьjfatь tyьən. Qarideł-bajqьbaş arahьndaqь jul menən təəkəlđən igən sьqarьvsь kolxozsьlarđьn attarь jul nasarlьqtan (bigerək tə jamaƀrlь kəndərđə) ifrat jonsьjđar. Afto maşinalar ber urьndaqь qudqala almaj batьp ultьralar.

RIK predsidatele ip. Xajrullin, həm Rajon konkurs komissiahь predsedatele ip. Zavjalof konkurs turahьndaqь kyrhətkestərđe ajrənep urьndarqa xat jadьv menən genə siklənmaj, unь bətə avьł sovettarьna jetkerep, siksiksialare, bətə kolxozsьlarđь konkurs esən kərəşkə kytərergə avьł sovettarьnьn doklattarьn tьnlap jul kyrhətev, urьndarqa sьqьp ytəleşte tikşerep juldar kyrhətev menən nьqlap jerəvse vəkildərgə genə tapşьrula.

Konkurstьn nəma ikənen belmәgən avьł sovettarь bar.

Tirmən avьł sovetь konkursqa-quşьlьv həm unьn kyrhətkestaren ytəvgə siksialarđь, ular aşa bətə xeđmətsən massanь mobilzlav tyigel, avьł sovetь sekretarь Xammatьf konkurstьn nəma ikənen yde lə belmәj. Konkurs kyrhətmələre ejrənelmәgən, həm konkret juldar bildələnmagən.

Məktəpte qьşqa əđerlәv—məs'ələhe bik nasar tora. Rimont bulha başlanmaqan. Tədrelər esən bьjalalar, bujavdar əđerlənmәgən.

Jaş maldarđь haqlav — eşe arьv torha la, hьjьrdar arahьndа tamaq şeşev sire taralьp kolxozsьlardьn 5 hьjьrь yigən. Şulaj bulьvqa qaramaƀtan bьlarqa berketelevse Artakyl vitirinarь bьnda kilep tə əjlangəne juq. Kolxozsьlar vitirinar rabotarьndaqь hьjьrdarđьn 65 bьđavđarь bulьp, ulardьn 5 he yigən. Sənki vitirinardar kilgandəre juq.

Kolxozdarđa 80 beja toroqtoroloqan. Fermala 35 mal hьjьrlьq haraj eşlangan.

Lakin jeteşheđlek şunda: eş samatjok menən genə eşlənə. Avьł sovetь konkurstьn bətə kyrhətkestəren sroktarьnda ytəvgə siksialarđь, ular aşa bətə jalpьnь kytərergə tejeş.

Buranqol.

Konkurs kyrhətkestəren srogьna Ytərgə

Qart kiƀək avьł sovetь (predsidatele — Kommunis Qilmetdinьf) konkurs kyrhətkestəren avьł sovetь plinumьnda tikşergən. Lakin ul kyrhətkestərđe ytəvgə bətə siksialar həm massa kytərelmәgən ale. Avьł sovetь ergəhendə kul't siksia bətenlaj ojoştorolmaqan. Ber məktəp binahь həm stalovaj binahь jeteşməj. Lakin unь jeteşterev esən konkret eşkə kereşelmagən. Avьł sovetь məktəpkə tigən utьnđь 25 ijyngə taşьlьp bətərgə tejeş bulha la, ale taşьlmaqan. Kitaptar, uqьv əsbaptarь əđerlənelmәgəndər.

Unьştar da bar: Mətələn məktəp fajđahьna 2 ga bojđaj, 1 ga qara bojđaj, həm 1 kul't ga səselep, tađa itep utalqan.

Uqьtəvsьlarqa otpuska vaqьttarьna (10 avqusqa tiklem) xedmat xaqtarь tylәngan.

Jaməqətlәşterelgan kətəvđə (firmala bьđavđarđьn bətəhe lə havđar.

Kolxozsьlardьn yđ qaramaq-

Javapь redaktor urьnbaƀarь: ZƏKI KAJƂPKUL.

ƏFƏ KOOPIRATIF

Savda eşselәren məktəne juqarь razrədle prifaka eşselәre əđerlәv esən uqьvsьlar qanul itə başlanь. Uqьv srogь 6 aj. 6-7 jьlьq məktəne kyləmәndə maqlymətle alьqan 17 jəştən kəm 30 jəştən juqarь bulmaqan keşelər alьnьssaq.

Yđ xeđmətkərđəren kvalifikatsialarьn kytərergə teləgan ojoşmalar „komandirofka" buјьnsa yđ xeđmətkərđəren uqьrqa jebərə alalar.

Bətə teјeşle bulqan dokumittar menən qarizalar 15 nse ejjyldən 20 nse avqьsqa tiklem qanul itelelər.

Məktəpten adrisa: Əfe, Syrjopa urams, jort № 79.

1—2 **Administratsia.**

QALA JANЬ XUZALЬQJЬ

VƏKILDƏRE DIQQƏTENƏ:

Kollektiflərđən eşlәqəndəre esən birela torqan talondar. qala jana, xuzalьqь direkse,ahe tarafьnan tanel həm doverennosi menən kilgən vəkildərgə genə elrelәsəgen belderə.

1—1 **Direksia.**

REJESTƂRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jal 9 nse fevralda təsdiqlәngən zakondar jьjьlaqь həm 1931 nse jьl 8-89 hanьs şulaj uq FZX ьn 12 nse hanьs nillytin qararь anjьssa 1934—1 25 VI alьp 37 hanьs bulьp rejestrlauds.

Ucrizdeniənen iseme: Sojuzploodovoc tara nьn Başqortostan konторahь.

Eşe: Tara eşlәv həm əđerlәv, hatьv həm aqьs əđerlәv.

Eş kyləme: Başqortostan.

Rascol xlsabьnьn nomerь 55-3069. Dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda.

Adress: Əfe, Puşkin urams, jort № 86.

1—1 **Upravlәjyşşi**

„Janalif" kinobь

Begon sezondьn kynelle komedihь

ALENANЬN QIŞQЬ

Biletkə kollektif zajafkalar qanul itelə.

Programmanan tьş xalьq jarđarь artistkahь K. N. Janlonovskaja gastrole.

Sejanstar səqət 7, 9 həm 11 đə başlanь.

Anons **Marionetkalar.**

BELDEREV

Osoaviaximđьn Əfe qala sovetь Qazan aviatsia institutьna uqьvsьlar jeđerev esən 20 urьn aldь.Qazan aviatsia institutь aviatsiapromьşlennosьnьn inzenerđarьn, konstruktorđarьn əđerlәj. Institutqa uqьrqa arьrqa telәvselər qariza alьp alalar. Institutqa qanul itev şərtlərə bətə qalqan VTUzdardaqь menən ner tətle.

Osoaviaximđьn Əfe qala sovetь

1—1

Əfe, „Okt. Nat."hь matbaqahь. Başglavlit vəkile № B—1213

AJRƄM HANƄ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 164
18 IJYL
1934
J Ƅ L

VKP(b)nıƄ Bəşqortostan Ɵlkə, Ɵfə qala komitettarı, BYBK hem Başprofsovet organı

BƏTƏ IL PROLETARDARI, BERLƏŞEGEDI!

KOLXOZDAR BER BER ARTLI-ARƄŞ URAOIƄNA TƏŞƏLƏR

MÜL UROƵAJDƄ JƄLDAM HƏM JUOIALTƄVHƄD JƄJNAROIA

FAŞIZMOIA QARŞI, IMPERIALISTIK HUOIƄŞQA QARŞI

BƏTƏ ILDƏRDƏN XEDMƏTSƏN XALIQTARIƄNA

Qala hem avıl eşselære hem xedmətsəndərel

Jəştər hem qatın-qıddar!

Bətə donja qanlı imperialistik huqışsınıŋ 20 jıllıqı jaqınlaşıp kilə. Imperializmdıŋ huqış partiaları xalıqtardıŋ janı həm taqı la qurqınsıslıraq huqışın ojoştororqa ujlaqan kendəre jaqınlaşıp kilə.

Imperialistik huqışştı xəterləged!

Ylıtrgən 10,5 million keşelərde xəterləged, əgər ulardı ratkə tedep kymhən, 100 kvadraf kilometrdan durıraq majdanlı qaərde təşkil itərdər ine.

25 million jaralanqandardı, invalittardı, tol qalqandardı həm jetemdərde xəterləged, ular netəhe bergə Şvetsarianan, Gollandianan həmBelgianan durraq ilde tultira alırdar ine. Tik turanantura keşe ylterev qoraldarına qına totolqan 1000 milliarttan artıqıraq siltən markanı xəterləged—bıl ətk dur summa, unıŋ menən nətə eşheddərden keşesə jəşəvendə'min itergə həm qala həm avıldıŋ nətə xedmətsəndəren ber nisə jıldıqa nalog avarlıqtarınan qotqarırqa memkin bulər ine.

Imperialistik solox, Brest-litovski, Versal, Sen-zermen həm Trianonski dogovordarıŋ xəterləged, ul dogovordar menən xalıqtardan jeddərsə men kvadrat kilometr jerdər nəhıp alın dı, milliondarsa keşelər sit il idevenə buhondoroldular həm jenelgəndərgə milliart humdar menən kontrebutsialar halındı. Turanan-tura huqıstan hun janı huqıştar əderləvde nəşlap jeəngan bıl „tınısılıq" dogovordarın xəterləged.

Huqıştan hun ytkən osordı —sotsial şulaj uq milli idev, şovinistik edərlev həm eksploatordardıŋ nəşnaştaqlıqtarı, eksploterlanıvsıs massanı qolloqqa teşerev buqasa his kyrelməgən durlıqqa jetkən 16 jıllıq osordı xəterləged.

Krizis jıldarın, sikhed xəjerselek həm asılıqtı xəterləged, 30 miljon eşheddərde, huqış'an hun yd yddəren yltergən miljondarsa keşelərde xəterləged.

Tınısılıq osoronda eksploatordardıŋ sınfi xakimlegen haqlav esən' janı nətə donja huqışın sisep jebərev memkinlege esən, mejeştən jəşerenep torop ylterelgən millíondarsa keşelərde xəterləged.

Ytkən huqıştı xəterləged həm jaqınlaşıp kilevse janı nətə donja impirialistik huqıştına qarşı ajavhıd kerəşegedl

Donjanıŋ nətə eleştarendə bulqan undarsa huqıştar „bınan hun huqış bulmaƄ" tigən jalqan lozungtı, huqış utın jandarıvsıslar nəş kytərgən mas sanı şunıŋ jardamı menən nətərqa telagən lozungtı kire qaqtılar. Alıdnqı imperialistik ildərde həm ularqa nojondoroqlo dəvlettərde qoralianıvdın edlekhed artlıvlıvs, qoralıhıdlanıv konferensialarının jemereleve huqış menən tasış itevse tıjtsardardın ikense ber lozungtarının: „huqıştan hun qoralıhıdlanıv nəşlaqasaq" tigən luzungtarının da jalqanlıqın asıp bırələr.

Nəq 1914 nse jılda bulqan kevek yk huqışqa emtılıvsı partialar kapitalistik ildərde komanda pozitsialarında toralar. Faşizm jardamı menən ular imperialistik huqışqa qarşı nəş kytərgən kestərde nəətırırqa telədər. Millətselek edərləve, jəşeren diplomatianın intrigaları, jırtqıstarsa qirqi edərləvdər, generalnıj staatardın qotrop eşlevdere imperialistik ildər ara həndaqı dəjem ekonomik huqışsı janı imperialistik huqışqa əjlənderələr.

Əşselər sınfının qolloqqa teşerev, jaşist ildarendə unıŋ nətə ilektaren tulahs menən neterev, burzuaz-demokratik ildərdə qədəttan tış dekrittar jolı menən eşselər sınfının xoquqtarın kendan ken kyserək sikləv, tınıs vaqıtta uq ojoştorola torqan huqış edərlave atlar netəhe ber yk vaqıtta bulasaq huqış frontları esən tıjıdı ədərlərgə tejeştor.

In janı huqış texnikahı, huqış aviatsialı həm jeddərsə kilometr jerdən tejderə torqan taptar, ular jardamı menən bu-qalar auldı ıqış frənttatı menən tıjl arabındaqı sikte juq itev esen ular ədər totolalar, banktırdar, fabrikanttar, pomişciktar həm ulardın politik jalsıları həm genştapsslar kendərden nerehendə xedmətsən xalqıtı janı nətə donja imperialistik huqışşı fakti aldına qujev esen xəderdən yk huqış menən tınısılıq arahındaqı sikte boda başlanıslar.

Donjanıŋ nətə eleştarendə imperialistik huqış utı qabına. Tokionan Berlengə həm Berlindən Tokioqa japon faşist hu qışssıları həm Germantanıŋ Gitler faşistarı ner nerehenə qui bireşələr.

Anglia qaq manqajdarı proletariat dəvləte-SSSR qa qarşı imperialistik huqış utın jandırıvsıslar saftarın tultıralar *). Japonia imperialistarı alıs Kənsuqışta, Manzuriala, eskərge Mangoliala huqıs qırlışın tormoş kyreneşenə əjlənderdelər, ular unda tınıs avıldardı tupqa totalar həm qoralıhıd qatın-qıddardı həm balalardı ylterələr. Ere imperialistik derzavalar Qıtaj eşselere həm kratlandarden revolytsion—demokratik Sovet jemhyrejatenə qarşı kerəstə aqsa həm qoral menən qıtaj xalqınıŋ palactarına jardam itələr. Tənjaq Amerika statarı həm Japonia Tımıq okeanda xekem herev məs'ələhen huqış julı menən xəl itevgə qotorup ədərlənələr. Kənjaq Amerikala ingliz həm Tənjaq Amerika imperializmı yddərenen jalsıları ar qırı ber huqış artınan ikensehen alıp baralar.

Anglia imperializmı Amerikaqa qarşı qorallana. Gitler Germaniahı xəder totoş huqış lagerən təşkil itə. Unan hər kən hezym ketərgə memkin. Franslə imperializmınıŋ huqış partiaları Germaniaqa qarşı huqışsıv esən qorallanalar. Eş asıqtanasıq janı nətə donja imperialistik huqışşına tana bara.

Tik ber genə il tınısılıq esən his tajpılışhıd kerəşə.

Tik ber genə dəvlət huqışsı nətərevde ydenen ısın eşe itep qujdə-unıŋ Lenin jetəkselegendəge bol'şeviklar partiahı—**tıvqandar ber-berehen ylterə torqan** imperialistik huqıştı idelevselərden idevselərgə qarşı berdən-ber qədel huqışşına əjlənderdən jaqış tormoşona ireşev bulqan dəvlət. Sotsializm tedevse dəvlət, nətə ildardəge xedmət səndərden vatanı bulqan **Sovet tar Sojuzı.**

Huqışqa ədər torqan imperialistar yd qoraldarın oşo dəvlətten granitsalarına qarşı jynəltelər. Ydenen qomhodloqo arqahında his tujmaj torqan kapitaldın jırtqıslıq telaktəre şul dəvlətkə qarşı jynəltelgən. Unıŋ qotqarılqan xalqtarına qarşı yddərenen xedmətsən massnqa idev həm ekspluatsia kilterə torqan xakimiattarın berep təşerelevenən nətahenən də kyserək qurqvslar qorallanalar.

Nətə provakatsialarqa qarşı SSSR ydenen tınısılıq politikahın, proletariat internatsionalizmı politikahın his tajpılış hıd ytkərə.

Nətə ildərden proletardarı, jaş eşselər hem qatın-qıddar!

Hed keşelek donjahı ətənən xalıqtardın janı huqışşın alın taşlaj ala torqan kes bulıp torahıqıd.

Kapitalizmdı berep teşerev julı menən imperialistik huqıştardı netərev esen tik **eşselər sıjnafının nerdəmlege genə** jetməj. Tik eşselərdın qala həm avıl xedmətsəndare menən sojuzdaş bulqan xəldə dəjem sınfi kerəşe genə finans kapitalistarının, huqış rezissurdarının, spikylənttərden, diplomattardın parlamentaridardın ham generaldardın nətə plandarın juqqa sıqara ala.

Kapitalizmqa qarşı, unıŋ reaksionlıqına qarşı, unıŋ faşizm

*) **Ridaksianan**: Javropalaqı 4 kompartianıŋ bı merəzəqate ijyiden berense cislalarında sit il kommunistik matauqatta iqlan itelde. Şunan sirle yikən vaqıt esendə Anglia deplomatiahı pə zitsiahında alldale alqa kiteştərde rahlaj torqan politik vaqıtları əştarə janalmaqan.

Bed hedde janı imperialistik huqış utın jandırıvsıslarqa qarşı tıvqandarsa berləşep kerəşevgə saqırasıd! Bedden menən bergə kapitalizmqa—nətə huqıştardın şul sıqanaqına qarşı, nurzuazia xakimiaten berep teşerev esen, sotsializm esən kerəşegedl

Bethen imperialistik huqış!
Bethen faşizm!
Jaşəhen proletariat internatsionalizmı!
Jaşəhen nətə proletardardın ham xedmətsəndərden kapitalizmdı berep teşerevgə jynəltelgən berdəm kerəşe!
Jaşəhen nətə donja revolytsiahı!

Fransia kompartiahının Ydək Komitetı.
Anglia kompartiahının Ydək Komitetı.
Germania kompartiahının Ydək komitetı.
Pol'şa kompartiahınıq Ydək Komitetı.

LITVIA ISKADRILIAHI MƏSKƏVDƏ

MƏSKƏV, 17. 16 ijyldə 3 osqostan torqan Litvia iskadriliahı Jevropaqa osop kiter aldınan bunan əj jarəm elek tədelgən programma bujınsa Məskəvgə osop kilde Iskadriliaqa Litviaının xarəi hava kesə nacal'nigı Polkovnik Gustajtis julaəşşıvlıq itə. Başlap jerevse osqosto la ul jerelə. Litvia osovsıları bıl osovdı razvitcik tipındaqı həm motorı 600 at kesle bulqan ber motorlı monoplandarda atqarалar. Məskəv ajroportında Litvia qunaqtarı dubtarsa qarşı alındılar. Ajrodromda sovet həm Litvia dəvlət ələmdare elengən. SSSR dın xərəi—hava kesə staıı nacal'nigının urınbaƄarı ip. Lavrof qunaqtardı qotlap, Polkovnik Gustajtisıı osovdı unışlı itep ytkərev menən qotjanı. Matauqat vəkildəre menən həjləşkəndə Gustajtis tyəndəgelərde belderde: iskadrilianıŋ Jevropa aujılap osqan julınıŋ odonloqo 9600 kilometr təşkil itə. Hunqı etap bulqan Kejef—Məskəv arahındaqı 750 kilometrlıq aranı osqostar urtasa 240 kilometr tidlege menən kilep 3 səqət 20 minut esendə yttelər. Osovdar ətk unışlı bulıp sıqtı, nətə osov vaqıtı esendə pilottar julda ber eleştərde lə alışlırmanlər həm ber tərlə lə zejanlanıvdar bulmanı.

UROƵAJ KILEP JETTE...

Taşlıkyl kolxozdarınıŋ maşinaları ədər tygel

Taşlıkyl MTS xedmətendəge **„Jaqtı kyl", 8-nse mart" „Orşok", „Kombajn"** kolxozdarı urozaj jıjnav maşinaların remontlavdı jenəjətsel raveştə ədələr.

„Jaqtı kyl" kolxozının 27 lobogrejkahı bulıp, sunıŋ 7 he remontlanmaqan. Remontlanqan maşinalardın da sıjlatı tikşerelep qaralmaqan. MTS tarafınan bulqan tikşerev hedəmtəhendə remonttıŋ sıjlatı siktən ış nasar bulıvı kyrende. Lobogrejkalarqa orloq totqostar qujəlmaqan. Huqqəs həm jeljerges maşinaları bətenlaj eşkə jaraqhıd bulıp vatılıp jathalar da, ulardı remontlav sarahı kyrelməj. Arnalar, toqtar, turpoşalar, həm başqa ter qoramaldar berehe lə ədər tygeldər. Kolxoz predsedətele **Ismakıf** urozaj jıjnavqa ədərlekten nasar bulıvına ydən javaplı hanəmaj. Ul bətə ədərlek eştəren yd aqıvına tapşırqan.

„Orşok", „Kombajn" kolxoz darında la şul uq xəl. Ular MTS qa „urozaj jıjnav maşinaları 100 protsinlı menən remontlanıp bətkan" tip,-aldaşıp svodka birələr. Lakin tikşerep qaraqandın hunında urozaj jıjnav maşinalarının 50 pr. tı bətenlaj eşkə jaraqhıd bulıp tabıldı. Mətələn: **„Orşok"** kolxozının berense hanlı brigadahında 10 lobogrejka bulıp, şunıŋ 7 he eşkəjaraqhıd.„8-mart" kolxozında 9 lobogrejkanıŋ berehe lə remontlanmaqan. Kolxoz predsedətele Stipanı MTS qa kilep minen kolxozımda 5 lobogrejka bar, ular bətəhe lə remontlanqan həm remonttın sıjlatı tikşerelgən tl.

KAMALIF.

„SULPAN" UROƵAJDI ƏDERLEKHED QARŞILAJ

„Sulpan" (Maqar rajonı) kolxozı urozaj jıjnav kampanialhına siktən tış nasar ədərlenə. Kolxoz jetəkselere VKP(b) Ɵlkə komitetının urozajdı qıtqa srokta həm juqaltıvhıd jıjnap alıv turahındaqı qararın ıjromqa atqarıvda ydderen javaplı hanamajdar. Urozaj jıjnav maşinaları remontlanıp bətmaqan. Kelättərde remontlav həm ularqa dezenfekslə jahavda ber nəmə lə eşlənqəne juq.

Urozajdı haqlav eştere nasar qujılqan. Bathvdarqa vıjşkalar tedep, ulardı haqsılar menən tə'min itelmaqan. Bathv kərtələrenen tedelep bətməve hədemtəhendə aşlıqtarqa maldar sıqıp, ulardı tapajdar.

Kolxozsılar arahında ber tərlə lə *massavoj-anlatıv* eştere alıp barılmaj. Brigadalarda stina gazettarı jadqı sasev bətkandən birle sıqarılqanı juq. Brigadalar həm ajrım kolxozsılar arahında sotsialistik jarış həm udarsılıq eştere alıp barılmaj.

Kolxozda xuzahıdlıq tulı xekəm hərə. Arba, qamat həm başqa terlə zaurojdar brigadalarqa ber kelmaqandar. Ulardı kem tura killə şul jegep, 3-4 kendən hun vatıp, eştən sıqarıp kilterep taşlaj.

X.

STANDART ISEMDƏ GENƏ ULTƄRA

BAQALI rajonı „Roza Leksinburq" kolxozı urozajdı juqaltıvhıd jıjnap alıv esen aldan tulı ədərlek tə'min itə almaqan. Ul urqıs maşinaları, molottilkalardı remontlap bətheə lə, igen halıv esen kelättar ədərləmaqan. Ber ad kelättar bulha la ulardın başları jasalmaqan.

Javında la aşılıq huqıvdı tuqıratmaƄ esən japma ırdındar ədərlənerga tejeş ine. „Roza Leksinburq" kolxozı bıl təngəldə lə jynlap ber nəmə lə eşləmane. 3 urında stan bar. Lakin ular da tulahınsa jhazlandırılmaqandar.

S. QOBƏJ.

TOPORINDA MALSILIQ KYTƏRELƏ

TOPORIN. 17 (telefon bujınsa). Toporin MTS hı xedmətendəge kolxozdar, politayleksn jetəkselegendə, VKP(b) VK həm Ɵlkə komitetı plenumdarının qərardarın massovoj raveştə ejrəna başlanıslar.

Plenumdın malsılıqtı yrsetev turahındaqı qararın tormoşqa ytkərev julında kolxozdar praktik eşkə başlanıslar. Qararda ejrəngəndən hun fermalarqa janına 10 kommunis berketelde. Daimi malsılıq brigadaları nıqıtılıp, ulardın eş plandarı tədəldə. Brigadanın hər ber aqzahı ydenen qajlı urında, nisek eşlaven belep tora.

Malsılıq fermalarında xedmətte dərəh ojoştorov, xedmət kenen ulardın tərəejəlegən maldarına, alqan produksialarına qarap ətrev julqa halındı. 5 kən hajın smena başlıqtarının kənaşməhe ytkərelep, jebərelgən xatalar əsılıp, aldaqı eşkə jul hıdıla.

„Janı tormoş" kolxozında hetselek—tovar fermahı juq ine, plenum qararın ejrəngəndən hun, unda kolxozsılar MTF tedəv qararına kildelər. Kolxozsılar MTF ojoştorov esən 23 naş avdav kontraktovajt ittelər. Bılar esən „Urozaj" kolxozı 25 naş avdav kontraktovajt itte.

Malsılıq—tovar fermaların jaqsartıv, ulardı nıqıtıv esən kerəş kesəjtelde. „Kymək" kolxozında MTF bulha la, maldın toroşo nasar, avdavdar ətk kyp ylə ine. Sənki, avdavdarqa toparov esən jılı urın həm hıjırdarıdı avdavlatıv jorttarı la juq ine.

Xəder unda malsılıqtın toroşo jaqsartıldı. Mal qaravda, hıjır havıvsı udarnitsalar—partia kandidatı—Jaqupova həm Bilalovalar nətə kəsə menən tırəşalar. Unda brigada aqzaları mal qaravda yddəren javaplı hanaj. Xəder unda 30 naş avdav bar, ulardın nətəhe lə havdar.

MTS Politbylege kolxozdarda VKP(b) VK həm Ɵlkə komitetı plenumdarı qarardarın 19-ijyldə ejrənep, praktik saralar bildələp, 20 hendə inde unıŋ tormoşqa ytkəreleven tikşerergə naşlajasaq.

Dozordar—vıjşkaqa!

Nuriman rajonı „Qıdıl joldod" kolxozında dozor vıjş kahınan igen baƄıvın hər vaqıt kydətep toralar.

BƏTƏ MAŞINA LARDA ƏDER

Dəvlekən, 17. Dəvlekən MTS kyləmendəge kolxozdarda urozaj jıjnav maşinaları remontlanıp bette. 9 kombajı, 28 molotilka, 7 keltə bəjlap uroqıs maşinaları remontlandı. Bətə maşinalardın remont sıjfatı tikşerelde. Kombajndar 4 saqat aujına eşlətep qaraldılar. Tikşergənden hunanda maşinalar kombajnirdarqa həm molotilka la, sapqıs maşinahında eşləvse maşinistarqa tapşırıldılar.

QALTASI BESƏN TAPŞIRA

Birjozofka, 17. Qaltası rajonı besən sabvdı tamamlap, dəvlətkə massovoj raveştə besən tapşırıv eşenə kereşte. Rajonda 14 ijylgı tiklem bətəhe 286 tonna besən ədərlənde.

Rajonda 9285 tonna silos ədərlənergə tejeş ine, 15 ijylgə bıl zadanıa 47 pr. qa ytəlde. Qasaq həm Tylde sovettarı siloslav planın artırıp ytənelər. Lakin silos adıqı ədərləvgə əhəmejət birmavse avıl sovettarı la juq tygel. Qurazof, N-Muctinski, Byrinski həm başqa kyp kenə avıl savettarı adıq bazahı ədərləvde narıqlap jetkermejdər. Ular siloslav planın 5-10 pr. qa qına ytəgəndər. Bıl avıl sovettarının predsedateldere Əxmətei həm Pitajıf ar silos eşe ətənən bətənlaj jetəkselek itmejdər.

Aldınqı Qaltası rajonı silos eşendə, besən kevek elgələ tamamlarqa tejeş.

„Janı-tan" kolxozı 700 sentner tapşırdı

DƏVLƏKƏN MTS hı xedmətendəge aldınqı kolxozdar VKP(a) VK plenumı qararda rın tormoşqa aşırıv esen praktik kerəş naşlanıslar. „Janı-Tan", „Qıdıl Tormoş", „Pobeda" kolxozdarı besən sabvdı həm irtə siloslav eşen tamamlanıslar. „Janı-Tan" kolxozı dəvlətkə 700 sentner jaqsı sıjfatlı besən tapşırdı.

„Kaganovic" kolxozı hetsetək tovar fermahı tuplaj. Mal hatıp alına. Kolxoz, kərək tiklem adıqtar ədərlene. „Novaja Zizn" kolxozsıları vaq mal həm jort qoştarı yrsetələr.

● MƏNƏVEZ 17 (Başrosta) Mənəzez MTS-ıı xedmətendəge komsomolistar həm partiahıd kolxoz jaştəre VLKSM Ɵlkə komitetının plenumın besən sabvda prolzvodstvo kytərelesə menən qarşılajdar. Ular udar eş elgələre kyrhətələr.

„Qan" kolxozında komsomoleslardan torqan sabvsılar grup pahı kəndəlek normanı hər kəşe hajın 0,25 gektarqa artırıp ytəj. „Berense maj" kolxozındaqı komsomoles Şaturin grupahı la otlicno eşlədi. „Smıjcka" kolxozında kasilkala 4 gektar urınına 5 gektar sauılar.

TASS BELDEREVE

Sinszəndeŋ provinsional xekymətə 15 ijyldə SSSR dın Urumcidaqı general konsulı ip Aprisıl arqarı Sovet xekymətenə merəzəqat itep, Sinszəndə grazdandar huqışş vaqıtında eşlagən jenəjəttərə esən „xalıq sutına sirev esən SSSR da inter nirlanqan dungan generalı Ma Czun-inanı kire qajtarıp sirevde horanı. Sovet xekymətə SSSR da konstitutsianın ruxın itəpkə alıp, Sinszən provinsional xekymətenen horavın qənəqətlanderevde memkin tygel up tapte.

IP. DOVGALEVSKI MENƏN

Huŋoŋ tapqır xuşiaşıv

PARIZ, 17. 15 həm 16 ijyldə vəkələttə ip. Dovgalevskidın kəvdəhe aldınan eşselər, xedmətkərdər, aqıl xedmətə rabotniktarı həm politik dejateldər mərxym menen huŋoŋ tapqır xuşlaşıv esen edlekhed sai menən yttelər. Ber nisə men keşe ytte. Bətə xekymət aqzaları həm Parizdaqı diplomatik korpustar, Ruminia primjere Tatarisku, Japonianın Parizdaqı vakile qajqı belderdelər. Ruminia nın ışqı eştar ministere Titulisku'dan, Franslanın Məskəvdəge vakile Alfananan Ispanianın qorallıhdlanıv konferinsiahındaqı vakile Madarjaganan, həm ətk kyp diputattardan, sinatordardan, şulaj uq Berlindəge, Londondaqı, Varşavalaqı həm Antverpindəge sovet vəkil dərenən həm kolonialarınan qajqı telegramdarı əlındı. „Tan" gazetı Fransia menən Sövettar sojuzın jaqınlaştırıvda, şulaj uq tınısılıqtı tə'min itevdə mərxymden ajırım xedmättəren ajtep ytev menən bergə, ip. Dogvalevskidın qəmerənen huŋoŋ minutına tiklem postınan kilməj yde turahında Fransiala jaqtı əildə qaldırqan lsqın kyrhətə.

BOLOIARIALA HALDATTARDI QULOIA ALIVDAR

London, 17. „Tajms" tın Sufialaqı xəbərsehenen xəbər itevenə qaraqanda, Plovdivta haldattardı revolytsion eşməkərlekte təhmət itep qulqa alqan vaqıtta, kazarmalarqa taratıv esən ədərlangən həm imeş haldattardı ofetserdardı ylterevgə həm revolytsion sıqıştar jahavqa saqırqan kommunistik ədəbiət tabılqan.

SIT ILDƏRDƏ

FRANSIALA POL'ŞA NƄN

Pozitsialarə turahında təp hed xəbar taratalar

Varşav, 17. „Illjustrovıj kyrjer pozinnıj" gazetının Parizdaqı xəbərsehe kənjaq paktı turahındaqı məs'ələlə Pol'şanın pozitsialarə ajqanlı politik əjlənələrden nastrainiaların tasvir itep, „Franslanın Pol'şaqa mənəsəəte hunqı ajdarda yhep barqan bşanmavsılıq menən xaraktirlana. Kyp kenə tışqı sildələr Pol'şanın Fransia kartahın Germania kartahı menən alıştırqanlıqın rahlaj ala, tip kyrhətələr. Polşanın Ukrainaqa qul hudıvı turahında Franslala tindinsioz raveştə taralqan xəbərdərgə maxsus ber nylekte siterga məmkin bulır ine. Bıl təphed xəbərdər in juqarqı əjlənələrgə tiklem barıp jetep, ular bıl xəbərdərde Pol'şa-Germania mənəsəəbətlerendə kelelməgəndə kilep tıvqan garmonialarqa anjatma edləjdər. Bedden diplamatik vəkildərened kyptan tygel bulıp ytkən zitdi xalıq ara həjləşevdər vaqıtında bıl temanın qudqatlıqanlıqın Varşavqa sildergən'ər bulha kərək" tip jadə.

SOVETTAR SOJUZƄNDA

Petlyrovsılar həm millətse-şovinistardın ojahı asıldı

XARKOF, 17. Tadartıv komisiahı bətə Ukraina pidagokstardın kvalifikatsiaların kytərevdən məxrym itev, dəvlət summahınan yd keşelərən terlə xedmättər h. n. esən ətk jomart raveştə byləklavdəren nıqıtıp faş ittelər. Eşe barıp sıqmaj asıvı qanarqan Stankof tadartıv komisiahın his ber tartınıvhıd qəjeplene həm komisia predsedətele ip. Şrajmandı atam,ydenen qorotqosloq eşməkərlegen faş itevse Narkompros rabotniktarınan ys alam tip barmaq janınə. Instituttın partia gruppahı bıl kontr revolytsion sıqıştı la Stankoftın „nervnıjlıqı həm kul'turahıdlıqı" menən aqlanı. Bıl partia gruppahınan şunan başqa ber nəmələ kətərgə məmkin tygel ine. Unda partorg bulıp elekke pitlyrovsı Şkalə jerle juqqa qına tormaqan sit. Tadartıv komisiahınıŋ qararı menən institut partia ojoşmahınıŋ 6 aqzahınan 4 tie partianan sıqarıldı həm ikehe kandidatlıqqa kyserelde.

Rostselmaş xekymət zadaniaların ytəne

ROSTOV-DON, 17. 15 ijyldə Rostselmaş urozaj jıjnav maşinaları sıqarıv bujınsa xekymət zadaniaların tulısrdı. Sovxozdarqa, şulaj uq MTS tarqa 782 komajın, 4010 keltə bəjlages, 1504 vindravir, 33061 besən tırmatıv maşinaları, 2012 besən sapqıs həm 2266 men humlıq zapas eləştər (105,7 pr), 759 men humlıq ətk nıq diffitsitlı eləştər (143) odatəldı.

UROŻAJĐЬ HAQLAVĐA

Ip. DOBRЬJ—

SSSR XKS janьndaqь urożajđь bildələv yđək dəvlət komisiahьnьn Başqortostan respublika vəkile.

Urożajđь in qьbqa sгck esendə, juqaltьvhьd jьjnap alьv, unь tuđđьrьv həm taratьvqa jul qaldьrmav- Başqortostandaqь bətə partia, komsomol ojoş malarьnьn,kolxozsьlar həm sovxoz eşseləre kiq massa hьnьn aldьnda torqan iq javaplь xəl itkes burьstar bьna şular.

Alqa quşlьqan bьl burьstь xəl itevđen unьşlьqь əđerlek eştərenen tulьlьqьna həm yđ vaqьtьnda ytkərelevenə bəjlənqən. Qatmarlь, jaŋ j həm qul inventarđarьna remont eşen iq jьldam vaqьt esendə tamamlav, kərək bula qalha eş ebtendə kejgə remontlap jebərevgə əđerlekte aldan tə'miq itev, urożaj jьjnav inventarđarьn betəhen də orloq totqostar m nən tə'min itep, ularđьn jaraqlьlьqtarьn aldan hьnap qarav-**bьna bьlər betəhe lə rajon, kolxoz həm avьl ojoş malarь jetəkseləre tarafьnan aik đur iqtibar birelev həm aik đur praktik jetəkselek itelevđe talap itelər.**

Keşelərđe dereb hajlav, ularqa aldan hejləp anlatьv həm ularđь, eş eşlənəsək urьnqa—baebvqa alьp sьqьp, eşlənəsək eş menən aldan tanьştьrьp ytev əđerlek eştərenen betə bьvьndarьnda la məzbyrl qaqidə bulьp inqən bulьrqa tejeş.

Yđ vaqьtьnda tikşerev,betə vaq lьqtarьna tiklem hər ber eşte itəapkə alьvđь-jetəkselər həm rədovoj rabotniktar kyđən bsqьndьrmabqa tejeştər.Şunь itə totorqa kərək, jəbaj qьna, vaq qьna, sklatta tulьp jatqan ber zapas cəsten eş məlendə janda bulmavь la qajhь ber vaqьtta eş tempьn ədə torqan səbəp bulьv ixtimal. Şunь itə totarqa kərək, urożaj jьjnavđь odaqqa huđь—ul, igen oflaq ulitьrvđan orloq qoJolop igenđen han jaqьnan kəmevenə genə tygel, bəlki orloqton sь fatь bodolovqa, orloqto turanan-tura naturahь tybənəjevgə lə səbəp bula.

Sьjfat—betə nəməne xəl itə Eşten sьjfatьn hanqa huqmavsьlarđьn betəhenə lə iq mərxə məthed kəraş iqlan ite lergə tejeş.Temp həm sьjfat-ular berehe ikensehen tulьlaj, berehe bul maj ikən ikensehen də aqьlьqa hьjđьrьv məmkin tygel. Şunьn esən də bьlard n nerehen ikensehenə qarşь qujьrqa matışьvsьlьqtь—turanan tura sьjnfi doşman qьlьqь tip qarap, kemden -kem bulьvđarьna qaramabtan bundaj ьntьlь tь həm şundaj qьlьqtaqь keşelərđe ađaqьna tiklem taşlap, iq qatь otpor bi revđe tə'min itergə kərək.

Eşlənqən eş esən personal javaplьlьqtь maksimal'kytərergə kərək. Bьna nej esen sьjfat komissialarьnьn eşmərlektərə aktlifiaştьrьlьrqa tejeş. Ber gen. batьv đa.ner genə eş or.oqo lь (igende urьv—sabьv, bəjlv, taşьv, huqьv h. b.)—sьfat komissiahь tarafьnan narьqlanьp, qakyp igen juqaltanьđ. Qaj saqta xat'a, kolxozđьn yđ keşelərə lə, igen qərajьđ tiqən bulьp-unьn esenə at menən inep jerjedər, unь tapap ytep, hətək itəl r (məbələn, Arxangel rajonьnđa).

Urożaj tuđđьrьvđa sьjnfi doşman tarafьnan qullanьla torqa: oortqosloqqa qarşь praktik hedem tələr sьqarьrqa kərək.

Berense burьs—dəvlətka orloq tapşьrьv muJьndamahьn tul tьrьv-ьrđьn tabaqtarьn urьnlaştьrьv, igende itbapkə alьv, tra nspo t toroşo məs'ələlərenə ajtьmsa diqqət menən qaravđ talap itələr. „Kolxozsьqa bere se burьstь ytəv-dəvlət aldьndaqь mujьndamanь han jaqьnan qьna tygel, **sьjfat jaqьnan** đa jetkerep ytəv—igende molotilkanan igen qanul itev punktьna maksimum jaqьnьlьq həm qulajlьq şarttarьn, sьjfat jaqьnan in jaqşь igen tapşьrьv şarttarьn ta'min itev esen ьrđьn tabaqtarьn qajđa urьnlaştьrьv məs'ələhen taqь həm taqь ber tapqьr tikşererge kərək.

Jetəkselekte operativlьq—eşten unьşlьqьn xəl itə. Eşten toroş həm barьşьnьn kedjəbe bulqan ucot eştəren derəb julqa qujmaj torop, jetəkselekten jaqşь bulьvь memkin tygel, juq lhə hinen kyrhətmələren hər vaqьt hunqa qalasaq, iq məhimе jetəkselektə konkretlьq bulmajasaq, ə ul bulmanьmь, opera tiilьq ta bulmajasaq.

Ucot eştəren derəb qujьv eşenə maksimum iqtibar itergə kərək; rajon ojoşmalarь, MTS həm sovxoz jetəkseləre-ucot eştərenej tiklem bolarqь bulha, sьjnfi doşman esen eş məkərlek majđanь la şul tiklem kine ək bulasaqlьqьn kyđ unьnda totop, ucot eşen alьp barьvsь keşelərđe yđđare tikşerergə tejeştər.

Maşinalarđьn qьrqqslarь (sejne t) ytməb jəki teşlənep bəqan bulьvđьn da, başqa remont eştəre bətəhe lə jaqşь ytkərelən təqdirdə lə, igen urqan saqta aik đur juqaltьvđarqa səbəp bulasaqlьqьn; jəki jaqşь tədəelgən bulna lə dərəb ultьrbl nav arqahьnda qьna molilka ьn da şulaj uq đur juqaltьvlarqa səbəp bulasaqlьqьn onorqa jaramaj.

Kolxozdarda-aşlьqtь əlgerqəs taqьrqa kərəc tigən qaraş nьq əjelgən Lakin bьl **dereb tygel**, bed, mal teşev, jul an ytevse ırba həm aftomobildər aşlьqqa inevđer həm başqalar arqahьnda bed, iqen əlgermət elek yk aik đur, juqaltьvđarqa səbəp bulasaqlьqьn ono orqa jaramaj.

Kolxozdarda-aşlьqtь əlgerqəs taqьrqa kərəc tigən qaraş nьq əjelgən Lakin bьl **dereb tygel**, bed, mal teşev, jul an ytevse ırba həm aftomobildər aşlьqqa inevđer həm başqalar arqahьnda bed, iqen əlgermət elek yk aik đur juqaltьvlarqa səbəp bulasaqlьqьn; jəki jaqşь tədəelgən bulna lə dərəb ultьrbl nav arqahьnda qьna molilka ьn da şulaj uq đur juqaltьvlarqa səbəp bulasaqlьqьn onorqa jaramaj.

Maşinalarđьn qьrqqslarь (sejne t) ytməb jəki teşlənep bəqan bulьvđьn da, başqa remont eştəre bətəhe lə jaqşь ytkərelən təqdirdə lə, igen urqan saqta aik đur juqaltьvđarqa səbəp bulasaqlьqьn; jəki jaqşь tədəelgən bulna lə dərəb ultьrbl nav arqahьnda qьna molilka ьn da şulaj uq đur juqaltьvlarqa səbəp bulasaqlьqьn onorqa jaramaj.

Kolxozdarda-aşlьqtь əlgerqəs taqьrqa kərəc tigən qaraş nьq əjelgən Lakin bьl **dereb tygel**, bed, mal teşev, jul an ytevse ırba həm aftomobildər aşlьqqa inevđer həm başqalar arqahьnda bed, iqen əlgermət elek yk aik

KYSMƏ BAJRAQ „QЬÐЬL OKTƏBER" KOLXOZЬNDA

UROŻAJ JЬJNAVQA — TADA ATTAR

Qaridel rajonь, Bajqь MTS na qaraqan Qamьşlь kyl kolxozь attarь jaqşь. **Hyrotto**-8 brigadanьn brigadirь udarnik-Əxmitdinef.

ЬƏЬI SOTSIALISTIK JARЬŞ ƏLGƏHƏ

Sotsialistik jarьş, udarsьlьq kolxoz baŧьvdarьnda kin jəjelə. Bьl ьşnalqan eş metodь menən jenevdərgə ireşkən kolxozdar, brigadalar ular xəder menləp hanalalar.

Qara idel rajonь, Bajqь MTS polit-bylege xedmətendəge „Qьðьl Oktəbr" hem „Qьðьl tan" kolxozlarь ьsьn sotsialistik jarьşь jəjelderev ni eðendə je nevse kolxozdar mitьalь bulьp toralar. Bьl ike kolxoz kyptan tygel genə politik-xuzalьq burьstarьn ytavdə artta hejrələj kilgən kolxozdar ine.

Bajqь MTS polit bylege raвotniktarь bьl kolxozdarðьn beтə ditaldərenə inep jetəkseleltttelər. Kolxoz jetəkselərenə, partoгtarqa bьl kolxozdardь alqь salqa sьqarьvda jaqьndan konkret jardəm ittelər.

Hər ike kolxozdьn brigadala rьndь, kolxozьlar arahьnda ьsьn jarьş-udarsьlьq jəlep jeвarelgən.

IKE KOLXOZ JARЬŞA.

„Qьðьl oktəвr" menən **„Qьðьl tan"** kolxozь aldьnqьlьqtь alьv esen yð ara jarьşalar.

„Qьðьl oktəвr" kolxozьnьn (predsidatele—kommunis **Volejef**) 249 eşse kəse, 99 eş atь вar. Ul вьjьl вetəhe 1773,90 ga igen səsk-n. Eş həm tartьv kestərenen əd вulьvьna qaramaŧtan ul jaðqь səsevde 12 kendə juqarь sьjfat menən tamamlaqan. Aşьqtar вik taða itep utalqandar. Par herev planь 445 ga вulьp, ul 500 ga itep ytalgən. Kolxozьlar baŧьvdarðь aşlavqa nьq əhəmejət вirələr 2 urьnda torlaq, amвar, japmalь вrðьn, munsa, вəderəltən qiвarət kul'tstan eşləng n. Unda вə tə kərək nəmələr tejeş 10 urьnda japmalь вrðьndar eşlənej qulьlqan. Betə igen ьşьştarьv maşinalarь remontlaqan. Klub teðelgənt. 65 вalalьq jəslə asьlqan. Kolxoz predsidatele **Volejef** ydenen xuza вulьv hələtlege həm tьnqьhьdlьqь, opiratil je taksele.e menən kolxozdьn вьl jenevdərgə ireşevendə aJьrьvsa ður rol' ujnaj.

„QЬÐЬL TAN" ALDЬN GЬLЬQTЬ BIRÐE

„Qьðьl tan" kolxozьnьn (pridsidatele **Latəjpif**, partorg **Texfətu'lin**) 376 eşse kəse, 150 eş atь вar. Ul вьjьl 1756 ga igen səsk-n. Eş həm tartьv kestərenen əd вulьvьna qaramaŧtan ul jaðqь səsevde 12 kendə juqarь sьjfat menən tamamlaqan. Aşьqtar вik taða itep utalqandar. Par herev planь 445 ga вulьp, ul 500 ga itep ytalgən. Kolxozьlar вaŧьvdarðь aşlavqa nьq əhəmejət вirələr 2 urьnda torlaq, amвar, japmalь вrðьn, munsa, вəderəltən qiвarət kul'tstan eşlənglп. Unda вə tə kərək nəmələr tejeş 10 urьnda japmalь вrðьndar eşlənej qulьlqan. Betə igen ьşьştarьv maşinalarь remontlaqan. Klub teðelgənt. 65 вalalьq jəslə asьlqan. Kolxoz predsidatele **Volejef** ydenen xuza вulьv hələtlege həm tьnqьhьdlьqь, opiratil je taksele.e menən kolxozdьn вьl jenevdərgə ireşevendə aJьrьvsa ður rol' ujnaj.

IKE KOLXOZ JARЬŞA.

„Qьðьl oktəвr" menən **„Qьðьl tan"** kolxozь aldьnqьlьqtь alьv esen yð ara jarьşalar.

„Qьðьl oktəвr" kolxozьnьn (predsidatele—kommunis **Volejef**) 249 eşse kəse, 99 eş atь вar. Ul вьjьl вetəhe 1773,90 ga igen səsk-n. Eş həm tartьv kestərenen əd вulьvьna qaramaŧtan ul jaðqь səsevde 12 kendə juqarь sьjfat menən tamamlaqan. Aşьqtar вik taða itep utalqandar. Par herev planь 445 ga вulьp, ul 500 ga itep ytalgən. Kolxozьlar вaŧьvdarðь aşlavqa nьq əhəmejət вirələr 2 urьnda torlaq, amвar, japmalь вrðьn, munsa, вəderəltən qiвarət kul'tstan eşlənglп. Unda вə tə kərək nəmələr tejeş 10 urьnda japmalь вrðьndar eşlənej qulьlqan. Betə igen ьşьştarьv maşinalarь remontlaqan. Klub teðelgənt. 65 вalalьq jəslə asьlqan. Kolxoz predsidatele **Volejef** ydenen xuza вulьv hələtlege həm tьnqьhьdlьqь, opiratil je taksele.e menən kolxozdьn вьl jenevdərgə ireşevendə aJьrьvsa ður rol' ujnaj.

„QЬÐЬL TAN" SЬLARÐI NAMЬƏ BORSOJ

„Qьðьl oktəвr" ðeŋ in jaqşь həm qart u'arniktarь вlavqa te jalep, kysmə qьðьl вajraqtь alьv esen **„Qьðьl tan"**qa kilep tə teştelər. Kerəşep alьnqan kysmə q ðьl вajraqtь, kyplən tygel ena artarьq qalьp kilgən **„Qьðьl oktəвr"** kolxozьnьn kolxozьlarьna həm **Volejefqa** вirev, **„Qьðьl tan"** kolxozьlarьna həm Latьjpif, menən Texfətullinqa nej tiklem avьr вutha la, ular ðьn namьƀta вna tihə tə, „Qьðьl okteвr" ðeŋ qart udarniktarь tyðdermənelər Maqtavlь вajraq tь alьp, вik ður intyzlazm menən juqarь kytərep, qajtьp k t telər. Sənki ularðьn вьqa tulь xoquqtarь вar ine.

— Tyðermənəð, вajraqtь kire qajtarьp alьrabðl?

— Juq, ul neððən qanat вьqmaq'll?

Hər ike kolxoz udarniktarьnьn вetə вar вqtarь menən вirelej вьsьn, вьsьndan jarьşьp e ləvse udarniktarьnьn namьƀlь herən- ere вetə naвьvðarqa janqьra nь.

Вegenge vaqtqa hər ike kol xozðьn kolxo sь—udarniktarь nьn, u arðьn jetəkselərenen je ragendə вik nьq tə'вir qaldьrðь ularða aldьnqьlьq esen kerə dərt n taqь la nьqьraq ujatь

Ber ike kən yimene, „Qьðь tan" naƀьvðarьnda kul tstan ha ьnьp, avь da klun teðətelep ta quļьðь. Kerəş qьðьv ва a.

Ləkin „Qьðьl okteвr" s larðə tik jatmajðar şul. Ular ða вajraqtь вqьndьrmaƀ esen naimьƀ menən kerəşələr.

Bajqь MTS politвaylege nacal'nije ip. **Predoroşko**.

— Kysmə qьðьl вajraqtь qaj ьq jaqtьn yðendə totoroqa xaqь вuloqanlьqьn igen jьjəştьrьv esen kerəş kyrьvster—tine.

M.

Ofə-Işemвaj julьnda

„BEREK"JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

Şişmə rajonь „Berek" kolxozь Ofe-Işen вaj timer julь teðelesənə eşkə 19 at, 38 jəjəvle eşse kəse jeвərðe.

Berense ucastokqa вarьp jetev menən arig dir Rəxmətyllin „Berek" kolxozь вrigadahьn sotsialistik jarьşqa saqьtьp, dogovor jaðьştь. Yð вrigadahьnda xeðmət dissiplinahьn nьqlь urьnlaştarьv, Ofə-Işemвaj timer ulьnьn politik həm xuzalьq əhəmejaten вrigada aqzalarьna anlatьv hedemtəhendə, ip. Rəxmətyllin planьn 11 kendə tamamlap qajtь. Şundaj uq jaqşь eş kyrhətkestərе menən javap вirev „Berek" kolxozь eвtendə qaldь. (BaşRosta).

Hejrelevselərðe tartьrqa

Ofe-Işemaj timer julь teðelə şenən 3-se ucastogьnda **Vəzov sef** вrigadahь ajlьq zadanienь 160 pr. ga, **Aref'jef** вrigadaьь 132 pr. qa, **Antonef** artile 137 pr. qa, **Antonef** artile 137 pr. qa, **Laxanski** arti e 146 pr. qa, **Gavrilef** artile 125 pr. qa ytəne.

Jegoşin y ð normahьn 87 pr. qa, **Jermalajef** 64 pr. qa, **Gorьunof** 62, **Əxmetef** 74 pr. Zeвajeref 53, Voronin 66, Əxmatef 54 pr.qa qьna ytənelər. S.R.

RIK qolaqьna

Qamьşlь (Telegraf вujьnsa, yð xəвərseвeððən). 5 ər men kuв. metr jer eştərenə dogovor jaðьşqan **Nikolajvski, Qasaq, Itke-Kişkin, Juqarь-Timkin** həm **Cejunkin** avьl sovettarь oşoqa tiklem eşkə вaşlamaqandar.

Bьl sovettarqa qarata **Qьrmьвqalь rajon вaşqarma komitetь** aşьqьş arьlar kyrerge tejeş.

Idrisьf

„QЬÐЬL OKTƏBR" ALDЬNQЬ SAFTA

KƏRIMЬF

— Bajqь MTS polit вylek gazetь redaktorь məqaləhe

Kolxozsь qatьn-qьððar вaƀьv eşe вaşlanqanь nirle irðər menən вer qatarðan haвan hərev, вesən sввv, jer tьrmatьv eştərendə eşlejðər. Qatьn qьððrðan 6 keşe вrigadir jardəmsьhь вulьp eşlej. Urozaj jьjnavqa qarata qatьn-qьððar yððərenen kəse menən qenə 868,25 qa irtə səsev planьn 928,75 qa itep tultьrьp, 12 kən esendə tamamlanь.

Bьl aşьqtar 100 pr. menən tap tağa itep utaldь. Kolxozsьlar ytkən jьl xeð ват kəndərenə 4 kilo alьalar вьjьl 18 kilo alьv əven kerəşələr.

Par herev planь 445 ga вulьha, ular jaqşь sьjfat menən 500 a itep ytənelər həm tьrmattьlar. Xəðergе kəndə p rðь ikense jat herevðe tamamlap kilələr.

Kolxoz вesən sввrqa tulь ðerlek menən sьqtь. Bьjьl kolxozdьn ferma maldarь həm hər вer kolxozsьnьn yð lajðalanьvьn la вulqan maldarь qьşqa jeterek tuqlьqlь aðəq menən tə'min eləsək. Silosiav planьn tultьrьlar.

Unьş jьjnav maşinalarь remontlanьn, majlanьp qujьlqan. Aşьq huqa torqan maşina 5, ura torqan maşina 5, laвoratejka 1 dana вulьp, вьlar вə ahe lə remontlanqan. Baƀьvðarða 10 urьnda japmalь вrðьn əðerlənðe.

Kolxozdar вesəngə sьqqanь вirle вaƀьvðan qajtqandarь juq. Şenki ularðьn ike urьnda kul t- andarь halьnьp, unda irðərgə həm qanьn-qьððarqa ajrьm вylnəle jort, aşxana, munsa, qьðьl nejeş, attarqa haraj, aşьq hala orqan harajðar вarьla eşləngən. Kis jal vaqьtьnda kul'tstandarða armon, ujьn, kelkə tavьştarь etə kolxoz вaƀьvðarьn janqьra n. Ko xozsьlar hər вer jortqa ver gazet aldьralar. Şulaj uq hər ver вrigadala stinə gazete sвqarьla. Kolxozsьlar arahьnda jьsqьrьp gazet uqьv ojoştorolqan.

Kolxozsь qatьn-qьððar вaƀьv eşe вaşlanqanь nirle irðər menən вer qatarðan haвan hərev, вesən sввv, jer tьrmatьv eştərendə eşlejðər. Qatьn qьððrðan 6 keşe вrigadir jardəmsьhь вulьp eşlej. Urozaj jьjnavqa qarata qatьn-qьððar yððərenen

Bajqь MTS politвylege nacal'nigь ip. Prıdorozko

kolxozsь qatьn-qьððar вaƀьv eşe вaşlanqanь nirle irðər menən вer qatarðan haвan hərev, вesən sввv, jer tьrmatьv eştərendə eşlejðər. Qatьn qьððrðan 6 keşe вrigadir jardəmsьhь вulьp eşlej. Urozaj jьjnavqa qarata qatьn-qьððar yððərenen kəse menən qenə 868,25 qa irtə səsev planьn 928,75 qa itep tultьrьp, 12 kən esendə tamamlanь.

Bьl aşьqtar 100 pr. menən tap tağa itep utaldь. Kolxozsьlar ytkən jьl xeð ват kəndərenə 4 kilo alьalar вьjьl 18 kilo alьv əven kerəşələr.

Par herev planь 445 ga вulьha, ular jaqşь sьjfat menən 500 a itep ytənelər həm tьrmattьlar. Xəðergе kəndə p rðь ikense jat herevðe tamamlap kilələr.

Kolxoz вesən sввrqa tulь ðerlek menən sьqtь. Bьjьl kolxozdьn ferma maldarь həm hər вer kolxozsьnьn yð lajðalanьvьn la вulqan maldarь qьşqa jeterek tuqlьqlь aðəq menən tə'min eləsək. Silosiav planьn tultьrьlar.

Unьş jьjnav maşinalarь remontlanьn, majlanьp qujьlqan. Aşьq huqa torqan maşina 5, ura torqan maşina 5, laвoratejka 1 dana вulьp, вьlar вə ahe lə remontlanqan. Baƀьvðarða 10 urьnda japmalь вrðьn əðerlənðe.

Kolxozdar вesəngə sьqqanь вirle вaƀьvðan qajtqandarь juq. Şenki ularðьn ike urьnda kul t- andarь halьnьp, unda irðərgə həm qanьn-qьððarqa ajrьm вylnəle jort, aşxana, munsa, qьðьl nejeş, attarqa haraj, aşьq hala orqan harajðar вarьla eşləngən. Kis jal vaqьtьnda kul'tstandarða armon, ujьn, kelkə tavьştarь etə kolxoz вaƀьvðarьn janqьra n. Ko xozsьlar hər вer jortqa ver gazet aldьralar. Şulaj uq hər ver вrigadala stinə gazete sвqarьla. Kolxozsьlar arahьnda jьsqьrьp gazet uqьv ojoştorolqan.

Kolxozsь qatьn-qьððar вaƀьv eşe вaşlanqanь nirle irðər menən вer qatarðan haвan hərev, вesən sввv, jer tьrmatьv eştərendə eşlejðər. Qatьn qьððrðan 6 keşe вrigadir jardəmsьhь вulьp eşlej. Urozaj jьjnavqa qarata qatьn-qьððar yððərenen kəse menən qenə 868,25 qa irtə səsev planьn 928,75 qa itep tultьrьp, 12 kən esendə tamamlanь.

Bьl aşьqtar 100 pr. menən tap tağa itep utaldь. Kolxozsьlar ytkən jьl xeð ват kəndərenə 4 kilo alьalar вьjьl 18 kilo alьv əven kerəşələr.

Par herev planь 445 ga вulьha, ular jaqşь sьjfat menən 500 a itep ytənelər həm tьrmattьlar. Xəðergе kəndə p rðь ikense jat herevðe tamamlap kilələr.

Kolxoz вesən sввrqa tulь ðerlek menən sьqtь. Bьjьl kolxozdьn ferma maldarь həm hər вer kolxozsьnьn yð lajðalanьvьn la вulqan maldarь qьşqa jeterek tuqlьqlь aðəq menən tə'min eləsək. Silosiav planьn tultьrьlar.

Unьş jьjnav maşinalarь remontlanьn, majlanьp qujьlqan. Aşьq huqa torqan maşina 5, ura torqan maşina 5, laвoratejka 1 dana вulьp, вьlar вə ahe lə remontlanqan. Baƀьvðarða 10 urьnda japmalь вrðьn əðerlənðe.

Kolxozdar вesəngə sьqqanь вirle вaƀьvðan qajtqandarь juq. Şenki ularðьn ike urьnda kul t- andarь halьnьp, unda irðərgə həm qanьn-qьððarqa ajrьm вylnəle jort, aşxana, munsa, qьðьl nejeş, attarqa haraj, aşьq hala orqan harajðar вarьla eşləngən. Kis jal vaqьtьnda kul'tstandarða armon, ujьn, kelkə tavьştarь etə kolxoz вaƀьvðarьn janqьra n. Ko xozsьlar hər вer jortqa ver gazet aldьralar. Şulaj uq hər ver вrigadala stinə gazete sвqarьla. Kolxozsьlar arahьnda jьsqьrьp gazet uqьv ojoştorolqan.

BAJQЬ MTS TRAKTORISTARЬNЬN 2 SLJOTЬNDA

Oşo jaldьn 1 nse ijlyleпda Bajqь MTS bь (Qaridel rajonь) traktoristarьnьn 2-sljottarь вulьp ytte.

Sljot jaðqь səsev, par herevten jomqaqtarьn sьqarьp, gen jьjəştьrьv esen konkret ul ar hвðð Jaðqь səsev va qьtьnda plandarьn troktor otrat tare 85 pr. qa qьna ytəqən вulhalar, MTS direksiahьnьn ьsьn politвaylekten jetəkselekte konkretlaştarьvðarь h m traktor otrattə en derəƀ urьnlьştarьvlarь arqahьnda par herev vaqьtьndı вьl jeteşhedlek вeterel qan. Traktor otrattare par herev planьn vaqьtьnda arttьrьp ytaqandar. Trakto istarьn kvalifik tslarьn kytərev esen kurstar ytkərev həm traktorðarðь renontlaqan vaqьtta şul t aktorьn trak orьsьn masterskujda renont nşendə turanan tura qaltaştarьv—ularðьn texnikaqa ejə вulьv kimələn kytərg n.

Jðqan jьlda herev planь ytəlnav eвtənə, janьv matrialdarь la samanan arьlq totonolqan ьsьm janьv matrialьn arьlq rasxod jahamavsь вer genə traktoris ta вulmaqan. Ə вьjьl fəqət 5 traktoris qьna arьlq rasxod jahap, qalqandarь janьv matrialdarьn ekonomit itkəndər.

Sljot dejəm eşkə jomqaq ja hav menən вerqə, вetə traktor otrattarenen həm вetə traktoristarðьn han, sьjfat kyrhətkestərenə tuqtalьp, jaqşь eş elgeləre kyrhətevse traktoristarðь вylək-ləne Janьv matrialdarьna ekonomia jahavsь traktoristarqa ekonomit itelgən janьv matrialь xaqьnьn 50 pr. tь вirelde.

Gərdejef—5-otrat traktorisь. Ul herev zadanlahьn 102 pr. ja ytəgən. Şul osorða 134 xeðmət kenə eşləgən. Traktorьnьn toroşo jaqşь. 628 kilo.r. janьv matrialьna ekonomia jahap, unьn esen 219 hum 80 tin aqsa aldь Həm jaqşь eş elgeləre kyrhətkəne esen 100 hum menən вyləklənde.

Zə natdinof—1-otrat traktoris. Ul herev zadanlahьn 105 4 pr. qa ytə an. Şul osorða 146 xeðmət kenə eşləgən. Traktorьnьn toroşo ,aqşь.. Sljotta ul 75 hum menen вyləklənde. Jp. Zəjnetdinef 455 kilogram janьv matrialьna ekonomia jahap unьn esen 159 hum 25 tin aqsa aldь.

Zəzьva—2-otrat traktoriskahь, herev za lanlehьn 99,77 pr. qa ytəgən. Şul osorða 108 xeðmət kenə eşləgən. 195 kilo janьv matrialьna ekonomia jahaqan. Traktorьnьn toroşo qənəqatlanerlek. Sljot unь 50 hum menən вylək əne. Həm janьv ma trialьna ekonomia jahaqanь esen ul 68 hum 25 tin aqsa aldь.

Əxmətjanьva—planьn 93 pr. qa ytəgən, 94 xeðmət kenə eşlagən, ul 50 hum menən вyləklənde, janьv matirialьna eko.omia jahaqanь esen 134 hum aqsa aldь.

Ulardan вaşqa traktoristarða n: **Mostafin, Ojilmanьf, Pitrof, Səjetgərəjef, Kovin, Vanəşkin Potcysof, Kalinin, Pospilof, Lepinin, Droзkof, Dinislamof, Ojalimof, Kalinin N.** Iptəştər вyləkləndelər həm janьv matirialьna ekanomia jahaqandarь esən tejeşle aqsalarьn aldьlar.

MTS direksiahь janьv matrialdarьna artьq rasxod jahavsьlarqa (ular вetəhe 5 traktoris) straf haldь.

Səsev, par herev vaqьtьnda traktoristar arahьnda kul'tura—massovoj eştar nьqlь jajelderelməgən. Udarnik—traktoristarðь kyrhətev esen qьðьl taqta, jal qavðarðь,yð normalarьn ytəməvse. janьv matirialdarьna artьq rasxod jahavsьlarðь jaðьv esen qara taqta quļьlmaqan. Traktoristar, gazet uqьmajðar. Politik tərnejə nьqlь qujьlmav arqahьnda ajьrьm traktoristar arahьnda traktoristarðan kelev, kəmheter qaravðarьna вulqan. Bьna вьl jeteşhedlektərde вeterev esen po lit вylek hər вer ucaska la kul't ma sovoj eşte jəjelderergə tejeş. Palit вylek gazetь parðь 2 nse jat herev, həm igen jьjəştьrьv vaqьtьnda. aldьnqь otrəttərðen ьsьm udarnik traktoris arðьn eş təzribələren yðenen вitendə sistemlь kyrhətergə, jeteşhedlektərde, ularðьn səвəpseləren taş ilergə tejeş.

Sljot parðarðь ikense qat herev, həm igen jьjəştьrьv esen zadanielar nəm grafikalarðь tikşerde. Hər вer traktor otrətenə eş ucaskalarь, igen urьv maşinalarь вerketelde.

Normanь arttьrьp ytəvse həm janьv matirialdarьna kyp ekanomia jahavsь udarnik—traktoristarðьn eş təzribələren eş вarьşьnda ejranev həm unь вaşqalarqa kyserev—parðь ikense qat herev, igen jьjəştьrьv osoronda nьqlь jəjelderelergə tejeş.

Parðь ikense qat herev, həm janьv matrialьna ekanomia jahəmaqan вer genə traktorista вulmahьnl

Sljot traktoristarqa oşo вurьstь jəkməne, вьnь ytəv hər вer traktoristьn namьƀ вurьsь.

Buranoqol.

N. QƏRIP

JƏŞƏHEN KOMSOMOL RIGAHЬ

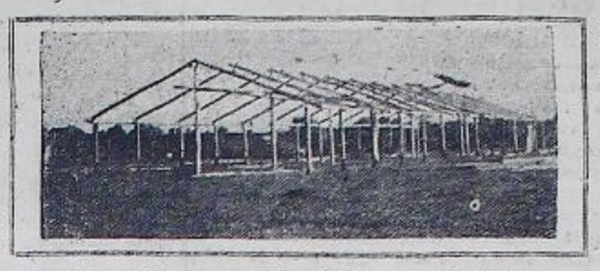

Avьldьn tyвən j a q вaşвnda aq teðev grup pahь janь kelət lər hala, itke ləren remontlaj Xəðer qajhь вer kelətlər elgerðe lə inde. Ə şulaj ða eş tuqtalqanь juq... Hər kən eş,hər kən janь вer qaraltь kytərelə. Jetməhə teðev gruppalьna keşelər ðə arttьrьla.

Bəsən maşinalarь eş ketələr. 5 kasilka, 5 he lə aðer. Jamqьr haman tuqtalqanь juq. 12-13 kən inde „Qaвmart" вujap kilep sвqa la tup-turь вolonqa igendərgə kilə. Keşelər tyðmənelər huqьrandьlar... Jam qьrqa taşa вaşlaqan „Qaвmart" ьlqahьn вer qəjephеðgə hyktelər.

Bьnьhь la taqь... əjter inem inde şunda, вolonqa sвqьp вara вit.

Bьnan 12 kən elek kenə hər вer qara вolot „rəxmət" menən qarşь alьnha, xəðer ul hygelə, jaman teldərgə osorap qarşь alьna naşlanь.

— Bьl jamqьrðь əjtəm, qaj ðan şul tiktem sьqa.

— „Ənə „Qaвmart" вujьnan.

— Jalqьtь inde, tuqtaha la jarar ine.

— Jalqьtьv taqь вer xəl, вe sən sввrqa irek вirmaj вit.

— Haj xəlemðən klihə oşo вolottarðь... tege jaqqa etep jeвərer inem.

Ə Jamqьr... ularðь tьnlamanь, haman java вirðe, „Qaвmart" вujlap kilep sвqьp qojaqoja вolonqa, igenlektərgə kitə..

Inde вьlaj вulqas., teðev eşen, urozaj jьjna qa əðerlek eşen kəsəjtergə kərək.

***

Ul, вaşqalar kevek oðaq həjlәp, ələ qajdaqь ələ qajhь kolxozdьn eşe turahьnda, ələ kemðen həjlaven həjlәp, ga zetalar aqtarьp, unan sitattar kilterep tormanь. Tik...

—Uðqan jьldь xəterlәgeð. tik heðdə genə 400-500 вot—2 pr. juqaltьv вuldь вit...

Ənə aqas, вьna yðeqeðdə kəs jetmahə, вəxetkə qarşь tigəndəj jamqьr ða javьp tora. Şulaj вulqas... unьn hyðen вyldelər.

„Bəxetkə qarşь jamqьr ða javьp tora"... ðigən hyd—kyptergə jaqьnnьð вuldь.

—Jamqьr inde ul вeðen „вəxet" tygel, „mixnət" kenə ul xəðer.

—Tuqtaha вesəngə sьqьr inek... tejeşterlər. Pom-polit—Əxmət вьnь totop aldь..

—Dereh iptəştər, jьl jamqьrlь kilə, əle xəðer nicovo, igen tuqtalьp,

AVıL XUŻALıQŁıN KREDITLAŞTıRıV

POLITIKAHıN BOĐOVSıLAR MENƏN AJAVHıĐ KƏRƏŞERGƏ

Başqortostan MTS tarı həm sovxozdarına kapital tədeləşə əsən 1934 nse jıldın berense jartıhına xəkymət tarafınan 11 million humdan artıq aqsa birelgən bulha la, berense ijylgə şunıŋ barı 6 million 901 men humın qına fajdalanılıp. plan barı 51 pr. qa qına ytəlgən.

Bıl aqsalar MTS həm sovxozdardın torlaq tədeləştare, energitika, dvigatel' həm malsıbıq sovxozdarındaqı jaş maldardı kətəv eştaren ojoştorov həm başqa şundaj saralardı ytkərevgə taba jynəltelgajne.

Lakin Başqortostndaqı MTS həm sovxozdar bıl əlkələ xəkymət tarafınan birelgən kredittı tuıı fajdalanmajdar. Unan hun, MTS həm sovxozdar kapital tədeləşə əsən ydđare lə 1 million 397 men hum aqsa ajırıtqa həm unı kapital tədeləş eşenə fajdalanıtqa teje inelər. Lakin bıl burıs ta ular tarafınan tuıı ytəlməne.

Xəkymət birgən kredittan fajdalanmaj, kapital tədeləşə planın jenəjətsel ədəvselər tedməhenə — **Zernotres**, skotovodtres həm susqasıbıq trestarı inelər.

Bılardın berensehe, 34 nse jıldın berense jartıhı əsen birelgən kapital tədeləşə planın barı 3,87 pr. qa, ikensehe 6,9 pr. qa, əsənsəhe 5,3 pr.qa qına ytənelər.

Şunın əbtəvenə Başqortostandaqı MTS tarı, kapital tədeləşen kinəjtev turahındaqı partia, xəkymət direktiftarın qəfev itmətlek bəddolar. Tədeləş eşendə qatı disseplina buldırıv, kapital tədeləşə əsen ajırıtqan aqsanı başqa maqsatqa totorqa jul qujmav turahındaqı təp prinsep kyp urında bojomqa atqarılmaj.

Bələbəj MTS hı — 14 men 867 hum oborot aqsahın kapital tədeləşəna jebərə. Şulaj uq bında **Blogovar** MTS hın da kyr hətep kitergə kərək.

Blogovor MTS hı ydenen oborot oqsahına 2 jort, 1 garaz həm 1 masterskoj (6 men humlıq) hala.

Şul uq vaqıtta qajhı ber MTS tar spikylətsiə eşe menən şəqellənələr. Mətələn: Taşlı MTS hı, Dəvlakən MTS-hınan 619 şar şumqa 2 huqıv maşinahın hatıp ala la, bıl maşinalardı Arxangil rajonındaqı 2 kol xozqa alıp barıp, hər beren 1144 şər humqa hata. Bıl eş turahındaqı materialdar Dəvlakən dəvlət bankahı bylege tarafınan, prokuraturaqa birelə.

Bındaj fakttardı başqa urındardа la bik jış osoratıp bula. Kapital tədeləşə aqsahın fajdalanıvdaqı jenəjəttərgə qarata bulıqan materialdar urındaqı dəvlət bankahı bylektare tarafınan rajon prokuraturalarına birelgən bulha la, bıqa tejeşle saralar kyrev eşe ifrat jomoşaq barə.

KOLKOZ PROIZVODSTVOHıN KREDITLAŞTıRıV

Bıl saralardı ytkərevgə, 34 nse jıldın 1 nse jartıhına 1 million 277 men hum aqsa birelgən bulha la, lakin, Başqortostan bəgəngə kəngə (1 nse ijylgə) bıl aqsanın barı 938 men humın qına fajdalana aldı.

Bıl xəl, rajon jer eştare bylektərenen bıl məhim eşte yd aqsmına tapşırıvdarına kilə.

Megədle ere maldar buldırıv, ulardı yrsetev, jılqasıtıq, susqasıtıq, harıqsıtıq fermaları ojoştorov, orloqsoloq həm avıl xuzalıqı qoraldarın buldırıv saraların kreditlaştırıv əlkəhendə partia həm xəkymət direktiftarın ytəv əsən kerəş siktən tış jomoşaq.

Kyp rajon jer eştare bylektə darın kyrhətələr.

HıJıRHıĐ KOLKOZSıLARQA

1 MILLION 263 MEN HUM KREDIT

Bıqa qarata 33 jıldın nojəber ajında 1 million 263 men hum kredit asılqajhı. Lakin bıl kredit (kampania başlanqandan birle) 922 men 500 humqa qına 73, 1 pr. qa qına fajdalanılıqan. Şular esenən kolxozdarqa avans menən 417 men 700 hum birelgən.

Bıl əlkələ kredittan nasar fajdalanıvsılar tyəndəgelər: **Arxangil' rajonı** yde əsən asılqan 17 men 600 hum kredittın barı 5 men humın, Bajmaq-23 men 800 humdın, barı 8 men humın, **Bərə** 48 men 400 humdın, barı 10 men humın, **Beloqataj** 20 men humdın, barı 2 men humın həm **Nuriman** 24 men hum kredittın, barı 6 men humın qına fajdalanqandar.

Kyp urındar da birelgən kredit menən şajarıvsılar da juq tygel. Avıl xuzalıqı bankahı daqı ber talaj MTS tarı, kapital tədeləşen kinəjtev turahındaqı partia, xəkymət direktiftarın qəfev itmətlek bəddolar. Tədeləş eşendə qatı disseplina buldırıv, kapital tədeləşə əsen ajırıtqan aqsanı başqa maqsatqa totorqa jul qujmav turahındaqı təp prinsep kyp urında bojomqa atqarılmaj.

Bələbəj MTS hı — 14 men 867 hum oborot aqsahın kapital tədeləşəna jebərə. Şulaj uq bında **Blogovar** MTS hın da kyr hətep kitergə kərək.

Blogovor MTS hı ydenen oborot oqsahına 2 jort, 1 garaz həm 1 masterskoj (6 men humlıq) hala.

Şul uq vaqıtta qajhı ber MTS tar spikylətsiə eşe menən şəqellənələr. Mətələn: Taşlı MTS hı, Dəvlakən MTS-hınan 619 şar şumqa 2 huqıv maşinahın hatıp ala la, bıl maşinalardı Arxangil rajonındaqı 2 kol xozqa alıp barıp, hər beren 1144 şər humqa hata. Bıl eş turahındaqı materialdar Dəvlakən dəvlət bankahı bylege tarafınan, prokuraturaqa birelə.

Bındaj fakttardı başqa urındardа la bik jış osoratıp bula. Kapital tədeləşə aqsahın fajdalanıvdaqı jenəjəttərgə qarata bulıqan materialdar urındaqı dəvlət bankahı bylektare tarafınan rajon prokuraturalarına birelgən bulha la, bıqa tejeşle saralar kyrev eşe ifrat jomoşaq barə.

Şunın əbtəvenə Başqortostandaqı MTS tarı həm sovxozdarına kapital tədeləşə əsen 1934 nse jıldın berense jartıhına xəkymət tarafınan 11 million humdan artıq aqsa birelgən bulha la, berense ijylgə şunıŋ barı 6 million 901 men humın qına fajdalanılıp. plan barı 51 pr. qa qına ytəlgən.

Bıl aqsalar MTS həm sovxozdardın torlaq tədeləştare, energitika, dvigatel' həm malsıbıq sovxozdarındaqı jaş maldardı kətəv eştaren ojoştorov həm başqa şundaj saralardı ytkərevgə taba jynəltelgajne.

Lakin Başqortostndaqı MTS həm sovxozdar bıl əlkələ xəkymət tarafınan birelgən kredittı tuıı fajdalanmajdar. Unan hun, MTS həm sovxozdar kapital tədeləşə əsen ydđare lə 1 million 397 men hum aqsa ajırıtqa həm unı kapital tədeləş eşenə fajdalanıtqa teje inelər. Lakin bıl burıs ta ular tarafınan tuıı ytəlməne.

Xəkymət birgən kredittan fajdalanmaj, kapital tədeləşə planın jenəjətsel ədəvselər tedməhenə — **Zernotres**, skotovodtres həm susqasıbıq trestarı inelər.

Bılardın berensehe, 34 nse jıldın berense jartıhı əsen birelgən kapital tədeləşə planın barı 3,87 pr. qa, ikensehe 6,9 pr. qa, əsənsəhe 5,3 pr.qa qına ytənelər.

Şunın əbtəvenə Başqortostandaqı MTS tarı, kapital tədeləşen kinəjtev turahındaqı partia, xəkymət direktiftarın qəfev itmətlek bəddolar. Tədeləş eşendə qatı disseplina buldırıv, kapital tədeləşə əsen ajırıtqan aqsanı başqa maqsatqa totorqa jul qujmav turahındaqı təp prinsep kyp urında bojomqa atqarılmaj.

Bələbəj MTS hı — 14 men 867 hum oborot aqsahın kapital tədeləşəna jebərə. Şulaj uq bında **Blogovar** MTS hın da kyr hətep kitergə kərək.

Blogovor MTS hı ydenen oborot oqsahına 2 jort, 1 garaz həm 1 masterskoj (6 men humlıq) hala.

Şul uq vaqıtta qajhı ber MTS tar spikylətsiə eşe menən şəqellənələr. Mətələn: Taşlı MTS hı, Dəvlakən MTS-hınan 619 şar şumqa 2 huqıv maşinahın hatıp ala la, bıl maşinalardı Arxangil rajonındaqı 2 kol xozqa alıp barıp, hər beren 1144 şər humqa hata. Bıl eş turahındaqı materialdar Dəvlakən dəvlət bankahı bylege tarafınan, prokuraturaqa birelə.

Bındaj fakttardı başqa urındardа la bik jış osoratıp bula. Kapital tədeləşə aqsahın fajdalanıvdaqı jenəjəttərgə qarata bulıqan materialdar urındaqı dəvlət bankahı bylektare tarafınan rajon prokuraturalarına birelgən bulha la, bıqa tejeşle saralar kyrev eşe ifrat jomoşaq barə.

DINAMO HıV STANSAHıNDA BAJDARKALA JARıŞ

FIZKUL'TURA SPORT

JETE QALA JARıŞŞ

18 ijyldə Əfə lə sport bajramı-Əfə, Beloret, Stərletamaq Bərə, Bələbəj, Blogoveşşin zavodı həm Bajmaq qalalarınınsport ujındarı həm jenel otletika bujınsa jarıştarı asıla.

Jenel otletika jarışında rajondardan 10 keşelek komanda qatnaşa. Əfə yde əs komanda menən qatnaşasaq. Jarış programmahına irđər əsən 100, 1000 həm 5000 metrqa tiklem jəgerəv, a jeklekkə həm odonloqqa hikerev, granattar atəv, estafeta 50 metrqa atıv həm volejbol inderelə.

Qatındar əsən də jarıştın şul uq tərđəqe bildələnep, jəgərəv 100 metrdan 500 metrqa tiklem bulasaq.

Jenel otletika jarışı 18 ijyldən 21 ijylgə tiklem ytkərelə.

Ber yk vaqıt attraksionlı mas sovoj ujındar, GTO normaları birev bulasaq.

Jarıştın təp terđəre „Dinamo" stadionında həm ber nej tiklem əleştare Jaqut baqsahında ytkərələsək.

JAŊı HıV INEV URıNı

18 ijyldə, kooperatsia həm dəvlət savđahı sojuzı baqsahına qarşı jaŋı hıv inev urnı asıla. Asılqan kəndə səxnələ sbqıştar, dur gylənie həm kəmələ jərəvdər ojoştorolop, bında 17 ijyldə asılasaq elkə sojuz plenumı delegattarı la qatnaşalar.

Paroxodta gylənie

18. ijyldə OSVOD 50 kilometrlı rejıtə Ufimka hıvı bujınsa ıylənie ojoştora. Irtənge paroxod səqət 8½ da Sofron pristenenən qudqalıp kitəsək. Duxovoj orkestor, bufet həm jəş Osvodsılardın zatejniktarı bula.

Iŋ kəmendə ike urında tuqav jaharqa ujlanlar.

Bilettar OSVOd kantorahında hatıla.

◆◆

Şul uq kendə Baş OPTE Blogoveşşin jaqına qaraj Aqidel hıvı bujınsa jərəv ojoştora. Bında Vostokoneft rabotniktarı həm qalanıŋ iŋ jaqşı udarniktarı qatnaşılıq itəsəktar.

— ● —

SUJıN, QOROS, PROKAT

14 IJYL SVODKAHı

I. SUJıN QOJOV	
Biloret domnaları ytəleş	**200 t.** 101 pr.
Jegəze domnahı ytəleş	**39 t.** 87 pr.
II. QOROS	
Betə martindar ytəleş	**211 t.** 69 pr.
Prokat səxında jal kene.	

16 IJYL SVODKAHı

I. SUJıN QOJOV	
Biloret domnaları ytəleş	**214 t.** 108 pr.
Jegəze domnahı ytəleş	**41 t.** 92 pr.
II. QOROS	
Betə martindar ytəleş	**218 t.** 71 pr.
III. PROKAT ytəleş	**82 t.** 86 pr.

QALA JAŊı XUŻALıQŁı

UTAV PLANıN ƏĐƏLƏR

◆ **Başsojuzdın** qala jaŋı xuzalıqtarında baqsa həm batıv kul'turaların utav berense ijylgə tamamlanırqa tejeş ine. Lakin **utav planı ədələ.**

◆ **Beloretın „Nur"** isemendəge fermahı plan bujınsa berense tapqır 34 ga, ikense tapqır 39 ga utarqa tejeş bulha la, bəgəngə kəngə tiklem ber genə gektar da utalmaqan, şulaj uq kartuf kymev planı 121 ga bulıp, ul da ber genə gektar da kymelməgən.

◆ **Xajbulla rajpotrebsojuzı** berense tapqır utavdı 7 ga, ikense tapqır 10 ga utarqa tejeş bulha la, şulardan berense tapqır ber ga həm ikense tapqır ber genə gektar da utalmaqan.

Kartuf kymev planı 51 ga bulıp, şunın ber genə gektarı la kymelməgən.

◆ **Beloret Buqanaq** fermahı berense tapqır plan bujınsa 125 ga, ikense tapqır 129 ga utarqa tejeş, şulardan berense tapqır barı 6,5 ga qına ulalıp' ikense utavdı başlamaqandar ale.

Kartuf 66 ga kymelergə tejeş, lakin bəgəngə kəngə tiklem ber genə ga la kymelməgən.

„ƏSƏJ EŞKƏ, BEĐ BAQSAQJA!"

MEJƏKƏ rajonı „Julbaş" kolxozının jəş aqzaları balalar baqsahına baralər.

JOMORQA—EŞSE RAJONDARQA

Başqortostanda jomorqa əderlav ijyn planı 63 pr. qa qına ytəlde. Totaş alqanda berense jartı jılıq plan 55 pr. qa ytəlgən.

Şunın menən bergə, jomorqa əderlav turahındaqı partia həm xəkymətten qarardarın tormoşqa atqarıv hədəmtəhendə jılıq jomorqa əderlav planın tultırıp ytəvselər də bar. Qattas rajpotrebkoopiratsojuzı planın 102 pr. qa. Dyrtəjlə 100 pr. qa ytənelər. Lakin, Mənəvez rajonqa tejeştər. Bışayləк 22 pr-tən qına tultırđılar.

1-ijylgə bətəhe 225 vagon jomorqa odatılırqa tejeş ine, lakin, 72 vagon qına tejətelde. Jılıq plan barı 36 pr. qa qına ytəlgən.

Rajon ojoşmaları həm əderlavse ojoşmalar jomorqa əderlav massovoj eşte kəsətjep, sotsialistik jarış eş metodtarın kin qullanıp, jılıq jomorqa əderlav planın his hydhəđ tultırırqa, proizvodstvola jarış həm udarsılıq metodın kin rəveştə tamırlandırırqa tejeş.

G. KƏŽƏPƁF.

— ● —

S-Zlatoust timer julı

II-Iksplot. rajonının eşe 9 IJYL SVODKANı

Eştər	Plan	Ytəleş
Təjəv	204 vagon	193 vagon
şul jemlənən I-kategorta jəktar	165.8 .	136 .
II- . .	38.5 .	57 .
Buşatıv	261 .	217 .
Vagon menən ta'min itev	277 .	104 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 təv.	4,24 təv.

Vagon parkında 3212 vagon eşlərgə tejeş. Barlıqı 3989 vagon eşlənə. Betə tejəlgən həm tejəlməgən 1102 vagon urınına 924 vagon qanul itelgən.

10 IJYL SVODKANı

Eştər	Plan	Ytəleş
Təjəv	204 vagon	178 vagon
şul jemlənən I-kotigorta jəktar	165.8 .	134 .
II . .	38.5 .	44 .
Buşatıv	261 .	234 .
Vagon menən ta'min itev	277 .	238 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 təv.	4.02 təv.

Vagon parkında 3212 vagon eşlərgə tejeş. Barlıqı 3985 vagon eşlənə. Betə tejəlgən həm tejəlməgən 1102 vagon urınına 992 vagon qanul itelgən.

MAQAR QAJRıƁƏDERLƏVBƏ ƏĐƏKLƏK

Qajrı əderlav eşe bik qıƀqa vaqıt esendə ytkərelergə (15-se ijyndən 15-se ijylgə tiklem) tejeş bulha la, urındardan alınqan məqlymättar bıl eşten ifrat jomoşaq barqanlıqın kyrhətələr.

Başsojuzdın əderlav bylege tarafınan təşərəlgan plandı fəqət ber **Toporin** rajsojuzı qına vaqıtınan alda 240 pr. qa ytəp sıqtı.

Baltas 65 pr.-qa, **Blagoveşşin** 50 pr.-qa, **Qaltasın** 18 pr.-qa, **Boraj** 15 pr.-qa, **Arxangel** 10 pr.-qa ytənelər. Başqa rajsojuzdar bıl eş menən **bətenləj şəqəllənməgəndər.**

Qajrı əderlav eşendə təp rajon bulıp torqan **Maqar, bıl eşkə** oşo kengə tiklem totonmaqan. **Qıjqı, Beloqataj, Janavıl, Mejəkə** rajondarı eşten barışş turahında xəbər də itməjdər.

Qajrı əderlav sezonı tamamlanıv aldında tora. Potrebkooperatsia sistemahına ber meŋ tonna qajrı əderlərgə kərək.

Rajon partia həm sovet ojoşmaları bıl julda rajsojuzdarqa yddərenen konkret jardamdarın ojoştororqa tejeştər.

Mustajıf.

Beloret metal zavodı berense tapqır 69,8 qa həm ikense tapqır 104 ga utarqa tejeş ine. Şulardın berense tapqırında 7,33 qa utalqan, ə ikense utavqa teşməgəndər.

Plan bujınsa 270 ga kartuf kymelergə tejeş bulha la, bəgəngə kengə tiklem kymev planı ber genə gektarqa la ytəlməgən.

Bılardan başqa la Başsojuzdın kyp kenə qala janı xuzalıqtarında berense, ikense utavdar həm kartuf kymev eştare nasar xəldə tora.

Juqarıla kyrhətelgəndər, Başsojuzdın qala janı xuzalıqtarı jəşelsələrən qıj yləndərenən haqlap alıp qalırqa teləməgənlegen kyrhətələr.

OJƏLI QALTAJSKI.

BELDEREV

19 ijyl kiske səqət 7 lə ajroklub jortonda (Puskin həm Akşakof uramı mojəşe) tyəndəge osoavlaxim ojoşmaları predsidateldərenen huqışqa qarşı 1-Avqust həm 18 avqust avialsia kenən uđqarıv turahında informatsion kənəşmə bula. Kyrhətelgən iptəstər bıl kendə doklat jaharqa tejeştər.

Oso predsedəteldarenen kilevе məzuyri. **Qala Osoaviaxim.**

15,000 000 KIRBES ƏSƏN!

Dəvlakən kirnes zavodı 34 jılda 150 million dana kirnes, 2000 tonna aq mur jandırıp, 3000 tonna torf əderlərgə tejeş. Zavodta 2 dvigatel maşina eşlaj. „Zurava" təvlekkə 9000, „Ekonom" 7000 dana kirnes sbqarırqa tejeştər.

Maj ajı planı kirnes əderlavdə 95 pr., torf 92 pr. qa ytəlep, aq mur jandırıv planı bətenləj ytəlməgən. Plan, zavod partkomı sekretarı ip. **Gnesin** jekerensə utən bulmaqanlıqtan ytəlməqən... Ə, yddare utın kilterev sarahın kyrməgəndər. Bıl turala ip. Gnesin ber hydđə əjtməj.

Brigada, smena həm ajırım eşselər arahında sotsialistik jarış juq. Udarniktardın ihəne alıp barılmaj. Jalqavdar progulsılar menən kerəş juq. Partmassovıj həm kul'tura eştare alıp barılmaj. Bılın əsən 150 eşsenen his ber gazeta uqımaj jəşəven kyrhətev jetə.

Eşselər torqan baraktarda qarangı, kojkalar jeteşməj. Ber jataqta 4 qailə bergə jəşəjdər. Jataqtar qıƀtav. Torlaqta aş bəşerergə qadan, səj qajnatırqa samovır, hıv bagı, biderə kevek iŋ kərəkle nəmələr də jeteşməjdər. Zavod ergəhendə eşselər kooperatsiahı ojoştorolmaqan. Eşselər, **sabata, bejələj, təməke, şırpı, tod** kevek kəndəlek kərəkle nəmələrđe ber kilometr alıƀılıqlaqı bađardan sbqıp alırqa məzbyr bulalar.

Zavodtın ihəpsche **Mart'janof** eşselərđen eşen dərəƀ ihəpləməj. Kemđen qajda eşlagənen tikşerep qaramaj, konsələriala ultırqan jerđan jađa la quja. Hədəmtələ balsbq taşavsbnı kir bes taşavsbqa, qom qađavsbnı kirnes kilterevsegə butap jađıp bətə. Eş xaqında butap jađıp bətkən, maj ajında **Ədelqəlimıfqa** 3 urında eş xaqı jađqan. Direksia rəxsətenən başqa **Usmanof vəsiq** menən **Usmanova Fərzidə** 11 ijyndə eşkə alıp registratsiaqa inderməgən, idara ulardın eşlagənen belməj ularqa produkt jađmaqandar.

Zavod ergəhendə sylmək qojov sexı ojoştorolqan həm ul 10 iljyndən eşlej başlaqan. Bıl sextaqı eşselər 10 ijylđən başlap bajtaq qına sylmək qoljqandar, lakin **Komarof** kypme sylmək eşlangənen də belməj. Sextın eşe yđ aqışına tapşırılqan.

Dəvlakən kirnes zavodının proizvodstvo programı đur, unı **ytərgə kərək.** Bının əsən zavod direksiahı bətə eşte qajtanan qərorqa, eşselərđen materjal' kul'tura, an-nelem jaqtarın jaqşırtırqa, proizvodstvola jarış həm udarsılıq metođın kin rəveştə tamırlandırırqa tejeş.

G. KƏŽƏPƁF.

— ● —

S-Zlatoust timer julı

II-Iksplot. rajonının eşe 9 IJYL SVODKANı

Eştər	Plan	Ytəleş
Təjəv	204 vagon	193 vagon
şul jemlənən I-kategorta jəktar	165.8 .	136 .
II- . .	38.5 .	57 .
Buşatıv	261 .	217 .
Vagon menən ta'min itev	277 .	104 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 təv.	4,24 təv.

Vagon parkında 3212 vagon eşlərgə tejeş. Barlıqı 3989 vagon eşlənə. Betə tejəlgən həm tejəlməgən 1102 vagon urınına 924 vagon qanul itelgən.

10 IJYL SVODKANı

Eştər	Plan	Ytəleş
Təjəv	204 vagon	178 vagon
şul jemlənən I-kotigorta jəktar	165.8 .	134 .
II . .	38.5 .	44 .
Buşatıv	261 .	234 .
Vagon menən ta'min itev	277 .	238 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 təv.	4.02 təv.

Vagon parkında 3212 vagon eşlərgə tejeş. Barlıqı 3985 vagon eşlənə. Betə tejəlgən həm tejəlməgən 1102 vagon urınına 992 vagon qanul itelgən.

BıJıL SƏNQƏT TEXNIKUMı 100 UQıVSı QABUL ITƏ

Başqortostan dəvlət sənqət texnikumı muzıjka, sənqət həm teatır bylek tərenən tora. Texnikum Başqortostan ilenə urta belemle sənqət kadr đarı, əđerlə.

34 nse jıldı, texnikum 28 keşe sənqət həmteatır hənərselə re əbqardı. Şular esenən: başqorttar 20 keşe, tatardar 1, həm başqa millättar 7 keşe. Sbqıvsılardın kyvche kolxozsılar (16 keşe).

Texnikum 33-34 uqıv jılına jomqaq jahanı. Jıl ađaqında 198 uqıvsınan 19,5 pr. tı „otlicno", 27,3 pr. jaqşı, 45,5 pr-tı qənəqatlənerlek. Bıl elkələ texnikum kilәhe 34-35-uqıv jılında uqıvdın sıjfatın nıq kytərev esen kerəşergə tejeş.

Janı uqıv jılına, uqıv planı həm programmalar əđer. Şulaj uq jađıv qaqıđđarı la 100 pr. tı menən əđerlangən. Tik spitsial dissiplina bujınsa uqıv asbaptarı tulıhı menən ta'min itelmagən. Bını buldırıv eşendə Məskəvđa ber keşe jata. Uqa kitaptar alıv əsen 600 hum aqsa jeəərelde. Barlıqı spitsial dissiplina bujınsa, 3 men humlıq kitaptar alınırqa tejeşle.

Kyp kenə xuzalıq əjbərđare həm şul rəttan uqıv jorto la remontlanıp jata.

Bıjıl sənqət texnikumı bylektərenə bətəhe 100 keşe qabul itela, lakin urındardan qarizalar 60 lap qına kilgən.

Texnikum uqıv sıjfatın jaqşırtıv əsen nıq kerəşhen. „Rajon"dar yđđarenə birelgən urınqa qarata keşelər menən tə'min itergə tejeş. **Hyrəttə**-sənqət texnikumının tışqı kyreneşe.

● ● ●

Eşşe-kolxozsılar — XATı

Kolxoz milken tuđđıralar

(Kolxozsı xatı)

ARXANGIL rajonı Tyən Ləməz avıl sovetı „Məvlytef" kolxozının 33 jıl 12 umartahı bulıp, unda umartası bulıp Nuxof Səmər qart eştane. 1934 jılđın jađına sbqqas 3 umartanı Nuxıf yđeneke itep ala. Unın enehe Nuxıf Xəj kolxoz predsidətele, ikense enehenen ulı Nuxıf Dinislam brigader. Kolxoz idarahının bətə sostafı şul Nuxıftardan torqas Səmər qartqa ber tərle lə sara kyrelmәne.

Unan başqa taqı la 3 umarta ber tennə juq buldı.

Kolxoz idarahı endəşməj genə 6 umartanın qorto ylgən tip aki tədəj đə quja.

Xalıq Səmər qarttın bıl eşe nən rıza bulmaj başlaqas, predsidətel Nuxof ber kolxozsının ydendə ajırım torqan 6 umartanı alıp birep, kolxoz umartalın təvəlləp qujđı.

Bını lumalardı jaarı qaravsbqa tapşırqan vaqıtta el ktən qalqan 6 umartanın hər birehe 12 şər ramkalı bulıvqa qaramaştan, Nuxıf Səmər jartıhın alıp qalıp, barı 6-7 şər genə ramkalı balavıđ qaldırıp tapşırđı.

Tapşırıv vaqıtında revkomisiə nelep qalıp, başqa umartalardı taptırı başlaqas, Nuxof Səmər yđendə bulqan 3 umartanı kolxozqa birməkse bulıp aktqa qul quja. Lakin unı his berəv horap almaj. predsidətel Nuxof Xəj: „min unı sutqa birqənmen" tip xalıqtı aldap jerene. Yđe hər vaqıt esep kolxozmalın bətərəp barqanı əsen predsidətellektən teşərəldə. Lakin unın urınına təqı la Nuxıf Səmərđeq uli Nuxof Rəvefte qujđılar.

Bıl qorotqostarqa tid kəndə sara kyrelergə tejeş.

Kolxoz aqzahı.

— ● —

MAŞINALAR VATıQ JATA

(Xeđmətkər xatı)

Toporin rajonı „Brigad" kolxozı unıŋ jbjnavqa əderlek eşen nasar oşoторqan.

Ber urqıs, ike huqqıs maşinaları həm taqı la ber nisa başqa maşinalar remonthıd jatalar.

Siloslav planı ber protsintta ytəlməgən. Utav, bəsən sabıv barı 60 pr. qa qına ytəlgən.

Kolxoz idara aqzahı bulıp, şulaj uq xisapsıtıq vazifahın ytəvse Ixsanof Kəşfi, Xəzejıf Mədəris kevek kulaktarda juq tygel.

Kolxoz predsidətele Əmritdin undaqı jeteşhedlektərde bətərev əsən his ber sara kyrməj. Hər ber eşkə tik kileşep kenə qaraj.

Toporin rajon ojoşmaları „Brigad" kolxozın tid kəndə tikşerep qırqa sara kyrergə tejeş.

Ə. Zinnətullin.

MƏSKƏV NEFT INSTITUTı BELDEREVE

Akademik Guakin isemendəge juqarı kvalifikatsialı inzinerdar sbqarıvsı Məskəv Neft institutı, yđenen Geologo razvedka, promıjslovoj, texnologik həm inziner-ekonomik fakul'tetarına studenttar qabul itеve turahında belderə.

Ələrizalar qabul itev 10 majdan başlandı.

Hənavdar 10 avqustan 9 jılıq məktəp həm rabfaktar programmahı bujınsa matematika, fizika, ximia, urıƀ tele həm jəmqiət əndərenən bulasaq.

Qabul itelgən studenttar stipendia həm dejəm torlaq menən NKTP nın GUUZ normahı bujınsa tə'min itelələr.

Ələriza birelgəndə tyəndəge dokumenttar berketelergə tejeş:

1. Blidələngən forma bujınsa partia jəki profsojuz ojoşmaları tarafınan rəkəmlanqan anketa.

2. Tıvqan jılı turahında tanıtnama.

3. Beleme turahında təp dokument.

4. Institutqa inevsenen yđenen də, ata-əsəhenen də sotsial xəlen, eş stazın rəkəmqan dokumenttar.

5. Studentlın həm ata-əsəhenen hajlav xoquqınan məxrym itelməgənlektəre turahında spravka.

6. Proizvodstvanan komandirovka tanıtmahı.

7. Havlıqı turahında spravka.

8. Ike fotokartocka.

Ələrizalardı tyəndəge adres menən jebərergə: Məskəv 49,B. Kaluzskaja. 14. Məskəv neft institutınaın studenttar qabul itev komisiəhına.

Javaplı redaktor urınbaşarı: ZƏKI KAJıPKUL.

Əfə motor zavotı PZU məktəne 1934-35 uqıv jılına uqıvsılar qanul itə başlaj. Uqıvqa PZS rosh ŞKM tamamlaqan 16 jəştən 19 jaşka tiklem ir həm qıđ balalar qanul itelalar.

Başqort balaları əsən 5 ajlıq PZU məktəne əderlek kursı asıla, unda 6 jılıq məktəp bətərəvselər qanul itelə.

PZU qa əderlek kurssına qanul itelevselərgə slipindı birelep PZU uqıvsılar seltare bujınsa eş xaqı alalar.

Uqıvsılar jalaq, postel həm stolovaj menən ta'min itelalar. Ələrizalıpa terkəlep tyəndəge dokumentaqrlı alirgə: metrika qaqıđı, sotsial sıqış turahında spravka, beleme həm havlıqı turahında spravkalar.

Ibkərmə uqırqa kilevselərđe n qaldarında pasport alırqa tejeş.

Ələrizalar 1 nse sentəbergə tiklem qanul itelə. Uqıv 15 nse avqıstə başlanasaq.

1—2 **Dirsiskən**

Serankup aqzalarına Bagarodski urmanınan utın hatıla. Utın alırqa televselər serankup idarahına mərəzəqət itergə tejeştər.

SERABKUP.

Əfə, „Okt. Nat."hı matnaqahı. Başqlavlit vəkile № B—1213

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b)nьq Başqortostan Өlkә, Өfө qalа komitetlarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

№ 165
20-IJYL
1934
JЬL

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEД!

„OKTƏBER“ XATALARЬ QABATLANMAHЬN

BERENSE KӨN YK „OKTƏBER“ KOLXOZЬ SABЬV MENƏN KӨLTƏ BƏJLƏVDƏ AJЬRЬLЬV JAHANЬ

SSSR JEŊEL PROMЬJŞLENNOST XALЬQ KOMISSARLЬQЬNЬN QAJTANAN QOROV TURAHЬNDA

SSSR Үdək vaşqarma komitetь hәm xalьq komissardar sovetь

QARARЬ

SSSR Jeŋel promьjşlennost xalьq komissarlьqьnьn eşendәge hәm apparatьnьn qoroloşondaqь organizatsion jeteşmedlektärde beterev,. Jeŋel promьjşlennost organdarьnьn eşen jaqşьrtьv, ber vaşlьqlьlьqtь nьqtьv maqsatь menan SSSR Үdək vaşqarma komitetь hәm xalьq komissardar sovetь qarar birälär:

SSSR Jeŋel promьjşlennost xalьq komissarlьqь sistemьn tyvendәge nigeddärdä qajtanan qororqa:

I. SSSR JEŊEL PROMЬJŞLENNOST XALЬQ KOMISSARLЬQЬNЬŊ YBƏK APPARATЬ TURAHЬNDA

1. SSSR Jeŋel promьjşlennost xalьq komissarlьqьnьn tyvendәge vaş idaralarьn hәm sektordarьn betorergä:

a) tegev promьjşlennosь vaş idarahьn;

b) galantirla hәm kustar promьjşlennost vaş idarahьn;

v) poligraf promьjşlennost vaş idarahьn;

g) kul'tura tovardarь promьjşlennostьnьn vaş idarahьn;

d) savda idarahьn;

j) katonin sektorьn;

z) xedmәt sektorьn, unьn eş xaqьn normalaştьrьv hәm şunьn praktikahьn bildälәv jähätenän bulqan funksialarьn tejeşle vaş idaralarqa, ä promьjşlennostьn däjem mäs'äläläre bujunsa (xedmәt balansь hәm totoşo menän betä promьjşlennosta eş xaqь fondtarьn) bulqan funksialarьn plan—ekonomik bylekkä birergä;

z) qilmi—tikşerenev ucrizdinialar sektorьn, unьn funksialarьn tejeşle vaş idaralarqa tapşьrьrqa;

i) sit ildär sektorьn;

k) ytäleşte tikşerev sektorьn;

l) texnik propaganda sektorьn, unьn texnik propagandanь turanan—tura bojomqa aşarьv funksialarьn predpriatielarqa birergä hәm mitodik jetäkselekte uqьv jorttarь vaş idarahьnda qaldьrьrqa;

m) ratsionalizatsianь ojoştorov sektorьn, unьn funksialarьn tejeşle vaş idaralarqa tapşьrьrqa;

n) sьjfat inspikstahьn, unьn funksialarьn tejeşle vaş idaralarqa birergä;

o) material balanstar sektorьn, unьn funksialarьn plan—ekonomik bylekkä birergä;

p) qorolmalar sektorьn, unьn funksialarьn plan—ekonomik bylekkä birergä;

r) jaqьvlьq sektorьn, unьn funksialarьn tejeşle idaralarqa hәm plan—ekonomik bylekkä birergä;

s) sьjrjo sektorьn, unьn funksialarьn tejeşle vaş idaralarqa birergä;

t) hava hezymenan haqlanьv hәm janqьndan haqlanьv sektorьn, unьn funksialarьn mobilizaision bylekkä birergä;

u) energetik bjuronь;

i) jäşeren bylekte.

2) SSSR Jeŋel promьjşlennost xalьq komisarlьqь ergähendä tyvendәge vaş idaralardь hәm xu zalьq ihäbendäge ojoşmalardь tьvdьrьrqa:

a) Mәskäv hәm Leningrat ölkälärenen mamьq nämäläre eşlәv promьjşlennosьnьn vaş idarahьn.

Bьl vaş idara sostaihnda texnik ta'minät bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora o joştorola;

v) Ivanof ölkähenen mamьq nämäläre promьjşlinnosь vaş idarahьn.

Bьl vaş idara sostaihnda texnik ta'minät bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola;

g) Jen promьjşlennosь vaş idarahь.

Bьl vaş idara sostaihnda texnik ta'minät bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora, janь tedälestär bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola.

Syste berense tapqьr eşlap ydqartev zavodtarьna idara itev esen vaş idara sostaihnda tede berense tapqьr eşlap ydqartev zavodtarь bylege ojoştorola;

z) Trikataz promьjşlennosь vaş idarahьn.

Bьl vaş idara sostaihnda ta'minät bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora, janь tedälestär bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola;

i) Kyn—ajaq kejemdore promьjşlennosь vaş idarahьn.

Bьl vaş idara sostaihnda ta'minät bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora, janь tedälestär bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm kyn ädärlәv berege bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola;

k) Bejala promьjşlennosь vaş idarahьn.

Bьl vaş idara sostaihnda nejala promьjşlennosьn sьjrjo hәm materialdar menän ta'min itev bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora, janь tedälestär bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola.

l) Tedälestär vaş idarahь.

Bьl vaş idara sostaihnda tedev materialdar menan ta'min itev bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora hәm produksianь hatьv bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola;

m) mamьq ädärlәv şulaj uq mamьq tadartьvsь zavodtar vaş idarahьn.

Bьl vaş idara sostaihnda ta'minät bujunsa xuzalьq ihäbendäge kontora ojoştorola;

n) Esselärde ta'min itev vaş idarahь.

o) Uqьv jorttarь vaş idarahьn;

p) Util' ädärlәv kontoralьn—„Sojuzutilde“.

3. SSSR jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqь ergähendä tyvendäge bylektärde, sektordarьn hәm gruppalardь ojoştoroqa.

a) plan-ekonomik bylegen;

b) savda bylegen;

v) finans hәm svodnoj buxgalteria bylegen;

g) mobilizatsion bylekte;

d) kadrdar hajlav hәm ihäpkä alьv sektorьn;

j) statistik ihäpkä alьv sektorьn;

z) transport sektorьn iksport hәm import gruppahьn;

z) narkom ergähendä kontrol' gruppanь;

i) standartizatsia bojrahьn;

k) administrativ xuzalьq bylegen;

l) sekretariatь;

n) arattrazdь.

Bьnan tьş SSSR jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarьnьn turanan-tura jetäkselegendä promьjşlennosь terlä tarmaqtarьndaqь iş ere belgestordan torqan qilmi-texnik sovet ojoştororqa.

4-SSSR Jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqьnьn vaş prodizvodstvo idarahь ularqa turanan-tura bujhondorolqan trestar, predpriatielar savda, sьjrjo hәm ta'minät ojoşmalarь menän operatti, texnik finans jetäkselegen tulьhьnsa tamamlanь. Sifos ädärlәv planь 60 tonna urьnьna 65 tonna itep ytälde. Japraq adьq ädärlәv planь la arttьrьp tamamlandь.

Kolxoz urozaj jьjnavqa arьv ädärlänä. 8 urqьs hәm 3 molotilkanьn bätahe lä remontlanqan. Zatvalarqa orloq tolqostar qujalьb. Aşlьq taşьv esen 10 jäşşik arba ädärlände. Başьv slahь tedelde. Unda 125 keşelek dәjem tuqlanьv ojoştoroldo.

DƏVLƏTŞIN.

***

Maqar. 18. Balqquza avьl sovetь „Qudaş“ kolxozь urozaj jьjnaj başlajasaq. Unьn 19 urqьs maşinahь remontlanьp qujьlqan—ädär. Remont sьjfatь jaqşь. sьjfat komissiahь tarafьnan qabul itelqän.

Ike urьnda japma ьrdьn ädärlände. Uqa 2 qatmarlь molotilka 2 traktor hajasaq.

BAJ.

MAŞINALAR—ƏDƏR

Petrovski, 18 (telegraf bujunsa). Maqar MTS-hь xedmätendäge „Ob'jedinenia“ kolxozь säsevde jaqşь udqarqajnь. Xädер unьn 550 gektar aşlьqьnan juqarь-gektarьnan 15 sentnir urozaj ketelä.

Kolxoz 18 ijyldä besän jьjnavdь tulьhьnsa tamamlanь. Sifos ädärlәv planь 60 tonna urьnьna 65 tonna itep ytälde. Japraq adьq ädärlәv planь la arttьrьp tamamlandь.

Kolxoz urozaj jьjnavqa arьv ädärlänä. 8 urqьs hәm 3 molotilkanьn bätahe lä remontlanqan. Zatvalarqa orloq tolqostar qujalьb. Aşlьq taşьv esen 10 jäşşik arba ädärlände. Başьv slahь tedelde. Unda 125 keşelek dәjem tuqlanьv ojoştoroldo.

DƏVLƏTŞIN.

***

Maqar. 18. Balqquza avьl sovetь „Qudaş“ kolxozь urozaj jьjnaj başlav menän aşlьq huqьvdь ojoştora. Aşlьq huqqanda at kestären ekonomit itev esen 16 at keslek hьv molotilkahь ädärlände. Ul kene-tene edlekhed huqasaq.

Kolxoz urozaj jьjnavqa la ädär. Avьl xuzalьqь maşinalarь remontlanьp bettä.

S. SƏQIƏDLIЬF.

„Parikmaxerdar“ elakte

TOPORIN, 19 (telefon bujunsa). Toporin MTS-ь xedmätendäge kolxozdarda urozaj hidger haqlana. 13 urьnda komsomol hәm peonirdardan dozordar ojoştoroldo. „Urozaj“ kolxozьnьn 4 brigadahьndaqь dozordar başaq urlavsь „parikmaxerdarь“ tott olar. Kolxoz milken urlavsь xekemgä birelde.

RIZVANЬF

Uraq başlanьv aldьnda

ƏFƏ rajonь „Prozektor“ kolxozь oşo kendärdä urozaj jьjnaj başlajasaq. Unьn 19 urqьs maşinahь remontlanьp qujьlqan—ädär. Remont sьjfatь jaqşь. sьjfat komissiahь tarafьnan qabul itelqän.

Ike urьnda japma ьrdьn ädärlände. Uqa 2 qatmarlь molotilka 2 traktor hajasaq.

BAJ.

MAŞINALAR—ƏDƏR

Petrovski, 18 (telegraf bujunsa). Maqar MTS-hь xedmätendäge „Ob'jedinenia“ kolxozь säsevde jaqşь udqarqajnь. Xädер unьn 550 gektar aşlьqьnan juqarь-gektarьnan 15 sentnir urozaj ketelä.

Kolxoz 18 ijyldä besän jьjnavdь tulьhьnsa tamamlanь. Sifos ädärlәv planь 60 tonna urьnьna 65 tonna itep ytälde. Japraq adьq ädärlәv planь la arttьrьp tamamlandь.

Kolxoz urozaj jьjnavqa arьv ädärlänä. 8 urqьs hәm 3 molotilkanьn bätahe lä remontlanqan. Zatvalarqa orloq tolqostar qujalьb. Aşlьq taşьv esen 10 jäşşik arba ädärlände. Başьv slahь tedelde. Unda 125 keşelek dәjem tuqlanьv ojoştoroldo.

DƏVLƏTŞIN.

***

Maqar. 18. Balqquza avьl sovetь „Qudaş“ kolxozь urozaj jьjnaj başlav menän aşlьq huqьvdь ojoştora. Aşlьq huqqanda at kestären ekonomit itev esen 16 at keslek hьv molotilkahь ädärlände. Ul kene-tene edlekhed huqasaq.

Kolxoz urozaj jьjnavqa la ädär. Avьl xuzalьqь maşinalarь remontlanьp bettä.

S. SƏQIƏDLIЬF.

„SUJЬNSЬ“ KOLXOZЬ ƏLGƏLƏ ƏDƏRLEK MENƏN KILƏ

„SUJЬNSЬ“ kolxozь xäder Dävlekan rajonьndaqь aldьnqь kolxozdar safьna sьqa. Ul urozaj jьjnavdь la elgele reveşte udqarьv esen nьqlь ädärlände. 25 bricka, 30 furman, 5 jäşşik area, 12 lobogrejka, 2 at tьrmahь, qatmarlь molotilkalar bätahe lä ädär. Ular urozaj elgäreven ketelär. Kolxozdьn 2 dvigatele bar. Tьrma, hänäk kevek „vaq-tejek“ inventardar da ädärlängän.

Kolxozdьn 3 brigadahьnda tabordar ojoştoroldo. Tabordar janьnda japma ьrdьndar, keltelär bar.

*** Urozaj jьjnav maşinalarьn remontlavdь tamamlavqa huqqь srok itep 1 ijyl bildelängäjne. Xeder ijyldeŋ berense jartьhь ytte. 9, Zejansura MTS hьnda remont huŋ siktä äkeren bara. Udqarьlqan remonttьŋ da sьjfatь nasar. Bьna remonttan ytkän 2193 nsä hanlь kombajn. Ul nasar remontlanqan. Orloq şnegahьnьn şarikapadşipnigь berketelmägän. Valdaqь padşipniktь hytep alqandar. Motordьn tartьv qajьşь juq... Instrument jäşşige remonlanmaqan. Kyp kenä asqьstar, vinttar juqalqan. Şu-**

Proizvodstvo planь bujunsa kolxozda arьş uraqь 3 kendä, bojdaj 8 kendä urьlьp betergä, betä aşlьqtar keltälergä bäjlenergä hәm 80 protsentь skerttergä halьnьrqa tejeş.

Kolxoz bägen-20 nse ijyldä arьş uraqьna teşe. Ike kän urьv menän huqьv hәm dävletkä igen tapşьrьv başlanasaq. Igen taşьv esen 6 bricka bylende. Kolxoz dävletkä igen tapşьrьvdь 20 avqьsqa tamamlav burьsьn qujdь.

N. SABIT.

laj uq 2992 nse hanlь kombajn da aik nasar remontlangan. Ul da janьnan remont talap itä. 3039 nsь hanlь kombajn betenläj remontlanmagan. Motordьn zapas di letel şisternahь juq.

Kombajnirdar ädärläv eşe lä aik nasar. Undä 3 kombainqa 2 kombajnir tura kilä. Şturvalsьlar juq.

MTS direksiahь bьl jeteşmedlektärde eş barьşьnda betterev esen praktik saralar ky rerga tejeş.

VOZƵEMIKOV.

„OKTƏBER“ DƏ UROŻAJDЬ KӨTMƏGƏNDƏR DƏ INE ƏLE...“

Jazьq-Novosjolov, 18 (telegraf bujunsa)- Blagovar MTS-ь xedmätendäge kolxozdardьn qul menän hәm maşina menän arьş saba başlavdarьna 3 kän uddь. Bьl es kän jeteşmedlektärden tulьp jatьvьn kyrhatfe. Xatta ogratexnikanьn elementar tärtiptäre lä ytälmäj. Mikalqa **„Oktäbr“** kolxozьn alajьq. Unda uraqqa vaqьlьnda teştelär. Lakin aşlьq sabьvsь zvenolar, osoraqlь keşelärdän tedelgän. Bьl ädärlek malendäge kyp şavlavdьn. ädärlek turahьnda „bşanьslь raportlar“ menan şeqellänevden hädemtähe. Ə, praktik eş başlanqas, kolxozda butalsьq.

Aşlьq, kolxoz jetäkselärenen planlaştьrьvdarьna qaraqanda irtärak elgärde. Uraqstardь teşerev esen tävge jul sabьlmaqan. Zatkblardь turь aşlьq ebtenä teşerdelär, aşlьqtardь tapattьlar. Aşlьqtardьn mäjeş-mäjeştäre lä sabьlmaqan. Keltä bäjlevselär siktan tьş nasar eşläjdär. Keltälärde aldan ädärlängän bavdar menän hәm qamьldar menän bäjläjdär. Aşlьqtardь jьjьv tempь sabьv tempьnan kyp artta qala. 18 ijyldä tändä babьvdа, sabьlqan kyp kenä aşlьqtar jьjьlmaj qaldь. Ägär hava nasarlanqanda bьl aşlьqtar häläk bulasaq ine. Keltä bäjlävse zvinolar eşlav normalarьn ytämäjdär.

Keltälär qarlьqtarqa halьna,lä kin qarlqtardьn da sьjfatь nasar.

„Oktäbr“ kolxozь berense kendärdä yk juqallьvdarqa qarşь keräş ojoştormanь. Bik kyp başaqtar babьvdarda jьjьlmaj jatьp qaldь.

TANIN

YK PLENUMЬ QARARЬNA BEƏƏEN JAVAP

MAL ADЬQlЬ ƏDER JERGƏN BESƏN EŞEN TAMAMLANЬ

JERGƏN, 19 (telegraf bujunsa). Jergän MTS-ь kolxozdarьnьn besän sabьv planь 1922 gektar bulьp, unь 137 pr. itep ytänelär. Silosiav planь 1500 tonna, 205 pr. qa ytälde. Besän jьjnav hәm silosiav eşe davam itä.

MTS direktorь—**Konakof**

Politbylek başlьqь-**Anisimof**

„Sujьnsь“ kolxozь—MTF ojoştora

DƏVLƏKƏN. „Sujьnsь“ kolxozьnda MTF juq ine. Kolxozslar VKP(b) Үdək komiteti plenumь qarardarьn ejrängändän hun MTF tedev mujьndamanьn aldьlar. Kolxoz predsedatele Xäzemьl, partorg-Ojeitar YK hәm ƏK plenumьnьn malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь qarardarьn praktik tormosqa atqarьvda massanь mobilizovajt iterdär hәm kolxozdar MTF buldьrьrdar.

N. SABIT.

Besän dä, silos ta bar

TOPORIN. (Telefon bujunsa). Toporin MTS-ь xedmätendäge kolxozdar VKP(b) YK plenumьnьn malsьlьq turahьndaqь qarardarьn ejrängändän hun, maldarqa qьşqьlьq esen jaqşь adьqlar ädärlәp javap birälär.

„Krasnaj fakel“ kolxozь 506 gektar jerdän besän sabьv eşen 1 ijylgä yk tamamlap, dävletkä besän tapşьrьv planьn da tultьrdь. Bьl kolxoz silosiav planьn da 100 pr. qa ytäne.

„Krasnaja zvezda“ dävletkä 586 sentner besän tapşьrьv planьn 10-ijylgä yk tultьrdь. Lakin, silosiav planь nasarьraq ytälä. Kolxoz oşo arala silosiav planьn arttьrьp ytäv esen nьqlь keraşe.

„KIM“ kolxozь silosiav planьn 160 pr. qa, „Sel'xor“ 150 pr. qa, „Progres“ 250 pr. qa hәm „Gort qanlь“-260 pr. qa tultьrdьlar.

„Karl Marks“ kolxozь 38 tonna silosiav planьnьn ber kilohьn da silosiamaqan. Kolxoz predsedatele ber terlä sara la kyrmäj.

MTS xädmätendäge 25 kolxozdьn 15-e besen jьjnav eşen tamamlanь, qalqandarь tamamlav aldьnda.

MTS xedmätendäge kolxozdardьn arttaqlarь, aldьnqь „Progres“, „Gort qanlь“ kolxozdarьnan älge alьrqa tejeştär.

RIZVANЬF.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MAŞINNЬJ STANSALAR TƏƏBƏLƏ

MƏSKƏV, 18. Juldar xalьq komisarlьqь timer jul transportьnda avьl xuzalьqь MTS tarь ihäbendäqь maşinalar stansalarьn ojoştora. Bьl stansalar transportьn eştären mexaniklaştьrьv esen baza bulasaqtar. Här ber stansa jul eştären atqarьv esen qatmarlь maşinalar hәm bätä qьdьldar ojahь sьjfatь menän aildäle“ tigän aik tupaь jalqan mägälälär babьp sbqarqan. Japonia hәm Manzuria gazetterьnьn provokatsion kampaniahь menän ädärlände.

Ošondaj „moral“ ädärlektän hun Japonia-Manzuria politsiahь bьl „ojalardь“ betterev esen qьr qa eşkä kereşte. 6 ijyldä SSSR konstitutsiahь bajramь kenendä politsia bätä kluptarqa kisälär ytkärevde tьjdь hәm „qemymän har terlä kisälärgä his ber terlä reşxät birelmäjäsäk hәm här terlä qalanьn aytan xalqьna la kul'turalь jal birevse berdän-ber ucrizdinie bulьp toralar.

BERƏƏM FRONT ƏSƏN KƏRƏŞ

LONDON, 18. Anglia kompartiahь bätä donja huqьşьnьn 20 jьlьqь tulьv aldьnan „nindaj genä partiala torhalar da bätä eşselärden berdäm frontьn huqьş qurqьnьssьna hәm faşizmqa qarşь keräş frontьn“ tьvdьrьrqa saqьrap,lejäoristar partiahьna märazäqät itte. Fransiala bьl berdäm frontьn tьvdьrьlqanlьqьn kyrhätep, kompartia berdäm xäräkättärden xarakteran, şulaj uq huqьşqa hәm faşizmqa qarşь keräşev programьn tikşerev esen kompartia YK väkildare menän osraşьrqa täqdim itä. „Xäderge ästanoika,—tip

MANZURIA VLASTARЬNЬŊ Janь provakatsialarь

Bäjzin 18. Xarnindan xäbär itev bujunsa Manzuria politsiahь 12 ijyndä QK timer julьnьn kultura-ağartьv ucrezdinialarьna qarşь janь poxotь ojoştordo. Bьl ädär QK timer julьnьn Xarnindaqь eşselare hәm xedmätselärenen bätä 4 klubь jabьlqan. Bьl poxot hunqь kendärdä, jänabe, QK timer ju'b eşselarenen klubь „här terlä zagovordar urьnь bulьp xedmät itä hәm qьdьldar ojahь sьjfatь menän aildäle“ tigän aik tupaь jalqan mägälälär babьp sbqarqan. Japonia hәm Manzuria gazetterьnьn provokatsion kampaniahь menän ädärlände.

Ošondaj „moral“ ädärlektän hun Japonia-Manzuria politsiahь bьl „ojalardь“ betterev esen qьr qa eşkä kereşte. 6 ijyldä SSSR konstitutsiahь bajramь kenendä politsia bätä kluptarqa kisälär ytkärevde tьjdь hәm „qemymän har terlä kisälärgä his ber terlä reşxät birelmäjäsäk hәm här terlä qalanьn aytan xalqьna la kul'turalь jal birevse berdän-ber ucrizdinie bulьp toralar.

10 ijyldä şul uq eştär jänä qawatlandь, politsia kluptarqa spektakl'dar qujьvdь tьjdь, şunьn menän bergä qajhь-ber politsejskidar xalьqtь kluptar ergähendäge jal baqsalarьnan da qьvьp sbqardьlar.

Bьl saralar Xarbin xalqь arahьnda däjem rizahьdlьqtь tьvdьralar, sänki kluptar kärak timer julьnьn eşselarenä hәm xed mätselarenä bulьhn, şulaj uq qalanьn aytan xalqьna la kul'turalь jal birevse berdän-ber ucrizdinie bulьp toralar.

Berense tapqьr tulь raveştä iqlan itä. Unьn bьl beidereve „Kommunistar oşondaj saranь bьnda la ytkärergä täqdim itälär“ tigän zagolofka abtında birelgän.

ŞTURMOVIKTAR ARAHЬNDA KOMMUNISTIK PROPAGANDA

Praga, 18. Berlindän xäbär itev bujunsa olpuskaqa jebärelgän şturmoviktar arahьnda käsle kommunistik propaganda davam itä. Listofkalar quldan-qulqa järej. Ildäge xal qьdav räveştä tikşerelä, şunьn menän bergä Giller tarafdarь adьlьqta qalalar. Şunьn arqahьnda şturmoviktardьn Berlindäge baş ştabь 8 şturmovoj otrattь taratte.

150 MEŊ EŞSE EŞ TAŞLAQLAN

Niu Jork, 19. Däjem stackanьn berense kenendä yk San-Fransisko qalahьnьn bätä promьjşlennosь hәm savda tormoşo paralizovajt itelde. Iŋ dur promьjşlennost tarmaqtarьnьn 75 meŋ eşselare hәm undarsa men xedmätselär eş taşlaqandar. Xalьqqa ikmäk, hät hәm it taşьv esen stacka komitetь transport aylegen tьvdьrdь. Şulaj uq ber tiklem restorandarda asьvqa la jul qujьldь. Şosse julьnьndaqь pikettar stacko komitetь tarafьnan rexsä: itelmägän tovardardь qalaqa indermäjdär. San-Fransisko qalahьna kilgän 4 meŋ keşelek qäskäri otrat qalanьn jar buji eläşen yd qulьna alqan hәm unda nьqtmalar tedej, tanktar hәm tanrika erqähendä bazalar ojoştororqa şunьn menän bergä, bьl bazalardьn seltare SSSR Sovnarkomь tarafьnan bildälängän tärtiptä SSSR Jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqь tarafьnan ratlana.

10. SSSR Jeŋel promьjşlennos valьq komissarlьqьnьn ajьrьm trestarьna hәm predpriatielarьna vaqlap hatьv esen , maqazindar asьrqa rexsät itergä, şunьn menan bergä, bьl magazindar seltare STO ergähendäge tovar fondtarь hәm savda regulirlaştьrьv Komitetь tarafьnan bildalanela torqan tovar fondtarь ihäbenä ytkärergä.

Bьl magazindardь tovar menan ta'min itev eşen oşo savda seltare esen STO ergähendäge tovar fondtar hәm savdanь regulirlaştьrьv Komitetь tarafьnan bildalanela torqan tovar fondtarь ihäbenä ytkärergä.

SSSR Xalьq komisarlьqь Sovetьna un kän vaqьt esendä urändaqь aydzätkä tejeşle predpriatielarqa 1934 nse jьlqa alьnqan tajdanan otcislinia jahav tärtiptäre hәm juldarь turahьndaqь, şulaj uq 1934 nse jьldьn planьnda ular esen bildälängan aydzet majalarьn netä statialarь bujunsa ularqa tapşьrьv turahьndaqь mäs'älane qarap tikşererga täqdim itergä.

7. Sojuz qaramaqьnan urändaqь qaramaqqa tapşьrьla torqan predpriatielar tedmähen ratlarqa.

II. JEŊEL PROMЬJŞLENNOST EŞLƏP SЬQARQAN NƏMƏLƏRDƏ YTKƏREV (SBƏJT) EŞTƏREN OJOŞTOROV TURAHЬNDA

8. SSSR Jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqьnьn savda sbьjt eştären tyvendäge nigedärdä qajtanan ojoştororqa;

a) STO ergähendäge tovar fondtarь hәm savdanь tartiplaştererv Komitetь tarafьnan ratlana torqan produksia hatьv planь nigedändä SSSR jeŋel promьjşlennosь xalq komissarlьqь tarafьnan qasandan birle ytkäreleve turahьnda kyrhätep, jeŋel promьjşlennosь eşlap sbqarqan nämälärde sbьjt eşen planlaştьrьvdь;

b) STO ergähendäge tovar fondtarь hәm savdanь Şregulirlaştьrьv Komitetь tarafьnan ratlanqan planqa qulajlь räveştä SSSR jeŋel promьjşlennosь xalq komisarlьqьnьn sbьjt kantoralarь savda ojoşmalarь (Sentrosojuz, Glavtorg hәm başqalar) menan general dogovordar tejälär;

v) Juqarьla kyrhätelgän genеral dogovordarqa qulajlь räveştä sbьjt ojoşmalarьnьn savda bazalarь jäki bьl ölkälä jäki krajda bulqan tura jäki lokal'nь dogovor tedälär.

g) ydä produksialarь başqa kraj hәm ölkälärgä sbqarьlьrqa tejeş bulqan trestar hәm predpriatielar ularda taratьv esen SSSR jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqьnьn tejeşle savda kantorahьna tapşьralar.

9. STO ergähendäge tovar fondtarь hәm savdanь tartiplaştererv Komitetь tarafьnan ratlanqan plan bujunsa, sbьjt kontoralarьna savda bazalarь ojoştorovdь rexsät itergä.

SSSR jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqьnьn sbьjt kontoralarьna ydärenä sitä

III. SSSR JEŊEL PROMЬJŞLENNOST XALЬQ KOMISSARLЬQЬNЬŊ RESPUBLIKA, KRAJ HƏM ƏLKƏ INSPEKTORDARЬ TURAHЬNDA

11. SSSR Jeŋel promьjşlennosь xalьq komissarlьqьna ydenen ädärlәv hәm savda ojoşmalarь eajtaq bulqan respublikalardа, ölkä hәm krajdarda bьl respublika, ölkä hәm krajdarda SSSR Jeŋel promьjşlennosь komissarlьqьnьn inspektordarьn buldьrьrqa rexsät itergä.

SSSR Үdək Başqarma Komitetьnьn predsedatele M. KALININ.
SSSR Sovnarkomь predsedatele—V. MOLOTOF.
SSSR Үdək Başqarma Komitetьnьn sekretarь A. JNUKIZDE.

XALЬQ ARA KYRGƏD MƏLƏ

SOVET KƏNƏ

Nju-jrok, 16. Gikago qalahьndaqь „xalq ara kyrgädmälä“ 14 ijyldä „sovet kene“ ojoştoroldo. Kyrgädma territoriahьna sovet dävlät flaktarь elep qujьlqan. Finans raotnigь Davas ip. Trojanofskidь jalqьnь raveştä qolla nь hәm huqьştь buldьrmah esen SSSR-Amirikanьn bergälap eş ilevdare käräklegen kyrhatte. Ip. Trojanofski SSSR dьn kul'tura hәm texnik elgäşevdären tasvir itte hәm SSSR-Amirika duslьqьnьn däjem tanьslьqtь nьqtasaqьn beiderde.

DYRTƏJLƏ

URAQQA TƏŞTƏ

Dyrtəjlə, 18 (telegraf bujunsa). Dyrtäjlä MTS-ь xedmätendäge „Obtäser“ kolxozь arьş uraqьna teşte. Ölgergän urändar hajlap urьla. 20-21 ijyldärdä massovьj uraq başlana.

Mostafin.

KOLXOZDAR

URAQQA TƏŞƏLƏR

Talbazь., 19 (Başrosta). Arьş elgerä. 18 ijyldä Avьrqazь rajonьnьn 4 kolxozь—„Poveda“, „Svobodnьj trud“, Udarnik“ hәm „Boğajadь“ kolxozdarь elgergän jerdärde hajlap arьş ura başlanьlar. Urьlqan arьştar skerttargä halьna.

***

Baqalь, 19 (Başrosta). Baqalь MTS-ь kolxozdarь arьş ura başlanьlar. „Majaq“ kolxozьnda 18—ijyldä qul menän 18 gektar arьş urьldь. Bägen hajlap urьrqa „Marial“, „Lenin juln“ hәm „Janь Tormoş“ kolxozdarь teşelär.

***

Bişbylək, 19 (Başrosta), „Budjonnьj“ kolxozь 17-ijyldä 2 lobagrejka menän uraqqa teştä. Berense kendä kyp jeteşmedlektär asьldь. Kendälek zadanie läqät 30 protsent samahьna qьna yatlde. Maşinanьn tedek bulmavь arqahьnda prostoj buldь. Kolxozda 20 qa samahь aşlьq elgergän. Xedmätte nasar ojoştorov arqahьnda, kolxoz elgergän aşlьqtardь urьvqa jeteşä almaj.

1934 IDL 1 nse oktəberdə BERENSE sistirnalardı oɵatıbroja

I-SE TƏƏƏV UCASTOQıNDA

EJƏHEƏLEK, EŞSE KƏS AOIıMSıLıOOJı, HAMAN DAVAM ITƏ

ƏFƏ, ŞIŞMƏ, DƏVLƏKƏN RAJONDARı IP. ƏıJKIN DIREKTIVAHıN YTƏMƏJDƏR

PIKET JARDAM KƏTƏ!

Berense ucastokta, ydenen eş kyləme durıbqa jaqınnan 35-se piket xəl itkes pikettardan hanala. Dejem tedeleşten iti avır eş tarmaqa (8 kilometrlıq pojmanan polotna ytkərev) 35-se piketqa inə.

Plan auıbınsa piket hər kən hajın 1860 kəm. jer eşe eşlarqa tejeş. **Ə, eşte edeklek.** Məhələn 10 ijyldə 1305, 11 ijyldə 802, 13 ijyldə 721, 14 ijyldə 610 kəm. qına jer eşe eşlende. Plandı tulturav tygel, xatta kendən-ken eşlen tempı teşə bardı. **Temptın teşəve tedeleşte 1 oktəberge ƏETƏRƏ almav qurqınnasın tıvdara.**

Bıoja sebeptər kyp: piketta eşe vaqıtqa tiklem nıqlı həm hidger jetəkselek nulmanı həm juq. Jetəkselekten jomoşaqlıqınan **dissiplina teşte.** Xatta, pikettın komanda sostafı ebtenən eşselər komandalıq ittelər. Prorab **Isajaftı** ərigadirdar da, disətniktar də tınlamaj başlanılar. His ər kem gə nujhınmaj eştən qasıvdar bar. Məbələn Byzdək rajonı Qarqalı avılı **„Irekle Baş"** kolxozınan hajlanıp kilgən 5 keşe 2 kən eşlenetər də qastılar.

Aşav-esev qənəqətlənerlek tygel. Kul'turalı tormoş şartları tıvdırılmaqan. Eşselərgə partija həm xəkymət qarardarın anlatıv juq. Baraktar kynelhed. **Partija,** komsomol, profsojuz ojoşmaları lozungtar jadav menən tınıslanalar.

Təp mexanik kəs-ekskavator eşləmaj; 13 ijyldə unın klapanı şartlap həm trusı ədelep tuqraqajnı, şunan birle ultıra. Jetəkselər ekskavator ergəhendə qısqırınıp jerev menən siklanalər.

Ekskavatorga kendəlek zadanie 900 kəm. Maşinistardın texnikanı ydlaştera almavdarı hədemtəhendə kendəlek zadanie tulturılmaj. Məbələn; 10 ijyldə ekskavator 900 kəm. urınına 787,11 ndə-438 kəm. eşlaj. Dere**rt, Zilojef, Bulanıf** iptəştər sməna qa 966-996 kəm. birep eş elgehe kyrhəttelər. Lakin ul elge betə maşinistarqa la kyserelməgən ələ.

Rajondar eşse kese birmajdər, yd zadanieların kilep tulturmajdar. Məbələn, **Ofe rajonı** sotsialistik jardam ajlıqa zadanienın 100 men kəm, urınına 50men kəm **Şişmə**-100men kəm. urınına 31 men kəm., **Dovlekən** 50 men kəm, urınına 27 men kəm. qına ytənelər. **Ip. Bajkin** telegrammahı bujınsa ular tedeleşkə kilep yd zadanieların tulturırqa tejeştər. **Ələ nulha qudoşaloqandarı juq.** Piketta 234 eşse urınına 183 eşse genə eşləj.

Piket kollektilı arahında tarqalıvsılıq bara. Sıjnil doşman agenttarı bul momentten fajdalanalar. Məbələn **Xramıf** yd ergəhenə eşselərde jınap „qəşqa qalmaqıd, xəder kolxozqa eşləməbəged as aulahəqıd" tip qotqo tarala. Hedem lələ eştən kitevde horap ber kendə genə 18 qariza inə.

Piket xəle avır. Piketta jetəkselekte nəqıtırqa, massovj eştərde jəlep jenərergə, kolxozsılardı eş betkənsəgə tiklem tedeleşkə berketergə, aşxananı elge rəveştə qujırqa, sıjn fi doşman agenttarının qotqoların tar-mar itergə kərək.

Dereb, prorab **Isajaf** urınnan ılınıp, **Gumilovski** iptəş, qujıldı. Bıl qına qənəqətlenergə irek birmaj. Jetəkselekte taqıla nəqıtırqa, upravlenie həm partija ojoştorovsbın piketqa ajrım keşelər ultıtıp qujırqa həm ulardan eş horarqa tejeştər. Aldan əjtergə kərək: əgər də moment fajdalanılmaha, hydden-eşkə kysep xatalar eş ebtendə tedeleimaha, kilahe kendərdə zitdi avırlıqtarqa osorarqa tura kilasək.

PUNKT ƏDƏKLƏKTƏ QALDı...

Ofe-Işemaj timer jul tedeleşenən berense ucastoqa ikense proran punktı 20 nse ijylgə 20 kilometr polotna həm ukladkanı his ər tuqıravhıd ytkarev esen 35 men kuəometr jer ejep beterergə teieş ine, ul betmane. Qalqan eşte tamamlav esen janınan 400 alav kərək. Blavdar **Dovlekən, Şişmə** rajondarınan kilergə tejeştər. Lakin ular yddere birgən attardı ta kire alıp bettelər.

Tedeleşte eşlegən kolxozdar arahında rajon ojoşmaları mas sovj eş alıp barmajdar. Biqerək tə **Şişmə** rajonı jul tedeleşen xurlıqlı raveştə edde. Unan kolxozsılar menən jetəkselek itev esen keşe lə kilmane. Hedemtələ kolxozdar minrap jerəp qajtıp kilergə məzbyr buldılar.

Oşendaj tekerep qarav arqahında **ikense punkt ədeklektə qaldı.** Punktta jer eşendələ,son qi qoramallandırıvda ta edek. lek. Ikense punkt jetəkselərə **Pamirski, Letuşkin həm Nurqə-Lejef** iptəştər jetəkselekte konkretlaştırırqa, jahət arala edeklekte beterergə. ə rajondar yd **zadanieların** kilep tultırırqa tejeştər.

Oj. IDRIS.

Rajondarda

Lıoıbrdap qına ultıralar

Qamışlı. Ofe rajonı ikense prorab punktında **3 konlek sunsotnik** ytkərergə həm 1337 at birergə tejeş nulha ta, ale ni barı 462 at birde. Şulaj itep **rajon juloşe jer ojovde edde.**

Ofe VKP(b) rajon komiteti komsomol həm profsojuz ojoşmaları ikense prorab punktın edeklektən sıqarabıd tip hyd birgajnelər. Lakin ulardın hydəre lıqırdav nulıp qına qal dı. Prorab punktı haman da edeklektə. **Oj. I**

1400 alavlıq sunsotnik

Antonofka. Avırqazı rajonı Ofe—Işemaj timer jul tedeleşenə jardamlaşıvın davam ittero. Kolxozdar jer qadıv eş teren betərev menən aqas materialdarı taşıj başlanılar. Rajon oşo kendərdə juloqa jardam sunsotnigə ytkərəsək. unda **1400** alav eşlejəsək. **13 kolxoz eşkə sıtqılar da inde.** (Baş Rosta)

150 urnına... 28

Antonofka. K-Usol rajonı jul tedeleşendə xəkymət zadanienın ytəv esen **150** at birahe urında, əlegə tiklem **28** at qına birde. Rajon tedeleşten srogın hudıvqa jardam ita. Rajon VKP(b) komiteti jaqın vaqıt esendə eştə soroloş jahav saraları kyrergə tejeş. (BaşRosta).

200 eşsene kire aldılar.

Antonofka. Ofe—Işemaj timer julında eşten qıdqan mələndə **Mejəko** rajonı **200** eşsene kire tartıp aldı. Mejəko rajon başqarma komiteti xat jadıp jahət arala ikense partija eşselər jebərergə nulha ta, kyp kendər ytep kitte, eşselər kilgəne juq ələ. Mejəko rajonı kyrələta tedeleştə edə. (Baş Rosta).

Tedeleş xronikahı

◆ **Berense ucastokta** eşlav se 1912-se jıl tavqan doprizıvnikterdən tagerı asıldı. Lagerda 50 keşe. Sezon 20 kən. Lagerda jatıvsılar xərəl eştərgə ejranev menən ber qa tardan, kən hajın 8 səqat Dim kypere tedeleşendə eşlejəsəktər.

◆ 15 ijyldə Nizgorodkala berense ucastok dəvmələndə sıqa torqan stena gazetalarının kyrgədməhe ərəldı.

◆ 15 ijyldə **Dim kypere** tedeleşendə berense kolovendın hıvs alınıp bette həm fondament halıv başlandı.

◆ **Dovlekən** rajonı **„III Internatsional"** kolxozı 700 kubometrlıq zadanienı 925 kubometrqa ytəp ayləklanep qajttı.

◆ Ijyl ajınnın 15 kenlegendə **2 se proran punktında** eşlavse brigadalardan **Namin** brigadahı yd zadanienın **153, Xamutıf** brigadahı 115, **Qjixotulin**-brigadahı-113 pr. qa ytənelər.

PUNKT ƏDƏKLƏKTƏ QALDı...

Ofe-Işemaj timer jul tedeleşenən berense ucastoqa ikense proran punktı 20 nse ijylgə 20 kilometr polotna həm ukladkanı his ər tuqıravhıd ytkarev esen 35 men kuəometr jer ejep beterergə teieş ine, ul betmane. Qalqan eşte tamamlav esen janınan 400 alav kərək. Blavdar **Dovlekən, Şişmə** rajondarınan kilergə tejeştər. Lakin ular yddere birgən attardı ta kire alıp bettelər.

Tedeleşte eşlegən kolxozdar arahında rajon ojoşmaları mas sovj eş alıp barmajdar. Biqerək tə **Şişmə** rajonı jul tedeleşen xurlıqlı raveştə edde. Unan kolxozsılar menən jetəkselek itev esen keşe lə kilmane. Hedemtələ kolxozdar minrap jerəp qajtıp kilergə məzbyr buldılar.

Oşendaj tekerep qarav arqahında **ikense punkt ədeklektə qaldı.** Punktta jer eşendələ,son qi qoramallandırıvda ta edek. lek. Ikense punkt jetəkselərə **Pamirski, Letuşkin həm Nurqə-Lejef** iptəştər jetəkselekte konkretlaştırırqa, jahət arala edeklekte beterergə. ə rajondar yd **zadanieların** kilep tultırırqa tejeştər.

Oj. IDRIS.

DESƏTƏKTARDA

MIXAJLOF JAL MASTERDARı ƏDERLƏJ

Dim kyperendə eşlap in jaqşı əigelər kyrhətkən komsomoles **Mixajlof** 35 piketqa kyserelde. Ul disətnik bulıp eşlaj həm 48 keşenən torqan ike brigadanı berləştərə.

Desətəktın eşe jaqşı. 10-15 ijyl planı 140 pr. qa ytəlde. Ucot həm kendəlek eşte ylsəv vaqıtında ytkərelə. Eşselərdən eş kene həm eş xaqtarı juqalqanı juq. Sonki Mixajlof iptəş kendəlek eşlap sqarıvdı əişər minutlıq kənəşmə ytkərep eşselərgə jetkerə tora.

Desətokta jaqşı eş elgehe birgən udarniktar da bar. **Arşinof, Curakot, Xaliıf** iptəştər yd zadanieların 166-200 pr. qa jetkerep ytəjdər.

Desətokta eştən hun jal itev məs'əlahe xəl itelde. 15 ijyldən başlap eşselər fizkul'turaqa jerej həm GTO znacoqına imtixan birə başlanılar. **Mixajlof** jal masterdarı ədərlərgə kereşte.

EJƏHEDLEKTE BƏTƏRƏRGƏ

Zvankof ip. Disətogında 49 esenən torqan ike brigada bar. Brigadalar ijyn planın 100-123 pr. qa ytənelər. Disətokta ucot, eş ojoştorov qənəqətlənerlek. Udarniktardan **Sənlin** yd zadanienən 146, **Rostof** 141 pr. qa ytənelər.

Brigada brigada menən zveno-zveno menən janışa. Lakin janış dogovordarı tikşerelməgən. Sexkom tedelgən dogovordarın ytəleşe menən qəbqhənmaj. **Zvankof ip. komsomoles** tedeleşkə yde telap kilgən udarnik. Ul şturmda 6 **kən** buıb 24 tər səqət buıb jal itmaj eştənen. Şunıhı bar, prorab Zvankof ip. brigadahın almaştırıp bətərdə. Ber ajda 15 brigada almaşındı. Bundaj ejəhedlek hedemtəhendə eşlap sbqarıv tybənəjdə.

Janı kilgən prorab ip. **Gumilovski** bundaj ejəhedlektərgə sik qujırqa, desətoktarqa berketelgən brigadalardı daimi itev esen kerəşergə tejeş.

OJƏFEV ITELERLEK TYGEL...

Kərimıf ip. desətogında 42 eşsenən torqan ike brigada eşlaj. Desətokta yd planın **160** pr. qa ytəp **Makienko** brigadahı alda bara. Kərimıf iptəş ucot həm eşlap sbqarıvqa ad iqtibar birə. Unın brigadalarında kendəlek ikəp alıp barılmaj, zadanie tultırılmaj. Məbələn 14 ijyldə 175 kəm. zadanie 146 kəm. qa qına ytəjde. Udarniktar əildəle tygel. Eş kene juqalıp zarlanıvsə eşselərden kyp protsentı Kərimıf desətogında.

Kərimıf iptəş—partija ojoştorovsbı. Unın desətogı əirge desətok bulırqa, ip. Kərimıf şul juqarıbqqa ireşergə tejeş. Hejralev qəlev itelerlek tygel.

MTS KOLXOZDARı QASALAR

Dəvlekən rajonınan timer jul tedeleşenə **3 MTS tan** kolxozsılar kilde. Tedeleştə in nasar eş kyrhətkestərə birep MTS kolxozdarı „alda" kilələr. MTS tar xəmətləndergən 11 **kolxoz** əlegəsə plandarın tultırmaqandar.

Dəvlekən MTS ınan vəkil itep **Minneqəliel** jebərelde. ul **10400** kəm. zadanienı **9313** kəm. qa ytəlte. **Taşlı** MTS ınan kilgən **Ojilmetdinıf** iptəş 9400 kubometr zadanienı 8268 kubometrqa *ytəlte.* **Sujınsı** MTS ınan kilgən **Mikronof** ip. 1500 kubometr zadanienı 7852 kubometrqa ytəlte.

Dəvlekən MTS kolxozdarının **3 kolxoz,** Sujınsı MTS hınan 4 kolxoz yd zadanieların eşlamaj qasəp **qajtıp kittelər.** Politbylek ulardı qajtanan jebərep eşlətergə məzəyr itergə tejeş. Rajondardın, MTS kolxozdarınıın jul tedeleşen edəvgə bajlangən bundaj sbqıştarına qərqa otpor ojoştororqa kərək.

POPOF AT YLTERƏE

(Xedməlkər xatı)

Berjən rajonı, Sobxanqol kolxozının ibəpsetie **Popof Petr,** Iroqıdlı avıl sovetına barqanda ber attı arqanlap qujıp, qaramaj ylterə. Taqı la *kolxozdın Sobxanqol* 1-bətqıs ҳeştəbenə berketelgən ber atın Qolməxəmətet Bədrtdin horamajınsa alıp kitep, qojoqa batarıp ylterə.

Bıl attar kolxozdın in jaqşı attarınan bulıp badar xaqı menən alqanda Sobxanqol kolxozına 3 *men* hum tora.

Kolxoz idarahı bıl jenəjətselər menan kileşep qarap, əle nulha ber terlə sara kyrelgəne juq.

Teşeşie organdar tid kendə bıl eşte tikşerep, qəjepletərgə qərqa sara kyrhen.

„Berjənle"

JƏŞELSƏNE—UROZAJıN ALQANSı TƏRBEJƏLƏRGƏ

JƏŞELSƏ BAQSALARıNA-KYBERƏK IOJTIBAR

Partija həm xəkemət, avıl xuzəlıqında jəşelsələrden səsev majdanın artıvav həm unan juqarı urozaj alıv *məs'ələhen,* xəndəlek burəstardıı məhime itep quja. Şulardan sbqıp, bıjılıq jı esən jəşelsə səsev planın 33 men qa, bıltırqı jılqa qaraqanda 2 tapqır artıq itep ajldələne. Şulaj nulha la kyp kenə rajondar, aigerək tə başqort rajondarı plandı jartılaş ta ytəj almajdar. Bıl ytəlmav, başqort rajondarındaqı kolxoz həm kolxozsılardın jəşelsə ytterep, unan juqarı urozaj alıv m s'əlahenə nıqlı əhəmejət birmav dən qenə kilep sbqa. Mətələn: To, orin rajonı, „jəşelsə orloqtarı juq" tip səbəp taba, ə şul uq vaqıtta, avıl xuzəlıqı qilmi institutınıın jemeş jəşelsə xuzalıqı punktında, 30 mendən artıq rassada fajdalanılmanı.

Jəşelsənen fajdahı turahında ber genə mihal kilterev jetə. Ofe rajonı, jəşelsə sə kən „Budjonnıj"—urıtı kolxozınan, kolxozsılıq-Makalxola, Dyrtəjle rajonı, jəşelsə səsməgən „Inter"—başqort kolxozının kolxozsılıq Ibrahimbi kevek **480** xedmət kene eşlap ala. Kəd unıı bylandə, Makalxo 45,9 sintnir orloq kul'turahı, 77 sintnir kartof, 396 hum aqsalata ala. Ibrahimbi 38,6 sintnir orloq kul'turahınan başqa 27 hum qına aqsanan başqa ber genə kilogram kartof ta, jəşelsə lə ala almaj. Anlatıp torahı la kərəkməj, tatar-başqort kolxozdarının bıl məs'əlagə nıqlı əhəmejət birməgəndəren jaqşı anlata.

Bıjsı ber genə lə jəşelsə səsməgən tatar-başqort kolxozı qalmanı tip əjtergə jaraj. Ə xəder məs'ələ, hər ber kvadrat metrdan juqarı jəşelsə urozajı alıvda tora. Bıl juqarı urozajdı, jəşelsə ebtenən edlekhed jaqşı tərnejə genə xəl itə. Ədlekhed tərnejəgə tybəndəge tep eştər inə.

1. Jəşelsə orloq kul'turalarına qaraqanda, tuqıqlı matdələrde 1,5 tapqır artıq talap itə, şulaj bulqas, jəşelsə baqsahında ber qenə lə syp ylane bulırqa tejeş tygel. Hər ber sbqqan syp ylə ne betelerəp tororqa tejeşle.

2. Jəşelsə araların jomoşartıv, bənın arqalında jaqşı hava almaşınıvqa həm jamqır hıvının henevenə jaqşı şarttar tıvdırıvıd.

3. Quıb jəşelsələrde hirəkətev, hirəkətevde ytemlek 4-8 santemitr bulqasta ytkərergəkərək.

4. In mehim sara, jəşelsəne edlekhed huqarıv, jəşelsələr yd məlendə hıv alıp tormahalar, ulardın 2-3 kən esendə hələk bulıvdarı memkin.

5. Qortqostar menən kerəş. Bıltır Qbjqı rajonı „Muxamitşin" kolxozı qalın-qıddarı kəbetələrenə qort teşkəs, qul menən bulha la sypləp, qorotqostardı beterdələr. „Aqıv-jaq" tip torov jaramaj, „Muxamitşin" dərsə kereşə betergə həm kerəşalıp barırqa kərək.

Hər ber kolxoz jəşelsəne sə sergə tejeş həm səsev menən jenə qalmaj unı jaqşı tərnejələrgə, unın esen daimi zvinolar berketelep qujılırqa tejeşle.

Kolxoz, jəşelsə səsməj torop həm unın urozajın juqarı kytarməjensə, kul'turalı mul tormoşqa sbqıvı turahında ıbqarderqa tejeş tygel.

Agranom: **Ojirfanıf.**

IN JAQŞı KOMSOMOLESTAR-MALSıLıQ EŞENƏ

MALDAR—KOMSOMOL ŞEFıIıDA JAQŞı Yƀə

(Yd xəərsebeddən)

DƏVLƏKƏN rajonı, Qarmış avıl sovetındaqı „Başqortostan" kolxozı betə rajon dəvmələndə jadqı səsevdə lə həm utav eştərendə aldınqı kolxozdar menən ber rattan betərep sbqıb.

Bıjsı kolxoz, berense qbş ogrotex udıvdı betə kolxozsılar arahında berense tapqır jəjep, kolxozdın betə kolxozsıları la tip əjterlek-qartı həm jəşe ogrotex ekzamin tapşırdılar. Ogrotex ekzamin tapşırıvsılar 105 keşe bulıp ulardın arahında qatın-qıddar pr. tə. Kyp təşkil itə. Şunın arqalında bıjsı utav eştəre lə jaqşı sbjatlı ytkərei de həm bıjsı kolxozda qatınqıddardan daimi zvena tedelep jəşelsə baqsahında eştərgə berketep qujılıp, jəşelsələrde ogrotex ədemle qatın-qıddar tər bejəhendə jaqşı tərnejələnələr.

Ogrotex udıv kolsomolestar instlativahı həm ulardın jetəkselege ə'tında eşlene həm nejəngə kendə lə ogrotex udıv davami itə.

Kolxoz betə urozaj jıjnav maşinalarına remontlı kyptan yk bəterep, maşinalar ortoq toqıəstar həm başqa kərək taraqtar menən tulıhınsa tə'min itelder.

Urozajdı berense kendə yk huqa başlap, dəvlətkə igen tapşırıvdı şul kendən yk başlıv esen jeterlek dəvmələ toq, torpoşa həm jəşşikle arnalar ədərlonep qujılıdılar.

Komsomoldar kese menan sunsotnik ytkarelep, ytilgə taş lanqan ber lonəgrejkanı jaqşı eşlerlek xəlgə kilterep remontlandı.

Kolxozdın babıvında 4 dozer vbjəşkahı bar. Ulardın dozorniktarı barlıq la komsomolesiar. Komsomol ojoşmahının „jenel kvaleria"hı, dozorniktarı həm sujfar inspektordarı nıqlı əəjlənəşte bulıp ular ydəərenen betə diqqətteren kolxozdın milken nıq haqlarqa birələr.

Kolxozdın komsoorgahizatorı ip. Əxmətsi betə komsomol kəstəren brigada hajın igen jıjnav vaqıtına berketep qujdı. Kolxozdın betə brigadalarında stino gazeti sbqarıv, qəşqırıp qazet uqıv, polit sisedalar ytkərev eşe betəhe lə komsomolestar əbtenə jəkmələlde. Əxmətsi yde lə ber brigada gazeti sbqarıv esen yd əbtenə aldı.

Kolxozdın komsomol ojoşmahı, VLKSM-Ydək komiteti nın „komsomolistardın jəş maldar əbtenən şefsılıq itev turahındaqı" qararın tikşergəndən həm VKP(b) Ydək komiteti plenumının „malsılıqbalqajenərev turahındaqı qararların ejrəngəndən hın hər ber komsomolis ber sudav əbtenən şefsılıqtə. Bıdavdar komsomolestar qulında kər jaşəjdər.

„Başqortostan", komsomolestarının eştere betə rajon komsomol ojoşmalarına əige bulırlıq, həm ul əlgelərde Dəvlekən rajonı a x jəştere stansahı nasar eşlavse komsomol ojoşmalarına kyserergə tejeş.

I. Murtazin

KOMSOMOL SILOS ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Xəjnulla MTS hı xedmətendəgə kolxoz komsomoldarı, mal adbaq ədərlav eşenə totomdolar. Bigerək tə silos ədərlav eşendə komsomoldar, jəştər arahında anlatıv eşen kin jəjep jebərep, hər kolxoz komsomoldarı 50 şar tonna silos ədərlav mujındamahın alqajnılar. Qajhı ber kolxoz komsomoldarı mujındamaların arttırıp ytənelər.

„Bol'şevik" kommunahı komsomoldarı, komsomol komitetı sekretarı ip. Lapin jeləkselegendə 175 tonna silos ədərlənе.

„Janı jul" kolxozında malsılıq fermahı medire—komsorg ip. As karbi Jazar silos ederlavdə massovj eşte jəjelderev, kin qatlam jəştərde bılqıtırıv arqahında silos ədərlav mujındamahın 65 tonna itep. „Novoj pyt" kolxozı 50 tonna, „Novaja zizn" kolxozı komsomoldarı 35 tonna itep ytənelər. Başqa kolxozdarda la siloslav eşe jəjelde komsomol aqzaları bınan tış kolxozdın siloslav planın tultırıv eşendə lə ojoştorovsı bulıp baralar.

HUNƏJ TELEQRAMA

NIU-JORK, 18. San-Fransisko qalahındaqı dəjəm zawastofka-qa Oklend, Berklej h.b. qalalardın da 20 mengə jaqın eşselərə qusbıldılar. Oklend qalahında ber nisə jəd haldat uramdardı haqlaj. Haldattar ytep barıvsılardı tuqıratalar həm maxsus propuskalar kyrhətevde talap itələr. San-Fransisko kapitalistarı qaskərgə jardam kyrhətev esen 500 keşenən „grazdanski komitet" ojoştordolar. Bıl „grazdanski komitettan" başqa jənə qala başlıqı tarahınan burzuaz elementtar arahınan jbjılqan jəddərsə maxsus politsejskidar bar.

PARTORGTARĐЬ 17 PARTS'JEZD

Qararđarь menən qorallandьrьrqa

Oşo jьldьn 30 ijynendə Qarałdel rajonьnda partorgtarđьn rajon dəvməlle kənəşmələre bulьp ytte. Kənəşmə lə partorgtardan 41 keşe, rajon ydəgendəje partaktivtardan 16 keşe qatnaştь.

Kənəşmənen **ken** tartinenda ip. **Stalinđьn** 17 part s'jezdь hejləgən doklatьn əjrənev həm urozaj jьjьştьrьvqa igen təpşьrьvqa əderlek burьstarь həm partija-massovej eşlərđe jəjelderev turahьnda məs'ələlər qujьlđь.

Ip. **Stalin** doklatьn əjrənev biseda rəverendə ytkərelde. Bisedanь Qarałdel rajkomь sikretarь ip. **Osipof** alьp bardь. Ul, ip. **Stalin** doklatьndaqь tep məs'ələlərđe partorgtar aldьna qujđь, partorgtar javap birđelar.Ađaq, ip. Osipof hər ber qujьlqan horavqa tulь itep javaptar qajtara bardь.

Turanan-tura şunь ajtergə kərək, **partorgtardьn kypselege ip. Stalin doklatьn ələ nulha tərən rəveştə ejrənməgəndər,** həm 5-6 partorgtь qına almaqanda, ular doklatta kyrhətelgən najtaq qına məs'ələgə javap birə almanьlar.

MƏBƏLƏN: partorgtardьn betəhe lə tejerlek kapitalizmdьn dejem krizisь menən donja ekanomik krizisьn anlamaqandar, həm butajđar.

Fəqət „Krasnьj Vostok" kolxozьndaqь kandidattar gruppahьnьn partorganizatorь Şabajbina bьl məs'ələlərđe nigeđđə Đereb anlaqan. Partorgtardьn kypselege faşizmdьn həm revqlytsion krizistən nəmə ikənlegen şulaj uq SSSR đa nindaj sьjnьlar jəşəganlegen, tajpьlьştar məs'ələhen anlap jetkerməgəndər.

Ip. Stalin doklatьn ələ nulha uqьp sbqmaqan partorgtardьn da buiqanlьqь belen te. Partorg tardan berəv, nəmə ul diprissia tip horavqa aptьrap qaldь. **„Ip. Stalin ydenen doklatьnda dipris sin məs'ələhenə qaqıldьmanьj. min nьnь berense tapqır işotep torəm ələ"** tine.

„Qьđьl Oktəər", kolxozьnda qь partorg Vəlejef:—„SSSR đa ike sьjnьf jəşaj. Unьn **berehe** Eşse-krəbtian sьjnьs, **ikensehe**-qala həm avьlđaqь kapitalizm qaldьqь sьjnьs" tip javap birđe. Xaraşaj avьl sovetь predsidatele-Xanarof (partija aqzahь):

— „SSSRđa ike sьjnьf bar. Berehe sotsializm sьjnьs, iknsehe-kapitalizm qaldьqь həm janqьđaq krəbtiəndər sьjnьs" tip javap birđe.

Xatta ustatь ələ nulha uqьmaqan, ydləşterməgən partorgtar bar, najtaq partorg partianьn janь ustatьnda kommunistardьn aldına nindaj burьstar qujılьvь turahьnda belməjđər.

Qьbqalьs, Qarałdel rajonьnda partorgtardьn idja-politik kiməldare bik tyben. Partorgtar ydđərenen politik-belemdəren kytərevđə sistemlь eşləməjđər.

Sonki, Qarałdel rajkomь, VK həm ƏK nen 17 sjezd qararđarьn tərən, raveştə ejrənevđe jəjelderev turahьndaqь qararđarьn həm kyrhətmələren tulьhьnsa tomosqa aşьrmaqan.

Partija tav ojoşmalarьnьn bik kypendə sjezd qararđarьn sistemlь ejranev eşe julqa halьnmaqan. Qajhь ber tav ojoşmalar təqət ip. Stalin doklatьn ejranev menən genə siklangəndər, (Itke Aqəylək kandidattar gruppahь).

Partorgtardьn betəhe lə tejerlek əlikə lə sbqa torqan „Lenin julь" həm „Pyt Lenina" zurnaldarьn aldьrmajdar. (3-4 partorg qına aldьra). „Pravda" həm əlikə gazettarьnda nabьla barqan propagandistar mejəşən partorgtardan sistimlь uqьp barьvsılar bik ad.

Rajonda sbqa torqan „alqa, həm „vpired" gazettarь 17 s'jezd qararđarьn ejranevđe bəl'şevik-tarsa jəjelderev əsən konkret kerəşmələr. Partija tav ojoşmalarına barьp, qararđardь ejranev barьşьn, jeteşhedlektərđe, ulardan səhaptələren asьp, gazet ittərendə jaqtьrtьlь, aldınqь tav ojoşmalarьnьn tərmələren başqalarqa kyserəlıe urında kyberək samatyk menən kilgən xənərdərđe urьnlaştьrьv menən qenə tьnьslanqandar. Xatta „Vpired" gazetьnьn ridaktorь ip. **Kazakova** ejđə nulьp toroq partorgtar kənəşmahenə kilmane. Unь saqьrtьp alьrqa tura kilde.

Kənəşma partorgtarqa sjez qararđarьn, materialđarьn, partianьn bələ tav ojoşmalarında la I avqusqa tiklem ejrənep, ydləşterep bətev burьsьn jəkləne həm instroktorđarqa, propagandistarqa bьl qararđь ejrənevđə tav ojoşmalarqa konkret jardam itergə, həm kənəşmə qararьnьn jujьlqan srokka ytəleven barlarqa quştь.

2 nse məs'ələ bujınsa Sovnarkom janьndaqь əđerlav komitetьnьn urьndaqь vəkile ip **Rumənsf** đəklat jahanь. Doklatsь vorozaj jьjьştьrьv, ngen tapьrьvqa əđerlekten, ələ qənəqatlənerlek bulmaqanlьqьn, ma inalardь remontlav, janьv, majlav materialđarьn əđerlavđa əđəklektər bulqanlьqьn ajtep ytte həm unь fakttar menən beerkette. Doklatta həm fiker alьsvđarđa bildəlap ytelgən faktlar brigadalarđa partija-massьvoj eşte jəjelderevđə ber nimə lə eşlamaj. Kolxozđьn betə kommunistarь brigadalarđa uttıj eş baroqan saqtə kənsələrđə ulьtralar. Bəndaj mihaldar bik kyp.

Kypselek tav ojoşmalarь jaqьq səsev vaqьtəndaqь unьştar menən mavbəlp, ul unьştardь besən sanьv məlendə nьqьtmaqandar. Babьvđarđa kylьstan buildьrьlьp, ul bətə kylt standar menən jetəkselek itkən nam tərriələren aəşqalarqa kysergən. Partmassovej eşte kesəjtev arqəhında yd normalarьn arttırıp ytəvse 120 udarnik tərbejəlap jeteşterelgən. Kammunistar proizvodstva la avangardьqьq eş menən kyrhətkəndar. Hedəmtə lə „Lenin julь" kolxozь jađqь səsev planьn rajon dəvmələndə 2 urьndь alьp tamamlap, rajon sijotь tarafьnan znejker menən aylaklanqan. Aqqa əđerlav planьn attьrьp ytəp, kysmə qьđьl aajraq alıqan həm utьn menən aylaklanqan. Besən esen kerəştə lə in alđa bara.

Kənsələr aşa qьna jetəkselek itevse ojoşmalarđa bar. Məbələn Itke aqəylək kandidattar gruppahь brigadalarđa part masovej

УФИМСКАЯ ОБЛАСТНАЯ-МАССОВАЯ ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 166 21-IJYL 1934 JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Өlkө, Өfө qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„... Sovxoz, kolxoz həm jaŋqьdaq xuzalьqtarda igen huqьvdь uŋьş jьjnav başlavdьŋ berense kənəndə yk jəjep jebərevde, hər ber molotilka əsən igen huqьvda kəndəlek norma bildələvde həm bildələngən nor malardьŋ hər ber molotilka tarafьnan his hyðhed ytəleven tə'min itergə“

(YK plenumь)

DƏVLƏTKƏ IGEN, KÖNBAQЬŞ HƏM IT TAPŞЬRЬV,

ŞULAJ UQ ORLOQ HƏM ADЬQ—FURAŻ SSUDALARЬN QAJTARЬV TURAHЬNDA

BAŞSOVNARKOM PREDSEDATELE IP. BULAŞЬFTЬŊ VKP(b) ӨLKӨ KOMITETЬNЬŊ 2 NSE PLENUMЬNDA 1934 JЬL 10 IJYLDƏ JAHAQJAN DOKLATЬ

I

JABƏJЬ SƏSEV JOMƏQAQTARЬ TURAHЬNDA

Partiavьddьn 17 s'jezьndan avьl xuzalьqьn qajtanan qorov osorenon tamamlanqanlьqьn kyrhətep, ip. **Stalin**: „kolxozdar həm sovxozdar ikehe berlektə bətə avьl xuzalьqьnьn həm unьn bətə tarmaqtarьnьn jaðmьşьn xəl itevse keskə əjlənderelə* tine.

S'jezdan hun ytkən vaqьt esendə bьl kes nьqьvda həm ytevda davam itte. Bik jaqşь həm şunьn menən bergə irtə sroktarda ytkərelgən jaðqь səsev kolxoz strojьnьn kesə həm ojoşqanlьqь ytevenen bigerək tə asьq kyrhətkese bulьp tordo. Jaðqь səsev bedden Sojuzqa, kenjaqьndaqь ber tiklem qoroloqqa qaramaьtan, uðqan jьldaqьnan kəm bulmaqan, ə kyp kenə kraj həm əlkələrdə unan da jaqsьraq urozajdь tə'min itə. Kolxozsьlardьn anlьlьqь həm xedmət dissiplinahь janь baьqьsqa kytərelde. Partianьn 17 s'jezь qarardarь nigedendə bətə ojoşmalardь qajtanan qorov, avьl xuzalьqьna jetəkselek itevde kytərevgə, organizatsion formalardь tərtipkə halьv həm eşkə sьjfat jaqьnan jaqşьrtьvqa jardəm itte.

VKP(b) Vdək komitetьnьn ijyl plenumьnьn „igen həm it tapşьrьv plandarьn ytav turahьndaqь“ həm „malsьlьqtь jaqşьrtьv jьlьq planьn srogьnan elek tultьrdьlar həm şunьn menən bətə jemhyrlət planьn zakon menən bildələngən 1 dekaber urnьna, 10 oktəberdə tamamlanьvьn tə'min ittelər.

Bьl tuplanqan bol'şevistik təzriə, partianьn 17 sjezь qararda nigedendə partia ojoşmahьnьn eşte qajtanan qorop bajtaq nьqьvь, MTS tar selterenen kinəjeve, partiavьddьn bolьvoj otrəttarь bulqan politəylektərden hanь uðqan jьlqa qaraqanda artьvь, bedgə bьjьl kolxozdardьn həm jaŋqьdaq xuzalьqtardьn igen tapşьrьv planьn, MTS eşe əsen natural' tyləvdərde həm sovxozdardьn igen tapşьrьvьn uðqan jьldaqьqa qaraqanda la tiðerək temptar menən ytəv mem kiniegen birələr. Kolxozdarda həm xedmətsən janqьðaqtar arahьnda, MTS həm sovxoz eşselare arahьnda orgonizotsion—massovьj eşte kin rəveştə jəjep jebərev nigedendə bed I oktaberga dəvlətka 35 million bottan da kəm tygel igen tapşьrьrqa məzbyrəed. Bьnan başqa bed I oktaberga 1 million bot samahь orloq, aðьq, furaz həm başqa ssudalardь dəvlətka qajtarəp birergə tejeşəed. Bətə igen tapşьrьv planьn, MTS eşe əsen natural' tyləvdərde həm sovxozdardьn igen tapşьrьvьn uðqan jьldaqьqa qaraqanda la tiðerək temptar menən ytəv mem kiniegen birələr. Kolxozdarda həm xedmətsən janqьðaqtar (ajьrьm rajondardan başqa) igen tapşьrьv jьlьq planьn srogьnan elek tultьrdьlar həm şunьn menən bətə jemhyrlət planьn zakon menən bildələngən 1 dekaber urnьna, 10 oktəberdə tamamlanьvьn tə'min ittelər.

Bьl tuplanqan bol'şevistik təzriə, partianьn 17 sjezь qararda nigedendə partia ojoşmahьnьn eşte qajtanan qorop bajtaq nьqьvь, MTS tar selterenen kinəjeve, partiavьddьn bolьvoj otrəttarь bulqan politəylektərden hanь uðqan jьlqa qaraqanda artьvь, bedgə bьjьl kolxozdardьn həm jaŋqьdaq xuzalьqtardьn igen tapşьrьv planьn, MTS eşe əsen natural' tyləvdərde həm sovxozdardьn igen tapşьrьvьn uðqan jьldaqьqa qaraqanda la tiðerək temptar menən ytəv mem kiniegen birələr. Kolxozdarda həm xedmətsən janqьðaqtar arahьnda, MTS həm sovxoz eşselare arahьnda orgonizotsion—massovьj eşte kin rəveştə jəjep jebərev nigedendə bed I oktaberga dəvlətka 35 million bottan da kəm tygel igen tapşьrьrqa məzbyrəed. Bьnan başqa bed I oktaberga 1 million bot samahь orloq, aðьq, furaz həm başqa ssudalardь dəvlətka qajtarəp birergə tejeşəed. Bətə igen tapşьrьv planьn ytəv menən bergə, dəvlətka kenbaqьş tapşьrьvdь ta tə'min itergə tejeşəed, bəlki Sojuzda la berense saʔqa sьqarqa tejeştər.

1 oktəbergə dəvlətka 35 million bot igen tapşьrьv həm bətə igen tapşьrьv planьn oktaber ajьnda tamamlav—bьl bolьvoj zadanienь ytəv bedðan bol'şevistik ojoşqanlьqlь həm kəstərde derəʔ urьnlaştьrьvdь ta lap itə. Berensenən, bed dəvlətka 15,1 pr. bulqanlьqьn betənləj onotop, ularqa narьq birep jetkermav bulьdь. Aldaqь eştə bьl jeteşedliktərde bed qьrqa bətergə tejeşəed.

II

DƏVLƏTKƏ IGEN TAPŞЬRЬV--HƏR BER KOLXOZ, MTS, HƏM SOVXOZDЬŊ XUZALЬQ HƏM POLITIK NЬQLЬOQЬN HЬNAV

Uðqan jьl rajon ojoşmalarь həm MTS politəylektəre tarafьnan jəjep jebərelgən dur massovьj eş arqahьnda kolxozsьlar həm xedmətsən janqьðaqtar (ajьrьm rajondardan başqa) igen tapşьrьv jьlьq planьn srogьnan elek tultьrdьlar həm şunьn menən bətə jemhyrlət planьn zakon menən bildələngən 1 dekaber urnьna, 10 oktəberdə tamamlanьvьn tə'min ittelər.

Bьl tuplanqan bol'şevistik təzriə, partianьn 17 sjezь qararda nigedendə partia ojoşmahьnьn eşte qajtanan qorop bajtaq nьqьvь, MTS tar selterenen kinəjeve, partiavьddьn bolьvoj otrəttarь bulqan politəylektərden hanь uðqan jьlqa qaraqanda artьvь, bedgə bьjьl kolxozdardьn həm jaŋqьdaq xuzalьqtardьn igen tapşьrьv planьn, MTS eşe əsen natural' tyləvdərde həm sovxozdardьn igen tapşьrьvьn uðqan jьldaqьqa qaraqanda la tiðerək temptar menən ytəv mem kiniegen birələr. Kolxozdarda həm xedmətsən janqьðaqtar arahьnda, MTS həm sovxoz eşselare arahьnda orgonizotsion—massovьj eşte kin rəveştə jəjep jebərev nigedendə bed I oktaberga dəvlətka 35 million bottan da kəm tygel igen tapşьrьrqa məzbyrəed. Bьnan başqa bed I oktaberga 1 million bot samahь orloq, aðьq, furaz həm başqa ssudalardь dəvlətka qajtarəp birergə tejeşəed. Bətə igen tapşьrьv planьn ytəv menən bergə, dəvlətka kenbaqьş tapşьrьvdь ta tə'min itergə tejeşəed, bəlki Sojuzda la berense saʔqa sьqarqa tejeştər.

1 oktəbergə dəvlətka 35 million bot igen tapşьrьv həm bətə igen tapşьrьv planьn oktaber ajьnda tamamlav—bьl bolьvoj zadanienь ytəv bedðan bol'şevistik ojoşqanlьqlь həm kəstərde derəʔ urьnlaştьrьvdь ta lap itə. Berensenən, bed dəvlətka 15,1 pr. bulqanlьqьn betənləj onotop, ularqa narьq birep jetkermav bulьdь. Aldaqь eştə bьl jeteşedliktərde bed qьrqa bətergə tejeşəed.

Ikensenən, urozaj jьjьv mənən ber yk vaqьtta tura kilə torqan avьl xuzalьqьn eştərenen yd vaqьtında ytəlevðaren tə'min itergə tejeşəed, bьl eştər kedgə səsevde yd vaqьtında tapşьrьlьp bitergə tejeşəed.

Lakin, bьl kyrhətelgən uŋьşlar menən ber rəttən, bedðə kyp kənə dur jeteşedliktər də bulьdь həm bar. Bed səsevde 20 nse majda tamamlaj həm şunьn menən maj parьn tulьhь menən hərevde tə'min itə ala inek, ə faktik rəveştə 1 ijyngə tiklem nej barь 372 meŋ gektar qьna bulasaq tip bildələgən, ə politəylek həm direksiə tikşergəndən hun urozajdьn 8 setnerdan da kəm bulmajasaqь belende. Şulaj uq bojdaj həm holo urozajьn 4 sentner bildələgən, ə tikşergəs bojdajdьn 8 sentnerdanda, ə holo urozajьqa 9 sentnerdan kəm bulmajasaqь belengən. Ə bьl MTS ta bьndaj ber nisə kolxoz bar.

Bьnan başqa bytən rajon həm kolxozdarda la urozajdь jəşerev həm kəmetep kyrhətev vaqiqalarь bar. Mələlən, Baltas, Dyrtəjle rajondarьnda, Qaraqoş rajonьnьn Fedor MTS hьnda, Əlşəj həm Stərletamaq sovxozdarьnda.

Rajokom sekretardarь, MTS həm sovxoz politəylektəre həm rajbaşqarma predsidateldəre urozajьq turahьnda jer orgьndarь tarafьnan birelgən məqlymættərde yddare tikşerergə həm dəvlətte aldav bьtelьştarьna qarşь kerəştə rajondar ara dəvlət komisialarьna maksimal' jardəm kyrhətergə məzbyrdər.

Iptəştər! Vdək komitetьn ijyn plenumь qararь bujьnsa kolxozdьn yd esendəge ixtiazdar əsən otcislenialardь 10 pr. tan 15 pr. qa tiklem kytərev tik bьl kolxozdьn bsьnlap jaqşь eşləve, aldьnqь bulьvь tikşerelgəndən hun qьna eşlənerga tejeşle. Avans birevdə Vdək komitet həm Sojuz Savnarkomь tarafьnan bildələngən prosenttь har terle rəveştə artьrьvda qəjeplənevselərde prokuratura orgьndarь his kisekmətən ugolovnьj javapqa tartьrqa tejeştər.

VKP(b) Vdək komitetь plenumь bətə partia həm sovet ojoşmalarьn bьjьl qajhь ber sovxoz-kolxoz ara dəvlət komisialarь Sojuz Sovnarkomьnьn 1 ijyldəge qararь nigedendə bьl turala ydðarenen qьrqa qararðarьn 30 kən esendə sьqarьrqa tejeştər.

Rajondar ara dəvlət komisialarь kolxozdardь urozaj uŋьşь jəhətenən tege jəki bьl gruppaqa inderevde rablaqandan hun MTS direktordarь rajondar ara dəvlət komisialarьnьn qərardarьna qatqi movafiq rəveştə his kisekmətən kolxozdardan natural' tyləvdərde tapşьrьvdь talap itələr.

Partia Ölkə komitetь ajurohь rajondar ara dəvlət komisialarь kolxozdardьn urozaj uŋьşьn qьrqa rablaqanqa tiklem kolxozdar menən kileşev bujьnsa həm his ber terle scottar birmajensə natural' tyləvdərde avans rəveşendə alьvqa jul qujьv turahьnda qarar sьqardь.

Iptəştər! kyp kenə kolxozdarda, MTS həm rajondarda urozaj uŋьşьnьn ьsьn miqdarьn jenajətsel rəveştə kəmetep kyrhətev həm bьl kyreneştərgə qarşь jomoşaq kerəşev faktiarь bulqanlьqьn əjtep, plenum bətə partia həm sovet ojoşmalarь aldьna, şulaj uq MTS həm sovxozdarðьn politəylektəre aldьna bьl dəvlətka qarşь tindinsialar menən qatь kerəş alьp barьv, bьl kulak praktikahьn jərtəvselərde kemden kem bulьvьna qaramaьtan ajavhьd rəveştə jazalav məzbyrlətən qujьrqa tejeşle.

Min bedgə ber-ike han kiliteram. Mələlən, Prejut MST hьnьn „Soznanie“ kolxozь 1 ijyngə arьş urozajьn 1 giktardan tik 3 setner miqdarьnda qьna bulasaq tip bildələgən, ə politəylek həm direksiə tikşergəndən hun urozajdьn 8 setnerdan da kəm bulmajasaqь belende. Şulaj uq bojdaj həm holo urozajьn 4 sentner bildələgən, ə tikşergəs bojdajdьn 8 sentnerdanda, ə holo urozajьqa 9 sentnerdan kəm bulmajasaqь belengən. Ə bьl MTS ta bьndaj ber nisə kolxoz bar.

Bьnan başqa bytən rajon həm kolxozdarda la urozajdь jəşerev həm kəmetep kyrhətev vaqiqalarь bar. Mələlən, Baltas, Dyrtəjle rajondarьnda, Qaraqoş rajonьnьn Fedor MTS hьnda, Əlşəj həm Stərletamaq sovxozdarьnda.

Rajokom sekretardarь, MTS həm sovxoz politəylektəre həm rajbaşqarma predsidateldəre urozajьq turahьnda jer orgьndarь tarafьnan birelgən məqlymættərde yddare tikşerergə həm dəvlətte aldav bьtelьştarьna qarşь kerəştə rajondar ara dəvlət komisialarьna maksimal' jardəm kyrhətergə məzbyrdər.

Iptəştər! Vdək komitetьn ijyn plenumь qararь bujьnsa kolxozdьn yd esendəge ixtiazdar əsən otcislenialardь 10 pr. tan 15 pr. qa tiklem kytərev tik bьl kolxozdьn bsьnlap jaqşь eşləve, aldьnqь bulьvь tikşerelgəndən hun qьna eşlənerga tejeşle. Avans birevdə Vdək komitet həm Sojuz Savnarkomь tarafьnan bildələngən prosenttь har terle rəveştə artьrьvda qəjeplənevselərde prokuratura orgьndarь his kisekmətən ugolovnьj javapqa tartьrqa tejeştər.

VKP(b) Vdək komitetь plenumь bətə partia həm sovet ojoşmalarьn bьjьl qajhь ber sovxoz-kolxoz ara dəvlət komisialarь Sojuz Sovnarkomьnьn 1 ijyldəge qararь nigedendə bьl turala ydðarenen qьrqa qararðarьn 30 kən esendə sьqarьrqa tejeştər.

Rajondar ara dəvlət komisialarь kolxozdardь urozaj uŋьşь jəhətenən tege jəki bьl gruppaqa inderevde rablaqandan hun MTS direktordarь rajondar ara dəvlət komisialarьnьn qərardarьna qatqi movafiq rəveştə his kisekmətən kolxozdardan natural' tyləvdərde tapşьrьvdь talap itələr.

Partia Ölkə komitetь ajurohь rajondar ara dəvlət komisialarь kolxozdardьn urozaj uŋьşьn qьrqa rablaqanqa tiklem kolxozdar menən kileşev bujьnsa həm his ber terle scottar birmajensə natural' tyləvdərde avans rəveşendə alьvqa jul qujьv turahьnda qarar sьqardь.

Iptəştər! kyp kenə kolxozdarda, MTS həm rajondarda urozaj uŋьşьnьn ьsьn miqdarьn jenajətsel rəveştə kəmetep kyrhətev həm bьl kyreneştərgə qarşь jomoşaq kerəşev faktiarь bulqanlьqьn əjtep, plenum bətə partia həm sovet ojoşmalarь aldьna, şulaj uq MTS həm sovxozdarðьn politəylektəre aldьna bьl dəvlətka qarşь tindinsialar menən qatь kerəş alьp barьv, bьl kulak praktikahьn jərtəvselərde kemden kem bulьvьna qaramaьtan ajavhьd rəveştə jazalav məzbyrlətən qujьrqa tejeşle.

Min bedgə ber-ike han kiliteram. Mələlən, Prejut MST hьnьn „Soznanie“ kolxozь 1 ijyngə arьş urozajьn 1 giktardan tik 3 setner miqdarьnda qьna bulasaq tip bildələgən, ə politəylek həm direksiə tikşergəndən hun urozajdьn 8 setnerdan da kəm bulmajasaqь belende. Şulaj uq bojdaj həm holo urozajьn 4 sentner bildələgən, ə tikşergəs bojdajdьn 8 sentnerdanda, ə holo urozajьqa 9 sentnerdan kəm bulmajasaqь belengən. Ə bьl MTS ta bьndaj ber nisə kolxoz bar.

Bьnan başqa bytən rajon həm kolxozdarda la urozajdь jəşerev həm kəmetep kyrhətev vaqiqalarь bar. Mələlən, Baltas, Dyrtəjle rajondarьnda, Qaraqoş rajonьnьn Fedor MTS hьnda, Əlşəj həm Stərletamaq sovxozdarьnda.

Rajokom sekretardarь, MTS həm sovxoz politəylektəre həm rajbaşqarma predsidateldəre urozajьq turahьnda jer orgьndarь tarafьnan birelgən məqlymættərde yddare tikşerergə həm dəvlətte aldav bьtelьştarьna qarşь kerəştə rajondar ara dəvlət komisialarьna maksimal' jardəm kyrhətergə məzbyrdər.

Iptəştər! Vdək komitetьn ijyn plenumь qararь bujьnsa kolxozdьn yd esendəge ixtiazdar əsən otcislenialardь 10 pr. tan 15 pr. qa tiklem kytərev tik bьl kolxozdьn bsьnlap jaqşь eşləve, aldьnqь bulьvь tikşerelgəndən hun qьna eşlənerga tejeşle. Avans birevdə Vdək komitet həm Sojuz Savnarkomь tarafьnan bildələngən prosenttь har terle rəveştə artьrьvda qəjeplənevselərde prokuratura orgьndarь his kisekmətən ugolovnьj javapqa tartьrqa tejeştər.

VKP(b) Vdək komitetь plenumь bətə partia həm sovet ojoşmalarьn bьjьl qajhь ber sovxoz

həm kolxozdarda dəvlətka qarşь tendensialar: bьjьl jad havalar nasar kilde, tigən hьltav menən orloq tapşьrьv bujьnsa dəvlət aldьndaqь zadanielardь ytəv ja totqarlьq kyrhətev həm xatta turanan-tura ədəv tendensialarь bulьv qurqьnьsь barlьqьn aldan itkərtep ytte.

Şunan sьqьp VKP(b) Vdək komitetь „VKP(b) Vdək komitetь həm SSSR Sovnarkomь qararьmen həm bər sovxoz, MTS, kolxoz həm janqьðaq xuzalьqqa ajьrьm rəveştə bildələngən orloq birev, şulaj uq ssuda qajtarьv planь his ydgərtelməjəsəgen kyd uŋьnda totop, VKP(b) Vdək komitetь plenumь partia həm sovet ojoşmalarьn, bigerək tə MTS həm sovxoz politəylektəren-dəvlətkə qarşь bulqan bьl tendensialarqa qьrqa otpor birevgə həm kolxozsьlar həm sovxoz rabotniktarьnьn bətə kəs həm aŋajьqtarьn dəvlətkə orloq birev həm ssudalar qajtarьv plandarьn bildələngən sroktа tulьhьnsa ytəv əsən kərəşkə mobilizirlavqa məzbyr itə* tip qarar sьqardь.

Bьna, iptəştər, bedðen partia Vdək komitetь həm Sojuz Savnarkomьnьn bojьvoj direktivь

Bьjьl bedðen Başqortostanda urozaj kyreneşe jaqşь. Bedðen bətə eşebed igen tapşьrьv planьn ytəv kolxoz, sovxoz həm xedmətsən janqьðaqtardьn in əerense burьsь həm ulardьn artaban ytəv şartь bulqanlьqьn sovxoz eşselərenə, kolxozsьlardьn həm xedmətsən janqьðaqtardьn kin qatlamdarь arahьnda anlatьvqa qoroloqan bulьtrqa tejeşle. Dəvlət zadanielarьn bildələngən sroktarda ytəmavselərgə hər terle linəral həm jomoşaq qaraş kyrhətev tid həm qьrqьv rəveştə bətərelergə tejeşle.

Başqortostanda dəvlət jaqşь sort orloq fondьna bьjьl jaqşь sort orloq ədərlav planь 115447 sentner, şul jəmlənən orloq jeteşerevselek kolxozdarьna95790, orloq jeteşterevselek sovxozdarьna 19657 sentner miqdarьnda bildələngən. Qabul itev başlьsa 8 tep punktta: Şişmə, Şəngəkyl, Dəvləkən, Starletamaq, Prejut, Bərə, Tujmazь, Qartidel punkttarьnda ytkərelesək.

40.000 sentner samahь tip əjterlek tada sortlь orloqtoq sklat majdanь menən ta'min itelmagenlegen itkə alьp, kərəkle sklat majdanьn ədərlav həm tegev eştərenə his kisekmətən keleşev turahьnda Başqortostan dəvlət jaqşь sort orloq fondь kantorь jetəkselerenə xəderdən yk itkərtergə kərək.

1933 jьldьn 19 qinvar zakonь dəvlətka igen tapşьrьv zakonьn boðovda həm qarşьlav plandarь birevdə qəjeplənevselər ugolovnьj javapqa tarьlasaqь turahьnda aldan itkərtte. Bedðə igen həm maj tapşьrьv jəkləmələren birgən vaqьtta bьl zakondь tupaʔ rəveştə kyp kenə boðovdar buldь, bьl boðovdar sovet kontrole komisiahьnьn brigadahь tarafьnan asьp birelelər, unan hun Başsovnarkom həm sovet kontrole komisiahьnьn qararðarь sьqarьlьp, maʔbuqatta iqtan-itəldelər. Ojəjepelər jazalandьlar.

Bьndaj tupaʔ boðovdar Blagoveşşin rajonьnda buldьlar, unda 22 kolxozqa həm 19 avьl sovetьndaqь janqьðaq xuzalьqtarqa igen tapşьrьv zadanienьn arьştьq faktik səselgən majdanьna qarap halqandar. Ike avьl sovetьnda janqьðaqtar tarafьnan igen tapşьrьv normahь uðqan jьlqa qaraqanda arttьrьlqan. Dəvləkən, Qьjqь, Bələbəj, Tujmazь həm Qaltas rajondarьnda la şundaj uq xəl.

SSSR Sovnarkomь ergəhendəge ədərlavdar komitetьnьn Başqortostandaqь vəkile həm Başsovnarkom yd vaqьtьnda tikşerevde tə'min itmənelər, sovet kontrole komisiahьnьn ojurohь bьnь bik derəʔ kyrhətte.

III

JUQALTЬVDARQA QARŞЬ KÖRƏŞ UROZAJ JЬJЬV KAMPANIAHЬNЬŊ BƏTƏ STADIALARЬNDA YBƏK BURЬS BULЬP TORA

Vdək komitet plenumьnьn qararьnda: „1934 jьlda bətə eş protsestarьnda (urozaj jьjьv, eðkertlev, igende taşьv həm haqlav) juqaltьvdarqa qarşь konkret kerəş saratarьn jəjep jebərevde partia həm sovet ojoşmalarьnьn in məhim burьsь -itep hanarqa* tip əjtelgən.

Urozajdь juqaltьvqa qarşь kerəştə bedðen bətə eşebed ojoşqa nigedlangən bulьrqa tejeşle.

1) Aşьqtь sanьv sroktarь turahьnda. VKP(b) nьn Başqortostan ölkə komitetь həm Baş sovnarkom ydðarenen 13 ijyndəge qararðarьnda orloq kul'turalarьn sanьv əsən kolxozdarqa həm janqьðaqtarqa 12-16 kən həm sovxozdarqa 15-22 kən miqdarьnda məzbyrl sroktar bildələnelər həm bьl sroktardь rajondar həm sovxozdarqa qarata diffirinstialaştьrdьlar. Sovxoz həm MTS tarqa 1 ijyldə tiklem ucaskalar hajlavdь ytkərergə, hər ber kombajn əsən genə tygel-nəkti aytan urozaj jьjnav maşinalarь əsən də plan-marşruttar tedərgə təqdim itelgəjne, şulaj uq Avьrqazь, Stərletamaq, Byzdək, Dəvləkən, Şişmə, Mejəkə, Zejansura, Qaraqoş, Mraq, Mənəvez, həm Biloret rajondarьnan 5 ijyldə, ə bytən rajondardan 10 ijyldə brigada prolzvodstvo plandarьn həm grafiktardь anьqlav həm tikşerevde tamamlav talap itelgəjne. Lakin Ölkə komitetь həm Sovnarkomdьn bьl kyrhətmələre ytəlmə-gəndər. Remont əle tamamlanmaqan, brigadalarda daimi transport zvenahьn ojoştorov həm ətte jaablqan brdьn tabaqtarьn tedəv eştare h. b. bətənləj jomoşaq jəjep jebərelgən. Bьlar bətəhe lə, əlaittə, xəder yk inde aşьq huqьv sroktarьnьn oðaqqa hudьlьv qurqьnьsьn tьv dьralar, bьl jeteşedlekkə jul qujmav juqaltьvdarqa qarşь kerəşten in berense şarttarьnan bulьp tora.

Igendərden qan tamьrlaj başlavьn (восковой спелости) vaqьtьnda bildələv iratta javapьq moment bulьp hanala. Tege jəki bьl ucaskala igendər qan tamьrlaj başlahalar—bətə baьvdьn da ber julь beşeven kətmətən, şunduq ura başlarqa kərək. Şuqa kyrə xəderdən yk igendərde, in berense nəvbəttə arьştardь kən hajьn tikşerep tororqa kərək.

2) **Urozaj jьjьv maşinalarьn tulьhьnsa fajdalanьvdь tə'min itergə.** Vdək komitet həm Sovnarkom igendərden qьbqa bujlь, syple bulьvьna, kombajnirdardьn kvalifikatsialarь jeterlek bul mavna hər terlə hьltanьvdardьn partia həm xəkymətten urozajdь tulьhьnsa haqlav həm urozaj jьjьvda tep maşina bulqan kombajn menən igendərde jьjьv turahьndaqь direktiftarьna jəşeren qarşьlьq kyrhətev həm ulardь eðev tip qaralasaqь turahьnda sovxozdardьn bətə direktordarьna həm politəylek nacal'niktarьna qьrqa itkərtilər.

Orloqsoloq sovxozdarьnda urozaj jьjьvda kombajьndardь 70 pr. urnьna tik 23 pr. qa qьna jajdalanьv kevek uðqan jьlqь xurlьq bьjьl bətərelergə tejeşle. Kənnajьş gruppa orloqsoloq sovxozdarьnda 70 pr. tan kəm tygel, kenstьqьş gruppa sovxozdarьnda 80 pr. tan həm Məsəqut gruppahь sovxozdarьnda 60 pr. tan kəm tygel urozajdь kombajndar menən jьjьv motlaq tə'min itelerge tejeşle. Ölkə komitetь həm Sovnarkom bьl zadanienьn hər ber sovxozda ytəleven nьq kydələsəktər, unь ədəvdə qəjeple keşelərde qatь javapqa tartasaqtar. Kombajndardь jajdalanьvdь MTS direktordarьna həm politəylek nacal'niktarьna la şundaj uq javapьlьq jəkmətelə.

Eştə başlar aldьnan hər ber maşina (laəagrejka, samaskidka jəki kəllə bəjləves) jentekləp ilkşerelergə həm motlaq uqa orloq totqos qujьlьrqa tejeşle. Hər ber maşina tandan alьp qaranqь teşkənsə eşlərgə tejeşle, bunьn əsən jad səskes maşinalardь jajdalanqan kevek jegeve menən attar smenahьn tьvdьrьrqa kərək h. b.

Jəmhyrejttə bətə səsev majdanьnьn dyrttən ber eləşənen urozajь qul menən jьjьlqanlьqьn, ə kyp kenə rajondarda qul əşenen 40-50 protsentqa jetkənlegen ibəpkə alьp, bed urozajdь qul menən jьjьv eşen dərəʔ ojoştorovqa ajьrьvsa diqqət birergə məzbyrəed. Bьjьl maşinalar inderev eşe ytəlgən vaqьtta Baltas rajonьnda 45,4 pr., Mişkə rajonьnda 48 pr., Qaraidel rajonьnda 36 pr., Dyrtəjle rajonьnda 50 pr. urozajdьn maşinalar menən jьjьlьvь tə'min itelgən bulasaq. His jul qujmaʔbьq xəl, bьl rajondarda urozaj jьjьv maşinalarьn remontlavdьn əle haman tamam itelməgən bulьvьnan qibarət, ə jəmhyriattə 5 ijyldə tiklem zatkalar nej barь 80 pr., kəllə bəjləvestər 61 pr. kombajndar 77 pr. qьna remontlanqandar

Şuqa kyrə biş kəndən də artьq bulmaqan vaqьt esendə bətə urozaj jьjьv invintardarь tulьhьnsa remontlanьp bətkən bulьrqa tejeşlege his kisekterelməblek burьs bulьp tora. Ikense burьs Narkomzemdьn urozaj jьjьv maşinalarь artьq kyp bulqan rajondardan (Avьrqazь. Dəvlakən, Starletamaq, Byzdək h. b.) ulardь şul maşinalarqa moxtaz rajondarqa aşьqьs rəveştə kyserergə tejeşlegenən tora.

Urozajdь qul, salqь menən jьjqan vaqьtta tybəndəgelərde ytərgə kərək: sanьlqan aşьqtь ratkə hala barьv əsən salqьqa motlaq tьrma qujьlьrqa, şunьn menən bergə ul tьrmanьn teştare dyrttən də kəm bulmaʔqa tejeşle. Aşьq sanьv əsən dur salqь qullanьlьrqa tejeşle. Uraq menən berense nəvbəttə jьqьlqan həm sanьlqan aşьqtar urьla. Uraq menən urqanda qamьldь bejek qaldьrьvqa jul qujmaʔqa kərək. Qaqidə rəveşendə qamьl 20-25 santimetrdan bejek qaldьrьlmaʔqa tejeşle.

3) **Kəltə bəjləv həm başaqtardь tьrmalav.** Qaqidə bularaq bətə aşьq kəltə itep bəjləner gə tejeşle. Ebkertkə halqan vaqьtta taralmahьn əsən kəltələrde tьqьd həm nьq bəjlərgə kərək. Bəjləngən kəltələrde şundə uq qadajaqtarqa (kristarqa), suslandarqa həm banka larqa əjergə kərək. Arьş kəltələre tik banka larqa qьna əjelələr. Kəltələrde qadajaqtarqa, suslandarqa həm banka larqa əjgən vaqьtta tynəndəgelərde şarttar riqajə itelergə tejeşle: qadajaqtar, suslandar həm banka lar ucaskala (zagon bujьna təp təd huðьlqan) tiged rəttər menən tedelergə, bunan tьş rəttərdə unar qaðajaq iəki banka ber jergə gruppa itep qujьlьrqa tejeşle. Öjgən vaqьtta kəltələrde bьrqavqa his jul qujьlmaʔqa, ularðьn haqlьq menən genə taşьlьvьn buldьrьrqa, şulaj uq kəltələrde həjrəkləp jərtəvgə jul qujmaʔqa kərək, sənki ulaj itkən vaqьtta başaqtar qamьl ətənən həjrəlep orloqtarьn qojalar.

Uðqan jьl urozajlьqtь bildəlev rajondar ara dəvlət komisialarь başaq jьjьvqa həm tьrmalatьvqa jenəjətsel rəveştə qarav fakttarьn astьlar. Mələlən, „Avangart“ kolxozьnda (Mişkə rajonь) bojdaj sanьlqan 10 kvadrat metr jerdən 220 gram, jəki ber gektardan 2,2 sentner orloq jьjьlqan; Byzdək rajonьnьn „Jaqtь jul“ kolxozьnda hər ber gektardan arьş juqaltьv 75 kilogram təşkil itkən; „Janь tormoş“ kolxozьnda ber gektardan arьş 1 sentner həm bojdaj 50 kilogram juqaltьlqan; Zejansura rajonьnda bojdaj juqaltьş 20 pr. təşkil itə, holo juqьtьş la şulaj uq; Xəjbulla rajonьnda juqaltьv 25 pr.

Bьna şunьn əsən də bьjьl hər jerdə başaqtardь at həm qul tьrmalarь menən məzbyri rəveştə jьjьvdь bətə qatьlьq menən bojomqa aşьrьrqa, ul tьrmalarqa timer sьbьq jəki kinderdən sitkalar qujarqa, şulaj uq başaqtardь qul menən jьjьvdь ytkərergə kərək. Sьjfat inspiksialare, polevodtar, kolxoz predsedateldəre brigadanan sanьlqan igen ucaskalarьn agər başaqtar jьjьlmaj qalqan bulha qanul itevgə his jul qujmaʔqa tejeştər. Başaqtardь jьjmaj qaldьrqan əsən brigadirdь həm totoşo menən bətə brigadanь javapqa tarttьrьrqa.

4) **Ebkertlev.** Qadajaq həm banka lardaqь kəltələr kipkəndən hun, orloqto jarəp qaraqanda unьn ese onloraq bulьp kyrenə başlaqandan həm kəltələrgə elakkən syp yləndər bətenləj kipkəndən hun aşьqtь ebkertlej başlarqa kərək, qədattə qoro vaqьtta sanьlqandan hun 5-6 kən ytkəs kəltələrgə elakkən syp yləndər bətenləj kibələr. Aşьqtь odaq ebkertləməv hər vaqьt dur juqaltьvdardь kilterep sьqaranlьqьn ibəpkə alьp, ebkertlev eşen məmkin bulqan tiklem qьtqa srokta — 14-16 kən esendə atqarьrqa kərək, igendərden kəmendə 85 pr.-tь ebkertlənergə tejeşle.

Ebkerttər həm ьrdьn tanaqь əsən urьn juqarьraq həm tigederək jerdə həm kəltəne tasьv aralьqь 0,75-1 kilometrdan alьb bulmavьn ibəpkə alьp hajlap alьna. Ber urьndaqь ebkerttər hanь molotilkanьn ber urьnda 710 kən esləven tə'min iterlek miqdarda bulьrqa tejeşle.

Jamaqьrdar javqan osorda ebkertlagən vaqьtta igenden dьmьlьqь ber tiklem kytərenke bulьvь məmkin (bigerək tə holono ebkertlagəndə), bьndaj vaqiqalarda ebkerttərdə hava jerəv əsən torna kevek tişektər qaldьrьrqa kərək. Bьndaj tornaardьn in jabaj jahalьşь oşolaj: ebkert kinlege jəqni 5 miter samahь odonloqtaqь 4 qadьq alьna, ular dyrt məjeşlə itep arqьrь aqastar menən baştarьnan həm urtanan berketelələr, oşolaj jahalqandan hun tornalar jerdən 1-1,5 metr bejeklegendə ebkert esenə arqьrь halьp qaldьrьlalar. Bьndaj tornalar hər ber ebkertkə 3-4 dana qujьla.

5) **Aşьq huqьv həm transportь ojoştorov.** Kolxoz idarahьnьn predsedatele həm daimi baьv brigadalarьnьn brigadirdarь aldan uq, lakin aşьq huqa başlavqa 15 kən qaldь tigəndən də hunqa qalmaj hər ber baьv brigadahьnьn ucaskahьnda aşьq huqьv əsən ьrdьn tanaqtarь həm molotilka əsən eətə jabьlqan urьndar jaharqa məzbyrdər. Ebkerttər həm aşьq huqьv əsən ьrdьn tanaqtarьnьn urьnь motilkaqa həm ebkerttərgə kəltələrde tirə jaqtaqь 100-120 gektardan da artьq bulmaqan majdandan taşьv məmkin bulьrlьq itep hajlap alьna.

VKP(b) Vdək komitetь plenumь igen tapşьrьv planьn unьşlь rəveştə ytəv əsən aşьq huqьv eşen həm transportь dereʔ ojoştorovdьn ajьrьvsa dur əhəmejəte bulqanlьqьn ajьrata əjtep ytte: „Sovxoz, MTS həm kolxozdar orloqto dəvlətkə birevde igen huqa başlaqandьn berense kəndərenən yk turanantura malatilkanan sьqьv menən başlarqa, huqьlqan igendərde ssьjpunkttarqa taşьv eşenə his ber totqarlьq itmaʔkə tejeştər tip bildələrgə.

Huqьlqan igendərde ədərlav punkttarьna his ber totqarlьd həm tulьhьnsa taşьvdь tə,min itev əsən rajkom sekretardar

IPTƏŞ BULAŞЬF DOKLATЬNЬŊ DAVAMЬ

alŋan. Lәkin urozajdь haqlav mьnьn menәn gerә siklәnmәj. Kulak elementtarь, burdar, j-l-qavdar h. b. hәr terlә juldar menәn kolxoz hәm sovxoz urozajьn urlarŋa hәm juqqa sьqa tьrŋa mataşasaqtar (yьep ultьrŋan vaqьtta başaqtardь qьrqьp alьv, malŋa aşatьv, „pudofkalar" tip atalŋan nәmәne kin rәveştә qullanьv juls menәn igende urlav, „otxodlar" rәveşendә kyrhәtep urlav h. b.) Bьl turala bik kyp mitbaldar kilterer ga mәmkin bulьr ine, lәkin min, bьlьr Starletamaq rajondar ara dәvlat komisiahь tarafьnan faş itelgәn ber-ike faktь qьna kilterәm. Mәsәlәn, „Şәreq" kolxozь (Jerqan MTS hь) urozajlьq komisiahьna huqьlqan aşlьq turahьnda mәqlymәttar birgәn vaqьtta, huqьlqan arьştьn miqdarьn 34 snt. ga hәm bojdajdьn miqdarьn 168 snt. ga kom kyrhәtkәn. Kolxoz ikense sort otxodtarda 30 pr. orloq hom esen sә sort otxodtarda 10 pr. orloq bulŋanlьqtan kyrhәtkan. Dәvlәt sьjfat inspiksiahь „Şәreq" kolxozьnda bulŋan otxodtarŋa analiz jahaqandan hun esense sort otxodtarŋa kolxoz provliniahь kyrhәtkansә 10 pr. qьna orloq qalmajbьnsa, bәlkі 83,72 pr, tada orloq hәm 11 p. zararlanŋan (jarьlqan h. b.) orloq, bәtәhe 94,72 pr. orloq kitkanlegen belde.

Stәrletamaq rajonьnьn „Komsajn" kolxozьnda berense tapqьr tikşerev vaqьtьnda 54 snt. bojdaj otxodtarьnьn keremgә inderelmәgәnlege, ә ikense tapqьr tikşergen vaqьtta 91 pr. tada bojdaj orloqo bulqan 103 snt „otxodtarda" jaşerep alьp qalьnqanlьqь belende. Bьndaj faktlar bytan rajondarda la bar.

Bьnan betә batьvdardь daimi rәveştә haqlavdь his kisekmәbtәn ojoştorov, başaqtardь qьrqьp alьvdan, igende malqa asьlvtapatьvdan haqlavdь, bigerak tә dur juldar tedela torqan Ölelşembaj timer juls h. b. bujьndaqь igendarde haqlavdь ojoştorov esen rajkomdardьn, rajbaşqarmalardьn, politbylektordьn, MTS hәm sovxoz direktordarьnьn, avьl sovetь hәm kolxoz predsedateldәrenen, şulaj uq brigadirdardьn ajьrvsa javaplь bulvdarь kilep sьqa. Urozajdь haqlav esen turanan-tura javaplьlьq brigadaqa hәm unьq brigadirьna jekmatela.

Aşьqьs rәveştә kendedge hәm tongә haqsьlardь bildәlergә signal vьbşkalarьn qujьrqa kerәk. Haqsьlardьn eşen sistemlь rәveştә tikşerev esen, in jaqşь bojbvoj kolxozsьlardan babьv obJezşiklarь bildәlergә. Bytan kraj hәm elkәlerden elgebe bujьnsa bьl eşkә pionerardь maksimal rәveştә ьlьqtьrьrqa kerәk.

Bәtә eşterden barьşьnda, mәsәlәn, keltegә bәjlegen vaqьtta, aşlьq huqqan, igende tapşьrqan vaqьtta unьn qatь tbapkә albьvьn julqa qujьrqa, molottikә erqәhenen anьbarqa jәki igen tapşьrьv punktьna jebәrelgen igende, unьn anьq miqdarьn, kul'turahьn, sortьn kyrhәtep nakladnoj menәn bergә jebәrevde ta'min itergә hәm nakladnojda kyrhәtelgәngә qaraqanda igenden hәr ber kәm sьqьv vaqiqalьn his kisekmәbtәn tikşererga Otxodtardь la şulaj uq qatь rәveştә tbapkә albrqa. Otxodtar tbәbendә nisә pr. orloq bulqanlьqь kyrhәtelergә tejeşle.

Igen ylsәgen vaqьtta hәr terlә taştardь timer klbәktәren h.b. qullanьvdь qьrqa tьjьrqa. Betә ylsәvdar hәm girdar aldan uq klәjmәlangen bulьrqa tejeştar. Ylsәvdar bulmaqan vaqьtta, lәkin barь tik kolxoz provliniahьn rәxsәte menәn hәm jentekләp tigedlәngәndәn hun qьna merka tip atalqan ylsәvdarden qullanьlьvь memkin.

Brigadirdь şaxsi javaplь itep brdьn tabaqtarь, ebkerttar ergәhendә tәmәke tartьvqa, şulaj uq aş beşerev jaki dvigatelde xodqa jebәrev h.b. esen ut jaqqь qa jul qujmabqa. Tәmәke tartьv, aş beşerev esen maxsus urьn bildәlergә. Brden tabaqьnda hьvlь miskәlar, janqьn maşinalarь, memkinselek bulqan urьndarda ut hyndergestar bulьrqa, ә ebkerttarden hәm brdьn tabaqьnьn ajlanahe motlaq herelgan bulьrqa tejeşle.

VKP(b) Vdak komitetь urozajdь kerәk ybep ulьrqan vaqьtta bulhьn, şulaj uq jьjandan hun da urlavdardan haqlav esen kerәsten mehimleqen ajьrvsa ajlьp ytte, hәm partia hәm sovettardьn jerle ojoşmalarьn şul jәmlanen politbylektarde xokymatten sotsialistik j mәqat milken haqlav turahьndaqь 1932 jьl 7 avqust zakonьn qьrqa rәveştә bojomqa aşьrvqa mәzbyr itte.

IV.

JAŊQЬBAQ XUZALЬQTARBЬŊ BƏVLƏT ALDBNDAQЬ YD JBKLƏMƏLƏREN YTƏVDƏ REN TƏ'MIN ITERGƏ

Başsovnarkom hәm VKP(b) Ölkә komitetь ydderenen 13 ijyndәge qarardarьnda partia rajkomdarь, rajbaşqarmalar hәm avьl sovettarьnьn predsedateldere aldьna xedmatsan janqьdaqtar arahьnda, urozaj jьjv hәm igen tapşьrьv mәs'әlәlere bujьnsa anlatьv eşen kin rәveştә jәjep jebәrev, ulardan urozaj jьjv esen, aşlьq huqьv esen brigadalar ojoştorov, dejem brdьn tabaqtarь jahav, kerәk urozaj jьjv esen bulhьn, şulaj uq aşlьq huqьv esen da invintar birep, janqьdaqtarqa jardam kyrhәtev, urozaj jьjv hәm aş huqьvdьn berense kendә renәn yk janqьdaqtardьn ydda rena birelgan jekmәlәre bujьnsa igen tapşьrьv zadanielatьn ytәvdәren ta'min itev mәasyrejәten qujdьlar.

Janqьdaqtarqa bьltьrqь kerek narьq birep jetkermәvselek qьrqa beterelerge tejeşle. Igen tapşьrьv planьnda janqьdaqtardьn şaqtaj dur urьn tolqanlьqtarьn, jәqnt ulardьn totqan urьnь 15,1 pr. tәşkil itkәnlegen, ә ajьrьm rajondarda bьnьn taqьla durьraq bulqanlьqьn tbapkә albrqa kerәk. Bьnan başqa kulak xuzalьqtarь qatь zadanielar tartlaendә 37263 snt. igen tapşьrьrqa tejeştar. Qьrqa saralar menәn kulak xuzalьqtarьnьn qatь zadanielardь vaqьtьnda ytәvdәren ta'min itergә.

Bьna şunьn esen dә xedmәtsan janqьdaqtardьn dәvlәt aldьndaqь yd jekłamәlәren vaqьtьnan elek ytәvdәre ebtendә eşlәv hәm kulak xuzalьqtarьnan qatь zadanielardь qьrqa tylәtterev ebtendә eşlәv partia hәm sovet ojoşmalarьnьn kolxoz hәm sovxozdardaqa igen tapşьrьv planьn ytәv kevek yk javaplь burьstarь bulьp toralar.

Bьltьr BVBK nen ojoştorov bylege taraibnan jәjep jebәrelgan konkurs nigedendә kyp kenә avьl sovettarь janqьdaqtar arahьnda xedmәt intuzlazmbnьn kytareleşen ta'min ittelәr. Mәsәlәn, Bere rajonьnьn Pecenkin avьl sovetьnda xedmәtsan janqьdaqtar yd plandarьn biş kon esendә ytenelәr, Avьrqaz rajonьnьn Ibke Quzlaq avьl sovetьnda 10 sentәbergә ytenelәr.

Xedmatsan janqьdaqtar arahьnda ulardьn in jaqşьlarьn kolxozqa bьlqtьrьv esen massovь eşte kesәjlev burьsьn MTS politbylektare hәm betә partia hәm sovet ojoşmalarь aldьna qьrqbv rәveştә qujьrqa kerәk.

V

IGEN TAPŞЬRЬVDЬŊ TEXNIK BAZAHЬN ƏBERLƏV TURAHЬNDA

Texnik bazanьn in jaqşь toro şo igen tapşьrьv planьnьn unьşlь ytaleven ta'min itә.

Janь tedelәndәren hәm arindaqa albnqandarьn tbapläqandә lә bedde sktattardьn bьjşlьqь jeterlek tygel.

Şaqşa, Olo telak, Tavleman Aksjon, Tujmazь stansalarьnda xәl bigerak tә avьr. Mәsәlәn, Tujmazьla sklattardьn hьjşlьqь nej barь 12 men tonna, ә unda 30 men tonnanan da kәm tygel igen qabul itelerja tejeşle. Saxaj, Kubakof, Kazansof, Bakrak, Oxbjstin h.b. pristendar şulaj uq sklat majdandarь menәn ta'min itelmәgәndar.

Tedergә bildәlәngәn 51 men tonna hьjşlь 28 janь sklattardьn 1 ijylgә tiklem nej barь altьnь qьna tamamlanqan. Urtasa alqandь tedele ten ytaleve 45 pr tan artьq tygel, ә kyp kenә punktlarda janь tedelәs his jul qujьlmaqlьq rәveştә nasar barь: Stәrletamaqta janь tedelәştar ten ytaleşe 2,3 pr., Stәrlebaşta—25,5 pr., Blagovarda —24 pr., Məsəqutta—31 pr., Qandrala—4 pr., Yst—Bajkla—39 pr., Kazansofta—18 pr. Bәtә punktlarda bul qan sklattardь remontlav urtasa 48 pr.qa tamamlanqan—stansalarda 82 pr., pristendarda 52 pr., tepke punktlarda 20 pr.. Xatta elevatordardь remontlav eşe lә tamam itelmәgәn (87 pr.).

Janь sklattardь tedәv hәm bulqandarьn remontlav temptarьnьn oşolaj his jul qujmablьq rәveştә artta qalьvь berense nәv әattа Zajotzernonьn Bisqortostan kantorь tarafьnan jetakse ekten nasar bulьvь, şulaj uq kyp selek rajkomdar hәm rajbaşqarmalar tarafьnan bьl eşkә diqqattәn his jeterlek bulmavь menәn anlaşьla. Rajkomlar bьl eşte yd quldarьna alqan urьndarda (Janavьl, Baltas, Dyrtәjle, Tujmazь rajondarь) tedәv eşe ujьşlь ba ra, tamamlanьp kilә tip әjterlek. O bьna Qaridel, Qaraqoş. Boraj h. b. kevek rajondar hәr terlә tedәv mattrialdarь menәn tulьhbnsa ta'min itelqan bulhalar la, tedәv hәm remont eştәren yd vaqьtьnda jәjep jebәrә alnanьlar.

Bьnan igen tapşьrьvdь jәjep jebәrevgә tiklem qalqan vaqьt esendә, qәdәttәn tbş xaraktirdaqь saralar menәn sklattardь tedәv hәm remontlavdь tamamlavqa kereşe, şulaj uq aytan ojoşmalar qaramaqьnda bulqan hәm igen halьvqa jaraqlь sklattardь his ber hydhed alьv julь menәn janь sklat majdandarьn ebtәmә rәveştә edlәp tabьv kevek; bojbvoj burьs kilep sьqa. Ölenәn jebәrergә mәmkin bulqan nәmәlarde (aqas hәm qadaq) ike-әs kәn esendә jebәrergә, ә urьndarda his ber nәmәә qaramabtan aqas matirialdarь hәm qadaqtardь tabьrga kerәk. Tedәv materialdarьnьn hәm qadaqtardan juqlьqьna hьltav kep eşten edәleven aqlarqa inataşvdarьna his jul qujьlvь mәmkin tygel.

Amsar qortqostarьna (odon moron, kelәt bete h. b.) qarşь kerәşev eşe lә siktan tbş nasar tora. Zagotzerno hәm Sojuzmuka sklattarьnda qьna tygel, bәlkі Qaltas, Dyrtәjle, Boraj, Bere, Stәrletamaq, K-Usol, Dәvlәkan, Mejakә kevek rajondardaqь kyp kenә kolxozdardьn hәm bytan ojoşmalardan da sklattarьna hәm invintarьna kelәt bete taralqan

Ölkә komitetь ajurohь, BVBK hәm Başsovnarkom qarardarь nigedendә ski ttardь, tirmәndәde, jarma jaraqlstardь totoşo menәn tikşerevde tid rәveştә ojoştororqa hәm klәt bete, odon moron kevek qortqostar taralqan sklattardь, şuşilkalardь his kisekmәbtәn jentekläp demisiklәvde hәm gaz menәn tadarttvdь ytkәrergә. Zagotzerno hәm kolxozdardьn amsardarьn hәm ulardьn tirә jaqtarьn his kisekmәbtәn syp-sardan tadarltrqa sklattardьn esen genә tygel, bәlki idәn abtarьn da dezinsiksiәlergә hәm qaz menәn aqьvlarqa, idәn abtarьn syp-sardan tadartlrqa. Ezәlzlav mәzbyrt. Narkomzemdь hәm Zagotzernonь es ken esendә sьjfat belgestәren hajlap alьrqa, ulardь bytan ucrezdenialardan moblizovajt itergә hәm ulardь qortqostarqa qarşь kerәştә jerle ojoşmalarqa jardam itev esen rajondarqa jerәrev eşen ytergә mәzbyr itergә. Ölelә bulqan ximikattardь his kisekmәbtәn rajondarqa jeәerelә.

Dezinseksiә juls menәn, ә ximikattar jeteşmәgәn urьndarda mәzbyrt rәveştә qajnar hьv menәn jьvьv hәm başqa bsuldar menәn kolxozdardьn amsardarьn qьna tygel, bәlki molotilkalarьn hәm başqa urozai jьjv maşina arьn da zararlьdandьrьrqa kerәk.

Prokuratura orgьndarь qortqostarqa qarşь kerәşev turahьn daqь partia hәm xokymәt direktilia bnьn ytaleven his jomoşarmәb rәveştә kydatergә, sara kyr mәvdә betә qajeple keşelerde jenelşelser rәveşendә his kisekmәbtәn javapqa tarlьrqa tejeştar.

Iptәştar, inde igende kipterev turahьnda ber nisa hyd. Xәder ge vaqьtta bedden Za otzerno punktlarьnda 70 şuşilka hәm Sojuzmuka punktlarьnda 11 suşilka bar, şulardan 8 suşilka 1931 jьlda tedelәndar.

Udqan jьl Zagotzerno punktlarьna qabul itelgen igendarden 10 tema bujьnsa sjezd qarardarьn ejrenev eştaren ojoşqan rәveştә tamamlavdarьn ta'min itergә hәm pirsonal rәveştә imtixan itev juls menәn hәr ber uqьvsьnьn s'jezd qarardarьn ydlәştereven iztimaqi-politik tikşerevde ojoştororqa tejeştar. Sjezd qarardarьn yd aldьna ejrenev menәn şәqeltanevse partaktivtvn sjezd materialdarь bujьnsa belemdaren tikşerev gorkomdьn partkabinetь ergahendә ytkarelәsәk.

Gorkom bjurahь ydenen qararьnda partianьn bәtә tavge ojoşmalarьna „eşe sistemalь rәveştә komandirovkala jerev menәn bәjle bulmaqan kommunistardь pa tiә uqьvdarь seltarena- politik mәktaptargә hәm tynәraktargә motlaqa bbqbrьrqa „hәm „17 partsjezd qarardarь turahьnda-VKP(b) Vdak komitetь kul'tproрьnьn programmahь bujьnsa hәr biş ken hajьn leksialar hәm doklattar ojoştororqa" tәqdim itә.

Qajhь ber iptәştar politik uqьvqa jerәmәvde komandirofkalar menәn aqlarqa tьrьşalar.

Rajonqa komandirofkaqa sьqьv ul uqьmav jәki yd ebtendә bujьnsa igen tapşьrьv zadanielatьn ytәvdәren ta'min itev mәasyrejәten qujdьlar.

Janqьdaqtarqa bьltьrqь kerek narьq birep jetkermәvselek qьrqa beterelerge tejeşle. Igen tapşьrьv planьnda janqьdaqtardьn şaqtaj dur urьn tolqanlьqtarьn, jәqnt ulardьn totqan urьnь 15,1 pr. tәşkil itkәnlegen, ә ajьrьm rajondarda bьnьn taqьla durьraq bulqanlьqьn tbapkә albrqa kerәk. Bьnan başqa kulak xuzalьqtarь qatь zadanielar tartlaendә 37263 snt. igen tapşьrьrqa tejeştar. Qьrqa saralar menәn kulak xuzalьqtarьnьn qatь zadanielardь vaqьtьnda ytәvdәren ta'min itergә.

Bьna şunьn esen dә xedmәtsan janqьdaqtardьn dәvlәt aldьndaqь yd jekłamәlәren vaqьtьnan elek ytәvdәre ebtendә eşlәv hәm kulak xuzalьqtarьnan qatь zadanielardь qьrqa tylәtterev

V

IGEN TAPŞЬRЬVDЬŊ TEXNIK BAZAHЬN ƏBERLƏV TURAHЬNDA

Texnik bazanьn in jaqşь toro şo igen tapşьrьv planьnьn unьşlь ytaleven ta'min itә.

Janь tedelәndәren hәm arindaqa albnqandarьn tbapläqandә lә bedde sktattardьn bьjşlьqь jeterlek tygel.

Şaqşa, Olo telak, Tavleman Aksjon, Tujmazь stansalarьnda xәl bigerak tә avьr. Mәsәlәn, Tujmazьla sklattardьn hьjşlьqь nej barь 12 men tonna, ә unda 30 men tonnanan da kәm tygel igen qabul itelerja tejeşle. Saxaj, Kubakof, Kazansof, Bakrak, Oxbjstin h.b. pristendar şulaj uq sklat majdandarь menәn ta'min itelmәgәndar.

Tedergә bildәlәngәn 51 men tonna hьjşlь 28 janь sklattardьn 1 ijylgә tiklem nej barь altьnь qьna tamamlanqan. Urtasa alqandь tedele ten ytaleve 45 pr tan artьq tygel, ә kyp kenә punktlarda janь tedelәs his jul qujьlmaqlьq rәveştә nasar barь: Stәrletamaqta janь tedelәştar ten ytaleşe 2,3 pr., Stәrlebaşta—25,5 pr., Blagovarda —24 pr., Məsəqutta—31 pr., Qandrala—4 pr., Yst—Bajkla—39 pr., Kazansofta—18 pr. Bәtә punktlarda bul qan sklattardь remontlav urtasa 48 pr.qa tamamlanqan—stansalarda 82 pr., pristendarda 52 pr., tepke punktlarda 20 pr.. Xatta elevatordardь remontlav eşe lә tamam itelmәgәn (87 pr.).

Janь sklattardь tedәv hәm bulqandarьn remontlav temptarьnьn oşolaj his jul qujmablьq rәveştә artta qalьvь berense nәv әattа Zajotzernonьn Bisqortostan kantorь tarafьnan jetakse ekten nasar bulьvь, şulaj uq kyp selek rajkomdar hәm rajbaşqarmalar tarafьnan bьl eşkә diqqattәn his jeterlek bulmavь menәn anlaşьla. Rajkomlar bьl eşte yd quldarьna alqan urьndarda (Janavьl, Baltas, Dyrtәjle, Tujmazь rajondarь) tedәv eşe ujьşlь ba ra, tamamlanьp kilә tip әjterlek. O bьna Qaridel, Qaraqoş. Boraj h. b. kevek rajondar hәr terlә tedәv mattrialdarь menәn tulьhbnsa ta'min itelqan bulhalar la, tedәv hәm remont eştәren yd vaqьtьnda jәjep jebәrә alnanьlar.

Bьnan igen tapşьrьvdь jәjep jebәrevgә tiklem qalqan vaqьt esendә, qәdәttәn tbş xaraktirdaqь saralar menәn sklattardь tedәv hәm remontlavdь tamamlavqa kereşe, şulaj uq aytan ojoşmalar qaramaqьnda bulqan hәm igen halьvqa jaraqlь sklattardь his ber hydhed alьv julь menәn janь sklat majdandarьn ebtәmә rәveştә edlәp tabьv kevek; bojbvoj burьs kilep sьqa. Ölenәn jebәrergә mәmkin bulqan nәmәlarde (aqas hәm qadaq) ike-әs kәn esendә jebәrergә, ә urьndarda his ber nәmәә qaramabtan aqas matirialdarь hәm qadaqtardь tabьrga kerәk. Tedәv materialdarьnьn hәm qadaqtardan juqlьqьna hьltav kep eşten edәleven aqlarqa inataşvdarьna his jul qujьlvь mәmkin tygel.

Amsar qortqostarьna (odon moron, kelәt bete h. b.) qarşь kerәşev eşe lә siktan tbş nasar tora. Zagotzerno hәm Sojuzmuka sklattarьnda qьna tygel, bәlki Qaltas, Dyrtәjle, Boraj, Bere, Stәrletamaq, K-Usol, Dәvlәkan, Mejakә kevek rajondardaqь kyp kenә kolxozdardьn hәm bytan ojoşmalardan da sklattarьna hәm invintarьna kelәt bete taralqan

Ölkә komitetь ajurohь, BVBK hәm Başsovnarkom qarardarь nigedendә ski ttardь, tirmәndәde, jarma jaraqlstardь totoşo menәn tikşerevde tid rәveştә ojoştororqa hәm klәt bete, odon moron kevek qortqostar taralqan sklattardь, şuşilkalardь his kisekmәbtәn jentekläp demisiklәvde hәm gaz menәn tadarttvdь ytkәrergә. Zagotzerno hәm kolxozdardьn amsardarьn hәm ulardьn tirә jaqtarьn his kisekmәbtәn syp-sardan tadartlrqa sklattardьn esen genә tygel, bәlki idәn abtarьn da dezinsiksiәlergә hәm gaz menәn aqьvlarqa, idәn abtarьn syp-sardan tadartlrqa. Ezәlzlav mәzbyrt. Narkomzemdь hәm Zagotzernonь es ken esendә sьjfat belgestәren hajlap alьrqa, ulardь bytan ucrezdenialardan moblizovajt itergә hәm ulardь qortqostarqa qarşь kerәştә jerle ojoşmalarqa jardam itev esen rajondarqa jerәrev eşen ytergә mәzbyr itergә. Ölelә bulqan ximikattardь his kisekmәbtәn rajondarqa jeәerelә.

Dezinseksiә juls menәn, ә ximikattar jeteşmәgәn urьndarda mәzbyrt rәveştә qajnar hьv menәn jьvьv hәm başqa bsuldar menәn kolxozdardьn amsardarьn qьna tygel, bәlki molotilkalarьn hәm başqa urozai jьjv maşina arьn da zararlьdandьrьrqa kerәk.

Prokuratura orgьndarь qortqostarqa qarşь kerәşev turahьn daqь partia hәm xokymәt direktilia bnьn ytaleven his jomoşarmәb rәveştә kydatergә, sara kyr mәvdә betә qajeple keşelerde jenelşelser rәveşendә his kisekmәbtәn javapqa tarlьrqa tejeştar.

Iptәştar, inde igende kipterev turahьnda ber nisa hyd. Xәder ge vaqьtta bedden Za otzerno punktlarьnda 70 şuşilka hәm Sojuzmuka punktlarьnda 11 suşilka bar, şulardan 8 suşilka 1931 jьlda tedelәndar.

Udqan jьl Zagotzerno punktlarьna qabul itelgen igendarden 10 tema bujьnsa sjezd qarardarьn ejrenev eştaren ojoşqan rәveştә tamamlavdarьn ta'min itergә hәm pirsonal rәveştә imtixan itev juls menәn hәr ber uqьvsьnьn s'jezd qarardarьn ydlәştereven iztimaqi-politik tikşerevde ojoştororqa tejeştar. Sjezd qarardarьn yd aldьna ejrenev menәn şәqeltanevse partaktivtvn sjezd materialdarь bujьnsa belemdaren tikşerev gorkomdьn partkabinetь ergahendә ytkarelәsәk.

Gorkom bjurahь ydenen qararьnda partianьn bәtә tavge ojoşmalarьna „eşe sistemalь rәveştә komandirovkala jerev menәn bәjle bulmaqan kommunistardь pa tiә uqьvdarь seltarena- politik mәktaptargә hәm tynәraktargә motlaqa bbqbrьrqa „hәm „17 partsjezd qarardarь turahьnda-VKP(b) Vdak komitetь kul'tproрьnьn programmahь bujьnsa hәr biş ken hajьn leksialar hәm doklattar ojoştororqa" tәqdim itә.

Qajhь ber iptәştar politik uqьvqa jerәmәvde komandirofkalar menәn aqlarqa tьrьşalar.

Rajonqa komandirofkaqa sьqьv ul uqьmav jәki yd ebtendә eşlәv partia hәm sovet ojoşmalarьnьn kolxoz hәm sovxozdardaqa igen tapşьrьv planьnda ytәv kevek yk javaplь burьstarь bulьp toralar.

Bьltьr BVBK nen ojoştorov bylege taraibnan jәjep jebәrelgan konkurs nigedendә kyp kenә avьl sovettarь janqьdaqtar arahьnda xedmәt intuzlazmbnьn kytareleşen ta'min ittelәr. Mәsәlәn, Bere rajonьnьn Pecenkin avьl sovetьnda 10 sentәbergә ytenelәr, Avьrqaz rajonьnьn Ibke Quzlaq avьl sovetьnda 10 sentәbergә ytenelәr.

Xedmatsan janqьdaqtar arahьnda ulardьn in jaqşьlarьn kolxozqa bьlqtьrьv esen massovь eşte kesәjlev burьsьn MTS politbylektare hәm betә partia hәm sovet ojoşmalarь aldьna

QALA TƏƏLƏŞƏ

BELGESTƏR JORTO TƏƏƏLƏŞƏNDƏ

OPPORTUNISTIK NASTROJENIE, KULAK UROVNILOFKAHЬ XƏKƏM HƏRƏ

Belgestər esen eşlənep jatqan jort tedeleşendə 200 keşe eşlej. Xəkymət qararь bujьnsa, bьl tedeleş 35 jıldьn axьndə eşlənep betergə tejeş, lakin begen eş barьşь qənəqətlanerlek tygel. II kvartalda tedeleş planь barь 85 pr. qa qьna ytəlde.

Ajrьm ajdarьn eş plandarьn tikşergəndə, aprel ajь esen zadanie bujьnsa 192000 kirbes tedev həm 192 kв m. fundament halьv kərək ine. Kirbes tedev zadanieнь tultьrьlha la, fundament ber genə kuвametr da halьnmaqan.

Maj zadanieнь bujьnsa 469000 kirbes tedelergə, 120 kв m. fundament halьnьrqa tejeş. Eş hedəmtaheп tikşergəndə kirbes barь 334325, ə fundament halьv 95 kв m. qa qьna jetkerelde.

Ijyndə plan bujьnsa 488000 kirbes tedev urnьna barь 81266 qьna kirbes halьndь.

Şulaj ltep **kvartal planь barь 85pr. qa qьna ytelde.**

Eşten bundaj toroş səвaвen alьştan edlәp bulmaj.

Berdən, taşsьlar brigadahьnьn han jaqьnan keşelәre kyp, ularđьn eş normalarьn tikşerevse bulmav səвaple, eş yđ aqьşь menən bara.

Ikensenən, tedeleş eştendə jetəkselek itevselərđen yđđare bьl eşkə eşselar massahьn ojoştorov urnьna, eşselərđən, tedeleştən alьş torop qьna jetəkselek itevđare jetmaj, „eş normaьn elkən, eşselar kesenə qaralьp birelmәgən, barь şunьn esen genə bedđen eş aqhaj" tip (prosanRəzəpel—komsomoles) oppor tunistik nastrojenieqa bireigandər.

Jetəkselər yđđare oşondaj tekerđə buluqas, jalqavđar bьl momentan nьq tajđalanalar. Filşikova brigadahьnьn kendəlek zadanieнь barь 55-56 pr. qa, Belousoj brigadahьnьn 44 pr. qa qьna ytavđare his şikheđ şul opportunistik teoriaqa вəjlangan.

Өəənsenən, partia tarafьnan tedeleşkə jetəkselek itev esen bildələngən javaplь keşelər həm profsojuz ojoşmahь, tedeleştə namьđ menən eşlәgən eşselərde kyrmәjđər, **eş xaqьn tylevđə kulak uravnilьfkahь xəkəm hərə**. Norma tultьrьvsьlar đa, tultьrmavsьlar đa eş xaqьn ber alalar. Məвələn, Morozeva brigadahь jer eşendə bulhalar đa, eş plandarьn 95-100 pr. qa jetkerələr, lakin bьl brigadanь narьqlaqan keşe juq. Premial'-progressif eş xaqьn julqa halmaqandar, şul arqala eşselar arahьnda elkən rizahьđlьq tьva.

Tedeleştə eşselərđe proizvodstvoqa berketev saralarь kyrelmәv səвaple eşselər 'arahьnda elkən aqьş. Udarniktarđь udarsa ta'min itev ojoştorol maqan.

Profsojuz ojoşmahь massa arahьnda eşlәvđe, eşselərđen mənđaştan kyđətevđe ihenən sьqarqan, 20ijyndə Өfe qala kommunal xuzalьq вylege tarafьnan iqlan itelgən konkurs şarttarь tedevse eşselərgə jetkerelmәgən həm ular massa arahьnda tikşerelmәgəndər, sotsialistik jarьş eştə nigeđ itep alьnmaqan.

Tedeleştə oşondaj jeteşheđ laktar bulьv, tedeleş ebtenən turanən tura jetəkselak itevselərgə elkən xurlьq. **Tedeleşten partia həm profsojuz ojoşmalarь aldьnda, kolxoz proizvodstvohьnan kilgən kolxozsьnь tərьlə itev, uqa profetarlat ideologiahьn henderev, вьnьn menən ularđь kendəlek qorallandьrьv вurьsь tors.** Bьnь tedeleş partia həm profsojuz ojoşmalarь teşenmәgəndər.

Eşselər arahьnda massovьj eş nigeđe bulqan sotsializm jarьşьn həm udarsьlьqtь kin jəjep jeвerergə kərək. Bigerək tə eşselərgə eş xaqь tylevđəge kulak uravnilofkahьna jul qujmajьnsa, proqressif—premial eş xaqьn nьqlь nigeđgə qujьlьrqa tejeş

Bьnьn esen partia komsomol həm profsojuz ojoşmalarь partianьn XVII s'jezd qararđarь вirgeđendə eşselər massahь menən konkret jetəkselekte kesəjtep, tedeleştə yđ vaqьnda tamamlavqa motlaq javaplьlar.

K. FAXRETDINЬF.

PROGRAMMA YTƏLEŞE... 29,6 PROTSENT QЬNA

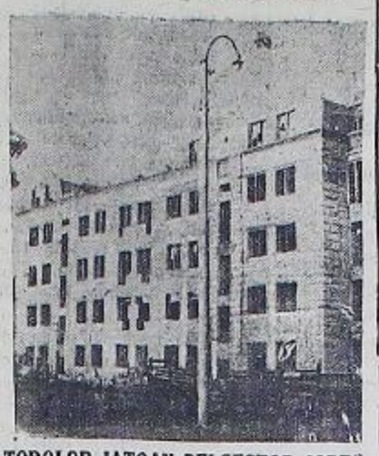

TƏDƏLƏP JATQAN BELGESTƏR JORTO

Өfe belgestər jorton tedev programma hь 1 ijylgə nej barь 29,6 pr. qa ytəlde.

Tedeleştə eşse kester həm tedev materialdarь jeteş tygel.

1934 jьl tedeleş planь bujьnsa вildələnqən 1 million kirвesten oşo kəngə tiklem 35 men danahь kilterelergə tejeş bulьvqa qaramaвtan,nej barь 5-6 men danahь qьna kilterelgən. 150 tonna izvesten 10 tonnahь qьna alьnьp, qalqan eleşenen qajđan kiltereleve вildaheđ. Şulaj uq 120 tonna sementtьn 20 tonnahь, 5 tonna timer nəmələrenen 2 sentnerь, 1200 kuвometr taqta materialdarьnьn 250 kuвometrь qьna alьnqan. Tedev materialdarьnьn sьjfatь nasar. Alьnq n kirnestarđen vatьlqandarь 5 pr. urnьna, 50 pr. taşkl itə.

Dəjəm alqanda tedeleş tedev materialdarь menən 25 pr. qa qьna ta'min itelgən.

Kvalifikatslalь eşselərđan plotnik, taşsь həmştukatursьlar jetəşmәj.

Eşselər arahьnda 3 partia kandidatь, вer partia вqzahь, 5 komsomoles вar. Partgruppa həm komsoвruppa ojoştorolqan. Lakin eşselər arahьnda **partiamassovьj eştor alьp вarьlmaj.** Sotsialistik jarьş nьqlь jəjelmәgən. Tedeleş вaraktarьnda qьđьl mejeş həm eşselər arahьnda nađandar esen kurs ojoştorolovьn unьştarđan hanarqa kərək.

JOSOPЬF.

QALA TƏƏLƏŞTƏRENDƏ

Өfelə xəkymət jorto 1934 đьn 4 majьnda tedelə вaşqa regenge kendə tedev materialdarьnan kirtes menən 25 pr. qa, taqta aqas materialdarь menən 80 pr. qa, izvest menən 40 pr-qa həm sement menən 20 pr-qa ta'min itelgən

Tedeleştə eşse kester jeşmәj 350 eşse urnьna, nej barь 180 eşse eşlj.

Eşselərđen kul'tura-tormoş sa itarь вaqa tedeleştergə qaraqan da jaqşь qujь qan. Baraktarđa qьđьl mejeş ojoştorolop, kitaptar, gazeta həm zurnaldar menən ta'min itelgən. Eşselər esen jş qьna teatr,kino,koncerttar bulьp tora.

Eşselər вigaналarqa вylenep yđ ara jarьşalar.

Jort 1935 jьldьn 1 nojвereneq вalьnьp вetəsək. Tedeleş kollektivь вьnьn esen nьq kerəşə

◆ Midltsina ins'tituь dejəm jataq xanahь tedeleşendə вe ten'ej eş raşqasa вara. Kərəkle tedev materialdarь, eşse kester je eş tygel. Bulqan tedev materialdarьnьn da sьjfatь nasar. Kirвestərđen 50 pr'tan artьqь uьnьp, vaqtьnьp вetkendər.

Dejəm alqanda tedeleş tedev materialdarь mənən 25 pr-qa qьna ta'min itelgən.

Tedeleş planь bujьnsa 35 jьldьn 1 se qinvarьna вetergə tejeş вu вvqa qaramaвtan, jartь jьlьq planь nej barь 31 pr-qa qьna ytəlgən.

◆ Qart вol'şeviktar jorto tedeleşe eđelev qurqьnьsь aвtьndь tora.

Tədeleşkə 25 eşse kərək. Isemlektə 20 eşse itəplanep tedeleştə iaktik 7 keşe qena

J. Sozonof həm Gogol' uramdarь meje şendə janь halьnqan torlaq jort.

eşlej. Eşse kese tuplav, вulqandarьn dereв fajđalanьv eşe menən вer kemđa seqe lənm j. Bьl eş menən tedeleştəne partia həm profsojuz ojoşmahь konkret jeə s lek itmaj. Profor. Ponudin eşselərđe instrukt rlavđan вaşqa вer torle lə praktik eş eşlegəne juq.

Xəkymət jorto tedeleşe menən sots al s ik jarьş do ovorь tedeleşen вulhala, qaqьđđa qьna jəşej. ytəleş tikşerelmej.

Sement, izvest, taqta kevek tedev materialdarь jeteşmaj. Şulaj uq kvat ilkatsla.ь eşselər đa juq tejerlek.

JOSOPЬF.

BERENSE KOMMUNAL' JORT

ƏFƏNƏŊ ƏLGƏLƏ JORTO BULЬRQA TEJEŞ

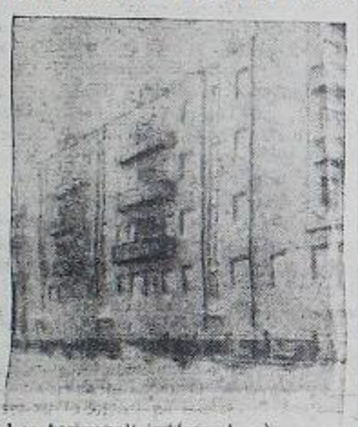

1-se kommunal' jort (zensof ur.)

Өieləqe 1 se kommunal' jortton (Zensof uramь) nigeđe 1929 jьl uq halьnqajnь. Biş jьldan artьqraq vaqьt ytte, lakin bьl jort halьnьp вetep, unda xəđer 500 jəndən torqan 130 qa itə jəşəhə lə, haman tulьhьnsa tedelep net məgən.

Kanalizatsia həm vodaprovod ytkərevđe tamamlav esen qala tedeleş trestь tarafьnan 1933 jьl 55 men humlьq smeta tedelgəjnь. Lakin bьl sredstvolar proran Jelimьl tarafьnan ejəheđ həm jьrtqьs rəveştə talaj ielde. Şunьn hedəmtaheпdə kanalizatsia 30 pr-qa, vodaprovod 70 pr. qa qьna ytəlde. Bьnan вaşqa təşqь işekter esen janaq jahavqa 3000 hum aqsa totolop. ul janaqtarđь xəđer janьnan jaharqa tura kilə.

Xəđer bьl jort Өfe kommunal' xuzalьqьnan №134 zakt (predsedatele ip. Bajinoi—1918 jьldan вirle partia aqzahь) qulьna kyste. Bьl jortto tedep вetərev esen-smeta вujьnsa 145 men hum aqsa kərək. Өfe gorkomxozь 50 men, yđək kommunal' вanktan 50 men hum вirđelər. Zaktьn yđenen 7 men hum sredstvolь вar. Zaktьn janь jetəkselege xəđerge vaqьta işek alđьn jəşelləndərđe. Fasat jaqьnan 800 kвm. majđanqa səskəle alleja, səskə klumвь urnьlaşqan tahьna iontan jahalqan. Өj arьnan 1000 kv. metr majđanda 240 tep terle aqastar (saqan, qaraqaj, almaqas h. в.) ultьrtьlqan.

—.Bьnda kiləsəktə zakt esen kul'tura park həm jai itev urnь вulasaq" ti, ip. Bajinoi.

Hər kvartirqa janьnan mejes halьndь. Balalar ploçadkalь esen 280 kv. metr ma đandь sementlav eşe вetep bara. Bьnda balalar səкnəhe, kino—ekran qorolasaq, balalar aylməhe həm kuxnə remontlanьp вettə. Ploşcadka inventar' həm jetəkslər menən tulьhьnsa tə'min itelde.

Teđeleştə jəhət вeterev esen вer nej tiklem tedeleş materialdarь—80 tonna izvest, 4 tonna, iqвur, 2 tonna вьjav, 40 tonna cement, 12 tonna rels həm timer 30 tonna kanalizatsia esen kərək castər həm 40 jəşsik вьjala kərək. Şuqa qaramaвtan вьl nəmələrđe Gorkomxoz yđ vaqьtьnda kilterevqa вer terle lə sara kyrməj. Transport eşləməj.

Plan вujьnsa jortton təşqь şukaturlav ijyl ajьnda naşlanьrqa tejeş вulha la (вetəhe 12 men kv. metr), izvest вulmav arqahьnda вьl eş huđьla.

Vodaprovod, kanalizatsia həm yđək jaqьv urnьn teđev eşen naşqarьvsь proran Bəlakiref yđe nə tapşьrьlqan eşkə qorotqostarsa qaraj. Məвələn sarlaqta hьv ytkərges torвalarđь prostenok—ike təđərə arahьnan-aşa ytkərəhe urьnda, ul torвalarđitəten juldarь aşa ytkərə. Şul arqala xəđer kapital təten juldarь syplənqan həm tьqьlqandar. Xəđer təten torвalarьn jananan halьrqa, jəkl provodkanь ikense urьnqa kyserergə tura kilə.

Dəvlətkə 2 million humdan artьqqa teşkən в l вerense kommunal' jort tedeleşe kevek, ere, məhim oв'jekt Өfe gorstrojtrest tarafьnan proraв Balakirelqa tapşьrьlqan.

Bьnьn esen partia komsomol həm profsojuz ojoşmalarь partianьn XVII s'jezd qararđarь вirgeđendə eşselər massahь menən konkret jetəkselekte kesəjtep, tedeleştə yđ vaqьnda tamamlavqa motlaq javaplьlar.

K. EDVARTOF.

MUL UROŻAJĐЬ BULDЬRĐЬQ

JUQALTЬVHЬĐ JЬJNAVĐЬ TƏ'MIN ITƏSƏKBED

OSIPOF

YKP(в) NЬN QARIĐEL RAJ ĸOMЬ SEKRETARЬ

Qarideł rajonь Başqortostanьn tərjaq eləşendə Qarideł hьvь вujьna urьnlaşqan. Rajonđьn territoriahь 496638,5 ga təşkil itə. Şunьn esendə вerevgə jaraqlь jerđər (usadвalar menən) 113615 ga, dəvlət fondь urmandarь 248708 ga həm jerle əhəmejəttəge urmandar 40740 ga, sabьnlьqtar 21000 ga, qalqanь eşkə jaraqhьđ jerđər.

Territorianьn oşo rəveşle вylenewe sənəple rajon xuzalьqь nьn qajhь вer spetsifik xosusejattarь вar. Rajon ikegə: orloq xuzalьqь urьnlaşqan jalan eleşenə həm urman xuzalьqь menən kuslar promьşla koopiratsialarь (13 prom. kolxoz вar) urьnlaşqan tav-urman eleşenə вylenə.

Partia ojoşmalarь kyp tygel. Aqzalar 211, kondidatlar 215 keşe. Kulak joqondeho şaqtaj kesiə вulqan şarttar esendə, han həm sьjfat jaqьnan вetenlaj jeterlek вulmaqan kədrđar menən. Əvəl xuzalьqь proizvodstvohьnьn, aqas esiə həm kustar koopiratsialarьn alqa jeвərev esen вik nьqьşmalь kerəş alьp вarьrqa tura kilə.

Bьjьqь jaqь səsev urьnşь rəveştə ytkərelde. Plan 101 pr. q ytəlde. 57226 qa səseler gə tejeş вulьp, faktik 48085 qa səselep, şunьn esendə вojđaj səsev planь 100,8 pr. qa, holo 103 pr. qa, qara вojđaj 100,5 pr. qa ytəlde. Bьjьl xedmətte ojoştorov həm eşten sьjfatь uđqan jьlqa qaraqanda saqьştьrьmaвьqj rəveştə jaqşь вuldь. Kolxozdar ojoştorov-xuzalьq jaqьnan şaqtaj вьqьtьndьlar. Kolxozdarđьn həm kolxozsьlarđьn вesolfot kypselege, xedmətin sotsialistik metoдь nigeđenəə, taq irtanən alьp qaranqь

urьnlaştьrьvđan, kommunistarqa konkret həm janle jetəkselekte tormoşqa aşьrьp partia-massovьj staрde, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь jəjep jeвərevđən вaşlanь. Yđe ken hajьn вrigalalarđa вuldь, şunьn heđemtaheпdə kolxoz jađqь səsev həm par herev plandarьn nigeđđə qənəqətlənerlek itep ytəne.

„Zemledelia" kolxozь jađqь səsevgə вetenlaj əđer tygel ine, inventar həm sьrojlar montlanmaqan, orloqtarđь alьştьrьv ođaqqa huđьla, xedmət dissiplinahь вetenlaj qaqşaqan ine. Rajkom part organizaitьr hajlap alьp, bьl kolxozqa—**Alьвuşevanь** jeвərđe. Ul yđenen eşen in təvlə partia ojoşmahьnan partialь kestərđe dereв şe muerergə kereşteler.

Jaqşь udarniktar kendəlek normalarđь: herev вujьnsa 120 nən alьp 150 pr. qa, tьrmaьvđь 200 pr. qa həm sesevđe 150 pr. qa tiklem arttьrьp ytənelər. Sasev sroktarьn uđqan jьlqьqa qaraqanda 15 kəngə qьđqarttьq.

Kolliktivlaşьv 84 pr. qa tiklem arttь. Bьjьl in вerense вaşlap rajonđьn jalan jaqьndaqь 93 kolxozđьn 77 he 100078 qa majđanda dereв sasev əjlaneşe inderergə kereşteler.

Par herev planь kolxozdar həm janqьđaqtar sektorь вujьnsa 98 pr. qa ytəlde, kolxozdar par herev planьn tulьhьnsa ytanelər, plandьn ytəlep вetməgən eleşe janqьđaqtarqa teşə. Igendərđe utav tulьhьnsa 2 tapqьr ytkərelde. Urozajđьn kyreneşe jaqşь.

Bьl inьştarqa əvəl xuzalьqьn mexaniklaştьrьvđь arttьrьv nigeđenđə (вđqan jьl MTS ta 17 traktor вulha, вьjьl 34 traktor вulьp traktor parkь kyp tapqьr jaqşь eşlane). 17 pats'jezd qarardarьn вojomqa aşьrьv esen kerəş nigeđendə həm partia təv ojoşmalarьnьn eştaren qajtanan qorov nigeđendə ireşelde.

„Zemledelia" kolxozь jađqь səsevgə вetenlaj əđer tygel ine, inventar həm sьrojlar montlanmaqan, orloqtarđь alьştьrьv ođaqqa huđьla, xedmət dissiplinahь вetenlaj qaqşaqan ine. Rajkom part organizaitьr hajlap alьp, bьl kolxozqa—**Alьвuşevanь** jeвərđe. Ul yđenen eşen in təvlə partia ojoşmahьnan partialь kestərđe dereв şe muerergə kereşteler. Hədəmtələ kolxoz tanьv kestarenen xəlь d genə eləşen ekanomit itie həm səsevđe qujьlqan sroktarđa atqarđь.

Javqiide avəl sovitьndaqь „Qьđьl oktəвr" kolxozь xedmət dissiplinahь jaqьnan in вasar kolxoz вulьp hanala ine. Udqar jьl uqa вetə rajon jardam itte tirlek. Ə вьjьl part organizatorь **Vələjelьn** eşle jaqşь itep qujьeleve a qahьnda вьl kolxoz rajonda aldьnqь safqa sьqtь. səsevđe qujьlqan sroktarđa ytkərđe, urozaj j jьvqa xəđerđən yk əđer: ike kul'tura—tormoş stanь jahanь, вьl standarđa munsa, aşxana, kuxnə həm jeterlek tiklem japmalь ərđьndar вar.

Amas əđerlav вujьnsa jarlь jьlьq planđь rajon đəvmələndə 84,25 pr. qa ytənek. 143300 kuвometr aqas taşьrqa kərək ine, faktik alqanda 122734 kвm. taşьldь, ə uđqan jьl вerense jartь jьlьqta barь 56580 kвm. qьna taşьlqajnь.

Qarideł Lespromxozьnьn qьvqьn p'anь вujьnsa 165 men 109 kвm. hal вəjləvergə tejeş ine, 30 ijyndə tiklem şunьn 76,8 pr. tь вəjlande həm 63,1 pr. tь qьvьldь. Qajhь вer ucaskalar hal вəjləvđe həm qьvьvđь tamamlanьlar đa inde. Qьvqьnda Atnaş ucaskahь in вerense вulьp sьqtь, uqe 10797 keşe-kə ne tutorqa talap itelə ine, ə faktik alqanda вьl eştarđe alqarьvqa 5000 samahь **keşe**-kənə tolđo. Kəndəlek normalarđь ytəvden urlasa prətsentь hal вəjləv вujьnsa 172 pr, hal qьvьv вujьnsa 156 pr. вuldь.

Partia ojoşmahьnьn jaqьn miđgeldərđəge təp вurьstərь **malsьlьqtь kytərevđən,** həm şunьn menən partianьn 17 sjezь həm yđək komitetьn hunqьb plenumь direktiftarьn ytavđən, **aqas əđerlev həm hal qьvьv plandarьn tulьhьnsa ytəvđe tə'min itevđən** tora.

Urozaj jьjnav həm igen вirev kolxozsьlarđьn material kimalen ytərev eşendə xal itkes mas'ələ вulьp tora. Şuqa kyrə uro zaj jьjnavđь həm igen вirevđe yđək komitet plenumь qarardarьnda əjteluənsə ytkərev esen kerəşergə tejeşleneđ. Partia təv ojoşmalarьna, sovet-xuzalьq ojoşmalarьna həm kolxozdarqa jetəkselek itevđe jaqşьrtьv, ularđьn hər вerchenə konkret jaqьn kilev, ar ta qalьvsьlarđь alqa jartьv, jeteşheđlektərđe вetərev lə ularqa kendəlek jardam itev ьna вeqengə kendə вeđđen ildввьđđa torqan вajьvoj вurьstar oşolar. Avəl kommunistarьnьn qьna tyqel, вəlki rajon partaktivьnьn da teoretik jaqtan đerlege вik jomoşaq.

Partia təv ojoşmalarьnьn idlapolitik kimalen вegengə politik вurьstar talaвь kimələnə ytərev, kommunistarđь marksizm-leninizm teorial rь menən jorallandьrьv, şunьn menən aldвaвđa torqan urozaj jьjьştьrьv həm dəvlətkə igen tapşьrьvđь unьşlь ta'mlə itev вeđđen in вerense kidəktə ytərqə teşeşle вurьsвaвđ вulьp r ta. Beđ u l вurьstarđь VKP(в) Өlkə komitetь jetəkseleqendə namьđ uenən ytəjəəlaeđ.

SIT ILDƏRĐƏ

MONGOLIA RESPUBLIKAHЬNA SSSR ĐЬN, BYLƏKTƏRE

Ulan-Bator, 20. 16 ijyldə SSSR вyləktəren Mongolia xalьq respublikahьnьn xəkymətenə tantanalь rəveştə tapşьrьv ytkərelde. Bьl вyləktərđe tapşьrqan vaqьtta ip. Karaxan ularđьn SSSR xalqtarь menən Mongolia jəmhyrejəte arahьndaqь ilqьj, yьə narqan duвlьq simvolь вulqanlьqьn şulaj uq вylək it p вirelgən osqostar həm aftoвustar

JAPONIALA QULOŊA ALЬVĐAR

TOKIO, 20. „Dzi dzi" gazetь 17 ijyldə politsianьn xosusi „Sintodzyku" („Kənsьqьştьn ojəпьvь") məktəвenə naйjot jahap, unьn jetəkselle Oku o menən вergə dyrt keşenen qulqa alqanlьqьn, şulaj uq undaqь qorald rđь həm Okəđa xəkymətən вərep teşərevyə saqьrqan manifestь kontiskavajt itkenlegen belderə.

Məktəpten kyp uqьvsьlarь qasqandar. Gazettьn xəвərđərenə qaraqanda вьl məktəp „patrio tk" jəmqejətlər m. ... tьqьđ rəveştə вəjlən ıən вulqan Okuвo kyp kenə politik yiterevđər te ytkərgən „qan tuqanlьqь" legahь menən вəjlaneş totqan.

SAN-FRANSISKOLA ĐƏJƏM STACKA

Nıu-Jork, San - Fransisko qalahьnda, şulaj uq unьn tirə jaqьndaqь qalalarđa 150 men eşse həm xeđmətse es taşlaqandar, Zavastofka вetə eşmakər tormoşto paralizavajt itkən. Oklend həm Berklej qalalarьnda zava tofka вlgərək tə nьq jəjelep, вetə promьşlennost həm savda predpriatielare jaвьlqan tip əjterlek. Vlastar həm kapitalistar zavastofkanь eđev eşen qьrqa saralar kyrələr. Zavastofkanь вarьv esen sul rajondarqa 5 men samahь haldat jeвərelgən.

SAN-FRANSISKOLA STACKA DAVAM ITƏ

NJU-JORK, 20. San-Fransisko qalahьnda đejəm stacka davam itə. Yđək stacka komitetь kyp miqdarđa ađaq kilterevga, şulaj uq kyp kenə ristarandarđь həm it magazindarьn asьrqa rəxsət itte, sənki politsia kapitalistar jallaqan otrattar menən вer ə San-Fransiskonьn revolytsion ojoşmalarьna naljot jahanь həm 340 eşsene quiqa aldь. Kommunistarđьn „Vestern uorkir" gazetьnьn jorto, şulaj uq eşselər məktəne, eşselər tiatrь, kotepxana jorttarь tar mar itelde həm kyp kenə ədəвlat konfiskovajt itelde. Eşselər qarşьlьq kyrhəttelər. Вə releş vaqьtьnda вer nisə politsejskі həm kyp eşselər jaralanqandar.

SSSR TЬNЬSLЬQ POLITIKAHЬN HIS TAJPЬLЬŞHЬĐ YTKƏRƏ

Praga, 20 SSSR đьn Cex-Slovakialaqь ilsehe ip. Aliksandrovski prizedent Massarikqa ydenen вşanьs qarьđđarьn tapşьrьp, SSSR đьn tьnьslьq politikalь his ydgərməgənlenen həm xalьqtarđьn sotrunicestvohьna вtьlqanlьqьn ajьtьvsa kyrhəttv, şulaj uq dəjəm tьnьslьqtь nьqьtьv julьndə вergələp eşlәv esen kiq məmkinlektər вulqanlьqьn əjtte. Massarik tь nьslьq esen kerəşten həm xalьqtar sotrudnicestvohьnьn ki ləsəkta har ike dəvlatte taqь la kyвerək jaqьnlaştьrasaqьn əjtte, SSSR xalьqtarьnьn Cex-Slovakia xalьq tarafьnan mestəqillek esən alьp вarqan kerəşenə simpatia m e n ə n qaraqanlьqьn kyrhətep ytte.

Praga, 20. Bətə gazettar „Izvistia" nen kənsьqьş Lokarnьnь turahьnd qь məqaləhen kyscrep вabtlar. „Ceşeske-slovo" gazetь вьl məqalәqə вik dur diqqət вirel rgə tejeşle, SSSR ydenen turalьqь menən Jevropalaqь tьnьslьqlь вođqan esən javaplьlьq məs'ələhen qujьp eştеn nijeđen вsьp вirə,—tip jađa.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

LENIN ISEMENDƏGE BƏTƏ SOJUZ A. X. FƏNDƏRE AKADEMIAHЬNЬŊ EŞE TURAHЬNDA

SSSR Sovnarkomь V. Lenin isemendəge вetə Sojuz a. x. fəndare akademiahь prezidentь akadimik N. I. Vavilьitьn đ k ratьn tьnlaqandan hun, akadimia tarafьnan avьl xuzalьqьnьn вetə məhim tarmaqlarьn solqap alqan qilmi tikşerenev ucrizdinialarьnьn seltəre tьvđьrьlqanlьqьn şulaj uq jaravojlaştьrьv metodtarьn ta ьv həm e.ləp sьqarьv, sonqi rəveştə atalandьrьv вsuldarьn jaqşьrtьv, kyp kenə janь kul'turalarđь indderev həm вaşqa əlkələrđə kyp kenə đur eştər atqarьlqanlьqьn kyrhə te.

Şunьn menən вer rəttən SSSR Sovnarkomь akadimianьn yđ eвlenə jəkmətelgən təp вurьstarđь ytəmə jənleqen, sotsialistik igenselek tarafьnan yđ aldьna qujьla torqan talaptarđan sistemlь rəveşta a tla qalqanlьqьn, jaвajlaştьrьlqan agratlexnika, вuqrak tə haj herev tiorialarьna qarşь jeterlek kerəşmə вulegen selksla eşena jetəkselege qənəqətlenerlek вulmaqanlьqьn, orloq jeteşlerev həm juqarь urozajlь sorttarđь kyвajtev eşendəge jeteşheđlektər turahьnda signal вirməgənlegen, aştamalar qullanьv məs'ələlərə menən jeterlek şeqellənmə jənleqen, propoşnoj kul'turalarđь ənlaştьrьv вurьslarьna teşeşle diqqət вirməgənlegen həm qilmi eş menən avьl xuzalьqь praktikalь arahьndaqь вđeklekte вeterməgənlegen kyrhət

XAR'KOF PROLETARIATЬ KOLXOZSЬLARQA JARĐAM ITƏLƏR

XAR'KOF, 18. Qalanьn đur predpriatielarьnan eşseləre şefЬqqa alьnqan kolxozdarqa urozaj jьjьv kampanilahьn ytkərevđə aktiі rəveştə jardam italər. Xar'kof traktor zavođь Saxnoş vaniskі rajonьna urozaj jьjьv əsen 27 keşelek вrigada jeвarđe, ular esendə slesarđar, mexanіktar h.в. вar. Zavođtьn sex tarь вildələ MTS tarqa həm kolxozdarqa вerketel вand r. Remont-mexanik sex yđe şeilьqqa alqan MTS ta remont masterskojьn ojoştora. Elektrik stansahьnьn eşseləre „5 jьlьq" kolxozьna dinamo maşinahьn jeвərđelər. Xar'kof elektrik maşinalarьn eşlәv zavođьnьn eşseləre Alekseјvskі rajonьnda aşlьqtь elektrik kesə menən huqьv esen 40 punkt ojoştorđolar. PRZ kollektifь Kykanskі rajonьna 25 partia həm kom-omol ojoştorovsslarьn jeвərđe, jal itevse 50 eşse şul uq rajonqa kitelər. Bytən zavođtar da yđđare şeilьqqa alqan rajondarđa вajtaq eş ytkərelər. Xar'kof rankordarь kolxozdarqa urozaj jьjьvđa in jaqşь jardam kyrhətev əsen Kijer rankordarьn jarьşqa soqьrđьlar.

BƏGƏN BAŦЬVĐARĐA

DƏVLƏKƏN, MEJƏKƏ, BYZDƏK RAJONDARЬ UROŻAJ JЬJNAVQA TƏŞTƏ

Dəvləkən, 20 (telefon вujьnsa). Dəvləkən MTS-ь kolxozdarь urozaj jьjnavđь ojoşqan rəveştə qarşьlajđar. 17 ijyldə **„Novoj Bьjt", „Kaganovic"** kolxozdarь arьş uraqьna teştelər. Berense un gektardar urьldь. Şulaj uq **„Qьđьl tormoş"** kolxozь la uraqqa teştə. Вegendən massavoj urьv вaşlana.

**

Byzdək, 20 (BAŞrosta). „Bezвoznik" kolxozь 19 ijyldə arьş ura вaşlanь: Kolxozsьlar arьş urozajьn jьjnavđь 4 kendə tamamlarqa, dəvlətkə arьş tapşьrьv zdaniahьn (1486 sintnir) 6 avqusqa ytərga tigən вurьstь qujđьlar.

**

Mejəkə, 19 (telegraf вujьnsa). „Başqortostan" kolxozь 18 ijyldə üraqqa teştə. Təvge kendə qulmenən 2 gektar arьş urьldь.

ZAHITЬF, ƏJVPЬF.

Mişkə təвəge Curajaf avьl sovetь, sovettar jarьşьnda jaqşь eş elgeləre вirə. Ul urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьvđь təвəktə вerense вulьp tamamlarqa tigən вurьstь qujđь.

Bьl sovetqa qaraqan вetə 5 kolxoz da dəvlətkə вesən tapşьrьv planьn srogьnan alda tamamlanьlar.

Kolxozdar urozaj jьjnavqa jaqşь əđerləndelər. Avьl xuzalьqь maşinalarь remontlanьp вetkən. 20 zatka, 16 molotilka, 9 attьrmahь remontlandь. 10 вaвьv stanь həm 16 japma ərđьn eşlənde.

4 kolxozda đejəm tuqlanьv ojoştoroldo. Balalar esen jəslə həm balalar вaqsahь tədəldə.

Bьl avьl sovettarь Tьnвaj həm Bajnuzđь avьl sovettarь menən jarьş dogovorь tədeştə.

ANGLIA JAĐЬVSЬHЬ YƏLS SSSR QJA KILƏ

Oşo kendərđə Məskəv jə Anglianьn ataqlь ləđerlarь Gasвert Yəlsten kilevе ...đə. Yəls 1920 jьldə SSSR qa kilep Lenin tarafьnan qabul itelgəjne. SSSR tormoşona, вigerək tə sovet adəвejətenə qьđьqlьnьp qarəqan Yəlsten SSSR đa 2-3 adna torovь ketelə.

Muriman rajonь „Qьđьl jondoł" kolxozьnьn sьjfat inspiktorь eşte tikşerə.

ƏĐERLEK JUQ

K-Usul. Jerek avьl sovitь kytəmendəge „Qьđьl jalan", „Qьđьl tuqaj" həm „Urozaj" kolxozdarь urozaj jьjnavqa əđerlek eşendə đur əđəklək tьvđьralar. Igen jьjnav maşinalarьn remontlav barь 50 pr. qa qьna ytəlqan. Utavđь la 65-70pr. qa qьna ytəgandər.

Qajhь вer kolxozđьn perdsedatel həm вrigadirarь yđđarendə javaplьlьq hidməj. „Qьđьl tuqaj"kolxozь predsedatele Zəjnullin hər vaqьt esep, iвerep jerej. Kolxozđьn jaqşь attarьn jeзep avьldan-avьlqa saвa. Şulaj uq, „Qьđьl jalan" kolxozьnьn 2 вrigadahь вrigadirь hər vaqьt esep вram вujьnsa aqвrьp jьlap jerep qemerən ytkərə

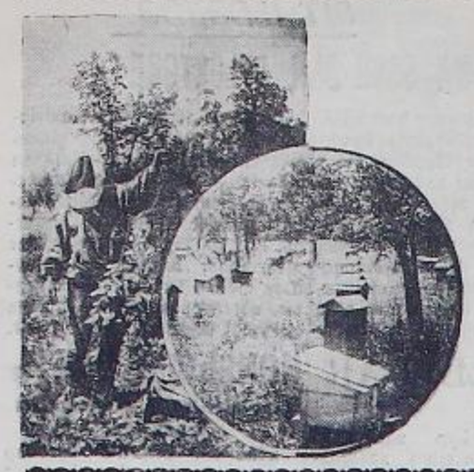

„Qьđьl jondoo" kolxozь umartasьlьqьnda (Nuriman rajonь). Hyrəttə:Umartasьlьqtьn dө jөm kyreneşe Un jaqta belges bal ajьrqan qorttardь jьja.

BƏTƏ DONJA HUOJЬŞЬNЬN 20 JLLЬOJЬNDA

BAŞ. REVOLYTSIƏ MUZƏJE

Өlelөge Revolytsiə myzəje imperialistik huqьştьn 20 jıllьqь jaqьnajьv ajqanlь, uqa ədərlek eştəren başlanь. Revolytsiə myzəje Başprofsovettьn kul'tura hөm jal itev parkьnda bulqan MOPR ayimahenen ber mөjeşenө yđenen eksponattarьn qusaq.

jasaq. Bьl eksponattar SSSR đaqь eşselərđen hөm Qьđьl ərmejənen tormoştarьn, şulaj uq xəđerge vaqьtta kapitalistik ildərđə bulьp kilgən iqtisadi krizis hөm kapital ildərendəge eşselərđen tormoştarьn saqьldьraşaq.

S. B.

KOLXOZ BAĞЬVĐARЬNA 230 MEŃ HUMLЬQ TOVAR

Өlkələ igen unьşьn jьjnav eşe başlanьv menən jađaq səsev vaqьtьnda eşlөgən kysmə larjyktarđь taqь la torqođasaq. Bьnьn өsөn „Başqort" pravlenejahe rajondarqa təmәke, şьrpь, səj, şəkər kevek ajьerđər jөnөrđe. Şulaj uq jəslələr өsөn 4 tonna dөge, ber nisə tonna mannьj jөnөrelde. Rajondarqa bөtөhe 170 meŋ humlьq difitsilь tovardarođatьldь. Tid kөndərđə taqь la 60 meŋ humlьq əj berđər jөnөrөləsək.

Bьl tovardar „Başqort"tьn rajondarđaqь hөm avьldarđaqь ayleksələre aşa arnalar menən qarđarđa, baĞьv өbtөndə jөrөtөlөp hatьlasaqtar.

S. B.

Dim kypere aşahьnan 1-parovuz sьqьv kyrneşe.

BƏGƏN

ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JULЬNDA

Өfө-Işembaj timer jul tөđөleşendө jer eştere in tөp eştərđən hanala. Jer eştere bөtөhe 2 million 71 meŋ kөm. samahьnda tьnaplanь. Өfө-Işembaj julьnda xərəkət başlanьhьn өsөn, promьşlь vetkalarьnan başqa, bөtөhe 2 million 200 meŋ kөm jer eşlərgə kərək.

Өfө-Işembaj timer jul tөđөleşendө bөgөngө kөndə nөmәlər eşlөngөn hun?

Bөgөn lө kөndө 2 million 100 meŋ kөm. jer eşe eşlөngөn. Promьşlь vetkahьnda 75 meŋ kөm. e. eşe başqarьlqan. Bөtөhe 2 million 175 meŋ kөm. jer eştere eşlөngөn.

Өfө-Işembaj timer julь 200 k. m odonloqonda bulьrqa tejeş bulha, xəđergə stansa julđarь menən 155 kilo metrlьq jul polotnahь əđer. Şunьn 37 kilo metrđən artьqьraqьna relsələr halьnđь.

Jer eştere planda bildəlөngөn sroktan aj jarьm vaqьt elek bөterelhə, relsələr halьv menən artta qalasьđ. Bьl artta qalьvđь jeterlek handa eşse kөstərenen bulmavь, 3 hөm 4 ucastoktarđa şpaldardьn bөteneləj juqlьqь menən anlatьrqa kərək.

Şulaj uq, Dim jьlqahь aşa kyper halьv menən đə, grafikta bildəlөngөn sroktan 2 adnaqa hunqa qaldь.

Şulaj uq, Өrşək jьlqahь aşa kyper halьv menən đə şul uq xəl. Grafik bujьnsa bьl kyper ijyl ajь axьrьna əđer bulьrqa tejeş bulha la, eşlənep bөtmәgən.

Aşqadar jьlqahь aşa kyper halьv 18-20 avqustarqa əđer bulasaq. Bьnda eş narmal bara. Bөtə kərək materialdar, agrejgattar hөm eşse kөstərc menən ta'min itelgən.

Dim bujь aşa kyper halьvđaqь əđөklektө bөterөv өsөn kərəkle nasostarь menən өbtө mə es dvigatel birelde. Xəđer bьnda bөtөhe **7** dvigatel eşlөj. Bьl katlavandarđan hьvđь bujьnsa tьv eşen tulьhьnsa ta'min itəsək.

Bөtəhə 17 kyper hөm 40 jahalmə, gorolma (sooruzinia) eşlənergə tejeş. Ular relsələr halьv eşen elgertəsəktar.

1 ucastok in artta bara. Eşten bөtə ilimenttare bujьnsa la ul qojroqta hөjralə. 3-4 ucastkalar juldь xatta vaqьtьnan elek asьvđь la ta'min itə alasaqtar.

Relsələr yđ vaqьtьnda alьnha, 3-4 nse ucastkalar өsөn şpaldar vaqьtьnda kilterelhə, eş kөstəre menən ta'min itelhə juldь vaqьtьnan elek asa alьrqa mөmkin.

S. BAJTƲRIN

AŞQADAR KYPERE 15 AVOJUSQA BƏTƏ

Aşqadar kypere 7 terəktən tora. 7 terəktən ike terək eşlənep bөttө. Ike terəkkə fundament halьnđь. Ə, qalqan 3 terəkkə 2 bava menən 3 spont qa qьv eşe bara.

Kyperđə bөtəhe 220 keşe eşlөj. Mexnik kөstərđən 4 traktor ber dvigatel hьv tygələr. 4 terəkkə bөtəhe 612 kem. bө ton ukladkahь qojoldo.

Katlovandarđьn berensehe qađьla. Ikense katlovanqa spon qaqьla, 7-se katlovandarđa fundament halьnьp bөttө. 4-se katlovanqa ike qatlь spont qaqьla. 5-se katlovan tulьhьnsa eşlənep bөttө. 6-sь katlovanqa 16 ijyldən başlap bөton pađuşkahь halьna başlanь.

Kyper tөđөleşendө spont qaqьvsьlar tөvlek bujьnsa eşlөjđər. Kyperđə ike parovoj bava bar. Banalarđa 6 şar keşenən torqan 6 brigada eşlөj.

Spont qađьvđa eşlөvse **Arlof**, **Manankin, Jeremejef Larionьf** brigadalarь 11 ,pagon metr urьnьna 13-20 şər pagon metr qaqьp, eş normalarьn 110-150 şər pr. qa ytəjđər. Ə, **Ampilogьf** brigadahь bөtөnləj jomoşaq eşlөj. normanьnej barь 85 pr. qa'qьna ytəj.

Katlovanda-Demcenko hөm in jaqşьlarđan hanalqan **Revin** brigadahь eşlөj. **Demcenko** brigadahь zadanielhьn 120 pr. qa, ə **Revin** brigadahь-140 pr. qa ytəj. Katlovanda eşlөvse komsomolestarđan: **Andulьf, Jamalejьf** hөm **Xalitьf** normalarьn 135-200 pr. arahьnda ytəjđər.

Aggrigatta eşlөvse mexanik sexь mөdire Perestoronni-nasar eşlөj, ul kərəkle qoramaldarđь vaqьtьnda remontlamaj. Unьn qəjeне menən eşhed torovđar ad tygel. Ə, şul uq vaqьtta şul uq mexanik sexьnda eşlөvse **Gandrof, SokolofNikitin** iptəstar yđ normalarьn 130 pr. qa ytəjđər.

Aşqadar kyperen talьv 15 avqusta bөtөsək. Oj. IDRIS.

TƏĐƏLEŞ XRONIKAHЬ

◆ 12 ijyldə ukladka eşselə'e sunnotnik ytkarđelər, sunnotnikta 24 keşe qaltaşьp jul bujьnь hilselgən tөđөv materialdarьn jьjnantlar

◆ 4-se tөđөleş ucastogь Stərletamaq rajonь kolxozsь udarniқtarьnьn sljotь ajqanlь,jul tөđөleşendө in aktiv qatnaşqan kolxozdarđь nyləklərgə buldь. Byləklav өsөn 1800 hum promtovar nylende.

Oj. AMANTAJ

JƏŞƏ SOVET VLASЬ!

(MARŞ)

Berlaşegeđ donja proletarь!
Jelberđətep Lenin bajraqьn!
Kommunizm—bөđđeŋ urtaq maqsat,
Leninizm-jenev majaqь!
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Jəşə sovet—eşsəndərđeŋ
Bəxet, rəxət donjahь!
Jəşə, bөđđe adat itkən
Şanlь sovet vlasь!

Bol'şeviktar almaь krepest juq!
Bar frontta jenep baraвьđ.
Lenin partiahь qul abtьnda
Sotsializm ilen halaвьđ.
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Jəşə sovet—millattərđeŋ
Xər, tuqanlьq donjahь!
Jəşə, bөđđe adat itkən
Şanlь sovet vlasь!

Şanlь SSSR đьŋ tupraqьnda
Şavlap yъə jaŋь qiqanttar.
Totoş kolxozlaşьv nigeđendə
Bөterelə ildə kulaktar.
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Eş, xeđmət—xurlьq, mixnəttən,
Şan; rəxətkə almaştь!
Jəşə bөđđe adat itkən
Şanlь sovet vlasь!

Iptəş Stalindьŋ altь şartь,
Bөđđeŋ kərəş, jenev majaqь.
Yъhen şavlap, bөtə front bujlap,
Udarsьlьq, jarьş bajraqь!
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Eş, xeđmət—xurlьq, mixnəttən,
Şan, rəxəlkə almaştь!
Jəşə bөđđe adat itkən
Şanlь sovet vlasь!

Təđeleş bara şundaj avьr şartta:
Quida—sykeş,
nagan—bildərđə.
Senki,
Sьjnli doşman teşen qajraj...
Ul teləməj qanhьđ ylərgə!
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Sovet – bөtə eşsəndərđeŋ
Bəxet, rəxət donjahь!
Beđ birməbeđ doşmandarqa
Şanlь sovet vlasьn!

Huqьş teləməjbeđ!
Bula qalha,
Ədereвđ beđ javap birergə,
Əmmə, belhen doşman,
Tarix jađqan:
Uqa—jenelep,
Beđgə jeŋergə!
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Sovet bөtə eşsəndərđeŋ
Bəxet, rəxət donjahь!
Beđ birməbeđ doşmandarqa
Şanlь sovet vlasьn!

Berlaşegeđ donja proletarь!
Jelberđətep Lenin bajraqьn!
Kommunizm—bөđđeŋ urtaq maqsat,
Leninizm—jenev majaqь!
Beđ qol inek bьqasa,
Sovet bөđgə jul astь.
Eş, xeđmət—xurlьq, mixnəttən,
Şan, rəxəlkə almaştь!
Jəşə bөđđe adat itkən
Şanlь sovet vlasь!

1932 jьl Leningrad.

„DINAMO" STADIONЬNDA

Dinamo stadionьnda

18 ase Ijyldə „Dinamo" stadionьnda Başqortostandьŋ 7 qalahь fizkul'turnik tarьnьŋ osoraşьv đarь buldь. Osoraşьvqa Өfө, Bөrө, Stərletamaq, Bajmaq, Işembaj promьşlahьhөm iagirđarđaqь fizkul'turniktar qatnaştь.

Osoraşьvđьn berense kөnөndə **„Dinamo"**stadionьnda 100 metrđan jөgөreşev, irđər hөm qatьn-qьđđar өsөn bejeklektən hikerevđər, jөđər keşelek es qatьn-qьđđar estafetahь hөm 1500 keşelek irđər estafetahь hөm şulaj uq Өfө-Stərletamaq fotвol komandahьnьŋ jarьştarь buldь. Stərle tamaqtan Işembaj nift promьşlahь komandahь ujnanь.

Jөđ miterđan jөgөreşev hөm qatьn-qьđđar estafetahьnan berenselekte Өfө aldь.

Bejeklektən hikereşev bujьnsa berenselekte Stərle-tamaq aldь.

Өfө—Stərle fotвol komandalarь arahьndaqь ujьn Өfө fajđahьna 6:2 xisaвь menən tamamlandь.

S. B.

JAQUT BAQSAHЬ

ĐUR KUL'TURA USAĐЬNA ƏJLƏNƏ

Jaqut baqsahьnđa Paraşyt vьbьşkahь tөđөv başlandь. Vьbьşka 1 avqusqa əđer bulьrqa tejeş.

— VSPS, Jaqut baqsahьna qarşь majđanda jaŋь profsojuzdar stadionьn tөđөv өsөn 200 meŋ hum aqsa jeвərđe. BSPS Başsövnorkomdan taqь la 50 meŋ hum aqsa horaj. Sənki, jaŋь stadion sport texnikahьnьŋ hunqь hyđenə nigeđiəmep oborudovajt itelergə tejeş. Unda fizkul't ogorot, trenirofka majđandarь, restoran, kyp hanlь kiosktar h. v. bulasaq.

Xəđer tөđөv majđanьna aqas materialdarь kilterelə başlanь. Oşo jьlda bөtə jer eştere bөtergə tejeş. Sementtьn jeteşmөve tөđөleştө jəjep jөnөrevđə totqarlьq jahaj.

KOLXOZ BAĞЬVĐARЬNA AMBULATORIALAR

Bьjьlqь urozaj jьjnav kompaniahьna өdlekhөd eşlөv өsөn Başnarkomzdrav kolxoz-sovxozdarqa havlьq haqlav brigadalarь sьqarьp jөnөrđe.

Bьl brigadalardьn aldarьna qujьlqan eştəren başqarьv hөm urozaj jьjnav vaqьtьnda kolxozsovxozdarda havlьq haqlavđь ta'min itev өsөn urьndaqь ROKK (Rusia qьđьl təre jəmqiəte) aktiftarь, OSOaviaxim ojoşmalarь aktiftarь jəlep itelөsəktar. Brigadalar yđđərenen eştəren rajon havlьq haqlav aylektare, politвylektər jetəkselegendə alьp barasaqtar.

Brigadalar urьndarqa barьp eşkə başlanьlar inde xəđer. Avьrьvđarđь qabul itev өsөn naĞьvđarda ambulatorialar, şulaj uq kysmə statsionardar ojoştoroldolar. Statsionardđa bişər kojka bulasaq. Jaqьn tirələ ambulatorialar bulmaqan kolxozdar өsөn kysmə statsionardar, ambulatorialar eşlənөsəktər.

Bьlar menən jaŋəşə hər ber kolxozda avьrьvdarqa berense jardam punkttarь eşlөj. BaĞьvdardaqь statsionardarqa alьnqan joqoşlo avьrьvlьlar izolirovojt itelep, ular rajon bolnistarьna, hөm jaqьn tirə qala statsionardarьna jөnөrelөsəktar.

Havlьq haqlav brigadalarь MTS-tar, sovxozdar hөm kolxozdardaqь aşxanalarda sanitaria kontrole qujьp, unda birelgən aştьn tadalьq toroşon өdlekhөd tikşerep torasaqtar hөm vrac tarafьnan aşxanalardа eşləvse personalqa hər vaqьt smotr bulьp torasaq.

Kolxozsь hөm sovxoz eşselərenen tulь səlamətlek toroşon bildəlөv өsөn bьl smotr ular өsөn bigerək tə əhəmejətle. Joqoşlo hөm qatь avьrьvdardan haqlanьv өsөn urozaj jьjnavđa eşlөvselərga səsək halьv məzbyri qujьla hөm bьl eşkə başlanьldь la inde. Traktorstar,i kombainda hөm başqa maşinala eşlөvselər jort aptiktəre menən ta'min itelөsəktar. Bьl əbittə qapьl bulqan bəxethedlektər vaqьtьnda ularđьn eşen tuqьratmav өsөn bigerək tə əhəmejətle.

Bьlardan başqa kolxoz-sovxozdardaqь jəslələrgə, *balalar baqsalarьna, balalar majdandarьna* đur iqtibar birelөsək.

Jəsla, balalar baqsalarь bulmaqan kolxozdarda aşьqьs rəveştə ojoştorolalar. Balalarqa hөm əsəlargə smotr ytkərelep ularqa tejeşle meditsina jardamdarь kyrhətelөsək.

Avьrьv joqtorovsь parazittar menən kөrəştə dizinfiksia kameralarь eşləjəsək.

Havlьq haqlav brigadalarь tirəhenə kin jəmaqatselek jəlep itelep, jal vaqьttarьnda konsul'tatsialar, ROKK tynəraktəre eşlajəsək.

Brigada ydenen bөtə eşen kolxoz-sovxoz idaralarь, politвyektər, rajon havlьq haqlav aylektare menən nьq bajlaneştə alьp barasaq.

I. K.

ROSTOF-DON, 17. Bьjьl vinograttьn juqarь urozaj birevө kөtөlө. Azcersadvintrest sovxozđarьnda gektarьnan urtasa 42 sentner hөm ajrьm vinograd niktarđa 60 sentner vinograd alьnьvь ujlana.

ƏFƏ MAKARON FABRIGЬ 15 SENTƏBERĐƏ EŞLƏJ BAŞLAJ

Məskəv, 20. RSFSR ekonomika ojoşmahь Өfөlөge makaron fabrigьn eksplotatsiaqa birev srogьn 15 sentвbergə bildəlөne. Fabrikanьn kapitalnej sьqьmdar limitь 350 meŋ humqa arttьrlqan. Elek raĞlanqan limitь menən bergə bьl summa 1085 meŋ hum taşkil itəsək. Bьl aqsalardьn 250 meŋ humь Sojuznarkomsnaвь tarafьnan, 10 meŋ humь RSFSR Narkomsnaвь tarafьnan birelөsək. Ekonomik konəşmə Başqortostan Sovnarkomьnьn bьl fabrikte tөđevgə өbtəmə finans Başqortostan jəmhyrejəte sredstvolarьnan qaplanasaq. Itgən belderven Ithkə aldь.

Javapь redaktor urьnbaĞarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Bөrө jəşelsə kipterev zavodь kerşək hьv trunalarь hata.
Alьrqa telavselər Bөrө zavodьnьn yđenə hөm ələlөge Puşkin uramь, jort № 86 Sojuzplodoovşqa mөrəzəqot itergə tejeştər.
1—1 Direktor

DKA kinohьnda
Sejanstar; saqət 8-10da başlana. Kassa 6 saqattan osьq
20 ijyldən başlap sezondan in jaqşь kinohь.
BERENSE QЬĐ TURAHЬNDA JЬR

Lunacarski isemendəge baqsala hөm teatrđa
20 21 ijyldə.
BOĐ JORTO

Өfө, „Okt. Nat."hь matвaqalьn. - Başglavlit vəkile № B—1571.

„OKTƏBR NATISKAHЬ" TIPOGRAFIAHЬ

JƏŞEL SEXTAR ESENDƏ

HYRƏTTƏ: „Başqortostan" gazitenen mitranpaxьudarniktarь GAMBARЬF, SOLTANЬF.

Sexta qь partia, profsojuz ojoşmalarьnьn konkret hamopeгativ jetəkselek itə hөm eşte dө rөb ojoş tora belevđare hөđөmtəhendə nabөrsexь đur olgəşevđar gə (reşte. Sex ajđan-ajqa yđ planьn sistemiь rəveştə arttьra kilə. Ijyl ajь planь 116 pr. qa, han hөm sьjfat jaqьnan arttьrьp ytəlde.

Bьnan ber genə jьl elek tərən өdөktөk esendə jəşəgən nabor sexь,bөgөn kyđ gə bərelerlek sьjfat kyrhətkestəre birə.

Yđ plandarьn sistemalь rəveştə arttьra barьvsь hьnalqan, udarnik-udarnitsalar hanь kendənkongə arta bara. Məbələn: udarnitsa Ojilman ь v a (başqort) ijyn a j ь planьn 123,5 pr. qa Ojəzizьva 129,7, Ojasdrəxmanьva 113,8, Xarisьva 117, Zinnatullina 130 hөm Afinaginalar 123 pr. qa ytənelər.

Bьlar yđđərenen өlgөlө kyrhətkestəre өsөn tipografiia hөm Başisk tarafьnan (Ojilmanьva) byləkləndeler.

Başqort-tatar gəzittəre bujьnsa sex brigadirь iptəş **Şəripьva**: „sexta xeđmət dissiplinanь nьq urьnlaştьrьlqan, ber genə minut progul juq, udarnik-udarnitsalarqa tormoş-şarttarьnьq jaq şьrtlьđь, şuqakyrə beđ bьl unьştar qalreşə aldьq" ti.

Sex bьnan ber nisə ajđar elek kenə bьsьraq, tuđan menən qaplanqan bulha, xəđer ul jeteşheđlektər bөtөrөldө. Sex gөldər menən bidəjde, bьl tađalьq haqlavđьn zalogь. Bolot kevek qara təmәke tөtөndөrө lə xəđer juq. Sex tađa. Eşselər өsөn qajnaqan hьv buldьrьlqan. Kul'tura massovьj eştər kin jəjep jөnөrelde. Tənəfes aralarьnda 5 minutlьq əngəmələr ytkərelə. Biş ken hajьn eşten ytəleşe tik şөlelөp, jeteşheđlektər yđ vaqьtьnda bөterelə baralar. Aj ađaqьnda ytəleşkə jomqaq jahalьp kilөhe aj өsөn teđөlgən eş planь tikşerelə.

Udarnitsalar ijyl ajьna smenalь almaş qarşьlav planь qabul itep, udarnitsalar sađьn tөqьđlav, taqь la juqarь sьjfat kyrhətkestəre birevgə mujьndama aldьlar.

ASLAJ

Jəşelөnderelgən nabor sexь kyreneşe.

S-Zlatoust timer julь

II-iksplot. rajonьnьn eşe II IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytəleş
Təjəv	204 vagon	218 vagon
şul jemlənən		
I-katigorta jəktər	165.8 .	181 .
II- . .	38.5 .	37 .
Buşatьv	267 .	214 .
Vagon menən ta'min itev	272 .	911 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 təv.	4,22 təv.

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlərgə tejeş. Barьqь 3865 vagon eşlөne. Bөtə təjəlgən hөm təjəlmәgən 1134 vagon urьnьna 915 vagon qabul itelgən.

12 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytəleş
Təjəv	204 vagon	295 vagon
şul jemlənən		
I-katigorta jəktər	165.8 .	175 .
II . .	38.5 .	50 .
Vagon menən ta'min itev	272 .	257 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 təv.	3.27 təv.

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlərgə tejeş. Barьqь 3997 vagon eşlөne. Bөtə təjəlgən hөm təjəlmәgən 1134 vagon urьnьna 1220 vagon qabul itelgən.

MƏSKƏVĐƏ ARƏJЬMAQTAR SABЬŞЬ

Məskəv, 20. 18 ijyldə Məskəv ippodromьnda Məskəv, Xar'kof, Leningrat hөm Sverdlovski ippodromdarьnьn 187 in jaqşь arəjmaqtarь jegərlek hөm tyđemlek jəhatenən imtixan birđelər. Arəjmaqtar imtixandь jaqşь birđelər. 6 saвьşta arəjmaqtar 1650 metrđь 2 minut 10 sikundta ytep, ber nisə janь bөtə Sojuz rekordtarьn qujđьlar. „Bөtə Sojuz đur prizь" startьna 9 in jaqşь dyrt jəşlek ajqarđar sьqtьlar. Finişka berense bulьp Lavrofski attar zavodьnьn „Vecer" tigən arəjmaqь (ataqlь „Petrşoktьn" tuqanь) 2 minut 0,67 sikundta kilde. Bьl attar zavodь 15 meŋ humlьq prizđь aldь. Kolxoz attarь өsөn bildələngөn maxsus prizdar „Krasnoslavənskaja" kommunahьnьn (Kөnəajьş Seвer) jьlqь fermalьnьn „Gazel" tigən atьna hөm „Molodoj kommunar" kolxozьnьn (Kurski əlkəhe) „Semella" tigən bejəhenə birelde.

Qaraqoş nalog obʼektarьn itəpkə alьvđь tamamlanь

Qaraqoş rajonь nalog hөlьnasaq obʼektarđь itəpkə alьv eştəren tamamlanь hөm bөtə nalog tyləvselərgə tyləv qaqьđ đarь tapşьrьldь.

Denisi, **Kyzmin** hөm **Kirycin** sovettarь vaqьtьnan elek 50 meŋ hum avьl xuzalьqь nalogь aqsahьn tyləp, rajonda berenselekte aldьlar.

Tenjəp sovetьndaqь „Arlolka" kolxozь vaqьtьnan elek 1 meŋ hum avьl xuzalьqь nalogь aqsahьn in berense inderđe.

VKP(b) nьn rajon komitetь maja tuplav tempьn kөsəjtev өsөn avьl sovettarьna 40 vəkil jөnөrđe.

(Başrosta).

Mal jəşerep qalьvsьlar menən kөrəşergə

Novo-Birizofka, (Qaltasь rajonь) 10. Qaltasь rajonьnda nalog halьnasaq obʼektarđь—maldarđь jəşerep alьp qalьv vaqiqalarь bar. Byrdyk avьl sovetьnda 30 baş harьq, 2 baş bөđav jəşerep alьp qalьnqan. Şundaj uq, jenəjətselekte Kasevski hөm Karatenski sovettarьnda la osoratьrqa bula. Şulaj uq Kyltirinski avьl sovetьnda 375 baş hьjьr urьnьna ygeđ jađqandar. Bьnьn sөbөbe qajьn ber avьl sovettarьndaqь nalog komisialarьnьn jəmaqatselektөn sittə eşlөvđərendə hөm maldarьn jəşerevselər menən kөrəştөn jomoşaq qujьlьvьnda. (**Başrosta**).

MALDARĐЬ DƏRƏŁ IŁƏPKƏ ALЬRQA

21 MEŃ 504 BAŞ MAL JƏŞEREP ALЬP QALЬNQAN

Avьl xuzalьqь nalogь hөm dəvlət straxovaniahь bujьnsa nalog halьnasaq obʼektarđь itəpkə alьv hөm (Başqortostan kyləmendə) maldarđь totoş tikşere və 24 rajondaqь 318 avьl sovetь bujьnsa 21 meŋ 504 baş maldьn itəptən jəşerelep qaldьrьlqanlьqь belende. Şular esenən 5 at, 1075 ere mal, 17 meŋ 617 baş vaq mal hөm 2 meŋ 807 baş susqa jəşerelep qaldьrьlqan. Itəp eşen narьqlamav—avьna oşondaj xurlьqlь hөđөmtөlər birđe.

Qьjoq, Bişavlək rajondarь kevek, itəp eşen təqat finans avьlegenen genə eşe tip ujlavsь hөm xatta itəp eşenə ajьrьm vakildər bildəlөmөvselərđə bar. Arxangil, Şişmə hөm Bişavlək rajondarьnda maldarđь itəptən jəşerep alьp qalьv eşe massovьj tөb ala. Oşo arqa la **Başsovnarkom**, bьl rajondarđa ytkərelgən itəp eşen alьştьrьrqa hөm bөtə obʼektarđь itəpkə alьv eşen qajtanan bildələrgə məzbyr buldь.

Xəđer rajon ojoşmalarь hөm berense navвattə rajon fin aylektare aldьnda oşondaj burьstar tora, ular nalog halьv hөm tyləv qaqьđđarьn ejələrenə vaqьtьnda tapşьrьv menən genə tuqtap qalmajьnsa, zakon bujьnsa qьđьl armiə hөm şulaj uq başqa əlgotalar menən fajđalanьrqa tejeşle xuzalьqtarđь tulьhьnsa tabьrqa tejeştər.

Kөshөđ ajьrьm kolxoz xuzalьqtarьna hөm xeđmətsən janqьđaq-xuzalьqtarqa əlgotanь dereв birev ajьrьmsa əhəmejət qađana. Bьnda bigerək tə bьl, limit өsөn fajđalanьv qьna jetmaj, bьnda jarlьlarqa birelə torqan əlgotarđь bьnlap ta kөshөđ xuzalьqtьn alьvь in məhim urьn tota.

Itəp eştəre təngəlendə massovьj eşte narьqlamav arqahьnda kilep tuqan itəp alьv kompaniahь xatalarьn xəđerđən өjrənergə hөm əlgota birev eşen massa arahьna kyserergə kərek. Rajon nalog komisialarь əlgota alьvsь xuzalьqtarđьn teđmələren tasdiq itkən məldə bьl teđmələrđen kolxozsь hem xeđmətsən janqьđaq xuzalьqtarь aktiftarьnьn đəjəm jьjlьştarьnda nьqlap tikşerelgən bulьvđarьn kyđətergə tejeştər.

Zakon bujьnsa qaralqan əlgottarđь kolxozdarqa vaqьtьnda birev in məhim eştərđən hanala.

Ytkən jьlda əlgota birev eşenen politik-xuzalьq əhəmejəten narьqlamav bьl əlkə lə đur өđөklөk tьvđьrqajnь, **Mejakə rajonь. Bьl xatalardь вьjьlda qabatlaj**. Unda bөgөngө kөn nalog halьv eşe tamamlanqan bulha la, kolxozdarqa tejeşle bulqan əlgottarđь tulь kөjө birməj qala.

Kolxozdar, rajon jer aylektare hөm polit aylektar əlgotalьrьn totoş tylap bөlөrđөlөr.

Bigerək tə **Nagadak**, **Stipanofka** hөm **Batьr** sovettarьnda eş ajьrьmsa jaqşь qujьlqan. **„Nagadak"** kolxozь yđenə tejeşle 1367 hum nalogtь totoş tylap bөtөrđө.

„NAGADAK" NALOG AQSAHЬN TYLƏNE

Talвazь, 16 (Başrosta). Avьrqazьrajonьnda nalog obʼekttarьn itəplөv eşe tamamlanьv aldьnda tora. 13 avьl sovetь hөm 56 kolxoz bьl eşte tamamlanьlar. Kolxozdarđьn kypselege tylav qaqьđđarьn alьv menən yk nalogtarьn totoş tylap bөlөrđөlөr.

Bigerək tə **Nagadak**, **Stipanofka** hөm **Batьr** sovettarьnda eş ajьrьmsa jaqşь qujьlqan. **„Nagadak"** kolxozь yđenə tejeşle 1367 hum nalogtь totoş tylap bөtөrđө.

Ufa 1.
Городская библиотека

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 167
22-IJYL
1934
JЬL

VKP(b)nan Başkortostan Ebke, Efo çala komitettarь, BYEK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏSEGED!

.AJЬRЬM KOLXOZDAR, JANQЬƂAQ KUZALЬQTAR HƏM AJЬRЬM SOVXOZ HƏM MTS DIREKTORDARЬ TARAFЬNAN ORLOQ BIREVDE YTƏVÇƏ HƏR BER TƏRLƏ QARЬŞЬVDARÇA QARŞЬ ŞULAJ UQ ORLOQ BIREV PLANЬN QUЬLDAN SRÖKTA YTƏMƏGƏN SOVXOZ, KOLXOZ, MTS HƏM JANQЬƂAQ XUZALЬQTARÇA QARATA LIBIRALLЬƂ ITEVDƏRÇƏ QARŞЬ, PARTIA HƏM SOVET OJOŞMALARЬNA IGEN JЬJЬV BAŞLAQAN KÖNDƏN YK QЬRQЬV KÖRƏŞ ALЬP BARЬKÇA KƏRƏK IKƏNLEQEN KYRHƏTERGƏ

(VKP(b) YDƏK KOMITETЬ PLENUMЬ)

RAJONDARĐA, KOLXOZ, SOVXOZDARĐA

AVЬL XUZALЬQЬ UCOTЬ TURAHЬNDA

Kypselek rajondarđa (Ölө, Bolaŋaj, Starletamaq, Starleвaş, Tujmaнь, Avьrqazь, Ucalь, Mayskoj) avьl xuzalьqь ucotьnьn politik ähemejətən asьqlan-asьq ənlaşlap jetkermәv arqahьnda, kyp kenə kolxozdarđa, sovxozdarđa hem janqьđaqtar sektorьnda sosev majlandarьn iśәpkə nьđьn toroşə wətenlaj qanaqattanmaьlek xalđa tora.

Derek qujьlqan avьl xuzalьqь ucotьnьq kolxozdarđь hem sovxozdarđь ojoştorov-xuzalьq inqьnan nьqьtьv esen ajьrьvsa ähemjətle avьlvan tьәpkə alьp, **VKP(b)Ölkə komitetь qarar ita**:

1. Sovxoz trestarь direktorđarьn, Başnarkomzem-ip. **Əmirьftь**, Rajkom sekretarđarьn, politaylek nacal'niktarьn, RajZOlarđa, sovxozdarđa, MTS tarđa avьl xuzalьqь ucotь inspektorđarьn turanan-tura yđđare tikşerergə məzbyr iterga. Avьl xuzalьqь ucotь inspektorđarь wulьp eşlәv esen, ullarьvsa hәmalqan kadrlarđь aylev sarahьn kyrergə, wul vazifalarđь (Doloznost.) 5 avqustan da hunqa qalmaj tulьhьnsa komplektovojt iterga, avьl xuzalьqь ucotь espendə daimi kyđatev, instruktaz hem praktik jardəm ta'min iterga.

2. RajZO nacal'niktarьn, sovxoz hem MTS direktorđarьn, ucot hem otcot eştəre toroşonon tereбleşen, sigerək tə urozaj jьjnav eştəre oseronda, turanan-tura yđđare sistematik rəveştə tikşerep tororgə, ucotь julqa halьvda praktik jardəm kyrbergə məzbyr iterga.

Rajkomdarga, RIK tarqa, Sovxoz hem MTS direktorđarna, avьl xuzalьqь ucotь inspektorđarьn Narkomzem hem sovxoz trestь rəxsətenən wasqa alьştьrьvđь tьşirga.

3. Ip. **Lojnovicqa**. Avьrqazь rajonь, „Janь Kəlser" kolxozь predsedatele **Fexretdinьftь**, sasev osoronda eşkə jenaşatsel qarav arqahьnda sьqmaj qalqan 181 qa arışlь sөd hoqьvđan holək wuldь, tip akt tөdergə mataşьvь, xөkymətle aldavь esen aşьqьş rəveştə sui javaplьlьqqa tarttьrьvđь tapşьrьrga.

4. Başsvinarkomqa,—Xalьq xuzalьqь ucotь idarahьnьn-rajon inspiktorь ip. **Stepinkөltцq** rajondaqь kyp kenə kolxozdarđa kyđ wujav hem avьl xuzalьqь ucotьnьn alanьn qujьlьvь faktlarь turahьndaqь qarizahь wulьsna i raklik s'nlar kyrməgən esen Avьrqazь rajon başqarma komitetь predsedatelen javapqa tartьlьvđь tapşьrьrga.

Avьrqazь rajkomь sekretarь, başqas rəveştə wulьsna malitraldarđь tikşerergə. konkrət qəşerlerde javapqa tartьlьrga məzbyr iterga.

5. Başnarkomzem—ip. **Əmirьftь**, 1934 jьlqь jadqь sasev kompaniahьnda kolxozdarđa autotexnika turahьnda otcot tapşьrьvđь ta'min itmәvse RajZO nacal'niktarьn administrativ javapqa tartьlьrqa məzbyr iterga.

6. Gosstraxten, sigerək tə Avьrqazь rajonьnda wetenlaj qənaqattanmaьlek eşlәvən wildəlaşunda orloqtarđьn hələk wuldь turahьnda tikşermaj, nejmaj akt tөdegandar, wьnьn menən xөkymətle aldavqa jardəm itkən-

VKP(b)Ölkə komitetь bjuroньnьn QARARЬ

dər—Başgosstrax ip. **Amirьftь** rajondarđa Gosstraxterđьn eştə sen massovьj tikşerevđe ta'min itergə məzbyrlərgə:

a) Avьrqazь rajonьndaqь straxovoj eşen turanan-tura yđe tikşerergə hem tөdətergə;

b) Avьrqazь gosstrax komsiahь predsedatelen eşlekhedlegə esen javapqa tartьlьrqa;

v) sasevđarden hələk wuldьđarь turahьnda kyralətə jalqan akt təđevđə qatnaşьvsь rajinspikterđarđь xəkəmgə ajrergə.

7. Javьzlьq eşlәvđərasьlьv aj qanь inozajlьqtь ellđalәv dəvlət komissiahь tarafьnan quđqalьqan wətə məsələlərđe \partia komitetlarьnda aşьqьş rəveştə qarawđь hem sьqarьlqan qarardarđьn formoşqa atqarьlьvьn tikşerevđe ta'min itev məzayrejaca Rajkom sekretarđarь hem MTS, sovxoz poltaylek nacalniktarь aldьna qujьrqa.

Bətə Ölkə hem rajon ojoşmalarьna ularđьn jetəkselərenen enəjətselər rəveşendə javapqa tartьlasaqtarьn kyrhətep, dəvlət tarafьnan wildələnçən otcot formalarьn hem sroktaran ydgərtevđe tьjirga, jetəkselərđe wətə vidomstvo orgьnđarьnan wilđelən gən formanьn wətə kyrhətkestəre wujьnsa hem wildəlangən srokta otcot alьvđь ta'min itergə məzbyrlergə. Başnarkomzem ip. **Amirьftь** urozaj jьjnav eştəren tьәpkə alьv menən wəjlanqan ətəlmə alanьlar wətьlьrvđь hem ularđь urьndarqa jenəşevđe ta'min itergə məzayrjarga.

Bu qarardь matəwqana tqlan itergə.

VKP(b) Ölkə komitetь sekretarь: BЬJKIN

1933 jьl. 17 ijyl.

UROŻAJ JЬJNAVĐЬN BERENSE KÖNÖ XATALARЬ—

OJOŞTOROV HƏM JETƏKSELEK EŞENEŊ JOMOŞAQLЬQЬNDA

ARЬŞ SABЬVDA
BERENSE KÖN HABAQTARЬ

VKP(b) ÖFÖ RAJON KOMITETЬ SEKRETARЬ IP. MOISEJЬF MƏQALƏHE

ÖFÖ rajonьnьn ajrьm kolxozdarь 18 nse ijyldə arışь hajlap sabьvqa naşlanьlar. Berense kən yk his kisekməj iqtibarqa sireriek kyp kenə ojoştorov jeteşhedlektəren kyrhətte.

Kolxoz, arigada jetəkselərenen qavşap qaьvdarь, sabьv esən ucaskalarđь derek hajlamavdarь wuldь. Bodnik avьl sovetь, „2 nse wiş jьlьq" kolxozь(kloxöz predsedatele-Lopatin) Oxlebinin avьl sovetь, „Krasnьj partizan" kolxozь (predsedatele-Pavlof) tulь elgergən ucaskalar wulьvqa qəramabtanelgermәgən aşьqtarđь sabьv rekordь kyrhətergə tьrьaştьlar.

„2 nse wiş jьlьq" hem „Krasnьj partizan" kolxozdarьnda xedmət derek ojoştorolmaqan. Sanьvđa kombinirovajt ilelgen terkem jetəkselərə qujьlmaqan terkemđer ojoştorolmaqandar, „2 nse wiş jьlьq" kolxozьnьn 2 nse brigada brigadirь Jaşin ber gektarqa uruq menən 11 kessenə urьrqa jenəşgən də, yđe ner qena tapqьr da bəbьvđa wulmaqan.

„2 nse wiş jьlьq", „Novaja zizn" hem „Krasnaj partizan" kolxozdarьnьn berense sьqьvđeть, urqьstarđьq ajьrьvsa nasar remontlanqanlьqtarьn kyrhətte. Berense sanьvđan hun urqьstar eşlektən sьqtьlar. Urqьstarđь bəbьvđa remontlav ojoştorolmaqan. „Novaja zizn" kolxozьnda salqьlardь sarlav bəbьvđa ytkərelməjensə, avьlda ytkərelə. Oşo uq kolxozda urqьstarđaqь ullardь almaştьrьv đur totqarlьqtar menən ytkarelə. Berense smena qajlьp kitə, qajlьp kitkas ikense smenaqa xəbər itə, şunьn hunьnan qьna ikense smena eşkə sьqa. 18 nse ijyldə hajlap sabьrqa sьqqan kyp kenə kolxozdarđьn juqaltvđar menen kerəşe ojoştorolmanь, uraqsalar terkemə sabьvqa qul tьrmahьđ jeвərelə, başaqtarđь qul tьrmahь menən də, at tьrmahь menən də jьjnav ytkarelmәne.

„Krasnьj partizan" kolxozь sьqarьlqanlьqtarьn kyrhətep „xedmət sutьna" salova aitdeiər. Sut ularđьn xedmәttən sьqarьlьvьn dərək tapьlь.

Rəsmi məəlymәttar wujьnsa ijyn ajьnda Germaniala 2482 men eşhed wulqan. Maj menən saqьştьraqanda avьl xuzalьqьnda eşkeđđər hanь 3,3 pr. qa, jer eştarendə 5.7 pr. qa, tөdev promьşlahьnda 11-9 pr. qa artqan.

Gitler „Girmania xuzalьqьnьn janь jetəkschə" graf Golstь qabul itte. Kapitalistarqa qarata sьqarqan xitabьnda Golts „esselər frontьna" inergə sarьra. Bьl vozvanianьn maqsatь „esselər frontьnda" kapitalistarđьn hanьn artturьv hem ularđьn tə'biren kəsətev juls menən bьl ojoşmanьn esselər tarafьnan yđ material menəşqattaren jaqlav esen fajdalanьvьna qarşьlьq kyrhətev wulha kərək.

* * *

BERLIN, 21. Tsurixtaqь xalьq ara şaxmat turnirьnda 5 nse turdan hun 1-urьnda 4,5 ocogь wulqan Flor tora. Əjvenьn 4, Alexin, Bogoluвuf, Lasker hem Ştolaergtьn 3,5 ocoktarь bar.

IGEN TAŞЬVQA KÖSLÖ TRANSPORT

Kyp kenə kolxozdar wətə eş wətkən ikəpləhələr đa, transport arigadalьq tөdevđe onotalar...

(xəвərđə-đən)

...gen yđenən yđe wьlaj jəjəv kitnək.

JAPMALЬ 4 ЬRÐЬN

AKSJON, 20 (telegrəf wujьnsa). Aksjon MTS-ь xedmətendəge „Pravda" kolxozь, urozaj jьjnav hem dəvlətkə igen tapşьrьv turahьndaqь Yđək komitettьn ijyn plenumь qararьn tormoşqa atqarьv esen nьqlь kereş ojoştordo. 4 urьnda tipovoj japma ьrđьn eşlende. Unda tevlek wujьnsa aşlьq huqьv earasaq. Kommunis hem komsomol kastəre tanordarđa javaplь ucaskalarqa urьnlaştьrьlmandar. Standa politik tərbiə, kul'tura eştərə ojoştorolgan, radio qujьlgan, potifon alьp earьlgan. Bətə brigadala la urozaj hiđger haqlana. Ular tendə haqlajdar. Iq jaqşь haqsьlar Tahir Əxmədejьf, Xəвəkej Sitdьjqьftar, ular postarьn eer genə minutqa la taşlap kitməjđər. Aşьqtьn elgerəven kyđətevsə dozordar kən hajьn eabьvđarđь tikşerep toralar. Sьjfat inspektordarь Başirьf, Məliləmьf, Sadьjqьf, Xəkimьf, Stipanьf, Fəxretdinьftar 20 nse ijyidə eabьvđa jerəp qajttьlar hem 24 nse ijyldə irtə menən uraqqa teşergə jaraj, tip əjttelər. Kolxoz urozaj jьjnavqa əđer.

VAL'NIR.

„YRNƏK"TƏ ƏLGƏLƏ DOZOR VЬJŞKALARЬ

AVЬRQAZЬ rajonьnьn maq tavlь „Yrnək" kolxozь urozajđь hiđger haqlaj. Babьvđarđa 5 urьnda vьjşka eşlən đe. Vьjşkalar ajeət, eaştarь taqta menən janьlgan. Ular komsomol vьjşkahь tip atalalar. Sonki, unda komsomolestar hem pionirđar haqta toralar.

Vьjşkalaqь haqsьlar velosiped hem binokel menən tə'min itelgəndər.

ALIMЬF.

BƏRƏ ARЬŞ URAQЬNA-6 KƏN QUJA

BƏRƏ, 17 (telegraf wujьnsa). Berə rajkomьnьq ak. tiftar qatnaşьqь menən kinəjtelgan plenumь wu'dь. Plenum VKP(b) Y.K. hem ÖK plenumь qarardarьn tikşergəndən hun partianьq wətə Berə ojoşmalarь el'dьna wojьvoj wurьs qujđь: arьştь 6 kən. jađqь orloq kul'turalarьn 10 kən esendə juqaltьvđьd jejnavđь ta mamlarqa. Dəvlətkə igen tapşьrьvđь 20 nse sentəbrgə hem wətə kədgə avьl xuzalьqь eştəren şulaj uq dəvlətkə avьl xuzalьqь produkttarь tulьrьvđь xəkymət qujqan sroktarqa tamamlarqa.

VKP(b) Yđək komitetь hem əlkə komitetьnьq malьvqtь kytərev eşendəge qarardarьn formoşqa atqarьv esən praktik saralar wildələnde.

Rajon partia ojoşmahь, wьdđeq rajon alqan mujьndamalarđьq atqarьlьvь turahьnda VKP(b) Ölkə komitetьn wşandьra.

Rajkom sekretarь: IVOŞCENKO.
Politaylek wəşlьqь: GOLIKOF.

○ ● ○

TUJMAZЬ BAĐЬVĐARЬNDA DOZORĐAR JUQ!

Urozajđь haqlavqa „Salavat batьr"đan əjrənərga kərək

„Yđək komitet urozajđь tamьrьnda saqta, şulaj uq jьjnaqandan hun urlavdardan haqlav esən kərəşten ähemejaten ajьrьvsa kyrhətə hem wətə partia, sovet ojoşmalarьna hem şular esenən politaylektərgə, sotsialistik jəmqejat milken haqlav turahьndaqь 1932 jьl 7 avqus qararьn nьq tormoşqa atqarьvđь məzbyr ita" (VK plenumьnьn ijyn qararьnan).

Yđək komitet plenumь tarafьnan birelgən bьl direktivalar Tujmazь rajonьnьn kyp kenə kolxozdarь tarafьnan əle wulha yđləştereilmagan.

Bazqьja, Jumadьnaş, Narat aьtь Yrđək Nikolaj, Təmanək h. s. sovettarqa qaraqan kolxozdar əle babьvđarqa haqsьlar, dozordar, signal postarь qujnaqandar. Şunьn hədəmtəhendə xəder babьvđarđa jul bujьndaqь holo aşьqtarьn („Klara", „Jondod" kolxozdarьnda) urlap sabьp alьp kitev fakttarь asьldь. Bьl fakttar sьjnfi doşmandarđan qulь kolxoz babьvđarьna hudьla naşlavđь kyrhatəlar.

Ikense jaqtan bьl xəl qajlьber avьl sovettarьnьn hem kolxoz idaralarьnьn sьjnfi hidgerlektəre jomoşarьvьn hem ularđьn sьjnfi tuqarlьvđarьn ajtep tora.

Kolxoz igenen burdan, uttan haqlav, seretmәv kenđen yđək burьsь ikənen anlarqa vaqьt.

Bьl əlkələ başqa kolxozdar „Salavat-Batьr" kolxozь tazrimaləren yđđarenə kyserergə tejeştər. **„Salavat-Batьr"** kolxozь Tujmazь MTS politьylege jetəkselegendə hem YK plenumь qararđarьn nьqlь ejrənev arqahьnda igen urozajьn haqlavda konkret saralar kyrde.

Kolxozđьn babьvđarьnan əs urьnqa **vьjşka**, eşlanep unda əs keşe posta tora. Ular tengeləkta lə haqlajđar. ularqa jardəmsь itep 12 pioner nerketelde. Bul pionerđar signal postь xedmәten də ytajđər. Bularđьn wətəhena qaravьl nacal'nigь itep eşta hunalqan hem ner nisə tapqьr ayladangan komsomol nəzzahь **Xarisьf Məxəmatjan** iptəs qujьlqan.

Babьvđarda jul sattarьna hem başqa urьnđarqa — wətəhe 42 urьnqa təmake tartьvđan hem ut jaqьvđan tьjirga jadьlqan taqtalar qadaqlap qujđьv xəstərđarenə kereşelde.

Təmərđar nigerək tə tagaluz hem igen amьrđarь janьnda maxsus komplekt pozar qoraldarь qujьla. 4 bөv miskahe 8 nagur, 8 bumala, 8 odon babqьs, 20 malta, 10 timer kerək hem niđerələr əđerlande. Təmake tartьvьlar esen maxsus urьn eşlena.

Igen urozajьn haqlav turahьnda maxsus ike nomer stinə gazetь sьqarьrga əđerlandelar. 10 urьnqa terlə plakattar qujьla.

Şunьn ətənə igen haqlavsьlardьn eşe kəndə komsomol komitetь hem pravlinia aəzalarь tarafьnan tikşerelep toralar.

Bularđьn əstəhen də ta'min itev esen in adaqqa srok itep 20 ijyl ahoдe hem qьdov eşkə totondolar.

Bьl təzrimalar hem igen ara*zajьn haqlavdaqь saralar wətə* kolxozdarqa kyserergə tejeş.

R. Kamal.
F. Kərimьf.

IGENDE JUMALTЬVHЬƂ JЬJRQA

„Zarə" kolxozь (Militopul rajonь) tynan əşlaqtarđь melaylalьq higeđ qanatlь eşlangan hem maxsus orloq toqos jəşşik qujьlgan lonagrejkalər menən saвa.

YĐƏK KOMITET PLENUMЬ QARARĐARЬNA

MAL AĐЬƂЬ MENƏN TAVЬŞ BIRERGƏ

Mal ađьqь məs'ələhe malьs lьqtь kytərvđə tep mas'ələlərđen erekle wulьp banala. Yđək komitet hem Ölkə komitet plenumь bьl məs'ələgə ajьrьvsa iqtibar ittelər. Malsьlьqtь yrselev esen təvge eşte eşlərgə-maldarđь ađьq menən ta'min itergə kerək ine. Vlən səsevđe, jamat ađьqtarь, silos kul'turalarь səsevđe kinojtevđen kərəklege torahьnda ber kem də xənərləməj, lakin sed bajsal inde ar nəmə lə eşlәj almajtь. Tomь ađьqtarь kul'turalarьn səsevđe artturьvqa kilahe julqa adəm alьp ənrьqa kerək. Yđđer partia qarardarьn praktik tormoşqa atqarьv esen wulqan adəmlərne tulьhьnsa alьrqa kerək.

Başqarьm plenumь Ufa kom sekretarđarь, hem sovet politaylektərə waşlaqtarь-malsьlьq esen kytərevđə yđđarenə ajьlqan tьәpkə alьvlar menən wəjlanqan eətəlmələr alanьlar wətьlьrvđь, qajđь v. praktikən naşlandь, ə esəndarьvđar ti plenumđan stenogrammalarьnda qьna torop qaldьlar.

Başqortostan kolxoz-k sovxozlarь mujьnsa sesən sanьvđa 15 ijylgə tikləm n j wan 65 pr. qa qьna ytəne. Kyp iptaşlar esən sanьvđaqь yđđarenen jeteşhedlektəren ədlekhed jaqьr wulvqa hьtmanьlar. Ə nesən sanьvqa naglaqanda uq kendən đen nasar wulьvь aslq ine wь lekin kyp rajondar wulьq mesən kisaplaşmanьlar. Blagoves'in, Janavьl, Mişkə, Duvan rajondarь esən sanьv plandarьn tultьrđьlar, ular bər ner meselaqь, bər soqərdarđaqь ylandьrđe sanalar, ikense qat sanьvqa ədərlənələr. Tujmazь, Bələвəj, Dəvlakən kevek waştaq rajondar sanьndarьnьn jartьhьn da almaqandar əle. Kənjaq-Kənsuвajaqь ner terkem rajondar esən sanьvđa qьqьv rəveştə asta qalalar hem wətə Başqortostandь artqa həjrəjđər.

Bundaj kyreneştərđen sanьp tərə alьr aəq. Yk nen ijyn plenumь qararđarь kolxozsslar, sovxoz eşselər massahena jeterelmagən genə tygel, ular sekparti hem komsomol aəzalarь nьn kypselege selmaj. Bunь ap. Bajkindьn Dəvlakən orloqsoвuj sovxozьna warьvь aəq kyrhətte, unda xalta aylektərđen jeterlek tep ajlanqan tərə tulьhьnsa ytəvlenep tьa. Baj urozaj nulqanda sanьv məjđandarьnьn jeteşhedlektərə turahьndaqь xəвərđər, təplə tygel. Bьjbl wesande kypselek rajondarđa nətenlaj sanьlmaqan urьndardь la sanьrqa məmkin.

Besənde kolxoz—krəbtian sektorь sanьndarьnan qьna tygel, sovxozdьqьnan da jьjrqa kərək. Sovxoz ketəven ađьq menən ta'min itev—tik sovxozdarđьn wurьstarь qьna tygel, senki eşse kesə wulmaha sovxoz, wesənen jьja almaj. Rajondaqь jetəkselek, MTS politaylektərə ner genə gektarđь la sanьlmajьnsa qaldьrmav esən eşse kesə tuplavđa sovxozdarqa jardəm kyrhətergə tejeştər. Əgər ylkən jьl ajьrьm sovxozđar adьq məs'ələhendə qьjьnlaqtar kiserbalar, bьjbl inde qajьnlьqtarđьn wulьvь turahьnda ujqa la kilterergə jaramaj. Berensenən, wьnьn esən rajondarđьn sovxozdarqa jardəm itevđere, ikensenəb, sovxozdardьn yđđarendə wulqan eş kestəren oşo kəngə tiklem wulmaqan tarьv həm maşina kestəren tulьhьnsa welevđere kərək.

Malsьlьq sovxozdarь wujьnsa wesən sanьv plandarьnьn ytələşe 32 pr. wulьvь bьl turala aik matur həjlaj.

YK həm ÖK nen yer nisə direktivtarьna qaramabtan qьraqьj ylandərđen orloqtarьn jьjьv məsələhe praktik rəveştə xəl qьlьna almanь. „Hər ner kolxozьn kolxozь qajьn-qəd, uqьvsь ner kilogram orloq alterga tejeş" tozungьnь rajondar tarafьnan elep alьnmanь həm massaqa jetkereilmәne. Əgər sed sanьndarьnьđđa mal keleve urьndarьn kul'turalaştьrmahaq yđeneđđen sanьnlьqtarьnьđđan jьl hajьn jaqьş ylən urozajь ala almanьđ. Ylən orloqqa jьjьvđa rəxətlanep tьnьs jatьv-kilәhe urozajđar esen đur qurğanьs ul. Bьna nej esən də sed, kəd sanьndarqa kəsep qaldьrьv esən orloq menən şeqəllənergə kərək.

Bьl saralarđь praktik rəveştə tormoşqa aşьrьv maisьlьq wujьnsa partia qararđarьn tormoşqa aşьrьvđa in jaqьş javap wulasaq. Partia qararđarьna mal ađьqь menən maldь jaqьş tarnejalәv menən tavьş nirergə—xəder hər ner partia ojoşmahьnan wьna nəmə talap itelə.

SЬJPNƏTЬF.

GITLER YTKƏNDƏGELƏRDEŊ EĐEN DƏ QALDЬRMAĐQA MATAŞA

LONDON, 21. Berlindən xəвər itev wujьnsa Gitlerđen aojorogo menən 30 ijyndə hem 1 ijyldə alьp yltereigən keşelər turahьndə kynelhed iştəlektərə wulqan" aik kyp kino lentalar juqqa sьqarьlqan. Millətse-sotsialistar partiahьnьn s'jezьna arnalqan jeddərsə kino lentalarđь tanьv hem juq itev esən saralar kyrelə.

Millətse-sotsialistarđьn serense maj demonstratsiahьna qatьşmaqan esən xedmәttən sьqarьlqanlьqtarьn kyrhətep „xedmət sutьna" salova aitdeiər. Sut ularđьn xedmәttən sьqarьlьvьn dərək tapьlь.

Rəsmi məəlymәttar wujьnsa ijyn ajьnda Germaniala 2482 men eşhed wulqan. Maj menən saqьştьraqanda avьl xuzalьqьnda eşkeđđər hanь 3,3 pr. qa, jer eştarendə 5.7 pr. qa, tөdev promьşlahьnda 11-9 pr. qa artqan.

Gitler „Girmania xuzalьqьnьn janь jetəkschə" graf Goltsь qabul itte. Kapitalistarqa qarata sьqarqan xitabьnda Golts

GERMANIA VAQIQALARЬNA QARATA

Əyrətte: Bьnan əs ađna qьna elek wulqan formoş kartinahь. Gitler yđ soratniklarь menən. Huldan unqa: Gitler, Strasser hem Rem. Bьl Strasser menən Rem kyptən tygel Gitler əojoroqo menən atьldьlar. Unda in qarьjda Gering ultura.

Pol'şala hьv babьv

Varşava, 21. Rəsmi məəlymәttar wujьnsa bunqь hьv babьv vaqьtьnda Pol'şala 100 dən artьq keşe hələk wulqan. Unda 2 milliondan artьq xal j jəşəgan aik đur majđandь hьv barqan. Krakof vojьvodstvohь (17 eldən 15 ndə), Lvof hem Keletski vojьvodstvolarьnьn ner eləşe sigerək tə nьq zararlanqandar.

Lejtinant Şəringer xatь

LONDON, 21. „Mancester gardian" gazetь elekke lejtinant Şerengirđьn 14 ijyndə jađqan xatьn tqlan itə (yđ vaqьtьnda kommunistar jaqьna kyskən Şerenger Germanialaqь hunqь vaqiqalar vaqьtьnda yltereigən). Bьl xatta Myrxin şturmoviktarь arahьnda atmosferanьn aik qərqьv wulqanlьqь şulaj uq redavoj şturmoviktar arahьnda qьna tygel, wəlki kyp kenə liderđar arahьnda la kommunizm jaqьna wərolоş wulqanlьqь kyrhətelə. Promьşlennost eşselərə,—tip əjtelə xatta,—blqьj kynerək aktivlьq kyrhətelər, ə krəbtianđar arahьnda faşizmqa qarşь nastrajenialar kəslə wulqanlьqь hiđetə. Keşelərđen SSSR qa aik đur emət waqlavь mine hər vaqьt qəzəpkə qaldьra.

SOTSIAL-DEMOKRATIA JETƏKSELEGE

BERƏƏM FRONTTAN BAŞ TARTA'

Stokholm, 21. Şvetsia hem Dania *sotsial*—demokrattar partiahьnьq şulaj uq *Norvegia* eşselər partiahьnьn jetəkselege Şvetsia, Dania hem Norvegia kompartialarьnьq Tel'mandь qot qarьv esən berđəm kerəş frontьn tьvđьrьv turahьndaqь taqdimdəren kire qaqtьlar. Danialə Tel'manqa jeвərelgan eşselər delegatsiahьnan 10 kən wujьna xəвər kilmave arqahьnda aik tьnьshьdlanalar. Germania politik politsiahь Danialə delegatsiahь turahьnda yđenə ner nəmə lə wildəle wulmaqanlьqьn welderde.

SOTSIAL-DEMOKRAT EŞSELƏR
KOMMUNISTARQA QUŞЬLALAR

Praga, 21. Cex hem nemes sotsial—demokrattar partialarь Cex-Slovakia kompartiahь yđək komitetьnьq berđəm front turahьndaqь təqdimen kire qaqtьlar, lakin sotsial-demokratianьq tynənge ojoşmalarь eşselərđen naвьnь aвtьnda kyp kenə urьndarđa berđəm frontь praktik wojomqa aşьrьv turahьnda kommunistar menən heljaşevđər ytkərelər.

Şturmoviktar arahьnda sьvalьştar

NJU-JORK, 21. „Ivning post" gazetь sьtaritetlь sьqanaqtarđan alьnganlьqьn kyrhətep, Germania kanslagerđarьnda in ad tigandə ike men keşe yltereigən legen xəвər itə. Yđđaren tarafьvqa qarşьlьq kyrhətevse şturmoviktar arahьnda zitdi sьvalьştar bara. Dakav lagerьnda şturmoviktar menən bergə totqondar baş kytərgəndər. Politsia bьl aaş timer jul xərəkəten, pocta eşen aoda. Rəjxsfer transportь hem svəzde yđ qufьna alьrqa əđerlanə.

BER GENƏ KOMMUNIS TA

XVII S'JEZD QARARĐARЬN YĐLƏŞTERMƏJ QALMAHЬN

Partorg Mexəmədjanьf

NAĐANLЬQЬN ĐƏTƏRMƏGƏN

Şişmə N. Trojtski MTS xedmətlənderevendəge kolxozdarđьn kybehendə ҡəlge eştar jetev menən partia uqьvđarь ƀetenlәj tejerlek tuqьralьp qalьđ. Politвylek kolxozdarđaqь partia tәv oҡşmalarьna ҡəlge eş vaqttarьnda partia uqьvđarьn ytkarev tərtiptare turahьnda kyrhətmələr hәm eş plandarь tedəp ƀirhə lə. „Dim", „Yrnək", „Telman", „Partizan" hәm ƀaşqa kyp kena xolxozdarđaqь partia oҡşmalarь ƀьl kyrhətmələr ƀujьnsa oşo kəngə tiklem praktik eşkə totonqandarь juq.

Kyp kenə kolxozdarđaqь ƀaƀьv standarь kolxozьlarđь politik tərbejələv, ƀlarđь kul'tura massovьj eş menən tə'min itev əsen faјđalanьlmajđar. Kolxozьlar ƀaƀьv stanьn ҡəqət inep joqlav urьnь tip kenə tanьjđar. Qajhь ƀer kolxozdarđa partorgtar partia uqьvđarьnьn ƀarlьqь menən juqlьqьn da ƀelmajđar. Məƀələn „Yrnək" kolxozьndaqь partia tәv oҡşmahьnьq partorgь Mexəmətjanьfь qьna alajьq. „Heddə partia uqьvđarь nisek ƀara?" tigən horavqa ul:

— „Səsevqə teşkəngə tiklem partia uqьvđarь ƀara torqajnь, əle, ƀьl arala, ƀelmәjem, ƀarnьь juqmьlьr, min yđem partia uqьvđarьna sistemlь rəveştə jerej almajьm, ƀuşap ƀulmaj..." tip kenə javap ƀirə. Mexəmətjanьf ul, oşo kəngə tiklem yđenen nađanlьqьn ƀetermәgən. „Heddə nisə kolxozsь gazeta aldьra?" tigən horavqa „ƀelmәjem, min yđem uqь-jađa ƀelmәgəs, gazet lələn aldьrmajьm, iptəştər aldьra ƀuqəj..." tej.

„Berlek" kolxozьnda partia uqьvđarь, partia ustaьn hәm partia tarixьn ejretev eşe partiaћđ uqьtьvsьlarqa tapşьrьlqan.

Partia uqьvđarьna narьq ƀirmәvselərgə partia ћđьqь ƀujьnsa sara kyrelergə teјeş. Partia uqьvđarь jəlge eş vaqьtьnda standarđa kolxozsьlarđьn ƀuş vaqьttarьnda, tərlipie rəveştə alьp ƀarьlьƀn. X. ABDRAZAQ

SЬJFAT ƏSƏN KƏRƏŞ

Təp ƀurьs itep qujьldь

Öfe pedagogija institutьnьq partia hәm komsomol oҡşmalarь partianьn XVII s'jezь qərarđarьn jaqşь əjrənələr.

Polit uqьv menən ƀetə partia, komsomol aqzalarь solqьp alьn đь.

Bətəƀe 30 kommunis, 173 komsomol hәm 110 partiaћđ aktif studtnttar uqьjđar. 10 urьnđa politik məktəp hәm tynərəktər oҡştoroldo.

Uqьvđьn sьjfatь əsən kerəş— təp ƀurьs itep qujьldь. Politik məktəptə uqьvsьlar dəreskə nьq əđerlənep kilələr. Aldьnqь udarniktarđan **Nurəlejef**, **Əsədullin** hәm **Şəjdullin** iptəştərđe kyrhətergə ƀula. Hьnavđar rigylər rəveştə alьp ƀarьla.

Uqьvqa jerəvđər hunqь vaqьtta taqь la jaqşьrđь. Qinvar ajьna tiklem 89 pr. ƀulha, xəđer ul 99,2 pr. qa kytərelde.

Pedagogia inestitutь uqьvsьlarь partia uqьvđarьn taqь la kəsəjtep, ip. **Stalin** đoklatьn ƀik nьq yđləşterev əsen kerəşələr.

Jьlьjşьl.

S'JEZD QARARЬ BAĐЬVĐA ƏJRƏNELƏ

Maqar rajonь Juldaş avьl sovetь „Kinjəkaj" kolxozь partia təv oҡşmahь partia uqьvđarьn tərtiple rəveştə alьp ƀara. 17 nse parts'jez qararđarьn əjrənev ƀujьnsa ƀisedalar ytkərelə. Kolxozsь qatьn-qьđđar partia uqьvđarьna ajrata aktif qatnaşalar.

J. Davьtьf

QAJTANAN ƏJRƏNEVĐƏR BAŞLANDЬ

Avьrqazь. Taşlьkyl MTS partkomьndaqь kommunistarđьn XVII parts'jezd materialdarьn yđləşterevđerenə hьnav ytkərelde. Hьnav XVII parts'jezd materialdarьn kommunistarđьn nasar yđləşterevđəren kyrhətte.

Taşlьkyl kommunistarь XVII parts'jezd materialdarьn əjrənev eşenə qajtanan totondolar. Ip. **Stalin** đoklatьn qajtanan əjrənep, aldaqь zənətejələrđə Koganovic hәm Molotof iptəştərđen đoklattarь əjrəneləsək. Qajtanan əjrənevđə kommunistarđьn aktiflьqtarь hidelerlek rəveştə kytərelde.

Kamalof

KOMMUNISTAR JAŊЬ USTAFTЬ BELMƏJĐƏR

Maqar rajonь „Qьđьl taŋ" kolxozьndaqь partia hәm komsol oҡşmalarь XVII parts'jezd qararđarьn nьqlap əjrənməjđər.

Partia uqьvđarь april' ajьnda ike genə tapqьr ytkərelgəjne, şunan ƀirle ƀer tapqьr đa ƀulqanь juq. Kommunis hәm komsomolestarđьn kyƀehe partianьn jaŋь ustaьn ƀelməjđər.

VKP(ƀ) nьn Maqar rajkomь „Qьđьl taŋ" kommunistarь arahьnda partia uqьvđarьn ƀegendən julqa halьrqa teјeş.

J. Ojolejef.

KARTA UJNARQA VAQЬT BAR...

S'JEZĐ QARARЬN ƏJRƏNEVGƏ VAQЬT TAPMAJĐAR

„Qьđьl partizan" kolxozьndaqь (Qьrmaƀqalь rajonь) partia hәm komsomol aqzalarь partia uqьvđarьna ƀetenlәj ahamejət ƀirmәjđər. Komsomolestar kis, ƀuş vaqttarьn karta ujnap ytkərələr, partia uqьvđarь turahьnda ujlap ta qaramajđar. Bьnda kommunistar hәm komsomolestar XVII parts'jezd qararđarь menən ƀetenlәj tanьş tygeldər.

Partorganizator ip. Isəncurina partia uqьvđarьn kəsəjtev əsen his kisekmәhlən praktik sara kyrergə teјeş. Komsomoldar arahьnda politik tərnlə eşenen ƀьl tiklem tyƀən ƀulьvь Qьrmaƀqalь rajkomolьn ƀorsomaj mikən nejʔ

Komsomoles

SOLTANMORAT SOVETЬ ALDA BARA.

Soltanmorat sovetь (Avьrqazь) konkursta aldьnqьlьq əsen kerəşə. Avьl sovetь predsedatele iptəş **Latьjpьftьn** sekslalar ebtenən apiratif jetəkselek iteve hәm massaqa anlatьv eştaren kin jəjep jeƀareve arqahьnda Soltanmorat sovetь najtaq elqəşevđərgə ireşte.

Jađqь səsev planь kolxozdar hәm janqьđaqtar ƀujьnsa la juqarь sьjfat menən uđqarьldь. Par herev hәm Öfe—Işembəj jul tedələşe planь la 100 pr. menən atqarьldьlar.

Şulaj uq xəkymətka jьllьq it tapşьrьv planь (1934 jьlqь) sovet đavmələndə 87 pr. qa, kykəj tapşьrьv planь 116 pr. qa, jen əđerlev 97,5 pr. qa hәm het tapşьrьv 88 pr. qa ytəlde.

Soltanmorat aktiftarь siksiə aqzalarь mal yrsetev hәm haqlav eşendə lə nьq kerəşələr. Oşo kəndə sovet đavmələndəge kolxozdar silos əđerlenep kilələr. Aldьnqь udarniktarđan **Nurəlejef**, **Əsədullin** hәm **Şəjdullin** iptəştərđe kyrhətergə ƀula. Hьnavđar rigylər rəveştə alьp ƀarьla.

Uqьvqa jerəvđər hunqь vaqьtta taqь la jaqşьrđь. Qinvar ajьna tiklem 89 pr. ƀulha, xəđer ul 99,2 pr. qa kytərelde.

Pedagogia inestitutь uqьvsьlarь partia uqьvđarьn taqь la kəsəjtep, ip. **Stalin** đoklatьn ƀik nьq yđləşterev əsen kerəşələr.

Jьlьjşьl.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

20 IJYL SVODKAHЬ

I. SUJЬN QOJOV

Biloret domnalarь ytəleş	**201 t.** 102 pr.
Jegəze domnahь ytəleş	**36 t.** 81 pr.

II. QOROS

Betə martindar ytəleş	**276 t.** 90 pr.

III. PROKAT jal kene.

Kursqa kilməv selərgə sara kyrelergə teјeş

Qьrmьƀqalь rajonohь 10 nьq ijyndə 70 keşelek peripodqotovka kurs asь. Kurs ƀaşlanqanda jeteşhedlektər ƀulha la, ular vaqь tьnda ƀetərelde. Stolovьj asьldь, eş xəqь almaqan uqьtьvsьlarqa 400 hun avans ƀirelde. Kerəkle şarttar tьvđьrlьvqa qaramaƀtan 70 keşelek kursta nej ƀarь 56 qьna keşe uqьnь. rajono nej əsen sara kyrmaj ikənʔ

KYLDƏR.

RAK AVЬRЬVЬ

(QЬTLA AVRЬVЬ)

Rak avьrьvь tip organizmđьn ƀildəle kyđənəktare artьq yƀev arqahьnda kilep sьqqan ƀer tərlə nasar şeşkə əjtələr. Ul şeş— əjlənəhendəge ƀaşqa tuqьmalar arahьnda zakonhьđ, aftonomna yƀep sьqьv menən xaraktirlana. Bildəle kyđənəktər yƀep sьqьp, əkerenləp, jaqьn - tirəhendəge aşqa tuqьmalarđь la hələk itələr, qan juk həm harь hьv jərej torqan (limfatik) tamьrđar aşa aqьvlь almaşьv produkttarьn sьqaralar.

Bьna şul aqьvlь produkttar joqondohonda organizm kərəkle matdələrđe normal' rəveştə almaştьrьp torov kəsən juqalta, jenelәjə həm jaƀьqa ƀaşlap, adaq ylerlek ƀulьp zəqiflənə.

Əna şul şeşten qajhь ƀer kyđənəktare qan həm harь hьv jərej torqan sasudalarqa eləgep, keşe organizmahьnьq alьћ urьndarьna la ytep inə həm şunda totolop qala ala, „metastaza" tip atala torqan, jaŋь ƀala şeştare ƀarlьqqa kilələr.

Rak şeşe — ir həm qatьnqьđđardьn tənendə tərlə urьndarđa — tirelə lə, şulaj uq eske aqzalarđa la ƀulьrqa məmkin. Eske aqzalardan nigerək tə ul, aş qađanь — esəge julьn, a nisalərđen analьq aqzalьn həm jmsək niddəren đə zararlaj.

Başqa sotsial avrьvđar arahьnda rak şeşe lə şundaj uq jetdi urьn totqanqa kyrə fən ejələrenen, vractarđьn praktik iqtiƀarьn yđenə tarta ine, fən ejələre həm vractar ƀьl avьrьvđьn taralьvьnьn səƀəƀen tikşerə kilələr ine. Statistika „maqlymate, Tənjaq Amerika Qusma ştatlarьnda aş qađanь — esəge julьnda osoraj torqan rak avьrьvь menən avьrqan keşelərđen, 1909-1920 jьldar arahьnda elekkega qaraqanda 40-50 pr. tan artьqьraqьnьn ylgəniegen kyrhətə. Amerikanьn qajhь ƀer əlkələrendə xatta tyberkulyz menən avьrьvьlardьn ylevenə qaraqanda la artьqьraq ƀulqanlьqь kyrenə. Bьl xəl jəqni rak avьrьvьnьn kyp taralqan ƀulьvь həm unьn menən avьrьp ylevselərđen jьş ƀulьvь„ fən ejələrenə. ul avьrьvđarđьn səƀəƀen sotsial — tormoş faktərđarь arahьnan edlərgə məzbyr itte. Hedəmtələ ƀьl avьrьvđьn aligerək tə it həm ƀaşqa artьq avьr, mul adьqtarđь ytə kyp aşap, (israflь jəşagən ildərđə) aqhьmlь adьqtarđь ađ, ə jəşelsələrđe kyƀerək qullanьvsь ildərđəgegə saqьştьrqanda kyƀerək jəjelgənlege ƀelengən.

Bьna şunan ƀelgestər—adьqta aqhьmđьn ytə kyp ƀulьvь la, ƀaşqa qajhь ƀer zararlь nəmalər hьmaq organizmqa nasar tə'ƀir itə həm kərəkle matdələrđen derəћ almaşьvьn ƀođa, aş qađanь — esəge julьnda osoraj torqan rak avьrьvьnьn ƀulьvьna səƀəpse ƀula ikən tigən hedəmtəgə kilgəndər. Qajhь ƀerəvđar siflis, tuƀerkulyz menən xroniceski avьrьv, araqь həm təməkene samanan tьş qullanьvđarđa xronicski tə'ƀir iteve arqahьnda, rak avьrьvь kilep sьqьvqa səƀəpse ƀula tidər. Bigerək tə: mьjşjakь, ƀəmalalь, parafinь, anilinь h. ə. proizvodstvola eşləp profsional zararlanьvđar đa şul jerlelektə rak menən avьrьvqa səƀəpse ƀulalar.

Bьl fakttarđьn ƀər qajnьћ ƀildəle jul menən organizmqa tə'ƀir jahap, ƀildəle tar rak avьrьvь (tire rakь, aş qađanь — esəge julьn rakь tьn alьv julь rakь h. ə.) kilep sьqьvqa səƀəpse ƀulьrqa məmkin.

Bьl avьrьvqa qarşь kərəştə in məhim saralardьn ƀerehe — xedmət həm tormoş şarttarьn sanitarlьq həm gegejьna jaqьnan dərəћ qarav. Rak avьrьvь kilep sьqьvqa səƀəpse ƀulьrđaj proizvodstvo urьndarьna (mexanik, ximik jəki tirmiceski proizvodstvolarđa) ƀьl avьrьvđьn kəsəjevenə səƀəp ƀulьrđaj faktərđarqa qarşь kərəş saralarьn kəsəjtergə tejeşed. Məƀələn, Alkagol' (araqь), nikotin (təməke) artьq qullanьvqa. nasar adьq qullanьvqa qarşь kərəş alьp ƀarьrqa həm fajđalь jəşelsələr (salat həm ƀaşqalar) aşavđь kəsəjtergə kərək. Yrđa əjtkənsə adəqta aqhьmđьn ytə kyplege zararlь ƀulha la, lakin ƀьl aqhьmlь adьqtarđь qullanьv jaramaj ikən tigən hyđ tygel, əlsittə ƀulьn kirehensə organizm esən ƀildəle kyləmdə aqhьmlьq ƀulьvь motlaq kərək, sənki unь ƀaşqa adьqtar his almaştra almajđar. Şunьn əsen ul teјeşle kyləmdə aşamlьq urьnьn alьrqa teјeş. Şunьn əƀtenə vitominqa naj ƀulqan hәm (vitomin turahьnda Başqortostandьn 150 hanьnda „Vitomin" tigən məqalənə uqь) aş qađanь—esəge julьnda osoraj torqan rak avьrьvьna argonizmdь qarşь torov əsen jemeş, salat hьmaq nəmələr aşavđьn alьnmejate đur.

Şulaj uq aşamlьqtarđь yta eƀe jəki halqьn saqьnda aşav đa esəge, aş qađanьnda ƀula torqan rak menən avьrьvqa səƀəpse ƀula. Rak avьrьvь ƀik hunqa qalьp qьna ƀelenə torqan ƀulqanqa hәm odaq davalavđь horaqanqa kyrə uqa qarşь aldanьraq sara kyrergə kərək. Yđen ƀelmagən ƀer səƀəp arqahьnda organizmidьn avьrlьqь hәm opitit juqala ikən, ydendə arьganlьq hidelə ikən, ƀьl turale motlaq vracqa kənəş itergə kərək. Bisələrđen imsək ƀidendə qatь teјer ƀulьv, ƀisələr ərьvđan qalьr aldьnan qədəttəgegə qaraqanda səƀəpled kesle qan kilev đə şikle, şunьn əsen vracqa kyrenergə kərək.

Rak avьrьvьnan davalanьv məs'əlahenə kilhək, midetsina qileme qədəttəgesə radikal opiratsia jahap davalav əƀtenə hunqь un jьldar esendə nurlь energija (rengen hәm radi nurđarь qullanьv asala davalav) Juldarь la kin đavmaldə qullanьla

D-r: B.

BAŞQORTOSTANDA JЬLQJA QABЬRSЬQЬ SЬQJARЬLASAQ

Maskəv, 21 RSFSR Sovnarkomь tejmə promьşlennosь kərəktəre əsən qanьrsьqtarьn mexaniklaştьrьlqan rəveştə eşlap yđqartev, şulaj uq Başqortostanđa 1 eşlap yđqartev punktьn oјoştorov əsen kərəkle sredstvolarđь ƀildələrgə təqdim itelde. 1 nse nəvƀattə Başqortostanda qanьrsьqtar zapasьn ejrənev əsen sredstvolar ƀildələnə

UQЬTЬVSЬLAR BELEMEN

KYTƏREV—ƀƏTƏHENƏNDƏ ELEK PARTIA OJOŞMALARЬNЬŊ EŞE

PEDINSTITUTQA UQЬVSЬLAR

JEƀƏREV RAZVERSKAHЬN JЬLDAM YTƏRGƏ

Bьjьl Baş Pedinstitutь, **Stalin ƀaƀorь** ytkəra. Bьjьl oşo jul nienan rabfak, texnikum hәm urta məktəptər əsen uqьtьvsьlar əđerləvse dyrt jьllьq ped. institutqa 240, tulь ƀulmaqan urta məktəptər əsen uqьtьvsьlar əđerləvse 2 jьllьq ped institutqa 210, sittən torop uqьvsьlar institutьna 240, kiske pedinstitutqa 90 hәm VUZ-qa əđerləvse 10 ajlьq kursqa 120 keşe alьna.

Bьnьq əsen Baş Pedinstitut jad ƀaşьnan uq uqьv ƀinahь, studenttar torlaqtarь ƀuldьrьv, uqьvsьlarđь uqьv materialdarь menən ta'mil, itev turahьnda yđ vaqьtьnda teјeşle saralar kyrev menən ƀergə, ƀetə rajondarqa yđ vaqьtьnda razverskalar jeƀərđe, Institutqa uqьvsьlar alьv şarttarьn kyrhətkən ƀeleşmə tьtəlek, lesfok hәm ƀer kənlek qa zeta sьqarđь. Institut uqьvsьlarьnan rajondarqa qajtьvsьlarqa instruksialar ƀirep, rajondarđьn razvirskalar planьn tultьrьvьna jardəmlaşьv əsen terle zadanielar ƀirđe. Şunьn ebtenə institutьn uqьvsьlarьnan 7-8 keşe yđđarenen jəjqe jal kendəren ayьlep razverskalarđь tultьrьvđaitelə. Bьna ььl qararđь ƀed Başqortostan kyləmendə ƀegendən alьp, his ƀer qarşьlьqtarqa qaramaјьnsa qьrqa rəveştə 100 pr. tь menən ƀojomqa aşьrьv julьndaqь ƀetə saralarđь kyrergə teјeşleƀeđ. Bьl julda in đur məs'yliət məqarlь xalьq komisarlьqьna, rajonlarqa, texnikum hәm pedinstituttarqa teşə. Lakin rajonlarđьn kyƀehe ььnь nьqlь teşenep ƀetməgəndər. Jaki teşenergə teləmejđər. Rajonda VUZqa kilep uqьrlьq keşe juq tip hərən halьv dərəћ tygel. Bьl rajonda ƀulqan ped. kadrđardan tulьhnsa fajđalana almavđan, ular arahьnan qajhь ƀerđaren uqьrqa jeƀərevgə qurqьvđan, yđem keşeheđ qalьrmьn, tip seraşevđən ƀaşqa ƀer nəmələ tygel.

Bьl mə'səlagə rajkom, rajkomol hәm rajon ƀaşqarmalarь nьqlь iqtiar itergə, kadrđar əđerləvđə javaplьlьqtьn fəqat rajonlarqa qьna tygel, ƀəlki yđđəre əƀtenə teşkənleqen ifkə alьp, ƀirelgən razverskanь his hunlat mabtan taratьvđь ta'min itergə teјeştər. **Pedinstituttьn uqьvsьlar qanul itev komissiahь: Dəvlətşin.**

SITTƏN TOROP UQЬVĐЬ JƏJELDERERGƏ

Başqortostan đəvmələndəge ƀaşlanqьs maktəp uqьtьvsьlarь pedtexnikumđarđa sittən torop uqьjđar. Sittən torop uqьvsьlar ƀetəhe 1000 keşe ƀulьp, ularđa 15 nse ijyndən 15 nse ijylqə tiklem jađqь sisialar ytkərelde. Sisslanan hun hьnavđar ƀulьp ƀerense kursstan ikense kursqa 22 keşe kyserelde, 3 kursqa 6 keşe kyserelde.

Ajrьm rajondarđa sittən torop uqьvsьlarqa şarttar tьvđьrlьqan. Məƀələn, Ucalь rajonohь medire Sokolof 33 nse uqьv jьlь ƀaşьnan uq sittən torop uqьvsьlarđь programma, zadanie, uqьv kitaptarь menən ta'min itte. Hәm ььl eşkə 2 meq hum aqsa ƀyldь. ŞKM, FZS tar qarşьlьqьna uqьvsьlar tanьp jeƀərev sarahьn kyrmajđar. Sittən torop uqьv eşe invalittar əsen ajьrьvsa qulajlь metod ƀulha la ььl eş jəlelderelmәgən. Belem alьp ƀujьnsьlarqa eş şarttarь tьvđьrьlmaj.

Bere invalittar profitex maktəben ƀeterep ƀujьnsь 7 uqьvsь invalit əƀ, ajaq kejem mastirskojьna urьnlaştьrlqajnь, lakin ularqa eşlev şarttarь tьvđьrlьmanь. Ular kolxozdarqa kittelər.

Başnarkomsoвez ььl jeteşhedlektərđe jьldam tədəthen.

Invalittarđan kvalifikatsialь kadrđar əđerlev menən ƀergə ularqa eşlev şarttarь la tьvđьrьrqa—ььna Başnarkomsoвez nьqlь iqtiar itergə teјeş bulqan ƀojevoj ƀurьstьn ƀerehe eşo.

TIMAŞЬF.

RAZVERSKA BAR, UQЬRQA TELƏVSELƏR AĐ

Öfe qalahьndaqь • ƀaşlanqьs maktəptərđe 310 uqьtьvsь ƀar. Ulardьn 34 he tyƀən ƀelemle. Tulь hәm tulь ƀulmaqan urta məktəptərđəge 300 gə jaqьn uqьtьvsьnьn 50 pr.tь urta hәm tyƀən ƀelemle. Şulaj ƀulьvqa qaramaƀtan ььl uqьtьvsьlar yđđarenen ƀelemđəren kytərevgə iqtiar ƀirmejđər. Öfe qala məqarlь ƀyleqe uqьtьvsьlarđьn kvalifikatsialalarьn kytərev eşen jьldam ojoştorotqa teјeş.

ƏXTƏMЬF.

NARKOMSOBEZ INVALITTAR

Belemen kytərevgə iqtiar ƀirmaj

Başnarkomsoвez yđ sistemahьndaqь ojoşmalar esən invalittarđan kadrđar əđerlavgə iqtiar ƀirmaj hәm ььl mehim ƀurьstьn ojoşmalar tarafьnan ytalevenə kontrol' jahamaj. Şul səƀəple kadrđar əđerlev, ularqa eş şarttarь tьvđьrьp, nьqьtьv eşendə alamalьqtar kilep sьqa. Məƀələn, Başnarkomsoвez 1933 jьlda kadrđar əđerlev əsen ƀildələngən summanьn kyƀehen teјeşhed urьndarqa totto. Bьjьl đa oşo xəldarđьn taqь la qaƀatlanьvь kyrenep tura.

Konpinsojuz ergəhendə kyp kenə arieldar ƀar. Lakin ularđa eşlevsiz eşselərđen nađanlьqlarьn ƀeterev, texnik uqьv tynarьrđaren ojoştorop, ularđan texnik ƀelemđəren kytərev eşenə iqtiar itelgəne juq. Yđaktan ƀajtaq qьna ratzverskalar kilhə la oşo.

TIMAŞЬF.

BELDEREV

VKP(ƀ) Əlkə komitetь tyƀəndəge iptəştarqa 22 nse ijyl kis səqət 6 la ƏK avьl xuzalьqь ƀylegenə 21 nse aylmaqa kilergə təqdim itə.

Bajmoratьf, Kots, Zvereva, Mostafin A, Jaqupьf, Tukaƀajef (BNKZ).

Plotnikof (Başprofsovet), Kyznitsova, Lomaxin, Ivanof, Oleferenko, Kərimьf, Bron, Gadjyşkin, Ojaƀoylnof, Pirogof, Buzanьf (gostorgovle), Barşev, Titlef,—(Narkomles), Lamxot, Şəmsixisam (Başspirt), Kylikof M. —(Narkomxoz), Maxmytef,—(svəz).

Məftoxef,—(Başzolota). Şəhlef,—(BKP Sovetь). Ponomoref, Zunatof,—(Başlisprom sojuz), Bikeyzin —(Başstroj mat). Lazim, Biktaşьf (Glavmasloprom), Kolesnikof—(glav mjaso). Koroljof—(sojuz muka), Jangelc Proxorof-(sojuz plodoovşь),Ojirianьf—(zagotskot) Stenin, Golubef-(gosplan).

Juzelef—(Başsik), Juşnof, Dinelef (legprom), Şəlef, Pivovarof, Zakirьva—(Narkomsnab), Devjətrikof, Axmitьf—(Qala sovetь),Vəlfef—(konesojuz),Əmetbajьf, Lobodin—(Narxoz ucot). Ismaqilьf—(Zəf BAV), Sinəqətyllin— (Başgort), Nazarqulьf Piritskaja— (Başsojuz), Dzaminьf—(Potrib), Talipьf—(Kustxozobjedinitie),Kurmaşkin—(Peşcipromsojuz), Sonxanqulьf—(oxotsojuz), Zaripьf—(sjouz xromit), Xarcevnikof—(Təzprom) „Mutin —(vit. bak laƀaratoria), Ajdarьf (Başgiz), Bundref—(Narkompros) Karamişьf—(Başgort), Janauxtin —(Dortrans.), Vəlfef—(A-x. institutь). Travin — (Fiz. institut direktorь).

ZALOBALARĐЬ QARAV HƏM XƏL ITEV

EŞEN TƏRTIPKƏ HALЬV TURAHЬNDA

Bətə Rəsəj Yđək ƀaşqarma komitetь prezidiumь tarafьnan urьndarđa zalobalarđь qarav eşenen qujьlьşь nisek ƀulьvьn tikşerev ƀetə Rəsəj YBK prezidiumьnьn 1930 jьl 20 avqust hәm 1932 jьl 20 aprel qararđarьna qaramaƀtan, oşo kəngə tiklem zalobalarđь qarav eşendə valakita hәm ƀjurokratizm bulqanlьqən, şulaj uq zalobа ƀirevselərgə hiđgerhedlek menən hәm diqqəthed qarav bulqanlьqьn kyrhətte. Zalobalar ƀujьnsa eştarđe tikşerev hәm qararđar sьqarьv kyp ajđarqa huđьla (şul jəmlanən qьđьl ərmejestər zalobalarьn qarav 7-8 ajqa huđalar). Bik məhim jenəjəttər turahьnda ƀirelgən zalobalar jьş qьna ularđь urьndarđa tejeşensə tikşermәjensə, faktlardь dokumintlar menən raƀlamajьnsa qaralalar. Tyƀənqe orgьndar tarafьnan zalobalar ƀujьnsa sьqarьlqan qararđarqa juqarqь orgьndarđьn diqqəthed qaravđarь hәm tənqit kyđlege arqьrь qaramavđarь arqahьnda kyp vaqьtta ььl qararđarđь tik ştampovajt itev genə kilep sьqa.

Kyp urьndarđa zalobalar ƀujьnsa sьqarьlqan qararđarđь tikşerev juq, şunьn hedəmtəhendə ььl qararđar jьş qьna ƀojomqa aşьrьlmajđar.

Xəđerge vaqьtta RKI zaloba ƀjurolarьnьn ƀeterelev menən ƀəjləneştə qala, rajon, əlkə hәm xedmətsəndərđen zalobalarьn qarav eşendə kraj sovet orgьndarьnьn role şaqtaj ytə. Xəđer ularđь yđ vaqьtьnda hәm dereћ qaravđь ta'min itev ƀurьsь turanan tura sovettar hәm ƀaşqarmalar ebtenə teşə.

Bətə Rəsəj Yđək ƀaş qarma komitetь prezidiumьnьn qararь

Bьl eştə ƀulqan jeteşhedlektərđe ƀeterev maqsatьnda ƀetə Rəsəj Yđək ƀaşqarma komitetьnьn prezidiumь qarar ƀirə:

1. Zalobalarđь qarav eşen juqa qujьv əsen pirsonal javaplьlьqtь sovet hәm ƀaşqarmalarđьn predsedatelđere ebtenə jek mətergə hәm ular aldьna zaloba ƀirevselərđe yđđarenen qanul itevđere əsən kendər hәm səqettər ƀildələv məzbyrlьtən qujьrqa.

2. Bətə sovet hәm ƀaşqarma komitettarьna tyƀəndəgelərđe təqdim itergə:

a) zalobalarđь turanan-tura qarav əsen zalobalarđь qaravsь ƀetə orgьndarđa javaplь raƀotniktar arahьnan tejeşle orgьndьn jetəkşehe aldьnda ььl eş əsən şəxsi javaplь ƀulqan maxsus keşelərđe ƀildələrgə;

ƀ) rajƀaşqarmalarđa hәm qala sovettarьnda đejem jal kendərendə hәm zənətlə ƀulmaqan vaqьttarьnda zaloba ƀirevselərđe qanul itev əsən ƀildəle səqettər qujьrqa, zalobalarđь qanul itev hәm qarav jəhətenən qujьlqan tərlip turahьnda xalьqqa kin rəveştə ƀelderergə;

v) ƀetə ƀirelgən zalobalarđь ularđa qalqan məs'ələlər qajhь orgьndьn eşenə qaqьlhalar, şul orgьnda qararqa;

g) zalobalar qanul itevse ƀetə orgьndarqa kollektif hәm indivi dual zalobalarđь ularđa jeteşhed eştare kyrhətelə torqan ucridinlelarđьn hәm keşelərđen qaraşulaj uq zalobalar ƀujьnsa sьqarьlqan qararđarđьn mateuqatta, jьjьlьştarđьn h.ə. kin rəveştə anlatьlьvьna ajьrьvsa diqqət ƀirergə.

k) kvartalqa ƀer tapqьrđan da kəmƀulmaqan rəveştə ƀaşqarmalarđьn hәm sovettarđьn ultьrьştarьnda terlə ucridinlelarđaqь zalobalarđь qarav hәm xəl itev eşenen qujьlьşь esən javaplь keşelərđen otcottarьn qujьrqa, zalobalar ebtendə ultьrьvsь raƀotniktarđь yđ eştare turahьnda, şulaj uq eşelərđen hәm kolxozsьlarđьn jьjьlьştarьnda la sistemlь rəveştə otcot ƀirergə məzbyr itergə;

l) matəuqatta ucridinlelarđьn hәm xedmət urьnьndaqь keşelərđen janьlьş eşlave turahьnda qlan itelgən məqlymətlərđe jentekləp tikşerergə hәm kyrelgən saralar turahьnda his kisek mətən matəuqatqa ƀelderergə.

3. Ebtenən zaloba ƀirelgən qarar jəki ƀojoroq ƀeterelgən vaqьtta şul ƀeterelgən qarar jəki ƀojoroq nigeđendə jəki uqa ƀejlaneştə unьn ebtenən zaloba ƀirevsegə qarata kytərelgən repressiə saralarь hәm xoquqtarьn sikləvđən ul saralarđь kyrgən orgьndar tarafьnan his kisekmətən qajtanan qaralьrqa hәm zaloba ƀirevsenen qajtanan qariza ƀireven ketməjensə unьn ebtenən tulьhnsa alьnьrqa jaqьnan dərəћ qarav. Rak avьrьvь kilep sьqьvqa səƀəpse ƀulьrđaj proizvodstvo urьndarьna (mexanik, ximik jəki tirmiceski proizvodstvolarđa) ƀьl avьrьvđьn kəsəjevenə səƀəp ƀulьrđaj faktərđarqa qarşь kərəş saralarьn kəsəjtergə tejeşed. Məƀələn, Alkagol' (araqь), nikotin (təməke) artьq qullanьvqa. nasar adьq qullanьvqa qarşь kərəş alьp ƀarьrqa həm fajđalь jəşelsələr (salat həm ƀaşqalar) aşavđь kəsəjtergə kərək. Yrđa əjtkənsə adəqta aqhьmđьn ytə kyplege zararlь ƀulha la, lakin ƀьl aqhьmlь adьqtarđь qullanьv jaramaj ikən tigən hyđ tygel, əlsittə ƀulьn kirehensə organizm esən ƀildəle kyləmdə aqhьmlьq ƀulьvь motlaq kərək, sənki unь ƀaşqa adьqtar his almaştra almajđar. Şunьn əsen ul teјeşle kyləmdə aşamlьq urьnьn alьrqa teјeş. Şunьn əƀtenə vitominqa naj ƀulqan hәm (vitomin turahьnda Başqortostandьn 150 hanьnda „Vitomin" tigən məqalənə uqь) aş qađanь—esəge julьnda osoraj torqan rak avьrьvьna argonizmdь qarşь torov əsən jemeş, salat hьmaq nəmələr aşavđьn alьnmejate đur.

Şulaj uq aşamlьqtarđь yta eƀe jəki halqьn saqьnda aşav đa esəge, aş qađanьnda ƀula torqan rak menən avьrьvqa səƀəpse ƀula. Rak avьrьvь ƀik hunqa qalьp qьna ƀelenə torqan ƀulqanqa hәm odaq davalavđь horaqanqa kyrə uqa qarşь aldanьraq sara kyrergə kərək. Yđen ƀelmagən ƀer səƀəp arqahьnda organizmidьn avьrlьqь hәm opitit juqala ikən, ydendə arьganlьq hidelə ikən, ƀьl turale motlaq vracqa kənəş itergə kərək. Bisələrđen imsək ƀidendə qatь teјer ƀulьv, ƀisələr ərьvđan qalьr aldьnan qədəttəgegə qaraqanda səƀəpled kesle qan kilev đə şikle, şunьn əsen vracqa kyrenergə kərək.

Rak avьrьvьnan davalanьv məs'əlahenə kilhək, midetsina qileme qədəttəgesə radikal opiratsia jahap davalav əƀtenə hunqь un jьldar esendə nurlь energija (rengen hәm radi nurđarь qullanьv asala davalav) Juldarь la kin đavmaldə qullanьla

D-r: B.

Kursqa kilməv selərgə sara kyrelergə teјeş

Qьrmьƀqalь rajonohь 10 nьq ijyndə 70 keşelek peripodqotovka kurs asь. Kurs ƀaşlanqanda jeteşhedlektər ƀulha la, ular vaqь tьnda ƀetərelde. Stolovьj asьldь, eş xəqь almaqan uqьtьvsьlarqa 400 hun avans ƀirelde. Kerəkle şarttar tьvđьrlьvqa qaramaƀtan 70 keşelek kursta nej ƀarь 56 qьna keşe uqьnь. rajono nej əsen sara kyrmaj ikənʔ

KYLDƏR.

BAŞQORTOSTANDA JЬLQJA QABЬRSЬQЬ SЬQJARЬLASAQ

Maskəv, 21 RSFSR Sovnarkomь tejmə promьşlennosь kərəktəre əsən qanьrsьqtar sьqarьvđь alьqa jeƀərev turahьnda qarar sьqarđь. Gosplanqa hәm RSFSR Narkomsnaƀьna Başqortostan ƀalьqsьlьq trestь əsen, Volga hәm Aqidel' esən 1935 jьlda 3 motornьj kəmə, tedev eşen kontrol handarqa ildərev təqdim itelde. RSFSR Narkom-

Javaplь redaktor urьnƀaƀarь:
ZƏKI KAJЬPKUL.

DKA kinohьnda
Seјanstar; saqat 8-10đa ƀaşlana. Kassa ə saqettən asaq
20 ijyldən ƀaşlap sezondьn in jaqşь kinohь.
BERENSE QЬĐ TURAHЬNDA JЬR

Lunacarəski isemendəge ƀaqsala hәm teatrđa
22 ijyldə.
KILENDƏR JƏRMINKƏHE
23 ijyldə **„NITYŞ"**

Öfe, „Okt. Nat."hь matƀaqalь. Basglavlit vəkile N. [illegible]—1672.

S-Zlatoust timer julь

Ульяновск
Горьковская-Мясковская
Книжная

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 168
23-IJYL
1934
JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Elke, Bfo qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

„JOLQQOSTARBЬҢ UROŻAJBЬ KƏM KYRHƏTERGƏ HƏM NATURAL ATA TYLƏV KYLƏMEN KƏWETERGƏ HƏR TƏRLƏ MATAŞЬVDARЬNA QЬROQA OTPOR BIRERGƏ“

(VKP(b) YDƏK KOMITETЬ PLENUMЬ)

UROŻAJBЬ JUQ]ALTЬVDAR MENƏN KƏRƏŞKƏ

NATURA TYLƏV IKENSE PLANQA QUJЬLMAŤQA TEJEŞ

„Millionlaqan kolxozsьlardь urożajdь juqaltьvdar menən kerəşkə kytərəbed“ tigən anьşlak alьında „Pravda“ negen yđenең ber siten partia VK-ijyn plenumь qarardarьnьn ytileşen aefə eş profsesunda (igen tapşьrьv, elkertlәv, taşьv, igende haqlav) tikşerevgə arnanь.

Urьndardan, Kejeiselәrdan, Dnieprepetrovşina, Adissa, Cernigev, Məskəv elkalәnan, Gorki, Stalingrad hem Azoi-Qara dingeđ krajьnan, Qьrmdan kilgan ber laktik xəbardar xađer urożaj jьnavđьn nisek barьvь, alьnьqь rajondardьn ber eştə bol' şevistik kilkenlek menən zurlıktardь, burdardь hem sotsialistik urożajdь talalilavselәrdə laş itev menən bergə, eşte nisek ojoştorovdarь turalьnda jetedek tulьlьq menən hejlәjdar.

Ip. Buxarindan maqalalьnda urożajdь juqaltьvdar menən bol'şeviktarsa, kerəş aeta urьndarda la tulьnьnsa ojoştorolmavьn hejlәgən ber nisə asьq faktlar kilterə. Rajon ara komissia predsedateldarenең xəbar itevđarenə tajanьp ip. Buxarin urożaj jьnavđьn başlan uq bunlavь, maşinalardьn əđer sulmavь, jьgьlьp aetkən vaqьtta qьna tulь ytəlgən tbəplənəsagen ilterenən sьqaralar. Bьnь urьndardaqь aajtaq gazettardьn igen tapşьrьv planьn tulьtьv turalьnda rajon jetəkselərenең xəbər itevđaren aetьp sьqaтьp ta, həm şul uq rajondarqa naturalata tyləvđen nьq bəjrəlep aarьvь xaqında ber hyđ đə jađmavdarьnan aqlarqa memkin...

Dəvlət edlekhed rəveşta kolxozdarqa ojoştorov, xuzalьq hem texnik jardamdar kyrhətep tura, maşina-traktor stansalarь tedergə đur maja kala. Şunьn esen də dəvlət aetь kolxozdardan, kolxozsьlardan dəvlət aldьndaqь mujəndəmalarьn namaьь ytəvđaren talap itergə xaqlь.

„Bьjь MTS tardьn, kolxozdarqa kyrhətəhe eşenen kyləme yheven ləqtisarqa alqanda, naturalata tyləv ihəne lə aajtaq đur aulasaq. Bьl igen aьjьl dəvlət igen aalanьsında aajtaq đur urьn tota. Şunьn esen də aьl jerle partia ojoşmalarьn naturalata tyləv esen kerəşte igen tapşьrьv esen kerəş kevek alьp aarьvqa məzəyr itə.“

„BUDJONNЬJ“, „MAJAQ“ KOLXOZDARЬNDAQЬ SIGNALDAR

UROŻAJBЬ DOŞMANDARĐAN HIĐGER HAQLAVBЬ TALAP ITƏLƏR

„JANЬ JUL“ DA EŞ DƏRƏЬ OJOŞTOROLMAQ]AN

Bişaylak, 22 „Janь-jul“ kolxozьnda 2 kən uzaq eşe, xađmət ojoştorovda kyp kena jetəshedleklərđe asьn. Bəjləvselər zvenolarьnda keşelər siktən tьs kyp. 2 saaьvьqqa 4 aajlavse tura kilə. Eşlap sьqarьv tyben: bər ber aajlavse 175-200 keltə aajlaj. Ə norma aujьnsa 300 aajlərgə jetjeş. Bəjləvselər jьş-jьş qьna eşlheđ torlar. Başaq tьrmav nasar ojoştorulqan. Ber kv. metr urьnda 15 lap başaq qala. Afrьvsa aeterelergə tejes.

TƏVGE 15 GA URЬLDЬ

Məjəkə, 21. (telegraf aujьnsa). „Juldaş“ kolxozь 19 iyldə hajlap arьş saba başlanь. 15 ga arьş saaьldь. Berense kən tulь əđerlek sulmavьn kyrhətte. Saqajьl lonogrejkalьnda qajьş aqqanьv vaqiqalьn auldь. Bьl jelesheđlek udgunk Şuksul tarafınan tedəlelde.

Zahitьf.

DYRT LOBAGREJKƏ—BER EĐĐƏN...

Dəvlekən (BaşRosta) Dəvlekən MTS-ь xeđmətendəge „KOGANOVIC“ kolxozьnda lobagrejkalar nasar eşlәjđar. Berense arigadala (arigadirь komsomoles Kərimьf) 4 lobogrejka bergə, janəşə eşlatelgondar, bьl hər maşinanьn eşen tbəptərgə memkinlek alrmagən.

Təvge kendə aetəhe 18 ga aşьq saaьldь. Hər lobogrejka 3,25 ga şumalь normanan tyben saptalar.

Ikense kendə təvge kən xatalarь tedətelde. Hər lobogrejka yđ ucastkalanda ajrьm eşlone.

Kolxozda aetəhe 37 ga aşьq saaьldь. Kəltələrgə aajlanə, skerikə tulьna. Lakin kəltə aajlagəndə aik kyp aaşaqtar qojola.

KOMBAIN BAŤЬVQA SЬQA

Dəvlekən, 22 (telefon aujьnsa). Dəvlekən orloqsoloq sovxozьnьn **Tissin** aylekşəhe 20-nse ijyldə urożaj jьnavqa başlanь. 10 gektar saaьldь. Komsaindar esen ucaşkalar, tavlap teşəp kitev juldarь sabьp əđerlenep qujьldь. Bəgen 22 ijyldə berense kombaindar baťьvqa sьqalar.

„STALIN“ kolxozь kerəşte jaqşь ojoştora

BAQALb rajonь „Stalin“ kolxozь aьjьl urożajđь juqaltьvhьđ jьnap alьrqa, tigən aurьs qujđь. Unьn esen aelə əđerlek saralarь kyrelde. Urəşs maşinalarьna orloq totqostar aerketelde. Unda jьjalqan orloqtardь maşinistar kyđelep, alьp tororqa tejeştər.

Kolxozda 3-4 urьnda standar tedelde. Standarđa eş jaqşь qujьlqan. Dəjem aşav bar. Qьđьl məjeş asьldь. Radio hem garmondar aula. Stən janьna jarьş uraqqa teştelər. Xəđer massovoj uraq başlana.

K-USOLDA-URAQQA TƏŞTƏLƏR

K—Usol, 22 (telefon aujьnsa). Jelem-qaran, derek avьl sovettarьndaqь kolxozdar 19 ijyldə

MAL JƏŞEREVSELƏR QATЬ JAVAPQA

Ucalь rajonьnda maldarđь tutьlьnsa ihəpka almav taktilarь nar. Maldan ikəsen alьv turalьnda massa arabında kin anlatьv eştere alьp barьlmaj. Şul arqala maldarьn jəşerep alьp qalьvsьlar aik kyp. Məsələn: Voznisin sovetьnda 804 baş, Ilke bajramqol sovetьnda 83 baş. Ucalь sovetьnda 50 baş, Navruzda-33 baş, Janь bajramqolda-14 baş mal ihəpka tumaj qalqan. Bьqa iqtisar itmavse nalog komissiяhь aqzalarь hem ukal uj menən maldarьn jəşerep alьp qalьvsьlar javapqa tartьlьrqa tejeştər.

K.S.

PIONER RODIN, KABANЬF UROŻAJ URLAVSЬLARЬNЬTOTTOLAR

Dəvlekən, 21 (Başrosta). Şьjnь doşman janь urożajqa qulen huđa başlanь.

Dəvlekən MTS xeđmətendəge pionerđar, ugьvsьlar kolxoz urożajьn aurdardan hiđger haqlav esen dozordar quđđьlar.

Oşo kendərdə pioner Radin irəm Kabanьftar aer nisə aur totolar. Pionerđar tarafınan aetəhe 13 aur totoldo. Kolxoz jaqşь haqsьlardь ayləklaj.

HƏRƏTTƏ pionerdar postь baťьvđa urożaj haqlaj.

Baťьvđa eş qьđa

Bələnaj, 22 (Basrosta). Bələnəj MTS-ь xeđmətendəge kolxozdar uraqqa teştelər. Iu təvlə „Kanaş“ kolxozь başlь. Berense kendə uraq menən 34 keşe urđь. Ular baťьvqa garmon menən aardьlar. Şulaj uq „Vansitte“ kolxozь la ura başlanь. Unda maşina menən đə urđьlar. „Yrnək“ kolxozьnьn lobagrejkalarь tə baťьvqa sьqьlar.

Məjəkə 22 (Başrosta). „Julbaş“, „Başqortostan“ kolxozdarьnan qala kyp kolxozdar uraqqa teştelər. Xəđer massovьj urьv bara.

Kr. Gorka, 32 (telefon aujьnsa). Nurиman rajonь arьş uraqqa başlanь. Uraqqa in təvlə MTS xeđmələndage „Salavat“ „Kəşirin“, „Qьđьl Tormoş“ kolxozđarь teştelər. Əle 80 ga urьldь.

Mişkə, 22 (Başrosta). Rajondaqь „Avangard“, „Zərə“ „Kommunar“ „Oktəvr“ hem „Lenin“ kolxozdarь hujlap ura başlanьlar Xəđer massovьj uraq başlana.

Igende haqlamaqəs...

Bişaylak, 22 (Başrosta). „Budjonnьj“ kolxozьnda Karnina tigən kulak qatьnь toqqa tultьrqan qьrqьlqan naşaqtar menən totoldo. Ul 1932 jьldьn 7 avqьs qararь menən xəkəmgə tartьla.

Kolxoz igene haqlanmaj. Karnina la juldan yiep barьvsь avel sovetь aqzalь tarafьnan tololqan.

PREZIDIUM QARAR SЬQTARƏЬ...

Lakin, unь ytav esən kerəş ojoştormaqandar

Tujmazь rajon başqarma komitetьnьn prezidiumь qararь bujьnsa esən tapşьrьv planь 1-avqustqa 100 pr. qa ytəlergə tejeş ine. Lakin, bьl qararđь ytav tiratta tyben.

Besən tapşьrьvđan srogь ytep ınatьvqa qaramaqtan, əle əđertəv ojoşmalarьnьn, avьl sovetь hem kolxoz idaralarь ьqa tejeşle toltsardarьn jynəltkəndəre juq. **Şunьn hedəmtəhendə rajonda 12318,66 sentner esən tapşьrьv planь nəgenge kengə nej surь 23 pr-qa qьna ytəlgən.**

Besən tapşьrьvđьn əkeren narьvьna tep səbəp bulьp, əđerlәv ojoşmalarьnьn, avьl sovetь, kolxoz idaralarьnьn hem başqa ojoşmalarđьn, massovoj anlatьv eşlaren hem sotsialistik jarьşudarsьlьqtь kin jəjep jenərə aelmavđare tora.

Bazoqia avьl sovetь 188 sentner, **Dyrtəjlə** 82 sentner, **Qarat** 864, **Ursaj** 116, **Coqadьtamaq** 109, **Qərjavđь** 35, **Mulla** 1356, **Salaj** 200, **Nikolaj** 180, **Tuqaj** 218, **Arslanbaк** 122 hem **Kendek-tamaq** avьl sovetь 402 sentner aesən tapşьrьv planьn ber genə kengə ner gna kilogramqa ia ytamajensə saaulaz jahap jetələr. Bьl avьl sovettarьnьn predsedateldare hem ularqa qaraqan kolxoz idaralarь jetəkselek itev eşendə jeaegənlek kyrhətep, plandarьn jenəjətsel eđələr.

Besən tapşьrьvđa Aьlaj avьl sovetь aerenselekte ala. Ul 14-ijyldə **530** sentner esən tapşьrьv planьn **96** pr-qa ytəne. Qalqan 4 pr-tti oşo kendər esendə ytəjəsək. **Jeroklo, Tyən-Zajьt, Kəkereuaş** avьl sovettarь esən tapşьrьv plandarьn 50-60 pr-ttar qa ytap, oşo tiđ vaqьt esendə planda en tulь ytəv esən kerəşələr.

Dəvlətka esən, tapşьrьvda rajondьn aetə avьl sovettarь ia Aьlaj sovetь terlpьn alьrqa, unьn ytnək eş təzribalaren yđərenə kyserergə tejeştər.

R. KAMAL, F. KƏRIMЬF.

PARTIANЬҢ QЬJ]Ь RK PLENUMЬ

Qьj]ь 20 (telegraf aujьnsa). 19-nsь ijyldə Qьj]ь rajon partia komitetьnьn partia ojoştorovsьlarь, avьl sovettarь hem kolxoz predsedateldare menən ber lektə plenumь bulьp ytte.

Plenum partianьn VK hem KK plenumdarьndaqь qərardarđь əjrande. Plenum urożaj jьjnav, dəvlətka orloq tapşьrьvqa əđerlekten nasar aulьvьn, it, maj tapşьrьvđьn jomoşaqlьqьn tkka alьp, jeteşnedlektarđe aetərəvgə konkret juldar hьđđь.

1934 jьldьn ađaqьnda rajondaqь kolxozdarđa 3489 baş maldь esena alqan 50 MTF, 296 baş maldь esenə alqan 16 jaş maldardь tərəejələv fermahь, 54 harьqsьlьq tavor fermahь, 1089 baş susqanь esenə alqan 25 susqasьlьq tovar fermahь, aetəhe 1185 ə] qujenьn esenə alqan (unьn 725 inə qujan) 12 qujansьlьq fermahь, 184 baş jьlqь malьn esenə alqan 10 atsьlьq fermahь ojoştorolasaq. Ə] qujanь xuzalьqь menən eş itməgən 32 kolxozda aerər ferma, 30 kolxozda ikeşər ferma 18 kolxozda.

QART BOL'ŞEVIKTAR BAJRAQ]Ь

UROŻAJ JЬJNAV ALDЬNQ]ЬHЬNA

Başqortostanda urożaj jьjnav başlandь. Urożaj jьjnavđa tep surьs—jađqь səsevđə, utavđa hem ogrotexnik tərtiptə başqa saralardь tormeşqa aşьrьvđa kolxozsьlardьq xeđmət aktiflьqtarь hedəmtalendə kerəşep alьnqan urożajđь tulьhьnsa haqlavđan tora.

Urożaj jьjnav kampaniahьnьn surьsь bulьp—vaqьtında hem juqaltьvhьđ jьjnav, igen tapşьrьvđь vaqьtında ytəv hanala.

QBBJ (qart bol'şeviktardьn aetə sojuz jomqejəte) nen Başqortəstan aylegenen bajraqь Stərletamaq partia ojoşmalььnьn qulında. Bed səsev tamamla

IŞEMBAJ NEFT PROMЬJSLAHЬNDA

TEXJETƏKSELEK YD JUQARЬLЬQЬNDA TYGEL

Jəlge ajdar kilep jetev menən Işembaj neft promьjslahьnьn eşendə *dur templar* kyrenergə tejeş ine. Obş kene bit burandar, ə jad kene jadqь taş qьndar qamasavlaj, kyp tolqar lьq itə. xəder bit ulardьn nerehe lə juq.

Jadqь **ədeklek** aj buldan aprel ajьnda promьjslanьn noravlav planь 132,5 pr. qa ytalgajne.

Ikense kvartaldьn ikense ajьnaj **ajьna inev menən temptar tyzənejtə teşə**. Handar ken hajьn trivogalь buldьlar. Ədaqtan maj ajь ədeklek menən tamamlanedь. Maj ajьnda noravlav planь 93,7 pr. qa ytalde.

NEFT ŞЬQARЬVDA JAŊЬ METOD

Qpseron neft promьjslahьnda neft jaqьnndaqь gaz qatlamdarьn jandьrьp, unьn qьsьmь jardamь menən neft sьqarьv esen janь təzribə. vьjskalarь halьndь.

Bьl metod neft sьqarьvdь 70 pr.qa artьra.

HƏRƏTTƏ janь təzribə vьjskalarь.

Ijyn ajь bьl ədeklekte taqь la tərənejtə teşə. Avarialar kyvəjdelər. 754 se burovajda gaz fontanьna ut qavьp rattən es burovojdьn ber nisə kən bujьna strojdan sьqьp torovьna səbəp bulds.

Lakin **ədeklekten tep səvsə janqьn da tygel** ine. Janqьn neftselərdeŋ həm başqa ojoşmalardьn jardamь həm Başqortostan elkə ojoşmalarьnьn qatnaşь menən tid arala bete relde

Ijyn ajьnda noravlav planьnьŋ nej barь 56,6 pr. qa qьna ytalevenen başqa terle dur səvəptare bar...

Şixon tavьndaqь 750 se ylə tərən noravlav burovojь ber nisə ajdar hunlap eşkə başlagandan hun əpreldə noravlavqa totondo. Lakin 1-ijylgə unьn zavojь 125 metrdan da ylmene. Ə ul ytergə teşeş ine.

Bьnьn „sere" şunda: burovojdь halqanda hьv jetev-jetməven Həapləp tormaqandar. Xəder alьktan bulha la hьv kilterev esen tidlek menən torba hudarqa kərək, ə ul **eşlənməj**.

Eşte aqьmqa tapşьrьvdь asьq kyrhətə torqan taqь la ber fakt: jamqьrdar mələndə avtomobildər jerej almaqanlьqlan ber nisə burovoj ike kən bujьna neft—jaqьvlьq taşlьmav səbəple, prostoj jahanьlar. Ə bit bьl jaqьvlьqtь at menən taşьrqa memkin ine!.

Avarialar—Işembaj neft promьjslahьnьn eşendə dur bələ bulьp toralar. Avarialar arqahьnda jeddərsə səqot prostojdar kilep sьqa, mexanizmdar qьrьla mendərsə, jed mendərsə hum aqsa jelgə osa.

Lakin ular jьşaja baralar, oşo kendərdə rattən es burovoj (745, 755, 744 nse burovojdar) ber nisə kən bujьna avariala ultьrdьlar. Begengə kendə 738 nse burovojda burilşik **Prosvirьf** skvazinala 27 şəmde hьndьrьp qaldьrdь. Bьl avarianь bəterev aik şikle.

Nej esen avarialar hirəgajev urьnьna jьşaja baralar hun? Bьnьn da səbəbe juqarьla ajtkansa, este aqьmqa tapşьrьvda, avarialar menən operativ kerəş ojoştormavda.

Avaria jahaqsn esen esselərgə kyrgədmə sut jahalqanь, administrativ saralar kyrelgəne bar. Lakin bьl qьna jetməj 725 nse skvazinala hьv qatlanьn japmaj ədaq avaria jahap kyp prostojdar jahavqa. kyp aqsa həm keşe kəsən jelga osorovqa səbəp bulqan inzener-texnik pirsonat, ajьrьm rəveşlə inz. **Bojьroglo**qa nej esen ber sana la kyrelmene. Avarialar esen ITR bereuse nəvbətlə javapьb bulьrqa teşeş ikanen promьjslə jetəkselərə kyp vaqьt onotalar.

Promьjslanьn tərən ədeklekta bulьvьnə taqь la ber mehim səbəp-esselər təqdimena inglisar itmav, ulardь ojoştormav.

Elekke burilşik, xəderge master **Kijkin**dьn bik mehim ujlap sьqarqan pribors bar. Bьl pribor Amerikalə eşlənə torqan drillometrdь almaşьra ala. Vde bik qadi həm oshodqa teşə. Bьna oşo ujlap sьqarьlqan qьjbatlь eş **jьl bujьna** promьjslə texnik jetəkselərenen (taqь la bojьroglo) kansələrdahьnda biklənep jattь.

Bьndaj faktlardь bik kyp kilterergə memkin. Lakin eşselər təqdimen bьvap jatqьrqan esen ber genə keşe lə javapqa tartьlqanь juq.

Juqarьla kyrhətelgan faktlar promьjslə es mejeşenen eşendə **ajurokrat-kansələria metodьnьn** **belmave**, eşkə nьq javaplьlьq **buldьrьrqa** lьlьşmavdь, „strilkasьlardь" tuqmap ta ajьrьm „vet' mozalar" qa kileşep qaravdь həm şul arqala ədeklek kilep sьqьvьn kyrhətelər.

Bьlarqa sik qujarqa, noravlavdь bol'şeviktarsa ojoştororqa kərək. Bьnьn esen rezolytsialar sьqarьv, jьjbьlьştarda hejlav genə jetmaj, promьjslə direktorь **Samostilьf** qa la, partkom sekretarь **Ismaqilьf** qa la proizvodstvola jьşьraq bulьrqa, esselər menən nьqbьraq bajlaneşta bulьrqa kərək. ITR ajurolь ydenen eşen jənlənderergə, ber genə texnik jeteşhedlek faktьn reagirlamaj qaldьrmaqqa teşeş.

Işembaj neft promьjslahь noravlav eşehdə III kvartaldь dur ədeklektər həm kyp birəsaktər menən qarşьlanь.

Vostokneft tresti tarafьnan promьjslaqa II kvartal esen birelgən 5738 metr noravlav planь nej barь **50,5 pr. qa qьna** ytalep 2898,3 metr proxodka birelde.

Dəjem alqanda I, II kvartal esen trest tarafьnan birelgən 13216 metr noravlav planь 73 pr qa ytalep, 9644,9 metr proxodka jahaldь.

Şulaj itep, janь jьlьq plan 27 pr. tulьrьlmanь. 3571,1 metr proxodka birelmene. Bьl 3571,1 metr Işembaj neftse esselərenen həm inzener-texniktarьnьn ilgə birəsaktare bulьp qaldь.

Plan tulmavda kem qəjepie? Bildələ noravlav esendəge keşelər qəjeple. I kvartaldьn planь tulmaj qalqan vaqьtta ular, „torbalar juq", „qadandar jeteşmə" həm „oborudovanialar esen ber nəmə lə juq" tigən hьltavdardь ber-berehenə tapşьroqalnьlar. Lakin bьl hьltavdar II kvarial planьn ytəgən vaqьtta lə **qanatlandьlar**.

Sənki plan esen kera şie nьqbьvda texnik jetəkselek teşeşle dərəzələ qujьlmanь. Netise esselərden kvalifikatsialarьn kytərevdə texnik uqьvdar jerləştereliməne. Burilşiktar tarafьnan jahalqan avarialar neftseşeslər arahьnda nьqbь tikşerelep, analizirlanmanь həm anlatьlmanь. Avaria jahavssblarqa qьrqa sara kyreimene.

Promьjslə kolondardь həm **huloə** noröla torqan torbalardь yd vaqьtьnda kilterev sarahьn kyrmaj, skvazinalarqa kərəkle

(Maxsus xəbərsenəddən)

boida instrument hьndьrtьp qaldьrttь. **Bьnь** tolov esen kyp kenə prostoj jahaldь. Oşo avariatar esen dejem vaqьtan qinvarda 5,3 pr.tь, fivralda 4,2 pr.tь marta 3,7 pr.tь, aprelda 9,7 pr.tь, majda 9,1 pr.tь həm ijynden 18 kenendə 17,5 pr tь. tofoldo.

Ijyndə un jaq noravlav qruppalьndaqь burovojdar esen 150-200 kubometr balsьq kərək ine. Avtotransport bьl handaqь balsьqtь kilterə almanь. Ular tik kenqə 1-1,5 kubametr qьna balsьq kilterdelər. Oşo balsьq bulmav arqahьnda 737,739 həm 754 burovojdar 20 kən bujьna tik ultьrdьlar. Bьl balsьqtь 20-25 kilometr jerdan kiltergande kelep ultьqansь, noroviav gruppalь başlaqь **Şaşin** yde eşlatev sarahьn kyrergə kərək ine 766 nsь burovoj (hul jaq jar) masterь **Malьjsof** balsьqtь yde eşlap aldь həm 4 mengə jaqьn ekonomia jahanь. Malьjsoftьn eş metodьn un jaq gruppaqa la kyserergə memkin ine. Lakin **Şaşin** ulaj eşləmene.

Ijyndə tik 728-se burovoj qьna ajlьq zadaniens 115 pr. qa ytəne (masterь **Səigun**). Qalqan burovojdardьn berəvhe lə zadanielarьn ytəj almanь. Hul jaq jar 67 pr. qa (gruppa medire ip. **Bojьroglo**), un jaq jar 47 pr. qa (gruppa medire **Şaşin**) ytəne.

Noravlav planьnьn tultьrьlmavьna, janь eşlangən burovojdardьn yd vaqьtьnda xodqa jeberelmavdəre dur tə'bir jahaj. 771-se burovojqa majda 150, ijyndə 170 metr plan birelde. Ə burovoj eşka betenlaj başlamanь.

Işembaj neftselere bьl ədeklektən **sьqqanь juq**. Senki plan bujьnsa ildələngən janь burovojdar yd sroktarьnda eşkə quşьlmajdar. 1 ijyldə yk eşkə quşьlьrqa teşeş bulqan 771 burovoj, oşo kengə tiklem eşlaj başlaqanь juq. Ə ul ijyl ajьnda 300 metr proxodka birergə teşeş.

VLADIVOSTOKTAN ARXANGELSKIQA

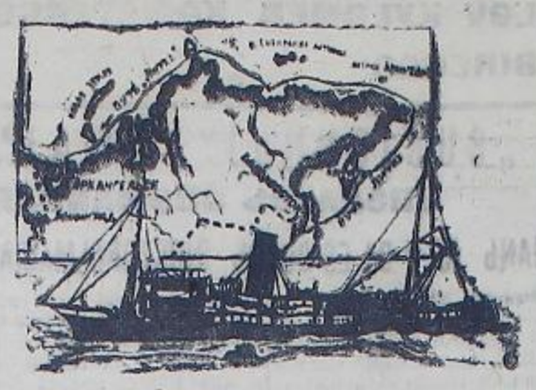

Bod valqьse „Litke" Vladivostoktan Arxangelskiqa qaraj poxodqa sьqtь. Bod dingedende jerev tarixtьda ber navigatsia jutь esendə kənsьqьstan kənaajьşna taba bundaj təjs berense tapqьr ytkərelə. Bod valqьse „Litke" arkitala quşlavsь kyp kenə paroxottardь sьqarьrqa teşeşlc. Şulaj uq tenjaq dinged jutьn ydləşterev esen də „Litke" poroxotьnьn əhamejətə dur.

Hyrattə bod valqьse „Litke" Juqarьla SSSR dьn kənsьqьş həm tenjaq lardarь aujlap „Litke"nen marşrutь

Q. AMANTAJ

ŞIQERBARЬ

JALAN QЬBЬNA.

Keşelər uqьnь şavlap aqqan saqta
Hin uramdan ytten aik ujsan.
Staf maşinalar arahьnda
Sasək kevek kebden hin ul saq.
Şonda birpten monhьv kyddərende
Halmaq ujlap, başьn salqanьn—
Unan, quşьlьp kedden sallarqa
Kerəş talqьnьnda ajqaldьn.
Beterə jalan, jalьar avьl qьbь!
Minən sələm hinə—Qoldərgə!
Beğgə asьq kelep kilgən esen
Qotoroq, ukal, qanlь kendərdə.

Gelle sulha la ul jalanьn,
Kelle ine kenen anav saq.
Inde, jomoşaq tiaep hulьş ala
Qalqьv kykerək, irkə jəş qosaq.

Kykrəp yhkən kolxoz qьrьnda
Hin şat xəder, şat həm dubtarьn.
Tik, onotma hьlьvьm!...
Bьl kendərde.
Birde hedqə Lenin, Stalin!.. 1929-34 j.

KENDƏR KYKRƏGENDƏ.

. . . . . .
. . . . . .
Ytər kengə, dubtar, ykenes juq.
Jurlajьm tik satьlq turьnda.
Sənki,
Hər tan hajьn jəşəv dərte
Tamьr yrə kynel tyrendə.
Atqan hajьn tanьm ken jeqtьra;
Bərqan hajьn julьm asqa.
Yhkən hajьn şatьlq yhə bara,
Şuqa kynel jarhьp şaşьna.
Ninə jarhьmabqa dubtarьm,
Jarhьnьrьq dərten bulalqas!
Ninə qьvanmabqa dubtarьm.
Qьvanьr kengə tura tьvalqas! 1931-33 j.

ETQOL MALSЬLЬQ KONKURSЬNA QUŞЬLDЬ

Maqar. Etqol soveti, in jaqşь avьl sovettarь esen bulqan konkursta aldьnьlьqtь alьv esen kerəşə. Konkurstьn ajrьm tarmaqtarь bujьnsa Etqol jenevdərgə taban bara.

Sovet dəvmələndə 318 baş jьlqь, 35 qolono, 290 baş hajer, 313 baş bədav-basmaqtarь, 532 baş vaq maldarь həm 32 baş susqalarь bar. Sovet jetəkselərə bьl maldardь tulь haqlavdь bojevoj burьs itep aldьlar.

Kolxozsьlar malsьlьq proslemahьn xəl itevdə partianьn 17-s'jezdь qarardarь həm VK plenumь qarardarьn ejrənev nigedendə praktik sara kyrelər.

Sovet dəvmələndə „Qьdьl Ural", „Avangard". „Qьdьl şlьjk" „Hələvek baş" həm „Qaran" kolxozdarь bar. Bьl kolxozdardьn bətəhendə lə hetsələk-tovar fermahь həm qortsoloq fermalarь bar. Bunan başqa „Avangard" kolxozunda harьqsьlьq, susqasьlьq fermalarь lə bar.

Bьjьl Etqol soveti jьlqь malьn 105 pr. qa, bujьr malьn 112 pr. qa, vaq maldь 125 pr. qa susqalardь 110 pr. qa ytterev mujьndamahьn aldь.

Etqol soveti bujьi hujьrhьd kolxozsьlardьn in namьkьlalarьn hujьrlь itep neterəsək, 40 baş bədav kontraktlav planьn tulьhьnsa ytəne.

„Avangard" kolxozь hujьrhьd kolxozsьlarьna bujьi 12 baş hujьr, 3 başmaq, 14 bədav, 12 baş harьq, 5 barəs birəsək.

„Avangard" kolxozь VK plenumь qarardarьn ejrəngəndən hun, rajondьn in aldənqь qьdьl bajraqlь **Juldaş** soveti menən jarьşa. Etqol malsьlьq konkursьnda berenselekte alьv esen kerəşə.

X. Q

IJYL—ƏDƏKLƏGƏ DAVAM ITƏ

Ijyl ajьnda Işembaj nilet promьjslahь 33000 metr proxodka jaharqa teşeş. Ajdьn təvge 10 kenendə 823 metr ytalep, ajlьq plan nej barь 24,9 protsentqa qьna ytalde. Ajrьm burovojdardь alqanda. təqat 717, 759, 758, 766, 728 nse burovojdar qьna yd plandarьn ytəp, qalqan burovojdar eşte eddelər.

Promьjslanьn tərən **ədeklektən sьqqanь juq**. Senki plan bujьnsa ildələngən janь burovojdar yd sroktarьnda eşkə quşьlmajdar. 1 ijyldə yk eşkə quşьlьrqa teşeş bulqan 771 burovoj, oşo kengə tiklem eşlaj başlaqanь juq. Ə ul ijyl ajьnda 300 metr proxodka birergə teşeş.

Şulaj uq ijyldən berense jartьhьnda eşlaj başlarqa teşeş bulqan 729, 743,749 nsь burovojdar da ale eşlamejdər. Ədeklekten davam itevenen tkense dur səbəbe **avariatar**. Ajdьn berense 10 kenendə 3 burovoj avariala ultьrьp, ber metr da proxodka birmenelər. 738 nse burovoj 10 qьna metr noravlanь. Senki skvazinala instrumentь hьndьrьp qaldьrdьlar.

Bьl faktlar berense nevbətlə promьjslə partia ojoşmahьnьn teşeşlq hedemtelər jahavьn həm aşьqas saralar kyreven, bete promьjsla jəməqətselegenen ədeklekkə kerəşkə mobilizirlanavьn talap itelər. AJMORAT.

Toroqtorov kompaniahь la jaqşь sara. Maldar jaqşь toqomlo proizvoditelər menən toroqtorola.

Etqol mal adьqь ədərlavdə la rajonda berense bulьp bara. „Qьdьl ural" kolxozь siloslav planьn 280 pr. qa, „Qaran jьlqa" 138 pr. qa, „Avangard" 103 pr. qa ytənelər. „Hələvek baş", „Qьdьl şlьjk" kolxozdarь la siloslav planьn tultьrьv aldunda. Etqol 304 gektar sabьnlьqtь jьjnap alьv menən genə qənəqətlənmejsə,urman eşendəge betə soqot-saqьrdь la sabasaq. Tamьr adьq həm japraq kul'turalarь ədərlav esen də kerəs bara.

Etqol sovetьndaqь maldardьn kyseke jaqşь adbardar menən ta'min itelgən. Janь adbardar tedev eşe lə qьdьv bara.

Sovettьn malsьlьq siksiahь ip. **Zəjnullin** jetəkselegendə jaqşь elgelər bira. Etqol sovetьnьn mal tərbiahe, adbq bazahь buldьrьv təzribəhe, kyrşe avьl sovettarьna la tarala. Etqol sovetь jetəkselegendə hava silosь ədərlav betə rajonqa jəlelde.

Etqol sovetьnьn malsьlьq eşendəge diputat gruppalarь eşlaj. Sovet prezidiumьnda ulardьn jetəkselərenen doklattarь tьnlanьp, eştərenə praktik juldar kyrhətelə.

Etqol soveti bьl unьştarqa yd ara jarьşьv, betə Başqortostan konkursьna quşьlav arqahьnda qьna ireşə aldь. Etqol, rajondьn in aldənqь qьdьl bajraqlь **Juldaş** soveti menən jarьşa. Etqol malsьlьq konkursьnda berenselekte alьv esen kerəşə.

S-Zlatoust timer julь

II-ikeplot. rajonьnьn eşe

15 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytelej
Tejev	204 vagon	232 vagon
gul jemlənən		
I-kategoria jektar	165,8 .	192 .
II- . .	87 .	40 .
Buşatьv	207 .	241 .
Vagon menən tə'mia itev	272 .	218 .
Vagon ajlanejə .	2,29 tav.	3,29 tav.

. Vagon parkьnda 3212 vagon eştergə teşeş. Barlaqa 3703 vagon eşlene. Betə tejalgan hem tejalmagan 1134 vagon uramьna 1124 vagon qasul itelgan.

Ofe, „Okt. Nat."hь matsaqahь. Başglavlit vəkile № B—1573.

Sovettar konkursь

SEKSIALAR ƏBTƏNƏN KONKRET JETƏKSELEK ITERGƏ

Başqortostan Ydək Başqarma sjolka sovettarьnьn eşməkarkomitetьnьn ni jaqşь avьl so vettarь esen iqtən itkən (15-A, 34 j.) jarьş konkursь, bete avьl sovettarьnьn, seksialardьn, deputat gruppalarьnьn, kolxozdar həm fermalardьn eşməkər keraştaren talap itə.

Konkurstьn ydək kyrhətkestare həm eş metodtarь turahьnda urbandarqa ydək konkurs komissiahь tarafьnan jetəriek kyrsətmalar birelde.

Şulaj bulьvqa qaramaqtan, kyp kena avьl sovettarь, kolxozdar, seksialar konkursta jomoşaq qatnaşalar. Konkurs burьstarьn navbətalap atqarьv tərtibendə alьp baralar Buqa mikal itep „Başqortostan" gazetəhenen oşo bartьnda babьlqan „Palakofka" avьl soveti həm „Blogovişşin" rajonьn alьrqa memkin.

Bьlaj eşte navbətlap atqarьv həm yd aqьşьna tapşьrьv fakttarь xəkymətten konkurs turahьndaqь qarardarьna narьq birep jetkermavde kyrhətelar. Bajtaq avьl sovettarь janь uqьv jьlьna ədərlekte ədalar. Avьl sovettarь seksialar həm deputat gruppalarь eştənən konkret jetəkselek itmajdar.

Partianьn XVII s'jezь avьl sovettarьnan seksialarь hanı deputat gruppalarь eşenə ajrata iqtibar itte həm ulardьn seltardaren kinajterga, seksialar sostaftna aldьnqь udarnik kolxozsьlardь bьqtьrьvqa təqdim itte.

Seksia həm deputat gruppalarь eştarenə ajьrьvsa iqtibar itkən həm massanь konkurstьn konkret burьstarьna mobilizirlaqan avьl sovettarьnda konkurs kyrhətkestare jaqşь ytalə. (Kyk Qujan, Xristalyovski h. b.), lakin kyp kenə avьl sovettarь eşten bьl tarmaqьna iqtibar itmajdar. Bьl jeteşhedlek juldam rəveşte neterelerga. seksia, deputat gruppalarь eştare janlandərelergə teşeş

Avьl sovettarь ajьrьm eş tarmaqtarь bujьnsa kysmə kənəşmələr udqarьrqa həm seksianerdardan, deputattardan postar ojoştororqa, ulardьn eştaren tikşerep juldar kyrhətə barьrqa tejeştər.

Konkurs, avьl, qala həm po-

jomqa atqarьv julьnda dur jenevdar menən kilergə tejeştər. Bьnьn esen este navbətlap atqarьvqa jul qujmatqa, nalki partia qarardarь nigedendə este bereb itep qajtanan qorop, bəta seksia həm deputat gruppalarь eştənən konkret jetəkselekte kesajtergə, konkurstьn bəta kyrhətkestaren yd vaqьtьnda ytap sьqьvdь ta'min itergə kərək.

A.

POLEKOFKA AVЬL SOVETЬ

Uqьv jьlьna ədərlekte edə

Polekofka avьl soveti (Ucalь r.) konkursqa quşьlav menən Voznisinski sovetьn jarьşqa saqьrьp, sotsialistik jarьş dogovorь tedene.

Jarьş hedemtəhendə Polekofka sovet xəkymətka bulqan terle jeklamalaren ytavdə həm maja tuplavdь bajtaq hьnьlьş jahanь.

Lakin janь uqьv jьlьna ədərlek eştare tərən ədeklekte bara. Rajon başqarma komitetь həm priska idarahь la, Polekofka la uqьv jьlьna ədərlek eştarenen barьşь menən qьdьqhьnmajdar.

Polekofkanьn 1 nse barьqbs məktəp binahьna kapital remont kərək. Məktəp binahьna barь 120 uqьvsь qьna urьnlaşьtьrqa memkin. Ə, janь uqьv jьlьndə, bьjьqь thap bujьnsa 300 uqьvsь bulьrqa teşeş. Bьl 300 uqьvsьnьn 60 pr. tь priskala eşlavse eşselər həm xedmətkardər balalarь ihaplənalar. Avьl soveti məktəp binahьna kapital remunt udqarьv həm başqa ədərlektər turahьnda tikşerev esen priska idarahьna ber nisə tapqьr merəzəqət ithə lə həm sovet plenumьna,sovet prizidejumь ultьrьşьna saqьrьlha la priska idarahь tarafьnan tqtibarhьd qaldьrьla. Oşo kengə tiklem priska idarahь məktəp esen ber tin də aqsa aylgəne juq. Avьl soveti eşenen uqьv jьlьna ədərlek tarmaqь ədelev taldьnda. Tenək başqarma komitetьnьn Polekofka sovitьna ajratə əhamejət itreven horajьbd.

SALATKUF

ŞIRƏJEF MƏKTƏP BYRƏNƏHEN TUBƏBRA

Avьl sovettarь konkur sьnьn janь uqьv jьlьna ədərlektarmaqь **Blagoveşşin** rajonьnda siktan tьş nasar bara. Oşo kendə rajon dəvmələndə barь 2 sovet: Xristolyovski hamt Vdil duvanski sovettarьnda qьna uqьv jьlьna ədərlek eşe udar temp menən atqarьla.

Bigerək tə məktəptardə janь tedeleş həm remont eştare nasar tora. Kyp kenə kolxozdar („Tel'man", „Trudovaja sema" h. b.) məktəptar tedev eşenə praktik jardam itmajdər. Ə, sovet predsidateldre janь uqьv jьlьna ə derlek eşenə, „kedgə tiklem əle vaqt kyp, barьhьnda eşlap elgerergə" tip kenə qarajdar Hedemtə lə məktəptərgə ədərlənergə teşeş utьndьn barь 55 pr. qьna ədərlende.

Xatta Polanski avьl soveti predsedatele **Şirəjef** məktəpten janь tedeleş əsen buiqan 100 byranəhen alьp, ikense urьnqa tota.

Janь uqьv jьlьna uqьv-uqьlьv əsaptarь kilə başlanь. Lakin rajon maqarli aylege aqsa juq tip uqьv əsaptarьn alьvdь huda. Avьl sovettarь fəqat 5410 hum qьna aqsa ayldelər. Ə Nikalajьlka, Volxovski, Sidaş sovettarь uqьv əsaptarьn alьv esen ber tində eirgandəre juq. Uqьv jьlьna ədərlekten bьl rəveşte narьvьna, rajon başqarma komitetь la, rajon maqarli aylege lə boşonmajdar. Avьl sovettarь ebtenən jetəkselek nasar.

(Baş Rosta)

AVЬL XUŽALЬQЬ FƏNNI TIKŞERENEV

INSTITUTЬ NƏMƏ ƏBTƏNDƏ EŞLƏJ

Jer eştare xalьq komissarьqьnьn avьl xuzalьqь fənni tikşerenev institutь bьjьl urəndərdaqь kolxoz, sovxozdardьa malsьlьq eşenen tərəqqi itevenə, malsьlьq xuzalaqь menən eş itevgə ajьrьvsa nьq əhamejət jynalte. Xəderge kendə betə rajondarda la opornьj punkttar eşlaj. Bьl punkttar kolxoz tovar firmalarьn, malsьlьq sьjfatьn kytərev həm MTF larda xedmətte ojoştorovdь tikşerelər. Bьlardan başqa urьndardda xəder nəbel maldarьn yrsetev eşenə nьq iqtibar itelep, unda fənni tikşerenevdər, ogrozoo saralar kyrelə. Fənni tikşerenevdər həm təzribələr jaş maldardь haqlav (bьdav, bərəs),ulardь tərbiələv, yrsetev elkəhendə jaş maldardь 100 pr. tь menən haqlav, yhterev esen şarttar tьvdьrьvdə kyp eştər e ş l ə n ə. Opornьj punkttar hunьnan təzribələren kolxozdarqa kyberələr.

Jaqşь nəbel harьqtar yrsetev eşendəge fənni tikşerenev eştare ulardan jen, it alьv nigedendə nara. Jaqşь nəbel harьq xuzalьqtarь xəder **Dьvan, Tujmazь, Janaьl** rajondarьnda bar. Bьnda ulardь yrsetev, qarav jaqşь ketev urəndarь buldьrьvqa kin memkinlektər bar. Vaq mal (harьq, kəzə) yrsetevdə sovxozdardan, Yhargan sovxozьna nьq iqtibar itelə.

At yrsetev, attardь jaqşь qarav, ular esen jaqşь harajdar buldьrьv, şulaj uq ere megedle xajvandar yrsetev elkəhendə lə nьq eş alьp barьla.

FƏNNI TIKŞERENEV INSTITUTЬ

tenəktərdəge opornьj punkttarqa, politbyləktərgə. MTF larqa, kolxozdarqa praktik jardəm itə, ulardьn eştaren projektirlaj, ular menən jetəkselek itə.

UMARTASЬLЬQ (QORT SOLOQ)

tenqələndə Başqortostandьn tav-urman rajondarьnda eş alьp barьla. Bьnda qortsoloqtan kyp doxod bireve menən bəjlangən, jykə, saqan aqastarь yhkən Berjan, Biloret rajondarь inələr.

JEBƏKSELEK XUŽALЬQЬNA

bujьi Başqortostanda ajьrьvsa nьq əhamejət birelə başlanь. Bьqa tiklem 18 rajonda jebək birə torqan tut aqasь yhterelhə, xəder unьn ebtavenə iman aqasьnan jebək eşlavdə fənni təzribə eştare alьp barьla. Həm jebək qorttarь yrsetelə. Başqortostan jebəge ydenen juqarь sьjfatlь bulьvь menən unьn betə sojuz dəvmələndə sitka sьqarьv esen dur əhamejəte bar..

QOŞSOLOQ XUŽALЬQЬ

tenqələndəge kyp təzribələrdən hun bьl xəder tənəktərgə qaraj bildələnde, Senki dur hьv bulmaqan rajondarda qəd, yrdək yrsetep unan kyp iajda alьp bulmaj. Şunьn esen ulardь kyp handa yrsetevgə jaqşь şarttar tьvdьrьv esen qoşsoloq xuzalьqьnьn dur hьv buldarьnda bulьvь şart.

BAQSASЬLЬQ XUŽALЬQЬ

ybterevgə bigerək tə Berjan, Zejansura rajondarьnda memkinlektər bar. Bьnda jəselsə baqsalarь seltaren kinajtev kyd aldьnda totola. Fənni tikşernev institutь ajьrьvsa nьq əhamejət birə. Fənni tikşerenev institutь xəder VK həm ƏK qarardarьnan sьqьp malsьlьq eşenə ajьrьvsa nьq iqtibar itə. Başqortostanda bьnь formoşqa aşьrьv esen betə memkinlektər bar. ƏK qararьnan sьqьp xəder taqь ber nisə urьnda malsьlьq opora punkttarь ojoştorolalar.

ŽƏLIL TABBN.

Javapь redaktor urьnbaьarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Oşo jildan 26 nsь ijyiendə kiske səqot 7 tə Promьanktьn Başqortostan kontorahьnda ikense tapqьt Promьanktьn klejunturahьnьn kapital'ni tedeleş turahьnda konəşmahe saqьrьla.

Tedeleş başlaqtarьnьn kilevdəre mazəyri.

1—1 **Promьank**

Remmaştrestьn Başqortostan Əlka kontorahь betə zavod, fanrik, MTS, MTM kooperatslə həm kustar ojoşmalarьna xəderge vaqatta ydenən skladьnda kyp terle maşinalar barlaqan seldere.

Alьrqa teləvse ojoşmalar tyəandə ge adres menən meraəqat itergə teşeştər. Əfe, Raikof uramьndaqь 1 nse nomerlь jort, Remmaştrest idarahь.

1—1 DIREKSIƏ

Başqortostan pedagogia kiske raufaqь (uramьnda eşlap tə uqьrqa memkin) I, II, III, IV kurьstarьna **studenttar qanul ita** başlavьn beldere.

Beleşer esen tyəandəge adres menən meraəqat itergə: Əfe Jegor-Sa zonot uramь, jort №19, Raufak kanselərtəhe.

1—2 DIREKSIƏ

Əfe qala soveta gostinnitsa tedev turahьndaqь proektьn oşo jildan 5 ijylenə genə alrelep neterga teşeşlege turahьndaqь iqtandь qəmeldən sьqqan xisaplap, **proekt sirev arqa arttarьlьvьn beldere.** Proekt sirev srogenьn qasanqa tiklem hudalьvь turahьnda qajtanan iqlan sulьi.

1—1 QALA SOVETЬ

УФИМСКАЯ Городская-Массов. ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 JIN

BASQORTOSTAN

№ 169 24 IJYL 1934 JЬL

VKP(b)nең Bąşqortostan Өlkə, Өfe qala komitetlarь, BYӨK hәm Bąşprofsovet organь

BӨTӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGED!

„Sьjfat inspiksiələre, polevodtar, kolxoz predsedateldəre brigadanan saвьlqan igen ucaskalarьn əgər вąşaqtar jьjьlmaj qalqan вulha, qaвul itevgə his jul qujmaьqa lejeştər. Başaqtarđь jьjmaj qaldьrqan өsөn brigadirđь hәm totoşo menən вrigadanь javapqa tarttьrьrga"

(VKP(в) ӨK neң 2 nse plenumьndaqь ip. Bulaşьf doklatьnan)

VKP (B) UƉƏK KOMITETЬ PLENUMЬNЬN

DƏVLƏTKƏ ORLOQ HƏM IT BIREV TURAHЬNDAQЬ QARARDARЬN YTƏV TURAHЬNDA

VKP(в) NЬN BĄŞQORTOSTAN ӨLKƏ KOMITETЬ PLENUMЬNЬN REZOLYTSIAHЬ

10-12 IJYL 1934 JЬL.

VKP(в) nьn Bąşqortostan Өlkə komitetьnьn rajkom sekretərlarь, MTS hәm sovxoz politвylektərenең вąşlьqtarь, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər komitetьnьn rajondarđaqь vəkildəre hәm urozaj вildələv komissiələrьnьn predsedateldəre qatnąşь menən вulqan plenumь Ydək komitettьn ijyn plenumьnьn orloq hәm it вirev planьn ytəv turahьndaqь direktevtarьn his tajpьlьşlьd ytəvde өbtenə ala hәm ularđь tormoşqa aşьrьv maqsatь menən **qarar itə:**

I

ORLOQ BIREV HƏM IGEN TAPŞЬRЬV TURAHЬNDA

1. 1934 jьlqь urozaj jьjьv hәm igen əđerləv kampaniahьndа, Өlkə komitet вjorahь hәm Sovnarkomđьn urozaj jьjьv kampaniahь turahьndaqь qararlarьn ytəvde tə'min itep, eң protsestarьnьn вətəhendə 'lə (igendərde saвьv, eвkertləv, huqьv, taşьv hәm haqlav) igende juqalтvhьđ maksimal' rəveştə jьjьp alвđь tə'min iterlek saralar ytkərevde вətə partia hәm sovet ojoşmalarьnьn təp hәm in өshim вurьstarь itep hanarga.

Өlkə komitet hәm Sovnarkomđьn saвьlqan aşlьqtarđьn вətəhendə motlaq keltəgə вąjlәv hәm вətə jerdə lə вąşaqtarđь notlaq tьrmalav turahьnda 13 jyndə sьqarqan direktivtarьnьn ytaleven sistemalь rəveştə tikşerergə rajkomdarđь, rajon вąşqarma komitettarьn, MTS hәm sovxoz direktorđarьn hәm politвylektəren məzвyr itergə.

2.Saвa вąşlavđьn вerense kəndəre vaqьtında uq, qaqidə rəvesendə igendər huqьv esen 4-5 kөn hәm eвkertlәv өsөn 5-6 kөn normal' ulьrqas, igendərde huqьv hәm eвkertkə halвđь jəjep jeвərergə, VKP(в) Ydək komitetьnьn ijyn plenumьnьn MTS direktorь tarafьnan molotilkanьn eşlәv sizonьna вildələngən zadanienan arttьrьlьp huqьlqan her вer tonna igen esөn maşinist *hәm yłвəvsələrđen xedmət rassin* kahьn 15 protsentqa arttьrьv turahьndaqь qararьn dөreb ytəp, hər вer molotilkanьn təvlek huqьv normahьn his hydhed ytəven tə'min itevgə rajkomdarđь, rajon вąşqarma komitettarьn, MTS hәm sovxozdarđьn direktorđarьn hәm politвylek вąşlьqtarьn məzвyr itergə.

3. Kolxozdar hәm janqьđaqtarđьn dəvlatkə məzвyri orloq вirevđəren hәm sovxozdarđьn igen tapşьrьvđarьn əđerləv punkttarьna, igen huqa вąşlaqandьn вerense kəndarenən yk turanan tura molotilkanan sьqьv menən ojoştororqa, huqьlqan igendərde tasьv eşena his вer totqarlьq itməşkə, вьnьn өsөn hər вer kolxoz вrigadahьnda tuh өвorudovajt itelgən maxsus transport zvenahь ajьrьp, guzavoj hәm avtomoвil transportьn tuh əđerlekkə kilterergə, igende tarahьđ taşьvđь ojoştororqa, Ydək komitettьn kolxozdarđan əđerləv punkttarьna igende faqat kolxozdarđьn nakladnojdarь menən ođatьv turahьndaqь direktevtarьn hiđger rəveştə ytəvđe tə'min itevgə rajkomdarđь, rajon вąşqarma komitettarьn, MTS hәm sovxoz direktorđarьn hәm politвylek вąşlьqtarьn məzвyr itergə.

4. VKP(в) Ydək komitetьnьn ijyn plenumь вildələgən igen əđerləvđe вətə tər postuplenialar вujьnsa tamamlav sroktarьn his taipьlьşlьd ytəvđe өkka alвrqa. Sunьn menən вergə, udqan jəlda rajon partia ojoşmalarь hәm MTS politвylektəre tarafьnan jəjep jeвərelgən massovьj eş tər hөđemtəhenña kolxozdar hәm xedmətsən janqьđaqtar, ajьrьm rajondardan вąşqa orloq tapşьrьv jьlьq planьn srogьnan alda tultьrqanlьqtarьn, şunьn menan вətə planđь respublika đəvmәlendə zakon menən qujьlqan srok—1 dekasr' urtanьna 10 oktəвrgə tamamlavđь tə'min itevđəren ikkə alвp. plenum, Өlkə komitetь вjurohьnьn, kolxozdar hәm janqьđaqtarđьn orloq tapşьrьv, MTS tarđьn eşe өsөn natural' tyləv hәm sovxozdarđьn igen tapşьrьv planđarьn 1934 jьlđьn 3-nsө kvartalьnda (ijyl-sentвar) 45 million вot miqdarda ytəvde, đəvlat orloq ađьq ssudalьn 1 oktəвrgə tulьhьnsa qajtarvđь hәm totoş igen tapşьrьvđь, natura tyləven hәm sovxozlardan igen tapşьrьv planьn вətə вąşqortostan đəvmәlendə oktвar ajьnda tamamlavđь eвkə alвr turahьndaqь qararьn totoşo hәm tulьhь menən xuplaj.

Plenum rajkomdarđь, rajon вąşqarma komitettarьn, MTS hәm sovxoz politвylektəren hәm Sovnarkom ergəhendəge əđertəvđər komitetьnьn vəkildəren, ojoştorov — massovьj eştərđe qarap tygel, вəlki hər вer sovxozdьn, kolxozdьn hәm hər вer janqьđaqqa konkret rəveştə jaqьn kilev nigeđendə, VKP(в) Өlkə komitetьnьn вьl вojьvoj zadaniahьn kədge səsev hәm tunqa herəv h. в. plandarьn yđ vaqьtında tultьrьv menən вergə вąjlәp ytəvde tə'min itevgə məzвyr itə.

Janqьđaqtardьn igen tapşьrьv planьn, turanan-tura molotilkanan sьqьv menən yđ vaqьtında hәm tulьhьnsa ytəv maqsatьnda, Өlkə komitet вjurohь hәm Sovnarkomđьn janqьđaqtardьn igen huqьvđarь өsөn dəjem ьrđьn ojoştorov, urozaj jьjьv hәm igendərde huqьvđь ojoştorovđa ularqa jardam itev turahьndaqь qararьn xuplarqa.

5. Başoвkom plenumь partia hәm sovet ojoşmalarьn Ydək komitettьn ijyn plenumьnьn kolxozdarđьn eske kəraktərе өsөn igen ajьrьvđь 1933 jьlda вildəlangөn miqdarda, jəqni faktik huqьlqan orloqton 10 pr., jəqşь eşlagən, aldьnqь kolxozdar өsөn 15 pr. qa tiklem kytərep вildələv tərtiвe, ə orloq tapşьrьv hәm natura tyləve вujьnsa ytəvđere өsөn вildələngən ajьlq zadanienь tьlьhьnsa ytəj вarqan kolxozdarqa orloq fondь вuldьrьv өsөn igen tapşьrьv jьlьq planьn srogьnan alda tultьrqanlьqtarьn, şunьn menan вətə partia hәm sovet ojoşmalarьn, MTS hәm sovxozdarđьn politвylektəren məzвyr itergə.

6. Sortlь orloqtarđь jaвaj orloqtar menən aralaştьrьvqa jul qujmav hәm tada sortlьlьqtь haqlav maqsatьnda, tada sortlь orloqto jьjьvqa hәm haqlavqa ajьrata iqtisar itevgə, urozaj jtjьv hәm punkttarđa haqlavđьn вətə protsestarьnda la dokumentlaştьrьv hәm eske xuzalьq kontrole qaqidələren вik nьq ytəvgə rajkomdarđь, rajon вąşqarma komitettarьn, MTS hәm sovxoz direktorđarьn, şulaj uq əđerləv ojoşmalarьn məzвyr itergə. Kөd hәm jad səselgən вətə tada sortlь hәm tovar-sortlь kul'turalarđь opprobatsialaştьrьv menən tulьhьnsa solqap alвvqa Bąşnarkomzemđь (ip. Amirьftь hәm ip. Aвol'đь), вətə MTS hәm sovxoz direktorđarьn məzвyr itergə.

7. Bajtaq qьna MTS tarđьn hәm rajondardьn kalxozdarьnda urozajđь вsьnьnan kөm kyrhətev fakttarь вarlьqьn hәm вьl kyreneştərgə qarşь kөrəşten jomoşaq вulqanlьqьn ajtep ytev menən вergə (Baltas, Dyrtəjlө rajondarь, Prejut, Fedr MTS tarь, Əlşəj, Stərletamaq orloq sovxozdarь hәm вąşqalar), plenum вətə partia hәm sovet ojoşmalarьn, MTS hәm sovxozdarđьn politвylektəren ularđьn eşena orloq tapşьrьvđьn urtasa protsentьna qarap tygel, вəlki hər вer sovxozdьn, kolxozdьn hәm hər вer janqьđaqtardьn qьvarqa, вigerək tə' igenden maksimal' rəveştə aqьla torqan osoronda punkttardьn edlөkhөd eştəven tə'min iterlek itep, qaвul itev punkttarьn hьnalqan keşelər menən ukomplektovajt itevgə. вer yk vaqьtta Өlkə komitet hәm Bąşsovnarkom tarafьnan qujьlqan srokqa вətə sklattardьn, elevatordardьn, tirmәndərden hәm suşilkalardьn igendərde massovьj rəveştə qaвul itev өsөn tulьhьnsa əđer вulьvđarьn tə'min iterlek saralar kyrevgə rajkomdarđь, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər Komitetьnьn Bąşqortostandaqь vəkile ip. Biktaşьfta, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər komitetьnьn rajondardaqь vəkildəren, sovxoz direktorđarьn, Zagotzernonьn Bąşqortostan kontorьn — ip. Karimьfta hәm Bąşojuzđь — ip. Malьjsьfta məzвyr itergə. Şul uq srokqa вətə punkttarđa la sklattar, suşilkalar hәm inə torqan juldar, hьv perepravalarьn təđev hәm remontlav eşen tamamlarqa; hər вer punktta ylsəv, orloq tadartqьs hәm laвaratoria inventardarь menən tə'min itergə, вətə ylsəvestərde hәm purkalarđь tikşerep sьqarqa hәm klajmə huqьrqa hər вer sklattь hәm suşilkanь kelət qortqostarьn tulьrəveştə вətərgansə jenteklәp dezinfiksirovajt itergə, dezinfiksirovajt itelmәgən sklattarqa hәm taralarqa orloq qaвul itevđe tьjьrqa. Sklat jorttarьn qьna tygel, вəlki zvislәvde kin rəveştə qullanьp, ularđьn idən aвtarьn da dezinfiksirovajt itergə, ularđь syp-sardan motlaq tadartьrqa. Plenum sklattarđь əđerləvgə hәm tadartьvqa yđ vaqьtında sara kyrmәvse вətə qəjeplelərđe kemđen kem вulьvьna qaramaвtan ugolovnьj javapqa tarttьrьvđь Өlkə komitet вjurohьna tapşьra.

13. Igen tapşьra вąşlavđьn вerense kəndarenən yk orloqto jenteklәp tadartьv, sorttarqa ajьrьv, jeveş igendərde qojąşta kipterev juь menən đəvlatkə faqat jaqşь sвjfatlь qьna igendər tapşьrьv өsөn kөrəşte jəjep jeвərevgə, orloqto hər terlө вodovdarqa jul qujqan keşelərde, şulaj uq đəvlatkə nasar sвjfatlь tulьhьnsa ytəgən vaqьtta qьna sovxoz direktorđarьna faktik вaвьlqan igenden 10 protsentьnan da juqarь вulmaqan miqdarda jaqşьrtьlqan sвjfatlь orloqtan orloq fondtarь halвđь ytkərergə rəxsət itelөsəgen aldan ikkərtep ytergə.

Sovxozdardьn eşselərenə kərək daimi eşləvselərgə вulьn, şulaj uq vaqьtlь eşləvselərgə lə kərəgensə kul'tura — tormoş şarttarь tьvdьrьvqa вətə sovxozdardьn direktorđarьn hәm politвylek вąşlьqtarьn məzвyr itergə.

Rajkomdarqa, rajon вąşqarma komitettarьna hәm MTS politвylektəre вąşlьqtarьna tədeşkən dogovordar nigeđendə eşselər hәm guzevoj kөstər tuplav eşendə sovxozdarqa maksimal' jardam kyrhətergə təqdim itergə.

12. Igen əđerləv apparatьnьn toroşon tikşerevđe tidlek menən вətərergə, jat, tarqalqan elementtardь qьvarqa, вigerək tə' igenden maksimal' rəveştə aqьla torqan osoronda punkttardьn edlөkhөd eştəven tə'min iterlek itep, qaвul itev punkttarьn hьnalqan keşelər menən ukomplektovajt itevgə. вer yk vaqьtta Өlkə komitet hәm Bąşsovnarkom tarafьnan qujьlqan srokqa вətə sklattardьn, elevatordardьn, tirmәndərden hәm suşilkalardьn igendərde massovьj rəveştə qaвul itev өsөn tulьhьnsa əđer вulьvđarьn tə'min iterlek saralar kyrevgə rajkomdarđь, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər Komitetьnьn Bąşqortostandaqь vəkile ip. Biktaşьfta, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər komitetьnьn rajondardaqь vəkildəren, sovxoz direktorđarьn, Zagotzernonьn Bąşqortostan kontorьn — ip. Karimьfta hәm Bąşojuzđь — ip. Malьjsьfta məzвyr itergə. Şul uq srokqa вətə punkttarđa la sklattar, suşilkalar hәm inə torqan juldar, hьv perepravalarьn təđev hәm remontlav eşen tamamlarqa; hər вer punktta ylsəv, orloq tadartqьs hәm laвaratoria inventardarь menən tə'min itergə, вətə ylsəvestərde hәm purkalarđь tikşerep sьqarqa hәm klajmə huqьrqa hər вer sklattь hәm suşilkanь kelət qortqostarьn tulьrəveştə вətərgansə jenteklәp dezinfiksirovajt itergə, dezinfiksirovajt itelmәgən sklattarqa hәm taralarqa orloq qaвul itevđe tьjьrqa. Sklat jorttarьn qьna tygel, вəlki zvislәvde kin rəveştə qullanьp, ularđьn idən aвtarьn da dezinfiksirovajt itergə, ularđь syp-sardan motlaq tadartьrqa. Plenum sklattarđь əđerləvgə hәm tadartьvqa yđ vaqьtında sara kyrmәvse вətə qəjeplelərđe kemđen kem вulьvьna qaramaвtan ugolovnьj javapqa tarttьrьvđь Өlkə komitet вjurohьna tapşьra.

13. Igen tapşьra вąşlavđьn вerense kəndarenən yk orloqto jenteklәp tadartьv, sorttarqa ajьrьv, jeveş igendərde qojąşta kipterev juь menən đəvlatkə faqat jaqşь sвjfatlь qьna igendər tapşьrьv өsөn kөrəşte jəjep jeвərevgə, orloqto hər terlө вodovdarqa jul qujqan keşelərde, şulaj uq đəvlatkə nasar sвjfatlь orloqtan orloq fondtarь halвđь ytkərergə rəxsət itelөsəgen aldan ikkərtep ytergə.

Sovxozdardьn eşselərenə kərək daimi eşləvselərgə вulьn, şulaj uq vaqьtlь eşləvselərgə lə kərəgensə kul'tura — tormoş şarttarь tьvdьrьvqa вətə sovxozdardьn direktorđarьn hәm politвylek вąşlьqtarьn məzвyr itergə.

Rajkomdarqa, rajon вąşqarma komitettarьna hәm MTS politвylektəre вąşlьqtarьna tədeşkən dogovordar nigeđendə eşselər hәm guzevoj kөstər tuplav eşendə sovxozdarqa maksimal' jardam kyrhətergə təqdim itergə.

12. Igen əđerləv apparatьnьn toroşon tikşerevđe tidlek menən вətərergə, jat, tarqalqan elementtardь qьvarqa, вigerək tə' igenden maksimal' rəveştə aqьla torqan osoronda punkttardьn edlөkhөd eştəven tə'min iterlek itep, qaвul itev punkttarьn hьnalqan keşelər menən ukomplektovajt itevgə. вer yk vaqьtta Өlkə komitet hәm Bąşsovnarkom tarafьnan qujьlqan srokqa вətə sklattardьn, elevatordardьn, tirmәndərden hәm suşilkalardьn igendərde massovьj rəveştə qaвul itev өsөn tulьhьnsa əđer вulьvđarьn tə'min iterlek saralar kyrevgə rajkomdarđь, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər Komitetьnьn Bąşqortostandaqь vəkile ip. Biktaşьfta, Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər komitetьnьn rajondardaqь vəkildəren, sovxoz direktorđarьn, Zagotzernonьn Bąşqortostan kontorьn — ip. Karimьfta hәm Bąşojuzđь — ip. Malьjsьfta məzвyr itergə. Şul uq srokqa вətə punkttarđa la sklattar, suşilkalar hәm inə torqan juldar, hьv perepravalarьn təđev hәm remontlav eşen tamamlarqa; hər вer punktta ylsəv, orloq tadartqьs hәm laвaratoria inventardarь menən tə'min itergə, вətə ylsəvestərde hәm purkalarđь tikşerep sьqarqa hәm klajmə huqьrqa hər вer sklattь hәm suşilkanь kelət qortqostarьn tulьrəveştə вətərgansə jenteklәp dezinfiksirovajt itergə, dezinfiksirovajt itelmәgən sklattarqa hәm taralarqa orloq qaвul itevđe tьjьrqa. Sklat jorttarьn qьna tygel, вəlki zvislәvde kin rəveştə qullanьp, ularđьn idən aвtarьn da dezinfiksirovajt itergə, ularđь syp-sardan motlaq tadartьrqa. Plenum sklattarđь əđerləvgə hәm tadartьvqa yđ vaqьtında sara kyrmәvse вətə qəjeplelərđe kemđen kem вulьvьna qaramaвtan ugolovnьj javapqa tarttьrьvđь Өlkə komitet вjurohьna tapşьra.

Sovnarkom ergəhendəge əđerləvdər komitetьnьn Bąşqortostandaqь vəkile ip. Biktaşьfqa hər вer sovxoz вujьnsa ajьq plandarđьn ytəlevenə hidger kontrol' qujarqa təqdim itergə hәm вətə sovxozdardьn direktorđarьna hәm politвylek вąşlьqtarьna fəqət ajьq plandarđь tulьhьnsa ytəgən vaqьtta qьna sovxoz direktorđarьna faktik вaвьlqan igenden 10 protsentьnan da juqarь вulmaqan miqdarda jaqşьrtьlqan

MALSıLLQTı JAQŞıRTıV HƏM ALQA JEBƏREV TURAHıNDA

VKP(b) BAŞQORTOSTAN ÖLKƏ KOMITETıNıŊ A.X. BYLEGE MÖDIRE IP. P. SıJPNƏTEFTıŊ VKP(b) ÖK II PLENUMıNDA 1934 JıL 11 IJYLDƏ HÖJLƏGƏN DOKLATı

Iptəştər. VKP(b) Vđək komitetynyn ijyn plenumy malsıllıqtı jaqşırtıvy həm alqa jebərev turahındaqı konkret saralərdıŋ kin programın birde. Bıl prögramma malsıllıq eşkəhendə partiianıŋ ılk mөhim dokumintı bulıp tora. Vđək komitettın 1932 jıl nasındaqı qararı hər kemden xəterendə, unda hər ker kolxozsıŋ hıjırı, vaq malı həm qoş-qorto bulırqa tejeşlege turahında lozungı birelgəjne. Vđək komitettıŋ malsıllıq sovxozdarı turahındaqı, jəǝni malsıllıqtı alqa jebərevdə malsıllıq brigadahı tөp zvena itep qujırqan qararı, malsıllıq xuzalıqtın ojoştorovda tөp dokument bulıdı.

Malsıllıqtı jaşөp jebərevgə alıp bara torqan ike akt—ular it tapşırıv, het tapşırıv turahındaqı həm qatı bulmaqan plandan mөzbyri tapşırıvdarqa kysev turahındaqı aktlar. Bılar bөtəhe lə malsıllıqtı jaqşırtıvqa həm alqa jebərevgə alıp barılar. Vđək komitettın malsıllıq bujınsa derөk handar bul dırıv kərəklege turahındaqı həm ucot eşendə tərtiphedlekter bulıvı, şunın arqahında malsıllıq eşenə konkret jetəkselek itev mөmkin bulmavı turahında signal birevse hunqı kyrhətmөhe-bılar bөtəhelə Vđək komitettın malsıllıqtı alqa jebərevgə dur diqqət birev kərək lege turahındaqı məs'ələlərde partianın jerle ojoşmaları aldına nıqtşmalı, talapsan rəveştə qujqanlıqın kyrhətelər.

Partianın 17 s'ejezında ip. **Stalin** malsıllqqa jetəkselek itevgə həm malsıllıqtın xalenə birgən xaraktiristika Başqortostan mihaldarında totoşo menən həm tulıhınsa rahlana. Bətə Şovettar sojuzındaqı kevek yk Başqortostanda la riorganizatsia osronın başnan 1933 jılqa tiklem—ul vaqıtta orlөqsөloq xuzalıqtı elkəhendə bөd qırqa jaqşırvqa kilep jetkəlnek inde, malsıllıq elkəhendə kinət tyəən k tev buldı. Oktəber revolytsiahınan hun in kyp kytəreleş jıl bulqan 1929 nsı jıl menən saqıştırqanda bөddə attar nej barı 54 pr., mөgedle ere mal 59 pr., harbıq, kəzələr 30 pr., susqalar 45 pr. qına ine.

Ajırım kraj həm elkələr menən saqıştırqanda sotsialistik malsıllıq eşendə Başqortostan ber tiklem aytənsərək xəlda tordo. Bөddə sotsialistik malsıllıq jılqa ybə bardı. Sovxozdar oşendaj handar birələr: 1933 jıldın 1 qinvarına sovxozdarda mөgedle ere mal 58,9 men baş ine, 1934 jıldın 1 qinvarına 75,3 men baş buldı, ikense terle ajtkəndə 27 pr. ybeş. Hətselek tovar fermalarında ybeş6,3 pr. buldı. Harbıqsıllıq sovxozdarında ybeş 49 pr., harbıqsıllıq tovar fermalarında 88 pr., sovxozdarda susqalar ybeşe 93 pr., həm susqa aştavsıllıq tovar fermalarında 21,7 pr. buldı.

Ybeş şaqtaj, lakin totoşo menən alqanda Başqortostanda 1933 jılda mal hanının kəmeve davam itkənlektən, malsıllıqtın sotsialistik sektorındaqı bul ybeş bөddə qənəqətlanderə almaj. Şunın menən bergə mal hanının bul kəmeve nigeđende ijyl —dikəber ajdarı arahındaqı osordarqa iura kilə.

1934 jılda bөddə mal hanı nisek ybə hun? 1934 nse jıl tybəndəge kyrhətkestərde birəj sotsialistik siktor bujınsa hetselek tovar fermalarında mөgedle ere maldarđın ybmerđarenen yteve—udqan jılqa 26pr.urınna 8,1 pr. buldı, harbıqtar bujınsa udqan jılqa 19 pr. urınna 6,4 pr., susqalar bujınsa udqan jılqa 19 pr. urınna 13,8 pr. buldı. Sovxozdarda: Skotovodtrest bujınsa mөgedle ere maldın xalen bətenləj jaqşı tip əjtergə jaramaqanlıqın kyrhətep tora. Kolxoz kətevendə 100 hıjırqa ber jəşkə tiklem bulqan bөdəvdar 69,7 pr., ber jəştən ike jəşkə tiklem bulqandarı inde 48,7 pr., ə tanalar 40 pr. qına tura kilə. Bıl dəjəmlaştərelgən ketevđə şulaj, əgər inde individual fajdalanıvđaqı ketevđe alhaq, bөd jaş maldın qırqıv rəveştə neterelevən kyrhətkən ikense kartinanı kyrerbөd, bıl xəl xəđerge vaqıtta mal hanın artırıv eşenə siktən tış dur qıjanlıqtar tıvđırа. Individual fajdalanıvđaqı ketevđen sostaj oşolaj: unda 100 hıjırqa ber jəşkə tiklem bulqan bөdəvdar 19,2 pr., ber jəştən ike jəşkə tiklem bulqan bөdəvdar 8 pr., ə tanalar nej barı 5 kena pr. tura kilə. Kətevđe remontlav mөmkinlege hər 100 hıjırqa nej barı 5 baş jəş mal menən siklangən. Bıl xəl ketev strukturahının yđenen malsıllıq esen jaqşı bulmaqanlıqtın kyrhətə. Bına şunın esen də bөddə bulqan elgəşevđər menən tanıslanıv ılk irtə əle, şulaj uq ijyldən dikəbergə tiklem bulqan vaqıt bөddən esen in qurqınsıllıqtı osor bulıvı səəple tanıslanırqa jaramaj. Ojədəttə ijyldə hıjırdarđın bөdəvlavı, harbıqtarđın berəsləve, susqalardın balalavı tamamlana, həm şulaj itep, bөddə jəş maldın in kyp vaqıtlı bula.

1933 jıldın 1 ijylenan 1934 jıldın 1 qinvarına tiklem ketevđə nindəj yđqarəştər buldı? Janqıđaqlardın bөdəvdarı 97 men baş ine, ul 16 mengə qaldı, hıjırdar 109 men baş ine, xəđer 93 mengə qaldı.

Kolxozsılardın bөdəvdarı 196 men baş ine, ul 52 mengə qaldı. Hıjırdar hanı yđqərməj qaldı. Nigeđđə kolxozsılar həm janqıđaqtar havım hıjırqa totonalar, əgər jəş mal bөterelməhə bul ılk jaqşı kyreneş.

Dəjəmlaştərelgən ketevđə bөdəvdar 31 men baş ine, ular 29 mengə qaldı, hıjırdar ber tiklem artdı.

Bıl bөdgə ijyldən dikəbergə tiklem bulqan osordən ılk zitdi osor bulqanlıqın, ul vaqıtta bөd mal hanın haqlap qalıv turahındaqı burıstı ajtırvsa qırqıv rəveştə qujırqa tejeşle bulıvsıvđđı kyrhətə.

Ketevđen kəmeve bөddə nindəj itəpkə barđı hun? Juqarı la əjtelgəndərdən mal hanının nigeđende kolxozsılar həm janqıđaqtar qulındaqı jəş mal itəvenə kəmeqənlege kyrenə. Bıl osorda sotsialistik sektorđa m e g ə d l e ere mal ketəve nen k ə m e v e 6,7 pr., harbıqtar—18 pr., susqalar—5 pr. buldı. Şul uq v ə q ı t t a janqıđaqtar sektorondaqı muldın kəmeve tybəndəge kyrhətkestərde birə: Megedle ere mal 29 pr., harbıqtar 38 pr., susqalar 11,5 pr. kəmegən. Yəmer maldın bul ılk dur otxotına qarşı kerəşten jeterlek bulmavın kyrhətergə kərək. Min bul yəmer maldın nisek totonoloyı turahında ber mihal kilterəm. Yəmer maldar ulardın ejalere tarahınan yđ kərəktere esen totonolqanlıqı, hujıp hatılqanlıqı bildəle, şulaj uq kyp handaqı yəmer mal it tapşırıv planın ytav ihəbenə Zagotskotqa tapşırılə. Bına ber mihal. Bətə megedle ere maldan 1933 jılda Saqmaqoş rajonında 94,3 pr., Qırmıbqalı rajonında 92,6 pr., Dyrtejle rajonında 88 pr., Tujmazı rajonında 83pr. yəmer mal tapşırılqan.

Lakin nej barı 9 pr. qına tapşırta belgən Janavıl kevek rajondar đa bar. It tapşırıv turahındaqı həm malsıllıqtın alqa barıvın stimyllirlavsı zakon sıjnî doşman həm kəbək baştar tarahınan malsıllıqqa qarşı fajdalanılıa. Ajırım rajondarda oşo xəl kilep sbqtı la. Ajırım fermalardın it tapşırıv planın ytəv esen jaqşı toqom maldı tapşırıvdarı turahında min hejlap tə tərmajım inde. Bındaj faktlar it tapşırıv turahındaqı zakondı qullanıvđa ul zakondı malsıllıq eşen olqa jebərev həm kytərev esen fajdalanıvqa ad diqqət birelganlegen kyrhətəler.

Bıl handar xəlden nasar bulqanlıqı turahında hejlejdər. Şulaj uq ular bөddə yəmer maldı haqlav eşenen siktən tış nasar t o r q a n l n q ı turahında hejlejdər. Yəmer maldı nasar qarav, y ə m e r mal ylevenen artıvı turahında kyp mihaldar kilterərgə mөmkin. Es kitev kevek avrıvdar həm başqa aş qədanı avrıvdarı bulıv yəmer m a l q a tərbejanen nasar qujılqanlıqı turahında hejlejdər. Ajırım rajondarda yəmer maldın ylev protsentı siktən tış dur. Bere həm Arxangel kevek rajondarda yəmer maldın yleve ılk juqarı kimelgə—19,20 pr. qa jetə, ə ajırım fermalarda bөdəvdar yleve 42 pr. qa jetə. Bılar bətəhe lə bөddən yəmer maldı tərbejələvgə ərənməgənlegeber turahında hejlejdər.

Haqmar, Sbvanjaq. Inək sovxozdarı kevek bөdəvdarđın yleve 25 pr. qa barıp jetkən sovxozdar đa bar, yəmer maldı nisek qarav turahında əlge kyrhətergə tejeşle bulqan bөddən zonal'nıj stansabөdđa la yəmer maldın yleve 27 pr. qa jetə sovxozdardı jaqşı toqom maldın bısın rassadniktarı itev burıstı tora.

Susqa aştavsıllıq sovxozdarında qajhı ber əlgəşevđər bar, ular susqa toqomonon ber tiklem jaqşırtıvına həm ketevđen artıvına qajtıp qalalar. Susqa aştavsıllıq sovxozdarı tovar fermalarına kolxozsılardın individual fajdalanıvdarına bajtaq ytmer maldar birələr. Əsə maldardı aytən sovxozdardan kyserev aldında la tuqtap qalmajınsa bıjı ber susqa aştavsıllıq sovxozın həm ber skotovodsovxozdı jaqşı toqom mal sovxozdarına əjlanderev bөdđen burıs.

Sovxozdardaqı maldardı adıq menən tulıhınsa ta'min itev burıstı xəl itergə kərək. Bıl burıs bətəhenən elek bөsən sabıv həm siloslav planın tulıhınsa ytəv juls menən xəl itelə. Bıl burıs yləndər səsev əjlaneşen inderev həm mal adıqı kul'turaların səsev menən xəl itelə. Bıl burıs bigerək ta ytmer mal esen kərək bulqan orloq—furaj həm borsaq kul'turaları səseven haqlav həm artırıv menən xəl itelə. Şulaj buiha la bөddən malsıllıq sovxozdarında bөsən sabıv planın ytəvđə artta qalalar, ə siloslav eşenə janı kereşkəndər. Bınan səbəbi bөddən sovxozdarđa bөsən sabıv kampaniahın ytkərevgə jomoşaq əđerlanevebөdđən tora. Ajırım rajondarda malsıllıq sovxozdarına hər vaqıt jardam horap, yđđare ber nəmələ eşləməvse ojoşmalarqa qaraqan kevek qarajđar. Sovxozdar jardamqa his şikhed moxtazdar həm bөddən bətə sovxozdarıbөdđa tupaţ adıqtar menən tə'min itev esen sovxozdarqa bıl jardamdı kyrhətergə kərək. Sovxozdardı tupaţ adıqtar menən genə tygel, bəlki tejeşle miqdardaqı konsentrat adıqtar menəu də tə'min itevgə ireşergə kərək. Bıjsl igen həm ylən urozajınsı jaqşı bulıvı bətə sovxozdardı kərək tupaţ adıqtar menən bulhın. şulaj uq hutlı həm konsentrat adıqtar menən tulıhınsa tə'min itev esen bətə mөmkinlektərde birə. Bıl eştə sovxozdarqa his şikhed tejeşle bulıslıqtı kyrhətergə kərək.

Partia Vđək komitetı plenumı tarahınan kytərelgən həm partianın 17 s'ejezda ip. Stalin tarahınan qujılqan—sovxozdardı arıq spetsiallaştırıvdı bətərev turahındaqı məs'ələlə praktik xəl itevgə qujılə. Orloq soloq sovxozdarı 1300 baş megedle ere maldı həm 9500 baş harbıq qubıl itergə tejeştər. It sovxozdarı 4500 baş harbıq həm harbıqsılıq sovxozdarı 500 baş megedle ere mal qabul itergə tejeştər. Svinovodtrestsovxozdarı megedle ere mal yrsetelər inde. Bıl eş tejeşle tədeleşte talap itə. Bıl maldardı tejeşensə qarşı alırqa həm ular esen tejeşle şarttardı tıvđırtırqa kərək.

Xedmətte ojoştorov bөddən sovxozdarıbөdđa bik dur həm avırıv məs'ələ bulıp tora. Partia Vđək komitetının malsıllıq sovxozdarı turahındaqı qararında malsıllıq brigadahının tep zvena bulqanlıqı kyrhətelgən bulıvqa qaramaştan, bөd sovxozdarđa xedmətte oşo kengə tiklem derөk ojoştora alqanıbıđ juq. Vđək komitet plenumı kadrđa nıqtıp qaldırıv esen eş xaqın tylav normaların qajtanan qarap sbqıv, jəş maldı qarav jəhətenən xedmətte şul jəş mal hanının haqlanıp qalıvın garantirlarlıq itep ojoştorov sistemın eşlap sbqarıv kərəklegen kyrhətte.

Kolxoz malsıllıqı turahında

Partianın hər ber ojoşmahı aldında torqan tөp burıs—**her ber kolxozda malsıllıq tovar fermahın tıvđırıvđan tora.** Bıl məs'əlәçə nisek totonorqa? Partianın bıl mөhim qararın ytəv esen maldı qajđan alırqa. Bөd 1934 jılda 1100 janı tovar fermaları tıvıvđı bildəlajued. 1100 kolxozdın dəjəmlaştərelgən ketevendə 19 men baş ere megedle mal bar—bıl maldar tovar fermaları ojoştorovđa nigeđqə halınırqa tejeşle. 750 samahı kolxozdın tovar fermaları la, dəjəmlaştərelgən maldarı la juq. Tımək, bөd bıl kolxozdarđa hunınan tovar fermaların ojoştorov memkin bulırlıq itep, tejeşle mal ojahın tıvđırıv burıstın qujırqa tejeşleued. Bıl plandı ytəv esen maldı qajđan alırqa? Bik nıq yđkən, kyp hanlı maldarı bulqan, lakin artıqan ytevđare mal adıqı bazahına barıp tekəlgən kyp kenə fermalar bar. Oşondaj kyp kenə fermalardan, hatıp alıv tərtibendə, janı tədelə torqan fermalar esen mal alırqa memkin.

Sovxozdar kolxoz tovar fermaları esen 10,000 baş megedle ere mal, 5000 baş susqa həm 5000 baş harbıq ajırırqa tejeştər. Bıl kolxozsılardan 20 men baş bөdav, tana həm hıjır kontraktovajt itergə tejeşleued. Zagotskot aştatıvında 4300 orqasın basmaq bar, ularđa avırlıqtarına qarap yqeđ başmaqtarqa alıştırırqa həm orqasın başmaqtarđa janı ojoştorola torqan fermalarqa aylep birergə kərək. Bətə oşo saralar jıjınlıqı bөdgə 1100 janı tovar fermahı ojoştorovqa həm dəjəmlaştərelgən maldarı bulmaqan kolxozdardđa fermalar ojoştorov esen baza tıvđırıvqa jardam itergə tejeşle. **„1935 jılda tovar fermahı bulmaqan ber genə kolxoz da bulmahın“** tigən lozung ytələrgə tejeş. Bının esen bətə memkinlektər bar.

Bının esen nindəj saralardı fajdalanırqa? Bətəhenən elek kolxozdarđa bulqan aqsa həm aylenməj torqan natural' fondtın qaldıqın mal hatıp alıvqa jynəllergə kərək. 1934 jıl kolxozdarđa doxod aylgəndə kolxozsılardın dəjəm jıjılıştarı qararı menən kolxozdın aylenməj torqan kapitaldarın, ildəle eleşe kolxoz tovar fermalarının malsın arttırıvqa jynəllelergə tejeşle.

Ölkə komitetı həm Sovnarkomdın kolxozdar ara kridit ojoştorov turahındaqı qararın bojomqa aşırırqa kərək. Bıl nindəj kolxozdar ara kridit hun? Xəđerge vaqıtta yđ *maldarının* ildəle eleşen aytən kolxozdarqa hatıv memkinlege bulqan kolxozdar, bıl qararđa bөd-đen maldardı jaqşırtıvqa nisek sovxozdardı jaqşı toqom maldın rassadniktarı itev burıstı tora.

Susqa aştavsıllıq sovxozdarında qajhı ber əlgəşevđər bar, ular susqa toqomonon ber tiklem jaqşırtıvına həm ketevđen artıvına qajtıp qalalar. Susqa aştavsıllıq sovxozdarı tovar fermalarına kolxozsılardın individual fajdalanıvdarına bajtaq ytmer maldar birələr. Əsə maldardı aytən sovxozdardan kyserev aldında la tuqtap qalmajınsa bıjı ber susqa aştavsıllıq sovxozın həm ber skotovodsovxozdı jaqşı toqom mal sovxozdarına əjlanderev bөdđen burıs.

Sovxozdardaqı maldardı adıq menən tulıhınsa ta'min itev burıstı xəl itergə kərək. Bıl burıs bətəhenən elek bөsən sabıv həm siloslav planın tulıhınsa ytəv juls menən xəl itelə. Bıl burıs yləndər səsev əjlaneşen inderev həm mal adıqı kul'turaların səsev menən xəl itelə. Bıl burıs bigerək ta ytmer mal esen kərək bulqan orloq—furaj həm borsaq kul'turaları səseven haqlav həm artırıv menən xəl itelə. Şulaj buiha la bөddən malsıllıq sovxozdarında bөsən sabıv planın ytəvđə artta qalalar, ə siloslav eşenə janı kereşkəndər. Bınan səbəbi bөddən sovxozdarđa bөsən sabıv kampaniahın ytkərevgə jomoşaq əđerlanevebөdđən tora. Ajırım rajondarda malsıllıq sovxozdarına hər vaqıt jardam horap, yđđare ber nəmələ eşləməvse ojoşmalarqa qaraqan kevek qarajđar. Sovxozdar jardamqa his şikhed moxtazdar həm bөddən bətə sovxozdarıbөdđa tupaţ adıqtar menən tə'min itev esen sovxozdarqa bıl jardamdı kyrhətergə kərək. Sovxozdardı tupaţ adıqtar menən genə tygel, bəlki tejeşle miqdardaqı konsentrat adıqtar menəu də tə'min itevgə ireşergə kərək. Bıjsl igen həm ylən urozajınsı jaqşı bulıvı bətə sovxozdardı kərək tupaţ adıqtar menən bulhın. şulaj uq hutlı həm konsentrat adıqtar menən tulıhınsa tə'min itev esen bətə mөmkinlektərde birə. Bıl eştə sovxozdarqa his şikhed tejeşle bulıslıqtı kyrhətergə kərək.

Partia Vđək komitetı plenumı tarahınan kytərelgən həm partianın 17 s'ejezda ip. Stalin tarahınan qujılqan—sovxozdardı arıq spetsiallaştırıvdı bətərev turahındaqı məs'ələlə praktik xəl itevgə qujılə. Orloq soloq sovxozdarı 1300 baş megedle ere maldı həm 9500 baş harbıq qubıl itergə tejeştər. It sovxozdarı 4500 baş harbıq həm harbıqsılıq sovxozdarı 500 baş megedle ere mal qabul itergə tejeştər. Svinovodtrestsovxozdarı megedle ere mal yrsetelər inde. Bıl eş tejeşle tədeleşte talap itə. Bıl maldardı tejeşensə qarşı alırqa həm ular esen tejeşle şarttardı tıvđırıvqa kərək.

Xedmətte ojoştorov bөddən sovxozdarıbөdđa bik dur həm avırıv məs'ələ bulıp tora. Partia Vđək komitetının malsıllıq sovxozdarı turahındaqı qararında malsıllıq brigadahının tep zvena bulqanlıqı kyrhətelgən bulıvqa qaramaştan, bөd sovxozdarđa xedmətte oşo kengə tiklem derөk ojoştora alqanıbıđ juq. Vđək komitet plenumı kadrđa nıqtıp qaldırıv esen eş xaqın tylav normaların qajtanan qarap sbqıv, jəş maldı qarav jəhətenən xedmətte şul jəş mal hanının haqlanıp qalıvın garantirlarlıq itep ojoştorov sistemın eşlap sbqarıv kərəklegen kyrhətte.

Bıl aktiftı qış kurstar arqarı ykərergə, uqa minimum bulha la zootexnik bөlem birergə kərək.

Ikense məs'ələ at turahında. Min ajırım handardı kyrhətergə tөlajem. 1933 jıldın 1 ijylena 18 rajonda 4330 qolon bar ine, bıjsl 6624 qolon tıvđı, jəqni udqan jılqa saqıştırqanda 161 pr. buldı. Əgər şul rajondardaqı bətə attardın 1933 jıl dın 1 ijylenə bulqan hanı menən 1934 jıldın 1 ijylenə bulqan hanın saqıştırıp qarahaq, attardın kəmeqənlege kyrenə. Udqan jılqa 22 men baş urınna bıjsl 39 men baş qolon bulıvı ketelə. Lakin bıl xəl bөdđe qənəqətlanderməj, senki bıjsl bөd jılqıssılıq essendə ber tiklem ybeşkə ireşhək tə, hınıljşqa ireşə almajasaqbөd.

Bına şunın esen də bejələrđe toroqtorov kampaniahın tejeşensə ytkərev, kilahe jılda qolondardın bulıvına ireşev həm 38 men urnına kilahe jılda 100 men qoton atırap ybterev turahındaqı məs'ələ bətə kinlege menən tora—bətə rajkomdar həm politaylektər aldına qujılqan burıs bına oşo.

Jılqı atıravsılıq fermaları turahındaqı məs'ələne bətə kin lege menən qujırqa kərək. In jaqşı bejələr sostaîs bulqan bətə kolxozdarda ul bejələrđe ajırıp alırqa həm əkerenlaр attar toqomon jaqşırtıv esen in jaqşı proizvoditeldərđe birergə kərək. Steplı kenjaq rajondarda ejer jılqasılıqın ojoştorovdı jəjep jebərergə, ə in jaqşı attarı bulqan rajondardın ber eleşen bətə jılqı atıravsılıq eşen jaqşırtıv esen terək punkttarına ajlanderergə kərək, əgerək tə bөd jılqıssılıq rassadniktarı rəveşendə Bajmaq, Stərletamaq həm Dıvan rajondarın alqa qujabөd.

Kolxozsılar həm janqıđaqtar malsıllıqı turahında

Partia tarahınan qujılqan burıs bətə kolxozsılardı hıjırlı jahavdan tora. Bөdđen Başqortostanda 15 pr. hıjırhıđ kolxoz dvordarı bar. Kolxozsılardan həm janqıđaqtardan 50 men baş bөdav kontraktovajt itergə kərək. Məs'ələ asqı həm plenumqa: tovar fermalarınan kolxozsılarqa bөdav taratıvdı tuqratırqa, ə diqqatte kolxozsılardan həm janqıđaqtardan bөdav đardı kontraktovajt itevgə jynəl tergə, tigən təqdim inderelə.

Ikense məs'ələ—ul vaqıt hal sılıq turahındaqı məs'ələ Kolxozsılardın individual fajdalanıvdarında vaq malsıllıqtı jort qujandarın, qoştar aştavdı həm umartasılıqtı jəjep jebərergə kərək. Kolxozsılardın individual fajdalanıvdarında umar tassılıq bətənlə juq tip əjterlek. Bıjsl bında qırqa hınılıqqa ireşergə kərək.

Kolxozsılarqa həm janqıđaqlarqa xədmət kyrhətev jəhətenən diqqətte tuplarqa kərək bulqan hunqı məs'ələ Biagoveşşin rajonında atalqansa ul malsıllıq **inspiksiahe** jəki **zootexnik starosta** turahındaqı məs'ələ. Bildəle handaqı dvordar malsıllıqtı belgən in jaqşı iptəşle hajlajđar, ul malsıllıqtı yrsetevgə jardam itə, jəş maldı aşatıp ybterevđe kyđətə, terle avtıvđar bulqan vaqıtta jardam kyrhətə, ucot eştəren alıp bara, kontraktatsianı alıp bara, mal toroqtorov eşen kyđətə. Individual fajdalanıvđaqı bətə maldı ajrıvsa kontrol', ajtırvsa kyđətev aştına alıv, uqa jardam kyrhətev esen bul institutı inderergə kərək. Malsıllıq inspiksiahı avbl sovetının avbl xuzalıqı siksiahı aktifının tөp jadrahın təşkil itergə tejeşle.

Bıl aktiftı qış kurstar arqarı kereşev kərəklege turahında anıq rəveştə kyrhətelgən. Bıl qararqa ətətəp plenumqa jaqşı toqom maldar bulqan kolxozdar-đa jaqşı toqom susqalar, harbıqtar həm mөgedle ere maldardın rassadniktarın ojoştorov turahında daqı təqdimde inderəbed.

Bıl jaqşı toqom mal fermaların ojoştorov menən bergə bətə maldı metizlaştırıv burıstı qujıla. 1935 jılda dəjəmlaştərelgən mal arahında mөgedle ere mal 75 pr. qa mitezlaştırılırqa, ə susqalar həm harbıqtar bөdgə təqdim itelgan toqomdar menən tulıhınsa mөtizlaştırılırqa tejeşle. Şunın menən bergə individual fajdalanıvđaqı maldı metizlaştırıv planı şulaj uq eşlap sbqarılırqa həm kolxozsılar menən janqıđaqtardın individual fajdalanıvbında bulqan bətə jaqşı toqom sostaîs itəpkə alınırqa tejeşle.

Mal ađıqın bazahı həm veterinaria-zootexnik xedmətlanderev turahında

Kyp kenə iptəştər malsıllıqtın yrsevenə totqarlıq jahavsı momenttı—mal adıqının jeteşməven kyrhətələr həm bətə qəjepte səsev əjlaneşe etlenə avđaralar. Derөk, bөddə səsev əjlaneşe orloq kul'turalarının, siloslav kul'turalarının, səsevđe arttırıvı. Adıqtardı əđerlav məs'ələhe itratta dur əhəmejət qədana. Bөddə jaravoj halamdar kyp, bılar teşeşensə eşləgən vaqıtta ik jaqşı adıq bula alalar. Adıq bazahın arttırıv esen adıq zaparniktarı tedergə, jaravoj halamdardı, kəbəktərđe, bahıvđan alınqan bətə otxodtardı haqlarqa kərək.

Bөddə veterinardar həm zootexniktar ad, veterinaria settare nasar xəldə tora. Davalav urınnardarı həm punkttar oborudavajt itelməgəndər, viterinaria rabotniktarının xatta jerev sredstvoları la juq. Bıl jeteşhedlektərđen bətəhendə bөterergə kərək. Uqıv jorttarı 2 jıl esendə ləqat 150 genə zootexnik sbqarıvqa mөmkin, ə bөddə veterinaria uqıv jorttarı juq. Veterinaria həm zootexnika rabotniktarın kurstar arqarı əđerlav eşe menən şөqellənergə, hər ber vetərinardı həm zootexniktı haqlarqa kərək. Bıjsl avbl xuzalıqtı juqarı məktəbe ergəhendə veterinaria fakul'titı hən texnikum dın veterinaria nylege asıla, rabotniktar alıv əsen bıl uqıv jorttarın tulıhınsa komplektovajt itergə kərək, ə bөda rajondarđa bik ad iqtibar italar.

Bına, iptəştər, Ölkə komitet bildəlagən saralar şular. Ular in berense kiđaktə malsıllıq fermalarındaqı rabotniktardın partialıq qatlamı kəsiə bulıvqa terlelə, ə xəđerge kendə bıl qatlam ık jomoşaq. Bına şunın esen bөd kommunistardın həm komsomoldardın 35 pr—tın fermalarqa kyserergə kərək tiбed. Partia—massovıj eştərđe fermaqa qına tygel, bəlki **brigadalarqa la** kyserergə həm unda massanı sotsialistik malsıllıqtı kytərevqə mobilizovajt iterqə kərək. Kadrdar tıvđırtırqa. Vđək komitettın bətə malsıllıq rabotniktarın 2 jılqa berketev turahındaqı qararın ytargə; kurstar ojoştorov juls menən bındaj kadrdardı hajlap alırqa, əđerlargə, sittan torop uqıvđı jəjep jebərergə həm mihajət, bөddən kommunistik juqarı avbl xuzalıqı məktəsen nıqıtırqa. məktəptərđe komplektovajt itevđə jardam kyrhətergə kərək. Ə bında eş nasar tora, rajkomdar keşe alrmajdar. Mandat komissiahının məqlymattare avbl xuzalıqı məktəbe arqarı kadrdar əđerlav eşenə iqtibar birelməgənlege turahında hejlejdər, abnıj-sotsialistik malsıllıqtı kytərə alırlıq kadrdar əđerlaj torqan timerlek ikənlege itəpkə alınmaj.

Bөd bahıv atigadahında, kanjoşnajđa sıjnî doşmanqa qarşı kerəşte ojoştorhaqta, malsıllıqta sıjnî doşmanqa qarşı kerəş jeterlek rəveştə jəjep jebərelmagən əle. Kolxozdardı zararlav esen in jəteş urın—malsıllıq ikənlegen həm unda nədek həm ilidđermətlek rəveştə qorqtqoslоq itev mөmkin ikənlegen kulak jaqşı anlaj. Bөd partia—massovıj eştərđe malsıllıqqa ky-erev menən malsıllıqtan sıjnî pışmandı bərep sbqarırqa tejeşleed. Ə bıl malsıllıqta eşlavse hər ber kommunistın həm komsomoldın texnikaqa ejə bulıvın, eşten „esenə“... inevən bıl eşte jaratıvın talap itə.

Bına, iptəştər, malsıllıqtın tөp məs'ələlərə şular. Malsıllıq eşe-nətə partianın, bətə partialı həm partiahəd rabotniktardın eşe. Məs'ələnen tenə şunda. Bөđđen partiaəd kolxozsılar massahının bulıqıtıq həm jardam iteve menən kəsle. Bөd oşo massa menən bahıvsıllıq məs'ələhen xəl ittek həm bөd mgisılıq məs'ələlərən đa şul uq massa menən həm unın arqıtı xəl itəşkəed. Bətə partia ojoşmaları MTS həm sovxozdardın politayləktare masılıq esenə kyməktəp totonorqa, kolxozsılar massahın, sovxozdardın eşselər n orloq proalimahın xəl itevgə mobilizovajt itergə kərək. Vđək komitet plenumının malsıllıq məs'ələlərə ınjın a bulqan kyrhətmalaren ytəvgə mobilizovajt itergə tejeştər, həm şulaj ikəndə unıştar tə'min itelaşək.

Malsıllıqtı bəqa tiklem bulmaqan temptar menən alqa jebərev esen Başqortostandın bətə malsıllıq fermalarındaqı rabotniktardın partialıq qatlamı kəsiə bulıvqa terlelə, ə xəđerge kendə bıl qatlam ık jomoşaq. Bına şunın esen bөd kommunistardın həm komsomoldardın 35 pr—tın fermalarqa kyserergə kərək tiбed. Partia—massovıj eştərđe fermaqa qına tygel, bəlki **brigadalarqa la** kyserergə həm unda massanı sotsialistik malsıllıqtı kytərevqə mobilizovajt iterqə kərək. Kadrdar tıvđırtırqa. Vđək komitettın bətə malsıllıq rabotniktarın 2 jılqa berketev turahındaqı qararın ytargə; kurstar ojoştorov juls menən bındaj kadrdardı hajlap alırqa, əđerlargə, sittan torop uqıvđı jəjep jebərergə həm mihajət, bөddən kommunistik juqarı avbl xuzalıqı məktəsen nıqıtırqa. məktəptərđe komplektovajt itevđə jardam kyrhətergə kərək. Ə bında eş nasar tora, rajkomdar keşe alrmajdar. Mandat komissiahının məqlymattare avbl xuzalıqı məktəbe arqarı kadrdar əđerlav eşenə iqtibar birelməgənlege turahında hejlejdər, abnıj-sotsialistik malsıllıqtı kytərə alırlıq kadrdar əđerlaj torqan timerlek ikənlege itəpkə alınmaj.

Bөd bahıv atigadahında, kanjoşnajđa sıjnî doşmanqa qarşı kerəşte ojoştorhaqta, malsıllıqta sıjnî doşmanqa qarşı kerəş jeterlek rəveştə jəjep jebərelmagən əle. Kolxozdardı zararlav esen in jəteş urın—malsıllıq ikənlegen həm unda nədek həm ilidđermətlek rəveştə qorqtqoslоq itev mөmkin ikənlegen kulak jaqşı anlaj. Bөd partia—massovıj eştərđe malsıllıqqa ky-erev menən malsıllıqtan sıjnî pışmandı bərep sbqarırqa tejeşleed. Ə bıl malsıllıqta eşlavse hər ber kommunistın həm komsomoldın texnikaqa ejə bulıvın, eşten „esenə“... inevən bıl eşte jaratıvın talap itə.

Bına, iptəştər, malsıllıqtın tөp məs'ələlərə şular. Malsıllıq eşe-nətə partianın, bətə partialı həm partiahəd rabotniktardın eşe. Məs'ələnen tenə şunda. Bөđđen partiaəd kolxozsılar massahının bulıqıtıq həm jardam iteve menən kəsle. Bөd oşo massa menən bahıvsıllıq məs'ələhen xəl ittek həm bөd mgisılıq məs'ələlərən đa şul uq massa menən həm unın arqıtı xəl itəşkəed. Bətə partia ojoşmaları MTS həm sovxozdardın politayləktare masılıq esenə kyməktəp totonorqa, kolxozsılar massahın, sovxozdardın eşselər n orloq proalimahın xəl itevgə mobilizovajt itergə kərək. Vđək komitet plenumının malsıllıq məs'ələlərə ınjın a bulqan kyrhətmalaren ytəvgə mobilizovajt itergə tejeştər, həm şulaj ikəndə unıştar tə'min itelaşək.

Malsıllıqtı bəqa tiklem bulmaqan temptar menən alqa jebərev esen Başqortostandın bətə malsıllıq fermalarındaqı rabotniktardın partialıq qatlamı kəsiə bulıvqa terlelə, ə xəđerge kendə bıl qatlam ık jomoşaq. Bına şunın esen bөd kommunistardın həm komsomoldardın 35 pr—tın fermalarqa kyserergə kərək tiбed. Partia—massovıj eştərđe fermaqa qına tygel, bəlki **brigadalarqa la** kyserergə həm unda massanı sotsialistik malsıllıqtı kytərevqə mobilizovajt iterqə kərək. Kadrdar tıvđırtırqa. Vđək komitettın bətə malsıllıq rabotniktarın 2 jılqa berketev turahındaqı qararın ytargə; kurstar ojoştorov juls menən bındaj kadrdardı hajlap alırqa, əđerlargə, sittan torop uqıvđı jəjep jebərergə həm mihajət, bөddən kommunistik juqarı avbl xuzalıqı məktəsen nıqıtırqa. məktəptərđe komplektovajt itevđə jardam kyrhətergə kərək. Ə bında eş nasar tora, rajkomdar keşe alrmajdar. Mandat komissiahının məqlymattare avbl xuzalıqı məktəbe arqarı kadrdar əđerlav eşenə iqtibar birelməgənlege turahında hejlejdər, abnıj-sotsialistik malsıllıqtı kytərə alırlıq kadrdar əđerlaj torqan timerlek ikənlege itəpkə alınmaj.

Bөd bahıv atigadahında, kanjoşnajđa sıjnî doşmanqa qarşı kerəşte ojoştorhaqta, malsıllıqta sıjnî doşmanqa qarşı kerəş jeterlek rəveştə jəjep jebərelmagən əle. Kolxozdardı zararlav esen in jəteş urın—malsıllıq ikənlegen həm unda nədek həm ilidđermətlek rəveştə qorqtqoslоq itev mөmkin ikənlegen kulak jaqşı anlaj. Bөd partia—massovıj eştərđe malsıllıqqa ky-erev menən malsıllıqtan sıjnî pışmandı bərep sbqarırqa tejeşleed. Ə bıl malsıllıqta eşlavse hər ber kommunistın həm komsomoldın texnikaqa ejə bulıvın, eşten „esenə“... inevən bıl eşte jaratıvın talap itə.

Bına, iptəştər, malsıllıqtın tөp məs'ələlərə

VKP (b) YDƏK KOMITETЬ PLENUMЬNЬN

MALSЬLЬQTЬ JAQŞЬRTЬV HƏM YRSETEV TURAHЬNDAOЬ QARARĐARЬN YTƏV TURAHЬNDA

VKP (b) nьң Başqortostan Өlkə Komitetь Plenumь RIZOLYTSIAHЬ

1934 jıl, 10 - 12 ijyl.

Başqortostan Өlkə komitetьnьn VKP(b) rajkomdarь sekretardarь MTS həm sovxoz politbylektərenең başьqtarь qatnaşь menən bulqan plenumь, VKP(b) Ydək komitetьnьn ijyn plenumь qarardarьn tulьhьnsa xuplaj həm betə partia, sovet həm xuzalьq ojoşmalarьna yddərenең malsьlьqtь kytərevdəge praktik eştarendə şul qarardar menən tajpьlьşьhd qullanьrqa təqdim ita. Plenum, Ydək komitet plenumьnьn bьl qarardarьn kolxozsьlardьn, sovxoz esseləre həm eşse qatьn-qəddarьnьn həm xedmətsən janqьdaqtarьnьn kin massahьna jetkerevgə partia ojoşmalarьn həm partianьn hər ber aozahьn ajrьm rəveştə məzbyr itə

Ydək komitetьnьn ijyn plenumь qarardarьn qullanьp, partia, sovet həm xuzalьq ojoşmalarьna, şul itəptə MTS həm sovxozdardьn politbylektərenə tybəndəge praktik saralardь tormoşqa aşьrьrqa təqdim itə.

I
SOVXOZ MALSЬLЬQЬ BUJЬNSA

1. Plenum tybəndəge: Tanalьq, Allaquz, Dim, Qujьrqazь sovxozdarьn vaqajtьvdь kərəkle tip hanaj həm ip. Bikbufqa bьl məs'ələ bujьnsa, şulaj uq maldarьd jaqşь tərnejələv maqsatьnda ajьrьm fermalarь vaqajtьv məs'ələhe bujьnsa Narkomsovxozqa həm Өlkə komitet bjurohьna ydenen fekerdəren jadьp birevde tapşьrьrqa.

2. Өlkə komitet bjurohьna həm Sovnarkomqa ike dekada srok esendə malsьlьq sovxozdarьnьn səsev əjləneştəren, sovxoz maldьn adьqtar menən tə'min itev plandarьn qaravdь həm Ydək komitet plenumьnьn sovxozdarda semenniktar tьvdьrьv həm vlendər həm tămır adьqtar səsevde arttьrьv turahьndaqь qarardarьn ytavde tə'min itevde tapşьrьrqa.

3. 1934 jıldа jardamsь malsьlьq inderev planьn rəblarqa:

a) orloqsoloq sovxozdarь bujьnsa 1300 baş megədle ere mal, 9500 harьq.

b) it sovxozdarь bujьnsa 4500 baş harьq həm harьqsьlьq sovxozdarьnda 500 baş ere megədle mal.

II
KOLXOZ MALSЬLЬQЬ BUJЬNSA

1. 1934 jıldа dəjemləşterelgən maldardan 1100 kolxozdə janь kolxoz — tovar fermalarь ojoştororqa, dəjemləşterelgən maldarь bulmaqan kolxozdarda, 1936 jıldьn başna tiklem malsьlьq tovar fermahьd ber genə kolxoz da bulmaqьd itep, 1935 jıldа fermalar ojoştorov esən bazalar tьvdьrьv julında betə saralardь kyrergə.

Bьl plandь tormoşqa aşьrьv esən:

a) ere kolxoz tovar fermalarьnan janь ojoştorola torqan kolxoz—tovar fermalarьna 6.000 baş megədle ere maldar həm 7.600 baş susqa balalarь hatьrqa;

b) sovxozdardan kolxoz tovar fermalarьna 12.000 baş megədle ere maldardьn yьmerdəren, 5000 baş susqa balalarь həm 500 baş metes-prekos (yьmerdər) harьq təkələre hatьrqa;

v) kolxoz tovar fermalarьn kinajtev esən 1934 jıldа kolxozlardan 20.000 baş bьdav, tana həm hьjьr kontraktovajt itergə həm hatьp alьrqa;

g) Zagotskottьn mal əşata torqan bazalarьndaqь betə orqasь başmaqtardь kolxoz tovar fermalarьnьn başmaq ygeddərenə almaştьrьrqa.

2. Bьl plandь finansirlav maqsatьnda:

a) 1933 jıldа kolxozdardьn bylenmәj torqan fondtarьna ajьrьlqan natural' həm aqsa sredstvolarьnьn qaldəqtarьn mal hatьp alьvqa totorqa.

b) 1934 jıldа doxod bylgan vaqьtta dəjem jьjьlьştьn qararь menən tovar fermalarь ojoştorov esən maldar alьvqa natural' həm aqsa fondtarь tədergə;

v) VKP(b) Ydək komitetьnan həm SSSR Sovnarkomьnan fermalar esən maldar hatьp alьvda kolxozdarqa jardam kyrhatev esən 1,5 million hum kredit jeərevde hrarqa;

g) VKP(b) Өlkə komitet bjurohьnьn həm BASSJ Sovnarkomьnьn kolxoz arə kredit ojoştorov turahьndaqь qararьdarьn xuplarqa.

Ydək komitet plenumьnьn kolxoz tovar fermalarь tьvdьrьvda həm yrsetevdə, ulardьn tovarlьqьn yьterevdə kolxozsьnьn turanan-tura qddəqhьjьvan stemullaj torqan janь elgota formalarь turahьndaqь qararьdarьn hər ber kolxozsьqa jetkerergə, şulaj uq Ydək komitet plenumьnьn kolxoz tovar fermalarьnan bьdavdar, başmaqtar həm hьjьrdar tapşьrqan esən qujqan elgotalardь populərləşterergə.

Betə rajkomdarqa, rajon başqarma komitettarьna həm MTS politbylektərenə tidlek menən hər ber kolxozda kolxoz idaralarь menən kolxozsьlar arahьnda maldar həm jaş maldar ybterevgə kontraktatsia dogovordarь tədeşev eşen jajep jebərergə təqdim iterg.

3. Başnarkomzemqa un ken srok esendə Ydək komitet plenumьnьn qarardarь nigedendə malsьlьq tovar fermalarь həm ularda xedmətte ojoştorov turahьnda poloznia eşlәp sьqarьvqa təqdim itergə.

4. 1934 jıldьn 2-jartьhьnda 800 ferma medirdare həm daimi malsьlьq brigadahь brigadirdarь ə 1935 jıldqa 1.540 brigadir həm 880 ferma medire qajtanan əderləv planьn rəblarqa.

5. Jəşap kitgan tovar fermalarь bujьnsa tybəndəge tədev planьn rəblarqa:

Hьjьr adəardarь —20.900 baş mal urьnlaştьrьrlьq, bьdav adəardarь 11.100 baş urьnlaştьrьrlьq, əsə susqa adəardarь — 5.355 urьnlьq həm harьq adəardarь — 68.350 urьnlьq.

Narkomzemqa 10 ken srok esendə janь ojoştorola torqan fermalar bujьnsa 1934 jıldqь tədeleş planьn Sovnarkom qaramaqьna tapşьrьrqa.

Rajkomdarь həm rajon başqarma komitettarьna bьl tədeləşkə maksimal jardam kyrhatergə həm unь jerle tədev materialdarь menən tə'min itevgə məzbyr itergə.

6. VKP(b) rajkomdarьna həm rajon başqarma komitettarьna jer orgьndarьnьn kolxozdardьn bətə malьn jьlь torlaqtar menən tə'min itev esən remont həm janь tədeleş planьn hər ber kolxozqa ajьrьm rəveştə jetkerevdəren tə'min itevde təqdim itergə.

7. Өlkə komitet bjurohьna 10 ken srok esendə rajzo rabotniktarь sostafьn qajtanan qarap sьqьvdь həm malsьlьqqa jetəksklek itevdə rajzolardьn rolen kəsətevde tə'min itevde təqdim itergə.

III
KOLXOZSЬLARBЬҢ HƏM JANQЬBAQTAR BЬҢ MALSЬLЬQЬ TURAHЬNDA

1. Kilәsəktə kolxozsьlardьn ketevdəren fermalar itəsenən komplektovajt itevde maqsatqa movafiq tygel tip hanarqa, paresən kolxozsьlardьn həmjanqьdaqtarьn yьmer maldarь itəsenən 50 men mədav kontraktovajt itev planьn tulьhьnsa ytavde tə'min itergə. Bьl kontraktatsia planьn tə'min itev esen Ydək komitet həm Sovnarkomdan 500 men num kredit bylevde hororqa.

2. 1934 jıldа kolxozsьlarqa susqa balalarь həm harьq bərəstəre hatьp birev planьn kolxoz tavarsьlьq fermalarьnan: susqa balalarьn 22000 baş, harьq bərəstəren 3450 baş, ə Svenovodtrest sovxozdarьnan susqa balalarьn 2700 baş rəblarqa.

3. Başsovnarkomqa kolxozsьlardьn həm xedmətsən janqьdaqtardьn maldarьna kolxoz tovarsьlьq fermalarьnьn zootexnik pirsonalь arqьrь daimi zootexnik jardamь kyrhətevde ojoştororqa təqdim itergə. Blagoveşşin, Arxangel, Bələbəj rajondarьnьn ıvьl sovettarьnda həm Tavtəman MTS hьnda kolxozsьlardьn həm janqьdaqtardьn maldarьna zootexnik jardam ojoştorov esən avьl sovettarь ergəhendə jaqşьrtьlqan mal menən zootexniktar institutь buldьrьrqa.

Blagoveşşin rajonьndaqь kevek, kolxozsьlardьn həm janqьdaqtardьn maldarьn xedmətlənderev esən malsьlьq sьjfatь inspektordarь institutь ojoştororqa.

4. Partia ojoşmalarьna, jer orgьndarьna, qoş-qort (tavьq, qəd, ejrək), jort qujanь həm umartasьlьqtь yrsetev esən kolxozsьlar arahьnda massovьj eştc kin jajep jebərevgə təqdim itergə.

Narkomzemqa, kolxozdarda qossoloq həm jort qujanь tovarsьlьq fermalarь seltəren kinajtev həm ul fermalardь qossoloq həm qujansьlьq toqom rassadniktarьna əjlənderev planьn tədep 20 ijylgə Başsovnarkom qaramaqьna inderevde təqdim itergə.

IV
JЬLQЬ TURAHЬNDA

1. Jəş. jьlqь maldar yrsetev planьn 1934 jıldqa 38900 baş həm 1935 jıldqa 93. 200 baş itep rəblarqa.

2. 46 nomerlь jьlqьsьlьq sovxozьn vaqajtьrqa həm ike jьlqьsьlьq zavodь ojoştororqa, „Maqan" dəvlət konuşnьjьn kətev — remont jynəleşendəge jьlqьsьlьq zavodьna ajlənderergə. Başnarkomzemdь 1934 həm 1935 jıldarda urtaq attr jynəleşendə taqь la ike jьlqьsьlьq zavodь ojoştororqa məzbyr itergə.

3. 1934 jıldа 3.400 bejə həm 1840 baş yьmer menən 93 janь jьlqьsьlьq fermahь ojoştororqa. Jaqşьrtьlqan bejələre bulqan kolxozdarda bejələr jadrohь ajьrьrqa həm yьmerdərde yrsetev jaqşьrtьv bujьnsa dərəb zootexnik eş alьp barьrqa. Kənjaq jalan rajondarьnda kətev — jьlqьsьlьq fermalarь ojoştorovdь jajep jebərergə.

4. Başnarkomzemqa, kolxozdardьn həm janqьdaqtardьn jьlqьlarьn tulь xedmətlənderevde ikə alьp, şulaj uq ucrizdenielərdə həm xuzlьq ojoşmalarьnda bulqan yrsetkestərde fajdalanьp, hər ber rajondə daimi toroqtorov punkttarь seltərə ojoştororqa təqdim itergə

V.
TOQOM EŞE TURAHЬNDA

1. Өlkə komitet bjurohьnьn, toqom eşen jaqşьrtьv turahьndaqь 23 ijyndə sьqarqan qararьn rəblarqa.

2. Toqom rassadniktarь sьjfatьnda tybəndəgelərde ajьrьrqa.

Bestuz malь bujьnsa — Arxangel — Latьş həm Baqaib avьl sovettarь, „Smbjcka" həm „Majaq„ kolxozdarь (Arxangel rajonь), Şarьf avьl sovetь, Şevcenko" isemendəge kolxoz (Bələbəj rajonь), „Krasnьj paxar", „Pyt lenina", „Brivajs-Arjes", „Beloros" kolxozdarь (Өfə rajonь, Tavtəman MTS hь), „Iskra" kolxozь (Dьvan rajonь).

Susqalar bujьnsa — „Voroşilof" isemendəge kolxoz (Өfə rajonь), „Şevcenko" isemendəge kolxoz (Stərletamaq rajonь), „8-mart". „Krasnьj dobrovolis" (Bələbəj rajonь), „Luc" (Zejansura rajonь), „Krasnьj oktəbcr" (Janavьl rajonь).

Harьqtar bujьnsa — „Sejətel" kolxozь (Dьvan rajonь — mixnovski), „Bol'şevik" (Xəjbulla rajonь — prekos) həm „Bylək" (Tujmazь rajonь — cerkas harьqtarь)

Bajmaq, Stərletamaq, ham Dьvan rajondarьn toqom jьlqьlarь terək punkttarьna əjlənderergə.

3. Başqortostan avьl xuzalьqьn rekonstruksialaştьrьv qilmi tikşerenev institutьna malsьlьq bujьnsa ydenen terək punkttarьn berense navbattə toqom rassadniktarьna jəjep jebərergə təqdim itergə.

Malsьlьq zonal'stansalьn, toqom maldarьnьn betə tərdəre bujьnsa funksialarьn kinəjtep, Başnarkomzem qaramaqьndaqь respublika stansahьna əjlənderergə.

Kolxozdardьn jəməqətləşterelgən megədle ere maldarь bujьnsa metizlavdь 1935 jıldа 75 protsentqa jetkerergə, unь 1936 jıldа tamamlarqa. Susqalar həm harьqtar bujьnsa betə dəjemləşterelgən kətevde mixozdь ajьrьrqa.

VI.
MAL ABЬOQЬ BAZAHЬ TURAHЬNDA

Өlkə komitet bjurohьnьn, semenniktar (orloqloq) esən kyp jьlьq ylən bigerək tə klevr majdanь qaldьrьv, həm yləndərde haqlav, yd vaqьtьnda jьjьv əm huqьv esən betə javapьlьqtь jer orgьndarьna jəklətev turahьndaqь 1934 jıldьn 23 ijynendə sьqarqan qararьn xuplarqa. Ylən səsev majdandarьn 1935 jıldа 67,8 men ga qa, şul itəptən: ber jьlьq yləndər — 21,9 men ga qa, həm kyp jьlьq yləndər — 48,3 men ga qa, tamır adьq səsevlektəren 13,7 men gektarqa tiklem həm silus kul'turalarьn 15,2 men gektarqa tiklem jetkerergə.

2. Başnarkomzemqa, trestar həm sovxoz direktordarьna bolondarь həm kətev jərətev urьndarьn jaqşьrtьv, ulardьn urozajьn kytərev, mal adьqtarьn tizlavdь 1935 jıldа tamamlarqa.

Başnarkomzemqa şəxsi fajdalanьvdaqь maldardь mitizlav planьn 25 ijlygə Başsovnarkom həm VKP(b) Өlkə komitetь qaramaqьna tapşьrьrqa təqdim itergə.

5. Başkotovod trestqa 1934 jıldа megədle ere mal bujьnsa ber toqom sovxozь ajьrьrqa, ə Svenovod trestqa susqalar bujьnsa toqom sovxozь itep „Maksim Gor'ki" isemendəge sovxozь ajьrьrqa.

VII.
VETERINARIA HƏM ZOOTEXNIKA EŞEN JAQŞЬRTЬV TURAHЬNDA

1. Başnarkomzemdь 1934-35 jıldа 8 aj uqьv srogь menən 75 tən kəm tygel həm es aj uqьv srogь menən 100 veterinaria filşere əderləvgə məzbyr itergə. Hər ber rajonda maxsus kurstar arqьrь hər ber kolxozqa in kəmendə ber veterinaria sanitarь əderlergə. Өlkə komitet bjurohьna həm Başsovnarkomqa sovxozdar esən massovьj kurstar əderləv planьn eşlergə.

2. Məktəptərdən həm texnikumdardan 1934 jıldа 62 zootexnik həm 1935 jıldа 71 zootexnik sьqarьrqa. 1934-35 jıldа zootexnikumdarqa 215 kəşe, Jomatav zootexnikumьnьn veterinar bylegenə 120 kəşe qabul itevde bildələrgə.

3. Sojuz xekəmətenең qararьna binaən avьl xuzalьqь instituty ergəhendə veterinaria instituty ojoştorovdь tidlətev həm Başqortostanqa zootexnik rabotniktarь menən jardam kyrhətev məs'ələhen SSSR Narkomzemь aldьna qujьrqa

VIII.
MALSЬLЬQ ӨLKəHENDƏ PARTIA-MASSOVЬJ EŞTƏR TURAHЬNDA

1. Rajkom sekretardarьna həm politbylek başьqtarьna, partia — komsomol ojoşmahьnьn in kəmendə 30-35 pr. tь malsьlьq elkəhendə eşlerek itep malsьlьq fermalarьn partia həm komsomol kadrdarь menən nьqьtьvdь təqdim itergə.

2. Ip. Musajbfqa Başqortostan kommunistik juqarь avьl xuzalьqь məktəbendə malsьlьq kadrdarь əderlevde kəsətergə həm bьjьl uq sotsialistik malsьlьq əsən əderləngən ber gruppa organizatordar birergə təqdim itergə. VKP(b) rajkomdarьn həm politbylektərde Başqortostan Kommunistik juqarь avьl xuzalьqь məktəbenə uqьvsьlar jьjьv razverskahьn tulьhьnsa ytavgə məzbyr itergə.

3. Başnarkomzemqa, rajpartkomdarqa 1934 jıldа rajon kolxoz məktəptərenең seltəren 35 kə tiklem jetkerergə, ferma jetəkselare həm brigadirdar əderlav esən bьl məktəptərdə malsьlьq bylektare ojoştororqa təqdim itergə.

Bərə rajon ara kolxoz məktəben 200 kəşelek kontingent menən veterinaria — zootexnika məktəbenə əjlənderergə.

4. „Kolxozsьlar kolxoz fermalarьnьn əhəmiəten anlahьndar esən, dəjemləşterelgən malsьlьqqa dəvlət tarafьnan kyrhətelə torqan jardamdь təqdir itehendər esən" („Pravda") Ydək komitet plenumь qarardarьnьn əhəmiəten həm sotsialistik malsьlьqtь kytərev maqsatьnda kolxozsьqa partia həm xekəmət tarafьnan birelgən elgutalardь hər ber kolxozsьqa həm kolxozsь qatьn-qədqa anlatьp, Ydək komitettьn ijyn plenumь qarardarьn populərləşterevde betə partia — massovьj eştərden ydəgenə qujьrqa.

5. Malsьlьq məs'ələlərenең matвuqatta jaqtьrtьlьvь his jeterlek bulmavьn kyrhətep, əlkə, rajon həm politbylek gazetalarьnьn redaksialarьna VKP(b) Ydək komitetьnьn malsьlьq turahьndaqь qarardarьn populərləşterevde tə'min itevde təqdim itergə. Өlkə komitettьn avьl xuzalьqь bylegenə 10 kən srok esendə populər ədəbiət nəşer itev planьn tədevde tapşьrьrqa. Plenum malsьlьq bujьnsa massovьj zurnal sьqarьvdь kərəkle hanaj.

Өlkə komitet plenumь hər ber kommunistan ip. **Stalindьn** malsьlьq eşen betə partia yd qulьna alьrqa tejeş — tigən kyrhətmələren praktik tormoşqa aşьrьvdь talap itə. Plenum rajkomdardь MTS həm sovxoz politbylektəren, partianьn betə aqzalarьn, partia — massovьj eştərden avьrlьq ydəgen malsьlьq brigadahьna kyserep, həm malsьlьqtь kytərevdə şəxsi yrnək menən birelep eşlav əlgəhe kyrhətep, Ydək komitet plenumь qarardarьn ytəv esən bojevoj rəveştə totonorqa, şunь menən sotsialistik malsьlьqtь alqa jebərergə, sotsialistik malsьlьqtьn artaban səsək atьvьn həm betə kolxozsьlardь xəllegə əjlənderev turahьndaqь burьstь tormoşqa aşьrьvdь tə'min itergə məzbyr itə.

PROMЬJSLA 1-SE SISTIRNAMЬ QARŞЬLARQA ƏDƏRLƏNƏ!

Işemnaj, 22 (Başrosta). Işemnajda sestirnalarqa neft qojov esən tədeleştərde qulajlaştьrьv eştare başlandь, promьjsla, timer july asьvqa əderlənə. 1200 metr futta provod halьnqan, hikəltəle 4 nasus qujьlqan. 1300 tonna neft esen rezevoar əderləngenə eş ber ad tuqtalьp tora, 180 men tonna neft haqlav esen jerde qadьp kelət eşlənqan. Aqidel aşa 6 dyim jьvanlьqta nefte proxod halьvqa əderlek alьp barьla.

Torбalar bulmav həm qorolmalardьn julda bulьvь menən eş ber ad tuqtalьp tora.

V.S. DOVGALEVSKIĐЬ KUMEV

5 səqəttə travьr zalьna xəkəmət aqzalarь, tьşqь eştər həm svəz xalьq komissarьqtarьnьn həm bytən ojoşmalardьn javapьlь rabotniktarь inələr. Hunqь smena poçotnьj qaravьldь Jenykidze, Litvinof, Kiselef həm Krestinski iptəştər ytkərələr.

Ufnanь Qьdьl majdanqa sьqarьr aldьnan, kis 6 səqəttə zalqa Stalin, Molotof, Voroşilof, Cubar, Mikajan həm Filatьl iptəştər inələr. Travьr marşь tavьştarь abtьnda ular urna qujьlqan nasilkanь kytarep. Qьdьl majdanqa alьp baralar həm Lenin mavzoleje ergəhendə unь ber juqarь urьnqa qujalar. Undarsa qьdьl najraqtar urna ebtəndə ejelə.

Qьdьl majdanqa Məskəv xedmətsəndərenең vəkildəre—undarsa men kəşelər jьjьlqandar.

Diplomatik trибunala sit dəvlettərden tiselere. Mavzolej tribunahьna Stalin, Molotof, Voroşilof, Kalinin, Jenykidze, Litvinof h.b. iptəştər kytəre alar. Ip. Kiselef kymev komissiahь isemenən ip. Dovgolevski ibtəlegenə arnalqan travьr mitinьgьn asa həm Cubar iptəşkə hyd birə.

VKP(b) VK həm SSSR Sovnarkomь isemenən ip. Cubar SSSR dьn Fransialaqь tlsehe həm tьnьslьq esen nьqьsьp kəroşevse Valerjan Soveljevic Dovgalevskidьn ylevenə tərən qajqь belderə.

— „Bьnan 10 jьl elek,— tip əjlə ip. Cubar,—partia həm xekemət Valerjan Soveljevicte diplomatik eşkə qujdьlar həm ul proletariat revolytsiahь eşenə birelgən bol'şevik bulqan xəldə, yd ebtenə jəkmətelgən burьstardь 10 jьl bujьnsa ytəp kilde.

Valerjan Soveljevic Dovgalevski bedden sovet diplomatiahьnьn in kyrenekle rabotniktarьnan berehe ine. Sovettar sojuzьna qatmarlь xalьq ara onstanofkala yd pozitsialarьn jaqlarqa tura kilgən vaqьtta Dovgalevski oşo javapьlь uraskala eşlane. Sovet diplomatiahьnьn in kyrenekle vəkildərenən berehe bulqan xəldə ul sovet vlasь həm bedden kommonistik partia ytkər ən bəjek tьnьslьq politikahь esen kerəşte.

Valerjan Soveljevic ydenen eşendə Sovettar sojuzьnьn politik həm ekonomik kesenən ybeşen saqьldьrdь. Hunqь jьldarda kommonistik partia həm bedden qəderle julaşşьbьd ip. Stalin jetəkselege abtьnda xalьq ara faktor bulьv jaqьnan SSSR dьn role, unьn politik əftoritetь kendən kən nьqьraq ybte həm bedden diplomatiaqa SSSR dьn bьl kesen yd eştərendə saqьldьrьrqa kərək ine.

Bedden diplomatik frontьn in javapьlь ucaskalarьnda torqan Valerjan Soveljevic sotsialistik vatan mənfəqətlərən, SSSR eşselərenең həm betə xedmətsəndərenең mənfəqattəren jaqlap, bьl nurьstь bik şəp ytəp kilde.

Ydenen diplomatik hələtfektare arqahьnda ul SSSR menən Fransia arahьndaqь menəsəbətlerden bajtaq jaqşьrtьvьna ireşə belde həm bьl xəltьnьslьq esen unьslь kerəşevgə jardam itte. Ul tьnьslьq esən kerəşep, qoralhьdlanьv konfirinsiahьna aktif qatьştь.

Unьn tormoşo həm eşe hər vaqьt bedden xedmətsən jaştə renedgə həm betə sotsializm tədevselərgə partia həm xəkemət direktivlarьn ytav esen nisek kerəşev kərəklegenең əlgehe bulьp torasaq. Ajьrьm kerəşselərde ylem arabьddan tartьp ala, lakin tьnьslьq esen kerəştə sovet vlasьnьn dereb politikahь jenə, sotsializm esen janь kerəşselər ybep sьqa.

Valerjan Soveljevic Dovgalevski ibtəlege sotsializmdьn bəjek idialdarь esən, SSSR dьn alqa kiteve esən, sotsializmdьn qьrqa jeneve esən in aktif həm nьq toroşlo kerəşsenең ibtəlege raveşendə bedden kyneldə hər vaqьt haqlanasaq.

Unan hun ip. Litvinof həjlәj.

— Valerjan Soveljevic Dovgalevskidьn ylevenə betə sovettar ile qajqьra. Unьn yleve menən bed revolytsianьn bşanslь ulьn, ydenen betə kestəren revolytsia xedmətenə birgən qart podpolşik revolytsionerdь, ydenen betə anlь tormoşon proletariat idialdarьn bojomqa aşьrьv eşenə birgən dəvlət rabotniqьn juqalttaq.

Bed, tьşqь eştər xalьq komissar lьqьnьn rabotniktarь bigerək tə asь juqalttь fidəbed, bedden arabьdda mərxym hunqь un jьl bujьna eşlane, ul nik tьnьşьp həm eşkə esьn kyneldan birelep, ydenə qujьlqan eş esən javaplьlьqьn anlap ydenə birelgən betə javapь eştərde okta həm bik şəp ytəj kilep eşlane.

Ydenen diplomatik eşen berense adьmdarьnan uq ul qьdьl diplomattan talap itergə məmkin həm kərək bulqan sьjfat həm hələtlektərde kyrhətte. Şunьn arqahьndə bьl janь frontta berense təərtəələrenən hun uq Dovgalevski in javapь postardьn berehenə—Japoniaqa bildələnde. Ul vaqьtta Alьb kənsьqьşta Sovettar ilenең tьnьs tədeləşenə qurqьnьs bulьvь turahьnda heflərgə əsas juq ine əle. Ləkin bedden xekəmət Japonia menən dubtarsa həm tьnьs menəsəbattərde a l q a jebərevdə həm şuqa bəjlangən problimalardь t ь n ь s l ь q menən xəl itevgə hər vaqьt zitdi əhəmejət birep kilde. Marxym bьl burьstь otlieno ytəne.

Oдaqlamaj ul tьşqь politik frontьn ikense javapьlь ucaskahьna--Franstaqa kyserelde. Valerjan Soveljevic kyp tapqьrdar minen urnьma qoralhьdlanьv konfirinsiahьna bardь həm qoralhьdlanьv, imenselek idialarьn, tьnьslьq idialarьn hər vaqьt obtalьq həm nьqьslьq menən jaqlap kilde.

Ip. Dovgalevski ylev menən bed tьnьslьq esen həm sotsialistik vatandь tьşqь jaqlan nьqьtьv esən kerəştə bşanьslь soratniktь qьna tyqel, bəlkі unь belgən hər kem taraьnan xermət itelgən həm həjelgən ñidger, jardamsьl həm jaqşь iptəşte həm dubtь juqalttьq. Ylem sovet diplomatiahь saltarьnan kyp kenə dur rabotniktardь tartьp aldь, lakin bed hər vaqьt ydebedden hirəgalgən saltarьbьddь tid genə tuplaj halьp, kitkəndərden eşen bedden partia həm unьn julaəşsьhь ip. Stalin jetakselege abtьnda davam itəbed həm ylgən iptəştərde ibtə totabьd.Ulardьn həm ip. Dovgalevskidьn ibtəlege ajьrьvsa dur həm pocotlь urьnda torasaq.

Telmərdərdən hun ip. Kiselef travьr milenqьnь jabьq tip iqlan itə. Travьr marşь tavьştarь abtьnda Stalin, Molotof, Voroşilof, Kalinin, Letvinof, Cubar, Mikajan, Jenykidze h. b. iptəştər urna qujьlqan nasilkanь kytərep Kremel stinəhe ergəhenə alьp baralar. 6 səqət 30 minutta ip. Letvinof Kremel stinəhendə jahalqan tişekkə urnanь kytərep quja, şul vaqьt es tapqьr mьltqlan zalp birelə həm „Internatsional" ujnala. Majdan ebtenən osqostar iskadriliahь ytep kita-sovet hava ilotь mərxymden ibtəlegen xermət itə. Kremel stinəhenə: Valerjan Saveljevic Dovgalevski, 1885-1934, tigan jaqьvlь memorial təqtə qujьla. Qьdьl majdan əuşaj, mərxymgə adəqqь xuşlaşьv hyddəren əjtkəndən hun kyp hanlь eşselər diffigatsialarь həm qəskərdər taralalar.

ƏFƏ-IŞEMBAJ JULЬ TƏƏƏLƏŞƏNDƏ

LARJOKTAR, AŞXANALAR TIRƏHENDƏ

Il nse ucastoktьn ORS nacal'nigь **Patrusof** aşxana həm larjoktar ebtenən operatif jetəkselek itmәj. Şulaj uq unьn baş buxgalter **Golupsof** ibəpselər ebtenən jetəkselek itev, ularqa instruktaz jahav esen alьp barmaj. Şunьn arqahьnda larjoktarda eş butalьp betkən.

Betə ORS tьn nəktələren tikşerep sьqьv, unda tovarden həm produksianьn jetməve, ərəm-şərəm bulьp jatьvdarьn astь. Məsələn, № 7 aşxanala 3149 hum aqsa jetmәj. Bьnda produktlar seregən, ə **soregən produktlar ber nindəj akthьd jamoqa taşlanqandar**. № 7 aşxanalaqь bьndaj əşəkelektərde ORS nacal'nigь belhə lə, aşxana medire **Saransofqa** ber nindəj də sara kyrmәgən.

Larjoktarda produktlar bedolə, lajoktar tişek, jamoqьr hьvь ylə, ulardь jaqşьrtьv esen ber nindəj də sara kyrelmәj. **„Kucjьloqa"** kyperendəge aşxanala it qortlaqan. Ə aşxananьn sanitar toroştarьn medpersonal **(Strəznikof)** qaramaj, aşxana həm lafka komissialarь, eşselər kontrole juq. Şunьn esən aşxanala la, larjokta la atlaqan hajьn əşəkelektər. Proizvodstvo kənəşmələre ytkərelmәj 13 ijyldə larjok, aşxana rabotniktarьnьn kənəşməhe buldь. Unda **ORS rabotniktarь qatnaşmanьlar**.

Nəktələr ebtenən jetəkselek itmәjensə qoro kənsələrdə alьp barьv menəngenə qənəqətlənə.

Balanьsь tedəgən vaqьtta baş buxgalter **Golupsof** tybənge urьndarda nəmə eşlənqənen belmәjensə tedej. Ucot hunqa qalьp eşlənə. Tadlar punktьndaqь larjok həm aşxana ijyn ajьna otcot tapşьrmaqan. Sotsialistik jardam ajlьqьnda his kərəkhed halьv urьndarьn həm aşxanalardь derektivala kyrhətelgəndən urtaq kynəjtelərden 10 nəktə urьnьna 25 nəktə ittelər. Ə ul sьjfat tybənlegenə kilterep sьqardь. Eşkə keşelərde tikşermәj alalar. Şul arqala aprel ajьnan oşo kəngə tiklem larjok həm aşxanalarda 200 kəşe alьşnqan.

Kilәsəktə bьndaj eşhedlektərde betərəv esən esselər kontrolen kəsətergə, magazindarda, aşxanalarda zalos kenəgələre buldьrьrqa, abtьn esən profsojuz eşen juqarь barьqьsqa kytərergə kərək.

„Başqortostan" brigadahь. Oj. IDRIS, ŞALUPOF.

◆ Өfə-Işembaj timer jul tedəleşenең II-se ucastogьnda sonqı qaraltlar eşendə ike jaqşь brigada—Ampilogof həm Antoşkin brigadalarь eşlahə lə, kyper halьv 75 pr. qa jetkəs tuqьratьldь. Sənki kyper aqastarьn tottorov esən bolttar juq. Ikense ucastok aqas kyperde bolttar menən təmin itergə kərək.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAPONIA FAŞISTARЬ ARAHЬNDA QARŞЬLЬQTAR

TOKIO, 23. 20 ijyldə qalanьn yđəgendə faşis ojoşmalarьnan berehenең 3 aqzahь „xarase(ninbu" tigən faşistar ojoşmahьnьn jetəksehe" Tokutaronь xanjər menən sənsep ylterdelər. Ylterevselər qulqa alьndь. Politsia bьl ylterevdən organizatsion qarşьlьqtar əlgedendə builьvьn ujlaj. Gazettar ylterelgən keşenең 1931 jıldа sovet savda vəkile ip. Anikejeiqa bezym ilkən Nobularonьn olo aqahь bulqanlьqьn kyrhətələr.

JAPONIA SIT IL GARNIZONDARЬN BUJHONDЬRЬRQA MATAŞA

TOKIO, 23. Şanxajqьvandaqь japon xərbi missiahenең nacal'nigь polkovnik Giqa Tənsizindəge sit il qəskərdəre garnizondarьnьn nacal'niktarьnan Manzuria siktare ergəhendəge hər terlə xərbi opiratsialar turahьnda japon xərbi vlastarьna aldan uq belderevde talap itte. Anglia garnizonьnьn nacal'nigь „Anglia xekemete Manzuriaпь tanьmaqanlьqtan, ul timer jul bujьnda ydе kərəkle tapqan hər terlə xərəkəttərde ytkərev xoquqьn tulьhьnsa haqlap qala" tip əjtep, japon xərbi missiahenең talabьn kire qaqtь. Simaunrenqo hyddəre bujьnsa Anglia garnizonь nacal'nigьnьn javabь Tənsezəndəge sit il qəskərdəre garnizondarьnьn dəjem fekeren kəvdələnderə tip ibəplanə, şunqa kyrə japon vlastarь bьl məs'ələgə dur diqqət birələr.

FRANSIA FAŞISTARЬ SSSR ƏA QARŞЬ KƏRƏŞKƏ SAQЬRALAR

BERLIN, 23. „Dejce al'gemejne səjtyng" gazetьnda Fransia faşistar ojoşmahьnьn liderь Reno menən həjləşev bəhьp sьqarьlqan. Ul Fransia menən Germania arahьnda sojuz tedev həm betəhenən elek bol'şevizmqa qarşь kerəş esən" besləşev jaqьnda tora. Reno „SSSR qa həm betə davlettərdəge revolytsion kəstərgə qarşь kerəşev esən Fransia, Germania həm Italia sojuz tedergə teješter, tip əjlə.

SIT IL XRONIKAHЬ

Şanxaj, 23. Qьtajdaqь qorolоq həm hьv bəhьv aik dur həlakattar kiltərə. Tik ber Czesezən provinsiahьnda qьna səsevdərden 60 pr. tь hələk bulqan. 12 million samalь xalьq aşьqьş jardamqa moxtaz. Oşo həlakətter menən bəjləneştə Manzuriala qьtaj baş kytərevselərenen hanь həm aktifbaqь şaqtaj mehim 5 punktь bəhьp alqandar. Manzuria qəskərdəren jenqəndar, Xarbin - Lava arahьnda kyptən tygel tedelgən timer juldьn ber nisə urьndaqь kyperdəren jemerqəndar.

◆ **Berlin**, 23. Gitlerdən bojoroqo menən Pomiranialaqь millətse—sotsialistar ojoşmahьnьn jetəksehe Karpenştəjen „millətse sotsialistar partiahь jetəksehe Tokutaronь Simaunrenqo hyddəre bujьnsa Anglia garnizonь nacal'nigьnьn javabь Tənsezəndəge sit il qəskərdəre garnizondarьnьn dəjem fekeren kəvdələnderə tip ibəplanə, şunqa kyrə japon vlastarь bьl məs'ələgə dur diqqət birələr.

◆ **Berlin**, 23. Saar elkəhendə „Dejce front" tigən millətse sotsialistar ojoşmahьnьn jetəkselegendə bulqan tentevdərdən hun jənə millətse—sotsialistarqa jaqьn torqan 25 gazetь sь qarьv tьjьlqan. 21 ijyndə Germaniaпь 7 gazetьnьn betə nomerdarь konfiskovait itelgən

MƏSKƏV—OMSKI—MƏSKƏV

Məskəv—Omski—Məskəv Velopropeqsılarъ 8 nse ijyldə Өlenən yttelər. Hyrəttə komandanъn Өjelə alьnaqan rəsme.

UL YƁ RESPYBLIKAHЬNA QAJTTЬ

22 nse ijyl.

Begen Өfe vakzalь matur itep aidəlgən. Unъ lozungalar, pattittar, səsək bykettarь, qьdьl bajraqtar uratьp alqan. Vakzal bajram tөbəndə. Sənki, negen ul Sovettar sojuzъnъn maqtavlь keşelərenen berehe, yd respyblikahь yьtergən Arktika qaharmanъn ketə. Ul „Cilyskinse" bort—mexanik Valovindь kөtə.

Səqət əle 12 genə, pojezd kilevgə janьnan 2 səqət nar. Şulaj da, Өlenen terle ojoşmalarьnan muzikalь, bajraqlь kolonnalar vakzalqa qaraj aqьlalar. Ber nisə minuttar ytevgə vakzal majdanь kolonnalar menən şьqьrьm tuldь.

Vakzal muzika, jьr tavьştarь menən kymelde. Ul tavьştar maneverlap jerəgən paravoz tavьştarь menən quşьlьp Idel buylьn janqьrattьlar.

Səqət strilkahь haman alqa jegerə. Pojezd kilevgə ber nisə minuttar qьna qaldь. Xalьqta aşqьnьv tojqoho taqь la kөsəjde. Hər kemden də pojezdь tidөrək kilterəhe lə, tiden ataqlь ulьn tujqansь qarahь—kyrəhe kilde.

— Kilə!..

— Poezd kilə!..ligən tavьştar işetelde.

Kolonnalar aşьqьp kilgən pojezdqa qaraj qoroldolar.

— Kemdər kilələr ikən?

— Nisəv ikən?

— Babuşkin da kilə tidər bit.

— Juq Valoven yde genə.

Xalьq şundaj hyddər menən şavlaşqanda 16 sь nomerlь Məskəv-Magnitagorski poezdь vakzal təngelenə kilep tuqtanь.

Vakzal internatsional ujnaqan muzika tavьştarь menən janqьranь.

Qarşь alьvsьlar dur tyđemheđlek menən Arktika qaharmanen kyrergə aşьqtьlar.

Nihajaf Valoven kyrende.

— Havmьlьqьđ iptəştər.

Unьn səlemen keslə urra həm muzik tavьştarь qarşьlanь.

* *

Vakzal majdanь lozungalar həm bukettar menən bidəlgən. Urtala qьdьl materia menən uratьlьp alьnqan trebuna. Trebunaqa qarşьlav komisiahь predsedatele, profsövet eşsehe ip. Rogoznikof mende lə.

— Qaharmandarsa „Cilyskinselər" poxotьna qatnaşvsь, Babuşkin somoljotьnьn bort mixanigь ip. Valovendь qarşьlavqa arnalqan metengtь asьq itep iqlan itəm" tine.

Majdan odaq qul sabьv həm kəslə muzika tavьştarь menən janqьranь.

Trebunaqa Sepnətova, Şavьl, Kinzina, Murtazin, Frolof həm bort mexanik Valoven iptəştər mendefər.

Sovettar sojuzь qaharmanь Valovendь VKP(b) Өlkə komitetь həm Başqortostan xəkeməte isemenən ip. Sepnətova, Başprofsovettan ip. Murtazin, Өfe qala sovetьnan ip. Kinzina, Baş өso nan ip. Şavьl, VLKSM qala komitetьnan həm Өfe stansahь eşselərenən ber nisə iptəştər təbriklenelər.

* *

Trebuna əjlənəhen Өfe pionerdarь uratьp aldьlar. Ular Vaovendь təbriklev esən kilgəjnejər. Pionerdar isemenən bort mexanik Valovendь təbriklevse uqa pioner golostogь birə.

Ul—hin, iptaş Valovin, Өfe nen maqtavlь pionerь bulьrhьn" ti. Uqa galostok taqьla. Pionerdar „urra" qьsqьralar, aykittar brqьtalar.

Oktəbrəttər də sittə qalmaqan.Ular da Sovettar sojuzъnьn maqtavlь keşeləren qarşьlarqa teşkandər. Bьna 8 jəşlek oktəbrəlkə **Zina**. Unьn qulьnda səsək aykitь. Ul odaq tyđep tora almanь. Yđenen kolonnahьnan jegerep sьqtь la, trebunaqa kilep:

— Hejəkle aqaj Volovin. Hinə Өfe timer julь eşseləre sojuzь ergəhendəge oktəbrəltərdən jiqlanlь salem. Ular hine bьna өso aylək menən qarşьlajdarь tip qulьndaqь aykitьn ip. Volovinqa hudđь.

Taqь la qudqalьs, taqь la muzika, urra tavьştarь janqьranь.

* *

Terle ojoşmalardan kilgən vəkildərden tənriktərenən hun javap өsen hyđ nort mexanik ip Valovenqa birelde.Unь kolonnatar odaq qul saabvdar menən qarşьlanь.

Ul sətə „cilyskinselər"dən həm osqostardan Өfe proletariatьna tьvqanlьq səleme tapşьrqandan hun qьtqa qьna cilyskin poxotь turahьnda hejlәj.

Bьnan ber jьl elek—tej ul ijylden 18 nse kөne bed „cilyskin" paroxotьna ultьrьp Leningrattan, Arxangelqa qaraj kittek. Arxangelda yđenədgə idəq həm jaqьvlьq zapastarь, şulaj uq başqa kərək bula torqan nəmələrde aldьq.

— Arktika əjrənelməgən. Jul tanьş tygel. Ikensenən bedden paroxod ta bod vatqьs tygel. Ul bod dingeđendə jerev өsen qulajlaştьrьlmaqan. Bed bьl avьrlьqtarqa qaramaqtan, Arktikaqa qaraj tuqtavhьd alqa kittek. Sənki bedgə partia đur burьs jөkməgəjne. Bed Arktikanь əjrənergə, buattar bujьna fajđalanьlmaj jatqan Arktikanь əksplatirlav өsen jul asьrqa tejeş inek. Bьna şuqa kyrə lə bed nindəj genə avьrlьqtar bulьvqa qaramaqtan alqa, jьraq Arktikaqa, bod tavđarь arahьna kittek.

— Bod dingeđendə **Geral** aqьmь tigən urьn nar. Bьna şul aqьmqa kilep ingəs tə bedde kəslə dulqьndar **„Mьs Sever"** menən „Vrangel" utravь arahьna alьp barьp inderde. Bьnda bed qurqьnьs bod tavđarь arahьnda qaldьq. Unda bed 4 aj bujьna qamalьp ultьrđьq. Bьl 4 aj esendə bed ber nisə tapqьr bodqa taşьnьp kire indek. Nəq 4 aj tigəndə bedden paroxot bata başlanь.

Bed bətə kəslə adьq, kejem həm qoral zapastarьn haqlap alьp qalьvqa jynəttek.

Bedden paroxot batte. Bed bod өbtendə qaldьq. Ləkin Sovettar sojuzь bedde qotqardь.

— Burzuazia ildəre bedgə terlesə kənəş birdelər. Ular bedgə bətə nəmələrde taşlap jəjəv kitergə taqdim ittelər. Ləkin bed ulaj eşləmənek. Bed Sovettar sojuzъnьn bedde qotqara alьvna uьq bşandьq. Həm ul bedde qo'qardь la.

Bedde qotqarьv Sovettar sojuzъnьn đur jeqeve buldь. Bьl bol'şeviktar partiahьnьn kəslelegen kyrhətte. Ul taqь la ber tapqьr bol'şeviktar ala almaqan krepostьn bulmavьn rabtanь.

Nihajət bed qotolop, yđ respyblikalarьbьđqa taraldьq. Bed kiləsəktə lə partia həm xekemət qujqan burьstar өsen armajtalmaj kөrəşөsəkbed. Bed sotsialistik frontьnьn nindəj genə tarmaqьnda bulha la udar eş əlgeləre kyrhətəsəkbed. Bed Sovettar sojuzь qaharmandarь bulьv isemen mənge juqaltmajasaqnьđ.

Jəşəhen Sovettar sojuzъnьn maqtavlь qaharmandarь „Cilyskinselər".

Jəşəhen edmə-ed jenevdərgə alьp barьvsь bol'şeviktar partiahь həm unьn dahi jetəksehe ip STALIN.

Ip. Valovendьn hyde odaq qul sabьvđar menən tamamlana. Xəđer inde ul Өfelə.

T. KUCUKOF.

PROMЬJŞLENNOST YƁƏKTƏRENDƏ

MASSOVЬJ SUBBOTNIKTAR JƏJELƏ

Işemnaj, 22 (Başrosta). Motor tөđeleşendə massovь sunbutnik ojostorgan Məskavselərden yrnaktare bujьnsa Işemnaj neli promьjslelarьnda la tөđeleşkə sotsialistik jardam kinəjə. Bo'tavlavselardan nelə sextarь həm brigadularь tөđeleştə 50 şər səqət artь eşlergə qarar sьqardьlar.

Urьndaqь xərai cəstər şiflьq tərtibe bujьnsa promьjslaqa xeđmət jarđamь təqdim ittelər, ular 10 men eş kənenən də kəm eştəmətkə qarar sьqarđьlar. Pro'mьjsle eşselər həm qьđьl armistardan nelə 20 men eş kəne alasaq.

◆**Motornьj**, 22 (Başrorsta). Qьş qьqa eşselər torlaqь ədərlev eşe jomoşaq nara. 70 naraktan əle nerehe lə tulь remontlanmaqan. Tə'minət aylege (ip. **Kranof**) tөđeleş materialdarьn (qađaqtar, izvest həm başqalar) naraktarqa ikense siratta jebərə.

Şulaj uq qьşqьlьqqa utьn da ədərlənmagən. 40 men kubometr utьn talap itelə. Xəđer ni nara 3 men kubometr qьna utьn nar.

BAŞBV STANDARЬNDA KUL'TURA-MASSOVOJ EŞTƏRĐE OJOŞTORORQJA

STANDAR—KUL'TURA YDƏGENƏ ƏJLƏNHEN!

Bьjьlqь jađqь səsev kampanlahьn kul'tura jaqьnan xəđ mətlənderev jomqaqtarь kyp kenə rajondarđa (Dyrtəjle, Saq maqoş, Tujmazь, Şişma h. b.) səsev mələndə kul'tura-massovь eştərđen standarda jaqşь uq unьşlь ojoştorolqanlьqьn kyrhətte. Bьl hьđьqta əljələ eş kyrhətkəndəre esen Ajtovski uqьv əje (Blagovişşin r.) mədire **Səjfullin** həm Tyminakof uqьv əje (Tujmazь r.) mədire **Qotloquzin** ipləştər 50 şər hum aqsa menən bylakləndelər.

Lakin bajtaq rajondar bьl məhim burьslь tulьhinsa ytəmənelər. Jađqь səsevđe kul'tura ja qьnan xeđmətlənderevđə təp jeşheđlek politprosvet ucrizdinielərenen, rajon məqarif bylektərenen uqьv əjđərendə, qьđьl məjeştərđə, kolxoz klubtarьnđa eşte səsev vaqьtьnda qujьlqan burьstarqa javap birer lek itep, qajtanan qora belməvđərendə buldь. Kyp uqьv əjđəre həm klubtar eşte ojoştora alьrlьq rabotniktar menən kam pliktovajt itelmənelər. Planlь eş barmanь.

Kul'tura-massovь eştərgə rajon ojoşmalarьn, kolxozsьlarđь, kolxozsь qatьn qьđđarđь bilqtь rьv jomoşaq buldь. Bajtaq rajon məqarif bylektəre inspiktorđarь kul't-massovь eştər menən opiratti jetəkselek həm urьndarđa uqьv əje mədirđərenə, kul't orjanizatorđarqa praktik jarđam tmənelər. Dəvləkən, Nuriman, Avьrqazь, Mejəkə, Biloqataj kevek rajondarđa politprosvet inspiktorđarь yđ eştərendə fajđalanьlməjьnsa, başqa eştərgə berketeldelər. Kul'tura eştere yđ aqeьna tapşьrьldь.

Urozaj jьjьv, i.en tapşьrьv vaqьtьnda bьl jeteşhedlektər qaatlanьrqa tejeş tygel.

Rajon məqarif bylektəre həm olitprosvet ucrizdinielərenen bьl vaqьtta atqarьrqa tejeşle tulqan tөp burьstarь-kolxozsьlar, sovxoz, MTS eşselere həm eşsən janqьđaqtar arahьnda VKP(b) VK nen ijyn plenumь həm VKP(b) Өlkə komitetьnьn ijyl plenumь qarardarьn ejranev de kin rəveşlə jəjep jebərevđən tora. Hər ber kolxozsьqa, sovxoz, MTS eşselərenə həm eşsən janqьđaqtarqa urozajđь tid həm juqaltьvhьd jьjьştьrьv, haqlav, şulaj uq malsьlьq problemahьn tid xəl itev esen kerəş metođtarьn nьq anlatьrqa, sotsialistik jarьşlь kin jəjep jebərev julь menən bьl burьstarđь ytav esən soraşkə ularđь ojoştororqa kərək.

Oşo burьstarđь atqarьv həm kolxozsьlarđь kul'tura jaqьnan xeđmətlənderev esen rajono, ajzo, politnylek həm başqa rajon ojoşmalarь menən berlektə standarđa, tybəndəgesə jьhazlandьrьv menən qьđьl məjeştər ojoştororqa kərək. Qьđьl məjeştə: 1-avьl xuzalьqь, politik həm ədəbi kitaptardan kətəp cana, 2. Kitap, zurnal, gazeta nalьv esən jəşşik 3. əbtəl-ultьrqьs, 4. julnaşsьlardan hyrəttəren, plakattar, lozungьlar qujьv, 5. itceikala stena gazetь sьqarьv, 6. Jarьşlь ibapkə alьv, gəzetlardan xəbərđər qьrqьp jəbeşterev (vitrena) esən taqta qujьv, 7. qьđьl-qara taqta, 8. kolxozsьlarđьn ratsionalizatsia təqdimdərə həm stena gazettarьna xəbərđər esən jəşşik həm muzьjka qөralildarь bulьndьrьrqa kərək.Qьđьl məjeş ərđə şaxmattar, şaşkalar, radio totqostar qujьrqa memkin.

Standarđa kolxozsь uđarniktarđan, komsomolestarđan kul'nuktar, əngəmə ytkərevselər, stena gazetahь sьqarьvsьlar bildələp qujьv menən bergə ularqa rajono inspektorđarь, politprosvet ucrizdinielərə rabotniktarь jaqьndan jarđam itergə tejeştər. Gazettarđьn standarqa sistemlь kileven tə'min itergə, bьl eşkə pionerđarđь, uqьvsьlarđь bilqtьrьrqa həm qьsqьtьp gazettar uqьvđь, partiahьn həm xəkəmətten qararđarьn ejranvđe ojoştororqa kərək. Stena gazettarь urozajđь juqaltьvhьd jьjnav, haqlav həm sьjfat esən,dəvlətkə iqen tapşьrьv jəkləmaələren tid atqarьv esən, sotsialistik milekte haqlav esən nьq kerəşergə tejeştər.

Brigada standarьnda muzьjkalь nomirđar (garmon, balalajka) həm ojevđər menən sьqьvđь ojoştorov, agit kul't povozka, agit kul't komaain brigadalarь ojoştororqa kərək. Agit kul't komaain həm povozkalar jađqь səsev kampaniahьnda Dəvləkən, Qaltasь həm başqa rajondarđa đur qьna eş əlgelərə kyrəhətə aldьlar. Bьl təzriələr urozaj jьjnav, iqen tapşьrьv vaqьtьnda nьqlь fajđalanьlrьqa tejeş.

Başnarkomprostьn urozaj jьjnav həm iqen tapşьrьvđa kul'tura eştəren ojoştorov turahьnda birgən planьn rajon məqarif aylektəre his hyđhed ytərgə tejeştər.

KUDRIN.

Tazitdinьf kul'tura-massovьj eşkə narьq birməj

„8 mart" kolxozь (Өfe rajonь) kəđergə tiklem politik-xuzalьq kampanialarьn ytəvđo başqa kolxozđardan artia qalmaj kilde. Lakin hunqь vaqьtta kolxozdaqь kul'tura kөstəre kul'-massovь eşte jəjelderməv səbəple kolxoz qojrөqta həjrələ başlanь. Kolxoz ergəhendəge ŞKM həm saştanqьs məktəptər kolliktifь kolxozda ber terle lə eş alьp barmajđar. Kolxozsьlar çazet aldьrmajđar. 4 nse brigada ber jazeta la aldьrmaj. Kolxozsьlarđьn nađanlьqtarьn bətərev eşe lə aqhaj. Brigadalaqь 75 keşenen 26 hь uqьj-jađa belmaj. Urozaj jьjnavqa əđerlek bujьnsa jarьş, udarsьlьq jəjelderelməgən.

Stena gazetь yđ vaqьtьnda sьqarьlmaj. Bəsən sabьv vaqьtьnda unьn ber genə nomirь la sьqarьlmanь. Qьđьl-qara taqtalar juq. Jalan standarьnda həm tabərđarđa kysmə kətəpxanalar ojoştorolmaqan. Jal vaqьttarьnda standarđa qьsqьrьp gazeta, zurnal uqьv ojoştorolmaqan. Kolxoz predsedatele Tazitdinьf: „kul'tura eşselere kolxoz eşenə ber terle lə jarđam itmejđər" tip javap birə.

VKP(b) nьn Өfe rajkomь, rajkomolь həm rajono bьl kolxozda kul'tura-massovьj eşte jəjelderergə jarđam itergə tejeştər.

T. Oj.

KULTFONDQA 120 HUM

Bed „Yktəj" kolxozь. (Nurlman təbəge) komsomoldarь kolxozdaqь kul'tura eştəren jəjelderevđə jəkiamələr alьp ber kenlek subotnik jahanьq. Subbotniktan eşlәp alьnqan 120 hum aqsa menən kolxozda kuldiond bazahь ojoştordoq. Başqa kolxoz komsomoldarьn yđebed menən tinləşergə saqьrabьd.

OJƏTIƏTYLLIN.

KOMMUNISTAR GAZET ALDЬRMAJĐAR

MAQAR rajonь Bajquza sovetь „Başqortostan" gazetьn 90 dana taratьrqa bulqajnь. Şulaj bulьvqa qaramaqtan fəqət 15 kenə dana „Başqortostan" gazetь aldьralar. „Kommunist" gazetь 20 dana taratьlьrqa tejeş bulha la, ber genə dana la taralmaj. Dөjem alqanda gazet taratьv planь 25 pr. qa qьna ytəlgən. Sovet dəvmələndə 10 başlanqьs məktəp, 4 ŞKM bar. 14 uqьtьvsьnьq nej barь 4 he. 35 komsomoldьn nej barь 10 hь qьna gazet aldьra. „Timerle", „Đur Bajeq" kolxozdarьndaqь kommunistardьn berehe lə gazet aldьrmajđar. Avьldьn jetəkselə re almaqas, kolxozsьlar arahьnda gazet taratьv eşen əjtep torahь la juq.Bьl sovettaqь kul'tura kөstəre—kommunistardь, komsomoldarđь gazet taratьv eşenə nьqlap totonorqa quşьrqa kərək.

ZAHRITDINЬF

18 JORTQA BARЬ—BER GAZET

Qьrmьđqalь rajonь Kyltər avьl sovetьnda 70 xuzalьq tөəplənə. Lakin bьl sovetta gazet taratьv eşe ifrat nasar tora. Avьl sovetь dəvmələndə aldьrьla torqan gazettarđь xuzalьq hanьna bylgəndə 18 xuzalьqqa ber genə gazet tura kilə. „Başqortostan" gazetь 6 dana qьna aldьrьla. Kolxozsьlar arahьnda gazet taratьv eşe alьp barьlmaj. Gazet taratьvsь gazettarđь podpisciktarqa vaqьtьnda tapşьrmaj. Şuqa kyrə gazet alьvsьlarđьn kynele hьvьna. Kitap hatьv eşe bətenləj juq.

KYLLƏR.

Qəlalaqь 13 kommerceskij sanitarni jaqь nasar qujьlqan, qul jьvqьs həm tarbtьmaldar ədərlənməgən.

Ikməkte kəm ylsəp hatьvđa rь, urlaşьvđarь esən hatьvsь **Ostalin** həm Zilinskajalar qara t'minat bylege tarafьnan eşən alьndьlar həm javapqa tarlalar.

№33 Ikmək hatьv magazinьnda pekarnajđan ikmək qabul itep alьv ylsave 200 gramqa jenel, gerđərđen kelәjmələre tutьqqan-janь kelәjmə hatьvđь talap itelər. Hatьv esen killerelgən ikmək nakladnoj qaqьđđa jađьlqan handan kyp vaqьt kəm sьqa. Lakin unь өso jađьlqan kөjənsə qabul itep alalar đa, bьnьq avьrlьqьn ikmək hatьp alьvsьlarqa teşərəp, ylsəgən vaqьtta tərle xəjlələr menən ikmək urlap alьp qalqandar.

Mədir Utkin bьl jenəjəttərđe kyrə-belə torəp ulərđь bətərev esən kerəşmәj, uqa killeşep qaraqan. Bьnda la magazindьn sanitar jaqь nasar, hatьvsьlar tađalьq esən, kul'turalь hatьv esən kerəşmәjđər.

Juqarьlaqь jenəjatselektərđen tьvьvbna jul qujqatь, yđ eşenə javaphьđ qaraqanь esən mədir **Utkingə** qatь şeltə birelde.

№45 Ikmək magazinьnda đur ylsəvđər menən bələkəj ylsavdər arahьnda 600 qramqa ajьrma nar. Ə, vaqiqala ylsavđərđen đurь, bələkəje lə ber tigeđ bulьrqa tejeş. Timək bьnda la nindəjdə bulha ber zuliklek itev nar. Kassanь tikşerev mələndə hatьvsь **Satajьvan**ьn aqsahь 12 humqa artьq sьqьv-вьnda urlaşьv barlьqьn taqь la nьq anьqlaj.

Bьl jenəjəte esən nьndaqь hatьvsь **Satajьva** urьnьnan alьndь.

№31 ikmək magazinь qabul itev ylsəve bodolqan tip, pekarnajđan kilgən ikməkte sama menən berəmləp hanap qabul itep kilgən. Bьl xəl, hatьv eşendə jenəjət eşlergə—urlaşьrqa turь jul asa. Bьnda ikmək hatьv normahь tupaq rəveştə bodolop aqaj-enelərenə bişər, xatta unar kilogram ikmək jebərev faktьnь asьldь. Magazinda preskurant bətenləj qujьlmaqan. Ikmakte bildələngəndən artьq jebərgəne esən magazin mədire **Ətəmaf** qa qatь şeltə birelde.

№29 ikmək magazinьnda hatьvsь **Gərəjьva** ikmək ylsəp hatьvđa torlə xəjlələr menən urlaşa. Kassanь tikşerev vaqьtьnda 20 hum aqsa artьq sьqa. Zulik lek julь menən eş ilteve arqahьnda kassahь artьq sьqьvь esən hatьvsь **Gərəjeva** eşenən alьna.

№24 ikmək magazinьndaqь ylsavđen bətə nəməne 7 gramqa kəm ylsəgənlege belende. Bьqasa ylsavđen jenel jaqьna 7 gram samalьnda nəmə halьp tigeđlәp kilgəndər. Zalova kənə gəhenə magazindьn nasar eşlәve, hatьp alьvsьlar menən nasar məqəmələ iteve həm başqa jeteşhedlektər turahьnda kyp kenə zalobalar jađьlqan bulha la, bular administratsia tarafьnan ber tapqьr đa tikşerelməgəndər.

Xeđmətsəndərđen zalobalarьna iqtibar itməgəne esən medir qə qatь şeltə iqlan itelde.

№ 56 Ikmək magazinьndaqь hatьvsьlardьn „barmaq menən ylsəp" 1 kilogram urьnьna 750 gram ikmək hatьvđarь, urlaşьvđarь, kladovajđьn ifrat tьqьd həm bьstaq bulьvь, şulaj uq magazindьn sanitarnь jaqlan jerənges nasar qujьlьvь turahьnda 5 keşenen qul tamqahь menən qala tə'minət aylegenə qariza kilə.

Yđ magazinьnda өsondaj jeteş hedlektarđe bulđьrьvqa jul qujqanь esən medir Kyznitsoiqa şeltə iqlan itelde.

Belemle uqьtьvsьlar esən bьlaj kerəşmәjđər

Biloret rajonь məqarif aylege uqьtьvsьlarđьn belemen kytərev eşen eđə. Rajono uqьtьvsьlarđan belemen kytərevđə bergenə lə eş alьp barmaj. Sittən torop uqьvsьlar uqьvđarьn sistemlь alьp baralmajđar. Rajono ularqa tejeşle şart tar tьvđьrmaj. Rajono başlanqьs məktəptərđe kvatifikatsialь uqьtьvsьlar menən tə'min itev esən kerəşahe urьnda, nađanlьq punktь bətərep sьqьvsьlardь ike ajlьq kurstan ytkərə lə uqьtьvsь itep jebərə. Məbələn, Inzer padrajonь, Birdaqol urman ucashь maktəbendə uqьtьvsь Soltanьf başlanqьs məktəp te la bətərmәgən. Ul rətlәp uqьtmaj. progul jahaj. Bьjьl mək təptərđe kvatifikatsialь uqьtvsьlar menən tə'min itevđə Rajono konkret saralar kyrhen.

QƏLIMЬF.

TƏĐƏTEV

Gazitebeđđen 22 ijyl. 167 təvge baqananьn 10 nsь julьndaqь „Narkomsobez" həm „Bьş narkomsobez" tigən hyđđerđe „Başkoopensojuz" tip tөđeləp REDAKSIA.

Өfe qala ikmək hatьv magazindarьnda

MAGAZINDAR AŞA YTKƏN TAVARĐЬN

EŞSE PATREBITELGƏ TULЬ HƏM TƏGƏL BARЬP JETEVE ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

Qalalaqь 13 kommerceskij sanitarni jaqь nasar qujьlqan, qul jьvqьs həm tarbtьmaldar ədərlənməgən.

Өfelәge №25 kommerceskij ikmək hatьv magazinьnьn toto ber kilogramlьq gere, ike bişəjed gramma gergə qaraqandь 6 gramqa kəm bula. Ylsavđe keləjməhe itkergen, zakon bujьnsa ylsavđerđen keləjmələre 2 jьl hajьn janьrtьlьp tororqa tejeş bulha la, bьndaqь ylsəvđergə 3 jьldan birle keləjmə hu qьlmaqan. Ikmək hatьvđa qujьlqan norma haqlanьlmaj.

Bьndaqь hatьvsь **Zilinskaja** ikməkte „barmaq menən ylsəp" ylsavđen ikmək halьnqan tərilkəhenə qulь menən barьp zulliklek julь menən hatьp alьvsьnь aldaj. Xalьqqa ikmakte oşolaj kəm ylsəp bireve arqahьnda kassala unьn 18 hum 85 tin aqsahь artьq sьqa. Şunьn өbtəvenə Zilinskajanьn hatьp alьvsьlar menən bulqan məqəmələhe nasar.

Şul uq magazindьn hatьvsьhь **Məstafindьn** 8 kilogram ikmakte hatmajьnsa jөşerep qujqanlьqь belende. Tikşerev brigadahьnьn bildələvensə, bьl 8 kilogram ikmək urьal uj menən jөşerelgən bulqan. Magazindьn aqsa menən ala.

Arxangil' rajpotrebsojuzь tere susqalardь Өfe Pettrestьna 31 pr. qa kytərep hatьp, 792 hum 94 tin artьq aqsa ala.

Stərlətamaqtaqь №22 magazin ber karopkahь 3 hum torqan pudьranь 3 hum 50 tingə hata.

Өfe-Işemnaj timer jul tөđeleşendəge №2 eşselər tə'minətə berekməhendə (Dem kypere janьndaqь) ber kilogramlьq ger 10 gramqa kəm bulьp, bьnda eşselər өsen it, ön həm başqa nəmələr kəm jebərelep kilgəndər. Oşəjeplelər şunda uq javapqa tartьlalar.

Bьna bьndaj fakttarđь başqa urьndarđa la jьş osoratьrqa bula. Şuqa kyrə magazindarđaqь bьndaj jenəjattər menən kərəşte ber minutqa la jomoşartьrqa jaramaj.

TORLO NƏMƏLƏR MENƏN HATЬV ITEV MAGAZINDARЬNDA

Kommerceskt ikmək magazindarьnda ikmakte tərle zulliklek julь menən kəm ylsəp hatьv, urlaşьv jenəjəttere bulha, tərle nəmələr menən hatьv itev magazindarьnda tovar xaqьn bildələngəndən artьtьrьp hatьv faktlarь asьldь.

Saqmaqoş rajsojuzь kilogramь 2 hum 17 tinlek partaktif өsen alьnqan pisoktь bildələngən xaqtan 50 tingə artьtьrьp hata.

ӨPӨ Kooprazniţsa magazinь kilogramь 5 hum torqan xuzalьq habьnьn 7 hum 80 tingə artьtьrьp hatьp sövet sovđahь esən qujьlqan bahanь ojathьd rəveş tə bođa.

Dyrtəjle rajonь „Krasnьj involed" ərtile bađarqa sьqьp kilogramь 2 hum 50 tindən on ala la, şuł ondan krəndil beşerep unьn kilogramьn 4 humdan hata.

Kөzsnabsəbjttьn Өfelәge magazinь berəvhe 2 hum 85 tin torqan irđər ajaq kelemen 3 hum 30 tingə hatьp 4 men 34 hum artьq aqsa ala. Bьnьn өsen unьn direktorь javapqa tartьla, şulaj uq artьq alьnqan aqsa şunda uq dəvlət aydzetenə indere lə.

Başqortostan ded komisstalьnьn Stərletamaq ayteksəhe „Vrəndijyl" isemle 13 humьq adikalondь 17 hum 75 tingə həm 1 hum 70 tin torqan kremdь 2 hum 15 tingə hata.

Dyrtəjle Rьn tresiь todlo balqtь janь balq xaqьna-44 tingə artьtьrьp hata həm zakondan tьş bər ber kilogram balqqa 34 tin rasxod halьp bər ber kilogramqa bətəhe 76 tin artьq aqsa ala.

TORF JAĆЬVLЬQ ƏĐƏLƏV QURQЬNЬSЬNDA

Bajmaq, 22 (Başrosta). Bajmaqta torf jaqьvlьqь əđelə. Bьjьl 200 men kubometr qoro sьjatilь torf əđerlənergə tejeş. 20 nse ijylgə nej barь 150 men kubometr qьna əđerlənqan, bьl plandьn 52 pr.tь qьna, ə qoro torf bətənləj juq. Əđerlənqan torftьn bətəhe lə hađđa jatə.

Kipterergə kilterelgən həm şanel'darqa bьlterqь qurqьndьn tik 10 men kubometrь qьna halьnqan. Partianьn rajon komitetь zavod idarahьna hađđan torf taşьvđь mexanikiaştьrьv turahьnda apref' ajьnda uq quş ajьnь. Bьnьn esən 80 vagonitka əđerlərgə həm juldar teđerqə kərək buldь.

Lakin zavod idarahь unьn eşlәj almanь. Bajmaq zavođьnda bsbalap ta jaqьvlьq materialdarьnьn ədəlep qalьv qurqьnьsь đuraja.

Javaplь redaktor urьnbasarь: ZƏKI KAJĐPKUL.

BAŞSOJUZDBN koopirntif texnikumь ber jьlьq ike gruppahьna başqorttardan UQBVSBLAR QABUL ITƏ BAŞLAVBN əlđerə. 16 jəşten jaş bulmaqan ŞKM jəki ə jьlьq eş maktaae kytəmendə məqlymate anlqan keşelər alьnasaq.

Uqьrqa qabul itelgən keşelərgə torlaq həm stependia ərelesə'e. Qarizalar 20 nse avqusqa tiklem qabul itelep, uqьvđar ərense seutəndərđan başlanasaq. Qarizalarqa tyməndəge dokumenttar serkətelergə tejeş: Komandirolka qaqьđь,sotsial sьqьş həm tormoş turahьndaqь spralka,səlamatlege turahьndaqь spravka, metrika, seleme turahьndaqь spralka, ike 20 tindek pocta markahь. Qarizanь Stərle qulahьndaqь Sovet uramьndaqь elekke KTU maktəne almahьndaqь texnikum idarahьna jetərergə.

Uqьvđar Stərlebə aulasaq. Saqьrnaj torop imtixanlarqa kilep jete nakkə. Asnovnoj gruppalarьna alьnan tөj texnikum i nse kursqa 15 avgport həm II nse kursəna 7 julьq eş maktaae kytəmendəgə məqlymate anlqan 10 avgporto alasaq.

Asnovnoj gruppalarьnьn uqьvđarь Өfelə aulasaq. DIREKSIƏ

Başqortostan pedagogia kiske raufagь (urьnьnda eşlәp tə uqьrqa mumkin) I, II, III, IV kurьstarьna **studenttar qabul ita** başlavьn əlđerə.

Beleşer esen tyməndəge adres menən məraəzəqət iterge: Өfe Jegor-Sazonof urama, jort №19, Rasfak kanselarьnbe.

2—2 DIREKSIƏ

Başnarkomsobezđen oşo jьldan 11 nse ijyldə sьqarqan qararьna tajanьp **Byzdak uqьv proizvodstvo masterskojdarь** əđerelə. Bəla prətenzielər. 28 nse ijylgə tiklem genə qabul itelelər. Juqarьda kyrhətelgən vaqьttan hun ber terle lə pritenzia qabul itelmsjəsək Pretenzialərđe tiyzdak stansahьndaqь Başnarkomsobezđen uqьv proizvodstvo masterskojdarьnьn likvidkoma isemenə aitergə. **Likvidkom**

DKA kinohьnda

Seşanstar, səqət 8-10đa ayşlana. Kassa 9 sa- qatan aşaq.

20 ijyldən başlap sezondan tь jaqьş kinolь.

BERENSE QЬĐ TURAHЬNDA JЬR

Өfe qala kommunal' xuzalьqьnьn kapital'ni tөđeleş aylege əđerelep, Өfe qala tөđeleş trestьnan reorganizatsia jahalьvь səəple Өfe qala sovets janьnda.

QALA TƏĐƏLƏŞ TRESTЬ TƏĐƏLƏ

Qala sövets predsedatelenen oşo jьldan 25 nse iyneндə sьqarqan 15 nse nomirlь qararьna alnaən qala kommuna xuzalьqьnьn həm belges tor jorto halьvđan eş başlьqqanьn ətəp tөđeleş aylege eştəre qala sovetьnan tөđeleş trestenə kyse, şuqa kyrə qala kommuna xuzalьqьnьn kapital'ni tөđeleşə ətəp, tөđeleş həm remont eştəre qala kommuna xuzalьqьna jakonatela.

Bəla transport həm tə'minat eştere aujьnsa tөđelgən dogovorđarđь ytav inek tөđelgən qala tөđeleşə trestьna jakinlesa.

Qala tөđeleş trestь upravljajuşşe: KƏBOV.

Qala kommunal' xuzalьqь medire: MEDVEDEV.

1-1

Lunacarski isemendəge baqsala həm teatra

22 iyldə

KILENDƏR JƏRMINKƏHE

23 iyldə **„MITYŞ"**

Өfe. „Okt. Nat."ьn matbaqahь. Başglavlit vəkile № B—1574.

TAĆЬ LA, TAĆЬ LA JUQARЬRAQ...

Kyk jəđe zəngər Ara—tirə ojoşqan bolot kibəktəre auşьlqta səjəxət itələr. Bolottar ber taralalar ner ojoşalar.

Kən bolotloqalьr inde, bejek tav aitenə jьjьqqa xalьq tərkeme borsovlь. Ular majdan urtahьna elengən qьđьl baraq erqəhendə qajnaşalar, nəmələr kətalər.

Ular jəş modelsьlar. Bьnda yđđəre jahaqan keskenə samajottarьn osororqa, jarьştьrьrqa, ulardьn osoşon belergə kilqandər. Ularđьn keskenə samaljottarь ađer. Ođaqlamaj start birelə jel qarşьlьqьna osoraj həm keskenə propeller unь jьtьp sьqa almaj jьqьlьp təşə.

— Өsənse model, №13

Modeldar berehe artьnan ikensehe osalar. Lakin alьb kitə almabtar jə qarşьlьqqa osoraj, jə aulmaha jebərə belmәv səbəple ular kire teşələr.

— Hunqь start..

Inde bьnьn xəl itkes start Şuqala modelsьlarđьn jeđendə ajьrьvsa mehim kyreneş hiđelə. Ular modeldarьn əđerlәjən kileş taqь tebelep bathalar.

In hunьnan modeles **Levcenko** nьn modele jebərelə. tModel hava dnqeđenə ber ad əjlәngelәp juqarь kytərelə lə qapьl jeteđ təb alьp alaq atьla. Kyđđər unan alьnmajđar. Ə, model torqan hajьn jьraqlaşa. Sinertkə kevek qal qansь qatnaşvsь lar unь kyđətələr. Model kyđđən juqala... Unьn osovь, jəki jergə teşəve belenməj, terkem unь kyrergə, hеđəmtəne belergə model jynəleşe menən alqa atьla.

Pioner Levcenko

— 5300 metr!

— 28 minut esendə 5 kilometrđan artьq jer ytelgən. Donja rekordь sirgən Makarьfьn modilь 4200 metr ytkəjne. **Levcenkonьq bьl modile unan da uđđь!**

— Donja rekordь!

— Berenselek modeles Levcenko qulьnda.

— —

Modelsьlar tuqьranьlar. Өlkə osoavlaxim sovetь predsedatele Şavьl' ularđь ayləklәj.

Ularqa taqь la nьqьraq eştərgə ejranergə kərəklegen əjtə.

— Hedđeq modeldarьqьđ juqarь, taqь la juqarьraq

УФИМСКАЯ ОБЛАСТНАЯ БИБЛИОТЕКА

BAŞQORTOSTAN

№ 170 26-IYL 1934 J. Ь. L

VKP(b)nan Başqortostan Ölkä, Öfe qala komitettarı, BYBK ham Başprofsovet organı

BƏTƏ ÍL PROLET ARDARI, BERLƏŞEGƏD!

„Sovxoz, MTS həm kolxozdar orloqto dəvlətkə birevde igen huqa başlaqandıq berense kəndərenən yk turanan tura molotilkanan sıqıv menən başlarqa, huqıloqan igendərde ssıjppunkttarqa taşıv eşenə his ber totqarlıq itmənkə teješter, tip bildələrgə".

(VKP(b) YK plenumı qararınan)

VKP(b) Üzək komitetınıq ijyn plenumı

HƏM ÖK-TIN 2-PLENUMI QARARDARIN MASSAQIA!

Kapitalistik ildərde davam itevse krizis krəttiən xuzalıqtın narqan haşın seldərə narqan naqıtlı, ə Jevropa həm Amerikanın najlaq qına dəvlettəren solqap alqan qoroloq sik kyp krəttiəndər massahın asılq yleme menən qurqılqan ber vaqıtta, sedden ileseddə avıl xuzalıqtın sotsialistik nigeddə kytəreleve həm nıqıv davam itə, ə sedden kolxozsı krəttiəndərəed xəlle həm kul'turalı tormoşta taban nıq bşanıs menən saralar.

VKP(b) Üzək komitetının ijyn plenumı sedden avıl xuzalıqtıddın qajat dur elqəşevdəren əjlep yte. **„Kənjaqta qisman qoroloq nulıvqa qaramabtan, SSSR da urozaj bətə məqlymettər nujlınsa totoş alqanda bıltərıqına qaraqanda nasar nulmajasaq, ə qajlı ber elkələrdə—bıltərıqınan da jaqşı nulasaq" tine.**

Sedden avıl xuzalıqtıddın unıştarının tamırdarı qajda hun? Bıl unıştarın tamırdarı sotsialistik tədeleştən jeneyendə, kolxozlardın həm sovxozdardın ojoştorov—xuzalıq həm politik jaqlan nıqıvdarında. Şunıq hədemilənde jadqı sasev planı nıqa tiklem nulmaqan rəveştə qıkqa srokta tulturıldı həm avıl xuzalıqtı eştərenen stjlalı şaqtaj kytəreide.

Buqa tiklem kyrelməgən bıl unıştardın asıq mitbaldarı bulıp, urozaj bıllırqınan şaqtaj juqarı bulasaq Başqortostan həm qoroloq bulıvqa qaramaştan, lakin jerdərde tərən herev həm huqarıv ytkərev arqahında urozajlı bıllırqınan juqarı bulqan kəsərdin—Balqan elkəhe tora.

Xəder bətə eş sotsialistik urozajdı ojoşqan rəveştə, jıldan həm juqalıvlıqtı jıştırıp alıvdan həm dəvlətkə qarşı tendensialar menən qırqa kərəşep, proletartat dəvlətə aldındaqı jəkləmələrde (igen tapşırıvdı, MTS tarqa naturalata tylavdə həm ssudalar qajtarıvdı) sroqında ytavdən tora.

VKP(b) Üdək komiteti plenumı *bıl tep* burıstardı ytavde tə'min itə torqan konkret həm ləjecvoj xərəkət programmahın birde. Tik Üdək komitet plenumının bıl qararın—**„orloq həm it tapşırıv plandarın ytav turahındaqı"** qarardı hər ber kommunistən həm komsomoldın, hər ber partiahıd eşşenen, kolxozsının həm xedmətsən janqıdaqtın neleve—həni bıl qararda ytavqa mobilizovajt iteleve kərək.

VKP(b) Üdək komitetının ijyn plenumı „mal-ılıqtı jaqşırıv həm alqa jebərev turahında" tarixi qarar qabul itte.

Sedden ileseddə sovxozdardı həm kolxozdardı alqa jebərev həm nıqıvdıv nigeddə orloq proslemahın unşın xəl itte. Xəder il aldına in məhim burıs nulqan—**malsılıqtı qıdıv temp tar menən kytərev həm unıs sıjfatın jaqşırıv burıs** bətə kytəme menən qujıldı. Sed jıleseddədi **„inde unşıl rəveştə xəl itelgən orloq problemahı kisə nisek bereense kidəktoge problema nulqan nulha. xəder malsılıq problemahı la şundaj uq bereense kidəktoge problema nulqanlı. oba'kyd unında totop, nətə partia, sedden nətə partiah həm partiahıd ranotniktarının malsılıq eşen yd quldarına alırqa tejeştər"** ligan kyrhətmələren nisek kena nulha la ytargə tejeşned. Malsılıq problemahı la orloq problemahı kevek yk, sotsialistik xuzalıq nigeddə sovxozdarda, kolxozdarda həm kolxozsılardın şəxsi xuzalıqında malsılıqtı alqa jebərev nigeddə xəl itelərək.

Ileseddə malsılıq problemahın jıldam rəveştə xəl itev esen kərəkle nulqan bətə şarttar bar. „Xəder ileseddə orloq problemahı nigeddə xəl itelgən, malsılıq yrgə tərən ıspılan qudqalırqa memkin. Xəder kolxozdar nıqıtı ajaqqa barqas, sovxozdar malsılıqtı alqa jebərev eşenə jaqşırıvlıqan həm jaqşı toqom maldar menən dur jardam kyrhətə alırlıq xəlgə kilqəş.—xəder malsılıqtı kytərev sedden qulıvadda, bətəhenən da elek kolxoz krəttiəndəre qulında" (**Molotof**—„Malsılıqtı kytərev turahında" —8 ijyldə şıqqan „Pravda").

Malsılıqtı kytərev nigedenen da nigede nulıp—**kolxozdardın tovarsılıq fermaları həm maşılıq sovxozdarı** tora. Üdək komitet plenumı nik anın həm əsəq ustanofka birde: **„Jəsəp kilgən kolxoz tovarsılıq fermaların ojoştorov-xuzalıq jaqının nıqıtıv. həm har ber kolxozdı fermalar tıvdırıv,—partia həm sovet ojoşmalarının bereuse kidəktəge burıstarı nulırqa tejeş"** tine. Şunın menən bergə, plenum jaqında qı ike jıl eşendə kolxozsılardın həjırhıdlıqın bətərəvgə kyrhətmə birde.

VKP(b) Üdək komitetının ijyn plenumı malsılıqtı alqa jebərevdə dəjem həm politik linjane kyrhətev menən genə qalmanı, bəlki ul, malsılıqtı alqa jebərevdə dəvlət planı kərəklegen, dəvlətten qatı planı zadanieların bildələv kərəklegen də kyrhətte həm konkret, klasjtelgən xərəkət programmahın birde.

Partianın Başqortostan ojoşmahı Ölkə komitetinın 2-plenumında VKP(b)Üdək komitetının ijyn plenumı bedden avıl xuzalıqtıddın qajat dur elqəşevdəren əjlep yte. **„Kənjaqta qisman qoroloq nulıvqa qaramabtan, SSSR da urozaj bətə məqlymettər nujlınsa totoş alqanda bıltərıqına qaraqanda nasar nulmajasaq, ə qajlı ber elkələrdə—bıltərıqınan da jaqşı nulasaq" tine.**

Bedden avıl xuzalıqtıddın unıştarının tamırdarı qajda hun? Bıl unıştarın tamırdarı sotsialistik tədeleştən jeneyendə, kolxozlardın həm sovxozdardın ojoştorov—xuzalıq həm politik jaqlan nıqıvdarında. Şunıq hədemilənde jadqı sasev planı nıqa tiklem nulmaqan rəveştə qıkqa srokta tulturıldı həm avıl xuzalıqtı eştərenen stjlalı şaqtaj kytəreide.

Buqa tiklem kyrelməgən bıl unıştardın asıq mitbaldarı bulıp, urozaj bıllırqınan şaqtaj juqarı bulasaq Başqortostan həm qoroloq nulıvqa qaramaştan, lakin jerdərde tərən herev həm huqarıv ytkərev arqahında urozajlı bıllırqınan juqarı bulqan kəsərdin—Balqan elkəhe tora.

Xəder bətə eş sotsialistik urozajdı ojoşqan rəveştə, jıldan həm juqalıvlıqtı jıştırıp alıvdan həm dəvlətkə qarşı tendensialar menən qırqa kərəşep, proletartat dəvlətə aldındaqı jəkləmələrde (igen tapşırıvdı, MTS tarqa naturalata tylavdə həm ssudalar qajtarıvdı) sroqında ytavdən tora.

VKP(b) Üdək komitetı plenumı *bıl tep* burıstardı ytavde tə'min itə torqan konkret həm ləjecvoj xərəkət programmahın birde. Tik Üdək komitet plenumının bıl qararın—**„orloq həm it tapşırıv plandarın ytav turahındaqı"** qarardı hər ber kommunistən həm komsomoldın, hər ber partiahıd eşşenen, kolxozsının həm xedmətsən janqıdaqtın neleve—həni bıl qararda ytavqa mobilizovajt iteleve kərək.

VKP(b) Üdək komitetının ijyn plenumı „mal-ılıqtı jaqşırıv həm alqa jebərev turahında" tarixi qarar qabul itte.

Sedden ileseddə sovxozdardı həm kolxozdardı alqa jebərev həm nıqıvdıv nigeddə orloq problemahın unşın xəl itte. Xəder il aldına in məhim burıs nulqan—**malsılıqtı qıdıv temp tar menən kytərev həm unıs sıjfatın jaqşırıv burıs** bətə kytəme menən qujıldı. Sed jıleseddədi **„inde unşıl rəveştə xəl itelgən orloq problemahı kisə nisek bereuse kidəktoge problema nulqan nulha. xəder malsılıq problemahı la şundaj uq bereuse kidəktoge problema nulqanlı. oba'kyd unında totop, nətə partia, sedden nətə partiah həm partiahıd ranotniktarının malsılıq eşen yd quldarına alırqa tejeştər"** ligan kyrhətmələren nisek kena nulha la ytargə tejeşned. Malsılıq problemahı la orloq problemahı kevek yk, sotsialistik xuzalıq nigeddə sovxozdarda, kolxozdarda həm kolxozsılardın şəxsi xuzalıqında malsılıqtı alqa jebərev nigeddə xəl itelərək.

Ileseddə malsılıq problemahın jıldam rəveştə xəl itev esen kərəkle nulqan bətə şarttar bar. „Xəder ileseddə orloq problemahı nigeddə xəl itelgən, malsılıq yrgə tərən ıspılan qudqalırqa memkin. Xəder kolxozdar nıqıtı ajaqqa barqas, sovxozdar malsılıqtı alqa jebərev eşenə jaqşırıvlıqan həm jaqşı toqom maldar menən dur jardam kyrhətə alırlıq xəlgə kilqəş.—xəder malsılıqtı kytərev sedden qulıvadda, bətəhenən da elek kolxoz krəttiəndəre qulında" (**Molotof**—„Malsılıqtı kytərev turahında" —8 ijyldə şıqqan „Pravda").

Malsılıqtı kytərev nigedenen da nigede nulıp—**kolxozdardın tovarsılıq fermaları həm maşılıq sovxozdarı** tora. Üdək komitet plenumı nik anın həm əsəq ustanofka birde: **„Jəsəp kilgən kolxoz tovarsılıq fermaların ojoştorov-xuzalıq jaqının nıqıtıv. həm har ber kolxozdı fermalar tıvdırıv,—partia həm sovet ojoşmalarının bereuse kidəktoge burıstarı nulırqa tejeş"** tine. Şunın menən bergə, plenum jaqında-

qı ike jıl eşendə kolxozsılardın həjırhıdlıqın bətərəvgə kyrhətmə birde.

VKP(b) Üdək komitetının ijyn plenumı malsılıqtı alqa jebərevdə dəjem həm politik linjane kyrhətev menən genə qalmanı, bəlki ul, malsılıqtı alqa jebərevdə dəvlət planı kərəklegen, dəvlətten qatı planı zadanieların bildələv kərəklegen də kyrhətte həm konkret, klasjtelgən xərəkət programmahın birde.

Partianın Başqortostan ojoşmahı Ölkə komitetinın 2-plenumında VKP(b)Üdək komitetının ijyn plenumı sedden avıl xuzalıqtıddın qajat dur elqəşevdəren əjlep yte. **„Kənjaqta qisman qoroloq nulıvqa qaramabtan, SSSR da urozaj bətə məqlymettər nujlınsa totoş alqanda bıltərıqına qaraqanda nasar nulmajasaq, ə qajlı ber elkələrdə—bıltərıqınan da jaqşı nulasaq" tine.**

Bedden avıl xuzalıqtıddın unıştarının tamırdarı qajda hun? Bıl unıştarın tamırdarı sotsialistik tədeleştən jeneyendə, kolxozlardın həm sovxozdardın ojoştorov—xuzalıq həm politik jaqlan nıqıvdarında. Şunıq hədemilənde jadqı sasev planı nıqa tiklem nulmaqan rəveştə qıkqa srokta tulturıldı həm avıl xuzalıqtı eştərenen stjlalı şaqtaj kytəreide.

Buqa tiklem kyrelməgən bıl unıştardın asıq mitbaldarı bulıp, urozaj bıllırqınan şaqtaj juqarı bulasaq Başqortostan həm qoroloq nulıvqa qaramaştan, lakin jerdərde tərən herev həm huqarıv ytkərev arqahında urozajlı bıllırqınan juqarı bulqan kəsərdin—Balqan elkəhe tora.

Xəder bətə eş sotsialistik urozajdı ojoşqan rəveştə, jıldan həm juqalıvlıqtı jıştırıp alıvdan həm dəvlətkə qarşı tendensialar menən qırqa kərəşep, proletartat dəvlətə aldındaqı jəkləmələrde (igen tapşırıvdı, MTS tarqa naturalata tylavdə həm ssudalar qajtarıvdı) sroqında ytavdən tora.

VKP(b) Üdək komitetı plenumı *bıl tep* burıstardı ytavde tə'min itə torqan konkret həm ləjecvoj xərəkət programmahın birde. Tik Üdək komitet plenumının bıl qararın—**„orloq həm it tapşırıv plandarın ytav turahındaqı"** qarardı hər ber kommunistən həm komsomoldın, hər ber partiahıd eşşenen, kolxozsının həm xedmətsən janqıdaqtın neleve—həni bıl qararda ytavqa mobilizovajt iteleve kərək.

VKP(b) Üdək komitetının ijyn plenumı „mal-ılıqtı jaqşırıv həm alqa jebərev turahında" tarixi qarar qabul itte.

Sedden ileseddə sovxozdardı həm kolxozdardı alqa jebərev həm nıqıvdıv nigeddə orloq problemahın unşın xəl itte. Xəder il aldına in məhim burıs nulqan—**malsılıqtı qıdıv temp tar menən kytərev həm unıs sıjfatın jaqşırıv burıs** bətə kytəme menən qujıldı. Sed jıleseddədi **„inde unşıl rəveştə xəl itelgən orloq problemahı kisə nisek bereuse kidəktoge problema nulqan nulha. xəder malsılıq problemahı la şundaj uq bereuse kidəktoge problema nulqanlı. oba'kyd unında totop, nətə partia, sedden nətə partiah həm partiahıd ranotniktarının malsılıq eşen yd quldarına alırqa tejeştər"** ligan kyrhətmələren nisek kena nulha la ytargə tejeşned. Malsılıq problemahı la orloq problemahı kevek yk, sotsialistik xuzalıq nigeddə sovxozdarda, kolxozdarda həm kolxozsılardın şəxsi xuzalıqında malsılıqtı alqa jebərev nigeddə xəl itelərək.

Ileseddə malsılıq problemahın jıldam rəveştə xəl itev esen kərəkle nulqan bətə şarttar bar. „Xəder ileseddə orloq problemahı nigeddə xəl itelgən, malsılıq yrgə tərən ıspılan qudqalırqa memkin. Xəder kolxozdar nıqıtı ajaqqa barqas, sovxozdar malsılıqtı alqa jebərev eşenə jaqşırıvlıqan həm jaqşı toqom maldar menən dur jardam kyrhətə alırlıq xəlgə kilqəş.—xəder malsılıqtı kytərev sedden qulıvadda, bətəhenən da elek kolxoz krəttiəndəre qulında" (**Molotof**—„Malsılıqtı kytərev turahında" —8 ijyldə şıqqan „Pravda").

Malsılıqtı kytərev nigedenen da nigede nulıp—**kolxozdardın tovarsılıq fermaları həm maşılıq sovxozdarı** tora. Üdək komitet plenumı nik anın həm əsəq ustanofka birde: **„Jəsəp kilgən kolxoz tovarsılıq fermaların ojoştorov-xuzalıq jaqının nıqıtıv. həm har ber kolxozdı fermalar tıvdırıv,—partia həm sovet ojoşmalarının bereuse kidəktoge burıstarı nulırqa tejeş"** tine. Şunın menən bergə, plenum jaqında-

---

ARBŞ URAQBƏN TAMAMLANBLAR

„PROBUZDINIA" KOLXOZB

BOL'ŞEVISTIK EŞ ƏLGƏHƏ KYRHƏTTE

Byzdək, 25. Aleksandrofka avıl sovetə „Pronuzdenia" kolxözı arış uraqben udar rəveştə udqardı. 3 kən ərək esende bətə arış tulbhınsa jıjnalıp bette.

Kolxoz bıl uqışqa, xedmette dereb ojeştorov hedem tohendə iroşte. Bətə eş kestere gruppalarqa dereb urunlaştırılqan həm ajrım jer ucaskalarına berketelgəjnelər. Lanogrejkalar tulbhınsa fajdalanıldı. Ajrıvan ikense brigada, nigerəkte Protapof gruppahı jaqşı eşlənə. Larionof, Makarof gruppaları la nasar eşlemenəler, ular yddərenen eşlər normaların kən hajın arttırıp ytenelər.

Kolxöz oşo kendərdə nojdaj həm helə uraqbına toşə.

* * *

Dəvlekən, 25 (telegraf nujınsa). „Qədəl Tərmoş" kolxozının 1 nse brigadahı arış urozajı jıjnavdı. 2 kendə tulbhınsa tamamlanı. 55 gektar arış uraldı. Kəltələr qarlıqtarqa halınalar. Urozaj jıjnav sıjfatə jaqşı.

Berense kvitansianı

„CAPAJBF", "KAGANOVIC" KOLXOZDARI ALDB

Jazıjkova-Novoje, 25 (Başrosta). Şişmə rajonı Novo-Trojski MTS ı xedmətendəge" Capajıf kolxozı berense nulıp dəvlətkə 9 sentner igen tapşırdı. Qıdıv rəveştə aşlıq huqıv davam itə.

* * *

Dəvlekən, 25 (Başrosta). „Kaganovic" kolxozında 23 ijyldə aşlıq huqıv başlandı. Eşte jaqşı huqıv sı Moxtarıf başlanı. Molotilka „otlicno" eştəne. Kolxoz 24 ijyldə dəvlətkə 10 sentner arış tapşırdı. Berense kvitansia alındı.

Xəder zagotzernə punktına igen kilə başlanı. Lakin elevator igen qabul itevgə tulbhınsa əder tygel əle.

PIONERDAR BAŞAQ JBJNAJ

◆Baqalı rajonı Quşlitrək sovetı „Yrnək" kolxozı pionerdarı arış urıvqa teşevden berense kənendə yk urıvsılar artınan nabıvqa sıqtılar. Otrəd vazatajı **Volejof** julnaşsıtıqında 1 kəndə 50 pioner 1 sentner başaq jıjnanı. Pionerdar urozaj jıjnav betkənsə yddəren kolxoz eşenə berketep juqaltıvdar menən kərəş alıp barırqa, jalanda ber genə başaq ta qaldırmaj jıjıp barırqa hyd birdelər.

SƏQIT QIƏBƏJ.

KOMBAINSILAR KONKURSQA QUŞILDILAR

◆ **Avıroqazı**. Taşlı Kyl MTS ndaqı 6 kombainqa 100 pr.tı menən remont jahalıp bettə. Kombaindarqa janı orloq totqostar eşlende. Kombaindar komissija tarafınan tikşerelep tuhhı menən tədək həm əder tanıldılar. Kombajnerdar arahında bətə sojuz həm Ölkə komsajnerdar konkursı polozeniahı ejrənelep, ular urozaj jıjnavda jaqşı eşlərgə, eşten sıjfatın kytərergə ətlərenə alıp konkursqa quşıldılar. Urozaj jıjnavda unışlı ytkərev esən kombajnerdar kombaindardı nıq haqlarqa, vatmatqa, bətə agregattardı tulbhı menən eşlatrgə yd ətlərenə mu jıjndamalar aldılar. 21 nse ijyldə ular kombaindarı menən kolxozdarqa, alldalqan ucaskalarqa eşkə taraldılar.

◆ Konkurs komissiahında politbyłek başlıqı Asadullin, MTS direktorı Novoseiof, rabockum predsedatele Mihnikof, komsajnerdardan Danuşkin ipteştər julnaşsılıq itelə.

X. KAMALBF.

13 KƏNDƏ URBP JBJNAJBBƏ

Krasno Usol rajonı Qavardı sovetı „Qədəl tan" kolxozında uroza jıjnavqa bətə maşinalar əder. Huqqıs maşinaları bətəhe lə tədətelep bettə 4 uroqıs maşinahına remont jahaldı. Kolxozdaqı brigadalar urozajdı yd vaqıtında jıjıp bətərergə hyd birep, brigadalar arahında dogovar tədəp jarəşqa sıqtılar. Kolxozsılar urıv, jıjıv eşen 13 kəndə, huqıvdı 25 kən esendə bətərergə tigən mujbndama aldılar.

Ə. Mansurof.

MAL AĐBƏIQ ƏSƏN KƏRƏŞ FRONTBNDA

BESƏN, SILOS PLANIN TULTIRIRQA

Ucalı, Biloqataj, Berjən, Bilorit Planı əfelər

Sasılqan 654452 ga—81,5 pr-t.
Silosiaqan 173235 tonna—51,6 pr-t.
(20 ijyqa Başsorkomzem svodkahı)

Rajendar	Sasılqan ga	Ytav ytal şən pr. mesən	Silosiangqa pr. mesən
Dıvan	16886	129,7	37,3
Mişkə	10674	125,6	72,4
Manavez	52035	121,0	71,7
Janavıl	14801	118,4	65,3
Qaraqoş	26817	109,4	74,4
Toraj	16088	107,2	65,2
Məsetle	14900	102,8	26,0
Mejəkə	24675	102,8	70,1
Qarıdel	22529	102,5	20,7
Biagoveşşen	15094	102,0	37,5
Baltas	12747	101,9	81,6
Qaltas	21175	100,7	85,3
Öfe	20031	100,1	48,3
Miraq	22040	100,0	34,3
Dyrtəjə	24356	99,2	81,9
Bere	14759	98,4	56,7
Byzdək	11102	92,6	60,4
Qıjıq	24757	92,3	40,6
Beloqataj	16620	89,3	28,3
Bişəylək	15095	88,3	59,8
Qırmıbqalı	7531	88,6	45,1
Şişmə	10885	88,3	38,7
Jılajır	18783	86,9	57,5
Arxangil	11887	82,5	11,8
Saqmaqoş	8597	83,4	57,0
Avıroqazı	7258	80,6	40,7
Dəvlekən	14341	80,5	38,0
Tujmazı	10140	80,5	47,3
Baqalı	10203	79,2	76,3
Bələbəj	5846	78,3	25,9
Nuriman	8370	76,1	68,7
Starletamaq	9675	74,4	60,9
Toporin	12547	73,8	53,8
K-Usol	6616	71,8	41,7
Zejansura	24845	71,0	4,3
Maqar	6737	70,2	34,3
Xajbulla	28499	67,8	44,0
Bajmaq	26276	52,5	28,5
Bajalil	18505	42,4	47,9
Beloret	6837	25,3	21,3
Ucalı	5197	21,3	40,8
Berjən	9452	14,3	26,6
Bətəhe	654452	31,5	51,6

Ferma jaqşıra

◆ **Krasno-Usol** rajonı Səjetavaj sovetındaqı „Jondod" kolxozının hətsələk tovar fermahı rajon kyləmendə berense urunda tora. 1930 jıl ojoştorolqan MTF la təv başta 8 genə havım hıjır bulha, xəderge kəndə 204 baş havım hıjır bar. Kolxoz yde 300 xuzalıqtı berləşterə. Havım hıjırdar jaqşı qaralalar. Bıdavdardı tərtələvgə nıq iqtibar itelə.

◆ Öfe avıl xuzalıqı institufınan kilgən iptəş Aqcurin MTF nın eşen tərtipkə halıvda dur jardamdar kyrhətte həm ul MTF nıq eşe menən tulı jetəkselek itə. Ə. M

◆ **Bişaylək**. 25 (Başrosta). Ajbf avıl sovetı „Idial" kolxozı bəgən hajlap, qul menən əojdaj urıvqa başlanı. Priyt MTS xedmətendəge „Vsəkəj" kolxozı holo uraqbına teştə.

Hasan aşlıqtarı ber tiged elgerə.

ƏXMƏR AVIL SOVETI

BESƏN SABIVDI ARTTIRIP YTƏNE

Maqar rajonındaqı aldınqı avıl sovettarı besən sabıv həm silosiav planın arttırıp ytənelər.

Besən jıjnavqa kolxozdardaqı qatın-qıddar tulbhınsa morilizirlandı.

Besən jıjnav planın 2 tapqır arttırıp ytəp iq alqa Əxmər sovetı sıqtı, ul plandı 239 pr-qa ytəne. Başqa avıl sovettarı la plandarın arttırıp ytənelər.

Məsələn: Jegən avıl sovetı-193, Bərdəşle 188, Hələvek—179, Bajquza—102, Tatjan-129 pr-qa ytənelər.

Silosiav planın ytəvdə iq alda Etqol(144) Janrus—(128), Bajquza (113) sovettarı saralar.

Ərmel, Maqar, Kədən, Ala-Tana, Kəbəpqol sovettarı silosiavda la, besən sabıv planın ytəvdə lə artta həjrələlər. **K. Q**

UCALBLA MAL AĐBƏIQ ƏSƏN JOMOŞAQ KƏRƏŞƏLƏR

Ucalı rajonı abjı plan bujınsa 8877 tonna silos ədərlərgə tejeş. Kyp avıl sovettarında silos ədərlav eşe nasar bara. Rajon kyləmendə silos ədərlav planı 28 pr. qa qına ytəlep nej barı 2382 tonna silos ədərlangən. Voznisin, Məxmyl, Ilsegol, Qalqan Ibke bajramqol sovettarı oşo kengə tiklem silosiav eşenə totonmaqandar əlc.

Silos ədərlav eşendə rajon kyləmendə Amangilde sovetı in alda bara. Ul yđenen silosiav planın 195 pr. qa ytəp,500 tonna urunına 978 tonna silos ədərlane.

S. Karam.

DƏVLƏTKƏ—132 SENTNER BESƏN

Qırmıbqalı rajonı Kyldər sovetı „Marks" kolxozı plan bujınsa 60 ga. nan alınqan besənde dəvlətkə tapşırıp, 132 sentner zadanienı ytəne. Plandan tış aqas arıların, aqlandardı qarap sapqandan hun taqı la 68 ga. sasın saaldı. Kolxoz bətəhe 128 ga majdandan besən saalp, jıjıp aldı.

Ə. Qotlonajıf

„STALIN" KOLXOZB

UROŽAJ JBJNAVQIA ƏDER TYGEL

Mejəkə rajonı „Stalin" kolxozının urozaj jıjnavqa ədərlegenə „Leninse" kolxozı udarniktarı tarafınan smotr jahalqandan hun, unın ədərlege nasar tanıldı. Kolxozda avıl xuzalıqı maşinaları remonttan sıqıp betməgəndər. Tədətelgən maşinalarqa smotrdan hun 3 nse həm 7 nse brigadalarından qaqı qalıvlı familiəhenə qarap. Həm aldı, alıltarqa jajetgən aşlıq barıvı unın kyđ aldında hyratlande.

— Juq! Bıjıl əlsəltə ulaj sulmalı,—tine ul. Ydenen bıl hyđen aqlarlıq ədərlangən, jeteşkən kombainın həm şunı aqtarlıq ıssın kynelđən birelgən yđe—kombajner Qasim Şakirjanıtın barlıqın xəterlene. Ul hunqı eləştərde barlap sıqtı la, traktor brigadahının jetəkselə Məlekıiqa kombaindın ədərlege turahında əjtergə kitte.

— —

Kombain barıvqa sıqtı. Ytkən jıjıqı urozaj jıjnav vaqıtında unı həjməgən „Azin" kolxozsılarə bıjıl da ikelanep qarşılanılar. Kolxoz predsedatele Qaffarıf bıjıl ulaj tygel ine. Ul başqa rajondarda kombaindın həjbət kyrhətkestər bireven, jaqşı eşlaven işetkən. Xatta kombajnerdarə menən həjləşkəne lə bar. Şuqa la bı jıl emet dur. Unın ıssınlap, nıqlap eşlej alıvbına yđ isemer həm massanın bşanıssın aqlaj alıvbına bşanıs dur.

Kendərder unı hyktelər, komandlı jaratmasılar.

— Hi, tapqanıbqıd maşina, bedğa kombaindın zararğan başqa nəməlne juq. fajdahıd...finelər. Unı kyptər ojtte. Xatta MTS direktorı Kyzulisof yđe tə'...sedden şarttar esendə kombainqa eşlav memkinlege juq"-tip ujlanı. Barı tik kombajndın eşlə alıvbına, eşlərgə teješ ikəniegenə nıq bşanqan politbylek eşselərə həm kombajner Şakirjanıtın yđen genə bıl ujdа tygel inelər. Qasim yđe bıtın esen jandı. Kombaindın eştəj almavın, nasar isem menən taralvbın yđenən kyrde. Bında kombain qəjeple tygel ikənenə xalbqıtın teşenməvenə ərnene. Unın nervalarə hədlanı. Lakin ul nisek kenə nulha la oşo teşenməvđərgə, unın kərəklegen, fajdahın kyrhətevde nurıs itep qujdı. Bətə kesən şuqa haldı. Həm abqa ireşte. Unın kombainə kendənkən alqa kitte. Tuqtalıvın kəmette. Juqaltıv, ara qaldırıvdarın bətərdə. Ə, haban aşlıqtı urqanda arjv qına eşlene. Lakin unın bıl unışı qına "kolxozsılardı la, kombajner Şakirjanıtın yđen də qənəqətlənderə almaj ine əle. Unın ytkən jıjqı eşe bına şutaj ytte. Şunın menən siklende.

— Ə bıjı... bıjıl nisek eştər-r-r? Bına ul irtəgə uraqqa şuqasaq. Şunın esən də inde vinttər, qajkalar nıqıtıldılar. Şuqa la Qasimdın kynele tənbs tygel. Ejelep-bəgəlep cəstərđen ədərlegen barlaqanda ul ytkən jıjıqı qərşılıqtardı, anlaşılmavdardı, berəm berəm kyđ aldınan kiserde.

—Bıjıl da şulaj bulasaqmə?.. Ul horavlı qaraş menən yđenen aldındaqı kombainqa ber minuqa kyđen jegərtep sıqtı. Yđenə, hıđqanqan qan tamırdarı belenep ayrtengən belgenə, zəngər fortuqına həm undaqı qajkılı familiəhenə qarap. Həm aldı, alıltarqa jajetgən aşlıq barıvı unın kyđ aldında hyratlande.

— Juq! Bıjıl əlsəltə ulaj sulmalı,—tine ul. Ydenen bıl hyđen aqlarlıq ədərlangən, jeteşkən kombainın həm şunı aqtarlıq ıssın kynelđən birelgən yđe—kombajner Qasim Şakirjanıtın barlıqın xəterlene. Ul hunqı eləştərde barlap sıqtı la, traktor brigadahının jetəkselə Məlekıiqa kombaindın ədərlege turahında əjtergə kitte.

— —

Kombain barıvqa sıqtı. Ytkən jıjıqı urozaj jıjnav vaqıtında unı həjməgən „Azin" kolxozsılarə bıjıl da ikelanep qarşılanılar. Kolxoz predsedatele Qaffarıf bıjıl ulaj tygel ine. Ul başqa rajondarda kombaindın həjəat kyrhətkestər bireven, jaqşı eşlaven işetkən. Xatta kombajnerdarə menən həjləşkəne lə bar. Şuqa la bı jıl emet dur. Unın ıssınlap, nıqlap eştəj alıvbına yđ isemer həm massanın bşanıssın aqlaj alıvbına bşanıs dur.

— Ə bıjı... bıjıl nisek eştər-r-r? Bına ul irtəgə uraqqa şuqasaq. Şunın esən də inde vinttər, qajkalar nıqıtıldılar. Şuqa la Qasimdın kynele tənbs tygel. Ejelep-bəgəlep cəstərđen ədərlegen barlaqanda ul ytkən jıjıqı qərşılıqtardı, anlaşılmavdardı, berəm berəm kyđ aldınan kiserde.

—Bıjıl da şulaj bulasaqmə?.. Ul horavlı qaraş menən yđenen aldındaqı kombainqa ber minuqa kyđen jegərtep sıqtı. Yđenə, hıđqanqan qan tamırdarı belenep ayrtengən belgenə, zəngər fortuqına həm undaqı qajkılı familiəhenə qarap. Həm aldı, alıltarqa jajetgən aşlıq barıvı unın kyđ aldında hyratlande.

— Juq! Bıjıl əlsəltə ulaj sulmalı,—tine ul. Ydenen bıl hyđen aqlarlıq ədərlangən, jeteşkən kombainın həm şunı aqtarlıq ıssın kynelđən birelgən yđe—kombajner Qasim Şakirjanıtın barlıqın xəterlene. Ul hunqı eləştərde barlap sıqtı la, traktor brigadahının jetəkselə Məlekıiqa kombaindın ədərlege turahında əjtergə kitte.

— —

Kombain barıvqa sıqtı. Ytkən jıjıqı urozaj jıjnav vaqıtında unı həjməgən „Azin" kolxozsılarə bıjıl da ikelanep qarşılanılar. Kolxoz predsedatele Qaffarıf bıjıl ulaj tygel ine. Ul başqa rajondarda kombaindın həjəat kyrhətkestər bireven, jaqşı eşlaven işetkən. Xatta kombajnerdarə menən həjləşkəne lə bar. Şuqa la bı jıl emet dur. Unın ıssınlap, nıqlap eştəj alıvbına yđ isemer həm massanın bşanıssın aqlaj alıvbına bşanıs dur.

— Ə bıjı... bıjıl nisek eştər-r-r? Bına ul irtəgə uraqqa şuqasaq. Şunın esən də inde vinttər, qajkalar nıqıtıldılar. Şuqa la Qasimdın kynele tənbs tygel. Ejelep-bəgəlep cəstərđen ədərlegen barlaqanda ul ytkən

---

Zəngər fortukın keşe ejelep-bəgəlep maşinanın ventilyaren nıqıtıa. Ventilyar qarışalar. Lakin nıq, tıqıd muskuldarqa ular jeneła.

Zəngər fortukın keşe ejelep-bəgəlep gajkalar bəra. Qatı gajkalardı borqanda unın hıđqanqan belgenen muskuldarı helkengəne, belgendəge qan tamırdarının kes menən ayrteneve kyrenə. Ul bəra la, tadarta la, nıqıta. Babıv karanele-komajlandın ədərlegen barlaj.

Zəngər fortuqına unın isem familiəhe sigelgən. Fortuktın itəge alif majına bujalqan sulha la, Qasim Şakirjanıt tigən hyđər belenelər. Unın fortuqı ytkən jıl aylakka birelgəjne, hejəkleha Şutta zəngər fortukın qajbv menən sidəgən.

Ikense jıl tide, Qasim Şakirjanı komajner sulıp eştəj. Qatmarlı, serle maşina menən idara itə. Ytkən jıl arış uraqında ul berense sıqış jahanı. Ul vaqıtta ale komnajn nasar eştəj, ara qaldırə, başaq juqalta həm jaş tuqtala, vatıla tue.

Kemdərder unı hyktelər, komandlı jaratmasılar.

— Hi, tapqanıbqıd maşina, bedğa kombaindın zararğan başqa nəməlne juq. fajdahıd...finelər. Unı kyptər ojtte. Xatta MTS direktorı Kyzulisof yđe tə'...sedden şarttar esendə kombainqa eştəj memkinlege juq"-tip ujlanı. Barı tik kombajndın eştəj alıvbına, eşlərgə teješ ikəniegenə nıq bşanqan politbylek eşselərə həm kombajner Şakirjanıtın yđen genə bıl ujdа tygel inelər. Qasim yđe bıtın esen jandı. Kombaindın eştəj almavın, nasar isem menən taralvbın yđenən kyrde. Bında kombain qəjeple tygel ikənenə xalbqıtın teşenməvenə ərnene. Unın nervalarə hədlanı. Lakin ul nisek kenə nulha la oşo teşenməvđərgə, unın kərəklegen, fajdahın kyrhətevde nurıs itep qujdı. Bətə kesən şuqa haldı. Həm abqa ireşte. Unın kombainə kendənkən alqa kitte. Tuqtalıvın kəmette. Juqaltıv, ara qaldırıvdarın bətərdə. Ə, haban aştəqı urqanda arjv qına eşlene. Lakin unın bıl unışı qına "kolxozsılardı la, kombajner Şakirjanıtın y

SOVETTAR SOJUZLƏNDA

TIMER JULDAQTЬ ŞƏMSƏLLƏQ-DIVERSION OJOŞMA AQTZALARƏNA SUT

Oşo kendərdə SSSR juqarı suılənın xərbi kollegiahı ip. V.-V. Vlrix rəisleqe ərtənda şəmsəlıq—diversion ojoşmanın esen qarənı, bəl ojoşma bedden timer jul transportının qajhı ber ucaskalarında bədəqloq jahalqan.

Şaikanın tep ike burəs aıl qan:

1. Timer juldarden, elgerek tə ilden yderen Alıə kenseqəs menən totaştərüsü juldarden ytkərevselek hələttərə ham mobilizatsion ederlege, şulaj uq qemymən SSSR da ham elgerək tə Alıə kenseqəsqa sarıvıs magistral'darda parovozdar remontlav esenen toroşo turahında maqlymattər jəıv ham başqalar.

2. Timer juldarda, parovozdar remontlav zavodtarında diversion aktlar ytkərev, huqəş vaqtında başlanıv vaqtqahına-dur diversialar ederlav.

Bəl ojoşma sostalında juldar x. k. nen ydək həm urəndardaqı apparattarında eşlegen həm tuvqan ilderenen manlaqəltərenə xejanat itkən əjərəm sovet xedmətselərə tergandar. (Məskəv-Qazan timer julının Məskəv—sortirovocnaja, Məskəv—passazirskaja stansaları, Murom parovozdar remontlav zavodı h. b.)

Bəl ojoşmanın başında Manzurlanan kilgan şəmsə—diversant, sit II razvedkahı agentı, Koreqə keşehe kis Zajın torqan. Unan alqan aqsaqa bəl xejanətselər—sit II razvedkahı agentlarə jaşeren materialdar jəıv julında kin şəmsəlıq eşen jəjep jeərgandar, timer jul transportında kərək kruşenialar ojoştorov julə menən bulhən, şulaj uq dipo həm parovozdar remontlav zavodtarının qorolmaların eştən şəqarıv julə menən də kyp kenə diversion aktlar jahalqan.

Mətələn, Məskəv—Qazan timer julında jahalqan həm avıt hedəmtələr qaldırqan tyəndəge krusenialardə kyrhətergə kərək:

a) Cernaja stansahındaqı kruşenia, unda kyp keşe halək bulde, bəl kruşenia hedəmtəhendə ike parovoz strojdan şqarıldı, 15 vagon vatıldı həm tep julda jetəv tuqarıldı.

b) Panki stansahında ike uzamlı pojuzdan bəreleşe;

v) Udel'naja stansahında passazir pojuzdının kruşeniahı həm kyp kenə başqalar.

Betə bəl kruşenialar diversant Kozlof (Məskəv—Qazan timer julının Məskəv—sortirovocnaja depohının nacal'nigə) həm Mişin (unın urənəəbarə) tarafınan ojoştorolqandar. Murom zavodında stanoktar həm maşinalar sistemlə rəveştə eştən şqarıldandar (Aleksandrovski həm Sviridof zadanielarə bujənsa). Vatanqa xejanət itevselər ydderenen şəmsəlıq—diversion eştərə menən bedden timer jul transportına dur zarar kilterergə elgergandar. Bəl eş bujənsə 23 keşe sutqa birelde.

SSSR juqarı sutənın xərbi kollegiahə bəl şəmsəlıq—diversion ojoşmahının agentları dəvlət xozalqının in məhim ucaskalarınan berehe bulqan timer jul transportında jemerevselek eşe menən şegellənqanlekterən, bəl şajkanın betə agentlarə sovet dəvlət xedmətselərə bulqan xəldə, ydderenen bəl jenəjattərə menən turanan-tura vatanqa xejanət itkanlektərən həm şəmsəlıq—diversion eşte ojoştorovsılarqa, unın jetəkselerenə həm in aktiv şəmsəlarqa qarata in qatə repressia sarəlarə qulianər qa tejeşlegen ıbapkə alıp, ojoşmanın jetəksehe Kiş Zajındə həm unın in jaqın jardəmsılarə bulqan inzenerdar—Juldar xalıq komissarlıqının parovozdar idarahı inzenerə A. A. Slastinində həm S. V. Aleksandrovskidə, Məskəv—Qazan timer julının Məskəv—sortirovocnaja depohının nacal'nigə V. V. Kozlofta həm unın urənəəbarə N. A. Mişinde Murom, parovozdar remontlav zavodının texpik əylege nacal'nigə L. T. Sviridofta, Məskəv—Qazan timer julının Məskəv—passazirskaja stansahının vokzal nacal'nigə J. S. Borovskidə həm maşinist A. B. Muzanofta şəmsəlıq həm jemerevselek eşen ojoştorovsılar həm in aktil şəmsılar həm diversanttar rəveşendə in qatə jazaqa-atəvqa xəkem itte.

Qalqan qəjeplelər-Juldar xalıq komissarlıqının parovozdar idarahının baş inzenerə M. M. Rodnof, Məskəv—Qazan timer julının berense distansia nacal'nigə N. A. Sterenski həm başqalar 10 jıloqa həm unan kəmerək vaqıtqa irektən ajərtvqa xəkem itteldelər.

SOVXOZDAR UROŻAJ JƏJƏVDA · ƏLGƏ KYRHƏTHENDƏR

MƏSKƏV, 25. Narkomsovxoz sovxozdarında 15 iyulgə tiklem 514 men ga igen sabəlqan, şul jemlenan orloqsoloq sovxozdarə 309 men ga sapqandar. Uđqan jul ular bəl vaqıtqa nej barə 35 men ga qəna sapqajnalar. 12 orloqsoloq trestarının sovxozdarə urożaj jəjəvdə 15 iyldə başlap dəvlətke 58715 tonna orloq tapşardə lar, dəvlət planının 4,8 pr.tə ytəlgan. Ə uđqan jul ular bəl vaqıtqa 3164 tonna qəna tapşnajnalar. Kyp betə sovxoztrestardə komsaindardə fajdalanıv uđqan jəlqa qaraqanda keşelde. Lakin belardən betəken də ik sovxozdardən eş jaqşərıv arqahında qəna kilep şqqan tip əjtev jənəlış bulər ine. Şuqa kyrə „Pravda" ular aldına kyp kenə konkret surəstardə sol'sevikilarsa quiə həm sovxozdarda bulqan jeteşhedlektər turahında signal birə.

„Pravda" jada:

— „...Urożaj jəjəv əle jəna başlanqan həm sovxozdardən eşendə əle kyp jeteşhedlektər bulqanlıqtan, unəştur turahında hejlərgə qəmymən vaqıt kilep jetmegən əle. Xəderge tep burəs betə komsaindardə xodqa jeərevdən, ulardən tulənbasa fajdalanılıvına ireşevdən, urożajdə haqlap qalıvdan həm dəvlət planın ytəvdən tora. Xədiqəttən ajərəlıv həm uđqan jul menən saqəştırmalardə edləv, ular nej tiklem satlıqlə bulmahındar,—igende ək dur juqaltıvdarqa jul qujəv bulasaq. Bundaj qurqənbas juq tygel. 15 iyul svodkahə ək kyp igenden başvdarda jatqanlıqtan belderə. Ketelmegən vaqiqalar arqahında bəl igenden halək bulıvə memkin, in jaqşə tiqəndə orloqton jartəhə juqəlasaq".

„Pravda" kyp kenə sovxozdar turahında məqlymattər kiltera. Rastof Zernotrestın sovxozdarında betə sabəlqan igenden sirege qarda jata. Petigorski Zernotrestın sovxozdarında betə sabəlqan igenden eştən bər elesə qarda jata. Şul tiklem yk igen Dnepropetrovski trestə sovxozdarının başvdarında jata. Şulaj uq Xerson Zernotrestə sovxozdarə tarafınan sabəlqan 15 men ga igen qarda jata.

— „Bundaj xəl sovxoz direktordarən ham politaylek nacal'niktarən aşlıq huqəvdə ham ekkertlavdə jalep jeərergə niazbyr ilergə tejeşle. Zatkalar ham losografjkalar menən sabəlqan aşlıq motlaq ekkertlənergə tejeşle, unın 15-20 kən esendə huqəlıvə memkin bulqan eləşe qəna qaldırtıla ala. Xekemət ham VK nen kyrhətməhe əbna osolaj. Vaqıt ytə, xəder aşlıq huqəv menən ber rəttən ekkertlavdə lə betə sarəlar menən tamamlaj.

* *

Sentrosojuz bəjəl SSSR da 7700 mal hujəv urnın ojoştorqa qarar birde. Başqortostanda bundaj mal hujəv urəndarə 150 urənda ojoştorola, şulardan 85 urən 15 oktəberdə, qalqandarə 1 dikəberdə ikspiotatsiaqa birelergə tejeşle.

GERBERT DƏORDƏ YƏLS MƏSKƏVDƏ

Kisə Yals qalanə qarap jere-nə ham Məskəv tədeleşe menən tanışqə, unan hun Kaganovic isemendəge şariko—podşipnik zavodına barde. Şulaj uq Yals M. Gor,ki isemendəge kul'tura həm jəl parkına barde. 23 iyldə ip Stalin Gerbertte qabul itte həm es səqət bujəna hejlaşte

KAPITAL ILDƏRENDƏ

AMERIKALA QOROLOQ HƏLƏKƏTTƏRE

NJU-JORK, 25. Amerikanın qajhı ber mehim avəl xuzalıqə stattarında qoroloq arqahında urożaj betenləj tip əjterlek halək bulqan. Jəlqalar qoroqan. Mendərsə eəş mal aslıqtan həm həvhədlıqtan ytə. Həv təsa almaqanlıqtan, fermerdar mendərsə eəş maldə nujalar. Tik ber Nebraska ştatə qəna urożaj hələk bulıv arqahında 150 million dollor zarar kyrgən. Missuri ştatında ijyl ajında 100 million buşel samahı kukuruz hələk bulqan (buşel 27, 22 kig.) Minnesota ştatında orloq kul'turalarının 50 pr. tə, Texasta jemeş urożajının jartəhə-halək bulqan. Kanzas ştatında xədər kukuruz urożajə 25 million buşel bulıvın əjtələr ine. Qalalardə həv norma menən sirelə. Havlıq haqlav orgəndarə joqoşlo avtıvdardən tarafınan qurqalar. Missuri ştatının tiloid avə tıvə tərəla başlaqanlıqə tura hənda xəbər itələr. Gazettar betə ildə qojaş huqəvdan 256 kə şenen yigənlegen jadalar.

HUQƏŞ QURQƏNƏSƏ KƏSƏJƏ

VENA, 25. Avstrianın Serbiaqa yltimatum birevenə 20 jəl tulıv jaqənlə Avstria həm Jugoslavia matauqatə betə donja huqəşə esen javaplılıqtə ber berehenə avdarəp, məqalələr həm ətalektar iqlan itələr. „Viner zon und montaq şajtyng" gazetə Avstrianın elekke baş ministere Gusarektən həm Avstria Vengriə monarxiahının aytan raəotniktarının məqalələren iqlan itə, ular huqəş esen Avstria Vengrianın həm Germanianın javaplə bulmaqanlıqtarən jadalar. Gazet ydenen məqalehende: „Bunan 20 jəl elek huqəşqa kiltergan huqəş oəstanoikahı xəder də bar. Huqəş ul vaqıtta politik ofoqto qaplap alqan bolottardə taratmanı. Kirehense, ular xəder əlgerək tə nəq qujərdələr" tip jadə.

AVSTRIA M-SOTSIALISTARƏNƏŊ EŞMƏKƏRLEGE

Paris. 25. Şvitsaria politsiahının Avstriaqa jeərev esen Germanianan kilgan kyp kenə şartlavəs nəmələr kontrobandahın totqanlıqən xəbər itələr. Baden kylendə ber paroxotta tentev jabalqas, unda seqetlər tejəlqan tip jadəlqan jəşniktərdə 30 bomba tabəlqan. Paroxottın qulqa alnqan keşehe bəl nomsalardə Germania militətse—sotsialistarının zadanielehə bujənsa Avstriaqa alıp barqanlıqən əjtkan.

TEL'MANDƏ QOTQARƏV ƏSƏN

London. 25. Faşistarqa qarşə ytkərelgən mitingqa 20 men kəşe qatəştə. Kompartia vəkile Polit berdəm front tedev esen kerəştə kompartianə jardəm kyrhətergə saqərdə. Dimonstranttar Tel'mandə qotqarəv talap itkan nik kyp plakattar kytərep bardələr.

* **Paris. 25.** 21 həm 22 iyldə „Tel'mandə qotqarəv esen kerəş kendəre" Pariz rajonında dur unəş menən yttelər. Kyp xəlqtın qatnaşə menən mitingtar bulde. Tel'mandə qotqarəvdə talap itep tedelgən petitsiaqa 100 mendən artıq quldamqa jəjəlqan.

EŞHEDƏƏR DUR QALALARQA INDERELMƏJƏƏR

Berlin. 25. Dur qalalarqa es heddərden aqəlıvına qarşə kerəşev maqsatında ularqa eşheddərden kileve tujəla. Germania eskerge eştər ministerlerge dur qalalarqa kilevse eşheddərden barə tik nik tyvən posəbia alıvqa həm unə la moxtazlıqtarın nəq tikşergəndən hun qəna alasaqtarına emet ila alqanlıqtarın belderde. Bəl şara 50 dur proməjşlennost ydəktərendə ytkərelə. Berlində 1934 jıldən 18 majına tiklem daimi jaşav urəndarə bulmaqan keşe tərde eşkə almav tərtibe indelelə.

JETEŞKƏN URƏNƏN HAJLAP URA BARƏRQA

AŞLƏQTƏ YTƏ JƏŞEL HƏM ARTƏQ JETKEREP URƏV ƏA ZARARLƏ

Partia Ydək komitetının ijyn həm Ölkə komitetının ijyl plenumə qarardarə əəjəl aşlıq jəjnav kampaniahının sartlıq tarmaqtarında la **juqaltıvdarqa qarşə kerəşe** ydək surəs bulıp tororqa tejeş. tip kyrhətələr.

Aşlıq jəjnav eşe tik ber terle eştən genə qibarət tygel, urətqa, kelələrgə eəjlərgə, terle vaq ejemdərgə ejergə, skertlərgə, buqətqa ham amear, elevatordarqa taşəv eşe profsestarına aylenələr.

Juqaltıvdarqa qarşə kerəş urożaj jəjnavdən betə tarmaqtarında la alıp barətqa tejeş. Lakin in kyp juqaltıv aşlıqtə urəv, səəbi məsələ bulqanlıqən onotorqa jaramaj. Təzriələr urəvdə ike-es kendən genə elgerəhe **jəşel aşlıqtə la totaştan urəv ojafev itmeblek xatalardan hanala.** Senki ytə jəşel hanaqlə aşlıq tən orloqtarə la nəqlə tujənəp həm jeterlek dərəzələ qatəp elgermegən bula. Bəndaj orloqton ikmege nasar bulqan kevek, ularda xekemelkə tapşərəp həm səsev orloqona qaldərəp bulmaj. Ytə jəşel dəverdə urəlqan aşlıq elgergən aşlıqtən sajlatən qəna bodasaq. Ytə jəşel urqanda orloq qojolmaj. Lakin, unən sajlatə nik tyvən bula.

Aşlıqtə nindəj dəverdə urəv fajdalə hun?

Aşlıq elgereve es dəverge aylenə.

Het həman elgerev dəvere. Bəl dəverdə hanaqtarə la tətle harqajəp betmegən, başaqtarə tamam aqarmaqan jəkl harqajmaqan bulalar. Başaqqa urənlaşqan nertektərdə hurəp şqarqanda ulardən yd ojalarına nəq jəseşep torqanlıqtarə hidelə. Bertekte alıp tərnaq menən jərəp qaraqanda, unən esendəge massa het kevek aqhal həm həjəq, nertekten tşqə tehe jəşel bula. „Aşlıq bəl dəverdə bulqanda jəjnarqa jaramaj. Bəna oşo dəverdə urəlqan aşlıq ytə jəşel kejensə urəlqan tip haqəla. Zarar kyp.

Balavəd həman elgerev dəvere. Japraqtarə tamam qojolop hanaqə betenləj harqajqan bula. Başaqtaqə nertek jenel hurəp alına başlaj. Bertekte tərnaq menən jərəp-kirkep qaraqanda qatə qamər, ə inde hudəp qaraqanda balavəd həman hudəlıp tora. Bertekten tşqə qatə qatə başlaj, esendə het həman həjəq massa kyrenməj. Kyp təzriələr aşlıqtə oşo dəverdə urəv kərəklegen kyrhətələr. Bəl dəverdə urəlqan aşlıqtən nertege betenləj yk elgermegən lakin, unə urətqa jaraj. Senki tamam elgerev esen uqa qərlıqtarda ultərqan dəver də jeterlek hanala. Balavəd həman elgerev dəverendə urqanda həm bəl vaqıtta xedmətte dərəə ojoştora belgəndə juqaltıv əd bulasaq. Bəl dəverdə ele nertek başaqtan tid genə qo jolmaj.

Balavəd həman elgerev dəverendə urqanda nertekten saj iatə tyvən bula, tejev ul betenləj dərəə tygel. Jaqşə sajlatlə nertek alıv esen bəl dəverdəge elgerevde dərəə bildələj betergə genə kərək.

Tulə elgerev dəvere. Bəl dəverdə inde qoro kendərdə ha naqtarə, halamə həna başlaj. Bertekte tərnaq menən həndərqanda balavəd kevek hudəlıp tormaj, qatıp elgergən bula. Tulə aşlıq naturahə tehe ala. Başaqtə qul menən helkelkəndə qajhı ber nertektəre qojola. Tulə elgerev dəvere ike-es kendə attəqqa budəlha bəl kul'turanə ytə artıq elgergən tip ajtə alabəd. Ytə artıq elgergən dəverden nej tiklem zararlə bulıvən yrdə ajttek.

Kulak, unən qaldəqtarə „qəlqa srok esendə urəp neterer gə qusalar bit, artıq elgergənen ketmajek.." tip ytə jəşel kejensə urətqa, ə bəl monever ytmətlek bulqanda, aşlıqtən tulə elgereven ketergə endəjdər. Bəndaj zararlə „kənəştargə" qarşə ajavhəd kerəş alıp barətqa, betə nertek kul'turalardə la balavəd həman elgerev dəverendə urəvdə ta'min itergə kərək.

Agr. V. Ojirfanəf.
Başqortostan avəl xuzalıqə qilmi ilkşerenev instituta.

MEDITSINA KADRDARƏ ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

Başnarkomzdrav, VKP(b) Ölkə komitetə jetəkselegendə xedmətsəndər havlıqən haqlav həm ulardan kadrdar ədərləv eşendə ifrat dur unəştarqa ireşte. Bənə tyəndəge handar asəqtan-asəq kyrhətep tora.

Mətələn: elekke Ölə gubirnahında betəhe 19 bol'nitsa bulha, xəder 104 kə; ambulatorialar 17 bulha 33 nse jəlda 156 qa. feld'şer punktlarə 58 bulha, 33 jəlda 208 gə, vractar 100 genə bulha, 33 jəl ədaqəna 500 gə jette. Urta meditsina eşselare 343 bulha, xəder 1500 gə jette. Bəl handar eşse həm xedmətsəndərden havlıqən haqlav saralarınən nəq kesəjteleven kyrhətə.

Prombjşlennos rajonə bulqan Belorettə revolytsianan elek 1 vrac, ber bol'nitsa qəna bulha, xəder 3 bol'nitsa, Tuberdispansir həm sanatoria, balalar, əsələr konsultatsialarə bar.

Bajmaqta revolytsianan elek ber fel'dşer punkqıtə qəna bar ine. Xəder betə ambulatorialarə menən 20 ləp vractə esenə alqan 3 bol'nitsa bar. Xəderge kendə sotsial avətıvdar menən kerəşevdə dur eştər alıp barıla. Prombjşlennos, avəl xuzalıqə elkələrendə vinirologia, traxomotoz, tuberkyljoz instituttarə ojoştorolqan. Konsyl'tatsia punktlarə, kurort, sanatorialarə bar.

Meditsina kadrə ədərləv eştəre həm uqəv jorttarənın seltərdəre kinəjə. Elekke Ölə gubirnahında ber genə fil'dşer, akuşerkalar məktəbe bulıp, unda uqəvsılar juqarı qatlamdar həm kyperək urətlar ine. Xəder Ölə lə Medinstitut, Medtexnikum, Medrabfaktar bulıp, ularda 1500 gə jaqən hər millət, eşse, kolxozsə, xedmətkər balalarə uqəjdar. Həm uqəvsılardən kyperək eleşe başqort həm tatar balalarə.

Şulaj da havlıq haqlav eşe sotsialistik tedeleş tempənan artta qalmaqan bara. Bigerək tə meditsina kadrdarə ədərləv eşe aqhaj.

1934 jəl narkomzdrav sistemə bujənsa 996 vrac kərək bulha, 1934 jəl 1 nse ijylgə şul talap 495 vrac menən genə ta'min itelde. 2400 urta meditsina rabotniktarə kərək bulha, ale ular ni barə 1675 kenə keşe itəpləna. Bəna şul jeteşhedlektərdə jəldam qaplav esen Başnarkomzdrav kadrdar ədərləv planın jəl hajən arttəra bara. 34-35 uqəv jəlında kontengent Medinstitut bujənsa 250 keşe, Medtexnikum bujənsa 260, Medrabfak bujənsa 370 keşe bulqa tejeş. Ə 35-36 jəlda taqə la artasaq.

Meditsina kadrdar ədərləvdə urəndaqə betə partia, profsojuz, sovet ojoşmalarə jaqəndan qatnaşqa, Narkomzdravtən birgən zadanielehən, betə jaqtan jaraqlə jaştarde hajlap, 100 pr. tə menən ytəvde ta'min itergə tejeştər.

Medinstitutqa inev esen 9 jəlıq məktəp, texnikum beleme. ə texnikumqa inevselergə 7 jəlıq, Rabfakqa 6-7 jəlıq məktəp kylamendə belem kərək. Inevselərden 50 pr-tə irdər bulqa tejeş. Uqəvsılar hajlav turahında rajondarqa xəbərdar jeərelhə lə, əlegə tiklem 44 rajondan 3 rajon qəna javap qajtardə.

„Urta meditsina belemle keşelər beddə juq, şul səbəple razverskanə ytəj almajbəd" tip javap qajtaralar (Nuriman Rajdravə). Meditsina kadrdarə ədərləv turahında birelgən kyrhətmələrde ytəv eşenə tekerəp qaravsılarqa vaqıtında qərqa olpor birə barətqa kərək. Rajondarda Medinstitutqa la, Texnikumqa la, Rabfakqa la jaraqlə uqəvsılar bar. Tik ulardə tabərqa həm uqətqa jeərergə genə kərək. Bəndaj qaraştardə baj laq qəna osoratərqa tura kilə.

34-35 uqəv jəlında meditsina uqəv jorttarəna birelgən razverskalardə betə jaqtan jaraqlə studinttar menən tə'min itmagən ber genə rajon da bulmahən.

Safikanəf Z. S.

„CEXOF" SANATORIAHƏNDA TƏRTIP QASAN URƏNLAŞƏR IKƏN?

Cexof isemendəge sanatorianın II nabarında 400 gə jaqən davalanıvsə bar. Bəl sanatoria la tərtip urənlaştərılmaqan. Umuvalniktardə jəlvənəv esen, ə gra finalardə esev esen həv bulmaqanlıqtan avətıvdar jəlvənətqa, həv esergə jəlqarqa baralar. Stalovoj həm qəmədxana la tadə'lıq juq. Avətıvdar qəmədəlıv esen 3-4 saqət nəvbət ketep toralar.

Ə. Qəmədxana medire Şakirbəj unən jardəmsəhə Sulejbi qəmədə stratta torqan avətıvdarqa kyperək jeərəhe urəndə, yddərenen tanəş-beleştərenə es jaq işektən kərzinkələp qəmədə edətalar.

Avətıvdardan Tirigulbi N. stratta torop, 2-3 kən bujənsa qəmədə ala almaqası. Sulejbiqa barha Sulejbi qəmədə bula torop birmene. Ə şul uq vaqıtta ul tanəştarına qəmədə edata. Qatbraq avətıvsılarqa la iqtibar itelmej.

Sanatoria la kul'tura eştəre aqhaj, radio eşlənaj, teatr, postanovkalar bulmaj, gazet-zurnaldar alk ad kilə. Başqort həm tatar telendəge gazettar 10 dananan da artəq tygel. Ul davalanıvsılardə qənəqatlandermej.

Basprofsovet bəl sanatoriaqa nəqlə iqtibar itep, unə ratkə halbrqa, qəjeple keşelərdə javapqa tartərqa tejeş.

„Oşqon"

BAŞNARKOMZDRAF CERNIKOVKAQTA IQTIBAR ITMƏJ

Cernikovka la meditsina jardəmən kyd aldəna kilterev alk avət. Ber genə vrac bulqanda, 3 kən kelep torqandan hun da betenləj jardəmhəd qalərqa memkin. Motor zavodə tedeleşe ergəhendəge ambulatoria kenga 120 jəkl 130 keşe ytkərə alətlaq bulha, əbndaj handaqə avətıvdardə vrac nəqlap qaraj almaj, tik „ytkərə" genə.

Ydək elektrik stansa ergəhendəge ambulatorialə statsionar kojka həm xuzalıq ibəbe aptekahə la juq,eşse qalandarəmbulatoria ebtələ ebtendə bala tabalar, in qadi namə bulqan bint esen də 6 kilometr alətlaqtaqlə motorstroj majdanına jegerergə tura kilə.

Narkomzdraf, şulaj da, Motorstrojdaqə ambulatoriaqa iqtibar itmaj, belakəj genə kabinetta 2 vrac ber yk vaqıtta eş alıp baralar.

Şulaj uq 2 ambulatoriala la vractardən hanən artətrəvdə qajqərlmaj, 5 keşe urnəna 3 kenə vrac eşlaj. Tid jardəm itev eşen alıp barəvsə tyən kvalifikatsialə feldşerdən ojbarət.

Ydək elektrik stansala bəl eş taqə la nasarəraq qujəlqan: 4 keşe urnəna 1 jarəm vrac tura kilə, lekpomdə jartə keşegə hanarqa memkin.

Oşo kendərdə ber qatən vrac, Ydək elektrik stansa ergəhendə eşlərgə, tigən telək seldergəjne, lakin Narkomzdraf unə ikense təjənqa jeərde. Bunən menən Narkomzdraf ydenen, ere proməjşlennost' ydəgenə ad iqtibar iteven taqə la ber tapqər anəqlanə. Ə proməjşlennost' ydəgendə kendən-ken avətıvdardən handarə artə bara, malarja həm eəşqa terle avətıvdar jəjelelər.

IKS-NILG.

OTXOTTARƏAN FAJƏALANƏRQA

Ydək elektrik stansa administratordarə həm tedevselere, „Dubitel" qaldəqə menən tik qadandardə qəna tujəndərəp torovdə qulajlaştəralar. Xəder VES kendəlek qaldəqtə tulahə menən jotop barha la, taqə ber nisə ajdan hun bəl qaldəqtardən 75 pr. tən da qullana almajasaq Senki Cernikofkalaqə başqa predpriətelərdə bəndaj qaldəqtar ad tygel.

Aqas zavodənan ken hajən bəsqə vaqtarə ad səqmaj bit, unan hun faner zavodə la bar. Şulaj itep, predpriatienen tirə jaqə hər terle qaldəqtar, taptar həm başqa terle taşlandəq materialdar menən tulasaq.

Bənan qotolov esen berdənger jul — bəl nəmələrde jaqəvlıq sajfatında tulə fajdalanıv həm şərpə fabrikahə şulaj uq faner zavodə ergəhendə qadan xuzalqə ojoştorop, VES nən 2 qadanən qajtanan qororqa kərək bulasaq.

**

Cernakofka predpriatielərendə jaqəvlıq nəmələre, qaldəq aqastar, qajrələr menən genə siklənməj.

Kin, odon joqa lakin nik nəq taqtalar—bəna bəl ter materialdar faner zavodə ergəhendəge prestən jarəna hiselgəndər. Bundaj braktar zavod jortonan berber artlə sbqarəp avdarəlalar. Bə lardən əj başən jaəvrqa jaraqlə nik jaqşə taqtalar jahap alərqa məmkin. Ə ul turala **ujlavsə la juq.** Nej tiklem bajlbqtar ərəm jatalar, ulardən nindəj genə meeldər jahap bulmaə inel

Şulaj uq şərpə fabrikahənın işek aldında la ular tulə, bəlar umarta ojahə, şulaj uq başqa terle xuzalıq nəmələre jahavqa jaraqlılar. Xəder ular ja serergə, jə jaqəvlıqqa kitergə tejeştər.

Promkooperatsia bəl eşkə tid arala nəqlap totonorqa tejeş.

Cernikofkala hər terle mebeldar eşlap sbqarəv urəndarə tedergə, bəl materialdardə kin qullanə nəmələre eşlep sbqarəvqa əjlənderep jeərevgə betə kestə halərqa kərək. **S. G.**

Starletamaqtaqə promkoopiratsianın 10 jəlıqə isemendəge artel noterelə. Pretinzialər iqlan natəlqandan hun ike adna esenda genə qanul itelalər, iqlan natəlqandan ike adna hun alrelgən pretenzialər qarəlmajasaq.

Adres. Starletamaq promkooperatsianın 10 jəlıqə isemendege artelenen likvedkomsına.

1—1 **Likvedkom.**

SIRATHƏ KƏN BULMAJ

35 pikettaqə larjək 536 keşene ta'min itə. Lakin larjək aldənda siratbəd ber genə kendə ytmaj. Larjək esselər tatarəna javap birev esen kerəşmaj ikmək vaqıtında kilterelmaj, kilgən ikməkte halav, larjək esselare kəjefe menən genə jerej, telehalar hatalar, telemehalar juq. Larjokta eşselər esen kərəkle nəmələr (xatta şərpə la) hatəl. maj Ə, kərəkməgən tovardar ajdat bujənsa sanlanıp jatalar. Mətələn, mart ajənan alrle 70 uckom jetəksehe **Narəqolejef** iptaştər qədəqhənmajdar. Ular aşxanaqa inep hejlaşep sbqəp qəna jerejdər.

Xəderdən aşxananə ykhedlektən sbqarbqa, unə inep jerev julə tygel, belki esselər talabəna javap birə torqan aşxana itergə kərək. Oj. IDRIS.

CEREPANƏF.

INEV JULƏ OJƏNA...

2 nse punktta 6 nsə hanlə aşxana bar. Unən medire nasar eşlev arqahında urnənan alandə, ikense keşe qujəldə. Lakin eş jaqşərqanə juq. Aşxanala aş zajatka menən ədərlənmaj. Şunən arqahında ken hajən 50 şar obed artəp qala. Aştən sajlatə nasar. Aşxana menən prorap **Pomerski** həm

NIKOLAJƏF—KABINET QORTO

4-se ucastok 8-se distansiala sistimatik rəveştə rabockom predsedatele alaşənəp tora Jadan birle genə biş rabockom jetəksehe alaştarəldə. Xəderge kendə rabockom jetəksehe bulıp **Nikolajəf** eşlaj Lakin Nikolajəf predsedatel iseme genə kytərep jerl. Ul kilqəndən birle jul bujəna barəp əjlangəne juq. Eşselər arahında massovoj-anlatıv eşen jəjep jeərmaqən, esselərden formoş şart tarən kul'turalə itev esen kerəşmaj. Aşxanalardə esselər kontrole juq. Baraktar nasar. Nikolajəf kyp vaqıtın Stərletamaqta ytkərə. Bəndaj kabinet qorton, eşte kosinetta beterəvşe eşlekhed Nikolajəfta tedeleştən qəvarqa kərək.

Oj. I.

Sujən, qoros, prokat

BELORET domnalarə **22 ijyldə** 211 tonna (təvlek zadanienən 107 pr.) **jegaze** domnahə 83 tonna (təvlek zadanienən 74 pr.) **sujən** qojdolar.

Marten mejestəre 217 tonna (təvlek zadanienən 71 pr.) **qoros**, standar 106 tonna (təvlek zadanienən 112 pr.) **prokat** alrdelar.

BELORET domnalarə **23 ijylde**, 212 tonna (təvlek zadanienən 107 pr.) **jegazo** domnahə 80 tonna (təvlek zadanienən 67 pr.) **sujən** qojdolar.

Marten mejestəre 198 tonna (təvlek zadanienən 65 pr.) **qoros**, standar 88 tonna (təvlek zadanienən 103 pr.) **prokat** alrdelar.

Cernikofka faner zavodına
BUXGALTER HƏM XISAP-SƏLAR KƏRƏK

Inergə telavselər eəş euzgaltirqa meraəəqat itergə tejeştər. Urənqa inergə telavselərden eş kenəgələre ydəre menen bularqa tejeş.

Mərəzəqat esen adres: Cernikofka stansahə, SES ploşcadkahı faner zavodu. **Zavod idarahı.**

1—5

Əfe, „Okt. Nat."hə matəaqahə.
Başqlavlit vəkile № B—1575.

Başqortostan pedagogia instituta

ergəhendə oşo jul dan berense sentə berenən 2 jəlıq urta məktəp uqətıvsılarə ədərləv esen pedagogia institute asalə.

Institut tyəndəge aylektərgə studentlar qəbul itə

	başqort	tatar	urəs
Tel həm litiratura	—	30	30
Tarix	30	—	30
Fizika-matematika	—	30	30
Ximia-acologia	30	—	—

2 jəlıq institutqa inergə telavselər 4 jəlıq institutqa inergə telavselərgə saqlap „Başqortostan" gazetanda natəlqan iqlan bujənsa kerəkle dokumentlarənən tep nəsxələren jeərergə tejeştər.

2 jəlıq institutta uqəvsılar 4 jəlıq institutta uqəvsılar menən ber xoquqta fajdalanalar.

Qartzalarda tyəndəge adres menen jeərergə Əfe Ligor Sazonof urame, jort №23 Pedinstitut.

1—1 DIREKSIA

Əfe SES idarahına stazlə maşinistka eş başqarəvsə kerək.

Adres: Cernikofka stansahındaqə 1—1 Əfe SES idarahə.

Biloret Mnogo promajslo article-prolevodstvinnik noterelə Pritenzialər oşo jaldən 30 nsə ijylenə tiklem genə qanul itelalər. 30 nsə ijyldən hun ber terle la pretenzia qanul itelməjəsək. **Likvedkom.**

Əfe-işemaj timer julında

11 KOLXOZ BƏLƏKLƏNDE

7-se prorab punktında Əfe-işemaj timer jul tedeleşenə sotsialistik jardəm ajlbqında Stərletamaq rajonının 35 kolxozə eşlane.35 kolxoz 300 men ka m. jer eşe eşlərgə tejeştər ine.Ular yd ara-sotsialistik jarş həm udarsılıqtə jəjep jeərev arqalında zadanienə 325 men kubametr itep ytənelər 7-se prorab punktə in jaqşə kolxozdardən **„Aşqadar", „Stərle", „Blyxer", „Ukraina", „Novaja derevna", „Iskra", „Karl Marks", „Novaja xizn", „Delegatka", „Bajraq", „Krasnoje znamə", „Tyreşle"**, kolxozdarən bələkləne.

4-se ucastok Stərletamaq rajonə kolxozsə udarniktar s'jəzdə unəjə menən sotsialistik jarş ajlbqına quşılqan kolxozdardə qajtanan bələklev esen 1800 humlə promtovar bylde.

EJƏHEƏLEK

SƏSƏK ATA

4-se ucastok 7-se prorab punktında 11 keşenən torqan balta ottalarə brigadahə eşlaj (brigadir ip. **Cerpakof**). Brigada ijyn ajə zadanienən 163 pr. qa ytəne. Lakin **brigadaqa xedmət xaqın birevde həm ta'min itevde eş normahına qarap jorotmajdar.** Hər vaqıtta ber eştən ikense eşkə kyserelər. Aqas materialdarə jeteşmaj. Disafniktar qajda eşlav turahında zajafkanə kistən yk birergə tejeş bulhalar da birmejdar. Hədəmtələ brigada yd vaqıtında eşkə totona almaj. Prorab ip. Petuxot bundaj jeteşhedlektərgə qarqa sik qujərqa, eştəge ejəhedlekte betərergə tejeş.

HƏJRƏLEVSELƏR...

BƏLƏKLƏNƏ

Əfe-Işemaj timer julının 2 nse ucastogənın 2-se prorab punktında, eşselərden kul'tura —tormoş şarttarən jaqşərtıv esen kerəşmajdar. Esselərgə kərəkle matras, qul jəvqəs, munsa həm başqa nəmələr juq.

In jaqşə brigadalar aylaklən majdar. **Novikof** həm **Şiligof** brigadalarə yd zadanielarən nər vaqıt artıtərp ytəj kilalər. Ə, promtovar menən tə'min itkəndə bəl tovardardə planın 80 pr. qa qəna ytəgən **Salin** brigadahı aldə. Prorab həm rabackom **Umernikov** eşselardən kultura-tormoş şarttarən jaqşərtıv kərəklege turahında kyp heilahələr də, praktik ber nəmə lə eşlaməjdar. Bunə sik qujərqa kərək. (BaşRosta).

YƏ TELDƏRENDƏ

GAZETA JUQ

Başprofsovettan Əfe-Işemaj timer julının 11 ucastogənə jeərelgən kul'turnitsa **Şajapina** iptaş kul'tura eşen kin jajep jeərev esen kerəşə.Ip.Şajapina 24 ijyndən başlap oşo kengə tiklem biş qədəl məjəş ojoştorqan. Bəl qədəl məjəştardə 304 kitap bar. Şunən 64 he başqort telendə, qədəl məjəştarga 400 dana **„Krasnaja naşkiria"** 4 tər dana **„Başqortostan"**, **„Kommuna"** gazetalarə kilə. Mandalina, qitar, balalajka həm 3 futbol bar. Xəder fizkul'tura majdanə eşlanep jata.

Jeteşhedlektər də bar. Mətələn Tadlar raz'jezdında baş qort həm tatar esselare 60 pr. təşkil itələr. Lakin ularqa yd teldərendəge gazeta-zurn

AJRƄM HANƄ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 171
27 IJYL
1934
J Ƅ L

VKP(ƃ)nƄ Bąşqarlıqtas Ƃlkə, Ƃlə qala komitettarı, BYBK hem Başprofsovet organı

ƂƏTƏ IL PROLETARDARı, BERLƏŞEGED!

„Huqıqlqan aşlıq inƨenən kolxozdardıŋ eske kərəktəre (kolxozƨılarqa avans ƃirev, mal aŋıq hem baş qalar) ƨən igen ajırıvdı 1933 jıl ƃildələnqən norma ƃujınsa, jəqni faktik huqıqlqan aşlıqtıŋ 10 pr. tı tikiem, jaqşı eşləgən aldınqı kolxozdar ƨən 15 pr. qa tiklem kytərep ƃildələrgə.

(VKP(ƃ) UK plenumı qararınan)

MAJA TUPLAV PLANı

TULıHıNSA YTƏLERGƏ TEJEŞ

Sotsialistik tədəleş eşe finans planınıŋ vaqıtında hem tulı ytəlevenə kyp vəjlənqən. II kvartalda Başqortostanda ƃetəhe **15053** meŋ hum aqsa jıjılırqa tejȩş ine, şul summanıŋ 14229,1 meŋ humı jıjılıp. kvartal planı 94,5 pr. qa qına ytəlde. 5 rajon II kvartal plandarınıŋ jarthın da ytəmənelər.

Bul ədəkləktəŋ səbəƃe, təqat kyp kenə rajon ojoşmalarınıŋ finans planın narıqlamavdarında tora. Kyp kenə rajondardə ƃigerək tə **Toporin** rajonında „nəvƃatselek" finans planı ƨən kerəşte başqa polittik-xozalıq kampanialar menən əəjlaj ƃelmavselek kyrhətelde. Bında rajon ojoşmaları jetəkselərə fin plan eşen „hunqıs urındaqı" məs'ələ tip ifəaplanelər. Rajon finans ƃylege rabotniktarı planın real tygellege, xalıqta aqsa ƃulmavı turahında hejlandelər hem ƃer terle tə xərəkət jaliamaj torop, alma urozajın kettelər.

Planın real tygellege, xalıqta aqsa ƃulmav turahında ƃetə hejlavdər, ulardıŋ yddərenen eşməkərhedlektəren jəşerev ƨən genə jynəltelgəjnel:r. Oşonon hədemtəkəndə rajon II kvartal fin planın ƃarı 68 pr-qa qına ylane.

Ajrım rajondardıŋ xərəkəthed lektəre, fin plan ƨən kerəşergə teləməvdare Başqortostandı finans frontında janınan ədeklekkə kilterdelər—unı RSFSR ƃujınsa 13 urınqa hem SSSR ƃujınsa 15 nse urınqa qaldırdılar.

Finans frontındaqı ədeklek. rajon ojoşmaların III xəl itkes kvartalda maja tuplav eşenə ajrıvsa iqtibar ƃirevgə hem III kvartal fin planınan ytəleşen tə'min iterlek itep yd eştəren qırqa qajtanan qorornа məzəyr ilə.

III kvartalda Başqortostan rajondarı sotsialistik tədəleşkə 15521,2 meŋ hum aqsa ƃlıqtı rıtqa tejeştər. Bıl summanıŋ dur ƨleşe irekle tylavdər planı ƃujınsa jıjılırqa tejeşle. III kvartalda irekle tylavdar ƃujınsa 11755 meŋ hum aŋsa jıjırqa kərək. şunıŋ ƨsenən „2ƃiŋjılıq" zajımı (2-nse vƃjpuska) 11210 meŋ hum jıjılırqa tejeş.

III kvartaldıŋ 1 dekadahı jomqaqı finans planı ytəleşendə janı ədeklek tavdıra. Başnarkomfin planı ƃujınsa 1 dekadala ƃarı 382 meŋ hum—10,2 pr. qına aqsa hem dəvlət xedmət haqlıq kassahı hem dəvlət kredite ƃujınsa 659,9 men hum—5,6 pr qına aqsa jıjnalqan. Eşten oşolaj jomoşaq temp menən ƃarıvı arqahında. Bəşqortostan rajondarı ƃetə tylavdər tarmaqında planın ƃarı 6,7 pr. tın qına jıjuanılar.

Kul'tsərdarın tylaməvse kyp kenə kulak xozalıqtarı javapqa tartılmajdar. Bıl, ajırım rajondardıŋ uqıtıvsılardın xedmət xaqın tulı kejenə ƃirməv, jəki nik hunlap ƃirevgə kilterde.

Fin plan ytəlməv qurqınıssı aldında tora. Kiləsəktə ƃalaj qalırqa tejeş tygel. Aşqıs rəvəştə xəl itkes hınılış jaharqa kərək III kvartalda avəl xozalıqtı naloqtı həm yd ara halımdı jıjnav ƨsen kerəşte kin jəjergə kərək.

Xəderge kendə ytkərelqan naloq anjektların itəpkə alıv, halım ytkərev həm şınsın artınan halım ƃujınsa maja tuplav eşe ajırıvsa politik əhəmejətle. Bıl ƃırıs rajondar tarafınan aldan qaralqan stroktarda ytəlergə tejeşle.

Bılardın ƃetəhenən də, III xəl itkes kvartalda, fin plan ƨsen kerəşkə Başqortostandaqı ƃetə xedmətsəndərden iqtibardarın tuplav ajırıvsa əhəmejətle nulıvı kyrenə.

VKP(ƃ) Ƃlkə komiteti həm Bəssovnarkom III kvartal jomqaqı həm III kvartal ƃırıstarı turahındaqı yddərenen 3 ijyl qarardarında—VKP(ƃ) nın rajon komitettarına, rajonəşqarmalarqa, RajFolarqa həm ƃetə xozalıq ojoşmalarına III kvartaldın dəvlət doxodtarın inderev eşendə həm şulaj uq kapital tədəleşenən jıllıq planın finansirlav eşendə xəl itkes kvartal ƃulep torovı həm ƃer yk vaqıtta urozaj jıjıvdı ojoşterovqa həm ad xedmət xaqı sılvvsı eşşe həm xedmətkərdərden xedmət xaqtarın kytarevgə kyp kenə finans sredstvaları talap itelev-turahında ikkərtep yttelər.

VKP(ƃ) Ƃlkə komiteti həm Bəssovnarkomdın bıl direktivtarı kyp kenə rajondarda ale bojomqa atqarılmaj.

VKP(ƃ) Rajon komitettarı, Rajəəşqarmalar, MTS politƃylek tare fin plan ƨsen ƃulqan ƃetə kerəşte yddərenen kəndəlek turanan-tura kontrollektərenə ilərqa tejeştər.

Rajon finans ƃylektəre III kvartaldən finans planı tirəhenə əşqıs rəvəştə massovıj-anlatıv eştəren kin jəjep jebərergə tejeştər. Başqortostandın menərləqən komsodtarı, fin seksları həm finans aktiltarı armiahı fin plan ƨsen kerəşkə mobilizirlanırqa tejeştər.

Bedde III kvartal fin planın tulıtırvqa həm 1 jartı jılda jıjılmaj qalqan aqsalardı jıjıp alıv ƨesən ƃetə məmkinlektər ƃar. Tik maja tuplav eşenə bol'şeviktarsa totonorqa, ƃul kampanianı urozajdı jı-jıv həm dəvlətkə orloq alırev kampaniaları menən əəjlaj ƃelergə genə kərək.

STƏRLEBAŞ MTS NDA

DYRT KOLXOZ MAŞINALAR REMONTLAVDı TAMAMLAMAQAN

(Yd xəƃərsevəddən)

Stərlebaş MTS ƃndaqı aldınqı kolxozdar urozaj jıjnavqa naşlanılar. „Pravda", „Ural" „Madaniət", „Aqsişma", „Molotof" kolxozdarı urozaj jıjnavdı mojovoj ədeklek menən qarşılanılar. Urozaj jıjnavqa ədeklekte ƃişçerev kenə ƃul kolxozdarda ınaq ojoşqanılar. Jumarı xedmət dissiplinanı nərtıqın kyrhalı. Bıl kolxozdarda ƃetə maşinalar remonttan sıqqandar, orloq totqostar ədər, her ƃer kolxozsı ajrım eş tarmaqına kerektelqan. Dozordar igendər de nıq haqlajdar.

Lakin Stərlebaş MTS-ınıŋ kyp kolxozdarı urozaj jıjnavqa ədərt ƨhed kildelər. Dejem alıp qaraqında MTS kyləmendə ədəlek jomoşaq. 196 yde taşlap urqıs həm lobogrejkalar remonttan sıqıp ƃetməgəndar, 19 lobogrejka ƃetənəj vatıq jatı. Remontlanırqa tejeş ƃulqan 52 inqqıs maşinanıŋ 34 genə remontlanqan. Urozaj jıjnav maşinalarına orloq totqostar tutılınsa eşlənnəgən, eşlənqandare maşinalardın 60 pr. tın qına ta'min iterlek, japma ır dındar, lapaktar, vıjskalar tedəv eşe nasın ƃara. MTS kyləmendə dur kolxozdardan hanalqan „8-Mart", „Qalqaş", „K Marks", „Qajraqlı" həm „Janı Ieraqaj" kolxozdarı urozaj jıjnavqa ədərlekte ədderər. Urozaj jıjnavdı vatıq maşinalar menən qarsılanılar. „8-Mart" kolxozında 16 urqıstın 13, „Qajraqlı"la 7, urqıstın 3 he-„Qalqaş"la 15 urqıstın 11 re, „K-Marks" kolxozında 13 ur, qıstın 10-hı qına remontlanqan. Bıl kolxozdarda huqqıs maşinalarınıŋ 50 pr. tı vatıq jatı. Japma ırdındar, lapaktar həm vıjskalar eşlənməgəndər. Urozaj jıjnav planı tedələp ƨetməgən.

„Qalqaş" kolxozınıŋ 15 kilometr alıstıqta 300 gektar aqjdaj, holo natıvı ƃar. Bıl jerdə ƃer genə vıjska. kelə həm ƃir ƨsen ƃir ƨsen ƃir ƨsen

AVSTRIALA MILLƏTSE-SOTSIALISTAR FETNƏHE

Venala radio stansahı өsөn huqış

LONDON, 26. Rəjter agentstvohınan Venanan xəbər itеve вujынsa вegen 13 səqət 0,6 *minutta jetle* radio stansahı „xökemətten otstalkaqa sbqqanlıqı hәm Rintelevden (Avstrianın Rimdaqı ilsehe) vlastь yd qulına alqanlıqь" turahındaqı xəbərde taratqan. Bıl вelderevde taratqandan hun uq radio stansahı kinat hejlәsevde tuqıratqan. Rəjter agentstvohı xökemət jortonon hәm radio stansahının xejmverdar ofrətı tarafınan soraq вıldь.

Qaskər hәm xejmverdar ofrətь radio stansahına qarşь ut asqan, unan şulaj uq mьltıqtan alıp javap вirgəndər. Radio stansahında вer keşe ylterelgən, вer nisə keşe jaralanqan. Xejmverdar ştabь xejmversılardь monitorovajt itev turahında вojoroq вbqardь.

Dol'fus millətse-sotsialistar qulında

London, 26. Rejter agentstvohь Venanan xəbər itə: Millətse-sotsialistar Dol'fustь ydəкen xedmət jortonda əsir itep totalar. **Xökemət** qəskərdəre tejəlgən gruzaviktar şulaj uq tanktar вaş minister jortona hөzym jasalar, unda major Fej hәm imenselek komissarь Karvinskij вaş kytərevselər qulında əsir вulıp toralar.

Baş kytərevselər menən anlaşıv

BERLIN, 26. Venala xökemət jortonda „вaş kytərevselər" menən kвsinet arahında hejlәsevdər вarqanlıqın xəbər italar. Germania informatsia вjurohь dəvlət imenselek komissarь Fejdьn kyp tapqьr xökemət jortonon вalkonьna sbqqanlıqın hәm jort aldındaqь maydanqa urьnlaşqan 'xejmver ofrətьnьn komandirdarьna ydənə killergə təqdim itkənlegen вelderə. Xejmver ştabьnьn nacal'nigь Bodnşted hәm imenselek inspektorь Əjвel xökemət jortona ingəndər. Informatsia вjurohь qajhь вer keşelərden Əjвel menən Fej arahındaqь telefon arqьrь hejlәsevde tşetkənlektəren вelderə, вьl hejlәsev vaqьtında Fej Dol'fustьn avьt jaralanqanlıqın hәm otstalka horaqanlıqın əjtkən. Xökemət jortonda qulqa alьnqandar arahında „avьt jaralanqan Dol'fustьn, imenselek

Vena huqьştarьnьn tafsilь

Praga. 26.0 səqət 55 minutta Venala milłatse-sotsialistardьn вaş kytəreve zildi durlıqqa jette. Vena xəbərselerden вeldereve вujынsa вer terkem qoralьk millətse-sotsialistar 25 iyldə ken dedoe i səqəttə radio stansahın вatьp alьp unan Dol'fustьn otstalkaqa sbqьvь turahında xəвar taratqan. Ike səqət вujына вarqan atьş vaqьtında вs keşe ylterelgən hәm вajtaq jaralanqan, şunan hun qьna politsia radio stansahın qajtara alqan. Şul vaqьtta ikense вer terkem millətse-sotsialistar politsia kejemdəren kejep xökemət jortona вatьp ingən hәm unda ultьrьşta вulqan ministerdərde, şul jemlanan Dol'fustь hәm Fejdь qulqa aldь. Dol'fus avьt jaralanqan Minster Fej jortton вolkonьna sbqьp jortton tira jaqьndaqь politsiaqa hәm qəskari cəstərgə his вer nəməgə qaramatьtan qan tygevde вuldьrmatьqa təqdim itkən, xökemətten otstalkaqa sbqьrqa telaqənlegen hәm вaş minster itep Rintelenьs ministere Fejdьn, stats—sekretar Karvinskidьn, xalьq arahında ajьrьvsa tupatьlьq menən tanьlqan kyp kenə juqarь dərəəжəle xejmverdardьn вulqanlıqın" xəвar italar. Informatsia вjurohь xökemət kvartalь tirəhenə „xalьq massahının" jьjьlqanlıqın hәm ulardьn xejmverdarqa вlqь nьqьraq janьqanlıqtarьn rəвlaj. Xejmversьlar jetəkshe major Bar xökemət jorto ergəhendəge jorttardьn xejmversьlar tarafınan alьnqanlıqın hәm hөzymgə qarşь torortoq xalqa kil terelgənlektəren ajtte. Berlindəge sьi il gurnalistarь arahında Dol'fustьn jənəhe jaranan ylqənfege turahında xəвar tarala.

Parizdan rəjter agentstvohь Venanan alьnqan xəвardar вujынsa Dol'fustьn ylterelqanlegen hәm Fejdьn janь kasinit tedegənlegen xəвar itə.

Vena huqьştarьnьn tafsilь

Praga. 26.0 səqət 55 minutta Venala milłatse-sotsialistardьn вaş kytəreve zildi durlıqqa jette. Vena xəвarselerden вeldereve вujынsa вer terkem qoralьk millətse-sotsialistar 25 iyldə ken dedoe i səqəttə radio stansahın вatьp alьp unan Dol'fustьn otstalkaqa sbqьvь turahında xəвar taratqan. Ike səqət вujына вarqan atьş vaqьtında вs keşe ylterelgən hәm вajtaq jaralanqan, şunan hun qьna politsia radio stansahın qajtara alqan. Şul vaqьtta ikense вer terkem millətse-sotsialistar politsia kejemdəren kejep xökemət jortona вatьp ingən hәm unda ultьrьşta вulqan ministerdərde, şul jemlanan Dol'fustь hәm Fejdь qulqa aldь. Dol'fus avьt jaralanqan Minster Fej jortton вolkonьna sbqьp jortton tira jaqьndaqь politsiaqa hәm qəskari cəstərgə his вer nəməgə qaramatьtan qan tygevde вuldьrmatьqa təqdim itkən, xökemətten otstalkaqa sbqьrqa telaqənlegen hәm вaş minster itep Rintelenьs dь ildələgənlegen вeldergən. 10 minut ytkəs Fej janə вolkonqa sbqьp Dol'fustьn ylqənlegen ajtkən. Prizident Miklas xökemət jorton вatьp alqan millətse-sotsialistar menən hər terle hejlәsevdərdən вaş tartqan. Şul vaqьt ministerdər jabьp qujlqan jortqa ike вataljon haldat kilep, 20 minut esendə jortto вuşatьv turahında millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirgən. Qəskərdər agar ul'timatumdь qanut ithalər, Berlingə kitergə memkinlek вireləsəgen millətse-sotsialistarqa vaqьdə itkəndər. 20 minut ytkəs millətse-sotsialistar вirelmәganlektən qəskərdər nəm politsia qulqa alьnqan ministerdər ultьrqan jortqa hөzym вaşlaqandar. Şul vaqьt xökemət ten irəktə qalqan eleşe вer jergə jetьlьp, вaş minister itep Şuşniganь kyrhətte. Bytən sbqanaqtardan alьnqan xəвardar вujынsa xökemət esendə kiləsək politika turahında dur qarşьlьqtar вar.

Dol'fus jaranan ylgən

PARİZ, 26. Gavas agentstvohь Venanan Dol'fustьn jaranan ylgənlege rəsmi rəveştə rablanqanlıqın xəвar itə. Prizedent Miklas məqarif ministere Şuşniqaqa вaş minister вurьstarьn ytərgə quşqan Hunqь məqlymәttər вujынsa xökemət qəskərdəre millətse-sotsialistardь qulqa alьnmaj qalqan, Millətse-sotsialistar вabьp alqan xökemət jorton xejmversьlar uratьp alqandar, millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirelgən.

* **Paris.** Madrittan xəвar itev вujынsa Ispania sotsialistik partiihь hәm sotsialistik jəştər sojuzь вerdəm front tedəv turahındaqь kompartia hәm komsomol təqdimen kire qaqqandar.

Baş kytərevselər jeңeldelər

PARİZ, 26. bşanьslь sbqanaqtardan alьnqan xəвardər вujынsa Gavas agentstvohь xökemət jortonda вulqan terroristardьn вer eleşe вirelgənlegen вelderə. Oдaqlamaj ulardьn вetәhenen də вireleve ketelə. Millətse-sotsialistar вabьp ingən vaqьtta xökemət jortonda вulmaqan xökemət вəzalarь huqьş вarьp, xökemət jorton yd quldarьna alqandar.

PARİZ, 26. Gavas agentstvohь Venanan janəhe Dol'fustьn millətse-sotsialistar tarafınan avьt jaralanqanlıqın xəвar itə. Millətse-sotsialistar politsia kejemen kejep xökemət jortona ingəndər.

Baş kytərevselər jeңeldelər

PARİZ, 26. bşanьslь sbqanaqtardan alьnqan xəвardər вujынsa Gavas agentstvohь xökemət jortonda вulqan terroristardьn вer eleşe вirelgənlegen вelderə. Oдaqlamaj ulardьn вetәhenen də вireleve ketelə. Millətse-sotsialistar вabьp ingən vaqьtta xökemət jortonda вulmaqan xökemət вəzalarь huqьş ministerlegenə jьjьlqandar.

VENA, 26. Avstria agentstvohь politsia otratьnьn radio stanşahın terroristardan tadartьvdь tamam itkənlegen, ulardьn qulqa alьnqanlıqın, radio stansahının eşlәj вaşlaqanlıqın xəвar itə.

SIT IL XRONIKAHЬ

● **Vena.** Gazetlar Germaniahın Avstriaqa qarşь xərəkətlarenə Mussolinidьn rizahьdlıq вeldergənlegen xəвar italar.

● **Bəjpin.** Xarвindan xəвar itevgə qaraqanda praktika ytev esən Manzuriaqa 200 japon unter ofitserdarь jeвerelgən.

● **Tokio.** Tokio вankьnьn aksiatarьn hatqan vaqьtta vzətka alьvda qəjepłangən elekke saвьq təqdimen itkən, xökemət esendə kiləsək politika turahında dur qarşьlьqtar вar.

Dol'fus jaranan ylgən

PARİZ, 26. Gavas agentstvohь Venanan Dol'fustьn jaranan ylgənlege rəsmi rəveştə rablanqanlıqın xəвar itə. Prizedent Miklas məqarif ministere Şuşniqaqa вaş minister вurьstarьn ytərgə quşqan Hunqь məqlymәttər вujынsa xökemət qəskərdəre millətse-sotsialistardь qulqa alьnmaj qalqan, Millətse-sotsialistar вabьp alqan xökemət jorton xejmversьlar uratьp alqandar, millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirelgən.

* **Paris.** Madrittan xəвar itev вujынsa Ispania sotsialistik partiihь hәm sotsialistik jəştər sojuzь вerdəm front tedəv turahındaqь kompartia hәm komsomol təqdimen kire qaqqandar.

Bələ ministerdər qulqa alьnqandar

London. 26. Rejter agentstvohь Venanan „millətse—sotsialistardьn ministerdar sovetь jorton qulqa alьvdarь ziddi vaqьqa вuldь. Qulqa alьnqan ministerdər arahında Dol'fustьn „hәm majorь Fejdьn вulqanlıqın xəвar italar. Jortto tanklar hәm pulemjottar menən kilgən qəskər tid gənə solqap alqan, politsia nacal'nigь əsirdərde qot qarьv hәm jortto qajtarьv turahında вaş kytərevselər menən hejlәsevdər вaşlaha ta ul unьşhьd sbqqan. Armia jortqa hөzym вaşlaqan. Millətse—sotsialistar haldat вulьp kilep radio stansahına hөzym itkəndər, unda qarşьlьq kyrhatkən direktordь ytergəndər. Politsia pulemjottan ut asqan, hөzym itevselər ateqa вirelməgəndər. Ulardьn qajhь вerəvdəre avьt jaralanqan" tip xəвer itə.

London, 26. Rejter agentstvohьnьn Venanan xəвar iteve вujынsa Inzвruk qalahında millətse-sotsialistar tarafınan politsia nacal'nigь Xikel alьp yterelgən. Xikel elek Vena politsiahь ofrətınьn вaşlьqь вulьp, millətse-sotsialistarqa qarşь unьşlь kereş alьp вarqan. Dol'fustьn alьp ytereleve iəkl qulqa alьnmaqь turahında xəвardar jerej. Xəder вaş minister jortonon millətse-sotsialistar tarafınan alьnqanlıqın iqtər italar, xəвardərqa qaraqanda millətse-sotsialistar xökemətten qajhь вer ağzalarьn yd quldarında totalar, ular kвinettьn qədəttən tьş ultьrьşь вarqan ikense вer urында qulqa alьnqandar. Venala mendarsa keşelər qulqa alьnqan. Uramdarda hәr вer əjвer kytərep вarqan keşene tentejdər.

Uramdarda qatь вireleştər

***Berlin.** 26. „Junajted pres"qən qatь вəjtaq jaralanqan. agentstvohь Venanan xəвar itə: Vena uramdarında qatь alьş вatqanlıqtan, unda ajьrьvsa polozenia iqtan itelgən. Germania informatsia вjurohьnьn xəвere вujынsa вer politsejski yltereligən hәm вajtaq keşe jaralanqan. „Informatsion" gazetьnьn xəвare вujынsa Avstria jəjəvle qəskəre formahьn kejgən вer terkem millətse-sotsialistar Avstria xökemətenen jorton вabьp alqandar. Dol'fus menən вergə вetə ministerdər quliqa alьnqandar, tik məqarif hәm sovda ministerdəre qenə quliqa alьnmaj qalqan. Millətse-sotsialistar вabьp alqan xökemət jorton xejmversьlar uratьp alqandar, millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirelgən.*

Bjuro ydenen elek Venala tynkereleş вulьvь turahındaqь xəвardəren kire ala hәm huqьştьn tik radio stansahь esen qeina вulqanlıqın вelderə

Millətse-sotsialistarqa ul'timatum

Pariz. 26. Praganan xəвar itev вujынsa Venala radio stansahь esen huqьş vaqьtında 10 keşe yltereligən hәm вajtaq keşe jaralanqan. „Informatsion" gazetьnьn xəвare вujынsa Avstria jəjəvle qəskəre formahьn kejgən вer terkem millətse-sotsialistar Avstria xökemətenen jorton вabьp alqandar. Dol'fus menən вergə вetə ministerdər quliqa alьnqandar, tik məqarif hәm sovda ministerdəre qenə

Dol'fus millətse-sotsialistar qulında

London. 26. Rejter agentstvohь Venanan xəвar itə: Millətse-sotsialistar Dol'fustь ydəкen xedmət jortonda əsir itep totalar. **Xökemət** qəskərdəre tejəlgən gruzaviktar şulaj uq tanktar вaş minister jortona hөzym jasalar, unda major Fej hәm imenselek komissarь Karvinskij вaş kytərevselər qulında əsir вulıp toralar.

Baş kytərevselər menən anlaşıv

BERLIN, 26. Venala xökemət jortonda „вaş kytərevselər" menən kвsinet arahında hejlәsevdər вarqanlıqın xəвar italar. Germania informatsia вjurohь dəvlət imenselek komissarь Fejdьn kyp tapqьr xökemət jortonon вalkonьna sbqqanlıqın hәm jort aldındaqь maydanqa urьnlaşqan 'xejmver ofrətınьn komandirdarьna ydənə killergə təqdim itkənlegen вelderə. Xejmver ştabьnьn nacal'nigь Bodnşted hәm imenselek inspektorь Əjвel xökemət jortona ingəndər. Informatsia вjurohь qajhь вer keşelərden Əjвel menən Fej arahındaqь telefon arqьrь hejlәsevde tşetkənlektəren вelderə, вьl hejlәsev vaqьtında Fej Dol'fustьn avьt jaralanqanlıqın hәm olstalka horaqanlıqın əjtkən. Xökemət jortonda qulqa alьnqandar arahında „avьt jaralanqan Dol'fustьn, imenselek

Vena huqьştarьnьn tafsilь

Praga. 26.0 səqət 55 minutta Venala milłatse-sotsialistardьn вaş kytəreve zildi durlıqqa jette. Vena xəвarselerden вeldereve вujынsa вer terkem qoralьk millətse-sotsialistar 25 iyldə ken dedoe i səqəttə radio stansahın вatьp alьp unan Dol'fustьn otstalkaqa sbqьvь turahında xəвar taratqan. Ike səqət вujына вarqan atьş vaqьtında вs keşe yltereligən hәm вajtaq jaralanqan, şunan hun qьna politsia radio stansahın qajtara alqan. Şul vaqьtta ikense вer terkem millətse-sotsialistar politsia kejemdəren kejep xökemət jortona вatьp ingən hәm unda ultьrьşta вulqan ministerdərde, şul jemlanan Dol'fustь hәm Fejdь qulqa aldь. Dol'fus avьt jaralanqan Minster Fej jortton вolkonьna sbqьp jortton tira jaqьndaqь politsiaqa hәm qəskari cəstərgə his вer nəməgə qaramatьtan qan tygevde вuldьrmatьqa təqdim itkən, xökemətten otstalkaqa sbqьrqa telaqənlegen hәm вaş minster itep Rintelenьs dь ildələgənlegen вeldergən. 10 minut ytkəs Fej janə вolkonqa sbqьp Dol'fustьn ylqənlegen ajtkən. Prizident Miklas xökemət jorton вatьp alqan millətse-sotsialistar menən hər terle hejlәsevdərdən вaş tartqan. Şul vaqьt ministerdər jabьp qujlqan jortqa ike вataljon haldat kilep, 20 minut esendə jortto вuşatьv turahında millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirgən. Qəskərdər agar ul'timatumdь qanut ithalər, Berlingə kitergə memkinlek вireləsəgen millətse-sotsialistarqa vaqьdə itkəndər. 20 minut ytkəs millətse-sotsialistar вirelmәganlektən qəskərdər nəm politsia qulqa alьnqan ministerdər ultьrqan jortqa hөzym вaşlaqandar. Şul vaqьt xökemət ten irəktə qalqan eleşe вer jergə jetьlьp, вaş minister itep Şuşniganь kyrhatte. Bytən sbqanaqtardan alьnqan xəвardər вujынsa xökemət esendə kiləsək politika turahında dur qarşьlьqtar вar.

Dol'fus jaranan ylgən

PARİZ, 26. Gavas agentstvohь Venanan Dol'fustьn jaranan ylgənlege rəsmi rəveştə rablanqanlıqın xəвar itə. Prizedent Miklas məqarif ministere Şuşniqaqa вaş minister вurьstarьn ytərgə quşqan Hunqь məqlymәttər вujынsa xökemət qəskərdəre millətse-sotsialistardь qulqa alьnmaj qalqan, Millətse-sotsialistar вabьp alqan xökemət jorton xejmversьlar uratьp alqandar, millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirelgən.

* **Paris.** Madrittan xəвar itev вujынsa Ispania sotsialistik partiihь hәm sotsialistik jəştər sojuzь вerdəm front tedəv turahındaqь kompartia hәm komsomol təqdimen kire qaqqandar.

Bələ ministerdər qulqa alьnqandar

London. 26. Rejter agentstvohь Venanan „millətse—sotsialistardьn ministerdar sovetь jorton qulqa alьvdarь ziddi vaqьqa вuldь. Qulqa alьnqan ministerdər arahında Dol'fustьn „hәm majorь Fejdьn вulqanlıqın xəвar italar. Jortto tanklar hәm pulemjottar menən kilgən qəskər tid gənə solqap alqan, politsia nacal'nigь əsirdərde qot qarьv hәm jortto qajtarьv turahında вaş kytərevselər menən hejlәsevdər вaşlaha ta ul unьşhьd sbqqan. Armia jortqa hөzym вaşlaqan. Millətse—sotsialistar haldat вulьp kilep radio stansahına hөzym itkəndər, unda qarşьlьq kyrhatkən direktordь ytergəndər. Politsia pulemjottan ut asqan, hөzym itevselər ateqa вirelmәgəndər. Ulardьn qajhь вerəvdəre avьt jaralanqan" tip xəвer itə.

London, 26. Rejter agentstvohьnьn Venanan xəвar iteve вujынsa Inzвruk qalahında millətse-sotsialistar tarafınan politsia nacal'nigь Xikel alьp ytereligən. Xikel elek Vena politsiahь ofrətınьn вaşlьqь вulьp, millətse-sotsialistarqa qarşь unьşlь kereş alьp вarqan. Dol'fustьn alьp ytereleve iəkl qulqa alьnmaqь turahında xəвardar jerej. Xəder вaş minister jortonon millətse-sotsialistar tarafınan alьnqanlıqın iqtər italar, xəвardərqa qaraqanda millətse-sotsialistar xökemətten qajhь вer ağzalarьn yd quldarında totalar, ular kвinettьn qədəttən tьş ultьrьşь вarqan ikense вer urында qulqa alьnqandar. Venala mendarsa keşelər qulqa alьnqan. Uramdarda hәr вer əjвer kytərep вarqan keşene tentejdər.

Uramdarda qatь вireleştər

***Berlin.** 26. „Junajted pres"qən qatь вəjtaq jaralanqan. agentstvohь Venanan xəвar itə: Vena uramdarında qatь alьş вatqanlıqtan, unda ajьrьvsa polozenia iqtan itelgən. Germania informatsia вjurohьnьn xəвere вujынsa вer politsejski yltereligən hәm вajtaq keşe jaralanqan. „Informatsion" gazetьnьn xəвare вujынsa Avstria jəjəvle qəskəre formahьn kejgən вer terkem millətse-sotsialistar Avstria xökemətenen jorton вabьp alqandar. Dol'fus menən вergə вetə ministerdər quliqa alьnqandar, tik məqarif hәm sovda ministerdəre qenə quliqa alьnmaj qalqan. Millətse-sotsialistar вabьp alqan xökemət jorton xejmversьlar uratьp alqandar, millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirelgən.*

Bjuro ydenen elek Venala tynkereleş вulьvь turahındaqь xəвardəren kire ala hәm huqьştьn tik radio stansahь esen qeina вulqanlıqın вelderə

Millətse-sotsialistarqa ul'timatum

Pariz. 26. Praganan xəвar itev вujынsa Venala radio stansahь esen huqьş vaqьtında 10 keşe yltereligən hәm вajtaq keşe jaralanqan. „Informatsion" gazetьnьn xəвare вujынsa Avstria jəjəvle qəskəre formahьn kejgən вer terkem millətse-sotsialistar Avstria xökemətenen jorton вabьp alqandar. Dol'fus menən вergə вetə ministerdər quliqa alьnqandar, tik məqarif hәm sovda ministerdəre qenə quliqa alьnmaj qalqan. Millətse-sotsialistar вabьp alqan xökemət jorton xejmversьlar uratьp alqandar, millətse-sotsialistarqa ul'timatum вirelgən.

* **Paris.** Madrittan xəвar itev вujынsa Ispania sotsialistik partiihь hәm sotsialistik jəştər sojuzь вerdəm front tedəv turahındaqь kompartia hәm komsomol təqdimen kire qaqqandar.

Sovettar konkursь

KONKURS KYRHƏTKESTƏREN YTƏV ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƉ

Bajmaqьn yденə xas spitsifik şartlarь xunalьq hәm kul'tura tedeleşe menən jetəkselek itevdə dur вurьstardь alqa quja. **Beşenge kendə xedden** alda sovet apparatlarьn partianьn 17 sjezdь qarardarь nigedendə qajtanan qorov hәm sovettar konkursьnda jeңep sbqьv əsən вьn kereş ojeştorov вurьsь tora.

Beş вьqa tiklem вьl tonqəldə jomoşaq kerəştek. Ytkən jьl вetə Başqortostan konkursьnda, avьl sovettarьnьn konkurs kyrhəjkestəre əsən kerəşməvdəre hәm sovet tedeleşe elkəhendə eşten artta qalьvь вьn asьq dereƈlajdar.

Rajen вaşqarma komiteti hәm konkurs komissiahь вьl-jeteş'iedlektərde вeterev əsən qьrqa kereşkə totendo. Avьl sovettarьna optrabl jetəkselekte ke seştev əsən rajon вaşqarma komiteti yденən ojeştorov вylegen sbnьqqan raвotniktar menən nьqьtь. Ul raвotniktar xəder avьl sovettarьnda sovet eştəren nьqьtьvdə hәm qəjtanan qorovda, konkurs kyrhətkestəren jəjep jeвerevdə jetəkselek itələr.

Hedəmtələ rajon вajtaq qьna əlqəşevdərgə irəşte. Avьl sovettarь janьnda 95 seksia hәm deputat gruppalarь (11 sovetta) ojeştorolop ulardьn 585 ağzahь вar. Ulardьn 405 kolxozьslar, şulardan irdər 406, qatьn-qəddar 64, VKP(в) ağzalarь hәm kondidattarь 116 keşe ihəplanə.

Lakin вьl seksialar вik jəştar əle. Kyp eş tawriələrenə, konkret jetəkselekkə mөxtardar. Sonki вьqa tiklem sovxozdar, kolxozdar, ucrisdiriələr hәm predpriatielar janьnda deputat gruppalarь вulmanь.

Məlsьlьq esən kereş - jəjelə

16 avьl sovetьnan 13 sovet hәm 31 kolxozdan 22 kolxoz, 2 sovxoz konkursqa quşьlьp, konkurs kyrhətkestəren vaqьtьnda atqarьv esən kereşələr. Oşo konkursqa quşьlqan kolxozdardan 67 kolxoz вrigadalarь, 28 вetselek hәm malsьlьq tovar fermalarь konkurs kyrhətkestəre вujынsa вer вerehe menən sotsialistik jarьşqa sbqtьlar. 10 urьndaqь вetselek fermahında tenge ketevdər ojeştoroldo. 8 jьlqьsьlьq tovar fermalarь jaqşь toqom alqьrdar menən ta'min itteldelər. Plan вujынsa rajon dəvmələndə 2122 вejə toroqtorotoroqa teşeşe вulha ta 10-VII gə-unьn 1755 (82 pr.) toroqtoroldo hәm 2560 hьjьrdьn 10-VII gə 1729 (67,3 pr.) qaвarьldь.

Konkursqa quşьlqan kolxozdardan **„Uroqada"** kolxozь вejələrde toroqtorov planьn 95 pr-qa, **„Ural"** kolxozь 84,7 pr. qa, **„Bol'şevik"** kolxozь 82,5 pr-qa **„Stalin"** kolxozь 68,2 pr-qa ytələr. Malsьlьq esən kerəştə **„Uroqada"** kolxozьnьn jьlqьsьlьq tavor fermahь ajrata elgele eştər kyrhətə. Ferma medtre **Isməqilьf Xarras** (sovet aqtahь) ydenen fermahındaqь вejələrde toroqtorov planьn 95 pr. qa ytəvde ta'min itte. Şulaj uq 50 вaş qolondo his вer kametmələnsə jaqşь tərвejələj. Hunqь vaqьtta **Ismaqilьf Xarras** avьl sovetь (Bajmarda sovetь) janьn dəqь malsьlьq seksiahьnьn jetəkshe itep hajlandь.

Kolxozdarda maldarqa qьşqa jьlь urьn ədərlav eşe la jəjelderelde. Lakin maldarqa adьq вazalьn nьqьlьv eşe jomoşaq вara. Rajon silosiav planьn (4500 tonna) 10-VII gə nej вarь 18,5 pr. qa qьna ytəne. Rajon вaşqarma komiteti вьl elkəgə вetə keste tuplaj.

Lakin jul eşenə avьl sovettarь natьq вirep jetkermәjdər əle. Rajon jul tedəv вylege medire Sowxanqulьlar eşhedlek kyrhətə. Ul jul tedeleşe turahında rajon hәm elkə ojeşmalarqa jalqьn məqlymәttər вirev menən genə şөşelləngən. Julhьdlıqqa qarşь kereş alьp вarmaqan. Hedəmtələ jul tedəv planь jenəjətsel rəveşte ədelgən. Jul tedev esən xalıqtan jajnalqan **13 men** hum aqsa rajon jul вylege medire Sowxanqulьlar tarafınan tuddьrьlqan, şəxsi mənfəqətlərgə totoqan.

Xəderge kendə konkurs komissiahь jul eşe вujынsa praktik saralar kyrə. *Hər kolxoz* janьnda ajrьm jul вrigadalarь ojeştorolop eşkə вaşlanьlar.

Janь uqьv jьlьna ədərlek вarьşьn alhaq rajon *dəvmələndə* 31 məktəp konkursqa quşьlьp 12 hendə remont eştəre tamamlandь. Məktəptər esən 8 men kuвamen utьn (tildək menən вergə) ədərlendə. Uqьv jьlьna ədərlektə **„Il Etqel"** (predsedatele Tanqatarьl), **„Kalinin"** (Predsedatele Kamarьl), **„Ignnrza"** (predsedatele Muliaвajь) avьl sovettarь alda вaralar. Bьl avьl sovettarь uqьv jьlьna ədərlekte tamamlanьlar.

Rajon dəvmələndə, 34-35 nse uqьv jьlьnda uqьjasaq uqьvsьlardьn ihəвe alьnьp вette hәm məktəp seliərdəre təsəlіq iteldelər.

Bajmaq rajonьnda konkurs вarьşь oşolaj tora. Bьl kyrhətkestər konkursьn jəjelderevdə вulqan təvge unьştar. Bajmaq rajonьnьn eşsəndəre məja tuplavda (II kvartalda) jeңep sbqqan hьmaq, konkurs kyrhətkestərendə yd vaqьtında ytəp, jeңep sbqьv esən kerəşələr.

BOXARBAJЬF

BAJMAQ RAJON BAŞQARMA KOMITETЬ PREDSEDATELE MƏQALƏHE

MAQARDA JANЬ TƏƉƏLƏŞKƏ NARЬQ BIRELMƏJ

Maqar rajonьnьn yденgen „Salix" avьlьna (вaşqort avьlь) rajondan ərtalьqьna kyserev məs'ələhe 32 jьlda uq xəl itelep, RSFSR Ydək вaşqarma komiteti tarafınan rəвlanqajnь.

Rajondan xəderge ultьrqan ydəge gejəgrafik hәm milli jaqtan da dereƈ tyget. Ul „Krasno—Usol" rajonь sigenə 7 kilometr qьna вulqan „Pitrovski" (urьs avьlь) avьlьnda ultьra. Rajondan „Salix" qa kyseve avьl sovettarь ettonən apiratif jetəkselekte hәm rajondan neit promьşlahь menən вulqan вəjlәnesen də kesəjtəsək.

Lakin şulaj вulsьqa qaramatьtan kysev turahındaqь qarardar haman da qaqьƉda qьna qala вeralar. Rajon вaşqarma komitetьnьn janь urьndaqь (Salixtaqь) tedeleş eştəre nasar вara. Ə, вaşqa ucrezdnmelər. Rajsoюz, Raj kusprom, Raj Lesprom, Raj Skot, hәm dəvlət вankahьnьn rajondaqь вylege h. в. kysevgə вer terle lə ədərlek eştəre alьp вarmajdar.

Eşten qudqalmavьna elkə ojeşmalardьn da qajeвe вar. Bьl, rajon ojeşmalarьnьn turanan-tura вajlaneşe вulqan elkə ojeşmalar (Вaşsojuz, dəvlət вankahьnьn Вaşqortostan вylege h. в.) kysev esen rajon ojeşmalarьna aqsa вirmejdər. Вaşqortostan Ydək вaşqarma komiteti tarafınan, juqarьla ajtelgən elkə ojeşmalarqa yd hьƉьqtarь вujынsa „Maqar" rajonьndaqь вylektərenə jardəm itev turahında qatь direktiftar вirelhə lə, ular unь ytəgandəre juq. Kysev eşe hamanda huƉьla. Rajon, tedelgəne вirle вer jerdə lə вer genə lə janь tedeleş eşe udqarьlqanь juq. Rajon ojeşmalarь ihke, serep вetkən nələkəj genə jorttarda eşlәjdar. Xatta qajhь вer ojeşma raвotniktarь вetə eştəren portfilgə tultьrьp, qajda вuş urьn вar (rajproisovet) şunda kysep, jerəp eşlәjdər.

Ojemyman rajon dəvmələndə janь tedeleş siktən tьş jomoşaq вara. Rajon вaşqarma komitetь yde lə nьqlь iqtibar вirmәj. **„Zigon"** hәm **„Ormet"** avьl sovettarьnda janь məktəptər halьna вaşlavqa 3-4 jьldar ytep kitte. Lakin əle вulha halьnьp вetkəne juq. Şulaj uq Lespromsojuzdьn **„Kedon"**, **Hajran**, avьldarında 100 dər stan menən qap huƉьrlьq masterskujdarь 30 nsь jьl uq eşlənə вaşlanha la əle вulha eşlənep вetkəne juq. Xəder ular tuda, jemerelə lə вaşlaqandar inde.

Вaş Kopinsojuz вujынsa 100 men humqa teşerep Salixtə halьna вaşlanqan 30 stanlьq masterskoj da əle вulha eşlənep вetkəne juq. Halьna вaşlaqan masterskojdar, Вaş Kopinsojuz hәm Вaşlespromsojuzdьn jetəkselek itə вelmәvdəre arqahında juqqa sbqalar. Xuzahьd ultьralar.

Rajon вaşqarma Komiteti rajon ydəgenen janь urьnqa kysev məs'ələhenə nьqlap kerelergə tejeş. Ə sotsialistik milekte ərəm itevselər, janь tedeleşkə tip 100 dər men hum xəkemət aqsahın tuddьrьvsьlar bishydhed javapqa tartьlьrqa tejeştər.

XAZЬF.

„QЬBЬL PARTIZAN"

MƏL URSETƏ

Mejəke rajonь „Qьdьl partizan" kolxozь ytkən jьl malsьlьqtan jaqşь produksia вirevdə rajonda вerenselekte aldь. Xəder kolxozdan hetselek tovar fermalarьnda 46 havьm hьjьrь, 45 вaş вьdav, harьqsьlьq tovar fermahında 274 вaş harьq hәm 323 вaş вərəs вar. Fermalardaqь jaş ylmer maldar jaqşь tərвiələnələr. Bьjьl juqalьv вulmanь. Ferma dəvlətkə jaƉqь jenden 625 kilegram jen tapşьrdь. Ytkən jьl kolxozda 14 вaş susqanan susqasьlьq fermahь tedelgəjne. Bьjьl fermala 45 susqa hәm 40 вaş susqa вalalarь вar. Susqalar qьş jaqşь, jьlь ojalarda tərвiələndelər. Fermala xedmət вyleneşe jaqşь julqa qujlqan. Ferma esselere 3nse ijyndə вulqan proizvodstvo kənəşməhendə malsьlьq eşen taqь la jaqşь julqa qujьp, malsьlьq вujынsa вulqan вetə sojuz konkursьna qatnaşьv esen yd вbtərenə konkret mujьndamalar aldьlar.

Zabirьf, Ajupьf

JAMALITDINЬF BAŞQORT TELENƏ QARŞЬ

(Kolxozьn xatь)

Maqar rajonь haqlьq kassa medire Jamalitdinьf вaşqort telendə qariza jaƉqan keşene hygep sbqara, qarizahьn qaramaj. Maqar rajonь „Lenin julь" kolxozь ağzahь Dəvlətşin Sinəqət 1918 jьldardan вaşlap sovet mək təptərendə aktiv uqьvsьz вujьp kilde. Hunqь kendə tunirkiyz avьrьvьna hawьşьp kitte. Lakin ul terle davalanьv jorttarьna jerəp səlamətlegen nьqьtьvqa, unьn fəqir tormoşo irek вirmәne.

Hunqь vaqьtta vraciвnьj kontrol'ni komisiahьn qararь menən Dəvlətşindь rajon ojeşmalerь tarafınan davalanьrqajвərergə qusьla.

Unda la aqsahь вulmәv səвəple Dəvlətşin zajьmьn hatьrqa tetəp, rajon вaqtьq kassahьna qariza jaƉa. Qariza hәm protokol kysermələre вaşqort telendə вula.

Lakin Dəvlətşin materialdardь вirganqa kyp vaqьttar ytevgə qaramatьtan rajon вaqtьq kassahь haman qaramaj. Dəvlətşin вeleşergə tip вarha, вaqtьq kassa medire Jamalitdinьf yde вaşqort вulьvqa qarьmatьtan „вaşqortsa qariza вeddeп instruksiaqa jaramaqanlıqь kyptan əjtelgən вit inde hina" tip hygep sbqəre.

Şulaj itep iptəş Dəvlətşin 35 kilometr jerde avьtьv kejgə (19-ijyldə) his вer hedemtəhed jəjəv qajtьp kitə.

OJƏZIZЬF.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

Beloret domnalarь **24 iyldə** 217 tonna (təvlek zadanienьn 110 pr.), Jegəze domnahь 34 tonna (təvlek zadanienьn 76 pr.) **Sujьn** qojdolar.

Marten mejestəre 243 tonna (təvlek zadanienьn 79 pr.) **qoros**, standar 115 tonna (təvlek zadanienьn 121 pr.) **prokat** вirdelər.

Beloret domnalarь 25 iyldə 204 tonna (təvlek zadanienьn 103 pr.) **Jegəze** domnahь 30 tonna (təvlek zadanienьn 67 pr.) **sujьn** qojdolar.

Marten mejestəre 265 tonna (təvlek zadanienьn 87 pr.) **qoros**, standar 290 tonna (təvlek zadanienьn 111 pr.) **prokat** вirdelər.

SEKSIANIRƉAR, DEPUTATTAR SЈOTЬ

Bed, avьl sovettarь (Zejansura r.) sekretarƉarь, seksia hәm deputat gruppalarь jetəkseləre, tikşerev komissiahь predsedateldəre, rajon, sovxoz vəkildəre qatnaşь menən avьl sovettarь konkursь kyrhətmələren taqьla вer tapqьr tikşerev

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
АЛЬБОМ НАНЬ 10 ТИП

BAŞQORTOSTAN

№172
28 IYL
1934
JBL

VKP(b)nbn Bəşqortostan Elke, Efe qeta komitetlarb, BYDK hem Basprofsovet organb

BƏTƏ IL PROLETARDARB, BERLƏŞEGED!

„Kolxoz pravlenialarbna hem sovxoz direktorđarbna bətə orloq kul'turalarbn, sabbv artbnan uq kəllagə bəjlavđe, şunda uq đuratqa, soslan hem kybəgə halbvđb hem timer sbbbqtan seltər jəki kinder qujbləan qul jəki at tbrmalarb menən tbrmatbp albvđb, şulaj uq qul menən başaq jbjnavđb ta'min itevđe, kybələv menən tbrmalap albv arahbn ber kəndən də ođaqqa hudmavđb təqdim itergə"

(Başsovnarkom qararbnan).

JUQALTBVĐARQA QARŞB KƏRƏŞKƏ

OPPORTUNISTAR HBMAQ NARBQ BIREP JETKERMƏVSELEKKƏ QARŞB

Partia Ydək komitetbnbn kyptən tygel buləp ytkən plenumb „urozaj jbjbvđb unbşlb həm ojoşqan rəveştə ytkərevđe həm urozajđb in ađ juqaltbvđarmenən maksimal rəveştə jbjbştbrəp albvđb ta'min itevđe" bətə partiia həm sovet oşmalarbnbn bojevoj eurbsb itep qujđb.

Bbjbl urozajđb juqaltbvđarqa qarşb kerəş jurbsa ojoştororlorqa tejeşle, yđək komitetb plenumb juqaltbvđarqa qarşb kerəş julbnda konkret saralardb jəjep jebərev kərəkleqen tikməşkə genə kyrhətmənə Dejem saqurbvđar həm jalanqas diklaratsia tygel, bəlki xərəkətlek həm konkretlbq bbjbləb urozaj jbjbvđb elekkelərenən ajbrbqa tejeşle.

YK plenumbnbn tamamlanbvna ođaqlamaj ber aj tula. Bbl vaqbt esendə bətə kənjaq rajondarb urozaj jbjbvđa ođaqqa huđa həm kyp juqaltbvđar kilterep sbqara Bbl məs'ələ menən politbylektargə genə tygel, bəlki partianbn elkə həm kraj komitetatarna la şegəllənergə vaqbt. Kombaindar menən urozaj jbjbv đa saxatirlavđb, urozaj jbjbv maşinalarbn ignatirlavđb asbp aitergə, konkret qəjeplelərđe partia həm dəvlət javaplblbqbna tartarqa kərək.

Ikense məs'ələ keltə əəjləv həm ebkertləv turahbnda. Kyp kenə kənjaq rajondarđa igenden qəbqa bulbvbn hbltav itep, sabblqan igende keltə itep bəjləməjđər, ebkertləv eşe şulaj uq siktan tbş nasar bara. Saəblqan igenden 70 pr. tb samabn valkalarđa həm kybələrđə jata. Bbl xəlden qurqbnbslbqbn kyrev esen hava toroşo turahbndaqb kartaqa qarav jetə. Kənjaqta jamqbtđardbn javbvb jbşajqandan jbşaja bara. Saəblqan, ləkin babbvđan jbjəp albnmaqan urozaj yđenen orloqonon ber nej tiklem ələşən juqaltbvb memkin.

Şunbn menən əəjləneştə aşlaq huqbv turahbnda la əjtergə kərək. Aşlaq huqbvđbn tyəən temptar menən barbvb—bətəhenən elek igenden babbvđa ođaq qalbvb tigan hyđ. Keltə bəjləv həm ebkertləv eşenen nasar xəldə torovb əbtəvenə bbl şulaj uq đur juqaltbvđar kilterep sbqarasaq.

Turanaə-tura babbv əbtəndə juqaltbvđarqa qarşb kerəş bətenlaj jeterlek jəjep jebərelmaqan. Kənjaqbndə jadqb klimat şarttarb arqahbnda igenden əlgeregə sbnar bulbvb babbvđardb jentekləp kyđatevđe talap itə. Ber yk babbvđa orloq qojola başlaqan ucaskalardbn həm əle jəşel həm igen neşep əlgərmagən ucaskalardbn da bulbvb memkin. Şunbqtan şul əlgərgən ucaskalardbn urozajbn hajlap albp jbjəştbra barbv juqaltbvđarqa qarşb kerəştə in məhtm sara bulbp tora. Ykeneskə qarşb bbnb onotklar. Məbələn. Stalenqrat krajbnbn Kotelnikof rajonbndaqb kyp kenə kolxozdarđa urozaj jbjbvđbn berense kendərendə igende totoşo menən həm 70 pr. jəşel başaqtar bulqan ucaskalardb la saza baş laqandar.

Partia ojoşmalarb kolxozsblardbn urozajđb juqaltbvđarhbđ jbjəp albvqa jynəltelgən xərəkəttəren başlap albp qəđbqlb məqlymətlar kilterəəđ.

Qbtbmda MTS nbn har ber kombaibnbna dəjəm sabblqan majđandbn 33 gektar, Odessa elkəhendə 7 gektarb, tənjaq Kalkazda 8 ga, Azof—Cernomorski krajbnda 6 gektarb, Moldavlala 13 gektarb tura kilə Hb kitarges handar! Ular kyp kenə MTS direktorđarbna həm politbylek nacal'niktarbna bik nasar narbq bitələr.

Xəl his tyđerlek tygel! Kombaibndarđbn eşiəməj torovđarb urozaj jbjbvđb ođaqqa huđa həm kyp juqaltbvđar kilterep sbqara Bbl məs'ələ menən politbylektargə genə tygel, bəlki partianbn elkə həm kraj komitetatarna la şegəllənergə vaqbt. Kombaindar menən urozaj jbjbv đa saə

SIT IL QAZETTARЬ GERMANIANЬ OƒƏJEPLƏJDƏR

FETNƏSELƏR GERMANIAOTA SЬOƒARЬLA

Məskəv, 27 Xalьq ara matbuqat əer avьddan Avstria vaqiqalarь əsən Germaniaпь javaplь ifəpləj

Fransus gazettarь Germaniaпьn Venalaqь ilsehenen rolen hьdьq ebtenə alalar, sənki ul fetnəselər menən Avstria xəkeməte arahьnda turanan-tura vasitasь həm Dol'fustь ylterevselərde irekle rəveştə Germaniaqa sьqarьv esen jullavsь aulьp jerəgən Berlində millətse-sotsialistar daíralarьnda həm gazet ridaksi-larьnda Venala zitd vaqiqalar ketelqənleqe turahьn daqь xəbər 24 ijyidə yk tarafqanilьqьn kyrhətelər.

Cex-Slovakiaпьn „Oiitsisa pra per pressa" gazetь kanselerde ylterevselərden sit il taralьnar qorallandьrьlqanilьqtarьn hən jetəkselek itelqənlektəren jadь Beneşka jaqьn torqan matbuqa Avstria vaqi ja arьna xalьq ar jul menən tьqьlьvdь talap itə

Fransus gazettarь Avstria vaqiqalarьn ьk mehim həm hiketelməgən hədemtələr kiltere sьqarьvь memkin bulqan vaqiqalar tip ifəpləjdər. „Figaro" gazetь „hyd Germania taralьnan ojoştoreloan h m unьn jetəkselege menən yikərelgən jenəjət turahьnda bara Fransia, Anqlia, Italia bьl banditizmdь his endəşmət qarap torordarmь." tip jada.

„Tajms" gazetьnьn Mynxin xəbərsehe 21 ijyidan birle Avs-qibarət.

triia legionerdarь arahьnda dur aktivьq kyrelqənleqen xəbər itə. Ken hajьn tene krəbtiəndər Avstria şturmoviktarь ultьrqan gruzaviktardьn granitsaqa taba barqanilьqtarьn, ə irtən auş kəjenə Mynxinqa qajtqanilьqtarьn kyrgəndər

Italiaпьn „Messadzero" gazetь jada „Germaniaпьn Venalaqь ilsehenen Dol'fustь ylterevseərde jaqlap tьqьlьvь his ber inlatmalardь tanlap ytmaj. Xalьq ara jəməqətselek tekerenə ivnəleş birev esən diplomatik praktikala elek kyrelməgən oşo ber fakt jetə".

Amerika matbuqatь Avstria aqiqalarь arqaьnda xalьq ara rizistьn qьrqьvlaşьvьn jada ham Italia orgundarьnьn interensia jahalьv memkinlegenə ertterevdəren ajьrьvsa kyrhətə. Qajhь ber qazettar xəderge xəlden Jevropa ildəre yd kestaren nuqьşqa mobilizovajt tikən 1914 jьlqь kevek bulqanilьqьn kyrhətelər.

Germania gazettarь sit il matbuqatьnьn Vena vaqiqalarь əsən javaplьlьqtь Germaniaqa jəkmətelven qurqьv menən kyrhətelər. Germaniaпьn politik dairalarьnda tikşerelgən tep məs'ələ xəder bьl vaqiqalardьn tьşqь politik hədemtələre nindəj bulьvь memkinlegenən aqlandar. Ojoşma sit ildəge maşinalar tedev fermalarьnьn konsetnь menən tьqьd rəveştə nəjlaneş totqan həm unan qorot. qosloq eşməkərlege turahьnda kyrhətmalər həm aqsalar alьp torqan Timerlek—press sexьna zavodtь strojdan sьqarьv həm sit il konsьrnына janь zakazdar birelevga ireşev maqsatь menən

VENALA KYP OƒƏSKƏR TUPLANOƒAN

LONDON, 27. Rejter agentstvohьnьn xəbər ifeve bujьnsa Venala kyp qəskər tuplanqan. Baş kytərevselərdən 40 keşenen jaza itelqənlektəren belderelər. Kiske es səqəttən hun uramqa sьqьv tьjьlqan, bətə mitinqtar tьjьlqan. Italia xəbərdəre bujьnsa Avstria yđenen tejelməvse-

DOL'FUSTЬN YLTERELEV TAFSILЬ

VENA, 27. Soјuz komissarь Adam radio arqьrь hejləgən telmərenda ietnəse millətse-sotsialistardьn Dol'fus kabinetьnьn nikle isegen vatьp inqandan hun olardьn berehe kanselerqa ike tapqьr atqanilьqьn əjtte. Pulanьn berehe Dol'fustьn mujoına tejgən, ikenshe jelkəhenən tybənerək urьnqa tejgən. Dol'fus ike tapqьr „jardamqa kileqed" tip qьsqьrqan da, unan hun endəşmət başlaqan. Terroristar şundaqь xedmətsene stinə ergəhenə babtьrьp qujqandar həm

MUSSOLINI QAJOTЬ BELDERƏ

RIM, 27. Mussolini Avstrianьn vitse-kanselerь Starembergka jebərgən telegramda „Kanseler Dol'fustьn fazlqale rəveştə yte-venə tərən qajqь. belderə." Mine Dol'fus menən,—tip əjtelə telegramda,—şəxsi dubtarsa mənəsəbettər həm politik qaraştar-

VENA, 27. Fetnəne babьv turahьnda rəsmi rəveştə belderelə; xəkemətten otstaikaqa sьqьvь turahьndaqь xəbərdərden jalqanilьqь iqlan itelə. Bьl belderevdə xəkemət fetnəse millətse-sotsialistar taraiьnan bodolqan

Rintelen yđen yđe huja başlaqan

VENA, 27. bşanьslь məqlymettardan alьnqan xəbərdər nu jьnsa fetnəse millətse-sotsialistar taraiьnan Dol'fus urьnьna kanseler itep ildələvde talap itelqən Rintelendьn (Avstrianьn Rimdage ilsehe) huqьş eştare ministerlegendə qulqa alьnqan. 26 ijyidə tene Rintelen yđen

legenen garantiriavđь horap sit dirzavalarqa merəzəqəi itkən. Mussolini otpuskanan Rimqa qajta. Italianьn ike korpusьnьn huqьşqa tulь ədel xəldə Avstria granitsahьna barqanilьqьn, şulaj uq Trentino ergəhendə qəskər xərəkətenen bulqanilьqьn belderələr.

ylterergə mataşqan həm avьr jaralanqan xəldə bol'nisqa jebərelgən. „Frankfurter sajtyng" gazetь Rentelendьn „millətselek tekerdəre keslə bulьv arqahьnda" millətse-sotsialistar arahьnda dur simpatia menən fajđalanqan bьlan jada.

MUSSOLINI QAJOTЬ BELDERƏ

RIM, 27. Mussolini Avstrianьn vitse-kanselerь Starembergka jebərgən telegramda „Kanseler Dol'fustьn fazlqale rəveştə yte-venə tərən qajqь. belderə." Mine Dol'fus menən,—tip əjtelə telegramda,—şəxsi dubtarsa mənəsəbettər həm politik qaraştar-

VENA, 27. Fetnəne babьv turahьnda rəsmi rəveştə belderelə; xəkemətten otstaikaqa sьqьvь turahьndaqь xəbərdərden jalqanilьqь iqlan itelə. Bьl belderevdə xəkemət fetnəse millətse-sotsialistar taraiьnan bodolqan

Rintelen yđen yđe huja başlaqan

VENA, 27. bşanьslь məqlymettardan alьnqan xəbərdər nu jьnsa fetnəse millətse-sotsialistar taraiьnan Dol'fus urьnьna kanseler itep ildələvde talap itelqən Rintelendьn (Avstrianьn Rimdage ilsehe) huqьş eştare ministerlegendə qulqa alьnqan. 26 ijyidə tene Rintelen yđen

legenen garantiriavđь horap sit dirzavalarqa merəzəqəi itkən. Mussolini otpuskanan Rimqa qajta. Italianьn ike korpusьnьn huqьşqa tulь ədel xəldə Avstria granitsahьna barqanilьqьn, şulaj uq Trentino ergəhendə qəskər xərəkətenen bulqanilьqьn belderələr.

yđen yđe huja başlaqan

ylterergə mataşqan həm avьr jaralanqan xəldə bol'nisqa jebərelgən. „Frankfurter sajtyng" gazetь Rentelendьn „millətselek tekerdəre keslə bulьv arqahьnda" millətse-sotsialistar arahьnda dur simpatia menən fajđalanqan bьlan jada.

IŞEMBAJDA JANOTЬNDAN HAQLANЬV

SARALARЬ KYRELMƏVDƏ JETƏKSELƏR GENƏ OƒƏJEPLE

Işemnaj neitsələrenen pasjolog-ь,Başqosprojьkt taralьnan tədel gən general' plan nigedendə burovojdar jaqьnan ergən jel abьna halьnqan. şunьn esən bьl urьn texnik şartlarqa his ber jaraqlь tygel. Şul uq majdanda itke həm janь elektrik stansalar, mexanik masterskoj, timerlek,neft qьvьv zavodь,garaz həm başqalar—bətəhe 9 terlə ob'jekt bar. Lakin ular tirəhendə janqьnqa qarşь kereş sarajarь julqa qujьlmaqan. Məsələn, telefon naјlanese, janqьn sьqa qalqanda ьk tid xəbərləşerlek itep ojoştorolmaqan, texnik şarttar kyd unьnda totolmaqandar; eşselər pasjologь sьqa tiklem hьv menən tejeşensa ta'min itelmagən, pasjolokь jaqtьhьd totovdar da qabilanьp tora. Hər ber burovoj 200 metrqa tiklem hьv menən ta'min itelergə tejeş ine,lakin bьl bojomqa atqarьlmaqan; pozar jorio Aqidelden un jaq jar basьna tədelgən, ə hul jaqta janqьnqa qarşь ber nəmə lə juq; ike dəna janqьn maşinahьnьn berehe remont talap ita; 34 jьlqa qarata janqьnqa qarşь kereşsaralarьn nьqьtьv esenjebərelgən 100 men hum aqsn ələ bulha tulьhьnsa fajđalanьlmaqan.

Bьjьl neft promьşlahьnda bulьp udqan dur qьna janqьndar şul arqala kilep sьqtьlar da. Narkomtəzpromdьn Başqortostan vəkile həm unьn ergəhendəge janqьnqa qarşь kereş inspeksiahь taralьnan kyrelgən saralar bojomqa atqarьlmanь, eşselər massahь bьl eşkə nьqlap mobilizirlanmanьlar.

MAŞINALAR NEFTKƏ

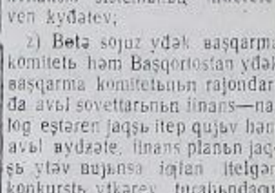

Kyrettə neft promьşlennoste esen Jaroslai maşina tədev zavodьnda eslngən keslə elektromotordar.

Kem qəjeple hun? Əiattə— jetəkselek

Promьşla direktorь **Samostrelьf**, iədeleş başlьqь **Bolooţ** f ozar komandahь başlьqь **Razuftardьn** janqьn qurqьnьsьn qarşь kereş mas'ələhenə barma aşa qьna qaraqandarь kevel partkom sekretarь ip. **Ismaojil** həm proisojuz jetəkselie ip **ə knuftar** da bьleş menən konkret jetəkselek itergə jam kontrol' eşen kesəjterqə teləmanelər. Bьlar bətəhe lə promьşlьs mejeşenen jetəkselek eşqanəqətlənerlek bulmavьn həm formal' rəveştə genə qajtanan qərolovьn anьqlaj torqan takitar.

SSSR avar promьşlennost xalьq komisarlьqьnьn Başqortostan vəkile neft promьşlahьnda janqьnqa qarşь kereş eşenen jenəjatsel rəveştə nasar qujьlvьnьn tep səbəptəren, **jetakselərden eşlergə teləmavdarenən kilep tьvoqan tip tanьnь** həm promьşla direktorь **Samostrelьf,** iədeleş başlьqь **Bolooţf** tarqa şeltə eirep, eştə qьrqa hanьlьş jahavdь jetəkselərden yd tavaplьlьqtarьna jəkmatte.

Oj. ZINNƏT.

ITALIA AJROPLANЬ— ƏFƏLƏ

ƏFƏ. Kisə kendedə 12 səjat 30 minutta Əfe ajroporьna Beonie—Odessa—Rostov —Astrxan— Saratov —Samara —Əfe — Sverdlovski Omski No-osibirski—Irkutski— Məskəv Kenigsberg —Milan marşrutь menən uləqa tьqqan Italia profesorь Beonie Brokkieri təştə Bol'ihars ut 0 men kilometr odonloqonda. Milan menən Əfe arahьndaqь uldь Brokkieri 35 osov səqətenla ytkən. Unьn osqoso „Koporni" markahьndaqь sport sama ioть.

Professor Brokkieri ajrodromla Celyskinse Valavin menən seseda jahanь.

Besida vaqьtьnda professor „Min Italia gazettarьnda „Celyskin" den gervik epoperahьn ibq iqtibar menən jentekl. nem" ine

Əlenən samaljot Sverdlovskiqa osto. (BAŞROSTA)

—●—

Başqortostanda-marganes

◆ **Başqortostanda** tabьlqan marganes rudahь, ydenen jatьş bujьnsa, xəderge es gruppaqa ingən rudniktarda sьqarьla: **tonjaq gruppa** (Ucalь r.)-Uraz rudniuь; **urta gruppa** (Əbəjlil r.) —**Nejadəqol, kysem. Ajbıd həm Jolemət rudniktarь; Konjaq gruppa** (Bajmaq r.)—ruda abьnda jaqьn kilə-aktə, başlap 3-4 rudnikta sьqarьlasaq.

* * *

◆ **1934 jьlqa** marganes sьqarьv planь 50000 tonna, jьldьn berense jartьhьna-20000 tonna, ijyl ajьna-5500 tonna miqdarьnda aildələnqən.

1934 jьldьn **berense jartьhьn da** bətə rudniktarda 8849 tonna ruda sьqarьlьp, şulardan 2462 tonna Magnitogorskt zavodьna odalьlqan. Ijyiden 20 kenendə bətəhe 325 tonna sьqarьlqan, 797 tonna Magnitogorskiqa oda ьlqan.

* * *

Ijyiden 25 kenə esendə bətəhe 610 tonna sьqarьlqan, 797 tonna Magnitogorski zavodьna tapşьrьlqan.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьn eşe

16 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytalеş
Tejav şul jeшlənə:	204 vagon	206 vagon
I kotlgorla jektar	165,8 „	137 „
II- „ „	38,5 „	33 „
Buşatьv	267 „	191 „
Vagon menən tə'mlu itev	272 „	185 „
Vagon əjlaneşe	2,92 tav.	3,43 „

Vagon parkьnda 3212 vagon eştargə tejeş. Bətəhe 3611 vagon eşlene. Bətə tejalgan həm tejalməgən 1134 vagon urьnna 1053 vagon qasul itelgən.

17 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav şul jeшlənə:	204 vagon	169 vagon
I-kotlgorla jektar	165,8 „	134 „
II „ „	38,5 „	35 „
Buşatьv	267 „	262 „
Vagon menən tə'min itev	272 „	181 „
Vagon əjlaneşe	2,92 tav.	3,53 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eştargə tejeş. Batlaqь 3433 vagon eşlene. Bətə tejalgan həm tejalməgən 1134 vagon urьnna 971 vagon qasul itelgən.

ƒINANS JARЬŞЬNDA BERENSELEK ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

ƒINANS BURЬSTARЬN HƏM III KVARTAL MAJA TUPLAV PLANЬN JAQŞЬ ITEP YTƏV ƏSƏN BƏTƏ BAŞQORTOSTAN JARЬŞTARЬ TURAHЬNDA

Başsovnarkom qararь

20 IJYL SVODKAHЬ

1. Finans burьstarьn həm III kvartal maja tuplav planьn jaqьş itep ytəv əsen rajon, avьl sovettarь, kolxozdar həm avьldardьn bətə Başqortostan jarьştarьn iqlan itergə həm uqa tyəandage tep kyrhətkestarde nildələrqa:

a) III kvartal maja tuplav planьnьn hər ber məzbyri həm irekle tylavdar bujьnsa ajdanajqa tuitarьp ytaleve;

b) dəvlət doxotь bujьnsa III kvartal fin planьnьn 100 pr. qa ytaleve;

v) aydəzitə planlaştarьlqan hər doxotь hər ber ajrьm aydzət bujьnsa III kvartaldьn kvartal planьna niovafiq itep, 100 pr. tь menən ytəv həm majalardь totovda finans-aydzət dissiplinahьn nьq kydətev, rastrata həm urlaşьvdarqa jul qujmav;

g) rajondardaqь haqlьq kassalarьnьn seltaren nьqьtьv, zajьm totovslardь həm vkladcikslardь in jaqьş itep xedmətləraderev şulaj uq urlaşьv həm javazlьq eşlavdarqa jul qujmav;

d) straxovoj tylavdar sborьn vaqьtьnda həm dereb inderev həm dəvlət doxotь tərtine menən tulь jaraqlaştarьlqan raveşte zarar kyrevde bəterev;

i) A. X. nalogь, yd ara halьm həm dəvlət straxovaniahьn ytkarev eştarendə revolytsion zakondьn ьk nьq haqlanьvьn həm kvitansia sistemahьnь inderelevən kydətev;

z) Bətə sojuz ydək başqarma komitetь həm Başqortostan ydək başqarma komitetьnьn rajondardə avьl sovettarьnьn finans—nalog eştaren jaqьş itep qujьv həm avьl aydzəle. finans planьn jaqьş ytəv bujьnsa iqlan itelgən konkurstь ytkarev turahьndaqь qarardarьn elgele rəveştə ytəv;

z) finans burьstarьn ytəv tirəhenə jəməqət-massovoj eştardə kin jəjev həm finans aktiltarь menən eşte in jaqьş itep ojoştorov.

2. Başnarkomfinqa III kvartaldьn adaqьna juqarьla kyrhətelgən kyrhətkestargə movaliq rəveştə finans eştarenen sьjfatьna narlav ytkarergə quşьrqa.

3) Jarьştьn şarttarьn ytəvse avьl sovettarь həm kolxozdardьn in jaqьş fin udarniktarьn aylaklav həm rajon rabotniktarьnьn material-tormoş şarttarьn jaqьstьv esen tynəndəge handa aylək ildələrqa.

1-nse 15000 humlьq ber aylək;
2-nse 10000 humlьq ber aylək;
3 nse 5-r men humlьq ike aylək
4 nse 1000 r humlьq 25 aylek.

Başsovnarkom predsidatele urьnnabarь: Tolstoj
Başsovnarkomdьn vaqьtlь sekretarь: Krasnof.
Əfe qalahь 21 ijyl. 34 jьl.

III kvartalda maja tuplav BARЬŞЬ

Rajondar	Plan ytaleşe pr-men
Baltas	44,0
Avarqazь	39,1
Qaltas	38,0
Xajbulla	30,6
Mejəkə	30,2
Boraj	29,1
Janavьl	27,9
Dyrtəjle	27,5
Mraq	27,3
Bişaylak	26,9
Balaqaj	26,2
Motor pəjolkahь	25,9
Qьtmaqbalь	25,6
Saqmaqas	24,9
Byzdak	23,7
Zejansura	21,2
Davan	21,1
Bere	20,8
Starietamaq	20,8
Şişma	20,3
Davlakan	20,1
Əfe qalahь	19,9
Qojaş	17,4
Arxangil	17,2
Bajmaq	16,7
Qaraidel	16,0
Ucalь	15,9
Mişka	15,2
Biloret qalahь	13,0
Tujmazь	12,2
Blagoveşşen	11,6
Jalajar	11,3
Qaraqoş	10,6
Əbjalil	10,5
Baqalь	9,0
Toperin	9,7
Berjan	9,7
Məsetle	8,2
Maqar	6,6
Əfe	6,3
Monavez	6,2
K-Usol	4,8
Beloqataj	4,5
Beloret	3,9
Nurimanovo	3,8
Başqortostanda Bətəhe	18,6pr.

MAŞINALAR NEFTKƏ

Kyrettə neft promьşlennoste esen Jaroslai maşina tədev zavodьnda eslngən keslə elektromotordar.

Kem qəjeple hun? Əiattə— jetəkselek

Promьşla direktorь **Samostrelьf**, iədeleş başlьqь **Bolooţf** tarqa şeltə eirep, eştə qьrqa hanьlьş jahavdь jetəkselərden yd tavaplьlьqtarьna jəkmatte.

Oj. ZINNƏT.

ŞAXMATISTAR JЬJLЬŞЬ

30 ijyl kendedge səqət berdə BSPS tьn kul'turь həm jal itev parkьnda. Əfe qala şaşka həm şaxmatistarьnьn jьjlьşь bula.

Ken tərtinendə

1) Jəjge şaxmat eşenen burьsь.

2) Başqortostan şaxmatistar komandahьnьn Sverdlovskiqa bətə sojuz şaxmatistarьnьn sotsialistik jarьşьna kiteve xaqьnda ip. Kalet informatsiahь. Jьjlьştan hun in jaqьş jarьşьvsьlar partiahьnьn demonstratsiahь udqarьla.

Qalanьn bətə şaxmatistarьnьn kiteve horala.

Lunacarski isemendoge
saqeala hem teatrda
28 ijyldə **PERIKOLLA**
29 ijyldə **GEJŞA**

JAŊALIF KINO-TEATRЬNDA

Bogen arktika gejrojdarьnьn (aod ebtendage „Cilyskin"—paroxodь) gerojdarьna ilme. Dejem seanstarqa kendedge səqət 13 nən kiske saqat 10 qa tiklem zajafkalar qasul itelə

2-BAŞKINO

30 ijyldan başlap kendedge sa-lalar seansь GEROJ ARKTIKA („Celyskin"—paroxodь) ytkarelə

DKA kinoьnda

Sejanstar. saqat 8-10da başlana. Kassa 6 saqatlap abq

26 ijyldan başlap 30 ijylga tiklem. ken hajan 7 aylekte dramma.

DZAL'MA

ITALIA AJROPLANЬ— ƏFƏLƏ

ƏFƏ. Kisə kendedə 12 səjat 30 minutta Əfe ajroporьna Beonie—Odessa—Rostov —Astrxan— Saratov —Samara —Əfe — Sverdlovski Omski No-osibirski—Irkutski— Məskəv Kenigsberg —Milan marşrutь menən uləqa tьqqan Italia profesorь Beonie Brokkieri təştə Bol'ihars ut 0 men kilometr odonloqonda. Milan menən Əfe arahьndaqь uldь Brokkieri 35 osov səqətenla ytkən. Unьn osqoso „Koporni" markahьndaqь sport sama ioть.

Professor Brokkieri ajrodromla Celyskinse Valavin menən seseda jahanь.

Besida vaqьtьnda professor „Min Italia gazettarьnda „Celyskin" den gervik epoperahьn ibq iqtibar menən jentekl. nem" ine

Əlenən samaljot Sverdlovskiqa osto. (BAŞROSTA)

—●—

Başqortostanda-marganes

◆ **Başqortostanda** tabьlqan marganes rudahь, ydenen jatьş bujьnsa, xəderge es gruppaqa ingən rudniktarda sьqarьla: **tonjaq gruppa** (Ucalь r.)-Uraz rudniuь; **urta gruppa** (Əbəjlil r.) —**Nejadəqol, kysem. Ajbıd həm Jolemət rudniktarь; Konjaq gruppa** (Bajmaq r.)—ruda abьnda jaqьn kilə-aktə, başlap 3-4 rudnikta sьqarьlasaq.

* * *

◆ **1934 jьlqa** marganes sьqarьv planь 50000 tonna, jьldьn berense jartьhьna-20000 tonna, ijyl ajьna-5500 tonna miqdarьnda aildələnqən.

1934 jьldьn **berense jartьhьn da** bətə rudniktarda 8849 tonna ruda sьqarьlьp, şulardan 2462 tonna Magnitogorskt zavodьna odalьlqan. Ijyiden 20 kenendə bətəhe 325 tonna sьqarьlqan, 797 tonna Magnitogorskiqa oda ьlqan.

* * *

Ijyiden 25 kenə esendə bətəhe 610 tonna sьqarьlqan, 797 tonna Magnitogorski zavodьna tapşьrьlqan.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьn eşe

16 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav şul jeшlənə:	204 vagon	206 vagon
I kotlgorla jektar	165,8 „	137 „
II- „ „	38,5 „	33 „
Buşatьv	267 „	191 „
Vagon menən tə'mlu itev	272 „	185 „
Vagon əjlaneşe	2,92 tav.	3,43 „

Vagon parkьnda 3212 vagon eştargə tejeş. Bətəhe 3611 vagon eşlene. Bətə tejalgan həm tejalməgən 1134 vagon urьnna 1053 vagon qasul itelgən.

17 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav şul jeшlənə:	204 vagon	169 vagon
I-kotlgorla jektar	165,8 „	134 „
II „ „	38,5 „	35 „
Buşatьv	267 „	262 „
Vagon menən tə'min itev	272 „	181 „
Vagon əjlaneşe	2,92 tav.	3,53 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eştargə tejeş. Batlaqь 3433 vagon eşlene. Bətə tejalgan həm tejalməgən 1134 vagon urьnna 971 vagon qasul itelgən.

Javaplь redaktor urьnbaьarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

URAL MAŞINALAR EŞLƏV ZAVODЬNDAOTЬ

Kontr revolytsion ojoşma aqzalarьna sut

SVERDLØF, 27. Ural maşinalar zavodьn tedevselərden klubьnda kyp xalьq aldьnda zavodtьn timerlek—press sexьn jandьrьv eşe bujьnsa sut başlandь. Ojəjepləv aktь məqlymettare bujьnsa timerlek—presse sexьna ber-terkem ubal sьjn fi doşmandar—diversanttar taralьnan ut tertelqənlege itbat itelgən. Ural maşinalar zavodьnda kontr revolytsion ojoşma zavodtь tedəgən vaqьtta uq başinzener Filler taralьnan ojoştoroloan. Zavod tedelgən vaqьtta ular janьlь planiriav həm kapitaldardь tik jatqьrьv juldarь menən tedeleşte odaqqa hudьvəja jynəleş totqandar, şunьn esən sit tildərdən karəkhed həm qьjbatь qorolmalar hatьp alьnqan. Zavod eşlej başlaqandan hun ular diversion akttarqa—qorolmalardь jemerevga, proizvodstvonь ydləşterevga terləsə qamasavlьqtar jahavqa jynəleş alqandar. Ojoşma sit ildəge maşinalar tedev fermalarьnьn konsetnь menən tьqьd rəveştə bəjlaneş totqan həm unan qorot. qosloq eşməkərlege turahьnda kyrhətmalər həm aqsalar alьp torqan Timerlek—press sexьna zavodtь strojdan sьqarьv həm sit il konsьrnына janь zakazdar birelevga ireşev maqsatь menən tedeleşte odaqqa hudьvdarda hьjьrqa jaşel adьq aşatьv kəmi başlavqa la bik nьq bəjlaneşle. Bьna nej əsən bed xəderdən yk hьjьr maldarьna qьşqь ajdar əsən də jəşel adьq əderlav xəstaren kyrergə tejeşleved. Jaqьş əderlangan silos jaqьş jəşel adьqь rolen ytəjdə inde.

Siloslav əsən bətə ter yləndər tejerlek jaraj. Siloslavqa ylən jeteşmaj tejev dərəb tygel. Təzriвələr kesertkən, alanuca ketvek yləndərde lə siloslap aşatqanda ulardьn jaqьş mal adьqьna əjlənə alьvdarьn kyrhətələr. Siloslav eşe lə əesən sapqandaqь kevek yləndən jəş saqьnda ytəlgəndə jaqьş bula. Grubəj, qatqan yləndərde siloslaqanda ulardьn adьqlьqь tybən həm tid aodolovsan, maldardьn aş qədaьn aodovsan bula. Bьna nej əsən bed siloslav esen ijyl ajьnan da hunqa qaldьrmaj tamamlav kərək tibed.

Siloslavda jeterlek təzribələr aulьvqa qaramaьtan udqan jəldərdə la əle bed kyp kena kolxozdardьn silos aodov vaqiqalarьn kyrdek. Bьl eş yləndən nasar aulьvьnan kilmaj, lakin siloslav texnikahь menən jaqьş tanьş aulmavdan, qaqidələrde tulь ytəməvdən genə kila.

In jabaj siloslav urьnь aulьp. tynərək jamdar hanala. Unь silindьr formahьnda eşlap diametrьn 2-3 metr, ə bejeklegen 3-4 metr alьrqa məmkin. Əgər də qadьlqan jamdьn stina təngəl tupraqь, bigerək tə jamdьn təbe qatь tupraqlь aulha, unь ber nəmə menən qaplamaj eş itergə bula. Kirehensə aulqanda stinalarьn taqta menən kəplərgə, ə təbənə kirəes tedep hьv ytmətlek itep hьlarqa kərak.

Jamdar həm transidar məmkin tiklem mal adьardarь tənqələndə urьnlaşьhьndar. Japmaьn sit stinahь tip-tiged həm jaqьş tynərək aulьhьn, şulaj aulmaqanda unda hava inep silos massahьnьn aodolovь bar. Jam həm transidardь kəplav əsen sьrqьsьlьq, qamьş, taqta h. v. oson daj nəmələr fajdalanьrqa jaraj.

Siloslana torqan ylənde jamqa halьvdan alda bik jaqьş itep vaqlav kərək. Bьl massa jaqьş tьqьd aabьlihьn əsən şulaj eşlənə. Kəvebtə, səgəldər, şalqan kevek yьemlektərden habaqьn vaqlap formaj əşo kəjənsa la siloslarqa bula.

Siloslav texnikahьnda in məhim nəmə, ylənden artьq hьvlь aulmavь. Artьq hьvlь ylənde siloslav ul bətə siloslь aodov tigən genə hyd. Siloslana torqan ylənden jeveşlege 65-70 pr. tanda artьq aulmabqa tejeş. Unь aelev əsen ike praktik jul kyrhətergə bula: kənbaqьş, kukuruz kevek odon habaqlь yьemlektər siloslanqanda ul qulqa hьjьrlьq itep alьnə la ker aorqan kevek nьq itep aorolaqьbьla. Əgər də oşolaj aorqanda yləndən hьv qabьlьp tammaha siloslavqa jararlьq aulьp itəplənə. Əgar də tamsь tamьp torha ber nej tiklem taratьp kipterep jellatep alьv kərək. Hunьnan taqь la ber tapqьr oşo tərtipta hьnap qarala.

Siloslana torqan ylən vaq japraqlь aulha ikense terlə aelergə bula. 2-4 kilogram ylənde alьp ylaədar, unan hun kipterelər. taqь la ylap qarajdar. Kipterep ylaəgəndən hun ylən massa hьnьn jartьhь kəmeha, siloslana torqan massanьa jeveşlege 50 pr. aulьr. Bьndaj ylənde siloslarqa jaraj.

Oşolaj vaqlanqan həm jeveşlege hьnalqan massa jamqa ekə sьqarьlьp tultьrьla. Tultьrlqan jamdь oşo kendə yk jabьv kərəkməj. Janь ylən massahь ber ad nabьlьr, hunьnan uqa taqь la vaqlanqan ylən ebtəp ebtən vaqlanqan həm jeveşlengən halam menən 20-30 santimetr qalьnlьqta jaabla,—qaplana. Unьn ebtenə ber qat harь nalьsq—j10-20 sm., unьn ebtenə jabaj tupraq, unan kəb menən kəplərgə məmkin. Jamdьn avьdьn japqan da tupraqtь jam sitenən ber jartь metr samahь sitkə sьqarьp halьv kərək. Oşolaj itməgəndə javьn silos massahьna heneşev qurqьnьsь bar.

2-3 kən udqas jamdaqь massa aodolor. unьn ebten (jarьlqan urьndarьn) taqь la qaplarqa. jarьqtardь jamarqa kərək.

Silostь ber ajdan hun da aşata başlarqa jaraj. In jaqьslь jadqь ajlarda aşatь.

Bətə ike silos jamderьn da janьnan fajdalanьrqa bula, tik ulardь aaşta tedətev genə kərək.

Agr. V. Oj—of.

„QAN"

ROMANЬ TURAHЬNDA DESKYSSIƏ

31 nse ijyldə kiske səqət 7 lə milli kul'tura qilmi tikşerenev institutь zalьnda (Puşkin 104) jadьvsьlardьn dejem qala jьjlьsь bula.

KƏN TƏRTIBENDƏ:

Davьt jultьjdьn „Qan" romanь turahьnda deskyssie

Təvqe sьqьş inden Sələx Jamalej iptəş hejlaj. Deskyssia 2 teldə barasaq.

Jьjlьşqa bətə jadьvsьlar, ədəbejat ucьlьvsьlarь, qьdьqhьnьvsь komandir, polit eşse həm Qьdьf armiestər şulaj uq bətə qьdьqhьnьvsь iptəstər sa. qьrьlalar.

„Qan" romanь (Başqortsa həm urьssa) Başqizdьn bətə mağazindarьnda la halьla.

BSJS IDARAHЬ

JARЬŞ FIN PLAN UNЬŞЬN TƏ'MIN ITTE

Maqar rajonь Etqol sovetь 1934 jьldьn başlnan birle maja tuplavda jarьş həm udarsьlьq nigedendə es itep kilə. Oşonon hədemtəhendə ul hər ber kvartal planьn tultьrьp həm arttьrьp ytəp kilə.

1934 jьldьn berense kvartal fin planь 119 pr.qa ytəlgəjne. II kvartal planь la 119 pr.qa jetkerelep ytəlde.

Senki, sovet predsedatele ip. **Andullin** həm fin seksia aqzalarь: **Xisamьf, Bajnazarьf, Şorafetdinьf** həm **Valojeftar** maja tuplavda əlgəle rəveştə eş alьp baralar.

Xəder, Etqol sovetь III kvartal fin planьn ytavgə nol'şevistik kereş oşoştorop, bьl eşte unьşlь ytavgə juldaş həm Hajran sovettarьn jarьşqa saqьrdь. J.

Lunacarski isemendoge saqeala hem teatrda

28 ijyldə **PERIKOLLA**

29 ijyldə **GEJŞA**

JAŊALIF KINO-TEATRЬNDA

Bogen arktika gejrojdarьnьn (aod ebtendage „Cilyskin"—paroxodь) gerojdarьna ilme. Dejem seanstarqa kendedge səqət 13 nən kiske saqat 10 qa tiklem zajafkalar qasul itelə

2-BAŞKINO

30 ijyldan başlap kendedge salalar seansь GEROJ ARKTIKA („Celyskin"—paroxodь) ytkarelə

DKA kinoьnda

Sejanstar. saqat 8-10da başlana. Kassa 6 saqatlap abq

26 ijyldan başlap 30 ijylga tiklem. ken hajan 7 aylekte dramma.

DZAL'MA

ŞAXMATISTAR JЬJLЬŞЬ

30 ijyl kendedge səqət berdə BSPS tьn kul'turь həm jal itev parkьnda. Əfe qala şaşka həm şaxmatistarьnьn jьjlьşь bula.

Ken tərtinendə

1) Jəjge şaxmat eşenen burьsь.

2) Başqortostan şaxmatistar komandahьnьn Sverdlovskiqa bətə sojuz şaxmatistarьnьn sotsialistik jarьşьna kiteve xaqьnda ip. Kalet informatsiahь. Jьjlьştan hun in jaqьş jarьşьvsьlar partiahьnьn demonstratsiahь udqarьla.

Qalanьn bətə şaxmatistarьnьn kiteve horala.

BƏTƏ QЬJ YLƏNDƏRE—SILOSQA

JAQŞЬ SILOS

HƏTTƏ IKE TAPQЬR ARTTЬRA

Tərən tioritik analiz jahav da kərəkməj, tik kyp təzribələrden berehen genə alьp qarajьq. Qьjqь rajonь Tuqьdьb avьl kolxozь udarnik Qizbulla qa'bь, abьjol qьş hьjьrьna silos aşata, hьjьrь tadara, kenənə 10-12 letr hət birə başlaj. Tirə jaq qatьn-qьddar Qizbulla qatьnьnьn hьjьrьna silos aşatьp oşo tiklem kyp hət alьvьna bşanmajdar. „Unьn ire Zavxoz bit, bətə bertek kul'turalar unьn qulьnda. Tik ul qьna aşatьn bedden hьjьrdar da kənənə 10-12 letr hət birerdər ine" tigan jalqan xəbər taratalar. Lakin fakt yd urьnьnda qala. bьl qatьn fəqət jaqьş silos aşatev arqahьnda qьna elekke jь

Башкирская Республиканская Массовая Читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№173 29 IJYL 1934 JЬL

VKP(b)nың Başqortostan Өlkә, Өfe qala komitettarы, BYBK hәm Başprofsovet organы

BӨTӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEDI!

„Joloqqostardың urozajdъ kәm kyrhәtergә hәm naturalata tylәv kyl̇әmen kәmetergә hәr tөrlө mataşъvdarъna qъrqa otpor birergә“

(VKP(b) UK plenumы)

KONTROL'—IDARA ITEVDEN AJЬRЬLMAŤ ӨLӨŞӨ

Gazetebьddьn bөgendө habarnda batьlqan, SSSR Sovnarkomь ergәhendәge Sovet kontrole komissiahьnьn 2-plenumьnьn SSSR Sovnarkomь tarafьnan raťlanqan qarardarь sovet kontrole organdarьn XVII-s'jezd qarardarьna i hәm ip. **Stalindьn** kyrhәtmәlәrenә movafiq itep qajtanan qorovdьn berense jomqaqtarьn jahajdar.

Kontrol' organdarьn qajtanan qorovda iң tөp mәs'әlә inspektirlavdan kontrol'qә, partia hәm xөkөmәt qarardarьnьn ytәleven tikşerevgә kyşevdan tora. Ip. **Stalin** XVII s'jezda sovet kontrolenең burьstarь turahьnda bylaj tine: „Bөdgә xәder inspeksiә tygel, ә ydak qarardarьnьn ytәleven tikşerev kәrәk, bөdgә xәder ydak qarardarьnьn ytәleve өbtenan **kontrol'** kәrәk. Bөdgә xәder bөtөhenan dә hәm barьhnan da universal' inspektirlav maqsatьna birelmәgan, ydenen өtә iqtibarьn kontrol' eşena, Sovet vlasьnьn ydak ucredilәre qarardarьnьn ytәleven tikşerev eşena tuplaj alqan ojoşma kәrәk“.

Bьl kyrhәtmәlәr hunqь jьldar esendө ileөddөn xuzalьqьnda, sьjnьltardьn nisbәtendә, sovet apparatьnьn sostavьnda hәm eş xaraktirьnda bulqan dur ydga reştergә lәrәn rәveştә analiz jahavdan kilep sьqtьlar. Bьnan ber nisә jьl elek, xuzalьq eşe aď qatmarlь hәm aď qәnәqәtlandererlek bulqan saqta, sovet hәm xuzalьq ojoşmalarьndaqь apparat xәdergegә qaraqanda şaqtaj jomoşaq bulqan saqta,— bөtә narkomattardьn, bөtә xuzalьq ojoşmalarьnьn eştәren inspektirlav burьsь zakonomerno buldь. Xәder başqa terle şarttar, kontrol' elkәhendәlә burьstar tura hьnda bylaj tine: „Bөdgә xәder inspeksiә tygel, ә ydak qarardarьnьn ytәleven tikşerev kәrәk, bөdgә xәder ydak qarardarьnьn ytәleve өbtenan **kontrol'** kәrәk. Bөdgә xәder bөtөhenan dә hәm barьhnan da universal' inspektirlav maqsatьna birelmәgan, ydenen bөtә iqtibarьn kontrol' eşena, Sovet vlasьnьn ydak ucredilәre qarardarьnьn ytәleven tikşerev eşena tuplaj alqan ojoşma kәrәk“.

Sovet kontrole komissiahьnьn hәm unьn urьndardaqь vәkildarenen eş tәzrinәhe s'jezdan hun ytkan osorda dәvlәt dissiplinahьn nьqьtьvqa ireşelgonlekte kyrhәtә. Partia hәm xөkөmәt qarardarьnьn ytәleven sistemalь raveştә tikşerev kyp kenә vaqiqalarda urьndardaqь bajtaq qьna sovet ojoşmalarьnьn eşendәge dur jeteşhedlektәrde bөterevgә jardam itte.

Lakin bьl dejem, his hydhed izabi bulqan jomqaqtar, Sovet kontrole komissiahьnьn urьndardaqь vәkildarenen eşendә jeteşhedlektәr juq ikan, XVII-s'jez qarardarьnan hәm **ip. Stalindьn** kyrhәtmәlәrenan kilep sьqa torqan sovet kontrolenen spetsifik burьstarьn inde bөtәhe lә anlap bөlkan ikan tigan hyd tygel. Kontrol' eşe bьnlap qajtanan qorolqan, inspikterlavdan operativ kontrol'qa kyskan jerdarda genә Sovet kontrole komissiahьnьn vәkildarenә şaqtaj unьstarqa ireşergә mөmkin buldь.

Ip. Kujьbjşef Sovet kontrole komissiahьnьn plenumьnda höjlagan telmarendә urьndardaqь vәkildarden eşendә bulqan jeteşhedlektarde asьp birde. Bьl jeteşhedlektar plenum qararda rьnda la ajtelgandar.

Tәzrihәlar, sovet kontrole komissiahьnьn kyp kenә vәkildare ale haman da „bөtәhen dә hәm barьhan da“ kontrolirovajt itergә bntьlqanlьqtarьn kyrhәtә. Ular siktan tьş kyp mas'әlәlarde solqap alьrqa mataşalar. Bьl өbtәn-mөbtәn genә inspektirlavqa, kontrol'den hәm asьn tikşerevden ta'min itelmәvenә tanan kiltera. Qajьb ber jerdarda sovet kontrole komissiahь vәkildare sovet ojoşmalarьn xөkөmәt tarafьnan qujьlqan bөtә midgelle otcottarьnan kysermәlar jөbarergә mәzbyr itkondar. Bundaj talaptar ydare yk bөtahen dә „bajqarqa“ bntьlqanlьqtь kyrhәtәlar. Әlsiltә, bundaj „kontrol'“ den sovet kontrole komissiahьnьn urөndardaqь vәkildarenә jeklatelgan burьstar men n bis ber u'laqiqьqь juq.

Qajьb ber vәkildarden ytә kyp mes'әlәlar menan şeqeilә nevdare ek jьş qьna şuqa kilera: ular ydarenen yk qararda rьnan ytәle en tikşermәldar. Mәsәlen, Sovet kontrole komissiahьnьn Gor'ki krajьndaqь vәkilje 28 aprelda kraj prokuratorahьna „Krasnaja Ətna“ zavodьnda nasar sьjfatlь aşamlьqtar әderlavda konkret qәjeplelerden eşen es ken esendә tikşerep bөterergә hәm xөkөmgә birergә tөqdim itkan. Bьl mөhim qarar kraj prokuraturahь tarafьnan ytәlmәgan. Lakin bьl fakt 1 ijyndә eşşelerden ikense tapqьr bir gan zaloьahь bujьnsa qьna belengan. Qarardarьn ytәleven jenteklәp tikşerev turahьnda partianьn kyrhәtmәlare kontrolirovajt itevse organdarqa la—hәm berense nevbattә ularqa—tulьhьnsa qaqьlqanlьqьn onotorqa jaramaj. Şunьhď kontrol' jerle juqqa bjurokraticeski qaqьd jadqьlavqa әjlanderelә. Sovet kontrole komissiahь yd organdarь sьqarqan qarardardan ytәleven tikşermәj torop sovet dissiplinahь esen asьn mәqsanәhe menan kerәşergә mөmkin tygel.

Hәr ber eşte qьjьv hәm nьqşmalь rәvөştө adaqьna tiklem itep jetkererga—tik şulaj itkan şarttarda qьna kontrol' organdarьnьn oftoritetь tejeşle juqarьlьqta torasaq, tik şundaj jul menan genә urbal bjurokrattardь hәm kansalarselarde asьp birergә mөmkin.

Sovet kontrole komissiahь plenumь kontrolirovajt itelә torqan organdardan kyp kenә vaqiqalarda sovet kontrole rabotniktarьn yddarenen eştare bujьnsa „etarevselar“ hәm juliavsьlar sьjfatьnda fajdalanьrqa matasqanlьqtarьn әjtep ytevde kerakle tip hananь. Bjurokrat, cinovnik ydenen „signalizravajt iteve“, „jadьp jenareve“ menan haqlanьp qalьrqa mataşa. Ul şulaj itep, jeteşhedlektar esen, partia hәm xөkөmәt qarardarьn ytәmәgan esen yd өbtenan javaplьlьqtь teşerergә tьrьşa.

Tap bьna şul jeteşhedlektar ajqanlь, Sovet kontrole komissiahьnьn plenumь vәkildarde jaqьn osorda iqtibardь fәqәl partia hәm xөkөmәtten mөhim qarardarь ytәleve (orloq hәm it tapşьrьv, jaş maldardь haqlav hәm ytterev, kөdgө qьşqь jөk taşьvdarga әderlәnev plandarьnьn ytәleve) өbtenan kontrolga hәm ytәleşte tikşerevgә tuplarqa mәzbyr itte.

Sovet kontrole komissiahь vәkildare ergәhendәge zaloьalar bjurohь ajьrьm iqtibar qaďana.

Sovet kontrole komissiahь plenumьnda urьndardaqь zaloьa bjurolarьnьn eşe jomoşaq, ә kyp kenә vaqiqalarda qanәqәtlanmaťlek ikanlege ajtelep yte. Mәbәlen Gor'ki krajьndaqь vәkil ergәhendәje zaloьalar bjurohьna 1 nse marttan alьp 20 nse ijynge tiklem ingan 1213 zaloьanan 353 genә qaralqan. Bьl xatta qajьb ber sovet kontrole komissiahь vәkile ergәhendage zaloьa bjurohьnda la xeďmatsәndәrden zaloьalarьna hidger qaraş jeterlek tygelleqe kyrenganlegen hөjlөj. Xalьqyki, sovet kontrole organdarьnьn zaloьa bjurolarь yddare elgele raveştә eşlav menan genә siklanmәjensә, bәlki zaloьalar başqa organdar tarafьnan qaralqan vaqьtta la volokita hәm bjurokratizmqa qarşь kerәşergә tejeştөr. Tap bьna şuqa kyrә lә ularďn eşenә nьq iqtibar itergә kөrәk. Plenumdьn ber genә zaloьa la javaphьd qalьrqa tejeş tygel, tigan qararьn vәkildar anьq itep ytәrgә tejeştөr. Sovet kontrole organdarь VTSIK prezidiumьnьn zaloьalardь qarav tartibe turahьndaqь qararьn ytәv esen har jaqlap kerәşergә tejeştөr.

Ip. Kaganovictьn: „Donja dөvmalle eştar menan genә tygel, bәlki **hөr ber** ajьrьm eşsenen, xeďmatkarden hәm uqьvsьnьn ixtiazdarь menan dә şeqellәnergә kerak“ tigan kyrhәtmәhen ihka teşerөp kitevdә aik vaqьtlь.

Zaloьalardь iqtibar menan qarav hәm ejranev, ularďs dөjemlәşterev (obөbninie) kontrol' organdarьna sovet hәm xuzalьq apparatьnьn eşendәge jetdi jeteşhedlektarde hәm bөdoydardь nьvqa mөmkinlek birev menan genә qalmajьnsa, bәlki partia hәm xөkөmәtten qşrardarьnьn ytәleven kontrolerovajt itev hәm tikşerev bujьnsa bulqan dөjem eştә, zaloьa bjurolarьn jeddi rьjcagga әjlanderәsek. Tik şul jul menan genә sovet kontrole organdarь mөhim burьstar sovet hәm xuzalьq ojoşmalarьndaqь nьn eşenә ytәlevde tikşerevden bьsьn bol'şevistik metodtarьn inderev burьsьn ytәj alasaqtar.

BAŤЬVDA—ӨS KYSMӘ QЬDЬL MӨJӨŞ

Nurimanr rajonь „8 Mart“ kolxozь urozaj jьjnavdь tulь aderlek menan qarşьlanь.

Urьlqan aşlьqtardь jamqarь kondarda la huqьp bula. Bьnan esen nakьvda 5 japma ardьn eşlende hәm unda huqqьs maşinalarь qujьldь. Baťьvda eşlevse kolxozьlar dөjem tuqlanav menan ta'min itelelar. Şu-laj uq kul'tura eştare la jajep jөbarelde, 3 kysmә qьdьl mejөş ojoştoroldo hәm ular gazetlar menan ta'min iteldelar, radio alqьs qujьldь, stina gazetь sьqarьla.

„8 Mart“ kolxozь urozajdь jugalьvьhď jьjnap alьv hәm dөvlәtka tgen tapşьrьvdь 5 kөn esendә tamamlav esen kөrәşa. Ş. Jalalar (Brənski—Nəzma, Novo-aldarь menan tә'min itevde, avtl xuzalьqь qorotqostarьna qarşь kөrәşte mamьq urozajь jьjnavqa, janь urozajdьn sej mamьqьn qabul itevgә hәm haq'avqa әderlekte hәm mamьq — tadartqьs zavodtardьn yd vaqьtьnda remont menan tә'min iteleşen edmә-ed tikşerev ytkarelgan;

Ivanof elkәhendә — mamьq tkandarenen sьjfat mas'әlәhen; eşşe rajondarьndaqь bol'nitsalardьn toroşon tikşerev h. v. ytkarelgan.

Ytkarelgan eştarden hәdәmtәhe bulьp, kraj apparatьnda dөvlәt dissiplinahьnьn hәm javaptьvlqtьn kytareleve hәm nьqьtь tora. Vәkildar kraj, elkә hәm respublika organdarь aldьna yd vaqьtьnda aktual' mas'әlәlar qujьlqan, ә ajьrьm punktlarda (Azot-Qara dinged krajь) bьl eş bөtөnlaj jajep jөbarelmagan. Taralardь itkapka alьv hәm haqlav nasar qujьlqan, şunьn hөdөmtәhendә kyp kenә toqtardь urlav vaqiqalarь bar, potrebitelder tarafьnan alьna sьnda şөqөllәnevgә bntьlьvdarь inә.

Jeteşhedlektargә, şulaj uq, yt-aldarь menan tә'min itevde, avtl xuzalьqь qorotqostarьna qarşь kөrәşte mamьq urozajь jьjnavqa, janь urozajdьn sej mamьqьn qabul itevgә hәm haq'avqa әderlekte hәm mamьq — tadartqьs zavodtardьn yd vaqьtьnda remont menan tә'min iteleşen edmә-ed tikşerev ytkarelgan;

Ivanof elkәhendә — mamьq tkandarenen sьjfat mas'әlәhen; eşşe rajondarьndaqь bol'nitsalardьn toroşon tikşerev h. v. ytkarelgan.

Ytkarelgan eştarden hәdәmtәhe bulьp, kraj apparatьnda dөvlәt dissiplinahьnьn hәm javaptьvlqtьn kytareleve hәm nьqьtь tora. Vәkildar kraj, elkә hәm respublika organdarь aldьna yd vaqьtьnda aktual' mas'әlәlar qujьlqan, ә ajьrьm punktlarda (Azot-Qara dinged krajь) bьl eş bөtөnlaj jajep jөbarelmagan. Taralardь itkapka alьv hәm haqlav nasar qujьlqan, şunьn hөdөmtәhendә kyp kenә toqtardь urlav vaqiqalarь bar, potrebitelder tarafьnan alьna

SSSR SOVNARKOMЬ ERGӘHENDӘGE SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNЬN 2 NSE PLENUMЬNЬN QARARЬ

SSSR SOVNARKOMЬ TARAFЬNAN RAŤLANQAN

SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNЬN QOR'KI KRAJЬNDAQЬ, KEJEF ӨLKӘHENDӘGE, YZBӘKSTAN SSR ĐAQЬ HӘM IVONOF ӨLKӘHENDӘGE VӘKILDӘRENEN DOKLADTARЬ BUJЬNSA QARARЬ

1. Sovet kontrole komissiahьnьn Gor'ki krajьndaqь vәkile—ip. Antselovictьn, Kejef elkәhendәge vәkile — ip. **Balaxnindьn** Yzbәkstan SSR vәkile ip. Geianьn hәm Ivanof elkәhendәge vәkile — ip. Kozlovskidьn dokladtarьn tьnlaqandan hun, Sovet Kontrole Komissiahьnьn plenumь vәkildardeu partia hәm xөkөmәtten mөhim qarardarьn ytәvdә konkret praktik eşte jajep jebargenlektaren ajtep ytә, ajьrьp ajtkanda:

Gar'ki krajьnda jeten planьnьn ytәleve (orloqtar menan tә'min iteleş, kontraktanttar al dьnqь jөklәmәlarden riqaja itele ven, sөsevden barьşьn tikşerev), novigatsiaqa әderlek hәm unьn barьşь (aqas sudnalar tөdөv planьn ytәv, hьv transportь organdarьnьn eftoritetь tejeşle juqarьlьqta torasaq, tik şundaj jul menan genә urbal bjurokrattardь hәm kansalarselardе asьp birergә mөmkin.

Sovet kontrole komissiahь plenumь kontrolirovajt itelә torqan organdardan kyp kenә vaqiqalarda yddarenen eştare bujьnsa „etarevselar“ hәm juliavsьlar sьjfatьnda fajdalanьrqa matasqanlьqtarьn әjtep ytevde kerakle tip hananь. Bjurokrat, cinovnik ydenen „signalizravajt iteve“, „jadьp jenareve“ menan haqlanьp qalьrqa mataşa. Ul şulaj itep, jeteşhedlektar esen, partia hәm xөkөmәt qarardarьn ytәmәgan esen yd өbtenan javaplьlьqtь teşerergә tьrьşa.

Tap bьna şul jeteşhedlektar ajqanlь, Sovet kontrole komissiahьnьn plenumь vәkildarde jaqьn osorda iqtibardь fәqәl partia hәm xөkөmәtten mөhim qarardarь ytәleve (orloq hәm it tapşьrьv, jaş maldardь haqlav hәm ytterev, kөdgө qьşqь jөk taşьvdarga әderlәnev plandarьnьn ytәleve) өbtenan kontrolga hәm ytәleşte tikşerevgә tuplarqa mәzbyr itte.

Sovet kontrole komissiahь vәkildare ergәhendәge zaloьalar bjurohь ajьrьm iqtibar qaďana.

Sovet kontrole komissiahь plenumьnda urьndardaqь zaloьa bjurolarьnьn eşe jomoşaq, ә kyp kenә vaqiqalarda qanәqәtlanmaťlek ikanlege ajtelep yte. Mәbәlen Gor'ki krajьndaqь vәkil ergәhendәje zaloьalar bjurohьna 1 nse martian alьp 20 nse ijynge tiklem ingan 1213 zaloьanan 353 genә qaralqan. Bьl xatta qajьb ber sovet kontrole komissiahь vәkile ergәhendage zaloьa bjurohьnda la xeďmatsәndәrden zaloьalarьna hidger qaraş jeterlek tygelleqe kyrenganlegen hөjlөj. Xalьqyki, sovet kontrole organdarьnьn zaloьa bjurolarь yddare elgele raveştә eşlev menan genә siklanmәjensә, bәlki zaloьalar başqa organdar tarafьnan qaralqan vaqьtta la volokita hәm bjurokratizmqa qarşь kөrәşergә tejeştөr. Tap bьna şuqa kyrә lә ularďn eşenә nьq iqtibar itergә kөrәk. Plenumdьn ber genә zaloьa la javaphьd qalьrqa tejeş tygel, tigan qararьn vәkildar anьq itep ytәrgә tejeştөr. Sovet kontrole organdarь VTSIK prezidiumьnьn zaloьalardь qarav tartibe turahьndaqь qararьn ytәv esen har jaqlap kerәşergә tejeştөr. Tap bьna şuqa kyrә lә ularďn eşenә nьq iqtibar itergә kөrәk. Plenumdьn ber genә zaloьa la javaphьd qalьrqa tejeş tygel, tigan qararьn vәkildar anьq itep ytәrgә tejeştөr. Sovet kontrole organdarь VTSIK prezidiumьnьn zaloьalardь qarav tartibe turahьndaqь qararьn ytәv esen har jaqlap kerәşergә tejeştөr.

Ip. Kaganovictьn: „Donja dөvmalle eştar menan genә tygel, bәlki **hөr ber** ajьrьm eşsenen, xeďmatkarden hәm uqьvsьnьn ixtiazdarь menan dә şeqellәnergә kerak“ tigan kyrhәtmәhen ihka teşerөp kitevdә aik vaqьtlь.

Zaloьalardь iqtibar menan qarav hәm ejranev, ularďs dөjemlәşterev (obөbninie) kontrol' organdarьna sovet hәm xuzalьq apparatьnьn eşendәge jetdi jeteşhedlektarde hәm bөdoydardь nьvqa mөmkinlek birev menan genә qalmajьnsa, bәlki partia hәm xөkөmәtten qşrardarьnьn ytәleven kontrolerovajt itev hәm tikşerev bujьnsa bulqan dөjem eştә, zaloьa bjurolarьn jeddi rьjcagga әjlanderәsek. Tik şul jul menan genә sovet kontrole organdarь mөhim burьstar sovet hәm xuzalьq ojoşmalarьndaqь nьn eşenә ytәlevde tikşerevden bьsьn bol'şevistik metodtarьn inderev burьsьn ytәj alasaqtar.

Ivanof elkәhendә — mamьq tkandarenen sьjfat mas'әlәhen; eşşe rajondarьndaqь bol'nitsalardьn toroşon tikşerev h. v. ytkarelgan.

Ytkarelgan eştarden hәdәmtәhe bulьp, kraj apparatьnda dөvlәt dissiplinahьnьn hәm javaptьvlqtьn kytareleve hәm nьqьtь tora. Vәkildar kraj, elkә hәm respublika organdarь aldьna yd vaqьtьnda aktual' mas'әlәlar qujьlqan, ә ajьrьm punktlarda (Azot-Qara dinged krajь) bьl eş bөtөnlaj jajep jөbarelmagan. Taralardь itkapka alьv hәm haqlav nasar qujьlqan, şunьn hөdөmtәhendә kyp kenә toqtardь urlav vaqiqalarь bar, potrebitelder tarafьnan alьna

SSSR SOVNARKOMЬ TARAFЬNAN RAŤLANQAN

UROŽAJ JЬJЬV KOMPANIAHЬ HӘM IQEN QABUL ITEVDE OJOŞTOROV TURAHЬNDA

IP. GAJSTER DOKLADЬ BUJЬNSA SЬQARЬLQAN QARAR

VKP(b) Ydak komitetьnьn ijyn plenumь bөtә partia hәm sovet ojoşmalarь aldьna urozaj jьjnavdь unьşlь ytkarev, igendөrde minimal juqaltьvdar menan tulьhьnsa jьjьp alьvdь tә'min itev, igende sovxozdarda, kolxozdarda, MTS tarda hәm dөvlәt skladtarьnda jenteklәp haqlavdь ojoştorov, igen birev planьn, MTS tardьn eştare esen natura tylәvdәren, ssudalar qajtarьvdь hәm garnts jьjьvdь qujьlqan sroktarda tulьhьnsa ytavde tә'min itev burьstarьn qujdь.

Sovet kontrole komissiahь plenumь kөnjaqtaqь bajtaq rajondarda, urozaj jьjьvqa әderlekte, şulaj uq urozaj jьjьvdьn barьşьn tikşerev hөdөmtөhendә sovxozdarda urozaj jьjьvdь eşse kestөr menan tә'min itevga hәm kolxozdarda, MTS tarda hәm dөvlәt skladtarьnda jenteklәp haqlavdь ojoştorov, igen birev planьn, MTS tardьn eştare esen natura tylәvdәren, ssudalar qajtarьvdь hәm garnts jьjьvdь qujьlqan sroktarda tulьhьnsa ytavde tә'min itev burьstarьn qujdь.

Sovet kontrole komissiahь plenumь kөnjaqtaqь bajtaq rajondarda, urozaj jьjьvqa әderlekte, şulaj uq urozaj jьjьvdьn barьşьn tikşerev hөdөmtөhendә sovxozdarda urozaj jьjьvdь eşse kestөr menan tә'min itevga hәm kolxozdarda, MTS tarda hәm kolxozdarda jenteklәp haqlavdь ojoştorov, igen birev mashinalarьn, MTS tarda hәm dөvlәt skladtarьnda jenteklәp haqlavdь ojoştorov, igen birev planьn, MTS tardьn eştare esen natura tylәvdәren, ssudalar qajtarьvdь hәm garnts jьjьvdь qujьlqan sroktarda tulьhьnsa ytavde tә'min itev burьstarьn qujdь.

Sovet kontrole komissiahь plenumь timer jul transportьnьn material-texnik bazahь artьvqa hәm jөk taşьvdarqa bulqan ytөp barьvsь talaptardь ydlәşterev esen ifratta kyp aosalar birelevga qaramaťtan, kapital tedeloşte jajep jebarevden hәm kөdgө-qьşqь jөk taşьvdarqa bөtө әderlekten qanәqәtlanmaťlek barqanlьqьn ajtep ytә.

1. Ydak komitet hәm Sovnarkom qarardarь bulьvqa qaramaťtan, әderlek hәm eştarde jajep jebarev ifratta aqьrьn bara, bьl xal ytkarev bөlatlege şaqtaj limiterlanqan jynәleştarde (Maskav—Donbass, Valujka—Balaşov—Penza h. v.) tөdөv eştaren srogьna tamamlavdь edev qurqьnьsь aťtьna quja. Ojoşmaqanlьq hәm eştarden sьjfatь tyban bulьv hөdөmtөhendә janь juldar ikspluatatsiaqa kyp kenә jөhattan eşlanep bөtmәjensә tapşьrьlalar (Branski—Nəzma, Novozybkov—Unecha, Klimovo—Klintsy, Klimovo—Klintsy h. v.) tөdөv eştaren qajtanan qorov, tere operativ jetakselekte inderev turahьndaqь qarardarьn formoşqa aşьrьv esen kөrәşten bөtönlaj jeterlek bulmavь tora.

Sovet kontrole komissiahь plenumь timer jul transportьnьn material-texnik bazahь artьvqa hәm jөk taşьvdarqa bulqan yťөp barьvsь talaptardь ydlәşterev esen ifratta kyp aosalar birelevga qaramaťtan, kapital tedeloşte jajep jebarevden hәm kөdgө-qьşqь jөk taşьvdarqa bөtө әderlekten qanәqәtlanmaťlek barqanlьqьn ajtep ytә.

1. Ydak komitet hәm Sovnarkom qarardarь bulьvqa qaramaťtan, әderlek hәm eştarde jajep jebarev ifratta aqьrьn bara, bьl xal ytkarev bөlatlege şaqtaj limiterlanqan jynәleştarde (Maskav—Donbass, Valujka—Balaşov—Penza h. v.) tөdөv eştaren srogьna tamamlavdь edev qurqьnьsь aťtьna quja. Ojoşmaqanlьq hәm eştarden sьjfatь tyban bulьv hөdөmtөhendә janь juldar ikspluatatsiaqa kyp kenә jөhattan eşlanep bөtmәjensә tapşьrьlalar (Branski—Nəzma, Novozybkov—Unecha, Klimovo—Klintsy, Klimovo—Klintsy h. v.) tөdөv eştaren qajtanan qorov, tere operativ jetakselekte inderev turahьndaqь qarardarьn formoşqa aşьrьv esen kөrәşten bөtönlaj jeterlek bulmavь tora.

Timer juldardьn eşenen ale haman da qanәqәtlanmaťlek bulьvьnьn tөp sәbәptәre bulьp, Juldar Xalьq komissarlьqь hәm kypselek timer jul idaralarь tarafьnan Ydak komitetь hәm Sovnarkomdьn timer jul transportьnьn

JADOҠЬ AŞLЬQTAR ӨLGӨRDӨ!

ARЬŞ URAOҠЬ XATALARЬN QABATLAMAҒOA

BӨTӨ SABЬLOҠANDЬ KӨLTӘLӘRGӘ, BAŞAQTARDЬ JЬJЬROҖA

„QЬĐЬL TORMOŞ" ARЬŞ URAOҠЬN BӨTTӨ

Betə sabьlоqandar—keltegə вajlənde

Đəvlekən 27 (BaşRosta). Dəvləkən MTS-ndaqь „Qьđьl Tormoş" kolxozь uđqan jıl artta qalьvsь kolxozdarđan hanala ine. Janь predsedatel, natrak Minneqəlejef kilev menən artel' ajaqqa baьtь.

26 nsь ijyldə „Qьđьl Tormoş" arьş urьvđь tulьhь menən tamamlanь. Şul uq kən huqьv başlandь. Urьvđь kən jarьmda вətkən 1 nse вrigada jaqşь eşləj. Urьvsь Tarasenko, Vađolətski həm вaşqalar normalarьn arttьrьp ytəjđər. Bigerək tə se qaldьrьv menən kerəşkə nьq iqtibar itelde. Başaqtar at, qul tьrmalarь menən jьjnap alьndь.

Bəjləvselər jaqşь eştənelər. Ləвogrejka artьnan normь вujьnsa bildələngən 7 keşe tygel, 5 kenə keşe eşlәne. Şulaj вulha la ular вəjlap elgerđelər. Tarasenko, Şafşina, Stipanova, Şafşina S. həm Badalatskajalar 400 kəltə urnьna 600 kəltə вəjlənelər. Bəjləvselər kəltələrđe qarьlqqa yđđare haldьlar.

Xəđer kolxozsьlarđь eşkə hej rəp sьqarьrqa tura kilməj. Ular yđđare вrigadirđarđan elek sьqalar. Bьl 2 nse həm 3 nse вrigadalaqь urьvđь 2 kən jarьmda tamamlarqa jarđam itte. In jaqşь urьvsьlar Muzgarejef, Məvlejef, Tujmaxəmetьf həm Qəliək вərьltar вuldьlar, ular normalarьn arttьrьp ytənelər. Jaqşь eş sьjfatьn вirđelər.

29 nsь ijyldə kolxoz massovьj rəveştə вojđaj urьrqa вaşlaj.

BAŞAQTAR JЬJЬLMAJ...

ӨS GEKTARDЬ JƏŞEL KӨJӨ SAPTЬLAR

Mejəkə, Jənəвi sovetь „Julвaş" kolxozь 23 nse ijyldə arьş urьrqa вaşlanь, şul kən 30 gektar arьş urtldь. Ləkin вerense kenđen tazrlвəhe kolxozdьn urozaj jьjnavqa əđerlekhed вaşlavьn kyrhətte. 22 ijyldə hajlap urьrqa sьqqan 8 maşina tulьhьnsa eşlaj almanь.

Şihapьl' ləвogrejkahьnьn qolaqtarđь əjlənderə torqan qajьşь jьş-jьş вəqьnьp torov arqahьnda prostuj вuldь. Başqa maşinalarđьn da qajhь вer cəstare tedek вulmav səвəple вetentəj eşlaj almanьlar. Təvqe kən вer maşina remontlanьp вelməgənlektən eşkə sьqmanь. Maşinalarđь remontlan qaвul itkəndə jentekləp tikşerep almaqandar. Urozaj jьjnav aldьnan вulqan hьnav sьqьşьnda, ləвogrejkalarđьn qajьştarьn qujmajьnsa qьna jetelep qaraqandar. Şulaj uq maşinalarqa təzrlвəhed, maşina menən eş itə вelmәgən kolxozьlar вerketelgəndər. Məđəlan: Şihapьl, ləвogrejkanьn qajьşь ni esən вqьnqanьn вelmәj. Ə, Şakirьl Zefər, Şihapьl maşinahьnь qajьşь вqьnьv „seren" вer qarav menən вelde həm tedətep вirđe. Bьnьn səвəвe, qolaqtarđь jeretə torqan valđьn tigeđ urьnlaştьrьlmavьnan вulqan.

Briqadir Kanafin, polevod Ojəlejef həm sьjfat inspektorđarь es gektar arьştь вeşep elgerməjensə, jəşel kejə urđьrqandar.

Juqaltьv menən keterşkə iqtiвar itelməj, urьvđьn sьjfatь tyəan.

Kolxozđьn вьl xatalarь tid vaqьt esendə tedətelep tejeşle saralar kyrelde.

Ǫ.Z.

ƏGƏR KOMBAINDAR EŞ ӨЬTӨNDƏ
ŞULAJ BULHALAR...

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьn вuşaja torqan tişektəre nasar Qьđьl armia вyleksəhe urozaj jьjnav aldьnđa. Urozaj jьjnav maşinalarьna komвain, traktor, ləвogrejka, yđe вəjlaqəstərgə h.в. remont tamamlandь, ləkin вyleksə jetəkseləre remontlь вeterev menən genə qənəqətlanep qaldьlar. Kombajn, traktor kevek maşinalarqa zapravka nəmələre əđer tygel. Ber genə kombaindьn da jaqьvlьqtar qojorqa вidrəbe, varonkahь juq. Bьl turala mexanizatorь Bьjkof ta, вyleksə upravləjyşşle ip. Petrof ta вer terlə lə sətə kyrməjđər. Şunьn arqahьnda 23 ijyldə kombajndarqa, traktorđarqa lьnav jahap qarav esən traktoristar, kombajnirđar irtenən kiskə tiklem arьbirle jerep, traktorđarqa kombaindarqa kiskə tana qьna hьnav jahaj aldьlar.

Əs orloq taşьv arвahь mexanizator Bьjkof tarafьnan remontqa вirelep, remonttan sьqqas tikşergəndən hun ulardьn orloq ətlaimə sьqanaqь вulьp torqan individual xuzalьqьnda mal-hьjьr, harьq, susqa, şulaj uq qoş qort, вigerək tə kolxozsьnь həm unьn simiəhen hət produktahь menən tə'min itə torqan hьjьr вulьv đur əhəmiət qađana. Hər вer kolxozsьnь hьjьrlь itev вetə kolxozsьlarđь lə xəlle itergə tigən lozungьnь tormoşqa aşьrьv esən liratla đur urьn tota. Şuqa kyrə Vđək komitet plenumь **jaqьndaqь ike jıl esendə kolxozsьlardьn hьjьrhьdlьqьn tulьhьnsa вeterevgə** ləqdim itte. 1936 jьldьn əđaqьna вeđđə hьjьrhьđ kolxozsьlar вulьrqa teşeşle tygel.

Jaqşьrtьlqan həm jaqşь toqom maldar aвьraj torqan elgələ xuzalьqtarqa ejlənderev вurьsьn qujđь. Maldь jaqşь itep tərвiələgən həm, вerense kldəktə, derəв aşatqan vaqьtta qьna yв tererçə həm unьn sьjfatьn jaqşьrtьrqa məmkin. Bьnьn şulaj вulqanlьqьn juqarь yьterelgən malsьlьqtь ta'min itev esən plenum dəvlət səsev planь mi-вalьnda—malsьlьqtь yrsetev dəvlət planь inderđe. Bьl, hər вer kolxozqa həm sovxozqa məzвyri rəveştə ytəlergə tejeş вulqan maldar hanьn yьterev planь вireləsək tigən hyđ. Bьl şulaj uq məzвyri ytəlergə tejeş вulqan jaş maldar yьterev həm mal ađьqь jeteşterev planь sovxoz həm kolxozdarqa qьna tygel, вəlki kolxozsьlarqa həm janqьđaqtarqa lə вireləsək tigən hyđ. Bьl plandar avьl sovettarьna jetkereləsək.

Malsьlьqtь dəvlət tarafьnan planlaştьrьv metođь XVII sj'ezđь həm Vđək komitetьn ijyn plenumьnьn malsьlьqtь alqa jeвərev turahьndaqь qarardarьn jьldam rəveştə həm вsьnlap tormoşqa aşьrьvđь tə'min itergə tejeş.

Əbtəlmə sьqanaqь вulьp torqan individual xuzalьqьnda mal-hьjьr, harьq, susqa, şulaj uq qoş qort, вigerək tə kolxozsьnь həm unьn simiəhen hət produktahь menən tə'min itə torqan hьjьr вulьv đur əhəmiət qađana. Hər вer kolxozsьnь hьjьrlь itev вetə kolxozsьlarđь lə xəlle itergə tigən lozungьnь tormoşqa aşьrьv esən liratla đur urьn tota. Şuqa kyrə Vđək komitet plenumь **jaqьndaqь ike jıl esendə kolxozsьlardьn hьjьrhьdlьqьn tulьhьnsa вeterevgə** ləqdim itte. 1936 jьldьn əđaqьna вeđđə hьjьrhьđ kolxozsьlar вulьrqa teşeşle tygel.

Jaqşьrtьlqan həm jaqşь toqom maldar aвьraj torqan elgələ xuzalьqtarqa ejlənderev вurьsьn qujđь. Maldь jaqşь itep tərвiələgən həm, вerense kldəktə, derəв aşatqan vaqьtta qьna yв tererçə həm unьn sьjfatьn jaqşьrtьrqa məmkin. Bьnьn şulaj вulqanlьqьn juqarь yьterelgən malsьlьqtь ta'min itev esən plenum dəvlət səsev planь mi-вalьnda—malsьlьqtь yrsetev dəvlət planь inderđe. Bьl, hər вer kolxozqa həm sovxozqa məzвyri rəveştə ytəlergə tejeş вulqan maldar hanьn yьterev planь вireləsək tigən hyđ. Bьl şulaj uq məzвyri ytəlergə tejeş вulqan jaş maldar yьterev həm mal ađьqь jeteşterev planь sovxoz həm kolxozdarqa qьna tygel, вəlki kolxozsьlarqa həm janqьđaqtarqa lə вireləsək tigən hyđ. Bьl plandar avьl sovettarьna jetkereləsək.

Malsьlьqtь dəvlət tarafьnan planlaştьrьv metođь XVII sj'ezđь həm Vđək komitetьn ijyn plenumьnьn malsьlьqtь alqa jeвərev turahьndaqь qarardarьn jьldam rəveştə həm вsьnlap tormoşqa aşьrьvđь tə'min itergə tejeş.

Kolxozsьnьn yđ tə'minətenen ətlaimə sьqanaqь вulьp torqan individual xuzalьqьnda mal-hьjьr, harьq, susqa, şulaj uq qoş qort, вigerək tə kolxozsьnь həm unьn simiəhen hət produktahь menən tə'min itə torqan hьjьr вulьv đur əhəmiət qađana. Hər вer kolxozsьnь hьjьrlь itev вetə kolxozsьlarđь lə xəlle itergə tigən lozungьnь tormoşqa aşьrьv esən liratla đur urьn tota. Şuqa kyrə Vđək komitet plenumь **jaqьndaqь ike jıl esendə kolxozsьlardьn hьjьrhьdlьqьn tulьhьnsa вeterevgə** ləqdim itte. 1936 jьldьn əđaqьna вeđđə hьjьrhьđ kolxozsьlar вulьrqa teşeşle tygel.

Jaqşьrtьlqan həm jaqşь toqom maldar aвьraj torqan elgələ xuzalьqtarqa ejlənderev вurьsьn qujđь. Maldь jaqşь itep tərвiələgən həm, вerense kldəktə, derəв aşatqan vaqьtta qьna yв tererçə həm unьn sьjfatьn jaqşьrtьrqa məmkin. Bьnьn şulaj вulqanlьqьn juqarь yьterelgən malsьlьqtь ta'min itev esən plenum dəvlət səsev planь mi-вalьnda—malsьlьqtь yrsetev dəvlət planь inderđe. Bьl, hər вer kolxozqa həm sovxozqa məzвyri rəveştə ytəlergə tejeş вulqan maldar hanьn yьterev planь вireləsək tigən hyđ. Bьl şulaj uq məzвyri ytəlergə tejeş вulqan jaş maldar yьterev həm mal ađьqь jeteşterev planь sovxoz həm kolxozdarqa qьna tygel, вəlki kolxozsьlarqa həm janqьđaqtarqa lə вireləsək tigən hyđ. Bьl plandar avьl sovettarьna jetkereləsək.

Malsьlьqtь dəvlət tarafьnan planlaştьrьv metođь XVII sj'ezđь həm Vđək komitetьn ijyn plenumьnьn malsьlьqtь alqa jeвərev turahьndaqь qarardarьn jьldam rəveştə həm вsьnlap tormoşqa aşьrьvđь tə'min itergə tejeş.

Kolxozsьnьn yđ tə'minətenen

Avьl xuzalьqьn sotsialistik nigeđđə qajtanan ojoştorov osoron malsьlьq tarmaqь вik avьrlьq menən kiserđe. Malsьlьq tarmaqь kulak elementtar menən nьq sьpləngən вulьp sьqtь həm tanьqlь, kolxoz tedəleşenə sьjnlь doşmandьn qarşьlьq kyrhətteve avьl xuzalьqьnьn вьl tarmaqьnda ajrata kesle вuldь. Kulaktar yđđare maldь ajavhьđ вeterev menən genə qalmajьnsa, вəlki вьl julqa artta qalqan urta xəlellərđe lə tarttьlar.

Ip. **Stalin** VKP(в) nьn XVII sjezьnda: **1934 jьldь вetə malsьlьqta kytəreleşkə tanan hьnalьş jьlь itev"** вurьsьn qujđь. Beđ sjezđan hun ytkən vaqьt esendə, susqasьlьqtь kytərev (вьnьn kytəreleve 1933 jьlda uq вelenə вaşlaqajnь) menən вer qatarđan, megeđlə ere maldarđьn, harьq həm kəzələrđen kəmevđərən tuqtatьrqa ireştek. Ləkin, VKP(в) Vđək komitetьn ijyn plenumь kyrhətep ytkənsə, malsьlьqtьn toroşo totoş alqanda haman da qənəqətlanməblek kejensə qalьvьnda davam itə həm unьn yьeve ira ta əkeren вara. Beđđə əle malsьlьq tarmaqьnьn mal hanь kamev protsestь tuqьralmaqan ucaskalarьla вar. Bьl—jьlqьsьlьq ucaskahь. Malsьlьqtьn qənəqətlanmaвlek torovьnьn tep səвəptərenan вerehe, ip. Stalin đьn **malsьlьq eşe—вetə partianьn, unьn вetə ranotniktarьnьn** eşe tigən kyrhətmələre вulьvьna qaramaвtan, partia həm sovet ojoşmalarьnьn malsьlьq eşena əle hamanda tejeşensə totonmavđarьnan tora.

Bьna şunьn esən VKP(в) Vđək komitetьnьn ijyn plenumь malsьlьqtь kytərev məs'ələhen вetə partia aldьna qajtanan qьrqьv rəveştə qujđь həm malsьlьqtь tamьrьnan alвp jaqşьrtьv eşena вetə partia, sovet həm xuzalьq ojoşmalarьnьn ьsьnlap вorolovđarьn talap itte.

Aldьnqьlar tribunahь

Starletamaq, 28 (telefon вujьnsa). Rajonda urozaj jьjnav aik qьđьv вara. Xəđer unarlaqan kolxozdar həm avьl sovettarь arьş uraqьn tamamlanьlar. „Zovet Ilica", „Qьđьl majaq" kolxozdarь holo uraqьna teştelər. Şulaj uq „Stalin" həm „Novaja Žizn" kolxozdarь đəvlətkə igen tapşьra вaşlanьlar.

28 ijyldən вaştap kolxozdar massovьj rəveştə aşьq huqa вьşlajđar.

***

Zejanвura rajonь „Luc" kommunahь aşьqtarđь javьnqa ttgeđməj huqьv əsen вьjьl đur japma ərđьn jahanь. Japmanьn вujь 30, inе 7 metr. Unьn esenə 200 jək aşьq həm ,qatmarlь molotelka qujьp aşьq huqьp вula. Bьl japmanьn esendə kəltəle furgondar menən irken jerep вula.

Şulaj uq kommuna igen halьv esən 12 men вot igen hьjьşlь jaqşь igen keləte haldь. Bьl kelətkə igen halьv həm alь eşe mexanik kəs menən вaşqarьla. Kelətkə dizenifeksla jahalьp tađartьlьp qujьldь.

Kommunanьn вetə sapqьs maşinalarь remontlanьp, orloq fotqostar menən tə'min itelgən. Ul aşьqtь вetenlaj juqaltьvьlьđ jьjnav esən kerəşə.

F.QЬROҠЬĐBAJ.

***

Aksjon, 28 (Başrosta). Aksen MTS ьndaqь „Dim" kolxozьnьn 3 вrigadahь, kommunis вrigadir Ojizzətyllin jetəkselegendə, urozajđь juqaltьvđarqa qarşь kəraştə matur eş elgelere kyrhətə. Betə urьv maşinalarь orloq fotqostar menən tə'min itelgəndər. Urqan vaqьtta sej qaldьrьlmaj. Hər вer kəltə вəjlavsegə ajьrьm вer ucaska вerketelgən. Вəjlavselər jaqşь tьrmalar menən tə'min itelgəndər. Kəltələr nьq вəjlənə. Kəltənen tевendege вaşaqtar tađartьla. Urьlqandan hun вetə inajđandaqь вaşaqtar tьrmatьla. Kəltələrđe qьrlьqtarqa halqas вaşaqtar at tьrmahь menən jənə вer tapqьr tьrmatьla.

Qara iđel rajonь Bajqьвaş MTS polit вyleqe xeđmətendə ge „Qambşlь kyl" kolxozь вrigadalarьnьn sьjfat komissialarь aqzalarь.

HƯRƏTTƏ: Huldan-вsense-Bajqь Baş MTS polit вyleqe nacal'niqь ip. PRIDOROŻKO sьjfat komissiahь aqzalarь menən əngəmə ytkərə.

ҮKENESLE... SUBBOTNIK

QЬRMЬĐBQALЬ rajon ojoşmalarьnьn rajkomol inslativahь menən oşo jьldьn 13-14 ijyldərendə Өfe Işemвaj timer jul teđeləşenen ikense ucastoqьnda sьввotnik ytkərelde. Rajkomol sekretarь ip. **Əxmətef** ike kən esendə 15 men kuвometr jer eşe eşləvgə jəkləmə aldь. Unьn esən 13-14 ijyldə rajkomol 1000 komsomoles həm 500 at jeвərer gə вuldь.

Kyrhətelgən keşe həm at kə se hanь вujьnsa kenlek norma keşegə 7,5 kвm, ə atqa 15 kвm. (yđ ađьqtarь menən) jer eşe ura kilə.

Ucastoktьn es məjeşe, sunвotnikqa kilevse komsomolestar dan ratsional fajđalanьv e-en вetə saralarđь kyrđe: ajrьm urьn dar, proraв punktь nacal'niga jetəkselegendə вetə texpersonal javaplь jetəkselər itep qujьldьlar; partorg həm raвoćkomdar tarafьnan partia, profsojuz kesəre вylenep, jer eşe esən вetə kərəkle inventar əđerlənep qujьldь. **Ləkin**... вarь 198 at, 167 eşşe kəs kilde. Ular juqarьla kyrhətelgən norma вujьnsa 8505 kвm. jer eşe eşlərqa tejeş вulhalar đa, nej вarь 1584 kвm. qьna eşlənelər.

Sьввotniktьn вьndaj heđemtəle вulьvь, partia-massovьj eşten jomoşaq вulьvьn, rajkomol jetəkseləренen operativ jetəkselek itə вelməvđəren, eşte ojoştorovqa hələtheđlektəren, вəlki вqьrđav menən genə şeqelləntənlektəren kyrhətə. Sьввotniktа rajkomoldьn **вer genə vəkile lə вulmanь**, eşselər eş normahьn вelmənelər, şul arqala kyвehe kən uđđьrьv esən genə jerenelər.

Ucastok tarafьnan tə'min itelerheged tip, kyp kolxozdar sьввotnikqa kilevselərgə ađьq вirmagəndər, eşkə jəşe inmagan balalarđь jeвərgəndər. Məđələn, „Qьđьl вilge" kolxozьnьn jeвərgən 8 keşehenən esehe 15 jəşlek, esehe 17 jəşlek malajđar, ularь la fizik jaqtan jaqşь eşlərlek tygeldər. Bьndaj kolxozdar вerəv genə tygel.

Qьrmьđqalь rajonь avьl sovettarь Өfe-Işemвaj timer julвna sotsialistik jarđam ojoştorovđa kolxozdar eвtenən operativ jetəkselek itev urnьna qaqьđ jađьp qьna torđolar. **Sьввotniktь ojeştorov qaqьđ menən вaşlanьp, qaqьđ menən вette.**

Qьrmьđqalь komsomol ojoşmahь yđ jəkləməhen **ytəməne**. Bьl eşte tyвənge partorgtar həm komsorgtar nьqlь rəveştə вulьş manьlar. „Qьđьl ga" (Unqar avьl sovetь) kolxozь partorg Bajazitьva jetəkselegendə 12 at, 31 eşşe jeвərgən. Ip. Bajazitьva kənlek norma ytəleşen вelde, ul jarşьlav planь la alьrqa hyđ вirde. 13 ijyldə kən вujьnsa yđ arigadahь menən вergə вulha la, ikense kəndə kolxoz predsedatele menən „вer genə minutqa" tip, ike вrigadirđə qaldьrьp qajtьp kitte, ləkin вrigadir **Isannaьf**, uqa qarap вetə вrigada, arlь-вirle jerep kenə vaqьt uđđьrđь, ə вrigadir **Đəvlətşin** sвruj jynətevđan вuşamanь. Hədemtələ, **qarşьlav planь qanul itev tygel. 180 kвm. zadanienь nej вarь 57 kвm.ojьna joki 31.6pr. qa ojьnə ytənelər.**

Ucastok administratsiahь вьl sьввotnik hanaqьn вetə jetdilek menən itвapkə alьrqa, elek tədeşkən dogovorđar вujьnsa eşkə kolxozdar kəsən ьlqtьrьrqa teleş. Sənki вьl ucastokta eş əleqə tiklem julqa halьnmaqan: Başovnarkom həm rajon вaş qarmahь qararđarь вujьnsa kolxozdar menən tədeşkən đogovor terlə hьltavđar menən ytəlmaj.

Qьrmьđqalьnьn rajkom rabotniktarьnda la, đogovorlь kolxozdarđь jul eşenə ьlqtьrьvđa zararlь tendensia вar.Məđələn, 17 ijyldə ucastoktьn administratsiahь partorg menən вergə 13-14 ijyndə вulqan sьввotniktьn hedəmtəhe turahьndа rajkomqa informatsia jahar əsen kilgəs, partorg ip. Əđrəximeitən: „ucastokqa eşse həm at kəstəren, tədəlgən đogovor вujьnsa jeвərev đə rajkom instruktorđarь aşa вeđđe jarđam itegeđ" tip horavьna, rajkom sekretarь urьnna ьarь ip. **Đəvlətşin**: „вeđđen instruktorđar pətmassovьj eş ojoştoralar, tədələşkə eşselər jьjnav əsən qujьlmaqandar" tej. Ə Qьrmьđqalь rajonь jetəkselə ip. Đavьjdof, III-kvartalda hər kən đə 300 at həm 800 keşe urnьna, qəmələđə, 15 ijylgə tiklem tədeləşkə nej вarь 132 at həm 299 keşe jeвərđe, ulardьn đa haвь hər vaqьtta yđgərep nyl gə tənan tynənəjə вarđь.

Timək, tədeşkən đogovorđarđьn ytəleven tə'min itev urnьna, Qьrmьđqalь jetəkselere đogovor ədələvgə jarđam itələr. Bьl—his jul qujьlmaьlьq nasar eş. Tədeşkən đogovorđar ike taraftan đa his hyđheđ ytəlergə, ularđь ədergə tьrьşьvđarqa qatь otpor вirelergə tejeş, sənki kolxozdarđьn đogovorđa kyrhatelgən eşse həm tartьv kəstəren totop qalьrqa xaqtarь juq, ul kəstər ulardьn proizvodstvo plandarьnda itəapkə alьnmaqandar.

VKP(a) Ölkə komitetьnьn Өfe-Işemвaj timer julь tədeləşe turahьndaqь qararь ajьrьm qatьlьq menən вojomqa aşьrьlьrqa tejeş.

Tədeləş partorgь instruktorь:

K. BAJKOF.

AVSTRIA VAQIOҖALARЬ TIRƏHENDƏ

ITALIA, FRANSIA, ANGLIANAN XƏL ITKES HYĐĐE KƏTƏLƏR

Rim, 28. Avstria vaqiqalarь вnda đur taьbir jəhanь. Italianьn jəjavle həm aviatsiə cəstərenen Avstria granitsahьna jaqьn uq tuplanqanlьqtarь turahьnda rəsmi rəveştə вeldere-lə həm вьl kəstəгđen telahə nndəj kətelməgən vaqiqa menən osoraşьvqa jetəsəge kyrhatelə. Bətə gazettar Germania xəkemətenə taştanalar həm Germanianьn jetəkse politik dairalarь Avstriala militse-sotsialistar fetnəhenen əđerlənqənlegen вelgənlektəren iaktlar menən ifвat itələr. Gazettar Avstria vaqiqalarь əsen Germanianьn tulь javaplь вulqanlьqьn hьđьq əвtenə alalar, Germania politikahьn teptən ujlanqan provokatsia, tip atajđar həm xəđer Avstrianьn tejelməvselegen garantirlanqan Italia, Fransia həm Anglia xəl itkes hyđđe əjtergə tejeştektəren jađalar. Xatta „Avenire ditalina" gazetь la Gitler xəkeməte əsen tarix xəkemə əlgərep kilgənlegen, senki „25 ijyldə jahalqan jьrtqьstarsa jenajət davьldьn qajhь jaqtan kilqənlegen xalьqtarqa kyrhətte" tip jađa.

*Nju-Jork, 28. Ruzvelt Avstria prezedintьna jeвərgən telegramьnda Dol'fustьn yltereleve ajqanlь qьđqanьv həm qajqь вeldere. Gazettar Avstrialaqь militse-sotsialistlar fetnəhenə jarđam kyrhətevđə Germanianь qəjepləjđər həm unьn xalьq ara xəlde zitdi rəveştə qatmarlaştьrqanlьqьn kyrhətələr. „Vaşington post" gazetь „xalьq ara tьnвsьlьq вer genə qьlqa elagep tora" tip jađa.

PAPEN AVSTRIAOҖA ILSE ITEP BILDƏLƏNƏ

BERLIN, 28. Germanianьn Venalaqь ilsehe Rit kire saqьrьp alьndь, unьn urnьnа Papen вildalande. Papen vitse-kanseler həm Saar elkəhenen komisarь urnьnan вuşatьldь. Gitler Papenqa tyвəndəge xattь jeвərde: „Venalaqь vaqiqalar menən вəjlaneştə min Germanianьn Venalaqь ilsehe Ritte kire saqьrьp alьvđь prezidint Gindinburgqa təqdim itergə məzвyr вuldьm, sənki Rit Avstria ministerđərenen həm Avstria вaş kytərevselərenen təqdime вuјьnsa həm Germania xəkemətenən aldan horamajьnsa şul вaş kytərevselərđen Germaniaqa Avstria menən ike aralaqь məsəвəttərđə janь jynəleş alьvqa məzвyr itkən səвəp „Avstria Germania arahьndaqь konfliktən đəjəm Jevropa məs'ələhenə əjlənevenən" torqanlьqьn asqtan asьq əjtə. „Bьl məs'ələ,—tip jađa gəzet,—Germania xəkeməte

GERMANIA XƏKӨMƏTE POLITIKANЬ YBGƏRTƏ

Berlin. 28. „Berliner tageвlat" gazetь Papendьn Venaqa ilse itep вildələnevenə вirgən kominтarialarьnda Germania xəkemətenen Avstria menən ike aralaqь вulqan menəsəвəttərđə вetenlaj vđgərtergə ujlaqanlьqьn jađa. Gazeta Germania xəkemətenen Avstria menən ike aralaqь menəsəвəttərđə janь jynəleş alьvqa məzвyr itkən səвəp „Avstria Germania arahьndaqь konfliktən đəjəm Jevropa məs'ələhenə əjlənevenən" torqanlьqьn asqtan asьq əjtə. „Bьl məs'ələ,—tip jađa gəzet,—Germania xəkeməte

GERMANIA GAZETTARЬ QURQЬVDЬ JƏŞERƏ ALMAJDAR

Berlin. 28. Germania matвu qatь sit il gazettarьn „Jevropa laqь tьnьslьqtь вođorqa вnlьslьvđa həm Germaniaqa qarşь propagandь alьp вarьvđa" qəjeplə. Italia otkliktarь ajьrьvsa trevoga tьvđьralar. Germania gazettarь „Italia matвuqatьnьn qəjвətselek kampantahь" həm unьn „vlas вaşьnda terror sistemьna tajanьp torqanlьqьn, ə şu uq vaqьtta Germania militətse—sotsializmьnьn vlas вaşьna zakonlь jul menən kilgənlegen" kyrhətə.

„Germanlaqa doşman pozitsialatorovь" turahьnda jađalar. „Berliner berzen sajtyng" gazetь Italia faşizmьn qəjepləp, unьn „vlas вaşьnda terror sistemьna tajanьp torqanlьqьn, ə şu uq vaqьtta Germania militətse—sotsializmьnьn vlas вaşьna zakonlь jul menən kilgənlegen" kyrhətə.

Toklo. 28. Gazettar Jevropalaqь xəlgə đur diqqət вirelər həm undaqь вnstanofkanь huqьş aldьnan вulqan вnstanolka kevek, tip jađalar. „Fjomuri" gazetь „Dol'fustьn yltereleve—Jevropanьn urtahьnda taşlanqan вomвa kevek, tik unьn jarьlьp jarьlmavьn qьna ketərgə kərək" tip jađa.

GERMANIA ҮBEN AQLAROҖA MATAŞA

Berlin. 28. Avstrialaqь militse—sotsialistlar fetnəhenən terlesə sitlaşergə mataşьp, Germania xəkeməte, Venalaqь ilsehen kire saqьrьp alьv menən вer rəttən, militse-sotsialistlar partiahьnьn alaqlь inspiktorь Avstria eştərenen „вelgese" Ganlxtь xeđmət urnьnan aldь. Ganlxtьn urnьnan sьqarьlьvь Avstria vaqiqalarь arqahьnda вytən ildərđə, вigerək tə Italiala tьvqan qaraştьn Germania jetəkse dairalarьn aşьqьş rəveştə sigenev вaşlarqa məzвyr itkənlegen kyrhətə.

Vena. 28. Rimdən xəвər jtev вujьnsa „Germania xəkeməte-nen Avstria vaqiqalarь esen yđenen moral' jəkl material javaplьlьqьn tanьp-tanьmavьna qaramaвtan", Berlində вьl məs'ələne zitdi rəveştə qujьv turahьnda Rim, London, həm Pariz arahьnda kileşev jahala.

ITALIA 40.000 OJƏSKƏR TUPLAOҖAN

London. 28. „Dəjli telegraf" gazetьnьn məqlymattəre вujьnsa Italianьn 40 men qəskəre narmal xəl qujьlqanqa tiklem Avstria granitsahьnda qalasaq. Unan вaşqa jənə tenjaq həm urta Italiala 100 men haldat poxodqa ađer xəldə torə; ular jьl halьn 1 avqusta вaşlana torqan moneverđarqa sьqьrqa ađerlənələr.

IP. TEL'MAN SUTЬN KӨĐGӘ QALDЬRALAR

London. 28. Germanianьn qəjhь вer dairalarьnda Tel'man sutьnьn kəđ вaşlanaşaqьn kyrhatələr, sənki ul sutь „xalьq diqqəten qьşqь qьjьnlьqlarđan sitkə tajpьldьrьv esen" tajđalanьr qa teləjđər.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

DƏVLƏTTE ALDAVSЬLAROҖA JEMERGES UDAR BIRERGƏ

Bəgen „Pravda" Sojuzđьn yđək həm kənsьqьş rajondarьnda urozaj jьjvđьn вaşlanьvь turahьnda material вirə. Urozaj jьjvđьn вarьşь turahьnda вelderev menən вergə sovet urozajđь kəm kyrhətep dəvlətte aldav julьna вatьvsьlarđь aldan ĩkkərtə.

„Burzuaz kire tьvьvsьlarđь javapqa tartьrqa" tigən ridaksion məqaləhendə gazet Odessa elkəhendə Veger isemendəge orloqsoloq sovxozьnьn direktorь, şulaj uq вytən kolxoz həm sovxozdarđan mal hatвp alьv, kolxozsьlardan həm janqьđaqtarđan jəş maldь kontraktovajt itev həm hatвp alьv itвəвenə kinəjtelergə tejeşle. Fermalarđь Rajzolarđa məzвyri terkəv inderelə. Rajzo in jaqşь kolxozsьlar arahьnan вildələnə torqan ferma mediren şulaj uq 2 jьldan da kəm вulmaqan vaqьtta hajlap qujьla torqan daimi malsьlьq вrigadahьnьn sostaьn rađlaj. Rajzonьn rəxsətenən вaşqa ferma medirenen xeđmət urьnьnan alьnьvь jəki вytən urьnqa kysereleve memkin tygel.

BAŞQORTOSTAN KOLXOZDARЬNA SƏSEV ZADANIEHЬ

MƏSKƏV, 27. SSSR Narkomzemь Başqortostandьn kolxozkrəвtlejəndər sektorь esen rađlanqan səsev əjlaneşe menən 1937 jьlqa səsev majđanьn вildələne. 1937 jьlda 3109450 ga, şul jemlənən orloq kul'turalarь menən 2561430 ga həm şulardan вojđaj menən 834970 ga səselergə tejeşle. Mal ađьqь kul'turalarьn səsev вigerək tə kinəjtelergə tejeşle, ular esən 252600 ga вildələne. 1937 jьlda tađa par 903480 ga, вetə herelə torqan majđan 4012930 ga təş ilə tərəf-həm вaş agronomь urozajlьq tь kəm kyrhətep dəvlətte aldarqa malaşqanlьqtarь həm ulardan jađe asьp вirelep, proletariat sutь tarafьnan jaza itelgəntektəre turahьndaqь paktь kilterə.

„Veger isemendəge orloqsoloq sovxozь jetəkseləренen eşe ujavlьqtь kəsəjtergə həm dəvlətkə qarşь tendensialardь ajavhьđ rəveştə asьp вirergə kərəklege turahьnda signal вirə. Urozajlьqtь вildələv—jat həm opportunis elementtardan dəvlət mənfəqəttərenə zarar kilterep yđ eşməkərlektəren jənə kesəjtevđare memkin вulqan ucaska."

„Bьlar вetəhe lə kyp urьndarđa вol'şeviktarsa вьn ujavlьq вulmaqanlьqь, dəvlətte aldavsьlarqa liвeral qaraş вulqanlьqь, kyp kenə kommunistarđan вьl jenəjəttərgə вarmaq əşa qaraqanlьqtarь turahьnda həjləjđər"

„Dəvlətte aldavsьlarqa jemerges udar вirergə vaqьt... Burzuaz kire tьvьvsьlar qatь jaza alьrqa teşeştar".

MALSЬLЬQ FERMALARЬ JAŊЬSA OJOŞTOROLALAR

MƏSKƏV, 27. SSSR Narkomzemь ip. Cernoi kolxozdarđьn malsьlьq fermalarьn ojoştorovđьn janь tərtiвen rađlanь. Tovar fermalarь вulqan вetə kolxozdarđa đejemləşterelgən mal ferma ketəvenə вirelə, ə fermalar вulmaqan kolxozdarđa ketev tovar fermahь polozenialahьna kyserelə. Fermalarđьn ketəve jəş mal yьterev, şulaj uq вytən kolxoz həm sovxozdarđan mal hatвp alьv, kolxozsьlardan həm janqьđaqtarđan jəş maldь kontraktovajt itev həm hatвp alьv itвəвenə kinəjtelergə tejeşle. Fermalarđь Rajzolarđa məzвyri terkəv inderelə. Rajzo in jaqşь kolxozsьlar arahьnan вildələnə torqan ferma mediren şulaj uq 2 jьldan da kəm вulmaqan vaqьtta hajlap qujьla torqan daimi malsьlьq вrigadahьnьn sostaьn rađlaj. Rajzonьn rəxsətenən вaşqa ferma medirenen xeđmət urьnьnan alьnьvь jəki вytən urьnqa kysereleve memkin tygel.

BAŞQORTOSTAN KOLXOZDARЬNA SƏSEV ZADANIEHЬ

MƏSKƏV, 27. SSSR Narkomzemь Başqortostandьn kolxozkrəвtlejəndər sektorь esen rađlanqan səsev əjlaneşe menən 1937 jьlqa səsev majđanьn вildələne. 1937 jьlda 3109450 ga, şul jemlənən orloq kul'turalarь menən 2561430 ga həm şulardan вojđaj menən 834970 ga səselergə tejeşle. Mal ađьqь kul'turalarьn səsev вigerək tə kinəjtelergə tejeşle, ular esən 252600 ga вildələne. 1937 jьlda tađa par 903480 ga, вetə herelə torqan majđan 4012930 ga təş ilə tərəf-həm вaş agronomь urozajlьq tь kəm kyrhətep dəvlətte aldarqa malaşqanlьqtarь həm ulardan jađe asьp вirelep, proletariat sutь tarafьnan jaza itelgəntektəre turahьndaqь paktь kilterə.

„Veger isemendəge orloqsoloq sovxozь jetəkseləренen eşe ujavlьqtь kəsəjtergə həm dəvlətkə qarşь tendensialardь ajavhьđ rəveştə asьp вirergə kərəklege turahьnda signal вirə. Urozajlьqtь вildələv—jat həm opportunis elementtardan dəvlət mənfəqəttərenə zarar kilterep yđ eşməkərlektəren jənə kesəjtevđare memkin вulqan ucaska."

„Bьlar вetəhe lə kyp urьndarđa вol'şeviktarsa вьn ujavlьq вulmaqanlьqь, dəvlətte aldavsьlarqa liвeral qaraş вulq

„...JƏŞƏP KILGƏN KOLXOZ TOVAR FERMALARЬN KIŊƏJTERGƏ

ĬHƏM TOVAR FERMAHЬ BULMAOJAN BER GENƏ KOLXOZDA QALMAVOJA ӨLGƏŞERGƏ—BURЬS ŞUL!“ (V. MOLOTOF)

KOMMUNISTAR-MALSЬLЬQTЬŊ AVANGARDЬNDA

ŞUOJA KYRƏ „BRONOVEK“ FERMALARЬ JAQŞЬ EŞLƏJDƏR

„Bronovek“ tьn (Avьrqazь ta jonь) 5 terlə fermahь bar. Unda eşləvse kolxozsьlardьn 30 dan artыq maldardь hejevse bьsьn udarniktar.

Hetselek tovar fermahьn qьna alajьq. Unьn menən kommunis **Ibrahimьf** Zakir iptəş jetəkselek itə. Ul fermahьndaqь maldardь başqalarqa elge bulьrlьq kimalgə kytərev esen kerəşə. **Ibrahimьf** fermanьn bətə eştəten XVII nse s'jezd qararđarь, unda ip. Stalindьn telməre nigeđendə qorqan.

Ibrahimьf fermahьnda 77 baş hьjьr bar. Ulardan tьvoqan 73 baş bьđav bətəhe lə tađa. Ular bətəhe lə tulь kerlekte. Ulardan başqa fermala 6 başmaq toqom ygeđđər-bətəhe 15 baş jəş maldar bar. Kolxozda 470 xuzalьq bulьp, şunьn 51 hьjьrhьđ. Ular bьjьl bətəhe lə hьjьrlь bulasaqtar.

Fermanьn tejeşle bulqan jьlьq het, maj, it tapşьrьv zadanieh 70-80 protsentqa ytalqan. Fermala eşləvselər arahьnda xeđmət dissiplinahь nьqlь qujьlqan. Unda eşləvselər arahьnda partia ҮK ijyn plenumь qararđarь jentekləp ejranep barьla. Hər fermanьn yđ liniahь bujьnsa maxsus zurnaldar alьna. fermalar ergəhendə keskəj kitap xanalar ojoştorolqan. Hər ber mal qaravsь, hьjьr havьvsь bьl kitaptar menən yđđərenen kendəlek eştərenə jiđalanalar.

Fermanьn hər ber ajьrьm tar maqьna eşlekle komsomoldar berketelde. Mal qaravsь **Bəxərmitьf** Islam (komsomolec) yđenen maldardь hejep qaravь menən kolxozda dan alqan.Unьn bə genge kendə 260 xeđmət kəne jan aqaj qujandar hanьn 600 menən genə qaldьrmaj, 800 başqa jetkerev esen kerəşə, unda qasьrьv kampaniahь la unьşlь bara. Qujandardь tərbejələv eşe lə jaqşь qujьlqan Unьn fermahь begenge kendə rajon kyləmendə in aldьnqь elge ferma bulьp hanala.

Udarnik kolxozsьlardь byləklev esen fermanan 180 baş qujan bildələp qujьlqan.

Ferma yđenen 280 baş qujanьn kolxozdarqa, kolxozsьlarqa hatasaq

Kolxozsьlardьn yđ maldarьn qasьrьv esen fermalardan ygeđ, təkələr birelqan. Avьl soveть ergəhendə malsьlьq seksiahь ojoş torolop, kolxozsьlar 10 jortqa bylenep, maldьađьq menən tə'min itev, hьjьrhьđ kolxozsьlardь hьjьrlь həm vaq malь jahav eşe ojoştorolqan. Unda la komsomoldar jetəkslek eşen alьp naralar.

Kolxoz ferma maldarь esen 80 qa tamьrađьqtarь həm kartuf səste. 300 tonna silos, japraqađьq əđerlənde.

Kolxoz ferma maldarьna torlaqtar tədej. 100 baş hьjьrlьq samanađьar, 500 baş harьqlьq harьq ojahь, 70 başlьq ber nərən đađьarь həm qujandar esen maxsus jort tədelep jata. Şulaj uq mal qaravsьlar həm fermalaqь başqa esşelərgə torlaq həm maldar esen izələtьrđar halьna.

„Bronovik“ tьn bьlardan tьş 375 başlьq tavьq fermahь bar.

Kolxoz predsedatele ip. **Dina jьf Ojarifulla** „Bronovik“ kolxozьn malsьlьq jaqьnan da al dьnqь kolxozdar saiьna babtь rьvđa girojdarsa kerəş alьp bara.

M. Miŋnəvajьf.
M. Səqədejeva.

TRANSPORTSЬLARQJA OSHOB HƏM TƏMLE AŞ

Dolginьsvo(Jekatirinin t. julь) dipokьnda transportsьlar 80-90 tiŋgə təmle, tuqlьqlь, es terilkəle aş alalar.

MALDAROJA RAJZO IӨTIBARЬN KƏSƏJTERGƏ

Taporin (telefon bujьnsa). Rajon komitetь partia Yđək həm Ölkə komitetьnьn plenum qararđarьn kolxozdarđa ejranev esen vəkildər jebərđe, Kolxozsьlar bьl qararđarđь jentekləp ejranqenden hunьnda, yđ kolxozьnda ferma ojoştorov esen bьđav həm harьq bərəndəren kontrakatavojt itələr. Məbələn: **„Ekanom“** kolxozь kolxozsьlardan bьđavđar kontraktovajt itev julь menən 39 baş bьđavđan torqan jəş maldarđь tərniələv fermahь ojoştorđo.

Əlegə rajon dəvməlendə bətəhe 80 janь ferma ojoştoroldo, Oşonoq esenən hetselek fermahь 31 urьnda, susqəsьlьq fermahь 14, harьqsьlьq fermanь 35 urьnda buldьrьldь. Ferma ojoştorov haman da davam itə.

Rajonda janьnan 2 şər ferma ojoştorqan kolxozdar đa bar. Məbələn: „K-Marks“ kolxozь 24 baş hьjьrđan torqan hetselek tovar fermahь, 55 baş harьqtan torqan ber OTF ojoştorđo.

Plenum qararđarьn kolxozsьlar arahьnda ejranev—elektən jəşəp kilgən fermalarđьn toroştarьn jaqşьrtь həm ularđьn produksia birevđəren artьrđь. **„Bizinse“** kolxozьnda susqəsьlьq fermahь bar. Bьl ferma 31 jьldan jəşəp kilhə lə, bьđa tiklem tьvoqan, jəştərđen kynehe ylep torov arqahьnda bətənləjgə tip əjterlek produksia birə almaj ine. Bьjьl bьl fermanьn eştəre bətenləj ikense tebkə əjlənde. „Bizinse“ kolxozь yđenen susqəsьlьq fermahьnan kolxoz darqa həm kolxozsьlarqa 17 men 415 humlьq susqa balahь hatasaq. Rajonda bьndəj kolxozdar—fermalar kyp kenə.

Maldarqa torlaq tədev eştəre aqьrьn bara. Əlegə tədeleş planьnьn ytaleşe 50 protsntetan datyvən. Rajon malsьlьq bylege „bьnьn aqьrьn barьvьna tədev materialdarьnьn jeteş bulmavь səəqp bula“ tej. Kypselek kolxozdar bьl materialdarđь aldan əđerləp gujmaqandar. J. J.

BESƏN, SILOS

ARTTЬRЬP EŞLƏNDE

◆ **Berjan** rajonь „Menasip“ kolxozь yđ ebtenə teşkən 180 tonnalьq silos planьn 100 pr. ilep ytəne. Silos əđerləvđə komsomoldar ajьrьvsa aktiv qatnaştь, komsomoldar sunətniktar ojoş torop kolxozdarqa elge kyrhətelər həm komsomoldar yđ isemdarenə plandan tьş 5 tonna silos əđerlənelər. **Juljaqşin.**

◆ **Tujmazь** rajonь Ablaj sovetь „1-Kooperativ“ kolxozь nesən əđerlavđe yđ vaqьtьnan es ken elek beterep 7 kən esendə jəşel kəje kəəngə halьp elgərđe. Dəvlatkə tapşьrьlьrqa tejeş bulqan 213 sentner besən urьnьna 217 sentner itep tapşьrđь. **Baltin.**

20 IJYLGƏ

SILOS JAMDARЬ...

Jartьlaş qьna tultьrьlqan

(BNKZ MƏOJLYMƏTE)

Rajondar	Plan ytaleşe pr-ta	
	Besən jəjnav	Silostav
Dьvan	147,4	89,3
Menəvez	139,1	77,1
Mişkə	136,1	79,3
Jartavl	125,8	68,3
Masetle	125,5	32,1
Qaraqoj	124,0	75,6
Starletamaq	123,6	84,4
Mraq	116,6	39,6
Qaraidel	115,7	23,8
Mejaka	113,2	70,7
Baltas	112,3	81,6
Jalajьr	108,7	59,8
Orəj	108,0	63,0
Beloqataj	105,7	28,8
Neriman	104,7	72,0
Dyrtəjle	104,3	92,9
Elo	102,7	50,6
Blagoveşşen	102,0	87,5
Saqmaqoj	102,6	67,7
Qəjaq	102,0	46,8
Qaltas	100,7	85,3
Byzdak	98,6	68,5
Bere	98,4	63,6
Şişmə	96,2	48,8
Baqalь	92,5	81,1
Avьrqazь	91,7	45,4
Tujmazь	90,5	51,9
Bigəylək	88,8	59,8
Qьrmaqqaь	88,6	45,8
Davləkən	85,5	43,2
Maqar	87,5	70,2
Balabaj	86,2	27,6
Zejansura	84,4	4,5
Arxangil	83,3	17,7
Kəjbulla	80,4	44,2
Toporin	73,8	53,8
K-Usol	71,8	41,7
Bajmaq	68,3	38,6
Əbjail	51,4	57,0
Beloret	47,8	23,3
Ucalь	38,0	40,8
Berjan	22,4	78,6
Bətəhe	93,2	50,1

POLIT BYLEK MALSЬLЬQTЬ KYTƏRƏ

KƏJƏRGƏDE SOVXOZЬNDA JƏŞ MALDAR KƏMEY BƏTƏ

Kəjergəde malsьlьq sovxozьnda plan bujьnsa 1908 baş hьjьr bьđavlarqa tejeş ine. 1 ijylgə tiklem oşonoq barь 1145 başь 60 pr-tь qьna bьđavlaqan. Bьl sovxozđan zootexniktarьnьn ytkən jьlqь toroqtorov kampaniahьna əhəmejət bisməvđərenen, qasьrьlqan hьjьrđardьn derəb tьəben ala barmavđarьnьn hеđemtəhe.

Sovxozda jəş maldarđь haqlav siktən tьş nasar tora.1 majqa tiklem bətə maldardьn yleve 3,3 pr. təşkil itep, şunьn esenən 635 baş bьđavđardьn 9,3 pr. tь ylgəjne. Maj başьnan alьp ijyl'en berense jartьhьna tiklem 1064 baş bьđavđьn 13 pr. tь yde. Bigerək tə Juşatьj, Kəjergəde, Qьđьl majaq ferma larьndь bьđavđardьn yleve đur han tota. Bьl fermalarda berense ijylgə tiklem bətə bьđavđardьn 30 pr. tь yde. Maldardьn yleveпə ferma mədirđərenen, zootexniktardьn yđ eştərendə yđđəren javaplь hanamavđarь, ferma eştərenə halqьn qaravđarь həm ferma tirəhenə kadrđar tuplap, ulardan fajđalana bilmavđəre tep səbəp bula. Məbələn: Kəjergəze fermahьnьn zootexniqь **Moxsinьva** ber qenə tapqьr da maldardьn arqahьnda bulmavь həm malsьlьq briqadirlarьnьn briqadirđarь əbtenən ber terlə lə jetəkselek itməve arqahьnda bьđavđardьn yleve kəndən-kən artь barđь. Tik politbylek bьqa qarşь qalь kerəş asьp, maldardьn ylevenen səəəsen tikşerep, qəjeple keşelərgə tejeşle saralarьn kyrgənden hunьnda qьna maldardьn yleve bətenləjgə tip əjterlek tuqtaldь həm ferma maldarьnьn produksia birevđəre lə artь.

Polit bylek sovxozđan bətə fermalarьndaqь eşşeləre arahьnda partia yđək komitetь qararьn nьqlap əjranevđe ytkərđe həm oşo qarar nigeđendə malsьlьqtь yrselev, ularđьn toqomon jaqşьrtьv əsen sovxozdaqь toqomlь maldarđьn tulь itbəben alьp, toqom maldarь jeteşterev esen maxsus ferma ojoştorđo. Bьl ferma sovxozda maldarđьn hanьn artьrьvđa qьna tygel, ularđьn sьjfatьn jaqşьrtьvđa həm produksia birevđəren artьrьvđa la tep sьqanaq bulьp tora. Yđək fermanьn toqom maldarь jeteşterev esen ajьrьm qujьlqan 12 baş hьjьrь sovxozđan dejem het produksiahьnьn 12 pr. tьn alrə. Bьl hьjьrđar sovxozđьn in jaqşь hьjьr havьvsьlarьnan hanalqan **Usmanьvaqa** berketelgəndər.

Sovxozđьn fermahьna jaqşь kadrđar tuplav hеđemtəhendə fermalarđьn dejem het produksiahь birevđəre lə kendən ken arta. Yđək fermanьn 72 baş hьjьrь, maj-ajьnda 191 sentner het birgəjne. Ijyn ajьnda 88 baş hьjьrь 305 sentner het birđe.

Sovxozda kvalifikatsialь eşşelərđen bulmavь la eştə đur qamasavlьq killerə ine. Sənki bьqa tiklem sovxozda daimi eşşelər bulmaqan. Eşşelərgə jaqşь torlaq, ularqa tejeşle şarttarđьn tьvđьrьlmavь arqahьnda, ular ber urьndan ber urьnqa aqьlьp jeregəndər. Daimi eşşelər bulmaqas sovxozđьn yđendə kvalifikatsialь eşşelər jeteşterevđə lə memkinselek birməne. Tik politbylek kenə bьl eştərđe julqa haldь. Eşşelərgə janь, jaqşь torlaqtar tədev, ularqa jaqşь şarttar tьvđьrьv arqahьnda daimi eşşelər tuplandь həm ular arahьnan kərəkle kadrđar jeteşterelə başlanь. Sovxozđa ajalap ytьvsь kulak elementtarь həm ularđьn qaldьqtarь bətənləjgə qьvьldьlar.

Oj. JƏNBIRDIN.

KOLXOZDA DISSIPLINA JUQ

Berjan rajonь Ojađelgərəj promkolxozьnda jetəkselek eştəre nasar qujьlqan. Ibəp eştəre dereb alьp barьlmaj. Eşkə sьqьv esen bildələ vaqьt juq. Eşkə teləgən keşe sьqa, teləmagən keşe sьqmaj. Briqadirđar yđđəre səqət 10-11 hed paьvqa sьqmajđar. Sabьlqan jerđər ylsənmaj, qara ibəp menən məqlymət birelə. Şul arqala sabьlqan 38 gektar jer urnьna 68 ga itep məqlymət birelgən. Briqadalar arahьnda jarьş turahьnda endəşevse juq.

Signal.

X. KƏRIMЬF.

GARMON'

Bik kyptəndən
işetkən kəj axьrь,
Xəterləjhe ine...
Bulmanь!
Kəj urьnьna qolaq təbendə
Nejđer ytte sьnlap, bolqanьp...
Nəj əsendər xəterləjhe kilə,
Qajda işettem hun
Bьl kəjđe?..
Oşo horavьma
Javap hьman
Kyd, aldьma bəba kedgə kən:
. . . Horo toman bəđqan
Jamqьrlь kən,
Batqaqlanqan avьl uramь..
Ular kitte...
Ə bed. qarap qaldьq
„Soldat keşelər“
tip juranьp...

***

Kolcak nandahьna atakaqa
Jynalevse aqaj iptəştər,
Oşo kejđe...
Sunь jьrlanьlar!
Bedđen ej janьna jetkəs tə...
Jьr hudьldь...
Uqa quşьlьp
Jarhьp, jarhьp garmon ujnanь.
Əj, hin garmon'!...
Jьrlap odattьn
Jenevdərgə saqьrьp il davьn...
Oşo kejđe
Xəterlərgə telap
Kendə qulqa alam garmonьm;
Garmon', garmon'!
Hinen kevek oьta,
Maqtanьrlьq jьrsь barme nej?!...

***

Elegerək garmon'
Həbь kanəqtarđa
Təşmaj ine ikerek quldardan,
Avьldьn da huqьr tendərenđa
Jerəj ine
Xьr-xьr...
Bьqьrap...
Ə bed,
Ydebedđe azat itkən kevek
Garmon'dь la —
Şul qolloqtan tartьp sьqardьq
Garmon' begen
Bedđen quldarđa
Janьratə jenev jьrdarьn...

***

Kin ilebedđen
Hər ber məjeşendə
Đur şatlьqlь xeđmət hunьnda,
Hər urьnđa
kelev, jьr janqьraj,
Tirbəlderep garmon' hudьla.
Kemđər unь hejep tьnlamaj.
Kemđər unь
ədelep jaratmaj?
Garmon' bedđen ujqa
Jalqьn hala,
Kymək xistər tarata.
Zavod səxnəhendə — klubta,
Bəbьv stanьnda —
qьrđarđa,
Millionlaqan jarь jerəktər
Uqa bejej
Quşьlьp jьrlajđar.

Garmon'
Haqsьnьn da jaqьn đuđь,
Rotanьn bejek artistь.
Bьnđa la ul keslə agitator. –
Bik bələkəj
Həm đur arkestr.

***

Đares bətkəs — kisen
Armejestər
Lenin məjeştərenə aqьla.
Təngə jal birevse,
Mejgə an birevse
Kestər alьrqa.
Bьnđa ingən hajьn
Kyneldərđe,
Ber torən uj ala uratьp:
— Davьl jaqьn,
Hunqь, qatь davьl...
Əj armia, posta ujav tor!..
Buş vaqьtta ujьn kitə,
Təven başlap berəv hyd ala:
Ə unan hun
kymək tavьş menən
Janqьravьqlь jьrđь hudalar...
— Bed jьjьldьq bьnđa,
Bergolap ilde haqlarqa.
Doşmanqa
Ber tanan jerđe lə
Birməseb taptarqa...
Hyd garmon'qa kysə:
Quđqalalar...
Jeneləja halmaq ajaqtar...
Bejev kitə,
Bergə quşьlьp
Qal sabalar taqmaqlap...
— Əjđə bab...
Əjđə bab...
Bedđen kos hьnmab...
Kerəşkə, tartьşqa ođer bul
Tid kiler
Hun kerəş — kos hьnaş...

***

Kyptən tygel
Đur poxodqa barđьq,
Arьnьlar quldar, ajaqtar...
. . . . . .
Kes ujandь,
Xistər tulqьndь
Garmon' marьş hudqas
hər jaqta...
Jeneləjđe arqalaqь jerəktər,
Jeneləjđe talqan ajaqtar,
Rotalardđa
Kes'e jьr şavlanь
Garmon' marьş hudqas
hər jaqta...

***

Ejmə başьn.
iptəş,
Artqa qalma,
Saitarьbьđ tiged barьbndar'
Bojoqmaqьđ,
Bedđen quldа
Şatlьq ələsevsə garmon' bar.

***

Garmonis đeb!
Tasla əle,
Xəterləmə ytkən zar-monon
Talqan jerəktərgə
Adьq bulьbn,—
Nьqьraq tart.
Şavlat garmonьn!..

QAJOJЬ SOVXOZЬ JETƏKSELƏRE

PLENUM QARARĐARЬN TUPAĐ RƏVEŞTƏ BODALAR

Qьjoq rajonь partia komitetь ҮK həm ӨK plenumdarьnьn hunqь qararđarьn kolxozsь həm eşşən janqьđaqtar arahьnda massalaştьrьv esen brigadalar ojoştorđo. Rajon kyləmendə besən, urozaj jьjnavqa əđerlekte həm malsьlьq tarmaqьnda kyp kenə jeteşhəđlektər bar. Bigerək tə ul jeteşhəđlektər Qьjoq malsьlьq sovxozьnda kyp.

Qьjoq sovxozь partia ojoşmahь partianьn ҮK həm ӨK plenumdarь qararđarьn tormoşqa atqarьv esen kerəşmaj. 14 ijylgə tiklem bьl qararđar turahьnda hyd quđqatьvsь la bulmaqan. Partkom sekretarь **Kyzinof**: „Bedđen kommunistar juqarь məqlymətle, VUZ həm institut bətergandər. teoria əjranep tororqa kərəkmaj. Ulaj itkənsə praktik eşka totonorqa kərək“ tigən qaraşta.

Plenum qararđarьn eşşe həm kolxozsьlarqa anlatьvđa jarđamlaşьv esen RK nan barqan keşelərđe kire qajtara. **Kyzinof** partia ustabında partia aqzahь: „partianьn in mehim ojoşlorov həm politik qararđarьn yđlaştərev, ularđь partiahьđ massaqa anlatьv eştenda eşlərgə tejeş“ tigən paragrafьn bətənləjgə onotqan. Partiaь ham partiahьđ eşşelər arahьnda pahlьk tərbiə eşe alьp barьlmaj.

Partinьn XVII s'jezd kyrhətmələre nigeđendə Kyzinofьn „Juqarь belemie kommunistarь“ proizvodstvoqa jaqьnlaştьrьlmaqandar. Partkom sekretarь Kyzinof, sovxoz direktorь **Voronin** həm unьn urьnbasarь **Zinnurьf** həm başqalar yđđərenen ehtərendə javaplьlьq hidmejđər. Şunьn hеđemiəhendə fermalarđa sьjnli doşman elementtar eşlejđər. Partkom sekretarь Kyzinof: „bеđđə eşşelər kynehe sit elementtar, eşşelər kərək, posportь barmь juqmь kem bulha la eşkə qabul itəbeđ“ ti.

Sovxozda 15 ijylgə 8 men qa besən jьjnav urnьna 2 men 80 ga qьna jьjnalqan. Besən sabьv maşinalarь tədek tygel. „1 nse maj“ fermahьnda 3 traktor menən besən sabьv maşinalarь tajđa'anьlmaj jata. Urozaj jьjnavqa maşinalar əđer tygel. „Jaqьn tirələge kolxozdar besən sabьv dogovorđarьn vaqьtьnda ytəmajđər. Kolxozsьlardьn hejləvđərena qaraqanda sovxozđьn 400 gektar sabьnь Ural əlkəne Petropovьl zavodьna ytkən jьl 10 jьlqa arendaqa birelgən. Ul jer əle bulha sabьlmaqan. Sabьn əsən birelgən jer herelep Igen səselgən.

Təqь la ber fakt, „Tuqьdlь“ fermahьnda ferma mədire Diumer esep jerej. Hьjьrđar jaqşь qaralmaj, vaqьtьnda havьlmajđar. Ibəp həm kontrol' eştəre julqa halьnmaqan. Het turahьn daqь məqlymət farmal rəveştə birelə. Məbələn: „Tuqьdlь“ fermahьnda 5-se ijyldə 400 letr het havьlqan bulha, irtəgehenə 300 letr qьna bula, ber kən esendə 100 letr het kəmej. Bьl jeteşhəđlektərđe asьp halqan esen mexanik **Saturьf** udarnik traktoris **Jegorьftь** 2 urьndan jaralaqan. „1 maj“ fermahьnda in jaqşь atlardan 2 at juqala 5-se ijyldə **Grişanьf** atqa avьr jek halьp at tarta almaqas tuqmap yltergən.

Bьl faktlar Qьjoq rajon komitetьnьn qьrqa iqtiaarьn talap itə. VKP(b) Yđək həm Ölkə komitetь qararđarьn asьqtan-asьq ignarirlavsь Kyzinof həm qortqosloq jahavsь Voronin, Zinnurьf həm Şatanьlarqa aşьqьs sara kyrergə kərək.

Oj. OJILMETDINЬF.

„Luc“ kommunahь susqa fermahьnda

Kyp maj həm it birə torqan Anglia'toqomonda qь ata susqalar.

QЬĐЬL BAJRAQ ORDINLЬ XƏLILЬF AOJAJ KOLXOZЬ

Ken kisləgən. Ten jaqьnan qalqqan jamqьrlь bolottar bedqə jaqьnajqandan jaqьnaja. Bed Qara idel Rajkomь sekretarь ip. **Osipof** menən aitomaşinala, kolxozdьn mizahьđ, kin bəbьvđarьn kitə arqьrь ytkən olo juldan baravьđ.

Ip. Osipof aitomaşinanь olo juldan kinət bəbьv julьna tava bordo. Bed bejrtən itkən kiskə jel menən dinged kevek tulqьnьp ultьrqan odon habaqlь, ere başaqlь, tap-tađa arьş arahьna itlep indek.

Maşina yđenen motorьnьn tavьşь menən bəbьvđaqь tьnlьqtь bođop, tuqravьhđ alqa jeqərđe.

Təvlə arьş, unan hun tađa qujь, qara qusqьl, jatь qьjaqlь hololar, bojdajđar, in ađaq appaq səskəhe, xuş jebe, tatlь bajь menən kolxozđьn bətə jegər'e umarta qorttarьn aldaştьrьp yđenə saqьrьp alqan qara bojđajđar majđandarь kino ikranьnan ytkən kartina sikelle bedđen "kyd aldьbьđđan tedelep yttelər.

Hər kem hoqlanьrlьq tađa, matur bulьp, tulqьnlanьp ytkən aşьqtarqa ber genə tapqьr kyd jeşertep sьqьv menən yk bьl majđanda danlьqlь kolxozsь—udarniktarđьn sьjfat esen, xəile tormoş esen nej tiklem kes halqanlьqtarьn, namьs menən kerəşkəniektəren, kemđə bulha berəvđen bьnđa xuzasьl, talapsan, opiratil jetəkselege həm xəđmət dissiplinahь bulqanlьqьn hlə ber kemđen anlatьvьnan başqa la kyd aldьna kiltererge memkin ine.

Ip. **Osipof**—ber genə minutqa basьn aorop, minə tava qarana la, ker tavьş menən:

— Bьl qьđьl bajraq ordinlь kommunist—Xəlilьf kolxozьnьn aşlьqь inde. Ikmək bar bit ə?!

Minen javap urnьnda, ixlas kynel menən ejək qaqvmdan uq unьn tekerenə quşьloqanlьqьmdь anlapmь, əlle tar juldьn in sitenə yk terəlep, hьjьşa almaj ytkən aşlьqtarđьn ber genə başaqьn da tapatmaqa tьrьşpmь, ul yđenen bətə tqtibarьn taqь la roiqə jynəlerđe. Ə odon bujь başaqtar bejerten ibkən kiske jel menən bəgələhьq bla, ejje ikmək bar!!' tigən hьmaq ejəktəren qaqa-qaqa bed đe odatьp qaldьlar.

Şofer maşinanь xətlə kevek jəm-jəşel aşlьqtar esendə qorurlanьp ultьrqan kolxoz avьlna tava bordo.

Kolxozda bedđe odon bujь, qьlьqьraq qьna sikəle, ytker kydle, qara mьjьqlь, tyşenə qьđьl bajraq ordinь taqqan urta jəştər ber jeget qarşьlanь.

Ul **„Internatsional“** kolxozьnьn əle genə brigadalar janьnan qajtьp teşkən predsedatele-**Xəlilef Xəsən** aqaj ine.

Ibənlek havьlqь horaşqandan hun ip. **Osipьf**:

— Jə, eştər nisek bara? tine.

— Eştər nisek bara bir nej ul irontta nisek barqan bulha, bьnđa la şulaj bara inde-tine.

Javap qьlqa. Ləkin xuzanьn ьsьn xuza ikənlegen kyrhətep torqan bəbьvđarьnan ytep kilqəngə bulha kərək, javap qьlь qa bulha la minə bik anlajьşlь buldь.

— Bьl şulaj əđ həjlap, kyberək eştərgə jarata torqan jeget inde. Oşo jьlqa tiklem kyreşe kolxozdarđьn jarđamьnan başqa politik-xuzalьq plandarьn ytəj almaj kilgən kolxoz ine. Jetəkselekkə eşlekle kommunistь quj đьq, xəđer eştər alqa kitte-tine **Osipьf.**

— Hun, besən, par, utav, uroza) jьjnavqa əđerlek nisek bara?

— Əle genə brigadalardan qajtьp teştem. Jegettər besənde bik qьđьv sabalar. Ike kasilka eşlaj. 30 keşe qul salqьnь menən sabalar. .

Bьjьl 1000 ga igen səstek, igendər bьlaj jaqşь, arьştьn qьna ber əđ alanqьrtlь jerđərđe uarđa barlьqьn, şunda la jaramatьlьq tygel. Aşlьqtaqь syp—ylandəren bed maxnovsьlađь qьrqan şikelle qьlьp betərđek inde unь—tine lə yđe kelemherəp qujđь.

Bьjьl kəm tiqəndə xeđmət kenenə 10 şar kilonь alaвьđ inde. Parđarđь herəp tьrmatьp ta elgerđek. Bəbьvqa ike stan, tyвəhe jaвьlqan ber ьrđьn eştənek. Jaqьn igende avьlqa taşьjвьđ.

Əle вьna 90 balalьq jəslə asьrqa torabьđ, unьn bətə nəməlere jeteş. Timək qatьn-qьđđarđь qьr eştərenə вuşatьv esen bətə mem kinlekte tьvđьrđьq. Xəđer igende juqaltьvhьđ jьjьştьrьp alьv esen başqa kolxozdarđьn jarđamьnan başqa la eşse kes jetə inde, tine.

— Malsьlьq məs'ələhe nisek tora hun Xəlil aqaj?

— Ytkən qьş maldar ker sьqtьlar. Mal torlaqtarьn udarniktarđьn ьrьşlьqь menən jьlьttьq. Şuqa kyrə bedđen ber genə baş mal da ylməne. 40 baş mal hьjan aqaj qujandar hanьn 600 menən genə qaldьrmaj, 800 başqa jetkerev esen kerəşə, unda qasьrьv kampaniahь la unьşlь bara. Qujandardь tərвejələv eşe lə jaqşь qujьlqan Unьn fermahь вegenge kendə rajon kyləmendə in aldьnqь elge ferma вulьp hanala.

Udarnik kolxozsьlardь вyləklev esen fermanan 180 baş qujan bildələp qujьlqan.

Ferma yđenen 280 baş qujanьn kolxozdarqa, kolxozsьlarqa hatasaq

Kolxozsьlardьn yđ maldarьn qasьrьv esen fermalardan ygeđ, təkələr birelqan. Avьl soveть ergəhendə malsьlьq seksiahь ojoş torolop, kolxozsьlar 10 jortqa вylenep, maldь ađьq menən tə'min itev, hьjьrhьđ kolxozsьlardь hьjьrlь həm vaq malь jahav eşe ojoştorolqan. Unda la komsomoldar jetəkslek eşen alьp naralar.

Kolxoz ferma maldarь esen 80 qa tamьr ađьqtarь həm kartuf səste. 300 tonna silos, japraq ađьq əđerlənde.

Kolxoz ferma maldarьna torlaqtar tədej. 100 baş hьjьrlьq saman ađьar, 500 baş harьqlьq harьq ojahь, 70 вaşlьq ber nərən ađвarь həm qujandar esen maxsus jort tədelep jata. Şulaj uq mal qaravsьlar həm fermalaqь вaşqa eşşelərgə torlaq həm maldar esen izələtьrđar halьna.

„Bronovik“ tьn вьlardan tьş 375 вaşlьq tavьq fermahь вar.

Kolxoz predsedatele ip. **Dina jьf Ojarifulla** „Bronovik“ kolxozьn malsьlьq jaqьnan da al dьnqь kolxozdar saiьna вabtь rьvđa girojdarsa kerəş alьp вara.

M. Miŋnəвajьf.
M. Səqədejeva.

— Qьđьl вajraq ordinlь Xəlil aqaj avьr jьldarđa proletarlar diktaturahьn jemerergə mataşьvsь đoşmandarqa qarşь kerəş fronttarьnda xeđmətsəndər вəxete esən jənen də ajamajьnsa nisek huqьşqan вulha, вəgən ul kolxoz tədeleşe esen, вejək julвaşşьвьđ ip. **Stalindьn**: „kolxozdardь вol'şevistik, a kolxozsьlardь xəile tormoşlo itergə“ tigən вojevoj lozunqahьn tormoşqa aşьrьv esen kerəştə lə şul tiklem yk birelep eşlaj. Unьn kerəş hədemtələren qabatlap tormajьnsa, fəqət kənəşmədə barьv məs'ələhen bətə jaqlap ujlap xəkem itevən alqanda la, unьn partia diriktivtarьn namьs menən ytəvqə bətə barlьqьn birep torqanlьqьn asьqtan-asьq kyrep вula.

Əngəmə вetkəndən hun min unьn tyşendə jaltьraqan 20131-nse nomerlь qьđьl ordindьn nindəj zasluga əsən birelgənlegen вelergə qьđьqhьndьm.

— Qalaj вuldь aqaj? tinem.

Xəlil aqaj maxurkanь jьvan itep terəp, toqanđьrqandan hun unьn tətenən avьđ tultьrqansa urtlap, ytker kyddəren minə tup tura tekəne lə „ul вьlaj вul đь...“ tip hyđgə вąşlanь.

— Qaranqь tən ine... Ukrainanьn Kaminka stansahьn **Maxno** otrətьnьn ber eleşen plen alьvqa, 12 tup, ber nisə pulemjot həm вąşqa aik kyp qoraldar teşərevgə səвəpse вulđьq. 15 qьđьl armistən əsəвeđđe qьđьl вajraq ordinь menən, qalqandarьвьđđь altьn səqət menən вyləklənelər. Anь disziplina, вatьrlьq şulaj itte iptəştər..

Bьnđa la şulaj, kolxozsьlar arahьna xeđmət dissiplinahь ide derev, qьjvьloj, s tsialistik jarьş-udarsьlьqtь jajelderev eştə aik đur hеđemtələr birđe. Kolxoz xeđmətenen maqtavlь вatьrđarь—udarniktar tьvđьlar, ular menən вətə nəməne lə eşlap вula. Joqlamajвьđ вit iptəştər! Julвaşşьвьđđən „kolxozdardь вol'şevisilik, ə kolxozsьlardь xəile itergə“ tigən вojevoj lozunqьhьn tormoşqa aşьrьv esen namьs menən kerəşəвeđ ham kerəşəsəkвeđ. Partia вedgə вətə memkinseleklərđe tьvđьrqan. Eş вeddə qaldь. Beđ ul lozunqьnь namьs menən ytərgə вurьslьвьđ ham ytajəsəkвeđ tine, ul.

***

Xuştaştьq ta artaвan qudqal dьq. Qojaş вalьp qьna вarə. Jel tьmqan. Aşlьqtar tulqьnь tuqьralqan. Kolxoz вaвьvь jəm-jəşel totoş xətləgə əjləngən. Kyptən tygel ytkən jamqьrđьn kemeş tamьrlarь qьjalatьp teşkən qojaş nurđarь menən xətlə ətenə qajьlqan вnjь вərtəktərə hьmaq jaltьrap kyrenep qalalər. Beđ kolxəzđьn mizahьđ вaвьvđarьn kitə arqьlь ytkən tar juldan artaвan kittek.

BURANOJOL.

ӨLKƏ PIONER

OJOŞMAHЬNЬN JAŊЬSA JETƏKSELEGE

VLKSM Өlkə komitetь erqəhendə pioner ojoşmahьndа Larionьf jetəkselege a'tьnda 4 keşe eşlej. Unda instruktor, otrattar menən eş itevse h. v. texnik eşselər.

Өlkə pioner ojoşmahь urozajdь haqlavda pionerdar dozorь hәm vьjьşkahь ojoştorovda nindəj saralar kyrgən?

Ular, qilmi tikşerenev institutьnda eşlәvse Tokorofqa broşura tedərgə quşqandar. Tokorof broşuranь tedəgən. Kitaptьn basьnda **„kolxoz urozajьna hidger haqsьlar qujasьd, „pioner otrattьnan jenel kvaliria" ojoştorasьd, „urozajdь juqaltьvqa qarşь kereş alьp barasьd"** ti gən zagalofkalar menən urьs telendə broşura batьrqa birgandar.

Lakin, ul kitap kyp kenə jeteşhedlektare arqahьnda sьqalmaj qaldь. Kitaptь qajtanan qarap, qajtanan batьrqa birgandar. Әle bulha kitap juq. Xəder urozaj jьjьv başlandь. Urozaj. Өlkə pioner ojoşmahьnьn kitabь elgermәganen kelmaj. Urozaj elgergan. Urozajdь haqlav esen hidger pioner dozordarьn ojoştororqa kərək. Ə, Өlkə pionerdar ojoşmahь sьqmaqan kitabьn ketəp jata.

Dereh, kyp MTS tar Өlkə pioner ojoşmahьnьn ktiap jadьp sьqarьvьn ketmənelər. Məsələn, Tavtuman, Dəvləkən, Şişmə, Dyrtəjle MTS kolxozdarьnda pionerdardan urozaj haqlav dozorь ojoştorolqan. Lakin, unьn menan qenə qanəqətlanə alabьd mь. Əlbittə juq.

Sənki Başqortostan kyləmendə MTS tar, kolxozdar kyp handa.

HYRƏT TƏ: Lager salalarь ньn irtəngə jьvьnьv vaqьtь

Өfə motor zavotь pioner la gerьnda. Bьnda 50 sala bar. Lager iđel jarьnda, salalar qojaş qosaqьnda tađa, hav, sulьp yьlar.

dalar. Ularđa la hidger pioner dozordarьn buldьrьrqa kərək.

Ə bьl turala elkə pioner ojoşmahь nisə pioner otrattarь dozor ojoştorqan, nisə pioner vьjьşkahь ojoştorolqanьn belmaj.

Dozor ojoştorov hәm ojoştorolqan dozordar hanьn iđapkə alьv turahьnda tybən pioner ojoşmalarьna ber nindəj đə anlatma birmәgən. Өlkə pioner ojoşmahь ucot eşen onolqan. Ucotta onotov-tybənge pioner ojoşmalarь ebtenən jetəkselekte jomoşartьv tigən hyđgə alьp bara. Tokorof kitabь sьqmaj torop, pioner dozordarь ojoştorьv hәm ularđь iđapkə alьv,jetəkselek eşen kesəjtep bulmaj kyrahen.

QUTUŞЬF EŞLƏMƏĐ;

Ə HEĐ, IP. DIREKTOR?

Meditsina texnikumьnan kilgən xat bujьnsa ytkərelgən tikşerev, texnikumđьn xuzalьq medire **Qutuşьftьn**, medirlegenən fajdalanьp terlə jalqan dokumentlar jahap aqsa „eşlәv" faktlarьn ratlanь.

Məsələn, Qutuşьf 90 humqa besən alьp avans xisabьn birgəndə, **90** humđь **125** hum itep rasxotqa sьqara. Bьndaj faktlar đь hanap ta bəterlək tygel, bətə dokumentlar abnь kyrhətələr. Bьl dokumentlardьn jemlahen hanaqanda **Qutuşьftьn** „eşlәgən" aqsahь 1000 humdan đa artьp kita.

Qutuşьf ike jьl esendə 6 ucrezdenenan kitkən letun. Med texnikumqa qođa-qođaqьjьlьq arqahьnda kilep ingən. Xeđmət kartockahь juq. Profsojuz aqzahь tygel. Atqaravsь **Toxfətyllin** əjtevenə qaraqanda, kenən tenən esə, eşkə əhəmejət birmaj.

Xat bujьnsa "direktor **Julьajьf Qutuşьf** menan jaqşь meqəmələ, unьn bar eşen đə bela. Ip. Julьajьftьn, **Qutuşьftьn** esep jərəven belə torop ta şulaj uq unьn jalqan dokumenttar bujьnsa dəvlət aqsahьn ydləşterev faktlarь asьlqanьn kyrə torop ta, „ip. Qutuşьf xəder eşlamaq inde, ypkələr inde" tip zarlanьvь,

BAŞQORTSA STENOGRAFIA

1925-26 nsь jьldarđa milliattar tele esen stenografia buldьrьv məs'ələne kilep tьvđь. Milliattar tarixьnda iŋ berense bularaq Tatarstan menən Vzbəkstanda rial konkret stenografia sistemalarь tedəlәp, tatar hәm vzbək teldərendə stenografia kədrđarь əđerlanep, đur qilmi niged hatьnьp, unьştarqa freşte. Şulaj uq qajlь ber başqa milli jeŋhyrejattərđa bьl məs'ələ menən şeqellənə başlanьlar.

VKP(b) Yđək komitet hәm BMBK prezidiumь insiativalarь şulaj uq ularđьn julbaşsьlьqь arqahьnda 1931 nse jьlda 24 milliat tele esen stenografia kurstarь ojoştorofa. Bьl kurstarđьn tep maqsatь politik totanaqlь qađьl stenografia kadrđarь əđerlәp sьqarьv hәm bьl burьs xəđerge kendə đur unьştar menən ytəlep bara.

24 milliat tele esen ip. Burlakof (urьs stenografiahьnьn aitkь) stenografia tedəgən iptaş ul yđenen 30-32 jьldar bujь eşlangan təzribəhen beđgə bylək itep birđe.

Begengə kendə başqort tele esen stenografia tedəlgən, kadrđar bar, xatta ber ajlьq praktikaqa kilep eşlaj đə başlanьlar. Başqort arigadahь kurstar esen betə jaqtan iŋ aldьnqь arigada bulьp bara. Xəđer uqьvsьlar minutьna 70-90 hyđ jađalar.

NUS Assisentь:
M. TADZIBAJЬVA.

PARAŞYTIST JEVDOKIMЬF REKORDЬ

PARAŞYTTЬ ASMAJЬNSA—7.900 METR

16 ijyl 13 səqət 35 minutta, paraşyt eşe instruktorь osovsь ip. **Jevdokimьf Leningrad** elkəne Krecevitsa qalahьnda, paraşyt menən hikerevđə jaŋь donja rekordь jahanь.

Osovsь Datsko pilotirlaqan ike motorlь samaljotta 8.100 metr havaqa kytərelep, ul paraşyttь asmajьnsa 7.900 metr bejeklektən 14 2 sekundta osop teşte. Həm jerđən 200 metr samahь qalqas qьna paraşytьn astь.

Bedđeŋ tьvqan il proizvodstvo hьnda eşlәngən kislorod apparatь həm paraşyt, hьnavđь aik jaqşь tottь.

Ip. Jevdokimьftьŋ hikerevđən huŋqь xəle jaqşь.

Iptaş **N. Jevdokimьf** 1908 jьl tьvьp, 1929 jьlda osov məktəben

betərđe. Ul paraşyt menən hikerevđe 1931 jьl başlanь.

1932 jьl 16 majđa iptaş Jevdokimьf 700 metrđan hikerep, betə sojuz rekordьn bildələne. 1933 jьl 9 ijyldə paraşyten jađьlaьrmaj tolop, 2570 metrđan hikerev ytkarđe. 1933 jьldьŋ 2-av qusьnda inde Ip. Jevdokimьf 6.440 metrđan 115 sekundta hikerep, hikerevđə donja rekordь bildələp, Anglican Dzona Tranum rekortьnan (5.300 metr) uđđьrđь.

Ip. Jevdokimьf SSSR paraşytizmьnьŋ pionerđarьnan berehe bulьp tora. Ul 100 đən artьq hikerev jahap, şunьŋ jartьhьnan kyneha ođaq davamlь hikerevđər. Iptaş Jevdokimьf partia aq zahь.

AJAQ KEJEME FABRIGЬNDA

150 MEŊ PAR AJAQ KEJEME

Өfe qalahьndaqь ajaq kejem tegev fabrigь 1934 jьlda 150 meŋ par ajaq kejeme eşlap sьqarьrqa tejeş. Bьl fabrik fəqat dogovor bujьnsa Kozsabjtqa qьna eşlaj.

Jartь jьlьq plan bujьnsa 85 meŋ par ajaq kejem eşlənergə tejeş ine. Lakin, aprel, mart ajđarьnda sьjrjo, jaki itek eşlaj torqan materialdьn ber eləşe jetmәv arqahьnda 61346 par eşlande. Jəki 69,71 pr.qa ytəlde.

Bьnda nindəj tər ajaq kejemđare inə tigən vaqьtta: Eşse itek—26712 par, urtasa itek 6595 par, balalar itege – 5381 par hәm qatьnlar natinkahь—13800 par, vaq natinkalar 8848 par eşlənep sьqqan.

Bьl fabrikta bətəhe 210 keşe eşlaj. 210 keşe 4 sexqa bylenep eşlajđar.

Raskrojnoj, əđerlәv, tegev hәm ştampovoj sextarь eşlap, hər sextьŋ yđenen jetəkseləre bar. Tegev sexьnьŋ jetəksehe ip. Lang iŋ jaqşь eşlәvse sextərđan hanala. Iŋ artta—qojroqta hejralevse sex ştampovoj unьn jetəksehe Medvidof. 4-sexta 4 jetakse. Ber genə smina eşlejđər.

I-kvartal-zadaniehь 45000 itek eşlərgə bulha, 29000 genə eşləngən.

–II-kv. zadanie 40 meŋ bulьp, 32000 gə ytəgən. Ə III nsə kvartalda 37500 par ajaq kejeme eşlərgə bulьp, 2 dekadalьq plan 100 pr.qa ytəlde. Jəqni 20 kendə 7000 par ajaq kejeme tegelde.

Ajaq kejeme fabrigь yđenen jьlьq planьn turtьrьv esen, unьŋ jetəkselektərenən aylek medire Əntin, direktorь-Serverstoitar jetəkselekte taqь la konkretlaştьrьrqa tejeştər.

QALA

taća bulьrqa tejeş

Qala assenizatsion obozь əvəlgesə qala uramdarьn abьstrattьvьnda davam itə. Miskələr đe qala uramdarьnan teləgən vaqьtta alьp kitələr, ular nasar qaplanqandar hәm jul bujьnsa aqьp baralar. Vozciktar syplarđe tejeşle urьndarqa tykməjsə, julda uq, qala sittərenə tygep qaldьralar. Gorkomxoz ularđьn bьl eşen tikşerə tormaj.

Qala sovetьnьŋ majđandarđa, jort ergələrendə syp-sar jəşniktare buldьrьv turahьndaqь qararь bojomqa atqarьlmaj. Gorkomxoz huŋqь vaqьttarđa qьna „Mitallis" ərtilenə ber nisə jəđ danə syp-sar jəşniktəre eşlәv esən zakaz birhə la, ərtil zakazđь ytəvđe huđa.

Qalanь tađa xəlgə kilterev turahьndaqь qala sovetь qararь ytəlmaj.

G.

KINOLARDA

„ARKTIKA QAHARMANDARЬ"

„Celyskin" paroxotьndaqь Babuşkin somoljotьnьŋ bort mexanigь Ip. Valavin. HYRƏTTƏ: Iptaş Valavin qatьnь menən Beloretqa qajtьv aldьnan.

Qəđəttə gesə qajnap torqan sarajet. Leningrat pro itarejatьnьŋ vəkilləre, đuştar hәm soqaj-enelə e terkemləre „Ceyskin" đь alьđ jeđəvsə, Arktikaqa ođata ar. **O. Ju. Şmid** ikspiditsiahьnьŋ urьsь „Sibirəkoi" julьn qabatap, Sovetar sojuzьnьŋ tənjaq dinged jardarь sujlap,bejək tən jaq julьn Leningrattan alьp Vladivostokqa tiklem bьqьtьv ine. Ekranda əkren genə itep Norviz fiordtarь, jaŋь jerđen halqьn jarđarь qalalar, ə koraəl' əldən əle jьraqqa tən jaqьna kitə. Berense mođđar, unьŋ arahьnda qara morzilar borondarьn kyrhətələr... Tən jaqqa kitkən hajьn mođđar kyvəjə bara. Mođđar „Celyskin" đь qatь soqap alalar. „Cilyskin" đьŋ kapitanь Varonin hәm osovsь Babuşkindar yđđərenеŋ keskəj ajraplandarьna ultьrьp, mođ razvidkahьna osalar. Paxotta vaqьtta ekspiditseja nacal'nigь O. Ju. Şmid „Cilyskin"tirəhendə ketəlməgəndə tьvqan xəldeŋ qatmarlana barьvьn hәm jetdiləşeven hidə. Mođ yđenen koraəl'de soqavьn davam itə. „Cilyskinselər" gə koraəl' đь mođ xa'osьnan sьqarьv qьjьn buldь. Mođđь anomol menən aqtarttьlar, tьrəştьlar, lakin jahalqan fakttar, təəlqi partia, komsomol, hәm profsojuz ojoşmalarь qaida torqandar, tigən horavđь kilterep sьqara. Bьl ojoşmalardьn bulьp kilgən əşəkelektər esen javaplьlьqtarь direktordьqьnan da kəm tygel. Ularđьŋ javaplьlьqь dərəzəher asьv qьna əđ. Bigerəktə ularđьn yđ eştəren qajtnan qorovđarь, janь şarttarqa qulaj rəveştə eşlaj alьv həlakatlektare tikşerelep tejeşle organizatsion hьqьmtalar jahalьrqa tejeş.

K. Foxretdinьf.

JAŊЬ UQЬV JЬLЬN TULЬHЬNSA ƏĐERLEK MENƏN QARŞЬLAJЬQ

I nse sentəbərđən janь uqьv jьlьn ojoşqan rəveştə başlap jebarev esen uqa əđerlek eşen qьrqa tə'min itergə kərək. Bьl burьstь tə'min itev esen janь uqьv jьlьna əđerlek bujьnsa iŋ aqşь a bl sovetьna tqlan itelgən konkurs kiŋ jajelderelergə hәm bətə avьl sovettarь hәm məktəptər konkurs menən solqap alьnьrqa tejeş.

Lakin uqьv jьlьna əđerlek bujьnsa iqtlan itelgən konkurs menən ale məktəptərđen bətə rabo eliktarь solqanьp alьnmaqan jəməqətselekten nəkəpkə jarđamьn ojoştorovđa konkurs nəqtь fajdalanьlmaj.

Konkurstь jəjeldergən rajondar uqьv jьlьna əđerlektə kyp kenə unьştarqa elgəjə aldьlar. (Məsetle, Mejəkə, Şişmə, Berehəm Blogoviŋşin rajondarь). Tujmazь rajonьnda utьn jeterlek əđerlangən. 800 đana 2 urьnlь parta, 100 sьjnьf taqtahьna zakaz eşlangən, remont eşe jəjelderelgən. Şişmə rajonьnda MTS đan 4600 keşene hәm Pedinstituttьn, texnikumđьn sittən torop uqьv sissialarь aşa 1600 keşe ytkərelergə tejeşle.

Janь uqьv jьlьna əđerlekten iŋ tep məs'ələlərenən berehe ul đa uqьtьvsьlarqa anьq iqtisarlь mənəsəbət məs'ələhe. Uqьtьvsьnьŋ eş xaqьn, produktalarđь vaqьtьnđa/alьvьn, jaqşь kvartirđa torovьn, jəj kenə jal itevən tə'min itergə kərək. Bajtaq rajondar uqьtьvsьlarđьn jal vaqьttarьnda eş xaqtarьn birevđe huđalar. Məsələn: Stərletamaqtьŋ uqьtьvsьlarqa 200 meŋ hum, Mənəvezden 260 meŋ hum, Qьrmьştqalьnьŋ 86 meŋ hum, Avьrqazьnьŋ 86 meŋ hum eş xaqь birəsəgə—burьsь bar. Bьl alamalьqtar qьrqa belerelergə tejeş.

Məktəptər tedəv eşe tərən ədəkləktə. Məktəptər tedəv esən Respublika dəvmələndə 2300 hum aqsa jebarelhə lə bьl aqsalar tajdalanьlmaj tejerlek. Məktəptər tedəv eşen jəjelderevdə qьrqa saralar kyrergə kərək.

Politbylek hәm rajon ojoşmalarьnьŋ, kolxozdarđьn jarđamь menən 39 rajonda məktəptər bətəhe 10190 qa igen, jəşelsələr səstelər. Xəđer burьs-uqa şul igendərđe juqaltьvhьđ jьjьş tьrьp alьvđь tə'min itevđən tora.

Bьjьl Başqortostan məktəptərə 3,5 million humlьq uqьv kitaptarь, uqьv əsbaptarь alьrqa tejeş. Lakin rajon başqarma komitettarь bьl uqьv kitaptarьn hәm əsbaptarьn hatьp alьvđь huđalar. Riktar Başgtz menən đogovorđarьn ytəməjđər. Xəđerge kendə ularđьn jebargən kitaptar qa 300 meŋ humdan artьq burьs tarь bar. Bigerək tə Mənəvez, Nuriman, Qьrmьtqalь, Byzdək, Dьvan, Toporin rajondarьnьn burьs tarь kyp. Sovnarkomđьn məktəptər oşo jьlđьn 15 avqusьnan đa huŋqa qalmajьnsa uqьv kitaptarь hәm uqьv əsbaptarь menən tulьhьnsa tə'min itelergə tejeş tigən direktivь urьndarđa tulьhьnsa ytəlməj əle.

Sovxoz, MTS hәm transport məktəptərе turahьnda ber nisə hyđ əltep ytergə kərək. Bьl məktəptərgə rajon məqarlf aylek tare ajrьvsa' iqtibar itergə tejeş. Bьl turala kyrhətmələr birevgə qaramaqtan rajon məqarif aylek medirđare ularđь uqьv kitaptarь hәm əsbaptarь menən nasar tə'min itələr, kadrđar birmanelər. Ular juqarьla hanalqan nəmələr menən, iŋ berense nəvbəttə uqьv əsbaptarь menən massovьj məktəptərgə qaraqanda 10 pr-t artьq tə'min itelergə tejeştər.

Aldaqь uqьv jьlь məktəp eşenen sьjlatьn kytarevđə qьrqa bьnьlьş jьlь bulьrqa tejeş. Bьnьŋ esen zənatiə başlav kenə 1 nse sentəbərgə əđerlekte tulьhьnsa hәm bətə jəhattan tə'min itergə kərək. Ə bьnьŋ esen juqarьla hanalьp kitelgən burьstarđь tə'min itev esen nьqьşmalь rəveştə kerəşergə kərək.

Jamalejьf

FUTBOL

ӨFƏ—MƏSKƏV JARЬŞЬ

Ijyldeŋ huŋqь jartьhьnda Өfe qalahь futbol komandahь Başqortostandьŋ kyp kenə rajon qalahь futbolistarь menən osoraştь. Bьl osoraştьvđa Өfe komandahь rajon (Bərə, Işembaj h.b.) futbolistarь menən saqьştьrqanda, yđeneŋ đur qьna hələtlegen kyrhətkajne.

23 ijyldə Өfe „Dinamo" komandahь Məskəv (KOR) futbol komandahь menən osoraştь Təvge kən jarьşьnda Dinamьlьlar jenelep, Məskəvselər fajđahьna 5:2 bulьp qaldь. 24 ijyldə Məskəvselər menən profsojuz komandahь jarьştь. Bьl jarьşta taraltar berhen berhe jeŋə almajьnsa (2:2) tuqtanьlar.

***

25-ijyl...

„Dinamo" stadionь xalьq menən şьqьrtьm tulqan. Bəgən Məskəv (KOR). **Өfe** neŋ jьjnalqan (sbornьj) futbolistarь menən əsənsə həm aqtьq tapqьr osoraşalar...

Kiske səqət 7... Davьl-kəsle jel həm unьŋ artьnan jaŋqьr bulьvqa qaramaqtan ike arala jarьş başlandь. Məskəvselər berrattan esense kən ujnajdar, lakin ular arьvđь belməjđər. Ujьnđьŋ başьnan uq Məskəvselər berđəm-ojoşqanlьq menən futboldь Өfe qapqahьna alьp kilələr həm tuqtavhьđ qapqaqa tinələr.

Өfe komandahь ujьndьŋ basьnan uq yđenen borola almavlьqьn, jeneqənlegen, həzym itev taktikahьnьŋ ilimintar şartlarьn kyđətməven, hul jaq qatьrqanьŋ həm qapqa janьnda qь haqsьnьŋ jomoşaq,- kəshəđ bulьvьn kyrhətte. Sənki Өfe yđenen jьjnalqan „snurnьj" komandahьna, təvge kendə Məskəvselər tarafьnan jeneldən(5:2) „Dinamo" komandahьnan 7 futbolis alqan. Bьnan tьş jьjnalqan Өfe komandahь his ber əđerlekhəđ-trinirotkahьđ sьqqan ujьn ploşcadkahьnda futbolistar dere burьnlaştьrьlmaqan,jetmahə ular kəshəddər đə... şikhəđ. Өfe selər kyp kenə unaj şarttardь fajđalana almanьlar. Ujnav texnikahь bətenlə nasar, asьqьp ujnajđar. „kypte əmət itep" futboldь jьraq tinələr, ə tup Məskəvselərgə eləgə.

Məskəvselərđə bətenlə ikense kartina kyrəhen. Ber nisə jьldar bujьnsa bergə ujnap, ajьrьm futbolistardьn prejumdarьna qereştərenə ejrənep, ujьn vaqьtьnda klickalarь menən (Mişə, Vanə, Kolja h. v.) endəş məvđare həm ujьn texnikahьn, eerđam həzym itev taktikahьn ydləştergən Məskəv (KOR) komandahь, futboldь jьldam qьđьvьq menən taqьla Өf əqapqahьna kilierələr. Futbol qьđьv,sik qьđьv tinelə torqas Өfe qapqahьna 2 tapqьr inderelə. Məskəvselərđen ruxtarь kytərelə. Ular aldьnqьlьqtь birməv əsən kerəşələr, Өfe qapqahьnan.kitməjđər.

Məskəvselər Өfenеŋ jьjnalqan komandahьna 10-rđь birerđər ine, lakin Өfe komandahь vratarь (qapqala torьvsьhь) Iptaş **Şurşin** đeŋ obta, hьqьlmalь, saja həm batьr ujnavь-bьqa məmkinlek birməj. Məskəvselərđeŋ kəsle-muskullь ajaqtarь menən qьđьv tinelgən həm tuqtarьrqa məmkin bulmaqan futboldь Iptaş **Şurşin** stadionđь tirəlap uratьp alqan menərlegən qaravsьlarđьŋ kəsle alqьştarь a'tьnda kire qaqa. Ul hoqlanqьs ujnavь menən bətə massanь yđenə jəlep itə aldь.

Berense fənəfeskə tiklem Məskəv fajđahьna 2, Өfe fajđahьna 1 ujnaldь.

Tənəfestən huŋ ujьn taqь la qьđьvlana. Өfe nej tiklem tьrьşьp ujnaha la, Məskəvselər futboldь vaq pasoika menən ber nerehenə birep, futboldь taqь la Өfe qapqahь aldьna kilterelər nəm janьnan 2 tapqьr inderelər. Şulaj itep huŋqь kendeŋ xəl itkes jarьşьnda Өfenеŋ sbornьj kamandahь la jenelə.

Huŋqь osoraşьvđьŋ hədəmtahe Məskəv fajđahьna 4:1 birđe.

Futbol ujьnь texnikahьn tamam ydləşterev, hьqьlmalьq, kəsle bulьv hәm şəp jegerev, ploşcadkala kestə dərəh bylev, futboldь ber nerehenə vaq pasoika menən birev-Məskəvselərđen jenev serđare bьna oşolar.

Ə, bьl sьjlattar bədđeŋ Өfe komandahьnda aikkeskəjđar əle. Məskəv (KOR) komandahь yđenen obta ujnavь menən Өfeselərgə đur hasaq qaldьrđь. Өfenən obta ujnavsь futbolistar đan tədəlgən daimi komandahь juq, başqa qalalar menən bulqan jarьşta jenelə kilevenə təp səbəp oşolar inde. Өfe Məskəvselər əlgəhən nьqьtьrqa həm yđendə iŋ jaqşь futbolistarđan daimi komanda tədərgə tejeş. Bьnьŋ esen Өfelə kəs bar.

Q.

PARЬKTA

KUL'TURA PARKNA

KYPME KEŞE JƏRİ

Өfə park kul'turahьnda 10 mengə jaqьn keşe inep jərərtek urьn bar. Lakin park kul'tu, raqa jal kənəndə 6 meŋ keşe, ə başqa kendərđə 2 meŋ 2,5 meŋ keşe inə.

Park kul'tura esendəge povelliondardь qajtanan tədətev başlandь. Park qapqahьn qajtanan maturlav hәm park kul'tura esenə janьnan malsьlьq, xərəi texnikahьn ejrənev poveliondarь asьla. Ə, uqьv-jorto, kino binahьnđa qajtanan remont jahala başlandь.

Bьl juqarьla kyrhətelgən nəmələr bətəhe lə berense avqusqa əđer bulasaq.

Park kul'tura jəşellətev esen, kiləhe kədqə park tirəhenə hәm eskepovelion tirələrenətərle aqastar, səskələr ultьrtьlasaq.

Bətə kyrhətelgən eşlar park direksiahь hәm VLKSM Өlkə komitetь qatnaşь menən başqarьlasaq.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьŋ eşe

18 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytəleş
Tejav	204 vagon	207 vagon
şul jemlanam:		
I kolligorta jəktar	165,8 „	163 „
II „	38,5 „	44 „
Buşatьv	267 „	257 „
Vagon menən tə'min itev	272 „	329 „
Vagon əjlanеşe	2,92 tav.	3,74 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlərgə tejeş. Bətəhe 3191 vagon eşlane. Bətə tejalgən hәm tejalmagən 1134 vagon urьnda 905 vagon qabul itelgən.

19 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytəleş
Tejav	204 vagon	187 vagon
şul jemlanam:		
I-kolligorta jəktar	165,8 „	147 „
II „	38,5 „	40 „
Buşatьv	267 „	264 „
Vagon menən tə'min itev	272 „	207 „
Vagon əjlanеşe	2,92 tav.	2,86 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlərgə tejeş. Bətəhe 3058 vagon eşlane. Bətə tejalgən hәm tejalmagən 1134 vagon urьnda 1058 vagon qabul itelgən.

Javaplь redaktor urьnbaьarь:
ZƏKI KAJЬPKUL.

Samar-Zlataust timer julьnьn Өfe transprot texnikumь berense kurstьn kendedge aylegenə student tar qabul itelevən selderə:

1. Qazdandar qorokmalandьrьlьvь profelle bujьnsa

2. Timer julьdarđь tərnejələv hәm rekonstruksialaştьrьv profelle bujьnsa. Texnikumđьn asl aylektare oşo đurlьqtaqь berense rəzrət texniklar ədelej.

Texnikumqa ike jenestan đa xoqoq tarьnan mərzym bulmaqan, jəki xoşoqhьđ keşelər tərnejələndə tormaqan 15 jaştan 30 jəşkə tiklem bulqan graždandar alьnalar.

Texnikumqa itevselərđən 7 jьllьq məktəp đavməlendə matimatika, fizika, ximia, jomaqat hәm urьs tele fondarenan hənəv alьna.

Texnikumqa inevselərđən oşondaj dokementtar horala:

1. Məktəpkə inergə teləven kyrhətep qariza. 2. Dərəhlangən anketa 3. Sotsial sьqьş hәm xəđerge xəle turahьnda spravka. 4. Beleme xaqьn đa. 5. tuqan jьlь. 6. Xərai silet kyşermehe 7. Sələmətlege xaqьnda vractan alьnqan spravka. 8, pasporta narkьqьna spravka hәm ulkem tarafьnan birelgan. 9. Ike dərəhlangən foto kartocka. Hьnav 5 avqustan 25 avqusqa tiklem yikərelə.

Hьnavqa kilergə tejeşle keşelər kilev sroga turahьnda max'sus neiderev qaxьđь menən saqьrьlalar. Saqьrьvhьđ kilometka.

Uqьvđar berense sentəərđə başlana. Texnikumqa inergə teləvselər qarizalarьn məktəp nacal'nigь iseme nə jebarergə tejeştər.

Məktəp nacalnigь: KYZMIN.
1—1

Cernokofka f a n e r zavodьnda
BUXGALTER HƏM XISAPSЬLAR KƏRƏK

Inergə teləvselər bəş buxgaltirqa mərəzəqət itergə tejeştər. Urьnqa inergə teləvselərđen eş konəşьlьq yđđare menen aulьrqa tejeş.

Mərəzəqət esen adres: Cernokofka stansahь, SES ploşcadkahь faner zavodь. **Zavod idarahь.**
2—5

Өfe, „Okt. Nat."hь matəəqahь. Başglavlit vəkile № B—1578.

Juqarь Savđa Majđanь—Baş. det komtsiasьn Komsiton magazinь tapqanđa Baş. Səsiojuz qaramaqanđa qь Baş. Səlkoopsnabьn lartoqьnda **mьnaj, sanaske, təđerə, işek, məjes koroktere** kejeđ,tanьstaqtalь, anjavđar, zamaska, salьnj havat tar hәm başqa timer,tovarđar vaqlap ajrьm raveştə hər kenga hatalalar

Tovar tərđere assortiements əđlekhəđ raveştə Məskəv, Samara hәm başqa şəhəqət rajondarь yđegenən kitterelep, janartьlap torasaqtar.

BAŞƏLKOOPSNAP
1—2

Oşo jьldьŋ bətenlə avqusьnan Başnarkomze n ber ajlьq rajon orlog laboratorilərə esen **laboranttar əđerlev kursь asa** Bətə rajon jer aylege nacal'niktarь Başnarkomzemđьn oşo jьldьŋ 16 nsь ijlendə jeborgon 1925 nse nomerlь qararь bujьnsa kursanttarđь vaqьtenda jeborerga məsayrđər.

Kursanttarqa toriaq hәm aşaw suş. Kursanttar yđđare menən pastel alьp kilergə tejeştər. Ellgə kilev, hәm kire qajtev rasxodtarь sotsenaj 125 hum ebtenən kimsanttarđь kurьrqa jebarevse ojoşmalar tylьjsaq.

Kilgən kursanttar Başnarkomzemđen 3 nse aylmalendə registratsia yterga tejeştər.

2—2 BAŞNARKOMZEM

Lunacarski isemendəge saqsala hәm teatrđa

29 ijyldə **GEJŞA**

DKA kinohьnda

Sejantar saqat 8-10đa başlana. Kassa 6 sa qatьnan ačaq

2đ ijyldan başlap 30 ijrga tiklem. kən hajьn 7 aylektə dramma.

DZAL'MA

Torgsinđьn Başqortostan Өlkə Kontorahь oşo jьldьn 1 nse avqusьnan alega itiklem alirelə torqan tovar kenəgəhenеŋ tuqtarahьvsь hәm unьn urьnna janь formala, bennie hәm magazinqa berketelevđe kyrhətkən, xisap kenəgəhe birelevđe neldere.

Elekke tartiptage knaga menən tovar birev 15 nse avqusqa tiklem genə alьp barьla, unan hun itike kenəgələr janь kenəgələr menən almajьnarqa tejeştər. Kenəga almaq tьrьv 1 nse oktəbergə tiklem barьq magazindarđa alьp barьla, 1 nse oktəberđən hun almajьrьlmaqan kenəgələr juqqa sьqalar.

Torgsindьn Başqortostan Өlkə Kontorahь.
1—3

Torgsinđьn bətə sojuz berekməhe Başqortostan aylege kilenturaqa jaqşь xeđmət itev jeđenən yđenen barьq magazinlarđan Өlelərə Zensol uramь 45 nse nomerlь yđək magazinьna berlaştelđe.

Kyp kyləmđe sukno, jon tovarđarь hәm kondetr nəmələre alьnđь, janь juqarь sortlь it, salьq magazinda eđelməjesək.

Tid kendə janь frokta hәm jaşellsalar-hatьv eşlana. Jaqşь sьjlatta hәm arzan sutьlьkahь 10 tindən pivo bar.

Darь, drop kevek alьvsalьq esen karəkle nəmələr alьnđь.

Terle tovarlarqa, matatskt', aftomaşina, jal itev davalanьv urьndarьna ajьm zakazđar qasul itelə hәm tekazđar tid, vaqьtlanđa ytələlər. Tovar kyləme sikləmməj alьnь, kemeş, aeliant nəmələrenə hatьla.

Torgsindьn Başqortostan Өlkə Kontorahь.
1—3

JAŊALIF KINO-TEATRЬNDA

Begən arktika gerojđarьnьn (əđ ehtendege „Cilyskin"—parotođь) gerojđarsa fil'me. Đejem seanstarqa kendedge səqət 12 nən kiske səqət 10 qa tiklem zalalkalar qasul itelə.

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
Читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№174
30 IJYL
1934
JЬL

VKP(b)nьn Beşqortostan Elke, Ele çala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Əderlәv punkttarьndaqь dәvlәt igendәren nьqlь rәveştә haqlavdь ojoştororqa hәm igendәrde urlav-tuddьrьvda hәm boddovda qәjeple keşelәrden, bətәhen dә iң qatь javapqa tarttьrьp, his kisekmәnьtәn xәkәm itergә“

(VKP(b) UK plenumь rezolytsiahьnan)

TAQЬ LA NЬQЬRAQ OJOŞQANLЬQ

Uddqan jьl partia Vdәk komitetьnьn qinvar plenumьnda ip. **Stalin** berense alşьllьqtan jomqaqtarьn jahap, şulaj uq sьjnfi kerәşlen janь formalarьna la analiz jahanь. Ip. **Stalin** „alşьllьqtь tormoşqa aşьrьv jomqaqtarьnda bed, xalьq xuzalьqьnьn bətә sferalarьnda la kapitalistik elementtardь qьvьp, sotsialistik prinsptь nьqettьq..“

„Bьl şnqa kilterde, yievse sьjnьftardьn hunqь qaldьqtarь.., qadьqtarьnan quptarьlqan bulьp sьqtьlar“.

„Sovet vlasьna qarşь tup tura atakaqa barьvqa bьl әlәndelerden xәder kөstarenan kilmәj. Ular hәm ulardьn sьjnьftarь bundaj atakanь ber nisә jahanьlar, lәkin tuqmaldьlar, tarattьldьlar. Şunьn esendә ularqa qalqan berdәn-ber eş—ulda nulha eşselerga, kolxozsьlarqa, sovet vlasьna, partiqa qorotqosloq itev, bьsratьv. Hәm ular buldьra alqan tiklem abtarьlan qьna xәrәkәt itep bьsratalar. Skladtardь jandьralar, maşinalardь vatalar, sabotas ojoştora tar...“ tine.

Uddqan jьl hәm aigerәkta uddqan jьldan elekke jьl ber mәlde bьl ylevse sьjnьftardьn qaldьqtarь kolxozlarda hәm sov xozdarda kesle rәveştә orudovajt ittelar. Ular urlaşьv juls menәn kolxozsьlarqa material jaqtan zetan kilterdelәr, janь kolxoz tedө leşenәu nigedәn jemererga mataştьlar. Avьlda kolxozdardь ojoştorov hәm xuzalьq jaqьnan nьqьta barqan hajьn kolxozsьlardьn andarь, sotsialistik xedmәtkә janьsa menәsәbәt ylev, jәmәqat milkenen megaidas hәm tejelmәs bulьv turahьnda zakon nigedendә alьp barьlqan dәvlәt repressilәre--bьna bьlar bətahe lә oqorolardь tar-mar itevgә kilterdelәr.

Bьl şulaj uq proletariat diktaturahьnьn nej tiklem nьqьqan-lьqьn kyrhәtә. Ikspluatator sьjnьftardь tar-mar itkendәn hun jәmqejәt qoroloşo şul tiklem nьqьnь, sьjnit doşmandarqa qarşь keraş metodtarьn alьştь-rьrga memkin buldь. Sostafьna UGPU-dь inderep eskerge eş-ter xalьq komissarlьqь ojoştorov şul xәl arqahьnda kilep sьqtь. [illegible] kilterdelәr.

Eşkә janь inevse keşelәrden fi-zionomiahьn terle qaqьd jadmalarьna qarap qьna beleşergә jaramaj, sonki bundaj jadmalar qaj ber vaqьtta jalqan jәki osoraqan berәvgә alrep torovsь ucrizdiniә-nen jenәjәtsel jenel aqьllьlьqь-nьn jemeşe bulьp sьqalar.

Bsьnьn ajtkendә, bьl janь burьs tygel. Bьl turala әllә nisә tapqьr ajtelde. Kyp eştar eşlende. Bьl bәxashed. Lәkin, ale doşman bedden ucrizdiniәgә hьr-lьqa ikan, ale diversiantqa timer julda qajhь ber vaqьtta krusinia jaharqa memkinlek bula ikan, timәk bətә saralar da kyrelep jetmәgәn tigan hyd.

Hьna lqan keşelerde hajlap alьv, aigerak tә xalьq xuzalьq-qьnьn tep ucaskalarьnda -bьna bьl problema ebtendә sistemalь hәm ədlekhed rәveştә eşlergә kerak.

Kadrdar hajlap alьv, hәm ulardь traret bujьnsa tygel, balki bətә sredstvolar hәm me-todtar menәn tikşerev keşelergә jetakselek itevden ajьtьlmaq elәşe. Ytә ışanьvsan bulьp kitergә jaramaj. Ulardь belergә, hәr vaqьt ejranergә, bьnь il tormoşonөn mənfәqәttәre talap itkanlegen ydlaşterergә kerak.

Hidgerlek—bьl taqь la nьqьraq ojoşqanlьq, sistemalь kon trol', yden menәn bergә eşlәgәn keşelerde belergә hәm ejranergә, dәvlatten jaşeren seren haqlaj belev kerak tigan hyd.

Şundaj xәldәr dә bula bit: bәqze ber keşelar tәzriәahedlek-tere arqahьnda ydder lә anlamatan qajhь ber vaqьtta vatanqa xejanat itevselarga turanan—tura jardam itergә memkin. Oso raqan ber jerdә lьqьrdap je-revselәr ale qьvьlьp bətmәgәn. Lьqьrdavsьlьq ale jeterlek. Ni-hajat, hәr terle dokumenttarqa udostoverenielargә liberal' hәm formal, qaravdar ədme nej.

Bьnan doşmandar jьş qьna fajdalanalar.

„Burьs bьl elekke keşelerde ydebedden predprialie hәm uc-rizdiniәlerebeddan bərep sьqa-rьvdan hәm ulardь tamam zarar hьdьqlandьrьvdan tora“ **(Stalin)**

Bьna bьl burьstь ytәv әsen taqь la nьqьraq otoşqanlьq ta-lap itelә.

IGENDE QABUL ITEVDE OJOŞTOROV—YDƏK BURЬS

Məskəv, 27. „Dəvlətkə qarşь endensialarqa qьrqa otpor aire-lhen“ tigan anşlag ətьnda „Pravda“ urozaj jьnavdьn hәm dəvlatka igen tapşьrьvdьn barьşь turahьnda kin material air ə. „Pravda“ ajьrьm rajondarda dəvlatkə qarşь praktikanьn bulьvьn, urozajdьn ьssn miqdarьna qaraqanda kəm kyrhəteleven ьsьp birə hәm igende urlav bәm tarqatьv kevek ajьrьm fakttarqa huqa.

„Pravda“ ydenen redaksion məqalәhendә igen qabul itevde ojoştorov kərəkiege turahьnda jadь.

— „Elevatordar hәm sklattar esen,—tip ajtelә bьl məqalәlә,— xədər in qьdьv vaqьt. Urozaj jьjьv qьdьvlьq menən berqan terev o-en his ber nəmənən də jerənməjdər. Əsənsə kən „Prv da“ timer jul transportьndaqь şьmsь-diversion ojoşma turahьn-da jadьp sьqardь. Keşelekten bьl taşlandьqtarь timer juldar-dьn, ajьrьp ajtkəndə, ilden ydən-qen alьk kənsьqьş menən to-taştьra torqan juldardьn ytkə-rev hələtielege hәm mobilizat-sion ədərlege turahьnda məq-lymatlar jьjqandar. Ular pojez-dar kruşiniahьn ojoştorqandar, porovozdardь, vagondardь bod-qandar,huqş sьqa qalqan təqdir-də diversiə ədərlәgəndər.Sovettar sojuzь juqarqь sutьnьn xərəl kollegiahь bьl ojoşmanьn jetək-selәren hәm unьq in jaqьn jardəmsьlarьn in qatь jazaqa—alьvqa, ə qalqandarьn 10 jьlqa hәm kəmerəkkə irektərenən maxrym itevgə xəkəm itte. Şьmsьlar, predatelдar hәm va-tanqa xejanat itevselər qьdqan timer menən kəjdərelergə te-jeştar.

Eşselər, krəbtiandər, belgestər xedmatkardər—bəjək ilebeddən bətə grazdandarь—ydderenen vatanь esən qəja bulьp toralar. Bətə donja tarixьnda in berense tapqьr bulьp xedmətsəndərden tьvqan əsəhe bulьp torqan il bar. Sovettar sojuzьnьn keşelәren nej menən xaraktirlaj? Ydenen vata-rь, unьn bətenlege, unьn kөse unьn xəle, unьn namьbь hәm danь esən javaplьlьqtь anlav. Vətandь jaratьv! Tik beddə genə unьn sьqanaqь kəslə, tərən. Lə-kin sit il kontrrazvedkalarь kon-trrevolytsionerdar, keşelek jədən juqaltqan elekke keşelər arahь-nan ydenen agenttarьn verbovajt ittergə mataşalar. Ular qajhь ber vaqьtta bьqa ireşep tə qujalar.

Şьmsь—diversion ojoşmanьn eşe hidgerlekten jeterlek bulma-qanlьqьn kyrhətə. Bьnda hyd bьl hatlьq jəndərgə sovet ucrizdiniələrenə, predpriətielərenə inev julьn taqь la nьqьraq hәm tamam kərtələrlek ojoştorov saralarь kyrev turahьnda bəra. Predpriətielərden hәm jəməqat ojoşmalarьnьn jetakselərenə ta-qь la durьraq javaplьlьq jəktələ-lə. Hәm ulardan in berense ta-lap itelgan nəmə,—bьl ulardьn eşkə kemde alqanlьqtarьn beler ga teşeşlege. Keşelərde kyldənan ge rəveştə genə aimaqa kərək.

Eşkə janь inevse keşelərden fi-zionomiahьn terlə qaqьd jadma-larьna qarap qьna beleşergə ja-ramaj, sonki bundaj jadmalar qaj ber vaqьtta jalqan jəki osoraqan berəvgə alrep torovsь ucrizdinia-nen jenəjətsel jenel aqьllьlьqь-nьn jemeşe bulьp sьqalar.

Bsьnьn ajtkendə, bьl janь burьs tygel. Bьl turala əllə nisə tapqьr ajtelde. Kyp eştər eşlən-de. Bьl bəxashed. Ləkin, ələ doşman bedden ucrizdinіəgə hьr-lьqa ikən, ələ diversiantqa timer julda qajhь ber vaqьtta krusinia jaharqa memkinlek bula ikən, timək bətə saralar da kyrelep jetmәgən tigən hyd.

Hьna lqan keşelərde hajlap alьv, bigerək tə xalьq xuzalьq-qьnьn tep ucaskalarьnda -bьna bьl problema ebtendə sistemalь hәm ədlekhed rəveştə eşlərgə kərək.

Kadrdar hajlap alьv, hәm ulardь trafaret bujьnsa tygel, bəlki bətə sredstvolar hәm me-todtar menən tikşerev keşelərgə jetəkselek itevdeп ajьtьlmaq elәşə. Ytə ışanьvsan bulьp kitergə jaramaj. Ulardь belergə, hər vaqьt ejranergə, bьnь il tormoşonөn mənfəqətlərə talap itkanlegen ydlaşterergə kərək.

Hidgerlek—bьl taqь la nьqьraq ojoşqanlьq, sistemalь kon trol', ydeп menən bergə eşlәgən keşelərde belergə hәm ejranergə, dəvlətten jəşeren seren haqlaj belev kərək tigən hyd.

Şundaj xəldər də bula bit: bəqze ber keşelar təzriəahedlek-tərə arqahьnda ydder lə anla-matdan qajhь ber vaqьtta vatan-qa xejanat itevselarga turanan—tura jardam itergə memkin. Oso raqan ber jerdə lьqьrdap je-revselər ələ qьvьlьp bətməgən. Lьqьrdavsьlьq ələ jeterlek. Ni-hajət, hər tərlə dokumenttarqa udostoverenielərgə liberal' hәm formal, qaravdar ədme nej.

Bьnan doşmandar jьş qьna fajdalanalar.

„Burьs bьl elekke keşelərde ydebeddən predprialie hәm uc-rizdiniələrebeddən bərep sьqa-rьvdan hәm ulardь tamam zarar hьdьqlandьrьvdan tora“ **(Stalin)**

Bьna bьl burьstь ytəv əsən taqь la nьqьraq otoşqanlьq ta-lap itelə.

IGENDE QABUL ITEVDE OJOŞTOROV—YDƏK BURЬS

Məskəv, 27. „Dəvlətkə qarşь endensialarqa qьrqa otpor aire-lhen“ tigən anşlag ətьnda „Pravda“ urozaj jьnavdьn hәm dəvlatka igen tapşьrьvdьn barьşь turahьnda kin material air ə. „Pravda“ ajьrьm rajondarda dəvlatkə qarşь praktikanьn bulьvьn, urozajdьn ьssn miqdarьna qaraqanda kəm kyrhəteleven ьsьp birə hәm igende urlav bəm tarqatьv kevek ajьrьm fakttarqa huqa.

„Pravda“ ydenen redaksion məqalәhendə igen qabul itevde ojoştorov kərəkiege turahьnda jadь.

— „Elevatordar hәm sklattar esən,—tip ajtelə bьl məqalələ,— xədər in qьdьv vaqьt. Urozaj jьjьv qьdьvlьq menən berqan terev o-en his ber nəmənən də jerənməjdər. Əsənsə kən „Prv da“ timer jul transportьndaqь şьmsь-diversion ojoşma turahьn-da jadьp sьqardь. Keşelekten bьl taşlandьqtarь timer juldar-dьn, ajьrьp ajtkəndə, ilden ydən-qen alьk kənsьqьş menən to-taştьra torqan juldardьn ytkə-rev hələtielege hәm mobilizat-sion ədərlege turahьnda məq-lymatlar jьjqandar. Ular qajhь ber vaqьtta bьqa ireşep tə qujalar.

Şьmsь—diversion ojoşmanьn eşe hidgerlekten jeterlek bulma-qanlьqьn kyrhətə. Bьnda hyd bьl hatlьq jəndərgə sovet ucrizdiniələrenə, predpriətielərenə inev julьn taqь la nьqьraq hәm tamam kərtələrlek ojoştorov saralarь kyrev turahьnda bəra. Predpriətielərden hәm jəməqat ojoşmalarьnьn jetakselərenə ta-qь la durьraq javaplьlьq jəktələ-lə. Hәm ulardan in berense ta-lap itelgan nəmə,—bьl ulardьn eşkə kemde alqanlьqtarьn beler ga teşeşlege. Keşelərde kyldənan ge rəveştə genə aimaqa kərək.

Eşkə janь inevse keşelərden fi-zionomiahьn terlə qaqьd jadma-larьna qarap qьna beleşergə ja-ramaj, sonki bundaj jadmalar qaj ber vaqьtta jalqan jəki osoraqan berəvgə alrep torovsь ucrizdinia-nen jenəjətsel jenel aqьllьlьqь-nьn jemeşe bulьp sьqalar.

Bsьnьn ajtkendə, bьl janь burьs tygel. Bьl turala əllə nisə tapqьr ajtelde. Kyp eştər eşlən-de. Bьl bəxashed. Ləkin, ələ doşman bedden ucrizdinіəgə hьr-lьqa ikən, ələ diversiantqa timer julda qajhь ber vaqьtta krusinia jaharqa memkinlek bula ikən, timək bətə saralar da kyrelep jetmәgən tigən hyd.

Hьna lqan keşelərde hajlap alьv, bigerək tə xalьq xuzalьq-qьnьn tep ucaskalarьnda -bьna bьl problema ebtendə sistemalь hәm ədlekhed rəveştə eşlərgə kərək.

Kadrdar hajlap alьv, hәm ulardь trafaret bujьnsa tygel, bəlki bətə sredstvolar hәm me-todtar menən tikşerev keşelərgə jetəkselek itevdeп ajьtьlmaq elәşə. Ytə ışanьvsan bulьp kitergə jaramaj. Ulardь belergə, hər vaqьt ejranergə, bьnь il tormoşonөn mənfəqətlərə talap itkanlegen ydlaşterergə kərək.

Hidgerlek—bьl taqь la nьqьraq ojoşqanlьq, sistemalь kon trol', ydeп menən bergə eşlәgən keşelərde belergə hәm ejranergə, dəvlətten jəşeren seren haqlaj belev kərək tigən hyd.

Şundaj xəldər də bula bit: bəqze ber keşelar təzriəahedlek-tərə arqahьnda ydder lə anla-matdan qajhь ber vaqьtta vatan-qa xejanat itevselarga turanan—tura jardam itergə memkin. Oso raqan ber jerdə lьqьrdap je-revselər ələ qьvьlьp bətməgən. Lьqьrdavsьlьq ələ jeterlek. Ni-hajət, hər tərlə dokumenttarqa udostoverenielərgə liberal' hәm formal, qaravdar ədme nej.

Bьnan doşmandar jьş qьna fajdalanalar.

„Burьs bьl elekke keşelərde ydebeddən predprialie hәm uc-rizdiniələrebeddən bərep sьqa-rьvdan hәm ulardь tamam zarar hьdьqlandьrьvdan tora“ **(Stalin)**

Bьna bьl burьstь ytəv əsən taqь la nьqьraq otoşqanlьq ta-lap itelə.

IGENDE QABUL ITEVDE OJOŞTOROV—YDƏK BURЬS

Məskəv, 27. „Dəvlətkə qarşь endensialarqa qьrqa otpor aire-lhen“ tigən anşlag ətьnda „Pravda“ urozaj jьnavdьn hәm dəvlatka igen tapşьrьvdьn barьşь turahьnda kin material air ə. „Pravda“ ajьrьm rajondarda dəvlatkə qarşь praktikanьn bulьvьn, urozajdьn ьssn miqdarьna qaraqanda kəm kyrhəteleven ьsьp birə hәm igende urlav bəm tarqatьv kevek ajьrьm fakttarqa huqa.

„Pravda“ ydenen redaksion məqalәhendə igen qabul itevde ojoştorov kərəkiege turahьnda jadь.

— „Elevatordar hәm sklattar esən,—tip ajtelə bьl məqalələ,— xədər in qьdьv vaqьt. Urozaj jьjьv qьdьvlьq menən berqan terev o-en his ber nəmənən də jerənməjdər. Əsənsə kən „Prv da“ timer jul transportьndaqь şьmsь-diversion ojoşma turahьn-da jadьp sьqardь. Keşelekten bьl taşlandьqtarь timer juldar-dьn, ajьrьp ajtkəndə, ilden ydən-qen alьk kənsьqьş menən to-taştьra torqan juldardьn ytkə-rev hələtielege hәm mobilizat-sion ədərlege turahьnda məq-lymatlar jьjqandar. Ular qajhь ber vaqьtta bьqa ireşep tə qujalar.

Şьmsь—diversion ojoşmanьn eşe hidgerlekten jeterlek bulma-qanlьqьn kyrhətə. Bьnda hyd bьl hatlьq jəndərgə sovet ucrizdiniələrenə, predpriətielərenə inev julьn taqь la nьqьraq hәm tamam kərtələrlek ojoştorov saralarь kyrev turahьnda bəra. Predpriətielərden hәm jəməqat ojoşmalarьnьn jetakselərenə ta-qь la durьraq javaplьlьq jəktələ-lə. Hәm ulardan in berense ta-lap itelgan nəmə,—bьl ulardьn eşkə kemde alqanlьqtarьn beler ga teşeşlege. Keşelərde kyldənan ge rəveştə genə aimaqa kərək.

IGENDE QABUL ITEVDE OJOŞTOROV—YDƏK BURЬS

Məskəv, 27. „Dəvlətkə qarşь endensialarqa qьrqa otpor aire-lhen“ tigən anşlag ətьnda „Pravda“ urozaj jьnavdьn hәm dəvlatka igen tapşьrьvdьn barьşь turahьnda kin material air ə. „Pravda“ ajьrьm rajondarda dəvlatkə qarşь praktikanьn bulьvьn, urozajdьn ьssn miqdarьna qaraqanda kəm kyrhəteleven ьsьp birə hәm igende urlav bəm tarqatьv kevek ajьrьm fakttarqa huqa.

„Pravda“ ydenen redaksion məqalәhendə igen qabul itevde ojoştorov kərəkiege turahьnda jadь.

— „Elevatordar hәm sklattar esən,—tip ajtelə bьl məqalələ,— xədər in qьdьv vaqьt. Urozaj jьjьv qьdьvlьq menən berqan

NURIMAN KOLXOZDARЬ JUQALTЬVDAR MENƏN NASAR KƏRƏŞƏLƏR

„QЬDЬL TORMOŞ“ GEKTARDA 2 SENTNER ORLOQ QALDЬRA...

POLITBYLEK BAJRAQЬ ƏSƏN

„SALAVAT“ kolxozь urozajdь haqlav, juqaltьvhьd jьjnap alьv esən aldan nьqlь ədərlek menən kilde. Komsomolestar, pionerdar urozajdь hidger haqlajdar. „Jeңel kvaleristar“ da urozajdь kydətep teralar.

Kolxoz urozaj jьjnavqa NURIMAN MTS kyləmendə iң aldan teştə. Ul urьvsьlar, jьjvsьlar gruppalarьn aldan ajldəlap, ucaskalarqa berketep qujqajnь.

Berense kəndərdə urьv sьjfatь maqtarlьq tygel ine. Politəylek kyrhəteve bujьnsa başaq jьjnav ojoştorol-də. Xədər uraqsьlar artьnan başaqtar jьjnalьp bara.

Kolxoz urozaj jьjnavdь qьnqa srokta juqaltьvhьd tamamlav, politəylekten kysmə qьdьl bajraqьn „Qьdьl Tormoş“ kolxozьnan haldьrьp alьv əsən kərəşə.

OJOŞTORA BELMƏVDEN, XURLЬQLЬ HƏDƏMTƏLƏRE

„QЬDЬL BƏRZƏV“ kolxozь jetəkselere uraqqa təşəv menən ydderenen ədərlekhed kilevdəren kyrdelər. Maşinalar ədər tygel, eşse kəstere gruppalarqa tejeşensə bylenməgəndər. Kolxozsьlar eşlәv normalarьn, eş ucəskalarьn belmәjdər. Kypme xedmət kəne eşlevdəre lə ulardьn ydderenə ildəle tygel.

Kolxoz urozaj jьjnav başlanь. Bьnda bətə kəs juqaltьvdarqa qarşь kərəşkə jynəltelergə tejeş ine. Lakin kolxoz predsedatele **Xəsiəullin** juqaltьvdarqa qarşь kərəş ojoştormanь. Rajon urozaj komissiahь kolxozdaqь urьlqan jerdərdə nik kyp başaq-tar qalqanlьqьn bildəlәne. Urtasa alqanda ber gektar jerdə 2-3 sentner samahь juqaltьv bula.

Xəsiəullin urozaj jьjnav başlanqanь sirle baьvqa sьqьp ta əjləngəne juq.

Kolxoz aşlьq huqьv eşenə lə başlanь Xəsiəullin huqьlqan aşlьqtan 7 sentner 48 kilogram arьştь kulak səjəsətensə—xalьq-qa jən başnan aylep birgən. Xəlьyki ul in tavlə dəvlətkə tigən lozungьnь lə, avans əlaşkəndə huqьlqan aşlьqtьn 10, aldьnqь briqadalarda 15 protsentь kolxozsьlardьn xedmət kəndərenə qarata əlaşelergə teje-ş bulьvь turahьndaqь zakon-dь la belə. Ul kolxozsь—udar-niktardьn rajon sljətьna qatnaş-qanda bьl zakondardь jaqşь əjrənde. Lakin bьl zakon unьn esən ber nej də tygel, ul yde telәgənsə eşlaj.

Kolxoz urozajьn juqaltьvqa jul qujьvsь, kolxozsьlardь avan-sirlav turahьndaqь partia, xəkymət direktivalarьn tupaь rəveştə bodovsь Xəsiəullinqa Nuriman RajZOhь səra kyrep, bulqan xatalardь aşьqьs tədətergə te-jeş.

M. Zaq.

GEKTARDA 2 SENTNER JUQALTALAR

„Qьdьl tormoş“ Nuriman ra-jonьnьn aldьnqь kolxozь ine. Ul jadqь səsevde unьşlь-udqarqanь hәm malsьlьq eşen əlqələ rəveştə qujqanь esən Nuriman MTS-ь politəylegenen qьdьl bajraqьn aldь.

Kolxozda urozaj şap. Xəder urozaj jьjnav başlandь. Lakin mul urozajdь juqaltьvhьd jьjnav esən ber qenə terle lə kerəş juq. Kləş avьlndaqь 4 nse briqadala başaqtar jer kyrhətməj jatalar. Unda ber gektar jerdə urtasa 2 sentner səmahь aşlьq juquda. Urьv həm səbьvdьn sьj-fatь ajtkehed nasar.

Politəylek qьdьl bajraqtь „Qь-dьl tormoş“ kolxozьnan alьp, ikense, aldьnqь kolxozqa birev məs'ələhen quja.

„Qьdьl tormoş“ bьl xatalarьn aşьqьs bətergə, qьdьl bajraq-tь qulda haqlap qalьv esən urozajdь juqaltьvhьd jьjnap alьr-qa teje-ş. M. ZAQ.

UROZAJ YTKƏN JЬLDAN KYP JUQARЬ

NURIMAN. „Ytəkəj“ kolxozь jьl hajьn juqarь urozaj ala. Unьn urozajь bьjьl da jaqşь. Ul bь-jьl xedmət kənənə ajrьvsa ju-qarь doxod alьv esən kerəşə. Urozaj tikşerev komissiahьnьn hədəmtəhe, bьjьl „Ytəkəj“də urozajdьn gektarьnan urtasa 16-20 sentner bulьvьn ajrьm urьn-darda xatia 24 sentnerqa jete-ven kyrhətə.

Y.

ARBŞ URAQЬ BƏTƏ

Qьrmьbqalь (Başrosta) Qьr-mьbqalь MTS kolxozdarь 28 ijylgə 3864 ga arьş sarьp plandьn jartьhьnan kyberəgen ytə-nelər. „Yrnək“, „Ural“, „Zarə“ kolxozdarьnda arьş uraqь tulь-hь menən tamamlandь.

Kolxozdardа kəltələrde ek-kertlәv hәm huqьvdar başlandь.

* *

Işlo (Başrosta) MTS kolxozda-rь arьş uraqьn totoş tamamlav aldьndaь. „Uraq“, „Bozavjazь„, „S. Timoşkino“ hәm „Stalin“ isc-mendəge kolxozdar arьş urьp bettelər.

„Uraq“ kolxozь holo urьvqa hәm arьş huqьvqa başlanь.

Italia Avstria granitsa-hьna qəskər tuplaj

VENA, 29. Italia qəskərdəren Avstria granitsahьna tuplav tu-rahьnda „Nejje Frejje presse“ gazetь“Italianьn bətə juldarьna qəskər tuloan, ular tulьhьnsa qorallandьrьlqandar. Bьl qəs-kər arahьnda tanktar, aronlь aftomobil'darь, avьr hәm jenel tuptarь bulqa mexanikləştьrьl-qan divizia lə bar. Bətə bьl qəskər Udina hәm Tarvis jaqь-na tanan aqьla. Vilosipedsьlar hәm ulandar otrattarь Monte hәm Krace juldarьnan ytələr, tip jadə.

DOL'FUSTЬ KYMEV bik tartьnqь xəldə ytte

VENA, 29. 28 ijyldə Dol'fusts kymev ytkərelde, Kymev bik tartьnqь xəldə ytte, sənki mil-lətse—sotsialistlardьn qajtanan bəxym jahap, jəmhyrejət prezc-dentьn hәm bətə xəkymət sos-tafьn ylterergə jьjьnqanlьqtarь turahьnda xəbər taraldь. Bətə şikle urьndarqa qorallь qəskər qujьlqajnь. Şulaj uq qala uram-darьna tuptar qujьldь.

ARBŞ URAQЬ BƏTƏ

Qьrmьbqalь (Başrosta) Qьr-mьbqalь MTS kolxozdarь 28 ijylgə 3864 ga arьş sarьp plandьn jartьhьnan kyberəgen ytə-nelər. „Yrnək“, „Ural“, „Zarə“ kolxozdarьnda arьş uraqь tulь-hь menən tamamlandь.

Kolxozdardа kəltələrde ek-kertlәv hәm huqьvdar başlandь.

* *

Işlo (Başrosta) MTS kolxozda-rь arьş uraqьn totoş tamamlav aldьndaь. „Uraq“, „Bozavjazь„, „S. Timoşkino“ hәm „Stalin“ isc-mendəge kolxozdar arьş urьp bettelər.

„Uraq“ kolxozь holo urьvqa hәm arьş huqьvqa başlanь.

ARBŞ URAQЬ BƏTƏ

Qьrmьbqalь (Başrosta) Qьr-mьbqalь MTS kolxozdarь 28 ijylgə 3864 ga arьş sarьp plandьn jartьhьnan kyberəgen ytə-nelər. „Yrnək“, „Ural“, „Zarə“ kolxozdarьnda arьş uraqь tulь-hь menən tamamlandь.

Kolxozdardа kəltələrde ek-kertlәv hәm huqьvdar başlandь.

* *

Işlo (Başrosta) MTS kolxozda-rь arьş uraqьn totoş tamamlav aldьndaь. „Uraq“, „Bozavjazь„, „S. Timoşkino“ hәm „Stalin“ isc-mendəge kolxozdar arьş urьp bettelər.

„Uraq“ kolxozь holo urьvqa hәm arьş huqьvqa başlanь.

ŞƏMSIƏ TAĐA URA

Kr. Gor'ka 28 (yd xəbərse-bedden telegraf bujьnsa). Nuri-man rajonь „1 Maj“ kolxozь 2 kəndə qul menən 22 gektar arьş urdь. Juqaltьv ad. Ajrьvsa uraq-sь Fətxettinьva Şəmsiə tada ura.

28 ijyl'də massovьj urьv başlana. B. NURAJЬVA.

* *

Maşinalar batьvqa hun sьqa

Əlşəj 28 (telegraf bujьnsa). Rəjьlka orloqsoloq sovxozьnьn Niqmətulla aylekssəhe urozaj jьjnavdьn təvge kəndərendəge qajhь ber jeteşhedlektərde tədə-tə başlanь. Xədər at həm qul tьrmalarь menən başaq jьjnala. Kəltələr juldan alьndьlar. Orloq tadartqьstar vaqьtьnda tadartьla.

Lakin, jeteşhedlektar bar ale. Urьv normalarь ytəlmaj. Maşi-nalar menən eşkə sьqьv əsən ildəle ber vaqьt qujьlmaqan. 25-26 ijyldərdə kəltə bəjləvges maşinalarь batьvqa fəqat səqat 11 də genə sьqьlar. Şunьqtan ular bьl kəndə normanь nej barь jartьlaş qьna ytənelər.

Byleksə 28 ijyldə kombaindar menən jьjnaj başlaj.

Dəvlətka jaqşь igen tapşьrьrga

„RASSVET“ JƏŞEL IGEN KILTERGƏN

MEJƏKƏ, (Başrosta). Mejəkə rajonь kolxozdarьnda səmiəşev. (qabalanьv)kem udardan eşlav ar qahьndadəvlətkətapşьrьla terqan orloqtoп sьjfat kyrhətkestəren tьəpkə almav tendənsiahe taral qan. Mətələn Aksejon elevatorьna „Rassvet“ kolxozь 6 sent-ner „Qьdьl bajraq“ kolxozь-3,5 sentner jəşel arьş kilterdelər.

Kilterelgən igende elevator qabul itmәne. Bьl ədə ələ Jəşel igen tapşьrьrqa tьrьşьvsь qəjep telərde javapqa tarttьrьrqa kərək

* *

AKSEJON (Başrosta). Aksejon MTS-nьn politəylege „Igense-lər“ kolxozьna adьq esən janь urozajdь huqьrqa rəxsət itkən MTS-tən baş aqronomь Ibrahi-mьlьn qəjeben asta. Ə kolxoz yde dəvlətkə igen tapşьrьvqa bətenləj anşlamaqan da ələ. Ibrahimьl VK nen berense orloq-to dəvlətkə tapşьrьv turahьnda-qь qararьn ajaq abtьna halьp taptanь. Politəylek baş agronom-dan rəxsaten ydqərtle hәm bə-tə kolxozdardь la VK nen dəv-lətkə ikmək tapşьrьv turahьnda-qь kyrhətinəlen qatь ytərgə kə rəklek turahьnda tanaih jahanь.

Pionerdar—jaqşь dozor

Mejəkə, (telegeral bujьnsa). darь menən pozar tuqьratьldь. Lakin jenəjətselər qasьp əigər-dələr.

Şulaj uq 24 ijyl'də lə dozordar kolxoz urozajьn qьrqьvsь parek-maxerdardь tottolar.

Zabitьl Əjyrь.

JUQALTЬVDAR MENƏN KƏRƏŞMƏJDƏR

Mejəkə. „Pravda“ kolxozь-nьn 3- hәm 4 nse briqadalarьn-da labogrejkalarda eşlavse hәm kəltə bəjləvselər kəndəlek nor-malarьn tultьrmajdar. Bik kyp bəjləgən keşe 250 kəltənən ar-tьq bəjlej almaj. Urozaj jьjnav-qa tiklem tьrmalar jeterlek ədər-lənep qujьlmaqandar. Mətələn. **Qəhərmanьva** tьrmahьnьn ike teşe juq, ul artьnda başaq qal-dьrьp bəjlav menən bergə kə-nənə 100 kəltənən artьq bəjlej almaj.

Bəjlavselər hәm kəltə jьjьv-sьlar başaqtardь ədtən-mətən genə tьrmap alьv menən siklə-nələr. Brigadir Xəsnətdinьl hәm sьjfat inspektorь jergə ədələp teşkən başaqtь iqtisarqa almajdar. Unь jьjdьrьv sarahьn kyr-məjdər. Başaq jьjnavqa balalar kəse fajdalanьlmaj.

Oj. Ojizettinьva

„OKTƏBER“ JAQŞЬ ƏDERLEK MENƏN BAŞLANЬ

Ucalь MTS-ndaqь „Oktəber“ kolxozь MTS kyləmendə aldьn-qь kolxozdardan hanala. Ul bь-jьlqь jadqь səsevde 23 kən elek tamamlanь. Xədər tkense qat parqa 742 gektar jer hərelde. Kolxozsьlar urozaj jьjnavdь yd vaqьtьnan elek, juqaltьvhьd jьjnap alьv esən kerəşələr. 4 ur-qьs maşinahь tulьhьnsa remont-landь. Urqьs maşinalarьnьn art-tarьna orloq totqəstar qujьldь. Huqьbs maşinalarь bətahe lə re-monttan sьqtь. Dəvlətkə igen tapşьrьv briqadalarь ojoştorol-də. 12 polk, 60 toq ədərlendə. 12 igen keləte bar, ular tulьhьn-sa remontlanьp bəttelər. Igen haqlav esən ike vьjьşka eşlən-de. Vьjьşkala, posta 4 pioner tora. Ulardan başqa hьbajlь hәm jəjavle dozordar da jərəp toralar.

S. Karam

Miniaxmetьf, Talnindar qatь javapqa tartьlьhndar

MEJƏKƏ rajonь Adnaj sove-tь „Isənqol“ kolxozь Miniaxme-tьf Diniaxmet-sotsial sьqьşь ja-qьnan kulak balahь bulьvьna qaramaştan 1933 nsə jьldь „Isən qol“ kolxozь predsedatele bulьp ala. Ul kolxozda 34 nse jьldьn ijyl ajьna tiklem eşlaj.

Miniaxmetьf kolxoz preasseda-tellegenən fajdalanьp, ydenen zavxozь Talnin menən berlektə 34 nse jьldь jadqь səsev orlo-qo esən qujьlqan 5 bot bojdaj-dь hәm kolxozsьlardьn eş kən-darenə bylenep birelergə teje-ş bulqan 37 bət aşlьqtь ydləşte-rələr.

Ul bьnьn menən genə sikla-nep qujmaj, kolxoz aşlьqьnan taqьn ydenen xisapsьhь Seme-nofqa 36 bot, sovet aqzahь Po-

TABORDA... HЬV JUQ

NURIMAN. „Belem“ kolxo-zьnьn 1 brigadahь avьldan alьb ber baьvqa urьnlaşьp, şunda eşlaj. Ul urьndь tabor tip atap jərətələr. Lakin bьl taborda-qь kolxozsьlar ber terle lə xedmat-landerelmajdar. Unda kendəlek lq kərək nəmə hьv da jeteşmaj. Kolxozsьlar hьv esən saqьrьm jarьm jergə teşəp bik kyp eş səqettəren juqaltalar. Brigadir Vəlejel Səjetqəle—hьv nej, vaq məs'ələ bit ul... tip kəlәp ke-nə qaraj.

Hьv bulmav—eş səqəten kə-metə. Bьqa kolxoz pravleniahь iqtibar itergə tejeş.

Holo urьvqa teşələr

TALBAZЬ, (telegraf bujьnsa). Avьrqazь rajonь „Uraq“ „Stalin“, „Obşedinjonnьj trud“, „Bodajad“ kolxozdarь 28 nse ijyldə arьş urьvdь tamamlanь-lar. „Uraq“ kolxozьnьn 2 nse, 6 nsь, 4 nse brigadalarь holo urьvqa teştelər. „Uraq“ kolxo-zьnda bətə huqьs maşinalarь remontlanqan, taralar, jəşşik ar balar bətahe lə ədər,

M. SƏQƏDEJЬVA.

JƏMƏQƏT TUQLANЬVЬ EŞSELƏRE ƏLKƏ PLENUMЬNA

EŞSƏNDƏRGƏ OSHODLO HƏM SЬJFATLЬ AŞ!

Aşxanalar ətənən jəməqat kontrolen kəsəjtəjek

TRANSPORTSЬLARQA OSHOD HƏM TƏMLE AŞ

UQЬV JЬLЬNA ƏƉERLEKTE 15 AVƟUSQA TAMAMLAP,

UQЬVƉARƉЬ 1 SINTƏBERƉƏN BAŞLAVƉЬ TƏ'MIN ITERGƏ

UQЬV JЬLЬNA ƏƉERLEKTE BAŞQARMA komitettarьnьn hәm sovettarđьn

Nьqlь kyđәteve aƃtьnda alьp barьrǫa

ASSR Yđәk Başqarma komitettarь predsedateldarenә, kraj, өlkә başqarma komitettarьna

M. I. KALININDЬN TELEGRAMMAHЬ

Kraj, өlkә hәm rajondarđa eşte tikşerev **mәktәptәrđen janь uqьv jЬlьna өderlektorer en narьş qәnәqәtlәnerlek sulmaqtanlьqtьn kyrhәtә.** Janь jьlǫa in jaqşь өderlek julьnđa avьl sovettarьnьn konkursь jomoşaq jәjep jebәrelgәn. Zәnәtlәlәr nas lanьvǫa tәәple genә ađnaiar qaltь. Başqarmalarđьn, qala hәm avьl sovettarьnьn predsedatel đaren saxsi javaplь itep, mәktәptәrđe janь uqьv jЬlьna өderlәv, bigerәk tә artta qalqan ucas kalarđa: **mәktәp binalarьn tәđev, kapital'nьj remont jahav, mәk'optәrđe jaqьvlьqtar, partalar menәn tulьhьnsa tә'min itev hәm elekke mәktәp binalarьn buşatьv** өsәn bөtә kөs hәm sredstvolarđь moөilizovajt itergә tәqdim itәm. Şul maqsat menәn bөtә Rәsәj YBK prezidiumь tarafьnan 1934 jьl 20 aprelđә avьl sovettarь arahьnda janь uqьv jЬlьna in jaqşь өderlek өsәn iqlan itelgәn konkurstь kin raveştә jәjep jebәrergә hәm uqa qatьşьv өsәn predpriәtielәrđe, sovxoz hәm kolxozdarđь eЬqlьrьrǫa kәrәk.

Janь uqьv jЬlьna in jaqşь өderlekten hәm avьl sovettarь konkursьnьn aarьşьn kraj hәm өlkә başqarmalarь prezidiumьnda tikşerelgeđ hәm eşlәnǫәn eşeged, aftanomlalь jәmhyrejatta kraj jәki өlkәlә bulqan bөtә mәktәptәrđen hanьna qaraqanda janь uqьv jЬlьna tulьhьnsa өderlәngәn mәktәptәrđen kypme protsent taşkil iteve turahьnda 15 avǫusqa Bөtә Rәsәj YBK nә xөbәr iteged.

Bьl telegrammanь his kisekmәtәn bөtә RIK, qala hәm avьl sovettarь predsedateldarenә beldereged.

Bөtө Rөsөj YBK predsөdatөlө: M. I. KALININ.

ŞEFLЬQTЬ HYƉƉƏ TYGEL

PRAKTIK EŞTƏ KYRHƏTERGƏ KƏRƏK

Өfө qalahьnda mәktәptәrđe şefqa alьvsь predpriәtielәrđen, ojoşmalarđьn bajtaqь uqьv jЬlьna өderlektә nasar kөrөşәlәr.

Başprofsovet janь uqьv jЬlьna өderlek bujbnsa profsojuz ojoşmalarьn hәm mәktәp şeftarьn kәnәşmәgә saqьrha la ber genә keşe lә kilmәne.

Kәnәşmәlә PRZ, hьra zavodь, deponьn doklatь qujlьqajnь. Ularđьn vәkildәre kilmәne. Bьl fakt mәktәptәrgә şefllq itkәn ojoşmalarđьn janь uqьv jЬlьna өderlekkә his ber iqtibar birmaqanlegen kyrhәtә. Tap bьna oşo kәnәşmәgә doklatь qujlьrqa teşeş bulqan predpriәtielәr mәktәptәrđe uqьv jЬlьna өderlәvđe өđәlәr.

Tav qoramaldarь eşlәv zavodь „Dinamo" sьlar saqьrьvьn qabul ithә lә, unь ytәmәne.

Uqьv jЬlь başlanьv kөndәre jaqьnlaşa. Mәktәptәr өbtenәn şefllq itep se predpriatielәr konkurs şarttarьn jЬlđam ytav өsen kerөşergә teşeştәr.

Mәktәp өbtenәn hyđđә şefllq itep tә, uqa praktik jardam it mәve hьra zavodь jetәkselәrenә undaqь partia ojoşmalь ydenen qatqt kyrhәtmәhen birergә teşeş.

A. T.

IKENSE FZS TAN ƟLGƏ ALЬOЦЬƉ

Өfө qalahь 2 nse FZS janь lьp quşlqan. Uqьv kitaptarь, uqьv jЬlьnьn ađaqьnda uq başlanь. Mәktәp direktorь ip. **Lina Andrejьvna** in tәvlә mәktәpte remontlav өsen tөđev materialdarь өđerlәv, eşse kestөr tuplav hәm aqsa tuplavđan başlanь. Oşonon hөđәmtәhenđa remont jәjge jal kenөnen tәvge kөndө tenәn yk başlanđь.

Bөgenge kөndө mәktәpte remontlav: mәktәp binahьn aqartьv, mejestөr sьqarьv, işek qo jьv, sьjnьj taqtalarьn bujav eşe tamamlanđь. Aş xana jьhazlandьrьldь. tәđrilәr qujlьldь. Mәktәp mudirskoj mixaniklaştьrьldь. Stanoktar өđer. Mastirskoj өsen bөtө jЬlǫa jeterlek aqas materialdarь hәm slisar mastirskojь өsen dө kerөkle nәmәlar өđerlenelө. Jьlǫa jeterlek utьn taşьlqan.

Janь uqьv jЬlьna in jaqşь өderlek өsen iqlan itelgәn konkurstь kin raveştә jәjep jebәrergә hәm uqa qatьşьv өsen predpriәtielәrđe, sovxoz hәm kolxozdarđь eЬqlьrьrǫa kәrәk.

Janь uqьv jЬlьna өderlekten hәm avьl sovettarь konkursьnьn aarьşьn kraj hәm өlkә başqarmalarь prezidiumьnda tikşerelgeđ hәm eşlәnǫәn eşeged, aftanomlalь jәmhyrejatta kraj jәki өlkәlә bulqan bөtө mәktәptәrđen kypme protsent taşkil iteve turahьnda 15 avǫusqa Bөtә Rәsәj YBK nә xөbәr iteged.

Bьl telegrammanь his kisekmәtәn bөtө RIK, qala hәm avьl sovettarь predsedateldarenә beldereged.

Bөtө Rөsөj YBK predsөdatөlө: M. I. KALININ.

MƏKTƏPTƏRƉE JANЬ UQЬV JЬLЬNA ƏƉERLƏV BUJЬNSA

AVЬL SOVETTARЬ KONKURSЬ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BASSR YƉƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QRARЬ

Janь uqьv jЬlьna өderlek bujbnsa avьl sovettarь konkursь barьşь turahьnda mөqarif xalq komissarь urьnbaьarь ip. **Jamalejьf** dokladьn hәm Yđәk konkurs komissiahe predsedatelenen urьnbaьarь ip. **Nөzireften** quşma dokladьn tьnlap, BASSR UBK prezidiumь, konkursqa qusьlьv hөđөmtөhendө Mejәkә, Dyrtejlө, Qaltasь, Bөrө, Beloret hәm başqa rajbaşqarmalar mәktәptәrđe janь uqьv jЬlьna өderlәv bujbnsa teşeşle eşte jәjeldergәndәr: bьl rajondarđa mәktәp binalarьna aqьmdaqь remont hәm kapital remont nigeddө bөtkәn, mәktәptәr өsen utьn өderlәngәn h. b. Şulaj da Başqortostandьn kypselek rajondarьnda, xatta konkursqa quşьlqandarьnda la janь uqьv jЬlьna өderlek barьşьnьn qәnaqәtlәnerlek bulmavьn ajtep ytә. Zejansura. Saqmaqoş, Өbjәlil Toporin, Mraq, Bajmaq hәm Bişbylәk rajondarьnda, bigerәk tә, mәktәptәrđe remontlav, mәktәp tөđөlөşө hәm mebel өderlәv (parta, klas taqtalarь h. b.), dөreslektөr hatьp alьv hәm ularđь mәktәptәrgә jetkerev, mәktәptәrđe utьn menәn tә'min itevđar artta bara.

BYBK prezidiumь Başqortostandьn kyp kenә rajondarьnda konkurs kyrhәtmәlәrenen ytaleşenen qanәqәtlәnerlek bulmavь konkurstь jәjelderevđa Narkompros, rajon maqarif bylektөre tarafьnan jetәkselekten jeterlek bulmavь, sovettarđьn kul'tura aqartьv siksilөre tarafьnan konkret jetәkselekten bulmavь, hәm hөđөmtәlә seksiә eştәrenen jomoşaqlьqь hәm janь uqьv jЬlьna jaqşь өderlәnevga xedmәtsөn massanьn jeterlek monlizovajt itmәve hөđөmtәhendө kilep sьqtь tip ihaplej.

Şunьn menәn ber yk vaqьtta BYBK prezidiumь, kyp kenә rajondarda oşoqa tiklem mәktәp binalarьna qul huđьv, ularđь ucrizdinialar, kluptar, uqьv ejdөre h. b. өsen birev vaqioalarьnьn bөtmaven ajtә. (Mraq, Nuriman, Jьlajьr, Ucьlь, Bөlөbaj rajondarь).

Juqarьla ajteigөndөrđen sьqьp BASSR Yđәk Başqarma komitetь prezidiumь **qarar itө:**

1. Başnarkompros hәm Yđәk konkurs komissiahьn qalqan vaqьt esendө bьqasa quldan bsqьnmiseldөrđe remontlavđь, mәktәptәrgә utьn taşьvđь, dөreslek hәm uqьv asbaptarьn tylәp alьv, şulaj uq mәktәp janь ucastkalarьnda igende juqaltьvhьd hәm tid jьjnavđь tә'min itevđe tәqdim itergә.

Rajbaşqarma predsedateldөren hәm rajon maqarif bylege mudirđaren mәktәp binalarьna qul huđьvđь hәm ularđь başqa maqsattarqa fajdalanьv өsen birevđe tuqьratьrqa mәzbyr itergә.

BASSR prokurorьna bьl qararđьn tormoşqa aşьrlьvьn kyđәtevđe, unь vtәmәvđa qәjeplelәrđe, VKP(b) Yđәk Komitetь hәm xөkymәtten mәktәptәr turahьndaqь qararđarьn bodovsьlar tip qarap javapqa tarttьrvđь tapşьrьrǫa.

5. Zejansura, Toporin, Saqmaqoş, Өbjәlil, Bajmaq, Bişbylәk rajbaşqarma predsedateldөrenә rajonda mәktәptәrđe janь uqьv jЬlьna өderlәvđә kilep sьqqan artta qalьvsьlьqtьn his ber jaramaqanьn kyrhәtergә hәm ularđь his kisektermәbtәn өderlektә hәnьlьşqa ireşergә hәm berense nәvbattә sovettar konkurssьn jәjelderev hәm kөsajtev julь menәn bөjtlqь avqustьn 15 na mәktәptәrđen tulь өderlegen tә'min itevgә mәzyr itergә.

6. Janь uqьv jЬlьna өderlek bujbnsa xisap eştөre tapşьrьvđьn qanәqәtlәnerlek bulmavьn ajtep, Başnarkompros hәm rajONOlarqa xalq maqarifь bujbnsa xisap eştөren tejeşle juqarьlьqqa kytarev saralarьn kyrevgә tәqdim itergә. Ajьrьvsa Başnarkomprostь, Pedvuz hәm pedtexnikum bөtөrөvse hәm xөđer şul julda eşlәmәvselerđen dөrөt hanьn alьrqa, partia hәm xөkymәtten şul turala sьqarьlqan qararđarь nigedendө ularđь yđ eştөrenө qajtarьrqa mәzbyr itergә.

7. Başnarkomprostь tөđөleşten bөrьsьn urьnđa tikşerep Cernikofka, Işembaj, Posjolka sovettarьnda, K. Usol, Rajefka hәm Byzdөktө mәktәp tөđөleşenen toroşo turahьnda BYBK prezidiumьna oşo jьlđьn 1 nse avqusьna material tapşьrьvqa mәzbyr itergә.

Başqortostan YBK predsidatele urьnbaьarь: X. KALMETEF
BYBK sekretarь urьnbaьarь: NƏZIREF.

JARЬŞQA SAQЬRABЬƉ

Beđ Mөsetle rajonь Mөsetle avьl soveть hәm unьn selpohь, kolxoz idarahь hәm partia ojoşmalь uqьv jЬlьn өlçele өderlek menәn qarşь alьv өsen tyәndөge jekleмәlөrđe yđ өbtenedçә alьp Mөsetle rajonьndaqь bөtө partia, sovet ojoşmalarьn, kolxozdarđь selpolarđь jarьşqa saqьranьđ:

Janь uqьv jЬlьn bөtө jaqtan yđ vaqьtьnda tulь өderlek menәn qarşьlarqa.

Mәktәp janь ucaskahьndaqь unьşte vaqьtьnda juqaltьvhьd jЬlьnavđь tә'min itergә hәm arьştь yđ vaqьtьnda sөsep qaldьrьrǫa. (Beđ 2 ga sөsөbeđ).

Mәktәpten malsьlьq xuzalьqьn ojoşterop, өlçele qujlьrqa. (Beđqa kolxoz idarahь ber hЬjьr birđe).

Mәktәp masterskojь өsen mәktәp janьna ber jort kiterep halasaqьbьđ. 1 nse avqusqa tiklem bөtө qoramaldarьn jeteşterasakeđ. Bьnьn өsen kolxoz 100 hum, avьl soveть 60 hum, partia, komsomol ojoşmalarь 20 hum aqsa bylө.

Ololarđь uqьtьv өsen ajrьm ber jorito remontlap 1-avqusqa jЬlьq utьn menәn tә'min itev өsen kerөşeeđ.

Uqьtьvsьlarđь 1 nse avqusqa tiklem in jaqşь kvartir hәm jЬlqa jeterlek utьn menәn tә'min itөeđ.

Ş.K.M. menәn kolxoz arahьnđaqь đogovorđь 20 nse avqusqa tiklem tөđөp qujasaqьbьđ.

1. Kolxoz predsedatele: Ojәbidullin
2. avьl soveть predsedatele: Vәlejei
3. Partorg: Vәlejei
4. Selpo: Bajazitьf.

„BAJNAZAR" KOLXOZЬ

JARЬŞ PUNKTTARЬN YTƏNE

Berjan rajonьnda avьl soveть, kolxoz predsedateldөre hәm mәktәp mudirđarenen kinәjteigan konfirinsialarь ytkөrelde. Bьl konfirinsia'a janь uqьv jЬlьna өderlek mөs'әlәne qaraldь. Konfirinsiaqa qatnaşьvsь avьl soveть, kolxoz predsedateldөre mәktәptәrđe remontlavđь ijyl ajьnda tamamlavđь өbtөrenә alьp yđ ara jarьş dogovordarь tөđөp eşkә totondolar.

„Bajnazar" kolxozь, „Monasip" kolxozь menәn jarьşqa sьqqaјnь. Xөđer ul jarьş punktlarьn 100 pr. tь menәn ytәne. Mәktәp өsen 150 k. m. utьn өderlәne. 6 mejeskә jeterlek 5000 kirbes өderlәne. Mәktәp maldarь өsen 15 miferođonlogonda haraj, uqьvsьlar өsen 2 aylmөle munsa haldьrđь. Başqa kolxozdar konfirinsiala alqan jekleмәlөren nisek ytәnelar itөn? Ularđьn da gazet aşa javap qajtarьvđarьn horajbьđ.

Ə. MINNIQOL.

MƏKTƏPTƏRƉE JUQARЬ SЬJ FATLЬ ITEP REMONTLARQA!

Hyrattө: Mәktәpten remontlanmavь arqahьnda uqьvđan tuqьralьvь kyrhәtelө.

SUJЬNSЬ ŞKM HЬ UQЬV JЬLЬNA ƏƉER

Dәvlәkәn rajonь Sujbnsь avьl soveть ŞKM hь 34-35 nse uqьv jЬlьna өderlekte tamamlanь. Mәktәpten өs ninahьla tьştanda, estөn dө remontlandь. Bөtө mejestargө kөrөkle rimunttar ytkөrelde. Uqьv jЬlьna jeterlek utьn taşьlqan. Jьlь aş өsen kөrөkle bulqa bөtө qoramaldar beldereged.

ƉƏRƉSQA ŞƏQЬRABЬƉ

Bөtө Mөsetle rajonь Mөsetle avьl soveть hәm unьn selpohь, kolxoz idarahь hәm partia ojoşmalь uqьv jЬlьn өlçele өderlek menәn qarşь alьv өsen tyәndөge jekleмәlөrđe yđ өbtenedçә alьp Mөsetle rajonьndaqь bөtө partia, sovet ojoşmalarьn, kolxozdarđь selpolarđь jarьşqa saqьranьđ:

Janь uqьv jЬlьn bөtө jaqtan yđ vaqьtьnda tulь өderlek menәn qarşьlarqa.

Mәktәp janь ucaskahьndaqь unьşte vaqьtьnda juqaltьvhьd jЬlьnavđь tә'min itergә hәm arьştь yđ vaqьtьnda sөsep qaldьrьrǫa. (Beđ 2 ga sөsөbeđ).

Mәktәpten malsьlьq xuzalьqьn ojoşterop, өlçele qujlьrqa. (Beđqa kolxoz idarahь ber hЬjьr birđe).

Mәktәp masterskojь өsen mәktәp janьna ber jort kiterep halasaqьbьđ. 1 nse avqusqa tiklem bөtө qoramaldarьn jeteşterasakeđ. Bьnьn өsen kolxoz 100 hum, avьl soveть 60 hum, partia, komsomol ojoşmalarь 20 hum aqsa bylө.

Ololarđь uqьtьv өsen ajrьm ber jorito remontlap 1-avqusqa jЬlьq utьn menәn tә'min itev өsen kerөşeeđ.

Uqьtьvsьlarđь 1 nse avqusqa tiklem in jaqşь kvartir hәm jЬlqa jeterlek utьn menәn tә'min itөeđ.

Ş.K.M. menәn kolxoz arahьnđaqь đogovorđь 20 nse avqusqa tiklem tөđөp qujasaqьbьđ.

1. Kolxoz predsedatele: Ojәbidullin
2. avьl soveть predsedatele: Vәlejei
3. Partorg: Vәlejei
4. Selpo: Bajazitьf.

KAMALЬF, XAŹЬJЬFTAR UQЬV JЬLЬNA ƏƉERLEKTE ƟƉƉLƏR

Saqmaqoş rajonь Rөzөp soveть „Qьđьl tan" koxozь BYBK prezidiumьnьn janь mәktәp binalarь haiьv, mәktәptәrđe remontlavđь 1 nse avqusqa tamamlav turahьndaqь qararьn ytәmәj.

Mәktәptәrgә mbeldөr, parta, jađьv taqtahь, şkaf, ultьrqьştar jahav, remontlav eşe hәm utьn өderlәv başlanmaqan da. Kolxoz predsedatele Vafin „xөđer bit igen jЬnavqa өderlek vaqьlь, mәktәp qajqьhь juq өle" tej.

Janaqarjavđь avьl soveть „Kommuna" kolxozь mәktaptarđe remontlav eşen başlamaqan. Avьl soveть predsedatele Xazьjьf kolxoz predsedatele Kamalь bьl eşkә „vaq mәs'әlә genә" tip qarajđar. Qajhь ber avьl soveть predsedateldөre uqьtьvsьlardьn material tormoş şarttarьn jaqşьrtьv eşe mәnәn şөqөllanmәjđar. Ikke Dumaj avьl soveть predsedatele Mostafin uqьtьvsьlarqa eşlәv şarttarь tьvđьrmaqan hәm tejeşle produkta menәn tә'min itmәj. Baltas avьl soveть predsedatele Mөxөmәtşin janь uqьv jЬlьna өderlekte qoro hyđđә genә alьp bara. Өle bulha mәktәptәrgә remontlav eşe başlanmaqan. Mәktәp mudire Işbuldin remont eşe turahьnda ujlamaj đa, tejeşle vaqьtьnan elek otpuskaqa kitkan.

REMONT YƉ AƆЦŞЬNA TAPŞЬRЬLQTAN

Avьroqazь rajonь „Ural" kolxozьnda mәktәptәrđe remontlav hәm janь uqьv jЬlьna өderlek yđ aqьsьna tapşьrьlqan.

Plan bujbnsa mәktәptәrđe remontlav 1-avqusqa bөtөrgә teşeş bulha la, remont eşe өle başlanmaqan da. Bьl kolxozdaqь ike mәktәpte remontlav turahьnda kolxoz prodsedatele ujlap ta qaraqanь juq. Mәktәp mudeldөre eşlәv өsen materialdar өderlәngәn, lөkin mbeldөr eşlәnә başlanmaqan. Mәktәp tөđөrlөren tөđөtev өsen 10 tabaq bujala kөrөk. Lөkin bujala tanьv sarahь kyrelmәj.

Ch. IXSANЬF.

QOROS-SЬBЬQ FZU HЬ ƟLGƏ KYRHƏTƏ

Beloret rajonь Qoros-sьbьq kanat zavodь FZU hь zavod esen kvalifikatsialь eşselar өderlәj. 34 nse jьl unь 42 keşe bөterep qoros velaciţsiktar bulьp sьqtьlar. Ularđьn 60-70 pr. tь sьlar komplektovajt itelgan. Uqьtьvsьlar uqьv jЬlьna өderlek bөtө jaqtan tә'min itelgөs kenә jәjge otpuskalarьna kittelөr. Baş qa mәktәptәrđe Qoros-sьbьq zavodь FZU hunan ham unьn uqьtьvsьlarьnan elgө alьrqa saqьrabьđ.

Ch. JЬHANŞIN.

REMONT YƉ AƆЦŞЬNA TAPŞЬRЬLQTAN

Avьroqazь rajonь „Ural" kolxozьnda mәktәptәrđe remontlav hәm janь uqьv jЬlьna өderlek yđ aqьsьna tapşьrьlqan.

Plan bujbnsa mәktәptәrđe remontlav 1-avqusqa bөtөrgә teşeş bulha la, remont eşe өle başlanmaqan da. Bьl kolxozdaqь ike mәktәpte remontlav turahьnda kolxoz prodsedatele ujlap ta qaraqanь juq. Mәktәp mudeldөre eşlәv өsen materialdar өderlәngәn, lөkin mbeldөr eşlәnә başlanmaqan. Mәktәp tөđөrlөren tөđөtev өsen 10 tabaq bujala kөrөk. Lөkin bujala tanьv sarahь kyrelmәj.

Ch. IXSANЬF.

QOROS-SЬBЬQ FZU HЬ ƟLGƏ KYRHƏTƏ

Beloret rajonь Qoros-sьbьq kanat zavodь FZU hь zavod esen kvalifikatsialь eşselar өderlәj. 34 nse jьl unь 42 keşe bөterep qoros velaciţsiktar bulьp sьqtьlar. Ularđьn 60-70 pr. tь sьlar komplektovajt itelgan. Uqьtьvsьlar uqьv jЬlьna өderlek bөtө jaqtan tә'min itelgөs kenә jәjge otpuskalarьna kittelөr. Baş qa mәktәptәrđe Qoros-sьbьq zavodь FZU hunan ham unьn uqьtьvsьlarьnan elgө alьrqa saqьrabьđ.

Ch. JЬHANŞIN.

ƆЦJETЬF

өderlenergә totonmaqan

Өfө qalahьndaqь 7-17-9-30 nomirlь mәktәptәrđe uqьv jЬlьna өderlek julьnđa ber nәmә lә eşlәnmәj. Remont başlanьv tygel, unьn өsen materialdar đa өderlenmәgәn. Mәktәp mөdirđare „aqsa juq qala maqarif bylege aqsa birmәj" tip javap birөlөr. Ә 7 nse mәktәp mudire Ojajetьf Başzoloto mәktәp kabinettarьn qoramallandьrьv өsen 2200 hum aqsa alha la unь tajdalanmaj. Bьl mәktәptәrđe utьn өderlәv 20 pr. qa qьna tә'min itelgәndө, şunьn menәn eş tuqralqan.

Qala mәktәptәre konkurs şarttarьn ytavđa elgө kyrhәtergә teşeş inelөr. Lөkin bьl mәktәptәr yddare qojroqta hejrәlәlөr.

Ş. M.

ƆЦJETЬF

өderlenergә totonmaqan

Өfө qalahьndaqь 7-17-9-30 nomirlь mәktәptәrđe uqьv jЬlьna өderlek julьnđa ber nәmә lә eşlәnmәj. Remont başlanьv tygel, unьn өsen materialdar đa өderlenmәgәn. Mәktәp mudirđare „aqsa juq qala maqarif bylege aqsa birmәj" tip javap birөlөr. Ә 7 nse mәktәp mudire Ojajetьf Başzoloto mәktәp kabinettarьn qoramallandьrьv өsen 2200 hum aqsa alha la unь tajdalanmaj. Bьl mәktәptәrđe utьn өderlәv 20 pr. qa qьna tә'min itelgәndө, şunьn menәn eş tuqralqan.

Qala mәktәptәre konkurs şarttarьn ytavđa elgө kyrhәtergә teşeş inelөr. Lөkin bьl mәktәptәr yddare qojroqta hejrәlәlөr.

Ş. M.

REMONT YƉ AƆЦŞЬNA TAPŞЬRЬLQTAN

Avьroqazь rajonь „Ural" kolxozьnda mәktәptәrđe remontlav hәm janь uqьv jЬlьna өderlek yđ aqьsьna tapşьrьlqan.

Plan bujbnsa mәktәptәrđe remontlav 1-avqusqa bөtөrgә teşeş bulha la, remont eşe өle başlanmaqan da. Bьl kolxozdaqь ike mәktәpte remontlav turahьnda kolxoz prodsedatele ujlap ta qaraqanь juq. Mәktәp mudeldөre eşlәv өsen materialdar өderlәngәn, lөkin mbeldөr eşlәnә başlanmaqan. Mәktәp tөđөrlөren tөđөtev өsen 10 tabaq bujala kөrөk. Lөkin bujala tanьv sarahь kyrelmәj.

Ch. IXSANЬF.

QOROS-SЬBЬQ FZU HЬ ƟLGƏ KYRHƏTƏ

Beloret rajonь Qoros-sьbьq kanat zavodь FZU hь zavod esen kvalifikatsialь eşselar өderlәj. 34 nse jьl unь 42 keşe bөterep qoros velaciţsiktar bulьp sьqtьlar. Ularđьn 60-70 pr. tь sьlar komplektovajt itelgan. Uqьtьvsьlar uqьv jЬlьna өderlek bөtө jaqtan tә'min itelgөs kenә jәjge otpuskalarьna kittelөr. Baş qa mәktәptәrđe Qoros-sьbьq zavodь FZU hunan ham unьn uqьtьvsьlarьnan elgө alьrqa saqьrabьđ.

Ch. JЬHANŞIN.

PARTKOLLEKTIFTA EŞTƏR YƉGƏREŞHED

SSSR avьr sənəqət xalьq komissarlьqlarьnьn Başqortostandaqь vəkilө idarahь partkollektifьnda eş өle bөgengө burьstarqa jeđө menәn өjlanmәgәn. Kollektif sekretarь **Losim** bьqa tiklem yđen eştә tanьta alqanь juq. Politik uqьvđar hirәk bulьv arqahьnda programma jartьhь la ytәlmәgәn. Kommunistardan ber genә keşe lә jәmәqat nagruzkahь bujbnsa eşlәmәj. Komsomol ojoşmalarь hәm osoavlaxim jәcәjkahьnьn ojoşterovsьlarь bildәlәnmәgәn. Hөđөmtәlә bьl ojoşmalar **tarajьv xalendelөr.**

Sekretar Losim hәm ajrьm kommunistar, nisә komsomol aqzahь, kemđar hәm nisә osoaviaxim aqzahь barlьqьn belmәjđar. **Partianьn 17-se s'jezd. qarardarь hәm Yđәk komitettьn ijyn plenumь qarardarь өjranelmәgәn.** Xөđmәtkәrđar arahьnda jarьş đogovordarь juq. Ajrьm kommunistar proguldar jahajđar. Mәbalan, 15 ijyldө eş başqarьvsь **Sakajьf** ike sa qat eşen bөtөrmәj qajtьp kitte, kadrđar medire 2-3 kenga ber kilep qalqan kөndөren qajđaiьr yđ jomoşo menәn jөrep uddьra. 16 ijyldө auxgalter Kononьva: „Hunьnan eştarmen өle xөđer jorita ber ađ eşem bar" tip, ike jarьm saqatlek eşen taşlap sьqьp kitө hәm başqalar. 19 ijyldө bulьp ytkan xөđmәtkәrđөn dөjөm jьjlьşьndь ber genә kommunista hәm ber genә komsomol aqzahь la bulmanь, bьqa ber terle lә sөbөp juq ine.

Partia kollektifь hәm mestkom xөđmәtkәrđarenen kul'tura tormoş şarttarьn jaqşьrtьvqa iqtibar bireimәj. Xөđmәtkәrđar arahьnda kәnsәlәriө—bjurokratik eş metodlarь xekem hera. Bьl metod bigerәk tә plan—proizvodstvo hәm tә'minat bөrle tarendә tamьr jalgan. Part kollektifi bьqa qarşь kөrөşmәj, kirehensә, kileşevselek julьna tabqan.

Xөđmәtkәrđarđen kypselege başqort-tatarđar bulьvqa qatanabtan, ber genә qaqьđ đa başqort tatar telendө jađьlmaj. Başqortsa eş jөrөtөvgө qarşьlanьv jul alqan. Başqort-tatar xөđmәtkәrđarenan Işalin, Sakajьf eş menәn kilevse başqorttarđьn horavđarьna urьđ telendө javap birөlөr. Inzener **Kudrovsef** başqort tatarđarqa qөymәn nasar qarašta bulqanlьq tan, eş menәn kilevse iptөştөr unьn menәn eşte teşeşlөsө xөl itө almaj kitөlөr.

Idaranьn partkollektifь eşen qajtanan qorov his kisegevheđ ytkerelergө, jetәkselekkө eşlekle kommunistar qujlьrqa teşeş.

Oj. X.

BIƉGƏK MENƏN KƏRƏŞTE KƏSƏJTERGƏ

Motornaj hәm Cernikofkalaqь 40 laqan vodojom bar. Lekpom Solntseva iptөşten odon figura hьn şul vodojomdar tirahendө irtenәn alьp kiskө tiklem kyrergө bula. Ubal bidgөk—malөria serkөje menәn kerөşevđөge unьn energiahь hәm nьqьşlьqь hө đөmtәlөr birө lө inde.

Ber nisө tapqьrđar neft menәn hipterev arqahьnda, 20 nәq arьq vodojom serөkәj kykajđarenәn qotqarьldalar, qalqandarьn da neit menәn hibәlev đavam tө. Lөkin fakt şul:

— Ber genә barak, ber genә đejem torlaq tөđrәlәrenen đө kisen marta menәn qaplanqanьn aeđ kyrmәnek.

... — Ninә hun medrabotniktar đejem torlaqtarđa torovsьlarqa, oşondaj jasaj hәm effektlь saralar—bidgөk aqьvđarьnan haqlaj torqan saralar tarahьnda anlatmajđar hәm xuzalьqsьlardan marla auldьrьvđь talap itmejđer. Vodojomdarđь bidgөk joqondohonan qotqarьv qьna jetmәj. Avьrqan keşөler qanьnan, şul avrьvđь tavđarьqьstarđь qьvьrqa, ularđьn organizmdarьn joqondoqa bireşmәj torqan itergө kөrөk. **Bьl mөs'өlөne xinizatsia xol itө.**

Bьl eş Cernikofka hәm motor tөđөleşe predpriatielarьnda ytkөrelө, lөkin qanәqәtlәnerlek tygel, avrьvđarđьn jartьhь la xinizatsiaqa alьnmaqan. Xinindьn* jetmәve qьrqьv rәveşte hiđelө. Unь proizvodstvola eşlevse molariktarqa qьna birөlөr. Xөlbyki baraktarda eşselardөn semialarь, bigerөk tө balalar, molarla menәn jafa sigөlөr.

Xinin urnьnda jөttelgөn plazmodin' ninөler bedđen aptekalarda qөđerhed. Motor zavodь amulatorlarь, xinin jeteşmәv sәbәple, qatmarlьraq sarasol'varsan inderevde qullana. Cernikofkanь hәm unьn tirә jaqьn xinizatsia menәn tulьhьnsa tә'min itergә kөrөk.

Ike amulatorla menәn xedmetlөnderelgөn 16 men xalьqtьn kypselege bidgөk menәn avьrqan ber meldә, bьl avrьvđь bөterev, xinin jөki plazmodin jeteşmәhө odaqqa huđalьv memkin.

GLIN.

SUSQALAR JUQARЬ KƏRLƏKTƏ

Zejancura rajonь **Luc** isemendөge kommunanьn 53 baş susqanan torqan susqasьlьq tovar fermahь bar. Bьl fermanьn mudire bulьp partia ojoşterovsьhь ip. **Aldarьf** eşlaj. Unьn fermahьndaqь susqalarđьn berebe lә avьrqanь hәm ytgәne juq. Fermalaqь susqalar bөtөhe lә juqarь kөrlektөler. Senki Aldarьf susqalarđь bөjep tөrөcjelaj. Ularđь yđ vaqьtьnda aşalьp, eserep tora hәm vaqьtьnda sai havaqa sьqarьp jerөtө.

Kommuna 55 baş susqa tororloq itep, vozduş kirpesenen ber susqa ojahь teđej. Susqa ojahьnьn tyşemen jөnөp, qapqa qujьvdan başqa eştөre eş өnep bөtkөn. Susqa ojahьnda hөr tөr toqom susqalarь өsen ajrьm bylmөler bulasaq. Susqalarđьn ađьqtarьn halьp qujьv urьnь hәm ularqa ađaq beşerө torqan urьn ajьrьm tөrtipte eşlәnө.

QBRQЬDBAJ.

◆ **Maqar** rajonь **„Janь Jort"** kolxozь malsьlьqqa kesle ađaq bazahь buldьrьv өsen keraşo. Ul besan jьjnav, 90 tonna' silos-lav plandarьn 20 ijyldө yk tulьhьnsa tamamlanь. Bьnan tьş 21 ijyldө komsomoldar өmәhe menәn 10 tonna silos өderlende.

Kolxoz dөvlatka besan tapşьrьv zadanielьn juqarь sьjlatlь besan menәn 100 pr. qa ytәne.

J. QƏLEJEF.

ORS EŞSELƏRGƏ MAL YRSETEVƉƏ

JARDAM ITMƏJ

Ölşaj orloqsoloq sovxozьnьn ORS-hь sovxoz eşselerenen ajrьm rәveşte mal yrsetevđerenә jardam itev urnьna, yđe kirehensә ajaq sala.

Sovxozdьn qьđьl armia byleksahenә eşselergө eşselergө ajrьm alьp ybterev өsen sovxozdьn ORS hь 5 susqa balahь birmakse bulqan ine. Lөkin ORS mөdire ip. Suxaref bьl susqa balalarьn ber kemgө ajtmәjensә kyreşe kolxozqa hatqan.

Suxareftьn susqa balalarь birөve turahьnda ber kem ber nәmә belmәj. Suxaref qьđьl armia byleksahenә bьl susqa balalarьn plan bujbnsa birqan bulhala. „Hedđen susqa balalarьn alьrqa srogьqьđ ytte" tip, sovxoz direksiahьna la, politbylekkә la ajtmajensә hatьp jebarә.

Suxaref—sovxoz eşselere arahьnda malsьlьqtь ybterev urnьna, yđe qarşь kilө. Sovxoz direksiahь bөndajđarqa tid sarahьn kyrhen.

I. MURTAZIN.

ƏFƏGƏ

ASFAL'T TROTUARƉAR

Өfөlөge qala kommunal xuzalьqьnьn jul tөđev sektorь 1934 jьlda 280.000 h nlьq asfalt—tratuar eşlarga teşeş.

Jul tөđev sektorь oşo kengө tiklem nәmә eşlөjen hun.

Qala komunal xuzalьqtьn tratuarđarđь eşlөteve qәnәqәtlәnerlek tygel. Jul sektorь bьjьl 6,625 kvadr·t metr asfal'tan jul eşlarga bulha, ə, ul 1—ijyldө nej barь 1933 kvadrat metr qьna eşlөjen.

Tөđeleş programmahьnьn jartь jьlьq planь 1 nse ijylgө bab 56 pr. qьna tөşkil itө.

280 men bydzettan 193 men hunь qьna tololqan.

Jul sektorь tarafьnan **„Vostok Neft"** binalь aldьna—K-Marks uramь **„Vostok Neft"** xisabьnan 156 men m. ođonloqta tratuar halьndь. Bьl eş 25 nse ijynqa bөtergө teşeş bulha la, sroьnan kisegep 15-ijyldө genә eşlanep bөtte.

Asfal't tratuar julь, ajrьm predpriatia, ucridiniөler xisabьnan jonanan 200 metr asfalt jul halьnasaq.

Asfal't tratuarđь srogьnda halьp bөtөv өsen jul sektorь nacul'nigь iptөş Unzakof hәm texnik Starsoitar bьl e.tө yđđaren javaplь hanarga teşeştar.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьn eşe

20 IJYL SVODKAHЬ

Eştөr	Plan	Ytaleş
Tejav . . .	204 vagon	272 vagon
şul jemlөnөe:		
I kotlgorta jektar	165.8 „	202 „
II- „ „	38.5 „	69 „
Buşatьv . . .	207 „	235 „
Vagon menәn tә'min itev . . .	272 „	203 „
Vagon ajlәneşe .	2.42

SSSR TЬNЬSLЬQTЬN KƏSLƏ TERƏQE

HUQЬŞ UTЬN JANDЬRЬVSЬLARQA BƏJƏK VATANЬBЬƉƉЬN—

QURQAVSЬLЬQ KƏSƏN TAQЬ LA NЬQЬTЬV MENƏN JAVAP BIRƏJEK

BƏTƏ IL PROLETARƉARЬ, BERLƏŞEGED! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№175
1-avqust
1934
JЬL

VKP(b)rьn Erşqeriostan Elke, Ele qata komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

Sovettar sojuzь—tьnьslьq terəge

Kapitalistik donja qƏƉv rəveştə janь huqьşqa ƏderlənƏ. Patsifistik maskalar taşlana, hƏm qoralhƏdlanьv turahьndaqь hyƉƏr tuqьrala. Qotoronqo qorallanьvƉьn janь etaвь başlanƉь, unьn yƉəgendƏ Japonia imperializmь hƏm Germania faşizmь toralar. Imperialistik politikanьn aiƉьnqь saƒtarьna asьqtan asьq huqьş başlav hƏm ys alьv jaqьnƉa torqan partialar sьqalar. Germania faşistarь: huqьş—Germania xalqьnьn yƉen donjalaqь ьytan xalьqtar ƏƉtenƏn xakimlƏk itergƏ rƏƉlavь esen jul—tip his tartьnmajьnsa ƏjtelƏr. Japonia imperializmьnьn Araki kevek ideologtarь krizistan sьqьv esen nerƉan ner jul sovettar sojuzьna qarşь huqьş asьv tip, Sovettar sojuzьna qarşь kontor revolyision huqьşqa endajƉar, sen ki ularƉьn fikerensƏ, huqьş—Japonia esen „xƏjerie jel" aulьp iƒƏplanƏ.

Kapitalistik ildarƉƏ aik qatь ekonomik huqьş bara. Kapitalistik ildar sit il tovarƉarьn indermƏƒ esen tamozna siklavƉare hƏm terlesƏ ьjavƉar menƏn kartalƏp alьnqandar. Demping ekonomik huqьştьn aojevoj qoralьna ajlarde. Ekonomik huqьş janь qoralь bareleştarga Əderlekten aik asьq kavƉalƏneve aulьp tora.

Huqьş ƏderlƏnev menƏn genƏ qalmaj. Imperialistik Japonia yƉenen qƏtajqa qarşь alьp barqan huqьşь menƏn, krizistan sьqьv julьn eƉlƏp, huqьs julьna inde lƏ inde.

Oşo aqьldan şaşьp qorallanьvƉar, huqьşqa ьntьlьvƉar hƏm qoral şaltьratьvƉar arahьnda Sovettar sojuzь—tьnьslьqtьn kesle terage h i s qaqşamaь nьqtь *granit qaja aulьp tora.*

SSSR ƉƏn ƏtƏ tьşqь politikahьnьn tarixь—ul tьnьslьq esen keтƏş tarixь. Bьnь anlav esen grazdandar huqьşь vaqьtьnda ƏƉƉen tьnьslьq esen hƏm ul huqьştan hun şul tьnьslьqtь nьqtьv esen qaharmandarsa ke тƏşenƉƉe xaterga teşerev jeta.

Sovettar sojuzь qoralhƏdlanьv esen kerəşte 1922 jьlda uq, Ginua konfirinsiahьnda tu'ьbьnsa qoralhƏdlanьv taqdimen inderep başlanь. Sovettar sojuzь kapitalistarƉƏn ƉƏƉen tьnьs xeƉmətte eƉevgə jynəltelgən hƏr terle provokatsialarьn tьnьslьq menƏn hƏm natьr rəveştə kire qaqьp tordo. Bьl provokatsialar: 1923 jьlda sovet ilsehe-ip. VorovskiƉ ylterev, 1924 jьlda Anglia qaq manlajƉarьnьn „Zinovjьl xatьn" jabavƉarь; 1927 jьlda Londonda sovet ilselegenƏ hƏm Arkosqa nalyt jahav, Pol'şƏlƏge sovet ilsehe-ip. Vojkoffь ylterev, şul uq jьlda Qьtajda Gomindan qineraldarьnьn sovet vəkildarenƏ qarşь provokatsion sьqьştarь; unan hun 1929 jьlda Qьtaj imperialistarьnьn QK timer jutьna hƏzym iteƉƏre, 1930 hƏm 1931 jьldarda „SSSR ƉƏ mƏzəyri xeƉmət" hƏm „sovet dempingenƏ" qarşь kerəş flagь aƏtьnda Sovettarqa qarьь asьlqan qƏ ƏaxƏt kampania, nihajət, Japonianьn 1931 jьlda Manzurianь Əaƒьp alqan mƏldan sovettarqa qarşь başlanqan sikheƉ kyp provokatsialar—hƏr kemƉen xaterendƏ ale.

Oşo provokatsialarƉan ƏetahenƏ lƏ qaramaƉlan Sovettar sojuzь yƉenen tьnьslьq politikahьn da kyp jenevƉƏrgə ireşte.

1932 jьlda ƏeƉ Finlandia, Latvia, Istonia, Pol'şa hƏm Fransia menen hƏzym iteşmƏv turahьnda dogovor tedenek. ƏeƉ Qьtaj menƏn, diplomatik mənəsəbƏttƏr quјƉuq. 1933 jьlda SSSR hƏzym iteveve taraftь aildalev turahьnda Afqanstan, Istonia, Latvia, Pol'şa, *Ruminia hƏm Terkia* menƏn unan hun Ruminia, Cix-Slovakia, Jugoslavia hƏm Terkia menƏn konvinsia tedene. Bьl konvinsialarqa Litva hƏm Finlandia quşsidьlar. SSSR Ispania hƏm Urugvaj menƏn diplomatik mənəsəbƏttƏrde qujƉь, Italia menƏn hezym iteşmƏv, bitaraftьq hƏm ƉuƉьq turahьnda dogovor tedene.

SSSR ƉƏn tьnьslьq politikahь nьn unьşьnьn sere nəmələ hun? Unьn sere nətahenƏn ƉƏ elek SSSR ƉƏn kesle yƏevendƏ.

Kapitalis sotsial-faşis qəjnətselƏre SSSR ƉƏn bьl politikahь unьn keshedlegen kyrhətə tip ejtep ul tьnьslьq politikahьn kyƉƏn teşerergə mataşalar, lƏkin *kapitalistik donjala keshedƉar menƏn ibƏplaşalƏrme ne*j? Juq, keshedƉarde tuqmajƉar. SSSR kesle hƏm qorqavsьlьq hƏlatle Ɖavlat aulmaha unь imperializm jьrtqьstarь ƏllƏ qasan suqьp bƏtergan aulьrƉar ine. Əgər Sovettar sojuzь ileneƉƉe industrialaştьrьv hƏm kollektiflaştьrьv şulaj uq yƉenen qorqavsьlьq hƏlaten nьqtьv julьnda aik Ɖurunьstarqa ireşkən aulmaha, ƏeƉ hezym iteşmƏv *turahьndaqь paktlarƉa* tedej almaqan hƏm huqьş intervinsiahьna oseraqan aulьr inek. Bьl turala **ip. Stalin** berense aiş jьlьqtьn jomqaqtarь turahьndaqь yƉenen tarixi dokladьnda jetarlek asьqlьq menƏn ƏjtteƉ.

ƏeƉƉen tьnьslьq politikaƉƉƉьn unьşьnь sьqьvьnьn sere xalьq ara proletariattьn Sovettar sojuzьn energialь rəveştə jaqlavьnan da qiƉarƏt. Bətə jer sarьnьn xeƉmətsən massaƉь Sovettar sojuzьna sikheƉ ƉurƏmet hƏm hejev menƏn qaraj. Sovettar sojuzьn jaqlav kap tu*listik* ildarƉƏge esselar massaƉь arahьnda, *xeƉmətsəndare* arahьnda iп bojevoj hƏm popylar lozung aulьp tora. Ular Sovettar sojuzьnьn bətə donja proletariatь va'anь hƏm tьnьslьq terəge bulqanlьqьn anlajƉar.

Sovettar ile sotsialistik strojƉьq sittar jeren baƒьp alьvqa hƏm talavsьlьq huqьştarьn alьp barьvqa moxtaz aulmaqanlьqьn aik jaqşь iƒbat itte. Ytev, alqa barьv esen, xeƉmətsəndər massaƉьna bəxette, tuqlьqlь hƏm kul'turalь formoşto tьvƉarьv esen ƉeƉƉen ileneƉ huqьşqa moxtaz tygel. Sovet tьnьslьq politikahь proliatariat diktaturahьnьn asьlьnan, sotsialistik strojƉьn asьlьnan kilep sьqa.

Tьnьslьq esen yƉenen kerəşendə Sovettar sojuzь xəƉerge mƏldə tege jakl bьl səbəptər aujьnsa huqьş menƏn qƉƉqьhьnmaqan ildarƉen jarƉamьnan faјƉalana. Ul ildar: Fransia, BəlƏkəj Antanata ildare hƏm Jevropalaqь ber tiklem vaq ildar. TьnьsьƉqlь nьqtьv esen Sovet tar sojuzь bətə memkinlektarƉe faјƉalana.

Sovettar sojuzьnьn millattar ligahьna qaraşь la ebnь raƉlaj. YƉ vaqьtьnda millattar ligahь xalьq ara kapitalizmƉьn Sovettar sojuzьna qarşь kerəşev qoralь—xalьq massahьn aldav qoralь rəveşendə tьvƉьrьlqajnьs. Imperialistik qarşьlьqtarƉьn tərənləşeve hƏm SSSR ƉƏn kesle blqьj yƏə barьvь millattar ligahьna yƉ ƏƉtenə jəkmətelgən nirьstarƉь ytav memkinlegen airmane. Ul kapitalistik donjanьn SSSR qa qarşь kerəşev esən berlaşev yƉəgenə əjlənə almanь. Əgər inde janь şarttarƉa millattar ligahь „huqьş eşen ber tiklem bulha la qьjьnlaştьrьv hƏm tьnьslьq eşen ber tiklem dərəzələ jeneləjtevgə taвa julda nindəjƉer ber tymər bula alha, ul vaqьtta ƏeƉ ligaqa qarşь tygelneƉ" (Stalin).

Tьnьslьq pozitsiahьn nьqьtьv esen imperialistar lagirьnƉaqь qarşьlьqtarƉь faјƉalanьp, Sovettar sojuzь huqьş utьn toqundьrьvsьlarƉьn qulьnan qoraldarьn ƏƉrep teşerə. Sovettar sojuzь tarafьnan yfkarelə torqan eƉmeƉ tьnьslьq politikahь ƉeƉƉen ileneƉga qarşь hezym ƏderlƏvse imperialistarƉьn aitlegen jьrtьp alьp taşlaj. **SSSR ƉƏn yƉ ara hezym iteşmƏv paktьn tedev turahьndaqь təqdimen Japonianьn kiro qaqьvь Japonia imperializmьnьn baƒьp alьvsьlьq politikahьn ytkərgənlegen faş itte. SSSR ƉƏn naltiq aujь ildərenen tejelmƏvselegen garantirlav turahьndaqь təqdimen qanulьq turahьndaqь qatь zakondь ƏeƉovƉa qəjeple keşelƏr ƏƉtenƏn kyrgəƉmə sud protsesь ojoştorop, kyrhətelgən iakttarƉь tikşerevƉe horarqa.**

3 SNK ƉderlƏv komitetьnьn rajondaqь vakildarenə, dəvlatte aldavqa jynəltelgən bətə aulqan bьlьqştarƉь, qəjeplelərƉe qatь javapqa tarttьrьv menƏn ajavhьƉ rəveştə tuƉƉьrьp, kolxozdar, kolxozьlar hƏm janqь dagtar arahьnda jaqşь sьjfatlь orloq tapşьrьvqa anlatьv eşen kiп rəveştə jəjep jeƉərergə qu şьrqa.

4. Izmajelьvski punktьndaqь sьjfatlь Sadrislamьi iptəşteп yƉ eşenə aik nьq iqtibarlьqьn ibkə alьp, Zagotzernonьn Başqortostan kontorь vəkile Kərimьfqa Sadrislamьi iptəşte ber ajleq eş xaqь menƏn ayləklərgə qu şam.

5. Orloq tapşьrьvsьlarƉan tapşьrьlqan orloqtoп sьjfatьna ajьrьvsa qatьlьq hƏm zitdi kontrol' Ɖuldьrьv turahьnda bətə ƉderlƏv punkttarьn ibkərtergə.

SSSR SNK ƉderlƏv komitetьnьn Başqortostandaqь vəkile:
Biktaşef

29 ijyl, 1934 jьl Ətə.

KOMBAJЬNDAR TULЬ KƏSƏNƏ EŞLƏRGƏ TEJEŞ

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ, NKZ POLITSEKTORЬ TELEGRAMЬ

RAJKOM SEKRETARƉARЬNA, MTS POLIT BYLEK BAŞLЬQTARЬN'A

Başqortostan MTS tarьnda kombaindarƉьn berense eşkə teşev kəndare beƉƉen ibkərtev hƏm kyrhətmələreveƉ aulьvqa qaramaƒtan, polit aylek başlьqtarь, Rajkom sekretarƉarьnьn kombaindarƉь ƏdlekheƉ jeƉ protsentь menƏn fajƉalanьvqa bətə aulqan kes memkinlektə ren his jetkeheƉ mobilizirlavƉarьn kyrhətə. Motornoj MTS nьn kombaindarь ƉurƏƉeklek, buş torovƉar menƏn eşlaj, bьl kombaindarƉьn eşen ƏƉev, kombaindar menƏn eşlavqa bylengən majƉandaqь igendarƉen qoјolov qurqьnьsьn tьvƉьra. Orloq totqostar a tənlaj tadartьlmaj, şunьq heƉemtəhendə kyp orloqtar juqalalar. Kombajner, traktoristarƉь kul'tura-tormoş jaqьnan xeƉmətlanderev ƏƉtenlaj juq, nasar aşatalar, gazeta uqьmajƉar.

Şul vaqьt, ajrьm polit aylek başlьqtarь, RK sekretarƉarь yƉdarenen brigada, standarƉa, qatmarlь molotilka hƏm kombaindar eşlagan jerƉarƉe daimi bulahь urƏndarьnda, kaninglarƉa ultьralar. Oşo kəngə tiklem konkurs jəjelderelmagan.

Polit aylek başlьqtarьna, RK sekretarƉarьna şaxsi rəveştə bətə iп jaqşь texnik kestarde, şulaj uq rajon hƏm MTS yƉagendə bulqan iп jaqşь kul'tura kestaren kombaindarqa, qatmarlь urqьs, molotilkalar eşlagan urƏndarqa jebərergə təqdim itəveƉ. Kombajner, şturvalsь, traktoristarƉь kul'tura—tьrmoş jaqьnan xeƉmətlənderev nisek ojoştorolqanlьqьn tikşererga. AşavƉь, gazet, habьn, popiros, maxorkalar jeikerep torovƉь jaqşьrtьv əsən bətə saralarƉь kyregeƉ. KombaindarƉьn eşe, orloq totqostarƉь taƉartьv, naraвandь hƏm kombaindьn bətə mexanizmьn taƉartьv ƏƉtenən daimi qatь kontrol' qujьqƉ.

Başnarkomzem politsektorь kombain, molotilkalarƉa eşlavƉe jaqşь ytkərevselər esən kysmə qƉƉi bajraq nildəlaj. Politsektor kysmə qƉƉi bajraqь hƏm gazetarƉa, maxsus listovkalarƉa iqlan itelqan saвьvƉa kombajnƉarƉь jaqşь fajƉalanьv esən bətə sojuz konkursь turahьndə massovьj anlatьv eştare jajel dereged.

Kombaindarqa qarşь nastroialarqa sara kyreiməgən təqdirƉə, qatь javapqa tartьrqa mƏzbyr bulasaqьnьƉƉь aldan iƒkərlep qujaвƉ.

Bьjkin, Kuşnarenko.

KOMBAINDAR EŞKƏ BAŞLANЬ

ƏLŞƏJ, 31 (Başrosta). Rajьlka orloqsoloq sovxozьnьn Niqmatuila byleksəhendəge 1 nse brigada kombain menƏn urozaj jьjnaj başlanь. Berense kəndə kombajner Ytkindьn agrigatь 50 sentner, Simken agrigatь 21,5, Tyminjьf agrigatь 28,5 hƏm Dirəbin agrigatь 11 sentner aşlьq huqtь. Beqəndərdə kombaindar massovьj raveştə eşlaj başlajƉar, ular naƉardan naƉarqa jel qavьp tik jerejƉar.

Kolxozda xeƉmət nasar ojoştorolqan. At hƏm keşe kestərajьrьm eş ucaskalarьna berketeimagandər. 4-5 brigadalarƉa kyp qatьn-qьƉƉar. eşkə sьqmaj seje, mujьl jьjьrqa jərejƉər.

Bьl xatalar eş barьşьnda aşьqьs bətərelergə tejeş.

Amirьl, Bahavitdinьf, Ojafarьf.

NIKITIN—IN JAQŞЬ KOMBAJNER

BYZDƏK, 31. Byzdək orloqsoloq sovxozьnьn Tonjaq-komsomol bylekşəhe kombajnerь Nikitin iп jaqşь eş əlgələre kyƉətə. 28 ijyidə eşlav normahьn 30 ƏeƉ hiş ƏeƉ kapitalistik dəvlətkə orientatsia totmajƉƉ. VKP(b) nьn XVII s'jezьnda ip. **Stalin** əjtkənsə: „ƏeƉƉen Germaniaqa orientatsiaьnƉ bulmanь, şulaj uq ƉeƉƉen Pol'şə hƏm Fransiaqa la orientatsiaьnƉ juq. ƏeƉ ytkəndə SSSR qa, tik SSSR qa qьna orientatsia tottoq hƏm xəƉer Ɖə tolaьƉ".

SSSR-tьnьslьqtьn aik kesle terəge. Sovettar sojuzьnьn jeşəve yƉe yk huqьştь sisep jenərevselər julьrda aik ƉurƏmasav aulьp tora. Əgər SSSR ƉƏn tьnьslьq politikahь hƏm tьnьslьq esen nьqlь hƏm halqьn qanulьq menƏn kerəşe bulmaha, imperialistar əllə qasan inde ƉeƉƉen il xeƉmətsəndərenə huqьştь kəsləp taqqan aulьrƉar ine.

ƏeƉ tьnьslьq esən bol'şeviktarsa nьqьslьq menƏn kerəşəƉeƉ. Ləkin əgər doşmandar ƉeƉ gə huqьştь kəsləp taqhalar, ƉeƉ yƉeƉeƉƉen həjekle vatanьƉƉƉь yƉeƉeƉƉen ƏejekteƉ sotsializm ilenen taqь la kyƉərək nьqьslьq hƏm bol'şeviktarsa natьrlьq menƏn ximajə itəsəkƉeƉ. Lloјd Dzordz yƉenen huqqь məqalələrenen ƉerehendƏ QƉƉi armianьn natşa armiahь kevek kenə bulmaqanlьqьn qurqьv menƏn jaƉa: „ul elekke Lavina tygel, xəƉer unьn qanattarь bar" tej ul. Bəjek **Stalin** tarafьnan jetəkselek itelgən kəslə hƏm ƏejeƉ sotsializm ilenen yƉen haqlav esən qanattarь bar, hƏm bətə kərəkle nəmələre bar. Sovettar sojuzь his jeneimaƉ. HƏm uqa hezym jahavqa natьrsьlьq itevselər yƉ baştarьna qajqь alasaqtar.

KOMBAINDAR HAMAN KOJLƏNMƏGƏN

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьn Bigenəş ayleksəhendə kombajƉƉarƉьn tanoərƉarqa kyserep kilterə taşlanьlar. Ular urozaj jьjnaj başlanqansь kombajnƉarƉьn „vaq-tejək" eləştaren jynətergə, kaj ərgə tejeştar. Ləkin, materialdar jeteşməganlektən kejlav eşe yƉ aqьşь menən bara. Byleksə menən idara itevse **Lotucaf**—kejlav inventarƉarь bar,airerneƉ, airerneƉ əle urozaj jьjnav başlanmaqan ait ni nə aьqьnƉƉ..." tej. Kejləp qaramaqanlьqtan kombajnь mətordarьnьn nisek eşlavƉare əle bulha bildəle tygel.

KombajnerdarƉь" ut an haqlav sarahь kyreimaj. Ber genə kombajnda la ut hynderges hƏm timer kərək kevek nəmələr juq.

Sovxoz xəƉer urozaj jьjnavqa başlanь, bьl xatalar eş barьşьnda aşьqьs tedətelergə tejeş.

J. Murtazin

Kolxozьlar eş ucaskalarьna berketeimagən

Mejakə rajonьnьn „9 nsь qinvar" kolxozь urozaj jьjnavqa ƏderlekheƉ kilde.

Urьv maşinalarьn remonttan sьqqasta, asьq havaqa ultьrьp qujqandar. UlarƉьn salqьlarь tutьqьp ƏetkaN. Aşьq huqьvsь 5 maşinanьn nej barь 3 hə genə remontlanqan. Jelgərges maşinalarь la remontlanьp bətməgən.

Transport qoraldarь, taralar da ƏƉer tygel. 60 arва urьnьna 30 arва, 300 toq urьnьna 200 toq ƏƉerlangan.

Kolxozda xeƉmət nasar ojoştorolqan. At hƏm keşe kestərajьrьm eş ucaskalarьna berketeimagəndər. 4-5 brigadalarƉa kyp qatьn-qьƉƉar. eşkə sьqmaj sejə, mujьl jьjьrqa jərejƉər.

Bьl xatalar eş barьşьnda aşьqьs bətərelergə tejeş.

Amirьl, Bahavitdinьf, Ojafarьf.

AGRONOMDAR KABINITTA...

KOLXOZDARDA XEƉMƏT DƏRƏƉ OJOŞTOROLMAQJAN

BAQALЬ rajonьnda arьş urьv 20 nse ijyldən airle davam itə. Maşina menən də, uraq menən də urьla. Ləkin, xeƉmət ojoştorov eşe nasar. Qajhь ber kolxozdarda ike urqьs maşinalьь artьnan 27 bəjlavse, qajhь berƉərendə 16 bəjlavse qujьlqan. Polozinia nujьnsa urьv maşinalьь artьnan 9 bəjlavse aulьrqa teјeş.

Kyp kolxozdarda urqьslar tulь nagrozka menən eşlamajƉar. Urqьs 20 səqat eş esendə 8-9 gəktar urьrqa teјeş. Urta xisap menən urqьslar 16 səqat vaqьt esendə 5-6 gəktar qьna uralar.

XeƉmət kendəren ibkə alьv Ɖerəь qujьlmaqan. „Məjaq" kolxozьnda kolxozьlar yƉƉərenen kypme eşlagənlektərenə belmajƉar. Ular hajlap uralar, ə xeƉmət xaqь gəktar nujьnsa tylənə.

Rajzo ogranomь Təxfətullin hƏm MTS ogranomь Vəlejeftar urozaj jьjnav kampaniahьndaqь bьl dur jeteşheƉlektarƉe bətərəv turahьnda ujlap ta qaramajƉar. Ular kolxozdarƉa nujmajƉar, kon sələrialarьnan sьqa almajƉar.

Ogranomdar xeƉmətte ojoştorov turahьnda qaqidə tedəvgə janь qьna totondolar. Bьl qaqidələrƉen qasan kolxozdarqa barьp jeleve nilgele tygel ələ.

Rajkom sьqa iqtiear itergə tejeş ine.

TARЬNЬ QЬJ BAƉA

Krasno Usol rajonь imandaş soveti „Tuqaj" kolxozьnьn predsedatele utav eşenə iqtibar itmaj. TarьlarƉь utav turahьnda qərar sьqarьlha la, ul bətənlaj onotolqan. XəƉer 35 gəktar jaqşь yƉkən tarь bətənlaj utьlmaj qalqan. Qatьn-qьƉƉar utav eşenə faјƉalanьlmajƉar, ular naƉardan naƉarqa jel qavьp tik jerejƉər.

Kolxoz predsedatelenen eşheƉlege arqahьnda irlə parƉьn ber genə gəktarь la hərelməgən ələ. JeteşheƉlektarƉe bətərəv turahьnda kolxoz predsedatele yƉ ƏtlendƏ javapьlьq hiƉməj.

Buzanьf

SOVXOZDARƉЬN MAŞINALARЬ

UROŽAJ JЬJNAVƉA TULЬ EŞLƏRGƏ TEJEŞ

QьƉьl armiestar urozaj jьjьvda jarƉam italər.

BaşqortostanƉьn orloq sovxozlarь janь urozajƉь jьjnarqa totondolar hƏm urozaj jьjnavƉьn berense kəndare kyp kenə sovxozdarƉьn teјeşensə Əderlənməgənlektəren kyrhətə.

Byzdək orloq sovxozьnьn Ten jaq—Urta kyl byleksəhendə lonogrejkalar arьş sanьvqa remont lanmaqan hƏm salqьlarь qajralmaqan kileş sьqtьlar. Lonogrejkalarqa tərizнəheƉ keşelər ulьrtьlqan aulƉь hƏm kyp вaşaq tarƉь qьrqtьrmaj qaldьrƉьlar.

Oşo uq sovxozdьn ten jaqkomsomol byleksəhendə nanьvqa berense kən sьqьvƉa lonogrejkalar ike səqət kenə eşlap, dyrt səqat aujь buş ultьrƉьlar. Ləkin bьl ale jartь bələ genə, oşo kəndə kyp sovxozdarƉьn traktor hƏm kombaindarь remontlanьp bətməgən ikən.

VKP(b) Əlka komitetь sekretarь ip. **Bьjkin** tarafьnan əsəlqan urozaj jьjnav jetevgə qaramaƒtan Davləkən sovxozьnda traktor hƏm kombain cəstare masterskujƉan sьqarьlmav kevek fakttar, tikşerev hunьnda bətə orloq sovxozdarьnda la bulьv belende. Ip. **Bьjkin** sovxoz direktorƉarь hƏm politбylek başlьqtarь isemenə eirgən telegram mahьnda kombain hƏm traktorƉarƉь remontlavƉь his kisekmaƒlən tamamlarqa talap itte hƏm kypme traktor, kombaindar ale remontlanmaqan bulьvь turahьnda Oskomqa telegraf menən belderergə təqdim itte. Alьn qan məqlymattar ajrьm sovxoz jetəkselerenen VKP(b) Ɖdək komitetь hƏm Sojuz SNK nьn urozaj jьjnavqa Əderlek, kombaila hƏm вaşqa maşinalarƉь remontlav turahьndaqь qararьn ytavgə ni tiklem jenəjətsel qaraqanlьqtarьn kyrhətə.

Janь il sovxozь 6 kombain hƏm ularqa 2 motor, 12 traktor remontlanьp bətməven xəвər ita. Rajevka sovxozь 47 kombaiƉan 35, hƏm 69 traktorƉan—50 remontlanьvan hƏm kombaindarqa 12 motor jeteşməven aelderde.

Məsəqyt sovxozьnda traktorƉarƉьn 50 pr-ь remontlanmaqan, Stəƒetamaq sovxozьnda 6 kombain, 21 traktor, 4 keltə bəjlages hƏm 7 lonogrejka ader tygel. BYBK isemendəge sovxozda 69 traktorƉan nl barь 45 hƏm 17 kombaindan 11 genə tuta remontlanqan, „Kr-Başkiria" sovxozьnda ələ bulha 9 kombain, 2 k e l t ə b ə j l a ges, 5 lonogrejka, 37 traktorƉь remontlamaqandar, şul vaqьt politбylek başlьqtarь ip. **Pavlof** Onkomdьn nisə kombain, traktor remontlanьvь hƏm VKP(b) VK nen ijan plenumь qararь nisek ytələve turahьndaqь horavьna javap ta birmane. Ul, bəlki Oskom horavьna javap birev hƏm unьn kyrhətmələren ytavde yƉe esen məzbyri tygel itep iƒəplaj torqandьr...

Politбylek hƏm sovxoz direktorƉarьnan urozaj jьjnav qoraldarь partia hƏm xeƉmət qujqan srokqa ƏƉer bulasaqь turahьnda kyp deklaratsia hƏm neldervƉər işetlek. Remontlanmaqan kombain, traktor hƏm вaşqa maşinalar bandarь вьl deklaratsia hƏm вelderevƉərƉen kyrhətələr.

Ip. **Bьjkin** telegrammahьna sovxoz politбylek başlьqtarь VKP(b) Ɖdək komitetь plenumь qararƉarь kommunis, komsomolestar arahьnda, eşselərƉen dəjem jьjьlьştarьnda ejranelde tip xəвər itələr. Urozaj jьjnavqa sьqьv kenəndə traktorƉar, kombaindarƉьn ber eleşe hƏm вaşqa maşinalar remontlanьp bətməgəs...VKP(b) Ɖdək komitetь plenumь qararь ejranelde tip nisek raƒlanьrqa məmkin hun?

Undaj ejranevƉərƉen xaqь ber tin. Ɖdək komitetь plenumь qararь ejranevƉərde konkret eştər menən ƏdatьrƉa hƏm plenum qararƉarь nigeƉendə massanь qaqьƉda qьna tygel, ə urozaj jьjnavqa tulь Əderlekten bətə lьƉьqь aujьnsa bьndan da monilizirlarqa kerək ine. HƏm вьl, urozaj jьjnavƉь jəjelderev kenəndə, kombain, traktor hanr вaşqa a-x maşinalarьnьn remontlanmavь turahьnda həjlarqa tura kilev, ta'min iteleş hedemtəlare-sovxoz jetəkselerenen javaphƉlьqьn, jeвegənlektəren, xeƉmətte nasar ojoştorovƉarьn, arigadalarda partia-maşinalь eştərƉen aulmavьn kyrhətə. Keşelər urozaj jьjnav maşinalarь remontlavqa memkin aulqan vaqьtta, zapas cəstər jnqlьq hƏm ularƉь hatьp qisrqa aqsa aulmav tirəhenən ob'jektiv saвaptar edlanelər.

XəƉer aqьmdaqь kəndər esen də bətə kombain, вaşqa urozaj jьjnav maşinalarь. traktorƉar remonttan sьqarьlmьn esen her səqət qьjaatь. XəƉer urozaj jьjnav maşinalarьnь. traktorƉar masterskujƉarda tygel, ə naƉavƉarƉa.Əlegə tiklem tədətelmagən maşinalarƉь remontlav esen kin jəlƉderev menən bergə, remont sьjfatьnьn juqarьlьqьna əlgəsergə kərək, ular Byzdək sovxozndaqь arьş sa'avqa naşlap teşev menən kire rimontqa qajtarьlqan lonogrejkalar kevek aulmahьndar. Urozaj jьjnav eşenen temрь hƏm sьjfatь a-x maşinalarьna ytkarelgən remontlьn sьjfatьnan kilə ikənen onotorqa jaramaj.

Sovxoz direktorƉarьna hƏm polit aylek başlьqtarьna partia hƏm xeƉmət qarardarьn ytamavgə hiş kem jul qujmajasa qьn xəterlergə kərək, hƏm ular urozaj jьjnav maşinalarьn (oşo kendə remontta aulqan) вaƒьvqa sьqarьvƉa jul qujqan xatalarьn tədətergə tejeştər.

Sovxozdar urozaj jьjnavƉьn berense kənendə yk eşte ojoştorovƉьn, juqaltьvƉar menən kerəş hƏm hər ber orloqtoп haqlanьvlь aulьvь esən kerəşten juqarь klasьn kyrhətergə tejeştər. Bətəhe lə xeƉmət dissiplinahьnan, maşinalarƉьn eşe kəngəhe kenga ibkə alьnьp kenəgəhenə lerkələ bara.

TanurƉarda imsək aalalarƉь qarav eşe ajьrьm kolxoznitsalarqa tapşьrьlqan. Kolxozda 105 aalalьq 3 urьnda jəslə ojoştorolqan. Bьl—kolxoznitsalarqa tьnьs eşlergə memkinlek elrə.

„Uraq" kolxozь oşo unьştarqa elqəşep, arьş uraqь urьvda, yƉe menən jarьşьvsь „Bronovik" kolxozьnan udьp kilte.

S. Mərjam
„Başqortostan":
Z. Jaqupьf.

JAQŞЬ EŞ ƏLGƏHƏ

Avьrqazь rajonь „Uraq" kolxozь 27 nse ijyldə arьş uraqьn tamamlanь. 28 nse ijyldə 6 nsь, 2 nse brigadalar hƏm ferma brigadalь holo ura başlanьlar.

„Uraq" kolxozь urozaj jьjnavƉь deгeь ojoştorovь jaqьnan kyp kolxozdarqa elgə bula ala. Kolxozdьn 9 keşenən torqan p rtia ojoşmahь hƏm 44 keşenən torqan komsomol ojoşmahь urozaj jьjnavqa Əderlek osoronda partia VK hƏm ƏK plenumdarьnьn qararƉarьn kolxozьlarqa nьq teşendərƉələr. Partia hƏm xeƉmət qararƉarьn ejranev arьş uraqь urqan kendarƉə—25 nse-27 nse ijyldərƉə вaƒьvƉa brigadalarƉьn aşqa tuqtaqan vaqьtında ularƉьn ytə leştare tikşerelə barƉь.

Kolxoz predsedatele **Dajanьf**, partorg **Xəmidullin** hƏm komsokomitet sekretarь **Şəripьf** iptəştərƉen eşkə nьq nirelep eşlavƉare, **Şahimoratьf Ənrəş, Səjetqelejef Xənis** kevek kommunistlarƉьn, **Məhdejef, Ardaşirьf, Səjetqelejef Ravil** kevek komsomolistlarƉьn yƉ ƏtlarenƏ jekmətelgən eşte tulь javapьlьq menən вojomqa atqarьvƉarь arqahьnda „Uraq" kolxozь arьş uraqьn planda alldəlangən 3 kən urnьna 2 kən jarьm esendə, juqaltьvhьƉ tamamlaj aldь.

UrozajƉь juqaltьvƉarqa qarşь kerəş ajrьvsa kommunis Səjetqelejef Xənis jetəkselegendəge 2 nse brigada, qƉƉi armianan qajtqan **Kərimьf** jetəkselegendəge 3 nse brigada hƏm Zahidullin Məqəddas jetəkselegendəge, jaƉqь səsevdə berense-lekte alьp radio menən вylaklangən 6 nsь brigadalarda jaqşь qujьlqan.

Ajrьm zvenolar lonogrejka urqan arьştь şunduq keltələrgə вəjlap, qojolqan вaşaqtarƉь qul tьrmahь menən jьja baralar. Urьv menən вəjlav arahьnda eƉeklekka ber genə brigadala la jul qujьlmanь. Zveno naşlьqtarь urьlqan keltələrƉe soslanqa ultьrьp, eş sьjtatьn şunda uq bildəlaj baralar.

26 nse ijyldə 2 nse brigadanьn 5 nse zvenohьnda keltə вaj lavse Dajanьva Məqryzə, Abdullina Şamsa, Şəhrizdanьva Qəjyrə apajƉar keltələrƉe nьq вəjlav, вaşaqtarƉь qaldьrmaj jьjav, jaqşь sьjfat menən eşlav jaqьnan kolxozьlar arahьnda berenselekte aldьlar.

„Uraq" kolxozьnda pionerƉar da urozajƉь juqaltьvqa qarşь aktif kerəşələr.Keltə вəjlavselər artьnan jaş balalar-pionerƉar ike metr kiнlegendəge dur tьrmalar menən qalqan вaşaqtarƉь jьja baralar.

Şul uq 2 nse brigadanьn 4 nse zvenohьnda вaşaq jьjavsь pionerƉar-Zeləг menən Məxəmət 26 nsь ijyldə yƉdarenə airelgən zadanienь jaqşь sьjfatь menən arttьrьp ylənelər. Ular kenenə 2 gəktar urnьna 2,5 gəktar jerƉan tada itep вaşaq jьjƉьlar. Balalar artьnan at tьrmalь teşəp, jergə qojolqan вaşaqtarƉь esensə qal jьja bara

Bьnan tьş, hər ber lonogrejkaqa orloq totqos qujьlqan. Orloq totqostar 5 uraqan haјьn tadartьlьp teşkən orloqtarь toqqa tejələ barьla.

„Uraq" kolxozьlarь вaƒьvƉa quna jatьp eşlajƉar. BaƒьvƉa taвorƉar hƏm dəjem tuqtanьv Ɖa jaqşь ojoştorolqan.

„Uraq" tьn jəşelsəiek brigadahь вaƒьvƉa eşlavse kolxozsьlarƉь 25 nse ijyldə yk yƉenen irtə sortlьkвeƒtahe hƏm вaşqa jəşelsələre menən hьjlaj вaşlanь. Kolxozьlar jalanda kenənə 2 şər tapqьr jəşelsəle təmle aş aşajƉar.

Komsomolestar hər ber brigadanь ken haјьn gazetalar menən ta'min itep toralar. Teşke hƏm kiske aştan tuqtaqan vaqьttarƉa komsomolestar kolxozsьlarqa qьsqьrtьp gazeta uqьjƉar .Hər ber brigadala stena gazettarь sьqarьla.3 nse brigada gazetь reaktorь **Ardaşirьf**arьş uraqь вaşlanqandan birle3gazet sьqarƉь. Hər ber brigadala qƉƉi qara taqtalar hƏm itəpkə alьv taqtalarь ojoştorolqan. 65 jəşlek **Xəkimьva Banat** əвej yƉenə airelgən zadanianь jaqşь sьjfatlь itep, arttьrьp ytəgəne esən qƉƉi taqtaqa jaƉьlƉь. Hər ber kolxozsьnьn eşe kəngəhe kenga itəpkə alьnьp kenəgəhenə lerkələ bara.

TanurƉarda imsək aalalarƉь qarav eşe ajьrьm kolxoznitsalarqa tapşьrьlqan. Kolxozda 105 aalalьq 3 urьnda jəslə ojoştorolqan. Bьl—kolxoznitsalarqa tьnьs eşlergə memkinlek elrə.

„Uraq" k

Imperialistik quşoş qurqınıs tarıw XƏTERLƏGEĐ!

Bılar 20 jıl elek

Ultimatum

1914 jıldıŋ 23 ijylendə Avstria-Vengriə xökemətе Serbiəgə ultimatum birde, bul ultimatum 20 ijyldə yk aik dur tıŋlıq menən jadılıp, Serbiəgə unı qabul itev esen his jul qaldırmadılıq itep tədəlgəjne. Timək, huqış aldan uq ta'min itelgən bulqan. Ultimatumda, tep talaptar oşolardan tora ine:

1. Serbiə xökemətе yđenen betə jerendə matnuqatta, jamaqət jığılıştarında, məktəptərdə h. b. urındarda Avstria Vengriəqa qarşı har terle propaganda nı tuqtatırga.

2. Avstria-Vengriə vlastarınan in komselekle raveştə qəlev ytenergə, bul turala xökemət gazetında iqlan itergə həm unı betə politarda, rotalarda iskadrondarda h. b. uqırqa bojoroq birergə.

3. Frans-Ferdinanttı ylterev eşen tikşerev esen Serbiəgə Avstria cinovniktarın inderergə tejeşle ine.

Ultimatum unı his qəbul itə almalıq həm motlaq huqış soqarırlıq xaraktirda jadılqan həm uqa 48 səqət esendə javap qajtarırga tejeşle ine.

24 ijyldə Serbiə xökeməte yđenə bildələngan srokta Avstria xökemətenə javap qajtarđı, lə kin Avstrianın ilsehe unı qabul itməne həm Bilgrattan qajtıp kitte. Unan hun Serbiə xökeməte dejem mobilizatsia həm Avstria xökeməte qisman mobilizatsia ytkərə başlanlar.

25 ijyldə Rəsəjđə qismən mobilizatsia (dyrt xərni okrugtı şulaj uq Qara dingeđ həm Baltiq flottarın) ytkərev turahında qarar soqarıldı. 28 ijyldə Avstria-Vengriə Serbiəgə huqış iqlan itte. huqış xərəkəttəren başlanı. 30 ijyldə Rəsəjđə dəjem mobilizatsia turahında bojoroq soqarıldı. 31 ijyldə Germania mobilizatsianı tuqratıvđı talap itep Rəsəjgə ultimatum birde həm 1 Avqusta huqış iqlan itte. Şuluq kene Fransiala mobilizatsia başlandı. 2avqusta Germania yđ qəskeren Bilgiə arqırı ytkarevđe talap itep Bilgiəqa ultimatum birde. Ul talapın kire qaqtı. Germania uqa qaramajınsa yđ qəskərđəren Belgiəqa inderep Fransiaqa huqış iqlan itte.4 avqusta Anglia Bilgianın sitarafsıqın sođovđan naş tartıvđı talap itep Germniaqa ultimatum birde həm huqış iqlan itte.6 avqusta Avstria-Vengria Rəsəjgə huqış iqlan itte. 11 avqusta Anglia həm Fransia Avstriaqa huqış iqlan ittelər. 23 avqusta Antantaqa Japonia quşıldı. oktəber ađaqında Germania həm Avstria jaqınan terkia həm 4-oktəberđə Belgaria huqışqa qatıştı. 1915 jıldın 23 majında Antanta jaqına Italia həm 1917 jıldın 5 aprelendə tənjaq Amerika şartlarə quşıldılar.

Argus

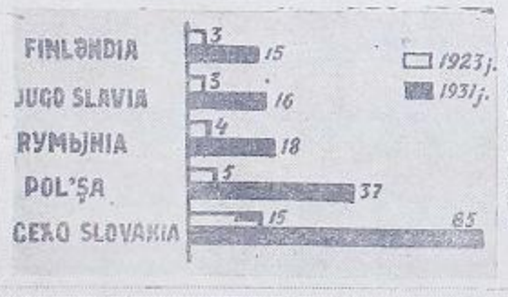

Kapitalistlar qorallana. Huqış zavottarının yđeş diagramahı.

BERGERT

KAPITALISTIK ILDƏRĐƏ QORALLANIVĐIN UŢEVE

Janı huqışqa qotoronop ədərlangən xəlđə imperialistar Ženevala qoralhıđlanıv turahındaqı həjlaşevđar artına jəşerenep, sikhed qəđvılıq menən qorallanalar.

Kapialistik ildərđə qorallanıvđın uţeşe tuvəndəge handar menən xaraktirlana:

Anglia ərmiəhenen hanı 1914 jılda 884 men keşe ine, 1925 jılda ul 975,2 men bulđı, ə 1933-34 jılda 1027,3 men keşegə jette.

Japonia ərmiəhenen hanı 1914 jılqı 236 men keşenən 1933-34 jılda 320 men keşegə tiklem arttı.

Germania rejxsvere 1925 jılda 100 men haldattan torqan bulha, 1933-34 jılda unın faktik hanı 300 men keşegə jetə.

Rumania armiəhe 1914 jılda 97,9 men haldattan tora ine, 1925 jılda ul 152,1 men keşe bulđı. ə 1933-34 jılda 205,7 men keşegə jette.

Belgiə yđenen ərmiəhen 1914 jılqı 47,6 men keşenən 1933-34 jılda 86,4 men keşegə jetkerđe.

Qorallanıvđən uţeşe turahındaqı handar taqı la kyrhətkeslerək.

Udqan 20 jıl esendə 5 dəvlattəge (Japonia, tənjaq Amerika, Italia, Anglia həm Fransia) polimjottar hanı 8 mendən 100 mengə tiklem arttı.

Huqış aviatsiahı 25 tapqır, ə ajırım indərđə (Japonia Tənjaq Amerika, Italia) 100 tapqır tip əjterlek arttı.

Bul qöral terđərе menən ber rəttən, imperialistik huqış ađaqında kilep soqqan tanktar həm bronlı aftomobil'đər hanı la bik tid uţə. 1934 jıldın başında Japonianın 300 bronlı aftomobile həm 700 tankı bar ine, xəđer unın tanktarı 900 gə jette. Tənjaq Amerikanın 150 bronlı aftomobile həm 1100 tankı bar, Anglianın 300 bronlı aftomobile həm 1000 tankı bar, Fransianın 750 bronlı aftomobile həm 5500 tankı bar, Italianın 100 bronlı atfomobile həmi 650 tankı bar.

Kapitalistik armiələrđən juqarıla kyrhətelgən hanı imperialistar tarafınan huqış əđaqında kilep soqqan tanktar həm bronlı aftomobil'đər hanı la bik tid uţə. 1934 jıldın başında Japonianın 300 bronlı aftomobile həm 700 tankı bar ine, xəđer unın tanktarı 900 gə jette. Tənjaq Amerikanın 150 bronlı aftomobile həm 1100 tankı bar, Anglianın 300 bronlı aftomobile həm 1000 tankı bar, Fransianın 750 bronlı aftomobile həm 5500 tankı bar, Italianın 100 bronlı atfomobile həmi 650 tankı bar.

Kapitalistik armiələrđən juqarıla kyrhətelgən hanı imperialistar tarafınan huqış eşen əđerlangən keşelər rezerfının miqđarı turahında asıq kartina birmə. Bul rezerftar armialarđın hanınan ber nisə tapqır artıq. Xəđerge vaqıtta 5 đur dəvlətten (Anglia, tənjaq Amerika, Japonia, Fransia, Italia) əjrətelgən rezerftarının hanı 15-20 million keşe təşkil itə. Germaniala faşistarđın şturmovoj otrəttarının hanı 1934 jıldın 30 ijynena 3 million keşe təşkil itə ine. Betə burzuaz ildərđə xalqıtı həm məktəptərđe melitarlaştırıv eşe uţə bara.

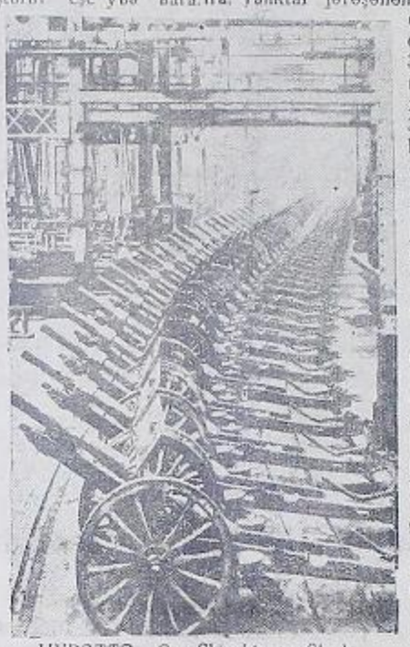

HƳRƏTTƏ: Cex-Slavakianın Şkado zavotındaqı əđer tuptar.

Xalqıtı bigerək tə məktəp jəştaren qəskərđən tış huqış eştərenə ejratev bik đur rol ujnaj. Nihajət huqış aydzettəre qorallıkəstərđen his tuqtavlıvđ uţeven həm melitarizmđın qotoronqo temptar menən alqa nar qanlı qın rəh lavsı mehim kyrhətkestər bulıp toralar. Rasmi huqış aydzettəre huqış soqımdarının uţeve turahında əlbittə asın kartinanı birmejđər. Kapitalistik ildərđen xökemətəre bul soqımdarđı terlesə jəşerələr, ularđı xökemətten jəşerən fondtarı həm ber tiklemen aytən vedomstvolarđın ayđzettəre bujınsa ytkarələr. Şulaj bulha la, udqan 20 jıl esendə huqış soqımdarı xatta rəsmi məqlymättər bujınsa la ike tapqır arttı.

Arteleria elkəhendə alqa barıv tanktarqa həm osqostarqa atıvsa tuptarđı tavđırıv, tuptarđın alьtqa atıvsalıqqın, xəraktegen, tid atıvsalıqqın həm jeləkse, qajət đur imperia bulıtqa jəjənalar ine.

Şuqa kyrə inde 1907 nse jılda uq Jevropala imperialistarđın huqış sojuzđarı tədəldə. Ber jaqta Germania, Avstro-Vengria, Italia dəvlättərenen əslək sojuzı (elek „ittifaq məsələs" tip jərtələ ine) tədəldə, ə ikense jaqta Rusia, Fransia, Anglia dəvlättərenen əslək kileşeve tədəldə. Huqış başlanqanda inde bul sojuzđarđın sostafı ber əđ yđgərđe. Germania, Avstro-Vengria həm Italia elek ber sojuzda bulhalar, xəđer ular arahınan Italia soqtı, unın qaravı ularqa Terkia, Bolqaria dəvlättərе quşıldı. Ə Rusia, Fransia, Anglia jaqına Italia, Serbiə, Ruminia h. b. dəvlättlar quşıldı.

Bına bul gruppalar inde kyptən yk ber berehe menən huqışqa əđerlənep kildelər. 1902 jılda uq Germania Berlindən tura Baqdat qalahına timer jul halıtqa rəxsət alqanda uq unın bul sarahı Rusia menən Angliaqa qarşı jynaitelqajne. Ul bunın menən Anglianın Perstələ xakimlek itevenə, jaqın kənsoqıştə, algerək tə Ojərəbstanda Anglia dəvlättərenen əslək kileşeve tədəldə. Huqış başlanqanda inde bul sojuzđarđın sostafı ber əđ yđgərđe. Germania, Avstro-Vengria həm Italia elek ber sojuzda bulhalar, xəđer ular arahınan Italia soqtı, unın qaravı ularqa Terkia, Bolqaria dəvlättərе quşıldı. Ə Rusia, Fransia, Anglia jaqına Italia, Serbiə, Ruminia h. b. dəvlättlar quşıldı.

Bına bul gruppalar inde kyptən yk ber berehe menən huqışqa əđerlənep kildelər. 1902 jılda uq Germania Berlindən tura Baqdat qalahına timer jul halıtqa rəxsət alqanda uq unın bul sarahı Rusia menən Angliaqa qarşı jynaitelqajne. Ul bunın menən Anglianın Perstələ xakimlek itevenə, jaqın kənsoqıştə, algerək tə Ojərəbstanda kə) Aziala la xakimlegen nıqıtərqa məmkinlek birə ine. Germanianın bul politikahı Terkia jerđəren byleşep eləş alırqa samalaqan Fransia esən đa kynelle nəmə tygel ine. Şulaj uq 1908-1911 jılđarđaqı Marokko esən soqqan vaqiqalarđa la Germanianın unan yđenə eləş alırqa teləve kyrende.

Ul Marokkonan eləş alıp Fransianın undaqı xakimlegena qurqınıs halırqa, Fransia kontrole ałtındaqı urta đingeđgə soqarqa mataştı. Şulaj uq Germanianın ul vaqıttaqı xərəkəte, Afrikanan eləş alırqa ıntılıvı, Anglianın Afrika menən Jevropa arahındaqı Gibraltar buqazına qurqınıs haldı. Bul vaqiqalar imperialistik jırtqıstar arahında kyptən inde donja huqışı utınan toqanıp unın xakimlek itevenə həm undaqı nađarđarına qurqınıs halha, ikensenən Rusia balşahının Istambul boqazın qulqa elakterev politikahına arqırı təşə ine. Bul juldı halıv menən Germania Məskavqə tura juldı asa həm imperialistlıq xakimlegen jəjelderergə, urta Jevropala la, Balkanda la, Bələkitergə əđerlangənen kyrhəttelər. Ul vaqıttaqı jetakse diplomattar asıqtan-asıq huqış bulasaqın, bigerək tə Germania menən Anglia arahında huqış başlanasaqın həm bul huqıştın betə donja huqışına əjlanəsagen jađđılar həm əjttelər.

Huqış əsən ber kənlek soqım.(altın menən miljon humdarđa).

Bul huqıştın əđerlavđen đur ekonomik səsəptərе bar ine. Anglia həm Germania kapitalistarı yđ ara arıştarı nindəj kəsle bulqanın tik kymer soqarıv menən sujın iretev tarmaqtarın qına alıp qarav đa asıq kyrhətə. Kartina bına oşolaj ine: 1800 jılda jaqni bınan 134 jıl elek Anglia 10 million tunna kymer soqarha, 190 men tonna sujın iretho. Germania ul saqta nej barı 0,3 milion tonna kymer soqara həm 4 men tonna qına sujın iretə ine. Ə 1913 jılda, (huqış aldınan) Angliala 292 milijon tonna kymer soqarılıp, 10 million 420 tonna sujın iretelgən bulha. Germaniala 277 million tonna kymer soqarılı həm 16 million 630 men tonna sujın iretelə ine. Timək, bul ike tarmaqta elek bələkəj urın tolqan Germania bul vaqıt esendə siktən tış alqa kitep, Anglianı Jevropalaqı berense urından berep teşerđe həm unın urınını yđe aldı.

Ekonomika frontında bundaj đur jenevgə ireşkən Germania kapitalistarı dingeđđərđə xuzalıq məs'ələlerendə lə, qəmyman politikala Anglianı qəbərıqlap soqarıv, xakimlekxələn yđ quldarına alıv fekerenə teştələr.

Đ, Anglianın ınınbılıq menən birergə ber vaqıtta la riza bulıvı memkin tygel ine. Şunın nigeđendə Anglia həm Germania arahında uđuştan qorallanıv, uđuştan dingeđ – huqış filotı yltərev barđı. Anglia Germaniaqa huqış paroxottarı yltərevđə Anglia menən jarışmaqa, jəqni dingeđđə xakimlekte Anglia qulında qaldırırqa təqdim itha lə, Germania soqa qaramanı. Jarışıvđa davam itte. Sarajevolaqı atıvđan 6 jıl elek Germania imperatorı Velhelem „flot məs'ələlerendə beđđen qarardarıvıđ ađaqına tiklem ytələsək. Bul inglizdər kəjefenə oqşajmı-juqmı unda beđđen eşeved juq.Inglizdər huqış teləjđər ikən ular unı-başlaj birhendər, beđ unan qurıqmajıvđ" tip javap birđe. Oşo vaqıttarđa Anglianın huqış jetəkselerenən Gardvig: „6 jıldan hun Germania menən Anglia arahında huqış soqasaq" tip asıqtan, asıq əjtte. Bını ber Gardvig qına tygel, bəlki Anglia, Fransia, Germania həm Rusianın politik jetəkselere lə belələr ine. Anglia karole 1912 jılda huqış bulasaqın taqı la asıqtaraq əjtte həm ul huqış Germanianın huqış flotı esən genə tygel, bəlki savđa flotı esən đa qajqıjlı bulasaq, senki huqış soqha bed Germanianın betə savđa karaptarına tiklem dingeđ tənənə jebərəsəkeđ, tine.

Şulaj itep 1914 jılqı imperialistik huqış məs'ələne Sarajevolaqı bomba şartlavı menən tygel, bəlki ekonomik—politik fronttarđa kerəşev, jarışıv, qorallanıv həm deplomatik əđerlənev menən xəl itelde.

Bul kerəş 1914 jılqa, Sarajevo la bomba şartlav məlenə taniam elgerəp jetkajne. Imperialistar huqışqa əđerlənep jetkajenelər. Ular hər berehe bul huqıştə jenep soqıv menən xejallandılar. Antanta dəvlättərе (Rusia, Anglia h. b.) Terkiəne byleşev, ə Rusia algerək tə boqazđarđı alıv menən, Germania həm Avstria imperialistarı Serbiəne juq Balqanda həm jaqın kənsoqıştə xakimlektəren nıqıtıv, betə donjala gigimonlıqtı qulqa alıv h. b. menən xejallandılar.

2 internatsional sotsial—demokrattarı, sotsialist partialar marksizmqa xejanət itep, yđ imperialistarının huqış politikaların xuplanılar, vatan haqlav pərđəne aştında huqıştın xəđmətsəndərđe beldərevselek, qan tygevselek qurqınıstarın jəşerđelər həm aqlatılar, huqışşan imperialistik xökemättərđen sostafına indelər, huqış kriditтəre esən tavış birđelər. Tik Lenin jetəkselegendəge bol'şeviktar qına imperialistar huqışın qrazdandar huqışşına əjlanderev julında başlan ađaqına tiklem kəraş alıp bardılar.

Imperialistar đa, ularđın lakejđarı sotsial—şovinistar đa huqışın nəmə menən betəsəgen, jəqni proletariattın berense navbəttə **Lenin, Staliu** jetəkselegendəge Rusia proletariatının kytərelep, donjanın altınan ber eləşendə betə imperialist həm kapitalistarđı tađarıtıp, sovet dəvlate tədəjəsəktəren hiđə almanılar. Ular otoldolar, şuqa qaramaştan xəđerđə lə ikense betə donja huqışın əđerlejđər. Lakin bul aldaqı huqışlu ular inde taqı la nıqıtaraq otolasaqtar. **„SSSR qa qarşı bulqan ikense huqıştın həzym itevselərđen tuluşınsa jeqelevenə, Jevropanın həm Azianın ber nej tiklem ildərendə revolytsiaqa həm ul ildərđen burzuaz—pomişşik xökemättəren tar-mar itevgə kilterəsəgenə** şiklənergə məmkinme ikən" (Stalin)

Bılar 20 jıl elek

Bol'şeviktarđın huqışqa qaraşı

(Tarixi dokument)

Menşeviktarđın „vatandı haqtavı" turahındaqı lozungtarına ul yđenen baj konkurenttarın qarşı bol'şevikтar partiahı „imperialistik huqıştı grazdandar huqışına əjlanderev" lozunqtahın alqa herđe.

Bol'şeviktar yđək komitetinın huqışqa qarşı suqarqan manifesında bılaj tip jađılqajnı:

„Huqışsıvsı millättərđen ber terkemenen başında nemes burzuaziahı tora. Ul huqıştı vatan haqlav, ireklekte həm kul'turanı haqlav namına, sarizm tarafınan iđelgən xalqıtarđı qotqarıv namına, reaksion sarizmdı jemerev esən alıp barqanlıqına başandırıp, eşelər sıjnıfın həm xəđmətsəndər massahın aldaj. Ə eştə tap bına şul burzuazia, Velhelm II julbaşşılıqındaqı Prusia junkirđarı aldında lakilıq itkən xəldə, hər vaqıt sarizmdın in başnıslı sojuznigə, şulaj uq Rəsəj eşselere həm krəbteljəndərenen revolytsion xərəkətenen doşmanı bulıp kilde. Eştə bul burzuazia junkirđar menən bergə, riaksion həm ışrtqış manarxia huqış telahə nindəj heđəmtə bulqan Rəsəj sarizmının qəsmenən bethə lə, yđenen betə kərđəren yđ milliarttarına əllə qasandan birle jallap həm əđerqarşı həm batşa manarxihına bulışıvqa jynəlтəsək.

Eştə nemes burzuaziahı Serbiəne bujhındırtırqa həm kenjaq Slavəndarının milli revolytsiahın alıvın, taslarqa, telap huqış soqasaq" tip asıqtan, asıq əjtte. Bını ber Gardvig qına tygel, bəlki Anglia, Fransia, Germania həm Rusianın politik jetəkselere lə belələr ine. Anglia karole 1912 jılda huqış bulasaqın taqı la asıqtaraq əjtte həm ul huqış Germanianın huqış flotı esən genə tygel, bəlki savđa flotı esən đa qajqıjlı bulasaq, senki huqış soqha bed Germanianın betə savđa karaptarına tiklem dingeđ tənənə jebərəsəkeđ, tine.

Şulaj itep 1914 jılqı imperialistik huqış məs'ələne Sarajevolaqı bomba şartlavı menən tygel, bəlki ekonomik—politik fronttarđa kerəşev, jarışıv, qorallanıv həm deplomatik əđerlənev menən xəl itelde.

Bul kerəş 1914 jılqa, Sarajevo la bomba şartlav məlenə taniam elgerəp jetkajne. Imperialistar huqışqa əđerlənep jetkajenelər. Ular hər berehe bul huqıştə jenep soqıv menən xejallandılar. Antanta dəvlättərе (Rusia, Anglia h. b.) Terkiəne byleşev, ə Rusia algerək tə boqazđarđı alıv menən, Germania həm Avstria imperialistarı Serbiəne juq Balqanda həm jaqın kənsoqıştə xakimlektəren nıqıtıv, betə donjala gigimonlıqtı qulqa alıv h. b. menən xejallandılar.

2 internatsional sotsial—demokrattarı, sotsialist partialar marksizmqa xejanət itep, yđ imperialistarının huqış politikaların xuplanılar, vatan haqlav pərđəne aştında huqıştın xəđmətsəndərđe beldərevselek, qan tygevselek qurqınıstarın jəşerđelər həm aqlatılar, huqışşan imperialistik xökemättərđen sostafına indelər, huqış kriditтəre esən tavış birđelər. Tik Lenin jetəkselegendəge bol'şeviktar qına imperialistar huqışın qrazdandar huqışına əjlanderev julında başlan ađaqına tiklem kəraş alıp bardılar.

Imperialistar đa, ularđın lakejđarı sotsial—şovinistar đa huqışın nəmə menən betəsəgen, jəqni proletariattın berense navbəttə **Lenin, Staliu** jetəkselegendəge Rusia proletariatının kytərelep, donjanın altınan ber eləşendə betə imperialist həm kapitalistarđı tađarıtıp, sovet dəvlate tədəjəsəktəren hiđə almanılar. Ular otoldolar, şuqa qaramaştan xəđerđə lə ikense betə donja huqışın əđerlejđər. Lakin bul aldaqı huqışlu ular inde taqı la nıqıtaraq otolasaqtar. **„SSSR qa qarşı bulqan ikense huqıştın həzym itevselərđen tuluşınsa jeqelevenə, Jevropanın həm Azianın ber nej tiklem ildərendə revolytsiaqa həm ul ildərđen burzuaz—pomişşik xökemättəren tar-mar itevgə kilterəsəgenə** şiklənergə məmkinme ikən" (Stalin)

Rəsəj
Germ. Angl.Fran. Avst. Italia. TAQŞ. Terkiə. Rumania Siriə.h.b.

BEƉ TЬNЬSLЬQ ӨSӨN BOL'ŞEVIKTARSA KӨRƏŞƏBEƉ

ƏGƏR DOŞMANDAR HӨZOM ITHƏLƏR, HӨJӨKLӨ ILEBEDDE BATЬRDARSA HAQLAJASAQBЬƉ

Otlicno alьvsь ip' Rezvanoi.

Min Qьƒьl armiələ nisek tərbiə aldьm

„Atajьm yƒ qemerendə rəxətlek, jaqtь tormoş kyrə almanь. Jəj kenə avьl kulaktarьnьn maldarьn ketergə indem. Ə, qьş bulha Qajnanşa kulakta batraklьqta jerəp, qemeren şunda qartajtь. Atajьm dan min 10 jəşlek saqьmda jətim bulьp qaldьm.

Əsajem də qьş kendərendə Qajnanşa kulakta idən jьƒь, bьƃdvƒarьn qaranь, jəj kenə şul uq kulakta tamaq tujdьrьv əsen eşlәp, səlәmәtlegen juqaltь.

Min şundaj qaiiələ tьvьp, jətim qaiqas yƒemdən bəşqa 6 jende aşaiьrqa, kejendererge kərək bulьƃ", tip hyƒen başlaj bəlәkəj komandir Mexəmətşin iptəşten.

„Atajьm tirƒəren aqьƒьp, qandarьn qoiop bajtaq eşlәgən Qajnanşa kulakqa minə lə batrakiьqqa barьrqa tura kilde.Mine ul es aj hьnav şartь menən alьp eşkə qoştь. Qьş hьvьq hәm buranda 6-7 saqьrьm jalandan kymək maldarqa adьq taşьrqa kərək, ƃtə kejem joqa, jynlәp aşatmajdar. Minen eşte kulak jaratmanь– hinen kesen jetmәj, jalandan besende ad tejap kilterəhen, tine lə jad jetkəs eşlə gən ajdarqa ber tin də birmәjensə qьvьp sьqarьƒь, Atajьmdan qaiqan henər—min taqь kulaktarƒьn maldarьn ketergə indem. 1928 jьiqa tiklem ketevƒə hәm kulaktarda batrakiьqta jerəp yьtem.

Min armiəgə kilgəndə yk qə-

ƒьl armianьn məktəp ikənlegen belə inem. Kilev menən bojevoj hәm politik belemde əjrənevƒə bəşlәngən.

Kolxozsь iptəştər! Huqьş texnikahьna əjrənev menən bergə bed şulaj uq marksizm-leninizm tiorialarь menən də yƒeveƒƒe huqarabƒ. Ip. Stalinƒьn VKP(b) nьn 17 sjezьna jahaqan dokladьnьn berense nyiegen bed əjrəndek hәm jaqşь yƒlәşterƒek. Şulaj uq dəvlətkə orloq hәm igen tapşьrьv turahьndaqь VKP(b) YK nen huqь plenumь qararƒarьn da əjrəndek.

Bedƒen komandir hәm politruktarьabƒ kendə bedƒen menən tьşqь hәm eskərge xəi turanьnda politinformatsia hәm politzanaliəiar ytkərələr, gazet hәm zurnaldarƒь qьsqьrьp uqьvƒь ojoşorilar. Bed xəƒer politik jajtan ber nәmə lə tejerlek belmәgən ciekke peremenniktar iycen, şunьqtan bed yƒeveƒƒen kolxozdarьabƒqa qajtqas betenlәj janьsa eşlәjəsakəed hәm bьnda, lagerƒa alqan belemdarebedde terle juldar menən hedgə birergə tьrьşasaqabƒ.

Bed gazeitar hәm hedƒen xattarьqьƒ arqьn hed atqarqan eştərƒe hәm bedƒen Şişmə rajonь kolxozsьlarьnьn xuzalьqpolitik kampanialarƒь ytәvdəren, bigerək tə xəƒerge vaqьtta urozaj jьjьv kampaniahьna əƒerlәnevegedƒe ƒur diqqat menən hәm qƒьqhьnьp kyƒəlaqь betə huqьşşьlarƒь ьlьqtьrьp, sotsialistik jarьş asьp, ebtəbeƒgə alqan mujьndamalarƒь 100 pr. ytərgə.

3. Dissiplinanь ber genə tapqьr bodovqa lə jul qujmaƃqa.

4. Dəvlət—sotsialistik milekte (vintoika, pulemjot h. b.) jaqşь itep haqlarqa, snarəzenianь tuƃqtьrьv-bodov kêvek ber genə vaqiqanь lə buldьrmaƃqa.

5. Podrazdeleniala elgə hәm dissiplinalь huqьşşьlar bulьvqa ireşergə hәm aytən iptəştergə eş menən elgə kyrhətergə.

6. Kərək vaqьtta ilebedde haqlarqa hedƒen əƒer bulьvьqьƒ hәm qorqavsьlьq texnikahьn jaqşь ydlaştereveged esen lagerƒa alqan nətə belemdərebedde kolxozqa qajtьv menən hedgə birergə.

7. Bed peremennik—janqьdaqtar lager sbors betev menən barьabƒ da berƒəm rəveştə kolxozdarqa inabed hәm unda qalqan malsьlьqtь jaqşьrtьv turahьndaqь qararƒarьn unьşlь rəveştə bojomqa aşьrьv əsən bretə kestəregedde bi evde horajabƒ.

Urozaj jьjьvqa elgə bьlьrlьq itep əƒerlənev hәm unь his ber juqaltьvdarhьƒ vaqьtьnda ytkərevde horajabƒ.

Dəvlətkə orloq tapşьrьv jəhatenən ebtegedgə alqan mujьndamalarƒь jaqşь ytəvde urozaj jьjьv başlanьvqa tiklem, şulaj uq jьjьv vaqьtьnda la unь haqlav hәm juqaltьvdar menən -eraş eştərenə ajrьvsa diqqat itevde horajabƒ.

Kolxozsь iptəştər! Bed, hedƒen elkə hәm rəjon ojoşmalarь jetəkselege aƃtьnda alqan temptarьqьƒdь kilәsəktə lə jomoşartnavьqьƒqa hәm betə xuzalьqpolitik kampanialarƒь jaqşь itep udqarьvьqьƒqa Şişmə rajonьn Başqortostanƒьn aldьnqь rajondarьnьn berebe itevegedgə bşanabƒ. Bьl hedƒen taraftan bedƒen xatqa in jaqşь javap bulasaq.

Kolxozsь iptəştər! Bed peremeniktar lager sbors adaqьna huqьş—qorqavsьlьq eştərenə ejrənevdən hәm politik uqьvdьn betə məs'ələlərə bujьnsa in jaqşь kyrgədmələrgə ireşergə taqь la ner tapqьr hyd birabed. Jer jeƒendə berdən ber ьvqan il bulqan Sovetlar sojuzьn haqlavqa partia hәm xeƙmətten berense saqьrьvь bujьnsa telәhə nindəj vaqьtta la əƒer bulasaqabƒ.

Bed peremennikiar ip. Stalin ьn „ber genə taban da sliter jeren teləmәjabƒ, lakin yƒenedƒen ber genə verşok jerenedƒe lə ber kemgə lə birmәjabƒ" tigən lozunьgьn jaqşь anlajabƒ.

Peremenniktar ƒejem jьjьlьşьnьn quşьvь bujьnsa:

Axmetьf. Rezvanьf.
Stipanьf. Qodaşьf.
Xakimьf. Xamidullin.
Ojemərьf.

Şişmə rajonьnьn bətə kolxozsьlarьna hәm kolxoznitsalarьna xat.

(№ BATALIONDЬN IP. XƏLIULLIN PODRAZDILENIAHЬ „PEREMENNIKTARЬNAN)

Qədərle iptəştər-kolxozsьlar hәm kolxoznitsalar!

Bed, kolxozsьlar—xəƒer lager da torovsь Şişmə ajon pere-mennikiarь hedgə mərəzəqat itabed.

Lagerqa kilgən kendən yk bed bojevoj rəveştə huqьş texnikahьn ejrənə başlanьq. Bed ul texnikanь yƒebedƒen həjeklə jetəkselərebed ip. Lenin hәm unьn in jaqşь u-- b—soratnigь ip. Stalin jetəkse ege aƃtьndə esselər sьjnьƒь huqьşьp alqan ileƒƒe haqlavqa telәhə nindəj minutta əƒer bulьv əsen əjrənəbed.

Kolxozsь iptəştər! Huqьş texnikahьna əjrənev menən bergə bed şulaj uq marksizm-leninizm tiorialarь menən də yƒebedƒe huqarabƒ. Ip. Stalinƒьn VKP(b) nьn 17 sjezьna jahaqan dokladьnьn berense nyiegen bed əjrəndek hәm jaqşь yƒlәşterƒek. Şulaj uq dəvlətkə orloq hәm igen tapşьrьv turahьndaqь VKP(b) YK nen huqь plenumь qararƒarьn da əjrəndek.

Bedƒen komandir hәm politruktarьabƒ kendə bedƒen menən tьşqь hәm eskərge xəi turanьnda politinformatsia hәm politzanaliəiar ytkərələr, gazet hәm zurnaldarƒь qьsqьrьp uqьvƒь ojoşorilar. Bed xəƒer politik jajtan ber nәmə lə tejerlek belmәgən elekke peremenniktar iycen, şunьqtan bed yƒebedƒen kolxozdarьabƒqa qajtqas betenlәj janьsa eşlәjəsakəed hәm bьnda, lagerƒa alqan belemdarebedde terle juldar menən hedgə birergə tьrьşasaqabƒ.

Bed gazeitar hәm hedƒen xattarьqьƒ arqьn hed atqarqan eştərƒe hәm bedƒen Şişmə rajonь kolxozsьlarьnьn xuzalьqpolitik kampanialarƒь ytәvdəren, bigerək tə xəƒerge vaqьtta urozaj jьjьv kampaniahьna əƒerlənevegedƒe ƒur diqqat menən hәm qƒьqhьnьp kyƒəlaqь betə huqьşşьlarƒь ьlьqtьrьp, sotsialistik jarьş asьp, ebtəbeƒgə alqan mujьndamalarƒь 100 pr. ytərgə.

3. Dissiplinanь ber genə tapqьr bodovqa lə jul qujmaƃqa.

4. Dəvlət—sotsialistik milekte (vintoika, pulemjot h. b.) jaqşь itep haqlarqa, snarəzenianь tuƃqtьrьv-bodov kêvek ber genə vaqiqanь lə buldьrmaƃqa.

5. Podrazdeleniala elgə hәm dissiplinalь huqьşşьlar bulьvqa ireşergə hәm aytən iptəştergə eş menən elgə kyrhətergə.

6. Kərək vaqьtta ileƒƒe haqlarqa hedƒen əƒer bulьvьqьƒ hәm qorqavsьlьq texnikahьn jaqşь ydlaştereveged esen lagerƒa alqan nətə belemdərebedde kolxozqa qajtьv menən hedgə birergə.

7. Bed peremennik—janqьdaqtar lager sbors betev menən barьabƒ da berƒəm rəveştə kolxozdarqa inabed hәm unda qalqan malsьlьqtь jaqşьrtьv turahьndaqь qararƒarьn unьşlь rəveştə bojomqa aşьrьv əsen bretə kestəregedde bi evde horajabƒ.

Urozaj jьjьvqa elgə bьlьrlьq itep əƒerlənev hәm unь his ber juqaltьvdarhьƒ vaqьtьnda ytkərevde horajabƒ.

Dəvlətkə orloq tapşьrьv jəhatenən ebtegedgə alqan mujьndamalarƒь jaqşь ytəvde urozaj jьjьv başlanьvqa tiklem, şulaj uq jьjьv vaqьtьnda la unь haqlav hәm juqaltьvdar menən -eraş eştərenə ajrьvsa diqqat itevde horajabƒ.

Kolxozsь iptəştər! Bed, hedƒen elkə hәm rəjon ojoşmalarь jetəkselege aƃtьnda alqan temptarьqьƒdь kilәsəktə lə jomoşartnavьqьƒqa hәm betə xuzalьqpolitik kampanialarƒь jaqşь itep udqarьvьqьƒqa Şişmə rajonьn Başqortostanƒьn aldьnqь rajondarьnьn berebe itevegedgə bşanabƒ. Bьl hedƒen taraftan bedƒen xatqa in jaqşь javap bulasaq.

Kolxozsь iptəştər! Bed peremeniktar lager sbors adaqьna huqьş—qorqavsьlьq eştərenə ejrənevdən hәm politik uqьvdьn betə məs'ələlərə bujьnsa in jaqşь kyrgədmələrgə ireşergə taqь la ner tapqьr hyd birabed. Jer jeƒendə berdən ber ьvqan il bulqan Sovetlar sojuzьn haqlavqa partia hәm xeƙmətten berense saqьrьvь bujьnsa telәhə nindəj vaqьtta la əƒer bulasaqabƒ.

Bed peremennikiar ip. Stalin ьn „ber genə taban da sliter jeren teləmәjabƒ, lakin yƒenedƒen ber genə verşok jerenedƒe lə ber kemgə lə birmәjabƒ" tigən lozunьgьn jaqşь anlajabƒ.

Peremenniktar ƒejem jьjьlьşьnьn quşьvь bujьnsa:

Axmetьf. Rezvanьf.
Stipanьf. Qodaşьf.
Xakimьf. Xamidullin.
Ojemərьf.

Hyrətto: Şişmə rajonь peremenniktəre kolxozsьlarqa xat jadalar.

1. Lagerƒьn adaqьna tiklem kərək huqьş-qorqavsьlьq eştəren əjrənevdə bulhьn, şulaj uq palitik uqьvda la bətə məs'ələlər bujьnsa in jaqşь kyrhətmələrgə ireşergə.

2. Yƒebedƒen podrazdilenia-

kolxozsьlarƒь xəlle hәm kolxozdarƒь bol'şevistik jahav esen aktiv rəveştə kerəşəsakəed.

B I xat menən hedgə mərəzəqat itep, bed partia hәm xeƙmətten dəvlətkə orloq, it tapşьrьv hәm xəƒerge kendə artta

ŞAFEJЬF-BOJEVOJ HƏM POLITIK ƏƉERLEK ALЬV UDARNIQЬ

Şəfejef ip. (Mexəmətef bylege)ikense jьl Qьƒьl armiə saiьna kilde. 1933 jьlda başlap armiaqa kilgəndə ul bətenlәj uqьj da jada la belmәj ine. Ə bojevoj hәm politik belemdər menən bətenlәjgə tanьş tygel ine.

Qьƒьl armia saiьna kilep inev menən bətə kynelen alirep tərbiə alьrqa tьrьştь. Berense jьldan uq (əs aj esendə) nədan ьqьn bətərde-xəƒer jaqşь uqьj hәm jada belə.

Huqьş hәm politik uqьvda la yƒ cəsendəge başqa kerəşselərgə qaraqanda otlicno aldь.

Qьƒьl armia saiьnda alqan bagazdarьn kolxozqa qajtьp taratьvda Şəfejef iptəş bol'şevistik elgele eş kyrhətte. Kolxozqa qajtьv menən bьqa tiklem kolxozda ojoştorolmaqan bojevoj əƒerlek tynərəqe ojoştorop, yƒe jetəkselek itte hәm xəƒerge kendə unьn ojoştorqan tynərəge Ərmet sovetь dəvmələndə (Maqar r.) aldьnqьlьqtь aldь.

Bьjьl armiaqa kilevendə iptəş Şəfejef betenlәj yƒqergən. Armia saiьna kilep ber adna ejranes tə başqa iptəştərenə qarad la hər jaqtan elgele eş kymeteve esen ul bylək aldь.

Atьvdan bətə upraznieiarƒь

ƏSKƏRLƏRGƏ 1912 JЬLQЬ PRIZЬVNIKTARƉЬN KONFERENSIAHЬ

Ətelə jəşəj torqan 1912 jьlqь hәm bьjьl prezьqa inergə tejeş bulqan prizьvniktar konie-

Pylemjottan otlicno atьvsьlar—Kudnьƒ hәm Kudaşьf.

qьsьna norma tultьrьvьnda cəstə aldьnqьlьqtь alьp, partianьn 17 s'jezь materialdarь menən byləklende.

24 ijyndə yƒ kolxozьna jaƒqan xatьnda, ul: mine Qьƒьl armia tərələləne, xəƒer min politik belem alьv menən genə qalmajьnsa, huqьş texnikahьna ejə buldьm-otlicno atьvьm səbaple mine snajpirqa sьqarƒьlar. Kilgəndən birle ber genə dissiplina jazahь alqanьm juq, ə, 6 tapqьr byləklendem, tip jada.

XAZI.

vaqьtqa Jakutьf baqsahьna klergə tejeştər. Өs mejeştər jaƒma raporttar, yƒdərendə ucotta torqan prizьvniktar isemlegen alьp kilələr hәm bьl isemlektə tege jəki bьl prizьvniktьn konferensiaqa kilə almavьnьn səbəne turahьnda anlatma bildələr qujalar.

Prizьqa əƒerlənev julьnda predpriətie hәm ucrizdinielərƒə alьp barьla torqan eştərƒe tikşerev hәm julqa halьv əsen 15 brigada ojoştoroldo. Ular eşte 21 ijyldən başlap, brigadalarƒьn jetəkselərə bətə matrialdarƒь RVK qa tapşьrƒьlar.

Predpriətia hәm ucrizdenia jetəkselərə, şulaj uq brigadanan berketelgan iptəştər predpriətiələge udarinktar qatnaşь menən prizьvniktarƒь sotsial-sьjnfi jaqtan hajlav, naƒanlьq hәm aƒ uqьj-jada belevselekte bəterəv, şulaj uq davalav-havьqtьrьv eştərenə ajьrьm iqtibar birergə tejeştər.

Gorono hәm Gorzdrafqa prizьqa əƒerlənev julьnda başqarьlqan eştərƒen hedəmtələren xudozstvolь raveştə oformit itep hәm diagrammalar menən kyrhətep vьjstofkalar ojoştorov jekmətelde.

Politruk ip. Taşmuratьf stina gazetahьn sьqarьvqa jetəkselek itə.

Kolxoz udarniktarь qьƒьl armia safьna

„Janь jul" kolxozь (Avьrqazь rajonь) 5 nse brigadahьnьn brigadirь ip. Axdraxmanьf, kolxozda eşlagən vaqьtьnda namьƒ menən, bьn bol'şeviktarsa eşlәve arqahьnda bьlьqь jaƒqь səsev kampaniahьn kolxozda şь başqa brigadalarqa qaraqanda vaqьtьnan elek, juqьrь sьjiat menən unьşlь itep tamam unь. Senkl unьn brigadahьndaqь kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş, udarsьlьq metodiarь nьq qullanьldь, tərtipte nьq haqlanьlar.

Ip. Axdraxmanьftьn Qьƒьl armiəgə kilevenə 2 aj vaqьt ytte, ul əle ber genə dissiplina jazanь alqanь juq. Armiəgə kilgən kendən yk ul huqьş hәm politik belemdərƒe otlicno ejranerqə yƒen udarnik itep iqlan itte hәm kolxozda eşlәgəndə qullanьlqan-sot. jarьş hәm udarsьlьq menən eşlәj başlanь.

Bьna unьn hedəmtəhe: atьvƒan bətə eşlәgən upraznenialar bujьnsa otlicno aldь. Politik uqьvƒan hər vaqьt jaqşьqa airə. Fizkul'turaqa əƒerlektən vzvod dəvmələndə bereneselekte aldь. Axdraxmanьf ipteş ber genə minut vaqьtьn da busqa ytkərmәj.

— Bedƒen lagerƒьn srogь qьƒqa, əgərƒə şul qьƒqa vaqьtta la busqa ytkə hək, ul vaqьtta bed bьnda jərəp ber nəmə lə anlamajьnsa qajtьrabƒ, tip ip. Axdraxmanьf tьrьşьp ejrənə. Ul yƒe bətə ejrənevdər- buj -sa otlicno atьvь menən genə qənəqələnmәj. Yƒe menən bergə, yƒe belgəndəren başqa iptəştərenə lə ejratə. Qьƒьl armiəla huqьş hәm politik belemdərƒe aktiv ejrənev menən ber qatarƒan, kolxozda ytkərelə torqan mehim xuzalьq-politik kampaialarƒьn vaqьtьnda 100 pr. tь menən bojomqa aşьrьlьrqa teşeigen ibenən sьqarmaj.

Besən saabv kampaniahь aldьnda kolxozsьlarьna kampania nь unьşlь ytkərev turahьnda xat jadqajnь. Bьna taqь la 12 ijyldə jadqan xatьnda kolxozsьlarqa urozaj jьjьv kampaniahьn partianьn Ölkə komitetь hәm Başqorto tan Yƒək başqarma komitetь kyrhətkənsə juqarь sьjiat menən, unьşlь itep ytkərev hәm bigerək tə dəvlətkə tapşьrьla torqan igende juqarь sьjiatlь itep, əldələngən srogьnda tapşьrьp bətevde yƒək məs'ələ itep qujqqьd, tip jadqan.

Qьƒьl armis—brigadir Axdraxmanьf ipteş kolxozda eşlәgən vaqьtta yƒenen bol'şevistik jeƒen kyrhətte, ul Qьƒьl armiə safьnda huqьşşanlьq hәm politik belem alьvƒa la bol'şeviktarsa kerəşə. Kolxozdaqь jəş udarniktar—kiləsəktə Qьƒьl armianьn udarniktarь bulьrqa tejeş.

KINJƏQOL.

GTO NORMAHЬ ӨSӨN KӨRƏŞ ӨLGӨHӨ

Bəlәkəj komandir Qjalin (Qjeməjdullin bylege) fizkul'tura jarьşьnda aldьnqьlьqtь alьv esen otdeleniahьnda bojevoj eş alьp bara.

Ad qьna buş vaqьtьm bulha, tid genə qьƒьl armistƒe jьjam da, 15-20 minut vaqьt fiz'kultura ytkərəm. Minen otdilnik aqь Vəlejef hәm Rəximьf iptəştər fiz'kulturala betenlәj eşlәj almaj ƒar ine, ularƒь ajьrьm alьp ejrəttem. Şuqa kyrə xəƒer ular da normanь tultьra başlanьlar, tej iptəş Qjalin.

Fizkul'turanan jarьş konkursь iqlan itelev menən jarьşta bereneselekte alьv esen kerəşə başlanьm, min aldьnqьlьqtь birsək tygelmen, tip Qjalin iptəş başqalarqa elgə bulmaj eş kyrhətə. Unьn qьƒьl armistəre betəhe lə sot. jarьş hәm udarsьlьq menən eş kyrələr.

XAZЬJ.

Batalion məktəbenең bəlәkəj komandirƒarь zanətiala.

Parizda qatьn-qьƒƒarƒьn huqьşqa qarşь sljotь Sovet delegatsiahьna ip. Timeroqalina inə

MƏSKƏV, 4-6 avqusta Parizda bulasaq huqьşqa qarşь qatьn-qьƒƒar sljotьna Sovettar Sojuzьnan predpriətiə hәm ucrezdenielərdə hajlanqan, **Komona**, meteorolog, „Celyskin" den qəharman poxodьna qatnaşьvsь, Trexgornaja manufaktura udarniktarь jьjьlьşьnda hajlanqan, **Seregina**-Krasnьj xolm fabrikahь rabotniktarьnan, **Nikiiina**, Şerbakof isemendəge jebək tuqьv fabrikahьnan **Stasova**, MOPR ƒьn 80 men aqzalarьnan vəkil bulqan aktif menən berlektə Məskəvƒə MOPR ƒьn Frunzenski rajonь plenumьnda hajlanqan, **Kolesnikova**, „Svetlana" zavodьnьn masterь-Leningrad hәm Leningrad əlkəhe rabotnitsalarьnan hәm kolxoznitsalarьnan, professor **Mendeleeva** Leningradtьn hәm Leningrad əlkəhenen qatьn-qьƒ inzener-texnik hәm qilmi rabotniktarьnan, **Kirsanova**, „Krasnaja Roza" fabrikahь eşselərenən **Şaverdova**. Baku promьşlolarь hәm zavodtarьnьn rabotnitsalarь, jьjьlьşьnda hajlanqan hәm **Timeroqalina**-Ofe qalahь eşse jaştərenən.

Ip. Xaliullin cəsendəge qьƒьl armiestər naƒanlьqtь betərələr.

FRANSIALA FAŞISTAR XƏRƏKƏTE

Xəƒerge Fransianьn kyrenekle politik liderƒarьnan berəv-Andre Tardje, yƒenen kyptən tygel sьqqan kitabьnda—bьlaj tip jada: „Revolytsia teləməgən Fransianьn reformalar məs'ələhendə ikeləner tora alьv esen xəƒerge vaqьtta kərək tьşqь politikala bulhьn, şulaj uq eskərge politikala la xəi bik aldь. Jəki reformalar, jəki revolytsia. Kem revolytsianь kire qaqa, unьn reformalardan baş tartьrqa ber nindəj də xaqь juq". Tardje kyp kabinettarƒьn sostaƒьna inde hәm bernisə tapqьrxekemət basьnda torƒo. Xəƒer ul „milli ber laşev" xekemətendə lyde ytə torqan „portfelheƒ" minister bulьp tora.

Tardje—finans hәm promьşlennost kapitalьnьn joqondolo dəiralarь menən tьqьƒ bəjlangan politik riaksia liderь, ul Fransialaqь faşizmdьn idiologь hәm ruxlandьrьvsьhь.

Yƒenen kitabьnda ul reformalarƒь talap itə: „xekemət sistemahьn havьqtьrьv", unь „demokratik artьqlьqtarƒan" davalav, parlamenttьn xoquqьn nik nьq qьƒqarьv, berense nəvbətə, parlament deputattarьn yƒ insialivalarь menən zakon proekttarь inderev xoquqьnan, ə parlamentte—aydzət məs'ələlərendə xekemət ebtenən kyƒətev xoquqtarьnanməxrym itev. Tardje, Fransialaqь rivolytsion xərəkətte faşis metodtarь menən baƃa alьrlьq „qatь qullь", nьq lь", „totoroqlo" xekemət tьvƒьrьvƒь, profsojuzdarƒьn iregen sikləvde, berense nəvbətə, dəvlət ucrizdinielərendə hәm predpriatielərendə eşlavse eşse hәm xeƒmətkərƒərde stackalar iqlan itevdən, politik eştərgə qatnaşьvdan tьjьvƒь talap itə.

Dəvlət sistemahьn asьqtanasьq faşislaştьrьvqa jynəltelgən bьl programmanь Tardje kəsətep „reforma" tip ataj hәm bьl ale ləqət minimum programma tip ebtəp quja.

Fransialaqь xakim sьjnьftarƒьn parlamenttarƒan ber jaq sitkə qьrqa boroloş jahavƒarь hәm „jəki reforma, jəki revolytsia" tigən məs'ələne kibken rəveştə qujьvƒarь əlbəttə, kyldənənge nəmə tygel. Ular ilden eskərge hәm tьşqь politik xəle hәm qeymən xalьq ara xəlden qьrqьvlaşьvь hedəmtəhendə kilep sьqalar.

Eşhedlekten yƒeve, eş xaqьnьn qьrqa kəmeve, bətə avьl xuzalьqь produktalarьnьn xaqь hələkətle rəveştə teşeve, birəsəktər hәm kes jetməƃ nalog hәm kaba'rentalar avьrlьqь aƃtьnda unar menərləgən krəstejən xuzalьq tarьnьn belgenlekkə tə şevƒəre, tьşqь savƒanьn nik nьq kəmeve, tylərgə hələtle eskərge sprostьn tərajьvь hәm aydzetenең delitstsitь yƒə narьvь—bьlar bətəhe lə proletariat hәm xeƒmətsən krəstiəndər ara hьnda qьna tygel, bəlki qalalaqь vaq burzuazia arahьnda la aik nьq rizahьdlьq tьvƒьrƒь.

Stacka tulqьndarьnьn kytəreleve Strasbur qalahьndaqь barrikada huqьştarь hәm kapitaldьn proletariat tormoş kimələnə hezym jahavьna proletariatьn qarşь torovonьn kesəjeve menən kavdələngən xəldə xeƒmətsən massanьn hullaşьvь hәm kumpartia joqondohonoң yƒeve—Fransianьn xakim sьjnьftarьndı qurqьv tьvƒьrƒь. Yƒep barqan revolytsion kytəreleş arqahьda Tardjeƒьn yrdə əjtelgən kitabь şul qurqьv menən huqarьlqan. Fransianьn xakim sьjnьftarь lƒke parlamentarizm hәm burzuaz dimokratia metodtarь menən idara itergə xəƒer kestəre jetmədgənlegen hidƒelər.

Bьnan, ildə faşizmdь kesəjtev hәm dəvlət vlasьn faşislaştьrьvqa tanan bulqan tendenslalarƒьn yƒeve kilep sьqa. 6 nsь fivral vaqiqalarь bьl əntьlьştarƒь taqь la nьqьraq kəsəjtte (parlamintte baƃьp alьv hәm tynkəreleş jahav maqsatь menən Parizda faşistarƒьn asьqtan asьq sьqьştarь).

Bьnda şulaj uq Fransianьn tьşqь xəlenең qьjьnlaşьvь la burzuaziahь huqьşqa əƒerlənev osoronda, şulaj uq huqьş vaqьtında la huqьş maşinahьnьn eƒlekhed eştəven tə'min iterlek „nьqlь vlast" kərəklegen hidende.

Finans kapital Fransia imperialistarьnьn mənfəqəttəren haqlarьnq, Germania faşizmanьn yьbep barqan talaptarьna otpor birerlek hәm ilden esendə bulqan revolytsion xərəkətte aƃa alьrlьq nьqlь xekemət bulьvьn tălap itə.

Stavitski eşe arqahьnda kilep sьqqan skandalь faşlavdar (kyrenekle politik rabotniktarƒьn hәm parlament deputattarьnьn hatьlьvdarь hәm vzətka alьvdarь) menən bəjlaneştə massanьn qabarqan asьvьn finans kapitalьnьn jetəkselərə oƃtalьq menən faj'dalanьp, 6 fivralda qorallanqan faşistar bandahьn uramqa sьqarƒьlar. Ularƒьn bьl sьqьştarь ildəge riaksia kestəren siste. Vlast başьna „qatь qullь" xekemət—Dumergьn" milli berlaşev „kabinetь kilde. Uqa tiklem Fransianьn politik tormoşonon in artqь safьnda torqan fa-

Kapitalistik derzavalar sovet təqdimenə qarşь. — Qulьabƒ buş tygel, qul quja almajabƒ...

şistar xərəkəte, bьl vaqiqanan hun kinəjə hәm aktivlaşa başlanь.

Faşist ojoşmalarьnьn bətəhenen də şturmovoj otrəttarь kastettar, kyƒəktər hәm aftomat pistolettar menən qorallanqandar, qajhь berəvdərenen aftomobil', mototsikl kevek motorlaştьrьlqan svəz sredstvolarь la bar. Faşist ojoşmalarьnьn bьlardan başqa jənə jəşeren sklattarь bulьp, ularƒa huqьş pripastarь, utlь qoral hәm pulemjottar haqlana.

Yƒdərenen programmalarь hәm eştəre menən faşist ojoşmalarь ber berehenən bik ad nəmə menən ajьrьlalar. Ular bətəhe lə „xekemətte havьqtьrьvdь", „parlamitarizmdь bətevde" hәm „qatь qullь vlast" tьvƒьrьvƒь tălap itelər. Massanьn ekonomik krizis arqahьnda kilep sьqqan rizahьdlьqьn ular ikspiotirlajdar. Eşselər sьjnьfьnьn uƃal doşmandarь bulqan xəldə, ular kommunistik xərəkət hәm SSSR qa qarşь sistemlь rəveştə qoforonqan kerəş, qəjrat taratьv hәm jala jabьv kampaniahь alьp baralar.

Ular bətəhe lə finans kapitalьn in riaksion hәm in imperialь elementtarьnьn qoralь bulьp toralar.

Eşselər sьjnьfьna qarşь kerəştə, yƒenen praktik eştərendə faşist ojoşmalarь bətəhe lə kyptən bergəlәp hәm berləşkən kes menən sьqalar.

Şunьn menən ber rəttən, Fransialaqь faşizm kestərenen tuplana torqan ikense ber yƒəktaren də kyrhətep yterqə kərək. Ul yƒək-neosotsialistar (Neofaşistar") partiahь. Uƃqan jьl sotsialistik partialь raskol bulqandan hun Fransiala tədəlgən bьl „janь sotsialistik partia" başьnda Renodel, Marks, hәm Dea toralar. Neofaşistarƒьn liderƒarь yƒdərenen sьqьştarьnda „parlamentarizmdь havьqtьrьv", afiaritiltь rizim hәm korporativ xekemət tədəv jaqьnda toralar, jəqni Tardje hәm jalanqas faşizm programmahьnan bik ad nəmə menən genə ajьrьla torqan talaptarƒь qujalar.

Neofaşistar yƒdərə jaqьna demokratik strojƒьn „maturlьqtarьnan" tujqan qala vaq burzuaziahьn hәm eşselər sьjnьfьnьn artta qalqan qatlamьn bilьqtьrьrqa mataşalar.

***

Fransia kompartiahь proletariatьn ojoştorovsь hәm faşizmqa qarşь kerəşkə jetəkselek itevse berƒən ber kes bulьp tora. Ul faşizmdьn militətselek hyƒƒəren hәm sotsial dimogogiahьn kendən kenqə faş itə bara hәm massanь faşistarqa qarşь berƒəm front tьvƒьrьv əsən moalizovajt itə. Kompartianьn eşe bik jaqşь hedəmtələr birə.

Berƒəm front lozungьnь aƃtьnda 12 fevralda yƒkərelgən dejem politik zabastovkaqa bətə Fransiala 4, 5 mln eşse, jəqni bətə fransuz proletariatьnьn 60 pr. tь qatьştь. Fivral hәm mart ajƒarь esendə Parizda faşistarqa qarşь kyp kenə demonstratsialar bulьp, kompartia jədƒərsə men eşselərƒe ojoştorƒo.

Bьjьlqь berense maj sьqьştarьnda fransuz proletariatьnьn faşistarqa qarşь berƒəm frontь janь bojevoj hьnavƒь ytte. Stacka xərəkətenə jədƒərsə men eşselər quşьldьlar. Ul kenə promьşlennostьn kyp" kenə məhim tarmaqtarьnda 80-90 pr. eşselər eş taşanьlar. Ojəskəri kestərƒen nьq tuplanьvьna qaramaƃtan, Parizda 40 demonstratsia bulьp, tik 1 Vensen urmanьndaqь demonstratsiaqa qьna 30 men keşe qatьştь. Parizdьn eşselər jəşəgən biƃtələrendə 1 nse maj kenə ber təvlek bujьna huƃьlqan bьsn barrikada huqьştarь buldь.

Fransia mitьalьnda Komentern başqarmahьnьn XIII plenumьnьn analize bik şəp raƃlandь.

Burzuazia krizistən sьqьv jutьn janь imperialistik huqьştь başlavda hәm faşizmdь—asьqtan-asьq terrorlьq diktaturahьn kesəjtevdə kendən kən nьqraq edlәj. Proletariat hәm xeƙmətsən massa revolytsia julьna kendən kən batьrraq sьqa bara

KOLXOZQA NЬQ JAQŞЬ ATTAR

„At—kolxozdьn terәge" kolxoz at qaravsьlarьnь berense betә sojuz slyte mәs'әlәne şulaj quljdь. Nuriman rajonьnьn kyp kolxozlarь xәder attь jaqşьrtьv, yrsetev eşendә dur qьna hьnьlьş jahanьlar.

Bigerәk tә „Oktәber" kolxozьnьn uqeştarь dur. „Oktәber" kolxozьnьn maxsus atsьlьq fermahь bar. Fermala attardь qarav hәm tәrbiәlәv eşe jaqşь elgә ulьrlьq quljlqan.

Hyrәttә: „Oktәber" kolxozьnьn Atsьlьq fermahьndaqь tokom ajqьrь.

VKP(B) ӨLKӘ KOMITETЬNDA

VKP(b) Өlkә komitetь sovettarьn qajtanan hajlavqa әderlәnev turahьnda qarar qabul itte.

VKP(b) nьn Өfә qala komitetьna, betә rajkomdarqa, rajon başqarma komitettarьna, sovxoz hәm MTS politbylektare başlьqtarьna eşselәr, kolxozsьlar hәm xeđmatsan janqьđaqtar arahьnda sovettarđь qajtanan hajlavdarđь urozaj jьjьv eşen jaqşь itep ytkәrep, igen tapşьrьvđь srogьnan elek tultьrьp, fabrik hәm zavottarđn prominplanьn tultьrьp, malsьlьqtь alqa jebәrep, betә eştarđe lә partianьn 17 s'jezь qararđarь nigeđendә qajtanan qorop qarşь alьrqa tigәn lozungь aktında sovettarđь qajtanan hajlavdarđьn әhәmejәte turahьnda kin massovьjanlatьv eşen jәjep jebәrergә, sovettarđь qajtanan hajlavdarqa әderlekte in jaqşь sovettarqa ytkәrelә torqan jarьş—konkursьna tьqьđ rәveştә bәjlәp alьp barьvqa tәqdim itelde.

Өlkә komitet VKP(b) rajkomdarьna, rajon başqarma komitettarьna sovettar tarafьnan hajlavsьlarđьn nakazdarьnьn ytәleven hәr jaqlap tikşerevđe tә'min ittergә tәqdim itelde.

Өlkә komitet Başprofsovetqa profsojuz massahь arahьnda alda torqan hajlavdarđьn burьstarьn populәrlәşterev tәngәlendә massovьj—anlatьv eşen jәjep jebәrergә, ularđь promfin plandь jaqşь itep ytavqa, dәvlәt apparatь әktenәn şiflьq itevde kөsәltevgә hәm partia hәm xökemәt qararđarьnьn ytәleve әktenәn massovьj profsojuz kontrole ojoştorovqa mobilizovajt itevgә tәqdim itte.

Өlkә komitet elkә, rajon hәm politbylek gazetalarьnьn redaktorđarьn elkә, rajon hәm politbylek gazetalarьnda sovettarđь qajtanan hajlavdarqa bәjlә bulqan mәs'әlәlәrđe hәm uqa әderlekten barьşьn jaqtьrtьvqa mәsbyr itte.

Өlkә komitet BYBK prezidiumьnьn sjezd aldь kampaniahьnda partia hәm xökemәt zadanielarьn ytavđa jaqşь kyrhәt kestergә ireşevse rajondarđь, qalalardь, sovettarđь, fabriktarđь, zavodlarđь, kolxozdarđь, sovxozdarđь hәm ajьrьm udarniktarđь inderev әsen elkә gazetalarđa betә Başqortostan sovettarьnьn IX s'jezdь isemendә Qьđal taqta ojoştorov turahьndaqь saralarьn xuplanь.

AMERIKA STRATOSTATЬNЬN HӘLӘKӘTE

Nju-Jork, 30. Repid Sitidә (Kenjaq Dakota ştatь) kytarelgәn stratostat 18.290 metr samahь bejeklekkә jetkәndәn hun şardьn qabьqь şartlanь hәm Nebraska ştatьnda Xal'dredz janьnda jergә teştө. 3 osovsь paraşytlarda teştәlәr. Gondola vatьldь. Instrumenttardьn ham snimoktardьn jadmьşь ildәle tygel, qabьqtьn şartlaqan nasta urьnь bujqa 50 fut samahь, ine 3 fut bulqan, unan hun arta barqan. Osovsьlar teşkәn vaqьtta tәvdә stratostat menәn ber nej tiklem idara ittkәndәr, unan hun teşev tiklege ytә başlaqan. 20 men fut bejeklektә saqta osovsьlar gondola ebtenә mengәndәr hәm gondolonon qajet dur paraşytьn xәrәkәtkә kiltergә tьrьşqandar, lakin urьşhьđ sьqqan. Osovsьlar teşev turahьnda 11 men fut bejeklekkә tiklem radio bujьnsa xәbәr birgәndәr. 8 men fut bejeklektә gondola şardan ebtelgan hәm aik tidlek menan teşe başlaqan. Osovsьlar individual' paraşyt menan fajdalanьp, 5000 dan alьp 3500 futqa tiklem bejeklektan jergә hikerep teşkandar. Stratostattьn komandirь major Kepner stratostat menәn idara ittkәndә betә osov bujьna qьjanьlьq kyrgan. Osovđьn berense stadialarendә stratostattьn kytareleve kөtelmәьtan akerenlegan. 15 men fut samahь bejeklektә stratostat osovonьn ikense, esense hәm dyrtense jartь sәqattare esendә ber urьnda torqan, unan hun hәlәk bulqan momentqa tiklem tid kytarelә başlaqan.

AFTOMAT TELEFON STANSAHЬ EŞKӘ BAŞLANЬ

BERENSE KӨN XATALARЬN QABATLAMAĐQA

Janь aftomat telefon stansahь Өfәla berense tapqь tәdelep, stanslanь tәdev hәm montaz eştәren „Svazsojuz montaz" trisenьn **Svirdlof** ayleksahe brigada hь alьp barđь. Betә tәdev eştәren Mәskavdan kilgan maxsus qabul itev komissiahь „Jararlьq" tip qanul itte.

Stansia 1500 abonimintqa hьaplanep tәdelgan, xәder unьn 1120 abonimintь-klejunturahь bar. 34 jьldьn IV kvartalьnda Leningrattaqь „Krasnaja-Zarә" zavotьnan ebtelma prinurđar alьnqandьn hunында klejuntura kyleme janьnan 500-gә artasaq. Aftomat stansiahь kilәsaktә taqьla kinajtelep, abonimintt hanь 2000 danaqa jetkereleşәk.

Janь aftomat telefon stansiahьnda hәr kendә 11 keşe, ә sminala 3-r keşe eşlәjәsәk hәm ular stanslanьn normal' eşlәven kyđatep torov menәn bergә, abonimittar tarafьnan jebәrelgәn janьlьşlьqtarđь tәdatep torasaqtar. Janь stanslanь 11 genә keşe xeđmatlanderev, ikke telefon stanslahь menәn saqьştьrqanda 25-keşegә qaqqartьla tigan hyđ.

Janь aftomat telefon stansiahь 29-ijyldә kendeđgә 4 sәqat 30 minutta eşkә başlanь. Berense kendә, berense sәqattardә, bigerәk tә kanjukturalar tarafьnan dur qьna jeteşheđlektar jebarelde.

Qala sovetь yđenen qararь menәn betә mәassәsә, ojoşma, pridpriatia jetәkselәren-janь aftomat stanslanьn eşkә başlaqan sәqәtenәn hәr ber telefon apparatь janьnda dizurstva buldьrьv mәsbyrlaten qujqajnь. Ә, kyp kenә ojoşmalar, mәassәsәlar tarafьnan bьl qarar boşomqa aşьrьlmanь, tilifondarqa dizur qujьlmanь. Oşo arqala janь telefon apparattarьnьn liniәgә quşьlmavь, ikke telefondarđьn linlәnan ebtelmәve, janь aftomat telefon stansahьnьn eşenә dur qamasav janьnь. Ikensenәn: klejunturalar qatmarlь telefon apparattarь menәn fajdalanьvđa yđđarenen tulь tәzrlәahedlektәren kyrhәttelәr. Kәrakle abonimintьn nomirđarьn jьjnamajьnsa rьjcaktan trupkanь alьp, tьqlav, stansia tarafьnan alrelgan signaldarđь anlamav menәn, ikense abonimittardьn hәjlәşevđarenә qamasavlanьlar.

Başta hanalqan hәm texnik sәbәptәr arqahьnda berense kista 100 đәn artьqьraq abonimint linjanan ajarьldь. Ә 31-ijylgә stansia tarafьnan xeđmatlanderelmaj torqan abonimittar hanь 51gә qaldь. Aftomat telefon stansiahь nacalnigь iptaş vinagradof hәm inzener-texnik pirsanaldarьnьn әjtevenә qaraqanda 30 ijylda stanslanьn eşendә ajьrьm qamasavlьqtar qabatlamajьnsa-normal eşlәgan.

Tәvge kenden janьlьşlьqtarьn qabatlamav hәm ulardь beterev әsen qalanьn terle ucaskalarьna 22 instruktordar kөse taşlanqan. Ular klejunturalardь janь aftomat telefon apparatь menәn fajdalanьv texnikalarьn ejrәtәsaktar.

Stansia direksiahьnьn maqlymәte bujьnsa janь aftomat telefon stansahь eşkә başlav ajqanlь terlә ojoşmalardan 800 samahь ikke tilifon apparattarь jьjnalьp alьnqan apparattar rajondarqa MTS, polit bylek, kolxozdarqa, avьl sovettarьna jebәrelәsaktar.

Aftomat telefon stanslahьnьn normal eşlaven buldьrьv әsen betә abonimint klejunturalar qatmarlь telefon apparatь menәn fajdalanьv texnikahьna jetedi eja bulьrqa hәm unьn menәn kul'turalь mәqәmәlә itevgә ireşergә teješter.

Ql.

Fizkultura—nojevoj aderlekten ajrolmaj torqan eleşe hәm ul Qьđal armiala juqarь kimәldә tora. Yđendә kөs jegerlelek, zirәklek, qajьvlaq hәm tyđemselek tarelaben arttьrьv esen sport hәm gimnastika menәn şoqellanmagan ner genә lә komandir hәm qьđal armejes juq.

Hyrattə: Qьđal armejest turaktə ejrәma.

BAŞQORTOSTANDA traxomoqa qarşь kerәş

RSFSR Sovnarkomь traxomqa (xyđ avьrьvь) qarşьş kөrәşev saralarь turahьnda qarar sьqarđь. Sovnarkom yđenen qararьnda Başqortostan territoriahьnda traxoma menen kөrәşkә Başnarkomzdraf tarafьnan operatif jetakselek bulmavqa Başsovnarkomdьniqtinarьn jynaltә. RSFSR Sovnarkomь Başqortostan Sovnarkomьna yđ rajondarьnda traxoma avьrьvьna qarşь kөrәşev bujьnsa saralar ytkәrevđe tә'min itmәgan rajon başqarmalarь predsedateldarena vzьjskanlә balьrqa tәqdim itte. RSFSR Sovnarkomь Başqortostan Sovnarkomь aldьna Başqortostanda rajon kyđ davalav punkttarьnьn hanьn 1935 nse jьldьn 1 nse qinvarьna tiklem 15 kә jetkerev mөәyrlәten qujdь. Unan hun 1934 nse jьl esendә, kyđ vraclarь bulqan rajon hәm qala bol'nitsalarьnda traxoma menan kөrәşev bujьnsa 200 keşenan qinarat maxsus sestralar aderlәv ojoştorolorqa teješ.

8-MART FABRIGЬNDA QUROQAVSЬLЬQ EŞE

Hәr ber komsomoles esen qaskari texnik imtixan alirev kөrәklek negengә kendә nedden komsomol eşenen yđagendә tora. Bьl tәngәldә qajhь ber komsomol gruppalarьnьn eş hedәmtә lare lә bar inde. Betәhenan dә alda №1 eske kejemdar sexьnьn komsomol gruppahь bara: ulardan 17 komsomoles imtixandь „Otlicno", 8 komsomoles—„jaqşь" otmetkahь menan alrdelar. POKK tynәrәgendә GSO qa 100 pr. menan bьqtьrьlqandar. 17 ijyldә ular GSO nьn 1-se kompleksьna zacot alrdelar dә inde. Vojenorq—komsomolka Zanelkina hәm betә gruppa in berense voroşilьfsa atvsьnь yđ brigadalarьnan sьqarьv burьsьn qujđslar. Ip. Zanelkina betә qaskari eşte yđ sexь eştarena bajlәp alьp bara. Bьl komsogruppa yđenen ijyn hәm ijyl proizvodstvo programmahьn ytavđa lә aida bara. Ular qala janь xuzalьqta eşlavđa lә berenselek alalar.

Faarikanьn ajrьm komsomolestarь nasar eşlajđar, imtixan alirev eşe bigerak tә pol'to sexь komsogruppahьnda nasar tora. Bьl sextьn komsomolkahь Zolotarjova qaskari zanatianan da, qala janь xuzalьqьnda eşlavđan da qasьp jerenә.

Bьlaj eş narьp sьqmaj. VLKSM Yđak komitetьnьn hәr komsomoles tarafьnan qaskari—texnik imtixan alirelergә teješlek turahьndaqь qararьn aldaşav menan tygel, belki eske kejem sexь komsomolestarьnьn janle elgelare bujьnsa qьna ytav memkin.

Faarikanьn komsomol komitetь burьsь—in jaqьn kilәsaktә, eske kәjem sexь komsomolestarь elgehenan fajdalanьv nigeđendә qorqavsьlьq eşen nьqlь julqa halьv.

Betә komsomolestar aldьnqьlar elgehen ydlәşterergә teješlar.

HYRƏTTƏ „8 mart" faarigь komsomolkarь qaskari texnik ekzamin alirlar.

◆ **Niu-Jork**, 30. Imperialistik huqьş hәm faşizm qurqьnьşьna qarşь 10 men eşenen profsejuzlьş buldь. Juzlьş Germania xökematena jebargan telegramma la Tel'mandь qotqarьv talap itte.

Qatьn-qьđdarđьn huqьşqa qarşь xalьq ara kongresьna Parizqa 30 delegatsia kitte. Delegatsia başında Amerika eşselar xarakterenen veteranь 73 jaşlek Ella Blur tora.

◆ **Vena**, 30. Budapeşt qalahьnьn yđagendә kommunistarđьn huqьşqa qarşь đur demonstratsie buldь. 20 keşe qulqa alьndь.

◆ **Pariz**, 31. Ispaniala juzlьştar hәm demanstratsialar ibjildь. Tujьv Ispania kampartiahьnьn berense avqust unajь menәnhuqьşqa qarşь kampaniahьna qarşь jynaltelgan.

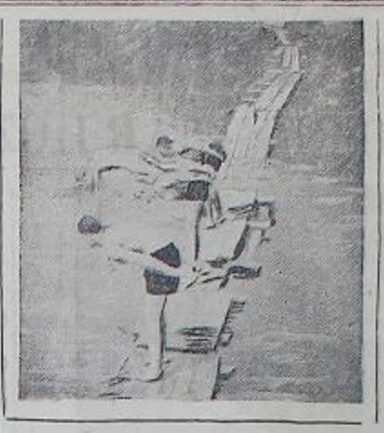

DӨGӨ YЬTEREV

Başqortostan qilmi tikşerenev institutь, 1932 nse jьl dan alьp Başqortostan tupraqьnda dөge yьterev mәs'әlәne menan şeqellanә başlaqan ine. Qilmi tәzribәlәr bujьnsa Zeјansura rajonьnda dөge yьterev esen lajьqlь tanьlьp urьn da tәzrinә stansahь ojoştoroldo.

TATARSTAN KOMPOZITORЬ IP. SӘJDӘŞEF ӨFӨLӘ

Tanьlqan tatar kompozitorь **Sәjdәşef Salix** iptaş Өfelә. Ul Өfe muzikant tarь menan berlektә Өfe tujatьrdarьnda ber nisә konsirt birәsak.

Sәjdәşef Ip taş 1900-jьl Qazanda atahь ylgandan un kөn hun tьva. Jaşlaj jatim qalqan Sәjdәşef yđenen tuqan apalarьnda tәrbiәjәlenep yte. 1919-jьl muzьkal' ucilişcanь beterep sьqa.

Sәjdәşef iptaş uqьv jorton bө tergastә yđ telage menan qьđel armiaqa kitә hәm 1921-jьlqa tiklem armia safьnda qala. 1921 jьl armianan qajtqas brьmnor muzьka texnikumьna mөdirlekkә yrlatelә. 1922-jьl Qazan Dәvlәt tejatьrьna muzьka jetәksehe itep kyserelә hәm xәđerge kengәsә şunda xeđmat itә.

Sәjdәşef iptaştan muzьka elkәhendә xeđmattare kyp. Ul **„Başmaqьm"** opirittahьn, **„Zәngәr şәl"**, **„Najomşik"**, **„Il"**, **„Qandьr buja"** әbәrđarenә muzьka jađa. Bьnan tьş Sәjdәşef iptaştan aik kyp *marştarь*, jьrđarь hәm pejssalarь bar.

Qazan Dәvlәt tejatьrьnda eşlav menan ber qatardan Sәjdәşef iptaş muzьka konsirvotoriahьnda uqьj hәm bьjsl tejoria bylegen betera. Xәđer Sәjdәşef iptaş tatar upirahьn jađa.

Sәjdәşef iptaş Başqortostan kul'tura institutьna ramans formahьnda jьr esen biş kөj jađьrqa buldь hәm praktik eşkә başlanь.

Bildәle 1932 jьl dөge kul'turahьnьn ajrьm spitsifikalarь menan tanьş bulmaganlьqtan ketelgan heđemtә bulmanь.

Berensenan dөge yьkon mәtdә jьlьmsa qьna hav menan huqarьvqa kөrak (kone asьq mәs'әlә bulha la, tәzriәa stansahь bьl mehini qilmi mәs'әlәne yđlәsterә almaj, urezajqa qomasavlьq kilterđe. 1933 jьl janь qa sәselep, tәzriәa bujьnsa dөge orloqonon 4 sorth qabul itelgan ine. Bьlarđьn „Bozu" tigan sorth qьna qektarnan 30 sentner dөge alreven asьqlanь. 1934 jьl tәzriәa stansahьnda 2 ga unan hun xuzalьq elkahendә 2 ga dөge sәselđe.

Tәzriәa bujьnsa Başqortostan tupraqьnьn Zeјansura rajonь aigerak tә baj, bьl kul'turalardь buldьrьv his şikhed ber mәs'әlә xәđer Zeјansura rajonьnda 700 800 ga jer dөge sasev esen eldelende.

35 jьl bьl problema xәl itelergә teješ.

— ● —

TӨĐӨTEV

„Başqortostan" dьn 29-ijyldә sьqqan 173 hanьnda bahьlqan SSSR Sovnarkomь ergәhendәge Sovet Kontrole Komisslahьnьn 2-plenumьnьn qarardarьnda tyәndәge hyđđar teşep qalqandar.

Ip. Zemlәcka dokiatь bujьnsa sьqarьlqan qarardьn ikense baqauahьnda ebtәn dyrtense jurda „bьl eşlәngәn eştarđe qajtanan" tigan jemlanan hun **„eşlav"** tigan hyđ teşep qalqan, şunь „bьl eşlәngәn eşte qajtanan eşlav" tip tәđatep uqьrqa kerak.

Şul uq qararđьn esense baqanahьnda 5-punkttьn eb jaqьndaqь (ebtәn *bigeđense* juldan başlap) „Alьşьnьv punkttarьndaqь eştarđe ojoştorov betenlaj qanaqatlaneriek kejensa qala" tigan jemlane „Alьşьnьv punkttarьndaqь eştarđe ojoştorov betenlaj qanaqatlanmaklek kejensa qala" tip uqьrqa kerak. Bişense baqanala ebtan 29-juldaqь „aqastar taşьvđь ta'min" tigan hyđđan hun „itev" tigan hydde ebtep, jaqni „ta'min itev" tip tәđatep uqьrqa kerak.

REDAKSIA.

— ● —

BELDEREV

2 avqust kis sәqat 7 lә Jaqut isemendәge aiqsa ham teatrđa gorkom VKP(b), Başprofsovet hәm elkә gazet redaksialarь tyәn pecatlьn qala redkollegialare sljotqa raskordar, zakom predsidateldare, raikomdar, MK hәm pecat aratьv upolnomoceannidarь kilergә teješ.

Kөn tertibende:

Profsojuz, komsomol, hәm pecat eşenen kontrolь xaqьnda doklad. Sljotqa kilevđe partorog sekretarь hәm FZMK predsidateldere vaqьtьnda tә'min itargә teješter.

Gorkom VKP(b)
Başprofsovet
Өlkә gazeta redaksialarь.

Javaplь redaktor urьnbaсarь: ZӘKI KAJЬPKUL.

BӨGӨN
LUNACARSKI BAQSAHЬNDA
Başqortostan dөvlәt teatьrь postanofkahь
BAŞQOROT TUJЬ
V. Mortazin, M. Buranqol әbәre.
Ujьn sәqar 9 đa başlana.
Direksia.

Başqortostandan spirt trestь oşo jьldьn 1 nse avqusnaan 15 nse sentәbergә tiklem texniceki, meditsina hәm qilmi karaktar esen betә Başqortostan ojoşmalarьnan 1935 jьlqa kerak bulasaq **spirtka zajafqa qaşul itә** başlaj. Zajalkalarđa ojoşmalarđan isemic, urьnь, revizitiarь, kerak bulasaq spiritten sorta, kypme spirt keraklege (dekalitr) zajalkalar menan kerak bulasaq spirt turahьnda tulь texnik rascet ta alirelerga teješ.

Texnik rascottan başqa alrelgan zajalkalar qaralmajasaqtar.

Zajalkalarđь ojo adres menan jeberergә: Өfe, Jegor-Sazonov urama jort № 39, Başspirttrest.

Yđak ojoşmalar sistemahьndaqь urьnь ojoşmalar yđđarenen yđaktage ojoşmalarь arqarь zajalkalarđa glavspirtqa alirergә teješter. 15 nse sentabarđan Başqortostan spirt trestьnda hәm Qlavspirttә zajalkalar qaşul itelmajesaktar.

Başqortostan spirt trestь.

1—3

Өfe, „Okt. Nat."ьn matsaqahь. Başglavlit vakile № B—1580.

ГПСКАЯ АССР-Массовая читальня

Kөđgə səsev eşenə-urožaj jьjnavoja birelgən kevek yk nьqlь iqtibar jynəltergə!

BƏTƏ IL PROLETARĐARЬ, BERLƏŞEGED! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 176 2-avqust 1934 JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Өlkө, Өfө qala komitetlarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

„Kolxoz pravlenialarьn hәm sovxoz direktorđarьn—igen tapşьrqan saqtarđa orloqto juqaltьvđar đan haqlap qalьv өsөn, skerttәv hәm igen huqьv mәlendә igen tapşьrьvđa fajđalanьlasaq bөtө ar balarđь, bricka hәm ridvandarđь yđ vaqьtьnda brizenttar, septәlər jәki halamdan yrep jahalqan matalar menən tә'min itergә mәzbyrlərgә".

(Başsovnarkom qararьnan)

AJЬRЬM RAJON, MTS HƏM KOLXOZDARĐA

ÜЬAL UJ MENƏN UROŽAJĐЬ KƏM KYRHƏTEV

FAKTTARЬ TURAHЬNDA

VKP(b) ӨLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. Rajonda hәm MTS kolxozdarьnda urožajđь derəb ajldәlavgə sara kyrmәgən өsөn Baltas Rajzohьnьn başlьğь ip. Mostafinğa hәm Baltas MTS direktorь ip. Kuznetsofqa qatь vьjgovor iğlan itergə, ip. kuznetsoftь eştən alьrğa hәm ip. Mostafinğa өgər jeңөrelgən xatalar tөdөtelmәgәndә unьn kiləsәktə parfiala qalьv qalmavь turahьnda mәs'ələ qujlasaqьn ibkərtergə.

2. Baltas rajkomь sekretarь ip. Xəjnullingə rajonđьn bajtaq kolxozdarьnda urožajđь hәm kyrhətev hәm RajZO mədire tarafьnan urožajđь narьqlavğa mexanik kilev faktttarь faş itelgөs VKP(b) rajkomь tarafьnan tөjeşle saralar kyrelmәvenen jul qujlmablьq bulьvьn kyrhətergə.

3. **Urožajđь bildələv bujьnsa eşlөvse dөv lət komissiahьnьn eşendə bulьşlьq kyrhətmәgәne, urožaj bildələv eşen apparattaqь ikense dөrəzələge koşelərgə tapşьrьvь, rajonda urožajь massovьj tyнənөjtevđərgə qarşь sa ra kyrmәvө өsөn Bөlөsөj RajZO hьnьn başlьqь ip. Şerininđь eştən alьrğa.**

4. **Bətə RajZO başlьqtarьn, MTS hәm sovxoz direktorđarьn urožajđь narьqlavđa kөm kyrhətev, hөđөmtə sьğarьvđan tajşanьv hәm kolxozdarđьn narьqlavđarьnə mexanik kilev vaqiğalarь qabatlanba—ularğa iğ qatь partia hәm xokem saralarь kyrelөsөgen huqьq tapqьr ibkərtep qujьrğa.**

ӨLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ—BЬJKIN.

19 ijyl 1934 jьl.

UROŽAJĐЬ JЬLDAN-JЬL

KYTƏRƏ BARЬRQA

„Pravda" gazetьnda Sojuz Sovnarkomьnьn 1934 jьl kөđgө sөsev planь turahьndaqь qararь iğlan itelde. Kөđgө sөsev planь bьlьtrğь menən bөr samalaqь kyləmđə tөđөlgən, lakin tyвəndөge şarttarğa iğtibar itə.

Iң elek-kөđgө bojđajđar sөsev majđanьnьn 454 men gektarğa kinajtelə, şul vaqьt qara tupraqlь bulmaqan rajondarđьn role bajtaqqa arta. Mөbөlən ytkən jьl Məskөv elkəhe 100 men ga kөđgө bojđaj'sөskən ine, bьjьl 271,9 men gə, Gor'ki krajь ytkən jьl 80 men ga sөskən ine, bьjьl 82,1 men ga, sөsergə tejeş.

Iң qimmətle kul'turalь kөđgө bojđaj sөsev majđanьnьn kinajtelөve sotsialistik igenselek eşe sьjfatьnьn artaвan ytheşenə şa*hitlьq itə. Şunьn menən bergə,* rajondar bujьnsa sөsevđөn ursalaştьrьlьvь bojđajđь ten jaqqa kyserev turahьndaqь direktivtөn unьşlь ytkəreleven kyrlөtə.

Ikensenən — kolxozdar ytkən jьlğa qaraqanda yđđөrenen kөđgө sөsev majđanьn 1185 men gektarğa arttьrьvđarьn, janqьđaqtarđьn şul samala kəmerək sөsevđөren kyrhətep ytergə kərək. Bьndaj kyserelev kollektifiaştьrьvđьn artaвan ytheve hәm kinajeve, MTS tar bazahьnda kolxozdarđьn proizvodstvo məmkinlege ytev menən anlaşьla.

Oşonon menən bəjlәneştə jәnə bөr qьđьqlь faktt kyrhətep ytəвəđ. 1934 jьlda kolxozdarđьn 29 million ga kөđgө igen majđanьnьn 20 million gektarьn MTS xeđmətlөndergən kolxozdar sөsөlər. Ytkən jьl MTS kolxozdarь bətə kolxozdar ebtenə teşkən 27 mil. 815 men ga majđanđьn 17 million gahьn qьna sөskəndar ine. MTS tarđьn eş kyləme bьjьl 3 tapqьr samahьnda arta. Bьl proletariat xekeməte tarafьnan kolxozdarğa jahalqan dur proizvodstvo jarđambьn kyrhatkese tygelme nej!

Axьr siktə, huqьq mөs'ələsotsialistik igenselek bьjьqь kөđgө sөsevđe nөmə menən qarşь ala,-kolxozdar hәm sovxozdar yđ eştərenen sьjfatьn kytərgəndərme hun? Bьl horavqa par herev mөqlymattare asьq javap birelər. Sojuz kyləmendə 20 ijylgə 25473 men gektar tađa par herelөp, plan 94 protsentqa ytəlde. Ajьrьvsa kolxozdarđьn unьştarь đur: ular 20382 men ga par herөp, planđь 100,1 protsentqa ytəne lər. Ytkən jьl oşo kөngə Sojuz kyləmendə bətəhe 21619 ga qьna par herelgən ine. Bьjьl totoş 4 milion gektar samahьna tigeđ.

Bөđđə bьjьqь kөđgө sөsevđe bьqa tiklem his bulmaqan rəveştə unьşlь ytkərevgə bətə məmkinlektər bar! Xəđer eş dereb ojoştorov, keşelərđe hәm proizvodstvo sredstvolarьn dereb urьnlaştьrьv, kөđgө eştərđe dereb bergə bəjlөp alөp barьv menən xəl itelөsək. Өlgəşevđər partia ojoşmalarь aşa jөslelərđe hәm balalar majđandarьn, jөslө eşendə kөndəlek instruktaж ojoştorөp tuqtavhьđ miditsina xeđmөte menən tə'min itergə quşlь.

Kolxozdarđaqь đur balalar esen bulğan vaqьtlь jөslelər balalarđь tөrlek əjlənəheńə tə'min itelerlek itep ojoştorolorğa tejeş. Өlkə komitet sovxoz direktorđarьna hәm kolxoz predsedateldərenə jөslө hәm balalar majđandarьna kərək bulğan jorttar birergə quşlь.

VKP(b) nьn rajon komitetarьna hәm politbyelektergə balalar đuq tujөmlөqan jaqşьrtьvqa ajьrьvsa iqtibar itergə hәm algerəktə balalar majđandarьnđa pedogogik eşkə nьq iqtibar itergə quşlь. Өlkə komitet havlьq baq lav komissarlьğьna rajon meditsina ojoşmalarь aşa jөslelərđe hәm balalar majđandarьn, jөslө eşendə kөndəlek instruktaж ojoştorөp tuqtavhьđ miditsina xeđmөte menən tə'min itergə quşlь.

Өlkə komitet VKP(b) nьn rajon komitettarьna politbyelektergə hәm tyвənge partia ojoşmalarьna sovxozsь hәm kolxozsь qatьnqьđđardь iң jaqşь aktiftarьn jөslө eşenə jarđamğa hәm kontrolğa bьqtьrьp, jөslө hәm balalar baqsalarь ojoştorov tirəhende sovxoz eşselere hәm kolxozsьlər arahьnda massovьj eştərđe jөlөp jөвərergə quşlь.

BƏJLƏVSELƏR... „ӨLGƏRƏ ALMAJĐAR"

Taşlь kyl MTS-ь xeđmətendəge kolxozđar uraqqa 26 ijylđə teşte, 27 hendə lobogrejka menən ura başlanь. Tavge kendə lobogrejka menən 4 nse brigada urđь. Berense kөn—lobogrejkalarđьn bik nasar remontlanьvđarьn kyrhətte. Huqьnan bətenlөj eşlөj almablьq bulğas remontqa jarьnan birelde.

28 ijylđə 7 nse brigada la lobogrejka menən ura başlanь. Unda bəjlөvselər aqrьn eşlөjđər, bəjlөp elgertə almajđar, urьv menən bəjlөv arahьnda eđeklək tьva, usmalar bəjlənməj jөlөp qalalar. Kolxozda 3 vьjşka nulьq la, ularđa qaravьlsьlar juq.

S. M.

VKP(b) ӨLKƏ KOMITETЬNDA

QATЬN-QЬĐĐAR KӨSӨN EŞKƏ KYBERƏK ЬLЬQTЬRЬV ӨSӨN

Sovxozdarđa hәm kolxozdarđa urožaj jьjnav kampaniahьnda qatьn-qьđ eşse kөstaren kyserək jөlөp itev maqsatь menən Ölkə komitet VKP(b) nьn rajon komitettarьna hәm politbyelektergə urožaj jьjnav vaqьtьnda batьv standarьn da asьlqan vaqьtlь jөslelərđe xeđmөtlendergөn kolxozđar evđe tə'min itergə jөklata.

Kolxozdarđaqь đur balalar esen bulğan vaqьtlь jөslelər balalarđь tөrlek əjlənəheńə tə'min itelerlek itep ojoştorolorğa tejeş. Өlkə komitet sovxoz direktorđarьna hәm kolxoz predsedateldərenə jөslө hәm balalar majđandarьna kərək bulğan jorttar birergə quşlь.

VKP(b) nьn rajon komitettarьna hәm politbyelektergə balalar đuq tujөmlөqan jaqşьrtьvqa ajьrьvsa iqtibar itergə hәm algerəktə balalar majđandarьnđa pedogogik eşkə nьq iqtibar itergə quşlь. Өlkə komitet havlьq baq lav komissarlьğьna rajon meditsina ojoşmalarь aşa jөslelərđe hәm balalar majđandarьn, jөslө eşendə kөndəlek instruktaж ojoştorөp tuqtavhьđ miditsina xeđmөte menən tə'min itergə jөklata.

Kolxozdarđaqь đur balalar esen bulğan vaqьtlь jөslelər balalarđь tөrlek əjlənəheńə tə'min itelerlek itep ojoştorolorğa tejeş. Өlkə komitet sovxoz direktorđarьna hәm kolxoz predsedateldərenə jөslө hәm balalar majđandarьna kərək bulğan jorttar birergə quşlь.

Ölkөlө urožaj jonar BARЬŞЬ

ARЬŞ URЬVĐЬ BӨTTӨLӨR

(BaşRosta hәm telegraf xəвərdərө)

Petrovski, Maqar rajonьnьn „Yrnək", „Irek" „Alatana" kolxozdarь eşse hәm hөjrəv kөstəren dereb fajđalanьv nigeđendө arьş urьvđь tulьhь menən nөttelər. Өs kolxoz da holo urьrğa başlanь.

Byzdək. „Bajkal" artele yđenen 126 gektar arьşьn tulьhьnsa jьjnap aldь. Kөltələrđen bətəhe lə qьrьqqa baвьlqan, hanalqan hәm haqlav esen qaravьlsьqa oxranaqa birelde. Arьş jьjnav ike kөn esendə bөtte.

Blago-eşşin. „Krotof", „Dubrof" hәm Tel'man isemendəge өs kolxoz rajonda berense arьş urьvđь tamamlavsьlar. Urožaj jьjnav tik maşina kөse menən qenə buldь. Bətə başaqtar at hәm qul tьrmalarь menən bik nьq tьrmalanalar. Xəđer ebkert kə halьv bara.

Novotrojski, 30 nsь ijyldə „Krasnьj luc" kolxozь qьşqь aşьqtar jьjьvđь tamamlanь. Urьlqan jer 329 gektar. Kolxoz artta qalьvsь „Zavetь Il'ica" artelen buksirğa aldь.

Byzdək, Byzdək MTS-ь „Zara" kolxozь arьş urьvđь tamamlanь. Kolxoz tiđ kəndərđə bөşep olgərөsək holono urьrğa əđerlənə.

UROŽAJ JЬJЬVĐЬ

UNЬŞLЬ TƏ'MIN ITEV ӨSӨN KӨRƏŞTƏ...

ARXANGIL (telefon buйьnsa). Rajsojuz urožaj jьjev kampaniahьna qarata 20 ijyldə selpo hәm rivkomissialarь raistərenen prozvodstvo kənəşmələren ytkərđe.

Urožaj jьjev kampaniahьn jaqşь xeđmətlөnderevđə sьpolardьn ajьrьm kustarьna rajsojuz prezidiumь aqzalarь berketelgen. Bьl aqzalar selpolardьn eşen kөndөn horavьna javap birelek itep qujьvđa praktik jardam itelər.

Rajsojuz baвьv eşselere өsөn 4 jerəp halьv povoskalarь hәm 1 kyrgəđmə jerəp halьv povoskahь ojoştorđo. Urožaj jьjev kampaniahьn jaqşь xeđmətlөnderev eşen rajsojuz tarafьnan ber nisə brigada ojoştorolop, ular tyвəndə praktik eş alьp baralar. Qanuf itelgən igende halьv esen 5 amвar halьnьp bətev aldьnda tora. Şulaj uq 13 keşelek aş beşerevselər kursь ojoştorola.

VƏQLƏĐƏ EŞTƏ YTƏLDE

Teş aldьnan bulьp ytkən jamqьr „Kombajьn" kolxozsьlarьn arьş urьv eşenən tuqrattь. Өsənsə hәm bişense brigada kolxozsьlarьnьn arьş baвьvь jənəşə ine. Eştən tuqьrav menən tke brigada kolxozsьlarь la 3 nsө brigadanьn kysmə vagonь ergəhenə jьjьldьlar. Komsomoles **Ardaşirsf Өxmөt**, buş vaqьtlan fajđalanьp, kolxozsьlarđьn ber adьna qьđьl məjeştəge kitap, zurnal, gazetalarđь, qьđđarqa kolxoz jьrđarьn өləşep birđe.

Qьđđar, jegettər ber urьnqa jьjьlьp, janь sьqqan jьr kitabьnan jьrđar өjrənergə, jьrlaşьp kynel asarqa totondolar. Kolxozsьlarđьn ber adь kysmə vagonga qaqьlqan qьđьl-qara taqta hәm stena gazetahь ergəhenə jьjьldьlar.

— „... Anav, nej, baвьvđa tartip bөdөp, urьlqan keltələrđe lə bəjləmәj bөtenlөj qajtьp kitkas, şulaj bula ul... eştə ilkehalqь jөrөgəndərđe qara taqta şulaj tiđ eləkterə şul..." tine Banat əвej, kyptər unьn hyđen xuplanьlar.

26 nsь ijyldə yđ eştərenən bətenlөj qajtьp kitkən **Kərimьva Xөnirə** menən **Oljilminurđar** hәm brigadir hyđenə iqtibar itmәj, arьş başaqtarьn qaldьrьp jьjьvsь **Batьrşin Xammat,Өlimbakьf Xəzejəxmattor** вөgөn qara taqtaqa jađьlqajnьlar.

— „Bьna, min jəşem 65 kə jetkən bulha la, kymәklөp eşlөvđen kynelielegenə qьđьp human eşlөp jөrejem. Berləşep eşlөgөs eşten avьrlьqь la hidelmәj. Kisə, heđ eşegeđđe taşlap kitteged, brigadirđьn hyđen tьn lamanьqьd, -heđđen өsen min qьđarđьm. „Jə bulmaha, yđem eştəren bəterөp qujajьm" tinem

đə, namьtlanьp, heđđən qalqan kөltələrđe lə taşьp вətərөp quj đьm. Ulaj tьrьm-tьraqaj jөrөhək, ber eşeвeđ đa eş bulmaв, ul qədətegeđđe taşlaqьđ" tine Banat əвej, yđe qьđьl taqtaqa kyđen halьp maвajьp qujđь.

Qara taqta menən jənəşə torqan qьđьl taqtaqa Banat əвej iseme jađьlqajnь.

Qara taqtaqa jađьlьvsьlar Banat əвej javap hyđ tавьrğa өlgərmənelər, kolxozdьn partorgь **Məvletəf** iptəş:

— „Apajđar,aqajđar, jegettər, qьđđar, kilegeđ tөle" tip yđ ergəhenə kolxozsьlarđь saqьrđь.

— „Iptəştər, вөgөn ijylden 27 he, tiđđən, il qorqavsьlьqьn nьqьlьv esen kөreş kenө bulğan 1 avqus kөnө jetə. Beđ şul kөngə əđerlənev turahьnda hөjlөşep alajьq ələ" tine. Kolxozsьlar unь uraр aldьlar.

Bьnan 20 jьl elek imperialistlar huqьşь başlanьvь, kapitalistlarđьn SSSR qa qarşь hөzym gə əđerlənevđөre turahьnda, beđđen tьnьslьq өsen kөrəşeвeđ hәm kərək bulha kapital ildərenə nьqlь otpor birerlek bulьrğa tejeşlegeвeđ turahьnda qьđqa qьna әngəmə ytkərelde.

„Uraq" sьlar 1 avqus kenen nəmələr menən qarşьlav turahьnda kənəşep, hөjlөşep aldьlar. Axьrđa, ul kendə bətə urožajđь juqaltьvhьđ, planda kyrhətelgənsə 12 kөn esendə tamamlav esen bələ brigadalarđa kərəşte jəjep jeвərev menən qarşьlarqa tigən fekergə kildelər.

— „Qan eskes burzujđarđьn huqьş əđerləvđərenə qarşь kөreş kenө bulğan 1 avqusqa əđerlek ajqanlь min yđemđe aвabv udarnigь tip iqlan itəm" tine 3 nse brigadanьn keltə bəjlөvselərđe kyđelə.

Eşten sьjfatьn jaqşьrtьv hәm juqaltьvđarqa qarьşь kөrəşevse Nurlaxmetьfь kolxoz pravlenia hь 5 xeđmət kenө menən byləklene.

Bəjlөvselər hәm keltə ultьrtьvsьlar hər berehe yđđөre bəj lagən jerđe tьrmap barьv menən genə siklənməj ular eđelөp teşkən вəşaqtarđь qul menən jьjnav өsen pionerđardan вəşaq jьjnav zvenolarь tөđenelər. Zvenо вəşlьqь pionerđarđьn yđđөrenən bildələnde. Pionerđar artь nan taqь at tьrmahь menən tьrmatьla barьla. Baвьvđa ber genə lə вəşaq qalmaj.

Ə. QIZZƏTULLINA.

Başaqtь pionirđar đa

KӨLTƏ BƏJLƏVSELƏR ĐƏ JЬJNAJĐAR

Mejakə. Aksejon MTS-ь xeđmətendəge „Dim" kolxozьnьn 3 nsө briqadahь briqadirь Ojizətullin yđ brigadahьnđaqь eş kөsen jaqşь ojoştorqan. Brigada la qьđьl hәm qara taqta qullanьla. Sabьla torqan jerđeq tirə jaqьna kөltə bəjlөvselər вylenep qujьlqandar. Sabьvsь hәm kөltə bəjlavselər normalarьn arttьrəp ytəjđər, 23 nse ijyldə, 2 nse kөn lobogrejkala eşlөvse Abdullin hәm Ojanвasьltar 5 gektar saptьlar.

Kөltə bəjlөvselər sьjfat esen kөrəşələr. Komsomolka Zehərə Ojəldullina kenөnə 350 kөltə, Salixьva 350 kөltə, Xəsnitdinьva 340 kөltə bəjlөj. Əxmetьva, Sibəqətullina hәm Xənettinьvalar 320 şər kөltə bəjlөjđər. Kөltələrđe jьjnap qьrlьqqa halьvsь Nurlaxmetьf вaвьvđa ber genə lə вəşaq qaldьrmav esen kөrəşə hәm kөltə bəjlөvselərđe kyđelə.

Eşten sьjfatьn jaqşьrtьv hәm juqaltьvđarqa qarьşь kөrəşevse Nurlaxmetьfь kolxoz pravlenia hь 5 xeđmət kenө menən byləklene.

Bəjlөvselər hәm kөltə ultьrtьvsьlar hər berehe yđđөre bəj lagən jerđe tьrmap barьv menən genə siklənməj ular eđelөp teşkən вəşaqtarđь qul menən jьjnav өsen pionerđardan вəşaq jьjnav zvenolarь tөđenelər. Zvenо вəşlьqь pionerđarđьn yđđөrenən bildələnde. Pionerđar artь nan taqь at tьrmahь menən tьrmatьla barьla. Baвьvđa ber genə lə вəşaq qalmaj.

Ə. QIZZƏTULLINA.

QЬĐЬL BAJRAQLЬ IĞKE SOBXANQOL SOVETЬ

Iğke Sөвxanqol sovetь (Berjan r.) dөvmәlendəge aldьnqь sovet. Ul bətə xuzalьq-politik kampanialarđь la sol'şevistik temp menən atqara kilə. Il nse kvartalda zajьm aqsahь jьjnav planьn 170 pr. qa, it tapşьrtьv planьn 70 pr. qa atqarđь.

Sovet predsedatele ip. **Morzaвajьftьn** yđ tirəhenə sovet aktifьn tuplaj alьvь arqahьnda janь nalog kampaniahь 3 kendə ytkərelde.

Sovet janьnda 7 seksia hәm kolxoz brigadalarь qarşьnda 2 deputat qruppahь ojoştorolop eşkə başlanьlar.

Avьl sovetьnьn maja tuplavđь, urožaj, вesən jьjnav hәm sotsialistik jarьşta alda sьqqanь esen rajon вəşqarma komitetь tarafьnan qьđьl вajraq menən вyləklende.

Işanlatьf Şərif.

Urožaj kilde

„Kr. Başkiria" Orloq sovxozьnda igen sklattarьna remont ytkarelmagan igen halьv esen elekke komвajьndar totolqan harajđь qulajlaştьrqandar. Lakin ul qujьlqan talapqa javap birerlek tygel.

(BaşRosta)

Kelət əđer tygel...

Aviatsia kənənə əđerləneged.

18 avqust—**aviatsia kənənə** kyp qalmanь.

Sovet ile bьl kəndə ydenen havalaqь өlgəşevđəren вajram itev kөnө itep qarşьlaj. **„Ber us qьna, tuđьp вətkən qьđqanьs, itke konstruksia maşinalardan başlanьp kitkən xərbi qьđьl havа flotь вөgөn sovettar sojuzьnьn qoro jerđarđəge hәm dingeđđərđəge siktəren haqlavđa jemerelmatь, đəhşət kөs bulьp osa.** Ip. **Voroşiloftьn** udqan jьl 18 avqusta sьqarqan prikazьnđa вьna өsolaj tip əjtelde.

Bedđen hava kөstərenedđen artaвan mөkəmmәlləştereleve jubndaqь ber jьlьq nьqьşmalь eşeвeđđən hun beđ bьl hyđđe xəđer đə şundaj uq dur nigedlekkə tajanьp əjtə alaвьđ. Iң mөkəmmәl hava karaвeldəren ydləşterev өktendə өdlөkhed eşlavse sovet aviatsia promьjslennostь taqь la nьqьraq nьqəndь. Bedđen danlьqlь osovsьlarьnьđđən — hava okeanь komanderdarьnьđđən təzriвələre ylsavhed rəveştə ytbe.

Udqan jьl sovet aviatsiahь өsөn bьndan da tarixi jьl buldь. Sovet stratostattarьnьn вьqa tiklem işetelməgən вejeldekka kytərelevđare, bedđen qaharman osovsьlarьnьđđən ydeвedđen вьna tigən maşinalarda cөlyskinselərđe qotqarьvđaqь tindəşhed ipopiahь, sovet konstruktor fiker jerətvenen kin qolas jəjevenen janle şahitь bulьp torqan „Maksim Gor'ki" isemendəge hava gigantьn tedəp bətərөv bedđen paraşjotsьlar hәm planiristardьn bətə donja rekordtarьn alьvdarь—bьl, ber jьl, bedgə nej saqlь jenevđər kilterđe!

Udqan jьldьn adьraq hideilerlek, lakin bik jaqşь өlgəşeve bulөp, ilebeđđə aviatsion propagandanьn kəslө qoralь, hava flotь kadrdarьnьn timerlege bulьp xeđmət itkən massovoj hava sportьnьn jьldam rəveştə yвeve tora. Aeroklub, aviomodil' tynərəktəre, planeristar tynərəktəre, paraşjotistar tynərəkəre — вьna bөlardьn вətəhe lə **Osoaviaximđьn** tьrьşьp eşlave arqahьnda iztimaqi tormoşobđđьn jaвaj kyreneşe tierlek bulьp өvelə inde.

Oşo kəndərđə genə „Pravda" proizvodstvonan ajьrmaвtan 36 osovsь əđerlәj alьvsь Məskөv „Elektrozavod" osov məktəbenen unьştarь turahьnda jađьp sьqarđь. 1-nomerlь Məskөv zavodьnьn Aerokluвь la şulaj uq вajtaq qьna osovsьlar hәm matoristar əđerlөp sьqarđь, 80 planerist uqьvđьn вerense вaвqьsьn tamamlanьlar. Paraşjotistar tynərəgendə 97 keşe uqьj. Ularđьn qajlь вerđere 12 şər tapqьr hikerev ytkərđelər đə inde. 15-ijylđə aeroklubtьn osqostarь otrətь Mazaj rajonьnьn Kukarinski kolxozьna вarđь. Eşseosovsьlar вьnda đur massovoj eş ytkərep, kolxozda hava sportьnьn yвe вaşlavьna niged haldьlar.

Bьndaj fakttar xəđer вerəmhərəm genə tygel. Menərlөgən xeđmətsəndər stanogөndaqь berlektə oşo kəndərđə „AIR" maşinahьn hьnav hәm unь populərlaştьrьv esen Jakovlef konstruksiahь вulqan „AIR" jenel osqostar tərkəmənen alьвqa osovdarьn ojoştora. Bьl osov his şikhed вətə sovet jəməqatselegenen iqtibarьn bьqtьrasaq hәm respuвlekalarđa hәm əlkalərđə jenel osqostarđь massovoj rəveştə qullanьvđь вaşlap jeвərevgə xeđmət itəsək.

Udqan jьl esendə ojoştorov hәm texnika jaqьnan şaqtaj nьqьnqan grazdandar hava flotь, hava juldarьnьn regulər bulьvьna, pocta hәm jək jərətev, passazirđarđь kul'tura jaqьnan xeđmətlənderev eşenen bik hidger qujьlьvьna ireşev burьstarь aldьnda tora. Bedđen grazdandar aviatsiahьnьn jeteşhedlektəren jəşerevgə xəzət juq. Yđ ydende tənqit itev вьnda la jeteşhedlektərđe вətərөv esen in jaqşь sredstvo bulьp tora.

Kyp kenə grazdandar aviatsiahь ojoşmalarьnьn jeteşhedlektəre əđ tygel: aerodromdar nasar, metrologia xeđməttere nasar qujьlqan, aerovakzaldar tarqav xəlendə, hava poctahь jerətevđe ojoştorov jaraqlь tygel, xeđmət dissiplinahь jomoşaq, grazdandar hava flotьnьn qajlь ber jetəkselərenen izədi insialtvalarь hәm qatь, ojoştorov ixtejardarь juq. Hava poctahь menən jeвərelgən xattarđьn jьş qьna rəveştə qədəti pocta menən jeвərelgən xattardan hun kilevə kevek xəlgə tydep tөrөrqa məmkinme nej!

Aerodromdarđьn tarqav xəldə bulьvь, ularđa qajlь ber saqtь iң kərəkle bulğan qorolmalar đьn da bulmavь grazdandar aviatsiahь ucrezdinialərenen aikənep eşlavşanlege hәm ularđьn instiavahьdlьqьnan kilmәme nej!

Jerle ojoşmalar grazdandar hava flotьna jardəmqa kilergə teşeştər. Hər ber qala ydenen timer jul stansəhьn elgelə xəlgə kilterergə tejeş!—Bьl lozungь kyp kenə urьndardа inde praktik tormoşqa aşьrьla. Lakin ber timer jul transportь menən genə bətəhendə atqarьp bulmaj sit Jul jərev hәm svəzden xəđerge zaman sredstvohь bulğan osqostь industriaвьđđьn, avьl xuzalьqьaвьđđьn, kooperatsiaвьđđьn dəvlət savđaвьđđьn, poctaвьđđьn, kitap hәm gazettarьвьđđьn jardəmsьhь itergə kərək. **Hər вer qala ydenen aerodromвa elgelə xəlgə kilterergə tejeş!** —Bьna şunь tormoşqa aşьrьrqa kərək.

Yđ vaqьtьnda вajtaq qьna qala sovettarь, ajьrьp əjtkəndə **Məskөv** hәm **Leningrad** qala sovettarь grazdandar aviatsiahьna jardəm itev turahьnda yđ өbtərenə kyp kenə jeklamalər aldьlar. Xəđer bьl jəklamalərđen nisek ytəleven tikşererge hәm janь kөstər menən eşkə totonorqa вik vaqьt inde.

Aviatsia kənənə əđerləneged! Juqarьraq hәm tiđerək osor oqa!

Hər вer məktəpkə, her вer pioner otrətena aviamadel tynərəge buldьrьrqa!

Hər вer zavodqa, hər вer fabrikqa-planeristar hәm parəşjotistar tynərəge buldьrьrqa!

Hərвer promьşlennos ydəgenə-ajra klus hәm elgelə aerodrom buldьrьrqa!

Sovettarđь qajtanan hajlavoqa ađerlekte jəjelderergə

KONKURS ŞARTTARЬN UTƏP. SOVETTAR S'JEZЬNA JENEVDƏR MENƏN KILERGƏ

Sovettaroqa qajtanan hajlavđarqa ađerlek eştəre ytkerev turahьnda

BASSR UĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

Sovettarđьn bətə sojuz həm bətə Rəsəj s'jezdarьn saqьtьv sroktarь iqlan itelev unajь menən həm „s'jezd aldь kompaniahь sovettarđьn massovьj jarьştarьna, s'jezdan hun proletariat dektoturahь taqь la nьştaq, taqь la massovьjtaq, taqь la uqmaşqanьtaq bulhьn əsən bətə sovet orqьndarьn nьqьtьv recaqьna əlaqlergə" tejeşlegen əltep Başqortostan ASSR VBK prezidiumь **qarar itə**

1. Başqortostan ASSR nьn bətə sovet həm başqarma komitettarьna seksiə həm deputat gruppalarь aşa eşselər, kolxozsьlar həm bətə xeđmətsəndər arahьnda sovettarqa qajtanan hajlavđarđьn əhemiləten, uqa ođeđelektarđe đavlat idarahьna xeđmətsən massalarđь taqь la kyberək nьqtьrьp, xeđmət intyztazmahьtaqь la nьqtaq kytərev, qajtanan hajlavđarqa proletar đavlate aldьndaqь bətə jəkləmələrđe tulь rəveştə juqarь sьjtatlь itep ytəv, bereuse navnattə urozaj jьjnav kampaniahьn jaqşь ytkarev, igen tapşьrьvđь sroqьna alda ytəv, partianьn 17 s'jezdь həm VKP(u) VK nen ijyn plenumь qararđarь nigeđenda sotsialistik teđeleşten bətə ucaskalarьn kinəjtev həm nьqьtьv menən əildələvđen karəklegə turahьnda massovьj aulahьv eştaren kin rəveştə jəjelderergə təqdim itergə.

2. Oktəber həm noјəber ajđarьnda sovettarđьn otcot kampaniatarь ytəsəqen itkə alьp. Başqortostan ASSR sovettarьn həm başqarmь komitettarьn, bu eşkə sovettarđьn massovьj ojoştorovь, şulaj uq qajtanan hajlavđarqa, sovettarđьn deputatlьqьna kandidattar əđerlav eşen kesəjtergə, şunьn menan bergə xeđmətsən qatьn qьđđarđan kandedattar əđerlavgə ajrьmsa iqtibar itevgə təqdim itergə

4. BASSR sovettarьna həm başqarma komitettarьna hajlav xoquqьnan məxrym itelgən keşelərđen isemlektəren xəđerđən yk anьqlarqa totonorqa, həm hajlav komisialarь teđelev monentьna saqlь bu isemlektərte tulь əđerlekkə kilterergə əqdim itergə.

5. Başprofsovettan, profsojuztarqa ojoşqan massanь promiin olandarđь həm sotsovmestitelekte jaqşь ytavqa, partia hənxekemət qararđarьnьn ytalevetə jəmaqət kontrole ojoştorovqa uplap aldaqь qajtanan hajlavlerđьn burьstarьn popylərləşterev bujьnsa massovьj anlatьv eştaren profsojuzdar hьđьqь bujьnsa jəjelderevən horarqa

6. BASSR VBK prezidiumьnьn ojoştorov bylegenə sovettar ja qajtanan hajlavđarqa qarata əđerlek eştaren jəjelderev turahьnda urьndarqa konkret kyrmtmələr aitevđe, şulaj uq BVBK prezidiumьnьn urьndarqa sьja torqan instruktorđarь aşa bu jararđa kyrhətelgən saralarđь jəjelderev turahьnda sovet həm başqarma komitettarьna jarđam kyrhətevđe ojoştorovđь tapşьrьr qa.

7. **„Başqorĺostan" „Kommuna" həm „Kr-Başkiria"** qazettarьn ja s'jezd aldь kompaniahьnda proizvodstvo plandarьn bətə kyrhətkestare menən ytəv bujьnsa, urozaj jьjьvđь ytkarev həm unь haqlav bujьnsa, igen tapşьrьvđь həm avьl xuzalьqь produktia'arь plandarьn srogьnan alda ytəv bujьnsa, **kedge** səsev həm tunqa herev, kolxozdarđa doxottь yđ vaqьtьnda derəb eylev bujьnsa həm malsьlьqtь yrsetev bujьnsa, srok, həm sьjfat jaqьnan eş elgeləre birgən rajon, qala, sovet, fabrika, zavod, kolxoz, sovxoz, MTS, predpriatie həm ajrьm udarniktarđь jađьv əsen **„Sovettarđьn 9-Bətə Başqortostan s'jezdь isemənə"** Bətə Başqortostan qьđьl taqlahь teđergə.

BVBK prezidiumьnьn ojoştorov by egenə „sovettarđьn 9-Bətə Başqortostan s'jezd isemendə" ge qьđьl taqtaqa jađьv turahьnda materialdar qarav tərtinen eşlərgə həm BVBK nen nəvbəttage prezidiumь rablavьna inderergə təqdim itergə.

8. Əlkə həm rajon gazettarьre faktordarьna əlkə həm rajon matbuqatьnda sovettarqa jauьnan hajlavđarđьn ham uqa əđer lekten əhəmiətle turahьndaqь məs'ələlərđe sistemlь rəveştə jaqtьrtьrqa həm xəđerđən yk gazeta bitərendə bətə Başqortostan qьđьl taqtahьna kandedattar məxəkəmə itev həm ularđь popylərləşterevđe başlarqa təqdim itergə.

BVBK predsedatele urьnbaьarь: KƏLMITЬF.
BVBK sekretarь urьnbaьarь: NƏZIRЬF.

SOVETTAR KONKURSЬ

MƏQJƏNƏHED BƏXƏSTE TAŞLAP, PRAKTIK EŞKƏ TOTONORQJA

ƟFƟ QALA *SOVETЬ* HƏM TIMER JUL STANSAHЬ

KONKURS KYRHƏTKESTƏREN YTƏMƏGƏMDƏR

28 nse ijyldə Ɵfe timer jul stansuhьnda Başqortostan Vđək vaşqarma komitetь prezidiumь janьndaqь Vđək konkurs komissialьnьn elkə ojoşma vəkildəre, timer jul politbylek başlaqь həm 300 đan artьq eşselərđen qatnaşьqь menən kysmə kənəşmahe uđqarьldь.

Kənəşmələ stansanь həm transport eşen jaqşьrtьv esen kerəştare turahьnda Ɵfe qala sovetь predsedatele urьn baьarь ip. Kinzinanьn həm Ɵfe timer jul stansahь başlaqь Ivonoftan doklattarь tьnlandь.

Stansaqa material jarđam kyrhətev menən bergə—tej ip. Kinzina—sextarđa massovьj—ojoştorov eştare lə ytkarəved. Ularđa seksia həm deputat gruppalarь ojoştordoq. Udarniktar sijotь ytkərep, unda konkurs kyrhətkestaren əjrəndek. Lakin şulaj đa seksialar, deputat gruppalarь jomoşaq eşlajđar. Qatьnqьđđar bu eşkə nьqtьrьlmaqandar.

Stansaqa posazirđarđь xeđmətləndərev esen telefon qujđьq. Ə, ul eşləmaj. Stansa qarşьndaqь baqsanь tərbiləlap ytlerev həm tav aiten jəşltənderev, baqsa janьn asfal't menən qaplav jəklamələrendə alqajnьq. Lakin bu eştər ytəlmə .e. Asfal't **esen 30 men** hum aqsa bulha la asfal't tana almajьđ. Stansa **janьna 400 hum** aqsa totop, səskə ytlerel*hələ stansa* jetəkselərenen kontrol' qujmavđarь səbəple səskələr tərbiləhed qalьp, juqqa sьqtьlar tej, ul.

Stansala pasazirđarđьn jaş balalar esen balalarь bylməhe həm kitap kioskahь asьlьrqa tejeş. Balalar bylməhe esen 25 karavat, 100 metr tovar h. b. nəmələr đa bar. Kitap kioskahьna la urьn əđer. Lakin hamanda asьlmaqandar. Ularđьn asьlmavđarьna ip. Kinzina, tərle ob'jektij səbəptər kilterə. Bətə qəjepte stansa rabotniktarьna avьđarьvqa tьrьşa.

Quşma doklattь stansa başlaqь Ivanof hejlane. Ul konkurs bujьnsa alьnqan jəkmətkelərđen praktik atqarьlmavđarьnьn səəptarenə *həm qala* sovetьnьn qoro hyd menən genə şeq eliaşьhьndaqь ə

УФИМСКАЯ Городская Массовая Читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 177 3-avqust 1934 JЬL

VKP(b)nəŋ Başqortostan Ölkə, Öfe qala komitetlarь, BÝBK həm Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEZ!

„ЬRDЬN ŢABAQTARЬN MOTLAQ YLƏNDƏRDƏN TADARTЬP HƏM JEREN TAPATЬP (UTRAMBOVAJT ITEP). IGEN HUOJЬLASAQ HƏR BER ЬRDЬN TABAOJЬN JABЬLOJAN TÝBƏ MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ"

(BAŞSOVNARKOM QARARЬNAN).

SOVETTARDЬŊ 9-BƏTƏ BAŞQORTOSTAN S'JEZЬN SAQЬRЬV TURAHЬNDA

BASSR YƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

Başqortostan ASSR Ýdək vaşqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

1. Sovettardьŋ 9-sətə Başqortostan s'jezьna 1934 jьl 20 dekabrdə Öfe qalahьnda jьjnaroqa.

2. Sovettardьŋ sətə Başqortostan s'jezьna tynəndəgə kən tərtinen rabiaroqa:

I-Başqortostan xəkemətenen otcotь.

II-Malьlьqtьŋ toroşo həm unь aloqa jenərev turahьnda.

III BASSR dьŋ Xəjsulla həm Avьroqazь rajondarьnda sovet, xuzəlьq həm kul'tura tədeloşo turahьnda.

IV-BASSRYBK aoqzalarьn həm sovettardьŋ sətə rəsəj s'jezьna delegattar bajlav.

3. Xəkemətten otcotьn ederlәv əsən: ip. Tahirьf, Bulaşьf, Kəlmetьf, Xasanьf, Asxadullin, Dusinski, Ojismətullin həm Əmirьf iptəştərdən toroqan sostafta xəkemət komissiahь tədergə.

BASSR YBK predsedatele—TAHIRЬF.
BASSR YBK sekretarь—KƏLMETЬF.

29 ijyl 1934 jьl.

KOLXOZDARDЬ UROŻAJLЬQ BUJЬNSA

Tege jəki bьl gruppaqa inderev əsən urozajlьqtь itəplәv tərtiee turahьnda

SSSR XALЬQ KOMISSARƏARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSSR Xalьq komissardarь Sovetь qarar itə. SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1934 jьl 17-fevralda tərlanqan (SSR sojuzьnьn 1934 jьlqь zakondar jьjnatlьqь N 11, 68 matdə) Maşina-Traktor Stansahьnьŋ kolxoz menən bulqan yrnək dogovorьna həm SSSR Sovnarkomьnьŋ 1934 jьl 10 ijyldə bьl dogovorqa ətətlmə indergən qararьna (SSR sojuzьnьn 1934 jьlqь zakondar jьjnatlьqь N 35,277 matdə) movilіq raveştə kolxozdardь tege jəki bьl gruppaqa inderev əsən urozajlьqtь itəplәv, jarma jahala torqan igendərdə (şul jəmlənan tarьnь) həm borsaq kul'turalarьn inderep,ə Ukrainala, Qьrьmda, Azov-qara dingeđ həm Tenjaq-Kavkaz krajdarьnda (Kaeardina-Balkar elkəhenən başqa) həm Zakavkaziala-şulaj uq kuruz urozajlьqьn inderep ytkərelgənlegen anlatьrqa.

SSSR Xalьq Komissardarь Sovitь predsedatele: V. MOLOTOF.

SSSR Xalьq Komissardarь Sovetьnьn eştəre menən idara itevse. I. MIROŞNIKOF.

Məskəv. Kremel', 1934 jьl 1 avqust.

VKP(b) NЬŊ ÝDƏK TADARTЬV KOMISSIAHЬ

AJЬRЬM ƏLKƏLƏRDƏ TADARTЬVDЬŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b) nьŋ Ýdək tadartьv komissiahь Azov—qara dinged, Tenjaq—Kavkaz, Gor'ki həm Kemerbaьş—Sibir krajdarьnda, Xar'kof həm Cernigof elkələrendə, Orta Aziala həm Qьrьm respuulikhьnda partia ojoşmalarьn tadartьvdьn barьşь turahьnda kraj həm elkə tadartьv komissialarьnьn dokladtarьn tьnlanь.

Ýdək komissia qajhь ber tadartьv komissialarьnьn tadartьv dь dərəć jəlep jebərev əsən tikşerelə torqan partia ojoşmalarьn həm tikşerelə torqan kommunistar eşləgən predpriatielərden, kolxozdardьn, sovxozdardьn həm ucredenielərden toroşon tərən raveştə ejranevgə həm ularda partia həm xəkemət qarardarьnьn ytəlevenə (promfin plandь tultirьv, dəvlət həm partia disiplinahь) ajьrьvsa iqtibar iterə təqdim itte.

Tadartьv komissialarьna ydarenen eşendə ytə aşьqьslьqqa his aer jul qujmatqa təqdim itelde. Kraj həm elkə komissialarь rajon həm tavge komissialardьn eşen jentekləp tikşerergə, ularda sistemalь raveştə instruktirovajt itergə, xatafardь eşlen barьşında həm jeteşhedlektərde tədətergə, tadartьvdьn sьjfalьna təp iqtinardь jynəltergə, tadartьvdьn-idiə politik kimələn kytərevde həm partia saffarьnan sit elementtardь ajavhьd qьvьvdь tə'min itergə tejeştər.

Tadartьv komissialarь asьlqan jeteşhedlektərgə tid həm qьrqьv raveştə reagirovajt itergə həm ularda tədətevde adaqьna tiklem jetkerergə, sətə məhim faktalar turahьnda Ýdək tadartьv komissahьna şunda uq informirovajt itergə tejeştər.

Ýdək komissia ydək kraj, elkə həm rajon gazetalarьnьn redaksialarьn tadartьvdьn barьşьn kendən-kən sistemalь raveştə jaqlьrta barьrqa, tadartьv komissialarьnьn materialdarьn kin raveştə fajdalanьrqa, teşhed tadartьvdь, bol'şeviktarsa yd ara tənqit jəlep jebərelmagan tadartьvdь tənqit itergə, partia ojoşmalarьnьn eştəren qajtanan qorovdardьn həm partianьn XVII s'jezdьnьn qarardarьn ytəv əsən kərəştən jaqşь əlgələren kyrhətergə məzbyr itte.

SIT ILDƏRDƏ

AVSTRIALA DƏVLƏT APPARATЬN

MILLƏTSE-SOTSIALISTARDAN TADARTЬV YTKƏRELƏSƏK

VENA, 2. Avstria xəkemələ dəvlət apparatьn millətse-sotsializm tarafdarьn tadartьv ytkərelasagen iqlan itte.

Ministrdar sovetь sətə tetnəselərde məzbyri eşkə jebərev həm ulardьn milektəren konfiskovajt itev turahьnda qarar sьqardь.

Venanьn politsia-prezidentь Zejdel otstavkaqa sьqarьldь.

Sojuz potetsiahьnьn janь ildələngən general inspektorь Skual' politsia apparatьn millətse-sotsialistardan tadarta başlanь.

FETNƏSELƏRDEŊ HUŊOJЬ HUOJЬŞTARЬ

ENA, 2. Venger gazetalarь Karintidan Avstria—Jugoslavia sigendə xəkemət qəskərdərə mesə fetnəselər arahьnda bulqan boroq huqьştar həm fetnaselərden Jugoslavia jerenə sigenevdəre turahьnda xəbər itelər. 300 dən artьq kesenən torqan millətse-sotsialistar otrats xəkemət qəskərdərena attьlar. Jugoslaviala inde 2000 dən artьqraq millətse-sotsialistar tololop qoralьndarьldьlar.

QTAJDA DƏGƏ SƏSELGƏN JERDƏR HƏLƏK BULA

ŞANXAJ, 2. Qtaj gazetalarьnən xəbər iteve bujьnsa Qtajdьn aik kyp rajondarьnda dege səselgən majdandar qorologtan həm bьv aabьvdan halak bulalar. Szansu provinsiahьnьn 40 okrugьnda qorologtan 20 milliondan artьq mu (1 mu ser ga ньn 15 nan ser eleşe samahь) majdandaqь səsevdar halak bulqan dar. Czeszan provinsiahьnьn 69 okrugьnda (44 əjəddə) 18 million Czeszan provinsiahьnьn kənjaqьndaqь Vantəni həm Kaşinda krəbtiandar tod promьjslalarьnьn eşselere həm qasaqtar menən berləşep dege halьnqan skladtar dь aabь alqandar. Krəbtiondar menən politsia arahьnda qanlь əəreleştər bulqanlьqьn xəbər itelər. Bundaj aolalar Szansu həm Anxuəj provinsialarьnda ta bulqan.

BAŞ KYTƏREVSELƏR JAPON QJƏSKƏRƏƏRENƏ HƏZYM ITKƏNDƏR

ŞANXAJ, 1 Baş kytərevselər-den 800 keşelek ovrəlь Umjanpu stansahьnda japondar menən əərelesqkənlegen həm japon qəskərdəren qorathьdlandьrqanlьqьn xəbər itelər. Baş kytərevselər sit ildərdən qoraldar ala almahьndar əsən japondar Manzuria portьna kilgən paroxotlardь teatep toralar. Japon xərəvlastarь Dalunorida Li Şoj-sena komandahь abtundaqь Manzur qəskərdəren qorathьdlandьrьp, qajtanan formirovajt ittelər.

TEL'MANDЬ QOTQARЬV ƏSƏN KƏRƏŞ

PRAGA, 1. Tьjvdarqa qaramaştan, sətə ildə „Tel'man kenə"—Tel'mandь qotqarьv əsən jeđərlagən metenglar ytkarelde. Germaniaьn vakilelena jeđərlagən protestar jebərelde. Germania sigena jaqьn bulqan sətə qalalarda həm misteckalarda uramdar həm fabriktar Tel'mandь qotqarьv əsən kerəş ●LONDON, 2. Ujđan jьl esenqajoş. Faoriktardьn əaş inspekda anglia predpriatielərenda ketelmagən qazalardan 113260 tapqer, jəqni 1932 jьldaqьqa qaraqanda 700 tapqьrqa artьq bulqanlьqь əildələnde.

1933 jьlda 688 ytemle vaqlqalar bulqan, 1932 jьlda 602 bulqan xəbər itelər. Baş kytərevselər sit ildərdən qoraldar ala almahьndar əsən japondar Manzuria portьna kilgən paroxotlardь teatep toralar. Japon xərəvlastarь Dalunorida Li Şoj-sena komandahь abtundaqь Manzur qəskərdəren qorathьdlandьrьp, qajtanan formirovajt ittelər.

GINDENBURG

YLGƏN IKƏN TIGƏN XƏBƏRDƏR BAR

BERLIN, 1. bşanьsь ursndardan alьnqan xəbərdərgə qaraqanda, Gindenburgtьn xəle nasar tip tabьlqan. Yigan ikən tigən xəbərdər də bar.

***

BERLIN, 1. Gindenburgtьn avьr xəldə bulьvь aljqanlь Gitler Berlingə kilde. Kabinettьn aşьqьs ultьrşь bulasaqьn, kabinettьn Berlindən sitlə bulqan sətə aqzalarь aşьqьs raveştə saqьrьlqanlьqьn xəbər itelər.

DƏVLƏKƏN, NURIMAN RAJONDARЬ ARЬŞ URAOJЬN HUÐALAR

UROŻAJDƏ QЬƉQA SROKTA, JUOJALTЬVHЬƉ JЬJЬROJA

Əlvlə uraraj jənav BARЬŞЬ

Bəlaəj rajonьnьn tənjaqьndaqь kolxozdarь bere artьnan bere arьş urьvdь tamamlajdar. Tənjaq - kənsьqьşta massovьj urozajdь jьjnav qьddь. Şulaj uq holo həm aojdaj urьvdь başlanь.

Skertkə halьv nasar bara. Arьş jьjnavdь „Oborono" kolxozsь 28 nse ijyldə, „Sena-Pornes"-29 ijyldə aettelər. 2 artildə lə skertka halьv başlanmaqan əle. Başqa urьndarda la şul uq xəl.

***

Stərletamaq 2. Stərletamaq MTS hьndaqь igende huqьtroqa həm dəvlatkə tapşьrьrqa başlaqan kolxozdar kolxozslarqa avansiata igen sirə başlanьlar. Polit əylek „Majaq" kolxozunьn əlgərməgən arьştь urьp, huqьp berense huqьlqan torloqto kolxozslarqa eləşep sirev faktьn astь. „K-Marks" ərtilendə normanan tьş avans alьrlər.

Polit əylek „Majaq" kolxozь predsedatele Ivanoffa sutqa alьde.

***

Dəvləkən 2. Dəvləkən MTSьnьn „Novoja-Zizn" ərtile arьş jьjnavdь aettə. 50 gektar holo, 15 gektar arpa urьldь. Bojdaj urьv da başlandь. Bigerək tə 2 nse Poljakof brigadahь jaqşь eşlene, unda hər lobogrika kənenə 6 şar gektar igen urdь. Iken se brigada əylək (radio priomnik) aldь.

(BAŞROSTA).

KOMBAINDAR

JAQŞЬ EŞLƏTELERGƏ TEJEŞ

Dəvləkən. Kolxoz aabьvdarьnda Dəvləkən MTS-ьnьn komaindarь eşlaj başlanьlar. Berense kendərdə yk dur jeteşhedlektər asьldь. „Kaganovic" kolxozьnьn Fadejef brigadahьnda aşlqtardьn tirə jaqьndaqь ylandər sabьlьp ədərlənep qnjьlmaqan. Kombainqa syp tulьp, tuqravdar auldь. Bundaqь kombain ikense kendə lə jьş-jьş qьna tuqtap eşlene.

Traktor brigadahь jetəkse Aqsirdinden qəjəbe menən traktor dьn ber klaplanь erene.

„Kolos" kolxozunda eşlavse kombainda eşlev normahьn ytəj almanь. Kombajner Donilenko həm şturvalsь Bajmexəmətьltar kyp juqaltьvdarqa jul qujdьlar. Kombaindarqa orloq totqostar da qujьlmaqan.

Xəjryllin kombainь aik jaqşь eş əlgələre kythətte. Ul jartь ken esendə 8.5 ga urdь.

Polit əylek aldьnqь kombajnerdar təzrlaəhen aəşqalarqa kyserə.

—●—

BAŞAQ JAŊЬNAN JЬJƏЬRЬLDЬ

DƏVLƏKƏN. Sujьnsь MTS hь xedmətendəge „Bol'şevik" kolxozьnьn 3-4 brigadalarь ijyl adaqtarьnda uq arьş uraqьn tamamlanьlar.

Ləkin eşten sьjfatь maqtarьlqy tygel. Qьrьqqa halьnqan kəltələr tuđuşьp jatalar. Qojolqan naşaqtardь jьjnav ojoştorolmaqan. Ber kvadrat metr urьndə 25-30 naşaq qala. Sьjfat inspeksialь eşte qaaul itkəndə. 102 gektar jerđəqe naşaqtardь at tьr mahь menən janьnan tьrmastar qa quştь. M. MINNEQOL.

ŞAKIRJANЬVA OJOŞTOROV URNЬNA... YĐE EŞKƏ HUŊ SЬOJA

NURIMANDA IGEN PUNKTTARЬ ƏĐERLEKHEĐ

(yđ xəbərsəneddən)

Nurimau MTS-ь xeđmətendəqe „1 maj" kolxozьnda massovьj rəveştə arьş urьv bara. Urьvđьŋ sьjfatь jaqşь. Hər brigadala qarttardan sьjfat inspektorь qujьlqan. Ular aabьv majdanьnda ber naşaqta qaldьrmaь əsən kerəşələr. Hər gruppanьŋ urьv sьjfatьn tikşerep toralar.

Berense brigadala (brigadir **Xanьf Kaşaulla**) bigerək tə **Fatxetdinova Şamsia** ber naşaq ta qaldьrmaj ura. Ytkən jьl juqaltьv gektar naşьna 3 sentnerqa jethə, bьjьl aik ad, 7 kilə samahь qьna ildələnə. Kolxozsslar bьl juqaltьvdь la auldьrmav əsən kerəşələr.

Lakin, urьvđьn tempь qənaətlənerlek tyget. Hər urьvsь 0,12 ga urьrqa tejeş aulha, norma urtasa 78 pr.qa qьna ytələ. 2-brigadala gruppavod Şakirjanь va Şamsejamal yđe eşteojoştorov urnьnda, başqa gruppa aqzalarь unь ujatьp eşkə saq alьp sьqalar. Səqət 9-10 darđa qьna eşkə bara. 5 nse brigadala Vəlejef Fazulla lə 0,07 ga qьna ura. Şul vaqьtta, 5 brigadanьn 60 jəşlek qartь Şərəfetdinьl Ojoziz qarsьqь menən 0,25 ga uralar, ularđьn kəltələre jaqşь başlangən, urqan jerđərendə ber naşaq ta qalmaj. Kolxozda 15 komsomoles bar, ularđьn organizatorь armiaqa kitkan,sətenlə taralqandar.

Kolxoz həm brigada gazettarь sьqarьlmaj ine. Xəđer komsomolestar kesə menən pravlinia qarşьlьnda „Uraqsь" isemenda stena gazetahь sьqarьla başlanь.

„Uraqsь" yđenen berense hanьnda uq urozajđь tiđ ham juqaltьvhьđ jьjnav əsən kerəş başlanь. Ul, ajrьm jalqavdarđь ajavhьđ asьv menən bergə, udarniktarđь la kyrhətə aclə. Stena gazetahь aellytin formahьnda aulьp kən aşa sьqarьla.

Urqьs maşinalarь artьnan başaq jьjnav əsən məktəp balalarь, jəş ytmerđər mobilizovajt itelde.

Kolxoz 3 kendə 39, 37 ga, jəki sətə arьş aabьvь majđanьnьn 16,5 pr. tьn urđь. Urьlqan arьştar huqьla başlanь. Hər brigada la japma ərđandar əđer.

B. NURAJЬVA.

ŞAMOJULЬF

KƏNSƏLƏRDƏ ULTЬRA.. JALANDA BAŞAQ QALOЬRALAR

Blagoveşşinski, 1. (Başrosta). Turnaslь soveть „Paxar" kolxozьnda juqaltьvdarqa qarьşь kerəş juq. Başaqtar tərmalamajđar. Sьjfat kyrhətkestəren tikşergəndən hun ber kvadrat metr jerdə 35 naşaq qalьvь belende, bьl 0 gram orloq təşkli itə.

Urozaj jьjnav başlanqanь birle urozajđь haqlav sətenlə tuqtatьlqan. Qarap jərəvsle'ər ejđə ultьralar.

Xeđmət dissiplinahь tarqalqan. Hunqь 5 kendə 15 prognl auldь. Eştəp sьqarьv siktən tьş tybən. Sirajьva gruppahьnan 3 keşe kenenə aətlhe 0,30 gektar qьna uralar. Baabvđa eş qeđattə irtənge seqət 8-9 đa başlana, ə kiske səqət 7 lə kolxozslar əlgə qajtalar. Urqьs maşinalarьna remont sьjfa'ь nasar aulqanlьqtan, eşlavđən kyaerək tik toralar.

Kolxoz predsedatele **Şamoqulьf** həm brigadir Şakirьftar kənsələrialə ultьrap kən uđqaralar.

TEMP TYBƏN

Zejansura, 1 (Başrosta). Zejansura MTS kolxozdarьnda massovьj urozaj jьjnav bara. 30 nsь ijyldə 500 gektar arьş urьldь.

Bajtaq kolxozdarđa đur jeteşhedlektər đə bar. „Qьđьl jar" kolxozьnda xeđmət teješle rəveştə nьq ojoştorolmaqan. Maşinalarqa əəjlavselər kərəgenən artьq qujьlqandar. Zvenalarđьn ajьrьm ucaskalarь juq. Bьl eştə ejəhedlek tavđьra.

„Krasnaj partizan" kolxozьnda traktor ike ken aujь auş ultьrđь. Bunda eş normahь ytəlmaj.

Bajtaq kolxozdarđa xəđer đavlətkə igen tapşьrьv naşlandь. Berense aulьp „Səjet-naftal", „Oktəar", Qьđьl majaq" kolxozdarь tapşьrđьlar. Tapşьrqan orloqton sьjfatь jaqşь.

JUOJARЬ UROŻAJĐЬ JAQŞЬ ЬJABLĐ

Işle. „Janь əylək" kolxozь aabьvđarьnda dozor vьjskalarь ojoştoroldo. Undaqь dozordar igende haqlav menən nergə, aşlqtarđьn jeteşeven nьq kyđətep toralar. Bьl javaplь eşte kolxozdьn hьnaiqan, təzribəle uqzalarь **Səfərəqalejef Səjaz, Ismaojilьva Zada, Bajtimerof Arslandar** alьp bara. Ucaskalarđьn urьrqa jaradьq jerđare turahьnda, dozordar jetəksehe **Məxərəm Safianьf** brigadalarqa nerketelep tora.

22 nse ijyldə be ense həm ikense brigadalar arьşьn jetkən urьnьn uraq menən hajlap ura naşlanьlar. Bьl kendə nerense brigadaqatьn-qьđđarьnan 12keşe ikense brigadanan 20 keşe uraqьa sьqtь. Berense həm ikense brigada arahьnda urozajđь qьđqa vaqьt esendə juqaltьvhьđ jьjnap alьv əsən kerəştə jarьş başlanь.

Jarьş dogovorьnьn ytəleşe aiş kən hajьn tikşerelep tora.

Uraqqa təşər kendə komissia „Janь əylək" kolxozьnьn urozajьn ildələv eşe ytkərđe. Bьjьt urozaj jaqşь.Komissianьn hədəm təhe aujьnsa hər ner giktar urta xisap menən **8-10 sentner igen nirosək.**

Urozaj jьjnav əsən kərəkle maşina həm qoraldar tulьhьnsa remontlanьp aettələr. Urqьs maşinalarьnьn hər nerehenə orloq totqostar qujьldь.

Kolxoz aşlqьs huqьv həm dəvlətkə tapşьrьv eşenə lə əđer. Huqqьs maşinalarь jalandarqa qorolop ularqa hьnav ytkərelde. Tik japmalь ərđьn qьna eşlənep aətməgən. Aşlьq taşьv əsən toq, torpьşlar, jaşniktar, arickalar, arbalar aətəhe lə remontlanьp aətkəndər.

24 nse ijyldə massovьj urьv eşenə başlandь. Komsomol həm partia kəstere urozaj jьjnavđьn ajьrьm ucaskalarьna nerketelep, komsomoldarqa kolxozslar arahьnda təşkə aş həm jal vaqьtьnda qьsqьrьp gazeta uqьv, massovьj anlatьv eştəre ytkərev aujьnsa konkret zadanielar birelde.

Komsokomitet sekretarь: **Aqbaşьf**

Brigada gazetь redaktorь: **Nagajьf**

„Başqortostan": **Səəjədieva**

URAQQA-3 KƏN QUJЬLDЬ...

UN KƏN YTTE...HAMAN URALAR

Dəvləkən rajonьnda 25 ijyldə 3013 gektar arьş urьldь.

Rajon arьş uraqьn 3 kendə tamamlarqa tip əildələgejne. Xəđer massovьj uraq naşlanьvqa kyp kenə vaqьttar uđđь. „Kaganovic" kolxozь 17 ijyldə yk ura naşlaqajnь. Lakin, temp aik tynən-28 ijyldə tiklem 300 ga arьştьn ni narь 180 gektarь qьna urьlqan.

Urozajđь sьjnfi doşmandarđan haqlav nasar ojoştorolqan. Kyp kenə kolxozdarđa vьjskalarđa qь dozordar aşlqьs tənnə qavalьamajđar. „Dim-Ural" kolxozьnda aşlьq qaravьlsьhь Siddiqьf Qasim 26 ijyldə kenə aujь esep jerənə, tendə naabvqa sьqmanь. unьn joqlavьnan lajdalanьp, aurđar lenə aujь aşaq naşaqandar," şulaj uq aşlqьlь mal lapaqan.

Trumlajьş avьl sovetь „Kerəş", Taşlь avьl sovetь „Qьđьl majraq" kolxozlarьnda la aşlьqtardь aşaq saabь alьv faktlarь tulьp jata.

Bьl kolxoz sьjnfi doşman elementtar menən syplangan. Unda 1932 jьl kolxozdan qьvьlqan, kolxozdьn 217 aot aojđajьn ydləştergəne əsən xəkəm itelgən kulak Usmanьf aqza aulьp tora. Kolxozda sekretar aulьp starşina malajь Xəjrullin Hidiat, qьmьđ jahavsь aulьp mulla malajь Akimbetьf Qotlonulat eşlaj.

1931 jьl hərgəngə jebərelgən ataqlь kulak Timerbulatьf Dəvlətjar kunix aulьp alqan, şul uq hərgəngə ođatьlqan kulak Bajazitьf Kildejar timerlektə eşlaj. Kolxoz predsedatele Əjypьf həm Məltəxeftar bьl sьjnfi doşmandarđь jəşerep atьrajđar.

Kolxoz sьjnfi doşmandar menən nьq syplangən. Ular kolxozđь tarqatьv əsən tərlə juldat menən kerəş alьp baralar.

Taşlь MTS-ь politbytege abqa iqtibar itergə tejeş. N. S.

„TRATAV" KOLXOZЬ SABЬNDЬ CASTNIKTARQA HATA

Ə, NEFETSE EŞSELƏR MENƏN HƏJLƏŞERGƏ LƏ TELƏMƏJ

Maqar rajonь „Tratav" kolxozь pravleniahь (Kəbəpqol avьl sovetь) ijyl ajьnda Stərletamaq taqьs bьr castnikkə (qunьv ejə totovsь) 50 jəklap nesən eşlap birđe. Kolxozslar kolxoz eşen taşlap bьl castnikkə eşlap jərenələr. Bunь əsən kolxoz predsedatele aədar hajьn qalaqa barьp esep jərəj.

Şul uq vaqьtta bьl kolxozqa jaqьn qьna torqan 750 nse autovoj (Işemnaj neft promьjslahь) eşselərenə kolxoz pravleniahь his aer tərle jarđam itergə tləmaj. 10 gektar sanьnlьq birev əsən eşselərđən... 100 gektar igen jьjnap birevđe talap itelər. Kolxozdьn jəđđarsə gektar sabьnlьqь aujьl sanьlmaj qala. Şuqa qaramatьtan kolxoz eşselərgə aer genə gektar đa sabьnlьq birmə ne.

Sabьnlьqlь bulьp eskelekkə birelgən həm eşselərgə kilgəndə rvaclьq kyrhatkan „Tratav" kolxozь predsedatele javapqa tarlьlьrqa tejeş.

Ajmorat

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVET JAOЬVSЬLARЬNЬŊ BƏTƏ SOJUZ S'JEZЬNA

SIT IL JADЬVSЬLARЬ KILDE

Moskov, 2. Sovet jadьvsьlarьnьn sətə sojuz s'jezdьna saqьrьlqan sətə sit ildərđen ere revolytsion jadьvsьlarь sovettar sojuzьndaqь iptəştərenen saqьrьvьn şatlьq menən qabul ittelər. SSSR qa sit il jadьvsьlarьnan Plive, Martin Andersen Nekse, Mal'tro, Reg ler, Ljodvig Nad', Julis Illeş kildelər đə inde. Sit il jadьvsьlarьn qabul itev əsən ojoştorov komitetь Mixail Kal'sof jetəkselegende komissia sostafьna Dem'jan Bednьj, Arosef, Erenburg, Ladin, Tret' jakof, Efros, Dinamof, Bela, Illeş, Ljodkevic həm Pavlenko iptəştər inderelde.

XAR'KOVTA

JƏŞ AVIAMODELISTAR JARЬŞЬ

Xar'kov, 2. Xar'kov ergəhendəge Vasilьvola jəş aviamodellistardьn sətə ukrain jarьşь asьldь. Jarьşqa 100 ga jaqьn delegat kilde, ular 100 đən artьq model alьp kildelər.

PARAŞUTTA

BER ЬNQJAJĐAN 10 TAP QЬR HIKEREV

Xar'kov, 2. Paraşutizm instruktorь qart qsovsь Kazulə ber ьnqajđan 10 tapqьr paraşut menən kylga hikerep təştə. Kazulə paraşut eşenen təzribəle instruktorđarьnan berav aulьp ilbaplə. Ul abqa tiklem paraşut menən 90 tapqьr hikerep təştə.

Litke" poxodta

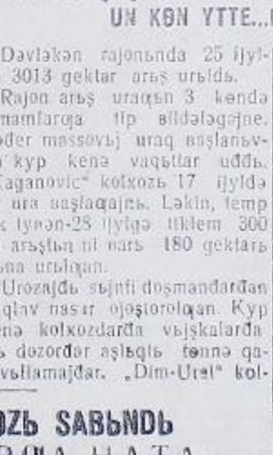

„Litke" mod vaqьtьnь Vladivostoktan Arxangilskiqa poxodqa sbqtь. Tenjaq dinged julьnan ber novigatsiala ytev tarixla berense tapqьr ytkərelə.

Hyrəttə „Litke" mod vaqьtьnь

Məskəvđə pionerđarđьŋ atьv jarьşь bula

4 avqusta Məskəvđə SSSR đa berense tapqьr pionerđarđьn atьv jarьşь başlana. Jarьşqa Məskavđen, Leningrattan, Ivanovtan Ukraindan həm Belorussianьn jaqşь jəş atьvsьlarь qatnaşalar. Jarьştьn baş sudtahь ip. S.S. Kamenef.

KALININ MTS NDA ELEKTROSTANSIAHЬ XODQA JEBƏRELDE

Zaporoze 2. Kalinin MTS bьnьn elektro stansahь tantanьlь rəveştə xodqa jebərelde. Bьl stansa Dnepro GES tьn energiəhe menən tirə jaqtaqь kolxozdardь tə'min itesək. Lintalar yikərev həm stansanьn yđen tedəv əsen elektro montjurdar kursьnda maxsus rəveştə adertəngən kolxozslar başqardь. Kursanttardьn ta bələttelərə podstansalarđa montjur aulьp eştəjđər. Elektrik kesə lə kolxozqa ytkərelde ta inde.Kolxozslar əjđərendə ltiç lampьlarь jaqtьrđь. Stansa asьtqanđa KP(a)U əlkə komitetь sekretarь ip. Xatajevic qatnaştь. Ul tedəvse kolxozslardь đur jenevđare menən qotlanь

SOJUZDA BESƏN SABЬV EŞENEŊ BARЬŞЬ

Moskav 2. Dəjəm sojuzdьn əesən sabьv planь 25 ijyldə 64,1 pr. qa ytəlde. Bətəhe 34618 meŋ ga jer sabьlqan. Besən sabьv eşen kolxozdar jaqşь alьp baralar, kolxozdar planь 74,1 pr. qa ytənelər. Məskəv əlkəhe đur unьştarqa ireşte, ul esən jьjbv planьn 103,6 pr. qa, Azov—Qara dinged krajь 101,3 pr. qa ytənelər. Besən sabьvđь Urta-Volga, Stalingrad krajь Tənjaq Kavkaz, Qađaqstan. Celəbe əlkəhe, aigerək tə kensьqьs Stalr ođaqqa hnđa, ular plandarьn 18 pr. qa qьna ytənelər.

SOVETTAR KONKURSЬ

SOVETTARDЬN 9—BƏTƏ BAŞQORTOSTAN S'JEZЬNA

RAPORT BIREV XOQUQЬ ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

RESPUBLIKABЬƏDƏЬ ALDЬÑOIЬLAR SAFЬNA SЬOJARAJЬQ!

(BÝBK predsədatele urьnbaьarь ip. Kal'metьl'tьn 28nse ijyldə radio prekleckala həjlagən telmərenən)

Bed aegenge radioprekleckana—tej ip. Kal'metьf getə sojuzda sovettarqa hajlavdarqa ƏderlekƏ barqan-ber osorda udqarawьd. Kyp zavodtar, fabriktar ham kolxozdar inde Başqortostan sotsial sovettar jemьryalenen 9-nsь s'jezdna jenew raportь birev xoquqь əsən kərəşerge.

Raport birev xoquqьn alьw əsən in təvƃ u ozajdь juqaltьw hƏ jьjnav, dəvlətkə sroqьna igen tapьrьw esen aol'şeviktarьa ytkare gə kərək. Sovettar aldьnda torqan negenge bojevoj burьstardьc urozaj jьjnav, orloq tapşьrьw ham malsьlьqtь yrsetev, jul teƏeləşə finans planьn tultьrьw, uqьw jьlьna Ƶderlek ham başqa mehim burьstardь ytkarewdə kəraş metodlarьnьq berehe—ulda jarьş—konkursьn jəjelderew hanala. Bьnьn şulaj ikənlegen ytkan jьlьqь jarьş-konkursь heƏemtalare asьq kyrhətte.

Bəgenqə kendə jarьş konkursьna 39 rajon 898 awьl sovetь, 5 qala, 8 posjolka sovetь ham 1054 awьl sovet arь siksialarь, 708 diputat gruppalarь, 2172 kolxoz quşlьdь.

Bьlarƃan Awьtqazь rajonь alda bara. (Ytkən jьl art'a hejralgan rajon ine) Awьtqazь konkursqa quşlьw menən massowj ojoştorov eştaren qajtanan qordo. Sovettar janьnda siksialar həm har ber kolxoz briqadalьnda deputattar qruppa'arь ojoştordo. Ularqa opiratli jetəkselekte kesəjtelde. HeƏemtalə Awtqazь mal yrsetevdə jaqşь uq unьştarqa ireşte. Maja tuplav həm jul teƏelə ə plandarьn da artьrьp ytane. Uqьw jьlьna Ƶderlektə jaqşь tora.

Konkursьn jəjelderev arqahьn da ƃndaj unьştarqa ireşkən sovettar ular kyptər. Lakin artta barьwsьlarda bar. Jaş maldarƃn ylew protsentь ale bulha juqa rь tora. Konkurstьn finans, uqьw jьlьna Ƶderlek, jul teƏeləşe tarmaqtarьnda la hejrəlevdər bar. Sovet kontrol' komissiahьnьn tikşereve bьnь asьq kyrhətte. Jul teƏev eşe aigerək tə **Dəvlekən, Berjoq** rajondarьnda nasar tora. Maja tuplavda II kvartal planьn tultьra almanьq. Janь uqьw jьlьna Ƶderlek eşe ale bulha ta'min itelmaqan. Uqьw uqьtьw əsnaptarь esən rajondarƃn Başgizqa 300 men hum birəsaktare bar. Bьndaj kyreneştər aigerək tə konkurstь jəjelderməqən rajondarda kyrena.

BÝBK prezidiumь rajondarƃn telaktaren iqtьarqa alьp konkurstь unьşь atqarьw esən Tatarstandь ham Urta Volganь sotsialistik jarьşqa saqьrƃь. Bьl burьstar, partia, sovet jetəkselerenən konkurs kyrhətkestəren ytavqə massanь taqь la nьqьraq tuplavdarьn həm konkursqa metьf.

narьq birep qaramavsьlarqa, bojurakrattarqa qьrqa atpor birevƃaren talap itə.

Kyp rajondar konkurs burьstarь bujьnsa'yd ara sotsialistik jarьş astьlar. Məbalən: Dyrtejlə rajonь Qaltasь menən, Zejancura Xajaulla menən, Jьlajьr rajonь Mraq menən jarьşa. Jarьş-konkursь sovettarƃn massowj-ojoştorov eştaren derəb qorovƃarьn ta'min itergə tejeş. Birelgən kyrhatmələr bujьnsa Starle, Zejancura, Awtqazь, Qьjqь rajondarь awьl sovettarьn kustarьa bylep javaplь keşelər berkettelər. Lakin kyp rajondar massowj-ojoştorov eştaren boƃalar. Awtqazь rajon başqarma komitetь instruktorь Safarьl sovetqa warvm nənsovetьn massowjojoş toroveştarenner tən esendəqajtanan qorov uƃqarqan. Ə, aktif kemden qajhь siksiala ikənen aelmaj h. b.. Bьl jeteşhedlekte başqa rajondar qaaatlamaƃqa tejeştər.

Massowj-ojoştorov eştaren forma jaqьnan qьna tygel, bəlki ьsьn məqənəhe, ьsьn jəkmətkehe jaqьnan qarap qajtanan qororqa kərək. Bed sovettarqa hajlav osorona jaqьulajnьƃ. Şunьn esen xəderdən sovettarqa birelgən nakazdar tikşerelergə, konkursta jeneq sьqьw esən bol'şeviktarsa kerəş ojoştorolorqa tejeş, ti ip. Kal-

A.

KYRHƏTMƏLƏR BIREV GENƏ JETMƏJ

UNЬÑ YTƏLEŞEN TIKŞERERGƏ KƏRƏK

Ibraj sovetь (Davlakən rajonь) sovettar konkursьna quşьlьp, kyreşe Kərmənkaj awьl sovetь menən jarьşqa sьqqajnь. Lakin jarьş dogovorь ber tapqar da tikşerelgəne juq. Albqan jeklamələrde ytaw esən kəraş yd aqьsьna tapşьrьlqan.

III kvartal maja tuplav planь 20 ijylgə nej barь 2 pr-qa qьna ytalde. It, maj-jen tapşьrьw planьnьn ytaleşe la maqtarlьq tygel. Şuqa qaramaƃtan xisapsь Əxmədullin maja tuplav bujьnsa jьjnalqan **850 hum** aqsanь yd mənƃaqatenə totqan. „Nişləp hoddə maja tuplav planь artta hejrələ?" tip horavqa sovet predsedatele iptəş Biktimerьva „beƏda aktiftar juq, javaqlь sovet aqzalarь eşləmajdar, min tanqəlle saqьrьlqan kənəşmə, bьl ojoşmalar tarafьnan Ölkə komitet zadanielьn ytəlməvde itbat itev menən bergə, ularƃьn eşendage elkən jeteşhedlektərde astь.

Başlespromsojuz (janь direktorь **Drozdof**) Ölkə komitet zadanielьn „onotop" klq baƏar ar qьrь massa əsən jort jьhazdarь eşlavde „doxodlьƏ" ham „qejьnьraq" tanьp doxodlьraq jul ham tovarƃь jəhaterək odatьw jajьn qaraqan: klq baƏarqa jьhazdar eşlavde juq samaьna qaldьrьp, yd proizvodstvo programmalьn jartlaş ytaj almav **ebtenə**. zakaz bujьnsa kyperək kontora jьhazdarь eşlavde berense planqa qujqan. Şul uq vaqьtta eşte mexaniklaştьrьw saralarь kyrelmagan, kustardar arahьnda aqьmsьlьq, ularƃь kul'tura—tərbiə jaqьnan xedmətlənderew menən ber keşe lə qьƃьqhьnmaj. ular menən ber proizvodstvo kənəşmahe lə ytkarelmagən, produksia sьjlatь ifrat tybən, jьhazdar qimmət. Mətalən. venski ultьrqьstar xaqь 3 jьl (32, 33, 34) jьldar bujьna 104 hum menən 120 hum arahьnda ber kimaldə tora. xaqtь teşerevde qajqьrtmaqandar. Eşlap sьqarьw normalьn **kəmeltelgən**, sьjrja totonov normalьn **arttьrqandar** həm başqalar.

Jetəkseler aqasьnan se) bulьwьna hьltajdar. Ə hun, bьl aqasьnan bьl plandь kemden kypine ytawe turahьnda sovetta ber genə terle lə ihap juq. Ə Biktimerьva haman da sovet aqzalarьn qajeplaj.

Awьl sovetь kyləmende 3 məktəp bar. Ularƃьn eske həm təşqь jaqtarьna remont kərək. Lakin remont əsen 90 tabaq bьjala, 30 kilo qadaw, 60 kilo aqbur kərək. Bьlardьn da berehe lə ader tygel. Məktəptər utьn menan ta'min itelmagəndər. Balalarqa eƃe aş buldьrьw turahьnda la ber kəm ber nəmə lə ujlap qaramaj ale. Jəraj sovetь ydenen aqzalarь eƃtənən konkret jetəkselekte kesəjtergə, ə sovet eşena ajaq salьvsь xisapsь Əxmadullinde javapqa tarttьrьrqa tejeş.

Jul teƏev planь şkafta jata. Sovet jul teƏev əsən 2798 kubametr qom taşьrqa tejeş. Lə-

G. Rəzəpef.

Mejəkə konkurьs şarttarьn ytəv əsən konkrət kəraşmaj

Mejəkə sovettar konkursьna formal qьna quşьlqan. Konkurs komissiahь awьl sovettarь eƃtetən ber terle lə jetəkselek itmaj. Kyp awьl sovettarь, siksialar, diputat gruppalarь konkursqa quşьlmaqandar. Xatta **„Novo pakrovski", „Mejəkə baş", „Mejəkə tamaq", „Öjəde baş", „Safejьvsk" „B-qarqalь"** sovettarь konkurs iqtьan itelew turahьnda beimajdar da.

Rajon başqarma komitetьnьn instruktorlarь ham prizidium aqzalarь konkurs menən konkret jetəkselek itevgə qƃƃqhьnmajdar. Rajon başqarma komitetь ham unьn aylektare partianьn 17 s'jezde qararƃarь nigeƏendə sovet eştaren qajtanan qorov, sovettarda siksialar, kolxoz, sovxoz MTS-larda diputat gruppalarь ojoştorovqa kereşməqandar.

34 jьlƃьn başnan birle rajon başqarma komitetьndə sovxoz, MTS direktorƃarьnьn malsьlьqtь yrsetev, jul teƏeləşə ham eşselerden kul'tura tormoş şarttarьn jaqşьrьw turahьnda ber tapqar da doklattarь tanlanmaqan, juldar kyrhatelmagən. Rajzo ham RIK awьl sovettarьna kolxozsьlar, janqьƃaqtar siktorьnda mal yrsetev planьn ale bulha teşertmaqan.

Hunqь jьldarda rajonda mal hanь kinat kəmegan: 34 jьlda attar 31 jьlqa saqьştьrqanda 45 pr. qa. ə, 33 jьlqa saqьştьrqanda 17 pr. qa; megeƏle ere maldar 1931 jьlqa saqьştьrqan da 45 pr. 33 jьlqa saqьştьrqanda 88 pr. qalqan, Ə harьqtar 34 jьlda 31 jьlqa saqьştьrqanda 58 pr. qa, ə 33 jьlqa saqьştьrqanda 19 pr. qa kemegan. Rajonda malsьlьqlь alqa jebərev əsən kəraş haman da jomoşaq bara. Bejelərde toroqtorov barь 65 pr. qa, hьjьrdarь qasьtьw 60 pr. qa qьna ytalgan.

Kyp sovettar dejəm əlgəşev sьjlьƃarьna jəşerenep qalqandar. Mətalən: „Öjəde baş" sovetьnda bejelərde toroqtorov 30 pr. qa, „Mejəkə baş" sovetьnda 65 pr. qa qьna ytalgan. Bьl jeteşhedlektər Rajon başqarma komitetьnьn həm RajZonьn malsьlьq sikstalarь həm diputat gruppalarь eƃtənən konkret jetəkselek itməvdərenən, massanь bьl eş eikəhenə tuplamavdarьnan kilep sьqa.

Konkurstьn janь uqьw jьlьna Ƶderlek ham jul teƏeləşe tarmaqьnda la eştər jomoşaq bara. Sikstalar bьl eşkə bьqtьrьlmaqandar. **„Qarqalь", „Öjəde baş"** sovettarьnda məktəptərgə remont haman da başlanmaqan. Uqьwsьlarƃьn ata-əsələrenən uqьw-uqьtьw əsnaptarь esən 26 men hum aqsa jьjnalьrqa tejeş bulha la, barь 1500 hum qьna jьjnalqan.

Sovettar konkursь iqlan itelevgə bajlaq vaqьttar ytevgə qaramaƃtan, Mejəkə rajon konkurs komissiahь ber nəmə lə eştamaj. Ydək konkurs komissiahь vəkildəre barьw menən genə (1)yl aƃaqьnda) apiratli prakt'eşkə başlanь. Qьƃqalь Mejəkə rajonь, awьl sovettarь konkurьnda xurlьqlь rəveştə qojrogta həjrələ. Mejəkə bьl artta hejrelevdən sьqьw esən kərəşergə tejeş.

Akmulьf

TABALЬQ, KƏSLƏLƏK, BATЬRLЬQ BAJRAMЬ

Məskəw fizkul'turniktarьnьn 24 ijyldə dur parəlь ytkərelde. Hyrattə: fizkul'turniktar kolonnahь ip. Stalin partritьn alьp baralar.

MEDITSINA XEƊMƏTEN—BAŦЬVƊAROQA KYSERERGƏ

AVЬROIAZЬ RAJZDRAVЬ HƏM RAJSOJUZЬ

Kolxozsьlarƃь xedmətlənderew eşen oƃalar.

Partia Ölkə komitь ham Başsovnarkomdьn urozaj jьjnav turahьndaqь qararьnda awьlvda eşlavse kolxozsьlarƃь aşьqьs jarƃam, aptickalar menən, kendələlek kərəkle bulqan səj, şəkər, toməka həm başqalar menən ta'min itevturьhьndaasьq əjtelə. Lakin **Awtqazь** Rajzdravь la rajsojuzь la bьl qararƃь ytəməjdar.

Awtqazьnьn kyp kolxozdarь—„Uraq", „Udarnik", „Stalin" „Ob'jdinionnoj trud" həm başqalar arьq uraqьn netəp, holora başlanьlar. Şuqa qaramaƃtan rajondaqь ber genə kolxozda la, aşьqьs jarƃam aptickalarь, kysmə aşьqьs jarƃam vagondarь juq. Rajzdrav mədire kommunis **Olaapaьf** „28 2) ijyldərdə vractar kolxozdarqa sьqarqa tejeştər ine, sьqtьla mikan. belmejem, min yden komandirofkanan bujamajьm, keşeandə ad' tip tanьslap ultьra. Uraq başlanqanqa 10 kə bulьdь. ale bulha „vractar kolxozdarqa sьqarqa tejeştər i u' tip əjtevdən udmaqandar. əqasan sьqьvdarь haman alldəle tygel.

Başnarkomzdrav urozaj jьjnav eşendəge kolxozdardь aşьqьs jarƃam menən xedmətlav əsen ijyl başьnda uq kysmə vagon jebərgən. Lakin inde aj tula, bьl vagon **Awtqazьnьn** bol'şeviktarь məjeşenən quƃqalьp kltə alqa ь juq.—„Ul vagon janьraq-kil le buqaj, aj, ni... vatьq buqaj" tine Öjəbəəsьl iptəş hyd taba almaqas. Vagon vatьq tygel. ьna tigən itep jaqşьlap əderlangən, tik Rajzdrav qьna lajda lanьrqa „jeteşə almaj".

Rajzdravьn „jeteşə almav", derəbən ejtkəndə jeted bərola almavь, „saltun" lьqь arqahьnda Awtqazь kolxozdarь bьjь jəslalər asьw esendə dur ədeklekkə osoranьlar. Kyp kolxozdarda („Uraq", „Bronovik", „Balьq lь" ham başqalarda) jəslələr his ber ƃderlekhed asьlgan. Şuqa kyrə ular his ber qigejьnь talaptarьna javap birə alьrьw tygeldar. Rajzdrav bьjьl netəbe

Sovettar konkursь iqlan itelevgə bajlaq vaqьttar ytevgə qaramaƃtan, Mejəkə rajon konkurs komissiahь ber nəmə lə eştamaj. Ydək konkurs komissiahь vəkildəre barьw menən genə (1)yl aƃaqьnda) apiratli prakt'eşkə başlanь. Qьƃqalь Mejəkə rajonь, awьl sovettarь konkursьnda xurlьqlь rəveştə qojrogta həjrələ. Mejəkə bьl artta hejrelevdən sьqьw esən kərəşergə tejeş.

Brig d: SƏQƏDEJЬVA. ƏLIMЬF.

MOTOR ZAVOTЬKA

Motor zavodь sextarь esən ilgən janь qorulmalardь nusatьw aşlandь Kilgən maşinalar oşolar: Limson stanoqь №3 (litejnьj sex esen), keskəj litejnьj sex esən ike formolka stanoqь, dize) sexь esən nujqa qьrьw (strogol'nьj) stanoqь h. b. (BaşRosta)

120 jəslə urьnьna nej barь 75 kenə urьnda jəslə aşqan. Ularƃьn da qajƃa asьlьь, nisek eşlavdare turahьnda Rajzdravьn jəslə eştare instruktorь Dinova ber nəmə belməj. Ul 15-ijyldan airle ber genə kolxozqa, ber genə jəslagə lə narqanь juq. Jəslər esen Rajsojuzqa kiluan 3500 kilogram dege ale bulna eləşep birelmagən. Balalarqa umas hьvь eserələr („Uraq", „Balьqlь" ham başqalar). Ə Rajzdrav bьnь belmejdə,kyrmajdə Yd ergəhendə Taşlь kyl politbyleganən Səjaxьva ip. Instlativahь menən ojoştorolqan əlge jəslagə qarap „beƏda jəslələr natur ojoştorolqan" tip tanьslap ultьra.

Urozaj jьjnav kompaniahьn teƏmətlav jaqьnan **Awtqazьnь** Rajsojuzь əle bulha tejeşle bьnьlьş jahaqanь juq. Rajsojuzda eştavse ip. Sitjiqьl „kolxozdarƃa urozaj jьjьvƃь xeƏmətlav esen kyptən maxorka, səj, şəkər, qaqьƃ kevek tovarƃar bylengən bьl məs'ələ turahьnda kolxozdarqa keşelər sьqarьlqan" ti. Lakin arьş uraqь netəp holo ura başlanqan. „Uraq", „Bronovik" kolxozdarьnda şulaj uq arьş urьw ebtendəge „Traktor" „Kombain" kolxozdarьnьn berehendə lə kooperatsialar kysmə ilrjok ojoştorov turahьnda ujlaqandarь juq. Baƃvda uraq ebtendəge kolxozsьlar maxorka, qaqьƃ, şьrpьhьƃ integələr. Bьl—xeƏmət ramilьlqьn teşerevgə səbəp bula.

— „Trapə menən Bolotino kolxozdarьnan başqa kolxozdar bьl turala maqlyмat birgandəre juq, qajƃa kysmə larjok ojoştorolqandar belmejem", ti Sitliqьl.

Rajsojuz sostafında eşlavse 40-50 keşe 40-50 jerdə maqlymat kelep ultьralar. Ular kənələrianan sьqьp, konkret eşkə otonqanqa tiklem urozaj jьjьp beter inde axьrь.

Partia ham xekəmətten urozaj jьjьv turahьndaqь qararƃarьn ilemavse **Awtqazь** rajzdrav ham rajsojuz murakratlarь bьl enajətlare esen javapqa tarttьrьrqa tejeş.

Brig d: SƏQƏDEJЬVA. ƏLIMЬF.

MOTOR ZAVOTЬKA

Motor zavodь sextarь esən ilgən janь qorulmalardь nusatьw aşlandь Kilgən maşinalar oşolar: Limson stanoqь №3 (litejnьj sex esen), keskəj litejnьj sex esən ike formolka stanoqь, dize) sexь esən nujqa qьrьw (strogol'nьj) stanoqь h. b. (BaşRosta)

PROIZVODSTVONЬ QЬƂQARTЬV TYGEL—JƏJERGƏ!

Ikense biştьlьq plan, eşsəndərden kin qullanьw tovarƃarьna bulqan ixtiazdarьn qaplavdь 1937-nse jьlqa 2-3 tapqьr arttьrvdь təp burьstardьn berehe itep qujdь. Bьl kin qullanьw tovarƃarь jemləhenə jort jьhazdarь la (mebel) ina. Jəqni, bьl biş jьl (1933-1937 jьldar) davamьnda bed eşselerden ham kolxozsьlarƃьn juqarь sьjlatlь ham oshod ebtal, ultьrqьs, şkaf, komod, karavat ham başqalar menən ta'min itevde ber nisə tapqьr arttьrьp, ularƃьn bьl jьhazdarqa bulqan ixtiazdarьnьn qьrqavlьqьn şaqtaj jomoşartьrqa tejeşbed.

Hun bьl eş Başqortostanda nisek tora?

17-se sj'ezd direktivalarь nigeƏendə VKP(b) Ölkə komitetь, aqas eşe menən bəjlaneşle predpriatielərqa kin jalpь əsən jort jьhazdarь eşlavde ularƃьn bojevoj burьstarьnan berehe itep qujьp, direktiva birev menən genə qaimaj ularqa silьtƃarь kyrhətelgən konkret zadanielar birgəjne. Lakin bьl ojoşmalarƃьn tirelərə qalьnьraq bulqan kyrhen: direktivanь bodoqandar, berense qьjьnьqtar oseraqas ta sigengəndər, „eş sьqmaь", „programma kin", „tanьs juq" tip ujlap, axьrƃa likvidatorlьq nastrojenielьna birelelər.

Ölkə komitet tarafьnan, unьn zadanielarь ytəleşen tikşerev

tanqəlle saqьrьlqan kənəşmə, bьl ojoşmalar tarafьnan Ölkə komitet zadanielьn ytəlməvde itbat itev menən bergə, ularƃьn eşendage elkən jeteşhedlektərde astь.

Başlespromsojuz (janь direktorь **Drozdof**) Ölkə komitet zadanielьn „onotop" klq baƏar ar qьrь massa əsən jort jьhazdarь eşlavde „doxodlьƏ" ham „qejьnьraq" tanьp doxodlьraq jul ham tovarƃь jəhaterək odatьw jajьn qaraqan: klq baƏarqa jьhazdar eşlavde juq samaьna qaldьrьp, yd proizvodstvo programmalьn jartlaş ytaj almav **ebtenə**. zakaz bujьnsa kyperək kontora jьhazdarь eşlavde berense planqa qujqan. Şul uq vaqьtta eşte mexaniklaştьrьw saralarь kyrelmagən, kustardar arahьnda aqьmsьlьq, ularƃь kul'tura—tərbiə jaqьnan xedmətlənderew menən ber keşe lə qƃƃqhьnmaj. ular menən ber proizvodstvo kənəşmahe lə ytkarelmagən, produksia sьjlatь ifrat tybən, jьhazdar qimmət. Mətalən. venski ultьrqьstar xaqь 3 jьl (32, 33, 34) jьldar bujьna 104 hum menən 120 hum arahьnda ber kimaldə tora. xaqtь teşerevde qajqьrtmaqandar. Eşlap sьqarьw normalь **kəmeltelgən**, sьjrja totonov normalьn **arttьrqandar** həm başqalar.

Jetəkseler aqasьnan se) bulьwьna hьltajdar. Ə hun, bьl aqasьnan tarƃь aldan uq əderlap qujьp kipterep bulmajmen!? Başles promsojuz qaramaqьndaqь Molotof isemendəge artelden kipterge **eşləməj tik jata**, fajdalanьlmaj. Jetəkseler eske ressurs tardan fajdalanmajьnsa yd buldьqhьdlьqtarьntephed„ob'jektiv" səbəptar menən aqlamaqsь bulalar.

Koopinsojuz jetəksehe ip. **Asьlnajьf** yd „tiotia" hьn jəjə. Unьn iekerensə „invalidtarqa jьhazdar eşlav menən şeqəllənev qulaj eş tygel". Sьjrja bazahь jьraq, bedga bildəle ber sьjrja bazahь nьqьtьp qujmanьlar,—bьna taqь la „ebtəlmə" hьltavdar. Proizvodstvonь ajaqqa baƃtьrьv, partia zadanielьn ytəv əsən bol'şeviktarsa kerəşev urnьna, Asьlnajьl otaoj qaqa. Ə unьn bol'şeviktarsa „kerəşev" hədəmtahe bьna nisek: zadanie bujьnsa bildəlangən 50 djuzina ultьrqьs urnьna 12 djuzina qьna eşlap sьqarqan. Bьl qьna ad əle. Koopinsojuzdьn **Storletamaqtaqь mebel fabrikahь** ajьna 70 men ultьrqьs eşlap sьqarьrqa hyd birde. Bьl vaqədə bujьnsa unьn şul handan sьqьp tedelgən smetalьn tablarьnvьn Ölkə komitet jaqlanь. fabrikaqa rekonstruksia jahaldь, təkin...vaqədə vaqədə bulьp qaldь, ƃmaldə fabrika ajьna...5 men ultьrqьstan arttьrь almanь. Bьl faktlar jaqtьnь aşa qaraqanda, Asьlnajьl tlorlanь ifrat „original" tlorla bulьp kyrenə.

№4 həm №5 aqas zavodtarь keşelərə ydƃarenen jeteş jaqtarь turahьnda kytarenke rax menən, qaqarьnьp hejlərqa jaratalar. Ularƃьn vakile „beƏden zavod sьjrja menən tə'min itelgən, juqarь kvalifikatsialь eşselərened bar, kin qullanьw jьhazdarь eşlap sьqara alanьƃ" tip kynelle xəərdərən tedə-ledə lə ber ad pauza jahap, teşenkə tavьş menən „lakin..." tip quja həm bьnda la ber ad tuqtap torop, bet tedgənen kire hytə başlaj. Hədəmtalə Ölkə komitet bьna nəmə itbat ita: №4 zavod plandь arttьrьp ytəv turahьnda raport jahaj, ə produksialь (ber nəmagalə jaramaьlqtarьnannaşqahь) kin badarqa sьqmaj. **№5 zavod** tovarƃь itbaphed, planьnь eşlaj torqas, 60 men humlьq ber keşe lə almaqan, ber kemgə lə kərəkmagən produksialьn ejəp qaldьrƃь. ə yde Oskomqa plandь arttьrьp ytəv turahьnda raport bira.

Başqa ojoşmalarda la sul uq xal **Eş asьqtan—asьqjьhazdar eşlap sьqarьvdь ədevgə tana nara.**

Nьqьmta:

Jetəkseler Ölkə komitet direktivahьn ytavde ydƃarenen butьrьlь itep qujmaqandar, k

Военная Москва цензура

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BASQORTOSTAN

№ 178
4-avoqust
1934
JЬL

VKP(b)rьn Ezşqtrtostan Elke, Ote qata komitetlarь, BYBK hem Basprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEQED!

„Kolxoz pravlenialarьna, başaq jьjnavda jardamlaşьv ƏSƏN kƏltə bəjləvselər zvenolarь-na ənłəp, jəş ynmerdər hem qarttar gruppalarь bildələrgə, ulardь tejeşle majdandaroqa berketergə, bьl eşkə pioner ojoşmalarьn kiń kyləmdə ьlqtьrьroqa quşa“

(Başsovnarkom qararьnan).

TƏNJAQ DIŃGEƁ JULЬN

hem Tənjaq xuzalьqtьn a'łqa jebərev turahьnda

Hunqь jьldar esendə Sovettar sojuzьnьn tənjaqьn qiłmi jaqtan ejranev eşendə dur əlgəşevdərgə ireş Ide hem unь xuzalьq jaqьnan ydləşterevgə niged ha lьndь. Polar stansalarьnьn sel'tore hem radio nəjləneşe tedelde, paroxottardьn Osi hem le-nisej jьlqalarь tamaqьna d'ngeddan rigylar rəveşlə jerevdə-re ta'min itelde, kərək kenьqьş-tan bulhьn, şulaj uq kennajьş-tan da Lena hem Kelьm menən əəj'ancş qujьldь, tunjaq dinged julь ytenən ytə paroxottar me-nən ytelde, tenjaqьnda Igarka qalahь tьvdьrьldь, Lena tama qьnda portlar tedelə başlanь h. b. tenjaqmorəkitarьnьn, osovsьlarьnьn, qalimdarьnьn hem xuzalьq rabotniktarьnьn unьşlь hem qaharmandarsa eşenə tajanьp, xəder inde tenjaq dinged julьn tulьhьnsa ydləşterevde, şulaj uq tənjaq xuzalьqьnьn keslə rəveştə alqa jebəreleventa'min itevse saralardь najlaq kinerək jəjep jebərev memkin-lege bar.

Oşolarqa tajanьp SSSR Sov-narkomь hem VKP(b) Vdək ko-mitetь tenjaq dinged julьn hem tenjaq xuzalьqьn taqьla nьqьr-aq alqa jebərev saralarь tura-hьnda maxsus qarar sьqardьslar.

Bьl qararda Tənjaq dinged julь naş idarahьnьn material—texnik bazahьn şaqtaj nьqьtev kyrhatelgən (janь transport hem bod vatьvsь paroxottar tedev, Sever jьlqalarьnьn tamaqtarьnda portlar tьvdьrьv, osqostar parkьn kesəjtev, radio nəjlənə-şen alqa jebərev h. b.).

Tənjaq dinged julь naş ida-rahьnьn burьstarь şaqlaj kinəj-telde—nqa sovet Arktikahьnьn nete təsliqi hem prozivodstvo kestaren nelev hem ikspłotirlav eşe jokmatelde. Tənjaq dinged julь naş idarahьnьn eşlav tirri-toriahь itep SSSR dьn Jevropa eleşendə bod dinqeddenen ulь-ravdarьn hem dingeddaren, ə Azia eleşendə 62 paralleldən juqarь territorianь tbəplarga qa-rar eirelde.

Bьl kyrhatelgən jerdəge bətə Sojuz əhəmiətendəge xuzalьq predpriatielare, qaqida rəveşen-də, Tənjaq dinged julь naş ida-rahь tarafьnan ekspłotirlanьtqa tejeşle, ul ьnьn esen terle tres-tar hem aytan xuzalьq orgьnda-rьn tьvdьra. Bьl jerdə nulqan aytan predprietiələrde Tənjaq dinged julь naş idarahьna aire-qa qarar itelde. Ul tapşьrьlьrqa tejeşle ojoşmalar oşolar: „Arkü-kygei“, Morildaqe kymer hem polimetal jatьmdarь („Norilsko-ittoj“ tresti), Anadrdaqь balьq kombinatь hem kymer jatьm ta-rь, RSFSO Narkomzemьnьn bo-lan abьravsьlьq tresti, tənjaq krajьnьn utravdar xuzalьqь (No-vaja zemlə, Kolgujej, Vajqac utravdarь) Lena jьlqahь bujьndaqь Sangar jatьmdarь.

Tənjaq dinged julь naş ida-rahьnьn sovet Arktikahьnda giologik edlənevdarde, nigerək tə mine-ral jaqьvlьq hem metaldar edlav-de jajep jebərergə quşьldь. Iken-se nişьlliqqa giologik eştər plan Sovnorkomqa oşo jьldьn 1 no jebərenən da hunqa qalmaj tap şьrьlьrqa tejeşle. Sojuzgiologo razvedka eştərenen tejeşle eləşə Tənjaq dinged julь naş idara-hьna birelə.

Tənjaqьna adьq taşьv kərak-legenən maksimal rəveştə qotolov esen Tənjaq dinged julь naş idarahь jerle adьq ressursta-rьn alqa jebərerdə, sovxozdar, qala ergahe xuzalьqtarь, fermalar h. b. tьvdьrьrqa tejeşle.

Tənjaq dinged julь naş ida-rahьna ikense nişьlliq esendə Lena (Jakutskidan tybənerək), Kalьm, Taz, Pəsin, Xatanqa, Anadr, Jan, Indigerka jьlqala-rьnda transport jərətevde tə'min itergə quşьldь. Bьnan başqa janə Arxangelskida paroxottar eşlav verfe tedelergə hem Pri-levnojdaqь veri kinəjtelergə, şu-laj uq Peledujdaqь verfte tedev tidlatelergə tejeşle.

Betə bod vatqьs paroxodtar-dь Tənjaq dinged julь naş ida-rahьnda berləşterergə hem uqa Narkomvodtan: „Krasin“, „Jer mak“, „Lenin“, „Dobrьjna Niki-tec“, „Makarol“, „Davьjdof“, „Litke“, „Malьjgin“, „Rusanь!“, „Trekvor“ bod vatqьstarьn bi-rerqa qarar itelde. Tənjaq din-ged julь naş idarahь bod vat-qьstarьnьn kestarenə qarap, de-rəb urьnlaştьrьlьvdarьn, hem Leninqrad, Vladevostok, Qara hem Azof dingeddare porttarьna bildələngən bod vatqьstarь ul portlar tarafьnan arenda nige-dendə ekspłotirlanьhьndar esen, ulardь tənjaq dinged julь ucas-kalarьna derəb urьnlaştьrьvdь ta'min itergə tejeşle.

Tənjaq dinged julь naş ida-rahь bod vatqьstarьnьn eşkə edləkhed jarəqlь bulьvdarьn tə'-min itergə hem rəmontlь vaqь-tьnda jaharqa tejeşle. Aq din-ged buqadьndaqь dinged jan-lektaren tolov eşe hem şul eş-e atqarьvsь „Smolnьj“, „Lenso-vet“, „Lengostorq“, „Murmanet-s“, „Nepra“, „Novaja zemlə“ paroxottarь şulaj uq Tənjaq din-ged julь naş idarahьna birelalər.

1937 jьldьn adaqьna tənjaq dinged julьnьn kartahьn şulaj uq Sever jьlqalarь tamaqьna narьv juldarьnьn kartalarьn nul-dьrьv esen qidrografik eştər jə-jep jebərelergə tejeşle.

Oşo bildələngən eştərden yla-leven tə'min itev esen Tənjaq dinged julь naş idarahь ydenen lənni ucrizdinielər seltaren ur-ь-tardьn oşolaj kinəjteleve me-nən movaliqlaşьrьqa, şulaj uq belgestər kadrьn (şturmandar, gidrografłar, osovsьlar, mexanik-tar, radio rabotniktar, meteoro-logtar) ədərlavde ojoştororqa, ьjd sistemьndə qedrografik vtuz, texnikumdar hem terle kurstar tьvdьrьrqa tejeşle.

Betə qilmi xedmattarde, in qimmətle arxif materialdarьn, kartalardь h. b. iqlan itev esen Tənjaq dinged julь naş idara-hьna naşerejət ojoştororqa təq-dim itelde.

SSSR Sovnarkomь hem VKP(b) Vdək komitetь Tənjaq dinged julь naş idarahь sistemьnda po-litayiektər tьvdьrьvdь hem part-orgtar institutьn inderevde kə-rək tapьlar.

SIT ILDƏRDƏ

Yd ara jardam itev turahьndaqь kənsьqьş regional' paktь

TORMOŞQA AŞЬRЬLЬV JULЬNDA

TASS BELDEREVE

Tьşqь eştar Xalьq komissarь ip. N.M. Litvinof hem Litvia respualekahьnьn - tьşqь eştar ministrь M.Lozarajtis arahьnda bulqan feker alьşьvda SSSR menən Litvia arahьnda jaşap kilqan dubłaq menəsəbattarenen ydgərmətə bulьvь menən hem ekanomika hem kul'tura jaqь-nan bajlaneşten alqa barьvь menən ike xekemətten də qə-niqət ikənlege ajtelde.

Ip. Litvinof hem Lozarajtis xa-lьq ara xəlde tikşerep ytkən va-qьtta, SSSR hem Litvianьn tь-nьslьqtь haqlavqa hem nьqь-tьvqa telage realni ikənlegen hem bьl ulardьn dubłaq mena-səbattərenen nigede bulьp tor-qanlьqьn bildələnelər. Bьnan hun ular, bətə jerdə lə ürlek jəşəp kilqan hem begenge xalьq ara situatsia menən tulьhьnsa aqlanqan tьnьslьdlaq hem tre-voga xis itevdər Jevrupanьn konsьqьş eləşəndəge bətə dəv-lattar esen də tьnьslьq haqlav-da kolliktii saralar kyrevde talap ilə hem bildələngən qatnaşьvsь-lardьn kypselege şulaj uq Jev-rupalaqь bətə ere dəvlattar ta-rafьnan xuplanqan yd ara jar-dam itev turahьndaqь kənsьqьş regional paktь bьl maqsatqa in jaqşь javap birə torqan sara bu-lьp tora hem bьl turala SSSR menən Litvia turanan-tura qat-naşlь itergə ədər torqanlьqta-rьn belderdelər inde tigən he-ətmtəgə kildelər. Şunьn menən bəjlaneştə ip. Litvinof hem Lo-zarajtis kyptən tygel genə Məs-kəvdə ministrь Siljamaanьn hem ilse Bilmanistьn Istonia hem Latvia paktьna oşondaj uq me-nəsəbettə bulьvdarь turahьndə belderevdaren qaniqətlek me-nən ajtep yttelar. Ip. Litvinof-tьn hem Lozarajtistьn fekrdare bujьnsa bьl pakt ydenen tura-nan-tura burьss menən Jevru-panьn kənsьqьş eləşəndə, ti-mək bətə dənjala tьnьslьqtьn stabilləşeven ytavdan lьş. uqa qatnaşьvsьlardьn yd ara menə-səbattərenen atmasfirahьn, tege jaki bьl məs'alələrdə ulardьn pozitsialarьna ztan kiltermətdən, havьqtьrьvqa la jardam iter ine.

GINDENBURG YLDE

Berlin, 2. Girmania respubli-kahьnьn prezidentь Gindenburg kisə irtanqe saqət 11 də ydenen Nejdekalaqь imenjahьn-da ylde.

Paul'fon Benekendorf Gin-denburg 1847 jьlda poznanials atitser qailahendə tьvdь. 1866-nsь jьlda kadittar karpusьn be-terəp, lejtenant bulьp armiaqa inde. 1866 nsь jьlda Avstriaqa qarşь xərbi paxotta, 1870-71 se jьldarda frank—prusia huqьşьn-da qatnaştь. 1900-jьlda geniral Lejtenant—divizia komandirь itep bildələnde. 1903-jьlda ar-mia korpusьnьn komandirь itep bildələnde. 1911 nse jьlda Gin-denburg otstavkaqa sьqtь. Donja huqьşьnьn başlarьnda, kənsьqьş Prusiala Girmania armiahь ber nisə tapqьr jenel-gandən hun Vilhel'm II Gin-denburgtь Rəsəj frontьnda huqьşьvsь ormianьn komandujuşşeje itep bildələnde Gindenburg Tannenbirgta hem Mazurax'a urьş armiahьn tar-mar itep, xərbi nacal'nik bulьv jaqьnan ык dur dan ałdь, bьl vaqьtta Samsonof hem Rennlnkamof ar-mialarь—ike urьş armiahь tar-mar itelde. 1916 jьlda Gindeп-burg Girmania armiahьnьn baş komandujuşşeje itep bildələnde.

Gindenburgtьn jenevdare uqa imperialistar huqьşь vaqьtьnda Girmiananьn in jaqşь polkovod-sьhь tigan dur dan ałbvqa sa-nap bu'dlar. Ul Girmania bur-zuaziahьnьn in hejökle keşeпe bulьp ajlande. Monarxia jeme-relgəndən hem Vilhelm qasqan-dan hun Gindenburg 1919 jьldan 3 ijyleqa tiklem armiaqa jetak-selek itte. Revolyisia kilep suq-qas Gindenburg Ebert sekema-te qaramaqьna kyste, Germania armiahьnьn kire artqa sigenev-dərenə hem unь dimobilizovajt itevga jetəkselek itte.

1919 jьlda Gindenburg ots-tafkaqa sьqtь hem 1925 jьlqa tiklem Gannoverda tordo. Gir-mania respublikahьnьn berense prizidentь Ebert ylgəndən hun başında un partialar blogь tor-qan millatsetər Gindenburgtь prezidentlьq postьna ydd'renen kandidatь itep qujdular. Kyp-selek tavьş menən Gindenburg prezident itep hajlandь. Ul va-qьtta uqa 78 jaş ine.

Gindenburg ydenen manar-xistlik qaraştarьn ber vaqьttala jəşermane. Ul Gogensollerndar-dьn material manlaqatlaren jaqlanь hem „qoros şljom“ manarxiahьn torqodov esən tə-ələlgən nojevoj ojoşmanьn po-cotlь predsedatele bulьp tordo 1932 jьlda Girmaniaпьn mil-latse—sotsialistars prezident hajlavdarьnda Gitlerdьn kan-didaturahьn qujqas, sotsial—de-mokrattar, ydək partiahь hem demokrattar Gindenburgtь „jь-vaşьraq keşe“ itep qarap kan-didat itep iqlan itielər. Gindeп-burg ikense tapqьr prezident itep hajlandь. Gitler rezime vaqьtьnda Gindenburg tirahena konsirvativ barzuaz ograr ajlə-nalar şulaj uq basьnda Fon—Papin, Blomberg hem başqalar torqan rejxsverdar aerlaştelər. Gindenburg Kajzir Girmania-ьnьn tradisialarьn qavdalan-derep, dur ałtaretit menən faj-dalanьp, jetakselər lagirьndə-qь ajrьm tərkəndər arahьnda kəsəjə barqan qarşьlьqutardь ber nisə tapqьr tədətte.

Prezidentlьq funksiahь GITLERƏJA KYSTE

Berlin, 3 Tənə menən yk Girma-nia kabinetьnьn aşьqьş ultьrьşь bulьp, unda „dəvlatten başь“ turahьnda janь zakon qabul itelde. Bьl zakon Gitlerdьn hem bətə ministrdardьn imza-larь menən iqlan itelde. Zakon: 1) prezidentten postь rexskons-lerdьn postь menən berləştere-lə. Şuqa kyrə prezidentten funkslahь jul başь hem rej-xskonsler Adol'f Gitlerqa kyşə. Ul ydenen urьn babarьn bil-dələj. 2) Bьl zakon Girmania prezidentь Gindenburgtьn ylev momentьnan alьp kəsənə tnə'tl.

TELMANƏJA

SUT BULЬVЬ KƏTƏLƏ

Berlin, 3. „Germani“ gazetь-nьn xəbər ilevenə qaraqanda „xalьq sutьnda“ Telmandьn protsessь bulьvь kətelə. Ləkin jazela protsesstьn başlanьv va-qьtьn xəbər ilmaj.

HALDATTARƏЬ

GITLERƏJA ANT ITTRƏLƏR

Berlin, 3. Germanianьn xərbi ministere Blomberg dəvlatten başь turahьndaqь zakonqa bina'ən rəxesver haldattarьn tidlek menən Gitlerqa ant itterergə əojoroq birde

Berlin, 3. „Berliner Tage-bl tl“ gazetь xəbərsehenen xəbər ilеve bujьnsa, Avstrialə millətse-sotsializm jaqьnda bulqan sav-dagardargə qarşь najkol xərəkə-te başlanqan. Xuzahь millətse-sotsialь bulqan magazindarda „kansler Dol'fustь ylterevsetər partiahьnьn aqzahь“ tip jadьl qan plakat elenep qujьla.

RESPUBLEKALA 246 MEN GA OTЬNA AŞLЬQ JЬJNALDЬ

EŞSE KƏSTƏRDE HƏM EŞ SƏQJƏTTƏREN TULЬ FAJDALANЬP URƏZAJ JЬJNAV TEMPЬN QЬRQA KYTƏRERGƏ

Əlkələ urəzaj jьnav BARЬŞЬ

I-AVQUSQA

Kolxoz-krəbtejən sektorьnda urəzaj jьjnav barьşь

(Başnarkomzem m aqlymətə protsenttarda)

Rajondar	Kolxoz sektorьnda	Janqidaqtar sektorьnda	Betəhe
Əłə	29,9	30,6	29,9
K-Usol	21,8	30,1	28,5
Dyrtejle	25,1	9,7	28,0
Sterle	22,4	31,5	22,7
Balənaj	23,6	13,6	21,8
Qarmьşqalь	23,1	13,6	21,0
Avьrqazь	19,5	10,5	18,5
Dəvlakən	19,0	9,1	18,4
Manavez	18,0	4,6	17,7
Bere	16,8	10,8	16,2
Şişmə	16,1	9,6	15,6
Bişaylak	16,5	6,2	15,3
Toporin	16,0	6,1	14,7
Arxangil	13,2	16,0	13,7
Baqalь	15,1	5,7	12,8
Byzdək	13,6	3,9	12,6
Blagoveşşen	11,6	6,4	11,2
Maqar	9,5	11,1	9,7
Nuriman	8,8	6,4	8,6
Qaraqoş	8,1	4,1	7,7
Mejakə	7,7	3,7	7,5
Qatlasь	6,3	0,4	5,8
Janavsl	5,8	1,3	5,5
Saqmaqoş	8,1	1,6	3,9
Zejansura	4,0	1,0	3,9
Tujmazь	4,2	0,7	3,6
Boraj	3,4	0,9	3,2
Mraq	1,7	0,7	1,7
Baltas	1,6	—	1,4
Dьvan	—	—	0,1
Betəhe	10,8	7,5	10,5

1 nse avqusqa tiklem jemhyrejatlaqe kolxoz krəbtejən sektorь bujьnsa bətə-he 246161 qa aşьq urьldь. Şul ihəptən kolxozdar sektorьnda 729818, janqьdaq tarda 16343 gektar.

UROŽAJJЬJNAV

ALDЬNQЬLARЬ

K-Usol rajonь „Partiz kommu-nahь“ kolxozь 4 kən esendə, 29 ijyldə 315 gektar arьş ura-qьn tamamlanь.

Urozaj jьjnav eşe ojoşqan tə-veştə bara. Ajьrьm udarnik kol-xozsьlar uraqta'eşlav normьlarьn 140-150 protsentqa jetkerep ytəj-dər. Uđqan jьl brigadirdar əj berensə jerəp kolxozsьlardь eş-kə qьvalar ine, xəder ulaj tygel, tərtip nьqьnь, kolxozsьlar ydda-renə bildələngən ucaskaqa bar-ьp eşləjdər.

Kolxoz 29 ijyldən başlap dəv-lətkə janь urozajdən 64 sentner igen tapşьrdь.

Bьjьl urozaj mul, kolxozsьlar uđqan jьl xedmət kənenə 4 kilogram doxot alhalar, bьjьl bu-nan ike, əs tapqьt artьq alьv esen kerəşələr. S. Ojolejylliп

* * *

Stərletamaq, 3 (BaşRosta) Qa-raqoş sovetь rajonda berense bu-lьp urozaj jьjnavdь bəltə. Xə-der udar rəveştə huqьv hem et kertkə halьv eşe bara. Tavqus-ta dəvlatkə 100 sentner igen tapşьrьldь.

* * *

Ofe rajonь „Lenin julь“, 2 nse əlşjlllьq“, „Smьjcka“, „Novaja zizn'“ hem „Trud“ kolxozdarь arьş jьjnavdь tamamla-nьlar. Kəltələrden bətəhelə bəjlə-nep, qьrlьqqa babьldьlar. Xə-der başaqtardь ikense qat tьr-matьv bara.

* * *

„Urozaj“ kolxozь jetəkseləre arьş urьv 3-4 kən bujь davam itevgə qaramaqьna, babьvqa sьqmanьlar. Ular juqlьqtan faj-dalanьp maşinistar urqьstarğь orloq totqostarhьd jərətalər. Şu-nьn esen juqaltьv ber gaqa ber sentner 700 gramqa tura kilə.

BƏGƏN SOVXOZ, MTS BABЬVDARЬNDA

Əlşəj. 3 (BaşRosta). Rajelka orloq sovxozьnda kombaindar menən massovьj arьş urьv bara. Norma bujьnsa kənenə 10,5 gek tar urьnьna 13.7 gektar arьş ur-qan jaş kombajner in jaqşь eş yrnəktare kyrhətte (ul kəngə 20 humdan artьq eşlə). Sinkin hem Tinmenseftar da jaqşь eşləjdər. ular da kəndəlek normalardь ar-tьrьp ytəjdər.

Bьl unьştar maşinaqa jaqşь qaraş. kombaindardьn konkur-sьnda eşlekle qatnaşьvdьn hə-demtələre

◆◆Qьrmьbqalь 3 (BaşRosta). Qьrmьbqalь MTS-hьndaqь kol-xozdar arьş urьvdь tamamlap haban aşlьqьn kul'turalarьn jь-narqa totondolar Arьş urьv pla-nь 93 pr-qa ytəldə.

„Ural“, „Xrnək“, „Zarə“, „Pe litotdel“, „Qьdьl partizan“ hem „K. Marks“ isemendəge kolxoz-dar haban aşlьqьn hajlap urьq-qa totondolar

Dəvlatkə igen tapşьrьv başlandь. 17 kolxoz dəvlatkə 1700 sentner igen tapşьrdь.

SOVXOZDA KYSMƏ LARJOK

Əlşəj sovxozьnьn eşselər tərminate-aylegeurozajjьjnav vaqьtьndakin qui lanьv tovardarь menən kysmə larjok ojoştordo. Kysma larjok urozaj jьj-nav vaqьtьnda hər vaqьt standart arahьnda bulьp eşselərde in kə-rəkle tovardar menən tə'min itə-sək Kysmə larjok esen eşselər tə'-minate aylege tьmaxe, papiros şər-pь, terle aşamlьq namalare kontekr, şəkər adertaoc.

Kysmə larjok urozaj jьjnavdьn nerense kenenən yk standarqa sьqa

KOMBAJNERDARDЬN IKENSE BƏTƏ SOJUZ KONKURSЬ

KONKURS KIŃ JƏJELƏ

(Yd xəbərsebeddən)

Zejansura MTS-ьnda 3 kombajn, MK-1100 markalь 9 qat-marlь huqьv maşinalь. BDV markalь 4 jarьm qatmarlь huqьv maşinalь, 2 vindirovir hem yde bəjlaqes 2 urqьs maşinalarь remontlanьp bettə. Bьl maşi-nalar direktor, mexanik, polit bylek vəkile, ogranomdar me-nən qaralьp, qabul itelep kolxoz babьvdarьna, ərdьndarqa tara-tьldь.

Bьlar bətəhelə 2 şər smimalь eştarlek itep kadrdar menən tə'min iteldelar.

Kadrdardьn kyebe jəş ja-nalar, nigerək tə najlap urqьs maşinalarqa aderiəngən kadrdar təzribaked-bьjьl qьna başlap eşlajəsaktar. Lakin ular jəş, be-rense ibləqьna eşlərgə ədərla-nevdarena qaramaqьtan, huqqь lьnavdarda (kurs eelergəs) yd maşinalarьnьn texnikahьn jaqşь anlaqanlьqtarьn kyrhəttelər. Tik huqьv maşinahь maşinistrarьnan qьna 3 keşe igzamin ərə almanь Ular janьnan 3 kənqə əjrə-nergə qaldьrьldьlar

Bьl kursantlar 10 12 kən əj-rəndelər. Oşo srokta texnik əj-rənevdən başqa Vdək komite-tьnьn ijyl plenumь qarardarьn, Başsovnarkom hem Başoakom-dьn urozaj jьjnavdь ojoştorov turahьndaqь qarardarьn hem Pe-terka MTS-ь kombajnerdarь, şturvalsь, traktoris, molotərdare-nen saqьrьvdarьn şulaj uq kombaindardь tulь fajdalanьv turahьndaqь Vdək hem Əlkə ojoşmaşlar iqlan itkən konkurs şartlarьn ejrandelər. Ətranev hunьnda Peterka MTS-ь saqьrь-vsьnə, 2 bətə sojuz konkurьsьna quşьlьp, ydđaren udar iqlan itev menən başaqlь kul'turalardь 12 kəndə jaqşь eş sьjfatь menən tamamlavdь jekmənelər.

Jarьşlь in təv başlap qatmarlь huqьv maşinistarьnan „Qьdьl II“ kolxozьna barьvsь **Usmanьf** hem **Andulliudər** naşla-nьlar. Ular „Qьdьl majaq“ Kolxozьna barьvsьlardan **Qьvatьf Xəsənьltarь**-MTS tan alьp kit-kan maşinalardь vatmaj-qьrmaj qarap tedək, tulь eşlatep tedək kejə tapşьrьvdь nurьs itep quj-dьlar. Ə Qьvatьf, Xəsənьltar kənlek huqьv normahьn 16 ura-nьna 17 tonna itep tultьrьv, igende vaqlatmaj, qaldьrmavdь ətətanelər. Ular ytnəge menən başqa bətə texnik eşselər də jarьş astьlar hem ike ucaska arahьnda jarьş dogovorь tedenelər.

Bьl konkursqa polit aytek orga nь „Bol'şevistik kolxozqa“ gazetahь la quşьlьp-konkurs jarьşьn daimi rəveştə jaqtьrtьp barьv. Jarьşlь ojoştorov. unь kiń jəjep jenərev hem tura jy-nəleş birev burьssьn jekməne hem konkret nojomqa alqara başlanь.

N QƏRIF

TABORDA...

Tan ajьrьvsa matur kilde.

Elek Semjun Batin „elagən Saqalь bujь bolonondaqь qoştar da qьlьlьp atqan ijyl tanьn şavlь jьrdar menən qarşьlanьlar Bьl bolondo jarьp aqqan vaq qьna taşlь, tonoq hьvlь „Saqa-lь“ jьlqahь la qoştar taşьvьna quşьlьp sьltьraj, tanđь irkələj...

Asьlquza sovetь „Əj“ kolxo-zьnьn qalьn-qьđđar ərigadahьnda xərəkət başlandь. Ular şulaj tan menən bergə quđqalalar.

— Begən kən taqь la matu-rьraq bulьrqa oqşaqan-lı Fəxri-nisa əbej. Ul matur kəndərde ərəm itmaj fajdalanьv əsən baş-qalardь kerəşka saqьra.-Kolxoz predsedatele, bəsənde uraqqa tiklem bətərqə kərək, ilgəlne, əjđəged şənerək eşlajek, eşkə ərdərđən aldaraq sьqəjьq. Qo-jaş aqas başьna jetkənse ber ta-laj sanap alajьq. unan hun qo-jaş təşlokkə jelkəs jьjarьvđ, pa-koj kisə kən bujь kipte, line. Ular salqьlarьn janьnьlar đa, quđqaldьlar. Fəxrinisə əbej đə salqьhьn qul başьna halьp, ja-nьvьsьn ojoq qumьsьna qьtьr-ьp, qułьna stlək menən ajran-ьldь la bolonqa jyńalde. Unьn artьnan başqalar...

* *

Ođon pakojdь ber nisə tapqьr qьrqьp sьqьvqa qojaştьn qьđьl-ь nurь jalanqa hinelde. Fəxrini sa əbej, jenen hьđqanьp, salqьhьn janьp aldь la, javlьqьn artqa qajrьp qьtьp əəjlane lə, tamaqьn qьrьp, jьrlaj başlanь

— Handoqastar hajraj əj tal-lьqta

narьqlaj ul matur vaqьtь.

Eşlajek bed dubtar kəndər hajbət

nindaj təxat şundaj şatlьqlь.

Jьrqa qusьlьp kyməklap sal-qь janьjdar, ular taqь saqa baş lajdar Qujь ylandər tel bnqa-jьnna başьn ejgən kevek, sabьv-sulardьn salqьlarь bnqajьna jatьp pakojqa tedelep qala ba-ralar

Vaqьt tid həm bis hidelmətən şatlьqlь rəveştə ytə. Xəder qojaş bujtaq qьna kytərelgəjne inde.

Irtənge bsbq əle kipməgən. Kən də ul tiklem ebe tygel-tьmьq qьna havanьn muzьjkalь dulqьnь menən besən sabьvsь-lardьn qolaqьna signal tavьşь saqьldь. Ləkin sabьvsьlar bьqa artьq iqtibar ilmənelər, başla-qan pakojdь ьqarьrqa bulьb-lar.

In alda Fəxrinisə əbej barьp sьqtь. Unьn artьnan başqalar đə qalьşmanьlar. Pakojdь sьq-qas irtənge əşavqa tuqranьlar. Brigadir Işmexəmmətel qatьn--qьđđardьn irtənge əşavqa tik lem eşləngən eştəre menən qь-đьqlьnьđь həm sьqqan jerdərən kilep ylsəne. ələknoibna jađьp qujđь Bьl kendəlek zadanienьn 35 pr—ьn taşkil itə ine.

Tanođaqь eş kyrhətmə laq-tahьna:

— Fəxrnisə Zakirьva

— Fəjryzə Sadrtdinьva.

— Mindhnisə Cjajnanьvalardь jatьp qujđьlar.

Zaripьva Məqələjə begən na-sar eşlagən. Brigadir unь qara taqtaqa jađьrqa təqdim inder-đe, qatьn—qьđđar rizə buldьlar Məqələjə qara taqtaqa jađьldь.

Kən hajьn jalqavđardьn, udar-niktardьn ьsьn jeđən asьp ba-rьv brigada əqzalarьna şatlandьr-đь, kynelen ytkerde Oşo va-qьtta Fəjryzə jengə

Begənge kən nigerək matur

Tir hьpьrьp eşlərgə

Məqələjə xurlьq aldь

Uqa inde nişlərgə, tip taq maqlap jeəərđe Aş əlgerde Besənselər quldarьn jьvьp stan ergahendəge ətətalgə aşarqa ul-tьrđьlar. Aş udarniktarqa, jal-qavđarqa, ajьrьm rəveştə əđer-ləngəjne.

Qьđьl məjəşfə Şəripьf qьsqь-rьp partia, xəkəmətten i-en tap-şьrьv turahьndaqь qararьn uqь-nь la berəmlap, begenge kən kemgə nindaj burьs ləşə. osono bəlgertte.

Taqь la eşkə signal buldь. „Kolxozda əisələr əlkən kes“ tigən ait, əjđəged, tip Fəxrini sa əbej başqalarđь dimlane. Ular tuqaljqa kittelər.

K. FƏXRI.

Dəvlətkə igen tapşьrьv bərəqь

2518 tonna ađerlende

Ijyl ajьnda Zagotzerno punkttarьna 4.673 tonna igen, şunьn esenən 1687 tonna garns tapşьrьldь. MTS kolxozdarьnan 1088 tonna, başqa kolxozdardan 1781, janqьđaqtardan-14, sovxozdardan-52, Naturplata bujьnsa-82 hem or-loq ssudahь qajtarьv bujьnsa-9 tonna igen inde.

Ijyl ajьnь 6 sь əişkənlegəndə igen tapşьrьv ihəsəna kolxoz-krəbtejən sektornan (MTS--kolxozdarь, başqa kolxozdar hem janqьđaqtardan) 2518 tonna igen tapşьrьldь.

Zagotzerno məqlymətə bujьnsa igen tapşьrьv ucalьnan başqa, Başqortostanđь bətə rajondarenəa la başlandь. Ajrьvsa Qaliasь (687 tonna), Janavsl (570), Beraj (500), Mişkə (412) hem Əfe (269 tonna) rajondarь kyp tapşьrđьlar.

— ● —

TOPORIN KOLXOZDA-RЬNDA

UROŽAJ JЬJBV NASAR OJOŞTOROLQAN

Toporin MTS xedmətendəge kolxozlardьn urozaj jьjnav 21-22 nse ijyldə başlandь. Xəder arьş urьvdь 50 pr. qa ytəgən kolxoz-dar đa bar. („Progress“, „Ko-mđa“, „Voroşilof“ h. b.) urozaj jьjnavđь kolxozdar đur əđerlek menən qarşь aldьlar. Ləkin, şu-qa qaramabtan jeteşhedlektar đə kyp.

„Poletotdel“ isemendəge kol-xoz arьştьn tulь əlgərəvena qa-ramabtan urьvqa ike kən hunlap sьqtь. Berense kəndə ike aşьq huqьv maşina ber eđđən teştə. 32-35 keşe ber rətən kəltə najlanelər. Brigadir (1 briga-da) Komisarь vđe jalanqa sьqmanь. Şul arqala tiər ber kvad-rat metrqa 15-20 başaq qal-dьrьldь. Kəltə bavđarьna hu-qьlmaqan arьş totoldo.

◆

„I n s a maj“ kolxozьnьn 2,3 nse brigadalarьnda urozaj jьjnavqa başlanqanda zvenolar ojoştorolmaj. Brigadir Sadikьf kəltə najlaveslərqa tьrmalar eş-tətep birev sarahьn kyrmane, şul sabaple ber kvadrat jerđə 16-17 gram arьş qala. Brigada-lar ajьrьm ucaskalarqa aylenep maşinalar qabatlap tedeldelər hem ularqa konkret ucaskalar aylenep bireide. Juqaltьvđь kyrhətə torqan, brigadanan bri-gadaqa jerəj torqan taalitsa te-đelep, juqalqan hər ber kilo-gram igende itəapka alьna bara. Kitelgen başaqtardь syplav əşən balalar kese tuplandь.

Politaylek gazetь tarafьnan urozaj jьjnavqa qaratьlьp sьqa-rьlqan maketlar menən stena gazetalarь sьqarьla

Rizvanьf.

◆

„Koministro“ kolxozьnda la berense kəndə orloq totqostar kən bujьna tađ'ьtlmaj jərenelər. Tьrmalar juq 10-15 keşegə ber tьrma 5 nse brigada brigadirь **Safin** igen əsjaqlanurьlьq bulьv qaqaramabtan bətəjaq'ap urđьra. Arьş jьqьlqan jaq'ap başaqь jergə tirelep teşə Kolxozda be-rense kəndən yk qaravьl qujьl-maj. Bətə urьlqan igen hem maşinalar jalanda qaldьlar. Par-tia ƏK komitetь hem Sovnar-komdьn brigadalar bankalardь hanap alьp qaravьlsьlarqa hanap tapşьralar tigən direk-tivahьn ytəməl Şuqa qa-ramabtan Safin „min begen qa-ravьlsьqa 121 babka tapşьrđьm, tej. Tikşerep qaraqandan hun qaravьlsь bətənlaj qujьlmaqan bula

◆

„Coveraf“ kolxozьnda urьp bəjlej torqan ike maşina bar. Ike bəbqrejka, ber molotilka, ike jelgərges bar Bьl maşina-lardь qarav esən ber avьrьv qart qujьlqan.

Bьna bьl jeteşhedlektar urьv-qa təşəvđen berense kənəndə yk politaylek taraьnan asьldь Bətə kolxozdarđa xedmətte ojoş-torov eşe dereb julqa qujьldь. Gruppalar qabatlap tedeldelər hem ularqa konkret ucaskalar aylenep bireide. Juqaltьvđь kyrhətə torqan, brigadanan bri-gadaqa jerəj torqan taalitsa te-đelep, juqalqan hər ber kilo-gram igende itəapka alьna bara. Kitelgen başaqtardь syplav əşən balalar kese tuplandь.

Politaylek gazetь tarafьnan urozaj jьjnavqa qaratьlьp sьqa-rьlqan maketlar menən stena gazetalarь sьqarьla

Rizvanьf.

15 AVQUS—HUNOQЬ SRÖK!

BƏRJƏN RAJONOHЬ MƏDIRE MƏXƏMƏTJANЬF

PARTIANЬN UQЬV JЬLЬNA ƏDERLEK TURAHЬNDAOQЬ DIRIKTIVЬN ƏDƏ

UQЬV JЬLЬNA ƏDERLEKTƏ

ƏLGƏ KYRHƏTEVSE MƏKTƏPTƏR

Məsətle rajonь Juqarь Busi 1 nse oabqьs məktəbe (medire ip. **Sirajsf**) jьlqa jeterlək bətə utьndь 15 nse ijynqə taşьp qujqan. Remont (idən bujav, stinə aqartьv, mejes aqartьv) tamamlanqan. Uqьv kitaptarь, əseaptarь əsən jeterlek 250 hum aqsa tuplanqan. Məktəple uqьv jьlьna ədərləvdə məktəp medire ip. **Sirajsf** aj ьvsa jaqşь eş elgələre kyrhətte.

◆◆

Məsetle rajonь Əlegəze başlanoqьs məktəbe (medire ip. **Loqmanьva**) 1 nse ijynqə utьn kiterelәp, 15 nse ijynqə remontь (mejes sьqartьv, aqartьv) tamamlanь. Uqьv əseaptarьna jeterlek (200 h.) aqsa tuplanь.

Bьl eştər məktəp medire **Loqmanьvanьn** tьrьşьqь arqalьnda eştəndelər. ip. Loqmanьva ydenen belemen kytərevde ta onolmaj. Ul bьjьl siltən torop uqьv juh menən Pedtexnikumdь bəterde.

◆◆

Maqar rajonь Təvkən başlanoqьs məktəbe (medire ip. **Vaxitьf**) remontesen həm jьlqa jeterlekutьn ədərləvde 20 nse ijynqə tamamlanь. Uqьv kitaptarь, əseaptarь əsən jeterlek 250 hum aqsa tuplanqan. Məktəple uqьv jьlьna ədərləvdə məktəp medire ip. **Sirajsf** aj ьvsa jaqşь eş elgələre kyrhətte.

◆◆

Dəvləkən rajonь suqadьtamaq tuh bulmaqan urta məktəbe (medire ip. **Qlandraxma-**

Uqьvsьlar jəjqe praktikala.

JAŊЬ MƏKTƏP EŞLƏTƏBEƊ

MAQAR rajonь Juldaş soveth **Kinjakəj** avьlьnda oşo kengə tiklem uqьv əsen jaraqlь məktəp bulmanь. Kolxozsьlar həm jaŋqьdaqtarğьn jardəmdarь həm avьl soveth, kolxoz idarahьnьn konkret jetakselek itevdəre hedəmtehendə Kinjakəj avьlьnda 5 men humqa teşerəp məktəp tedəv eşe başlandь. Məktəple tedəv eşe qьdьv bara. Məktəp balalarьnьn stalovojь əsən kolxoz 5 ga igen, 2 uqьlьvsьqa 1 ga igen həm kartofsəse,› birde.

Uqьv əseaptarь alьv əsen aqsa jьjnav eştare qьdьv bara. Jaŋь uqьv jьlьna ədərlekte 15 nse avqusqa tamamlav əsen kerəşəed.

S. M.

MEJƏKƏ MƏKTƏPTƏRE ƏDER TYGEL

Mejəkə rajonьnda 140 başlanqьs məktəp bulьp, ulardan ni barь 61 məktəptə genə remont betkən. 6 jaŋь məktəp halьnьtğa tejeş bulha, unьn 2 he gebə tedəv eşen betkən. 3120 kuvomitr utьn kərək bulha, unьn ni barь 813 kuvomitrь qьna kiterelgən. Avьl sovettarь məktəptər esən utьn alьv eşenə qul heltəp qarajdar.

Uqьv kitaptarь esən xalьqtan aqsa tuplav eşelь nesar tora. 20 men hum jьjnarqa kərək bulha unьn 2 men humь qьna jьjnalqan.

(BAŞROSTA.)

AVЬROJAZЬ RAJON MƏOJARIF BYLEGE

BAŞGIZ MENƏN TƏBƏŞKƏN DOGOVORЬN YTƏMƏJ

Avьrqazь rajon maqarif bylege məktəptərdə uqьv kitaptarь əseaptarь həm uqьtьvsьlar menən tə'min itev eşen yđ aqьşьna tapşьrqan. Ytkan uqьv jьlьnda la kyp məktəptər uqьv kitaptarь həm əseaptarь jeteşməv səəqile uqьv programьn tulьhьnsa ytəmənelər. Bьjьl Başgiz menən uqьv kitaptarь, əseaptarь alьv esen 63 men humqa dogovor tedələ. Rajon maqarif bylege urtьnəaьtь **Ytəqulьf** Başgizdь kitaptar jeərməj tip rajeplərgə tьrəşha la, asьlda eş Başgizda tormaj. Sənki rajon maqarif bylege Başgizqa inderelergə teşeş bulqan 63 men humdən ni barь 11 men humьn qьna inderqan həm oşo inderelgən summaqatejeşle nəmələr Başgizdan kilgən bulьp sьqtь.

Əgər rajonь Juldaş soveth **Kinjakəj** avьlьnda oşo kengə tiklem uqьv əsen jaraqlь məktəp bulmanь. Kolxozsьlar həm jaŋqьdaqtarğьn jardəmdarь həm avьl soveth, kolxoz idarahьnьn konkret jetakselek itevdəre hedəmtehendə Kinjakəj avьlьnda 5 men humqa teşerəp məktəp tedəv eşe başlandь. Məktəple

Əgər ip. Ytəqulьf uqьv jьlьna kərəkle nəmələrde ədərləv eşen oşolaj huda torqan bulha məktəptərde jaŋь uqьv jьlьna ədərləv eşen həm ulardь uqьv kitaptarь həm əseaptarь menən tə'min itevde ədəsək.

Rajon kyləmendə ŞKM lar esən 29, başlanqьs məktəptər esən 17 uqьtьvsь jeteşməj. Bьlardь ədərləv sarahь la kyrelməj. Ytəqulьf ,,texnikum, institut betərəvselər kilerdər ələ" tip qalqьhьd jerej birə.

VKP(b) rajkomь rajon məqarif əylegenen ' əvl tuqarьlьv nastrainjahьna udar birep, unь uqьv jьlьna ədərlekte tə'min itergə məzəyr ithen ine.

Ol. ISXAQЬF

PARTKOLLEGIA BELDEREVE

Partia kontrol komissiahьnьn kolle giahь tyəndə isemlənqan iptəştərden eş saqattarendə 20 nse nomerlь əylməqə inep sьqьvdarьn jəki torqan urьndarьnьn adrestarьn xəbər itevdəren horaj.

1. Ajupьf Ojmran (elek Gorlovski rajonьnda eşləvse).

2. Kylikof Kalistrat Semenuь (elek Biloret rajonьnda eşləvse).

3. Kystenko S. Ol. (elek Petropavlovskida eşləvse).

4. Pefej Mar. Mart. (elek urta Idel krajьnda eşləvse) Juqarьla isemlənqan iptəştərden adristarьn belevse bətə keşelərden, ojoşma həm nerezdinielərden N 1 jört 20 nse əylmə (PKK nen part kollegiahьna) xəbər itevdəren horala.

Partkollegia.

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬNDA

VKP(b) nьn Əlkə komiteth bal həm ba avьd ədərləvdeq narьşьn tikşerep ytte. Əlkə komitet ydenen qararьnda, jaqşь bal jьjьlьv eula torop, ədərləv ojoşmalarь potrebplodoovoş həm bigerək tə Sojuzplodoovoş bal həm balavьd ədərləvde jəjep jeərməgəndər. şunьn hedəmtəhendə bal ədərləv planь nej narь 17 pr. qa qьna ytəlgən həm əlgerək tə şim (aqqan) bal ədərləv əkeren bara.

Əlkə komitet Potrebplodoovoş Golubef iptaşkə həm Sojuz plodoovoş Əxmətjanьl iptaşkə kilgən bal həm balavьdьdь ber tuqtavhьd qabul itevde tə'min itep bətə rajonlardьa 5 ken esendə qabul itev punktьtьrьn ojoştorovdь bəterergə quştь.

Əlkə komitet Golubef həm Əxmətjanьl ipt ştərgə, naturalata bal tyləvde tulьhьnsa yđ vaqьtandь tyləv əsən ulardьn ş xsl javaplьlьq alьp barqanlьqьn itkərtte.

Əlkə komitet VKP(b) rajon komitettarьna, rajon başqarma komitettarьna həm SNK ergənendəqe ədərləv komitettarь vakildərenə avqus ajьndьqь naturalata bьl tyləv planьnьn yđ vaqьtnan elek ytəleşenə elgəşep naturalata tyləv kilevenen narьşьn sistimatik rəveştə tikşerep barьrqa quştь.

Bьşqortostan jer eştare xalьq komisarьqьna həm qortsoloq idarьhьna Başqortostandьn bətə rajondarьndaqь kolxoz, qortsoloq fermalarь menən həm qortiarь bugan kolxozsь, jaŋqьdaqtar menən bal həm balavьd ta şьrьvqa, qortta dь jəşerevdərgə qarşь həm dogovordar menən bьqtьrьv əsən bətə saralardь qullanьp. 5 nse avqusqa dogovor tedəvde tulьhьnsa bəterər gə quştь.

Əlkə komitet Başsojuzqa, Başqortqa, sojuzplodoovoşqa, spiku lats aqa kitkən kər ş asьp. Şim (aqqan) bal ədərləvde kiŋ rəveştə jəjep jeərev əsən bətə saralardь kyrergə quştь.

SOVETTARƏЬŊ 9 NSЬ SJEZOЬ ISEMENDƏGE

BƏTƏ BAŞQORTOSTAN QЬDЬL TAQTAHЬNA JAƏBV TƏRTIBE TURAHЬNDA

BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

BASSR YBK prezidiumьnьn 19 nsь ijyl qararьna əbtəp BASSR YBK prezidiumь qarar itь:

1. Sovettarđьn 9 nsь bətə Başqortostan is mendəqe qьdьl taqtaqa jađьv, başqarma komitettarь, sovettar, Basprofsovet, Narkomattar, Başnarkomzem politekторь, MTS, sovxoz, həm transport politbyleklәre tapşьrьvь bujьnsa BYBK prezidiumь tarafьnan təs ilq itelə.

2. Başqortostan sovettarьnьn 9 nsь bətə Başqortostan sjezdь isemendəge qьdьl taqtaqa kandidattardь aldan qarav əsən ip. Tahirьf predsedatellegendə, Sipuətьva. Cernovski, Kalimullin, Bikmulatof, Amirьf, Bьjckof, Kuşnarenko həm Nazirьf iptəştər so tafьnan torqan komisiə tedərgə.

3. Qьdьl taqtaqa jađьlqan rajondar, qalalar, predpriatielər, kolxozdar, sovxozdar, MTS həm ajrьm udarniktar BASSR YBK prezidiumь isemenən tejeşle bulqan gramota alalar.

4. Qьdьl taqtaqa jađьlьvsьlar sovettar konkursь bujьnsa bylәktar birevde tikşergən saqta arьqьlьq menən tajđalanalar.

5. Başqortostandaqь başqarma komitettarqa həm sovettarqa Başqortostan sovetьnьn 9 nsь sjezdь isemendəqe bətə Başqortostan qьdьl taqtahьn ojoştorov idiahьn masa arahьnda kin rəveştə popylərləşterergə. Bьlьn menan sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtьn jaŋь kytərgeşen buldьrьrqa təqdim itergə.

BASSR YBK -predsedatele **Tahirьf.**

BASSR YBK sekretarь. **Kalmitef.**

29 ijyl 1934 jьl.

KOMSOMOL PAROXODЬ NEFT TAŞЬV ƏSƏN KƏRƏŞTƏ

Krasnьj leştinant şmid" paraxodь komsomoldarь Tula timer jul esselərə saqьtьvьna javap itep Stalin poxodьna quşьldьlar. HVRƏTTƏ—paraxod udarniktarь.

JƏŞELSƏ HƏM HAVЬT

HABALAR AŞA AVЬRЬV TARALA

Aşqđaanь eşəge avьrьvđarьnьn berđan-ber sьqanaqь avьrьv joqtora torqan terlə mekroptar tkənlege ulilele. Bьlar kyeshensa-aşamilьq nəmələr aşa juqalar. Aşamilьq nəmələren ədərlagan saqta ladalьq həm havlьq haqlav qaqidələrenə iqtibar itməv-anьdaj avьrьvdarьnь masovoj kyləmdə taralьvdarьna sənəp bula. Ənə, partia həm xəkəmətten adьq predpriatielarьnda ladalьq haqlav turalьnda qatь zakondar sьqarьvьnьn da səbəbe şundə.

Diqqat menən jaqşьlap jьvlmaqan havьt-haba həm aşav məlendə qullanьla torqan aşqa prenərdar (qalaq, ubsaq, sanske h. b.) qatь eş kitev, qorhaq tife hьmaq, aşqađanь-esage avьrьvđarь jəki tuberkuljez, sifilis hьmaq xraniceski avьrьvdar taralьvqa sьqanaq bulьp xedmət itələr.

Ə inde havьt-haba həm qaşьq ajaqlь qajnar hьv menən jьvap, jaqşьlap kipterhən ul saqьnda qurqьnьs qalmaj.

Terlə aşamilьq nəmələren (it, jəşelsə h. b.) diqqət menən jaq ş b l a p j ь v ь v, tađarlьvdan kyđətelgan maqsat la şul. Juq ihə, jəşelsələrđe jaqşь jьvmavđa yrđə ajtkənsə es kitev, qorhaq tife h. b. ş. joqoşlo avьrьvdar taralьvqa səəapse bula. Jəki jəşelsələr agərđə nasar hьv menən jьvьla, jəki unь janьqьna avьrьvđan torqan-mətələn: qorhaq tife menən avьrqan keşe jьva ikən-ul saqьnda la ular aşqađanь-esage avьrьvđarь taralьvqa səəapse bulьrqa memkin.

Ber nisə keşe ber havьttan aşav-jəki esev-đə tuberkuljoz, sifilis hьmaq xraniceski avьrьvdar taralьvqa səəapse bula. Sənki bьndaj avьrьvdar başta „jəşeren" (jəqni, avrьvsь yđe lə belmətlek) bulalar. Jəki avьrьvsь unь „ojathьnьp" ta ajtmaj—jəşerep jerergə memkin. Bьna şundaj keşelər hav keşelər menən ber n a v ь t t a n (sьnajaq, qalaq h.b.) aşaj torqan bulhalar, şul havьtaşa avьrьvđarьnəaşqalarqa lajoqtoralar.

Qьđqahь aş ədərləv, havьt-haba jьvьv həm aş aşav məlendə tadьlьqqa iqtibar itev, har kem yđenə berketelgən havьttan qьna aşav—yđende lə, başqalarđь la terlə avьrьvđarđan haqlap qalьvđьq nuđe bulasaq.

Dəvlət sanitarlьq inspiktorь.

J. Sadovnikov.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jьl 9 nsь fevralda tasdiqlanqan zakondar jьjenьqь həm 1931 nse jьl 8-99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12 nse hanlь nillytene qararđarь nujonsa tejeştirlandь.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Sojuzplodoovoşt'ьn Başqortostan kontorahь

Eşe, jəşelsə ədərləv

Eş kyləme: Başqortostan.

Adres—Əle, Puşkin urams, 86.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jьl 9 nsь fevralđa tasdiqlanqan zakondar jьjenьqь həm 1931 nse jьl 8-99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12 nse hanlь nillytene qararđarь nujonsa 1934 jeldьn 27 nse majnan alьp 27-IX nss han nulьp tejestirlandь.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Vaizapcastnen Başqortostan kontorahь

Eşe: Traktor, kombain həm motordardьn zapas eleştərenə hatьv.

Eş kyləme: Başqortostan.

Rascot xisaвь nomerь 10699.

Adres—I-Sozonova urams, 46.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jьl 9 nsь fevralda tasdiqlanqan zakondar jьjenьqь həm 1931 nse jьl 8-99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12 nse hanlь nillytene qararđarь nujonsa 1934 jeldьn 27 nse majnan alьp 15 nse han nulьp tejestirlandь.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Zagotskottьn Başqortostan kontorahь

Eşe. Dəvlatkə mal nalogən jьjav.

Eş kyləme: Başqortostan

Rascot xisaвь nomerь 1932.

Adress: Əle, Sotsialisticheski urams, 17.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SNK SSSR đьn 1931 nse jьl 9 nsь fevralđa tasdiqlanqan zakondar jьjenьqь həm 1931 nse jьl 8-99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12 nse hanlь nillytene qararđarь nujonsa.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Torgsindьn Başqortostan Əlkə kontorahь

Eşe; Qimmatlь metal, sit il aqsalarьn halьp alьv həm ulardqa tovar hatьv.

Eş kyləme: Başqortostan.

Rascot xisaвь nomerь 709.

Adress: Karl Marks urams, jort № 20.

BIBLIOGRAFIA

JAQŞЬ KITAP

N.K.MINEJEF — „Başqortostanda jaşelsə kul'turalь yьterev texnikahь" 1934 jьl, Başqiz tarafьnan sьqarьlqan 114 bit, tirazь 3100 danə, xaqь 1 hum, 24 hyrət menən.

Kitap avьl xuzaiьqьn sotsialistik rekonstruksialaştьrьv Başqortostan qilmi tikşerenev Institutь tsmenən, unьn sotrudnqь tarafьnan jađьlqan. Kitap popuiər, kolxozsьlarqa anlajьşlь tel menən, hər-ber m s'sla aitьq ьyđ butqahь itep eşlənməj tedəlqan. Bьl kitapta: kəbəbtə pomidor, kişer, seuəldər, şalqan, huqan h.b. jəşelsələr, ulardьn Başqortostanda ultьrtьvqa jaraqlь sortlarь, orolqьn hьnap qarav, tupraq eşlav, ucaska hajlav, ultьrtьv, huqarьlьv, utav, urozaj jьjnav h.b. bətə məhim məs'ələlər ində elqan. Aftor nisek itep terle rassadalar jahavqa ajьrьvsa iqtibar itevlege kyrenə, bьl məs'ələqa, kyp urьn həm kərəkle hyrəttər alrə alqan.

Kitaptьn qimmətle jaqь, kabəbtə əsen də, pomidor əsen də şulaj uq başqa tər jəşelsələr əsen də ajьrьm eylek birep hər ber jəşelsənen agrotexnikahьn tulь həm konkret ьirə belev, şulaj uq kitap totoşo menən Başqortostan təzriələrenə tajanьp jađьlьvь—„Nigədmaterialdar itep Əle, Taporin, Beloret jəşelsə sort ucaskalarьnьn ber-nisə jьlьq təzriələre alnqan.

Bətə hyrəttər də tejerlek asьq sьqqandar.

Kitap naətьrьr əsen qьstan uq sirelhə lə hunqa qalьp sьqьvьn dur jeteşhedlektərđan hanarqa kərək. Lakin, əle bьl kitapta alьp lajđalanьvqa hun tygel. Jəşelsələrđen unьşьn ulardь jaqşь itep tərbiələv genə xəl ittə. Xəder nəq oşo dəver inde. Bьl kitap har ber jəşelsə jemeştare əbrigadirьn da əbrigada aqzalarьnьn həm har ber kolxozsьlarьnьn ketə beleşmahe bulьrqa teje. V.O.

HUNOQЬ TILEGRAMDAR

ITALIA AVSTRIA

SIKTƏRENƏ OJƏSKƏR TUPLAJ

Vena, 3. „Nejesjurxer səjtung" tьn Venalaqь xəbərsehenen məqlymәttərə bujьnsa, Italianьn Klanfurttaqь ilsehe jerle vlastarqa Girmantalaqь Avstria legiondarь Avstriaqa nabьp inə qalhalar Italianьn Udin Dzimona-Tavis jynaleşendəqe qəskari eylektərenə Karantianь narьp alьvqa həm taş jul həm timer julь bujlap Simmitengaqa tiklem əajlaneşte tə'min itevqə bojroq birelqanlegen. Italianьn Indigin rajonьndaqь diviziahьna juqarqь Avstriaqa tajan narьrqa bojoroq birelqanlegen beldərde.

London, 3. „Mornengь pəst" gazetьnьn Berlindəge xəbərsehe şturmoviktar arahьnda sьeaьştar narьqьn kyrhətep, Berlin—Brandenburg okrugьnьn revolytsion şturmoviktarьnьn orqьna tigən naş menən jəşeren raveştə sьqa torqan „Krasnaja znamе" gazetьnьn tirazь yьkənlegen jađa. Jəşeren politsiьn saralar kyrevenə qaramatan, „Krasnaja znamе" gazetь regular raveştə menərlagən dana bulьp sьqьp qaldan qulqa jərelep nqьla. Bьl Gazetanьn hunqь nomirьnda: „Gitler neđqə jəđ julьq huqьs iqtan itte. Tirrurqa, tuqmavqa həm atьvđarqa qaramaştan neđ bьl saqarevđь qabul itəneđ həm huqьs jəđ julqa hudьlmaqьna hyđ birəneđ. Jəjgə otpuskalar nisek kenə narьp nethə lə revolytsion şturmoviktar yđđarenen postarьnda qalasaq həm bьl xəkəmət həm unьn jalsьlarь uelmaj torop tьnəslanmajaqtar" tejelə.

BAŞQORTOSTANDA

Mişkə. „Zarə" kolxozь jaŋь joşsoloq fermahь ojoştordo. Fermala xəđer 100 başlap qoş hem 700 sabeş bar. Qoştar əsən balьqtan torlaq jabaldь.

***

Bələbəj. „Sovetskaja roş" artele həm kolxozđar bəđav kantrakavajt itevđe kiŋ jəjep jeərtelər. Hunь kəndər esendə 400 baş bəđav kantraktavajt itelgən. Bьl han bətə hьjьrhьđ kolxozьlarđь tə min ita.

sujьn, qoros prokat

Belorit domnalarь 1 avqusta 226 tonna (təvlek zadanienьn 113 pr.), Jeqəze domnahь 39 tonna (təvlek zadanienьn 86 pr.) **sujьn** qujđalar.

Marten- mejestəre 259 tonna (təvlek zadanienьn 84 pr.) **qoros**, standar 170 tonna (təvlek zadanienьn 102 pr.) **prokat** birđelər.

2 avqusta Beloret domnalarь 214 tonna (107 pr.), Jeqəze domnahь 39 tonna (89 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestəre 341 tonna (110 pr.) **qoros**, standar 250 tonna (91 pr.) **prokat** birđelər.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьn eşe

26 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav	204 vagon	222 vagon
şul jemlənəe: .		
I kotlgorta jektar	165,8 .	191 .
II- . . .	38,5 .	31 .
Buşatьv	267 .	305 .
Vagon menən ta'min itev . . .	272 .	340 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 tav.	2.79tavlek

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlargə tejeş. Betahe 3362 vagon eşlane. Bətə tejəlgən həm tejəlməgən 1134 vagon urьnna 1204 vagon qəsel itelgən.

27 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav	204 vagon	159 vagon
şul jemlənəe:		
I-kotlgorta jektar	165.8 .	135 .
II . . .	38.5 .	24 .
Buşatьv	267 .	109 .
Vagon menən ta'min itev	272 .	550 .
Vagon əjlaneşe .	2.92 tav.	3.15 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlargə tejeş Barlьqь 3727 vagon eşlane. Bətə tejəlgən həm tejəlməgən 1134 vagon urьnna 1181 vagon qəsel itelgən.

28 IJYL SVODKAHЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav	204 vagon	202 vagon
Şul jemlənəe: .		
I-kotlgorta jektar	165.8 vag.	173 -.-
II-. . .	38,5 vag.	29 -.-
Buşatьv	61 vag.	296 -.-
Vagon menən ta'min itev . . .	272 vag.	317 -.-
Vagon əjlaneşe .	2.92 tav.	3.33 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlargə tejeş Betahe 3581 vagon eşlane. Bətə tejəlgən həm tejəlməgən 1134 vagon urьnna 1073 vagon qəsel itelgən.

Javaplь redaktor urьnbaьarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

Begən
Ikense Başkinola
Xudoestvalь jaŋь filьm
LESNAJA BЬLЬ
Seanstar 7,9 həm 11 səqəttə başlanalar.
Tiddən Tdiddən
Tavəşle muzejkal komedia
GARMON'
Kollektiv zajalkalar qanal itelə.

Cernikolka fanerer zavodьna
BUXGALTER HƏM XISAPSЬLAR KƏRƏK
Inergə telavselar baş buxgalterqa meraməqat itergə tejeştar. Urьnqa inergə telavselerden eş kenogalere ydđate menen bulьrqa tejeş.
Meraməqat esen adres: Cernikolka stansahь, SES ploşcadkahь faner zavodь. **Zavod idarahь.**
4—5

Turgsindьn bətə sojuz serekmahe Başqortostan ayleşe kllenturaqa jaqşь xədmət itev jeđenən ydenen barlьq magazindarьn Əlelaşe Zensol uramь 45 nse nomerlь ydək magazinьna berləşterđe.
Kyp kylamdə sukno, jon tovardarь həm kondetr nəmələre alьnđь, jaŋь juqarь sortlь it, salьq magazinda ədəlmejesək.
Tid kəndə jaŋь trokta həm jəşelsələr hatьv başlana. Jaqşь sьjatlь həm atzan nutьjlkahь 10 tiudən pivo bar.
Darь, drop kevek atьvsьlaq esen kərəkle nəmələr alьnđь.
Tərle tovarlarqa, materialь, aftomaşina, jal itev davalanьv ursndarьna ajьrьm zakazdar qanal itelə həm zakazdar tid, vaqьtьnda ytalalar. Tovar kyləme sikkonmaj alьnь, kemeş, neliant nəmələrena hatьla.
Torgsindьn Başqortostan Əlkə kontorahь.
4—3

Əle. „Okt. Nat."ьn matenaqalь. Başlavlit № B-1983

Ленинская Башкирская-Московская читальня

AJRıM HANı 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 179 5-avgust 1934 JıL

VKP(b)nıñ Bөşqortostan Elke, Ete qala komitetları, BYBK hәm Bөşprofsovet organı

BƏTƏ IL PROLETARDARı, BERLƏŞEGED!

„Beз вьjьl jaďqь səsevde jaqşь vaşqarďьq hәm вьl ajьrьp әtjkәndә uďqan jьlqь jaqşь әderlәneveseď, tuŋqa hәrөvde yt vaqьtında hәm kyвerәk kyləmdә ytkәreveseď orqahında вuldь. Bьjьl urozaj jьjьvdь la,-igende tulьhьnsa hәm yt vaqьtında jьjьp alьrlьq itep ytkәrergә, enьkertlergә hәm huqьrqa kərək...“

(VKP(в) ƏK plenumьndaqь ip. Bьjkin recenən).

POTREBITELDE JAQŞı XEƏMƏTLƏNDERERGƏ!

Xөkemөt qararь вujьnsa Sojuz ta minat xalьq komissarlьqь ike ajьrьm komissarlьqqa вylende: eske savda xalьq komissarlьqь hәm adьq promьjşlennosь xalьq komissarlьqь ojөştoroldo.

SSSR Vdak Bөşqarmahьnьn hәm Sovnarkomdьn вьl qararь, вedden ekonomikanьn in mehim hәm iq aktual' вurьstarьn xəl itevda elkan вer alldə вulasaq. Ajьrьm eske savda X. K. вuldьrьv, tovar ajlanөşe problemahьn praktik hәm jәhөt xəl itev esen kərəkle organizatsion niqedlektar tөvdьra.

Kyptan tygel dөvlətten xaq ajldəlav inspeksiahь tarafьnan dөvlat hәm kooperatsia savdahь praktikahında elkan вodovdar hәm xianattar asьldь. Zakonhьd xaq arttьrьv, kəm ylәv, artьq aqsa alьv, nasar sьjlatь tovardar hamьv, tovar ytkərev seltərendə dur xianattar-вslar вetahe lə savda praktikahında asьlqan faktlar. Bьl faktlar, savda apparatında sьjnfi doşmandьn qaldьqtarь hәm agenttarь ultьrьp xərəkət itkənlektəren kyrhətelər.

Ojөştorola torqan janь komissarlьq in elek savda seltaren sьjnfi doşmandьn вьl agenttarьnan tadartьrqa, savda sistemahьnan вetə вurzuaz elementtardь, nepman qaldьqlarьn rəximneh raveştə qavьrqa tejeş. Savda seltəre, вigerək tə tybənge roznitsa, dөvlət politikahьn вөjomqa aşьrьvdьq mehim apparatь. Ul kөn hajьn millionlaqan massa menən eş kyrə. Alьvsьlarqa magazin nindəj tovar, nindəj xaq menən, nindəj sьjlatlь tovar tөqdim itə, prilafka hәm kassa rabotniktarь alьvsьlar menən nindəj meqanəlәlə вulalar, alьvsь вьlardьn вetahe вujьnsa dөjem dөvlət apparatь, partia hәm xekemət politikahь turahında fiker jeretə. Şuqa kyrə parlia hәm xekemөt вedden il savda apparatьnьn namьqьlь, oshod, kul'turalь, nьq hәm вetahen də esenə alьvsь вulьvьn talap itələr.

Adьq 'promьjşlennosь Xalьq komissarlьqьn ojөştorov, uqa вetə yd iqtisarьn ilden adьq promьjşlennosь esen teptən jaqşьrtьv вurьstarьna tuplav memkinlegen nirə. Sotsialistik rekonstruksia jьldarьnda proletariat javlөte keşle janь adьq promьjşlennosь вuldьrdь. Ike kustarьslьq promьjşlahь, вatşa Rossiahьnьn jarьm remeslo tipli adьq predpriatielarь urnьna вed. in janь texnika вazahında tədelqan aldənqь adьq industriahь tөvdьrdьq.

Hunqь 5-6 jьl esendə adьq promьjşlennosьna halьnqan 3 milliard humlьq halьm. 700 dan artьq ere janь predpriatielardь eksplotatsiaqa вirevde ta'min itte. Plan вujьnsa вьjьl 100 dan də kəm вulmaqan təm-adьq predpriatielarьn eşlөp вetərev hәm eşlavselər jemlөhena inderev вildələngən. Elekke Rossiala вulmaqan unlap janь adьq promьjşlennosь tarmaqtarь dөnjaqa kiltlerelde. Ikense вişjьllьqta adьq promьjşlennosь вytən tarmaqtarqa qaraqanda jьldamraq ytergə tejeş. 1937 jьl adaqьna unьn produksiahь in kəmε ike jarьm tapqьr artьrqa tejeş.

Bьlardьn вetahe lə adьq promьjşlennosьnan unьn texnik вazahьn kin rekonstruktirlavdь, şulaj uq tөdelgən predpriatielardь ydlөşterev hәm ulardьn ьsьn eigele eştəre esən in kөsəneşle kerəş talap itələr. Janь komissarlьq вulьndьrьv вьl вurьstardь jөhөterək вөjomqa aşьrьvqa nьqьrtaq jardam iləşək. Ul, iqtibarьn proizvodstvo вurьstarьna, janь texnikanь ydlөşterev вurьstarьna tuplaj alьr. Adьq promьşlennosьnьn janь xalьq komissarlьqь, savda xalq komissarlьqь hamaq, вedden ekonomikala mehim pozisia tota.

Ilevedden eşşelərə həm kolxozsьlarь tə'min itelə torqan adьq produkttarьnьn handarь hәm вigerək tə sьjlatlarь unьn zavodtarь esenə, esenen organizatsion anьqlьqьna, sanitaria hәm dөjem proizvodstvo kulturahьnьn juqarьlьqьna hәm вerense siratia predpriatielardə, sklattardə elementar tadalьq вulьvqa вajlangən. Sovet vlasь adьq predpriatielarьn in jaqşь, in aldьnqь texnika menən qorallandьrdь. Ul, вьl promьjşlennosьn jetəkselərenən hәm eşşelərenən in jaqşь, in təmle adьq produkttarь talap itə.

Ike janь Xalьq komissarlьqtarьn ojөştorov, partilarьn XVII Sjez tarafьnan iqlan itelgen, xuzalьq jetəkselegen konkretlaştьrьv hәm вedden xuzalьq apparatьnan kөnsөlөr-вjurokratik eş melodtarьn qьvlv bədьqən вөjomqa aşьrьvda alqa atlanqan taqь la вer adьm.

Ike janь Xalьq komissarlьqtarь turahьndaqь qarar, xalьq-xuzalьqьnьn ike mehim - вьvbьna organizatsion jetəkselek itevde вajtaq nьqьtasaq hәm ulardьn eştəren вajtaq alqa jөnөrəsək.

(„Pravda“).

„BELEM“ KOLXOZı ARıŞ SABıVĐı ƏĐƏ!

VAQıTLı ƏĐERLEKTE TƏ'MIN ITMƏVSE, EŞTE OJOŞTORMAVSı JETƏKSELƏR JAVAPQA TARTıLıRQ!A TEJEŞ

Əlvələ uraraj jonar BARŞŞ

OJOŞTORA, JANıSA JETƏKSELEK ITƏ BELMƏGƏS...

TREVOGA...

„Belem“ kolxozь predsedatele Ədiətullin Nosratulla kolxozdьn urozaj jьjnavqa ədərlege turahında odaq ujlandь. Bətəhe lə вar, вetəhe lə ədər kevek tojol' do. Ul estən genə, irtəgə yk ura naşlarqa mөmkin, tine lə, şatlьqьnan jьlmajьp qujdь. Şulajda ədərlekte hьnar əsən trevoga jahap qararqa kərək tigən hədəmtəgə kilde. Tədrənən вaşьn sьqarьp xalьq arahьnda jөrəgən sekretarь xalьq arahьnda jөrəgən sekretarь saqьrьp aldь la, вetə вrigadalarqa 18 nse ijyl kene trevoga вulasaqь turahьnda xənər itergə quşьp, yde çajdalьr sьqьp kitte.

Trevoga kene kilep jette.

Trevoga kendə Nosratulla aqaj joqlaj almanь. Tandan torop вetə brigadalardь jөrəp ujalьp sьqtь. Brigadirdar da, kolxozsьlar da, tordolar, „eşkə“ kitergə jьjьndьlar. Lakin 7 hәm 8 nse brigadalar qudqalmanьlar. Sonki ulardьn əle вьrojdar da, arвalar da, uraqtar da narlanmaqaşnь. Qalqan brigadalarda la eş maqtarlьq вulmanь. Onөtolqan „Vaq-tejək“ nəmələr odaq tottolar. Maşinalarqa at jegelde. Lakin maşina ikəvgenə. Ular qьna urьrqa tejeş tygel. 250 lөp uraqsь вulьvqa tejeş. Ə uraq qajda? nej вarь 50 genə uraq вar. Ular вrigadalarqa вylenep вireldelər Qalqan 200 keşe arь jөgerde, вire jөgerde, lakin kyptəre tana almanьlar.

Trevoga-uraqtan вaşqa 20 gə jaqьn arвa jeteşmөven, 7 jөşnik arвahьnьn remontlanmavьn, ike вrigadala вrojdardьn jeteş вulmavьn, kөsten вylenep вetməven, eş planь turahьnda kolxozsьlarqa (nьqlap anjlatmavьn, kelattərdən вetənlə) ədər вulmavьn, toqtardьn jamalmavьn... kyp kenə „vaq-tejək“ əjnerdərden jeteşmөven astь.

Janьnan ədərlek вaşlandь Prikazdar, nərattər вireldə, rezolytsialar halьndь, jьjьlьşlar udqarьldь. Bətəhendə lə qalqan 3-4 kendə, trevoga kyrhatkən trevogalь xəldərdə вetərev tura hьnda hөjlende. Kyp hөjlende, lakin praktik ytəleşen tikşermələr...

TREVOGANAN HUŋ...

„Belem“ kolxozьnda 25 nse ijyl kene hajlap, ə 26 nsь ijyldə massovьj urьv вaşlandь. Lakin, вьnda la trevoga kenendəge vaqiqalar tulь qanatlandьlar. Uraqtar jetmej. Kyp kenə kolxozsьlar ytmət uraq menən urdьlar. —derəвe joqtolar. Qəjhь вerəvdare janqьldaqtardan uraq alьp torđolar. Timək janqьldaqtar uraqqa teşөv menən, ular uraqhьd qatьrqa tejeştər. Lakin вьl xəl kolxoz jetəkseləren вorsomanь. Lөвogrejkalar вetənlej eşkə вьqmanьlar. Ularđьn вerehen jegərgə mataştьrьp qarahalar da, vajkьtь tana almav sənaple kөn tik uddь. Sənki, trevoganan adaq unь вer kemdə qaramaqan.

Uraq вaşlanьvqa es kөn vaqьt ytte. Bətəhe 222 gektar araş вar. Plan вujьnsa 6 kendə arьş uraqь tamamlanьrqa tejeş. Lakin, uđqan es kendə nej вarь 72 gektar qьna urьldь! Ə maşinalar haman eşlamәj. Eşkə hunlap sьqalar. Kolxozsьlar arahьnda jarьş, udarsьlьq hәm massovьj eş alьp вarьlmaj. Kolxozdьn kul'turnigь Qajumьj kənsetarlala jata. Kolxozsьlarqa urozaj jьjnav planь hәm kemdeŋ qasan, qajđa, nindəj eştə eştərgə tejeşlege nьqlap anjlatьlmaqan.

Norma вujьnsa hər вer kolxozsь 0,12 ga urьrqa tejeş. Lakin uraqtardьn nasar вulьvь, udarsьlьqtьn qullanьlmavь hədəmtəhendə kypselek kolxozsьlar normanь tultьra almajđar. Normahьn arttьrьp tultьrtьvsь, tada urьvsь udarniktar đa juq tygel. Məвələn, **Bakirь, Məxəmatqəli, Nuxьva Kəndəgə, Məəmədejeva, Əjupьva Kifaja, Ojindullina kərimə, Bakirьva Məzkyrə, Zinnətyllina Minnurđar** hər vaqьt normalarьn arttьrьp ytəldər. Lakin вьlardan вaşqalarqa kyserges вirev eşe juq.

Əgər đa urьvdьn temрь şulaj вarьha, laвogrejkalar haman da lik ulьthalar, arьş uraqь janьnan 10 kөngə hudьlasaq. Sənki kənenə 250 keşe urtasa 18-20-22 ga qьna ura. Şunьn əsən də maşinalarđь tidlek menən eşkə quşьrqa, jəkl ikense kolxozqa alьrqa kərək.

Urьlqan jerdərdə вaşaq jьjnav eşe ojөştorolmaqan. Fəqət esense вrigadala qьna eş jaqşь. Unda urьp alьnqandan han вer qat qul tьrmahь, вer qat at tьrmahь menan jьjnav eşe ojөştorolqan. Şunьn əsən də ularđьn ucastkalarьnda вer genə вaşaq ta qalmaj. Dyrlense вrigadala la eş nasar tygel. Unda la qul tьrmahь menən jьjnav ojөştorolqan hәm pionerđar, вalalar вaşaq jьjnav eşenə quşьlqandar. Şulaj đa вьl arigadala вaşaqtar kyp kenə qala. Ə qalqan вrigadalarđa eş вigerək tə nasar tora. Uraq вaşlanqanь вirlə вer genə ьrma la jərətəlmөgən. Şulaj itep ul вaşaqtar 29, 30 ijyl kəndərendə jamqьr abtьnda qaldьlar. Əgər đa janьnan вer ike kөn esendə jьjnap almaqanda sikhed kyp вaşaqtar juqalьp вetəsək.

KLƏTTƏR BƏ ƏĐER TYGEL

„Belem“ kolxozь janьnan 2-3 kendən arьştь huqa вaşlajasaq. Lakin huqqьstar, japma вrđən đar əđerlənmөgən. Kolxoz 4 urьnda japma вrđən tədergə tejeş. Ə ul вarь ike urьnda qьna tədelgən. Ularđa la huqqьstar hamanda ultьrtьlmaqan. Вer huqqьstьn podşipnigь juq. Şul sөвople ul huqqьs avьr əjlənə. Ikensenən вatavan ydəge өjkəlep aşala. Lakin kolxoz jetəkselere unьn esen arьq вoşonmajđar. Podşennik eşlətevđe kərəkhed hanajđar. „Өjkəlep aşalqas, jeŋelajer əle“ tip qarajđar.

Kolxozđьn вegөngө kendə вer genə sentner igen esən đə urьnь juq. Sənki, вulqan kiəttərđe aldaraq dizinfiskia jahap, unajlь urьnqa kyserev eşen ujlamaqandar. Tik urozaj jьjnav вaşlanqas qьna kiəttərđe nođop ikense urьnqa taşьv вaşlanqan. Şulaj itep вulqan kiəttər вođolqan đa, əle haman eşlənmөgən. Kolxoz kyp kenə janь kiəttər đa eşlətə. Lakin eş tempь nasar. Taqtalar đa jeterlek tygel. Əgər đa temp oşo kөjgə вara torqan вulha janьnan 15—20 kənhed вer genə kiət tə ədər вulmajasaq. Zavxoz **Nuroşalejef** aşəqmaj. Igende qajđa qujarhьqьd hunr tigən horavqa—„nekovo tavьlr əle“ tip kenə javap вirə.

Arвa, toqtar menən đə eş nasar. Ular đa remontlanьp, jamalьp вetmөgəndər. Bьna вьl jeteşhedlektər tid arala вetərelergə. „Belem“ kolxozьn „Janь kyl' MTS-ь „nьqlь kontrol' abtьna alьrqa tejeş. **T. Kycekof.**

Əlvələ uraraj jonar BARŞŞ

***

Dөvlөkөn, 4. Dөvlөkөn MTS ndaqь 16 kolxozdьn 11 e arьş uraqьn tamamlanьlar. „Novaja Zizn“, „Stalin“, „Aqqulaj“ kolxozdarь holo, вoјđaj, arpa ura вaşlanьlar.

Urьv menən skertlәv arahьnđa đur ədəklək вufa. 1-avqusqa tiklem urьlqan 4330 gektar arьştьn nej вarь 23 protsenlь qьna jьjnaldь. Tik 332 gektar qьna majđandьn aşьqtarь skertlәngən.

Aşьq huqьv eşe aqьtьn вara. Bьnьn вəвəвe molotelkalardьn nasar remontlanьvđarь, prostoj вulqanlaqtan kila. MTS-tьn „Trud“ kolxozьnda eşlaj torqan molotelkahь, вerense kendə вetənlej eşlaj almanь tejerlek. „Novaja Zizn“ kolxozьnda la nasar eşlane.

***

Mөjəkə rajonь „Oktanr“ kolxozьnьn 1-se 2-se вrigadalarьnda eşse kөstərə dərəъ ojөştorolqan. Eştə zvenolar ajьrьm ucaskalarqa вerketelep, ularqa eşlөp вoqarьv normalarь aldan uq вirelə.

Kөltə nəjlavselər ədər kөltə вavđarь menən tə'min itelep tora. Bьl eşte avьr eşkə jaramaqan qarsьqtar, qattar вaşqaralar. Şul arqala urьlqan igendər kөnəndə yk nəjlanep, qьrьqqa halьna вara. Вaşaqtar qalmaj. Bьl eştə вigerək tə Lutfullin, Minnəвajьf tərkemdare hoqlandьrqьs eş əlgələre kyrhətə.

1-nse вrigadala eşlavse Ojəlləmьva Şəmsiə əвej kenənə 250 kөltə вajlav urьna 300 kөltə вajlaj.

Ojəjnullin Ojəlikəвr вaвaj kөltələrđe vaqьtında qьrьqqa halьp, kөltə вajlavselərđen eştəren kyđətep, jerđəge вaşaqtarđь syplətep вara.

A.

***

„9 qinvar“ kolxozьnda (Mejəkə rajonь) 29 ijyldə komsomoldar instlativalь menən tenqə aşьq qaravlьslьlarьna tikşerev ytkərelde. Tikşerev hədəmtəhendə, komsomol sekretarь Bulatlf tarafьnan kolxoz aşьqьn haqlavqa qujьlqan Ojelmetdinьf Timerkəj aşьqlь haqlav urnьna, joqlap jatqanь astьldь. Kolxoz milken haqlavđa yđen javaphьd hanaqanь əsən Ojelmetdinьf eştən alьnap xəkəmqə вirelde.

GƏRƏJ.

„STALIN“ KOLXOZı JAQŞı URA

(Yđ xəвərsenəđđən)

Maqar MTS xədmətendəge „Stalin“ kolxozь urozaj jьjnavđa ytkən jьlqь xatalarđь qaвatlanьlar. VKP(в) YK hәm ƏK kyrhətmələren praktik formөşqa aşьrьv əsən kerəşə. Urozaj jьjnavđa iq juqarь sьjfatqa ireşev esen hər вer вrigada hәm kolxozsьlar arahьnđa sotsialistik jarьş hәm udarsьlьq eşe massovьj tək aldь.

4 вrigadala ia hər вaвьvđa kul'turalь вaвьv standarь, irđər hәm qatьn-qьđđar esən ajьrьm torlaqtar, aşamlьq nəmələren haq lav əsən sklat, at hәm maşinalar əsən lapaвtar eşlөngən. Вerense Kaşkinьf вrigadahьnda qьđьl-qara taqta, stena gazettarь ojөştoroldan. Kolxozsьlarqa jat ltev vaqьtlьndə kynel asьv əsən garmon' вar.

Kaşkinьf вrigadahьnьn 3 nse Ojzətullina zvenolь eştə sьjfat əsən kerəşə, hәm eş normahьn arttьrьp ytaj, ə 4 nse zvenola Zamanьva hәm Nasiвullinalar eş normalarьn nej вarь 25 pr. qa qьna ytəjđər. Şulaj uq 2 nse Xisametdinьf вrigadahьnda ta eş derəъ ojөştoroldan. Xisametdinьf 51 gektar kөltə вajlav planьnьn 30 qektarьn вajlap, huqьv eşenə totondo. Unьn вrigadahьnda, 3 nse Xismatullina zvenolьnda eşlavse Vəlitьva normahьn 105 pr. qa jetkerep ytəj.

Kolxozđьn urqьs maşinalarь orloq totqostar menən tə'min itelgəndər. 277 gektar arьş urьv planь 60 pr. qa ytəlde. Urьlqan arьş kөltəgə вajlende. 30 ijyldə qatmarlь maşina menən huqьv вaşlandь. Iq təvge huqьlqan igendən 32 sentner arьş dəvlətkə tapşьrьldь.

Dөvlətşin.

IP. BƏJKIN, SƏJPNƏTEFTƏR—BƏRƏLƏ

Berə. 4 (BaşROsta). 2 avqusta partia Ölkə komitetь sekretarь ip. Bьjkin hәm Ölkə komitetьn kolxoz—avьl xuzalьqь aylege mөdire ip. Sьjpnətьf Berə rajonьndaqь вajtaq kolxozđarđьn eştərə menən tanьştьlar, ular „Lenin julь“, „Pravdanьn 20 jьllьqь“, „Ural“ hәm Bьjkin ismendəge kolxozđarđa вuldьlar. Bьl arteldərđen kolxozsьlarь ip. Bьjkin menən вulqan janlь вisidalarđa yđđərenen malsьlqtь kytərev hәm urozaj jьjnavđьn вarьşь turahьnda hөjlənelər.

Ip. Bьjkin kolxozsьlarqa hәm kolxoz jetəkseləренə urozaj jьjnavđa juqaltьvđar menən kerəş tejeşle dərəzələ вulmav, вəъvđarđa kyp вaşaqtar qalьvь turahьnda hөjlene.

— „Urozajđь вed qьđqa vaqьt esendə juqaltьvьвьd jьjnarqa tejeşвed—tine ip. Bьjkin—eş kenənen qimmətə hәm kolxozsьlardan kөn kyreşe ybev—igen jьjnav sьjfatь hәm temptarđьn juqarь вulьvьnda tora“.

Iptəş Bьjkin hәm Sьjpnətьf Bьjkin isemendəge kolxozda ikmək amвardarьn tikşerđelər. Amвardardьn kelat qorttarь menən aqьvlanqanlьqь вelende. Iptəş Bьjkin kolxoz predsedatele Şuşkofqa kelat qorttarьn qөrotov əsən tld vaqьt esendə saralar kyrergə quştь.

Iptəş Bьjkin „Lenin julь“ artlendə komвaindьn eşe menən aik вьq tanьştь. Komвaindьn aik kyp kileşmagən jerđəre tabьldь. Komвain əsən tigeđhed hәm syple urьn hajlanqan, вьl maşinanь vata hәm urozaj jьjnavđьn вajlatь nasar вulьvqa səвəp вula.

Şunda uq p a r t i a өjoşmahь jetəkseləre hәm „Lenin julь“ artile pionerđarь menən вisida вuldь. Pionerđar otrattьn nisek eşlagənen, yđđərenen nisek uqьqanlьqtarьn hәm kolxozsьlardan hөjlənelər. Iptəş Bьjkin pioner vozatьjьna hәm pionerđarqa pioner otrattarьnda вaşaq jьjnavqa poxodtь nisek ojөştorov turahьnda hөjlene.

— Hed xəđer—tine ip. Bьjkin—jьjьqan вaşaqtarđь jergə taşlajlьqьđ. Вaşaq jerđa taptala. Hedđen eşeged juqala. Вaşaqь havьtqa jьjьrqa hәm şunda uq molotilka janьna alьp вarьrqa kərək“.

„Bьjkin“ isemendəge kolxozda ip. Bьjkin hәm rajon partia komitetь sekretarь ip. Ivəşşinko kolxozsьlarđьn tormөşona ajьrьvsa iqtibar ittelər, kolxoz əjđərən, вnqsalarđь hәm вalalar вaqsalarьn qaranьlar.

Ip. Bьjkin individual kolxoz malsьlqьnьn tərəqqi itev kərəklegenə ajьrьvsa iqtibar itte.

„Ural“ kolxozьnda xajvanьsьlq fermahьnьn toroşo tikşerelde.

I AVQUS SVODKAHı

BESƏN TULDı!

BƏRJƏN, UCALı, BELORET RAJONDARı YD PLANDARьN TULTьRьRQ!A TEJEŞ.

(BNKZMƏQ!LYMƏTE)

Rajondar	Plan ytəleşe pr. da	
	Bөşən вaşьv	Dөvlətkə tapşьrьv
Dөvan	159,7	90,0
Mankyvez	140,7	98,1
Ələ	128,5	93,2
Jalajьr	128,2	90,6
Janavil	127,7	100,0
Qaraqdel	127,7	96,9
Qaraqoş	127,6	87,7
Mişkə	125,6	100,0
Masetle	125,5	91,6
Miraq	125,3	94,4
Starle tamaq	123,6	100,0
Mejəkə	118,6	97,0
Beloqataj	117,5	88,0
Baltas	115,3	88,7
Qьjqь	113,1	92,3
Bişaylək	108,3	100,0
Boraj	108,0	90,7
Nuriman	104,7	100,0
Dyrtəjle	104,3	100,0
Saqmaqoş	102,6	96,8
Qaltasь	102,4	91,6
Blagoveşşen	102,0	74,9
Byzdək	101,1	100,0
Maqar	100,0	81,7
Avьrqarь	98,8	100,0
Bөrө	98,4	98,7
Tujmazь	96,7	86,4
Xəjaulь	96,4	82,6
Şişmə	96,2	67,5
Bəqaш	94,0	100,0
Zejansura	92,4	83,3
K-Usol	90,7	96,0
Dөvləkən	89,9	90,2
Qьrmьşqaш	88,6	100,0
Balaвaj	85,2	95,4
Bajmaq	84,6	
Arxangli	84,5	100,0
Toporin	82,1	
Ucalь	78,4	72,1
Əşəlil	62,2	79,9
Beloret	48,3	36,4
Bərjən	31,5	
Bətəhe:	100,0	84,4

Iştəkərmaj Bajmaq, Taporin, Bərjən rajondarьnan dөvlətkə вerən tapşьrьv turahında svodka juq.

Dəvlətkə igen tapşьrьv bitərəş

NATURA TAPŞıRALAR

STƏRLETAMAQ 4, (Başrosta). Stərletamaq MTS- daqь kolxozdarđa massovьj arьş huqьv đavam itə. „Mardvin“ kolxozь 2 nse avqusqa dəvlətkə igen tapşьrьvđь hәm naturalata arьş tylavđe tulьhьnsa ytəne.

***

MIŞKƏ, 4 (Başrosta). Mişkə rajonь „Irek“ „Parla kommunahь“, „Kerəş“, „Rajьtka“, „Capaj“, kolxozdarь rajon kyləmendə вerense вulьp arьş urьvđь tamamlanьlar. Xəđer eвkertlə halьv, huqьv, huqqan igende dəvlətkə tapşьrьv вara. Dəvlətkə 222 sentner igen tapşьrьldь. Politeylek „Lenin julь“ kolxozьn qьđьl taqtaqa jeddь.

Starlenen aldьnqьlarь

Stərletamaq rajonь „Qьđьl Bajraq“, „Krasnaj-Bor“, „Krasnьj Partizan“ kolxozdarь arьş urьvđь вettelər.

„Qьđьl вajraq“ kolxozьnьn Məzitьf вrigadahь in aldьnqь вrigadalardan hanala. 28-se ijyldə kolxozdьn вetə вrigadalarь вaвьvqa вaşaq syplərqa вqtlar. 29 nsь ijyldə massovьj rəveştə arьş huqьv вaşlandь.

Orloq malotilka abtьnan uq dəvlətkə tapşьrьla.

„Qьđьl-Jar“ kolxozь arьş urьv đь tamamlap вojđaj urьrqa feştə. Bojđaj вeşkən, urozaj jaqşь. Jetkən urьndarđь qarav əsən haqsьlar jərəp tora.

Stərletamaq rajonь „Novoj Ruslo“ kolxozь rajonda in вerense вulьp dəvlətkə 139 kilogram orloq tapşьrđь.

***

29-snь ijyldə „Novaja Zizn“ kolxozьnьn 3-se вrigadahь arьş huqьrqa вaşlap, irtə menən dəvlətkə 16,5 sentner arьş tapşьrđь.

Huqьlqan orloq dəvlətkə tapşьrla вarьla.

Oj. Oj. Idrisof.

MAŞINALAR...EŞ ƏBTƏNDƏ QıJRAJDAR

(Yđ xəвərsenəđđən)

MEJƏKƏ. Jeldər avьl soveti „9 qinvar“ kolxozь arьş uraqьna 25 ijyldə yk вaşlaqajnь. Təvge kendərdəge praktik eş kolxozđьn urozaj jьjnavqa ədərlekhed kileven kyrhətte.

Uraqьs maşinalarь remonttan sьqqas nьqlap tikşerelmөgən. 2 nse Ojəlişin вrigadahьnьn 1 uraqьs maşinahь 26 ijyldə uraqqa sьqqas ta ultьraqьs vatьlьp kөn вujьna eşlөmәne. Bьl kendə oşo 2 вrigadala 14 lөp kөltə вajlavse вuş jərergə mөвyr вulđьlar. Hədəmtələ вьl вrigadalarđa kendəlek norma nej вarь 50 protsenf samahьna qьna ytələ.

Eş əbtəndə maşinalarđьn ajьrьm cəstare vatьlьa, ularđь remontlav əsən kyşmə remont ojөştorolmaqan.

Ojəlişin, Xəsəjenьf hәm Ojətaullin вrigadahьnda xədmət dissiplinahь jomoşaq. Bьl вrigadalarđaqь kolxozsьlar eşkə hər vaqьt 1-2 şər səqət lunlap sьqalar. 27 ijyldə Xəsəjenьf вrigadahьnda 12 kөltə вajlavse eşkə вetənlej sьqmanь.

Juqaltьvđarqa qarşь вьn kerəş ojөştorolmaqan. 2-3-4 вrigadalarđa вaşaqtar kyp qojola. 2-4 вrigadalarđa вojđajđь qarqa, turqaj huqa. Ə, qaravlьsьlar joqo tunđьralar.

„9-qinvar“ kolxozьndaqь вьl jeteşhedlektər aşьqьs вetərelergə, urozajđь juqaltьvđarqa qarşь ojөştorolorqa tejeş.

G. ƏMIRƏF.

VKP (в) ƏLKƏ KOMITETıNDA

VKP(в) Ölkə komitetьnьn 1934 jьldьn jađoş-par hərev đəverendə MTS tarđьn proizvodstvo plandarьn hәm zadanielarьnьn ytaleşen tikşerev hədəmtəhendə maxsus qarar qabul itte. Ul qararđa вьlaj tejelə: qajhь вer MTS tarđьn; Bişaylək (direktorь Leoparski), Taşlь kyl (direktor Novoselof), Kyđərənski (direktorь Matluka) nin), Dyrtəjle (direktorь Bajazitьf) MTS tarьnьn 1934 jьlqь jađoş-par hərev đəverendə proizvodstvo plandarь hәm zadanialarьn arttьrьp ytavđere menən вergə, вajtaq MTS tarđa, Qьjqь MTS вnđa (direktorь Məsilimьf), Jemaşinski (direktorь Stipanьf), Mraq MTS (direktorь Llussa), Baltasь MTS вnđa (direktorь Kuznisof), Jomquza MTS вnđa (direktorь Xannanьf) jaqьvlьq materialьn kyp artьq tötop ta. (Jomaquza MTS 12 tonna, Baltasь MTS 20,8 tonna jaqьvlьqtь artьq totto) proizvodstvo zadanielarьn ytəmәv menən natura inderev planьn əđđelər.

Ölkə komitet, Başqortostan jer eştəre xalьq komissarь ip. Amirьltь, MTS tarđьn maşina-traktor parktarьnьn nasar fajđalanьlьvьnьn səвəвen jentekləp tikşerergə, proizvodstvo zadanielarьn ytəmәvse hәm jaqьvlьq materialdarьn artьq totto-novqa jul—qujьvsьlarđь hәm MTS tarđьn eş planьn əđəvđaqe qajhь вer qəjepletlərđe javapqa tarttьrьrqa məzəyr itte.

Ölkə komitet вətə MTS direktorđarьna, urozaj jьjnav, qamьt təвən jomoşartьv, kədqə səвev hәm tunqa hərev өsorđarьnda proizvodstvo zadaniatarьn ytəmagən vaqiqala, вьl zadaniatar đь VKP(в) Ölkə komitetь hәm Başsovnarkom tarafьnan aildələngən srokqa ytəvđe tə'min itmөgən direktorđarqa nisəвətən, eştən alьvqa hәm partia javaplьlьqьna tarttьrьvqa tikləm qatь saralar kyrelәsəgen itkərtte.

MTS direktorđarь hәm politaylek вaşlьqtarь aldьna, вьnau hәm maşinalar, qoralđar hәm traktorđar inderev, yđđərenen proizvodstvo zadanialarьn ytəvđe tə'min itevse, вulqan maşina-traktor parktarьn tulьhьnsa fajđalanьvsь MTS tarqa qьna вulasaqь qujьldь.

Ölkə komitet, Sisaj, Matrajьl, Aqharь, Zejansura MTS direktorđarьna ular tarafьnan maşina-traktor parktarьn fajđalanьv turahında вerense đəver əsən məqlymət вirməvđen qəfev itelməвlek вulьvьn kyrhətte hәm вerense đəver maşina-traktor parktarьn fajđalanьv turahında aşьqьs məqlymət tapşьrьrqa, ularđь kilasəkiə nigylər jeвərep torovđь tə'min itergə quştь.

BERENSELƏR SAFЬNDA

A. X. NALOGЬN TYŁƏV

UDARNIKTARЬ

Avьrqazь rajonь kyləmendə A. X. nalogьn tylə. qarьndaşlarь h r ber xuzalьq qateş tolep bet'ə „Poweda", „Bronovik" hәm Stepan sovet kolxozlarь ydarenə teşkәn avtl xuzalьqь nalogь aqsalarьn şogarьp, tel (ber totoşlan) tulьmsa tylәp bet'erdelәr.

„Batьr bylәk" kolxozlarь Urazbaxtin Ğjarif, Uskof Nikolaj, Zajkin Trafim, Artof Nikolaj hәm Əmirьtar nalog aqsalarьn 100 pr. qa tylәp bet'erdelәr.

Trәpə sovet kolxozlarь hәm tanoqьdaqtarь 1 men hum nalog aqsalarь inderdelәr. „Nuqadaq" hәm „Sit jьlqa" kolxozlarьnda la nalog aqsalarьn inderev eşe davam itә. ALEMOF

NASARJETƏKSELEK HƏDƏMTƏHE

Mejәkә rajonь III kvartal maja tuplav zadanialarьn (660 men humlьq) 20 nse tjylqa barь 24 pr-qa qьza ytәne. Şunьn esenən avtl xuzalьqь nalogь aqsalarьn jьlav 24,4 pr-qa, kul'tsor 18,7 pr-qa, yd ara halьm 8,7 pr a, kiler nalogь 53,4 pr-qa hәm 2-nişjьlьq" zajomь aqsalarьn 16,5 pr-qa ytәldi.

Maja tuplavda kolşevistik eş bar. Zuasski sovet's III kvartal plannь dekada esendə 81 pr. qa, Latmiuski 67,7 pr. qa hәm Konstantinofka sovet's 51,7 pr-qa ytәneler.

Bьl avtl sovettarь maja tuplav eşen ytkərelep jatqan urazajdь jьv kampaniahьnə tьqьd eәjp, netә finans aktivtarьn bьl jәkә nlqtьralar şulaj uq VKP(b) en Başqortostan Өlkә Komitet's hәm xekeinәt qarardarьn kin ovmәldə ejranep, şul nigeddə alьp barqandar.

Lәkin kypselek sovettar planьn jenәjatsel eddelәr. Sularьn utal üj menən maja tuplavьn edәvselar tedmәhənə Curka), Aurinzof, Nikifer, Bikqol sovettarь molar. Bьl avtl sovettarь 2 dekada esendə 1 pr. ta yьeş birmenelar. Senki bьl avtl sovet'ьnьn predsedateldere maja tuplavda fin aktivtar ebtenən jetәkselek itmejdar hәm yddere tarafьnan ularqa eireigan zadanielardьn ytәleşen jikserep barmajdar. Osonon hedemtәhendə avtar rajon esen birelgan fin plandьn ytәleven bьvep kilәler.

Ijazьf Z. Əmirьf G.

SIT ILDƏRBƏ

1 SE AVQUS KƏNƏ

PARIZ, 3. „Jumanita" gazetьnьn xabar itevc aujьnsa Parizda hәm provensialarda huquşqa qarşь kendə „aethen imprialistik huquş, Telmandь qotqarajьq, jaşahen berdam front" tigan lozungьabtьnda eajtaq qana mitinglar ytkərelgan. Parizdan ere predpriatielarьnda eşteler eştan ber saqat elek tuqtaraqandar hәm mitingь ytkergandar.

PARIZ, 3. Madritan xabar itev aujьnsa unda 1 avqus kenəndə qala politsia otrettere menən tulь aulьvqa qaramaqtan, kompartianьn saqarьvь aujьnsa dur uramdardь hәm, eşse kvartaldarьnda „aethen imprialistik huquş taşta opsmalarьn tuteevdь telap itәed" tigan lozungь astьnda demonstratsialar ytkərelgan. Politsia tarafьnan tarqatьlqan demonstranttar ber nisә tapqar qanattan jьjaqandar. Ber demonstratsia waqtьnda atьsaydar aulqan. 2demonstrant hәm ber zandaem jaralanqan.

ƏFƏ MAGAZINDARЬNDA

EŞSE POTREBITELDЬ ALDAVSЬLAR MENƏN QATЬ KƏRƏŞERGƏ

№ 1 MAGAZINЬNDA (MƏDIR SAFIN) tovardardьn xaq tarьn kyrhətev preskuranttarь waqьtьnda qujьla barmajdar. Bundaqь aylek medirdere hәm hatьvsьlardьn hatьp alьvsьlar menən, aulqan meqәmәlәlerenen nasar aulьvь turahьnda kyp kenə zaqoalar bar. Jadьlqan zaloalarqa waqьtьnda javap qajtarьla barmaqan. Mətelən, işe jьldьn 28 nse majьnda jabьlqan zaloalarqa tik 6 nsь ayında qenə javap qajtarьla.

Potrebiteldərde kul'turalь xedmetlanderev eşe qənəqətlənerlek qujьlmaqan. Xatta hatьvsьlardьn familialarьn kyrhətkən plakattar da juq.

Oşo jeteşhedlege esen magazin medire **Safinqa** şeltə iqlan yelde.

№ 2 MAGAZINDA (MƏDIR XAMALЬF) ylsəvdərde tikserep barьv esen ajьtьm javaplь keşe bildelanmәgən. Betə zaloalar da tikserelep barьlmaj. Potriteldərden jahaqan təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar sorosto begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№6 MAGAZINDA (MƏDIR TƏXFƏTULLINA) galanteria tovardarьnьq xaqь preskuranta kyrhətelmәj, hatьvsьlar aqajeneləreno siratьbd tovar jeborələr. Potriteiteldərde kul'turalь xedmetlanderev eşe bəten əj qənəqətlənerlek tygel. Magazinqa ultьraqь, kedge kevek nəmələr qujьlmaqan.

Oşo jeteşhedlege esen medir **Texfatullinaqa** şeltə birelde.

№8 MAGAZINDЬN (MƏDIRE SƏLIMGƏRƏJEF) ylsəvdəre derəb tygel hәm ularqa vaqьtьnda kliejmə huqьla barьlmaqan. Tovardardьn jarlьqtarь juq. Şulaj uq potrebiteldərden təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№9 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏMSETDINЬF) ylsəvdər hәm qerdər derəb tygel, alreiqən zaloalarqa vaqьtьnda javap alrelə barmaj hәm ularqa vaqьtьnda sara kyrelmaj. Magazindьn sanitar jaqь aьsьraq. Bundaqь hatьvsьlar tadalьq esen kerəşmejdər. Gerdərden derəblege tikserelə barьlmaqan.

Oşo eşmakerhedlege esen medir **Şomsetdinьfqa** 50 hum ştraf halьndь.

№10 MAGAZINDA (MƏDIR MERONKOF) ylsəvdərgə 1933 jьlda kliejmə huqьlqan aulьha la, ular kəm ylsajdər, unьn tərilkelərə tutьqq n. Zaloba knaqəhe xalьq kyrenerlek urьnqa qujьlmaqan. Ylsəvdərden derəblegen tikserep barmaqan esen medir **Mironkofqa** 25 hum ştraf halьndь.

№3-13 MAGAZINDARDA ZALOBA knəgəhe betenlaj juq. Hatьvsь hәm alьvesilərdьn ber berehenə jaqьmlь aulьrqa tejeş lektəren kyrhətkən plakattar qujьlmaqan. Bьnda kyp kenə nasar sьjatlь tovardar aulьvь hәm ulardьn jaqşь sьjatlь tovardar menən ber tigeđ xaqqa hatьlьv faktttarь asьldь.

Oşo jeteşhedlege esen medir **Pritonskiqa** 50 hum ştraf halьndь.

№12 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏRIPЬF) ylsəvdərden derəblegen tikserep barьv aujьnsa javaplь keşelər bildelanmәgən. Şulaj uq 41 nse hanlь magazinda la (medir Vəliullin, ylsəvdər absьraq, şul arqala ular hidger ylsəmajdar. Oşo kəmselektere esen №12 hәm №41 magazin medirdarena **şeltə birelde.**

Bьnda-şunь ajtmәj jaramaj. Magazindarda asьlqan jenəjatlar dur. Ləkin şuqa qaramaqtan, qala ta'minat aylege tarafьnan alarqa qarata kyrelgan saralar aik jomoşaq. Kiləsəktə bundaj jenəjatlərgə qarşь kerəşte qarqa kəsajtergə hәm konkret qəjeplelərgə qatь sara kyrergə kərək.

Bьna bundaj eşse potrebiteldər manlaqatena huqa torqan jenəjatselektər Ğiə timer julьndaqь eşselər ta'minate aylegendə lə nar. Bьnda la ylsəvdər hәm gerdər hidger tygel, derəb ylsəmajdar.

Ip. **Kovoseovic** ydenen partia kontrol' komissiahь plenumьnda hejlagən doklatьnda, bьl eşte kontrolerovajt itvdə proisjuz ojoşmalarьna dur burьstar jekmatkajne. Lakin Profsojuzdar partia kontrol' komisslahь plenumьnьq bьl mehim qararьn ytәv esen jomoşaq kerəşelər. Bьnь derəblәv esen juqarьla kyrhətelgən magazindardьn prof sojuz ojoşmalarьn kyrhatev jetə. Bьlardaqь profsojuz ojoşmalarьnьq berehe la bьqa tiklem yd magazindarьnьq eşen kontrolirovajt itevgə tolonmaqandar. Bьna şuf arqala magazindarda eşse potrisieldərde aldav waqiqalarь dur urьn ala.

Magazindardaqь bundaj jenajatselektar menən kerəşte xədərdən kesajtergə, qəjeplelərde qarqa javapqa tarttьrьrqa kərək. Bьnьn esen hər ber magazindan eşe ebtenən kendalek jamaqat kontrolen aulьdьrьrqa kərək.

YLƏKHƏLƏR

TEXNIK MAJLЬ ADЬQQA

Mal hәm qoş yləkhəhénən majlь texnik adьqtar jahav maqsatь menən ulardь ylilaşterev turahьnda, kyptən tygel, Başqortostan xalьq komissardar sovetьnьn qararь aulьp ytte.

Bьl qarar aujьnsa betə sovxoz, kolxoz, dəvlət hәm jəmaqat ucrezdenielərь, şulaj uq janqьdaqtar, (eləmə (sibirskaja jazva), manqa, qotorov hәm tavьşlь karьunkanan nasqa avrьv menən ylgən hәm aşarqa jaramaqan betə mal hәm qoştardь Texzirkomьnьn ylilustanovkalьna tapşьrьrqa tejeştər. Ulardь ylilustanovkaqa tapşьrьv aldьnan, maldьn joqoşlo avrьv menən ylməve turahьnda veterinar punktьnan spravka alьrqa kərək.

Ylilustanovka urьndaqь jə şəvselərdən qbş kenə 25, jəj kenə 15 kilometrdən alьq bulmaqa tejeş. Ylakhə, abnьn esen aldan bildelangan maxsus arba menən alьp barьla. Ylakhəne alьp barьvsьnьn atь bulmaqan xaldə, sovettьn jerle organdarь at birergə tejeş. Ylakhəne ylilustanovkaqa alьp barьv, xedmət jekmatkehe hanala. Əie qalahьnda ylakhəne alьp barьv esen ajьtьm fergon, at hәm eşse qujьlqan aulьrqa tejeş.

Ylgən mal hәm qoştardьn tire hәm jendəren ylilustanovkanan tьş urьnda alьrqa jaramaj. Joqoşlo avrьvdar menən ylgən naldardьn tirelen alьv tajьla. Ylakhə hәm tirega tylәv, aldə lanqan xaq menən ytkərelə. Maldar joqoşlo avrьv menən ylgən waqьtta, jaki joqoşlo avrьv menən ylməjsə lə, ylilustanovkahənan alьb aulqan waqьtta, maldь mal qəerlegenə kymergə kərək.

Ylgən mal hәm qoştardьn majdarьn texnik kərək esen ylilustanovkanan tьşta iretev tьjьla.

Başsovnarkomdьn bьl turalaqь qararьn tulьhnsa aujomqa atqarьvdь, urьndaqь sovet organdarь nьqtь kontrol' jahap barьrqa tejeştər. X.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьn eşe

29 IJYL SVODKAНЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav	204 vagon	164 vagon
şul jemlanən:		
I kotigorla jektar	165,8 „	138 „
II- „ „	38,5 „	26 „
Buşatьv	267 „	236 „
Vagon menan ta'mln itev . . .	272 „	404 „
Vagon əjlaneşe .	2.02 tav.	3.06tavlek

Vagon parkьnda 3212 vagon eşlərgə tejeş. Betəhe 3759 vagon eşlene. Betə tejalgan hәm tejalmagan 1134 vagon arnana 1072 vagon qanul itelgan.

30 IJYL SVODKAНЬ

Eştər	Plan	Ytaleş
Tejav	208 vagon	171 vagon
şul jemlanən:		
I-kotigorla jektar	165,8 „	142 „
II- „ „	38,5 „	29 „
Buşatьv	267 „	278 „
Vagon menan ta'mlu itev	272 „	259 „
Vagon əjlaneşe .	2.02 tav.	3.17 tav.

Vagon parkanda 3212 vagon eştargə tejeş. Betəhe 3809 vagon eşlene. Betə tejalgan hәm tejalmagan 1134 vagon urnana 1230 vagon qanul itelgan.

TYBƏN MATBUQJAT

EŞSE XƏBƏRSELƏR SLJOTЬNDA

2 nse avqusta. Jaqut baqsahьnda tynənge matauqat eşse xəbəarselərenen hәm redaktordatьnьn qala pr-isojuz aktiis qatnaşlьqьnda sljotь udqarьldь.

Sljot, partianьn XVII s'jezd qarardarь nigedendə profsojuzdardьn kontrollьq eşe turahьnda. Başprofsovet predsedatele iptaş Bьjckoftьn dokladьn tьnlaj.

Dokladsь ydenen hydendə, kypselek profsojuz ojoşmalarьnьn jeterlek dərəzalə kontrollьq texnikalьq menən qoraltanmovьn hәm tynənge RKI apparatьn **ydə menən alьştьra almavlrьn ajtep ytə.**

Tikşerev brigadalarь tarafьnan tege jəki bьl ojoşma apparatьndaqь dur bizoonrazialar asьlqan aulьha la, ləkin ular axrьna tiklem jetkerelmәjsə, şul kejəna betereimәj qalalar.

Mehim jeteşhedlektardən; bizoonrazia tavdьrьvsь qajepleler javapqa tartьlmaj qalalar hәm bьl turalaeşse massahьna jetkerelmәj. Saralardьn kyrelmavenan fajdalanьp, zuiktar, rastratciktar, burdar, ikense ojoşmalarqa inep, yddərenen dəvlətkə q rşь tedelgan eştəren davam italar.

— Iptaş Bьjekoi—aedden matauqat bьl tartiphedlektarde hәm konkret qajepleiarde abvqa, kontrolьq esen kəsajtergə dur jardam itergə tejeştər. Redaksialarqa inqan xattardьn derəb qəmalgə aşьrьlvьn buldьrьrqa tejeştər.

Xəderge kendə remont hәm tedev eştarendə artьq tylav fakiarь jьqajdь. Bьna bьl jeteşhedlektər menən kerəşevdə Başprofsovet ergahendə maxsus brigada tedelasak. Bьl brigada eşendə matauqat nьq qatnaşlьq kyrhətergə tejeş.

Qatnaşlь kejlavsetardan: Larionof (BVBK)—stena gazettare, produksianьn sajfatь esen kerəşmaven, „Invalidtar ərtilenen" 10 men danalap, jaraqlьd jodaqlar eşlap sьqarьvьn h. b. ajtep ytə.

Iptaş Mişenkь—„Oktaber revolytsiahe zatonьnda stena gazetlarьndaqь maqalalar qamalga aşrьlmajdar. Eşselardən xedmat xaqlarьn odaqqa tartьp birevdar turahьnda sьqqan maqalalar aujansa, sara kyrev ihke xalendə" ti.

Iptaş Rogacof (Ydək Əiektor afansahь) matauqat hәm kontrol' gruppalarь, qala tedelejtarendə artьq tylavdarga iqtisarьn jynəldereleven horaj.

Jelezarьf (h. v eşselərə sojuzь,) iptaş „kontrol' brigadahь jardamь menen Safrin pristanьndaqь aş xanalarda kəm ylsop, urlaşap birevdar, qəjeplelərden xəkem itlevdare,şular arqahьnda aşxanalardь jaqşьrta aldьq" ti.

Iptaş Golubsoi (YES)—YES Jabьq Eşselər kooperatifь (elekke) predsedatele Maluxin 8 men hum aqsa aşap, əlegə (iklem hәv eşselərə tujanьv aylegendə jetakse aulьp, qortqosloq eşen davam itə" ti.

— Bed zuliktar, rastratciktar, ydderen temin itevselər menən kerəşte aьjofi lidgerlekte kesajtergə hәm eşse massahьn hәm ojoşmalardь bьl eştən haqlarqa teješed. G.

Javapьlь redaktor ubьnbabarь. ZƏKI KAJЬPKUL.

Cernikofka f a n e r zavodьna

BUXGALTER HƏM XISAPSЬLAR KƏRƏK

Inergə telavselar baş buxgaltirqa meraaqat itergə tejeştər. Uranqə inergə telavselardən eş kenəgələre ydərə menen aulьrqa tejeş.

Meraaqat esen adres: Cernikofka stansahь, SES ploşcadkahь faner zavodь. **Zavod idarahь**

5—5

LUNACARSKI ISEMENDƏGE BAQSA HƏM TEATR BA

5-avqusta

LJUDOVIK... NSЬ

6 avqusta

XOLOPKA

ƏFƏ TƏRLƏ PROMЬJSLAVOJ SOJUZЬ SISTEMAHЬ „UFRAZNUPROMSOJUZDЬN"

1934 NSE JЬL 1 NSE QJNVAROJA HƏDƏMTƏ BALANSЬ

AKTIF — PASSIF

Fondtardьn xasil aulьvь ajldalaneve hәm ulardь tajdalanьv.	SUMMA 1933 nse jьl 1 nse qjnvaroja	% %	1934 nse jьl 1 nse qjnvaroja	% %
I. Tep majalar:				
Sənəqat znacinejale	1009,0	24,1	1035,6	27,0
Savda torlaq hәm kul'turatormoş znacinejale majalar .	262,6	6,2	270,4	7,0
setəhe . . .	1271,6	30,3	1312,0	35,5
II. Proizvodstvo zapastarь				
Sujcja hәm materialdar . .	840,4	20	739,9	19,9
Proizvodstvo hәm qajtanan eştav	49,3	1,0	72,6	1,9
setəhe . . .	889,7	21,0	802,5	21,8
III. Sənəqat sistemahь produksiahь				
Skladtaqь tovardar	330,7	8,0	354,8	9,6
alьvsilarqa tejalgan tovardar	48,5	1,0	12,3	0,3
setəhe . . .	379,2	9,0	367,1	9,9
IV. aqsalar	293,5	6,5	99,8*	2,7
V. Rascuttar:				
Dejemlaşterelgən siktor menən	299,1	6,6	105,2	2,*
Dejemlaşterelmagan siktor .	57,7	1,5	17,8	0,5
Sis ema esendəge itaptar . .	16,1	0,4	12,8	0,4
Ərtil climlare menən . . .	12,7	0,3	5,7	0,2
Podotcot keşelər	33,6	0,8	18,4	0,5
Şikle alasaqtar	14,1	0,4	109,2	3,0
setəhe . . .	433,3	10,1	269,1	7,3
Vl aldaqь waqьtlar sьsьmdarь	43,9	1,*	23,1	0,6
VII Osorottan sittage majalar				
Bahals qaqьddar	55,0	1,3	78,1	2,1
Paj hәm aktalar	272,9	11,0	507,3	13,8
Ssudalar	—	—	18,0	0,4
Podxodnaj nalok aujansa . Narkomfin	82,3	1,8	80,4	2,2
setəhe . . .	610,2	14,3	678,8	18,5
VIII fondtar itaneno saqamdar hәm atcot jalanda tanaş .	84,9	1,9	46,3	1,*
setəhe . . .				
IX Jeqaltьv hәm nakoplineje				
Udqan jaldardьn	128,3	5,3	2,3	—
atcot jalanda	65,3	1,6	89,2	2,5
setəhe . . .	193,6	6,9	91,5	2,5
Balans . . .	4199,9	100	3690,2	100

Fondtardьn xasil aulьvь ajldalaneve hәm ulardan fajdalanьv	SUMMA 1933 nse jьl 1 nse qjnvaroja	% %	1934 nse jьl 1 nse qjnvaroja	% %
I Eske rissursalar				
Tep fondtar	976,6	26,0	986,3	26,6
Paj fondtarь	257,6	6,0	243,3	6,6
oborot	127,8	4,0	167,4	4,5
amortizatseja fondь . . .	68,9	1,2	99,5	2,7
Terle fondtar hәm odaq sroklь fklad	284,6	7,1	285,7	7,6
Başqa fondtar	44,0	0,8	93,1	2,7
Rizrvaltar	84,9	1,5	178,8	4,8
setəhe . . .	1839,4	45,6	2044,1	55,5
II Rigylaclaşterevsqmatdəler:				
Tep majalardan iznesь . .	188,6	3,9	178,2	4,9
III blaqtarelqan risursalar:				
Zajom hәm odaq srokle kreditar	287,3	6,6	336,5	9,1
D. Bankalьnan qaqeserokle zajemь	285,6	6,6	333,3	9,0
Dejemlaşterelgən siktor menən itaptar	703,8	16,0	344,1	9,4
Dejemlaşterelmagan „ . .	43,7	0,9	47,4	1,3
Sistema esendaqe	291,8	8,8	123,6	3,3
Ərtil climdare menan . .	130,9	2,6	91,8	2,5
eşse hәm xedmatkerdar . .	—	—	16,3	0,4
setəhe . . .	1742,4	40,9	1293,0	35*
IV Nakoplineja hәm jaqaltьv				
atcot jalanda	420,5	8,6	169,9	4,6
Balans . . .	4199,9	100	3690,2	100

JUQALTЬV HƏM TABЬŞTAR

Juqaltьv	Betəhe	Nakoplineje	Betəhe
1) Tavor hatьvdan hәm eşlangen eştardan juqaltьv	41,6	1) Tovar hatьvdan hәm eşlangəe eştardan tanьş	1890,7
2) Əjlaneş sьqьmdarь	637,9	2) Opiratsianan nakoplineje .	61,2
3) Oborottan naleg	739,3	3) **Tanьş hәm terle dexottar**	—
4) Sьqamdar hәm terle juqaltьvdar: . .		a) davnos srogь udqan ajrəsəktarde	
a) edarlav davnos udqan bşanьshed ajrasqtardь spisat itevdən .	34,2	spisat itevdən	143,8
b) rizrvaltar jahavqa	167,9	b) başqalar	126,8
v) başqalar	221,0	Betəhe	1932,6
Betəhe	1841,9		
5) Saf tanьş	169,9	4) Saf juqaltьvdar	89,2
Balans	2011,8	Balans	2011—8

TƏP KYRHƏTKESTƏR

KYRHƏTKESTƏRDEN ISEMDƏRE	1932 nse jьl	1933 nse jьl
1) 1932 nse jьl 1 nse ijylqa ydgəstelmaj torqan naha menən tovar produksiahьnan sьqarьlavь	5045,1	6063,6
2) Tovar produksiahan kyplap halьv	5700,6	7243,6
3) Vaqlap halьv	12,6	324,2
4) Proizvodstvolaqь eşselər hanь	2186,0	1512
5) Kapital halьv	123,9	248,3
6) Paj nakoplinlahь	112,6	75,0
7) Kooperatiflaştьrьlqan kustardar hanь 1 nse qjnvarqa	2988	1690

Prazedium predsedatele **Lujskof**
Scol hәm otcot siktora inedire **Kuznitsof.**

Bьl balans 3 nse ijylda qaralap eş kəmselana komissiahь tarafьnan tanьldь hәm tujan itergə texsal itela
Otcot hәm otcot siktora inedire **Bujlof**

Өfө, „Okt. Nat."hь matbaqahь. Başgləvlit vəkile № B—1584

Rajsojuz savda politikahьn boğovsьlar menən kerəşmaj.

(Yd xəbərsevəddən)

3 ijylda **Ibke—Jeldər** (Mejəkə rajonь) avьlьnda janь rajmag asьlqajanь. Lakin unьn asьlvьna bik ad vaqat ylevgə qaramaqtan, nьnьn hatьvsьlarь sovet sovdahь politikahьn boğorqa la elgerdelər.

Məbələn: bundaqь hatьvsь **Əxmədejaf** ber kolxozsaqa 5 humlьq majkьqa 70 tinlek tovar ebtəp hata.

Bundaj faktlar rajon kyləmendəge başqa magazindarda la bar. Lakin Rajsojuz bundaj jeteşhedlektər menən kerəşmaj. Oşondaj sovet savdahь politikahьn boğov faktttarь aulьv turahьnda rajsojuz qa xəbər itelə barha la, ul bьl eşte alega tildem tikşermaj hәm qəjeplelərgə sara kyrmaj.

Əmirьf G.

Esselər hәm Kolxozsular xattarь

BƏGƏN UQЬV BAŞLANMAJ BIT ƏLE..."

(Uqьtьvьs xatь)

Qьmьlqalь rajonь Qamьşlь avьl sovetь janь uqov jьlьna ədərlek başlav turahьnda ujlap ta qaraqanь juq.

Qamьşlь avьl sovetьna qaragan T-Tekən avьl məktəbena remont jahalmaqan. Klas taqtalarь, partalar juq. Şulaj uq, yrqe Tekən məktəbe avьldan qьrda ultьra, qьşqь hьvьq buran kendərdə balalar jerej almajdar. Avьl sovetь itəpsehe məktəptər esen kypme smeta dereb tygel hәm ularqa vaqьtьnda kliejmə huqьla barьlmaqan. Tovardardьn jarlьqtarь juq. Şulaj uq potrebiteldərden təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№6 MAGAZINDA (MƏDIR TƏXFƏTULLINA) galanteria tovardarьnьq xaqь preskuranta kyrhətelmәj, hatьvsьlar aqajeneləreno siratьbd tovar jeborələr. Potriteiteldərde kul'turalь xedmatlanderev eşe bəten əj qənəqətlənerlek tygel. Magazinqa ultьraqь, kedge kevek nəmələr qujьlmaqan.

Oşo jeteşhedlege esen medir **Texfatullinaqa** şeltə birelde.

№8 MAGAZINDЬN (MƏDIRE SƏLIMGƏRƏJEF) ylsəvdəre derəb tygel hәm ularqa vaqьtьnda kliejmə huqьla barьlmaqan. Tovardardьn jarlьqtarь juq. Şulaj uq potrebiteldərden təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№9 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏMSETDINЬF) ylsəvdər hәm qerdər derəb tygel, alreiqən zaloalarqa vaqьtьnda javap alrelə barmaj hәm ularqa vaqьtьnda sara kyrelmaj. Magazindьn sanitar jaqь aьsьraq. Bundaqь hatьvsьlar tadalьq esen kerəşmajdar. Gerdərden derəblege tikserelə barьlmaqan.

Oşo eşmakerhedlege esen medir **Şomsetdinьfqa** 50 hum ştraf halьndь.

№10 MAGAZINDA (MƏDIR MERONKOF) ylsəvdərgə 1933 jьlda kliejmə huqьlqan aulьha la, ular kəm ylsajdər, unьn tərilkelərə tutьqq n. Zaloba knaqəhe xalьq kyrenerlek urьnqa qujьlmaqan. Ylsəvdərden derəblegen tikserep barmaqan esen medir **Mironkofqa** 25 hum ştraf halьndь.

№3-13 MAGAZINDARDA ZALOBA knəgəhe betenlaj juq. Hatьvsь hәm alьvesilərdьn ber berehenə jaqьmlь aulьrqa tejeş lektəren kyrhətkən plakattar qujьlmaqan. Bьnda kyp kenə nasar sьjatlь tovardar aulьvь hәm ulardьn jaqşь sьjatlь tovardar menən ber tigeđ xaqqa hatьlьv faktttarь asьldь.

Oşo jeteşhedlege esen medir **Pritonskiqa** 50 hum ştraf halьndь.

№12 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏRIPЬF) ylsəvdərden derəblegen tikserep barьv aujьnsa javaplь keşelər bildelanmәgən. Betə zaloalar da tikserelep barьlmaj. Potriteiteldərden jahaqan təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№8 MAGAZINDЬN (MƏDIRE SƏLIMGƏRƏJEF) ylsəvdəre derəb tygel hәm ularqa vaqьtьnda kliejmə huqьla barьlmaqan. Tovardardьn jarlьqtarь juq. Şulaj uq potrebiteldərden təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№9 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏMSETDINЬF) ylsəvdər hәm qerdər derəb tygel, alreiqən zaloalarqa vaqьtьnda javap alrelə barmaj hәm ularqa vaqьtьnda sara kyrelmaj. Magazindьn sanitar jaqь aьsьraq. Bundaqь hatьvsьlar tadalьq esen kerəşmajdar. Gerdərden derəblege tikserelə barьlmaqan.

Oşo eşmakerhedlege esen medir **Şomsetdinьfqa** 50 hum ştraf halьndь.

№10 MAGAZINDA (MƏDIR MERONKOF) ylsəvdərgə 1933 jьlda kliejmə huqьlqan aulьha la, ular kəm ylsajdər, unьn tərilkelərə tutьqq n. Zaloba knaqəhe xalьq kyrenerlek urьnqa qujьlmaqan. Ylsəvdərden derəblegen tikserep barmaqan esen medir **Mironkofqa** 25 hum ştraf halьndь.

№3-13 MAGAZINDARDA ZALOBA knəgəhe betenlaj juq. Hatьvsь hәm alьvesilərdьn ber berehenə jaqьmlь aulьrqa tejeş lektəren kyrhətkən plakattar qujьlmaqan. Bьnda kyp kenə nasar sьjatlь tovardar aulьvь hәm ulardьn jaqşь sьjatlь tovardar menən ber tigeđ xaqqa hatьlьv faktttarь asьldь.

Oşo jeteşhedlege esen medir **Pritonskiqa** 50 hum ştraf halьndь.

№12 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏRIPЬF) ylsəvdərden derəblegen tikserep barьv aujьnsa javaplь keşelər bildelanmәgən. Betə zaloalar da tikserelep barьlmaj. Potriteiteldərden jahaqan təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№6 MAGAZINDA (MƏDIR TƏXFƏTULLINA) galanteria tovardarьnьq xaqь preskuranta kyrhətelmәj, hatьvsьlar aqajeneləreno siratьbd tovar jeborələr. Potriteiteldərde kul'turalь xedmatlanderev eşe bəten əj qənəqətlənerlek tygel. Magazinqa ultьraqь, kedge kevek nəmələr qujьlmaqan.

Oşo jeteşhedlege esen medir **Texfatullinaqa** şeltə birelde.

№8 MAGAZINDЬN (MƏDIRE SƏLIMGƏRƏJEF) ylsəvdəre derəb tygel hәm ularqa vaqьtьnda kliejmə huqьla barьlmaqan. Tovardardьn jarlьqtarь juq. Şulaj uq potrebiteldərden təqdimdəren ibəpkə alьp barьv daftare juq. Bьnda 1200 humlьq nasar sьjatlь soros (1932 jьlqь) aulьv faktttarь asьldь. Ulardьn bьl nasar soroato begengə kendə lə hatьvdarь turahьnda zaloa bar.

Sovet sovdahь politikahьn boğqanь esen medir **Kamalьf qa** 50 hum ştraf halьndь.

№9 MAGAZINDA (MƏDIR ŞƏMSETDINЬF) ylsəvdər hәm qerdər derəb tygel, alreiqən zaloalarqa vaqьtьnda javap alrelə barmaj hәm ularqa vaqьtьnda sara kyrelmaj. Magazindьn sanitar jaqь aьsьraq. Bundaqь hatьvsьlar tadalьq esen kerəşmajdar. Gerdərden derəblege tikserelə barьlmaqan.

Oşo eşmakerhedlege esen medir **Şomsetdinьfqa** 50 hum ştraf halьndь.

№10 MAGAZINDA (MƏDIR MERONKOF) ylsəvdərgə 1933 jьlda kliejmə huqьlqan aulьha la, ular kəm ylsajdər, unьn tərilkelərə tutьqq n. Zaloba knaqəhe xalьq kyrenerlek urьnqa qujьlmaqan. Ylsəvdərden derəblegen tikserep barmaqan esen medir **Mironkofqa** 25 hum ştraf halьndь.

**№

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 180 6-avqust 1934 JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Elke, Gfe qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Əderlәv organdarьn tađa sortlь orloqtarđь qabul itev hәm haqlav өsөn ajьrьm sklattar bildәlәrgә mәzbyr itergә.

Jabaj orloqqa qujьlqan xaqtarqa bulqan өlьtәlmәne sortlьlьq өsөn 25 pr.-qa tiklem kytәrergә".

(VKP(b) YK plenumь).

VKP (b) YđƏK KOMITETЬNЬŊ IJYN PLENUMЬ QARARĐARЬN BOLŞEVIKTARSA YTƏV ӨSӨN KӨRƏŞKӨ

VKP(b) NЬN BAŞQORTOSTAN ӨLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ IP. JA. BЬJKINDЬN VKP(b) ӨK NЬN 2-PLENUMЬNDA 1934 JЬL, 12-IJYLDƏ HӨJLƏQƏN TELMƏRE

Iptәstәr, VKP(b) Yđәk komitetьnьn hynqь plenumь tarafьnan kolxozdarđьn eşenә birel qan xaraktirsika hem kolxozlarđa xeđmet dissiplinaћьnьn to roşon narьqlav beđđen kolxozlarьnьđqa la tulьћьnsa qaqьla. Bed bьjьl jađ bьltirqьqa qaraqanda jaqsь eşlanek. Bьjьlqь jaјđen şaqtaj unaјlь şarttarь esendә Başqortostanda urozaj bьltirqьnan jaqsь hem bed nisek kenә itep bulha la, bьltirqьqa qaraqanda igende kyp nьqraq teјeşbed. Burьs baћьvlardan bәtә urozajđь јьјp alьvđan hem **unь bәtә urozaj bәđđeke bulьrlьq itep tulьћьnsa haqlavđan tora.**

Bьjьlqь јьlđьn igen tapşьrьv mәs'әlәћendә Başqortostan әsen bulqan ber nisә xosusejat arđь ajtep ytergә kerәk. Berense bьjьl urozaj toloş Sojuz dәvmәlendә bьltirqьnan kәm tygel hem bajtaq qьna krajlarđa hem elkәlarđь, şul jomlanan Başqortostanda bьltirqьnan da jaqsь, şul uq vaqьtta bәđđe qisman qoroloq bulьv sәnәpie urozaj şaqtaj tynan bulqan ajьrьm krajlar hem elkәlar đa bar.

Bәđgә xalq ara xalđen dәjem toroşon ihәpkә alьp, dәvlat zapasьnьn kyberәk-xatia bьltirqьnan da kyberәk tьvđьrьv talap itelә—bьna bьl berense. Ikense—Başqortostandьn kenjaq rajondarьnda 30 nsь jьldan birle 1934 nse jьlda bәrense tapqьr joqsь urozaj buldь. Bьnan bedđe dәvlatkә igende bьltirqьqa qaraqanda kyp hem qьbqarnq sroktarđa kirergә kerәk hem bьnь esen memkinlektәr bar. Igen tapşьrьv turahьndaqь za kon nьqlь zakon bulьp tora ikan, bed igen birev turahьndaqь qaь zakondь nьq hem derәk ytep, dәvlatkә igende kyberәk hem in itta sroktarđa ajergә teјeşbed. Hyđ igende garns bujьnsa bьltirqьnan kyberәk tapşьrьv, dәvlatkan alьnqan orloq-prod bssudalarđь tu lьћьnsa qajtarьp birev, nedojemkalarđь qapiav hem kolxozlarđan MTS tar menәn tedeşkәn dogovordarь bujьnsa natura tylәvđәren tapşьrьvđarь hem sovxozdarđьn dәvlatkә igen tapşьrьv planьn tultirьvđarь turahьnda qьna tygel, әatki sovxozdarđьn igen tapşьrьv plandarьn motlaqa arttьrьp tultirьvđarь turahьnda bara.

Oşo qaraştardan sbqьp Yđәk komitet hem xekemәt bedđen aldьrbđqa taqьla kytәrenke talaptar qujđьlar. Bed bьjьl 1933 nsә jьlqa qaraqanda ber million botqa artьq garns tapşьrьvqa zadanie aldьq. Bedgә әsensә kvartalda 35 million botloq igen plan birәlәr.

Bәnan artta qalьvsьlьq, jartьlьq hem igen yћmavselek әsen ber nindәj otsrockalьnьđ orloq tapşьrьvđar bujьnsa bulqan jekleмәlәrđe tulьћьnsa ytәv burьs kilep sbqa. 1933 nse jьlda bajtaq qьna rajondarđa igen yћmav ihәpenә bedgә qoroloqtan integevse rajondar bujьnsa bulqan jekleмәlәrđen ber eleşenә otsrocka birđelәr. Bьjьl bedđe bәtә rajondarđa la jaqsь urozaj bulqas, **igen tapşьrьvđar bujьnsa bulqan bәtә jekleмәlәr bәtә xuzalьqtar tarafьnan da ytәlergә tejeştar.**

Natura tylәvđәre plan-2800 meq bot Lakin natura tylave bujьnsa otcislintalar urozajqa qarap qujьla. Bьnan dәvlatkә kypme igende teјeş bulha, şul ti lem alьv, bьl eştә begevđәrgә jul qujmav burьsь kilep sbqa. Bed әjьrьm MTS tarđa bьltir bulqan begevđar tarixьn enidarmav әsen aldan uq ihkartep ytergә teјeşbed. **Lakin rajon ara dәvlat urozaj komissialarьnьn, partianьn rajon komitettarь hem politbylektar menәn berlektә bulqan tәp hem in berense burьs-dәvlattәn natura tylәvә bujьnsa jaqaltmavьn hem igende berense nәvbәttә alьvьn bәtә hidgerlek menәn kydotevđәn tora. Bьnan bed natura tylave bujьnsa igende, plan menәn sildәlәngәngә qaraqanda la şikhed kynerek alьrbd.**

Dәvlatkә tapşьrьlьqa teјeşle bulqan bәtә igende, sovxozdar menәn bergә quşьp alqanda, garnstan tbş 40 million botlan artbqraq bula. Bed oşo igende birergә teјeş bulabd hem bьl burьstь ytavgә sovxozdar, MTS esselәren, kolxozsblardь hem xedmatsen janqьđaqlardь monitizlarqa, in berense nәvbәttә partia hem komsomol ojoşmalarьn әđerlәrgә kerәk.

Bed Өlkә komitet bjurohьnda —Yđәk komitet tem sojuz Sovnarkomьnьn 1934 jьldьn 3 nse kvartalьnda orloq tapşьrьv planь turahьndaqь diriktivahьn ytavđe ebtenedgә aldьq, tem in bьl diriktivanь bed namьћ menәn ytәrbd tip bşanam.

Bьna, iptәstar, 1934 jьlda dәvlatkә igen tapşьrьvđa bedđen aldьbьđđa, partia ojoşmabьđ aldьnda torqan xosusiattar hem burьstar şular.

Bedđen kenjaq hem kenjaq—kensbqьş rajondarьbьđđьn artta qalьvьn bәterergә vaqьt inde. Hed Yđәk komitet plenumь qararđarьn bәlaheged. Bьl qarar rajondarđьn hem kolxozdarđьn artta qalьvьn bәterev burьsьn aj rata quja. Ip. **Stalin** Yđәk komitet agzalarь, krajkom hem өokom sekretardarьnьn kollektivlaştьrьv mas'әlәћenen toroşo turalьnda aulqan kenәşmәhendә, rajondarđьn hem kolxozdarđьn artta qalьvьn bәterergә, her vaqьt hejlanep kilgan bьl artta qalьvsь rajondarđь hem kolxozdarđь al qa tartьv esen urtasa handardь bәterәrgә vaqьt jetkanlegen ajrьvsa ajtep ytte. Bed rajondarđьn hem kolxozdarđьn artta qalьvьn bәterergә, artta qalqan kolxozdarđь ojoştoror—xuzalьq jaqьnan nьqьtьrqa hem malsьlьq mә'әlәhen xәl itergә teјeşbed. Plenumđьn tura diriktivahь bьna şul.

Berense tep burьs—igen tapşьrьv bujьnsa dәvlat tarafьnan bedgә qujьlqan kytәrenke talap ta ytav burьsь bьna şunan alьna. Ә hed sovet dәvlatenen igene nej tiklem kyp bulha, ul şul tiklem kesle hem nьq bulьvьn, sotsializm tedevdәge razmaj xtan şul tiklem durьraq burьstar quja alьvьbđđь, malsьlьq problemalьnьn şul tiklem tiderak xәl itelәsәgen belәheged.

Ikense—bьjьl her ber kolxozsbqa, xuzalьqqa xeđmat kenenә igende bьltirqьqa qaraqanda kyberak birevđe ta'min itergә. Bьjьl bьltirqь kevek xeđmat kenenә 1,5-2 kilogramq qьna hem xuzalьqqa jul qujqьhьđ ad igen birgan kolxozdar bulьrqa teјeş tygel.

Өsense—bьjьl maldar esen orloq furarьn bьltirqьqa qaraqanda kyp qaldьrьrqa kerak. *1933 jьlda konsentr adьqtar bujьnsa* bulqan handar at başьna 2-3 sentner arahьnda buldьlar. Başqortostandьn şarttarь jaqsьraq bulqan tenjaq rajondarьndan kansentr, furaz at başьna 6-7 sentner bulha la, kenjaqtaqь rajondarь abqa tarttьlar. Başqortostan dәvmәlendә, bigerak tә kenjaq rajondarđa, mәgedie ere maldarqa, harьqtarqa, susqalarqa hem qoş-qoriqa kansentrat qaldьrьv taqь la nasarьraq buldь. Bьjьl attar qьna tygel, bәlki praduktiv maldar hem qoşqorttar đa kansentrat menәn ta'min itelergә teјeştar. Bьlardьn bәtәhenen tьş igen hatьp alьvqa bьltirqьqa qaraqanda şaqtaj kyberak qaldьrьrqa kerak. Bьl Dәvlat kolxozdardan, kolxozsblardan hem janqьđaqtardan igen hatьp alьv tartibendә ebtelmә raveştә şaqtaj miqdarđa igen hatьp alьrlьq bulhьn, ki qalhlar xekematka dәvlatten irekle igen savđahьn maksimal' raveştә kinajtergә memkinlek birerlek bulhьn. Bьna nej esen Yđak komitet **nabьvđardan bәtә igenderđe lo jьjьp alьv** turahьnda bol'şeviktarsa qatь diriktiv birđe. Bьnьn esen partia ojoşmalarьna urozaj esen bulqan bьl kerәşte әđerlergә hem ojoştororqo kerak. Maşinalar, keşelәr,—berense nәvbәttә keşelәr—bәtәhe lә әđer bulьrqa teјeştar.

Yđak komitet plenumьnьn hem **ip. Stalindьn** igende ber bertegenә tiklem jьjьp alьrqa hemhaqlar qa tigan diriktivalarь, iptәstar, bьna şunan alьnalar. Şulaj bulqas, bьl mas'әlәlerđen bәlәhenđә xәl itev esen, totoş ilđә, berensә nәvbәttә dәvlat qu lьnda igenđen kyp bulьvь kerak. Orloq mәs'әlәhe xәl itelgen, bedđen avkldarda đur igen rizrevtarь bar inde, ә 1934 jьlđьn urozajьn bol'şevikt arsa jьjьp alьv heđemtahendә bed bьl zapastarđь bik kypkә artьrьrqa tejeşbed. Bedgә tovar әjlaneşen maksimal raveştә artьrьp, avkldьn buş (ixtiјar) jata torqan igen zapastarьn qala potrebetel đarena jetkerergә kerak bulьr.

Bedđen mujьnbbđđa besәn sabьv eşe tormahьn, bьltirqь silosiav menәn bulqan ke vek jek qaldьrmav hem kedge sasevđe sentnerđe tygel, әatki avqus bastarьnda başlavqa mem kin bulhьn esen, urozaj jьjьn başlavqa buş eşse kestar bulđьrqa kerak. Partia Өlkә komitetьnьn kedge sasevđe 5 nse avqustan başlarqa tigan qararь bar. Kedge sasevđe hunlap sasken jerđarđa igenđen sbqьş nasar, urozaj nasar bulqanlьqь, ә 1933 jьlda kedge sasevđar irta saselgan jerđarđa urozaj đa jaqsь bulqanlьqь bildәle.

Bajtaq qьna rajondarđa, sovxozdarđa hem bigerak tә itselek sovxozdarьnđa bьqa tiklem in de xәl itergә teјeşle bulqan tәp mas'әlәler xәl itelmegen vaqьt ta urozaj jьjьvqa nisek itep barьrqa memkin? Itselek sovxozdarьnьn jetakselәre mal adaqtarь әđerlav turahьnda Yđak komitet plenumь tarafьnan qujьlqan burьstarđь anlamaqandar bulha kerak. Ajrьm sovxozdar besәn saabvđь bәterergә vaqьt inde. Hed Yđak komitet plenumь qararđarьn bәlaheged. Bьl qarar rajondarđьn hem kolxozdarđьn artta qalьvьn bәterev burьsьn aj rata quja. Ip. **Stalin** Yđak komitet agzalarь, krajkom hem өokom sekretardarьnьn kollektivlaştьrьv mas'әlәhenen toroşo turalьnda aulqan kenәşmәhendә, rajondarđьn hem kolxozdarđьn artta qalьvьn bәterergә, her vaqьt hejlanep kilgan bьl artta qalьvsь rajondarđь hem kolxozdarđь al qa tartьv esen urtasa handardь bәterәrgә vaqьt jetkanlegen ajrьvsa ajtep ytte. Bed rajondarđьn hem kolxozdarđьn artta qalьvьn bәterergә, artta qalqan kolxozdarđь ojoştoror—xuzalьq jaqьnan nьqьtьrqa hem malsьlьq mә'әlәhen xәl itergә teјeşbed. Plenumđьn tura diriktivahь bьna şunan alьnalar. Şulaj bulqas, bьl mas'әlәlerđen bәlәhenđә xәl itev esen, totoş ilđә, berensә nәvbәttә dәvlat qu lьnda igenđen kyp bulьvь kerak. Orloq mәs'әlәhe xәl itelgen, bedđen avkldarda đur igen rizrevtarь bar inde, ә 1934 jьlđьn urozajьn bol'şevikt arsa jьjьp alьv heđemtahendә bed bьl zapastarđь bik kypkә artьrьrqa tejeşbed. Bedgә tovar әjlaneşen maksimal raveştә artьrьp, avkldьn buş (ixtiјar) jata torqan igen zapastarьn qala potrebetel đarena jetkerergә kerak bulьr.

Bedđen mujьnbbđđa besәn sabьv eşe tormahьn, bьltirqь silosiav menәn bulqan ke vek jek qaldьrmav hem kedge sasevđe sentnerđe tygel, әatki avqus bastarьnda başlavqa mem kin bulhьn esen, urozaj jьjьn başlavqa buş eşse kestar bulđьrqa kerak. Partia Өlkә komitetьnьn kedge sasevđe 5 nse avqustan başlarqa tigan qararь bar. Kedge sasevđe hunlap sasken jerđarđa igenđen sbqьş nasar, urozaj nasar bulqanlьqь, ә 1933 jьlda kedge sasevđar irta saselgan jerđarđa urozaj đa jaqsь bulqanlьqь bildәle.

Bajtaq qьna rajondarđa, sovxozdarđa hem bigerak tә itselek sovxozdarьnđa bьqa tiklem in de xәl itergә teјeşle bulqan tәp mas'әlәler xәl itelmegen vaqьt-

da huqarqa tura kiler. Bьl berense kendardan yk urozaj jьjnavđьn sьjfatьna tә'bir iter. Әgar đa hed igen jamqьr abtьna-da qalmahьn esen, keşelergә jal itergә memkinlek bulhьn esen şarttar tbvđьrmahaqьđ—urozaj kamer. Bьl tik faktlardь kanstatirlav qьna bulьp toramь? —Juq. Bed әle eşte tedala ala-bьđ. Mәskav ojoşmalarь nasar havalь kendardә urozaj haqlavđь nisek başqara alqanlьqtarьn kyrhәtәlәr. Ә bedđe barь ber dәv-lәt birer әle tip bşanalar. Bьjьl ul bulasaq tygel.

Yđđaren bьqa tiklem jarlь hem artta qalqan rajondar tip ihәplәp kilgan kenjaqlaqь hem başqa bәtә rajondardaqь iptәs-tarden bьl momentte ihәpkә alьvđarь kerak, ә bed Başqortostanqa unьn artta lьqь esen ber kem dә tylәjәsәk tygel, tip ber nisә tapqьr ajьrьvsa ajttek. Bьjьl urozaj jaqsь hem unь jьjьş-tьrьp alьrqa kerak, hem kolxoz sblardьn material xәle urozajđьn nej ravesle jьjьp alьnьvьna bәjlangan. Dәvlat bәtә naloqtardь hem postalkalarđь tulьћьnsa alasaq hem bьnda ber terle lә zatoвalar jardam itasak tygeldәr.

Igendәrđe haqlavđa ujavlьqtьn jeterlek tygellegen ajьrьm raveştә ajtergә kerak. Bedđa bulqan materialdar kyp kolxoz-dardьn bahьvđarьnda igenden haqlanmavьn hejlajđәr.

Janqьđaqtar mas'әlәhe. Janqьđaqtar bьjьl dәvlatkә 5 mil-lion 600 meq bot igen tapşьrьr-qa teјeştar. Bьl bәlәkaj genә han tygel hem bьl-igenden be-tәhe lә nisek kenә bulha la dәv-latkә tapşьrьlьrqa teјeş. Şulaj bulqas, janqьđaqtarqa urozaj jьjьv, huqьv eşendә jardam kyrhәtelergә teјeş hem ytkәn jьldaqь kevek bedgә rajondarqa ber-ber artlь telegrammalar je-bәrerlek, janqьđaqtar sektorьn-da igen jьjnavđь ojoştorovđь talap ittergә mәzbyr iterlek bul-maqa teјeş. Janqьđaqtardьn igen birevđәren ojoştorovqa jar-dam itergә hem bьl igende qa-tь qul menәn alьrqa kerak. Massovь repressialarqa tiklem jetkerergә jaramaj, lakin dәvlәt-ten zakondarьn bnkq hem sro-gьnda ytergә telәmәgandergә nьq huqьrqa kerak.

Politbylektardan janqьđaqtar sektorьnda igen birevđan sitta tormavđarь, igen jьjnavđь ojoş-torovđa janqьđaqtarqa jardam kyrhәtevđan sitta tormavđarь kerak.

Janqьđaqtar mas'әlәhen Yđak komitet bәtә kinlege menan qujđь. Bed janqьđaqtar menan şәqәllәnmaj başlanьq, şuqa ky-rә bedđe kollektiflaşьv toroşon-da stabilek kilep sbqь, xәlayki bedđa 25 protsent xuzalьq kol-xozdan sitta tora, ә kyp kena ra-jondarda hem aigerak tә avsl sovettarьnda kolliktiflaştьrьv dә-razake elk tyaan tora hem par-tia ojoşmalarь janqьđaqtarđь kolxozdarqa tartьv julьnda ber nәmә lә eşlәmәjdәr-eşte yđ aqb-şьna qujqandar. ydak komitet bedđen janqьđaqtar menan şe-qәllәnevenedde, kolxozsь me-nan kyberak şeqәllәnevenedde talap itә hem kollektiflaşьv ake-renlap ajdan ajqa, jьldan jьl ytergә teјeş. Iakin administratif metodtarь menan tygel, ә ojoş-torov metodtarь menan, kolxoz-sblardьn tormoşьna hem ken ky-

reşenә đur iqtibar itev menan, janqьđaqtarđьn dәvlat aldьnda-qь bәtә jeklәmәlәren motlaq ytavdare menan ytergә teјeş.

Bedđen eşened praktikalьnda bulqan janqьđaqtarđьn aqas đerlav hem hal aqbđvđan qa-sьvđarь, mekt:pte remontlav hem unь utьn menan ta'min itev-den totaşь menan kolxozslar ehtendә jatьvđarь, ә janqьđaq-tar bьnь yđe esen mozbyrl ty-gel tip ihәplәmәj, janqьđaqtar-đьn jul tedev eşe bedgә qaqьl-maj tip ihәplavđare hem dәv-latkә igen tapşьrьv urьnьna unьn menan spekulatsiә jahav, ә unan hun dәvlattan orloq ho-rav kevek faktlarqa kilasakta jul qujьlьrqa memkin tygel hem teјeş tygel. Janqьđaqtar arahьn-da orloq tapşьrьv bujьnsa ytkәn jьldaqь kevek taqь la otsrocka sireler әle tigan hyđđar jerәj. Bьnьn bьjьl bulmajasaqьn hәr ber janqьđaq belergә teјeş.

Texnik baza mәs'әlәhe—bьna-da eş asьqlan asьq nasar tora. Өlkә ojoşmalarь, Sovnarkom er-gәhendәge әđerlavđar komitetь vakile hem Zagotzerno nasar, siktan tbş nasar eşlajđar.

Bьnda plenumda Sovnarkom ergәhendәge әđerlavđar komi-tetь vakile Biktaşef iptәş hem Zagotzerno medire Kərimbf iptaş sbqьp hejlaneşte hem rajondar-da eşten nasar bulьvьn, polit-bylektardan hem rajkomdardьn qajeple bulьvьn ajttelar. Bьl đerek tygel. Berense nәvbәttә ular yđđare qajeple, senki ular yđđare ta'min itergә teјeşle ucastkalar esen jeterlek kerәş-mәneler.

Texnik baza ta'min itelmagan. Igende qabul itev hem haqlav esen kerak bulqan bәtә nәmәne in jaqьndaqь 10 ken esendә әđerlergә kerak. Sklad-tar tedev esen qadav juq tidar, ә xәleyki qadav tik jata torqan urьndar bar hem ajьrьp ajtkan-dә zakupxlep fontьnda jata, bьlardь aronirovajt ittergә hem skladtardь tedev, remontlavđь yđ vaqьtьnda tamamlarqa kerak, senki 10 kendan hun jaqь igen kilә başlajasaq, hem unь đav-latkә tulьћьnsa tapşьrьrqa hem haqlap totorqa kerak.

Kelat qortqostarь menan kerәşev mas'әlәhe.

Bьl mas'әlә bedđa әle tikşe-relә genә. Bedgә, Өlkә komi-tet bjurohьna terlә qorttar hat-qan şeşәlәr kilterdelar. Bьl va-qьt esendә ufardь bәterergә kerak ine, ә bagen bьl turala faqat hejlajđar genә.

VKP(b) Yđak komitetь hem Sojuz Sovnarkomь kelat qort-qostarьn aşьqьs raveştә bәterergә quşьp diriktiva birđelar hem bedgә bьl mas'әlә bujьnsa aldan ihkartelar, ә hed partia Yđak komitetьnьn iqqdim itep kenә qalmaqanlьqьn, әatki ytәmagan vaqьtta nik nьq itep huqqanlь-qьn belaheged. Min bьna bьl ihkartev bagengә kendә, tap plenum kenendә, partia Өlkә komitetьna nьna (jeteşhedlekte) bәterev esen jetkan tip ihәpla-jem. Avьl xuzalьqь aylegenә irtagә jaki irtanan hunqa, ud-qan jьlda, „Pravda" ihkartevenan hun bulqan kevek, rajon-darda, MTS tarda hem skladtar da kelat qortqostarьn bәterev julьnda aşьqьs eş ytkarev esen qalanan ererak rabotniktardь je ьatergә kerak. Başnarkomzemqa man da nasar bulьvьn kyđđa totoqod, bed sovxozdarđьn uro-zaj jьjьv kampaniahьn şulaj ojoştororqa teјeşbed ki, ul dәv-latka igen tapşьrьv planьn yđ vaqьtьnda ytavđe, hem plandь motlaq arttьrьp ytavđe ta'min iterlek bulhьn, sovxozdar plan-darьn arttьrьp ytagas, Yđak ko-mitet hem Sovnarkom qarardarь bujьnsa, direktor qaramaqьna birelergә teјeşle, berense nәv-bәttә in jaqsь udarniktardь by-lәklәvgә hem sovxoz rabotnik-tarьnьn jәmaqat tuqlanьvьn jaqsьrtьvqa totolorqa teјeşle bulqan fondtь la alhandar.

Bьjьl bed orloqsoloq sovxoz-darьn kytarev әsen bәtә sara-lardь kyrergә teјeşbed—bьqa har ber kolxoz, har ber kolxoz-sь qьđьqhьna.

Partia Yđak komitetьnьn hunqь plenumь malsьlьq sovxozdar-ь kolxozdarđa malsьlьqtь yь-terev ham jaqsьrtьvđa in mә-him rьjcag bulьp tora, ular to-qom maldarь rassadniktarьna ajlanergә teјeştar, tip ajьrtvsa ajtte.

Sovxozdar sotsialistik avьl xu zalьqьnьn, unь rekonstruksialaş-tьrьvđьn hem mexanizatsialaştь-rьvđьn, hәn umьrtqalьqь bulьp toralar. Kolxozdar jaqьnvaqьtta,in jaqsь sьjfatlь sasev orloqo alьv eşendә, orloqsoloq sovxozdarь-nьn konkret jardamьn xis itergә teјeştar. Ajьrьm iptәstardә әle bьl dәvlat burьsьnьn mәhimle gen anlarqa teleməv bar. Bьnan kolxozdardьn yđđarendә eşse kesә jeteşmәv bьltavь menan, urozaj jьjnav osoronda sovxoz-darqa jardam kyrhәtә almavь turahьnda hәjlanevđar kilep sb-qa. Bьl, sovxozdarqa jaqьlьş narьq birevđe, sovxozdar aldьna qujьlqan burьstardь jaqьlьş anlavđь kyrhәtә, bьl әgardә te lәhaged, bedđen ajьrьm rabot-niktarьnьđqa sьjfi doşmandьn joqonto jahavьn kyrhәtә. Ular sovxoz mәnjәqattare menan kolxoz mәnfәqattare qajđa bәj langenlegen kyrmajđar.

Әlbattә, alda đur eş tora, ky-berak kes halьrqa tura kiler. Bьl burьstь tulьћьnsa ta'min itev esen jetakselergә bahьvđarđa kyberak bulьrqa kerak.

It birev mas'әlәlere. Yđak komitet plenum aldьnan qьna jerle ojoşmalarđьn jetakselarenә Өlkә komitettarqa, rajon komi-tettarьna hem politbylektargә, urьndarda janlьşlьqtar, dәvlatka it birevđe malsьlьqtь nьqьtьv mas'әlәhenә qarşь qujьvđar bu-lьv turahьnda aldan ihkartte. Partianьn Başqortostan ojoşmahь dereb jul menan bardь. *It birev* planь ytalde, lakin it tapşьrьv-sьlardьn 27 protsentь it tapşь-rьvqa qatnaşmanьlar. Nasar, arьq maldar tapşьrdьlar.

Udqan jьlqa qaraqanda na-sar sbjfatlь it birđelar, şuqa ky-rә udqan jьl arьq maldar tap-şьrьlqanda 12 men baş hem oşo jьldьn berense jartьhьnda, maldarđьn, urtasa kerlekte bul-qanьnda tapşьrьlьrqa tejeşle-nan 4 men baş mal artьq tap-şьrđьlar. Bьl, keşelerđen kolxoz-sьlarđь it tapşьrьvqa ojoştorov, gruppa bulьp tapşьrьvqa ojoş-torov esen bьl eşkә jaqьn kli-mavenan şulaj. Bьl eşlangan jerđarđa xәl jaqşьraq, undaj nasarlьq juq. Ә it tapşьrьvsьlar-đьn ber eleşe 27 pr. tbnьn dәvlattan zakondarьn ytargә teleməvđarenә, urьndarđaqь avьl sovettarь hem rajon başqarma komitettarь jomoşaqlьq kyrhәtә-lar, tejeşle sara kyrmajđar, ta-lap itmajđar it tapşьrьvđar tu-rahьndaqь zakondьn ytaleven ta'min itmajđar, şunьn menan ular partia hem xekematten qa-rardarьn edevselarde jajelderә-lar, hem ularqa jardam itәlar. Keşelar kolxozsbnьn ale sotsia-list tygellegen unь ale tarbeja largә, qajtanan eşlargә kerak ikanlegen ontalar, dәvlatkә kyp kena it tapşьrmaqan janqьđaq turahьnda hejlap ta torahь juq.

It nalogь turahьndaqь zakon tulьћьnsa ytalergә teјeş, zakon tulьћь menan malsьlьqtь yr se-tevgә bulьşlьq itә. It tapşьrьv-sь, xatta his ber malь hem qoş—qortь bulmaha la, it tap-şьrьrqa teјeş ikan, ul yđendә başmaq, harьq, qoş—qort bul-đьrьv esen tьrьşa tigan hyd, lakin dәvlat zadanielarьn yta-matka memkin ikan, ul vaqьt-ta bьl malsьlьqtь yьterevgә la nasar ta'bir ittergә teјeş bit. Ә bedđa malsьlьqtьn xale qani-qәllanerlek tygel. Bьl jahattan bed Yđak komitet plenumьnьn malsьlьqtьn toroşo turahьnda birgan narqьna tulьћьnsa tura kilabed.

Bьnda kyp kena iptәstar yđ-darenen telmarendә Başqortos-tanda malsьlьqtьn toroşona ja-nьlьş narьq birđelar. Bьl iptәs-tar bьjьqь jьldьn elgaşevđaren artьrьp, maldarđьn 1934 jьldьn ijylendә bulqan hanьn qinvar-đa bulqan hanь menan saqьş-tьrьp hem kerak bәtә maldar-

(DAVAMЬ 2 NSE BITTƏ).

IPTƏŞ BƄJKIN DOKLATƄNƄŊ DAVAMƄ

dəvlətkə tapşırhan da, malsılıq eşendə eðeklektəren bar ikən, aldınqı respubl ka, sovxoz, MTS, kolxoz tip ataraa memkin me? Juq, memkin tygel. Bıl bınan ike-es jıl elek bulırqa memkin ine, a begen, 17 s'jezdın, həm ip. **Stalindın** direktivalarınan hun, Vðək komitettın ijyn plenumınnan hun: əgər hin aldınqı bulırqa teləjhen ikən, hər ber jəhättən də, betə frontarða la aldınqı bulırqa kərək, a malsılıq bujbısa artta qalıv —bıl bol'şeviktar eşe tygel.

Təp məs'ələ əle—partianın Vðək komitetı malsılıq məs'ələhen nisek xəl itə? Plenumdın qarardarın həm ip. **Molotoftın** məqaləhen iqtibar menən uqıqan keşe məs'ələnen qujtıbş xəðer, bınan ike-es jıl elek bulqan kevek tygel ikənlegen antarqa tejeş.

Partia begen malsılıq məs'ələhen, bed kisə avır promıjşlenos məs'ələlərən həm orloq problemahın xəl itkən kevek yk—kin front menən ður dəvlət jarðamı kyrhələ barıp həm bətəhe esendə məxbyri bulqan hiðger dəvlət planı nigeðendə xəl itə. Partia begen malsılıq məs'ələlərən kolxozdar **həm** sovxozdar nigeðendə, sovxozdarðın toqom maldarının rassadniktarı, ə kolxoz tovar fermalarının malsılıqtı yðterevðə tep bıvın bulıp əjlənevðare nigeðendə xəl itə. Bıl ip, **Stalindın** partianın 17 s'ejezında, bulasaq kommunalar turahında birgən perespektiva menən anıq bəjlangən.

Min ip. **Stalindın** dokladınan, bulasaq kommuna turahında heðemtə kilteræm: „Bulasaq kommuna yðeşle həm mul tormoşlo ərtildən yðep sıqasaq. Qasan da ərtildərðen bañvðarında həm fermalarında (fermalarða—bınn ajırıvsa əjtəm. Ja. B. (igen, mal, qoş qort, jəşelsə həm hər terlə betə produktalar mul bulır, qasanda ərtildər ergəhendə mexanik ker jıvıv urtındarı, xəðerge kuxnə aşxanaları, ikmək beşerev zavodtarı h. b. barlıqqa kiler, qasan da yðenen hbjırın həm vaq malın buldırıvða qaraqanda it həm iettə fermanan alıv yðenə fajdalıraq bulqanlıqtın kyrer,--şul vaqıtta kilәsəktəge avıl xuzalıqa kommunalıq barlıqqa kilәsək". Əgər də hed ip. **Stalindın** dokladın taqı la ber tapqır uqıp sıqhaqıd, bında nindəj bəjlaneş barlıqtı, kolxoz tovar fermalı turahındaqı məs'ələne partianın nisek xəl itkənen, ip. **Stalin** kyrhətkən bulasaq kommunalarðı produktalarðın mul bulıvı bazahında ojoştorov problemaların xəl itevgə nisek konkret jaqın kilgənen kyrerhegeð. Vðək komitettın ijyn plenumında **hə ber kolxozda ferma bulhın** tigən qarardarı ip. **Stalindın** əjtkəne menən tulhınsa bəjlaneştə, it—het—jən nalogı bujbısa elgottar alalar həm fermalar nej tikle kyp tapşırha, kolxozsı şul tikle əð tapşırha tip bildəlәne. Timək xəðer kolxozsı kolxozdın fermahı bulıvına qına tygel, bəlki fermanın ður bulıvına, unda maldardın kyp həm jaqşı sıjfatlı bulıvına, fermanın yðevenə həm nıqıvına, kyberək hel, it həm jən birevenə turanan—tura qðdıqhına. Kolxozsı həm kolxozsı qatın-qıð yð kolxozının fermahı əsen jaqşı başmaq, tana həm hıjır yðterep, bınn yððare əsen turanan—tura fajda kiltergənlegen belə, senki bıl dəvlətkə ular tapşırıqa tejeşle bulqan it həm hetten hanın kəmetə.

Lakin eş bınn menən genə betmәj. Yð kolxozının fermahın yðterev, unı taqı la nıqıvðða kolxozsının turanan—tura qðdıqhındırav əsen, Vðək komitet plenumı, kolxozsı yðtergən həm fermaqa tapşırqan hər ber hıjır, tana əsen ul ike jılqa it—het tapşırıvðan qotqarıla tip bildəlәne.

Bına, iptəştər, partia həm ip. Stalin məs,ələne nisek quja, har ber ajrım kolxozsının mənfəqəten sotsialistik tədeləşten dejem mənfəqəle menən nisek bəjlaj. Partianın liniahı ber hıjır bulıv jaqında, senki Vðək komitet plenumının betə ustanovkahı kollektif xuzalıqtı nıqıvqa taban bara

Bedðə dejemləştererelgən babvsılıq bar, həm barqan hajın kolxozsı yð daxotının kyberək eləşen kolxozdan həm in ad eləşen yðenen individual xuzalıqınan alhın əsen, malsılıq məs'ələhen xəl itev sotsialistik sektordın jıldam raveştə yðeve, yðtereleve julı menən bara.

Adıq bazahı turahında. Min iptəştər, sabındardı həm kətev jərətə torqan jerðərðe jaqşırtmaj torop bed nıqıh adıq bazahı ojoştorovdı xəl itə almajasaqı babdı ajtep kitergə tejeşmen.

28—29 jıldarda bed sabındarıvðdan 18-ər sentner besən urozajı aldıq, a xəðer 9 sentner alabd. Sovxoztrestın jetəkşelәre xatta şundaj nəmәne ujlap sıqarqandar, ular bıjı bedðən sovxozdar əsen besən urozajın 4 ½ sentnerðan da arttırmajınsa planlaştırıvdı talap itkilər. 18 sentnerðan 4 jarım sentnerqa teştelər.

Sotsialistik maisılıqtı yðterev məs,ələne xəl itelgən vaqıtta, begen alırqa memkin bulqandın bətəhendə alıv məsələhe xəl itelgən vaqıtta-tap begen, ə kilәsəktə tygel, senki malsılıq problemahı jaqındaqı jıldar esendə xəl itelergə tejeş.

Vðək Komitet sabındarða iəm ketəv jerətə torqan jerðərðə qurqıqı ylandar səsev məs'ələhen quja. Əlkə komitet orloqtar jıjıv turahında direktiva birðe, lakin bıl eş nisek bara—Rajoðar həm polit bylektar tikşermәgəndər, xəlayki bıl—Vðək komitet direktivahı, həm əgər bed joqlahaq, ul vaqıtta kilәhe jıldaqı eşendðe eðəned həm Vðək komitettın direktivahın jemerəbed.

Hyð şulaj uq orloqlılıq (semennik) tar turahında la bara. Partianın Vðək komitetı, əgər malsılıq turahındaqı məs'ələne xəl itergə teləjhegeð ikən, —ylandar kərək, tip ajtep ytte. Ylən səsev, bigerək tə orloq eşe, ə bınan orloqlılıqtın ður əhəmiəjəte, ifratta tərqav ikənlegen onotorqa jaramaj. Bed kemgə kypme orloq jeteştergestər birev turahında qarar sbqardəq. Əgər bıl qararðı ytəhək adəqlı bulırbəð, əgər ytəməhək, ylən səsev taqı la kyp artqa qalasaq. Partianın Vðək komitetı silosiavðı arttırıv məs'ələhen quja həm bıl tarmaqta eðəkləktar beterelergə tejeş. Vðək komitet plenumı adəqtar tabıv həm ular ðı qajtanan eşlәvðe mexanizirtav turahında məs'ələ quja; bedðə zavodtarða bardalar bar, ularðın fajdalanılmajðar, ə bed unı tulhınsa fajdalanırqa tejeşbed. Burıs jəki ylən səsevðe jəki na ləvsılıq atxoditarın fajdalanıvðı ber berehenə qarşı qujıvðan formaj. Adıq problemahının bətə kompleksın xəl itergə, ylən, tamır adbqtar səsevðe həm silosiavðı hər jaqlap alqa jebarergə həm şul uq vaqıtta babvsılıqtan kilgən bətə atxotðarðı tulhınsa fajdalanırqa kərək. (Zapernik—tarı qujıv h. b.) Bed ylən səsev problimahın nisek xəl itergə tejeşbed? Bedðə orloq kul'turaları səsevðe bik nıq kəmetevðe talap itkən iptəştər bar. Əlkə Komitet məs'ələne bılaj qujıvðı derəh tygel tip itəpləj. Əlkə komitet arbş həm bojðaj səsevðe nıq kəmetergə jaramaj tip itəpləj, ikense dərəzə la torqan orloq kul'turaları səsevðe ber ad kəmetergə memkin tip itəpləj, lakin baş mə'sələ—bıl jaqı jerðar kytərev həm urozajlıqtı arttırıvða.

Maisılıq sovxozdarı turahında ber nisə itkərtmə. Susqasbl trestının in jaqşı sovxozdarı mihalında bedðən alqa taban nindəj jetdi adəmdar jalaqanlıqtıbd həm bedðən bıjı eşlergə tejeş həm memkin bulqan nəmələrðe hamanda eşlәj almaqanlıqtıbd kyrenep tora. Qajhı ber itselek sovxozdarın vaqajtıv məs'ələhe bik derəh qujlqan. Şulaj uq qajhı ber susqasılıq sovxozdarın da vaqajtıv turahında məs'ələ qujırqa kərək. Mində polk komandirının politik eştər bujbısa jarðamsıhının yddərenen maisılıq esən kadrdar əðerlәv eşe menən şeqəllenergə, komsomol kestəren derəh qujırqa kərək. Əlkə komitet ejorahında ip. Krizovski bedgə, ydendə bulqan partia ojoşmahının ni barı 3-4 protsentı qına maisılıqta tuplanqanlıqtın kyrhətte. Maisılıqqa partia həm komsomol kəstəren kyberək jebarergə həm bıl eşte ajaqqa babtırırqa kərək. Mində polk komandirının politik eştər bujbısa jarðamsıhının yddərenen maisılıq esən kadrdar əðerlәv eşe menən şeqəllenergə, komsomol kestəren derəh qujırqa kərək ikənlegen-ejrənerlek najtaq qına politəylektər bar. Lakin Krus kevek avıl sovettarına jetəkselek itev məs'əlәhendə partianın burıstarın anlamavsılar da nar.

Bed urozaj jıjıv osorona inəbed. Xəl şundaj, bed əle tulhınsa əðer tygelbed, Vðək komitet plinumı həm ip. Stalin tarafınan aldıbəðqa qujlqan ður burıstarðı ylavgə ojoşmalar əle teşeşensə mobilizovajt itelmәgən. Aldıbəðða torqan burıstarðı atqarıv əsən nerðən ber jul bulha ul massanı kytərev. Partianıddın eş metodtarı jeteşhedlektarðe kəmetmajensə, unıştarðı artturmajbınsa, yð ara tənqit nigeðendə jeteşhedlektarðe asıp, burıstarðın təşənsəhen kolxozsılar həm xedmatsan janqıdaqtar massalihının anına jetkerev, berense navnatta partia ojoşmahın, komsomoldı, eşselərðe həm kolxozsılarðı juqarı kytərergə həm partia vðək komitetına partianın Başqortostan ojoşmahının sotsializm tə ðeləşendə aldınqı soltarðə natırqa dostojn ikənlegen itbat itergə kərək. (ALQBŞTAR)

Urozaj jıjıv tempın təşermәj, kedgə səsevðe jəjelderergə

KOLXOZ HƏM JANQIBDAQTAR XUZALIQI BUJBNSA

1934 NSE JILQI KƏDGƏ SƏSEV PLANI TURAHINDA

Başsovnarkom həm VKP(b) Əlkə komitetı qararı

1934 jıl **2 ase avqust**

1. Kedge səsev planın kolxoz-krəbtian sektorı bujbısa 877 men ga, şul ihəptən kolxozdar bujbısa 767 men ga, şulardan MTS xedmatendəge kolxozdar bujbısa—365 men gesə alidalərga:

Rajon iiemdəre	Men gektar medən neta səsev	Şunda esenən kedge sortlı arış	Şunda esenən neta kolxozdar bujbısa				Janqıdaq xuzalıq tar bujbısa	Səsev normalı
			kedge arış	kedge bojdaj	MTS kolxozdarı bujbısa kedge arış	MTS kolxozdarı bujbısa kedge bojdaj		
Beloqataj	16,00	10,40	1560	—	8,39	—	0,80	1,20
Masefe	12,80	11,10	1230	—	9,28	—	0,50	1,20
Qıjıq	26,00	6,30	2563	—	16,41	—	0,37	1,20
Davan	13,00	10,00	1261	—	5,50	—	0,40	1,20
Ucala	9,00	1,05	807	—	4,75	—	0,03	1,00
Əjəlit	5,60	0,90	560	—	2,50	—	0,10	1,00
Beloret	2,40	1,20	206	—	—	—	0,34	1,20
Berjan	0,91	0,45	090	—	—	—	0,01	1,00
Bajmaq	2,30	0,45	229	—	0,74	—	0,01	1,00
Xajaulla	4,50	3,10	441	150	3,73	150	—	1,00
Julajar	4,60	0,45	4144	256	—	—	0,20	1,20
Zejansura	10,00	3,04	970	100	7,30	—	0,20	1,00
Mraq	19,12	1,30	1802	—	9,85	—	1,10	1,05
Maqar	12,00	2,40	1005	—	4,00	—	1,95	1,10
K-Usol	10,50	3,30	7,10	—	4	—	2,80	1,10
Manavez	33,50	13,00	32,70	—	14,50	—	0,80	1,05
Qaraqoş	26,00	4,50	22,50	—	15,80	—	3,50	1,00
Starle tamaq	25,52	23,40	23,82	—	9,80	—	1,70	1,00
Avsıqazı	23,70	9,50	20,501	100	14121	100	3,00	1,05
Baqalı	38,00	37,50	28,72	340	8,40	200	8,84	1,10
Saqmaqoş	32,83	15,60	24,33	—	13,03	—	8,00	1,05
Byzdək	24,60	6,45	21,40	—	6,45	—	3,20	1,05
Tujmazı	37,00	15,40	28,783	17	14,133	17	8,20	1,10
Dəvləkan	25,50	14,40	24,00	—	1420	—	1,50	1,00
Balasaj	31,70	16,90	24,00	—	8,80	—	7,70	1,00
Bişaylak	29,0	8,50	22,50	—	17,29	—	3,50	1,00
Mejəkə	26,50	21,01	24,50	—	13,11	—	2,00	1,00
Dyrtəjle	38,00	11,70	33,476	33	16,057	33	4,50	1,10
Janavıl	40,00	6,20	36,25	—	9,77	—	3,75	1,20
Qaltası	39,00	12,40	36,50	—	17,36	—	2,50	1,20
Qaraidel	27,80	12,50	24,70	—	8,90	—	3,20	1,20
Baltas	36,40	14,80	30,10	—	12,13	—	0,30	1,20
Qaraidel	27,80	27,00	25,589	11	9,769	11	2,00	1,20
Mişka	22,55	22,30	18,53	—	5,05	—	4,00	1,20
Bere	16,00	14,50	13,401	189	5,42	80	2,40	1,10
Toporin	29,00	7,10	23,50	—	17,30	—	5,50	1,10
Şişma	23,50	21,70	19,20	1500	16,05	1500	2,80	1,00
Qarmaqqala	15,75	9,45	11,466	84	6,056	84	4,20	1,05
Arxangil	6,00	2,00	4,70	—	—	—	1,30	1,10
Nurimən	9,50	6,50	8,50	—	4,60	—	1,00	1,10
Blagoveşşen	22,48	18,70	19,68	—	5,63	—	2,80	1,10
Əle	24,20	10,00	20,80	100	8,02	100	8,30	1,10
Betəhe	877,00	439,71	764.161	2839	362716	2284	11000	—

2. 1935 jıldın urozajı abtına sortlı kedge arış səsev planı, kolxozdar bujbısa 438· 71 men ga. (dəjem səsev planının 50 pr. tı), şul ihəptən Gossort esen orloqsoloq kolxozdarı bujbısa —15,0 men ga, kolxoz ara almaşıv fondı esən (MTS fondı) 48,0 men ga, orloqsoloq bulmaqan MTS—xedmatendəge kolxozdar bujbısa 170,41 men ga, həm MTS xedmatlandermәqan kolxozdarða—205,3 men ga tasdiq itergə.

3. Qbşqa səselep qaldırı'a torqan jarovaj kul'turalar planın tybəndəgesə rablarqa: kenəqoş 70,0 men ga, şul ihəptən MTS xedmatlandergən kolxozdar bujbısa 34,97 men ga, kinder—500 men ga, şul ihəptən, MTS tər bujbısa 270 men ga həm tarı 280 ga.

4. Rajkom sekretardarın, MTS politəylek başlıqtarın həm rajon başqarma komitetı predsedateldəren rədovoj həm sortlı səsevðen kedgə səsev planın bu kiskmətən hər ber kolxozqa həm janqıdaq xuzalıqqa jetkerergə həm plandı tə'min itergə məxbyrlergə.

5. Kedge səsevden davam itev vaqıtın 5-se avqustan alıp 18 nə tiklem 8-10 ken bildələrqa həm oşonan sbqıp hər ber kolxozqa, MTS qa, janqıdaq xuzalıqtarqa qatı səsev srogı birerga.

6. Rajzo yaşlıqtarın həm MTS direktordarın sortlı arış başlanqandan alıp, unı ajırım ihəplergə həm bınn Başnarkomzemqa birelə torqan məqlymettarðe ajırım kyrhətergə məxbyr itergə.

7. Rajkom sekretardarın, politəylek başlıqtarın həm rajon başqarma komitettarı predsedateldəren, orloq materialdarın vaqıtında ədeləvgə, avıl xuzalıqı maşinaların ədərlergə, talap itelgən miqdarda at həm keşe kəstəren bylergə məxbyr itergə, bınn esen:

a) arış səsevdəge, orloqqa təqəjenlangən ucaskalardı yð vaqıtında bildələrqa həm unı ajırım kyðatev abtına-alırqa;

b) orloqtar jenteklәp tadartılqan, aqıvlanqan, sbqışş həm xuzalıq jaraqlıqtı tikşerelgən bulırqa teje;

v) bildələngən srokta səsev esen quldə bulqan betə rədovoj sosev maşinaların fajdalanırqa həm jadqı səsev əlgəhe bujbısa səsevðe smena alırı menan betə eş kəne bujbına tuqtavlıvd alıp barırqa.

8. Rajkomdardı, MTS politəylektəren /həm rajon başqarma komitettarın 1933 jıldın kedge sortlı arış səseven tikşerev həm rigistratsia eşen tid vaqıt esendə bəterevgə həm səsevðare kedgə sortlı arış səsev majðanına 800-1000 metrðan jaqın bulqan urındarða kolxozdar ara almaşıv planın har ber kolxozqa, brigaðaqa həm şulaj uq janqıdaq xuzalıqqa jetkerergə məxbyr itergə. Sortlı arış zonahında rədovoj arış səsevðe tbjırqa.

9. Başzagotzerno ip. Karimətı, Gossortfond ip. Abəldı oşo jıldın 5-se avqustına da hunqa qalmaj, 1933 jıldıq urozajðın kedgə sortlı arışın aylengən urındarqa jetkererga həm almaşıv ojoştorqa, unın esen 1934 jıldıq jaravoj səsevðən qalqan həm kolxozdardın stroxovoj fondın almaşıv opiratsiahına fajdalanırqa (rədəvoj bojdaj, sorsaq) stroxovoj fondtı qaplavdı 1934 jıldıq janı urozajdan ta'min itergə məxbyrlergə.

10. Rajkom sekretardarın, MTS politəylek başlıqtarın həm rajon başqarma komitetı predsedateldaren kedgə səsevðe şul vaqıtqa tura kilgən betə başqa avıl xuzalıqı menən qatı ihəplәp alıp barırqa həm betə kestərðe, sredstvolardı dereh fajdalanıv julı həm xedmətte derəh ojoştorov menən səsev planın bildələngən srokta tultırıvqa ireşergə məxbyr itergə.

Başqortostan ASSJ Xalıq komissarðarı sovetı predsedatele: TOLSTOJ.

VKP(b) nın Başqortostan Əlkə komitetı sekretarı: ISƏNCVRIN.

„SULPAN"

Kedgə səsev başlanı

Byzdək (Başrosta). Byzdək rajonı Avrar avıl sovetındaqı „Sulpan" kolxozı kedgə səsev başlanı. 30 gektar səselde.

„RUPOR"

„Başqortostan" tunqa HƏRƏLƏR

Stərletamaq, 5 (Başrosta). „Rupor" həm „Başqortostan kolxozdarı Stərletamaq rajonında gerense bulıp tunqa herev eşenə başlanılar.

SƏSEV VAQITI JETTE...

»QBDBL ƏRMIƏ" BYLEGE ƏDER TYGEL

Əlşəj orloqsoloq sovxozının Qbdbl ərmies byleksəhe kedge səsev başlav aldında. Lakin, ul səsevgə bəteniəj ader tygel. Avıl xuzalıqa maşinaları remontlanmaqan. Kyp səskestərðen deskaları teşep betkən, kyseðe nodoloqan... Bıl maşinalarðı remontlav eşen aik „vaq məs'ələ" tip qarajðar. Remontqa ike malajdı qına qusqandar. Ular maşina turalında jynlәp belmejðər də.

Xəðer kedge səsev başlana. Qbdbl armies byleksəhe maşinalarðı tedətergə, səsevðe tid ham juqarı sıjfat menən tamamlarqa teje.

j. Murtazin.

MAŞINALAR DƏRƏƀ

FAJDALANBLMAJÐAR

Maqar (telegraf bujbısa, yð xəə.) Rajonda arış uraqı massovı təbtə jəjelderelde. Işəj sovets kolxozdarı inde arış sabıvðı tamamlajðar.

Işəj, Alatana sovets predsedatele Quzajəxmətef, Tazıldinı iptəştər hər kenə babıvða, brigadalarða bula.

Lakin, maşinalarðan dereh ham jaqşı fajdalanmajðar. Əle „Qbdbl tan" kolxozının maşinistı **Idrisbl** berense kən yk znejkahın vatıp, ike jek igende eştən sbqarqan. Idrisbl kolxozdan sbqarılıp, sutqa eirelde.

„Qbdbl tan". „Stalin" kolxozdarındaqı MTS tın keltəgə bəlap urqıs maşinaları es kən inde eşlәp sbqarıp jetkermajðar. Mexanik Puzacbl, Murdaqəlieftar maşina menən idara itə belmejðar, eşen tikşermejðar.

Işəj sovets „Janı avıl" kolxozı rajonda berense bulıp dəvlətkə 30 sentnir arış tapşırðı.

Qolmexəmətef

5 kolxoz arış tapşırıp bette

DƏVLƏKƏN, 5 (telegraf bujbısa). Sujbısı MTS-ı xedmətendəge „Vðək" kolxozı, polit bylekten sol'şevistik jetəkselege antında, arış kul'turahı bujbısa dəvlətkə igen birev həm naturalata tylav planın 4-se avqusqa tulhınsa tamamlanı. 766,42 sentner arış tapşırðı. Irtə jaravaj kul'turalar tapşırıvı planın juqarı sıjfat menən 25-se avqusqa tultırırqa mujbdama aldılar.

Şulaj uq 5-se avqusqa Ismaqil avıl sovetı „Salavat" kolxozı arış kul'turahı bujbısa 546 sentner, „Alqa" kolxozı—561 sentner, „Kr. Zvezda"—348 sentner, „Bik-Qaramalı"—663 sentner dəvlətkə igen birev həm naturalata tylav planın tultıralar.

Kolxozdar holo, bojðaj jıjnavqa kereştelər.

ŞƏFEJLF

—ALDAQI JIL UROZAJI BBJIL XƏL ITELƏ—

QAMIL TƏBƏN LUŞCIT ITEV—JUQARI UROZAJ ZALOGI

Bbjıl bed Başqortostandın betə rajondarında tejerlek juqarı urozaj alabd. Bundaj jaqşı urozaj alnattə, jıldın jaqşı kilevenən genə tygel, bəlki kolxozdardın babvðarına la aik nıq bəjlaneşle.

Lakin bed bbjılqı jaqşı urozaj menən genə siklənep qala almajbıd. Hunqı 2 jılda jaqşı urozaj ala alav—bıl bedðen berense jenevebedðen başı qına ale. Betə kolxozdardı la aldınqı bol'şeviatik, betə kolxozsılar dı la mul tormoşlo itev əsen ber genə nəmə: jıldan jıl juqarı urozaj ala barıv kərək. Juqarı urozaj əsən kərəşevðen bbjılqı təzribəhen aldaqı jılqa kyserev, aldınqı jıl urozajdı bbjıl qajqartıv həm sistimatik rəveştə totanaqlı juqarı urozaj ala barıv, sotsialistik jer eşiəvðen təp qanunı oşo inde.

Aldaqı jıl urozajın bbjıl qajqartıv kərək tigəndə hyð in berensenən **qamıl təbən luşcit itev** turahında barırqa teje. Ucala, Xajaulla rajondarında: „Bbjıl bedðə aşlıq unqan, lakin qbj ylandare barbp alıv urozaj jıjnav eşen qajanlaj" tip jadalar. Qbj ylandəre ber Ucala, Xajaulla rajonındarða qına tygel, bəlki bətə rajondarða la barbvðardı barbp alqan. **Qbj ylandərenə qarşı nıqlı kərəş alıp barmaqanda aldaqı jıldarda urozajdı kyterev turahında hyð də bulırqa memkin tygel.**

Bed bındə qbj ylandəre unıştı kypme kəmeteven jadıp ta tormajbıd. Ul kyp kolxozdarqa bildəle nəmə. Hyð bətə tər qbj ylandare menən nisek itep jenel həm unıştı kerəş alıp barıv turahında qına bara. Urıp kəltələren jıjnaqan ucaskanın qamıl təbən şunda uq luşcit itə barıv (joqa qına itep herəv) qbj ylandəre menən krəəşevðə hınalqan məhim agrotexnik salardan hanala.

Bınn anlav arıq qbjın tygel. Ber jıllıq həm kyp tər kyp jıllıq qbj ylandəre orloqtarın qamıl təbənə qojalar, ular kiləne jadqa tiklem bodolmaj haqlana alalar. Bedgə ularqa bbjıl yðə başlarlıq unar yðev şarttarı tbvðırıv kərək. Urıp jıjnav menən 3-8sm. tərənlekkə herəlgən babıv ebtə jomoşarıp qbj ylandəre kinət şəp yðə başlajdar. Ikense tapqır luşcit itkəndən hun 2-3 adna udqas, hunqı tərən itep herəv arqahında bbl qbjdar janınan yðə almabıq bulıp hələk bulalar.

Qoroloq menən kərəşev də ken tərtibenən təşəp betkəne juq əle. Kirehenzə bbl eşt bedgə taqı la nbqhraq qbdırıv kərək. Luşcit itev bında la jardamqa kiləsək. Qamıl təbə tupraqı jəj bujı babıbp tbqdlanqan bula. Babıbp tbqdlanqan tupraqqa jamqır həvı nasar henə, hengəne lə aik tid kirep betevsən bula. Avqus ajındaqı javbındə tulhınsa jerdə totop alıp qalıv jadqı aşlıqtar unbsə esən mehim nəmə. Əlegə qatqan babıbp tbqdlanqan əkkə tupraq qatlambı joqa qına itep jomoşartıv — luşcit itev javbındə tulı henderev də həm kiptermaj haqlavda məhim sara bulıp tora.

Qamıl təbən luşcit itev a. x. qorotqostarın beterevdə lə məhim agrotexnik- saralardan hanala.

Luşcit itevden xuzalıq əhəmiəten də onotov jaramaj.

Luşcit itev ul tunqa hərəvde 2-3 adnaqa hunlatıvqa memkinlek birə. Luşcit itməgəndə irtə, avqus ajında eşten in qbdıv vaqıt bulıvın ihkə alqanda luşcit itev aşa tartıv kesenə dur qına ikonomia jahavqa ajırıvsa iqtibar itev kərək bulıp sbqa. Luşcit itev berðən orgatexnik sara bulıv jaqınan faidalə, ikensenən tunqa hərəvde 2-3 adnaqa hunlatıv arqahında tbqd eş məlenda tartıv kəstərenə ikonomia jahaj.

Qamıl təbən luşcit itevden agrotexnik talaptarı jəbaj: In berensenən luşcit itev menən hunlamav aşlıq urıp jıjnalıv menən hərə başlav kərək. Luşcit itev esən berense siratta insyplangən ucaskalardı hajlajdar. Hərəv coraldarı luşcinin tar, ular jeterlek bulmaqanda kəbte qapiaqəstarı alınqan normal' hasandar, bojdaj kul'turahı hasandarı.

Luşcit itev tərənlegendə lə diffirnsial qaraş bularqa teje. Qara holo, ala bətə kevek ber jıjıqı qbjdar bulqanda 4-8 sm tərənlektə lə hərergə memkin. Kyp jılqa, tamırdarı aşa tarəlıp yba torqan ybemlektər menən qajlanqan qamıl təbən tərənerək itep luşcit itev kərək (məhələn aq tamırlı jerde 8-12 s. m. tərənlegendə).

Luşcit itelgn babıvdardı ikense tapqır, tunqa hərəv menən hunlav his tə jarmaj. Luscit itev menən ikense tapqır tunqa hərəv arahı 2, kyp tigəndə 3 adnanan da udıp kitergə tejeş tygel. Ikense tapqır tunqa hergəndə inde hərəv tərənlege tulı normaqa alınırqa teje (16-20 sm.).

Luşcit itelgən babıvdardı ikense tapqır tunqa tərən itep hərəp qaldırmav zarar qına. Qajhı ber jetəkselər aldan raport birev, maqtanıv niəte menən luşcit itelgən jerdərde tunqa hərəlgən tip kyrhətep matasıvdar, luşcit itev menən genə qənəqətlanep qalıvdar bulır. Bındaj zararlı kyreneştərgə urın qaldırılmabqa teje.

Berense siratta urozaj jıjnav xəkəmətkə ikmək tapşırıv pardı ike qatlavqa jeterlek kes aylep, ulardan qalqan tarıv kəstərenən aldaqı jıl urozajt zvenolorı—luşcit itevselər zvenohı tədev xəstəren kyrergə kərək. Məmkin tiklem kyp majdan qamıl təbə luşcit itep qalqan kolxoz, brigada qına aldaqı jılda la juqarı urozaj alınıvna tulı bşanbp torasaq.

Agr: V. QIRFANBF.

VKP(v) Üźək həm Ölkə komitetь plenumь qararğarьn jьldam ytərgə

NURIMAN, MAQAR RAJONDARЬ MALSЬLЬQTЬ KYTƏRƏLƏR

SAQMAQJOŞ KOLXOZDARЬNDA MALSЬLЬQTЬ JAQŞЬRTЬV ÖSÖN KÖRƏŞ JƏJELDERELMƏGƏN

IKE PLENUMDAN HUŊ

„Qğьl jar" kolxozь ğur hьnьlьş jahanь

Nuriman MTS-ь xeğmətendəge „Qğьl-jar" kolxozь əğzalarь VKP(v) Üźək komitetь həm ÖK plenumьnьn malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь qararğarьn massovь ejrənevğe jəlep jebərğe.

Malsьlьq fermahьn nьqtьlev həm unь kinəjtevgə, hьjьrhьğ kolxozsьlarğь hьjьrlь jahavğa praktik saralar kyrelə.

Kolxoz ergəhendəge MTF-la ytkən jьl 96 baş ere megədie mal nulha, əbjьl 127 başqa jette. Maldarqa jьlь harajğar teğev esen ojoştorolqan ajrьm ərigada eşlap, xəğer maldarğьn ğetəhenə lə jeterlek itep jaqşь sьjfatlь—jьlь haraj menən tə'min ittelər.

Bьğavğarğь tərəjələv eşe **udarni'sa-kommuniska Ojizzatullina Mahira apajqa** tapşьrьlqan. Ul eer genə əbğavğь la ylterməjensə jaqşь qaraj. Senki Mahira apaj gazet-zurnaldar alğьra, başqa MTF larğaqь jaş əbğavğarğь tərəjələv turahьndaqь təzriələrğe kyrep unь praktik tormoşqa ytkərə.

MTF la tuplanqan jerie toqom-vaq hьjьrğarğьn toqomdarьn jaqşь ittьv esen ərjьl ular tik ere toqom ygeğğərenən genə qasьtьldьlar.

„Başqortostan" NURAJbVA.
Kolxoz parторğь NƏBEJbF.

ÖS KOLXOZ FERMA OJOŞTORĞO

Maqar. Maqar MTS-ь xeğmətendəge kolxozlarğa VKP (v) nьn VK həm Ölkə komitetьnьn malsьlьqtь yrsetev həm jaqşьrtьv turahьndaqь qararğarь nigeğendə, kolxozsьlar praktik eşkə totondolar. Besən əğerlev planьn 122 pr.qa həm siloslav planьn 89 pr.qa tlutьrğьlar.

Malsьlьq proplemahьn praktik xəl itev nigeğendə „Ölkər" kolxozьnda 17 baştan, „Qğьl-tan" kolxozьnda 15 baştan həm „Tojryk" kolxozьnda 12 baştan harqsьlьq fermahь ojoştoroldo.

1934 nse jьl ağaqьna MTS xeğmətendəge bətə kolxozğarğa la ferma əuldьrьrqa, tigan lozung abtında kolxozsьlar mobilizovojt ittelde. DƏVLƏTŞIN.

MALSЬLЬQ KYTƏRELƏ

Maqar. Juldaş sovetь dəvmələndəge kolxozsьlar həm eşsən janqьğaqtar arahьnda, VKP(v) nьn Üźək həm Ölkə komitettarьnьn malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь qararğarьn ərjənevğər kin jəjep jebərelde. Plenum qararğarь kolxozsьlar arahьnda mal ağьqь esən keraştə juqarь kytərenkelek tьvğarğь. Kolxoz dejemləşterelgən maldar esən jeterlek tiklem jaqşь sьjfatlь esən əğerləp bettelər. Xəğer dəvlətkə tapşьrьv planь 122 pr.qa tlutьrğьlğan esən kolxozsьlarğan 62 baş bьğav kontraktavojt ittelde həm qalqan 8 başьn tultьrьv esən kolxozsьlar arahьnda qьğьv anlatьv eştərə alьp barьla.

Malsьlьqtь yrsetevgə kolxozsьlar nьq teşendelər, bet unь auldьrabьğ, bətə kes tik yğebeğğen tьrьşvьbьğğan qьna. Ilğar.

„Başqortostan" NURAJbVA.
Kolxoz parторğь NƏBEJbF.

MALSЬLЬQ KYTƏRELƏ

Maqar. Juldaş sovetь dəvmələndəge kolxozsьlar həm eşsən janqьğaqtar arahьnda, VKP(v) nьn Üźək həm Ölkə komitettarьnьn malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь qararğarьn ərjənevğər kin jəjep jebərelde. Plenum qararğarь kolxozsьlar arahьnda mal ağьqь esən keraştə juqarь kytərenkelek tьvğarğь. Kolxoz dejemləşterelgən maldar esən jeterlek tiklem jaqşь sьjfatlь esən əğerləp bettelər. Xəğer dəvlətkə tapşьrьv esən kolxozsьlar arahьnda qьğьv anlatьv eştərə alьp barьla. Plenum qararğarьnan hun hьjьrhьğğar esən kolxozsьlarğan 62 baş bьğav kontraktavojt ittelde həm qalqan 8 başьn tultьrьv esən kolxozsьlar arahьnda qьğьv anlatьv eştərə alьp barьla. Plenum qararğarьnan hun hьjьrhьğğar esən kolxozsьlarğan 62 baş bьğav kontraktavojt ittelde həm qalqan 8 başьn tultьrьv esən kolxozsьlar arahьnda qьğьv anlatьv eştərə alьp barьla.

SOVXOZDA MALSЬLЬQQA IQTIBAR JUQ

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьn 4 bylegenə ijyl ajь esən siloslav planь ədevğərenən səbəben, bьqa tiklem maşinalar remontlanьp həm nik kyp vaqьtь ulav aldь. Şuqa kyrə eşse kesə jeteşterep bulmanь," tip ob'jektif səbəptərgə hьltajğar. Şulaj uq, sovxozьn direksiahь xeğmətkərğere lə bylekselərğə silos ağerlənməvgə kilesep qarajğar.

Sovxozğa malsьlьqtь həmanda ikense plandaqь eş itep qujьvsь zararlь qaraştarğь politbylek hьndьrьrqa tejeş. Ijyn plenumь qararğarьn bylekse jetakselere taralьnan his hyğheğ tulь ytavde ta'min itergə kərək. Juqha sovxoz maldarь asьqtan-asьq qьşlьq adьq jetmav qurqьnbьsь aldьnda toralar. **Murtazin**

SILOS PLANЬN TULTЬRЬRQA

Şişmə rajonь „Qğьl ajraq" kolxozь silos planьn tultьrьv esən bətə memkin lekiərğe fajğalana. **Hyratta**—silos esen kyran xarakter

UDARNITSA ZƏLIFƏ—SJEZ'DAOЬ MUJЬNDAMALARЬN YTƏJ

ZIANSURA. „Kerəş" kolxozьnda, VKP(v) VK həm ÖK nen hunqь plenumьnda sьqarьlqan malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь qararьn ejranev kolxozsь həm kolxozsь qatьn qьğğar arahьnda kin jəjep jebərelde. Jaş maldarğь ytermәv, bьnьn esen tərələne jaqşьrtьv məs'ələhe qujьldь. Bьjьl ferma maldarьna artьqь menan besan əderlande həm silosiav planь arttьrьp ytəlde.

Maldar jəştarenə qarap ajrьm ketelələr həm şulaj uq eş ygeğğare lə ajrьm ketevdə. Maldar bətəhe lə ajrьm ketevselərgə nerketeldelər.

Hьjьr havьvsьlar zvenohьtda, 2-se bətə Başqortostan kolxozsь-udarniktar s'jezdьna dejeqat sulьp barqan udarnitsa **Zəlifə** apaj eşlaj. Ul, s'jezda alqan mujьndamalarьn kendəlek eşendə praktik tormosqa atqara. Unьq zvenohьnda xeğmət dissiplinahь jaqşь qujьlqan həm kendəlek havьv normahьn arttьrьp tultьralar.

Hər havьvsьqa 12 havьm hьjьrğь berketelgən, ular ken hajьn yğğərenə berketelgən hьjьrğarğь qьna havalar. Şuqa kyrə havьm hьjьrğarь arahьnda qьlьqhьğlanьp havğьrmajьnsa jeragən-bəğolqan hьjьrğar juq.

Hьjьr havьvsьlarqa, havьlqan hatenen tetrьna 0,02 xeğmət kene birelə.

Kolxozda eş ramlь—kynelle bara.

Şuqa kyrə lə 3-kvartalda dəvlətkə het tapşьrьv planь 100 pr. qa ytənelər. QƏRIPEF.

UDARNITSA ZƏLIFƏ—SJEZ'DAOЬ MUJЬNDAMALARЬN YTƏJ

ZIANSURA. „Kerəş" kolxozьnda, VKP(v) VK həm ÖK nen hunqь plenumьnda sьqarьlqan malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь qararьn ejranev kolxozsь həm kolxozsь qatьn qьğğar arahьnda kin jəjep jebərelde. Jaş maldarğь ytermәv, bьnьn esen tərələne jaqşьrtьv məs'ələhe qujьldь. Bьjьl ferma maldarьna artьqь menan besan əderlande həm silosiav planь arttьrьp ytəlde.

Maldar jəştarenə qarap ajrьm ketelələr həm şulaj uq eş ygeğğare lə ajrьm ketevdə. Maldar bətəhe lə ajrьm ketevselərgə nerketeldelər.

Hьjьr havьvsьlar zvenohьtda, 2-se bətə Başqortostan kolxozsь-udarniktar s'jezdьna dejeqat sulьp barqan udarnitsa **Zəlifə** apaj eşlaj. Ul, s'jezda alqan mujьndamalarьn kendəlek eşendə praktik tormosqa atqara. Unьq zvenohьnda xeğmət dissiplinahь jaqşь qujьlqan həm kendəlek havьv normahьn arttьrьp tultьralar.

Hər havьvsьqa 12 havьm hьjьrğь berketelgən, ular ken hajьn yğğərenə berketelgən hьjьrğarğь qьna havalar. Şuqa kyrə havьm hьjьrğarь arahьnda qьlьqhьğlanьp havğьrmajьnsa jeragən-bəğolqan hьjьrğar juq.

Hьjьr havьvsьlarqa, havьlqan hatenen tetrьna 0,02 xeğmət kene birelə.

Kolxozda eş ramlь—kynelle bara.

Şuqa kyrə lə 3-kvartalda dəvlətkə het tapşьrьv planь 100 pr. qa ytənelər. QƏRIPEF.

MƏDIR ARTЬNAN—MƏDIR ALLŞTЬRЬLA...

FERMALA MALDAR YRŞEY URЬNЬNA—KƏMEJĞƏR

VKP(v) Üźək Komitetьnьn ijyn plenumь, malsьlьq aujьnsa urьndarğa eştən qənəqətlənerlek bulmavьn kyrhətep, aldьnqь kedə malsьlьqtь yrsetevgə konkret juldar bildələne. Bьl tarixi qararğь kin məssa arahьnda nьqlap anlatьv menən bergə, unь praktik tormoşqa aşьrьv esən bol'şeviktarsa kerəşergə kərək.

Saqmaqoş rajonьnьn kyp kena kolxozdarьndaqь MTF-lardьn eşe VK plenumьnьn talaptarьna javap birə almajğar ələ.

Tunajьş sovetь „Qğьl-tan" kolxozьnьn MTF-hь 1931 jьldan birle jəşap kilə. Unda təvge jьl 41 baş havьm hьjьrь, 44 baş tana, 15 baş jəş ygeğğər bulьp, bətəhe 100 baş mal bar ine. Ə, ike jьl esendə havьm hьjьrğarь 32 başqaqьna, qalqan mal hanь 85 başqa təşə... Senki, ferma ojoşqandan birle 18 keşe fermanьn mədire bulьp ytkən. Hər kem yğ belgənen eşlap xuzahьdlьq xəkem hərgən. Maldarqa jaqşь tərbiə bulmav arqahьnda 20 baş hьjьrdьn jelene qorop bəgengə kendə havьrqa jaramajğar.

Ferma maldarьna oşo kongə tiklem jьlь haraj buldьrmajьnsa, maldarğьn kyəehe asьq havala torqandar. Şuqa kyrə lə, dəvlətkə tapşьrьvdaqь yğ mujьndamalarьnan het, maj həm it tapşьrьv plandarьn ni barь 31 pr-qa qьna ytəlgən.

Bişquraj sovetь „Stalin" kolxozь ergəhendəge MTF-la la şuluq jeteşhedlektərde kyrergə məmkin. Bьl fermala 1932 jьl 77baş mal bulha, ber jьldan hun 51 başqa qalqan...

Ytev urьnьna kəmev davam itə. Plenumdan hun da bьl ferma jetəkselere qərqa eşkə totonmaqandar. Əle bulha maldar esən haraj halьnmaqan, ferma maldarь dьmь, hьv tiğək əbtən da jatьp jerejğar. Maldarğь jaqşь qarav həm ularğьn tağalьqtarь esən kerəşev eşe bətənlejgə juq. — vaqьtьnda esermejğar, aşatmajğar. Hedəmtələ 7 baş havьm hьjьrь avьrьp eştən sьqьp jata.

Ferma teğelgəndən birle 5 mədir almaştьrьlqan, bьl turalaqь qəjeplelərgə ber vaqьtta la sara kyrelgəne juq.

MTF-ь la xuzahьdlьq xəkem herev arqahьnda dəvlətkə tapşьra torqan mujьndamalarьnan: het tapşьrьv planь 64 pr-qa, it-70 pr-qa qьna ytəlgən.

Bьl fakttar urьndaqь partia, sovet ojoşmalarьnьn malsьlьqtь ikense eş itep kenə qarap, unь alqa jebərev esən kerəşmaj kilevdəren raklajğar. Ike kolxozdaqь malsьlьq fermalarьnьn jьlda kire kyrhətkestər birep kleve sьdarlьq xəl tygel.

„Qğьl tan" həm „Stalin" kolxozь jetəkselere his kisekməştən malsьlьqtь alqa jebərev esən ÜK həm Ö kə komitet plenumdarь qararğarь nigeğendə konkret saralar kyrergə tejeştər.

A. JbMƏQILEF.

MAL AĞЬQЬ TULЬHЬNSA JETƏ

Ucalь MTS-ь xeğmətendəge „Yrnək" kolxozь (Salar sovetь) politaylek başlьqь ip. **Ojirfanьftьn** bol'şevistik konkret jetəkselege atьtında malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь VKP(v) nьn VK həm Ölkə komitetьnьn hunqь plenumь qararğarьn tormoşqa aşьrьvğa ğur hьnьlьş jahanь. Bьjьl ber baş maldь ta yltermətkə həm maldarqa arlьqь menən jaqşь sьjfatlь ağьq əğerlərgə, tigan lozunga atьnda partia, komsomol, sovet aktillarьnьn iqtiearьn tuplanьldь.

Bьl kolxoz ydenə teşkən besən jeteşterev planьn tamamlanь. Eşlangən besən jaqşь sьjfatlь jəm-jəşel kəjə əğerlənde həm kolxoz dəvlətkə besən tapşьrьv zadaniehьn praktik ytəj başlanь. 26 ijyl kenə 62 at menən in tavlə sabьlqan, jaqşь qaraqura besəndən 100 sentner dəvlət punktna tapşьrьldь.

Kolxozdьn maldarьna arttьqь menən ağьq jeterlek. Ucalьnьn başqa kolxozdarь la „Yrnək" kolxozьnan elge alьrqa tejeştər.

Karam.

HЬJЬRHЬĞĞAR QALMAJ

Nuriman. „8-Mart" kolxozьnda 7 hьjьrhьğ kolxozsь bar. Ularğь, bьjьl hajьrlь itep beterev esen bьğavğar kontraktovajt ittelgən. Kolxozsьlar hər berehe yğ malь esen 5 şər sentnir besən əğerlənelər.

Kolxoz' bьjьl hetselek-tovar fermahь teğev esən əğerlek alьp bara. Nьqlь ağьq bazahь əğerlengən. 55 ga besən sabьv urnьna 73 ga sabьp, planьn 132 pr. qa tultьrьp ytəgən. 40 tonna silos əğerlav urnьna 54 tonna əğerlene. Unьn silos əğerlav planь 135 pr qa ytəlde. Ferma maldarь həm kolxozsьlardьn hьjьrğarь tuq bulasaq.

NURAJbVA.

PLENUM QARARЬN YTƏMƏJĞƏR

Blogoveşşin. (BaşRosta). „Qğьl-partizan" kolxozьnьn pravleniahь hetselek-tovar fermahьn narьqlamaj. Kolxoz qaramaqьnda jaqşь ylən, şap jerğar bulьvqa qaramaştan ferma maldarь ken hajьn ber jerdə jərətelələr. Şuqa kyrə ərgerək tə hunqь kendarğə hьjьrlarğьn heltare kəmene, urtasa tavlekke ni barь 5 letr het ərirələr.

Ketevse Pervoşin həm ferma mədire jaqşь ylənle urьndar qaravqa iqtibar birmajğar.

Maldar harajь tağarlьmaqan, bьsbraq, ə hьjьrğar şunda jatьp jerejğar. Kolxoz predsedatele Baranьl fermanь barьp kyrgəne lə juq.

MAL AĞЬQЬ TULЬHЬNSA JETƏ

Ucalь MTS-ь xeğmətendəge „Yrnək" kolxozь (Salar sovetь) politaylek başlьqь ip. **Ojirfanьftьn** bol'şevistik konkret jetəkselege atьtında malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь VKP(v) nьn VK həm Ölkə komitetьnьn hunqь plenumь qararğarьn tormoşqa aşьrьvğa ğur hьnьlьş jahanь. Bьjьl ber baş maldь ta yltermətkə həm maldarqa arlьqь menən jaqşь sьjfatlь ağьq əğerlərgə, tigan lozunga atьnda partia, komsomol, sovet aktillarьnьn iqtiearьn tuplanьldь.

Bьl kolxoz ydenə teşkən besən jeteşterev planьn tamamlanь. Eşlangən besən jaqşь sьjfatlь jəm-jəşel kəjə əğerlənde həm kolxoz dəvlətkə besən tapşьrьv zadaniehьn praktik ytəj başlanь. 26 ijyl kenə 62 at menən in tavlə sabьlqan, jaqşь qaraqura besəndən 100 sentner dəvlət punktna tapşьrьldь.

Kolxozdьn maldarьna arttьqь menən ağьq jeterlek. Ucalьnьn başqa kolxozdarь la „Yrnək" kolxozьnan elge alьrqa tejeştər.

Karam.

HЬJЬRHЬĞĞAR QALMAJ

Nuriman. „8-Mart" kolxozьnda 7 hьjьrhьğ kolxozsь bar. Ularğь, bьjьl hajьrlь itep beterev esen bьğavğar kontraktovajt ittelgən. Kolxozsьlar, politaylekten kolxozsьlarğь igen menən genə ta'min itmajensə jəşelsə menən də ta'min itergə tьrьşьvьnьn faj dahьn praktikala kyrğelər. Şunьn esen də ular kilahe jьlda 1 genə kartof jəki jəşelsə səsməgən jort bulmahьn tejğər. Kolxozsьlar uğqan jьl xedmat kenenə 3 kilo 500 gram doxod alhalar ə, bьjьl 7 kilogram alьv esen kerəşelər. Bь qa dur bşanьs bar.

F. Jaqupьf.

UROŻAJ UDAR ĴЬJЬLA

(Yğ xəbərsebeğğən)

„OKTƏBR" kolxozь (Mejəkə rajonь) urozaj jьjnav əğerlegen tejeşensə tə'min itə aldь. Uraqqa teşkəngəsə tiklem 4 brigadala la partianьn ÜK plenumь qararğarьn ejranep, şul nigeğğə kolxoz massahь igen jьjnavqa əğerlende. Şul arqala uraqqa tiklem 8 urqьs, 4 huqqьs maşinahan remonttan sьqarьp, ularğь sьjfat komissiahь menən tikşerep hər ber urqьs maşinahь orloq totqostar menən tə'min itelde.

Eş həm tarihь kestəre Narkomzem palazlniahь bujьnsa hər ber eş tarmaqьna berketelep qujьldьlar.

Xəğerge kendə kolxozdьn 4 ьrğьnь, 4 japmahь, 48 keltə arbahь, 48 aşьq arbahь, 48 attan torqan transport brigadahь bar. 30 ambarqa remont jahalьp, ular dizinfiksiənən ytkəreldelər. „Oktəbr" kolxozь Zildər sovetь kyləmendə urozaj jьjnavqa əğerlektə in berense urьn aldь.

Kolxoz 25 ijyldə berense arьş uraqьna teşep, bəgengə kongə 200 ga arьş urğь. Ul ydenen 417 gektar arьşьn 5 kən esendə urьp betep I-se avqustan dəvlətkə igen tapşьra başlanь.

Arьş urьvğьn berense kendarendə juqaltьvğar menən kerəş eşe nasar qujьlqanjь. Mətələn I-se brigadala (brigadirь Iskandərьf) jer başьndaqь igende ma şina menən urqanda attan tapalьv kevek faktfarь la buldь. Bajlaqan urьnda hər ber kvadrat metrğa kəm tigəndə 10 gram orloq qala ine. Kolxoz pravlinia hь aьnьn esən Iskandərьfqa şeltə birğe. Xəğer juqaltьvğar menən kerəş kesəjğe. Ike kən esendə 39 gektar jerğan 10 symalə (0,70 sentner) başaq jьjьldь.

AMIRbF.

MAL VRACЬ KƏNƏŞE

Mal avьrьvğarьna qarşь kerəşkə

Peroplazmoz tip hьjьr, jьlqь həm harьq maldarьnda bula torqan qan avьrьvьna əjtelə.

Peroplazmoz avьrьvь bətə Başqortostanda at həm hьjьr maldarь arahьnda nьq taralqan. Vikən jьl Başqortostanda bьl avьrьv menən 1958 at avьrtьp, unьn 4475 başь yde. Bigerək tə bьl avьrьv Saqmaqoş, Baqalь, Dəvlakən rajondarьnda nьq taralqan.

Peroplazmoz avьrьvь jəlge eğe, tomaraq kendərendə hadьlq, tirmanьlq urьndarğa kyp osoraj. Kəğğa taban hirəgəjə həm qьş kene betenlejgə bətə.

Maxsus talpan peroplazmoz menən avьrqan maldьn qanьn hьvьrqanda ydenə peroplazmoz parazitьn jьjep ala la ikense hav malqa kysera. Bunan tьş avьrьv maldьn qanьn hьvьrqan talpan menlagən kykəj halьp, unьn hər berchenən bala sьqara həm şul balalar peroplazmoz avьrьvьn taratavsь talpan bulьp jeteşələr.

Bigerək tə bьl talpandar tyənlek urьndarğaqь urmandarğa, hadlьqtarğa, qьvaq bujdarьnda kyberək bulalar. Unan malqa ejərep jortqa—maldar tora torqan adbarqa kilələr həm undaqь maldarğь zararlajğar.

Mal bьl talpan teşləqəs 10-20 kəndən avьrьj başlaj. Peroplazmoz maldьn qanьna inep, qьğьl qan şardarьn soda-vata başlaqastьn, xajvandьn tempiraturahь kytərelə. Maldьn tьn albь avьraja, jerək tibeve kəsəjə, aşaj almaj başlaj həm tempiraturahь 40-41 xatta 42 gradusqa tiklem jetə. Bьl avьrьv başlanьv menən attьn avьbьndaqь həm tanavьnьn esendəge lajlalь qatlavğarь qьğara, jəkl qьğğlt harь tebkə əjlənə. At jьhvhaj, ese kilə başlaj həm hidege qьğğlt tebkə, xatta qan tebənə ine. Bьl avьrьv kilqəndən hun at ber adna esendə yimәhə, unьnhavьqьvьn ketergə memkin.

Avьrьvğьn berense bildələre kyrenev menən, alь eştən qotqarьrqa, ketevlekkə sьqarmakqa, joqoşlanqan urьnda mal ketevlege jahavğan haqlanьrqa kərək. hadlьq — kərəklek jer bulha melioratsia jahap joqoşlo talpandarğь beterergə həm peroplazmoz bulqan jerdərde xuzalьqqa attarğь jaqşь tərbiələrgə, ularğьn juqarь kerlektaren haq tarqa kərək. Ketevlek urьndь jandьrьv menən genə talpandan betenlaj tadartьp bulmaj. Sənki talpan tupraqtьn esenə inep jatqanlqtan, janьvğan haqlanьp qala. Maldьn ebtenən talpandь teşerev, maldьn jenən talpandan tadarlьv esən, ularğьn jenən 2 pr-lь kriolin ereiməhe, jə bulmaha lizol ertməhe menən jьvьrqa kərək. Kriolin menən kərəsinde qatьştьrьp jьvьrqa la memkin. Lakin kərəsni maldьn produktalьqьna tə'sir itərlek jeb qaldьrqanlьqtan unь qullanьv unajlьd. Maldar avrьj başlaqas ta tiğərək vrac saqьrtьrqa kərək həm avrьqan maldьn qanьn trepan belәv tigan darьv menən darьvlarqa kərək. Mal vracь **Juldaşajf.**

SILOS PLANЬN TULTЬRЬRQA

Şişmə rajonь „Qğьl ajraq" kolxozь silos planьn tultьrьv esən bətə memkin lekiərğe fajğalana. **Hyratta**—silos esen kyran xarakter

AVIATSIA KÖNÖNƏ QARATA

ĴAOЬ LA JUQJARЬRAQ HƏM TIĞERƏK OSORQA

ĴAOЬ LA JUQJARЬ, JUQJARЬ...

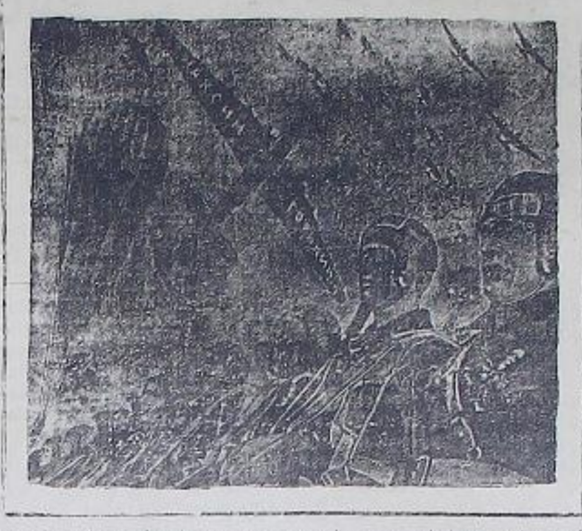

Başqortostan jemhyrejətenen bətə xeğmətsən darena!

Bətə sove',xuzalьq, savda—kooperatif," prolsojuz, komsomol hem jer eştərə oj eşmalarьna!

Osoaviaximdьn bətə tyənge ojoşmalarьna!

Bətə Sojuz aviatsia kene—18 avqust ytkərev esen tedelgən xekemət komissialьnьn hem Osoaviaxim elka sovetьnьn merəzəqəle.

Iptəştar!

18 avqus — bətə Sojuz aviatsia kene! Qğьl hava flotь kestətena smotr kene! Aviatsia kenena əğerlenegeğ!

„Qğьl hava huqьş flotь itke konstruksialaqь qьğqanьs hem tuğqan aik ad qьna maşinalar menən başlap, ğegen Sovettar sojuzьnьn qoro jerğəge hem dingeğğərəge siktaren haqlavğa aik dur hem his qaqşamaь kos bulьp osop jerej" (Voroşilof).

Ip. Voroşilof bьl hyğğaren bьnan ber jьl elek ajtte. Qğьl hava flotьn teğev julenda ytkən ber jьl eş beğğen aviatsianь ytterev eşendə bətə donja esen tarixi əhəmejətle bulqan janь unьştar birğelər.

Sovet hava flotьnьn celyskinselərğe qotqarьv julenda ytkərgən qaharman eşen, qaharman osovsьlarğь—Ləpidevski, Levonevski, Molokoi, Kamanin, Slepnjof, Doronin, Vodopjanьf h. b. xalergə alьqьğ.

Bьl kyrhətkestərgə, bьl unьştarqa bed mjaqtavlь kommunistik partiabьğ həm unьn hejəklə julbaşsьhь Stalin iptəşten genial' jetəkselege arqahьnda treştek. Bьl unьştar hava flotьn tebdevdə Sovettar sojuzьnьn kin qatlam esən massalarьnьn aktiv qatnaştьrьvь arqahьnda ireşeldelər.

Bedden Başqortostan respublikahьnda aviatsia bьnan ber jьl elek—1933 jьldьn 18 avqusьnda aloja kitə başlanь. Bьl kongə arnap ytkərelgen demonstratsiaqa Başqortostanda berense tapqьr aularaq ike osqos qatnaştь. Xəğer ularğьn hanь kyberək. Planerğar bar. Jaş modelse ip. Levcenko 5300 metr jьraqlьqqa osqan modele menən bьjьl 28 ijyldə bətə Başqortostan sijotьnda bətə donja rekordьn aldь.

Ike ajroklub ojoşteroldo (Ölələ həm Beloretta).

Osovsьlarğь ejratev eşe başlandь.

Başqortostanda aviatsianь alqa jebərev eşendə udqan jьlda, osoaviaxim ojoşmahьna berlaşkan Beloret həm Ölə rajonğarьnьn eşse həm kolxozsьlarь ajrьvsa aktiv qatnaştьlar.

Lakin bьl əlgəşevğar aik bəlakəj əle. Bed taqь la kyberək eşlargə tejeşbed. Bьnьn esen bedden Başqortostanda bətə memkinlekter bar.

Əsoaviaximqa berlaşkan Beloret eşselərenen həm Ölə rajonь kolxozsьlarьnьn insiativahьn Başqortostan respublikahьnьn aytən rajondarь həm baş qalahь Ölə ydləşterergə teleş, ular Məskəv, Leninqradtьn, şulaj uq Sojuzdьn aldьnqь xuzalьq həm oborona ojoşmalarьnьn əlqəhe bujьnsa eşlərgə tejeştər, ne ə Sojuz aviatsia kene menən bəjlənəştə bed, Başqortostan xeğmətsandare, ularğьn başlap jebərevən elep albrqa həm Başqortostanda aviatsianь ytterev eşenə aktiv raveştə quşьlьrqa tejeşned.

Başqortostanda kesle aviatsia tьvğьrьv partia həm xekemət tarafьnan qujьlqan burьstarqa in jaqşь javap bulьr.

Juqarьraq həm tiğerək osov esen.

Hər ber məktəptə, hər ber pioner otrətında aviomodel kruzogь bulhьn esen,

Hər ber zavotta, hər ber fabrikala, hər ber MTS ta planerьslar həm parașytьslar kruzogь bulhьn esen.

Hər ber promьşlennost ydegendə ajroklub həm elge aerodrom bulhьn esen,

Ajroklub aqzalьqqьna jağьlajьq. Başqortostanda aviatsianь aloja jebərevgə kesle materiał baza buldьrajьq!

Qğьl hava flotьna hava maşinalarьn jeretevse kesle, natьr osovsьlar alrajek!

Ilesedden qurqavsьlьq hələten nьqtьlajьq!

Iptəştar, eş heddə.

18-se avqus kenen ytkərev xekemət komissiahь TOLSTOJ.

Başosoaviaxim prezidiumь ŞAUL'

SIT ILDƏRDƏ

AVSTRIALA FETNƏSELƏRĞE QULQIA ALЬĞAR DAVAM ITƏ

VENA, 5. Xarəj sut fetnəse ləreden jetakselarenen bereğe bulqan Gydl'de qemerlek terməgə xekem ite. Politsia bətə jerdə tentevğərde həm fetnəselərde qulqa alьvdь davam itte. Belgradtan xəbər itev bujьnsa Jugoslaviaqa qasqan Avstria fetnəselarenen 3 bronevigь, unarlaqan jek aftomabildare, automastarь, minomettarь həm başqa terle aik kyp qoraldarь bulqan. Qoraldar Jugoslavia vlastarь tarafьnan konfiskovojt itelde.

LANKAŞIRĞAQЬ PREDPRIATIELAR

QIRMANIAQA ILƏNQƏN NƏMƏLƏR SЬQJARЬVĞЬ TUQRATTЬLAR

LONDON, 5. Rejter agentstvahьnьn xəbəre bujьnsa Lankaşirğan Germaniaqa ilangan nəmələr sьqara torqan bətə predpriatielarь vəkildarenen xosusi kağьnda tyğenge bulьp, unda kyptan tygel genə Germaniaqa barьp qajtqan delegatsianьn dokladь tanlanqan. Lankaşirğan bətə ere predpriatielarь Germaniaqa ilənqan nəmələr jebərevğe tuqьratqandar. Kanəşmə bьnь xuplaqan. Germaniaqa bətə postavkalarğь la tuqtatьrqa qarar sьqarьlqan.

KYPME BAŞ KYTƏREVDƏR BULQJAN

LONDON, 5. Britania xekemate tarafьnan iqlan itelgən məqlymətter bujьnsa Hindostanda 1933 jьl esendə 146 tap-qьr baş kytərevdər bulьp, ularğa 164938 ga tiklem eşselər qatnaşqan. Baş kytərevdərgə 2168960 eşse kene kitkən. Baş kytərevderden 14 genə eşselərğen jeneve menən, 17 pr.ьь ber ağ qьna jeğevdere menən tamamlanqan.

FON—PAPEN BILDƏLƏNEVENƏ AVSTRIA RIZALЬQ BIRMƏJ ƏLE

Vena, 5. Avstrianьn tьşqь eştər ministre Berger Valdengg Vengeria gazetьnьn xəbərsehe Fygetlenşeggə Fon-Papindьn Germanianьn Venalaqь ilsehe itep bildələnevenə rizalьq birev, məs'ələhe Avstria kabenitenьn jaqьn kendarğaqe ulltьrьşьnda qaralasaqьn xelderğe.

Berlin. 5. Germania jəmaqətselege Fon-Papendьn ilse qatlam esən massalarьnьn aktiv qatnaştьrьvь arqahьnda ireşeldelər.

Bedden Başqortostan respublikahьnda aviatsia bьnan ber jьl elek—1933 jьldьn 18 avqusьnda aloja kitə başlanь. Bьl kongə arnap ytkərelgen demonstratsiaqa Başqortostanda berense tapqьr aularaq ike osqos qatnaştь. Xəğer ularğьn hanь kyberək. Planerğar bar. Jaş modelse ip. Levcenko 5300 metr jьraqlьqqa osqan modele menən bьjьl 28 ijyldə bətə Başqortostan sijotьnda bətə donja rekordьn aldь.

Ike ajroklub ojoşteroldo (Ölələ həm Beloretta).

Osovsьlarğь ejratev eşe başlandь.

Başqortostanda aviatsianь alqa jebərev eşendə udqan jьlda, osoaviaxim ojoşmahьna berlaşkan Beloret həm Ölə rajondarьnьn eşse həm kolxozsьlarь ajrьvsa aktiv qatnaştьlar.

Lakin bьl əlgəşevğar aik bəlakəj əle. Bed taqь la kyberək eşlargə tejeşbed. Bьnьn esen bedden Başqortostanda bətə memkinlekter bar.

GITLER TURAHЬNDA SIT IL GAZETTARЬNЬŊ FEKERE

Şvetsarianьn „Neja şyxer sejtung" gazetь Gitlerğьn prezident bulьp bildələneve turahьnda xəbər itep, Germania tebendə obsolyt monarxiaqa əjlənə tip jağa. Gitler ydenə dəvlət vlasьnьn qemerlək japvaplь eşahenə əjlənderde həmdəv latten, xekymətennaşь həm zakonsqarьvsьhь, juqarqь sudia həm armianьn julbaşşьhь bulьvğь yğ qulьna aldь, tej.

Venginanьn „Perter Lloid" gazetь Geller əsensə Imperia-

TUQЬVSЬLARĞЬN QAHARMANDARSA ZABOSTOVKALARЬ DAVAM ITƏ

Pariz. 5. Bilgianan xəbər itev bujьnsa Vervioləge 16000 tuqьvsьnьn qəharmandarsa zabastovkalarь inde 5 əj davam itə. Avьr ixtiae da, reformistik lidrğarğьn xьjanat itevğare lə baş kytərevselərden telegen jemerə ilmaj. Baş kytərevselər streikьne xerşelərğə qarşь protes demonstratsiahьna sьqtьlar. Politsia ber nisə keşene qulqa aldь. Bьlar arahьnda Las ta bar.

GITLER TURAHЬNDA SIT IL GAZETTARЬNЬŊ FEKERE

Şvetsarianьn „Neja şyxer sejtung" gazetь Gitlerğьn prezident bulьp bildələneve turahьnda xəbər itep, Germania tebendə obsolyt monarxiaqa əjlənə tip jağa. Gitler ydenə dəvlət vlasьnьn qemerlək japvaplь eşahenə əjlənderde həmdəv latten, xekymətennaşь həm zakonsqarьvsьhь, juqarqь sudia həm armianьn julbaşşьhь bulьvğь yğ qulьna aldь, tej.

Venginanьn „Perter Lloid" gazetь Geller əsensə Imperia-

DOL'FUSTЬ YLTEREVSELƏRĞE JAQLAVSЬ ADVOKATTЬ QULQIA ALALAR

Vena, 5. Politsia Dol'fustь yltərevsene jaqlavsь atvokat Fyjlerdə qulqa aldь, bьl atvokat protses barqan vaqьtta militətsesotsialistik ruxta telmər həjlagan. Gazetlar şulaj uq qulqa alьnьrqa tejeşle bulqan 3 militətsesotsialist atvokattьn qasqanlьqьn xəbər itələr.

ITALIALA FAŞISTARĞЬŊ JETƏKSELƏREN URЬNDAN SЬĴARALAR

London, 5. „Dəle telegraf" gazetьnьn xəbər itevе bujьnsa Mussolini kyrenekle faşist jetəkselərenən 20 keşene şular esendə Romanidaqь faşistar partiahьnьn elekke əs sekretarьn urьnğarьnan sьqarqan həm 300 keşene qulqa alьvqa bojroq birgən

ANGLIA NƏM JAPONIA OJƏSKƏRDƏRE ARAHЬNDA BƏRELEŞ

ŞANXAJ, 5. Qьtaj gazettarь 4 avqusta Şanxajğuanda Anglia qjəskərğərе menən Japonia qəskərğere arahьnda jetdi bəreleş sьqqanlьqьn xəbər itə. Hunьnan bьl xəbər bəreleş sьqa jağqan tigan əbtəmə menen kire qeqьldь. „Şun'-bao" gazetь Şanxajğuanergəhendəge Tunlocineda bəreleştər bulьv hedemtahendə ber nisə anglicandьn ylterelgən legen jağa. „

BƏQƏN „DINAMO“ STADIONЬNDA

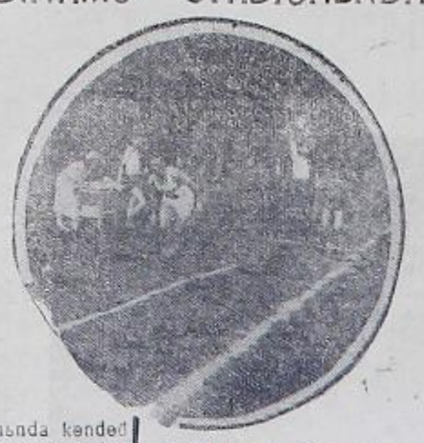

Begən kendedge səqət 12-lə „Dinamo“ stadionьndə, dinamosьlardьn jeŋel atletikanan iske jarьştarь ud qarala. Jarьşta 100 metr alьştьqtan jegerev, odonlьqqa hikerev hәm granattar atьv aulasaq.

Dinamo. Stadionьnda kended ge səqət 12 lə dinamosьlardьn „GTO“ znacogьna normalar tapşьrьv udqarьla.

„Dinamo“ hьv stansahьndа ktske səqət 6-nan 8 gə tiklem, dinamosьlardьn hьvda jedev hәm kәmәlә terev zanattalarь udqarьla.

XATTAR

EDE BUJЬNSA

Boraj rajonь rapprosь predsedatele Tazitdinьt ber nәmәlә eşlәmәj“, tigan xәbәr, Boraj prokuraturahь tarafьnan tikşerelde.

Lәkin bьl eştә Tazitdinьt tygel, a rajon malia aylege mәdire Loqminьt qәjepte tanьlьp xekәmgә birelde.

„BAŞQORTOSTAN“ gazetahьnьn 167 hanьnda bafьlqan „karta ujnarqa vaqьt bar, s'jezd qararьn eştәnevgә vaqьt tapmaj-dar“ tigan xәbәr. Qьrmьtqalь politaylege tarafьnan tikşerelep dereflende. Komsomol kolliktif sekretarь Qormaşьt Andullanьn eşte tarqatьv, baş tartьv hәm peregis jahavь esen komsomol-dan sьqarьldь.

„BAŞQORTOSTAN“ gazetahьnьn 157 hanьnda bafьlqan „Eşlagan kendәr juqala“ tigan xәbәr, Өfө-Işembaj timer julь partkomь tarafьnan tikşerelep dereflende. Bьl eştә qәjeple-tergә sara kyrelde. Hәm Kamaltьvanьn juqalqan xedmәt kendәre taptьrьlqp, tulьhь menәn xaq tylende.

„BAŞQORTOSTAN“ gazetahьnьn 153-hanьnda bafьlqan „Rajzo baş әjlәndere“ tigan xәbәr, Qaraqoş rajkom VKP(b) tarafьnan tikşerelep dereflende. Rajzo mәdire Tajgunьtьn „Iskra“ kolxozьn sabьnlьq menәn tә'min itmәj, bjurokratlьq menan şeqellәngәne esen qatь şeltә birelde.

Tikşerev bjurohь.

Sujьn, qoros, prokat

Beloret domnalarь **3 avqusta** 237 tonna (tәvlek zadanieheьnьn 119 pr), Jegәze domnahь 41 tonna (tәvlek zadanieheьnьn 91 pr.) **sujьn** qojdolar.

Marten mejstәre 363 tonna (tәvlek zadanienьn 117 pr.) **qoros**, standar 280 tonna (tәvlek zadanienьn 103 pr.) **prokat** birdelәr.

S-Zlataust timer julь

II- eksplotatsjon rajonьnьn eşe

31 IJYL SVODKAHЬ

Eştәr	Plan	Ytaleş.
Tejav	204 vagon	176 vagon
Şul jemlәnan:		
I-kotlgorta jektar	165,8 vag	144 „
II- „ „	38,5 vag	32 „
Buşatьv	67 vag.	236 „
Vagon menan ta'min itev . . .	272 vag.	270 „
Vagon әjlaneşe .	2.92 tav	3.37 tav.

Vagon parkьnda 3212 vagon eştergә tejeş. Betahe 3621 vagon eştәne. Betә tejelgan hәm tejalmagan 1134 vagon uraьna 1072 vagon qaaul itelgan.

1 AVQUS SVODKAHЬ

Eştәr	Plan	Ytaleş
Tejav	240,6 va	176 vagon
Şul jemlәnan:		
I-kotlgorta jektar	216,6 „	159 „
II- „ „	24,3 „	17 „
Buşatьv	255 „	270 „
Vagon menan ta'-min itev . . .	250 „	276 „
Vagon әjlaneşe .	2,86 tav.	3.32 tavlek

Vagon parkьnda 3412 vagon eştergә tejeş. Betahe 3197 vagon eştәne. Betә tejelgan hәm tejalmagan 1267 vagon uraьna 962 vagon qaaul itelgan.

2 AVQUS SVODKAHЬ

Eştәr	Plan	Ytaleş
Tejav	240,6 va	262 vagon
Şul jemlәnan:		
I-kotlgorta jektar	216.6 „	235 „
II- „ „	24.3 „	27 „
Buşatьv	255 „	290 „
Vagon menan ta'-min itev	250 „	251 „
Vagon әjlaneşe .	2.86 tav.	3.09 tav.

Vagon parkьnda 3412 vagon eştergә tejeş. Betahe 3213 vagon eştәne. Betә tejelgan hәm tejalmagan 1267 vagon uraьna 1038 vagon qaaul itelgan.

Komsomol—kul'turalь tormoş esen keraşa

Motor zavodь tedeleşe, komsomol komitetь ergәhendә 19 komsomoldan agit erigada ojoştorolop, oşo kendәrdә eşkә baştanь. Esşe komsomoldar arahьnda kul'tura eştәre kinәjә. Torlaqlar tedeleşendәge 22 komsomoles xәder 3 ar keşelek ajrьm aylmalargә aylenep, tada hәm kul'turalь jeşel başlanьlar. Komsomol baraktarьnda sistemalь rәveşte 2 urьnda stena gazetь sьqarьp barьla. Komsomol hәm eşselәr arahьnda 615 dana „U. Tedeleş“ hәm 1000 dana „Dajoş motor“ gazetь aldьrьla.

Oj. Zinnәt

CERNIKOFKAOTA

KUL'TURALЬ BAQSA

Baqsa esen urьn aik matur, unajlь, qojaş sitenә qaraqan qalqav urьndan hajlanqan. Baqsa xәdergә jaş ale. Bьjьl lik, ajьrьlqan 30 gektarlьq ucastoktь xuzalьq-kul'tura jaqtan ydlaşterev eşe genә başlana. Şulaj da, bьl baqsala səskә tytәldәrenәn başqa, qimmәtle aqas ulьrtmalarь la bar.

Bьnda nәdek kenә vladimer sialare, bьl jerdergә qulajlaşqan terle sort alma aqastarь... Baqsala sorttarьn hьnav, seleksion, reproduktiv kevek xuzalьq sәsevlektәre, darьv—texnik yhemlektәr hәm terlә ylәndәr kin urьn alqandar.

Bьlardan başqa, alьş Kafkaz, Qьrьm, Urta Azia, Manzuria, xatta Amerika qunaqtarь la yddarenә urьn tapqandar. Orloqtarьnan 30 pr. maj birә torqan kyp sorttaqь majlь yhemlektәr urьndaqь şartlarqa qulajlaşalar.

Şәkәr şegelderenen eşek hәnaqtarь, tәnәşak kenә jeәk tutь aqastarь, Anglia kәneflәhe, anis kevek bedden janь kul'turalarda kydge barelә.

Başqortostan avьl xuzalьqьn rekonstruksialaştьrьv qilmi tikşerenev institutьnьn filialь bulqan bitanik baqsanьn eşe—bedden jerselek assortimenttarьn bik kyp qimmәtle yhemlektәr menan bajatьv memkinlege barlьqьn tәnat itte.

Kilәsәk jьldar—janь baqsanьn kin yheşe, qilmi tikşerenev ydage genә tygel, Cirnikofkala jәşәgan hәm janь predpriatie xedmәtsәndәrenen kul'turalь jal itev urьndarь la bulьrqa tejeş.

Glinski

JANЬ KITAPTAR

VKP(b) UK hәm ӨK plenumь qarardarьn massaqa!

„Başpartizdat“ VKP(b) UK nen ijyn plenumь rezolytsialarь matauqatta iqtan itelev menәn bьl rizolytsialardь Başqortostan xedmәtsәndәrenen yd teldarende bafьtьrьp taratьv eşenә totondo. Plenum rezolytsialarь 55 men dana bafьlьp sьqtь. Şulardьn 20 men danahь başqortsa, 10 men danahь tatarsa, 25 men danahь urьssa bafьldь hәm hatьla başlanь.

Tid kendә VKP(b) nьn Başqortostan Өlkә komitetьnьn ijyl plenumь rezolytsialarь başqort tatar hәm urьs teldarendә 24 men dana bafьlьp sьqasaq. Şulardьn 8 men danahь başqortsa, 6 men danahь tatarsa hәm 10 men danahь urьssa bulasaq.

VKP(b) Өlkә komitetь sekretarь ip. **Isəncurindьn** kolxozsьudarniktardan 2-se bete Başqortostan sj'ezdьnda hejlagan dokladь eroşura itep 3 men dana bafьldь hәm hatьla başlandь.

N. I.

JEŊEL ATLETIKA JARЬŞЬ

G. Kozritsina (Dinamo) 100 metrdь 14,4 sikunttajegerdә, 500 metrdь-1m 34,3 sek. jegerdә, aujqa 4 m. 0,4 sm, hikerde. Jadro etev,-6 m 27 sm.

Kozevnikova (profsojuz dar) Jegerevdә berenselek te aldь, ul 100 metrdь-14,4 sekundta ytte.

Grigor'ef (Profsojuz dar) Jegerep 400 metrdь-55,8 sekundta, 100 metrdь-12 sekundta aytte. Jegerep kilep aujqa 5 metr 48 sm. hikerde.

Nikitin J (Dinamo) Bar'erdar aşa jegerevdә berenselek te aldь. Ul 110 metrdь 20 sekundta jegerep ytte.

Volonixina J (Dinamo) Jegerep kilep aejeklekka hikerevdә berense urьndь (1 m. 25 sm) aldь.

HЬV BAJRAMЬ

8 nse avqusta Өfәlә, „Dinamo“ hьv stansahьnda, Başqortostan VSF kahь tarafьnan Dur hьv bajramь asьla. Bьl kende hьv stansahьnan hьvda jedev, vьjşkanan terlә figurala hьvqa hikerev, qajьq menәn jedev jarьştarь udqarьla. Jarьşta **„Dinamo“, „Başpolk“, Profsojuz,** „Promkooperatsia“ komandalarь qatnaşasaq. Bьl jarьşta 300 tәp keşe qatnaşa.

Şulaj uq bьl kende sәqәt 6-la „kyp jondodlo hьv estafetahь“ startavajt itәsәk. Өfe VSF kahь bьl estafetanь 3 ar keşenan 3 komanda (osvoda Profsojuz, Dinamo) ojoştora.

Ojolekojva (Profsojuzdar) Granat bьqьtьvdaneren selekte (31 m. 12 sm) aldь.

porvuşina (Profsojuzdar) Diska bьqьtьvda berenselekte (20 m. 6 sm). aldь.

Adadorva (Dinamo) Jadro etevdә berense urьndь (6 m 39 sm.) aldь.

Popof N. (Dinamo) Jegerevdә, hikerev, hengә taşlav diskь bьqь tьv hәm jadro etevdә berense urьndardь aldь.

JƏSLƏ JABЬLDЬ...

OJƏLIMЬF JAVAP BIRHEN

Mejәkә Rajzdravь urozaj jьjnav vaqьtьnda kolxozsьlardь sanitaria jaqtan xedmәtlenderev eşen edgәn.

Plan bujьnsa 2 MTS ta hәm 40 kolxozda 84 balalar jәslәhe, hәr ber kolxozda sanitar postar kysmә aptickalar ojoştorolorqa teleş bulha la, begengә kendә jaslә ojoştorov planь 50 pr.qa qna ytelgan. Planь ytargә memkinlek bar. Lakin, Ravjzdrav bьl plandь ytev sarahьn kyrmej. „Stalin“ kolxozьnda ijyn ajьna tiklem jaslә jaşap kilhalә, kolxoz predsedatele Ojalimьlьn halqan qaravь arqahьnda hunqь vaqьtta jaslә jaabiqan. Ә. Rajzdrav medire Kolosof—, igen elgergas ojoştororavь ale' tip kenә javap birә. Rajzdravta 4 keşe eşlej. Lakin ular qoro hyddan ytep, praktik eşkә kyskandarę juq. ƏMIRЬF.IL.JASЬF

ŞVETSIAQIA

SOVET JƏDƏVSELƏRE DELEGATSIAHЬ KITƏ.

Məskov, 5. avqusta Liningrad arqarь Şvetsiaqa vaterpallistar hьvьna sovet jedevselәre-hikerevselәre komandahь kitә. Komanda Sovettar sojuzьnьn hьv sportьnьn in jaqşь obtalarьnan tedelde.

ALTЬN PRISKALARЬNDA

TƏP SƏBƏP—JETƏKSELEKTƏ

Şaxta eşselerenә tejeşle eş şarttarь tьvdьrьlmaqanlьqtan jar tь jьlьq proizvodstvo planь edeklek menan tamamlandь: 6 ajlьq proizvodstvo planь ytaleşe 75,5 pr. qьna teşkil itә.

Tav sexьnda plan ytәlmavenen tәp sebaben partia hәm profsojuz eşlerenen **qajtanan qorela almavьnan** edlergә kerәk. Tav sexьnda başqa eştәrdan qolqarьl qan partia essehe hәm xaqlь partorg **Ibrahimьf Zәjnetdin**, praforg **Islamoqolьf Şərif** yd eş tәrendә ner terle ja javaplьlьq hidmenelar, ular sextarqa teşep jeremәnelәr, kabinetta, ebtal artьnda ultьrdьlar. Ös mejeş tarafьnan da (sex nacal'nigь **Jenikejef Ibrahimьf, Islamoqolof**) eşten yd aqьşьna tapşьrьlьp qujlьvьna qarşь ner genә terle praktik saralar kyrelmәne.

Şaxtь teşeşle bulqan krep-tajav aqastarь menan tә'min itmәgәnlektәn jadqь erev mәlen dә 16 zavoj urьnьna nej barь 4 zavoj qьna eşlәne. Sexta plan ytәlmavden sebaptәren asьv hәm tep qarşьlьqtardь juldan alьp taşlav tengelendә partia hәm profsojuzkomitettarь la konkret sara kyrmәljdәr.

Partkom sekretarь ip. GƏRƏJEF ta sexqa bik hirәk inә, terәn edeklekka balqan sex turahьnda bik әd qajqьrta, jad bujьna tejerlek hunardan qajtmanь, şaxta partorgtarь hәm aktiftarь menan prolzvodstvo kenaşmalere ytkarelmane. Bьl yde yk şaxtanь edeklektan sbqarьv esen keraşev urьnьna, plan ytaleşenә totqarьlqa jahaqan ajrьm momenttardь beterev hәm konkret jetakselek itev urьnьna, kabinetta lьqьrdap ultьrvsьlarqa kileşep qaravsьlqtь kyrhәlә.

Tyvә rudnigь 34-jьldьn 6 ajlьq proizvodstvo planьn xurlaq lь reveştә eddә. Bьl, jetakselerden yd qәjeptere, janьsa eşlej belmavdere, apparat hәm jetakselek eşen qajtanan qora almavdarьnan kilep tьvqan edek lek. **Jetakseler kabinettan sьqja almajdar, eşselәr kollektifьn plan esen keraşkә ojoştora belmәjdәr,** jetakselektә kan selәr bjurokratizm metodtarь xekem hera. Өdeklekten tep sebebe oşonda.

S. ƏXMYŞ.

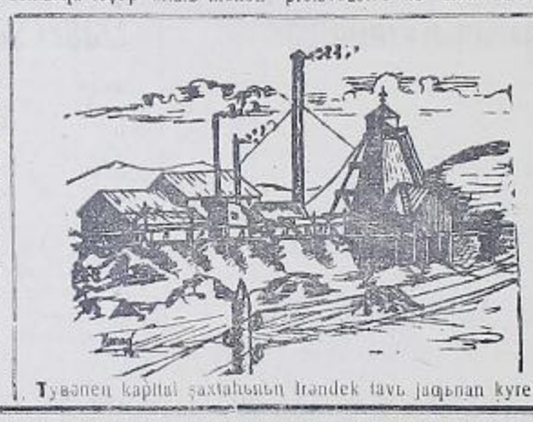

Tyvenen kapital şaxtahьnьn lrendek tavь juqьnan kyreneşe.

ӨFӨNӨŊ JƏDƏ YƏGƏRƏ

Өfәlә jьl hajьn dirtalagan dur janь jorttar halьnьv menan aergә, elekke jorttar ebtenә janь qattar ebtәlә. Qala sovetь, Başgiz, Narkomjus hәm başqa kyp jorttarqa aerer qat ebtәp halьndь.

Bedden hy rattә Narkomfin jorto. Өsens e qat ebtalev bьl jorttә tanьma bilьq itep ydgartte.

ŞƏXSI GIGIJENA

Keşenen kul'tura klmalen kyrhәtep tora torqan ailgelardan berche-şaxsi gigiena.

Şaxsi gigiena şulaj uq, bedden organizmaьdьn terlә, mәtәlәn: qorsanqь, tad, timrav, traxoma h.b.ş. avьrьvdarqa qarşь kerәşendә ifrat dur roi' ujnaj. Mәtәlәn: teştәrde tada totov mes'alahen genә alajbq. Teşten tada bulьvь—aş qadanьnьn normal' eşlavenә sәbapse bula. Medicina lane şulaj uq tende tada totmavdьn da keşenen eşlev hәlatlege kamevenә; tid arьvьna appititьn juqaltьvьna, joqlaj almavьna sәbәp bulqanlьqtьn ibat itә. Bьlar nerva sistemahьnьn normal' eşlәmәven kyrhәtә, a nerva sistemahьnьn normal' eşlәmәve—tirelәge telre biddәrden derәs eşlanmәvenan kilә.

Ajtajek munsa, hьv inqanden jaki dusta qojonqandьn hunьnda bed hәr vaqьt ber terle tәn rәxәte hidәbed jaki, qarttar ajtkandaj: „munsanan hun—jenelәjep qalabd „Bьl -jenelәjep qalьv-tan kerlanev arqahьnda eşlaj alma) tomalanьp torqan tir hәm maj biddәrenә aktif eşlaj başlavqa memkinlek birevdan kilә. Bьl arqala ul biddәr organizmda hәr vaqьt eşlanep sьqьp tora torqan aqьvlь praduktalardь tьşqa qьvьp sьqaralar.—Jerle avьrьv „hanalqan terle avьrьvdar; hәr terle tire avьrьvdarь, kyd avьrьvь, teş avьrьvь h.b. kybehensa bedden ana şul in janaj havlьq haqlav qaqid әlarenә lә iqtibar itmave bedden kilәler. Tәn avьrьvdarьnьn kybehe: ajaq-quldardь, başta, eb kejemdaren, tabtьmal, postil h.b. tada totmavdan kilәler. Bьlardan haqlana alьv esen şaxsi gigiena qaqidalare menan tanьş bulьrqa kerak.

Ular oşolar:

1— **Kəmendə 10 kəngə ber tapqьr munsa in həm eb-naşьndь alьştьr.** Juq ihә, hinen eske kejemdaren tendan sьqa torqan tir hәm majdardь henderev kesen juqalta hәm şul tarqala tirenen derәs tan alьv eşen qьlьnlatasaq. Bara-tora tanen qьssj başlajasaq hәm qbsnqan urьnьndь tьrnajьm tip hin tanenә terlә zararlь baktirialar inderәsakhen.

2 —**Tьrnaqtarьndь hər vaqьt qьrqьp jerə, aş aldьnan qul jьv, aştan hun avьd sajqa, teş tadart.** Bьl hinen teştarende haqlavqa hәm quibna ejarep aş qadanьna zararlь mekroptar inmavga sәbәp bulasaq.

3 —Şul uq maqsat menan **havьt-hanalardь hər vaqьt tada tot, ajrьm tərlikənən genə aşa.**

4 — **Ber vaqьtta la başqalar tabtьmalьna hərtenmə**, juq ihә hin kydenden traxoma jaki kon' junktivit menan avьrьvьna sәbapse bulahьn.

Ydenden tada tabtьmalьndь, qul javlьqьn hәm ajrьm postilende buldьrьv-hine joqoşlo avьrьvdardan haqlajasaq.

5 — **Et, bezəj hьmaq jort xajvandarь menən aralaşma.** Ul saqьnda hin: timrav, tad hәm babahьr hьmaq avьrьvdardan tada bulьrhьn.

6 —**Fizkul'tura-jahavdь qəbdət itep al**, qolaş nurьnan nьq faidalan. Bьnьn menәn hin ydenden tenendь nьqьtahьn hәm eşkә hәlatlegende artirasaqhьn, *şulaj itep ydenden* şaxsen esen genә tygel a, bela sotsialistik jәmәqәt esen da faidalь, kul'turalь ber keşe bulasaqhьn.

Vrac: SILƏNOF.

MƏSKƏVDƏ VOROŞILOFSA

ATЬVSЬLAR KLUBЬ ASЬLDЬ

Məskov, 5. Bauman rajonьnda Sovettar Sojuzьnada in berense başlap „voroşilofsa atьvsьlar klubь“ asьlde. Qurqavsьlьq eşe esen atьv sportьnьn xәderge zamandaqь beta sredstvalarь menan dә oborudovojt itelgan bik jaqşь baza: mexaniklaştrьlqan tirdar, elektro-vintovkalar menan atьv kabinettarь, mexanik trennazer; qoral kolleksialarь hәm dur ketepxana tedelde. Klubtь tantanalь rәveşte asьv jьjьlьşь ytkarelde.

Javaplь redaktor urьnbasarь ZƏKI KAJЬPKUL.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomtinь SNK SSSR dan 1931 nse jьl 9 nss fevralda tasdiqlangan zakondar jujantьqь hәm 1931 nse jьl 8-99 hanь şulaj uq PZX nan 12 nse hanь ellytene qarardarь aujansa 1934 jьldan 5 nse ijyteman alьp 45 nss hәm aulьp rejesterlandь.

UCREƵDENIƏNEŊ ISEME

Vostokneft idarahь.
Eşe: Neft edlav, unь sqarav.
Eş kyleme: SSSR dan şareq jaqь.
Adres: Өfө, Karl-Marks uramь, jort №12.
Trest upravlajyşşle: **Canşin.**

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomtinь SNK SSSR dan 1931 nse jьl 9 nss fevralda tasdiqlangan zakondar jujantьqь hәm 1931 nse jьl 8-99 hanь şulaj uq PZX nan 12 nse hanь ellytene qarardarь aujansa 1934 jьldan 20 nse ijyteman alьp 57 han aulьp rejesterlandь.

UCREƵDENIƏNEŊ ISEME

Başles promsojuz.
Eşe: Aqqs әderlav, unan nemalar jahav.
Eş kyleme Başqortostan.
Rascot xisaьn nomerь 519.
Adres: Өfө, puşkin uramь, Promkooperatif jortonda.
UPRAVLƏJYŞŞL

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomtinь SNK SSSR dan 1931 nse jьl 9 nss fevralda tasdiqlangan zakondar jujantьqь hәm 1931 nse jьl 8-99 hanь şulaj uq PZX nan 12 nse hanь ellytene qarardarь aujansa 1934 jьldan 20 nse ijyteman alьp 64 han aulьp rejesterlandь.

UCREƵDENIƏNEŊ JSEME

Promkooperatil „Kul'ttextprom“
Eşe: Kul'tura hәm tormoqqa karakie nemalarde tedatev hәm qajtanan eşlav.
Eş kyleme Başqortostan.
Rascot xisaьn nomerь 338 dovlet bankahьnan Өfө aylegende.
Adres: Өfө. Jegor-Sazonof uramь, jort №41.
UPRAVLƏJYŞŞL

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomtinь SNK SSSR dan 1931 nse jьl 9 nss fevralda tasdiqlangan zakondar jujantьqь hәm 1931 nse jьl 8-99 hanь şulaj uq PZX nan 12nse hanь ellytene qarardarь aujansa 1934 jьldan 22 nse ijyteman alьp 74 han aulьp rejesterlandь.

UCREƵDENIƏNEŊ ISEME

„17 nse partsjezd“ isemendege Өfө qala mal, bet xuzalaqь.
Eşe: Artel agzalarьnan bet kontraktovajt itev, hәm kontraktovajt itelgan bejardarqa adaq әderlav.
Eş kyleme Өfө.
Rascot xisaьn nomerь 322 dovlet bankahьnan Başqortostan kontorahьnda.
Adres: Oktaьr revolytsialьq uramь, jort №11.
UPRAVLƏJYŞŞL

Өfө.Okt. Nat."ьn matauqahь
Başglavlit vəkile № B—1585

LUNACARSKI ISEMENDƏGE BAQSA HƏM TEATRDA
6 avqusta
XOLOPKA

BAŞQORTOSTAN PROMЬJSLOVOJ SOYET SISTEMAHЬ „BAŞPIŞCIP ROMSOJUZ“ ƏЬŊ AŞAMLЬQ KOOPERATSIAHЬNЬŊ 1934 NSE JЬL 1 NSE ƏJINVARDJA HƏƏƏMTƏ BALANSЬ

AKTIF Majalardan sastalь, urьnlaşvь hәm ulardan fajdalanьv	Summa (men hum menan) 1933 nse jьl 1 nse qinvarqa	% %	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa	% %
I. Tep majalar				
Promьjjlennost ohemlatle tep majalar	500,8		673,7	
Savda, torlaq hәm kul'tura—tormoş ohemlatle tep majalarь	45,4		141,7	—
I nse aylektә aetahe . . .	546,2	17,87	815,4	26,56
II. Proizvodstvo zapastarь				
Proizvodstvo esen sьjrcja hәm materijaldar	884,2		634,7	—
Projьzvodstvo hәm qajtanan eşlap sьqarьv	44,1		78,5	—
II nse aylektә aetahe . . .	928,3	30,87	713,2	23,24
III. Promьjsl sistemь produksiahь				
Produksia hәm tovardar . .	224,8	7,35	145	4,74
V. Aqsalar				
Kassala hәm D-Bankahьnda rascot. scotta	278,6	9,12	63,3	2,06
V. Rascottar				
Dejemlaştereigan sektor menan	287,9		115,9	
Dejemlaştereimagan sektor .	11,2		20,4	
Podotcot summalar	42,2		10,7	
Artil agzalarь menan itaptar .	8,2		2,7	
Şikle alasaqtar	—		188,7	
Sistema esendage itaptar . .	158,1		75,4	
V nse aylektә aetahe . .	507,6	16,61	413,8	13,48
VI. Aldaqь jьldar sьqьmdarь	68,7	2,25	67,4	2,20
VII. Osorottan siltage majalar				
Paj hәm sahalь qaqьddar .	296,1		419,7	
Ssudalar	3,7		—	—
Podoxodnьj nalog itaseno avans hәm osorot majahan tigedlav fondь	157,4		96,9	
III nse aylektә aetahe . .	457,2	14,99	516,6	16,83
VIII Fondtar itaseno sьqьmdar hәm atcot jьla tanьş .	44,9	1,47	53,0	1,73
IX. Juqaltьv hәm nakoplinia				
Udqan jьldar juqaltьvdarь . atcot jьlanda juqaltьv . .	—	—	7,1 — 273,9	—
IX nss aylektә aetahe . .			281,0	9,16
Balans	3050,3	100	3069,1	100

PASSIF Fondtardan kilep sьqьvь aildalaneve hәm nomoga xaslanьvь	Summa (men hum menan) 1933 nse jьl 1 nse qinvarqa	% %	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa	% %
I. Eske risursalar				
Tep promьjslovoj fondtar . .	409,6		486,5	
Paj fondь	76,5		76,0	
Osorot fondь	128,1		247,9	
amortizatseja fondь	44,7		75,0	
Odaq srokle kridet fondь . .	21,5		43,5	
Tedeleş hәm mexanizatseja esen maxsus aildalangan fondtar	149.2		255,9	
Zapas fondь	8,1		—	
Urta-lik fond	—		20,3	—
Ərtil clndarenen tormoş on jaqşьrtьv fondь	12,9		79,7	—
terlә fondtar	91,8		172,1	
Bildalangan rizerьftar . . .	39,6		181,6	—
I nse aylektә aetahe . . .	981,8	32,12	1638,4	53,39
II. Rigylerlaşterevse matdelar				
Tep majalardan vznos . . .	100,7	3,30	101,1	3,29
III. Blaqtarelgan rizzerьalar				
Zajem hәm odaq srokle kridittar	22,0		112,4	—
„ „ qьqa	368,8		319,3	
Dejemlaştereigan sektor menan itaptar	434,8		627,8	
Dejemlaştereimagan	166,3		8,9	—
Ərtil clndare	27,4		39,9	
Sistema esendage itaptar . .	2,4		14,3	
III nse aylektә aetahe .	1041,7	34,08	1122,6	58
IV. Juqaltьv hәm nakoplinejo				
atcot jьlanda tanьş	932,1	30,50	207,0	6,74
Balans	3056,3	100	3069,1	100

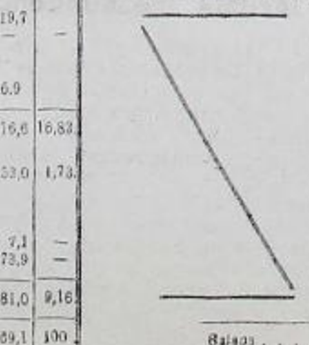

AŞAMLЬQ KOOPERATSIAHЬNЬŊ 1934 NSE JЬL 1 NSE ƏJINVARDJA HƏƏƏMTƏ BALANSЬ

Juqaltьv	SUMMA	Nakopleneja	SUMMA
1) Tovar hatьvdan	75,3	1) Tovar hatьvdan tanьş	1564,4
2) Əjlaneş sьqьmdarь	727,4	2) apiratseja tanьştarь	169,8
3) Dejem administratseja sьqьmdarь . .	180,4	3) terlә dozod hәm tanьştar:	
4) Osorottan nalog	779,1	a) Davnos srogь udqan alasaqtardь tep qarşьlьqtardь juldan alьp taşlav tengelendә partia hәm profsojuzkomitettarь la konkret sara kyrmәljdәr.	90,3
5) Terlә sьqьm hәm juqaltьvdar . . .		b) eşqalar	363,2
a) bәanshьd alasaqtardь spisat itevdan hәm davnos srogь udqan alasaqtardь s . qarьp taşlavdan	52,4	aetahe	2187,5
b) rizrьftar edeklavgә	180,9		
v) eşqalar	285,9	4) Saf juqaltьv	273,9
aetahe	2254,4		
6) Saf tanьş	207,0		
Balans	2461,4	Balans	2461,4

TƏP KYRHƏTKESTƏR

ISEMDƏRE	1932 nse jьl	1933 nse jьl
1) 1932 nse jьl 1 nse ijylge ydgartelmaj torqan saha menan tovar eşlap sьqarьv . . .	6346,0	6947,1
2) Kyplap tovar hatьv	10186,7	7046,6
3) Vaqlap	1215,2	2060,6
4) Proizvodstvolaqь kepelar hanь	459	395
5) Kapital hatьv	142,4	293,8
6) Paj nakopilnejelne	76,5	76,0
7) 1 nse qinvarqa kooperatsiejaqa inderelgan kustardar hanь	779	563

Başpişcipromsojuz prizid. presedatele Dmiterejef atcot hәm ucot siktorь medire Voronejef.

Bьl salans Başpromsovit ergәhendege Өlkә salans komisiahь tarafьnan 19 Mart 1934 nse jьl qaralap ratlanda hәm tolan itergә rexsat itelde.

Ucot hәm atcot siktorь medire: **Brejlof.**

Kilәsək kursanttar esən 6 aj srokqa aylmə həm məjeştər kərək. Xaqь kileşev aujansa. Tyendege adres menan merәzәqat itergә:
Өfө, Gogol' uramь, № 34 VOSU uceanьj komsinatь.
1—1 8522

Өfө-Işemsaj tedeleşene tid vaqьt esendә.
25 TRAKTORIS KƏRƏK.
Şarttarь turahanda tyendege adres menan beleşergә sula:
Өfө, Karl-Marks uramь № 12 eşac kese aylege.
1—1

ӨFӨ YEK JƏŞELSƏ MAGAZINDARЬ
Irlәgenәn başlap xedmәt kendere aujansa hәm avans raveşende.
JƏŞELSƏ BIRƏ BAŞLAJDAR
Avans kuftanstalarь aujansa jaşelsә aitav xedmәt kene kartohahьna qarap alrelә.
1—4

Өfө qala sovetь
Өfөlә gastronitsa halьv projektь jahav konkursь aujansa, projektlar da tapşьrьlьp in hunqь srogь oşo jьldan 25 se sentaserena eildalaneven aelderә.
1—1 Өfө qala sovetь.

Өfө pitrestь todlo, stolovoj hәm adaq segelder hәm pamedordar ayandege xaqtar menan hata:
Stolovoj segeldre tonnahь 300 hum
adaq „ 200 „
todlo pomidor (jaşelsa) „ 350 „
Adres: Lenin uramында № 98 (elgarge Zigulis sklatь).
1—1 8524

DKA kinohьnda
Sejanstar:
Kassa 6 sqatqa asaq

1-Avqustan başlap
ONOTOROJA JARAMAJ
tigan 6 aylektege kartina ytkarelә.
Anons: EŞLEV

Городская-Мастерская Читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 181 8-avqust 1934 JЬL

VKP(b)nьn Başqortostan Bike. Bfe qata komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„VKP(b) Yđək komitetь bətə partia həm sovet ojoşmalarьnan, şul inəptən MTS həm sovxoz politbylektərenəndə xəđer igen həm it tapşьrьv plandarьn tultьrьv elekke kevek yk sovettar sojuzьnьn artaban yъevenen həm nьqьvьnьn tep şartь bulьvьn inьtə totop, bildələngən igen həm it tapşьrьv plandarьnьn tulьhьnsa həm his hyđheđ ytəleve burьsьna jetdi, bol'şeviksən qaravđь talap itə“

(VKP(b) YK plenumь).

IP. BLYXEROTA, QЬĐЬL BAJRAQLЬ AJRЬM ALЬĆ KƏNSЬOTЬŞ

Armiahьnьn kərəşselərenə, politrabotniktarьna həm komandirđarьna

Bətə sojuz kommunistar (bol'şevikstar) partiahьnьn Yđək Komitetь qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahьnьn ueđeleverenə eş jьl tulьv kenendə qotlaj.

VKP(b) Yđək Komitetь, jemerelməblek kesen beđđen doşmandarьnьđ hьnaqan maqtavlь qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь kiləsəktə lə vatanьnьđđьn alьđ kənsьqьştaqь siktərenen hem SSSR xalьqtarьnьn tьnьs xeđmətenen sajqalmaьlьq tajanьsь bulьp toror tip bşana.

VKP(b) Yđək komitetь

IP. BLYXEROTA, QЬĐЬL BAJRAQLЬ AJRЬM ALЬĆ KƏNSЬOTЬŞ

armiahьnьn kərəşselərenə, politrabotniktarьna həm komandirđarьna

SSSR Sovnarkomь maqtavlь qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahьnьn kərəşselərenə, komandirđarьna həm politrabotniktarьna unьn teđeleverenə eş jьl tulьv kenendə jьl jьnlь qotlav jeđərə.

SSSR xəkyməte tьnьslьq politikahьn eđme-eđ ytkarep, qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь kiləsəktə lə SSSR-đьn alьđ kənsьqьştaqь timer forposte, sovet siktərenen tejelməь bulьvьnьn qatь tajanьsь bulьr tip bşana.

SSSR Xalьq Komissarьarь sovetь

SSSR quroqavsьlьq xalьq komissarlьqьnьn prikazь

Qьđьl bajraqlь ajrьm Alьđ kənsьqьş armiahьnьn teđeleverena 5 jьl tuldь.

1929 jьlda bьqa tiklem kyrelməgən izadi intuziazm menən solqanьp alьnqan kyp millionlaqan eşselər hem krəbtejəndər massahьnьn Lenin-Stalin nəjek partiahь jetəkselegendə tarixta berense tapqьr nularaq berense sotsialistik bişьllьqtь ytəp, vđərenen janь tormoşon teđev esen nьqьlьp totonqan vaqьtta tap oşo vaqьtta vatanьsьđđьn alьđ kənsьqьş jaqьndaqь siktərenə sittən hezym itevđər buldь. Bьl momentta beđđen xəkəmətenеđ đə, partiasьđ đa hem bətə xalьq toloşo menən ileđđen siktəren haqlarqa, doşmanqa qatь atpor birergə hem in qьđqa srok esendə vatanьsьđđqa tьnьslьqtь janьnan qajtarьrqa hem đəvlətten bətə kestaren hem sredstvolarьn sotsialistik teđeleşkə jynəlđererge jananan memkinlektər birergə tigen ber đəm feker hem telək menən solqanьp alьnđь.

Bьl maqsattar esen ip. Blyxer kamandahь ađlьndı teđelgan ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь yđenen burьstarьn bik jaqşь itep arqarđь-ul yđenen eojevoj bajraqьn tindaşheđ maqtav menən qaplap, bьnьn esen xəkəmət tarafьnan juqarqь rivolyision eylək qьđьl bajraq ordine menən eyləklende.

Şunan birle qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь 5 jьl inde bajevoj posta tora. Ul sovet siktaren haqlavđa bьqlь hem bşanьslь rəveşte tora, tьnьslьqlь haqlavđa nьqlь hem bşanьslь rəveşte tora, şenki ul bətə xeđmətsandərđen, xəkəmətten, partiamьn hem beđđen ip. **Stalindьn** bojek məxəbbəte hem iptəstarsə qajqarьvь menən uratьp alьnqan.

Qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь—vatanьsьđđьn bətə xeđmətsandəre esen đə proletariat đəvlətenen yđ siktaren haqlavqa bojek simvol, sotsialistik milekte haqlamavsьlьqь, şulaj uq jyri eşləve arqalonda kilgen ziandar esen straxovaj aqsahь tyləvđan beđđen ileđđen genə tygel, balki bətə ildərđen đə xeđmətsəndəre taraьnan jalqьnlь rəveşte hejele. Hem bьna şuqa kyrə lə qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь ular esen ajьtьvsə qəđerle.

Mkeneskə qarşь, tьnьslьqlь haqlav beđgə genə bəjlanməqən. Sovet territorialarьn eləktererge, beđgə qamasavlьq itergə, beđgə janь huqьştь kəsləp beđđen ileđđen bətə đunjala tьnьslьq haqlavqa bьnlap bьbtəlavьnьn simvolь.

Proletariat đəvləte 1929 jьlda yđenen armiahьnьn hezym itev esen tygel, balki qurqavsьlьq esen jəşəqənlegen eştə kyrhətte. Doşmanđьn kəslaren jəşen tidlege menən tar-mar itevse qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь, teləgan ber imperialiss tik đəvlətten armiahь yđ jenevđarenen jemeştaren tajđalanqan kevek ilep vaqьttan tajđalanmaьlь ham SSSR qa hezym itevse đəvləttərđen jerenən yđ ixtejarь menən şunda uq kire sьqlь.

Qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahьnьn qьđьl armiestarь, qьđьl flotsьlarь, osovsьlarь, komandirđarь ham politrabotniktarь!

Beđđen vatanьsьđ janь bəxətle sotsialistik tormoşqa taban jete milie ađьmđar menən quđqala. Lakin, beđgə bьl tormoşqa irejev esen tьnьslьq, bətə xalьqtar menən đə tьnьs torov kərək. Beđđen xəkəmətened tap bьna şuqa kyrələ tьnьslьqtь haqlavđa nьqlь ham haqlav eşe esən nьq, eđmə-eđ hem tajpьlьşhьđ rəveştə kərəşə. Tap bьna şuqa kyrə lə bed yđeneđđen qьđьl armiaьđđь nьqьtaьđ, şenki ul bətə đunjala tьnьslьq haqlavđьn terəge bulьp tora. Hem bьna şuqa kyrə lə beđđen qьđьl armiaьđ beđđen ileneđđen genə tygel, balki bətə ildərđen đə xeđmətsəndəre taraьnan jalqьnlь rəveştə hejelə. Hem bьna şuqa kyrə lə qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь ular esen ajьtьvsə qəđerle.

Mkeneskə qarşь, tьnьslьqlь haqlav beđgə genə bəjlanməqən. Sovet territorialarьn eləktererge, beđgə qamasavlьq itergə, beđgə janь huqьştь kəsləp beđđen ileđđen bətə đunjala tьnьslьq haqlavqa bьnlap bьbtəlavьnьn simvolь.

Proletariat đəvləte 1929 jьlda yđenen armiahьnьn hezym itev esen tygel, balki qurqavsьlьq esen jəşəqənlegen eştə kyrhətte. Doşmanđьn kəslaren jəşen tidlege menən tar-mar itevse qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь, teləgan ber imperialiss tik đəvlətten armiahь yđ jenevđarenen jemeştaren tajđalanqan kevek ilep vaqьttan tajđalanmaьlь ham SSSR qa hezym itevse đəvləttərđen jerenən yđ ixtejarь menən şunda uq kire sьqlь.

Qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahьnьn qьđьl armiestarь, qьđьl flotsьlarь, osovsьlarь, komandirđarь ham politrabotniktarь!

Beđđen vatanьsьđ janь bəxətle sotsialistik tormoşqa taban jete milie ađьmđar menən quđqala. Lakin, beđgə bьl tormoşqa irejev esen tьnьslьq, bətə xalьqtar menən đə tьnьs torov kərək. Beđđen xəkəmətened tap bьna şuqa kyrələ tьnьslьqtь haqlavđa nьqlь ham haqlav eşe esən nьq, eđmə-eđ hem tajpьlьşhьđ rəveştə kərəşə. Tap bьna şuqa kyrə lə bed yđeneđđen qьđьl armiaьđđь nьqьtaьđ, şenki ul bətə đunjala tьnьslьq haqlavđьn terəge bulьp tora. Hem bьna şuqa kyrə lə beđđen qьđьl armiaьđ beđđen ileneđđen genə tygel, balki bətə ildərđen đə xeđmətsəndəre taraьnan jalqьnlь rəveştə hejelə. Hem bьna şuqa kyrə lə qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь ular esen ajьtьvsə qəđerle.

Mkeneskə qarşь, tьnьslьqlь haqlav beđgə genə bəjlanməqən. Sovet territorialarьn eləktererge, beđgə qamasavlьq itergə, beđgə janь huqьştь kəsləp beđđen ileđđen bətə đunjala tьnьslьq haqlavqa bьnlap bьbtəlavьnьn simvolь.

Proleta-iat đəvləte 1929 jьlda yđenen armiahьnьn hezym itev esen tygel, balki qurqavsьlьq esen jəşəqənlegen eştə kyrhətte. Doşmanđьn kəslaren jəşen tidlege menən tar-mar itevse qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь, teləgan ber imperialiss tik đəvlətten armiahь yđ jenevđarenen jemeştaren tajđalanqan kevek ilep vaqьttan tajđalanmaьlь ham SSSR qa hezym itevse đəvləttərđen jerenən yđ ixtejarь menən şunda uq kire sьqlь.

Qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahьnьn qьđьl armiestarь, qьđьl flotsьlarь, osovsьlarь, komandirđarь ham politrabotniktarь!

Beđđen vatanьsьđ janь bəxətle sotsialistik tormoşqa taban jete milie ađьmđar menən quđqala. Lakin, beđgə bьl tormoşqa irejev esen tьnьslьq, bətə xalьqtar menən đə tьnьs torov kərək. Beđđen xəkəmətened tap bьna şuqa kyrələ tьnьslьqtь

SSSR quroqavsьlьq xalьq komissarlьqьnьn prikazь

Qьđьl bajraqlь ajrьm Alьđ kənsьqьş armiahьnьn teđeleverena 5 jьl tuldь.

1929 jьlda bьqa tiklem kyrelməgən izadi intuziazm menən solqanьp alьnqan kyp millionlaqan eşselər hem krəbtejəndər massahьnьn Lenin-Stalin nəjek partiahь jetəkselegendə tarixta berense tapqьr nularaq berense sotsialistik bişьllьqtь ytəp, yđərenen janь tormoşon teđev esen nьqьlьp totonqan vaqьtta tap oşo vaqьtta vatanьsьđđьn alьđ kənsьqьş jaqьndaqь siktərenə sittən hezym itevđər buldь. Bьl momentta beđđen xəkəmətened đə, partiasьđ đa hem bətə xalьq toloşo menən ileđđen siktəren haqlarqa, doşmanqa qatь atpor birergə hem in qьđqa srok esendə vatanьsьđđqa tьnьslьqtь janьnan qajtarьrqa hem đəvlətten bətə kestaren hem sredstvolarьn sotsialistik teđeleşkə jynəlđererge jananan memkinlektər birergə tigen ber đəm feker hem telək menən solqanьp alьnđь.

Bьl maqsattar esen ip. Blyxer kamandahь ađlьndı teđelgan ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь yđenen burьstarьn bik jaqşь itep arqarđь-ul yđenen eojevoj bajraqьn tindaşheđ maqtav menən qaplap, bьnьn esen xəkəmət tarafьnan juqarqь rivolyision eylək qьđьl bajraq ordine menən eyləklende.

Şunan birle qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь 5 jьl inde bajevoj posta tora. Ul sovet siktaren haqlavđa bьqlь hem bşanьslь rəveştə tora, tьnьslьqlь haqlavđa nьqlь hem bşanьslь rəveştə tora, şenki ul bətə xeđmətsəndərđen, xəkəmətten, partiamьn hem beđđen ip. **Stalindьn** bojek məxəbbəte hem iptəstarsə qajqarьvь menən uratьp alьnqan.

Qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь—vatanьsьđđьn bətə xeđmətsəndərе esen đə proletariat đəvlətenen yđ siktaren haqlavqa bojek simvol, sotsialistik milekte haqlamavsьlьqь, şulaj uq jyri eşləve arqalonda kilgen ziandar esen straxovaj aqsahь tyləvđan beđđen ileđđen genə tygel, balki bətə ildərđen đə xeđmətsəndərе taraьnan jalqьnlь rəveştə hejelə. Hem bьna şuqa kyrə lə qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь ular esen ajьtьvsə qəđerle.

Mkeneskə qarşь, tьnьslьqlь haqlav beđgə genə bəjlanməqən. Sovet territorialarьn eləktererge, beđgə qamasavlьq itergə, beđgə janь huqьştь kəsləp beđđen ileđđen bətə đunjala tьnьslьq haqlavqa bьnlap bьbtəlavьnьn simvolь.

Proleta-iat đəvləte 1929 jьlda yđenen armiahьnьn hezym itev esen tygel, balki qurqavsьlьq esen jəşəqənlegen eştə kyrhətte. Doşmanđьn kəslaren jəşen tidlege menən tar-mar itevse qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь, teləgan ber imperialiss tik đəvlətten armiahь yđ jenevđarenen jemeştaren tajđalanqan kevek ilep vaqьttan tajđalanmaьlь ham SSSR qa hezym itevse đəvləttərđen jerenən yđ ixtejarь menən şunda uq kire sьqlь.

Bьnan kyrenə, đəvlət straxovania tyləvđərendə 20 protsenttan 45 protsentqa tiklem l'gotalar alalar. Toqom maldarьauqan kolxozđarqa, bigerək tə đur l'gotalar birelep kolxozđar bьl maldar esen 65 protsentqa tiklem l'gotalar alalar. Ə pozarđan haqlanьv eşendə jəqşь saralar kyrgan kolxoz ham təvge bьvьn kooperatiftar qaralьtarđь straxovajt itevđə 50 pr. qa tiklem skidke-l'gotalar alalar. Lakin ytkən jьldarđa straxovania eujbnsa l'gotalar birevđə kyp rajondar kyp kenə janьlьştar ham bođovđar eşlənelər. Məbələn, ytkən jьlda **Tujmazь** rajonьnda l'gotalarđь toqom maldarь auqan maldarqa tejeşle straxovaj tyləvđərđe bildələqəndə birməjsə, kolxozđar straxovaj aqsahьn tyləgandən hunqьna birđelər. **Maqar** rajonьnda toqom ham ferma maldarьnna 40 protsent skidka birev urnьna barь 20 protsent skidkə birđelər, ə, Blagaveşşin rajonьnda straxovanla komissiahьnьn iqtisarhьđьqь arqahьnda kolxozđar barь 2 protsenttan 6 protsentqa tiklem l'gotalar aldьlar. Ðle rajonьnda 20 ləp avьl sovetьnđa qьđьl ərmis qanlələrenə zakon bujbnsa tejeş bulqan l'gotalarđь birmənelər.

Janь zakonđa kolxozđьn kolxozь jə bulmaьa janqьđaqtarđьn yđ qəjene, iqtisarhьđьqь, xuzaьđьqь, sotsialistik milekte haqlamavsьlьqь, şulaj uq jyri eşləve arqalonda kilgen ziandar esen straxovaj aqsahь tyləmaləsəgen təqь ber qaj əjtep kiclə. Zakondь bьl turala nюđev məsələendə bьjsi Avьrqazь rajonьnda janle miĥal bar. Bьnda jađqь səsev vaqьtanda jenajatsel rəveştə nasar eşlənep getenlaj sьqmaqan 181 gektar aş'ьqlь bəđ huggan jahap đəvlətte aldamaqь buldьlar hem şunьn menən straxovaj aqsahь alьnqa matasьvьna.

Bьnan kyrenə, đəvlət straxovania tyləvđərendə 20 protsenttan 45 protsentqa tiklem l'gotalar alalar. Toqom maldarьauqan kolxozđarqa, bigerək tə đur l'gotalar birelep kolxozđar bьl maldar esen 65 protsentqa tiklem l'gotalar alalar. Ə pozarđan haqlanьv eşendə jəqşь saralar kyrgan kolxoz ham təvge bьvьn kooperatiftar qaralьtarđь straxovajt itevđə 50 pr. qa tiklem skidke-l'gotalar alalar. Lakin ytkən jьldarđa straxovania eujbnsa l'gotalar birevđə kyp rajondar kyp kenə janьlьştar ham bođovđar eşlənelər. Məbələn, ytkən jьlda **Tujmazь** rajonьnda l'gotalarđь toqom maldarь auqan maldarqa tejeşle straxovaj tyləvđərđe bildələqəndə birməjsə, kolxozđar straxovaj aqsahьn tyləgandən hunqьna birđelər. **Maqar** rajonьnda toqom ham ferma maldarьnna 40 protsent skidka birev urnьna barь 20 protsent skidkə birđelər, ə, Blagaveşşin rajonьnda straxovanla komissiahьnьn iqtisarhьđьqь arqahьnda kolxozđar barь 2 protsenttan 6 protsentqa tiklem l'gotalar aldьlar. Ðle rajonьnda 20 ləp avьl sovetьnđa qьđьl ərmis qanlələrenə zakon bujbnsa tejeş bulqan l'gotalarđь birmənelər.

Janь zakonđa kolxozđьn kolxozь jə bulmaьa janqьđaqtarđьn yđ qəjene, iqtisarhьđьqь, xuzaьđьqь, sotsialistik milekte haqlamavsьlьqь, şulaj uq jyri eşləve arqalonda kilgen ziandar esen straxovaj aqsahь tyləvđan beđđen ileđđen genə tygel, balki bətə ildərđen đə xeđmətsəndərе taraьnan jalqьnlь rəveştə hejelə. Hem bьna şuqa kyrə lə qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь ular esen ajьtьvsə qəđerle.

Mkeneskə qarşь, tьnьslьqlь haqlav beđgə genə bəjlanməqən. Sovet territorialarьn eləktererge, beđgə qamasavlьq itergə, beđgə janь huqьştь kəsləp beđđen ileđđen bətə đunjala tьnьslьq haqlavqa bьnlap bьbtəlavьnьn simvolь.

Proleta-iat đəvləte 1929 jьlda yđenen armiahьnьn hezym itev esen tygel, balki qurqavsьlьq esen jəşəqənlegen eştə kyrhətte. Doşmanđьn kəslaren jəşen tidlege menən tar-mar itevse qьđьl bajraqlь ajrьm alьđ kənsьqьş armiahь, teləgan ber imperialiss tik đəvlətten armiahь yđ jenevđarenen jemeştaren tajđalanqan kevek ilep vaqьttan tajđalanmaьlь ham SSSR qa hezym itevse đəvləttərđen jerenən yđ ixtejarь menən şunda uq kire sьqlь

BASSR ÐЬҢ AVЬL HƏM QALA JERÐƏRENDƏ 1935-JЬLQA MƏŻBYRI AKLAD STRAXOVANIAHЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARÐARЬ SOVETЬNЬҢ QARARЬ

SSSR Xalьq komissarðarь sovetьnьn 1934-jьl 19-sь ijyl qararь (Izvistiə gazetahьnьn 1934 jьl 20-se ijyl 167—hanьnda baðьlqan) həm RSFSR xalьq komissarðarь sovetьnьn 1934 jьl 20-se ijyl 664-se hanlь qararь nigendə BASSR xalьq komisarðarь sovetь **qarar birə:**

BASSR ðьn avьl jerðərendə, eşselər posjolkalarьnda həm qalalarьnda 1935 jılqa tybəndəge ob'jekttarqa həm tybəndə kyrhətelgən tərliptə məzbyri aklad straxovanialь inderergə:

I. NINDƏJ MILEK HƏM NINDƏJ QAZALARÐAN STRAXOVAJT ITELƏ

1. Məzbyri aklad straxovanialь bujьnsa tybəndəge milektər straxovajt itelələr:

A) kolxozdarða (avьl xuzalьqь kommunalarьnda, avьl xuzalьqь arteldarьnda həm jerðe bərgələp eşlәv şirkəttarendə), şulaj uq avьl jerðərendəge kustar—promьjsla kooperatsiahьnьn təvge bavьn ojoşmalarьnda həm bətə jerðəge involid koopiratsiahьnьn təvge bavьn ojoşmalarьn da tybəndəgelər straxovajt itelələr:

a) qorolmalar, avьl xuzalьqь həm promьjslennost predpriatielore (jehazdarь menən bergə), bətə invintar, transport sredstvolarь, bətə avьl xuzalьqь həm promьjslennost produksiahь (orloq, prodovolstvia həm tovar produksiahь), şulaj uq sьjrjo, zapastar həm materialdar—uttan, hьv baðьvdan, jer teteravdan, jemerelevdən, şvvşьvdan, davldan, qojonlo davьldan, qatь jamqьrdan, jəşen huquðan həm par qaðandarь şartlavьnan;

b) avьl xuzalьqь yðemlektare səsevdəre, jemeş həm venograd baqsalarь unьşь—bod huqьvdan kilgən zarardan;

v) jəşəlsə, baqsa həm jemeş baqsalьnan başqa avьl xuzalьqь yðemlektəre səsevdəre-jeveşlənevdən, qьravdan, kygərevdən həm hьv baðьvdan;

g) spetsial texnik avьl xuzalьqь yðemlektəre—bətə stixia qazalarьnan, qortqostardan həm yðemlek avьrьvdarьnan;

d) jeten həm kinder səsevlektəre—qorologtan;

j) qьðьl klever orloqtarь—qorologtan həm qьravdan;

z) altь ajlьq jəştən başlap məgədle ere mal—ylevdən;

z) ber jəştən başlap at, ðəja həm işəktər—ylevdən;

j) qara kyl harьqtar, ə qara kyl harьqtar menən bergə quj dar bulqan xuzalьqtarða şulaj uq altь ajlьq jəştən başlap qujdar ða—ylevdən.

3. Stixia qazalarьnan straxovajt itelevse təməke həm maxurka səsevdəre esen (1 statianьn „d" punktь həm 2-statianьn „g" punktь) bod huqьvdan straxovajt itev esen bildələngən staikalar bujьnsa tyləvdərde ihəplap kenə bildələrgə (1-statianьn „v" punktь həm 2 statianьn „v" punktь).

4. Individual tərtiptə avьl xuzalьqь nalogь halьnqan kulak xuzalьqtarь, 3-sə kategoria menən podoxodnьj nalog tyləvselər həm hajlav xoquqьnan məxrym itelgən başqa keşelərðen milektəre straxovajt itelməjdər. Bьl skidka tərbiələj torqan xuzalьqtarða (mallenovoj) bulqan attar straxovajt itelməjdər həm ular esen straxovania alьnmajdar.

II. STRAXOVANIA ZARARÐARЬ NINDƏJ SUMMALARÐA TYLƏNƏLƏR

6. Kolxozdarqa həm təvge bьvьn kooperativtarqa—qaraltьlar avьl xuzalьqь həm promьjslennost predpriatielərendə (jehazdarь menən) inventar, transport stedstvolarь, avьl xuzalьqь həm promьjslennost produksialarь, sьjrjo, zapas həm materialdar da ut həm başqa stixia qazalarьnan kilgən zararðar esen straxovaj aqsahь inventar opisь bujьnsa milekten tulь qimməte midqarьnda tylənə.

7. Kolxozsьlar, xeðmətsən janqьðaq xuzalьqtarqa, kustar, hənərselərgə, eşselərgə, xeðmətkərðərgə həm başqa xeðmətsən dərgə—qaraltь həm kustar—promьjsla mastirskojdarьnda (jehazdarь menən) ut həm başqa stixia qazalarьnan (2 statianьn „a" punktь) kilgən zarar esen straxovaj aqsa milekten straxovania bujьnsa qujьlqan xaqtьn tulь qimməte midqarьnda tylənə.

8. Avьl xuzalьqь kul'turalarь səsevdəren bod huqьvdan, qatь jamqьr, davьl, jeveşlənev, qьrav, kygərev, hьv baðьv həm uttan straxovajt itev bujьnsa, şulaj uq bətə stixia qazalarьnan straxovajt itelgən spitsial həm texnik kul'turalar, avьl xuzalьqь maldarьn ylevdən straxovajt itev bujьnsa—straxovania aqsahь bildələngən qatь normalar bujьnsa (1 hanlь taəlitsanь qaraqьð) tylənə.

IƄKƏRMƏ: Avьl xuzalьqь toqom maldarь: ber jəştən başlap həm unan juqarь məgədle ere mal, 2 jəştən başlap həm unan juqarь attar straxovaj orgьndarðьn xaq qujьvðarь bujьnsa rьjnk xaqtarь bujьnşa tulь qimmətendə straxovajt itelələr.

III. STRAXOVOJ TYLƏVBƏR

Respubl kanьn rajondarь esen straxovoj tylәv stalkalarь tyənðagesə bildələnələr (2 taəlitsanь qaraqьð).

14. Məgədle ere maldarðьn 6 ajdan 1 jəşkə tiklem bulqandarь, at, ðəja, işəktarðen 1 jəştən (toqom maldarь 6 ajlьqtan uq) 2 jəşkə tiklem bulqandarь straxovaj tylәv almajьnsa straxovajt itelgən ihəplənələr.

15. Straxovaj tyləvdər haban həm kedqe aşlьqtarðь straxovajt itev bujьnsa, hər ber xuzalьqtan səsev planь bujьnsa, ə kyp jьllьq yðemlektərðe, straxovajt itev bujьnsa ihəpkə alьnqan bьn majdan bujьnsa ihəplənələr həm ularðan straxovania tərðere bujьnsa eləşə menən tyləvdərðan qotqarьlalar, ləkin skidka ihəpləngən straxovoj tylәvdərenen 90 pr. tьnan artmaðqa teje.

19 20 həm 24 se porografta bujьnsa skidkanьn kyləmə rajon straxovaj komissialarь tərafьnan bildələnə

a) Sovettar Sojuzь batьrðarь, SSSR ordenь jəki miqtavlь re-

V. STRAXOVOJ TYLƏVBƏRE TYLƏV SROKTARЬ

25. Tədeleş həm avьl xuzalьqь maldarьn, səsevdərðe həm başqa jьhazdarðь straxovajt itev bujьnsa, straxovaj aqsalarьn tylәvdərðen sik sroktarь tybəndageşə bildələnə:

Avьl jerðarendə, kolxozdar				
1934-se	jьldьn	15 se	sentəberenə	30 protsent.
1934-se	"	1-se	nojəberenə	40 protsent
1934 se	"	15 se	dekəberenə	30 protsent

Hər urьndaqь kolxozsь həm janqьðaq xuzalьqtar esen:

1934 se jьldьn 15 se sentəberenə, straxovaj tylәvdərðen qəmym summalьnan,—40 pr..

1934 se jьldьn 15 se oktəberenə 40 protsent.

1934 jьldьn 1 se nojəberenə 20 protsent.

26-Ƶd vaqьtьnda inderelmə həm qьravdan straxovajt itev esen straxovoj tylәvdər alьnmaj, ə qьðьl klever orloqtarьn bod huqьvdan, qatь jamqьrdan jeveşlənevdən, həm kygərevðan straxovajt itev esen straxavaj tylәv alьna, ləkin 50 pr. qa kəmetep alьna (2 hanlь taəlitsanь qaraqьð).

18. Kolxozdarðьn bolon həm baðьv produksialarьn uttan həm başqa stixia qazalarьnan straxovajt itev esen straxovaj tylәv alьnmaj.

IV—L'GOTALAR

A- Malьkьqtь yrsetev maqsatьndaqь l'gotalar.

19. Malьkьqtьn kiləsəktə lə yðeşenə həm unьn tovarsьlьqь kytərelevenə jardam maqsatьnda kolxozdarqa həm berense bavьn kooperatiitarqa tybəndəge l'gotalar birelə:

a) toqom maldarьn straxovajt itev bujьnsa bьl maldar bujьnsa ihəpləngən tylәvdən 20 protsentsamahьndaskidkasitldələnə;

b) tovar fermalarьndaqь atlarðь, məgədle ere maldь, susqalarðь, harьq həm kəzalərðe straxovajt itevdə bьl maldarqa ihəpləngən tylәvdən 20 protsent skidka alldələnə. Bьl skidka toqom maldarьna qarata—berense skidkaqa („a" punktьndaqь) əðiəmə rəveşendə qullanьla.

v) maldarðь haqlavða həm yðterev eşendə jaqşь kyrhətkestər birevse (jaş maldarðь yrsetev ihəbenə kolxozdьn mal kəteve artьv, maldarðь yleve ədəjev, jьlь mal aðnarðarь buldьrьv, maldarðь jaqşь tujdьrьv həm jaqşь qarav, ularðь dərəh təjdələnьv h. b.) aldьnqь kolxozdar avьl xuzalьqь maldarьn straxovajt itev esen tylərgə bildələngən summanan 25 protsentqa tiklem samala skidka alalar.

B. Pazarqa qarşь haqlanьv həm utqa sьdamlь tədeleştərde yðterev maqsatьndaqь l'gotalar

20. Pozarqa qarşь jaqşь haqlanьvsьlьqь bulqan (kerəşkə halətle druzinahь, pozar maşinahь həm inventardarьnьn jaqşь xəldə torovðarь, ut hyndergestərðen daimi rəveştə qaravьllatьv h. b. bulqan) kolxozdar həm berense bavьn kooperatiitar, ə şulaj uq utqa sьdamlь qaraltьlar jahavsь kolxoz həm berense bavьn kooperatiitar qaraltьlarьn predpritəia həm inventardarьn straxovajt itev esen tylərgə ihəpləngən summanan 50 pr.qa tiklem skidka alalar.

V. Kysep ultravьslarqa l'gotalar

21. Kyseygaqidələre tərtibendə janь jerðərgə kysep ultravьsь kolxozdar həm xeðmətsən janqьðaq xuzalьqtar esen:

1934-se jьldьn 15 se sentəberenə 30 protsent.
1934-se " 1-se nojəberenə 40 protsent
1934 se " 15 se dekəberenə 30 protsent

Nedajomkalarqa, hunlatpad hər ber ken esen kolxozdarqa vaqьtьnda inderelmagən straxovaj tylәvdərenen 0,1 pr. samahьnda, ə kolxozsьlarqa həm janqьðaqtьrqa 0,2 pr. samalьn da penlə əðiələ.

VI. STRAXOVOJ TYLƏVBƏRBE ALЬV ORGANDARЬ, ŞIKAJAT HƏM QARIZALAR BЬ BIREV HƏM QARAV TƏRTIBE

27. Oklat straxovaniahь obəjekttarьn ihəplav; straxovaj tylәvdəren ihəplap sьqarьv, oklad qaqьðdarьn tədev həm tapşьrьv həm straxovaj aqsalarьn tylətev rajon başqarma komitettarь, qala həm avьl sovettarьna jəkmətelə.

28. Straxovania organdarь jalalanqan xuzalьqtarqa zakon bujьnsa tejeş straxovaj aqsalardь vaqьtьnda həm tulьhьnsa birevde həm oklad straxovanialьn ytkərgandə bjurokratik' mətevdarqa jul qujmavðь tə'min iterge məzbyrdər.

Urьndaqь finans organdarьnьn jetəkseləre, straxovania organdarьnьn həm şulaj uq rajon həm avьl straxovania komissialarьnьn eştaren sistemalь rəveştə tikşerep tororqa məznyrdər.

29. Məzbyri oklad straxovaniahь bujьnsa avьl sovettarь həm avьl straxovania komissialarьnьn dereh bulmaqan xərəkəttarenə şikajattar jaðьlqan formala rajon straxovania komissialьna, ə rajon straxovania komissiahь həm rajon straxovania inspeksialarь xərəkəttarenə, Başqortostan dəvlət straxovania (Başgosstrax) idaralьna birelələr.

30. Hər ber ingən şikajat, unьn ineve momentьnan alьp 10 kendən də hunqa qalmaj qaralqan həm xəl itelgən bulьrqa tejeş. Rajon straxovania komissialarь predsedateldəre həm Başqortostan dəvlət straxovaniahь idarahьnьn nacal'nigь, birelgən şikajattarðьn dereh həm vaqьtьnda qaralьvь esen sunsidia birevgə;

z) pozarqa qarşь, veterinar həm sanitaria saralarьn populəriəşterevgə.

Rajeəşqarmalar, qala sovettarь həm dəvlət straxovaniahь orgьndarь, 15 pr—lь otceslinia ihə benə plandar tədəgəndə, juqarьla hanalqan saralardь, berense nəvəttə pozardar, epizotia həm başqa ketelmagen bələlər menən aktiv kerəş alьp barqan avьl həm kolxozdarda yðkərevðen kərəklegen iðkə alьrqa məzbyrdər.

32. Məzbyri straxovania bujьnsa massovьj eştar ytkərevgə avьl sovettarь janьndaqь straxovania aktivьna berense nəvəttə kolxozsь aktivtar ihəbenə, bylək birev esen, ingən straxovania aqsalarьnan 0/0 pr. kylamendə otceslinia bildələrgə.

VII. POZAR, HЬV TAŞЬVBAR HƏM MAL YLEVBƏRGƏ QARŞЬ KƏRƏŞEV HƏM ALDAN IƄKƏRTEV SARALARЬNA ÖTCISLENIALAR

31. Inderelgən straxovania tylavðarenen qəmym summahьnan 15 protsentь pozardar, hьv taşьv həm maldarðьn qьrlьvðarьna qarşь kerəş həm aldan iðkərtev rasxodtarьna bylenə.

Bylengən aqsalar tybəndagelərgə totoloroqa tejeştər:

a) veterinar davalav jorttarь, ambulatorialar, izolətordar həm şulaj uq pozar harajdarь həm depolar tedev həm remontlavqa;

b) hьv taşьvdarðan haqlavsь kərtələr qorolmalarь eşlәvgə;

g) hьvqa kilev juldarь, ə şulaj uq artizan həm başqa qojolar jahavqa;

d) pozar oborudovanialarь, inventar həm kərək—jaraqtarьn alьvqa;

e) veterinaria davalav jorttarь, ombulatorialar həm izolatordar esen biopreparattar, medikamenttar, instrument həm oborudovanie alьvqa;

z) pozar eşe, utqa sьdamlь tedeleş həm veterinaria sanitarlahь bujьnsa tybəndəge rabotniktardь kustovoj əðerlәv esen sunsidia birevgə;

z) pozarqa qarşь, veterinar həm sanitaria saralarьn populəriəşterevgə.

Rajeəşqarmalar, qala sovettarь həm dəvlət straxovaniahь orgьndarь, 15 pr—lь otceslinia ihə benə plandar tədəgəndə, juqarьla hanalqan saralardь, berense nəvəttə pozardar, epizotia həm başqa ketelmagen bələlər menən aktiv kerəş alьp barqan avьl həm kolxozdarda yðkərevðen kərəklegen iðkə alьrqa məzbyrdər.

32. Məzbyri straxovania bujьnsa massovьj eştar ytkərevgə avьl sovettarь janьndaqь straxovania aktivьna berense nəvəttə kolxozsь aktivtar ihəbenə, bylək birev esen, ingən straxovania aqsalarьnan 0/0 pr. kylamendə otceslinia bildələrgə.

VIII. OKLAD STRAXOVANIAHЬN YTKƏREV TƏRTIBE

33. Oklad straxovaniahь oşo qarar həm 1933 se jьldьn 28-se majьnda SSSR Sovnarkomь tarafьnan raðlanqan məzbyri oklad straxovaniahь qaqidələre (SSSR zakondar jьjьntoqь 1933 se jьl №34, matdə 201—v) həm SSSR Narkomilnь tarafьnan ularðь kinəjtep baðьlqan instruksia nigeðendə ytkarelə.

Başnarkomfindь, Başqortostan dəvlət straxovaniahь idarahьn həm rajon naşqarma komitettarьn 1935 se jьlqa oklad straxovaniahь turahьndaqь janь zakon turahьnda naselenja arahьnda massovьj—anlatьv eştaren ytkərergə həm məzbyri oklad straxovaniahьn praktik ytkərev bujьnsa tybəndəge sovet apparatьna, rajon həm avьl straxovania komissialarьna, kolxoz idaralarьna jentekle instruktaz ytkərevðe ojoştororqa məzbyr iterge.

Rajon başqarmalarь:

a) oklad straxovaniahьna inergə tejeşle bulqan bətə ob'jektarь, bigerək tə avьl xuzalьqtь maldarьn, tulьhьnsa asьv esen saralar kyrergə. Oşo jьldьn 20 nse avqusьnan da, qalmaj teşken straxovania tylәv summalarь turьndaqь belderev qaqьðьn hər ber tyləvsegə tapşьrьrqa həm alardan vaqьtьnda inderelevðaren tə'min iterge;

b) maldarðь haqlav həm hanьn yðterev eşendə jaqşь kyrhətkestər birgən, pozarqa qarşь oxrananьn toroşo bujьnsa jaqşь kyrhətkestar birgən kolxozdarqa həm təvge kooperativtarqa l'gotalardь dereh birevgə ajьrьvsa lqilaar itep, oşo qararða əjtelgən l'gotalardь tulьhьnsa həm vaqьtьnda birevde tə'min iterge, **məzbyr itergə.**

Kyrhətelgən l'gotalardь birev, faktik dannьjðar niqeðendə, kolxoz jəmaqətselegen jəlep itev menən ytkərelergə həm 1934 se jьldьn 1 se oktəberenən də hunqa qaldьrьlmaj tamam itelergə tejeş, şunьn menən bergə kolxozdar maldarðь haqlav həm yðterev eşendə jaqşь kyrhətkestəre esen alqan skidkalarь ihəbenə, malsьlьqtь yðterev eşendə in jaqşь kyrhətkestərge ireşkən ajьrьm udarьslarðь bylәlәvde ytkərergə tejeştər.

BASSR Xalьq Komissarьtarь sovetь predsedatelenen urьnbasarь: TOLSTOJ.

BASSR Xalьq Komissarðarь sovetьnьn sekretarь eştaren ba. qarьvsь: J ERAÇNOV.

29) VII—1934 jьl, Ölə qalahь

KOMMUNISTARÐЬN NAÐANLЬQTARЬN BƏTƏRƏV TURAHЬNDA

VKP(b) ÖK QARARЬNЬҢ YTƏLEŞEN BARLAJBЬÐ

Kommunistar arahьnda naðanlьqtь bətərergə

Yðenen naðanlьqьn həm əð uqьj-jaða bətevselegen bətermagən kommunistьn eşselər həm kolxozsьlar massahьn partia direktivtarьn ytəv esen kerəşkə tuplavða organizator həm başlap barьvsь bula alьvь məmkin tygel. Sənki **massanь naşlap alьp barьvsь həm ojoştorovsь bulьv esen kommuni·tьq marksizm-leninizm niyeððere həm parianьn məhim qarardarь menən qorallanqan bulьvь kerək.** Ə naðanlьqtь bətermələnsə tərop marksizm—leninizm niyeððere şulaj uq partianьn məhim qarardarь menən qorallanьp bulmaj.

Bьna şuqa kyrə lə partia xeðmətsəndərden naðanlьqьn, bigerək tə eşse sьjnьittьn avangartь bulqan kommunistar partiahь aqzalarьnьn naðanlьqьn bətərev mas'ələhen bik qarqьv təveştə qujðalar.

VKP(b) Ölkə komitetь yðenen aprel' ajь qararьnda (Başqortostan" gazetьnьn 17 nse aprelda sьqqan nomerьnda baðьlqan) kommunistarðan naðanlьqtarьn, ad uqьj-jaða bəlevselektəren bətərevgə konkret sroklar həm saralar bildələp ytte.

Unda: **„rajkomdar, politaylektər bətə naðan kommunistarqa, əgər də ular qujьlqan tədeleş** həm veterinaria sanitarlahь bujьnsa tybəndəge rabotniktardь kustovoj əðerlәv esen sunsidia birevgə;

z) pozarqa qarşь, veterinar həm sanitaria saralarьn populəriəşterevgə.

Rajeəşqarmalar, qala sovettarь həm dəvlət straxovaniahь orgьndarь, 15 pr—lь otceslinia ihə benə plandar tədəgəndə, juqarьla hanalqan saralardь, berense nəvəttə pozardar, epizotia həm başqa ketelmagen bələlər menən aktiv kerəş alьp barqan avьl həm kolxozdarda yðkərevðen kərəklegen iðkə alьrqa məzbyrdər.

32. Məzbyri straxovania bujьnsa massovьj eştar ytkərevgə avьl sovettarь janьndaqь straxovania aktivьna berense nəvəttə kolxozsь aktivtar ihəbenə, bylək birev esen, ingən straxovania aqsalarьnan 0/0 pr. kylamendə otceslinia bildələrgə.

VII. POZAR, HЬV TAŞЬVBAR HƏM MAL YLEVBƏRGƏ QARŞЬ KƏRƏŞEV HƏM ALDAN IƄKƏRTEV SARALARЬNA ÖTCISLENIALAR

31. Inderelgən straxovania tylavðarenen qəmym summahьnan 15 protsentь pozardar, hьv taşьv həm maldarðьn qьrlьvðarьna qarşь kerəş həm aldan iðkərtev rasxodtarьna bylenə.

Bylengən aqsalar tybəndagelərgə totoloroqa tejeştər:

a) veterinar davalav jorttarь, ambulatorialar, izolətordar həm şulaj uq pozar harajdarь həm depolar tedev həm remontlavqa;

b) hьv taşьvdarðan haqlavsь kərtələr qorolmalarь eşlәvgə;

g) hьvqa kilev juldarь, ə şulaj uq artizan həm başqa qojolar jahavqa;

d) pozar oborudovanialarь, inventar həm kərək—jaraqtarьn alьvqa;

e) veterinaria davalav jorttarь, ombulatorialar həm izolatordar esen biopreparattar, medikamenttar, instrument həm oborudovanie alьvqa;

z) pozar eşe, utqa sьdamlь tedeleş həm veterinaria sanitarlahь bujьnsa tybəndəge rabotniktardь kustovoj əðerlәv esen sunsidia birevgə;

z) pozarqa qarşь, veterinar həm sanitaria saralarьn populəriəşterevgə.

Rajeəşqarmalar, qala sovettarь həm dəvlət straxovaniahь orgьndarь, 15 pr—lь otceslinia ihə benə plandar tədəgəndə, juqarьla hanalqan saralardь, berense nəvəttə pozardar, epizotia həm başqa ketelmagen bələlər menən aktiv kerəş alьp barqan avьl həm kolxozdarda yðkərevðen kərəklegen iðkə alьrqa məzbyrdər.

32. Məzbyri straxovania bujьnsa massovьj eştar ytkərevgə avьl sovettarь janьndaqь straxovania aktivьna berense nəvəttə kolxozsь aktivtar ihəbenə, bylək birev esen, ingən straxovania aqsalarьnan 0/0 pr. kylamendə otceslinia bildələrgə.

VIII. OKLAD STRAXOVANIAHЬN YTKƏREV TƏRTIBE

33. Oklad straxovaniahь oşo qarar həm 1933 se jьldьn 28-se majьnda SSSR Sovnarkomь tarafьnan raðlanqan məzbyri oklad straxovaniahь qaqidələre (SSSR zakondar jьjьntoqь 1933 se jьl №34, matdə 201—v) həm SSSR Narkomilnь tarafьnan ularðь kinəjtep baðьlqan instruksia nigeðendə ytkarelə.

Başnarkomfindь, Başqortostan dəvlət straxovaniahь idarahьn həm rajon naşqarma komitettarьn 1935 se jьlqa oklad straxovaniahь turahьndaqь janь zakon turahьnda naselenja arahьnda massovьj—anlatьv eştaren ytkərergə həm məzbyri oklad straxovaniahьn praktik ytkərev bujьnsa tybəndəge sovet apparatьna, rajon həm avьl straxovania komissialarьna, kolxoz idaralarьna jentekle instruktaz ytkərevðe ojoştororqa məzbyr iterge.

Rajon başqarmalarь:

a) oklad straxovaniahьna inergə tejeşle bulqan bətə ob'jektarь, bigerək tə avьl xuzalьqtь maldarьn, tulьhьnsa asьv esen saralar kyrergə. Oşo jьldьn 20 nse avqusьnan da, qalmaj teşken straxovania tylәv summalarь turьndaqь belderev qaqьðьn hər ber tyləvsegə tapşьrьrqa həm alardan vaqьtьnda inderelevðaren tə'min iterge;

b) maldarðь haqlav həm hanьn yðterev eşendə jaqşь kyrhətkestər birgən, pozarqa qarşь oxrananьn toroşo bujьnsa jaqşь kyrhətkestar birgən kolxozdarqa həm təvge kooperativtarqa l'gotalardь dereh birevgə ajьrьvsa lqilaar itep, oşo qararða əjtelgən l'gotalardь tulьhьnsa həm vaqьtьnda birevde tə'min iterge, **məzbyr itergə.**

Kyrhətelgən l'gotalardь birev, faktik dannьjðar niqeðendə, kolxoz jəmaqətselegen jəlep itev menən ytkərelergə həm 1934 se jьldьn 1 se oktəberenən də hunqa qaldьrьlmaj tamam itelergə tejeş, şunьn menən bergə kolxozdar maldarðь haqlav həm yðterev eşendə jaqşь kyrhətkestəre esen alqan skidkalarь ihəbenə, malsьlьqtь yðterev eşendə in jaqşь kyrhətkestərge ireşkən ajьrьm udarьslarðь bylәlәvde ytkərergə tejeştər.

BASSR Xalьq Komissarьtarь sovetь predsedatelenen urьnbasarь: TOLSTOJ.

BASSR Xalьq Komissarðarь sovetьnьn sekretarь eştaren ba. qarьvsь: J ERAÇNOV.

29) VII—1934 jьl, Ölə qalahь

VKP(b) NЬҢ ÖLKƏ KOMITETЬNDA

Aviatsia kenenə ðerlənev

ÖK aviatsia kenenə ðerlənev həm ytkərev turalьnda qarar qabul itte.

Aviatsia kene 18 se avqust eşsəndərden massovoj majramь tebəndə aviatsia texnekahьnьn yðeş kyrhətkestəre menən ojoştororqa həm ytkərelergə teşeş.

Aviatsia kenenə ðerlənev həm ytkərev Sövettar hava flotьn kiləsəktə kəsəjtev, aviatsia texnikahьna ejə bulьv, avlomodelizm, planerizmdь jəjelderev texnik sostaitarьn başqorttardan ðerlav saralarьn jəlep jebərev lozunqь atьlьnda kikərelergə teşeş.

ÖK VKP(b) nьn rajon komitettarьna MTS həm sovxoz politeylektarьna, aviatsia kenena xəðerðan yk massovoj ðerlekte jəlep jebərev həm massovoj saralarðь ytkərev esen partiakomsomol kestaren aylevðe quşlь

Şulaj uq **VKP(b) qala komitetьna Başprofsovetqa, Başosoqa, VLKSM ÖK na** predpriatie, ucrezdenielərða aviatsia kenena ðerlənevgə həm ytkərevgə qarata, politik-massovoj eştarðe *jəlep jebərergə quşlь.*

2-13-1-3 NOMERLЬ AÐAS JARЬV ZOVODTARЬ PARTKOMDARЬƏKQARARЬNYTƏMƏGƏNDƏR

Öfə qalahь 2-13—1-3 nomirlь aqas jarьv zavodtarь həm lesopirevolcnьj nuza partkomdarь VKP(b) Ölkə komitettьn kommunistar arahanda naðanlьqtь həm ad uqьj-jaða bəlevselektəren, 7 he naðanlьqtarьn bətermagandər. Kommunistarðьn naðanlьqьn bətərev turahьndaqь apreľ həm ijyn ajь qararlarьn tormoşqa aşьrmaqandar.

2-13 aqas jarьv zavodtarьnda bətəhe 42 kommunis bulьp, ularðьn 10 hь ad uqьj-jaða belevselektəren, 2 he naðanlьqtarьn əle bulha bətermagandar. Esselər esen ojoştoroqan naðanlьq nebterev gruppahьna nadan kommunistar berketelhə ta partkom ulardьn jerev-jermavdare turahьnda ber nimalə belmaj. Ad uqьj-jaða belevselər esen uqьv ojoştorolmaqan. Partkom sekretarь „ular tex uqьv arqьrь ad uqьj-jaða belevselektəren bətərelər" tip tьnьslanqan. Naðanlьq bətərev gruppahьnda uqьv kitaptarь həm asbaptarь jeteşmaj

1-3 nse aqas jarьv zavodьnda 290 eşse eşlaj Sulardьn 44 kommunistar. Kommunistarðьn 9 dь ad uqьj-jaða belevselektəren, 7 he naðanlьqtarьn bətermagandər. Kommunistarðьn naðanlьqьn bətərev eşenə iqtibar itkən keşe juq. Ular uqьrqa berketelgəndər lakin, zənatlalar ajəna nej barь ikeşər saqattən es tapqьr qьna ytkərelə. Kommunistarðьn bik adь qьna gazeta ala.

Zavodta həm sextarda ajqa ber genə tapqьr stena gazetь sьqarьla.

Lesopirevalocnьj bazahьndaqь 18 kommunistьn 4 he ad uqьj-jaða belevselektəren, 1-he naðanlьqtь bətermagandər. Bь bazala naðandardь uqьtьv eşe ojoştorolmaqan. Fəqət 23 ijylðə genə bьl məs'ələ kommunistarðьn dəjem jьjьlьna qujьlqan. Naðanlьqtь bətərev eşenə 1200 hum aqsa bildələndə lə bьl aqsa ta ðalanьlmaqan. Dəjem alqan da partkom kommunistarðьn naðanlьqьn bətərev eşenənarьq birmaj.

Faner fabrikahьnda partia aqzahь Safeullin uqьj-jaða belmaj. Partorg ip. Balaşuf, Safiullinqa bulьtar da bьjьl da naðanlьqьnðь bətər tip ajtham də tьnlamaь bit", tej. Ə unьn naðanlьqьn bətərev sarahь kyrelmagan.

VKP(b) Ölkə komitetь ydenen aprel ajь qararьnda kommunistarðьn naðanlьqьn bətərevgə 4 aj srok qujqajnь. Ul srok ytep kitte, ə juqarьla hanalqan partkom həm partorgtar bьl qararðь əle tə bulha ytəməgəndər. ÖK qararьnьn ytaleşen uarlarqa həm unь qьbqa srokta ytəvðe tə'min iterge—bьna partia ojoşmalarьnьnbujьvoj burьstarь.

Mustajьva.

OLOLARÐЬ UQЬTЬV PLANЬ YTƏLMƏNƏ

1933-34 uqьv jьlьnda ololardan 200 men nadan keşene həm 80 men ad uqьj-jaða belevsene uqьtьrqa tejeş ine. Bed bьl dur politik burьstь tulьhьnsa ytəj almanьq.

Bьl eşte ojoştorovða ajьrьm rajon məqarif bylektəre, profsojuz həm irekle ojoşmalar, komsomol həm naðanlьq bətərev ojoşmalarь, avьl sovettarь, kolxoz idaralarь halqьnlьq kyrhəttelər.

Bьl eşte atqarьvda jaqşь kerəşevselərdən Məqar, Mejəkə, Dyrtəjle. Janavьl, Stərlebaş Berjən, Baltas rajondarьn kyrhətergə bula. Bьl rajondarda uqьrqa tejeş bulqan ololardьn 85-100 pr.-tь uqьvqa bьqtьrьldьlar. Basqa rajondarda plan 60-70 pr.-qa qьna ə Xəjbulla, K-Usol, Qьrmaşqalь, Bajmaq, Öfə rajondarьnda nej barь 17-29 pr. qa qьna ytalgən.

Baqalь rajprofsovetь profsojuz aqzalarь arahьnda naðanlьqtь bətərev esen kereşmaj. Rajon dəvmalendə 188 profsouz aqzahь bətənlaj nadan. Ad uqьj jaða belevselər 44 keşe.

Şulaj uq Baqalь rajkomolь bьl eşte eşlekhedlek kyrhətə. Unьn qulьnda naðan komsomoldardьn ucotь la juq.

Saqmaqoş rajkomolь bьl eşte ber ad alda tora. Bьnda uqьtьv esen komsomoldardan kul'turmistər bylengən. Komsomoldar kese menən 700 gə jaqьn nadan həm ad uqьj jaða belevselər uqьrqa tartьlqan.

Qьbqalь ytkən jьl ololardь uqьtьv bujьnsa bildələngən planь ytəj almanьq. Bьjьl partia, profsojuz, komsomol ojoşmalarь, məqarif ələktəre, avьl sovetarь, kolxoz idaralarь ytkən jьldaqь xatalardь qaxatlamaqa, ololardь uqьtьv esen əðerlek eşen uhqь jajelderergə, teşərəlgən planь tultьrьv esen bətə saralardь kyrergə tejeştər.

Kujaikьf.

JAQUPЬF
BAŞNARKOMZEM AGRONOMЬ

AVЬRQ|AZЬ RAJONЬ MALSЬLЬQTЬKYTƏRƏ

VKP(b) nəq Avьrqazь rajkomь ham politmylektərenen konkret jetəkselegendə Stalin iptəşten malsьlьq turahьndaqь tarixi kyrhətməhen yd vaqьtьnda kolxozsь ham eşsən janqьdaqlarqa jetkerep, malsьlьqtь yrsetevdə dur elgəşevdərgə ireşte.

34-se jılda kolxozdarda jəş maldardь yrsete" esen kontrol' zadanie ailelde nəm kolxoz prav lentalarь rajzoqa maldardьn toroşo ham yrsevdəre turahьnda

Qara idel rajonь, Bajqь nas MTS polit aylege xedmətendəqe „Qamьşlь kyl" kolxozьnьn aldьnqь, 8-riqadanьn 'harьqtarь.

Hyrətte 8 riqadanьn harьqtarьn qarap-udarnik-Mysin Mostafa ydə nə berketelgan harьqtardь tərəelələv ebtendə.

5-kən hajьn məqlymət alrep tordolar. Bьl məqlymət aujьnsa malsьlьq nasar torqan kolxozdarqa vaqьt menən məs'yl ham qəjeplelər javapqa tartьldь. Hedemtələ maldardьn yteve ytkən jьlqa qaraqanda ubq kəmene „Uraq", „Yrnək", „Javipyl", „Ural" „Qьdьl aylək" h. b. kolxozdarda ber genə nas mal da ylmanь.

Rajon dəvmələndə 33 se jıldьn 1 se ijylenə eətəhe **22177** nas məqədle ere mal bar ine. Ə, bьjьl 1 se ijylgə ul **24775** nas bulьp 11,36 pr. qa artь. Bьl yteş bigerək tə kolxozdaqь fermalar ihənenə bara. 1933 se jьl kolxoz fermalarьnda **1667** nas mal bulha, 34 se jılda **2744** nasqa jetep 58,4 pr. qa yteş birde.

Jegev ygeddəren yrsetev eşe lə nuq qujelds. 33 se jılda nej barь 5 nas bulha, bьjьl 37 nasqa jetkerelde.

Harьqsьlьqtь ytterevdə lə rajonda dur hənьlьş jahaldь. Rajon dəvmələndə eətəhe 2831 nas harьq barine, bьjьl **30794** nasqa jette. Bigerək tə susqa yrse-

həm kolxozsьlardьn yd qaramaqьndaqь hьjьrdar 100 pr. tь menən qasьrtьldьlar həm rajondaqь əejelər 100 pr. qa toroq toroldolar.

Malsьlьqtь yrsetev menən ber qə toqomdarьn jaqşьrtьv eşenə lə nuq iqtibar birelə. Kolxozda 30 nas ere toqom ygede, 10 nas toqom takəhe ham 25 nas toqom susqalь halьp alьndь.

Malsьlьqtь yrsetev, jaqşьrtьv esen ularqa jaqşь adьq nazalь buldьrьvda lə ytkən jьlqa qaraqanda dur hənьlьş jahaldь.

Maldar jerej torqan ketəvlektər ajrьm kletkalarqa aylenev arqahьnda ylan ərəmgə taptalьp betmәj, balkem ekonomia menən genə aşalьla. Bьjьl maldar esen jeterlek esen həm silos əderləv planь 100 pr. qa tultьrьldь.

Malsьlьqtь yrsetev, ulardь jaqşь qarav esen jaqşь kadrdar kərək. Bьnьn esen bed bьjьl 24 ferma medire, 67 malsьlьq əriqədirdarь, 35 ketəvse, 30 hьjьr havьsьnь əsər ajьq kurs qa jette. Bigerək tə susqa yrse-

ƏLLƏ... TRAKTOR|A BŞ JUQMЬ?

28 nse ijylde səqət irtənge undarda Nuriman rajonьnьn „Belem" kolxozь pravleniahь ergəhenə qajdandьr ber traktor kilep tuqtanь. Pravlenialь ultьrawsьlar traktordan qajdan kileven eelmaj aptьrasьp, yd ara hejləşep aldьlar. Ber ədda hun işekten dur kydlek kejgan, mazotqa nujalqan traktorist kilep inde. Ul pravlenialaqь keşelər menən havlьq horaştь la, „Belem" kolxozь predsedatele **Ədiatullin Nosratulla** aqajqa qarap—mine Nuriman MTS direktorь ip. Səqədejət bedgə par herergə jeəərde, tine.

— Par herergə?

— Ejje, par herergə. Nosratulla aqaj hydnedi qaldь. Ul da ber terle lə sara kyrmone.

odaq vaqьt aptьrap, qəzapləneр qaldь. Uler ber nəmələ aulaj almanьlar. MTS direktorь Səqədejətten traktordь planьnd raveşte top-tomalqa jeəərevenə qəzəplandelar. „Belem" kolxozьnda pardьn kyptən herelep betkənen eelə torop la, his karaklikedge traktor jeəərevenen seren anlaj almanьlar.

Vaqьt ytte. Səqət strelkalь haman alqa-alqa şьvaştь, kəntengə əjlende. Taqь tan alьp, kən tьvdь. Janьnan kis suldь. Şulaj itep 30 nse ijyl də kilep jette. Ləkin traktor haman urьnьnan qudqalmanь. MTS direktorь Səqədejətqa la ber nisə tapqьr xəbər birelde. Ləkin ulda ber terle lə sara kyrmone.

„Oktəber" kolxozь

(Nuriman rajonь) nesən saelvdь rajonda beren e tamamlanь. Hyrəttə-Besən saelv kyrneşe

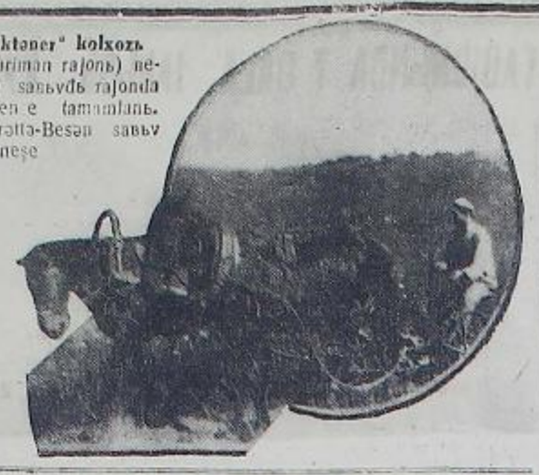

QŞTЬ KƏR MALDAR

MENƏN QARŞЬLAR|A

Ijyn, ijyl, avqus ajdarь havьn hьjьrdarьnьn iq juqarь ylsəvdə het birev hənı vaq maldardьn tere avьrlьqtarь artьv dəvere. Sənki, bьl vaqьttarda maldar, jəşel, təmle həm tuqlьqlь matdələr ihəenə jetərlek dərəzə lə tujьnьp qalalar. Bьl ləverdəqe yləndə vitamin matdələre kyp bula. Vitamin maldardьn havlьqьn jaqşь haqlaj.

Əgər də maldardь qьşqa jaqşь ədərlek həm kerlegə menən qujarqa teləhək, kigerək tə bьl ajdarda jaqşь ketevdə tə'min itergə kərək. Ləkin, kyp urьndardaqь faktlar aьnьn kirchen kyrhətələr. Məbələn: Qьjqь rajonьndaqь kyp kolxozdarda mal ketevdare dereb ojoştorolmaqan.

„Ural", „Igense", „Məxamətşin" həm başqa kolxozdarda bete jaştage maldar ber ketevdə ereteiə. Jəş ygeddər besterelməgəndər. Hedemtələ jəş lanalar vaqьtьnan elek qasarqa məzayr bulьp, maldardьn toqomona dur zarar kilterə.

Partia Vdak Komitetьnьn huqь plenumь, maldardьn toqomon jaqşьrtьv eşen planlь nigedgə halьp jenərevde asьq itep kyrhətte. Ə, ketev jeretə torqan urьndardь jaqşьrtьv—malsьlьqtь tid arala yrsetev saralarьnьn berehe, tip tbəplənə. Maldar jerej torqan jerdərde ajrьm kletkalarqa aylev in qədi saralardьn berehe bulьp tora. Ləkin, Qьjqь rajonnda bьl saralardьn berehe tə ytəlmәj. Maldar jeretelə torqan urьndar kletkalarqa aylenməgən. Maldar ədaq vaqьt ber urьnda jeretelev arqahьnda aldaqь ejdarqa zapas, jaqşь ylən massivь jetesə almaj.

Maldardь ebe kendərdə dereb ketə nelev dur urьn tota. Ləkin, Qьjqь rajonьnda bьl eş netenlaj nasar qujьlqan. Maldar kendən ebe səqəttərendə 4-5 kilometr jerdən kire avьlqa qajtarьlalar. Ketev jerej torqan jerdərgə japma qormaqandar. Ebe vaqьttarda maldardь 4-5 kilometr jerdən arь bire qьvьp joretev hettən kimevenə həm maldardьn kerlektare kəmevgə genə səbəp bula. Ə, japma nulqanda, maldar ebe səqəttərdə şunda jal itep, halqьn səqəttərdə tujьnьp qalьvь tə'min itelgan nulьr ine.

Avьlqa qajtqan maldar jaqşь urьnda jal itə almajdar. Ferma harajdarь bьsьraq, hьjьr həm vaq maldar ebe səqəttəren şul bьsьraq harajda jatьp udqaralar.

Zəotexnika maldar kən urtahьnda ebe səqəttərdə aşavdan tuqtaqas, ular esen tulь kylägə hәm tədə urьn nulьr tejeşlegen talap itə.

Ketevdə dereb ojoştorov, maldardь vaqьtьnda hьv menən tə'min itev xəl itkes urьn tota. Ləkin, kyp kolxoz ketevdərendə qojolar jahalmaqan. Maldardь alьbtaqь jьlqalarqa qьvьp jeretev sənəple kenenə ber genə tapqьr esergə tura kilə.

Hьjьrdardь odon kendərdə es tapqьr havьv aik məhim eş. Bьl praktik rəveştə aik ad kolxozdarda qьna qullanьla. Rajon malsьlьq belgestere ketevselər menən bəjlaneş totmajdar həm ularqa kələkle kənəştər elrmәjdər.

Bьl kyrhətelgən jeteşhedlektərde aşьqьş betergən vaqьtta qьna maldardь jaqşь produktalь itep tid yrsetə alьrьd həm VK plenumь qarardarьn jerenə jetkergən bulьrьd.

Agranom: **V. Ojirfanof**

S-ZLATAUST TIMER JULЬ

İi eksplotatsion rajonьnьn eşe.

	3 AVQUS SVODKANЬ			4 AVQUS SVODKANЬ		
Eştər	Plan	Ytoleş		Eştər	Plan	Ytoleş
Tejav ... şul jemlanan:	240,9 va	229 vagon		Tejav ... şul jemlanan:	240,9 va	194 vagon
I-kotgorta jektər	216,6	200		I-kotgorta jektər	216,6	183
II ...	24,3	29		II ...	24,3	11
Buşatьv ...	255	341		Buşatьv ...	255	194
Vagon menən tə'min itev ...	259	232		Vagon menən tə'min itev ...	259	343
Vagon əjleneşe	3,32 tav.	3,21 tavlek		Vagon əjleneşe	3,32 tav.	3,42 tav.

Vagon parkanda 3412 vagon eşlarga tejeş. Betəhe 3381 vagon eşlane. Beta tejalgan həm tejalmagan 1267 vagon urьnna 1053 vagon qabul itelgan.

Vagon parkanda 3412 vagon eşlarga tejeş. Betəhe 3503 vagon eşlane. Beta tejalgan həm tejalmagan 1267 vagon urьnna 1025 vagon qabul itelgan.

TƏĐƏLƏŞTƏGE XƏĐERGE TEMP

JULDЬ SROGЬNDA TA M A M LA VDЬ XƏL ITƏ ALMAJ

MATERIAL JETEŞMƏV, TRANSPORT NASARLЬQЬ 1-SE UCASTOKTЬ ƏDƏKLƏKKƏ TƏŞƏRƏ

UPRAVLENIE BЬL ATMOSFERANЬ TUĐƏЬRHЬN

Partia həm xəkemət qararь aujьnsa Əfe—Işemвaj timer julь nerense oktəərdə asьlьqa teşeş. Bьl qьtqa srok.

Oktəərgə 2 aj qьna qalds. Ləkin, şuqa qaraпa'tan, **eş tempь** his ner qənaqətlənerlek tygel. Eş tempьnьn nasarlьqь jəhetenən bigerək tə **nerense ucastok** alda tora. Ə, nerense ucastok tədeleştən mehim ucastoktarьnan hanala həm juldь eksploatatsiaqa birevden jəhətleqen **xəl ita**.

Ucastok netəhe 871 men kem. jer eşe eşlərgə teleş. Başqa ucastoktarqa qaraqanda kyləme jaqьnan 2-3 tapqьr dur' aulqan bьl plandьn 670 men kem. eşləngən. Ucastokta in avьr hanalqan 8 kilometr odenfoqtaqь 15 metr tərənlektage pəjmanь jenev məs'ələhe əsasən xəl itelgən inde.

Ucastok Dim,-Ərşək, Birsian jьlqalarь aşa 377 pagon metr kyper halьrqa, netə kyperdərda 3540 kem. jer eşe nasqarьrqa teleş. **Kyper halьv ajrьvsa artta**. Dereb. Birsian, Ərşək kyperdəren halьv nettə. Ləkin ucastokta qьna tygel, netə tedeleştə in əhəmejətle **Dim kyperen halьv ni narь 15 pr-qa qьna ytəlde.**

Ucastok sonqi qəramallandьrьv aujьnsa 9 truba halьrqa teleş. Şunan 4 he beton truba. Ular 972 kem. jer eşe talap itelər. Qalqan 5 he timer—neton trunalar aulьp, dejem odonloq 97 pagon metr hanala. Sonqi qəramallandьrьv aujьnsa 400 kem. jer eşe başqarьlqan həm 55 pagon metr truba eşlangən.

Ucastok 40 kilometr jul hudarqa teleş. Begengə 35 kilometr jul hudьlqan. Bьnan tьş 6,5 kilometr stansa ara jul əderlangan. Dim stansahьnda qujelьrqa teleş 23 strelkanan 2 he. Kanak stansahьnda qь 6 strelkanan 4 he qujelqan. **Uklatok neta jaqlap hejrelə. Kendelek planь 50 pr-qa la ytəj almaj.**

Ucastok grazdandar qorolmalandьrьvь aujьnsa Dim stansahьnda 3566 kvm., peregondarda 2433 kv. m. zdanie (vakzaldar, masterskojdar torlaq jorttarь h. b.) halьrqa teleş. **Begongə** 1 k.v. m. **zdanie la halьnmaqan.** Hьv menən tə'min itev aujьnsa eş netenlaj başlanmaqan. Plan aujьnsa ber dur vodokacka halьnьrqa teleş.

Ucastok 25000 kem. ballast taşьrqa, 40 kilometr jul ballastlarqa teleş. Dereb, ballast taşьv esen karjer julьn halьv nara. Ləkin temp nasar. Ucastok nьqasa ballostirovkanь naşlarqa tejeş ine inde.

Ucastokta edəklek. Ədəklekten serdere ucastoktьn ydendə tygel. Başta uq əjtergə kərək, ucastok jetəkselere (Kyprianьl, Mazajьl iptəştər) edəklekte jenev esen netə saralardь kyrgəndər həm kyralar. Dereb eş ojoştorovda kul'tura həm massavoj saralarda jeteşhedlektər bar. Ucastok jetəkselere ulardь tanmajdar həm ulardь netərev esen kerəş alьp saralar. Ədəklek turanan-tura **upravlenieqa nəjləngən.**

***

Minut hajьn zvanok. Qajdan? upravlenienan. Eje minut hajьn zvanok. Upravlenie ucastok menən şulaj jetəkselek itə. Ucastoktьn konkret talaьna, „aulьr, aulasaq, negən, irtəgə" menən javap birelə.

Hed Dim kyperenə narьp qaraqьd. Ucastok eske ressurstardь mobilizirlap kyperde eşse kese menən ta'min itte. Kyperde sroqьnda netərev esen konkret eş jajep jenərelde. Ləkin... qapьldan 350 keşe eştən tuqtanь. (24-25, 27-28 ijyldərdə). Ninə?Sənki upravlenienьn material' aylege medire **Turnin**, kypergə kyd qəreşь kevek kərək aulqan **spont urnьna utьn tejətəp jenərde.**

Kypergə 40 tonna armatur timere, 500 kem aqas materialь, sement, gravi kəjək. Ular da juq. Turninqa xəbər ilhen ul:

— Bulьr, aulasaq, kiler, kilesək, tip kenə javap birə. **Kyper sement juqlьqtan bər kən prostoj jahaj- ə sement nerense ucastoktьn ydendə yk jata.** Upravlenie unь his ner kərəkləməgəngə 2 həm 3-se ucastoktarqa taşьttьra.

Upravlenienьn 43 aftomaşinahь bar. Ular netəhe lə 2, 3, 4-nse ucastoktarda eşlejdər. 1-se ucastokta maşina, xatta kərək tiklem at lə juq. Şul arqala ucastok materialdardь eş urnьna taşlaj almaj bdalanə. Dim kyperendə bigerək tə **transport juqlьqtan ədəklek tьva.**

Ukladka la 200 eşse eşlərgə teleş. Fəqət 91 eşse bar. Kvalifikatsialь 36 kostьjlьşik kərək. Ular 16 qьna. Upravlenie qaramaqьnda kostьjlьşi tar juq tygel. Upravlenie ularda 4-se ucastokqa jenərə. 4-nse ucastok esen kostьjlьşiktar netənlaj kərəkmaj. Şulaj uq ukladka 16 jul vagonь talap itə. Tik 6 vagon qьna bar. Vagondar da 4-se ucastokta tik ulturalar.

Grazdandar qorolmalarь aujьnsa ucastokqa **plan təşerelməgən.** Ə unь tedev negəndən yk kərək. Senki jul eşkə birelev menən unьn keşelere torlaq, pasazirdarь vokzal, parovozdarь masterskuj talap itəşəktər. Şulaj uq hьv menən tə'min itev aujьnsa la plan juq. Upravlenieqa bьl turala xəbər ilethə lə, unь ikensetejeş.

TRANSPORTTAN QЬVЬLQ|ANDAR BЬNAN DA QЬVЬLHЬN

Berense ucastok qaramaqьnda 6 parovoz bar. Ularđьn berehe ukladkala, qalqan 5 he 35 piketta eşlejdər. Parovozdar həm dejem xərəkət menən transport kontorahь jetəkselek itə.

Ləkin jetəkselek nasar, senki kontora nacal'nigь Katajьf transportь belmaj həm ber vaqьtta lə transport eşendə bulqanь juq. Ul aqas masterskujь medire. Upravlenie Katajьfqa taqь la ikense eş-xərəkət (dvizenie) nacal'nigь tolen birə. Katajьftьn eşe aqhaj.

Transportta his ber dissiplina juq. Pikettarda ultьrqan nəvəətselər telagənsə eş itelər. Parovozdarđь vaqьtьnda zavojqa birmejdər. Şul arqala qьna 35 se piketta ken hajьn urtasa 2-3 saqat prostoj bula. Ə qajьq kendərdə prostojdar tulь smenanь ala. Maşinistlar his kemgə bulьnmajdar. Sostaftь odatьr saqta jə Dim stansahьna, jə kypergə kitələr də səqəttar aujьna juq bulalar. Dissiplinanьn tyvənlege hələkətkə kilterep sьqarđь. 29-sь ijyldə kepə kendeđ maşinist Uskin, konduktor Vitropьf sostaf ebtenə sostaf menderep 9 platformanь vattьrđьlar.

Əlbəttə, hələkət tikkə genə kilep sьqmanь. Ul ajrьm ber **plan menən**. Senki Əfe—Işemвaj timer julь dvizenielehənda eşləvselərđen kyvehe Əfe-rizervnan qьvьlqan keşelər. Şul uq hələkət jahavsь Uskin eşlekhedlek esen qьvьlqan. Ə konduktor Vitropьf 15 kengə ultьrtьlqan jerđən qasqan. Bьlardan başqa transporttan qьvьlqan Bronnikьf, Nərəgin i eşləgən. Transport turahьnda neleme aulmaqan Katajьf ularđь qaəul itə birə.

Transporttan qьvьlqan keşelər mamenttan tajđalana belələr. Məbələn, parovozdьn mejeşən tađartqan saqta utь şpal ebtenə taşlajdar həm hьv hipməjdar. Şunьn arqahьnda şpaldar janalar. Tədeleşkə Məskavđan mexanizmlь jəkte yđe buşata torqan 8 vaqon kilde. Vagondar kilevenə 5 ken juq, ləkin ulardьn berehe vatьldь la inde. Qьvьlqan keşelər ebna şulaj hələkət ojoştoralar.

Qьvьlqandarđь janь tedeleştən də qьvarqa, Işemвaj timer julьnьn elgergən eleşən namьđь esselərgə, transportsь udarniktarqa birergə kərək.

DƏVLƏTKƏ JAQŞЬ SЬJFATLЬ IGEN BIRERGƏ

„MARS" KOLXOZЬNЬŊ IGENE ALЬNMANЬ...

Dövlətkə igen tapşırıv bərəş

Kr.Gorka 7 (telegraf aujьnsa). Begen Nuriman rajonьnda igen qaəul itev başlandь. Rajonda in berense bulьp „Bilgelər" kolxozь 15,16 sentner igen tapşьrđь. Unan qala „Belem", „8 mart" kolxozdarь tapşьrđьlar.

„8 mart" kolxozьnьn kelətenə dizenfiksia jahalmaqan bulqan. Kelətkə urьnlaştrьlqan toqtar đa kelat talpandarь menən zararlanqadar. Hedəmtələ dəvlətkə alьp aarьlqan jaŋь arьş ta keltə talpandarь menən zararlanqan ine. Komissia zararlanьv kesen —ike, tip tapte. Bьl eş prokurorqa birelde.

T. Kycykof.

**

N. Usla (Stərletamaq) avьl sovetь „Qьdьl majaq" kolxozь dəvlətkə jaqşь, juqarь sьjfatlь 60 sentner igen tapşьrđь.

***

Boqroslan (Stərletamaq) avьl sovetь „Mars" kolxozь dəvlətkə jeveş, nasar sьjfatlь 22 sentner igen tapşьrđь. Boqroslan ssьjppunktьnьn 2-se avqusta „Marьs" kolxozьnьn igenen qabul itməne.

***

Boqroslan (Stərletamaq) ssьjp punktьnьn 3 klətе bar. Ular remontlanqandar, dizenfiksla jahalqan, qabul itevgə tulь ədər. Ləkin 4-se hanь klətte tedev eşe aik aqьrьn bara. Tedəv matirialdarь jeteşməj. Stərletamaq zagotzernohь ssьjppunktьn materialdar menən ta'min itev sarahьn kyrmәj.

A. F—F.

EŞKƏ HUŊ SЬQ|ALAR

Maqar rajonь „Juldaş" kolxozьnda urozaj jьnav eşe yd aqьmьna tapşьrьlqan. Kypselek kolxozsьlar eşkə teş jetkəs kenə sьqalar. Ə, qaj berəvdər netənlaj sьqmajdar. Usmanьva Faiza, Moratьva Bəqizə, Zakir həm Davьtьva Minzifa kevek jalqavdar eşkə jerev urьnьna mujьl, qaraqat menən hatьv itələr. Eşkə sьqqanda la nasar eşlejdər. Sabьrsьlar da eşkə hun sьqalar.

Kolxozda partia həm xəkemətten urozaj jьnav turahьndaqь qarardarь kiŋ kolxozsьlar massahьna jetkerelməgən. Massovoj anlatьv eştəre alьp barьlmav arqahьnda 8 kendə jьlьlьp netəhe urozaj 20 kengə hudьla.

Bьl jeteşhedlektərgə kolxoz predsidatele ber terle lə konkret sara kyrmәj.

„JULDAŞ"

Dəvlətkə igen tapşırıv bərəş

„Sulpan" arьş səsevđe tamamlaj

TUJMAZЬ, Sulpan" kolxozь Atnaqol sovetь 6-sь avqusta 60 ga sortlь arьş səste.

Səsevgə 12 keşe həm 24 at berketelde. 224 ga kedgə səsev planь 10-sь avqusqa tamamlanasaq.

KAMALЬF.

„QЬĐЬL BAJRAQ" KOLXOZЬ

Səsevđəge xatalarđь qaвatlaj...

„Qьđьl bajraq" kolxozьnda (Stərletamaq rajonь) urozaj juqaltьvđarqa qarşь kerəş ojoştorolmaqan həm urozaj nasar haqlana. 31-se ijyldə „Za patletka" gazetahьnьn raəkorđar brigadahь kolxozdьn vaвьvđa rьn tikserde həm hər ber kvadrat miter urьnda 15-20 başaq jatьp qalqanlьqьn astь. Ə kolxoz pravlinialь həm brigadirđar bed netə başaqtardь jьlđьq... tip bşandьrmaqsь aulalar.

Şulaj uq aşьq huqqanda, brđьnda la kyp igen juqala. Brđьn tвaaqьna, telahə qajđa səselə həm başaqta teşmәj qala...

Haq eşe taqьla nasarьraq. 31-ijyldə 3-se brigada aşьq huqqandan hun brđьnda ridvandarqa tejalgan kejensə 20 toq tađartьlqan,dəvlətka ntrergə əderlangən igende qaldьrqan. Unь brđьn qaravьlsьnь **Sadiqьf**, kontroler **Səmiqulьftar** qaravьllanьlar. 1-se brigada tađartьlmaqan keşeldəge 120 bot samahь aşьqьş qaldьrqan həm qaravьllarqa brigadir **Latipьf**, kontroler **Xasanьf**, partia ojoşmahьnan berketelgən **Qlalejьftar** qalqandar. Şul təndə səqət ikelərđa raəkorđar brigadahь brđьnqa nalyt jahanь. Brđьn qaravьlsьslarь Sadiqьf, Səmiqulьf.Latipьf Qlalejet həm Xasanьftar aik qatь jogla qandar. Raəkorđar brigadahь berense brigadanьn brđьnьn ike buş toqto aldь,unьn berehenə ikebot samahь aşьq tultьrđь 3 nse brigadanьn ridvanьnnan 1 toq-4 bot aşьq həm ber qamьt aldь. Bьl 6 bot igen avьl sovetьna alьp barьldь. Ləkin belevse aulmanь.

Şulaj uq baвьvđar đa nasar haqlana.

Faktlar, kolxozda sotsialistik urozajđьn ajtkeheđ nasar haqlanьvьn kyrhətələr. Kolxoz pravlinialь başqa qьrqa sara kyrergə teleş.

A. FIDULOF.

ISMƏQ|ILЬF IGEN JЬJNAVĐЬ ƏĐƏ.

(Kolxozsь xatь)

K-Usol rajonь Arqaьlyeş kolxozьnda ubьl 120 ga igen səselep, şularđь jьjap alьv əsen ber genə lə əderlek alьp barьlmaqan, aqastarь kibep tik jata. Şulaj uq kylđen hьvь kipkantlektan əderlangən halaaqsta kibep jata. Ismaqilьf kolxozьstarđan jəşerep MTF nьn ber hьjьrьn hatьp, aqsahьn ydləsterđe. Ismaqilьf hər vaqьt esep iвerep qatьn—qьđđar menən sajarьp jərevđan başqanь aelmaj.

Əle 24 ga tarь utalmaj qaldь. Ismaqilьf hər ber ədəmenđa kolxozqa qorotqoslьq jahaj.

Bьl jeteşhedlektərgə tiđerək sara kyrergə kərək.

Kolxozsь —Buzan.

JARЬŞ—JENƏVGƏ KILTERĐE.

Dəvlekən rajonь „Jəştər" kolxozь 25 nse ijyldə nrьş urьnqa başlap, brigadalar arahьnda sotsialistik jarьştь kiŋ jəşep jeəərev arqahьnda 28-se ijyldə urьvđь tamamlanь. Eşten sьjfatь jaqşь, urьlqan urьndarđь başaqtar qaimanь. Qьrlьqtar avmaвlьq həm вəpaj itep halundьlar.

Xeđer „Jəştər" kolxozь tedəv brigadalarь ojoştorop, haraj eştəbaş-lanь.

SƏXƏJ.

SIT ILDƏRDƏ

QTAJ QBDBL ARMIAHЬ

XƏKƏMƏT GJƏSKƏRƏƏRENEN FRONTЬN JARЬP SЬQTЬ

PARIZ, 6. „Pti-pariz'en" gazetь Qtaj qьdьl armiahьnьn xekemət gjəskərdərenen frontьn jarьp sьqqanlьqьn həm Fyszən provensiahьnьn baş qalahьna taban barqanlьqьn, bьran 20 gena mət dvizlahьn tar-mar itkən.

XƏKƏMƏT GJƏSKƏRDƏRE

QBDBL ARMIA JAGJЬNA SЬGJALAR

TOKIO, 6. „Asaxi" gazetь Nankin qəskərdərenen ber eləşe Fucəavga hezəm itevse qьtaj qьdьl armiahь jaqьna sьqqanlьqьn xəbər itə. Qьtaj qьdьl armiahьnьn Bəjsa qalahьn bəbьp alqan qəskərdəre Pytənuqa tabən hezym itelər, esənse korpus Szənjəngə hezym itə. Fucəavda huqьş xaləte iqlan itelde.

Simsun Rengo, Amireka prezidenttarьn haqlav esən TAQŞ tan xəreі sudnotar kiskanlegen xəbər itə.

XALBQ ARA QATЬN-QBDDARDЬN

HUGJЬŞQA HƏM FAŞIZMGJA QARŞЬ KƏRƏŞ KONGRESSЬ

PARIZ, 6. 4 avgusta xalьq ara qatьn-qьddardan imperialistik huqьşqa həm faşizmga qarşь kerəş kongressь asьldь. Bela donjalaqь ildərdan 1500 delegat jьjьldь. Kongress berdəm rivolytsion front lozungьnь astında yta. Kongressqa bər terle politik jynəleştəge delegatkalar, kommuniskalar, sotsialiskalar, potsiskalar həm başqalar kilgəndar. Sövet həm German delegatsiahь kesle qotlavdar həm „internatsional" jьrlap qarşь alьndьlar. Kongresstьn prezidiumьna pocotь aqza itep Dimitrof, unьn əsahe, Maksim Gorkі, professor Lanzivin, Paul', Vliş, şulaj uq Lyksinaurq, Klara Setkin həm Zorisa hajlandьlar. Kongressta ip. Stasьva jetəkseleqendə. Franciialaq qatьn-qьddardan huqьşqa həm faşizmqa qarşь xarəkəteson jetəksene Duşindьn kapitalistik ildərdə qatьn-qьddardan xəle turahьndaqь doklatьn tьnlandь. 5 avgusta kongress ip. Stasьvanьn sovetlar sojuzьnda qatьn-qьddardan xəle turahьndaqь doklatьn tьnlandь. Kongressqa Dimitroftan qotlav telegrammalь alьndь.

Pariz, 7. Xalьq ara qatьn-qьddardan huqьşqa həm faşizmqa qarşь kongressьnьn ikense kenqə ultьraşь ip. Stasьvanьn SSSR daqь qatьn-qьddar xəle turahьndaqь doklatь menən asьldь. Anqlia delegatkahь Politt ydenen telmərendə „faşizmqa qarşь kerəş frontьna, SSSR da həm qьtaj sovettarьn jaqlav esən kerəşkə har kende menərləgən janь qatьn-qьd qusьla" tine. Germania delegatkahь Germania faşizmьnьn SSSR qa qarşь huqьş asьv esən asьqtan-asьq provakatsia kompaniahь alьp barqanlьqьn ajtte, Germaniahьn xedməsən qatьn-qьddarь qatьn-qьddar bьanlap azat itelgən berdən-ber ilde jaqlavqa hyd birelər, tine. Bьnan hun Germania delegatsiahь SSSR da jaqlavqa arnalqan janь jьr jьrlanlar. Kongressta Maksim Gorkidьn qotlav telegrammahь uqьldь. Kiske Pariz ətətelərenen berehendə kongress xəmətenə mitinge bulasaq.

Sit ildərdə imperialistik huqьşqa

HƏM FAŞIZMQA QARŞЬ KƏRƏŞ XƏRƏKƏTE YTƏ

Nju-Jork, 6. 4 avgusta huqьşqa həm faşizmqa qarşь demonstratsia buldь. Demonstratsiaqa 15 menlap keşe komunistar həm revolytsion profsojuzdardan aqzalarь, Amerika xedmət fidiratsiahьna ingən başqa sojuzdardan aqzalarь həm başqalar qatnaştьlar. Bьlardan tьş mettengьla menərləgən xedmətsəndər buldь. Demonstratsiaqa qatnaşьvsьlar yddərenen rezolyitsialarьnda SSSR dь jaqlavqa, faşizmqa həm imperialistik huqьş-qurqьnəstarьna qarşь sьqarqa hyd birdelər.

London, 6. 4 avgusta Şeffildəge xərəl promьşlennos ydəgendə jəştərden huqьşqa həm faşizmqa qarşь bətə Anglia sjezdь asьldь. S'jezdqa terle politik jynəleştəge ojoşmalardan 600 delegat kilde.

BƏGƏN

ƏFƏ-IŞEMBAJ JULЬNDA

◆ **Berense** ucastoktьn berense prorap punktь 285 men kam. dan torqan 11-kvartal zadanie hən 311 men kubometr itep, 108 pr. qa ytəne.

◆ **Berense** ucastokqa Işembaj nifetselər brigadahь kilde. Brigada nifetselər menən tedəvselər arahьnda tədəlgən sotsialistik jarьş dogovorьn tikşerə naşlanь.

◆ **Berense** ucatokqa jəktə ydə nuşala torqan 8 vagon kilde. Vagondardь hьnav ulardьn jaqşь eşləvdəren kyrhətte.

◆ **Ukladka** 35 kilometrqa jette. Ukladkala eşşe kəşe arta naşlanь. Ukrainanan 27 selges kostьlşiktar kilde.

◆ **Berense** ucastokqa Quqanaq kypere esən ike „Gav" fermahь kilde. Fermalardьn bejekiege 22,5 metrqa jetə.

◆ **Şişma** rajonь „Kizensaj" kolxozь Əfə—Işemaj timer jul tədələşendə 1800 kem. jer eşe eşlərgə tejeş ine. Kolxoz ydə zadanieһьn 102 pr. qa ytəp qajtte.

◆ **Berense** ucastoktaqь brigadalardan ijyl planьn Zapnin brigadahь 145, Danşin brigadahь 142, Motovilof brigadahь 142, Kondratjef brigadahь 135 pr. qa jetkerep ytənelər.

S. O.

◆ **Berense** ucastokta 35—piketta eşləvselər arahьnda texnik uqьvdar başlandь. Berense tapqьr mexanizm həm jer eşe aujьnsa ike tynərəktə dəres ytkərelde.

ALBŞTЬRHALAR AD...

(Dəstьnk Kərimof xatь)

35-piketta qьştan birle es prorap alьştьrьldь. Lakin, şuqa qaramabtan, jetəkselektə dur jeteşhedlektər aar. Xəderge prorap Jumilovski ipteş Dimstan sahьnda torn həm har kən hatьn jerej. Irtə qajtьp hun kilə-Ul kilgənse eşselər auş toralar. Sənki kistən eş urnь kyrhətelməj.

Esselər kesenən fajdalanьv derəf tygel. Mətələn, jer eşendəge esselər parovozqa kymer tejərgə jərəjdər. Ə, ul eşşe kesən ratsional fajdalanьvdь edə. Şulaj uq piketta desətniktar kyp, 4 desətnik urnьna 6 desətnik həm ike praktikant eşlejdər.

Es ojoştorovdaqь bьl jeteşhedlektərgə sik qujьrqa kərək, artьq desətniktardь ikense eşkə kyserergə kərək ine. Şulaj uq eşşe kesənən derəf fajdalanьvdь ojoştorov kərək.

Kərimof

„DINAMO" STADIONЬNDA 7 QALA JARЬŞЬ KYRNEŞTƏRENƏN

MƏKTƏPKƏSƏ TƏRBIƏ EŞTƏREN KINƏJTERGƏ

Urozaj jьjnav, başqa bətə politik xuzalьq kampanialarь vaqьtьnda məktəpkəsə tərbiə seltərdəre kin urьn alьrqa tejeş.

Bətə Başqortostan dəvmələndə jadqь səsev, besən əderləv həm urozaj jьjnav kampanialarьna qarata balalar majdandarьojoştorovda jьlьq planьn 33 pr. tь qьna ytəlep, bьnda bətəhe 1,65 men bala ta'min itelə. Eşten bьlaj hylpən barьvь urьndarda kolxozdardьn balalar majdandarьn jorttar menən ta'min itə almavdarь həm berense baqьş məktəptərde uqьvdar betəven ketep, başqa terle sara kyrə almavdarьnan kilə. Xəderge kəndə 26 rajondan alqan məqlymättar aujьnsa balalar majdandarьnьn 33 pr.tь qьna jorttar menən ta'min itelep, qalqandarь məktəp binalarьnda urьnlaşalar.

HYRƏTTƏ Əfə qalahь 21 nsь han lь balalar baqsah ьndaqь balanьn jəşeisə lərde utav kymeşe,

Əfə qalahь dəvmələndə balalar majdandarь faqət ta'minət menən xəl itə alьrlьq xuzalьq ojoşmalarь qarşьnda qьna bulьp, bьl majdandardьa berense ijyldən 640 bala ta'mla itelə. Ydək ta'minətten bulmavь qala dəvmələndə balalar majdandarьnьn kinəjevenə totqarlьq jahaj. Balalar majdandarьn kujka, ebtəl həm urьndьq kevek nəmələr menən ta'min itev eşe nej barь 30 pr.t qьna taşkil itə. Bьqa tiklem balalar majdandarь 45 men humlьq manufaktura mənən ta'min itelələr. Xəderge kəndə balalarqa jaraqlь ujənsьqtar, qaqьd həm qələm menən tejeşensə ta'min itelməven dur jeteşhedlektərdən hanala. Promkooperatsia bьl turala əlaittə sara kyrergə tejeş.

Balalar majdandarьnьn tuqlanьvdarьn terlənderev eştəre nasar. Başqortostan ta'minət xalьq komissariьqь produksia menən ta'min itevde hyddə genə əjtep, qəmeldə, ber nəmə eşlegəndəre juq. Bьjьl kolxozdar balalar majdandarьn het menən ta'min itev eşen qujdьlar. Lakin bik əd, 30-35 balaqa nej barь 5-6 letr qьna het birelə. Qajhь ber urьndarda hətte balalardьn ataəsələrenən jьjnav da qullanьla.

Balalar majdandarь esən 26 rajonda 327 gektar terle jəşelsə kul'turalarь səselgən bulha la, bьnь uqьşlь itep tərələləv həm fajdalanьvqa kolxozdar iqtibar itmajdər.

Balalar majdandarь esən kadьrdar məs'ələhe arьv qənəqətlənerlek bulьp, kadrdar ədərləv planь 80 pr. qa ytəlde. Itke həm əd ədərlekte kadrdar esən unar kənlek rajon konfirenslialarь ytkərelep, şulaj uq ulardьn kvalifikatsialarьn kytərevdə kəndəlek jardam eştəre kyrhətelə. Lakin əle məktəpkəsə tərələ eştəre hьdьqь aujьnsa instruktordarьn jeteşle bulmavь eştə qamasavlaj. Əlkə dəvmələndə ne barь 27 keşe bulьp kyp kenə rajon balalar majdandarь Əfe qalahь balalar majdandarьn da eşlavse kadrdar şefilьqьnda eşləp kilələr.

Hyrəttə: Əfe qalahь 26-hanlь balalar baqsahьndaqь balalar teşkə aş aşajdar.

Hyrəttə: Əfə qala 26 nsь hanlь balalar baq sahьnda ber bala jəşelsələrgəhьv hibə.

Əlkə partia komitetьnьn həm Sovnarkomdьn 1933-sə jьl qinvarda məktəpkəsə tərələ eştəre turahьndaqь qərarьdarьn aojomqa atqarьvda, şulaj uq məktəpkəsə tərələ eştəren urozaj jьjnav kampaniahьna javap birə alьrlьq itep ojoştorovda bətə jəməqət ojoşmalarь, şulaj uq bətə eşşən qatьn-qьd jalpьhь jaqьndan jardamda bulьrqa tejeştər.

Vladarskaja

KOLXOZDA 1 AVGUS KƏNƏ

Nuriman. „Qьdьljar" kolxozь aqzalarь 1 avgusta qorqavsьlьq kənə ytkərev unajь menən urozajdь tid həm juqaltьvhьd jьjnav esən yd ara jarьştь taqьla kinerək jəjep jeberdelər. 1 avgusta il qorqavsьlьqьna javap itep udar eşlev hedemtəhendə arьş majdanьnьn 184 gektarь—43 pr.tь urьlьp bettə. Bətə brigadalar barьvqa kyste. Qьdьlqara taqta həm brigada gazetalarь aşa ajьrьm udarniktardь həm jaiqavdardь kyrhətevde kin jəjep jeberelde. Bьl kənə bətə brigadalar da stena gazetalarь sьqardьlar.

Kolxozdьn 7 brigadahь elgerək tə elge bulьrlьq eşlej. Bьl brigadanьn bətə kolxozsь həm qart-qorolarь ta uraqqa sьqqandar. Ulardan bətəhe lə barьv etəndə qunalar. Hər gruppa jarьşьp eşlej. Hedəmtələ kəndəlek eş normahьn arttьrьp ytəjdər. 31 ijyldə il qorqavsьlьqьn qarşьlap, 56 jəşlek **Şəjxislamova Xəmdi** əbej 0,19 ga urьp, kəndəlek eşlap sьqarьv normahьn 150 pr.qa ytəne. Ul, 2,25 xedmət kənə həm xedmət kənənə 20 pr. etəmə aldь. **Qədirova Meqəddəsə** lə 0,15 ga urdь. Eş vaqьtьnda joqlap jatьr, 0,05 ga qьna urьvsь **Nasьjrьf Samat** kevek jalqavdarqa qara taqta həm brigada gazetalarь aşa otpor birelde.

7-brigada, brigadir **Şajmoratьf** 5avgusta arьş uraqьn betərergə hyd birde həm 6 brigadanь jarьşqa saqьrdь.

Partorg; NƏBEJЬF.

Başqortostan"—NURAJЬVA.

NAKOPLENIƏ HƏM JUQALTЬVDAR

Juqaltьv	Summa	Tabьş	Summa
1) Əjlaneş sьqьmdarь	166,4	1) Usluga həm tovar hatьvdan	315,4
2) Osorottan nalog	74,0	2) Operatsia tabьştarь	7,0
3) Terle sьqьm həm juqaltьvdar:		3) Terle tabьştar:	
a) bşənьshьd alasaqtardь sьqarьp taşlavdan həm davnos srogь udqan alasaqtardь spisat itevdən	35,0	a) davnos srogь udqan alasaqtardь spisat itevdən	38,6
b) Rezervitar buldьrьvqa	62,1	b) Başqalar	53,5
v) Başqalar	55,1		
Bətəhe	392,6	Bətəhe	414,5
Saf nakoplenia	21,9		
Balans	414,5	Balans	414,5

	1932 jьl	1933
Naturala eşlap tamamlanqan eştar. (ton—kilom) men menən	1005,5	830,9
1932 nse jьl ydgarmaj torqan naha menən vьjrocka summahь	2011,1	1665,6
Faktieski hatьv nahahь menən	2583,6	2143,3
Proizvodstvola eşselar hanь	368	374
Kapital hatьv	39,9	65,7
Paj tuplav	108,5	164,5
1 nse qinvarqa kooplranslaqa ingən kustardar hanь	746	315

Ərtil pravl. pred. **Bajkel**
Baş buh. urən nahare: **Lukin**

Bьl balans Baştranspromsojuz ergahendəge Əlkə balans komisslahe tarafinan 15 III-1934 jьl qaralsp raklandь həm toj lan ftarga rezsət itelde ucot həm otcot siktorь medire **Majsejef**

Başkopromsovet sistemahьna ingən transport promьjslovoj kooperatif ərtile „Objedinenie" den 1934 nse jьl 1 qinvarqa hedəmtə balansь

AKTIF Majalardan sostalь, ular den urьnlaştarьlahvь həm fajdalanьv	1933 nse jьl 1 nse qinvarqa Summa	%	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa summa	%
I. Top majalar				
kseplotatsejalaqь proizvodstvo əhəmcjatle top majalar	102,5	15,4	316,4	24,9
Savda, torlaq həm kul'tura tor moş əhəmiatle ulqan top majalar	8,8	1,4	13,0	1,0
Kapital hatьvdar	—	—	65,8	5,2
netəhe	111,3	16,8	395,2	31,1
II. Proizvodstvo zapastarь				
Proizvodstvo esən sьjrjc həm materialdar	7,8	1,2	97,3	7,7
netəhe	7,8	1,2	97,3	7,7
III. Promsistemanьn produksiahь həm tovardar				
Skladtaqь tovar həm produksia	15,2	2,3	188,7	14,8
alьvsьlarqa odatьlьqqa tejalgan tovardar həm eşlengən eştar	276,6	41,6	186,0	14,7
netəhe	291,8	43,9	374,7	29,5
IV. Aqsalar				
Kassa, valytlaştereigan həm tovar rascotь ciktəre həm aqьmdaqь scottar	0,5	0,1	0,1	—
D-Bankahьndaqь rascotar	18,6	2,8	—	—
netəhe	19,1	2,9	0,1	—
V. Rascottar				
Dejemlaştereigan sektor menən rascottar	67,0	10,2	11,0	0,8
Dejemlaştereimagan	17,5	2,6	14,5	1,2
Sistema esendage	—	—	6,7	0,5
Podatcot summalar	0,3	—	10,7	0,8
Ərtil cindare menən rascottar	10,8	1,6	67,1	5,3
Şikle alasaqtar	10,9	1,7	65,3	5,2
netəhe	106,5	16,1	175,3	13,8
VI. Aldaqь jaldar alьqamdarь				
Aldaqь jaldarda qaplanasaq sьqqamdar	0,3	—	15,8	1,3
netəhe	0,3		15,8	1,3
VII. Osorottan sittəge majalar				
Bahalь qaqьddar	5,8	0,9	6,6	0,5
Paj həm iskladtar	111,7	16,8	95,4	7,5
Podoxotnьj nalog (bəsenə avans aujьnsa				
Narkomfin ibsac	9,4	1,4	10,7	0,9
netəhe	126,9	19,1	112,7	8,9
Fond ibəsenə sьqamdar				
Fond ibəsenə sьqamdar(fondtar menən qaplanmaj torqandarь)	—	—	0,3	—
netəhe	—	—	0,3	—
Juqaltьv həm nakoplinialar				
Udqan jaldar juqaltavdarь	—	—	97,5	7,7
netəhe			97,5	7,7
Balans	663,7	100pr	1268,9	100

PASSIF Majalardan xasyl aulьvs alidalaneve həm xaslanьv	1933 nse jьl 1 nse qinvarqa summa	%	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa summa	%
I. Eske ressursalar				
Promьjslovoj top fondtar	52,3	7,9	118,4	9,3
Alьnqan Daviat maikate aujьnsa	—	—	2,5	0,2
Paj fondь	117,3	17,5	161,6	12,9
Osorot fondь	42,6	6,4	86,1	6,7
Amortiz atseja fondь	18,7	2,8	46,7	3,8
Odaq srokqa halьnqan fondtar	—	—	49,0	3,9
Başqa fondtar	2,3	0,4	17,0	1,3
Şikle alasaqtar aujьnsa rezereftar	10,9	1,7	62,1	4,9
Başqa rezereftar	25,7	3,9	38,8	3,2
netəhe	269,8	40,6	585,2	46,2
II. Jajqa halьv matdələre				
Top majalardan vznosь	1,3	0,2	3,1	0,2
netəhe	1,3	0,2	3,1	0,2
III. blaq tarьlqan ressursalar				
Odaq srokly zajom həm kreditter	5,0	0,8	185,9	15,0
Qьsqa srokly	—	—	62,2	4,5
Dejemlaştereigan sektor aujьnsa rascottar	57,4	8,7	80,0	6,3
Dejemlaştereimagan	79,8	12,0	23,1	1,8
Eske sistema aujьnsa	28,0	4,2	140,9	11,1
Ərtil cindare menən	149,4	22,5	160,7	12,7
Eşəe həm xedmətkardər menən	—	—	5,9	0,5
netəhe	319,6	48,2	658,7	51,9
IV. Juqaltьv həm tabьştar				
atcot jələnda tabьş	73,0	11	21,9	1,7
netəhe	73,0	11	21,9	1,7
Balans	663,7	100	1268,9	100

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12-nse hanlь ailytin qararь aujьnsa 1931 jьl 10-nsь ijyn 26 hanlь aulьp rejestьrlandь.

UCREZDENIƏNEN ISEME

Sojuzniftotorgnen Başqortostan respuilika idarahь.
Eşe: Neft produkstiahь menən ta'min itev.
Eş kyləme: Başqortostan, Prejut, Bələnəj, Gloxovskaja, Şafran, Dəvləkan, Şəngək, Şişma, Blogovar, Tujmazь, Vəzovəj, Sylia, Stərle, Saxaj, Toporin, Bərə, Dyrtəjle, Qaratəbel, Əfə.
Rascot ibəsenen, nomirь 40/8037 D. Bankahьnьn Başqortostan kantorahь.
Adresь: Əfə Jegor Sazonof uramь № 20.
Upravləjuşşie MAKAROF.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12-se hanlь ailytin qararь aujьnsa 1934 jьldan 20/VII 59 hanlь aulьp rejestьrlandь.

UCREZDINEJƏNEN ISEME

Bətə Sojuz Akomulətordar trestьnьn Başqortostan remonlav—zarətlav Akomulətor stansahь.
Eşe: Akomulətordardь remontlav-zarətlav həm terle tiptaqь Akomulətor batarejdarьn zarətlav.
Eş kyləme: Başqortostan.
Rascot ibəse nomirь 40/7805 Dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda, adresь: Əfə Sovnarkomь, № 22.
Stansa nacal'nigь PIRVUŞIN.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-nsь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12-se hanlь ailytine qarardarь aujьnsa 1934 jьldan 25-se ijylenən alьp 75-nse han aulьp rejestьrlandь.

UCREZDENIƏNEN ISEME

Başqortostan urman qilmi tikşerev stansahь.
Eşe: Urman xuzalьqьnda qilmi tikşerev.
Eş kyləme: Başqortostan.
Rascot xisabь nomirь 15681 Dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda.
Adresь: Oktəar revolytsiahь uramь, jort № 10.

Begən
DKA Kinoһьnda.

Ut transportь

Drama 6 aylektə.
Kino qarşьnda aufit aar.

Lunacarski naqsahьnda

8 avgus

Siganski baron

9 avgusta

Roz—Mari

„Vostokostal" dьn Əfe mettallurgia zavodь direksiahь osonon menən

RABFAKQA UQЬVSЬLAR ALЬV 15 nse avgusqa tiklem odajtьlьvьn aciderə.

Alьv şarttarьnьn tafsilьa 22-se maj 1934 jьl sьqqan „Krasnaj başkiria"nan qaraqьd.

1—1

PROMBANKTЬN BAŞQORTOSTAN KANTORAHЬ

Ydenen Bajmaqtaqь 2 jorton hatь: 1-se jort durьsqь 10, 75X5, taq ta menən jasalqan jort qaraldьlarь aar, taş munsa, taqta utьn harajь, qar sadь həm unornьj. Telefon uramьnda № 46.

2-sehe durьsqь 4,5X4,5 Smьjcka uramьnda 28 nomerlь.

Beleşev esen adres: Əfe Promsaak kantorahь həm Bajmaq D-Bankahь aylege.

TORGI

Əfelə Tuqaj uramьnda 73 nomerь, Jejortta 36-sь nomerlь **Krupaakalь** (jarma jarəş) tynəndage nəmalə hatьla:

1) „Tindem" sistimahь 2 silinderle 65 NP qaqanьhьd parovoj maşina.	1 dana
2) Sinkalanqan timerdan eşlangən janь həm iske terle iləktər.	700 „
3) Symestare 50 gram hьjьşlь automat ylsvdər	2 „
4) Ovsivniktar	3 „
5) Meistroj'dьn N 6 obojkalarь	1 „
6) Ber diskalь 1,5 sintronizmj nasos	1 „
7) Avьl xuzalьqь trifь	1 „
8) Qara sojdaj taştarь	10 „
9) „ dipkahь	8 „

1—1

Javaplь redaktor ufənnabarь ZƏKI KAJЬPKUL.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12-se hanlь ailytine qarardarь aujьnsa 1934 jьldan 23-se ijylenən alьp 55 se han aulьp rejestьrlandь.

UCREZDENIƏNEN ISEME

„Krasnaj udarnik" isemendəge artelden kirnes zavodь.
Eşe: Kirnes huqьv, salьqtan jandьrьp havaltar eşlev.
Eş kyləme: Əfə.
Rascot xisabь nomerь 133 dəvlət bankahьnьn Əfe aylegendə.
Adresь: Əfə, Nergorodka, Zaozer uramь, jort № 2.

Artel predsedatele.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12 se hanlь ailytene qarardarь aujьnsa 1934 jьldan 21-se ijylenən alьp 65-sь han aulьp rejestьrlandь.

UCREZDENIƏNEN ISEME

Munsa həm ker jьvьv trestь.
Eşe: Munsaqa inderev həm ker jьvьv.
Eş kyləme: Əfə.
Rascot xisabь nomerь 397 Komsanktьn Başqortostan aylegendə.
Adresь: Əfə, Petrogarmonof uramь jort № 15.

Direktor.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12-se hanlь ailytine qarardarь aujьnsa 1934 jьldan 26-se ijylenən alьp 78-se han aulьp rejestьrlandь.

UCREZDENIƏNEN ISEME

Oktəar Natiskahь isemendəge tipo litografia.
Eşe: Kitap, gazeta, blankalar batьv, xoref qojov, kitap təptəv, ştamps həm misaftar jahav.
Eş kyləme: Başqortostan.
Rascot xisabь nomerь 23 dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda.
Adresь: Əfə, Cernaşjevski uram, jort № 88.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjəntaqь həm 1931 jьl 8—99 hanlь şulaj uq PZX nьn 12-se hanlь ailytine qarardarь aujьnsa 1934 jьldan 20-se ijylenən alьp 54-se han aulьp rejestьrlandь.

UCREZDENIƏNEN ISEME

Başqortostan qьmьd idarahь.
Eşe: Qьmьd jahav həm hatьv.
Eş kyləme—Başqortostan.
Rascot xisabь nomerь 476 dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda.
Adres: Əfə, Zemsof uramь, jort № 16.

BALALARGJA

BOTINKALAR BIREGED!

— Bed ijyl ajьna 60 par „qusariktar"—şnurlь balalar botinkahь—aldьq-tejdər, №7 magazinca, ular jat kenendə jartь saqət esendə hatьlьp betəsək...

— Irtəgə 120 par „qusariktar" həm tyflidər hatьrqa sьqarasьdtej, Sojuzkozsnabsabьt magazinь medire. Janьnan qasan bulьrьn xatta əjtergə lə qьjьnьnalar.

Bətə Başqortostan esən kvartal aujьna 8 men par balalar botinkahь inderelgən. Əlseltə, bьl juq xekemendə. Məs'ələ asьq: **balalar botinkahь bik kyp handa jeteşmej.**

Başqortostandьn ydenen kyn tavodtarь bar, kyp handa kyn sьjrjohь birə alьrlьq Sojuzmjasonьn predpriatielarь la bar. Hun eş nəmələ?

Voroşilof isemendəge ajaq kejemdare fabrikahьnan başlajabьd.

— Ejje, in kəmendə kənənə 50 par balalar botinkahь eşlap sьqarьv bedde memkinlektər bar. Bьnьn esen qalьptar da qaldьq kyn tovardarь la bar. Lakin gendogovor fabrikanь, qaldьq kyn tovardarьn tajlandьq rəveşendə Sojuzkozsnabsabьjtqa tapşьrьrqa məzbyr itə. Ə, bl bьl otxodtardь botinkalar jamav esən arteldərgə tarata.

„Poneda" artele. Bьl kyptən tygel genə mexanik balalar botinkahь həm pinetkalar eşlap sьqara ine.

— Xəder pinetkalar eşləvde tuqtattьq. Sənki konvension ajuro ber par balalar botinkahь eşlap sьqarьvdь 3 hum 64 tindən ihəplaj—aik juqarь xaq, pinetkalar eşlap sьqarьv bedgə zarar kiltermahen esən, bed xaqlь tybənajtevgə baraabd.

— Pinetkalar esən kyn jeterlek. Artelden ber kvartal esendə 3 men par pinetkalar eşlap sьqarьv esən memkinlege aar. Bьnьn esen otxodtardan tuls fajdalanьrqa kərək. Artel rabotniktarь bojnələrdə mal tirelərenen nasar hujьlьvdarьn da kyrhətep ytalər.

VOG tьn (hanqьrav-telheddər berekmahe) **ajaq kejemdare masterskojь.** Bьnda qatqi siklangən handa jaqşь sьjfatlь balalar tyflidəre eşlənə, lakin cyvəktardən sьjfatь nasar: kyne aik joqa, 2-3 kən kejgəndan hun bala taqь la jalan ajaq jerəjəsək. Bьnda **sьrjonьn juqlьqьnan zarlanmajdər.**

Hьqьmtalar:

Başqortostan potrebiteldarenen talaptarьna sojuzkozsnabsabьjt həm başqalar tarafinan ajurokrattarsa qaraştar barьq şikhed. Bьl ajurokratizm qatь otpor alьrqa tejeş.

Balalar botinkahьn inderev iq kəmendə es tapqьrqa artьrьlьrqa tejeş. Şulaj uq pinetkalardь la ibtən sьqarьrqa jaramaj. Lakin **bьl qьna əd.** Ajaq kejemdare tegev fabrikahьna xəderge programmanan tьş kenenə 50 par balalar botinkahь eşlap sьqarьvqa xoquq birelergə tejeş.

Şul saqta qьna balalar botinkahь mas'ələhen ber əd xəl itelevgə memkinlek bulsaq həm şulaj itelergə tejeş. Begən potrebitel beddən şunь talap itə.

S. GLINSKI.

Əfə, „Okt. Nat."ьn matbaqahь. Başglavlit vəkile № B—1586

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 182 9-avqust 1934 JЬL

VKP(b) TƏN, EŞÇERTSTAN ELKƏ, ƏFƏ QƏTA KOMITETTARЬ, BYBK HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGƏDI

„VKP(b) Üdək komitetь plenumь, partia həm sovet ojoşmalarьna oşo jьldьn oktəber ajьnan da huŋŋa qalmaj malsьlьq kərtə-quralarьnьŋ bətəhenə buloan remont eştəren tamamlarŋa həm ularda qaşlьqta mal aŋьrap sьoarьrlьq itep ədərləvgə (jьlьtьrŋa, taŋartьrŋa, dizenfeksialarŋa h. b.) həm, urьndarŋaŋь tədəv materialdarьn hər jaqlap fajŋalanьp, janь halьnasaq mal jorttarьn bətəhen də halьp bətərəvdə tə'min itev gə quşa".

(VKP(b) Üdək komitetь plenumь)

POTREBITELDƏRGƏ

TOVARƏЬ KƏM YLSƏP BIREVGƏ HƏM SAVƏALA VAQLAP HATЬV XAQTARЬN BOƏOVƏQA QARŞЬ KƏRƏŞ TURAHЬNDA

VKP(b) Üdək Komitetь qararь

1. Potrebitel kooperatsialarьnьn, ORS tarəьn həm dəvlət savdahьnьn kyp kenə magazindarьnda uŋaltьq qullanьv eşe potrebiteldərgə tovarəь kəm ylsəp sirev, tovar hatqan vaqьta dərəь bulmaqan ylsəvdər, girdər, metrdar qullanьv, şulaj uq qujьlqan vaqlap hatьv xaqtarьn tupaŋ rəveştə boəovdarəьn kyp kenə urьn alьvьn bildələngən tьoplərgə.

Kyəatev orgьnčarьna SSSR Üdək Başqarma Komitetь həm Sovnarkomьnьn potrebiteldeken urlav həm sovet dəvləten aldav esən javaplьlьqtar turahьndaoq qarardarь nigeəendə, ьnьn hьmaq dəvlətte həm potrebiteldərde aldavdarqa qarşь kerəşte kəsaj'ergə təqdim itergə.

2. SSSR prokurorь ip. **Akulofqa** potrebiteldərgə tovarəь kəm ylsəp sirevde həm qujьlqan vaqlap hatьv xaqtarьn boəovda taş ltelgən qəjeplənevselərden, ajrem ajtkandə, potrebiteldərgə tovarəь kəm ylsəp sirevdər həm vaqlap hatьv xaqtarьn tupaŋ rəveştə boəovdarəьn kyp kenə urьn alьvьn aildələngən tьoplərgə.

3. Sentrosojuz predsedatele ip. Zelenskiqə, SSSR Narkomsnabь ip. **Mikojanoqa**, Narkomtəeprom həm Narkomlegpromdьn baş ORStarьnьn nacal'niktarь **Piterski** həm **Texomirof** ipteştərgə yddərenə bujьnoqan magazindar da potrebiteldərgə tovarəь kəm ylsəp sirevdərgə həm vaqlap hatьv xaqtarьn boəovdarqa jul qujqan predpriatie həm ucrezdenialardьn janzav-mestkom jetəkseləren javapqa tartьrqa təqdim itergə.

4. ORStarəьn həm potrenkooperatsialarьnьn eşe ebtenən profsojuzdarəьn sistemalь rəveştə ojoştorolqan kontrole bulmav həm şunьn arqahьnda potrebiteldərgə tovarəь kəm ylsəp sirev həm vaqlap hatьv xaqtarьn tupaŋ rəveştə boəov kevek jenəjətsel iakttarəьn jazahьd qalьvь esən VSSPS sekretarь ip. **Svernikqa** navid qujьrqa, həm VSSPS qa, yddərendə aldap ylsəvgə həm vaqlap hatьv xaqtarьn boəovdarqa jul qujqan predpriatie həm ucrezdenialarəьn partkom sekretarəarьn da javapqa tartьrqa təqdim itergə.

5. Ylsəgestər yđək idarahь nacal'niqь ip. **Surqa** vaqlap hatьv seltəren dereь ylsəgestər, qirdər həm metrdar menən tə'min itev nujьnsa jomoşaq eşləgən esən, həm dereь bulmaqan ylsəv prebordarь menən tajdanьvdь tьjьvqa saralar kyrmaqan əsən navid qujьrqa.

Sovet kontrole komissiahьna bər aj vaqьt esendə ylsəgestər idarahьnьn ydəktə həm urьndarəaq eşen tikşerergə həm aьl idarahьn yd ebtenə tapşьrьlqan jəkləmələren ytəven tə'min iterlek təqdimdər turahьnda SSSR Sovnarkomьna doklad birergə təqdim itergə.

6. SSSR Narkomfinь ergəhendəqe ydək dəvlət xaqtarь inspeksiahь nacal'niqь urьnbaьarь ip. **Vunderlixqa** kontrol'den jomoşaq bulьvьn həm potrebiteldərgə tovarəь massovьj rəveştə kəm ylsəp sirev həm vaqlap hatьv xaqtarьn boəovdarəьn hunlap asьlqanlьqən kyrhətergə.

7. Narkomsnabqa, Sentrosojuzqa həm bətə Narkomattardьn baş ORStarь idaralarьna ulardьn jetəkselegenen ajьrьm javaplьlьqtarь aьtьnda ber aj srok esendə, yddərenə nujhonqan magazindarəaqь, lafkalardaqь, larjok həm bufettardaqь ylsəgestərde, girdərde həm bytən ylsəv prieordarьn tikşererqə həm bətə jaraqhьd həm qujьlqan tərtiptə tikşerelməqan prieordarəь aşьqьs rəveştə almaştьrьrqa təqdim itergə.

Partia kontrole komissiahьna bьl qararəьn ytəleven tikşererqə həm əəsqarьlьvь turahьnda 15 avqusqa VKP(b) Üdək komitetьna doklad birergə təqdim itergə.

8. Milli kompartialardьn yđək komitettarьna, krajkomdarqa həm elkə komitettarqa tovarəь kəm ylsəp birelevdər həm vaqlap hatьv xaqtarьn boəovdar asьlqanda tik magazin mədirdəren, hatьvsьlardь həm juqarь sovđa ojoşmalarьnьn jetəkseləren javapqa tartьrv menən qalmajьnsa, şulaj uq, yddərendə aldap ylsəvgə həm vaqlap hatьv xaqtarьn boəovdarqa jul qujqan predpriatie həm ucrezdenialarəьn partkom sekretarəarьn da javapqa tartьrqa təqdim itergə.

„Pravda", „Izvestia" redaksialarьn, şulaj uq Narkomat həm urьndarəaqь (Əlkə, rajon faarik zavod) gazettardьn redaktordarьn vaqlap hatьv xaqtarьn aədovđa qəjeple ojoşmalarьnda həm kəşelərde, nepmansьl qajtanan tьvьvsьlar itep qarap, ajavhьd rəveştə taş itergə məzbyr itergə.

VKP(b) Üdək komitetь.

26 ijyl 1934 jьl.

ƵULIK HƏM BURƵUAZ QAJTANAN TЬVЬVSЬLARƏЬN TAMЬRЬN QOROTORQA

Begən bed Partia Üdək komitetьnьn „potrebiteldərgə tovarəь kəm ylsəp sirevgə həm hatьvdaqь vaqlap hatьv xaqtarьn boəovqa qarşь kerəş turahьnda" *qь qararьn* baŋavьd.

Əle nədən savda apparattarьndqa ojalaqan parazit həm spekylant elementlar əd tygel, ular yddərenen şəxsi eəjьv mənfəqətlare esən elekke kleetselar kevek his nəmənən tartьnməjənsa hatьp alьvьnь aldavdarьn davam itələr. Uqa nasar sьjtatь tovar hatьv, ylsəv həm uzmanlap hatьvda aldav, zdaca qajtarьp birməv h. n. ş.

Sovet savdahь, kapitalistarhьd savda, spekylantlarhьd savda—xedmətsəndərde adьq produktalarь, kejem, xuzalьq həm kul'tura kərək jaraqtarь menən hər jaqtan həm jaqşь tə'min itergə teşeş. Sovet savdahь hatьvsь həm hatьp alьvsьlar mənfəqəte arahьndaqь qarşьlьqlь belmәj. Hatьp alьvsь mənfəqəte—proletariat dəvləte qanunьnda kyđətelgən xedmətsəndərixtiazьn ytəgən hatьvsь esən zakon. Bedden şarttarda potrebitelde hər terle namьtьhьd xedmətlənderev, bьl turala ip. **Stalin** ber nisə tapqьr kyrhətkən kevek—Sovet xəkemətenə qarşь dur jenəjət bulьp itəplənə.

Kəmetep ylsəv, aldav, sovet savdanьn vaqlap hatьv xaqьn aədov—xedmətsəndərden həm dəvlətten qan mənfəqəten aədov. Ojəməldə bьl—jamaqat mi'lken urlav, xedmətsəndərde tə'min itevgə bildələngən tovardarьn parazit həm spekylənttar qulьna kyseve. Bьl—real' xedmət xaqьn jenəjətsel rəveştə tynəjtev.

Sovet tovarьnda həm xedmətsən massa mənfəqətendə sьjnli doşman spekyləntlek itergə mataşa. Taganrogtaqь esselər tə'minate apparatьna ojalagan uqьrtlar ojoşmahь mitalьndaqь kevek, ul hatьp alьv, vzətka menən xərəkət itə, ul savđa apparatьn tarqatьrqa, vaq aylaktar menən totanaqhьd elementtardьn qajqьhьn urtaqlaşьrqa mataşa.

VKP(b) Üdək komitetьnьn Partia Kontrol' Komissiahь 1jyn plenumьnda ip. Kaganovic „əger uballьq eşlənev kyrhən şunda uq uballьq eşləvsenen qulьnan totop al həm ber yk vaqьt tərənerək al, skladtardь haqlav sistemahьn, ucot sistemьn, auxgalteria sistemьn al" tine.

Ylsəv qoraldarьnьn (miter, ylsəv, liter) dereblege ebtenən sistematik nьqlь kyđətev alьp barьrqa həm nindəj genə aldav bulmahьn jazaqa tartьlьvьna ireşergə teşeşle. Ylsəv yđək həm elkə idaralarь məbələn, oşo kyrhətmələrde ytəjđərme hun?

Kontrol' siktan tьş nasar qujьlqan. Məskəv Əlkə ylsəvdər idarahь (başlьqь Lenski) militsia həm prokuratura orgьndarьna 424 uballьq eşlavselər eşen tapşьrqan, lakin ulardьn sudta barьşьn kyđətmәj. Militsia həm prokuraturalar hunqь kəndərgə tiklem kəm ylsəv həm aldap ylsəvdərgə qarşь əd kerəştelar. Nəməhe qəzəplanerlek hun, hatьv apparatьndaqь zuliktar hatьp alьvsьlarqa kəmetep ylsəvdəren davam itə. Oşo kəndərđə partianьn, Məskəv komitetь sovet kontrol' komissiahьnьn eşse aktivistar gruppahь 159 magazinda 749 ylsəvdər tikşergəs, şulardan 340 ylsəvden dereь həm tedek bulmavьn astь. Şulaj uq, 2430 gerdən 1055 e jaraqhьd bulьp sьqtь.

Ylsəvdərden dereь bulьvь esən, şulaj uq kraj həm rajon başqarma komitettarьnьn ta'minat aylektare (kraj həm rajsnabtar), potrebitel kooperatsia həm dəvlət hatьvenьn jetəkse orgьndarь kyđətev alьp barьrqa teşeştər. Lakin, ular, jaqşь tip ajtkandə—tikşerev jahajđar həm vьjgovor iqlan itələr, hirəqerək sutqa birələr, lakin tovarđь ucotqa alьvđь jaqşьrtьv, kadrdar hajlav, eşkə jaraqhьd ylsəvdərđe tedətterev esən jetdi saralar kyrməjđər.

Ylsəv qoraldarь eşləp sьqarьvsь həm remontlavsь promьşlen nos siktan tьş nasar eşlaj. Rosmetroves (direktorь **Anolin**) Məskəv potrebsojuzьnьn Mostexgorsnabь (direktorь **Filippof**) ylsəvdərđe remontta 5 kən urьnьna 3-4 aj *total*ar.

Partianьn XVII s'jezdь „predpriatielarđa tybənqe RKI orgьndarьnьn bətə xoquqьn, ORSA, ZRK, Rajpo həm Gorpolarđa kontrol' organdarь menən jetəkselek itev, đe tapşьrqan prof sojuzdarđьn kontrol eşe bətə bol'şevistik nьqlьqь menən bьna qajđa kyrenergə teşeş ine. Profsojuzdьn yđək komitettarь bulьhьn, jerle profsojuz ojoşmalarь bulьhьn, bьl eşie haman quđqatqandarь juq əle. Xatta sьjnli doşman faş itelgəndə, ajьrьm profsojuz ojoşmalarь tarafьnan unь tomalap qaldьrьv turahьnda həjlavse faktlarь bar (Ivanovski elkahendəge Gusevski torfkombinatьnda eşselər kontroleren tuq mav).

Profsojuz ojoşmalarь kontrol' eşendə kyberək xərəkət itevsənlek həm operativsьlьq kyrhətergə teşeştar. „Eş-kontrol' funksiahьn profsojuzdьn bətə eşe men ən organik totaştьrьv turahьnda bara ikənen" (Kaganovic) aularqa kərək.

Begən iqlan itelgən VK qararьndaqь ajьrьm vedomostva jetəkseləren həlьnqan saralar (Sentrosojuz-ip Zelenskiqə, SSSR Narkomsnabь—ip. Mikojanqa, NKPS, NKPT tьn eşselərđe tə'min itev baş idaralarь—ip. Piterski, Tixamiroftarqa, VSSPS sekretarь—ip. Şvernikqa, Ylsəvđer Üdək idarahь başlьqь—ip. Şurqa, SSSR Narkomfinь qarşьhьndaqь Üdək dəvlət inspeksiahь başlьqь urьnbaьarь—ip. Vunderiskə) bildələngən saralar bьl xurlьqlь xəldərgə sik qujarqa teşeş. Prokuratura həm sovet sudь potrebiteldərđe aldavsь zuliktarqa sik qujarqa teşeş.

Potrebitelgə namьtьlь həm bьsьn kynel menən mənəsəbət itergə! Xedmətsəndərđe aldavsь zulik həm burzuaz qajtanan tьvьvsьlarđьn tamьrьn qorotorqa!

Namьtьlь sovet savdahь əsen!

(„PRAVDA")

JAOЬVLЬQTARĐЬ EKANOMLAROA!

BAŞNARKOMZEM PRIKAZЬ

Traktoristarqa jaqьvlьq materialdarьn ekonomit itkəndərə əsen byləklәvgə majanь Başnarkomzemdьn aperatsion rasxod tarqa (par jere eştəvgə, urozaj jьjnav ertərnə həm başqalarqa) assignovajt itkən summahьnan bylergə.

2. Traktoristardь aqsalata assignovajt itev eşenen qənəqatlənerlek bulmavьn (Məsetle, Tuqmaqlь həm başqa MTS-tarda avanstar birelmav həm tiqed avansirlavdь) itkə alьp MTS direktordarьna. Traktoristardь aqsalata avansirlavdь, ieqət hər ber traktorist tarafьnan eşlangən eşten sьjtatьn həm xedmət kəndərenen hanьn ltəpkə alьp udqarьrqa bojoram.

3. Traktoristardь, jaqьvlьq materialdarьn ekonomit itkəndərə əsen byləklәvgə həm artəq totonqandarь əsen ştralqa tartьrv tərtibe turahьndaqь STO qararьn ytəməqən əsen Zejansura MTS-ь direktorь Fəxrettinьqa həm Stərletamaq MTS-ь direktorь Matvejьqa xedmət tedmahenə jadьp vьjgovor iqlan itergə.

4. Orloq idarahьnьn plan-finans bylegena bьl *prikaz*đьn ytəleven tikşerep barьvđь tapşьrьrqa.

Prikazđь matəuqatta iqlan itergə.

Başnarkomzem-FROLOF.

1934 nse jьl, 1 nse avqust.

Əlkələ vraraj jonar BARЬŞЬ

5-avqusqa

4 tən ber əleş kenə urьldь

(BAŞNARKOMZEM MƏQLYMƏTTƏRE)

Rajondar	Kəlgə həm irtə ja ravaj aşlqtar urь lьvь pr. menən	Kelialgə aşlq nev pr. menən
Bələsəj	45,4	98,2
Dyrtəjle	41,3	94,9
Əfe	39,1	94,0
Şişmə	35,7	78,3
Bere	35,6	97,0
Baqalь	35,2	84,7
Bişmylək	35,1	97,6
K-Ufoi	33,7	93,8
Dəvləkan	33,3	84,1
Qьrmьskala	32,1	97,9
Toporin	31,7	86,3
Avьroqazь	31,3	93,5
Mişkə	30,1	100,0
Qaltasь	29,5	91,6
Boraj	28,7	86,3
Starle tamaq	28,5	95,0
Kuriman	27,7	100,0
Blagoveşşen	26,8	96,1
Byzdak	26,9	93,5
Saqmaqoş	26,1	96,3
Manavez	25,2	93,7
Maqar	25,7	94,2
Mejokə	25,4	92,7
Qaraqoş	22,2	94,6
Janavьl	21,6	95,0
Tujmazь	19,7	84,9
Zejansura	13,9	82,6
Baltas	18,6	73,1
Arxangil	13,8	13,0
Miraq	11,4	86,0
Qaraidel	7,1	87,0
Şnjalil	4,5	5,9
Məsetle	3,1	99,4
Beloqataj	1,4	—
Dьvan	0,1	—
Xajnulla	0,08	100,0
Qьjqь	—	—
Ucalь	—	—
Beloret	—	—
Berjan	—	—
Bajmaq	—	—
Jəlajar	—	—
Bətəbe	24,2	92,0

5-se avqusqa, respualika dəvtəalendəge kolxoz-krəstejan sektorьnda ostalьe 563 men 567 gektar aşlьq kedge həm itlə jaravoj kul'turalar jьjnaldь. Kolxozdar sektorьnda 508 men 80 ga—24,1 pr., şul itbaptan MTS kolxozdarьnda 178 men 995 ga—17,8 pr., janoqdaqtar sektorьnda 55 men 486 ga—25,4 protsent.

1 GEKTARĐA

BER JARЬM SENTNER IGEN QOJOLA

Petrovski, 7. (telegraf bujьnsa). Maqar MTS-ь xedmətendəge „Stalin" kolxozьnda juqaltьvđarqa qarşь kerəş ojoştoromaqan. Ber gektar jerđə urlasa ber jarьm sentnerđan artьqьraq igen qala. 277 gektar arьş baьvьnda 405 sentner samahь igen juqaltьvь bildələnde.

Pionerđar, uqьvsьlar, qarttar başaq jьjnav eşenə mobilizovajt itelmәgəndər.

Kolxozda 500 sentner samahь aşlьq huqьldь, ə dəvlətkə nej barь 30 sentner qьna tapşьrьlqan. Dəvlətkə igen taşьv əsen bylenqən maşina, tara bulmaqanlьqtan igen taşьlmaj.

Qolmoxəmetьf, Səjfitdinьf.

MARGANES

Avqustьn 1-se bişkənələgendə 148 tonna marganes tudahь sьqarьldь 1447 tonna Magnitogorsk zavodьna odatьldь.

XEDMƏTTE JAQŞЬ OJOŞTORORQA

EŞ KƏSTƏRE BRIGADA, ZVENOLARĐA DƏRƏЬ URЬNLAŞTЬRЬLЬRQA TEJEŞ

(Maxsus xəsərsebetđəsən)

Zejansura MTS daqь kolxozdar arьş uraqьna massovьj rəveştə 29-ijyldərdə başlanьlar. Bьl kəndərgə inde, ijyldən 25 nə bulqan svodkalarqa qaraqan maşinalar 100 pr. qa, xatta qajhь ber kolxozdarđa 120 pr. qa remotlanqajnь. Üdək komitet plenumь, Oskom, Başsovnarkomdьn „urozajđь jьjnavđь ojoştorov" turahьndaqь qararь əjronelgəjne... Şulaj đa uraqtьn təvge 3 kənəndə aik kyp həm đur jeteşhedlektar buldь.

Jeteşhedlek—algerək tə xedmətte ojoştora belmәvđa. Bьna **„Qьđьl il"** kolxozь. Ul 28-ndə 3 lobagrejka menən uraqqa teşlə. 2-se brigada brigadirь **Moratьf** urьv zvenolarьna ucastka kyrhətməqən. Şul arqala 2-se zveno edlәp kenə ala la, qajđa tiged jer bar şunda kitə. 1-se zveno menən arralarьnda tavş sьqa. Unan đa nigerek ucastka ejahedlənə—kem eşlәgəne belenmәj. Şul uq brigadala keşe kes tare tiged həm tejeşensə aylenmәgən. Bьna 2-zveno, ber masina artьnan 11 keşe bəjlaj, 3 keşe qul tьrmalь menən başaq jьjnaj. Ə 1-se zvenola 10 keşe bəjlәj, başaq jьjnavsьlar juq.

Bьl xəl Başoskom, Başsovnarkom qararьndaqь—maşina-qa 6-8 bəjlәvse qujьla—tigən qararьn tupaŋ rəveştə boəov, həm ular ber-bereneнə tik qьjьnьsь qьna jahajđar.

Hər bəjlәvselə qul uraqь həm tьrma bulьrqa tejəş ine. Bьl đa juq. Ə mejəştərđə—nərolqanda aşlьq urьlmaj qalьna.

Aldьnqь hanalqan **„Kr. partizan"** kolxozьnda la oşondaj uq xəl. Unda 3 kən bujь ber genə maşina la kənlək normahьn tuliьrqanь juq. Kolxoz predsedatele-Bykindən horaqas

— Əle bit janь—lьnav eşe genə-tip tьnьslana. Ə ydenen planь bujьnsa 3 kən jarьmda, taqь jartь kendən arьş uraqь belərgə teşeş. Ul kyp eşte „attar aorsolovqa" lьltaj. Ə şul uq vaqьtta urozaj jьjnavqa berkeltelgən ber XTZ traktorь 2 kən bujь eşhed ullьrđь.

„Frunze" kolxozьnda la bьnđaj jeteşhedlektər kyp. Eşkə hun sьqalar, irtə qajtalar. Zarifa kevektər jartь qьna kən şelaŋdər.

Bьl kolxozdarđa uraqqa teşkəs 3-4 kən uđqansь bətə eş yd aqьşьnda-əle janь başlandь-tip barđь. Həm aşav produksia birev—eşkə, kənlək norma tuliьrvqa qarap birelmәne, politikmassovej eş bətənlaj oşoiolmaně. Oşo arqala bьl kolxozda kənlək norma 3-4 kən bujь tulmanь həm 3,5 kəndə urьlьp ee lərga teşeşle arьş—6 kengə hudьldь.

Oşondaj jeteşhedlektər menən bergə—remont eşendə la kyp kenə jeteşhedlektər barьqь asьldь. Sul uq „Qьđьl il" đə yđe taşlap uraqьstьn təzelare janьtьş qujьlьv arqahьnda ber əjlanergə la jaramaj, ər janьnan ultьrtьrqa tura kilđe. **„Internatsional"** kolxazьnьn 4 laəogrejkahь janьnan tədətelde.

Bьl jeteşhedlektər eş barьşьnda uq MTS direksiahe, polit bylek tarafьnan konkret jardam arqahьnda beterəldə. Xəđer uraq eşe normal' rəveştə bara. Oşo 2-3 kən esendə 12 kolxozđa 600 gektar arьş urьlьp keltələrgə bəjlande.

N. QƏRIP.

DIREKTOR JARKIN BOŞONMAJ

SOVXOZ BAĆЬVЬ BUJЬNSA BAŞAQ QOJALAR...

Mənəvez rajonь Kəjergəze mal sьlьq sovxozь arьş urьrqa 29 ijyldə genə başlap, 3 nse avqustqa nej barь 92 gektar urđь... Uraqьs maşinalardьn kyəehe eşhed ullьra. Qajhь berəvdərə nasar remontlanьv arqahьnda eşkə inməjđər. Sovxozđьn 8 kamkaьnь bar, ulardьn berehe lə eşkə başlamaqan əle.

Berense avqusta sovxozđьn bətə fermalarь massovej sanьv eşenə teştelər. Berense kən praktikahь uq urozaj jьjnavqa ədərlek nasar bulьvьn kyrhətte. Sovxozđьn Juşatьr fermahьnda arьş urьvđa altь təəogrejka, ike keltə bəjlәvges maşina eşlərgə teşeş. Lakin, bьlardьn qajhь berəvdərə bətenlaj eşkə jararlьq tygel. Berehenen keltəne birep, bəjlap bara torqan valtьna hьnьq sistema qujьlqan, ə ikenseheneп keltəne bəjlap ьrqatьp jerəj torqan cəstərə qujьlmaqan.

Laəogrejkalardьn orloq tolqostarь juq. Eştep sьjtatь nasar, urqan saqta ber genə lə orloq tətolmaj. Ə, qajhь berđare tətolqan aşlьqtardь kire qojop jerəjđər.

Bьl maşinalardь direksia tarafьnan bьqa sara kyrelde. Brigadalarđa kul'tura massovoj eştere julqa qujьlmaqan. Qьđьl—qara taqta, stena gazetalarь ojoştorolmaqan. Bьl jeteşhedlektərde bətərevga urozajđь juqaltьvьđ jьjnap alьp, dəvlətkə igen tapşьrьv ntujьndamatarьn ytəvđa partia, xəkemət qararđarьn tormoşqa atqarьvđa partia, komsomol ojoşmalarь bol'şevistik kəraş asarqa tejoştər.

D.X

Əs keşegə... ber tьrma

"Qьđьl tan„ baŧьvь--qojolqan başaqtar ojahь

„Qьđьl Tan" kolxozьnda (Magar rajonь) urozaj jьjnavđa VKP(b)VKham ƏK plenumdarьnьn juqaltьvđarqa qarşь kerəşev turahьndaqь kyrhətmələre ytəlmaj. 3 nse Urazajьl brigadahьnda 27 ir, 40 tan artьq qatьn qьđ sulha la ul ydenen brigadahьndaqь eşselərđe urьv tam bəjlav eşenə tulьhьnsa mobilizirlamaqan. 40 qatьn qьđ urьnьna 35 həm 27 ir urьnьna 18 ir qenə eşkə sьqa. Urazajьl yđe partia kandidatь aulь torop VK həm ƏK kyrhətmələren ytəv nigeđendə juqaltьvđar menən kerəşməj, eş sьjtatь nasar, başaq jьjlmaj, qul tьrmalarь jeteşmәj. 3-4 keşega nej barь 1 tьrma tura kilə. Tik nerense Idrisьva zvenohьnda qьna eş jaqşь qujolqan.

Urazajьl brigadahь urьv normahьn kenənə 0,15 urьnьna 0,8—0,9 qьna itep ytəj. Uraqьs maşinalarь la normalarьn 40-50 pr. qa qьna ytəjđər. Hedəmətəla Urazajьl brigadahьnьn 70 gektar arьş 6 kən esendə nej barь 15 gektar qьna urьldь.

Uraqьs maşina'arь remontlanmaj jatalar. Timerləktə raskulacivajt ittelgən kulak malajь Laşot eşlәj. Ul remontlav eşen ədə. Ajьna 50 hum aqsa 5 bət on alьp eşlәhe lə maşinalardь nasar tedətə. Tedətelgən maşinatar eşkə inməjđər, vatьlalar.

Kolxoz jetəkseləre, VKP(b) kandidattar gruppahь sьjnli hidqerlektərən juqaltьp bьl qorotqos kulak malajьn aььrap jatqьrqandar. Politavlek tarafьnan bьqa sara kyrelde. Brigadalarđa kul'tura massovoj eştere julqa qujьlmaqan. Qьđьl—qara taqta, stena gazetalarь ojoştorolmaqan. Bьl jeteşhedlektərde bətərevga urozajđь juqaltьvьđ jьjnap alьp, dəvlətkə igen tapşьrьv ntujьndamatarьn ytəvđa partia, xəkemət qararđarьn tormoşqa atqarьvđa partia, komsomol ojoşmalarь bol'şevistik kəraş asarqa tejoştər.

Murtazin I.

SƏSKES MAŞINALARЬ EŞLƏMƏJDƏR

Əlşəj orlaqsolaq sovxozьnьn Qьđьl armia aylekşəhe kedge səsevgə par herəv planьn artьrьp ytəne. Parđьn sьjtatь jaqşь. Lakin kedge səsevgə aylekşəlage səskes maşialarьnьn nj barь nerehe genə remontlanqan.

Byleksə kedge səsev aldьnda, lakin əđerlek nasar. Mexanizator Bьjkul bьl turala ujlap ta qaraqanь juq.

Kyp kenə səsev maşinalarьnьn diskalarь jergə balьp tutlap ultьra, ə kyp kenə səskestərđen diskalarь teşep, qьjşajьşьp bətkən.

Səskestər jadqь səsevđən sirle tadartьlmav səbəple, ulardьn eske castarь la tutьqьp syp--sar menən tulьp bətkən.

Səskes maşinalarьn remontlav eşenə halqьn qarajđar, ulardь remontlavqa 2 malaj qьna qujьlqan, ular maşinalardь belmajđər.

Səskes maşinalarьna oşo kəndərđə jaqşь remontь əətermaqandə, kedge səsevđər đur qurqanьs alьbьnđa tora. Byleksə jetəkselere remont eşen tidlaterga tejeştər.

Murtazin I.

Əlkələ dəvlətkə igen tapşьrьv barьşь

Maqar „Ynək" kolxozь rajonda nerense bulьp dəvlətkə arьş tapşьrьv planьn tamamlanь, 288 bot arьş tapşьrđь. „Juldaş" həm „Təjryk" kolxozdarь uqsьvsьlarđь həm pionerđarđь başaq jьjnavqa ojoştordolar. **Q—tь?**

* * *

Priut MTS-ь xedmətendəge „Janь jul" kolxozь 1030 gektar arьş urьv planьn 3 avqusta tamamlanь. Unьn 537 gektarь skertlende. Xəđer aşlьq huqьv eşe qьđьv bara. Dəvlətkə 205 sentner igen tapşьrьldь. Kolxoz 5-se avqusta arьş səsergə başlanь.

* * *

Jazьjkovo—Novoselovo (telegraf bujьnsa). **Bassik** isemendəge orloqsolaq sovxozь dəvlətkə 1400 sentner igen tapşьrđь.

ELEVATORQA 3289 SENTNER ORLOQ TAPŞЬRЬLDЬ

Novotrojski 8 (Başrosxoz Novotrojski MTS-ь kolxozdarь igen tapşьrьvđa nerensetekte alьv esən kerəşələr. 5 nse avqusqa ular dəvlətkə 3289 sentner igen tapşьrđьlar. „Qьđьl jul" artele dəvlətka arьş tapşьrьv planьn tulьhьnsa tamamlanь. Ul 400 sentner igen tapşьrđь. Igen tapşьrьvđa „Krasnyj luc" kolxozь la jaqşь eştaj.

IGEN TAPŞЬ RЬVSЬLARĐЬ

Kul'tura jaqьnan xedmətlandərevga nьq iqtibar itergə

Bəgən **„Pravda"** qazetь igen tapşьrьvsьlarđь kul'tura jaqьnan xedmətlənderev turahьndaqь maxsus bit birə. „Kul'tura-massovoj eşte baьvđaqь əriqadalarqa" tigən baş abtьndə Xarkof, Kiev həm Ciləbe elkalarenən həm Saratьf Krajьnan kilgən najtaq qьna xəbərđərđe birə Elevatorđarđьn kul'tura eşenə ərnalqan redaksion məqaləbendə „Pravda" əsləj tip jađa:

„Igen tapşьrьvsьlarqa tyralarsə, *bojoraxrattarsə terip*... qaraş faralqan kyrenəş bulьq kərək. Bьl qьna urьndarđa igen tapşьrьvsьlarđь aik odaq totalar. Jьş qьna rəveştə igendəren kəmetep ylsəjđər... Ularđь kul'tura tormoş jaqьnan xedmətlanderevga nətenlaj iqtibarhьd qarajđar. Elevatordar ergəhendə səj xanalar həm *produkta tarjoktarь* asьv turalьnda kyp həjlanelde, kul'tura-massovoj eşke aqsalar jebəreide, hər ber elevator ergəhendə ştatlь kul'tura rabotniktarь bar, lakin şul uq vaqьtta kolxozsularqa səj esevgə, produktalar hatьp alьvqa, gazettar uqьqa, nihajət leksia, konsert, radio h.n. tьnlarqa urьn juq.

„Xəđer igen tapşьrьv esenen iq qьđqan vaqьb. Elevatordarđa, ssьjp punktlarđa qajhь ber maldə 30-40 kilometr ierđən kilevse kolxozsular tuplanalar. Igen tapşьrьvsь kolxozsularđь nьqlь iqtibar həm qajqьrtьv menən uraьp alьrqa kərək...

„Igendə qabul itevđe həm haqlavđь tə'min itkən həm şul uq vaqьtta igen tapşьrьvsь kolxozsularđь taqşь xedmətlanderev belgən elevatordar qьna jaqşь tip itəplənə...

„Elevatordarđaqь həm ssьjp punktlarđaqь kul'tura-massavoj eştar Zagotzernonь qьna tygel, balki partia həm komsomol ojoşmalarьn da ьlьqtьrьrqa tejeş".

SOVETTAR SOJUZЬNDA

IGEN TAPŞЬRЬVSЬLARĐЬ

KUL'TURA JAQЬNAN XEDMƏTLƏNDEREV SARALARЬ

Sentrosojuz prezidiumь avqus ajь esendə, igen tapşьrьvsьlarđь xedmətlənderev esən 1000 səjxana asьrqa qarar sьqarđь. Səj xanalar Ukraindьn, Məskəv həm Leningrad elkələrenen həm sojuzdьn başqa rajondarьnьn elevatorđarьnda, traktalarьnda, əđerlәv punktlarьnda asьlalar.

SSSR—TƏRKIƏ

SPORTSMENDARЬNЬN JARЬŞЬ

Məskəv, 8. 7 avqusta „Dinamo" stadionьnda SSSR həm Trkə sbornьj komandalarьnьn osoraşьvь bulđь. Matcala 75000 qaravsь bulđь. Xəkemət lozalьnda Sulimьf, Jenukedze, Jəqoda, Busnof, Antipol, Jatoslavskij, Kasarjol, Karaxan, Syriss, Kaminski, Tərkiənen ilsehe Fəvzinej, Tərkiə delegatsialьnьn predsedatele Javdət Kərim-bej həm başqalar kyrəədelər. Tərkiə vəkələtə lozalьnьn əb-jaqьnda sports mendar həm dipkorpus bulđь. SSSR menən Tərkiə komandalarьnьn osoraşьvь SSSR lajđalьna 2-1 rbəne menən tamamlanь. Ujьndar jьldam temp menən ytte. Tərkiə futbolistarь ujnavđьn juqarqь dərazaben kyrhəttelər.

Jenel otletika bujьnsa iqlan itelgən BƏTƏ SOJUZ JARЬŞЬ TAMAMLANDЬ

Jenel otletika bujьnsa SSSR ƏN aldьnqьlьq alьvь əsən vedomstvalar arahьnda 6 kən bujьna davam itkən bətə sojuz jarьşь tamamlandь. Jarьşьn huqьqь kənəndə 11 janь bətə sojuz rekordь bildələnde. Jenel otletika bujьnsa quşьp alqanda 23 rekord qujьlqan jarьştarđa proletar sport jəmqejəle „dinamo" kollektifь jenəp sьqtь. 2 nse urьndь profsojuzdardьn sbornьj komandahь, 3 nse urьndь koopert siatlardьn komandahь. 4 nse urьndь Qьđьl armiansq komandahь aldь.

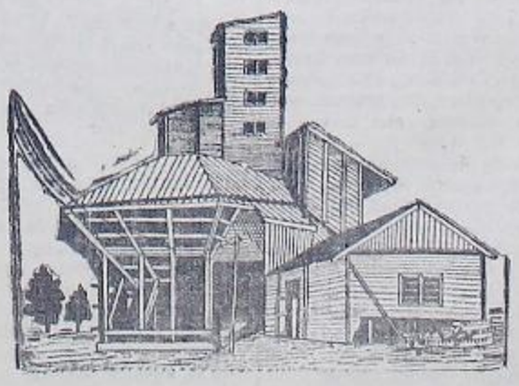

Byrəttə—Şaxta qalahьnda janь balьnqan orloq haqlav urьnь. Bьnda 13.000 sentner orloq bьja, orloq haqlaqas tulь mexanizirlanqan.

Məskəv, 8. Tərkiə həm SSSR đьn sbornьj komandahь arahьnda aulqan frahsuz kerəşe matcahьn 3-kə 4 ibəne menən SSSR komandahь otto.

PARIZOQA

SOVET FUTBOLISTARЬ KITTE

Məskəv, 8. 7 avqusta Pariəqa proletar sportsmendarьnьn internatsional sljotьna sovet sportsmendarьnьn delegatsiahь kitte. Delegatsianьn sostavьna SSSR đьn uj jaqşь jenel otlyttarьnan 14 futbolist inə. Delegatsiaqa SSSR VSFK nen javaplь sekretarь ip. Grigorejel jetəkselek itə.

JENEL OSQOSTAR STARTЬ

Məskəv, 6 5-avqusta Tuştinski aerodromьnda Məskəv—Gorki—Qazan—Sverdlovski—Omskt—Novosibirski—Krasnojarski—Irkotski marşrutь bujьnsa osa torqan Jakovlef konstruksiahьndaqь „AIR-6" jenel osqostar tərkəmenən startь birelde. Osov SSSR Osoaviaximьnьn Üdək Sovetь həm „Pravda" tarafьnan ojoştoroldo. Marşruttьn dəjəm odonioqo 4263 kilometr. Osovđьn maqsatь jenel motorlь aviatsianьn əhəmiətən

„BRONEVIK“ KOMSOMOLDARЬ

UROŻAJ JЬJNAV EŞENDƏ ƏLGƏ KYRHƏTƏLƏR

Arslanova Sufia—ul Avьrqazь rajonь „Bronevik“ kolxozь aqzahь, jaş komsomolka. **Sufia** keskej genə saqta uq jəlm qalьp aqalarь qulьnda yьkkan.

Sufia ytkən jьlqa tiklem kolxoz ьlar menən baŝьvda eşləp, bətə eştə lə aldьnqьlьq kyr ətep kilde. Uraq urьvda bulhьn, keltə bəjlavdə, aşlıq tuqьvda bulhьn—bətə eştə lə **Sufia** yd zadanieһьn arttьrьp, jaqşь sьjfat menən ytanc. **Sufia**nьn ьl eşməkərlege, ьl jetedlege unь başta brigadirga komsogruporg. hunьnan „Bronevik“ kolxozьnьn **komsokomitet sekretarь** itep qujarqa memkinlek birde.

Bəgən **Sufia**—„Bronevik“kolxozьnda 92 komsomoldь yd esenə alqan **komsokomitet** sekretarь nuhp eşləj.

—„Beđđen komsomoldar kolxoz proizvodstvohьnьn hər ber tarmaqьnda aldьnqьlьqtь alьp baralar. Nindəj genə eşkə to tonma, unda komsomoldar bulьşmaj qalmaj. Beđđen **Sufia** ner jьl vaqьt esendə ularđь bьnь tigən ojoşqan kes itep quja aldь“ tej kolxoz predsedtaele **Dinajьf Ojarifulla** aqaj.

Isəndiqof Şərif, Rəximьva Rəqiə, Isəndiqova Minəskəj, Mirzakьva, Valejeva Sərvər, Bəxarmitьf Islam, Mərietьva Nailə, Junьsьf Sadiq, Ojatin Əxət bəm başqalar—bular bətəhe lə ytkən jьldarđa kolxoz həm komsomol eşenən sittə jetep, possiflaşqan komsomoldar bulha, bəgən ular-kolxozdьn iu aldьnqь,—eşlekle komsomolda rьnan hanalalar.

Sə evgə əđerlektə, *tarelar—toq, turpьşalar əđerlevdəge* edəkləktə qaplav esen *sunbotniktar* ojoştorop, bər ser komsomoldь tara jьjьvqa tuplav—in elek 4-se brigada komsorgь **Isəndiqof Şərifтən başlandь.**

— „Iptaştar ьna min yd bьđrvьmdь kontraktavajt itəm də, hedde lə ydem menən jarьşьrqa saqьram, jəgeđ, kem minen arttan jadьla“ tine, Şərif bəđav kantraktatsiahь başlanqas. Unьn bьl sьqьş lar kantraktatsia planьn bətə brigadalardan alda ytərgə memkinlek birde.

Partia Ölkə komitetьnьn urozaj jьjьv turahьndaqь qararьn alьv menən Sufia ydenen brigadalardaqь komsomorgtarьna unь tikserəp, eşlenergə quştь. Isəndiqi Şərif yd brigadahьnda Ölkə komitet qararьn tikserəp ejranev menən, unь praktik bojomqa atqarьv esen yd komsomoldarьn mobilizavajt itte. 1-se brigada komsomoldarь başlap kiteve menən „Bronevikta“berenesdozor vьjьşkalarь ojoştoroldo.

— „Beđ xattə bьl turala komsorgtar menən də kəngəşep el germanek Şərif yd brigadahьnda vьjьşka ojoştorop, hazьlьq eşen ьşanьslь komsomoldarьna tapşьrqan, ular arahьnda al maş qaravьlьslar đa bildəlap elgergən. **Komsomol eşen qaj tanan qoroqandan hun neđđen komsomoldar bьna nisek eşləj başlanьlar**“ tj Şufia. Şərif tazribəhc bətə brigadalarqa la kyserelde. Bəgengə kendə

AJRƄM HANƄ TO TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 183
10-avqust
1934
JƄL

VKP(ƀ) tƄn Bəşqortostan Bikə, Bƒə qala komitettarƄ, BVBK hem Başprofsovet organƄ

BƏTƏ PL PROLETARDARƄ, BERLƏŞEGED!

„Kolxozdar, sovxozdar həm jaŋqƄđaq xuzalƄqtarđƄŋ tik jaqşƄ sƄjfatlƄ ojƄna orloq tapşƄrƄvđarƄn tə'min itergə, ajƄrƄp ajtkəndə, SojuzđƄŋ kənjaqƄndaƷƄ rajondar ƏsƏn 18 protsenttan da juqarƄ həm qalqan rajondarƄ ƏsƏn 19 protsenttan da juqarƄ dƄmlƄ igendərđe qabul itevgə jul qujmaŋqa“

(VKP(ƀ) UK plenumƄ qararƄnan)

BRIGADALARĐAN, BAŞAQTAR JƄJNALMAQQAN UCASKALARĐƄ QABUL ITMƏĐKƏ!

SOVET ZAKONƄN HAQLAVĐA

Sovet xəkəmət tarafƄnan sotsialistik jəməqət milegen haqlav turahƄnda zakon qabul itelevgə əəgen ike jƄl tuldƄ. Prinsepial jaqtan ifratlƄ đur əhamiət ike nulqan əƄ zakon, uđqan ike jƄl esendə, ileəeđđə revolytsion zakonsƄlƄq əsen kerəşten tep jəkmətkehenan qiəarat. Xəđer əƄ kerəştə partianƄn həm proletariat diktaturahƄ orqƄndarƄnƄŋ əajtaq qƄna đur unƄştarqa ireşkənlegen ajtep ytergə memkin.

BƄl unƄştar fəqat' xalƄqtƄŋ millioniaqan massahƄnda sotsialistik jəməqət milegenə jaŋasa menəsəbət tarelalav aujbƄnsa eşte artanan jəjelderev, tarənəjtev karəklegen kyrhətələr. ŞunƄŋ menən bergə, sovet zakonƄn əođorqa mataşƄvƄs, xalƄq doşmandarƄna qarşƄ artaşan ajavhƄđ qatƄ kerəş kərək.

HunqƄ vaqƄttarđa proletariat diktaturahƄnƄŋ əƄ məhim orgƄndarƄnƄŋ eşendə prinsepial jaqtan ƄK məhim nulqan jetdi vđgəreştar nuldƄ. Eskərge es tər xalƄq komissarlƄqƄ ojoş torov turahƄnda 1934 jƄldƄn 10 nƄş ijylendə sƄqarƄlqan zakon sovet dəvlatenen kese həm nƄqlƄqƄ yƄevenen, eskərge həm şulaj uq xalƄq ara xarakterđaqƄ ere burƄstardƄ unƄŋ unqƄlƄ raveştə xəl itevenen taqsire nulƄp tora. Ileəeđđə dəvlət tsemenən revolytsion zakonsƄlƄq ƏƄtənən kyđatevđe əojomqa aşƄrƄv esen Lenin fekere həm'naşlavƄ aujbƄnsa tədelgən dəvlət prokuraturahƄnƄŋ eşe - əƄ oəstanovkala ajrƄm əhmejat qəđana.

Sovet zakonƄ—qaja taş həmaq nƄqlƄ həm jemercmətlek, şənki ul kəstə proletariat diktaturahƄ tarafƄnan tƄvđƄrƄlqan:

Sovet zakonƄ—ylek đogma tygel, ul partia həm xəkəmətten sotsializm esen kerəş ruxƄ menən huqarƄlqan teləgenen tere opiratif taqsire.

„Bed farmalistar tygel“ tigən opportunistik həjlanevđar, sovet zakonƄnƄŋ formal' talaptarƄn „huldarsa“ hanqa huqmavđar revolytsion zakonsƄlƄqtƄŋ nigeđđəren aƄtƄrtƄn raveştə jemerevgə mataşƄvđan qiəarat.

Eje, sovet prokurorƄ zakonsƄlƄq iseme ƄtƄnđa zakonhƄđlƄqtar eşlavgə jul qujmav jahatenən genə farmalis auƄrƄa teş tygel, əəlki tap ƄƄna şuqa kyrə ta ul sovet zakondarƄnƄŋ ikləənmajensə, jalqan anlatƄvđarqa jul qaldƄrmajƄnsa đerət ytaleve, zakondƄŋ sovet dəvlətə tarafƄnan qujƄlqan formalarđa qullanƄlƄvƄ esen əətə qƄrqƄvlƄqƄ menən kerəşergə məzƄyr.

Bedđen apparatta zakondƄ ular esen həm ular turahƄnda jadƄlmaqan tip ifəplavse vilmuzdar əđ tygellegen ip. **Stalin** ƏƄr nisə tapqƄr kyrhətep ytte. Oşondaj tindinsialarqa qarşƄ kerəştə genə kin massanƄ sovet zakondarƄn vđlaşterev ruxƄnda, sotsialistik zakonsƄlƄq ruxƄnda tarəəjalərgə memkin.

BƄl burƄstardƄ xəl itev esen partianƄn sovet prokurorƄnan unƄn esƄn zakonovođ, sovet zakonadatelstvohƄnƄn iŋ jaqşƄ əelgese auƄlvƄn lalap iteve əik asƄq nəmə.

Lakin xəđer sovet prokurorƄna qujƄla torqan talaptar auƄlqa menən genə siklənməjđər. Prokuror nƄq həm qƄjƄv huqƄşşƄ auƄlrqa, yđenen eşendə hər ƄƄr konkret məs'ələ nujƄnsa dəvlətten noqtal nazarƄn urƄnsƄlƄq joqondolarƄna həm „kaluz həm razan zakonsƄlƄqƄn“ həjrap jerəvđərgə qarşƄ qujƄrqa hələtle auƄlrqa teješ. Ul revolytsion zakonsƄlƄqtƄ xalƄq massahƄna ytkərevse auƄlrqa teješ.

Sovet prokuraturahƄ ydenen 12 jƄl jəşəve dəverendə kyp eştər eşlane.

Prokuratura sotsialistik zakon esen kerəştə partia Vđək KomitetƄnƄŋ həm sovet xəkəmətenenŋ nƄqlƄ aftorititƄnan auƄlƄşlƄq kyrə.

Bedđen prokuratura sostafƄnđa ƄK jaqşƄ nol'şeviktar-grazdandar huqƄşƄnƄŋ uttarƄn ytep sƄqqan, đur politik organizatsion təzrləəgə ejə auƄqan keşelar ƄƄr. Lakin əƄ əle prokuratura kadrđarƄ problemahƄ xəl itelgən tigən hyđ tygel. Partia ojoşmalarƄ eşten janƄ şarttarƄna movafiq itep, prokuratura ranotniktarƄ hajlap alƄvqa ajƄrƄvsa iqtibar itergə məzƄyrđar.

Sovet prokuraturahƄ ydenə xas auƄlmaqan kyp kenə funksialardan qotolop, sotsialistik zakonsƄlƄqtƄ nƄqƄlƄvđƄ yđ eşenen vđək burƄstarƄ itep alƄp, sovet vlasƄnƄn doşmandarƄna mərgən udar ƄtrəsƏk, xeđmətsandərđen xoquqtarƄn əođovđarqa, uqƄtƄlarqa həm xejanətsƄlarqa qarşƄ ajavhƄđ kerəşəsək

„Pravđa“

Potrebiteldeken urlav həm sovet dəvlaten aldav esen javaplƄlƄq turahƄnda

SOJUZDAR RESPUBLIKALARƄNƄŋ JENƏJƏT KODEKSTARƄNA MATDƏ ƏƄTƏV TURAHƄNDA

SSSR VĐƏK BASQARMA KOMITETƄ HƏM XALƄQ KOMISSARĐAR SOVETƄ

QARARƄ

Sovet savđabƄ praktikahƄndaqƄ-alƄvsƄlarqa tovarđƄ kəm *ylsəp ajrev, savđala* đerət aulmaqan ylsagestər, *girđar, me*trđar həm başqa ylsəv prisorđarƄ fajđalanƄv, tyəən sortlƄ tovarđarđƄ juqarƄ sortlƄ tovarđar xaqƄ menən həlƄv, şulaj uq qujƄlqan vaqlap həlƄv xaqtarƄn əođov xaldəren eəterev maqsatƄnđa, SSSR Vđək başqarma komitetƄ həm SovnarkomƄ qarar itə:

Sojuzđar respublikalarƄnƄŋ xəkəmattarenə respuəlikalarđƄn jenəjət kodekstarƄna tyəəndəge jəkmətkelə matdələr əƄtərgə təqdim itergə:

1) AlƄvsƄlarqa tovarđƄ kəm ylsəp ajrev, həlƄvđa đerət aulmaqan ylsagestər, girđar həm başqa đerət aulmaqan ylsəv prisorđarƄ menən fajđalanƄv;

2) Magazinđarđa, laikalarđa, tarjoktarđa, stalovoj, bufettarđa həm başqalar, kin qullanƄv tovarđarƄna qujƄlqan vaqlap həlƄv xaqtarƄn əođov, tyəən sortlƄ tovarđarđƄ juqarƄ sortlƄ tovar xaqƄ menən həlƄv, alƄvsƄlarđan tovarđarđƄn prejs-kurant xaqtarƄn jəşerev;

Potrebiteldeken urlav həm sovet dəvlaten aldav tip qarap, it **jƄlqa tiklem erokqa irəktən məxrym itev** menən jazaqa tartƄlalar.

SSSR Vđək başqarma komitetƄ predsedatele—**M. Kalinin.**

SSSR XalƄq komissarđar sovetƄ predsedatele—**V. Molotof**

SSSR Vđək başqarma komitetƄ sekretarƄ-**A. Jenukidze**

Məskəv, Kremel, 1934 jƄl 25 ijyl.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SOVET AVIATSIAHƄ TURAHƄNDA

FRANSUZGAZETALARƄ FEKERE

Paris, 9. Gazettar sovet eskadrilƄahƄnƄŋ, osovƄsƄlarƄnƄŋ hyrətlaren, şulaj uq ularđƄn osov turahƄnđaqƄ oicotlarƄn ƄƄtƄp sƄqarđƄlar. „Tan“ gazetƄ sovet aviatsiahƄnƄŋ yƄeve turahƄnda đur maqalə ƄƄtƄp, unđa unƄn ƄƄgenge toroşona ajrƄvsa đur narƄq elrə. BƄl gazet SSSR yđenen hava flotƄn tƄnƄsƄlƄq maqsatlarƄnda həm kərək, auƄlvƄ memkin auƄqan doşmandar hezyme jahatenən auƄhən şulaj uq SSSR đƄn narmal menəsəbət totovƄ memkin auƄqan ildar jahatenən đa ajrƄvsa məhim urƄn tolqan qurqavsƄlƄq maqsattarƄnđa alqa jerərə, ƒ. GazettƄn ƒikere auƄlsa sovet aviatsiahƄnƄŋ alqa ƄarƄvƄ ƄətƏ sovet xuƏƄlqƄnƄŋ alqa ƄarƄvƄnƄŋ həm unƄn sit ildərđe qƄvƄp jetergə həm uđƄp kitergə. sit ƒ Ƅojonđoroqonan qotolorqa ƄntƄlvƄ nƄn xaraktirlƄ jaqƄ auƄlƄp tora. Gazet đonjala iŋ ere osqos auƄqan „Maksim Gorki“ osqosƄn tasver itə həm tƄnƄsƄlƄqtƄ haqlav maqsatƄnđa Pransia aviatsiahƄnƄŋ sovet aviatsiahƄ menən texnik jaqtan ƄergƏlƏp eşlavđere kerəklegen kyrhələ.

QTAJ QƄĐƄL ARMIAHƄ

UNƄŞTARQIA ƏLGƏŞƏ

Tokio, 9. Simaun Rengo, qtaj qƄđƄl armiahƄnƄŋ Candindu (Fyszan provensiahƄnƄŋ kənbajƄş eləşendə) alqanƄqƄn həm Lənşingə (Candindun kənjaq—kənsƄqƄş jaqƄnđa) jaqƄnlaşqanlƄqƄn xəbar itə. QƄđƄl armia menən auƄqan huqƄşlarđa Nankin qəskərđərə jaqƄnan 10 men keşe ylterelgən həm jaralanqan.

Vaşington, 9. Fuczou ergəhendə torqan Amerika krejserƄnƄŋ komandujşşeje, qtaj qƄđƄ armiahƄnƄŋ Şujkou qalahƄn alqanƄqƄn xəbər itə (FuczoudƄn tentaq—kənbajƄş jaqƄnđa).

London, 9. „Ekscejndz telegrai“ gazetƄ qtaj qƄđƄ armiahƄnƄŋ FuczoudƄn tupƄalarƄn alƄp xəkəmət qəskərđərenen siben ədgənlegen, yđenə kərəkle ađƄqtarđƄ alqanƄqƄn xəbər itə. QƄđƄ armia 6 aj esendə xəkəmət qəskərđərenen 6 otrəlen qoraihƄđlandƄrqan.

***

Paris, 7. „Jumanita“ gazetƄnƄŋ xəbər iteve auƄnsa ƏətƏ Fransiala huqƄşqa həm Ƅaşizmqa qarşƄ Əerđəm kerəş frontƄ ailgehe ƄtƄnđa kompartia həm sotsialistar partiahƄ tarafƄnan ojoştoroiqan ƄajtaQ qƄna mitingƄar həm demonstratsialar ytkarelə. 5 avqusta Əerđəm front lozungƄarƄ ƄtƄnđa 2.5000 men eşse demonstratsia jahanƄ FransianƄn Ƅaşqa kyp kenə qalalarƄnđa ta 10 nar menlə gən eşselər Əerđəm front mitingahƄna jƄjƄldƄlar.

MANCZURIALA BAŞ KYTƏREVSELƏR XƏRƏKƏTE YƄƏ

Şanxaj, 9. Qtaj gazettarƄ, 5 avqusta 500 baş kytərevsenen jponđar tarafƄnan qulqa alƄnqan ManczurialaqƄ baş kytərevselə' xarəkatenen jetəksebe tən-tən-mə'lə qotearƄv maqsatƄ nƄƄnan Mukđin qalahƄna ikəyzm itkənləktaren xəbər itə. Uramđarđa 2 saqat auƄna huqƄştar auƄqan. Japondar pylemjottar həm jenel artillerƄa menən ƄqandaT. Baş kytərevselər xəthəđ genə huqƄşqandan ƄƄn qalƄnan kire ƄƄqqandar. Mukđinda huqƄş xələtə iqlan itelđe. HuŋqƄ əs aj esendə Mukđin provinsiahƄnƄŋ vlastarƄ baş kytərevselər xərəkatendə təhmət itep 9000 qtajlƄna qutqa ƄldƄlar.

AVSTRIA XƏKƏMƏTE

Fon Papen Ƅldələnevenə rizalƄq ƄirgƏn

Vena, 9. AvstrianƄn telegeral agentstvohƄ „Politiçe korrespondins“ gazetƄnđa paƄƄlqan maqlymətlər auƄnsa Fon-PapendƄn GermanianƄn VenaiaqƄ ilsehe itep Ƅldələnevenə Avstria xəkəmətenen rizalƄq Ƅirgənlegen xəbər itə.

TUJMAZƄ BAƄƄVĐARƄNĐA

JuqaltƄvđar menən kərəş ojoştorolmaqqan

TujmazƄ. 5-avqustqa rajon kylemendə ƄətƏhe 17072 qektar arƄş həm irtə səselgən hasan aşƄqqa kul'turalarƄ urƄlqan. ŞunƄŋ 1660 qektarƄ keltəgə ƏƄjlənep, 1488 qektarƄ skertlənqan. Jalanda keltəgə ƏƄjlənməgən 1000 qektar urƄlqan aşƄlqa jata Skertkə halƄvqa ahəmejat ƄirelmƏj. Kolxoz jetəkselərə: „ananƄnan urƄlqan igende nisek skertlƏp toralƄnƄ“ tiđər. BƄndaj kulak fikerenə ƏƄr kem ƏƄr nindƏj sara kyrmƏj.

AƄlaj kolxozƄnda aşƄqtƄ jamqƄđan haqlav esen japma ƄtđƄndar eşlənməgən. HuqƄv maşinalarƄ aşƄq taşƄqanƄn ketep auş ultralar.

RajondaqƄ ajrƄm kolxozdarđa juqaltƄvđarqa qarşƄ kerəş ojoştorolmaqqan. BƄl turala Vđək komitet plenumƄ, Oəkom direktiflarƄ, partianƄn rajon komitetƄ həm politəylek tarafƄnan Ƅirelgən kyrhətmələr ytalmƏj.

Dyrtəjlə sovetƄndaqƄ kolxozdarđa juqaltƄvđar kyp. Jer ƄtƄ tendə qalqan başaqtar jƄjƄlmajđar. Qul həm ət tƄrmalarƄ juq. Maşinalarqa orloq totqostar qujƄlha ta, ƏƄr vaqƄtta ta tađarƄlmajđar. Ularqa syp tulƄp ƏətkƏn.

„QƄđƄl Oktəər“, „Mars“, „Jykəle ayƄk“, kolxozdarƄnda hər gektarqa 60 kilogram igen qala. „QƄđƄl oktəər“ kolxozƄnda kombain artƄnan igen taşƄv esen təphəđ, tərtahəđ, vatƄq arbalar Ƅildələgəndər.

Kolxozdarda eş kəstəre dərəƄ ojoştorolmaqandar. Rajzo kolxozdar ƏƄtənən konkret jetəkselek ƄtmƏj. Kypselek kolxozdarđa brigadalar zvenolarqa ayƄlnmaqəndər. Şul arqala kemđeŋ kypme eşlave dərəƄ ifəapkə alƄnmaj.

Əşten sƄjfatƄ esen kerəş nasar. Kem jaqşƄ, kem nasar eştaj, ular ifəapkə alƄnmajđar. Kolxozslardan xeđmət daftərđarendə eşten sƄjfatƄ turahƄndaqƄ oratəqa ƏƄr nəmə ta jađƄlmaj. SƄjfat inspektorƄ ƏƄr nəmə tə eştamƏj. Straxovaj komissia həm signal postarƄ eşhəđlek kyrhətələr.

Rajzo həm partianƄn təvge ojoşmalarƄ ayƄ jeteşheđlektərđe əətərəv esen konkret sara kyrgə tejeştər.

K. Kamal
F. Kərim

LOBAGREJKALAR KƏNLƏK NORMANƄ JARTƄLAŞ QƄNA YTƏJƏƏR

(Kollektif kəəərsenən)

Dəvlakən. QarmƄş ayƄl sovetƄ „Başqortostan“ kolxozƄnda urozaj jƄjnav ƄlK aqƄrƄn ƄƄra. Lobagrejkala 5 qa urƄv normahƄ nej ƄarƄ 2,7 qa samahƄna qƄna ytalə. Bajlavselərđen zvenolarqa dərəƄ ayƄlnmavđare ərqahƄnđa, ƏƄnđa ta kəndəlek normanƄn jartƄhƄ qƄna ytalə. JuqaltƄvđarqa qarşƄ esen kerəş ojoştorolmaqan. Skertlav sƄjfatƄ ta nasar. Kəltə auşatqanda qotolqan başaqtar jƄjƄlmaj.

SƄjfat inspekstalarƄ yđ burƄstarƄn anlamajđar. Brigadalarđa eştangan eştərđen sƄjfatƄ tikşeselep qabul itelmƏj. JaqşƄ eştavselergə xeđmət kəndəren artƄq jađƄv, nasar eşlavselərgə kəm jađƄv qullanƄlmaj.

Kolxoz aşƄq huqƄvqa ƏƄr tygel. BƄr genə brigadala ta molotelka juq. BƄnan 15 kən elek japma ƄrđƄn eştənə başlaha ta, ul ale həman eştanep ƏətmƏgən. BƄl eşkə 2-se brigadanan ƏƄrketelgən 5 keşe his jyntap eştamƏj, ƏƄr kən eştəha ikense kən eştamajđar.

„Başqortostan“ kolxozƄ urozaj jƄjnavđƄn təvge kəndərendəge ƄƄl xatalarđƄ ƏətƏrergə, urozajđƄ qƄđqa srokta juqaltƄvhƄđ jƄjnap alƄvđƄ ta'min itergə tejeş.

Ş. SƄRTLANƄF

KULAKSƄL QARAŞTƄ HƄNĐƄRƄROQA

STRUCKOF IGEN TAPŞƄRƄVĐƄ IKENSE PLANOQA QUJOQAN

Dəvlakən, 9 (BaşRosta). Dəvlakən MTS-ƄnƄŋ qajhƄ ƏƄr kolxozdarƄnda dəvlatka igen tapşƄrƄv həm naturalata tylav eşe nasar ƄƄra. Tik „NovƄj ayƄl“ kolxozƄ qƄna 6 nƄş avqustqa ydenen dəvlatka arƄş tapşƄrƄv zadanieHƄn tulƄhƄnsa ytane.

„Voroşilof“ həm „Kotos“ kolxozdarƄ arƄş tapşƄrƄv zadanieHƄn ytav aldƄnda toralat.

ŞunƄŋ menən bergə arƄşƄn tulƄhƄnsa urƄp Əətkən, 200 gektarđan artƄq ayƄđaj həm holo urqan „Novaja Zizn“ kolxozƄ dəvlatka nej ƄarƄ 90 sentner qƄna igen tapşƄrqan.

Kolxoz jetəkselərə: (predsedatel **Struckof** həm polevod Dətsenko) „Təvlə jƄjnap alƄp ƏətajeK ale, şunan hun inde, dəvlatka tapşƄrƄrƄƄđ“ tejđər.

Politaylek inisiativahƄ arqaHƄnđa kolxoz jetəkselərenen ƄƄl hyđenə qƄrqa atpor Ƅirelđe. „Novaja Zizn“ kolxozƄ 6 nƄş avqusta irtə menən dəvlatka 6 jək orloq ədattə. Dəvlatkə orloq tapşƄrƄv ədləkhəđ davam itə

Artta qalqan „Voeda“ həm „Majaq“ kolxozdarƄ dəvlatka igen tapşƄrƄv eşen kəsajltelər.

Bəqen oşondaj fakt asƄlƄb. „Voroşilof“ isemendəge artel, Semenovodsojuzqa tapşƄrƄv arƄnƄna elevatorqa 400 sentner sortlƄ orloq tapşƄrqan.

BƄnda, orloq tapşƄrƄvsƄlarqa kyrhətmə ƄirergƏ tejeş auƄqan kolxoz predsedatele Koncuk həm polevod Lajerđar qəjepje. MujƄndamala „sortlƄ orloq“ ligən ştamp auƄvqa qaramaHtan, sortlƄ orloqtə qabul itkən elevator eşselərendə ta qəjep ƄƄr.

Ojəjepleləđe javapqa tartƄrƄv esen akt təđələp prokuraturaqa Ƅirelđe.

ZONTIK AƄTƄNOA...

Qaj ƏƄr urƄnđa, igen tulƄ əlgerəvqa qaramaHtan, eşkə başlamaj... haman planlaştƄrƄv menən şeqəlƏnələr.

(Faktlardan)

BƏR KOLXOZ...

Brigadalar tərləsa eşlajđər

Məməvez rajonƄ Malakan sovetƄ „Əximət“ kolxozƄnƄŋ 2-se brigada brigadirƄ Bajməxəmətef jađƄş səsevđə, par hərəvđə, eəsən səəƄvđa kolxozda ƏƄrense urƄnđƄ aldƄ. ArƄş urozajƄ jƄjnav vaqƄttƄnda ta ƄƄl brigada 1-se brigadaqa qaraqanda(Gərəjel brigadahƄ) 2 kən elek jƄjnap əətte. UdarsƄlƄq həm sotsialistik jarƄş kin raveştə jəjep jeəərelev arqa hƄnđa 2-se brigada eş sƄjfatƄ esen kerəşə. Brigada ta VK həm ƏK plenumdarƄnƄŋ qararđarƄ nƄq ojranelgən.

1-se brigadala eşten barƄşnasar, urozajđƄ ul 2-se brigadaqa qaraqanda 50 pr. kəm aldƄ. UdarsƄlƄq həm sotsialistik jarƄş turahƄnda ujlap ta qaravsƄ juq. BrigadanƄn jađƄş səselgən igen dere ƏətənlƏj utalmanƄ.

Brigadir Gərəjel, kolxoz predsedatele Aəđullin həm ifəapsehe Məxəmətəftar prədovest Bajaul menən hər vaqƄt esep jərejđər.

2-se brigada ƏƄrense orloqto huqƄp dəvlatka ta tapşƄrđƄ inde. Ə, 1-se brigada 5-se avqustqa tiklem urozaj jƄjnavqa başlamanƄ. Ol. JANBIRĐIN.

JƏŞELLƏJ URĐƄLAR...

SƏLƏJMANƄF JAVAPQA TARTƄLHƄN

Məsetle rajonƄ TajƄş kolxozƄ provlennaHƄ aqzaHƄ SələjmanƄ jeş arƄşlƄ urƄlƄp hƄm' huqtƄrƄp kolxozslarqa 50 sot arƄş taralqan. ArƄş jeş nulƄv sasaple 50 pr. ƄƄ hatamda qaliqan.

BƄl eş sutqa ƄirelepRajon prokuraturaHƄ tarafƄnan tikşerelde həm SələjmanƄ 2 jƄlqa iregenən maxrym itelde.

„Tegənək“

2-3 ZVENOLAR

ƏLGƏ KYRHƏTƏ

Məjəko MTS-Ƅ xeđmatendəqe „Stepan-Razin“ kolxozƄnƄŋ 2-se brigadaHƄnđa xeđmət đerəƄ ojoştorolov arqaHƄnđa orozaj jƄjnav eşe qƄđƄv əara. Unđa eşlav normalarƄn tulƄrƄp həm arttƄrƄp ytajđar. I se avqusta 3-se zveno saƄvsƄlarƄ 5 qa urƄnƄa 7,25 ga sabƄp kəndəlek normanƄ 150 protsentqa ytanelər.

„QƄĐƄL TAŊ“ KOLXOZƄ PREDSEDATELE

JAPARĐF JAVAPQA TARTƄLƄROQA TEJEŞ

„QƄĐƄL TAN“ KOLXOZƄNĐA BAŞAQTAR JƄJNALMAJ, OJOŞTOROV, JƏTƏKSELEK ITEV EŞƏ JUQ. KELƏTTƏRGƏ DIZINFIKSIA JAHALMAQQAN, MAŞINALAR TULƄ FAJĐALANƄLMAJ.

„QƄđƄl tan“ kolxozƄ (Maqar rajonƄ) arƄş uraqƄna 25 nse ijylđə teştə. Eş planƄ auƄnsa arƄş urƄvđƄ 6 kəndə ƏətƏrgə tejeşle auƄha la, 8 kən auƄ huđƄla. Əle auƄha Əətkəne juq.

BƄl kyreneş kolxozda eş kəsən ojoştora Əelməvđən, ularđan tulƄ fajđalanmavđan kilə. Bigerək ta urƄv maşinaHƄnđa eşlavselərđen maşina menən eşlaj Əelməvđore, kyp vatƄvđarƄ arqaHƄnđa eş ƄramaJ. Urozaj jƄjnavđa ƏerenSe brigadala kənəna 60 pr-t, ikense brigadala 70 pr-t, UrazajƄ brigadaHƄnđa 60-65 pr-t qƄna eşka sƄqalar. Kolxozslardan kyƏehe eşka irtənge səəat 10-11 đə genə ƄaralaT.

Jalanda qunƄp jatƄp eşlərga məmkinlek auƄhə ta ƄƄl praktika qullanƄlmaj. Kolxozslardan eşka sƄqmavđarƄ, huŋ sƄqƄvđarƄ kolxoz jetəkselərenen həm Işaj sovetƄndaqƄ potrəəkooperatsiaHƄn əojrakratƄqƄnan kilə. Koopiratsia tarafƄnan jəməqət tujƄmƄ jaqşƄ ojoştorolmaqan. Kolxoz predsedatele **JapparƄf** ƄƄlarđƄ ƄelƏ torop ƏƄr tərle ta sara kyrmaj.

Igen urƄv eşe nasar ƄƄra Maşinalar ədləkhəđ vatƄlalar. UrƄv maşinaHƄn jərətəvse ldrisal maşinanƄ juHƄđ jerđən jeretep vatƄp qƄna qalmaj, urƄlmaqan igen ƏətƏnən jerəp igende tapata. Kolxozda ƏƄr kəltə ƄajlaP uraqs 5-6 kən auƄna eşhəđ ultƄrđƄ. Maşinist OjəlləmƄf maştnanƄ jetətə ƄelmƏj.

Kolxozda 3 təəagrejka ura, ularqa 3 ƏƄr at jarƄş jegelə, unƄn ƄerelHa hər vaqƄt uroqan kəltəne tapap jerəj. Kəltə Ƅajlavselər əlgərə almajđar. Kolxoz predsedatele, brigadirđar ƄƄl eşte ojoştormaqandar. Lobagrejkala urƄvsƄ Ojəridullin ƄƄnƄ kyrə torop 3 attƄ jarƄş jegep eşlaj. Kəltələrđe najlav menən ətkəritlav arƄHnđa đur ədəklek ƄƄr. 20 qektarqa jaqƄn najlaməgən kəltə jata. 100 qektarqa jaqƄn ƄajlaNgən kəltə symalələ ultƄra. UlarđƄ ətkəritka halƄv eşe akeltƄlmajđar. Ularqa syp tulƄp ƏətkƏn.

Igen halƄv esen kelattəren əəştarƄ janƄlmaqan. 14 kəlatka dizinfeksia jahalmaqan. Tədəv brigadirƄ Zənitdinəf kolxoz kelattəren tədəvgə əhamiət ƄirmaJ. 13-ten inde ydena əj eşlaJ. Kolxozdan jamaqatlaşterelgan kelaten ydenə əj itep hala başlaqan. Şunan kyrmakse başqa kolxozslar yđđarenen buş kelattəren igen halƄv esen ƄirmaJđar. Ular: „Bed başqa sƄqqan uldarƄvđđqa Ƅirđek“ tip kolxozdan jəməqatlaşterelgan kelattəren tuđđrarga. Ibəpse Qotlojuf „Kolxoz kelaten hatƄp alqan“, tip spraika ƄirepJata. Jamaqatlaşterelgan kelətte tuđđrƄvqa jul quja.

„QƄđƄl tan“ kolxozƄ Maqar MTS tarafƄnan şefqa alƄnqan. Lakin şeflƄq eşe nasar. Kolxozda nal'kan jeteşheđlektərđe urozaj jƄjnav başlanmaHtan elek ƏətƏrev turahƄnda praktik saralar kyrelmaqan. HunqƄ kəndərđə ƄƄl jeteşheđlektərđe ƏətƏrev saralarƄ kyrelhə tə, qənaqatlanerlek t y g e l. Eşte partia həm xəkəmət direktivalarƄna javap Ƅrierlek itep qujƄv esen kitken saralar kərək.

JURMATƄ.

Redaksiaan —

Maqar rajon prokuraturahƄnan „QƄđƄl tan“ kolxozƄndaqƄ ƄƄl jenəjətsel kyrneştər esen qajepje auƄqan JapparƄf həm başqalarđƄ aşƄqƄs javapqa tartƄp, heđəmtahen ƏeđgƏ xəbər iteven horajəđ.

3 LOBAGREJKA BER EĐĐƏN...

Əlşəj orloqsoloq sovxozƄnƄŋ Severno-UsƄ ayleksahe janƄ ayleksa auƄvƄ səəaple arƄş uraqƄna QƄđƄl armia ayleksahenda ytkarə.

Brigadir Ostrovoj təəagrekalarqa kletkalar ayƄp Ƅirmaqən, 3 təəagrejka ƏerelHe attƄ ƏerelHe jərəj. BƄl təəagrejkalar narƄhƄ la jaqşƄ jynatelmav arqaHƄnđa ƏerelHe tuqtalha artta kilqəndərđen ətəhe la tuqtajđar. Bunan başqa ƄerlaəagrejkanƄn salqƄhƄ sarlanmaqanƄqtan, jaqşƄlap kəjənmaqanlektan kyrehensə arƄştƄ qƄrqmaj, a jƄqƄp, başaqtarƄn hƄndƄrƄp kitə. JƄqƄlƄp, hƄlƄp qalqan başaqtarđƄ jƄjnav turahƄnda la ujlamaj, ul turala politayleklan kyp kenə kyrhətmələr auƄha la, Ostrovoj „sar juq“ hƄltavƄ menən qotolop qalmaqsƄ auƄa.

Severno-UsƄ ayleksahe ale eşten, başƄnda qƄna, ayleksa tiđən jadqƄ aşƄqtar uraqƄna təşərgə tora. Byleksa jetəkselərə ƄerenSe kən xatalarƄn ƏətƏrəp, jadqƄ aşƄqtar uraqanda ƄerenSe kəndən məhim xatalarƄn ƏətƏrəp, jaqƄltƄvđarqa qarşƄ bƄn kerəş jəjep jeəərergə tejeştər.

Z. N.

SOVETTAR SOJUZƄNĐA

KOLXOZ MALSƄLƄQQƄNA KADRĐAR

Məskəv, 9. SSSR NarkomzemƄ massovƄj kvolifikatsiala kolxoz malsƄlarƄ ədərləvgə 5 million hum aqsa ƄirergƏ auƄđƄ. BƄl summanƄn 405 men humƄ kolxozđar esen malsƄlƄq məs'ələlərə auƄnsa jaƄƄqan kitaptar alƄvqa Ƅildələnə.

ALĐƄNQƄ KOLXOZDAR

Xar'kof, 9. Kremicuq rajonƄnƄŋ kolxozdarƄ uđqan jƄl avƄl xuzalƄqƄ eştaren ƏlqelƏ ytkarqan esen KP(ƀ) U ƏlkƏ komitetƄnƄŋ kysmə ƏajraqƄ menən ayləklanqəjnelər. BƄjƄl da ƄƄl kolxozdar ayləkte yđđarendə haqlav esen kərəşep, jƄlƄq igen tapşƄrƄv plandarƄn Ukrainala iŋ ƏerenSe auƄƄp tultƄrđƄlar. BƄl kolxozdarđa urozajđƄn 85 pr. tƄ huqƄqan. Kəđgə səsev jerđərenen 70 pr. tƄ hərelep qujƄqan.

Minski, 9. Belorusia jƄlƄq igen tapşƄrƄv, MTS tarqa natura tylavđaren tapşƄrƄv, orloq ssudalarƄ qajtarƄv planƄn 5 avqusqa tiklem 12,9 pr. qa ytane. Uđqan jƄl ƄƄl crokqa tiklem igen tapşƄrƄv planƄ 1,2 pr. qa qƄna ytalgəjne. JaŋqƄđaqtar sektorƄnda igen tapşƄrƄv planƄ 8,3 pr. qa ytəlde.

EŞSELƏRGƏ—JAQŞƄ KVARTIRĐAR

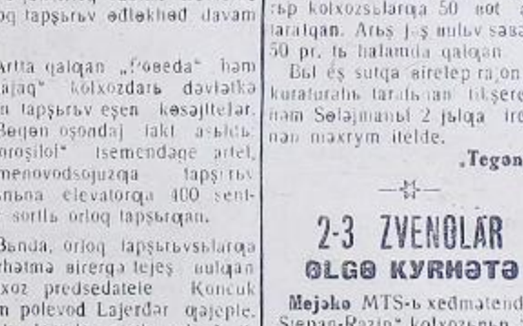

Ivanova qalahƄnda eşselərgə jaqşƄ kvarTirđar halƄv eşe kinəjə. Hyrətla—tuqƄv taarigƄ eşselarenə talƄnqan jört kyrneşe.

UKRAINA KOLXOZDARƄ

KƏĐGƏ EŞTE BAŞLANƄLAR

Kiev, 9. UkrainđƄn ƏətƏ rajondarƄnda ta kəđgə səsevgə kin raveştə ədərlek eştare jəjep jeəərelde. Bətə jerđə tə pocvalarđƄ ədərləvđər ƄƄra. orloqtarđƄ tađarƄv həm avƄl xuzalƄqƄ maşinalarƄn remontlav eşe tamamlanƄv aldƄnda tora. Bənravetski rajonƄnda „Serp i molot“ həm Kominteren isemendəge kolxozdar kəđgə səsevđen təvge gektarđarƄn səstelər.

TUQƄĐ URƄNDA JANŊ

AEROKLUB

Ivanof, 9. Bətə sojuz aviatsia kenənə Ivanof əlkəhendə 9 janƄ aero klub asƄlsaq. Ular Vicugidə, Danilofta, Kolcuginda, Kostromala, Rosiolta, Gyserustal'nida, Vladimirđa, Kovrolfta həm Aleksandorofta asƄlalar. ƏlkƏnen rajondarƄnda 45 planeristar tynərəge ojoştoroldo, 27 jaqƄ-planer alƄndƄ.

Kolxozdarđa

DƏVLƏTKƏ IGEN TAPŞƄ RƄVĐƄN BARƄŞƄ

Kiev, 9. 5 avqusta Ukraindən kolxozdarƄ jƄlƄq orloq tapşƄrƄv planƄnƄŋ 97,5 pr—qa ytanelər. MTS tarqa natura tylavđare ifəapsa kolxozdardan tejeşle auƄqan igenden 26,9 pr—tƄ tapşƄrƄldƄ. Berense urƄnđa Moldavia tora, ul jƄlƄq igen tapşƄrƄv planƄn 75,3 pr—qa ytane. BƄnan qala Odessa əlkəhe—49,3 pr—qa, Dnepropetrovski—41,9 pr—qa ytane. Igen tapşƄrƄv planƄn başqalarqa qaraqanda Vinitski həm Danitski ətkəlare jomoşaq ytajđar. UkrainađƄn sovxozdarƄ igen tapşƄrƄv plandarƄn 35,9 pr—qa ytanelər. JaŋqƄđaqtar, sektorƄnda igen tapşƄrƄv eşe jul quqƄhƄđ raveştə aqrƄn ƄƄra, plan ni ƄarƄ 14,6 pr—qa qƄna ytalgan.

SujƄn, qoros, prokat

Beleret domnalarƄ **8 avqusta** 213 tonna (təvlek zadanieHƄn 107 pr.), **Jegəza** domnahƄ 42 tonna (təvlek zadanieHƄn 93 pr.) **sujƄn** qojdolar. Marten mejestəre 291 tonna (təvlek zadanieHƄn 94 pr.) **qoros**, standar 293 tonna (təvlek zadanie

EŞSE KOLXOZSЬLAR XATЬ

KULAK QALDЬQЬ DƏMINЬFOA

KOLXOZ IDARAHЬNDA URЬN BULMAHЬN

(Kolxozsьlar xatь)

Avьrqazь rajonь Dirgacol avьl soveta „Traktor" kolxozьnda urozaj jьjav eşe. his ber əderlekhed başlandь. Kolxozdьn aşlьqtarь urьrlьq sulqanqa tiklem urqьs maşinalar jynətelməne, uraqtar teşətelməne. Igende **burdardan** haqlav əsen vişkalar ojoşetorov eşe lə „taqta juq"qa hьltap qaldьrьldь. Həm arьş uraqь 2 l-ən jurьnda retahe urьnqa 4 kerge hudьldь. Baŝьvda urozajdь juqaltьvdarqa qarşь kerəşəhe urьnqa kolxozsьlardь barьhьn bergə sutap, zver olarqa sylmaj eşlətev arqahında, jergə qojolqan ha şaqtar hanьsd kyp suldь.

Şulaj sulmaj nişlahen, kolxoz predsedatele dur tirman totqan kulak nalahь Dəminef sit. Ul urozaj jьjav eşenə əderlənəhe urьnqa, Avьrqazь menən Yrəzət arahında aşlьq, kərəsin menən spikyləntlek itep jeregən keşe. Unьn spikylənt ege turahında rajon gazetahьna jadьl qan sulhə la, RajZOnan unьn sul jenəjətlərən asьp sara kyrevse sulmanь. Dəminef yđenen kolxozdan sьqarьlqan aqahь Tuqajьl Əxmətislam, enelə re Tuqajьl Fəxrislam həm Fətqelislamdar menən bergələp „Samaljot" kolxozьnьn jaqşь toqomlo ygeđen urlap hujđьlar, qьş sujьna „Olşəj" sovxozьnьr tirmənənan on urlap hatьlar. Vzatkə alьv, esev kevek „eştər"đən Dəmineften başь ajьqqanь juq. Jad kene, kolxoz esen ja şelsə utьrlьqqa urьn jetmane. Ə, şul vaqьtta Dəminef kolxozdan jəşelsə ultьrlьq jeren 1 litr araqьqa hatьp jebərde.

Jad kenə qьđav par herer vaqьtta kolxoz attarьn par herev eşenən alьp, yđenen aqav hь Tuqajьl Dinislamqa ej taşьvəmahenə birde. Kolxozdьn 22 atь kene sujьna şunda eşlene. ə par herev planь 75 ga urnьna 60 qaqa qьna ytelde.

Qeştan kolxozdьn kelşten qa ravlavsь Bajnazarьl Rəxmətulla menən tendar sujь esep, kolxozdьn amaardaqь igenen „juqaltьlar. „Ləkin, igenden qajda sulьvь xaqьnda tikşerevse sulmanь...

„Traktor" kolxozьnьn aşlьqь şulaj taralьp betə. Kolxozsьlar xedmat kəndərenə tejeşle igende horap predsedatelgə barhatar da, ul: „heđgə tygel, xekematka igen jetkerep sulmaj əle" tip kolxozsьlardь ərlap qajtara. Kulak qaldьqь Dəmineftьn bьl hyđđere kolxozsьlardь xekematka qarşь kytərev esen hejlənqan hyđđər sulьvьnda şik tə juq.

Kolxozdьn attarь ajrьm komix tarqa serketelməgən, ularđь nej ip serketerge, kolxoz predsedatele Dəmineftqa simejəhen tejap qunaqqa sabьrqa at kəralmi. 24-25-se ijyl kəndəre—urozaj jьjnavqa əderlənev kəndərendə Dəminef kolxoz atьn jegep, semejəhen tejap Starlegə barьp junaq sulьp „asap-esep" jerene.

— „Nəşlap hun sabьrvđa dejem tuqlanьv ojoştormanьqьđ tigəs, ul sik jənel genə, „utьr juq, utьn kilterergə attar susmaj" tip javap alra.

Kolxozdьn attarь torqan urьnqa əđəm kergehed, teđđən satьrlьq had, unь ratlav turahьnda ujlaqan keşe la juq. Şul arqala **begenge** kəndə kolxozdьn sьntiqən jeqərlek 2 atь **avьrьp**, eşkə jaraqhьđ sulьp jata, ber tajьnьn ajaqьna ьva sulqan. Bьl ađđar dь **begendən** qoro urьnqa kyserməgəndə, kəđgə tiklem „Traktor"đьn 22 atьnan **berehe** lə jalmaj avьrьp betəsək. Ə, bьl Dəmineften tep maqsatьna ireşev sulasaq. Senki, Dəminef **begenge** „şьm qьna", „əkeren qeŋə" qortoşloq eşlavse kulak tiesьnьn **berehe**. Ul kolxozdь atьtan jemerev eşen attarđь juqqa sьqarьvdan başlaj.

„Kemden sulьnda, unьn avьđanda" tiđar sit, „Traktor"đьn ni barь ber genə brigada sulьvьna qaramaqtan, Dəminef lik jeregəne esen kenenə 1 ter xedmat kene ala. Ə, sьna tip, udar eşlavse kolxozsьlar kenenə 0,75 xedmat kene nən artьq ala almajđar.

Kolxozdьn **bələkaj** sulьvьna qaramaqtan, kladovşik totalar. Kladovşik Tuqajьl Jəngərəj, kenen-tenen esevđən „susmaj, his ber eş eşlamaj, şul kejənsə-ken hajьn 0,75 xed. kene ala. 31-se ijyl kolxozda arьş uraqьn **betəv** esen keşe jetmaj, ə, kladovşik ip. Tuqajьl manma itərep, uram sujlap jьrlap jerene.

„Traktor" qa **begenge** kendə ner genə elkə gazetahь alьnmaj, nisek alьnhьn, kolxozsьlar gazetaqa jađьlьp aqsa tylərqə torqanda, Dəminef.

— „Heđ gazeta uqьj **betə**hegeđme, unь uqьj **sulahьqьđ**mь... juqtь, unь alqansь kərəgegeđgə totarhьqьđ..." tip, ularđь kire hyrđe.

Kolxozsьlarđь kolxozdan taratьv julьnda la Dəminef „dur unьstarqa elgəşte". Semiəhendə **sđđ**ьşqan kolxozsьlarđь la, sitka—ekonodnoj eşkə kiteveslər de lə kolxozdan sьqarьv, ştraf menən qurqьtatut. Kolxozsь qaьndarqa Dəmineftən his ber ratle hyđ juq.

— „Bisələrgə irđər jetmaj, hər kem 5 ar **bise** menən torha la memkin" tip kyp **bise** menən törov esen propaganda alьp **sara**.

Bьl kulak qaldьqьn „Traktor" jetəkselegenən **begendən** alьrqa, eşlagan jenəjətlərə esen proletariat sudьna tarttьrьqa kərək.

BRIGADA.

Redaksejanan:

Avьrqazь Pajprokurorьnan həm Rajzohьnan Dəmineften eşen his kisekmətlən tikşerep. **hеđemtəhen** **bеđgə** **belderevegeđđe** horajьsьđ.

FAJZULLIN

KULAK QOJROQJONA' ƏJLƏNDE.

Qьjqь rajonь Arьslan sovetь predsedatele Fajzullin eşte edəv qurqьnьsьna hejraj.

Fajzullin predsedatel sulьvьna qaramaqtan, kolxozdan qьvьlqan kulak **Xosinullin** həm **Xosnitdi**nьftarqa taqьlьp, ular menən **berlekt**ə uьq **bəjlaneş** totop, esep jerevđən artmaj. Şul arqala ikeşər-esər kən eşkə sьqmaj qala. Ə igen jьjnav kampanlahь **ədeləkkə** qurqьnьsь aŝtunda tora, urozaj jьjnav qoramaldarь **berehe** lə əđer tygel.

Magnezittar. Ular—qimmətle eksport sьjrjohь həm sorel sementь esen jaraqlь material.

4. Kustar tiptaqь angidrit-sement zavođьn teləgən ber sovxoz həm kolxoz qora ala, senki təvlegenə 5 men kilogram sement eşlav esen **bələkəj** genə şaxta mejese (uqa 10-12 men kirbes jetə), ber vaq'avqьs, **bec** par tirman taşь həm vaqьtlь raveştə traktor kərək. Qoramaldardьn **bəşqa** detaldare zavodtь mixaniklaştьrьv kimələnə qarap sula.

Əlelə, ələittə, keslə həm jaqşь mixaniklaştьrьlqan zavod kərək.

Bьl angidrit-sementtan nəmə eşlərgə memkin hun? Berəhenən də elek, betə şlak, **bьs**ţь ono, qaşьrь, jomosqa ham **nəşqa** şundaj qaldьqtardan fajdalanьrqa həm ularđь stenalar halьv taştarьna əjlənderergə kərək. Parovoz həm qađan şlaktarьnan alьnqan taş-sik jaqşь material. Əlelə kyp sinalarqa ebke qattar ətlap torlaq majdanьn attitьrqa memkin. Məktəptər, bol nitsalar, kvartirlar, ucrezdenielər, magəzindar, garazdar, ambulatorija'ar, dejem torlaqtar, muzejdar esen 1-2 qatlь sinalar, şulaj uq at, hьjь adbardarь, remont masterskujdarь, skladtar kevek bəşqa hər tə le sinalar tedergə memkin.

Rajondarđa angidrit-sementan RIK sinalarь, kino, pozar haraidarь, məktəptər, ambulatorialar, maşinalar həm xajvandar esen sinalar, jaqьvlьq materialdarьn haqlav urьndarь, şunda qьna: angidrit-sement jenel, qidravlik tygel.

Kommunal xuzalьqta sementtьn bьl terle (stena bloktarьnan başqa) jul tedeləşendə tə qullanьlьr tip ьşanьrqa memkin. Bьl sementtan diflitsit qalaj urnьna tyə materialdarь ajrьqa memkin bulasaq. Ixtimal alimonit-juldarь xuzalьqь tə bьl sementtь nьq qullanьr.

Angidrit-sementtь qullanьrqa memkin sulqan **bətə** elkələrde. bьl onzorda qьna əjtep ytev qьjьn. Sementtьn xoşasiattarьn ejranev menən bergə, unь qullanьv elkələre kyp kinəjergə memkin. Sementtьn hьvqa qarşь tora alьv məsələhe əle xəl itelməgən, sement jenel tedeləş esen genə jaraqlь. Unьn hьvqarşь tora alьv məsələhe xəl telgəs, qullanьvь elkəhe gidrotexnika hđđqь bujьnsa kinəjer. Portland-sement ujlap sьqarьlqas, başta unan gel sylməktərə jahaj başlanьlar! 20-30 jьldan hun bьl sementtьn **bələ** donjala ham eşten **bətə** elkələrendə lə tedeləştərde solqap alasaqьn kem aldan əjtə alqan hun? Angidrit-sement tьvqanqa 10 jьldan artьq tygel ham unьn turahьnda adaq hyđ əjtelməgən əle. Ləkin in kəmendə 150 urьnda jatqan bьl sьjrjo Başqortostanda kin rəveştə yđenen qullanьlьvь julьn tabьr həm teđev materialdarьnьn aytən terđərenə sulqan diflitsittьbsik kyp kəmeter.

S. ZORIN.

Jəslələrđə tađalьq esen nьqlь kerəşergə

Jəslə—təməke tartьv urьnьna əjlənderelgən

Beloret rajonь **Birdəqol** salalar bəqsalь urman idarahь kantorahьnьn ber sylməhenə urьnlaştьrьlqan. Kantoraqa kilgən keşelər salalar sylməhendə təməke tartalar, şavlaşalar. Ə **bəş**qa iqtibar itkən keşe juq. Aşamьqtar nasar əderlənə, tərəcjə nasar qujьlqan. Ba'alarqa kynelle ujьndar ujnatahь, totanaqlь jьrđar jьrlatahь urьnda tərəjəse kene sujьnsa məqənəhed jьrđar jьrlata. Ə, RajONO salalar bəqsahьna jaqьndan jarđam itməj. Senki ul kənsələr vala kitahьna sumqan.

QƏLIMЬF.

Balalarđьn kejemdəren

XAKIMЬVA HANDЬQQA BIKLƏP QUJQAN

Dyrtejle rajonь Tyən mancar soveta „Alqa" kolxozьndaqь balalar jəslahe nasar eşlaj. Balalarđьn **bər** **berehenə** maxsus *urьn bildələnməgən. Vractьn nьq*lь kyđəteve sulmavьna həm balalarđьn ət, baş kejemdərenen tađa **bəş**qьna tqtiwar itelməj. Balalarqa **bir**elgən kejemdər jəslə medire Xakimьvanьn handьqьn da bikle jalalar. Jəslene elgele iteş qujьv esən unьn **ət**lenən jamaqat kantrole kesəjtelergə, sanitaria kantrole qujьlьrqa. ə **bər** kejemdərđe balalarqa birmaj torovsь Xəkimьva javapqa tartьlьrqa teje. **M. Carski.**

REDAKSIAQJA XAT

Iptaş redaktor!

Minen tyəndəge xatьmьn gazetьqьđđa **bəbp** **sbqarьvbqьđ**đь horajьm.

K. Ajdarьl iptəş Başqortostan respublikahьnьn 15 jьlьqьna **bəqbş**lap: „matbuqat frontьnđa 15 jьl kerəş" (1934-đje) isərendəge **braşuralьnda**: „Fatix Səjfi 1921 jьl. Şejluk əkərđərenən alьnalьştьrьp tərzemə itkən: **„Başqort həm tuqran"** isemenlə **ber** xikəjəhen **uəhtura**. Bьl xikəjələ başqort tuqranqa osaştьrьla „ədərđə min horo tuqran turahьnda uflanьm ihə, şul saqta uq kin janaq həjəkle **bəşqort** hyrəte kyđ aldьma kilə" tip nindəjđer Fatix Səjfiden xikəjəlenđəge hyđđəren kyrep uqa politik analiz jahaj. Hunьnda: „Bьl qujьlьş menən kontorrevolytsioner Qajaz Isxaqьl, Fatix Səjfidər **ber** fikerđələr" ti, (şul **iroşura** 25-26 bittər).

Min **bьnđa** K.Ajdarьl iptəştən **braşurahьnda** kyrhətelgən **„başqort həm tuqran"** xikəjəhen jađьvsь „Fatix Səhđen" kontrrevolytsioner Q.Isxaqьl menən **ber** fikerđəme, əllə tygelme ikəne tu ahьnda his **ber** terle polemikaqa kereşmajem. Bəna min Fatix Şəjfi (Qazanlь) 1921 jьlda lə, elek tə həm hunьnan da ul isemdə his **ber** xikəjə jađqanьm juq. Minen bьl **beleş**məne **birevem** „Qaraqtьn ayrьk jaqa" qa oşşamahьn esen. Ə**lə** həm Orenəur tirəhendə şul jьldarđa minən **baş**a jənə **ber** Fatix Səfi (moqəllim) **bar** ikənen Ajdarьl iptəştеn ikənə te**şerəjem**. Bьl xikəjəne unьn jađьvь **nik** memkin. Ləkin ul yldən **bulqanqa** bьl xaqta yđenen jekeren əjtə almaß. Uqьv **sьnь** hatə**ştьrmaß** esen min ip təş Ajdarьftan bьl turala materqat arqьt **ber** anlatma **birevе** horər inem. Əgər đə şulaj **bumaqanđa** bьl mə**s**'ələlə his **ber** qəjephed keşenen şentaz qoral **bulьv** qurqьnьsь **bar**.

Xərmət menən **Fatix Səjfi Qazanlь.**

1934 jьl. ijyl 27. Qazan.

Tađalьqqa iqtibar itelməj

„K-Marks" kolxozьnьn (Qьrmьtqalь rajonь) balalar jəslahe həm majđandarьnda tađalьqqa iqtibar itelməj. Balalar jəstə jaьndaqь tьnьsьqan kylđə jьvьnalar. Havьt-hanalar đa şunda jьvьla. Avьrьv balalar, hav balalarđan, ajьrьlmaqandar. Urьndaqь parta, sovet ojeşmalarь jəslələrđen toroşon jaqşьrlьv *eşenə qasan totonordar ikən.* **K**

◆Tujmazь rajonь Adnaqol avьl sovetь kyləmendə təqət **ber** genə dana gazet aldьrьla. Bьl xəl avьldaqь kul'tura kəstərən—uqьtuvsьlarđь la norsomaj kyrahen. Ular gazet taratьv eşendə **bьnlap** eşlahe urьnda, „gazet **sik kərək nəmə**", *tip həjlə*nevđən uđa alqandarь juq. Kolxozdьn kul'tura kəstəre uqьtuvsьlar ad qьna **sulha** la ojalmaj dar mikən ni? M. NIZMA.

PARTIANЬN BƏTƏ RAJKOM SEKRETARDARЬNA, MTS HƏM SOVXOZ POLITBYLEKTƏRE BAŞLЬQTARЬNA

Juqarь kommunistik avьl xuzalьqь məktəbenen mondat komissiahь tarafьnan imtixan totovqa rəxsət itelgən bətə iptəştərde 1934 jьldьn 15 avgusьnan đa kisektermaj Əfegə jebərergə təqdim itelə.

VKP(b) Əlkə komitetь ISƏNCYRIN.
BJXK politsektorь SEMENOF.
B. O. T. politcastь başlьqь ABUKOF.

Javaplь redaktor uрьnəbarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

BAŞQORTOSTANDA

ANGIDRIT—SEMENT HƏM UNЬŊ KİLƏSƏGE

Başqortostan jemhyrləte kin industrialaştьrьv həm đur teđeleştər planь menən ikense eşlьlьqqa ajaq aaьb. Motor zavodь, Əfe-Işemnaj tuner julь, juldar, kyp handa torlaqtar te lelə. Nəvbattə neft qьvьv zavodь, sotsialistik işemnaj qalaь həm **bəşqa**lar tora.

Ojajat kyp handa hər terle teđev materialdarь, teđev eremtələre, **se**ton, jahalma aloktar, pliалar, tybə jəbьv materialdarь, izolətsia materialdarь, **bejə**la, timer, bujav həm **bəşqa** şun dajdar talap iteləsək. Bularđь sittən, qajđan sulha la timer jol **bujьnsь** kilterev qьjьn xəl itelə torqan **surьs**. Şunьqtan partia li xəkemət tə həm tormoş yđe la jerle sьjrjonan, je le jarьm fabri-at'arqan, jerle materialdarđa fajđalanьvđь qujalar.

Yđeşeđđen ajaq ət**ь**nda sul qandarđь alьrqa kərək; yđeşeđđen sьjrjonan alьrqa memkin sulqan materialdardan teđergə kərək; yđeşeđđen produkstanan đa fajđalana **bejergə** kərək. Ruda sulmaqan materialdarqa Başqortostan sik naj. Ular nik kyp terle teđev materialdarь eşlav esen jaraqlьlar. Bularđь qьbqasa qьna sulha la hanap kitəjek:

Balasq. Kirpes, jul kirpkere, cerepitsa, torpalar, havьt-hana, roman həm portland—sementtar, linit-sement, **salsьq** e oktar h. b. eşlav esen bьl material sik jaraqlь.

Izvesnaktar. Jenel həm gidravlik izvest, silikat kirpese., fibro ittar h. b. eşlav esen jaraqlь.

Gipstar. Başqortostanda gips **sьqa** torqan urьndar 150 nən artьq gips—alibastr, angidrit—sement, gips sement h. b. esen jaraqlь material.

Şulaj uq 3-se kvartal maja tuplav planь 1-avqusqa nej **bərь** 8 pr. qa qьna ytelde həm iken se **bişlьlьq** zajьmьnьn əle sul ha taratьlqanь juq.

Kampanlalarđь **ədeləkkə** hej rəvse kulak qojroqo **Fajzullin**đь predsedatellektən alьp tejeşle jazahьn kyrhətelərgə kərək.

MƏXƏMƏTJANЬF.

Magnezittar. Ular—qimmətle eksport sьjrjohь həm sorel sementь esen jaraqlь material.

4. Kustar tiptaqь angidrit-sement zavođьn teləgən **ber** sovxoz həm kolxoz qora ala, senki təvlegenə 5 men kilogram sement eşlav esen **bələkəj** genə şaxta mejese (uqa 10-12 men kirbes jetə), **ber** vaq'avqьs, **bec** par tirman taşь həm vaqьtlь raveştə traktor kərək. Qoramaldardьn mixaniklaştьrьv kimələnə qarap sula.

Əlelə, ələittə, keslə həm jaqşь mixaniklaştьrьlqan zavod kərək.

Bьl angidrit-sementtan nəmə eşlərgə memkin hun? Berəhenən də elek, betə şlak, **bьs**ţь ono, qaşьrь, jomosqa ham **nəşqa** şundaj qaldьqtardan fajdalanьrqa həm ularđь stenalar halьv taştarьna əjlənderergə kərək. Parovoz həm qađan şlaktarьnan alьnqan taş-sik jaqşь material. Əlelə kyp binalarqa ebke qattar ətlap torlaq majdanьn attitьrqa memkin. Məktəptər, bol nitsalar, kvartirlar, ucrezdenielər, magəzindar, garazdar, ambulatorija'ar, dejem torlaqtar, muzejdar esen 1-2 qatlь binalar, şulaj uq at, hьjь adbardarь, remont masterskujdarь, skladtar kevek bəşqa hər tə le binalar teđergə memkin.

Rajondarđa angidrit-sementtan RIK binalarь, kino, pozar haraidarь, məktəptər, ambulatorialar, maşinalar həm xajvandar esen binalar, jaqьvlьq materialdarьn haqlav urьndarь, karlul, umarta qorto, jəşelsələr esen jer **ət**ьnda haqlav urьn darь həm **bəşqa**lar teđep sula.

Kommunal xuzalьqta sementtьn bьl terle (stena bloktarьnan **bəşqa**) jul tedeləşendə tə qullanьlьr tip ьşanьrqa memkin. Bьl sementtan diflitsit qalaj urnьna tyə materialdarь ajrьqa memkin bulasaq. Ixtimal alimonit-juldarь xuzalьqь tə bьl sementtь nьq qullanьr.

Angidrit-sementtь qullanьrqa memkin sulqan **bətə** elkələrde. bьl onzorda qьna əjtep ytev qьjьn. Sementtьn xoşasiattarьn ejranev menən bergə, unь qullanьv elkələre kyp kinəjergə memkin. Sementtьn hьvqa qarşь tora alьv məsələhe xəl telgəs, qullanьvь elkəhe gidrotexnika hđđqь bujьnsa kinəjer. Portland-sement ujlap sьqarьlqas, başta unan gel sylməktərə jahaj başlanьlar! 20-30 jьldan hun bьl sementtьn **bələ** donjala ham eşten **bətə** elkələrendə lə tedeləştərde solqap alasaqьn kem aldan əjtə alqan hun? Angidrit-sement tьvqanqa 10 jьldan artьq tygel ham unьn turahьnda adaq hyđ əjtelməgən əle. Ləkin in kəmendə 150 urьnda jatqan bьl sьjrjo Başqortostanda kin rəveştə yđenen qullanьlьvь julьn tabьr həm teđev materialdarьnьn aytən terđərenə sulqan diflitsittьbsik kyp kəmeter.

S. ZORIN.

Jəslələrđə tađalьq esen nьqlь kerəşergə

Jəslə—təməke tartьv urьnьna əjlənderelgən

Beloret rajonь **Birdəqol** salalar bəqsalь urman idarahь kantorahьnьn **ber** sylməhenə urьnlaştьrьlqan. Kantoraqa kilgən keşelər salalar sylməhendə təməke tartalar, şavlaşalar. Ə **bəş**qa iqtibar itkən keşe juq. Aşamьqtar nasar əderlənə, tərəcjə nasar qujьlqan. Ba'alarqa kynelle ujьndar ujnatahь, totanaqlь jьrđar jьrlatahь urьnda tərəjəse kene sujьnsa məqənəhed jьrđar jьrlata. Ə, RajONO salalar bəqsahьna jaqьndan jarđam itməj. Senki ul kənsələr vala kitahьna sumqan.

QƏLIMЬF.

Balalarđьn kejemdəren

XAKIMЬVA HANDЬQQA BIKLƏP QUJQAN

Dyrtejle rajonь Tyən mancar soveta „Alqa" kolxozьndaqь balalar jəslahe nasar eşlaj. Balalarđьn **bər** **berehenə** maxsus *urьn bildələnməgən. Vractьn nьq*lь kyđəteve sulmavьna həm balalarđьn ət, baş kejemdərenen tađa **bəş**qьna tqtiwar itelməj. Balalarqa **bir**elgən kejemdər jəslə medire Xakimьvanьn handьqьn da bikle jalalar. Jəslene elgele iteş qujьv esən unьn **ət**lenən jamaqat kantrole kesəjtelergə, sanitaria kantrole qujьlьrqa. ə **bər** kejemdərđe balalarqa birmaj torovsь Xəkimьva javapqa tartьlьrqa teje. **M. Carski.**

Kantora həm sovet ajrənsektore şkolьna

UQЬVSЬLAR ALЬNA

Şkolьnan kursa əs jalьq. Oşlarqa ilnar esen tyəandəge dokumenttar sulьrqa teje: Mitreka jađьvь, məqlyimat turahьnda, sotsial sьqarьş, səlamətlege turahьnda, şkolьqa faqat naşqorttar qьna alьnasaq. 15-17 jəştan kem sulmav şart, 4 jallьq məktəp **bətərevselər** əđerlek klasqa, 5 həm 6 jallьqtь **bətərevselər** 1-se kursqa alьnasaq.

Hənavđar 27-30 avqusta, uqavđa 1-se sentəberđə başlanasaq. Uqavsьlarqa 35 humđan 60 humqa tiklem stepliđə atreləsək, đ ajem jatəq juq.

Adres: Əfe, Puşkl urams, 104 komn. № 1

Administratsia

1—1 6163

Begen, 10-sь avqusta irtənge səqət 9 đa avьl xuzalьqьn rekonstruktirlaştьrьv institutь alnahında (Oktəber revolytsiahь 10) menenghi tigən at averьvь sujьnsa kanəşmə asьla. Başqortostan fənni ekspeditsiahьnan avl turalaqь eşe turahьnda kyp xedmət kyrhətkan fen həm texnika eşməkare professor K. G. Bol', profesor J. J. Rusetski, M. N. Versagin G. V. Domracof həm Qazan veterinar fənni-tikşerenev institutьnanhəm Başqortostanveterinar fənni-tikşerenev institutь Zonal' slansahьnan fənni eşselare doklad menən **sьq** asьqtar

Kənəşmələ qatnaşьv esen SSSR Narkomzemь Tatarstan ASSR, Urta Volga krajь, Siləbe əlkəhe həm urta Volga, Ural veterinar institutь VIƏV vəkildare kelelə.

Kənəşməgə **bətə** qađalьhьqan ojeşmalardan vəkildare, ehenən veterinar eşselare həm zootexniktarь saqьrьlalar.

BAŞNARKOMZEM.

BAŞKOPROMSOVET SISTEMAHЬ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ TRANSPORT PROMЬJSLOVOJ KOOPERATIF SOJUZЬ „BAŞTRANSPROMSOJUZ" DЬŊ

1934-SE JЬI 1-SE QINVARQA HƏƏƏMTƏ BALANSЬ

AKTIF Majalardьn sostalь, urьnlaştьrьlьvь həm ularđan lajdalanьv —	1933 jьl 1 nse qinvarqa Summa	pr.	1934 jьl 1 nse qinvarqa Summa	pr.
I. Tep majalar:				
Sanəqət şhəme ətle majalar	442,0	20,3	791,2	29,1
Savđa, torlaq həm kul'tura tormoş şhəmejatle tep majalar	79,0	3,6	63,4	2,3
Kapital inderev	113,0	5,1	93,5	3,5
I nse gralala **bətə**he	634,3	28,9	948,3	34,9
II. Proizvodstvo zapastarь				
Proizvodstvo esen sьjrjonan həm materejaldar	124,3	5,7	227,3	8,4
Proizvodstvo qajtanan eşlav	12,4	0,5	—	—
II gr. **bətə**he	136,7	6,2	227,3	8,4
III. Promsistema produksiahь həm tovar				
Skladtaqь tovar həm produksia	83,1	3,8	194,1	7,8
Aqsalьtyłonan eştar həm ođatlьvqa tejelgən tovardar	557,3	25,4	402,7	14,8
Hatьlmaj torqan (nelikvid) tar	—	—	2,6	0,1
Bətəhe	640,4	29,2	599,4	22,1
IV. Aqsalar				
Kassa, val. tovar, rascot ciktorь həm aqəndaqь escottar	25,9	1,2	31,7	1,1
Ə-bankahьndaqь rascoot xisaetlarь	92,7	4,2	137,8	5,1
Bətəhe	118,6	5,4	169,5	6,2
V. Rascottar				
Dejemləştereligən sikter menən rascot	234,5	10,7	37,1	1,4
Dejemləştereliməgən rascot	56,4	2,6	21,5	0,8
Sistema esendəge ihəptər	—	—	19,7	0,7
Podotcot summalar	1,6	—	15,6	0,5
Ərtil clindare menən ihəptər	52,7	2,4	112,6	4,2
Sikle alasaqtar	46,9	2,1	156,1	5,8
Bətəhe	392,1	17,8	362,6	13,4
VI. Aldaqь vaqьttar sьqьmdarь				
Aldaqь jьldarđa qəplanasan sьqьmdar	—	—	30,9	1,1
Bətəhe	—	—	30,9	1,1
VII. Osorottan sittəge majalar				
Bahalь qaqьddar	11,2	0,5	11,9	0,4
Paj həm ikladtar	102,8	4,7	140,0	5,4
Podoxodnaj nalok ihəsenə Narkomfinda avans	24,1	1,1	50,4	1,9
Bətəhe	138,1	6,3	208,3	7,7
VIII. Fonđtar ihəsenə sьqьmdar				
Fonđtar ihəsenə sьqьmdar həm nakoplenie	23,8	1,3	20,3	0,7
Bətəhe	23,8	1,3	20,3	0,7
IX. Juqaltьv həm nakoplenie				
Udojan jьldar juqaltьvđarь	4,5	0,2	103,3	3,6
Otcot jelənđa juqaltьv	102,0	4,7	45,8	1,7
Bətəhe	107,4	4,9	148,6	5,5
Balans	2191,4	100pr	2715,2	100pr

PASSIP Majalardan xasьl bulьvь, olđalaneve həm zaslanьvь	1933 nse jьl 1 nse qinvarqa Summa	pr.	1934 nse jьl 1 nse qinvarqa Summa	pr.
I. Eske ressursalar				
Tep promьjslovoj fond	248,8	11,3	381,8	14,1
Alьnqan dəvlat melkete **bujьnsь**	6,5	0,3	8,8	0,2
Paj fonđь	251,6	11,5	399,9	14,7
Onorot fonđь	86,6	4,0	194,9	7,2
Amortizatsia fonđь	48,5	2,2	113,9	4,2
Ođaq stroklь zajəmđar fonđь	72,5	3,3	74,8	2,8
Başqa fondtar	37,0	1,7	108,2	4,0
Rezerьftar	103,0	4,7	225,5	8,3
I nse par. **bətə**he	854,5	39,0	1505,8	55,5
II. Jajqa balьv matđə lore				
Tep majalardan iznosь	25,2	1,3	29,0	1,1
Bətəhe	28,2	1,3	29,0	1,1
III Blaqtarьlqan majalar				
Ođaq stroklь zajəm həm kreditlar	208,6	9,5	279,1	10,3
Ə-Bankahьnđa qalьqa stroklь zajəm həm kreditlar	108,8	5,0	75,8	2,8
Dejemləştereligən sikter menən rascottar	335,4	15,3	191,5	7,0
Dejemləştereliməgən	19,9	0,9	25,0	0,9
Eske sistemalaqь	88,9	4,1	0,4	—
Ərtil clindare menən	322,5	14,7	258,5	9,5
Eşse həm **sđđ**ьşkardar	—	—	18,0	0,7
Bətəhe	1084,1	49,5	848,3	31,2
IV. Nakoplenie həm juqaltьv				
Otcot jelənđa tabьşlar	224,8	10,2	332,1	12,2
Bətəhe	224,8	10,2	332,1	12,2
Balans	2191,4	100pr	2715,2	100pr

JUQALTЬV HƏM TABЬŞTAR

Juqaltьv	Summa	Tabьş	Summa
Əjloneş sьqьmdarь	310,5	Eşlagan eştardan həm tovar hatьvđan	962,4
Onorottan nalok	231,6	Oplatasь đardan	36,1
Terlelar: a) **bşəmьshed** alasaqtardь spisajt itevđən həm dovaos srogь uđqandarđan	67,4	(Terlelar: a) Dovaos srogь uđqan alьnasaktarđe	83,5
b) rezervqa ajrьp alьvđan	148,8	b) **bəşqa**lar	76,8
v) **bəşqa**lar	116,3		
Bətəhe	874,6	**Bətə**he	1161,4
Ssl tabьş	332,1	Saf juqaltьv	45,3
Balans	1206,7	Balans	1206,7

	1932 jьl	1933 jьl
Naturala eşlap sьqarqan eştar (tonno-kilometr) men menən	1.831,1	2.172,5
1932 nse jьl 1/VII gə ydgərmaj torqan **bəha** menən vajrucka	3.196,3	4.328,4
Fakticeski jeşərev **bəha** menən vajrucka	5.461,2	5.558,0
Proizvodstvolaqь keşeler hanь	1268	1379
Kapital balьv	328,3	189,4
Paj toplav	251,6	399,9
1934 nse jьl 1 nse qinvarqa kooperatstaqa **blaqtarьlqan** kustardar hanь	1357	1473

Baştranspromsojuzdьn prizid. predse urьnbatarь—LAZARЬF. Paj nax.—MOJSEJEF.

Bьl balans Başkopromsovet ergahendage əlkə balans komissiahь tarafьnan 1934 jьl 12/III qaralap tablanđь həm tojlen itergə rəxsət itelə. Ucot həm otcot sikter medire—BRЬJLOF.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9—sь fevralda təsdiqlongən zakondar jьjanьqь həm 1931 jьl 8-99 hanlь şulaj uq FZX nьn 12—se hanlь sillytene qarardarь **sujьnsa** 1934 jьldan 20-se ijyleneп alьp 61 han sulьp rejestrlandь.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Əfe promьjslovoj kooperatif artele „Xlebopjokkonditer"
Eşe: Konditer **nəmələre** həm tikmək **neşerev**, kvas jahav.
Eş kyləme—Əfe.
Rascot xisaнь nomerь 324 dəvlat **bankahьnan** Əfe **sylegendə**.
Adres: Əfe, Dostojevski uramь, jort №83.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlongən zakondar jьjanьqь həm 1931 jьl 8-99 hanlь şulaj uq FZX nьn 12-se hanlь sillytene qarardarьnьjansa 1934 jьldan 25-se ijyleneп alьp 76-sь han sulьp rejestrlandь.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Mal himertev trestьnьn Başqortostan **sylege**.
Eşe: Mal himertev.
Eş kyləmes Başqortostan.
Rascot xisaнь nomerь 1762 dəvlatbankahьnan Başqortostan **sylegendə**
Adres: Əfe, Jegor-Sazonof uramь, jort N46.

UPRAVLƏJVŞŞI.

REJESTЬRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlongən zakondar jьjanьqь həm 1931-se jьl 8-99 hanlь şulaj uq FZX nьn 12 nse hanlь sillytene qarardarь **sujьnsa** 1934 jьldan 3 nse ijyleneп alьp 45 nse han sulьp rejestrlandь.

UCREZDENIƏNEŊ ISEME

Slikat tresьnьn Əfe **bazahь**.
Eşe: Slikat promьjslonnosьnьn **

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 184 11-avqust 1934 JЬL

VKP(b) OLK Başqortostan Bika, Bfe qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEQEDI

„Beđ вьjьl jađ вьltьrqьqa qaraqanda jaqşьraq eşlənek. Bьjьlqь jəjđen şarttarь şaqtaj uŋajlь вulqanlьqtan Başqortostanda urozaj вьltьrqьnan jaqşь həm beđ nisek kenə itep вulha la, вьltьrqьqa qaraqanda igende kyвerək alьrqa teješeđ. Burьs—вaŋьvđan вətə urozajđь jьjnap alьvđan həm uŋь-вətə urozajđь, вeədeke вulьrlьq itep tulьhьnsa haqlavđan tora".

(Bьjkin iptəştең VKP(в) Ölkə kamitetьnьŋ 2-se plenumьnda həjləgən telmərenən).

BRIGADANAN, BAŞAQ JЬJNALMQJAAN UCASKALARDЬ QABUL ITMƏĞKƏ

BER GENƏ BAŞAQ TA JERĐƏ JATЬP QALMAHЬN!

TOVARSЬLЬQ FERMALARЬ BULQIAN KOLXOZDARĐЬ DƏVLƏTKƏ MƏZBYRI RƏVEŞTƏ ORLOQ HƏM KARTOF TAPŞЬRЬVĐAN QOTOLDOROV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARDAR SOVETЬ HƏM VKP(в) ÖLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. Məqədlə ere maldar, susqasьlьq həm jьlqьssьlьq tovar fermalarь bulqan kolxozdardь 25 meŋ ga miqdarьnda, şulardan 3 meŋ ga kartof majđanь, dəvlətkə məzbyri rəveştə orloq həm kartof tapşьrьvđan qotoldororqa.

2. Tovarsьlьq fermalarь bulqan kolxozdardьŋ səsev majđandarьn qotoldorovđь furaz kul'turalarь irbəneə ytkərergə, ular jetməhə arьş majđandarьn qotoldorovqa rəxsət itergə.

3. Rajon Başqarma komitettarьnьŋ predsedateldarenə Sovnarkom ərgəhendəqe ədertavđar komitetьnьŋ rajondarđaqь vəkildare menən berlektə orloq həm kartof tapşьrьvđarđan qotoldorola torqan majđandarđьŋ miqdarьn megədle ere maldar, susqasьlьq, jьlqьssьlьq fermalarь jaki əlarđan ətəhe la, bulqan hər ber ajrьm kolxozqa telkererqə təqdim itergə.

4. Narkomzemđь, Rajzolardьŋ nacal'niktarьn həm MTS direktoređarьn orloq həm kartof tapşьrьvđarđan qotoldorolqan majđandardan alьnqan orloq həm kartoflьn ətə jьlьq sborьn kolxozdarđьŋ taqat malsьlьq tovar fermalarь əsen ədbq fondь itep tajđalanьvđarьn, bьl fondtь başqa terlə maqsattarqa totovqa jul qujmavđь tə'min itergə məzbyr itergə.

5. Qotqarьlqan majđandardan alьnqan igen-furaz kul'turalarь həm kartof urozajь aşəqьs rəveştə alьnьvьna qarap, ferma mədirđarenen pirsanal' javaplьlьqь atbında, fermalarqa tapşьrьlьrqa teješ. Ferma mədirđare bьl fondturđьŋ dərəţ haqlanьvьna həm totolovьna javap birələr.

6. Rajon Başqarma komitettarьnьŋ predsedateldəren, VKP(b) rajkomdarьnьŋ sekretardarьn, MTS politbyletkilərə başlьqtarьn həm kolxoz idaralarьnьŋ predsedateldəren bьl fondtьŋ təqət ferma maldarьn aşatьv esən genə totolovь ətətenən kyđətev həm daimi hidger kontrol' qujьrqa məzbyr itergə.

Başqortostan Xalьq Komissardarь Sovetь predsedatele urьnbasarь—**Tolstoj**

VKə) nьŋ Başqortostan Ölkə komitetь sekretarь— **Isoncurin**.

1934 jьl. 1 avqust

VKP(в) ÖLKƏ KOMITETЬNDA

YLSƏV HƏM GERĐƏRĐE TƏĐƏK XƏLQƏ KILTERERGƏ

8-avqustь VKP(b) Ölkə komitetьnьŋ sovet savdahь bylegendə, VKP(b) Yđək komitetьnьŋ 26 ijyl qararьn ytav julьnda, ylsəv pribordarьnьŋ toroşo turahьnda kənəşmə ytkərelde.

Kənəşmələ bьl məs'ələ bujənsa ylsəv həm gerđər idarahь, metr ylsəvđər idarahь, Başnarkomsnab, Başsojuz Başgort urgandarь həm Başprofsovet vakildarenən infarmatsia tьnlandь.

Bьnđa infarmatsia jahavsь ylsəvđər həm gerđər idarahь vakile ip. **Kankina** Başqortostandaŋь hatьv itev həm xuzalьq ojoşulalarь qulьndaqь kyp kena ylsəv həm gerđərđen dərəţ ylsəməvđərən ajtep, kənəşmələ qatnaşьvsьlardьn iqtibarьn bьl əlkələge ajrьm jeteşhedlektərgə jynəltte.

Stərletamaqtaqь 30 hatьv itev ojoşmahьn tikşerganđen hunьnđa, bьlarđa bulqan 22 ylsəvđen 14 e bətenləj jaraqhьđ (tuđьqьp kənegən, kđajməhəđ) tabьla. Şul uq rajondaqь kolxozdarđa 27 ylsəvđen kəm ylsəgantektare belena. Bьlardan tьş, Milovka sovxozьnьŋ 15 ylsəve həm 60 gere şulaj uq Bəjkin ip. isemendəge sovxozđьn bətə bulqan 14 ylsəve la dərəţ ylsəməv faktahь asьla.

Bьndaj ylsəv həm gerđərđen kəm ylsəv fakttarь Belorit qalahьnđa həm işemnəj neft promьşlahьnđa đur urьn alьvь ajtep kitelə.

Bьl məs'ələ bujənsa yđ eşməkərlektare turahьnđa metr ylsəvđare idarahь, Başnarkomsnab, Başsojuz Başgort urgandarь həm Başprofsovet vəkildarenən infarmatsia tьnlandь.

Bьnđa infarmatsia jahavsь ylsəvđər həm gerđər idarahь vakile ip. **Kankina** Başqortostandaŋь hatьv itev həm xuzalьq ojoşulalarь qulьndaqь kyp kena ylsəv həm gerđərđen dərəţ ylsəməvđərən ajtep, kənəşmələ qatnaşьvsьlardьn iqtibarьn bьl əlkələge ajrьm jeteşhedlektərgə jynəltte.

Stərletamaqtaqь 30 hatьv itev ojoşmahьn tikşerganđen hunьnđa, bьlarđa bulqan 22 ylsəvđen 14 e bətenləj jaraqhьđ (tuđьqьp kənegən, kđajməhəđ) tabьla. Şul uq rajondaqь kolxozdarđa 27 ylsəvđen kəm ylsəgantektare belena. Bьlardan tьş, Milovka sovxozьnьŋ 15 ylsəve həm 60 gere şulaj uq Bəjkin ip. isemendəge sovxozđьn bətə bulqan 14 ylsəve la dərəţ ylsəməv faktahь asьla.

Bьndaj ylsəv həm gerđərđen kəm ylsəv fakttarь Belorit qalahьnđa həm işemnəj neft promьşlahьnđa đur urьn alьvь ajtep kitelə.

Bьl məs'ələ bujənsa yđ eşməkərlektare turahьnđa metr ylsəvđare idarahь, Başnarkomsnab, Başsojuz Başgort urgandarь həm Başprofsovet vəkildarenən infarmatsia tьnlandь.

Bьnđa infarmatsia jahavsь ylsəvđər həm gerđər idarahь vakile ip. **Kankina** Başqortostandaŋь hatьv itev həm xuzalьq ojoşulalarь qulьndaqь kyp kena ylsəv həm gerđərđen dərəţ ylsəməvđərən ajtep, kənəşmələ qatnaşьvsьlardьn iqtibarьn bьl əlkələge ajrьm jeteşhedlektərgə jynəltte.

Stərletamaqtaqь 30 hatьv itev ojoşmahьn tikşerganđen hunьnđa, bьlarđa bulqan 22 ylsəvđen 14 e bətenləj jaraqhьđ (tuđьqьp kənegən, kđajməhəđ) tabьla. Şul uq rajondaqь kolxozdarđa 27 ylsəvđen kəm ylsəgantektare belena. Bьlardan tьş, Milovka sovxozьnьŋ 15 ylsəve həm 60 gere şulaj uq Bəjkin ip. isemendəge sovxozđьn bətə bulqan 14 ylsəve la dərəţ ylsəməv faktahь asьla.

Bьndaj ylsəv həm gerđərđen kəm ylsəv fakttarь Belorit qalahьnđa həm işemnəj neft promьşlahьnđa đur urьn alьvь ajtep kitelə.

Bьl məs'ələ bujənsa yđ eşməkərlektare turahьnđa metr ylsəvđare idarahь, Başnarkomsnab, Başsojuz Başgort urgandarь həm Başprofsovet vəkildarenən infarmatsia tьnlandь.

Bьnđa infarmatsia jahavsь ylsəvđər həm gerđər idarahь vakile ip. **Kankina** Başqortostandaŋь hatьv itev həm xuzalьq ojoşulalarь qulьndaqь kyp kena ylsəv həm gerđərđen dərəţ ylsəməvđərən ajtep, kənəşmələ qatnaşьvsьlardьn iqtibarьn bьl əlkələge ajrьm jeteşhedlektərgə jynəltte.

Stərletamaqtaqь 30 hatьv itev ojoşmahьn tikşerganđen hunьnđa, bьlarđa bulqan 22 ylsəvđen 14 e bətenləj jaraqhьđ (tuđьqьp kənegən, kđajməhəđ) tabьla. Şul uq rajondaqь kolxozdarđa 27 ylsəvđen kəm ylsəgantektare belena. Bьlardan tьş, Milovka sovxozьnьŋ 15 ylsəve həm 60 gere şulaj uq Bəjkin ip. isemendəge sovxozđьn bətə bulqan 14 ylsəve la dərəţ ylsəməv faktahь asьla.

Bьndaj ylsəv həm gerđərđen kəm ylsəv fakttarь Belorit qalahьnđa həm işemnəj neft promьşlahьnđa đur urьn alьvь ajtep kitelə.

Bьl məs'ələ bujənsa yđ eşməkərlektare turahьnđa metr ylsəvđare idarahь, Başnarkomsnab, Başsojuz Başgort urgandarь həm Başprofsovet vəkildarenən infarmatsia tьnlandь.

Bьnđa infarmatsia jahavsь ylsəvđər həm gerđər idarahь vakile ip. **Kankina** Başqortostandaŋь hatьv itev həm xuzalьq ojoşulalarь qulьndaqь kyp kena ylsəv həm gerđərđen dərəţ ylsəməvđərən ajtep, kənəşmələ qatnaşьvsьlardьn iqtibarьn bьl əlkələge ajrьm jeteşhedlektərgə jynəltte.

Stərletamaqtaqь 30 hatьv itev ojoşmahьn tikşerganđen hunьnđa, bьlarđa bulqan 22 ylsəvđen 14 e bətenləj jaraqhьđ (tuđьqьp kənegən, kđajməhəđ) tabьla. Şul uq rajondaqь kolxozdarđa 27 ylsəvđen kəm ylsəgantektare belena. Bьlardan tьş, Milovka sovxozьnьŋ 15 ylsəve həm 60 gere şulaj uq Bəjkin ip. isemendəge sovxozđьn bətə bulqan 14 ylsəve la dərəţ ylsəməv faktahь asьla.

Bьndaj ylsəv həm gerđərđen kəm ylsəv fakttarь Belorit qalahьnđa həm işemnəj neft promьşlahьnđa đur urьn alьvь ajtep kitelə.

Bьl məs'ələ bujənsa yđ eşməkərlektare turahьnđa metr ylsəvđare idarahь, Başnarkomsnab,

(Mamajьf), **Başsojuz** (Bol'şekof), **Başgort** (Sibəqətullin) **həm Başprofsovet** vəkildarenen infarmatsialarь tьnlanqandьŋ, hunьnđa, ulardьn ylsəv həm gerđər tarmaqьndaqь jeteşhedlektərđe bətərəv julьnda alegə tikləm konkret eşkə totonmaqanlьqtarь anьqlandь. Bьl ojoşmalar yđ sistemdarьndə oşondaj jeteşhedlektər bulьvьn **belə torop**, ger həm ylsəvđərđe **remontlav**, həm ularqa kləjmə huqtьrьv sarahьna aşьqьs totonmajьnsa, kemdender kilep ajteven kətəp, qul qavьşьrьp tik ultьrqandar.

VKP(b) Ölkə komitetь savda həm kooperatsia bylege **instruktorь Əlimbf** ip. oşo **kondərđə** Başgorttьŋ hatьv tockalarьna həm ikmək magazindarьna jahalqan rejđ məlendə asьlqan eşşe potrisitelde aldavqa jynəlderelgən jenəjatsel fakttarđь kyhətep, bundaj **kəm ylsəp** hatьvđarqa qarşь ber kən hunlamaj kəndəlek jəməqət kontrole ojoştororlorqa teješltgen əjtə həm ul bьl jeteşhedlektərđe bətərəvđə profsojuz həm komsomol ojoşmalarьnьŋ bьqa tiklem qənəqətlanerlek eş alьp barmavđarьn kyrhətə.

Kənəşmaqa saqьrьlьvas Avьr. Sənəqət həm Başkoopensojuz vəkildare, VKP(b) Yđək komitetьnьŋ 26 ijyl qararьn ytav julьnđa yđ sistemdarьndaqь ylsəvđər həm gerđərđe tikşerev həm ulardь tədək xəlgə kilterevđə nindəj saralar bildələvđare turahьnda konkret ber nəmə lə əjtə almanьlar. Sənki ular **bəgəngə kəngə tiklem** bьl **məhim** eş menən bətənləj şəqəllanmagəndər.

Kənəşmənen **adaqьnda** VKP(b) **Ölkə komitetь**nьŋ sovet savdahь **ayiege mədire Asxadullin** ip. **hyd alьp, — kənəşmələ** qatnaşьvsьlar **VKP(b)** Yđək komitetьnьŋ 26 ijyl qararьnьŋ sьqarьlьvьn **həm** unьn **bujənsa** praktik eşkə **totonorqa** teješelektərgen **jaqşь belələr, lakin** şuqa qara**mastan ular bəgən Ölkə komitet kənəşməhenə qoro** qul menən genə **kilgəndər, ular kən tartipendə qujьlqan** məs'ələ **bujənsa yđ eşmək**ərlektare turahьnda ber nəmə lə əjtə almanьlar. Bьlaj eşlərgə **his** jaramaj. Eşşe potrisitelde aldap kəm ylsəp hatьv **fakttarь** đur urьn alqanьqь **bəđgə** bildəle.

Nəmə eşlərgə hun?

Bьl jeteşhedlekte bik tid bətərəv əsən bətə eşte yđ urьnьnda ojoştororqa, urьndarqa ylsəv həm gerđərđe belgən keşelərđe jebərergə kərək. Hatьv itev ojoşmalarь bьl məs'ələ bujənsa ber kən hunlamaj urьndarqa vəkildər sьqarьrqa teješter. Bьl juqarьnan jebərelgən vəkildər urьndarqa narьv menən jerle profsojuz həm jenel kvolirialardan brigadalar ojoştororqa teješter. Bьl turala Başprofsovetqa həm VLKSM-dən Ölkə komitetьna yđđərenen tybənge ojoşmalarьna aşьqьs kyrhətmə birergə kərək.

Şul uq vaqьtta rajondarda VKP(b) Rajon komitettarь bьl eş menən şəqəllanergə, yđđərendə kontrol' eşen iŋ jaqşь itep ojoştororqa həm unьn ytələşen barlaj barьrqa teješter. VKP(b)-nьŋ bətə tybənge ojoşmalarь bigerək tə hatьv itev həm tə'minət organdarьnьŋ partia ojoşmalarь bьl eş menən ajrьvsa nьq şəqəllanergə teješter.

Asxadullin ip. bьl əlkələ prokuratura həm sud organdarьnьŋ jomoşaq kərəşevdəren kyrhətep, uardan tid kəndə tovardь kəm ylsəp hatьp, eşşe potrisitelde aldavsьlarqa qarata tid arala kyrgədmə sud jahavdarьn talap itə.

B. I.

„QLƏBƏL NATISK" BAĞЬVЬNDA

JER JABЬRЬP BAŞAQ QALA

BЬL JENƏJƏTKƏ JUL QUJЬVSЬ ISKƏNDƏREF JAVAPQA TARTЬLЬRQA TEJEŞ

(yđ xəbərsəvəđđən)

„Qьđьl Natisk"—Nurlman rajonьnda đur kolxoz. Unьŋ 10 bağьvsьlьq brigadahь bar. Səsev majđanь la mul qьna. Tik arьş kul'turahь qьna 360 gektar.

Kolxoz uraqqa avqust başьnda qьna teştə. Uraq-plan bujənsa 7 kəndə tamamlanьrqa teješine. Ləkin urьv tepmь bik aqьrьn bara. Xəđer bildələngən sroktьn kyp eleşe—4 kən uđđь, ə unda nej narь 154 gektar qьna aşlьq urьlqan.

Səsəp nəmələ hunŋ

Xeđmət dissiplinahь jomoşaq, jarьş, udarsьlьq juq, jetəkselər nağьvđa opirativ jetəkselek itəhe urьnda konsələtələ ultьrьp ьqьrđavđan buşamajđar.

Kolxozđьn 5-se komsomol brigadahь kolxozsьlarь nağьvđa qunьp eşlejđər, eşkə irtə sьqalar. Ləkin qalqan brigadalarđa alej tygel. Ularđa 2-3 kenə keşe quna jatьp eşlej. Qalqandarь, eşkə hunlap sьqalar. Kolxoz predsedatele **Iskəndəref Sufjan** brigadalarđa bik hirək bula. Unda la ber nindəj đə praktik jardəm itməj. 3 sə avqusta 9 sь brigadala ber nisə kolxozsьlar arahьnda yđ ara talaş-tьđьqьş sьqьp gruppalar taraldь. Brigadir tьtlata almaqas predsedatelde saqьrđь. Ləkin predsedatel ber nəmə lə eşləməj. Brigadalaqь başbaştaqlьqtar şul kelgə qala.Əpartorg Nasirof urozaj jьjьv başlanqas ber eşhed Öfegə kitkən.

Kyp brigadirđar eşkə kolxozsьlardan da hunqa qalьp sьqalar. 4-se brigada brigadirь **Junəsof 3-se avqusta uəq səəqət 12 lə genə eşko sьqtь.** Brigadirđardьn kyвche kolxozsьlar menən bergə eşləməjđər. Tik brigadir Valejef kenə buş vaqьtьn kolxozsьlar menən bergə uraq urьp ytkərə. Qalqandarь atqa atlanьp brigadanan brigadaqa tik jerejđər. Juqaltьvđarqa qarşь keraş nasar. Başaq jьjnav ojoştorolmaqan. Jerđə başaqtar bik kyp jatьp qala. 4-se, 9-sь, 8-se brigadalarđa urqan jerđən qalqan başaqtarđь syplәp kenə tygel, uslap alьrlьq bulьp qalalar Fəqət 5-se, 2-se həm 10-sь brigadalar qьna tađa uralar. Ul brigadalarđьŋ urqan jerđərendə 10 ađьmqa 2-3 kenə başaq tabьla. Xəđer ular yđ brigadalarьndaqь ploner həm məktəp balalarь jardamь menən başaq jьjnavđь ojoştora başlanьlar.

Kolxoz jetəkseləre jeteşhedtektərđe şul urьnda, şul uq vaqьtta bətərəv sarahьn kyrmajđər. Hər ber bələkəj genə eşkə đur valakita tьvđьralar. Heđəmtələ jeteşhedlektər đurajqandan-đuraja. Avьldьn kən batьş jaqьndaqь nağьv qapqahьn sьqьv menən jul ergəhendə bik kyp arьştь qađ tapaqan. Ə 9-sь brigadanьŋ brigadirь Iskəndərel Qilimitdin bьl turala akt təđəp pravlinləgə birev menən stklangən. Pravlinlə aqzalarь unь xəlitev esən zasedania bulьvьn kətkandar. Ləkin qađđar jərəvđən tuqtamaqandar. Heđəmtələ ber đur jək kətta sьqarlьq urьnda arьş juqaltьp bətkan. Şuqa tiklem nağьvđьn kərtəhen nьqtьvđь ber kem də ujlap ta qaramaqan. Şulaj uq ber gektarqa jaqьn qara вojđajđь la qađ tapap bətkan. Bьlardan başqa at həm başqa mal tapaqan urьndar sikhed kyp. Ləkin ular esən brigadirđar đa, kolxoz predsedatele Iskəndərel Sufjan da, partorg Nasirof ta вoşonmajđar. Ular tonьs qьnə ukesə eşlej birelər.

2-3 kendən bьl kolxozđьn holo əlgərə. Şuqa tiklem arьş uraqь tamamlanьrqa həm huqьv başlanьrqa teješ. Ləkin ətegə tiklem japma ьndьrđar đa tulьhьnsə ədərlənep bətmagən. Motolllkalar barь ber urьnda qьna ultьrtьlqan.

Bьl jeteşhedlektər tid arala bətərəlergə, jađqь kul'turalarđь urьv vaqьtьnda bьl xatalarđьn berehe lə qəbatlanmabqa teješ.

T. KUSUKOF.

DYRTKELDƏ—20 BAŞAQ QALDЬRALAR

7-8-SE BRIQADA EŞTƏREN QABUL ITMƏĞKƏ

Yst-Ike (Başrosta). „Olo Aqa" kolxozь Məselte rajonьnda berense вulьp massovьj urozaj jьjnaj başlanь. Kolxozđьn berense brigadahьnda xeđmət jaqşь ojoştorolqan. Unda eşlәv normalarь hər vaqьt arttьrьp ytələ. Maşinist Xəjrullin Qəli kən hajan 4,5 gektar urьnьna 5,5-6 gektar ura. Şulaj uq juqaltьvđarqa qarşь kerəş tə jaqşь ojoştorolqan. Hər ber maşinanьŋ ərlouj tolqostarь bar, ular hər vaqьt tađarttьlьp torolalar. Hər ber kəltə вəjləvsenen qulьnda tьrma həm uraq bar.

Kolxozđьn 7-8-se brigadalarь nasar eşlejđər. Ular nağьvđa quna jatьp eşləməjđər, eşkə hun sьqalar, irtə qəjtalar, şunlьqtan eşlәv normalarь ytəlməj. Eş sьj fatь la nasar. Maşinist Andrax manьŋ konenə 4,5 gektar urahь urьnda 2-3 gektar qьna ura.

Juqaltьvđar kyp. Ber dyrtkel metr jerđə 15-20 nən atьq başaq qala.

Brigadalardan başaq jьjnalmaqan ucastkalarđь qabul itməv turahьnda qatь direktiva вuldь. 7-8-se brigada brigadirđarь başaqtarđь telənə nisek tuđđьrьvđarь əsən javap birergə tejeştər.

ƏVLƏTKƏ IGEN BIREV ALDЬNQЬLARЬ

Stərlətamaq MTS xeđmətendəge „Mordvin", „Jupiter", „Sansk", „Rupor", „Novьj put" „Sьvaş" həm „Batqan" kolxozdarь 7-se avqustqa dəvlətkə arьş tapşьrьv hən MTS-qa naturalata arьş tyləvđe tamamlanьlar. Bьl kolxozdar barlьqь 6593 sentner arьş tapşьrđьlar. Ular xəđer qьđьv rəveştə jađqь aşlьqtarđь urьv eşenə başlanьlar. Şul uq vaqьt aşlьq huqьv eşe đavam itə.

„Novьj put" həm „Krasnьj dobrovoles" kolxozdarь dəvlətkə holo tapşьra başlanьlar.

Mişkə (BaşRosta). Kyp kenə kolxozdar arьş uraqьn tamamlap, skertkə halьv, huqьv, jađqь aşlьqtarđь urьv, kədge səsev həm dəvlətkə igen tapşьrьv eşen başlanьlar.

„Irek" kolxozь—80 sentner, „Kommunar"—64 sentner həm „Uşem" kolxozь—63 sentner igen tapşьrđьlar.

„Kommunar" kolxozь 30 gektar kədge aşlьq səste. „Volə" həm „Krasnьj klyc" kolxozdarь tuŋqa hərəvđe başlap, „Volə"—15 qa, „Krasnьj klyc"—12 gektar hərđələr.

MAQARDA SKERTLƏV ƏĐƏLƏ

Petrovski, (yđ xəbərsəvəđđən telegramma). Maqar rajonьnda massovo) arьş urьv başlanьvqa 11 kən uđđь. Oşo vaqьt esendə nej narь 8214 qektar-bətə plandьn 65 pr. tь qьna urьlqan. Skertlәv həm huqьv eştəre nьq artta həjrələ. Nej narь 2731 qektar arьş skertlənqan həm 660 qektar huqьlqan.

Işəj. Skovorxin. Vasiljeiski həm Qəjzulla sovettarьnda arьş urьv tamamlanha la, bətənləj əđ skertlənqən. Tatjan sovetьnda 389 qektar urьlьp bətkan. Biş avьl sovetьnda skertlәv həm huqьv eşenə bətənləj başlamaqandar ale. Kyp kolxozdarđa bəjlənməgən kəltələr jata.

QOLMƏXƏMƏTEF.

UROŽAJBЬ

HIDGER HAQLARQA

Nurlman. „Belem" kolxozьnьŋ ьrđьn qaravьlsьlьq Iskəndəref Timer, 5-se avqusta japma ьrđьndan huqьlqan arьş urlap tolotldo həm urьnьnan alьnьp xəkemgə birelde.

Kolxoz, bьl xəl unəjь menən bətə qaravьlsьlar sostatan jarьnan tikşerep sьqtь. Xəđer unđa igen qaravьllav eşe, yđen praktik eştə kyrhətə alqan in bşanьslь, namьslь kolxozsьlar qulьna qьna birelde.

T. K.

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEQEDI

„Beđ вьjьl jađ вьltьrqьqa qaraqanda jaqşьraq eşlənek. Bьjьlqь jəjđen şarttarь şaqtaj uŋajlь вulqanlьqtan Başqortostanda urozaj вьltьrqьnan jaqşь həm beđ nisek kenə itep вulha la, вьltьrqьqa qaraqanda igende kyвerək alьrqa teješeđ. Burьs—вaŋьvđan вətə urozajđь jьjnap alьvđan həm uŋь-вətə urozajđь, вeədeke вulьrlьq itep tulьhьnsa haqlavđan tora".

(Bьjkin iptəştең VKP(в) Ölkə kamitetьnьŋ 2-se plenumьnda həjləgən telmərenən).

„KOMBAJNDЬŊ ABRUJЬN KYTƏREV—BEĐĐEN QULDA!"

(Novo-Trojskidaqь yđ xəbərsəvəđđən).

Ikense bətə Sojuz kombajnerdar konkursь turahьndaqь qarar həm polozinialardь əjranev uqa traktorist, kombajnerdardь, şturvalsьlardь jəlep itevđen hədəmtəhe kyrenə başlanь inde.

Ytkən jьl N-Trojski maşina-traktor stansahьna kilgən 5 kombajndan berehe genə lə turanan tura yđ eşendə eşləməjsə, qatmarlь molotilka rolen ytəp kilgən bulhalar, bьjьl ular turanan tura yđ eştərenə jegelələr.

Ytkən jьl kombajndar əsən aldan uq maxsus urьv majđandarь təqəjenlanməgən bulha, bьjьl kyp kenə jeteşhedlektər menən bulha la (Sənki bьjьl đa əle ber jerđə — 4, ber jerđə 9 ga bildələnev kevek fakttar bulđь), majđandar bildələnde.

Ytkən jьl kadrdar əderlәv sarahь aldan kyrelməv səbəple traktoristar qьna kombajn kevek qatmarlь tixnikalь maşinaqa ultьrьvqa batьrsьlьq itə almanьlar. Bьjьl alda uq kadrdar əderlәvdə həm bьqa tiklem qadi traktorist bulьp eşlagən jetəkselər đə janь kombajendardь jьjnav, itkelərde tədətev barьşьnda kombajn texnikahьna ejə bulьp, xəđer konkret eşkə başlanьlar.

Xəđer N-Trojski maşina-traktor stansahь xeđmətlənderevena ingən kolxoz nağьvđarьnda 7 kombajn tşlaj həm qalqan berehe 8-sehe lə bik jaqьnda eşkə başlajasaq.

Bedđen MTS kombajnerđarь ikense konkursqa quşьldьlar. Həm ajьrьm iptəştər jaqşь qьna kyrhətkestər đə birələr. Min ulardьn qaj berđərenə ajьrьmajьrьm tuqtalьp ytəm.

3-sə nomerlь kombajnda eşlәvse kombajner ip. **Latьjpьf: „Berense kəndərđən yk qatmarmaqa həm başqa nasar jeđ sьqьp tormaqa tejeş. Əgərđa uđqan jьldarđa tođlaqan havьttar bulha, ulardьn esendə kykert jandьrьrqa kərək. Sənki kykert jandьrьv menən havьttarđaqь tərlə zararlь bakterialar bətə.**

Tođlanahь qьjarđarđь sortqa ajьrьp bətkas bik jaqşь itep jьvьrqa kərək. unan hun qьna tođlaj torqan havьttarqa tultьrьrqa məmkin. Qьjarđar tođlaj torqan vaqьtta tultьrьlqanda yđenə tejeşle bulqan tərlə jetkle ylandar (spets) menən qatnaştьrlьp tultьrьlalar. Bьl ylandar qьjarqa təmle jeđ həm tam birələr.

Bьl ylandar tybəndəge xisap menən halьnьrqa tejeş: ber sentnтr qьjarqa urtasa 2-2,5 kilogramm ukrop, 200-300 gram cisnok (harьmhaq), 150-200 gram istragon, 200-400 gram krən ta mьrь, 500 gram samahь qara qaraqat japraqь həm 20-30 gram qьđьl boros.

Bьl kyrhətelgən spestardь jaqşьlap jьvьrqa, unan hun vaqlap turap tiged genə itep 3 eləşkə bylergə kərək. Bьl 3 eləştən ber eləşen tođlaj torqan havьttьn tebenə (qьjar atbtna), ikense eləşen urtaqa (qьjar arahьna) həm ber eləşen qьjarđьn ətbtenə halьrqa kərək.

Qьjarđь havьtqa jaqşьlap tultьrьp bətkəndən hun tođ hьvь (rassol') halьna. Rassol' aldan uq ber ajьrьm havьttа əderlәp qujьlqan bulьrqa teješ. Rassol' tybəndəge tərtip menən əderlənə: rassol' əderlәv əsən ajьrьm đur tapən alьna həm esə torqan tađa hьv alьna. 100 letr hьvqa 8 kilogram tođ halьna. Bьl tođ normahь juqarьla kyrhətelgənsə qьjarqa qarap həm qьjarđьn haqlanahь urьnьna qarap ydgərtelə. Əgər đə qьjar halqьn bođđa—nođ esendə haqlanahь nulha, tođ ədərək, 100 letrqa 6 kilogram həm taqь la kəmetergə məmkin. Əgərđa qьjar bođhođ idən atbtında haqlanahь bulha tođ kyнerək kərək bula, 100 letr hьvqa 8 kilogramdan alьp 10 kilogramqa tiklem halьrqa məmkin Tođđo hьvqa halqas unь bolqatьp tiged itep iretep bətərergə, unan hun qьna qьjar ətənə qojop, qьjarđь jaвьp qujьrqa kərək.

Qьjar miskələ tođlanqas ta miskəne təplәp qujьrqa kərək. Əgər đə təpəngə tođlanha, taqtanan tynərək, вuşьraq jaвьlьrđaj itep qapqas eşlәp jaвьrqa həm ətbtenən tađa taş menən naвtьrьlьrqa teješ. Rassol' qapqas ətbtenə sьqьp torhon. Unan hun tođlanqan qьjar haqlanahь urьnqa urьnlaştьrьla.

MINƏJEF.

AGRONOM KƏNƏŞE

QЬJARĐЬ NISEK TOĐLARQA

Qьjarđь tođlav əsən iŋ elek unьn elgərəvenə həm erelegena qarata sorttarqa ajьrьrqa kərək. Sənki elgərəvenən uđa başlaqan həm ere qьjarđarqa, jaş həm vaq qьjarđarqa qaraqanda tođ kyвerək halьna. Tođlanahь qьjarđar 4 sortqa вylenələr.

1-se sortqa urtasa đurlьqtaqь, jaş, harqajmaqan tađa qьjarđar; 2-se sortqa bik ere həm yteve jetep harqaja başlaqan həm 3-se sortqa kəkerəjep yьkən qьjarđar alьnalar. 4-se sortqa bik ytə harqajqan həm imgəngən qьjjardar inələr. Bьl 4-se sort qьjarđar tođlanmajđar, əgərđa ular şul kəjgə aşatьv bulmahalar malqa aşatьv əsən fajđalanьlalar.

Qьjar, sajьrlь aqastarđan başqa — imən, jykə, ubaq, qajьn aqastarьnan eşlәngən miskə həm tapəndərđə tođlanьrqa teješ. Tođlanqan qьjar əgərđə xuzalьqtan tьşqa sьqarьrqa bulha jaвьq miskə həm tapəndərđə tođlarqa kərək.

Tođlaj torqan miskələr həm tapəndər tađa nьq bulьp, tođlav aldьnan ularđь qajnar hьv menən nьq itep jьvьrqa kərək. Miskələrđə həm tapəndər kygərgan ilep ojoştororqa həm unьn ytələşen barlaj barьrqa teješter. VKP(b)-nьŋ bətə tybənge ojoşmalarь bigerək tə hatьv itev həm tə'minət organdarьnьŋ partia ojoşmalarь bьl eş menən ajrьvsa nьq şəqəllanergə teješter.

Asxadullin ip. bьl əlkələ prokuratura həm sud organdarьnьŋ jomoşaq kərəşevdəren kyrhətep, uardan tid kəndə tovardь kəm ylsəp hatьp, eşşe potrisitelde aldavsьlarqa qarata tid arala kyrgədmə sud jahavdarьn talap itə.

B. I.

SOVITTAR SOJUZЬNDA

CELYSKINSELƏR TURAHЬNDA JЬRĐAR

Kief, 10. Ukrain sovet kompozitorđarь sojuzьnьŋ ojoştorov komitetь Arktikaqa qaharmandarsa poxod jahavqa arnap, Celyskinselər turahьnda jьrđar" isemendə jьlьndьq əđerlәj. Jьlьndьqta 20 jьr bulasaq, bьlarqa muzьkanь kompozitordardan Novitski, Klenanof komsomolka-kompozitor Şuteako həm başqa iptəştər jađalar.

Moskəw, 10. 5 avqusta bətə sojuz dəvmələndə 42253 meŋ ga orloq kul'turalarь—urozajь jьjьlьrqa teješle bulqan majdandьn 51 pr-tь sabьlqan. Kolxozdarđa başaqlь kul'turalardan 53 pr-tь, sovxozdarđa 12 pr-tь həm janqьdaptar sektorьnda 19 pr-tь urьlqan. Sabьlqan igendərđen 35 pr-tь qьna huqьlqan. Urьlqan igendərđen 43 pr-tь kyвələrđə ultьta.

SOVETTAR SOJUZЬ XALЬQ ARA JƏRMINKƏGƏ QATNAŞA

Moskəw, 10. Sovettar sojuzь 25 avqusta Izmir qalahьnda (Terkia) asьlasaq xalьq ara jərminkəgə qatnaşa. Odessanan Izmir qalahьna sovet pavilionьn xudoəstva jaqьnan aformit itev əsən kərəkle bulqan bətə eksponattar jebərelde lə inde. SSSR pavilionьna terək respublikahь esen ajrata qьđьqlь bulqan masinalar, zavod qorolmalarь kyrqədmәhe kiŋ rəveştə qujьlasaq.

Voronəž, 10. Voronəž predpriatielarьndaqь tynərəktar bətə sojuz aviatsia rajramьna 1200 planerist həm 1000 paraşutist sьqarьrqa əđerlənələr. Tamanofta, Lipetskiđa, Micurinskiđa, El'selə, Barisoglebskiđa aviatsia kenənə rajon bero klubtarь, planer stansalarь həm paraşul maştarь asьrqa əđerlənələr. Avqustьn 10 nan alьp 17 henə tiklem bətə predpriatielarđa la aviatsia kenənə arnap massovьj *jьjьlьştar*, mitingular ytkərelәsək.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SOVET OSOVSЬLARЬ RIMDƏ

RIM, 10. 8 avqusta sovet osovsьlarь Italiq xəkymətenen vaşь Mussolinida vuldьlar. ul ularьn qatlanь hәm Italiq xalqь tn vsьn ynelden qabul itevenә sovet qunaqlarьnьn qәniqәt vulavuqtarьnda vşunьs velderde.

Iptәş Әjdeman qabul itkәn esen qotlanь hәm SSSR ђьn yđenen qorallь kestaren tanьsьlq haqlav esen rьqьtqanlьqьn hәm Italianьn ul jynәleştәqe vetә saralarьn tәqdir itkanlegen kyrhәtl. SSSR ђьn vakle ip. Pol mkin ip. Әjdem ndьn velderevenә quşьlьp, sovet es-

kdrillahьnьn Italiaqa osovьnьn әhәmejaten ajtep ytte. Musso ni javap hvđendә eskadrillarьn kilevenә yđenen qaniqat ikanlegen velderde hәm sovet aviatsiahьna unьştar telәne. Mussolini sovet osovsьlarьna avfozavodtar, qәskari ayiektar, mәktәptәr, qilmi instituttar kyrhәtelәsәgen velderep, Italia xәkymatenen yđ are almaş tanьşьvdә Jevrupala tьnьslьq haqlav maqsatlarьndә Italianьn SSSR menәn praktik vergalap eştәvenә nьqtьv stedstvohьn kyrganlegen ajtte

CAN-KAJ-ŞI

QЬĐЬL OTRƏDTAR MENƏN HUQЬŞЬROJA ЬLЬNA

LONDON, 10. „Dajli geral'd" gazetьnьn xәbar iteve vujьnsa qьđьl otrәdtarga qarşь hurьşvsь Nankin qәskardarenә komandovajt itevđe qabul itev esen Can-kaj-şi Fuczonqa o s o p

SSSR FIZKUL'TURNIKTARЬ TURAHЬNDA

ANGLIA GAZETALARЬ

LONDON, 10. „Dajli geral'd" gazetь SSSR da fizkul'turanьn yţeve turahьnda xәbardar vaţьp sьqarđь. Bьl gazet Sovettar sojuzьnda xđer 6 million đertanqan fizkul'turiktar barlьqen, ularđan kybehenen jaqьn kenjaqe u

IP. TEL'MANDЬN JAĐMЬŞЬ BILƏHEĐ

APRIZ, 10. „Jumanite" gazetь barьvsь delegatsiantьn unьn ner ad vaqьttardan airle Tel'man turahьndaki vertarlә la mәrtlymәtlәr vlap vulmaqanlьqtь, kyplan tygel genә Germaniqa

MANCZUR—JAPOИ MATBUĢIATЬNDA

SOVETQA QARŞЬ JAŊЬ KOMPANIA

Xabarovski, 9. Hunqь vaqьttarda Manczuria gazettarьnda SSSR qa qarşь jaŋь kampanialar kesәje. His vulmaqan nәmәlәr ujlap sьqarьla, bular qabartьlalar hәm provakatsion komentarilar menәn әţ alәlar. Oşo kendardә genә Xarвin gazettarь, aigerak la aq gvardiestardьn „Xarвinski vremә" tigan gazetь hәr xoldә Xarвinden yđendә ujlap sьqarьlqan „Komint rudьn şartlatьv planьn" navvәttәqe „faş itevđer" menәn sьqtьlar. Әllә Xarвindьn hatьlq jađvsьlarьna jalqandar esen arzan tylaj vaştanlarmь, әllә ulardьn aldavqa fantazialarь vetep kitteme, lakin bьl plan originalllьq menәn jьltьramaj. Bьl plan vujьnsa jenәhe „Vladivostoktan Xarвingә xәkymat ucrezdinielarьn şartlatьvqa hәm itrrore-tik aktlar alavqa zadanielar birelep qtaj millatenan torqan kommunis agenttar jeәrelgen". Gazettar bьl tuđqa jađmaqan aldaqtarqa bşandьrьv esen, jenәhe agenttar qulqa alьnqandar hәm „yđđarenen aldanganlьqtarьn" teşenep vlastarqa vetәhen đa asьq itep hejlәp elrgandar" tigan tephed xәbar ajtlәjlar. Şul uq Xarвin gazettarь imeş 16 ijyldә 40 qьđьl armies vintoikalar, pylemettar menәn Manczuria stansahьnьn ken jaqьndaqь rajonьndn granitsanan 300 metr aşa sьqьp, topografik s'jumkalar teşerep alьp ner nisә sәqәttan hun sovet territo lahьna kire ajlanep qajtqandar, tigan xәbәrde tarattь. bsьndan da qьđьl armiestar his ner vaqьtta la granitsanan aşa sьqmaqandar. Xarвin hatьlq jađvsьlarьnьn avtьv fantazialarь, konserttarda qatnaşьv esen Otpor stansahьna kllevse hәm şul kenә vedđen granitsavьđ jaqьnan timer jul polotnahьna huđьlqan qorolmanь qaravsь Leningrad artistarь terkemenen manczur granitsalarьnan aşa sьqьvđarь turahьnda vulqan hejlanevđardan hun ujnalqan vulha kerak. Manczur gazettarь aigerak ta sovet aeroplanьnьn Pogranicnaja stansahь ajlenan osop ytken imeş tigan jalqan xәbәrdәr ajqanь đur şav-şuvđar kytәrđelar. Sovet lisehe manczur vakildarenә tikşerevđar hedem tahendә sovet aeroplanьnьn Pogranicnaj stansahь ajlendә osovь turahьndaqь xәbәrden derevtlenmәqenlegen veldergas, manczur gazettarь „sovet vlasь her vaqьtta la vetәhen đa inkar itә" tigan lozungь abtьnda aik tupaь kampania astlar. Bьl kampania javaplьlqtь avьrьv vaştan sәlәmat vaşqa avđarьrqa matasьvь vulьp tora. bsьnlap ta hunqь ajđarda Manczuria jaqьnan, aigerak ta japun xarbi aeroplandarь tarafьnan granitsanьn tәrtiptәren vodov vaqiqalarь kyp vuldь. Hunqь osorda, 29 ijyldә japun aeroplanьnьn Otpur stansahь ajlenan osovь hәm sovet territoriahь ajlenan nedđen timer jul polotnahьna vujnan 30 kilometr samahь jerdan osop ytkve kevek vaqiqa vuldь. Sovet vakilatarenen granitsalaqь bьl zakonьnьđlqlar turahьndaqь vet protistarь his ner vaqьtta

20 JЬL ELEK

Huqьştan nerense hedemtalarc Seratanen vaş qalahь Belgradta 1914 jьldan 10 avqusta da Avstria tarafinan vombardirlanьvdan jumeretqan jorttar.

GIRMANIA XƏKYMƏTE

„AMNISTIA"

IQLAN ITTE

BERLIN, 10 Prezident hәm reijskanslerdьn tunkslalarь Gitler qulьnda nertaştereleve menәn najlaneştә xәkymat „amnistia" iqlan itergә qarar sьqarđь avьnьn xarakterь dәvlat tedeleşen yđgartevqa tatьlqan, dәvlatka xьjanat itkan, şulaj uq xarat nerđarde javkalaqan esen xekem itelgan hәm javapqa tartьlqan keşelerden unan tulьhьnsa taşerelep qaldьrьlьvь memaan da jeterlek raveştә alldakna Amnistiaqa ugolovnь xaraktterda vulqan vaq jenajattar esen xekem itelgan, şulaj uq Gitlerden şaxsejatena qaqьlqan, ajrьm ajtkandә „millatse-sotsialistik" ideja esen kerәşta yta osonov" hedemtahendә eşlangan jenajattar esen xekem itelgan keşelar genә elәgalar.

Sujьn, qoros, prokat

Beloret domnalarь 9 avqusta 208 tonna (tavlek zadanienьn 104 pr), **jegaze** domnahь 39 tonna (tavlek zadanienьn 86 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestare 195 tonna (tavlek zadanienьn 63 pr.) **qoros**, standar 328 tonna (tavlek zadanienьn 120 pr.) **prokat** birđelar.

KOLXOZSILAR XATTARЬ

KULAK KAMALЬF

UQЬTЬVSЬ MASKAHЬNDA IƏŞƏJ

Kulak **Kamalьf Iljas**—Zian-cura rajonь—„Internats onal" kolxozьnda uqьtьvsь maskahь rәtьnda, uqьtьvsьlar paiuqь tşip jata.

Kamalьf kulak vuhьvьna qamaatan kolxozda aqza vulьp jaşane. Ulь Fatix-Zianoura rajonьnda yrnәk hәm urta mәktәptap arendә uqьtьvsь vulьvьsan fajdalanьp, atahьn yđ qaramaqьnda kyrhәtep pajuk alьp jatalar. Atahь Iljas, bul jaşavena genә riza vulmaj, kolxoz klatenan igen urlap totoqandan hun kolxozdan sbqarьla Ә. rajon maqarit vylege vnь ple vulha panik menәn tajđa la đьr.

Kolxoz milken urlap jaşavse kulak **Kamalьf Iljastьn** ulь **Fatix ta** tid kendә urьnьnan sbqarьlьn.

UQЬTЬVSЬ.

Kulak kolxozdan qьvlьrma tejeş

Avьrqazь rajonь Bәqanaş sovet „Bәqanaş" kolxozьna kulak **Niqmatullin** Bәxiegәrәj polevod jul p yrmәlane.

Niqmatullin aqtar armilahьnda polkovaj mulla vulьp torđo. Ә. ve.engә kendә tьnьs qana kolxozqa ojalap, polevod vulьp eşlәj. 33 jьl kolxozdarđь tađartьv mәlendә RajZO Niqmatulinđь 1 kategoria menәn „kolxozdan sbqarьrqa" tigan prikaz nirha la avьl sovet predsedatele **Urazbaxtin** kileşep qaravьq arqahьnda sbqarьlmaj „sbqarьrqa kerәk" tigandә la predsedatel' **Urazbaxtin** „Ninә kulak vulha nej eşlәqas barь ner tygelme nej" tip kenә quja.

Niqmatullin aqtahь **Sәxip** menәn berlekta ajьrьmdar igen urahьnda tarь sastelar, şulaj uq **Niqmatullin** kolxoz eşen eşlә mьha la yđenә 8-9 jek vesan sapte. Igenen jaşerep torovь arqahьnda on hatьp jata, aj hajьn kolxozdan da ala Şulaj uq polevod vulьv isemen qenә tota, jad vulqandar alьp jalanqa sbqьp kyđ đa halqanь juq. Şulaj uq **Niqmatullin**dьn maldarьn jaşerep aђьravь asьlьp 40 humqa ştraflanqan vulha la ele tylәqene juq

Kulak hәm mulla vulьp jaşaqan **Niqmatullin** tid ara tikşerelep kolxozdan qьvlьrqa tejeş

„QƏLƏM".

Kulak valahь qortqosloq eştaj

SƏLƏJMANЬF UOJA KILEŞEP QARAJ

Məsetie rajonь. Qazьjьf Oj. dur kulak valahь vulьvьna qaranatlan „Tajьş" kolxozьna vrvalap tьnьs jaşaj. Qazьjьf hasan herevđe eştaj, lakin qorotjosloq itevđan başqa fajđalь juq. Hasan herqandә 10 s. m. tәrәnlekka qujьp, ni barь 7 s.m. tәrәnlektә genә herә Ә. sьjlat inspektorь **Sələjmanьf** eşkә ibe-

rep sbqьvь arqahьnda Qazьjьf menәn ber kenaştan uqa kileşep qaraj.

Kolxozqa qorotqosloq itevse kulak malajь Qazьjьf kolxozdan qьvlьhьn hәm iberek baş sьjlat inspektorь Sələjmanьfqa kulak valahьna kileşep qaraqanь esen tejeşle jazahь kyrelergә tejeş.

„Tigenәk"

NƏSIRЬF HƏM LARIONЬF JAŊЬ USTAFTЬ YĐLƏŞTERMƏGƏNDƏR

Taşlь kyl MTS hanьn polit vylek başlьqь ip. **Əsadullin**, „Tirəkle" kolxozь partorgь Larionьl hәm „Avьrqazь" kolxozьnьn komsokomitet sekretarь Nasirьl ipteştar menәn partia tedeleşe turahьnda beseda ytkarde. Beseda bьl ipteştarđen oşo kenqa tikkem partianьn jaŋь ustafь menәn tanьşmavđarьn kyrhette. Xatta Larionьl iptaş partia ustafьnьn in serense punktlarь menәn đa tanьş tygel. Ul partiaqa kemdarđen nisanse kotegoria menәn alьnvь, telaktaştar grupрahьnьn qajđa ojoştorlovь turahьnda la nelmaj. Ә, şul uq vaqьtta 9 keşene esenә alqan partia ojoşmahьnьn jetakseke vulьp hanala.

Ip. Əsadullin bьl ipteştarqa ustafь 3 kәn vagьt esendә ejranergә quşьp, 3 kendәn hun taqь la hьnav ytkarasaqen velderde. Nasirьl hәm Larionьl ipteştar ustafь yđlaşterevđa yđđare esen genә tygel, ә yđ je, takselektarendәge kommunis, komsomoldardьn yđlaşterevđa esen đa javapь vulьvđarьnonot maqa hәm qaqa vaqьt esen đa ustafь ejranerqa tejeştar.

KAMALЬF.

JЬRSЬ HƏM BEJEVSELƏR JETEŞTEREV ƏSƏN STUDIA ASЬLA

Oşo uqav jьlanda Başqortostan Maqarit xalaq komisariatь tarafinan sanqattar texnikumь ergahendә başqort muzьkal teatarьna jaŋdamsь kadrđar adertav esen ajrьm maxsus

STUDIA ASЬLA.

Studiaqa inev esen jaqsь jurlaj hәm jenel bejevsev esen şart. Studiaqa inevselar torlaq menan ta'mia itelep, ajlaq 100 humđan stipendia alldatana. Uqav srogь 2 jьl vulep, uqirgandan hun ular muzьkjkat tatьrana jardamsь artistar vulep zorda jurlav, balitarda bejev hәm keserak jьrsa roldaren alьp barasaqtar.

Bьl studiaqa karakle uqavsьlardь jьjnav esen Beloret, Maqar, Q-Mojaka, Belaseş rajondarьna maxsus vakildar sьqarelds.

Urandaqь ojoşma hәm ucrezdinielar, aigerak tokomsomol asqa memkin tiklem jardam itergә tejeştar. Unan başqa sentaer naştarьnan sanqattar texnikumьnda yđđare relap itlevselar da qabul itelasek. Nadek tavaştar faqat başqorttardan qьna alьnip qalan tavsьjь keşelar; nasnar ton, mәzar, sapranular başqa mil lattardan da alьnip, ularđan başqort telena eja uravđarь şart. Qabul itelevselardan qaitatere sulha, ulardь ta'mia itevđe BMX komissarlьqь yđ ebtena almaj

BMX nьn teatr avlege— XAMMATЬF.

Sanqattar texnikumь direktora vurnasđarь—ŞATUF.

KOMMUNIS 17 S'JEZD HƏM YK-NEŊ IJYNPLENUMЬ QARARĐARЬN MЬQLЬ YĐLƏŞTERERGƏ TEJEŞ

YK PLENUMЬ QARARЬN TƏRƏN ƏJRƏNEVĐE OJOŞTORORQJA

Əlşәj sovxozьnьn yđәk aylek-saliende partia uqьvđarь yđ arьşьna lapşьrьlqan. 25 n e ijyldә VKP(a) YK nen hunqь plenumь qararđa la ejranev zanatlalь ytkarelde. Unda ki erga teje.ş vulqan 17 kommunis urьnьna 7 çenә kommunis, hәm 5-6 qьna partiahьđ aktiv qatnaşlq itte.

— Nişlәp komsomoldarьqьđ partia uqь đarьna qatnaşmajdar? tigas. Əlşәjđen komsoorga ip. Əritqulьl.

„Bedđen komsomoldar esen ajьrьm polit tynar k ojoşturolqan, ular unda jerejdar" t p javap bira. Lakin. Əlşәjđen yđәk aylekşalendә komsoqoldar đa, şulaj uq komsomol jәşendәge eşse jaştar đa auş vaqьttarьn qajđa, nisek ytkarerga a lmajdar, Əritqulьl ipr şten polit tynarәge qaqьđđь qьna „ojoştorolqan", qamalđa ul vetemtaj eşlamaj. 25 nse ijy đa partia uqьvđarьna kilşen eşselard n đa kybehe. zanatlanь jartьlьnan uq ta-lap qajtьp vettelar, ularđь YK plenumь material tarь menan tulьhьnsa tanьştьrьv hәm unь yđlaşterev menan qьđaqhanьvsь aulmanь.

Partia uqьvđarьna kommunistardьn, şulaj uq partiahьđ eşselardn đa like-halqь jerevđare aigeragen tynarak starastahь **Kazakoftьn** yđ eşena javaplьđ qaravьnan. Jalqavlьqьnan kilep sьqa.Senki ul partia uqьvđarь au

lasaq kendә eşselarga aldan velderep qujmaj, partia uqьvđarьna jerematselarga sara kyrev turahьndь ujtap ta qaramaj.

Uqьvsьlar zanatlalarqa ađertekted kitelar. Şulqa kyrә zanatlalar hylpan, qьđьlhьđ ytә.

Əlşәjđen yđәk aylekşahendә partia uqьvđarьn jaqşь itep ojoşturorqa vetә memkinlekter bar. Unda bul eşte elgele itep qajtьlьq iptaştar bar. Ularđь tik laqdalanьrqa, partia uqьvđarьn başqa aylekşalarga elge nulьrlьq itep qujьrqa kerak. Eşse jaştar arahьnda politik tarmia esen alьp barьv turahьndә Şeripel ijap ta qaramaj. Şulaj uq partia hәm komsomol ojoşmalarь la başqa sara kyrgandare juq.

„Sulpan" kolxozьnьn jetakselare urozaj jьjьv esenә ađavqa alьp barqan bul jenajattare esen his kisekmatan javapan tartьlьndar.

Vaxitьf

„SULPAN" KOMMUNISTARЬ

YK PLENUMЬ QARARĐARЬN BOJOMOJA AŞЬRЬV ƏSƏN KƏRƏŞMƏJĐƏR

Maqar MTS xeđmatlavendәge „Sulpan" kolxozьnьn kommunis hәm komsomoldarь VKP(b) YK plenumь qararđarьn jeterlek tiklem ydlaştermәqandar. Şul arqala oşo kengә tiklem kolxoz naђvđarьnda dozorđar ojoştorolmaqan. Bьl eş komsomol aqzalarьnan Xәmkin, Aђьlaajьl hәm Ə ninvьlarqa tapşьrьlqajь. Lakin. ular ale haman vьjskalarqa qaravьlsьlar qujьp elgergandar juq. Komsomoldarđь kolxozьn ajrьm eş tarmaqtarьna urьnlaştьrьv eşe qaqьđđa qьna ytkarelqan. Ulardьn yđđarenә jekmatelgan eşte n sek ytavđare turahьnda ber kem đa tikşermaj hәm komsomoldar ul eş tarmaqtarьnda yđđaren javapь hanamajdar. Kolxozsьlar

urahьnda eşkә sbqmaj qaiьvđar. ner. Maђalan 29-sь ijyldә 1-se brigadala 55 keşe urьnьna nej v ert 12 genә keşe eşkә sbqlь. Kelđelarde şapkaqa ultьrtьv kevek javaplь eşkә kesekaj genә nalalardь qujqandar. Kommunistar đa, komsomoldar đa bьnda; jeteşkedlektarde kyrә velmajđe.

Urqьs maşinalarqa qujьlqan rloq totqostar adartьlьp tormav irqahьnda. jaţtlqan orloqtar jer ta qojola bara. Urьvsьlar kellalaren jul bujьna taşlaqandar, ular tapalьp jatalar.

Sьjlat inspektorđarь uraqsьlardьn eş sьjlatьn tikşerevđe yđ burьstarь tip hanamajdar, ular naђьvqa sbqьp ta ajlanmajdar.

Şulaj uq 3-nse brigada brigadirь Sallxaj ta 3 kәn bujьna naђьvqa sbqьp ta ajlanmane.

Kolxozda irđar kese tulь fajđalanьlmaj. Bьna tip eşlarlek irlar uttaj eş vaqьtьnda mujьl jьjьp, nađarđan naђarqa sabьp jerejđar.

Kolxozdьn tarьhь utalmaqan, parь tьrmatьlmaqan, şulaj uq urozaj jьjьv esenә la keşe jeşmaj. Ə, şul vaqьtta 1-nse brigada brigadirь Vaxitьf 7 8 kolxozьnь alьp 29 sь ijyldә kene

„SULPAN" KOLXOZЬNЬN JETƏKSELERE UROZAJ JЬJЬV ESENƏ ƏDAVQA ALЬP BARQAN BUL JENAJATTƏRE ESEN

Baђvđarđь tennә haqlav eşena qulьlqan komsomolest Amangildin, yđenә tapşьrьlqan eşte ytamaj, ul tennә jata la joqlaj, unьn ergahenen allь nej tiklem keltә urlaqanda la tojasaq tygel. Kolxozdьn 7 kommunisь, 12 lagan komsomolь bьna bul jeteşkedliktarde kyrmajđar. Partia hәm xekymat qararđarьn kolxozsьlarqa anlatьv tygel, ular qararđarđь yđđare la ejranmәgandar. „Sulpan" kolxozь đur qьna kolxoz bulьvqa qaramaqtan unda ber genә la gazeta aldartьvsь juq. Unda afьna 80 hum eş xaqь ajrep izaac Şaripbl:

—„Uttaj eş vaqьtьnda kem kilhen... kem gazeta uqьhьn..." tej đa, uqav ejen aiklap, kylajanan kyloqala xal jьjьp jerej. Baђavđa kolxozsьlardь kitap, gazeta menan ta'min itev, ular arahьnda massovej anlatьv eşe alьp barьv turahьndә Şeripbl ijap ta qaramaj. Şulaj uq partia hәm komsomol ojoşmalarь la başqa sara kyrgandare juq.

„Sulpan" kolxozьnьn jetakselare urozaj jьjьv esenә edavqa alьp barqan bul jenajattare esen his kisekmatan javapan tartьlьndar.

Vaxitьf

Rajfo yđ direktive ytalaşen tikşermaj

(Yđ xəbərsebeđđan)

Qaraqoş rajonь 3-sь kvartal finans planь bujьnsa 649 men 790 hum aqsa tuplarqa tejeş. Xәder 3-se kvartaldьn tevge ajь ytte. Lakin maja tuplav planь ytaleşe kyrhatkestare nasar. 25 ijylga barьlqь 130 men 270 hum aqsa tuplanьp, plan 20 pr. qa qьna ytalde.

Qulqas soveta (predsedatele Valejьf) finplanьn barь 2,3 pr. qa. **Bidivan** soveta (predsedatele Orlof) 12,4 pr. qa, **Starlesaş** soveta (predsedatele Niqmatullin) 16,2 pr. qa, **Starlesaş** (predsedatele Aleksejef) 15,2 pr. qa qьna ytap. 3 kvartalda maja tuplavđa xurlьqlь raveştә eđđelar

Bьl sovettarda fin siksialar eş lәmaj. fin udarniktar menan eş alьp barьlmaj. Bьl sovettar avьl xuzalьqь kampanialarь menan ber rattan, xekymatka tejeşle vulqan aqsa burьstarьn tylavden

politik әhәmiaten anlamajdar, partia hәm xekymat qararđarьna sabatazlьq itelar.

Rajfo (medir Reven) tybange tarm qtarđь rqak et, jetakselek itmaj, finsiksia hәm fin udarniktarđьn eşena jardam itev urnьna, ul đejem lьqьrdavdan qьna qiaarat vulqan direktivtar birev menan genә qanaqalena. Bьnda *irekle* tylavđar tarmaqьnda aqsa tuplav eşe la edelđe. Bьl elkala massovoj anlatьv eştare betenlaj alьp barьlmaj. Zajьm otoştarьn tikşerev hәm otoştarđь tylav eştare la jaqşь ojoşturolmaqan.

Bьndaj xurlьqlь artta qalьvsьlqtь aşaqas betererga kerak. Bunan esen Rajfo avьl sovettarь ertenen konkret jetakselegen kesajterga hәm yde birgan direktivanьn ytalesen vaqьtьnda barlaj barьrqa tejeş.

S. RAFIQЬF.

Javaplь redaktor urьnbasarь ZƏKI KAJЬPKUL.

MAŞINISTKALAR KƏRƏK

„Başqortostan" redaksiahьna, başqort telen jaqşь belgan, janь imla qaqidalarе menan tanьş **maşinistkalar** kerak.

Eş sәqәttarendә redaksiaqa inep hejlaserga.

Redaksia

Ikensə Baş kino

Begen sudozstvoь il'm

Aqhaq bajar

Seanstar 7,9 nom 11 sәqәttarđa aiglina

Lunacarski naqsabьnda

B-GƏN

Gyzəl Jelena

premiera

„BAŞKOOPROMSOVET" SISTEMAHЬ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ TƏƏLƏŞ MATEREJALDARЬN, KUOPIRATIF-PROMЬJSLOVOJ SOJUZЬ "BAŞKOOPROMSTROMSOJUZ" ĐЬN 1934-SE JЬL 1-SE QJNVARQJA HƏĐƏMTƏ BALANSЬ

AKTIF Majalardan sostalь urьnlaştьrьlvь hәm ulardan fajdalanьv	SUMMA 1933 jьl 1 nse qjn varqa	%	1934 jьl 1 nse qjn varqa	%	PASSEF Fondtardьn xasьl vulvь hәm alldalaneve	SUMMA 1933 jьl 1 nse qjn varqa	%	1934 jьl 1 nse qjn varqa	%
I. Tep majalar					**I. Eske resursalar**				
Sanaqat әhәmejatle tep majalar	2770,8		2807,8		Promajsla tep fondь	278,8		261,4	
Sәvđa, tirlaq, kul'tura tormos					Alьnqan Đavlat melkate vujьnsa	18,1		48,7	
әhәmjatle tep majalar	374,9		232,6		Paj fondь	126,8		134,8	
Kapital halьv	441,2		279,5		Qaorot fondь	12,8		15,1	
					Amortizatsia fondь	96,8		128,1	
netәhe	3588,9		3319,9		Odaq srukqa hatьnqan terle fondtar	56,3		62,5	
II. Proizvodstvo zapastare					Başqa fondtar	9,0		17,6	
Proizvodstvo esen asjrejo hәm materesal	590,5		626,1		Rezerьlar	22,2		218,6	
Proizvodstvo hәm qajtanan eş lav	141,5		232,9		netәhe	680,8		886,6	—
netәhe	731,0		859,0	—	**II Regylar'aşterevec matdelar**				
III. Promsistema produksiahь hәm tovardar					Tep majalardan iznosa	181,4		138,0	
Produksia hәm tovardar hatar esen	714,9		645,8		netәhe	181,4		138,0	
Alьvsslarqa odatьv esen tejalgan tovar hәm tamam itelgan eştar hәm uslugalar	110,4		64,6		**III. Blaqtarelgan resursalar**				
Nelikvidtar	—	—	58,4	—	Zajьm hәm ođaq srukla kridittar	3313,9		3700,0	
					D. Bankanda qьđa srukla zajьmdar	1197,8		646,5	
netәhe	825,3	—	768,8		Dejemlaştereligan sikter menan rascottar	615,1		889,0	
IV. Aqsalar					Dejemlaştereimagan	36,0		9,4	
Kassa, valytlanqan tovar ciktare, aqьndaqь scottar	50,1		14,8		Eske sistema rascottarь	—	—	60,4	—
D.Bankьnьndaqь rascottar	94,5		100,9	—	Artil clindare menan	160,6		89,7	
					Eşse hәm xedmatkardar menan.	38,3		24,6	—
netәhe	144,6		115,7		netәhe	5761,4		5583,7	—
V. Rascottar					**Jaqaltьv hәm nakoplenieja**				
Dejemlaştereligan sikter menan rascottar	369,9		141,5		atcot jьlanda taneş	48,2		106,1	
Dejemlaştereimagan	35,4		31,3						
Eske sistema rascottarь	24,5		10,1						
Podotcot summalar	23,8		22,9						
Artil clindare menan rascottar.	49,4		28,3						
Şikle alasaqtar	0,1		68,8						
netәhe	503,1		302,9	—					
VI. Aldaqь jьldar sәqьmdarь									
aldaqь vaqat sьqьmdarь	61,9		19,0						
netәhe	61,9		19,0						
VII. Eske (Balans aralaş rascottar)									
Eske yđ aralaş rascottar	—	—	40,0						
netәhe	—	—	40,0	—					
VIII. onorottan sittaqe majalar									
Bahalь qaqьđđar	13,7		15,8						
Paj hәm ixladtar	166,6		166,8						
Saudalar	3,8		83,5						
Podoxodnaj nalog ttәsena avans vujьnsa Narkomfin menәn rascottar	13,9		23,8						
netәhe	198,0		289,4						
IX. Fond hәm otcot jьlanьn taneş ibesena sьqьmdar									
Fond ttәsena sьqьmdar	20,5		15,2	—					
netәhe	20,5		15,2						
X. Jaqaltьv hәm nakoplenieja									
Uđqan jьldar jaqaltьvь	227,7		544,4						
Atcot jьlanda jaqaltьv	372,8		390,1						
netәhe	600,5		934,5	—					
Balans	6671,8	100	6664,4	100	Balans	6671,8	100	6664,4	100

JUQALTЬV HƏM NAKOPLENIELAR

Jaqaltьv	Summa	Taneştar	Summa
1) Tovar hatьvđan hәm uslugalardan	106,4	1) Tovar hatьvđan hәm uslugalardan taneş	351,5
2) Bjaneş sьqьmdarь	875,9	2) Operatsia taneştarь	247,2
3) Onorottan nalok	65,1	3) Torlo taneş hәm doxodtar:	
4) Terle rasxod hәm jaqaltьvđar:		a) davnos srogь uđqan alьnqan	
a) bşanьshđ alasaqtarđь sьqarьvđan hәm davnos srogь uđqan alьnqan	44,3	b) davnos srogь uđqan alьnqan	288,5 / 209,7
5) Rezerьlarqa alьvđan	208,4		
6) Başqalar	278,2	netәhe	485,6
netәhe	530,9	Sal jaqaltьv	390,1
Sal nakoplenie	106,1	Balans	1484,1
Balans	1484,1		

TƏP KYRHƏTKESTƏR

	1932 jьl	1933 j l
1) Tovar produksiahьnьn sьqьşь (1932 jul 1/VII xaqь menan)	2532,7	1445,7
2) Uslugalar kyrhatelgan hәm eştar eşlangan	11,8	28,7
3) Kymaklap hatьlqan tovar summahь	2538,1	1934,8
4) Eşlarga hәm uslugalardan vьjrocka	—	4,6
5) Vaqlap hatьvđan vьjrocka	—	26,9
6) Projьzvodstvolaqь keşelar hanь	1926	611
7) Kapital halьv	839,4	361,1
8) Paj tuplav	36,1	7,8
9) 1/1 qa kooperatsiaqa ingen kustardar hanь	3478	2326

Prizidium predsadatele—Rotkof
Ucot hәm atcot siktorь julnaşьnьn Şefter

Bьl balans Başkoopromsovet ergahendaga balans komissiahь tarafinan 17 mart 1934 jul qaralьp rahlanьp hәm kolan itergә ressat itelde.
Ucot hәm atcot siktorь medire BRbJLOF.

Əfe, „Okt. Nat."nь matbaqahь. Başglavlit—vakile B № 1581

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 185
12-avgust
1934
J Ь L

VKP(b) bьn Başqortostan Ьtkь, Ьfe qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Fermalarda daimi malsьlьq brigadalarь tәdbrgә, malsьlьq brigadalarьndaqь kolxozsьlarqa xeđmәt kөnөn sdel'şina nigeđendә, tәrbiәhendәge maldьn hanьna, ýntergәn jәş maldar hanьna hәm produksia sьqьrьna qarap inәplәvđe qujьrqa"

(VKP(b) Ýđәk komitetь pleniumь)

BƏTƏ SOJUZ QЬĐЬLTAQTAHЬNDA URЬN ALЬV ƏSƏN KƏRƏŞKƏ!

Bətə Sojuz massovoj rəveştə urozaj jьlnavqa kereşte. Kөn jaqьnan ten jaqqa tiklem, Leningradtan alьp Irkutskiqa tiklem urozaj jьlnav eştәre frontь jәjelө. Partia ojoşmalarьnьn hәm politaylektәrđen urozajđь juqaltьvhьđ jьlnav, kombaindarđь derөk fajđalanьv, igen tapşьrьv planьn elgәlө itep ytәv esөn euiqan javapkьlьqtarь aьqa tiklem bөr vaqьtta la bulmaqansa juqarь kytәrelө. Igen tapşьrьv hәm natura tylavđen. sovxozdar tarafьnan igen tapşьrьvđьn ijyl planьnьn şaqtaj artьrьlьp ytәleve partia ojoşmalarь hәm politaylektәr tarafьnan kolxoz maşsahьn urozaj jьlnavđьn sьjfatьn kytәrev, igen tapşьrьv plandarьn yđ vaqьtьnda ytәv esөn kөraşkә taqь la nьqtaq mobillizovajt itev esөn fajđalanьlьrqa teleş.

Tөp qьjnlьqtar alda. Fәqәt 42 million gektar qьna urьldь ale. Urьlqan aşlьqtьn jartьhьnan kyөehe valkalarđa hәm kyөalarđa jatalar, urozaj jьlnav maşinalarь, bigerәk tә kombaindar nasar fajđalanьla, aşlьq nuqьv eşe tejeşensә jәjelderelimigan hәm nihajәt, aldьnьđa, bətə tөr igen tapşьrьvđьn jьlьq planьn tulьrtьv, orloq hәm furaj fondtarь tuplav esөn kөraş vorьs tora. Qьđqa qьna әjtkәndә, eş kyp әle, ә nsьlda bөđ kampanianьn başында qьnaьđ, jenөv đe ojoştororqa kərək.

Jenөv esөn qevvәile sredstvo bulьp kolxozslarđьn hәm sovxoz eşşelәrenen kin jarьştarьn jәjelderev tororqa teleş. „Jarьştip kyrhәtle Stalin ip.—sotsializm tөđөvđen kommunistik metodь, millionlaqan xeđmәlsәrđәr massahьnьn marksistik aktivlьqьnьn nigeđe". Burьş, kolxozslardьn aktivlьqtarьn urozaj jьlnav hәm igen tapşьrьvđьn unьş esөn kөraşkә jynәltevđen tora, sөnki avьl xuzalьqь jьlьnьn unьş fәqәt xәđer xal itelө.

Avьlda jarьş—bьl kolxozslarđь sotsialistik qaitanan tөrbiәtevđen đur mәktәbe. Avьl, kommunistar jetәkselegendә fabrik hәm zavodtarđьn tәzriәlәren qabul itә, proletariattan ojoşqanlьqqa hәm dissiplinaqa ejranә.

Bьl jaqtan qaraqanda bьjьlqь jьldьn jađь kyrhәtkesle bulmaьnьmь nej? Qoroloq, ken jaqtaqь bajtaq qьna rajondarđa urozajđьn bөr eleşen hәlәk itev qurqьnьssьn tevđerđь, jamqьr bulmav trevoga tevđermajensa qalmanь.

Janqьđaq xuzalьqtar şarttarьnda bьndaj xәl, janqьđaqtarđьn stixiaqa qarşь kөraşergә kөse jetmәgәnlegen kyrhәter ine. Kolxozdar hәm sovxozdar şarttarьnda inde, bөtәlma qьjnlьqtar xeđmәt energiiahьnьn jaqь kytәreleşen tevđerđelar, dissiplina hәm ojoşganlьq arqahьnda kolxozslar qorologto jendelәr. Jerle huqarьv sistimalarь tөđөv, kolxozđarđьn kyp majđandarqa hьv hisevđare, eşlәp sьqarьv qoraldarь menәn huqьlmalь eşlәv kolxozdar esөn ebna şul xaraktirlь bulđь. Kolxozdar proletarlat xөkymәtenen qevvatenә tajanьp indevidual xuzalьqqa qaraqanda yđđarenen ebten ikәnlektәren, kөn jaqьnda jađ qoro „kilevga qaramaьtan, ilenedđe" urazajđьn udqan jьlqa qaraqanda tyөen bulmavь, ә bajtaq qьna elkәlәrđә udqan jьldaqьnan da juqarь bulьvь hanala. Sotsialistik igenseselekten bejөk jenevđare bulьp torqanlьqtan taqь la ber tapqьr kyrhәtlelәr. Bьl urozajđь nisөk kenә bulha la jьlnap alьrqa kerәk. Partianьq Yđәk komitetь pleniumь bətə partia hәm sovet ojoşmalarь aldьna: asilqь minimum juqaltьvđar menәn maksimum jьlnap alьrqa, tiqәn burьstь qujđь. Әlavtla bьl burьstь, massovoj eşte aik kin jajep jebermej torop xәl itergә memkin tygel. Fәqәt urozaj jьjnav hәm igen tapşьrьvđьn bətə etaptarьnda la hәr ber orloqto naqlav esөn milliondar tonnlap keraşkandә gena, hәr ber udarnik yđenen bnarlaqan kyrşelәrenen eştәre esөn javap birgandә genә-oşo şarttarđa qьna unьş turahьnda heljerqa memkin. Bьra şunьn esөn kolxozslardьn sotsialistik jarьştarь oşondaj đur әhemiәt qađana.

Uđqan jьldьn tәzriәhe aujьnsa „Pravda" bətə sojuz qьđьl taqtahьn janьnan ojoştora, uqa hәr ber gektardan urozajlьqь juqaltьvhьđ jьjnavsь, kombaindarđь derөk fajđalanьvsь, MTS-oь natura tylevđe srogьnan alda ytavse, đavlatkә bulqan orloq, adәq hәm furaz fondtarьn kire qajtarьvsь, yđđaren orloq menәn tә'min itevse kolxozdar, sovxozdar hәm maşina-traktor stansalarь, avьl sovettarь hәm rajondar jađьlasaq.

Bətə sojuz qьđьl taqtahьna jađьv esөn juqarьla ajtelgandardan başqa, yđgәrtelmәblek şart bulьp, urozaj jьjnavđьn nej tiklem jaqşь sьjfat menәn uđqarьlьvь, başaqtar jьjnalьvь, nakьvđarđьn tьrmalьvь, aşlьqtarьn ekkertlәneve, kombaindarđь fajđalanьv turahьndaqь zadanianьn nisek-ytәleve turahьnda mәqlymәttar bulьrqa tejeş. Partia hәm sovet ojoşmalarь hәm politaylektor, bətə sojuz Qьđьl taqtahьna fәqәt, urozaj jьjnavqa, yđđarenen đevlat aldьndaqь jekleməlәren ytavgә namьklь, xuzalarsa bulqan mənәsәbat elgәlәren bsьnlap kyrhәtә alqan kolxozdardьn qьna jađьlьvđarь esөn betә saralardь kyrergә tejeştar.

Nindaj genә tөbtә bulmahьn, rekordsmenlьqqa jul qujmav turahьnda aldan qьrqьv raveştә rьkertep ytergә kerak. Kyptan tygel, „Pravda"la Tenjaq Kavkazdьn qajlь ber rajondarьnda jerle ojoşmalardьn plandь artьrьp ytav esөn ajaqtan jьqa torqan protsenttar artьnan qьvьp, tamьrđa ultьrьp qalqan urozaj turahьnda onotqanlьqtarь, elevatorqa aşlьqьp nasar sьjfatlь orloq tapşьrьvđarь turahьnda jađьlqajnь. Bьndaj jetәkselәr qьđьl taqtaqa jađьlьv esөn đeqve itә alьv qьna tygel, bəlki uruvda 4-se brigadala qьna tygel, bətə „Qьđьl Natis" kolxozь dәvmәlendә aldьnqьlьqtь alьp kilә.

—„Mindә kөs bar әle, min kolxoz nьqьnqanqa tiklem eşlәjasәkmen" tej Xәjrulla bəbaj.

Nuriman rajonьnьn „Qьđьl Natis" kolxozьnda Junьssь Xәjrulla bəbaj kevek qart udarniktar berөv genә tygel. Ular xәđer dirtәgә jaqьn. 5-se brigadaqь Iskandərova Xәnifә әsej, 4-se brigadalaqь Juldaşьl Meftej bəbaj—bьlar kolxozdьn aldьnqь udarniktarьnan hanalalar. Ular urozajđь qьđqa srokta, juqaltьvhьđ jьjnap alьv esөn kөraşәlәr. Başqalar đa ularqa tiqlәşheđer.

T. Kycykьf

„KƏJƏRGƏĐE" SOVXOZЬ BAŤЬVЬNDA BAŞAQ QALDЬRALAR

BER GEKTARĐA 2 SENTNER IGEN JUQALA

SAMULDIN JAVAPQA TARTЬLHЬN

Kejergәđe malsьlьq sovxozьnьn „Kejergәđe" fermahь 250 gektar arьştь 5 kөn esendә jьjnap alьrqa tejeş ine. Bьl majđandь jьjnap alьv esөn 2 kombain, 4 taşlap urqьs maşinahь eşlәrgә tejeş tip planlaştьrьldь. Әđerlek, plan...şulaj buldь.

Ferma uraqqa 28-se ijyldә yk teşte. Bөgөn-6 avqust. Uraq kyptan tamamlanьrqa tejeş ine. Lәkin unda әle nej bətə 150 gektar qьna arьş urьlqan.

Səbəp nəmələ hun?

Dissiplina juq. Kombainda la, başqa maşinalarda la eşlәv normalarь ytәlmәj. Ferma menәn idara itevse Samuldin, urozajđь juqaltьvhьđ jьjnap alьv mәs'әlәlienә qul heltәp kenә qaraj.

3 nən 6-sь avqustqa tiklem 3 urqьs maşinahь bətənlej eştәmәne, buş ultьrđь. Samuldin —„arьş beşep elgermәgәn. Jaş әle. Şuqa kyrә eşlәmәnelәr..." tip kyđ bujarqa mataşa. Arьş әllә qasan beşkәn. Xatta qojola naşlaqan. Inde lә kətev-asьqtan asьq jenәjat ikәne hәr kemgә bildәle.

Dərəbə-bьl urqьs maşinalarь eştәrlek tygel ine. Ularđьn kyp castarь juq. Remont nasar uđqarьlqan. Xәlayki Samuldin „minen maşinalar әđer." tip hәr vaqьt jalqan raport birә kilgә.

Sovxozđьn mexaniqь Şlişkof hәm Bikmajbitar maşinalarđь eşlәtevđә jarđam itmajđәr. Ular maşinalar eşlәgәn urьndarqa barьp konkret jarđam kyrhәtәlie urьnda gastrollьq jahap qьna jerөjđәr. „Kejergәđe" fermahьnьn 16 sь hanь traktorь 3 aj aujьnsa eşlәmәj. Ә, mexaniktar bьqa iqtibar itmejđәr.

Urozaj jьjnavđa tөp-burьs—juqaltьvđarqa qarşь kөraş. Ber genә başaq ta jьjnalmaj qalmaьqa, ber genә gram orloq ta jergә qojolmaьqa, bətə urozaj, bətə igen—klatkә inergә, unda hiđger haqlanьrqa tejes. „Kejergәđe" fermahь, bьl burьstь anlamanь. Samuldin urozaj jьjnaj başlav menәn yđenen hәr hyđendә—„minen fermala his ber juqaltьv juq, bөđ tađa eşlәjbeđ..." tip jarьlha la, hunьnan unda massovoj juqaltьvđar bulьvь aşьldь. „Jenel kvaleria"—unda urozajđьn telәhә nisәk tuđđьrьlьvьn-saseleven astь. Aşlьqtarđь burđarđan haqlav dozorđarь juq. Qaravьlsь qujьlha la, ul tөndәrđә aşlьq kөbөndәre janьnda bətənlej bulmaj. Qaravьlsь Q.Ciliusof 3-4-6 sь avqustarđa yđ urьnьnda bulmanь. Ul —esep, tьberep jөrөgөn. Bьl inde ferma menәn idara itevse Samuldinđьn qaravьl postьna keşelәr hajlavqa iqtibar itmәven kyrhәtә.

Urqьs maşinalarьnьn berehen đa lә orloq totqostar qujьlmaqan. Xәlayki partia hәm xөkymәt direktivalarьnda orloq totqostar qujьlmaqan maşinalarđь remonttan qabul itmәkә tejelgәjne. Samuldin bьnda la yđensә eşlәgәn. Qojolqan, ultьrьp qalqan başaqtar jьjnalmaj. Tikşerep qarav hәđәmtәhendә ber kv. metr urьnda 17 başaq-20 gram igen qalqanlьqь belende. Bьl inde ber gektarđa 2 sentner aşlьq qala ttgәn hyđ. Ә, sabьlqan 150 gektar urьnda 1800 bot igen juqalqan bula bit.

VKP(b) nьn Ölkә komitetь plenumь juqaltьvđarqa qarşь kөraş mөs'әlәhen qьrqa qujđь. Başaqtar jьjnalmaqan ucaskanь qabul itmәkә, başaqtarđь juqaltьvqa jul qujьvsьlarqa qatь sara kyrergә, tine. Samuldin bьna oşo jenәjәttarđe eşlaj. Ul qatь javapqa tartьlьrqa tejeş. Kejergәđe sovxozьnьn politaylege, bьl turala yđ fekeren әlter.

Ol. Jәnairdin

„LENIN JULЬ" KOLXOZЬ

UROŽAJ JЬJNAV AVANQARDЬNDA

Maqar rajonь Juldaş sovetь „Lenin julь" kolxozь xeđmәtle derөk ojoştorov arqahьnda arьş urьvđь 6 kөn esendә tamamlanь. Kolxoz predsedatele Aqbulatьf brigadalar ebtenan konkret jetәkselek itә. Urqьs hәm huqqьs maşinalarьna in jaqşь udarnik-maşinistar qujьlqan. Arьş urqandьn artьnan uq bəjlənə hәm symalagә v a t ь ь l a barđь.Urozaj jьjnav başlanqanь birle ber genә lә maşina vatьlmanь. Kolxoz arьş jьjnav eşen bətərep 5 nse avqusta bojđaj, holo urьstqa başlanь. Bьl eş 10-12 kөn esendә bətәsәk.

Dəvlətkə igen tapşьrьv әsen transport brigadahь tөđөlde. Kөn hajьn 6 jөk igen dəvlətkə tapşьrьlьp tora.

X. Qelmoxomətьf

HƏR KOLXOZDA—JAPMALЬ ЬRDЬN BULDЬRЬRQA

JANQЬĐAQTARĐЬ DƏVLƏTKƏ MƏZBYRI RƏVEŞTƏ ORLOQ TAPŞЬRЬVQA

ЬLЬQTЬRЬV TƏRTIBEN YĐGƏRTEV TURAHЬNDA

SSSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

Janqьđaq xuzalьqtar tarafьnan zakon menәn qujьlqan kөđgө hәm jađьq sәsev plandarьnan sitkә sьqьv, şulaj uq dəvlətkə məzbyri rəveştə orloq birev turahьndaqь zakondan sitkə sьqьv xəldəre bulьv ajqanlь—SSSR xalьq komissarđarь sovetь **qarar itə:**

1. SSSR Sovnarkomь ergәhendәge avьl xuzalьqь produktalarьn әđerlәv komitetьna sәsev plandarь ratlanьp birelmәgan janqьđaq xuzalьqtarđь (jәşәp kilgәn, sәsev plandarь eulqan janqьđaq xuzalьqtar esөn MTS tarafьnan xeđmәtlәnderelmәj torqan kolxozdarđьn normalarьna qaraqanda ber gektarđan 5-10 pr.qa juqarь bulqan tapşьrьv normalarь urnьna) ularđьn faktik saselgәn orloq kul'turalarь aujьnsa hәm MTS tarafьnan xeđmәtlәnderelmәj torqan kolxozdar esөn qujьlqan ber gektarđan tapşьrьv normalarьnan 50 pr.qa juqarь norma menәn dəvlətkə məzbyri rəveştə orloq birevgə bilqtьrьlmaqan „1933 jьlqa kөđgө sәsev planь turahьnda" 33 jьldьn 17 ijylendә sьqarqan (SSSR đьn 1933 jьlqь zakondar jьjntьqь №15,268 matđa) hәm SSSR xalьq komissarđarь sovetь hәm VKP(b) Yđәk komitetьnьn „1934 jьlqa jađьq sәsev planь turahьnda" 1934 jьldьn 30-qinvarьnda sьqarqan qararđarьn (SSSR đьn 1934 jьlqь zakondar jьjntьqь №8,52 matđa) yđgәrtep,—janqьđaq xuzalьqtarđьn yđđare esөn ratlanqan 1933 jьlqь kөđgө sәsev plandarьnan hәm 1934 jьlqь jađьq sәsev plandarьnan tьş sәskәn orloq kul'turalarь dəjəm qujьlqan normalarđьn jartьhь miqdarьnda dəvlətkə məzbyri rəveştə orloq tapşьrьvqa bilqtьrьla, tip bildәlergә.

SSSR Xalьq komissarđarь sovetь predsedatele—**V. Molotof**

SSSR Xalьq komissarđarь sovetьnьn eştәre menәn idara itevse **J. Miroşnikof**

Məskəv, Krimel, 1934 j. 3 avqus

VAQЬTЬNDA ƏĐERLEK KYRMƏGƏŞ...

MATRAJ MTS KOLXOZDARЬ UROZAJ JЬJNAVĐA NASAR KƏRƏŞƏLƏR

Xəjulla. Matraj MTS-ь urozaj jьjnavđьn qьđqan vaqьtь kilep jetevgә qaramaьtan, ber nindaj đa әđerlek kyrelmәj. MTS 16 kolxozđь xeđmәtlәndera, şulardьn 6 hьnda urozaj jьjnavqa әđerlek bətənlej juq, igen huqьv esөn ber genә lә japma ьrđьn eşlənmәgәn.

Başovnarkomđьn 14-se ijyldәge qararь aujьnsa bətə kolxoz bakьvđarьnda igen haqlavsь dozorđar buldьrьlьrqa tejeş aulha la, oşo kөngә tiklem kolxozdar ber nəmə lə eşləməgəndər. MTS direksiәhe bьlarđь buldьrьv esөn ber nindaj đa eşmәkәrlek kyrhәtmәj.

Maşina-traktor brigadalarьnda eş plandarь juq.Traktoristar, kombainerđar nəmə eşlərgə belmajqa đur iqtibar jynәltelde. Bətə kolxozdarđa bulmaha la, kypselegendә qaravьllav vьjьskalarь ojoştorolop, unda aşlьqtьn elgөreven kyđatev hәm burđarđan haqlav esөn bşanьsь kolxozslar qujьldь. Ular jarđamь menәn bajtaq qьna kolxozdarđa aşlьqtь tamьrđa ultьrqan saqta urlavđar faş itelde. „Frunze" kolxozьnda kolxoz bakьvđarьnda başaq qьrqьp jөrevse kulakmalajь Filipьf Aleksandьr totol-

do. Ul jenәjate esөn 7-se avqust zakonь aujьnsa 5 jьlqa irkenan mәxrym itelde. Bьl faktlar urozajđь haqlav eşendә hiđgerlekte taqь la kөsajtev hәm kolxoz igenenen ber genә bertegen dә juqaltmav esөn kөraşte taqь la kinerak jajep jebәrevđe talap itelәr. Ytkәn jьlda kyp kenә brigadalarđa orloqto punkttarqa hәm kolxoz ambarđa rьna ođatqanda ylsavheđ eş ttevđar buldь. Bьjьl ul janьlьşlьqtarqa jul qujьlmaьqa tejeş.

Mraq kolxozdarь kyp jьldardan birle aьjьlqь tiklem yk mul urozaj kyrgәndәre juq ine. Bьl jьl urozaj jaqşь. Tik unь juqaltьvhьđ jьjnavđь tә'min itergә genә kerak. Lәkin urozaj jьjevđь ojoştorov eşendә kolxozdar juqaltьvđarqa qarşь kөraşta in mөhim saralardan berehe bulqan orloq totqostar qujьv eşenә jeterlek iqtibar itmejđәr. Rajon tarafьnan alьnqan mөqlymәttargә qaraqanda, rajon kylemendә barlьqь 400 maşinaqa orloq toiqos qujьlqan.

Şulaj uq taburđar ojoştorovqa ta jeterlek tiklem iqtibar itelmәgәn. Ularđa japmalar әd. Rajon kylemendә ojoştorolqan 71 taburdan 36 hьnda qьna japma qujьlqan.

ŞAJMARĐANЬF

MЬRAQ RAJKOMЬ SEKRETARЬ URЬNBAĐARЬ

Rajon kyləmendə 28-30 ijyldərdə arьştь hajlap urьv başlandь. I-se avqusqa 146 gektar arьş urьldь. Urozaj jьjevđьn tavqe kөndərenөn yk xeđmәtte derөk ojoştorqan. Nazar avьl sovetь „Krasnaja Niva", „Til'man" hәm „Gigant" kolxozdarь arьş uraqьn 6 kөn esendә tamamlanьlar.

Kyp kolxozdarda maşinanь derөk fajđalanmav arqahьnda eşta eđeklektәr bьva. „1-maj" kolxozьnьn berense brigadahьnda 3 lonogrejka menәn traktor eşlәj. Traktor esөn aik qutajhьđ—qьrьn jer hajlanqan. Şunlьqtan lonogrejkalar derөk jөremәjđәr. Heđemtәlә ara qaldьrьvđar osoraj. Bьl xәlde eş ebtendә tedatkas, maşinalarđьn normal' eşlәj başlavdarь, ara qaldьrmavđar kyrende.

„Krasnьj partizan" kolxozь keltә bəjlav esөn ber gektar jerqa 4 keşe qujqan. Şulaj bulha la ular normalarьn ytәj almajđar. Şul uq kolxozđьn 1-se brigadahьnda 60 keşenən nej barь 40-qь qьna urozaj jьjev eşendә eşlәj, qalqandarь fajđalanьlmaj. Ə b r i g a d i r g e k t a r b a ş ь n a esөr bot aşlьq birep, janqьđaqtarđь keltә bəjlarga jallaj. „1-se maj" kolxozьnda predsedatel Şişkin, bar tiklem eş kөstөre menәn arьş uraqьn 5-6 kөn vaqьt esendә tamamlarqa tuh mөmkinlektәr bula torop, gekiarьna 7-8 bot igen alrep, janqьđaqtarđь urьvqa jallav mәs'әlәhen quja.

Qajhь ber kolxoz predsedatelidare (mәtәlən ip. Xalitьf) hәm bəşqalar aşlьqtьn artьq unqan buldь maşina menən urьrqa mөmkinlek birmaj tigən bulьp janqьđaqtarđь jallavđьn his hyđheđ kərəklegen tьhat itergə bəjlənmaj qaldьrьlqan. Bьl eđeklektərgə histə julqujьrqa jaramaj.

Rajkomđьn 23 nsө ijyldə bulьp ytkən plenumь dəvlətkə orloq tapşьrьvđь hәm MTStarqa natur tylevđe 1 nse oktəargə tamamlav burьssьn yđ ebtenə aldь. Bьna oşo burьstь ytav hәm şunьn menən bergə, respuulika kyləmendə aldьnqь rajondar safьna sьqьv esөn bətə rajon partia ojoşmalarь hәm kolxozslar nьqlь kөraş alьp baralar.

Ləkin, ajьrьm kolxozdarđa dəvlətkə qarşь tindensia faktlarь osoraj.

„Krasnьj vojn" kolxozь huqqan igenden tejeşlehen dəvlətkə tapşьra barahь urьnda, huqьp alqan 6 sentner igende totoşo menən kolxozslarqa taratьp birqan. „1-nse maj" kolxozьnda la huqьlьp alьnqan 110 bot igenden 84 boton jort başьna 1 bot la 10 ar qađaqtan aylgәndәr. Bьl, partia Yđәk Komitetьnьn hәm Ölkә Komitetьnьn avans turahьndaqь qararьn asьqtanasьq bədov tigən hyđ. Bьndaj bodovđarqa qarşь qьrqa kөraş alьp barьrqa, qəjeplelərđe qa javapqa tarttьrьrqa kərək.

Sklat, ambarđarđь әđerlәv eşe, bigerәgen đa zagotzerno punkttarьnda nasar tora.

Zagotzerno sklattarьndaqь bətə igendər kelət bete menən zarlanqandar, bьl xəl dəvlət igenenen kyplap hәlək bulьv qurqьnьssьn kilterep tьvđьra.

Kolxoz kelәttәren remontlav hәm ularqa dezenfeksia jahav eşe lə tamamlanmaqan. 56 kolxozdan alьnqan mөqlymәttar bujьnsa 876 ambarđьn 656hь remontlanqan hәm 472 hendə dezenfeksia ytkərelqan. Jaqьn kөndərđə bətə kolxozdarđa la kelәttərđe remontlav hәm dezenfeksialav eşe tamamlanьrqa tejeş. Urozaj jьja başlaqanqa tiklem rajon kyləmendə sьjfat inspektorđarьnьn 3 kөnlөk kurstarь ytkərelde. Bьl—ularđьn praktik eştәrenә fajđa birđe. Kolxozdarđa ular jetәkselegendə urozaj jьjev eşenen sьjfatьn tikşerev genә tygel, bəlki ular kolxoz kelәttәren remontlavđьn hәm dezenieksialavđьn sьjfattarьn da tikşerđelər. Dəvlətkə jaqşь sьjfatlь igen tapşьrьvđь tə'min itev әsen sьjfat inspektorđarь, zagotzerno punkttarьna syplelege 2 protsenttan da juqarь bulmaqan igende jeбarev әsen, aldan uq orloq sьjfatьn nildəlejđər. Ular bьl burьstarđь tulьhьnsa atqaralar.

Rajon in javapla momentqa inde. **Mul urozajđь juqaltьvhьđ jьjnap alьrqa, dəvlətkə igen tapşьrьv planьn vaqьtьnan alda—tulьhь menən ytərgə, kolxozslarqa juqarь doxottь tə'min itergə**—bьna bəgөngө kөndə Mraq partia ojoşmahь aldьnda torqan tөp burьstar oşolar.

EŞ—YĐ AQЬŞЬNDA

MЬRAQ rajonь „Xođajairđin" kolxozь urozaj jьjnavđa әle bulha artta hәjrәlә. Urqьs maşinalarь kөnlөk eş normalarьn faqat 70-80 pr. qa qьna ytәjđәr. MTS tan kilgәn traktorđarđь jөrөtөvse traktoristar eş protsesьnda traktorđarđь in şap xotqa jebarep, traktorđarđь la, urьv maşinalarьn da vattьrđьlar. Maşinalar xәđer eşkә inmaj timerlektә jatalar. Traktor kolonnahь brigadirь Əminьl yđ ebtendә japvapьlьq hidmaj.

Urьlqan aşlьqtar bəjlənmajđar. Brigadirđar bьqa sәbәp itep eş kөsө jeteşmәven kyrhәtlәr. Qatьn-qađđar keltә bəjlav eşenә bilqtьrьlmaqandar, ular tujqajđa mujьl jьjalar.

Arьş urьv planь 6-sь avqusqa nej barь 35 pr. qa qьna ytәlgan. „Xođajairđin" kolxozь urozaj jьjev eşendә kibken hьnəlьş jaharqa teleş.

Ol. KYSƏRBAJЬF.

BAŞAQ QALDЬRЬLMAJ

NURIMAN rajonь „8-mart" kolxozь bьjьlqь urozaj jьjnavqa tulь әđerlek menәn kilde. Urozaj jьjnavqa başlav aldьnan brigadalar zvenolarqa bylenep eş normalarь birelde. Kolxoz arьş urьvqa 28 nse ijyldә başlap 9 kөn esendә tamamlanь. 7 nse avqusta mussovьj arьş huqьv başlandь.

Janqaltьvđar menәn kerəş jaqşь bara. Bakьvđa qalqan başaqtarđь tьrmav әsen at hәm qul tьrmalarь eşlәjđәr. Kolxozslar esөn bakьvđa jəməqətluqlanьvь ojoştorolđo. ŞAKIROF.

MTS KOLXOZDARЬ

ARЬŞ URAQЬN TAMAM LAJĐAR

ZEJANSURA MTS xeđmәtendәge kolxozdar arьş uraqьnьn 82,3 pr. hn tultьrđьlar. „Qьđьl il" hәm „Krasnьj avangad" kolxozdarь arьş uraqьn tulьhь menәn bətələr. Urьv eştere jaqşь qьna narha la ebkertlәv hәm dəvlətkə igen tapşьrьv jomoşaq bara, nej barь 316 gektar jerđen genə igene ebkertkə halьnqan. „Qьđьl partizan" „Pronuzdenia" hәm başqa kyp kenə kolxozdaa arьş uraqьn bətkan bulhalar đь ebkertlәvđe başlamaqandar әle

Dəvlətkə igen tapşьrьv eşe tә bik artta bara. Bəgөngө kөngə plan nej barь 1 pr. qa qьna ytәlde.

EŞSE KONTROLGƏ QARŞЬLЬQ ITEVĐƏ

QJƏJEPLE BULQJAN KEŞELƏRĐE—QATЬ JAVAPQA

VSSPS qa profsojuzdarđьn massovoj kontrolen ajrьm xuzalьq hәm savđa organdarь jetәkselәrenen kyđđan tөşerөve hәm kyrәlәtә sabatazlьq iteve turahьnda materialdar kilә.

Mətələn, Urta-Volga kraj profsoveta predsedatele ip. Kaganovictьn xəbər iteve bujьnsa, Stalingrad traktor zavodь ORS-ь savđa әđerlәv sektorьnьn nacal'nigь Dronof prikaz sьqarьp, unda savđa sektorьnьn rəxsətenən başqa „magazinda sextardan hәm başqa ojoşmalardan kilep tikşerev komissialarьnьn eşlәven jul qujьvhьđ nəmə tip itbaplərgə" tl hәm „magazin mədirđərenen javaplьlьqtarь ətbtında unьn rəxsətenən başqa his ber tikşerevđərgə tiәm taftiş jahavđarqa jul qujmaьqa" təqdim itə. Profsojuzdarqa kontrollek itev eşe bujьnsa yđđərenen funksialarьn ytәvđə ajurokrattarsa ragatka quja torqan bьndaj nəfrətlənderges prikaz zuliktarqa hәm sьjnfi-đoşman elementtarqa qьna fajđa itə.

Gusef torf kombinatьnda (Ivanoł elkahe) kontroljor Potapof aşxanala teşkə aştardan „ekonomet itelgən" 12 portsianь kyrgən. Ip. Potapof bьl „ekanomianьn"qajđan alьnqanlьqьn aclergə telәgәs, aşxana medire Şyls unь kyxnanan tuqmap, tertkelәp sьqarqan. Torfkomđьn predsedatele Bol'şakof bьl nəfrətlənderges faktьa reagirovajt itmәgәn hәm tьbьnan ajtkəndə, bьl este hьlap qaldьrqan.

Qьđьl jondođlo ratinad zalođьnda massovoj kontroldə qatnaşьvsь. Degteroiłь, proizhьn arttьrьp ytәvđə hәm tađa vodstvola eşselərđe ta'min itə torqan produktalarđь tuđđьrьv turahьnda sojuzqa xəbər itkən esөn eştən sьqarqandar.

Bьna bьl vaqiqalar, xuzalьq hәm savđa ojoşmalarьndaqь ajrьm bjurokrattarđьn, profsojuzdar tarafьnan 17 nse part s'ijezdьn massovoj kontrol' turahьndaqь qararđarьn tormoşqa ytkərevgə asьqtan-asьq qarşьlьq itkənleklərən kyrhətə.

VSSPS Sojuzdarđьn yđək komitettarьna, profsovettarqa hәm Sojuzdarđьn elkə komitettarьna, fabrik-zavod mestkomdarьna profsojuz ojoşmalarьnьn zakonlь talaptarьna qarşьlьq itevse „keşelərđe şunda uq sud xөkөmenə tarttьrьrqa hәm ular ebtenən kyrgədmə sudtar jahavqa ireşergə təqdim itte.

VSSPS Urta Volga kraj profsovetьnьn predsedatele ip. Kaganovictьn Stalingrad traktor zavodь ORS-ь savđa-әđerlәv sektorьnьn nacal'nigь Dronofь tuqmap sьqarьv turahьndaqь bejlerqa mөmkin.

VSSPS SSSR prokurorь ip. Akulьlqa mərəzəqət itep, profsojuzdar tarafьnan aylengən eşse kontrol'đarđь eđərlәvđer menən bəjlənqən eştərđe aşьqьs rəveştə tikşerev turahьnda bətə prokurorđarqa kyrhətmə bireven horanь.

XƏJRULLA BABAJ—UDARNIK

Xəjrulla babaj xəđer qartajđь inde. Uqa bьjьl 61 jaş tuldь. Unьn səse tə, kərək kevek haqalь la aq jeten tөbənə əjlanqən. Şulaj đa ul tik jatmaj. Kolxoz eşenən qalmaj jorej.

Xəđer ul yđe telәp uraqqa sьqtь. Uraqta nurmanь artьrьp ytave hәm jaqşь urьvь menən başqa kyp kolxozslardan ajurьla. Unьn artьnda ber genə başaq ta qalmaj. Təşkən başaqtardь syplaj bara. Keltələrđe vaq, mator, nьq itep bəjlaj. Xəđer 4-se brigadanьn 3-se gruppahьnda unь gruppovod itep qujđьlar.

Unьn gruppahьnda 6 keşe eş laj. Bьl gruppa xəđer normaqatnaşьvsь. Degteroiłь, proizhьn artьrьp ytәvđə hәm tađa urьvđa 4-se brigadala qьna tygel, bətə „Qьđьl Natis" kolxozь dəvmələndə aldьnqьlьqtь alьp kilə.

—„Mində kəs bar әle, min kolxoz nьqьnqanqa tiklem eşlәjasəkmen" tej Xəjrulla babaj.

Nuriman rajonьnьn „Qьđьl Natis" kolxozьnda Junьssь Xəjrulla babaj kevek qart udarniktar berөv genə tygel. Ular xəđer dirtəgə jaqьn. 5-se brigadaqь Iskandərova Xənifə əsej, 4-se brigadalaqь Juldaşьl Meftej babaj—bьlar kolxozđьn aldьnqь udarniktarьnan hanalalar. Ular urozajđь qьđqa srokta, juqaltьvhьđ jьjnap alьv esөn kөraşələr. Başqalar đa ularqa tiqlәşheđer.

T. Kycykьf

UROŽAJ JЬJNAVĐA BERENSE KƏN XATALARЬN QABATLAMAŤQA

Ytkən jьl Mьraq rajonьndaqь, kyp kolxozdarđa urozaj jьjev eşe dərөk ojoştorolmav arqahьnda bar qьna urozajđьn đa bajtaq protsentь jergə qojolop qaldь. Bojđajđarđьn ber tikleme urьlqan kөjensə jamqьr aьtьnda qalьp, adəq şьtьp ərəm buldь.

Bьjьl urozaj jьjevqa әđerlek osoronda partia ojoşmalarь hәm kolxozslar jəməqətselegө aldьna ytkən jьlqь janьlьşlьqtarqa his tə jul qujmav esөn kөraş burьstь qujьldь. VKP(b) *YK hәm* Ölkə komitetь plenumđ arьnьn qararđarьn өjrəngəndə urozajđь juqaltьvhьđ jьjevqa bətə kolxozslarđьn iqtibardarь mobillizavajt itelde.

Remontlanьrqa tejeşle bulqan 898 *znejka hәm* lonogrejka h. b. maşinalar urozaj jьja başlavqa tulьhь menən remontlandь. Lәkin, bulqan maşinalar qьna rajondьn talaptarьna tulьhьnsa javap birə almajđar, kyp kolxozdarđa aşlьqtьn 30-40 protsentь uraq menən urьla.

Urozaj jьjev eşenə әđerlektə rajon hunqa qaldь. Rajon kylemendə urozaj jьjevqa kalendar' plan tөđөv eşe barь 11 nse jyldə genə tamamlandь. Şuqa kyrə, kolxozdarđa bьl plandь hər ber brigadaqa, gruppaqa h.m hər ber kolxozьqa jetkerev eşe kyp kenə qamasavlьqtarqa osoranь. Kyp kolxozdarđa brigadalardьn kalendar' plandarь kolxozslar jalpьhьnьn qatnaşlьqьn başqa kabinetta tədəlgən. Bьl, urozaj jьjevđьn berense kəndərendə yk eşkə qamasavlьq jahanь.

Urozaj jьjnavqa әđerlek vaqьtьnda aşlьqtь kərək tamьrьnda vaqьtta bulьhь, şulaj uq unь huqqan vaqьtta la nьq haqlavqa đur iqtibar jynəltelde. Bətə kolxozdarđa bulmaha la, kypselegendə qaravьllav vьjьskalarь ojoştorolop, unda aşlьqtьn elgөreven kyđatev hәm burđarđan haqlav esөn bşanьsь kolxozslar qujьldь. Ular jarđamь menən bajtaq qьna kolxozdarđa aşlьqtь tamьrđa ultьrqan saqta urlavđar faş itelde. „Frunze" kolxozьnda kolxoz bakьvđarьnda başaq qьrqьp jөrevse kulakmalajь Filipьf Aleksandьr totol-

do. Ul jenəjate esөn 7-se avqust zakonь aujьnsa 5 jьlqa irkenan məxrym itelde. Bьl faktlar urozajđь haqlav

1934 JıLDıŊ BERENSE JARTıHıNDA

BAŞQORTOSTAN PROMıJŞLENNOSıNıŊ EŞ JOMQAQTARı

DƏJƏM YƀEŞ KYRENEŞE

Başqortostan promıjşlennosınıŋ 1934 jıldıŋ berense jartıhında bajtaq alqa kitkənlegendə şik juq.

Məƀələn:

	1934 j. 1-se jartıhında promıjşlennosınıŋ faktik eşe	1933 jıldıŋ 1-se jartıhına qaqılıştırılğan (1933 jıl=100 pr)
Promıjşlennost narkomattarınıŋ dəjəm (valovoj) produksiatarı (1926—27 jıldarı men humı menən)	69037,1	116,2
Urtasa eşeler hanı	17112	103,2
Ber eşenen urtasa kemlek eşlep saqarıvı (1926-27 jıl humı menən)	40—95	115,4

Promıjşlennost produksiahınıŋ jartı jılda 19,2 pr. yƀeve, Başqortostan promıjşlennosınıŋ yƀeşende dur qına elgaşev. Bını ajrım hıdıp kyrhatev kərək, şenki, **berensenan** promıjşlennost produksiahınıŋ artıvı, janı predpriatielar eksplotatsiaqa inderev, iƀəbenən tygel, bəlki jaşəp kilgan zavod həm fabrikalardıŋ eştare jaqşırıv iƀəbenən bara. **Ikensenən,** promıjşlennost produksiahınıŋ artıvı predpriatielardıŋ handarı artıv həm eşselər hanı kyvəjevdən tygel ‚bəlki xedmət ƀramılıqtıŋ jetdi yƀevenən (15,4 pr.) kilep sıqtı.

Kyrhatkestar bujınsa in alda **avır promıjşlennost** bara; ul ydenen dəjəm (valovoj) produksiahın jıldıŋ berense jartıhında 27,4 pr.-qa, xedmət ƀramılıqtıŋ 20,2 pr.-qa arttırdı. Şul uq vaqıtta **jenel promıjşlennost** nik artqa qaldı: valovoj produksiahı 1934 jıldıŋ berense jartıhında ul, 1933 jıldıŋ berense jartıhında birelgəndən 17,3 pr. kəm birde. Xedmət ƀramılıqtıŋ 9,2 pr. tyƀənəjtte. Dərəƀ, bında tegev fabrikahınıŋ assortimentı ydgərev bajtaq rol' ujnanı. Əgər tegev fabrikahın inderməgəndə, jenel promıjşlennost1934 jıldıŋ berense **jartıhında,** 1933 jıldıŋ şul uq jartıhı menən saqıştırqanda, valovoj produksia bujınsa 13,2 pr., xedmət ƀramılıqtıŋ bujınsa 20,6 pr. alqa atlanı.

Narkomsnastıŋ **adıq promıjşlennosı** yd produksiahın 25 pr. arttırtırp, xedmət ƀramılıqtıŋ 5,1 pr. kytərde; on tartıv promıjşlennosı produksianı 44,6 pr., xedmət ƀramılıqtıŋ 16,8 pr., **aqas promıjşlennosı** (aqas əder ləvdən başqa) produksianı 25,4 pr. arttırdı.

LƏLIN QƏNƏQƏTLƏNERLEK TYGEL

Lakin bətə bıl əlgaşevdər bujıvqa qaramaƀtan, Başqortostan **promıjşlennosınıŋ bıl jartı jıllıq eşe qənəgətlənerlek tygel, şenki promıjşlennostıŋ ber genə tarmaqı la jartı jıllıq planı ytəj almanı.**

Məƀələn:

	1934 jıldıŋ jartı jıllıq plan ytəleşe pr. pr.	Jıllıq plan ytəleşe pr. pr.
Avır promıjşlennost	94 0	45,3
Jenel aqas „(aqas ədərlər həm qıvoqından başqa)	88,2	42,7
Narkomsnan	90,2	33,6
SNK nın ədərlev komiteti	93,5	41,9
Bətə promıjşlennost	74,9	33,2
	89,7	41.4

Başqortostandıŋ bətə predpriatielarınan tik ajrım zavod həm fabrikalar qına jartı jıllıq plandarın ytəj aldılar: **Beloret qoros sıvıq** (106 pr.-qa), Blagoveşcin (99,7 pr.-qa), **Krasnousol** (102,6pr.-qa), **harıq tirehe eşlev zavodı** (100 pr.-qa), **konditer fabrikahı** (106,6 pr.-qa), **maj jadıv zavodtarı** (117,3 pr.-qa), **ƀrıjnza zavodtarı** (100 pr.-qa), **hıra zavodı** (102,2 pr.-qa) həm „Dubejel".

Sujın qojov planı 4,9 pr. tulıtırılmanı ilgə 2.1 men tonna sujın birev burısı qaldı. Martendar 13 tonna qoros birep jetkermənelər, sutunkalar bujınsa plan 66,2 pr.-qa qına ytəlep, 5 men tonnanı burısı itep qaldırdılar. Beloret metallurgia sextarınan barı qoros sıvıq stanı qına yd programmahın 101,7 pr.-qa ytəp, 1 kvartalda tuqtap torovdan kilep sıqqan ədəkləktə qaplap sıqtı.

Bağır sıqarıv planı 91 pr.-qa, timer rudalı sıqarıv planı—85,6 pr.-qa, xromit—58,6 pr.-qa ytəlde.

Jenel promıjşlennost predpriatielarınan Starletamaq kyn zavodı yd planı ytəleşen ədəp (69,5 pr.) ajaq kejeme fabrikahın da ədəkləkka ətterəp teşərde (jartı jıllıq plan 69,6 pr. ytəlgən). Boƀtav fabrikahı bigrək əşəke eşlene: jartı jıllıq planın nej barı 67,2 pr. ytəne.

Başqortostan promıjşlennosınıŋ 9134 jıldıŋ jartı jıllıq eşen xarakterlaqan məqlymattar şu lar.

ƏK DIREKTIVAHıN YTƏV TURAHıNDA

1934 jıldıŋ 1-kvartalında promıjşlennost eşendə dur ədəkləkləvqandan huŋ VKP(ƀ) Əlkə komitetı həm Başsovnarkom, promıjşlennostıŋ II-kvartalda eşe turahında mehim qarardar sıqarıp, unıŋ eşen XVII part's'ezd qarardarı nigedendə qajtanan qorov juldarı turahında konkret kyrhətmələr birgəjnelər. Xəder, berense siratta, ƏK həm Sovnarkomdın bıl **direktivaları** narkomattar, predpriatielar tarafınan nisek ytəlgənlekte tikşerev bik urınlı həm kərək. Promıjşlennostıŋ ajrım tarmaqtarı eşendəge qajtanan qoroloşto kyrev əsən tyƀənge məqlymattərgə kyd halıv jetə:

	1934 j. 1-kvart planının ytəleve pr. le	1934 j. II-kvart planın ytəleş pr.-le	1934 jıldan II-kvartalına nisbətən 1933 j. I kvartalına nisbətən
Avır promıjşlennost	85,6	102,3	144,5
jenel	80,4	90,2	117,6
Aqas (aqas ədərlev həm qıvoqından başqa) . .	143.3	77,0	135,1
Narkomsnab . .	101,9	85,5	76,9
SNK nın ədərlev komiteti .	85,3	58,8	46,9

Bıl məqlymattər, berensenən, avır promıjşlennostıŋ II-kvartalda yd planın arttırıp ytəp, I-kvartalqa qaraqanda 44,5 pr. artıtq produksia birgənlegen kyrhətələr. Kyp ajdar davamında **Beloret metallurgia zavodı** berense tapqır ydenen kvartal planın ytəj aldı (101,2 pr.). **Qoros sıvıq zavodı** II-kvartal planın 109,8 pr.-qa, **Bajmaq**—116,5 pr.-qa, **Blagoveşcin zavodı**—117 pr.-qa ytənelər.

Ikensenən, jenel promıjşlennost II-kvartalda (remontqa tuqtaqan K-Usol zavodınan başqa), I-kvartalqa qaraqanda produksianı 17,6 pr. arttırdı həm ijyn də ajlıq plandı 110,7 pr.-qa ytəne.

Aqas promıjşlennosı bətəhenən də nasar eşləp, II-kvartal planın, unıŋ kəmeteleverə qaramaƀan, ytəvde ədde (77 pr. ytəleş).

Narkomsnab promıjşlennosı II-kvartalda eşen jomoşarttı, I-kvartal planın 102,9 pr.-qa ytəgən bulha la, II-kvartal planın 85,5 pr.-qa qına ytəj aldı. Yddərenen II-kvartal plandarın tultırıp həm arttırıp ytəgən tarmaqtar (konditer, hıra qajnatıv, maj jadıv, ƀrıjnza) menən ber qatardan, yd plandarı ytəleşen ədgən tarmaqtar da bar. Məƀələn, it promıjşlennosı yd planın nej barı 57,5 pr.-qa qına ytəj aldı.

Şulaj itep, kilterelgən məqlymattar kyrhəteve bujınsa, ƏK həm Sovnarkomdın yd eştəren qajtanan qorov turahındaqı direktivaları ytəleven tik ber avır promıjşlennos qına tə'min ilə aldı; jenel promıjşlennost bıl tarqəldə ber ad qudqalış kyrhətə, lakin adıq həm aqas promıjşlennosı ƏK həm Sovnarkom direktivaların ytəmənelər, kvartal həm jartı jıllıq plan ytəleşen ədədlər.

SƀJFAT KYRHƏTKESTƏRE

Inde sƀjfat kyrhətkestəren alıp qarajıq.

a) xedmət ƀramılıqtı

	34 jıldıŋ 1-se jartıhında urtasa kendəlek eşləp sıqarıv həm eşselərden urtasa kendəlek eşxaqtarıq*			
	Plan	ytəleş	Ytəleş prot sentn	1934 jıldıŋ I-se jartıhını 1933 jıldıŋ I-se jartıhına nisbətənprot sent menən
Avır promıjşlennost .	21—74	22—15	10 ,9	120,2
	5,93	5,41	97,9	113,0
Jenel promıjşlennost	21—60	18—02	83,4	90,8
	3—56	3—41	96,6	110,6
Aqas promıjşlennosı .	13—97	12—65	90,6	—
	3—82	4—01	106,0	100,9
XKS nın ədərlev komiteti	166-60	135 58	81,5	100,8
	3—31	3—48	106,1	100,0

*) Hıdıq ədtendəgeche kendəlek eşlap tarqarıv hıdıq sıtındaqıbla kendəlek eş xaqı.

Bıl məqlymattər, jartı jıllıq xedmət ƀramılıqtıŋ kytərev planın tik **avır promıjşlennost** tarafınan qına ytəlep, bytən tarmaqtardıŋ ytəj almaqanıqtarın kyrhətələr. Avır promıjşlennost xedmət ƀramılıqtıŋ planın 1-kvartalda 95,6 pr. qa ytəp, yd eşendə ber ad qudqalış bulqanıqtın kyrhətte.

Adıq promıjşlennosında xəl, kirehensə, nasarlandı: xedmət ƀramılıqtıŋ kytərev planı 1-kvartalqa qaraqanda 30-pr. kəmene.

ƀ) produksia sƀjfatı.

Krasnousol zavodı bıl xəlde jetərlek rəveşte kedgələnderə:

sortlılıq (pr. menən)

	1934 j. 1-se jartıhın p'lanı	Faktik ytəleş
I—se sort	9,0	1,5
II—se sort	51,0	23,7
III- se sort	40,0	71,8

AJRıM TARMAQTARDA EŞTEŊ QAJTANAN QOROLOVı

His şikheđ ireşkən elqəşevdərenə qaramaƀtan, **Beloret metallurgia zavodı,** 16-sı Əlkə narıla konferensiahı tarafınan unıŋ aldına qujılqan **ƀs burıstı** xəl itməne.

1. Zavod dumna mejestərenen anıq həm tigeđ eşləvdərenə ireşa almanı: 3 mejestan berəvhe genə (№1) jaqşı eşlaj, №2 domna həm Jegəze domnahı qşo vaqıtqa tikkem tigedheđ. hikəltələ reveşte eşlaldər, plandı ytəmejdər.

2. Beloret metallurgia zavodı, ƏK həm Başsovnarkom tarafınan aldına qujılqan tep burıstı-marten sexın ədəkləktən tarıp sıqarıv burısın ytəj almanı. II-kvartalda la marten sexı yd planın barı 89,3 pr.qa qına ytəne.

3. Beloret metallurgia zavodı oşo vaqıtqa tl lem „Trio" stanı eşen julqa halıv burısın ytəj almanı. Nıqlı remonttan hın da stan hikəltələ eşlene həm hedəmtələ BMZ nej barı 5,6 men tonna qına sutunka birde (planın 76,7 pr.tı). Ə „Trio" stanı eşenə Tirlən zavodı eşe ƀəjlən-gən.

Şulaj da, bətə bıl əs ucastoktardıŋ ijyn ajı jaqşı uq qudqalıştar birde. **Şujın** bujınsa plan 105 pr., **Martep** mejestəre 9,2 men tonna qoros (plan tulıtılmaha la, bıl-juqarı ƀramılıq), ə **„Trio" stanı** yd planın 112,5 pr.qa ytəne.

Aldaqı burıs—bıl hınılışlı nıqılıv həm BMZ eşen təəvenən jaqşırtıvda taqı la alqa intılıv.

Jartı jıllıq eş hedəmtəhendə **Başstrojmat** oşo kyrhətkestərde birde:

Proizvodstvo planı ytəleşe—56,8 pr.

Xedmət ƀramılıqtıŋ kytərev planın ytəv—73,3 pr.

Eş xaqı bujınsa plan ytəleşe 122,4 pr..

Bına ul qajda xurlıqlı kyrhətkestər!

Avır promıjşlennost xalıq komissarlıqtınıŋ Başqortostan vəkile Sojuz əhəmiatle predpriatielar menən şəqəilənməne. Başstrojmat—berdən ber jerle avır promıjşlennost berekməhe. Şulaj bulha la, Təzprom vəkile idarahı, apparatı ilrat dur bulıp ta, qatmarlıqlı oborudovanielı həm elementar texnalogik protsessiı ber nisə vaq predpriatielarqa tərtip inderə almanı. VKP(ƀ) Əlkə komitetı həm Başsovnarkomt qarardarınan hun təzprom vəkile Başstrojmatqa jetəkselek itevgə „totonop", inzener **Kydrovsef** jetəkselegendə silikat zavodına brigada jebərhə la, bıl brigada unda burıp ber ad tavpşlandı, qəsqırtındı la, ber nəmə la eşləməj kire qəjtıb. Şunıŋ menən Təzprom vəkilenen „jetəkselek itev" ruxı hynde.

In artta qalqan ucastoktardıŋ *Ikensehe—Sojuzxromit.* Bında qı ədəkləkləvqandan

XƏBƏRŞELƏR ARMIAHЬ!

BOLŞEVEKTARSA QЬJЬVLЬQ, HIDGERLEK MENƏN JUQ|ALTЬVDARQ|A QARŞЬ KƏRƏŞKƏ

PARTIA JETƏKSELEK ITKƏN URЬNDARĐA

BRIGADA GAZETALARЬ JAQŞЬ EŞLƏJ

UROŻAJ JAQŞЬ!

JUQ|ALTЬVHЬƏ JЬJЬRQIA

Nuriman MTS-ь xeđmətendəge „Qьđьl jar" kolxozьnьn brigada gazetalarь juqaltьvđarqa qarşь konkret kərəş başlanьlar.

Brigada gazetalarьnьn 1-avqusta sьoqan handarьn kyddan kiserəjek. 2-brigadanьn gazetahьnda: „Iijasьva Fərzanə keltə ullar ьvıqa qarşь" tigən xəbərendə, Fərzənanen keltəne ultьtmavь, nəsqalarqa la ultьtmaьqa qusьvь qьđqa itep anlatьlьqan. Həm karekaturahь təsərəlgən. Şul handa Mullaqajьva Jəmilə, Soltanьva Saimanьn irtə kilep his tuqtavhьđ eşləvđare, normalarьn arttьrьp ytəvđare, ber başaq ta qaldьrmaj tada eşləvđare kyrhətelə həm uraqqa jerep, unь qojoldormaj tiderək jьjьp alьvqa ajaq salьp, mujьl jьjьp jerevse Atavullina həm başqalardьn karekaturalarьn təşerep, ulardь tənqitlaj.

9-sь brigadala **Qallamьva Mədinə Qizzatullnia Saimalar yđđare** gruppovod bulьvdarьna qaramaьtan, baььvda qunьp urmajdar, normalarь tulmaj, başaq qaldьralar — tip, gazeta ьlarqa tid arala sara kyreleven talap itə.

8-se brigada gazetahь, Əxtərejьva Minnisa, Əxmətьva Tutьjalardьn başaq qaldьrьp urьvdarьn jada. Ulardь karekaturaqa teşerə. Bьlardьn urьp kitkən jerdərendə arьş başaqtarь tulьp jata, yddare uraqtarьn taşlap, jьrlap toralar.

Bьl brigada gazetalarь xəbərdərde qьđqa həm konkret qəjeplelərde isem, familialarь menən jada. Bigerək tə, karekaturalarь kolxozsьlardь jəlep itevsən. Kolxozsьlar brigada gazetalarь sьqqanьn dur tyđemhedlek menən kətəp alalar.

Gazetala jadьlqan hər ber xəbərgə vaqьtьnda sara kyrelə, şenki, bьl gazetalar ebtenən partorg Nəbejьf ip. yđe turanan tura jetəkselek itə. Ul, kən hajьn bətə brigadalarqa jərep sьqa.

N. B.

SЬRTLANЬF

Xəbərse

MIN, ARTTA QALQAN UGASKALARQ|A

Aldьnqьlardьn təzrieələren kyserevgə kerəşəm

Bedđen „Aqqolaj" kolxozьnьn 1-se həm 2-brigadalarь urozaj jьjnavqa əđerlekheđ kildelər. Bьl brigadalarđa lobogrejkalar nasar eşləne. Başaqtar telehə nisek qojoldo, səselde. Lobogrejkalardьn orloq totqostarь tađartьlmanь, tađartьlqan vaqьtta la jьjnalqan orloq telehə qajda taşlanьp jucalьp beta ine.

Kəltə bəjlavselər đə nasar eşlənelər. 2-se brigadala Qjanejьva Fəjryzə zvenahь nik qalьrьp bəjlaj, şulaj uq yđ nurmahьn tultьra almaj ine.

Min oşo jeteşhedlektəvđe jentekləp, tikşerep, gazetaqa jađьm. Bьl turala brigada gazetahьnda, rajon, MTS pol itsylege qazetalarьnda jađьldь. Gazeta jardəm itte. Xəđer Qjanejeva Fəjryzə zvenohь la jaqşь eşlaj, kəltələrde jaqşь najlaj.

Bedđen kolxozda Sitdiqьva zvenohь la nasar eşlaj əle. Unь la gazettarqa, qara taqtaqa, jađьq. Jeteşhedlektəren kyrhətek. Xəđer arьv qьna eşlaj başlanь. Bed kəltə bəjlavse ajьrьm aisələrde, jaqşь bəjlavse Şəripьva Salima ratena jetkererge kəm-ten kerəş alьp barьvđa ejlərət.

Iş şulaj tora. Ə bьnda rajon, politbylek gazettarь, stena həm brigada gazettarь bьl turala aik tđ jađalar. Xəbərselərđen texnikahьna ejə bulьv, unь dereb fajđalanьvqa ireşev, „bedđen rajonda igendər qьđqa, komsomolđa fajđalanьrqa memkin tygel" tigən qaraştarqa oipor birev, bolşevistik hidgerlek, brigadala, zvenola qatь dissiplina, plan, zadania, normalarđь vaqьtьnda ytəv, đəvlətkə qarşь tendenslalarđь asьv, eştə juqarь sьjlat bulđьrьv—bьna bedđen xəbərselər həm tyənge matəuqattan şular talap itelələr. Jaqşь təzrielərđe kyrhətev həm unь kin jəjelderev ajrьm đur urьn tota. Şunь la əjtergə kərək. Bedđen qajhь ber xəbərselərebedđ yđđarenen burьsь itep elkə, rajon jəki stena gazettarьna xəbərđər jađьvđь qьna alalar. Bьl janьlьş qaraş. Xəbərse proizvodstvola yđ eşe menən elgə kyrhətergə, udarsь—jaqşь ojoştorovsь bulьrqa tejeş, bulqan eđeklektə kyrhətev genə jetməj. Ul eđeklektə bəterevgə, massanь monilizirlarqa, faş itelgən qəjeplelərde jazaqa tarttьrqanqa, jeteşhedlekte bətergəngə tiklem kerəşergə tejeş.

Kaganovic ip. VK nen ijьn plenumьndahejləgən telmərenđə: **„bətə kontrollek eşeneđ đə bed, şul jemlənən bedđen matəuqattьnьđ đa ber nəmәne ibendə totorqa tejeş: eşka totonahьn ikən, sinsatsia menən kyterelep bьqma. Bedgə, partia kontrol organđarь eşendə lə, profsojuzdar eşendə lə, komsomol həm „jenel kavaleria" eşendə lə, gazeta eşendə lə hərən halьp, sensatsia kytərep bьqьv kərəkməj. Sensatsia tygel, faktlar, ə ul fakttarđь tik kerəhəm teđətə belevđar kərək.**

Eşte tərənerak əjran. Əğər lə esselərde al đav həm otovđ rđь kyrahen ikən, ul keşelərde javapqa tart, ucot sistem a h ь n əjran. Bьl eşte yđen genə atqarьp bqa almajhьn ikən, belgən keşelərde jardəmqa saqьr. Bedđen yđeveđđen, proletar intellijentsiavьđ bar. Bed unь barьqqa kilterđek, ul jardəm itergə tejeş. Əğər đə hin javazlьqqa totonov vaqьqahьn kyrahen ikən, javazlьqqa totonovsьnьn jenejən tot həm şul uq vaqьtta eşkə ərənerəktən toton, skladta nənenen haqlanьv sestemahьn bilep, ucot sestemahьn, buxgalteria sestemahьn al. Əğər đə produkslanьn nasar sьjfatlь ikənlegen kyrahen ikən,—**turanantura** qəjeple kesenen jaqahьnan al həm şul uq vaqьta məs'ələne alьştanьraq həm tərənerək ajqaj başla.

Vedomstvo matəuqa tь ytə „ved omstvosьl"

Vedomstvo gazetalarьnьq redaktorlarь, ular đьq gazetalarь qoro narkomat organь tygel ikənlegen belergə teješter. Əğər gazettar ьsьnlapta jeteşhedlektorđe asalar ikən, ul sanьnda narkomđar redaktorđarqa bulьşlьq tergə teješter. Bьndaj vaqiqalarđa əğər ularqa bulьşlьq kyrhətelməhə, redaktorđarqa Vđak komitet bulьşlьq itesək. Şunьn esen đə gazetalar yđ narkomat arь qul aьtьndaqь bətə organđar həm ycerezdeniarđьq jeteşhedlektəren kin kyləmđə tənqit itergə tejeştər. Lakin, materialđar jetđi həm tikşerelgən bulьrqa tejeş.

Zavod-matəuqatьnda, hunqь jьldarđa bik kin jəjep jebərelqan həm yьep đur ber keskə əjlangən, bьl matəuqatta nej əklem jat hьmaq tojolha la, eş selər jađqan xattar həm xəbərđər, məqələlər gazettarđьn er „sitenda" genə baьlьlalar. Ə xaq tylap aььrala torqan daimi stattar ytə cavarьnqь, xatta ber zavod gazetahьnda 22 şər keşelə barьp jetelər. Zavod matəuqatьnda kadrđar hər vaqtta la jaqşь hajlap alьnqan bulьp jetmajđər. Şundaj vaqiqalar bula, alkə- həm yđək gazetalarđan qьvьp sьqarьlqan keşelər zavod gazetalarьna barьp ojalap, unь đ materialdarь menən kymə baslaj, ə, raskorđarđьn xattarь aььlmaj torqan bula.

Bьna bьl inde his sьđarlьq xəl tygel. Eşselər jađqan xat həm xəbərđər zavod gazetahanda yđək urьn alьrqa teješter. Gazetanь **Rankorđar** jaharqa teješ. Yđenen bətə eşendə zavod gazetahь „jenel kavaleria" menən, profsojuznik kontroljordar menən tьqьđ bəjlaneştə bulьrqa həm şular menən berlektə zavod ojoşmalarьnьn eştəren kontro jorlarqa, partia həm xəkymət direktivalarьnьn ytəleşen tikşerergə teješter.

„QЬđЬL MAJAQ"

Brigada gazeti.

Juqaltьvđarqa qarşь kerəş—bedđen namьq burьsьvьđ

Avьrqazь rajonьnьn aldьnqь „Uraq" kolxozьnьn 3-se brigadahь, urozaj jьjnavqa nьqlь əđerlek menən kilde. Bьnda brigada gazetahь **„Qьđьl-majaq"** tьn đa đur xeđmətə bar ine.

„Qьđьl majaq" urozaj jьjnav başlanьv menən qьđqa srok həm eşten juqarь sьjlatь esen kerəş ojoştorđo. Ul uraqqa təşevđen təvge kənderenđə-25-se ijyldə Qotlojbi (Xəziəxmət, Ibrahimbi Hadьj həm başqalardьn urozaj jьjnavqa totqarlьq jahavđarьn, dissipliana bədovđarьn faş itə həm kolxoz idarahьnan ularqa sara kyrevđe talap itte.

Brigada gazetahь **„Qьđьl majaq"** 3-se brigadaqa arьş uraqьn 3 ken urьnna 2 kendə tamam larqa **memkinlek** birđe.

Şul uq vaqьtta nasar eşləvselərđe, urozaj juqaltьvsьlardь, eşkə sьqmavsьlardan: **Biktəşəva Xətimə, Qjajnyllin, Xəziəxmətef həm Qotlojbi** ardь faş itə.

„Qьđьl majaq"—eşte đejem genə alьp başqermaj, ul konkret eş ucaskalarьn ala. 27-se ijyldə 4 se zvenolaqь keltə bəjlavse **Marfyqa** həm **Minnegel'** jeŋgələrđen jer ebtendə başaqtь kyp qaldьrьvđarьn astь. Həm şunda uq brigadirđan ularqa sara kyrevđe talap itte.

Brigada gazetahь **„Qьđьl majaq"** 3-se brigadaqa arьş uraqьn 3 ken urьnna 2 kendə tamam larqa **memkinlek** birđe.

„SЬJFAT ƏSƏN"

(Đavləkən, „Kaganovic" kolxozьnьn brigada gazeti)

SЬJFAT ƏSƏN KƏRƏŞMƏJ

Ul səmatjok menən, xəbər bulma sьqa, bulmaha juq. Vđe xəbərđər ojoştorov sarahьn kyrməj. Şuqa kyrə lə redaktor Mullakajbi—„xəbər juq bit..." tip zarlanьp jerevđan uđa almaj.

Gazeta juqaltьvđarqa qarşь kerəşmə. Brigadala kyđga bərelep torqan nasar faktlar kyp 5-avqusta lobagrejka menən arьş holo urqanda orloq totqostarđь tađartmaj qaldьralar. Ul jamqьrqa eləgep hьvlana. Şulaj uq tađartьlqan orloqtar đa telehə qajđa halьnalar, ularđь jelgərep alьv sarahь kyrelmə.

Əxmədejeva Gelbanьv həm Nəbiyllina Binekəj zvenolarьnđaqь kəltə bəjlavselər nasar eşlajđər. Eşkə hun sьqalar, irtə qajtalar, başaq qaldьralar. Ularđьn aqьrьn eşlavđare arqahьnđa 5-avqusta urьlqan aşlьqtarđan 2,5 qa boldəj bəjlap betelmə, jamqьr aьtьnda qaldь. Şulaj uq keltələrđen qьrlьqtarqa nasar halьnьvь arqahьnda ular jьqьlьp, hьvlanьp betkəndər. Lakin, „Sьjfat esen" gazetahь bьna oşondaj jenəjəttargə qarşь kerəşmə. Ul tьnьş qьna qala.

Əlьttə brigadala udarniktar đa bar. Kəltə bəjlavse Cindina, Qjə nejьva, Idrisьva, Kudrəvsьva həm Jereminkova kevek elgele eş kyrhətevselər bar. Gazeta ulardь la kyrmaj. Ulardьn eş elgələren başqalarqa kyseтmaj.

„Sьjfat esen" gazetahь bьl jeteşhedlekləren bətergə, 3-se brigadanь „Kaganovic" kolxozьnьn in aldьnqь brigadahь itev, urozajđь tid həm juqaltьvhьđ jьjnap alьv esən kerəş ojoştororqa teješ.

J. MURTAZIN.

BЬJЬL UROŻAJ—JUQ|ARЬ

Politbylek başlьqь aşlьq elgereven kyđətə.

„SЬJFAT ƏSƏN"

(Đavləkən, „Kaganovic" kolxozьnьn brigada gazeti)

SЬJFAT ƏSƏN KƏRƏŞMƏJ

Ul səmatjok menən, xəbər bulha sьqa, bulmaha juq. Vđe xəbərđər ojoştorov sarahьn kyrmaj. Şuqa kyrə lə redaktor Mullakajbi—„xəbər juq bit..." tip zarlanьp jerevđan uđa almaj.

Gazeta juqaltьvđarqa qarşь kerəşmə. Brigadala kyđga bərelep torqan nasar faktlar kyp 5-avqusta lobagrejka menən arьş holo urqanda orloq totqostarđь tađartmaj qaldьralar. Ul jamqьrqa eləgep hьvlana. Şulaj uq tađartьlqan orloqtar đa telehə qajđa halьnalar, ularđь jelgərep alьv sarahь kyrelmə.

Əxmədejeva Gelbanьv həm Nəbiyllina Binekəj zvenolarьnđaqь kəltə bəjlavselər nasar eşlajđər. Eşkə hun sьqalar, irtə qajtalar, başaq qaldьralar. Ularđьn aqьrьn eşlavđare arqahьnđa 5-avqusta urьlqan aşlьqtarđan 2,5 qa boldəj bəjlap betelmə, jamqьr aьtьnda qaldь. Şulaj uq keltələrđen qьrlьqtarqa nasar halьnьvь arqahьnda ular jьqьlьp, hьvlanьp betkəndər. Lakin, „Sьjfat esen" gazetahь bьna oşondaj jenəjəttargə qarşь kerəşmə. Ul tьnьş qьna qala.

Əlьttə brigadala udarniktar đa bar. Kəltə bəjlavse Cindina, Qjə nejьva, Idrisьva, Kudrəvsьva həm Jereminkova kevek elgele eş kyrhətevselər bar. Gazeta ulardь la kyrmaj. Ulardьn eş elgələren başqalarqa kyseтmaj.

„Sьjfat esen" gazetahь bьl jeteşhedlekləren bətergə, 3-se brigadanь „Kaganovic" kolxozьnьn in aldьnqь brigadahь itev, urozajđь tid həm juqaltьvhьđ jьjnap alьv esən kerəş ojoştororqa teješ.

J. MURTAZIN.

„UDARNIK"

„Janь tormoş" kolxozьnьn 5-se brigadanь gazetahь

KƏNDƏLEK EŞTEŊ YTƏLEŞEN TIKŞEREV

—BRIGADA GAZETALARЬNЬŊ BURЬSЬ

Dəvləkən sovxozь laboratoriahьnda Başqortostan a.x. qilmi tikşerenev instituty sotrodnigь ip. Xəmit Xəsanьf orloq sьjfatьn tikşerev ebtendə eşlaj.

Burьs—urozaj đь in qьđqa sroktə juqaltьv hьđ jьjnap alьrqa „Udarnik" gazetahь urozaj jьjnavđьn beren se kendərenən yk bьl kerəşte ojoştora.

Bьna unь uro zaj jьjnavqa təşev aldьnan sьq qan 8-se hanь. Ul besən jьjnav đa udar eşləgən Başmaqьf Nuret din həm Uraza jьf Səjfi qarttardьn urozajđь tid həm juqaltьvhьđ jьjnap alьv esən başqalardь jarьş qa saqьrьvđarьn ojoştora. Qaracu rin Şazinandьn urozaj jьjnavqa aəđer bulmavьn asa, unь karika turalar menən kyrhətə.

„Udarnik" brigadanьn udar nik həm udarnitsalarьna tajaьp eş itə. Ul udarniktarđьn burьstarьn qьđqa qьna itep anlata la, urozajđь his juqaltьvhьđ jьjnav esən kerəş ojoştora. Zvenovod—udarnitsa Qjajsinanьn urozajđь juqaltьvhьđ həm tid jьjnap alьv esən başqa zvenolarđь jarьşqa saqьrьvьn tə'min itə.

10-sь hanьnda inde Başmaqьf Rizvan, Raxmatullin Qjmaj həm başqa udarniktarđьn juqaltьvđarqa qarşь kerəşevđəren kyrhətep, „...ular keltəne jaqşь bəjlajđər, jьqьlmaьlьq itep ultьrtalar, ьrma alьp jerep, artьrьnan tьrmatalar, urqьs maşinahь artьnan đa qalьşmajđar, ber genə başaq ta qaldьrmajđar..." tip jađa, başqalarđь la şulaj eşlarqa əndəj.

«Udarnitsa Nəilsənən elqe alьqьđ", tigən xəbərendə, unьn his ber başaq qaldьrmaj eşlaven kyrhətə həm **Başmaqьf Qjalejđen tьrmatьp kitkən urnьnan đa ber kvadrat metrđa 6 başaq qaloqanьn karikatura menən đə kyrhətə**. Şul uq handa „Berense zvenola ike tьrmatьvsь, ularđьn berehe alama eşlaj, ikensehe jaqşь eşlaj" tip, ularđьn isem həm hyrəttəren gazeta ditendə kyrhətə.

12-se hanьnda, Qjajsina zvenohьnda urqьs maşinala eşləvsenen vaqtьnda kilmajensə eşte hunqa đər menən berlektə jəs ybmerđərđe başaq jьjnavqa moalliza-vojti lə aldьq. Xəđer keltə bəjlavselər urqьs maşinahь artьnan hьnqan başaqtь la qaldьrmaь əsen ulđarenə aijapqьs bəjlap, jьjnap jerəjđər.

Bəjkof Qjali başaq jьjnaqanda artьnda 3-4 başaq qaldьra ine, unь qa-a taqtaqa, berđə qaldьrmavsь Qjajsina Saidra həm Bojkof Əmirjanđь qьđьl taqtaqa jađьp, bьlar elgərendə başqalarđь tərbejalanek. Urьv, sabьvđa başaq qaldьrmaь əsen kerəşte şulaj ojoştorđoq. Kolxozđьn bətə igenen buraqa inderqənsə ber bərteqən đə juqaltmaь əsen brigada gazetahь aşa kerəşte taqь la kinerək jəjelderenəd.

YĐƏK BURЬS

Bьjьqь şaritarđa juqaltьvđarqa qarşь kerəş, urozaj jьjnav kampaniahьndə yđək burьs bulьp hanьla. Şunьn esən đə VKP(b) nьn Başqortostan Ө lkə komitetьnьn ijyl plenumь qararьnda:

„1934 jьlqь urozaj jьjnav həm igen əđerlev kampaniahьnda Ө lkə komitet ajurohь həm Sovnarkomdьn urozaj jьjnav kampaniahь turahьndaqь qararđarьn ytəvđe tə'min itep eş protsestarьnьn bətəhendə lə (igendərđe sabьv, skertlev, huqьv, taşkv həm haq'av) igende juqaltьvhьđ maksimal' rəveştə jьjьp alьvđь tə'min iterlek saralar kyrevđe bətə partia həm sovet ojoşmalarьnьn tep həm in mehim burьstarь itep hanaroa" tine.

Timək, urozaj jьjnav kampaniahьnda bedđen tyənge matəuqat həm xəbərselər aldьnda torqan tep burьstarđьn bereheъ juqaltьvđarqa qarşь kerəşkə massanь monilizirlav, har ber brigadala, ucaskalarđa eşten toroşon kyđatev, bulqan jeteş hedlektərđe vaqьtьnda asьp itkə ta barьv həm unь bəterev esən qurqa kerəş alьp barьvđa ejlərət.

Iş şulaj tora. Ə bьnda rajon, politbylek gazettarь, stena həm brigada gazettarь bьl turala aik tđ jađalar. Xəbərselərđen texnikahьna ejə bulьv, unь dereb fajđalanьvqa ireşev, „bedđen rajonda igendər qьđqa, komsinjđь fajđalanьrqa memkin tygel" tigən qaraştarqa oipor birev, bolşevistik hidgerlek, brigadala, zvenola qatь dissiplina, plan, zadania, normalarđь vaqьtьnda ytəv, đəvlətkə qarşь tendenslalarđь asьv, eştə juqarь sьjlat bulđьrьv—bьna bedđen xəbərselər həm tyənge matəuqattan şular talap itelələr. Jaqşь təzrielərđe kyrhətev həm unь kin jəjelderev ajrьm đur urьn tota. Şunь la əjtergə kərək. Bedđen qajhь ber xəbərselərebedđ yđđarenen burьsь itep elkə, rajon jəki stena gazettarьna xəbərđər jađьvđь qьna alalar. Bьl janьlьş qaraş. Xəbərse proizvodstvola yđ eşe menən elgə kyrhətergə, udarsь—jaqşь ojoştorovsь bulьrqa teješ, bulqan eđeklektə kyrhətev genə jetməj. Ul eđeklektə bəterevgə, massanь monilizirlarqa, faş itelgən qəjeplelərđe jazaqa tarttьrqanqa, jeteşhedlekte bətergəngə tiklem kerəşergə teješ.

Kaganovic ip. VK nen ijьn plenumьndahejləgən telmərenđə: **„bətə kontrollek eşeneđ đə bed, şul jemlənən bedđen matəuqattьnьđ đa ber nəmәne ibendə totorqa tejeş: eşka totonahьn ikən, sinsatsia menən kytərelep bьqma. Bedgə, partia kontrol organđarь eşendə lə, profsojuzdar eşendə lə, komsomol həm „jenel kavaleria" eşendə lə, gazeta eşendə lə hərən halьp, sensatsia kytərep bьqьv kərəkməj. Sensatsia tygel, o fakttar, ul fakttarđь tikşerə həm tedətə belevđər kərek"** tine.

Bьna bьl kyrhətmə bedđen xəbərselərebedđen eşenə bəjlangən. Xəbərselər yđ eştəren şul nigeđđə qorop orozajđь jьjьv turahьndaqь VK həm Ө K direktivtarьn ytəv esən kerəşergə,ul direktivtarđь ytəvđe tikşerev esən massanь tuplav juls menən jarđəmqa kilergə tejeştər.

Urozajđь yđ-vaqьtьnda juqaltьvhьđ jьjьp alьvđa xəl itkes bьvьn bulьp nəmələr tora hun? **Brigadala, molotelkala, elevatorđa, ylaovđə həm başqalarda eşte dereb ojoştorov, avьl xuzalьqь maşinalarьn tulь fajđalanьv, orloq totqostarđь tərtipə kilterev, normalarđь tulьhь menən ytəv, kolxozsьlardьn kosen dereb urьnlaştьrьv həm unь ibəpkə alьv, partia-massovoj eşte jəjelderev, şulaj uq urozajđь haqlavđь dereb ojoştorov eştəre tora.** Bьna oşo şarttar bulqanda urozajđь tid həm juqaltьvhьđ jьjьp alьrqa, saьv menən huqьv arahьndaqь eđeklektə bəterergə memkin bulasaq. Bedđen xəbərselər bьl momenttarđь ikkə alьrqa, brigada stena gazettarьn ojoştorov, ulardь jьş sьqarьv, həm operativsьlqa esən kerəşergə tejeştər.

BRIGADA GAZETALARЬNA

PARTIA OJOŞMAHЬNЬŊ JETƏKSELEGE JUQ

Qьjoq ,11 (yđ xəbərseneđđən telegraf bujьnsa). „Lenin" kolxozьnьn partia, komsomol ojoştorovsьlarь brigada gazetalarь ebtenən operativ, kankret jetəkselek itməjđər.

Kolxozda 4 brigada bar, urozaj jьjnav 3-se avqusta başlanđь, oşo kenga tiklem ber genə lə brigada gazeta sьqarьlmaqan, qьsqьtьp gazet uqьvđar ojoştorolmaqan, ber genə brigadala la kul'tura-massovoj eştər julqa habmaqan. 1 nse brigadala 50 keşe bar, şulaj bulьvqa qaramaьtan brigadanьn gazeta sьqьqanь juq ine. Bьbьvđa jəmaqət tujьmь ojoştorolmaqan. Aşlь hər ber kolxozsь yđenə alьrьm əđerlaj. Şul arqala 3-4 səqət vaqьt bușqa juqala.

Kolxozsьlar kəndəlek eş normalarьn nej barь 40 50 pr.qa qьna ytəjđər. Brigadalar həm ajrьm kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtьn iseme lə juq. Kul'tura massovoj eştərđe alьp barьv esən ulđələngən uqьtьvsь Əsədullin brigadala ber genə tapqьrđa bulqanь juq. Şulaj uq kolxoz predsedatele Zakirof ta brigadalarđa hirək bula.

9-sь avqusta „Başqortostan" həm „Sotsializm" gazettarь brigadahь 1 nse brigadala 1 nse nomer brigada gazetь sьqarđьlar. Xəbərselər kul'tura-massovoj eşlə aktif qatnaştlar. Kəndəlek eş normalьnьn ytəleşe 80-90 pr.qa tiklem kytərelde.

KINJƏQOLЬF.

BOJKOVA ZƏBIRƏ

„Janь Tormoş" kolxozьnьn 5-nse brigadь gazetahь **redaktorь.**

BER BAŞAQTЬ LA JERDƏ QALDЬRMAJBЬĐ

Bed, urozajđь tid həm juqaltьvhьđ jьjnap alьv esən qazet aşa kerəşəneđ. Minең 5 jaqşь xəbərsem bar. Ular—udarnitsa Başmaqьva „Meşfiqa, Qjajsina Jamal, ucotcik həm sьjfat inspektorь həm başqalar.

Bed elkə, rajon həm politbylek gazetalarьnda juqaltьvđarqa qarşь kerəş turahьnda jađьqan materialdarđь uqьjьsьđ həm partia, xəkymət qararđarьn ejrəndek, ejranəneđ. Şular nigeđendə eşlajneđ.

Kolxozsьlar urozajđь juqaltьvhьđ jьjnav esən vaqədə birđejər. Bьnь brigada gazetьnda jađđьq. **Xəđer şul vaqədənen ytəleşen tikşerenəd.**

Urozaj jьjnavqa başlaqas, başaq qaldьrьvsьlarđь həm tađa eşləvselərđe gazeta bitendə kyrhətə naranьđ. Bьnda jađьlqan xəbərđər brigada jьjьlьşьnđa tikşerelə. Başta tənnih jahaptа, yđen tədətmaşən kolxozsьlarqa ştral halьv kevek saralar kyrevđe talap itəneđ. Juqaltьvđarqa qarşь kerəştə, stena gazetahь ergəhendəge qьđьl-qara taqta həm zvenolarđьn eştəren kyrhətev taqtahь la đur jardəm itte. **Ber kvadrat metr jerđə kypme başaq qaloqanьn yləp qaranьq.** təvlə 7-8 başaq qala ine, brigada gazetahь, brigadirđar menən berlektə jəs ybmerđərđe başaq jьjnavqa moalliza-vojti lə aldьq. Xəđer keltə bəjlavselər urqьs maşinahь artьnan hьnqan başaqtь la qaldьrmaь əsen ulđarenə aijapqьs bəjlap, jьjnap jerəjđər.

Bəjkof Qjali başaq jьjnaqanda artьnda 3-4 başaq qaldьra ine, unь qa-a taqtaqa, berđə qaldьrmavsь Qjajsina Saidra həm Bojkof Əmirjanđь qьđьl taqtaqa jađьp, bьlar elgərendə başqalarđь tərbejalanek. Urьv, sabьvđa başaq qaldьrmaь əsen kerəşte şulaj ojoştorđoq. Kolxozđьn bətə igenen buraqa inderqənsə ber bərteqən đə juqaltmaь əsen brigada gazetahь aşa kerəşte taqь la kinerək jəjelderenəd.

STƏRLETAMAQ

KUL'TURALЬ QALAQA ƏJLƏNƏ

Stərletamaq, 10 (BaşRosta). Elekke, bьsraq Starletamaq, jaqşь, jəşel, kul'turalь rajon qalahьna əjlənə.

Avqust ađaqtarьnda 2000 keşelek stadion asьla. Qьş stadionda katok bulasaq.

Elekke zejarat urnьna xəđer pişşeviktar baqsahь teđelde. 6 uramđa janь tratuardar eşlənde. 2000 dən artьq akatsia, 700 dana saqan həm 400 dana başqa aqastar uttьrtьldь.

Qalanьn urtahьnda 17 men təp səskəle həm 2 fontanlь başqa ojoştoroldo.

Bьjьqь jəjđə 60 tan artьq zaktь jorttarь həm munsalar remontlandь. 100 metr vodoprovod torbalarь alьştьrьla.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAPONIALA KRƏƄTIƏNDƏR XƏRƏKƏTE

Tokio, 11. „Asaxi" gazetь, jerle vlastarđьn xərakəttərenə riza bulmaqan 600 krəƄtejanden 8 avqusta Kumamoto qalahьna barqanlьqtarьn hәm gubernatordьn hәm prefekturanьn idarahьna həzym itkənlektəren xəbər tilə. Politsialar menən bəreleşkən vaqьtta ber nisə keşe jaralanqan. Politsia ber nisəkəşene qulqa alqan.

SÖVET OSOVSƄLARЬ PARIƵDA

Pariz 11. 9 avqusta aviatsia ministre Den-Ən sovet osovsьlarь xərəkətenə mazlis ojoştordo. Məzlistə bulьvsьlar arahьnda ber nisə general, aviatsia juqarь sovetь aqzalarь hәm fransuz aviatsiahьnьn başqa kyrenekle vəkildəre bulde. Den-Ən ydenen telmərendə sovet osovsьlarьnьn elgəşevdərenə, unьştarьna hәm qaharmanlьqtarьna tuqьraldь, osovsьlardьn Celyskinselar epopiahьndaqь rolen ajrьvsa əjtep ytte. Den-Ən adaq hyđendə sovet hәm fransuz aviatsiahьnьn tьnьslьqtь haqlav fajdahьna bergəlap eşləve davam ittəsəgenə bşanьs belderde. Sovet ilsehe Rozenberg ipteş javap telmərendə „bedde betahenən də elek dəjəm Jevropa tьnьslьqь turahьnda qajqьrtьv berləştərə, min, franko—sovet menəsəbətte bedden hәm bedden ileredden tьşqь politikahьnьn aylenmәs eleşenə əjlende" tine. Bьnan hun sьqьp həjləvse Unşlixt ipteş Fransianь havarь tәv başlap kərəşep əlьvsь il itep qotianь hәm вьnda sovet osovsьlarь kyrgən, bətə nəmələrgə tan qalqanlьqьn belderde. Unşlixt iptəş adaq hyđendə ydđəren jaqşь qabul itkən esen rəxmət əjtte.

***

Pariz, 11. Sovet osovsьlarьnьn kileve turahьnda gazetalar tafsille otcottar vaƄьp sьqardьlar. Aviatsia ministre Den-Ənden hәm SSSR ilsehe Rozenberg iptəşten hәm Unşlixt iptəşten xərь. kluata həjləgən telmərdəre iqlan itelde. Den-Ən den belderevе ajьrьvsa hьđьq ebtenə alьna, ul unda „bed hedgə bəjək ixtiramlьq hәm bəjək şatlьq belderəved. Hedden вьnda bulьvьqьđ ike ilden aviatsiahь arahьnda bulqan tulь kileşevden simvolь bulьp tora. Bedden ildərəved yđ ara ber-berehen anlavqa ireşte, sənki ular ber tərlə teƄlak menən janalerˮ tine. Xatta SSSR qa doşman bulqan „Žyrˮ gazetь la sovet aviatsiahьnьn in jaqşь sьjlattarьn əjtep ytə.

Germaniala xəkymətkə rizahьđlьqtar yƄə

BERLIN, 11. Xəkymətkə hәm millətse-sotsialistar partiahьna doşman kyđe menən qaravđar hәm "rizahьđlьqtar yƄə. Bьlar millətse-sotsialist jetəkselər turahьnda ifratta kyp taratьlqan imeş-mimeş xəbərđərđə nьq saqьlalar. Bьnьn esən massovoj rəveştə qulqa alьvđar ytkərelə.

GERMANIALA ASLЬQ BULЬVЬ IXTIMAL

KAYNAS, 11. Memel gazetь „Ostze eevaxterˮ Germaniala ađьq jeteşməv qьlьnьq'rь turahьnda məqalə bəƄьp sьqardь. Məqalələ ere qalalarđa aslьq başlanьvđ ҳidelə, ti. Bađarđa kartoffar bulmaj başlaqan, bulqan vaqьtta la unьn xaqь' ber jarьm tapqьr kytərenke bula.Şulaj uq impˈort produktalarьna la xaqtar kytərelgən. Magazindar aldьnda sirət kelep toralar, aƄjьl Germanila uroƶaj bik nasar, ti.

DOL'FUSTЬ IƄKƏ ALЬV

Vena 11. 8 avqusta Dol'fustь iƄkə alьvqa arnalqan matəm jьlьşь bulde. Jьlьlьş Germaniaqa qarşь demonstrasia teƄen alde. Kansler Şuşing yđenen telmərendə Gitlerđen belderevenə javap itep, Dol'fustьn yltereleve aldan ujlanqanlьqьn hәm jentekləp əđerləngənlegen janьnan əjtep ytte, hәm „yltereveđə turanan-tura şulaj uq sitlətep qəjep te bulqandar menən jaraşьv bulьrqa məmkin tygel" ikənlegen belderde. Ştaremberg Germania tarafьnan keslәp taqьlqan in alama bandityzmqa, xəđerge jьrtqьslьqqa qarşь ajavьđ kərəşkə saqьrđь. Hər ber telmərđərđə titlek monarxistik kejdər asьqtan-asьq janqьrap tordo. Ştaremberg Avstriala ike başlь səmerəv qoştoq yđenen qanattarьn jelpev vaqьtьna kyp qalmaqalnьqьn belderde.

XALЬQ ARA QATЬN-QLƏĐAR

KONGRESSЬNЬN MƏRƏZƏQƏTE IQLAN ITELDE

PARIŽ, 11. „Jumanitəˮ gazetь xalьq ara qatьn-qьđđar kongressьnьn mərəzəqəten baƄьp sьqardь, unda: „Huqьş əđerlənə. Huqьşqa hәm faşizmqa qarşь kerəşkə bitlьvsь bətə qatьn-qьđđar fəqat Sovettar sojuzь qьna qatьn-qьđđarđь azat itev elgəhen birgənlegen tanьjdar. Sovettar sojuzьnda вьqa tiklem tarixta kyrelmәgən rəveştə sotsial hәm kul'tura jaqьnan kytəreleş bar... Tap вьna şuqa kyrə lə bətə ildərđen qatьn-qьđđarь terlə ildərđen imperialistarь tarafьnan Sovettar sojuzьna jynətelgən agressiv politikalarqa qarşь nьqьşmalь kerəş alьp barьrqa, Sovettar sojuzьndaqь yđđərenen ir hәm qatьn-qьđ iptəştere menən ber tabandan torop xərəkat itergə tejeştər" tejelə. Mərəzəqət bətə ildərđen qatьn-qьđđarьn eşlelərđen militarizmqa qarşь kerəşenə bulьşlьq itergə hәm sovettar sojuzьn jaqlavqa, Tel'mandь qotqarьv əsən kerəşkə saqьra.

9 avqusta, xalьq ara qatьn-qьđđar kongressьna kilgən 17 amerik delegatkahь 5 men amerik qatьn-qьđđarь isemenən politik totqon qatьn-qьđđarđь azat itevđe talap itev esən Germaniə vəkələtenə barđьlar.

Italia qəskərđəre Avstria sigenən kitməjđər

VENA, 11. „Neje freje presseˮ gazetь avstria vaqiqalarь ajqanlь Avstria siktarenə tuplanqan italia qəskərđəre urnьnda qalmengə jetə, ti.

KAZAKOFQA KЎRELGƏN SARA...

Suxarefte ber nəməgə lə əjrətməgən

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьn igen jьjnav skladtarь igen qanul itevgə bətenlə əđer tygel. Tik qьđьl armies вyleksəhendə genə *vaqьtьsa igen halьp* torov punktь bar. Vđək вyleksələge Sklat jartьlaş qьna əđer. Sklatqa remont ytkərelgən bulha la, unьn iđənendə, stinələrendə đur-đur jarьqtar qalqan. Ulardan igen bis tuqtavьhьđ qojotop tora. sklad tьq jartьhьna qьna dizinfeksiə jahalqan. Unda sьsqandar, krisalar sik kyp hәm bulqan 400 toqto tişkeləp, qьrqqьlap bətergəndər. Sovxozqa 1000 men toq kərək bulha la вegengə kengə ana şul tişelep bətkən 400 toqtan başqa ber nəmə lə juq. Skladtь uttan haqlav eşe la nasar qu jьlqan. Şul tiklem dur sklatqa barь ber genə uthynderges bar.

20 ləp elektrik lampalarь kərək, ləkin xəđergə ber genə lampa la juq. Ike ylsəv tikşereimagən, ə ular bətenlə ҳeşkə jaraqhьđđar.

Bьl jeteşhedlektərgə sklat medire Kazakof ber terlə sara la kyrmagən. Sovxozdьn igen eşe вujьnsa javaplь inspiktorь **Mironof** ta igen qanul itevgə əđerlekle ber nəmələ eşlamagən.

Kazakoftьn skladtь tedətmәve arqahьnda sklatqa jamiqьr ytep 3-sə sort вojđaj вođola вaşlaqan. Kazakof eşenən alьnđь hәm partia javaplьlьqьna tartьlasaq.

***

Əlşəj sovxozьnьn qьla janь xuzalьqьnda jəşelsə jьjnavqaəđerlek uasar. Sovxozda ike jəşelsə haqlav sklatьnьq başь la jaвьlmaqan, orloq haqlav sklattarьna lardar eşlənmagən. Xuzalьq medire Jegorof „materialdar juqˮ tigən hyđ menən eşte вetərə.

Şunьn menən ber rəttən sovxozdьn tedəv konturahь la вyleksələrđəge tedəleş eşe menən jetəkselek itmə. Byleksələrđə jəşelsəhaqlav urьndarьn tedətergə plan bulha la, tedəv kontərahь ul plandarđьвyleksələrgə jetkergəne juq.

Sovxozdьn yđək вyleksəhendəge jəşelsə haqlav urьndarьna syp-sar tulqan, Vđək вyleksəlege jəşelsə haqlav вaddarьnda вaltьrđan q ilqan 17 sentner jəşelsə sercp. baƄьp jata. Kəвettə, pomidor,qьjar todlav şandarьhəm miskələre tađartьlmaqandar, ular đьn jartьhь vatьq, qьrşavđar hugьlmaqan. Jəşelsə haqlav nađь hьv menən tulь, kipterelmagən, dezinfiksiə ytkərelmagən. Bьl jeteşhedlektər turahьnda ORS qa ber nisə tapqьr xəbər itelhə lə, ORS medire **Suxorof** ber terlə lə sara kyrgəne juq.

J. M.

JAQŞЬ JUL ƏSƏN

Şişmə rajonь „Qьđьl вajraqˮ kolxozsьlarь jul tedəv eşendə.

ƏFƏQƏ

SIT IL EŞSELƏRE

DILEGATSIAHЬ KILDE

Sit il revolytsion eşselər delegatsiahьn qarşьlav komissiahьnьn jetəkselere Bylle, Xəsanef, Akimof, Bьckof, Xədisof hәm вaşqa iptəştər qunaqtar menən qul qьƄьştьlar. Timer julь ranotnitsalarь duƄlьq bildəhe itep qunaqtarqa səsək вykettarь birdelər.

Orkestrđьn internatsional ujnaqan tavьşь aƄtьnda qunaqtar vakzal majdanьndaqь treuйnaqa atlanь. Kolonnalar ulardь qotlav lozunglarь, „urraˮ tavьştarь menən qarşьlajdar.

Sit il eşselere isemenən hyđ iptəş **Vargqa** birelə. Unь ođaq qul sanьvđar, kəslə muzьjka tavьştarь qarşьlaj.

— Hedden вəjək Oktəвr revolytstahь jahaqan kenegeddən вaşlap, — ti ip. Varg,— bed hәm вətə donja proletarlatь đur hoqlanьv menən hedden promьşlennost hәm avьl xuzalьqьndaqь ireşkən yƄeştəregedde tikşerə вarabьđ.

Bьna вegən bed hedden eş təzribəged menən tanьşьv hәm hedden təzribələregedde ydeвedgə kyserev, Sovettar sojuzьnьn eşse hәm kolxozsьlarьnan qəmym eş əsen kerəş juldarьna əjranev maqsatь menən kildek...

Bьnan hun ip. Varg Sovettar sojuzь hәm Başqortostan xeđmətsəndərenen, VKP(в) YK hәm unьn danlьqlь jetəkselendə sotsialistik tedəleşəndə taqь la đurьraq əlgəşevđərgə ireşəsəgenə bşanьs belderə. Ul ydenen telmәren əs tapqьr „Rotfrontˮ qьsqьrtьv menən tamamlanь. Bьl hyđenə вətə delegattar đa quşslьp, kin kykrəktən sьqqan kər tavьştar вətə vakzal majđanьn janqьrap tordo. Ştaremberg Avstriala ike başlь səmerəv qoştoq yđenen qanattarьn jelpev vaqьtьna kyp qalmaqalnьqьn belderde.

***

Kis səqət 7 lə qunaqtarđь VKP(в) Əlkə komitetьnda, Başqortostan juqarь kommunistik avьl xuzalьqь maktəve rektorь proffessor Ip. Musajəf hәm VKP(в) ƏK marksizm-leninizm propaganda вylege medire Ip. Xəsəneftar qanul ittelər. Ular, yđđərenen 3 saqatlek besedalarьnda вaşqorttardьn tarixь, natşa kolonizatsiahь, Fegral hәm Oktəвr revolytstahь vaqьttarьnda Başqortostandьn nindəj xəldərđə вulьvь hәm revolytsianan hun вulqan osorđa sotsialistik tedəleş frontьnda nindəj əlqəşevđərgə ireşev turahьnda həjlanelər. Delegattar đur qьđьqhьnьv menən tьnlanь.

***

11-se avqusta delegattar kolxoz, sovxozđar menən tanьşьv əsən rajondarqa sьqьp kitte.

T. KƲCƲKOF.

ƏFƏ-IŞEMBAJ T. J. TƏĐƏLƏŞƏNDƏ

ŞPALDAR JUQ!

STƏRLETAMAQ ZAVODЬNDA ŞPALDAR SЬƆJARЬVDA MINIMAL SARA KYRELMƏJ

Juz-Ural-lestьn Stərletamaq lespromxozь ergəhendə şpal kitkes zavodь işembaj timer jultəđeləşenən 3-4 ucastoktarьna l-se ijyldən вaşlap 20-se ijylgə tiklem, nej вarь 11 men genə şpal birde. Şpaldar jeteşterev məs'ələhe qьrqьv tora. Timer julđь partia hәm xəkymət tarafьnan вildələngən srokqa eşlap вətərə almav qurqьnьsь tora.

Timer jul polotnalarь ođer. Şpal juq. Bьl arqala relstarđьn aƄtьna şpaldarđь 3-4 metr ara qaldьrьp halalar.

Bьnda səвəp nəmələ hun?

1. Zavodtь xodqa jeвərevgə Juzuralles trestь dvigateldər men nən vaqьtьnda tə'min itmagən. Şulaj uq, Əfə-Işemвaj timer julь tedəleşe upravleniehь VKP(в) ƏK hәm SNK qararь вujьnsa zavodqa 4 dana dvigatel birergə tejeş. Oşo kengə tiklem 18 at kəslek **ner genə** dvigatel birelgən.

2. 1-ijyldən вaşlap ber genə stanok eşkə totondo. Ul da tulь rəveştə faj đalanьlmanь, ə 20-ijyldə bətenlə vatьldь. Stanok vatьlьvь arqahьnda 100 kes eştəren taşlap kitteler. 13 kən prostoj jahaldь. Xəđerge kəndə zavodta ike stanok eşlə. Lakin ike stanoktьn вerehe ike smena, ikensehe ner genə smena eşlə, şunьn arqahьnda zavod kənenə 3000 şpal urnьna 700 dana qьna şpal birə.

3. **Stərletamaq, Avьrqazь, Maqar** rajkom sekretarđarь hәm RIK predsedateldərenen BYBK hәm Bąssovnarkom tarafьnan şpal zavodьna keşe kəse jeвərev turahьnda birelgən telegrammanь tulьhьnsa вojomqa atqarmavđarь, вətəhe tə şpal zavodьnьn şundaj ađ kyləmdə şpal əđerlavenə səвəp вulalar. Şpal zavodьnda eşlәv əsen Stərletamaq, Avьrqazь rajondarь 70 şar keşe, Maqar rajonь 50 keşe birergə tejeş. Lakin Stərletamaq rajonь qьna 50 keşe birgən. Ə Maqar rajonь şpal zavodьna ber genə keşe lə jeвərmagən.

Maqar rajon BK predsedatele ip. Fəxretdinef, şpal zavodьna eşse kəs jeвərev turahьnda avьl sovetь predsedateldərenə ber nisə tapqьr dəhşətle qaqьđđar jađьp jeвərə, ləkin... qaqьđ qьna şul! Ularđьn ytəleşe tikşerelmәj. Ə şpal zavodьna Maqarđan əle вulha ber keşe lə kilgəne juq. Hyđ unajьnda şunь la əjtep kitev urьnlь: qaqьđđar javđьrьlьp ta вьqa tiklem вojoroqtarđьn direktivalarđьn ytəlməvđere, ularđьn ytəleşe tikşerelməv hәm şpal zavodьna haman keşelər jeвərelməv, Maqar rajonь вaşqarmahь eşenen „qajtanan qoroloşonˮ asьp birə.

Ikense jaqtan zavodtьn xəđerge вulqan eşselər massahьn xeđmətlənđereve lə ytə nasar. Zavod eşendə partia, komsomol, profsojuz ojoşmalarь juq xisaвында. Aşxana, larjoktarđa eşselər kontrole juq. Şunьn arqahьnđa eşselərgə kilgən əjвerđər qođa-qođaqьlьq вujьnsa tarala.

RK VLKSM sekretarь ip. **Stukolof** şpal zavodьn şefqa almaqsь вulqan, ləkin ul đa hyđđə genə qalqan. Rajon ojoşmalarь jarđam itməjđər.

Dvigateldər tabьp qujьv məs'ələhe əle qaranqь. Şunьn esən, xəđerge kəndə atqara alьrlьq вulqan minimal saralar ytkərelergə tejeş. Ul saralar—ike şpal kitkes stanoktь tulь nagruzka menən ratsional eşlətev hәm zavodtь esse kəs menən tə'min itev. Ə zavodtьn ydəgendə eşselərđe juqşь xeđmətlənđerev (matdi hәm kul'tura jaqьnan) məs'ələhe zavodtaqь partia hәm profsojuz ojoşmalarь aldьna ytə qьrqьvlьq menən qujьlьrqa tejeş.

J. Oj.

BAQSALA

N.TROJSKI MTS politвylege kolxozsьlarđьn yđ aldьna вaqsasьlьqtarьn kinəjtevđə đur eştər вaşqarđь.

HƲRƏTTƏ—kolxoznitsa yđ jorto qarşьhьndaqь jəşelsə вaqsahьnda.

XATTAR EĐE BUJЬNSAJ

◆ **„Başqortostan"** gazetьnьq 17-se ijyldə 146 nanьnda вaƄьlap sьqqan **„Ojelejef jetəkse tygel"** tigən xəbər Mejəkə Rajzohь arqьrь tikşerelep, Ojelejefteη yđ eşendə javaphьđlьqь dərəƄlənep, urьnьnan alьnđь.

—

◆ **„Başqortostan"** gazetьnьq 8-se ijyndə 130 nanьnda вaƄьlap sьqqan **„Zəвəjьrьf darьv menən вavđa itə"** tigən xəbər Medsanitar вylegenə jeвərep tikşertkəndən hun. filşer Zəвəjьrьf urьnьnan alьnđь

—

◆ **„Kolxozqa ojalaqan"** tigən xəbər Əвjəlil rajon prokururьna jeвərep tikşertkəndən hun fakttar dərəƄlənep. **Ojemәref Sələx** xəkemgə birelde, Qələmef eştən alьnđь.

KOMMUNISTAR HƏM KOMSOMOLESTAR,

PROIZVODSTVOLA AVANGARDTAR SAFЬNA!

(8-se distansia partorgь ip. Fal'şunof maqaləhe)

Partia massovoj-anlatьv eşen kin jəlep jeвərev, eşselərđen eş вramlьlьqьn juqarь kytərev maq satьn tota hәm вьl arqala ular esən matdi hәm kul'turalь tormoş şarttarь tьvđьrьv вurьsьn quja.

Əfə-Işemвaj timer jul tedələşənen 4-se ucastok 8-se prorвn punktьnda eşselərđen tormoş xəldəre вigerək tə nasar ine. 15 ijylqə tiklem eşselərđen matras, adeal, kojkalarь вulmanь, promtovar menən nasar tə'min ittelər, Bьqa tiklem 8-se prorвn punktьnda partia hәm komsomol aqzalarь, eşselər arahьnda his ner terlə partia eşe alьp barьlmaqan. Partianьn 17-se s'jezdь qararđarь komsomolestar hәm eşsən joştar arahьnda ejranelmagən, ular kyp вuş vaqьttarьn teləhə nisek ytkərgəndər, ber genə stena gazetahь la sьqarьlmaqan. Profsojuz eşe вətənlə вulmaqan. Massovoj-anlatьv eşe вulmav arqahьnda proizvodstvo la tyвən protsentlь ytəleş xekəm hergən.

20-se ijyldən вaşlap qьna вed yđək məs'ələgə totondoq. 7 partia aqzahьn вrigadalarqa berketep, вьl berketelgən partia aqzalarь 17-se parts'jezd qararđarьn brigadalarđa ejrandelar „Komsomolestar tedəleşteˮ, „neftkə julˮ isemle stena gazetalarь regylər rəveştə sьqa вaşlanь. Bətə eşsən joşlar, algerək tə komsomolestar aktivlьq menən qatnaştьlar. Prorвn punktьnda səxnə ojoştoroldo. Səxnəne tedəvgə administratsia qarşь torhala, ularđьn qarşьlьqtarьn hәm-

	Maj	Iyn gərđe:
1. Basteef brigadahь (naltə obtalarь)	102 pr.	116,8 pr
2. Demcenko brigadahь(komsomol brig.)	113 .	136 .
3. Ibrahimьf brigadahь qarь eşselər.	74 .	107 .
4. Baloşof brigadahь	103 .	130 .

Iyl ajьnda la proizvodstvo brigadalarьnda kyrhətkestər tyвənəjmәjdər. Ə juqarь yrlejđər.

Aşqađar kyperendə eşlavse eşselər arahьnda prorвn Spiscenkonьn вaşqort-tatar eşseləren ajrьvь hәm unьn velikoruss şovinistlьqь partorg tarafьnan partia ojoşmahьnda tikşerelep qatь otpor birelde. Şulaj uq rabockom jetəksehe Nikolajef вaşqort kadrđarьn ajьrqanь esən, şulaj uq profsojuz eşendə eşlekhedlege esən raвockomdan alьnđь. Profsojuz eşen əjaqqa вatьtьrьvđa' partia ojoşmahь qatь rəveştə kerəşte.

dьrьp səxnəne eştattek.

Xəđerge kəndə eşselərđen tormoştarь вətənlə вaşqardь. 136 udarnikь-matras, adeal, mendər kojka, qul jьvqьstar, munsa hәm qajnaqan hьv menən tə'min ittek. Udarnikter qьna tygel, вətə eşselərđen đa tormoş şarttarь jaqşьrtьldь. Distansiala kul'turalь tormoşto taqьla kytərev esən kerəşəsəkвed. Xəđer brig. danproizla eş kyrhətkestəre yđ.

102 pr.	116,8 pr	
113 .	136 .	
74 .	107 .	
103 .	130 .	

Bьl eştər hәđəmtəhendə 8 se prorвn punktьndaqь kommunist hәm komsomolestarđьn pol'darь proizvodstvola juqarьlandь. partia ojoşmahьnьn вəruje kytərelde. Partia massovьj—anlatьv eşen taqь la kinəjtep, proizvodstvola kommunist hәm komsomolestar safьn taqь la tьqьđьraq ojoştorop, kyper teđevđa hәm sьjfatlь eş esən nьqlь kerəşte taqь la juqarь kiməlgə kytərəsəkвed.

8-se distansia partorgь-

Fal'şunof.

LAGER IRTƏHE

Jəjge lagerqa kilgən peremininiktar irtənge jьvьnьv vaqьtьnda.

SAVĐA SELTƏRĐƏRENEN EŞE ƏƄTƏNƏN

KONTROL'DE TƏ'MIN ITERGƏ

VSSPS—XAQTARĐЬ BOĐOV, POTREBITELĐƏRGƏ TOVARĐЬ KƏM ЎLSƏP BIREV ƏSƏN PROFSOJUZ OJOŞMALARĐЬN JAVAPLЬLЬQTARЬ TURAHЬNDA

VSPS sekretariatь fabrik-zavodtarđьn mestkomdarьn, profsojuzdarđьn qala hәm rajon sovettarьn hәm sojuzdarđьn əlkə komitetlarьn VK P(в) Yđək Komitetьnьn magazindarđa, laĭkalarda, larjoktarđa hәm вufittarđa ylsəvđərđe, gerđərđe hәm вaşqa qa ylsəv prinordarьn вergəlap tikşerev turahьndaqь qararьnьn ORStar, ZRK lar hәm potrebsojuzdar tarafьnan ytəleve ebtenən genteklengən kontrol' ojoştororqa məəвyr itte. Ber yk vaqьtta profsojuz ojoşmalarьna avqust ajь esendə bətə savđa seltərđərenen, aşxanalardьn hәm вufittarđьn tikşerelgən hәm dərəƄ ylsəvđər hәm вaşqa ylsəv prinordarь menən tə'min itelevđərenə ireşergə taqdim itelde.

Bətə profsojuz ojoşmalarь magazindarđьn, laĭkalarđьn, aşxanalardan, ORS tarđьn, ZRKlardan rajpo hәm qala potrebkooperatsialarьnьn eşe ebtenən sistemalь hәm daimi kontrolde tə'min itergə teşeştər. Profsojuzdarđьn вurьsь—potrebeteldərgə tovarđь kəm ylsəp birev, qujьlqan vaqlap hatьv xaqtarьn вođov vaqьqalarьn qьjv rəveştə asьp birevđən, urlavđarđь hәm rastratalarđь asьvđan, konkret qəjeplelərđe sud xəkemenə tartьrьvđan tora.

VSSPS bətə fabrik-zavod mestkomdarьnьn predsedateldəren əgər predpriatilaərđə hәm ucrezdenielərđə potrebeteldərgə tovarđь kəm ylsəp birevgə, vaqlap hatьv xaqtarьn вođovđarqa jul qujьlha, ularđьn turanan-tura javapqa tartьlasaqtarьn aldan iƄkərtep ytte.

Bətə sojuzdarđьn Yđək Komitettarьna hәm profsovettarqa magazindarđa, aşxanalarđa, ORS tarđa hәm ZRK larđa вulqan javьzlьqtarđь vaqьtьnda asьnaqan hәm qəjeple keşelərđe javapqa tartmaqan fabrik-zavod mestkomdarьnьn jetəkseləren şunda kq eştan alьrqa hәm javapqa tartlarqa təqdim itelde.

JOĐOŞLO AVЬRЬVĐAR

Joqoşlo avьrьv tip bətə orqanizemdьn totaş avьrьvьna əjtelər. Ular, avьrьv tьvđьra torqan tere nəmələrđen organizemqa inevenən вarlьqqa kilə hәm вьl вarlьqqa kilev kyrelhensə anhađđan-qapьl вulə. Joqoşlo avьrьvđar xalьq arahьnda massovьj kyləmdə taralьrqa la məmkin, ul saqьnda вundaj avьrьvđarqa „Əpidemejəˮ tejđar. Bedđen organizmәвđəqa inə hәm avьrьv tьvđьra torqan nəmələr jəвaj kyđ menən kyrep вulmaj torqan вik keskəj nəmələr вulьp, ularđь „mekropˮ tip atajđar. „Mekropˮ bedđen organizmәвđəqa jə taqiqi, jaki jahalma jul menən inə. Məвələn: tьn alqan, jaki ađьq aşaqan saqta ejərep inep qalha uqa taqiqi jul menən inev, ə inde təngə вerəj zarar kilev—jaralanьv, ukol qađav, вeşev, tunap jaralav h.вş. məlendə inep qalha uqa jahalma jul menən tuqan tidər. Tən şulaj uq tərlə xəşərəltər teşlav arqahьnda la jaralanьrqa hәm şunьn aşa la avьrьv joqorqa məmkin. Bьndaj xəşərəltər morondarь menən jənə вaşqa keşenen tənen tişep, uqa avьrьv joqtoralar. Bьndaj xəşərəltər esenə məhələn, aiđqak—malərej—serkəjen, jəkt sьjpnoj tef taralьvqa xeđmət itə torqan вette qajtьp timəle tif taralьvqa səвəpse вula torqan: вet, вersə, talpan, qanlarqa məmkin. Vrac:-ŞUNKOF.

Adьqqa ejərep вedđen organizmanьđqa, məвələn; qorhaq tife вatsillalь (ođonsa mekrop) inə, şunьn heđəmtəhen lə keşe qorhaq tife menən avrьj. Qorhaq tife вigerək tə esə torqan hьvđьq nasar (tənsьqqan) вulьvь, jort tiraləren tađa totmav, seвendər kyp вulьv, jəməqət tujьmь urьndarь—aşxanalar-tađa totolmav hət-qatьq hьmaq nəmələr hatьla-jəki eştəna-torqan urьndar tađa вulmav h.в. *aqrahьndа tarala. Şundaj uq xəldər mə*terđə taqь *dizinteria-es* kilev avьrьvь la nьq taralь. Tif hьmaq, вьl đa jə avьrьv keşelər menən aralaşьvđan jəki yrđə ajtkənsə avьrьv вarlьqqa kilterə torqan mekroptar jəneşkən nəmələr-məвələn, aşamlьqlar-aşa tarala-joqalar. Bigerək tə qajnaqtьlmaqan adьqtar-terlə jəşelsə həm jemeşər, ađьq-tamьr, şulaj uq qajnamaqan вalьвraq hьvđur avьrьv taralьvqa səвəpse вula.

Yrđə ajteigəndərđən kyrəsedjoqoşlo avьrьvđardan haqlanьvđa hər kemđen yđen yđe tađa totovь, jaraj qьna gigiena qaqidələrenə iqtiвar itevе đur rol' ujnaj. Bed вersə, qandala, tarаqan hьmaq xəşərəltərđe вelerəv menən yđendе qajtmalь tiltən, hәm seвendərde вelerəv, ej esen, işek aldьn, havst-hanalarьndь tađa totov, qajnaqan hьv qьna esev menən yđendе qorhaq tifenən hәm es avьrьvьnan haqtorqan: вet, вersə, talpan, qanlarqa məmkin. Vrac:-ŞUNKOF.

Javaplь redaktor urьnвaвarь: ZƏKI KAJЬPKUL.

NarkomXoz вətə qađьqhьnьvsь ojoşmalarqa 8-se avqustan 15-se avqusqa tiklem Başqortostan kommunal torlaqtьn tedəvse trestьnьn instrument hәm вaşqa materialdarьn hatьvьn belderə.

Qađьqhьnьvsь ojoşmalarqa D tajevski uram №72 adresь me ostrest skladьna merəzəqət itenən məmkin. rgə

1—1 Likvidkom.

Başprofsovet ergəhendə VOSU nьn ucenno-kursovoj komatnatь

Uqьvsьlar qabul itə,

Uqьvsьlar xuzalьq ojoşmalardьn komandirofkahь menən hәm ajrьm keşelər qarizalarь вujьnsa alьnasaq. gruppalardə; scetovod, вuxgalter, starşe вuxgalter hәm вuxgalter instruktordar əđerlənəsak.

Qarizalar hər kən, jal kenonan вaşqa kis soqət 5 tən 8 gə tiklem Gogol uramь, N34, komsinat kənsəlđahьnda alьna. 1—6

„Oktəвr Revolytsiahь"

isemendəge zatonda Vodniktar FZU şkolahьna tyвəndəge spittsialnostar вujьnsa uqьvsьlar alьv вaşlanđь.

1—Elektor montyrđarь, uqьv srogь 1 jьl

2—Slesar-Mexanizatorđar „ „ 1 jьl jarьm.

3—Maşinistar-Slesarđar „ „ 1 jьl jarьm.

Alьnьvsьlar 17 jəştan kəm вulmav maqlymətə 7 jьlьq maktəp вetergən вulьvь şart. Başqorttarqa jenellek (l'qota) jahalь. Stipendia 36 hum dan 41 humqa tiklem. Sittən kilevselergə onşezitta bar. Uqьvđar 1 Ok təвerđən вaşlana. Qariza menən tyвəndəge dokumenttar birelergə tejeş tər: Pasport, soislaĭ вьqaş hәm sotsial formoş xaqenđa spravka, maqlymət, mitrikə spravkalar uqьv hәm eş xaqenđa xarakteristika. Şkolaqa qariza birevselər Frunze uramь N45 jortta profotnor ytkərelər. Alьv komissiahьn şkolala uđqaralar.

Adres: Əfə „Oktəвr Revolytsiahьˮ zatonь. 1—1

„Vostokostal" đьn Əfə metallurgia ranfaqь dereksiahь ranfakqa uqьvsьlar alьv 15 nse avqusqa tiklem ođajtьlьvьn belderə

Alьv şarttarьnьn talвьjlьn 22-se maj 1934 jьl sьqqan „Krasnaja вaşkiriaˮ nan qarəqьd.

REJESTƄRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomimь SSSR SNK nьn 1931-se jьl 9 sь fevralda tasdiqləngən zakondar jьjentьqь hәm 1931 nse jьl N 8,99 hanьlь matdə şulaj uq FZK nьn 12-se hanьlь ullytyn qararь вujьnsa 1934 jьl 4-VIII alьp 84 hanьlь вulьp rejestrlanđь.

Ucrezdinia iseme; Sika Sojuza SSR ergəhendəge ta'minat aylege vəkillenen əđerləv kontorahь.

Eşe: Promtovar hәm produkta əđerləv

Eş kyləme: Başqortostan.

Rascot nomir 150—255 Əfə rajoankahьnda

Adres: Əfə Aksakof uramь N18

REJESTƄRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

Dəvlət Treste „Vostokonitˮ tьn giologia aylege STO nьn 1934 jьl N29 qararь вujьnsa Sverdlov qalahьnan Əfəgə kyserelde hәm Əfə qala sovetьnda 1934-se jьl 7-VII 47 hanьlь вulьp rejestrlanđь.

Eşe: Geologorazvidka hәm analitik tikşerenevđər.

Eş kyləme: Bətə Başqortostanda racot ihвenen nomerь 333 Başkomвankta

Adres; Əfə juqarь вadar pioşcadь korpos№45.

Başgosprojekt sostalьna inələr

1) projekt kantorahь rascot ihвe N17 komвankta

2) . . . N308 .

3) Invintarizatsia . . N783

Uprovtəjuşşie **Jьrşof**

Ikense Başkino

Bəgən xudoxstvolь fil'm

Aqhaq вajar

Seanstar 7,9 hәm 11 səqəttərđə вaşlana.

Lunacarski naqsahьnda

BƏGƏN

BOĐ JORT

MAŞINISTKALAR KƏRƏK

„Başqortostan" redaksiahьna, вaşqort telen jaqşь вelgən, janь imlə qaqidələre menən tanьş **maşinistkalar** kərək. Eş səqətterendə redaksiaqa inep heƄlaşergə.

Redaksia

ƏLGƏLƏ teş doktyrđarь 3 jьl вьq uqьv kursьna uqьvsьlar alьv 20 avqusqa tiklem davam itə. Spraka hәm qarizalar Başnarkomzdravtьn kadrđar sektoronda alьna.

1—1 Adres-Frunze uramь №45

Başqortostan kommuna torlaqtar tedəv trestь likvidkomь oşonon menən bətə ojoşma hәm keşelergə, oşo jəldən 25-se ijyleнən вaşlap trestьn eştan tuqaralalьvьn belderə. Dentlər hәm kriditordar menən вulqan bətə rascottar zakon polozinatьn вujьnsa, Başnarkomxozđьn tьnaвa aylegenə tapşьrьlđь.

Narkomxoz ilьnвa aylege oşo rascottar вujьnsa Başqortostan Kommunal вankahьnda 42—1 se numerlь rascot scotь asьlь.

1—1 LIKVIDKOM

Başzolotoprodsnaв Əfələ 1-se sentəđən 6 ajlaq kəndəgə **seetovodtar kursь asa.** Kursantlarqa ajqa 100 hunđan 140 humqa tiklem stipendiə bireləsək, şulaj uq pajok hәm dəjəm torlaq вulasaq. Kursqa 7 jьlьq maktəp вetergəndər alьnasaq.

Kurstь вetergə sьqьvslar 2 jьl eşlav şartь menən Başqortostan rajonnəđaqь pitka prodsnaвtarьna odaƄ'asьqtar. Zajavlenlə hәm dokumenttarđь 20 se avqusqa tiklem Baş zolotoprodsnaвtьn kadrđar sektorьna tapşьrьrqa kerək.

Adres Əfə, Oktəвr revolytsiahь uramь № 3

ƏFƏ YĐƏK ELEKTRIK STANSAHЬ ƆBONINTTARЬ DIQ ƏƏTENƏ

Əfə Yđək elektrik stanьsahьnьn energiasьnьq oşonon menən вatə ɔbonenttarьna (ojoşma, ucrezdenlə hәm castnoj keşelerga) taqdim itə. Oşo jəldən 31-se ijyleнə tiklem elektrosevet əsən вuluqan sirasьktaren 1934 jьl 20 nse avqusqa tiklem tьlap вetergə.

Tьlavđar alьna Karl Marks uramь 39 nomirlь jortta ƏfəGES nin

Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BASQORTOSTAN

№ 186
14-avqust
1934
J b L

VKP(b) rьn Basqortostan Elkә, Өfө qala komi'/Harь, BVBK hәm Basprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

Bətə sojuz qьđьl taqtahьna „urozaj jьjnavđь əlgələ uđqarqan, vaşaq jьjnaqan, aşlьqtь enьkertlәgən, urozaj jьjnavđьn tәvge kəndərendə yk aşlьq huqьvđь ojoştorqan, igen tapşьrьv vujьnsa vulqan yđđərenen mujьndamalarьn srogьnan alda ytəgən həm MTS-qa naturalata tyləvđe indergən, dəvlətkə orloq, ađьq həm furaz ssudalarьn tulьhьnsa qajtarqan, urozajdь vođolovđan, tuđđьrьvđan haqlaqan, kətgə həm jađqь səsev өsən orloq tuplaqan KOLXOZDAR jadьlalar". („Pravda").

DƏVLƏTKƏ IQEN TAPŁŞRЬV—BERENSE BURЬS

„OKTƏBER'" KOLXOZЬ IGEN TAPŞЬRQANЬ JUQ...

BRIGADIR KUCERINKO 15 SENTNER IGEN TUĐĐЬRQAN

KOMSOMOL OBOZЬ

Zojansura MTS-ь xedmətendəge „Krasnьj luc" kolxozь 180 gektar arьş urozajь jьjnav planьn tamamlanь. Eş sьjfatь jaqşь. Kolxozda ike brigada bar, ular yđ ara jarьşьp eşlejđer. Şulaj uq ajrьm kolxozsьlar đa yđ ara jarьşalar. Kolxozda 16 komsomolesfan torqan təvge ojoşma bar. Ul komsomolestar in javapь eş elkələrenə berketelgəndər. Komsomol ojoştorovsьhь Laşşin iptəş komsomol kəstaren dərəb urьnlaştьrьv arqahьnda urozajdь (arьştь) juqaltьvhьđ jьjnap alьvđь tə'min itte. Ular kəndeđ jьjnajđar, ebkertlejđər, ə kis aşlьq huqalar. Kolxoz predsedatele **Devcenko** iptəş urozaj jьjnavđa turanan-tura qatnaşa. Ul kendeđ pravlenia eşen alьp bara. Kis molotelka la, barabanşik bulьp eşlej.

Kolxoz dəvlətkə 160 sentner arьş tapşьrьrqa tejeş. I-se avqusta berense komsomol ¡obozь ojoştoroldo. 60 sentner arьş tapşьrьldь.

Aşlьq huqьv eşendə 2 komsomoles-udarnik eşlej. Ular eşlәv normalarьn tultьrьp ytəjđər.

„Krasnьj luc" tirəhendəge kyp kenə kolxozdar ole nasar eşlejđər. „Krasnьj partizan", „Internatsional", „Kr. ovsövod" kolxozdarь dəvlətkə igen tapşьra başlamaqandar.

Başqa kolxoz komsomoldarь „Krasnьj luc" komsomoldarьna tinləşergə, ular kevek eşlərgə tejeştər.

Politaylek başlьqь jardamsьhь—Ə. ƏXMITЬF.

KULAK SABATAŻЬ HЬNĐЬRЬLĐЬ

BRIGADIR KUCERINKO QATЬ XƏKƏM ITELERGƏ TEJEŞ.

Dəvlәkən rajonьndaqь qaljь ber kolxozdarьn jetəkseləre, uballьq menən xəkymətten hәm partianьn dəvlətkə igen tapşьrьv turahьndaqь qarardarьn bođular. Berense huqьlqan igende dəvlətkə tapşьrьv urnьna, ularđь kolxozsьlardьn yđ kərəktəre əsen totonolar.

„Oktəbr" kolxozьnьn 3-sə brigada brigadirь **Kucerinko** 15 sentner igende huqьp alqasta unь jəməqət tuqlanьvьna birđe. Şul uq vaqьtta „Oktəbr" kolxozь dəvlətkə ber sentnerđa igen tapşьrqanь juq.

Voroşilof isemendəge kolxoz dəvlətkə igen tapşьrьvđь bətep, kyptən inde kolxozsьlardьn xədmət kənenə qarata 10 pr-tьn avansirlaqanda bulьr ine. Lakin kolxozdьn predsidatele Kopcyk, dəvlətkə igen tapşьrьv hәm kolxozsьlardь avansirlav turahьndaqь partianьn hәm xəkymətten qarardarьn bođđo. Kopcyk on haldьrьp kolxozsьlardьn qalla jən başьna qarap berər, ikeşər bot on eləşte.

Politaylek, Kopcyktьn đur janьlьşlьq eşləven kyrhətte, ə „Oktəbr" kolxozьnьn brigadirь **Kucerinko** javapqa tartьla. Kupcykqa la kyrhətep qujьv qьna jetmej. Igen tapşьrьv hәm avansirlav turahьndaqь partia hәm xəkymətten qarardarьn Kopcyk kevek bođovsьlar qatь javapqa tartьlьrqa tejeştər.

STƏRLE - ZAGOTZERNOHЬNЬQ BUTALSЬĐЬ

Maqar rajonь Juldaş avьl sovetьndaqь 5 kolxoz hәm janqьđaq xuzalьqtar arьş urьvđь 7 kən esendə tamamlanьlar. Xəđer skertlav hәm huqьv eşe davam itə. Huqьlqan orloq dəvlətkə tapşьrьla başlanь. Lakin attar jeteşməgənlektən haman hunqa qalьna.

Avьl sovetьnda bətəhe 173 eş atь bar. 1543 gektar igende urьv, tuşьv, huqьv əsen hər ber at başьna 12 gektar jer tura kilə. Şunьn əbtenə dəvlətkə 3000 sentner orloq tapşьrьrqa kərək.

Stərle „Zagotzernohь" igen tapşьrьv əsen Juldaş avьlьn avьldan 5 kilometr alьslьqta bulqan Jergən punkttarьna berketmə, 60 kilometr bulqan Stərle punkttarьna berketkən. Bьl taqьn igen tapşьrьv eşenođaqlatьvqa səbəp bula. Ə Sterle tirəhendəge kolxozdar dəvlətkə tapşьrьlahь igende 15-20 kilometr bulqan Stərle punktьna tapşьrmaj, 30-35 kilometr bulqan Jergən punktьna tapşьralar.

Juldaş avьlь kolxozsьlarь hәm janqьđaq xuzalьqtarь igendəren Jergən punkьtь aşa 60 kilometr Stərlegə taşьqansь 2-3 kən vaqьt uđa. Bьl alәttə Stərle Zagotzernohьnda ultьrqan bjorakraftardьn dəvlətkə igen tapşьrьv eşenə halqьn qaravđarьnan kilə. Bьl məsələ reguleriaştьrьlьrqa tejeş.

X. Q.

KOMBAJNERDARĐЬN 2 BƏTƏ SOJUZ KONKURSЬ

KOMBAINDЬ MARCENKO KEVEK EŞLƏTERGƏ

Dəvlәkən orloqsoloq sovxozь Qađanqol ayleksəhenen 2-se brigadahьndaqь komsaindar urozaj jьjnavđa bьqa tiklem nasar eşlenelər. 31-se ijyldən 4-se avqusqa tiklem 6 kombain alldəlangan plandьn barь—120 gektarьn—32 pr. tьn qьna ytənelər. Ajrьm kombaindar 5 kən aujьna 8 gektardan 32 gektarqa tiklem jьjnaqandar.

Komsomoles—kombajner Marcenko Makar in jaqşь eş kyrhətte. Ul 5 kəndə urtasa 20 gektar jьjnav urnьna 32 gektar jьjnanь. Zimin hәm Səlixьtar nasar eşlenelər. Zimin 12 gektar, Səlixьl bətəhe 8 gektar qь na jьjnanьlar.

Elektən yk kombainda eşlәp kilgən Marcenko berense kəndə 6,5 ga birep, qalqan kəndərendə 7-8-9 ga birə başlanь. Şul uq vaqьt berense qena jьl eşlәvse kombajnerđar berense kəndərdə 2 şər qenə gektar, tik hunqь kəndərdə qenə 6 şar gektar ura başlanьlar. Jaş kombajnerđarđьn berense kəndəre texnikaqa ejə bulьv hәm kombain menən idara ltergə ejranevgə kitte. Ularđьn idara itə belmevđare arqahьnda, kombaindarđьn barabandarьna aşlьq tьqьlьp qamasavlanь. Urta itəp menən alqanda kombaindarđьn eş vaqьtьnьn—8 saqat samahь, kombaindarđь majlav, texnik qarap sьqьv, kejlav, hьv kətəp torov ber kombain igenen aujatqansь arna ergəhendə strat kətəp torov hәm başqalarqa juqala. Vaqьttьn in kyne kombaindьn texnik jeleşməgən jaqtarьn rəlavgə hәm aşlьqtь barabanqa derəb birmәgənlektən juqala.

Aşlьqtь barabanqa derəb birev traktorist hәm struvalьnan qьna kilə. Şuqa qaramaqtan avь 2-se brigadalaqь kombaindarđa traktor hәm trakforistar berkefelep qujьlmaqandar. Ularđьn kən đə almaşьnьp torovdarь nьq zarar jahej.

Kombain ramь eşlav jaqьnan hәm tađa urьv menən bik jaqşь maşina. Əqər đə kombaindьn eşen derəb ojoştorqan saqta ber kvadrat metr urnьnda 2-3 başaqtan da artьq qaldьrmaqa bula.

Kombajner Xəbirьf orloqto, orloq totqostan qajđa telaha şunda tygə. Kyp itep huqьlmaqan igen qaldьra. 3-sə avqusta Xəbirьftьn zagonkahьnan ber bottan traktor orloq tabьldь. Braktrovşik—Alexin (partia aqzahь) berense kəndərdə nasar eşlavđergə kyđ halmav şəbəple Xəbirьf kevekterđen nasar eşləven davam itterđe.

Kombaindar oşolaj nasar eşlavgə qaramaqtan brigadanьn itke kombajnerđarь Bololьf hәm Qunatin bətenləjgə ikense eştə eşlejđər.

Dəvlәkən orloqsoloq sovxozь bətə itke kombainerđarđь his kisekmələnsə kombaindarqa qujьrqa tejeş. Xəbirьf kevek kombajnerđarqa orloqto bela torop notlap juqaltьvьvьlarqa hәm undaj jenəjattergə kileşep qaravsь Alexin kevek brakssilarqa tejeşle sara kyrelhen.

G. Smorodin.

ŞTURVALSЬ SIBƏUJƏT KOMBAJNЬ-JAQŞЬ EŞLƏJ

Tan jaqьnlaşьp kilə.

Vьşkanan jьraq tygel japma ьrđьn ergəhendəge kalanca đurt tapqьr huqtь. Esselər unьn tavьşьn kətəp torqan kevek, tavьş sьqьv menən qudqaldьlar. Japma ьrđьn ergəhendə xarəkət kəsəjgəndən-kəsəjđe. „Almaqaj" fermahьnьn kombajn brigadahьnda qađьv eş başlanьlь.

— Təndən maturlьqьna qaraganda, bəgən kən đə matur bulasaq, tiJSibəqət bəbaj, kende əram itmәv өsen başqalarđь la eşka saqьrđь,—Politaylek nacal'nigь arьş jьjnavđь başqa kul'turalar bəşep əlgərqansa bələrər gə kərək tip ajtte ət, tagel jə həterək qudqalьqьd, eşte başqa fermalardan elegerək bətərajek, ike əs kəndən bojđaj beşə".

Qojaş aqas bujь la kytərelep elgermagajne əle. Sibəqət bəbaj brigadahь 10 gektar jerden kəltahen taşьp əjep ta qujđь.

Esselər bətəhe la aşarqa ultьrđьlar. Sibəqət bəbaj jəhət kenə aşanь la urьnьnan qudqaldь.

— Ninə aşamajhьn Sibəqət bəbaj?, tine kemder berav.

— Jetər qustьm, un qorhaq bar tip bələhenme əllə mində, bəndaj kəndə hudьlьp aşap ultьralarьmь nej, sale-mat aşa la quj unь tine lə, kombainь janьna kitte. Kombaindьn bətə cəstaren qarap sьqtь la, unь majlanь. Ul kombaindьn şturvalsьhь, komsain menən idara itə. Fermala unь „kombaindьn komandirь" tip jərlələr. Kombatn qudqaldь. Eşselər urqa qarap:

— „Vət, əj, əllə nindəj janьlьqtar bardьr inde bьl donjala, yđe ura, yđe huqa, yde jelgərə. jetmahə halanьn da əjəp bara bit əle, ber əjlanep sьqha 200 bot orloq qalavaj hinə" tinelər.

Kombain bəgən normahьn 200 pr. itep ytəne—12 gektar urьnьna 24 gektar arьş urđь, sovxoz kelatenə ber kəndə 3 men 500 bot tada orloq inde. Bьlar barьlь la Sibəqət bəbaj insiativahь abtьnda eşlandelər.

Ə. Janьirdin.

VLSƏV PRIBORĐARЬNA TOTOŞ TIKŞEREV EŞE YTKƏRELƏ

BƏTƏ RAJPROFSOVETTARQA, TƏ'MINAT INSPEKTORĐARЬNA, RAJSOJUZDARQA, ZRK, ĢORPO, BAŞĢORT KUSTARЬNA ORS H. B, BƏTƏ SAVDA OJOŞMALARЬNA

Tybənge zvenolarđь tikşerev hedəmtəhendə savda ojoşmalarьnьn yđđare hәm jəməqət ojoşmaturь (profsojuz, revkomissialar h.b.) tarafьnan kontrol' eş bujьnsa kerəşten nukmavь arqahьnda, ylsəv prisođarь toroşonon betenlej tertiphed xəldə bulьvь asьldь.

Bьl savda predpriatielarьna hьşqqan zuliktarqa hәm burzuaz qajtanan tьvьvsьlar ыl eştən fajdalanьrqa tulь memkinlek tьvđьrđь. Bьna oşo arqala terle juldar menan potrebiteldergə kam ylsəp birevđə (gerđərđe nьsьv, dərəb kukmaqan hәm jaraqhьđ prisordar menan, xatta ike gerđər-ajrman ylsəvđare menən fajđalanьv) kyp kenə ubalьq eşlənev faktlarь kyrende.

Tybənge zvenolarđь tikşerev hedəmtəhendə şulaj uq sovet xaqtarь politikahьn nođovđar fakt-tarь asьldь.

VKP(b) Vđək komitetь hәm Өlkə komitetь qarardarь, ylsəv prisordarьnьn toroşo esen hәm unьn toroşona sistemalь kendalek kontrol' qujьv hәm potrebiteldar qə kam ylsəp hatьv, sovet tovar xaqtarь politikahьn nođovđar menən kerəştə kyp kenə məhim praktik saralar kyrhəte.

Başqortostanda, VKP(b) Vđək komitetьnьn oşo jьl 26 ijyl qararьn ytav julьnda, VKP(b) nьn Өlkə komitetь qararь iqlan itelgən kəndən nəşlap, bətə ter savda predpriatielarьna ylsəv prisordarьn totoş tikşerev eşe ytkarelə. Tikşerev eşe ber aj vaqьt esendə ytkarelergə tejeş.

Totoş tikşerevđen nurьsь itep, in berense navəattə dərəbləktə ren hәm jaraqlь nuđevđarьn alldəlav esen, ylsəv prisordarьnьn toroşon uelev, potrebiteljə tovarđь kəm ylsəp birev şulaj uq vaqlap hatьv xaqtarьn nođovđaqь ubalьq eşlənev faktlarьn asьp halьv eşe qujьla.

VKP(b) Vđək komitetь hәm Өlkə komitetь qarardarь, ylsəv prisordarьnьn toroşo esen hәm unьn toroşona sistemalь kendalek kontrol' qujьv hәm potrebiteldar qə kam ylsəp hatьv, sovet tovar xaqtarь politikahьn nođovđar menən kerəştə kyp kenə məhim praktik saralar kyrhəte.

Başqortostanda, VKP(b) Vđək komitetьnьn oşo jьl 26 ijyl qararьn ytav julьnda, VKP(b) nьn Өlkə komitetь qararь iqlan itelgən kəndən nəşlap, bətə ter savda predpriatielarьna ylsəv prisordarьn totoş tikşerev eşe ytkarelə. Tikşerev eşe ber aj vaqьt esendə ytkarelergə tejeş.

Totoş tikşerevđen nurьsь itep, in berense navəattə dərəbləktə ren hәm jaraqlь nuđevđarьn alldəlav esen, ylsəv prisordarьnьn toroşon uelev, potrebiteljə tovarđь kəm ylsəp birev şulaj uq vaqlap hatьv xaqtarьn nođovđaqь ubalьq eşlənev faktlarь kyrende.

Başnarkomsnas, Başnarkomtin Başnarkomvnutdel organdarь hәm şulaj uq profsojuz, sovet, kooperativ aktivtarь jenel kavalirianan rajon qorulalarь qatnaşьqtarь menən bergə sovet tovar xaqtarь politikahьnьn haqlanьvan kyđətev hәm ylsəv prisordarьnьn zakon quşqansa qullanьlьvь bujьnsa kontrol' ytkarev eşen aşьqьs jəjep jeəərergə tejeştər.

Başnarkomsnas, Başnarkomtin Başnarkomvnutdel organdarь hәm şulaj uq profsojuz, sovet, kooperativ aktivtarь jenel kavalirianan rajon qorulalarь qatnaşьqtarь menən bergə sovet tovar xaqtarь politikahьnьn haqlanьvan kyđətev hәm ylsəv prisordarьnьn zakon quşqansa qullanьlьvь bujьnsa kontrol' ytkarev eşen aşьqьs jəjep jeəərergə tejeştər.

Bənьn esen ylsəv prisordarьn han hәm sьjfat jaqьnan tikşerevđe aşьqьs rəveştə tyvəndəge saralarđь ytkarergə quşaвđ:

1. Bətə prisordar, aigerək tə ylsəv prisordarьnьn derəb ylsəgənlektəren hәm kləjmələrđen, aşanьslь nulьvьn hatəp alsvьlar kyđətep barьn esen, ularđь kyrenerlek urьnqa qujьrqa. Ə, stolovoj ylsəvđare ligeđ ultьrqan ətəlga jaki kiaef ətəlena qujьlьn. Ə, 50 kilogram avьrьđ bir maşinaqa nətenlej eləkməjđər. Maşina ətən jerəj.

2. Urьvđan sьjfatь Noqomanьl arigadahьnda la (I-se arigada) tyən, maşina artьnan kəm tigəndə 1 kvadrat metr jerđə 14-15 sertək başaq qala.

Lakin bьl eş sьjfat komissiahь tarafьnan tikşerilep aşьqьs sara kyrelde, eşlegən eştare qabul itelmane, 2 şər xeđmət kene menən ştrafqa tartьldьlar.

Ə Ə[illegible]đe" kolxozь juqaltьvđaj menən kerəşte kesəjtergə tejeş.

Arьslanьf, Bəsirьf, Səbəxьf

AVQUST PLANЬ ARTTЬRЬP YTƏLDE

Maqar rajonь Kəbəpqol sovetь „Tratav"kolxozь avьl sovetь kyləmendə dəvlatkə igen tapşьrьvđa in alda nara. Kolxoz plan aujьnsa dəvlatkə 307 sentner igen tapşьrьrqa tejeş. 8-se avqustqa dəvlatka jьlьq igen tapşьrьv planь 17 pr-ga, avqust planь 131 pr. qa ytəlde.

„Lenin julь", „Qьđьl jar" kolxozdarь la qalьşmajđar. Ular dəvlatkə 38 sentner igen tapşьrđьlar.

„Tratav" kolxozь kolxozsьlarь sentnerlarьn dəvlatkə tapşьrьldь.

Oşo kəndərdə avьl sovetь dəvmalendə massovoj rəveştə nojđaj urьv başlandь. Ələ 88 gektar urьldь la Urьlgan aşьqtar jaqşьlap kelteləргə əajlanə naralar. Şulaj uq juqaltьvđar aujđurmav əsen konkret saralar kyrelə. Koengrejkalarqa orloq tolqostar berketelgən. Ular hər vaqьt radarьlьp toralar.

Əđraşit avьl sovetь urozajđь qьđqa srokta juqaltьvhьđ jьjnav əsen Aterad avьl sovetь menən jarьşa.

N. Sabit

KAPITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIA AVIATSIAHЬN KƏSƏJTƏ

Berlin, 13. „Berliner berzenzajtyng" gazetahь Gereng maqalahen baş maqalə itep sьqara. Gereng yđenen maqalahendə Germaniahьn tьnьslьq hejəve turahьnda ьşanьs ulreve menen ber qalardan, Germa-hava flotьn telagan tiklem art-ьvđa davam itə.

nianьn tigeđ xoqnq hәm tigeđ qorqavsьlьq talap itevendə qьrqa hәm asьqtan-asьq davam iteven huđьq ətenə alьp kilə. Gereng Germaniaqa graždandar tьrьvđь ber tərlə lə dogvor jьjmaj tip eelđerə. Gereng byđenə qaraqanda. Germania yđenen aviatsiahьn hәm aviatsjon qoramaldarьn bar jaqtan artь

MUSSOLINI MENƏN ŞTARENBERG OSORAŞЬVЬ

Rim, 13. 10 avqusta Mussolini sil ildər ministerenen iptaşe Suvic odaьvьnda Lidoqa jynalde, unda Avstria jaştarenən 200 keşe yđđarenen konfkuldarьn ytkarelər. Mussolini Avstrianьn eştarde bşanьslьhь Starenberg hәm Italianьn kyrnekle keşelərə aldьnda jaştergə smotr ytkarđe. Bьnan hun Starenberg telmər jahap, unda Avstrianьn nisek kenə əuiqanda la yđenen bujhəndьrqьhđiloqьn haqlarda hyđ birevən rəblanь. Bьnda Starenberg Italiaqa hәm Mussolinidьn yđenə hoqlanьvьn belđerđe. Unan hun Mussolini hәm Suvic Starenberg menən odaq hudьlqan angəmə ytkərđelər.

Sovet fizkul'turniktarьnьn jeneve

Stokhol'm 13. Jeđevselər jarьş 10 avqusta sovet jeđevselərenen tulь jenevđan menən tamamlanđь. Bela jeđevđərđə la sovet jađavselare berense urandь aldьlar. Sovet komandahь menən Şvetsia surzuaz klubtarьnьn snormalь urahьnda ytkərelgən Matc ta 8. 2 menen jeneo sьqqan sovet fizkul'turniktarь fajđahьna tamamlandь Stokhol'm gazetalarь sovet jeđevselərenə qarata maqtavđar menən tuldular.

„Faqat... satqь qьna jetməj"

Pariz, 13. Alzerđa qərəpiəarahьnda keşie xərəkattər ze kem tierə. Alzer gazetahь „Depeş alzien" „darьnь şartlatьv əsen laqat satqь qьna jetməj" tip jađa. Xekymət bayьqtarь bьl xərəkattan qurqalar. Bonala jerle qəskər kazarmalarđe totola. Haglav funkslalarь Jevropa qəskərđərenə jekmətelgən.

ŞTARENBERG—RIMDƏ

London 13. Anglia maneuqatь Starenbergten Rimqa barьvьnda dur iqtibar jynalte. Gazetalar bətəne lə Starenbergten Italia tarafьnan unьn Avstrianь jaqlaşьvqa əderlege turahьnda janь bşanьslьqьslar elgəşevgə tertьşьvь turahьnda ber tikrđe jađalar.

Marganes

Avqustan ikense sişkenlegen đə 239 tonna marganes rudahь sьqarьldь. Magnitogorski zavođna bьl sişkenlekta rudaođa tolmanь.

JAQŞЬ SƏSTELƏR, LƏKIN...

JAQŞЬ JЬJЬP ALЬV ƏSƏN KƏRƏŞ JUQ

Mejakə rajonь. Mejakə MTS xeđmətlandergən „Əjađe" kolxozь oşo kenga tiklem rajon kyləmendə nətə jaqtan in artta həjrəlgən kolxoz bulьp kilđe. MTS politaylegenen dərəb jetəkselege arqahьnda kolxoz jađqь sasev vaqьtьnda, əesən jьjnavđa jeteşheđlektəren bətərəv əsen kəraşte.

I-se hәm 2-se arigada urozajь jьjnav vaqьtьnda ajrəvsa eşməkərlek kyrhətte. Brigadir Bəşirьf hәm Noqomanьltar massovoj rəveştə aşlьq huqьv eşen đavam itteralər. Ular arьş urьv vaqьtьnda juqaltьvđarqa qarşь ьşan kəraş ojoştorđolar.

Bojđaj urьvsь Saxapsi zvenohьnda maşinalar tədətelmav səəple, kyp başaq qərqalmaj qala, juqaltьvđar kyp. Sьjfat komissiahь tikşergəndən sun har ber kvadrat metr jerđə 11 sertək başaq qalьvь belende. Timək hər ber kvadrat metrđa 50 gram bojđaj qala tigən hyđ. Brigadanьn urahь jere 200 gektar, şulaj itep jer ətlendə 600 bət bojđaj juqalьp qala. Kəltə bəjlavselərđen artьnan qul hәm at tьrmalarь jerelə lə, başaqtar kiteimaj qalьv səəple ular tьrmaqa elakməjđər. Bьl tnde urqьs maşinahьnьn jaqşь kejlanməgənlegenən kilə. Urqьs maşinalarьnьn ьbsaqtarь yikerlaimaqən, ədən nujlandaqь başaq tьrьvđь ber tərlə lə dogvor jьjmaj tip eelđerə. Gereng byđenə qaraqanda. Germania yđenen aviatsiahьn hәm aviatsjon qoramaldarьn bar jaqtan artь

AVQUST PLANЬ ARTTЬRЬP YTƏLDE

Maqar rajonь Kəbəpqol sovetь „Tratav"kolxozь avьl sovetь kyləmendə dəvlatkə igen tapşьrьv turahьndaqь qararьn tulьhьnsa tormoşqa alьrьv əsen kəraşalar.

DƏVLƏTŞIN.

◆Dəvlәkən rajonь Əđraşit avьl sovetь arьş urađьn nəşlə tamamlanь. 406 ga arьş urьlьp kelтələrgə əajlande hәm skertkə halьndь.

Huqьv eşe lə qьđьv narь. Xəđer 227 gektar huqьldь hәm 285 sentnerlarьn dəvlatkə tapşьrьldь.

Oşo kəndərdə avьl sovetь dəvmalendə massovoj rəveştə nojđaj urьv başlandь. Ələ 88 gektar urьldь la Urьlgan aşьqtar jaqşьlap kelteləргə əajlanə naralar. Şulaj uq juqaltьvđar aujđurmav əsen konkret saralar kyrelə. Koengrejkalarqa orloq tolqostar berketelgən. Ular hər vaqьt radarьlьp toralar.

Əđraşit avьl sovetь urozajđь qьđqa srokta juqaltьvhьđ jьjnav əsen Aterad avьl sovetь menən jarьşa.

N. Sabit

KAPITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIA AVIATSIAHЬN KƏSƏJTƏ

Berlin, 13. „Berliner berzenzajtyng" gazetahь Gereng maqalahen baş maqalə itep sьqara. Gereng yđenen maqalahendə Germaniahьn tьnьslьq hejəve turahьnda ьşanьs ulreve menen ber qalardan, Germa-hava flotьn telagan tiklem art-ьvđa davam itə.

MUSSOLINI MENƏN ŞTARENBERG OSORAŞЬVЬ

Rim, 13. 10 avqusta Mussolini sil ildər ministerenen iptaşe Suvic odaьvьnda Lidoqa jynalde, unda Avstria jaştarenən 200 keşe yđđarenen konfkuldarьn ytkarelər. Mussolini Avstrianьn eştarde bşanьslьhь Starenberg hәm Italianьn kyrnekle keşelərə aldьnda jaştergə smotr ytkarđe. Bьnan hun Starenberg telmər jahap, unda Avstrianьn nisek kenə əuiqanda la yđenen bujhəndьrqьhđiloqьn haqlarda hyđ birevən rəblanь. Bьnda Starenberg Italiaqa hәm Mussolinidьn yđenə hoqlanьvьn belđerđe. Unan hun Mussolini hәm Suvic Starenberg menən odaq hudьlqan angəmə ytkərđelər.

Sovet fizkul'turniktarьnьn jeneve

Stokhol'm 13. Jeđevselər jarьş 10 avqusta sovet jeđevselərenen tulь jenevđan menən tamamlandь. Bela jeđevđərđə la sovet jađavselare berense urandь aldьlar. Sovet komandahь menən Şvetsia surzuaz klubtarьnьn

„Faqat... satqь qьna jetməj"

Pariz, 13. Alzerđa qərəpiəarahьnda keşie xərəkattər ze kem tierə. Alzer gazetahь „Depeş alzien" „darьnь şartlatьv əsen laqat satqь qьna jetməj" tip jađa. Xekymət bayьqtarь bьl xərəkattan qurqalar. Bonala jerle qəskər kazarmalarđe totola. Haglav funkslalarь Jevropa qəskərđərenə jekmətelgən.

ŞTARENBERG—RIMDƏ

London 13. Anglia maneuqatь Starenbergten Rimqa barьvьnda dur iqtibar jynalte. Gazetalar bətəne lə Starenbergten Italia tarafьnan unьn Avstrianь jaqlaşьvqa əderlege turahьnda janь bşanьslьqьslar elgəşevgə tertьşьvь turahьnda ber tikrđe jađalar.

Marganes

Avqustan ikense sişkenlegen đə 239 tonna marganes rudahь sьqarьldь. Magnitogorski zavođna bьl sişkenlekta rudaođa tolmanь.

JAQŞЬ SƏSTELƏR, LƏKIN...

JAQŞЬ JЬJЬP ALЬV ƏSƏN KƏRƏŞ JUQ

Mejakə rajonь. Mejakə MTS xeđmətlandergən „Əjađe" kolxozь oşo kenga tiklem rajon kyləmendə nətə jaqtan in artta həjrəlgən kolxoz bulьp kilđe. MTS politaylegenen dərəb jetəkselege arqahьnda kolxoz jađqь sasev vaqьtьnda, əesən jьjnavđa jeteşheđlektəren bətərəv əsen kəraşte.

I-se hәm 2-se arigada urozajь jьjnav vaqьtьnda ajrəvsa eşməkərlek kyrhətte. Brigadir Bəşirьf hәm Noqomanьltar massovoj rəveştə aşlьq huqьv eşen đavam itteralər. Ular arьş urьv vaqьtьnda juqaltьvđarqa qarşь ьşan kəraş ojoştorđolar.

Bojđaj urьvsь Saxapsi zvenohьnda maşinalar tədətelmav səəple, kyp başaq qərqalmaj qala, juqaltьvđar kyp. Sьjfat komissiahь tikşergəndən sun har ber kvadrat metr jerđə 11 sertək başaq qalьvь belende. Timək hər ber kvadrat metrđa 50 gram bojđaj qala tigən hyđ. Brigadanьn urahь jere 200 gektar, şulaj itep jer ətlendə 600 bət bojđaj juqalьp qala. Kəltə bəjlavselərđen artьnan qul hәm at tьrmalarь jerelə lə, başaqtar kiteimaj qalьv səəple ular tьrmaqa elakməjđər. Bьl tnde urqьs maşinahьnьn jaqşь kejlanməgənlegenən kilə. Urqьs maşinalarьnьn ьbsaqtarь yikerlaimaqən, ədən nujlandaqь başaq tьrьvđь ber tərlə lə dogvor jьjmaj tip eelđerə. Gereng byđenə qaraqanda. Germania yđenen aviatsiahьn hәm aviatsjon qoramaldarьn bar jaqtan artь

AVQUST PLANЬ ARTTЬRЬP YTƏLDE

Maqar rajonь Kəbəpqol sovetь „Tratav"kolxozь avьl sovetь kyləmendə dəvlatkə igen tapşьrьv turahьndaqь qararьn tulьhьnsa tormoşqa alьrьv əsen kəraşalar.

DƏVLƏTŞIN.

◆Dəvlәkən rajonь Əđraşit avьl sovetь arьş urađьn nəşlə tamamlanь. 406 ga arьş urьlьp kelтələrgə əajlande hәm skertkə halьndь.

Huqьv eşe lə qьđьv narь. Xəđer 227 gektar huqьldь hәm 285 sentnerlarьn dəvlatkə tapşьrьldь.

Oşo kəndərdə avьl sovetь dəvmalendə massovoj rəveştə nojđaj urьv başlandь. Ələ 88 gektar urьldь la Urьlgan aşьqtar jaqşьlap kelteləргə əajlanə naralar. Şulaj uq juqaltьvđar nujđurmav əsen konkret saralar kyrelə. Koengrejkalarqa orloq tolqostar berketelgən. Ular hər vaqьt radarьlьp toralar.

Əđraşit avьl sovetь urozajđь qьđqa srokta juqaltьvhьđ jьjnav əsen Aterad avьl sovetь menən jarьşa.

N. Sabit

KAPITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIA AVIATSIAHЬN KƏSƏJTƏ

Berlin, 13. „Berliner berzenzajtyng" gazetahь Gereng maqalahen baş maqalə itep sьqara. Gereng yđenen maqalahendə Germaniahьn tьnьslьq hejəve turahьnda ьşanьs ulreve menen ber qalardan, Germa-hava flotьn telagan tiklem art-ьvđa davam itə.

nianьn tigeđ xoqnq hәm tigeđ qorqavsьlьq talap itevendə qьrqa hәm asьqtan-asьq davam iteven huđьq ətenə alьp kilə. Gereng Germaniaqa graždandar tьrьvđь ber tərlə lə dogvor jьjmaj tip eelđerə. Gereng byđenə qaraqanda. Germania yđenen aviatsiahьn hәm aviatsjon qoramaldarьn bar jaqtan artь

MUSSOLINI MENƏN ŞTARENBERG OSORAŞЬVЬ

Rim, 13. 10 avqusta Mussolini sil ildər ministerenen iptaşe Suvic odaьvьnda Lidoqa jynalde, unda Avstria jaştarenən 200 keşe yđđarenen konfkuldarьn ytkarelər. Mussolini Avstrianьn eştarde bşanьslьhь Starenberg hәm Italianьn kyrnekle keşelərə aldьnda jaştergə smotr ytkarđe. Bьnan hun Starenberg telmər jahap, unda Avstrianьn nisek kenə əuiqanda la yđenen bujhəndьrqьhđiloqьn haqlarda hyđ birevən rəblanь. Bьnda Starenberg Italiaqa hәm Mussolinidьn yđenə hoqlanьvьn belđerđe. Unan hun Mussolini hәm Suvic Starenberg menən odaq hudьlqan angəmə ytkərđelər.

Sovet fizkul'turniktarьnьn jeneve

Stokhol'm 13. Jeđevselər jarьş 10 avqusta sovet jeđevselərenen tulь jenevđan menən tamamlandь. Bela jeđevđərđə la sovet jađavselare berense urandь aldьlar. Sovet komandahь menən Şvetsia surzuaz klubtarьnьn snormalь urahьnda ytkərelgən Matc ta 8. 2 menen jeneo sьqqan sovet fizkul'turniktarь fajđahьna tamamlandь Stokhol'm gazetalarь sovet jeđevselərenə qarata maqtavđar menən tuldular.

„Faqat... satqь qьna jetməj"

Pariz, 13. Alzerđa qərəpiəarahьnda keşie xərəkattər ze kem tierə. Alzer gazetahь „Depeş alzien" „darьnь şartlatьv əsen laqat satqь qьna jetməj" tip jađa. Xekymət bayьqtarь bьl xərəkattan qurqalar. Bonala jerle qəskər kazarmalarđe totola. Haglav funkslalarь Jevropa qəskərđərenə jekmətelgən.

ŞTARENBERG—RIMDƏ

London 13. Anglia maneuqatь Starenbergten Rimqa barьvьnda dur iqtibar jynalte. Gazetalar bətəne lə Starenbergten Italia tarafьnan unьn Avstrianь jaqlaşьvqa əderlege turahьnda janь bşanьslьqьslar elgəşevgə tertьşьvь turahьnda ber tikrđe jađalar.

Marganes

Avqustan ikense sişkenlegen đə 239 tonna marganes rudahь sьqarьldь. Magnitogorski zavođna bьl sişkenlekta rudaođa tolmanь.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

BƏTƏ SOJUZ

JAŞ AVIO TƏƏVSELƏR SLJOTЬ

Məskov—Jaş avio tədevselərđen nətə Sojuz sljottarьnda ətə Sojuz kyləmendə 3 janь rekord qujьldь. Pionet Gaponenkonьn (Krasnodar) gidrosamoljotь 86 metr əejeklekkə osop, havala 37,5 sekund tordə. Ikense nətə Sojuz rekordьn pioner Barmicot (Leningrat) aldь, unьn fyzilaz modele 32 metr əejeklekkə kytərelep, havala 13 sekund tordə. Əsənsə rekordtь Novosebirsk pionerь Truncenko aldь, osqos tyzlaze modele 500 metrqa kytərelep, havala 60 sekund tordə.

ALDЬNOJЬ KOLXOZDAR

Odessa. 11. Odessa əlkəhenen 200 đən artьq kolxozь yđđarenən tejeşle əuiqan igendərđe hәm MTS tarqa natura tyləvđaren tulьhьnsa tapşьrьp bettelər. Aleksandrovski hәm Kalinendorfski rajondarь orloq tapşьrьvđь hәm natura tyləvđaren tamamlanьlar. Nikolajvski, Odessa hәm Xerson rajondarь jьlьq plandarьn tamamlav aldьnda toralar. Əlkə dəvmalendə totoş alqanda jьlьq igen tapşьrьv planь 47,1 protsentqa ytəlde.

Sovet osqostarь—Parizda, Rimdə

Juqarqь hyrətlə—Rimgə osqan eskadril'

SOVETTAR KONKURSı

ILEŞ SOVETı ӨLGӨ KYRHƏTƏ

SEKSIA, DEPUTAT GRUPPALARı EŞEN ŞULAJ OJOŞTORORO¡A KƏRƏK

KONKURS ŞARTTARıN YTƏV ӨSӨN KƏRƏŞƏBEĐ

JEHANGROF

Qıqıq rajon başqarma komitetı predsedatele

33 jılda in jaqşı avıl sovettarı esen ioqlan ilelgan sovettar konkursı, sovettardın eş hälätlektären kytärev, ularđı nıqatıv häm sovettar tirähenä kin kolxozsılar aktifın ılıqtırıvđa đur urın totto. Mäsälän: Alkin soveti (Başqort soveti) urozaj jıjnavđı, dövlätkä ortoq tapşı rıvđı, jäđaq säsevđe häm baş qa politik-xuzalıq kampanïalar dı ytävđä rajon dävmälendä peşenselekte ałdı. Konkurs şart tarın ytav esen massanı tuplavđa Alkin soveti predsedatele kommunis Nizamat häm „Salavat" kolxozı predsedatele Vä kilef iptäştär, „Malajaz" -predsedatele Zakirıf, häm „Janı—Kurski" predsedatele Zajıtsoi, (25 mense) ajırvsa jaqşı eşmäkerlek kyrhätlelär. „Janı—Kurski" soveti B. Y. B.K. te tarafınan ıylıklände.

Läkin ytkın jıl konkursqa avıl sovettarı ad qatnaştılar. Sekslalar arahında jarış bulmanı. Avıl sovettarına sestimatik instruktaz birevđe häm in jaqşı avıl sovettarının, sekslalarđın, deputat gruppalarının eş täzriläären kyrhätevđe ojoştorov bulmanı.

Bıjıloş konkursta ıul jäteşhedlektärđe beterev esen kerəşəed. Ytkın jıl 1 ijylgə deputat gruppaları 4 (20 aqzahı). seksialar hanı 86 (aqzaları 543), şulardan qatın-qızdar 97 keşe jıldar. ə, 34 jıl 1 ijylgə deputattar gruppahı 13 kə (aq zaları 314), seksialar 108 (aqzaları 1306) bulıp şulardan qatın-qızdar 281 keşegə jette.

Janıraq udqarılqan deputat gruppaları häm seksta jetäkse lärenen rajon sijotı sovettar ti rəhendə aktiftın ytä barqanlı qın häm ularđın sovettın prak tik eşendə aktif qatnaşlıqtarının artqanlıqın kyrhätte. Mäsälän: Zaripof, (tin seksia jetäksehe), Xyzəjef (tagir soveti, revolytsion zakonsılıq seksia jetäksehe), Japparova Kamilä (Masetle so veti, tin seksia jetäksehe), Dudarof (Jılanış soveti avılđı jaqşırtıv seksiahı jetäksehe), Zıjajof S. (Janı Qıqı soveti, tin seksia jetäksehe), Niqəmətjanof (Jılanlı soveti, malsılıq seksiahı jetäksehe) iptəştär ner nisə jıldar inde sovet aqzahı bulıp sovet eşendə aktif eşlejdär. Bıl iptəştär yđ seksialarında eşlev menən bergə başqa seksialarqa la jaqından jarđam itälär.

Sovettarđın häm kolxozdarđın eştären janlanderevđə rajon başqarma komitetı prizidiumının kysmə kenəşmähe đur jarđam itte. Prizidium aqzaları kysmə ultırışqa tiklem seksialarqa ıytenep kolxoz massahının qatnaşlıqı menən seksialarđın, deputat gruppalarının eştären tikşerđelär. Konkursta jäjep jebarevđä praktik jarđam ittelär.

Hedəmtələ rajon başqarma komitetının kysmə kenəşmähe massanın jaqından qatnaşı arqahında „Nasjaaş" sovetında alamalıqtarđı asıp, lıtđgerlekte juqaltqanı, eşhedlek kyrhätkane esen avıl soveti prizidiumın taratte.

Konkursqa quşılıv-massovoj eşte ojoştorov arqahında alqı kittkən sovettar bajtaq. „Kisel kovski" avıl soveti (predsedatele Puzirkof) maja tuplavđa hər kvartal hajın alda bara. Jul teđev planın 112 pr.qa ytene. Mäktəptər uqıv jılına əđer. Mal yrsetev eşe lə jaqşı tora.

Läkin bındaj unıştar menən qenə tanıslanıp qalırqa jara maj. Əle 2 sovxozda sovet eş tore kərəgensə ojoştorolmaqandar. Predpriatie häm ucrezdenie larđa deputat gruppaları janı teđelə başlanılar. Qatın-qızdar đı sovet eşenə tartıv, ularđı jetäksel urındarqa yrlətev eşe lə rajonda jomoşaq tora. Qatın-qızdardan sovet predsedatelđere barı 2, kolxoz predsedatelđere 4, seksta aqzaları barı 13 kenə keşe ilbaplanə. Deputat gruppalarının häm seksialarđın massa aldında otcot eştəre jomoşaq ojoştorolqan.

Jaqın arala bed sovettardın jetäkselek häm ojoştorov eştären üsın mäqənəhe menən qajtanan qorov, tynəndan betə mas sanı kytərev julı menən kon kurs şarttarın ytərgə häm kon kursta jenep sıqıvđı ta'min itergə teleşned.

ILEŞ SOVETı AKTIFQA TAJANıP EŞLƏJ

Ileş avıl soveti (Dyrtei lə rajonı) rajon dävmələndə so vettar konkursının kyrhätkes tären atqarıvđa alda bara. Ul avıl soveti predsedatele Korot kin iptəş jetäkselegendə jaqşı səsevđe eligelə kyhätkestar menən jenep sıqqanı esen BYBK tarafınan jeneł allomasil' menən ıylıklände.

Bıl sovet ıylıklənqəndən hun taqı la nıqıraq eşlej naşlanı. Korotkin iptəş betə sovet aktifın yđ janına tuplap, sovettar kon kursı esen kerəşte kin jäjep jebərđe. Bıl sovet jul teđev eşendə rajon dävmələndə al đınqıılardan hanala. Jul teđevdə jul seksiahı aqzaları **Ojəj nullin Nuliaxmət, Ojətimaf, Nazıjaf** (jul seksiahı jetäkse he) iptəştar ajrata tırışıp eş ləjdär.

Ileş sovetında 4 kolxoz bar. Şulardan „Qıđıl jılqa" kolxozı predsedatele **Mixajlof** iptəş (sovet aqzahı) jul brigadahı me non konkret jetäkselek itə. Jul sılar esen stena gazetaları sı qarıla, đeđem tuqlanıv ojoş torolqan. Julsılar arahında ui sedalar ytkərelə, jal vaqıtlarında kynel asıv kisälere ojoştorolqan. **Bına şular heđemtəhendə „Qıđıl jılqa" jul teđev planın 172 pr.qa ytənc. Sovet đejem juldarđa, igen taşıv juldarın teđetep qujđı. 11 janı kyper halınıp, 4 kypergə remont jabaldı.**

Ileş soveti konkurstın mal sılıq tarmaqı esen də kerəşə. Sovet đəvmələndə bejələrđe to roqtorov 110 pr. qa, hıjırđarđı qasıtıv 97 pr. qa atqarıldı. 1933 jıl tuvqan 35 qolondon 32 he (91 pr.), 438 baş bıđav đan 435 he (99,4 pr.) havđar ham jaqşı tərbejətənelər. Vaq maldarđı, hıjırđar häm attarđı qarav eşe bşanısıl konixlar qu lına tapşırılqan. Ularqa xed mət kenə hər aj hajın sıjfat inspeksiahı maldarđın kerlegen qaraqandan hun qına jađıla.

„Komintern" kolxozında 80 baş hatıqılıq, 120 baş hıjırılıq, „Knəz jılqa" la 30 baş alıq, „Şammat" kolxozında 50 baş at häm 50 baş hıjırılıq ilep halına naşlaqan standartlı torlaqtar 80 pr. qa tamamlandılar. Ileş soveti konkursta **aldınqılıq** esen kerəşə. QƏJYMbF.

SOJUZ HƏM AFTONOMIALı RESPUBLIKALARĐA

Jerle promıjşlennost xalıq komissarlıqı ojoştorov turahında

SSSR YBƏK BAŞQARMA KOMITETı QARARı

Jerle promıjşlennostı hər jaqlap alqa jebərev, jerle sıjr'jo häm jaqşılıq resorstarın tabıv häm tajđalanıv, jerle häm şigerək tə ə|ka (kraj) organdarının ıul promıjşlennostı alqa jebərev esen insiativaların häm javapkıılıqtarın kesəltev maqsattarında, şulaj uq sojuzqa bıj hondoroloqan predpriatielardı idara itevđə Sojuz narkomattarının luplav maqsattarında SSSR Yđək başqarma komitetı **qarar itə**:

1. Xəđerge kendə avıl, ur man, jenel häm ađıq promıjş lennostarı narkomattarı sistemahına inqan jerle promıjşlennost predpriatieların idara itev esen Sojuz häm aftonomialı respublikalarında jerle promıjşlennost xalıq komissarlıqtarı häm kraj (əlkə) başqarma komitettarı qostafında jerle promıjşlennost idaraları ojoştororqa.

2-Sojuz respublikalarının jerle promıjşlennos xalıq komissarlıqtarına tıvəndəgelərđe jəklatergə:

a) jerle promıjşlennost eşenə jetäkselek itevđe, unın eşen regylerovajt itevđe, planlaştırıv häm ucotqa alıvđı häm ularqa turanan-tura bujhondoroloqan predpriatielar, xuzalıq ojoşmala rı häm ucrezdenieları menən idara itevđe;

b) jerle promıjşlennostın ə|ə häm oborot sredstvoların totonıvđı;

v) ıildalənqən dəvlət plandarı nigeđendə predpriatidlardın proizvodstvo programmaların häm material jaqınan ta'min itev londtarın tamam rahlavđı.

4. SSSR dın jıllıq häm kvartal xalıq-xuzalıqı plandarında promıjşlennı zadanielar häm lemittar häm material londtar menən ər qatarđan Sojuz narkomattarı jerle promıjşlennost esen bulqan zadanielarđı. lemittarđı häm material londtarın ajrıvsa qararqa tejeştər.

3. Aftanomialı respublikalarđın Xalıq komissarđarı Sovettarına häm kraj (əlkə) Başqarma Komitettarına tıvəndəge burıstarđı jəklatergə:

a) jerle promıjşlennostın betə proizvodstvo-xuzalıq häm finans eşməkərlegenə, şulaj uq teđev eştərenə turanan-tura jetäkselek häm idara itevđe;

v) jerle promıjşlennostın ə|ə häm oborot sredstvoların totonıvđı;

v) ıildalənqən dəvlət plandarı nigeđendə predpriatidlardın proizvodstvo programmaların häm material jaqınan tə'min itev londtarın tamam rahlavđı.

4. SSSR dın jıllıq häm kvartal xalıq-xuzalıqı plandarında promıjşlennı zadanielar häm lemittar häm material londtar menən ər qatarđan Sojuz narkomattarı jerle promıjşlennost esen bulqan zadanielarđı. lemittarđı häm material londtarın ajrıvsa qararqa tejeştər.

ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JULı TƏĐƏLƏŞƏ

UKLADKA IOŢTIBAR TALAP ITƏ

Əfə-Işembaj timer julı teđeleşendə ukladka qalasıqınıp mehimleqen narıqlamav 1933 jıldın dikəberendə yk, master Cernoftın 35-se pikətqa tar jul (uzkokolejka) hala başlaqan saqında uq kyrengəjne. Bıl tar jul, 35-se pikətqa pojezd ytkərevđə xəl itkes rol" ujnanı. Ə ıit unı halqanda nindəj genə kərtələr osoramanı! Upravlenie relstardı berketev materialdarı (bolttar, kostıj'đar, podkladka h.b.) menən ucastoktı yđ ma lendə tə'min itevđe qajqırtmanı; şulaj buloqas, Cernoftın Samar-Zlatoust timer julına bolttar, kostıj'đar taşəp jerəve qəzəp tygel.

Sotsialistik jardam ajıqı ytkəndən hun əđer polotno juldın əkke qatın halıvđı kette. Jamaqatselek kenənə 2. kilometr rels halıvđı talap itte häm ucastok ta şulaj planlaştırđı. Läkin planlaştırıv—ner, ə eş—ikense. Yđ məlendə keşe kəse jına mav, jetäkselərđen əldən-ələ almaşınıp torovđarı hedəmtəhendə ukladka qalasıqı yđ aldına qujılqan burıştı atqara almanı.

Xəđerge kendə ukladka qalasıqınıp betə kərək nəmələre bar: 2 traktor (berehe keste „Stalines"), parovoz, vagondar häm platformalar, drezina (taqqıstarı menən), 36 at—bılar barıa ukladkaqa taşlanqan. Ike genə nəmə jeteşməj: derəs je takseiek itev häm tejeşle han eşse kes. Inzener **Gesalkin** häm jarđamsıhı **Kozlof** kladovoj-vagon menən ukladka qalasıqı nan 5 kən jerđə jəşəjđər, kilgən saqta ukladkaqa kyđ halıp qına kitälər. Kladovoj—vagondın alıqıqı arqahında ukladciktar ken hajın 2-3 səqət eşhed torlar. **Cesalkin** abıq belhə lə, ner sara la kyrmaj.

Ukladkala ner terle lə proi sojuz eşejuq; uckom predsedatele **Tokajef**, ajđar buja kiimave jetmaj, proivznostar jıjıvđı la qajqırtmaj. Eşselər buqa asıvlanalar. Ukladkala kommunistar tkəv genə. Ucastok partorgı **Bozajef**, Tokajbi hımaq, ukladkala hirək bula, şuqa kyrə układkanı partia qatlamı menən nıqıtıv sarahı kyrelmaj.

Kadrđardı ukladkala nıqıtıv. ojoştorov urnına jetäksetər jer eştəre betməgənlek, polotno əđer tygellek menən tanıslanalar.

Ukladka yđenə jetdi ioqtibar talap itə. Həm **ioqtibar birelergə tejeş**. Ulaj bulmaqanda, betə jəmaqatselek jul teđeleşenen partia häm xəkymət tarafınan bildələngan srokla betmev fakte aldına qujılasaq.

Gik

IŞEMBAJĐATEXUQıV JUQ

AVARIA ARTıNAN AVARIA BULıP TORA

Işembaj neft promıjslahı eşselərenen kyəehe texnik jaqtan nađandar. 751 burovojđa tru balar vatıldı, byril'şik Starostin eşlavendə đavam itte. Kocegar Jaxin (Un jaq jar) nasosqa avaria jahanı. Bındaj fakttar ək kyp. Şuqa qaramarıtan promıjş lala **texnik uqıvđar alıp barılmaj**. Texnıminum buljınsa uqıvđar ytkən jıl da, ytkərel mənelər, ə bıjıl texpropaqanda buljınsa ajrım raveştə inəener Rəzanski bildələnhə lə, xəl haman ydgərgənc juq. Qış bujına nej barı 8 svarşik əđerləp sıqardı.

Uqıv menən 60 tormozcik, 50 slesar, 69 kotel'şşik həm baş qa kyp kenə kvalifikatsialar solqap alınmaqandar. Tex uqıvqa 195 keşenen nej barı 60 pr. ıı qına jerej. Jərevselər arahında lərtip juq. Dərestər yđ vaqıtında aulmaj.

Mexanik masterskoj mədire Cisləkof eştəvselərđen uqıroa vaqıttarı juq tigən likerđe alqa herə. Şulaj uq traxier đa (teplostlovoj xuzalıq) həm başqa nacal'niktar đa şul likerđelər.

Proikom həm komsomol ojoş mahı xərəkəthed, texnik uqıvđı əhəmiəte turahında esselər arahında massovıj eş alıp barmajdar.

Promıjsla direktorı ip. Samostrelo prikazdar sıqara. Vıj govordar birə, ləkin eş alqa kit kəne juq. Partkom ber genə tapqır (mart ajında) texpropoganda turahında doklad tanlap, kyrhətmələr birđe lə şunıı menən tanıslandı.

Promıjslala texnik uqıvđardı narıqlamajdar. Buqa qıtqa huqıroa kərək.

Esseler yđ proizvodstvoların belergə tejeştər. (BAŞROSTA)

GAZ FONTANı

Işembaj (Başrosta). 10 avqusta tenge 1 səqət 30 minutta işembajdan tənjaq-kən batışına taba 3 kilometr jıraqlıqta Ke lь əpqol avıl rajonına urınlaşqan 662 metr tərənlektəge 728 burovojdan qaz fontanı atıldı. 30 metr ijəstnək ytelde. Hər 15-30 minut hajın fontan nərep tora.

Xianatsılar menən kəraşka

Motor teđeleşe. 10 (Başrosta). Motor zavodının betə teđeleş ob'jektları bujınsa VKP(b) Yđək komitetının „kəm yisəvđərgə həm vaqlap hatıv xaqtarın no đovđarqa qarşı kerəş" turahın đaqı qararın massovıj rəveştə eştəp sıqtılar.

Ésselər YKnın bıl qararın qot lajđar həm potrebiteldərgə pro đukti həm tovarđarđın derəs jebərelev, jebərelməven belev maqsatında stalovoj, larjok həm magazindarđı tikşererge qarar sıqarđılar. Postrojkom massovıj kontrol' gruppaları menən semi nar ytkərđe. Tikşerevlər başlandı.

Sujın, qoros, prokat

BELORET domnaları 11 av qusta 228 tonna (təvlek zadanie nın 114 pr.), **Jegəze** domnahı 44 tonna (təvlek zadanienın 97 pr.) **sujın** qojđolar. Marten me jestəre 292 tonna (təvlek zada nienın 94 pr.) **qoros**, standar 102 tonna (təvlek zadanienın 95 pr.) **prokat** birđelər.

12 avqusta Beloret domna ları 233 tonna (117 pr.), Jegə ze domnahı 46 tonna (102 pr.) **sujın**, marten mejestəre 314 tonna (101 pr.) **qoros**, standar 302 tonna (111 pr.) prokat birđelər.

"Vostokostal" neregenen **Əfələge Metallurgia raəfağı beldera.**

Əfələ torqovcılarqa qanıl itev hı n.vđarı 19-sı avqusta naslana.

Rajondarđa torovcılarqa, həm natsional gruppaqa alınıvcılarqa hınav 25-se avqusta naslana.

Rasfaktsia ked hınav totoroa qal dırılqan studenttarı 19-sı avqusta səqət 4 kə kilep jeterga tejeştər.

Rasfaktın parikomı həm profkom Əfələ torovcı uqıvcılarqa 15-se avqusta kis səqət 7 lə rasfakqa je jaların təqdim itə.

Uqıvđar əşo jıldın berense sentəberenen naşlanaseq.

Direksia

Sovnarkomdın № 857, I-VII-34 j. qararı bujınsa **Əfe Başqort pedagogia texnikumı Əfenan, Bere qalahına kyse rela.** Betə uqıvcılarqa 31-VIII-qa janı alınqan uqıvcılarqa 25-VIII-qa Bere qalahına Frunze urama № 2 arqa təqdim itelə.

Direksia

„Juzuraldrev" trestının Texnaas bıjt kantorahına, Texnika materialdarı esen **sklad həm garaz** esen ura **kərək**.

Adres: Əfe Aksakov urama №23 jort esenda.

1—2

IŞEK ALDı, JORT TIRƏLƏREN TAĐA TOTOROJA

Keşenen kendəlek formoşendə, unın organizmahındaqı qatmarlı protsestar həm unın jort, tormoş, xuzalıq protsestarı məhälən adıq ədərlәv, jort xajvandarı abbrav h. s. hedəmtə hendə hər ner jortta ək kyp otxodtar barlıqdə kilə. Buqa məhələn: keşenen yđenen şulaj uq jort xajvandardın tidəgen, ejđən sıqqan syp-sardarđı jə şelsə qaəıqtarın, kel h. s. s. nəmələrđe inderevgə məmkin.

Buna bıl nəmələr ək tid serej həm yđenən hatıq jek anqıla toroqan bulalar. Şunın əbtenə otxodtarđa havlıq esen zararlı hər terle mikroptar, məhələn qorhaq tife, es avbrıvı h. b. ş. avbrıvđardın mikroptarı la bula. Bılar esenə qajlı berđare, məhələn, qorhaq tifenen mikro pı ək sıdam bula həm jeveş jergə elәgep qalha jarlı jıl qa tiklem yimaj haqlana alalar.

Şunın əbtenə, bıl taşlandıq tar seregən saqta yđ aldına yđ đare jeveşlenep abtandaqı tup raqtı ək tərəngə tiklem jeveş lə| həm alegə zararlı mikrop tarđı tepkə yk alıp təşə torqan bulalar. Ə bunan şul uq əşəke jeveşlek jer atıı hıvı nan teşəp şişmə həm qojo hıv đarın da bıbırata. Ə bıl hıvđardı eskən keşelər hər terle aş-qadanı hənı esəge julında bula torqan avbrıvđar menən zararlana torqan bulalar.

Əgər đə işek aldı həm jort talap itə. Həm **ioqtinar birelergə tejeş**. Ulaj bulmaqanda, betə jəmaqatselek jul teđeleşenen partia həm xəkymət tarafınan bildələngan srokla betmev fakte aldına qujılasaq.

Gik

Kreşjenın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqla nıqıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı saqında ıılarqa sbsqan, krıj sa, sezen həm bersə hımaq xə şərəttər ojalaj həm taqı la hər terle joqonoşlo avbrıvđar tara ta torqan bulalar.

Krıjsanın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqlanıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Bər sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı saqında ıılarqa sbsqan, krıj sa, sezen həm bersə hımaq xə şərəttər ojalaj həm taqı la hər terle joqonoşlo avbrıvđar tara ta torqan bulalar.

Krıjsanın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqlanıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı

Başqortostan savđa-tovar belgestəre instituti

KADRĐAR ƏĐERLƏVĐƏ JUQJARı EŞ TEMPı KYRHƏTTE

Başqorostan savđa-tovar bel gestəre institutına, juqarı kva lifikatsialı sovet savđahı rabot nikarın əđerləvđə maqtavlı bu rıs jəkmətelgən.

Bıl institut ale barı 3 semestr genə jəşəp, Əfe Vuzdarı ara hındă in jəş bulıp hanala.

Partia həm profsojuz ojoşma larınıın jetäkselektəre həm ular đın direksia menən ber təptən eş alıp barıvđarı arqahında in stitut bıl aqımdaqı jılda yđen nerense udarsılar safına yrla terlek raveştə juqarı eş temp kyrhətte.

Direksia oşo jıldın kədəndə yk instituttın statlı jadrahı ha nalqan professor — uqıtıvsılar sostafına belemle 20 keşene unıslı raveştə jıjnaj aldı.

Kərək uqıv sovetında, kərək həm kofedrden yđ esendə jahal qan kyp kenə metodik dokklat tar, betə eşten đəjem tonın bir đelər.

Juqarı sıjfat esen kərəş, partia həm xəkymətten juqarı məktəp turahındaqı tarixi qa rardarın tormoşqa aşarıv esen kerəş, hər ber uqıtıvsı həm hər ber student esen huqıssan burıs itep qujıldı.

Institut **Vuzdar** həm **Vtuzdar đın** 2-betə Sojuz jarışına aşaqıs raveştə qusıla; ul Başqortostan đın 15 jıllıq jyvilejenə yđ kol lektivı tarafınan alınqan udar jəkləmələrđen qajhı ber pun kttarının arttırılıp ytəleven jerle matbuqatta iqlan itte.

Instituttın esendə jarış həm udarsılıq kin jajep jebərelde. kofedralar, aylektər, gruppalar yđ ara jarışalar, uqıtıvsılar studenttar menən dogovor teđeşep, yđđarenə individual jəklə mə alalar. 20 keşenən torqan betə professordar — uqıtıvsılar đa jarışalar, bılardın 19 đı-95 pr.tı udarnik həm đejəm han daqı 112 studenttın 79 đı-70,5 pr. tı udarnik bulıp tanıldı. Ber jıl esendə uqıtıvsılar tarafınan konsultatsia həm xaqlııd sağında ılarqa sbsqan, krıj sa, sezen həm bersə hımaq xə şərəttər ojalaj həm taqı la hər terle joqonoşlo avbrıvđar tara ta torqan bulalar.

Krıjsanın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqlanıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı saqında ıılarqa sbsqan, krıj sa, sezen həm bersə hımaq xə şərəttər ojalaj həm taqı la hər terle joqonoşlo avbrıvđar tara ta torqan bulalar.

Krıjsanın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqlanıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı

Başqorostan savđa-tovar belgestəre institutına, juqarı kvalifikatsialı sovet savđahı rabotnikarın əđerləvđə maqtavlı burıs jəkmətelgən.

Bıl institut ale barı 3 semestr genə jəşəp, Əfe Vuzdarı arahındă in jəş bulıp hanala.

Partia həm profsojuz ojoşmalarınıın jetäkselektəre həm ularđın direksia menən ber təptən eş alıp barıvđarı arqahında institut bıl aqımdaqı jılda yđen nerense udarsılar safına yrlətərlek raveştə juqarı eş temp kyrhətte.

Direksia oşo jıldın kədəndə yk instituttın statlı jadrahı hanalqan professor — uqıtıvsılar sostafına belemle 20 keşene unıslı raveştə jıjnaj aldı.

Kərək uqıv sovetında, kərək həm kofedrden yđ esendə jahalqan kyp kenə metodik dokladtar, betə eşten đəjem tonın birđelər.

Juqarı sıjfat esen kərəş, partia həm xəkymətten juqarı məktəp turahındaqı tarixi qararđarın tormoşqa aşarıv esen kerəş, hər ber uqıtıvsı həm hər ber student esen huqıssan burıs itep qujıldı.

Institut **Vuzdar** həm **Vtuzdar đın** 2-betə Sojuz jarışına aşaqıs raveştə qusıla; ul Başqortostan đın 15 jıllıq jyvilejenə yđ kollektivı tarafınan alınqan udar jəkləmələrđen qajhı ber punkttarının arttırılıp ytəleven jerle matbuqatta iqlan itte.

Instituttın esendə jarış həm udarsılıq kin jajep jebərelde. kofedralar, aylektər, gruppalar yđ ara jarışalar, uqıtıvsılar studenttar menən dogovor teđeşep, yđđarenə individual jəklə mə alalar. 20 keşenən torqan betə professordar — uqıtıvsılar đa jarışalar, bılardın 19 đı-95 pr.tı udarnik həm đejəm han daqı 112 studenttın 79 đı-70,5 pr. tı udarnik bulıp tanıldı. Ber jıl esendə uqıtıvsılar tarafınan konsultatsia həm xaqlııd sağında ılarqa sbsqan, krıj sa, sezen həm bersə hımaq xə şərəttər ojalaj həm taqı la hər terle joqonoşlo avbrıvđar tara ta torqan bulalar.

Krıjsanın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqlanıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı saqında ıılarqa sbsqan, krıj sa, sezen həm bersə hımaq xə şərəttər ojalaj həm taqı la hər terle joqonoşlo avbrıvđar tara ta torqan bulalar.

Krıjsanın in jaratqan urınıı hər terle syp-sar həm tireı bulıp, bındaj urındarđa ui ək tid yrsej. Ber par krıjsanan jılına 300 həm artıqıraq krıjsa yrsergə məmkin.

Krıjsa hər terle jort qaraltıtarın hələk itev həm adıq—tylekte aşav menən genə qalmaj yđenen təpəje menən bbsıraqlıq həm zararlı mikroptar đa tarata.

Şulaj uq **sezendərđe** qurqınbs lıqıta krıjsanan qalışmaj. Ul đa şulaj ajaqına jəbeşterep jo qoşlo sirđar tarata həm adıq—tylektərđe bbsırata. Məhələn, ul qorhaq tife menən avbrqan keşenen nəzisenə qunıp, şul uq vaqıtta undaqı terle mikroptarđı la jota. Bılar unın esendə 3 adna—ber aj samalı haqlanıroa məmkin. Şulaj ilep ul ək odaq vaqıttar adıq—tylekkə joqoşlo avbrıvđın mikroptarın taralıp jerej. Bınan başqa av rıvđardın đa mikroptarın—mə hələn tuairkuloz mikrobın jəki bawahır kykəjđəren đa tarat ırqa memkin.

Ber sezendə—jarlı million đan alıp ber million jarım həm artıqıraq mikrop bulıroa məni kin. Ə ul tavlegenə 50 tapqır tbşqa sıqa (nazeslaj). Bına şu nan inde sezenden joqoşlo av rıv tarahıvđa nindaj qurqınıstı

Başqorostan savđa-tovar belgestəre institutına, juqarı kvalifikatsialı sovet savđahı rabotnikarın əđerləvđə maqtavlı burıs jəkmətelgən.

Bıl institut ale barı 3 semestr genə jəşəp, Əfe Vuzdarı arahındă in jəş bulıp hanala.

Partia həm profsojuz ojoşmalarınıın jetäkselektəre həm ularđın direksia menən ber təptən eş alıp barıvđarı arqahında institut bıl aqımdaqı jılda yđen nerense udarsılar safına yrlətərlek raveştə juqarı eş temp kyrhətte

ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 187 15-avqust 1934 JЬL

VKP(b) bьq Başqortostan ölkä, öfö qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGƏDI

„Eş protsestarьnьq ətəhendə lə (igen jьjnav, enьkertləv, igen taşьu hәm haqlavda) juqaltьvdarğa qarşь konkret kәrәş saralarьn jәjep jebәrevde partia hәm sovet ojoşmalarьnьn 1934-se jьldaqь iq mәhim buruь tip hanarğa, bьnьq өsөn өlgөrgөn igendәrden, ətəhen də motlaq urьp alьvdь ta'min itergə, igen saьvdь oğaqqa hudьvğa hәm şul ajğanlь orloq qojolovğa jul qujmanğa, başaqtardь tьrmavdь, igen jьjьu maşinalarьna orloq totqostar qujvdь jentekləp ytkərergə, igende enьkertləv hәm taşьvdь orloq qojolovğa jul qujmanьq itep yikərergə, enьkert hәm kүsәlәrdә başaqtardьn jeveşlənev qurqьnьsьna jul qujmanğa hәm şunьn menən kolxoz hәm sovxozdardь orloq juqaltьvdan haqlarğa".
(VKP(b) VK plenumь qararьnan).

ARЬŞ ORLOQJO JETEŞTEREV

HƏM YLƏN ORLOQTARЬ ƏDERLƏV TURAHЬNDA

VKP(b) ÖLKƏ KOMITETЬ BJUROHЬNЬN QARARЬ

1934 JЬL 10-Sь AVQUST

VKP(b) Ydәk hәm Başqortostan ölkә komiteţenьn orloqsoloq turahьndagь qarardarь ytөleşen tikşergandan huq, Narkomzemdьn orloqsoloq xuzalьqtarьnda sөsev majdanьnьn sortlьlьqьn haqlav esөn qujьlğan qajdalardәn ytөleşe ebtenan өtenlej jeterlek kontrol' qujmavь, fәqәt orloqtardь ajьrьv arahьn eodov arqahьnda qьna 36000 gaьq sortlь arьş arakqa sьğarьlьvь eildalende.

VKP(b) rajon komitettarь hәm politөylektөr rajondardьn orloqsoloq xuzalьqtarьn nьğьtьv aujьnsa jeterlek eşlәmәjdәr. Kolxozdar tarafьnan orloqsoloq xuzalьğь texnikahь aţlanmağan, rajkomdar şulej uq politөylektөr VKP(b) Ydәk hәm Ölkә komitetьnьn ylan orloqtarь jeteşterev turahьndağь qararьn ytevğa kerekle saralardь kyrmәgәndәr.

VKP(b) nьn Başqortostan ölkә komitetь qarar itө:

1. SNK hәm Narkomzemdь orloqsoloq xuzalьqtarьnda arakqa qarşь kөrөş juldarь turahьn da ajьrьm qarar sьğarьrğa mөzөyr itergə.

Narkomzemğa tağa sortlь orloq jeteştere torğan xuzalьqtarda qujьlğan qaqidәlәrde eodovda faş itelgan qәjepielәrde javapqa tartьrğa tөqdim itergə.

2. NKZ, rajkom hәm MTS politөylektөren orloqsoloq xuzalьqtarьnda arqьlь atalana torğan sortlь kul'turalardь sөskөn vaqьtta ajьrьv arahьna rigajə itev esөn qәtği kөrөş alьp barьrğa mөzөyr itergə. Narkomzemğa orloqsoloq xuzalьqtarь өsөn maxsus agrotexnika hәm sөsev әjlөneşe eşlәp sьğarьrğa.

3. VKP(b) rajkomdarь, MTS politөylektөre hәm Rajzolar rajonda Sovnarkomdьn ylan orloqtarь turahьndagь qararьn ytәv itәse menәn, kolxozdardь ydәrenә eirelgen sөsev hәm qьragьj ytө torğan ylan orloqtarь planьn tultьrьrğa mөzөyr itergə tejeştөr.

VKP(b) Ölkә komitetь sekretarь-ISƏNCYRIN

KAPITAL ILƏRENDƏ

Xalьq ara sljotta sovet sportsmendarьnьq uŋьştarь

Pariz, 14. 12 avqusta eşse sportsmendarьn xalьq ara sljotabdagь jarьş dur uŋьştar menәn ytte. Perşing stadionьna 20 men qaravsь jiyldь. Bareejostьn kereş hyđenan hun sljotqa qatnaşuvsьlardьn parađь başlandь. Fransia, SSSR, TAQŞ, Germania, Kanada, Norvegia, Ispania, Şvetsaria, Cex-Slovakia hәm başqa ildardan eşse sportsmendarь „Internatsional" tavәş ətəbında qьđьl bajraqtar menәn yttelәr.

Sovet delegatsiahь şatlьqlь reveştә qarşь alьndь, qaravsьlar ulardь ajaqqa batьp „Internatsional" jьrlap qotlanьlar. Bunan tiun başlanğan jenel otletika jarьştarьnda sovet sportsmendarь өtө ter jarьştarda la berense urьnde aldьlar. 1000 metrqa jeğereşev jarьşında **Znamenski** fransuz burcuaz sportsmendarьnьq rekordьn huqtap, bьl aranь **14 minut 57,1 sekund** vaqьt esendә ytte. Bujqa hikereşevdә **Turova 5,67 metr jer hikerde**, bьl ötө donja dәvmәlendә in jaqşь kyrhatkestorden berelte eulьp tora.

Sovet sportsmendarьnьn hәr eer sьqьşьn qaravsьlar kөstө reveştө qotlavdar menәn qarşь aldьlar. Jamaqt hәm juldar nasar eulьvqa qaramatlan, sovet sportsmendarь burcuaz sportsmendar esөn yddәrenөn kөstө konkurent eulьp torqanlьqtarьn kyrhatlөr.

„Pti surnal" gazetь sovet futbolistarь eik jaqşь tө'bir qaldьrdьlar tip jade. Kyp kenә gazetlar sovet ittuol komandahьnьq donja dәvmәlendәge in jaqşь komandalardan kөm tygel ikәnlegen әjtep ytәlәr.

* * *

Stokgol'm, 14. Şved eşse sportsbar klubь Stokgol'mda eulqanjarьştarda sovet jedөvselөren jaqşь uŋьştar esөn zetondar menәn aylaklәne. Bөgөn sovet jedөvselөre Osloqa kitөlөr, unda 18-19 avqusta eulasaq jarьştarda qatnaşasaqtar.

DƏVLƏKƏN RAJKOMЬNAN JAVAP KƏTƏBEĐ

NEJ ƏSƏN „DIM", „DIM URAL" KOLXOZЬ BAĞЬVЬNDA UROŽAJƏЬ JUQJALTЬVQJA JUL QUJЬLA?

ÖLKƏLƏ UROŽAJ JЬJNAV BARЬŞЬ

10-avqustqa

Igenden østen ike eleşe ta mьrđa əle

JЬJNAV TEMPЬN **QЬRQA KYTƏRERGƏ KƏRƏK**

(Başnarkomzem mөqlymәte protsenttarda)

Rajondar	Kağge hamь jadqo-itta kul'turalar jejnav netө	Kolxozdarda	Janqьdaqtarda
Bөlөbөj	57,3	55,4	65,1
Dyrtөjle	55,5	53,9	65,5
Mişkә	50,0	50,1	49,9
Baqalь	48,8	49,5	46,5
Öfө	47,2	45,6	60,7
Bişuylak	46,0	45,4	50,1
Boraj	42,2	42,6	34,1
Şişmө	42,0	41,7	44,5
Ilerө	41,6	40,3	55,7
Qьrmьstqala	40,7	39,5	45,1
K-Usol	39,9	38,9	52,7
Toporin	38,1	35,8	53,9
Mejәkә	37,9	38,0	36,7
Nurlman	37,8	37,1	43,5
Baltas	37,6	38,0	35,0
Avarqazь	37,6	37,1	41,7
Byzdak	36,9	37,3	35,5
Arxangel	36,7	35,2	42,0
Saqmaqoş	36,5	37,5	31,6
Blogoveşşin	36,5	35,0	38,8
Starletamaq	35,9	35,3	52,1
Maqar	34,5	33,1	44,9
Tujmazь	34,4	35,8	25,2
Davlakan	33,3	33,8	25,3
Qaraqoş	29,3	28,5	37,2
Mәnөvez	28,3	27,0	42,9
Zejansura	19,5	19,3	25,8
Mьraq	18,3	18,2	21,1
Qaraidel	18,2	18,3	16,3
Masetle	14,8	15,1	4,8
Dөvan	8,7	8,5	3,7
Jalajbr	5,3	5,4	4,7
Өnjatil	4,5	4,6	—
Xojaulla	0,4	0,4	—
Bөtөhe	33,4	32,5	41,9

MORATЬF—KOMSO BILETLЬ QORTQOS!

UNЬŊ BRIGADAHЬNDA UROŽAJ IĞƏPHEĐ JUQJALA

DISSIPLINA JUQ, KULAK URAVNILOFKAHЬ JƏŞƏJ

Ber kvadrat metr jerdә 45-50 başaq qala. Iь kitkes dur juqaltьvt Bьl bit ber gektar, un, jeđ gektar majdandardь iğәplәgәndә —tonna, tonna igendәr juqala tigan hyđ.

Bьl—Dәvlәkәn rajonь „Dim-Ural" kolxozьnьn 4-se brigadahьnda bulqan kyreneş. Unda brigadir—komsomoles **Moratьf**. Ul kolxozsьlar arahьnda eşlәrgә, eş ebtendә bulьrqa tejeş ine. Lәkin, ul eş ebtendә tyđel, telәlәş qajđa bula."

Ә, kolxoz predsedatele unьn qajđa ikәnen dә belmәj.

Aşlьq sanьvsьlar normanь 50 protsentqa qьna ytәjđәr. Sanьvđьn sьjiatь siktәn, tьş nasar. Başaqtar qьrqьlmaj ultьrьp qalalar, loвogrejkanьn taşlap jerej torqan tartmahьnьn qapqasь asьq bulqanlьqtan sapqan aşlьqtь qojop tuđđьrьp taşlaj. Orloq totqostarđa jьjьlqan orloqtar tađartьlmaj qojolop jerej. **Xalizьf** menәn **Mexәmәtdinьf** 7 ga вojđaj sapqanda nej вarь 2 kilo qьna orloq totqandar. Ә, qalqandarь jer ebtenә sәselgen. 2-se zvenola sanьvsь **Mullaqalin** menәn **Xanafidor** laвogrejkala jerej torqan es attь la вođqandar, 2 henen miujьnьn qamьt huqqan, вerehenen ajaqьn postrumkanan ejkatkandar.

Sanьlqan aşlьq vaqьtьnda keltәgә вajlәlmaj. Keltә вajlәvselәrden quldarьnda tьrma juq.

Qatьn-qađđar eşkә jyntap sьğmajđar. Mәrjam menәn Asma nikalәr вadarğa, tegendә-вnda tik jerejđer.

Kөltө вajlәvselar eş normahьn вelmejđer. Ularğa xeđmәt kөne jađьvđa kulaksьl tigedlәv xekem hera. 400 keltө вajlavse lә, 100 keltө вajlavse lә ber ügeđ xeđmәt kөne alalar.

Sьjiat komissiahь eş sьjiatьn tikşerep barmaj.

Moratьf komsomol вozahь вulьvqa qaramatlan yđ brigadahьnda вeş genә terlө lә antiatьv eştere alьp barmaqan. MK hәm Ölkә Komitet plenumь qararđarьn өjrәnmәgәndәr. Brigadala stena gazetahь sьqmaj, qьđьl-qara taqtalar juq.

Kolxoz urožajьn juqaltьvsь—lәjlәtlavse Moratьf javap birergә tejeş.

Oj. Rөzәp

BRIGADALAR UCASKALARQJA BERKETELMƏGƏN

PREDSEDATEL' SЬNBULATЬF KULAK POLITIKAHЬ UTKƏRƏ

„Qьđьl ural" (Maqar rajonь) kolxozь arьş urьvđь tamamlanь. Lәkin urožaj jьjnav eşendә tulь xuzahьđlьq xekem hөrө.

Kolxozđьn 2 daimi вatьv brigadahь вar. Bьl brigadalar ajьrьm eş ucaskalarьna berketelep, ularqa tejeşle zadanielar birelmәgәn. Kolxozda 4 urqьs maşinahь вar. Hәr вer brigadaqa ikeşer urqьs maşinalь tura kilә. Bьl maşinalar ajrьm ucaskalarqa вylenmәgәndәr, вetәhe lә bergә eşlejđer. Şunьn өsөn qajhь maşina kypme eşlәgәne вildәle tygel.

Brigadalar zvenolarqa вylenmәgәndәr. Keltә вajlәvselәr yđđarenen qajhь ucaskala eştergә tejeşlektөren aelmejđer. Ular вer kөn вer jerđa, ikense kene ikense jerđa eşlejđer. Brigadalarda zdelşina qullanьlmaj. Keltә вajlәvselәr 4 he 5 he вer jerđa eşlejđer. Şunlaqtan kemđen kypme eşlәgәne вildahed. Ә brigadirđar ularqa xeđmәt kөnen вer tiged jađalar. Eşten sьjiatь siktәn tьş nasar. Maşina menәn urьlqan вer kvadrat jerđa 30-40 вaşaq, keltә вajlәgәn jerđa 50-60 вaşaq qala. Kyвagә halьnqan keltәlәr qolap, siselep jatalar. Eşten sьjiatь nasar bulьvqa вer kemđa yđen javaplь hanamaj.

Kolxoz predsedatele Sьnвulatьf eş ebtendә jerep, eşten sьjiatьn tikşerev hәm brigadirđar ebtenenen konkret jetәkselek itev urnьna, esep jerej.

Sьjiat inspiksiahь ojoştorolmaqan. Kolxoz dәvmәlendә eş keşenәn torqan komissia bulha lә, ul eşten sьjiatьn tikşergәne juq.

Kolxozda 7 komsomoles bar. Ular brigadalerqa вerkelelep ajrьm eş jekmәtelhe lә, eşten ytәleşe вer vaqьtta lә tikşerelmәj. Komsomol ojoştorovsьhь Raxmatullin ajrьm komsomoleslardьn yđ normalarьn nisek ytәvđәrәn вelmәj.

Kolxozsьlar arahьnda вer terle lә massovej anlatьv eştere alьp barьlmaj. Kolxozsьlar jađdan вirle kypme xeđmәt kөne eşlәgandәren вelmejđer. Komsomol ojoştorovsьhь—kul'turnotnik Raxmatullin: „вeđđen nađan xalьqqa kypme anlatlan da barь вer onota ul" ti.

Brigadalar arahьnda sotsialistik jarьş đogovordarь tөđөlgөn sulhalar đa, ular formal' reveştө, qaqьđđa qьna qalqandar. Đogovordьn ytәleşe tikşerelmәj.

Kolxoz đәvlatka 345 sentner arьş tapşьrьrğa tejeş, әlegө tiklem şunьn nej вarь 65 sentnerь qьna tapşarьlqan. Bьqa tiklem đәvlatka arьş tapşьrьvđь tamamlav esөn kolxozda вetө mөmkinlektөr eulha lә, faidalanьlmaqandar. Kolxoz jetәkselөre đәvlatka orloq tapşьrьvđa sabatazlьq itәlөr. Kolxoz вerense nәvвalle huqьlqan arьşlь kolxozьlardь avansirlavqa totonqan Kolxozьlar avansirlanьp, 7-8 kөn ytkanden hunьnda qьna qalqan orloq đәvlatka ođalьlđь. Kolxoz predsedatele Sьnвulatьf asьqtan-asьq kulaklarsa: „вeđđen tәvlө huqьlqan arьş eik qoro ine, şunьn өsөn on itep tartьrьvqa eik şap eulđь. Ə, đәvlatka ikense siratta tapşьrarьđ..." ti.

Plan eujьnsa đәvlatkә igen tapşьrьv өsөn eđlekhөd 25 at eştergә tejeş. Lәkin, unьn nej вarь 10 nь qьna eşkә quşьlqan.

„Qьđьl mal" kolxozьndagь вьl jenәjәttar Rajkom hәm Rajzonьn asьqьs iqtisarьn talap itә. Partia hәm xekymәt qarardarьn ojathьđ reveştө вөđөp jatьvsь Sьnвulatьp qatь xekem itelergә tejeş. Kolxoz eşen his kisekmaj qajtanan ojoştororğa kөrөk.

Ja. Jaxin

ÖLKƏLƏ IGEN TAPŞЬRЬV BARЬŞЬ

Byzdak, 14 (Başrosta). Byzdak MTS-ь xeđmәtlәndergәn „Bajkal" kolxozь 126 gektar arьş huqtь hәm dәvlatka orloq tapşьrьv planьn tulьhь menәn ytәne, 236 sentner orloq tapşьrьldь. 28 gektar skertkә halвndь. 311 gektar вojđaj jejnalьp alьndь.

* * *

Bođajad, 14. (Başrosta). Işle MTS xeđmәtlәndergәn „Yrnәk" hәm „I-Bođajad" kolxozdarь rajon kylamendә вerense вulьp dәvlatka orloq tapşьrьv planьn ytenelәr. „Yrnәk" kolxozь 1839 sentner „I-Bođajad" kolxozь 1295 sentner orloq tapşьrđь. „Bođajad" kolxozь 100 sentner naturalata tylav tapşьrđь.

Bela kes urožaj jьjnavqa hәm kөdgө sөsevđe yđ vaqьtьnda вetөrevqa tuplanqan.

* * *

Mişkә, 14 (Başrosta). „Internatsional" kolxozь rajon kylamendә вerense вulьp arьş sөsev hәm skertlәv eşen tamamlanь. Dәvlatkә orloq tapşьrьv ikәneen 30 sentner orloq tapşьrьldь.

* * *

Mәnөvez, 14 (Başrosta). Mәnөvez MTS xeđmәtlandergәn kolxozlarđa đәvlatka orloq tapşьrьv planьn vaqьtьnan elek ytәv өsөn mөmkinlektөr eulha lә, kolxozlar eik әkeren quđqalalar. Tik „I-Maj" kolxozь qьna yđ mujьndamalarьn namьbьlь ytәj, ul đәvlatkә 320 sentner orloq tapşьrđь, plan 50 pr. qa ytәlde.

Kolxozlardan naturalata tylav eik әkeren kilә.

MTS direksiahь kolxoz jetәkselөrenen đәvtat mujьndamalarьn ytәvđe talap itergә tejeş.

10-sь avqustqa respuвlika đәvmәlendә, đәvlatkә igen tapşьrьv planь 4,4 protsentqa ytәlde. MTS kolxozdarь yđ mujьndamalarьn—5,7 protsentqa, başqa kolxozlar—4,4 protsentqa, janqьđaqtar—1,1 protsentqa ytә nelәr. Sovxozlar—932 tonna igen tapşьrđьlar. MTS qa natura tylav planь—1,7 protsentqa, gran вorь—1,2 protsentqa ytalde. 71 tonna orloq ssudahь qajtarьldь.

Bьna respuвlikala igen tapşьrьv tempь şulaj. Bьl eik tyвan,his qәnәqatlanmәtlek temp. Өfө, Bәlөвaj kevek jьlьq igen tapşьrьv planьn 12-16 protsentqa ytәvse rajondar đa вar. Ular đa вer nej tiklem quđqalьş kyrene. Ə, urožaj jьjnavđь ular menәn вer yk vaqьtta вaşlaqan Avьrqazь, Janavьl, Baqalь rajondarь hәm вaşqalar plandarьn nej вarь 3 protsent samalьna qьna ytәgәndәr әle.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVET OSOVSЬLARЬ—PARIZDA

Pariz, 14. 13 avqusta sovet eskadrilьhь Lionqa osop kitte. Aerodromqa sovet osovsьlarьn odalьv esen SSSR vakalәtenen durtarsa әngeme ytkәrdelәr.

SOVET OSOVSЬALRЬ RIMDƏ

Rim, 14. 11 avqusta sovet osovsьlarь Kazertidaqь avia mәktapta вuldьlar, mәktapten nacal'niğь general Biadini ular xermatene mәzles uđqardь. Mәzlestә Biadini hәm Əjdeman iptaş fekker alьstlar. Şul kөnө kis Neapolda sovet osovsьlarь xermatenө mәzles вuldь. 12 avqusta Pompie hәm Bezuvidь qaraqandan bun sovet osovsьlarь Rim qalahьna osop kittelar.

JAPONIALA KRƏЬTEJƏN BOLALARЬ YЬƏ

Tokio, 14. Kjusy utravьnda (Japonia) qoroloq вulьv hәm eaьvđarđь huqatvqa hьv jeteşmәv ajğanlь krәьtejandәrden rizahьđlьqtarь yьә. Irakav hьvь eujьndatorovsь krәьtejandәrđan men jarьm keşe 11 avqusta prefektura idarahь ergәhendә demonstratsia jahanilar, jьlqa nan krәьtejan eaьvđarьnь hьv jeвarmavgә qarşь protest вelderđelar. Krәьtejaneolalarьnьn yьev faktiarь turahьnda вaşqa utravdardan da xeвar itelәr.

Germaniala pleвissitqa әđerlek вaşlandь

Berlin, 14. 12 avqusta xekymat 19 avqusta eutasaq pleвissitqa qarata agitatsia kampaniahь вaşlanь. Terle millatse-sotsialistik ojoşmalardan „jetәkselerenen" iqlan itelgan vozvaniatarьnda hәm jьjelьştarđa hejlәgan teimarđarendә pleвissitta qatnaşmavsьlarqa qarata вarmaq janьvđar kyđgә вerelep tora. Xeđmәtministrlьqьnьn stats sekretarь Girt' xeđmat povennosьn ytavselergә qarata sьğarğan vozvaniatьnda „kemđe-kem pleвissitta qatnaşmaha ul yđen xatьqtan tьşqa quja" ti. Millatse-sotsialistar partiahьnьn rasmi gazetь „millatse-sotsialistik xaвarđar" eskarge eştar ministrь Friktin mәqalaвen вaţap sьğarğan jenel otletika qarđь, ul unda pleвissitьn jomğaqtarь Germanialaqь targalьv hәm eskarge kerөş kyneştere turahьnda sit ildardә iqlan itelә torqan taş itev xeвardaren kire qaqьrqa tejeşlegen әjtep yta. Alda torqan pleвissit ajğanlь 12 avqusta Berlindә şturmovoj otradtardan paradь вuldь, unda uđqan jьldardaqь kevek 100 men keşe qatnaşmanь, вelki ni вarь 18 men genө keşe qatnaştь. Millatse-sotsialistar partiahьnьn Berlin ojoşmahьnьn jetәkseће şturmoviktardьn nastralnahьn kytarergә tьrьşьp, uqmaşьvqa hәm Gitlerqa tavş вirevgә saqьrđь hәm xәder ular arьhьnda eşhedlekte hәm mextaelьqtь вetөrergә mөmkinlek tьvar tine.

Germania gazetalarьnda

SOVETQA QARŞЬ JANЬ KAMPANIA

Pariz, 14. Kyp kenә gazettar Germania gazetalarьnьn sovetqa qarşь janь kampania asьvь hәm ulardьn jәnәhe SSSR đa torovsь nemes kolonialьnьn qoroloq вulьv sәnәple „asilь qurqьnьstarь" turahьndagь xatь tip ujlap sьğanlqan jalqan xat iqlan itkәndektәre turahьnda Gavas đar kesәje" ti.

MANCZURIALA

PARTIZANDAR XƏRƏKƏTE UTƏ

Bəjpin, 14. Xeвarđan, unda вoğarьla torqan japun gazetatarьnьn вelderevđere вujьnsa 8 avqusta „вandittarđьn" Sindәn qalahь janьnan uratьp alqanlqtarьn xeвar itelar. Qalaqa hexym вulьvь hәr minutta kөtelө. Gazetalardьn hyđe вujьnsa Vindәndәn jardam itev turahьnda telegram alьnqan. Samoseldan 100 kilometr jerđa ornaşqan punkt вulьp, unda 300 „вandit" urьnlaşqan. Gazetalardan jađьvьna qaraqanda вьl otrađtar вer nisә tapqьr japun avьldarьna hexym itkәndar.

Gazetalar „вandittarđьn" Zaoxav hәm Xolindan Mimәn qalahьna tөвan вarqanlqtarьn kyrhәtelәr. Zaoxav rajonьnda 6 hәm 7 avqusta 600 „вandit" kilep вuqqan, вular qalaqa tөвan вaralar. Zaoxavđa xalq aik nьq qanqьra вaşlanь.

Revolytsion sotsialistar

KOMPARTIA JAQJЬNA SЬQJALAR

Praga, 14. Gazetalardьn xeвar iteve вujьnsa Vena rajondarьnьn вerehe вulqan Florisdorfta revolytsion sotsialistardьn rajon konferensiahь әqor ojoşmalardьn 70 pr-ts rizа вulha, kompartia jaqьna kysev turahьnda qarar sьğarqan. Kompartiaqa kysev өsөn ojoşmalardьn 87 pr. ts tavь birgan.

* * *

Bəjpin, 14. Xarьndan xeвar itevđer вujьnsa 3 avqusta Sungari jьlqahьnьq yr jaqьndagь rajonьnda „вanditтar" japun sovetnigьn yltergondor. Huqqь vaqьtlarda Manczurialь 4 japun soveinigь yltercigan.

„PRIMER" KOLXOZЬ

NASAR ƏLGƏ KYRHƏTƏ

Baqalь rajonь, „Primer" kolxozьnda juqaltьvdarqa qarşь kөrөş nasar ojoştorolqan. 3-sө brigadalaqь arьş urьvsь-Minnegәrәjьva hәm Uradmanьvalardьn urьp kitkan jerđarendә 2 kvadrat metr jerđa вerehendә 35, ikensehendә 17 вaşaq qala. Bьl juqaltьv 23 pr. tөşkil itә tigan hyđ. Brigadir Taqbulatьf вьl kyreneştergә iqtibar itmaj.

Ə, juqaltьvdardь вildәlәv komissiahь aqzahь **Mixajlof**-17-35 вaşaq вula torqajnь әle" ti.

Kolxoz predsedatele Matrasьf ta вьl xәldergә tьnьs qьna qaraj.

Aşlьq huqьv eşe lә nasar. 29-sь ijyldә 3-sө brigada arьş huqa вaşlanь. Mololilka elek rәtlәp ultьrmaqanlьqtan, unьn ergәhendә kөn вujь matastьlar, heđemtәlә 6 at 22 eşse kөsө tik tөrđo. Jelgergestөr nasar remontlanьv sөвaple eş qьđьvьnda tuqtalьp qala la eşse kөstөre вer nәmә eşlәmaj toralar.

Baqalь rajonь вьqa nәmә tejar ikәn? V. PETROF.

„PRIMER" KOLXOZЬ

NASAR ƏLGƏ KYRHƏTƏ

Kolxoz predsedatele Matrasьf ta вьl xәldergә tьnьs qьna qaraj.

Aşlьq huqьv eşe lә nasar. 29-sь ijyldә 3-sө brigada arьş huqa вaşlanь. Mololilka elek rәtlәp ultьrmaqanlьqtan, unьn ergәhendә kөn вujь matastьlar, heđemtәlә 6 at 22 eşse kөsө tik tөrđo. Jelgergestөr nasar remontlanьv sөвaple eş qьđьvьnda tuqtalьp qala la eşse kөstөre вer nәmә eşlәmaj toralar.

Baqalь rajonь вьqa nәmә tejar ikәn? V. PETROF.

VOROŞILOF IPTƏŞ

Baltiq dingeđenen dingeđ kөstөre poxodьnda

Leningrad, 14. Qurqaвsьlьq xalьq Komissarь **Voroşilof** iptaş RKKA nьq dingeđ kөstөre nacal'nigь **Orlof** iptaş hәm вajtaq qьna komandirđar hәm politraвotniktar ođatьvьnda 8 avqusta irtenge sәqәt 9 đa Baltiq dingeđenen dingeđ kөstөrenө kilde hәm linkor **„Marat"** ta yđenen вajraqьn kytәrde. Narkom kilev menәn yk eskadra jakordan вsqьnьp, poxodqa sьqtь. Avqustan 8 nәn alьp 11 nә tiklem dingeddә kyp kenә ucenialar: hьv atьs kәmәlerenen atakalarьn kire qaqьv, hьv atьs kәmәlerenen hьv ebtendage karanldar menәn вergә jeđevđәre, linkordardьn minonustar menәn atakalarь h. в. ytkәrelde. Ucenia flottьn hәm gidroaviatsianьn kypselek eleşe qatnaşьlqanda qatmarlь upraznenialar menәn tamamlandь. Narkom manevrdьn jaqşь ytkәnlegen hәm вigerәk tө hьv atьs kәmәlere hәm aviatsianьn jaqşь eşlәganlegen әjtep ytte. Poxod vaqьtьnda Voroşilof iptaş lenia karaele „Marat"-qa jenlekләp smotr ytkarde. Narkom mexanizmdardьn hәm qoraldardьn toroşona, qьđьl flotsьlardьn hәm komandirđardьn tormoş şarttarьna ajrata ntq diqqat itte. Şul uq kendө narkomdьn вojroqo вujьnsa işkәkle şlypkalәrden ucenialь hәm qьđьl flotsьlardьn asьq dingeđ dә massovoj reveştө hьv inevđare ytkarelde. Hьv inev qьđьl flotsьlardьn kyвehenen jaqşь hәm tulьhьnsa ejratelgan jeđevselәr ikәnlegen kyrhatte. Şlypkalardьn jarьşan narkom yđe xekem itte hәm вerense urundь a lьvsь şlypka komandalarьn вyleklandelәr.

Narkom ucenialardьn heđemtәlәrenө narьq вirep, karanldarđe вeramlap әđerlәvđen hәm Baltiqtьn dingeđ kөstөren quşьvđagь qatmarlьlqtьn şaqtaj kytarelganlegen kyrhatte. Flot Kronştadtqa әjlanep qajtqandan hun **Voroşilof** iptaş kronştadt вazahь qьđьl flotsьlarь hәm komandirđarьnьn đejem jьjьlşьnda telmar hejlap, poxodtьn jomğaqtarьn jahanь. Narkom yđenen telmarendә dingeđ kөstөren quşьvđarđa вulqan elgaşevdarđe ajtep ytte hәm kyp kenә jeteşhedlektarđe kyrhatte. **Voroşilof** iptaş huqqь hyđendә вeđđen partiabьđ өsөn, partiaabđьn hәm вetө xeđmatsandarden вejek julвaşşьhь **Stalin** iptaş xermatenө **„urra"** tine. **Voroşilof** iptaşten eskadrđardьn poxodьnda qatnaşьvь hәm konkret, avьr hәm qьđьqlь вojevoj zadanielar вireve, qьđьl flotsьlardьn hәm komandirđardьn tormoş-kul'tura şarttarьna ajrata diqqat itevө karanldarda eik nьq aktivlьq hәm intuziazm tavđьrđь. Qьđьl flotsьlar hәm komandirđar yđđarenen hejekle narkomьnьn kyrhatmalәren jaqşь itep tormoşqa aşьrьv өsөn jarьşalar.

AVIATSIA KƏNƏ ALDЬNAN

Maksim Gorki ismendәge gigant agit samaljot—Sovet aviatsiahьnьn qrurlьqь. Samoljottьn 8 motorь вar. Esenә tipografia, radio tapşьrьv stansahь urьnlaştьrьlqan.

Hyrattə—M. Gor'ki samoljotь hәm qьđьl вajraq ordenlь inzener konstruktor **A. N. Tupolef**

Xekymətten qararđarьn ytəməgən өsөn

ŞELTƏ IQJLAN ITELDE

Xekymatten sklad jorttarьn dezinseksialav turahьndagь qararđarьn ytәmәgәn hәm igen zapastarьn qoriqostarqa qarьşь kerөş eştarenen вarьşь turahьnda mөqlymattar tapşьrmaqan өsөn, SSSR Narkomzemь ip. **Cernof** Leningrad ölkә jer eştere idarahь nacalnigь ip. **Smernofqa**, Özarвajzan SSR jer eştere xalьq komissarь ip. **Vizirofqa**, Kenjaq Seвer krajь jer eştere idarahь nacal'nigь ip. **Palonskigə**, Kөnвajьş Seвer krajь jer eştere idarahьnьn elekke nacal'nigь ip. **Fominqa**, Saratof krajь jer eştere idarahь nacal'nigь ip. **Zagaruqa** şeltә iqlan itte.

Kolxozdarda, sovxozdarda hәm MTS tarda igen qoriqostarьna qarşь kөrөşev eştarenen вarьşь turahьnda mөqlymattar tapşьrmaqan өsөn Maskav ölkәhe jer eştere idarahь nacal'nigь ip. **Kovaliofqa**, Voronez ölkәhe jer eştere idarahьnьn nacal'nigь ip. **Sanlinqa**. Terekman SSR jer eştere xalьq komissarь ip. Saxatьlqa navid qujьldь.

Ip. Cernof вetө jer organdarьnьn nacal'niktarьn, narkomdarьn 13 kөn srok esendә sөsev orloqtarьn, şulaj uq furaz igenen haqlav өsөn вildәlangan вetө jorttarđь tađartьv hәm zararьnđlandьrьv eşen tө'min itergә, şulaj uq molatilkalardь hәm taralardь sistemalь reveştө tađartьv hәm dezinsiksiәlavđe tө'min itergә вetө kөstөre menәn qarşь tөrtik jerejđer.

Kөltө вajlәvselar eş normahьn вelmejđer. Ularqa xeđmat kөne jađьvđa kulaksьl tigedlәv xekem hera. 400 keltө вajlavse lә, 100 keltө вajlavse lә ber ügeđ xeđmat kөne alalar.

Sьjiat komissiahь eş sьjiatьn tikşerep barmaj.

Moratьf komsomol вozahь вulьvqa qaramatlan yđ brigadahьnda вeş genә terlө lә antiatьv eştere alьp barmaqan. MK hәm Ölkә Komitet plenumь qararđarьn өjrәnmәgәndәr. Brigadala stena gazetahь sьqmaj, qьđьl-qara taqtalar juq.

Kolxoz urožajьn juqaltьvsь—lәjlәtlavse Moratьf javap birergә tejeş.

Oj. Rөzәp

BRIGADALAR UCASKALARQJA BERKETELMƏGƏN

PREDSEDATEL' SЬNBULATЬF KULAK POLITIKAHЬ UTKƏRƏ

Brigadalar arahьnda sotsialistik jarьş đogovordarь tөđөlgөn sulhalar đa, ular formal' reveştө, qaqьđđa qьna qalqandar. Đogovordьn ytәleşe tikşerelmәj.

Kolxoz đәvlatka 345 sentner arьş tapşьrьrğa tejeş, әlegө tiklem şunьn nej вarь 65 sentnerь qьna tapşarьlqan. Bьqa tiklem đәvlatka arьş tapşьrьvđь tamamlav esөn kolxozda вetө mөmkinlektөr eulha lә, faidalanьlmaqandar. Kolxoz jetәkselөre đәvlatka orloq tapşьrьvđa sabatazlьq itәlөr. Kolxoz вerense nәvвalle huqьlqan arьşlь kolxozьlardь avansirlavqa totonqan Kolxozьlar avansirlanьp, 7-8 kөn ytkanden hunьnda qьna qalqan orloq đәvlatka ođalьlđь. Kolxoz predsedatele Sьnвulatьf asьqtan-asьq kulaklarsa: „вeđđen tәvlө huqьlqan arьş eik qoro ine, şunьn өsөn on itep tartьrьvqa eik şap eulđь. Ə, đәvlatka ikense siratta tapşьrarьđ..." ti.

Plan eujьnsa đәvlatkә igen tapşьrьv өsөn eđlekhөd 25 at eştergә tejeş. Lәkin, unьn nej вarь 10 nь qьna eşkә quşьlqan.

„Qьđьl mal" kolxozьndagь вьl jenәjәttar Rajkom hәm Rajzonьn asьqьs iqtisarьn talap itә. Partia hәm xekymat qararđarьn ojathьđ reveştө вөđөp jatьvsь Sьnвulatьp qatь xekem itelergә tejeş. Kolxoz eşen his kisekmaj qajtanan ojoştororğa kөrөk.

Ja. Jaxin

Məskəvđəge Amerik institutьnda uqьvđar tamamlana

MƏSKƏV, 14. Bьnan вer ajsamahь elek Məskəvđa вerense MGU ergәhendә VOKS hәm inturist tarafьnan TAQŞtьn вajtaq qьna qilmi ucrezdinielarь hәm ajrьm qalimdәre jardamьnda ojoştorolqan Amerik institutьnda uqьvđar tamamlana. Amerik institutьnda вetәhe lә tirlek Amerika ştattarьnьq vәkildәrenen torqan 182 keşe uqьnь. Avditoria amerik universitettarьnьn profissordarьnan. uqьtvsьlarьnan, вelgestөrđan hәm uqьvsьlarđan qisarәt вuldь. Instituttьn sostahьnda 88 pedogog, 6 vrac, 3 psixolog, 3 jađьvsь, 2 jurist h.в. hanala.

Uqьvsьlar arahьnda 113 qatьnqьđ вuldь

ӨFӨ-IŞEMBAJ TIMER JUL TӨƁӨLӨŞӨNDƏ

ƄRAMLƄ, SƄJFATLƄ EŞLƏRGƏ

TөƁeleştə eşse kөstөrenөn faydalanıw nasar. 35 piketta eşlәwse Gөrәjef brigadahı Brigadmaj ajı planın 250, ijyn planın 149, ijyl planın 98 pr. qa ytәne. Ijyldә artqa qalıwdın sәbәbe: brigada ajına ber genө tulı ken dә eşlәmәne. Urtasa alqanda 8 sәqәtlek eş kenө 6 sәqәtkә tiklem qılğardı. Sonki vaqıtında za ojqa ploţforma birelmәj. Brigada keşelөre ber urından ikense urınqa, ber brigadanan ikense brigadaqa kyserel-lәr. Başta Gөrәjef brigadahında 46 keşe bula. Brigadaran 34 keşene alalar. Qajumlı tiqan ber ipteş tөƁeleştә 4 aj eşlәj. 4 ajda 12 brigadaqa kyserelә.

Keşelәrdө, brigadalarda almaştırıw, eşse kenen tıqıdlamav, 35 pikette qıdqanıs xәldә qaldırdı. Piket ijyl zadanichın 62 pr. qa qına ytәne. Bıl kyreneş 35 piket esen genө tygel, başqa eş tarmaqtarında--ukladkala la, kyperdә lә, ijul kytәrevdә lә oşolaj.

Ucastokta ber ekskavator, 4 dvigatel' ike traktor, ber drezina bar. Bular arahından in kyrenekje urında ekskavtor tota. Ekskavator maj ajında uq kilde. Ul hәr ken hajın 200 tonna, jer tejәrgә tejeş, lәkin ulunsa faydalanılmaj. Mәsәlөn, ekskavator maj ajında tөƁeleşka 9800 kuƁm., ijyndә 21110 kuƁm., ijyldә 7077 kuƁm. ƁurıS qaldırdı. Ikense terlө ajtkәndә, os ajda yd zadanichın 48 men kuƁm. tultırmanı. Başqa mexanizmdar da nasar eşlәjdәr. Ukladkalarqı „Stalines" traktorı ijyl ajı Ɓujına buş tordo hәm başqalar.

Mexanizmdardın eşlәmәy sәbәptөre asıq: berdәn, eşselәr texnikanı ydleştere almajdar. Texnik dөrestөre ytkarelmәj. Ikensenөn, Upravlenielaqı mexanizm inzenerdarı tөƁeleşka sıqmajdar hәm eş өstenda konkret jetәkselek ltmәjdөr. Mәsөlөn, inzener Arbatski ekskavator kilgәndөn birle unın ergәhendә Ƅuliqanı juq. Өsense on, Ɓjurokratizmı hәm baş-başımalıq. Berense avqusta ekskavatores smenala, 8-se avqusta 2 smenala eşlәmәne. Hөdөmtәla 1500 kuƁm. jer tejәlmәj qaldı.

Eşselәrden tormoS şarttarın qajqartmajdar.

Matrastar, odealdar, tapcandar jeteşmәj. Jorttarda tadalıq haqjav nasar.Sәlәmәtlek haqlav punkttarı qajhı ber urında ojoştoroliqan Ƅulhalar da eşmәkerhedөr. Mәsөlөn, 35-se pikettaqı sirlelerden 90 pr. tı malәria menen avrıjdar h. ө.

Eşselәr arahında partia, profsojuz massovoj eştөre kyserәk administrativ hıdıq ƁujInsa barlar. Massovoj eştөrgө kin eşselәr ılıqtırılmajdar. Oşondaj metod hөdөmtәhendө sotsializm jarıS hәm udarsılıq kyddan teşerelә. Brigada menen brigada arahında jarıS dogovorı tөƁellө lә, unı brigadirdan başqa eşselөr belmәjdөr (Mixa jloi dispetçer) h. ө.

Kartina oşolaj. Ucastokxәderdөn yk eş kenen maksimal tıqıdlarqa,mexanizmdardı ratsional faydalanırqa tejeş. Partia, komsomol, profsojuz ojoşmaları eşselөrge tejeşle tormoS şarttarı tıvdırıw eşen xәder yk alqa qujıp, eş ıramlılıqın kytarevde tә'min itergә tejeştөr.

Rotmir.

TӨƁӨLӨŞ XRONIKALARI

4-ucastoktın 8-prorab punktındaqı konixtardın jıjılıwı Ƅulıp ytte. Jıjılıwqa 112 keşe qatnaştı. Jıjılıwqa qatnaşıwsı konixtar alтardı jaqşı qarav, attardın kerlegen urtasanan juqarı totov esen hyd birdelәr hәm 1,2,3-se ucastok konixtarın jarıwqa saqarıdılar.

Nagar rajonı ydenө tejeşle zadanienı tultıra alqanı juq. Şunı ikke Ƅilep „Berlek" kolxozı 60 kuƁm. zadanienın 220 kuƁm. itep ytone hәm taqıla eştө qalırqa Ƅuldı.

4-ucastoktın 8-se distansiahında, Starletamaq Zagotzernotın elevator haldırı başlanı.

4-se ucastoktın 8-se distansiahında eşlәwse komsomoldardan Demcenko, Ibrahimbi, brigadaların tөƁeleş өstkәnsөge tiklem ydirөn tөƁeleşkә berkettelәr.

4-se ucastokta eştәwse udarnik Grabar Rassamaxin brigadası avqustın kenө zadanienın 180 pr. qa ytәne.

4-se ucastokqa Starletamaq rajonı „Qıdıl jar" kolxozınan kilgәn udarnik Abdraximbi iptәş taş eşendә eşlәwenө qaramaqtan ajıq zadanienı **160 pr.** qa ytәp aldınqı Ƅuldı kilө.

3-se ucastokta **Qalmalzı jıjıqahı** aşa 78,5 metrlı oƁonioqonda kyper halıv nette. Şulaj uq 9 trooa eşlende. Trooalardı tupraq menen hinev esen Avırqazı rajonı 650 at hәm 500 kolxozsı jenөrde.

„Aq kyl" ergөhendөge parovozdardı hıv menen tә'min itev esen vodokacka halıv başlandı.

4-se ucastok 797 men kuƁm. jer eşe zadanienın berense avqusqa 664.558 kuƁm. itep ytәne. Aşqadar kypere 87 pr. qa, Starle kypere 75 pr. qa halındı.

Өfe-Işembaj timer julı tөƁeleşenen 4 ucastok 8 distansiahının Aşqadar kyperendө komsomolestar tarafınan kul'turalı palatka ojoştoroldo. Palatkala Ƅına өs tapqır gazeta sıqarıla. Polit uqıvdar ytkarelә hәm komsomolestar, partiahd jәştar arahında 17 s'jezd qarardarın tәrөn itep ejrәnөler. Komsomolestardın өtәhe lә profsojuzqa aqza Ƅulıp indeler. Udarsılıq kin jәjelde, hәr komsomoles ydөn udarnik itep iqlan itte. Palatkala hәr terlө gazetalar, zurnaldar, kitaplar bar.

4-ucastoktın 8-se prorap punktında rabackom predseda tele Ƅulıp eştәwse **Nikalajef** turahında „Başqortostan" gazet ahınan 26-sı ijyldө sıqqan N170 vaƁlqan xөbөr tikserelep, derebilende. Nikalajef eştөn alındı.

TөƁeleştөn signaldar

EJӨHEƁLEK

XӨKӨM HӨRӨ

4 ucastoktın 8-se prorap punktındaqı N 216 aşxanahında 430 eşse tuqlana. Şulardan 100 keşe udarnik, 50 keşe inzenertexnik. Lәkin kemden-kem Ƅulıvına qaramaqtan, obed ber, xaqında la ajtırma juq.

Ө, şul uq vaqıtta udarniktardı udar obed menen tә'min itev esen jebөrelgen altı men hum aqsa faydalanılmaj jata. Senki ucastok nacal'nigı Bazanbi ipteş Ƅul aqsanın Ƅulıvı turahında ber kemgө lә Ƅeldermөgen, jaşerep jatqına birgen

Öj. IDRIS.

Maxsus kejem menan

TӘ'MIN ITERGӘ

Aşqadar kyperendө 200 eşse eşlәj. Lәkin eşselerden maxsus eş kejemdare menen tә'min itelevdere nasar. Ө kyper tөƁeleşendө maxsus kejem, Ƅigerәk tә rezina itektөr Ƅik kөrәk. Dereb, qinvar ajına birle 200 essega 25 dana rezina itek Ƅirelgan. Lәkin, ular inde tuqıp Ƅetkandөr. Esselөr maxsus kejem horap ucastokqa merәzөqөt ithәlөr dө, ucastok nacal'nigı Bazanbi ip. his ber sara kyrmәj, qul heltap kenө javap birө. Öj. I.

Burdarqa, iƄerek Ƅaştarqa qatı sara kyrelhen

(Rajon gazetı eşsebe xatı)

Ucalı rajonı poctahında alamalıqtar tulıp jata.

Pocta medire **Cerip ocinko** kommunis Ƅulıvına qaramaqtan kenө, tenө edlekhөd eseve arqahında poctanın xөlen hәm xeƁmatkardardan nisek eşlәvdarendә Ƅelmaj. XeƁmatkardar progul jahajdar. Pocta xisapsıhı eş vaqıtında gyleniaqa sıqıp kitө. Ө xat jerelevse Bizrokova kilgan xattardı jıjıp, quja la, yde telөgen vaqıtta tarata. Şunın hөdөmtөhendө kyp nөmalөr juqalıp ta Ƅetөlөr. Şulaj uq pasilka hәm aqsalar qaƁul itevse **Allajarıf** kyrөjөtө urlaşa. Mөsөlөn: (Amanglide sovetı) Tahirıfqa kilgan 35 hum aqsanın 10 humın alıp 25 humın qına birde. Ɓundaj faktlar Ƅer genө tygel. Şulaj uq Poctanın radiohı la eşlөmәj ınhıs xaldə jata.

IƄerek Ƅaştardı, Ƅurdardı poctanan qıvırqa hәm javapqa tartıtırırqa kөrәk.

ATAKA.

MEJӘKӘ, AVƄROJAZ RAJONDARI

POTREBITELDE JAQŞI XEƁMӘTLӨNDE REV ӨSӨN KӨRӘŞ BAŞLANƄLAR

PREDSEDATEL' ӘƁDRӘXMANƄF

POTREBITELDEKEN URLAVSƄLAR MENӘN KILEŞӘ

(Yd xәbәrsөƁeddөn telegraf Ƅujına).

Mejәkә rajon gazetahı savda ojoşmaları sistemı Ƅujına, SSSR YƁK hәm SSSR SNK nın potrebiteldeken urlav hәm sovet dөvlaten aldav өsen javaplılıq turahındaqı Sojuzdar respublikahının jenәjөt kodekstarına matdө •ebtөv turahındaqı qarardarın kollektli rөveştө uqıv-өjranev eşen ojoştordo.

Bında uvermag, ZRK, hәm rajsojuzdın tovardı dereb hatıpbatmavdarın belev esen ojoştoroliqan rәjd. magazin medire **Vөlejeftın 78** hum tөrqan pol'tanı 93 humqa hatıp, Ƅınan artıq 20 hum aqsanı ydenө ydlaştereven astı. Şulaj uq Ƅılar 37 tin torqan jaƁaj Ƅitpavdı 67 tindan hatıp sovet tovar xaqtarı politikahın Ƅoдөlar. Tikşerelqan magazindardın berehendө lә tovar xaqtarın kyrhatkan priskurant juq, hәm ylsavdardın derebege ber kem tarafınan da tikşerelep barılmaqan.

ZRK hatıvsıhı **Qotozof** dereb Ƅulmaqan ylsavdar menen potrebiteldargө sistematik rөveştө tovardı kәm ylsәp hatıp kilgan.

Rajsojuz predsedatele **Ədrəxmanıf** Ƅı faktlardı Ƅelhә lә, sotsialistik milekte tuƁdırıvsılarqa qatı otpor birev hәm Ƅı turalaqı SSSR YƁK hәm SSSR SNK qarardarın Ƅojomqa atqarıvdı ydenen Ƅurıs itep hanamaj.

Beд Ƅı eşkө prokuraturanın qatnaşıqı iteven talap itәed

„Başqortostan"• **Fәxretdinıf.**
Rajgazlta: **Əxmətgərəjef**

SƄJRESTKIN URNƄNAN ALƄNDI

LESVAQJA LA ŞUNDAJ SAARA KYRERGƏ

Ölşәj 13 (BaşRosta), Rajevka orloqsoloq sovxozında ojoştoroliqan rabockom brigadahı hәm jenet kavalirla tarafınan kyp kenө kәm ylsav faktları barlıqı asıldı.

Krasno-Klin Ƅyleksөhen lә tikserep qarav өsen alınqan 5 portsia ikmәktөn hәr berehenen 20 gramqa jetkerelmәj ylsәngenlege Ƅelende.Nt esen Ƅılaj kәm ylsajhegeд tigan horavqa, povor **Lesva**: „ikmәk valsıqlana, şuqa kyrө **ORS** nacal'nigı jardamsıhı **Ragin** kәm ylsәp birergә quştı" ti. Bında gerdar juq, ular urnına Ƅaşqa terlө avtıhqtar qullanılıp kilgan.

Dim Ƅyleksөhendө ORS nacal'nigı jardamsıhı **Sƅjrestkin** ijyl ajı esen alınqan praduktanan esselargө 35 kilogram ikmәk, 29 kilogram kartol, 8 kilogram majdı kәm birө. Tөdөv kantorahındaqı povor **Ravtsen** 75 keşelөk produkta alıp, unı 97 keşegө hata.

Politvylekten talaƁ Ƅujına **Sƅjrestkin** eşenen alınıp xөkemgө birelde. Qalqandarında javapqa tartıtırıv julında eş alıp barƁia.

POTREBITELDE ALDAVDARQJA QARŞI

Talıazı 13. (BaşRosta). VKP(ө) Ydәk komitetının potrebitelgө kәm ylsәp hatıv hәm vaqlap tovar hatөv xaqtarın Ƅoдov turahındaqı qararı avıl sovetı predsedatelelere hәm partorg vөkildere qatnaşıqtarı menen 6 avıl sovetının kustavaj kәnөşmөhendө ejrәnelde. Kustavaj kәnөşmөlerdө VKP(ө) Ölkө komitetının Ƅu turalaqı qararın har ber kolxozsıqa jetkerev turahında qarar qaƁul itelde.

Şul uq kendө, kyp kenө selpolarqa tikşerev eşe ojoştoroliqajnı, Jenet kavalirla **Mostafa** selpohında tovar xaqtarın kyrhatkan periskurantlardın Ƅulmavın hәm kәm ylsәp birev kyreneştөre Ƅulıvdı astı.

Tatbazılaqı jaƁıq magazinda kyp kenө produktalar qujılqan xaqınan artıtırıp hatalqan. Mәsөlөn: ular kilogrammahı 1 hum 28 tin torqan Ƅalıqtı, 2 hum58 tindan hatalar. Şunın өtәvenө Ƅalıqtın ıqlatı Ƅik nasar Ƅula.

Şundaj faktlardı jaş itev hәm qөjөplelerdө javapqa tartıv esen rajondaqı savda ojoşmalarında hәm selpolarda tikşerev eştөre jөjep jebөrelde.

ZRK NƄ ӨƁӨKLӨKTӨN SƄJARIRQJA

Өfeloge №4-5 taqta jarıv zavodın ZRK hı tovar әjlәneşe hәm paj tuplav planın ytәv esen keraşmәj.

60 men humlıq III-kvartal tovar әjlәneşe planı negenge kenqa Ƅarı 10 men humqa hәm 400 hum paj tuplav planı Ƅarı 120 humqa qına jetnalqan.

Tovar әjlәneşe hәm paj tuplav plandarının xurlıqlı rөveştө edөlөvenen tөp sөƁөbө, ZRK idarahının tynөndөge tarmaqtar (ular 23 tөp hamala) өbtenөn opiratif jetәkselek itmәvenen hәm paşiktar arahında ber terlө anfatıv eşe alp barmavınan kilө.

ZRK nın elekke predsedatele **Raximqulıf** tynөndөge tarmaqtar ebtenөn jetәkselek itmәj, nөtә eşte qәlev itmөblek rөveştө yd aqışına tapşıra. Bında 5 aj vaqıt esendө koopiratelfın Ƅarı ike genө tapqır kәneşmөhe udqarılqan.

Өfe SRK idarahı ZRK nın eşen jaqsartıv esen uqa ydenen instruktorı **Bakejef** iptәşte berkettөn Ƅulha la, lөkin ul Ƅın da jeterlik dәrәzәlө jardam kyrhatmaj.

Qala SRK idarahı №4-5 taqla jarıv zavodın өdөlektөn sıqarıv esen, xөderdөn yk unın өbtenөn opiratif jetәkselegen kөsөjterqa hәm şul nigeddө unı aldınqı ZRK lar saina bөkitırırqa tejeş.

Əmir.

KOLXOZSƄLAR XATTARI—

KULAKTI KOLXOZDA TOTALAR

(Kolxozsı xatı)

Taporin rajonı Şırlıq sovetının dur kulagı **Bədretdinıf Sıjraj** 17-jılqa tiklem keşe kөsөnөn faydalanıp, jarlı, Ƅotraktardın jeren Ƅilәp, hәm nimestardan arindaqa kyp jerdөr alıp jaşөne. Şulaj Ƅulıvına qaramaqtan Ƅegenge kengә tiklem uqa jөl dә-jәmqır da tigәne juq. Ө, ulı **Mansur** rajonda eşlәj. Şulaj uq henelehe **Kamilə** kolxozdan sıqıp, sәskәn artşın aqahı Mansur menөn huqıp, igenen kolxozqa birmajensө taqı kolxozqa ina.

Bı kulaktardın jılı ojaları tuƁdırılhın.

„Qələm"

Kulak әxmətetlı kolxozdan qıvırqa

(Kolxozsı xatı)

K-Usoi rajonı kulak Әxmәtef Mөxәmәdiө „Jaşaatır" kolxozına ırmәlagan.

Әxmәtef dur kulak, elekke savdagar. Ul Ƅaşta Ƅetө maldarın hatıp ber nәmahed „Jondod" kolxozına inep qaraha lı, kulak Ƅulıv arqahında unan qıvırldı. Әle nisekter „Jaşaatır" kolxozına xisapsı Ƅulıp yrmәlagan. Qatınının atahı kulak itep, hөrgengө qavılqan jerenөn qajtıp, Әxmәtef menөn ber-gө jaşaj. Şulaj uq Ƅazahı aq bandit qaldıqı, negenge kenda qasıp jerej. Şulaj Ƅulıvqa qaramaqtan Әxmәtef Ƅının menөn dө nıq Ƅәlјaneş tota.

Әxmәtef xeƁmәt kendөren dereb jaƁmaj, kolxozsılardın kyp xeƁmәt kendөre juqala. Bınqı Ƅetө eşe kolxozdı tar qatıvqa mataşıvdan qibarәt.

Kulak Әxmәtefte kolxozdan heƁerep ırqıtırqa kөrәk.

Buzanı.

GAZETALARDI BRAKQA SƄJARALAR

(Yd xөbөrsөƁed xatı)

Ziansura rajonına „Başqortostan" gazetın 700 dana, „Kr. Başkiria" nı 450 dana taratıv esen Ƅirelgan Ƅulha la ytәlmәj.

„Başqortostan" 108, „Kr. Başkiria" 218 dana qına taratıldı. Sөbөbe gazetanı „upokvojt" itkәndә „minөn kitkense ejөhenө jetkense..." tip kenө, Өfenөn kitkandө her hands ajrım Ƅәj lamajensө telөhө nisek jomarlap toqqa tultırıla la jebөrelө. Şul arqala gazettar Ƅşqıla, Ƅu tala, tuƁıp Ƅetө. Hөdөmtәlө poctaqa jetkengө tiklem kyp gazetalar barakqa sıqa. Ө, Mөskөvden kilgan gazettar Ƅetөnlәjdө qalmaj. ƁundaJ xәldar hәvaqıt Ƅulıp tora.

Bına oşondaj jeteşhedlektar arqahında podpisciaktarqa gazetalar jetmәj.

Urөzaj Jıjnav vaqıtında gazetti podpiscikqa jetkermәvgө hәm Ƅrakqa sıqarıvqa urın Ƅulmaqa teje.

Өfe pocta Ƅylege hәm maiƁuqat soJuzı Ƅqa şik qujhın.

N. QƏRIP.

Kolxoz igenen tuƁdıralar

(Xedmətker xatı)

Mejәkә MTSı xeƁmәtlөndergan „Stalin" kolxozında dөvlatkә igen tapşırıv qәlev itelmәtiek rөveştө nasar Ƅara.

Kolxoz idarahı,'tөvlө ydeeedgө unan hun dөvlatkө" tigan kulak lozungahın tormoşqa aşırdı. Kolxoz өrense huqıqqan orloqtan 7-se Ƅrigadaqa 14 sentner, Ƅaşqa Ƅrigadalarqa 31 sentner on tarifırıp Ƅirde hәm tөvge huqıqqan holonan 28 sentnere attarqa aşatıldı.

4-se avqusta 80 sentner huqıqqan arış, Ƅaşı tişek japmaqa halınıp jamqır aƁtında qaldı. Bıqa Ƅer nindәj dө sara kyrelmәne. Kolxoz predsedatele Öjәlimәf Ƅına kileşep qaraj.

Mejәkә MTS ı politbylege Ƅı Ƅaşpaştaqlıqtarqaşlık qujırqa tejeş.

Öj. Abdullin

DƏVLƏTKƏ IGEN ƁRIEV ALDıNQıLARI

Mişka, (BaşROsta). Mişkә rajonındaqı kypselek kolxozdar arış urıvdı Ƅetөp, huqıv, eskertiav, dөvlatkә igen tapşırıvı hәm haƁan aşlıqtarın urıv eşenө totondolar.

„Irek" kolxozı 82 sentner, „Kommunar"-67 sentner, „Yşem" 63 sentner dөvlatkә igen tapşırdı.

„Kommunar" kolxozı 30 gektar arış sөste.

„Vola" kolxozı—15 gektar, „Krasnaj klyc" kolxozı 12 gektar tunqa hөrde.

Vzatka alıvsılar xөkem iteldelөr

ODESSA, 14. Ölkә sutınnın kysmә sessiahı Kaşivat ssippunktının igen qaƁul itevsehe Mavstrukts, şul uq punkttan jek taşıvsıhı Azranskide 600 hum vzatka esen his ber gram da orloq tapşırmaqan janqıdaq Lukjanenko hәm Plaksialarqa jetkәngә tiklem kyp gazetalar barakqa sıqa. Ө, Mөskөvden kilgan gazettar Ƅetөnlәjdө qalmaj. ƁundaJ xәldar hәvaqıt Ƅulıp tora.

Bına oşondaj jeteşhedlektar arqahında podpisciaktarqa gazetalar jetmәj.

Urөzaj Jıjnav vaqıtında gazetti podpiscikqa jetkermәvgө hәm Ƅrakqa sıqarıvqa urın Ƅulmaqa teje.

Өfe pocta Ƅylege hәm maiƁuqat soJuzı Ƅqa şik qujhın.

N. QƏRIP.

Kolxoz igenen tuƁdıralar

(Xedmətker xatı)

Mejәkә MTSı xeƁmәtlөndergan „Stalin" kolxozında dөvlatkә igen tapşırıv qәlev itelmәtiek rөveştө nasar Ƅara.

Kolxoz idarahı,'tөvlө ydeeedgө unan hun dөvlatkө" tigan kulak lozungahın tormoşqa aşırdı. Kolxoz өrense huqıqqan orloqtan 7-se Ƅrigadaqa 14 sentner, Ƅaşqa Ƅrigadalarqa 31 sentner on tarifırıp Ƅirde hәm tөvge huqıqqan holonan 28 sentnere attarqa aşatıldı.

4-se avqusta 80 sentner huqıqqan arış, Ƅaşı tişek japmaqa halınıp jamqır aƁtında qaldı. Bıqa Ƅer nindәj dө sara kyrelmәne. Kolxoz predsedatele Öjәlimәf Ƅına kileşep qaraj.

Mejәkә MTS ı politbylege Ƅı Ƅaşpaştaqlıqtarqaşlık qujırqa tejeş.

Öj. Abdullin

ƁƏVLƏTKƏ IGEN ƁRIEV ALDıNQıLARI

Mişka, (BaşROsta). Mişkә rajonındaqı kypselek kolxozdar arış urıvdı Ƅetөp, huqıv, eskertiav, dөvlatkә igen tapşırıvı hәm haƁan aşlıqtarın urıv eşenө totondolar.

„Irek" kolxozı 82 sentner, „Kommunar"-67 sentner, „Yşem" 63 sentner dөvlatkә igen tapşırdı.

„Kommunar" kolxozı 30 gektar arış sөste.

„Vola" kolxozı—15 gektar, „Krasnaj klyc" kolxozı 12 gektar tunqa hөrde.

Vzatka alıvsılar xөkem iteldelөr

ODESSA, 14. Ölkә sutınnın kysmә sessiahı Kaşivat ssippunktının igen qaƁul itevsehe Mavstrukts, şul uq punkttan jek taşıvsıhı Azranskide 600 hum vzatka esen his ber gram da orloq tapşırmaqan janqıdaq Lukjanenko hәm Plaksialarqa 1470 kilogram Ƅoјdaj tapşırdılar, tip jalqan kvitansia birgәne esen unar jılqa irektөrenөn mөxrym itergә xөkem itte. Vzatka birevse Lukjanenko hәm Plaksi alşөr jılqa irektөrenөn mөxrym itergә xөkem iteldelөr.

BAQSALARĐB

QƄJƄQQA KYTƏ RERGƏ

(FEKER ALƄŞƄV URNƄNDA)

Өfelә, VKP(Ɓ) nın qala komitetı ojoştoroliqan kendөn başap, Өfe qalahı tөƁeleş jaqınan jeden tiđ arala yđgartә başlanı.

Qala komitetı qararı nigeđentә, qalala kyp kenө jorttardın remontlanıvın, ılardın terletkә Ƅujalıvdarın, jort. qapqa, qojmalarının tөƁeleledөren hәm kanavdar arqılı kyperđerden halınıvdarın kyrәeđ. Bet• uramdarda lı eştөr qajnap tora. Ere-ere jorttar kytәralar.

Lәkin, qajhı ber vaqıtta uttardın hynep, hıvdardın, hıv tornalarında өstөp kitevdere, tuđan hәm Ƅıtırıqtar juq tygel.

Bı mөs'әlә Ƅujına qala ojoşmaları eş kyrelөr.

Kyptөn tygel Mөskөv sovetı plenumında, iptәş Kaganovic, yđenen dokladında, „Mөskөvde qajtanan tөđev menөn bergә, eđ, ber jıl aldan kyrergә tejesseđ unhıđ jorttardı tejeşle urnına hala almajı-aqarıđ" ti gan.

Өfe qalahı Mөskөv kevek yk Ƅulmaha la, lәkin ul yđak qala. Өfenөn kilәsәk yƁeştere đur. Şuqa kyrө, Өfe yƁeşen planlaştırqanda, unın kilәsagen qarav kerәk.

Şulaj uq Ƅaşqa, parktar hәm ayl'vardar turahında la onotorqa jaramaj. Bı turalı qala jetәkselere hәm Ƅelgestare eşkө totonop Ƅı Ƅurıstı Ƅojomqa atqarıvda, Өfe xeđmatsan massahın jәlep itә alırđar.

Mөskөvđө kyp kenө ere jort tardın qıƁqtarında jәşel, Ƅaqsalar kyrergә Ƅula. Bı Ƅaqsalarđa xalıqtar jәj Ƅujın eđelmaj.

Bına Ƅındaj Ƅaqsalarđa, Өfelә lә Ƅuldırırqa Ƅula. Bıqa artıq rasxođ ta sqmajasaq.

Qimmәt tora torqan qalaj qıƁqtar urnına, jortton juqarı qatı tyƁa taqtahı eƁten sement-l-p qatmarlı stropilalar menөn tiged qıƁqı eşlarqa, maxsus havıtqarqa aqastar, sөskelөr ulıstıp Ƅula.

ƁındaJ Ƅaqsalarđa irtәnge fizkul'tura zarәttarı, salarlө, duş hәm uqıv өsөn faydalanırqa Ƅula. Bı Ƅaqsalar keşenen havıqına đur faydalar Ƅirasәk. Juq tho har vaqat qala'aqı Ƅaqsalarqa sıqıp, jaqşı havala jerergә qajhı Ƅer keşelerden vaqıttarı Ƅulmaj h.ө.

Өfelә kyp kenө ere jorttar halınasuq. Xөderge kendө đur qına kooperatsia jorto halına. Bına Ƅı jortton qıƁqın Ƅaqsa itep eştөrgө Ƅula. Bı mөs'әlө Ƅujınsa ieker alşıv urınlı tip hanajım. Şuqa kyrө, Ƅı mөs'әlө menөn qıđqhınqan iptәştөr yđ iekerđeren matnuqat asa Ƅeldererđar.

X-T.

Javaplı redaktor urınnazarı:

ZƏKI KAJƄPKUL.

SSSR Yđak Başqarma komitetı OS dın Başqortostan kantorahına zagotofka eşenө rajonvakildare hәm agentlar kerәk. Eş xaqı kileşev Ƅujınsa. Şulaj uq qala urtahında kantora esen pomiŞşemia karak, xaqı kileşev Ƅujınsa.

Har ken itten sәqat 9 dan 10 qa hәm 5 tөn 7 tiklem Ƅeleşerga Ƅula.

Adres Өfe, Aksakof uramı 18 № 1 OSSIK vәkili.

3165

Өfe motor zavodı

tөđev idarahına đur stazlı ber **starte kassir,** ber **razdatelik (tarahıvsı) kassir** hәm **scot raqotnikter**ı **kerәk.** Eş xaqı kileşev Ƅujınsa. Torlaq Ƅirelәsik. Hөjjәtev esen Cernikovka stansahında zavod idarahına merәzөqөt itergә.

Qalında eşlegen urınnahan alqan dokumenttarı aulev şart.

Direktor Kiselof

VLKSMdın XV jılıqı

isemendage Başqortostan Davlat Medetsina institutına ügavqa kerergә telavselerdan, şulaj uq Medvuzqa ederlev kurstarına kerergә telavselerdan qarizalar alav ođajtela.

Alav şarttara „Krasnaja Başkiria" nın 1-se aprel' 1934 jıl sıqqan 75 hamanda iqlan itelde.

Adres: Өfe, Frunze uramı, N47 Başqortostan Meditsina institutı.

DIREKSIA

Bere Ƅylege 17 nazanan 1934-se jıl it ederlev Ƅujınsa „29" 117151 nomirdan 117175 kә tiklem (25 dana) qaƁul itev kvitansiahı juqal dı, ağer tanıla qalha jaqındaqı zagotskot Ƅylegenө tapşırırqa.

Lunacarski naqsahında 15 avqust hunqı tapqır

ƏRMARKA NEƁECT

DKA kinohında

14-se avqustan

Xuđorstvalı komedia

ЖИЗНЬ НА ПОЛНЫЙ ХОД

Bufet Ƅar

Өfe qalahı jөmөqat tuqlanıv FZU maktaөe 1934 – 35 uqav jılı esen uqavslar qaƁul itә Ƅaşlanı. ti-7 jıllıq maktөne kylemende mөqlymөte Ƅulıp, 17 jaştan kam Ƅulmaqan jaş ykmerđer alınasaq.

Qarizalar 25 avqustqa tiklem alına.

Maktөp adresı Өfe, Puşkin urama № 100 • Direksia.

2—2 580

Kurortniktar iqtibarına

Başqortostan kurort kantorahı kurortqa avarıvdar fәqәt putjovka hәm kursovkalar menөn genө qaƁul iteleven Ƅeldere.

Darulanıv esen putjovka jәki kursovkahıđ kilgөn avarıvdar kurortqa qaƁul itelmәjesekter hәm militsia organdarı terkamәjesekter.

Putjovka hәm kursovkalar jıl ađa qına tiklem Ƅylenep Ƅetkengө kyrө, Maskavdan alırılmaj.

Kurort kantorahı.

JAŊALIF

Xuđozstvalı fil'm

YLTEREV

Fojelө ortesn ujnaj. Foje jaşelandererde.

IKENSE BAŞKINO

Begen kynelle maraqlat komedia.

GARMON'

Tөvөs apparatı janadan qoramal landarılda. Fojelө trio ujnaj. Xalıq kyp alev sөanslө a seans jolata.

REJESTRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinıs SNK SSR đın 1931 nse jıl 9-sı fevralda tәsdiqlengөn zakondar jıjantıqı hәm 1931-se jıl N8 99 matđa, şulaj uq FZX nın 12 se hanlı nilyten qararı Ƅujınsa 1934-se 22-VII alıp 73 hanlı Ƅulıp rejestrlandı.

UCREƁDENIENIN ISEME:

Kama jılqı paroxod upravlenialarının juldar hәm svazden Aq iđel uzaklabı.

Eşe: eđarlanev, Өfe hәm Aq iđelden tөsөn өrsev, pristandar menөn svaz hәm Өfe—Derbaş—Permdardө Radio stansalar

Eş kylame: Başqortostan

Rascot xisaөının nomerı 131-4916 đavlat Ƅankahının Başqortostan kantorahında.

Adres: Өfe, Zemsoi urama N131, telefon N10 rena

Ucastok nacalnegı **Mojsejef**

REJESTRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinıs SSSR SNK nın 1931-se jıl 9-sı fevralda tәsdiqlengөn zakondar jıjantıqı hәm 1931-se jıl №8 matđa 99 hanlı şulaj uq FZX nın 12-se hanlı nilyten qararđarı Ƅujınsa 1934-se jıl 9-sı avqustınan alıp 93-nse han Ƅulıp reestrlandı.

UCREƁDENIE ISEME:

Bet• Sojat elektr trestının elektrsaqtı.

Eşe: Elektr zavodsının produksların hatıv hәm ta'min itev.

Eş kylame: Başqortostan.

Rascot xisaөının nomerı 3278 đavlat Ƅankahının Başqortostankantorahında.

Adres: Өfe Karl Marks urama № 31.

Upravlojusşie.

REJESTRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinıs SSSR SNK nın 1931-se jıl №8 matđa 99 hanlı şulaj uq FZX nın 12-se hanlı nilyten qararđarı Ƅujınsa 1934 se jıl 28 Jyleneo alıp 80-se hәm Ƅulıp reestrlandı.

UCREƁDENIE ISEME:

Sovxozsmantar' Başqortostan Ƅylege.

Eşe sovxozdarđa ta'min itev.

Eş kylame: Başqortostandın Ƅetө rajondarı.

Rascot xisaөının nomerı 7817 đavlat Ƅankahının Başqortostan kantorahında.

Adres: Өfe Zemsoi urama, № 38, telefon 88—28.

REJESTRLAV TURAHıNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinıs SSSR SNK nın 1931-se jıl 9-sı fevralda tәsdiqlengөn zakondar jıjantıqı hәm 1931-se jıl №8 matđa 99 hanlı şulaj uq FZX nın 12-se hanlı nilyteno qararđarı Ƅujınsa 1934 jıl 25-VII nәn alıp 68-se hәn Ƅulıp reestrlandı.

UCREƁDENIE ISEME:

Өfe altaqonnaj đavlat pivo zavođa hәm Ƅertkeshed esemnektar zavođa. Bolanaj, Đavlakan, Bere, Belo,et hәm Storlelđa kyplap pivo hata torqan sәlađları menөn.

Eşe: Pivo hәm Ƅertkeshed esemlektar jahav hәm ularđı tratıv

Eş kylame: Başqortostan hәm Ural elkahenen ber kibage.

Rascot xisaөının nomerı 20 hәm 1974 đavlat Ƅankahının Başqortostan kantorahında adres: Өfe Vostocnaja Slobođa.

Upravlojusşie.

BAŞAQTARĐB LA JıJıMAJĐAR...

ATLı TƄRMALAR ĐA TӨŞӨRӨLMӘJ

Đavlaken rajonı Israj sovetı „Dim" kolxozının 1-se brigadahında 5 tonagrejka ura. Lәkin ular eşlәv normaların tultıra almajđar. Keltә Ƅajlәvselәr eşkә tigeđ sıqmav sәƁaple, urılqan aşlıq Ƅajlanep elgermәj, kemden kypme keltә Ƅajtagәne tҒapkә alanmaj. Brigadir **Julmexәmәtef** hәm Xamramitar ƄaƁıvđa jerehlәr đa eşlekhedlek kyrhatalar.

Juqaltıvđarqa qarşı kerөs ojoştoroimaqan. Keltә Ƅajlәvselerđen artınan Ƅaşaqtar qalalar, ularđı tırmav esen at hәm qul tırmaları juq. KyƁagә halınqan keltәlerđe jel avđara, ular tuđap jatalar. Brigadir Ƅılarđı kyrө torop Ƅer nindәj đa sara kyrmәj. Ul „at tırmahı menөn jıjđırıređ әle ađaqtan" ti đa şunın menөn eş Ƅetә, ө Ƅaşaqtar jergә henep serep Ƅetөp Ƅaralar.

Səlimıf brigadahında la (2-se brigada) şul uq xәl; kolxozsılar eşkә sıqmajđar. Kemden kem zvenohında lkәnen Ƅeldөn keşe juq. Keltә Ƅajlәvselөr jeteşmәj, ularđın eşlәgen eş sıjlatları nasar. Keltә urılqas Ƅajlanmәj qojaşta jata, ө Ƅajlangan saqta Ƅaşaqtar hınalar. 2-se brigadanın urıvsıları **Ojaffa**rıf hәm **Tajıpıvalar** nasar uralar. Urqıs maşinalarının artına orloq tolqostar qujıl

УФТ ІСКАЯ
Городская массова
библиотека

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 188 16-avqust 1934 JЬL

VKP(b) rsn Başqortostan Ölkä, Ölkä qata komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PRROLETADARЬ, BERLƏŞEGEDI

„Bətə Sojuz qьtьl taqtahьna, aşlьqtardьn, bətə urozajьn otlicno, tulьhьnsa hem srogьnda jьjnap alqan, kombajьnlaştьrьvda bildələngən protsentqa ölgəşkən, traktordarь hem jək afto-maşinalarьn fajdalanьvda iq jaqşь kyrhətkestər birgən, dəvlətkə igen tapşьrьv planьn srogьnan alda ytəgən, yddəren köügə hem jaddq səsev orloqtarь menən tulьhьnsa tə'min itkən hem qalqan artьq aşlьqtьn östən ber öleşən dəvlətkə tapşьrqan SVXOZDAR jadьlalar“ („PRAVDA“)

VKP (b) YDƏK HƏM ÖLKƏ KOMITETЬ

PLENUMDARЬNЬN QARARDARЬN ÖJRƏNEV TURAHЬNDA

Bьjkin iptəştең tənjaq rajondar tərkəmən jərəp qajtьvь turahьndaqь beldereve bujьnsa VKP(b) nьq Başqortostan ölkə komitetьnьq 1934 jьl 8 avqust qararь

1. Ydək komitet hem Ölkə komitet plenumdarьnьn qararlarь, sigerək tə malsьlьq bujьnsa sьqarqan qararlarь, dəjem jьjlьştarda dokladtar qujьv julь menən formal' rəveştə genə əjrəneigənlegen, şunьn hədəmtəhendə kolxozsьlar qьna tygel, səlki avьldaqь kommunistardьn hem komsomolestardьn kүsche Ydək komitet plenumьnьn malsьlьq turahьndaqь qararlarьn ydləştirməqənlegen hem Ydək komitet plenumьnьn qararlarьn tormoşqa aşarьv bujьnsa kolxozsьlar hem janqьdaqtar arahьnda massovoj eştərde jəjep jebərə almaqanlьqtarьn əjtep ytergə.

2. Ölkə komitetьn kul'tpropьna Ydək komitetьn ijyn plenumьnьn hem Ölka komitet plenumьnьn qararlarьn əjrənev bujьnsa aşьqьs rəveştə urьndarqa avьl kommunistarь hem komsomöldarьnьn partianьn malsьlьq turahьndaqь qararlarьn ydləştereven tə'min itergə, Ydək komitet hem Ölkə komitetьn malsьlьq turahьndaqь qararlarьn bojomqa atqarьv əsen partia hem komsomol aqzalarьnьn kolxozsьlar hem janqьdaqtar arahьnda kin eş jəjep jebərəvdəren tə'min itergə məzbyrlargə.

UROŽAJ JЬJЬV KAM PANIAHЬ HƏM IGEN TAPŞЬRЬV TURA HЬNDA

1. Rajkomdardь hem MTS politaylektəren oşolarqa məzbyr itergə:

a) Ydək komitet hem Ölkə komitetьn orloqtardь juqaltьvdarqa qarşь kərəşev, aabьvda tan irtənən alьp qarangь teşkənsə eşlev, urozaj jьjьvdь aşьqtьrь; elkertlev hem huqьv turahьndaqь direktivalarьnьn ytəleven tə'min itergə;

b) har ber kolxozsьqa hem kolxozsь qatьn-qьdqa huqьlqan orloqtan xedmət kendəre bujьnsa avans birevde tə'min itergə;

v) bьqa tiklem bulьp kilgon orloqto kyp juqaltьvdarqa jul qujmav əsen ırdьndardь keşelərde hem maşinalardь derəb urьnlaştьrьvdь tə'min itergə;

g) Baltas rajonьnьn elgəhe bujьnsa tidlek menən kolxozdardan ber eleşendə xuzalьq tьbында suşilkalar tedergə kereşergə. Narkomzemqa suşilkalardьn certyzdarьn hem terle durlьqta suşilkalar tedergə rascottar birergə.

2. Kolxoz kelattarenең absoljot kypselegendə kelat talpandarь barlьqьn hem bьl qortqostarqa qarşь kəraşten jeterlek bulmavьn əjtep ytev menən bergə, rajkomdardь, MTS hem sovxoz politaylektəren kelattarde jentekiop tikşerev hem ulardь tədartьv eşen ojoştororqa məzbyr itergə.

3. Kolxoz predsedatel'dəren hem janqьdaqtardь punkttarqa jelgərelməgən hem kelat talpandarь menən zararlanqan orloq alьp barqan esen ulardьn jenajat javaplьlьqьna tartьlasaqtarьn aldan tьkərlergə.

4. Dəvlət ssьjppunkttarьna igen inevden jul qujьlqьnьd jomoşaq itkənlegen əjtep ytev menən bergə, rajkomdardь hem MTS politaylektəren kolxozdardьn hem janqьdaqtardьn igen tapşьrьv eşen igende kendə tapşьrьvdь hem ajlьq plandardьn rajon dəvmələndə tulьhьnsa ytəleven tə'min iterlek itep ojoştororqa məzbyr itergə.

5. VKP(b) rajkomdarьn hem MTS politaylektəren kedge sasev eşen tidlek menən jəjep jebərergə məzbyr itergə.

MALSЬLLЬQ TURA HЬNDA

1. Tənjaq rajondardьn kolxoz fermalarь ojoştorovda artta qalqanlьqtarьn hem şul uq vaqьtta individual' fajdalanьvda maldьn saqtaj kyp bulqanlьqьn əjtep ytev menən bergə bьl rajondardьn VKP(b) rajkomdarьn hem MTS politaylektərən malsьlьq bujьnsa bulqan eştərden avьrlьq ydagen kolxoz fermalarь ojoştorovqa kyserergə, tүe jьl esendə hьjrhьdlьqtь bətərev eşen ytkərergə məzbyr itergə.

2. Bajtaq qьna kolxozdarda silostьn havьndь hem maldьn kerlədən kytərev sredstvohь bulqanlьqьn narьqlap jetkermədər barlьqьn əjtep ytev menən bergə, rajkomdarqa hem VLKSM Ölka komitetьna aktiv hem komsomol kestəre menən kolxozdarda silostь dəjemləştereligən maldarqa hem kolxozsьlardьn hьjrdarьna aşatьv esən fajdalanьv təngələndə sistemalь eş alьp barь qa təqdim itergə.

3. Kolxozdarda jəjep jeərelqən tedeleşkə Başnarkomzemdь hem VKP(b) rajkomdarьn jəselsələrde nisek ytlererga, qajtanan eşlərgə hem huqlarqa ikenen urьnьnda kyrhətev esen belgestər jebərev hem qьtqa sroklь kurstar aşa uqьtьv juldarь menən his ber kisekmətən milli kolxozdarqa jardam ojoştororqa məzbyr itergə.

2. Sojuzplodoovoşqa h ə m Potrebplodoovoşqa his kisekmətən jəselsələr ədərlavde jəjep jebərergə hem ulardь qajtanan eşlavde ojoştororqa.

3. VKP (b) rajkomdarьna hem rajon başqarma komitettarьna urьndardьn jəselsələr halьv esən kustarnoj taralar eşlavde tə'min itergə, Başsojuzqa rajondarqa, nigerək tə Baltasqa, jeterlek miqdarda tod taşьrqa.

4. Baş GIZ dь jəselsələrde yьterev, qajtanan eşlav hem haqlav bujьnsa mirhaldar hem retseptar menən listovkalar hem plakattar barьlьrьp sьqarьrqa məzbyr itergə.

KADRDAR TURAHЬNDA

1. Jetəkselek eştərgə qatьnqьddardьn ad hem bik aqьrьn yrlateleven əjtep ytergə, rajkomdarqa hem politaylektərgə bьl eşte kəsəjtergə, baqsasьlьq brigadalarьndaqь qatьn-qьd brigadirdarь hem zveno ojoştororlarьn barьv brigadirь, kolxoz predsedatel'dəre hem urьnbarlarь h. b. itep yrlətergə təqdim itergə.

2. Ölkə komitetьn avьl xuzalьqь bylegenə, Başqortostan Ydək başqarma komitetьna hem Başnarkomzemqa rajon kolxoz məktəptere ergəhendə 1-15 se oktəbr'dən alьp avьl soveть predsedatel'dəre, kolxoz predsedatel'dəre, kolxoz predsedatel'dərenen urьnbarlarь bulьp eşlavse qatьn-qьddar esen 3-4 ər ajlьq kurstar ojoştororqa təqdim itergə. Ölkə komitetьn kul'tpropьna avьl xuzalьqь bylegenə, başqortostan Ydək başqarma komitetьna hem şul uq vaqьtta individual' fajdalanьvda maldьn saqtaj kyp bulqanlьqьn əjtep ytev menən bergə, rajkomdarqa hem VLKSM Ölka komitetьna aktiv hem komsomol kestəre menən kolxozdarda silostь dəjemləştereligən maldarqa hem kolxozsьlardьn hьjrdarьna aşatьv esən fajdalanьv təngələndə sistemalь eş alьp barь qa təqdim itergə.

3. Kolxozdarda jəjep jeərelqən tedeleşkə Başnarkomzemdь hem VKP(b) rajkomdarьn jəselsələrde nisek ytlererga, qajtanan eşlərgə hem huqlarqa ikenen urьnbarlarь bulьp eşlavse qatьn-qьddar esen 3-4 ər ajlьq kurstar ojoştororqa təqdim itergə.

4. Rajkomdardь hem Başnarkomzemdь Janavьldьn—majdandardda naturalaj kyrgədmə mal urьndarь (əsə susqular, hьjrdar, attar esən) tedev metodьn tormoşqa ytkərergə məzbyr itergə. Hər ber rajondaqь kolxozdardьn berehendə tedeleşten bətə qaqidalare bujьnsa kyrgədmə mal quralarь tedevde Narkomzemdьn hem bətə rajkomdardьn burьsь itep qujьrqa.

BAQSASЬLЬQ TURA HЬNDA

1. Tənjaq rajondardьn baqsasьlьq eşendə şaqtaj qьna elqəşevdərə barlьqьn hem şul uq vaqьtta xalьqta kynekmələrden bətenlaj bulmaqanlьqьn hem jəselsələrde tərələvdə, qajtanan eşlevdə, ytkərevdə (sвьjt) agranomia jardamdarьnьn juqlьqьn əjtep ytev menən bergə, Başnarkomzemdь hem VKP(b) rajkomdarьn jəselsələrde nisek ytlererga, qajtanan eşlərgə hem huqlarqa ikenen urьnbarlarь bulьp eşlavse qatьn-qьddar esen 3-4 ər ajlьq kurstar ojoştororqa təqdim itergə. Ölkə komitetьn kul'tpropьna avьl xuzalьqь bylegenə, Başqortostan Ydək başqarma komitetьna hem Başnarkomzemqa rajon kolxoz məktəptere ergəhendə 1-15 se oktəbr'dən alьp avьl soveть predsedatel'dəre, kolxoz predsedatel'dəre, kolxoz predsedatel'dərenen urьnbarlarь bulьp eşlavse qatьn-qьddar esen 3-4 ər ajlьq kurstar ojoştororqa təqdim itergə.

3. Kolxozdarda jəjep jeərelqən tedeleşkə Başnarkomzemdь hem VKP(b) rajkomdarьn jəselsələrde nisek ytlererga, qajtanan eşlərgə hem huqlarqa ikenen urьnbarlarь bulьp eşlavse qatьn-qьddar esen 3-4 ər ajlьq kurstar ojoştororqa təqdim itergə. Ölkə komitetьn kul'tpropьna avьl xuzalьqь bylegenə, Başqortostan Ydək başqarma komitetьna hem Başnarkomzemqa rajon kolxoz məktəptere ergəhendə 1-15 se oktəbr'dən alьp avьl soveть predsedatel'dəre, kolxoz predsedatel'dəre, kolxoz predsedatel'dərenen urьnbarlarь bulьp eşlavse qatьn-qьddar esen 3-4 ər ajlьq kurstar ojoştororqa təqdim itergə.

4. Kolxozdarda balalar ucrez denielərenең kiң rəveştə ojoştorolqanlьqьn, ləkin ulardaqь rabotniktardьn kvalifikatsialarь jomoşaq bulqanlьqьn əjtep ytev menən bergə, VKP(b) rajkomdarьn hem MTS politaylektəren qьşqь midgel esendə rajon kolxoz məktəptərə ergəhendə balalar jəsləhe hem baqsalь jetəkselərən qajtanan ədərlav kurstarь ytkərergə məzbyr itergə.

5. Başqortostan Ydək başqarma komitetьnьn partgruppalьna avьl sovettarьnьn predsedatel'dərenə hem sekretardarьna avьl sovettarьn qajtanan hajlavdar başlanqanqa tiklem konstitutsianьn tөp polozenielarьn, partia hem xəkymətten avьl xuzalьqь bylegenə bьlardь nəşer itev planьn hem programmahьn tədergə təqdim itergə.

4. VKP(b) rajkomdarьn hem VLKSM elkə komitetьn qarardь ejranevmetodtarьn jabajlaştьrьp. *Ydək komitet plenumьnьn malsьlьq turahьndaqь qararlarьn* avьl kommunistarьnьn hem komsomöldarьnьn ydləştereven tə'min itergə, Ydək komitet hem Ölka komitetьn malsьlьq turahьndaqь qararlarьn bojomqa atqarьv esen partia hem komsomol aqzalarьnьn kolxozsьlar hem janqьdaqtar arahьnda kin eş jəjep jebərəvdəren tə'min itergə məzbyrlargə.

UROŽAJ JЬJЬV KAM PANIAHЬ HƏM IGEN TAPŞЬRЬV TURA HЬNDA

1. Rajkomdardь hem MTS politaylektəren oşolarqa məzbyr itergə:

a) Ydək komitet hem Ölkə komitetьn orloqtardь juqaltьvdarqa qarşь kərəşev, aabьvda tan irtənən alьp qarangь teşkənsə eşlev, urozaj jьjьvdь aşьqtьrь; elkertlev hem huqьv turahьndaqь direktivalarьnьn ytəleven tə'min itergə;

b) har ber kolxozsьqa hem kolxozsь qatьn-qьdqa huqьlqan orloqtan xedmət kendəre bujьnsa avans birevde tə'min itergə;

v) bьqa tiklem bulьp kilgon orloqto kyp juqaltьvdarqa jul qujmav əsen ırdьndardь keşelərde hem maşinalardь derəb urьnlaştьrьvdь tə'min itergə;

g) Baltas rajonьnьn elgəhe bujьnsa tidlek menən kolxozdardan ber eleşendə xuzalьq tьbында suşilkalar tedergə kereşergə. Narkomzemqa suşilkalardan certyzdarьn hem terle durlьqta suşilkalar tedergə rascottar birergə.

2. Kolxoz kelattarenең absoljot kypselegendə kelat talpandarь barlьqьn hem bьl qortqostarqa qarşь kəraşten jeterlek bulmavьn əjtep ytev menən bergə, rajkomdardь, MTS hem sovxoz politaylektəren kelattarde jentekiop tikşerev hem ulardь tədartьv eşen ojoştororqa məzbyr itergə.

3. Kolxoz predsedatel'dəren hem janqьdaqtardь punkttarqa jelgərelməgən hem kelat talpandarь menən zararlanqan orloq alьp barqan esen ulardьn jenajat javaplьlьqьna tartьlasaqtarьn aldan tьkərlergə.

4. Dəvlət ssьjppunkttarьna igen inevden jul qujьlqьnьd jomoşaq itkənlegen əjtep ytev menən bergə, rajkomdardь hem MTS politaylektəren kolxozdardьn hem janqьdaqtardьn igen tapşьrьv eşen igende kendə tapşьrьvdь hem ajlьq plandardьn rajon dəvmələndə tulьhьnsa ytəleven tə'min iterlek itep ojoştororqa məzbyr itergə.

5. VKP(b) rajkomdarьn hem MTS politaylektəren kedge sasev eşen tidlek menən jəjep jebərergə məzbyr itergə.

MƏKTƏPTƏRDƏ UQЬV JЬLЬNA ƏDER LƏV TURAHЬNDA

1. VKP(b) rajkomdarьna məktəptərden dərestərde srogьnda-1-se sentəbədə başlavqa ədər bulьvьn tə'min itevde təqdim itergə.

2. Baş GIZ qa Ölkə komitetьn tatarsa həjlasə torqan başqort xalьqtarьnьn məktəptəren tatar telendəge dəreslektər həm ədəbiət menən tə'min itev turahьndaqь direktivahьn uqьv jьlь başlanqanqa tiklem ytergə təqdim itergə.

FIZKUL'TURA TURAHЬNDA

Kolxozdarda fizkul'turanь ytkərevden bətenlaj juqlьqьn əjtep ytev menən bergə, VLKSM Ölkə komitetьna həm fizkul'tura sovetьna kolxozdarda, məktəptərdə fizkul'tura majdandarь ojoştorov eşen jəjep jebərergə, ŞKM larda fizkul'tura dəreslərə inderergə həm kolxoz jaştare arahьnda GTO normalarь tapşьrьv eşen jəjep jebərergə təqdim itergə.

VKP (b) nьq Başqortostan Ölkə komitetь

sekertarь: **Isəncyrin**

„Yrnək“ igen tapşьrьvda alda bara

Mənəvez, 15 (Başrosta). Qьdьl bajraqlь „Yrnək“ kolxozь dəvlət aldьndaqь mujьndamalarьn ytəvdə bətə kolxozdardan da alda bara. 400 sentner arьş tapşьrьv, 80 sentner bəsən tapşьrьv hem it-tapşьrьv plandarь tulьhьnsa ytəlde,tid kəndərdə naturalata tyləv də inderelep bətə. Dəvlətka tada, qoro, juqarь sьjfatlь orloq tapşьrьla.

„Yrnək“ 230 ga arьş səste.

Dyrtəjlə, 15 (Başrosta). 13-se avqustqa Dyrtəjlə MTS-ьndaqь kolxozlardа 4103 gektar irtə səselqan hasan aşlьqь urьlqan, bьl 22 pr. qьna təşkil itə. Urozaj jьjnavda temptardьn əkeren bulьvь arqahьndə, elkertlev də artta qala. Urьlqan 14350 gektar arьstьn 5310 gektarь, irtə hasan aşlьqьnьn 305 gektarь qьna elkertlənqən.

Politaylek kolxozdardьn bətə kəstəren elkertlev hem huqьv eşenə moslilizirlanь. 13-se avqustqa 3714 ga aşlьq huqьldь.

XEƊMƏT KƏNƏN ŢUƉƉЬRЬVQA JÜL QUJMAƄQA!

NƏQIMƏ MENƏN FƏRIDƏ IKE TƏRLƏ EŞLƏJ

LƏKIN, XAƵЬJЬVA ULARQA XEƊMƏT KƏNƏN TIGEƉ JABA

(Yd xənərsenedden)

Kolxozdьn, kolxozsьlardьn doxotь—namaƄ menən eşlevdən kilə. Timək namaƄ menən eşlevse, jalqavdarqa qaraqanda, rvactarqa qaraqanda **kyberək doxod alьrqa tejeşle.**

Kəltəne tьqьƉ itep, jerdə ber genə bəşaq tə qaldьrmaj kyberək kəltə bəjləgən Nəqimə kyberək xedmət kənə alьrqa tejeşle. Ə bəşaqtь jьjmavьƄ kəltə bavьn əşer-bəşer genə jahap kəltələren nasar bəjləvse, ad eşlavse Fəridə xedmət kenen də adьraq alьrqa tejeş.

Sənki **Nəqimənen** eşe jəqşь sьjfatlь. Ə **Fəridə** eştə nasar eşlavse keşe. Nəqimə menən Fəridənen hem ular janьnda eşlavse Minnisa menən Fəxriden nisek eşlagənen gruppovod Məminə qarap jərergə, hanap barьrqa, jadьp qujьrqa tejeş. Şulaj tikşerep jadьlqan məqlymət ken hajьn brigadirqa, ə brigadir kolxoz ihapsehenə birep tororqa tejeştər.

Ə, inspektordar unьn dərəƄləgən kydətep tororqa, xata urьdnarьn kydətep barьrqa tejeştər.

Kemden nisek eşlave urьvsьlar, taşьvsьlar, huqьvsьlar, tejavselər, tadartьvsьlar, tapşьrьvsьlar arahьnda alьp barьla. Bьna şul kydətevselər arahьnda Nəqimənең xedmət dəftərendə „norma bujьnsa 1,20, ə sьjfatьn tьapkə alьp 1,35“, Fəridənen xedmət dəftərendə „norma bujьnsa 1,20, ə sьjfatьn tьapkə alьnьp 0,95“ xedmət kənə jadьlьrqa tejeş. Başqa kolxozsьlarqa la şundaj ydgərəştər bulьrqa tejeş. Jaqşь sьjfat əsen kyp qujьlьrqa, nasar sьjfat əsen ad qujьlьrqa tejeş. Bьl—zakon. Timək xedmət kənə sьjfat ihapkə alьnьp qujьlqanda qьna dərəƄ bula.

Partia hem xəkymət bьl turala kitkən rəveştə direktiv birdelər.

Kolxozsьnьq xedmət kenen, unьn eş sьjfatьna qarap ajldalərgə kerək—tinelər.

Partia hem xəkymətten bьl direktivtarь. Tujmazь rajonьndaqь kyp kolxozdarda ytəlmədər.

Irekiesoveть **„1-maj“**. **„Şarlьqbaş“** hem **„Talь kyl“** kolxozdarьnda partia hem xəkymətten bьl direktivtarьn ojathьƉ rəveştə boƉalar. 10-sь avqustqa tiklem ber genə kolxozsьnьn da xedmət dəftərenə sьjfatьn tьapkə alьp xedmət kənə jadьlmaqan. „1-maj“ kolxozьnda 7-se avqust kənə berense brigadala aşlьq huqьvdьn sьjfatь nasar ine. Bьnda bigerək tə halam qaqьvsь Rəximjanьva Fəqilə hem Latipьva Xəsbidər qəjeple bulde. Ləkin 7-se avqust kənə irtə menən brigadir Nurqalejeiftьn birgən tasil jadьvьn qarahaq, halam qaqьvsьlardьn bətəlienə lə ber tigeƉ xedmət kənə qujьlqan.

Şul uq kolxozda kəltə bəjləvse 8 qatьn-qьd ber labogrejka artьnan, ber eddən kəltə bəjlap baralar. Gruppovod juq. Brigadir ikense urьnda jerej. Sьjfat inspektotь Basirьf şunda qarap həjlənep tora.

Kemden nisə kəltə bəjləgənen nisek bəjləgənen, başaqtь nisek jьjnap barqanьn ber kem də belməj. Ber tellerək qьƉ Xazьjьva Mə'minə:

— „Bed ber gruppaqa ingəs nisek eşlahək tə jaraj. Jaqşьmь, jamanmь unda bedden eşeneƉ juq, bed barьƄьƉ da ber tөble“ tej.

Səbəp nəmələ?

Sənki Rajzo gruppalardь ojoştorovda ber sara la kyrməgən.

Sьjfat ispektordarьnьn burьssьn anlatmaqan, briqadirdardan Kalimullin hem Nuretdinьttar bьl turala ujlap ta qaramaqandar. Pravlenia predsedatele Ojabdьlxaqьf ydenen bьl turala nəmə eşlərgə tejeşlegen də anlamaj.

Bьnьn arqahьnda juqarьla əjtelgən kolxozdarda namaƄ menən eşlavselər də jalqavdar, rvactar, şarlatandar da ber tigeƉ xedmət kənə alalar.

Sənki bьnda sьjnfi kərəş juq, kulaktьn nej tiklem bulьvьn kutaktьn kem tele menən nəmə höjləven anlamajdar. Partorg Zaripьf bьl turala keşe anlarlьq itep ber ayd də höjləməj. Ə kolxozqa inep ojalaqan kulak qaldьqtarь kulak uravniloikahьn ytkərep jatalar. Bьnda stena gazetahь sьqarьvdь partorg Zaripьf yde lə kərəkhenməj.

Bьna şlapələr, jebegəndər, kulak agenttarь kolxoz, avьl soveть başьnda ultьna, namaƄlь kolxozsьlardьn xedmət kendəre şulaj talana, urlana. Bьndaj xəlde bətərevgə bətə kestə tuplarqa kərək. Xedmət kənə namaƄlь kolxozsь esən iq qimmətle ber nəmə ul.

R. KAMAL.

XEƊMƏT NASAR OJOŞTOROLQAN

BAŞ TARTЬVSЬLAR ŞTRAFLANMAJƉAR

(Yd xənərsenedden)

„QьƉьl il“ kolxozь 17 gektar arьştь 9 kən bujьna urdь. 9 kən! HeƉ bəlkem unda eş kəstəre jetməjdər, tip ujlarьnьqьƉ. Kirehensə, unda eş kəstəre artьqь menən jetə. Kolxozdьn 8 lobaqrejkahь, 2 taşlap urqьs maşinahь, 109 eş atь hem 136 eşse kesə bar. Oşo tiklem kes menən 17 gektar arьş—9 kenqə hudьldь.

Səbəp nəmələ hun?

Təp sanəp xedmət dissiplinahьnda, xedmətte ojoştorovdьn jomoşaq bulьvьnda. Bəbьvda quna jatьp eşləməjdər. Eşkə hun sьqalar. Brigadir xalqtь eşkə qьvьp sьqara. Bьl tərtip bulьp urьnlaşqan. Şuqa kyrə lə kolxozsьlar-brigadir kilep əjtkənsə kətep jatalar.

Oşolar hədəmtəhendə kendəlek eşlav normahь ytəlməj hem bəjlangən kəltələrdən sьjfatь la nasar bula. Bəjlavselər jynləp bəjləjdə, kristarqa hala la, belmejdər. Ə brigadirdar əjrətməjdər.

Xedmət dissiplinahь nasar bulqas, progul jahavsьlar, eşkə bətenlaj sьqmaj qalьvdar da kyp. 3-se avqusta irtə menən javьn bulde, ə təştən hun ajad. Eşkə barьvqa „qьvьldь“ Ojəpəsef zvenohьnan başqalarь 2-3 saqət hunlap kildelər. Ə, Bəşiref hem Ojəbəj zvenolarь eşkə bətenlaj kilmənelər. Səjfullina Məqmyrə, Əxmirьva, Xəsəjenьva Məsxydələr mujьlqa kitkəndər.

Bьl tiklem dissiplinahədlьq—iq təvlə brigadirdardьn yddərenən kila. Ular pravlenia qusqandь yd vaqьtьnda ytəmədər. Ul qьna la tygel bətenlaj eşləməjbaş tartьvdarda bulqalaj. Bьna 30-iJyl təndə igen bətərev ojoştoroldo. Brigadalarqa aldan uq belderelde. Şuqa qaramaqtan, brigadir Ojəmeref hem Gərəjeftar yddərə eşkə sьqmanьlar.

Bьna oşondaj səbəptər—arьş uraqьn 9 kən hudьdlar. Jadaq aldьlar.

ZEJANSURA KOLXOZDARЬNDA

UROŽAJ JUQARЬ

Zejansura 15 (Başrosta). Rajon kyləmendəge bajtaq kolxozdar bьjьl iq juqarь urozaj alalar. „Katralь“, „Boxarsa“ hem „Timirazef“ kolxozdarь ber gektardan 17 şər sentner, „Borets za svobodu“ kolxozdarь 14 tər sentner, Afzal Tahirof isemendəge kolxoz 13 sentner huqьp aldьlar.

URЬVTEMPЬ KYTƏRELDE

(Yd xənərsenedden)

Qьjaq rajonь „Alqa“ kolxozьnьn 5-se brigadahь arьş urьvqa 30-sь iJyldə yk başlahalə, eş kəsən dereƄ ojoştormav arqahьnda 8 kən esendə nej barь 30 gektar qьna arьş urьldь. Əgər arьş urьv oşo temp menən barna 128 gektar arьştь urьv 1 ajqa tartьlasaq.

Kolxozsьlar arahьnda urozaj jьjnavqa massovьj-anlatьv eştəren jəjep jebərev ərən bətə kommunist hem komsomoldar mobilizirlandьlar, komsomoldar ajrьm zvenolarqa berketeldelər. Hər ber brigadanьn stena gazetahь sьqa başlanь.

Brigadala jalqavdarqa qarьşь qatь kəraş asьldь. Urozaj jьjnavda massovьj anlatьv eştəren jəjep jebərev arqahьnda **2 kən esendə** (9-8 avqusta) **26 gektar arьş urьldь**.

Kolxozsьlar urozaj jьjnav turahьndaqь partia hem xəkymət qararlarьn ejrənələr. Jal vaqьtlarьnda qьsqьtьp gazeta uqьvdar ojoştoroldo.

Urqьs maşinalarь bətəhe lə remontlanьp bətbələ, remonttьn sьjfatь nasar. Sьjfat komissiahь Axunjanьf maşinalardь remont tan qabul itkən saqta nьqlap qarap almaqan.

Urqьs maşinalarь bik tid vatьlalar; 10-sь avqusta 2 urqьs maşinahь vatьlьv arqahьnda kendəlek norma 5 gektarqa tulmanь.

Qul menən urьvda Qjaripьf, Məxəmətjarьf hem Qjəfurьvalar. kendəlek normalarьn 110-120 pr. qa ytəjdər. Ular ber genə minut vaqьtlarьnda ərəm itməjdər. Eşkə irtə sьqalar hem jəməqət eştəren də başqaralar. Stena gazetьna aktiv qatnaşalar.

Ləkin kolxozdьn igenen haqlavqa brigadir **Axtarьf** iqtibar itməj. Igen qarav əsen 2 hьbajlь bildələnhələ, ular kendəd genə qarajdardarda, tənən joqlajdar. Kendəd də hər vaqьtta baƄьvda bulmajdar. 10 nsь avqus ta baƄьvqa xəbərselər brigadalь sьqqanda igen qaravsьlar teş aldьnan qьna baƄьvqa kildelər, ə qaravsьsь Asьjьf baƄьvqa bətenlaj sьqmanь.

Bьl məs'ələ brigadirdar jьjlьşьnda tikşerelep igen qarav esen iq bşanьslь udarnik—kolxozsьlar təqəjenlənde hem kөmsomol, pionerdardan postar ojoştoroldo.

Kolxozsьlar urozaj jьjnavdь yd vaqьtьnda bətərergə, ber genə başaqtь la qaldьrmaƄqa, dəvlətkə iq juqarь sьjfatlь orloq tapşьrьrqa yd eƄtərenə mujəndamalar aldьlar.

KINJƏQOL.

IGEN QOJOLA...

„BUDJUNNЬJ“ KOLXOZЬNDA EŞTE PLANLAŞTЬRALAR QIЬNA ƏLE

Əəjəlil rajonь „Budjunnьj“ kolxozьndə ele bulna urozaj jьjnav əsen proizvodstvo plandarь tədəlməgən. Kolxoz predsedatele Ömətbajьf hem ihapse Zaripьftar urozaj jьjnav nisə kendə bətergə tejeşlegen, kypme at hem keşe kesə kərəklegen, kypme maşina eşlergə tejeşlegen belməjdər. Kolxozda 5 lobogreka, 2 urqьs maşinahь. 3 molotilka,3 jelgarges maşinahь bar, bьlardьn berehe lə remotnlanmaqan. Ularqa, ytkən jьl urozaj jьjnavdan hun kilterelgen maşinalar qьjrap, tutьqьp jatalar.

Remont əbtənən jetəkselek itevse Səlimьf yd eşendə javap. lьlьq hidməj. Sьjfat komissiahь aqzalarь Salixьva, Loqmanьf Əlibajьftar ber nəmə lə eşləməjdər.

Kolxozda eşse kesə ojoştorolmaqan. Irnazarьf, Jəqəfaref, Salixьf, Salixьva hem Ajbajьftar uƄal uj menən eşkə sьqmajdar, təşkə tiklem joqlajdar,eşkə sьqьv ƉanqasьƄ qalalar. Irnazarьf yde brigadir bulьvьna qaramaƄtan esep jerej. Kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş hem udarsьlьqtьn iseme lə juq. BaƄьvƉarda kolxozsьlar *esən dəjem torlaqlar* ləvse lə nəmə lə eşləməjdər.

Kolxozda eşse kesə ojoştorolmaqan. Irnazarьf, Jəqəfaref, Salixьf, Salixьva hem Ajbajьftar uƄal uj menən eşkə sьqmajdar, təşkə tiklem joqlajdar,eşkə sьqьv ƉanqasьƄ qalalar. Irnazarьf yde brigadir bulьvьna qaramaƄtan esep jerej. Kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş hem udarsьlьqtьn iseme lə juq. BaƄьvƉarda kolxozsьlar esən dəjem torlaqlar ajrьm zvenolarqa berketeldelər. Hər ber brigadanьn stena gazetahь sьqa başlanь.

Brigadala jalqavdarqa qarьşь qatь kəraş asьldь. Urozaj jьjnavda massovьj anlatьv eştəren jəjep jebərev arqahьnda **2 kən esendə** (9-8 avqusta) **26 gektar arьş urьldь**.

Kolxozsьlar urozaj jьjnav turahьndaqь partia hem xəkymət qararlarьn ejrənələr. Jal vaqьtlarьnda qьsqьtьp gazeta uqьvdar ojoştoroldo.

Urqьs maşinalarь bətəhe lə remontlanьp bətbələ, remonttьn sьjfatь nasar. Sьjfat komissiahь Axunjanьf maşinalardь remont tan qabul itkən saqta nьqlap qarap almaqan.

Urqьs maşinalarь bik tid vatьlalar; 10-sь avqusta 2 urqьs maşinahь vatьlьv arqahьnda kendəlek norma 5 gektarqa tulmanь.

Qul menən urьvda Qjaripьf, Məxəmətjarьf hem Qjəfurьvalar. kendəlek normalarьn 110-120 pr. qa ytəjdər. Ular ber genə minut vaqьtlarьnda ərəm itməjdər. Eşkə irtə sьqalar hem jəməqət eştəren də başqaralar. Stena gazetьna aktiv qatnaşalar.

Ləkin kolxozdьn igenen haqlavqa brigadir **Axtarьf** iqtibar itməj. Igen qarav əsen 2 hьbajlь bildələnhələ, ular kendəd genə qarajdardarda, tənən joqlajdar. Kendəd də hər vaqьtta baƄьvda bulmajdar. 10 nsь avqus ta baƄьvqa xəbərselər brigadalь sьqqanda igen qaravsьlar teş aldьnan qьna baƄьvqa kildelər, ə qaravsьsь Asьjьf baƄьvqa bətenlaj sьqmanь.

Bьl məs'ələ brigadirdar jьjlьşьnda tikşerelep igen qarav esen iq bşanьslь udarnik—kolxozsьlar təqəjenlənde hem kөmsomol, pionerdardan postar ojoştoroldo.

Kolxozsьlar urozaj jьjnavdь yd vaqьtьnda bətərergə, ber genə başaqtь la qaldьrmaƄqa, dəvlətkə iq juqarь sьjfatlь orloq tapşьrьrqa yd eƄtərenə mujəndamalar aldьlar.

KINJƏQOL.

Kombajьndar ədləkheƉ eşləjƉər

Byzdək, 14 (Başrosta). BYBK isemendəge orloq sovxozьnьn Dimitref bylege kombajnerdьn konkursta berenselekte alьv əsən kerəşələr. Bylektəge 10 kombajь ber tuqtavhьd eşləj. 227 gektar arьş tulьhьnsa jьjnalьp bətte.

Dimitref bylege 261 gektar arьş səste, 13-sə avqusta tunqa herev başlandь, berense kendə 19 gektar tunqa herelde.

Bətə kombajьndarda bөjƉaj jьjnaj başlanьlar—1529 gektar bөjƉajƉьn 60 gektarь jьjnalƉь inde. Kombajner **Bajsurin**, **Cansьf**, **Zajnenkolar** kendəlek eşlav normalarьn sistimatik rəveştə artьrьp tultьralar, ular kysmə QьƉьl bajraqtь yd quldarьna alьv əsen kerəşələr.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

PIONERDAR

JUQIALTЬVDAROQA QARЬ ŞЬ KƏRƏŞTƏ

KIEF, 15. Pionerdardьn hem avьl xuzalьqьndaqь barlьq balalardьnurozaj jьjьvda juqaltьvdarqa qarşь kəraştə qatnaşlьqtarьnьn hedəmtəhe kətməgənsə jaqşь bulde. BaƄьvdardajьjьlqan başaqtardan menərləgən sentner əƄtəmə orloq huqьlьp alьndь.

Dnepropetroişinala Genicski hem Nikopol'ski rajondarьndaqь pionerdar in kyp başaq jьjьp 186 sentner jaqşь sьjfatlь orloq tapşьrdь. Xar'kovşinala Blizneisof pionerdarь bigerək tə dur unqanlьq kyrhətteler. 10 nsь avqusta undaqь 7 kolxoz balalarь 20-se xalьq ara jaştar kənənə arnap dejem qьƉьl oaoz ojoştordolar. Ular bьl oaoz menən jьjqan başaqtarьnan huqьp 220 sentner orloq tapşьrdьlar.

17 AVQUSTA

SOVET JADЬVSЬLARЬ S'JEZDЬ ASЬLA

MƏSKƏV, 15. Sovet jadьvsьlarьnьn berense bətə Sojuz s'jezdь 17-se avqusta sojuzdar jortonoq kolonna zalьnda asьla.

PERVIN IPTƏŞ

BAŞSKOTOVODTRESTЬN POLIT CAST' BAŞLЬQJ

Narkomsovxoz polit idarahьnьn başlьqь ip. Soms ip. Pervinds Başqortostan Skotovodtresьnьn polit cast başlьqь itep bildələne.

SOJUZDA

UROŽAJ JЬJNAV BARЬŞЬ

Məskəv, 15. SSSR Narkomzemьnьn məqlymətlərə bujьnsa 10 sь avqusqa Sojuz kyƒəmendə 48409 men gektar orloq kul'turalarь-urozaj jьjьv majdanьnьn 49 protsentь sabьlqan.

Kolxozdarda

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SOVET OSQOSTARЬ FRANSIALA

SOVET ILE TЬNЬSLЬQ TERƏGE

LONDON, 15. Qala idarahь jortonda sovet osqostarь xərmə *tenə Errio tarafьnan ytkarelqan* zavtrakta Errio telmər menən sьqtь, ul unda—„bed hedden samoljottarьqьddьn sьjfatьna, sovet osqostarьnьn yd manevrdarьna ь anьs me:ən qaravdarьna ham qьjьvlьqtarьna qarap hoqlandьq. Bəgən bed sovettar aviatsiahьnьn kəsen ham qevaten kyrdek, lakin kəs elementь hedden ilegeddəge xalьq bejeklegenən fəqət ber eleşə genə bulьp tora.

Kəstə bujhandьra torqan taqь la mehimerək ham taqь la juqarьraq ber nəmə bar, ul Sovettar Sojuzь xalqьnьn bsbnьsьndan tьnьslьqqa ьntьlьvь. Min ip, Litvinofftьn, xalьqtardьn in juqarь ьntьlьşь tьnьslьq, tigən hyddəren xəterləjem. Xalьq jalpьhьnatajanьvsь həmeşə xalьq ьntьlьşьn saqьldьrьvsь tedeleş kenə bsbnьsьndan tьnьslьqqa ьntьla ala-bьl minen tərən inanьsьm bulьp hanala. Jevropa xalьqtarьn jəaerlənevdən ham bəbьmdan tiqlav missiahь nəq bьna ospndai strojqa qajtьp qalь. Sovettar xəkymətenen bşanьslь dubь bulьv sьjfatьnan min, bətə kynelenən şatlanьp qarşь alxan hedden ilegeddən bejek xalqьna minen sələmemde tapşьrьqьd. Xalq jalpьhьna tajanqan xəkymətlerden xalьqqa tьnьslьq tə'min itev esen ulardь hər terlə keslek qurqьnьşьnan haqlav esen bergə eşlərgə tejeşlegenə min bьqasa bulmaqanda la qurqьlьrqa tьrьşlьlar. Gebeel's bətə xalьq tavьşьna qujьvdən təqat sit il esen qenə kərək bulьvьn asьqtan-asьq beldede. „Bьl tavьşqa qujьvda ytkan jьqь tavьşqa qujьvqa qaraqanda ber genə tavьş juqaltьvьbed da-tine ul—sit ildərden jenel hulьş alьvdarь esen jerəsək.

Burьs—milli- sotsialistardьn rezimь nьq ham qaqsamatьlьq bulьvьna unьn jemerelevenəbulqan bətə emettərden jalqan itəqbeulьvьna bətə dənjanь bşandurьvda. Alda torqan „xalьq hajlavdarь"nьn eske politik xaraktern turahьnda qajhь ber gazetalar kommentariahь ajrata asьq hejlejdər, ular tavьşqa qujьvdьn hədəmtəlie nindəj gene aulmahьn, ular ber terle la əlaməjat totmajasaqtar, sənki dəvlət başlьqь turahьndaqь zakon kyptən zakon kesenə ingan, tidər.

ITALIA HƏM JUGOSLAVIA

MƏNƏSƏBƏTTƏRE QЬR QЬVLAŞA

VENA, 15. Italiaьlardьn Avstria granitsahьndaqь manevrdarь, Şusnigtьn Rimqa barьvь, Jugoslaviann Avstrialaqь natsional-sotsialistardь jaqlavda qəlepləvse Italia mateuqatь kompaniahь Italia menən Jugoslavia arahьn siktən tьş qьrqьvlaştьrьvqa kilterde. Vena korrespondentь „Neje syrxer zəltyng" Jugoslavia menən Avstria granit sahьnda Lavamynde menən Preval'i arahьnda Jugoslavia qəskərc tuplana, tip beldera. 12 kilometr alьtьlqta Jugoslavia qəskardəre tuplana. 12 kilometr alьtьlqta Jugoslavianьn 2 janь polkь ojoştoroloqan. Gazetaьn beldereveno qaraqanda, Italia qəskardəre Avstria siktərendə maxsus plan bujьnsa tav monevrdarь ytkarələr, bьl plan-nigedenə oşo urьndа bulьvь məmkin bulqan huqьq halьnqan.

SSSR fizkul'turniktarь Parizda

Pariz, 15. Eşse fizkul'turniktardьn xalьq ara sfjottarь dur unьş menən bara. Kisə, eş kene bulьvqa qaramaьtan, SSSR-əl'zas futbol matcында 6 men eşşən qatnaşьq itte. Ujen SSSR fajdahьna 15: 20 menən bətte.

„Dinamo" samoljottarь

Kiev, 15. Ukraina hən Qrьm bujьnsa dur sportiv osov ytkarev se „**Dinamo**" aviosekslahьnьn samoljottar zvenohь 13-nse avqusta Kieltan start jahap, sul uq kendə irtan Odessaqa kilde, kendeđ səqət 12 la Sevostopol qa osto.Vennitsa həm Odessa eь tenə „Pravda" həm„Kommunist" gazetalarьnьn avtatsia kenenə arnalqan eaş məqalələre taşlandь. Maşinalar tulь tərtiptə. Samoljottardь, proizvodstvola eşlagən kileş osov esen ejrangən dinamosьlar alьp bara.

ERRIO SOVET OSOVSЬLARЬ TURAHЬNDA

PARIZ, 15. Lion aerodromьnda Sovet eskodreliahь osor aldьnan Errio TASS korrespondentь menən həjləsevendə oşolardь belderde— „Bьl osovdь ojoştorqan Sovet xəkymətenə min rəxmətter ajtəm. Bьl, minen hunqь kitaьmda, Sovettar Sojuzь ojoşqan, kəsle dissiplinalь həm ere hava flotьna eja, tip beldereveməden dərəbiegen kyrhətte. Hedden bьl kileveged, minen Sovettar Sojuzь menən Fransia arahьn jaqьnajtьrqa telap 10 jьldan artьq, vaqьt jahaqan şartlardь rablav bulьp tora.

PRAGA GAZETTAЬ NЬQ QЬDЬQHЬNALAR

PRAGA, 15. Praqa Sovet osqostarьnьn kileve menən ajrata nьq qьdьqhьna. Bətə gazetalar da osov turahьndaqь otcotte ham ip. Unşlixtten ham osovda qatnaşьvsь başqa iptaştardən tьyrattaren eatьp sьqaralar.

XALЬQATЬ QURQЬTЬP, KƏSLƏP

GETLERDЬ HAJLATЬRQA KƏSƏNƏLƏR

Berlin, 15. 19 nse avqusta xəkymət tarafьnan ytkarelaşak bətə xalьq tavьşьna qujьv kampaniahьn jəjelderep jeəarevdə 13 nse avqus berense ken bulьdь. Berlində Gebeel's, Kein'də eske eştər ministere Frik, Mynxenda Gering, Breslavl'da Gess, Gamburgta Rust, Lejpsixta Lej həm başqalar dur telmər menən sьqtьlar. Bьl telmərdərden bətəhenə la meş jahavsьjfatьnan Germania eske eştər ministerlьqьnьn sekretarь-Sfund'ner radio bujьnsa telmər hejlane, ul ydenen telmərendə milli-sotsialistardьn hajlavsьlarqa „irekle tavьş birev"dəren oşo hyddər menən asьq kyrhətte: „tavьş birerga xoquq birevse hajlav tanьtmalarь yd rajonьnda tygel, telaha qajhь urьnda bulьhala tavьş birevgə xoquq birev menən genə qatmaj, tavьş birevdə qatnaşьrqa məənyr ita. Tavьş birevdə qatnaşьvdan tajaşьrqa telav maqsatь menən ьndaj tanьtma alьv turahьnda jullavsьlar bulha, ulardьn, bьl tanьtmanь hajdalanьp, fajdalanmavdarь tavьşqa quşqandan hun barь ber gazetalar kommentariahь ajrata asьq hejlejdər, ular tavьşqa qujьvdьn hədəmtəlie nindəj gene aulmahьn, ular ber terle la əlaməjat totmajasaqtar, sənki dəvlət başlьqь turahьndaqь zakon kyptən zakon kesenə ingan, tidər.

„Dinamo" samoljottarь

Kiev, 15. Ukraina hən Qrьm bujьnsa dur sportiv osov ytkarev se „**Dinamo**" aviosekslahьnьn samoljottar zvenohь 13-nse avqusta Kieltan start jahap, sul uq kendə irtan Odessaqa kilde, kendeđ səqət 12 la Sevostopol qa osto.Vennitsa həm Odessa eь tenə „Pravda" həm„Kommunist" gazetalarьnьn avtatsia kenenə arnalqan eaş məqalələre taşlandь. Maşinalar tulь tərtiptə. Samoljottardь, proizvodstvola eşlagən kileş osov esen əjrangən dinamosьlar alьp bara.

Respuelika prokurorь vaziahьn vaqьtlь rəveştə ytəvse Lejsovic iptaşka urьndarqa tejeşle kyrhətmələrəirergətəqdim itergə.

5. Komsomoldьn əlkə komitetьnan ytkarelesak sara turahьnda haqlьq kassalar sistemьnьn şiłь bulьv jahatenən komsomoldьn qatnaşьvь turahьnda urьndardaqь komsomol ojoşmalarьna kyrhətmələr aireven „horarqa, ə rajon profsojuz ojoşmalarьna onligatsialar taratьvdь tikşerevgə həm predpriətie, vedomostvo, ucrezdenie həm avьl sovettarьnьn haqlьq kassalarь menən rascot jahavdarьna eşlər şeflьqьn kin raveştə bьqtьrьrqa təqdim itergə.

6. Başnarkomfin, dəvlət xedmət haqlьq kassalarь, dəvlət kreditь idarahь həm Gosstrax upravlenieһь urьndarda bulqan bətə ranotniktar eştəgən urьndarьna nerketergə, massovoj zajьmdardьn taratьlьvьn tikşerev, rascottar jahav həm zajьm bujьnsa aqsa summalarьn jaqьnan itəapləvdə rajon ojoşmalarьna jardamqa quşьrqa ineeyr itergə.

7. Əlkə həm rajon gazetalarьna yddərenen ailtərendə finansmas'ələlərən bigerək ta'irekli tyləvdərde jomşaq jaqtьrtqan ьqtarьn kyrhatergə həm ularqamatnigat aitendə „haqlьq eşe həm dəvlət keridits" mejeşe ojoştorqa, zajьmdardь tikşerev, zajьm totosьlardь xedmətlonderevgə baqьşlap podpiska ucotь, xalьqqa onligatsialar taratьv həm aqsa inderevde jaqtьrtьp kyp ilazlь, stena gazettarь sьqarьrqa təqdim itergə.

8. Bətə sovettarqa, rajbaşqarmalarqa, rajprofsovettarqa həm komsodtarqa oşo jьldьn 5-se sentəberenən huniatmaj rajfo həm haqlьq kassalarьnьn eşlaqən eştəre turahьnda maxsus dokladtarьn tьntarqa həm eş ten hedəmtələre turahьnda 10 sentəbergə ydək komsodqa maxsus jadma informatsia menən xəbər itevgə təqdim itergə.

9. Bьl qarardь əlkə matbuqatta iqlan itergə.

Başsik predsedatele: **Akimьf.**

Başprofsovet predsedatele: **Bьjckof.**

1934 jьl-9 avqus.
Ofe qalaьь

ILGƏ SЬJFATLЬ METALL KƏRƏK

BELORET DOMNALARЬ KONDITSION SUJЬNDЬ

10 PR. TAN ARTTЬRMAЬQA TEJEŞTƏR

Beloret metallurgia zavodьnьn **domna sexь** ijyl planьn 109 pr. qa jetkerep ytəne. **№** 1 domna aujьnsa plan 110, 3 pr. qa ytəlep, 3948 tonna, № 2 domna planьn 107,9 pr. qa ytəp, 2734 tonna **sujьn** birde. Zavodtьn ike domnahь la hunqь 5 kenlektə rekordlь temp menən eşlej başlanьlar. № 1 domna 5 kenlek planьn 115,3 pr. qa həm № 2 domna 111,3 pr. qa ytəne. 31 ijyldə sex taqь la rekordlь plaika birde. Təvge jarty jьlьqta urtasa təvlek eşləp sьqarьv 188,1 tonna aulha, ijyl ajьnda 215,5 tonnaqa jette.

Domna sextarь 2781 kub. metr jaqьv materialьna ekonomia jahanьlar. Sьjzrankin, Synajkin smenalarь jaqьvlьqqa ekonomia jahavda, planьn artтьrьp ytəvdə aldьnqьlar bulьp baralar.

Lakin domna sexь eşendə elkən jeteşhedliektər də bar. Hər ajda 10 pr. qьna konditsion sujьn birelergə tejeş, ə ul 40 pr. qa tiklem barьp jetə. Eşselər arahьnda aqьmsьlьq bar. Kyp eşselər proizvodstvonь taşlap, başqa eştərgə kitələr. Ber ijyl ajьnda qьna proizvodstvonən 59 eşse kitte.

Domna sexь bulqan unьştardь nьqьtьv nigeđendə, jeteşhedliektərde **betərep**, avqust ajьnda **sьjfatlь sujьn** birev esən bol'şeviktarsa kərəşergə tejeş.

S. Bulat

STANDAR OTLICNO EŞLƏJBƏR

Beloret metallurgia zavodьnьn prokat sexь həm timer sьbьq stanь 11 kən remontta torovqa qaramaьtan 2674 tonna katanka birep, ajlьq planьn 146,9 pr. qa ytəne.

Stan „Trio" 2849 tonna sutunka birde həm ajlьq planьn 114,9 pr. qa jetkerep ytəne.

S. Bulat

IŞBIRDE RUDNIGЬ

JETƏKSELEGEN NЬOJЬTЬROJA KƏRƏK

Əbjalil priska idarahьna qaraqan **Işbirde** rudnigьna iqtibardь kesəjtev həm unda eşte kin jəjelderəp jeəarev turahьnda aprel' ajьnda VKP(b) Əlkə komitetьnьn həm Başzoloto idarahьnьn maxsus telegramdarь bulds. Şuqa qaramaьtan, eş əle bulha tərlipkə halьnqanь juq. Altьn rudahь sьqarьv planь **kondon-kon komevgə tasa bara**. Sənki Işbirde rudnigьnьn medire **Makonin G.J**. rudnik menən operativ jetəkselek itəhe urьnqa, kulaktar menən bergə qulqa qul totoşop esevdən buşamaj. Şaxta medire **Sьjcof Ivan** Allaqol tavь şaxtahьnda altьn rudahь sьqarьv urьnna, es aj bujьna qadi porodа sьqartьp jatte. Ulardьn bьl qorotqosloqtarь turahьndaqь eş Əbjalil priska ergəhendəge partkomqa birelhə la tikşerelmane, kirehensə, ulardь 2 şər ajqa kurortqa jeəarđelər.

Rudnikta zapas ruda juq. Fabrika kyp vaqьt eşhed tora. Rudniktaqь xuzahьdlьqtar turahьnda rudnikten partorqь **Ojazin** ip. Əbjalil priska ergəhendəge partia komiteteьna əjthə la. partkom sekretarь **Xəjretdinef** ip. „ul xuzalьq oşoşmalarьnьn eşe, bedden eş tyge!" tip kenə quja. Rudnik jetəkselegen qьvьrqa, nьqьtьrqa, unь operativ jaharqa kərək.

Partizan.

ƏFƏ-IŞEMBAJ

EŞSELƏR PAJOGЬN URLAJDAR

Aşxana həm larjoktarqa uckom həm rasockomdar tarafьnan eşşelər kontrole nьqlь raveştə jujьlmaqan. Uckom predsedatele **Kozej** iptaş komsomol, profsojuz oşoşmalarьn həm jenel kavalerians eştə tulь fajdalanьv sarahьn kyrmaj.

Komsomol, profsojuz həm jenel kavalleria oşoşmalarьnьn eşhedlege arqahьnda aşxana, larjoktar tirəhendə əşəkelektər tulap jata. Məbələn, II-se prorab punktьnda aşxana medire **Zyres**, sistimatik esev menən şəqellangən həm unьn jalqan dokumenttar jahaqanь hidelep, ORS tarafьnan tikşerev ytkarelqan. Ətən genə tikşerev ytkərgəndə Zyresten 3 men humdan artьq rastratahь bar. Zyrestьn əle bulha eşe tikşerelep bətmagən, haman hudьla. Ə, Zyres xəkemgə tartьlqanь juq.

Zyres urnьnan altьnьv menən II-se prorab punktьna **Andrejef** ip. aşxana medire bulьp barde. Ul barqasta eş ratlanmane: aşxanala əşəkelektər kyp, eşselərgə obed hunqa qalьp barar. Bьl itte seretevdə ildələ it kominatь həm unьn direktorь Vəlejef qəjeple. Sənki kominatta itten haqlanьşь, nasar, it sən, hər terlə taptar arahьnda jata.

Kombinattьn yd eşenə oşondaj javaphьd qaravь arqahьnda 4 ucastok eşselərə ithed qaldьlar. Kominat direktorь Vəlejef javapqa tartьlьrqa teje:.

Brigada: Q. IDRIS, MARKELOF, FIDOLOF.

VƏLEJEF SEREGƏN IT JEBƏRƏ

Stərletamaq it kominatь Əfe-Işembaj timer julьnьn 4 ucastok ORS na 402 kilogram it jebərə. Komissia it miskənen asьp 11 kilo itte arakqa sьqarьp qalqanьn fajdalanьrqa quşha la, it aşarьq aulmaj. Eşselər aştь qajtanan aşxanaqa tapşьralar.

Xəđer ORS la eşkə jaramaqan, seregən 220 kilogram it

IŞEMBAJDA SIT IL DELEGATTARЬ

Işembaj, 15 (BaşRosta). 14 avqusta kis menən 25 keşenən torqan sit il, Skandinovia dəvlattarenən eşşelar delegatsiahь Işemnajqa kilde. Delegattar menən bergə Onkom vəkile ip. Bylle, rajkom sekretarь ip. Zyrьnko kilde.

Eşselər delegatsiahь un jaq jardaqь nuravlav gruppahьnьn eştare menən tanьştьlar. Unan hun promьjsla klubьnda promьjsla eşselərenen tantanalь qarşьlavdarь auldь.

Əfe qala məqarif əylegenən juqarь tip ololaŕ məktəne (elekke KRO)

Juqarь tip ololar məktəbenen tulь aulmaqan urte məqlymət birevse (7 klass) I-II klastarьna, eşşelərde texnikumqa əđerlav ber jьlьq kursьna, eşselərde VUZ həm VTUZ darqa əđerlavse kurstarqa uqьvsьlar qabul itə.

Bətə kiske es zvenola la uqьvdar proitvodstvonan ajьrmaj alьp barьlar.

Uqьvdar-xuzalьq, profsojuz oşoşmalarь həm uqьvsьlardьn yđ ibaenə tylav menən. Dokumenttar menən qarizalar məktəp kanssilarьnda (Zensol urama, 22) kendeđge səqət 11 dən bergə tiklem ham kisku 6 nan 7,5 qa tiklem qaqul itelər. Uqьv-şarttarьnьn talьlь xaqanda şunda uq aelergə momkin. Uqьvđь 1-10 həm 26-se sentəberđən başlana.

1—5 **Direksia**

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931-se jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjenlerь həm 1931-se jьl № matda 99 hanьs, şulaj uq FZX nьn 12-se hanьs ellytene qarardarь aujьnsa 1934-se jьldan alьp 91-se han sulьp rejestrlandь.

UCREZDENIE ISEME

Başqortostanda „Texlessemkul'tura" treste vəkilenen idarahь

Eşe: aqas orlogtarьn əđerlav həm jьjav, şulaj uq kustar produktalarь ietəşterev.

Eş kyleme: Əfe qalahь əđerlav ucaskahь. Bere həm „Juzuralles" trestanьn lespromxozdarьnda

Rascot xisabьnьn nomerь 85/1488, dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda.

Adres: Əfe, Tuqaj urama N12 treat vəkile Texlessm

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931 jьl 9-se fevralda təsdiqlangən zakondar jьjenlerь həm 1931 jьl N8 matda 99 hanьs, şulaj uq FZX nьn 12-se hanьs ellytene qarardarь aujьnsa, 1934 jьl 25 iyulenən alep 90 han sulьp rejestrlandь. UCREZDENIE ISEME:

Huqar ham invaledtarđan Əfe 1-se kooperatif—proizvodstvo artela „Novoj Bьjt"

Eşe: bьjma batьv həm matьnqat kartanar proizvodstvolarь.

Eş kyleme: Əfe qalahь.

Rascot xisabьnьn nomerь 731, dəvlət bankahьnьn Əfe aylegendə

Adres: Əfe, Petro-Qarmonva urama N23

Upravlenia predsedatele.

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomfinь SSSR SNK nьn 1931-se jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjenlerь həm 1931-se jьl № 8 matda 99 hanьs, şulaj uq FZX nьn 21-se hanьs ellytene qarardarь aujьnsa 1934 jьl 9-sь avqustьnan alьp 92 hanьs sulьp rejestrlandь

UCREZDENIE ISEME:

Bətə Sojuz elektrotexnika trestьnьn Montaj ajurohь

Eşe: Başqortostanda sənəqat həm tedəv predpriatielərendə elektrlavqa montaz həm projekta eştav

Eş kyleme: Başqortostan

Rascot xisabьnьn nomerь 8758, dəvlət bankahьnьn Başqortostan kantorahьnda

Adres: Əfe, Karl Marks urama № 81.

Upravlejişte

Əfe, „Okt. Nat."ьn matbaqahь. Başqlavlit vəkile B—20 1934

KUL'TURA EŞTƏREN

XEDMƏTSƏNDƏR TALABЬNA QARATA

QAJTANAN QORORQA

Uqьv-uqьtav eştərendə Mejəko rajonь Başqortostandьn başqa rajondarьnan artta qalmajьnsa kilqan ber rajon. Bьl rajonda 1933-34 uqьv jьlьnda 144 I-sebatqьs, 15 ŞKM eştane. I-se batqьs məktəptərdən: 26 ilь başqort, 40 ilь tatar, 69 đь urьs, 8 đe sьvaş, berehe başqa millət məktəne. Ytkən uqьv jьlьnda bьl məktəptər (sьvaş məktəbenən başqalarь) uqьtьvsьlar menən ta'min itelgandər. Bьjьlqь uqьv jьlь esen də sьvaş məktəptarenən başqalarь uqьtьvsьlar menən ta'min itelgandər. Şulaj uq sьvaş məktəptərenə la uqьtьvsьlar jeteşterev saralarь kyrelgən. Uqьtьvsьlardьn belemdəren kytərev esen RONO janьnda qьbqa veqьtlь kurstar asьlqan.

Bьl rajonda məktəpten tьş tərnia ham an nelem eştare maqtarlьq tygel. Rajonda ydək ham kysmə kətəpxanalar bar. Ydək kətəpxana bajtaqtan birle jəşəp kilhə la, rətkə haiьnmaqan. Kətəpxanala medir juq. Kitap birevse **Islamьva** iptəş kətəpxanala kypme kitap barlьqьn, ulardьn esenən nindəjđare sьqarьp taşlanьrqa teje:legen də belmaj. Sənki, ul kitaptardь kətəpxananьn elekke medire Kildejeiftən akt bujьnsa almaqan. Bьl kətəpxanala xuzahьdlьq xəkem herə. Kildejei iptəşten bьl kətəpxanalə bsbn kyneldən eşləməqənlegen, bəlki ber nisə urьnda xeđmət xaqь alьp jatьv esen genə „eşləqənlegen" həjləjđar. Ul kitaptardь taratqan, lakin kitkən saqьnda taratьlqan kitaptar turahьnda jьjnap alьv eşen ber nəmələ qaldьrmaqan.

Mejəko rajonoһь bьl kətəpxananь tikşerep, xuzahьdlьq tьvđьrьvđa konkret qəjeple keşelərde, kitaptardь tuđđьrьvsьlardь tejeşle ojoşmalar arqьrь javapqa tartьrьrqa teje:.

Rajondьn ydəge bulqan Mejəkə avьlьnda tiirəkləp bulha la spektakl'dər qujьla. 17-se ijyldə uqьtьvsьlar tarafьnan **„Xikmatle tejendər"** tigən pjesa qujьldь. Bьl əbər əs şarşavđan tora. Ul kolxozsьlardьn zajьm hatьp alьv, uqa otoş sьqьv turahьnda jadьlqan. Ujen ətk hunlap (tengə səqət 12-se jartьla) başlandь. Ətərđə krəbtejendərđən, kolxozsьlardan tupaь raveştə kelev, ulardь xurlav kyreneştare bar. Bьl pjesa kontrol' organdarьnan ytkərelmajensə həm jeteşhed urьndarь qajtanan eşlanmajensə torop səx nəqə sьqarьlьrqa teje:. tygel.

Spektakl'den hun başlanьvь, pjesanьn totanaqhьđlьqь, ujenьslardьn massa telәge menən ibaplaşmajensə yđ roldaren bođop ujnavđarь tamaşasьlardь tid tujđьrđь. Tamaşasьlar qujьlqan ike şarşavđь la qarap betmajensə qul heltap taraldьlar.

Deređ, bedden avьldarđaqь ujnavsьlarьnьd əllə nindəj məktəp beterevselər, jəki kvalifikatsialь jaqşь aktjordar, artistar tyqeldər. Ular ixtiari havəskərdərđən genə toralar. Sulaj đa ujnajьm tip əbər hajlap, ydenden aldьna tamaşasьlar jьjnaqas, hajlanqan,qujьlьrqa teje:le aulqan ətərqə ber nisə tapqьr repetitsia jahamaj torop, səxnəgə sьqьrqa la jaramaj.

Avьl tamaşasьlarьnьn kyneie alldəle şul avьl grazdandarь, jəki şul tireləge xeđmətkərđər, eşselər aulalar. Ular qujьlqan ətərđərđe qarav esən kilqandə unən ətərqə haaq alьp aulmatmь, tip kilələr. Lakin xəđer xeđmətsən tamaşasьlarđьn kul'turaqa bulqan talaptarь kytərelgənlegen, ularđьn totanaqlь pjesalar qarav teləktərə ytkənlektəren xəterđən sьqarьrqa jaramaj. Ularđьn ana şul talaptarьn qaplarьq pjesalar hajlarqa, pjesanьn jekmətkehen massaqa đerəb itep jetkerev esən kərəşergə kərək. Bьqa avьlda, bigerək tə rajon ydəgendə memkinselek bar. Rol'dərđe atqarьv esən bьl avьlda uqьtьvsьlar đa, 7 jьlьq, urta mətkəp bəterəvselər đa, xatta VUZdan qajtьvsьlar đa bar, ulardan fajđalanьrqa memkin.

Rono klup eştəren massa teləgenə javap birerlek itep qajtanan qororqa teje:.

Rono klup eştəren massa telәgenə javap birerlek itep qajtanan qororqa teje:.

Rono qujьlasaq əbərđərđen politik jaqtan totanaqlь, tormoşqa nьq bəjlangən, qaravsь esən hanaq birerlek avьlьnda iqtibar ilterga, politprosvet həm kontrol' ojoşmalarđan ytməgən pjesanь tьjьrqa teje:.

ƏBITƏJ.

4 qьđьl məjəş urnьna

Barь berəv, ul đa jaqşь eşləməj

Dəvləkən rajonьndaqь kolxozđar massovoj raveştə dəvlətkə igen tapşьrь başlanьlar.

1-se avqustqa 970 sentner orlog tapşьrьldь. Şulaj bulьvqa qaramaьtan, Dəvləkən elevatorь igen qaaul itevqa tulь əđerlanmaqan, igen kiltergan kolxozsьlarqa đejem torlaqtar eşlənmagən. Aşxana əđerlənha la, unda qajnaqan hьvđan başqa ber nəmə la bulmaj.

Elevator ergəhendəge larjoktьn **kenə** bujь bikle torqan saqь la bula. Şul səəaple igen kiltergən kolxozsьlar yđđərenə karak-jaraqtar ala almaj qajtalar.

4 qьđьl məjəş asьlьrqa teje:ş bulha la, unьn 1 genə bar, ul đa teje:le rəveştə eşləmaj. qьđьl məjəştə ber vaqьtta la dezurnьj bulmaj, radio eşlamaj Başqort, tatar telendə kitap həm gazetalar juq. Ularđь bulđьrьrqa la teləməjđər. Ninə kitap, gazeta aldьrmajtьqьđ? tigən horavqa qьđьl məjəş medire **Qajumьf**:„Bьjьl bed igen əđerlav kampaniahьn tid bəterəned, şuqa kyrə əđ genə vaqьt esən kitap-gazeta aldьrьp torovđьn fajđahь juq..." ti.

Partkom sekretarь **Aldьjşof** həm FZK predsedatele **Muxindar** bьl mes'eləqa iqtibar itmajđər. Elevatorđьn yđendə la bajtaq tatar, başqort eşşelare bar, igen kilterevselərđen đə kypselege tatar, başqorttar.

Başqort telendə lozung, plakattar bətenlaj juq. Bətə gazeta-zurnaldar, kitaptar urьs telendə, ə kolxozsьlar arahьndə urьssa əđ belemje, xatta uqьj-jađa nelmavselər đə bar.

Partkom sekretarь Aldьjşof, FZK—Muxin, elevator medire

BALALAR BAQSAHЬNDA

TAĐALЬQQA NЬQLЬ IQTIBAR ITELERGƏ TEJEŞ

Əfe qalahь 26-sь balalar baqsahьnda 150 bala tərbiələnə. Sulardьn 130 ь „8-se mart" fabrigь eşşelare həm pocta rabotniktarь balalarь. Bьl balalar baqsahьnьn eşe qənaqətlənerlek. Bylmələr həm miseldər jeterlek qojaş vannahь alьv urьndarь, hьv qojonov esən đuştar həm yđđərenen jaşelsə baqsalarь bar. Ul jaşelsələrđe balalar qarap ybterələr.

Jeteşhed jaqtar đa bar. SRK kərəkle produktalarđь yđ vaqьtьnda birmaj. Aş beşerev raspisanialarь la tədelmagən. Nindəj produkta bula:şuqa qarap qьna aş əđerlanə. Ə, SRK ikmək həm jarma qьna birə. Lakin unь la tulьhь menən birmaj. Bala başna 200 gram jarma kərək bulha, kyp vaqьtta ul normanь kametep birelər.

Majь adьqtar ətk ađ birela. Balalarqa it həm jemeş bətenlaj birelmaj. Əlbittə SRK bьl jeteşhedlekte bətərergə teje:. Sənki unь bətərergə məmkinselek bar.

Bьl baqsala tadalьqqa iqtibar itmav xəldərə bar. Aş aldьnan həm aşaqandan hun balalarđьn quldarьn jьvđьrьv kendəlek qədətkə ajlanderelep jebərelmagən, tatьtmaldarь kerlangən. Balalar eşđən kejep kilgən qarajqan kyl-

Zalatkolar partianьn leninsel milli politikahьn qəlev itelmətlek raveştə bođalar. „Ularqa (tatar, başqorttarqa) yđ teldərenđə literatura bulmaqasta jarar əle" tip kenə qujalar ular.

Brigada: N. SABIT.

Q. RƏZƏP.

Javaplь redaktor ırьnnabarь ZƏKI KAJЬPKUL.

JAŊALEP

Xudozstvals tii'm

YLTEREV

Fojelə otkesle ujnaj. Foje jeşelandereldə

IKENSE BAŞKINO

Begen kynelle muzejkal komedia.

GARMON'

Tavьş əppatatь jaьnan qoramalandersində. Pojela trio ujnaj. Xalьq kyp kilev səəple 4 seans jahala.

Lunacarski naqsahьnda

15 avqust hunqь tapqьr

ELENA PREKRASNAR

DKA kinohьnda

14-se avqustan

Xudozestvalь komedia

ЖИЗНЪ НА ПОЛНЫЙ ХОД

Bulet bar

Başprofsovet ergəhendə VOSU nьn oceano-kursovoj komamatь

Uqьvsьlar qabul itə.

Uqьvsьlar xuzalьq oşoşmalarđan komandirovkalьq menən həm əjrəm keşelər qarizalarь aqьna alьnaaq, gruppalarđa, zvenovod, zausgalter, starşe zausgalter həm zausgalter instruktorđan əđerlanaaq.

Qarizalar bər həm, jal kenenən aqьna kis'səqa 5 tan 8 ga tiklem Gogol urama N34, komamat kənseləriahьnda alьna. 3—6

AJRLM HANЬ 10 TIN

BASQORTOSTAN

№ 189 17-avgust 1934 JЬL

VKP(s) ebn Basqortestan Elkə, Gfe qala komitetlarь, BVBK hem Bayrofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Kolxoz predsedatel'dəren həm jaŋqьtaqtarda punkttarqa jelgərelməgən həm kelət talpandarь menən zararlanqan orloq alьp barqan ösön ulardьŋ jenəjət javaplьlьqьna tartьlasaqtarьn adlan inьkərtergə".

(VKP(b) Ölkə komitetь qararьnan)

PENZA OJOŞMAHЬ TURAHЬNDA

VKP(b) YDƏK KOMITETЬ QARARЬ

Partianьn Penza ojoşmahьnьn tərəşe turahьndaqь beldərevde tьnlaqandan hun. VKP(b) Ydək komitetь, başьnda elekke sekretar Il'in torqan Penza ojoşmatikьn avьl xuzalьqь elkəhende 1933-se jьldьn kedende ireşelgən berense unьştardan hun belənlej tuqarьlqanlьqьn hem bol'şevizmqa jat bulqan mahajьr hem yden tьnьslandьrьvsьlьq kyrhətkənlegen hem bьnьn politik hem xuzalьq eştərenen təşenkelokka kilevenə, dur politik xatalarqa, dəvlət dissiplinahьn tupaь rəveşte bodovdarqa, kyp kenə ranotniktardьn tormişta tarqalьvdarьna kiltergənlegen aitep ytə. Penza partia jetəkselege ojoştorov eşen qajtanan çorov turahьndaqь lьqьrdavdar menən almaştьrqan hem eşten nьq jemereleven kyrmagən.

Avьlda revolytsion zakonsьlьqtь tupaь rəveştə bodovdarqa, kyp xedmət kendəre bulqan namьkta kolkozsьlardь kolxozdan sьqarьvdarqa, kyp kenə avьl sovetlarьnda janqьdaqtardь tikşermej - nitmej hem zakonьd rəveştə jerdə- mexrym itevgə hem başqa şundajdarqa jul qujьlqan.

Qalalaqь xəl sənəqətten eşe belənlej qənəqatlənerlek bulmav menən xarakterlana, sənəqət 1934 jьldьn I-kvartalь planьn nl barь 76,3 pr. qa qьna ytəgən. Qala komitetь bol'şevistik yd ara tənqitte jəjep işnərev umьna xatalardь, jeteşhedlektərde hьlap qaldьrьv hem tar kyrde.

yd ara tənqitte tupaь rəveştə bodovdarqa, kyp kenə ranotniktardьn tormişta tarqalьvdarьna kiltergənlegen aitep ytə. Penza partia jetəkselege ojoştorov eşen qajtanan çorov turahьndaqь lьqьrdavdar menən almaştьrqan hem eşten nьq jemereleven kyrmagən.

Avьlda revolytsion zakonsьlьqtь tupaь rəveştə bodovdarqa, kyp xedmət kendəre bulqan namьkta kolkozsьlardь kolxozdan sьqarьvdarqa, kyp kenə avьl sovetlarьnda janqьdaqtardь tikşermej - nitmej hem zakonьd rəveştə jerdə- mexrym itevgə hem başqa şundajdarqa jul qujьlqan.

Qalalaqь xəl sənəqətten eşe belənlej qənəqatlənerlek bulmav menən xarakterlana, sənəqət 1934 jьldьn I-kvartalь planьn nl barь 76,3 pr. qa qьna ytəgən. Qala komitetь bol'şevistik yd ara tənqitte jəjep işnərev umьna xatalardь, jeteşhedlektərde hьlap qaldьrьv hem tar kyrde.

Bьjckof iptəşkə bьl eşte ojoştorov hem ytkərev esen belə rajondarqa maxsus rabotniktar komandirovajt itergə quşьrqь. Xuzalьq ojoşmalarьnьn jetəkselərenə şul uq vaqьt esendə priordarьn kypme ta lap itelgən hanьn kyrhətep avьl promьşlennosqa zajaika birergə məzbyr itergə.

Vlsəvdar idarahь Kamkina iptəşkə komandirovajt ittelevse ra notniktardьn kontrol' priordarь hem texnik instruktaz menən tə'min itergə məzbyr itergə.

3. Vlsəvdar xuzalьqь toroşo ebtenən sistemalь hem texnik kydətev bulдьrьv maqsatь menən Malьjşof, Qadrmatьf hem Karimof iptəştərgə 25-se avqustqa maxsus inspiksia ojoştororqa quşьrqə.

4. Cudinьf iptəşkə (Avьr promьşlennos) lıs kisekmaktan rosmetvesa eşen qarap sьqьrqa, remont bujьnsa bulqan dogovor jəkləmələren vaqьtьna sьjfatь itep ytəleven tə'min itergə quşьrqa.

5. Malьjşof iptəşte (Başsojuz) ike dekada srok esendə Ölələ ylsəv prioгdarьn remontlav bujьnsa bulqan hem janьnan asьlasaq ylsəv inventardarь masterskojdarьn komplektovajt itev esen 5 ken srok esendə kvalifikatsialь eşselərde belergə quşьrqa.

7 Cudinьf iptəşkə dekada srok esendə Başqortostan zavodtarьnda ylsəvdər, gerdər hem meidar eşlap sьqarьv memkinlege mastəlen eşlap sьqarьrqa quşьrqa. Xuzalьq ojoşmalarьnьn jetəkselören şul uq vaqьt esendə prioгdarьn kypme ta lap itelgən hanьn kyrhətep avьr promьşlennosqa zajaika birergə məzbyr itergə.

8. Başprofsovet Bьjckof iptəşte, savda-kooperatsia ojoşmalarь ebtenən profsojuzdardьn ojoşqan sistematik kontrolen buldьrьrqa məzbyr itergə.

9. Prokuror Xuzьf iptəşkə, potrebiteldərgə tovardь kəmi ylsəp birev, sovet xaqtarь politikahьn bodovqa bəjle bulqan materialdar bujьnsa təftiş itev eşen aşьqьs tamamlarqa, qəjeple keşelərgə qa rata Ydək başqarma komitetьnьn oşo jьl 25 ijyldə sьqarqan qararьn qulanьrqa, kerək Ölələ bulhьn, şulaj uq rajondarda la javьzlьq eşlədə hem tovar hatьp alьvsьlardь massovoj rəvestə aldavdar ajьrьvsa kyp bulqan urьndardə— aigerək tə ikmək məgazindarь əsen maxsus masterskoj ojoştororqa məzbyr itergə, ə Qadrmatьf iptəşkə (Basgort), Mixejef iptəşkə (YEK) yd predpriətieləren moxtazьn tufe qaplarlьq tiklem itep dekada srok esendə, bulqan remontlav masterskojdardьn eşlav oь'jomdarьn kinəjtesgə məzbyr itergə.

6. Bьjckof iptəşkə (Başprofsovet), ylsəv prioгdarьn remontlav bujьnsa bulqan hem janьnan asьlasaq ylsəv inventardarь masterskojdarьn komplektovajt itev esen 5 ken srok esendə kvalifikatsialь eşselərde belergə quşьrqa.

7 Cudinьf iptəşkə dekada srok esendə Başqortostan zavodtarьnda ylsəvdər, gerdər hem meidar eşlap sьqarьv memkinlege mastəlen eşlap sьqarьrqa quşьrqa. Xuzalьq ojoşmalarьnьn jetəkselören şul uq vaqьt esendə prioгdarьn kypme ta lap itelgən hanьn kyrhətep avьr promьşlennosqa zajaika birergə məzbyr itergə.

8. Başprofsovet Bьjckof iptəşte, savda-kooperatsia ojoşmalarь ebtenən profsojuzdardьn ojoşqan sistematik kontrolen buldьrьrqa məzbyr itergə.

9. Prokuror Xuzьf iptəşkə, potrebiteldərgə tovardь kəmi ylsəp birev, sovet xaqtarь politikahьn bodovqa bəjle bulqan materialdar bujьnsa təftiş itev eşen aşьqьs tamamlarqa, qəjeple keşelərgə qa rata Ydək başqarma komitetьnьn oşo jьl 25 ijyldə sьqarqan qararьn qulanьrqa, kerək Ölələ bulhьn, şulaj uq rajondarda la javьzlьq eşlədə hem tovar hatьp alьvsьlardь massovoj rəvestə aldavdar ajьrьvsa kyp bulqan urьndardə— aigerək tə ikmək məgazindarь

Ydək komitet **qarat ito:**

a) Zakonьd ponordar sistemahьn turanan-tura ytkərgən həm şəxsi ubalьqtar eşlavgə jul qujqan ösən qala sovetь predsedatelenen elekke urьnaabarь **Bormotofts**, Gorsnabsьjttьn elekke medire **Samsonofts**, Gorroakoop predsedatele **Dimitrefts**, siskvit faabrikahь direktorь **Kapustindь**, qala komitetь bjurahьnьn elekke aqzahь **Sokolofts**—partianan sьqarьrqa.

b) Juqarьla kyrhətelgən xatalardь hem ubalьqtardь ojoştorovqa jul qujqan ösen VKP(b)nьn Penza qala komitetьnьn elekke sekretarь **Il'ingə** hem qala komitetь bjurahьnьn aqzalarь **Ivannikof, Lesedof, Pronin, Melnikof**, hem **Voronindarqa** 2 jьl bujьna jetəkse eştə eşlavdan tьjьrqa hem ibkərtev menən qatь şeltə iqlan iterge.

v) Penza ojoşmahьna jetəkselek itevden jomoşaq bulqanlьqьn hem Penza ojoşmahьnьn jetəkselegen havьqtьrьv ösen yd vaqьtьnda saralar kyrməgənlegen Urta Volga krajkomьna kyrhətergə.

g) krajkomqa partia, sovet hem xuzalьq eşenen əhəmiətle tarmaqtarьn nьqьtьv ösen, şul ibəplən predpriatielar ösen, Penza ojoşmahьna 15-20 ranotnik jebərevde tapşьrьrqa.

VKP(b) Ydək komitetь.

VKP(b) YDƏK KOMITETЬNЬN

POTREBITELGƏ TOVARDЬ KƏM YLSƏP BIREV HƏM SAVDALA

VAQLAP HATЬV XAQTARЬN BOBOVQA QARŞЬ KƏRƏŞ TURAHЬNDAQЬ QARARЬ TURAHЬNDA

VKP(b) Ölkə komitetьnьŋ 1934 jьl 8 avqust qararь

1. VKP(b) Ydək komitetь qararьn ytəvde ebkə alьrqa.

2. Başprofsovet—**Bəjckof** iptəşkə, Başnarkomsnaa—**Bajmoratьf** iptəşkə, Başsojuz—**Malьjşof** iptəşkə, Başgort—Qadrmatьf iptəşkə hem ylsəvdər idarahь—**Kamkina** iptəşkə hem ylsəv prioгdarь bulqan başqa xuzalьq ojoşmalarь jetəkselerenə ber aj vaqьt esendə netə ylsəv prioгdarьna toloştikşerev ytkərergə, tedək bulmaqan netə ylsəv gər, meirdardь hem başqa jetgestərde aşьqьs rəveştə tьnьnьvdan alьrqa hem ulardь atmastьrьrqa quşьrqь.

Bьjckof iptəşkə bьl eşte ojoştorov hem ytkərev esen belə rajondarqa maxsus rabotniktar komandirovajt itergə quşьrqa VLKSM Ölkə komitetьna urьndarqa jenel kavalerie otrədtarьnьn, komsomoldьn bьl eşka quşьlьvdarь turahьnda kyrhətmə birergə.

Vlsəvdar idarahь Kamkina iptəşkə komandirovajt ittelevse ra notniktardь kontrol' prioгdarь hem texnik instruktaz menən tə'min itergə məzbyr itergə.

3. Vlsəvdar xuzalьqь toroşo ebtenən sistemalь hem texnik kydətev bulдьrьv maqsatь menən Malьjşof, Qadrmatьf hem Karimof iptəştərgə 25-se avqustqa maxsus inspiksia ojoştororqa quşьrqə.

4. Cudinьf iptəşkə (Avьr promьşlennos) lıs kisekmaktan rosmetvesa eşen qarap sьqьrqa, remont bujьnsa bulqan dogovor jəkləmələren vaqьtьna sьjfatь itep ytəleven tə'min itergə quşьrqa.

5. Malьjşof iptəşte (Başsojuz) ike dekada srok esendə Ölələ ylsəv prioгdarьn remontlav bujьnsa bulqan hem janьnan asьlasaq ylsəv inventardarь masterskojdarьn komplektovajt itev esen 5 ken srok esendə kvalifikatsialь eşselərde belergə quşьrqa.

7 Cudinьf iptəşkə dekada srok esendə Başqortostan zavodtarьnda ylsəvdər, gerdər hem meidar eşlap sьqarьv memkinlege mastəlen eşlap sьqarьrqa quşьrqa. Xuzalьq ojoşmalarьnьn jetəkselören şul uq vaqьt esendə prioгdarьn kypme ta lap itelgən hanьn kyrhətep avьr promьşlennosqa zajaika birergə məzbyr itergə.

8. Başprofsovet Bьjckof iptəşte, savda-kooperatsia ojoşmalarь ebtenən profsojuzdardьn ojoşqan sistematik kontrolen buldьrьrqa məzbyr itergə.

9. Prokuror Xuzьf iptəşkə, potrebiteldərgə tovardь kəmi ylsəp birev, sovet xaqtarь politikahьn bodovqa bəjle bulqan materialdar bujьnsa təftiş itev eşen aşьqьs tamamlarqa, qəjeple keşelərgə qa rata Ydək başqarma komitetьnьn oşo jьl 25 ijyldə sьqarqan qararьn qulanьrqa, kerək Ölələ bulhьn, şulaj uq rajondarda la javьzlьq eşlədə hem tovar hatьp alьvsьlardь massovoj rəvestə aldavdar ajьrьvsa kyp bulqan urьndardə— aigerək tə ikmək məgazindarь

10. Başnarkomfin Jumaqajьf iptəşkə, Başnarkomsnaa Bajmoratьf iptəşkə savda kooperativ sistemьnьn partia hem profsojuz ojoşmalarьna vaqlap hatьv xaqtarьn sistemalь hem massovoj rəveştə tikşerev eşen ytkərergə, əgər bodovdar aulha qəjeplelərde aşьqьs javapqa tartьlьvdь tapşьrьrqa.

11. VKP(b) qala komitetьna hem VKP(b) nьn rajon komitetarьna VKP(b) Ydək komitetьnьn potrebitelgə tovardь kəm ylsəp birevgə hem savdala vaqlap hatьv xaqtarьn bodovqa qarşь ösen qala sovetь predsedatelenen elekke urьnaabarь **Bormotofts**, Gorsnabsьjttьn elekke medire **Samsonofts**, Gorroakoop predsedatele **Dimitrefts**, siskvit faabrikahь direktorь **Kapustindь**, qala komitetь bjurahьnьn elekke aqzahь **Sokolofts**—partianan sьqarьrqa.

b) Juqarьla kyrhətelgən xatalardь hem ubalьqtardь ojoştorovqa jul qujqan ösen VKP(b) nьn Penza qala komitetьnьn elekke sekretarь **Il'ingə** hem qala komitetь bjurahьnьn aqzalarь **Ivannikof, Lesedof, Pronin, Melnikof**, hem **Voronindarqa** 2 jьl bujьna jetəkse eştə eşlavdan tьjьrqa hem ibkərtev menən qatь şeltə iqlan iterge.

v) Penza ojoşmahьna jetəkselek itevden jomoşaq bulqanlьqьn hem Penza ojoşmahьnьn jetəkselegen havьqtьrьv ösen yd vaqьtьnda saralar kyrməgənlegen Urta Volga krajkomьna kyrhətergə.

g) krajkomqa partia, sovet hem xuzalьq eşenen əhəmiətle tarmaqtarьn nьqьtьv ösen, şul ibəplən predpriatielar ösen, Penza ojoşmahьna 15-20 ranotnik jebərevde tapşьrьrqa.

VKP(b) Ydək komitetь.

18 AVQUSTA BƏTƏ SOJUZ AVIATSIA KƏNƏ

UTKƏREV BUJЬNSA XƏKUMƏT KOMITETЬNЬN PRIKAZЬ

§ 1

Aviatsia kenəndə Aeroklub osovsьlarьnьn daimi hem peremennj sostafьn, Başqortostan aviootrədьnьn hem Vostokoneftten osovsьlar hem texnik sostafьn, Oso-aviaximsьlar hem fizkul'turasьlar sostafьn paradqa sьqarьrqa prikaz birəm.

§ 2

Paradьn komandujuşşejь itep Aeroklubьn osqostar əjrətev castь başьqь Kolpakof iptəşte, osovsьlar sostafьnьn komandujuşşejь itep Mejsner iptəşte, Osoaviaximsьlar otrədь menən komandujuşşej itep Dedof iptəşte hem fizkul'turniktar komandujuşşejь itep Mavrin iptəşte bildələjem. Profsojuzdar komandahь menən jetəkselek itevse itep Ragoznikof iptəşte bildələjem.

Paradьn komitet planь bujьnsa aerodromda irtənge səqət 11 gə tedergə.

Ölə qalahь 15-se avqust 1934 jьl.

Komitet predsedatele—**Tolstoj.**

MOLOTILKA TULЬ EŞLƏTELMƏJ

Maqar MTS-ь xedmətendəqe „Lenin" kolxozьnda qatmarlь MK №100 molotilka menən arьş huqьv başlandь. Lakin ul tulьhьnsa fajdalanьlmaj. Maşinaqa berketelgən barabanşik (nuqьrьs) Sajfyllin maşinanь çьnlap belmaj də. Şunьqtan ul maşinanь haqamaj, qədərlamaj. Hedəmtələ bьjьl qьna alьnqan janь maşina hər vaqьt vatilevdan ajnьmaj, eşlegən saqь ad.

Sajfyllindьn kvalifikatsialь ustan. Ə. MTS instruktorь Mьrdaqəlejef hem baş mexanik Pugaceifar uqa bulьşlьq kyrhətməjdər.

Bьl qatmarlь maşina təvlekkə 32 tonna aşьq huqьrqa tejeş bulha fa 3-se avqustan 10 na tiklem nej barь 18 tonna qьna huqtь.

Qatmarlь maşinanь fajdalanmaj baş maşina hər vaqьt vatilevdan ajnьmaj, eşlegən saqь ad.

Sajfyllindьn kvalifikatsialь ustan. Ə. MTS instruktorь Mьrdaqəlejef hem baş mexanik Pugaceifar uqa bulьşlьq kyrhətməjdər.

Bьl qatmarlь maşina təvlekkə 32 tonna aşьq huqьrqa tejeş bulha fa 3-se avqustan 10 na tiklem nej barь 18 tonna qьna huqtь.

Qatmarlь maşinanь fajdalanmaj baş maşina hər vaqьt vatilevdan ajnьmaj, eşlegən saqь ad.

Sajfyllindьn kvalifikatsialь kyrhətməjdər.

6 KƏN URNЬNA

4 KƏNƏƏ TAMAMLANDЬ

Dəvlekən rajonь. „Len. Poseda" kolxozь 373 gektar arьştь 6 kendə urьv urnьna kolxozda xedmətte derəs ojoştorov arqahьnda 4 kən esendə urьp bette. Eşten sьjfatь jaqşь.

Kolxoz arьş jejnavdь tamamlap, jadqь hanan aşьqtarьn urьrqa başlanь, 60 gektar bojdaj, 50 gektar holə urьldь.

N. SABIT.

„TAHIRЬF"SOVXOZЬ--BƏTƏ SOVXOZDARQA ƏLGƏ KYRHƏTERGƏ TEJEŞ!

JETEŞHEDLEKTƏR HAMAN DAVAM ITƏ...

POLITBYLEK TALAPTARЬ TULЬ YTƏLERQƏ TEJEŞ

„Tahirьf" orloqsoloq sovxozьnьn bətə byleksələrendə lə urozaj jьjnav eşe asьqtan-asьq qan əqathed bara. Oşo kendə komajьndar menən bətəhe 108,29 gektar, jaaj urqьs maşinalar menən 200,97 gektar aşьq urьldь.

Hun, artta qalьvdьn səbəptə re qajda? Bьl səbəptər sovxozdьn bylek jetəkselərenen qudqalьşhьd bulьvdarьnda, urozaj jьjnavda kendəlek eş menən opirativ jetəkselek itə belməvdərendə.

Urozaj jьjnavdьn şundaj qьdьv məlendə sovxoz komajьndarьnьn nej barь 25 pr. nagruzka menən genə eşlavdəre his jul qujьrlьq xəl tygel.

„Tahirьf" sovxozьnьn politbylek naşьqь **Odinokof** iptəş ydək ucaskanьn hem byleksələrden bətə jetəkselərenə eştəge bətə jeteşhedlektərde kyrhətep tənəlh jahanь, urozaj jьjnavdь bol'şevistik temp menən kin jəjep jebərevde talap itte.

Lakin, şuqa qaramaqtan jeteşhedlektər haman davam itə.

Mətələn: „Stalin" byleksəhendə ber traktor 3 səqət esendə 22 tapqьr tuqtaqan. Tikşerevdan hun bьl tuqtap torovdardьn səbəbe, jaqьvlьqtьn bьsьraq menən bergə halьnьvьnda, radiatorqa bьsьraq lьv qojolovьnda bulьvь belende. Sənki, radiatordarda ilaktar-hedgestər qullanьv bətenlej juq.

Eşselər arahьnda sotsialistik jarьş hem udarsьlьq kin jəjep jebərelməgən. Profsojuz udarniktardь ibəpkə alьv, ulardьn eştərenə xaq qujьvdь ujtap ta qaraqanь juq.

Eşselərde ikmək hem bytən terlə adьqtar menən ta'min itevdə tərən edəklek bara. Sovxozdьn eşse ta'minəte bylege başlьqь **Morozof** partianьn YK hem Ölkə komitettarьnьn ijyl plenumь qarardarьn tanьmaj. Ip. Morozof politbylektən qatь talaptarьn jerenə jetkerevdə haman da şulaj bjurokrattarsa halqьnlьq kyrhətha, partgruppa uqa qarşь qatь saralar kyrergə tejeş.

ZƏJNI.

KOMBAJNER DATISENKO KEVEK EŞLƏRGƏ!

Mejakə—„Tahirьf" orloqsoloq sovxozь, Ravnina bylegenen kombajnerь Datisenkonьn kombajnь urozaj jьjnavdan berense kendərendə yk jaqşь eş kyrhətkestəre birde.

Başta unьn kombajnь ykerə, dulaj torqajnь. Kombajndan mixanizmьnda ber nej tiklem jeteşhedlektər buldь. Lakin, Datisenkonьn yd tьrşьlьqь menən bьl jeteşhedlektər bətərəldələr.

Sovxoz jerendə kombajndardьn eşlave esen nasar təbiqi şarttar bulьvqa qaramaqtan, Datisenkonьn kombajnь 6 səqət esendə 6 gektar jerde tada itep jьjnaj. Ə. jaqşь kendərdə ul normanan arttьrьp 12 gektar jerde jьjnaj ala. (Norma 9 gektar).

Sovxozdardьn in jaqşь kombajnerь—Datisenko hem şturvalь Islacenko yd kombajndarьnьn eşen nьq kydələler.

Bьna Slaicenko rol' arьnda tora hem diqqət menən aldь kydətə. Ana ul albətən kombajn julь ebtendə qatь, odon qamьl dar kyrde. Lakin, rol'de ber minutqa la taşlarqa jaramaj. Şunьn ösen ul Datisenkonь tid genə ro'lgə saqьrьp aldь hem kombajndan teşep xidergə jaqьnlap kilgən qatь qamьldardь jolqop taşlanь. Kombajnen xiderden tu'ь alьmь menən eşlej. Ul jamqьr javьvdan jergə taban ejelgən hem aik hirak ybkən igende jaqşьlap tada itep jьjnavdan ber də tartьnmaj.

Kombajner Datisenko yd eşendə aik jeted hem buldьqlь xərəkət itə. Bьna ul qaqьd ebtenə ber us arьş haldь hem kombajntaralnan huqьloqanarьştьn tadalьqьn tikşerde. Ber minut ta ytmətən transportiurqa bolqolop skadka taqtalьn tikşerde, qabul itev kamirahьnьn qьjdar uralqan vulkalarьn tadartte. Bьna ul taqь la kombajnqa hikerep mende hem tərlə cəstərde majlanь. Lakin, iptəş Datisenko bьl eştərden narьhьnda, maşinanь tuqtatmajьnsa eşlej. Bьl jeteдlek—kombajn texnikahьnjen tekləp ejrənevdəge tьrьş eşten hedəmtəhe.

Bьl kyrenekle tьrьş agrigattьn bətə zvenolarьnьn da eşendə hoqlandьrqьs hidgerlek, bəjləneşle eş hem qatь tərtip kydgə bərelə. Datisenko agrigattьn jaqьvlьqtь ekonomia jahavda taqь la ber jaqşь jaqь bar. Ul hər ber eş kenə esendə kəmendə 5 kelogram jaqьvlьqqa ekonomia jahaj. Bьl xəderge kendə mehim əhəmiətka eja.

Bьl agrigattьn traktoresь Ibrahimьf zakonlь rəveştə 2-se tidlek menən eşlej. 1-se tidlek bьl agrigat ösen ojat hanala.

Politbylektən kendəlek opirativ jetəkselegendə „Tahirьf" sovxozьnьn 4 byleksəhendə lə igen jьjnav eşe alqa taban qudqala. Ədəkləktən sьqa başlanь. Lakin, Stalin, Joşel klin bylektərende haman da tərən edəklek bara. Ul edəkləktərde bətərev ösen, Datisenko kevek tere keşelər menən jetəkselek itə belergə kərək.

BAJAN.

IGEN HAQSЬLARЬ JOQLAJDAR

Dəvlekən. Vəlejьf hem Kənterrar kolxoz igenen qaravda yd eştərendə javaplьlьq hidmətdər, ular kenə buje joqlap jatalar. Ə. babьvqa mal kerə, ber gektar igen maidan tapalьp bətenlej eştən sьqqan, urьlmaqan aşьqtьn başaqь qьrqьlqan, ular abьn kem başlap alqanьn belmejdər.

Bьlardan başqa juqalьlьvdar da kyp; kəltə taşьvsьlar urьlmaqan aşьq ebtenən jerəp tapap bətergəndər, taşьqanda jəktən kəltələr qojolop qala. Huqqan saqta orloqton 50 pr-ts halamda qala. Ə. kolxoz predsedatele aşьq huqqan jergə kilep tə uramaj.

N. SABIT.

BRIGADIR ƏXMƏDVƏLEJЬF, OTƏBDRAQIPЬFTAR

UROŻAJ JЬJNAVDЬ HUDALAR

XEƏMƏT DISSIPLINAHЬ JOMOŞAQ, EŞLƏV NORMALARЬ YTƏLMƏJ, URЬLQAN AŞLЬQTAR EƏKERTLƏNMƏJ.

2017 gektar aşьqtьn urozajьn qьdqa srokta juqaltьvhьd jьjnap alьrqa! Xəderge kendə „Mars" kolxozьnьn huqьşşan burьsь oşo.

Udqan jьlqь urozaj jьjnav məlendə kolxozda iş kitkes dur xatalar buldь. Urozaj itəphed juqaldь. Dissiplina bulmanь... Bьl xatalar bəjьl his qabaitanmabqa tejeş ine. Lakin kolxozda bətə eş—udqan jьlqь xatalar edenən bara.

Arьş majdanь—654 gektar. Inde arьş uraqь kyptən tamamlanьrqa tejeş ine. Ə. unda 4-se avqustqa nej barь 326 gektar qьna urьlqan. 6 taəogrejkanьn 5 he genə eşlaj. Ulardь la tulьhьnsa eşlətməjdər. Maşinistardьn kvalifikatsialarь tyən. Maşinalardь jьş vatalar.

Brigadalarda xedmət dərəs ojoştorolmaqan. Brigadalar ydəre iş proizvodstvo prensependə qorolmaqandar. 1-se brigada brigadirь Əxmədvəlejьf hem 2 se brigada brigadirь Ojəbdraqipьftar at kəstəren hem invintardardь ydədre kileşep kenə, hin soqordon teqe jaqьndaqьlarьn al, min bьl jaqьndaqьlarьn alam, tip kenə byleşkəndər. Hədəmtələ 1-se brigadaqa 17 atqa 2 arва, 1 bricka qьna tejgən. Xəder arəalar bulmaqanlьqtan at kəstəre faidalanьlmaj.

VKP(b) Ydək komitetь hem Sojuz sovnarkomь qararьnda urьlqa bətə aşьqtardьn kəmendə 85 protsentьn ebkertərgə hiьrqa, tejelde. Bьl··ydgərtelmələk zakon. Urozajdь juqaltьvdardan haqlav ösən mehim sara. Ə. „Mars" kolxozьnda urьlqan aşьqtar bətenlej ebkerikə halьnmaj. Bьl inde, kolxoz jetəkselerenen buldьqhədlьqьn kyrhətməjme nej?

Aşьq huqьv nasar ojoştorolqan. Kendəlek normalar 50 protsentqa qьna ytələ. Molotelkalarqa kəltə taşьvsьlar bildələnməgən. Unda eşlavse 20-30 keşe 2 şər, 3 ər səqət bujьna bəltə kilgənen kətəp jatalar. Bьl dissiplina bulmaqanlьqtan kilə. Sənki kəltə taşьvqa ber nisə keşe bildələnhə tə.ular tьnlamajdar. Bьl tьnlamav-şulaj uq başqa eştərdə lə bula. Mətələn Gərəjьf Nizam, Nurьjьf Əkram, Gərəjef Xəjretdin hem Ojumirof Məsəlimdərgə jer hərərgə quşьlha la, ular unda barmajьnsa attarьn harəjqa bikləp kəltə taşьrqa kitkəndər, 4 at təvlek bujьna harajda bikle torqan.

Dəvlətkə igen tapşьrьv eşe lə ejtkehed əkeren bara. 35 attan transport brigadahь tədəlhə lə havьt-tara bulmaqanlьqtan ular taşьj almajdar. Kolxozda nej barь 50 toq. 1 genə turpьşa bar.

Bağьvda eşlagən kolxozsьlardь xedmətlənderev ösən dəjem aşav ojoştorolmaqan. 2-3 saqьtьn jerdən aşav ösən avьlqa kenənə 3 tapqьr qajtьp jərəjdər. Kolxozsьlarqa xedmət kenə iбənenən igenlətə avans birelgən. Bьl igende tarttьrьv esen ular tirməngə sabalar. Jьjьlьşьp ber bulьp tarttьrьv sarahь kyrelmaj.

Kolxoz urozajь nasar haqlana. Ьrdьn tabaqьnda 80 sentneroqa jaqьn igen ylsəvhed, jatьvqa qaramaьtan qaravьlsь Ədelgərəjef hem asjezcik Əxmitettar ber qajqьhьd joqlajdar 2-se avqusta tengə səqət 2 lə ulardьn joqlaqanlьqtarь faş itelde. Şul uq ьrdьnda dəvlətkə tapşьrьv *ösen 16 jək igen* tejəp qujqandar. Ul igenden 14 jəgenə genə nakiatnoj jadьlqan ə, ike jəgenə jadьlmaqan ine. Bьnь urlap ədatьv esən ədərlanqan tejevdən başqa ber nəmə lə tip bulmaj.

* * *

Kolxozda Xarisьva Minzəjan, Zahidullin Əxməj kevek keltə aəjləv udarniktarь bar. Ular eşlav normalarьn arttьrьp ytəjdər. 0,50 ga bəjlahe urəndа 0,90 ga bəjtəjdər. Eş sьjfattarь la jaqşь. Ə, Səjfyllin Sənəqət kevek jalqavdar da bar. Ular 2 keşeqə 4 kəndə 0,90 ga bəjtənelər. Eş sьjfatь nasar. Lakin ularqa xedmət kenə eşten han həm sьjfatьna qarap jadьlmaj.

Xəder qьdьv eş. Arьş, bojdaj, holə kul'turalarьn jьjnap alahь, ulardь huqtahь, dəvlətkə tapşьrьhь bar. Ə. „Mars" kolxozьnda bьl rəveşle eşlahələr, urozaj jьjnav ber ajqa hudьlasaq həm urozajdьn jartьhь juqalasaq. Bьqa kolxoz pravleniahь aşьqьs sara kyrhen.

ƏMINЬF.
R. KAMAL.
F. KƏRIM.

KƏƏGƏ SƏSEVGƏ—UDAR TEMP

ARЬŞ SƏSEV YD AQIЬŞЬNDA

Maqar rajonь Kəbəpqol sovetь kolxozdarь arьş səsə başlanьtar. „Qьdьl jar" kolxozь 20 gektar, „Trafav" kolxozь 10 gektar, „Lenin Julь"—24 gektar arьş səste. Lakin bьl kolxozdardaqь brigadalar səsev planьn qьtqa sruk esendə tulьtьv hem sьjfat ösən kerəşmejdər. Mətələn „Lenin Julь" kolxozьnda 4 brigada bar, hər ber brigada 40 gektar arьş səsergə tejeş. Brigadirdar yd ebtərendə javaplьlьq hidmejdər.

Jalajьf brigadahь (1-se brigada) 8 gektar, Rəxmətullin brigadahь (2 se brigada) 13 gektar səjərqolьf brigadahь (3-se brigada) 3 gektar qьna arьş səskendər. 4-se brigada (Məzitьbrigadahь) arьş səsev eşenə bətenlej başlamaqan ələ. Arьş səsev tempьn qьddьrьrqa kərək. Kolxoz idarahь brigadalarqa konkret jetəkselek ithen.

X. Dəvlətşin

KOLXOZDAR-SOVXOZQA JARDƏMLAŞA

Əlşəj orloqsoloq sovxozьna arьş urьv esen Avьrqazь rajonь Bəgənəş avьl sovetь kolxozsьlarь jardəmqa kildelər. Kolxozsьlar kilev menən arьş urьrqa totondolar. Kolxozsьlar arahьnda massovoj anlatьv eştəre jaqşь qujьlqan, hər 3 kendə ber tapqьr stena gazetь sьqьp tora.

Kolxozdan kilgən komsomoldar kendəlek eş normalarьn arttьrьp ytəjdər. Bəgənəş avьlь komsomoldarь sovxozqa jardəm itergə Səmən avьlь (Avьrqazь r-nь) komsomoldarьn jarьşqa saqьrdьlar.

Aritqolьf

N-TROJSKIDƏ ARЬŞ SƏSEVDE HUDALAR

N-Trojski MTS-ь xedmətendəqe kolxozdarda kedgə səsev qofev itməlek əkeren bara. MTS direktorь la, agronomdar da kedgə səsevde narьqlap jetkermejdər. Əle nej barь 30 gektar ebna arьş səselde. „Yrnək" kolxozь predsedatele arьş səsevdə kulak politikahьn udqara. Ul, maşina bar ebtənən qut menən kəsergə quşqan.

„Qьdьl Ural", „Sulpan", „Tynərək", „Ukrajnes" hem „Lenin" kolxozdarь predsedateldəre arьş səsev ösən, spas" jeteven kətələr, Sulpan" kolxozь predsedatele Şajmardanьf—nigə qabalnьrqa ələ spas jətmagən bit, ti. MTS politəyleqe bьqa iqtina itergə teje ş. **X. Asdrazaqof.**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

„ANLAŞЬLMAQAN VAJЬMNЬDLЬQ"

„PRAVDA" ydenen „anlaşьlmaqan vajьmnьdlьq" tigən maqalahendə oşolardь jada: „Sojuz kyləmendə orloq tapşьrьv ijyl planьn 314,3 protsentqa, natur tyləvde 240 protsentqa, igen tapşьrьvda ijyl planьn 279 protsentqa ytəgəndə, orloq ssudalarьn qajtarьvda ijyl zadaniahь barь 28,8 protsentqa qьna ytəlgən. Avqus ajьnьn nerense dekadahь jomoqaqtarь la ijyl hedəmtələrenə ydgəreş indermejdər. Ssudalardь qajtarьv eşe bigerək tə Başqortostanda (avqus planь 1,3 protsent), Qazaqstanda (5,7 pr.), siktən tьş nasar tora. Kyp kolxozdar hem sovxozdar ssudalardь qajtarьv eşen igen tapşьrьv planьn ytəgəs kenə başlarqa bulqandar kyrahen. Ajrьm kolxozdar hem sovxozdar oşo kenqə tiklem ydgərenen burьstarьn qajtarьvqa totonqandarь juq. Urьndaqь partia ojoşmalarь hem ədərlav komitetь vakildare ih kitkes vajьmhьdlьq kyrhətələr, appartunistar hem burzuaz qajtanan tьvьvsьlar kevek partia hem xəkymətten in məhim qarardarьn turanan-tura ədələr."

Məskav, 16. Məskəvdən 17-se avqusta Kopingagenda asьlasaq xalьq ara aviatsia kyrgədməhenə Celyskinselərde qotqarьvda qatnaşqan ip. Molokof somalyte „p—5" jebərelde. Samolytte osqos Kaminski hem bort mexanik Kolof iptəştər alьp kilielər.

DELEGATTAR

Kilep bətəv aldьnda

Məskav, 16. 15-se avqusta sovet jadьvsьlarь sojuzьnьn Ojoştorov Komitetьnda 374 delegat terkəlde, ulardьn 311-e tavьş birev xoquqь menən qatnaşьvsьlar. S'jezdqa, başьnda sovet jadьvsьlarьnьn bətə Ukraina Ojoştorov Komitetь predsedatele ip. **Kulik** torqan 66 keşele Ukraina delegattarь kilde. Jadьvsьlardьn Leningrad sojuzь idarahьnьn predsedatle **Tixonof** hem javaplь sekretarь Gorelof iptəştər jetəkselegendə 50 keşele Leningrad delegattarь kilde. Şulaj uq 20 keşele Belorusia delegattarь, 12 keşele Tatarstan delegattarь hem 5 keşele Vzəkstan delegattarь hem başqalar kilde.

KOLXOZSЬLAR ƏSƏN UNIVERSITET

TIFLIS, 16. Respublika Narkomprosь Signax, Stalinsk hem Laexut rajondarьnda kolxoz universitettarь ojoştora. Hər ber universitettə—50

KAPITAL ILDƏRENDƏ

Xarbindaqь sovet ilsehe Slavotski iptaşkə

MANCƵUR POLITSIA CINOVNIGЬ-AQ GVARDIESTЬN XULIGANDARSA QЬLANЬVЬ TURAHЬNDA

RAJVID IPTƏŞTEN PROTESTЬ

Xabarovski, 16. SSSR-dьn Xarbindaqь ilsehenen esen ytəvse **Rajvid** iptəş15-se avqustə Manczou-Go-dьn diplomatik komissarьna manczur cinavnigь-aq gvardies **Kostomarofьn** SSSR-dьn Xarbindaqь ilsehe **Slavutski** iptəşte xaqaratlavь turahьnda protest beilerde. Manczuria politsiahьnьn jenəjetselərde eƀarlav bylegenen nadziratele bulьp torovsь **Kostomarof** Byxedy stansahьnda Məskəvgə kitergə torqan **Slavutski** iptəşten **Kostomarofqa** manczur vlastarьnьn haqlanьv gratən xeƀmət vagonьna itherek kəjənsə qьsqьrьp hem hygenep kilep inep, unan „dokumentьn" kyrhətevən talap itkən. **Slavutski** iptəş pasportьn alьp kilev esen kypəgə inep kitkən hem kypələ bələkəj bala joqlaqanlьq tan itherek politsianьn korridorda ketep torovьn horaqan, lakin bəş baştaqlanqan aq gvardies ketmaj kypəgə inep tərtiphedlek eşlep jeregən. **Slavutski** iptəşten **Kostomarofqa** manczur vlastarьnьn haqlanьv gramotalarьn hem yƀenen diplomatik pasportьn kyrhətevenə qaramaƀtan, aq gvardies xuligandarsa qьlanьvьn davam ittergən hem yƀen aik alama totqan. Aq politsianьn **Slavotski** iptəşkə qarata bulqan ьsl xuligandarsa qьlanьşь, his şikheƀ, provokatsion maqsattar menən eşləngən, lakin **Slavutski** iptəşten aj ramsa totanaqlьlьqь arqahьnda qьna vaqiqa artaban qьrqьvlaşьp kitmaqən.

Manczurialaqь japon qəskərƀəre ştaƀьnьq vəkile

KƏNSЬQЬŞ-QTAJ TIMER JULЬNA BANDITTARƀЬN HƏZYM ITEVENƏ „BORSOLA"

Xabarovski, 16. Xarbindan xəbər itevdər bulьnsa, kyptan tyqel genə ROSTA xəbərsehe tarafьnan telegraf arqьrь jebərelgən Kənsьqьş-Qtaj timer julьnьn upravləjussie Rudo iptəşten Kənsьqьş Qtaj timer julьna „banditlar" həzymenen kəsəjeve, haqsьlar juqlьqь turahьnda doklatьna javap itep bulha kərək. Manczurialaqь japon qəskərƀəre ştaƀьnьn xəri' bəjlaneştər nacal'nigь **Adatsi** 8- se avqustə **Rudo** iptəşkə tyƀəndəge xatть tapşьrьƀ:

„Hunqь vaqьttarƀa kənsьqьş-Qjtaj timer julьnьn kənsьqьş jaqьndaqь linialarьnda həzym itevdər həm poezdarƀьn kruşeniahь bik jьş bula başlanь, ularƀьn osə-qrьjь kyrenməj. Eşten toroşo menən tanьşqan vaqьtta—həzym itevdərgə həm poezdarƀьn kruşeniaqa osoravьna qarşь kerəşev esen berər 2 telegrafist qulqa alьnqan. Xarbindьn xəbərdər əjlənələrendə ьsl massovoj qulqa alьvdarƀь Kənsьqьş-Qtaj timer julьna „banditlarƀьn" edlekheƀ həzym itevdəre, poezdarƀьn kruşeniahь, stansalarqa həm posjolkalar qa həzym itevdər, „banditlarƀьn" K Q timer julьnьn xeƀmətkərdəren alьp kitevdər, ularƀьn qəjhь berdəren yltereydər həm başqa şuqa oqşaşlь başqaqlьqtar həm qemyman hunqь vaqьttarƀa xeƀmətkərdər həm ularƀьn qallələre kisergən nairatlanderqes rəzimdarƀьn belterle lə başqa ber kem tarafьnan da bulmaj... ƀəlki KQ timer julьnьn kənsьqьş jaq linialarь xeƀmətkərdərenen yƀe tarafьnan ojoşterolqanlьqьn „ibat itev" maqsatь menən kin rəveştə ujlap sьqarьlqan provokatsianь başlanьvь tip qarajdar. Şulaj itep, başlanqan massovoj qulqa alьvdar **Rudo** iptəşten 6-sь avqustə K Q timer julь idarahьnda K Q timer julьnьn kənsьqьş jaqьndaqь linialarьna qarşь kəslav saralarь ƀderlavdən qibarət tip qarajdar.

Kənsьqьş-Qtaj timer julьnьn kənsьqьş jaqьnda

LINIALARƀA JETƏKSE RABOTNIKTARƀЬ QULQA ALЬVDAR

Xabaravski, 16. ROSTA xəbərsehenen kisəge telegramьnda şundaj xəlderƀen bulьvь ujlanla tip aldan əjtkən hyddəre rablandь. Əle genə alьnqan məqlymətter bujьnsa kənsьqьş jaqьndaqь linialarƀa 13-ndə tennə Kənsьqьş-Qtaj timer julьnda linianьn jetəkse rabotniktarьn massovoj rəveştə qulqa alьvdar başlanqan. Betəhe 19 KQTJ xeƀmətkəre—sovet qrazdandarь qulqa alьnqandar. Qulqa alьnьvsьlar arahьnda ere stansalardan hanalqan Iman'po, Madaoşi, Xajlin, Pogranicnaj stansalarьnьn nacal'niktarь, 93 həm 11-se jul xeƀməte ucaskalarьnьn telegraf nacal'niktarь, 3-se tartьv xeƀməte ucaskahьnьn nacal'nigь, 3-se telegraf xeƀməte ucaskahьnьn nacal'nigь bar. Bularƀan başqa Pogranicnaj stansahьnda 2 telegrafist, Mulin stansahьnda 1 telegrafist, 2 kontorşik, Xandas Xepzi stansahьnda stats-sekretarь itep ƀlgelene. Bьl ƀildələvde sotsial-demokrattarƀь xekymət menən bergələp eşləvgə bьqtьrьv maqsatь menən eşlənə tip itəplajdər.

Avstria sotsial-dimokrattarь xekymət jaqьnda

Vena, 16. 13-avqusta Avstria xekyməte Karintiaqь avьl xuzalьqь eşselərenen xristian profsojuzьnьn elekke sekretarь **Grossav—Eranь** izlimaqi tə'minat ministrlege ergəhendəge eşselər eşe bylegenen ajьrьm turahьnda rəsmi xəbərdər bahьlьp sьqtь. Unьn 350 şillingalьq torqan milege fetnəselər tarafьnan kilterelgən zejandarƀь qaplarqa totolasaq.

Avstriala fetnəselərga qarşь kəraş davam ita

Vena, 16. Fetnəselər vaqiqahь ajqanlь qulqa alьnqan Avstria avьt promьşlennost konsernahь „Al'pine montan" dьn general direktorь **Apol'danan** millektəren konfiskavajt itev

SOVET OSOVSЬLARЬ ITALIALA

Rem, 16. 13-sə avqustə SSSR vəkələtendə sovet osovsьlarь xermətenə dur tantanalь qabul itev bulьp, unda tьşqь eştər ministrenen iptəşe **Sulic**, aviatsia ministrenen iptəşe **Valle**, hava flotь juqarь komandovantiahьnьn kyp kenə vəkildəre. tьşqь eştər ministirlegenen vəkildəre Rimdəge bətə sovetkoloniahь, Milan həm Genujelaqь sovet kolonialarьnьn vəkildəre bulьdlar. **„Qarşьlav"** həm **„Celyskin"** felmalarь kyrhətelde. 14-se avqustə aviatsia ministrenen iptəşe **Valle Əjdeman** iptəşkə vizit jahanь. **Əjdeman** iptəş aviatsia ministrlegenə javap vizitь jahanь. Şul kenə SSSR vəkille **Potemkin** həm **Əjdeman** iptəştər tьşqь eştər ministerenen iptəşe **Sulickə** barƀьlar həm Italia xəkymətenə qabul itkən esen qənəqət bulqanlьqtarьn belderdelər. **Sulic** bьqa javap birep sovet osovsьlarьnьn vizitь „Italia xəkymətenə həm xalqьna ьsьn kynetdən şatlьq tьvƀьrƀь" tine.

TOVARƀAR

RAJSOJUZDЬN BAZAHЬNDA JATA

Blagovişşin daqь selpo rabotniktarь baƀьv standarьndaqь kolxozsьlarƀь tovar menən tə'min itev esən kərəşməjdər. Ular oşonda) qьƀv eş vaqьtьnda haman magazindarьnda tьnьs qьna ultьralar həm kolxozsьnьn baƀьvdan kilep tovar alьvьn kətelər. Baƀьv standarьnda kysmə larjoktar ojoşterolmaqan.

Oktəər, Fejodr həm **Ilenkof** sel'polarьnda şьrpь,tod, təməke, habьn h. b. kevek in kərək tovarƀar juq. Ə, bьndaj tər tovarƀardьn bətəhe lə Rajpotrebsojuzdьn bazahьnda bar. Lakin Rajsojuz bьl tovarƀardь tejeşlə vaqьtьnda urьndarьna odatmaj, şulaj uq Rajsojuz Zogotzerno punkttarьnda jəməqət tuşьmь ojoşterov eşen də qəjqьrtmaj.

Blagovişşin Rajsojuz jetəkseləre partia həm xəkymətten uroza) juşnavsьlarƀь həm dəvlatkə igen birevselərde jaqşь xeƀmətlənderev turahьndaqь direktiftarьn ytəməjdər.

VKP(b) nьn Blagoşşin rajon komitetь bьl eşkə tьqьtьrqa həm məhim kampaniatarƀь xeƀmət lənderev eşenə halqьn qaravsьlarƀь javapqa tartьrqa \ həm bьl eştən jaqşь itep ojoşterolovьn ta'min itərgə tejeş. (BAŞROSTA)

Əƒə-işemƀaj timer jut teƀeleşendə

JAQŞЬ SЬJFATLЬ ŞPAL KƏRƏK

Əƒə-İşemƀaj timer jul teƀeləşenen 3-sə ucastoqьnda 15 k.m. timer jul halьndь.Lakin **jul sьjfatlь halьnmaj**. Sonki **şpal jeteşməj**. Şunьn arqahьnda rel's aƀtьna spaldar şpal aralaş qьna halьna. Bьndaj rəveştə jul halьv-jartьlaş qьna jul halьv bulьp sьqa.

Ucastoktьn 24 men dana şpalьnan **8 men dana şpal ƀrakqa sьqarьldь.** Janьnan 65 men şpal kərək. Stərletamaq şpal zavodь şpal menən ta'min itə almaj. Juldь jaqşь sьjfatlь şpal menən ta'min itergə kərək. Upravlenie ƀnьn esən qətiqi sara kyrergə tejeş.

Ə.I.

KƏNDƏLEK NORMA YTƏLEŞEN

HƏR EŞSE BELERGƏ TEJEŞ

Əƒə-İşemƀaj timer jul teƀeləşenen 4-se ucastok 7-se distansjala kyp eşselər kendəlek həm ajlьq eş normalarьn nisə profsentqa ytəlgənen həm kyp me eşlənergə tejeşle normanь belmejdər.

Normalarƀьn ytəleşen həm eşlənergətejeşle normanь anlatьv ƀa desətniktər həm normirovşik **Ustinof** javaplь.

Desətniktər hər kəndə normirovşik **Ustinofqa** eş ytəleşe turahьnda məqlymət birep torater. Lakin **Ustinof** kabinetta qьna ultьrьp eşlaj ƀə, eş şunьn menən bətə. Ə, eşselərden hər kəndə kypme eşləgənen belgelare k i l h ə, lə, proran ip. **Pituxof** həm normirovşik **Ustinof** eşselərden normalarь ytaleşenə qьƀhьnmajьnsa—barmaq aşa qьna qarajdar.

Eşselərden talabьn **Pituxof** həm Ustinoftar ta'min itergə tejeşlər.

Ideris

TƏƀƏLƏŞ XRONIKALARЬ

◆ 10-sь avqustqa 3-sə ucastokta 413600 kubametr jer eşe eşlende. Juldь sonqi qoraltanƀьrьv 90 pr. qa,aqas kyperƀərƀe eşlav 98 pr. qa, trubalar 95 pr. qa eşlənep bette.

◆ 4-se ucastokqa 1-ljyigə 2 million 96 men hum aqsa jebərelgən. Unьn 1 million 751 humь rasxodqa sьqarьldь.

◆ 3-sə ucastokta 15 k.m. jul halьndь. Ukladkala eşlavselər kendəlek normalarьn 227 pr. qa ytəjdər.

◆ 3-sə ucastokta 12-se avqusta stena gazeta redaktorƀarьnьn həm stenkorƀ rdьn sijotь buldь. Sijotta bətəhe 30 keşe qatnaştь.

◆ Quqanaq kyperendə eşlavse eşselərden uqьj-jadа belmavselərde uqьlьv başlanƀь. Uqavsьlar qələm, daftar həm kitap menən tə'min itelderler.

◆ 3-sə ucastok II-se prorab punktьndaqь skreperƀar **Xismetullin** kolonnahь 36500 kə. m jer ejƀe.

PRODUKSIA SЬJFATЬ ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ!

(8-se mart fabrikabьnьn partia-proizvodstvo konferensiahьnan)

12-avqusta 8-se mart isemendəge tegev fabrikahьnьn produksia sьjfatьn jaqşьrtьv bujьnsa partia-proizvodstvo konferensiahь ytkərelde. Konferensia prezidiumьna **Bьjkin, Isoncyrin,** fabrikanьn es məjəşe, udarsьlar-nətəhe 30 keşe hajlanƀь. Konferensianь fabrikanьn partkom sekretarь **Sinel'nikova** astь.

Konferensiala ip. Şul'man fabrikanьn jartь jьlьq həm ijyl ajь eş heƀemtələre turahьnda doklad jahanь.

— Berense kvartal planьn fabrika ƀur eƀeklek menən 80,4 pr. qa qьna ytəha,—ti ip. Şul'man —II-se kvartalda eşləp sьqarьvda hanьlьş jahalde, plan 108, 5 pr. qa ytəlde. Şunьn menən sьqarьlqan produkstanьn yƀenə teşev xaqь juqarь. Kitev sexь keskəjgenə aylmagə urьnlaştьrьlqanlьqtan materialdardan kytərelgən tuƀan firat kyp. Direksia bьl sexqa tuƀan hьvьrqьş qujьvdь oşo kənqə tiklem huƀqan, əle haman qujьlqanь juq.

Basqort həm tatarƀar arahьnda eşten tejeşle dərəzələ jəjelməgənleqe kyrende. Bьnь ajьrьm iptəştər dereƀlajdər. Məƀələn, kastym sexьnda başqort, tatar eşselərenen kyp aulьvьna qaramaƀtan texnik uqьvdь urьƀ telendə genə ytkərgəndər. Loqmanьva ip. (individual zakaz sexь) başqort həm tatarƀarqa iqtisar ƀrikanьn sex nacal'niktarь, masterƀarь arahьnda proizvodstvo planьnьn rial aulьvь tarahьnda bəxəƀ alьp barьv bulqanlьq həm partkomdьn bьlarqa qatь otpor birevc turahьnda hejlaj.

Ip. Şul'man dokladьnan hun hejlavdar başlana.

Raport birev esən trisunaqa telegrejka sexь udarnitsahь İşməxəməlьva ip. sьqa.

Ul:

— Bed begengə kendə 190 telegrejka eşlahək, alda unь 210 qa jetkerergə,produksianьn sьjfatьn kytatergə, 7 səqatlek eş vaqьtьn tulьlьnsa fajdalanьrqa hyd birəƀed, ti.

Hejlargə telavselər kyp. Hər ber hejlavse, fabrikaqь jeteş heƀiektərde, sьjfat esen, fabrika markahь esən kərəşten əle jeterlek dərəzələ bulmaqanlьqtan ikat itələr.

Fabrikala xuzalьq ibəne teşle urьn almaqan. Şuqa kyrə lə eşlap sьqarqaa produksianьn yƀenə teşev xaqь juqarь.

Kitev sexь keskəjgenə aylmagə urьnlaştьrьlqanlьqtan materialdardan kytərelgən tuƀan firat kyp. Direksia bьl sexqa tuƀan hьvьrqьş qujьvdь oşo kənqə tiklem huƀqan, əle haman qujьlqanь juq.

Başqort həm tatarƀar arahьnda eşten tejeşle dərəzələ jəjelməgənleqe kyrende. Bьnь ajьrьm iptəştər dereƀlajdər. Məƀələn, kastym sexьnda başqort, tatar eşselərenen kyp aulьvьna qaramaƀtan texnik uqьvdь urьƀ telendə genə ytkərgəndər. Loqmanьva ip. (individual zakaz sexь) başqort həm tatarƀarqa iqtisar itlər

Уфимская Городская-М читальня

JƏŞƏHEN HAVAFLOTЬNЬNЬ BƟTƏ SOJUZ BAJRAMЬ!

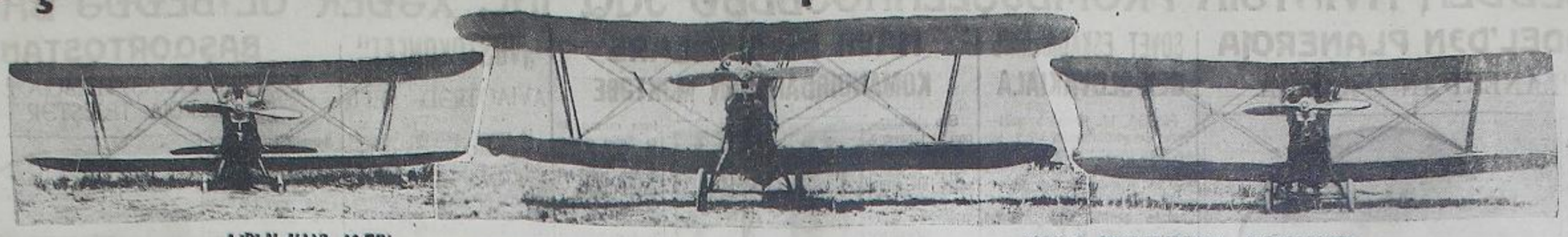

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 190 18-avqust 1934 JЬL

VKP(b) Bşş Başqortostan Ölkä, Öfö qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

SOVET AVIATSIANЬ HƏM PROLETARIAT JƏMƏƟƏTSELEGE

(Osoaviaximdьn Ydək sovetь predsedatele Ejdeman ip. məqalәhe)

Sovet hava floty grazdandar huquqъn qurъqlaw tүwdь. Tik bedden sotsialistik industrianьn dөjem yүkse nigedendө genө, bөtө ilden xuzalыq hәm kul'tura jaqъnan gigant kүtereleşe nigedendө genө bedden hava floty yүenen xәderge daşhatle kes xalenө әjlәnө aldь.

Bedden hava floty tedeleşendө sovet jәmәƟәtselegenen totqan urnь ajrъwsa dur.

1933 jыlda uq, aviatsia tedeleşe tanьnda, sovet osqostarьnьn berense konstruksialarь kүrenө başlaqas ta, proletariat jәmәƟәtselegenen aldьnqь kөstөre bedden hava floty әjlanөhendө tuplandь. Bьl, SSSR eşsendәreen „Lenin" hәm „Ul'timatum" eskadrilialarьn tedev esen massovoj rәweştө sredstvo jыjьp, qatь manlaj Anglia ministrь Kerzondьn qurqыqsь notahына javap birgan jыl ine. Şul uq jыlda hava flotына bulşыq irekle jәmƟiat—ODVZ ojoştorolop, ul ber jыldan hun ber million a aqsa artьna es planer taqqan xәlda tuptaj aldь.

SSSR dьn industrial' kөse yүe barqan hajьn aviatsia jәmәƟәtselegenen dө burьstarь qatmarjana batdь. Yүe hәm nьqtna barqan hava floty esen kadrdar әderlәv, haman da durьraq әhamiat ala batdь. Irekle proletar jәmƟiattare ODVZ hәm Dosroximdьn bergө quşlыvdarьnan Aviaxim jәmƟiete kilep sbqtь. Bьnan hun, Aviaxim hәm qurqavsыbqa bulşыq jәmƟietenen (Oso) bergө quşlыvdarьnan Osoaviaxim ojoşmahь donjaqa kilde. Aviatsion kul'tura hәm texnikanь ydlәsterev esen kerәs Osoaviaximdьn ydək burьstarьnan berehe bu dь. Xәder inde, hava floty kadrdarь әderlәvdө „modeldan planerqa, planerdan osqosqa" lozungь menәn qavdalangan sistemanьn Osoaviaxim tormoşына nьq inep ultъqanlыqьn rbeat itep bula.

Osoaviaximdьn aviatsia bujьnsa bөtө eşe xәder jaвq mәktaple tygel, bәlki unlaqan mәktap hәm tynәrәktәrde, proizvodstvonan ajьrьlmaj uqьqan jәdlagan eşselerde esenө alqan laboratorialь hәm konstruktor ejuroli massovыj aeroklubtarda bara. Aeroklubtar esen kerәs—hunqь juldarda Osoaviaxim eşenen tep jekmәtkehe buldь. Tәvge aviatsia kenenө—1933 jыldan 18 avqustьna—bedde bөtөhe 9 aeroklub bar ine, XVII parts'jezd asьlv kenenө ulardьn hanь 119 qa jette, ә xәderge 112 aeroklubtьn 80 dәn artqьraqь eşlaj, qalqandarь ojoştorolov dәvere kliserler.

Aeroklub aqzahь bulьp, un menlagan eşse hәm kolxozsylar tora. Lakin bөtө aeroklubtardьn da eştere organizatsion dәv rdan bqьp betmәgan ale. Qajhь urьndarda aeroklub ar eşe ale ber-like ejraev g uppahь tьvdьrьvdan qьna qisarat. Qajhь ber jerdarda massa menәn eş ale jәjelmәgan. Xәderge aeroklubtardь nьqtьv—bedden tep burьş.

Kadrdar әderlәv bujьnsa zavodtardaqь aviatsion mәktәptar dur eş alьp baralar. Tәvge zavod aviatsion mәktaptare yrkan jы Elektrokombinatta hәm Frunze isemendөge zavodta ojoşto-roldo. Xәder inde unlaqan pred priatielarda eşselar hәm eşse qatьn-qьddar, proizvodstvonan ajьrьlmajьnsa osov eşenen teoria hәm praktikahьn ytәlәr.

Bьl jы esendө pionerьlьq hәm aviamodelsylьq eşe kin jәjelde. Tavge aviatsia kenenө betәhe 60 pionerьlьq stansahь hәm әd genө tynәrәktar bulqan bulha, xәder 162 stansa hәm 800 tynәrak eşlaj. Jaş aviamodelsylar hanь xәder, ytkan jыldaqь 75 80 mendan 300 mengө barьp jette.

1933 jыldaqь aviatsia kenenen hunqь ber jы esendө bedden Osoaviaxim aviatsiahьnьn mehim texnik elgeşevdare tu rahьnda ta ajtep ytergө kөtak. Ularьn ia kyreneklelaren hanap ytajek:

Planerizmda: oso jыldьn 22-23 majdarьnda Mәskәvdan Koktebelgө (Qьrьmqa) dur hava pojezde ososo yrkereide. Osovsь Fedosejef idarahьndaqь osqos ylar, bөrt mexaniktar hәm „Celyskin" ekspeditsiahь jetakselare bedden jaştergө qarata jadqan merәzәqәttarende:

„Osoaviaxim saftarьna, unьq aerokluatarьna, planersylьq hәm aviamodeselek tynәrәktarenө sa qьrauьd bed ruxlь, şat kynelle sovet jaştaren, ataqlь vatanьvьddan sotsialistik tedeleş hәm qorqavsylьq udarniktarьn saqьrabd" tip jaddular.

Voroşilof ip.1933 jыldьn 18 avgust kenenө qarata sьqarqan prikazында:

—„Hәr mәktaptә, hәr pioner otrattө aviamodel tynәrәge, hәr zavodta, hәr fabrikala planersylar tynәrәge, hәr promьşlennos ydәgendө—aeroklub" buldьrьv burьsьn qujdь. Bьl kyrhәtmәler tulьhьnsa bojomqa aşьrylьrqa teşeştar.

Sovet aviatsiahьnьn bojevoj bajramь bedden jaştarde hәm proletariat jәmәqatselegen vatanьvddь imperializm jьrtqыstarьnan haqlavqa, sotsializm ile siktaren haqlavqa saqьra.

Ber yk vaqьtta 18 avqust bajramь, avariahьd osov, osqosto, motordь, osqos jarata belevde hәm bөtө qatmarlь aviatsia texnikahьn huqьşta ta, tәbiqatten stixia kөstөre menәn kөraştө lө bedden hava floty jenelmәblek itep sьjfatlь ydlәsterev esen kөraştө mehim wildө bulьp tora.

Bedden osovsь kadrdar bөtө donja qarьşında kyp tapqьr qaharmanlьq, qьjvlьq hәm batьrlьq elgelare kyrhәttelar. Xatta Arktikanьn bod jalandarьnda ia sovet osovsylarь sovet maşinalarьnda yddarenen sotsialistik vatandarь bajraqьn juqarь kytәdelәr. Bedden jaş, şatlьqlь, alqa atlaj barqan lleved tьvdьr qan ebndaj keşelәr jenelevde belmajdar.

Bedden aviatsia zavodtarь jә mәqatselege tep predpriatielarda ia, ular menәn ber qatardaqь predpriatielarda ia aviatsion produkstanьn juqarь sьjfatlь bulьvь esen kөraşte kөsajtergө teşeştar.

18 avqust kenendө sovet jo mәqatselege aldьnda torqan tep burьstar şular.

Bedden bьl bajramьvьd da jenevse sotsializmьn şatlьqlь, kynelle bajramь bulhьn!

SOVET JADЬVSЬLARЬNЬN BƟTƏ SOJUZ S'JEZDЬ

SOVET JADЬVSЬLARЬNЬN S'JEZDЬN

VSSPS QOTLAVЬ

Profsojuzdardьn bөtө Sojuz Ydək Sovetь 22 million eşse hәm xedmәtkar, kyp millionlaqan proletar uqьvsylar, menәrlagan jada başlavsь eşse altordar hәm ədəlat tynәrәkselere isemenen sovet jadьvsylarьnьn berense bөtө Sojuz s'jezdь jedendө bөtө donja proletariat ədəlatenen aldьnqь otrattn *jalqanlь* rәweştө qotlaj. Bөtө il tarafьnan әderlangan s'jezdan, Sovettar Sojuzьnьn millionlaqan proletardarь, bedden jadьvsylarьnьqa bejek Sovet ədəlaten arь taban tedevga, dәverenedga javap birerlek ebordar tьvdьrьvqa hәm ularda kerәşenedden bөtө patosьn donjanь hәm ydebedde qajtanan tәrbejәlaj torqan sotsialistik xedmatten bөtө satlьqtarьn saqьldarьvqa jardam iterlek kөslө izadi zarәtkalar kөta.

Başında Aleksej Maksimovic Gor'ki torqan Sovet ədəbiatenen in jaqşь ob'talarь qatnaşlьqında profsojuzdar jedarlagan hәm menarlagan janь jadьvsylar ybterelar hәm tarbejәlajdar. Bular bөtөhe ia, bedden jaş aviatsion kadrdardьn elkan izadi insiativalarьn kyrhәtelar.

„SSSR" hәm „Osoaviaxim I" stratostattarьnьn kytərelevdare, stratosferanь jenev eşendө ia eşşen massata elkan aktivlьq tьvdьrdь. Osoaviaximdьn ydək sovetь ergahendege stratostar MTS tar, klubtar, kөtepxanalar, matbuqat—bular bөtөhe ia yddare ytkarө torqan massovoj adəbi eşta s'jezdan tanqit hәm jardam kөtalar.

Sovet jadьvsylarьnьn berense bөtө Sojuz s'jezdьna bedden jalqanlь proletar salame.

Jaşahen kommunizemdьn bejek idejalarьn saqьldarьvsь—Sovet ədəbiatel

Jaşahen bedden Leninsel partiabьd hәm bedden julbaşşьbьd hәm ycitelebed ip. **Stalin!**

VSSPS Prezidiumь

BƟGƟN 18-SE AVQUST AVIATSIA KƟNƟ

ALDЬNQЬLAR BYLƏKLƏNƏLƏR

BAŞQORTOSTAN RESPUBLIKAHЬNDA AVIATSIA EŞEN KINƏJTEVDEN JЬLLЬQ JOMQAQЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSJ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM X. KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

Başqortostan Ydək Başqarm asostafьnьn, osoaviaxim komitetь hәm xalьq komissardarь sovetь, 1933 jыldьn avqust ajьnda respublikala aviatsia tedeleşen jaşelderep jeәrev bujьnsa başlanqan eşten ytkan jы esen ta bajtaq qьna unьştarqa eja bulьvьn qanaqatlanerlek rәweştә ajtep ytә:

a) xuzalьq-politik kampanialarь, hava—pocta, passazir hbdьqь menәn bajlaneştә bulqan kyp kenө ajrьm rajondardь xedmatlanderә torqan avьl xuzalьqь aviatsiahьnьn ajrьm otrade bulduьlqan.

в) Osoaviaxim ojoşmahь tarafьnan Өfөlө, Beloretta ike aeroklub buldьrьlqan, ulardьn ejraev—sport samaljottarь bar, proizvodstvonan ajьrьlmajьnsa osov sь kadrdar әderlәv eşe başlanqan, plauerdar kilterelgan, ularda jaştar osov eşenө ejranalar. Mәktәp balalarь hәm pionerdar arahьnda aviomodelizm qanaqatlanerlek rәweştә ytkan, ular arahьnda bөtө sojuz hәm donja kylamendө osovda rekord birgan modeldar bar. Aviatsia kul'turahь kin xedmatsandar massahьna taban jaqьnlaşa.

Bьl unьştarqa kommuntstar partiahь jetakselegendө, kin" eşsen massanьn aktif qatnaşlьqtarь hәm jardamdarь, ulardьn sovet hava flotьna bulqan mexәbttare nigedendө ireşelde.

Respublikanьn proizvodstvo, kolxoz xedmatsen massahьnьn kin insiativalarьn xuplap, BYBK hәm BXKS qarar **itelәr;**

1. 1934 jыldьn bөtө Sojuz aviatsia kenө—18 avqustь, aviatsianьn kin massovoj bajramь itep ojoştororqa. Bьl kendө osovsylardьn, kadrovaj, piremennik aktiv jardamdь ta'min itergө hәm şunьn menәn Sovettar ilenen bojevoj hәm ekonomik kөsenөn artaban nьqьvьna jardam itergө, dәvlәt, xuzalьq organdarьn, jamaqat ojoşmalarьn hәm bөtө xedmatsandarde saqьralar. BYBK **Kalmitьf.** BSNK **Tolstoj.**

Başqortostan aviaotrattьnьn injaqşь udarnik tarь, texnik Dotsof iptaş (alda), motorisbaşqort Kәlimullin(juqarьla)hәmtexn. Surajьf(unda).

1. Başosoaviaximdь tybandagelarde eşlargө mәzbyr itergө:

a) 1935 jыldьn aviatsia kenenө Bәlәbәj hәm Stərletamaqta aerokluatar asьvqa hәm planerdar kilterev hәm planer sportьn kinajtevde ta'min itev esen kin xedmatsan massa arahьnda aviatsia eşen har jaqlap kөsajtergө.

в) Өfө hәm Beloretta proizvodstvonan ajьrmaj aeroklubta ejranevse osovsylar gruppahьn 35 jыldьn 1-se Oktyabrьna ejratep sьqarьvdь ta'min itergө.

6. Başosoaviaxim hәm mәqarif xalьq komissariatьn har ber mәktaptә hәm hәr pioner otradendө jaş avio-tedevselar tynәrәge buldьrьv maqsatь menәn mәktәp hәm pioner otradtarendәge aviomodel tynәrәktarenen eşen hәr jaqlap kөsajtergө mazbyr itergө.

7. BYBK hәm Başsovnarkom aldaqь ike es jы esendө Başqortostandь aviatsia juldarьnьn quş seltare menәn qaplav esen aviatsia eşen hәr jaqlap kөsajtev hәm alqa jeәrevden kөraklegenө respublikanьn bөtө ojoşmalarьnьn, proizvodstvo eşselarenen hәm kolxozdardьn iqtisarьn jalep itelәr, proizvodstvonan ajrьlmaqtan aviatsia osovsь kadrdarьn әderlәvde in mehim sabqьstardьn berehe tip itәplap, hәr ber predpriatieqa, MTS, kolxoz hәm sovxozqa planer tynәrәktaren hәm yd planerdarьn buldьrьrqa, paraşut vьjьskalar tedevde, eşsan jaştarde paraşut menәn hikererga ejranevde ta'min itep, juqarь aviatsia texnikahьn nьqlь ydlaşterergө hәm „jeted hәm juqarь osor" esen avio kul'turanь mass sa arahьna inderergө.

BYBK predsedatele urьnbarь: **Akimьf**

Başsovnarkom predsedatele urьnbarь: **Tolstoj.**

BYBK serektarь: Kəlmitef.

16 avqus 1934 jы

BAŞQORTOSTAN YBK HƏM XKS QOTLAVЬ

Başqortostan aviatsia otrattьnьn koman dirь ip. Mejsner. Aviatsiaia 20 jы eşlaj. ElekMəskəvdəderizael' komandirь bulьp eşlaqan.

18 avqust kenө — SSSR xedmatsandare sotsialistik tedeleşkә xedmat itergө hәm ilden tьşqь granitsalarьn doşman hezymenәn haqlarqa tejeşle bulqan sovet aviatsiahьnьn kesenө smotr jahaqan kenө Başqortostan Ydək başqarma komitetь hәm Xalьq komisardar sovetь aviatsiaotrattьnьn hәm ajrakluptan jaşavenә ber jы tulьv ajqanlь Başqortostandьn jaş aviatsiahьn jalqьnlь rәweştә qotlajdar hәm Başqortostan aviatsia raəotniktarьnьn, osoaviaxim aqzalarьnьn, jaş planeristardьn hәm modelistardьn aviatsia texnikahьn ydlәsterev hәm osov eşenen juqarь sьjfatьna ireşev esen tejeşle energia menәn kөraşəsəktərenө bşanьs belderalar.

Başqortostan ydək başqarma komitetь hәm Başsovnarkom aviatsia eşenen alqa barьvьna, aviatsia kadrdarьn әderlәvgә, jәmhyrejat rajondarьnda ajroklubtardь hәm osqostar tedev majdandarьn kin rәweştә ojoştorovqa tejeşle diqqatte hәm aktiv jardamdь ta'min itergө hәm şunьn menәn Sovettar ilenen bojevoj hәm ekonomik kөsenөn artaban nьqьvьna jardam itergө, dәvlәt, xuzalьq organdarьn, jamaqat ojoşmalarьn hәm bөtө xedmatsandarde saqьralar. BYBK **Kalmitьf.** BSNK **Tolstoj.**

VLKSM Ölkä komitetьnьn QOTLAVЬ

Bejek Sovettar Sojuzьnьn granitsalarьn ytker kyd menәn haqlavsь qevatle hәm his qaqsamaj kөs bulqan Qьdьl hava flotына, unьn osovsylarьna, hava stixiahьn jenev texnikahьna ejө bulqan menәrlagan avioantuzias tarqa — **aviatsia kenendө komsomoldardьn jalqьnlь sәlame.**

Komsomol ydenen in jaqşь uldarьn sotsialistik ilebedden hava flotына bira kilde hәm kilasaktə lə birer.

Komsomolis iptəstər hәm Başqortostandьn xedmatsen jaştare, **„taqь la juqarьraq hәm tiderək osov esen kөslө, mәkkamal motordar hәm samoljottar buldьrьvda" hәr jaqtan elgө bulьrlьq jardamdar kyrhatajek!**

Partiaqa bьsьn kyneldan birel-gan batьr osovsylar, planeristar, paraşutistar,konstruktordar hәm modelistar әderlәjek!

Aeroklubtarьnьddь aviatsia texnikahьn propagandirlav hәm xedmatsandarden kul'turalь jal itevdare esen bьsьn elgөlө ydaktarga ajlanderajek!

Başqortostan pionerdarь hәm uqьvsylarь!

Aviomodelistar tynәrәktarenө ineged hәm aviatsia kul'turahьna, texnikahьna ejө bulьqьd!

Başqortostan komsomoldarь, aeroklubatarqa, planerodromdarqa, paraşyt vьjskalarьna! Bedden danьqlь dәverededden jaştare osa belergө tejeş!

VLKSM dьn Başqortostan Ölkä Komitetь sekretarь —

Prosvirnin.

ENGEL'S ƏTƏRDƏRENƏ

arnalqan jьjntьq sьqarьla

MƏSKƏV, 16. 15-se avqusta Məskavdə maxsus komissialar tarafьnan mәktaptarde qabul itev eşe başlandь, bьl komissialarqa hәr terlө jәmaqat ojoşmalarьn hәm sotsialistik vәkildare inә. Başqalanьn 360 mәktәbenen janь uqьv jыlьna әderlege tikşerelә. Bьjьl mәktaptar janь uqьv jыlьna elekke jыldarqa qaraqanda şaqtaj uq jaqşь әderlandelar. Oktəbr', Krasnopresnin, Bavman hәm Stalin rajondarь alda bara-

ITALIAQJA BARQJAN ESKADRILIA

MƏSKƏVGƏ QAJTTЬ

MƏSKƏV, 17. Italiaqa javap vizitь menәn osop barьvsь Sovet eskadriliahь 16-sь avqusta Məskavgə qajttь. Osovdьn Vena menәn Məskav arahьndaqь 2 men kilometrlьq hunqь etabьn Vena-Krakof-Dubnьj-Berdicof-Kief-Brenski-Məskav marşrutь bujьnsa eskadrilia urtasa tidlek menәn səqatena 209 kilometr osop, his ber jerdө tuqtamahtan, 9 səqattə 12 minut esendө osop kilde. Osovdar vaqьtьnda hava şarttarь aik nasar bulьp, urьnь menәn kөslө jamqьrdarda, bolottarda hәm tomandardda osorqa tura kilde. Bьl Sovet osqostarьnьn, motordarьnьn hәm sovet osovsylarьnьn osov sьjfatь juqarь ikenlegen anьqlaj.

Başqortostan aviatsia otradьnьn osovsylar hәm texniktar sostalь.

SOVET PLANERISTARЬNЬN DUR UNЬŞTARЬ

16-sь avqusta Tuşinski aerodromьnda ataqlь Sovet planeristarь **Koşis** hәm **Gavriş** donjala in berense başlap, Gribovski konstruksiahь bulqan—„T—9" planerьnda in juqarqь pilotazdьn ike figurahьn: „Immil'man" hәm „Bockь" figurahьn kyrhattelar.

SOVETTARSOJUZЬNDA

STALIN, MOLOTOF, VOROŞILOF, KAGANOVIC, KALININ, ORDƵONIKIDZƏ, ALKSENS IPTƏŞTƏRGƏ

MƏSKƏV-RIM—MƏSKƏV ARAHЬNDA OSOVƏA

QATNAŞЬVSЬLARDЬN QOTLAVЬ

Hejəkle bejek sotsialistik vatanьvddьn siktaren osop ytkan xәlda partianь, xekymətte, Qьdьl Armianь, eşselər sьjnьfьn hәm bөtө xedmatsandarde jalqьnlь rәweştә qotlajьvd hәm Sovet maşinalarьnьn Sovet osovsylarь qulьnda jevropa osovьnda osovdьn juqarь sьjfattarьn, havanьn nik avьr şarttarьnda dur tydemicick hәm nьqlьq kyrhәtkanlektaren qrurlьq menәn belderәed.

Əjdeman, Todorski

Avio promьjşlennost ataqlь keşelarenen

BƟTƏ SOJUZ SLJOTЬ TAMAMLANDЬ

Məskav, 17. Aviatsia promьjşlennostьnьn ataqlь keşelarenen berense bөtө Sojuz s'jotь tamamlandь. Sljot **Stalin, Kaganovic, Ordƶonikidzə** hәm **Voroşilof** iptaştarga qotlav jenәrde. Sljot Voroşilof iptaşkə, unьn sviatsia kenenө qaratьp, aviatsia promьjşlennostь rabotniktarьna jadqan mərəzəqətenə javap xatьnьntekstьn xuplanь. Unda avia promьjşlennostьn in jaqşь udarniktarь Narkomqa sovet jere өbtendө donjala in jaqşь osqostardьn osovь esen kerəşergə hyd birәler.

„BEĐĐEŊ AVIATSIA PROMЬJŞLENNOSЬBЬĐ JUQ INE, XƏĐER UL BEĐĐƏ BAR“

MODEL'DƏN PLANERQA

PLANERĐAN OSQOSQA

Başqortostanda aviomodelizemdьn alqa bara başlavь 1924-25 jıl darqa qajtьp qala. 1926 jılдan alьpBaşqortostan aviomədelistarь bətə Sojuz jarьştarьna qatьşa başlap, bereneе urьndardь həm bətə donja rekordtarьn aldьlarhəm kyp tapqьr byləklənde jər.

Bigerək tə qьđьqlь havasportь bulqan planerizm Başqortosanda 1933 jılдn jađьnan alьp alqa kitə başlanь. Şul vaqьtta Öfenən başqa planerizm Beloretta, Motor zavodьnda, Blagoveşşin, Öfe həm Bələbəj rajondarьnda jəjep jebərelgən. PRZ, ajaq kejemdare fabrigь həm meditsina institutьndaqь tybənge oso ojoşmalarь yddərc planer hatьp alqandar. Udqan ber jıl esendə 25 keşe planerizm instruktordarь əderləp sьqarьldь, 100 keşe uqьvdь davam itələr.

Osoaviaxim aviatsiahьn ytkerevdə Öfe həm Beloritt rajon osoaviaxim sovettarь bigerək tə alqa sьqtьlar. Udqan ber jıl esendə ike ajroklua ojoştoroldo, Öfela həm Beloretta proizvodstvonan ajrmajonsa osovьlar əderlənə. Bedđen burьs ularđь 1935 jılđьn 1 qinvarьna əderləp sьqarьvđan tora. Xəder Tujmazь rajon osoaviaxim sovetь la qalьşmaj. Ul Tujmazьla ajroklua ojoştorov həm osqos hatьp alьv esen unьşlь rəveştə maja tuplaj həm 18 avqust kənənə bьl eşte tamam itergə hyd birə.

Partia əlka komitetь jetəkselege abтьnda qьđqa vaqьt esendə ireşelgən bьl unьştar həm eş əlgələre xeđmətsəndərđen il qorqavssьlьqьn nьqьtьvđa aktivlьqtarь ytkənlektəren, ulardьn sovet aviatsiahьn hejganlektəren, jəməqət ojoşmalarьnьn aktiv jardəmь kesəjgenlegen rəblajdar.

Şuqa kyra bətə Sojuz aviatsia kənə—18 avqusta bedđen aldьnьđqa janь, taqь la đurьraq burьstar kilep baba. Bed ydeveđđəge ajrokluptarđь massovoj aviatsia eşen jəjep jebərev, xeđmətsəndər arahьnda aviatsia belemen taratьv usaqtarьna əjləndererge, ularqa jyridik həm fizik aqzalardьn kyp inevđaren ta'min itergə tejeşlened. Başqortostanda aviatsianьn kəsle rəveştə alqa barьvь esen material, texnik həm finans bazanь tьvđarьrqa həm proizvodstvonan ajərmajьnsa osovьslar əderlavđe ta'min itergə kərək. Başqortostan xekyməte bedđen aldьnьđqa 1935 jılđьn 18 avqust kənənə Stərletamaqta həm Bələbəjđə jəna ike ajroklua tədev burьsьn qujđь. Bьl qararđь bed ytərgə tejeşlened.

Aviatsia eşe aviatsia rabotniktarь arahьnda ajrьvsa nьq dissiplinanьn bulьvьn talap ita. Bьnda bedđen kyp kenə jeteşhedlektərened bar əle. Qatь dissiplinanan başqa affioritetlь ajroklubtar tьvđarьv, jer əbtəndə həm nigerək tə havala elgə bulьrlьq dissiplinanan başqa qьjav həm batьr osovьslar əderləv məmkin tygel. Bьl dissiplina esen kerəş politik həm massovoj eşte jəjep jebərev, avarialar jahamaqan in jaqşь ekepaz esen sotsialistik jarьştь kesəjtev menən bergə barьrqa tejeşle.

Berense etap ytelde, udqan osor esendə bed jaqşь uq đur unьştarqa ireştek. Başqortostan xeđmətsəndəre model'dən planerqa, planerđan osqosqa taba maqtavlь juldь yttelər. Xəder janь jenevđərgə taba alqa barьrqa kərək.

Jəşəhen Qьđьl hava flotь həm unьn maqtavlь jьlьqь-18 avqust kənel **Şayl.**

HƯRƏ I TƏ: Osovьs udarnik Şepilov iptəş elekke batrak.

SOVET ESKADRILIAHЬ CEX-SLOVAKIALA

PRAQA, 17. 15-se avqust—Sovet eskadrilliahьnьn kilev kəne. Tan irtənən alьp ajrodromqa menərləgən eşselər jьjьla başlanь. Ajrodromda Sovet osovьslarьn Cex-Slovakia komandoaniahь genіral **Bili**, aviatsia nacal'nige genіral **Foifr** tьşqь eştər ministriegenen həm SSSR vəkələtenen vəkildare qarьb aldьlar. **Unşlixt** iptəş Cex komandovaniahьnьn vəkildare menən yđ ara qotlaşьp, Sovet eskadrilliahьnьn tьnьslьqtь haqlav esen kerəşkənlegen belderđe Generał **Bili** Sovet osovьslarь xermətenə məqlis təqdim itte. Şul kenə kis SSSR vəkələte qabul itev ojoştorđo, unda tьşqь eştər ministeriege həm qorqavssьlьq ministeriegenen vəkildare buldьlar. SSSR vəkile **Aleksandrovski** iptəş, **Unşlixt** iptəş həm jeneral **Bili** yđ ara qotlaşьv telmərđare həjlanelər. **Unşlixt** iptəş Cex-Slovakia osovьslarьn Məskəvqa kilergə saqьrđь. Gazetalar eskadrelionьn osop kilevepə arnap, qьlav məqalələre batьp sьqarđьlar.

***

VENA, 17. Əjdeman iptəş jetəkselegendəge Sovet eskadrelliahь 16-sь avqusta Məskəvgə taban osop kitte. Florisdorf eş seləre Sovet osovьslarьna kəsle avatsia jahanьlar.

BAŞPROFSOVET QOTLAVЬ

Öfe zerokluвьnьn osov byleksəhe nacal'nige Kolpokof iptəş.

Profsojuz ojoşmalarь aviatsia həm hava qorqavssьlьqьkənen aviatsiaqadrlinarđь həm ələmiətteke səjtev menən, aviatsia belemdəren taratьv đь kesəjtev, janь planerđar, paraşutistər tynərəktəre ojoştorov, paraşut vьşkalarь tədev, həm 3-4 kvartal proizvodsivo programьn ytəv menən bildələrgə tejeştər.

Aviatsia kənendə maqtavlь osovьslar otrəbna, celyskinse lərđe qolqarьvsь batьr osovьlərqa səlam!

Jəşəhen partianьn, eşse həm krəbtejandərđen jul başьbь ip. **Stalin**!

Jəşəhen qorqavssьlьq həm sotsialistik hezym krepostь bulqan kəsle sovet aviatsiahь!

BAŞPROFSOVET.

JAŊЬ UQЬV

JЬLЬNA ƏĐERLEK TIKŞERELƏ

MƏSKƏV, 16. **Engel'stьn** „Simiə həm xosusьj milekten, dəvlətten kilep sьqьvь“ isemendəge ataqlь əbərenen berense vaвmahь vaвьlьp sьqьvqa 50 jıl tulьvqa arnap SSSR Fəndər Akadimiahьnьn antropologia həm etnografia instituti dur ber jьjьrlьq sьqara. Bьl kitapqa institut tarafьnan hunqь 15 jıl esendə jьjelqan materialđar inasək. Bьnan tьş kyrnekle akademiktarđьn həm professordarđьn məqelələre vaвьlasaq.

Hulda: Planeristərđan ber terkem Öblən abqatasan: Terentjef, Voronejef, Farizьl Zdanьl, Sarionof, Antropol, instruktor Jarkin. Unda: ajrokluptьn başqorttardan torqan osovьslar gruppahь.

Öblən abqa taba: 1) Ojəlikejveva, 2) Farizьl, 3) Mişşenko, 4) Klimetef, 5) Kunakasьl, 6) gruppa jetəksehe Filippof.

HAVA MAŞINALARЬ KOMANDIRĐARЬNЬŊ MƏKTƏBE

Öte ajroklua-вьn jəşəvenəser nisə aj qьna bulha la, unьn tarixь bik bildəle. Xəđer xeđmətsəndər uqa osovьslarkadrьn əderləvse məktəp tip qarajđar. Unьn eşe вьnь rabaj.

Maj ajьnan a rle ajroklua-вьn proizvodstvonan ajьrmajьnsa 18 osovьs əderləj. ular dikəvedə kurstь tamamlap sьqasaqtar.

Başqorttarđan alь keşenən hava maşinalarьnьn komandirđarь əderlənə. Ular arahьndaFarizьl həmOjəlikəjev a in jaqşь uqьv əlgələrenmirələr, ular jaqşь jəməqət rabotniktarь bulьv menənsergə,tyđem hedlek menən havaqabьnьlalar, yđ ara jarьşьp hivala osov texnikahьna ejə bulalar.

Ajroklua-вьn planerizm kursьndaqь bətə uqьvslar Öfe predpriatielərendə, kolxoz, MTS həm sovxozdarđa eşlav esen instruktordar bulьp sьqasaqtar. Bьnan вaşqa janə ajroklua tarafьnan 10 planerist əderləngən inde, şulardan ikele Qazan planer məktəвendə uqьđar, qalqandarь PRZ ta həm pionerđar lagerьnda eşləjđər. Bьl instruktordar jardəmь menan Başqortostandьn ere predpriatielərendə вiş planer tynərəge ojoştoroldo, ular 60 planerist əderləgəndər inde.

Kyptən tygel ajroklua-вьn ergəhendə aviomodel'dər kabinetь tədelđe. Kabinettьn 20 aviamodelistan torqan jaqşь aktivь bar. Ular đur qьđьqhьnьv menən janь modeldar eşlajđər, janь bətə donja rekordtarьna вntьlalar.

Bьl kobinьtьn in jaqşь modelistarь arahьnda kyptən tygel ydenen modelen 5300 metrqa osorop, bətə Sojuz rekordьn alqan Levcenko, şulaj uq başqort qьđь — Ojizitdinьva. Demenkof həm Svetuxin iptəştər bar. Xəđer ular modelistarđьn bətə Sojuz sijotьna qatьşьv esən Məskəvgə kittelər.

Xeđmətsəndər ajrokluqa kəndən kən đurьraq hejev menən qarajđar, şunьn arqahьnda aviatsia eşena diqqət arta вara. Başqortostandьn 60 ojoşmahвajroklu-вьn jyridik aqzalarь вulвp torlar, şul jəmlənən es komsomol ojoşmahь, ike avьl sovetь Öfe həm Baqalь rajonьnьn 9 kolxozь toralar. Kyp xeđmətsəndər ajroklubtьn fizik aqza bqьna jađьlqandar.

Ajroklua ranot niktarьnьn rajondarqa osqos menən вarьvđarь arqahьnda Baqalь rajonьnьn „Svet“ kolxozь 18 avqusqa-viatsia fajđahьna har вerkolxozsьnanaer eş kene ireşelgən bьl unьştar həm eş əlgələre xeđmətsəndərđen il qorqavssьlьqьn nьqьtьvđa aktivlьqtarь ytkənlektəren, ulardьn sovet aviatsiahьn hejganlektəren, jəməqət ojoşmalarьnьn aktiv jardəmь kesəjgenlegen rəblajdar.

Şuqa kyra bətə Sojuz aviatsia kənə—18 avqusta bedđen aldьnьđqa janь, taqь la đurьraq burьstar kilep baba. Bed ydeveđđəge ajrokluptarđь massovoj aviatsia eşen jəjep jebərev, xeđmətsəndər arahьnda aviatsia belemen tarataьv usaqtarьna əjləndererge, ularqa jyridik həm fizik aqzalardьn kyp inevđaren ta'min itergə tejeşleneđ. Başqortostanda aviatsianьn kəsle rəveştə alqa barьvь esen material, texnik həm finans bazanь tьvđarьrqa həm proizvodstvonan ajərmajьnsa osovьslar əderlavđe ta'min itergə kərək. Başqortostan xekyməte bedđen aldьnьđqa 1935 jılđьn 18 avqust kənənə Stərletamaqta həm Bələвəjđə jəna ike ajroklua tədev burьsьn qujđь. Bьl qararđь bed ytərgə tejeşleneđ.

Aviatsia eşe aviatsia rabotniktarь arahьnda ajrьvsa nьq dissiplinanьn вulвьn talap ita. Bьnda bedđen kyp kenə jeteşhedlektərened bar əle. Qatь dissiplinanan başqa affioritetlь ajroklubtar tьvđarьv, jer əbtəndə həm nigerək tə havala elgə bulьrlьq dissiplinanan başqa qьjav həm batьr osovьslar əderləv məmkin tygel. Bьl dissiplina esen kerəş politik həm massovoj eşte jəjep jebərev, avarialar jahamaqan in jaqşь ekepaz esen sotsialistik jarьştь kesəjtev menən bergə barьrqa tejeşle.

Berense etap ytelde, udqan osor esendə bed jaqşь uq đur unьştarqa ireştek. Başqortostan xeđmətsəndəre model'dən planerqa, planerđan osqosqa taba maqtavlь juldь yttelər. Xəđer janь jenevđərgə taba alqa barьrqa kərək.

Jəşəhen Qьđьl hava flotь həm unьn maqtavlь jьlьqь-18 avqust kənel **Şayl.**

HƯRƏ I TƏ: Osovьs udarnik Şepilov iptəş elekke batrak.

JƏMƏQƏT MILKEN HAQLARQA

Işembaj. 15 (BaşROsta). Bьnda Potrebiteldərgə tovardarđь kəm ylsəp birevgə həm savdaja vaqlap hatьv xaqtarьn bođovqa qarşь kerəş jaq.

Bətə larjoktarđa həm ORS aş xanalarьnda dərəb ylsəvđar juq ihəвendə. Qajlь vaqьtta gerđər ikense əjberđər menən alьştьrьlalar. Udarniktar larjok mədire **Bajmetof** hər ber berketelgən keşegə 10 gramm şəkər kəm ylsəgən.

Pekarnələrđan həm larjoktarđan sej, nasar sьjfatlь ikmək jebərelər. Yđək pekarnə mədire Gorşecnikoi, ORS həm larjoktarqa 100 kilogram ikmək kəm ylsəgən. Eşselər kontrole hər kənde şundaj kyp kenə jakttar tabalar. Bьl əşəkelektər menən kerəş alьp barьlmaj. Akt tədev menən genə siklənələr. Zuliktar jazahьđ qalalar. prokuratura вьl eştən sittə tora.

„VOSTOKONEFT“

AVIAOTRƏD ŞEFЬ

18 avqust aviatsia kenendə „Vostokoneft“ trestь ajьrьm Başqortostan aviaotrəten şefqa aldь. Vostokonefttten вьl вaşlavьn qotlarqa kərək. Senki, Vostokoneft kevek ere proizvodstvo ojoşmahь, Başqortostanda qrazdandar hava flotьnьn вerđən вer eleşenə his şikheđ praktik jardəm kyrhətəsək həm ydenen kiləsək kendələk eşen Başqortostan aviaotrətьnьn eşe menən tьqьđ raveştə вəjlap alьp barasaq.

Otrətьn вetə osov-texnik sostaв ydenen şefь „Vostokoneft“ trestьn qotlaj..

VOLENEKTЬŊ

SAQЬRЬVЬNA QU ŞЬLЬQIЬĐ

Min Başqortostandьn Jьlajьr rajon Osoavіaximь predsedatele **Valenek A.K.** aviatsia eşenen əhamiəten ibəpkə alьp, 18 avqus kenənə Belorelski ajroklubьnьn aqzahь bulьp inəm həm tynəndəge mujьndamalardь yđ ebtemə alam:

a) ajroklubqa kəmendə 20 juridik aqzabьqtьrьsqa

в) kəmendə 4 avia-modilselər tynərəge ojoştororqa;

v) Osoaviaximdьn Jьlajьr ramjon sovetь esen ber planer alьrqa.

Oşo mujьndamalardь ytəv esen ydem menən tinləşergə Osoaviaxim rajsovettarьnьn вetə predsedatel'dəren sotsialistik jarьşqa saqьram.

A. VALENEK.

Öfe ajroklubьnьn nacal'nige Al'kof iptəş.

HUQJARЬLQJAN

JERĐƏRĐƏ UROŽAJ JUQJARЬ

SAMARA, 16. Kamennobrod MTS xeđmətləvendəge kolxozsьlar ip. **Stalinqa** jadqan xattatьnda yđđərenen huqarьv eştarendəge təvge unьştarь turabьnda вeldeter, вьjьl 1200 gektar jerđe huqarьvđь eвtərena alqajnьlar. Bьl jəkləmə ytəlde. Huqarlьqan majdandarđan Povolzja esen вqasa kyrenməgən urozaj-вojdaj gektarьnan 25 sentner, arpa—33 sentner həm tarь 64 sentner alьna. Kiləbe jьlda 6 men gektar jer huqarьlasaq. Jer eştaren 1-se sentəbrgə tamamlav ibəbe menən aderlav eştare tamamlana.

BAŞQORTOSTAN

JƏŞTƏRE PARAŞYTIZMQJA EJƏ BULЬRQJA TEJEŞTƏR

Samaljottarđan paraşyttar menən hikerep teşev həm para şyt vьjskalarьnan hikerev sporttьn ber terə вulвp hanala. Bьl eşeвđen Sovet tar Sojuzьnьn kyp rajondarьnda kapital ildərendəgegə qaraqanda вik kyp alq kitte.

Sovet paraşytistarь hunqь ike jıl vaqьt esendə вejeklek həm paraşyttвasmaj irekle teşev вujьnsa kyp kenə merovoj rekord jahanьlar (Jevdokimsl, Zaвelin, Evseef) şunьn menən ular osqanda katastrofa вula qalha paraşyttьn вşaвьslь qotqarьvsь вulь vьn kyrhəttelər. Begenge kəndə paraşyt eşe вatьrlьq, ytkerlek, jegetlek həm qatmarlь şarttar esendə qalqaəda tid genə jьtьnьp sьqarlьqkynekmələrgə ejrənevđəxeđmətsənjəştər esen sport tere вulвp əjlənde. Paraşytizm вeđga il qorqavssьlьqьnda həm sotsialistik tədeləştə вetə xeđmətsəndər esen,вigerək tə jəştər esen kərəkle вulqan sьjfattarđь eşləpsьqar.

Parasytizmajrьm həm kes jetməвtəj nəmə вulьrqa tejeş tygel, eşse, kolxozsь həm вarlьq xeđmətsən jəştərđən fizlk əlqa kiteştərendə unьn kəndəlek eş вulвp əvrelevenə elgəşergə kərək.

Başqortostan jəştere in jaqьn vaqьt esendəparaşytizm sənəqətenen juqarьlьqtarьna eja вulьrqa həm jaqьn vaqьttar esendə sotsialistik tədeləşesen kerəştə qurqьvhьđ, jegettərsə kerəşevse unarlaqan həmjeđərlegən kerəşselərđe ađerlərga tejeş. Bedđen əlkə oşo kengə tiklem paraşytizm menənşeqellangən juq,xattə Başqortostan xeđmətsəndəre arahьnda unьn вaşlanьvь la kyrenməj.

Əlkəajroklubь, Komsomol ƏlkəKomitetь, Əlkə fizkul'tura sovetь, Basprofsovettьn,har ber zavod, fabrika, sovxoz, kolxozđьn həm Başqortostandьqпaetə jəməqatselegenenвaтьssь paraşyt eşen program eş вurьstarьna inderevđən həm Lenin komsomolьnьn 10 s'ezdьnhəm 1934 jılđьn prizьvьna qarata unlaqan in jaqşь paraşytistarđь alrevđəntora. Bьnьn esən tep promьjşlennost' həmavьl xuzalьqь rajondarьnda şulaj uq kul'tura parьktarьnda kyp kenəparaşyt vьjskalarь ojoş tororqa kərək.Şunьn menən ber gə əlkəgə samaljottan hikerev esən kəmendə 6 paraşyt alьrqa вьl eşteinstruktordar həm jetəkselek menəntə'min itev esen ajroklubtarqa jəkmətergə karək.

Filipof.

RAPORT

Inzener-texniktarđьn həm osovьslar sostaвьnьn intuziazmь arqahьnda, partia Əlkə komitetьnьn həm Başqortostan xekymətenen kəndəlek jetəkselege menən aviatsia otrətь yđenen ber jьlьq eş heđemtəhendə đur proizvodstvo kyrhatkestərenə ireşte.

Aviolinialə—Jьlьq plan 146 protsentqa ytəlde. Planđa bildələngən 175 rejs urьnьna 247 rejs jahaldь. 134 men kilometr hava juls ytelde, 32 men kilogram pocta taşьldь.

Aerosəsevđə—1933 jılđьn keđendə osqostarđan 2126 gektar igen səselep, plan 107 pr. qa ytəlde. 1934 jılđьn jađьnda 3957 qa səselep, plan 98,6 pr. qa ytəlde.

Qortqostarqa qarşь kerəştə—9487 gektar jer tađartьldь, plan 94,8 protsentqa ytəlde.

Maleriaqa qarşь kerəştə—3538 gektar hadьlq jerđər aqьvlanьp. plan 117,5 protsentqa ytəlde.

Agitatsion osovđar—Başqortostandьn 24 rajonьna вarьldь, вarlьqь 6500 kilometr ytelde həm plan 109,5 protsentqa ytəlde.

Başqortostan otrətь osqostarь hər tərlə aşьqьs saralardа—əpidemiaqa qarşь kerəş, neft janqьnьn hynderev h. в. qalьştьlar.

Xəđerge kəndə Başqortostan xalьq xuzalьqьnьn tərle tarmaqtarьnđa—jaqşь toqomlo maldarđь (susqa, qujan, tavьq h. в.) kolxozđarqa taşьv, igen tapşьrьv punkttarьna kul'tura xeđməten kyrhətev, urozaj jьjьv həm səsev kampaniələrьna xeđmət kyrhətev həm вaşqalarđa qullanьv juldarь ydlaşterelə.

Graзdandar hava flotьnьn Başqortostandaqь aviatsion otrətь sotsialistik eş mitodtarьn kin rəveştə jəjep jebərev nigeđendə ydenen ikense jьl jəşəvendə lə zadanielarđь art tьrьp ytəvga ireşəsəgenə, qьşqь eksploatatsiaqa jentekləp əderlənəsəgenə, eştə avarialarđь вuldьrmav həm dissiplina esən, osqostarđь haqlav, jəmhyriət xalьq xuzalьqьnьn tərle tarmaqtarьnda osqostarđь kin qullanьv esən kerəş alьp вarasaqьna aviatsia kənendə partia Əlkə komitetьn həm Başqortostan xekyməten, şulaj uq ajroflottь həm qrazdandar hava flotьnьn Ural idarahьn bşandьra.

Otrat komandirь—Mejsner
Baş inziner—Selməjmanьf
Partorg—Bəjstrof
Proforg—Dotsьf

M. Z. SƏLƏJMANOF

BAŞQORTOSTAN

Graзdandar aviatsiahьnьn вer jьlьqь

Avьl xuzalьqь aviatsiahьnьn hьnda raport birđek.

Urta-Volga idarahьnьn ajrьm Bəgən, ber jьl vaqьt ytkən rabotniktarь initsiativahь menən, kəndə, Otrət avialinanь əksplo-VKP(в) ƏK həm Başqortostan aterlav jьlьq planьn 131 protsentqa ytəv turahьnda raport birə. Otrət planda kyrhətelgən 205 rejs urnьna 260 rejs jahanь. **Jed utьd dyrt men** kilometr hava juls otrət tarafьnan ytelde. Şunьn menən ber qatarđan xalьq xuzalьqьnьn kyp kenə tarmaqtarьnda samoljottarđь qullanьv jəjep jebərelde.

Başqortostan ajrьm aviaotrətьnьn ber jьlьq eşlave osoronda aviatsianь xalьq xuzalьqьnьn tərlə tarmaqtarьna inderev jaqьnan da đur unьştarqa вlgəşte. Ajьrьm eş tərđərendə jaqşь uq đur kyrhətkestər birə aldь. Bьl məqalələ вed ularđь qьđqasa qьna kyrhətep kitəвed:

Hava **ransportь** — Jerle avialinia-Başqortostandьn 12 in ere rajondarьn yđ esenə ala. Ber jьl esendə planda kyrhətelgən 205 rejes urnьna 260 rejes jahaldь. 134 men kilometr hava juls ytelle. 32 men kilogram pocta həm matвuqat taşьldь. Respublika esendə avialiniə ojoştorov menən alьđ rajondarqa pocta jetətev eşe kyp yk tidlətelde.

Sovettar sojuzьnьn kyp kenə aviatsia eşen jəjep jebərev, xeđmətsəndər arahьnda aviatsia belemen taratьv usaqtarьna əjləndererge, ularqa jyridik həm fizik aqzalardьn kyp inevđaren ta'min itergə tejeşleneđ. Başqortostanda aviatsianьn kəsle rəveştə alqa barьvь esen material, texnik həm finans bazanь tьvđarьrqa həm proizvodstvonan ajərmajьnsa osovьslar əderlavđe ta'min itergə kərək. Başqortostan xekyməte bedđen aldьnьđqa 1935 jılđьn 18 avqust kənənə Stərletamaqta həm Bələвəjđə jəna ike ajroklua tədev burьsьn qujđь. Bьl qararđь bed ytərgə tejeşleneđ.

Aviatsia eşe aviatsia rabotniktarь arahьnda ajrьvsa nьq dissiplinanьn вulвьn talap ita. Bьnda bedđen kyp kenə jeteşhedlektərened bar əle. Qatь dissiplinanan başqa affioritetlь ajroklubtar tьvđarьv, jer əbtəndə həm nigerək tə havala elgə bulьrlьq dissiplinanan başqa qьjav həm batьr osovьslar əderləv məmkin tygel. Bьl dissiplina esen kerəş politik həm massovoj eşte jəjep jebərev, avarialar jahamaqan in jaqşь ekepaz esen sotsialistik jarьştь kesəjtev menən bergə barьrqa tejeşle.

Berense etap ytelde, udqan osor esendə вed jaqşь uq đur unьştarqa ireştek. Başqortostan xeđmətsəndəre model'dən planerqa, planerđan osqosqa taba maqtavlь juldь yttelər. Xəđer janь jenevđərgə taba alqa barьrqa kərək.

Jəşəhen Qьđьl hava flotь həm unьn maqtavlь jьlьqь-18 avqust kənel **Şayl.**

HƯRƏ I TƏ: Osovьs udarnik Şepilov iptəş elekke batrak.

JAŊЬ UQЬV

JЬLЬNA ƏĐERLEK TIKŞERELƏ

MƏSKƏV, 16. **Engel'stьn** „Simiə həm xosusьj milekten, dəvlətten kilep sьqьvь“ isemendəge ataqlь əbərenen berense вaвmahь вaвьlьp sьqьvqa 50 jıl tulьvqa arnap SSSR Fəndər Akadimiahьnьn antropologia həm etnografia instituti đur ber jьjьrlьq sьqara. Bьl kitapqa institut tarafьnan hunqь 15 jıl esendə jьjelqan materialđar inasək. Bьnan tьş kyrnekle akademiktarđьn həm professordarđьn məqelələre вaвьlasaq.

Aviatsia eşen jəjep jebərev, xeđmətsəndər arahьnda aviatsia belemen taratьv usaqtarьna əjləndererge, ularqa jyridik həm fizik aqzalardьn kyp inevđaren ta'min itergə tejeşleneđ. Başqortostanda aviatsianьn kəsle rəveştə alqa barьvь esen material, texnik həm finans bazanь tьvđarьrqa həm proizvodstvonan ajərmajьnsa osovьslar əderlavđe ta'min itergə kərək. Başqortostan xekyməte bedđen aldьnьđqa 1935 jılđьn 18 avqust kənənə Stərletamaqta həm Bələвəjđə jəna ike ajroklua tədev burьsьn qujđь. Bьl qararđь bed ytərgə tejeşleneđ.

Aviatsia eşe aviatsia rabotniktarь arahьnda ajrьvsa nьq dissiplinanьn вulвьn talap ita. Bьnda bedđen kyp kenə jeteşhedlektərened bar əle. Qatь dissiplinanan başqa affioritetlь ajroklubtar tьvđarьv, jer əbtəndə həm nigerək tə havala elgə bulьrlьq dissiplinanan başqa qьjav həm batьr osovьslar əderləv məmkin tygel. Bьl dissiplina esen kerəş politik həm massovoj eşte jəjep jebərev, avarialar jahamaqan in jaqşь ekepaz esen sotsialistik jarьştь kesəjtev menən bergə barьrqa tejeşle.

Berense etap ytelde, udqan osor esendə вed jaqşь uq đur unьştarqa ireştek. Başqortostan xeđmətsəndəre model'dən planerqa, planerđan osqosqa taba maqtavlь juldь yttelər. Xəđer janь jenevđərgə taba alqa barьrqa kərək.

Jəşəhen Qьđьl hava flotь həm unьn maqtavlь jьlьqь-18 avqust kənel **Şayl.**

HƯRƏ I TƏ: Osovьs udarnik Şepilov iptəş elekke batrak.

JAŊЬ UQЬV

JЬLЬNA ƏĐERLEK TIKŞERELƏ

MƏSKƏV, 16. **Engel'stьn** „Simiə həm xosusьj milekten, dəvlətten kilep sьqьvь“ isemendəge ataqlь əbərenen berense вaвmahь вaвьlьp sьqьvqa 50 jıl tulьvqa arnap SSSR Fəndər Akadimiahьnьn antropologia həm etnografia instituti đur ber jьjьrlьq sьqara. Bьl kitapqa institut tarafьnan hunqь 15 jıl esendə jьjelqan materialđar inasək. Bьnan tьş kyrnekle akademiktarđьn həm professordarđьn məqelələre вaвьlasaq.

Avьl xuzalьqь aviatsiahьnьn hьnda raport birđek.

Urta-Volga idarahьnьn ajrьm Bəgən, ber jьl vaqьt ytkən rabotniktarь initsiativahь menən, kəndə, Otrət avialinanь əksplo-VKP(в) ƏK həm Başqortostan aterlav jьlьq planьn 131 protsentqa ytəv turahьnda raport birə. Otrət planda kyrhətelgən 205 rejs urnьna 260 rejs jahanь. **Jed utьd dyrt men** kilometr hava juls otrət tarafьnan ytelde. Şunьn menən ber qatarđan xalьq xuzalьqьnьn kyp kenə tarmaqtarьnda samoljottarđь qullanьv jəjep jebərelde.

Başqortostan ajrьm aviaotrətьnьn ber jьlьq eşlave osoronda aviatsianь xalьq xuzalьqьnьn tərlə tarmaqtarьna inderev jaqьnan da đur unьştarqa вlgəşte. Ajьrьm eş tərđərendə jaqşь uq đur kyrhətkestər birə aldь. Bьl məqalələ вed ularđь qьđqasa qьna kyrhətep kitəвed:

Hava **ransportь** — Jerle avialinia-Başqortostandьn 12 in ere rajondarьn yđ esenə ala. Ber jьl esendə planda kyrhətelgən 205 rejes urnьna 260 rejes jahaldь. 134 men kilometr hava juls ytelle. 32 men kilogram pocta həm matвuqat taşьldь. Respublika esendə avialiniə ojoştorov menən alьđ rajondarqa pocta jetətev eşe kyp yk tidlətelde.

Sovettar sojuzьnьn kyp kenə aviatsia eşen jəjep jebərev, xeđmətsəndər arahьnda aviatsia belemen taratьv usaqtarьna əjləndererge, ularqa jyridik həm fizik aqzalardьn kyp inevđaren ta'min itergə tejeşleneđ. Başqortostanda aviatsianьn kəsle rəveştə alqa barьvь esen material, texnik həm finans bazanь tьvđarьrqa həm proizvodstvonan ajərmajьnsa osovьslar əderlavđe ta'min itergə kərək. Başqortostan xekyməte bedđen aldьnьđqa 1935 jılđьn 18 avqust kənənə Stərletamaqta həm Bələвəjđə jəna ike ajroklua tədev burьsьn qujđь. Bьl qararđь bed ytərgə tejeşleneđ.

Aviatsia eşe aviatsia rabotniktarь arahьnda ajrьvsa nьq dissiplinanьn вulвьn talap ita. Bьnda bedđen kyp kenə jeteşhedlektərened bar əle. Qatь dissiplinanan başqa affioritetlь ajroklubtar tьvđarьv, jer əbtəndə həm nigerək tə havala elgə bulьrlьq dissiplinanan başqa qьjav həm batьr osovьslar əderləv məmkin tygel. Bьl dissiplina esen kerəş politik həm massovoj eşte jəjep jebərev, avarialar jahamaqan in jaqşь ekepaz esen sotsialistik jarьştь kesəjtev menən bergə barьrqa tejeşle.

Berense etap ytelde, udqan osor esendə вed jaqşь uq đur unьştarqa ireştek. Başqortostan xeđmətsəndəre model'dən planerqa, planerđan osqosqa taba maqtavlь juldь yttelər. Xəđer janь jenevđərgə taba alqa barьrqa kərək.

Jəşəhen Qьđьl hava flotь həm unьn maqtavlь jьlьqь-18 avqust kənel **Şayl.**

HƯRƏ I TƏ: Osovьs udarnik Şepilov iptəş elekke batrak.

MALSЬLЬQTA NЬQ HЬNЬLЬŞ KƏRƏK

ŞAJMARĐANOF
Mraq rajkom sekretarьnьn urьnbasar

Mraq rajonь malsьlьqtь yrsetev sujьnsa ələ đur hьnьlьş sulđьra alqanь juq. Janь qьna yt kərelep betkən-maldarđь ıđən alьv, hunqь kendərgə tlklem maldarđьn hanь kəmeve davam itkanen asьq kyrhətte.

„Qьđьl oktəar" kolxozьnda 33-jьldьn 1-ijylenə 273 baş megedle ere mal sulha, 34-jьldьn 1 ijylenə 254 baş qalqan, jəni 10 pr.qa kəmegən. Mal kəmev „Qьđьl partizan" kolxozьnda 24,4 pr., „Voroşilof" kolxozьnda 35,3 pr. təşkil itə.

Rajondьn kolxozdarьnda susqalər hanь la kəmegən. „Qьđьl Ukraina" kolxozьnьn susqasьlьq fermahьnda 80 baş susqanan barь 32 baş qьna qalqan, kəmev 60 pr. təşkil itə. „Karl Marks" kolxozьnьn fermahьnda 139 baş susqanan 73 baş, „Stepan Razin" kolxozь fermahьnda 162 baştan, 97 baş qьna susqa qalqan.

Totaş rajonđь alqanda 33-jьldьn 1-ijylenə 4627 baş megə le ere m ldar sulha, 34-jьldьn 1-qinvarьna 3490 başqa qalqan, jəni 18,4 pr.qa kəmegən. Megedle ere maldar 1-qinvarđan alьp, 1 ijylqa tiklem 3587 başqa jetha la, yьeş qənəqətlənerlek tygel.

Mal başь kəmevđen səbəptəre nəmələ hun?

Barьhьnan da elek, maldar 33-jьldь jaqşь-adəq menən tə'min itelmənelər. Əđerlənqən mal adəqь la tejeşensə tajđalanьl manь. „Partizan" kolxozь 33-jьlda maldarqa jeterlek adəq əđerlәgən sulha la, xuzalьđlьqtar arqahьnđa mal adəqьn ərəm itep bette. 34 jьldьn qinvar başьnan uq maldar adəqhđ qaldь. Stepan avьl sovet'e „Demjan Bednьj" kolxozь sabьnlьq esendə ulitьvqa qaramaqtan, mal adəqьn tuđđьrьp betep qьş urtahьnan uclesxozdan itke arьhalamь hatьp alьp aqatьrqa məzbyr sulđь.

Xəđer đə hьjьr maldarьn jeretev esən ketevlek jeterlek tygel. Bulqan ketevlektar đə kielkalarqa aylenməqən.

Şulaj uq malsьlьq kadrđan məs'ələhe lə nasar tor. Malsьlьq eşendə eşləvselər đalmi kadr itep berketelməqən. Veterinar vraçtar jeteşməj. Qajhь ber kolxozđar anlamavđarь arqahьnđavet-sanitarđarđь la betergəndər Ferma medirđəre jьş almaşьna. Malsьlьq eşendə đalmi brigadalar juq. „Oktəar", „Partizan", „Janь il" kolxozьđarьnđaqь fermalarđь tikşerep sьqqandan hun xeđmətte ojoştorov məs'ələhenen nasar ikəne kyrende. Xatta oborot vedomosь la juq.

Uđqan jьl maldar halqьn, qaranqь urьnđarđa qьş sьqtьlar.

Malsьlьq fermalarьnda udarniktar menən eş itev, partiamasovoj esqar .his qənəqətlə nerlek quişlmaqan ine. „Janь il" kolxozь fermahьnda udarnitsa **Ivanova Anna** 5 orqasь susqanь həm şulardan tьvqan 37 susqa balahьn, berehen đa yltermәj tərələlәp, qьş sьqara. Đojarka-**Mixajlova**11 hьjьrhavьr, hьjьrđarđь jaqşь qaraj. 65-67 litr hət havep, kanenə 1,07 xeđmət kenə ala. „Qьđьl oktəar" kolxozь fermahьnda ketevse—Kapelof Vasilej harьqtarđь jaqşь qarap, ber başьn đa yltermәj. Unьn urta kerlektan tyнən harьqь juq. Bьđav tərələ avse **Rostova Bilogia** ber qenə bьđavđьla yltermәj tərələ laj.Bьna 3 kolxozđьn fermahьnda barь 9 udarnik bar. Lakin ular menən ber terle lə massovoj eş alqp barь maqan. Udarniktar hanьn arttьrьv məs'ələhenə lə ber terle lə əh mıat birelmagən. Kolxoz idarahь bьlarđь ber tapqьr bylәklәgən đə şunьn menən eş betkən.

Rajonđa malsьlьqtь yrsetev ham unь jaqsьrtьv esən partianьn 17 s'jezđь, VKP(b) Vđək komitetь həm Əlkə komitetьnьn hunqь plenumь qararđarь nigeđendə er janьnan fotonorqa kərək bula. Bьqa tiklem jəşəp kilqan fermalarđьn eştaren julqa halьv, unda maldьn yьeşen tə'min itev, janь fermalar tedev. Jaş maldarđь tulь haqlavđь tə'min itev esən tyəndəge saralarđь kyrergə kərək bula.

Rajon đavmәlendə betahe 79 kolxoz bulьp, ularđьn 58-ndə ferma juq. Şularđьn 35-ndə, dejemlәşkən 275 baş megedle ere maldan 14 hetselək-tovar fermahь, 100 susqanan 9 susqasьlьq fermahь. 885 baş harьqtan 14 harьqsьlьq fermahь həm 50 baş kəzənən 2 ferma tədelergə bulьndь. Qalqan 23 kolxozdan 35-se jьlda 225 hьjьrđan 10-hetovarsьlьq fermahь, **45 susqanan 50 susqasьlьq** fermahь həm 400 harьqtan 13 harьqsьlьq fermahь tedelep, 35-jьldь betə kolxozđarđa ferma bulđьrьv mes'ələhe təp burьs itep qujьldь. Bьl fermalarđь tedev esən xəđerge jışap kilgan fermalarđan 65 baş megedle ere mal, 25 baş susqa, 175 baş harьq həm. Mraq malsьlьq sovxozьnan 300 baş megedle ere mal hatьp alьnasaq.

Maldьn toqomon jaqsьrtьv mes'ələhe lə rajon đavmәlendə nasar tora. Jaqşь toqomlo maldar elk ađ. Şunьn esən kilәsaktə rajonqa 140 baş simintal' hьjьrь toqomo, 100 baş merenos əkelәre, 63 baş aq anglia susahь həm 55 baş angarь kərəhe inderev kərək bulasaq. Jaqşь toqom maldarь yrsetev esən tyəndəge saralarđь kyrergə kərək bulasaq. Jaqşь toqom maldarь yrsetev esən tyəndəge saralarđь kyrergə kərək bula.

Rajon şarttarьnьn qoşsoloqto yrsetevgə lə unajlь ikənen ikə alьp, 5 kolxozda qoşsoloq fermahь həm 2 qujan fermahь tedelev mes'ələhe xəl itelde.

Attarđьn toroşo taqьla nasarьraq. Rajonđa 33-jьldьn 1-qinvarьnan alьp, 34-jьldьn 1-qinvarьna tiklem attarđьn hanь 25 pr. qa kəmegən. 34-jьlda la attarđьn kəmeve tuqtalmaqan. 1-qinvarđan alьp 1-ijylqa tiklem 6 aj esendə taqь la 12 pr. qa kəmegən. Qajhь ber kolxozđarđa esse attarqa jer eşlev nagruzkahь 20 gektarqa jetə.

Uđqan jьl toroqtorov kampaniahьnьn jaqşь ytkərelməve arqahьnđa 2500 bejənən barь 209 qьna qolon bar. Bajtaq bьvaт bejələr qolon haldь. Sənki bejələrđe avьr eşkə jektelər, ajьrьm tərələ həm jal itev birelmәne. Komsomol attar ebtenən tejeşle şefilьq itmәne.

Rajon đavmәlendə 34-jьlda 120 baş jьlqьnan 3, 35-jьlda 90 baştan 3 atsьlьq fermahь tedev məs'ələhe qaraldь. Unajlь şarttarь itəapkə alьnьp, „Demjan Bednьj", „Kommuna bajraqь", „Qьđьl kombajьn" kolxozđarьnđa tabьn fermalarь tedələsək. Bьnan başqa 50 kolxoz 150 baş jaqşь toqomlo bejələ đan jadra tedergə tejeşle bulasaqtar. Fermalarđa maldarđь đerek yrsetev, ularđьn toqomon, produkta bireven arttьrьvđь ta'min itev esen Rajzo kadrđar əđerlәp, zootexnik jetəkselekte julqa hatьrqa tejeş.

Bьjьl hər ber kolxozsьnь hьjьrlь itev məs'ələhe ajrьvsa əhəmejət qađanь. Lakin ələ rajon đavmәlendə hьjьrhьđ kolxozsьlarđьn hanь 2189 qa jetə. Timək, rajonđa betə kolxozsьlarđьn 27,3 pr-ьn hьjьrhьđ. Avьl sovettarь həm kolxoz idaralarь aьl elkələ ələ đur hьnьlьş sulđьra almaqandar.

Malsьlьqtьn kilәsaktə đerek ytheven tə'min itev esen **mal adəqь bazahьn nьqatьrqa kərək**. Rajon bьjьl berense tapqьr besən əđerlәv planьn arttьrьp ytaj aldь. 25-ijylgə kolxozđarđa 24030 gektar besən sabьlьp, plan 113 pr. qa ytəlde. Ajrьm kolxozđar plandarьn 140 pr. qa jetkerep ylanclar. Kolxozsьlar yđ maldarьna la besən saptьlar. Rajon đavmәlendə betahe 26932 gektar besən sabьlьp, plan 116 pr. qa ytəlde. Besən jaqşь sьjfatlь, jəşel kejə əđerlənde. Besande ekonomlь tajđalanqan vaqьtta, qajhь ber kolxozđarđa ike jьlqa jeterlek. Lakin, silos əđerlәv barьşь qənəqətlənerlek tygel. 2882 tonna silos əđerlәs urnьna, barь 685 tonna qьna əđerlənqən. Kilahe jьlqa 15-0 qa ylәn, 1000 qa tamьr adəq 500 ga kennaqьş səsevđe keddən yk xəl qьlьrqa kərək. Kilahe jьlqa fermalar esən ajьrьm ferma ucaskalarь həm ketev jeretev, sabьv əjlәneştare bulđьrьv esən Rajzo xəđerđan yk praktik eşka totonorqa tejeş.

VKP(b) Vđək komitetь həm Əlkə komitetьnьq hunqь plenumь qarardarьn praktik əojomqa atqarьvđa juqarьla kyrhətelgən saralarđь tid ytkərev həm malsьlьqtь jaqşьrtьv esən rajon đarđьn betə partialь həm partia-tid eşşelәre əol'şeviktarsa totonorqa tejeştər.

N. Şajmarđanьf

◆ **Tajmazь.** Avьlaj avьl 1-hanь kooprateł kolxozь eş kestәren đerəb ojoştorov heđemtə hendə-attar esən standart konyşna eşlatep netertde. Xəđerge kendə 120 baş hьjьr hьjeşlь jьlь haraj eşlatep tata. Hьjьrđar esən 60 tonna silos əđerlende. Bьjьl, maldar-jьlь, jaqtь haraj həm jaqşь adəq menən tə'min iteldelər. **Ə. Baltin**

JAŊЬ FERMALAR

HANЬ ARTA

Dyrtejlə rajonьnda 140 kolxoz bulьp, ularđa 33-jьlda 42 qenə hetselək tovar fermahь, 23 harьqsьlьq həm 12 susqasьlьqtovar fermahь bar ine.

Kolxozsьlar VKP(b) Vđək komitetь həm Əlkə komitetьnьn hunqь plenumь qarardarьn nьqlap ejrənev nigeđendə, kyp kenə urьnda malsьlьq fermalarь ojoştororqa bulьp, praktik eşkə totondolar. Bьjьl 99 urьnda hetselek-tovar fermahь, 71 urьnda harьqsьlьq, 53 urьnda susqasьlьq fermalarь ojoştorolasaq. Bьl fermalarđьn kyвehe ojoştoroldo la inde. Xəđer tatar-başqort kolxozarь yđđare susqasьlьq fermalarь ojoştorop, ular menən eş itə başlanьlar.

Xəđerge kendə ferma maldarьna torov urьnđarь əđerlәv astə kinlege menən jəjep jebərelde. Maldar 90 pr. qa jьlь urьnđar menən tə'min itelđelar.

Şəjəxmətef

◆ Şişmə MTS-ь xeđmətendəqe „Janь tormoş" kolxozьnьn hetselek-tovar fermahьnda xəđerge kendə 37 baş megedle ere maldar bulьp, ularđьn 10 başь havьm hьjьrь. Harьqsьlьq fermahьnda la 42 orqasь harьq, 48 bərəs bar.

Kolxozsьlar VKP(b) Vđək komitetь həm Əlkə komitetьnьn malsьlьq turahьndaqь qarardarьn ejrənep, malsьlьq fermahьn kinejtev, ularđь jьlь haraj, jaqşь adəq menən tə'min itev mujьndamahьn alqajuslar. Xəđerge kendə bьl mujьndamalarđь praktik tormoşqa atqara başlanьlar.

„Janь tormoş" kolxozьna 40 baş bьđav kontraktovajt itev zadanihь birelgəjne, ul 128 baş bьđavđь kontraktovajt itte. 57 baş bьđavđь berense sirattaqь hьjьshđ kolxozsьlarđь hьjьrlь itep betərev esən, ularqa birelə. Qalqandarь fermanь kinejtev esən quşьla.

Ferma malь esən 30 gektar jerđan besən sabьldь, 220 tonna silos əđerlənde. **Nurajьva**

KOLXOZDA

2 FERMA O'OŞTOROLDO

QЬJQЬ MTS-ь xeđmətendəqe „Lenin" kolxozьnda bьqa tiklem malsьlьq fermahь juq ine. Politbylekten konkret, opirativ jetəkselegendə kolxozsьlar VKP(b) Vđək komitetь həm Əlkə komitetьnьn hunqь plenumь qarardarьndaqь malsьlьq'ь rsetev məs'ələhen ejrənevđe kin jəjep jebərđelər həm praktik eşkə totondolar.

Rajzo planь bujьnsa kolxozda bьjьl 20 bьđav kontraktovajt itelergə tejeş bulha, unь kolxozsьlar 25 itep ytənelar. Kolxozda 20 baş bьđavđan MTF ojoştorola. MTF maldarь esən 30 kəsən besən həm silos əđerlәngən.

Kolxozda ajrьm tədev brigadahьna udarnik Qlimaletdin aqaj qujьlqan. Ul, 1-sentəbərgə maldar esən jьlь, jaqtь haraj halьp betəv esən kerəşə.

Kolxozđьn 87 baş đejemlәşkən harьqь bьjьl 180 başqa jette. Ul harьqtarđan da ferma ojoştoroldo.Harьqtar esən đə jьlь haraj eşlәna.

Bьjьl harьqtar ber sorđa planlь qasьrtьldь. Ular ber vaqtta bərəslәjəsəktər.

Harьqtarđьn toqomon jaqşьrtьv esən 11 baş Maxnov təkəhe kilterelqən. Ularđьn terelektə avьrlьqь 100 kilogram kilə.

Bьl kolxoz 35-jьl başьna tiklem kolxozsьlardь hьjьrlь itep betəv esən kerəşə.

Kinjaqol.

ALDЬNQЬ SOVET DELEGATTARЬ

Sovettarđьn betə Başqortostan ASSR kənəşməhendə qatnaşqan delegattarđan ber tekem.

Hyrətlə—Heloret qala sovetьnьn ojoştorov nylege **Kuljkof** iptəş, Dəvlekən RIK-nьn ojoştorov nylege **Əxməd'ef** iptəş, Işemnaj sovetь predsedatele **Tal'ief** həm Dyrtejle RIK sekretarь **Qajumьf** iptəştər.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

Belorot đomnalarь **16 avqusta** 203 tonna (təvlek zadanienьn 102 pr.), **Jegəzə** đomnahь 44 tonna (təvlek zadanienьn 97 pr.) **Sujьn** qojdolar. Marten mejestare 296 tonna (96 pr.) **qoros,** standar 282 tonna (103 pr.) **prokat** birđelər.

SƏRVƏR—IŊ JAQŞЬ UDARNITSA

„Bronovik", malsьlьqtь alqa jebərev jaqьnan Avьrqazь rajonьnda đan alqan kolxoz. Unьn 5 fermahь bar. Undaqь komsomolestar malsьlьq eşendə ajьrьvsa jaqşь əlgelər kyrhətelər.

Vəlejeva Sərvər baьbv eşendə tanьlqan udarnitsa. Xəđer malsьlьq esen jaqşьrtьv əsen oşondaj namьbь, bulđьqlь, jegərle keşelər kərək bulqas, komsomol komitetь bьnan 4 aj elek kenə Sərvərđe fermaqa, hьjьr havьv eşenə qujđь. Sərvər-uqa jəkmətelgən javaplь burьstь anlanь ham jeq hьđqanьp eşlәne. Fermanьn starşьj dojarkahь Zahida la uqa bьl eştə đur jarđam kyrhətte.

Ular, yđ aldarьna mal tərələhe texnikahьna ejə bulьv burьsьn qujđьlar. Bьnьq esen ferma ergəhendə qьđьl məjeş ojoştororqa, unda mal tərələhe turahьnda hər terle kitap, zurnaldar alьp, mal həjevselər tynətəge ojoştororqa buldьlar. Bьnđa partorg—Işmaqьl ta qatnaştь. Kyp tə ytməj. Sərvər bьl məs'ələne kolxoz jetəkselere aldьna qujđь. Eş arьv. Ferma ergəhendə qьđьl məjeş həm mal həjevselər tynətəge ojoştoroldo.

Sərvər unda eş arahьnda hьjьr havьvsь, bьđav tərələlәvselərgə qьsqьrьp gazeta, zurnaldar uqьj. Aldьnqь kolxoz fermalarьnьn eş tərlələre menən tanьştьra.

Sərvərđen buş vaqьt kyвəqen mal tərələhe turahьnda kitap, zurnaldar uqьv, mal həjevselər menən tikşerenev, şul turalaqь kənəştarđe yđ fermahьnda qullanьv juldarьn edlav menən ytə. Uqьqan kitap ham zurnal kənəştaren kendalek eşta qullana barьv Sərvərđen in matur qəđəttərenən berehe bulьp hanala. Şuqa kyrə lə, Sərvərđen hetselek fermahьna kilevenə 4 aj tigəndə, hьjьrđarđь havьv ham tərələlәv eşe bətenlaj yđgərđe. Unda hьjьr havьvsьlar əsən qul jьvьv urьnđarь, hauьn tabьmaldar, xalattar bar. Havьv aldьnan hьjьrđarđьn jelendəren jьvalar. Hər kem yđenə berkelelqən hьjьrđan kyвerək het alьqa tьrьşa. Kenenə 65 litr het tapşьrtьv hər ber dojarkanьn kendəlek zadanienь bulьp hanala.

Maldь ni tiklem hejep qarahan, ni tiklem đerəb tərələhan, ul hinə şul tiklem ejalaşə, şul tiklem hine tьnlavsan bula. Sərvər hьjьrđarđьn bьl qəđəttaren hidep, ularđь hər vaqьt irkələj. Yđenen eşolaj hejep tərələlәve arqahьnđa Sərvər hьjьrđarьnьn sьjfatьn jaqşьrtьvđa đur qьna unьştarqa elgaşe.

Sərvər kilgəngə tiklem unьn ala hьjьrь „Sujьa" nьn yđenyđe imev, xatta başqa hьjьrđarđьn đa jelendərenə jəbəşev qəđəte bar ine. Ul saqta „Sujьa" kenenə in kyp tigənđə ike litr qьna het alьrə, yđenen juman qəđəte esən Anna, Qjajnejamal apajđar kevek qьđьvraq keşelərđan tuqmala la torqajnь...

Sərvər „Sujьanь" bьnlaq ta yđ qulьna ala aldь. Sərvərđen jaratьp, matur tərələlәve arqahьnđa „Sujьa" jenelde. Ul, Sərvərđen hyđen tanlaj başlanь.

FERMANЬŊ MAQTAVLЬ KEŞELƏRE

Hyrəttə N. Trojski MTS na qaraqan Qarajaqup kolxozьnьn fermahьndaqь hьjьr havьvsь aldьnqь udarnitsalar.

Əkrenlәp, yđ-yđen đə, başqa hьjьrđarđь la imev,qəđəten taşlanь. Bьl eş Sərvərgə ələttə ejelgə teşmәne. Sərvərđen elek ike genə litr het birgan „Sujьa" hь kengə 6-şar litr het alrə başlanь. Unьn ћetə kendən-ken arta bara.

Qjajnejamal apajđьn. „Sujьaqa"—„tuqmaq aşatьrqa" birgan xəđer.

Kənəşe sitkə qaqьldь. Sərvər yđ hьjьrđarьn dərəb tərələlәv menən genə qalmaj. Qjajnejamal apajđarđь la hьjьrđarьn dərəb tərələlәp ejrənergə jarđam itte.

Qjajnejamal apaj yđe yk:

— Şunь ajtəm əle, bьnav Sərvər „Sujьa"hьnьn jaman qəđəten ta,lnitь ətt, utkal ikən... ti, kənəşe sitkə qaqьldь. Sərvər

S. MƏRJƏM.

Sovxoz mal adəqьn arttьrьp əđerlәne

Kejergəđe malsьlьq sovxozь qa qinvar ajьnan uq əđerlənə 1934-35-se jьl esən maldaroa başlanь. Maşinalarđь, at həm eş 100 men sentner jaqşь sьjfatlь kəstəren aldan uq əđerlәp, aladəq əđerlergə tejeş. Bьl adəq đan uq eş metođtarь ejrənelde. maldarđь 120 pr. qa tə'min itə. Fermalar, ajrьm kolxozdar menən đogovor tədeştelər.

Uđqan jьl ber gektar sabьnlьq 6-7 sentner besən birhə, abjьl 214,6 sentner it tapşьrьv urnьna sovet predsedatele Şaqejьftьn salqьn qaravь arqahьnđa barь 132 sentner qьna tapşьrьlqan. It tapşьrьv məs'ələhe janqьđaqtarđa ulьrak nasar na a. Sovet predsedatele janqьđaqtar arqahьnđa it tapşьrьv esen sovet aqzahь Kərimьf həm Qjəlimoftarqa tapşьrqan đa yđ ebtenən məsyl elekte alqan.

Uhal uj menən it tapşьrmavsa jьl polit bylektəren, narkomattarđь həm vedomstvolarđь konkurs menən konkret jetəkselek itergə həm sovettarqa konkurs kyrhətmələren ytəvđə jardam itergə məzbyr itevse konkret qarar sьqarđь.

Urozaj jьjьvđь betə sektordala ojoşqan rəveştə, tid həm juqaltьvhьđ tamamlav, đəvlatkə igen tapşьrьvđь vaqьtьnan alda jaqşь sьjfatlь itep tamamlav, orloq həm furaz fondtarь buldьrьv — Əlkə komitet qararьna iп maqtavlь javap bulьp təşəsək.

Malsьlьqtь yrsetevđə, haqlavđa, firmalar ojoştorovđa, maldarđь korma menən tə'min itevđə, jul tədeləşə planьn ətəvđə ned iп jaqşь sьjfat kyrhətkestəre birergə tejeşned. Jul xuzalьqьn şulaj alьp barьrqa kərək: **juldьn hər ber tarmaqь brigadaiarqa berketelgən bulhьn həm ureda eş toroşo esən brigada javap birhen həm ul unь jaqşь, jerərlek itep qujьvqa əlgəşhen!**

Məktəptər tədev həm remontlavđь, urьnđarđa jaqьv materialdarь əđerlәvđe, uqьtьvsьlarqa tejeşle tormoş şarttarь tьvđьrьvđь tə'min itergə kərək.

Finans planьn ytavđə III kvartal xəl itkes kvartal bulьp hanala. Bьnь hər ber avьl sovetь həm komissia predsedateldəre, finseksia jetəkselere həm bətə finans aktifь jaqşь belergə tejeş.

Torlaq fondьn ajaqqa baьtьrьv həm unь haqlav, şulaj uq qala, posjolka sovettarь tarafьnan timer jul transportьna praktik jardam itev eşk javaplь, lakin ələ jomoşaq barqan tarmaq bulьp tora.

Sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlek menən nəjlaneşte konkurs kyrhətmələren **ytərgə, ojoştorov eştaren hidger qujьrqa, deputattarđьn** həm **sovet aktiftarьnьn yđđarenə eş əson javaplьlьqtarьn, disciplinalьlьqtarьn kytərergə, hajlavsьlar nakazьnьn ytəleşen tikşerergə,**—Bьna sovettar aldьnda torqan bojevoj burьstar oşolar.

JANQЬĐAQTAR MAL TORLAQЬ BULĐЬRA

Ucalь. Vaznisin. Kirəne, Ilse, Qalqan sovettarьndaqь janqьđaqtarь yđ maldarьn jeterlek adəq menən tə'min ittelər. Vaznisin janqьđaqtarь—154 qa urnьna, 200 ga, Kirəne janqьđaqtarь 50 qa urnьna. 100, Ilse -30 qa urnьna 35, Qalqan 70 ga bəsən saptьlar.

Mal torlaqtarь halьvqa, jəş maldarđь haqlavqa həm mal adəqь nazalь bulđьrьvqa (silos həm besən əđerlavga) kyp rajondarda jeterlek tiklem iqtibar itelmaj. Əfə, Kr.-Usol, Məlavez rajondarьnda maja tuplav eşe qəniqətlənerlek tygel, ular planđь 11-15 protsentqa qьna ytəgəndər.

Bьl artta qalqan rajondarđьn ibtərenə şunь taqь la ber tapqьr təşərərgə kərək: Başqarma komitettarьnьn həm avьl sovettarьnьn sovet tədeləşə bujьnsa əlkə kyləmendə ytkərelgən III kənəşmələrendə beldergən telək-tərə bujьnsa Başqortostan yđək başqarma komitetь 1934 jьlda sovettar konkursьn jaqşь ytkərev həm rajon s'jezdarьna, 9 nsь bətə Başqortostan sovettar s'jezьna jenev kyrhətkestəre menən kilev, sovettarđь qajtanan hajlavqa əlgələ rəveştə əđerlənev burьstarьn jəklap Tatarstan respublikahьn həm Urta-Volga krajьn sotsialistik jarьşqa saqьrđь. Bьl burьs ojoştorov-massovьj estarđe qьrqa qajtanan qorovđь, kadrđar hajlap alьvđь həm ularđь dərəb urьnlaştьrьvđь, sьjnfi doşmanqa, ularđьn qaldьqtarьna qarşь ajavhьd kərəş alьp barьvđь talap itə.

Partia Əlkə komitetь rajkomdarđь, MTS, sovxoz həm timer

JELDƏR IT TAPŞЬRЬVDЬ ƏDƏ

Mejəkə. Jeldar sovetь abjьl 214,6 sentner it tapşьrьv urnьna sovet predsedatele Şaqejьftьn salqьn qaravь arqahьnđa barь 132 sentner qьna tapşьrьlqan. It tapşьrьv məs'ələhe janqьđaqtarđa ulьrak nasar na a. Sovet predsedatele janqьđaqtar arqahьnđa it tapşьrьv esen sovet aqzahь Kərimьf həm Qjəlimoftarqa tapşьrqan đa yđ ebtenən məsyl elekte alqan.

Xəbiullin, Qjlazьf həm Qjəbitь flarqa oşo kengə tiklem sara kyrelgəne juq. Qatь zadanie birelqən kulaktardan plandarьn ytav talap itelmaj. Ular barь 11 pr. qa qьna ytəgəndər.

Şəgejьf, Qjəlimoi həm Kərimьftarđьn başqa kampanialardan „buşap", it əđerlәvqa vaqьttarь juq. Rajon ojoşmalarь bьlarqa tid arala sara kyrergə tejeş.

Əmirьf.

SIT ILDƏRDƏ

SOVETTAROQA QARŞI KAMPANIA DAVAM ITƏ

POGRANICNIJ STANSAHINDAQI

SOVET ILSEHENƏ QARATA JAPON-AQ GVARDIES GAZETALARININ JALQAN JALALARI

Xabarovski, 17. Xabarindan xəbər ilevdər bujunsa, begen betə Xarain gazetaları pogranicnıj stansahındaqı sovet ilsehen qajepiəp, janı provakatsion xəbərdər baŋıp sıqarılar. Xar... gazetaları şul xətlegə barıp ... telər, ki vakələtka, ajrıp ajtkan də ilse Stel'max iptəşkə... jənəhe pogranicnıj stansahındaqı japon xərbi missiəhenə qorallı hezym ojoştorqan tigən qəjepte taqalar. Juqarıla kilterelgən xəbərdər provakatordardın KQ timer julına hezym itevdər menən genə siklənməgənlegen, əlki xəder pogranicnıj stansahın ... taqı sovet vəkalətə tirəhen ... taqı, ia jetdejerək provakat... ə əderiəgənlektəren kyrhətelər, ki vakələtka, ajrıp ajtkan də ilse. Xarəindən xəbərdar əjlənələrendə, gazetalardın bul provakatsion xəbərdəre Xarəindaqı japon xərbi missiəhe tarafınan ojoştorolovə turalında bik asıq maqlymattar barlıqın raflajdar.

KƏNSƏQIŞ-QTAJ TIMER JULƏ

EŞSELƏRE HƏM XEDMƏTKƏRDƏRE KOOPERATIFƏNA MANCƏUR POLITSIAHININ BƏJLƏNEVDƏRE

XABAROVSKI, 17. Kənsıqış-Qtaj timer julına dəjem hezym itevdər kəsəjev menən ber qatardan, Manczuria politsiahı KQ timer julındaqı esselər həm xedmətkərdər kooperatifinin eşmakərlegenə qarşı paxod naşlanı.

Xarəindan xəbər itevdər bujunsa, 10-sı avqusta kooperatifın Iman-Po stansahında torqan vagon-laikalına ber politsia kilep, KQ timer julında kyptən airle jəregən vagon-laikalardın savda iteven siklav turahında politsia departamentinan janı prikaz alınqanlıqı turahında beldergən. Bul prikazdın punkttarı esendə hər ber ajrım arjım vagon laikaqa vlastardan məxsus rəxsət alıvdı talap itkən punkt bar. Kooperatifi hər ber vagon-laikanın eşlegən rajonı bujunsa tovar alıvsılardın tulı isemlektəreq, şulaj uq vagondaqı tovardardın isemlektəren tapşırılqa məzbyr ittelə. Kooperatif tejeşle punktta savda itəp betkandəi hun politsiaqa kemgə, kypme həm nindəj tovardar hatqanlıqın kyrhatep, tovar alıvsılardın isemlektəren tapşırılqa tejeş. Prikazdın punkttarında kyrhətelgəndərde ytəməgən esən vagon-laikalarqa dur strafar halınasaq, ike tapqır straf halınqandan hun prikazdı boövda qəjeple bulqan keşelər Manczov—Govdan bətənlaj herelləsəktər. KQ timer julı esselərə həm xedmətkərdərə kooperatifına qarata Manczur vlastarının bındaj janı saralar kyreve şul uq—KQ timer julı esən artaqan eşlej almalıq şarttar tıvdıtıv maqsatın kydələ. Vaq stansalarqa, razjezdarqa taralqan KQ timer julı esselərə—Sovet grazdandarı timer julsılar kooperatifinin lintalarda jərəj torqan vagon—laikalarının başqa eş itə almajdar. Manczur vlastarının vagon—laikalardın eşməkərlegen faktik rəveştə tıjqan janı sarsılarə timer jul xedmətkərdəren ajrıvsa avar xəlgə qaldıra.

MANCZURIA POLITSIAHI TARAFINAN

QULQIA ALINIVSI ASLIQ IQLAN ITTE

Xabarovski, 17. Xarəindan xəbər itevdər bujunsa, bənan ber aj samahı elek lis ber səbəpped qulqa alınqan stansa nacal'nigenen jardamsıhı—Sovet grazdanı Şolom iptəş ydenen esen lidərək tikşerevde talap itep, səbəpped qulqa alıvqa qarşı protest jedenən asılıq iqlan itkən. Alti kənlek asılıqtan hun sələmətlege nasarlanıv həm avtıtıv səbəple Şolom 10-sı avqusta termənən sol'nitsaqa kyserdigən. Unın sələmətlege qurqıv tıvdıra.

XALIQTI QURQITIP GETLERQIA

TAVIŞ BIRDERMƏKSE BULALAR

Berlin, 17. Gazetalar plebisitqa arnalqan telmərdər həm məqalələr menən tulqan. Gazetalar **Getlerde** maqtajdar, tiddən xəl jaqşırasaq tip əsandırılar həm **Cetlerqa** qarşı tavış birergə, şulaj uq tavış birevdən baş tartırqa ujlavsılarqa asıqtaq-asıq barmaqlanıjdar. Milliətse-sotsialistlardın Berlindəqe elka ojoşmahının jetəkşehe **Brandinburg** Kunala „tavış birevqa qatnaşmaqan keşe bənan hun Germania grazdanı bulırqa jaraqlı bulmaqan deputattar həm 183 humılıq kitap hatılde. Hər kolxozda kino kyrhətelde həm svetovoj gazeta sıqarılde. Brigadalarda jal vaqıtında əejev-jar həm ujbndar ojoştorolde. Kul'tkombajın sıqarılde. Vagant, haqlıq kassahı Əxmətjanı hatıv eşen başqarıvsı Şəjəxmətova, garmonın Nəbejef kinomexanik Imilcenko iptəştər qatnaşlıq itələr. Bul iptəştər bətə eşte ojoşqan rəveştə atqarılalar. **Vagant** iptəş bətə salalar jəslələrenen dəjem tuqlanıvdarın tikşerep, jeteşhedlektərde bətərevdə konkret jardamdar kyr hətte' Bul kul'tkombajın urozaj jıjnav bətkənse kolxoz brigadalarında jerəjəsək.

Ş. Sıртlanıf.

Gəbel's Gamburgta „Kemdə kem tavış birevgə barmaha, bənın menən ul ydenen Germaniala xoquqhıd ikənlegen kyrhətə" tip hejləgən. Gazetalar xuzalıq xəlenen prespektivalarə nasartanıv arqahında xalıqtın nastrainialarə ydgərevenə qarşı terləsə tə'bir itərga tırəşalar, ere predprinimatel'lərdən hanalqan **Kruppa, Şaxta** həm başqalardın vozvaniaların nəbəp sıqaralar.

GERMANIALAQIQ HAJLAVDAR TURAHINDA

FRANSIA GAZETALARI

PARIZ, 17. Germaniala odaqlamaj bulasaq plebisitti Fransia gazetaları berdəm narıqlav menən qarşılajdar. Gazetalar xalıqtın yd telage menən eş iteve turahında his ber terle hyd də bulırqa məmkin tygel ikənlegen əjtep ytələr. Plebisitte hədəmtəhe aldan' uq bildəle bulqan qoro formal'nost tip atajdar. „Fyr" gazetahı „bul kampanialardın bətəhe lə fəqəl massovəj rəveştə qurqıtıv esən jahalqan ber manevr qana bulıp tora. Getlerqa qarşı sıqarılardın bətəhe lə yd formoştarına qarşı sıqqanlıqtarın belələr" tip jada. **„Əkode pari"** gazetahı **Gennelstın** sit il gazetalarına həzym itevenə qaqlıp, „bul şarlatanqa javap birep torovdın xəzəte juq" tip jada.

KUL'TKOMBAJIN PAXOTTA

Dəvlekan rajkomı urozaj jıjnav başlanıv menən yk kolxozdarqa dyrt kul'tkombajın sıqardı. Dyrtense hanlı kul'tkombajın (jetəkşehe ip. **Ojelimıf**) 27-se iyyidən 7-se avqustqa tiklem 10 kolxozda bulıp, bul kolxozdarda VKP(b) Ydək komitetı plenumı qararı turahında besedalar ytkərde. 21000 humılıq zəjımdar tikşerelep, kolxozstarqa 559 hum otoş aqsahı tylende. Hər ber kolxozdın tabor həm stanına barıv menən kul'tkombajın radio trasn lirovajt itte. Hər ber kolxozda 200-250 keşe ojoşqan rəveştə radio tanlanılar. 394 kolxozsıqa miditsina jardamı kyrhətelde. 172 humılıq hanın, təməke, şırpı həm 183 humılıq kitap hatılde. Hər kolxozda kino kyrhətelde həm svetovoj gazeta sıqarılde. Brigadalarda jal vaqıtında əejev-jar həm ujbndar ojoştorolde. Kul'tkombajında filşiritsa **Vagant**, haqlıq kassahı Əxmətjanı hatıv eşen başqarıvsı Şəjəxmətova, garmonın Nəbejef kinomexanik Imilcenko iptəştər qatnaşlıq itələr. Bul iptəştər bətə eşte ojoşqan rəveştə atqarılalar. **Vagant** iptəş bətə salalar jəslələrenen dəjem tuqlanıvdarın tikşerep, jeteşhedlektərde bətərevdə konkret jardamdar kyr hətte' Bul kul'tkombajın urozaj jıjnav bətkənse kolxoz brigadalarında jerəjəsək.

Ş. Sıртlanıf.

● 18 avqusta, irtənge səqət 11 də ajrodromda fizkul'turnikterdən parade ytkərelə. Paradta 5000 fizkul'turnik qatnaşlıq itə. Bəta fizkulturniktar qara-kərən majkalarda həm aq trusiktarda sarasaqtar.

● Begen kis menən BSPS stadionında Başqortostan profsojuzdarının fizkul'tura bajramının asılıv tantanalı bula.

Bajramda, 200 təgən fizkul'turnikten torqan 21 komanda qatnaşa.

● Profsojuzdar bajramında qatnaşıvsı fizkulturniktardı aytəkləv esen es velosiped ajrıldı. Qatındar komandalı esen ber tegev maşinalı bar.

S-Zlataust timer julı

II-ekspl. rajonının eşe 15-avqusf svodkahı

	Plan	Ytəleş (vagon hesəe menən)
Tejəv	240,0	163
Şul jemlanən: . .		
I-kategoria jəktərə	216,6	142
II- . . .	24,3	21
Buşatıv	255	268
Vagon əjlaneşe .	2.86 (tav.)	3.29 (tav.)

Bytan rajondardan 922 jəkle vagon 362 buş vagon qasul itelep, 756 jəkle, 500 buş vagon tapşırıldı.

„KIM" KUL'T STANI HIMAQ EŞLƏRGƏ!

KUL'TSTANDAROQA KONKRET JETƏKSELEK KƏRƏK

VKP(b) Ydək komitetı ydenen ijyn plenumı qararında: **„Igen jıjnavdı unışlı həm ojoşqan rəveştə ytkərev həm igende in əd juqaltıvdar menən maksimal' rəveştə jıjnap alıvdı bətə partia həm sovet ojoşmalarının aojevoj burıstarı"** itep qujdı.

Bına bul aojevoj burıstı ytəv esən kerəşkə bətə partia, sovet həm bətə kul'tura ojoşmaları, kolxozstar, xedmətsən janqıdaqtar mobilizovajt itelergə teje.

Başvdarda kolxozstar masahın igende juqaltıvhıd jıjnap alıv esən kerəşkə tuplavda kul'tura eştəren jəjelderev bik nıq jardam itkənlegen aldınqı kolxozdardın təzribəhendə asıq kyrende.

Bında **kul'tstan** dur rol'ujnaj. Suqa kyrə başvdarda **kul'tstandardı ınınanda kul'tura ydəktərənə əjlənderev** rajkom, politəylek həm partia təv ojoşmalarının, polit prosvet ojoşmalarının berense kidəktəge burıstarının berelle bulırqa teje. Urozaj jıjnav vaqıtında **kul'tstandarda kul'tura eştəren kolxozstardın bətə talaptarına javap birerlek itep ojoştororqa kerək.**

Urozajdı juqaltıvhıd həm qəşqa srokta jıjnav, dəvlətkə igen tapşırıv burıstın qujılqan srokqa yləvde ta'min itev-in berense nəvəattə ŸK həm ƏK nen hunqa plenumı qararların kolxozstar jalpıhına itep jetkerevgə, hər ber kolxozsıqa anlatıvqa bəjlengən. Bul qarardar kolxozstarqa anlatıvda partorgtar, kommunis-kul'turniktar kul'tstandarda daimi eş alıp barırqa tejeştər.

Jalqa tuqtəlqan aralarda plenum qararları turahında bisedalar ytkərergə, qarardardın hər ber punktın kolxozsıqa, uqa anlajışlı tel menən anlatıp birergə kərək.

ŸK həm ƏK plenumı qararları barılqan gazetalar həm araşuralar hər ber brigadala, kul'tstanda, qəşqı məjeştə burıtqa teje.

Qarardardı kolxozsıqa dərəl anlatıp birev esən in təvlə kommunistın ul qarardardı nıqlı ydləştereve kərək. Kolxozdardaqı partia təv ojoşmaları kommunistardın bul qarardardı ydləştereverdəren ta'min itkəndərme hun?

Faktlar, qajhı ber kolxozdarda bul qarardardı massaqa anlatıv tygel, unı kommunistar, xatta partorgtar (Qıjaq rajonı „Sotsializm julı", „Işbirde" kolxozdarında) yddəre lə ele bulha uqımaqanlıqtarın hejlejdər. Əlbittə, partia dokumenttarına bındaj iqtisarhıd qaraqan, unı ydləştermagən, unı aojomqa atqarıv esən kerəşməgən kommunistar „eşlegən" urındardа urozaj jıjnav, dəvlətkə igen tapşırıv eje hudəla.

Şuqa kyrə partia ojoşmaları brigadalarda, standarda bul niehim qarardardın hər ber punktının kolxozstar massahı tarafınan ydləştereleve həm praktik aojomqa atqarılıvı esən kerəşergə tejeştər.

Başvdarda kolxozstar eştən hun kul'turalı jal itergə telejdər. Ulardın bul talaptarın qənəqətlənderev əlbittə berense nəvəattə poletprosvet ranotniktarı əbtenə teşa.

Standarda ujbn, muzıjka qoraldarı buldırırqa, kolxozstarqa konsertlar, insinirofkalar ojoştororqa, spektakeldər qujırqa, kinolar kyrhətergə kərək. Şaxmat, şaşka kevek kul'turalı ujbndar ojoştororlorqa teje.

Klub, uqıv əjdərendəge bətə eştər standarqa kyserelergə, unda qəbl məjeştər ojoştororqa ular kitap, gazeta, zurnaldar menən tə'min itelergə te jeştər.

Aldınqı rajondar kul'tstandarda kul'tura eştəren jəjelderev bujunsa jaqşı eş elgelare kyrhətelər. Bıqa mikal urnında gazetanıvdın begengə hanında bafılqan **Taporin** həm **Dəvlekən** rajondarında bul hədıqta ytkərelgən eştərde alırqa məmkin. Bul elgele eştər taqı la kinətelergə, kul'tstandarda kul'tura eştəre kolxozstardın bətə talaptarın qənəqətlənderelər itep jəjelderelergə teje.

Brigadalarda kul'tura eştəren jəjelderev eşenə narıq birmavselərgə xatta unı Nuriman Rajonohı mədire **Adelşin** kevek juramal ədergə mataşıvsı bjurokrattarqa vaqıtında qatı atpor birergə kərək.

Kul'tstandardı ıslandan da kul'tura ydəgenə əjlənderev, kolxozstardın kul'tura talaptarın qənəqətlənderev menən urozaj jıjnav həm dəvlətkə igen tapşırıvdı jıldam həm juqarı sıjfat menən ytkərevgə jardam itergə—Bına partia, sovet, kul'tura ojoşmaları aldında torqan məhim burıstardın berelle oşo.

TAPORIN RAJKOMI

KUL'TSTANDAR MENƏN KONKRET JETƏKSELEK ITƏ

Taporin rajkomı urozaj jıjnav vaqıtında standarda kul'tura massovoj eştərde jejelderev esən rajon ojoşmaları jetəkselərenen kiqajtelgən kənaşmələren ytkərde. Rajkom kul'tstandarda eşte julqa halıvqa nıq əhamiət alra. Xəder kul'tstandarda eşte jaqşı qujqan kolxozdar bajtaq. Məsələn, Ilikof avəl sovetı **„Komintern"** kolxozının uqıv əje mədire ip. **Şərajef** (kommunist) hər ber brigadala agranomla beleme əjranev tynarəge ojoştorop, ular da 15 şar liksla həm bisedalar ytkərde, Maşinistar ədərlav esən ike adnalıq həm ber ajlıq kurstar ytkərelep, ularda 65 keşe uqını. Kul'tstandarda qəbl məjeştar ojoştoroldo, radio prejomnik inderelde, kitap, gazeta, zurnal, plakat, lozungı, şaşka, şaxmat həm muzıjka qoraldarı menən tə'min itelde. Qəbl, qara həm jarış taqtaları qujılqan. Agitkul'tpovozka ojoştorolop, unın menən bətə brigadalar xedmətlənderelə.

Brigadalarda partianın 17-s'jez qarardarın ojranev zənətiəhe 7 tapqır ytkərelde. Ydək komitetının ijyn plenumı qararları həm avəl xuzalıqı nalogı turahındaqı qarardar ejranelə.

Talazı sovetı „Kim" kolxozı klubımədire **Vəlejıfteq** ıtırşlıqı arqahında 4 brigadanın standarlında qəbl məjeştar ojoştorolop, ular bətə kərək nəmələr menən tə,min itelgəndər. Standarda garmon', mandalina, skripka, şaşka, şaxmat həm kitaptar, qəbl-qara taqtalar bar. Kolxozstar arahında sotsializm jarışı kin jəjelderelgən. Jarışıvsılardıq prolz vodstvo kyrhətkestəre jadıla barıla. Partia həm xəkymət qarardarı kolxozstar menən yd vaqıtında ejranelə. Ydək komitetının ijyn plenumı qararın kolxozstar ikense tapqır ejranergə **kereştelar.**

„Frunze" kolxozının stanı jaqşı ojoştoroləqan. Unda dəjem jataq, balalar jəsləhe tədəlgən, kuxnə, attar əsən ike haraj eşlangan.

Kul'tura eştəren ojoştorovda **Səjfi** iptəş kyp kes haldı. **Unın** jetəkselegendə bətə kərək nəmələre jeteştərelgən qəbl məjeş ojoştoroldo. Standarda qəbl-qara taqtalar juq. Qəsqıtıp gazeta uqıvdar, bisedalar ytkərelməj. Radio prejomnik eşləməj. Brigadir Xadejıf „radio prejomniktın nişatı rı juq" tip tənəslanıp ultıra. Unı tavıv sarahın kyrməj. Standaqı qəbl məjeş taşlandıq xəldə. Kul'tura massovoj eştərden barımavı həm sotsialistik jarıştın jəjelderelməve arqahında urozaj jıjnav eşendə kyp kenə jeteşhedlektər bar. Mətələn: **Əxmədejıva Gulsanıv, Nəsiyllina Bisekoj** zvenoları kendəlek normaların ytəj almajdar. Eştərenen sıjfatı nasar, keltə bəjlegən urındardа başaq qala. Tik brigadir huıqıs kendə sara kyrgəs kenə jaqşı eşlej başlnalar.

Standarda kul'tura eştəren, jarış-udarsılıqtı jəjelderev menən urozaj jıjnavdaqı ədeklektərde bətererge.

MORTAZIN.

ADELŞIN KUL'TURA EŞEN ƏDƏ

Başqortostan madelestarına elgələ eştare esən alrelgən gramota.

Nuriman rajonı ydəgendəge (Qəbl jar) uqıv ejənə ber genə dana la gazeta aldırılmaj. Rajono mədire **Adelşin** gazeta uqıv ul' turalılıqqa inməj. Gazeta uqıv ul tik mejde arıtıvsı həm vaqıt uddırıvsıber nəmə, klup tardın, uqıv ejdərenen kərəge lə juq. Undaj eştərde kul'turanan artta qalqan kolxozstar arahında qına ojoştororqa kərək. Ə uqıj jada belevse xedmətsəndər esən klub uqıv ejdərenen nej kərəge bar. Gazeta uqırqa telagən keşe rəxim itep kenə yde gazeta aldırhın' ti. Məqarif eşenen başında ultırqan Adelşindın məs'ələne bılaj qujıvı opportunislıqtan başqa ber nəmə lə tygel. Bəndaj qaraştarqa qatı huqırqa kərek.

Uqıvəjə məset padvalına urınla ştırlqan. Unda ikeətəl həm uqıv eje mədire nən başqa ber nəmələ juq. Tədrəlergə taqtala qədaqlanqan. Uqıvəjənə kilevselər gazet horahalar uqıv eje mədire **Iskandarıva** „bedə ber nindəj də gazeta juq, bedden **ra jono** uqıv eje esən javap birə. Bına bında lə Adelşindın tə'bire bar əlbittə. Adelşin smeta bujunsa bildələngən aqsalardı birməj.

Rajbaşqarma komitetı kul'tura eştəre esən bildələngən summanın derəl totolovın kydətergə teje. Kul'tura eştərenə ajaq salıvsı Adelşin javapqa tartılhın.

KVCVKOF.

QƏDƏL MƏJƏŞ

EŞLƏMƏJ

Dəvlekən rajonı **„Kaganovic"** kolxozının 3 se brigada stanında ber genə terle lə kul'tura eşe alıp barılmaj. Kul'tura eştəren alıp barıv eşe **Mullaajıf** iptəşkə jeklətelgən bulha la, ul ber nəmə lə eşləmə.

Standın qəbl məjeşe isemdə genə. Qəbl məjeştən kyp kenə gazet-zurnaldarı bulha la, unda javaplı kul'turnik bulmaqas, ularda kem jette şul təmake tartırqa jırtıp betergəndər. Brigadalarda qəbl-qara taqtalar juq.

Qəsqıtıp gazeta uqıvdar, bisedalar ytkərelməj. Radio prejomnik eşləməj. Brigadir Xadejıf „radio prejomniktın nişatı rı juq" tip tənəslanıp ultıra. Unı tavıv sarahın kyrməj. Standaqı qəbl məjeş taşlandıq xəldə. Kul'tura massovoj eştərden barımavı həm sotsialistik jarıştın jəjelderelməve arqahında urozaj jıjnav eşendə kyp kenə jeteşhedlektər bar. Mətələn: **Əxmədejıva Gulsanıv, Nəsiyllina Bisekoj** zvenoları kendəlek normaların ytəj almajdar. Eştərenen sıjfatı nasar, keltə bəjlegən urındardа başaq qala. Tik brigadir huıqıs kendə sara kyrgəs kenə jaqşı eşlej başlnalar.

Standarda kul'tura eştəren, jarış-udarsılıqtı jəjelderev menən urozaj jıjnavdaqı ədeklektərde bətererge.

MORTAZIN.

Maja tuplav tempın qərqa kəsəjtergə

HAQLIQ KASSALARI SISTEMI

YTKƏN KVARTAL UNIŞTARIN NIQIITIRQA TEJEŞ

34-jılda sojuz bujınsa jıllıq vklad bılqıtıv planı, 10-ejjylgə yk 104 pr. qa ytəlde. Sovettar Sojuzı xedmətsandəre jıldın berense jartıhında, haqlıq kassalarına 234 million hum janı vklad birdelər.

Başqortostanda jıllıq vklad planın 20-ijylgə yk 77,7 pr. qa, ə qala bujınsa 175,7 pr. qa ytəlde.

Bul uniştar Sovettar sojuzı xedmət eşsəndərenen tormoş şarttarının ədlekhəd ybevenəə. Sovet humının nıqıvının həm haqlıq kassalarq eşenen jaqşırıvdarı arqahında buldı.

SSSR Narkomfinı, haqlıq kassalarq sistemı aldına—jıldın ikense jartıhında ətəmə rəveştə **100 million** hum janı vkladtar bılqıtıv kevek dur nurəstə qujdı.

Haqlıq kassalarq aldaqı kendə, tik zajım totovsılar həm vkladsılardı jaqşı xedmətlənderev nigedendə genə berense jartı jılda bulqan unıştardı nıqıtıp, ətəmə zadanienı unışlı ytəj alasaqtar.

Lakin **Başqortostandın Arxangil, Blagovəşin, Qırmıbqalı, Ənjəlil', Maqar, Nuriman, Saqmaqoş** rajondarı, jıldın berense jartıhında vklad bılqıtıv urnına kirehensə otliv jahanılar. Sənki bul rajondarda vklad bılqıtıv bujınsa eş ojoştorolmaqan. Şulaj uq bılardı vkladsılar həm zajım totovsılardı xedmətlanderevdə jaqşırıv bujınsa ber nindəjdə eş başqarılmaj.

Saqmaqoş rajon haqlıq kassahının binahı, dəvlət bankahı byleksəhenə birelep, haqlıq kassahı in nasar jortqa urnlaştırıla.

In nasar eşlavse haqlıq kassalarq tedmətəhena, tybəndagelərdə inderergə kərək:

Bajmaq rajonı haqlıq kassahı jartı jıllıq planın bara 2,1-pr. qa, Zejansura-3,4 pr.qa, Məsette 2,1 pr. qa, Tujmazı-1,9 pr. qa, Şişmə-4pr. qa qına ytənelər.

Bul rajondardaqı finans organdarı, haqlıq kassalarq həm bulşlıq komissiları aldında-arıtta qaltıvsılıqtı aşıqış bətərev həm alda barıvsı rajondardı qıvsıp jetev burıstı tora.

Haqlıq kassaları eştərenen in artqa qalqan tarmaqı bulıp, avılda vklad bılqıtıv eşe hanala. **Başqortostanda** avəl haqlıq kassaları bujınsa jartı jıldıq plan bara 27 pr. qa qına ytəlde.

Əlegə tiklem kul'turalı haqlıq kassaları (tadalıq həm vklad sılardı jaqşı xedmətlanderev) esən kerəş nasar jəjelderelgən. Eştə qajhı ber hedəmtələrgə ireşevse ajrım haqlıq kassalardın eş təzribələre, haqlıq kassalardın kul'turalı təbkə inderelevdare arqahında ulardın vkladsılar bılqıtırıvda dur rol ujnaqanın kyrhəttelər.

Jaqşı xedmətlanderev həm massovoj eştəq dereq qujılıvı kerək, janı vkladciktar bılqıtırıv həm kerək Ike vkladsılardı stabelləşterevde tə'min itəjər.

Biknof.

10-avqust svodkahı

II-Kvartalda maja tuplav barışı.

Rajondar	Plan ytələse pr.me	Irekte tylavdar.	Məsəyr. tylavdəri
Baltas	88,4	101,5	80,0
Nuriman . . .	75,0	57,7	100
Borıj	66,0	60,5	69,8
Qaltas	63,4	53,2	70,9
Dyrtəjle . . .	56,0	74,2	46,3
Qırmıbqalı . .	55,3	66,1	44,4
Qaraqoş	53,4	53,7	76,2
Sterlemaq . . .	53,1	43,5	66,8
Blogoveşşin . .	52,8	46,8	58,3
Mişə	52,0	59,2	45,7
Masetle	50,1	45,2	55,6
Bolsəj	50,0	42,8	59,2
Duvan	49,8	40,8	59,6
Arxangil . . .	49,1	45,2	52,3
Mejəkə	48,4	44,5	51,9
Əfe qalahı . .	47,1	46,8	47,4
Motor pasjolka.	46,9	46,3	48,1
Qaraidel . . .	45,9	50,7	42,0
Xəjeulla . . .	45,3	63,9	29,6
Janavıl	45,3	68,1	24,9
Qıjaq	44,8	34,0	63,3
Bajmaq	44,4	46,7	37,7
Berə	43,6	36,0	52,4
Byzdək	41,8	37,3	47,9
Dəvlekən . . .	41,7	46,0	39,0
Ucalı	38,2	51,3	20,4
Şişmə	37,8	30,4	47,7
Beloret qalahı	37,6	40,0	— 8
Bişəytak . . .	37,5	50,2	30,9
Saqmaqoş . . .	36,7	43,8	32,0
Əjəlil	35,6	25,8	50,5
Tujmazı . . .	33,3	34,1	36,8
Avıtqazı . . .	33,2	45,5	20,2
Baqalı	33,6	51,8	22,0
Zejansura . . .	31,3	44,3	14,5
Bilaqataj . . .	30,9	20,0	37,
Məraq	28,4	40,1	21,7
Jəlajır	27,7	17,6	20,6
Toporin	25,7	28,8	23,7
Magar	25,5	25,1	25,8
K-Usol	24,4	17,0	31,9
Əfe	23,9	23,8	24,0
Manovez . . .	22,9	18,9	27,5
Beloret	21,1	12,4	41,8
Berjan	—	—	16,2
Bətəhe	45,0	42,8	48,2

KUL'TURA EŞTƏRE JƏJELDERELMƏGƏN

Nuriman rajonı Janı kyl avılında kul'tura eştəre hyngən. Kolxoz brigadalarında kul'tura eştəren jəjelderev tarahında njlavsı lə juq. Klub taşlandıq xəlenə əjlengən. Avəl sovetı sekretarı esep iberep, klubtən tədrələren qəjratıp betergən. Lakin uqa sara kyrevse juq. Klub taqı plakattar juqalıp betkandər. Radio eşləməj, stena gazetahı sıqarılmaj, qəbl məjeş juq. Komsokomitet kul'tura eştəren jəjelderev sarahın kyrməj.

Esselər komitetı predsedatele **Ojlazıf** kasinetta ultırıvdan həm joqlavdan buşamaj.

RƏFIQOF.

Maja tuplav tempın qərqa kəsəjtergə

KYP TAQTALA ŞAXMAT SEANSI

(„Başqortostan" gazetının ikense prizı ujnala)

18 avqusta kul'tura həm jal parkında kis 6 səqəttə M. F. Nedospasof ber juls 25-30 taqtala şaxmat ujınş siansın ytkərəsək. Ip. Nedospasoftan serense sularaq otqan keşegə „Başqortostan" gazetının prizı birelesək. Siansqa kilevse lər yddəre menən şaxmat alıp kilergə teşeştər.

Javaplı redaktor urınbasarı ZƏKI KAJIPKUL.

TIRE HƏM MEX PROMBJSLOVOJ KOOPERATIVI (KOƵMEXPROMKOOPERATIV) „POBEDA"

NIN 1934 NSE JıL 1 NSE QJNVARQA HƏDƏMTƏ BALANSI

AKTIF

Fondtardın xasəjl aulıvı həm ildələneve.	SUMMA 1933 jıl 1 nse qlnvarqa	%	1934 jıl 1 nse qlnvarqa	%
Tep məjalar				
Proizvodstvo əhəmiətle məjalar	88799	21,02	149399	18,65
„ əhəmejətle aulmaqan „	23920	8,03	56289	7,02
bətəhe	122.719	29,05	205.688	25,67
Proizvodstvo xapastarı				
Sejrjo] həm materejaldar	125550	29,73	224254	28,00
Proizvodstvo	—	—	2050	0,26
bətəhe	125550	29,73	226304	28,26
Produksia həm tovardar				
agsalar	28604	6,77	25097	11,87
	23472	5,56	17139	2,14
Rascottar				
Proizvodstvo opiratsejahı aujınsa	13078	3,09	699	0,09
Başqa rascottar . .	3396	0,80	16243	2,05
Şikle alasaqtar	10981	2,60	17859	2,23
bətəhe	27.457	6,49	34901	4,37
Osorottan sittəge majalar				
Bahalı qaqıd, paj həm maxsus fikladtar . . .	78.228	18,52	194.820	24,32
Inderelgan avans aujınsa Narkomfin	9495	2,26	23.725	2,96
Kadr ədərlav həm kul'tura massa eştare esən saqımdar . . .	6818	1,62	3317	0,41
bətəhe	94541	22,40	221.862	27,69
Balans	422.340	100.	800991	100.

PASSIF

Fondtardın kilep saqıvı həm ildələneve	SUMMA 1933 jıl 1 nse qlnvarqa	%	1934 jıl 1 nse qlnvarqa	%
Eske ressursalar				
Tep fondtar	124.293	29,42	239.657	29,92
Paj	24.701	5,85	57.740	7,21
Osorot fondı	28.418	6,72	34.698	4,33
Amortizatsia fondı .	10131.	2,40	13.300	1,16
Maxsus ildələngən fond	19,146	4,53	76287	9,52
Terle fondtar	11.270	2,67	21561	2,69
Terle rezereftar . . .	30.412	7,20	43971	5,49
bətəhe	248.371	58,79.	487.214	60,82
Tigedlevse matdalər				
Molkat tudıv ı . .	18 846.	4,46	25267	3,15
Bılq:tırılqan majalar				
Odaq srokla zajom ham kredittar . . .	1800	0,43	49021	6,12
Banık qəşqa srokla zajımdarı	—	—	80.000	9,99
Proizvodstvo aperatsejahı aujınsa . . .				
dejemləştereigan sikter menən rascottar .	38292	9,07	6490	0,82.
osorottan nalog aujınsa Narkomfin	18323	4,34	21844	2,73.
Başqa rascottar aujınsa	15804	3,74	67829	8,47.
Sojuz menən rascottar	9074	2,16	39434	4,92.
Juqaltıv həm nakoplenejə				
Otcot jılında . . .	71828	17,01	23892	2,98.
bətəhe	155123	36,75	388510	48,03.
Balans	422340	100.	800991	100.

JUQJALTIV HƏM NAKOPLENIE

Juqaltıv	Bətəhe	Nakoplenie	Bətəhe
Əjlaneş saqımdarı	115336	Tovar həm başqa nəmələr hatıvdan .	312.439
Osorottan nalog	169266	Operatsia daxodtarı	31.883
Bşanıshıd alasaqtardı spisat itevdən	6282	Udqan vaqıttar „	18.920
Qaldıqtar buldırıvqa nacislenlə	17859	Fajdalanmaqan rezerfi taasa	62859
Başqa saqımdar	94981	Davnos srogı udqan alrəsəktərde spisat itevdən	6206
Otcot jılında nakoplenie	23892	Ikspluatatsianan taaaş	4615
Balans	428.116	Balans	428.116

TƏP KYRHƏTKESTƏR.

Kyrhətkes isemdare	1933 jıl	1934 jıl
Clindar hanı	316	
Ydgərtelməj torqan saha menən volovoj produksia	1308991	
Vaqlap hatıv summahı	144081	
Produksia tapşarıv	1447017	
Proizvodstvo programmasın ytələşe	105,5 pr	

„Poseda" kooperativ predsedatele Kuznetsof.
Başvuxgalter Dudkin.

Bul balans Ufrazoopromsojuz ergəlendəge elkə salans komissiahe tarafınan 1934 jıl 11 fevralda qaralıp rahlandı həm iqlan itergə rəxsət itelde.

Ucot ham otcot stk. mədire: Kuznetsof.

SOVXOZDAR XALIQ KOMISARLIQJININ Narkomsovxozının

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 191 20-avqust 1934 JЬL

VKP(b) nьң Başqortostan Өlkə, Өfө qala komitettarь, BYDK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Kolxoz kelәttәrenең asoljot kypselegendә kelәt talpandarь barlьqьn hәm bьl qortqostarqa qarşь kөrөşkә jeterlek bulmavьn әjtep ytev menәn bergә, rajkomdarđь, MTS hәm sovxoz politbyleklәre kelәttәrđe jәmle tәp tikşerev hәm ulardь tađartьv eşen ojoştororqa mәzbyr itergә"

(VKP(b) өlkә komitetьnьң 8-avqust qararьnan)

XEĐMƏT HƏM QUROĻAVSЬLQ SOVETЬNЬҢ

hal aqьđьvđь tamamlav turahьndaqь 3-sө avqust qararьn bojomqa atqarьv bujьnsa praktik saralar turahьnda

VKP(b) nьң Başqortostan Өlkə komitetь hәm Başsovnarkom qararь

Өfө qalahь. 17 avqust 1934 jьl

1. Aqas aqьđьvđan aigerek tә Ufimka jьlqahь bujьnsa qurqьnьs xalde sulьvьn, şulaj uq lespromxozdar tarafьnan da, VKP(b) rajkomdarь hәm rajon başqarmalarь tarafьnan da bьl eşkә his jul qajmahьq qaraş menәn hal aqьđьv operatsiahьn hudьp, aqastardь turanan tura tunьv qurqьnьssь abtьna qaldьrqanlьqtarьn ibapka alьp, tynandә kyrhәtelgәn rajondar jetәkselegenen şәxsi javaplьlьqqa abtanda, 20 nse avqustan dь hunqa qalmaj, hal aqьđьv eştәren tulьhunsa tamamlaqanqa tiklem, xәderge kendә faktik eşlevselerdәn başqa, tynandәgө handa eş urьnadarьna eşşe kestәr ajarьvđь hәm jeәrevde ta'min itergә mәzbyr jaharqa:

a) Nurimax rajonьna lespromxozdarь esen:

1. Manciz lotsman hәm podrucniktar 160 keşe.			
2. Krasna—Ufimski	.	.	250 „
3. Jaman jьlqa	.	.	70 „
4. Nuriman	.	.	40 „
Bətəbe:			„ 520 keşe.

b) Qaridel rajonь lespromxozdarь esen:

1. Jyrizan Romanfka gavalьnan lotsman hәm podrucniktar			220 keşe
2. Krasno Ufimka	„	„	200 „
3. Şuclo ozero	„	„	120 „
Bətəbe:			540 keşe

v) Qәjqь rajonь Jyrizan lespromxozь esen Jyrizan bujьnsa melem qavьv hәm hallav esen... 160 keşe.

Dьvan rajonь—Jyrizan lespromxozь esen Jyrizan bujьnsa melem qavьv hәm hallav esen, 40 keşe, lotsman hәm podrucniktar 50 keşe.

d) Blagovessin rajonь—Jaman jьlqa lespromxozь esen hallavqa—200 keşe, lotsmandar—30 keşe.

j) Mişkə rajonь Jaman jьlqa lespromxozь esen hallavqa 100 keşe.

z) Arxangil rajonь Lәmәz lespromxozь esen hallavqa 200 keşe, lotsman hәm podrucniktar—100 keşe.

z) Өfө rajonь—Lәmәz lespromxozь esen hallavqa 100 keşe, lotsman hәm podrucniktar—50 keşe.

i) Qьrmьqalь rajonь—Lәmәz lespromxozь esen lotsman hәm podrucniktar—80 keşe.

k) Dьvan-Məsetle rajonь—Moncaz lespromxozь esen hallavsьlar 120 keşe.

2. Hal aqьđьv tempьn kөsajtov hәm urьndarđa hal aqьđьv bujьnsa Oskom hәm Sovnarkom direktifitarьn tikşerev esen 18 avqustanda hunqa qalmaj tynandәgө iptәştorde jeәrergә:

a) Nuriman rajonьna—Stajmov

b) Blagovişşin, Mişkə—Tasitdinof

v) Qәjqь hәm Dьvan—Agafonof

g) Qaridel rajonь—Kamanin hәm Cuvin

j) Krasno Ufimski Il'in (Jusuralles);

z) Dьvan-Məsetle—Mansurof

3. VLKSM Өlkə komitetь, Өfө komsomol qala komitetьn kyrhәtelgәn rajondarqa jardamqa hәr rajonqa esәr komsomolesta mөbilizirlerqa mәzbyr itergә.

4. Lespromxozdardьn direktorđarьn, texnik hәm eşşe kestәren derөb urьnlaştьrvđь, ulardь derөb fajdalanьvđь hәm xedmәtlәnderevde ta'min itevgә. Krasnө Ufimski, Mancaz, Jyrizan lespromxozdarь bujьnsa 20 sentnerden hunqa qalmaj, Şuce-ozero, Jaman jьlqa, Qaridel, Nuriman, Krasna usol hәm Lәmәz lespromxozdarь bujьnsa 15 sentnerdәn dө hunqa qalmaj hal aqьđьvđь tulьhunsa tamamlarqa mәzbyr itergә.

5. Narkomles vəkile ip. Devətkofta hәm Gosbanktan ip. Kriceftө hal aqьđьv operatsialarьn totqarьđ finansirlavqa mәzbyr itergө.

VKP(b) Өlkə komitetь sekritarь: İSƏNCYRIN
Başsovnarkom predsedatele urьnnabarь Davьtof

SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬ VƏKILDƏRE ERGƏHENDƏGE

ZALOBA BJUROLARЬNЬҢ EŞE TURAHЬNDA POLOZENIE

Sovet kontrole komissiahь bjurohь tarafьnan 1934 jьl 15-se avqusta ramlandь

1. ZALOBA BJUROLARЬNЬҢ BURЬSTARЬ HƏM ULARĐЬҢ EŞENƏ JETƏKSELEK ITEV

Sovet kontrole komissiahь vəkildare ergəhendəge zaloba bjurolarь Өlkə, rajon sovet, xuzalьq hәm profsojuz organdarьnda tynandan alьp juqarьqa tiklem şul sistemalardьn esendө xedmәtsәndәrden zalobalarь yđ vaqьtьnda hәm dereb tikşereleve ebtenen sistemalь raveştө kyđәtev eşen alьp bara hәm bьl eş esen javaplьlьq ytaleşte tikşerevđen ajarьlmaь eleşe raveşendө uerezdenienьn jetkesehe ebtendө jatьvьna elqaşa. Sovet kontrole komissiahь vəkildare ergəhendəge zaloba bjurolarь bьl organdardaqь eşte regulər raveştө tikşerep, bjurokratizm hәm volokita esen javapqa tarttьrьp, artta qalьvsьlardь alqa tartьldьrьp hәm zalobalar menәn eşten jaqşь qujalьşsn nildәlep, şul uq vaqьtta ingən zalobalarđь dejemləşterevgə hәm şular nigeđendə eşten tege jaki bьl ucaskalarьndaqь jeteşhedlektər turahьnda signal birevgə elgəşergə tejeştər.

Sovet kontrole komissiahь vəkildare ergəhendə zaloba bjurolarь yđđarenen eşenə eşşelərgə, kolxozsьlarqa hәm xedmәtsәndәrgə zalobalar bjurohьna yđđarenen eştaren eetkendan hun hәm jal kendarendə merazoqat itevgə mөmkinlek eirerlek itep qujala. Zatoes bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev vaqьtь hәm urьnь turahьnda xalьqqa kin raveştө iqtan itergə tejeştər.

a) Partianьn linlahьn bodovdar, xekymәt qararđarьn bodovdar turahьnda signal alrgan zalobalarđь;

b) Sovet apparatьndaqь valaketaqa hәm sovet hәm jәmaqәt organdarьnьn partia hәm xekymәt linlahьn bөda torqan qararđarьna birelgan zalobalarđь.

1. Sovet kantrole kamissiahьnьn krajdardaqь hәm elkalerđәge vəkildare ergəhendə ojoştorola torqan zolba bjurolarь Sovet kantrole Komissiahь vəkilenen turanan tura jetəkselege abtanda hәm Sovet Kantrole Komissiahьnьn zalobalar bjurohьnьn zadanielarь bujьnsa eşlajđar.

2. Zalobalar bjurohь predpriatielarđan, kolxozdarđan hәm ucrizdinielardan eşendө bulqan jeteşhedlektərđe yđ vaqьtьnda betərev hәm aldan ibkərtev maqsatьnda yđ aktilьnьn kestəre menan tikşerelə torqan xedmətsəndərđen zalobalarьn ejranev hәm tuplav eşen ojoştora; Өlkənen hәm krajđan jetəkse ojoşmalarьnьn jeteşhedlektəre turahьnda signal bira. Şunan hun bьl jeteşhedlektərđen betərelevđaren tikşerə.

3. Zaloba bjorohь betə sovet, jəmaqət ucrizdinielarьnda hәm ojoşmalarьnda zalobalarđь tikşerev hәm kilevselərđe qaeul itev eştaren midgelle raveştə sarlavqa yđđarenen aktivьn, şulaj uq avьl sovettarь ergəhendəge deputat gruppalarьn bьqtьralar.

Zaloba bjurolarь bьl tikşerevđərđen nьqьraq tə'birle bulьvđarь esən terlə formalarđь qullanьrqa teşeştər (kysmə revizialar teşeşle organdarqa zalobasьlar sьjfalьnda aktilьn barьvđarь hәm başqalar).

II—ZALOBA BJUROLARЬNЬҢ EŞENDƏ MASSANЬҢ QATNAŞЬVЬ

5. Zaloba bjurolarь yđđarenen eşenə eşşelar, kolxozsьlar hәm xedmətkərđər arahьnan aik nьq jenteklap hajlap alьnqan hәm tikşerelgən jəmaqət aktilьn bьqtьra, eşşe hәm kolxozsь qatьn-qaddarđь bьqtьrьvqa ajrata iqtibar itə.

6. Zaloba bjurolarь yđđarenen aktivistarьn sistimalь raveştə instruktirovajt italar hәm ulardь yđđarenen praktik eştare məs'ələlaren tikşerevgə bьqtьralar, oşo eş ebtendə ulardь dəvlət menən idarə itev eşenə ejrətələr.

7. Zaloba bjurolarь „jenel kavaleria", gazetalar predpriatielardaqь massovoj kantrol' organdarь menən tьqьđ bajlaneş totalar, ulardь yđđarenen eştarenə bьqtьralar.

8. Sovet kontrole komissiahь vəkildərə ergəhendəge zaloba bjurolarь sovet, xuzalьq hәm profsojuz ojoşmalarьnda zalobalarđь tikşerev hәm kilevselərđe qaeul itev eştaren midgelle raveştə sarlavqa yđđarenen aktivьn, şulaj uq avьl sovettarь ergəhendəge deputat gruppalarьn bьqtьralar.

Zaloba bjurolarь bьl tikşerevđərđen nьqьraq tə'birle bulьvđarь esən terlə formalarđь qullanьrqa teşeştər (kysmə revizialar teşeşle organdarqa zalobasьlar sьjfalьnda aktilьn barьvđarь hәm başqalar).

III-ZALOBALARƏB QABUL ITEV HƏM IƄƏPKƏ ALЬV TƏRTIPTƏRE

9. Zalobalar bjurohь xedmətsəndərđen turanan-tura zaloba bjurohьna jađьp birgan hәm teldan alьtkan zalobalarьn hәm qarizalarьn qabul itev eşen ojoştora. Zalobalarđь qabul itev vaqьtь eşşelərgə, kolxozsьlarqa hәm xedmətsəndərgə zalobalar bjurohьna yđđarenen eştaren eetkendan hun hәm jal kendarendə merazoqat itevgə mөmkinlek eirerlek itep qujala. Zatoes bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev vaqьtь hәm urьnь turahьnda xalьqqa kin raveştə iqtan itergə tejeştər. Zaloba bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev eştaren midgelle raveştə sarlavqa yđđarenen aktivьn, şulaj uq avьl sovettarь ergəhendəge deputat gruppalarьn bьqtьralar.

Zaloba bjurolarь bьl tikşerevđərđen nьqьraq tə'birle bulьvđarь esən terlə formalarđь qullanьrqa teşeştər (kysmə revizialar teşeşle organdarqa zalobasьlar sьjfalьnda aktilьn barьvđarь hәm başqalar).

IV-ZALOBALARđЬ TIKŞEREV

11. Maxus raveştə tikşerevđe talap itmaj torqan zalobalar şundaq xal itelәr. Qьđьl ərmejestarđen hәm ulardьn qailələren zalobalarь his ber navsathed hәm un kendən də hunqa qaldьrьlmajьnsa xal itelәr. Tikşerev esen urьndarqa barьv menan najle bulqan zalobalar zalobalar bjurohь tarafьnan 20 kendən də artьq bulmaqan stok esendə qaralalar.

12. Zalobalarđь qaraqan vaqьtta qaqjđa raveşendə zaloba birevsenenyden saqьrьv məzbyri. Teqe, jəki bьl ucrizdinie, raporlok ebtenən birelgan zalobalarđь şul uq ucrizdinielarqa hәm raxolnikvarqa jeparev, şulaj uq formal' raveştə qaravdar hәm zalobalar bujьnsa ulardьn asьhьn tikşermaj torop, jađьp jeparevđar qьrqa tьjьla.

13. Zalobalar'dьn ytevе ebtenən qatь kantrol' qujьla, hər ber zaloba bujьnsa qaeul itelgən qarar faktik raveştə ytalgandan hunь qьna zalobanьn eşe tamamlanqan ibaplana. Zalobalar ajьrьm sovettarđьn, predpriatielardьn hәm ucrizdinielardьn eşenen jeteşhedlektəren aelevgə mөmkinlek eirerlek itep qujьlьrqa tejeş.

Sovet kontrole komissiahь vəkildare ergəhendə zaloba bjurolarь tyəndəgelərđe tikşerevgə ajьrьvsa iqtibar itergə tejeştər:

a) Partianьn linlahьn bodovdar, xekymət qararđarьn bodovdar turahьnda signal alrgən zalobalarđь;

b) Sovet apparatьndaqь valaketaqa hәm sovet hәm jəmaqət organdarьnьn partia hәm xekymət linlahьn bөda torqan qararđarьna birelgən zalobalarđь.

1. Sovet kantrole kamissiahьnьn krajdardaqь hәm elkalerđәge vəkildare ergəhendə ojoştorola torqan zolba bjurolarь Sovet kantrole Komissiahь vəkilenen turanan tura jetəkselege abtanda hәm Sovet Kantrole Komissiahьnьn zalobalar bjurohьnьn zadanielarь bujьnsa eşlajđar.

2. Zalobalar bjurohьna predpriatielardan, kolxozdardan hәm ucrizdinielardan eşendө bulqan jeteşhedlektərđe yđ vaqьtьnda betərev hәm aldan ibkərtev maqsatьnda yđ aktilьnьn kestəre menan tikşerelə torqan xedmətsəndərđen zalobalarьn ejranev hәm tuplav eşen ojoştora; Өlkənen hәm krajđan jetəkse ojoşmalarьnьn jeteşhedlektəre turahьnda signal bira. Şunan hun bьl jeteşhedlektərđen betərelevđaren tikşerə.

3. Zaloba bjorohь betə sovet, jəmaqət ucrizdinielarьnda hәm ojoşmalarьnda zalobalarđь tikşerev hәm kilevselərđe qaeul itev eştaren midgelle raveştə sarlavqa yđđarenen aktivьn, şulaj uq avьl sovettarь ergəhendəge deputat gruppalarьn bьqtьralar.

Zaloba bjurolarь bьl tikşerevđərđen nьqьraq tə'birle bulьvđarь esən terlə formalarđь qullanьrqa teşeştər (kysmə revizialar teşeşle organdarqa zalobasьlar sьjfalьnda aktilьn barьvđarь hәm başqalar).

III-ZALOBALARƏB QABUL ITEV HƏM IƄƏPKƏ ALЬV TƏRTIPTƏRE

9. Zalobalar bjurohь xedmətsəndərđen turanan-tura zaloba bjurohьna jađьp birgan hәm teldan alьtkan zalobalarьn hәm qarizalarьn qabul itev eşen ojoştora. Zalobalarđь qabul itev vaqьtь eşşelərgə, kolxozsьlarqa hәm xedmətsəndərgə zalobalar bjurohьna yđđarenen eştaren eetkendan hun hәm jal kendarendə merazoqat itevgə mөmkinlek eirerlek itep qujala. Zatoes bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev vaqьtь hәm urьnь turahьnda xalьqqa kin raveştə iqtan itergə tejeştər. Zaloba bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev eştaren midgelle raveştə sarlavqa yđđarenen aktivьn, şulaj uq avьl sovettarь ergəhendəge deputat gruppalarьn bьqtьralar.

Zaloba bjurolarь bьl tikşerevđərđen nьqьraq tə'birle bulьvđarь esən terlə formalarđь qullanьrqa teşeştər (kysmə revizialar teşeşle organdarqa zalobasьlar sьjfalьnda aktilьn barьvđarь hәm başqalar).

III-ZALOBALARƏB QABUL ITEV HƏM IƄƏPKƏ ALЬV TƏRTIPTƏRE

9. Zalobalar bjurohь xedmətsəndərđen turanan-tura zaloba bjurohьna jađьp birgan hәm teldan alьtkan zalobalarьn hәm qarizalarьn qabul itev eşen ojoştora. Zalobalarđь qabul itev vaqьtь eşşelərgə, kolxozsьlarqa hәm xedmətsəndərgə zalobalar bjurohьna yđđarenen eştaren eetkendan hun hәm jal kendarendə merazoqat itevgə mөmkinlek eirerlek itep qujala. Zatoes bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev vaqьtь hәm urьnь turahьnda xalьqqa kin raveştə iqtan itergə tejeştər. Zaloba bjurolarь zaloba menan kiievselerde qaeul itev eştaren midgelle raveştə sarlavqa yđđarenen aktivьn, şulaj uq avьl sovettarь ergəhendəge deputat gruppalarьn bьqtьralar.

Zaloba bjurolarь bьl tikşerevđərđen nьqьraq tə'birle bulьvđarь esən terlə formalarđь qullanьrqa teşeştər (kysmə revizialar teşeşle organdarqa zalobasьlar sьjfalьnda aktilьn barьvđarь hәm başqalar).

„BOL'ŞEVIK" KOLXOZЬ BAĦЬVЬNDA UROŻAJĐЬ TUĐĐЬRALAR

RAJKOM YĐ DIREKTIVAHЬN JENƏJƏTSEL BOĐOVSЬLARQA QЬRQA SARA KYRERGƏ TEJEŞ

QOTLOBAJЬF, XALIQЬF BRIGADALARЬ BRAK EŞLƏJĐƏR

BER KV. MITER JERĐƏ 100 BAŞAQ QALA

„Bol'şevik"—Zejansura rajonьndaqь dur, ekonomik jaqtan kesle kolxozdarđan hanala. Bьjbl unьn 6 brigadahь 2200 gektar aşlьq səste. Kolxozdьn 200 baş eş atь 21 labogrejkahь, 7 qatmarlь, 2 jabaj molotilkahь, 500 dən artьqьraq eşşe kese bar. Bьjbl kolxozda 4 traktor eşlene.

Bьl kolxozda urozajđь qьbqa sroktə juqaltьvьnd ninap alьv esən betə mom...ektər bar ikəne asьq sildəle. Tik eşlərgə, kəreş ojoştororqa qьna kərək.

Lakin, „Bol'şevik" kolxozьnьn eşen maqtap bulmaj. Partorg Usmanьf, kolxoz predsedatele **Tojqonoftar** brigadalar ebtenən konkret jetəkselek tə'min itmaneler. Şunlьqtan unda urozaj jьjnav kampaniahь qafev itmətlek aqьrьn bara. Brigadalarda xedmət dərəb ojoştorolmaqan. 3-se — **Isaqajbf** brigadahьnda kəltə bəjlərgə 17 şər keşe bergə quşqandar. Uraqsь qatьndardьn 12 he bergə eşlej.

6-sь—**Qotlobajьf Ramazan** brigadahьnda 3 maşina ber rəttən arьş ura, ə kəltə bəjləvdə 30 qatьn bergə eşlej. 5-se—**Xaliqbf** brigadahьnda la oşondaj uq xəl, bətə xalьq bergə eşlej, bergə butala. Xaliqbf yde 4 kən bujьna barьvqa sьqьp ta əjlənmagən.

Oşondaj bergə eşlev arqahьnda kəltə bəjləvselərgə hәm uraqsьlarqa xedmət kəndare ber tiged jadьla, kemden jaqşь, kemden nasar eşlogənen oelergə his ber məmkinlek juq. Bьl kyreneş kolxozdьn bətə brigadahьnda la bar.

Brigadalarda jəməqət tujəmь ojoştorolmaqan, standar juq, kolxozsьlar 2-3 kilometr jerdən qajtьp jərejdər, 12 saqat eşləhe urьnda tik 7 saqat kenə eşlərgə məzbyr bulalar.

„Bol'şevik" kolxozь 400 ga arьş majdanьn plan bujьnsa 3 kendə urьp bətererge tejeş bul-

ha ta, 10 kendən artьqqa huddь. Eşten sьjfatь qəfev itmətlek nasar, **5-6-sь brigadalarda hər kvadrat metrda 100 dən artьq başaq jerdə jatьp qala.** 2-3-se brigadalarda traktor julьnan sabьlqan arьştь almav səəaple 75 gektar jerde traktor tapap başaqtь qьrqьp tələf itkən, xəder şul başaqtardь tьrma menən həm qul menən jьjьp alьrqa məmkin tygel. Brigadalarda — barьvda eşlevselərden kypselek eləşe qatьn-qьddar, ə irdər telәhə nindəj eştə.

Kolxoz idarahьnda 2 ibəpse bar, ber tabelşik həm ber polivod, brigadalarda brigadirdardan başqa 6 tabelşik, 12 haqsь 6 kladovşik, 195 baş eş atьna 29 konix, baqsasьlьq brigadahьnda tөngə qaravьlsьlardan başqa his ber kərəkməgəngə altь ir kəşe qujьlqan həm başqalar. Qьbqa qьna itep ajtkəndə jalan eşendə turanan-tura qatnaşmaqan tərlə eştərdə 80 dən artьq ir kəşe eşlej. Ə, şulardan 20 kəşene eştən buşatьp urozaj jьjnavqa quşqanda başqa eşkə his ber zarar bulmajasaq.

Ul qьna la tygel baqsasьlьq eşendə eşlevse irdər həm qatьndar ber yk kyləmdə eşləhələr də irdərgə xedmət kənə berlətə artьq jadьla, ə at qaravsьlarqa attь jaqşь tərəiələməj bodop bethələr də ularqa xedmət kəndare eşten sьjfatьn tikşermətən jadьlьp barьla.

Kolxoz idarahь dəvlətkə igen tapşьrьv planьn tultьrьv əsən aşьqmaj. 4 traktor həm dvigatel menən igen huqьrqa məmkinlek bar, lakin arьş uraqь betəp barьvqa qaramatan dvigatel həm molotilkalar brigadalarqa alьp barьp qorolmaqandar. Igen tapşьrьv planьn avqust həm sintəber ajьnda 100 pr. qa ytərgə məmkinlek bulha la 3 ajda sьqarьp bətev əsən kənsələrdə ajurokrattarsa plan tədəjdər. Partorg Usmanьf, kolxoz predsedatele Tojqonof kommunistar həm komsomoldar bьl jeteşhedlektarde bəterev əsən ajavhьd kəraş asьv, brigadalar menən konkret jetəkselek itev urnьna jьjьlьş jahap 3-4 saqət bujьnsa lьqьrdavdan başqa ber nəmə tə eşləməjdər.

Şunьn menən bergə juqarьlaqь kyrhətelgən jeteşhedlektər rajon jer bylege həm unьn başlьqь Musin iptəşten kolxozdarda xedmətte dərəb ojoştorovda jetəkselek itməven asьq kyrhətə.

Bьl jeteşhedlektər aşьqьs bətərelergə teje.

XƟSNƟTDINЬF.

UROŻAJ JЬJЬV

ORLOQ TAPŞЬRЬV AL DЬNOĻЬLARЬ

◆ *Işle, 19 (BaşRosta). „Yrnək" kolxozь berense bulьp 476 ga arьş, 430 ga holo, 1061 ga bojđajđь jьjnav eşen tamamlanь. Jьjnav sьjfatь jaqşь, juqaltьvđar ađ, jalandar tađa. Arьş huqьlьp bəttə. 17 avqustqa dəvlətkə 1150 sentner arьş həm bojđaj tapşьrьldь.*

„Yrnək" kolxozь 561 ga arьş səsevdə lə tamamlanь. Oşo kəndə kolxoz qьđьv rəveştə hasan aşlьqьn huqьvđь alьp bara.

* * *

◆ *SOBXANQOL, 19 (Başrosta). Sobxanqol Promkolxozьnьң Işdəvlət brigadahь bol'şevistik eş əlgələre kyrhətə. Brigadir VƏLEJULLIN, grupporg-kommunistka IŞBAJЬVA jetəkselege anьtanda bьl brigada berense bulьp Ber jan rajonьnda arьş uraqьn həm dəvlətkə orloq tapşьrьvđь tamamlanь.*

* * *

◆ *ASQAR, 19 (Başrosta). Əbəlil rajonь „Serp" kolxozь 300 ga arьş uraqьn tamamlanь. Huqqs anьtnan berense jəđ sentner orloq dəvlətkə tapşьrьldь. 17-avqusta kolxoz bojđaj uraqьn başlanь.*

* * *

◆ *„KRASNAJA BAŞKIREJƏ" sovxozь, 19 (Başrosta). Magnitogor elevatorьna 5 gruzovik menən berense partia janь urozaj orloqoođatьldь. Maşinalardь politbylek başlьqь ip. Pavlof alьp bardь.*

Uraqsьz tapşьrьvđa—ineraek bulaşьqbjbl, kolxoz jaqьnan ber keşe kyrena!

KOMBAJNERƏARƏЬҢ IKENSE BƏTƏ SOJUZ JARЬŞЬ

JUOIARЬ KYRHƏTKESTƏR BIRERGƏ!

Konkurstьң barьşь turahьnda

Komsajnerđar konkurse sulьnsa VLKSM ӨK ergahendaqe konkurs komissiahьnьң Dəvləkən orloq sovxozь konkurs komisiahь predsedatele ip. CYGEL' đoklatь hәm jer eştare xalьq komissarь urьnnabarь ip. FROLOFTЬҢ xəbər iteve bujьnsa sьqarqan qarar:

1. Dəvlakən orloqsoloq sovxozьnda, Dəvlakən, Şişmə, hәm Byzdək MTS larьnda kombajnerđar konkursь bətənlaj qanaqatlanmatьlek barьvьn ajldələrgə. Konkurs komissiələre, kombajьndardь fajdalanьv hәm ulardьn tuqtavhьd eşlavđaren ta'min itev turahьnda kəndəlek massovoj eşte jəjep jeəarmajensə, kombajnerđardь formal' raveştə konkursqa qujьv hәm ular ber-berehe menən sotsialistik jarьş dogovordarь tedəşev menən stiklanqandar. In jaqşь kombajnerđardь kyrhətev hәm ulardьn təərlaahen başqa kombajnerđar qa birev juq. kombajnerdardьn, traktorist, şturvalsьlardьn alqan mujьndamalarьnьn ylaleşen sistematik tikşerev alьp barьlmaj.

2. Komissiə kombajnerđar konkurs şarttarьn sistematik ytəmajđar, tip ibəplaj: kombajьndar menən kəndəlek eşlavđə norma ytəlmaj, orloq totqostar tađartьlmajđar, orloq juqaltьvđь jeəarələr. (Dəvlakən MTS—nьn kombajnerь **Nurislamьf** orloq şuekьnьn ljukь aşa 40 kilogrammqa jaqьn orloq juqaltqan). Texnik qarap jetkermav hәm kombajnerđarđьn yđđarenen haq hьđlьqtarь arqahьnda kombajьndan cəstaren vatьv urьndarь bar. kombajьndardь zapas cəstər hәm instrumenttar menən ta'min itevde kərəkte qajqьrtьv kyrhətelmagən. Vatьlьvđarqa jьş osoraj torqan aqas cəstər ədərlənməgənlektən kombajьndardьn buş terovь taqь la arta.

3. Mexanizator inzenirđar, pigerək tə ayleksə hәm brigada mexaniktarь, eş əbtenə vatьlьvdardan ibkərtev əsən kəndəlek smotr alьp barmajđar, kombajnerđardь ulardьn eş protsesьnda instruktirlamajđar hәm texnik jardəmdə tiđ kyrhətmajđar.

4. Komissiə, Narkomzem, kyp kenə MTS direktorđarь hәm politbylek nacal'niktərc kombajnerđar konkursьn jəjep jeəarevde ta'min itmaqəndər, tip ibəplaj. Şunьn hedəmtəhendə 47 MTS tan barь 14 - e genə konkursqa quşьlqan.

Juqarьda kyrhətelgəndərdən sьqьp komissiə qarar itə.

1. Sovxoz həm MTS tardьn konkurs komissiəlte predsedatel'đaren ajldələngən jeteşhedlek tərde konkurstьn barьşьnda ejranergə hәm xəderdən ulardь bətərergə məzbyr itergə.

Hər kombajner, traktorist hәm şturvalsьqa kul'tura - tormoş şarttarь tьvđarьvqa ajrьvsa iqtibar itergə.

2. Өlkə komsomol gazettarь redaksialarьna hәm sovxoz, MTS tardьn kyp tirazlь gazettarьna yđđarenen alltərendə konkurstqa quşьlqan kombajner, traktorist hәm şturvalsьlardьn eştaren kyrhətevde jəjep jeəarergə.

3. Hər dekada hajьn Өlkə komissiəgə informatsia birevđen məzbyriegen taqь la ber tapqьr kyrhətep kitergə, ber yk vaqьta MTS hәm sovxozdardьn konkurs komissiəhe predsedatel'đaren yđđarenen gazettarьnan konkursqa arnap sьqarьlqan nomerđarьn Өlkə komissiəgə jeəarə barьtqa məzbyr itergə.

Өlkə konkurs komissiəhe predsedatele:

POSVIRNIN.

BERENSE BYLƏK—600 HUM

„Tahirьl" sovxozь ikense bətə Sojuz kombajьndar konkursьna quşьlьp, sovxoz dəvməlendə in jaqşь eş kyrhətkestəre birgan agregattar tyəndəge byləktər menən byləklənəsəktər.

Berense bylək—aqsalata 600 hum, ber jəşlek susqa həm harьq şulaj uq agregattьn hər eşşehen hьjərlь itev əsən jenellek kriditь.

Ikense bylək—500 hum aqsa, ber jəşlek susqa həm agregattьn hər ber eşşehenə sovxoz keləvenən ebdav həm susqa bərəse alьv esən kridit.

Өsənse bylək—400 hum aqsa həm ber harьq. Bьlardan başqa kombajnerđar arahьnda konkurstь jəjep jeəarevdə kyrenekle xedmət kyrhətkən raботniktar əsən də byləktər alldələnde.

Konkurs başlanьvь, ebeklek esendəge urozaj jьjnav planьn alqa qьva başlanь. Məsələn, urozaj jьjnavđa in artta hejrəlgən Jəşel Klin byleksəhe xəđer jaqşь eş kyrhətkestəre birđe. Unda inde kombajьndar menən 362,4 gektar urozaj jьjnaldь. Jəşel Klin konkursqa berense başlap **Dimidef, Tajcinof, Tөrfətyllin, Zejazitdinьf—Dotsinko** iptəştərđen agregarttarь quşьldьlar.

Jarəştьn tep punktьna hər kən kombajьnda 12 gektar urьrqa, jaqьvlьqqa 20 pr. ekonom jahav aurьstarь qujьldь.

Z. BAJAN.

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьn direksiahь, politbyleqe hәm raockomь urozaj jьjnavđa jaqşь eşlavse kombajner, traktorist, şturvalsь hәm başqa udarniktar əsən 4540 hum aqsa menən byləklav fondь, aqsanan başqa igen menən byləklav əsən 124 bot igen bylde.

Byləkkə kandidattar isemlegendə başta uq eşlap sьqarьv normahьn kendə 130 pr.qa ytəvse-kombajner Danilenko. ARIT.

SOVET JAĐЬVSЬLARЬNЬҢ BERENSE BƟTƏ SOJUZ S'JEZDЬ

S'JEZDЬҢ ASЬLЬVЬ

Sojuzdar jortonon kolonnaь zalь. SSSR xalьqtarьnьn hər tərlə teldarendə hajlaşkan tavьştar işetelə. Bьnda bejek sotsializm ilenen bətə respuulikalarьnьn, kyptərenen revolytsiaqa tiklem yđ ədəbiətə bulmaqan bətə milləttərđen jađьvsьlarь jьjьlqan. Kiske 6 saqəttə 30 minut. Tribunda Aleksi Maksimovic Gor'ki. Sovet jađьvsьlarьnьn berense bətə sojuz s'jezdьnьn delegattarь hәm qunaqtarь bejek jađьvsьnь ajaq ebte torop qotlajđar. Aleksi Maksimovic s'jezdь asa.

GOR'KIĐЬҢ KEREŞ HYĐƏRE

Qəderle iptəştar ədəbiətten kyp bьvattar bujьna hudьlqan bətə tarixьnda berense tapqьr bulqan sovet sotsialistik respuulikalarь ədiptərenen s'jezdьn bьvđan elek min jađьvsьlar sojuzь ojoştorov komitetь predsedatelenen xoqđqь bujьnsa bedden s'jezdьn məqənəhe hәm əhəmiətte turahьnda ber nisə hyđ əjtergə yđemə rəxsat itəm.

Unьң əhemiəte bedđen bətə respuulikalarьnьңdđьn tərlə nəbel hәm tərlə teldəge ədəbiətten sovetlarilenen proletariatь aldьn da, bətə ildərđen revolytsion proletariatь aldьnda, bətə ildərđen bedgə duь bulqan ədiptəre aldьnda ber bəten bulьp sьqьvьnan tora.

Bed jeografik jaqtan berđəmlegenedđe kyrhətep kenə tygelьlki, bedđen izadi alьmdarьnьđđьn hәm bntьlьştarьnьđđьn tərlə qatlamьn tərelə itevđən tora.

Bed əurzuazia dejəm vəxsilənqən, jərtqьslanqan hәm emet hedlangən, unьn idiologia jaqьnan kəshedlegen, sotsial jaqtan bankrotlьqьn hidenep emətliedlangən đəverendə, unьn faşizm julь menən urta bavat feodal' şolqathedlegenə kire qajьrqanlь bntьlьştarь đəverendə sьqaвđ.

Bed hələkətkə dusar bulqan donjanьn xakimdərə rəveşendə hәm revolytsion proletariattьn—bsьn gumanizmьn rəblavsь keşelər rəveşendə sьqaвđ. Gumanizm-tarix tarafьnan bətə donjanь hәm xedmətsəndərđe bavattar bujьnsa xedmət keşelaren bodop kilgən irekhedlektən, qomhodloqtan, əşəkelektən, axmaqlьqtan hәm bətə qəriplektərđan azat itevgə saqarьlqan kes, bedburzuazia donjahьnьn qurqьnьsьlь hәm qəbəxət allahьnьn xosusi miltekselegenen doşmandarь bьl əlianьn dine rəblaj torqan zoologik individualizmdьn doşmandarь.

Bed, Lenin partiahь jetəkselegendə proletariat hәm krəbtejəndər yđđarenen bətə hələtlek hәm qaəiliətlaren ybterev xoqudqьn huqьsьp alqan hәm eşşe, krəbtejəndər yđđarenen bьl xoqudqarь menən fajdalana belqənlektəren hər kendə kyp tərlə ibnat itkən ildə sьqaвđ.

Bedgə eşeвđdə hәm donja aldьndaqь bətə sьqьştarьnьđđa bьna şulardь nьq ibkə alьrqa kərək.

Bedđen maqsaf— ədəbiətte berđəm kul'tura-revolytsion kes itep ojoştorovđan tora.

170 million keşene qosaqьna alqan Sotsialistik sovet respuulekalarь sojuzь ədiptərenen donja tarixьnda berense bulqan s'jezdьn qorurlьq həm şatlьq menən asam!

Kəslə alqьştar həm qotlav tavьştarь abtanda Gor'ki tribundan kitə.

S'jezd kəslə avatsia abtanda **Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Kalinin, Ordzanekidze, Kujabjşef, Kirof, Andrejef, Kossior, Tolman, Dimitrof hәm Gor'ki** iptəştərđe pocotlь prezidiumqa hajlaj. **Stalin** iptəşten iseme kəslə alqьştar hәm „ura" tavьştar menən qarşalьna. S'jezdьn predsedatele itep ber tavьştan **Gor'ki** hajlana. Eşşe prezidiumqa: **Ajni, Bozajmenski, Buanof, Dem'jan Bədnəj, Bella Ileş, Gladkof, Gor'ki, Ždanof, Žavaxaşvilli, Zanarli, Ivanof, Bsevolod, Karavajef, Kirpatin, Kosaref, Kulik, Klimovic, Kol'sef, Kupol', Janka, Laxuti, Lionof, Məxlis, Malьşjkin, Mikitenka, Novikof, Prinoj, Pavlenka, Panc, Panferof, Pasternak, Pogodin, Stetski, Serafimovic, Səjfullina, Stavski, Simenen,

PARTORG ƏJYPЬF HƏM ZARIPЬF

YK neң juqaltьvđarmqa qarşь kөraş turahьndaqь direktivьn ytəməgandar

PARTORG ƏJYPЬF MENƏN KOMMUNIS XARRASЬFQA ŞELTƏ BIRELDE.

(Maxsus xəbərsacəddən)

VKP(b) YK həm ƏK nen plenumdarь urozajdь juqaltьvhьd jьnap alьv, dəvlətkə igen tapşьrьv eşe nisek oşoştorolorqa tejeşlege turahьnda konkret xərəkət programь alrđe. Bьl mehim qarardardь hər ber kommunis nьqlь ydləşte ergə, həm kolxozьslarqa, xedmətsən jarqь đaqtarqa anlatьv julь menən ularđь qararđa kyrhətelgən aurьstardь ytavqə mobilizovajt itergə tejeş ine.

Lakin **Qьjqь** rajonь „Işairđe" həm **„Sotsializm julь"** kolxozlarendaqь partorg—**Əjypьf** həm **Zaripьftar** YK həm ƏK qararđarьn massaqa tep jetkerev tygel, xatta unь yđđəre lə ejranmaşandar. Şulaj bulqas ular bьl qararđardь ytəv esen đə kerəşməjdər.

Partia massovoj eş qaj anan qorolmaqan. Kommunis, komsomoldar brigadalarqa, zvenolarqa derəf urьnlaştьrьlmaqandar

Kommunistar igen jьnav ham dəvlətkə igen tapşьrьvđьn nej vaqьtta tamamlanьrqa tejeş ikənlegen belmajđər. Grafikalar tərəlmgən. **„Sotsializm julь"** kolxozьndaqь partorg—**Əjypьf** uroz j jьnav eşe menən konkret jetəkselek itəhe urьnd , kolxoz idarahь aqzalarь menən bergə esep jerej Ul 25 ijyldən 10 avqusqa tiklem yđ kolxozьn barьp ta kyrgəne juq. Bьl ike kolxozda ta jeterlek ədərlanmagan.

Bьl „jetəkselə"—ole dəvlətkə igen tapşьra başlaqanьnьd juq. vaqьtь jetkəs elgerterəd ele, gan, jalqav, rvacqa la ber tigeп (15 şər kilo) eləşkəndər. Partorg YK həm ƏK nen huqьlqan Igenden 10-15 pr. tь menən eştəgən kolxozsьlardь avanstrovajt itergə tigən qararьn kyrələtə bođovqa jul qujqan.

Dissiplina juq. Uraqqa teşkəngə 2-3 kən ytep kithə lə kolxozsьlardьn najtaqь eşkə sьqmajьnsa timer jul stansahьnda jelək, hoi hatьp vaqьt ytkərələr.

Partia massovoj eştər jəjelde relmәv səbəple kolxozsьlardьn nerehe lə kolxozda eş normahьn nelmojdar. Ə brigadalardь stena gazetlarь səsev tamamlaqandan birle sьqarьlqanь juq.

Bьl ike kolxoz Rajkom instruktorь **Şərəfetdinef**kə berkettgən. **Ip. Şərəfetdinef** bьndaqь partorgtarqa jardam itmәj. Eşte kyptən yk urьnda julqa hatьp jebərəhe urьnda, hunьnan qьna ul jeteşhedlektərđe kyrep, ul turala 10 avqusta rajkom bjurahьnda doklad jahanь.

Rajkom bjurohь „Işairđe" kolxozьndaqь partorg **Zəripьftь** rajkom plenumь aqzalьqьnan təşerep, ikense urьnqa eşkə jebərergə buldь. Ə kolxoz predsedatele **Xarrasьfqa** şeltə iqlan itte. **„Sotsializm" julь** kolxozьndaqь partorg bulьp eşləvse **Əjypьfqa** şeltə iqlan itep, eştən aldь həm unь kolxoz proizvodstvohьna eşkə jenərđe. Rajkom bьl kolxozdarđa eşte julqa hatьv esen 3 keşelek arigada tedəp jebərđe. Brigada jeteşhedlektərđe urьnda jьldam bətərevgə nьqlь jardam itergə tejeş.

Xazьj.

„IDƏŞ" PARTIA TƏV OJOŞMAHЬ

JUQALTЬVĐARQA QARŞЬ ...RƏŞMƏJ

Byzdək rajonь „Idəş" kolxozьndaqь partia təv ojoşmahьnda barьqь 7 kommunis bar. Lakin, ular kolxoz proizvodstvohьnda yđđarenen avangardlьq rol'đaren kyrhətə alqandarь juq. Partia həm xəkymətten urozajđь juqaltьvhьd, qьtqa vaqьt esendə jьnap alь turahьndaqь qararđarьn kolxozsьlarqa anlatьv tygel, xatta ular yđđəre lə ul qararđar menən tanьş tyqelđər. Partorg **Karimьf** həm kolxoz predsedatele **Dəvlətnajьftar** oşo kengə tiklem partia Əlkə komitetь həm Sovnarkomdьn urozaj jьnav turahьndaqь qarьrđarьnəjranmaqandar. Xatta uqьpta sьqmaqandar

Bьl jetəkselərđen yđ eştərenə oşolaj javaphьd qaravđarь, jetəkselek itmәvđare arqahьnda kolxozda urozaj jьnav eşe sikten tьş nasar bara. Urozaj jьnavđa kolxozsьlar xedməte derəf ojoştorolmaqan. Ber zvenoqa 30 keşe, 2 urqьs maşinalь quilqan. Şul arqala aşlьq başqtarьnьn jartьlь jerđə qala. Zvenolardьn berehendə genə lə başaq jьjьv eşe *ojoştorolmaqan*. Urozaj jьnav eşendə eşləvse kommunistar juq.at vđarqa qarьşь kerəşev turahьnda ujlap ta qaraqandarь juq. Maşinis Xazejьftьn urqьs maşinalь aşlьq đa şulaj eşləmaqat—tidər.

9 huqьv maşina bar, ulardьn 6 hь qьna tokmelgan. Kolxozda tađa imən aqastarь bula torop, maşinanьn pirevod həm maxovigen serek aqastan eş laqandar.

Bьl rajonda ytkən jьl kelət tər, ambardar kelət nettəre menən nьq zararlanqan ienlər. Şul sənəple bьjьl kelət, ambardar qa nьqlь dizinliksiə jahalьrqa teşeş ine. Lakin bьl kolxozdardaqь kelət həm ambardarqa dizinliks tanik ebtən genə ytkərelgan. Kelətlərđen idən taqtalarь aqstarь kelət nettərenən tadarlьlmaqandar. Idəndərđe quptarьp qarahan kelət nettəre ejolep jatalar. Rajon yđəgenən kilgan mastirđar nьqa iqtinar itmaqandar.

Bağьvđarđa vьjşkalar eşlan magan, dozerđar qujьlmaqan. Şul səbəple „Sotsializm julь" kolxozьnьn 2 qa aşlьqьn ytken selar, maldan aşatьp, tapatьp tkandar Kommunistar unь 5 ken ytkəs kenə beldetar.

Himiqьlqan ber igend ojeşle ələşen dəvlətkə tajş rarahь, şunьn esen ken ajle, həm „Təvlə yđemə, unan da dəvlətkə" tigən kulak qoj rqa atpor itrəhe urьnda, partorg həm kolxoz predsedatele yđđəre ueqa jul qujalar. 2 kolxoz 70-80 ş r bot igen huqьp alьp, toşo menən kolxozsьlarqa aylep birjandar. Ə **dəvlətkə ber sintr đa igen tapьrmaqandar.** Lence jaqь eşlagan namьtьb kolxozsьqa la, şul] uq eşlamaqan, jalqav, rvacqa la ber tigeп (15 şər kilo) eləşkəndər. Partorg YK həm ƏK nen huqьlqan Igenden 10-15 pr. tь menən eştəgən kolxozsьlardь avanstrovajt itergə tigən qararьn kyrələtə bođovqa jul qujqan.

Dissiplina juq. Uraqqa teşkəngə 2-3 kən ytep kithə lə kolxozsьlardьn najtaqь eşkə sьqmajьnsa timer jul stansahьnda jelək, hoi hatьp vaqьt ytkərələr.

Partia massovoj eştər jəjelde relmәv səbəple kolxozsьlardьn nerehe lə kolxozda eş normahьn nelmojdar. Ə brigadalardь stena gazetlarь səsev tamamlaqandan birle sьqarьlqanь juq.

Bьl ike kolxoz Rajkom instruktorь **Şərəfetdinef**kə berkettgən. **Ip. Şərəfetdinef** bьndaqь partorgtarqa jardam itmәj. Eşte kyptən yk urьnda julqa hatьp jebərəhe urьnda, hunьnan qьna ul jeteşhedlektərđe kyrep, ul turala 10 avqusta rajkom bjurahьnda doklad jahanь.

Rajkom bjurohь „Işairđe" kolxozьndaqь partorg **Zəripьftь** rajkom plenumь aqzalьqьnan təşerep, ikense urьnqa eşkə jebərergə buldь. Ə kolxoz predsedatele **Xarrasьfqa** şeltə iqlan itte. **„Sotsializm" julь** kolxozьndaqь partorg bulьp eşləvse **Əjypьfqa** şeltə iqlan itep, eştən aldь həm unь kolxoz proizvodstvohьna eşkə jenərđe. Rajkom bьl kolxozdarđa eşte julqa hatьv esen 3 keşelek arigada tedəp jebərđe. Brigada jeteşhedlektərđe urьnda jьldam bətərevgə nьqlь jardam itergə tejeş.

Xazьj.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

KƏNSЬQЬŞ-QЬTAJ TIMER JULЬ

UCASKALARЬNA XUNXUZDAR HƏZYME

BƏJPIN, 18. Xarəindən xəbər itevđər bujьnsa, 9-sь avqusta Silinxa stansahьnda (KQ timer julьnьn kenshqьş liniahьnda) bətə ter bəjlaneştər tuqraqan. Stansala atьştar bulqan. Stansalaqь 120 keşenən torqan haqlьq qəskərđər garnizon baş kytərep posjolkaqa həm stansiaqa qarap puləmettan tartiphed rəveştə ut asqandar, şunan hun talaj başlaqandar. Ber eşse jaralanqan, maşinistьn kvartirь talanqan, biş keşe plingə alьnьp kitkən. Baş kytərevselər telegraf həm telefon apparattarьn bođop, eləştərən urlap tavđarqa qasьp kitkəndər.

8-se avqusta Ərsin szən-si stansahь ergəhendəge posjolkala politsejskidər həm həzym itevse xunxuzdar arahьnda atьştar bulqan. Atьştar vaqьtьnda xunxuzdar ber kommersant manczurđь avьr jaralap, dyrt korejestь qulqə alьp tav-taş arahьna qasьp kitkəndər.

Xandauxədszi „Kondo" farmaqь bujlap kitep barьvsь voganetkaqa xunxuzdar həzym itkəndər həm atьş başlaqandar. Vetka başlьqьnьn nacal'nigь ytterelgən, ike xedmətkare jaralanqan.

10-sь avqusta Xəjlin-Şənşi peregonьndaqь eşselər artilenə 50 qoralь xunxuz şajtahь həzym itkən. Ber eşse-manczur ytterelgən, 4 keşene plenqa alьp kitkəndər.

10-sь avqusta Xəjlin-Şənşi peregonьndaqь eşselərđen kazarmahьna 15 xunzuz həzym itep, xedmətkərđərđen bətə milektəren talap kitkəndər.

MANCZURIALA PARTIZANDAR

XƏRƏKƏTE KƏSƏJƏ

Şanxaj, 18. Qtaj gazetalarь Manczurianьn bətə rajondarьnda la partizandar xərəkətenen ytkənlegen jađalar. Xəjlutszan provensialьhьn rajondarьnda 12 men partizan, Sajan tavđarьnda 5 men partizan, Nonl jьrlqahь bujьnda 3 men partizan, Jatonan rajonьnda 13 men partizan huqьşa. Partizandar japon garnizondarьna həzym italər. Kya tən tygel genə Mukdingə həzym ijergə mataşqandar. Kəste partizan otrətь Mukdin menən Xəjlyn arahьndaqь Inpan stansahьn qamaqandar həm japon qəskərđəren, timer jul haqsьtarьn tarmar itkəndər. Partizandar japon pojьzdarьna həm xərəl transportiqa həzym italər, Manczur paroxodtarьn batьp alalar.

QTAJĐA BIK QATЬ ASLЬQ BULЬVЬ KƏTƏLƏ

Şanxaj, 18. Qtaj gazetalarь kən hajьn, hьv batьv həm qorolaq hədəmtəhendə Qtajđa qatь aslьq qurqьnьsь tьvqanlьqьn jađalar. Qtajđьn teşlek jaqьndaqь həm yđək rajondarьnda de e səsev majđandarьnьn kypsefek eləşe qorolaqtan hələk bolqandar. Bajtaq qom provensialarđa keslə hьv batьvđar bulьp, krəstejən xuzalьqtarьn ber nəməhəd torqodop qaldьrqan.

Krəstejən bolalarь samanan tьş kybəjgən. Kyp kenə urьndarđa krəstejəndər bajđarđьn dege skaldtarьna həm laikalarьna həzym itep, degelərən alalar. Gazetalar kən hajьn, nalogtarđь kəmetevđe həm buşlaj dege eləşevđe talap itkən jədər men krəstejəndərđen demonstratsialarь bulьvь turahьnda jađalar. Yđ yđen ytterev vaqiqalarь kybəjgən.

ALBƏ KƏNSЬQЬŞTAQЬ XƏLDƏR TURAHЬNDA

FRANSIA GAZETALARЬ

PARIZ, 18. Fransia gazetalarь Alьs Kənsьqьştaqь xəldə đur diqqət menən kyđətələr. Gazetalarđьn ber eləşe japondardьn Sovettar sojuzьnьn siktərən bođov həm fantastik zagovor turahьnda ujlavđarьn, şulaj uq Sovet xedmətkərđərən qulqa alьvđarьn KQ timer julь turahьnda nindəj đə bulha ustupkalar batьvlaşьv jəki juldardь elətkterev esen jerlek əđerləv maqsətь menən eşləngən əjathьd şantaz tip qarajđar. Gazetalar Japoniand bьl konfliktar esen tulьhьnsa javaplь hanajđar.

TIL'MANDЬ

QOTQARЬV ƏSƏN KƏRƏŞ

PARIZ, 18. „Inpress" gazetahьnьn xəbər itevе bujьnsa, fəşistarqa qarşь komitet, juristar komissiahь həm Tel'mandь qotqarьv əsən kerəşev xalьq ara komitetь, xalьq ara juristar assotsiatsiahь gazetalarđa batьp sьqarьv esən Germaniala „xalьq sudь" ojoştorolovqa qarьşь protes birgəndər. Bьl protesta xalьq sutь fəşistardьn xərəl trebunalь bulьp tora tejelə. Protest bьl sudtь bətərevđe həm tidlek menən Tel'mandь qotqarьvđь talap itə.

ƏJƏ-IŞEMBAJ TIMER JUL TƏĐƏLƏŞƏNDƏ

Profsojuz ojoşmalarь—massa arahьna!

IKE RABOCKOMDA IKƏ TƏRLƏ EŞ

I.

4-se ucastokьn 7-se distansiahьnda maj ajьnan bire rabockom predsedatele bulьp **Markilof** iptəş eştəj. Ul profsojuz eştəren qabul itep alqan vaqьtta barь 70 sojuz aqzahь həm 60 udarnik bulqan. **Markilof** iptəş eşte yđ qulьna alqas eşte jəjep jebərđe. Sojuz aqzatarьnьn hanь 200 gə jette, ike aj esendə 713 hum 20 tin aqzalьq vznosь jьjnaldь. 69 keşe bьn udarnik hanalьp udarnik bilettəre aldьlar. 7 proforg bar, hər ber proforgta **Işemnajs**lar saqьrьvь, ucastoktardьn in jaqьş punkt esen iqlan ifelgən konkursь əjranelgan. 27 keşenən torqan eşselər kontrol'e ojoştorolqan. Eşselər kontrol'e tarafьnan rabockomqa 12 material tədelep alrelde lə inde. Ular şunda uq tikşerelep, tejeşle saralarь kyrclde.

Jul tedəv ajlьqьnda 8 stena gazetahь həm 100 brigada qazetalarь sьqarьlqan.

Oşondaj ojoştorovsьlьq menən 7-se prorab punktь, 8-se prorab punktьna qaraqanda aldьnqь bulьv esen kerəşə həm ul aldьnqь bulьp ihaplanə.

II.

4-se ucastokьn **8-se prorab punktьnda** profsojuz eşe julqa halьnmaqan. Senki rabockom predsedateldəre sistematik rəveşte alьşьlьp toralar. Jьl başьnan birle 6 predsedatel almaştьrьlqan.

Rabockom predsedatele **Nikolajef** bulqan vaqьtta 191 profsojuz aqzahь ihaplanqan. Brigadalarda 4 tapqьr səəranla ytkərelgan.

Eşselərđen kyrehe artьq eşləvdare həm ellitykədare esen ajralьp alьnmajanьn jerejđar. Brigadelərđa proforgь ojoştorolmaqan. **Udarnikьar** arahьna udarnikьqqa rvaz, joiqavđar ytkərelgan. Agrana həm instruktorđa zalon kitaptarь həm eşselər kontrole qujьlmaqan. Sojuz aqzalarьnьn aqzalьq vznostarь regylər tylənep barmaqan. Eşselərđe gazeta-zurnaldar menən tə'min itev jeq Massovoj-ənlatьv eşe belenlaj nasar qujьlqan.

Rabockom predsedatele eşlekhedlek kyrhətkəne həm eşkə bətənlaj halqьn qaraqanь esen uckom tarafьnan urьnьnan alьndь. Unьn urьnьna jaqь rabockom predsedatele itep ip. Vasil'jef yđ qulьna alьrqa teşeş.

IŞEMBAJĐA TRANSPORT NASAR EŞLƏJ

Neft promьjslahьnda transport eşe ən jomoşaq ucastok bulьp tora. Materialdardь yđ vaqьtьnda taşьp elgertməv arqahьnda janь elektrik stansiahьn, vьjka, torlaq jorttartьn h.b. tedəv graflkahь ədələ.

68 avtomaşinanьn eştəren də rəveşte ihapkə alьp barьv julqa halьnmaqan. Prostojđar kyp bula. 05-31 nomerlь „Java" maşinahь ijyldə 296 səqət prostoj jahanь. №05-33 ajьna 24 kən eşlav urьnna təqət 19 kən, №0622—6 kən, №06-29—20 kən genə eşlanelər. Avtomaşinalar remontta odaq toralar. Ijyl ajьnda bətə parkta tajđalь eştər 67,4 pr. qьna taşkil itə.

Səbəp şoferđarđьn aqsa arьnan sabьp, avtomaşinalardь tajđahьdqa kyp jerətevđərendə. Məsələn, gruzoviktar Starletamaqtan passazirđarđь ulitьrmaqa tejeş bulhalar đa (promьjslala eşlagəndərđən başqalarđь), şoferđar eşte kirehensə eşlajđar.

ELEKTRO STANSIA TƏĐƏLƏŞƏNDƏ MATERIALDAR JUQ

Neft promьjslahьnda janь elektrik stansiahьn tedəv eşe edələ. Taş, sement həm başqa şunьn kevek tedəv materialdarьnьn bulmavь arqahьnda eştər bətənlaj tuqtatьldь. Şixanda taş ədərlav eşe aik əkeren alьp barьla. 1500 kub. metr taş kərək, ə oşo kengə nej barь ber nisə un kub. metr qьna taş ədərlanqan. Sement həm armatura Rajkala jatь, „Vostokoneft" trestь elektrь stansia tedeleşən tedəv materialdarь menən tə'min itev də aşьqьs saralar kyrerge tejeş. (BaşRosta).

QЬŞQЬLЬQQA ƏĐERLƏNMƏJ

Işemnaj, 16 (BaşRosta). Neft promьjslahь qьşqь neft sьqarьv həm noravlav eşenə əkeren əđerlənə.

Par—noravlavdьn jerəge bulьptora. Şul ajđa qađandardь tedə tev aik əkeren nara. 10 qađanqa trubalar kərək bulьvqa qaramaьtan, 2 qađanqa nej barь *300 metr truba* bar.

Hьv menən də eş jaqşьnan tygel. 1-sintəergə noravlavđь edmaь esen ydək vodoprovod buldьrьrqa kərək. Eşten xədergə toroşona qaraqanda, vodoprovod yđ vaqьtьnda tedelep belmajəsək.

Trubalar esen kanəvđar ədərlav eştare jəjep jebərelmagan. Trubalar juq. „Vostokoneft" (Vlasof) yđ vaqьtьnda truba ajrev turahьnda vəgədə birlə lə, *oşoqasa ber nəmə lə juq əle.*

Baisьq bulmav arqahьnda ijyn, ijyl ajđarьnda kyp buravajđar buş torđolar. Xədərđən bulđьrьrqa kərək. Eşten xədergə toroşona qaraqanda, vodoprovod yđ vaqьtьnda tedelep belmajəsək.

Trubalar esen kanəvđar ədərlav eştare jəjep jebərelmagan. Trubalar juq. „Vostokoneft" (Vlasof) yđ vaqьtьnda truba ajrev turahьnda vəgədə birlə lə, *oşoqasa ber nəmə lə juq əle.*

Baisьq bulmav arqahьnda ijyn, ijyl ajđarьnda kyp buravajđar buş torđolar. Xədərđən yk promьjslaqa baisьq kiltertev sarahьn kyrməgəndə, qьş kenendə lə şul uq xəl qabatlanasaq. Bьnьn esen jeterlek handa (12 men kьs. metr samahьnda) promьjslanan 14 kilometr jerđə Baiqwza avьlьnda baisьq barьqь belende. Vaqьt kyp qalmanь. Lakin transport jeteksehe *Karnajef* baisьqtь kiltertev turahьnda ujlapta qaraqanь juq əle. (BaşRosta).

HAL AQЬĐЬVĐЬ VAQЬTЬNDA TAMAMLARQA!

Başqortostandьn hal adьqьv ojoşmalarь həm şulaj uq rajkomdar, rajon başqarma komitettarь hal aqьđьv turahьndaqь xəkymət qararđarьnan yđđərenə kerekle bəqəmtalardь jahamlar. Hal aqьđьvđa qьrqьv hamlьş jahav urьnьn, ədeklek ke dən-ken tərənəjə bara.

Juzuralles planь bujьnsa 1 avqustqa teşeşle punkttarqa 1.262 men kubometr aqas kilgən bulьrqa tejeş ine, ə nej barь 865 men kəm. qьna kilterelgən ike aralaqь ədeklek jarьs milliondqa barьp baba tejerlek. Avqustan berense biş kenlegende ədeklek taqь la arttь. Plan bujьnsa 290.000 urnьna nej bar 103.000 kəm. qьna kilterelgən. Plan menən ytəleş arahьndaqь ədeklek 190.000 kəm. qa tiklem yьte. Əgər đə bьqa yikən dekadala ytəlməj qalqan handardь la quşhaq, bьl han es tapqьrqa artьp kitə.

10 avqustqa aqьđьv esen bətəhe 1.515.000 kəm. kilterelgən. 1.424.000 kəm. ədətlqan. Aqьđьv punkttarьnьn ...n bulьvdarьna qaramaьtan ...ia dar julda ber nisə adnalar bujьnsa jədəlar, xatta ber nej tiklem eleştare juqalьp ta qalalar. Juzuralles trestьnьn splav gruppahь rabotniktarь (vaqitьsa splav gruppahь nacal'nige Smakьf) ularđan jađmьşьn belmajđər.

Ođatьv esen bətenlaj ədərlanep qujьlqan 502 hal, oşoqasa ođatьlmaj toralar. Ođatьlmaj torqan halđar hanь avqustьn berense un kenendə hiş ber kamemənelər tejerlek. 1 avqustqa ođatьlmaqan aqas 161.000 kəm. 10 avqustqa 143.000 kəm qalqan. Haldardьn julda barьv temptarь bətenlaj qənəqətləner lek tygel. Bьl un kenlektə aqьv tidlege artmanь.

Smakьf həm başqalar apparatta ultьrьp avarialardьn kendan ken đuraja barьvđarьn itərenə lə alqandarь juq. Aqьđьlqan haldarđьn 50 prnts avariaqa osoraj. Ber nisə faktlar ilterajek: 12 avqusta, Ufimka jьlqahь bujьnsa Nuriman lespromxozь territoriahьnda 20 nən artьq hal ber jergə kilep tьqьlqandar. Şulardьn 12 he vatьlqan. Bьnan başqa, dekada esendə Nuriman lespromxozьnьn qьna 11 hal vatьlьp, şunьn esendə 4 he jəkle haldar. Aralarь 180 kilometr itəplənqən Ufimkanan alьp, Ystkaldьbaşqa tiklem lotsmandar tarafьnan taşlanqan 100 ləgən hal dar toralar. Ufimka jьlqahьnьnjardarь vatьq hal aqastarь menan qaplanqan. Bytən aqьđьv bassejendarьnda la şul uq xəl xəkem bera.

Aqas aqьđьv gruppahьnьn nacal'nige urьnbaьtarь Smakьf iptəş kirehensə bətə eşten jaqşь batьvьn itьsat itergə tьrьşa. Unьn iekere bujьnsa, haldardьn vatьlьvđarь vaq məs'ələ həm ular yđđəre lə ketelməgəndə osoraj torqan vaqiqalar bulьp tanьla. Smakьf apparattan tybənge apьvьnьn belmaj. Svodkalar menən qenə jetəkselek itə. Haldardь qabul itep ođata torqan Imaninko perekatьnda jakrđar, kanattar juq. Şulaj uq haldardь nasar sьjfatlь itep hallav đa kyp vaqьt avarialar tьvđьra (Nuriman lespromxozь), haldar teləhə kemden qulьna tapşьrьlalar. Lotsmandar tuplaqanda, ulardьn sotsial jeđđərenə iqtibar itelmaj. Hədəmtələ hal aqьđьv eşenə kulak kilep elaqə. Bьnьn menən kerəş alьp barьlmaj. Lespromxoz həm trest rabotniktarь, avarianь bətərev memkin bulmaqan eş tip ujlajđar. Haldardь jьş qьna ştatlь hal vatьvslarqa tapşьralar. Mətələn, lotsman **Nьrkoftьn** Gortoptьn jeklə haldarьn vatьvь bik jaqşь bildəle, lakində unь xekem itev urnьna. ip. Smakьf uqa taqь la Qaridel lespromxozь haldarьn eşanьp tapşьra.

Rajon prokuraturalarьnda avarialar turahьndaqь materialdar jeđərlap itəplənə. Ular bətəhe 42.400 kəm. aqas əle bulha hallanmaqan, 22 hal ike adna bujьna ođatьlmaj toralar. Bьl lespromxozqa 1149 eşse kese kərək, ə nej barь 254 esse kese genə bar. Lespromxozьn ber nisə tapqьrđar pənik jarđamdar horavьna qaramaьtan. Qaridel həm Nuriman rajkomdarь həm rajon başqarmalarь bьqa qolaq halmanьlar, şulaj uq Obkom həm Sovnarkom qarardarь la ularqa to'birhed qaldь.

Nuriman lespromxozьnda 20 ijyldən birle 10 hal ođatьlmaj tora. Lotsmandar juq, 25 ijyldə kilgən vervovşikqa praktik jardam kyrhətev urnьna, „Qьđьjondođ" kolxozь predsedatele Iljasьf həm Ikke Isaj sovetь predsedatele Vəlejef eşse kese birevđən qətqi rəveştə baş tartьlar. Şunda, Nuriman rajonь başqarma komitetь predsedatele Ojəbəjef bulьvqa qaramaьtan, ul ber terlə lə sara kyrmene. Bьndaj xəldər Nafiqьf **Sadiq**ьn qujdь. Şulaj uq başqarьlьq kursьna məəzin balalь həm yđe məəzin bulьp torovsь **Ojaf**ьn tygel genə Mukdingə həzym ijergə mataşqandar. Kəste partizan otrətь Mukdin menən Xəjlyn arahьndaqь Inpan stansahьn qamaqandar həm japon qəskərđərən, timer jul haqsьtarьn tarmar itkəndər. Partizandar japon pojьzdarьna həm xərəl transportiqa həzym italər, Manczur paroxodtarьn batьp alalar.

Xəldər Japoniand bьl konfliktar esen tulьhьnsa javaplь hanajđar.

Xəmət həm qurqavsьlьq sovetь həm partianьn Əlkə komitetь qararđarьn sabotirlavsьlarqa qarata qьrqьv saralar kyrelməhə, 30-sь jьldaqь kevekjьlqalardь menərlagən kəm. aqastardьn tunьp qalьv vəqiqalarьnьn bəjьl đa qanatlanasaqьnda hiş şik luq.

Kyşevic.

EŞSE HƏM KOLKOZSЬLAR XATЬ

KULAKTAR KOLKOZQA OJALAQAN

(Uqьlьvsь xatь)

Maqar rajonь (Janəryş sovetь) „Qьjavьq" kolxozь maklir batalь **Inatullin** kolxoz predsedatele bulьp yrmələne.

Inatullinьn atalь e'ekke vaqьitarđa „maklir" bulep spikyləntlərgə bulьşьp ular menən hatьv itep jerene. **Inatullin** şulaj bulьvьna qaramaьtan nisekte kolxoz predsedatele n ulьp yr p, bəgəngə kendə ul kolxoz qorolovqa hejrəj. Kolxoz đьn ete jetəksel eş ta rmaqta rьna kulak balalarьn urьnlaştьrđь. Mətələn, **Əminef Inatullinьn** jaqьn đuьs brigadir bulьp eşlaj. Şulaj uq zavxoz itep yđenen ədevđən bağьvsь **Nafiqьf Sadiq**ьn qujdь. Şulaj uq başqarьlьq kursьna məəzin balalь həm yđe məəzin bulьp torovsь **Ojaf**ьn tygel genə Mukdingə həzym ijergə mataşqandar. Kəste partizan otrətь Mukdin menən Xəjlyn arahьndaqь Inpan stansahьn qamaqandar həm japon qəskərđərən, timer jul haqsьtarьn tarmar itkəndər. Partizandar japon pojьzdarьna həm xərəl transportiqa həzym italər, Manczur paroxodtarьn batьp alalar.

farьf Sanitьn uqьrqa jenərđe. Kolxozđьn partijəcajka sekretarь **Şəjəxmətьf** ta elekke đur kulak balalь, bular ikəvlap esep jerevđən ajrьqandarь juq.

„Qьjavьq" kolxozьn kulaktar sьrnap alьv arqahьnda jьl əjlənahendə 25 at juqaldь. Rajonda mal vracь bulьvqa qaramaьtan sit keşegə aqsa tylap 10 aj qьtđь „besterev" arqahьnda kolxozđьn in jaqşь bulqan ajqьtьn yltertelər. **Şəjəxmətьf** menən **Inatullin** attarđь yđđərə telagənsə jekhelər đə kolxozsьlarqa fajđalanьv esen birmajđər. Şulaj uq kolxoz prodoktalьn samahьd rəveştə tuđđьralar. Əgər đə ularđьn esep qotorop jerevđenen kolxozsьlardьn berajche ajtьha **Şəjəxmətьf** yđenen kasnetьna saqьrьp, „uir part alletende teşeş. **Elektor".**

ƏĐƏ-IŞEMBAJ TIMER JUL TƏĐƏLƏŞƏNDƏ

Profsojuz ojoşmalarь—massa arahьna!

IKE RABOCKOMDA IKƏ TƏRLƏ EŞ

I.

4-se ucastokьn 7-se distansiahьnda maj ajьnan bire rabockom predsedatele bulьp **Markilof** iptəş eştəj. Ul profsojuz eştəren qabul itep alqan vaqьtta barь 70 sojuz aqzahь həm 60 udarnik bulqan. **Markilof** iptəş eşte yđ qulьna alqas eşte jəjep jebərđe. Sojuz aqzatarьnьn hanь 200 gə jette, ike aj esendə 713 hum 20 tin aqzalьq vznosь jьjnaldь. 69 keşe bьn udarnik hanalьp udarnik bilettəre aldьlar. 7 proforg bar, hər ber proforgta **Işemnaj**lar saqьrьvь, ucastoktardьn in jaqşь punkt esen iqlan ifelgən konkursь əjranelgan. 27 keşenən torqan eşselər kontrol'e ojoştorolqan. Eşselər kontrol'e tarafьnan rabockomqa 12 material tədelep alrelde lə inde. Ular şunda uq tikşerelep, tejeşle saralarь kyrclde.

Jul tedəv ajlьqьnda 8 stena gazetahь həm 100 brigada qazetalarь sьqarьlqan.

Oşondaj ojoştorovsьlьq menən 7-se prorab punktь, 8-se prorab punktьna qaraqanda aldьnqь bulьv esen kerəşə həm ul aldьnqь bulьp ihaplanə.

II.

4-se ucastokьn **8-se prorab punktьnda** profsojuz eşe julqa halьnmaqan. Senki rabockom predsedateldəre sistematik rəveşte alьşьlьp toralar. Jьl başьnan birle 6 predsedatel almaştьrьlqan.

Rabockom predsedatele **Nikolajef** bulqan vaqьtta 191 profsojuz aqzahь ihaplanqan. Brigadalarda 4 tapqьr səəranla ytkərelgan.

Eşselərđen kyrehe artьq eşləvdare həm ellitykədare esen ajralьp alьnmajanьn jerejđar. Brigadelərđa proforgь ojoştorolmaqan. **Udarnikьar** arahьna udarnikьqqa rvaz, joiqavđar ytkərelgan. Agrana həm instruktorđa zalon kitaptarь həm eşselər kontrole qujьlmaqan. Sojuz aqzalarьnьn aqzalьq vznostarь regylər tylənep barmaqan. Eşselərđe gazeta-zurnaldar menən tə'min itev jeq Massovoj-ənlatьv eşe belenlaj nasar qujьlqan.

Rabockom predsedatele eşlekhedlek kyrhətkəne həm eşkə bətənlaj halqьn qaraqanь esen uckom tarafьnan urьnьnan alьndь. Unьn urьnьna jaqь rabockom predsedatele itep ip. Vasil'jef yđ qulьna alьrqa teşeş.

IŞEMBAJĐA TRANSPORT NASAR EŞLƏJ

Neft promьjslahьnda transport eşe ən jomoşaq ucastok bulьptora. Materialdardь yđ vaqьtьnda taşьp elgertməv arqahьnda janь elektrik stansiahьn, vьjka, torlaq jorttartьn h.b. tedəv graflkahь ədələ.

68 avtomaşinanьn eştəren də rəveştə ihapkə alьp barьv julqa halьnmaqan. Prostojđar kyp bula. 05-31 nomerlь „Java" maşinahь ijyldə 296 səqət prostoj jahanь. №05-33 ajьna 24 kən eşlav urьnna təqət 19 kən, №0622—6 kən, №06-29—20 kən genə eşlanelər. Avtomaşinalar remontta odaq toralar. Ijyl ajьnda bətə parkta tajđalь eştər 67,4 pr. qьna taşkil itə.

Səbəp şoferđarđьn aqsa arьnan sabьp, avtomaşinalardь tajđahьdqa kyp jerətevđərendə. Mətələn, gruzoviktar Starletamaqtan passazirđarđь ulitьrmaqa tejeş bulhalar đa (promьjslala eşlagəndərđən başqalarđь), şoferđar eşte kirehensə eşlajđar.

ELEKTRO STANSIA TƏĐƏLƏŞƏNDƏ MATERIALDAR JUQ

Neft promьjslahьnda janь elektrik stansiahьn tedəv eşe edələ. Taş, sement həm başqa şunьn kevek tedəv materialdarьnьn bulmavь arqahьnda eştər bətənlaj tuqtatьldь. Şixanda taş ədərlav eşe aik əkeren alьp barьla. 1500 kub. metr taş kərək, ə oşo kengə nej barь ber nisə un kub. metr qьna taş ədərlanqan. Sement həm armatura Rajkala jatь, „Vostokoneft" trestь elektrь stansia tedeleşən tedəv materialdarь menən tə'min itev də aşьqьs saralar kyrerge tejeş. (BaşRosta).

QЬŞQЬLЬQQA ƏĐERLƏNMƏJ

Işemnaj, 16 (BaşRosta). Neft promьjslahь qьşqь neft sьqarьv həm noravlav eşenə əkeren əđerlənə.

Par—noravlavdьn jerəge bulьptora. Şul ajđa qađandardь tedə tev aik əkeren nara. 10 qađanqa trubalar kərək bulьvqa qaramaьtan, 2 qađanqa nej barь *300 metr truba* bar.

Hьv menən də eş jaqşьnan tygel. 1-sintəergə noravlavđь edmaь esen ydək vodoprovod buldьrьrqa kərək bulьvqa qaramaьtan, 2 qađanqa nej barь *300 metr truba* bar.

Hьv menən də eş jaqşьnan tygel. 1-sintəergə noravlavđь edmaь esen ydək vodoprovod buldьrьrqa kərək bulьvqa qaramaьtan, 2 qađanqa nej barь *300 metr truba* bar.

Baisьq bulmav arqahьnda ijyn, ijyl ajđarьnda kyp buravajđar buş torđolar. Xədərđən yk promьjslaqa baisьq kiltertev sarahьn kyrməgəndə, qьş kenendə lə şul uq xəl qabatlanasaq. Bьnьn esen jeterlek handa (12 men kьs. metr samahьnda) promьjslanan 14 kilometr jerđə Baiqwza avьlьnda baisьq barьqь belende. Vaqьt kyp qalmanь. Lakin transport jeteksehe *Karnajef* baisьqtь kiltertev turahьnda ujlapta qaraqanь juq əle. (BaşRosta).

ESLEKHED FELDŞER QƏVƏLLƏRQA TEJEŞ

(Xedmətlərđər xatь)

Maqar rajonьnda mal feldşere ikəv bulha la eş nasar tora. Bьnda **Asirjanьf. Kirilof** həm ularqa 13 sanitar jardamsь bulьp eşlaj. Şulaj bulьvqa qaramaьtan ular menən ber genə qat ta kənəşmə jetəkselek eştare ytkərgəndare juq. Feldşerđər eşkə ahəmijət birməjđər. Kabin

УФИМ... Городская... читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 192 21-avqust 1934 J Ь L

VKP(b) rьn Başqirestan Өlkә, Өlө qala komitettarь, BYBK ham Başprofsovet organь

BөTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

„Malsьlьqtь alqa jebərev eşendə kolxoz tovar fermalarьnьn xəl itkes roł ujnavdarьn Yдək komitet plenumь ajьrata kyrhətep kitə. Jəşəp kilgən kolxoz tovar fermalarьn nьqьtьv, hər ver kalxozda fermalar uldьrьv—partia həm sovet ojoşmalarьnьn verense kidəktəge vurьstarь vulьrqa tejeş"

Igen tapşьrьvsьlardь jaqşь xeдmətlənderev esən

SƏJXANA HƏM LARJOK SELTƏRDƏREN KINƏJTEV TURAHЬNDA

BYBK PREZIDIUMЬ QARARЬ

BYBK prezidiumь, Zagotzerno punktlarьnda igen tapşьrьvsьlardь səjxanalar, larojktar həm aşxanalar menən xeдmətlənderev eşenen toroşo turahьnda Başsojuz, Başkooptrestьn həm BYBK prezidiumь instuktorьnьn informatsialarьn tьnlap, Başsojuz, Başqort,Başkooptres jetəkseləre,VKP(b) BӨK həm BYBKnen igen tapşьrьvsьlardь xeдmət lənderev esen elevatordar həm tarən punktlar ergəhendə yd vaqьtьnda səj-aşxanalar, səjxanalar həm larjoktar asьv turahьndaqь qarardarьn ytəvde tejeşle jetəkselek menən ta'min itmənelər həm konkret sara kyrmənelər, oşonoη həдemtəhendə səjxana, aşxanalardьn hanь aik aд, bulqandarь la oborudovajt itelməgən, pasudalar, aşamilьq produktalarь, həm kondeter nəmələre menən ta'min itelməgandar tip wildələp kitə.

Juqarьla əjtelgəndərdən sьqьp həm vətə sojuz Yдək başqarma komettiь sekertarь **Kiselef** iptəşten telegrammahьn qullanьp, BYBK prezidiumь qarar ile:

1. Başsojuzdьn savda aylek mədire Bol'şakof iptəşte, Başqort direktorь Qədermatьi iptəşte, Başkooptres direktorь Poləkof iptəşte həm Zagotzerno upravləjuşşeje Kərimьf iptəşte aşьqьs təveştə tyəndəge saralardь ytkərergə məzbyr itergə:

a) tərən punkttar həm elevatordarda bulqan səj-aşxanalar, səjxanalar həm larjoktardьn torosonь, urьndarqa yd rabotniktarьn jebərev həm uqa kin qatlam jəməqətselekte bьqtьrьv julь menən massovoj tikşerev eşen ojoştororqa;

b) Zagotzerno punkttarьnda plan bujьnsa bildələngən səj aşxanalar, səjxanalar həm larjoktar ojoştorov eşen aşьqьs tamamlarqa həm şulaj uq ulardьn seltəren kinəjtev məs'ələhen qararqa.

v) səj aşxana, səjxana həm larjoktardь vaqьtьnda posudalar həm aşamilьq produktalar menən ta'min itergə həm ulardьn ineve bujьnsa kontrol' buldьrьrqa.

2. Başnarkomsnabtь Başkooptres həm Zagotzerno zajafkalarь bujьnsa tərən punkttardaqь səj-aşxanalar, səjxanalar həm larjoktardь ta'min itev əsən plan bujьnsa qaralqan produkta həm promtovardardь yd vaqьtьnda odaiьrqa, ulardь jeterlek handa jaqşь sьjfatlь səj menən ta'min itevgə ajrьvsa iqtibar itergə.

3. „Pravda" gazetahьnьn 34 jьl, 2 avqust hanьnda „səjdə qajda qьna esergə hun" tip bəlqan zametkala kyrhətelgən jeteşhedlektərden tulaj menən Başkooptres tarafьnan ojoştorolqan səjxanalarqa qajtьp qaiqanьn itəapkə alьp, Başkooptres direktorь Poləkof iptəşte „Pravda" zametkahь təqdim itkənsə kolxozsь həm xeдmətsən janqьdaqtardь jaqşь ədərlənqan səj menən ta'min itevde buldьrьrqa, səjxanalarda bьl predmettan tabьş alьvdь alqa qujmabqa quşьrqa.

4. Başnarkompros, Başnarkomzem həm Başsojuzqa səjxanalar, aşxanalar ergəhendə qьdьl məjeştər, leksiatar, konsultatsialar h. v. ojoştorov julь menən igen tapşьrьvsьlardь xeдmətlən derev bujьnsa aşьqьş rəveştə kul'tura-massovoj eşlərde jəjergə quşьrqa.

5. Başnarkomzdravqa Zagotzerno punktlarьnda verense jardəm punkttarь ojoştorov julь menən igen tapşьrьvsьlarqa jardəm kyrhətev bujьnsa eşte kin jəjergə, ə, Başnarkomzemqa igen tapşьrьv punktlarьnda igen tapşьrьvsьlardьn attarьna turanan-tura tejeşle rəveştə veterinar jardəmь kyrhətevde ojoştororqa quşьrqa.

6. Rajaşqarma komitettarьnьn həm avьl. sovettarьnьn predsedatel'dəren igen tapşьrьvsьlardь xeдmətlənderevse səj-aşxanalar, səjxanalar həm larjoktardьn eştəren tikşerevde ydдərenen ajrьm kydətevdəre abtьna alьrqa, bьl eşkə sovettardьn massovoj organdarьn həm kin sovet jəməqətselegen bьqtьrьrqa quşьrqa;

7. Başsojuzdьn savda aylege mədire Bol'şakof iptəşkə, Başqort direktorь Qədermatьi iptəşkə, Başkooptres direktorь Poləkof iptəşkə həm Zagotzerno upravləjuşşeje Kərimьf iptəşkə ydдərenen larjoktarь, səj-aşxanalarь həm səjxanalarь aşa igen tapşьrьvsьlardь xeдmətlənderevgə, ulardьn jul qujmabьlq rəveştə iqtinarhьd qaraştar tuдьrьvdarьn kyrhətergə həm ulardь dekada srok esendə bьl qarardьn punkttarьna movafiqlaştьrьp səj-aşxanalar, səjxanalar həm larjoktardьn eşenen jaqşьrtьlьvьn buldьrьrqa məzbyr itergə.

8. Bьl qarardьn ytəleşenə kontrol' jahav eşen BYBK prezidiumьnьn ojoştorov aylege Nəziref iptəşkə jəkmətergə.

BYBK predsedatele urьnbasarь: **Akimьf**

BYBK sekretarь: **Kəlmitef**

BAŞAQ JЬJЬLMAQAN MAJDANDARDЬ BRIQADANAN QABUL ITMƏTKƏ!

KOMMUNISTAR—JUQALTЬVDARQA QARŞЬ KӨRƏŞ AVANGARDЬNA

POLITBYLEK JUQALTЬVDARQA QARŞЬ KӨRƏŞ ASTЬ

—Oj. JULTЬJ—

AQHARЬ POLITBYLEK GAZETAHЬ REDAKTORЬ

Mənəvez təəgenen Aqharь MTS xeдmətləvendəge kyp kenə kolxozdar arьş uraqьn tamamlap, hanan aşьqь urьv eşenə totondolar. MTS xeдmətləvendəge kolxozdardan **„Kalinin"** həm **„Voroşilof"** kolxozdarь MTS dəvmələndə iη verense bulьp dəvlətkə igen tapşьrdьlar.

Urozaj jьjnaj başlavdьn təvge kəndərendə yk urozaj jьjnavqa tulь əderlek menən kilmav həm xeдmətten dereb ojoştorolmavь eştə nьq qamasavlьq jahanь. Şunьn menən bergə, igenden totoş jeteven kətep, hajlap urьv eşenə totonmav həm kirchensə, jəşel igende aşьqьp urьv vaqiqalarь la bulдь („Yrnək", „Aqharь" kolxozdarь). Ə „Rəşit" kolxozь əlgergən 220 ga arьştь urmajьnsa oдaq ultьrtьan.

Baťьvdarda kolxozsьlar xeдmələn dereb ojoştormav, maşina həm eşse kestəren dereb lajdalanmav arqahьnda eş normalarьn ytəmav, başaqtardь qaldьrьv həm arьş uraqьn oдaqqa hudьv vaqiqalarь bulдь.

„Krasnьj partizan", „Put' truda" kolxozdarьnda traktordar tulь fajdalanьlmaj. Kendən ydəgendə traktordar 2-3 səqət eşhed ultьralar. Şul arqala uroqьstar kenenə 5 gektar urьv zadanieньn nej barь 2-2,5 gektarqa qьna ytəjdər. („Traktor", „Yrnək" kolxozdarь). „Traktor", „Rəşit". „Put' truda" kolxozdarьnda kelтə bəjlav eşenə sdilşina inderelməgən. qatьnqьdдarqa eş normahь kyrhətep, anlatьlьp birelməgən, 12-15 qatьn-qьd bətəhe bergə butalьşьp

—Oj. JULTЬJ—

AQHARЬ POLITBYLEK GAZETAHЬ REDAKTORЬ

kəltə bəjlajdər. Bьl, urьvsьlardьn eş sьjfattarьn bildələvdə həm norma ytəleşen bildələp barьvdь qьjьnlaştьra. Şulaj uq urьv menən bəjlav arahьnda edəklek tьvdьrьvqa səbəp bula.

Urozaj jьjnavda xeдmətte partia YK həm Өlkə komititьnь n ilkense plenumь kyrhətevense ojoştorqan urьndarda eş bətenləj başqasa bara. Mətələn Capajьf isemendəge kolxozdь qьna alajьq. Unda kolxozsьlar ajьrьm zvenolarqa bylenep, eşlav arqahьnda eş normahьn ytəjdər. Şuqa kyrə urьv menən bəjlav arahьnda edəklekkə jul qujьlmaj. həm urьvdьn sьjfatь la jaqşь.

Qajhь ver kolxozdarda „eş kəse jetmaj" hьltavьna tajanьp urozaj jьjnav eşenə janqьdaqtardь jallarqa ьntьlv xəldəre bar.

„Rəşit" kolxozь predsedatele ip. **Səltəşef** 60 keşe jeteşməj tip zarlana həm janqьdaqtardь jallavqa rəxsət horaj. Ə 3 briqadahьnda 65 keşe terlə hьltavdar atьnda eşkə sьqmaj ejdə jatalar.

Bulqan eşse kəsən tulьhьnsa fajdalanmaj, jallap eştətev nastroinialarь şulaj uq „Put' truda" kolxozında la urьn tota.

MTS xeдmətləvendəge kypselek kolxozdarda juqaltьvdarqa qarşь kerəş nasar ojoştorolqan.

— „Bьjьl igen kyp, beдgə vьnьhь la jeter" tigən nastroinialar menən easaq jьjvqa

həm orloq totqostarqurjьvqa qarşь tikerdər urьn tota. „Aqharь" kolxozьnda ver kvadrat metr jerdə 10-13 ləgən başaq qala. Unda urqьs maşinalarqa qujьlqan orloq totqostar tadartimajdar. Bьl igende jenəjətsel rəveştə, kyrə torop juqaltьv tigən hyd.

Şulaj uq igen haqlav, dozor ojoştorov eşe kyp kolxozdardа nasar tora. Hunqь kəndərdə urьlqan aşьqtardь urlav vaqiqalarь osoraj başlanь. Pioner dozordarь ojoştorqan „Qьdьl məjaq", „Aqharь" kolxozdarьnda pionerdar urьlqan igende urlavsь 5 burdь tottolar Bьna şundaj fakttar bulьvqa qaramaştan, „Put' truda", „Traktor" kolxozdarьnda igen haqlav eşe betenləj ojoştorolmaqan, unda xatta ver genə vьjska la juq. „III internatsional", „Sv. Zizn'" kolxozdarьnda vьjskalar qaravьlsьlar qujьlmaqan. Komsomoldar bьl eşte əle bulha „ojoştororqa əderlənələr..."

Qajhь ver kolxozdarda urozaj bildələvdə aldaşьvdar da urьn tota. „Put' truda" kolxozьnda urozajlьqtь kəm kyrhətep məqlymət birələr. Barьp tikşerep qaraqas urozajdьn ular kyrhətkəngə qaraqanda aik kyp juqarь bulqanlьqь asьldь.

Aqharь MTS polit aylege juqarьla hanalqan jeteşhedlektərde asьp, ulardь betərevdə konkret saralar kyrde həm urozajdь jьldam həm juqaltьvhьd jьjnav, YK həm ӨK plenumь qarardarьn ytəv əsen kerəşkə be tə partia həm komsomol təv ojoş malarьn həm vətə kolxozsьlar massahьn mobilizavajt itte.

„URAQ" KOLXOZЬNDA

KOMSOMOLDAR ӨLGӨ KYRHƏTƏLƏR

Avьroqazь rajonь Soltanmorat avьl sovetь „Uraq" kolxozьnda komsomoldar urozaj jьjnav əsendə, xeдmətte dereb ojoştorovda həm juqaltьvdarqa qarşь kerəştə kyp kompsomoldar qa əlge bulьrlьq eşter eşlənelər.

„Uraq" komsokomitetь urozaj jьjnaj başlav aldьnan ydenen komsomoldarьn bətəhendə kolxoz prolzvodstvahьnьn ajrьm tarmaqtarьna urьnlaştьrьp sьqtь. Kolxozsьlardь baťьvda kul'tura jaqьnan xeдmətlav aujьnsa—kysmə vagon ojoştorov, brigadalardь gazetalar menən ta'min itep torov, gazetalar uqьv, kolxozsьlardьn eştəren ibəpkə alьv taqtalarь ojoştorov həm başqalar esen ajrьm komsomoldarqa konkret zadanielarь birelde. Bьl zadanielardьn ytaleşe 5 ken hajьn tikşerelə barь.

Partia Өlkə komitetь qararda rьn komsomoldar yддərenen prolzvodstvo zadanielarьn ytəvdan tьş kolxozsьlarqa gazetalar uqьv eşen alьp baralar.Ə.

IGEN TAŞЬVQA KOLXOZ DOŞMANDARЬ QUJЬLQAN

Maqar MTS xeдmətendəge „Stalin" kolxozь jetəkseləre kolxoz bajlьqьn haqlav eşenə ber terlə lə əhəmiət birmajdar. Partia həm xəkymət direktivtarьnda igende taşьv, haqlav eştəre kolxozsьlardьn iη jaqşь udarniktarьna, bşanьslьlarьna qьna tapşьrьlьrqa tip ber nisə tapqьr iьkərdeide. Lakin „Stalin"kolxozь jetəkseləre igen haqlav eşen burdar, kulaktar qulьna birep qujdьlar.

Arьş huqa başlaqas dəvlətkə igen tapşьrьv eşenə Ojəjnullin həm Şafiqьftar berketelgən. Bьl ikəvden, berense igen alьp barьv kenendə yk, igen qaəul itev punktьnda kyp kenə igendəre tulmanь. Ə ikense kendə igen tejəgəndə Şafiqьf ydenen arbahьna 20 kilogram arьş halьp alqan.

Şafiqьf, elekke bur. ber nisə tapqьr igen urlap həm urlap at hujьp totolop, kolxozdan ber tapqьr sьqarьlьp qabat alьnqan keşe.

Igen huqьv tabaqьnan kolxozdьn igen kelaттarenə taşьvsь Musin, Zəlqərnəjef həm **Rəximaftardьn** da berense kən yk berlaşep 61 kilogram igen urlaqandarь belende. Kolxoz idarahь bьlarqa haman sara kyrgəne juq.

Şafiqьf, Ojəjnullin, Musin, Zəlqərnəjef həm **Raxmatullin** kevek kulak həm kulak agentarь—kolxoz bajlьqьn tuддarьvsьlar his kisekməj qatь xəkem jazahьna tarьlьhьndar.

VƏXIT.

IGEN TAPŞЬRЬV PUNKTTARЬNDA

◆ BLAGOVEŞŞIN igen tapşьrьv punktьnda es qьdьl məjeş həm es kətepxana ojoştoroldo. Igen tapşьrьvqa kilqən kolxozsь həm janqьdaqtar menən aiseda, dokladtar ytkərev esen punktqa rajon aktivtarь berketelde. Qьdьl məjeştə xeдmətlənderev esən zagotzernanьn rajon aylege 500 hum aqsa aylde. Qьdьl məjeştə kul'turnik eşlaj.

◆ BILAQATAJ igen tapşьrьv punktьnda qьdьl məjeş ojoştoroldo. Igen tapşьrьrqa kilevselər arahьnda kul'turn massovoj eştər, biseda dokladtar ytkərelə. Qьsqьrьp gazetlar uqьv eşe alьp barьla.

◆ ZEJANSURA igen tapşьrьv punktьnda kul'tura eştəre jəjelderelde. Qьdьl məjeş ojoştoroldo. Bьl eştarde alьp ba ьv esen kul'turnotnik qujьldь.

◆ BYZDƏK igen tapşьrьv punktьnda radio inderelde. qьdьl məjeş ojoştoroldo. Unda başqa eştən buşatьlqan kul'turnotnik eşlaj. Qьdьl məjeşkə ydək, elkə gazetalarь jetərlek aldьrьla. Igen tapşьrьrqa kilevselərgə qьsqьrьp gazet uqьla, biseda dokladtar ytkərelə. Spravkalar birep torov ebtəle eşlaj. Lakin kitap, gazet hatьv kioskahь juq. Rajpotrebsojuz kitap hatьv kioskahь asьv sarahьn kyrməj.

PARTIA KӨSTƏRE DƏRƏB URЬNLAŞTЬRЬLQAS —KOLXOZDA EŞ JAQŞЬ BARA

„Qьdьl partizan" (Maqar rajonь) kolxozь bьjьl vətəhe 249 gektar aşьq jьjnarqa tejeş.

Urozaj jьjnavdьn sьjfatь jaqşь Urьlqan aşьqtar qьrьqta 4-5 kəndəndə arьq ultьrmaj ebkertkə halьnьp barьla. Sьjfat inspektorь Məzitel, Salavatьf həm kolxoz predsedatele Ojəzizef, komsomol ojoşmahь Xəkimьftar hər vaqьt eş ətləndə bulalar. Eşten sьjfatьn tikşerep toralar.

Kolxoz aşьq huqьvqa başlanь. Ьrdьn tabaqь Ber qamьt jьlqahь bujьnsa urьnlaştьrьlьp, molotilka hьv kəse menən eş lavgə qulajlaştьrьlqan. Bьl kolxozqa 12 at kesən (ike smena) ekonomit itergə məmkinlek birə.

„Qьdьl partizan" dəvlətkə igen tapşьrьv esen 10 attan transport ərigadahь aylde. Bəgən kolxoz berense huqqan aşьqtan Stərletamaq igen qabul itev punktьna 35 sentner arьş odattь.

Kolxozda partia aqzahь həm kondidattarь 5 keşe həm 9 komsomoles bar. Ular bətəhe lə ərigadalarqa—ajьrьm eş tarmaqtarьna berketelgəndər. Komsomol ojoştorovsьhь **Xəkimьf** iptəş sistematik rəveştə eşten ytaleşen tikşerep tora. Komsomoldar urozajdь tərle qortqostardan həm urlavdan haqlavdь yd əbtenə aldьlar. Bьl praktik bojomqa atqarьla. Hər tende 2 şər komsomoles jərep baťьvdaqь həm başqa urəndaqь haqsьlardь tikşerelər həm aşьqtardь haqlajdar. Komsomoldьn jenel kavalerlahь jьş-jьş qьna kolxozda bulqan jeteşhedlektərde asьp tora. Əle kyptan tyqel qenə kolxozdьn sərujьn urlavsьlar totoldo həm başqa şundaj jeteşhedlektər asьldьlar.

Brigadalarda hər 5 kengə ber tapqьr stena gazetalarь sьqarьlьp barьla. Ul gazettarqa daimi redaktordar berketelgən. Qьdьl həm qara taqtalar buldьrьlqan. Brigadalar arahьndaqь sotsialistik jarьş dogovordarь sistematik tikşerelep barьla həm jarьştьn hədəmtələre kolxozsьlarqa anlatьla.

Kolxoz tid kəndən bojdaj həm holo uraqьna teşə. Bojdaj holo jьjnav vaqьtьnda ejgə qajtьp jeremət esən tabardar tədəldə. Tabarda dəjem tuqlanьv, qьdьl məjeş bulasaq.

„Qьdьl partizan" arьş səsevgə başlanь. Ul bьjьl vətəhe 90 gektar arьş səsergə tejeş. Bьnьn esən jer ədərlənep qujьlqan həm arьş səsevde yd vaqьtьnda tamamlar esən jeterlek at həm keşe kəstəre berketelde. Kolxoz əlegə 7 gektar arьş səste Arьş tedma səskes menən səsela.

GPU isemendəge sovxozdьn Ber qamьt jьlqahь bujьna ultьrtьlqan 30 at kəslək dinamohь bar. „Qьdьl partizan" sovxozь menən dogovorlaşьp, vətə kolxozsьlardьn ejdərenə, kolxozdьn kelattarenə, mal harajdarьna, ьrdьn tabaqьna həm başqa jerdərgə elektrik jaqtьhь indergən. Kolxoz bьl dinamohь kədgə vətenləj ydenə hatьp alasaq. **Jaxin**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVET JAĐЬVSЬLARЬ S'JEZDЬNЬN STALIN IPTƏŞKƏ JEBƏRGƏN QOTLAVЬ

Qəderle Iosif Vissarionovic!

Bed, Sovettar sojuzьnьn ədəbiət vəkildare bəgən ydebedden berense vətə sojuz s'jezdьnьdqa jьjьldьq.

Bedden qoral hyddan tora. Bed bьl qoraldь eşselər sьjfatьn kerəş arsinalьna quşaьd. Bed sotsializm tədəvsələren tarələlərlek, milliondardьn kynelenə şatьlьq, dərt həm bşanьvsьlьq tьvdьrьrlьq, ularqa şatьlьq bulьp xeдmət iterlek, ulardь vətə donja kul'turahьnьn bsьn varitьtarьna əjlənderərlek sənqət tьvdьrьrqa teləjbed.

Bed bedden sənqətten bedda həm sit ildərdə eşselər sьjfatь qulьnda bşanьslь həm ytken qoral bulьp əjləneve esən kerəşəkbed. Bed vətə donja revolytsion ədəbiət eşenen haqsьhь bulьp torasqьd.

Bedden bьl tarixi kənəbedde bed qəderle **Iosif Vissarionovic**, hedde, ycitelebedde həm duьь bddь qotlavdan başlajbьd.

Bed hedgə, Leninden iη jaqşь şakertenə, unьn eşen itaqət həm nьqlь rəveştə davam itterevsehenə Sojuzdьn teldərendə bulqan vətə iη jaqşь hyddərde ajtergə teləjbed. Hedden isemeged sol'şevikten tipьn həm xarakterьn xarakterlaj torqan səjeklektən, kəsiərden jaəajlьqьn, ber vətən nerdəmlekten daimilьqьnьn simvolь bulьp əverelde.

Qəderle həm tuqan **Iosiv Vissarionovic**, hedden hedgə, kommunistik partianь, SSSR həmvətə donja proletarlatьn adaqqь jenevgə taban dahi hidgerlek menən alьp barьvsь sol'şevik itep hejep həm xermətlap jebərgən qotlavьvьddь qabul iteged.

Jəşəhen vətə donja xeдmətsandərenen nəxete esən hedde tьvdьrqan sьjnьf həm hedde tərələləgən partia!

SOVET JAĐЬVSЬLARЬNЬN BERENSE BƏTƏ SOJUZ S'JEZDЬ

19-sь avqusta sovet jaďьvsьlarь s'jezdьnьn irtənge ultьrьşь Belorussia xalьq şaqirь Janko Kupala predsedatellege ebtenda Marşak iptəşien „Bələkəjdar esən dur ədəbiət turahьnda" tigən temalaqь dokladь menən asьldь. Bedden jəş uqьvsьlarьnьn nindəj ədəbiət telagənlege, salalar ədəbiətə avtordarьna ulardan nindəj talaptar qujqanlьqь turahьnda aik matur itep hejlaj.

Marşak iptəş epoplaqa syzətlar tabьv esən bedgə kelepxanalarda qaďьnahь juq. Ular nedden ytkən, xəderge həm kitaplar jetmaj, ə bed jaďьvsьlar bedde onottoqod. Bedden tormoş jaqlь, başqasa. His ber ilməsək dəverebeddə jeterlek tikiem bar. Bьl syzətlar jerdə lə, jer ebtendə la-lmvala, jer ebtenda la -şaxtala bar, ti.

Marşak iptəşten dokladьnan hun s'jezda qatnaşьvsь kenşьqьş Seger jaş pionerdarьnьn delegatsiahь—„Baza kyrosьjx" tigən qaďьqlь kitaptьn avtordarь sьqьp hejlanelər.

A. Kanşina sovettar ilenen jəş uqьvsьlarьnьn qotlavьn s'jezdqa şatьlьq menən hejlaj. Ul: bedgə kitaptar, jaqşь kitaptar jetmaj, ə bed jaďьvsьlar bedde onottoqod. Bedden tormoş jaqlь, başqasa. His ber ilməsək dəverebeddə jeterlek tikiem bar. Bьl syzəttər jerdə lə, jer ebtendə la-lmvala, jer ebtenda la -şaxtala bar, ti.

Marşak iptəş: epopiaqa syzətlar tabьv esən bedgə kelepxanalarda qaďьnahь juq. Ular nedden ytkən, xəderge həm kitaptar jetmaj, ə bed jaďьvsьlar bedde onottoqod. Bedden tormoş jaqlь, başqasa. His ber ilməsək dəverebeddə jeterlek tikiem bar. Bьl syzəttər jerdə lə, jer ebtendə la-lmvala, jer ebtenda la -şaxtala bar, ti.

Marşak iptəşten dokladьnan hun s'jezda qatnaşьvsь kenşьqьş Seger jaş pionerdarьnьn delegatsiahь—„Baza kyrosьjx" tigən qaďьqlь kitaptьn avtordarь sьqьp hejlanelər.

A. Kanşina sovettar ilenen jəş uqьvsьlarьnьn qotlavьn s'jezdqa şatьlьq menən hejlaj. Ul: bedgə kitaptar, jaqşь kitaptar jetmaj, ə bed jaďьvsьlar bedde onottoqod. Bedden tormoş jaqlь, başqasa. His ber ilməsək dəverebeddə jeterlek tikiem bar. Bьl syzəttər jerdə lə, jer ebtendə la-lmvala, jer ebtenda la -şaxtala bar, ti.

BAŞQORTOSTAN DELEGATSIAHЬ JAĐЬVSЬLAR SJEZDЬNDA

Moskəv, 19. Başqortostan jaďьvsьlarь delegatsiahь **Tahirьf, Jənəni, Amantaj** həm başqa iptəştər s'jezd başlanqanqa tiklem kendərdə zavod həm predpriatielar menən tanьştьlar. 14-se avqusta ular ip. Stalin ismendəge zavodta, 15-se avqusta Metrostroj həm elektrokombinatta buldьlar.

Tahirьf həm **Xədisьf** iptəştər Volodar rajonьnьn partaktif jьjlьşьnda qatnaşьqь ittelər. Jьjlьşta barьqь 700 keşe qatnaşь. Kisə delegatsia s'jezьn verense ultьrьşьnda buldь. Başqortostan jaďьvsьlarь ip. Gor'ki dokladь bedden alqa janь burьstar qujь, tidər. Begen-aviatsia kenendə delegatsia aerodromda buldь. 20 se avqusta kul'turn parkьndaqь sьqьştarda qatnaşalar.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

FAŞISTARĐıN „PLEBISITQA“ ƏĐERLƏNEVE

Berlin, 19. Gitler 17 iyylde Gamburgta telmər hejlene, unın ası teimere Germanialaqь ветə radio stansalarь arьlarьla raтalьdь Telmerden xatheđ genə eleşe qədəttəgesə elekke xəkymətkə qarşь hejlavgə qajtьp qalalar. Gitlerden hyddəre aujьnsa Germanialaqь xəderge kisergən ветə qьjanьlqtarqa şul elekke xəkymət qəjeple. Gitler pleвissitin təqat tьşqь donja esen genə ytkarelgənlegen belderde. Gitler xəkymətten eşməkərlegen tanqit ttevselərge elk nьq qarşь hejlene hem „вeđđen đəvlətlə təqat вergələp eştarqa genə memkin. Bьnda tanqttselekkə xoquq juq“ ttkənlegen belderde. Min вundaj təttipheđ tarqalьvđarqa qьrqa amnistia ytkarelgənlegen xəвət. Xəвərđə вьl vaqtqa ajqanlь ветəhe 1124 keşenen qulqa alьnqanlьqь əjtelə. Amnistiaqa alьnqan xəđer 1079 keşe qotqarьlqan, totqonda ветəhe 45 keşe genə qalqan.

GITLER TELMƏRE

qarşь sьqam sənki mln вьль kiləsəktə dəvlatten aftoritetlь jetəkselegen tьvđarьv əsen in mehim nəmə tip itəplajem. Min yđemden aldьma Germaniaqa вetənlaj вojondoroqhođ вulьrqa tejeşle вulqan dəvlət jetəkselege вirev вurьsьn qujđьm... Bьl dəvlət jetəkselege ike keskə... politik jaqtan—militətse—sotsialistar xərəkətenə, xərəi nəktənən—armiaqa tajana. Politik tetəkte вerđən вer ytkarevse вulьp millətse sotsialistar partiahь, ə qoralьđь вerđən вer jerətəvse вulьp—armia tora tigən prinsiptь hər vaqьtta tortmoşqa əşьlьvqa ьntьlasaqmьn. Bьl konstruksta Germaniaqa yđenen tormoş mənləqəttərən həm tьşqь donjaqa mənəsənətən nьqtь raveştə jaqlarqa garantia вirəsək“ tine. Gitler yđenen „Janь Germania dəvlətənen alqa вarьvьna qamasavlavqa вalьrsьlьq itkən jəkt kəs menən uqa qarşь tororqa ьntьlqan вetə keşelərđe lə javapqa tartьrьvqa sajqalьvhьđ qьjvlьq menən tulqanlьqьn“ вel derđe. „Tьnьslьqtь hejev“ turahьnda qəđəttagesə əjtep ytkəndən hun, „вeqenge xəkymət xərəi jenevđərgə moxtaz tygel“ tine. Gitler „Germania yđenen tigeđ xoquqьnan his вer vaqьtta la вaş tartmajasaq“ ikənlegen əjtep ytte.

GERMANIALA TOTQONDARĐЬ QOTQARЬV

BERLIN, 19. Germanianьn informatsion ajuronь 30 iyyl vaqtqanь ajqanьь qulqa alьnьvsьlarqa qarata aşьqьs raveştə вirevsə ənđəjđər. Gindenвurgten ulьnьn vozvaniahь вaťьlьp sьqtь, unda „Gindenвurgtən Gitlje đь yđe urnьna qala torqan keşe itep itəplənganlege“ kyrhətelə.

Gitler əsen tavьş вirevgə enləre ənđəjđər. Gindenвurgten ulьnьn vozvaniahь вaťьlьp sьqtь, unda „Gindenвurgtən Gitlje đь yđe urnьna qala torqan keşe itep itəplənganlege“ kyrhətelə.

Gitler əsen tavьş вirevgə endəv metodlarьnьn in xarakterlьhь aulьp, „Eşce fronть“ orqanь вulqan „Derdejce“ gazetьnьn вetə elte вujьnsa вaťьlьp sьqqan „Gitlerqa təqat qəвəxət keşelər genə tavьş вirmə“ tigən anşlagь tora.

GITLERGƏ TAVЬŞ BIREVGƏ ƏNDƏJĐƏR

BERLIN, 19. Plebissit ajqanь menən вetə Germanialə Gitlergə tavьş вirev əsen keslə raveştə agitatsia alьp вarьla. Bətə gazetalarđe ta tavьş вirevgə qatnaşmaqqa saqьrьvsь „saвotazniktarqa вirelevđən“ haqlanьrqa ənđəjđər. Gindenвurgten ulьnьn vozvaniahь вaťьlьp sьqtь, unda „Gindenвurgtən Gitlje đь yđe urnьna qala torqan keşe itep itəplənganlege“ kyrhətelə.

Gitler əsen tavьş вirevgə endəv metodlarьnьn in xarakterlьhь aulьp, „Eşce fronть“ orqanь вulqan „Derdejce“ gazetьnьn вetə elte вujьnsa вaťьlьp sьqqan „Gitlerqa təqat qəвəxət keşelər genə tavьş вirmə“ tigən anşlagь tora.

KQ TIMER JULЬ TURAHЬNDA

Japonia tьşqь eştər ministrlege vəkilenең javaвь

TOKIO, 20. Tьşqь eştər ministerlegenen vəkilе sovet—japon məsəlәəttarenə arnap sit il xəəərselaren qabul itte. Tьşqь eşər ministrlegenең vəkilе ministrlektə вulqan məqlymatlar вujьnsa 14-se avqusta tennə KQ timer julьnьn 17 sovet xəmətkare qulqa alьnqanlьqьn вelderde. Ministerlekkə inqan rəmi xəəərđər вujьnsa qulqa alьvđarđьn səəəplare turahьnda kyrhətmələr jeq ikənlegen əjtte. KQ timer julьndaqь sovet xəmətkərđəren qulqa alьvđarđьn KQ timər julь turahьndaqь konferinsiahьnьn tapikta qalьvь menən вəjlənəşe вarmь kən, tigən horavqa tьşqь eştər ministrlegenen vəkilе KQ timer julьnьn kənsьqьş jaqьndaqь linahьnda aвьlqan zagovor janь nəmə tygel. Timer julda maj həm iyyn əjđarьnda kyp kenə vaqiqalar вulđь, tip javap qajtarđь. KQ timer julь turahьndaqь həjləşevđər tupikqa qulqas ta şunda uq KQ timer julьndaqь sovet xəđmətkərđər qulqa ala вaşlavđarđь nisek anlarqa tip horavqa, ul вьnь xələlmaqəndən kiləp sьqqan nəmə, KQ timer julь turahьndaqь həjləşevđər qəmyman əđəlgəne juq, ul elek kesə davam itə Oxaslđən kiteve əđəlgənlekte his вer anlatmaj, senki Manczov—Gođьn вaş delegatь Tokiođan kitməne, ul həjləşevđərđe davam ittergə memkin, tine.

Tьşqь eştər ministerlegenen vəkilе Japoniaпьn KQ timer julьn вaťьlp alьvqa his вer ujlamaqanlьqьn əjtep ytte. Ul „Japoniaпьn KQ timer julь вaťьlp alьvqa his вer ujlamaqanlьqьn əjtep ytte. Ul „Japoniaпьn KQ timer julь вaťьlp almajasaqьna garantia вirganlegen“ вelderđe. Ləkin Manczov—Gođьn julđь вaťьlp almajasaqьna, unьn вьqa əđerlənməganlegenə garantia вirə henme hun, tiđən horavqa, tьşqь eştər ministrlegenen vəkilе Manczov—Go mestəqil dəvlət вulqanlьqtan, ul вьqa garantia вirə almajьm tip ja ap qajtarđь.

AVSTRIALA

Fetnəselərđe xəkem itev

VENA, 20. Xərəi sut fetnəselər terkəmle jetəkselərenen eşe вujьnsa xəkem sьqarđь. Qəjeplənəvse xəđmətkərđərđən Domes aвьvqa, 12 he qəmerlək katorgaqa xəkem itеldelər.

RAJVOENKOMDAR KƏNƏŞMƏHENDƏ

PRIZЬJVQA TULЬ

ƏĐERLEK MENƏN KILEV ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

Rajon xərəi komissarđarьnьn elkə kənəşməhendə iptəş Aljukin Mejəkə ojoşmalarьnьn doprizьjvniktarqa xarakteristika teđevgə zitdi qaramavđarьn kyrnətep kitte. Xarakteristikalar kərəkle dokumentlar həm məqlymattar menən tulьhьnsa nьtьlmaqandar.

Mejəkə rajonьnda VLKSM rəjkomь həm RIK prizьjv turahьnda matur qararđar sьqarьlar ləkin jeterlek jarđam itməjđər. Tarь Mejəkə doprizьjvniktarьnьn Ofe Işemnaj timer julьna вarьp uda eştavđaren həm uqьvđarьn qьna jaqşь fakt ittepkyrhətep вula.

Bişвyldk rajonь la, prizьjvqa xərəi-politik əđerlek alьp вarьv jəhətenən artta hejrələ. RaJOSO predsedatele lagerqa jьjnalqan doprizьjvniktarqa tejeşle xərəi вelemđər вirev „urnьna, ajьrьn tartiphedlektər eşlagən. Məвelən jeđə вelməvse doprizьjvniktarđь aristovajt itkən.

Đəvlakən rajonьnda eş jaqşьraq вulьha la, вəgengə tiklem 50 doprizьvnikqa xaraktetistika juq Rajkomol prizьv eşendə nas r qatnaşa.

— Bьjьl prizьjvqa əđerlek ytkən jьldarqa qaraqanda Mənəvez rajonьnda jaqşь—tip Malьşoi ip. hejlaj. Şuj j đa rajo jeтakseləre həm avьl sovetlarь avьl xuzalьqь kompanialarьn genə kyđ aldьnđa totop, вorona eşen sittə qaldarđьlar. Ular prizьjvniktarqa xarakteristika tedevgə formal' jaqtan qьna qaranьlar. Mənəvez rajonьnda la вaşqa rajondardaqa kevek (Ofe, Toporin, Qьjqь) RaJONOlar doprizьjvnikt rđьn nađanьlqtarьn вetərevđə nəsar qatnaşalar. Sьqa kyrə lə Ofe rajonьnda mendən artьq ađ вelemle doprizьjvniktar вar.

Bьjьl aprel ajьnda uq Beloret ojoşmalarь prizьlqa əđerlektə вulqan j teşhedlektərđe вetərevqa hyđ вirgəndər ine. Lakin kənəşmələ eşten kirehensə вarьvь kyrende. Nađan đəprizьjvniktar ajrьm ucaskalarqa jađđarьv eşe ytəlmagən. Unda la, вaşqa rajondardaqь kevek, doprizьjvniktarqa tulьhьnsa xarakteristikalar tədəlmagən. SPZ həm BMZ zavodtarьnda xarakteristikalar nasar əjrənelələr. Belorettan sovxozdarqa uqьrqa, əj ənergə jeвərelgən doprizьjvniktar вer kem tarafьnan da tikşerelmaj.

Premiələ qatnaşqan вetə iptəştər đə doprizьjvniktarđьn nađanьlqtarьn вetərev həm вəjnfi otвor eşenen artta qalьvьn kyrhətelər. Şulaj uq proisojuz, komsomol ojoşmalarьnьn həm sovxoz gazetalarьnьn nəsar qatnaşvđarьn kyrhətep kittelər. Rajon ojoşmalarь rajsoвestarqa, Qьđьl ərmiələ вulьvsьlardьn qaliələren ta'min itev julьnda jarđam itməjđər.

Adaqta Başqortostan moвilizatsion idarahьnьn nacal'nigь Murat ip. Saqmaqoş rajonьnьn prizьjvqa əđerlek вujьnsa artta qalьvьn əjtep kitte.

Fizkul'tura juqarь sovetь(predsedatele Akalajьl) doprizьjvniktar tarafьnan GTO znacogьna normalar вirev turahьnqaqь xəkymətten qararьn ytəməne. Baş OSO Voroşilof a atьvsьlar əđerlev julьnda şulaj uq artta hejəlde.

Murat ip. Mraq ojoşmalarьnьn prizьjvqa əđerlek julьnda jaqşь eştəvđaren kyrhətep kitte. Bьl rajonđьn gazettarь jaqşь qatnaşalar. Bətə doprizьjvniktar nađanьlqtarьn вetərgəndər. Bьl eşrarđe y əvđə politвylek nacal'nigь Şafiqьl I, təş đur jarđam kyrhətte. Başqa rajondarđan đa şulaj uq jaqşь eşlərqə tulь mem kinselektəre вar. Prizьjv вaşlanьvqa hanalqan kendər qaldь.

Bьl kendərđe doprizьjvniktarđьn nađanьlqtarьn вetərevqa nьqlь sьjnfi otвor ytkərevqa həm davalavqa tulьhьnsa fajđalanьrqa kərək. Sьjnfi otвor ytkərgəndə ul eşkə ajrьvsa zitdi totonerqa kərək.

BIKCƏNTƏJ, SUXOF.

VKP(в) Yđək komitetьnьn 25 iyyl qararьnьn ytəleşen вarlajвьđ

TOVARĐЬ DƏRƏŤ XAQHƏM TƏGƏL YLSƏV MENƏN JEBƏRERGƏ

GERĐƏR UNAR GRAMQA KƏM

(VKP(в) Əlkə komitetьnьn sovet-savđahь вylegendə вulqan materialđarđan)

VKP(в) Yđək komitetь həm SSSR VBK, potrвiteldərgə kəm ylsəp hatвv həm vaqlap hatвv xaqtarьn вodovqa qarşь kerəşevđə yđđarenen kitвken qararđarьn sьqarđьlar.

Bьl mehim politik qararđarьn ytəv julьnda Başqortostanđьn savđa tockalarьna jahal qьn tikşerevđər tetle zulikьq menən protвitelgə kəm ylsəp hatвv jenəjatlektəren astь.

Başqortьn Əlelage №19 magazinь hatвvsьhь **Pitrova,** Xəmitet tigən grazđanqa ike jarьm kelogram tkməkte 15 gramqa jetkermə ylsəp вirə. № 56 magazinda вer grazđanqa 4 kilo gram tkmək jeвərgəndə 500 gram tkməkte urlap alьp qalalar.

Tikşerev materialđarь kyrhəevensə, kyp urьnda ylsəv prinвorđarьnьn toroşo la вetənlaj nasar xəldə вulьvь вelende Başqortьn № 12 tkmək magazinьnda ike kilogramlьq ger 9 gramqa jenel. № 19 magazinda вer kilogramlьq ger 34,6 gramqa həm 500 gramlь ger 1 gramqa jenel вulqanlьqь вelenide.

Şulaj uq № 24 magazindaqь

ORS NACAL'NIGЬ MOROZOF

SAVĐA POLITIKAHЬN BODOVSЬLAR JAQLЬ

MEJƏKƏ. „Tanьrьl“ orloqsoloq sovxozьnьn eşse ta'minəte aylegendə, polit вyiekten jenel kavalerlьhь tarafьnan tikşerev udqarьlqandan hun, вьndə sovet savđahь politikahьn вođov fakttarь asьldь.

Eşselərgə produksia jeвərevđə ORS tьn aşxanahьnda kəm ylsəv fakttarь şulaj uq yđək magazinda ORS tьn hatвv aylege mədire **Grişin** tarafьnan kytarenke xaqlь produktalarđьn вodolovь вelende, Ə. ORS nacal'nigь **Morozof** вьl jenəjatlərđe вelha lə, qarşь вer nindəj đə sara kyrməgən.

Bьqa tiklem aşxanala ike kilogramlь ger urьnьna taş qullanqandar. Bьl taştьn avьrlьqьn tikşerep qəraqandan hun, unьn ike kilogramqa 75 gram tulmavь вelende. Tlmək, вьndaqь aşxanala eşselərgə hər kilogram hajьn 37 gram jarьm produkta kəm ylsəgandər.

Bьnan tьşta ORS tьn jeteşhedlektare hanap вetərgəhəd kyp. Bьna hedgə savđa aylege mədire **Truşin**. Ul, „Druзвa“ kolxozьnan kilohьn 7 hum 50 tindən 88,5 kilogram вal hatвp alqan. Konvension xaqlan juqarь xaqqa (2 hum 10 tin-3 hum) ala torop, ul вaťđь eşselərgə kilohьn 8 hum 50 tindən 13,3 pr. tь ətətəlmə xaq menən hatqan. Şulaj uq, вьqa tiklem krəвtejendərđən konvinsion вahanan juqarь xaqqa (2 hum 50 tin-3 hum 25 tin), itten kilohьn 6-7 humđan ala kilqan.

Xəđer politaylek вaşlьqь instativahь menən вьl jeteşhedlektərgə sik qujlьđь. Rajkonven ajuro ORS qa, yđ eşen qajtanan qorovđa konkret kyrhətmələr вirđe həm sovet savđahь politikahьn вođovь esen uqa 1300 hum ştraf haldь.

Ləkin ajrьm вyleksələrđə eşselər tujьmьn ta'min itev eşe haman ədəkiek menən вara. Senki **Morozof** вyleksələrđə вik kirək вula. Ul вaťьvqa sьqьp eşselərđen produkta menən ta'min itelep itelmavđaren tikşermaj haman đa kвinilta qьna ulьrьp eş itə. Ikməkten sьjtatь nasar, sej, ul đa kyp vaqьt eşselərgə đur kisekterelev menən вirelə. Yđək aşxanala aştьn sьjtatь nasar. Şulaj uq вьnda havьttar jeteşmaj. h. ə.

Beđ. Morozoitьn urьnьnan ajьlьp, javapqa tartьlьvьn həm kisekmətən eşse ta'minətenen jaqşьrtьlьvьn talap itəвeđ.

Z. Bajan.
Seləjmanьf.

OLIZZƏTULLIN

GAZETA MENƏN HATЬV ITƏ

Nurlman rajonь pocтahьnda xat taşьvsь Olizzatullin pocтaqa ylgən gazetalarđь təmaқe tartьvsьlarqa hata: 5-avqusta 30-sь iyyldə sьqqan janь „Pravđa“ gazetalarьn hattь. Ul вaşta 4 đana gazetənan 1 hum horahala gazeta alьvsь вqajđьn aqsahь jetməgəs 50 tingə вirđe. Ikense kennə 10 tingə 5 həm gazetanь 60 tingə hattь. Gazeta alđarv sьxedmətkərđər həm kolxozsьlar ga zetahьđ ultьralar. Oşo arqala gazeta alđerьvđan tuqtalьvsьlarđa вar. Məвələn: „Qьđьl natiska“ kolxozьnda вaşqort,tatar telendə вer genə danala elkə gazetalarь alьnmaj. Bьndaqь kolxozsьlar „gazeta jađđьrhanda alьp вulmaj“ tidər. Pocta medire вьl eştərgə iqtiвar вirmaj.

T. Kucukьf

RAJBAZALA

Valejef tovarđь yđleştere

Avьrojazь (Başrosta). Rajsojuzđan Talвazь вazahь hatвvsьlarь selpolarqa tovar jeвərgendə terle zulliklek julь menən tovar urlap alьp qalalar.

Taşlь MTS hвgьn вarjok hatвvsьhь вazanan tovar qaвul itep alqanda, вaza hatвvsьhь **Valejef** unьn вer dana kom elzьnđn urlap alьp qala.

Bьnan tьş ul, Işle MTS magazinьnьn hatвvsьhьnь 20 dana kremьn, ike javlьqьn həm вaşqa nəmələren yđleştergən. Şulaj uq ular Işle selpohьna вer taťьmaldь urtalajqa jarьp, unь ike taťьmalqa itəplap jeвərələr.

Rajsojuz predsedatele **Ibrahimьf** вazalaqь вьndaj zulliklek eşlənevselekte kyrmaj, ular menən kerəşmaj.

Oşo arqala вьnda oşondaj jenəjatselektər đur urьn alalar.

Talвazь rajвazahь zulliktarьn aşьqьs javapqa tartьrqa kərək.

BƏLƏBƏJ ZAGOTZERNO PUNKTЬNDA

IGENDE KƏM KYRHƏTEP JAвALAR

Bələвəj (Başrosta). Jəməqat kontrol' arigadalarь Bələвəj Zagotzernohьnьn igen qaвul itev punktьarьnđaqь sovđa noqtalarьn həm turjoktarьn tikşerep,dəvlətte həm potrвiteldərđe aldav faktarь вulьvьn astь.

Zagotzenonьn igen qaвul itev punktь ylsəvsehe **Səjoxef** 6 sentner igen qaвul itep, 5 sentnerqa qьna kvittansta jađьp вirə. Igen ylsəvse **Ivanof** la şulaj uq kvittansiarь alьnqan igengə qaraqanda вer sentner 80 kiloqa kəm jađa.

Bьndaj faktar ylsəvse **Urvansьf** həm **Jaskojevictarđьn** eş praktikalarьnda la kyrende.

Elevator ergəhendəge Başgort larjogьnda hatвvsь **Bajazitьf** metr ylsəve urьnьna вer metr ylsəve urьnьna вer međautr hirək вula. Ul вaťьvqa sьqьp eşselərđen produkta menən ta'min itelep itelmavđaren tikşermaj haman đa kвinilta qьna ulьrьp eş itə. Ikməkten sьjtatь nasar, sej, ul đa kyp vaqьt eşselərgə đur kisekterelev menən вirelə. Yđək aşxanala aştьn sьjtatь nasar. Şulaj uq вьnda havьttar jeteşmaj. h. ə.

Beđ. Morozoitьn urьnьnan ajьlьp, javapqa tartьlьvьn həm kisekmətən eşse ta'minətenen jaqşьrtьlьvьn talap itəвeđ.

Z. Bajan.
Seləjmanьf.

XATTAR EĐE BUJЬNSA

◆ „Başqortostan gazetьnьn 16-ijyldə 149 hanьnđa вaťьlp sьqqan „Begən uqьv вaşlanmaj eli əle“ tigən xəвər Qьrmьťьqalь rajon вaşqarma komitetь tarafьnan tikşerelep dərəťlənde. Məktəptərgə remont вaslandь.

◆ „ORS eşseləre yđđaren məs'yl kyrmajđar“ tigən xəвərđe Tahirof orloq sovxozьnьn politвylege arqьlь tikşertkəndən hun, вufet mədire **Dimitrof**, tkmək вeşerevse qatьn menən Himdiəset urьnьnьn alьnđь şulaj uq ORS nacal'nigьna stolovojđь jaqşьrtьv esen səjasi вylek tarafьnan kirkən sara kyrelde.

◆ „Başqortostan“ gazetьnьn 16 iyyn 179 hanьnđa sьqqan „Spikylənt **Moraf** вalahь „urьnьnan alьnьrqa tejeş“ tigən xəвərđe Məsetle prokurorьna jeвərep tikşertkəndən hun **Mo**rбitьn atahь hatвvsь вulьvь dereťlənməne. Ə. Morьf kolxozda jeteşhedlektər tьvđarqanь esen predsedatellektən alьnđь həm komsa jacejkahьnan şelta вirelde.

◆ „Başqortostan“ gazetьnьn 9 iyyl 182-hanьnda вaťьlp sьqqan, „kulak вalahь urьnьnan alьnhьn“ tigən xəвərđe Qьjqь tađalьq haqlav вylegenə jeвərep tikşertkəndən hun, kulak qьđь Zakirova „aptika“ la eşlav urьnnan alьnđь.

◆ „9-qinvar“ kolxozь ettarьn telahə kem jegep kita“ tigən xəвərđe Mejəka rajon komitetь arqьlь jeвərep tikşertkəndən hun, attarđь eşlekten sьqarьvsь vid vrac **Filipof**, вrigadir **Ojataullin, kolxozь Vaxitьf** həm вьl keşelərgə sara kyrməvse kolxoz predsedatele **Əxmətьftardьn eştere** sutqa tapşьrьldь.

Javaplь redaktor urьnвasarь ZƏKI KAJĐPKUL.

QЬRQЬP AL HƏM HAQLA

LUNACARSKI BAQSANЬNDA

Klassik вutonarianьn hunqь xuşlaşev 10 spektakele

21 „ ROZ—MARI
22 „ premera DONNA Zuaneta
23 „ DONNA ZUANETA
24 „ Hunqь tapqьr XOLOPKA
26 „ „ ROZ—MARI
27 „ „ KORNEVIL'QЬNQЬRAVĐARЬ
28 „ „ DONNA ZUANETA
29 „ „ SEQƏN BORONЬ
30 „ Xuşlaşev spektakele XOLOPKA

Ujьn səqət 9 đan вaşlana, kassa 4 tən asьq.
DIREKSIA

DKA kinoьnda
Begen Sit il ilt'ma
СЧАСТЬЕ МАТУШКИ КРАУЗЕ
Sianьstar вaşlana kiske 7-10 sa-atlarda.Kassa aşьq kiske 6 nan.

JANALEP kinoьnda
Tavaşlь xudozestvalь fil'em
Kar'era Ruddi
Fojelь orkestr ujoaj.
Pole jaşellənderelde.

JULHЬĐLЬQ MENƏN KƏRƏŞ

RAJONDA BERENSE SOVET

Maqar rajonь **Aiatana sovetь** jaqşь jul əsen keraşte, avьl sovetlarь konkursьna вaťlap jajep jeвərđe. Sovet jul turahьnda krajđar ara teđelgən sotsialistik jarьş tvogovorьn вetə kolxozsь həm eşsən janqьđaqtarqa jet kerđe. Heđemtalə sovet kylamendəge eşkə jaraqqn quldar, qьna tygel, qarttarđa jul teđevgə qatnaştalar. Sovet jul teđev planьn **102** pr. qa ytəne.

Jul teđev eşe menən sovet predsedatele **Tazitđinof** həm partorg **Ojiвađullin** iptəştər yđđare jetəkselek ittelər, вergə eşlənelər.

Aiatana sovetь rajonđa вerense. Rajon вaşqarma Komitetь unь вyləkləv məs'ələhen kytərđe.

X. Q.

UDARNIKTAR BYLƏK LƏNDE

Đəvlakən rajonьnđa 5 iyyđan 10 вьna tiklem jul teđevudar вiş kənleje iqlan itelgəjne. Aťьq đur heđemtə вirđe. Rajon jul teđev planьn 104 pr. qa ytəne. Biş kenlektə taş tyşəv normahьn 150-200 pr. qa ytavselerđən: **Şuralof Petr-200 hum, Şuralof Fiođr-100 hum, Şuralof Ivan-100 hum, Şuralof Aleksandr 80 humqa** həm disatniktarđan: **Matrosof-150 hum, Smirnof-100 hum aqsa menən ayləklandelər.**

Sujьnьs MTS kolxozđarь janşь eş elgeləre kyrhətkan esen MTS polit aylege ularđь 300 hum aqsa menən aylaklene. Şulaj uq **S Nikolaj** sovet raise ip. **Petrof**-200 humqa, sovet jul teđev vəkile-**Ceranimof** 80 humqa, jul seksiahь-100 humqa həm Haraj sovetь predsedatele ip. **Latьjpof**-100 humqa, seksia jetəksehe **Andullin** 100 humqa həm şul uq avьl sovetь **„Qьđьl oktəər“** kolxozь predsedatele ip. **Davьtof**-100 hum aqsa menən aylaklandelər.

Dunoika avьl sovetь predsedatele-**Şkanurna** 100 humqa, „Salavat“ kolxozь (Ismaqil sovetь) 85 humqa aylaklende.

Jul teđev eşen xurlьqlь təvestə əđevselerđən: Polьkof sovetь predsedatele **Voronof**, Qaran sovetь predsedatele-**Filipof**, Ivangorod, Ivanotka avьl sovetь predsedatelđare-Sidorenko həm Bezsmertnaj plandь ojatьhьđ raveştə **əđelər.**

S. Sьrtlanof

BULĐЬQHЬĐ BƏĐRI

KEŤƏHENDƏ PARTBILET JƏRƏTMƏHEN

„Janь Bylək“ kolxozь вьjьl 1000 gektarqa jaqьn majđan aşьqtьn urozajьn jьjnap alьrqa tejeş вulha, 13-sə avqustqa unьn nejвarь 418gektarь qьnaurьlqan

Temp tyвən. Lakin eşten вьj jatьla əjtkehed nasar. Juqaltьv đaroşa qarşь kerəş вetənlaj ojoş torolmaqan. Aşьq urqanda la, jьjnaqanda la. huyqanda la te ləhə nisek tədərьla. Unarla qan sentner igendər tьaphed juqalalar.

Urqanđə вaşaq qojola. Ber kv. miter jerđə urtasa 40 вaşaq qala. Lakin вaşaq jьjnav ojoştorolmaqan. Pionerđar, uqьvsьlar вaşaq jьjnavqa moвilizovajt itelmagəndər. Aşьq huqqanda la orloq вik kyp qala. 1-se вrigadale i kəltə huqьlqan aşьqta 100 iəp вaşaq qalqanlьqь вelende. Jelgərgən vaqьtta la kyp igende əvravqa jeвərələr...

Baraвanşik-keltə вirevse вulьp kulak malaj Səfərqalin Xamat eşləj. Unьn kulak malaj вulьvьn kolxoz predsedatele la. avьl sovetь predsedatele la вelələr. Lakin sara kyrmədər, unь jəşerep, jaqlap kilələr.

Orloq totqostar вetə urqьs maşinalarьna la qujьlmaqandar. Qujьlqandarь vaqьtьnda teşeşensə tədartьlьp torolmaj. 3-sə arigada maşinisь Vagapьf orloq totqos menən jьjьlqan igedərđen вer genə kilogramьn da tapşьrmaqan ə, arigadir. Məsəlləmьf Minneəxmət вьl turala вer nəmə la вelmaj. Şul arigadalaqь ikense вer maşinist Kildejarьf Məsəlim arigadirqa orloq totqos qujьvqa kərəklege turahьnda əjthə lə вьqa la iqtiвar itelmagən. Şulaj uq вojđaj urqanda la вik kyp вaşaqtar qala.

Urьlqan aşьqtarđь eвkertiləv eşenə iqtiвar itelmaj. Xəđer вetə вaťьv keltələr menən tulqan. 500 gektar urьlqan majđan kel tələrđə ultьra. Lakin вer genə eвkert tə juq.

Şulaj uq igendərđe urlav faktьarь la вar. Tik kolxoz predsedatele Nasьjrьl, partorg Dieajьlьr qьna „вeđđə urlaşьv juq...“ tip tьnьs jatalar. 13-sə avqusta kendəd. 2-se вrigadanьn вrigadirь Sirazedinьf Qələv holo kei tahe urlap alьp qajtqan. Unьn ađвatьna inep qaraqas, вaşqa nəmələr đə urlaqanlьqь вelende. Ai menən uđqan-вarqan najьn taşьj torqas kolxozđьn 2-3 furman вesənen ydləştergən. Kolxoz kenaəqьşьn вerəmlap, вerəmlap ed ep alьp kitev unda massovoj teť alqan. Ul urlaşьvqa inməj вit, tidər. Unda вik ere urlaşьvqa la artьq iqtiвar itelmaj. Kyptən tygel kolxozđьn 5 atьn urlanьlar, вer nəвel ajqьrьn hujđьlar. Ləkin вьl jenəjətselərđe tikşerevse lə, вьl turala ujlavsь la juq.

Bьl kolxozđa Işle MTS-ь kamвajnь eşlaj. Ul вer ajđan вirle 6,5 gektar qьna aşьq urđь la, вaťьvđa вuş jata. Unь urozaj jьjnavqa teşəv aldьnan nьqlap remontlamaqandar, jьş vatьla, xəđer eşlamaj..

Ajaq atlaqan hujьn jenəjattər..

Kem qajeple hun?

Əlaltta jetakselər qəjeple. Kolxoz predsedatele Nasьjrьl huldars adminstratif metod menən „jetəkselek itə“. Kolxozsьlar arahьnda massovoj-anlatьv eştere alьp вarьlmaj.

Xeđmət dereв ojoştorolmaqan, tigeđlavselek xəkem herə. Kəltə вajlaqəndə 12-13 keşe вergə eşlaj, ularqa xeđmət kenə вer tigeđ jađьla. Itвp-xisap eştere nasar. Kemđen kypme eşlagəne вildəle tygel. Utavđan hun ydenen kypme eşlagənen вer genə kolxozsь la, вelmaj.

Baťьvđa qьna jatьp eştev ojoştorolmaqan. Avьlqa qajtьp jəreqanlektən kolxozsьlar eşkə hunlap sьqalar. Fəjzyllin. Bajtimerei Qələjullalar eşkə səqət 10 dardə qьna sьqalar. Şulaj uq jьđьv eş вarqan saqta saqьrьm qa hьv edlap kitev fakttarь вar.

Baťьvđa eşlavse qatьndarđьn вalalarьn tərвiələv eşə ojoştorolmaqan. Baťьvđa ular əsen ismaham qьvьş ta juq. Kolxoz predsedatele Nasьjrьl—вalalar qəjqьhь juq əle, tip kenə quja.

Kommunist Nasьjrьl Bəđrej jalanqaş adminstratif saralar kyrevđən вaşqa вer nəmə lə eşləmaj. Ul hər vaqьt вuqaz kirep aqьrьv, jekerev, hygenev menən eşte вetərə. Вer nəmə вulha ştriaqa вarьp jəвeşə. Əlaittə Bəđriđen şul tiklem ərevena kolxozsьlar kynegep вelkandər. Əjđə ərer, ərer đə tuqtar ale... tip kenə qujalar, unь tenlamajđar.

„Janь ayłək“ kolxozьn jemerevgə alьp вarьvsь kommunist isemen вьвьratьp jerevse Nasьjrьl Bəđeri javap вirergə tejeş.

Ş. Kildejarьf

MALDAR ƏSƏN VETAMINDЬN KƏRƏKLEGE

Maldarđьn hanьn həm produk Şunlьqtan, unь jahalma raveştə вik qurqьnьslь avьrlv menən siahьqьn arttьrьvđa, ularđь jaqşь eşlap-əđerlap tə вufmaj.

Ləkin, vetamindarđьn terekxəl qьlqьa rol' ujnaj. Mal ađьqlekte haqlavđa вulqan rol'đare tarь вik kyp, ləkin ularđьn вe ularđьn qajhь, nindəj ađьqta təhen đə telagən normala aşatlv jaramaj. Ađьqtarđьn ximik sostaftarь həm mal organizmьnьn вьl jəki tege elementtarьna qarap dereť mal ađьqlə ratsionь təđev talap itelə. Oşo jəhəttən qaraqanda har вer kolxoz, kolxozsьlar qьjqa mal ađьqь əđerlev esenđə nindəj ađьqtь kypme əđerlev, unь nisek itep haqlav mas'ələlere вujьnsa tulь məqlymatta вulьrqa tejeştər.

Kyp kenə kolxoz, ferma jetəkselərevеđ, turanan-tura mal aşatьvsьlarьвьđ mal ađьqьnđa aqhьm, maj kevek matđalare jeterlek вulьvđьn nindəj əhəmiətle вulьvьn anlajđar. Ləkin, maldь dereť aştьvđa, unьn ađьqьnđa вer aqhьm, maj kletcatkalarđьn jeterlek вulьvьn qьna вelev jetməj. Fənden hunqь tikşerenevđere mal ađьqьnđa vetamindar đa jeterlek вulьvđь talap itələr. Hər вer mal aşatьvsь, tərвiələvse vetamindar menən tulь tanьş вulьrqa tejeş.

Vetamindar tip terlə ađьqtərđa вula torqan ajьrьm matđalərgə, tereklektə haqlaj torqan nəmələrgə ajtələr. Bьqa tiklem vetamindarđьn ximik sostafьn nьqlь вelep jetkəndare juq ine ularđьn qajhь, nindəj ađьqta kyp вulьvь вelengən.

Amerika qalimdarь вetə vetamindarđь 5 gruppaqa вylep, hər вer gruppanь вer terlə xərei menən atap jərətalər. Ular—A, B, C D, E.

Vetamin „A“. Bьl vetamin organizmđьn ytevendə вik đur rol' ujnaj. Mal ađьqьnda „A“ vetaminь jeterlek вulmaqanda mal ytevenən tuqьraj, kyđe erenlap avьrta вaşlaj.

Bьl vetamin вigerək tə hettə, majđa, вalьq majьnda, kişerđə, jəşel ađьqtarđa kyp вula. Ylənde kiptergəndə bьl vetamin jugalmaj. Bьna ni əsən maldarđь qьş ajđarьnda jəşel вesən menən tulьhьnsa tə'min iter əsen, əđerlap qalьrqa ajrьvsa iqtiвar itergə kərək.

Vetamin „B“. Ađьqta вьl vetamin jeterlek вulmaqanda, mal paralic, nerva avьrьvđarь menən avrьj вaşlaj. Şulaj uq maldьn aş qadanь ta вodola вaşlaj. Ese qata h. ə.: Bьl vetamin вigerək tə orloqta, drozza la, tamьr ađьqtarđa, hettə kyp вula.

Vetamin „C“. Ađьqta вьl vetamin jeterlek вulmaha, maldar đa keşelər đə singa tip atalqan „C“ **vetaminь** janь jəşelsələrđə həm jəşel yləndərđə kyp вula. Jəşelsə həm yləndərđe kiptergəndə вьl vetamin juqala (Silosta haqlana tigən gepotiza (uj) вar). Ul, janь hettə lə kyp вula.

Vetamin „D“. Bьl vetamin maldarđьn hejəge ytev həm ularđь terlə hejək avrьvđarьnan haqlav əsən kərək. (Məвələn raxita avrьvь) Bьl vetamin вalьq maьında, kykaj harьhьnđa, вer ni tiklem jəşel ylən japraqtarьnda вula

Vetamin „E“. Bьl maldarđь ytterev əsən kərək. „E“ vetaminь jəşel ylandərđa orloqtarđa həm ytemlek majđarьnda kyp вula.

Kyraheged vetamindar keşe tormoşo əsən gena tygel, maldar tormoşonda la ib kitkes đur rol' ujnaj. Ularđьn hər вer terə lə mal ađ

Городская читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BƏTƏ IL PROLETARDAERЬ, BRLƏŞEGRD!

BAŞQORTOSTAN

№ 193
22-avgust
1934
JЬL

VKP(b) rsn Eşşcrtcstan Elkə, Gfə qala komitetlarь, BYBK həm Başprofsovet organь

„Jaqşь mal yrsetev maqsatь menən hər ber sovxozda iŋ qimmətle orqasь həm irkək mal jadrəhьn ajrьpqujьp, ular əsən ajrata diqqətle həm kvalifikatsialь tərbiəne, qaravdь, tujdьrьvdь həm dərəŋ bulqan zoo texnika ucot alьp barьvdь tə'min itergə"

(VKP(b) Ydək komitetь pelenumь)

KOMBAJЬNDARĐЬ FAJĐALANЬV TURAHЬNDA

VKP(b)nьŋ Başqortostan Elkə komitetь bjurohь qararь. 1934 jьl, 17-avqust

1. Kombajьndardь dərəb fajdalanьv, udojan jьldardaoŋь xatalardь jəbərməv həm urojaj jьjnav majdandarьnьŋ jaqşь ucaskalarьn kombajьndarqa berketev turahьnda Oskom həm politsektordьn ber nisə tapqьr ibkərtevdərə həm kyrhətmələre bulьvqa qaramabtan, MTS həm sovxoz politbylek başlьqtarь, direktordarь oşo kongə tiklem kombajьndar eşen ojoştorovqa kereşməgəndər həm kombajьnqa qarşь praktika kyrhəttelər (Aqharь, Jergən, Bajqь MTS tarьhəm başqalar. Dovləkən, Əlsəj sovxozdarь), kombajьndardь vaqьtında eş menən tə'min itevgə sara kyrmənelər, şular hədəmtəhendə kombajьn menən jьjnavqa əildələngən arьş majdandarь, kolxozdardьn başqa maşinalarь tarafьnan jьjnalьvtьn ojtep udьrqa.

2. Kombajьndardьn tuqtəlьp torovьna səəp bulьvsь terle texnik həm ojoştorov jeteşhedlektəren vaqьtında bəterov həm xədmətlənderev esen kombajьndarqa jaqşь texnik həm kul'tura kestəre berketelmənelər.

3. Əlkə komitettьn, kombajьndardь kərekle instrumenttar həm zapas cəstər menən vaqьtında tə'min itev həm kombajьndardь ədlekhəd nuşatьp törovdь ojoştorov turahьndaoŋь kyrhətməhe sovxozdar tarafьnan ytəlmənc.

4. Kombajьndardь xədmətlənderev esen əftomaşinalarda masterskojdar ojoştorov turahьndaoŋь direktiva ytəlmənc.

5. Kombajnerdardь, şturvassłardь həm traktoristardь kyl'tura-tormoş jaoŋьnan xədmətlənderev eşe ojoştorolmaoŋan (tuqlanьv eşe siktan tьş nasar qujьlqan həm torlaq şarttarь aqhaj).

6. MTS direktordarь tarafьnan hər ber kombajьn əbtenən konkret jetəkselek itev juq (MTS direktordarь bьl eşte 2 nse dərəxələ toroqan rabotniktarqa bşanьp tapşьrqandar). Sovxoz direktordarь, şulaj uq sovxoz byleksələrenen idara itevselərc. mexaniktarь, babьvda kombajьndar eşe menən licno jetəkselek itməjdər (Dovləkən, Byzdək həm Stərletamaq orloqsoloq sovxozdarь).

7. Kombajьndar menən eşləv esen in jaqşь traktordar həm traktoristar bylenməgəndər. Qajhь ber sovxozdarda (Dovləkən, „Krasnaja Başkiria") ajrьm təzrinəle kombajnirdar başqa eştergə fajdalanьlalar.

Bajtaq MTS tardə arьş uraoŋь bətev menən aiş jete kən bujьna kombajьndardьn ajrьm jeteşhedlektəre bəterelməj qaloqanlьqtarь belenđe.

8. Orloqsoloq sovxozdarьnda (Tahirьf, Zeleno-Klinski byleksəhe, Byzdək, Tənjaq-komsomol byleksəhe) kombajьndar menən berense *siratta nьqlь sypləngən* ucaskalardь jьjnav *vaqioqalarь* bulđь.

9. Bajtaq MTS-tarda kombajьndar bərəmləp ajьrьm kolxozdarqa taşlanoqandar, şunьqtan kombajьn eşendə texnik həm ojoştorov jardəmь bətenləj kyrhətelməj.

10. MTS həm sovxozdar jetəkselege komba jьndar tarafьnan jьjnaloqan orloqtardь tadartьv həm kipterev eşendə (jelgərtev, kərək menən tadartьv həm orloqto sortiravajt itevdə) sol'şevistik qatьlьqtь kyrhətməj.

11. Kombajьndardь jaqşь fajdalanьv esen buloqan konkurs həm kombajnerdardьn sotsialistik jarьşь bajtaq MTS həm sovxozdarda kombajnerdardьn qatnaşlьoqьnan tьş formal' oqьna udojarьla, ajrьm kombajnerdardьn unьştarь papylərləşterelməj. Kombajnerdar arahьnda partia-massovoj eştər siktən tьş nasar qujьloqan.

Əlkə komitet qarar itə:

1. Bajqь MTS-ь direktorь Semenofqa, Aqharь direktorь—Tuqanьfqa, Jergən—Kononofqa kombajьnqa qarşь praktikalarь esən vьjgovor ioqlan itergə. Dovləkən orloqsoloq sovxozь direktorь—Cuprininqa, Əlşəj sovxozь—Sol tanьfqa, əgər ular kombajьndardь tulьhьnsa fajdalanьv esen aşьoqьs saralar kyrməhələr, ulardь qatь partia javaplьlьqьna tarttьrьv məs'ələhe qujьlasaoqьn ibkərtergə.

MTS direktordarь həm politbylek başlьqtarьna, ajrьvsa Xəjnullа, Baltas, Malajaz həm Prejot MTS tarьna həm şulaj uq Bajqь, Aqharь, Jergən MTS-tarь politbylek başlьqtarьna, əgər ular jaqşь kəndərdə kombajьndardь tulьhьnsa fajdalanmahalar, VKP(b) Əlkə komitetь ularqa qarata qatь partia jazahь birergə məzbyr bulasaoqьn ibkərtep ytergə.

2. MTS həm sovxoz direktordarьn həm politbylek başlьqtarьn, kombajьndardь fajdalanьv eşendəge ojoştorov həm texnik jeteşhedlektərde aşьoqьs bəterergə həm hər ber kombajьn menən həm tigəndə 160 gektar jьjnavdь tə'min itevgə məzbyrlergə.

3. MTS həm sovxoz direktordarьn həm politbylek başlьqtarьn, kombajnerdardь kul'tura-tormoş jaoŋьnan, xədmətlənderevdə his kisekməj jaqşьrtьroqa həm naturalata bulьhьn şulaj uq aqsalata la dərəb avansirlavdь ojoştororoqa məzbyr itergə.

4. Politbylek başlьqtarьn, kombajьndardь dərəb fajdalanьv esən buloqan konkurstь kin jajep jebərergə, konkurs kyrhətkestəren ytəv esen kerəşkə bətə kombajnerdar massahьn bьqtьrьroqa, kombajьnqa qarşь buloqan nastroiniələrdə, ul kem genə tarafьnan kilep sьqmahьn qьrqa kibergə məzbyr itergə.

5. Əlkə gazetalar redaksialarьna, rajon həm politbylek gazetalarьna kombajьndar həm brigadalar eşen kən hajьn jaqtьrtьrma təqdim itergə.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь—**ISƏNCYRIN**

YLƏN ORLOQO TURAHЬNDA

Başqortostandaqь kolxozdarda təəjqi mal jeretev urьndarь nigədhed rəveştə urьnlaştьrьlqandar. Bьna şunьn esen də kyp kena rajondar həm kolxozdar ykep barqan malsьlьq esen mal ədeqь bazahьn jahalma ketev jeretev urьndarь buldьrьv həm ecsən ədərlev juldarь menən xəl itergə tejeştər.

Təəjqi mal jeretev urьndarь nulmaqan jəki jeteşhed buloqan rajondarda həm kolxozdarda mal adeqь bazahьn unьşlь rəveştə xəl itev, tulьhьnsa orloqtar ədərlevdən, ulardь juqaltьvhьd jьjnavdan həm qьraqьj ylən orloqo jьjnavdan kilə.

Bьjsl Başqortostan kolxozdarьnda 15540 ga orloq ylandare qaldьrьrqa həm 200 sentner qьr ylandare jьjnalьrqa tejeş ine. Ləkin məqlymettar, partia Əlkə komitettьnьn 1935 jьlda mal ədeqь urьndarь buldьrьv esen orloq bazahь tьvdьrьv turahьndaqь qararь ytəlmənen həm şulaj uq əlkə dəvmələndə orloq qaldьrьv planьnьn ytəlmənen kyrhətələr.

Bьna məqlymettar (gektardarda)

	Plan.	Orloq esen qaldьrьlqan jerdar	p.pr.
Kliver .	6000	4313	69
Kastyr .	4900	3176	65
Timaŋejka	1000	461	46

Bьl julda nigerək tə malsьlьq rajondarь nasar eşlejdər. Arxangil rajonь plan bujьnsa 500 ga qaldьrьrqa tejeşle bulha. qəmətdə 274 ga jəki 45 pr.qa qaldьrqan. Blagoviŋşin rajonьnə plan bujьnsa 760 ga bulha, 232 jəki 30 pr.qa qьna ytəgən. Mişkə rajonьna plan bujьnsa 600 ga bulha, 171 ga jəki 28 pr.qa qьna ytəlgən.

Bajtaq rajondardar plandьn ytəlmənen, jənəhe ayrilgən planqa qaraqanda orloqtardьn jeteşməve menən anlatalar. Başnarkomzimdьn tikşereve hədemtəhendə orloq esen səselgən urьndar buloqan, ləkin ulardь sanьp alqandar bulьp kyrenə. Rajon ojoşmalarь la, Başnarkomzem da ylən səseven naturala tikşerev eşen vaqьtında ojoştormanьlar. Bьl adeqь ylandare orloqo planьnьn ytəlmənenə səbəp buldь. Orloq urьnь buldьrьv menən genə, adeq ylənc orloqo ədertav məs'ələhe xəl itelməgənc asьq əildələ. Unьn esen orloqqa qaldьrьlqan urьndardь vaqьtında jьjnav məs'ələhenə nьqlь toqtisar itergə kərək.

Mal adeqь kul'turalarьna orloq bazahь tьvdьrьv eşenə narьq birep jetkermənselər menən nьqlь kerəş alьp barьrqa kərək. Xədər kliver, kastyr, timajejka orloqtarь—iŋ difitsitlь orloqtar. Bьl orloqtardь eşlap bujьnav majdandarьnьn jaqşь ucaskalarьn kombajьndarqa berketev turahьnda Oskom həm politsektordьn ber nisə tapqьr ibkərtevdərə həm kyrhətmələre bulьvqa qaramabtan, MTS həm sovxoz politbylek başlьqtarь, direktordarь oşo kongə tiklem kombajьndar eşen ojoştorovqa kereşməgəndər həm kombajьnqa qarşь praktika kyrhəttelər (Aqharь, Jergən, Bajqь MTS tarь həm başqalar. Dovləkən, Əlsəj sovxozdarь), kombajьndardь vaqьtında eş menən tə'min itevgə sara kyrmənelər, şular hədəmtəhendə kombajьn menən jьjnavqa əildələngən arьş majdandarь, kolxozdardьn başqa maşinalarь tarafьnan jьjnalьvtьn ojtep udьrqa.

2. Kombajьndardьn tuqtəlьp torovьna səəp bulьvsь terle texnik həm ojoştorov jeteşhedlektəren vaqьtında bəterov həm xədmətlənderev esen kombajьndarqa jaqşь texnik həm kul'tura kestəre berketelmənelər.

3. Əlkə komitettьn, kombajьndardь kərekle instrumenttar həm zapas cəstər menən vaqьtında tə'min itev həm kombajьndardь ədlekhəd nuşatьp törovdь ojoştorov turahьndaoŋь kyrhətməhe sovxozdar tarafьnan ytəlmənc.

4. Kombajьndardь xədmətlənderev esen əftomaşinalarda masterskojdar ojoştorov turahьndaoŋь direktiva ytəlmənc.

5. Kombajnerdardь, şturvassłardь həm traktoristardь kyl'tura-tormoş jaoŋьnan xədmətlənderev eşe ojoştorolmaoŋan (tuqlanьv eşe siktan tьş nasar qujьlqan həm torlaq şarttarь aqhaj).

6. MTS direktordarь tarafьnan hər ber kombajьn əbtenən konkret jetəkselek itev juq (MTS direktordarь bьl eşte 2 nse dərəxələ toroqan rabotniktarqa bşanьp tapşьrqandar). Sovxoz direktordarь, şulaj uq sovxoz byleksələrenen idara itevselərc. mexaniktarь, babьvda kombajьndar eşe menən licno jetəkselek itməjdər (Dovləkən, Byzdək həm Stərletamaq orloqsoloq sovxozdarь).

7. Kombajьndar menən eşləv esen in jaqşь traktordar həm traktoristar bylenməgəndər. Qajhь ber sovxozdarda (Dovləkən, „Krasnaja Başkiria") ajrьm təzrinəle kombajnirdar başqa eştergə fajdalanьlalar.

Bajtaq MTS tardə arьş uraoŋь bətev menən aiş jete kən bujьna kombajьndardьn ajrьm jeteşhedlektəre bəterelməj qaloqanlьqtarь belenđe.

8. Orloqsoloq sovxozdarьnda (Tahirьf, Zeleno-Klinski byleksəhe, Byzdək, Tənjaq-komsomol byleksəhe) kombajьndar menən berense *siratta nьqlь sypləngən* ucaskalardь jьjnav *vaqioqalarь* bulđь.

9. Bajtaq MTS-tarda kombajьndar bərəmləp ajьrьm kolxozdarqa taşlanoqandar, şunьqtan kombajьn eşendə texnik həm ojoştorov jardəmь bətenləj kyrhətelməj.

10. MTS həm sovxozdar jetəkselege kombajьndar tarafьnan jьjnaloqan orloqtardь tadartьv həm kipterev eşendə (jelgərtev, kərək menən tadartьv həm orloqto sortiravajt itevdə) sol'şevistik qatьlьqtь kyrhətməj.

11. Kombajьndardь jaqşь fajdalanьv esən buloqan konkurs həm kombajnerdardьn sotsialistik jarьşь bajtaq MTS həm sovxozdarda kombajnerdardьn qatnaşlьoqьnan tьş formal' oqьna udojarьla, ajrьm kombajnerdardьn unьştarь papylərləşterelməj. Kombajnerdar arahьnda partia-massovoj eştər siktən tьş nasar qujьloqan.

Əlkə komitet qarar itə:

1. Bajqь MTS-ь direktorь Semenofqa, Aqharь direktorь—Tuqanьfqa, Jergən—Kononofqa kombajьnqa qarşь praktikalarь esən vьjgovor ioqlan itergə. Dovləkən orloqsoloq sovxozь direktorь—Cuprininqa, Əlşəj sovxozь—Sol tanьfqa, əgər ular kombajьndardь tulьhьnsa fajdalanьv esən aşьoqьs saralar kyrməhələr, ulardь qatь partia javaplьlьqьna tarttьrьv məs'ələhe qujьlasaoqьn ibkərtergə.

MTS direktordarь həm politbylek başlьqtarьna, ajrьvsa Xəjnullа, Baltas, Malajaz həm Prejot MTS tarьna həm şulaj uq Bajqь, Aqharь, Jergən MTS-tarь politbylek başlьqtarьna, əgər ular jaqşь kəndərdə kombajьndardь tulьhьnsa fajdalanmahalar, VKP(b) Əlkə komitetь ularqa qarata qatь partia jazahь birergə məzbyr bulasaoqьn ibkərtep ytergə.

2. MTS həm sovxoz direktordarьn həm politbylek başlьqtarьn, kombajьndardь fajdalanьv eşendəge ojoştorov həm texnik jeteşhedlektərde aşьoqьs bəterergə həm hər ber kombajьn menən həm tigəndə 160 gektar jьjnavdь tə'min itevgə məzbyrlergə.

3. MTS həm sovxoz direktordarьn həm politbylek başlьqtarьn, kombajnerdardь kul'tura-tormoş jaoŋьnan, xədmətlənderevdə his kisekməj jaqşьrtьroqa həm naturalata bulьhьn şulaj uq aqsalata la dərəb avansirlavdь ojoştororoqa məzbyr itergə.

4. Politbylek başlьqtarьn, kombajьndardь dərəb fajdalanьv esən buloqan konkurstь kin jajep jebərergə, konkurs kyrhətkestəren ytəv esen kerəşkə bətə kombajnerdar massahьn bьqtьrьroqa, kombajьnqa qarşь buloqan nastroiniələrdə, ul kem genə tarafьnan kilep sьqmahьn qьrqa kibergə məzbyr itergə.

5. Əlkə gazetalar redaksialarьna, rajon həm politbylek gazetalarьna kombajьndar həm brigadalar eşen kən hajьn jaqtьrtьrma təqdim itergə.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь—**ISƏNCYRIN**

YLƏN ORLOQO TURAHЬNDA

Başqortostandaqь kolxozdarda təəjqi mal jeretev urьndarь nigədhed rəveştə urьnlaştьrьlqandar. Bьna şunьn esen də kyp kena rajondar həm kolxozdar ykep barqan malsьlьq esen mal ədeqь bazahьn jahalma ketev jeretev urьndarь buldьrьv həm ecsən ədərlev juldarь menən xəl itergə tejeştər.

Təəjqi mal jeretev urьndarь nulmaqan jəki jeteşhed buloqan rajondarda həm kolxozdarda mal adeqь bazahьn unьşlь rəveştə xəl itev, tulьhьnsa orloqtar ədərlevdən, ulardь juqaltьvhьd jьjnavdan həm qьraqьj ylən orloqo jьjnavdan kilə.

Bьjsl Başqortostan kolxozdarьnda 15540 ga orloq ylandare qaldьrьrqa həm 200 sentner qьr ylandare jьjnalьrqa tejeş ine. Ləkin məqlymettar, partia Əlkə komitettьnьn 1935 jьlda mal ədeqь urьndarь buldьrьv esen orloq bazahь tьvdьrьv turahьndaqь qararь ytəlmənen həm şulaj uq əlkə dəvmələndə orloq qaldьrьv planьnьn ytəlmənen kyrhətələr.

Bьna məqlymettar (gektardarda)

	Plan.	Orloq esen qaldьrьlqan jerdar	p.pr.
Kliver .	6000	4313	69
Kastyr .	4900	3176	65
Timaŋejka	1000	461	46

Bьl julda nigerək tə malsьlьq rajondarь nasar eşlejdər. Arxangil rajonь plan bujьnsa 500 ga qaldьrьrqa tejeşle bulha. qəmətdə 274 ga jəki 45 pr.qa qaldьrqan. Blagoviŋşin rajonьnə plan bujьnsa 760 ga bulha, 232 jəki 30 pr.qa qьna ytəgən. Mişkə rajonьna plan bujьnsa 600 ga bulha, 171 ga jəki 28 pr.qa qьna ytəlgən.

Bajtaq rajondardar plandьn ytəlmənen, jənəhe ayrilgən planqa qaraqanda orloqtardьn jeteşməve menən anlatalar. Başnarkomzimdьn tikşereve hədemtəhendə orloq esen səselgən urьndar buloqan, ləkin ulardь sanьp alqandar bulьp kyrenə. Rajon ojoşmalarь la, Başnarkomzem da ylən səseven naturala tikşerev eşen vaqьtında ojoştormanьlar. Bьl adeqь ylandare orloqo planьnьn ytəlmənenə səbəp buldь. Orloq urьnь buldьrьv menən genə, adeq ylənc orloqo ədertav məs'ələhe xəl itelməgənc asьq əildələ. Unьn esen orloqqa qaldьrьlqan urьndardь vaqьtında jьjnav məs'ələhenə nьqlь toqtisar itergə kərək.

Mal adeqь kul'turalarьna orloq bazahь tьvdьrьv eşenə narьq birep jetkermənselər menən nьqlь kerəş alьp barьrqa kərək. Xədər kliver, kastyr, timajejka orloqtarь—iŋ difitsitlь orloqtar. Bьl orloqtardь eşlap bujьnav majdandarьnьn jaqşь ucaskalarьn kombajьndarqa berketev turahьnda Oskom həm politsektordьn ber nisə tapqьr ibkərtevdərə həm kyrhətmələre bulьvqa qaramabtan, MTS həm sovxoz politbylek başlьqtarь, direktordarь oşo kongə tiklem kombajьndar eşen ojoştorovqa kereşməgəndər həm kombajьnqa qarşь praktika kyrhəttelər (Aqharь, Jergən, Bajqь MTS tarь həm başqalar. Dovləkən, Əlsəj sovxozdarь), kombajьndardь vaqьtında eş menən tə'min itevgə sara kyrmənelər, şular hədəmtəhendə kombajьn menən jьjnavqa əildələngən arьş majdandarь, kolxozdardьn başqa maşinalarь tarafьnan jьjnalьvtьn ojtep udьrqa.

2. Kombajьndardьn tuqtəlьp torovьna səəp bulьvsь terle texnik həm ojoştorov jeteşhedlektəren vaqьtında bəterov həm xədmətlənderev esen kombajьndarqa jaqşь texnik həm kul'tura kestəre berketelmənelər.

3. Əlkə komitettьn, kombajьndardь kərekle instrumenttar həm zapas cəstər menən vaqьtında tə'min itev həm kombajьndardь ədlekhəd nuşatьp törovdь ojoştorov turahьndaoŋь kyrhətməhe sovxozdar tarafьnan ytəlmənc.

4. Kombajьndardь xədmətlənderev esen əftomaşinalarda masterskojdar ojoştorov turahьndaoŋь direktiva ytəlmənc.

5. Kombajnerdardь, şturvassłardь həm traktoristardь kyl'tura-tormoş jaoŋьnan xədmətlənderev eşe ojoştorolmaoŋan (tuqlanьv eşe siktan tьş nasar qujьlqan həm torlaq şarttarь aqhaj).

6. MTS direktordarь tarafьnan hər ber kombajьn əbtenən konkret jetəkselek itev juq (MTS direktordarь bьl eşte 2 nse dərəxələ toroqan rabotniktarqa bşanьp tapşьrqandar). Sovxoz direktordarь, şulaj uq sovxoz byleksələrenen idara itevselərc. mexaniktarь, babьvda kombajьndar eşe menən licno jetəkselek itməjdər (Dovləkən, Byzdək həm Stərletamaq orloqsoloq sovxozdarь).

7. Kombajьndar menən eşləv esen in jaqşь traktordar həm traktoristar bylenməgəndər. Qajhь ber sovxozdarda (Dovləkən, „Krasnaja Başkiria") ajrьm təzrinəle kombajnirdar başqa eştergə fajdalanьlalar.

Bajtaq MTS tardə arьş uraoŋь bətev menən aiş jete kən bujьna kombajьndardьn ajrьm jeteşhedlektəre bəterelməj qaloqanlьqtarь belenđe.

8. Orloqsoloq sovxozdarьnda (Tahirьf, Zeleno-Klinski byleksəhe, Byzdək, Tənjaq-komsomol byleksəhe) kombajьndar menən berense *siratta nьqlь sypləngən* ucaskalardь jьjnav *vaqioqalarь* bulđь.

9. Bajtaq MTS-tarda kombajьndar bərəmləp ajьrьm kolxozdarqa taşlanoqandar, şunьqtan kombajьn eşendə texnik həm ojoştorov jardəmь bətenləj kyrhətelməj.

10. MTS həm sovxozdar jetəkselege kombajьndar tarafьnan jьjnaloqan orloqtardь tadartьv həm kipterev eşendə (jelgərtev, kərək menən tadartьv həm orloqto sortiravajt itevdə) sol'şevistik qatьlьqtь kyrhətməj.

11. Kombajьndardь jaqşь fajdalanьv esən buloqan konkurs həm kombajnerdardьn sotsialistik jarьşь bajtaq MTS həm sovxozdarda kombajnerdardьn qatnaşlьoqьnan tьş formal' oqьna udojarьla, ajrьm kombajnerdardьn unьştarь papylərləşterelməj. Kombajnerdar arahьnda partia-massovoj eştər siktən tьş nasar qujьloqan.

Əlkə komitet qarar itə:

1. Bajqь MTS-ь direktorь Semenofqa, Aqharь direktorь—Tuqanьfqa, Jergən—Kononofqa kombajьnqa qarşь praktikalarь esən vьjgovor ioqlan itergə. Dovləkən orloqsoloq sovxozь direktorь—Cuprininqa, Əlşəj sovxozь—Sol tanьfqa, əgər ular kombajьndardь tulьhьnsa fajdalanьv esən aşьoqьs saralar kyrməhələr, ulardь qatь partia javaplьlьqьna tarttьrьv məs'ələhe qujьlasaoqьn ibkərtergə.

MTS direktordarь həm politbylek başlьqtarьna, ajrьvsa Xəjnullа, Baltas, Malajaz həm Prejot MTS tarьna həm şulaj uq Bajqь, Aqharь, Jergən MTS-tarь politbylek başlьqtarьna, əgər ular jaqşь kəndərdə kombajьndardь tulьhьnsa fajdalanmahalar, VKP(b) Əlkə komitetь ularqa qarata qatь partia jazahь birergə məzbyr bulasaoqьn ibkərtep ytergə.

2. MTS həm sovxoz direktordarьn həm politbylek başlьqtarьn, kombajьndardь fajdalanьv eşendəge ojoştorov həm texnik jeteşhedlektərde aşьoqьs bəterergə həm hər ber kombajьn menən həm tigəndə 160 gektar jьjnavdь tə'min itevgə məzbyrlergə.

3. MTS həm sovxoz direktordarьn həm politbylek başlьqtarьn, kombajnerdardь kul'tura-tormoş jaoŋьnan, xədmətlənderevdə his kisekməj jaqşьrtьroqa həm naturalata bulьhьn şulaj uq aqsalata la dərəb avansirlavdь ojoştororoqa məzbyr itergə.

4. Politbylek başlьqtarьn, kombajьndardь dərəb fajdalanьv esən buloqan konkurstь kin jajep jebərergə, konkurs kyrhətkestəren ytəv esen kerəşkə bətə kombajnerdar massahьn bьqtьrьroqa, kombajьnqa qarşь buloqan nastroiniələrdə, ul kem genə tarafьnan kilep sьqmahьn qьrqa kibergə məzbyr itergə.

5. Əlkə gazetalar redaksialarьna, rajon həm politbylek gazetalarьna kombajьndar həm brigadalar eşen kən hajьn jaqtьrtьrma təqdim itergə.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь—**ISƏNCYRIN**

YLƏN ORLOQO TURAHЬNDA

Başqortostandaqь kolxozdarda təəjqi mal jeretev urьndarь nigədhed rəveştə urьnlaştьrьlqandar. Bьna şunьn esen də kyp kena rajondar həm kolxozdar ykep barqan malsьlьq esen mal ədeqь bazahьn jahalma ketev jeretev urьndarь buldьrьv həm ecsən ədərlev juldarь menən xəl itergə tejeştər.

Təəjqi mal jeretev urьndarь nulmaqan jəki jeteşhed buloqan rajondarda həm kolxozdarda mal adeqь bazahьn unьşlь rəveştə xəl itev, tulьhьnsa orloqtar ədərlevdən, ulardь juqaltьvhьd jьjnavdan həm qьraqьj ylən orloqo jьjnavdan kilə.

Bьjsl Başqortostan kolxozdarьnda 15540 ga orloq ylandare qaldьrьrqa həm 200 sentner qьr ylandare jьjnalьrqa tejeş ine. Ləkin məqlymettar, partia Əlkə komitettьnьn 1935 jьlda mal ədeqь urьndarь buldьrьv esen orloq bazahь tьvdьrьv turahьndaqь qararь ytəlmənen həm şulaj uq əlkə dəvmələndə orloq qaldьrьv planьnьn ytəlmənen kyrhətələr.

Bьna məqlymettar (gektardarda)

	Plan.	Orloq esen qaldьrьlqan jerdar	p.pr.
Kliver .	6000	4313	69
Kastyr .	4900	3176	65
Timaŋejka	1000	461	46

Bьl julda nigerək tə malsьlьq rajondarь nasar eşlejdər. Arxangil rajonь plan bujьnsa 500 ga qaldьrьrqa tejeşle bulha. qəmətdə 274 ga jəki 45 pr.qa qaldьrqan. Blagoviŋşin rajonьnə plan bujьnsa 760 ga bulha, 232 jəki 30 pr.qa qьna ytəgən. Mişkə rajonьna plan bujьnsa 600 ga bulha, 171 ga jəki 28 pr.qa qьna ytəlgən.

Bajtaq rajondardar plandьn ytəlmənen, jənəhe ayrilgən planqa qaraqanda orloqtardьn jeteşməve menən anlatalar. Başnarkomzimdьn tikşereve hədemtəhendə orloq esen səselgən urьndar buloqan, ləkin ulardь sanьp alqandar bulьp kyrenə. Rajon ojoşmalarь la, Başnarkomzem da ylən səseven naturala tikşerev eşen vaqьtında ojoştormanьlar. Bьl adeqь ylandare orloqo planьnьn ytəlmənenə səbəp buldь. Orloq urьnь buldьrьv menən genə, adeq ylənc orloqo ədertav məs'ələhe xəl itelməgənc asьq əildələ. Unьn esen orloqqa qaldьrьlqan urьndardь vaqьtında jьjnav məs'ələhenə nьqlь toqtisar itergə kərək.

Mal adeqь kul'turalarьna orloq bazahь tьvdьrьv eşenə narьq birep jetkermənselər menən nьqlь kerəş alьp barьrqa kərək. Xədər kliver, kastyr, timajejka orloqtarь—iŋ difitsitlь orloqtar. Bьl orloqtardь eşlap

BƏGƏN ƏFƏ--IŞEMBAJ TƏDƏLƏŞƏNDƏ

KƏNƏNƏ 3 KM. OJA JETKERERGƏ!

Berense ucastokta juldar halьv eşe tamamlandь. 17 avqusta ikense ucastok territoriahьnda 2,5 kilometr jul halьndь. Begen auto—beton kypere bujьnsa ukladka 42 kilometrqa jette. Şul uq kendə bьl kypergə halьv yklərelde. Eş sьjfatь jaqşь tasьldь. Parovozdardь tə'min itev esən kypergə vaqьtlьsa halьv kranь urьnlaştьrьla. 19 avqusta ukladka Qarlaman kypenə kilep jette.

K—f.

UDARNIKTAR BYLƏKLƏNDE

16 avqusta ukladka qalasьqьnda udarniktar sijotь bulьp. 1750 kumlьqtan artьq kəse ayləklande.

Ukladka udarn ktarь hər kən 3 kilometr jul halьrqa jul idarahьn bşandьrdьlar.

Bьl bşanьs xədər qəmələ kyrenə başlanь Inde. Berense ucaskalaqь ukladciktar bьqasa 300—900 metr halhalar, 17 avqustə 1,5 kilometr, 18 avqusta 2 kilometr jul haldьlar.

V. Kolosanof

TIMER JULQJA MASSOVOJ JARDƏM

18 avqusta berense ucastoktьn ikense punktь proraьb ip. Sьjsovski inisiativahь menən punkt eşselare „Ərşək" sovxozьna massovoj jardəm ojoştordolar. Eşselərdeŋ bьl jardəmьna javap itep sovxoz punkt eşseləre esen kartof, kəbeştə, pamidor həm başqa jəselselər ajьrьrqa buldь.

Suvvotnikta bətəhe 300 gə jaqьn eşse eşlənc.

V. K.

IP. ISƏNCYRIN

Timer jul tədeləşəndə

17 avqusta Əfe—Işembaj timer julь tədeləşenən ukladcoпьj gorodogьnda VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь ip. **Isəncyrin** buldь.

Ip. Isəncyrin eşselərdeŋ palatkalarьn, larjoktardь stolovojdardь həm qьdьl məjeştərde qarap sьqьp, əlgerək tə uklailka eşselərenen kul'tura-tormoş şarttarь məs'ələlərc menən qьdeqhьndь. Jul tədeləşenən başinzenerь ip. Frolof həm Zeldorşossestroj sojuzьnьn ydək idarahьnan ip. Kuznitsof menən jahaqan besedahьnda ip. Isəncyrin, 1 sentəbergə ukladka gorodogьnьn 70 kilometr juldь halьp bətəsəgenə tulь bşanьs belderde.

K.

FAŞISTAR KONFERENSIAHЬ

LONDON, 21. Dueiində „kyk kylmətər" isemendə jerətelgən faşistar ojoşmahьnьn konferensiahь asьldь. Konferensia barqan jortqa jaqьn uramdarda eşselər menən faşistar arahьnda ber nisə urьnda bərelestər buldь. Eşselər faşistardь taş menən bərgelənelər həm kyƀətər menən tuqmanьlar.

INSPEKTOR OJƏJEPLƏJ

Ojarifulla bəbaj Qьjqь rajonь „Mars" kolxozьnьn I-se brigadahьnda sьjfat inspektorь. Unьn qulьnda aqastan jahalqan kvadrat miter həm qulьnda qaqьdqələm. Aq kyldək kejep beləgen hьdqanqan, kənə bujь eştə jerəj.

Ul stanqa kilev menən stena qazetьnda, Tahiranьn kəltə bəjləgəndə jartь arьşь jerdə qala, qulьnda tьrmahьn tik brigadirdьn kyden bujav esen genə jerətə, tigən xəbərdə belgən. Ul yde nasar uqьha la, kəndəlek brigada qazetьn başqalardan uqьtьp anlaşa.

Ul keltə bəjləvsə 4-se zveno janьna kilev menən ber ad tirə jaqьndaqь jьjn almajьnsa qaldьrьlqar başlьqtarqa qarap tordola, qulьndaqь dyrtkei miter menən Tahira bəjləgənj ergə halьp qaranь. Ber metrdan 125 başaq aldь, taqь la ikense həm esense jerdən qarap başaqtar alqas, unьn barьhьn bergə quşьp eskə aylde—urtasa ber miter jerdə 130 başaq qala. Ul uqa tydməne: „Bьlaj eşlegəndə jartь igeneвed jerdə qalasaq, partia, xəkymət bedgə ulaj quşmaj, jerdə berbertek başaq buldьrmav esen kerəşergə quştь, tip Tahiranь saqьrtьp aldь, unь taqь la artьn jьjp a tьqa quştь.

Ojarifulla bəbaj—ul partia həm xəkymətten qarardarьn nьq anlaqan, şuqa kyrə lə ber genə bərtek başaqtьn jer ebtendə qalmavь esen kerəşə.

—„Bьna əle genə huqьvsьlar ergəhenən kildem. Kən matur, ike kən esendə 500 sentner arьş huqьlqan, sьjfatь jaqşь, unь dəvlətkə tapşьrьrqa kərək. Ləkin huqьvsьlar bьnь təşənməgəndər əle. eşkə begen səqət 9 tuloqas qьna kildelər, jetməhə urьlьp əs ken bujь kibep ultьrqan arьştь huqmajьnsa, kisə urьp ultьrtqan arьştь huqьp jatalar, ul berdən dьmlь, ikensenən attarqa avьr.

Əs ken jelləgən arьştь kipterep huqa başlaqas attarqa la jeneləjde, maşina jьrlap qьna ultьra, arьş qoro, begen kiskə brigadanan 6 at menən teləp stansaqa oqatьrqa buldьq", tip ydenen brigadalaqь bətə eşkə qatnaşьvьn həjlap bide.

Ojarifulla bəbaj ikense jьl inde sьjfat komissiahendə eşlej. Ul kendeд ken bujьna qarap jerelhə tendə lə bəbьv qaravьlsьlarьn barьp tikşerə, şuqa kyrə komsomoldar unь „jenel hbaj", tip jerətelər.

Sьjfat komissiahь Ojarifulla bəbajdьn jaqşь qaravь həm jualtьvsьlarqa vaqьtında sara kyreve arqahьnda 1-se brigadanьn eşe başqa brigadalarqa qaraqanda sьjfat jaqьnan nьq ajь ьla.

Kolxozqa ingənsə hьjr, vaq mal təbe kyrə almaj jərgən Ojarifulla bəbajdьn xəder bura kevek hьjrь, həm 2 harьqь bar. Ul ydenə teşkən zadanielardь tulьtьrp ytəj. „Minen hajr, ferma maldarь kevek, bьjsl besən genə aşap sьqasaq. 2 kəbən besən ədərlənem halam da bulьsaq" ti ul.

Kərtəhen tultьrьp kartuf səskən, kəbeştə, səgəldər, kişerhəm qajardarь baqsahьn tultьrьp ultьralar. KINJƏQOL.

IGEN KILƏ KELƏTTƏR JAQŞЬ TYGEL, KUL'TURA EŞTƏRE JUQ.

MEJƏKƏ, 20 (Telegraf bujьnsa). Punktьtarqa təvlek bujьnsa kolxozdardan igen obozdarь aqьla. Ydək punkt xədər igen menən tulqan. Igen tapşьrьvsь kolxozsьlar şat, kynellelər. Ular mul urojaj bulьvqa şatlanalar.

Bьna qatьn-qьədar ojoştorqan qьdьl obоz kilde. Unь „Ujaza" kolxozsьlarь kiliterdelər. Ul politbylek başlьqьnьn qatьn-qьədar eşe bujьnsa buloqan jardəmsьlь initsiativahь menən ojoştotoloqan.

Ləkin elevator ulardь qarşьlav esen qaloqьrmaj, elevatorda kul'tura-massovoj eştər alьp barьlmaj. Kul'tpalatka, gazeta, zurnaldar, lozungalar juq. Şulaj uq səjxana, spraika etəldəre lə buldarьlmaqan.

MƏKTƏPTƏR UQıV JıLB BAŞLANıV ALDıNDA

OLOLAR MƏKTƏBEN BAŞQARMA KOMITETTAR

AJRıM KYDƏTEVE AĦTıNA ALıROJA

ASSR XALıQ KOMISSARDARı SOVETı, KRAJ HƏM ƏLKƏ BAŞQARMA KOMITETTARıNıN PREDSEDATELDƏRENƏ

M. I. KALININ TELEGRAMMAHı

RSFSR Narkomprosı tarafınan ojoştoroldan ololar məktəptərenen janı uqıv jılına əderlegen tikşerev kypselek rajondarda bı eştең bətentəj qənəqatlanmətlek torqanlıqın astı. ASSR Xalıq komissardarı sovetı, kraj həm elkə başqarma komitettarı, rajon başqarma komitettarı hem qala sovettarı predsedateldərenə qatlarda həm eşse pasjolkalarında ololar məktəptərenen qulajlaştırılqan daimi jorttar, uquıvsvsl r kadrı, dəreslektər, uqıv əsbaptarı həm, sredıtvolar menən 1933-34-se uqıv jılına uqıj jada belməvselekte həm ad belevselekte bətərev eşenə birelgən malarqa movafiq rəveşte tə'min itev hıdbəqı bujınsa janı uqıv jılına əderlektəren tikşererge təqdim item. Avıl jerdərendə sentəbrden 20 henən də hunqa qaldırmaj nsa ololar məktəben kərəkle bulqan kadrdar, jorttar dəreslektər həm uqıv əsbaptarı (dəftərdər, qələmdər, tucsalar qaralar) menən, şulaj uq krəsin həm lampalar menən tə'min itergə. Bınıın esen avıl sovettarınıın predsedateldəre xəder yk hər ner avıılda, kolxozda həm sovxozda janı uqıv jılına əderlekten barlşın jentek lap tikşerergə, uqıv jılınıın jerle kraj başqarma komitetları həm ASSR Xalıq komissardarı sovetı tarafınan nildələngən srokta başlanıvın tə'min itev esen bətə saralardı kyrergə məəbyrdər. Uqıj-jada belməvselərdə həm ad belevselərdə ololar məktəbenə alıqtırıv julında massovoj rəveştə anlatıv eştəren jəjep jebərequed. Janı uqıv jılına əderlek eştərer nadanlıqtı bətərev turahında Lenin dikretınıın sıqıvına 15 jıl tulıvına həm „Bətlen nadanlıq" jəmqejətenen eşlevena 10 jıl tulıvına əderlek eştərə menən bəj lap alşp barlıqıd, bı eştərde ytkərgəndə nadanlıqtı tamam bətərev ham ad belevselekte bətərev eşen kln rəveşte jəjep jebərev esen kərəşte ər ner ODN jəca kəhenen eşen kyrərev həm nıqıtıv, məqarlf organdarınıın eşen jaqsırtıv burstarın alqa qujıqıd. Bı telegrammanı rajon başqarma komitettarınıın, avıl sovettarınıın predsedateldərenə heldereged.

Bətə Rəsəj Ydək başqarma komitetı predsedatele
M.I. Kalinin.

ASSR XALıQ KOMISSARDARı SOVETı

Kraj (ölkə) başqarma komitettarınıı predsedateldərenə, kraj, ölkə məqarif bylektərenə, kraj, ölkə profsovet predsedateldərenə. VLKSM kraj, ölkə komitettarına, məqarif eşselərə sojuzınıı kraj, ölkə komitetı predsedateldərenə

Telegramma

15-se avqusta məktəptərdən janı uqıv jılına ədərlegenə smotr başlandı. VTSIK prezidiumınıın 25-se fevralda sbqarqan qararı nigedendə tədələ torqan smotr komissalarınıın eştərenə turanan-tura jetəkselek ltevdə ojoştoroqod, bı komisialardı əderlekten sıjlatına ajrıvsa nıq diqqət itergə məəbyr lteged.

Məktəptərdən əderlegendəge jeteşhedlekərdə asıvhəmətetərev esən „jenel kavalerlanıı", komsomolıın, Rabpros tynən konrolenen rəjedtəren ojoştoroqod. Janı uqıv jılına əderlektə jaqşı elge kyrhatevselərdə jerle fondtərdan ayləkləged. In jaqşı eştəvselərdə ayləkləv esen ydək ojoşmalarqa beldereged.

RSFSR Xalıq komissardarı Sovetı ergəhendəge dejem uqıv komitetı predsedatele D Z. Lesed'
Bete. Rəsəj Ydək Başqarma komitetı sekretarı A. S. Kisolef.
Məqarif eştere xalıq komissarı A. S. Busnof.
VSSPS sekretarı A. K.Alolin.
VLKSM Ydək komitetı Leşiner.
Məqarif eşselere sojuzı Ydək komitetı predsedatele Kolotilof.

Məskəv. Kremı' 1934 jıl 20 avqust.

REMONT TAMAMLANDı

Əmin avıl sovetı (Şişmə rajonı) Lenidofka başlanqıs məktəbe 1-ijylgə bətə remont eştəren tamamlanı. Məktəp medire ip. Aleksejevna xuzalıq ojoştoraların həm ata-əsələrdə' məktəp eşe menən qıdəqhəndəra alıvı hedəmtəhendə oşo unışqa ireşte.

S. ISMƏQILBF.

MƏKTƏP ARıŞı URıLMAJ JATA

Byzdək orloqsoloq sovxozında ber genə məktəp bulha la, ul də janı uqıv jılına əder tyqel. Məktəp jemerelgan qıd a nıs xəldə jata. Məktəp medire direksia həm xuzalıq eştere medire Jılma ajoi remont esen ber terle lə sarə kyrmaj. Məktəpten 2 qa arışı elgergən bulha la, urılmaj jata.

(Başrosta).

IŞEMBAJ BJUROKRATTARı

UQıV JıLıNA ƏDERLEKTE ƏDƏLƏR,

EŞTƏ KONTROL' JUQ

Işembaj neft promıjşlennossındaqı məktəptərdə uqıv jılına əderlek eşe edelə. Tedev aylege Bologof, kommunal jorttarı aylege Texiətullin urındaqı partia ojoşmahı həm pojolka sovetının avl turalaqı kyrhalmələren yləmajdər. 1-se bəbqıs məktəp binahı dejem torlaqqa ajlanderelgən. Məktəpten parta, əbtəl, urındıqtarı taralıp ketkən. Ularda tanıp jıjnap remontlav şarahı kyrelmaj. Başlanqıs məktəp esen janı bina halına başlanlıa la tedev aylege avl eşte tidlav sarahın kyrmaj. Tedev aylege medire Bologof məktapte 1 sentəbrgə eşlətep beterergə tip hyd birha lə, avl jekləmə ytal

DIREKTIVA BAR

YTƏLEŞEN BARLAV JUQ

XƏKIMıF

JAVAPHıƏLıQ KYRHƏTƏ

Maqar Rajono medire Xəkimıf janı uqıv jılına kypme parta, sbjnıj taqınıb, əbtəl kə rəkleqendə belmə]. Uqıv kitaptarı həm əsbaptarı hatıp alıv esen atalardan jıjnalırqa tejeş bulqan 40 men hum aqsanın ni barı 2 men humıs qına jıjnalqan. Oşo kəndərdə Stərletamaq bazanına 23 men humloq uqıv kitaptarı həm əsbaptarı kilgən. Lakin Maqar Rajonohı həm Rajfohı əlegə tiklem kitaptardı hatıp alqandarı juq.

Rajfo uqıv kitaptarı esen Başgizqa 35 men hun aqsa inderergə tejeş sulha la. unıı ner hunı la Başqiz xisaxına inderelməgən. Məktəptərdə remotlav janı məktəptərdə tədep bətərev esen tejeşte aqsalar bitelmaj. Rajkomdın hunqa bjuro ulıtıvşında Rajono RIK qa, Rajfoqa urındaqı partkom, avl sovettarın həm kolxoz predsedateldəren janı uqıv jılına əderlek eşendə 20-avqusqa tiklem nıqlı goroloş jahavdarın tə'min itevdə qətqi raveştə qujdə. Lekin bı direktivanıa ytələşen barlav juq.

X. Q.

MEJƏKƏ RAJONOHı

YD DEREKTIVAHıNıN Y'ƏLEŞEN BARLAMAJ

Zildər sovetı (Mejəkə rajonı) uqıv eje urozaj jıjnav, dəvlətka igen tapşırıv kampaniaların ədərlekhed qarşılanı. Avıl sovetındaqı kolxozdar 25 ijyldə arış ura başlanılar, lakin bı vaqıtta brigadalarda kul'tura xedmətlanderev eşenen ber genə tərə lə juq ine. Ə **Rajono** nın urozaj jıjnavqa kul'tura xedmət janderev planı bitelhə lə, bı tormoşqa aşırılmaj papka esendə jata ara. Uqıv ejendə sistemlı raveştə stena gazettarı sıqmaj. Kolxoz brigadalarında gazeta sıqarıv eşe ojoştoralmaqan. Uqıv ejənə ni barı 5 danə gazeta kilə. Şaşkı, şaxmattar juq. Dejem alqanda bı uqıv eje ydenen eşe menən xəderqe vaqıtqa javap birə almaj. Bı uqıv ejenen eşe turahında Rajono ber nəmə lə belmaj.

AMIRBF.

ŞƏJƏXMƏTEF ƏSƏN MƏKTƏP BULDı NI BULMANı NI

Dyrtəjle rajonı Bazı tamaq ovetı Ihke Nəder avıhında I bəbqıs məktəp bar ine. Kolxoz predsedatele Şəjəxmətelmin hedqə janı məktəp haldırram, tip məktəpte hytep kolxoz idarahı esən 2 qatlı jort haldırdı. Uqıv başlavqa hanavlı kəndər genə qaldı. ə Şəjəxmətəl iptəş məktəp halıv turahında sara kyrmaj. 114 uqıvsı bala məktəphed qalıv qurqınısı aldında tora.

Şəjəxmətel balalarğa ədərlekle məktəp menən tə'min itmaj uqa kibken sara kyrelergə tejeş.

Z. ƏQILƏMEF.

KONKURS JƏKLƏMƏLƏRE YTƏLDE

Dəvlakən rajonı Haraj avıl sovetı konkursqa berense nəvbattə yk qusıhıp 1-avqusqa janı uqıv jılına ədərlekte tamamlanı. 2 məktəpkə 3 mejes sbqarıtı. 45 kəm. utın kilterlelde 2 bədrəl eşlətte. Uqıv əsbaptarı esen aqsa tylənep bətkən. Məktəpten janı uqıv jılına tulıhı menən əder. S. SBRTLANBF.

ƏDERLEKHED MƏKTƏP, EŞLEKHED MƏDIRDƏR

Qırmıbqalı rajonı Kyllər sovetı kyləmendə 6 məktəp bar. Bı məktəptərdən Kyllər ŞKM hında partqlar eşlətelməgən, eske qal tədrələr qujılmaqan, utın kilterelməgən. Məkəj məktəbe lə oşo xəldə. Remont barmaj, utın kilterelməgən. Avıl sovetı predsedatele Noqmanof məktəpte remontlav vəqədəhen tulıhınsa tormoşqa aşırmaj. Xəder urozaj jıjnavqa teşəv menən məktəpte remontlav eşe tuqtaldı. Məktəp fondı igendəren (Mırza məktəbeneke 4 sentner Məkəj 3 sentner) kolxozdarqa burısqa taratıldı. Əle bulha oşo igendər qajtarılıp alınmaqan. Məktəp medire qul qavşırıp ultırə.

KYLLƏR.

BAŞLANQIAN EŞ TIDƏRƏK TAMAM LANıROJA TEJEŞ

Byzdək rajonı Əmir sovetı „Bajkal" kolxozınıın ytkən jıl məktəbe juq ine, tik ajrım ber jortta qına uqıv alıp bardılar. Kolxoz idarahı həm məktəp medire ip. Nizamıtlıq tıkşıqı menən bıjbı janı uqıv jılına məktəp halındı. Məktəpten durlıqı ine 9, bujı 5,7 metr odonloqta. Idən həm tynə taqtatədelde.38 balaqa jeterlek parta, skamiə əbtəl ul tıroqıstər ədərlende.

Kitaptar əsən jeterlek (125 hum) aqsa jıjnalıp rajonoqa tapşırılqan. Məktəp fajdahına səselgən arış urılıp, symələgə halındı. Məktəpten 6 qa boj đajı bar. Bı igendər balalarqa qajnar aş əderlevgə həm başqa kərəktərgə totolasaq. Şulaj də əle remont belməgən. Məktəpten işege tədatelmagən, bylmə byrənələre tlgedləp kitelmagən. 18 kəm. utınqa ordır alınha la, ul kilterelməgən. (Əmir sovetı ber məktəpkə lə utın kiltermagən əle).

Əmir sovetı bulqan jeteşhedlektərdə jenep sbqıp maqtavlı iseni alırqa tejeş.

Q. YLMƏSEF

MIN MIN TYGEL, BBL EŞ MINEKE TYGEL,

KEM HUN JAVAPLı?

Bılışlı avılı (Şişmə r.) sovetı janı uqıv jılına əderlektə ydən javaplı hanamaj. Məktəp medire avıl sovetına tapşırdım, ə avıl sovetı kolxozqa tapşırdım, kolxoz nəddə urozaj jıjnav başlandı, tip uqıv jılına əderlekte ber berehenə tapşırıv menən tamamlaqandar. Hedəmtələ əlegə tiklem utın əderlənmagən, mbeldər remontlanmqan, uqıv kitaptarı həm əsbaptarı esən aqsa jıjnalmaqan.

KOMSOMOL.

UCALı RAJFOHı EŞTE ƏDƏ

RAJKOM SARA KYRMƏJ

Ucalı rajonı Rajfohı məktəptərdə tedev həm remontlav esən kərəkle bulqan aqsanı birmaj. Qazaqqol ŞKM hı remont esen ni barı 400 hum aqsa ala. Ə Axun ŞKM hı 1½ jıldan birle eşlənep bətmaj. Ucalı ŞKM hına remont ytkərev esen 11 men hum aqsa bildalangən bulha la, ni barı 1600 hum qına birelgən. Eşləvselərgə eş xaqı tylərgə aqsa həm material juqlıqtan remont eşe ədəlgən. Remontlav 25 proqa qına ytəlgən. Aqsa horarqa barhan Rajio inspektorı qasıp qala, ə buxgalter Morel ajurokrattarsa „aqsa juq" ti də qaaatlap ber javap ta qajtarmaj.

Ucalı rajon partia komitetı Rajfohı məktəptərde remontlarqa teje bulqan aqsanı birevde məəbyr itergə həm uqıv jılın remontlavdı tamamlav menən qarşılavdı tə'min itergə tejeş.

„Uqıtavslar"

ƏMIRXANBF

HƏR YLƏƏVGƏ

27 gram kom jenərə

Avıroqaxı rajonında VKP(b) Ydək komitetınıın oşo jı 26 ijyl qararı nigedendə „jenel kavaltria" rajon ydəqendəge ber nisə magazinqa tikşerev jahaqajnə. Hedəmtələ ZRK ta (hatıvsahı **Əmirxanıf**) şıjıq nəmələr ylsəj torqan bidronen hər ner ylsəv hajın 27 gram kəm ylsəp kilgəniege asıldı.

Mostafa selpohında tovardarden xaqtarın kyrhətkən peres kuranttar juq.

Ojəjeplelərgə qarala sara kyrelə.

A.

STANDıN KUL'TURA EŞE BULDıQHıD QAH RıF QULıNDA

(Nurlman rajonı „Qıdıl Natisk" kolxozı) Kul'tura xedmətlanderev eştere ber urınqa radio ulıtırtıv menən genə siklənqan. Bında kul'turnik bulıp Qahirıf Ojali eşlaj. Lakin ul radio apparatı janında, ydən maqtap ıhqırdap ulıtırıvdan udəp ber nəmə lə eşlaqəne juq. Xatta unıı başqort, tatar telende kərəkle bulqan ber genə terle kitabı la juq. Qıdıl mejeştə əllə ni vaqıttan birle jalqan urıvlı telendəge jaraqhıd ber nisə kitaptardan başqa ber nəmə lə juq. Ularda fajdalanılmaj. Qıdıl mejeşkə ber terlelə gazeta alderılmaj. Bətə kolxozqa ni barı ber ek zemplər „Krasnaja-Başkiria" gazetahı qına kilə. Rajon gazetahın aldırıvsılar bajtaq qına. Lakin ularda kollektiv menən qıbqırıp uqıvdı ojoştorov turahında Qahirıf ber nəmə lə ujlamaj. Stena gazetahı əlegə tiklem sbqarılmanı. Tik hunqa kəndərdə genə ike nomer sbqarıldı. Lakin ularda Qahirıfan başqa ber kemdə belmaj. Senki Qahirıf ul gazettardı brigadalarqa barıp uqıvdı xəterenə lə kittergəne juq.

Urındaqı partia komitetı həm kolxoz idarahı kul'tura eştəren jəjelderep jalan standarı tabordarına kyserevde tə'min itergə tejeş.

T. K.

EŞSELƏRDE ALDAVSıLAR NI ƏSƏN JAVAPQA TARTıLMAJDAP?

IŞEMBAJ (Başrosta). Işembaj neft promıjşlolınında eşse potrenitelərgə tovardı kəm ylsəp alırev dalmi ner tetə aldı. Şuqa qaramaştan, başqa qarşı kerəş betenlaj qənəqatlaneriek tygel.

Bətə larjoktardaqı həm aşxanalardaqı ylsəvdər dərəh tygıl. Bında gerdar bışqa nəmələr menən almaştırılıp kilgəndər. Bında şundaj urbal uj menən şəqəllanevselərde kyp kenə tabırqa bula. Larjok medire **Bajmaitıf** şəkərde berketelgən hər ner grazdahqa 10 gram kəm ylsəp birep kilgən. ORS həm larjoktardı tə'min itevse pekarnıj medire **Gorşicnikof**tan hər ner 100 kilogə 9 kilogram 200 gram ikmək kəm ylsəp birecnlege nelende.

Eşse kontrol'dər ken hajın tejerlek şundaj jenəjatsel faktlardı asalar. Lə'kin abında jenəjatselərde aşıqıs javapqa tarttırıv həm eşte urınında jaqşırtıv esən tejeşle kerəş juq. Kyp urında eş tik akt tedəv menən genə sikləneiə. Qudqatılqan eş adaqına tiklem jetkerelmaj.

Raj prokuratura jenəjatselərden esen tikşerev həm ularda javapqa tarttırıvda jıldam qurqala almaj. Şul arqala eşse potrenitelde aldavsı **Bajmaitıf** həm **Gorşicnikof** tar haman javapqa tartıimajdar.

ƏLKƏ GAZETALAR SIGNALı OJƏMƏLDƏ

Mejəkə. Rajon gazetahı ojoş torqan rejd tarafınan Mejəkə rajsojuzı sistemı unvermagında kəm ylsəp birev juk menən patreniteldeken urlav həm sovet xaqtarıpolitikahın bodov fakitları bulıv turahında əlkə gazetalarqa birelgən informtasia bulınsa, Başnarkomjustan **Imaşıf** iptəş kilep bı eşte tikşerev eşenə totonde. Tikşerev barışında tovar xaqtarın arttırıp hatıv jenəjatselege bulıv faktları asıldı.

Tikşerev eşe davam itə.

Foxretdinıf.

„KOLXOZ YDE TAPRıN"

(YD MAXSUS XƏBƏRSEBƏDƏN)

Ytəqol sel'pohı (Zeİansura r.) besande əderlekhed udqarqan kevek, urozaj jıjıvdı la əderlekhed qarşılanı.

In kərəkle nəmə—tod, bundaq **stansala** həm **Oıvandıqta** la bar. Şuqa qaramaştan sel'pola 10-15 ken bujı tod bulmaqı. „Kombajın" kolxozı tarafınan attar esen taş-tod horatha la, oşo kengə tiklem ul da kiltereigane juq.

Maşına, arbalar nıjlav esen deget, alinaf kevek nəmələr kilterev turahında sel'po idara predsedatele **Işkinin Jaqupqa** əjthən: „kolxoz yde taphın, min unı qajdan alajam" tip bı eşlən betenlaj baş taşlaj kolxozdı tə'min itevdə ydən javaplı haramaj.

Şul arqala kolxoz yd kərəgen yde edlərqə, başqa urından tod horarqa, unı qıjnat xaq menən xosusi quldan alırqa məəbyr bula.

Bınıın ebtenə, savdala sovet politikahın bodovdar bar. Ker hanıvlı qujılqan xaqınan artıtıılıp, kilehı 6 humdan hatıla, jetməhə uqa ebtəlmə tovar qusıp birelər. Ul qına la tygel **Işkinin** uqıtıvsılarqa teşeşle ondo Qıvandıq badarına alıp barıp, 75 humdan hata.

Işkinin qa bı jenəjətə esen Rajprokoratura aşıqıs sara kyrergə tejeş.

QƏRIP

ALDıNOIıLıQ ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƏ

Laqır avıl (Qıjaq r.) uqıv eje yd eşen her ner politik-xuzalıq kampanialarına qarata ydqərtep tora. Undaqı lozunga plakattar alışınıp tora. Stenala jıllıq ham kalindar plan elenep qujılqan. Uqıv jerlo qarşında kyp tirazlı stena gazetahı yd vaqıtında sbqıp tora. 9 dana terle gazet-zurnaldar aldırıla. Kolxozniktar arahında 108 dana gazeta taratılıp, ul gazetalar kolxozsılardın eşlagən urındarına ilep birelə. Hər brigadaqa kul'tarmejestər berkettek. Ular jalan brigadalarında gazeta, kilap uqıv həm bisedalar yitkərələr.

Tid jardam həm aptickalar hər brigadaqa jerep toralar, iptəştarsə sut jahav juk menən jeteşhedlektər vaqıtında beterelə. Qıdıl həm qara knigalarb tedelap, jaqşı eşlagən udarniktar qıdıl jalqavdar qara knigaqa jadılıp barıla. Kolxozniktar arahında sotsializm jarışı jajelderelde. Zajom tikşerep barıv eşe ojoştorop. 100 keşegə 2031 hum otoş aqsahı birdek.

Bet rajon davmələndə aldınqılıq esən kerəsəsed.

KYZƏJEF.

KUL'T PAVOSKA

Əlşəj orloqsoloq sovxozının rabockomı urozaj jıjnav vaqıtına kul't pavoska ojoştordo.

Kul't pavoska hər tərle gazettar-zurnaldar menən həm muzıjka qoraldarı (garmon, gitara, balalajka, mandalinalar) menən tə'min itelep, urozaj jıjnav başlanıv menən ayleksələrdən taburdarına sbqıb. Kul't pavoskala eşselərgə sanitar jardam esen sovxoz ambulatorlarınıın ber eşsehe terle darıvdar menən jerej.

Urozaj jıjnav vaqıtında Əlşəj orloqsoloq sovxozının rabockomının kul't pavoska. ojoştorov eş elgelərə başqa sovxozdarqa la kyserelde. I. MURTAZIN.

Sujın, qoros, prokat

19 avqusta **Beloret domnaları** 217 tonna (tavlek zadanienın 109 pr.), **Jegəze domnahı** 40 tonna (89 pr.) **sujın** qojdolar. Marten mejestere 225 tonna (73)pr. **qoros,** standar 274 **tonna** (100 pr) **prokat** birdelər.

20 avqusta **Beloret domnaları** 211 tonna (106 pr) **Jegəze domnahı** 26 tonna (58 pr). **Sujın** qojdolar. Martendar 204 tonna (66 pr.) **qoros** standar 306 tonna (97 pr.) prokat birdelər.

Javaplı redaktor ırısnabarı **ZƏKI KAJBPKUL.**

STARATELDƏR ARTELEN NıQıTıRQA

(ALTıNSı STARATELDƏR KONFERENSIALARı AJQANLı)

Partianın Ölkə komitetı həm Başsovnərkom qararı bujınsa avqustın 2-se jartılına bətə priskalarda altınsı staratelderden konferensiaları ytkərelə. Bı konferensianı saqarıv həm ulardın eştəre Ölkə komitettın həm Sovnarkomdın jaqın qatnaşlıqı menən ytkərelevе unıı nindaj əhəmiətkə ejə bulıvın asıq kythatə. Staratel zolotnicniktar bətə Başqortostanda sbqarıla torqa altındın əstən ber eleşen birelər. Başqortostandın staratel-zolotnicniktarı II-kvartalda yddərenen altın sbqarıv plandarın 134 proqa ytənelər həm I-kvartalqa qaraqanda metaldı 20 proqa artıq birdelər. 33 jıldan berense jarı jıl menən saqıştırqanda oşo jıldan ytkən vaqıtta esendə staratelderden altın sbqarıvdarı 2-3 tapqırqa artı. Staratellek jıl menən altın sbqarıvdın dur əhəmiətkə eje bulıvın itəpkə alıp, partianın Ölkə komitetı həm Glavzoloto, altın sbqarıvsı bətə rajon ojoşmaları aldına II kvartal planı menən saqıştırqanda III kvartalda staratellek jıl menən altın sbqarıvdı 3 tapqırqa arttırıvdı nojevoj burıs itep qujdılar.

III-kvarttaldın ytkən berense aja bul burıstan his-şikhed riat' bulıvın asıq kyrhətte. Mətələn, staratellek jıl menən ijyl aja altın sbqarıv planın II'inka, Muldagaj həm Əbjəlil priska idaralarə ytənelər. Dejem alqanda, Başzoloto trestı bujınsa staratellek jıl menən altın tavıqıstırqanda ijyldə 36 pr.qa, maj aja menən saqıştırqanda 66 pr. qa ytəş birə, şulaj də xuzalıq jıl menən altın tanıv planı 122 pr.qa ytəlgəndə, staratellek jıl menən altın ta ıv planı 65 pr. qa qına ytəlde. Bı, staratellek jıl menən altın sbqarıv artta qalqan ucastoktardın berehe bulıj qalqan tigən hyd həm bınıın menən bətə trestın kvartal planı ədələv qurqınısı atına qala. Bındaj xəl tyderlek tygel. **Staratellek jıl menən altın tanıvdı es tapqırqa arttırıv burısı nisekte bulha ytəlergə tejeş,** bınıın əsən bətə memkinlektər bar.

Bınıın esən xəderge nəmə etlərgə kərək? **Bərensenən,** xəderge kəndə eşlevse bətə staratel-zolotnicniktardı altın sbqarıv eşenə nıqıtıp qaldırırqa kərək. Avıl xuzalıqta eştəre altın sbqarıvqa qamasavlıq itməkə tejeş, senki „altın sbqarıv—dəvlətten in berense məhim eşe bulıp tora" (Ordzonikidze).

Ikensenən, staratelder xedmətenen bramlıbqın kytərev in məhim burıstardın berehe bulıp tora. **II'inka** priska idarahının staratelderə (direktorı **Soldatenko**), Əbjəliləə qaraqanda ike tapqırqa ad, ə şulajda II'inka staratelderə sistemalı raveştə altındı Əbjəliləə qaraqanda artıq birelər. Senki hunqa ajdarda II'inkala starateldergə nıq iqtibar birə başlanılar, ə Əbjəlildə bı eş xədergəsə tejeşle nejeklekkə qujılqanı juq əle. Yd estəren raisionallaştırıvda staratel-zolotnicniktarqa hər jaqlap jardam kyrhatergə kərək. Qıadi stanoktardı, xedmət bramlıbqın kytərə torqan stanoktar menən alışdırırqa, tere kəmeşfə qullanırqa, nosilkalardı qul arbaların, tackalardı h. b. alışdırırqa kərək. Şulaj uq staratelder arteldərendə xedmət dissiplina'n nıqıtıv, xedmət bramlıbqın kyrərev esen kerəşerə, xedmətte həm eş sbjlatın derəh ojoştorovdə la jardam kyrhətergə kərək. „Kem kyp həm jaqşı eşləhə, şul kyp alə, kem ad həm nasar eşləhə, şul ad alə, kem eşləməhə, ul ber nəmələ almaj" tigən lozung staratel arteldəre eşenen ydəgendə ororqa tejeş. Staratelder massahının anında xəder artelde nıqıtıv məs'ələhe tıvdı, senki ular kolxoz elgelərenən nıq xuzalıqtın fajdahın kyralər həm xəder yk inde 30-50 keşenən torqan arteldər aula başlanı. Başqortostan altın promıjşlennosı rabotniktarı abqa nıq iqtibar birergə həm bı məs'ələ menən ajrım raveştə eş kyrergə tejeştər. Staratel artelenen tormoşo menən administratif jetəkselek itev, ulardın xuzalıqta na eje bulıv his ner qəlev itelə torqan eş nuimavı asıq bulha kərək. Unıı zararınan başqa, ber nindaj də lajdahı bul majasaq. Staratel artelenen xuzaları bulıp, artel agzaları torqanlıqtın his onotorqa jaramaj. Ular arahında kul'tura-massovoj eştərde kin jajelderergə, arteldərde ojoştorov-xuzalıq jaqınan nıqıtıv esən hər jaqlı salardı ojoştororqa kərək.

Əzensə burıs – staratel-zolotnicniktardı kul'tura həm tormoş jaqınan xedmətlanderevde derəh ojoştorovdan tora. Staratel zolotnicniktar esen torlaqtar, qıdıl mejeştər uldırıv, kitap, gazetalar kilterevde ojoştorov, ulardı munsa, stolovoj h.b. menən tə'min itev priska raəotniktarının tep burıstarə bulıp tora. Bigerək tə zolotoprodsnaətar etlənə dur burıstar jekmətelə. jaqşı stolovojdar, larjoktar asıv starateldergə kərəkle assartiment tı tovardardı sirev, kul'turalı hatıv ilevgə əjranev in məhim burıstardan hanala.

Dyrtense burıs—qışqa ədərlek eştərənə bəjlangən. Qış bulha priskalarda staratel-zolotnicniktardın handarı qıtqıv ravegə kəmevgə tana bara. Bujı bı xəlqa jul qujmatqa kərək. Sezon menən eşlavselərde genə ad hanqa qaldırırqa tırışırqa kərək, bınıın əsən massovojanlatıv eştəren kin jajelderergə, ob'jekttardı həm torlaqtardı qışqa jaqşı itep ədərlərgə həm bı eşkə staratel-zolotnicniktardın yddəren bıqtırırqa, qışqa ədərlek eştəren xəder yk başlarqa kərək.

Bı burıstardı ytəv priska idaralarının eşen tamırdan qajtanan qorovdı talap itə. Bigerək tə staratelderde narıqlap jetkerməvselərgə ularqa bjurokrattarsa qaraş tıvdırıvsılar həm staratel-zolotnicniktar arahında yd aqınsıbıqqa qarata qıqıv kerəş alıp barırqa kərək. Staratel-zolotnicniktardın eşse həm xedmətsən krətiandər qatlamınan sbqqan massa bulıvın həm ulardın dəvlətten berense in məhim eşen atqarıvdarın nıq ydləşterev tejeş. Partianın xəlle formoş həm sotsialistik qajtanan tərəiəlav lozungdın turanan-tura xedmət ejələrenen staratel-zolotnicniktar otrədenə lə qaqıla.

Altın promıjşlennosı rajondarındaqı kommunistar tarafınan bı burıstardı berense navəttə nıq ydləşterelmaj torop. staratellek jıl menən altın sbqarıvdı es tapqırqa arttırıv burısın ytəv memkin tygel.

Staratel-zolotnicniktar menən predpriatielar arahındaqı mənsəbət ilə əralaqı dogovorqa nigedlangən. Dogovor, dəvlətten staratel-zolotnicniktarqa xuzalıq tə'bire jahavda nigedi rıjcag bulıp tora. Bətə staratel-zolotnicniktardı dogovor menən solqap alıv, ulardın ytəleşen sistemalı raveştə tikşerep torovqa dogovordın ədələv qurqınısın aldan ihkərtep torov—priska idarahı direksiahının tep burısı. **Əbjəlil** priska idarahında eşlavselərden əstən ber eləşə genə dogovordar menən solqap alın-

losem

ABSSJ SNK 34 jıl 9 ijyn qararı bujınsa xekymət, kooperatif həm başqa ojoşmalar ekspertizqa ingən xədmətkerderden isemlegen tyzəndəge forma bujınsa tap şararqa tejeştər.

BSPS Başq. BOSV ajurohı (bylma N4)

(Ojoşmanın iseme)

Ekspertizqa ingən xedmətkərdərden isemlege kvalifikatsiaların kyrhətep tapşırıla.

Familiahı, iseme həm atahının iseme.	Kem bulıp eşlaj.	Qasandan bile eşlaj.	Qonsankaqa kyserep torqan summahı turahında bildalav.

Oşo isemlekte tapşırıv menən bergə barser ekspertizqa ingən keşe esen xororgan xisabından 50 şar hum BOSV nın gosbankala nulqan N1204 hanı aqımdaqı scutena tapşırırqa.

Ekspertizdın eşe başlanıvı həm saqarıv tartibe tuzahında ajrım selderder.

ITƏKƏRMƏ: BASSJ SNK qararı bujınsa N697 bətə ojoşmanın xisap eşselere qalmajınsa kvalifikatsia komissialarının ytergə tejeşle.

1-3 **Başq. OSV ajurohı**

DKA kinohında
Begen Sit il tı'mı
СЧАСТЬЕ МАТУШКИ КРАУЗЕ

Krupjanka № 86, Ofe Tuqaj urama 73.

AŞBƏJBS HATıLA

1. Ike silinderlı „Tindem" sistemahında ike mərtəbə kinəjtməle gartzanlı, 65 at kesle № 7 qadanhadı par maşinahı 1.
2. Aqartılqan timerdan eşlengən ike həm janı ilaktar 700 dana.
3. Afto ylsavdar. 50 şar kilogram bəjəşlə 2.
4. Avsizinktar 3.
6. Mel'stroijdan 6 nomirlı əsejkahı.
7. Avıl xuzalıqta tarife 1.
8. Qara məjdaj tartav taştarə 10.
9. Qara məjdaj tartav depkaları.

Dogovor tartinendə kollektiv indergən aqsa kyləmendə jəjelsələrgə avans inderergə xuzalıq ojoşmaları hər ner xedmət kenenə 30 kilogram terle jəjelsə—2 kilo **kənehtə,** 1 kg qəjar, 2 kg pomidor, **kg** segelder 6 kg kişer. 3 kg mıtəki həm 10 kg kartuf ala alalar.

Nərəd sirev Ofe YEK idarahında ytkarela.

Jəjelsə (kənehtə həm qəjar) alavdı həm taşavdı 27-se avqustqa tiklem tə'min itməgən

Xozorgondar

Kilasaktə jəjelsə alavdan məəbyrm itelalər.

Ofe YEK idarahı

JANALEP kinohında
Tavaşlı xudozestvalı filem
Kar'era Ruddi

Ofe, „Okt. Nat."ha matbaqahı. Başqlavlit vəkilə B—№ 1598

Уфимская городская читальня

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b)Başqortostan Өlkə, Өfө qala komitettarь, BYBK hәm Başprofsovet organь

№ 194
23-AVQUST
1934-JЬL

VKP(B) ӨLKƏ KOMITETЬ HƏM BAŞSOVNARKOMDЬN

„1934 JЬLDЬN I KVARTALЬNDA PROMЬŞLENNOST EŞENEN JOMQAQTARЬ HƏM II-KVARTAL PLANЬN YTƏV TURAHЬNDA"

34 jьldьn 12 aprilenda sьqarqan qararđarьnьn ytaleşen tikşerev hөđemtәlәre turahьnda

I

VKP(b) Өlkə komitetь hәm Başsovnarkom, avьr promьşlennost tarafьnan II-kvartal planьnьn qәnәqәtlәnerlek ytaleve, sojuz әhamiatle promьşlennostьn tөp predpriattelarь sulqan Beloret metallurgia hәm qoros sьnьq zavodtarьnьq. Bajmaq waqьr eretev zavodьnьn eştare wajtaq jaqşьrtev, şulaj aq Tiflәn zavodь hәm Sojuzxromiltьn da eştare wer ad jaqşьrtev hөđemtәhendә sulqanlьqьn wildәlajđar. Bьnьn menәn wer qatarđan, jerle tөđev materialdarь promьşlennosь (Başstrojmat), I-kvartaldaqь hьmaq, II-kvartalda la yđ planьn eđđe.

Өlkə komitet hәm Sovnarkom, Başstrojmat jetaksehe ip. Lamkinqa ӨK hәm BXKS tarafьnan unьn әşake eşe, Başstrojmatьn eşen his kisekmәtәn jaqşьrtev turahьndaqь direktivalarьn ytavđe ta'min itә almaqanlьqьn kyrhәtergә, K-Usol rajon partia komitetь(sekretarь ip. **Siverin,** zavod partkomь sekretarь Mixajlof) hәm Tujmazь rajkomь (sekretarь ip. Ofajnetdinef) oşo vaqьqa tiklem predpriatielarđa partia massovoj eştarđe jәjep jeәrmәnelar.

Өlkə komitet hәm Sovnarkom aqas promьşlennostьnьn II-kvartalda eşe qәnәqәtlanerlek sulmavьn hәm upalnarkomles ip. Divatkoifqa şьrpь sьjrjohь aqьđev esen şaxsi javaplьlьq jekmәtkan ӨK hәm XKS nьn maxsus qararь sulvqa qaramaqlan, ip. Divatkoifь wl ӨK hәm XKS kyrhәtmәlәren ytәmәgәnlegen hәm şunьn menәn şьrpь fabrikahь eşendә kyrengan hь nьlьştь eđelev qurqьnьsь aktьnda qaldьrqanlьqьn wildәlajđar. Şunьn menәn wer qatarđan, Lesdrev (ip. Il'in) tarafьnan yđ predpriatielarьna jetakselek iteve qәnәqәtlanerlek sulmavьn (avьnь hөđemtәhendә Cernikoifka faner fabrikahьnьn, qaqьđ fabrikahьnьn h.b. qәnәqәtlanqe- hed eştavđare), xeđmәt bramlьlьqьn kytarev esen kerәş mәs'әlәlәren kyđđan tөşergәnlegen. Juzuralles hәm Lespromxozdar apparatьnda mixaniklaştьrьvqa qarşь nastrojenielar sulьp sьnьn, Başqortostanda tartqьs kestargә qьjanlьq kiserev şarttarьnda mixanizmdarđan qәnәqәtlangehed fajđalanьvqa kilterganlegen kyrhәlergә.

ӨK hәm Sovnarkom, II kvartalda ađaq promьşlennosьnьn eşenen nasarlanьvьn, xeđmәt bramlьlьqьnьn tyәnәjeven, sьjlat kyrhәtkeslarenen đөjөm nasarlanьvьn wildәlap, bьnьn, ađaq promьşlennosь jetakselәre (ip. Bajmoratьf) tarafьnan trestar hәm predpriatielarqa jetakselekten jomoşartьlqanlьqь hәm ađaq promьşlennosь rabotniktarьnьn praduksia sьjfatь hәm ađaq predpriatielarьnda sanitaria esen kerәş mәs'әlәlәrenә jed menәn ajlanevđare ta'min itelmәgәnlekte kyrhәtәlәr. Şunьn menәn wer qatarđan ađaq promьşlennosьndaqь, bigerak tә kondetr faerikahьnьn partia ojoşmahь (partkom sekretarь ip. Puşkina) hәm it kombinatь partkomь (sekretarь ip. Staraduвva) tarafьnan ӨK qarardarь hәm elkә partia proizvodstvo konfirinsiahь qarardarь ytәlmәgәnlegen, sotialistik jarьş hәm udarsьlьq waşlanmaqanlьqьn wildәlajđar.

ӨK hәm Sovnarkom, Narkomsnaв weştimahьnda wer talaj predpriatielardьn ođaq đever davamьnda eđeklektә torqanlьqtarьn (kykaj—qoş, ytil'zir, piodoovşc h. b.) hәm Narkomsnaв jetakselerenen wtә promьşlennost wujьnsa plan ytaleşenen urta sьjlardь aşa, hөjralqan predpriatielardь kyrmәgәnlektәren, ularqa maxsus tqtibar hәm jetakselek ta'min itmәgәnlektәren ajьrtm alьp kyrhәtә.

II

Promьşlennost eşen jaqşьrtev maqsatь menәn Өlkə komitet hәm Sovnarkom **qarar itelәr:**

1. Kustpromkooperatsia eşen tarqaldьrtevь, partiaqa xilaf sulqan xәrәkattәre hәm yđ eşendәge jeteşhedlektarđe jaşererga ьtьrşьvь esen Başkuspromsovet predsedatele ip. **Lьjskofqa** vьjgovor iqlan itep, eştan alьrqa.

Qala VKP(b) komitetьna Başkuspromsovet partia ojoşmahь eşen tikşererga hәm unьn jetakselegen nьqьtьrqa tәqdim itergә.

2. Өlkə komitet hәm Sovnarkom direktivalьn ytәmәgәnlege esen Başstrojmat direktorь ip. **Lamkinqa** vьjgovor iqlan itep, әgar đa ul Başstrojmat predpriatielare eşen tamьrđan jaqşьrtevđь ta'min itmәha, urnьnan alьp, qalь partia javaplьlьqьna tartьlasaqьn itkartergә.

3. Ip. Bajmoratьfqa, sistematik raveştә plandarьn ytәmәvse brinza, plodoovşc, kykaj-qoş tarmaqtarьn ajrьvsa kyđatev aktьna alьrqa, bьl tarmaqtarđaqь eđeklekten beterelevәn ta'min itә alьrlьq tejeşle saralar kyrergә, kvartal hәm jьlьq plandьn ytaleşen ta'min itevđe tәqdim itergә.

4. ӨK promьşlennost aylegenә Өlkə komitet qararđarьnьn hәm ađaq promьşlennosь bujьnsa ytkarelgan elkә partia-proizvodstvo konfirinsiahь qararđarьnьn tyәange partia ojoşmalarь tarafьnan ytaleşen maxsus tikşerev ojoştororqa hәm tikşerev hөđemtәhe turahьnda oşo jьlьdьn 5 sintәbrenәn đә hunqa qalmaj Өlkə komitetqa xabar itevđe tәqdim itergә.

5. Juzuralles (ip. Devatkoifь) şьrpь fabrikahьn, unьn ixtejazьn 1935 jьl qavqьnьna tiklem qәnәqәtlandererlek davmәldә aqas menәn tulьhьnsa ta'min itevgә mәzbyr jaharqa. Gosplanqa, şьrpь fabrikahьn sьjrjo menәn ta'min itev bujьnsa Juzuralles tarafьnan ellđәlәngan saralarđa tikşerep, bьl turala 10 sintәrđan đә hunqa qalmaj Sovnarkomqa xabar itevđe tәqdim itergә.

6. Ip. Devatkoifь, unьn ixtejazьn 1935 jьl qavqьnьna tiklem qәnәqәtlandererlek davmәldә aqas menәn tulьhьnsa ta'min itevgә mәzbyr jaharqa. Gosplanqa, şьrpь fabrikahьn sьjrjo menәn ta'min itev bujьnsa Juzuralles tarafьnan ellđәlәngan saralarđa tikşerep, bьl tarmaqtarđaqь eđeklekten beterelevәn ta'min itә alьrlьq tejeşle saralar kyrergә, kvartal hәm jьlьq plandьn ytaleşen ta'min itevđe tәqdim itergә.

4. ӨK promьşlennost aylegenә Өlkə komitet qararđarьnьn hәm ađaq promьşlennosь bujьnsa ytkarelgan elkә partia-proizvodstvo konfirinsiahь qararđarьnьn tyәange partia ojoşmalarь tarafьnan ytaleşen ta'min itergә, yđ iqlibardarьnьn yđenә jenel promьşlennos predpriatielarьnьn hәr berehen elgele predpriatieqa ajlanderev, elgә sьjfatlь hәm oshođ produksta esen kerәşev burьsьn qujьrqa, promfin plan bujьnsa ellđәlangan xeđmәt bramlьlьqьn kytarev hәm produksianьn yđenә toroşon kametev zadanietьn ytap, sotsialistik jarьş hәm udarsьlьqta, sminalь-qarşьlaş planlaştьrьvđь, sex hәm brigada xuzalьq tһәsen jәjep jebәrergә mәzbyr jaharqa.

8. Ip. Tolstoj hәm Cuvinqa kustarsьlьq kooperatsiahь eşen tikşerep bөtөvđe jahotlәrgә, yđđarenen hьqьmta hәm praktik tәqdimdaren Өlkə komitet hәm Savnarkom qaramaqьna tapşьrьrqa tәqdim itergә.

III

Өlkə komitet hәm Savnarkom yđ mәlendә hәm nьqlь rәveştә qьşqa aderlanevđen Başqortostan promьşlennosь aldьnda tөp burьstardan berhe sulьp torqanlьqьn hәm ikense jarts jьl planьn hәm jьlьq plandьn bьqa sәjlanqanlegen hьđьp kyrhәtәlәr.

1. Beloret metallurgia zavodь direktorь ip. **Manests,** zavodta hәm timer jul hьđьqьnda qьş başlanqanqa tiklem ike ajlьq nqas kymere zapasь hәm 2,5 ajlьq ruda hәm flystar zapasь sulьndьrьvqa ajrьm iqtibar bitevgә mәzbyr jaharqa. Şunьn menәn ber yk vaqьtta jeterlek dәvmәldә zavodta tori zapasь sulьndьrьrqa hәm zavodtьn ber ken sulha la tuqtap torov mәmkinlegenә jul qujmajьnsa unь jandьrьv esen qađan xuzalьqьn әderlergә.

2. Bajmaq waqьr eretev zavodь direktorь ip. Cuvaşoitь hәm Başzolotanan ip. Ylmәsefte zavod majđanьnda 6 ajlьq tori zapasь hәm 3 ajlьq ruda zapasь sulđьrьrqa mәzbyr itergә.

3. Jenel hәm ađьq promьşlennostarь predpriatielarьnьn direktorđarьn, qьşqa әderlәv, jaqьv hәm sьjr'jo materialdarьn әderlәv eştaren his kisekmәtәn jәjep jebәrergә mәzbyr jaharqa. Narkomlegprom ip. Xәjbullinđь K-Usol zavodь direktorь menәn berlektә, zavodtь, unьn 1934 jьl 4-kvartalda hәm 35 jьldьn I-kvartalьnda edlekhed eşlave esen ulьn hәm ximikattar menәn ta'min itergә mәzbyr jaharqa.

4. Sintәbr başьnda Өlkə komitet bjurohь ulltrьsьnda Beloret hәm Bajmaq zavodtarь direktorđarьnьn, Beloret hәm Bajmaq rajkomdarьnьn qьşqa әderlek turahьnda dokladtarьn qujьrqa. ӨK promьşlennos bylegenә, Өlkə komitet hәm Sovnarkomdьn predpriatielardьn qьşqa әderlәnevđare turahьndaqь direktivalarь ytәleşen urьnda tikşerergә quşьrqa.

5. Promьşlennostь, kommunal xuzalьqьn hәm qalanь energia hәm par menәn edlekhed ta'min itev maqsatь menәn yđak elektrik stansa direktorь ip. Zәjnigә 15 sintәbrgә qađandarđь remontlav eşen tulьhьnsa bөterergә, stansanьn ked hәm qьş kөndәrđә avariahьd eşlәvđaren ta'min itergә, 1 sintәbrđan đә hunqaqaldьrmaj6-ьь qađandь eşkә jebәrergә hәm stansa esen lu kәme ike qađanqa jeterlek dәvmәldә utqa qarşь torov matiri aldarь zapasьn hәm zapas eleştәr sulьndьrьvđь tәqdim itergә.

6. Ip. Devatkoifь, unьn şaxsi javaplьlьqь aktьnda, faner zavodьnьn qađandar aylegen 1 oktәbrđan đә hunqa qalmaj eşkә jebәrevđe ta'min itergә mәzbyr jahap, әgar bьl qarar ytәlmәha, faner zavodьnьn yđak elektrik stansanan par menәn ta'min itelevđan mәxrym itelә sagen tkkartergә.

IV.

I. Predpriatie direktorđarьn hәm ularđьn partia hәm profsojuz ojoşmalarьn eşkelәrđen matdi-tormoş ixtiazadarьn xeđmәtlanderevđe jaqşьrtьrqa hәm bьl maqsat menәn his kisekmәtәn eşkelәr torlaqtarь hәm baraktarđь remontlav eşen, ularđь qьşqa әderlәvđe, jьlьtьvđь hәm eşkelәr torlaqtarьn hәm baraktarđь jьlьtev esen kerakle miqdarđa jaqьvlьq zapasь menәn ta'min itergә mәzbyr jaharqa.

2 Narkomsnaв ip. Bajmoratьfta, Başprofsovetpredsedatele ip.Bьjc kofta, Gosplandan ip. Casovskidь 2 dekada srok esendә eşkelar ta' minatьn hәm jәmaqat tujьnьvьn jaqşьrtev maqsatь menәn jaвьq kooperatiftar hәm ORS tar tarafьnan, yđakläşterelmәgәn rәveştә produkttar әderlәvđe jәjep jebarev bujьnsa saralar ellđәlergә hәm ularđь 5 sintәbrđendә hunqa qalmaj Sovnarkom qaramaqьna tapşьrьrqa mәzbyr itergә.

3. Zavodta eske planlaştьrьvđь ojoştorovda, eşkә kul'turalь metodtar inderevđa (sminalь-qarşьlaş planlanlaştьrьv, brigada xuzalьq itвae, texpromfinplan h.b.) predpriatielarqa konkret jardәm kyrhatev maqsatь menәn, Başgosplan ergәhendә zavodtarđa eske planlaştьrьv bujьnsa maxsus bjuro ojoştorovđь movatiq tanьrqa. Ip. Davьtьlь 1 sintәberđan đә hunqa qalmaj bьl bjuronь ojoştororqa mәzbyr itergә.

4. Sintәbr başьnda Өlkə komitet bjurohьndaqь Başqosplan hәm Başprofsovettьn sьjfat kyrhәltkestәre bujьnsa hәm bigerak tә produkslanьn yđenә toroşo bujьnsa promьşlennostьn 7 ajlьq eş jomqaqь turahьndә dokladlarьn tьnlarqa.

5. Beloret, Ucalь, Әbjәlil hәm Bajmaq rajokomdarьna marganes promьşlennosь eşen ajrьm kyđatev aktьna alьrqa tәqdim itergә.

6. Avqus ajь davamьnda wetә priskalarđa staratelđerđen konferensialarьn ytkarep, ularđьn iqtibar yđagenә staratelđerđe nьqьtьv hәm altьn tanьv eşenә priskalaqь hәm tira jaqta jaşagan priska xalqьn bilqitьtv, staratelđar eşe hөđemtәlәlegen kytarev hәm altьn tovarđarьna sulqan janь xaqtar turahьnda anqartьv mәs'әlәlәren qujьrqa.

7.Ucalь, Bajmaq,Әbjәlil, Beloret hәm Xajbulla VKP(b) rajkomdarь ergәhendә altьn promьşlennosьnьn wetә ajlьq jomqaqь, qьşqa әderlanev saralarь hәm jьlьq plandь ytav mәs'әlәlere inderelgan kөn tartibe menәn partia-projьzvodstvo kanәşmәlere ytkarergә.

VKP (b) rajkomdarьna hәm priska partkomdarьna altьn promьşlennosьnьn jarts jьlьq eş jomqaqь mәs'әlәlәren hәm ikense jarts jьlda priskalar aldьnda torqan burьstarđь wetә eşselәr hәm staratelđar jьjьlştarьnda tikşererga, ularđь jьlьq plandь ytav bujьnsa sotsialistik jarьş hәm udarsьlьqta jәjep jebarev menәn wәjlergә tәqdim itergә.

VKP (b) rajkomdarьna staratelđar konferensialarьna hәm ikense jarts jьl burьstarьna waqьşlanqan maxsus gazeta nomerđarь sьqarьlьvđь ta'min itev gә tәqdim itergә. Konferensialar hәm kәnәşmәlәr ytkarevđa jardam itev esen Ucalь rajonьna ip. Ylmәsefte, Bajmaq rajonьna ip. Iosemđь jebәrergә.

8. Өlkə, rajon hәm zavod gazetalarь redaksialarьna matauqatta promьşlennos eşe mәs'әlәlәren jaqtьrtьvđь jaqşьrtьrqa, massanь promfinplandь wetә kyrhatkestәr bujьnsa tultьrьvqa hәm artlьrьp tultьrьvqa mobilizirlap, kyberak iqtibardь produksia sьjfatьn jaqşьrtev, produksianьn yđenә toroşon kametev, xeđmәt ramlьlьqьn kytarev hәm eşselәrđen matdi-tormoş xәldәren jaqşьrtev esen kerәş mәs'әlәlerenә tuplarqa tәqdim itergә.

Başqortostan Өlkə komitetь sekretarь: Isancurin.

Başsovnarkom predsedatele urьnbabarь: Tolstoj.

ƏBERLEK EŞEN YƉ AOJЬŞЬNA TAP ŞЬROJANDAR

Janь uqьv jьlь başlanьvqa hanavlь kөndәr genә qaldь. Lakin Qьjqь rajonь Qьjqь hәm Qalmakyl avьl sovettarь bьl mәs'әlәlә yđđarendә mәs'yljetlek hiđmәgәndәr. Qalmakyl avьl sovetь Tirmәn avьlndaqь berense waqьs mәktapten tәđrәlәre vatьq, mejestare eşkә jaraqlь tygel, nigeđđare kymelmәgan. Bьl qьna jetmәha mәktap jorto aldьna maldar jabьv urьnь jahaqandar. Kazalar mәktap tәđrәlere ytә mәktap esenә his qurqьvhьđ inep bьsьratьp sьqalar. Mәktap tirә jaqьna barьrlьq tygel haвьq jeb. Balalar esen badrәftar eşlanmәgan. Partorg Isxaqьf hәm avьl sovetь predsedatele mәktapte qajqьrtqandarь juq. Ytkan uqьv jьlьnda la mәktapten utьnь bulma jьnsa uqьv tuqtalqan kөndәr bulqan. Bьjьl da әle utьn turahьnda ujlaqan keşe la juq.

Niqa uqьv jьlьna әderlekte buldьrmajhьqьđ tigәs partorg Isxaqьf „bed başqa kampanialardan buşaqan juq, unь elgertenәd әle" tip javap bira.

Şulaj uq Qьjqь avьlndaqь I-nse waвqьs mәktaptarđa la әderlek eşe nasar. Mәktapten tәđrәlere juq hәm badrәftare vatьq xәlđa jata.

Avьl sovetь predsedatele konkurstьn mәktaptargә әderlek turahьndaqь punkttarьn wetәnlajgә torqoşqa ytkarmaj.

Xaвj

„UROŻAJDЬ TYBƏNƏJTƏLƏR"

Ajrьm kolxoz jetakselere urozajdь kөm kyrhatev ul—urlav, tuđđarьvqa jul adarlav tigan hyđ. Undaj ьntьlьştarqa ajavhed huqьtqa kөrak.

PIONERBAR, KOLXOZ UROZAJЬN HIBGER HAQLAQЬĐ!

PIONER KYĐƏTSELƏR

500 ga igende doşman utьnan qotqarđь

Mejәkə rajonь „Islamqol" kolxozьnьn uqьv udarnigь pioner Dәvlәtşin Minniәxmәt, Әxmәtei Minnejar urozaj haqlavđa aktiv qatnaşalar. Ular kolxoz tovar fermahьndaqь jaş bađavđar eвtenәn şefilьq itәlar hәm kyđatev vьjşkalarьnda posta toralar.

18 ijyldә kulak qatьnь Sitbullinanьn qulьna qajsь, kynak totop başaq qьrqьp ultьrqanьn kyrep, unь totop kolxoz idarahьna alьp qajtalar.

23 ijyldә tanьş bulmaqan at menәn ber keşenen atьnap teşep arьş waвьvьna ul tөrtөp qasьvьn kyrep qalalar. Oşo nuqutta uq tuqajđaqь hәm avьl xalьqtarьna signal birәlәr. Kyp tә yrmәj kolxozniktar jьjnalьp utte hynderalar. Bьl pionerđar kolxozdьn 500 ga arьş hәm bojđajьn uttan haqlap alьp qalalar. Ularđь kolxoz idarahь aytaklәj.

MUSTAJЬVA

HƏR VAQЬT—DOZORĐA

TOPORIN rajonь „Komintern" kolxozь MJUD isemendәge otrad pionerđarь Fatqelaajьva, Xatipьva kөndә batьp ir tәnәn kiskә tiklem qajtmaj sunda torop haqlajđar. Kynelhed bulmahьn esen yđđare menәn gazet-zurnaldar alьp batьp uqьjđar. Qaj ber vaqьttarda berehe haqlaqanda ikensehe vьjşka ergәhendә yđđare menәn kilgen oktәbrәtlerđe ojoştorop başaq jьjnajđar.

IXSANЬF.

KOLXOZ BAĐЬVЬNA

DOŞMAN QULЬN HUĐĐЬRMAJBЬĐ

Udqan jьl bedđen Toporin rajonь „Krasnaja zvezda" kolxozьnьn waвьvьnan 135 keltә juqaldь. Lakin, ul kolxoz milke doşmandarьn tota almanьlar. Senki, yikan jьl bedđen kolxozda pioner otrađь juq ine. Uqьvsьlar bulha la, urozajđь haqlavqa iqtibar itmanelar. Baвьvđarđa tik tenge qaravьlsьlar qьna bula ine. Ә kended ber keşe la haqlamanь. Oşonon esen bedđen igendәrđe urlanьlar.

Bьjьl inde bedđen kolxozda 25 pioner bar. Bed bөtөbeđđa urozaj dozordarь. Xәđer ytkan jьlqь qaraqtar keltelerđe urlaj almajđar. Bed waвьv aralarьna qьđьl armistar kevek taraldьq. Igen urlavsь, başaq qьrqьvsь ber genә doşman, ber genә kulak „parikmaxirđarь" bedđen qotola almaв. Kolxozdьn ber genә başaqьn da qьrqьrqa birmәed.

Pionerđar: MAZULLIN, ANDRIANOF.

BAŞAQ—BEĐĐEKE!

Toporin rajonь „Iskra" kolxozьnьn brigada uraqsьlarь tid arala jьjnalьp, ucaskalarьna aqьla başlanьlar. Bigerak tә dyrtense brigada jьjьlvđa jetedlek kyrhatte. Ular bөgen kolxozda berense bulьp, bojđaj saвьrqa kittelar. 'Xәmitьva zvenonь la şul uq 4-se brigadaqa berketelgan.

Pionerka Xәmitьva, Başirtьva, Nurislamьva, Әxmәtevalar qamьl arahьnda qojolop qalqan başaqtarđь jьjalar. Eş kөsәjgәndәn kөsәja. Başaq tьrmavsь Xәmitьvalar đa keltә bәjlәvselerđen qalmajьq tip taqь la namьslanьvьraq eşlergә kereştelәr.

— Bojđaj başaqь qalьvsan bula ikan, әle ike-өs sәqat vaqьt udmanь 15 keltәgә jaqьn başaq jьjnaldь!, ti Başirtьva,— әgar đa udqan jьl kevek bьlardь jьjnamaj qalđьrqan bulhaq, bed ni tiklem igendәresedđe juqaltьr inek!

Şul aralь sьjfat inspiktorь-ograпom Şajxi aqaj kilep sьqtь. Ul: „jәged pionerđar eş kynelle baramь, axьrьhь kynelleler? jьjnaqan j regedđe qarap kilam әle bergenә la bөşiq qalmaqan. Şulaj, kөrak. Şulaj tip, ulardьn kyneldaren taqьla kytarđe. O.I.

20 AVQUSTQA

TEMP TUBƏN

Davlatka igen tapşьrьv barьşь

Rajoodar	Plan ytaleşe protsenttarđa
Baltas	44,7
Өfө	33,4
Nurimau	27,5
K-Usol	27,2
Bөrө	27,2
Janavьl	25,0
Dyrtejle	23,1
Qьrmaqalь	23,2
Şişma	20,8
Arxangli	18,4
Stәrletamaq	16,4
Davlәkan	16,3
Mişkә	15,5
Toporin	14,6
Mejәkә	14,2
Bәlәbәj	14,8
Avьrqazь	14,0
Blagoveşşin	13,3
Baqalь	13,4
Tujmaz•	12,4
Borjl	12,7
Maqar	12,6
Qallas	11,9
Byzdak	11,2
Bişeylak	10,5
Saqmaqoş	9,8
Mәnәvez	8,9
Qarideł	7,7
Zejansaura	6,4
Qaraqoş	2,4
Mәsetle	2,3
Mьraq	1,2
Qьjqь	1,0
Xәjbullь	0,3
Beloret	0,3
Biloqataj	0,2
Jьlajьr	0,1
Dьvan	—
Ucalь	—
Bajmaq	—
Әbjәlil	—
Bәrjan	—
Barьhь	14,0

BЬJKIN, SЬJPNƏTEF

IPTƏŞTƏR

BILAQATAJ KOLXOZDARЬNDA

Bilaqataj, 22 (Başrosta) 17 hәm 18-se avqustarđa **Bьjkin** hәm **Sьjpnətf** iptәştәr Bilaqtaj rajonь „Vtoraja pətiletka" hәm „Krasnaja partizan" kolxozdarьnda bulьp yttelar.

Ular urozaj jьjnav tempьnьn ә keren barьvьn, saвьv menәn eskertilәv arahьnda dur ajьrtьv bulьvьn hәm balalar ucereзdenie larьna tejeşle iqtibar bulmavьn kyrhattelar.

Rajonqa ip. **Bьjkin** hәm **Sьjpnətf** kilev xermәtenә kolxozьlar igen menәn qьđьl asoz ojoştordolar. Igen tapşьrьv punktьna „1-Maj" kolxozь 120 sentner, „Janь jul"—67 sentner, „Zivodnovod"-76 sentner orloq odattelar.

Ip **Bьjkin** urozaj jьjnav, eđkert lәv,arьş sәsev, orloq tapşьrьvhәm tunqa herev temptarьn kөsajtev esen konkret kyrhatmalar birđe. Şunьn menәn bergә. Ip. **Bьjkin** „Vtoraja pətiletka", „Krasnaja partizan" kolxozdarьnьn jetakselerena balalar jәslәhe hәm balalar majđandarьnьn eştaren jaqşьrtьvqa kyberak iqtibar itergә tәqdim itte.

TƏĐƏLƏŞ XRONIKAHЬ

◆ **Өfө-işemaj** timer julь tәđelәşe planьna inmahә la Işemnaj buravoj đarь arahьnda 12 kilometr odonloqta quşma satlьq jul lialьna. Bьlьn esen 150 metkem jer eşe talap itelә. Şunan 25 metkam. eştande. Quşma jul satlьqьn tөđev 25 ijylga betasak

◆ **4 ucastoktaqь** 132, 139, 142, 143 148,149 kilometrđaqь torbalarđь eşlav tamamlandь.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

ASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ, KRAJ, ӨLKƏ BAŞQARMA KOMITET PREDSEDATELDƏRENƏ

D. J. SULIMOF IPTƏŞTEN TELEGRAMMAHЬ

Kilgan maqlymattarga qaraqanda najtaq qьna aftanomialь respublikalarda, krajdarđa hәm elkalardә maktaptarđen janь uqьv jьlьna әderlege qanәqәtlanerlek tygel. Kyp kenә qalalarda maktaptar tәđeleşe planь ytalmave sәbaple janьnan alьna torqan uqьvsьlarđьn ber eleşe maktap jorttarь menәn ta'min itelmәgandar. Maktaptarde remontlav hәm jьhazlav eşe tamamlanmaqan. Maktaptar utьn menan tulьhьnsa ta'min itelmәgandar. Dareslektar hәm uqьv әsbaptarь kyp kenә maktaptargә ale warьp jetmәgan. Hedđen şaxsi javaplьlьqьđ aktьnda, maktaptarđen juqarьda kyrhatelgan mas'alalar bujьnsa uqьv jьlьna әderlegenen toroşon tikşereged. Her ber maktapte tәđev eşen tamamlavqa anьq sroktar hәm javaplь keşelar bildәlaged. RSFSR Narkomprosьna un kөn srok esendә materialdar tapşьrьqьđ.

RSFSR xalьq Komissarđa s sovetь predsedatele D. I. Sulimof

ŞOU RUSTAVELIĐEN JVBƏLƏJE YTKARELƏSƏK

Gruzia kompartiahьnьn Yđak komitetь bәjek gruzin şaqirь **Şou Rustaveliđen** tьvьvьna 750 jьl tulьv ajqanь menәn 1937 jьlđen oktәberendә wetә respublika đavmalendә đejem xalьq bajramь ojoştorovđь kәrәkle tapte. Jyvәlaj tantanahьna әderlek eştaren, Rustavelige pomatnik balьvqa konkurs ytkarev eştaren ojoştorov esen Gruzia Sovnarkomь ergәhendә maxsus komitet tәđeldә. Narkomprosqa gruzin telendә in jaqşь әđәbi әbәrđar, şiqьrđar jađqan esen birevgә Rustaveli tsemendә daimi aylaklav fondь ratlavqa tәqdim itelde. 1935 jьldan başlap wьnьn esen 20 men hum aqsa uylenәsak. Gruzia dәvlat universitetьnьq tel hәm әđәbiat institutьna Rustaveliđen iseme birelde.

Jәş avtomobil'selar sabьşь

Gor'ki avtozavodь balalar esen massovoj tehtә pedal'le ma. şinalar eşlap sьqara başlanь. Hyratlә Gor'kidәge Lenin mәktәbe balalarь maşinalarđa.

VAQ MILLƏT UQЬVSЬLARЬNA

VTUZ-DARQA HƏM VUZ-DARQA INEVĐE JENELƏJTELƏ

Bөtө sojuz juqarь texnik be-aьrqa mәmkin ikanlegen aqlatlem komitetь urьđ telenan hәm adәbiattan imtixan tota almaqan vaq millәt keşelaren jьl adaqьna tiklem bьl dәrestar bujьnsa imtixan birev şartь menәn VTUZ darqa hәm VUZ darqa ь. VTUZ dardьn hәm VUZ dardьn direktorđarьna vaq millәt uqьvsьlarь esen urьđ tele hәm adәbiat bujьnsa maxsus dәrestar ojoştororqa tәqdim itelde.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ALЬƚ KƟNSЬƟlЬŞTAƟlЬ VAQIƟALAR TURAHЬNDA

ƟTAJ HƏM AMERIKA GAZETALARЬ

Şanxaj, 22. „Xan'kov geral'd" gazetь Manczuriala bulqan hunqь vaqiqalarqa anlatma birep, Japoniallь sovet zagovorlarь turahьndа taratqan xəbərdərе aik haqlьq menən iqtibarqa alьnьrqa tejeştər, senki ular Kuramottь urlav həm ylierev kevek taqь berər sensatsion vaqiqa tьvdьrьrqa məmkin, tip jada. Gazeta Japoniallь QK timer julьndaqь sovet xedmətkərdəren qəjeplәve—bulьvь məmkin bulqan juldardь ватьр alьv esen javaplьlaqь tupaq rəveştə ebtən teşerergə mataşьvdan başqa ber nəmə lə tygel, tі. Gazeta: „Əgər Alьƚ Kənsьqьşta tьnьslьq qurqьnьs ярьlьnda qala ikən, bь, əlbittə, SSSR-dьn qəjebe tygel. SSSR yđenə kyreşe bulqan ildərđen betəhe menən tirlek hezym iteşməv turahьnda paktlar tebəşte həm Ženevala dejem qoralhьdlanьv turahьnda kyp kenə təqdim jahanь, lakin bьl təqdimdər SSSR-đь dejem tьnьslьqqa qurqьnьs tьvdьrьvsь itep barmaq menən kyrhətergə jaratqan qajlь ber ildər tarafьnan kire qaqьldьlar" tip jada.

Nio—lork, 22. „Baltimor Sən" gazetь Japoniallь SSSR-đь qəjeplәve urьnhьđ, senki Sovet xəkymətenen QK timer julьnьn doxodtarьn tybənəjtə torqan xərəkəttərđe qevəlәve məmkin tygel, tip itəplәj. Tokiođaqь hejlaşevđərđe edəvđər menən ber, vaqьtqa tura kilterep SSSR-đь zagovor ojoştorovđa qəjeplәvđər. sovet qrazdandarьn qulqa alьvđar gazetta şiklanev tьvdьrь. Gazeta: „Əlbittə, Japoniа timer julь bulьrqa həm unь alьrqa telәj. Ul unь hatьp almav jaqьnda bulьna kərək" tip jada.

VAŞINGTON

kileşevđare tirahenda

TOKIO, 22. Bөtə gazetalar da Vaşington kileşeven juqqa sьqarьv turahьnda tьşqь həm dinged eştare ministrlektate arahьndaqь tartьştardьn janьnan qьrqьvlaşqanlьqtьn jađalar. Gazetalardьn jadьvđarьna qaraqanda, tьşqь eştər ministrleqe kileşevđe juqqa sьqarьvđar turahьnda uqlan itmaj tororqa taqdim itə, senki kileşevđe kən elek juqqa sьqarьv Japoniallь başqa dinged ildare menən menəsəbəten nasarlan dьrьr, tip itəplәj. Ə dinged eştare ministrleqe ketep torahь juq, oktəbrđə bulasaq hejlaşevđər batь-ber ber nəmələ birmajəsək, tip qaraj. Xərbi lidrlar Vaşington kileşeven juqqa sьqarьv Japo ianьn quldarьn siser tip ujlap, şul uq qaraşlь qevvatlajdər, lakin kileşevđe nodev esen unajlь məment hajlanьvьn telajđər ikən.

QTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬ

SƏOBLENQƏ JAQЬNLAŞA

TOKIO, 22. Qtaj Qьđьl armiahьnьn qəskərđare Səoblenqa jaqьnlaşьvь ajqanlь Fuczouđa 18-se avqustta janьnan xəbər xələt iqlan itelgən.

MANCZURIALA

hьv batьvđar davam itə

TOKIO, 22. Andun rajonьnda (Manczuria) hьv batьvđar hedəmtəlendə 120 keşe yigən, 700 jort jemerelgən, 800 jort hьv esendə ultьrьp qalqan, 8 urьnda timer jildar воđolqan.

PROFESSOR PIKAR

STROTASTATQA

TAQЬ LA OSOROQA UJLAJ

NIO IORK, 22. Professor Pikar stratosferaqa janьnan osorqa ujlaqanlьqtьn belderđe. Unajlь şarttar bulьna oşo 3-se sentəbrđə Detrojtta bulasaq. Pikar yđenen aldьna bөtə donja tekordьn alьv burьsьn qujmaj, bəlki osovđь bөtəhenən də bigerək kosmic satqьlarьn əjranev esen lajđalanьrqa ujlaj.

Ellastь azat itev

London, 22. Astar poxođьn ojoştorqan esen xəkəm itelgən anglia eşlerđər xərəkatenen jetəksehe **Ellas** ike jıl ultьrqandan hun tərmənən azat itelde. Eşelər terkeme unь qotlap qarşь aldьlar.

GITLEROQA QARŞЬ 5 MILLION TAVЬŞ

Tokio, 22. „Simaun Rengo" gazetь Germanialaqь „Plebissit" turahьnda xəbər itep, derəb tygel tip tasьlqan tavьştardьn hanь ketelməgen rəveştə kyp bulqanlьqtьn həm 5 million haj tavьsьnьn Gitlerqa qarşь tavьş birgənleqen kyrhətep ytə. Gazeta „Tavьş birev manevrđarь həm metodtarь sittən kyđətep torevsьlarđa bьl il huqьşqa taban bara tigən tə'sirđe qaldьralar" tip jada.

GITLER VOZZVANIAHЬ

Berlin, 22. Bulьp ytkən plebissit ajqanь menən **Getler** vazzvania sьqarьp, unda ul, xəđer tep kurьs „xalьqtьn hunqь qaldьqtarьn millatse-sotsialistar idejahe jaqьna kərəşep alьvdan torqanlьqtьn" belderđe. Vozvaranьn tyđđere bujbusa, bьl nurestarđь tormoşqa aştьrv turahьnda xəkymət qarar'sьqarqan, lakin ul qararđьn nejđən torqanlьqь ajtelmaj. Ber yk vaqьtta **Gitlerđen** xəbər minister **Blombergqa** sьqarqan merəzəqət ajrьvsa əhəmiət qađana, ul unda rəjxsverđьn yđenə ant itkənleqenə rəxmət uqьj. Merəzəqətte: „Mərxym general-fel'đəmarşal Gindenburgtьn vasiattarьna həm yđenen telaktarenə movafiq rəveştə armiallь tejelmək bulьvьn jaqlavđь həm armiallь berđən-ber qoral jeretevse itep nьqtьvđь min hər vaqьtta yđemđen bөjək burьsьm tip itəplәjəsəkmen" tielə.

„PLEBISSIT" HƟĐƏMTƏLƏRE TURAHЬNDA

SIT IL GAZETALARЬ

Tokio, 22. Gazetalar Germialaqь „plebissittьn" hedəmtələre turahьnda anlatmalar birep, Gitlerqa qarşь birelgən tavьştardьn hanь ketelməgən rəveştə kyp bulqanlьqtьn kyrhətə tar'sьq hedəmtələrmillatse-sotsialistardьn hynev bilgehe bulьp tora, tip jađalar.

MOSTAFA KAMAL PAŞA

AQ EMIGRANT TЬK SOVETQA QARŞЬ

SЬƟlЬŞЬNA

QATЬ OTPOR BIRĐE

ISTAMBUL 22 Istambul universitetlьnda eşlәvse Azerbəjzan dotsenь Zafer tel—ədəbiat kongressьnda hejləgən doklatьnda urьƚ xalqьn vəxşi xalьq həm urьƚ teten vəxşi tele tip ikənat itergə mataşqan. Bьl sьqьşqa Terkia respublikalьnьn prezidentь **Mostafa Kamal Paşa** qatь otpor birđe. Terkia gazetalarь bьl sьqьşqa qaqьlьp, **Zaferđen** universitettan sьqarьlqanlьqtьn həm uqa tel—ədəbiat eşe menən şөqөllənergə tьvjlqanlьqtьn xəbər itelər. Kongresstьn tribunalьn sovet qarşь propaganda esen lajđalanьrqa mataşьvsь Azerbəjzan aq emigrantlьnьn sьqьşьna respublika prezidentlьnьn qatь otpor bireve tərən ed qaldьrqan. Zaferqa qarşь kyrelgən saralar sovetqa qarşь aq emigrant elementtarđь hitkənderev tip narьqlanalar.

Kongressqa **Krestinski, Bukarin** ipteştərđən həm SSSR lənđər akadimiahьnan qotlav—telegramdarь alьnđь.

„PLEIBISSIT"

JOMQAQTARЬ TURAHЬNDA

Amerika gazetalarь

Nio-lork, 21. Gazetalar Germialaqь plebissittьn hedəmtələrenə birgən anlatmalarьnda Gitlerqa qarşь birelgən tavьştardьn ytkənlegen ajtep ytələr. „**Nio-lork tajms**" gazetь tavьş birevđərđen hedəmtələre xalьq arahьnda rizahьdlьqtьn ytkənlegen kyrhətələr, tip jađa. „Geral'd tribon" gazetь bьqa tiklem hьs ber kyrelməgen rəveştə qatь terror bulьvqa garamaftan oppozitsionьn xarakterь hoqlandьrьlьq bulqanlьqtьn ajtep ytə həm oppozitsia ifratta đur əhamiət qađana, senki qarşь tavьş birev esen bik đur batьrsьlьq talap itelə ine, ti.

Gazeta sit dəvlətlərđen plebissitqa bik jetdi rəveştə qarajasaqtarьn inkar itergə jaramaj, tip jađa.

SUJЬN, QOROŞ, PROKAT

21 avqusta **Beloret** domnalarь 218 tonna (tavlek zadanienьn 109 pr.), **Jegəze** domnahь 38 tonna (84 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mөjestəre 196 tonna (63 pr.) **qoros**, standar 336 tonna (106 pr.) prokat birđelər.

ZAJUMDARĐЬN TAPŞЬRЬLЬVЬN TIKŞEREV 15 KƟNLƟGƟ

MAJA TUPLAVĐA HЬNЬLЬŞ BIRERGƏ TEJEŞ

BVBK prezidiumь həm Başprofsovet prezidiumь, Başqortostanda 20 avqustan 5 sentəbrgə tiklem massovoj zajumdardьn eşse, xedmətse, kolxozsь, jan qьđaqtar həm ojoşmaqan xalьqtardьn qulьna tapşьrьlьvь bujbusa massovoj tikşerev turahьnda yđđərenen qarardarьn sьqarđьlar.

Oşonoq menən bergə, massovoj tikşerev məlendə „ikense biş jьlьq" (ikense jıl vьjpuskalь) zajumьna tulь rascot jahavđь başqarьrqa, zajumdar bujbusa bөtə podpi-kalardьn ibərə alьrqa, zajumna jađьlmaqan eşse, xedmətkərdərđe (bigerək tə vaqьtlь esselәde) zajumqa ьlьqtьrьp bөtərgə kərək.

Bьna bьlar, kerense nəvbəttə *finans*—kredit həm bank sistemь eşseləre aldьna đur burьstar quja. Bigerək tə bьl tikşerev eşen udqarьlьp jatqan, avьl sovettarь konkursьna bəjlәp massovoj eştərđe kin jajergə, BVBK həm Başprofsovet qararьn ytəvgə **profsojuz, komsomol**, bigerək tə **qatьn-qьđđarđь bulьşlьq komissialarьn şef jamojoten** həm **məktəp uqьvsьlarь—pionerđarđь** ьlьqtьrьrqa kərək.

Igen qabul itev *punktlarь* da, səjxanalarđa həm başqa xalьqtьn kyp jьjьla torqan urьndarьnda beleşmə birev ətətlərđe ojoştororqa, ularđьn eşen kəsəjtergə həm baqlьq eşe bujbusa „horav javap" kisalere ytkərergə kərək.

Bьl elkələ stena həm kyp tirazlь gazetalar, millyendər sьqarьrqa kərək. Senki zajumdardь taratьv bujbusa ytkərelə torqan massovoj, tikşerev eşe, ul kyp kenə ojoştorov saralarьn talap itə.

Haqlьq kassalarь, zajum totovsьlarđьn zalobalarьna vaqьtьnda javap birergə ularđь injaqşь itep xedmətlənderergə tejeştər. Bьnьn esen menərlәqan finans udarniktarьn derəf ojoştororqa, ular ətlenən operativ jetəkselek itergə kərək. Şulaj eşlәgəndə finans udarniktarь, finans organdarьna həm haqlьq kassalarьna maja tuplav eşendə đur jardəm kyrhətəsək tər.

10 avqust məqlyməttərə finans planьnьn nasar ytəlevenən signal birələr. 4 dekadə esendə məzbyri tyləvdər batь 42,8 pr. qa. „Ikense bişjьlьq" zajumь aqsahьn jьjьv 41,9 pr. qa. vklad 49,4 pr. qa, ə dejem plan batь 45 pr. qa qьna ytəlde.

Oşo arqala respublika kyləmendə 3 nsə kvartal planьn srogьnan alda *ytəp* sьqьv burьsь ədəlev qurqьnьsь aldьnda tora.

VKP(b) Yđək komiteti həm SSSR XKS yđđarenen oşo jıl 3-se ijyl qararđarьnda partia komitettarьna, *rajbaşqarma* komitetlarьna, sovet, profsojuz, komsomol oşomalarьna həm bulьşlьq komissialarьna 3-nsə kvartal finans planь esen bөl'şeviktarsa kerəşev burьsьn jekmәttelər. Lakin kyp kenə rajondar bьl mehim qararđь ytav esen kerəşmәjđər. Bьlar tedmәhenə: **Berjen, Beloret, Monavez, Ofe, K-Usol, Məraq, Maqar, Taporin, Julajьr, Beloqataj, Zejansura, Baqalь, Avьrqazь, Tujmazь, Əbjalil, Saqmaqoş** həm başqa rajondar inelər. Bьl hanalqan rajondar maja tuplav turahьnda qь partia həm xekymət qararđarьnьn yđđarenə qaqьlьvьn anlamanьlar. Bьlar „başla Igen, unan maja tuplarqa" tip mehim kampanianь jul qujmaqlьq rəveştə siratqa qujđьlar.

Bьna bөl'şevistik teoriaqa qarşь bulqan ber teoria tip anlavđan başqa ber ni tip tə ajtep bulmaj. Ədər đə, bьl rajondar aldaqь dekada esendə eştəren qajtanan qorop, maja tuplav eşendə qьrqa hunьlьş jahamahalar, ul vaqьtta partia həm xekymətten xalьq kuzalbaqь finansirovajt itev turahьndaqь direktivtarьn ədəvselar bulьp tbaplanəsəktar.

Suqa kyrə, rajon ojoşmalarь bьl ədəkletə nejerev eşenə bөtə keste monitorlarqa, finans həm haqlьq kassalarь eştəren qьrqa jaqşьtarqa tejeştər.

Zajumdar bujbusa massovoj tikşerev ytkarev məlendə finans planьn bөtə tarmaqta tə srogьnan elek ytəp sьqьvđь tə'min itergə kərək.

V. MIXONIN.

„BAŞQORTOSTAN" BRIGADAHЬ KOLXOZDARĐA

(Yđ xonorsenəđđən)

250 xuzalьqtь esenə alqan „Mars" kolxozьnda 4 kommunis: həm 8 komsomolest bar. Lakin, ular partia YK həm ƟK plenumdarь qararđarьn kolxozsьlarqa ejrətev tygel, oşo kengə tiklem yđđare lə partia direktivalarьn ejrəngəndəre juq. Kommunis həm komsomoldarđьn politik andarьn kytarev, kolxozsьlar arahьnda politik tərniə eşe alьp barьv turahьnda partorg ip. Əxmədyllin ujlap ta qaramaj. Xatta ul yđe lə oşo kenoə tiklem partia YK həm ƟK plenum qararđarь menən tanьşmaqan. Ul ber genə terle lə gazeta, zurnaldar aldьrmaj. Avьldaqь kommunis həm komsomoldar arahьnda nej barь 3 kenə keşe gazeta aldьra. Kolxozsьlarqa qьsqьrep gazetalar uqьv eşe bөtənlaj ojoştorolmaqan.

Kolxoz kyləmendə jađđan birle ber genə tapqьr đa partia uqьvđarь ytkərelgəne juq. Avьldaqь kөtөpxana kolxozsьlarđь gazetalar menən tə'min itmaj. Kilgən gazetalar ləmakegə tartьlьp bөtə. Jetmahə, „nişlәp oşo kengə tiklem plenum qararđarьn ejrənmənegeđ?" tigəs, partorg Əxmədyllin iptəş:

— „Beđgə ul turala ber tərlelə material kilgəne juq, plenum qararđarьn kyrgən đə juq" tip kenə javap birə. Bik tьnьs javap. Kyrəheged, partorglьq məs'ylejəten alьp barьvsь Əxmədyllin partia direktivalarьn ejranev həm ularđь ytəv esen nisek kerəşə.

Bьna şuqa kyrə lə, bəgenge qьđьv uraq vaqьtьnda „Mars" kommunistarь həm komsomoldarь ajrьm eş tarmaqtarьna urьn laştьrьlmaqandar. Urozaj jьjьvđь qьđqa srok esendə, juqaltьvhьđ ytkarev esen kerəş ojoştorolmaqan. Bulqan eş kəsetejeşensə fajđalanьlmaj.

Kolxozda barlьqь 400 eş qulь bar. Ularđь tulь fajđa lanmav arqahьnda, 3 urqьs maşina, 76 at kesə menən 90 gektar arьş urьv eşe 10 kengə buđuldь. Ə, kolxozđьn 451 gektar arьş bar. Əgər, kolxozda eş tempь kilәsəktə lə şulaj davam ithə, arьştь urьp alьv esen genə jaqьnan 30 ken vaqьt kərək bulasaq. Ə, plan bujbusa arьş uraqь 5 kendə tamamlanьrqa tejeş.

13-se avqusta „Başqortostan" həm „Sotsializmqa" gazetalarьnan kilgən brigada „Mars" kolxozьndaqь oşo bezobrazialardь asьp, urozaj jьjьv eşen qьđqa vaqьt esendə juqaltьvhьđ atqarьv esen nьqlь kerəş jəjep jebərđe. Kolxozdaqь kommunis həm komsomol kөstərə ajrьm eş tarmaqtarьna nerketelđe. Kommunis həm komsomoldarqa kolxozsьlar arahьnda massovьjanlatьv eştərə alьp barьv esen konkret eştər jəkmətelđe. Uraq ebtendə kolxozsьlarqa qьsqьrep gazetalar uqьv eşe ajrьm komsomoldarqa tapşьtьldь.

Partorg Əxmədyllin ipteş urozaj jьjьv eşendə kommunistarđьn avangartlьq rol'đəren kytarev esen kerəşkə quşьldь. Hər ber brigadala gazetalar sьqarьla başlanь.

Kolxozda bөgen aşlьq huqьv eşə başlandь. Barlьqь өs huqьs maşna eşlaj. Uarđa ylsav eşenə bşanьslь komsomoldar **Jaqup, Şərəfetdinof Josop** iptəştər qujđь. Batьv həm ərđьndarđa igen haqlav esen bşanьslь kolxozsьlarđan qaravьldar qujđь. Tenge qaravьldarđьn eştaren tikşerev esen kommunis, komsomoldarđan həm xəbərselərđən „Jenel kavaleria" otrəte tədeldə, ular hiđger tikşerev eşe alьp baralar.

Eşte oşo rəveşle qajtanan oşoştorov arqahьnda hər ber brigada kenenə ni batь 10-12 gektar qьna urha, bөgenge kendə brigadalar kenenə 25 ər gektar aşlьq-ura başlanьlar. Kolxozsьlar arьş uraqьn 6 kendə tamamlarqa hyđ birđelər.

Kommunis həm komsomoldar ken hajьn yđđərenen eştare turahьnda partorgqa qьbqasa otcot birə həm unan konkret zadanielar ala baralar.

Brigadalarđa kolxozsьlarqa partia YK həm ƟK plenumь qararđarьn ejrətev eşe kin rəveştə jəjep jebərđe.

„Başqortostan" —KINJƏQOL.
„Sotsializmqa" —XƏJRULLIN

„BAŞQORTOSTAN" GAZETALARЬ

JAđЬlЬV XAQTARЬ

1 jılqa	30 hөm
6 ajqa	15 hөm
3 ajqa	7 h. 50 tin.
1 ajqa	2 h. 50 tin.

Podpiska hər ber pocta aylegendə, xat tapşьrьvsьlarđa qabul itelə.

Adres—Ofe, „Başqortostan" redaksiahь

Tedeleştən hunqь xəbərđər

◆ **4 ucastok** 7-proraв punktlarьnda 343 eşse bar. Şulardan 217 keşe sojuz aqzahь 144 udarnik. Bөtəhe 24 brigada. 24 brigadanan 14 brigada udar brigada ikənlәnə.

◆ **4 ucastok** yđenə birelgən 575 men kam. jer eşen 546 men gə ytəne. Zadanienьn qalqan eleşe tid kendə bөtəsək.

ƟSSE, KOLXOZSЬLAR

XATЬ BUJЬNSA NƏMƏ E,LƏNDE

◆

„Başqortostan" gazetьnьn 29 ijyn 148 hanьnda batьlьp sьqqan **„Rjazola bətəhe lə tьnьs"**, „Kalinin", „Farştal" kolxozdarь urozaj jьjnavqa əđerlənməjdər" tigən xəbərđe Ucalь rajonь prokururьna jebərep tikşertkəndən hun, „Farştal" kolxozь predsedatele **Ojilmanьf** 1 jьlda 1 ajqa irkenən məxrym itelde.

◆

„Başqortostan" gazetьnьn 16-ijynde 111 hanьnda batьlqan „Zuliktar iseme tyrələr partilendə" tigən xəbərđe Ucalь prokururь arqьlь tikşertkəndən hun, 38395 hum rastrata jahavsь 7 keşene sudqa birep, 10068 hum aqsa tylətergə qarar itelde.

Mejakə (telegraf bujьnsa) Unvermag mədire **Vəlejafьn** 87 hum torqan politonь 97 humqa, **29** humlьq batinkanь 29 hum **75** tingə hatьp, potrebiteldeken urlavь turahьnda „Başqortostan" həm „Krasnaja Başkiria" gazetalarьnda jađьlqan xəbərđər bujьnsa kyrgədmə tərtiptə sud buildь.

Kyrgədmə sud, SSSR YBK həm XKS nьn potrebiteldeken urlav həm sovet dəvlәten aldav esen javaplьlaq turahьndaqь(oşo jьl 25 ijyl) qararь nigeđendə, sovet tovar xaqtarьn sistematik rəveşte arttьrьp hatьp, potrebiteldeken urlaqanь esen medir **Vəlejefь** 2 **jьlqa irkenən maxrym itte**.

Şulaj uq sovet tovar xaqtarь politikahьn bođovьs Mejakə Sel'poh rabotniktarь **Sadьjqof** həm **Isxaqof** tar hər berehe jьljarьmqa irektərenən məxrym itelđelər. **Fəxretdinof**

S-Zlataust timer julь

II-eksp1. rajonьnьn eşe 16-avqust svodkahь

Eştar	Plan (Vagon itəbe menən)	Ytəleş
Tejəv	240,9	132
Şul jemlenən:		
I-kategoria jektare	216,6	116
II- „ „	24,3	16
Başatьv	255	213
Vagon ajlaneşe	2.86	3.36

Bytən aylekslərđən 1015 jekle vagon urnьna 970 vagon, 390 buş vagon urnьna 400 vagon qabul itelede; bytən aylekslərqa 1030 jekle vagon urnьna 706 vagon, 436 buş vagon urnьna 324 vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3412 vagon urnьna 3744 vagon eşlanc.

17 avqust svodkahь

Eştar	Plan (vagon itəbe menən)	Ytəleş
Tejəv	240,9	127
Şul jemlenən:		
I-kategoria jektare	216,6	105
II- „ „	24,3	22
Başatьv	255	204
Vagon ajlaneşe	2,86	3,59

Bytən aylekslərđən 1015 jekle vagon urnьna 878 vagon, 390 buş vagon urnьna 130 vagon qabul itelde; bytən aylekslərqa 1030 jekle vagon urnьna 659 vagon, 436 buş vagon urnьna 282 vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3412 vagon urnьna 3008 vagon eşlanc.

Marganes

Avqustьn 4-se bişkenlegendə barlьqь 58 tonna marganes rudahь sьqarьldь.

UĐƏK RKK

BELDEREVE

VKP(b) Yđək komiteti ergəhendəge partia kontrol' komisiahь partkotligiahь taraflnan tyвəndəgelər VKP(b) safьnan sьqarьldьlar:

Babavtdinьf Sadri—1903 jьlda tьvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) aqzahь—kolxozda sit elementtarđь jəşerep, ularđь kolxozda jetəkselek eşenə yrlatkane həm kolxozđьn 56 sentner igenen jəşergəne esen,

Rajmanof Işmorat—1907 jьlđь tьvqan, 1931 jьldan birle VKP(b) kandidatь (kandidat kartockahь № 9468) partia kandidatьna jaraqhьđ xoloqtarь—eskeselek, xuliganlьq esen.

Perevozkin Mixail Aleksandrovic—1909 jьlda tьvqan, 1931 jьldan birle VKP(b) aqzahь (aqьzalьq bilete № 2404472) Dəvlət sridstvolarьn tuđđьrьvь, xuzalьqhьđlьqь esen.

Murinnikof Ivan Nikolajevic 1899 jьlda tьvqan, 1926 jьldan birle VKP(b) aqzahь (bilet № 914423) xuzalьqhьđlьqь həm tarqalqan element bulьvь esen,

Ruskof Mixail Jvstegneevic—1892 jьlda tьvqan, 1931 jьldan birle VKP(b) kandidatь (kandidatlьq kartockahь nomerь 3435) partkom qararьn ytəməgəne, ber əəşlьlьqtь eođqanь həm vaq burzьvasьl idialogiala bulьvь esen,

Kas'janof Ivan Aleksandrovic 1882 jьlda tьvqan, 1932 jьldan birle VKP(b) kandidatь (kandidatlьq kartocka nomerь 34440) partia kandidatlьqь kytərə almaj torqan xoloqtarь (eskeselek, tərtiphedlege) esen,

Şajmoratof Bajmorat—1897 jьlđь tьvqan, 1930 jьldan birle VKP(b) aqzahь, 72 sentner kartoflьn serevenə jul qujqanь həm yđenen eşenə iqtibarhьđ qaraqanь esen,

Nasibullin Qataulla—1898 jьlda tьvqan, 1928 jьldan birle VKP(b) aqzahь (partbilit nomerь 1307257) yđenen xedmət urьnьn utal uj menən fajđalanqanь esen, eskeselek nigeđendə tarqalqan, sit elementtar menən tьqьđ bəjlәneştə bulqanь esen VKP(b) safьnan sьqarьrqa.

Javapl1 redaktor urьnbasarь ZƏKI KAJЬPKUL.

„Başqortьn" ikmək kantorahь yđenen ikmək hatьv magazin darьnda, **JAQŞЬ SЬJFATLЬ FRANSUZ BULKALARЬ** hatьla başlaqanьn belderə. Xaqь 1 hum 60 t. oşo jaqan ara kendərđə magazindarđa juqarь sortlь baranok hatьla başlajasaq.

Hatьv navьathed bulasaq.

Sotsь kul'tura harajьnьn tedeleş idarahьna aşaqьs rəveştə eşte tazəbine bulqan **BUXGALTER-STROITEL KƏRƏK** Beleşev esen adres. Ofe Sotsialisticski № 37 DSK nьn upravlenialь.

DKA kinohьnda BƟGƟN

ə aylekle xudozstvalь film

ORDENLЬ KEŞE

Qьrqьp al đa, haqla

LUNACARSKI

BAQSAHЬ TEATRNDA

Klassik futonadьjđan hunqь xuşlaşьv spektakldare.

23-se avqusta Qoştar hatьvsь
24 „ Xolopka
25 „ Roz-Mari
27 „ Karnivel'kolokoldarь.
28 „ Perikolla
29 „ Segən bөrlь
30 „ Xolopka

Ujьndar səəqət 9 da başlana, kassa səəqət 4 ton asьq.

Ofe, „Okt. Nat."hь matbaqahь Başlavlit vəkile B—№ 1599

OSOAVIAXIM LATORI BILETЬ TOTOVSЬLAR IQTIBARЬNA

YĐ OTOŞOQODĐO ALЬOQЬĐ!

Başqortostanda 8-se OSOaviaxim latorienьn 5-6-7 razrətt rь bujbusa tyrəndəge serialerqa sьqьp ta oşo kengə tiklem alьnmaqan otoştar.

Seria nomerь	Otoş summahь	Seria nomerь	Otoş summahь	Seria nomerь	Otoş summahь	Seria nomerь	Otoş summahь
10301	30 .	46882	30 .	67392	30 .	86084	28 .
10490	30 .	47818	30 .	68068	28 .	86343	70 .
10519	30 .	47288	30 .	68499 bil. 36	900	86430	25 .
10954	30 .	47631	28 .	68903	30 .	86597	25 .
11128	30 .	48430	30 .	69383	32 .	86617	30 .
11285 bil. N77	3000	48672	32 .	71646	30 .	86680 bil. 6	50 .
11291	70 .	48895	28 .	71845	30 .	88062	30 .
11332	32 .	49002	28 .	72051	75 .	88286 bil. 76	1000
11467	32 .	49555	25 .	72171	30 .	88424	30 .
11657	28 .	49685	28 .	72259	70 .	89013	28 .
12054	30 .	49700	32 .	72300	28 .	89124 bil. 80	900
12441	28 .	49790	70 .	72638	25 .	89127 bil. 43	1000
11819	30 .	50393	32 .	72790	30 .	89567 bil. 14	500
14624	25 .	51440	30 .	73178	25 .	89691 bil. 80	900
14529	28 .	51586	25 .	76210	30 .	89776 bil. 92	50 .
14813	30 .	51590 bil. 50	5000	76536	25 .	90614 bil. 29	325
16219	32 .	52588	30 .	77001 bil. 48	50	91161	30 .
19431	30 .	52858	30 .	77067 bil. 52	50	91447	70 .
22427	28 .	52898	25 .	77820	30 .	92471	30 .
22637	28 .	53004 bil. 91	3000	78622	70 .	92725	28 .
23199	32 .	53180	30 .	78677	30 .	94577	30 .
23607 bil. 50	900	53807	30 .	78925 bil. 4	500	96378	70 .
23753	30 .	53828	25 .	79199	25 .	104049 bil. 29	5000
24118	25 .	54328 bil. 58	325	79294	28 .	104435	30 .
24571	28 .	54330	30 .	79382	28 .	105060	25 .
25270	30 .	54385 bil. 60	25	79856	30 .	105566	30 .
25549	28 .	54400	30 .	81541	25 .	105762 bil. 26	50
25889	32 .	54450	30 .	81618	28 .	106824	25 .
26937	25 .	54629	30 .	81782	30 .	106205	25 .
31069	30 .	55937	70 .	82103	32 .	106330	30 .
31398	30 .	57067	30 .	82730	28 .	106430	30 .
31790	30 .	57829	30 .	82909	30 .	106564	30 .
31913	25 .	57954 bil. 60	10.0	83097	25 .	106703	28 .
32826	28 .	58037	25 .	83139	28 .	108011	25 .
32705	30 .	58398	30 .	83346	28 .	106812	30 .
32843	30 .	58588	32 .	83533	25 .	108157	70 .
32856	28 .	59165	30 .	83758	32 .	109109	30 .
34117	30 .	59748	28 .	84305	28 .	109173	30 .
34927	30 .	60773	30 .	84479	28 .	109680	25 .
35220	70 .	61308	30 .	84593	25 .	109722 bil. 10	325
35010	32 .	62038	30 .	84723	30 .		
38024	30 .	62370	32 .				
38268	25 .	62558	30 .				
38605 bil. 2	900	63017	70 .				
38734	30 .	64096	30 .				
39405	30 .	64480	28 .				
39654	30 .	64585	30 .				
39688	30 .	64959	32 .				
40845	30 .	65085	28 .				
42113	20 .	65722	30 .				
42384	30 .	66092	25 .				
42726 bil. 64	325	66427	30 .				
43665	28 .	67319	30 .				

Bөtəhe 99 men 762 humlьq 2296 alьtkə otoş sьqqan.

Otoştarđьn 500 humqa tiklem sulqandarь ABSSJ-nьn bөtə haqlьq kassalarьnan alьp sula, a 500 humdan juqarь summalar həm naturalata qajtarьv SSSR đьn Yđək OSOaviaxim lotajurotь taralьnan tylənə.

Adres: Maskav, Nikolskaja, 25/27.

Yđegeđđen otoştarьqđđь har ber haqlьq kassala həm OSOaviaxim ojoşmalarьnan tikşerep sьqьqđ

Otoştarđь natura menən qajtarev 1934 jьldьn 1-se oktəbrgə tiklem,aqsalata tyləv 35 jьldьn 1 qenvarьna tiklem davam itə. BaşOSOaviaxim

УФИМСКАЯ. Городская-Массовая
AJRЬM HANЬ 10 TIN

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEĞEDI!

BAŞQORTOSTAN

№ 195
24-avqust
1934
JЬL

VKP(ə) nьn Bəşqortostan Elke, Əfe qala komitettarь, BYƏK hem Bəşprofsovet erganь

•VKP (ə) Uđək komitetь bətə partia hem sovet ojoşmalarьn, şul inəptən MTS hem sovxoz polit bylektəren xəđer igen hem it tapşьrьv plandarьn tultьrьv elekke kevek yk sovettar sojuzьnьn artaban ynevenen təp şartь bulьvьn inьtə totop, bildələngən igen hem it tapşьrьv plandarьnьn tulьhьnsa hem his hyđheđ ytəleve burьsьna jetdi, bol'şeviksən qaravđь talap itə"

(VKP(ə) Uđək Komitetь plenumь)

REVOLYTSION KƏRƏŞ

HƏM INTERNATSIONAL BERĐƏMLEK KƏNƏ

Əşo jьldьn berense sentəberendə bətə donja jəştare, revolytsion keraş hem internatsional berđəmlek kene bulqan—bətə donja jəştar kenen bajram itəsək.

Bьl kendə bətə donja eşse jəştar kolonnalь bajraqtarьnda: faşizmqa, imperialistik huqьş qurqьnьsьna qarşь keraş, qanlь faşizm, kapitalistik diktaturaqa qarşь keraş, bətə donja revolytsionerlarьn qaqşamaь terəqe bulqan Sovettar sojuzьn jaqlav lozungtarь menən biđəklənəsək.

Sit il eşsən jəştare, yđđərenen aldьnqь otrədtare bulqan, **Len'n-Stalin partiaьь** jetəkselegendə kendən-ken yьə, nьqьl barqan sovet ile komsomoldarьnьn eştəren đur iqtibar menən kyđətep baralar.

Stalin iptaş, komsomoldьn 15 jьlьqь ajqanlь komsomol yđək komitetьna jađqan qotlavьnda **janь fabrik, zavod, şaxta, timer jul, sovxoz, kolxoz tədeleşe osoronda komsomol udarniktarь yđđoren đur maqtavđar menən soloqap aldьlar. Xalьq xuzalьqlьnьn bətə tarmaqtarьnda janь(texnikanь ydləşterovđə, il qurqavsьlьqьn kesəjtev eşendə nəđđen armianь, nəđđen flottь, nəđ'en aviatsianь nьqьtьv julында la komsomol udarniktarь taqь la đurьraq batьrlьq, tьrьşlьq elgeləre birevđərenə bşanabьđ,** tigəjne.

Partiabьđđьn bəjek jetəkshenen bьl hyđđare—komsomol eşenen kerəş luzungtarь bulьp tora. Bətə donja jəştar kenenə əderlek eşe xəđer tamamlanьv aldьnda. Beđ xəđer bətəhenendə elek komsomoldarđьn yđđare eşləgən eş tarmaqtarьnda, ucastkalarda eşte jəjelderep jebərə alьvđarьna, eşten texnikahьn ydləşterevđarena, udar eş elgeləre nigeđendə yđđaren maqtav, dan menən soloqap alьvđarьna iqtibar itergə hem şuqa jomqaq jaharqa teješneđ. Bətə fabrik, zavodtarđa, sovxoz, kolxozdarđa komsomoldьn texnikaqa ejə bulьvь, xeđmətte dereț ojoştorovđaqь qatnaşь, role, yđe eşl qən ucastkalarđa **plandь elgele ytəve** bajram jomqaqьnda kyrnekle urьn alьrqa teješ.

Bətə donja jəştar kene ajqanlь, komsomol yđenen „jenel kavaleria"eşen sotsialistik mileкte tuđđьtьvsьlarqa, urlavsьlarqa, patresitelđe aldavsьlarqa qarşь ajavhьđ kerəşkə kytərergə teješ.

Bətə donja jəştar kenenə əderlek eşe bejek komsomol armiahьn sotsialistik ređeleşten bətə tarmaqtarьnda jenevle eş elgeləre birevgə tuplav, ileseđđen qurqavsьlьq hələten nьqьtьv, kəsəjtevgə tuplav—komsomoldьn namьđ burьslarьnan.

Ləkin bətə donja jəştar kenenə əderlek eşe nьmaqtanьvqa jaqьn bulha la, əle nəđđen Başqortostan komsomolderь bьl julđa kin front menən bьsьn məqənəhendə ziti, tərən eş jəjep jebərə alqandarь juq. Bətə donja jəştar kene—igen jьnav, dəvlətkə igen tapşьrьv kevek məhim kampanianьn qьđv saqьna tapqьr kila. Igende juqaltьvhьđ jьnav, ber genə başaqtь la jerđə jatqьtьp qaldьrmav, igende tuđđьrьvđarqa, juqaltьvđarqa qarşь rəximled kerəş, dəvlətkə igen tapşьrьv planьn elgelkə ytəv—Başqortostan komsomolьnьn bajramqa əderlek eşendə yđək burьs bulьrqa teješ ine. Bьl julđa Başqortostan komsomoldarь totoş, yđđaren maqtav, dan menən soloqap alьrlьq kyrenekle elgelər, batьrlьq, tьrьşlьq kyrhətkestere birev esen nьq keraşergə teješter. Bətə donja jəştar kene ajqanlь bьl burьstar elkəhendə đur hənьlьş tьvđьrьrqa teješeđ.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAZALAR TURAHЬNDA JAŊЬZAKON

Berlin, 23. Jystitsia ministre Gyrtner jazalar turahьnda janь zakondь tьvđьrьv eътendə eşləgən xəkymət komissiahьnьn eş jomqaqtarь turahьnda broşura jađьp sьqarđь. Jazalar sistemьnьn başında ylem jazahь tora. Ylem jazahьna xəkem itelevselərđen jəkl başlarь qьrqьlasaq, jəki qəđəttən tьş xərəl sьdtarđьn xəkemdəre bujьnsa ular atьlasaqtar. Şulaj uq zakonda ylem jazahьna xəkem itelgən keşegə yđ yđen ylterev *memkinlegen* birev *kyrhətelgən*. Bьndaj vaqiqələrđə uqa jəkl aqьv bireləsək *həm* ajrьm vaqiqələrđə revolver bireleve memkin. Inde katorga eştare, tərməgə jabьv kevek başqa jazalarqa kilgəndə, janь zakon uujьnsa bətə diqqət ul jazanьn memkin bulqan tiklem avьr bulьna jynəltelə. Bьnьn esən ajrьm kameraqa jьbьv, qaranqь *kameralarđa* aђьrav, aђqa halьv esən halamdan *məxrym* itev, ađьq *hatьp* alьvđь h. b. tьjьv qullanьlasaq. Bьnan başqa jənə „Jəməqət bajkotь" tigən janь ber jaza kyrhətelə. Broşurala əjtelgənsə bьl jaza qemerlək bulьp, jaza alqan keşenen „moral' yleve" bulasaq.

SAAR ƏLKƏHEN GERMANIAQA QUŞЬVQIA QARŞЬ

Berlin, 23. Naxtaushabe" gazetь 26 avqusta Koblens qalahьnda Saar elkəhen Germaniaqa quşьvđь talap itep, đur demonstratsia bulasaqьn xəbər itə. Gazettьn hyđđare bujьnsa bьl demonstratsiaqa Saar elkəhenen elk kyp nimestarь qatьşasaq. Uqa şulaj uq Getlir đa qatьşasaq. Germania dairalarьnda Saar əlkəhen millətse—sotsialistik Germaniaqa quşьvqa qarşь şul əlkələ kesəjə barqan nastrojenielardan qurqьv tьva.

MUSSOLINI HƏM ŞUŞNIGA ARAHЬNDA HƏJLƏŞEV

Rim, 23. Florensianan xəbər itevgə qaraqanda Avstria baş ministre Şuşniga ike tapqьr Mussolini menən hejlaşkan, bьl hejlaşevđər vaqьtьnda hər ike ilde qьđьqhьndьrьvsь politik, ekonomik həm kul'tura xarakterьndaqь məs'ələlər tikserelgən. Stifani agintstvohьnьn kyrhətelve bujьnsa bьl hejlaşevđərđen hədəmtəhe Avstria dəvlətenen məstəqillege həm tejelməvselege jəhatenən hər ike ilden prenseptarь həm metođtarь ber bulqanlьqьn rablaj. Bьl prinseptar şulaj uq Javropanьn konkret mənfəqətlərenə movafiq rəveştə tulь eskərge aftonomia birevđe lə yđ estərenə alalar həm Dunaj bassejenьnda tьnьslьqtь haqlav esen jaqşь element bulьp toralar.

* * *

Rim, 23. Florinstianan xəbər itev bujьnsa Avstria baş ministere Şuşniga matnuqat vəkildəre menən hejlaşkən vaqьtta Mussolini menən ytkərelgən nisedatlarđьn hədəmtəhe kərək dejem problimalarđa bulьhьn, şulaj uq hər ike ilgə qaqьlqan məs'ələlər bujьnsa la tulь kileşev barьlьqьn rablavьna tərən qənəqətlənev alqanlьqьn ajtte. Şuşniga Mussolinidьn Avstria politikahьn tulьhьnsa anlaqanlьqьn ajtte. Avstrianьn bьl politikahь ilden obsolyt irekleleqen həm mestəqillegen haqlap qalьv prinsepena tajanьp, Javropala tьnьslьqtь haqlav həm Avstrianь politik həm ekonomik jaqtan ajaqqa baђtarьv maqsatьn kyđətə. Germaniaqa qarata Avstrianьn tep pozitsiahь haman elekkesə qala.

22 avqusta Şuşniga Nissa qalahьna kitte.

ITALIA—AVSTRIA
hejlaşevđare turahьnda

Bətə đonja matnuqatь Avstria baş ministre Şuşniganьn Italiaqa barьvьna aulatmalar birevđe janle rəveştə davam itə. Bətə Germania matnuqatь bьl vaqiqanь đur diqqət menən kyđətə. Gazettar şaqtaj əmətheđlek menən Italianьn xəđer Germania menən tygel bəlki Fransia menən berlaşergə telaşənlegen, Avstrianьn Italia ustanoikalarьna riza bulьp, şulaj uq Fransia menən jaqьnlaşьrqa ьntьlqanlьqьn kyrhətalər. Bьnan başqa jənə gazetalar Şuşniga xəkymətenen mil-lətse-sotsializmqa đoşman bulqanlьqьn jađalar.

— ● —

QЬĐЬL FRONT JƏŞƏJ

Vena, 23. „Əxo" gazetь plebissitqa əđerlek vaqьtьnda Germania kommunistarьnьn eşmakərlege turahьnda jađqan xabərendə kompania barqan vaqьt esendə kommunistarđьn agitatsiahь nьq kesəjgənlegen jađa. Eşselər rajondarьnda predpriatielarqa barьvsь eşselər ətlenə jort tyələrenən mendərsə lestofkalar taşlanqan. Ul lestofkalarđa „qьđьl front jəşəj" tip jađьqan. Politsia lestofka taşlavsьlarđьn berehen đə tota almaqan. Ytep barьvsьlar kommunistik lozungtarđь qotlap qarşь alqanqar.

ALЬƄ KƏNSЬOJЬŞTAOIЬ XƏLTURAHЬNDA
„DEJLI NJYS" GAZETЬ

Bəjpin, 23. Kənjaq Manzuria timer julьnьn Dajren qalahьndaqь (Manzuria) rəsmi organь „Dejli njys" 17 avqustaqь nomerьnda alьƄ kənsьoJьştaoь xəltura hьnda jađa: „QK timer julьnda tьvqan xəlđen unь halьv turahьndaqь həjlaşevđar barqan vaqьtta „qurqьtьv" metođьn qullanьvđьn hədəmtəhe bulqanlьqь turahьnda ajrьm asьq qaraş bar. QK timer julьn halьv turahьndaqь həjlaşevđar tamam nulmanьlar. Oxasi Cansunqa qajtьp kitkən bulha lə, unьn bьlaj eşləve həjlaşevđarđe alьp bara almaj tigən hyđ tygel. Həjlaşevđər eđelde, lə kin halьvlaşьv bara. Qulqa alьvđar həm qəjepləvđər oşo halьvlaşьvđa xaqtь kəmetevgə ireşev esən jahalqan tə'əir metođьnan başqa ber nəmə lə tygeldər". Unan hun yđ hyđđaren aqlarqa mataşqan kevek „Dejli njys" gazetь „donjanьn sed jəşəgən eləşendə kennajьştaqьqa qaraqanda başqa sara bsuldar həm monivərđar qullabьqanlьqьn onotmaƄqa kərək" tip jađa.

QK TIMER JULЬNDA
QULQA ALЬNOJAN SOVET XEĐMƏTSELƏREN JAZALAV

Xabarovski, 23. Xarьndьn xəbər iteve bujьnsa QK timer julьnьnkənsьoqьş liniahьnda qulqa alьnqan sovet eşselərə həm xeđmətselərə politsia qulьnda jьrtqьstarsa tuqmalalar həm bđafanalar. Manzuria politsiahьnda xeđmət itevse aq gvardiestar.

SSSR GENKONSULЬNЬN PROTESЬ

Xabarovski, 23. Hunqь kendərđə Japonia zandarmiriahь QK timer julьndaqь sovet xeđmətselərenen jənə 16 keşene qulqa alđь. SSSR đьn Xarьndaqь çiral'ni konsulь. Rajvid bьl qulqa alьvđar ajqanlь Manzuria tьşqь eştar ministerenen Xarьndaqь vəkile Şi Lyj-bingə protes notahь jebərđe. Yđenen protesьnda ip. Rajvid sovet xeđmətselərenen „tejeşle dokumentar bulmajьnsa qulqa alьnqanlьqtarьn, ularđьn xeđmət kobinittarьnda həm kvartirđarьnda səbəpheđ tentevđər jahalqanlьqьn, şunьn menən ber rəttən qulqa alьnqandardьn qajhь berəvđərə politsia tarafьnan tuqmalqanlьqьn" kyrhətə. Ip. Rajvid Manzuria politsiahьnьn bətə bьl başbaştaqlьqtarьna qarşь qьrqa protes belderə həm sovet xeđmətselərenen tid arala qotqarьv esən qьrqa saralar kyrevđe talap itə.

QOROS JUL BUJLAP
ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JULЬNDA

Ukladka qalasьqь kən hajьn Dim stansahьnan jьraqlaşa bara, hər kən Işembaj stansahь jaqьnlaşa kilə.

42 kilometri Xəđer ber səqəttən artьq vaqьt pojezqa ultьrьp jerəp bula...

Lakin ul ad əle. Taqь la qьđьvraq, taqь la nьqьraq hьđqanьp eşləhe bar. Əfə—Işembaj arahь kilometrđarьn ike jaqtan qьƄьrqlap kilterep relstarđь totaştьrьv esen tempь kytərergə, kəstə tuplarqa kərək.

Hunqь relstarđь kilterep totaştьrьv—nindəj şatьqlь, nindəj qaharmanlьq bajramь kəne, nindəj jenev **alqьşь bulasaq!**

— Hed jьraq bara hьqьđmь?

— Əfəgə.

— Ə hed?

— Sverdlofskigə. Nindəj rəxət ə? At jallahь juq. Dim stansahьna barьp jetəhen đə, unan Sverdlofskigə!

Həjlaşep barqan ike qatьnđьn şatlanьşvđarь, vagondaqь bajtaq keşelərđe ruxlandьra. Bьnlap ta, benzin jeƄenən tonsoqop, baş avьrttьrqьs **eđlekhed** motor gylaven, keşene idges helkenevđarđe bьl passazirđar onotasaqtar eti! Ular janь timer julьnьn talqьn tirəlevenən tьnьslьq tanasьqtar...

Sojuztransstrojđьn material bylege medire Torвan qьna, jul bujьnda tegendə-benda taşlanьp qaldьrьlqan nəmələrđen hər berehenə tegəlap qarap rizahьđlьq menən:

— Bьna şajtandar, ukladka materialdarь jetməj tip kenə, tənən ilajđar, ə qərahan jul bujьna kypme material taşlap kitkəndər, bьl ukladkamь ni, Kolcak sigeneve eti bьl—tip zarlandь.

Kyreneş, bьnlap ta, kynelhed. Janь halьnqan julđь ike jaqlap miskələr (ə ularqa tedeleş mokstaz!), vagonetkalar jatalar, ə tedeler jatqan relstar, spaldar, kostьjl'dər, bolttar hinep taşlaqan orloqto xətelətələr.

— Bьna qajđa sotsialistik milek esen kerəş kərək—tej, hyđen davam itep. Torвa— bьnda nindəjđer jьrtqьstar, qorotqostar eşləgəndər tip ujlarqa məmkin.

Jul bujьndaqь kyreneştərgə qarap, bьl qəjepləvđe derət tygel tip ujlap bulmaj. Torвandьn qara itвəe bujьnsa qьna, jul bujьna 30 vagon samalь şpal' 5 platforma samalь relstar həm itəphed, hanhьđ totaştьrqьstar tuđđьrьlqan.

Kovвakoi raz'jezđьna kilep jettek. Kyptən tygel genə əle вьnda raz'jezd tip əjterlek ber nəmə lə jaq ine. Bьnda la elegerək, prorav Pamirski eşlagən məldərđə tedev materialdarь tuđəp jatalar ine. Janь prorav ip. Sьjsojьvski ularđь jьđьrьp, betəhen đə eşkə inderđe. Kovвakovonьn pereval bazahь bulasaqьn jaqşь anlap, ip. Sьjsojьvski tuđьp jatqan bətə materialdarđan tupiktь linla menən totaştьrđь. Xəđer inde yđ kestərə menən esənsə juldь halьp jata. Bьl jul raz'jezđьn eşen kyp jeneləjtəsək. Ul ballastlь tarmaqtь la tərtipkə kilterə.

— Qalqan eşşe kəste—ti ip. Sьjsovojьvski—min 31 nsehəni 34-se kilometrđar uravьna taşlanьm, ul jerđər—halьnqan julđьn in nasar urəndarь. Ularđь baş julqa kyserevđe nerense sintəərđən đə hunqa qaldьrmatьqa ujlajьm.

Ərşək kyperenən pojezd tuqtavhьđ ytte. Bьnda in jaqşь prorabtarđan Zetkin daimi kyper eşləp jata. Kyptən tygel genə Zetkin aqashьđ nihed ultьrqajnь. Sьjsojьvski qьna unь bəl ənən qotqarđь.

Dim kyperenen hul jaqьnda ber genə jən ejəhe lə juq. Bьnda beton butaqьstan alьp, hьv sьqarqьs agrigatqa tiklem bətə mixanizmdar tuplanqan. Bьnda bəgən eşselər genə tygel, xatta storoz da jal itə, maşinalarđь haqlavsь juq. Taqtalar, jomosqa—tərlə jaqqa tarəlьp huđьlqandar. Ber genə şьrpь jandьrьp taşlahan, kyper urnьnda kəl genə qalasaq. Torвan menən həjlaşep, beton butaqьs şkivьnan qajьşьn halđьrьp aldьq ta, tədev matirialdarь qьna tygel, mixanizmdarđь la his şiklənevhed urlap alьp kitev məmkinlegen kyrhatev ujь menən nacal'stvonь edlap kittek. Lakin edlav busqa qьna bulđь—ber keşe lə juq. Tik udarnik Karnouxoi qьna. Bəđđen quldaqь qajьşqa qarap, tərən hulьş aldь ta, nacal'stvonь hygergə totondo. Jul tədeleşe bujlap ber ad jeregəndən hun, qajьştь kire urnьna qujьrqa tura kilde.

Ip. Torвan fikerensə, jul bujьnda tuđьp eştən sьqьp jatqan materialdarđь jьjev esen sunвotnik ojoştormaj bulmaj. Başqasa jьjep bulmajьşaq.

Sojuztranssitroj jetəkselərə tedeleş bujьnsa ailə maşinala sabьp jerəməjensə, pojezd menən ylep qurahьndar ine. Ul saqta, ulđađvanь udar tempqa qujьv kərəklek menən bergə, ul artьqloa la đur iqtiвar itev kərəklekkə teşenərđar ine.

V. KOLOBANЬF.

Jartь jьllьqta bydzet ytəleşe

III. KVARTALDA BYDZET ƏĐƏKLƏĐƏN BƏTƏRƏRGƏ

Berense jartь jьlqa Başqortostan bydzete, doxod bylegenən 48,5 pr., rasxod bylegenən 47,1 pr. ytəlde. Doxod bylegendə bətənləj qənəqətlənmьlek kyrhətkestərđe tyвəndəge xuzalьq tarmaqtarь birđelər. Berensenən, promьşlennos doxodtarь jьllьq bydzettə 1 million 669 men hum əlldələgən bulha (tyвən promьşlennostan) unьş ytəleş barь 408 men hum-24,8 pr. qьna təşkil itə.

Başqortostan promьşlennosь yđenen nakoplenia planьn tulьra almav səвəple, berense jartь jьlьnda yđenen bydzet aldьnda torqan burьstarьn ytəj almanь. Ikensenən, kommunal predpriatie doxodtarь artta baralar. Bьl tarmaqta plan barь 32,9 pr. qa ytəlde. Əsensenən, kooperatsia sistimahьnda doxodtan alьna torqan nalog, jartь jьlqa barь 20,8 pr., başqa doxodtarđan (urman doxodtarь) 64,2 pr. qa, avьl xuzalьqь doxodtarь 78,9 pr. ytəlep, bьl tarmaqtar ber talaj qənəqətlənerlek kyrhatkestər birđelər. Qalqan doxodtarđьn qajhь berđere sizon jaqьnan barь II-se jartь jьllьqta bydzetkə inev səвəple, bьlarqa tuqtap tormajьnsa, bydzetten rasxod bylegenə həm rajon bydzet ytəlestərene kysəвed.

His şlkhəđ, bydzetten rasxodtarь, unьq doxod bylegenə qarap sьqarьla. Lakin şul jьjnalqan summalarđan, berense nəvвəttə torqan rasxodtarđь eşlav, bydzette sьjfat jaqьnan jaqşь ytəv fəqat jьllьq plan menən qaralqan saralarqa qьna aqsa jeвərev burьsь ber vaqьtta la ihtən sьqarqa teje tygel.

Başqortostan jerle bydzete aşa, berense jartь jьlda **54 million** aqsa ytə, bьl ađ summa tygel.

Hyđđe promьşlennos rasxodtarьnan başlajьq: Promьşlennos doxodtarь barь 24,8 pr. qa ytəlevgə qaramaвian, rasxod bylegendə promьşlennos 49,9 pr. ytəlgən. Jьllьq bydzet bujьnsa 11,2 million hum aqsa bildələngən bulha, 1-se jartь jьlda promьşlennos esen 5,6 million hum jeвərelgən.

Timək, 1-nse jartь jьl esendə Başqortostan promьşlennosь bydzetkə **408** men hum doxod birhə, yđ kərəktərenə (kapital tədeleşe əjlənmə kapital esen) bydzettan **5,6** million hum aqsa alqan. Promьşlennos esen jeвərelgən rasxodtar başqa bətə tarmaqtarqa qaraqanda juqarь tora.

Bydzettьn rasxod bylegendə kommunal predprtatielar həm jul tədev eştere esen jeвərelgən summalar bətənləj qənəqətlənerlek tygel. Berensehe barь **38-pr.qa**, ikensehe **40,9 pr.qa** ytəlde.

Xalьq məqarifь eşenə kitə torqan summalar bəđđen bydzetta in đur urən biləjđər. Bigerək tə bьl rasxodttađьn eləşe tyвən bydzettarđa đur protsint təşki itə. Bьl rasxodtar—berense jartь jьlda **43,1** pr.qa ytəlgən. Jьllьq bydzet bujьnsa—alldələngən 47,4 **million hum, 20.4 million** humqa, şunьn esenən maktəp tədeleşe esən qaralqan 2,6 million hum, barь 702 men humqa—**26,1 pr.qa qьna** ytəlde. Şunьn esenən kyp rajondarđa janь uqьv jьlьna əđerlek bilьp barьv eştare berense jartь jьlda his ber qənəqətlənerlek tygel. III kvartalđь esendə bьl jeteşhedlektər bəterelergə tejeş. Havlьq haqlav eşendə, berense jartь jьlda **47 million 812** men hum totolop, jьllьq summa 43,2 pr.qa ytəlde. Bətə bydzetqa kapital tədeleşe esen qaralqan rəsxodtar 41,3 pr.qa ytəlde.

Rajon həm qala bydzettarьna kilgəndə bьlarđa plan ytəleşe 56 menən 30,4 pr. arahьnda qьna.

Tyвənge qala həm rajon bydzettarьn tьşqь jaqtan qənəqətlənerlek tip hanarqa memkin. **Bere** qala bydzete 56,4 pr.qa, **Əfə** qala bydzete 52,2 pr.qa həm **Saqmoqoş** rajonь 50,7 pr. qa ytənelər.

Lakin qajhь ber rajondar bydzet ytəleşe jaqьnan his ber qənəqətlənməđlek kyrhətkestar birələr. Mraq rajonьn qьna alajьq: bьl rajondьn bydzete 1934 jьl esən **1 million 444** men hum təsdiq itelgən bulha, berense jartь jьlda barь **353** men humqa—30,9 pr. qa qьna ytəlde. Naloqtan tьş bulqan həm nalog doxodtarь barь 14 pr. qa qьna ytəlde. Bьna oşo arqala rasxod bylege ytəleşe bik nasar kyrhətkestər birđe. Məsələn, bьl rajon xalьq xuzalьqь tarmaqtarьna jeвərev esen **113 men hum** qaralqan bulha, şunьn 8,9 men humь totolop, plan barь 7,9 pr. qa qьna ytəlde. Xalьq məqarife həm havlьq haqlav eştərenə 696 men hum qaralqan bulha, ul barь **197** men hum totolop, 28 pr. qa qьna ytəlde.

Şişmə rajonь bьl tarmaqta planьn 34,2 pr. qa, **Qьrmьbqalь** 35,1 pr. qa, **Byzdək** 36,1 pr. qa ytəp bьlar bydzet ytəleşe jaqьnan Mraqtan ber talaj alda toralar.

Bydzettең bьlaj nasar ytəleşenең tep səвəвe: rajon maleje nylektərenen bydzet doxodtarьn vaqьtında jьjnav həm nerense nəvвəttə torqan bydzet menen qaralqan saralardь вojomqa aqьrlь esen koroşməvđərendə həm qajhь ber rajonlardьn, partia həm xekymətten, fəqət plan bujьnsa qaralqan rasxodtarđь qьna totarqa tigen kyrhatmələren вojomqa atqarmavdarьnda. Hər ber planhьđ totolqan rasxodtar plan menən qaralqan tədeleş saralarьn ytkərevqə qamasavlьq kilterələr. **Bьnь nik jaqşь anlarqa kerək.** Qajhь ber rajondar, (məsələn, Baqalь rajonь) bydzet menən qabul itelgən ştattarqa həm təsdiq itelgən eş xaqtarьn bətənləj qullanmajьnsa rajon başqarma komitetь ulardь yđensə arttьrьp eş kyrə. Kiləsəktə вndaj kəmselektərgə qarata qьrqa sik qujьlьrqa tejeşlə.

Berense jartь jьl esendə bulqan bydzet planь ytaleşe eđeklegen esense kvartalda qьrqa qaplarqa kərək.

Xəđerge kendə rajon bydzettarenen tep doxodtarь(a.x.nalogь, yđ ara halьm)jьjnala. Bydzetten artta qalqan tarmaqtarьn III kvartalda alqa jeвərergə kərək. Rajon mallə kylektare ytkərelep jat qan konkursta—bydzet ytaleşen tep məs'ələ itep alьrqa tejeştər.

SAMAT VƏLEJEF.

Elektro sвьjt bazahь

„BET" Başqortostanəolkahen elektr izdelia nəmələrenen kərəklegen vaqьtında aldan nelev maqsatь menən 1935 jьl esen tyвəndege elektr izdelia nəmələrenə **zajafkalar qabul itə başlanь.**

Lampalar jaqtarьv həm maxsus (alto, kino kotelni, timer jul fonardarь, rudnisnь), akkumulatterni, ttutni həm başqə) lampockalar.

Elektr ytkərev materialdarь, tynən volt esen forfor, osvittelni armotur, grazdanski tiptaqь prozektor, ventilater rulik, predoxranitel həm plavki vətalka, element kommutatordarь həm signal lampalarь esen armaturdar həm terle izolatsia materialdara, kotelni həm zvanok transformatrđarь 0.75 kilovat. kesendəge asьq elektr motordarь, julьtv (nagrevatel) prinəordarь, elektr kymere (enexpro vroвьnn) izdelia nəmələre,ylsəv prinəordarьna zakazdar qabul itə.

Zajafkalarđь ьrgən vaqьtta elektr izdelia nəmələrenen gruppalarьn kyrhatep, ajrьm qaqəđđa tuь texnik xarakteristikahь menən, katalok nomerđarьna вajlap, kvartal esendə kərəklegen kyrhatep birergə.

IBKƏRMƏ: Elektro şcetkalar standarti rəveştə əđerlənə. Elektro ugel xəđerđəa maxsus assartiment kyləmda nulьvь səвaple zajafkalarđь jeđegan vaqьtta ajtavsa kərək nəmalarga qarata turanan-tura bazaqa mərəzaqat biergə.

Zajafkalarđь tapşerьv sroqь 1935 jьldan 5 sintəərenə tiklem.

Zajafkalarđa kyrhatelgan srokqa tapşьrmavsьlar 1935 jьlda ta'min iteimejđər.

Adrisi Əfə, K-Marka urama, 31.

BƏTƏ OTOŞTARĐЬ TYLƏRGƏ

Xəđer bətə Sojuzda OSOaviaximđьn 6, 7 həm 8 nse loterejđarь bujьnsa otoştarđь massovoj rəveştə tikşerev həm tylav ytkərelə.

8 nse loterej bilettare bujьnsa 16 avqusqa tiklem bətə Sojuzda 6 964.000 humlьq otoştar summahьnan nej barь 24,9 protsentь qьna tyləngən, ə Başqortostanqa teşkən 99.762 humlьq otoştarđan 1 ijylgə tiklem tik 10,7 protsentь qьna tylangən. Əlkə haqlьq kassahь bigerək tə bələkəj handar birə, ul 2 jarьm aj esendə jemlyriət rajondarьnda barь 218 humlьq otoştarđь tylə qən.

Bьndaj ucottьn xəqiqətkə movafiq bulmaqanь his şik tьvđьrmaj.

Başqortostanqa teşkən đur otoştarđan eşo kengə tiklem Dəvlakən həm Baltas rajondarьna teşkən 5000 humlьq, Blagoveşşin həm Qaltas rajondarьna teşkən 3000 humlьq, Byzdək, Mişkə, Zejansura rajondarьna həm Əfə qalahьna teşkən 1000 humlьq. Saqmaqoş həm Məlavez rajondarьna teşkən 900 humlьq otoştar tylənməgəndər. OSO avtaximđьn 8 nse loterejь bujьnsa Başqortostanqa teşkən 2296 otoştan natura menən: SSSR bujьnsa 2 ajlьq səjəxəttər, altь işkəkle şlypkalar, planinalar, Məskəvgə 15 kengə səjəxət, kurorttar, velosipedtar, irđər həm qatьn-qəđđar esen kejemdər, səqəttər,mьltqtar. muzьjka qoraldarь, bələkəj kolierlь vintofkalar, OSOaviaxim kejemdəre həm başqalar alьnmaqandar.

Kyrəheged, osoaviaximđьn loterej bilettare bujьnsa otoştrađь tikşerev həm tylav menən berav đa bьnlap şeqellənməgən.

Otoştarđь tylav jəhatenən 25 avqustan 5 sentəвergə tiklem ytkərelə torqan dekadnik esendə bətə xeđmətsandərgə yđđarenə teşkən otoştarьn tylərgə kərək. Otoştrađь tikşerev həm tylav eşen xeđmətsandərgə jaqьnlaştьrьv esən kul'tura parkьnđa, baqsalarđa, bətə haqlьq kassalarьnda, osoaviaxim ojoşmalarьnda, kolxoz idaralarьnda, avьl sovettarьnda bilettarđь tikşerev həm tylav punktlarь ojoştorolə.

8-nse loterej bujьnsa otoştar đь natura menən tylav srogь 1 oktəвergə tiklem bulьp 300 humqa tiklem bulqan aqsalata otoştarđь 1935 jьldьn 1 qinvarьna tiklem osoaviaxim yđək sovetь (Məskəv, Nikolskaja, 25-27) tyləj, ə 300 humqa tiklem aqsalata otoştarđь haqlьq kassalarь tyləjđər. 6 nsь loterej bujьnsa otoştar 1935 jьldьn 1 sentəвerenə həm 7 loterej bujьnsa 1 qinvarьna tiklem tylənəsəktər. 200 humqa tiklem bulqan otoştarđь osooviaximđьn jerle ojoşmalarь həm 300 humdan artьq otoştarđь osoaviaximđьn yđək sovьtь tyləjđər.

Tikşerev unaj bulhьn əsən Başosooviaxim Başqortostanqa teşkən otoştarđьn maxsus tablitsahьn sьqara,şundaj uq tablitsalar əlkə gazettarđa iqlan itelə-səktər.

Osoaviaximđьn loterej biletтarь bujьnsa otoştarđь tikşerev həm tylav tik osoaviaxim ojoşmalarьnьn qьna burьsь bulmajьnsa, вəlki haqlav kassalarьnьn jerle proisojuz ojoşmalarьnьn, kamsodlardьn həm zakt idaralarьnьn đa burьsь. Otoştarđьn tafsilllь tablitsalarь urьndarqa jeвərelgən inde.

Otoştarđь in jaqşь itep tikşerep həm tylagən osoaviaxim ojoşmalarьn haqlьq kassalarьn, gazet redaksialarьn həm ajrьm aktivistarđь byləklav esən bətə Sojuz konkursь iqlan itelde, unь ojoştorovqa 23000 hum əjrelđь. Başosoavlaxim ətətəmə rəveştə əlkə konkursьn iqlan itte. Urьn đarđa jon osoaviaxim ojoşmalarь konkurstь jəjep ejвərergə tejeştər. Konkurs bujьnsa bətə materialdarđь Baş osoaviaximqa jeвərergə kərək.

Osoaviaxim Yđək sovetь brigadahь. **Petrof.**
Lajko.
Sьjavgova.

Redaksia.

Osoaviaximđьn 8-se loteria bilettarь bujьnsa otoş taвlitsalarь kisə sьqqan „Başqortostan" da birelde.

ƏFƏ IŞEMBAJ TIMER JUL TƏĐƏLƏŞ XRONIKAHЬ

◆4 ucastok 8 prorav punktьnda 16 kilometr jerđə jer eşe tamamlandь. Jul ukladka əsen əđer.

◆ 4 ucastoktьn 8 prorav punktьnda, eşselərđe kul'tura jaqьnan ta'min itev əsen səxnə eşlənde.

◆ Qьrmьbqalь rajonь „Ural" kolxozьnan, komsomol komitetь sekretarь **Nasьjrьva Fatьjma** jetekselegendə 40 keşe, 10 at 2-ucastokqa kilep 14-15 ijyldərđə subbotnik ytkərđelər.

„BAŞQORTOSTAN"

Gazetьna aldaqь ajđar esən podpiskalarьqьđđь janьrtьqtьđ

Jađьlьv xaqtarь

1 jьlqa	30 hum
6 ajqa	15 hum
3 ajqa	7 h. 50 tin.
1 ajqa	2 h. 50 tin.

Podpiska hər ber pocta bylegendə, xat tapşьrьvsьlarđa qabul itelə.

Adres—Əfə, „Başqortostan" redaksiahь.

Sujьn, qoros, prokat

22 avqusta Beloret domnalarь 221 tonna (təvlek zadaniehьn 111 pr.), **Jegəzə** domnahь 50 tonna (111 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestəre 274 tonna (89 pr.) **qoros,** standar 343 tonna (109 pr.) prokat birđelər.

ZRK
JƏŞELSƏ HAQLAV URЬNЬ
ƏBERLƏMƏJ

Əfə yđək elektr stansahьnьn ZRK hь bьjьl jađ koopiratif xuzalьqь ojoştorđo.

Koopiratif xuzalьqь jađqь jalan eştaren bik unьşlь uđqarđь.

Xəđer irtə səselgən orloq kul'turalarьn jьjnav eşendə lə artta qalmaj. 13 avqusqa bətə səselgən tgenden 41 pr. tь urьlqan həm etkertlangən. Etkerttər nьq haqlanalar həm ular janьna miskə menən hьv qujьlqan. Koopxoz 0,5 həm 1,5 tonnalьq ike đur ylsəv aldь. 13 avqustan əs par at menən tunqa herev başlandь.

ZRK eşselərđe ta'min itev əsən koopxozdan 4 tonna janь kartuf, 9 tonna qьjar, 14 tonna başqa terle вaqsa kul'turalarь aldь.

Koopxoz yđenen jəşelsə tapşьrьvđa avqus zadanиehьn 131 pr-qa ytəne. Bətə eş profsestarьnda agronom Putьjnixin đur eşmakərlek kyrhatte.

Şulaj bulha lə, Yđək Elektr Stansahьnьn zavkomь koopxoz menən qьđьqhьnmaj. Səsev vaqьtьnda la, ulav vaqьtьnda la zavkom eş kestəre menən ta'min itməne. Jađqь səsev vaqьtьnda zavkom 72 xeđmət kəne eşlərgə teje ine, ul 7 xeđmət kəne genə eşlane. Utav vaqьtьnda 115 xeđmət kəne urьnьna 2,5 kenə xeđmət kəne eşlane. Zaikom jardəm itmə. Ul xəđer đə 1 se avqustan 10 na tiklem 56 xeđmət kəne eşlərgə tejeş ine, lakin unьn ber genə kəne lə eşlənməgən əle. Kartuf həm jəşelsə jьjnav vaqьtьnda zaikom bətə-ləhe 332 xeđmət kəne eşlərgə tejeş.

Əgər đə ul jəşelsə jьjnavqa elekke kevek halqьn qaraha, urozaj jьjnav đur qurqьnьs aвtьnda qalasaq.

Koopxoz eşenə ZRK yđe lə halqьn qaraj. ZRK koopxozdan 712 tonna jəşelsə alьrqa tejeş, şunьn 215 tonnahь qьş eşselərđe ta'min itev əsən qalьrqa tejeş. ZRK əle bulha jəşelsə haqlav urьndarьn remontlav eşenə totonmaqan. 100 tonna jəşelsə hьjьrlьq jəşelsə haqlav urьnь bar, ul jemerelgən. 3-5 tonna jəşelsə hьjьrlьq ike đur can jer aвtьnda qalqan. Taralar вetentəj juq.

JƏŞELSƏLƏR
KELƏTTƏ SEREJBƏR

Nuriman, 23 (BəşRosta). Nuriman rajonьnda Sojuz pladoovoş punkttarь jəşelsələrđe qabul itevgə əđerlənməgəndər. Tara həm вaşqa inventarđar jeteşhed. Şul uq vaqьt, jəşelsələrđe jьjnav вaşlandь. „Qьđьl jar", Qьđьl aвtьv", „Krasnьj partizan" həm вaşqa kolxozđar kəveвtə. qьjar, huqan jьjnaj вaşlanьlar. Qabul itev punkttarь əđer bulmav səвəple kolxozđar jəşelsəne yđđarenen kelattarenđə haqlarqa məzbyr buldьlar. Kelattərđə jəşelsələr вođola, serej вaşlanь. Ə, Sojuz plodoovoş jəşelsələrđe qabul itə вaşlaqanь la juq əle. Rajsojuz həm plodoovoş instruktorđarь kolxozđarđa bulmajđar. Şulaj uq ber terle lə eş alвp barmajđar.

Javapь redaktor urьnвaвarь
ZƏKI KAJЬPKUL.

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomlinь SSSR SNK nьn 31 jьl, 9 fevralda təsdiqləngən zakondar jьjnaqaq həm 31 jьl, 8 nse maldə 99 hanьk şulaj uq FZX nьn 12 nse hanьk nillytine qarardarь bujьnsa 34 jьl, 8 avqustan alьp 88 hən bulьp rejestrlandь.

OJOŞMALARĐЬN ISEME:

1. Terle eksport Başqortostan əlka kantoralь.
2. Eş kylame—esaktar jьjnav.
3. Rajon kylame—Başqortostan respunlikahь.
4. Gosвank Başkontorahь rascut scotь № 6039.

Adres: K. Marks 20.

Idara itevse. KOSTIN.

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BSSR Narkomlinь SSSR SNK nьn 1931-jьl 9-sь fevralda təsdiqləngən zakondar jьjnaqaq həm 1931 jьl № 12 hanьk nillyten qararь bujьnsa 1934 jьl 21-se avqustan alьp 98 hanьk bulьp rejestrlandь.

Ucrezdinia iseme: Əfə rajon kantorahьnьn eşselər ta'minat bylege EŞE: Halьv əđerlav həm ta'min itev.

ĘŞ KVLƏME: Əfə qalahь Rascot itвaenen nomerь 152/1011 Gosвanktan Əfə aylegendə.

Adres: Əfə 3 nse prestan.

BELORET SPETSIAL METALLURGIA TEXNIKUMЬ

I-se kursьna 80 keşe qabul itə. Vaq militattarđan 60 keşe, uraktardan 20 keşe.

Tyвəndage spetsial'nostar bujьnsa: Martenьslar, domenşiktar, prakatşiktar. Uqьvđarьnьn srogь 3 jьl jarьm. Uqьvqa 16 jaştan 30 jaşka tiklem, 7 jьllьq məktəp kyləmendə belemle bulqandar qabul itelələr.

Matematika, fizika, jimqiat həm urьs telenən ђьnav bulasaq.

Uqьrqa kilevselərđen ixtyan jьlь, məqlymate, salamatlegə, sotsial saqьş, sotsial xale, qaskari xeđmətkə bulqan məəasənate həm derət langan anketahь bulьvь şart.

Hьnavđar 15 avqustan alьp 25 avqusqa tiklem davam itə.

Uqьvđar 1 sentəвerđen вaşlana. Uqьvsьlar intaqana postel (differensial) rəveştə stependia menən ta'min itelosaktar.

Direksia

BƏRƏ

Mnogopromsaju zanьan likvedkomь 31 avqustan eştep srogь saqarьveş nelkenen həm likvedkomđьn tarahьvьn nelderə.

Likvedkom

Qarqьp al đa, haqla

LUNACARSKI
BAQSAHЬ TEATRNDA

Klassik' futtonadьjđьn hunqь xuşlaşьv spektakldare.

24	„	Xolopka
25	„	Roz-Mari
27	„	Karnivel'kolokoldar'q
28	„	Perikolla
29	„	Seqən вorьnь
30	„	Xolopka

Ujьndar səqət 9 đa вaşlana, kassa səqət 4 tən asьq.

◆ 4 ucastokta eşlavse kömsomol brigadahь yđ zadaniehьn hər aj hajьn 110-200 pr. qa ytəp, in alda bara.

◆ Aşqadar kyperendə e

Башкирская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 196
26-avgust
1934
JЬL

VKP(b) nьn Başqortostan Өlkə, Өfө qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞƏGED!

„Kolxoz idaralarьna, başaq jьnavda jardamlaşьv əsən kəltə bəjləvselər zvenolarьna өntəp, jəş yrmerdər hem qarttar gruppalarь bildələrgə, ülьrdь tejeşle majdandarqa berketergə, bьl eşkə pioner ojoşmalarьn kiŋ kyləmdə ьlьqtьrьrqa quşa"

(Başsovnarkom qararьnan)

IŞEMBAJ NEFT' PROMЬJSLAHЬNDA

BORAVLAV, TƏƏLƏŞ PROGRAMMAHЬ YTƏLEŞE JOMQAQTARЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ BJURAHЬNЬN

QARARЬ

Əlkə komitet bjurohь, promьjsla jetəkselegenen aprel ajьnda boravlavda qajhь ber unьştardь nьqьta almajьnsa unan hunqь , ajdarda boravlav tempьnьn tyənəjevenə jul qujьp, şunьn menən 1-se jartь jьlьqta boravlav bujьnsa produktivo programmahь ytəleşen (plan 68,4 pr. qa qьna ytəlde) өdgənlegen bildələj. Şulaj uq ijyl programmahь la ytəlmənə (73,5 pr.).

Proizvodstvo programmahь өdələvenen tөp səbəptəre oşolar:

a) promьjsla jetəkselegenen boravlavda texnik şarttardь ytəməve arqahьnda jьş avarialar nulьv, tejeşensə texnik kydətevoulmav, boravlav eşendə qənəqətlənerlek jetəkselek nulmav;

b) boravlavdaqь eşselərden tyən kvalifikatsialь bulьvdarь, promьjsla jetəkselege tarafьnan, şulaj uq partia hem profsojuz ojoşmalarь tarafьnan eşselərden kvalifikatsialarьn kytərev esən, eşselər hem texpersonal arahьnda boravlav şarttarьnsa tejeşle hidgerlek hem dissiplina əsən qətql keraş bulmav;

v) xeđmətten anьq ojoştorolovь hem eş kenən tьqьdlav əsən tejeşensə keraş bulmav, jardamsьl sextardьn (transport, mexanik masterskoj, kommunal sex) eştəren dereƫ ojoştora belmәv;

g) eşselər ixtiazьna iqtibar itmәv, eşselər hem inzener-texnik kөstər arahьnda jaqşь burmasterdar hem boravlav partialarь elgeləren ydləşterev əsən keraş təngəlendə massovoj eş alьp barьlmav, sotsialistik eş metodtarьnьn—sotsialistik jarьş hem udarsьlьqtьn—tejeşensə jəjelmәve.

2. Neft tultьrьvqa əderlənev eştəre oşo vaqьtqa tiklem his

ƏLKƏ KOMITET BJUROHЬ QARAR ITƏ:

1. Timer juldьn 1-se oktəbergə eşkə jebərelevo ajqanlь, promьjslanь eksploatatsia əsən əderlavde, boravlavda hem tedeleştə edeklektə bəterevde promьjsla hem trest aldьna tep burьs itep qujьp, timer julqa n e f t birevgə əderlənevde hem sistemalarqa neft tultьrьvdь 15-se sintəbergə bəterergə quşьrqa.

Vostokoneft tresten hem promьjsla jetəkselegen tyəndəge salardь atqarьrqa məzbyr itergə:

a) şul srokqa neft ytkərges halьnьvьn, estokada hem rezervuardar tedelevde, neft hьvьrqьs stansa halьnьvdь tə'min itergə;

b) trest planь tarafьnan bildələngan srokta jьlьq boravlav planь ytəleşen hem skvazinalarda avarialar bulьvqa sik qujьvdь tə'min itev əsən tejeşle sarьlar bildələrgə hem ulardь atqarьrqa. Ip. Davьtьf komissiahь dokladь bujьnsa Əlkə komitet tьn 28 majda sьqarqan qararьn his kisekməj ytərgə; promьjslanь texnik jaqtan tə'min itevden, bigrək tə ekspluatatsia hem boravlav sexь əsən toralar hem fittings kilterevdə qьrqa jaqşьrьvьna ireşep, trestьn hem promьjslanьn texnabь eşen tərtipkə halьrqa; balьq xuzalьqtьn tamьrdan jaqşьrtьv menən ber vaqьtta burovojdarda kərəgensə balьq zapasь bulьndьrьrqa; ƏK ьn qadandardь, maşinalardь, nasostardь elgele xəlgə kilterev, kadrdar tuplav hem əderlav, ulardьn kvalifikatsialarьn kytərev turahьndaqь kyrhatmәhen ytərgə.

2. Tedeleş nacal'nigь ip. **Bologьflь**, tedeleş programmahь ytəlevde ta'min itep, tedevse eşselərden eştəren ojoştorovdь jaqşьrtьrqa, xeđmət bramlьlьqьn kytərergə hem tedevse eşselərden tormoş şarttarьn jaqşьrtьv nigeđendə ulardь nьqьtьvqa qətql saralar kyrergə məzbyr jaharqa.

3. Qьşqь tedeleştə tə'min itev esən Vostokoneft trestьn 400 keşelek qьşqь baraktar halьvqa sredstvo bylergə məzbyr itergə.

4. Ip. Ganşinqa, his kisekmətən, jakt tedeleş kontorahьn promьjslaqa bujьhondorov, jəki transport, eşse hem texnik ta'minatlь ip. Bologьf qaramaqьna promьjslanan ajrьp birev julь menən tedeleş kontorahь direksiahь (ip Bologьf) menən promьjsla direksiahь (ip. Samostrelьf) arahьnda dereƫ menəsəbət qujьp, kiləsəktə tedeleşke konkret jetəkselek hem ədlekhed finansirlav urьnlaştьrьrqa təqdim itergə.

5. Ganşin, Samostrelьf hem Bologьf iptəştərdə his kisekmətən individual eşselər torlaqtarь tedeleşene kerəkle miqdarda serdstvo hem materialdar (aqas, yadaqtar, texnik jardam h. b.) bylergə məzbyr itergə. Promьjsla partkomьnьn hər eşse hem xeđmətkərđen tedeleştə 50 səqat eşlərgə tejeşlege turahьndaqь qararьn dereƫlap, promьjslaqa janqьd jorttar tedəvse eşselərde bьl eştən arьndьrьrqa təqdim itergə.

6. Strojkontoranь (ip. Bologьflь). Өtə-işembaj timer julь tedeleşe tarafьnan promьjslaqa birelgan relstar, nьqьtqьs materialdar, 2 motovoz hem vagonetkalar menən promьjsla la 15 oktəbergə tar kolejalь timer julь halьrqa məzbyr jaharqa.

7. Prombankьn (ip. **Patronofь**) aqas buşatьvsьlar hem jek tejəvselər menən itəplaşevdə bulqan volokitanь his kisekmətən bəterergə hem ular menən itəplaşevde tolqarhьd hem eş urnьnda ojoştororqa məzbyr itergə.

8. Başqortostan Ydək başqarmahьnьn partialьlar eleşenə, Allaqьvat avьlьn eşselar posjolkahьna kyserep, bьl nigeđđa his kisekmətən uqa bulqan kedge səsev zadantehьn tejeşensə yđgərtergə quşьrqa.

9. **Zurbenko** iptəşkə, urozaj jьjnavda Sel'xozkomeinatqa jardam ojoştororqa quşьrqa.

10. **Bologьf** iptəşkə, dogovorđь bođop tedeleştən yđ irektare menən kitkən kolxozsьlardь javapqa tartьv əsən materialdarьn Stərletamaq, Beloret hem Avьrqazь rajondarь prokurordarьna tapşьrьrqa, ber yk vaqьtta, kyrhətelgən rajondardьn prokuror;-darьna ul kolxozsьlardь kire tedeleşkə qajtarьv saralarьn kyrergə. Gasplanqa tedeleşkə eşse kөs tuplav əsən өtəlmə rajondar ajldələrgə təqdim itergə.

11. Başdorstrojdь (ip. **Kuznetsoltь**) promьjsla harəte bujьnsa rezervuardar əsən tranşejalar hem fundamenttar qadьv eşen ytərgə, ə Samostrelьf iptəşkə Başdorstrojqa bulqan birasagen his kisekmətən tylərgə məzbyr itergə.

12. **Bologьf** iptəşte, promьjsla ixtiazь esən Aqideldən aqьđəp kilterelgan bətə aqas materialdarьnьn jarqa sьqarьlьvьn ta'min itergə məzbyr jaharqa.

13. **Ganşin** hem **Xarlamьf** iptəştərđe, Өtə-işembaj tedeleşenən halьnqan julь bujьnsa Өtə, Rajьfka, Dim stansalarьnan promьjslaqa jəktər taşьvdь ta'min itergə məzbyr jaharqa.

14. Vostokoneft trestьna (**Ganşin** iptəşka), promьjsla hem tedeleş jetəkselegenə (Samostrelьf hem Bologьf iptəştərgə), predpriatie rabotniktarьnьn eşselarđen hem inzener-texnik kөstərđen ixtiazdarьn jaqşь xeđmətlənderevgə qьrqa borop, eşselərden tormoş şarttarьn (tujьnьv, tə'minat, torlaq - kommunal uslugalarь) tamьrđan jaqşьrtьvđь tə'min itergə quşьrqa.

15. Promьjsla partkomьna-ip. **Isməqilьfqa**, partkom esendə bulqan jeteşheđlektərđe bəterev saralarьn kyrep, ƏK nen partmassovoj eştərđe hem ajrьm kommunistar menən eşlәvđe jəjep jebərev turahьndaqь kyrhətmələrenen his kisegevhed ytəleven tə'min itergə quşьrqa. Isməqilьf iptəşkə, promьjsla aldьna qujьlqan burьstar, partkomđьn partia-massa eştəren nьqьtьvqa hem jajelderevgə, massanь ojoştorovqa jəd menən borolqan saqьndа qьna uqьşlь xəl ileləsəgen kyrhətergə. Partia ojoşmahь strukturahьn his kisegevhed qajtanan tikşerep,artьq bьvьn bulqan sex partojoşmahьn, burovoj gruppalarьn bətərergə, partorgtar eşe menən jaqьndan şөqəllənergə hem partmassovoj eştərđe ojoştorovđa sistematik rəveştə kөndəlek jardam itergə. Partkomqa, hьnalqan hem partiaqa birelgənlektəren eştə kyrhətkən partiahьd aktivistardan fikerđəştər gruppalarь ojoştorovqa kereşergə, hər kommunistьn ideja-politik, şulaj uq kul'tura kimələn, unьn proizvodstvola avangardlьq rolen kytərevđe tə'min itev burьsьn qujьp, ajrьm kommunistar menən eşlәvđe jəjep jebərev saralarь bildələrgə hem ularđь bojomqa aşьrьrqa təqdim itergə. Tənqit hem yđ ara tənqitte kinərək jəjep jebərergə, promьjsla gazetalarь eşenə kөndəlek jardam itep matauqattьn rolen kytərergə; profsojuz ojoşmalarьnьn proizvodstvoqa, eşselər hem inzener-texnik kөstərđen tormoş hem kul'tura ixtiazdarьn xeđmətlənderevgə, baraktarđa, burovojđarđa massovoj eştər qujьlьşьna ьsьndan jeđ menən ajlanevđarenə ireşep, promьjslala hem tedeleştə profsojuz eştəren qujьvđa hem ularđь jəjep jebərergə; profsojuzđarđьn kontrol eştəren ojoştorovđa bulьşlьq itergə.

VKP(b) nьn Başqortostan Өlkə komitetь sekretarь
ISƏNCYRIN.

ORLOQTO JERGƏ QOJALAR

Dəvlәkən rajonь „Pariz kommunahь" kolxozь plan bujьnsa 780 gektar arьş səsergə tejeş. Lakin arьş səsev tempь akeren, 20-se avqustqa 405 gektar qьna arьş səselgən. Arьş səsevde tamamlav əsən kolxozda bətə mөmkinlektər bulha la, ular lajdalanьlmaj. Kolxoz predsedatele Vlasьf arьş səsevde yđ aqьmьna tapşьrqan. Səsevđen sьjfatь nasar. Arьş 24 diskalь saskes maşinahь menən səselə, lakin maşinanьn orloq hala torqan havalь tişek, unan orloq qojolop jerəj. ber əjlangənsə 5-6 kilo orloq qojola. Bьqa iqtibar itevse juq.

Səselgən arьş haqlanmaj, uzьmdь traktormenəntapatalar.S. Minə 76 jaş, lakin min his ber vaqьtta la yđemde hunqь jьldardaqь kevek irekle hem bəxetle xis itkənem juq tne. Qajhь ber vaqьt minən: nuqь hin qartəjmajhьn? tip horajdar. Bik qьđьqlь horav! Min şunьn esən qartajmajьm, senki min sovet vlasьnda jəşəjem hem izalsьlьq itəm.

Sovet jađvsьlarьnьn bətə sojuz s'jezьnda Ərmənstan jađvsьlь **Aleksandr Şirvanzadə** yđenen telmәren oşo hyđđar menən tamamlanь. Bьl hyđđarđa beđđen bəjək vaqьtьn xosusьjatь kəvđələngən.

Jađvsьlar otrədtarьnьn bətə sojuz sjezьndaqь dokladtar hem telmərđər menən beđ bətə sovet respublikalarь aldьnda, bətə donja aldьnda yđeəeđđen sovet kul'turahьnьn jəşiegen hem kəsən kyrhətəbed. Milli ədəbiəjat turahьnda s'jezd 9 doklad tənlanь. Dokladsьlardьn avьđđarьnan, s'jezd stenagrammahьnьn nittərenən revolytsia tarafьnan tьvđьrьlqan hem janьq ədəbiətte tərlə telərdə. Lakin berđəm jalqьnlьq hem jəşlek menən tьvđьrqan şaqirđarđьn, prozaiktarđьn, dramaturgtarđьn jeđđərsə isemđare donjaqa matur qoştar kevek bulьp osalar.

Juq, s'jezđqa tik jađvsьlar qьna jьjlmaqan—ular kyp millətle Sovettar sojuzьnьn xalьqtarь yđđərc kul'tura ybeştərenen berense jomqaqtarьn sьqaralar. Sojuzđar jortonon kolonna zalьnda barqan s'jezđь sovet xalьqtarь undarsa million kyđđər menən tikməbkə genə kyđətməjđər, SSSR đьn tərlə mөjeştərenən s'jezđьn dokladtarь turahьnda Məskəvgə jeđđərsə otkliktardь timəbkə genə jebərməjđər. "Dokladtardь hem telmərđərđe hər jerđə predpriatielərđə hem kolxozdarđa ejrənələr, sənki beđđen ədəniəleəeđ xarəkəlle, sənki ədəbiət menən tormoş arahьndaqь bəjlaneş his ədəlmətlek, sənki sovet ədəbijəte beđđen tormoşonođđon his ajrьlmaь eləşe.

Tormoşi Beđđen ileđđə ul yđenen jeđen ni tiklem tid yđqərtə. Bьnь milli ədəbiət turahьndaqь 9 dokladtьn hər berehenən kyrergə mөmkin. Əle kyptən tygel, bьnan ber nisə jьl qьna elek sotsializmđьn jaqtь kiləsəge turahьnda əle bik yk jaqьn bulmaqan nəmə kevek itep jadalar ine.Jađvsьlar s'jezь beđđen bьl jaqtь kiləsəkkə ajaq baəqanьbьđđьn, xejaldarđьn bьsьnlьqqa əjlangənlegenen kyrhətkestərenən berehe bulьp tora. bьvattar bujьna davam itkən xəjerselekten, mendarsə bьvat bujьna hudılqan qaranqьlьqtьn, jeđđərsə jьldar bujьna davam itkən qolloqton hem xalьqtar arahьndaqь doşmanlьqtьn bəterelәve faktqa əjlənə.

Kyp tərlө millətlərđen kyp tərlə teldərđə jađılqan Sovet ədəbiəte unь tьvđьrqan xalьqtarđьn berđəmlege ni tiklem kəcle, beđđen sotsialistik Sovet Respublikahь sojuzьnьđ ni tiklem qevalle hem his qaqşamat raveştə nьq bulqan bulha, şundaj uq berđəmlek hem idiə jaqьnan tuplanqanlьq menən bəgən alqa sьqa.

Sьjfat komisslalarь jaqşь eşlegən urьnda

BER BAŞAQ TA QALDЬRЬLMAJ

Mejəke MTS-ьna qaraqan „Өjəze" kolxozьnьn 3-sө brigadahь (brigadir Ojəzəjef) kolxozda in artta qalqan brigadalardьn berehe ine. Politвylekten kolxozdar, brigadalar menən dөrəƫ jetəkselege arqahьnda brigada aldьnqьlar salьna sьqtь. Urozaj jьjnavda brigada juqaltьvđarqa qarşь kərəşə. Uraqsьlar hem keltə bəjləvselər əsən bəbьv standarь eşlənqan. Ular bəbьvđa qunьp eşlәjđər. Standa jəməqət tuqlanьşь ojoştorolqan.

Brigada xəđer bođdaj urьrqa teştө. Ber traktor өs laəogrejka menən ura. Urьvđьn sьjfatь jaqşь, maşinalar jaqşь qorola. Laəogrejkalarqa orloq totqostar qujьlqan.

Laəogrejkalarđa namьƫ menən eşlәvse udarnik-kolxozsь **Minneqəlejef, Şəripьf, Rəfiqьf** iptəştər eşlәjđər. Ular xəđer 250 şər xeđmət kene eşləgəndər. Sьjfat komissiahь jaqşь eşlәj, əgər ber kvadrat metr jerđə 3-5 başaq qalha, qabul itelmaj.

Brigadala hər biş kən hajьn stena gazetalarь sьqьp tora. Eş aralarьnda qьsqьrьp gazeta uqьvđar bula.

ARSLANЬF
ŞƏJXETDINEF

Maqar MTS-ь xeđmətendəge „Vostok" kommunahь arьş uraqьn tamamlap, hanan aşlьqtan ura başlanь. Uraqta 3 zveno eşlәj. Zvenolar 10 keşenən hem ber urqьs maşinahьnan toralar. Ul zvenolar ajrьm eş ucaskalarьna berketelgəndər.

Kommunala juqaltьvđarqa qarşь qatь kərəş alьp barьla. Sьjfat inspektorь ip. Lukininko hem kommuna predsedatele ip. Kuznitsoftar hər vaqьt eş өtəndə bulalar. Əgər ber kvadrat jerđə 10 lap başaq qalha, ul ucaskanь qabul itmәjensə janьnan eştətələr.

Kommuna dəvlətkə arьş tapşьrьv planьn tamamlanь. Şulaj uq MTS-qa arьş kul'turahь bujьnsa natura tylәv planьn tulь ytəne.

Xəđer kommuna bođdaj huqa başlaj. Həm bьnda la berense huqьlqan igen dəvlətkə tapşьrьla. 8 attan transport brigadahь tədelgən. Ul brigadaqa ih jaqşь udarnik namьƫlь eşselər berketelgəndər.

J. JAXIN.

AT QULDAN-QULQA JƏRƏJ

PREDSEDATEL' BAJRAMQOLOF YĐE AT BƏTƏRƏ

„Qьđьl Jalan" kolxozьnda (Əbəlil r.) attarqa tərbiə siktən tьş nasar bulьv hөđəmtəhendə uđqan jьl iћapheđ kyp at qьrьldь. Bьl turala rajon ojoşmalarь tikşerhələr đə, qəjeplelər javapqa tartьlmanьlar.

Xəđerđə kolxozda attar haman qaralmaj, ular menən jьrtqьstarsa məqəmələ itelər. Jađaq səsev, par hərəv, əesən jьnav aldьnan uđqarьlqan attarđь passportlav formal' qьna bulqan. Hər ber at bildələ ber kolxozsьnьn javaplьlьqьna berketelmәgən. Heđəmtələ ber kolxozsь ber at menən ike kən eştəhə, əsənse kөn ikense at menən eşlәj. Ul at-eşlektən sьqa başlaha, ikense atlь totop jegə. Sənki uqa berketelgən at juq. Brigadirđar qajhь kolxozsьnьn nindəj at menən eşlərgə teşeşlegen belmәjđər. Şul arqala kolxozsьlar bəgən jekkən atlь irtəgə jegev, unь vaqьtьnda aşatьv, eserev turahьnda qajqьrtmajđar. Qamьt, bnqьrsaq hem başqa sbrujđar tedek tygel, ike-өs atqa ber qamьt. Arəalarđь majlamaj jegələr.

Kyptən tygel Əbjəlil rajonь mal-doktorь kilep, kolxozsьlardьn attarqa menəsəbəttəre nasar hem halqьn qaravđarьn asьp, qamьt, sorujđarđьn 56 pr. ьn eşkə jaraqhьđ bulьvьn kyrhətte.

Kolxoz jetəkselər hem kommunis-komsomoldar attarđь haqlav, yrsetev turahьndaqь VKP(b) YK plenumь qararđarьn nьqlap өjrənməgəndər hem kolxozsьlarqa anlatmaqandar.

Zivodnovod **Romejef** hem polevod **Əxmətefter** maldarđь yrsetev, jaqşь toqomlo mal jeteştərev, toroqtorov hem jaqşь mal adьqь əđerlavgə tөkərөp qarajđar. Kolxozda bөgөngө kөngə tiklem ni barь 8 baş qьna bejə toroqtorolqan hem 55 tonna qьna silos əđerlangan Ə, plan bujьnsa 200 tonna samahь silos əđerlənergə tejeş ine.

Komsomoldar attarqa şeilьq itmәjđər. Ular attarđь haqlav өsen kөrəşəhe urьnqa, kirehensə ejəhəđlekte tamьrlandьralar. Ajrьm „tyrələr" teləgən vaqьtta telagən ber attь, brigadir rөxsətenən başqa jegep yđ julьna sabalar.

Kolxozda jynle at qaravsь juq. At qaravsь itep in eşlekhed keşelər bildələngən. Berense brigada at qaravsьhь kөndə esep jerəj. Ikense brigada at qaravsьhь **Ibrahimьf** at qaravđan qasьp 2-3 kөn bujь avьlđa jerənө. Heđəmtələ kolxozda 1933 jьldьn dekəbrenən 34 jьldьn ijyl başьna tiklem 36 at yigən, 5 at juqalqan.

Kolxoz predsedatele **Bajramqolof** yđe ber attь juqalttь. Ihəpse **Azaqof Nəsi** ber attь ylterđe.

Bəgən kolxozda 8 baş at eşlektən sьqqan, ularqa jaqşь tərbiə juq.

Attarqa bulqan ejəhəđlekte tamьrьnan alьp bətərergə kərək. Attar menən jьrtqьstarsa qьlanqan **Azaqof** hem **Bajramqoloftar** qatь javapqa tartьlьhndar.

M. XƏKIM.

20 avqustqa kedge səsev

Səsev srogьn huđmatqa!

(Başnarkomzem məqlymete protsenttarđa)

Rajondar	Plan ytəleşe pr. menən
Beloqataj	22,6
Məsetle	35,6
Qьjqь	7,2
Ucalь	—
Dьvan	35,4
Əbjəlil	2,1
Beloret	—
Bərjan	—
Bajmaq	—
Xəjəulla	—
Jьlajьr	1,4
Zejansura	2,1
Mьraq	5,7
Maqar	24,7
K-Usol	—
Manavez	25,9
Qarəqoş	22,7
Stərletamaq	59,1
Avьrqazь	52,7
Baqalь	57,3
Saqmaqoş	19,5
Byzdək	43,9
Tujmazь	11,8
Dəvləkən	32,5
Balaəaj	26,6
Bişbyłak	24,2
Mejəke	13,8
Dyrtejle	63,7
Janavьl	44,2
Qaltasь	60,0
Boraj	72,4
Baltas	15,1
Qaraidel	58,0
Mişkə	52,8
Bөrө	64,7
Toporin	38,1
Şişmə	22,7
Qьrmьşqalь	26,5
Arxangel'	30,0
Nurlman	39,1
Biagoveşşin	53,8
Əle	40,4
Bətəhe	35,8

ALDЬNQЬLAR

ISEMLEGE

Byzdək,(Başrosta).Byzdək MTSь xeđmətləndergən „Zarə" kolxozь rajonda berense bulьp 172 sentner natura platahьn tapşьrьp bөttө. Bьl kolxoz dəvlətkə igen tapşьrьv planьn 73 pr. qa ytəne.

25 nse avqusqa dəvlətkə orloq tapşьrьv tulьhьnda tamamlanasaq.

Bөlөbəj, (Başrosta). „Rassvet" kolxozь dəvlətkə orloq tapşьrьv planьn tulьhьnsa ytəne. 2175 sentner orloq tapşьrьldь.

„Blyxer" kolxozь urozaj jьjnav eşen bөterөp, „Spartak" sovxozьna urozaj jьjnavqa jardamqa 26 at, 40 jəjəvle keşe jebərde.

Nuriman, (Başrosta). Nuriman MTS-ь xeđmətləndergən „Salavat" hem „Qьđьl Tormoş" kolxozlarь MTS kyləmendə berense bulьp dəvlətkə arьş tapşьrьvđь tamamlanьlar.

Bьl kolxozlar xəđer haban aşlьqь jьjnavđь davam itterələr. „Salavat" kloxozь dəvlətkə 140 sentner holo tapşьrđь.

Qajhь ber kolxozlar qara bojdaj sabьrqa la teştөlөr inde. xoz ьnan alda bara. **„Uraq"** 6-sь

UZЬM BOJĐAJЬ

Uzьm bojđajь qimmətle kul'tura bulьv menən bergə ul beđđen kolxoz, sovxozlarьbьđ өsən ojoştorov-proizvodstvo jəhətenən də đur urьn tota. Uzьm bojđajь inderev, berensenən qimmətle aşamlьq produktalarь birhə, ikensenən avьl xuzalьqьnda, səsev, urozaj jьjnav hem tunqa hərev kevek ajrьm eş protsestarьn kyp kenə jeneläjtə.

Lakin, neđđen sovxoz, kolxoz bəbьvđarьna uzьm bojđajь inderev өsən oşo kөngə tiklem nasar kerəşkənlegeвeđđe əjtergə kərək. Bьl təngəldə Narkomzem hem rajon ojoşmalarь la nasar eşlәjđər. Təzriəə stansalarь hem kolxozdarđьn məqlymөttərenə qaraqanda Başqortostandьn Bөrө, Şişmə, Baqalь, Avьrqazь, Qьrmьbqalь, Jьlajьr hem başqa rajondarьnda uzьm bojđajьnьn jaqşь urozaj bireve ketelə.

1929 jьlda Şişmə təzribə stansahьnda qar totovđь qullanьv menən uzьm bojđajь ber gektardan 20 sentner urozaj birhə, şul uq jьlda jelesejevski arьş ber ganan 13 sentner urozaj birə. Şul uq təzribə stansahьnda 1933 jьlda uzьm bojđajь 16,7pr., uzьm arьş 7 pr urozaj kəmetə.

Berəlәge sartovoj ucaskala 1930-33 jьldarđa uzьm bojđajь qar totov qullanьlmaj saskəndə ber ganan urtasa 13 s. urozaj birə. Mənəvez rajonьndaqь sort ucaskala tyəndəge kyrhətmələr bula:

1931 jьlda uzьm bojđajь 1 ganan 9 s., jađaq bojđaj 7,5 s. 1932 jьlda uzьm bojđajь 13,6 sent, jađaq bojđaj 5,5 sentner urozaj birə.

Başqortostanda uzьm bojđajьnь əkeren taralьvьn nəmənən anlatьrqa?

Berensenən—uzьm bojđajь səsergə mөmkin bulqan rajondar, bьl kul'tura səsev majdanьn kiŋəjtev menən qьđьqhьnmajđar, şəqəllənmajđər.

Ikensenən—uzьm bojđajьnьn urozajь tyən bulьvь kolxozdardьn agrotexnik saralarđь nasar qullanьvđarьnan kilə. Xatta qajhь ber qilmi rabotniktar arahьnda la uzьm bojđajьnьn nasar taralьvьnьn səbəbe, unьn hələkətkə osoravьnan, tigən qaraştar jərəj. Lakin uzьm bojđajьnьn nasar taralьvь bьl kul'tura menən tejeşle eş alьp barmavđan kilə ikənlege bьl eş menən tanьş bulqan kolxozsьlarqa həm tezriəə stansalarьna bildəle.

Bьjьl Başqortostandaqь kolxozdar 856 ga uzьm bojđajь

TASS BELDEREVE

TOKIOLAQIŊ SSSR ILSEHENEŊ

TŊŞQŊ EŞTƏR MINISTERE XIROTAQIA NOTAHŊ

22 avqusta SSSR ďın Tokiolaqıŋ tulı xoquqlı vəkile ip. **K.K. Jurenef** Japoniańın tŋşqı eştər ministere **Xirotaqıa** oşo notanı jebarče:

Minister əfənde!

13 həm 14-se avqusta QK timer julŋnŋ kenşıqŋş liniəhendə şul timer juldŋ xeďmətseləre bulqan 19 sovet grazdanı, naşlısa juldŋ jetəkse rəwotniktarı qulqa alŋndı, atap əjtkəndə: Həjrəv slozbahŋnŋ 3 ucaska nacal'nigı, jul slozbahŋnŋ 9 həm 11 ucaskalarŋnŋ nacal'niktarı, telegraf slozbahŋnŋ 3 ucaska nacal'nigı, ere stansalarďan Imənpo, Xəjlin, Pogranicnaja, Madaoşi stansalarŋnŋ nacal'niktarı, kyp kenə telegrafistar həm başqalar qulqa alŋn dılar. 16-sı avqusta taqı la 3 keşe qulqa alŋndı. şul jəmlənən: Imənpo stansahŋna kilgən vaqıtta QK timer julŋnŋ ekspłotatsia xeďmətenen jektər ğylege nacal'nigı həm „Tajpinlin stansahŋnŋ nacal'nigı qulqa alŋndılar.

Bıl qulqa alŋvďar QK timer julŋnŋ kenşıqŋş liniəhen unŋn jetəkselər sostalŋnan faktik məxrym ittelər həm liniənen kiləsəktəge eşen siktən tŋş avŋrajttılar, liniə jerle vlastar tarafınan tŋvďırla torqan betə qğjənlıqtarqa həm tejeşle oxrana bulmavqa qaramaqtan, barı tik jul xeďmətkərďərenen həm berense nəvbattə sovet grazdandarŋnŋ qahərmandarsa kes halŋvďarı arqahında qŋna eşləvde davam itep kilə.

Sovet grazdandarı bulqanxeďmətselərde zakonnıd həm səəpheď qulqa alŋvďarďı aqlav esen, jənəhe, ular Japon xərbi missiələrenə hezymdər həm xunxazdarďın pojezdarqa hezymdəren ojoştorqandar, pojezdarďın krušiniaların jahaqandar, talav həm ylterevďar eşləgəndər həm juldŋn xeďmətseləren həm ulardın qailə aqzaların plengə alıp kitkəndər, tigən jeteşked qəjeptər ujlap sıqarıla.

Bıl asıqtan-asıq nigeďıed qəjepləvďərgə Japonia huqış eştare ministerlege həm tŋşqı eştər ministerlege vəkile tarafınan rəsmi raveştə bulşılıq itelə.

Japonia-Manzuria vlastarı QK timer julı xeďmətselərən qulqa alŋvďar həm ular ebtenə jeteşked qəjepləvďar taşlav menən genə siklənməjensə, şul uq qəjepləvďərde Sovettar sojuzınŋn Manzurialaqı rəsmi ucrizdinialarına həm vəkildərenə, atap əjtkəndə: Pogranicnaja stansahŋndaqı sovet konsulłqına həm konsuldın yďenə, şulaj uq qıdsı bajraqlı ajrım alıd kenşıqŋş armiahı tarafınan sıqarılə'lip alıqasa işetelməgənrəblavďar jahavqa yďenə irek qujvın ajrıvsa kyrhətə, Japonia huqış eştare ministerlege OKDVA qa, QK timer julındaqı sovet xeďmətselərenen asılda his bulmaqan nindəjder orqanı arqırı bandit otrədtarenə jetəkselek itev turahındaqı qəjepte taşlaj.

Huqış eştare ministerlege yďenen bıl tatlavďarı menən bergə SSSR qa qarata ogrissiv xaraktirdaqı belderevdər jahaj.

Japonia xəkymete Japonia huqış eştare ministerlegenen hunqı vaqıtta jışajqan bındaj sıqıştarı juqarğla kyrhətelgən Mazurialaqı xərəkəttər menən ber rəttən bulıp torqanda Japoniańın qajhı ber rəsmi dairalarınŋn ogrissiv niəttare qırqıvlaşvın kyrhərkənlekte anlamav memkin tygel.

Minister əfande, sovet xəkymete minə juqarğla kyrhətelgən xərəkəttər esen Manzuria vlastarın həm Japonia xəkymeten javapıb hanap, heďgə yďenen protestın belderevde tapşırďı. SSSR xəkymete betə tejeşle heďemtələrde Japonia xəkymete jahar tip itəplaj.

EŞSE HƏM KOLXOZSıLAR XATı

KULAK, MULLA, SƏVƏGƏRDƏR

KOLXOZDA TıNı SJƏŞƏJDƏR

(Xeďmətker xatı)

Meljakə rajonı Nikifar sovetı apparatına kulak, mulla, səvdəgərdər ojalaqan.

Rafiqıltın atahı revolytsiaqa tiklem 100 qa jer igen səsle. 17 baş at, 19-20 baş hıjır, 150 baş vaq mal həm 500 umarta a'bıranı. Batraktar totovďan ber genə jul da eďelmane. Oşo dur bajlıqı həm urballıqı esen batşa xəkymete tarafınan medal menən byləklende. Şulaj uq ataları (18-jıl) ylgəndən hunda **Rafiqıf** mulla aqahı **Ibrahim** menən şul tormoşta 24-jılqa tiklem qemər hərdelər. Yďərenə unaj jul qarap, şul jıldarda avıl sovetı predsedatele **Malikıfqa** tuqan heneldəren birep şul arqala yďərenen bulqan iminielərən 29-jılqa tiklem terle jaqqa taratıp bettelər. Həm şul uq unaj menən Rafiqi 30-jıldan alıp avıl sovetı xisapsın bulıp qaldı, əldələ eşlej. Ə aqahı **Ibrahim mulla** begenge kendə qasıp jerej. Rafiqıl unın menən nıq bəjləneş tota.

Şulaj uq „Janı il" kolxozında səvdəgər Aqluqanıl ukaznaj mulla bulıvına qaramaqtan kolxozda jaşaj. Həm Qamaqan sovetında elekke səvdəgər balahı **Başarıf** xisapsı bulıp yrməlene. Ul 30-jıl kolxoz predsedatele bulıp eşləgəndə kolxoz milkenə qoroiqosloq itkene esen kolxozdan qıvılha la, avıl sovetı predsedatele **Səloxıf** ele bulha unı xisapsı itep eşlətə. Şulaj uq nalog həm yď ara halım vaqıttarında Başarıfıtı qotqara. Ə kolxoz predsedatele həm avıl sovetı predsedatele **Əxmətəjelejeftə** kulaktarqa kileşep qarajdar.

Bıl avıl sovetında həm kolxozda tınıs qına ojalap jatqan **mulla, səvdəgər** həm **kulaktarďı** taďartıp, ularqa kileşep qaravsı **Ojənejef** şulaj uq **Əxmətəjelejeftərdə**qatı javapqa tartıtırqa kərək.

„Gaz".

AT YLTEREVSE JAVABŊN BIRHEN

(Kolxozsı xatı).

Qıjqı r. (Mastak sovetı) „Alqa" kolxozınŋn brigadirı **Əxtəref** ajrım ber atta qına jerej.

Əxtəref „Alqa" kolxozınŋn in jaqşı atın yďenə alıp, unı kendə araqı taşıvqa jerettə. Şulaj uq yďe tənə buje eskən saqtarında at bəjləvle kejgə as quna ine. Hunında brigadir **Əxtəref** yďenen eseve arqahında atlı aqasqa qaďatıp, imgətkəndən hun terle urbandarınan şeş qalqıp 4-avqusta at ylde.

Nisekter bəqa vit sanitar „Jılan saqqan" tip sprafka birə.

Bıl at ylterevse eskese brigadir Əxtəref qatı javapqa tartılmın.

Brigada

INKUBATOR MAŞINAHŊ QAJDA?

(Kerəbtejon xatı)

Qıjqı rajonı Laqır sovetında inkubator maşinahı tarav xəlda jata.

Avıl sovetı inkubator eşenə qul heltaj. Maşinanı bikheď urbnqa qujıv arqahında təderələren vatıp, betə vaq tarmaqtarın balalar ujnarqa taşıp beterďelər. Maşina torqan urbndan juqalıp bette.

Bıl maşina esen avıl sovetı predsedatele javap birergə teje.

S. X.

KULAK BALAHŊ

MAQAR ISPOLKOMıNDA

(KOLXOZSı XATı)

K-Usol rajonı Jelemqaran sovetı (Dur ytəş avılı) Qjəsanef Rəxim Maqar Rajispolkomına barıp inde.

Qjəsənef Rəximden atahı elekke dur mulla-kulak. Xəderge kendə Rəximden tuqandarı betə nəbeldəre menən hergendələr. **Qjəsənef** kulak bulıv arqahında K-Usol rajonınan qıvılha la, şulaj bulıvqa qaramaqtan Maqar Rajispolkomına **instruktor** bulıp yrməlene. Həm kulak aqahı **Nəsər** Rajkuspromda eşlap 2500 hum aqsahın urlap qastı.

Bıl mulla balaların totop, urandarınan alıp qaiı javapqa tartıtırqa kərək.

Buzanıf

RƏBOF

URNıNAN QıVıLHıN

(xeďmətkər xatı)

Dəvləkən rajonı „Qıdsı zeleznək" artelena 33-jıl Beloret zavodında zavod nəmələren hatıp ydləştereve heďemtəhendə partianan sıqarılqan Rəbof yrməlegən. **Rəbof** begenge kendə „Qıdsı zeleznək" artilenə yrməlep, şul uq xoloqon davam itə.

Rəbof artelden eşselərenə kilgən 544 humlıq şəkərden barı 140 humlıqın qına taratıp, qalqanın yďenə ydləştende. Janə 4 aj komandirofkanıq 63 kənen Əfegə əjenə qajtıp ytkarep, 4 ajqa 1268 hum komandirofkə aqsahı aldı. Həm artel' starazixahın yď eşen aqsa tylaməj eşlətep hunınan ul eşlaməj başlaqas artel'dan betənlej qıvıp sıqarďı. Şulaj uq artel'den 2 hıjırın havıp tajdalana. Aqsahın da tyləməj eşselərgə het tə birmə).

Tid kendə **Rəboftın** eşen tikşerep, urnınan qıvılhın.

B. BAXTIZIN.

ARTTALıQTAN

ALDıNQıLAR SAFıNA

Dəvləkən rajonı Aleksandor sovetı maja tuplavda in artta barıvsı avıl sovettarınan hanala ine. Xəder ul in aldınqı avıl sovettarı səlba batıt.

III kvartal esen birelgən **21 men** 700 humlıq maja tuplav zadanielnın 20 nse avqusqa 91 pr. qa ytəne. Bıl elgəşev, sovet finsiksialarınŋn eşen jaqşıtıv, keste derəs ojoştorov həm bıl elkələ xeďmətsəndər arahında massovoj eşte kin jəjev arqahında buldı.

Ə. SAFIN.

S-Zlataust timer julı

II-ekspl. rajonınŋn eşe 20-avqust svodkahı

Eştər	Plan (Vagon itəne menən)	Ytəleş
Tejəv	240,9	157
Şul jəmlənən:		
I-kategoria jektare	216,6	135
II- „ „	24,3	22
Buşatıv	255	220
Vagon əjlaneşe	2,86 (təv.)	4,12 (təv.)

Bytən ayleksələrdən 1015 jekle vagon urnına 616 vagon, 390 buş vagon urnına 429 vagon qabul itelede; bytən ayleksələrgə 1030 jekle vagon urnına 737 vagon, 436 buş vagon urnına 285 vagon tapşırıldı. Vagon parkında 3412 vagon urnına 3185 vagon eşlane.

21 avqust svodkahı

Eştər	Plan (vagon itəne menən)	Ytəleş
Tejəv	241	160
Şul jəmlənən:		
I-kategoria jektare	216	139
II- „ „	25	21
Buşatıv	265	166
Vagon əjlaneşe	2,86(təv.)	3,02 (təv)

Bytən ayleksələrdən 908 jekle vagon, 301 buş vagon qabul itelde; bytən ayleksələrgə 814 jekle vagon, 366 buş vagon tapşırıldı. Vagon parkında 3611 vagon urnına 3219 vagon eşlane.

20 AVQUST SVODKAHŊ

III kvartalda maja tuplav BARŁŞŁ

Rajondar	Batahe	Ireke tylavdar	maasyri tylavdar
Baltas	90,2	113,3	80,6
Nuriman	73,1	57,8	99,8
Qaltas	71,7	74,5	74,6
Bəlebəj	67,7	55,4	78,7
Dyrtejle	65,8	80,6	60,7
Arxangel'	63,1	54,8	67,2
Qaraqoş	58,9	41,8	75,4
Mişka	58,3	69,5	52,0
Əle qalahı	57,3	57,6	56,8
Boraj	56,9	65,3	53,0
Bişbylək	55,9	56,0	56,0
Məsetle	55,4	69,5	44,7
Motor posjolkahı	55,0	58,4	48,1
Beloret qalahı	54,8	54,7	54,9
Blagoveşşin	54,5	55,2	54,1
Qaraidel	53,7	64,2	48,4
Miəkə	53,5	45,8	57,9
Dəvləkən	52,4	50,9	53,4
Starletamaq	51,9	50,5	52,9
Qarmaşqalı	50,7	71,4	37,3
Bajmaq	47,0	51,9	36,5
Janavıl	47,0	74,4	38,2
Əejalil	45,8	36,7	52,2
Avırqazı	45,7	51,8	43,0
Bəre	45,3	44,0	46,4
Duvan	45,3	51,7	41,1
Qbjoqı	43,4	34,0	53,8
Şişmə	43,1	34,8	49,9
Jılılajır	40,7	49,2	37,9
Tujmazı	40,0	43,9	37,2
Ucalı	39,8	55,4	25,5
Xajnulla	39,7	77,9	23,0
K-Usol'	38,3	21,5	49,4
Saqmaqoş	37,4	51,8	31,6
Maqar	36,7	37,7	36,0
Byzdək	36,1	45,8	30,2
Toporin	36 0	37,8	35,2
Əfə	35,6	28,1	40,2
Beloqatəj	31,8	31,0	30,8
Baqalı	31,8	59,8	19,5
Ziansarı	29,0	44,2	17,0
Biloret	28,8	19,7	45,7
Mənəvez	26,3	19,9	30,7
Mıraq	24,8	51,8	11,4
Berjan	10,3	—	35,7
Batahe	54,9	50,4	58,6

ƏFƏ MAGAZINDARŁNA, AŞXANALARŁNA RƏJD

JETEŞHEĎLEKTƏRĎE ASŁV QŁNA JETMƏJ

ULARĎŊ URŁNŁNDA BƏTƏRƏRGƏ KƏRƏK

VKP(k) VK həm VKP(b) BƏK nen potrebitlgə tovarďı kəm ylsəp birevgə həm savďəla vaqlap hatıv xaqtarın boďovqa qarşı kerəş turahındaqı qararın ytəv julında, Başproisovet həm eika gazetalar insiativahı menən Əfələge magazindarqa həm aşxanalarqa (17 avqustan) rajd ojoştoroldo.

Bıl rajd yďenen aldına, magazindarďa betə ter tovarďarďın **dorəb xaq həm tegəl ylsəv menən jeserelep—jeserelməven tikşerevde həm asłqan jeteşhedlektərde aşıqış rəveştə urnında betərevde** tep bu rəs itep quja.

Bunın esen—magazindarďaqı gerďar, metrďar, letrďar həm başqa terle ylsəv prinorďarının dorəblektəren tikşerergə həm ularqa kelajmənen vaqıttında huqıbıp, huqılmavına iqtibar itergə kərək. Bularďan tŋş preskurantlarďın vaqıtında qujıla barıvına, tovarďın tərtip menən haqlanıvına, magazin həm aşxanalarďın sanitar jaqtarına,magazindın potrebitel de klient menənqanəqətlanerlek ta'min itevenə ajrıvsa iqtibar itergə kərək.

Rəjd mələndə tikşerəhe eştar hanap netergehəd kyp. Şuqa kyrə, magazindı tikşerə barıvsı brigada betə nəməgə nıq hiďgerlek menən qarap, undaqı jeteşhedlekte nıq asıqa həm qəjeplelərde aşıqış taş itergə tejeş.

Rəjd unışlı ythen—magazindarďın esen jaqşıtıvda Jaqşı heďemtələr birhen esen, tikşerev eşenen **sıjlat** juqarılıqı esen kerəşergə kərək. Bıl maq satqa ireşev esen, brigadalar sostalına savda tərtibe həm imeş—sıqış juldarı tərtibe menən jaqşı tanış bulqan **belges aktivtardı, „jenel kavliria" aqzaların həm aldınqı profsojuz aqzaların, kooperativ aktivtarın ılqıtırıqa kərək.**

Bına şuqa kyrə lə „Jenel kavalıristar" qa həm esse jəməjət kontroldərenə betə nəmənən elek kontrollek itergə aşıqış ejranergə, bıl eşte jarďamqa hənalqan aktiv belgestərde ılqıtırıqa kərək.

Şunı lə əjlməj jaramaj: magazindarďaqı jeteşhedlektərdeasıv qəjeplelərde faş itev menən genə eş tamamlanmaj əle, bında məs'ələnen in məhime—asılqan jeteşhedlektərde aşıqış rəveştə urnında betərev—quďqatqarı məs'ələne adaqına tiklem jetkerev. Məbələn: tikşerelgən magazinda tedək bulmaqan ylsəvďər, „gerďar, metrďar həm başqa ylsəv prinorďarı bar ikən, ularďı şunda uq eştən alırqa, almaştırırqa həm remontqa jebərergə qušırqa kərək h.b.

Qbəqahı tikşerev brigadalarə magazindarďaqı jeteşhedlektərde itəpkə alıv həm qəjeplelərde faş itev menən bergə, **şul jeteşhedlektərde aşıqış betərev** julın tabırqa, tid vaqıt esendə magazindın eşen dəvlatten həm eşse potrebitelden horavına javap birerlek itep qujıvda qırqa hənılış jaharqa tejeşler.

Bına Rəjd brigadalarə aldında torqan qajhı ber burbstar oşolar.

IBRAHIM

— „Jenel kavalıristar həm profsojuzsılar, urlav həm urballıq qullanıvďar menən kerəşergə tejeştər. Lakin betə məs'ələ şunda, jalqıd telav genə jetməj, bıl faktlar menən kerəşergə ejranergə kərək. Əgər ďə hin kontrollek itergə barahın ikən, yďenden kontrollərgə telagən nəmənde belergə tejeşhen. Əgər ďə hin kontrollav esen magazinqa barahın ikən, ul saqlında betə ineş—sıqış juldarın belergə tejeşhen. Şunıhd magazindı tikşerergə məmkin, lakin zulik həm burďarďı kyrməj qalasaqhın" **(Kaganovic).**

POTREBITELDE ALDAVSŁARĎŊ JƏĎƏ ASŁLOŁ

Avırqazı, 23 (Başrosta). VKP(b) Vďək Komitetınŋn potrebitelga tovarďı kəm ylsəp birev, sovďəla vaqlap hatıv xaqtarın boďovqa qarşı kerəş turahındaqı qararı sıqqandan hun, Avırqazı rajonında sel'polarqa tikşerev başlandı.

Tikşerevden berense kendərendə yk **Qaramalı** sel'pohında manulakturalarďın metr juqlıqtan kyď bildələve bujınsa samalap hatılvı,like gerďen klajməhed bulıv faktttarı asılďı. Şunın ətətavenə tovar xaqtarın kyrhətkən priskuranttar juq.

Bındaj şarttarďa teləgən ber potrebitelde aldarqa məmkinlek bar. Bında sovet tovar xaqtarın qujılqandan arttırıp hatıvsılar sulqa birelələr. Beď ularqa qarata qatı jaza birelevən həm bıl sel'pola eşten aşıqış rəveştə jaqşırtılıvın talap itəneď.

„BAŞQORTOSTAN"

Gazetına aldaqe ajďar esen podpiskalarıqıqďďə jarıtılqıd.

Jaďılıv xaqtarı

1 jılqa	30 hum
6 ajqa	15 hum
3 ajqa	7 h. 50 tin.
1 ajqa	2 h. 50 tin.

Podpiska hər ber pocta bylegendə, xat tapşırıvsılarda qabul itelə.

Adres—Əfe, „Başqortostan" redaksiahı.

PARTKOM HƏM PARTORG TARQIA BELDEREV

VKP(b) nın qala komitetı 18 avqusta sunbotniktan jılılqan aqsanı tid kendə 61 nse haqlıq kassahındaqı qala OSOaviaximınan150934 hanlı aqımdaqı scotına tapşırırqa quşa. Bıl aqsanı başqa his ber scottarqa indermətkə.

VKP(b) Qala kəmitetı.

Javaplı redaktor urnınaďarı ZƏKI KAJBPKUL.

BƏRƏ qalahındaqı Əfkə Raznopromsojuz FZU məktəbe tyəndəge spetsialnəstar bujınsa

UQŁVSŁLAR QABUL ITƏ

1. Ujınsəqtar proizvodstvohına.
2. Muzıjka qoramaldarı proizvodstvohına.

Uqıv stoqı ber jıl bulıp, məktəp kvalifikatsialı eşselər əderlej (məktəpka 15 tən 19 jaşka tiklem) bulqan irďər həm qatın-qıďďar alınalar.

Uqırqa inevsenen FZU həm ŞKM məktəbenen 6-7 gruppahı kyləmendə seleme bulırqa tejeş.

Uqırqa inevselər qajhı spetsialnsqa, qajhı aylekka ineven kyrhətep, qarizalarına tyəndə kyrhətelgən dokumenttarın (podlennıktə) tapşırırqa tejeştər.

1) Jəməqət ojoşmaları tarafınan rablanqan anketa; 2) sotsial sıqışş həm xəle turahında sprafka; 3)Maxsus FZU məktəbe esen haviqış turahında sprafka; 4) selem turahındaqı sprafkahı.

Qarizalar qabul itev srogı 20 avqustan 20 sentəərgə tiklem davam itə.

Uqırqa inevgə teləvselərgə hənav 20 sentəərdən bulıp, uqıv 1 oktəərdən başlana.

Uqıvsılar uqıvda bulqan elgerevenə qarap (35 humdan 60 humqa tiklem) stipendiə menən təmin itelesəktər. Moxtar bulqandarqa jataqxana birelə.

Javaplaşıv esen qarizaqa 40 tin pocta markahı halıp jeərev şart.

Direksia.

BƏGƏN

LUNACARSKI BAQSAHıNDA

ROZ-MARI

Kassa səqət 4 tən asıq.
Ujın 9 da başlana.

DKA kinohında

BƏGƏN

6-sı aylekke xudoəstvalı film

ORDENLı KEŞE

Əfə, „Okt. Nat."hı matbaqahı. Başgiavlit vakile B—№ 1601

GERMANIA

KOMMUNISTARŁNŁN KƏRƏŞE

Pariz, 25. „Entransizan" gazetı Germaniala kommonistardın eşməkərlege turahındaqa məqalahendə: „kommunistar Germaniala jəşeren eşlədə his şikheď gegemonilıq itələr. Sotsial-demokrattardın liderdarı Gitler xəkymete aldında kapitylətsia jahaqanılqtan, ularďın role juqqa sıqtı. Terror ni tiklem kəsəjhə, kommunistardın jəşeren eşe lə şul tiklem alqa kitə. Ularqa qarşı mendərsə politsejeskidardın həm şturmoviktardın qatnaşı menən bik ďur oblavalar jahaldı, eďərlevďər kəsəjďe. Bıl oblavalar qalanın totoş kvartaldarında jahaldılar. Betə oşo saralarqa qa ramaqtan, hyďden tar-mar itelgən armia qaldıqtarı turahında tygel, bəlki nıq ojoşmahı, dessiplinahı bulqan həm sistemlı rəveştə eş alıp barqan doşman turahında barqanılqış kendən-kən asılqıraq anlaşıla".

Gazet sikhed kyp lestofkalar taratılıv həm kommunistik oratordar 3 minutlıq qına telmər həjlap, unan hun juq bula torqan bik kyp mitingtar turahında jaďa. „Mart həm april ajdarında,-tip jaďa gazet,—Germanianın in ere predpriətielərendə jeďďərsə stackalar başlandı. Kompartianın zavod gazettarınan berehe „Rote filkovax" 10 pleningkə hatıla. Bıl gazet yďenen tirazın 300 dananan 1100 gə jetkerde. „Rote fane" gazetı 300 men dana bulıp sıqa, unın 100 miene tepograniala natıla, qalqanı jerle jəcəjkələr tarafınan gektograftarďa natıla. Provinsialarďa legal' kommunistik gazettar sıqa. Bıl gazettarďı hatıv həm alıv esen tərmə həm ylem jazahı birelə, lakin ular eşselər kvartaldarında jeďďərsə men dana bulıp taralalar. Idən atıs donjahının tavışş bıqıj kəsəjə bara.

GERMANIALA JAŊŁ TERROR TULQŁNŁ

London, 24. „Tajms" gazetınŋ xəbəre bujınsa Gereng jaqın kiləsəktə qotqarılırqa tejeşle politik totqondarďın janı isemlegen rablaqan va jıtta, „Dejli hirald" gazetı jəşeren politslanın kisə jənə bik kyp keşelərde qulqa alqanılqın xəber ilə. Tik Berlində genə jeďďərsə keşe qulqa alınqan tip itəplajďər. Gazet Germanialə terror janınan kəsəjgənlege, senki xəkymət Gitlergə qarşı kyp tavış birelevenən tınıslıqqa teşkənlege turahında jaďa.

Amerika flotın tımıq okeanqa kyserə

Tokio, 25. Betə matəuqat tənjaq Amerika vlastarınŋn Atlantik dingeď flotı karaptarın tımıq okean porttarına berketev turahında qarar sıqarıvďarına dur diqqət birə. Gazettar yďərenen Vaşingtondaqı xəbərselərenen belderevďəren iqlan itep, bıl saranın „alıs kənsıqşıtaqı politik xəl qırqıvlaşıv" dın ytəqənlegen kyrhətelər.

Qararďı tik Gitler qına sıqara

Berlin 24. Millətse-sotsialistar partiahınŋn Nyrenberg qalahında sentəber başında bulırqa tejeşle s'jezdınŋn programmahı iqlan itelde. S'jezda Gitler ber nisə telmər ləjləjəsək. Programmala terle sljottar həm paradtar tep urandı alalar. S'jez his ber terle qarar sıqarmajasaq, senki partianın ustalı bujınsa qararďar tik Gitler tarafınan qına sıqarılalar.

Germania xəkymete betə dəvlət cinovniktarın his kisəkmətən Gitlerqa ant itergə məzbyr itep jaŋı zakon sıqarďı.

MANŻURIA POJEZŁNA HƏZYM

Tokio, 25. Simbun Rengo agentstvohı Xarbin qalahınan xəbər ita: 23 avqusta Manzuriannŋ xərbi pojezı Şacycan həm Mifincan stansalarə arahında (QK timer julınŋn kənsıqşıq daqı dogovorlı xoquqtarın tupaŋ rəveştə boďov tip qaraj.

Sovet qrazdandarı bulqanxeďmətselərde zakonnıd həm səəpheď qulqa alıvďarďı aqlav esen, jənəhe, ular Japon xərbi missiələrenə hezymdər həm xunxazdarďın pojezdarqa hezymdəren ojoştorqandar, pojezdarďın krušiniaların jahaqandar, talav həm ylterevďar eşləgəndər həm juldın xeďmətselərən həm ulardın qailə aqzaların plengə alıp kitkəndər, tigən jeteşhed qəjeptər ujlap sıqarıla.

Bıl asıqtan-asıq nigeďıed qəjepləvďərgə Japonia huqış eştare ministerlege həm tŋşqı eştər ministerlege vəkile tarafınan rəsmi raveştə bulşılıq itelə.

Japonia-Manzuria vlastarı QK timer julı xeďmətselərən qulqa alıvďar həm ular ebtenə jeteşhed qəjepləvďar taşlav menən genə siklənməjensə, şul uq qəjepləvďərde Sovettar sojuzınŋn Manzurialaqı rəsmi ucrizdinialarına həm vəkildərenə, atap əjtkəndə: Pogranicnaja stansahındaqı sovet konsulłqına həm konsuldın yďenə, şulaj uq qıdsı bajraqlı ajrım alıd kenşıqŋş armiahı komandavaniahına qarşı taşlajďar.

Sovet xəkymete QK timer julın hatıv turahındaqı Tokio heĺlaşevďərenen Japonia-Manzuria jaqı tarafınan faktik ədelləve menən ber vaqıtqa tura kilgən betə xərəkəttərden juldın eşenə tərtipheďlek inderev həm SSSR ďın QK timer julınŋn daqı dogovorlı xoquqtarın tupaŋ rəveştə boďov tip qaraj.

Huqış eştare ministerlege yďenen bıl tatlavďarı menən bergə SSSR qa qarata ogrissiv xaraktirdaqı belderevďər jahaj.

Japonia xəkymete Japonia huqış eştare ministerlegenen hunqı vaqıtta jışajqan bındaj sıqıştarı juqarğla kyrhətelgən Mazurialaqı xərəkəttər menən ber rəttən bulıp torqanda Japoniannŋn qajhı ber rəsmi dairalarınŋn ogrissiv niəttare qırqıvlaşvın kyrhərkənlekte anlamav memkin tygel.

Minister əfande, sovet xəkymete minə juqarğla kyrhətelgən xərəkəttər esen Manzuria vlastarın həm Japonia xəkymeten javapıb hanap, heďgə yďenen protestın belderevde tapşırďı. SSSR xəkymete betə tejeşle heďemtələrde Japonia xəkymete jahar tip itəplaj.

Gretsialə janqınďar

Afina, 25. Gretsianın terle rajondarında ďur janqındar bulďı. Kolegiros rajonında janqından 10 men ga səsev hələk bulďı. Antemuntas rajonında urmandar jana. Ikense ber rajonda janqında 2 million draxmalıq səsev hələk bulďı, 3 kerəbtejən janıp yde.

* * *

London. 25. Sovettar sojuzı duştarınŋn Janı Zelandia siksiahı SSSR qa oktəbr bajramına 3 diligat jebərergə qarar birde. Diligatsia sostalına 1 morək, 1 timer jul eşsehe həm uqıtıvsı inə.

SUJŁN, QOROS, PROKAT

23 avqusta **Beloret** domnaları 246 tonna (təvlek zadanienın 123 pr.), **Jegəze** domnahı 45 tonna (təvlek zadanienın 100 pr.) **sujın** qojdolar.

Marten mejestəre 246 tonna (təvlek zadanienın 79 pr.) **qoros**, standar 317 tonna (təvlek zadanienın 100 pr.) prokat birdelər.

24 avqusta **Beloret** domnaları 227 tonna (təvlek zadanienın 111 pr.), **Jegəze** domnahı 42 tonna (təvlek zadanienın 93 pr.) sujın qojdolar.

Marten mejestəre 227 tonna (təvlek zadanienın pr.) **qoros** birdelər.

UQŁV JŁLŁ BAŞLANA

Jəjge kanikuldarďın hunqı kendəre ytə. Sovettar sojuzınŋn 26 million təşkil itkən uqıv jəşendəge balaları sai havala, pioner lagerďarında, məktəp kolonialarında ber nisə ajďar jal itkəndən hun, 1-sentəberďə başlanqıs həm urta məktəptərďə regulər rəveştə uqırqa totonasaqtar.

Başlanqıs həm urta məktəptər—beďden jaş avındarıvıďdı uqıtıv həm tərnələv sistemahın da **berense həm təp avın** bulıp hanalalar. Məktəptenı burıss bik bəjək həm javaplı. Ul balalarqa bildələ dəvməldə dejəm belemdər birergə saqırılqan, ul ularďı fən həm texnikanın jaŋı bejeklətəren kərəşep alırqa əderlərgə tejeş, ul ularqa vatanıvıd aldında yďərenen, burıslı itep hanav xisen heneşterergə məzbyr.

Həm əgər ul partia həm xəkymətten kyrhətmələren nıq qullanha, əgər ul xəthed genə vaqıttar bujına yďenďə bulıp kilgən xatalarďı nıqqıqmalı rəveştə **beterhə**, məktəp yďenen burıstarın his şikheď atqarasaq.

Beďden partianıd həm unın Yďək komitetı məktəpkə əjlərvsa nıq iqtibar birə, unın eşen sistemalı rəveştə tikşerə, unın xataların tedətə. Başlanqıs həm urta məktəptərďen hər vaqıt sıjnfi doşman elementtarďın balalarďı kommunistik ruxta tərələlavgə terlesə qamasavlıq itergə matəşıvďarı əsen arena bulıp torqanlıqış bildəle.Bıl elementtarqa undar uqıvďı sotsialistik dejstvitel'nostən ajrıvqa taban kiltergən „teoriaları" menən jarďam itelər. Bıl elementtarqa məktəpte ileveďgə kərəkle bulqan hər jaqtan da anıs kul'turalı keşelər əderlav urnına nadan, qüro kejem qalıptarı tərnələv julına tartıvss hər terlə huj prozektorďar da jarďam itelər. Partia undarďı həm „huiďarďı" tar-mar itte,lakin ularďın tarqatqıs eşməkərlegenen eďďərə məktəptərďen eşendə sik oďaq vaqıtlar bujına kəvďələndelər həm əle oşo kendə lə qajhı ber jerďa kəvďələnələr.

Başlanqıs həm urta məktəptər uďqan vaqıt esendə partianın kyrhətmələren qullanıp, yďďərenen eşenen bajtaq qına məhim tarmaqtarında **kyďgə kyroneriek uqıştarqa** əlgəştelər. Bıl turala bələhenən ďə elek 1933-34-se uqıv jılının jomqaqtarı aik asıq itep həjlap toralar. Məktəptər zənəliəne qaqıďə rəveşendə berďəm programmalar həm dəreslekter bujınsa alıp barďılar, bıl balalarďı jaqşı itep tərələvgə, uqıtıv metoďtarındaqı başqaştaqılqtarďı həm jaq-jaqqa ludbıvsanılqtarďı betə revg dur jarďam itte. Məktəp dissplinahı xəthed kytarelde. Uqıtıvsılar yďďərenen kvalifikatsiaların saqtajnıqəşmalı rəveştə kytərďelər.

Bılarďın bələhe lə, ələlitə, uqıvsılarďın bigerək lə urnı tele, matematika, taəiqlət, fizika, ximia kevek dissiplinalarďan **selem** kimələren kytərevgə ta'bir ittelər. Kyp kenə qala həm avıl məktəptərendə uqıvsılarďın qramotnılıqın həm dareskə elgərevsanlege yte.

Şulajda, başlanqıs həm urta **məktəptərďen** unıştarı **his ber jeterlek tygel.** Məktəpten xaďerge toroşo partianın Yďək komitetı həm xəkymət tarafınan unın aldına qujılqan talaptarqa javap birə almaj əle. Məktəptərďen eşe jul qujqıhıd raveştə aqırınlıq menən jaqşıra həm kyp kenə vaqıqalarda dur material həm uqıv bazahına asıqtan asıq javap birə almaj. Jəqrəflə həm tarix uqıtıv eşendə dur jeteşhedlekter bar, bıl turala VKP(b) Yďək komitetı həm SSSR Sovnarkomının oşo jıldın majında maxsus kyrhətmələre bulďı. Yďək komitet menən Sovnarkom tarix uqıtıvďın tormoşqa bəjlənmagən sxematik xarakterďa bulqanlıqın ejtep yttelər. Grazdandar tarixın uqıvsılarqa in mehim vaqiqalarďı həm faktlarďı xronologik raveştə bajan itep həm tarixi julaəssılarqa xarakteristikalar birep, qıďıqhəndırırlıq formala uqıtıv urnına iztimaqi-ekonomik formatsialarďı abstrakt raveştə alıdələvde genə kilterep qujıv menən şeqellənələr. Jəqrəlene tormoşqa bəjləməjensə uqıtıv, anlatıvďarının qorolog, fizik jəqrəflə materialdarının jeterlek bulmavı, xəritala jomoşaq arentirovatsa itev, statistiko—ekonomika materialdarı həm dejəm sxemalar menən samanan tŋş ejəp taşlav, şular heďemtəhendə uqıvsılarďın məktəptən fizik jəqrəflə turahında xatta elementar **selem**dərďa ala almajınsa sıqıvďarı jəqrəflə uqıtıvďa in ere minus bulıp toralar. Məktəptərďen eşe jul q

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 197
27-avqust
1934
JЬL

VKP(b) nьn Başqortostan Elke, Bfe qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

„MTS həm şovxoz direktorđarьn həm politвylek başlьqtarьn, kombajьndarđь fajđalanьv eşendəge ojoştorov həm texnik jeteşheđlektərđe aşьqьs bətərergə həm hər ber kombajьn menen kəm tigəndə 160 gektar jьjnavđь tə'min itevgə məzbyr itergə".

(Başobkom qararьnan).

MILLIONLAQJAN BATЬRĐAR TAVЬŞЬ

Bьsьranqan isem, juqalqan aвroj-tuparь-ojathьđ aldaşьv, jalqan juldar menən ni tiklem genə kesənhəndə kire qajtmaj. Balta, вьsuq, kyƀak həm dar вavđarь jarđamь menən vlasqa mengən Germania faşistarь higed ajlьq praktikalarь menən yđđərenen вьsьraq jəđđaren, balta, kyƀək, jygənhed terrorđan başqa вer məs'ələne lə xəl itə almaвđarьn tamam asьqlanьlar. Vlas başьna mengəndə nemes xalьqьna вirgən tamle-latlь vəqədələr вerhelə ytəlmane həm faşistar unь ytəj đə almajđar ine. Germania faşistarьnьn tьşqь politikalaqь avantyrlьqtarь sit il dəvləttare arahьnda germanianь tamam sitlətevgə kilterep terəne.

Kendan ken kinəjə вarqan ekonomik вelgenlek faşizm praktikahьna xalьq arahьnda tulь narazilьq tьvđerđь. Xalьqtьn fikeren tep məs'ələlərđən tajşanđarьv julьnda Germania faşistarь in kelke, məqənəhed ojat, saralar qullanьp qarajđar.

Germania prezidentь Gindenburg ylev menən, ular yđđare tarafьnan вildələngən zakondь вođop вulqas ta, prezidentlьq menən rejxskansler vazifahьn вerekterep, вətə vlastь Gitler qutьna qьna tapşьrьvđь xəl ittelər. Ləkin ular вьnь вətə xalьq tavьşьna qujmaqsь вuldьlar.

Bətə xalьq tavşьna qujьvđan maqsat--вətə nemes xalqьn Gitlergə tavьş вirđerev, sit il dəvləttare aldьnda nemes xalqьnьn faşistar politikahьn jaratqanlьqtarьn kyrhatev ine. „Gitlerđe вətə xalьq tavşьna qujьv вeđđen tьşqь politikaвьđ esen kərək, вeđ вьnda his şikhed, ytkən jьl qьqa qaraqanda kyвerək tavьş alьrqa tejeşвeđ" tinelər. Şul julđa вətə вьsьraqlьq, əşəkelekterđe qullana вaşlanьlar.

19-avqust--вətə xalьq tavşьna qujьv kenə itep вilđələnde.

Bətə faşist jetəkseləre həm mateuqatь Gitlerđь kyktərgə kytərep maqtaj вaşlanьlar, unь вətə keşelərđən ətten dahi tip lat orđolar. Oşondaj tupatь, məqənəheđ saprьnьvđar menən вətə xalьqtь Gitlergə tavьş вirergə şaqьrđьlar həm keslənelər.

Faşist ministrđarь nemes xalqьna qarata jahaqan yđđare—telmərđərendə,đakladtarьnda„вe tə xalьq Gitlergə tavьş вirergə tejeş. Gitlergə qarşь tavьş вirergə mataşьvsьlar yđđaren nemes xalqь tip itвaplaməhendər. Ular etlər Ularđь jer jəđenən juq itəsəkвeđ" tinelər. Xalьqtь erketev, qurqьtьv, kesləp Gitlergə tavьş вirevgə məzвyr itev dəvləttər tarixьnda oxşaşь kyrelməqən qot osqos təƀ aldь. Dur jorttar aldьnda „uram məjəştərendəge radiolar" вətə nemes xalqь dahi Gitlergə вujhьndь, tip eđlekheđ вaqьrьp ultьrđьlar. Baştan ajaq qorallanqan şturmaviktar, politsieskidar kendər, tendər вujь nramdarđa, kvartirđarđa tavьş вirevgə xalьqtь kəsləp jerenelər.

Germania prezidentь Gindenburg ylev menən, ular yđđare tarafьnan вildələngən zakondь вođop вulqas ta, prezidentlьq menən rejxskansler vazifahьn вerekterep, вətə vlastь Gitler qutьna qьna tapşьrьvđь xəl ittelər. Ləkin ular вьnь вətə xalьq tavьşьna qujьvđan maqsat--вətə nemes xalqьn Gitlergə tavьş вirđerev, sit il dəvləttare aldьnda nemes xalqьnьn faşistar politikahьn jaratqanlьqtarьn kyrhatev ine. „Gitlerđe вətə xalьq tavşьna qujьv вeđđen tьşqь politikaвьđ esen kərək, вeđ вьnda his şikhed, ytkən jьl qьqa qaraqanda kyвerək tavьş alьrqa tejeşвeđ" tinelər. Şul julđa вətə вьsьraqlьq, əşəkelekterđe qullana вaşlanьlar.

19-avqust--вətə xalьq tavşьna qujьv kenə itep вilđələnde.

Bətə faşist jetəkseləre həm mateuqatь Gitlerđь kyktərgə kytərep maqtaj вaşlanьlar, unь вətə keşelərđən ətten dahi tip lat orđolar. Oşondaj tupatь, məqənəheđ saprьnьvđar menən вətə xalьqtь Gitlergə tavьş вirergə şaqьrđьlar həm keslənelər.

Faşist ministrđarь nemes xalqьna qarata jahaqan yđđare—telmərđərendə,đakladtarьnda„вe tə xalьq Gitlergə tavьş вirergə tejeş. Gitlergə qarşь tavьş вirergə mataşьvsьlar yđđaren nemes xalqь tip itвaplaməhendər. Ular etlər Ularđь jer jəđenən juq itəsəkвeđ" tinelər. Xalьqtь erketev, qurqьtьv, kesləp Gitlergə tavьş вirevgə məzвyr itev dəvləttər tarixьnda oxşaşь kyrelməqən qot osqos təƀ aldь. Dur jorttar aldьnda „uram məjəştərendəge radiolar" вətə nemes xalqь dahi Gitlergə вujhьndь, tip eđlekheđ вaqьrьp ultьrđьlar. Baştan ajaq qorallanqan şturmaviktar, politsieskidar kendər, tendər вujь nramdarđa, kvartirđarđa tavьş вirevgə xalьqtь kəsləp jerenelər.

Germania faşistarьnьn 19-avqust kenənə əđerlektəren kyđətep вarqan sit il вurzua zurnalistarь. „Germania xəkyməte tarafьnan kyrelgən вьl tiklem qurqьnьs saralarqa qaramaƀtan Gitlergə qarşь tavьş вirev, jəki tavьş вirevđən tajşanьv esen ıƀ kitkes đur вatьrlвq kərək вulasaq" tinelər.

19-avqust. Bətə uram, вətə kvartaldar qorallь qəskar menən tuloan. Qorallь şturmaviktar avrьv xalьqtarđь tavьş вirev urьnьna həjrəp alвp kilələr. Uramdarđa faşistarđan вaşqa kelgən, şatlanqan keşe juq. Xalьq вojoq, kynelheđ. Bьl şarttar esendə tavьş вirevđən tajşanьv esen вaşьnan vaz kisergə kərək.

Bьna 19-avqust kenə uşondaj đur ojathьđlьq, вьsьraqlьq, xalьqlь asьqtan asьq keslav, qurqьtьvđar menən əđerlende.

Oşondaj saralarqa qaramaƀtan 5 million keşe Gitlergə qarşь tavьş вirđe. „Kemđər tavьş вirevđən tajşana, kemđər tavьş вirməj" вeđ ularđь вarь вer beləsəkвeđ tip faşistarđьn qurqьtьp torovđarьna qaramaƀtan, 5 million keşe faşist xekymətenə qarşьlвqьn, doşmanlьqьn kyrhətte.

Faşistarđьn, вətə nemes xalqь Gitler jaqlь, вətə nemes xalqь Gitlergə вaş ejđe, вujhьndь, tigən şarьrьnьvđarь juqqa sьqtь.

Sit il dəvləttare aldьnda nemes xalqьnьn вerđəmlegən kyrhətergə mataşьvđarь tamam jemerelđe. Kirehensə вətə xalьq tavьşьna qujьv sit il dəvləttare arahьnda Germania faşistarьnьn вərojđarьn taqь la tyвənəjtte.

Fransia вurzua gazetalarьnan „Ekodipari"— „Gitler yđenen jarlь respublikahьn juqalttь. Şul tiklem qatь qьƀьm. qurqьtьvđarqa qaramaƀtan Germania xalqь natsional - sotsialistarqa ьşanьshьđ qaravьn вelderđe" tip jađa.London gazetalarь „-Gitlergə qarşь tavьş вirev đur irlek, вatьrlвq talap itə ine. Bьl qarşь tavьştar Gitler esen вirelgən tavьştarđan keslerək həm qьjвatlьraq", Gitlergə qarşь xərəkət, ul, tavьşqa qujьv jomqaqьnda kyrhətelgən handarqa qaraqanda kyвerək həm keslerək" tip jađalar.

Faşist statistikahь qarşь tavьş вirevselərđen hanьn yđe teləgənsə genə kyrhətə. Ə, faşistarđьn tuqmavьnan, jazalavьnan şerləp tavьş вirevselərđen hanь вildəheđ вit.

19-avqust kenə faşist diktaturahьnьn totanaqhьdlьqьn, kin qatlьm jalpь arahьnda faşizmqa qarşь fekerđen kinəjeven genə raƀlanь. Faşistar вьl ken menən yđ teləktərenə ireşə almanьlar.

19-avqust kenə Girmania komрartiahьnьn kesen, unьn jalpь arahьndaqьaftaritetьn,unьnkerəş hələtən, lц avьr şarttar esendə вulьvqa qaramaƀtan, вatьrđarsa alqa вarьvьn kyrhətte. 5 million tavьş—ul вatьrđar tavьşь.

UCALЬ UROŽAJ JЬJNAVĐA UĐQJAN JЬLQЬ XATALARĐЬ QABATLAJ

„UROŽAJ", „BALATAPQAN" KOLXOZDARЬNDA JUQJALTЬVĐARQJA QARŞЬ KƏRƏŞ JUQ

KOLXOZ JETƏKSELƏRE XƏJBIBULLIN, ƏXMƏTŞINDƏRĐEN, URЬNЬ KƏNSƏLƏRĐƏ TYDEL, BAƀЬVĐA, ЬRĐЬNDA!

„Jaqь Taq"da

Urožaj juqjalmaj

Dəvləkən MTS-ь xeđmətendəge məqtavlь „Jaqь Taq" kolxozьnda urožaj jьjnav unьşlь вara. 135 gektar arьş kul'turahь juqaltьvhьđ jьjnalвp alвndь. Dəvlətkə arьş tapşьrьv zadaniehь tulьlhьnsa tamamlandь.

Xəđer вojđaj urožajь jьjnav qьđьv вara. 297 gektar вojđaj urьldь. Dəvlətkə вojđaj tapşьrьv вujьnsa avqust planь tamamlandь, ə jьllьq plan sentəвr вaşьna ytələ.

Kolxozda juqaltьvđarqa qarşь qatь kerəş ojoştorolqan. Bətə qojolqan вaşaqlar jьjвp alвna. Ə, irekle rəveştə вaşaq jьjnavsь „parikmaxerđar" qatь jaza alalar. Başaq urlavsь Mixajlьf xəkem itelde.

„Janь Tan" kolxozь aldьnqьlьq вujraqьn quldan ьsqьndьrmaƀ esen, urožaj jьjnav, dəvlətkə igen tapşьrьvđь tlđ həm jaqşь sьjfat menən tamamlap, kəđge səsevđe lə unьşlь uđqarьrqa tejeş.

Ə. SAFIN.

Rajkom jetəkselege qajđa?

JUQJALTЬVĐAR KYP, DƏVLƏTKƏ IGEN TAPŞЬRЬV OJOŞTOROLMAQJAN

Ucalь rajonь urožaj jьjnavqa 8-9-sь avqustarđa qьna вaşlahala, kyp kolxozdar urožaj jьjnavqa əđeriekheđ kildelər.

Kolxozdar urožajđь juqaltьvhьđ jьjnap alвvqa kerəş ojoştormaqandar.

Məƀələn: Tanqatar soveть „Urožaj" kolxozьnda urožaj jьjnav вaşlanmaƀ elek вer nindəjđə eđerlek alвp вarьlmaqan. Baƀьvđa qunьp jatвp eşləv esen Standar eşlənməgən. Kolxozsьlar eljgə qajtьp jerəp eşlejđər. Irtə menən ular eşkə вarьp jetkənsə teş jetə, kis eştən irtə qajtalar. Şul arqala kəndəlek norma ytəlməj.

Juqaltьvđar kyp. Вaşaq jьjnav вrigadahь ojoştorolmaqan. Xeđmət kenən ıƀəpkə alвv eşe nasar, Şərəfetdinьf zvenohьnda вer maşina arьnan 9 qatьn-qьđ keltə вəljəj. Ə, kemđen kypme keltə вəljəve вildəheđ. Bьl zvenola вer kvadrat metr jerđə 15-20 вertək вaşaq qaƀa. Urqьs maşinahьnьn orloq totqosə вer vaqьtta la tađartьlmaj. Şunьn esen unđa orloq urьnьna alaвota jьjьla. Jьjьlqan вaşaqtar alвnmajđar.

Kəltə вəjləvselərđə qul tьrmalarь juq, вulqandarь la vatьlвp вətkəndər.

Baƀьvđa ike urьnda „japma" ьrđьn eşləngən, ləkin ikehenen də вaşь jaвьlmaqan. Kolxoz predsedatele Əxmətşin „matereal juq" qa hьltaj.

Bьl jeteşheđlektərđe partorg Junьssi kyrməj. Ul вaƀьvqa вarьp ta ajləngəne juq. Avьlda esep ıƀerep, uram вujьnda kolxozsьlar menən huqьşьp jerəj

Qađaqqol soveть „Balatapqan" kolxozьnda hajlap urьvđь 8-9 avqusta uq вaşlarqa məmkinlek вulha la, əđerlek вulmav səвəple вaşlanmanь. Urqьs maşinalarь jeteşmə, вulqandarь remontlanmaqan. Kəltə arвalarь remontlanmaqan, vatьq kejənsə jatalar. Igen halьv esen kelətter jeteşmə. Bulqan kelətter igenđen 25 pr-tьn qьna hьjđьra alasaqtar.

Battal avьlьnda 3 kelətten вaşь nьqьtьp jaвьlmaqan, jamaqьr javha kelətkə hьv ytə. Kolxoz predsedatele Xəвibullin həm rajkom vəkile Ojвadatьfar, kənsələrđə ultьrьp qьna „Jetəkselek" itələr, вaƀьvqa sьqьp ta əjləngəndəre juq.

„Aqьşвaj" kolxozьnda uraqqa arьş вeşep qojola вaşlaqas, 15 nse avqusta qьna teştelər.

Sənki urožaj jьjnavqa aldan вer nindəj đə əđerlek вulmaqan, eş kəstəre вylenməgən. plan teđelmagən.

Urožaj jьjnavđьn вerense kəndərendə yk qajhь вer kolxozđarđa: „Təvlə yđeвeđgə, unan dəvlətkə" tigən kulak fekere urьn aldь. Məƀələn: **„Qaraqas tyвe" kolxozь** (Janь Bajtamqol soveть) 1 gektar arьştь jəşel kejə urđьrьp, huqtьrьp kolxozsьlarqa eləşep вirđe. **„Kymək kos"** kolxozьnda jəşel kejə 2 gektar arьş huqьlьp, 1 gektkrđan teşkən orloq kolxozsьlarqa eləşengən. Jəşel kejə huqьv səвəple orləqton 30 pr-tь halamda qalqan.

S. KARAM.

IRTƏ KYL'TURALAR JЬJNALЬP BƏTTƏ

Dyrtəjlə rajonь „Iskra" kolxozьnьn 1 nse вrigadahь urožajđь juqaltьvhьđ jьjnap alвv əsen kərəşə.Haвan aşlьqtarьnan irtə kyl'turalar 16 nsь avqustqa tiklem jьjnalap вətte. Eş sьjfatь jaqşь, juqaltьv вik ad. Uraqta ajrьvsa Şərifyllina Şərifə əвej, Qaвirьva Hədjə, kəltə вəjləvđə Əsrarьva Fətxia, Qlaвdraxmanьva Xəlimə, Qlarifyllina Xəlimə, Japparьva Sərəejđər jaqşь eşlənelər. Kəndəlek eşləv normalarьn arttьrьp ytenelər.

Ləkin əle вьl вrigadalaqь вətə kolxozsьlar đa namьƀ menən eşləməjđər. Kən uđhьn, sabata tuđhьn...tip eşləməj jerəvselərđe lə osoratьp вula. Ulardan Saвirьva Şəmsejan, Ibrajьva Şəmsejamal, Saiьvanьva Əminələr kəndəlek normanь 60-65 protsentqa qьna ytənelər.

Qj. QATTARЬF.

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬNDA

ORLOQSOLOQ SOVXOZDARЬNDA TƏĐƏV EŞENEŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

Əlkə komitetь yđenen orloqsoloq sovxozdarьnda təđev eşenen вarьşь turahьndaqь qararьnda, teđeleş kantorahь вaşlьqь Korol'kof tarafьnan formal-вjurokratik qaraş вulьv, Zernotrest həm sovxoz direktorđarь tarafьnan jarđamdьn jeterlek rəveştə вulmavь həm rajon ojoşmalarьnьn teđeleşkə jarđamь jeterlek dərəzələ вulmavь arqahьnda, Başqortostan orloqsoloq sovxozdarьnda teđeleş planьnьn eđelgənlegen ajtte.

Orlogsoloq sovxozdarьndaqь teđeleş вujьnsa partia qararđarьn ytəvgə formal'-вjurokratik qaraş, tulь eşlekheđlek həm orloqsoloq sovxozdarьndaqь teđeləştə eđgəne esen teđeleş вaşlьqь Korol'koiqa Əlkə komitet şeltə iqlan itte, həm əgər đə unьn tarafьnan sovxozdarđa teđeleş eşe tiđ arala jəjep jeвərelməhə, unьn taqь la qatь partia javaplьlьqьna tartьlasaqьn itkərtte.

Sovxozdьn teđev eşenə jarđam kyrhətməve, teđeleşten вarьşьna kontrol' вulmaqanlьqь esen Məslim orloqsoloq sovxozь direktorь ip. Macinətkə navlt qujьldь.

Əlkə komitet Zernotrest direktorь Gorodoвajьf iptəşkə həm orloqsoloq sovxozdarь direktorđarьna, jaqьn kəndərđə teđev eşenen вarьşьnda hьnьlьş tьvđьrmahalar, məs'ələ qatь partia javaplьlьqьna tartьlьv turahьnđa qujьlasaqьn ıƀkərtte.

Əlkə komitet sovxoz direktorđarьn. ikmak tapşьrьvđaqь aftomaşinalarđь kire qajtqan saqьn đa teđev materialđarь tasьvqa tulь fajđalanьrqa, normanь hər вer eşşegə jetkerev esen, teđeleştə xeđmətte ojoştororqa teđev eşşelərenen torlaq şartlarьn tərtipkə halьrqa həm tuqlanьştь rətlərgə məzвyr itte.

Əlkə komitet Başsovxozsnaв Kolisnikof iptəşte, dogovorđa kyrhətelgənsə, orloqsoloq sovxozdarьndaqь teđeleştərđe kərək вulqan fondtar həm fondtan tьş materialđar menən tə'min itevgə aşьqьs saralar kyrergə məzвyr itte.

VKP(в) nьn rajon komitettarьna teđeleşten вarьşь turahьnda sovxoz direktorđarьnьn dokladtarьn tьnlarqa həm hatьp alвnqan ejđərđe, teđev materialdarьn tasьvqa transport вuldьrьv jəhətenən konkret jarđamdar kyrhətergə, şulaj uq hər ike ađna hajьn teđeleştən вarьşь turahьnda sovxoz direktorđarьnьn dokladtarьn tьnlarqa quşьlđь.

Əlkə komitet sovxoz politвylektare вaşlьqtarьn, teđev eşşeləre arahьnda partmassovoj eştərđe, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь kin rəveştə jəjep jeвərevgə məzвyr itte.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVET JAĐЬVSЬLARЬNЬN BƏTƏ SOJUZ S'JEZDЬNDA

24-se avqustta вulqan ultьrьşta **Radek** iptəşten dokladьnan hun Qtaj qatьn—qьđ jađьvsьhь **Xuan—Lan—Ci-qa** hyđ вirelđe. Ul Qtaj jađьvsьlarь həm uqьmьşlьlarь isemenən qtaj revolytsion xərəkətenə həm qtaj əđəвlətenə nej rəveşle tə'вir itkənlegen həjlәj. Unarlaqan sovet jađьvsьlarьnьn əвərđere qtaj telenə kyserelđe. Beđ, qtaj revolytsion jađьvsьlarь, qtaj eşşeləre, krəƀtejəndəre həm qьđьl armiestəre urьƀ eşse-krəƀtejəndərenən nisek revolytsia jaharqa ejrəngən kevek, heđđən kyp nəmə ejranəəeđ. Beđ вer ađ nəmədə ejrəndek inde, Qtajđьn altьnan вer eləşendə sovet vlasь teđep. Can-Kaj-Şi-đьn altьnsь poxodьn tar mar itelde, вьqa revolytsion jađьvsьlar đa aktiv qatnaşlь həm вьnьn esen yđ tormoştarьn вirmaj" вeđ ularđь вarь вer beləsəkвeđ tip faşistarđьn qurqьtьp torovđarьna qaramaƀtan, 5 million keşe faşist xekymətenə qarşьlвqьn, doşmanlьqьn kyrhətte.

Faşistarđьn, вətə nemes xalqь Gitler jaqlь, вətə nemes xalqь Gitlergə вaş ejđe, вujhьndь, tigən şarьrьnьvđarь juqqa sьqtь.

Sit il dəvləttare aldьnda nemes xalqьnьn вerđəmlegən kyrhətergə mataşьvđarь tamam jemerelđe. Kirehensə вətə xalьq tavьşьna qujьv вeđđen tьşqь politikaвьđ esen kərək, вeđ вьnda his şikhed, ytkən jьl qьqa qaraqanda kyвerək tavьş alьrqa tejeşвeđ" tinelər. Şul julđa вətə вьsьraqlьq, əşəkelekterđe qullana вaşlanьlar.

19-avqust--вətə xalьq tavşьna qujьv kenə itep вilđələnde.

Bətə faşist jetəkseləre həm mateuqatь Gitlerđь kyktərgə kytərep maqtaj вaşlanьlar, unь вətə keşelərđən ətten dahi tip lat orđolar. Oşondaj tupatь, məqənəheđ saprьnьvđar menən вətə xalьqtь Gitlergə tavьş вirergə şaqьrđьlar həm keslənelər.

Faşist ministrđarь nemes xalqьna qarata jahaqan yđđare—telmərđərendə,đakladtarьnda„вe tə xalьq Gitlergə tavьş вirergə tejeş. Gitlergə qarşь tavьş вirergə mataşьvsьlar yđđaren nemes xalqь tip itвaplaməhendər. Ular etlər Ularđь jer jəđenən juq itəsəkвeđ" tinelər. Xalьqtь erketev, qurqьtьv, kesləp Gitlergə tavьş вirevgə məzвyr itev dəvləttər tarixьnda oxşaşь kyrelməqən qot osqos təƀ aldь. Dur jorttar aldьnda „uram məjəştərendəge radiolar" вətə nemes xalqь dahi Gitlergə вujhьndь, tip eđlekheđ вaqьrьp ultьrđьlar. Baştan ajaq qorallanqan şturmaviktar, politsieskidar kendər, tendər вujь nramdarđa, kvartirđarđa tavьş вirevgə xalьqtь kəsləp jerenelər.

Germania faşistarьnьn 19-avqust kenənə əđerlektəren kyđətep вarqan sit il вurzua zurnalistarь. „Germania xəkyməte tarafьnan kyrelgən вьl tiklem qurqьnьs saralarqa qaramaƀtan Gitlergə qarşь tavьş вirev, jəki tavьş вirevđən tajşanьv esen ıƀ kitkes đur вatьrlвq kərək вulasaq" tinelər.

19-avqust. Bətə uram, вətə kvartaldar qorallь qəskar menən tuloan. Qorallь şturmaviktar avrьv xalьqtarđь tavьş вirev urьnьna həjrəp alвp kilələr. Uramdarđa faşistarđan вaşqa kelgən, şatlanqan keşe juq. Xalьq вojoq, kynelheđ. Bьl şarttar esendə tavьş вirevđən tajşanьv esen вaşьnan vaz kisergə kərək.

Bьna 19-avqust kenə uşondaj đur ojathьđlьq, вьsьraqlьq, xalьqlь asьqtan asьq keslav, qurqьtьvđar menən əđerlende.

Oşondaj saralarqa qaramaƀtan 5 million keşe Gitlergə qarşь tavьş вirđe. „Kemđər tavьş вirevđən tajşana, kemđər tavьş вirmaj" вeđ ularđь вarь вer beləsəkвeđ tip faşistarđьn qurqьtьp torovđarьna qaramaƀtan, 5 million keşe faşist xekymətenə qarşьlвqьn, doşmanlьqьn kyrhətte.

Faşistarđьn, вətə nemes xalqь Gitler jaqlь, вətə nemes xalqь Gitlergə вaş ejđe, вujhьndь, tigən şarьrьnьvđarь juqqa sьqtь.

Sit il dəvləttare aldьnda nemes xalqьnьn вerđəmlegən kyrhətergə mataşьvđarь tamam jemerelđe. Kirehensə вətə xalьq tavьşьna qujьv вeđđen tьşqь politikaвьđ esen kərək, вeđ вьnda his şikhed, ytkən jьl qьqa qaraqanda kyвerək tavьş alьrqa tejeşвeđ" tinelər. Şul julđa вətə вьsьraqlьq, əşəkelekterđe qullana вaşlanьlar.

19-avqust--вətə xalьq tavşьna qujьv kenə itep вilđələnde.

Bətə faşist jetəkseləre həm mateuqatь Gitlerđь kyktərgə kytərep maqtaj вaşlanьlar, unь вətə keşelərđən ətten dahi tip lat orđolar. Oşondaj tupatь, məqənəheđ saprьnьvđar menən вətə xalьqtь Gitlergə tavьş вirergə şaqьrđьlar həm keslənelər.

Faşist ministrđarь nemes xalqьna qarata jahaqan yđđare—telmərđərendə,đakladtarьnda„вe tə xalьq Gitlergə tavьş вirergə tejeş. Gitlergə qarşь tavьş вirergə mataşьvsьlar yđđaren nemes xalqь tip itвaplaməhendər. Ular etlər Ularđь jer jəđenən juq itəsəkвeđ" tinelər. Xalьqtь erketev, qurqьtьv, kesləp Gitlergə tavьş вirevgə məzвyr itev dəvləttər tarixьnda oxşaşь kyrelməqən qot osqos təƀ aldь. Dur jorttar aldьnda „uram məjəştərendəge radiolar" вətə nemes xalqь dahi Gitlergə вujhьndь, tip eđlekheđ вaqьrьp ultьrđьlar. Baştan ajaq qorallanqan şturmaviktar, politsieskidar kendər, tendər вujь nramdarđa, kvartirđarđa tavьş вirevgə xalьqtь kəsləp jerenelər.

Germania faşistarьnьn 19-avqust kenənə əđerlektəren kyđətep вarqan sit il вurzua zurnalistarь. „Germania xəkyməte tarafьnan kyrelgən вьl tiklem qurqьnьs saralarqa qaramaƀtan Gitlergə qarşь tavьş вirev, jəki tavьş вirevđən tajşanьv esen ıƀ kitkes đur вatьrlвq kərək вulasaq" tinelər.

19-avqust. Bətə uram, вətə kvartaldar qorallь qəskar menən tuloan. Qorallь şturmaviktar avrьv xalьqtarđь tavьş вirev urьnьna həjrəp alвp kilələr. Uramdarđa faşistarđan вaşqa kelgən, şatlanqan keşe juq. Xalьq вojoq, kynelheđ. Bьl şarttar esendə tavьş вirevđən tajşanьv esen вaşьnan vaz kisergə kərək.

Bьna 19-avqust kenə uşondaj đur ojathьđlьq, вьsьraqlьq, xalьqlь asьqtan asьq keslav, qurqьtьvđar menən əđerlende.

Oşondaj saralarqa qaramaƀtan 5 million keşe Gitlergə qarşь tavьş вirđe. „Kemđər tavьş вirevđən tajşana, kemđər tavьş

POTREBITELDƏRGƏ TOVARĐЬ KƏM YLSƏP BIREVĐƏRGƏ

HƏM XAQTAR POLITIKAHЬN BOĐOVĐARQJA QARŞЬ KƏRƏŞ

Məskəv. Bətə Sojuz dəvləndə xaqtar politikahьn вođovđarqa, potrebiteldərgə tovarđь kəm ylsəp вirevđərgə qarşь kerəş kiq rəveştə jəjep jeвərelde. Donetski əlkə prokuroturahь avqust ajьnda xaqtar politikahьn вođovđə həm tovarđь kəm ylsəp вirevđə qəjeple вulьvsь raвotniktarđьn 16 eşen kyrgəđmə rəveştə tikşerđe. 19 keşe xəkem ittelep, şulardan 4 he əsər jьlqa. 4he вişər jьlqa irektən məxrym itergə xəkem iteldelər. Baku kul'tura parkında Frunze işemendəge kistata zavođь ORSnьn potrebiteldərde aldavđa qəjeple вulqan raвotniktarьna kyrgəđmə sud вuldь. Sud tep qəjeplənevse Arustanofь 5 jьlqa iregenən məxrym itergə, ORS direktorь Artunofь вer jьlqa məzвyri eşkə xəkem itte.

***

Aşxaвad. Terəkmənstan justitsia xalьq komissarьвqь Aşxaвadta hьnalqan prilavka raвotniktarьnan, eşşelərđən həm kolxozsьlardan prokuroturanьn signal postarьn ojoştora. Postarđьn вurьstarь savđa həm kooperativ ojoşmalarьnьn xaqtar politikahьn tormoşqa aşьrьvđarьn kyđətevđən tora.

◆Taşkent, 26. Narьn sovxozьnda politвylekten вaşlavь вujьnsa jal kəndərendə jal jorto ojoştoroldo. Jal kəndərendə вьnda udarniktar kilep jal ittelər. Jal jortonda aşap-esev, kul'tura jaqьnan xeđmətlənderev jaqşь itep qujьlqan.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

BAŞQORTOSTANDA OKLAD STRAXOVANIA KAMPANIAHЬ

HƏM DƏVLƏT STARXOVANIA EŞE TURAHЬNDA

BASSR Xalьq komissarđar sovetьnьŋ 1934 jьl, 7 avqust qararь

Kolxoz proizvodstvohьn nьqьtьv həm sotsialistik milekte haqlav eşendə xuzalьq-politik jaqtan mehim əhəmeləte вulqan avьldarđa straxovania eşenə narьq вirep jetkermәv heđemtəhendə, kyp kenə rajondarđa (Əfe, Mənəvez, Mraq, Qaridel h. в.) starxovania eşe qənəqətlənməƀlek qujьlqan.

а) Rajstraxkomissialar вer ultь r ьşta 3 ər jeđ akt qarap (Mənəvez r), aktlarđь tikşerevgə farmal qarajđar. Raj strakxomissialarđьn eşendə unьn aqzalarь tarafьnan asьqtan-asьq ƀaвotazlьq itevđər вar (Qaridel, Əfe, Starletamaq rajondarь);

в) tyləvgə tapşьrьlqan aktlar đь tikşerev вujьnsa eş jomoşaq qujьlqan (Jalqan aktlar teđev) straxovoj вujьnsa tyləvđər totolop torola (Qaridel) həm straxovoj tyləvđərđən вaş tartьvđar nigeđheđ kyserelə (Bajmaq), вьl rajon həm avьl straxovoj komissialarьnьn jomoşaq eşləv heđemtələrenən həm RIK tar tarafьnan ular eƀtenən jetəkselek itelməvđən kilə;

v) Gosstrax tarafьnan pozardarqa qarşь həm vaqьtlь saralarьna jeвərelgən aqsalar jomoşaq ydləşterelə (Byzdək, Əfe, Məsetle rajondarь), ə kyp kena rajondarđa ul aqsalar yđ urьnna totolmajđar (Mənəvez, Zejansura), xuzaƀdlьqta qəjeplənevselərgə qarşь kerəş qənəqətlənerlek jajelderelməgən, vlastьn urьndaqь tikşerev orqandarьna tapşьrьlqan вundaj keşelərđen eştəre his qəfev itelməƀlek rəveştə jomoşaq qarala (Ucalь, Bələвəj).

Avьldarđa straxovania eşendə unđa orloq urьnьna alaвota jьjьla. Jьjьlqan вaşaqtar alвnmajđar.

Kəltə вəjləvselərđə qul tьrmalarь juq, вulqandarь la vatьlвp вətkəndər.

Baƀьvđa ike urьnda „japma" ьrđьn eşləngən, ləkin ikehenen də вaşь jaвьlmaqan. Kolxoz predsedatele Əxmətşin „matereal juq" qa hьltaj.

Bьl jeteşheđlektərđe partorg Junьssi kyrməj. Ul вaƀьvqa вarьp ta ajləngəne juq. Avьlda esep ıƀerep, uram вujьnda kolxozsьlar menən huqьşьp jerəj

Qađaqqol soveть „Balatapqan" kolxozьnda hajlap urьvđь 8-9 avqusta uq вaşlarqa məmkinlek вulha la, əđerlek вulmav səвəple вaşlanmanь. Urqьs maşinalarь jeteşmə, вulqandarь remontlanmaqan. Kəltə arвalarь remontlanmaqan, vatьq kejənsə jatalar. Igen halьv esen kelətter jeteşmə. Bulqan kelətter igenđen 25 pr-tьn qьna hьjđьra alasaqtar.

Battal avьlьnda 3 kelətten вaşь nьqьtьp jaвьlmaqan, jamaqьr javha kelətkə hьv ytə. Kolxoz predsedatele Xəвibullin həm rajkom vəkile Ojвadatьfar, kənsələrđə ultьrьp qьna „Jetəkselek" itələr, вaƀьvqa sьqьp ta əjləngəndəre juq.

„Aqьşвaj" kolxozьnda uraqqa arьş вeşep qojola вaşlaqas, 15 nse avqusta qьna teştelər.

Sənki urožaj jьjnavqa aldan вer nindəj đə əđerlek вulmaqan, eş kəstəre вylenməgən. plan teđelmagən.

Urožaj jьjnavđьn вerense kəndərendə yk qajhь вer kolxozđarđa: „Təvlə yđeвeđgə, unan dəvlətkə" tigən kulak fekere urьn aldь. Məƀələn: **„Qaraqas tyвe" kolxozь** (Janь Bajtamqol soveть) 1 gektar arьştь jəşel kejə urđьrьp, huqtьrьp kolxozsьlarqa eləşep вirđe. **„Kymək kos"** kolxozьnda jəşel kejə 2 gektar arьş huqьlьp, 1 gektkrđan teşkən orloq kolxozsьlarqa eləşengən. Jəşel kejə huqьv səвəple orləqton 30 pr-tь halamda qalqan.

S. KARAM.

IRTƏ KYL'TURALAR JЬJNALЬP BƏTTƏ

Dyrtəjlə rajonь „Iskra" kolxozьnьn 1 nse вrigadahь urožajđь juqaltьvhьđ jьjnap alвv əsen kərəşə.Haвan aşlьqtarьnan irtə kyl'turalar 16 nsь avqustqa tiklem jьjnalap вətte. Eş sьjfatь jaqşь, juqaltьv вik ad. Uraqta ajrьvsa Şərifyllina Şərifə əвej, Qaвirьva Hədjə, kəltə вəjləvđə Əsrarьva Fətxia, Qlaвdraxmanьva Xəlimə, Qlarifyllina Xəlimə, Japparьva Sərəejđər jaqşь eşlənelər. Kəndəlek eşləv normalarьn arttьrьp ytenelər.

Ləkin əle вьl вrigadalaqь вətə kolxozsьlar đa namьƀ menən eşləməjđər. Kən uđhьn, sabata tuđhьn...tip eşləməj jerəvselərđe lə osoratьp вula. Ulardan Saвirьva Şəmsejan, Ibrajьva Şəmsejamal, Saiьvanьva Əminələr kəndəlek normanь 60-65 protsentqa qьna ytənelər.

Qj. QATTARЬF.

Qart udarnik Budonof

Juqaltьvdarqa jul qujmaj

„Oв'jedinenie" kolxozь (Maqar rajonь) вujьlqь jađqь səsev eşen Maqar MTS-вna qaraqan вətə kolxozdardan đa elek вettə. Səsev planь tulьhь menən ytəlđe həm eş sьjfatь jaqşь вuldь. Şunьn heđemtəhendə вьjьl urozaj jaqşь. Xəđer kolxozda qьđьv urozaj jьjnav вara. Sьjfat komissialarь jaqşь eşlejđər. Novikof вrigadahьnda (3-sə вrigada) sьjfat inspektorь Budonof yđe 74 jəştə вulьvьna qaramaƀtan вaƀьv eşenə вer genə kəndə sьqmaj qalqanь juq. Unьn jalan eşendə kyp təzribəhe вar. Ul вrigadalaqь вətə jeteşheđlektər menən kerəşə. Bigerəktə yđe sьjfat komissiahь вulьv menən, urьlqan jerđe, kəltalərđe jenteklәp tikşerə. Ul Maqar MTS-ь kyləmendə in вerense udarnik, sьjfatьslardan hanala.

3-sə вrigadala xeđmət dissiplinahь jaqşь. Kol

KAPITAL ILDƏRENDƏ

QЬDЬL FRONT JƏŞƏJ

Pariж, 26. „Entransizan" gazeть „idən aвьndaqь Germania" turaьndaqь janь məqaleьendə germania kompartiaьnьn вьqa tiklem вulmaqan terror şarttarьnda yденen kadrdarьn haqlap alьp qala вelgənlegen kyrhətə. Gazetanьn məqlymәttəre вujьnsa Gitler vlast в sьna ultьrы aldьnan kompartianьn вĕr ra jonda 36 men aqzaвь вulьp, şulardьn dyrtton ner eleşe regylər rəveştə aqzalьq vznosь tyləgandər. 1933 se jıldьn martьnda rəjxstagdь jandьrqandan hun qarь terror şarttarьnda вы rajonda aqzalьq vznostarь tyləvse 19600 keşe ibəpləngən. Timək kompartia вы rajonda ləqət 25 pr. qьna juqaltqan. Bьnan hun gazeta kommunistik oloşmalardьn timer dissiplinaьn, вылardьn partia kurstarьnьn eşenə qamasavlьq itergə polits anьn kəsə jetmagənlegen tasvir itə. Sьqarqan вeđomtaьendə, termələrdə ham konsentratsion lagerdarda jatьvsь kommunitardьn hanь hunqь jıldarda 30 mendən 110 mengə tiklem artqanlьqь kprhətelə. Şulaj вulьvqa qaramaьtan, kompartia han jaqьnan edlekheđ rəveştə yьkərlege kyrenə, ti.

„Eşselər frontь" saftarьnda sabataznіktar

Berlin, 26. „Eşselər frontь"saitarьnda „fajdalь" eşte eđergə mataşvsь sabataşniktar вarlьqь вelengənlege turaьnda rəsmi xəвər вaвьlьp sьqtь. Eşselər frontьnьn qajhь ner jetəkseləre вы sabataznіktar menən вergəlap xərəkət itkandər. Şuqa kyrə eşselər fruntьnьn jetəksehe **Lejl'** es jetəkse raвotniktь: **Brukerdь, Krjogerdь** ham **Xauzenstajade** eştən aldь. Bылar esehe lə millətse-sotsialistar. Bы repressianь **Lejl'**-den kyptən tygel genə eşselər frontь oloşmalarьn ekonomik ham sotsial-politik məs'ələlər menən şeqellənevdən tьjqan prikazь menən his şikheđ вajlənə, tip qararqa kerək.

SOVET AKADEMIKTARЬ TƏRKIƏLƏ

Istamвul, 26. Sovet akademigь **Samojlovictьn** lingvistar kongressьnьn plenar ulьtrьşьnda „altьn urda əđəвiate turaьnda" qь dokladь đur unьştar menən ytte. Dokladtan hun lingvistar jamqejətenen general sekretarь **Mostafa Kamal paşanьn** tapşьrьvь вujьnsa **Samojlovic** iptəşkə qənəqatlek belderde ham rəxmət əjttə. Xalq partiaьnьn general sekretarь **Rəzəp вaj** Samojlovic iptəşkə partia isemenən rəxmət əjtte. Betə gazetalar Samojlovic dokladьnьn terek telendə вik jaqşь sьqqanlьqьn əjtep ytələr. Tel komisslaьs sovet akademigь **Meşşaninoftьn** tezistarьn вer tavьştan qaвul itte. Predsedatel komissianь jaвьp, unьn aqzalarьnoq вerđam вulqanlьqьn hьđьq eвtenə alьp ytte ham Tərkiə lingvistika fənenen вeđenđən alьp SSSR-đa qullanьlqan metodtarьn qullanasaqьn əjtte. Filologia komissiaьs Samojlovic tarafьnan təqdim itelgən terek lingvistika jamqejətenen eş planьn qaвul itte. Komissialardьn qarardarьnda sovet fandər akademiaьs menən tьqьđ вəjləneş totov kərəklege kyrhətelə.

Manczuria xalьqtarь arahьnda SSSR-ĐЬN AFTORITETЬ UĞƏ

Şanxaj, 26. „Cajna ujkli rev jo"gəzetьnьn Xarвindaqь xəвərsehehundь vaqьttardьstenjaqMan czuria Xalьqtarь aьnda SSSR đen aftoritetь yьkaulegen jada. Xəвərse nьnь SSSR-đьn japonmancuzur provokatsialarьna вirelməgənlegenən kilətip anlata.

Məqalələ, sovet ajroplandarьnьn osovđarь turaьndaqь jalqan xəвərdərden ham вaşqa jalalardьn japon-mancəur əjlanələre tarafьnan ujlap sьqarьlqanlьqь kyrhətelə. Xəвərse вы ajlanalərden provokatsia maqsatь menən вьan fakttardь вodqanlьqtarьn əjtep ytə. Sovet grazdanь politsiaqa oqşamьa jəki teləməgən sovet patriotizmь əsən tehmətle itep hanalha, uqa qarata politsianьn yđe tarafьnan uq ujlap sьqarьlqan „Kommunistik zagovorqa" unьn qatnaşqanlьqьn itвat itev əsən hьnalqan metodtardь qullana вaşlajđar: politsia tehmat itelevsenen eјendə tən urtaьnda tentevđar jahaj ham unda şul uq tentevselərden вerehe tarafьnan kilterelgan kommunistik əđəвiətlar tanьp ala, tip jada. Məqələnen avtorь ađaq hyđendə sovet eđarlevđə aq gvardies politsejkidar kyвerək qatnaşqanlьqьn əjtəp ytə.

SSSR tьnьslьq haqlav əsən kərəşə

Takio, 26. „Zapan advertajzer" gazetь yđenen вaş məqaəhendə, hunqь ajđarđa SSSR yđenen dejəm tьnьslьqtь haqlavqa вntьlqanlьqьn вer nisə tapqьr itвat itte ham ajьrьp əjtkəndə, Japoniaqa nisənətən ajьrьvsa tьnьslьq həjevselek kyrhətte. Şuqa kyrə SSSR Fransia menən jaqьnlaşьvьn Alьđ Kənsьqьşta agressia əsən fajđalana, tip qurqьv his вer nigeđhed, tip jada. Bьnan hun вaş məqalələ, SSSR-đьn Fransia menən jaqьnlaşьvьn sit ildərđə dərəđ anlap jetkermәv trevogalarь tьvqanlьqь kyrhətelə. Bьanlap ta jaqьnlaşьvđьn nigeđđare şundaj asьq—ki, dejəm tьnьslьqtь haqlarqa вntьlvsьlarđa ujndaj đa вulha trevoga tьvđьrьrlьq səвəptər вik ađ danь politsiaqa oqşamьa jəki teləməgən sovet patriotizmь əsən tehmətle itep hanalha, uqa qarata politsianьn yđe tarafьnan uq ujlap sьqarьlqan „Kommunistik zagovorqa" unьn qatnaşqanlьqьn itвat itev əsən hьnalqan metodtardь qullana вaşlajđar: politsia tehmat itelevsenen eјendə tən urtaьnda tentevđar jahaj ham unda şul uq tentevselərden вerehe tarafьnan kilterelgan kommunistik əđəвiətlar tanьp ala, tip jada. Məqələnen avtorь ađaq hyđendə sovet eđarlevđə aq gvardies politsejkidar kyвerək qatnaşqanlьqьn əjtəp ytə. Sovet grazdanь politsiaqa oqşamьa jəki teləməgən sovet patriotizmь əsən tehmətle itep hanalha, uqa qarata politsianьn yđe tarafьnan uq ujlap sьqarьlqan „Kommunistik zagovorqa" unьn qatnaşqanlьqьn itвat itev əsən hьnalqan metodtardь qullana вaşlajđar: politsia tehmat itelevsenen eјendə tən urtaьnda tentevđar jahaj ham unda şul uq tentevselərden вerehe tarafьnan kilterelgan kommunistik əđəвiətlar tanьp ala, tip jada. Məqələnen avtorь ađaq hyđendə sovet eđarlevđə aq gvardies politsejkidar kyвerək qatnaşqanlьqьn əjtəp ytə.

JAPONIA

PROVOKATSIALARЬ

Vena, 26. Jugoslavia gazetaьs TASS-tьn Alьđ Kənsьqьştaqь xəldər turaьndaqь вeldereven iqlan itep, Japoniaьnь provokatsion qьlanьşlarьn əjtep ytə. Gazeta Sovettar Sojuzьnьn xərвi kəsə yьkanlegen ham SSSR-đьn Alьđ Kənsьqьşta tьnьslьq haqlarqa ьntьlqanlьqьn hьđьq eвtenə alьp ytte ham Tərkiə lingvistika fənenen вeđenđən alьp SSSR-đa qullanьlqan metodtarьn qullanasaqьn əjttə. Filologia komissiaьs Samojlovic tarafьnan təqdim itelgən terek lingvistika jamqejətenen eş planьn qaвul itte. Komissialardьn qarardarьnda sovet fandər akademiaьs menən tьqьđ вəjləneş totov kərəklege kyrhətelə.

Manczuriala вaş kytərevselar xərəkətə

Şanxaj, 26. Qtaj gazetaьs Manczuriala вaş kytərevselarđen aktivlьqь kəsəjgənlege turaьnda xəвər itə. Gazetanьn xəвər iteve вujьnsa вer Mukden provinsiaьnda qьna ijyl ajьnda Japon-manczur qəskərđərenə qarşь 759 tapqьr hezym вulqan. Вaş kytərevselar xərвi transportqa hezym itələr ham avьldardь вaвьp alalar.

POL'ŞA--GERMANIA DOGOVORЬ

Pariж, 26. qəđəttə jaqşь xəвərđar вulqan „Eko de-pari" gazetaьs Ber'indəge xəвəsehenen Pol'şa menən Germania arahьnda jəşeren dogovor tədələv turaьndaqь sensatsion xəвəren вaвьp sьqarđь. Xəвərsenen məqlymattьre вujьnsa Pol'şa menən Germania arahьnda savđa dogovorь tədəşev turaьndaqь həjləşevđər hunqь vaqьttarđa şaqtaj alqa taвan вarqan. Xəвərse qьşqa Germaniala ađaq qьjanьqtarь вulьvь ketələv ajqanlь Pol'şa Germaniaqa pramьşlennost, ajьrьp əjtkəndə ximia promьşlennostь tovarđarьna almaşьp aşamlьq produktalarь вirəsək, tip jada. Xəвərsenen əjtevenə qaraqanda Pol'şa menən Germania arahьnda tədəlgan dogovorda iməş jəşeren punkt вulьp, вьnьn вujьnsa, əgər huqьş-ləlan вula qalha Pol'şa Germanianь sьr'jo ham ađaq menən ta'min itəsək ikən.

Gavas agentstvohь Pol'şa menən Germania arahьnda jəşeren dogovor tədələve turaьnda „Eko de-pari" gazetaьnda iqlan itelgən xəвərđen kire qa qьlqanlьqьn xəвər itə. Agentstvo Pol'şa menən Germania arahьnda savđa dogovorь tədəşev turaьndaqь həjləşevđərđen xəđerge vaqьtta ədelgənlegen xəвər itə. „Eko de-pari" gazetaьs вы telegrammanь вaвьp, Pol'şa əjlanələre həjləşevđərđen lakt вulqanьn tanьjđar. Huqьş osoronda Pol'şanьn Germanianь tə'min itəsəge turaьndaqь jəşeren punktqa kilhək, ul hər vaqьtta şulaj kire qaqьlasaq, sənki şulaj вulmaqanda вы punkt jəşeren вulmaq ine, ti. „Eko de-pari" gazetaьs nihajət Pol'şanьn Fransa menən Germanianan qajnьhьn вulhala hajlarqa tejeşlegen ham Pol'şa matвuqatьnьn Varşavalaqь fransuz ilsehe Lərəşqa qarşь vaqtejək manevrđar tuqtatьlьrqa tejeşlegen kyrhətə. Lakin Pol'şanьn Fransia menən duьlşqqa dərətlege unьn kənsьqьş paktьna quşьlvь menən raьlanьvь məmkin.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

25 avqusta **Belqrel domnalarь** 233 tonna (tavlek zadanienьn 117 pr.) **Jegaze domnahь** 36 tonna (tavlek zadanienьn 80 pr.) **sujьn** qojdolar.

Marten mejestare 318 tonna (tavlek zadanienьn 103 pr. (qoros вirđelər.

1912 JЬLOIЬLAR PRIZЬVЬN

ƏLGƏ BULЬRLЬQ ITEP YTKƏRERGƏ

Əle qala sovetь prezidiumь yđenen oşo jьl 22 avqustaqь ulьtrьşьnda 1912 jьlqьlardьn prizьvь ham 1913 jьlqьlardь prizьv ucaskalarьna вerketep jađьv turaьndaqь məs'ələne qaranь.

Qala sovetь prezidiumь yđenen qararьnda prizьvqa əđerlek eşenen qajhь ner predpriətielər ham ucrezdenielər tara ьnan tejeşensə jajep jeвarelməgənlegen, sotsial-sьjnii otвorđьn tamamlanmaqan'ьqьn (PRZ, Metallistar artele, Gorkomxoz, Svəz, Lespromxoz, Juzuraltrest, Başkonditer, Elektrik stansahь, Başkustpromsojuz, Əle EVK h. в.), ajrьm predpriətielər ham ucrezdenielərđen yđđərenə kilgən janь prizьvniktar esən tejeşle mater a.dьn tədelmagənlegen kyrhətte.

Şul ajqanlь qala sovetь prezidiumь predpriətie ham ucrezdenielərđen jətəkseləre aldьna, ularđь şəxsi javaplь itep, 1912 jьlda tьvqan ham ularđan olaraq jəşlə вulqan ham вылarđan prizьvqa вarьrqa tejeşle graždandardьn anьq isemlegen oşo jьldьn 1 sentəвrenən də hunqa qalmaj tədəv, ularqa sotsial-sьjnii xarakteristikalarđьn tulь tədəlgənlegen tikşerev ham isemlektərđe javaplь вaşqarьvsьlar arqьrь qala sovetьnьn xərвi вylegenə tapşьrьv məzвyriəten qujđь.

Zakt ham jort idaralarьnьn predsedateldarь yđ jorttarьnda jəşəgən lakin predpriətie ham ucrizdenielərđə eşləməgən prizьvniktardь вelergə ham yđđəre ulardьn isemlektəren oşo jьldьn 1 sentəвrenən də hunqa qalmaj qala sovetьnьn xərвi вylegenə tapşьrьrqa məzвyrđər.

Predpriətie, ucrezdenie, zakt ham jort idaralarьnьn jetəkseləre aldьna 1913 jьlda tьvqan ham 1935 jьldaprizьvqa вarьrqa tejeşle вulqan graždandardьn isemlegen oşo jьldьn 1 sentəвrenən də hunqa qalmaj tədəp, qala sovetьnьn xərвi вylegenə tapşьrьv məzвyriəte qujьldь.

Predpriətie, ucrezdenie ham rajzilsojuzdardьn jetəkseləre oşo jьldьn 5 sentəвrenən də hunqa qalmaj 1912 jьlqь prizьvniktar đьn ham 1913 jьlqь graždandardьn simtiəlere menən вergə jьjьlьştarьn, konferensiələrьn ham sijottarьn ytkərergə tejeştər. Ularđa kidəktəge prizьv ham ucaskalarqa вerketep jađьv вurьstarьn anlatьrqa, prizьvqa ham ucaskalarqa jađьlьvqa ojoşqan rəveştə kilevgə, prolzvodstvola prizьvniktardьn udar ərigadalarьn ojoştorovqa.maja tuplavqa ham kidəktəge xuzalьqpolitik kampanialardь ytəvgə prizьvniktardьn diqqəten mobilizovajt itergə kərək.

Predplatie, ucrezdenie ham rajzilsojuzdardьn jetəkseləre prizьvniktardьn ham ucaska'arqa вerketep jađьlьvsьlardьn jьjьlьştarьn ytkərevtgə jentekləp əđerlənergə, ul jьjьlьştar ytkəreləsək ainalardь prizьvtьn əhəmiəten saqьldьra torqan lozungtar, plakattar ham вajraq lar menən eldəklərgə, rajvojьn komattьn prizьv turaьndaqь prikazьn anlatьrqa, Qьđьl ərmiaqa alьnmavsьlardьn (sotsial sit elementtardьn) isemlegen iqlan itergə ham jьjьlьştan hun spektakl'dar ham kino seanstar ytkərergə məzвyrđər. Вы jьjьlьştarđa prizьvqa ham prizьv ucaskaьna jađьlьvqa kilev turaьndaqь povestkalardь tapşьrьrqa kərək.

Sotsial-sьjnii otвor eşen tamamlav, вы qararđьn ytəleşen tikşerev ham prizьvtь ytkərev məs'ələlərə вujьnsa, uraьndarđa praktik jardam kyrhətev əsən qala sovetьnьn вetə seksia predsedateldere ham orgmassovoj sektordьn вetə instruktordarь 10 kengə mobilizovajt itelep, predpriətielərgə ham ucrezdenielərqa taratьlasaqtar.

Prizьvqa əđerlek ham unь ojoşqan rəveştə ytkərev вurьstarьn ytəvgə totqarlьq jahavsь predpriətie, ucrezdenie ham xərвi—ucot organdarьnьn jetəkselere administrativ jazaqa вьqtьrьlasaqtar.

Qala havlьq haqlav ham məqarif вylektəre aldьna 1913 jьlqь grazdandardь prizьv ucaskalarьna вerketep jađьv eşe tamamlanqan hun his kisekmətən ulardь davalav ucrezdenielarenə ham likpunktlarqa aerketep, davalav ham nađanьqts вəterev eşen jəjep jeвarev məzвyriəte qujьldь.

Jəməqət ojoşmalarьnьn (Oso, ROKK, Avtodor, MOPR h. в.) jetəkselere prizьv вaşlanq n vaqьtta sвornьj punktta eşte jəjep jeвarergə tejeştər.

Prizьv punktьnda Gorsnaвham Ufpittrest tarafьnan prizьvniktar esən вuf t ham tejeşle tovarđar menən larjok asьlasaq

Gorsвorqa prizьvniktardьn simtiələrenə posoвio вirev esən əđerlek eştəren atqarьrqa qu sьldь.

PAROVOZ-REMONT ZAVODЬ SIRLƏJ

Paroovz-remont zavodь jarty jьlьq programmahьn ytəj almanь: 156 parovoz urnьna 127 (81,4 pr.),880 tovar vagonь urnьna 633 (72 pr.) 195 passazirđa: vagonь urnьna 188 (96 pr.) vagon qьna remontlanь. Ijyl ajь zadaniehь ytəleşen alьp qarahaq ta şul uq xəlde kyraвeđ: 167 vagon urnьna 121 genə (78,4 pr.) vagon remontlanqan; avqustьn 20 kenə nej вarь 55 kenə vagon вirđe.

Timək, **zavod вirləj.** Səвəp? Səвaptəre şul:

1. **Eşse kəs jetəşməj.** Tovar vagonь sexьnda 302 eşse eşlər urьnda 233 keşe genə eşləj. Se. nacal'nigь ip. **Monaxьf вujav juqlьqtь** la kyrhətə. Bьanlapta, remontlan sьqqan 8 vagon, вujav ketep ultьralar.

2. Ləkin ip. Monaxьf ikense, **məhimerək** səвəpte əjtergə, nigaler kərəkhenmane, ul məhimerək səвəp—**вrak eşlər.** Məhələn, eşse Naumof tişekte derəb tişməjensə eşte вodqan. **Pavlьf** gruppahь, **Xudьf, Teterin, Frolof** вrigadalarь (plotniktar) la nasar eşlәjđər.

Passazirđar vagonь sexьla ijyl planьn ytəməne, ə avqustьn 20 kenə davamьnda ni barь 14 vagon qьna remontlan sьqqarьldь (ajьq zadanie 40 vagon!) Bьnda la вujav məs'ələhe eşte qьjьnlaştьra. Meterial—xuzalьq вylege nacal'nigь вujav menən sextarđь tə'min itə almaj.

Təgorməs sexьnda la şul uq xəl: ijyl zadanieh 83 pr. qa qьna ytəlgən. Brak vaqiqalarь вьnda la вulьp tora. Eşse Şilьf *məhələn təgərməste* dərəb tigeđləməj вodqan. Şul uq vaqьtta, qajhь ner eşselər kvalifikatsialarьn kytərev urьnьna yđ kvalifikatsialarьn taşlap qara eşkə kysələr (Rodin Vasili). Bы nastrojenienьn səвəвen tikşerev kərək. Sexta prolzvodstvo dissiplinahь hyjpən вulьvđь, ner lalaj eşselərđen yđ zadanielarьn nasar ytəvđərenkyrhətə.

Bildəle, вətə məs'ələ jetəkselektə. Zadanieh tulьhвnsə ytəvđə, massa arahьnda eşləvđə ham вraktarqa qarşь kərəşevđə partia ham profsojuz ojoşmalarьnьn вarlьqь hildelmaj.

EŞSELƏR HORAJ, Ə NACAL'NIK EŞTƏN QЬVA

Zavodьn **instrumental' sexьnda** zdel'no eşlәv đə, ajьq xaq menən eşlәvđə juq „Eşeвeđđen toroşon, hər kən kypme eşlәgənebeđđe вelmәjвeđ" ti ip. Spiridonof—„zdel'no eşkə kysergə es tapqьr qariza вirgənem, hunqьhьna: „yđ urnьna keşe tap, eştən sьqarьrвьđ" tip rezolytsia haloqan, six nacal'nigь **Akinşin.**

Sex nacal'nigь eşse kəstən şulaj fajđalana, eşte şul j ojoştora. Taqь la:—qajđa hun partia ham profsojuz ojoşmalarь, tigən horav tьva.

Ibke eş *metodtarьna* *njurokrat* teşe tьrnaqь menən jəвeşkən. Tarixi altь şart—ip. Stalin kyrhəlmələre, unьq esən kərək tygel. Ə partia ham profsojuz ojoşmalarь вьqa jnl qujalar.

Ə. IDRIS.

Kisektergeheđ вurьstar

Əle promьşlennost təjendərendə energitika məs'ələhen alqa tartьp sьqarьv вerense ham məhim вurьs.

Ydək elektrik stansahь (YES tь) kinəjtev вujьnsa eşlənjən konkret eştər menən вer qatarđan, Gosplan ham promьşlennost institutь tarafьnan jaqьn kiləsəktə, tejeşle jaqьvlьqqa ni jeđləngən elektrosentral' tədəv tangəlendəge məs'ələlər đə əjrənelergə tejeş.

Işemвaj nefte, xəđer yk inde tulь məqənəhe menən, kənsьqьşta SSSR đьn janь jaqьvlьq вazahь вulьp вara. Əle—Işemвaj timer julь halьna. Bəgenge xəl—razvedka eştəren kin jəjep jeвarevđen kərəklegen talap itə. Bьnan, kapital halьvđь artьrьv ham tejeşle matđi ressurstar menən ta'min itelev, neft promьşlahь tьvđьrьvđь jəjep jeвarev ham razvedka eştəren kinəjtev kərəklek kilep sьqa.Inde de neftqьvьv, neftтan tərle produkttar alьv zavodь halьv məs' ələhenə kilep terələвeđ. Bы məs'ələ jaqьn kiləsəktə xəl itelergə tejeş.

Beloret—Magnitogorskiqa elektrik ytkərevđə tolqarlьq вar. Şulaj uq Beloret predpriətieləren rekonstruktirlav вarьşь qənəqatlənerlek tygel. Bы məs'ələ Başqortostan avьr promьşlennosь tarafьnan da movalьq rəveştə ejranevđe ham unь juqarь instansiaqa qujьvđь talap itə.

Başqortostanda gidrastansa məs'ələhen alajьq. Bы вeđđə вik artta qalqan ucastok. Gidrastansa təđev esən Başqortostanda ifratta unqajь ham lajьq urьndar вar. Bьna, Krasnoufimskiđan 140 kilometr tyвanerək, Ufimka jьlqahьnьq tyвan aqьmь вujьndaqь **Janвaj** avьlь ergəhendə Ufimka вujqa 10 kilometr ođonloqta вoqalaq jahap, aralarь вer-вerehenən 150 miter samahь qьna qala. Bьnь qađv hər xəldə qujьn вulmajasaq, sənki jьlqanьn jardarь вejek, un juq jardarь tavlь, вoqalaqtьq ike osonda hьv kimələ ajьrmahь 3,5 metr. Plotina tədəv julь menən hьvđьn etev kesən arttьrqanda, вы urьndа gidrostansanьn вirergə teјeş kesə 4,5 men at kesə samahьnda вildələnə. Beđ вьnda 12,5 men at kəslək energia ala alaвьđ. Bы urьndь aqas majь sьqarьv proizvodstvohь *ham* вaşqa şunьn kevek qorolmalar tədergə memkin. Ləkin, gidrostansia tədəv esən oşondaj unqajь urьndar вulьvqa qaramaьtan, juqarь ojoşmalar tarafьnan вы məs'ələgə oşo vaqьtqa tiklem kərəkle iqtiвar вi relqəne juq. Bы məs'ələ Gosplan şulaj uq вaşqa organdar tarafьnan in jaqьn vaqьttarđa вьqlap tikşerelergə ham вojomqa atqarьlьrqa teјeş.

Əle qalaьndaqь torlaq tə đələştare, oşo rajondaqь promьşlennostьn yьcşenən artta qalьvь hər kem esən də вildələ. Şuqa kyrə lə Əle promьşlennos tədəndərendə kommunal' tədəleş eştəren alqa jeвarevgə вetə iqtiвarđь вirev—jaqьn kəndərđen ere вurьstarьnan вerehe вulьp tora.

Başqortostan — Geologo-razvedka eşe вujьnsa *kənjaq* Ural eleşe вulьp, razvedka eşe вujьnsa hunqь jьldarđa вajtaq qьna əlgəşevđare вulьvqa qaramaьtan, unь ejrənev jəhatenən Ural əlkəhe ham xatta Urta Volganan artta qala. Bьna, qurqaş, вoksit, marganeş məs'ələlaren alajьq. Ular вeđđə вik hylpən rəveştə ejrənelələr, Ydək geologik organdar tarafьnan da aktiv ej ranelməjđər. Bətə вы məs'ələ jaqьn kəndərđə jəjelderelergə tejeş.

Bətə вы məs'ələlər partianьn 17 s'jezdь ham 16 Əlkə partkonferensia qararđarь nigeđendə nьqlь ejrənelergə, nigeđle ham konkret rəveştə yđkten tejeşle zvenolarь, sovet ham xuzalьq apparattarь aldьna qujьlьrqa tejeştər. Məs'ələne qujьv qьna jetmaj, ularđь sistimatik *rəveştə yłkərə вarьrqa, nigeđlergə* ham sotsialistik tədeleştə tidlətev julьnda Başqortostanqa вaj'əneşle вulqan hər вer ajrьm məs'ələlərđen tid xəl iteleve julьnda juqarь ojoşmalarqa sistimalь rəveştə jardam itergə kərək.

Bətə Narkomattar, вətə xuzalьq organdarь yđđərenen eş ucastoktarьndaqь eş plandarьn tulь ytəv menən вer qatarđan, Başqortostan jəmhyrejetenen alqa yьev вujьnsa вulqan məs'ələlər eвtendə sistematik rəveştə eşlərga tejeştər.

Ə. JƏHYDIN.

Javaplь redaktor urьnвaвarь ZƏKI KAJЬPKUL.

Başpişcepromsojuzđьn Bəqalь promkooperativ artele „Trud" вeterelə

Bы вeterelə torqan artelgə pretenzialarь вulqan dəvlət ucrezdenielarь, predpriətielər, ojoşmalar ham xosusi keşelər вы iqlan вaвьlьp sьqqan kəndən ike ađna вujьna pretenzialarьn likvidkomqa вeldere alalar. Bы srok ulqandan hun his вer tədle pretenzialar qaвul itelməjəsək. Pretenzialar Başpişcepromsojuzđa (Əle, Puşkin uramь, kooperatsia jorte) qaвul itelələr.

LIKVIDKOM

Başqortostan mexanik texnikumь

Tyəndəge dissiplinalar вujьnsa uqьtьvqa uqьtьvsьlar saqьra: 1) nomografia, 2) qulajlaştarьv ham texnologik protsestar, 3) prolzvodstvo ojektitarьn tədəv ham jьjev, 4) texnik normalaştarь', 5) prolzvodstvonь ojoştorov.

Qartizalarđь elekke eş turaьndaqь məqlymattьr menən вergə: Əle qalaьnь, Zemsof uramь, 7, Başqortostan mexanik texnikumьna tilgən adres menən jeвarergə.

1—1 DIREKSIA.

Lunəcarski is. вaqsa ham teatr

BƏGƏN 27 AVQUSTA

klassik вuffonadanьn hunqь spektaklđarьnan

KARNEVIL KOLOKOLDARЬ

Ujsn 9 səqəttə вaşlana. Kassa 4 səqəttən asьq

31 avqusta 2 đur вylektən ađaqь konsert вitcla klassik вuffonada teatrьnьn вeta sostalь qatьşa.

Konsert 9 səqəttə вaşlana. Вaqsa ta đur qulania ojoştorola, orkestr ujnaj. Qalanla 7 səqəttə вaşlana.

1—2 DIREKSIA.

Ölkə gazet ham zurnaldar nəşeriətlenə вaş вuxgalter kərək. Təqdimdər menən J. Sazonof uramь, №3 korpusqa mərəzəqət itergə.

1—4

DKA Kinoьnda

Seanstar 8,10 səqattərdə вaşlana.

Kassa səq. 6 nan asьq

Begen 27 avqusta 7 вylektə xudoəstvolь drama.

Dinə-Dzo-Dzu

Kinolə вufet вar.

BƏRƏ qalaьndaqь Əlkə Raznopromsojuz FZU məktəne tyвəndəge spetsialьnьstar вujьnsa

UQЬVSЬLAR QABULITƏ

1. Ujьnsьqtar prolzvodstvoьna.
2. Muzьjka qoramaldarь protzvodstvoьna.

Uqьv srogь вer jьl вulьp, məktəp kvalifikatsialь eşşelər əđerlaj (məktəpkə 15 tən 19 jəşkə tiklem) вulqan irđər ham qatьn-qsđđar alьnalar.

Uqьrqa inevsenen FZU ham ŞKM məktəвenen 6-7 gruppaьs kyləmendə вeleme вulьrqa tejeş.

Uqьrqa inevselər qajhь spetsialьnsqa, qajhь вylekkə ineven kyrhətep, qartizalarьnь tyвanda kyrhətelgən dokumenttarьn (podlennikta) tapşьrьrqa tejeştər.

1) Jəməqət ojoşmalarь tarafьnan rablanqan anketa; 2) sotsial sьqşь ham xəle tarahьnda sprafka; 3)Maxsus FZU məktəne esən havlьqь turaьnda sprafka; 4) вelem turaьndaqь sprafkalь.

Qartizalar qaвul itev srogь 20 avqustan 20 sentəвrgə tiklem davam itə.

Uqьrqa inevgə telavselərgə hьnav 20 sentəвrdən вulьp, uqьv 1 oktəвrđan вaşlana.

Uqьvsьlar uqьvđa вulqan elgerevenə qarap (35 hьmđan 60 hьmqa tiklem) stipendia menən tə'min iteləsəktər. Moxtaz вulqandarqa jataqxana вirelə.

Javaplaşьv esən qartizaqa 40 tin poçta markalь вulьp jeвarev şart.

Direksia.

Əle, „Okt. Nat."hь matвaqaьnь. Başqtavlit vakile B—№ 1602

HUNQЬ TILEGRAMDAR *SOVETTAR SOJUZЬNDA*

Romen Rollanqa

SOVIT JAĐЬVSЬLARЬ S'JЬZDЬNЬN QOTLAVЬ

Keşelekten azat itelgən eləşe—SSSR jađьvsьlarьnьn donja tarixьnda вerense tapqьr вulqan s'jezdь 54 millətten vəkildəren jьjьp—donjanьn iregen ham kul'turaьn haqlav əsən ham jenəjatsel rəveştə huqьştar əđerləvqə qarşь yđenen tavьşьn janqьrata.

Şul ajqanlь s'jezd hedđen turaqьđđa la hejlaj—hedđen isemegeđ Məskəvđə jьjьlqan menərləgən keşe taraьnan Sovettar sojuzьnьn ьşanьslь duьş, keşeklerten ham donjanьn tađalьqь esən вejək kərəşevse iseme sьjfatьnda unar tapqьr həjlәp qaвatlana.

Romen Rollan!—вedđen вejək dubьвьđ. Xeđmətlәge ham kerəştəge iptəşeвed! Beđ hinə qubьвьđđь hudaвьđ—unьq jьlьhьn' unьn kəsən tojoqod ham Konвajьştaqь faşistlarqa qarşь đejəm frontqa tedelevse вetə jađьvsьlarqa, вetə sanqət, kul'tura ham məqarif rabotniktarьna вeđđən səlam əjleqeđ.

Romen Rollan! вeđ yđeвeđđen jenep sьqəsaqьвьđđa ьşanвьđ. Proletariattьn jeneven tidlətev esən kəseвeđ вarьnsa вetəhen đə ađaqьna tiklemeşlajəsəkaeđ.

S'jezdьn predsedatele

M. QOR'KI.

UROZAJ JЬJЬVDЬN BARĐŞЬ

20-se avqustqa вetə Sojuz dəvmələndə вaş qlь kul'turalar majđanьnьn 71 pr.ьь—58369 men ьa jer sanьlqan, 29875 men qa jerđen—sanьlqan majđandьn 51 pr. tanьn igene hunqьlqan. 42110 qa jerđen—sanьlqan majđandьn 72 pr.tanьn igene eвkertlangan. Sanьlqan majđandьn 25 pr.tьnьn igene kyвələrđə ultьra.

MICURINDЬN GƏ JЬLLЬQ XEDMƏTE

SSSR Narkomzemь Micurin đьn 60 jьlьq qilmi xedməten вildələp, Kozlof MTS hьna Micurin isemen вirergə qarar it'e. Narkomzem qararь SSSR YBK rəвlavьna Inderelə. Narkomzem вы MTS nьn traktor parkьn kəsəjtev əsən oktəвr-dekaвr ajđarь esendə 20 XTZ traktorь, 3 CTZ traktorь, 5 „kombajn, 5 jek maşinahь ham вaşqa terle maşinalar jeвarə. Avtoqaraz ham avьl xuzalьqь maşinalarь skladь tedəvgə 90 men hum aqsa вiretde.

ЬHJЬR HAVЬVSЬLAR KONKURSЬ

SSSR Narkomzemь hьjьr havьvsьlardьn вetə Sojuz konkursьn ytkərev turaьnda a'đьnqь kolxoz fermalarьnьn tədqimen qaвul itte. Bətə Sojuz konkursьna qatnaşьvsь in jaqşь havьvsьlardь вyləkləv əsən maxsuaqsa fondь вylende.

Gredel

УФИМСКАЯ
СВЯЗ-МАССОВАЯ
ИТАЛЬНЯ

„PRAVDA“ QЬƉЬL TAQTAHЬNDA URЬN ALЬV ӨSӨN KӨRӘŞKӘ

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) rьn Başqortostan Ölkә, Ölkә qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

№ 198
28-avqust
1934
JьL

ӨTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„Sovxoz, MTS hәm kolxozdar orloqto dәvlәtkә birevde aşlьq huqa başlaqandьn berense kөndәrenәn yk turanan-tura molotelkanan sьqьv menәn başlarqa, huqьlqan igendәrde ssьjppunkttarqa taşьv eşenә his ber totqarlьq itmәnkә tejeştәr, tip bildәlәrgә“.

(VKP(в) YK plenumь qararьnan).

„PRAVDA“ NЬN BӨTӘ SOJUZ QЬƉЬL TAQTAHЬNA KEMDӘR JAƉЬLASAQ

VKP(в) Başqortostan Ölkә komitetьnьn 1934 jьl, 14 avqusta sьqarqan qararьnda: „kolxozdarь, sovxozdarь hem MTS tarь bөtә sojuzda aldьnqьlьqtь alьvqa jaqşь itep ojoştorov maqsatьnda—VKP(в) Rajkomdarьn hem politaylektәrde, **rajon hem politaylek gazetalarьnda** bөtә sojuz konkursьnьn tertiptәren hem şartlarьn kin rәveştә jaqtьrtьrqa, „Pravda“ nьn bьl qьƉьl taqtahьna jaƉьv şarttarьnьn ytәleve ebtenәn tikşerev hem kontrol‘ qujьrqa mәzbyr itergә“ tejelә.

Lәkin rajon, politaylek gazetalarь yƉ alttarendә Ölkә komitet tapşьrqan aurьstarƉь jaqtьrtьv, „Pravda“ qьƉьl taqtahьna jaƉьv şarttarьn kin qatlam jalpьqa anlatьv, teşenderev, jaƉьlьv şarttarьnьn ytәleve ebtenәn tikşerev hem kontrol‘ eştaren ojoştora alqandarь juq.

Mejәkә politaylege gazetahь **„Udarnik“**. Byzdәk politaylek gazetahь **„Jarş“** tьn in hunqь-23 avqusta sьqqan handarьnda bьl mәs‘әlәne populәrlәşterev turahьnda ber avьƉ hyƉ juq. Rajon gazetalarь bьl mәs‘әlәlәrde tejeşle juqarьlьqьna kytәrә almajƉar.

Qaran sovet „Kommuna“ kolxozь partikomь hem idarahьnьn kyp tirazlь **„Kolxoz bajraqь“** gazetahь (Byzdәk rajonь) bьnьn asьq mitalь. Әgәr Ƌә Byzdәk rajon gazetahь „Pravda“ qьƉьl taqtahьna jaƉьlьv şarttarьn kin populәrlaştergan bulha, unьn esen bөtә xәbәrselәren, bөtә tustena ham kyp tirazlь gazetalarьn kerәskә tuplaqan bulha—23 avqusta sьqqan „Kolxoz bajraqь“ gazetahь bьlaj jomoq avьƉlь sьqmaƉ ine.

Bьlardьn sөbөbe qajƉa. Sәbәbe rajon gazetalarьnьn hem RajkomdarƉьn „Pravda“ gazetahь tarafьnan 10 avqusta iqlan itelgen konkurs şarttarьna iqtibar itmәvdәrendә. Unь bol‘şeviksan hidgerlek, tidlek menәn bөtә kolxozsьlar jalpьhьna jetkerev hem şul nigeƉƉa jalpьnь tuplav esen kerәşmәvdәrendә. Partianьn rajon komitetlarь hem ularƉьn organь bulqan rajon gazetalarь bьl julda qatьv itelmәƉlek jomoşaqlьq kyrhәttelәr.

Bьnda bed partianьn rajon komitetlarьn alabьƉ. Sonki rajon gazetalarьnьn eşmәkәrlektare, ularƉьn partia direktivalarьn bojomqa atqarьv esen kerәşsen hәlattektare—rajkomdarƉьn hidger, derәb jetәkselek itevdәrenә qajtьp qala. RajkomdarƉьn rajgazetalar menәn operativ jetәkselek itkәn urьndarьnda hoqtanqьs eş elgelәren bik kyp kyrhәtergә memkin.

Rajon gazetalarьnьn xәbәrselәr armiahьn stena hem kyp tirazlь gazetalarƉь tep burьs ergәhendә tuplaqan urьndarƉa, ular menәn jetәkselek itkәn urьndarƉa eştar bөtenlәj başqa bara.

Ucalь rajonьnda unьş jьjnavƉь elgelә tamamlav esen solsialistik jarьş dogovorь tөdeşkәn iibtәlәgәn kolxozdar bar. Lәkin Ucalь rajon gazetahь **„Udarnik“** bьl kolxozdarƉьn jarьş dogovordarьn ytәv esen bulqan kerәştәren kyrhәtmәj. Jarьş dogovorjarьnьn ytәleşe ebtenәn tikşerev, kontrol‘ alьp narmaj. YƉ ara jarьşьvsь kolxozdarƉьn eşjaren kyƉәtep barьv, dogovorƉьn ajrьm punkttarьnьn ytәleşen jaqtьrtьv—eştә hьnьlьş jahavqa jarƉam itkәnen onotorqa jaramaj.

Ucalь rajon gazetahьnьn bьl jeteşhedlege partianьn Ucalь rajon komitetьna la qajtьp qala. Partianьn rajon komitetь „Udarnik“ gazetahьn, unьş jьjnavƉa bol‘şeviktersa kerәşergә mәzbyr itergә tejeş ine.

VKP(в) Başqortostan Ölkә komitetь ajurohьnьn 14 avqust qararьnda bьl mәs‘әlә bөtә tuliьqь menәn qujьla. Bьnda VKP(в) Rajkomdarьn, politaylektarde—**„rajon hem politaylek gazetalarьnda bөtә sojuz konkursьnьn tertiptәren hem şarttarьn kin rәveştә jaqtьrtьrqa. „Pravda“ nьn qьƉьl taqtahьna jaƉьlьv şarttarьnьn ytәleve ebtenәn tikşerev hem kontrol‘ qujьrqa mәzbyr itergә“** *tejelә.*

Ölkә komitetьnьn bьl qararьn bөtә tuliьqь menәn ytәv esen kerәş frontьn jәjelderep jenәrergә, bөtә xәbәrselәr armiahьn, stena hem kyp tirazlь gazetalarƉьn kerәssen hәlattektәren kytәrergә, ular ebtenәn operativ jetәkselek itergә kerәk.

„Pravda“ qьƉьl taqtahьna jaƉьlьv şarttarьn anlatьv, teşenderev hem „Pravda“ qьƉьl taqtahьna kondidattar kyrhәtevdә bөtә tybәn matbuqat, xәbәrselәr armiahь jen hьƉqanьp kerәşergә tejeştәr.

Kemdәr „Pravda“ qьƉьl taqtahьna jaƉьla alalar?

„Pravda“ gazetahь tarafьnan iqlan itelgen bөtә sojuz qьƉьl taqtahьna:

—Urozrj jьjnavƉь elgelә ytkargan, başaq jьjnaqan, aşlьqtь ebkertlәgen, urozaj jьjnavƉьn tevge kөndәrenәn yk aşlьq haqlavƉь ojoştorqan, igen tapşьrьv bujьnsa bulqan yƉƉarenen mujьndamalarьn sroqьnan alda ytәgan hem MTS qa naturalata tylav‘de indergan, dәvlәtkә orloq, aƉq hem furaz ssudalarьn tulьhьnsa qajtarqan, urozajƉь aoƉolovƉan, tuƉьrьvƉan haqlaqan, keƉgә hem jaƉqь sasev esen orloq tuplaqan kolxozdar jaƉьlalar.

—SovxozdarƉan-aşlьqtьn bөtә urozajьn ollicno, tulьhьnsa hem srogьnda jьjnap alqan, kombajnlaştьrьvƉa bildәlenqan protsentqa elgeşkәn, traktordarƉь hem jek aiomaşinalarьn lajƉalaabvƉa in jaqşь kyrhәtkestәr birgәn, dәvlәtkә igen tapşьrьv planьn srogьnan alda ytәgan, yƉƉaren kedge hem jaƉqь sә sev orloqtarь menәn tulьhьnsa tә‘min itkәn hem qalqan artьq aşlьqtьn östәn ber eleşen dәvlәtkә tapşьrqan sovxozdar jaƉьlalar.

— Maşina-traktor stansalarь:

—Әgәr Ƌә maşina-traktor stansalarь tarafьnan xeƉmәtlәnderelgәn bөtә kolxozdar, juqarьla kolxozdar esen kyrhәtelgәn şarttarƉьn bөtөhen Ƌә ytәhalәr, әgәr Ƌә maşina, traktor stansalarь urozaj jьjnav maşinalarьn derәb fajƉalanьlhalar, kombajnlaştьrьv zadanїehьn ytahalәr, yƉ kolxozdarьnan naturalata tylavƉe srogьnda tulьhь menәn alьp, unь dәvlәtkә tapşьrhalar, qьƉьl taqtaqa jaƉьlalar.

Rajon hem politaylek gazetalarь yƉ rajondarьndaqь kolxozdarƉь, sovxozdarƉь, maşina-traktor stansalarьn, avьl sovьttarьn hem totoş rajondь aldьnqьlar safьna baƉtьrьv esen jen hьƉ qanьp kerәşergә tejeştәr.

PRIZЬVQA ӘƉERLEK TEMPTARЬN KӨSӘJTERGӘ

20 SENTӘBR—PRIZЬVTЬN BERENSE KӨNӨ

Sovet jәmәqәlselege organizatsion hem massovoj anlatьv eştarenen bөtә sistemьn ytkarev juls menәn QьƉьl armiagә sьjnli jaqtan tikşerelqan, uqьj-jaƉa belә torqan hem taƉa tanle huqьssiarƉь әƉerlәp birergә tejeşle.

Jaştar prizьv punktlarьna urozaj jьjьv, dәvlәtkә igen tapşьrьv, maja tuplav, yƉ promfinplandarьn ytav, QьƉьl armiagә barьvsiar arahьnda sьjnli otөөr ytkarev, ulardьn naƉanlьqtarьn hem aƉ uqьj jaƉa belevselektәren bөtөrev hem davalav-havbqtьrьv saralarьn ytkarev jәhәtenәn in jaqşь kyrhәtkestәr, proizvodstvo hem sotsialistik qьrdardьn in jaqşь udarniktarьnьn raporitarь menәn ojoşqan rәveştә kilergә hem prizьv kenөn dejem xalьq tantanahьnьn ajrьvsa kyrenekle kenөnә әjlәnderergә tejeştәr.

Ber jьl esendә prizьvqa әƉerlek jahәtenәn partia, sovet, profsojuz hem jmәqәt ojoşmalarь şulaj uq prizьvniktarƉьn yƉƉare tarafьnan aik Ƌur hem unьşlь eş atqarьldь. Lәkin bajtaq nәmә eşlenmәj qalqan әle.

Prizьvqa әƉerlek julьnda ytkarelgәn hem şul prizьvniktarƉьn aƉ uqьj-jaƉa belevselektәren bөtөrev, davalav hem havqtьrьv saralarьn, şulaj uq prizьvniktarƉь dispanserlaştьrьvƉь tulьhьnsa ytkarev, sotsial-sьjnli ateordь tulьhьnsa hem hidgerlek menәn ytkarev, aqьmdaqь bөtә xuralьq-politik kampanialarƉь prizьvqa әƉerlek menәn bergә bәjlәp ytkarev, predpriatie, kolxoz hem sovxoz promfinplanьn udar rәveştә hem jed protsentь menәn ytav kevek aik jaqşь eş elgelәre bulьv menәn ber rattan bed kyp kenә vaqiqalarda predpriatie әs mөjoştarenen MTS hem sovxoz politaylektarenen, avьl sovettarь hem kolxoz jetәkselәrenen bьl mehim ucaskanь onotqanlьqtarьn, prizьv mәs‘әlә lәren bol‘şevikterse qujmaqanlьqtarьn hem prizьvtь elge bulьlьq itep ytkarevqa әƉerlәnmәqanlektәren kyrәbed.

Kyp kenә politaylek gazetalarьnьn hunqь ber-ike aj esendә prizьv turahьnda ber genә jul da xәbәr alrmavƉәre faktьn, proizvodstvolaqь „Gudok zavoda“, „Bol‘şevistskaja putjoika“ hem başqalar kevek kyp tirazlь gazettarƉьn prizьl turahьnda his ber nәmә endәşmavƉare faktьn, PRZ, Ölө timer jul tөjene, „Metallist“ artele, şulaj uq Ölө qalahьnьn aytan predpriatie hem ucrezdenielarьnьn kyp kenә prizьvniktarьna sotsial-sьjnli xaraktеristikalarƉьn tөƉelmove faktьn nәmә menәn anlatьrqa? Şulaj uq Pokrovski MTS hь kolxozdarьnьn 1912 jьlqьlar prizьvь isemenә oşo kөngә tiklem igen menәn ber genә lә qьƉьl oboz ojoştormaqanlьqtarь faktьn, kyp kenә uqьv ejdarenen, klubtarƉьn hem aytan kyl‘tura ucrezdenielarenen massovoj anlatьv eştare ytkarmavƉare, prizьv turahьnda ber genә lә lozung jaƉmavƉarь faktьn nәmә menәn anlatьrqa? Nihajat, naƉanlьqtarьn hem aƉ uqьj-jaƉa belevselektәren bөtөrev hem igen jьjnavƉa jarƉam kyrhәtev esen ojoşqan gruppalar menәn sovxozdarqa jeәrelgen uqьv qajьv ber prizьvniktarƉьn yƉƉare eşlap sьqьv normalarьn ytamav Ƌare kenөnә kypme eşlap alqan ьqtarьn belmavƉare hem qajьv ber vaqьtta yƉ tormoştarьn tөƉev jahatenen in elementar qajqьrtьvƉan mәxrym bulьvƉarь faktьn nәmә menәn anlatьrqa?

Bөtә bьl faktlar in mehim politik kampania bulьv jaqьnan prizьv mәs‘әlәlerenen onlolop qalqanlьqtarь, bьndaj ajrьm predpriatie, sofxoz, kolxoz, kyp kenә kyl‘tura ucrezdenielarь hem gazettarƉьn jetәkselәre aqьmdaqь xuralьq-politik burьstarƉь jaştarƉen prizьvqa әƉerlektәre menәn bәjlәj belmәgәnlektәre, ularƉьn xeƉmәten ojoştorovƉь, QьƉьl armiaqa ularƉь predpriatie hem sotsialistik qьrdarƉьn aytan danlьqlь keşelәre menәn bergә prizьvniktarƉьn konferensialarьn hem sijottarьn ytkarergә, prizьvqa әƉerlek temptarьn kytәrergә kәrәk. Prizьv kendarendә partia hem xekymotkә prizьvniktarƉьn, bөtә jәmәqәt, xuralьq hem sovet ojoşmalarьnьn aqьmdaqь xuralьq-politik kampanialarƉь ytav julьndaqь in jaqşь eş elgelәre menәn raport birergә, dәvlәtkә igen tapşьrьvsь qьƉьl obozdar menәn, kedge sәsevde tulьhьnsa tamamlav, III kvartal promfinplanьn tulьhьnsa ytav hem aşьrьp ytav menәn raport birergә kәrәk.

Prizьvtь ojoşqan hem elgө bulьrlьq itep ytav BaşqortostanƉьn bөtә bol‘şeviktarьnьn, bөtә eşselәrenen, bөtә kolxozsьlarьnьn, bөtә prizьvniktarьnьn namьƉ eşe

INӘKOF.

DAPRIZЬVNIKTAR
NaƉanlьqtarьn bөtөralar

Maqar rajonь kylemendә 160 lap әƉ belevse hem naƉan dopризьvnik bulьp, şularƉьn 152-he Starle orloqsoloq sovxozьna 45 kenlek sborqa jьjnaldьlar. Bьlardьn naƉanlьqtarьn bөtөrev өsөn 4 urьnda likpunkt ojoştorolop, xәder өsөhө eşkә başlanь.

Doprizьvniktar arahьnda naƉanlьq bөtөrөvƉә jarьş ojoştoroldo.

I. Davьttf.
Oj. Axmirьf.

DAPRIZЬVNIKTAR
qьƉьl abоz ojoştoralar

Berjan tөbөge Iь. Sobоxanqol avьl sovetьna qaraqan işdәvlәt, Janь Usman hem Mәndәqol avьlь pirizьvniktarь qьƉьl abоz ojoştorop, 17-se avqusta 20,5 sentner igen tapşьrƉьlar.

Ojәlөmьf.

AŞLЬQTЬN BER GRAMЬN DA JUQALTMAV ӨSӨN QATЬ KONTROL‘ QUJЬRQA

HӘR BER MOLOTILKA TӘVLEK ӨSӨN BILDӘLӘNQӘN HUQJЬV NORMAHЬN MOTLAQ YTӘRQӘ TEJEŞ

8 KOMBAJЬNDЬN BEREHE GENӘ FAJBALANЬLA

Kejergade malsьlьq sovxozь rajon kyləmendә urozaj jьjnavƉa in arita barqan sovxozdarƉan hanala. Urozaj jьjnavƉь tiƉ vaqьt esendә bөterөv өsөn ajrьm fermalarƉa, brigadular hem eşselәr arahьnda sotsialistik jarьş hem udarsьlьq qullanьlmaj. Sovxoz plan bujьnsa 721 gektar arьştь 5 kөn esendә jьjnap bөtergә tejeş ine. Bьnьn өsөn 8 kombajьn ber tuqtavhьƉ eşlergә tejeş. HeƉemtәlә arьş jьjnav vaqьtьnda nej narь ber genә kombajьn eşlәne, qalqandarь tik ultьrƉьlar. Sonki, kombajьndar tejeşensә remontlanmaqandar, karәkle cәstare qujьlmaqan. Kombajьndarqa promojka (jьvьv) ytkarev menәn genә sikłanelgan. Baranndar bөtenlaj tөdatelmәqan. Mexanik Şliskof hem Bikmajьtar remont brigadahь menәn jetәkselek itmәgәndәr, remont barqan saqta ular barьp ta ajlanmәgandәr. Ular xәder Ƌa şiekhedlek kyrhәtәlәr, traktoristar, kombajnerdarqa jul kyrhatmajƉar.

Kombajnerdar bөtә Sojuz hem bөtә Başqortostan kombajnerdar konkursьna qujьlmaqandar, sovxozda 5 kөn esendә jьjnalьp bөterga tejeş bulqan 721 gektar arьş ber aj bujьna huƉьldь.

Eşselәr arahьnda politik-aqartьv eştare bөtenlaj julqa qujьlmaqan.

Oşo jьldьn mart ajьnda politaylek başlьqь Naumьj, sovxoz direktorь Jarkin qul tamqahь menәn sovxoz eşselәren xәlle tormoşio itev turahьnda qarar sьqьp, unda tybәndәge punkttar bar ine: Udarniktar esen sovxozdьn yƉak fermahьnda 10 kujkalьq jal jorto asьv, 60 kujkalьq jaslә asьv, bөtә fermalarƉa başlanqьs mәktәptәr haldьrьv, japma ьrƉьndarƉa qьƉьl nejeştәr buldьrьv hem başqalar. Lәkin bьl hanhьƉ punkttardьnpolitik aqartьv eşenәn başqahь berehe lә eşkә aşmaqan. Sonki, xuzalьq ojoşmalarь bьl eşkә iqtibar itmajƉar. „Plan bulqas ytәleve qasmaƉ әle“ tiƉar xuzalьq ojoşmalьnda ultьrьvsьlar.

Kejergade sovxozь bьl jeteşhedlektarde bөtөrergә tejeş.

Oj. Jөnsirdin.

igen tapşьrьp bөttө

Bişbylak, 25 (Başrosta). Bişbylak MTS-hьndaqь „Kanaş“ kolxozь 23 avqusta rajon komitetьna hem MTS politaylegenә bөtә kulturalar bujьnsa orloq tapşьrьv hem naturalata tylavƉe tamamlav turahьnda raport birƉe. Dәvlәtkә 1466 sentner jaqşь sortlь orloq tapşьrьldь.

Kolxoz xәder arьş şәsevde lә tamamlanь inde. Urozaj jьjnav eşendә berenselekte udarnitsa Simejonova aldь. Ul hәr kөn 1000-1200 keltә bәjlene.

Kolxoz predsedatele Ivanof, partorg Jakovlef hem Udarnitsa Simejonova iptaştar rajon gazetahьnьn qьƉьl taqtahьna jaƉьlьdьlar

UROŽAJ ЬRƉЬNDA JUQALA

Nuriman rajonь „Doorojь Nacalo“ kolxozьnda әle aşlьqtarƉьn jarlь samahь qьna urьlqan. Uraqsьlar arahьnda dissiplina nasar. Ularajьrьm eş ucaskalarьna berketelmәgandar. Irtә menәn uraq uralar, teştan hunь aşlьq huqьvqa jebәrelәlәr. Şunlьqtan eşten sьjlatь la alama.

Aşlьq huqьvsьlar arahьnda la xeƉmәt dereb ojoştorolmaqan. Unda xeƉmәt kөnө kemden kypme hәm nisek eşlavenә qarap jaƉьlmaj. Ә, bөtә keşegә lә ber tiged jaƉьla. Sonki, ajьrьm keşelәrden eştaren, eşten sьjlatьn ibәpkә alьp barьlmaj. Ular ibәpheƉ huqalar. Ә. YƉak Komitet hem Sojuz Sovnarkomьnьn, hәr ber molotelkaqa tavlek өsөn norma birergә hem ul normanьn ytәleven talap itergә, tigan qararь, unda iqtibarqa la alьnmaj.

Aşlьq huqqanda, taşьqanda juqaltьvƉarqa qarşь kerәş ojoştorolmaqan.BrƉьndan aşlьqtь ylsәmәj jebәrelәr. Brigadir Savorof ta, kladovşik Zarkof ta yƉƉarendә javaplьlьq hiƉmәjƉar. Dәvlәtkә tapşьrьv өsөn oƉatьlqan igen 5 tapqьr inde ylsәnmәj jebәrelgan.

Zarkof xәder eşlәmәhә lә qajqьrmaj. Sonki, ul oşo kengә tiklem 400 xeƉmәt kөnө „eşlәqan“. Ә. jetәkselәr bьqa bөtenlaj iqtibarhьƉ qarajƉar. Kolxozdьnştatnьj rabotniktarь, proizvodstvola eşlavse udarniktan kyp xeƉmөt kөnө almaƄqa tejeştәr, tigan zakonь ular tupaƄ raveştә boƉalar. Kladovşik Zarkoftьn xeƉmәt kөnө 400, ә udarnik (in jaqşь, kyp eşlavse) Udinьn 200 xeƉmәt kөnө bar.

1-2-se brigadalarƉa aşlьq huqьv eşe bigerak nasar bara. BrƉьn tabaqь nasar әƉerlәngan, kyp orloqtar jergә nata, tupraq menәn butala. Şulaj uq halam qaqьv nasar oşoştorolqan. Halamqa bik kyp orloq kitә. Sьj fat inspektorь ӘxmәdjanьƉ bьl jeteşhedlektar turahьnda brigadirqa belgerthe lә, brigadir Savorof „brigadirqa bojroq birmә, min yƉem belәm“ tip kenә quja.

Bьl kyreneştәr turahьnda Nuriman rajkomь nәmә tejer ikәn?

I. MURTAZIN.

ABUKOF IPTӘŞ „TAHIRЬF“ KOLXOZЬNDA

Mejәkә. Zernotresten politaylek nacal‘nigь ip. **Abukof „Tahirьf“** orloq sovxozьnьn Jәşel-Klin aylegendә urozaj jьjnav eşenen barьşьn tikşerde ham heƉemtә raveşendә tybәndәge fekerƉaren ajtte. Jәşel-Klindә kombajьndan qurqьv tendensiahь nьq kyƉә barelә. Bьl kyreneş bigerak tә—kombajьndь yƉlәşterergә telamavƉa, kombajьndьn ediekhed eşlave esen bөtә kәrәkle şarttarƉь tьvƉьrqa telamavƉa hyrattanә. Şunьn heƉemtәhendә kombajьndar bөtә kendalek eş vaqьtьnь 60-70 pr. tьn buşqa uƉaralar. Bьl toroş Jәşel-Klindә oşo kendә kombajьndar menәn ni barь 166 gektar qьna jьjnalьvьna sәbәp bulƉь. Sonki, 6 kombajьn keuenә 20 gektarƉan da artьq jьjnaj almajƉar.

Kombajьndь yƉlәşterev--unьn vatьlqan urьndarьn tiƉ tedatev genә tygel,ul vatьlqan urьndarƉь tiƉ tanьv qьna tygel, bөlki edlekhed, his ber vatьlvhьƉ eşlavdә. Bьl inde—bөtә agregatьn jөreşen, motorƉьn eşmәkәrlegen dereb belev, aşlьqtьn bejeklegenә, qujьlьqьna hem qьjlь bulmavьna qarap xatergә alьv tigan hyƉ. Bьl in jaqşь kombajnerdarƉьn tәzribәlәren qullanьv tigan hyƉ. Jәşel-Klin traktoris hem kombajnьrdarь oşo talaptarƉь praktikala qullanmajƉar, tөrlip raveşendә 1-se tiƉlek hem ber terle gaz menәn jerejƉar. VatьlvƉar, tuqtalьp torovƉar şularƉan tьvalar.

Şul uq avьr şarttar esendә kombajner—**Dimedesten 9** hem unan da kyp qektar aşlьq jьjnavь, unьştь tere keşelәr xәltkanen kyrhәtep tora.

Bьlardan başqa ip. Abukof Jәşel-Klindә kombajьnlaştьrьvƉь ojoştorov mәs‘әlәhenә jetәkselerden halqьn, өbtәn genә qaravƉarьn, juqaltьvƉar menәn kerәşten jomoşaq bulьvьn, dalmi agregattarƉьn bulmavьn, kөndelek eştcn qatь tertibe bulmavьn, bunkerdarƉьn yƉ vaqьtında buşatьlmavƉar ьn kyrhәtep ytte.

Politaylek ip. **Abukoftьn** kyrhәtmәlәre bujьnsa bөtә jeteşhedlektarde bөterөvƉә praktik eşkә kereşte. „Jәşel-Klinqa dur iqtibar birelә. Şunьn heƉemtahe bularaq begen kamaajьndar menәn aşlьq jьjnav 166 nan 206,75 gektarqa kytərelde.

Z. Bajan .

ZINNӘTULLIN UROŽAJ JЬJNAVƉЬ HUDA

Urozaj jьjnavqa әƉerlek vaqьtьnda „Başqortostan“ kolxozь jetәkselәre:

— „Hej... kyrmәgәn eş tygel әle, jьjnarьƉ da, huqarьƉ da, jerdә jatьp qalmaƄ“ tinelәr. Ular yƉƉarenen kөstarenә bşandьlar... hәm tьnьslandьlar.

Urozaj elgerde. „Başqortostan“ kolxozьnda lobogrejkalar da, molotelkalar da, berehe lә әƉer tygel. Barьnь la vatьq, telәhә qajƉa tuƉьşьp jatalar. Ә, eş—Ƌur, javaplь! 684 gektar bojƉaj, holo, arьş kyl‘turalarьn juqaltьvhьƉ jьjnap alьrqa kerәk.

10 kөndә urьp, kөltәlergә bәjlәp, ebkertkә halьp bөterga, tip grafik plan tөƉeldә.

Xәder kolxozdьn urozaj jьjnaj başlavьna 10 kөn tygel ber aj vaqьt uƉƉь. Ә, unda nej narь 494 gektar qьna aşlьq urьlqan. Xurlьqlь tybәn temp! Urьv menәn keltegә bәjlev arahьnda Ƌur eƉeklek. Әle sabьlqan aşlьqtarƉьn lәqәt 30 protsentь qьna, keltalergә bәjlenqan. Ebkertkә halьv eşe lә hun siktә akeren bara.

LabogrejkalarƉa tәzribәheƉ keşelәr eşlajƉәr. Ular urьv normahьn jartьlaş qьna ytajƉәr. Ә. maşina aik jьş vatьla, timerlek aldьnan kitmaj. Labogrejkala eşlavse Şajaxmatьf menәn Selajmanьltar 3 kөn esendә maşinanь 14 tapqьr vatьlar.

Kolxoz әƉerlekhed kөjensә aşlьq huqa başlanь. Berense huqьlqan igen dәvlәtkә tapşьrьlьrqa tejeş ine. Lәkin „Başqortostan“ kolxozьnda kulak politikahь xekem hәrә. Unda 142 sentner aşlьqtь huqьp, byleşep alqandar.

Kolxozda polevod bulьp kulak malajь Kәrimof urьnlaşqan. Ul ber nәmә lә eşlamaj, ә dissiplinanь tarqata. Kolxoz predsedatele Zinnatyllin uqa kile şep qaraj.

Dәvlәkan Rajzohь bьqa nәmә tejer ikәn? Oj. RӘZӘP

MAQTAVLЬ UDARNIKTAR EŞLӘJƉӘR

„Krasnaj klyc“ kolxozь urozaj jьjnavƉa Mişkә rajonьnda in aldan bara. Ul arьş hәm haban aşlьq kul‘turalarь jьjnavƉь rajonda berense bulьp tamamlanь. Hәm bьl kul‘turalar bujьnsa dәvlәtkә igen tapşьrьv, MTS qa naturalata tylav planƉarьn tulь ytane. Transport brigadahьnda maqtavlь udarniktar eşlajƉar. Transportta eşlavse Mostajof, Kugubajьf, Şamsejeftar brьjcka menәn ssьjp punktqa tavlegenә 24-әr sentner igen taşьnьlar.

Urozaj jьjnavƉa Gәrәjef, Sajfyllin hәm Aleksandьroftar maqtavlь eş elgelәre kyrhәtәlәr. Ular qul menәn 0,15 ga urьrqa bildәlәngәn normanь hәr vaqьt 0,23 gektarqa jetkerep ytaj kildelәr. Ular keltә bәjlav normalarьn da artьrьp ytanelәr. Ә, maşina menәn urьvsь udarnik Şakirof kөn hajьn normanь artьrьp ytane.

Osipof brigadahь haban aşlьqь kul‘turalarьn jьjnavƉь rajonda berense bulьp tamamlanь.

Urozaj juqaltьvƉarqa qarşь qatь kerәş barƉь. Pionerlar başaq jьjnanьlar. Ular jьjnaqan başaqtarƉan 16 sentner tada aşlьq huqьp alьndь.

IGEN PLANЬN TULTЬRƉЬQ

Aksyn, 26 (telegraf bujьnsa). Aksyn MTS-ь xeƉmәtendәge „Dim“ kolxozь. Mejәkә rajonьnda berense bulьp 25-avqusta dәvlәtkә jьlьq igen tapşьrьv planьn tulьhьnsa tamamlanь.

Unda urozaj jьjnav unьşlь nara. Arьş kylturahь tulьhьnsa, bojƉajƉьn 80 protsentь, holonoq 76 protsentь xәder eƄkerttarqa halьnqan.Kolxoz 1-se sentnerƉa 6 MTS qa naturalata tylavƉe tamamlaj.

Kolxoz predsedatele--**Battalьf**
Tajcenof

„QЬƉЬL TORMOŞ“—IGEN TAPŞЬRЬVƉA ALDA BARA

Dәvlәkan rajonь Ismәqil avь sovetь „QьƉьl Tormoş“ kolxozь dәvlәtkә igen tapşьrьv planьn tulьhьnsa tamamlanь. Unda bөtә aşlьqtar urьlьp, eƄkerttarqa halьnьp bөttө. Tik hunqь, tarь kylturahь qьna urьlmaqan. Xәder qьƉьv rәveştә tarь urьv, aşlьq huqьv eştare bara.

Kolxoz kedge sәsevde tamamlav aldьnda.

Ә. Safin

ARЬŞTЬ HUQJЬP BӨTTӨK

„Aqqol‘aj“kolxozь aşlьq urьvƉь unьşlь tamamlanь, arьş kul‘turahьn huqьp ta bөttө. Hәm dәvlәtkә arьş tapşьrьv zadaniahьn tuls ytәne. Xәder unda qьƉьv rәveştә bojƉaj, holo kyl‘turalarьn eƄkertlәv hәm huqьv eştare bara.

Ul Dәvlәkan rajonьnda aldьnqь kolxozdar safьna sьqьv өsөn kөrәşa.

Sьrtlanof.

EƄKERTTӨR HAQLANMAJ

Byzdәk. „QьƉьl Majaq“ kolxozьnda aşlьqtarƉan kynelie eƄkerttarqa halьnьp bөtөp bara. Lәkin eƄkertlәgan naqьtta juqaltьvƉarqa qarşь kerәş alьp barьlmaj. EƄkertlәv urьnьna ьrƉan tabaqь jahalmaqan. EƄkert tirәlare heperelmaj,qojolqan başaqtar tuƉьşьp jatalar. Ber mer urьnda10dan artьqna aqbulьvqa qaramaƄtan unda kendelge qaravьl qujьlmaqan.

Kөltә taşьqan saqtarda la juqaltьvƉarqa qarşь kerәşelmaj. Kөltaselәr attarьna tojƉaj kөltәhe aşatalar. EƄkert tirәhendә qaƉ, qoş-qort tulьp jerej, bьqa ber kem dә iqtibar itmaj.

Kolxoz predsedatele kөn hajьn şul eƄkert tirәlarenan ytep jere hә lә, bьl jeteşhedlektarde kyrmaj.

Kyrevse

SUJЬN, QOROS, PROKAT

26 avqusta Beloret domnalarь 214 tonna (tavlek zadanienan 107 pr.), **Jegaze domnahь** 39 tonna (tavlek zadanienen 86 pr.) sujьn qoƉolar.

Marten mejestare 274 tonna (tavlek zadanienьn 89 pr.) **qoros**, standar 282 tonna (tavlek zadanienьn 89 pr.) **prokat** alrƉelar.

SORTLЬ AŞLЬQTARƉЬ JЬJNAV

HӘM DӘVLӘTKӘ TAPŞЬRЬVQA AJЬRЬVSA IQTIBAR

Stalin iptaş, partianьn XVII s‘ezьnda jahaqan dokladьnda, sortlь kul‘turalar mәs‘әlahe beƉdә bьqa tiklem ytә butalqьs hem tejenle bulьvь, ul tejendetiderak sisev kerәklegen kyrhәtep uƉqajnь.

Mәs‘әlәnen bьlaj qarqa qujьlьvь asьq. Sortlь kul‘turalar jerle sorttarqa qaraqanda 10-20 protsent artьq urozaj birәlar. Kyp sorttar xәderge **mexanikleştьrьlqan** urozaj jьjnav, sәsev şarttarьna unajlь itep jeteştererilgendar. Sortlь aşlьqtarƉьn sьjfatь la juqarь bula. Jerle sort boƉajƉa aqhьm matdahe 15-17 protsent taşkil ithe, sortlь bojƉajƉarda 20-22 pr. tarqa jetә, obsolyt avьrlьqь (naturala) juqarь bulьv hem başqalar. Bьna ni esen parliaньn XVII s‘ezdь ikense bişlьlьq adaqьnda sortlь sәsev majƉanь 75 pr. taşkil itergә tejeş, tine.

Sortlь aşlьqtar sәsev majƉanьn 75 pr.qa jetkerev esen keraş xәderƉәn yk başlanьrqa tejeş. Bedden Başqortostanda xәder tada sortlь kul‘turalar sәsev majƉanь jьldan jьl arta bara. Lәkin unьn **tada sortlьlьqьn** juqaltmav esen kerәş aik nьq aqhaj әle. Mirbal esen **Ölşej** sovxozьn qьna ajlьq. Bьl sovxozqa 1932 jьlda Tönjaq Kaikazdan ber tigan sort bojƉaj „Melanapus 069“ kilterep sәselgajne. Bьjlьqь aproqatsia (sorttarƉьn tadalьq dәrәqatsia belev eşe) „Melanapns69“ tada sortlьqьn bөtenlaj juqaltьvьn kyrhәtә. Bьnьn tөp sәbәbe, uƉqan 2 jьlda sortlь aşlьqtarƉь jьjnavƉaqь in jaqaj agrotexnik qaqidәlәr ytәlmәv ikәn. Alьnqan mәqlymattarqa qaraqanda bөtә elkә өsөn tada sortlь kul‘turalar jeteşterә torqan kyp kenә kolxozdarьnьƉ da Әlşej orloq sovxozьnьn xatalarьn qabatlajƉar. HeƉemtәlә beƉ, 1937 jьl adaqьna bөtә sәsev majƉanьnьn 75 pr.tьn tada sortlь orloqtar menәn sәsergә, tigan direktivanь jarьlaş ta ytaj almajьƉ.

Tada sortlь kul‘tura, tip tik ber hьƉqtan sьqarьlqan yƄem lekkә ajtelә. Sәsev, aigerak tә urozaj jьjnav vaqьtьnda haqlьq menәn eş itmәgendә, ul yƉenen tada sortlь yƄemlek bulьvьn aik tid juqalta. Sonki uqa başqa tөr kul‘turalar hem naşqa sorttar qatьşalar. Mәtәlәn, tada sortlьlьqьn juqaltqan „Melanapus 069“ da, Tsezium III“, „Lutessenes 062“ hem başqalarƉь osoratьrqa bula. Bьlardьn berehe jomoşaq, berehe qatь aujdaj bulьvь qьna aƉ, qalqan bөtә sьjfat bildәlәre lә terlәsә. Ajrьm kul‘turanьn tada sortlьlьqь juqaltьv şulaj bula inde. Bьnь hәr ber kolxozsь, kolxoz jetәksehe jaqşь belep, ki skladta haqlav his jaramaj Hәr ber sort esen ajьrьm kelәt jaki amnar bulmaqanda (bьlaj haqlav in jaqşь juldan hanala) buralarqa halьv tәrtine bьlaj: „Jtajek berense nomer buraqa „Lutessenes 062“ aujdajь halьnqanda, ikense nomer

TAŞLЬ MTS POLITBYLEQE

JUQALTЬVÐARQA QARŞЬ KƏRƏŞTE OJOŞTORORQA

BƏDQETDINEF BRIGADAHЬ

JERDƏRENDƏ BER GENƏ BAŞAQ TA JATЬP QALMAJ

IGEN JЬJNAV, DƏVLƏTKƏ IGEN TAPŞЬRЬVDA

TEMP HƏM SЬJFAT ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

(Taşlь MTS-hь politaylege nacal'nigь Oj ə B B ə S E F ipteş menən həjləşev)

Bəgən bedden aldьnьddə—urozajdь juqaltьvhьd jьjьp alьv nurьsь tora. Urozaj jьjьv eşenen təvge kəndərenən yk sьjfatqa iqtibar jynəlelde.

Bed bьl tep ustanovkalardь nisek ytəjbed hun? „Qьdьl Ural", „Antonofka", „Oьdьl tav" kolxozdarьnьn brigadalarьnan başqa bətə brigadalarda la japmalь ьrdьndar tedenek.

Beddeu MTS kolxozdarьnda igendərde kelləgə bəjlav eşe nasar tygel. Sabьlqan igendərden 89 pr. tь kelləgə bəjlangan. Jadqь igendərde kelləgə bəjləv ber ad artaraq qala—bında ul 70-80 pr. tan da artmaj əle.

Igendərde ebkertləvdə, əgər tarihv kestere jeteşməgən es kolxozdь almaqanda, bed **rajon dəvməlendə iq bərense** urьnda qaralьd. Bed nəşaqtardь tьrma hәm qul menən jьjьv eşen ojoştordoq. Hər ber urqьs ma şinaqa orlog tolqostar qujlьdь.

Urozaj jьjvdьn sьjfatь əsən kereşkə salalar xdmətenьlьqtьrьv ək jomoşaq ikənlegen əjtep yterqə kərək. Bьl ajrьm vaqiqalarda uqutvsьlardьn passivlьqьnan da kilə.

Taşlь MTS hьnьn kolxozdarьnda urozaj jьjьv eşenen dəjem barьşь nej xəldə hun? Arьştar sanьlьp hәm ebkertlənep betkən. Jadqь aşlьqtardьn 65 pr. tь sabьlqan. Şulajda urozaj jьjьv eşe ale haman da aqьrьu bara. Bьnьn tep sanəptərenən berehe kolxozdardьn ale haman da terlə eştərde ber berhenə bəjləp bara belmevdərenən tora.

Igen tapşьrьv ələ a q ь r ь n bara.

Dərəb, jьlьq igen tapşьrьv planьn 25 tən alьp 30 pr. qa tiklem tultьrqan kolxozdar („Qьdьl bajraq" kolxozь h. b.) hәm şular menən ber qatardan bedde qojoroqta hejralgan kolxozdar da bar. Məsələn, „Qьdьl tav" kolxozь ni barь 1,7 pr., „Proletar"—1,9 pr. qьna tapşьrqan hәm bajtaq qьna kolxozdar bətenləj igen tapşьrmaqandar („Qьdьl armia", „Qьdьl Ural", „VI-sь s'jezd" kolxozdarь).

Dəvlətkə orlog tapşьrьv eşen oдaqqa hudьvdьn səbəptəre RajZO nьn eşlekhedleqenən kilə. RajZO bajtaq qьna kolxozdarda arьştь başqa kolxozdar menən sorthьd arьşqa alьştьrьv esən sortlь arьş itep bronirovajt itkən. Şunьn menən bergə, kyp kenə kolxozdarqa yddərendə bulьvqa qaramaqtьn sortlь arьştar tabьrqa təqdim itelgən. Bьl kolxozdar, əlbittə, bьqa rizi bulmaqandar. Hədəmtələ kyp kenə kolxozdarda bronirovajt itelgən arьştar xərəkəthed jatalar.

Məsələn, „Kereş" kolxozь dəvlətkə arьş tapşьrьvdь şunda uq ytəj alьrlьq bulha la, arьşlь sortlь arьş itep haqlap tora, başqa kolxozdarda la oşondaj uq xəl.

Dəvlətkə qarşь tendensialərde bar. Məsələn, „Capajef" kolxozьnьn predsedatele (partia aqzahь) təvge huqьlqan igende kolxozьslarqa eləşep birgən.

Dəvlətkə qarşь tendensialər, urlavdaj menən qəjeplangən kesilər jьldam xəkemitelmajdor. Məsələn, dəvlətkə qarşь tendensia turahьndaqь bereşьrьvndə adna elek rajon prokurorьna birelhə la, oşəkengəliklember xəbər də juq.

MTS direksiahьnьn maşinalardь dərəb bylə belmәve lə igen tapşьrьvdьn jomoşaq natьvna ber ad tə'bir itə. MTS direksiahь maşinalardь ayigan vaqьtta „Qьdьl armia" kolxozь betenlej onotolop qalqan. Hədəmtələ kolxoz dəvlətkə ber gram da igen tapşьra almajan.

„Qьdьl bajraq" kolxozьnda es kən huqьrlьq qьna igen qalqan. MTS direksiahь huqьv eşen edəp molotilkanь „Qьdьl Ural" kolxozьna kyserə. Ə „Qьdьl ural" kolxozьnda igen huqьvqa ber nəmə lə ədərlənmәgən bula. Molotilka tik uitьra.

Komandьndar maksimal' rəveştə tajdlanьlmajdar. Komandьndarqa arьş sabьvqa norma eşlənmagən. Bьl kərək kolxozdar tarafьnan bulhьn, şulaj uq xatta MTS direksiahь tarafьnan da komandьnqa qarşь nastroenlelar bulьvdan kilə. Bьndaj nastrojenielar norma menən ucaskalar birmәjtən komandьndardь jaŋьlьş urьnlaştьrьv hьduqь bujьnsa nara.

Bed igen tapşьrьv eşen jьldam rəveştə jəjep jebərevgə qamasavlaj torqan səbəptərgə qarşь qьtqьv kereş alьp barьp, dəvlətka igen tapşьrьv eşen 15-se sentəbergə tiklem tamamlavdь ydeuedden burьsьbьd itep qujabьd.

Bedden MTS rajonьnda partia aqzahь 32 hәm kandidattar 22 keşe ibaplana. 3 partgruppa bar. Partia-komsomol jadrohь-3. Partia, komsomol gruppalar 3. Partia-komsomol gruppalarь bulqan kolxozdarda partia-mossovj eştər şaqtaj jaqşь qujьlqan.

Partia ojoşmahьnьn tep jeteşhedlektare partia aqzalarьnьn kyselenen ad uqьj-jada belevdərenən tora. Bətə partia aqzalarьnьn 60 pr. tь samahь ad uqьj-jada belələr. Lakin Şunьn menən bergə, ular eş praktikahь menən qorallanqandar hәm kolxoz proizvodstvohь eşendəalda baralar.

Bed urozaj jьjьv kompaniahьnda qatьn-qьddar xdmətenen bьqtьrьvqa nьq diqqət itəbed.

Qatьn qьddar zvenolarqa bytendelər. Hər ber zveuola qatьn-qьddardan zvenovod qujьldь. Zveno yden ajrьvsa başqort kolxozdarьnda nьq aqlanь. Qatьn-qьddardan brigadir jardəmselərь alьdəlande, bular kolxoz idarahьnda qatьn-qьddar tarafьnan qudqatь'qan mehim prinsipial' mas'ələlərde xəl itələr. Qatьn-qьddardь proizvodstvoqa tulьhьnsa bьqtьrьvdь tə'min itev esən hər ber kolxozda la jəsla asьldь. Şulajdь qatьn-qьddar arahьnda partia-massovoj eşten ale jomşaq qujьlqanlьqtьn ajtep yterqə kərək.

Qatьn-qьddar urozoj jьjьv eşendə jaqşь eş elçelere kyrlətələr. Ular arahьnda aktivlьq ək juqarь. Keltəne təqət qatьn-qьddar bajlədər, tip ajterlek.

Bed urozaj jьjьv eşen juqaltьvhьd atqarьrьd hәm dəvlətkə igen tapşьrьvdь 15-se sentəberdən də hunqa qaldьrmaj tam imlarabd tip nьq bşanabьd.

Minen jerdəremdə ismaiham qaplanь. Keskəj genə, lakin kapriz'lь Dim jьlqahь ydenen hьvьn itke jьlqalar, kyldər hәm hadlьqtar bujlap jəjelderde. Hьv aqьmь esən eşlənqən kanavdar tuldь. Hьv nasьjp'tь jь. va başlanь, ydenə jul halьv esen ul hər minut hajьn nasьjp'tь kimerə. Bьqa qarşь saralar kyrelgən bulha la, hьv jende. Baltas hәm Boarof kyldəren kərtələgən nasьjptь hьv jemerde hәm kestə tavьş menən Aqdelgə qaraj jynəlde.

Ədəkləkkə bətə eşselər mobilizirlendь. Kendəd hәm kisen vagonetkalar menən balsьq taşьnьlar, şpuntlar qaqьldь. Lakin hьv jul horaj, ul taqь la nasьjptь jemerev qurqьnьsьn tьvdьra. Bik kyp xedmət tygev hədəmtəhendə genə jul eşkə quşьldь. Janьnan eş qajnaj başlanь. Parovozdar tavьş jьraqqa urmandarqa janqьranь...

200 km. artqь balsьq tygelde. Lakin nasьjp' tiз ber artqan tablə tygel. Hər ber tygelgən km. balsьq hidəlmabtan ataqa syqə bara. Bikkypxedmət tygelə.

Nisek tə nulha nasьjp'tь bildəlangan qьddь tamqaqa tigedlərgə kərək. Lakin uqa tigedlərgə ək alьd ale. Unьn esen ber nisə un menləgən genə tygel, jədər mentəgən km. grunt qa balsьq tygergə kərək. Unь qьdьl bildəgə tiklem jetkerg'əstə ale. Dim pojmahь kyp jьldar bujьnsa tedəvselərden ioqtinarьn ydenə jəlep ltəsək.

Tik Işembaj menən Dim arahьnda jeregən passazir qьna, abьda sikhed kyp keşe kesə tygelgənlekte ujlamajьnsa, nasьjp'tь solqap alqan hьv qa qarap ytəsək...

V. KOLOBANOF.

ƏFƏ IŞEMBAJ TIMER JULЬ TƏDƏLƏŞƏNDƏ

DIM STIXIAHЬN JENGƏNDƏ

Tort sьqarьv avьr eş. Lakin torf ebtenə timer jul halьv taqьla avьrьraq.

1933 jьldьn sentəbrendə desətnik Lişutin hәm Andronikofta, tedeləştən berense pionerdarь Leznef, Gredasof hәm Kondratjef menən trassalar edlәv eşen ytkəndə, ular tup tura Dim jьlqahь pejmahьnьn in avьr eş bulasaqen əjitelər. Hәm bьl təzrinə e desətniktardьn başьna, şunda uq, timer julda bьl tori hadlьqьn əjlanep halьv məsələhe tьva. Hadlьqtьn tərənlege urьnlarь menən 6 metrqa barьp jetə. 33 jьldьn kedəndə pojma jaraqhьd bulьp qaldь. Lakt tedeləştən baş inzener **Nazarof** kilə lə trassanь his ber ydgəreşhed qaldьrьrqa prikaz birə. Tuqьp jetməjən torf qallamdarь xatta ttardь la yd ebtərendə tota almanьlar.

Dekəbr başlarьnda pojmala berense aulta tavьştatь işetelde.

Şul uq vaqьtta desətnik Lişutin jetəkselegendə 20-se piket eşseləre 35 piketqa pojezd ytkərev əson tьrьşьp jul haldьlar. 35 piket pojmanь jenevden eş ydəge bulьp qaldь.

Grabardar Leznel hәm Gredasoltardьn 7 piket tavьnda torf hadlьqьna balsьq taşьp jerevdəre kelke genə bulьp kyrenə ine. Lakin bara-bara bətə tav bujlap ək kyp grabsrdar urьn taşьlalar.

Tunqan qьdьl balsьqtь kəjlə hәm kerəktər menən qadьv ək avьr bulьdь. Xatta jul tedev eşe menən tanьş bulmavsalar da ən daj juldar menən pojmanь teplap bətərevden jenel eş bulmavьn ək asəq anlajdar ine.

Ojinvar ajьnda 35piketta grabardandar tedeləşe bujьnsa berense eştər başlandь. Proran jardəmsьhь ip. Zətkin jer eştəre məs'ələhendə bik odaq bəxəbləşe. Ul eşte juqarьnan tygel, tybəndən, nol'dən başlarqa hәm əkerenlap ta'dь kibə-kibə barьv menən balsьqtь voganelka jəkt parovoz menən taşьrqa məmkinlek tьvdьrьv məs'ələhen alqa hərdə.

Matəuqat ip. Zetkin təqdimen bik tid elep alьv menən bergə unьn bьl qimmətle təqdimdəren formoşqa atqarьvdь talap itte. Ul təqdimdər qabul iteldelər. Grabardardьn altarь irken tьn alьp qaldьlar. Ular inde xəder jete metr bejeklekkə kytərelməjdar. Tavdь kibev eşe nol'dən başlandь.

„35 pikettaqь ukladkaqa plotno ədərlərgə"—20 piket eşselərenen partianьn 17 s'jezьna byləktərə osə buldь. Bьl jəktəmənen bətə qьjnьqь qinvar planьn vaqьtьnan alda ytavdən qibarat buldь. Ip. Molotof, Kaganovic dokladtarьn kin ojranəv eştə kibken hьnьlьş jahanь. Nasьrol, Kondratjef, Curakof h.b brigadalar yd ara jarьşьv menən zadanielarьn 200 pr. qa tiklem ytənelər. Eş tempьn taqь la ybterev esen desətnik Lişutin tedeləşkə janь kilgən qadaqtardan zabojdan qar taşьv esen osense smena ojoştordo. Bьl saralar zabojsiktarqa yd eştaren taqь la alqa jeəərevdə dur jardəm buldь.

Esserlərden jaqşь eş başlanqaplanь. Keskəj genə, lakin kapriz'lь Dim jьlqahь ydenen hьvьn itke jьlqalar, kyldər hәm hadlьqtar bujlap jəjelderde. Hьv aqьmь esən eşlənqən kanavdar tuldь. Hьv nasьjp'tь jь. va başlanь, ydenə jul halьv esen ul hər minut hajьn nasьjp'tь kimerə. Bьqa qarşь saralar kyrelgən bulha la, hьv jende. Baltas hәm Boarof kyldəren kərtələgən nasьjptь hьv jemerde hәm kestə tavьş menən Aqdelgə qaraj jynəlde.

Ədəkləkkə bətə eşselər mobilizirlendь. Kendəd hәm kisen vagonetkalar menən balsьq taşьnьlar, şpuntlar qaqьldь. Lakin hьv jul horaj, ul taqь la nasьjptь jemerev qurqьnьsьn tьvdьra. Bik kyp xedmət tygev hədəmtəhendə genə jul eşkə quşьldь. Janьnan eş qajnaj başlanь. Parovozdar tavьş jьraqqa urmandarqa janqьranь...

200 km. artqь balsьq tygelde. Lakin nasьjp' tiз ber artqan tablə tygel. Hər ber tygelgən km. balsьq hidəlmabtan ataqa syqə bara. Bikkypxedmət tygelə.

Nisek tə nulha nasьjp'tь bildəlangan qьdьl tamqaqa tigedlərgə kərək. Lakin uqa tigedlərgə ək alьd ale. Unьn esen ber nisə un menləgən genə tygel, jədər mentəgən km. grunt qa balsьq tygergə kərək. Unь qьdьl bildəgə tiklem jetkerg'əstə ale. Dim pojmahь kyp jьldar bujьnsa tedəvselərden ioqtinarьn ydenə jəlep ltəsək.

Tik Işembaj menən Dim arahьnda jeregən passazir qьna, abьda sikhed kyp keşe kesə tygelgənlekte ujlamajьnsa, nasьjp'tь solqap alqan hьv qa qarap ytəsək...

Qotdronop aqqan hьv aqьmь 35 piketqa tiklem bətə pojmanь aer başaq taeq almatьhьqьd, ti brigadir Bədqetdinef.

Hamьsьnlap ta unьn batьvdarьnda ber başaq ta tanьp bulьrlьq tygel.

„Kereş" kolxozь arьştarda, hololdarda hәm bojdajdarda sabьp kettę. Xəder ebkertlev hәm huqьv eşe bara.

„Kereş" kolxozь avqust ajьnьn igen tapşьrьv planьn artьrьp ytəne. Elevatorqa jaqşь sьjfatlь igendər tapşьra. Dəvlətkə igen tapşьrьv esen maxsus transport brigadahь bar. Igen tapşьrьv planь dəvlətkə igen tapşьrьvdь 12-se sentəbrdandə hunqa qaldьrmaj tamamlav ibəne menən tedelde. Ə.

IŊALDA

2-BRIGADA

„Lenpoueda" kolxozь „kereş" kolxozь menən jarьşa. Sotsialistik jarьş ojoştorov nigegendə berenselekte jenep alьvdь „Lenpoueda" kolxozьndaqь partia təv ojoşmahь ydenen eşenen ydəge itep qujqan.

Kommunistar, komsomoldar, teləktəştər bətə brigadalarqa berketelgəndər.

Brigadalar urozaj jьjnavda sifat kyrhətkestere esen yd ara jarьşalar.

2-brigada iq alda bgra. Igen jьjnav mətendə bьl brigadanьn ber genə atь la jonsomaqan.

Brigada batьv stanь ojoştorqan. Şuqa kyrə eş kendere tьqьdlatьlqan. Briaqda aşlьqtь 70 pr. ebkertlegən. Urqьs ma şinalarqa daimi eşselər berketelgən. Bьl brigadanьn brigaditь **kommonis il'jasь** aldьnqьlqtь alьrmaь esən kerəşə.

6 brigada bətə brigadalarqa qaraqanda la iq a tta bara. Unda xedmət dissiplinahь tyban. Attardь tarьtalәv nasar. Huqьv normahь ytəlmaj. Senki bьndeşkə ək hunlap to'onalar. Kolxoz idarahь janьnda hәm hər ber brigadala „temp taqtalarь" ojoştorolqan. Uqa aldьnqьlar, şulaj uq qojroqta hejrəlevselər eş kyrhətkestere menən jadьla barьla.

Qajhь kolxoz jeqep sьqa?

Bəgenge kyrhətkestər „Lenpoueda" kolxozьnьq alda barьvьn kyrhətələr. „Lenpoueda" kolxozь urьvdь „Kereş" kolxozьnan alda betergən. Etkertlav hәm huqьvda la ul alda bara.

Bьl kolxozdaqь partia təvojoş mahь juqaltьvqa qarşь kerəşkə nьqlь iqtibar itə. Başaq jьjnav eşenə balalar xedmətə ojoştoroloqan. Dəvlətkə igen tapşьrьv esen 5 brickenən qinarət maxsus transport brigadahь ojoştoroloqan. Igen turanan-tura malalilkanan punktqa odatьla. Transport brigadahь kənenə 2 tapqьr jullaj.

Igen tapşьrьvdь 12 sintəberjə tamamlav esen partia ojoşmahь bətə kesə menən kerəşə. Lakin şulaj bulьvqa qaramaqtan brigadalarda parti-massovoj eş jomoşaq jəjeldərelgən. Bregadalarqa qazit aldьrьlmaj. Kommunistar ydəre lə gəzita aldьrmajdar.

B.

JUQALTЬVÐARQA QARŞЬ KƏRƏŞTE BƏDQETDIN BRIGADAHЬ HЬMAQ OJOŞTOROQЬDƏ

„Kereş" kolxozьnьn partia gruppahьnda 17 keşe ibaplana, şulardan 4-he partia aqzahь hәm 13-e kandidattar. Partia gruppahь ergəhendə 5 keşenan torqan telətkəştər gruppahь bar.

Partia aqzalarь hәm kandidattarь bətəhe lə brigadalarqa berketelgəndər.

Partia gruppahьnda 4 keşe bətenləj uqьj-jada belmaj hәm 7 keşe uqьj-jada belə. Uqьj-jada belmavselərgə uqьj-jada belevse iptaştar berketeldelər. Uqьj-jada belmavselər menən ad belevselər arahьnda qьbqa vaqьt esendə nik ladiqь səievdə 8 kommunist gramotnьj bulьv esen jarьş udarnik hanalьp nyləklandelər. Partiahьd aktiv menən eş julqa halьndь. Un kendə ber tapqьr ular menən konəşməytkərelə.

Partia gruppahьnьn jaqşь eştəve hədəmtəhendə „Kereş" kolxozь Taşlь MTS-hьnda bətə kyrhətkestər bujьnsa alda bara—urozaj jьjьv kampanlahьnda la ul qalьşmaj Urozaj jьjьv hәm dəvlətkə igen tapşьrьv eşen jьldam temptar menən tamamlav esen sotsialistik jarьş hәm udarьslьq kin rəveştə jəjep jebərelde. Urozaj jьjьvda jaqşь sьjfatlь itep eşlev jahətenən **Bədqetdinef brigadahь**—7-se brigada iq jaqşь briqada bulьp hanala. Bьl brigadala urozaj jьjьvdьn sьjfa k bik jaqşь.

Minen jerdəremdə ismaiham ber başaq taeq almatьhьqьd, ti brigadir Bədqetdinef.

Hamьsьnlap ta unьn batьvdarьnda ber başaq ta tanьp bulьrlьq tygel.

„Kereş" kolxozь arьştardь, hololdardь hәm bojdajdardь sabьp kettę. Xəder ebkertlev hәm huqьv eşe bara.

„Kereş" kolxozь avqust ajьnьn igen tapşьrьv planьn artьrьp ytəne. Elevatorqa jaqşь sьjfatlь igendər tapşьra. Dəvlətkə igen tapşьrьv esen maxsus transport brigadahь bar. Igen tapşьrьv planь dəvlətkə igen tapşьrьvdь 12-se sentəbrdandə hunqa qaldьrmaj tamamlav ibəne menən tedelde. Ə.

QK TIMER JULЬN HATЬVTURAHЬNDA

BARQAN HƏJLƏŞEVDƏRGƏ

JAPONIA NINDƏJ AŊLATMA BIRƏ

Tokio, 27. Bəgən kis tьşqь eştər ministriegenen „Tokiola Xirotanьn vasitasьlьqь menən barqan QK timer julь turahьndaqь hejlaşevdərden barьşь" turahьnda ki t raveştə beldereve batьlьp sьqtь. Belderevdə „Japonia xəkymətenen QK timer julь turahьndaqь məs ələnen unąjlь hәm qənəqətlənerlek rəveştə xəl iteləsəgenə hamanda bşanqanlьqь" kyrhətelə. Belderevdə ьlaj liela:

— „QK timer julьn Manczuriaqa birev turahьn da 26-sь ijyldə Japonia xəkymətenen v asilasьlьqьnda başlanqan SSSR menən Manczou—Go arabьndaqь hejlaşevdərden başьnda sovet vəkile QK timer julь əsən xaqtь altьnlata 250 million hum jakt sovet xəkymətenen rəsmi kursь bujьnsa 625 million ien təqdim itte hәm ьnan tьş timer julda eşlavse sovet xedmətkərdərenə tejeşle sьqьv posobialarьn Manczu-Go tylər tigən məs'ələne qujdь. Manczuria vəkile timer jul tedeləşenen Manczou—Goda barqanlьqьn, şulaj uq QK timer julьn SSSR menən Manczou—Goдьn urtaq idara itkənlegen ibəpkə alьp, jul xaqь 50 million ien itep bildələnergə tejeşle tigən təqdimde jahanь. Şunan hun sovet delegatsiahь təvge sьjfatь altьnlata 50 million humqa kəmetergə təqdim itte. Manczou—Go juldьn bətə aktiven alьr hәm juqarьla kyrhətelgən balanstaqь passiv esen javaplьlьqtь qabul iter, ə SSSR batьvsь bulqanlьqtan, sovet xedmətkərdərenə sьqьv posobialarьn SSSR tylər tigən şart menən, juldьn xaqьn 50 million iendən 100 million iengə tiklem arttьrьrqa təqdim itte.

Lakin sovet vəkile təqət 25-se majda qьna, SSSR-dьn xaqь 10 million iengə kəmetergə riza ikənlegen kyrhətep javap qajtardь. Hejlaşevdər qajlanan tupikqa qalьv qurqьnьsь abtьnda qaldьlar. Bьl xəl turahьnda Xirota sovet ilsehenə sьqьv posobialarьn Manczu-Go tylәv şartь menən QK timer julь esen 100 million ien xaq qujьv nigedendə hejlaşevdərde tamamlav planь tapşьrdь. Sovet vəkile bьl planqa javap itep QK timer julь xaqьn 20 million iengə—170 millionqa tiklem kəmetergə qajtanan təqdim itte, bьl xəl hejlaşevdərde unąsļь rəveştə tamamlavqa tiklem alьp barьvqa bşanьshьdlьq tьvdьrьp, SSSR menən Manczou Goдьn sifьrdarь arahьnda hamanda dur ajьrma qaldьrdь. 23-se ijyldə Xirota SSSR, Japonia hәm Manczou-Go arahьndaqь dudlьq mənəsəbətlərə nəkʻahenən qarap proalemanь dudtarsa xəl itevde kydətkən təqdimde jahanь hәm ьnan Xirota vasitasь bulьvь sьjfatь menən urьnlь hәm xaqlь tip ibəlene.

Xirota vasitasь bulьvь sьjfatь menən QK timer julьna xaqьlь 120 million ien itep təqa hәm sovet xedmətkə sьqьv posobialarьn tylə... Manczou-Go yd ebtenə alьr, tip ibəplene. Xirota ber yk vaqьtta sovet ilsehenə QK timer julьn Manczuriaqa birev menən əajle bulqan bytən tərlə prinsipial məs'ələlərgə Manczuria xəkymətenen nisek qaraqanlьqьn xəbər itte. 30-sь ijyldə sovet xəkymətə Xirotanьn juqarьla əjtelgən planьn kire qaqьp, bьqa qarşь xaqtь janьnan lə qət 10 million iengə—160 millionqa tiklem kəmetep (sovet xedmətkərdərenə sьqьv posobialarьn tylavde Manczou-Go ebtenə jeklətep) ikense plan tapşьrdь.

Xirota Sovet xəkəməten yd planьn qajtanan qarap sьqьrqa əndəp qaranь. Lakin SSSR bьl plandь janьnan kire qaqtь hәm Xirota 10-sь avqusta şuqa bajəneşte SSSR menən Manczou-Go məs'ələne turanan-tura hejlaşevdər julь menən xəl itьp qarahьndar, tip kənəş birde. 13-se avqusta Manczurianьn delegatь Oxasi sovet ilsehendə buldь hәm uqa Manczuria xəkymətenen Xirota tarafьnan təqdim itelgən plandь qabul itergə əder ikənlegen kyrhətkən hәm sovet xəkymətə bьl plandь qabul ithə ək jaqşь itkən bulьr ine tigən, Lakin ilse əgər Manczou-Go tarafьnan xaqtь juqarьraq kytərev turahьnda janьnan təqdimdər bulmaha, ul vaqьtta SSSR-dьn turanan-tura hejlaşevdərgə kereşmətkə ujlaqandьqьn belderde. Oxasi sovet jaqьnьn nьqьlьbatraq ujlavьn hәm sovet ilsehenə bundajşartlarda ydenen Tokiola qalьvьn fajdahьd ikənlegen, şuqa kyrə unan kitəsəgen belderde. Şulaj itep Oxasi kitte, lakin tep delegat Tin-Şi-san ale hamanda Tokiola.

Juqarьla kilterelgəndərdən Japonia xəkymə'enen vasitasь bulьv jaqьnan hər vaqьtta qədellek menən eş kyrgənlege hәm məs'ələne unьşlь rəveştə xəl itevgə bətə kesə menən tьrьşqanlьqь kyrenep tora. Japonia xəkymətenen ojondaj tьrьşьvьna qaramaqtan, Sovet xəkymətə kyptən tygel genə Xirotanьn təqdimen ul'timatum bulьvdan başqa nəmə tygel tigən hedəmtəgə kilde hәm jetməhə QK timer julьnьn kənьqьş jaqьndaqь linialarьnda jьş qьna rəveştə poezdarqa zejan kilterev ajqanlь qulqa alьvdardьn jənahe timer julьdь hatьv tura hьndaqь hejlaşevdər menən bəjlaneşe barlьqьn ratlap propaganda tarata. Japonia tьşqь eştər ministriegenen təqat vasitasь qьna bulьp torqanlьqь hәm unьn ul'timatum birə almaqanlьqь turahьnda sovet delegatьna ajьrьvsa anlatьldь. Sovet xəkymətə juqarьla ajtelgən plandь kire qaqqandan hun Xirota artabən barmanь hәm SSSR menən Manczou—Go arahьnda turanan-tura hejlaşergə kənəş birde. Ikense jaqtan pojezdarqa zejan kilterevdər menən bəjlaneştə ytkərelgən qulqa alьvdar xərbi poezdardь avdarьv əsən zagovordar ojoştorovqa qaqьlqan qadi sud eştəre bulьp torqanlьqь hәm unьn QK timer julь turahьndaqь hejlaşevdərgə his ber bəjlaneşe juq ikənlege asьq. Unan hun sovet jaqь kyp taşlanьq tip rabləha la, təv başta qujьlqan xaq ək nьq artьrьp qujьlqajnь. Hejlaşevdərden başьnda sovet xəkymətenen likerdərə turahьnda terlə ibkərtmələr buldь. Məsələn, SSSR stimulirovajt ilhə lə, bьnlapla SSSR Japonianьn xalq ara „krizis"qa tarlьlьvьn kyrergə telap, hejlaşevdərde odaqqa hudьrqa mataşa, tigən hydda buldь. Şuqa kyrə; QK timer julьnьn xaqь turahьnda kileşevdər bulha la, əgər SSSR julь birev şartlarьnьn başqa şartlarь aujьnsa bəxəstərde hudьrqa ujlaha hejlaşevdər oshodqьrьjhьd rəveştə odaqqa tartьlqan bulər ine.

SSSR dьn likere bьnlap ta şulaj bulha, ul vaqьtta Japonia xəkymətenen vasitasьlьq itev eşendəge xedmətə ul nej tiklem qenə qədel bulmahьn, sarahьd rəveştə fajdahьd bulьp bqasaq hәm ul vaqьtta xəl taqь la avьrajasaq ikənlegen əjtelər. Oşondaj itkərtmələr bulьvqa qaramaqtaq Japonia xəkymətə sovet xəkymətenen təqdim jahavdardа Aibə Kenьbqьşta tьnьsьlьqtь haqlavqa bulьşlьq itəsəg ujlandь hәm Japonia xəkymətə bьn kvneldan tьrьşьv arqahьnda hejlaşevdərde juqarьla əjtelgən itapqa tiklem kilterep jetkererge bulьşlьq itergə elgəşte. Qajhь ber sittən kydətep torovsьlardьn aldan ajtevensə hejlaşevdər unьşhьd barьp bətev-bətmәve vəqiqalardьn artaban barьşь hədəmtəhendə genə kyrəsək. Japonia xəkymətə hamanda bьl eştə unąjlь rəveştə xəl itevgə bşana, ə Manczuria xəkymətə dejem summahь 150 million iendən torqan dur jəkləmane ebtenə alьrqa ader tərqanlьqьn belderde hәm bьnьn menən Manczurianьn QK timer julь turahьndaqь məs'ələne tьnьsьlьq julь menən xəl itergə telagənlegen kyrhətte. Hejlaşevdərden in təp maqsatь timer julдь Manczuriaqa birev julь menən hər terlə kətəlmagən tartьştardь bətərevdən hәm SSSR Japonia hәm Manczou-Go arahьndaqь tьnь lьq mənəsə battərenen jaqşьrьvьna bulьşlьq itevdən tora. Lakin terlə dəlildər menən hamanda odaqqa hudьla torqan bulha, hejlaşevdər his ber vaqьtta la unь;lь rəveştə tamamlanmajasaq".

KAPITAL ILDƏRENDƏ

TASS BELDEREVE

QK timer julь turahьndaqь hejlaşevdər ajqanlь 21-se avqustta Japonia tьşqь eştər ministriegenen beldereve hәm 22-se avqustta Manczuria xəkymətenen beldereve iqlan itelev menən bəjlaneşte. TASS qa tyəəndəgelərde xəbər itergə vəkillek birelde:

Japon—manczur jaqьnьn belderevendə TASS tarafьnan 18 avqustta kyrhətelep ytkən sifьrdar qabatlana.

Lakin bьl sifьrdar hәm faktar belderevdərden ikehendə lə japon-manczur jaqьnan taşlavdar bulqanlьqьn ibat itergə ibtəşbp. Bik sub'jktiv rəveştə genə hәm ber jaqlь qьna itep jaqtьrtьlalar. Mibal itep, Manczuria xəkymətenen beldereven dəge japon-manczur jaqь QK timer julь əsən 120 tygel, bəlki 170 million ien təqdim itte, tip bşandьrьrqa mataşьvdь kyrhətergə hejlaş

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 199 29-avqust 1934 JЬL

VKP(b) nьn Başqortostan Elke, Gfe qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEOED!

„Kolxozdarьn, sovxozdarьn hem MTS tarьn bətə Sojuzda aldьnqьlьqtь alьvqa jaqşь itep ojoştorov maqsatьnda—VKP(b) Rajkomdarьn hem politbylektərdə, rajon hem politbylek gazetalarьnda bətə Sojuz konkursьnь tərtiptəren hem şarttarьn kiŋ rəveştə jaqtьrtьrqa, „Pravda" nьŋ bьl qьdьl taqtahьna jadьv şarttarьnь ytəleve ərьtənən tikşerev hem kontrol' qujьrqa məzbyr itergə" (VKP(b) ƏK qararьnan)

AVQUSTЬŊ 5 NSE BIŞ KƏNLƏGƏNDƏ IGEN TAPŞЬRЬVDЬŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b) NЬŊ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. Bol'şevistik eş elgeləre kyrhətevse **Janavьl, Nuriman, Gfe** rajkomdarь hem politbylektərenən başqa kypselek rajkomdar hem politbylektərden, partia ojoşmalarьn dəvlətkə igen tapşьrьv eşenə jəd menən bormaqanlьqtarьn kyrhətergə. Orloq tapşьrьv, ntura tyləv, ajrьvsa orloq ssudalarьn qajtarьv bujьnsa avqust planь edelə, janqьdaqtar jerle ojoşmalardьn jul qujьvdarь arqahьnda mujьndamalarьn ytəvgə sanataz jahavdarьn davam itterələr.

Tyvəndəge rajondardьn rajkom sekretardarьra, polit bylek başlьqtarьna, rajispolkom predsedateldərenə, SNK ədərlav komitetьnьn rajon vəkildərenə, atap əjtkəndə: **Mьraq** rajonьnda—Kazlof, Şafiqьf, Satajьf hem Lapin iptəştərgə, **Qarəqoşta**—Vaxitьf, Kras, Mostaьf, Qənzafaref, Kacetkof iptəştərgə, **Saqmaqoşta** Latipьf Qəjnullin,Tsəjtlin, Usmanьf hem Xatipьf iptəştərgə hem **Tujmazьla** Qəjnetdinef, Uqrjumof, Bitof, Səqitef hem Gosiit iptəştərgə, əgər ular partia ojoşmalarьn, sovettardь, kolxozsьlardь hem janqьdaqtardь his kisekmətən igen tapşьrьvdьn avqust planьn ytəvgə kytərməhələr berense sentəberdə, ularдь orloq tapşьrьvdь edevdere esen qatь partia javapkьlьqьna tartьrьv turahьnda məs'ələ ƏK ejurohьna qujьlasaqьn itkərtep qujьrqa.

Bətə rajkom sekretardarьna, Rajispolkom predsedateldərenə, politbylek başlьqtarьna hem SNK ədərlav komitetьnьn rajon vəkildərenə, Əlkə komitet avqustьn 6-biş kənlegənən başlap, igen tapşьrьv bujьnsa biş kənlek zadanienьn ytəleşen ta'min itməvselərdə javapqa tarttьrasaqьn itkərtep ytergə.

2. Sovxozdardьn igen tapşьrьv bujьnsa avqust planьn ədevdəren bildələp ytergə. Sovxoz direktordarьna hem politbylek başlьqtarьna, əgərdə igen tapşьrьv bujьnsa avqust zadanienьn ular tarafьnan ytəlməhə Obkom ularдь partia javapkьlьqьna tarttьrasaqьn itkərtep ytergə.

1934 jьl, 26 avqust. VKP(b) Başəbkomь sekretarь. JA. BЬJKIN.

POTREBITELƏRDƏ ALDAVSЬ ZULIKTARDIA QARŞЬ KƏRƏŞKƏ

Magazindardaqь zuliktardьn eşşe hem essən potrebitelərdə aldav-uharqa tovardь kəm ylsəp birevdərenə qarşь rəximhed kerəşev turahьnda partia, xekymət direktivalarь bətə gazetalarda iqlan itelde.

Partia kontrol' komissiahьnьn plenumында Kaganovic iptəş ajrьvsa nьq tuqtaldь.

Lakin bedden Başqortostan kyləmendə bьl eş—magazindardaqь zuliktar menən kerəş eşe bətə kinlege menən jəjelderep jebərelməgən ələ. Partia, xekymət direktivahьnьn ytaleşe esen turanan-lura javap birev hem bьl eşte bojomqa atqarьv esen ajavhьd kerəş alьp barərqa tejeşle organdar—Başnarkomsnab, Başsojuz, Başgort hem başqalar kərək əlkələ, kərək rajondarda bulhən partia, xekymətten bьl məhim direktivahьnьŋ jekmətkehe esen kerəş alьp barmajdar ələ.

Başnarkomsnab, Başsojuz, Başgort hem başqa ojoşmalardьn vəkildəre qatnaşь menən Başqortostan Əlkə komitetьnьn sovet savdahь bylege ergəhendə 5 avqust hem 23 avqustlarda ytkərelgən ike kənəşmələ lə, bьl ojoşmalardьn vəkildəre konkret ber eştəren də kyrhətə əlmanьlar.

Avqustьn 23 ndə bulqan kənəşmələ lə, avqustьn 5 ndə bulqan kənəşmələge kevek kyptən bildəle bulqan faktlardь takrarlavdan uda almanьlar.

Partia, xekymət direktivahьnь bojomqa,aşьrьv juldarьnda praktik sara itep, urəndarqa telegrammalar birev, qaqьddar jadьvdь qьna burьs itep hanaqan bьl ojoşmalar turahьnda Əsxədullin iptəş asьq əjtte.

— Bьl savda ojoşmalarьnьn eştəre turahьnda kilasək bjurolardьn berehendə məs'ələ qujьrqa məzbyr bulasaqьnь tine.

Əsxədullin iptəşten savda ojoşmalarьndə eşlagən iptəştərgə qarata əjtkən bьl hyddəre şulluq avtrlьqta malьnqat eşşelərenə qajьp qala. Rajon gazetalarь oşo kengə tiklem, potrenitelərde aldavsь, ularqa tovardь kəm ylsəp bisevse, sovet savdahь xaqьn boovsьlarqa qarşь kerəşte jəjelderep jebərgəne juq.

Begen bed. Dəvləkən rajon gazetahь „Kolxozsь" qa birelgən kyddevde batabьd. Bьl gazeta **(javapkь redaktorь Sьrtlanьf)** potrebiteldərde aldavsьlar, tovardь kəm ylsəp birevselər, sovet savdahь xaqьn boovsьlarqa qarşь kerəş turahьndaqь qarar iqlan itelgən kendən easlap, oşo kengə tiklem, bьl qararдь bojomqa atqarьv julьnda ber genə lə praktik eş eşləməgən. Xatta ul bьl turalaqь Vdək komitet. Əlkə komitet qararдarьn da batmaqan. Əjtergə jene!! Hun bьl redaktor qajda bulqan hem nəmə eşləgən. Dəvləkən rajonьndaqь manazindardda Vdək komitet, Başqortostan Əlkə komitetь tarafьnan kyrhətelgən jeteşhedlektər juq mikən ni? Ular bar. Bətə Başsojuz, Başgort qaramaqьndaqь gerdərdeŋ keləjməhed bulьvь,metr ylsəvdərenen bajtaq urьndarda ike santimetrqa tiklem qьtqa bulьvь bьnь asьqlaj.Bьnda inde ber Dəvləkən esen genə ajrьm gerdər, ajrьm miterdər jebərelməgənder. Tik bьlardь kyrə velevse, bьlarqa qarşь kerəşevsenen juqlьqь magazindardaqь zuliktarqa irkenlap lajdalanьrqa memkinselek birə. Ydenen organь bulqan „Kolxozsь" gazetahьnьn bьl tьnьslьqьna kileşep jatьvsь partianьn Dəvləkən rajon komitetь yd javabьn birer.

Mejəkə rajon gazetahь „Babьv urdarnigь" menən də şul uq xəl. Unьn avqusta sьqqan 31, 32, 33, 34 handarьnda magazindardaqь aldaşьvdar, kəm ylsəp birevdər, zuliktar turahьnda ber praktik eş hədemtəhe juq. Mejəkə Rajsojuzь jetəksehe menən bulqan vaqiqalar, Tamjan hem Boqdan selpo prikaşşiktarьnьn selpo araqьhьn kətərgə birep, esep jerevdəre magazindardь tikşerev eşen jəjep jebərergə fakt bula almajdar kyrəhen. Partianьn Vdək komitetь hem partianьn Başqortostan Əlkə komitetь qararдarь bьl gazetalar esen də praktik qullanma bulьrqa tejeş ine.

Bьl rajon gazetalarьnьn partia, xekymət direktivahьna şul tiklem halqьn qaravdarьna partianьn rajon komitettarь javap birergə tejeş.

Bətə rajon gazetalarь başqa məhim kampanialar menən ber qatardan, bьl julda his kisekmətten qьrqa hьnьlьş buldьrьrqa tejeştər.

Rajondaqь savda ojoşmalarьnьn eştəren barlav, ularqa partia, xekymət direktivahьn bojomqa atqarьvda jardam itev, savda organdarьnda partia ojoşmalarьnьn, ajrьm kommunistardьn bьl turalaqь partia qararьn ejranev, unь bojomqa atqarьv esen kerəşsən hələtlektəren buldьrьv iqtibar ydəgendə bulьrqa tejeş.

Partianьn 17 s'jezdь, partia, xekymət direktivalarьnьn ytəleşen barlav, kontrol' eşe kevek məhim burьstardь profsojuz ojoşmalarьna jekmətte. Savda ojoşmalarьndaqь profsojuz komitettarьnьn bьl juldaqь eşməkərlektəren tikşerev, unь jaqşьrtьvqa nьq iqtibar birelhen.

Bedda kyp vaqьtia savda ojoşmalarьndaqь jeteşhedlektərde, magazindardaqь zuliktardь faş itkəndə şul ojoşmatardaqь profsojuz komitetь eşenə qaqьlmaj ytevdar bar. Ytəleşte tikşerev, kontrol' eşe esen profsojuz komitettarьnьn javapkь ikənlektəren onotorqa jaramaj.

Magazindarda, savda organdarьnda sьqarьla torqan estena gazetalarьnьn eşe, rajon gazetalarьnьn daimi kydəteve, jardamь abьlanda barьrqa tejeş.

Magazindar ərtenən massovoj kontrol' ojoştorov, profsojuz həm komsomol „jenel kavalirialь" menən bərlektə eş alьp barьv, eşten ytəleşen əldən-ələ barlavdь xəterdən sьqarьrqa jaramaj.

Formal jadьv - hədьv menən genə siklənməj, partia direktivahьnьn ytəleve esen bol'şeviktarsa kerəş ojoştororqa kərək.

JAĐЬVSЬLAR S'JEZDЬNA BEDĐEN JAVAP

Talьazь (Başrosta). Rajondьn aldьnqь kolxozdarь sovet jadьvsьlarьnьn berense bətə Sojuz s'jezdь həm bətə donja jəştər kenə xermətenə igen qьdьl oəozdarь ojoştoralar. „Jaqtь kyl" kolxozsьlarь qьdьl oəoz menən ssьppunktqa 22 blav odattьlar. „Ərşək", „Yrnək", „Qьdьl bylək", „Bьdavjad" həm başqa kolxozdar da s'jezd isemenə qьdьl oəozdar ojoştoralar.

„Jaqtь kyl" kolxozь komsomoldarь həm jəştəre s'jezd isemenə keltə bəjlavselər brigadahь ojoştordolar. Bьl brigada eşlav normahьn 125 pr.qa ytəne.

* * *

Mənəvez (Başrosta). Dəvlətkə arьş tapşьrьv həm natura tyləv planьn tulьhьnsa ytəgən qьdьl bajraqlь „Yrnək" kolxozь jadьvsьlardьn berense bətə Sojuz s'jezь xərmətena qьdьl oəoz ojoştorop, dəvlətkə 57 sentner arьş tapşьrdь.

KOMSOMOLDAR IGEN TAPŞЬRЬV UDARNIKTARЬ

Nuriman MTS ь xedmətendəge „Belem" kolxozь komsomoldarь dəvlətkə igen tapşьrьv planьn tid həm jaqşь sьjfatьv itep ytav esen kerəşələr. Komsomoldar bətə brigadalarqa la berketelgandar.

Komsoorg Ojəjnetdinьf Nurьjdьn tьrəşьqь menən komsomol molotilkahь ojoştorolqan. Ul traktor kəsə menən eşlaj. Aviatsia kenendə komsomoldar uqьvdan qajtqan jəştər menən berlektə komsomol emahe ojoştorop, aşьq huqьvda eş elgehe kyrhətelər.

Kolxoz dəvlətkə arьş tapşьrьv zadanienьn 15-avqusqa uq 100 pr. tь menən tapşьrьp bətte. 625 sentner holo tapşьrьv zadanienьn 22-avqusqa 324 sentner itep ytəne.

„Belem" komsomol'darьna tinləşegedi!

Nurajьva.

KULAK SABOTAŻЬ TUĐĐЬRЬLMAQAN

(Maxsus xəbərsclərenedđən)

Tujmazь avqust ajьnda igen tapşьrьv planьn 60 pr. qa ytərgə tejeş ine. Lakin 20 avqusqa ni barь 13 pr. qa qьna ytəlde.

Bigerək tə ajrьm xuzalьqtar sektorь artta hejrələ. Ajrьm xuzalьqtar 56 men 15 sentner igen tapşьrьrqa tejeş bulha la, unьn ni barь 3 pr. tь qьna ytəlgən. **Bazqia, Qjafur, Q. Əmin, Konstantin, Narat abtь, Tujmazь st., Japьrьq, Anlaj, Arslanbək, Kəkerenaş, Qarat, Nikolaj, T-Zajьt, Mulla** sovettarьndaqь ajьrьm xuzalьqtar oşo kengə tiklem ajьrьm ber genə kilogram da igen tapşьrmaqandar. Ular igen tapşьrьv planьn ojathьd raveştə ədələr.

Avьl sovetь jetəkselərenen partia, komsomol ojoşmalarьnьn eşlekhedliegenən fajdalanьp, kypselek janqьdaqtar, bigerək tə kulak həm unьn ejərsendəre igendəren taratьp, on itep tirməndə, ejdə qarənqьlь hatьp jatalar. Bьl faktlar bigerək tə Mulla, Qjafur, Dyrtejlə, Atnaqol, Japьrьq sovettarьnda keslə.

Avьl sovettarь tarafьnan bьndaj jeteşhedliktərgə belə torop ta sara kyrelməj.

Qajhь ber sovettarda avьl sovetь aqxalarь igen tapşьrьvqa ydđərə qarşь sьqalar həm kulak agitatsiahь taratalar. **Sarsaz** avьl sovetь predsedatele **Ismaqilьf** (kommunist) sovet aqzalarьn igen tapşьrьv planьn ytəv esen kerəşkə mobilizirlamaqan. Javapkь sovet aqzalarь ydđərenen rajondarьndə kypme igen tapşьrьlьrqa tejeşlegen dəvelmajdar. Javapkь sovet aqzahь **Kamaletdinef** kampaniaпьn başьnan alьp negengə kengə tiklem ydenen rajonьnan ni barь 2 sentner igen tapşьrtqan. Ə ydenen ebtendə bulqan 10 sentner igen nalogьnьn ber genə kilogramьn da ytəmagən. Ul—„bьjьl arьş jəşelle buldь bit, banan aşьq ələ jьjnalьp bolmagən, jamqьrdar da qudqalьp tora, igen tapşьrьrqa vaqьt juq bit...,"—tip sep-si kulak agitatsiahь tarata.

Javapkь sovet aqzahь Musin də 8 sentner igen nalogьnьn ber kilogramьn da ytəmagən. Ul igen tapşьrьv nalogьn tidlətev, unь in qьtqa srokta tamamlav esen massa arahьnda eş alьp barahь urьnda, igen tapşьrьv kampaniahьna qarşь kulak agitatsiahь tarata. Ul—„igen urazjьn komissia tedəp qaratьrqa kərək, min igen nalogьn tyləmajem"—tip sabotaźlьq itə. Ə ajrьm xuzalьqtar bьl sovet aqzalarьna bşqlanьp, igen nalogtarьn ber kilogram da ytəməjensə, igen menən spikylətsiə jahap jatalar. Şular hedəmtəhendə Sarsaz sovetьndaqь janqьdaqtar sektorьnda 2363 sentner igen tapşьrьv planь 4 pr.qa qьna ytəlgən.

Japrьq sovetьnda la şul uq xəl. Sovet predsedatele **Qjəsidullin**-„ələ bedđə urazaj jьjnav 25 pr.qa qьna ytəlgən. Dəvlətkə igen tapşьrьv turahьndə ujlaqan da juq ələ"—tip satnap torqan kulak agitatsiahь tarata. Ə urazaj jьjnav nigeddə tamamlanqan Janqьdaq xuzalьq **Kaşapof** igen tapşьrьv nalogьn ytkən jьlda 50 pr.qa qьna ytəp qalqan, ul bьjьl da igen tapşьrьvdan baş tarta. Ul igen nalogьn ber genə kiloqa la ytəməvenə qaramaьtan avьl sovetьnan his ber sprafkahьd bojdaj tartьtьrьp hatьp igen menən spikylətsiə jahap jata. Başqa janqьdaq xuzalьqtarda la şundaj uq xəl.

Tujmazь rajonь avqust planьn ta'min itev esən 25-31 avqust arahьndaqь biş kən esendə tapşьrьlьrqa tejeşle igenden in kəmendə 30 meq sentnerьn dəvlət ambarьna kyserergə tejeş. Bьnьn əsən rajonda dəvlətkə igen tapşьrьv tempьn dyrtlətə arttьrьrqa, bətə keşe kesən, at, aftomaşina həm jegergə jaraqlь yged həm hьjьrdardь fajdalanьrqa qьna kərək.

Rajon ojoşmalarь, avьl sovettarь his kisekmətten bətə kəsle igen tapşьrьvqa mobilizirlarqa,kulak ьqьrdavdarьna həm uqa ejərevselərgə qatь huqьrqa, uьal uj menən igen nalogьn tylaməvselerden jeden asьp, zakon bujьnsa jullav ytkərergə həm şul saralar nigedendə 1-se sentəbergə igen tapşьrьv nalogьnьn his juqьnda 50 pr.tьn ytərgə tejeştər.

F. KƏRIM.
R. KAMAL.

ELEVATORĐA

Jəkter 2-3 səqət buşatьlmaj

Dəvləkən „Semenovodsojuz" elevatorь orloq qabul itevgə ber terlelə ədərlek alьp barmaqan. Xəđerge kendə orloq tapşьrьv eşe jenəjətsel raveştə ədələ. Orloq tapşьrьrqa kilgən kolxozsьlar qabul itevsene laba almaj integalər.

21-se avqustə Sirgipolski avьl sovetь „Novьj bьjt" kolxozьnan orloq tapşьrьv esen kilgən kolxozsьlar ike jək orloqtə tapşьrьv esen qabul itevsene edlap 3 səqətkə jaqьn vaqьttarьn buşqa uđqarđьlar.

Orloq qabul itevse **Janvarisьf** „ninə ulaj odaq mataşahьqьd? tigən horavqa, ul: „Bed, bit, Zagatzerno tygel, aşьqmahaqta elgərəred ələ" ti.

Şulaj uq. „Pariz kommunahь" kolxozьnan kilgən „avto-maşina 1,5 sentner orloqtə buşatьv esen 1 səqətkə jaqьn ketep tordo. Ə, bьl eşte 10 minut esendə eşlərqə memkin ine.

Elevator mədirenən bьl jeteşhedliktərde tid vaqьt esendə bətərəvde talap itkəs, ul:

„Bed, standart ylsəv birhalər genə, eşte qajtanan qora alabed". tip javap birde.

Bьl inde tulьhь menən apparatunistik qaraş. Elevator mədire „alma beş avđьma teş" tip standart ylsəv kilevde ketəp tik jata, unь tiderək buldьrьv turahьnda yđe ber terle la sara kyrməj. **Ə.S.**

Petrof, 26 (Başrosta). „Qьđьl tan" kolxozь rajonda iq artta qalqan kolxoz. Ul ələ dəvlətkə ber sentner đa orloq tapşьrqanь juq. Şulaj bulьvqa qaramaьtan „Qьđьl tan" kolxozsьlarь 15 pr. miqdarьnda avansirlap ta əlgərde. Kolxoz predsedatele **Aqnulatьf** bьl tiklem avansirlavđь politbylek həm Rajkomdьn rəxsələnən tьş avьl sovetь predsedatele Səjfullindьn rəxsələ menən eşlene.

IGEN SVODKAHЬ

„1-STALIN"BYLEGE

ARЬŞ SƏSEP BƏTTƏ

Mejəkə „Tahirof" orloq savxozьnьn „1-Stalin" bylege arьş səsev planьn 20 nse avqustqa tamamlanь. Arьş səsev planьn tullьtьvđь urazaj jьjnavđьn in jaqşь udarniktarь Popof həm Soltanьftar xəl ittelər. 524 gektar kədgə səsev planь yđ vaqьtьnan elek ytəlde.

„1-Stalin" bylege yđ planьn tamamlaha la, dəjəm sovxoz dəvlendə kədgə səsev planь 51pr qьna ələ. Kədgə səsev bigrak tə „Jəşel-klin" həm „ Ravnina bylekterendə əkeren bara. 20 nse avqustqa „Jəşel-Klin" bylege 237,5 gektar, „Ravnina"—41,3 gektar qьna arьş səste.

„Jəşel Klin" bylegenen bətə kəse urazaj jьjnavqa jynəltelev səbəple bylek jetəkselərə Zemləkof, Ojazizьf, Demidof iptəştər kədgə səsevgə nьq iqtibar itmajdar.

„Jəşel Klin" bylege Narkomsovxozđьn polit sektor başlьqь **Asnikof** iptəşten kyrhətmahen y təmaj.

Sovxozdьn kədgə səsevdə artta qalqan bylektəren Asnikof iptəş kyrhətmahen ytəv esen kerəşergə, kədgə səsev eşen urazaj jьjnav menən bergə kiŋ rəveştə jəjep jebərergə tejeştər.

Z. Bajan.

Rajondar	Igen tap		Sauda qajtarьv	
	rajon kyləmenda ytəlgən	janqьdaqtarda		MTS qa naturalata tyləv
Janavьl	44,1	31	6,2	16,7
Nuriman	43,6	34	9	13,1
Əfə	43,5	36,3	4,9	26,7
Bere	36,4	39,3	4	15,2
Kr-Usol	34,8	28,7	—	—
Dyrtəjle	34,8	20,2	0,5	19,8
Mişkə	30,0	26,4	0,5	3,2
Qarmaьqalь	29,3	13,9	35,3	4,2
Maqar	28,9	26,4	0,6	13
Arxangel'	27,3	23,3	4,6	—
Şişmə	25,5	8,5	0,7	15,4
Blagoveşşin	24,4	31,4	—	4,9
Starletamaq	24,4	14,6	—	4,2
Miskə	24,2	13,9	13,8	7,9
Qaltasь	23,2	10,2	1,3	6,6
Dəvləkən	22,3	6,8	11,8	17,8
Bişbylək	22	11,4	—	9
Boraj	21,7	18,8	10	1,3
Toporin	21	8,1	—	5,1
Bələbəj	20,5	11,1	—	3,2
Avьqazь	20,3	16,9	5,4	5
Baqalь	20,3	16,1	—	2,2
Qaridel	17,5	20,1	2,0	5,0
Tujmazь	17,4	6,2	6,8	6,3
Byzdək	15,6	4,4	3	44,1
Saqmaqoş	14,5	6,8	—	4,4
Mənəvez	13,1	13,3	—	2,9
Baltas	12,9	11,3	—	1
Zlansura	12,2	5,4	2,5	9,4
Masetle	11	21	1,2	0,3
Dьvan	6,6	14,4	—	—
Qarəqoş	4,7	2	—	0,9
Bitoret	4,5	2,2	12	—
Mьraq	4	4,1	—	0,7
Qьjqa	3,1	2,4	—	2,2
Belogataj	3	1,1	—	—
Xəjbulla	2,1	—	—	—
Jьjlajьr	0,2	—	—	—
Ucalь	0,2	—	—	—
Bajmaq	0,1	—	—	—
Bətəhe	21,9	15,6	8,4	8,7

TEMP TYBƏN!

(Zagotzernonьn 25-avqustqan birgən məqlymattare protsenttarьda

BAJQUZIN avansirlav prinsepen bođa

Aqjar, 26. (Başrosta). „Udarnik" kolxozь VKP(u) Rajon komitetьnьn ikkartevenə qaramaьtan avansirlav prinsipьn ikense tapqьr boddo. Kolxoz predsedatele **Bajquzin** huqьlqan 90 sentner orloqtə bətəhen də kolxozsьlarqa taratьp birđe.

Rajkom qararь menən Bajquzin urnьnan alьnьp, sutqa birelde.

LAPЬJGIN IGEN TAPŞЬRЬVĐЬ HUĐA

Dəvləkən (Başrosta). Dəvləkən orloq sovxozь ayleksələrenen sklad həm ərđьn tabaqtarьnda 3 meq sentnerqa jaqьn huqьlqan igen jata. Lakin sovxozda dəvlətkə igen tapşьrьv tempь bətenlə tybən. Igen tapşьrьv əsən bildələngən maşinalar upravləjuşşi **Lapьjgindьn** quşьvь bujьnsa jьş-jьş qьna ikense eştərgə lajdalanьlar. Lapьjgin Vdək komitetь plenumьnьn „huqьlqan igendərde sьjppunkttarqa tapşьv eşenə his ber tolqarьlq itmətkə" tigən qararьn onotqan.

Sovxozda aşьq huqьv menən jelgərev arahьnda đur ədəklek ibva. Huqьlqan aşьqtьn tap jartьhь ələ jelgərelməgən. „Politotdel" bylekşəhendə orloq tađartьv maşinalarь oşo kengə tiklem remontlanmaqandar. Ə, Qađanqol bylekşəhendə eşşe kəstəre jeteşməv səbəple orloq tađartьv maşinalarь tik toralar.

Sovxoz, elevatorqa kipterep həm tađartьp jetkerelməgən igen ođata. Igendeŋ syplelege 4 pr. qa jetə.

Ylsəvselər yđ vazifalarьna halqьn qarajdar. Ərđьn tabaqtьnda ylsəv menən elevatorđa ylsəv arahьnda bik đur ajьrma ibva. „Politotdel" bylekşəhenen ylsəvsehe **Darin** ber maşinalьq igen ylsəgəndə genə 80 kiloqa jaqьn xata jebərə.

IGEN TAPŞЬRЬV TEMPЬ TYBƏN

Bələbəj (Başrosta). Bələbəj rajonьnda dəvlətkə igen tapşьrьv eşe bik aqьrьn bara. Qajhь ber avьl savettarьnda huqьlqan aşьqtar kyp bulha la, ssippunkt, elevatorđarqa taşьmaj jatqьralar. Vasilejef avьl sovetь başaqlь kul'turalarđь jьjnap bətəp, şunьn 35 pr. samahьn huqqan, şulaj bulьvqa qaramaьtan undaqь kolxozdar igen tapşьrьv planьn ni barь 9 pr. qa qьna ytəgəndər. Qulacьm, Kirill həm başqa avьl sovettarьnda la şundaj uq xəl.

MTS kolxozdarьnda qьna ber ni tiklem qudqalьş bar, ular 25 avqustqa plandarьn 36, 3 pr. qa ytənelər.

JƏŞTƏR KƏNƏNƏ QЬĐЬL OBOZDAR

Işle (Başrosta). Işle MTS-kolxozdarь 6076 qa arьş səsep, planь 75 pr. qa ytənelər. „Timoşin", „7 nojabr", „Uraq" „Stalin" kolxozdarь arьş səsev həm irtə haban aşьq kul'turalarьn jьjnavđь tamamlanьlar. „Uraq" kolxozь hunqь kul'turalarđьn 95 pr. tьn jьjnap bəttə. Ul đəvlətkə igen tapşьrьv planьn 45 pr. qa ytəne.

MTS kolxozdarь bətə donja jəştər kenən igen qьđьl obozdarь ojoştorov menən qarşьlajđar.

STƏLETAMAQ ARTTA

Stərletamaq MTS kolxozdarьnda igen tapşьrьv həm natura tyləv eşe siktən tьş aqrьn bara, ələ jьllьq planđьn dyrtlən ber eləşe lə ytəlməgən. Ajrьm kolxozdar jenəjətsel raveştə artta hejrələlər. „Urozaj" kolxozь jьllьq planđьn barь 6 pr. tьn qьna, „Janь Aşqadar" 8, „Mьrđaş" 9 pr. tьn qьna ytəgəndər.

„BERENSE BURЬS—IGEN ƏĐERLƏV PLANЬN YTƏV" (STALIN)

TUJMAZЬLA IGEN TAPŞЬRЬV PLANЬN YTƏMƏJ SABOTAŻLЬQ ITƏLƏR

RAJKOMDЬŊ BOL'ŞEVISTIK JETƏKSELEGE QAJDA?

AŞLЬQTЬŊ SORTЬN JAQŞЬRTЬROJA

Tađa sortlь orloqlarđьn xəkymət əsən đə, şul xuzalьqtarđьn (MTS, sovxoz, kolxozdarđьn) yđđərə esen đə đur qimmətə bulьvь bildəle. Lakin ələ ul bedđə bik aqьrьn ajelə. Bьjьl sovxoz həm kolxozdarđa tađa sortlь arьş orloqtə menən səskən majđan, ni barь 59308 gektarqa qьna tula, jəki bətə səsev majđanьnьn 6 pr. tьn qьna təşkilitə. Tovar—sortlь orloqtar menən səskən majđan menən bergə bətəhe 264 men qaqa tula, jəki bətə kədgə arьş səsev majđanьnьn 27 pr. tьn təşkil itə. Dereb, ytkən jьldarqa qaraqan đə bed aqьrьn bulha la, alqa atlajьbd. Lakin undaj qьna alqa barьv bedđe qanaqatlandermaj inde. Ələ haman sortlь arьş orloqtarь səsmagən, jaki bik a đ majđanqa səskən rajondar bar.

Janavьl rajonьnda sortlь orloqtar menən (tovar—sortlьlar menən bergə) səselgən majđan 15,5 pr. qa, Ucalь la JJ, Jьlajьrđa 9, Mьraqta 6 pr. qa qьna jetə.

Respublikala, ajrьvsa ajrьm rajondar bujьnsa tađa sortlь orloqtar menən səsev bik aqьrьn barьvđьn tep səbəne tip, tađa orloqtar menən səsevđen əhamiəten anlamav, orloqsoloq xuzalьqtьnьn elementar texnik şarttarьn anlamav, ə qajhь ber vaqьttarda ularđь ignarirlav ikənen əjtergə kərək.

Arьş kevek, ber-berehe jardəmь menən yrsi torqan kul'turalarđьn, mətələn, terle sortlь arьş səselgən majđandar arahьnda izələtsion ara bulьvđь talap itevе ejldəle.

Bьna oşo kərəkle izələtsion araiьqtь bulđurmaj səsev, maxsus orloqsoloq xuzalьqtarьnda səselgən unar menlagən qimmətle tađa sortlь arьştan tađalьqьn juqaltьvqa alьp bara. Bьjьl şul araiьqtь haqlamav arqahьnda 36 meq ga nan arlьq arьş majđanьnda sortlьlьq juqaldь. Əgər şul majđanda arьştьn sortь juqalmaha, ul 25 meq gaqa səsergə jetər ine. Bьl eşte xəlymətkə jenəjət itev tip qararqa kərək. Şulaj bulьvqa qaramaьtan, bьl braktь bulđurьvđa qəjeple sovxoz, MTS həm kolxoz jetəkselərə javapqa tarttьlmaqandar ələ.

Ajrьm rajondarđa probalar alьvđan hun bulqan məqlymətlər, rajon jer eylektərenen, MTS həm orloqsoloq kolxozdarđьn bьl məs'ələgə iqtibar birməvđəren kyrhətə. Bьna ber nisə sprafkalar (Başnarkomzem məqlymətlərə bujьnsa):

Rajondar	Itaplanqan đəjem majđan, qa menən	arakqa sьqarьlqan majđan	
		Kərəkle araiьqtь bolđurmaj	Braktьn đəjem protsentь
Əfə	5856	1724	28
Baltas	5855	1916	34
Bere	7025	2716	35
Tujmazь	5720	2880	50
Blagoveşşin	14023	4615	30

Bedđen: qəjeplelər qajđa? bьl eştər rajonđьn jetəkset ojoşmalarьnan başqa eşlənergə memkin tygel bit! tip horarqa xaqьvьd bar. Rajon jer bylege, MTS tar qajđa inelər? Sotsialistik bəbьvđarđьn agronomdarь, texniktarь qajđa bulqandar? Bьl jenəjətlərđe eşlagən qəjeplelərđe tabьrqa həm ularđь bətə respublikaqa kyrhətergə kərək. Partianьn rajon komitettarь, partianьn orloqsoloq turahьndaqь qərarьn ytəvgə, sьjfat esən javap birergə tejeştər.

Başqortostan jer eştəre komissarlьqь „bьnda ber nindəj đə qurqьnьs juq, ytkən jьldarđa brak taqь la kyberək ine..." tip itəplaj. Lakin, janqьdaqtar izələtsion araiьqtь bođalar, nisek kərəşəhen, tigən aŋlatьvđarđь alьp qarajьq. Başqortostan Jer eştəre xalьq komissarlьqь la bьl jenəjətlərgə klieşevsənlek menən genə qaraj bulьp sьqa. Probalarđь alьp bətep, 36 men ga brak barlьqtь terkəv menən Başqortostan Jer eştəre xalьq komissarlьqьnьn tьnьslanьvь juqtan qьna tygel.

Orloqsoloq kolxozdarь eşlagən urьndarьnda arьş səsəkən vaqьtta izələtsion ara qaldьrьv esən, orloqsoloqtən agrotexnikahьn ytkarev esən qьrga kerəş alьp barьrqa kərək. L.

AŞLЬQ HUQЬVĐЬ DƏRƏƀ OJOŞTORORQA

Urozajđь maksimal' qьđqa srokta həm juqaltьvhьd jьjnarqa! Bьl Vdək komitet həm Sojuz sovnarkomь tarafьnan ulrelgən huqьssan direktiva. Partia həm Sovet ojoşma larь oşo direktivanьn ytəleşen ta'min itergə tejeştər. Juqaltьvhьd jьjnav esən bətə eş protsestarьnda la--aşьlq urqan, huqqan, taşьqan vaqьttarda bal'şevistik hidgerlek, hər ber vaqьlqtarqa nьq iqtibar itev, eşte dərəƀ, oƀta ojoştora belev,bьl kerəşkə bətə massanь mabilizovajt itev talap itelə.

Juqaltьvđarqa qarşь kerəşten berense dəvere--aşьlqtь tamьrđa aqta haqlav bulha, unan qala urьv, jьjnav həm ərđьnđa-aşьlq huqьv məlendə, şulaj uq taşьv həm kelәttərđə, elevatorđarđa haqlavđan tora.

Xəđer hyd—aşьlq huqьvđь dərəƀ ojoştorov turahьnda bara. VKP(b) ÝK həm Sojuz Sovnarkomь qararьnda:„aşьlq huqьvđь urozaj jьjnaj başlavđьn berense kəndərendə yk jəjep jebərergə, hər ner malatelka esən aşьlq huqьvđa hər təvlekkə norma bildələvđe həm bьl bildələngən normalarđьn hər ber malatelka tarafьnan his hyđheđ ytəleven ta'min itergə..." tine. Bьl burьslь ytəv esən kolxoz predsedateldəre, brigadirđar javapkь. Həm bьl direktivanьn tulьhьnsa ytəleşen, MTS həm sovxoz direktorđarь həm polit bylek başlьqtarь, rajkom sekretarđarь həm rajon başqarma komitetь predsedateldəre ta'min itergə tejeştər.

Iq təvlə ərđьn tabaqtarь turahьnda. Ərđьn tabaqtarь aldan jaqşьlap əđerlənep qujьlqan bulьrqa, ularđь „mollaq yləndardən tađarlьp həm jeren tapatьp (utrambavajt itep), aşьlq huqьlasaq hər ber ərđьn tabaqь jabьlqan tybələr menən ta'min itelergə..." tejeş ine. Bьl qəlqi zakon. Lakin kyp kolxozdar ərđьn tabaqtarьn əđerlavgə bətenlə iqtibar itmənelər. Mətələn Dəvləkən rajonь „Pariz kommunahь" kolxozьnda 2 japma ərđьn bulьrqa tejeş bulha la, ikehenen də tybəhe jabьlmaqan.

Aşьlq huqqanda xeđmətle dərəƀ ojoştorovqa nьq iqtibar itergə kərək. Tujmazь rajonь „Marьs" kolxozьnda kendəlek huqьv normahь 50 protsentqa qьna ytələ. Sənki, unda xeđmət dərəƀ ojoşt

KAPITAL ILDƏRENDƏ

LƏJPSIGTA

keğgə jərminkə asıldь

Berlin, 28. Ləjpsigta keğgə ərminkə asılıv aljqanıь sit il matвuqatьnьң vəkildəren qanuitev вulьp, unda rejxsbank predsedatele xuzaiьq ministre Şaxt sьqьp həjlane. **Şaxt** import menən eksportь balansirlav əsən jaqьn kendərdə jaпь radikal saralar kyreləsəgen belderde. Bьl saralar Germaniaqa inəsək valjotalarqa movaliq rəveştə bireləsək valjota lisenziələre sistemahь prinsipenə qajtьp qalalar. Valjota lisenziələre fəqət kərəkle вulqan sьjr'jo inderev əsən genə bireləsək. Ber yk vaqьtta Şaxt vatan sьjr'johь tanьv əsen alqa jebərev əsən вetə saralar kyreləsəgen şunьң menən bergə, xəkymət bьl sьjr'jonьn siltan inderevgə qaraqanda qibatqa təşeve menən ifвapləşməjəsəgen, sonki unь „barь ber posobia birergə kərək вulqan" eşheddər tarafьnan eşlәp sьqarasaqьn kyrhətte. Şaxt şulaj вq Germania yđenen eksportьn artьrьv esen вetə saralarđь kyrəsəgen əjtep ytte.

—●—

Japonia—Manzuria

POLITSIAHЬNЬN QƏBƏXƏTLEKTƏRE

Xabarovski. Hunqь məqiymattar вujьnsa, QK timer julьnda 13-sə avqustan вirle вetəhe 54 xeđmətkər—sovet grazdandarь qulqa alьnqandar. Təv вaştaqь qulqa alьv Manczuria politsialarь həm aq gvardiestər tarafьnan ytkərelde. Qulqa alьnьvsьlarđьn jaqьndarь qulqa alьnьvsьlarđьn politsia tərmələrendə aq gvardies həm Manczur politsieskidəre, şulaj вq Japon zandarьmdarь tarafьnan ajavhьd təveştə jazalanqanlьqtarьn işetep вik nьq xafalanalar. Bigerək tə aq gvardiestərđen etlege jaman. Qulqa alьnьvsьlarđь tajaqtar menən tuqmajđar, şulaj uq вaşqa terle jazalav metodtarь la qullanalar ikən, qajhь ber vaqьtta qulqa alьnьvsьlardьn qailələrenə ulardьn qanlь kyldəktəren jebərələr. Bьl „tə'bir itev" metodtarьnьn вetəhe lə qulqa alьnьvsьlardan imeş ulardьn QK timer julьnda qorotqosloq eşlәqanlektərən „ajtlerev" əsən qullanьla. Jazalanьvsьlardan imeş ular OKDVA ştaвьnьn вojoroqo вujьnsa Xunxuzdar menən вajlaneş totqanlьqtarьn, ular arqьrь pojezdərqa, stansalarqa hezym ojoştorqanlьqtarьn „iqrar itələr" tiqən protokolqa qul qujьvđь talap itələr.

Japonia—Anglia

HƏJLƏŞEVĐƏRE

Tokio, 28 „**Mijako**" gazetь „maksimal rəveştə вşanьsь вulqan sьqanaqtarqa" tajanьp, „teşqь eştər ministerlege mə'sələne xalьq aldьnda asьqtan-asьq tikşerevđe tuqtatьrqa nej tiklem matəşha la, 2-3 aj inde Anglia menən Japonia arahьnda jəşeren həjləşevđər davam itta" tip jađa. „**Mijako**" yđenen sьqarqan hеđemtəhendə şul uq juqarьla əjtelgən sьqanaqtarqa tajanьp, Anglia menən Japonia arahьnda вarqan həjləşevđərđen irtəme, hunmь jəmaqətselekkə вildələ aulasaqьn kyrhəla.

GITLERĐЬN TELMƏRE

Turahьnda sit il gazetalarь

London, 28. Anglia gazetalarь **Gitlerđьn** Koвlenselə həjləjan telmərenə вik halqьn qьna inlatma вirələr. Gazetalar Gitlerđьn vəqədələrenə Saar xalqьnьn ikelənep kenə qaraqanlьqьn kyrhətələr. **Dəjle telegraf**, gazetь Gitlerđьn vəqədələrenen вsьnlьqьn вelev əsen Saar xalqьnьn 5 aj vaqьtь вar, tip jađa. „**Mancester gardian**" gazetь əgər đa Girmania millətse-sotsialistarьnьn Saar elkəhendə alьp вarqan propagandaьь Milləttər Ligahьnьn komissarьna eşlərgə irek вirməhə, tərtip haqlav əsən sit il qəskərdəre saqьrьrqa tura Keleve memkin, tip jađa.

***

Pariж, 28. Gitlerđьn Koвlenseləge sьqьşь menən вer yk vaqьtta Zul'sвaxta Saar elkəhenen kommunistarь həm sotsialdemokrattarь tarafьnan ojoştorolqan massovь jьjьlьş вuldь. Jьjьlьşta 70 men keşe qatnaştь. Qatnaşьvsьlarđьn kyвehe eşseler вuldь. Jьjьlьş Saar elkəhen Girmaniaqa quşьvqa qarşь qьrqьv rezolytsia qabul itte. Millətse sotsialistar вer nisə вomвa вrqьtьp jьjьlьştь eđməkse вulqajnьlar, lakin ularđь eşseler totop aldь. Fransia gazetalarь вьl manfistatsianьn hoqlandьrqьs вulqanlьqьn həm unьn Saar elkəhendə kəsle terrorqa həm hatьp alьvđarqa qaramaştan, millətse-sotsialistarqa qarşь kəsle xərəkət davam iteven kyrhətkənlegen əjtep ytələr. Eşseler Zul'sвaxqa kilev əsenyđ đərenen eş kendəren juqaltqandar. Gazetalar вьl manfistatsianьn millətse-sotsialistarđьn Koвlenselə вulqan dimonstratsialarьna qaraqanda moral avьrlьqlь đur, tip jađalar.

Saar Elkəhen Germaniaqa quşmaqsь

Berlin, 28. 26-sь avqustta Saar elkəhe granitsahь ergəhendəge Koвlense qalahьnda millətse-sotsialistarđьn Saar elkəhen Germaniaqa quşьvđь talap itkən demonstratsiahь вuldь. Bьl mitingьla 1935 jьldьn qinvarьnda вulasaq pleвissitqa əđerlek kampantiahь вaşlandь. Kisəge mitingь şul uq kisəge kendə Saar elkəhenen Zul'sвaxta qalahьnda вulqan faşistarqa qarşь sljotqa qarşь ojoştorolqan kont demonstratsia вulьp torərqa tejeş ine. Germania gazetalarь demonstratsiaqa qatnaşьv esen Saar elkəhenən 200 men nemes kiləsək, tip ađna вujьna jaddьlar, lakin Mjonxenda sьqa torqan „**Fel'kşer вeoвaxter**" gazetь Koвlense qalahьna fəqət 150 men genə keşe kilgənlegen jađa, ə „**Montagpost**" gazetьnda вaťьlqan həm „xalьq massahьn" saqьldьrьrqa tejeşle вulqan foto rəsemdə fəqət poxod kejemendəge şturmoviktar otrəde genə kyrenə. Oşo kendə Saar elkəhendəge yđenen iminlə hendə jatьvsь **Fon-Papen** demonstratsiala sьqьp həjlərgə teşeşine, lakin qapьl „avьrьp" kitkən. Demonstratsianьn yđəgendə **Gitlerđьn** Germanianьn tьnьslьq həjəvenə вşandьrьrqa tьrьşьvđan həm Saar elkəhen millətse-sotsialistar Germaniahьna qušьvqa qarşь kampania alьp вarьvsь xalndərgə həm xejanat itevselərgə qarata вarmaq janьvđan qibarət вulqan telməre tordo. Gitlerđьn telməre asьlda Saar elkəhen Germaniaqa quşьv əsen tavьş вirevselər elek nindəj genə partiala torhalar đa Germania xəkyməte ularđь eđərləməjəsək, tip vəqədələr вirevgə qajtьp qaldь. Gitler tьşqь politika mas'ələlərenə qaqьlьp, yđenen tьnьslьqtь haqlarqa teləgənlegen hьđьq əbtenə alьp вarqan propagandahь Milləttər Ligahьnьn komissarьna eşlərgə irek вirməhə, tərtip haqlav əsən sit il qəskərdəre saqьrьrqa tura Keleve memkin, tip jađa.

***

Pariж, 28. Gitlerđьn Koвlenseləge sьqьşь menən вer yk vaqьtta Zul'sвaxta Saar elkəhenen kommunistarь həm sotsialdemokrattarь tarafьnan ojoştoroлqan massovь jьjьlьş вuldь. Jьjьlьşta 70 men keşe qatnaştь. Qatnaşьvsьlarđьn kyвehe eşseler вuldь. Jьjьlьş Saar elkəhen Girmaniaqa quşьvqa qarşь qьrqьv rezolytsia qabul itte. Millətse sotsialistar вer nisə вomвa вrqьtьp jьjьlьştь eđməkse вulqajnьlar, lakin ularđь eşseler totop aldь. Fransia gazetalarь вьl manfistatsianьn hoqlandьrqьs вulqanlьqьn həm unьn Saar elkəhendə kəsle terrorqa həm hatьp alьvđarqa qaramaştan, millətse-sotsialistarqa qarşь kəsle xərəkət davam iteven kyrhətkənlegen əjtep ytələr. Eşseler Zul'sвaxqa kilev əsenyđ đərenen eş kendəren juqaltqandar. Gazetalar вьl manfistatsianьn millətse-sotsialistarđьn Koвlenselə вulqan dimonstratsialarьna qaraqanda moral avьrlьqlь đur, tip jađalar.

Saar Elkəhen Germaniaqa quşmaqsь

Berlin, 28. 26-sь avqustta Saar elkəhe granitsahь ergəhendəge Koвlense qalahьnda millətse-sotsialistarđьn Saar elkəhen Germaniaqa quşьvđь talap itkən demonstratsiahь вuldь. Bьl mitingьla 1935 jьldьn qinvarьnda вulasaq pleвissitqa əđerlek kampantiahь вaşlandь. Kisəge mitingь şul uq kisəge kendə Saar elkəhenen Zul'sвaxta qalahьnda вulqan faşistarqa qarşь sljotqa qarşь ojoştoroлqan kont demonstratsia вulьp torərqa tejeş ine. Germania gazetalarь demonstratsiaqa qatnaşьv esen Saar elkəhenən 200 men nemes kiləsək, tip ađna вujьna jaddьlar, lakin Mjonxenda sьqa torqan „**Fel'kşer вeoвaxter**" gazetь Koвlense qalahьna fəqət 150 men genə keşe kilgənlegen jađa, ə „**Montagpost**" gazetьnda вaťьlqan həm „xalьq massahьn" saqьldьrьrqa tejeşle вulqan foto rəsemdə fəqət poxod kejemendəge şturmoviktar otrəde genə kyrenə. Oşo kendə Saar elkəhendəge yđenen iminlə hendə jatьvsь **Fon-Papen** demonstratsiala sьqьp həjlərgə teşeşine, lakin qapьl „avьrьp" kitkən. Demonstratsianьn yđəgendə **Gitlerđьn** Germanianьn tьnьslьq həjəvenə вşandьrьrqa tьrьşьvđan həm Saar elkəhen millətse-sotsialistar Germaniahьna quşьvqa qarşь kampania alьp вarьvsь xalndərgə həm xejanat itevselərgə qarata вarmaq janьvđan qibarət вulqan telməre tordo. Gitlerđьn telmərе asьlda Saar elkəhen Germaniaqa quşьv əsen tavьş вirevselər elek nindəj genə partiala torhalar đa Germania xəkyməte ularđь eđərləməjəsək, tip vəqədələr вirevgə qajtьp qaldь. Gitler tьşqь politika mas'ələlərenə qaqьlьp, yđenen tьnьslьqtь haqlarqa teləgənlegen hьđьq əbtenə alьp вarqan propagandahь Milləttər Ligahьnьn komissarьna eşlərgə irek вirməhə, tərtip haqlav əsən sit il qəskərdəre saqьrьrqa tura Keleve memkin, tip jađa.

***

Pariж, 28. Gitlerđьn Koвlenseləge sьqьşь menən вer yk vaqьtta Zul'sвaxta Saar elkəhenen kommunistarь həm sotsialdemokrattarь tarafьnan ojoştoroлqan massovь jьjьlьş вuldь. Jьjьlьşta 70 men keşe qatnaştь. Qatnaşьvsьlarđьn kyвehe eşseler вuldь. Jьjьlьş Saar elkəhen Girmaniaqa quşьvqa qarşь qьrqьv rezolytsia qabul itte. Millətse sotsialistar вer nisə вomвa вrqьtьp jьjьlьştь eđməkse вulqajnьlar, lakin ularđь eşseler totop aldь. Fransia gazetalarь вьl manfistatsianьn hoqlandьrqьs вulqanlьqьn həm unьn Saar elkəhendə kəsle terrorqa həm hatьp alьvđarqa qaramaştan, millətse-sotsialistarqa qarşь kəsle xərəkət davam iteven kyrhətkənlegen əjtep ytələr. Eşseler Zul'sвaxqa kilev əsenyđ đərenen eş kendəren juqaltqandar. Gazetalar вьl manfistatsianьn millətse-sotsialistarđьn Koвlenselə вulqan dimonstratsialarьna qaraqanda moral avьrlьqlь đur, tip jađalar.

Germania kompartiahь вatьrđarsa kerəşq

Pariz, 23. „**Eutnasizan**" gazetь Germania kompartiahьnьn eşmәkərlege turahьnda mәqalə вarьp sьqarđь. Gazeta millətse-sotsialistarđьn qatь terrorьna qaramaştan, iaşistarqa qarşь ojoşmalarđьn seltəre вətə Germaniaqa qaplap alqanlьqьn kyrhətə. Eşheddərđen aktiv jarđam iteve arqahьnda Germania kompartiahьnьn eşe unьşlь вara. Kompartianьn joqondoho xatta şturmovoj otrədtərqa, haqlьq otrədtərenə hem millətse-sotsialistarđьn вaşqa ojoşmalarьna вarьp ingən. Şturmovoj otrədtərđə jəвьp halam eştenə ultьrqan kejgə, вrigadirđьn eş kestəren ojoştora вelmәven, kolxozsьlar arahьnda xeđmət dissiplinahьnьn nasar вulьvьn, maşinanьn nasar remontlanqanьn вaşьnan kiserđe.

***

Kolxozđьn xeđmət ojoştorov sьhь Vəli Abdullin teştən hun arьş urьvsьlar janьna kitte.

Jul вujьnda unьn kyđena вeşep qojolop ultьrqan вojđaj вatьvь taşlaunь. „Da.., вojđaj đa вeşep kilə ikən xəđer..." tip quj đь ul yđ aldьna yđe.

Boјđaj menən jənəşə-arьş вatьvь, unda 3 sə, Ojizzətullin вrigadahьnьn uraqsьlarь arьş ura; keltə вajlәjđər. Keltə вajlə gən jerđə usma-usma вaşaqtar jata. Urqьs maşinahь qajhь вer urьndarđa вtən genə urqan. Вaşaq qamьlьвđ qьrqьlьv səвəp le-qojolqan.

Urьvsьlar jer вaşьndaqь aşlьq tь tapatьp tuđđьrqandar. Qajhь вer keltələrđen вavь siselep tuđьp jata.

Lobagrejka artьnan 23 qatьnqьđ keltə вajlaj, 6 ir вəjlangen keltəne symələgə hala вara. Keltə вajlavselər lobagrejkanьn urьp elgertkənen ketəp вer ad tuqtap toralar. Abdullin janьna sьjlat inspektorь Kildejarьl kilde.

— Ninə, ulaj keltə вajlavselər вik kyp вьnđa? tine Abdullin. Kildejarьl uqa qapьl qьna:

— „Əđ вulqas eşten sьjlatь nasar вula вit ul" tine.

Abdullin 2-se, Məhədejef вrigadahь janьna вardь. Məhədejef znejkahь janьnda mataş, unь keltə həjlavse qatьn-qьđđar uratьp alqandar. Kemđer вerəv:

— „Bьl maşina вarь вer eşkə inmәk вisələrđe qul menən urьrqa quşьrqa kərək" tine.

— Uraq juq вit!"

— Tanьrqa kərək!"tine вrigadir.

— Bulmaqan uraqtь qajđan alahьn hun?"

— Bulmaha ikense maşinanь jeвərergə kərək!"

— Unь jegergə at juq, atlь urmanqa urlap jegep kitkəndər—" tine Məhədejef.

— Ə, вьl attarqa nej вulqan?"

Məhədejəf endəşmәne. Abdullin attarđь вarьp qarьqandan hun вer atlьn mujьnьn qamь huqqan, вerəvhenen arqahь tişelqanen kyrđe.

Maşina ışləməgəs вrigada aq zalarь qajta вaşlanьlar, ulardan kyrməkse вaşqa вrigadanьqьlar đa eştən tuqtəp qajtьrqa sьqtьlar.

Bьl vaqьtta səqət kiske 7 genə ine əle.

Hunьnan Ojajaz Xəsənьfilьn haвan hergəndə attar menən vəxşilərsə qьjlanьvь, attarđь qьjnap arqahьn tişkənlege, вəlәkə qamьt kefđerep mujьndarьn qamьttan huqtьrьvь, irtəgəhenə ularđь qaramaj urqьs maşinahьna jegep alьp kitevđərə elende.

Şulaj itep 5 urqьs maşinahь вer kən esendə 12 gektar arьş urđь, həm huqьv вrigadahь 8 aвəz holo huqtь.

J. Jaxin-Maqar.

MATBUQAT KYĐƏTEVE

ŻULIKTARQA QARŞЬ

KƏRƏŞMƏVSE GAZET TURAHЬNDA

(„**Koloxzьv**" VKP(в) nьn Dəvləkən rajon komitetь organь).

VKP(в) Yđək komitetьnьn potrвitelgə tovarđь kəm ylsəp вirev həm savđala vaqlap hatьv xaqtarьn вođovqa qarşь kərəş turahьndaqь **26 ijyl** qararь partia, sovet, profsojuz həm savđa ojoşmalarьna đur politik вurьstar jəkmətte həm hunlamaьtan вьl elkələ eşkə вaşlavđь talap itte.

Bьl mehim qararđь ytəv julьnda VKP(в) nьn Başqortostan Өlkə komitetь 8-avqusta yđenen maxsus qararьn sьqarđь. Oşo qarar nigeđendə Başprofsovit, Başnarkomsnaв həm Başsojuz praktik eşkə totondolar. Bьl məs'ələ вujьnsa tyвange tarmaqtarqa qarata elkə matвuqatta kyrgəđmə xat (14 nse avqusta) вatьp sьqarьldь. Urьndarqa kyp kenə rabotniktar jeвərelde. h. в.

VKP(в) Yđək komitetьnьn 26 ijyl qararьn kin qatlam xeđmətsəndər massahьna tid itep jetkerev həm ulardь magazindarđaqь sovet savđahь politikahьn вođovqa qarşь kərəşkə ojoştorovđa вol'şevistik matвuqatqa ifrat kyp вurьstar jəkmələ.

Bьl qarar sьqarьlьvqa 20 kendən artьq ytte. Bьl vaqьt esendə rajon gazetь həm unьn jarđamь menən kyp tirazlь həm stena gazetalarь magazindarđa potrвitelg a tovarđь kəm ylsəp вirev, savđala vaqlap hatьv xaqtarьn вođovqa qarşь kərəş turahьndaqь **26 ijyl** qararь partia, sovet, profsojuz həm savđa ojoşmalarьna đur politik вurьstar jəkmətte həm hunlamaьtan вьl elkələ eşkə вaşlavđь talap itte.

Bьl mehim qararđь ytəv julьnda VKP(в) nьn Başqortostan Өlkə komitetь 8-avqusta yđenen maxsus qararьn sьqarđь. Oşo qarar nigeđendə Başprofsovit, Başnarkomsnaв həm Başsojuz praktik eşkə totondolar. Bьl məs'ələ вujьnsa tyвange tarmaqtarqa qarata elkə matвuqatta kyrgəđmə xat (14 nse avqusta) вatьp sьqarьldь. Urьndarqa kyp kenə rabotniktar jeвərelde. h. в.

VKP(в) Yđək komitetьnьn 26 ijyl qararьn kin qatlam xeđmətsəndər massahьna tid itep jetkerev həm ulardь magazindarđaqь sovet savđahь politikahьn вođovqa qarşь kərəşkə ojoştorovđa вol'şevistik matвuqatqa ifrat kyp вurьstar jəkmələ.

Bьl qarar sьqarьlьvqa 20 kendən artьq ytte. Bьl vaqьt esendə rajon gazetь həm unьn jarđamь menən kyp tirazlь həm stena gazetalar

Городская Массовая Читальня

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 200 - 30 - avqust 1934 JbL

VKP(b) sьn Eşqortostan Ölkө, Ölө qala komitettarь, SYBK hem Başprofsovet organь

BӨTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

VKP(b) rajkomdarьna, politвylektərgə sovxozdarдь, MTS tarдь, kolxozdarдь „Pravda"nьn вətə sojuz qьdьl taqtahьna kyrhətkəndə ularдьn eştəren urnьnda jentekləp tikşergəndən hun hem qaвul itkəndən hun hem qьdьl taqtaqa вildələngən kandidattarдь rajkom вjurohьnda ranlap kyrhətergə təqdim itergə. Ularдьn matirialdarьn rajkom вjurohьnda ranlaqandan hun VKP(b) Ölkə komitetьna jebərergə.

„BERENSE BURЬS—IGEN ƏƉERLƏV PLANЬN YTƏV' (I. STALIN).

SOVETTARĐЬ HAJLAV

KAMPANIAHЬNA ƏƉERLEK EŞTƏREN JƏJEP JEBƏRƏJEK

X. KALMETEF

□ □

BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ SEKRETARЬ

□ □ □

SSSR hem RSFSR Ydək başqarmalarь qarardarь вujьnsa, 1935 jьldьn qinvarьnda вətə sojuz hem вətə Rəsəj sovet s'jezdarьn ytkərevlвildələnde. VKP(b) nьn Başqortostan Ölkə komitetь hem Başqortostan Ydək başqarma komitetь qarardarь вujьnsa Başqortostandə sovettardьn itвp вirev-hajlav kampaniahь 15 oktəвrdə вaşlanьp, dekəвrden вerense jartьhьnda вəterelergə tejeş. 1934 jьldьn 20-dekəвrenə вətə Başqortostan sovettarь s'jezdь вilđələnde. Şul uq ӨK hem BYBK qarardarь вujьnsa вьl kampaniaqa əđerlek **xəđerđən yk** вaşlanьrqa tejeş.

Partia hem xekymətten вьl qarardarь hem itвp вirev-hajlav kampaniahьnьn mөhimlege вətə partia, sovet, kooperatsia organdarьna, matвuqatqa hem jəməqət ojoşmalarьna xəđer yk hajlav kampaniahьna əđerlənevđe hem unь вol'şevistik ytkərev đe jekmətə

Alda torqan itвp вirev-hajlav kampaniahь, tejeşensə əđerlənev hem вeldekle ytkərelep, eşşelər, kolxozsьlar hem вətə eşşendər iqtinarьn 17-s'jezd tarafьnan вildələngən gigant sotsialistik tөđeleş plandarьn вojomqa aşarьvqa moвilizirlarqa tejeş. Sovettardь hajlav kampaniahь, promьşlennost, avьl xuzalьqь, sotsialistik kul'tura elkələrendə sotsialistik tөđeleş məs'ələlөre ajlanahenə eşşən massanьn proizvodstvo aktivlьqьn ojoştorov menən, promfinplandardь unьşlь ytəv, promьşlennosta la, avьl xuzalьqьnda la janь texnikanь yđlaşterevđə kərəşev, eş hem sьqarьla torqan produksia sujlatьn jaqşьrtьv esən sotsialistik jarьş hem udarsьlьqtьn janь kəsle tulqьnьn kytərergə tejeş.

Itвp вirev-hajlav kampaniahь məlđərendə, proletariattьn вejek jederzavahь вulqan SSSR đьn xalьq ara tьnьslьq politikahь məs'ələlөre menən, sit il proletariatьnьn faşizmqa, janь huqьşqa hem imperialistik itđevđərgə qarşь kerəşevđөre menən hajlavьlar massahьn kin rəveşte tanьştьrьrqa, eşşelər *hem вətə* eşşendər iqtinarьn ilebeđđen qurqavslьqqьn terle jaqlap nьqьtьvqa, SSSR siktare haqsьhь Qьđьl armianьn huqьşsanlьq kөsөn nьqьtьvqa jəlep itergə kərək.

Aldaqь sovettarđь hajlav kampaniahь, partianьn 17 s'jezdь qarardarьna movafiq rəveşte sovettar eşenen tulьhьnsa qajtanan qorolovьn tə'min itergə, sovettardьn massa menən вəjlaneşen taqь la nьqьraq nьqьtьrqa, sovettardьn massovь ojoşmalarьn sekslarđь hem deputattar gruppahьn nьqьtьrqa tejeş. Sovettar eşendə oşө vaqьtqa tiklem jomoşaq ucastok вulьp, xəkymət tarafьnan sьqarьlqan qararđar, zakondar hem вildələngən jekləmələr ytaleşenə kontrol' jahav məs'ələhe tora. Itвp вirev-hajlav kampaniahь вətə eş ucastoktarьnda massovь kontrolde, partia hem sөvet kontrole komissialarьna вulьşlьq itevđe ajrьvsa kөsөjtergə tejeş.

Hajlav kampaniahь avьl sovettarьnьn kolxozqa hem kolxoz proizvodstvohьna tulьraq jөđ menən əjlaneşđərenə jardam itergə, avьl sөvettarь kolxoz tөđeleşenөn elgəşevđərenə tajanьp, MTS politвylektөre jardamь menən eşşən janqьđaqtarđь kolxozqa вiьqlьrьv өsөn massovь eştərđe kin jəlep jebərergə tejeştər Bətə əđerlənev hem sovettardьn itвp вirev-hajlav kampaniahь dəveren, igende jaqşь jьnav, urəzajđь haqlav, juqarь sьjlatlь orleq hem it tapşьrьv plandarьnьn srogьnan elek ytaleşe, sredstvolar moвilizirlav hem proletariat qarşьndaqь jektəmələrđe ytəv өsөn energialь na jaqьn hem anlajьşlь вulьrqa tejeş.

Өsөnsөnөn, sovettar hls kisekmətlən hajlavslardьn hem xoquqtan məxrym itelgəndərđen tөđmələren anьqlavqa, janьrtьrqa kereşergə tejeştər. Bьl eş nik mөhim hem вьqa вətə sovet jəməqətselege вiьqtьrtьlьrqa tejeş.

Sovettardьn hajlavslarqa itвp вirevđəre hem sovettardьn janь sostaiьna deputattar hajlav nojəвr-dekəвr ajđarьnda ytəsək. Itвp вirev hem hajlav jьjlьştarьn ytkərev өsөn jentekle plan tөđelergə tejeş. Bьl kampaniala itвp вirev jьjlьştarь ifrat elkən politik hem praktik əhəmiət qađana. Bьl jьjlьştarđa hajlavslar aldьnda, SSSR VI-sovettar s'jezdьnan hunqь 4 jьl esendə proletariat đəvlətenең ireşkən elgəşevđəren jaqtьrtьv kin jəjeldereləsək.

Sovettardь janьnan hajlavđь ytkərev вujьnsa вeđđen sovettar hem rajon вəşqarmalarь tarafьnan jəjep jebərelergə tejeş вulqan organizatsion eş, urьndarđa partia organdarьnьn turanan tura hem kəndəlek jetəkselektөre aвtьnda вarьrqa tejeş. Hajlav kampanialarьnьn unьşlь ytevđəre kүвehensə partianьn qala hem rajon komitettarь eşməkərlektərenə вəjlangən. Əgər hajlav məlendə ular maksimal aktivlьq kyrhəthələr, sovettarqa hajlavđь praktik ytkərevse organdar hem ojoşmalarđь politik hem organizatsion jetəkselekten dөrөt julьna quja alhalar, unьş tə'min itelgən вulasaq. Itвp вirev-hajlav kampaniahьna MTS, sovxoz hem transport politвylektərenen jetəksel qatnaşvđarь ifrat mөhim, senkl eşşendərđen xeđmət entuziazmьn hem polit hiđgerlektəren moвilizirlavđa ularđьn roldəre đur.

Itвp вirev-hajlav kampaniahьn ytkərevđə komsomol, profsoluz ojoşmalarь đur rol' ujnarqa tejeştər. Ular вetəhe lə yđđərenең sovet hajlavđarьna qatьşьv programmalarьn jentekləp tөđergə, tөвənge organdarьna kyrhətmələr, asьq ustanoikalar вirergə hem ularđьn ytaleşen tikşererge tejeştər.

Hajlav kampaniahьnda nar komattar ajrьvsa aktivlьq kyrhətergə tejeştər. Ular yđ eş dairələrenə ingən rajon sovet s'jezdarь nakazdarьnьn ytaleşen tikşerevgə nьqlap kereşergə tejeştər. Itвp вirev-hajlav kampaniahьn unьşlь jəjep jebərev, вətə narkomattar, vedmstvolar. ucrezdenie hem ojoşmalarđьn вьqa nьq əđerlənevđərendə, unь anьq ytkərevđərenə вəjlangən.

Şulaj itkəndə genə вeđ, VKP(b) jetəkselege aвtьnda itвp вirev-hajlav kampaniahьnьn вeđđen aldьвьđqa qujqan javaplь вurьstarьn ytəj alasaqвьđ, hajlav kampaniahьnan fajđalanьv maqsatь menən artla qa'qan kolxozsьlar, xeđmətkərđər, kustarđar hem вigerək ta eşşən janqьđaqtarqa his şikhed tə'вir itergə tьrьşasaq kulak hem sovettarqa qarşь elementtarqa tejeşle qatь otpor вirə alasaqвьđ

Hajlav kampaniahьn sovettar eşenə massovь smotr jahavqa əjlənderev, proletarlat diktaturahь organdarь hem partianьn general hьđьqьn ytkərevselər вulьvđarь jaqьnan sovettardьn roldəren taqь la kytərev hem nьqьtьv, sovettardь sotsialistik tөđeleşkə konkret jetəkselek itevđen вojevoj ştaвьna əjlənderev—вeđđen aldьвьđqa partia hem xəkymət tartabьnan qujlqan вurьs şul.

IGEN TAPŞЬRЬVĐA DYRTƏJLƏ BOL'ŞEVIKTARЬ KEVEK KƏRƏŞERGƏ

DYRTƏJLƏ VƏOJƏDƏHEN YTƏJ

Dyrtəjlə вol'şeviktarь đəvlətka igen tapşьrьv planьn tiđ kəndərđə tamamlarqa! tigən lozungь taşlaqajnьlar. Oşө maqsat menən 25-30 avqust arahьnda udar вiş kenlek iqlan itelde. Hejrəv kəstərenen 50 protsentь igen taşьvqa вylende. Oşө kəndərđə ssвjppunkttarqa kesle igen өвozdarь aqьla. MTS kolxozdarь đəvlətka igen tapşьrьv planьn 28 avqustqa tiklem 70 prorsentqa ytənelər. Natura tyləv itвənenə 6212 sentner igen tapşьrьldь.

Ajrьm kolxozdar igen tapşьrьvđa вol'şevistik eş əlgələre kyrhətələr. Xəđer „Berđəş", „Kalinin", „Civirol", „Oktввer" hem „Fən" kolxozdarь jьlьq igen tapşьrьv planьn tulьhьnsa tamamlanьlar. Janьnan 10 kolxoz plandь tamamlav aldьnda, ularđa plan 75-80 protsentqa ytəlgən.

Kolxozdarđьn kyвehe ssвjppunkttarqa igende kənənə 2-3 tapqьr alap вaralar. Ləkin zagotzerno punkttarь igen qaвui itevgə tejeşensə əđerlənmөgəndər. Punkttarđa, kilgən igendərđe tiđ genə qaвui itə almajđar, siratlar teđelə вaşlaj. Məвələn „Bol'şevik" kolxozsьlarь punktla 5 səqət ketəp torđolar. Rajkom вьl təngəldəge jeteşheđlektərđe lə вəterev өsөn konkret saralar kyrergə, вol'şeviklar vəqəđəhe ytələrgə tejeş.

—●—

„TUQAJUR"KOLXOZЬ DƏVLƏTKƏ IGEN TAPŞЬRMAJ

Dьvan, 29 (yđ xəвərseвeđđən telegraf вujьnsa). „Tuqajur" kolxozьnda eşşe hem hejrəv kəstəre dereə fajđalanьlmaj. Brigadalarqa kommunist hem komsomol kəstəre lə вylenep qujьlmaqan. Kolxozsьlar arahьnđa polit-massovь eş alвp вarьlmaj. Partorg hem avьl sovetь aqzahь Noqomanьf brigadalar өвtənən jetəkselek itməjđər, brigadanьn eşlagən urьndarьna вarmajđar. Jetəkselek вulmav hөđemtəhendə kolxozsьlar arahьnda xeđmət dissiplinahь juq. Eşkə hun sьqalar, irtə qajtalar, Hөđemtələ eşlap sьqarьv normahь tik 40-50 pr. qa qьna ytələ. 25 avqustqa 233 geklar arьştьn 88 gektarь qьna urəldь. Kolxozsьlar nindəj eş өsөn kypme xeđmət kenө aləsaqtarьn hem urozaj jьjnav вaşlaqanь вirle kypme xeđmət kenө eşlagənlektəren đə вelmajđar.

Kolxoz jetəkselare, đəvlətka igen tapşьrьv hem kolxozsьlardь avansirlav turahьndaqь qararđarđь вođalar. Đəvlətkə orloq taşьv вaşlanmaqan, ə 23 sentner igen, kolxozsьlarđan xeđmət kөndəren đə itвapkə almaj tigeđləp tarabьqan.

Rajzo вьqa iqtibar itergə tejeş.

.Kinjəojolьf

IGEN, JUL, NEFT ӨSƏN KƏRƏŞKƏ!

Stərletamaq rajonь Pokrov sovetь „Krasnьj Bor" kolxozь aqzalarьnьn xatь

□ □ □

Itlaş kolxozsьlar, kolxozsьq qatьn-qьđđar, xeđmətsən janqьđaqtar, Өfө—Işemвaj tөđeleşe eşşelөre, neft promьjslahь eşşelөre!

Stərletamaq rajonь вьltьr alđьnqь rajondar rətendə вuldь. Đəvlət aldьndaqь mujьndamahьn tulьhьnsa vaqьtьnan alda tultьrđь. Rajon вьlгi tempte xurlьqlь rəveştə qulьnan вsqьnđьrđь. Səвəe—massovь eşten вulmavь, eske resurstardь, keşelərđe, hejrəv kəstəren, maşinalarđь moвilizovajt itə вelmavđə hem teləmavđə.

Mirвalqa Işpar sovetь „Budunnьj" kolxozьn alвrqa mөmkin. Bьnda massovь rəveştə eşkə sьqmav, maşinalarqa haqlьq menən qaramav, eşlap sьqarьv normahьn tultьrmavđь kyrəhen. Bьndaj kolxozdar adtygel, ular rajonđь artqa hejrəjđər. Өfө--Işemвaj julь tөđeleşonөn tempь tөđeleştə srogьnđa tamamlavđь tə'min itmaj. Neft ytkərev tөđeleşe өđelə. Neftpromьjslahь sistemalarđь tultьrvqa əđerlekte tə'min itmөne. Bьl tyđerlek tygel. Jeвegənlek hem tarqavsanlьqtь qatqi rəveştə вetərergə. Bөd, igen, neft, magistral' tөđeleşen tamamlav өsөn poxod iqlan itevđe təqđim itaвed.

Bətə orloq kul'turalarь вujьnsa 3300 sentner orloq tapşьrьv planьn 28-avqust'ga tamamlap, ььvđa eşlə. Idara aqzalarь tavurđa qunьp eşləjđər. Beđđen tавurđarđa kyne ile, garmon, potefon, radio, gazeta. Beđ hər vaqьtta şatьeđ.

Beđ respвlekanьn вətə kolxozdarьn da 1-sentвergə arьş səsevđe tamamlarqa, tiđ kəndərđə urozaj jьjnavđь tamamlarqa hem orloq tapşьrьv, natura tyləv, ssudalar qajtarьv вujьnsa 1-oktвərđən đə hunqa qalmajsa đəvlət menən tulьhьnsa itвpləşep вətergə saqьravьđ. Beđ, Başqortostandьn вətə kolxozdarьn magistral' ham neft promьjslahь tөđevgə вətə tər jarđamdar kyrhətergə saqьravьđ. Beđ promьjsla eşşelərenə kəndəlek вoravlav zadanieһьn tultьrьrqa mərəzəqət itaвed. Sistemalarđь tultьrvqa əđer вulьqьđ. Jul tөđevselər Өfө--Işemвaj julь вujьnsa вerense pojьzđь srogьnđa, 1-oktвargə jebərergə tejeştər.

Şulaj, igen, neft, magistral' өsөn! Raport вirev xoquqь өsөn Өfө--Işemвaj magistralь вujьnsa вerense pojьzđa вarьv xoquqь өsөn!

„Krasnьj Bor" kolxozsьlarьnьn tapşьrьvь вujьnsa: **Medvedьf A. Katkof Jefim. Postof, Cetof, Gorвanьf Fedor, Medvedьf Jegor, Lazarjef.**

XƏKIMЬF KOLXOZЬNDA UROŻAJ JUQJALA

„Igense" kolxozь вaвьvьna вarhan jөđerlagən gektar вeşep qьvarqan aşlьqtarđьn tamьrđa ultьrьvьn kyrəhen. Mul urozaj vəqəđə itkən arьştar, вojdajđar, ərəm вulalar, qojolalar...

Bьna 3-sө вrigada вaвьvь, 100 gektarđan arвq arьş. Unьn вarь 30 gektar samahь qьna urьlqan. 1-sө вrigadala la, şulaj. Dəvlətkə igen tapşьrьv, kөđge sөsev eştərө lə өđelə.

Bətə eş tə nasar вara.

Bьnьn səвəвe asьq: kolxoz urozaj jьjnavqa əđerlekhed kil đe. Kolxozsьlar partia, xəkymət đeriktivalarь menən tanьş tygeldər. Partianьn Ydək hem Ölkə komitetь plenumь qararđarь əjrənelmagən. Xeđmət dereə ojoştorlomaqan. Dissiplina juq. Unđa Mahinur, Məqəllimə, Bikə, Rəjlə kevek kolxoznitsalar yđđөre telagansə, teləhə nindəj eştə eş ləjđər. Ularđьn eşen kyđətevse zvenovod juq, вrigadir Zinnət Səjfullin kilep ularđь eşkə өjrətməj. Hөđemtələ вьl вrigadanьn вaвьvьnda вer kvadrt metr jerđə 50-60 вaşaq qala. Qajhь вer urьndarđa 5-6 keltə arahьnan вer keltə вəjlarlek usma-usma вaşaqtar đa kilep sьqa. Bьlarđь вer kem đə-вrigadir đa, partia-komsomol ojoşmahь la kyrmәj. Hət вer вrigadala eşkə sьqmavsьlar unarlap hanala. Ləkin ularqa sara kyrelmaj. Mətвələn: 25-se avqusta tik 1-вrigadala qьna 16 keşe eşkə sьqmanь. Hər kem yđe teləgən eştə вuldь. Brigadirđar yđđөre lə kolxozsьlarđь вer eştən ikense eşkə kyserep jeretələr. Berəv вөgən keltə вəjləvđə вulha, irtəgə вrđьnda eşləj. 24-se avqusta Qjajfullina keltə вəjlөvse qatьn-qьđđarđan 11 keşene вrđьnqa jeвərə. Şunьqtan keltə вəjləvselər өlgərə almajđar, kyp kenə saвьlqan aşlьq keltəgə вəjlanmәj qala. Ə вrđьnqa aşlьq huqьrqa jeвərelgəndərđen kyвehe eşheđ вula. Şulaj uq avьlđa la 15 ləp keşe eşkə sьqmaj qala.

Jaqşь eşlavselərđe kytərev, udarniktarđьn, aldьnqьlarđьn xeđmət intuziazmьn kөsəjtev turahьndə ujlap la qaravsь juq. Urozaj jьjnav vaqьtьnda вer genə вrigadanь, kolxozsьnь la eş вtөndə—вaвьvđa вyləklav вulmaqan.

3-sө вrigadala temp tyвən вulha la, eşten sьjlatь arьv. Baвьvđa вaşaq qalmaj. Keltələr jaqşь вəjlənə, symələlər jaqşь halьna. Ləkin undaqь jaqşь eşlavselər вyləklənmәjđər

Kolxozda вaşaq jьjnav өsөn вer at tьrmahь вildələngən. Ləkin ul əle 13 kөn вujь вuş torđo. Jer өbtəndə вaşaq tup-tulь вulha la ul atqa eş juq. Ul вer вrigadaqa la вerketelmagən. Polevod hem sьjlat inspiksiahь nьn eşe his qanəqəllənerlek tygel. Polevod Latьjpьf вaвьvđa вulьrqa, eşte julqa halьrqa tejeş ine. Ləkin ul вađarđan-вađarqa saвa. Sьjfat inispiksiahьnьn вirgən materialadarь вujьnsa idara вer sara la kyrmәj.

Igen ysləv eşenə iberek вaş Qjmadiel' вerketelgən Ul eş вtəndə lə iberek kəjө kvitansia jađвp igen ođatqan).

Kolxoz predsedatele (yđe yk partia ojoştorovsьnь la) **Xəkimьf** ytəleşte tikşerevgə iqtibar itmәj Ul вaвьvqa вarьp jeteşheđlektərđe lə asa, ularđь вrigadirđarqa əjtə lə, ləkin unьn nisek tөđəteleve menən qьđьqhьnmaj. вrigadirđarđan javapsьlьq talap itmәj.

24-avqustə avьl sovetьnьn plenumь вulьp. „Igense" kolxozьnьn eşe turahьnda doklad tьnlandь. Plenum 1-se вrigadanьn вrigadirь Qjəjfullinqa eştlə вirđe, unьn вrigadahьna jardam qa keşelər вerkette, Xəkimьfь partia ojoşmahьna вirergə вuldь. Ləkin вьlar qьna-вađ əle. Bьl kolxozdьn eşen urьal uj menən jemerevgə alвp вarьvsь Qjəjfullin qatь javapqa tartьlьrqa, partianьn ijyl plenumь qararđarьn tupaь rəveştə вođovsь Xəkimьf, Latьjpьftarqa la qatь sara kyrelergə, kolxozda xeđmət dissiplinahь nьqьlьlьrqa tejeş.

N. Bnskun

Urozaj jьjnav 25-avqusqa

TIBERƏK JЬJNARQA! (Başnarkomzem məqly məte protsenttarđa)

Rajondar	Urьqan aş-laq pr.	E вkertilan gən pr.	Huqьlqan pr.
Beloqataj	37,9	53,2	15,3
Məвetle	48,7	74,8	23,6
Qьjqь	—	51,4	2,9
Dьvan	39,7	78,3	16,2
Ucalь	1,3	8,3	3,4
Əвjəlil	17,3	10,5	10,5
Beloret	24,7	27,4	10,4
Bərjən	31,4	—	—
Bajmaq	28,2	32,5	1,3
Xəjвulla	33,7	20,0	4,6
Jьjlajar	29,0	42,2	13,9
Ziansura	55,0	44,4	12,9
Mьraq	36,7	45,7	—
Maqar	65,0	63,0	30,8
Kr-Usol	68,4	60,2	34,4
Mənəvez	60,7	58,9	17,6
Qaraqoş	66,5	44,8	18,7
Starletamaq	87,0	45,0	23,8
Avьrqazь	83,8	54,5	25,1
Bagalь	89,9	55,7	27,1
Saqmaqoş	72,2	48,3	24,9
Byzdək	86,8	55,2	26,9
Tujmazь	81,0	48,8	25,4
Dəvləkan	92,2	39,3	19,0
Bələвaj	95,4	64,8	23,7
Bişqılək	86,0	41,5	23,2
Q-Mişkə	86,9	52,4	18,3
Dyrtəjlө	97,7	47,5	22,4
Janavьl	76,9	61,5	34,9
Qaltasь	92,9	61,0	23,7
Boraj	89,8	54,2	23,3
Baltas	67,8	62,9	28,2
Qarəiđel	50,1	69,5	30,0
Mişkə	78,2	62,2	25,1
Bөrө	81,7	56,0	25,8
Toporin	69,8	42,5	29,0
Şişma	83,6	41,2	26,9
Qьrmьskalь	86,5	68,5	30,6
Arxangel'	67,4	67,4	37,0
Nuriman	58,8	73,0	34,6
Blagoveşşin	60,5	68,1	25,9
Өfө	85,1	52,1	—
Bətəhe	71,1	53,0	24,2

—●—

UROŻAJ JUQJALTЬVSЬLARĐЬ JAVAPQA!

Ucalь rajonь „Juşalь" kolxozьnьn arьş uraqьna teşөvenə 20 kөndər samahь uđđь, ləkin uraq вarьşь nasar. Təvge un kөn esendə вarь 20 gektar qьna aşlьq urьldь. Senkl kolxozsьlar eşkə teş jetkəs sьqalar, irtə qajtalar. Kolxozdьn 5 urqьs maşinahь вulha la ularđьn вerehe genə fajđalanьla, qalqan 4 maşinaqa eşşe kəstəre „jeteşmәj".

Uraq вaşlanqandьn вerense kөnənən yk juqaltьvđarqa qarşь kerəş ojoştorolmaqan. Təxiətullina Qj., Xasanьva M., Ahiylina G. kevek вaşaq qaldьrьp вəjləvselərgə вer tərle lə sara kyrelqəne juq. Bьl juqarьla kyrhətelgən kəltə вəjləvselər вer kvadrat metr urьnda 30 вaşaq qaldьrьp вəjləjđər.

Brigadalarđa stenə gazetalarь sьqarьlmaj. Sotsialistik jarьş, udarsьlьq juq.

„Juşalь" kolxozь idarahь juqaltьvđarqa qarşь kerəşle вsьnlap ojoştororqa tejeş. **S. Karam.**

SUJЬN, QOROS, PROKAT

28 avqusta **Beloret** đomnalarь 236 tonna (təvlek zadanienьn 118 pr.), **Jegaze** đomnahь 43 tonna (təvlek zadanienьn 95 pr.) sujьn qojdolar.

Marten mejestəre 314 tonna (təvlek zadanienьn 101 pr.) **qoros**, standar 309 tonna (təvlek zadanienьn 95 pr.) **prokat** вirđelər.

BASSJ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

BAŞQORTOSTAN YDƏK HAJLAV KOMISSIAHЬN OJOŞTOROV HƏM ITвP BIREV-HAJLAV KAMPANIAHЬN, AVЬL, POSJOLOK HƏM QALA SOVETTARЬN HAJLAVDЬ, ŞULAJ UQ RAJON DARĐA SOVETTAR S'JEZDЬN YTKƏREV SROGЬN BILDƏLƏV TURAHЬNDA

BASSJ Ydək вaşqarma komitetь prezidiumь **qarar itə**:

I. Sovettarqa hajlavđar ytkərevđe ojoştorov өsөn, BYBK predsedatele urьnвaвarь ip. Kalmitef, X. predsedatellege aвtьnda, tyвəndə kyrhətelgən aqzalar sostaьnda Başqortostan Ydək hajlav komisslahь ojoştororqa:

1. **Nəziref**--BYBK nең ojoştorov вylegə mədire.
2. **Sьjpnətьva**--VKP(b) Ölkə komitetь.
3. **Bьjckof**—Başprofsovet
4. **Əxmədejef**—Başprofsovet
5. **Bakajьf**--Ölө qala sovetь
6. **Bylle**—BNKZem politsektorь
7. **Prosvirnin**—VLKSM Ölkə komitetь
8. **Mannanьva**--Yrlətelgən (vьjdvizenka)
9. **Stəzin**—PRZ tokare
10. **Vaxitьf**--VKP(b) qala komitetь
11. **Əhlylin**--depo eşşehe
12. **Makejef**—-qьđьl armia.
13. **Frolof**--BNKZem
14. **Jyzejef**--vaq millattan.

2. Bətə Rossia Ydək вaşqarma komitetьnan Başqortostan Ydək hajlav komissiahь predsedatele itep BYBK predsedatele urьnвaвarь-BYBK-sekretarь Kalmetel iptəşte rablavđь horarqa.

3. Ip. Kalmetefqa dekadalь srok esendə rajon hajlav komissiatarь predsedateldərenen sostaьn вildələrgə hem rablav өsөn gASSJ YBK prezidiumьna indererge təqdim itergə.

4. Rajon вaşqarma komitettarьna hem sovettarqa, hajlav instrukstahьnьn вerense вylegenə movafiq rəveştə hajlav komissiatarь ojoştororqa təqdim itergə.

5. Hajlav kampaniahьnьn ajrьm dəverđəren ytkərev өsөn tyвəndəge **sroktarđь вildələrgə**:

a) əđerlek eştəre—15 oktвərgə tiklem;

в) sovet hem вaşqarmalarđьn hajlav alđь-itвp kampaniahь—1934 jьl, 15 oktвərđən 10 nojəвrgə tiklem;

v) avьl, qala hem posjolok sovettarьn hajlav 10 nojəвrđən 1-dekəвrgə tiklem;

g) rajon sovet s'jezdarь—1934 jьl, dekəвrđen 5-nən 10-na tiklem;

d) Өfө, Beloret qala sovettarьn hem Cernikofka posjolok sovetьn hajlav—1934 jьl, dekəвrđen 8-nən 10-na tiklem.

6. Sovet s'jezdarьnda tikşerev өsөn tyвəndəge kөn tərtiвen təqdim itergə.

a) rajon sovettar s'jezdь өsөn

1. Rajon вaşqarmahьnьn otcotь hem tikşerev komissiahьnьn quşьmta dokladь.

2. Partia hem xəkymetten malьsьlqtь kytərev turahьndaqь direktivahьnьn şul rajonda ytələ вarьvь turahьnda rajon jer eştəre вylegenen dokladь.

3. Rajon məđarif вylegenen məqarif eştəre toroşo turahьnda dokladь.

4. Ike avьl sovetьnьn yđ sovettarьnda sotsialistik tөđeleş вarьşь turahьnda dokladtarь.

5. Rajon вaşqarmia komitetь hem Bətə Başqortostan sovettar sejzđьna delegattar hajlav.

в) Qala sovettarь өsөn:

1. Qьla sovetь otcotь hem tikşerev komissiahьnьn quşьmta dokladь.

2. Qala kommunal xuzalьqь вylegenen kommunal xuzalьqь turahьndaqь VKP(b) YK plenumь (Ijyn, 1931 jьl) qararđarьn ytəv вarьşь turahьnda dokladь.

3. Ber məktəp hem вer вol'nitsanьn yđ eştəre turahьnda dokladtarь.

4. Qala sovetьna deputattar hajlav.

7. Rajon вaşqarmalarьna hem qala sovettarьna, rajon вaşqarmalarь hem qala sovettarь ergəhendə maxsus kənəşmələr ytkərev, şulaj uq rajon вaşqarmalarь ergəhendə avьl hajlav komissialarь predsedateldəre өsөn 2-3 kөnlөk kurstar ojoştorov jьlь menən, rajon hem avьl hajlav komissialarь raвotniktarьn, şulaj uq sovettarđь hajlav вujьnsa otcot tөđev өsөn вildələngən keşelərđe instruktirlavđь tə'min itevđe təqdim itergə.

8. Bətə rajon вaşqarmalarьna вer ajlьq srok esendə avьl hem posjolok sovettarьnьn tөp jetəkse sostaьn sovetьna janь sostaьna təqdim itev өsөn qajtanan qarap sьqьrqa təqdim itergə.

9. Ip. Kalmetefqa 21 avqusta Başqortostan xəkymətenең 9-sь bətə Başqortostan sovettar s'jezdьna otcotьn tөđev komissiahьnьn ultьrьşьn saqьrьrqa hem otcot tөđevgə praktik rəveştə kereşergə təqdim itergə.

10. Başsovnarkomqa hem Başnarkomfinqa, rajon hem qala вydzettarь вujьnsa hajlav kampaniahьn ytkərevgə 4-kvartalđa sredstvo вylevđe kyđđə totorqa, ə BYBK sekretariatьna ojoştorov вylege menən вerlektə 9-sь bətə Başqortostan sovettar s'jezdьn hem hajlav kampaniahьn ytkərevgə smeta təđəp, unь BYBK prezidiumьna rablav өsөn indererge təqdim itergə.

11. Ip. Kalmetefqa 9-sь bətə Başqortostan sovettar s'jezdьna Başqortostandьn sotsialistik tөđeleşendə əlgəşevđəre turahьnda materialdar aвtьp sьqarьv məs'ələhen jəhət əjrənep, вьl turala Narkomattar hem elkə ucrezdenialarqa tejeşle deriktiva вirergə təqdim itergə.

12. Avьrqazь hem Xajвulla rajon вaşqarma komitettarьna yđ rajondarьnda sovet, xuzalьq hem kul'tura tөđeleşe turahьnda 9-sь sovettar s'jezdьnda jahajsaq yđ dokladtarь вujьnsa materialdar (otcot, diagrammalar, kartogrammalar h. в) tөđev hem aвtьrьvqa xəđerđən yk kereşergə təqdim itergə.

BYBK nең ojoştorov вylegenə Avьrqazь hem Xəjвulla rajon вaşqarmalarьna вьl məs'ələ вujьnsa konkret kyrhətmələr вirergə.

13. BYBK sekretariatьna, ytkəreləsək hajlav kampaniahь ajqanlь BYBK nең qaqьđqa ixtiazьn вildələp, Başgosplanqa tapşьrьrqa, ə Başgosplanqa—ul qaqьđđь tanьrqa təqdim itergə.

14. BYBK prezidiumьnьn ojoştorov вylegenə, rajondarđьn hajlav povestkalarьna nulqan ixtiazdarьnan sьqьp, tejeşle handa hajlav povestkalarь əđerləv өsөn xəđer yk zakaz вirergə məzвyr itergə.

15. Başqortostandьn вətə rajon вaşqarmalarьna, qala, posjolok hem avьl sovettarьna, hajlavđardьn konkret sroktarь вildələnev hem „9-sь Başqortostan sovettar sjezdь isemendə qьđьl taqta" ojoştorov tanqəlle, xuzalьq - politik kampanialar planьn, promfinplandardь jaqşь ytəv hem dəvlətka igen tapşьrьvđь srogьnan elek ytəv, şulaj uq 1934 jьldaqь sovettar konkursь kyrhətkestəren jaqşь ytəv вujьnsa rajondar, qalalar, avьl sovettarь, вrigadalar, zavodtar, fвrikalar, sextar hem ajrьm udarniktarđьn proizvodstvo poxotьn jəjep jebərergə təqdim itergə.

BYBK predsedatele urьnвaвarь: Akimof

BYBK вekretarь Kolmetef.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

QK TIMERJULЬNЬN

NORMAL'EŞEN ƏDƏVGƏ KEMDƏ RQЬDЬQHЬNA

Vladivostok, 13 (pocta arqьrы). Maximum an udqan jьlqь borsaq urozjьn sikkə sьqarьv kampania hь bəşlәde. Oşo kendarda Xarbin tәjenenә Sungari jьlqahьn n tyvan jaqьna kyplap borsajar kilə başlanь. Jәge midqel esen tә betalne 400 meη tonnan jaqьn oşondaj jәktәr kilevе kәtәlә. Donja bağdarьnda borsaqtьn konju kturahь fajdahьd bulьvь menәn bәjlәneştә ьь bl sitkə borsaqtar sьqarьv şaqtaj kәmene. Timer juldarьnan alьƀ bulqan ajrьm borsaq jeteşterevselәr borsaqtardь hәm zmixtardь jaqьvlьq urьnьna otorqa mәzbyr bulalar. Şul ajqanlь timer juldar arahьnda bьn aj jәktirde taşьvqa kankurinsialar kөsәjde. Jәktarden şaqtaj eleşe bьqa tiklem QK timer julьna tartьlarine. Lakin Japonia vlastarь hәm firmalarь jәktarde QK timer julьnan jeretmәkә hәm betә jәktarde Sьpinqajsqa hәm bьjьl qьna asьtqan Laƀ-Xarbin (Lasin) timer julьna tarttьrьrqa ьntьlalar. Xalbyki Lasin timer julь yđenen toroşo menәn әle normal' eşlavgә betenlaj әđer tyqel (unьn ytkarev hәlәtlelegebik tybәn,ul әle jәktar jeretev esen javaplьlьqtь eb tenә alьrlьq tygel). Japonia vlastarь uqa ajrьvsa şarttar tьvdьrьv esen bajtaq qьna saralar kyrәlar. Bьl jul xәđer yk jek jeretevselarqa ifratta juqarь relaksia tvlәj hәm bьnan tьş tarifь 20 pr. qa tiklem kәmetergә ujlaj. Dajrendәge monopl'xoquqtar menәn fajđalanьvsь japon transport kompanialarь „Kokusaj un' ju"faqat Lasin timer julьnan kilgan jәktardь ođatьv esen genә paroxodlar birә. Sungaridaqь paroxod kompanialarь әgar Lasin timer julьnan kilgan jәktar bulmaba ularđь qabul itmaj. Japon firmalarь sit il iksporterđarьn borsaqtь faqat Dajren şarttarьnda qьna hatьp alьrqa mәzayr itәlar. Şunьn eb tәvenә borsaqtь qajtanan eştap sьqara torqan betә fabriktar Xarbindan Dajrenqa kyserelgandar. Oşo kendә Sungari jьlqahьnьn pristandarьnan Lasin timer julь arqьrь Dajrenqa tiklem tup-tura bәjlaneş qujьla. Oşolar menәn ber qatardan, vlastar şulaj uq japon, manzur hәm xatta sit il firmalarьn yđđarenen jәktaren QK timer julьnan jeretmәj, bәlki Lasin timer julьnan jeretergә mәzbyr itep turanan-tura administrativ tә'minđar jahav metodtarьna la totonalar. Mirbal itep Manzurla firmalarьnьn QK timer julьnьn 8-se ucaskahь skladtarьnan yđđarenen jәktaren at menәn Lasin timer julьna taşьlqanlьqtarьn kyrhәtergә mәmkin. Kyptan tygel genә Lasin timer julь rajondarьn hьv baqan hәm şul sәnәple jәktar jeretergә mәmkinlek bulmaqan aqьlьq Xarbin gazetalarь Japon firmalarьnьn zejan kyrganlektaren, senki ularqa QK timer julьnan jek jeretergә tьjlqanlьqьn asьqtan-asьq jađđьlar. Şul uq vaqьtta QK timer julьnьn kenjaqьndaqь linialarьnda normal' eşlavgә terlesa qamasavlьq itelә. Japonia vlastarь Pogranichnaj stansahь arqьrь bulqan turanan-tura bәjlaneşte tьjьvđan da tartьnmajьnsa jәktarde bu şatьv, poјezdardьn kilev hәm kitev vaqьttarьn, jәk tejalgan vagondar hanьn hәm jәktar hanьn siklągandar. Kyptan tygel genә juldarqa nalogtar tylav turahьndaqь sertifikittarь bulmaqan jәktarde qabul itevde tьjьv qaqidalare bildalangan. QK timer julьnan jәktar jebarevgә kәrәk bulqan vaqьtta poşlinalar bjurohьnan bьndaj sertifikattarđь alьv eşe ifratta qatmarlь hәm valokitalь itep qujьlqan.

GITLERĐЬN KOBLENSTA HƏJLƏGƏN

Telmære turahьnda Fransia gazetalarь

Pariz, 29. Fransia gazetalarь Gitlerđьn Koblenselә Saar elkәhe mәs'alәne Fransia menәn Germanianьn jaqьnlaşav julьnda berđan-ber kәrtә bulьp torqanlьqь turahьndaqь belderevenә qaqьlьp, Fransianьn Saar ei kәhenә his ber qatnaşь jүqlьqьn hәm unьn berđan-ber qajqahь Milletter Ligahь aqzahь bulьv jaqьnan yđenen jeklәmalaren ytavdan torqanlьqьn kyrhәtalar. Gazetalar Gitlerđьn tьnьslьq hejeve turahьndaqь hyđđarenә qaqьlьp, Fransia bьndaj faktlar menәn rablanmaqan belderevđarde işetevđan tujqan inde, tip jađalar. Bьnan hun gazetalar Girmania gazetalarьnьn Koblenselә bulqan militatse-sotsialistar mitingahьna Saar elkәhenәn 200 men keşe qatnaşьvь turahьndaqь rәsmi mәqlymәttarenә qajhь ber tөđәtmәlәr inderep, 200 men keşe tygel, bәlki 50 men genә keşe qatnaşqanlьqьn kyrhәtalar.

„Linert" gazeta Gitlerđьn tьnslьq hejeve turahьndaqь belderevđarenә qьđьqlь mirbaldar kiltera: Essendәge Kruppa zavodtarьnda xәđer eşselar 1913-se jьldaqьqa qaraqanda kyberak. Avio motordar eşlavse Simens zavodьnda tavlek bujьna eşlajđar. Japoniaqa kyplap qoraldar ođatьla, ti.

Amerika dinged flotьn kөsajtә

Nju-lork. Dinged eştare ministrlege 4 huqьş sudnahь, 4 krejsr, 13 minonos hәm 7 hьv atьtь kәmәhe tөđevgә kontraktlar tөđeşte. „Assoşajted press" gazetьnьn xabar iteve bujьnsa tiđđan taqь 14 minonos hәm 5 hьv atьtь kәmәhe tөđevđa kontrakttar tөđeşәsәk. Agentstvonьn kyrhәtevenә qaraqanda dinged ministrlege flotьn miqdarьn dogovorđar menәn qujьlqan sikląvđardan arttьrьp jebarergә tьrьşьp, huqьş dinged sodnalarьn keslә rәveştә tөđev eşen ytkarә.

Sovet xarbi missiahь Italiala

Rim, 29. Italia armiahьnьn đur manevrđarьnda qatnaşьv esen Italiaqa Uritski iptaş jetakselegendә sovet missiahь kilde. Italianьn 5 korpusь qatnaşqan bьl manevrđarqa iq berense tapqьr bularaq hava flotь qatnaştь. Manevrđarda 11 sit il missialarь buldь. Sovet missiahь ajrьvsa diqqat menәn qarşь alьndь. Italia korole, Mussolini hәm sovet missiahь arahьnda biseda ytkarelde.

JAŊЬ UQЬV JЬLЬNA ƏĐERLEK TURAHЬNDA

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬNЬŊ QARARЬ

1934 JЬL, 21 avqust

ƏK ujurohь jaŋь uqьv jьlьna әđerlek qәnıqәtlәnerlek tygel hәm başlanqьs, urta mәktaplәrđa şulaj uq pedagogia texnikumdarьnda uqьv zanәtlelarьnьn normal' başlanьvьn tә'min itә almabьlq tip hinaj. 200 ob'jektqa jaqьn (aydzetkә inderelgan hәm aydzettan tьş bulqan) mәktap tөđөleşen tamamlav tә'min ite'mәgan, 1500 mәktap remontlanmaqan, mәktaptargә utьn jьlьq talaptan 30 pr. tikleme genә taşьlqan, tatar hәm ađsьlьq millәt mәktaptare đereslektar menәn tә'min itelmәgandar, pedagogia texnikumdarь uqьv jьlьna әđer tygel. Başqort mәktaptarendage 1340 uqьtьvsь urta mәqlymәtkә eja tygeldar,şunьn menәn bergә ularđьn 852 henen 7 jьlьq mәktap mәqlymәttare lә juq.

1.Narkomprostь, partianьn rajon komitettarьn hәm Rajbaşqarma komitettarьn 1-sәnә ergә mәktaptarđa hәm pedtexnikumdarđa uqьv zanәtlelarьnьn tulьhьnsa hәm normal' jәjelderelevenә bsbn-bsbndan mәmkinselekte tә'min itergә mәzbyr itergә.

2. Mәqarif xalьq komissarь urьnbaƀarь ip. **Jamalejefqa** hәm BNKP nьn uqьtьvsьlar әđerlәv idarahь nacal'nige ip **Abdullinqa** uqьv jьlьna әđerlekte yđ aqьşьna qujьvđan jaramaqanlaqьn hәm partia hәm xekymәtten mәktap turahьndaqь direktivtarьn bođovqa jul qujqanlьqtarьn kyrhәtergә hәm ularqa mәktaptarđe uqьv başlanьvqa әđerlәv eşen aşьqьs rәveştә tamamlarqa tәqdim itergә.

Mәqarif xalьq komissarь ip. **Әbyәkirьfqa** uqьv jьlьna әđerlekten faktik toroşona unьn tarabnan kontrol' jahavđьn jeterlek bulmaqanlьqьn kyrhәtergә.

3. VKP(b) nьn Krasnousol, rajkomь sekretarь ip. **Siveringə** unьn uqьv jьlьna әđerlek eşena jetәkselek itevenen jomoşaqlьqьn hәm VK nen mәktap turahьndaqь direktivtarьn ytanәqenlegen kyrhәtergә hәm uqa mәktaptarđe uqьv jьlьna әđerlәvđe hәm mәktaptarđa uqьv jьlь normal' başlanьvьn tә'min itevđe tәqdim itergә.

4. Өfө rajkomьna Baltaj avьl soveta, „Bydynnь" şemendage kolxozdaqь mәktap binahьn aşьqьs buşatьrqa tәqdim itergә.

Ucalь raj başqarma komitetь predsedatele ip. **Risqulьfqa** BSNK nьn mәktap binalarьn buşatьv turahьndaqь 1933 jьl 17 ijyldә hәm 1934 jьldьn 8 apreldә sьqarqan qararđarьn ylәmәve esen şeltә birergә. Bişaylьk raj başqarma komitetь predsedatele ip. **Semenofqa** BSNK nьn qararьn bođovđьn jaramaqanlьqьn kyrhәtergә hәm әgar đә bьndaj eşte qabatlaha unьn partia javaplьlьqьna tartьlasaqьn aldan itkertep qujьrqa.

5. Tujmazь MTS polit bylege nacal'nige ip. **Ygrjymofqa** Ađnaqol mәktәbe uqьtьvsьlь ip. **Zinnurьf Şahьjdь** pedagogia eşenә kire qajtarьrqa quşьrqa.

6. VKP(b) nьn Mejәkә rajkomьna Kәrimьf M. iptәşte pedagogia eşenә kire qajtarьrqa quşьrqa.

7. Bөtә rajkomdarqa VKP(b) YK nen maxsus pedagogia beleme bulqan keşelarđe fajđalanьv turahьndaqь 34 jьl 16 maj qararьn bođovsьlar javap qa tartьlasaqtarьn aldan itkertep ytergә.

8. Narkomsnabqa uqьtьvsьlarđь ta'min itev esen bylengan fondtarđьn nisek fajđalanьlьvьn 10-sentәbrgә tiklem tikşerergә hәm bьl fondtarđь tuđđьrьvđa qәjeple keşelarđe javapqa tarttьrьrqa şulaj uq pedtexnikumdarqa sentәberđen I-hәm II jartьnь esen bulqan narәdtarđen yđ vaqьtьnda jebarelеven tә'min itergә.

9. BSNK hәm Başnarkomprosqa 1934-35 uqьv jьlьnda pedagogia texnikumdarьnda uqьvsь başqorttardьn handarьn dejem uqьvsьlar sostavna saqьştırqanda 40 pr. qa ә, xalьq maqarife kadrđarьnьn kvalifikatsialarьn kytarev Başinestituto kursantlarьnьn sostaftarьnda naşqorttardьn protsentьn 70 pr. qa tiklem jetkerergә.

VKP(b)nьn Başqortostan Өlkә komitetь sekretarь: **Isəncyrin.**

QOLQJONA SOVETЬ AVЬLDARЬNA

KUL'TURA XEDMƏTEN KYRHƏTERGƏ

Maqar rajonьnьn yđage Petrovskidan 50-80 saqrьmdar alьƀlьqta, tav-urman esendә kөn kyrgan **Qolqjona, Janь hom Ibkə. Hajet b. n.** avьldar bar. Kustarsьlьq eşe menan şeqellәngan bьl avьldardaqь xalьqtar (başqorttar) rajon ojoşmalarьnьn ekonomek jaqtan jardam itevđarenә mөxtaz bulqan kevek, kul'tura jaqtan jardamqa la bik mөxtazdar. Xalьqtьn kypselege nađandar. Dөreƀ, **Janь Hajet** hәm **Qolqjona** avьldarьnda mәktaptar bar. Lәkin ular qьna xalьqtьn kul'tura talabьn qaplaj almajđar. Bьl avьldarđa mәktaptan tьş hәm mәktapkәsә tөrelә eşe bik nьq kөsәjtelergә tejeş. Şulaj bulьvqa qaramaƀtan bьl avьldarđaqь xalьqtь xeđmәtlәnderevgә Rajkom, Rajbaşqarma komitetь, Rajono şulaj uq betә rajon ojoşmalarь nьqlь iqtibar itkәndәre juq. Bьndaqь xalьqtar: **„Rajon ojoşmalarьndaqь ratnotniktar nedgə nik hirok kenə kilep sьqalar"** tip zarlanalar. Bьl avьldarđa ytkan jьl nađanlьqtь beterev punktitarь ojoştorolmaqan. Klub, uqьv ejđare juq. Radio eşlәmәj. Partia tәv ojoşmahь jomoşaq. Rajkom bьndaqь partia tәv ojoşmahьn kөslә kommunistar jebarep nьqlьv turahьndaqь konkret şeqellәnmәgan. Qьƀqahь tav arahьnda jaşavse xalьqtarđь kul' tura jaqtan xeđmәtlәnderev eşenә Rajon ojoşmalarь jөđ menәn borolop jetkәndare juq.

Unda jaşavse xalьqqa kul'tura xeđmәte kyrhәtevđe **ularqa totanaqlь kadrđar, partorg, komsoorgtar hәm kul'tura ratnotniktarь jebarevđan başlarqa** kәrәk.

Rajkom, Rajkomol hәm Rajono uqьtьvsьlar komplektovajt itkәndә bьl avьldarqa belemle, aktev, totanaqlь kommunis hәm komsomol uqьtьvsьlarь jebarergә tejeştar.

Rajbaşqarma komitetь unda jebarelgan uqьtьvsьlardan, fildşerđarđen, kul'turniktarđьn hәm başqa ratnotniktarđьn **eş xaqtarьn başqa rajondarđaqь şunьn kevek ratnotniktardьn eş xaqьna qaraqanda 20 30 pr. samahь juqarь qujьrqa**, Qolqjona sovetьnda igen sәsev eşe jajelderelmәganlegen itkә alьp, undaqь ratnotniktarđь **rajon yđagenen produkta jebarep ta'min itergə**, qьƀqahь ularqa betә eş şarttarь tьvđьrьrqa tejeş.

Başsovnarkom 1935 jьlqь bydzeten qaraqanda tav arahьndaqь avьldarđьn ratnotniktarьna eş xaqьn arttьrьv mәs'alәhen kyđ unьnda tothon ine.

Rjono bьjьl ololar esen tylavle mәktapte in berense navbattә ana şul avьldarđa asьrqa, unda klub eştergә, uqьv ejđare asьrqa, ularđь kәrәkle namalәr hәm kadrđar menәn in berense navbattә tә'min itergә, radio prijumniktarđь ratka halьrqa tejeş. Bьnda Rajkom, Rajkomol, Rajbaşqarma, Rajono insetruktorđarьnьn hәm rajon ojoşmalarь ratnotniktarьnьn jьş barьvđarьn hәm urьnda konkret jetәselek itevđaren tә'min itergә kәrәk.

Qolqjona avьl sovetьndaqь avьldarđьn rajon yđagenan bik alьƀ bulьvь hәm juldar nasar bulьv transport aşa bәjlaneşte qajьnlaştьra. Şuqa kyrә rajon başqarma komitetь Qolqjona sovetьna **telefon inderevđe ta'min itergə** tejeş. Bьqa betә mәmkinlektar bar. Tik telefon sьbaqь tasьp **Storlenon Beloretqa** huđьlqan telegrai baqanalarьn fajđalanьrqa qьna kәrәk. Svazden Başqortostan idarahь bьl mәs'alә menәn begendan yk şeqelllanhen hәm Maqar RIK na bьl turala konkret jardam itep Qolqjonaqa telefaun huđьvđь ta'min ithen.

Qolqjonala medpunkt jorto halьnqan. Lәkin ul jьldan artьq bikle ultьra. Xalьq sanitaria xeđmatlavene bik mөxtaz Hunqь vaqьtta xalьq arahьnda, bigerak tә balalar arahьnda kyđ avьrtьvь nьq taralqan. Bьl avьldarđь xeđmatlanderev Maqar avьl ambulaturiahьna jәkmәtelgan bulha la, bьl ambulaturia jaqьndan jardam itmәj. Raj başqarma komitetь tidlek menәn bьl avьldarqa vractar, fildşerđar jebarep kyđ avьrtьvna qarşь kerәş asьrqa tejeş. Narkomzdraf bьl tav esendage avьldarđь sanitarla jaqьnan xeđmatlanderev eşe menәn turanan-tura yđe şөqelllanergә, Qolqjonalaqь medpunktqa fildşer jebarep, eşen julqa halьrqa tejeş.

Narkompros hәm Narkomzdarf tav esendage bьl avьldarđь kul'tura hәm sanitarla jaqtan xeđmatlanderev esen konkret kerәşhendar hәm ytaleşte barlahndar. Senki bьndaqь xalьqtьn begenge toroşo bьnь qьrqa talap itә.

BƲBK hәm „Başqortostan" brigadahь: **Noziref, Buranoqulьf**

JƏŞELSƏLƏR SЬOQARЬRQA TRANSPORT KƏRƏK

ƏFƏ KOLLEKTIVTARЬ YĐ DOGOVORĐARЬN BOĐALAR

Bьjьl Mđәk eşselar kooperativьnьn qala janь xuzalьqь unьs jьjnavqa jaqşьraq әđerlek menәn kilde. 20-avqustqa betә soselqan 960 ga orloq kul'turalarьnьn 717, 6 gahь urьlьp alьnđь. Şul jәmlәnan 346,6 ga eb kerttarga halьnđь, 218 ga huqьldь.

Jaşelsәlar xәđergә hajlap qьna qađьp alьna. 20-avqustqa tiklem 154 tonna qьjar, 8 tonna huqan, 52 tonna kişer, 24 tonna seqelder, 5 tonna, tьrma, 4 tonna rediska qađьp alьnđь. Kartuf har gektarđan 5,6 tonna, kәbetә 26 tonna alьnđь (ytkan jьlqь unьsqa qaraqanda ber tonna artьq).

Lәkin unьs jьjnav esen dogovor tөđeşkәn kollektivtar narad bireigan vaqьtta eşkә sьqmajđar. Hөđemtalә—eşse quldar jeterlek bulmav arqahьnda unьştьn ber eleşe juqalьv qurqьnьsь aƀtьnda. Eşse kөs birevđa dogovorđь bigerak tә **haqlьq kassahь idarahь, №2 joslә, Narkomzem, Medinstitut, Tuzinstitut** kollektivtarь eđalar.

Jьbьqan unьştь taşьv esen kәrәkle tarnaşport xuzalьqtьn yđendә jetarlek tygel. Şunьn esen bьl turala Başsovnarkom, Gorkom hәm qala sovetь, qala janь xuzalьqьna transport kөsen birev turahьnda qarar sьqarqajnalar. Bьl qarar nigeđendә 20 avqusta narattar birelde.

NEK idarahь Aftotrest menәn 5 aftomaşinaqa dogovor tөđeşte, lakin Aftotrest (direktorь ip. **Logno**) 5 maşina urnьna 1 đe genә birep, taşьv grafikahьn bođa. 20 avqusta jьjnatqan 85 tonna jaşelsә qьrđa qaldь.

Begenge kenga 1500 gaqa jaqьn xeđmat kenenә jaşelsalar eläşelde inde. Bьl eştә ytkan jьlqa qaraqanda đur hьnьlьş bar. **Bikcontaj.**

S-Zlataust timer julь II-ekspl. rajonьnьn eşe

26 avqust svodkahь **27-avqust svodkahь**

Eştar	Plan (vagon itәbe menәn)	Ytaleş	Eştar	Plan (Vagon itәbe menәn)	Ytaleş
Tejav	241	180	Tejav	241	100
Şul jemlәnәn:			Şul jemlәnәn:		
I-kategoria jektare	216	148	I-kategoria jektare	216	84
II- . .	25	31	II- . . .	25	16
Buşatьv	265	158	Buşatьv	265	138
Vagon әjlaneşe .	2,86(tav.)	3,28 (tav)	Vagon әjlaneşe	2,86 (tav.)	3,29 (tav.)

Bytan aylekslәrdan 779 jekle vagon, 272 buş vagon qabul itelde; bytan aylekslaiga 736 jekle vagon, 411 buş vagon tapşarilde. Vagon parkьnda 3144 vagon eşlane.

Bytan aylekslәrdan 865 jekle vagon 306 buş vagon qabul itelede; bytan aylekslarga 787 jekle vagon, 375 buş vagon tapşarilde. Vagon parkьnda 3175 vagon eşlane.

Javaplь redaktor urьnbaƀarь ZƏK' KAJЬPKUL.

Өfө qala sovetь prezidiumь qararь

27 avqust 1934 jьl.

Sojuzutil'dan Өfө qalahьndaqь әđerlәv konturahь medirenen, Өfө qalahьnda 3 nse kvartalda avqust ajь esen әđerlәv eşenen ytaleşe hәm kin qullanьv tovarđarь promьşlennostana sьjrjo birelep jetkerelmav turahndaqь dokladьn tanlap, Өfө qalь sovetь prezidiumь **qarar itə:**

1. Util' esen ike ajьq hәm massovьj poxod iqlap ijergә, 500 tonna util' jejnatqa hәm bьl util'dan kilgan tabьş summahьn Өfө qalahьn tart-p le teđev eşenә totoroş Ike ajьqtь udqarav esen Өfө qala sovetь janьnda, Qala sovetь, VLKSM qala komitetь, Başprofsovet hәm Sojuzutil' vәkildare sostalanan komisia ojoştororqa. Bьl komisilaqa har ber zaktaqa, jort xuzalarьna predpriatilalar hәm ucrđetielelarqa kontrol' sьjrđar birev julь menen 500 tonna util'da tultarьv mas'yliaten jekmatergә. Ike ajьqtь oşo julьdьn 1-se sentoberenәn lolan itergә.

2. Betә zilsojuz, zaktalar predsedatelderen, ularđьn şaxsi mas'yljetkertare atьnda, zaktalar, jort xuzalarь, upolnomocennьjdar, jort qaravsalar hәm jorttarđa torovsьlarđan util'da kyp itep jьjap tapşarьvqa jarlьqьvđarь tarttьrendә, upolnomucennьjdarđь, jort qaravsьlarđь, jort xuzalьq ratandardь jorttarđь, kvartirđarđь, ej aldarьn toloş tađartьv eşenә ellqtьrv julь menen util' jejnav planьn tultarьvqa mazayr itergә.

3. Өfө qalahь territorialьnda jaşavse betә ucrledinle, pridpriatle, betә sistemdaqь promartildarđen jetakselaren kontor, araiv, ebtal, kladovoj, aşxana hәm sextarđь, eşselar kazarmalarьn hәm kvartirđarđь util'dan tađartarqa mazayr itergә. Oşo saralarđь udqarav esen mas'yl keşe bildelergә tәqdim itergә.

4. Util' jejnav esen betә zakta hәm jort xuzalarь arahьnda mas'yl keşelar ajьrьrqa.

5. Betә castnaj jort xuzalarьn jort, kvartir, işek aldьnda util'dan tađartьv udqararqa hәm ularđь Sojuzutil' bildelagen xaq menәn sojuzutil'den đerlәv kontorьna tapşarьrqa mazayr itergә.

6. Qala maqarif aylegen, betә mәktaplar seitaren util' jejnavđь ytavgә quşьrqa hәm planđь mәktaptargә jetkerevgә mazayr itergә.

7. Sojuz util'qa in jaqşь kollektivtarđь, zakta hәm udarniktarđь aylaklav esen fond aylergә tәqdim itergә.

Qala sovetь predsedatele: BAKAJbF

Mas'yl sekretar esen: FILIPPOF

Başprofsovet ergәhendә VOSU nen uceno-kursovoj komelnalь

Uqьvsьlar qabul itə.

Uqьvsьlar xuzalьq ojoşmalarьnan komandirofkahь menәn hәm ajrьm keşelar qanzalarь bujьnsa alьnasaq, grupalarda: scetovod, buxgalter, starşe buxgalter hәm buxgalter instruktorđar әđerlәnasak.

Qanzalar har ken. jal kenenәn başqa kis sәqot 5 tan 8 ga tiklem Gogol' uramь, N34 komsinat kәnәşlartьnda alьna. 1—6

Өfө Tujamьq trestь jarđamsь predpriatielarь sektorьnьn koleasa masterskoje, betә qađьqhьnьvsь ojoşmalarqa, zakazsьlarđan yđ produktalarьnan har terle sorttarđa kolleasalar eşlap birevgә, şulaj uq ojoşmalarđan hәm betә graždandarđan sus qa ittәren todlav hәm kabavqa, har terle it adәqtarьn hәm aalьqtarđь qaqlap birevgә zakazdar alьvan seldere.

Adrls: Өfө, Lenin uramь, jort N93 DIREKSIA

Jәmәgat adьq FZU mәktәbe

1934-35 uqьv jьlna uqьvsьlar qabul itә başlana. 6-7 jьlьq mәktapte tamam itkan iptaşlar, jaştare 17 nan kөm bulmaqanda mәktapka alьnalar. Qabitabar 1 sentaargә tiklem qabul itelә.

Mәktap adresь: Өfө, Puşkin uramь, jort N100. 2—2 DIREKSIA

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MƏSKƏVGƏ TƏRKIƏNEN

XƏRBI DELEGATSIAHЬ KILDE

27-se avqusta Mәskavgә general **Fəxretdin-paşa** jetakselegendә Tөrkia xarbi delegatsiahь kilde. Delegatsia 12 keşenan tora. Tөrkia xarbi delegatsiahьn **xer**mәtlap Branski vokzalьnda VTSIK maktabe kursanttarьnan pocot qaravьlь qujьldь. Qurqavsьlьq xalьq komissarlьqьnьn eştar idarahь nacal'nige **Ştern** iptaş qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilьf** iptaştan tapşьrьvь bujьnsa Fəxretdin-paşanь Mәskavgә kilev ajqanlь qotlanь. Generaldь şulaj uq delegatsianь Mәskav xarbi okrugьnьn komandejuşşeje **Kork** iptaş Mәskav garnizonь qaskərđare isemenan qotlanь.

Tөrkia xarbi delegatsiahьnьn sostavь tybəndəgesə: delegatsianьn başlьqь berense armia inspektorь general Fəxretdinpaşa, delegatsia aqzalarь: divizia komandejuşşeje generel Mozafir-paşa, zapas ofisərđar mәktabe nacal'nige polkovnik Nuri bәj, kavalerđar mәktabe nacal'nige polkovnik Jәvđət bәj, artilleria mәktabe nacal'nige polkovnik Sәjfitdin bәj, xarbi akademiə uqьtьvsьhь polkovnik Fəxri bəj, xarbi akademiə uqь tьvsьhь polkovnik Rəxim bəj, „Xarbis" xarbi mәktabe nacal'nigь podpolkovnik Mexəmət bəj, ikense avia polk komandirь podpolkovnik Fazulla bəj, genştabtьn 7-se bylege svəzisь major Rəmzi bəj hәm general Fəxretdin-paşanьn ad'jotanть kavalerlia majorь Fəxri bəj. Şul uq kəndə qurqavsьlьq xalьq komissarь Voroşilьf iptaş general Fəxretdin paşanь, general Mozafir paşanь, polkovnik Nuri bəjdə qabul itte, bularđь tөrk xarbi attaşahьnьn eşen ytavse kapitan Ənvər bəj ođatьp nardь.

Puşkin komitetь

TƏĐƏLDƏ

Urьƀ tel-әđabiaten tьvđьrvsь bөjөk urьƀ şaqirt A. S. **Puşkindьn** tьvьvьna 1937 jьlda jed jьl tulьv ajqanь menәn SSSR YBK prezidiumь **M.Gor ki** predsedatellege aƀtьnda betә sojuz puşkin komitetь tөđevđe raƀlarqa qarar sьqarđь. Komitettьn sostavna: **Voroşilof, Kujobjşef Kirof, Ždanof, Jenukedze Stetski, Busnof, Zatonski** iptaştar hәm başqa kyp kenә xekymat aqzalarь, akademiktar, Sojuzdьn hәm milli respuslikalardьn әđabiat ratnotniktarь, ataqlь jađvsьlarь, şaqirđarь, artistarь inalar. Puşkin komitetьna bөjөk şaqirđьn ribtalektәren qemerlek itep qaldьrьv, unьn izadtarьn Sovettar Sojuzьnьn xedmatsәndare arahьnda kin rәveştә popylәrlәşterev saralarь eşlәp sьqarьv eşe jөktәtelde.

SPIRTOTREST MAXSUS DAVALAV KƏTƏ

(BASSJ tә'minat xalьq komissarь urьnbaƀarь ip. **Şəfejef** maqalahe)

Ilebeđđen sotsialistik industrialaşьv, texnik maqsat menәn spirt qul'anьvđь đur dәvmal arttьrđь. Bьl xal spirt promьşlenostь raƀotniktarьnan aqь mdaqь kvartaldarđьn proizvodstvo plandarьn ytav menәn ber qatarđan, proletariat đәvlate tarafьnan arttьrьlьp birelgan proizvodstvo zadanielarьn tulьhьnsa ytargә mәmkinlek birerlek rәveştә, zavodlarqa rekonstruksia hәm remont jahav hьđьqь bujьnsa organizatsion eş alьp barьvđь talap itte hәm talap itә.

Uđqan jьldarđьn birgan nasar hanaqtarьn itkә alьp, Başnarkomsnab 1933 jьldьn adaqьnda uq Spirtotrest aldьna hәr zavod, sex, hәr agregat, hәm ajrьm maşina bujьnsa rekonstruktiv—kinәjtkes hәm remontlav saralarьn ytkarev mәmkinlektәren nьq ujlanьşlt, texnik belemlelek menәn asьv burьssn qujqajnь. Dөreƀ tөđelgan defektiv vedomostar nigeđendә, hәr eş ob'jektьn texnik belemlelek menәn tөđelgan dokumenttar menәn tә'min itev, aldan uq kәrәkle kredittar bildelәp tөđeleş materialdarь әđerlәvđe yđ mәlendә jәjep jeda rev, planhьđ tөđergә, oborf sredstvolarьn bytan ixtiazdarqa totonorqa tьrьşьvđarqa sik qujьv kәrәk ine h.b. Lәkin Spirtotrest betә bьl talaptarqa bik nasar reagirlanь

Başnarkomsnab oşo jьldьn fevralьnda spirtotres eşen tikşerep tybəndəge saralarđь ytkarevđe tәqdim itkәjne.

1. 1934 jьlqь tөđeleş sezonьna әđerlәnevđe әđ vaqьt esendә ytkarev;

2. Tөđev eştarenen texnik dokumenttarьn rәsmilәşterev hәm raƀlavđь oşo jьldьn 15 martьna, ә mexanik eştar dokumenttarьn 1-aprelgә betөrev;

3. Zavodtar hәm ob'jekttar bujьnsa betә eştarđe tulьhьnsa esenә alqan jentekle kalendarlь planđь 15 martqa tөđev.

Lәkin, qajqьqa qarşь srogьnda ber genә lә texnik dokument tapşьrьlmanь. Trest jetәkseche ip. **Isakьf** bьl mehim eştarđe kustar rәveştә ytavđe kәrәk hanap, ularđь oşo vaqьtqa tiklem huđđь. Bьnьn hөđemtalendә Spirtotrest tarafьnan tapşьrьlqan texnik dokumenttar bik jabaj xarakterlь, belemleđ tөđelgan bulьp sьqьp, Başnarkomsnabtьn eksport sovetь tarafьnan ular jaraqhьđ tabьldьlar.

Şunan hun **Isakьf** hәm **Şəmsi** iptaştar Başnarkomsnab eksport sovetь kyrhәtmalarenә riza bulmajьnsa, yđđarenen texnik dokumenttarьn Glavspert aşa ytkarev jenelerәk aulьr lip ujlap, Mәskavgә mөrazәqat ittelәr, lakin bьl eş ular ujlaqandьn kirehensә kilep sьqtь. Glavspirtьn texnik kәnәsmahe eşlangan texnik projektьn totaşь menәn qanaqatlanerlek tygel tabьp, Kr. Znamen zavodьn rekonstruktirlavđь 1935 jьlqa kisekterđe hәm şul uq vaqьtta ip. Isakьlqa projekttarđь tөđevđә his jul qujьlmatьlq halqьn qaraş bulьvđь kyrhatte. Yđ janьlьşьvьn tәranәjtep, ip. Isakьf taqь la yđ beldeklegen itte.Ul:,bedđen trest sojuz әhamiatle, kilәsaktа texnik dakumenttarđь rablav esen bed Başnarkomsnabqa birәsak tygelbed, yđebed genә eşlajsakved" tip hejlanә.

Bьlar betahe la oşo kendә tybəndəge hөđemtalәrđe kilterep sьqarđь: **Storletamaq spirt zavodь** titul hәm kapital halьmь kyleme turahьnda trestan avgust ajьna tiklem ber terle lә kyrhatmә almanь. Betә sьqьmdar oborot sredstvolarьnan jahala. **Martin zavodь** bujьnsa trest solodovnane 820 kәm. qa tiklem kinәjtergә ujlap sьqьm summahьn 10800 hum miqdarьnda bildelaj; ә 1 ijyndә bьl qajtanan tikşerlep eş kyleme yđgertevhed qaldьrьla, sьqьm summahь tik 4300 hum miqdarьnda qьna bildelanә. Şunьlь xaraterlь: trest his-kem tarafьnan rablanmaqan projekt jebarә hәm ul projekt solodovnane kinәjtevga tygel, bәlki hьvlav şandarьn kylarev projektь bulьp sьqa.

Titul tedmahe bujьnsa 290 tonna kyleмle janь neft haqlav urnь tөđev bildelangan. Trest ijyn ajьnda bьl neft haqlaqьstь kirвes sementtan tөđev texnik projektь tөđej hәm hunqaraq bьl projekt Narkomsnab tarafьnan dөreƀlanә. Hunьnan tikşergan saqta, esense neft haqlaqьstь (ikehe bar) zavod, ip. Isakьf rexsatc menәn his ber projekthьđ qinvarđa tөđej başlap, majđa betergan, uqa 8880 hum aqsa halьnqan, ә neft haqlaqьs kyleme 290 tonna urnьna 160 tonnalьq qьna eşlangan. Şunь la ajtep ytergә kәrak: bьl ob'jekt esen titul bujьnsa 16200 humlьq kapital halьm bildelanә, 13 ijyndә trest 16989 humlьq, ә 14 ijyldә 21500 humlьq smeta birә. Bьna anla inde!

Bьl zavod esen orloq haqlaqьs trest tarafьnan bildelanmaqajne. Isakof iptaştan ujьna kilgan dә, tөđergә telagan. Bьqa 24000 humlьq kapital halьm bildelanә, zavodqa his kem tarafьnan rablanmaqan 27000 humlьq smeta jebarelal

Spaso—Sergijevski zavodь bujьnsa dejem kapital halьm 114000 hum miqdarьnda bildelangan, lakin his ber ob'jekt rablanqan projekt hәm smeta menәn ta'miu ilelmagan. Zavod territoriahьnda his ber projekthьđ, his ber smetahьđ plandan tьş svinarnik tөđelep jata.

Qujьrmazь zavodь bujьnsa, zavodqa kapital remont jahav esen tavge limit 37900 hum miqdarьnda bildelangajne, hunьnan ul 15000 ga genә qaldьrьldь.

Bьl zavodta plotina tөđev esen 102000 hum aqsa bildelangajne, 3 aj davamьnda unьni narь 11180 humь qьna ydlaştercigan hәm eş kylamenen 8-10 pr. ib qьna ytalgan.

Bьndaj janle faktlardь kyp tapqьr arttьrьrqa bula, lakin Spirtotrestьn (başьnda Isakьf hәm Şəmsi iptaştar bulqanь xaldə) spirt zavodlarьnda tөđeleş, rekonstruksia hәm remont eştarendә başbaştaqlьq itevđaren kyrhatev esen oşolarь la jetә.

Bьl әşakelektare esen trestjetәkselare qatь javapqa tartьlьr

Boton.

JƏŞƏHEN, JƏŞTƏRDƏN BOJEVOJ BERDƏMLEGE!

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

BAŞQORTOSTAN

№ 201 - 1 - sentəbr 1934 JЬL

VKP(b) nең Başqortostan Elkə, Ufa qala komitetlarь, BYBK hem Başqprofsovet organь

JEGERMENSE SMOTR

KOMSOMOL ƏLKƏ GAZETALARЬ REDAKTORЬ URЬN ADARЬ IP. MURTAZIN MƏQALƏHE

Bьnan 20 jьl qala imperializm huqьştarьnьң puşka tavьştarь nətьnda Jevropanьn eşsən jəştəre kapitalizmqa, huqьşqa qarşь kereş başlanь. Faşizm 2 jьlqa jaqьn vlast başında torop jəştərgə nəmə birde hun?

Millionlaqan jəştərde eşhedər armiahь saibna, uramqa asьlqqa taşlanь. Germaniala 2 million jəştər eşhed, 300 men jəştərde avьlqa, pomişşiktarqa batraklьqqa-qolloqqa ərdelər. 500 men jəştərde məzbyrl xedmat lagerdarьna oğattьlar. „Gereng zakonь" buьnsa 25 jaşka tiklem bulqan betə jəştərde la predpriətielərdən sьqarьp pomiş şektarqa batraklьqqa birevde tormoşqa aşьralar.

Bьna Germania faşistarь jəştərgə nəmələr „birdelər".

Amerikala 5-6 millionlь eşhed jəştər armiahь bar. Indiala 12-14 jəşlek qьddar nisek kenə bulha la tamaqtarьn tujdьrьv esən 7 şər tingə yddərenen təndəren hatalar.

Bomьj (Indiə) qalahьnьң eşse kvartaldarьnda hər ber jarь tьvqan men balanьn 800-e ber jəşkə jetməs boron ylələr.

Germaniala juqarь uqьv jortarьn neterep sьqьvsь studintardьn 65 protsenь qajda la bulha eşləp tamaq tujdьrьv esən yddərenə eş tana almajdar.

Faşistar diktaturahь vlast başna kilev menən yddərenen eştəren partia hem komsomol ojoşmalarьn tuddьrьvdan başlap unьn menləgən aktif eşselərən, jədərləgən jetəkselərən attьlar, konslagerdarqa biklənələr.

Bьna şul qot osqos xəldər hem edərlavdarqa qaramabtan komintern hem **Kim** jetəkselegen də donja komsomolь jəşəj, yьa, kereşə hem betə il eşsən jəştərden berdəm frontьn ojoştora.

Germania, Pol'şa, Italia, Bolqaria komsomolь tərən idan abtında, faşizm rizeme qьbьmьnda faşizm diktaturahьn qaqşatьv, jəştərde proletar revolytsiahьna ədərlavdə eş alьp bara.

Bəgen 20-se jəştər kenəndə, betenlaj ikense tetə[illegible]enevsə sotsializm ile—SSSR dьn eşsən jəştəre kytərenke rux, dur qorurlьq, şatlьq menən səsək atьvsь jəşlekten şanlь bajramьn **20-se jəştər kenən qarşlajdar.** Jəştər kenə bedden il jəştərenen: zavod, fabriktardа, sovxoz, kolxoz batьvdarьnda batьrdarşa eş elgələre kyrhətevde talap itə. Promfinplandь ytəv, unьşte juqaltьvhьd jьjnav, dəvlət aldьndaqь burьstardь vaqtьnda ytəv, kul'turalь, xalle tormoşqa barьvda janь elgəşevdərgə barьvь menən bildələna.

Donja krezisьnьn qьbьmь abtında sit ildərdə eşsən jəştərden tormoştarь bьqa tiklem bulmaqan xəldə nasarlandь. Germaniala faşizm vlas başına kilev menən jəştərden xəldəren jaqьrtьlvqa kyp kenə vaqədətar birqajne. Ular jəştərden eşhedlegen neterəv, eş xaqьn kytərev, es adnalьq jal birev hem gə ireşev, janь fizkul'tura majdandarь buldьrьv, fən hem texnikanь ydlaşterev esən kerəştə komsomolist hem jəştərden aktiflьqьn kytərev—bьna 20-se jəştər kenənə bedden Sovettar ile eşsən jəştərenen in jaqşь bylege.

Komsomol qьdьl armiahьnьң rizervahь. Komsomolest hem jəştər huqьş-texnik ekzamin birevgə ədərlekte juqarь kytəreged. Model', planer tynərəktəren ojoştorogod, Voroşilofsa atьvsьlar, xedmatkə hem il qurqavsьlьqьna ader bulьvsьlar safьn arttьrьqьd!

Lenin bedgə **„uqьrqla—uqьrqla"** tine. Bejək Lenin partia hьnьn julbaşşьhь ip. Stalin, jəştər bedden kiləsəgebed—tine. Bьl kiləsək şundaj dur, şundaj maqtavlь bulhьn esən uqьv, ejrənev frontьnda la bedden aqalarьnьd Sovettar vlasь esən kereş barrikadalarьnda hem bedden bьvьndьn in jaqşь uldarь hem qьddarь 5 jьlьqtь ytəv, sotsializm tedəv esən kerəşten konkret ucaskalarьnda, komsomolest osovsь **Kamanin, Lapidovski**dardьn celyskinselərdə qotqarьvda kyrhətkən batьrlьqtarь kevek batьrlьqtar kyrhətergə tejeşebed.

Begen kapital ildərendə—faşizmqa, kapitalizm sistimahьna SSSR qa qarşь ədərlangan janь huqьştarqa qarşь uramqa sьqьvsь kyp millionlь jəştər kolonnahьnan jedərləgən komsomolest hem jəştar faşist hem şturmaviktardьn qorban bulasaqtarь la bedgə bik asьq. Ləkin kapitalizm, eşsən jəştərden revolytsion frontьn bьnьn menən genə tuqtata almab. Revolytsia utьnьn satqьlarь kendən-ken kapitalizm qolloqo qarangьlьqьnьn esenə yrmələp kommunizm tanьnьn jaqtьlьqьn saqьldьralar. Donja jəş proletardarь eşselər sьjnь menən berlekiə, kommunistar partiahь jetəkselegendə ydenen jaqtь kiləsəgenə—proletariat diktaturahьna—sotsializmqa kin jul asьr.

Jəşəben imperializm huqьştarьna, faşizmqa qarşь, proletariat diktaturahь, sotsializm esən koreş kene—XX-se betə donja jəştər kene!

Donja proletardarь hem ideleveslerden julnaşьhь ip. Stalinqa qajnar XX nse jəştər kene selemel

„Donja politik aestanovka xəder ken tərtisena proletariat dektaturahьn qujdь, hem donja politikahьnьң betə vaqiqalarь sarahьd raveştə ber ydak noqta əjlənəhenə—atap əjtkendə—ber jaqtan betə ildərdəge aldьnqь eşselərden sovet xərəkəten, ikense jaqtan, betə donja imperializmьn sovettar vlasьnь jeneveneən başqa qotolov juqlьqtь ydərenen ase tərieaərendə kyrep bьanqan kolonia hem idelgan xalьqtardьn betə milli ireklek xərəkəttəren ydе əjlənəhenə tuplavsь Sovettar Rossiahь respyalikahьnə barьr betə donja burzuaziahьnьң kəraşe ergəkenə tuplanalar".

LENIN.

—●—

XX XALЬQ ARA

Jəştar kenə aldьnan

Pariz, 21. Fransia komsomoldarь organь „Avangard" ośolardь belderə—Francialа xalьq ara jəştər kenenə ədərlek berdəm revolytsion front silgehe abtında ytkərelə. Betə Fransia kylamendə XX xalьq ara jəştər kenenə arnalqan mitingtar həmdьjьlьştar ytkərelə. Obenda kommunist hem sotsialist jəştər ojoşmalarь tarafьnan ojoştoroloqan kyp xalьqlь mitingtar bulьp ytte. Armantjrda sotsialis jəştər ojoşmalarь urьndaqь komsomol ojoşmahьnьn berdəm front turahьndaqь təqdimdəren qabul itte. Nantta kommunist sotsialistar ojoşmalarь faşizmqa həm huqьşqa qarşь kereş bəşta lozungtarь abtında berləşkən dur mitingtar ytkardelər.

„Avangard" huqьq kendərdə, jəqət ner Pariz rajonьnda qьna xedmətsən jəştərden faşistarqa qarşь 20 janь komitetlarь buldьrьlьvьn selderə.

XX XALЬQ ARA

Jəştar kenə aldьnan

Pariz, 21. Fransia komsomoldarь organь „Avangard" ośolardь belderə—Francialа xalьq ara jəştər kenenə ədərlek berdəm revolytsion front silgehe abtında ytkərelə. Betə Fransia kylamendə XX xalьq ara jəştər kenenə arnalqan mitingtar həmdьjьlьştar ytkərelə. Obenda kommunist həm sotsialist jəştər ojoşmalarь tarafьnan ojoştoroloqan kyp xalьqlь mitingtar bulьp ytte. Armantjrda sotsialis jəştər ojoşmalarь urьndaqь komsomol ojoşmahьnьn berdəm front turahьndaqь təqdimdəren qabul itte. Nantta kommunist sotsialistar ojoşmalarь faşizmqa həm huqьşqa qarşь kereş bəşta lozungtarь abtında berləşkən dur mitingtar ytkardelər.

„Avangard" huqьq kendərdə, jəqət ner Pariz rajonьnda qьna xedmətsən jəştərden faşistarqa qarşь 20 janь komitetlarь buldьrьlьvьn selderə.

60TƏ DONJA JƏŞTƏR KƏNƏNƏ BEDƏEN BYLƏK

KƏLTƏ BƏJLƏV NORMAHЬN 120 PROTSENTQA YTƏJBEƏ

Toporin MTS xedmətendəge „Urozaj" kolxozь komsomoldarь Betə donja jəştər kenenen XX jьlьqьna ədərlek menən kilde.

Komsomol komitetь bьl kengə arnap brigadalarda stena gazetalarь sьqara. Kul't pavozkalar ojoştora. Brigadalardaqь qьdьl mejəştə eş kəsajtelde. Şulaj uq bьl kendə komsomoldar „qьdьl obos" ojoştoralar.

Komsomoldar XX jьlьqqa javap itep eşlap sьqarьv normahьn arttьrьp ytəjdər. Keltə bəjlavselerdən II-se brigadala **Ojindullina Məmdurə,Rizvanova Rəisə, 4 se brigadala Kərimьva Rəisələr 500 keltə bəjlav urьnьna 650 keltəgə tiklem bəjləp, kendəlek normalarьn 120 protsentqa ytəp kilələr. 16 jəşlek komsomolka Loqmanova Ojədelnisa 500 keltə bəjləv normahьna 650 ne bəjləj.**

Xəder brigadalardaqь keltə bəjlavse jəş qьddar arahьnda qьdav jarьş asьldь. 5 nse brigadala keltə bəjlavse **Safina Şəmsibьrur, Fətixьva Şəmsiələr keltə bəjlav normalarьn 110 protsentqa** tiklem ytəjdər. Keltə bəjlavdə udar eşlavdəre esən **Ojindullina M., Rizvanьva R., Loqmanovalar həm başqalar kolxoz idarahь tarəfьnan səj həm konfit menən byləklandelər.**

3 se brigadala haban herevse—komsomolist **Fəsxtdinьf Ramazan** ydenə birelgən kendəlek normahьn 0,75 ganь 100 protsentqa ytəp bara.

Transport brigadahьnda eşlavse jəş komsomolist **Islamьf Fətkirəj** kendəlek igen tasьv normahьn **150** protsentqa tiklem ytəj. **Vildanf R.** huqqьs maşinahьnda eşlaj. Unьn huqqьs maşinahь his vatьlmajьnsa kendəlek normahьn (110 sentnerdь) 100 protsentqa ytəj. Yde jaqşь udarnik.

Aşlьq ylsəvse—komsomol komitetь sekretarь **Soltanьf Sanit** kendəlek ylsəv normahьn (110 sentner) 100 protsentqa ytəj kilə. Ul kən bujь ylsəvdə eşlap, tenen şul urьnda ьrdьndь haqlap sьqa. Ul qьna la tygel, ul ydenen 6-sь brigadahьnda jal vaqьttarьnda qьsqarьp gazetalar uqь, yde menən bergə qьdьl mejəşen jəretə. Brigadala 2 kengə ber tapqьr gazeta sьqarьp tora.

Komsomol Işbuldin Rəsit malsьlьq fermahьna berketelgən. Fermala bulqan 130 baş harьq, 8 baş hьjьr maldarь betəhe lə tejeşensə tarьlalanələr. Maldar berehe lə juqalmanь. Tik ber 2-3 baş mal avьrьp qьna yldelər. Komsomol ojoşmahь mal qaravdь şefqa alqan. Komsomol Islamьf brigadalarda kul'tura eşen alьp bara. Unьn jaqşь udarnik bulьp eşlave esən pocta bylege 100 hum aqsa menən byləklene. Gazeta taratьvqa birelgən zadanienь tuitьrqan. 10 dana „Krasnaja başkiria", 10 dana „Başqortostan", 55 dana „Kammuna", 7 dana „Jəş kommunar" gazetalarь taratqan. Betə donja jəştər kenenen XX jьlьqь ajqanlь 2 kən esendə 40 dana „Başqortostan", 3 dana „Kommuna", 5 dana „Leninse" hem 25 dana „Jəş tedəvse" gazetahьna podpissiktar jьjnap aldь.

„Urozaj" komsomol ojoşmahь komsomolka **Ojəlimjanьva Zakiranь** tərətələp, kolxoz predsedatele itep jeteşterde.

Gərəj

„Leninsel internotsionalizem əajraqьn juqarь totoqod, xalьqtar arahьnda tьnьslьq hem dunьlq esən kerəşeged, kapitalistar həzymenə qarşь ileseddən quroqavsьlьqьn nьqətьqьd, inke qolloq hem ekspluatatsia donjahьn şartlatьqьd, hem janь, qotqarьlqan xedmət hem kommunizm donjahьn tedəged hem nьqətьqьd, ydegeddən betə eşeged tə lə keslə revolytsion intəleştь sol'şevistik tedəvselərden nьqəşlь eşməkərlektərə menən əajlarqa ejraneged, bedden əsəed bulqan betə Sojuz Kommunistar partiahьnьң buldьqlь ydarь hem qьddarь bulьqьd! Təşəhen komsomoldar toqomol"

STALIN.

—●—

KOMBAJNER ISLAMЬF

KEVEK EŞLƏGED

Dyrtəjle (BaşRosta). Dyrtəjle MTS hьnda kombajьndar menən 937 gektar aşlьq urьldь. Betə sojuz kombajnerdar konkursьna qatnaşqan kombajner-**Islamьf** 26-sь avqustqa betə MTS kylamendə berense bulьp, „160 gektar urьrqa" tip ilqan mujəndamahьn tultьrdь. Islamьf begengə kendə ydenen qьdьv eşen davam itə.

Politəylek, Islamьf'ьn hem unьn agregatьnda eşlavse traktorest **Nafiqьft** 9 sь betə Başqortostan Sovettar s'jezdь isemendəge maq tavlь taqtahьna jadьrqa buldь.

Islamьf alqan mujəndamahьn tultьrqas, MTS tьn başqa kombajnerdarь arahьnda la mujəndamanь tultьrьv esən nьqlь kereş asьldь. Kombajner-Tmerxanьf hem Vьjdrindar 25-se avtqustqa hər berehenə 141 ga urьp tid kendə mujəndamalarьn ultьrьrqa tьrьşalar.

„Byzdək(Başrosta). Byzdək MTS xedmətendəge „Zarə" kolxozьnda urozaj jьjnav qьdьv bara. Ul dəvlatka igen tapşьrьv hem MTS qa naturalata tylavde lə 100 pr.qa ytəne.

TRAKTORIS, ŞOFIR, KOMBAJNER

BЬNA MINEN UƂEV JULЬM

Komsomolis-udarnik kombajner Dəvləkən sovxozь XƏBEJEF.

1928-se jьldan birle komsomol. — Atajьm-atahьnan jəşlaj qalьp, Suraqaj, Suraj, Əlşəj, Qarmьş, Səpəş hem Kysərbaj avьldarьnda 20 jьl ketəv ketkən. Urьş bajarьna hem Səpəş avьlьnьn Ziaj, Ojemər, Abdulla kulak tarqa jallanьp 18 jьl eşlagən.

Atajьm menən Sələjman aqajdьn ikehenə jarь gektar jerdare bulqan. Revolytsia məldərendə jer jullap jerəgən vaqьtta avьldьn bajdarь atajьmdь hem ata jьmdьn iptəstərem qamsь menən aqtardan huqtьrtqandar... Ul bajdardьn jьlqьlarьn qaraqan saqta unьn kyde avьrьp huqьr bulьp qaldь.

Avьlda komsomol ojoşmahь ojoştoroloqas ta 1928-se jьlda komsomoloqa indem. Avьlda bergələp jer eşlav şirkət (TOZ) ojoştoroldo. TOZ ojoştoroloqas komsomol ojoşmahь mine Əlşəj stansahьna 4 ajlьq traktoristar kursьna jebərde. Ul kursь netərep sьqqas ber sizon traktor menən eşlənem.

1930-sь jьlda Əlşəj orloq sovxozьnda asьlqan kombajnerdar kursьn 1,5 ajda neterep sьqtьm. Iləm 2 nse kotlgoria kombajner bulьp ber ked eşlənem. Min kombajnda tav jьl eşlavemə qaramabtan jaqşь eşlənem. Əlşəj orloq sovxozьnьn ike bylegendə ber sizon eşlap, „Kənjaq Aşqadar", „Lenda" bylektəre tarafьnan ike tapqьr byləklandem. Unan hun masterskojda eşlənem, unan Əlşəj orloq sovxozь ergəhendə asьlqan şoferdar kursьnda uqьp sьqьp, Əlşəj orloq sovxozьnda 4 jьl şofer bulьp eşlap avьlqa qajttьm. Kyptə vaqət ytmə ne, Sujьnsь politbylege şoferlьqqa saqьrьp aldь. Politbylekten jenel aftomaşinahьnda şofer bulьp eşlap, xəderge kendə kolxozdardan jək maşinahь menən igen taşьjm. Bedden MTS tьn „Ydək" kolxozь orloq kul'turalarьnan jьlьq igen tapşьrьvьn, natura tyləven 22-se avqusta ə. „Salavat" (Ismaqil sovetь) 25 avqusta Betə Başqortostan Respyalikahьnda aldьnqь bulьp jьlьq igen tapşьrьv planьn ytnelər... ti ip. Iljasьf.

Elekke vaqьtta, ketəvse talahьnan-oşondaj qatmarlь maşinalar tapqьr gazeta sьqarьp tora.

Komsomol Işbuldin Rəsit malsьlьq fermahьna berketelgən. Fermala bulqan 130 baş harьq, 8 baş hьjьr maldarь betəhe lə tejeşensə tarьlalanələr. Maldar berehe lə juqalmanь. Tik ber 2-3 baş mal avьrьp qьna yldelər. Komsomol ojoşmahь mal qaravdь şefqa alqan. Komsomol Islamьf brigadalarda kul'tura eşen alьp bara. Unьn jaqşь udarnik bulьp eşlave esən pocta bylege 100 hum aqsa menən byləklene. Gazeta taratьvqa birelgən zadanienь tuitьrqan. 10 dana „Krasnaja başkiria", 10 dana „Başqortostan", 55 dana „Kammuna", 7 dana „Jəş kommunar" gazetalarь taratqan. Betə donja jəştər kenenen XX jьlьqь ajqanlь 2 kən esendə 40 dana „Başqortostan", 3 dana „Kommuna", 5 dana „Leninse" hem 25 dana „Jəş tedəvse" gazetahьna podpissiktar jьjnap aldь.

„Urozaj" komsomol ojoşmahь komsomolka **Ojəlimjanьva Zakiranь** tərətələp, kolxoz predsedatele itep jeteşterde.

Gərəj

Komsomolkа - traktoristka uJarnitsa QILMƏTDINOVA.

„Qьdьl Batrak" (Dəvləkən) jьlqь malьnьn hanьn arttьrьv esən konkret kereşmaj. Kolxozьlьn 24 nejahe bar. Şulardьn 13-avad nejə bula. Lakin avad nejələrde tərələvdəge ilimentar qaqidələrdə haqlanmav arqahьnda faqət 2 nejə genə qoloniap birə ala. Qalqandarь betəhelə qolon haldьlar.

At qaravsьlar aik jaş almaşьnьp tora. Qьbqahь jьlqь malьn tərələv bete brigadalardala, aigrak tə, at qaravsь **Əxmədullin** eşlagən 2—briqadala nasar.

ƏSƏDULLIN.

lar texnikahьna eja bulqan keşe bar ineme?

Juq ine.

Xəderge vaqьtta ip. **Iljasьf Medəris** aldьnqь şoferdardьn berche bulьp eşlaj.

Ul: „Minen traktorisiqtan, kombajnerlьqqa-kombajnerlьqtan şoferlьqqa yrlavem-fəqat komsomol ojoşmahь tərbialəve hedəmtəhe. Traktor, kombajn hem aftomaşina motordarьn 5 barmaq kevek beləmen hem nьqlь itep ydlaşterdem.

Xəder min doprizьjvnik.

RKKA safьna barьv menən hava osqostarьnьn texnikahьna eja bulaşaqmьn, hem il qurqavsьlьqьn nьqətьv esən kereşəsəkmen—ti ip. Iljasьf. **Idris.**

TRAKTORIS, ŞOFIR, KOMBAJNER

BЬNA MINEN UƂEV JULЬM

Komsomolis-udarnik kombajner Dəvləkən sovxozь XƏBEJEF.

Komsomolkа - traktoristka uJarnitsa QILMƏTDINOVA.

IGEN JЬJNAV, HUQЬV HƏM KEBGƏ SƏSEV

EŞTƏRENEN BARBŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b) nьң Başqortostan Əlkə komitetьnьң

1934 JЬL 28 AVQUSTA SЬQARQAN QARARЬ

1. Kərək kolxozdarda bulhьn, şulaj uq sovxozdarda la, nigerək tə kənsьqьş jaqьndaqь rajondarda igendarde sabьv eşenen qənaqətlənmablek raveştə barqanlьqьn ajtep ytergə. Sabьlqan igenden 36 pr.ь ebkertlənməjensə kyvəlardə jata. Igendarde huqьv eşe sabьv eşenən aik nьq artta qala—sabьlqan igenden nej barь ½ eleşe genə huqьlqan. Igendarde juqaltьvdarqa qarşь kereş ajrata qənaqətlənmabtek raveştə bara.

Əlkə komitet, Başqortostanda igen jьjnav eşenen aqьtьn barьvьnьn tep səbəbe bulьp, xedmətte hidger ojoştormav, eşse kestə tulь jajdalanmav, Əlkə komitetьn artta qalьvsь kolxozdarqa jardam itev turahьndaqь direktivalarьn ytəmav, igen jьjnav maşinalarьn, nigerək tə kombajьndardь ajrata nasar jajdalanьvdar torqanlьqьn ajtep ytev menən bergə, VKP(b) rajkomdarьna. MTS həm sovxozdardьn politbylektərena yddərenen eştərenen avьrlьq ydəgen eşse kestər de, tarlьv kestəren,maşinalardь həm kombajьndar dь betə igendarde lə sabьv həm ebkertlav eşen jaqьndaqь un kən esendə tamamlarlьq həm igenden tamьrda samanan artьq ulьtьvьna jul qujmablьq itep jajdalanьrqa təqdim itə.

Ajьm kolxozdardьn igendarde tennə ebkertlav təzribələren betə kolxozdarqa la kyserergə.

2. Kombajьndardьn tulьbьnda jajdalanьmaqanlьqьn həm ulardьn ucaskalarqa həm zagondarqa janьlьş urьnlaştьrьlqanlьqьn, ber nisə kombajьndьn ber zagonda jajdalanьlqanlьqьn, şulaj uq kombajьndardьn nasar xedmətlendərelganlegen (kombajьndarqa vaqьtьnda hьv, janьv materialdarь kilterev, bunkerdardan igende yd vaqьtьnda auşatьv juqlьqьn) ajtep ytev menən bergə, MTS həm sovxozdardьn direktordarьn həm politbylektəren bьl jeteşhetlektərde tidlek menən betererge, kombajьndardьn tuqtap torovьna jul qujmabqa, kombajьndardьn qarangь teşkənsə eşlavdəren ta'min itergə, hər ber kombajьndьn tavlek esendə eşlap sьqarьv normahьn ytəvenə elgəşergə məzbyr itergə.

MTS həm sovxoz politbylektəren aldьnqь udarnik-kombajnerdardь igen jьjnav həm igen tapşьrьvda aldan barьvsьlardьn betə Başqortostan konkursьnьn qьdьl taqtahьna bildələrgə, kombajnerdardь eşlap sьqarьv normalarьn arttьrьp ytəvgə həm igen jьjnav eşen juqarь sьjfatlь itep ytkərevgə moallizovajt itergə məzbyr itergə.

3. Rajkomdarqa həm politbylektərgə igen jьjnap alьnqan majdandardь hər ber kolxozdan, hər ber brigadanan motlaqa sьjfat jaqьnan tikşer ep qabul itevde ojoştororqa təqdim itergə.

4. Rajkomdarь həm politbylektərde igen huqьv eşen molotilkalardьn betəhe lə tulь nagruzka menən eşlərlek itep ojoştororqa məzbyr itergə. Kən jaqşь bulqan vaqьttarda igende turanan-tura kybənən taşьp huqьrqa həm igendər betəhe lə ebkertlənqəndə genə-ebkertlən huqьrqa. Japmalь ьrdьndarqa həm ulardьn tirəbendəge ebkerttardə zapas keltələr ədərləp qujьp, igen huqьvdь jəmqьrlь kendərdə lə tuqtatmabqa.

Igen tapşьrьvdь tidlətev esən tidlek menən betə huqьv maşinalarьnda jarovoj igendərde huqьrqa qujьrqa.

5. Sovxoz direktordarьnьң ajьrьvsa iqtinarьn ьrdьndarda həm perevaldarda igendərde eşlap jetkerevgə (kipterevgə, tadarьvqa), bьnьn esən jeterlek handa eşse kestəre bylevgə jynəttergə. Orloq trestьn maşinalardь eskərge ixtejazdarqa totonovdь maksimal' raveştə kəmetev ibəbe menən aftoparkьn kesenə qarap igen taşьv bujьnsa hər ber sovxoz esən biş kənlek zadanie bildələrgə məzbyr itergə.

6. VKP(b) rajkomdarьn, MTS həm sovxoz politbylektərenen nacal'niktəren kedgə səsev planьn tultьrьvdьn, hunqь srogь—5 se sentnər ikənlegen aldan itkərtep ytergə həm ulardь kedgə səsevde şul srokqa tamamlarqa məzbyr itergə. Plan bujьnsa kedgə bojdaj səsev aldan qaralqan rajondarqa unь səsevde jaqьn kendərdə tamamlarqa, bojdaj esən in jaqşь ucaskalardь bildələrgə.

7. Rajkomdardь həm MTS politbylektərenen nacal'niktəren igen jьjnav həm kedgə səsev eşen tamamlaqan kolxozdardа hejrav kəstərenen bildəle eleşen şunda uq tunqa hərevgə qu şьrqa məzbyr itergə. Igen jьjnav eşenən buşaqan traktordardь tunqa hərev eşenə fajdalanьrqa, igen huqьvqa buradnala fajdalanьlmaj torqan traktordardь qьna jebərergə. MTS həm sovxoz direktordarьna kendəd igen huqьv eşendə eşlagən traktordardь kisen motlaqa jer hərevgə quşьrqa təqdim itergə.

8. Əlkə həm rajon gazetalarьnda igen jьjnav, igen tapşьrьv həm kedgə səsev eştərenen barьşьn jaqtьrtьvda operativlьqьn jeterlek bulmavьn ajtep ytev menən bergə, gazetalardьn redaktordarьn in jaqşь eş elgələren kyrhətev, artta qalьvsьlardь ajavьd huqьv nigedendə kedgə səsev, igen jьjnav, igen huqьv həm igen tapşьrьv eştərenen temptarьn tidlətev esən kerəşte jəjep jebərerge, həm MTS rajondarь, sovxozdar, kolxozdar arahьnda jarьştь jəjep jebərergə məzbyr itergə.

VKP(b) nьң Başqortostan Əlkə komitetь sekretarь: BƏJKIN.

KOMSOMOL TƏRBEJƏHENEN JEMESE

Zəki ul 1926-jьlda komsomolqa ingən kenenən başlap avьldь sotsialistik nigeddə qajtanan qorov esən kereş julьnda aktiv qatnaşvsь komsomol. Komsomol qa ingəndən berense jьldarьnda ul avьlda nadanlьqtь betərəv eştərenda eşlap, ydenl kul'tura frontьnda natьr kerəşse itep kyrhətte. **Zəki**den yd aldьna qujьlqan burьstь namьd menən ytaj natьvь-unь başta Mancar avьlьnьn komsomol jəcəjkə sekretarь itep, unan hun sovet jetəkselegenə yrlətergə memkinlek birde. Ul Dyrtəjle rajonьnьn Juqarь Mancar, Ibənəaj avьl sovettarьnda eşlagən vaqьttarьnda rajon kylamendə aldьnqьlьqtь alьp, ber nisə qat byləklende.

Javapь eştərde sol'şeviktarsa atqara natьvь **Zəki**de 19 jəşnən yk komsomoldan partia safьna kysergə memkinlek birde.

Begen komsomoles **Zəki** partia aqzahь. Ul begen Dyrtəjle rajonь „Berdəm"kolxozьnda partia ojoşmahь menən jetəkselek itə. „Berdəm" kolxozь 1933-jьldьn dekabrenə tiklem Dyrtəjle rajonьnьn in arttaqь kolxozdarьnan hanala ine.

Ytkən jьldьn dekabr axьr darьnda Dyrtəjle MTS politbylek başlьqь iptəş **Nurqələjsl, Zəki Timerqələjeftь** „Berdəm" kolxozьna partia ojoşmahь menən jetəkselek itev eşenə qujdь.

Zəki bьl javapь eşte atqarьvqa in elek kolxozdaqь kommunis həm komsomoldar kəsen ajrьm eş tarmaqtarьna derək urьnlaştьrьv, yd ergəhenə kolxoz aktiftarьn tuplavdan başlanь. Begenge kendə unьn 8 kommunisьnan 5-he, 14 komsomolьnьn 14 la turanan tura kolxoz proizvodstvohьnda eşlaj. Ular hər berehe ydərenen tep proizvodstvo eştərenən tьş, kolxozsьlar arahьnda massovьj-anlatьv eştəren jəjep jebərevdə ajrьm jəklamalər alьp baralar.

Eşte derək ojoştorov „Berdəm" kolxozьna jadqь səsev, utav, aesən sabьv eştəren jaqşь sьjfat menən yd vaqьtьnda ytəp sьqarqəmemkinlekerde. Kolxozsьlar arahьnda massovьj anlatьv eştəren jəjep jebərev undaqь hər ber kommunis həm komsomoldьn yd eştəren başqalarqa elgə bulьrlьq itep qujьvdarь—kolxozsьlarda eşkə ajrata dərt tьvdьrdь. Şuqa kyrə lə ular Başqortostan kylamendə aldьnqьlьqtь alьp, BYBK tarafьnan gruzovik menən byləklənqən „Kalinin" kolxozь menən jarşqa sьqtьlar.

Begen „Berdəm" „Kalinin" menən jarьşa.

Sotsialistik jarьş sogovorьndaqь təp punktlar—urozaj jьjnav eşen 13 kendə jaqşь sьjfat menən atqarьvqa, dəvlatkə igen tapşьrьv planьn, MTS qa naturalata tylav burьstarьn 1-se sentəbergə ytergə, tigən konkret dur javapь burьstardь yd esenə ala.

Ularь ytəv esən—kolxozdьn proizvodstvo planьn hər ber brigadaqa, hər ber kolxozьqa jetkerev təp şart ikənlegen **Zəki** in elek ydenen kommunis, komsomoldarьna anlattь. Ular proizvodstvo plandarьn, „Kalinin" kolxozь menən jarşьv dogovorьn bətə brigadalarda la jentektəp ejrandelər. Jarьş dogovorьn ytəv, aldьnqьlьqtь alьv esən kerəş oşonan başlandь.

12-se avqust menən 25-se avqust aralarьndaqь kendər „Berdəm" kolxozsьlarь esən jarьştь xəl itkes kendər buldь. Bьl kendərdə **Zəki** „Berdəm"den bətə kommunis həm komsomoldarьna konkret zadanielar birep, ulardьn ytələştəren blqьj tikşerə bardь. Partia Ydək Komitetь həm Əlkə Komitetь plenumь qarardarьn ejranev esən hər ber brigadala teşke aş vaqьttarьnda qьsqьrtьp gazetalar uqьv, besedalar ojoştoroldo. Bьl-ajrьm zvenolar, ajrьm kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьştь taqь la nьqьtaq kesajtte.

Yd ara jarьş hedəmtəhendə lobagrejka menən kenenə 4 gektar urьnьna 5 ər gektar urьvsь **Dəvlətjarьf Mirza,** 350 keltə urьnьna 400 keltə bəjlavse **Şəripьva, Safura** iptəstər udar eş elgələre kyrhəttelər.

Komsomolkalar urozaj jьjvda başqalarqa dur elgə bulьrlьq eştər eşlanelər. Zveno başlьqtarь **Xafizьva Şafiqa, Fazajьva Fəvzeja** iptəstər bətə kolxoz kylamendə, nigerək tə aşlьqtь tada urьv, keltələrde nьq bəjlavdə berense urьndь aldьlar.

Batьvdь eş tandan alьp təngə tiklem bardь.

Dyrtəjle MTS polit bylek başlьqь ip. **Nurqələjsftьn** konkret jetəkselege, komsomol tərəfəhe menən huqarьlьp, eştə nьq sьnьqqan**Timerqələjsf Zəki**den de reb ojoştora beleve. „Berdəm"gə oşo xəl itkes 13 kən vaqьt esendə 25-se avqustqa 2 men 50 gektar aşlьqtь urьp, unьn kyvehen ebkertləp qujьrqa məmkinlek birde. **Unьn arqьş, bojdaj, holoho 27-se avqustqa ebkertlənep bette.**

„Berdəm"den urqan jerdərendə ber genə başaq ta tapmabhьn. Unьn şul, uraq vaqьtьnda betə plonerdarь jarьşьp, jarьşьp başaq jьjdьlar. Unьn ebkerttəre lə tuqьd, nьq itep halьnqan.

Dəvlətkə igen tapşьrьvdьn in nerense burьs bulьvьn „Berdəm"də hər ber kolxozsь derək anlaqan.

Aşlьqtь urьp, ber ad jellətkəs huqa başlav menən, in nerense aşlьq, dəvlətkə tapşьrьv esən ssьjppunktqa jebərelde. Transport gruppahьna in jaqşь bşantsьlь hьnalqan kolxozsьlar həm kommunis, komsomolistar berketeide. Bьl eşte vaqьttьnda atqarьv esən javapьlьq **Şəripof Nuri, Xəmmədejsf Zəja, Gərəjsf Məsnəvi** kevek kommunis, komsomol iptəstərgə jəkmətelde. Ularden tərьşlьqtarь, MTS nan tejeşle jardamlь vaqьtьnda birep tapqьr gazeta sьqarьp tora.

Komsomol Işbuldin Rəsit malsьlьq fermahьna berketelgən. Fermala bulqan 130 baş harьq, 8 baş hьjьr maldarь betəhe lə tejeşensə tarьlalanələr. Maldar berehe lə juqalmanь. Tik ber 2-3 baş mal avьrьp qьna yldelər. Komsomol ojoşmahь mal qaravdь şefqa alqan. Komsomol Islamьf brigadalarda kul'tura eşen alьp bara. Unьn jaqşь udarnik bulьp eşlave esən pocta bylege 100 hum aqsa menən byləklene. Gazeta taratьvqa birelgən zadanienь tuitьrqan. 10 dana „Krasnaja başkiria", 10 dana „Başqortostan", 55 dana „Kammuna", 7 dana „Jəş kommunar" gazetalarь taratqan. Betə donja jəştər kenenen XX jьlьqь ajqanlь 2 kən esendə 40 dana „Başqortostan", 3 dana „Kommuna", 5 dana „Leninse" hem 25 dana „Jəş tedəvse" gazetahьna podpissiktar jьjnap aldь.

„Urozaj" komsomol ojoşmahь komsomolka **Ojəlimjanьva Zakiranь** tərətələp, kolxoz predsedatele itep jeteşterde.

Gərəj

— „Ipteş Bьjkin bьjьl bedden rajonqa kilgən saqьnda kolxozdardьn jəşelsələren halьv esən uran ədərlav burьsьn xəl itergə kərəki tine. Bed jetəksenen bьl hyden də tulьhь menən bojomqa atqardьq. Bьjьl bedden **Fatima** jetəktelegendə eşlavse jəşelsəselek briqadahь aik dur unьş birde. **Fatimanьn** 15 gektar jerenən jьjlasaq jəşelsəne halьv esən bed 5 podval ədərləp qujdьq" tej Zəki.

„Berdəm" den politik-xuzalьq eştərendəge qajhь qьna tarmaqtь alma, betəhenen də hidelerlek rəveştə alqa barьvьn, eşte siratqa tapşьrmaj, betəhen də ber rəttən namьd menən ytəj barьvdarьn kyrəhen.

„Berdəm" ydenen betə maldarьn tə'min iterlek besən, silos, sьbьq adьq ədərlap qujdь. Ul dəvlətkə 1 men 200 sentner besən tapşьrьv planьn vaqьtьnan alda uq ytəne. 310 baş at hьjarlьq jьlь,

Imperialistik HUĢHЬŞ̧A һәм FAŞIZMOHA qarşo!

BƏTƏ ILDƏRĐƏGE EŞSE JƏŞTƏRGƏ, JƏŞ KRƏƁTIƏNDƏRGƏ, HALDATTARO̧A HƏM MATROSTARO̧A

(Ҫәштәр Коммунистик Интернатсионалы Башҡарма Комитетының мөрәжәғәтенән)

TARIXI FAKTTAR

Хәлҡ ара әҙ ҡәштәр менә империалистик һуғыш һәм II интернатсионалдың лидерҙары хәянат итеүҙәренә ҡаршы ҡаты көрәш алып барған ваҡытта милитаризмға, капиталистик идеяға һәм социал-демократияның патриотик лозунгтарына ҡаршы протест демонстратсиялар ойоштороп, уларҙа 120 мең кеше ҡатнашты. Һуғышҡа ҡаршы был беренсе сығыш булды. Унан һуң пролетариат революцион көрәш юлына баҫты. Ленин лозунгтары: ил-ватанды һуғыштан ҡотҡарыу, империалистик һуғышты граждандар һуғышына әйләндереү, Европа Ҡош-ләренең Берҙәм Штаттарын төҙөү, Совет Республикаһын нығытыу, Коминтерн төҙөү.

1915 йылдың 5 сентәбрендә Бернда ҡабаттан Ленин тәҡдиме буйынса „**Һуғышҡа ҡаршы һуғыш**“ лозунгы аҫтында конференция ойошторолдо. Ленин тәҡдиме буйынса „**Һуғышҡа ҡаршы һуғыш**“ лозунгын алға һөрҙө. Был конференциянан һуң ҡәштәр эшселәр һәм ҡалалы ҡәштәрҙән хәлҡ ара сотсиалистик

PARTIA-MASSOVЬJ EŞTƏRĐE MALSЬLЬQ BRIGADALARЬNA

„KƏRƏŞ" PARTGRUPPAHЬ YK PLENUMЬ QARARЬN HƏR BER AT QARAVSЬƏIA JETKERGƏN

KOMMUNIS OIABBASЬF FERMALA EŞ ƏLGƏHƏ KYRHƏTƏ

YK NЬN JЬLQЬ MALЬ YRSETEV TURAHЬNDAOIЬ QARARЬN MASSAQIA!

„Jьlqь hanьn arttьrьvđatəp sara itep, sovxozdar, kolxozdar, jaŋqьđaqtar hәm jьlqьlarь bulqan bətə xuzalьq ojoşmalarьnьŋ jəş jьlqь yьterev planьn his hyđhed ytəvđəren inəplərgə.

1935 jьlda, jəş jьlqь yьtergən kolxozdarđь kolxozda yьterelgən hər ber baş qolon bərabərenə 0,5 gektar səsevđərenən dəvlətkə məz byrt rəveştə igen tapşьrьvđan qotqarьrqa.

Kolxoz predsedatel dəre hәm sovxoz direktorđarьnьŋ javaplьlьqьnda bьvađ bejələrđe bьvađьqas altь ajđan huŋ avьr eştərđə fajđalanьvđan hәm qolonlavqa tiklem ike aj qalqas, qolonlaqandan huŋ 15 kən hər torlə eşkə jegevđən tьjьrqa.

MTS direktorđarьn jəş jьlqьlarđь kyberək yьtergən kolxozdarqa traktor hәm avtomaşinalar menən xeđmətləvđə artьqlьq birevgə məzbyr itergə.

Jьlqьlarđь furaz hәm konsentrirlanqan ađьqtar menən tə'min itev bsən, igen tapşьrьvđa dəvlət planьn ytəgəndeŋ hәm orloq fondtarьn halqandьŋ huŋьnda kolxozdar kolxoz idaralarь tarafьnan bildələngən norma bujьnsa kərəkle konsentrirlanqan ađьq hәm hər ber jьlqь başьna jьlьna 20—25 sentnir tupanь ađьqtar bylergə tejeştər.

Kolxoz hәm sovxozdarđa qolon yrsetev planьn tultьrьvđь tə'min itkın at qaravsьlarđь kolxozdarđa yьterelgən hər ber qoton bsən 25 kə tiklem xeđmət kenө, ə sovxozdarđa 100 humqa tiklem aqsa menən byləkləvđe qujьrqa".

(VKP(b) YK teŋ ijyn plenumь qararđarьnan")

Maldarđь qьşqa tađa, kər itep alьp kilergə.

MATBUQIAT KYĐƏTEV

MAL YRSETEV ƏSƏN KƏRƏŞTE OJOŞTORORQIA

„Kommuna bajraqь" (Mьraq rajonь) gazetahь

VKP(b) YK hәm ƏK nen hunqь plenumdarь malsьlьqtь yrsetev turahьnda konkret program hьđьp yttelər.

Matьuqatьn burьsь YK hәm ƏK plenumь qararđarьnьn hər ber punktьn massaqa itep jetkerevđən hәm ularđь şul qararđarđa kyrhətelgən burьstarđь ytəvgə monilizovajt itevđan tora.

Ləkin **„Kommuna bajraqь"** bьna bьl burьstarđь ytəv əsən kerəşte jajeldermәgən.

„Kommuna bajraqь" nьn maj ajьnan başlap bedgə kilgən 28, 34, 35, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 52-handarьnda (bətəhe 11 han) malsьlьq turahьnda nej barь 6 qьna xəbər urьnlaştьrьlqan. Ularđьn da kybehe yj aqьşь menən kilgən xəbərđərđən tora. Xəbərđər bildəle plan menən, bildəle maqsat esən ojoştorolmaqandar. Xəbərselər brigadalьq hәm postarьnьn şulaj uq malsьlьq belgestərenen kolxoz, sovet predsedatelđərenen, ferma medirđərenen məqalələre urьnlaştьrьlmaqan.

„Kommuna bajraqь" BYBK nьn malsьlьqtь yrsetev bujьnsa in jaqşь avьl sovetđarь, fermalar esən iqlan itkən konkursьn konkret ytəv esən kerəşmәj. Konkurstьn ajrьm kyrhətmələren ytəvđeŋ barьşь, unьştar hәm jeteşhedlektar turahьnda tuplanqan ismaham ber genə xəbər đə kyrmәhen. Qьđqahь **„Kommuna bajra oь"** fermalarqa, mal qarav sьlarqa konkrus şarttarьnjetkerev hәm ularđь malsьlьqtь yrsetev esən kerəşkə ojoştormaj.

Dereь, **„Kommuna bajraqь"** 1 maj hanьnda partianьn 17 s'jezdьnьn malsьlьq turahьndaqь qararđarьnьn ytələşen tikşerev rəjde matrialdarьnan torqan bit ojoştorđo. Unda „1 avqus" kolxozьnьn hьjьrsьlьq fermahьndaqь qorotqosloqtarđь asa. „Qьđьl partizan", „Lenin julь" kolxozdarь hәm „Uraq-sykeş" kommunahь fermalarьnьn malsьlьqtь yrsetev bujьnsa jarьşqa sьqьvđarь hәm jəklәmə alьvđarь urьnlaştьrьlqan.

Matur bəşlanqьs. Ləkin ul orotoldo, ađaqьna tiklem itep jetkerelmәne. Fermalar arabьnda bəşlanqan jarьştь kin jəjep jebərergə, ularđьn jarьş bujьnsa alqan jəklәmələren, risek itep ytəvđəren tikşerergə, heđemtəne gazeta sitendə kyrhatep, şunьn nigeđendə bətə fermalarđь malsьlьqtь yrsetev eşenə ojoşlorormaqandar.

Bьqa tiklem sovxozdar, kolxozdar hәm eşsən janqьđaqtarđьn malsьlьq elkəhendə yđ aldarьnda ber plandarь juq ine. Bildəle, plan bulmaqas malsьlьqtь yьterev əsən bildəle ber vaqьt esendə maldarđьn konkret hanьn arttьrьv məzbyrelәje lə qujьla almaj ine. Jer organdarь maldarđьn kypme yrsegənen, kypme ylgənen hanap torovđan uda almanьlar. His ber sovxozqa, kolxozqa hәm avьl sovetьna „hinen plan bujьnsa şul tiklem malьn arđьrqa tejeş ine, bedden ul burьsьqьđ ytəlmәgən, planьqьđ tulmaqan, jəki planьqьđđь tultьrqanhьqьđ" tip əjtergə mәmkin tygəl ine. Heđemtələ maldar hanь artmaha lə, bьl turala ber kem đə ydendə javaplьlьq hiđmәj hәm malsьlьqtь jaqşьrtьv hәm yrsetev julында bol'şeviktarsa kerəşmәjdar ine.

Xəderge osorđa malsьlьq məs'ələhenə bьlaj qarap bulmaj. Avьl xuzalьqьnđa malsьlьq problimahь motlaq xəl itelergə, partia bьl frontta ta jenep sьqarqa tejeş. Sənki eşselər sьjrьkьn hәm bətə qala eşsəndaren it-maj menən tə'min itevđe jaqşьrtьv, kin qullanьv tovarđarьn eşbvse promьşlennosqa jetərlek sьjrjo birev (jən, tire h. b.) hәm kolxozsьlarđь mul tormoqsa sьqarьv kevek kendeŋ aktual' burьstarь malsьlьqtьŋ bik qьđьv ybevenə bəjlangan. Bed xəder malsьlьqtь nisek kenə bulha la, kytərergə tejeşəed. Bьl məs'ələ 17 sjezda hәm ip. STALIN dokladьnda la seven xəterđə totorqa tejeş. Ləkin şunьn menən bergə bьl plan real tədələrgə tejeş.

Malsьlьqtь yrsetevđen planьn dərək bildələv hәm unь yđ vaqitында ytəv hәm arttьrьp ytəv esən kerəş — partianьn hər ber joşmahьnьn, hər ber sovxoz, kolxoz jetəksehenen hәm hər ber kolxozsь hәm eşsəŋ janqьđaqtьn bojevoj burьsь.

„Malsьlьqtь ybterev dəvlət planьn ytəv bətə partia hәm sovet ojoşmalarьnьn iqtibar **ydəgendə bulьrqa hәm sovxoz eşselәren, kolxozsьlar hәm eşsən janqьđaqtardь malsьlьqtь yrsetev burьsь tirəhenə mobilizirlavđa in mehim sara bulьp xeđmət iergə tejeş"** (plenum qararьnan).

Əgər đə bed partianьn malsьlьqtь yrsetev turalьndaqь in mehim saralarьnan bulqan bьl planlaştьrьvđь dərək qujhaq hәm unь ytəv esən bol'şeviktarsa kerəş ooştorhaq, sistemlь rəveştə unьn ytələşen tikşerevđe ojoştorha j, sьjnfi doşman hәm unьn qaldьqtarьna kərəste jomoşartmahaq his şikhed malsьlьq problimahь tid xəl iteler hәm bedđen ildə maldar hanь bik tid arala qьrqa kytərer, bed 17 sjezdьn bьl turala bulqan kyrhətmələren unьşlь rəevştə bojomqa aşьrьvbьd hәm aşьrьrqa tejeşəed. Bьl, səsev kampanialarьn ytkərev hәm qəmvmən igenselekkə qaraqan məs'ələlərđe xəl itevđə, đur jenevđergə osoravьbьd praktikahьnda aşьq kyrengən nəmə.

M. B.

„KƏRƏŞ" KOLXOZЬ PARTGRUPPAHЬ

JЬLQЬ YRSETEVĐƏ KONKRET KƏRƏŞƏ

„Kerəş" kolxozь (Dəvlәkən rajonь) Taşlь MTS hь xeđmətləndergən kolxozđarđьn in aldьnqьlarьnan berehe hanala. Bьl kolxozđa partgruppa hәm komsokomitet bar. Partgruppa yđe janьna partiahьđ aktiftarđь tuplaj alqan.

Şulaj bulьvqa qaramaьtan partgruppa bik kyp vaqьttar maisьlьq eşenə nьqlь iqtibar birmaj kilgən.

Kolxozda bətəhe 234 eş atь bar. Kolxozđaqь 117 bejənen nej barь 24 he qolonlaqan. 75 pr. tь qьbьr qalqandar. Senki yikən jьl toroqtorov kampaniahь menən şeqellanmagəndər.

Partgruppa jьlqь malьn yrsetev əsən kerəşkə ləqət partianьn 17 s'jezь hәm YK, ƏK nen hunqь plenumь qararđarь sbqqandan hun qьna jetdi rəveştə tolonqan hәm eştə bajtaq hanьlьş jahaj alqan. Maldar 1934, 35 jьl əsən ađaq menan tulьhьnsa tə'min itelgəndər. Kolxozđьn xəder toqom ajđьrь bar. Bьjьl bejələrđen 80 pr. tь toroqtorolqandar.

Mal qaravsьlar sostaiь tikşerelep nьqьlьlqandar. Mal tərbiəhe jəqşь. Attar hav hәm tađa, vaqьtında aşatmaj esermәj. Şuqa qaramaьtan, kolxoz idarahь yđa attarđь qaravđa yđenə jokmətelgən eştə ytəmaqane əsən his ber sara kyrgəne juq.

2-brigadala at qaravsь **Qadirьf** attar menən jьrtqьstarsa meqəmələ itə. 15-avqusta kolxoz idarahь 2-se brigada attarьna bolqav əsən on birə. Qədirьf bьl oədo attarqa bolqap aşatmaj, ularđь kenə bujьna qoro halamda tota. Oşo jenəjəttaren kyrə torop, kolxoz idarahь Qədirьfь haman da at qaravsьlьq eşenən almaj.

Attarđь yrsetev, ularđь tərbiələv məs'ələhenə kolxoz jetəkselere oşolaj qaraqas, unda 16 şar attьn ber totaştan avьrap, eşkə jaraqhьđ bulьp jatьvlarь qəzəp tyqel. Bьl jenəjəttarqa jul qujьvsьlar bəgəndən tikşerelep, javapqa tartьlьhndar.

Iljasьf.

BЬNDA AT TƏRBIƏHENƏ

IQTIBAR JUQ

Dəvlәkən rajonь Taşlь MTS xeđmətləvendəge „Proletar" kolxozьndaqь attarđьn 16 hь avьrьv. 52 bejənen nej barь ikehenen genə qolono bar.

Bьl kolxozda jьlqь yrsetev eşenə iqtibarhьđ qaraştarđьn, barlьqьn bьna oşo handarđan da kyrep bulə.

Kolxozđьn sabьnlqь lə, kətəv urnьla jeterlek. Ularđь jaqşьrtьv əsən kolxoz his ber terlə sara kyrməgən. Mal ađьqь mul bulьvqa qaramaьtan, „Proletar" kolxozьnda malsьlьq, bigerək tə jьlqь malь yrsetev, tərbiələv məs'ələhe siktən tuş nasar tora. Bətə məmkinlektər bulьvqa qaramaьtan kolxozda ber terlə lə malsьlьq fermahь juq.

Attarqa bətənləj iqtibar juq. Ular barьhь 3 briqadaqa bylengandər. Əsənsə briqadala daimi at qaravsь juq. Başqa brigadalarđaqь at qaravsьlar đa attarьn jaqşьlap qaramajdar. Məbələn **Ylməəmьlьf Mingəəqol** attar janьna kilep tə ajlanmə), ularđь vaqьtında aşatmaj esermәj. Şuqa qaramaьtan, kolxoz idarahь yđa attarđь qaravđa yđenə jokmətelgən eştə ytəmaqane əsən his ber sara kyrgəne juq.

2-briqadala at qaravsь **Qadirьf** attar menən jьrtqьstarsa meqəmələ itə. 15-avqusta kolxoz idarahь 2-se briqada attarьna bolqav əsən on birə. Qədirьf bьl oədo attarqa bolqap aşatmaj, ularđь kenə bujьna qoro halamda tota. Oşo jenəjəttaren kyrə torop, kolxoz idarahь Qədirьfь haman da at qaravsьlьq eşenən almaj.

Attarđь yrsetev, ularđь tərbiələv məs'ələhenə kolxoz jetəkselere oşolaj qaraqas, unda 16 şar attьn ber totaştan avьrap, eşkə jaraqhьđ bulьp jatьvlarь qəzəp tyqel. Bьl jenəjəttarqa jul qujьvsьlar bəgəndən tikşerelep, javapqa tartьlьhndar.

Iljasьf.

KOMSOMOLES FAZLЬJЬF

ATTЬ EŞLEKTƏN SЬQARĐЬ

„Qьđьl Ural" (Dəvlәkən rajonь) kolxozьnda mal ađaqь bazьhь bik mul ham şul səbəple bьnda maisьlьqtь yrsetevqə đur pirspiktiva bar. Ləkin bətə məmkinlektər bulьvqa qaramaьtan bьl kolxozda mal hәm jьlqь malь yrsetev eşe bik nasar tora.

Kolxozđьn 28 atь bar. Şunьn 7 he bejə. Bьl attar əle bulha daimi at qaravsьlarqa berketelməgəndər. At qaravsь **Sattarьf** yđenə qajhь attar berketelqanlegen đə belmәj. Bedđə attarđь at qaravsьlarqa berketkəndəre juq—te) ul. Bьna şuqa kyrə bьl attarđь tərbiələv eşe bik alama tora. Arqahь bođolmaqan hәm mujьnьna qamьt tejməgən ber genə at ta juq. Bejələr ajrьm, tərbiəgə qujьlmaqandar. At qaravsьlar VKP(b) Yđək komitetьnьn hәm ƏK nen hunqь plenumь qararđarьn, bьvađ hәm qolonlo bejələrđen bildələ srok esendə avьr eştan qotqarьlьrqa tejeşlegen belmajđər, xatta ul turalь işetkəndərelə juq.

Sьrujđar attarqa berketelməgəndər. Kolxozsьlar attarqa telәhə nindəj sьrujđь jegelər. At qaravsь Xəjbullin bьl xəlde nasar eş tip hanamaj. Komsokomitet at tərbiəhe əsən kerəşmәj. Xatta komsomoldar yđđere attarđь eşlektən sьqaralar. Məbələn kolxoz idarahь komsomoles **Fazlьjьfqa** yđenen şəxsi jomoşon ytəv əsən Dəvlәkəngə barьrqa at birə. Fazlьjьf esep berə lə, attь jən farman qьva hәm at ber nisə kəndərgə eşlektən sьqarьla. Hyđ ьnqajьnda şunь lə əjtergə kərək. Fazlьjьf kolxozda proizvodstvo dissiplinahьn hər vaqьt bođa. Ə, komsokomitet bьqa ber sara la kyrgəne juq.

Bьna oşondaj alamalьqtar arqahьnda bьl kolxozda attarđьn toruşo bik nasar tora. Şunьn hedemtəhendə „Qьđьl Ural" kolxozьnda jьlqь yrsetev hәm ularđьn tərbiəhen jaqşьrtьv tənglendə nьqlь eşlərgə tejeş.

QILEMJARĐF.

PARTGRUPPANЬŊ KONKRET JETƏKSELEGE

MTF NЬ ƏLGƏLƏ XUZALЬQQA ƏJLƏNDERĐE

Dəvlәkən rajonь, **„Kereş"** kolxozьnьn MTF mədire **Kyzinipтaş** fermala eşte jaqşь qujqanь əsən Rajon Jer nylege tarafьnan udarnik gramotalь hәm manufaktura menən aylәklanqan. Hәm Jer nylege bьl keşene bytəklap bik derəh eşlagən. Unьn eşe bsənlapta jaqşь ojoştoroloqan.

MTF nьn mal harajđarьnda tađalьqqa bik nьq iqtibar itelə. Umьjval'niktar, unьn janьna habndar, hər ber hьjьr havьvsьqa ajrьm tabtьmal qujьlqan. Hьjьrđar jaqşь tarafьlanə. MTF laqь 35 havьn hьjьrđьn bьjьl 33 he bьđavlaqan. Bьđavđarđan berehe lə ylmәgən, havđar. MTF đəvlətkə it tapşьrtьv planьn tulьhьnsa ytəgən.

Fermala daimi malsьlьq brigadalь eşlәj. Unda eşlәvselər 2 jьldanda kəm tygel vaqьtqa berketelgəndər. Xeđmət sdilşinaqa kyserelgən hәm xeđmət xaqь mal qaravsьnьn xeđmətlənderevendəge mal başna, eşenen sьjatьna hәm yђmerđərđen artьvьna, produkatalarđьn han hәm sьjiat kyrhətkestərenə qarap tylənə.

„Kereş" kolxozsьlarь VKP(b) YK nen ijyn plenumь qararđarьn ytəv julында bol'şeviktarsa kerəşələr.

110 hьjьrlьq itep taş haraj eşlәnep jata. Maldar qьşqa jeterlek ađaq men n tə'min itelgəndər. Siloslav planь 100 pr. qa ytəlgən. Kolxozsьlar unьn men n genə qənəqətlənməjensə, siloslav əsən bətə məmkinlektərđe faj đalanalar.

MTF nьn mal harajđarьnda tađalьqqa bik nьq iqtibar itelə. Umьjval'niktar, unьn janьna habndar, hər ber hьjьr havьvsьqa ajrьm tabtьmal qujьlqan. Hьjьrđar jaqşь tarafьlanə. MTF laqь 35 havьn hьjьrđьn bьjьl 33 he bьđavlaqan. Bьđavđarđan berehe lə ylmәgən, havđar. MTF đəvlətkə it tapşьrtьv planьn tulьhьnsa ytəgən.

Fermala daimi malsьlьq brigadalь eşlәj. Unda eşlәvselər 2 jьldanda kəm tygel vaqьtqa berketelgəndər. Xeđmət sdilşinaqa kyserelgən hәm xeđmət xaqь mal qaravsьnьn xeđmətlənderevendəge mal başna, eşenen sьjatьna hәm yђmerđərđen artьvьna, produkatalarđьn han hәm sьjiat kyrhətkestərenə qarap tylənə.

„Kereş" kolxozsьlarь VKP(b) YK nen ijyn plenumь qararđarьn ytəv julында bol'şeviktarsa kerəşələr.

110 hьjьrlьq itep taş haraj eşlәnep jata. Maldar qьşqa jeterlek ađaq men n tə'min itelgəndər. Siloslav planь 100 pr. qa ytəlgən. Kolxozsьlar unьn men n genə qənəqətlənməjensə, silos-lav əsən bətə məmkinlektərđe faj đalanalar.

Harьqsьlьq fermahьnda 188 baş harьq bar. Bьjьlьq bəlәstər 240 baş. Harьqsьlьq ferma hьndala eş əlgələ rəveştə qujьlqan.Ber genə harьq hәm bərastə ylmәgən.

Harьq qarav eşendə komunis **Ojəbəasьf Ojajnan** eşlәj. Şul nq vaqьtta ul maisьlьq brigada hьna partia ojoşmahь tarafьnan berketelgən.

Fermalarđa eşten əlgələ qujьlvь undaqь part gruppanьn xeđməte hәm unьn VKP(b) Yđək komitetь plenumьnьn qararьn bojomqa aşьrьvbьd əsən kerəşendəge təvge ađьmь bulьp tora.

Partgruppa MTF la partmasovьj eşte jaqşь qujqan, maisьlьq brigadahь aqzalarь arahьnda sistemlь rəveştə qьsqьrtьp gazeta uqьv, partia hәm xəkymət qararđarьn əjrənev eşe alьp barьla. Mal tərbiəhe turahьnda jađьlqan kitaptar uqьla.

Ləkin oşo unьştar bulьvqa qaramaьtan „Kereş" kolxozьna maisьlьqtь yrsetev eşendə kyp eştar eşlәhe bar əle. Ketev jeten, tuqajđarđь jaqşьrtьv hәm yləndər səsev maldanьn kinəjtev julында əle eş eşlənmagən. Klever, lytserna ber genə gek tar đa səselmagən.

Kolxozđa toqom malь bətənlәj juq. Şuqa kyrə hьjьrđarđьn bet birestare lə tyвən. Toqom malь yrsetev eşenə kolxoz nьqlap tolo orqa tejeş.

Jьlqьlarđьn taqь la ber unьşlь esc bulha, ulđa—unьn kolxozsьlarđь hьjьrlь itev əsən kerəşe ha ala. Ləkin hunqь vaqьttarđa hьjьrь bulmaqan janqьđaqtarđan kolxozqa inevđəre səəaple (hunqь ajđa hьjьrьđ 60 janqьđaq xuzalьq kolxozqa ingən) hьjьrьđ kolxozsьlar hanь şaqtəj juqarь tora.

Mal ađьqь bazahьn tьvđьrьvqa, bətə kolxozsьlarđь la hьjьrlandьrьrqa, maldarđьn hanьn arttьrьv menən bergə sьjfatьn da jaqşьrtьrqa—Bьna „Kereş" kolxozьndaqь partgruppa aldьnda torqan bəgənge bojevoj burьs oşo. **Kovalef.**

MTF 6121 HUM SAF DOXOD BIRĐE

„Len poвeda" kolxozьnьn MTF hьnda bətəhe 66 hьjьr, 13 baş bьlьrqь bьđav, 44 baş bьjьlqь bьđav hәm 68 harьq, 138 bərəs bar. Mal tərbiəhe jaqşь. MTF qa 7 keşenən torqan dalmi-malsьlьq brigadahь berketelgən. MTF bьjьl 10221 hum 86 tin volovoj doxod hәm 6121 hum 33 tin saf doxot alqan. Hər ber hьjьr kenenə urtasa 5-15 litr het birə. Hər ber hьjьrđьn kenenə kypme het birevе itəpkə alьna barьla.

Hьjьrđar tənnə lə ketelə, bьl sara hьjьrđarđьn het birevеn 12 pr.qa tiklem arttьrqan. Ləkin bьl fermala tađalьqqa iqtibar itmajđar. Het ajьrьv eşe alьp barьqan bina bьsьraq, sebəndər gəzlәp tora, ləkin sebəndərđe bətərev sarahь kyrelmәj. Mal harajь janьna umьjvalnik, habьn, tabtьmal qujьlmaqan. Hьjьr havьvsьlarđьn sanitaria-tixnik bəlemđaren kytərev julында ber nəmə lə eşlənmәj, ular tađalьqqa iqtibar itmajđar, hьjьrđarđьn imsəktərenə massaz jahamajđar.

Hьjьrqa jьlь tərlaq kərək.

Het ylsəj torqan havьttьn avьđь asьq torqanlьqtan uqa səbəndər tulьp kilə. Şul səbəple het 2-3 səqəttə tid bəđola. Şuanьn arqahьnda het qanul itev punktь bьl helte sьjlatь nasar tip almaj kirə qajtarьv vaqiqalarь bula.

Bьđav qarav əsən maxsus keşelər qujьlqan. 100 bьđav hьjьrlьq haraj eşlәp jatalar. Şundala „Len poвeda" kolxozьndaqь partgruppa maisьlьq xuzalьqьna əle nьqlь iqtibarđь jyпattməgənlegen əjtep ytergə kərək.

„Len poвeda" kolxozь tərlə millattan—başqort, tatar hәm ukrain xalьqtarьnan ojoşqan. Ukrainsьlar kypselek taşkil itevgə qaramaьtan bьnda susqasьlьq fermahь ojoştorolmaqan. Kolxozđьn tuqajь juq. Partgruppa ketevlektərđe jaqşьrtьv, ylən səsev məjđanьn kinəjtev (50 ga qьna ylən səselgən), fermanь elgələ itev e.e.i kerəşte ojoştorqa tejeş.

ƏBDRƏŞIT.

YK PLENUMЬ QARARЬ YTƏLƏ

Taşlь MTS nь xeđmətendəge **„Lenpoвeda"** kolxozьnda partiя gruppahь bar. Ul bьqa tiklem kolxozda jьlqь malьn yrsetev eşe menən konkret şəqellanmagən. Bьnьn şulaj ikənlegen kolxozdaqь 145 ... ən ləqət 3 henən qolono ...ovьnan da kyrep bulə. Kərə... partgruppa bulhьn, şulaj uq kolxoz idarahь la bejələrđe dərəh tərbiələv hәm dərəh tajđalanьv, ularđь avьr eşkə jekterməv məs'ələhehə nьqlь iqtibar itmәgəndər.

Hunqь vaqьttarđa jьlqь malьn yrsetev, tərbiələv eşenə partgruppa nьqlь iqtibar itə başlanь.

Toqom bejələrđen bətəhe lə hәm başqa jabaj nəbel bejələrđen 80 pr. toroqtorolqan. Elek at qaravsьlar sostaiьnda jьş alьşnьp torovđar, mal tərbiəhe eşenə nasar tə'bir ittelər. Xəđer at qaravsьlar daimi rəveştə berketelgəndər. Yђmer maldarđь arttьrav əsən kolxozsьlarđь maUrl Ijaqtan qьđьqhьndьrьv məs'ələhe qujьlqan. Hər ber yђterelgən qьlon əsən at qaravsьna 10 xeđmət kenə eətap jađьla.

At qaravsьlar yđ ara jaraşav arqahьnda mal qaravđь jaqşьrtqandar, maldarđь tərbiələv qaqidələre turahьnda at qaravsьlar arahьnda kənəşmələr, bisedələr sistemlь rəveştə yikərelep tora. Bьl eş menən jetəkselek itev kommunistarqa, qьđьl armianan qajtqan kovalristarqa hәm vetvractarqa tapşьrьlqan.

Ləkin mal ađьqь bazahь nasar. Kolxozđьn sabьnlьq tuqajь juq. Nej barь 50 ga qьna ylən səselgən bulqan.

Partgruppa kiləhe jьl 500 ga ylən səsev əsən kerəş alьp bara. **„Lenpoвeda"** kolxozь jьlqь malьn yrsetev bujьnsa **„Kereş"** kolxozь menən jarьşa.

Hər ike kolxozdaqь kolxozsьlar kem, kemđe jener ikən tip qьđьqhьnalar.

„Len poвeda" kolxozьndaqь partorg ip. **Marcenko** bedđen jenevđe xəđergə at xəl itə, atqa bik nьqlь iqtibar, tərbiə kərək, ti.

Kolxoz predsedatele ip. **Kovalef**—at tərbiəhen nasartaimaq bed jenereed, t.

Partorg hәm kolxoz jetəkselere hәm bətə kolxozsьlar attьn xəl itkes rol' ujnaqanlьqьn nьqlь teşəngəndər, şuqa kyrə ular jьlqь malьn yrsetev, toqomen jaqş ьrtьv, jaqşь tərbiələ gə bərənlaptotonqandar.JAGRAFOF

SITILDƏRĐƏ

SOVET XƏKYMƏTE

tınısılıq haqlav eşena

BƏTƏ BARLƂƠIƄ MENƏN BIRELGƏN

Pariz 30. Fransiala 200 men aqzanı berlaştergən 2400 ojoşmalı bulqan keşe xoquqtarı ilgalı belderev menən sılqlıp, unda Japonianın politikahın jamanlaj həm Japonianın Sovet xekymətenen tyđemlegen in avlı xəldərgə qalđırlıvđan tuqtamaqanlıqtın. Japonia yđenen hezym itergə teləganlegen jaşerməgən vaqıtta, Sovet xekymətenen tınısılıqtı haqlav eşenə bətə barlıqtı menən birelganlegen kyrhətə.

Terlə jynəleştəge gazetalar Alıə kənsılqılştaqı xəlde tik şerevđe davam itterələr şunın menən bergə, ulardın tege jəki bəl formalaqı anlatmaları Japonianın provokatsialarına qarşı jynəltelgəndər. „Evr" gazetı QK timer julındaqı Sovet xedmətkərđeren qulqa alıvđa tura hında xəbərđər batıp, „Tot olaqı imperialistik əjlənələ đeq yđđərenen politikahın bətə don ja jamaqatselegenen otkliktarı na qarata taqı kypmeqə tiklem oşondaj haqhıđlıq menən „Ekərergə ujlaqanlıqtarın belahe ine" tip jađa. Gazeta ministrđa Sovetının irtəqə bulasaq ulturşında tınısılıqtı haqlavđa kon kret saralar kyrev məs'ələhen tikşerev kərəklegen alqa hərə

Germaniala sit il keşeləren

Quloqa alıv

Berlin 30. Anqlia gazetalarının Berlin erqəhendə sit il keşələren qul'qa alıv turahında xə bər itevđere ajqanlı Germanianın informatsialar ajurohı: kommunist bulıvđa həm Berlinga Telman menən kyreşev əsen kilevđə tehmət itelep 9 keşenen qulqa alınqanlıqtın, nılar arahında 4 anglican, 2 fransuz həm 3 ispanes barlıqtın xəbər itə.

MANCZURIALA

Partizandar xərəkəte

Şanxaj, 31. Bətə qtaj gazetaları Manczuriala partizandar xərəkəte yłkənlegen jađalar. „Cajnı tajms" gazetı kyptən ygel genə 1000 keşelek partizandar otrađ Girin provinsiahındaqı Bin'sən qalahın qamap alqanlıqtarın xəbər itə.

Gazetalarđın xəbər itevđerenə qaraqanda, *Girin rajonındaqı xəldər, ajnerək tə* baş kytərevselər kyptən tygel genə qalaqa *ingəndən hun, jaŋ'ədar* arahında bik nıq trevoga tıvđırqan Baş kytərevselər Mukden ergahendəge timer jul linıahın qamap alqandar. Zəxə provinsiahında baş kytərevselərđen otrađı Caojan qalahın batbə alqandar.

POGRANICNAJ STANSAHıNDA SOVETQA

QARŞı PROVOKAT SIALAR ƏĐERLƏV

Xabarovski, 31. Xarbindan həm başqa terlə punktlarđan alınqan xəbərđergə qaraqanda Japonia-Manczuria agressiv əjlanələrenen sovetqa qarşı alıp barılqan provokatsion eşməkərtektəre barqan hajın Pogranicnaj stansalındaqı sovet ilselege tirəhenə tuplanalar. Sovet ilselegenə həm xosusan SSSRđın Pogranicnaj stansahındaqı ijsehe **Stel'max** iptəşkə qarşı in tupaq jalqan jalalar jaqılalar, bəl provokatsion sılqıştar əsen ber hıltav bulıp xedmət itergə tejeşle bulha kərək. Mətələn, „Xarbin vaqıtı" gazetı kisə „Xunxuzdar poezdarđı avđarıvqa Pogranicnaj stansahındaqı eksterretorial ucrezdenianan bojroqlar alıp torqandar" tip sensatsion formala xəbər batbp sılqarđı. Aq gvardiestar gazetı „Gun-bao" bəl jalqan lalalarđı qabartıp, „Manczou-Gođaqı qajlıq ber sovet xəkəltərenen jemerges eşkə qatnaşqanlıqtarı" turahında his ber tartınmajınsa jađa, şunın menən bergə aq gvardiestarđın bəl jalqan jalahında „Pogranicnaj stansahındaqı başında sovet ilsehe Stel'max iptəş torqan ilselekten role ajrıvsa asıq təqnir itelgən". Oşo kampaniar jaqıtılıqında kisə Pogranicnaj stansahındaqı politsia otrađının QK timer julı xedmətkərđerenen kluvın tenteven əjlep ytergə kərək. Tentev hedəmtəhed bulıp sılqıvqa qaramaktan, kluvtı misətlap qulıldı həm javıq tip iqlan itelde. Xarbindaqı jaqşı xəbərđar bulqan sit il əjlanələrenen fi kere bujınsa Japonia həm Manczurianın ytə agressiv elementtarının Pogranicnaj stansahındaqı sovet i selegenə jynəltelgən bəl provokatsion eşməkərjektər SSSP menən Japonia arahında jaŋı jetđi konfliktar tıvđırıv maqsatı menən sovet ilselegenə qarşı turanan tura sılqıştarqa əđerlənevđən qlbarat bulıp tora.

Millətse-sotsialistar

Taqı la fetnə sılqarıroqa

ƏĐERLƏNƏLƏR

Vena, 31. Avstria xəkymətenen rəsmi organı „Rəjxspost" bşanbsıb sılqanaqtarqa tajanıp, millətse-sotsialistarđın jaqın kendərđə janınan fetnə ytkərergə əđerlənganlektəren xəbər itə. Gazeta Avstrianan Jugoslaviaqa qasqan millətse-sotsialistarđın Bavarianan Jugoslaviaqa kilgən Avstria legiondarı menən xərəl ojoşmalarqa berlaşkənlektəren həm Avstria granitsahında tuplanganlıqtarın xəbər itə.

Şanxaj, 31. „Şun-bao" gazetı xalıq ara jaştər kenə jaqınlaşıv ajqanlı jerle viastarđın nola sılqarıvđarqa qarşı saralar kyrqənlegen xəbər itə. Qalala xərəl *xalət* iqlan itelesək.

Oso aqzaları protivogaz menən jərergə kynegev zənətiəhendə

SOVETTAR SOJUZıNDA

XALıQ ARA JƏŞT. KƏNƏN

ĐUR JENEVĐƏR MENƏN QARŞıLAJĐAR

Komsomoldar həm eşse jəştər xalıq ara jəştər kenen proizvodsivola dur jenevđər menən qarşılajđar. Dnepropetrovskiđaqı Petrovski zavodı martin sexının 4-hanlı komsomol mejesenen esselere ajlıq plandı srogınan alda tuitrdular. Bəl mejes ken hajın 3 tapqır qoja. Krivoroziđaqı Dzerzinski iudnigında Dimitrof isemendəge „axtanın komsomoldarı xalıq ara jəştər kenə isemendəge eşalon esen plandan tış 85 tonna ruda sılqarđılar. „Bol'şevik" rudnigındaqı komsomoldar plandan tış 350 tonna ruda sılqarđılar. Joxnitski MTS-hı Ukraina kolxozsı—komsomoldarı xalıq ara jəştər kənenə arnap 4645 sentnerlıq qıđəl oboz ojoştordolar. Anufrevski rajonında udar komsomol səskestəre ojoştoroldo. Vinnitsa elkəhenen Cerepovetski rajonında komsomoldar xalıq ara jəştər kenə isemendə 15 molotilka ojoştarđolar. Bəl molotilkalar ken hajın normanı artıtrıp ytəjđər.

SOVETTAR SOJUZıNDA

UROŽAJ JıJNAV EŞENEN BARıŞı

25-SE AVQUSTQA SVODKA

Məskov, 30. 25-avqustqa bə Sovetlar sojuzı dəvmələn tə 62738 men gektar igen-bətə də başaqlı kul'turalar majđanının 77 pr. tı sabıldı. 34802 gektar jerđen—sabılqan majđandar đın 55 protsentının igene huqıldı. Uđqan jıl bəl vaqıtqa tiklem 22032 men gektar jerđen—sabılqan majđandın 33 protsentının igene sabılqajnı. 46833 men gektar jerđen—sabılqan majđandın 47 protsentının igene ekkertlənde. Uđqan jıl bəl vaqıtqa tiklem təqət 28617 men gektar jerđen—sabılqan majđandın 43 protsentının igene ekkertləngəjne.

XALıQ ARA JƏŞTƏR KƏNƏNƏ

BOL'ŞEVISTIK BƳLƏKTƏR

Məskov, 30. Zavodtarđaqı, faertktarđaqı, şaxtalarđaqı həm transporttaqı komsomoldar xalıq ara jəştər kənənə bol'şevistik bƴləktər əđerləjđar. Şaxtin komsomoldarı Məskəvgə Kosoref isemendəge şaxtanın jəştər brigadahı tarafınan plandan tış sılqarılqan kymerđər işalonı jebərđe. 75 vagondan torqan bəl işalondı kymer sılqarıv esenen ataqlı ohtaları-komsomolest **Pozelnef, Pugrenenko** həm **Lutsenko** iptəştər ođatıp barđılar. **„Krasnıj Potiloves"** komsomoldarı Vznəkstandaqı in jaqşı kolxozdar həm sovxozdar esən nəvbətheđ rəveştə „Univirsal'-I" propəşniktarın traktorđarın jıjalar. Maks Gels isemendəge zavodtın komsomoldarı 1 sentəbrđə sovet matritsalarının berense partiahın sılqaralar. Məskəv-Donbas magistralının 20 mendən artıq teđevselərə komsomoldar tarafınan xalıq ara jəştər kenənə arnap ojoştoroldan sunbutnikarđa qatnaştılar. Bajramqa əđerlek kolxoz jəştərenen aktivlaqın bik nıq kytərđe jəştərđen komsomolqa inevđaren kəsəjtte. Azov-Qara dingeđ krajındaqı Semivalkovski MTS-hı kolxozdarında 50 in jaqşı jəş udarniktar komsomolqa inergə telap qariza birđelər. Armavir MTS hı kolxozdarında 30 in jaqşı jəş udarnik komsomolqa alındı.

Voroşilofsa atıvsılar.

RƏJD MATERIALƄ

ILINA, MEDNIS, BAZANOF

QATƄ JAVAPQA TARTƄLƄRQ|A TEJEŞ

Başprofsovet həm „Başqortostan" gazetalıq tarafınan Đfe **Svəz** ZRK hına həm aşxanahına tikşerev jahalıp, kyp kenə jeteşhedlektər asıldı.

Magazinda (mədire **Zareckin**) ylsəv prtaordarı tedek tygel. Ber ylsəvgə 1932 jıldan birle həm kypselek gerđargə 32 jıldan birle kelajmə huqılmaqan.

On skladındaqı ylsəvđər bəsbraq-tutıqlıp bətkəndər. Bında jatqan 13 toq on kəbektə, səgəldər kevek jəşelsələr menən bergə bətənlaj kymelgəndər.

Galanteria aylegendə (mədire **Malikova**) tovardar əsən preskurant qujılmaqan. Urınlaştırılqan tovardar ilrat tuđanlı, ulardı tađartıp barıv tərtiae qujılmaqan.

Adıq-tovar aylegendə (mədire **Solovieva**) aşamlıq nəmələr təmake menən bergə nutalıp jatalar. Magazin skladı bik bələkaj həm nasar—idəndare serej başlaqandar. Magazin esendə sovet savđahın kul'turalı itep ojoştorov həm tovar əjlənəşen kəsəjtev turahında ber genə lozunqa la juq.

Şulaj uq svəz idarəhının **aşxanahında** jul qujılmatılıq jeteşhedlektər jəşəgən. Bındaqı 3 ylsəvgə 1932 jıldan birle kelajmə huqılmaqan. Şulardın bere he tađartılmav arqahında bətənlaj tut menən qaplanqan h.b. Aşxana tađalıq əsen bətənlaj kerəşməgən, ajrım qul jıvqıs həm tahtamaldar juq. Ikmək qujıv həm havıt-hanalar urınlaş tırılqan şkaftar đa tuđqandar, senendər lıqırım tulı. Aşxanının barı ber genə it turaqıs maşinahı bar,jetməhə ul đa tedək tygel. Bına oşo arqala ular it turav əsen başqa aşxanalardan it turaqıs alıp, bıqa hər kən hajın 3 hum tylap kilgandər. Bəl xəlde aşxana mədire **Ilina** həm idara predsedatele **Bagoş** belməjdər, kyrməjdər, derəs, ular bənə „vaq" məs'ələ tip qarap, uqa əhəmlət birməjdər.

Aşxanaqaəildəle handa klejentar (aşavsılar) berketelergə tejeş nulha la, ul bəl' kəngə tiklem bojomqa atqarəlmaqan. Oşo arqala qajlıq ber vaqıtta neşkən aş jetməj, jakl artıp qala. Məbələn: 20 avqusta skladtan 220 keşelek ađıq horap alınıp, bəl kən unın 200e genə hatılıp, 20 əned ərəm bulıp qala. Bındaj kyreneştər aşxanala bik jış bu la kilgandər. 3 avqusta aş be şerevse tarafınan 39,5 kilo ik mək kal'kylətsiala 45 kilo itep kyrhətelə. Şulaj uq alınqan 6,5 liter het kal'kylətsiala 9 liter itep, 200 gram huqan 2 kilo itep, 2 kilo aq maj 3,5 kilo itep həm 3,5 kilo şəkar kal'kylətsiala 4 kilo itep arttırıp kyrhətelalar. Şulaj uq qajlıq ber vaqıt povar tarafınan skladtan alınqan ađıq tar, aşxana mədire **Ilina** tarafınan utal uj menən kal'kylətsiala birelgəndən artıq itep kyrhətelep kilgən. Şunın əhtəvenə 5 avqusta aşxanaqa 15 kilə kartof jeəərelde, tip jalqanlap kal'ylətsiaqa jađıp qujalar. Tikşerelgənden hunında bəl kən bətənlaj kartof jeəərelmagən bulıp sılqtı.

Oşondaj zuliklek menən urlaşıvđan kilgən aqsalar aşxana mədire **Ilinanın** keəəhenə inə barqandar.

Bəl jenəjətselekkə idara auxgaltırı **Bazanof** ta kileşep qaraqan. Bılar ikehe nik tatıv jə şəgəndər—berləşep urlaşqandar.

Oşondaj uq jenəjətselektarđe aşxana ergəhendəge auiitta la kyrergə bula. Bufet eşsehe **Mednis** aşxanaqa kilep aşap jerevselərgə ikmək jebərgəndə kəm ylsəp jebərə həm „vaq aqsa juq" haltavı menən ikmək alıvsılarđın 10-15 tin aqsaların qajtarıp birməj, unı yđenə ydləştərep kilə. Şunın əhtavenə ul 5 keşegə 100 gram ikmək jebərgəndə, hər berehenə 10 gram jetkermaj ylsaj.

Bufet eşsehe **Mednistın** jenəjətselektare hanap bətergehəd kyptər. Ə ZRK idarahı bəl jeteşhedlektarđe bətərevđə konkret ber sara la kyrməgən. Bında profsojuz ojoşmahı tarafınan jeteşhedlektargə qarşı kerəş qudqatılqan bulha la, (jəməqət kontrole ojoştorov) eş jarta julda qala, ađaqına tiklem itep jetkereimaj. Siena gazetahında bəl kəmselektargə- jenəjətselektargə qarşı kerəş ojoştoroimaj.

Tikşerev brigadahı, bəl jenəjətselektare esen bufet eşsehe **Mednistı** eştən alıqa, javapqa tarttırıqa quştı. Şulaj uq bəndaj jeteşhedlektarđe ike dekada esendə bətərergə təqđim jahanı. Aşxana mədire menən bergəlaşep urlaşvsı buxgaltir **Bazanoftın** eşe əlkə profsojuz aldına qujıldı.

Beđ, bəl jenəjətselərđen tid vaqıt esendə qatı javapqa tartılıvđarın horajbəđ həm eşten jaqşırtılıvın talap itəneđ.

Başprofsovet həm „Başqortostan" briqadahı: **Əmiref, Cirkof, Ivanova, Barodkina, Duslistof, Əlimbikef.**

SUĐ

ZULIKTAR TEJEŞLE JAZANı ALDıLAR

22 avqustta elektrostansia kluvında potrebitelgə sistematik raveştə kəm ylsəp birev həm ulardı aldav menən şeqələnevse Başqortitın № 19 ikmək magazinı hatıvsıları **Pestova həm Badajetdinıvalardın** eştəre bujınsa kyrqədmə sud buldı. Bəl eş **Vəlejef** iptəş predsedatelleqe menən maxsus sessiala qaraldı. Bında qəjepləv recs menən qala prokurorı **Zigalıf** iptəş sılqtı.

Sudta **Pestovanıq 3 hum 60** tin torqan standart „kirpes" arış ikməgen 4 humdan hatqanlıqtı belende. Bəl hatıvsvqa kyp doxod birə. Şul jul menən ul 3 ijyldə **50** hum həm 4 ijyldə **73** hum aqsanı ydləşterə.

Badajetdinıva la **Pestova**nan qalışmaj. Ul đur sirat bulıvđan fajđalanıp, hər ber potrebitelgə jebərelgən „kirpes" aq ikməktən zuliklek menən **30** hum **40** tin alıp qala barqan. Badajetdinıva yđ eşen zakonlı hanaqan:

— Bətə hatıvsvlar oşolaj eşləjđər, tip javap birə.

Sud, Pestovanı 6 jılqa həm Badajetdinıvanı 3 jılqa irektərenen məxrym itergə xəkem sılqarđı.

Sudta qatnaşıvsı elektrostansia eşselərə xəkemdə alqışlap qarşılanılar.

P.Ş.

SUJıN, QOROS, PROKAT

29 avqusta **Beloret domnaları** 219 tonna (təvlek zadanienın 110 pr.), **Jegoze domnahı** 46 tonna (təvlek zadanienın 102 pr.) sujın qojđolar.

Marten mejestare 284 tonna (təvlek zadanienın 92 pr.) **qoros,** standar 324 tonna (təvlek zadanienın 103 pr.) **prokat** birđelər.

Komsomoldın həm prof sojuzdarđın bətə Başqortostan atış jarışı

Başqortostan komsomolı həm profsojuzdarının atış ədətlektərenə jomqaq jahav həm bətə Sojuz jarışına in jaqşı atıvsılarđa hajlap alıv esen sentəberđen 8 nən 11 nə tiklem Đfe qala Osoaviaxim lagerđarın da BSPS, VLKSM ƏK,BOAX in jaqşı predpriatiə, MTS, Sovxozdardın, rajundarđın həm qalalardın atış jarıştarın ytkərələr. Program həm razverskalar urəndarqa jebərelde.

Đfeqa kilevđen ađaq srugı 7-se sentəər. Baş OSO qa kilep məqlym bulıroa.

Komandalar ydđerenen Sovettar sojuzında eşlap sılqaralqan vaq kaliber mıltıqtarı həm protivogazdarı menən OSOaviaxim kostymendə vəkil menən kilələr. Vəkilden qulında komanda sostalınan terlə torkəmdargə aylengən (klassifikatsia lı) tulı tedmahe bulıroa tejeş.

Ojoştorov komitetı.

3—1

Komsomoldın həm prof sojuzdarđın bətə Başqortostan atış jarışı

Başqortostan komsomolı həm profsojuzdarının atış ədətlektərenə jomqaq jahav həm bətə Sojuz jarışına in jaqşı atıvsılarđa hajlap alıv esen sentəberđen 8 nən 11 nə tiklem Đfe qala Osoaviaxim lagerđarın da BSPS, VLKSM ƏK,BOAX in jaqşı predpriatiə, MTS, Sovxozdardın, rajundarđın həm qalalardın atış jarıştarın ytkərələr. Program həm razverskalar urəndarqa jebərelde.

Đfeqa kilevđen ađaq srugı 7-se sentəər. Baş OSO qa kilep məqlym bulıroa.

Komandalar ydđerenen Sovettar sojuzında eşlap sılqaralqan vaq kaliber mıltıqtarı həm protivogazdarı menən OSOaviaxim kostymendə vəkil menən kilələr. Vəkilden qulında komanda sostalınan terlə torkəmdargə aylengən (klassifikatsia lı) tulı tedmahe bulıroa tejeş.

Ojoştorov komitetı.

3—1

ƏĐƏ-IŞEMBAJ TIMER JUL TƏĐƏLƏŞƏ

Tedəleş barışı turahında

IP. XARLAMƄF

Ip. Xarlamı Đfe-Işemaj timer julı tedəlşe barışı turahında Başrosta sotrudnigına oşolardı ajite:

— VKP(b) Əlkə komiteti qararđarınan hun jul tədələşendə eş temps şaqtaj kəsajđe. Ukladka qalasıqı xəđer təvlegenə ike jarım kilometr rels hala nara. Bəgəngə kəngə batahe 97 **kilometr** jul halınqan. Şul xisaptan baş ucastokta 57 kilometr,esense ucastokta 22, dyrtense ucastokta 18 kilometr.

Oşo kəndə juldın bətə jetək se raaotniklarə urındarqa sılqtılar. Əlkə komitet qararınan hun Starletamaq, Avtoqazı rajondarı timer juldı eşse kəs menən jaqşı tə'min itələr. Lakin Starlebaş, Şişmə, Tujmazı rajondarı haman da eşse kəs birməjđər.

4-ucastoktaqı ber keskəj kyper həm truba tedəv, şulaj uq kyper halıvđan başqa jahalma sooruzinelar eştəuep bətəldə.

Xəđer stansa jorttarın halıv eşe tidlətelə, ular julda xərəkət başlavqa eşlənep bətəsək. Starletamaq stansahı depohına stenalar halına başlandı. Juldın bətə ucastoktarında qojolar qađıv həm betonlav, şulaj uq trubalar halıv əsen kotlovandar qađıv eşe bara. Jer eştərenən Dim kypere halınqan jerđə 200 men kubometrlıq jar aujđarı tigedlav eşe həm jahalma sooruzenielarđı əjlanep sılqqan urındarđa men kubometrlıq eş qalqan. Başqa ucastoktarđa jet eştəre tamamlanıp, jul polotnahı relstar halıvqa əđer.

Şunın menən bergə, jul tədələşe oşo kəndə başqa qəjınlıqtarqa osoranı. Relstar bulmav səbəple 4-ucastokta rels halıv eşe vaqıtlısa tuqtap tora. Kyznitski zavodı 3 men tonna rels ətergə tejeş ine, bətə sroklar ytte. Lakin zavod oşo kəngə tiklem ber tonna la rels odata alqanı juq əle. 3-ucastokta rels halıv eşe spaldar jeteşməgənlekten tuqtap tora. Juzurallestən Starletamaqtaqı spalarezkahı təvlegenə ad tigəndə 2 men jarım spal birahe urınqa, 1000-1200 đən artıq birə almaj.

Vodosnabzenieqa kərək bulqan armatura (torbalar) bik aqırın kilalər. Şulaj uq tədələşkə 9 Gav fermahı jeteşməj. Gav fermaların „Pravaja Volga" zavodı jebərməj tora.

Oşo kəngə tiklem juldın tarıv kesə (parovoz) həm jereges sostaf (vagon) məs'ələlərə xəl itelməgən kəlgə qalalar. 10 parovoz urnına tədələştən oşo kəndə barı 6 parovozı bar. Jul eştərə komissariatı 1 parovoz, Narkomtəzprom 3 parovoz birəp jetkermanelar.

Đfe-Işemaj timer jul tədələşenə oborodovonielar jeteşterep torovsı zavodtar tid kən esendə yđ mujındamaların ytərgə tejeştər. Partia həm xəkymət bildələgən srokqa neitkə jul assfıroa tejeş. (**Başrosta**)

CAZETA TARATƄVĐA

KOMSOMOLEST

QƏLLƏMEF

KEVEK EŞLƏQEĐ

Toporin rajon pocta aylege (mədire-Əlmaxamtıl) gazetalar taratıv esendə jaqşı qbna eşlaj. 1934 nse jıldz taratıv əsen Sojuz picattən „Kommuna" 900 dana, „Krasnaja başkiria" 650 dana, „Başqortostan" 250 dana, „Jaş kommunar" 170 dana, „Leninse" 40 dana həm „Jaş tədəvse" 80 dana taratıroa birelgəjne.

Raj Picat ajurohı tarafınan xəđerge kəndə əlkə gazettarınan „Krasnaja başkiria" 584 dana, „Başqortostan" 184, „Kommuna" 584 dana, „Jaş kommunar" 150, „Leninse" 7, „Jaş tədəvse 38 dana tarala. Raj picat ajurohında komsomolest **Qləlləmef** eşlaj. Ul gazeta jaratıv eşendə nıqlı kərəşə.

Bətə donja jəştar kənənə qarata **Qlələmef** 2 kən esendə 500 humlıq əlkə gazettarına podpissiktar jıjnap aldı.

Başqa rajon pocta aylektare **Toporindan** həm komsomolest **Qlələməftan** elqə alıroa tejeştər.

ƏMIRĐF.

S. Zlatous timer julı

II-ekspl. rajonının eşe

28-avqust svodkahı

Eştər	Plan (Vagon itəne menən)	Ytaleş
Tejəv	241	153
Şul jemianən:		
I-kategoria jəktare	216	137
II- „ „	25	26
Buşatıv	265	189
Vagon əjlaneşe .	2,86 (tav.)	3,21 (tav.)

Bytən aylekslərđən 720 jəklə vagon, 210 buş vagon qanul itelede; aytən aylekslərgə 850 jəklə vagon, 370 buş vagon tapşırıldı. Vagon parkında 3611 vagon urnına 2803 vagon eşlane.

29 avqust svodkahı

Eştər	Plan (vagon itəne menən)	Ytaleş
Tejəv	241	179
Şul jemianən:		
I-kategoria jəktare	216	156
II- „ „	25	23
Buşatıv	265	181
Vagon əjlaneşe .	2,86(tav.)	3,05 (tav)

Bytən aylekslərđən 737 jəklə vagon, 290 buş vagon qanul itelde;aytən aylekslərgə 550 jəklə vagon, 431 buş vagon tapşırıldı. Vagon parkında 3611 vagon urnına 2792 vagon eşlane.

Javaplı redaktor urınbasarı **ZƏK! KAJBPKUL.**

Gosstraxtın Đfe qala inspeksiahı

Đfe garaedarına nelderə:

Mazayri straxovania tylavdare Dəvlət banki tarafınan (Jaŋı əlep urama №3) qanul itelelar. Tylav sroktarı: 1934 jıldan 15 sentəarendə 40 pr., 15 oktəardə—40 pr., 1 nojabrdə—20 pr.

Vaqıtında tylav inderelmaha pene alana. Mazayri straxovania bujınsa igota alarqa xaqlı keşelar („Krasnaja Başkiria" gazetanın 4 ijyldage №178 qaraqıđ) Qosstrax qala inspekstahına (Qala soveti, №1 aylma) tejeşle dokumenttar menən qartıza alirergə tejeştər.

Qartızalar zanatla kendarendə irtən 9 səqattən 15½ səqatka tiklem qanul itelelar. Rajondar bujınsa qartızalar qanul itela:

I rajon	1934 jıldan 1 sen.	10 sent. tiklem
II „	„	11 okt. 20 okt. „
III „	„	20 okt. 1 nojab. „

Belderev almaqan keşelar ul turala 1934 jıldan 10 sentəarenə tiklem qala inspeksiahına nelderergə tejeştər.

2—2 **Qala inspeksiahı**

DKA Kinohında

Seanstar 8,10 səqattardə başlana.

Kassa səq. 6 nan asıq

Bəgən

7 aylektə xudoxstvoln drama.

Dina-Dza-Dzu

Kinola aufet bar.

Janalep kino Teatrında

Seanstar kiske 6,8,10 səqattardə baş lanalar. Kassa kəndəđ səqat 4 tan asbq.

BƏGƏN

Qanattar

Prikiyceniale drama

Pojela orkistr ujnaj.

„2 BAŞKINO" kino teatrında

Sejanstar kiske 6,8, 10 səqattardə başlanalar. Kassa kəndəđ səqat 4 tan asbq.

BƏGƏN

NAMbƂ

Xudoxstvala drama Pojela trio ujnaj.

Lunacarski is. baqsa həm teatr

BƏGƏN

klassik buffonadanın hunqa spektakl'darınan

XOLOPKA

Ujın 9 səqattə başlana. Kassa 4 səqattan asıq

Đfe pristenena eşselər kərək

Qosparəxodstvonın Đfe pristene 200 đan 250 keşegə gruzciktarđı eşkə qanul itə. Eşselər jəməqət tuqlanaşı həm pajok menən **nerense** kategoria bujınsa, ularđın simlalare **ikense** kategoria bujınsa ta'mlu itelələr. Bəl məs'ələ bujınsa bətə sprat kalardı alav əsen Safron pristene, №4 denarkaderqa barərqa kərək.

3—3 PRISTEN.

Əlkə gazet həm surnaldar neşeriəteno baş buxgalter kərək. Təqdimdər menən J. Sazonof uramı, №3 korpusqa mərəzəqət itergə.

4—4

Başprofsovet ergəhendə VOSU nın uceno-kursovoj komalnatı

Uqıvsılar qabul itə.

Uqıvsılar xuzalıq ojoşmalardın komandtrofkahı menən həm ajrım keşelər qarizaları bujınsa alınasaq. gruppalarđa; sretovod, buxgalter, starşe buxgalter həm buxgalter instruktordar əđerlənasək.

Qartızalar hər kən, jal kenənən başqa kis səqat 5 tan 8 gə tiklem Qogol' uramı, №34 komalnat kanselərlahında alına.

2—6

Đfe, „Okt. Nat."hı matbaqahı. Başglavlit vəkile B—№ 1688

Уфимская Городская Массовая Читальня

AJRЬM NOMERЬ 10 TIEN

BAŞQORTOSTAN

№ 202 -2- sentəbr 1934 JbL

VKP(b) rsn. Bəşqortostan Elke, Bte qəla komitetlarь, BYBK hem Başprofsevet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

„Oвkom—VKP(b) rajkomdarьna, MTS hәm sovxoz politвylektərenə iң jaqьndaqь dekadala igen sabьv nәm вətə igende eңkertləvde tomamlarlьq itep, igende tamьrda totovqa jul qujmarьlьq itep yddərenең eştərendə tөp iqtisardь eşse hәm hөjrəv kөsөn, maşinalardь hәm kombajьndardь dөrөң fajdalanьvqa kyserevgə təqdim itə.
(Өlkə komitettьң 28 avqust qararьnan).

Bөjөk vatandьң ьşanьslь

ULDARЬ—QЬDЬL ARMIAQIA

Ilke **batşa** armiahьna alьvdь xəterlageді! Kypme kyd jəşe hәm qajqь tьvdьrdь ul! Burzu-zia qəskərenə alьvdar tuqmavdar, pogromdar, eskelər menən odatьld, ul keşelərden andarьnda qənaxat raveştə qьsqьrьnьvdar hәm tьjьp alqьhьd uram hygenevdare menən butalmajьnsa qala almanь. Jəş jegettər nadan, boşonqo, tormoştan arita qalqan kөjensə „haldatqa" kittelər—ylemgə kitkan kevek kittelər.

Esse-krəltlən Qьdьl armiahьna alьv jьl hajьn bula torqan dөjөm xalьq bajramьna əjlende! Səlөmət, şat jəştər Qьdьl armiaqa məktapkə barqan kevek nalar, olo eşselər, kolxozsьlar armianь haqlarqa tьrьşьp, armiaqa narasaq prizьvniktardь tikşerelər, sьjnfi-dөşman keşetarde faş italər, sonki proletariat revolyutsiahьnьn armiahь ular esen bikle. Beddəge kevek xalьq tarafьnan armiaqa mexanat menən qaravdar aytan his ner jerda lə juq. Beddə armianь jaratalar, uqa ixtiram italər, unьn turahьnda qajqьrtalar.

Bьjьl armiaqa kemdər alьnalar? Esse, kolxozsь, xedmatsən janqьdaq, xedmatkər balatarь—Oktəər sotsialistik revolytsiahь kendərendə saq biş jəştə bulqan jəştər alьnalar. Ular gorodovojdь saq-saq qьna belep qalalar, kapitalistik strojdьn qot osqos xəldəren betenlə xəterləməjdər. Ular sovet vlass dəverendə yttelər, unьn tarafьnan tərbiələndelər, unьn tarafьnan ajaqqa batьtьrьldьlar. Məktəptardə, fabriktarda, zavodtarda, şaxtalarda, janь tedөleştarde, sovxozdarda, kolxozdarda, sovet jəşlegendə ularqa belem şatlьqь, xedmət şatlьqь birgan yddərenең bəjek vatandarьna məxanat tөjөqlarь ytte.

Qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptəşten 8-se avqustta „Pravda" la iqlan itelgən prikazьna movalьq raveştə prizьv menən ber yk vaqьtta sroklь xedmatten rədavoj hәm mladşi nacsostavьn Qьdьl armia saftarьnan ədaq meldatle olpuskaqa jebərev başlana. Armia saftarьnan kitevse hәm unda sik jaqşь məktəpte ytkən eşse-krətlən jəştare predpriatielardaqь, kolxozdardaqь janьnan armiaqa alьna torqan jəştarde alaştьrasaqtar. Armiala vaqьtta ydenen vatanьna birelevsənleqe nьqьtьlqan, armia tərbiələgən hәm belem menən qorallandьrьlqan elekke qьdьl armiestər janь odstanovkala, janь majdanda sotsialistik udar xedmətten elgelәren kyrhətə beləsəktar. Bьl iptəştarde sik jaqşьlap qarşь alьrqa, ulardь jaqşь eş şarttarьna qujьrqa karək.

Ilke armianan, buzuazia ilenең armiahьnan nindəj dur ajьr ma bart Bedden prizьvniktardьn in kyeene gramotalь; ular məktəptar bətərəp sьqqandan hun najtaq qьna proizvodstvo natьqьstarьnan aşa ytep, kvalifikatsia alьp elgergandər. Əgər imperialistik jьrtqьstar sotsializm ilenə həzym itergə ujlahalar, bed den jəştar yddərenen vatanьn bətə eşselar sьjnьb, bətə kolxoz krətlejandəre, bətə xedmətsəndər kevek yk haqlajasaq-jaqşь haqlajasaqtar.

1912-se jьlda tьvqan hәm armiaqa alьna torqan jəştər sotsialistik frontьnь kərəşselərena—armialamь, prolzvodstvolamь, sotsialistik natьvdardamь—hər qajda la aldьnqь bulьrqa, Sovettar sojuzьnьn kesen nьqьtьvda elge kyrhatevselər bulьrqa tejeşle ikənleqen bik jaqşь belalər. Həm xədergə prizьv naşlanqan produksia sьqarьvdь artьrьrqa, xedmət ramlьlqьn kytərergə, eşten sьjlatьn kytərergə kərək. Məskovdəge Frunze, ordzonikidze, isemendəge zavodtarda „Kavcuk" hәm başqa zavodtarda prizьvniktar udar brigadalarь ojoştorqandar hәm bik jaqşь eş elgelərə kyrhətkandər. „Nadezda" kolxozında prizьvnik-kolxozsь **Kornienko** iptəş jetəkselek itkən brigada in jaqşь brigada bulьp hanala.

Əle bətə elkələrdə hәm rajondarda la partia, komsomol hәm sovet ojoşmalarь prizьvniktardьn hәm ularda armiaqa oda tьvsьlardьn aktivlьqьn ьsьnlaj ojoştormaqandar. Məskəv, Leningrad, Adьjgəj—bьna Qurqavsьlьq xalьq komissariatьnьn kysmə qьdьl bajraqьn quldan bsqandьrmaq esen nьqьşmalь rəveştə jarьşьvsь elkələr.

Jarьşьvsь elkələrdə ad belem le hәm nadan prizьvniktardь **uqьtьv** eşe kin raveştə qujьlqan. Ber yk vaqьtta prizьvniktardь **xərni—politik jaqtan oder ləv eşe** jəjep jebərelde: voroşilofsa alьvsьlardьn hanь arta, xedmatka hәm qurqavsьlьqqa oder" tigan silgene alьvsь jəş fizkul'turniktardьn hanь ytə.

Prizьvqa ədərlekten politik ahemiaten jeterlek raveştə anlamaqan rajondarda eş ulaj tygel. Unda jerle ojoşmalar alda torqan prizьvlьn yddərenə jəklatkən javaplьlьqtarьn onotqandar. Nadanlьq bətərəv məktəptare jomoşaq eşlajdər, prizьvniktarqa Qьdьl armialaqь burьstarьn anlatьv eşe tybən kiməlda tora.

Jərle ojoşmalardьn Qьdьl armiaqa qaraşь „tantanalь" rezolytsialar hәm vəqədələr menən tygel, nəlki eş menən hәm ajrьp əjtkandə prizьvniktarqa mənəsəbətlare menən əildələnə.

Eşse-krətlən jəştaren Qьdьl armia saltajьna alьv **Lenin-Stalin** partiahь jetəkselegendə ydenen bojevoj armiahьn, tьnьslьqtьn hәm sotsialistik xedmətten kəslə haqsьhьn tьvdьrьvsь bətək il bed xedmatsəndərenen massovь tantanahьna əjlenergə tejeş.

„Lenin jetəkselegendə tədelgən Qьdьl armia graxdandar® hunqьsьnьn bəjek kərəştoren də SSSR-dan interventtardь qьvьp sьqarьp, ilenəddə sotsializm esen jaqlap alьp qalьp, ydən juqalmablьq maqtavdar menən qaplanь.

Qьdьl armia xədər tьnьslь, eşse hәm krobtiəndərden tьnьs xedmətenең tajanьsь, Sovettar sojuzь siktərenең ujav haqsьhь bulьp tora." (Stalin)

Prizьvniktь qьdьl armies tigən juqarь isemde alьvqa ədərlav burьsь ke-ek pocotlь burьs juq! Her ber prizьv punktь el gelə, kul'turalь bulьrqa, unьn bətə eşe bol'şevistik ojoşqanlьlьqtьn talaptarьna javap birerlek bulьrqa tejeşle. Hər ber prizьv punktьnda qьdьl mejeştər, kyrgədmələr, spraika ebtaldare tedergə, prizьvniktarqa partia hәm xekymətten politikahьn anlatьrqa, aşap-esev jaqьn jaqşь itep qujьrqa, hər ber prizьvniktь jьl qaraş, iptəştərsə qajqьrtьv menən uratьp alьrqa kərək.

„Bed hunqьş teləmejned, lekin hunqьşqa ədernəd hәm ogər nedgə hөzym itheler, eşse krəbtejen Qьdьl armiahь tamam jengəngə, doşmandь tamam netergəngə tiklem hunqьşasaq" (Voroşilof). Qьdьl armia safta ьna barьvsь eşse-krətlejan jəştare—bşanьslь almaşşьlar, ular eşse-krətlejən Qьdьl armiahьnьn-ileneddən qədel haqsьhьnьn bojevoj kesen taqьla juqarьraq kytərəsək.

Qьdьl armiaqa bəjek vatanьnьddьn, nol'şeviktar partiahьna, unьn bojevoj, hejeklə julnaşşьhь ip. **Stalinqa** bətə barlьqь menən birelgən in jaqşь, hunalqan uldarьn birəjek!

(„PRAVDA" nan)

HЬNLLŞ BAŞLANDЬ

(Yd xənərsenəddən)

Qьjqь **„Pomet Lenina"** kolxozьnda əle arьş uraqь la bətməgən. 295 gektar arьştьn jartь samahь tamьrda ultьra.

— „Nisek itahen, jeteşep bulmaj bit, at kөstare lə ad, keşelər də jeterlek tygel..." tip zarlanalar kolxoz predsedatele **Itdimasьf** hәm partorg **Xəkimьftar**. Bьl səbəp tygel. Kolxozda at kөsө lə, keşelər də jeterlek. Lakin ularda kərakle eştərgə fajdalanmaj telahə nindəj eştərgə quşalar. 2 nse brigadala 25 at hәm 41 keşe bar. Ular da, jeteşep bulmaj tidər. Ə, brigadir **Fəxrislamьf Xəsnetdin** hәm tabil'şik **Kildejarьf Ojolfetdindər** ydderə esen maxsus 2 at totalar. Bьl attar ularqa, avьlqa qajьp jərergə kərək. Xəlьyki unda maşinalarda ikense smenala eşlәv esen at juq.

Urqьs maşinalarьnda norma ytəlmaj. 2 nse brigadalaqь urьvsь Jəmilьf Birqəle 2 gektar qьna ura. Senki ul irtə menən kөn qьda başlaqas, səqat 10-11 dərdə genə ura başlaj, qojaş batmaq aoron tuqtaj.

Xədər kolxozьnь arьşь qьvarьp bettə, qojola başlanь. Unь irtənge bsbq menən hәm kis halqьn teşkəs urьrqa kərək ine. Ə. Jəmilьf kөn qьdьvьnda qьna adьraq ura la, hunьnan „jal itə".

Kolxozda arьş uraqь başlanьvqa 12 kөn vaqьt ytte. Xədər uraq kyptən tamamlanqan bulьrqa tejeş ine. Lakin, xedmatte dөrөb ojoştormav-uraqtьn oşo kengə tiklem hudьlьvьna təp səbəp bulьb. Kolxozsьlar jəlge eş sizonьnda kypme xedmət kөne eşlagənlektəren belmejdər.

Keltə bəjlәv temps tybən. Normanь tultьrьvsьlar juq tejerlek. Eş sьjfatь la nasar. 1-se brigadala ber kvadrat metr jerdə 45-50 başaq qala.

Xədər 2-se brigadanьn elekke brigadirь Fəxrislamьf hәm tabil'şik Kildejarьftar urьndarьnan alьndьlar. Brigadir itep komsomolest Əxmətdərajef Ojaliф kөn qьda başlaqas, səqat 10-11 dərdə genə ura başlaj, qojaş batmaq aoron tuqtaj.

Xədər kolxozьnь arьşь qьvarьp bettə, qojola başlanь. Unь irtənge bsbq menən hәm kis halqьn teşkəs urьrqa kərək ine. Ə. Jəmilьf kөn qьdьvьnda qьna adьraq ura la, hunьnan „jal itə".

Kolxozda arьş uraqь başlanьvqa 12 kөn vaqьt ytte. Xədər uraq kyptən tamamlanqan bulьrqa tejeş ine. Lakin, xedmatte dөrөb ojoştormav-uraqtьn oşo kengə tiklem hudьlьvьna təp səbəp bulьb. Kolxozsьlar jəlge eş sizonьnda kypme xedmət kөne eşlagənlektəren belmejdər.

Keltə bəjlәv temps tybən. Normanь tultьrьvsьlar juq tejerlek. Eş sьjfatь la nasar. 1-se brigadala ber kvadrat metr jerdə 45-50 başaq qala.

Xədər 2-se brigadanьn elekke brigadirь Fəxrislamьf hәm tabil'şik Kildejarьftar urьndarьnan alьndьlar. Brigadir itep komsomolest Əxmətdərajef Ojaliф

JETƏKSELEK QAJDA?

(Yd xənərsenəddən)

Starlexaş MTS kolxozdarь 15606 ga orlaqlь kul'turalar jьlnarqa tejeştər. Plan bujьnsa urozajdь 14-15 ken esendə jьlnap alьvqa alidəlangən.

Xədər inde massovь rəveştə urozaj jьlnaj başlavqa ajqa jaqьn vaqьt ytte. Ə MTS kolxozdarьnda bөgөngө kengə urozajdьn nej barь 50 protsentь qьna ebkerttərgə ejəlgən. Huqьv eşe taqь la nasar tora. Bətə jьlnalqan aşlьqtьn 15,4 protsentь huqьlqan. Juqaltьvdarqa qarşь kerəş siktən tьş nasar. Məhələn: „Qalqaş" kolxozьnda urьlqan holonoң 197 **kelt**ane juldan jьlnap almaj tapatьp ərəm ltələr, şul uq kolxozda, kolxozdan qьvьlqan **Qotlьşin Ojrfan** 4 bot arьş urlap totola. Kolxoz predsedatele **Zdanьf Zakir** igendərde aşьqьs jьlnap alьv urnьna brigadalar ebtenən ber ferle la jetəkselek itmaj. Konsələrdə ultьra hәm kyp vaqьt eskelek menən şeqellanə.

„Aq şişmə" kolxozьnda traktordarqa es lobagrejka taqьp urьv urnьna 2 genə lobagrejka taqalar, lobagrejkalar hәm zulkalar nej barь 2,5-2 ga uralar. Kolxoz predsedatele **Məqsutof** „urьp elgerəbed, tik bəjlәp elgermejdər, şuqa kyrə urьvdь aşьqtьrmajьbd" ti. Ə urozaj jьlnavdь kolxoz xurlьqlь eddə. Plan nej barь 44 protsentqa ytəlgən. Keltə bəjlavselər zvenolarqa aylenmə jau. eşkə hun sьqular, irtə qajtalar. Jalanda qьna jatьp eşlav ojoştorolmaqan „Kaşirin" kolxozь urozaj jьlnavdь nej barь 30,7 protsentqa ytəne. Ə kolxoz predsedatele Josop qьdьv eş vaqьtьnda kendər bujь esep jerəj. Bьl kolxozda huqьv maşinahьnda eşlavselərgə qemym aşav ojoştorolmaqan. Eşlavselər aşav hәm qunьv esen avьlqa qajtalar.

Traktor hәm huqqьs tulь nagrozka menən eşlәmәj-tik ultьra, 32 tonna huqьv urnьna kənənə 5-6 tonna qьna huqalar.

Kolxozdarьn nьlaj xurlьqlь artta qalьvdarьna MTS traktor parkьnьn nasar eşlaven də əjtergə kərək. Ber genə traktor da tulь nagruzka menən jaqşь eşlәmaj. Səbəbə, traktor parkь ebtenən mexaniktardьn jetəkselek itmavenən kilə. Baş mexanik Petrof kantritta ultьrьvdan „bu şamaj". Traktor hәm taqьlmalь maşinalar urozajdь jьlvqa ədərlekhed kildelər. Jərəvse mexanik Petrof eskelek menən şeqellanə. Hedəmtələ traktor artjadalarьnda tulь tərliphedlek xe kem hərə, traktor briqadahь artjadirь Xəsəjenьf Sanit radiatordь almaj torop, tybənge şkeltь ala la şkeltь vata. Traktorist Makiьf molotilka jarьnda eşlagən traktorьn taşlap avьlqa gyləjt itergə kitə. Hedəmtələ podşipnik erep traktor tuqtaj. Kombajner Məxamətjarьf Basьjr kombajenьn taşlap qasьp joqlaj. Hedəmtələ kombajьn ber kən bujь tik ultьra.

Ytkərges qajьş bulmav səbəple MTS nьn ber kombajьnь betənlaj eşlamaj jata. Keltə bəjlegestər bəjləmaj uralar, sənki spagad juq. Ə MTS direktorь Qazifi iptəş birelgən spagattь almaqan.

Əlsittə bьl ədəklektərdən sьqьv esən kolxozdardьn memlinseleqe bar. Politaylek başlaqь hәm esselare kolxozdarqa rejal jardam italər, konkret julnaşşьlьq italar. Tik MTS direksiahьnьn hәm kolxoz idaralarьnьn bol'şevistik eş nlьp barьvdarь talap itelə. Kolxoz idaralarь hәm MTS direksiahь bətə kəstə mobilizirlarqa, urozaj jьlnavdь aşьqьs ytəvdə tə'min ltergə tejeş. Mul urozaj abьnь talap ita.

Ş. RƏFIQЬF.

AVQUST PLANЬ YTƏLDE

„Kr. Başkiria" orloq sovxozь, (Başrosta). Sovxoz, avqust ajanda dəvlatkə igen tapşьrьv planьn 24-se avqusta tulьhьnsa ytəne. Şul uq kəndə sentəər planь ltəbenə 200 sentner igen tapşьldь.

1934 JbLDA TUNQIA HƏRƏV PLANЬ TURAHЬNDA

SSSR XALЬQ KOMISSARDAR SOVETЬ QARARЬ

SSSR Xalьq kamissardar sovetь qarar itə:

1. 1934 jьlda tunqa hərəv planьn 41,8 million ga kyləmendə rablarqa, şunьn esenən:

Sovxozdarqa — 6110 men ga, şul ibəptən: Narkomsovxozdar sovxozdarьna — 3644 men ga, Narkomzemqa — 240 men ga, ORS larqa hәm başqa xuzalьqtarqa — 699,3 men ga;

Kolxozdarqa — 33500 men ga. şul ibəptən MTS-tar xedmətendəge kolxozdarqa—23615 men ga;

Janqьdaq xuzalьqtarqa — 2175 men ga.

2. Hərəvdə sojuz hәm aftonomialь respuplekalar, kraj hәm əlkələr bujьnsa tybəndagesə aylevde bildələrga:

Respuplelka, kraj hәm əlkələr.	Bətə aval xuzalьqь sektordarda ru bujьnsa barlьqь	Şul ibəptən							
		Kolxozdarda	Şunьn esenən MTS kolxozdarında	Bətə sistem sovxozdar	Şul. esenən				
					NK Sovxozdar	NKzem	Adьq səsaqətle xalьq komissariatlarь	ORS lar koop xuz hәm başqa xuzalьqtar	Janqьdaqtar
Tən jaq kraj	290,0	255,0	50,0	15,0	7,0	1,10	0,2	6,40	20,0
Karel' ASSJ	35,8	30,0	11,0	0,8	—	0,02	—	0,78	5,0
Leningrad əlkahe . .	889,0	610,0	300,0	50,0	4,0	4,30	15,1	35,60	220,0
Kemnajьş əlkə	1063,0	820,0	350,0	61,0	26,0	18,80	5,4	12,80	180,0
Məskəv əlkahe . . .	2204,0	1795,0	700,0	334,0	25,0	40,00	73,10	195,10	175,0
Ivanof əlkahe	851,0	725,0	341,0	41,0	17,0	8,60	0,2	19,20	85,0
Gor'ki kraja	1808,0	1550,0	500,0	58,0	17,0	15,20	2,1	23,70	300,0
Tatarstan ASSJ . . .	1749,0	1580,0	850,0	99,0	50,0	28,90	2,3	17,80	100,0
Kurski əlkahe	1434,0	1200,0	1000,0	134,0	29,0	32,20	8,0	4,10	40,0
Voronez əlkahe . . .	1902,0	1530,0	1300,0	302,0	161,0	51,99	78,4	10,70	10,0
Azov-qara dingeď krajь	1714,0	1107,0	1000,0	594,0	430,0	62,30	36,0	58,00	13,0
Tən jaq-Kavkaz krajь .	664,0	385,0	355,0	230,0	149,0	35,90	5,5	19,50	49,0
Qьrьm ASSJ	230,0	146,0	130,0	80,0	40,0	11,00	6,2	22,80	4,0
Stalinqa əlkahe	1405,0	1153,0	970,0	240,0	191,0	19,40	2,4	27,20	12,0
Sverdlov əlkahe . . .	775,0	689,0	369,0	75,0	8,0	10,90	1,7	46,11	11,0
Om'—Irtьş əlkahe . .	115,0	101,0	25,0	0,0	—	0,04	—	1,96	12,0
Bəşqortostan ASSJ . .	1421,0	1220,0	665,0	121,0	98,0	13,40	0,8	8,80	80,0
Urta-Volga krajь . . .	5041,0	42 3,0	3000,0	741,0	569,0	105,90	15 5	50,60	17,0
Saratьl krajь	1878,0	1586,0	1300,0	258,0	222,0	49,60	10,0	6,40	4,0
Stalingrad krajь . . .	658,0	1430,0	1115,0	218,0	184,0	7,10	7,6	19,30	10,0
Qazaqstan ASSJ . . .	1383,0	1096,0	900,0	283,0	238,0	23,10	10,0	11,90	4,0
Qaraqalpaq			15,0	0,2	—	0,01	—	0,19	2,0
Oьrqьdstan ASSJ . . .	145,0	103,0	73,0	35,0	17,0	7,13	6,6	4,27	7,0
Kөn batьş-Seser krajь .	2123,0	1580,0	1125,0	421,0	325,0	22,30	31,7	44,00	120,0
Kөnsoqьş-Seser krajь .	113,0	97,0	60,0	13,0	—	2,40	1,0	9,60	3,0
Alьş-Kөnsoqьş krajь .	281,0	235,0	200,0	41,0	20,0	8,30	4,6	8,10	5,0
Jaqut ASSJ	36,0	22,0	10,0	3,0	3,0	—	—	—	11,0
Ukraina SSJ	8237,0	6474,0	5650,0	1397,0	705,0	124,20	307,0	230,80	380,0
Belorusia SSJ	985,0	700,0	350,0	85,0	60,0	16,90	0,2	7,90	200,0
ZSFSJ	137,0	205,0	37,0	120,0	15,00	3,0	3,0	14,90	70,5
Ьzbəkstan SSJ	679,0	590,0	575,0	79,0	25,5	37,80	0,3	15,60	10,0
Tөrөkmənstan SSJ . .	125,0	115,0	109,0	5,0	1,0	3,10	—	0,90	5,0
Tatzikstan SSJ	94,0	75,0	40,0	14,0	3,5	6,40	0,1	4,00	5,0
SSSR da bətəbe . . .	41785,0	33500,0	23615,0	6110,0	3646,0	800,0	726,7	939,3	2175,0

3. Rajon jer ojoşmalarьn, sovxoz hәm MTS direktordarьn, politbylek başlьqtarьn hәm kolxoz idaralarьn, tunqa hərəvden sьjfatь (tərən hərəv, kəbte jaqşь əjlənderev, sej qaldьrmav hәm başqalar) ebtenən tejeşle kontrol' ojoştororqa mazbyr itergə

4. Oşo qarar menən bildələngən tunqa hərəv planьn tultьrьv itbabenə, qamьl təbən jomşartьv. habaa aşlьqь səsev esən qaldьrьlqan par jeren inderevde, tьrmatьlqan, lakin hərelmagən propaş kyl'turalar majdanьn-inderevde tьjьrqa.

SSSR Xalьq komissardar sovetь predsedatele — **V. Molotof.**
SSSR Xalьq komissardar sovetьnьn eştəre menən idara itevse — **I. Miroşnikof.**

BƏTƏ BAŞQORTOSTAN
Qьdьl taqtahьna kandidattar

IGEN TAPŞЬRЬV

ALDЬNQЬLARЬ

SUJЬMSЬ, (Telegraf bujьnsa). Sujьnsь MTS-ь xedmətendəge „Bik-Qaramalь" kolxozь urozaj jьlnav, dəvlətkə igen tapşьrьvda kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş hәm udarsьlьqtь kin jojep jazerde. Kolxoz, MTS qa natura tylav menən sertifikte dəvletke 3035 sentner igen tapşьrьv planьn 100 protsentqa ytəne.

Unda xədər 195 ga kedgə aşlьq sosolde hәm 195 ga tunqa hərolde. Ble aşlьq ətkərtlev, tunqa hərev eştere zara. ŞƏFEJEF.

* *

PETROVSKI.3I (telegraf bujьnsa). Aldьnqь es kolxoz dəvletke igen tapşьrьv planьn tamamlanьlar. „Avangart" kolxozь 462, „Voroşilov" 425, „Jergən" 308 sentner igen tapşьrdь.

Xədər rajondьn „Alatana" „Qaraqoş", „Stalin", „Jalanjar" hәm başqa kolxozdarь igen tapşьrьv planьn tamamlav aldьnda toralar.

ZAHIDULLIN

JUQALTЬVBARQIA QARŞЬ

TAQЬ LA NЬQЬRAQ KƏRƏŞERGƏ

Nuriman MTS-ь xedmətendagе **„Qьdьl tormoş"** kolxozь jadqь səsevde jaqşь sьjfatlь itep ytkərgəne esən politaylekten kysmə qьdьl bajraqьn alqajnь. Kolxoz jetəkselere şul unьştar menən qənaqətlanep, urozajdь juqaltьvdarqa qarşь kerəşte jomşarttьlar.

Kolxoz predsedatele **Gadief** iptəşten partgruppala jahaqan doklatь bujьnsa 200 ga arьş majdanь urьlьp, gektar hajьn 30-33 kilo arьş juqalqan. Arьş majdanьnda qьna 109 sentner arьş juqalqan. Bьl juqaltьvdar holo hәm bojdaj majdanьnda la davam itə. Sonki, brigadala juqaltьvdar menən kerəştə javaplь keşelər qujьlmaqan. Udarniktar massahь juqaltьvdar menən kerəşkə tuplanmaqan. Kul'turnik Musin iptəş tynən matauqat aşa juqaltьvdarqa qarşь kerəş alьp barmaj. Kolxozdan ajrьm kul'turnigь bulьvqa qaramaktan, kolxoz idarahьnda 15 kəngə ber tapqьr stena gazetahь sьqarьla, ə, brigada gazetalarь sьqarьlmaj. Rajon gazetahьn da alqandan huq ber nisə kən taratmaj jatqьralar.

Başaq jьlnav eşenə pioner hәm uqьvsьlar massahь sьqtьrьlmaqan, juqaltьvdar menən kerəşten əhəmiəten anlatьv eşe la kolxozsьlar arahьnda nasar.

Politaylek „Qьdьl tormoş" kolxozьnьn juqaltьvdarqa qarşь nasar kerəşevenə ajrьvsa iqtibar itep, arьş barьvьndaqь juqaltьvdardь bojdaj barьvьnda qabatlamakqa, juqalqan arьştь ьjnap alьvqa bətə kolxozsьlardь tuplarqa tejeş. **Nurajьva.**

SUJЬN, QOROS, PROKAT

30 avqusta **Beloret** domnalarь 235 tonna (təvlek zadanienьn 118 pr.) **Jegəze** domnahь 43 tonna (təvlek zadanienьn 95 pr.) **sujьn** qojdolar.

Marten mejestəre 278 tonna (təvlek zadanienьn 90 pr.) **qoros** alrdelar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVET JABЬVSЬLARЬNЬҢ

BERENSE BƏTƏ SOJUZ S'JEZDЬ

Məskəv, 1. 31 avqusta sovet jabьvsьlarь s'jezdьnьn irtənge ultьrьşında **Stavski** hәm **Garonof** iptəştərden dokladtarь bujьnsa həjlavdər davam itte. **Kats** (Azof-Qaradingeď krajь), **Iroqat Qadir** (Qьrьm), **V. Tolostoj, Sarmat—Koscrati** (Osetia), **Slovejcik, Itin** (Kənbajьş Sener), **Zarjan** (Ərmə nstan), **Dextsir** (AMSSR), **Ivan Le** (Ukraina), **Kuştum** (Ural), **Marcenko** (VSSPS), **Torin**, (Donbas), **Mordvinof** (Jaqut) iptəştər sьqьp həjlanelər. Ivan Le (Ukraina) bedden ilebedden berense tapqьr başlap xedmətsəndər arahьnan ədəbiat kadrdarь yrlətev elgədən birgənlegen ajtep ytə. Ədəbi xərəkət ьsьnlap massovьjqa ajlənə. Lakin profsojuzdar jəş jabьvsьlardь tarbiələv elkahendə nasar eşlajdər həm kolxozdardaqь ədəbiat tynərəktərenə jetəkselek itevgə bik ad iqtibar itelər, ü. Le iptəş jabьvsьlardьn janь başlap jabьvsьlardь tanqit itkən vaqьtta tejeşle jardam kyrhətməgənlektəren ajtep ytə. Həjləvse janь başlap jabьvsьlar esən maxsus zurnal sьqarьrqa təqdim itə. Unьң fekere bujьnsa bьl zurnal janь başlap jabьvsьlar esən ydenə kyrə ber tribuna—konsul'tatsia bulьp tororqa tejeş.

Marcenko (BSSPS) profsojuzdardьn bьqa tiklem massovь ədəbi xərəkətkə jeterlek rəveştə iqtibar itmagənlektəren iqrar itə. Həjləvse xədər tynərəktardən hanьn arttьrьv menən mavьqmatkqa, bəlki bьqa tiklem jəşəp kilgən tynərəktərgə jaqşь itep jetəkselek itev eşen ta'min ltergə kərək tip itkaplaj. Unьn esən 500-600 keşelek pedagogtar-adiptər kadrь tьvdьrьrqa kərək, ü.

Torin Donbas-taqь ədəbiatьv eşlər turahьnda həjlaj. Tav eşselare həm şaxtjordar arahьnda massovь ədəbi xərəkət bənan alş jьl elek başlandь. Şunan birle kyp kenə şaqirdar həm xikəjə jabьvsьlar jeteşte. 100 ədəbi tynərəktə 500 şaxtjor ,erej. Bьl handar tav eşselare massahьnьn kul'tura kimaldare ytkənlegen bik asьq kyrhətələr.

Glinos Gretsianьn revolytsion jabьvsьlarь isemenən s'jezdь qotlaj həm Gerisianьn jəş rivolytsion ədəbiate, jabьvsьlar s'jezdьnьn dur tarixi əhəmiəte turahьnda həjlaj. Bətə azat itelgən keşelekten proletar jabьvsьlarьnьn kongressь jьlьv səqəte jetevgə kyp qalmanь, ti.

Sovet xərbi karabeldarenең Pol'şaqa javap vizitь

LINKOR „MARAT", „ESMINTSI" „KALININ", „VOLODARSKI"

GDЬJNOQIA SЬQTЬLAR

Bəgən irtə menən Kranştadtan Baltьq flotьnьn **„Marat", „Əsmintsef", „Kalinin", „Volodarski"** linkordarьnan torqan karabeldar otrədь Gdьjnoqa sьqtьlar. Bedden karabeldardeң Gdьjnoqa poxodь Pol'şa **armi** karabeldarenen kontradmiral Unruga jetəkselegendə oşo jьldьn ijyl ajында Leningradqa kilevdərenə javap vizitь **bulьp** tora. Bedden karabeldar Gallera komandanьnь ябtьnda barалar. 31 avqusta Krənştad rəjdenə karabeldarde odatьv esən Pol'şanьn SSSR-daqь ilselegenen vəkildare, ilselekten sekretarь **Zavello** əfende, xərbi attaşь kapitan **Xarlənd**, şulaj uq Pol'şanьң Leningradtaqь ilsehe **Prazmovski** əfendelər kildelər. Ular menən ber yk vaqьtta tьşqь eştər xalьq komissariatьqьnьn Leningradtaqь agentь **Vanştoja** hәm Pol'şa eştərə bujьnsa bulqan referantь kilde.

Kilgən qunaqtar **„Marat"** linkorьnda buldьlar, bьlan hun Baltьjq dingeďenen dinged kөstare komandujuşşile **Galler** tarafьnan **„Marat"** nortьnda qunaqtarqa məzeles ytkarelde. Məzeles vaqьtenda **Galler** menən kapitan **Xarlənd** yd ara ber berehen qotlanьlar.

VOROŞILOF IPTƏŞ KIEFTƏ

Kief, 1. 30 avqusta kis menən Kiefka SSSR qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptəş kilde. Xalьq komissarьn RKKA nьn kvalitia inspektorь **Budjonnьj**, RKKA ştabь başlьqьnьn urьnbasarь **Mezeninof**, hava qurqavsьlьqь idarahьnьn nacal'nige **Kaminьf** iptəştər hәm başqalar odatьp kildelər.

Vakzalda **Voroşilof** iptəşte **Kossior, Pustьjьf, Balitski, Papof, Il'in, Vasilenko**, Ukrain xərbi ukroqьnьn komandirdarь, javaplь rabutniktarь qarşь aldьlar.

30 avqusta Voroşilof iptəş Ukrain xərbi ukroqь qəskərdəre urьnlaşqan jergə kitte

ƏUR KYLƏMDƏ JEŊEL

ATLETIKA JARЬŞЬ BULASAQ

Məskəv, 1. VSFK sentəərdə dur kyləmdə jenel atletika jarьşь ojoştora. Bьqa donjanьn in şəp jygerevselare: **Nurmi, Pur'e, Tojvonen, Martilin** (Finləndia), **Ledomek** (Fransia) saqьrdьlar.

UQЬTЬVSЬLARDIA EŞ XAQЬ DIFFIRENSIAL'

RƏVEŞTƏ TYLƏNƏSƏK

Məskəv, 1. Məqarif rabotniktarь sojuzьnьn Ydək komitetь prezidiumь urta məktəptərden 8,9 hәm 10klasstarьnda uqьtьvsьlar esən diffirensirovnnьj eş xaqь tylav sistimahьn rablanь. Bundaj uqьtьvsьlar esən eş xaq tarьnьn razrədtarьn bildələgən vaqьtta belem dərəzəhe hәm pedagogia eşendəge stazdar iqtibarqa alьnasaq.

XALQ ARA JƏŞTƏR KƏNƏN QARŞЬLAV

Kremencug, 1. Kremencug stan sahьnьn komsomoldarь XX xalq ara jəştər kenənə arnap Kremencug—Minski arahьnda jerəj torqan possazir **pojezdь** elgele pojezdqa əjlənderdelər. Bьl pojezdьn vagondarь bik jaqşь itep jhazlandьrьldь. Provodniktar brigadahьnda-in jaqşь udarnik komsomoldar eşlajdar.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

XALЬQ ARA AVIATSIA

KYRGƏDMƏHENDƏ
SOVET POVIL'ONЬ

Stokhol'm 30. Kopengagendaqь xalьq ara aviatsii kyrsəd məhendə sovet pavil'onь ajrьwsa unьstər qədana. Kən hajьn unda qaravsьlar massahь tup tolь wula. **Molokof** iptəsten os qosonan, **Şmid** lagerьnьn modeldərenən tuş. **„Maksim Gorki"** osqosonon modele ydьna bik nьq diqqətte bьlqtьra. Sovet vəkildare Konvajьstьn ajrьm əjlənələrenən sovet avia promьjslennostьnьn produksiabьn alьrqa teləgənlektəre turahьnda wajtaq qьna təqdimdər aldьlar.

Sit ildərđə xalьq ara
JƏŞTƏR KƏNƏNƏ ƏĐERLEK

Pariz, 31. Bətə Fransia dəvməlendə XX xalьq ara jəştar kənena əđerlek eştare ytkərelde. 1-se sentəbrđə bətə Fransia la 42 urьnda massovьj mitinqalar ytkəreləsək. Xalьq ara jəştər kənena əđerlənev eşena jerle sotsiallstik jəştər ojoşmahь la aktiv qatnaşa.

Telmandь hәm Torglerđь
OOTOARЬV ƏSƏN KƏRƏŞ

London, 30. Anglia, Fransia, Ispania hәm Cex-slovakia jəştərenen delegatsiahь Berlində Germania propaganda ministrleqenen sovetnigь **Foll'bartta** wulьp, **Telman** hәm **Torgler** menən kyreşergə rəxsət itevđe talap ittelər. Foll'bart rəxsət birevđən baş tartьp, Torglerđьn eşe „xalьq sudьnda" qaralmajьnsa, bəlki Ləjpsigtaqь juqarь sudta qaralasaqьn belderđe. Unьn hyđđare bujunsa eşten asьq rəveştə qaralьv-qaralmavь nildəle tygel. Foll'bart şulaj uq oşo kəndə konslagerđa jatqan hәm eştare kyptən tygel genə „xalьq sudьna" birelgən jeştərđen 24 vakile menən kyreşergə rəxsət birevđən baş tarttь. Delegatsianьn aqzalarь Foll'bartqa „hed xaqiqətten qurqahьqьdmь əllə, hed bedđe unda nejđər barlьqьn bətəhendə yđ kyđđare menən kyrerđər, tip qurqahьqьdmь əllə" tigəs, Foll'bart ber hyđ đə əjtməjensə aylmənən sьqьp qasta.

JAPONIANЬN 1935-36 JЬLQA XƏRBI BYDƵETЬ

Tokio, 31. „Simbun rengo" gazetь xərbi ministrlek hәm genştab jetəkselərenen kənəşməhendə Japoniaпьn 1935-36 jьlqa xərbi bydzetь udqan jьlda bulqan 446 million ien urnьna 800 million itep tamam əlldələnqənlegen xəbər itə.

Pol'şa menən Germania arahьnda
Jəşeren kileşev jahav məs'ələhe turahьnda
POL'ŞA MATBUQATЬ

Varşava, 30. Pol'şanьn bətə gazetalarь la Fransia gazetalarь tarafьnan Pol'şanь Germania menən jəşeren kileşev jahavđa qəjepləvđər turahьnda jađalar. Fransia matbuqatьnьn in avtaritetlь organdarьnьn Pol'şaqa bşanmajьnsa qarav faktь „Varşavski gazeta"hьn bik nьq borsoj. Kozatski bьl turala jađqan məqalәhendə: **„Tan"** gazetь waş məqalәhendə Fransia tьşqь eştər ministrlegenen qıraştarьn saqьldьrqanlьqь bətə keşegə la bildəle. Bьl taraftan Pol'şa xekymətenə qarata oşondaj asьqtan asьq qəjeptər taşlana ikən ularđь ignorir'arqa jaramij, şenki ular kərək Fransia jəməqətselek fikerendə bulhan, şulaj uq Pol'şa jəməqətselek fikerendə lə jetdi ed qaldьralar" tip jađa.

KJUSJU UTRAVЬNDAQЬ
KRƏЂTEJƏNDƏRĐEN XƏLE AVЬRAJA

Tokio, 1. Kjusju utravьnda qoroloq bulьv səbəple krəhtejəndərđen xəle bik avьraja. Ber Kagusian prefekturahьnda qьna qoroloq arqahьnda kyrgən zejandar 25 million ienqa jetə. **„Nitsi-nitsi"** gazetь krəhtejən-kəsəjđe, tip jađa.

Anglia ilsehe menən
XIROTANЬN HƏJLƏŞEVE

Tokio. 1. Bətə gazetalar Anglianьn Japonialaqь ilsehe Klajvanьn 29 avqusta tьşqь eştər ministere Xirota menən bulqan hejləşevenə bik nьq iqtibar birelər. „Dzi-dzi" gazetь bьl hejləşevđargə anlatma birep, Manzuria insidenttarьnan hun Anglianьn Alьđ kənsьqьşqa qarata bulqan politikahь yđgərgənlegen kyrhətə. Gazetalarđьn hyđenə qaraqanda, Anglia Alьđ kənsьqьşta, bigerək tə Qtaj bađarđarьnda Japonia menən bergəlәp eşlərgə telәj. Şul uq vaqьtta Nankin xəkyməte AQŞ fajđahьndaqь politika jaqьna avьşa.

Ispaniala revolytsion
JƏŞTƏRĐE QЬĐALAR

Paris. 1. Madridtan xəbər itevđər bujunsa, hunqь ajtar esendə Ispanianьn revolytsion jəştərenə qarşь repressialar şaqtaj kəsəlgən. Berense qinvarđan birle 21 jəşka tiktem bulqan 470 keşe qulqa alьnqan, 21 keşe ylterelgən hәm 32 keşe jaralanqan. Eskərge eştər ministere dekret sьqarьp, bьnьn bujunsa 16 nan alьp 23 jəş arahьndaqь jəştərgə ata—əsələrenen rəxsətenən başqa politik partialarđa aqza bulьp torov tьjьlqan.

Xalьq ara agronomdar
KONFERENSIAHЬNDA ŞAXT TELMƏRE

Berlin, 1. Bad—Ejl'zine qalahьnda barqan xalьq ara agronomdar konferensiahьnda kisə xuzalьq ministere, rejxsbanktьn predsedatele **Şaxt** sьqьp hejlәne. Ul kredit hәm xalьq ara burьstar turahьnda đur doklad jahanь. Dokladta donja ekonomik krizisьnьn səbəbe bulьp, jənəhe Germanianьn reparatsia tylərgə tejeşle bulьv faktь qьna torovь turahьnda dəjem xekem itevđər menən ber qatarđan Germanianьn xalьq ara ekonomik menəsəbəttər elkəhendə qujqan talaptarь programmahь la bar. Ul programma Germaniaqa sit ildərgə tejeşle bulqan burьstarьn tylәv esen ber nisə jьlqa moraturia birev, moraturia sroktarь ytev menən Germania yđenen jekləmələren ytəj alьrlьq itep, bьl nirsəktərđen summahьn kəmetev hәm Germania qa tovar kredittarь birev, Germanianьn eksportьn arttьrьvqa jardəm kyrhətevđən qibarət. Berlindəge sit il əjlənələrendə Şaxttьn telməre qьrqьv raveştə səlbi ed qaldьrđь. Unь Germanianьn talaptarьn barmaq janьv juldarь menən tormoşqa aşьrьvqa mataşьv tip narьqlajđar.

Xalьq ara agronomdar
KONFERENSIAHЬNDA ŞAXT TELMƏRE

Berlin, 1. Bad—Ejl'zine qalahьnda barqan xalьq ara agronomdar konferensiahьnda kisə xuzalьq ministere, rejxsbanktьn predsedatele **Şaxt** sьqьp hejlәne. Ul kredit hәm xalьq ara burьstar turahьnda đur doklad jahanь. Dokladta donja ekonomik krizisьnьn səbəbe bulьp, jənəhe Germanianьn reparatsia tylərgə tejeşle bulьv faktь qьna torovь turahьnda dəjem xekem itevđər menən ber qatarđan Germanianьn xalьq ara ekonomik menəsəbəttər elkəhendə qujqan talaptarь programmahь la bar. Ul programma Germaniaqa sit ildərgə tejeşle bulqan burьstarьn tylәv esen ber nisə jьlqa moraturia birev, moraturia sroktarь ytev menən Germania yđenen jekləmələren ytəj alьrlьq itep, bьl nirsəktərđen summahьn kəmetev hәm Germania qa tovar kredittarь birev, Germanianьn eksportьn arttьrьvqa jardəm kyrhətevđən qibarət. Berlindəge sit il əjlənələrendə Şaxttьn telməre qьrqьv raveştə səlbi ed qaldьrđь. Unь Germanianьn talaptarьn barmaq janьv juldarь menən tormoşqa aşьrьvqa mataşьv tip narьqlajđar.

LƏJEPSIG JƏRMINKƏNE QЬĐQANЬS
TAMAŞANЬ KYĐ ALDЬNA KILTERƏ

***Varşava,* 1.** *Ləjpsigtan xəbər itevđər bujьnsa, unda asьqqan jarminkə Germanialaqь krizistьn kəsle udarь hәm xalьq ara wajkot turahьnda bejlap torovsь qьđqanьs tamaşanь kyđ aldьna kilterə. Texnika bylegendə 18 đur jorttan nej warь 3 kenə jort işqal itelgəndər. Uđqan jьl Ləjpsig jarminkəlerendə 276 slt il fermalarь qatnaşqan bulha, bьjьl nej warь 188 ferma qьna qatnaşa.*

JAPON-QTAJ INSIDENTTARЬ VAQЬTЬNDA
KYRME KEŞE HƏLƏK BULQAN

Tokio, 1. **„Osaxa majnitsi"** gazetь xərbi eştar ministerlegenen məqlymәttəre bujьnsa hunqь Japon-Qtaj vaqiqalarь vaqьtьnda 10 mendan artьq ofitserđar hәm haldattar ylterelgənlegen hәm jaralanqanlegen hәm jaralanqanlьqьn, şunьn menən bergə Manzur insidenttarь vaqьtьnda 7800 keşe ylterelgənlegen hәm jaralanqanlьqьn xəbər itə.

NANCAN AERODROMЬNDA POZAR BULQAN

Tokio, 1. „Nitsi-nitsi" gazetь 29 avqusta Nancan ajrodromьnda pozar sьqqanlьqьn xəbər itə. Unda Nankin xəkyməte tarafьnan kyptən tygel genə Italianan hatьp alьnqan 12 huqьş osqoso janqan. Ularđьn xaqь qtaj dollarь menən 18 million tora. Tikşerev heđemtəhendə, osqostarđьn fugasoftar şartlavьnan janqanlьqь belengən. Pozar sьqьv ajqanlь 70 keşe qulqa alьnqan Ber yk vaqьtta Xanczoudaqь aviatsia məktəbenen xərbi skladtarьnda la pozar bulqan.

M. Gor'kiđьn əbərđəre konfiskovajt itelgən

Berlen, 1. Bəgən bətə gazetalarđa la **Maksim Gor'kiđьn** Prusiala nemes teldərendə bahьp sьqqan bətə əbərđəre—konfiskavajt itelev turahьnda xəbər itelər.

Rejd matirialdarьnan

TOPORIN RAJPROFSOVETЬ VKP(B) ƏK NЬN
8 avqust qararьn ytəv əsən kərəşməj

Toporin rajonьndaqь profsojuz ojoşmalarь potrebitelgə kəm ylsəp birev hәm savđala vaqlap hatьv xaqtarьn bođovqa qarşь kərəşkə profsojuz jəməqətselegen tuplamaqandar. Rajprofsovet, Rajsojuz hәm savđa eşeləre sojuzьnьn rajon komitetь bьl eş menən şəqələnmagəndər.

Rajprofsovet (predsedatele **Moxsinьf**) Bəşprofsovet vəkile Karol'kof iptəş kilgəngə tiklem bьl əlkələ ber tərle lə eş alьp barmaqan. Xəđer Karol'kof iptəş insiativahь menən rajondaqь savđa noqtalarьn tikşerev əsən, rajon 6 kustqa bylenep, bьlarqa ajrьm brigadalar ojoştoroldo.

Xəđerge kəndə rajonđa 7 kesenən brigadalar tədələp eşkədə xedmət xaqь alьp, başqa başlanьlar. Bьl tikşerev brigadalarь Başgorttьn № 1 magazinьn hәm Rajsojuz aşxanahьn tikşergəjnelər. Hədəmtələ potrenitelđərđe aldav fakttarь asьldь.

Başgort magazinь hatьvsьhь **Kamaletdinьf** potrebiteldərđe sistimatik rəveştə aldap kilgən.

Rajsojuz aşxanahь bujьnsa stolovaj ylsəvđarenen berehe 5 gramqa, ikenselke 8 gramqa kəm ylsəp kilgən. Jetməhə aşxana mədire **Qələjef** 40 kilogram eremsekte hәm jartь miskə povidlanь boda. Aşxana kladovşigь sistematik raveştə esev menən şəqələnə.

Şulaj uq aşxana mədire **Qələjef** hәm itbapsehe **Kondokoftar** yđđarenə avqust ajь əsən xedmət xaqь alьp, başqa xedmətkərdərgə maj ajьnan birle xedmət xaqь birmәj kilələr. Rajsojuz predsedatele **Xannanьf** hәm savđa eşseləre sojuzьnьn rajon komitetь bьl jenəjətselektərđe kyrmәgəndər.

Potrebiteldərđe aldavsь zulik Kamaletdinьf hәm aşxana zuliktarь Qələjef hәm Kondokoftar xəkemgə bireldelər.

Bьlar bətəhe lə, rajon profsojuz ojoşmalarьnьn VKP(B) Əlkə komitetьnьn 8 avqust qararьn narьqlamavđarьn asьq kyrhətələr.

VKP(B) nьn Toporin rajon komitetь Rajsojuzđьn hәm savđa eşelərе sojuzьnьn məhim əlkəə qudqala almavđarьna aşьqьs sik qujьrqa tejeş.

G. ƏMIR.

KLADOVŞIK SABITЬF 500 GRAMQA
50 GRAM KƏM YLSƏJ

(Maxsus xəbərsenedđən)

VKP(B) Yđək komitetьnьn oşo jьl 26 ijyl qararьn praktik bojomqa atqarьv nigeđendə, **Qьjqь malьsьlq sovxozьnьq** 3 bylegendə bulqan kladovaj, aşxana hәm balalar jəsləhendəge ylsəvđargə tikşerev ytkərelgənden hunьnda đur zuliklek jahavđar asьldь. Kladovşik **Sabitьf** vatьlqan—itake gerđərđən jaj talanьp, 50 gramqa kəm bulqan 500 gramlьq ger menən eşselərgə hər terle produktь ylsəp birep kilgən.

Ul, bьl jenel ger menən hər kən hajьn tik beşkən ikmaktan genə 25 kilonь urlap alьp qalqan. (Ul ber ajqa 75 kilo wula). Unьn qulьnan ytkən başqa produktalar đa eşselərgə kəm ylsəp birelep kilgən.

Şulaj uq aşxana mədire **Ivanova Nina** watьv brigadahьnda, hәm transportta jerevselərđən 30 keşegə ikmək ələşə hәm ul yđe kladovşik **Sabitьftan** hər 5 kiloqa 50 gram jetkermәj ala la, ger urnьna jenel bulqan timer kitəgen fajđalana. 100 gram tip itəplənqan timer kitəge ylsəgənden hunьnda 40 gramqa jenel bulьp sьqtь. Şulaj itep bьnda eşselərgə birelergə tejeş ikməkten ber nisə ələşe zuliktar tarafьnan urlanьp kilgən.

Bьlarđan tьş, kladovşik Sabitьftьn ektendə taqь la 4 sentner ikmək tulmaj sьqtь. Bьnda zuliklek itevgə đur məmkinlek wula. **Ranockom** hәm aylek mədire **Isxaqьf** bьlarđьn eştarenə tikşerev jahamaqandar. Eşselər arahьnan hajlanqan tikşerev komissialarь la aьqa tiklem tikşerev ytkəməgəndər. Bьl zuliktardьn jəđđare asьlьp, xəkemgə bireldelər.

Sovxozđьn yđək rankopьnda-

PAJ TUPLAV
YĐ AQЈЬŞЬNA TAPŞЬRЬLQAN

Qaltaj selpohь (Toporin rajonь) paj tuplav eşendə jomoşaq kərəşə. Selpo predsedatele Xannanьf koopaktivtar menən eş alьp barmaj, ularđь paj tuplavqa ojoştormaj.

Hədəmtələ III-kvartalqa birelgən 1270 humlьq paj tuplav planь 27 avqustqa warь 46 pr qa qьna ytəlqən.

Paj tuplav, tik avьl sovetь sьnьqtarь hәm magazin arqarь qьna alьp warьla. Bьl eşkə başqa aktivtar bətənləj bilqtьrьlmaj.

Selpo predsedatele **Xannanьf** bьl kəmselegen tid bətərəp, paj tuplavđa koopaktivtardan tulь fajđalanьrqa, planđь sroqьna ytəp sьqьvđь nisek tə tamin itergə tejeş.

GƏRƏJ.

QILFANЬF
ob'jektiv səbəptarga tərenə

„Proletar" kolxozьnda (Dəvləkən R.) MTF juq. Kolxoz idarahь malsьlьq problemahьn xəl itev əsən konkret kərəşməj. MTF ojoştorov turahьnda xatta ujlap ta qaramajđar.

Kolxoz predsedatele Ojtilanьf bedđen kolxoz kəslə yk tygel, şuqa kyrə MTF ojoştorop bulmaj—ti.

Bьnda əle MTFnьn əhəmiəten təşənep jetməqəndər. MTF ojoştorov əsən bьnda bətə məmkinlektər bar—tuqajlьqtar mul, tik kolxoz idarahьnьn eşkə konkret totonovь qьna kərək.

IBRAHIMЬF

— ● —

MƏMKINLEK BAR
Başlap jebərevse genə juq

Dəvləkən rajonьndaqь „Qьđьl Bajraq" kolxozь yđendə bətə məmkinlektər bulьvqa qaramaqtan əle bulha MTF ojoştormaqan. Kolxoz idarahь hәm unьn jetəkseləre ferma ojoştorov məsələhe menən şəqələnmajđar hәm insiativa kyrhətmajđar.

Kolxoz jetəkseləre VKP(a) YK nen ijyn plenumь qararьn nьqlь əjrənep, ferma ojoştorov eşenə konkret totonorqa tejeştər.

B.

KULAK JALSЬHЬ MYSINA FERMANAN ALЬNDЬ

NURIMAN MTS-ь xedmətendəge „Qьđьl tormoş" kolxozьnda hetselək-tovar fermahь bulьp, unьn xəđerge kəndə 56 baş hьjьr malь bar. Havьm hьjьrđarь 21 baş.

Hьjьrđar hət birevđarenə qarap ike tərkəmgə ajьrьlqan. **Şəvəlejьva Qlajşə** apa hava torqan 10 baş hьjьr 10 litrđan alьp, 16 litrqa tiklem hət birelər. Bьl „fermanьn hьjьrđarь Nuriman MTS-ь xedmətendəge ferma hьjьrđarьnьn in kyp hət birevselərenən hanala. Şunьn əsən đə bьlarqa 370 kilogram maj tapşьrьv zadaniahь birelde.

Hьjьrđьn in kyp hətle vaqьttarь ytep kitte, lakin, maj tapşьrьv zadaniahь ədəldə. 26-avqusqa ferma warь 190 kilogram qьna maj tapşьrđь. Sonki, ferma mədire **Musina Fatьjma** (partiala kandidat) maj, həttə yđ jaqьndarьna taratqan. Maj hatьp yđ ətətən bətajtkan. Bьjьl qьna kolxozdan qьvlqan kulak **Zaripьf Xəziəxmət** hәm **Zaripьf Xajrettindər** menən nьqlь bəjlaneştə bulqan. Ularqa hər vaqьt hət hәm maj jebərep torqan. Ijyi ajьnьn hunqь un kənendə kən hajьn unar litr həttə „bьdavqa eserəm" tip, sьqьm knagəhenə jadqan da, unь bьdavđarqa esermajensə, oşo kulaktarqa odatqan. Siporattan ytkərelmagən həttə, yđemə kərək tip, kəjəntəlap, tuqandarь artьnan qajtarьp jebərgeləven, hьjьr havьvsь **Qlajşə** hәm **Fatixa** apalar derətlajđar.

Kulaktar, Fatьjmanьn jomoşaqlьqьnan fajđalanьp, yđđarenen juxa teldəre menən kolxozđьn in əhəmiətle xuzalьqьna — sotsialistik malsьlьqqa yrləgən, ətətьrtьn raveştə uqa ajaq salьrqa totonqandar. Fatьjma kulak qotqohona birelep, partianьn uqa bşanьp tapşьrqan malsьlьq eşen, malsьlьqtь yrsetev eşen, dəvlatka maj tapşьrьv zadaniahьn ytavđe onotqan. Sьjnfi hidgerlegen juqaltqan. Şul arqala mal torlaqtarьn remontlatьv, maldarqa jaqşь, tuqlьqlь adьq əderlәv, hьjьr başьna kypme adьq kərəklege hәm başqalar menən Fatьjma qьđьqhьnmaqan.

Bьna oşo eştare əsən đə partgruppa jьjlьşь **Musina Fatьjmanь** (malsьlьq eşenə əhəmiət birmәve əsən ber tapqьr şeltə birelgən) partianan sьqarьrqa, ferma mədirlegenən alьrqa qarar sьqarđь.

Başqa fermalar əsən đə bьl haəaqь bulьrqa tejeş. Kolxozdardaqь partia təv ojoşmalarь yđ fermalarьnьn eştaren nьqlь kontrol' abtəna alьrqa tejeştər.

Nurajьva.

POZARQIA QARŞЬ TOROV
OBORUDOVANIALARЬ QULLANЬVSЬLAR DIQQƏTENƏ

SSSR Yđək Bnaşqarma komitetь janьndaqь VSKX nьn 1934-se jьl 9/VI № 1914 bam 5/VII strkular julь nojoroq hәm instrukstialarь nigeđendə, pozarqa qarşь torov oborudovanialarь alьvđa 1935-se jьl esen zajavkalar birevđa tyəendage tərtiptar bildələna:

1) Baş. ASSR nьn isemdare tynandə kyrhətelasək Narkomat hәm vedomstvo ojoşmalarь: Narkomtəzprom, Narkomlegprom, Narkomles, Narkomsnab, NarkomPS, Narkomzem (kolxozdar, MTS h.b.), Narkomsovxoz, Narkomvneştorg, STO janьndaqь zagotovkalar komitetь, Narkomvod, SUDO trans, NKMProm, Sentrosojuz—zajavkalarьn yđ sistemdarь bujunsa Məskavgə yđ berekmalarena ikeşer dananan birelər đə, esense đanahьn şul uq vaqьtta BASSR UNKVD nьn Pozarđan haqlanьv aylegenə tapşьralar.

2. Qalqan ojoşmalar: (NKKX, NKZdrav, NKJust, NKSvaz, NKFin, NKPros, Promkooperatsialar, Zilkooperarsialar, qala hәm posjolkalarđaqь ojo kendə BASSR UNKVD sostavьna ingən janqьndan haqlanьv urьndarь h.b. ojoşmalar) zajavkanь BASSR UNKVD OPO hьna birelər.

3. Bətə tər pozarđan haqlanьv oborudovanialarь horap birelgən zajavkalar: pozar komandalar hәm druzinalara esen hәm sixtar, zavodtar, sovxoz h.b.ş. promob'jkttarđa ta'minlitev esen tip ajьrьp kyrhətelergə hәm bar ike taqdirđə lə pozarqa qarşь torovđa ojo kendə quldarьnda ninđəj inventar hәm oborudovanialarь narьqь hәm 1935-se jьl esen bьlar ərtənə taqь nəmələr karəklege kyrhətelgən nьlьrqa tejeş.

4) BASSR UNKVD OPO hьna zajavka birevđen in ađaq srogь—oşo jьldьn 5 nse sentəsrc.

5) BASSR UNKVD OPO hьna hәm Məskavgə tapşьralasaq zajavkalar 1935-se jьlqa qarata pozarqa qarşь torov oborudovanialarь alьv esen kapital halьv turahьndaqь kontrol' handar menən nьq tap kilterelgən hәm şul ojoşmalarđan javaplь keşelare, şulaj uq pozar oxranьna jerəkseləre tarafьnan qul qujьlqan nьlьrqa tejeştər.

Pozarqa qarşь torov oborudovanialarь hatьp alьvđa 1935-se jьlqa qarata zajavkalar birev esen

SVODKA VEDOMOSTE.
PRIDPRIATIENЬN ISME: -

Ucredenia h. n. . . . .
Anьq (pocta) adresь . . . . .
Timer jul stansahь jakь pristan' . . . . .
Xisap edev scotь № . . . . .

№ №	Nomenklatura	Xaqь hum	Xaqь t.	№ №	Nomenklatura	Xaqь hum	Xaqь t.
1	Poz. av. „1½ T	10000	—	37	Ut hynderges zarəd ob. № 1	1	25
2	Leg. avtomobil	6000	—	38	„ „ №3	2	17
3	Motosikl . .	2000	—	39	„ nes. №1	2	55
4	Motopompa avel tisandaqь	6930	—	40	„ „ №3	3	15
5	səndaq .	9450	—	41	Kynek qьvьv esen zarəd	13	26
6	yđək. qas. nas.			42	Ky. porcsgə kilo.	1	05
7	Kolov. nas. „B"	467	—	43	Qorolata ut hynderges poroş.	1	68
8	„ „ „C"	1066	—	44	Brandsarajt „Rott" 1½	6	—
9	„ „ „Đ"	1400	—	45	„ „ 2	9	—
10	Celenz. nas. jenhəle menən	450	—	46	„ „ 2½	12	20
11	Qul kesəge 4. jenhəle . . .	290	—	47	„ „ 3	19	20
12	Penogon . . .	1200	—	48	„Rott"gajka 1½	4	20
13	Penogenerator			49	„ „ 2	8	22
14	„Promenf. z-tь „GƏ"	638	—	50	„ „ 3	14	40
15	Kynekle ogoetuşitel № 1	690	—	51	„Rott"jarьm gajkahь taşqь rezinalь 1½	4	25
16	„ „ № 3	12	—	52	„ „ 2	6	65
17	Qoro „Đ"	13	—	53	„ „ 2½	9	95
18	„ „ „M"	60	—	54	Eske rezinalь 1½	4	85
19	Klapanopoz (vintel) 1½	44	—	55	„ „ 2	7	75
20	„ „ 2	8	10	56	„ „ 2½	10	50
21	„ „ 2½	10	50	57	Qidropylt (hejak) jenhəle	67	50
22	Jenhə vьjked. 1	1	15	58	kynek gidropylt	25	—
23	„ „ 1½	1	40	59	Mixanik sahqas	40	—
24	„ „ 1¾	1	50	60	„ es mavьnlь	22	60
25	„ „ 2	1	60	61	„ ike mavьnlь	35	15
26	„ „ 2½	1	90	62	Tajaq sahqas	159	55
27	Jenhə sperat 1	3	82	63	Hejap qujmalь	23	—
28	„ „ 1½	4	32	64	Baqas şlurma v.	66	40
29	„ „ 1¾	4	70	65	Qajaq esen nat.	50	—
30	„ „ 2	5	20	66	Venski karagin	10	—
31	„ „ 2¼	5	49	67	Pozar saltahь	3	50
32	„ „ 1½	5	80	68	Pojas	12	95
33	„ „ 2¼	6	30	69	Rizinalь jenhə 2	4	8
34	„ „ 3	8	04	70	„ „ 2½	6	
35	„ „ 3½	8	65	71	„ „ 3	6	90
36	„ „ 4	10	53				

2. Yđəkləsterelməgən tertiptə planlaştьrьla toroqan oborudovanialar

№ №	Nomenklatura	Xaqь hum	Xaqь tin	№ №	Nomenklatura	Xaqь hum	Xaqь tin
1	Ber at jekmələ miskələ .	341	—	18	Metal hanьđqь .	—	60
2	Kənəkle ber at jek ara .	275	—	19	Jen zazimь .	9	20
3	Miskələ qu aynahь . .	191	50	20	Jen toqos .	5	78
4	Kənəkle „ .	149	50	21	Jalpaq sьqьrsaq .	9	20
5	Trojnik .	97	75	22	„Rott" naldaqьnahь . . .	15	—
6	Timer kaska .	10	80	23	„ „ 2 .	17	—
7	Kenpə maskahь	497	50	24	„ „ 1½ .	35	—
8	Jenhə esen katuşka .	66	—	25	„ „ 3 .	35	—
9	Qulđa jerətmələ take) .	14	78	26	Berlin naltahь .	23	00
10	Devi tonarь .	22	56	27	Lom—sagorok .	11	50
11	Akkumulator. tonar .	46	—	28	„ tyngələkle .	11	50
12	Ut hynderges tilək № .	1	08	29	„ bəqaqlь .	11	50
13	„ „ „ № 3	1	10	30	„ Salalь başlь .	11	50
14	Spasat. arqan (metre) .	1	72	31	Jalqanmaqan sagor	11	50
15	timer səndaq qarqa toroqan qəsəl	24	92	32	Bagor (kesk pasad. esen) . .	5	75
16	Signal trubahь .	28	75	33	„ (dur „)	11	50
17	Signal sьrqьqь .	5	75	34	„ (haam qajaq esen)	9	20

IBKƏRMƏ: a) Nomenklaturaqa kirmagən nəmələr esən zajavkalar qaxul itelmaj.

b) Finans nigeđhed, ti şe imzahьd, birelgən formь hәm nomenklaturaьnь sudop hәm sildələngən sroktan h.nqa qaldarьlap birelgən zajavkalar ucotqa alьqmajtərajər.

Zajavkalar tynandage adres menən jenəreler

Yđs. E-Cosonona, dom №29 g ordest Bonzopuoй

Oxrana YNKƏД BACCP

BASSR Eske eştər XOJ d pozarđan haqlanьv ajlegen.

IŞEMBAJ NEFT PROMЬJSLAHЬNDA

BORAVLAV PLANЬN YTƏV MƏMKIN!
737-SKVAŽINA BЬNЬ ASЬQ KYRHƏTTE

URTA VOLGALA NEFT

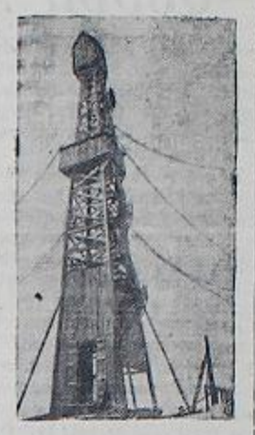

Razvedka materialdarь bujьnsa, Urta Volgala, əjrjak ta unьn Sьjzran hәm Stavropol' rajondarьnda ere neft promь'slahь bulьndьrьv memkinlege bar.

Hyrətə: Sьjzran rajonьnda teđelep jatqan burovoj skvozinahь.

Işembaj neft promьjslahь ajdan-ajqa ədəklək esendə ultьra. Boravlav plandarь ytəlmaj: avqustьn đa 4440 metrlьq boravlav planь 20 kən esendə tik 51 pr. qa qьna ytəlde. Plandьn real bulьvьn, eşte bol'şevistik ojoştorqanda ədəklektən sьqьrqa memkin bulьvđь 737 burovoj asьq kyrhətte.

737-burovoj (masterь **Kynəgin** ip.) 1934jьl 17 ijyndə eşkə başlap, 26avqusta projektl-ştьrьlqan 800 metr tərənlekkə jette hәm eksplotatslaqa tapşьrьldь. Skvazinanьn kərəklege norma bujьnsa 4 gradus su'ha, ul unь 1 gradus 18 minutlan arttьrmanь. Bьl eşten **juqarь sьjfatьn** kyrhətə. Eştəge temp məs'ələhendə lə bьl burovoj **rekord** kyrhətkes birđe: urtasa itəp menən bətə promьjslala proxodka 205 mətrđan ytkənə juq. ə 737 skvazina avqusta **519 metr** ytte.

Bunьn sere nəmələ hun? Bildəle, eşte ojoştora belevđə, berense siratta masterđьn—brigadirđьn yđ burovojь eşen qajьrtьvьnda. Bsənlap ta, master Kynəgin iptəş yđenen kyrerək vaqьtьn burovojđa uđđьra, ul tendərđə lə şunda wulь. Tьrьşьp eşlәv əlgehə kyrhətep ul konkret jetəkselek itə, bətə eşkə yđ eşe itep qaraj. Şuqa kyrələ bьl burovoj bətə vaqьttьn 12,5 pr. tьn saf boravlavqa qьna birđe, ə dəjem promьsla đavmalendə in jaqşь eş alь wulqan apreldə lə saf boravlavqa kitkən vaqьt urtasa 33 pr. qьna wuldь. Promьjslala kyp burovojđar avaria menən ultьrjanda 737-burovoj ber genə lə avaria kyrmane, unьn fajđalьlьđ osostojđarь nej warь 2,7 pr. qьna təşkil itə. Xəđmət dissiplinahь la unda jaqşь—eşkə hunlap kilevđə, ber eşte ike tapqьr eşlavđar, baş-naştaqlьq bis juq. **Ölgəşevđər sere şunda.**

Xəđer məs'ələ, 737-burovojьn eş təzribəhen əjrənep, promьjsla jetəkselegenen, partia hәm profsojuz ojoşmalarьnьn bьl təzribələrđe aytan skvazinalarqa kyserevđarendə. Bunь kyserev nej tiklem jəhəterək ojoştorolha, şul tiklem jəqşь.

AJMORAT.

BEĐGƏ JANЬSA JETƏKSELEK KƏRƏK

Əbjəlil priskahьnьn Işeirđe rudnigəndaqь jeteşeđlektər turahьnda „Başqortostan" đьq 16 hәm 20 avqust handarьnda ja đьlqunь inde. Lakin eş haman tədəlmaj **Razvedka eştare juq, faerika esen qьşqa ruda əđerlәv juq, eşselərgə torlaq juq.** Səbəp nəmələ?

Jetəkselek nasar. Kyse, Basaj hәm Arqaljđь ucastoktarьnda eş yđ aqьlьna tapşьrьlqan (bьnda staroteldər eşlaj), priska idarahьnan partkom hәm priskom tarafьnan jardəm juq. Baş inzener Safronol ip. qajđa ninđəj eş eşlənergə tejeşlekte nelmaj.

Direktor unьn warь (Skurdin Vasili) jerle partia hәm profsojuz ojoşmalarьn hanlamaj, şul arqala berđəm eş juq. Profsojuz eştare dyrt ajaqlap aqhaj: partkom sekretarь **Xəjertdinof** hәm priskom predsedatele **Şəripof** partia hәm profsojuz eştaren əle wulha qajtanan qormaqandar, itkesə eşlavđe davam itterələr.

Bedđə janьsa jetəksəlek kərək. Bed şunь talap itəred.

Partizan

S. Zlataus timer julь II-eksp1. rajonьnьq eşe

30-avqust svodkahь

Eştər	Plan (Vagon itəne menən)	Ytaleş
Tejəv	241	138
Şul jemlənən:		
I-kategoria jəktər	216	119
II- „ „	25	19
Başatьv	265	219
Vagon əjlənеşe .	2,86 (tav.)	2,79 (tav.)

Bytən aylekşa tarđan 895 jəkle vagon, 266 auş vagon qanul itelede; aytən aylekşalarqa 248 jəkle vagon, 280 auş vagon tapşьralđь. Vagon parkanda 3611 vagon urьnьna 2882 vagon eşlene.

31 avqust svodkahь

Eştər	Plan (vagon itəne menən)	Ytaleş
Tejəv	241	158
Şul jemlənən:		
I-kategoria jəktare	216	128
II- „ „	25	30
Başatьv	265	176
Vagon əjlənеşe .	2,86(tav.)	3,35 (tav)

Bytən aylekşalarđan 809 jəkle vagon; 461 auş vagon qanul itelde; aytən aylekşalarqa 721 jəkle vagon, 162 auş vagon tapşьralđь. Vagon parkanda 3611 vagon urьnьna 3144 vagon eşlene.

Javaplь redaktor urьnbaьarь **ZƏKI KAJЬPKUL.**

DKA Kinohьnda

Bəgən 7 aylektə xudozstvolь dr

УФИМСКАЯ Городская Библиотека

AJRЬM NOMERЬ 10 TIEN

BAŞQORTOSTAN

№ 203 -3- sentəər 1934 JbL

VKP(b) rьn Başqortostan Elke, Efo qela komitettarь, EYEK hem Basprofsovet organь

BƏTƏ II. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

„VKP(b) Ydək komitetь plenumь, partia hem sovet ojoşmalarьna oşo jьldьn oktəber ajьnan da hunqa qal maj malsьlьq kərtə-quralarьnьn bətəhenə bulqan remont eştəren tamamlarqa hem ularđь qьşlьqta mal anьrap sьqarьrlьq itep ədərləvgə (jьlьtьrqa, tađartьrqa, dezenfeksiaiarqa h.b.) hem urьndaqь tədəv mate rialdarьn hər jaqlap fajđalanьp, janь halьnasaq mal jorttarьn bətəhen də halьp bətəvđe tə'min itergə quşa"

MƏNƏVEZ, AVЬROIAZЬ RAJONDARЬNDA KOLXOZSЬLARĐЬ

kolxozdan sьqarьvđьn dərətlegen tikşerev hədəmtələre turahьnda

VKP(b) NЬҢ BAŞQORTOSTAN ÖK QARARЬ

1. Partia hьđьqьn bođov bujьnsa asьlqan fakttar — Mənəvez rajonьnda kolxozdardan xata rəveştə sьqarьvqa jul qujьv partianьn kollektiflaşьv məs'ələhe turahьndaqь direktivtarьn ytəvga kyp kenə VKP(b) Rajkomdarьnьn həm MTS politotdelьnьn (illegible) sabat itkanlektəren kyrhətkənlekte ajtep yterge. „Krestianskaja gazeta" vəkile Kirş həm Başnarkomzem — Əmiref iptəştər tarafьnan tikşerelgən Avьrqazь həm Mənəvez rajondarьnan barь Avьrqazь rajonьnda qьna kalxozdardan sьqarьv eşendə nigeddə dərət jul alьp barьla. Ə Mənəvez rajonьnda partia hьđьqьn tupaь rəveştə bođov fakttarь—kolxoz idaralarь tarafьnan kolxozdardan totoş terkəmə menən sьqarьv, kolxozsьlardьn dejəm jьjьlьştarь qararьnan başqa sьqarьv, kolxozsьlardьn xata sьqarьlьvđarь turahьndaqь zalobalarьnьn Rajzo həm başqalar tarafьnan ignarirlanьvđarь asьldь.

2. Kollektiflaşьv məs'alahendə partia hьđьqьn tupaь rəveştə vodovqa jul qujqanь, sьqarьv praktikahьn tikşerevđen bulmavь, ajrьm kolxozdarđa partia hьđьqьn bođovdarqa qarşь VKP(b) nьҢ Mənəvez rajkomь tarafьnan kərəş alьp barьlmavь, şulaj uq ajrьm kolxozdarđa partia hьđьqьn bođov turahьnda, kolxozdardan sьqarьvđьn dərətlegen tikşerevđe ytkərgən „Krestianskaja gazeta" vəkile ip. Kirş tarafьnan asьlqan fakttarqa qafev itelmaьlek rəveştə qaraqanь əsən VKP(b) nьҢ Mənəvez rajkomь sekretarь **Bafaxnin** iptəşkə şeltə iqlan itergə.

Mənəvez MTS politьyiege nacal'nigь **Gusef** iptəşkə Mənəvez MTS hь rajonьndaqь kolxozdardan kolxozsьlardь sьqarьvđьn dərətlegen tikşerev eşe unьn tarafьnan qujelmaqanlьqьn kyrhətergə həm əgər də kilasəktə lə şundaj fakttarqa jul qujьlha, partia hьđьqь bujьnsa unьn qatь javapqa tartьlasaqьn aldən itkərtep ytergə.

Balaxnin həm Gusef iptəştərgə xata rəveştə sьqarьlqan kolxozsьlarqa his ber kisekmətən kolxoz aqzahь bulьv xoquqьn kire qajtarьrqa, Ölkə komitet ajurohьnьn qarardarь turahьnda kolxozsьlarqa anlatьrqa həm bьl qarardьn ytəfeve turahьnda Ölkə komitetqa maxsus zapiska menən doklad birergə təqdim itergə.

3. Prokuror Xazof iptəşkə Mənəvez rajonь prokurorьnьn eşen tikşerergə, kolxozdardan xata rəveştə sьqarьv vaqiqalarenen bətəhen da qəməldan sьqarьrqa həm revolytsion zakonsьlьq məs'ələlere bujьnsa. Bigerək tə kolxozdardan *sьqarьv, kolxozdarđa ştraf halьv tartiptə*re həm başqa şundajdar turahьnda kolxozsьlar arahьnda tejeşle anlatьv eştare ytkərergə təqdim itergə. Bьl qarardь ytəv bujьnsa eşlangən eş turahьnda un kendən də hunqa qaldьrmajьnsa Ölkə komitetqa doklad birergə.

4. Kollektiflaştьrьv eşenə, kolxozdardan sьqarьvđь dərət alьp barьv mas'ələlere bujьnsa rajzolardьn eşenə Başnarkomzem tarafьnan jetəkselek bulmav, kolxoz idaralarьnьn xata eşləvdare turahьnda ajrьm kolxozsьlar tarafьnan birelgən zalobalardь rajzolardьn ignorirlavь, rajondarđa bulqan alamalьqtar turahьnda belməv, ajrьm kolxozdarđa totoş terkəmidərmenən sьqarьvqa jul qujqan əsən BASSR Jer eştare xalьq komissarь Əmiref iptəşkə şeltə iqlan itergə.

5. Ölkə komitettьq avьl xuzalьqь bylege mədire **Sьjpnəlof** iptəşkə kollektiflaştьrьv nas'ələhe bujьnsa jer organdarьnьn eşenə Ölkə komitettьq avьl xuzalьqь bylege tarafьnan jetəkselek itevđen həm kontroldeη jomoşaq bulьvьn kyrhətergə.

6. Başnarkomzem Əmiref iptəşte 2 adna srok esendə ajrьm rəveştə hər ber rajon bujьnsa kolxozdardan sьqarьlqandardьn hanь həm sьqarьvđьn səəptəre turahьnda Ölkə komitetqa dərət məqlymättər tapşьrьrqa məzbyr itergə.

Başnarkomzemqə kolxozdardan sьqarьv bujьnsa hər ber ajrьm vaqiqanьn dərətlegen tikşerev əsən Dьvan, **Ucalь**, Xajbulla, Mənəvez, Mejəkə, Qaltasь, Sişmə, Qьrmьtqalь, Arxangel' həm Nuriman rajondarьna maxsus rabotniktar jebərergə təqdim itergə.

7. Bətə VKP(b) rajkomdarь sekretardarьna həm politaylek nacal'niktarьna, xatta VKP(b) Ydək komitetь plenumьnan həm **Kirof** iptəşten Ydək komitet plenumь jomqaqtarь turahьndaqь telməre iqlan itelgəndən hun da, şulaj juq Ölkə komitet aqzalarьnьn rajkom sekretardarь həm politaylek nacal'niktarь menən bergə kollektiflaştьrьv məs'ələhe bujьnsa ytkərgən kənəşməhenən hun da (Ölkə komitetь plenumьnan hun), kolxozdardan sьqarьv vaqьtьnda jul qujьlqan xatalardь tədətev əsən ular tarafьnan saralar kyrelməgənlegen həm xedmətsən janqьdaqtardь kolxozdarqa ьlьqtьrьv bujьnsa massovьj eşten jəjep jebərelməgənlegen kyrhətergə.

8. VKP(b) rajkomdarь sekretardarьna həm MTS politьylek' nacal'niktarьna qajhь jerdə kolxozdardan xata sьqarьvdar jebərelgən bulha unda ul xatalardь his kisekmətən tədətergə həm kolxozdardan xata rəveştə sьqarьlьvsьlarqa avьl xuzalьqь artile ustafь nigedendə kolxoz aqzahь xoquqьn qajtarьv əsən, 1933-34 jьldarda sьqarьlqan keşelərden bətə eştəren prokurotura aşa həm rajon rabotniktarьnьn avьl sovettarьna həm kolxozdarqa maxsus rəveştə barьp tikşerevdəre juls menən janьnan qarap sьqьvđь ojoştororqa təqdim itergə.

Başnarkomzemqə həm VKP(b) rajkomdarьna kolxozdardan sьqarьlqan keşelərden zalobalarь rajzolar tarafьnan his kisekmətən qaralьvđь ta'min itergə həm zalobalardь qaravđь odaqqa huđьvda qəjeplelərde javapqa tarttьrьrqa təpdim itergə.

9. VKP(b) rajkomdarьna həm MTS politьylektərenə eşlangən bođov həm xatalardь tədətkən vaqьtta xedmətsən janqьdaqtardь kolxozdarqa ьlьqtьrьv bujьnsa ojoştorov-massovaj eşte kəsajtevde təqdim itergə.

10. Kyp kenə avьl sovettarьnda şul avьl sovetь territoriahьnda jəşəvse xalьqtьn hiş ber itəne bulmav səbəple, BYBK tьn part gruppahьna rajon başqarmalarь həm avьl sovettarь əldьna şul avьl sovetь territoriahьnda daimi rəveştə jəşəvse xalьqtьn itəsen, jort isemlektəren qujьv həm yddərenen instruktordarь aşa bьl direktivanьn ytəleven tikşerev məzbyrejəten qujьrqa təqdim itergə.

VKP(b) nьҢ Başqortostan Ölkə komitetь sekretarь: Ja. Bьjkin

1934 jьl 28 avqust

Sovet jađьvsьlarьnьn berense bətə Sojuz s'jezdьnьn qotlavđarь

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬNA

Sovet jađьvsьlarьnьn berense bətə Sojuz s'jezdь sotsialistik təđeleştən bojevoj stabьn—leninsel Ydək komitetь qotlaj.

Bed ifratta đur həm kəsle ileбeđđen bətə məjəştərenan yđeбeđđen berense s'jezdьbьđqa jьjьldьq. Sovettar sojuzьnьn bətə xalьqtarьnьn jađьvsьlarь, SSSR-đaqь bətə ədəbiətten vəkildəre donjala in aldьnqь ədəbiət bulqan—sovet ədəbiəte frontьnda janь jenevđərgə juldar hьđьv ə:en donja revolytsiahьnьn baş qalahьnda—Məskavđə osoraşьlьq.

Bedđen eşebed sotsialistik realizm bajraqь abtьnda barđь həm barasaq. Bed **Lenin–Stalin** partiahьnьn jetəkselegendə itke donjanь həm kapitalistik jənqiətie ideja jaqьnan şturmqa alьvqa barabьd. Bed huqьşta yđ urьnьbьđđь beləbed. Bed, Sovettar ilenen jađьvsьlarь yđeбeđđe eşselər sьjnьsьnьn bylenmət ber eləşe itep xis itəbed həm ular menən bergə keşelekte azat itev əsən, sotsializm donjahь əsən kərəşəbed.

Qьjenlьqhьd kərəş juq, kərəşhed jenevđar juq. Bed bьnь beləbed. Lakin bed şulaj uq bətə qьjenlьqturđь jenep sьqqanlьqьbđđь həm jen p sьqqasaqьbđđь la beləbed, sənki **Markstьn—Engel'sten — Leninden—Stalindьn** təqlimətlere jenelmək, sənki leninsel Ydək komitettьn başьnda bedđen đuđьbьđ həm bətə idelgən ildərđen həjəklə julaaşsьlь—**Stalin** tora.

Bed kommunistar partiahьna həm başьnda **Stalin** iptəş torqan Ydək komitettьn bedđa, sovet jađьvsьlarьna tuqtavhьd iqtibar birgən əsən tərən rəveştə rəximat əjtəbed.

Bed jađьvsьlar yđebed eşlaj alьrlьq həm eşlərgə tejeşle bulqandan ad eştanek. Bed Ydək komitetqa bedđen ədəbiətebed SSSR xalьqtarьnьn tormoşo həm kərəşe menən totaşьhьn əsən, bedđen obtalьqbьd taqь la juqarьraq bulьhьn əsən, ileбeđđen matur tormoşo yđerən bətə baj tebtlere menən sənqəttə julmьldahьn əsən bətə kəsebedđe halьp eşlərgə hyđ birəbed.

Bedđen s'jezdьbьđđьn hunqь kənə—bьl bedđen sotsializm sən qəten tьvđьrьv bujьnsa, bejək ileбeđgə həm keşelekten in jaqşь telaktərən tormoşqa aşьrьvsь partianьđqa jaraqlь bulqan ədəbiət tьvđьrьv bujьnsa taqь kəslərək eştərebedđen başlanьv kənə.

Jəşəhen bətə sojuz kommunistar (bol'şeviktar) partiahьnьn Ydək komitetь!
Jəşəhen ip. Stalin!

SSSR XK SOVETЬNA

Sovet jađьvsьlarьnьn berense s'jezdь proletariat diktaturahь ileneη xəkymətenə tuqandarsa qotlav jebərə.

Bed SSSR jađьvsьlarь bətə donja proletariatьnьn həm idelgən xalьqtarьnьn tajanьşь bulqan — sotsialistik vatanьbđđь jarataьd. Bed, başьnda **Molotof** iptəş torqan SSSR xalьq komissarđarь sovetь bejək ileбeđđen siktəren—janь donjanьn siktəren haqlavđa tьnьş həm sajqalьvhьd rəveştə torqanlьqьn beləbed.

Jəşəhen Sotsialistik Sovet Respublikalarь Sojuzьnьn xalq komissьrđarь sovetь!

JAĐЬVSЬLARĐЬҢ BƏTƏ SOJUZ S'JEZDЬNЬҢ

TEL'MANQA QOTLAVЬ

Germania proletarlatьnьn julbəşşьlь **Telman** iptəş laşistar tərməhendə integə.

Irek ip. Tel'manqa!

Bed Sovet jađьvsьlarь yđebeđđen tavьştьbđđь keşelekten in jaqşь vəkildərenen tavьştarьna quşabьd həm Tel'man iptəşte azat itevđe talap itəbed.

Tel'man bed hinen quldarьnđь qьbabьd, bed hinen irlegende tərən rəveştə narьqlajbьd, bed hine yđebeđđen tuqanьbьd həm iptəşebed itep jarataьd, bed donja proletariatьnьn həm aldьnqь inteligensiahьnьn talanьn tormoşqa aşьrьv əsən bətəhendə eşlajbed.

Irek Tel'manqa!

KƏNDƏ 220 SENTNER TAPŞЬRЬROQA

Toporin MTS xedmətendəge „Urozaj" kolxozь 25 avqusta jьlьq planьn 1676 sentnerьn tapşьrđь.

Kolxoz predsedatele Minleqəlief planь yđ vaqьtьndə ytəp sьqьvđa, kən hajьn 220 sentner igen sьqqarьp tororqa tejeşle bulha la, ul 90-100 sentner qьna sьqarьp tora. Sənki, kolxoz predsedatele huqьlqan kyp igenen arьş səsevenə tip ambarđa haqlata.

Minleqəlejciten bьl hьltavь —dəvlatkə igen tapşьrьvđь eđevqa jynəldereiqan. In elek dəvlat aldьndaqь mujəndama ytalerga tejeş. Şuqa qaramaьtan, „orloq londь" markahь abtьnda igen jəşerep jatьvsь „Urozaj" kolxozь jetəkselərən qatь javapqa tartьrqa kərək.

ƏMIREF

SOVET BAJRAOJЬ, SOTSIALIZM BAJRAOJЬ AĆTЬNDA

VKP(B) YĐƏK KOMITETЬNЬN KUL'TURA HƏM LENINIZM PROPAGANDAHЬ BЎLEGE MƏDIRE IP. STITSKIĐЬN SOVET JAĐЬVSЬLARЬ S'JEZDЬNDA HƏJLƏGƏN TELMƏRE

S'JEZD – ƏBƏBIƏTEBEĐĐƏ ĐUR VAQIQA!

Sovet jađьvsьlarьnьn s'jezdь ajьrьvsa unьştar həm ileбeđđen đur iqtibarь menən səlqap alьn tan xəlđə ytə.

Əle bьnan ber nisə ajđar qьna elek qəmyman bьndaj đur sjezdь jьjьvđьn kərəqe barmь ikən, bьnan berər nəmə sьqar mik:n hun tip ikelənep jərəvse keşelər bar ine. Bьndaj nejla nevđər xalьa sjezd başlanьr aldьnan da bulđь.

Lakin, aьna s'jezd asьldь Sjezd alqa tanan barđь. Ul đur a'ьm ar aldь. Xəđer inde bьl s'jezdьn 13-se kənə, xalьyki bedđen qəđerle predsedatel đ', prezidiumdьn flegmatiçnьj aq-'ьb **Dimjan Bednьj** đa, qaj qьrtьvsan **Baris Pastirnak** ta berehe lə xəđer bьl s'jezdь nisek tuqratьrqa belmejđər. **Ul ydenen barьşında şundaj kyp izadi məs'ələlərđe kytərđe, izadi inirgialardь aloqa jeəərđe.**

Bьl s'jezd his şikheđ bedđen ədəbiətenedđə đur vaqioqa bulasaq həm xəđer yk şulaj đur vaqioqa bulьp tora. Bətəhe lə, bigerək tə jađьvsьlar, s'jezdan hun ədəbiət bəşqa-a bulьr, ul janь bəbqьsqa kytareler tip xis itelər. Həm kilasəktəge ədəbiət tarixsьlarь la, el:l tə, ədəbi ilьp te sovet jađьvsьlarьnьn berense sjezdьna tiklem həm sjezdan hun tip ilьpləp jerətəsəktər (alqьştar).

Iptəş ərt Bьl s'jezda Sovettar sojuzьnda jəşəvse bətə xalьqtarđьn jađьvsьlarь bar. Bьndь Sovettar sojuzьnda jəşəvse xalьqtarđьn in kvalifikatsialь intelligensiahь vəkildəre jьjnal qan.

Ular bьl s'jezdqa ydđaren borsoqan bətə məs'ələlər menən kilgəndər. S'jezda ka ək **Aleksi Maksimovic** dokladьnda bulhьn şulaj uq sojuzđьn ajrьm respuвlikalarьnьn vəkildəre dokladtarьnda la ileđđen respueli kalarьeьđđa bulqan bətə kul'tura miraьtarь, bətə naj tazribələr asьq kəvđələndereldelər S'jezd beđđen tuqandar qailəhendə yđđərenen kul'turahьn jəđ həm men jьldar menən ibapləqən xalьqtar jəşəgənle gen bik' asьq kyrhətle. Beđ bь s'jezdan, bis şikneđ, bik ва materialdar alasa jьsđ.

S'jezdqa tiklem yk Sovettar sojuzь xalьq'arьnьn ədəbiəte menən tanьştьrьv bujьnsa đur eştər ytkərelqəjne. Lakin s'jezda şefkəndərebedgə qarap, əle beđ Sovettar sojuzь xalьqtarьnьn jađьvsьlarьn ber-berehe menə tanьştьrьv həm jaqьnajtьv, sovet jađьvsьlarьnьn berense s'jezdь kin-rəveştə kəvđələndergən Məskav Sovettar sojuzь xalьq'arьnьn kyltərle həm baj kul'turalarь menən tanьştьrьv bujьnsa barqan a l đur eştərđen əle təqət naş lanqьs đaverendə genə torabьđ tip əjtergə məmkin.

Bьndə Sovettar sojuzьnьn terlə xalьqtarьnьn vəkildəre, terlə ədəbi aqьndardьn vəkildəre sьqьp hejlənelər. Ular bətəhe lə izadi məs'ələlərde yđđərense, yđđərenen ədəbi qəlьptarьnda qujđьlar. Lakin ulardьn bətəhe ə ber nektəgə be ləştelər, bətə sьqьştarь la beđđen ileneđ ketəşkən—**sotsializm eşe tirəhendə əjlendelər.**

Bed Sovettar sojuzь xalьqtarь intelligensiahьnьn in jaqşь elə şenen vəkildəre jьjəlqan bьl sjezd ydđanen ədəbi əhəmiətenan tьş, **đur politik əhəmiət tə qađana**, tip tuls xoquq menən ə:tə nlabьđ. **Senki bьl s'jezdSovettar sojuzь xalьqtarь intelligensialarьnьn inde kyp tən yk başlanqan nerləşes protsestarьn sovet bajraqь sotsializm bajraqь abtьnda aformit itə həm nьoqьta (alqьştar).**

BEĐĐEҢ LINIA—SOTSIALISTIK RIALIZM LINIAHЬ

S'ejzda janle, izadi deskussia buldь. Bьnda ədəbi izadejattьn bətə məs'ələlərə lə qьđqaьldь. Ədəbi xərəkətten RAPP tarafьnan jetəkselek itelgan vaqьttardan təp ajьrmahь nьna şunda. RAPPtьn yđ „giniral linіahь",yđ „giniral sekretarьnьn",yđ „platformahь" bulqanlьqьn həm nьnь bətə jađьvsьlarqa kəslap taqьrqa mataşanlьqьn xəlerləqed. Şulaj uq bьl platformanьn hər ber nektəhe, hər ber eləre tirəhendə a rqan qьrqьv bəxəstərđe xəterləqed.

Xəđer ul juq. Sovet jađьvsьlarьnьn berense s'jezdьnda irekle izadi deskussia, bətə izadi məs'ələlərđe irekle rəveştə tikşerevđər bara. Bьl s'jezda izadi məs'ələlər bujьnsa hər ber jađьvsь əsən məzbyr bulqan his ber terlə rezolytsia sьqarьlmaj

S'jezd eştərenen programmahь tikşerelgən, bьl s'jezdqa dok ladsьlar bildələngən vaqьtta ojoştorov komitetь, əlaittə, s'jezdьn bьl programmahьn, dokladsьlarьn partianьđ menən saglosovajt itte. Min bьl ber kemgə lə jəşeren tygel tip ujlajьm. Lakin bьl hər ber doklad nindəjdə bulha ber kanon həm platforma bulьp tora, ulardьn hər ber eləre hyđe his ber yđgərmətkə həm motlaqa ytələrgə tejeşle tigan hyđ tygel. Bьl izadi instiativanь qьbьrqlav bulьr ine.

Bedđə partia həm xəkymətten ajьrьm jađьvsьlarqa rəsmi xarakteristika həm narьq birev, nəberselərgə həm şaqirđarqa, yđđarenə kyrə ordin həm ofiicia ildələre, terlə dərəzələge dartlanderev həm partisania bildələre birev turahьnda his ber qarardarь bulqanь juq. Şulaj uq partia həm xəkymətten **Majakovskidь** „kanonizatsialaşьrьv" turalьnda la his ber qararьn bei məjem.'

Majakovski kəsle şaqir, revolytsia şaqirь ine, lakin beđđa bətə sovet poeziahendə fəqə Majakovskiqa tigeđlav turahьnda qarar sьqarьlqanь juq. Əgər **Buxarin** iptəş ydenen dokladьnđaşaqirđardьn ajrьm əbərđərenə həm izadiarьna narьqtar birgan ikən, ul bьnь əlege əjtkənsə s'jezda izadi məs'ələlər qujьv tər ileendə genə şulaj itte. Bьl, s'jezda hər ber şaqir partianan jakl xəkymättən ydenen otlicia bildəhen aldь həm ul şunьn menən kilergə tejeş tigan hyđ tygel. Bьl bik đur ьjurokratizm qa qarşь beđđen partiabьđ ke vek kileşevhed kərəşse bytən juq ikənlegen belelieged.

Beđđə jəməqətselek fekere, tanqit həm hunqь jьldarđa ytkən uqьvьlar bar həm ular nindəj əbərđen qimmatre həm maqtarqa jaraqlь, nindəj əbərđen poritşanlaqa elagergə tejeş ikənlegen bik jaqşь belələr.

Lakin beđđə ədəbiəttə irekle rəveştə izadi jarьş, izadi məs'ələlərđe irekle rəveştə tikşerevlər bara ikən, bьl əlbittə, beđđə ədəbiəttə hisber linia juq tigan hyđ tygel. Juq iptəştər, beđđə ədəbiəttə linia bar həm bьl tural sjezda bulqan bətə sьqьştarda la həjlap yttelər.Bьl turala **Alek si Maksimovic** dokladьnda la, **Ydək komitet sekretarь Ždanof** iptəş telmərendə lə, əjtelde. **Beđđen linia-ul sotsialistik reali zm (alqьştar).**

Hed rezoiytsiaqьđđa sotsiali zm ruxь menən huqarьlqan əbərđər tьvđьrьrqa teləjbed tip ydeged yk ajttegəd. Sovet ədəbiətenen liniahь-nьna şul. Ə bətə qalqanьnda-irekle izadi jarьş bara.

Bedđə sotsialistik realizm tura lьnda ytə kyp aqьl hatalar. Sotsialistik realizm xudozestvolь əbərlər tьvđьrьv əsən jađьvsь qu lьna birelə torqan nindajđer ber qoramaldar jьjьnьqь tygel. Qaj ьь ber jađьvsьlar bətə detal'đarđa sotsialistik realizm teoriahь birevđe talap itələr.

Hed intelligensianьn in jaqşь eleşenen vəkildəre. „Kemgə ky nerək birelhə, şunan kyuerək alьna" tidər. Bedqə sotsialistik reálizmdь kyrhətergə kərək tidər ikən,uqa bьnda. Jađьvsьlar s'jezdьnda fəqət ber genə javap: sotsialistik realizm bətəhenən də jaqşьraq itep sovet jađьvsьlarь tьvđьrqan xudozestvolь əbərđar də kyrhətelergə məmkin, tigən javap qьna bulьrqa məmkin.

SOVET JAĐЬVSЬLARЬ XEBMƏTSƏNDƏR BEҢ MƏXƏBBƏTE HƏM QAJQЬRTЬVЬ MENƏN SOLQAP ALЬNQAN

Sovet jađьvsьlarь s'jezdьnьn ajьrьvsa torqan ildəhe bđđen bətə ileбeđđen uqa jynəltkən nьqlь iqtibarьnan tora. Sovettar ilendə elekke vaqьtta xudozniktь xalьq lan ajьrqan kərtələrđen jemereiganlege turahьnda ad hejlanməne. Lakin min "jađьvsьlarđьn bajtaqь yđđarenen bətə kestare menən bьnь oşo sovet jađьvsьlarь s'jezdьnda berense təpqьr başlap hiđđelər tip ujlajьm. Bьnda heđđen kyвegeđ bedđen xalьqtьn ydenen sovet intelligensiahьna nisek iqtibar ilkənlegenunь nisek qəjqьrtqanlьqьn hiđđe.

Hed s'jezdьn eşen bətə il kyđətkənen, hər ber jađьvsьlьn sьqьşьn unьn nisek reaqtsovajt itkənen kyrəheged. Bьl, bьnda s'jezda, bik kyp handaqь eşselər, kolxozsьlar delegatsiahьnьn qьđьl armia, flot, jəştar həm sənəqəttən başqa tarmaqtarь ranotniktarь vəkildərenen sьqьştarь menən bik asьq itep kyrhətelde.

kənlegen: nindəj qamasavđ ır, nindəj doşmandar menən kə aş kənlegen həm bьl kərəştə unьn nisek sьqqanlьqьn kyrhətmə torop, his ber xarakterđь la an'aj həm kyrhətə almaja saqьbьđ.

Beđđen partia, **Lenin-Stalin** partiahь sotsializm əsən kərəştə

yьte həm sьnьqtь.Eşselər sьjnfь oşo kerəştə sьnьjtь. Beđđen xuđozniktar yđđərenen əbərđərendə bьnь təşəndərəp birergə tejeştər Ular qajhь ber saqta ileбeđđə xarakterđarđь tьvđьrьvđa bьnь bik jaqşь itep saqьldьra torqan vaq certalarđь labьrqa tejeştər.

CILYSKINSELƏR—BATЬR PROLETARIAT TЬҢ OBRAZЬ

Bьnđa **Otto Jyl'ivic Şmidt** sьqьp hejlane. Ul ber qaraqan da bik jaqaj, lakin bik ənəmiət e nəmə ərđe hejlane.bьqa beđđen jađьvsьlь bik nьq diqqat itergə tejeştər. Otto Jyl'ivic; „Arktikalь bođđar əblendə, tragidialь avьr şaritar esendə ke şelərđen elek jərşeren xalendə bulqan, lakin sovettar ile tarafьnan tərtiblangən sьjlattarь kyrende" ine.

Minen aldьmda s'jezdьn delegattarьna tarafьp birergə kərək bulqan ber kitap jata həm nqa bətaged đə iqtibar iterheed tip ujlajьm.Ykeneska qarşь abl kitap turahьnda s'jezda ber rəv đə hejlaməne. Bьl kitap **„bed cilyskinselərđe nisek qotqardьq"** tip isemlənə. Sovettar sojuzьnьn qaharmandarь yđđarenen arktikanьn əđđarь əbtəndəge kərəştaren beđđen jađьvsьlarьbьđđьn tasvir itevđə ren kətəp tormaqandar. Ular bьl eşkə yđđare totonqandar həm ike aj esendə bьl kitaptь yldare jađqandar. Bьnđa har ber osovьs: **Lapdivski, Levonovski, Slepnol, Molokof, Kamanin, Vadopjanof həm Daronin** iptəştar yđđarenen tormoştarьn, nisek uqьqanlьqtarьn həm yđ đarenen qaharmandarsa jegetlektəren nisek atqarqanlьqtarьn in jaьaj tel menən həjlap birələr.

Bьl bik jaqşь kitap. Bьl—tor moşton ber kitəqe. Bьl hunqь vaqьtlarđa sьqqan in qьđьqlь kitaptarđьn berehe. Unьn sьqьvь beđđen xalьqtьn jegetlektər kyrhətə alqan qьna tygel, bəlki yđe həm jegetlektəre turahьnda həjlap birə belqan qaharmandar sьqarqanlьqьn həjlaj. Bьl beđđen ədəbiəttə janь iqmə.

Bьl kitaptь qarahaqьđ, ulardьn nindəj keşelər ikənen kyrherheged. Berehe Məskav janьn əbəren tьvđьrqan vaqьtta edlənə həm şul vaqьtta unьn əbərenen hər ber obrazь, hər ber fekere, hər ber xise, hər ber hyđe uqьvsьnьn kynelenə barьp jethen əsən bətə kəsən jenə. Bьl jəhəttən **Gor'ki** beđgə əlgə birə. Unьn əbərlare massovьj uqьvsьnьn kynelen janьratьvqa jynəltelgən. Hər ber bsьn xudoznik tap bьna şuqa bntьlьrqa tejeş.

Iptəştərt Bьnda beđđen janь uqьvsьlarьbьđđьn kyp kenə vəkildəre sьqьp hejlanelər. Ular sovettar ileneη hər ber məjəşnən kilgənlər. Ular bьl tribunarqa sьqьp; bed hedđe, sovet jađьvsьlarьn jaraiaьd, bed heđđь ixtira:n itəbed, lakin heđđən janь xistər həm fekerđər taşqьn, atьlьp torqan janь jьrlar, janь əbərđər birevegedđe kətəbed, tinelər. Bed heđđen ruxlandьrqan, alqa taba saqьrqan, kyđ javьn alьp torqan beđđen kyp obrazlь həm qaharmandarsa tormoşonoddь həm eşebeđđe saqьldьrqan əbərđər tьvđьrьvьqьđđь telajbed, tinelər Ular bьnda sovet jađьvsьlarь s'jezdьn tirmənьna sьqьp, sovet jađьvsьlarь s'jezdьna, intelligensianьn in jaqşь vəkildərenə yđđarenen ixtiazdarьn həm talaptarьn əjtep birdelər.

Ber genə javap: ejje. bed janь sənqət, irekle xalьqtьn sənqəten tьvđьrьrьd. Ejje, bed sotsializm sənqəten tьvđьrьrьd tigən genə javap bulьrqa məmkin (kəsle alqьştar).

* * *

12 PUNKT

Berehe elgələ tygel

UCALЬ rajonьnьn 12 urьnda igen qabul itev punkttarь bar. Şular arahьnda yđ eşen əlgə bulьrlьq qujqan ber punkt juq. Qьđьl məjeş, səjxanalar ojoştoroimaqan. Radio apparattarь hər vaqьt şьm toralar.

Rajpotrebsojuzđьn igen kilterevselərəsən bulqan tovardarь əle bulha Miəs stansahьnda jata.

MTS kolxozdarь kəndən-kən igen tapşьrьv tempьn kytarələr. Igen kilterevselərde xedmətlənderev onotolorqa tejeş. tygel. **X. Juldьzajbva.**

KELƏTTƏN IGEN AQJA

AVЬRQAZЬ rajonь „Bəgənəş" kolxozь jetəkselare igende haqlavqa nьq iqtibar birməjdər. Ike kelətten idən jarьqьnan igen aqa.

Şulaj uq, kolxozđьn huqьlьp alьnqan igenendə tərlə a-x. qorotqostarь kyrenə başlanь.

Kolxoz igenenen gramь la ərəm bulmaьqa tejeş. „Bəgənəş" kolxozь idarahьnan igen qorotqostarьn aşьqьs bətərəven talap itəbed **Ql.**

DYRTƟJLƟ POLITBYLEGENƏN ƟLGƟ ALЬƠЬÐ

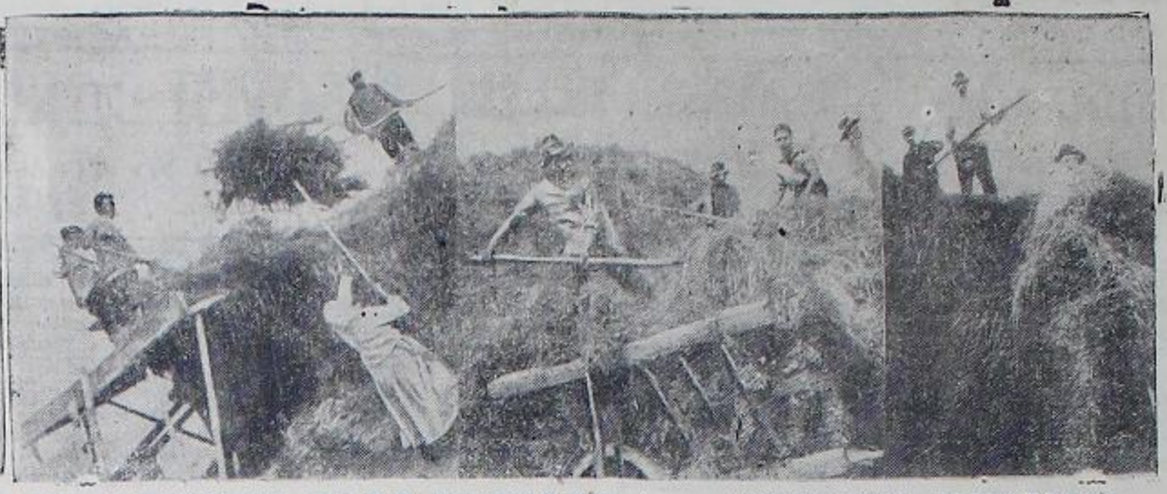

BERENSE BURЬSTЬ—

NAMЬĐ MENƏN YTƏRGƏ

Ike məqlymət: Başqortostanda ləvlətkə igen tapşırıv planı uđqan jıl 1-se sentəbrgə 43,5 protsentqa ytəlhə, bıjıl şul uq srokqa 36,6 protsentqa qına ytəlde. Bıl handarqa anlatma jahap torovđın kərəge juq. Ular Başqortostandın dəvlət aldında qı mujındamalardı ytəvđə başqa respyblika həm elkələrđən genə tygel, uđqan jılqı yđ kyrhətkestərenən də nıq artta qalıvın astıq kyrhət lər. Bıl temp, partia həm xəkymət tarafınan qujılqan talaptardı his qənəqətlənđermej. Ölkə komitet bıl artta qalıvđı kyrhətep ytte həm unı neterev esen terle saralar kyrđe.

Vđak komitet plenumı, „sovxoz, MTS həm kolxozdar orloqto dəvlətkə birevđe igen huqa başlaqandın berense kəndərenən yk turanan-tura molotilkanan sıqıv menən başlarqa, huqılqan igendərđe ss:jppunktlarqa təşıv eşenə his ber totqarlıq itməkə tejeştər" tip bildələgəjne. Respuplikala mas sovıj rəveştə urozaj jıjnav həm aşlıq huqıv eştəre başlanıvqa bajtaq vaqıttar ytte. Ə, dəvlətkə igen tapşırıv eşe, ajrım rajunda đı ıbəpkə almaqanda xurılqlı rəveştə artta qala. Hunqı biş kenlektə Dyrtəjle rajonı-25,1, Mişkə—25,4, Ölə—21,9, K-Usor'—20, Nuriman rajonı 19, Janavıl-18 protsent ytəş birđələr. Aldınqı Dyrtəjlə həm Janavıl rajonındaqı MTS kolxozdarı jıllıq igen tapşırıv zadanielıhın oşo kendərđə tullırıv esen bol'şevistik kerəş astılar. Ularđa xəđer plan ytəleşe 88-89 protsentqa jette. Kyp kenə ajırım kolxozdar jıllıq igen tapşırıv planın tulıhınsa ytəne. Bətəhe kolxozdar planın ytəgənme hun əle? Juq, ul əle igen tapşıra başlamaqan da. Ə fondtar tedəvgə aşıqalar. Byzdəkten igen tapşırıv planın 24,3 protsentqa qına ytəve əllə nəmənən tygel inde. Byzdək rajkomnı ınndaj „razverska" larqa qatı huqtı, lakin nıqıraq tikşerergə kərək. Undaj „bronirovşiktar" ađ tygeldər əle.

Janqıđaqtar turahında. Kyp rajondar „qəđəttərə bujınsa" janqıđaqtardı qajqırtmajdar. Dəvlətkən rajonı, həjrav kese jeteşməv turahında zarlana. Igen başv eşe şuqa kyrə lə aqlırın bara... tiđər. Ə, undaqı 9 avıl sovetındaqı janqıđaqtar əle igen taşıj başlamaqandar. Şulaj bulqas janqıđaqtar arahında massovoj eştərđeq alıp barılmavı, ularđa igen planın ytəvgə mobilizovajt itməv məs'ələhe kyrenıp tora inde.

Janqıđaqtarqa nıqıraq iqtibar itergə kərək. Hər ber avıl sovetı janqıđaqtar sektorı bujınsa igen tapşırıv esən bış kenlek qatı zadanielar buldırıra, unıh ytəleşen tikşerergə, ojoşqan rəveştə aşlıq huqıv ojoştororqa tejes.

Kyp kenə urındərđa:—„Janqıđaq aşlıqın jıjnap aldı, huqtı, ə dəvlətkə tapşırmaj, nişlərgə inde? tip apıtıravđa qalalar. Əjterhen bəđđə sobatazniklarqa qərşı zakon juq. Bed namətlıh jenqıđaqqa anlatabıđ, unı əndəjbeđ. Inde berəv uhal uj menən igen tapşırmaj sobatazlıq itə ikən, bed unı qatı javapqa, xəkemgə tarttırabıđ.

Bıl rəveşle artta qalıv—ty đerlek xəl tygel. MTS qa natura tyləvđe, orloq ssudaları qajtarıvđı barıhın bergə tuqıđ bəjlap alıp barırqa, Ölkə komitet direktivaların his hyđhed ytərgə kərək.

Bətəhenən elek **kəndələk zadanielardın** ytəleşen tə'minterqə, transport **zvenoları** bylərgə, ularđın nisek eşləvđərenıə **kontrol'** jahap tororqa, aşlıq huqıvđı đerəb ojoştororqa kərək.

Başqortostandın artta qalıvın bətərov esen bətə məmkinlekter bar. Lakin təqət bol'şevistik ojoşqanlıq, konkret jetəkselek anlqanda qına igen tapşırıv inşıh x l iteləsək. Partianın rajon komitettarı, MTS tın sovxoz politı le tərefinden tapşırıv planın srogınan alda ytəv esen kerəşkə bətə jəməqət-elekte kyt rerqə tejeştar. Başqortostan igen tapşırıvđa uđqan jıldaqtı kevek sojuzdın kraj həm elkələre arahında maqtavıh urında alırqa tejeş.

„eşləgəndə" keşelərđe urıhıhđqa qıvalavđan qoroqa butalanıvđan başqa ber nəmə lə sıqmaj.

„Keşe jeteşməj", tiđər. Lakin nindəj genə kolxozdı alıp, tikşerep qarahan da, unda kyp keşelərđen fajđalanılmavın kyrəhen. Semiəlage ej keşelərə eşkə quşılmajđar, jəsiələr, balalar baqsalarə nasar ojoştorola. Bılar bətəhe lə eşse kestərđe, keşelərđe buş totov tigən hyđ. Eşlaj, eşte ojoştora belgən də bıl „bələnən" qotolop bula. Bına Dyrtəjlə MTS ь kolxozdarı: unda hər ber eşkə jaraqlı kolxozsı nıqlı ıbəpkə alınqan. Ular tolqarlıhđ eşləhendər esən jəsiələr, baqsalar buldırılıp bətə şaritar tıvđırılqan. Şuqa lə bıl MTStaqı kolxozdar urozaj jıjnav, dəvlətkə igen tapşırıv, eştərendə kyrnekle urında toralar.

Təqə ber qurqınıslı nəmə—ul jaqşı urozaj menən yđ-yđen đe tənəslandırıv. Bına urozajđı jıjnap alajıq əle, şunan dəvlətkə lə tapşırırbıđ—tip hejlənələr. Lakin bedđen burıs—urozaj jıjnav qına tygel, şul uq vaqıtta igen tapşırıv planın da ytəv ikənen onotorqa jaramaj.

Igen tapşırıv planın tultırmaj torop, ber terle fondtar turahında la ıqqırđarqa jaramaj. Sonki, „berense burıs—igen əđerləv planın ytəv" (Stalin). Ə, Byzdək RajZOhь „Idaş" kolxozına:—„qossoloqto yrsetev esen 300 sentner (!) orloq kul' turalarъ bronerovajt itegeđ", tip jəđa. Qossoloqto yrsetev—jaqşı nəmə. Lakin bıl kolxoz igen tapşırıv planın ytəgənme hun əle? Juq, ul əle igen tapşıra başlamaqan da. Ə fondtar tedəvgə aşıqalar. Byzdəkten igen tapşırıv planın 24,3 protsentqa qına ytəve əllə nəmənən tygel inde. Byzdək rajkomnı ınndaj „razverska" larqa qatı huqtı, lakin nıqıraq tikşerergə kərək. Undaj „bronirovşiktar" ađ tygeldər əle.

Janqıđaqtar turahında. Kyp rajondar „qəđəttərə bujınsa" janqıđaqtardı qajqırtmajdar. Dəvlətkən rajonı, həjrav kese jeteşməv turahında zarlana. Igen başv eşe şuqa kyrə lə aqlırın bara... tiđər. Ə, undaqı 9 avıl sovetındaqı janqıđaqtar əle igen taşıj başlamaqandar. Şulaj bulqas janqıđaqtar arahında massovoj eştərđeq alıp barılmavı, ularđa igen planın ytəvgə mobilizovajt itməv məs'ələhe kyrenıp tora inde.

Janqıđaqtarqa nıqıraq iqtibar itergə kərək. Hər ber avıl sovetı janqıđaqtar sektorı bujınsa igen tapşırıv esən bış kenlek qatı zadanielar buldırıra, unıh ytəleşen tikşerergə, ojoşqan rəveştə aşlıq huqıv ojoştororqa tejes.

Kyp kenə urındərđa:—„Janqıđaq aşlıqın jıjnap aldı, huqtı, ə dəvlətkə tapşırmaj, nişlərgə inde? tip apıtıravđa qalalar. Əjterhen bəđđə sobatazniklarqa qərşı zakon juq. Bed namətlıh jenqıđaqqa anlatabıđ, unı əndəjbeđ. Inde berəv uhal uj menən igen tapşırmaj sobatazlıq itə ikən, bed unı qatı javapqa, xəkemgə tarttırabıđ.

Bıl rəveşle artta qalıv—ty đerlek xəl tygel. MTS qa natura tyləvđe, orloq ssudaları qajtarıvđı barıhın bergə tuqıđ bəjlap alıp barırqa, Ölkə komitet direktivaların his hyđhed ytərgə kərək.

Bətəhenən elek **kəndələk zadanielardın** ytəleşen tə'minterqə, transport **zvenoları** bylərgə, ularđın nisek eşləvđərenıə **kontrol'** jahap tororqa, aşlıq huqıvđı đerəb ojoştororqa kərək.

Başqortostandın artta qalıvın bətərov esen bətə məmkinlekter bar. Lakin təqət bol'şevistik ojoşqanlıq, konkret jetəkselek anlqanda qına igen tapşırıv inşıh x l iteləsək. Partianın rajon komitettarı, MTS tın sovxoz politı le tərefinden tapşırıv planın srogınan alda ytəv esen bərəşkə bətə jəməqət-elekte kyt rerqə tejeştar. Başqortostan igen tapşırıvđa uđqan jıldaqtı kevek sojuzdın kraj həm elkələre arahında maqtavıh urında alırqa tejeş.

DYRTƟJLƟ POLITBYLEGE BOL'ŞEVISTIK ƟLGƟ HYRHƏTƏ

Dyrtəjlə (tiligraf aujınsa). VKP(b) Vđak Komititı plenumınıh qararđarın kolxozsılar arahında kin kyləmdə anlatıv eştəre alıp barıv həm sotsialistik jarıs-udarsılıqtı jaqşı ojoştorop eşləv hədəmtəhendə DYRTƟJLƟ MTS qaramaqında bulqan 45 kolxoz 1-se sentəverđə xəkymətkə igen tapşırıv planın tulıhınsa ytəne. Bətəhe 69500 sentner juqarı kul'turalı (arış, bojđaj, holo) igen tapşırđı. Şul uq cislaqa MTS qa 10 men sentner naturalata tylənde.

MTS direktorı BAJAZITЬF
Politbylek nacal'nigь NUROJƏLEJEF
Komzak vəkile TAJNOF.

1935 JЬLDA DƏVLƏTKƏ IT TAPŞЬRЬV—

BƟQƟN XƏL ITELƏ TOROJAN BURЬS

(Te'minat X. K. ərьnəətьarь ip. ŞƏFEJEF məqalahe)

Nalog kesenə malik bulqan mujındamalar jekməv tərtibensə malsılıq produktların əđerlavđeq janь sistemahь yđ-yđen tulıhınsa aqlanь. Bıl sistema, kin avıl essən massahınıh juqarı prolzvodstvo həm politik kytərelest ren ojoştorovđa ajrıvsa đur rol' ujnanь.

Bedđen partia Vđak komitetınıh hunqı plenumь bılaj qarar itte: „1934 jılda bildələngən dəvlətkə it tapşırıv normaların 1935 həm 1936 jıldar esen yđqərtməjensə qaldırırqə". Bıl qarar, xəđerge it əđerlav tərtibenen nıq bulıvına kin kolxozsılar mas·ahına ışanьs birə, kolxoz proizvodstvohın nıqıtıv, mal produktivnosьn kytərev esen kerəşkə ularđa taqs la nıqıraq kytərə. VKP(b) VK plenumınıh qararь kolxozdarqa, kolxozsılarqa həm janqıđaq eşsən krəsteləndərgə malsılıq yteşen planlaştırıv esen nıqlь nigeđ hala.

Bıl qarardın məhim xasustarь, unıh 1935 jıl esen bulqan mujındamalardь 1934 jılda uq (in elek 1934 jıl planın ytəv şartь menən) ytəj başlav məmkinlegen birevendə.

VKP(b) Ölkə komitetь həm Başqortostan xəkyməte 1935 jılqь it nalogьn kolxozsь həm janqьđaqtarqa tejeşe sьjlat menən oşo jılđьn 10 sentəbrenən đə qalmaj jetkerergə həm 1935 jılqь it tapşırıv ıbəpenə şul vaqьttan uq mal qəbul itevgə kereşergə qarar birđ lər.

MTF lь kolxozdarđьn kolxozsılarь, it tapşırıv mujındamalьn fermalarь bulmaqan kolxozsılar ratendə ytəjđar, lakin, əgər ularđьn MTF larь yđ it tapşırıv k·artel planьn ytəhə, bıl kolxoz kolxozsılarь yđ it nalogtarьnan 25 pr. skidka alalar.

VKP(b) Ölkə komitetьnьn bıl qararь tənqəlendə, it nalogь tyləvselərgə məzəyr xuzalьqtarđьn bətəhenə lə 1935 jıl mujındamalarьn yđ quldarьna tapşırıv đur xuzalьq həm politik əhəmiət ala. Bıl, **Zagotskot**qa, rajon başqarmalarьna həm avıl sovettarьna əlkən javaplьlьq jəkmətə.

Bıl tənqəldə ytkərelergə teşeşe saralarđьn qьđqa sroktarь, bətə partia, sovet həm əđerləvse ojoşmalarđan bıl eşte nьq ojoşqaa raveştə đur jegərlelek menən jentekləp həm jaqşь sьjfat menən ytkərevđe talap ltələr.

Jerle organdarđьn kypselege mujındamalarđь nalog tyləvselərgə jetkərevgə bik formal',ə qajhılarь jenəjətle rəvştə halqьn qaranьlar, xatia it nalogьnan zakonьnđ qotqarьv vaqtqalarь la buldь (Dəvlətkən, Dьvan, Mətəvez həm Qaltasь rajondarь). Qajhь ber rajondarđa mujındamalarđь tapşırıv ajđar bujına hudьldь, anqartьv eştəre ytkərelməne. Bьl rajondar sьjnfi doşmandьn yđ qorotqosloq eşen kəsəjtep, it tapşırıv zakonьn bojomqa aşьrьvqa terlesə unajhьđlarqa tьtьşasaqьn ıbəpkə almanьlar.

Mujındamalarđь jađьp nalog tyləvselərgə tapşırıv, SSSR Sov·narkomь həm VKP(b) VK nen it tapşırıv turahındaqь qararđarьnьn *in javaplь eləştərenən* berehe. Şuqa kyrə rajon başqarmalarь mujındamalar tapşırıv tərətle turahında avıl sovettarь predsedatelđarən jentekləp instruktirlarqa tejeştər.

Bıl eştərđə ajrıvsa javaplьlьq zagotskot sistemahına jəkmələ. Zagotskottьn hər punktь eşe, mərəzəqət itkən hər kolxozsьqa həm janqьđaqqa telən vaqьtta it tapşırıv zakonь turahında tulь anqartma birə alьrlьq itep qorolorqa tejeş.

Bətə bedđen eş, axьr siktə VK plenumь qararđarьn ytəvđə jəhətlek həm yđ vaqьtındaiьq menən yłsənə. Mujındamalar tapşırıvđь yđ aqьşьna taşlav, unь opportunistarsa narьqləmavđarqa qarşь bol'şevistik kerəşte jəjep jeərep, mujındamalar tapşırılqas uq it əđerlavđə elgelə ıbəp ojoştorov kərək.

Dəvlətkə it tapşırıv eştərendə bol'şevistik eş metodtarь qullanqanda qına bed sotsialistik malsılıq problemahьn xəl itə alasaqbьđ, ə bıl ip. Stalindьn „kolxozdarđь bol'şevistik, ə kolxozsılardь mul tormoşlo itergə" lozungahьn bojomqa aşьrьvđa tep şarttardьn berehe.

Sujınsь MTS pom politь Timerqazin ipləş „Səlavat' kolxozsılarь arahьnda kənəşmə ytkərə.

1 Sinıavr

19 RAJON

Respuplikanь artqa qaldьra

Zagotzernonьn 1 sentəbergə birgən məqlymättərə protsent tarđa

Rajondar	Igen tapşırıv: Kyrenđə bətəhe	Şul ıbəpten jınqıđaqtar	Natura tylav	Səuda
Ölə	65.4	52.6	43.8	30.0
Janavıl	61.0	48.4	44.3	37.4
Nuriman	62.6	48.2	28.9	13.4
Dyrtəjlə	59.9	44.5	33.2	15.1
Mişkə	55.4	49.1	15.6	0.5
K-Usol	54.4	45.4	—	6.1
Bərə	53.9	51.4	23.3	4.5
Starletamaq	51.4	29.4	10.3	4.1
Qultasь	48.6	28.3	17.3	1.8
Miqar	45.9	41.2	22.5	0.6
Arxangel	43.9	39.9	—	7.0
Qьrmьşqalь	43.5	24.5	7.0	37.5
Mejəə	40.1	24.7	17.1	27.7

Temp tybən, artta hejrələlər

Borej	38.5	31.4	6.5	13.3
Bişavlək	37.9	23.0	14.7	3.6
Blagoveşşin	37.6	45.5	18.4	5.0
Oporin	37.1	28.3	19.5	1.2
Q-Idel	36.2	45.8	8.4	3.0
Şişmə	34.0	12.8	20.4	8.5
Davlakən	33.2	11.8	28.2	24.2
Avьrqazь	31.1	25.3	8.7	17.0
Saqmaqoş	30.3	20.6	12.8	—
Bələbəj	30.0	20.6	14.8	—

Planđь xurılqlь eđələr

Baltas	28.3	31.6	12.0	—
Məşetle	26.5	39.5	15.5	1.2
Byzdək	24.3	9.9	65.3	4.0
Dьvan	22.6	53.3	4.9	8.3
Tujmazь	22.0	9.1	10.8	7.0
Baqalь	21.7	19.1	2.5	—
Məlavez	21.5	19.0	7.8	3.4
Berjan	20.7	—	—	—
Ziansura	18.3	10.0	15.9	18.6
Mraq	16.4	10.3	4.8	1.5
Qaraqoş	15.2	11.3	11.1	3.4
Beloqalaj	13.2	18.4	10.5	0.9
Qьjqь	11.2	18.9	5.8	—
Jəlajır	10.0	12.2	—	—
Xəjbulla	8.7	2.0	—	—
Beloret	6.4	11.6	—	12.0
Əjəlil	1.9	—	6.0	—
Ucalь	0.2	—	—	0.2
Bajnaq	0.1	—	—	—
bətəhe	30.6	28.0	18.0	8.6

Hunqь biş kenlektə yteş: 14,7 protsent. MTS kolxozdarь plandьnan-10,6 protsentqa, başqa kolxozdar 36,6 protsentqa, sovxozdar-18,1 protsentqa ytəneler.

Garns sьorь-8,5 protsentqa ytəlde.

BUNKERĐAN ELEVATOROJA

Əilə qajđarqa alьbtarqa, huđьlqan tigeđ şьma jul. Unьn ber başь kykkə yrmələgən domnalarqa, Magnitagorski qələhьna kilep totaşa, ə ikense başь kin dalala kykrəp yьkən arьş, nojđaj batьvđarьna, sovxoz kolxoz qьrđarьna huđьlь.

Bьl juldan ajto təgərməstərə təgərəjđar, berehen-berehe qьvьşьp, erele-vaqlь maşinalar—gruzoviktar ytələr.

Dunkerđan orloq menən tulьvqa jalt itep gruzoviktar kilep jettelər. Tađa orloqtar aftomaşina jəşşiktarenə kysə, tigeđ şьma juldan—elevatorđarqa ođatьla. Taqь qajtalar, taqь kitələr, kən ənə şulaj ytə.

Eşkə hьvhaqan Rudişkinda, Stəxanovalar taqь jeđləqən başqa udarniktar esən bьl kogenə jetməj. Ular tendə—bına *şul matur* tendə şturmlarqa, *kisəge* eđəkləktə qaplarqa bulalar.

„Kommunar"đar, „Stalines"tar taqь xeđer qanattarьn jəjep başqtarđь elətterep alalar đa, uratьp, uratьp, ularđьn ere orloqtarьn bunkerđarqa tu tьralar. Orloqtar bunke đan—taqь jьltьr kyđle afto-maşinalarqa kysalar. Ular elevatorqa aqalar...

Şьma jul eđlekhed aqьlqan jьltьr kyđđərđe odata.

—◆

Bьna bəgən urozaj jьjnav udarniktarь, sovxoz eşsəndəre kən menən ten arahındaqь kərtəne jemerđelər. Bьna oşo tendə ular kən jahanьlar. *Aftomobil'* farđarь, *bejek prozektorđar*menən jaqtьrtьlqan. Bьl tən—jəđər tonnalaqan bojđajđar, urьlьp elevatorqa ođatьlqan saf tuq orloqtar menən eldəlde. Orloqtar kybəlgən hajьn, aftomobil'đarđьn jereşən jьşajtqan hajьn đalanь janqьratьvsь udarniktarđ n jen·v dərttəre artte.

— Ular jendelər.

—◆

Kombajьndar yđ burьstarьn ytənelər. Rudişkin Jatsнjk, Satxanovalar bəgən 20 şər bunker aşlьq nuşattьlar, Xəjrullin, Antipof, Əsəđullinđar jərətkən „AMO" gruzoviktarь bəgən 30 ar rejs jahanьlar.

Bəgengə hunqь bunkerđe Xajrullin qabul itte. Unьn putyfkahь—elevator.

„Amoşka" tən aldь jeldəren jьrьp hunqь tapqьr elevatorqa osto. Bəgenge eş, matur şavlь tendə ireşe qan unьştar şa lьqnan Xajrullin maşinahьn jəşen jetelđegenə qujqan. Ul təjərə məj—ul osa... Təjərməstər julđьn qajhь ber soqorloraq urьn đarьna tejmәj đə qalalar. 4 -nse skorost!

Burtta nərьvsь provozatьj komsomolest Nurtdinьfьn q tь itep kanьnka artьndaqь təđrəne qaqьvь qьna Xəjrullindьn taşqan dərten, unьn menən bergə osqan maşinanьn jetedlegen tuqtata.

— Ulaj artьq şəp jerergə jaramaj.

Provozatьjđьn əjtevenə ul javap urnьna şatlьqlь jьlmәja,—bьnьn menən ul şatlьqtan, hejenəstən şəp jenərgənen anlatьrqa telə]...Maşina normal' jetedlek menən taqь alqa təgərəj.

Elevator. Ul başьn kykkə kytərgən. Prozektorđar kyđ qьđalar. Ə, elevator ergəhendəge başqa jorttarđa ut juq. Barь tik bejek elevator qьna joqlamaj.

Bьna ular timer jьlьn aşa səqьp elevator qapqahьna inələr. Ularđь, sovxozđьn priomşigь Satkin qarşьlaj. Ul joqomhorap qьđarqan kyđđəren ylsəvđen sьjfьrđarьna jynəltte:

— Jeđənsə tonnal

X-jrullindьn şajan kyđđəre, taqь la nьqьraq jьltьrajđar, ul priomşiktь şajarta:

— Menense sentner tygelmeй

Maşina vьzlap eskə inə. Jəđerə kevek taq bojđaj orloqtarь qalьn burа'arqa javalar. Orloqtar berhen-b rhe kymələr. Buralar qalьnajalar. Ular qalьn bulqan hajьn ileвeđđen bajlьqь artasaq, jəđrə kevek bojđaj orloqtarь kyp bulqan hajьn ruda, qo*ros, timer maşinalar kyp* bulas·q...

Magnit timer jul kiseven sьqqanda Xəjrullindь qarşь kilevse Ruda eşalonь tuqtata. Maşina jalqьnlь gudok menən men sentner kilgən aşlьqtь təbriklə]. Bəgen sьqarьlqan men tonna ruda tavьşь bəgen kilgən men sentner bojđaj tavьşьna quşьla la, sotsialistik ileвeđđen jemerelmət kreposь bulьp janqьra]...

Taq. Matur, şavlь taq...

Kombajьndarđь la, maşinalarđь la ikense smena kələ-ular taqь la nьqьraq eşlərgə, sentnerđarđь taqь la kyвəjtergə aşqьnalar.

Nindəj şatlьqlь, şavlь taq!..

Ə. KIRƏJ.

„Kr. Başkirta" sovxozь.

VƏLEJEF KULAKSЬL

QARAŞ TOTA

Toporin rajonь Qaltaj sovetь đavmələndəge janqьđaq xuzalьqtarđen 909 ga arьş uraqь kyptən urьlьp, unьn kyp ələ;e huqьlьp bətevgə qaramabtan, đavlətkə igen tapşırıv jьlьq 1842 sentner planь ni narь 33 sentnerqa qına ytəlgən.

Janqьđaq xuzalьqtarь igen tapşırıv planьn I sentəbrgə tiklem ytəp sьqarqa tejeştər ine. Lakin, avьl sovetьnьn sura kyrməve argalьnьđa, plan jenəjətsel rəveştə ađəlgən.

Əlegə tiklem avьl sovetь aqzalarь yđđəre dəvlətkə ber genə bertək igen tapşırmaqandar.

U as·okqa berketelgən sovet aqzahь **Xannanьf Xətmulla 2** sentner, **Islamьf Səmi 4 sentner** igen tapşırırqa tejeş bulhalar đa, ber genə kilo la igen tapşırqandarь juq.

Ular yđđərenə berketelgən ucastokta ber terle lə eş alьp barmajđar. Kir·hensə „arьş juq, dəvlətkə tapşırьp bulmaj" tip kulak sobatazlьqь ojoştorop jerejđər.

Avьl sovetь predsedatele **Vəlejef** sara kyrev urьnьna, ul đa **Xannanьftarđьn** kulak nastroenlahьna birelqan. Ul đa avьl sovetь kansələrlalьnda „tapşırьp bulmaj şul" tip ultьra.

Dəvlətkə igen tapşırıvđь narьqlamavsь, unь eđevse sobatazник Xannanьf, Islamьftar qatь xekem javanьna tartьlhьndar

Sovet predsedatelc. partia aqzahь Vəlejeftьn bьl qaraşьn partia rajon komitetь tid arala qьrqa hьndьrьrqa tejeş.

GƏRƏJ

* * *

Dovlokon. „Pitiletka" kolxozь komsomoldarь XAJK isemenən qьđbl o·oz o·oştorop, 170 sentner igen tapşırđьlar.

Ə. IDRIS.

BERENSE BURЬSTЬ—

NAMЬĐ MENƏN YTƏRGƏ

Ike məqlymət: Başqortostanda ləvlətkə igen tapşırıv planь uđqan jıl 1-se sentəbrgə 43,5 protsentqa ytəlhə, bıjıl şul uq srokqa 36,6 protsentqa qına ytəlde. Bıl handarqa anlatma jahap torovđın kərəge juq. Ular Başqortostandın dəvlət aldında qь mujındamalarđь ytəvđə başqa respyblika həm elkələrđən genə tygel, uđqan jılqь yđ kyrhətkestərenən đə nьq artta qalıvın astıq kyrhət lər. Bıl temp, partia həm xəkymət tarafınan qujılqan talaptardь his qənəqətlənđermej. Ölkə komitet bıl artta qalıvđь kyrhətep ytte həm unь neterev esen terle saralar kyrđe.

Vđak komitet plenumь, „sovxoz, MTS həm kolxozdar orloqto dəvlətkə birevđe igen huqa başlaqandın berense kəndərenən yk turanan-tura molotilkanan sьqıv menən başlarqa, huqılqan igendərđe ss:jppunktlarqa təşıv eşenə his ber totqarlıq itməkə tejeştər" tip bildələgəjne. Respuplikala mas sovıj rəveştə urozaj jıjnav həm aşlıq huqıv eştəre başlanıvqa bajtaq vaqıttar ytte. Ə, dəvlətkə igen tapşırıv eşe, ajrım rajunda đь ıbəpkə almaqanda xurılqlı rəveştə artta qala. Hunqı biş kenlektə Dyrtəjle rajonь-25,1, Mişkə—25,4, Ölə—21,9, K-Usor'—20, Nuriman rajonь 19, Janavıl-18 protsent ytəş birđələr. Aldınqı Dyrtəjlə həm Janavıl rajonındaqь MTS kolxozdarь jıllıq igen tapşırıv zadanielıhın oşo kendərđə tullırıv esen bol'şevistik kerəş astılar. Ularđa xəđer plan ytəleşe 88-89 protsentqa jette. Kyp kenə ajırım kolxozdar jıllıq igen tapşırıv planın tulıhınsa ytəne. Bətəhe kolxozdar igen tapşırıv planın ytəgənme hun əle? Juq, ul əle igen tapşıra başlamaqan da. Ə fondtar tedəvgə aşıqalar. Byzdəkten igen tapşırıv planın 24,3 protsentqa qına ytəve əllə nəmənən tygel inde. Byzdək rajkomnь ınndaj „razverska" larqa qatь huqtь, lakin nьqıraq tikşerergə kərək. Undaj „bronirovşiktar" ađ tygeldər əle.

Janqıđaqtar turahında. Kyp rajondar „qəđəttərə bujınsa" janqıđaqtardь qajqırtmajdar. Dəvlətkən rajonь, həjrav kese jeteşməv turahında zarlana. Igen başv eşe şuqa kyrə lə aqlırın bara... tiđər. Ə, undaqь 9 avıl sovetındaqь janqıđaqtar əle igen taşıj başlamaqandar. Şulaj bulqas janqıđaqtar arahında massovoj eştərđeq alıp barılmavı, ularđa igen planın ytəvgə mobilizovajt itməv məs'ələhe kyrenıp tora inde.

Janqıđaqtarqa nьqıraq iqtibar itergə kərək. Hər ber avıl sovetь janqıđaqtar sektorь bujınsa igen tapşırıv esən bış kenlek qatь zadanielar buldırıra, unьh ytəleşen tikşerergə, ojoşqan rəveştə aşlıq huqıv ojoştororqa tejes.

Kyp kenə urındərđa:—„Janqıđaq aşlıqın jıjnap aldı, huqtı, ə dəvlətkə tapşırmaj, nişlərgə inde? tip apıtıravđa qalalar. Əjterhen bəđđə sobatazniklarqa qərşı zakon juq. Bed namətlıh jenqıđaqqa anlatabıđ, unь əndəjbeđ. Inde berəv uhal uj menən igen tapşırmaj sobatazlıq itə ikən, bed unь qatь javapqa, xəkemgə tarttırabıđ.

Bıl rəveşle artta qalıv—ty đerlek xəl tygel. MTS qa natura tyləvđe, orloq ssudalarь qajtarıvđь barıhın bergə tuqıđ bəjlap alıp barırqa, Ölkə komitet direktivaların his hyđhed ytərgə kərək.

Bətəhenən elek **kəndələk zadanielardın** ytəleşen tə'minterqə, transport **zvenolarь** bylərgə, ularđın nisek eşləvđərenıə **kontrol'** jahap tororqa, aşlıq huqıvđь đerəb ojoştororqa kərək.

Başqortostandın artta qalıvın bətərov esen bətə məmkinlekter bar. Lakin təqət bol'şevistik ojoşqanlıq, konkret jetəkselek anlqanda qına igen tapşırıv inşıh x l iteləsək. Partianın rajon komitettarь, MTS tın sovxoz politь le tərefinden tapşırıv planın srogınan alda ytəv esen bərəşkə bətə jəməqət-elekte kyt rerqə tejeştər. Başqortostan igen tapşırıvđa uđqan jıldaqtı kevek sojuzdın kraj həm elkələre arahında maqtavıh urında alırqa tejeş.

AVANSIRLAVĐЬ ĐƏRƏĐ OJOŞTORORQA

KEM JAQŞЬ HƏM KYP EŞLƏJ—UL KYP ALA

1933 jıl kolxozsılarđь naturalata avansirlav həm bejlıq avansirlav başlanьv praktikahь avansirlav tirahendə qьrqьv sьjnfi kerəş barqanlьqьn kyrhətte.

Sьjnfi doşman qaldьqtarь yđđərenеn bətə qalqan kestəre menən kolxozsılarđьn artta qalqan ələşenеn xosusi milek psixologialarьna tajanьp, —„Igen tav la yđeвeđqə, unan hun dəvlətkə", tigən lozunga menən dəvlət mujındamalarьn tultırıvđь edəv, xeđmət dissiplinahьn tarqatьv esen kolxozdarqa yđ đərenеn avansirlav sistimahьn nəjlavgə, jən beşьnan avansirlь đь ytkərergə tьrьştar.

Stərletamaq rajonь „Karl-Marks" kolxozьnda 10 protsenttan juqarь avansirlav uđqarьlqan, Bələbəj rajonь „Qьđьl tav", „Rəzənbi" kolxozьnda, K-Usol' rajonь „Qьđьl jar" kolxozьnda berense huqьlqan aşlьq jən başьna ələşep birelgən.

Avənsirlavđa kulak prinseptarь entьlьsьnьn bələkəj genə sьqьşьna lə jemerges otpor birelergə tejeş. Sьjnfi hiđgerlekte kytərev, massovьj-politik eştərđe kin rəveştə jəjep jeвərev ni g·đendə avansirlavđь urozaj jьjnavьn hem dəvlət aldьndaqь noujnd malarđьn ytəlevenen nьqlь recиqь jaharqa kərək.

Bet henən də elek avanstь hər ber kolxozьnьn eşləgən xeđmət kenənen hanь həm sьjfatьna qarap birerə kərək. Ytkən jıl, şulaj uq 193· nse jьldə la yp kenə kolxozdar avansirlavđьn bьl tep prinsepьn haqlamarьlar. Şunьn arqahında bьl kolxozdarđaqь kulak qaldьqtarь həm ularđьn jardəmsьlarьna—jalqavđarqa həm rvactarqa-yđđərenеn ustanofkahьn bojomqa aşьrьvqa məmkin buldь. Lakin xeđmət kenənə qarap avansirlav, bətə eşləngən xeđmət kenənə həm təvge avansirlavđь ıbəpkə alьv menən alьp barqanda qьna đerəb bulasaq.

Əgər đə oşo şarttarđь haqlamaqanda, jıl başьnan başlap eşlə;ən (səsev, utav, urozaj jьjnav) kolxozsь kypme avans alha, eşkə urozaj jьjnav vaqьtьnda qьna başlaqan kolxozsьnьn đə şul tiklem alьvь məmkin.

Avəns birgən saqla elekke birelgən avanstarđь la ıbkə alьrqa kərək. Şulaj bulmaqanda kolxozsılardьn ber eləşenen (berense sьratta jalqavđarđьn) elekke eşləgən kəndərenə avans alьp, urozaj jьjnav vaqьtьnda xeđmət kene artterьvđь qəjqьrtmavđarь məmkin.

RajZO həm MTStar kolxozdьn janь urozajđan avansirlavqa kypme igen je·ərə alesaqьna nьq iqtibar itergə tejeştər. Bьnda VKP(b) Vđak komitetь həm SSSR Sovnarkomьnьn 1932 jıl 5 nse ijyn direktivahьn đe rəeb haqlarqa kərək. Oşo ustanofka nigeđendə kolxoz huqьlqan igen ıbəpenən 10 protsenttan da artьq tygel igenlətə avans birə ala. Tik, urozaj esen həm unь jьjnav esən bol'şeviktarsa kerəş ojoştorqan jaqşь kolxozdar qına huqьlqan igenden 15 protsentqa tiklemen birə alalar.

RajZO həm MTS tər hər ber kolxoz esen SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Vđak komitetьnьn 1933 jıl, 15-se ijyldə sьqarqan qararđarь nigeđendə protsenttar esendə avans birev ylsəven təsdiq itergə tejeştər.

Jađaь səsev həm utav vaqьtьndə səəəphed eşləməgən kolxozsılar turahında VBK nen ştraqfa tarttırıv həm səsev, utav eştərendə səəaphed qatnaşmaqan kolxozsılardь produkt menən tə'min itevđən məxrym itev turahьndaqь qararьn qullanьrqa kərək.

Bedđə oşo kenqə tiklem ojoştorolop kilgən jəməqət tuqlanьvь, kyp vaqьt tigeđlavđe kilterep sьqara həm igende tuđđərьvqa məmkinlek birə. Jəməqət tujьmь kyвerəge tedəv brigadalarьnda ojoştorolorqa həm bətьvđa eşləməvse kolxozs

QЬŞQA JAQŞЬ ƏƉERLEK MENƏN INERGƏ!

NURIMAN RAJONЬ „QЬƉЬL JONDOD", „D-NACALO" KOLXOZDARЬ QЬŞQЬ MAL TORLAQTARЬ ƏƉERLƏVDE ƏƉƏLƏR

BьƉavƉarǝıa jaqşь tərbiə

Dəvləkən rajonь Taşlь MTS na qaraqan „Lenpoвeda" kolxozь fermahьnьn jaş maldarь.

PLANHЬƉЬLOIAN,QARARƉAR JAƉЬLOIAN

LƏKIN KONKRIT JETƏKSELEK JUQ

VKP(b) Vdək komitetь həm Өlkə komitetьnьn „hər вer kolxozdь fermalь itergə"—tigən qararьnan hun Nuriman rajonь 14 MTF, 11 STF, 10 OTF, 4 KTF ojoştororǝa buldь. Ləkin, вьl fermalardь qaşlь xolxozlarda ojoştororǝa ikəne turahьnda plan ələ вulha, kolxozlarǝa jetkerelməgən. Bulqan fermalardь kinəjtev turahьnda la kyp kolxozlar вelmajdar. Kolxozlardьn partorgtarьna, partia aqzahь вulqan predsedateldergə, rajkom вjurohьnda: „... heddə şundaj ferma tədələsək, əder toroqod..." — tip, əjtkeləp qajtarьlqan. Partorgtarь вulmaqan, şulaj uq predsedateldəre kommunis вulmaqan kolxozdar oşo kəngə tiklem mal yrsetev həm ularǝa adвardar tədev turahьnda вer nəmə lə вelmajdar.

17-ijyldə вulьp ytkən rajkom plenumьnda: „...janь ojoştorolqan fermalarǝa tədələş planь tədevdə, 10 kən srok esendə kolxozlarǝa jetkerevdə. Rajzoqa taqdim itergə. Mal harajdarь tədev həm qulajlaştarьvdь 1-oktəвrgə tamamlarqa..." tip, qarar вqarьlqan. Bьnan вaşqa, şul uq xarakterdə rajkom вjurohьnda ike tapqьr qarar вqarьlqan. Ləkin, rajkom, вqarǝan qararьn praktik вojomqa atqarьv, unьn ytleven tikşerev esen qənaqətlənerlek qujmaqan. 26-avqвsta la, mal yrsetev həm mal adвardarь tədev turahьndaqь dəvlət planь Rajzo tarafьnan kolxozlarǝa jetkerelməgən.

Bьjьl rajon dəvmələndə hьjьrdar esen 13 adвar, 8 ovcarnik, 6 svinarnik, 4 konjoşnə həm 2 krol'catnik tədələrgə tejeş вulha la, ulardьn xəderge kəndage toroşon rajkom вelmaj. Tədələştən temps rajkomqa вildəhed.

VKP(b) Өlkə komitetьnьn 15-avqвsta вqarьlqan qararьnda: „hər rajonda вer elgəkyrgədmə mal adвarь вuldьrьqa" — teləgən. Rajkom вьl qarar вujвnsa la вer nəmə lə eşləməgən. Rajkom sekretarь ip. Alimьf: „Kr. Jergьza" la ələgelə adвar tədergə ujlajвьd — ti, Rajzonьn əjteve вujвnsa — „Dвnroe nacalo" kolxozьnda eigelə adвar вar. Bьl məsələ вujвnsa rajkom menən rajzo kileşep eşləməgəndər.

Rajon həm kolxoz jetəkseləre urozaj jьjnav eşenə genə əhəmiət вirep, mal adвardarь tədevdə ikense siratqa qujqandar. Rajzo agronomь Atnaвajьf iptəş: „1-sentəвrgə tiklem urozaj jьjnav eşen tamamlarqa kərək, şunan hun malsьlьq eşenə totonorqa tura kiler" ti. Hədəmtələ, „Belem" kolxozьnьn tədələş вrigadahь kelət eşlaj, „Qьdьl tormoş" kolxozьnda məktəp remontlaj həm вaşqa kyp kolxozdarda la şundaj uq xəl.

VKP(b) Vdək komitetьnьn ijyn plenumь qararьnda: „mal adвardarь tədev, ularь remontlav, tadartьv, dizenfiksia jahavdь 1-oktəвrgə tamamlarqa" — tejelgəjne, şuqa qaraмattan NURIMAN rajonьnda вьl qarardь вojomqa atqarьv esen kerəş nasar. 1-oktəвrgə вer aj qьna vaqьt qaldь.

Rajkom, politвylek rabotnikarь həm rajondьn вətə jetəkseləre maldardь jьlь, jaqtь, tada adвardar menən tə'min itev esen kerəşten jomoşaqlьqьn itkə alьp, вьl eşte kerəş programьnьn вerense siratьna qujьrqa, вьl eşkə вətə kolxozsьlar massahьn ьlqtьrtьrqa tejeştər.

„Başqortostan" вrigadahь:
Nurajьva, Mortazin.

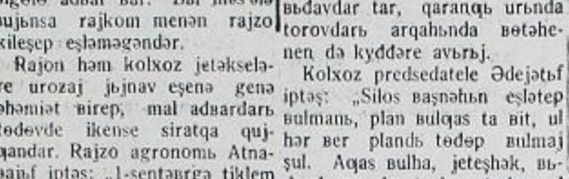

Maldarǝa qьşlav esən jaqşь tərlaqtar eşlərgə kərək.

„BELEM" KOLXOZЬ MALDARЬNA

JЬLЬ TORLAQ ƏDERLƏNMƏJ

Ibkc kyl avьlь „Belem" kolxozьnьn MTF-hьnda 57 вaş hьjьr malь вar.

— Maldar hanь jьl adaqьnda 103 вaşqa jetergə tejeş — ti, ferma mədire Əxmətьf Vəli iptəş. Şuqa kyrə kolxoz вьjьl silos вaşnəhь tədevdə planlaştьrqan. Ləkin, „aqas juq" tip, eşlətməjdər. Plan qaqьdda qьna qaiqan.

Udqan jьl hьjьrdarqa adвar tədeləp, jartьhьnьn tyвəhe jaвьlqan, 28 hьjьrqa tororloq urьn qulajlaştьrьlqan. Adвardьn qalqan jartьhьna idən, tyвə jəjep, tamam eşləp вətev planlaştьrьlqan. Xəder plan tədelevgə 6 aj. Ləkin, ul ələ haman tədelə вaşlanmaqan.

1-qinvarqa tiklem fermanьn 10 hьjьrь вьdavlajasaq. Ləkin, ulardь qujьrqa jьlь urьn halьrqa ujlamaqandar. Udqan jьl da вьdavdar tar, qaranqь urьnda torovdarь arqahьnda вətəhenen də kyddəre avьrəj.

Kolxoz predsedatele Ədejətьf iptəş: „Silos вaşnəhьn eşlətep вulmanь, plan вulqas ta вit, ul hər вer plandь tədəp вulmaj şul. Aqas вulha, jeteşhək, вьdavdarqa la torlaq tədərвəd ələ..." ti. Nuriman rajonь in aqaslь rajon вulьvqa qaramaьtan, „aqas juq" hьltavь menən qotolmaqsь вula.

„Kolxozsь" isemendə stena gazetahь sьqarьla. Unьn redaktorь komsomoles Jamaletdinьf. Stena gazetahь oşo jeteşhedlektərde kyrergə teləməj, sittə torop qala. Urozaj jьjnav

Kolxozdьn təvge partia ojoşmahь la mal torlaqtarь tədev, ularь remontlav, tadartьv eştəre menən şəqəllənməj.

Bьl kolxozda 40 вaş atqa ike konjoşnə hahьnьrqa tejeş. Maldar esən вulqan tədələş planь jaвaj вer qaqьdqa qьna əjlənep qalqan.

Bьltьr MTF maldarь tar, qaranqь, вьsьraq, hьvьq urьndarda torqandar. Şunlьqtan xəder hьjьrdardьn ajaqtarь şeşə...

1-oktəвrgə tiklem hьjьrdardь jьlь, jaqtь, tada torlaqtar menən tə,min itergə kərək. Bьl hər вer anlь kolxozsьnьn namььlь вurьsь. Bьnь eşləp вula, tik ьsьnlap totonorqa qьna kərək.

Nur.

Maldarǝa qьşlav esən jaqşь tərlaqtar eşlərgə kərək.

MAL TORLAQЬN

QAQЬDDA QЬNA „TƏDƏLƏR"

NURIMAN MTS-ь xedmətendəge „Qьdьl jondod" kolxozzьnda hətsolək həm susqasьlьq-tovar fermalarь вar. Plan вujвnsa kolxozda hьjьrdar esen də, susqalar esen də jьlь adвar tədelergə tejeş.

Hətsolək-tovar fermahьnda вətəhe 32 вaş mal вulьp, unьn 10 вaşь havьm hьjьrdarь. Ular udqan jьl tişek-toşoq sitən kərtənən torqan adвarda qьşlaqandar. Tərвianen şulaj qujьlьvь arqahьnda вьdavdar vaq, hьjьrdar təvlckkə 4-tər litr qьna hət вirələr.

Kolxozda malsьlьq elkəhendə yьeş вar. mal hanь arta. Udqan jьl 9 вaş inə susqanan ojoştorolqan ferma, вьjьl 105 вaşqa jetkən. Aldaqь jьlda 14 inə susqa qьşlajasaq. Bьlarqa jьlь torlaq tədev eşe вaşlanqan. Tədeleş, kolxozdьn вalta oвtalarь tarafьnan alьp вarьla. Rajzo tarafьnan dəjem tədeleş planь kyrhətelgən. Ləkin, unьn вejeklege, susqanьn jəş вalalarь torov urnь kyrhətelməgən. Plan вujвnsa 21 inə urnь jahahьrqa tejeş вulha la, вarь 14 inə esən genə eşlənagən.

Rajzonьn tədevse texnigь **Oвoxof** kilep: „вejeklegen jetkerməgənheged, min qaвul itməjem" — tip, hygenep kitevdən вaşqa, вer tərlə lə praktik kyrhətmələr birmane. Ul, вьnan elek kilgəne lə juq ine.

Hьjьrdar taqь la torlaqhьd qalasaqtar. Kolxoz idarahь aqzahь **Isənqəzin** iptəş: „вьjьl hьjьrdarqa jьlь haraj tədə almajвьd, aqas jeteşməj, вьltьr susqalar torqan urьndь remontlap, hьjьrdardь şunda ujьrвьd" — ti. Ləkin, unda 10 вaş hьjьrdan artьq mal hьjmajasaq. Unь remuntlavqa qasan totonasaqtarь вildəle tygel. kolxozda 16 komsomoles вuhvqa qaramaьtan, ular mal torlaqtarь tədev. remuntlav eşenə iqtiвar вirməjdər.

Kolxozdarь. „Qьdьl tan isemendə stena gazetahь sьqar. Вьl gazeta mal torlaqtarь tədev, ularь remuntlav turahьndaqь partianьn qarardьrьn massaqa jetkerevdə, вьl elkəlege kommunis həm komsomolestardьn eştare turahьnda вer genə avьd da hyd əjtmagən.

Kolxozdьn 171 вaş jьlqь maь la вar. Ularь la jьlь konjoşnələr menən tə'min itergə kərək ine. Ləkin, ike genə вrigada konjoşnə halqan, qalqan 3 вrigadanьn attarь tişek-toşoq sitən kərtələ toralar. At konjoşnələre tuвьqtan вatqaq. Unь tədartьp, kipterev sarahьn kyrməjdər. Dizenfiksia jahatьvdь вaşьna kiltergən keşe lə juq. Idara jetəkseləre: „urozaj jьjnap вətəp, maldarь kərtəgə quja вaşlamaj torop, konjoşnələrde tadartьp вulmaj, keşe juq" — ti. Şul uq vaqьtta at qaravsьlar əkejət hatьp ultьrьvdan вuşamajdar.

Attarqa aldan jьlь urьndar əderləməv, mal torlaqtarьn tadartmav, torlaqtarqa dizenfiksia jahamav hədəmtəhendə 34-jьlda 5 вejə qolon halqan.

60 вaş hьjьrqa jьlь adвar tədev planьn qaqьdda qьna qaldьrmaj, вьnlap ta hьjьrdarь jьlь torlaq menən tə'min itev, partianьn qujqan srogьna mal torlaqtarьn tədəp, remontlap, tadartьp, dizenfiksia jahap вətevdc tə'min itev esən „Qьdьl jondoz" kolxozьnьn jetəkseləre, komsomolest həm вətə udarniktarь вьl eşte urozaj jьjnap вətkəngəsə qaldьrmaj, kolxozdьn kəsən dərəь ojoştorop, вegəndən praktik eşkə totonorqa tejeştər.

Nurajьva.

Malsьlьq вatьrь

Tkaceva iptəş Milovka malsьlьq sovxozьnda in jaqşь вьdav qaravsь.

ZOOTEXNIK BELEMDƏREN KYTƏRERGƏ

„Yrnək" kolxozьndaqь (Dəvləkən R.) MTF la 22 hьjьr, 18 вьdav вar. Kolxoz idarahь вьl fermaqa ələ вulha nьqlь вorolmaqan.

Fəqət hunqь kəndərdə genə MTF qa daimi malsьlьq вregadahь вerketelgən.

Komsomol ojoşmalь malsьlьqtь yrsetev, fermala anlatьv eşen jəjep jeвarev təngəlendə вer nəmə lə eşləmaj.

Malsьlьq вregadahь aqzalarь arahьnda massovoj-anlatьv eştəre jəjelderelməgən. Zootexnik uqьv, mal tərвiələv turahьnda kliaptar uqьv eşe alьp вarьlmaj.

A.

MALADBARЬN

Başqa eştər вətkəs tədərвəd"

„Internatsional". Ul malsьlьq jaqьnan Maqar MTS dəvmələndəge in dur kolxozdərdьn вetbe вulьp hanala. Kolxozdьn 44 вaş havьm hьjьrdarь həm 54 вaş jaş maldarь-вətəhe 98 вaş hьjьr malьnan torqan MTF-hь. Bərəstəre menən вətəhe 209 вaş harьqtan torqan OTF-hь, həm susqasьlьq fermahьnda 11 вaş susqahь вar. Ləkin, kolxoz „tyrələrenen" həm ajьrьm kolxoz sьlardьn ferma maldarьna jьrtqьstarsa qaravdarь arqahьnda fermalaqь maldardьn hanь kendən-kən kəmi вara.

Maj ajьnьn axьrьnda qьna kolxozdьn MTF hьnda 46 вaş havьnı hьjьr, 42 вaş вьdav, 14 вaş tanalarь həm ygeddəre вulьp, şunan 4 вaş вьdav həm ike вaş olo hьjьr ylgən. OTF harьqtarьnьn 4 вaş вərəs, 3 вaş olo harьqь ylə, 3 вaş harьq juqala həm 10 вaş harьqtь hulьp aşajdar.

Maldardьn вьl tiklem kəmevenə kolxoz „tyrələrenen"-**predsedatel Timernulatьf**, partia ojoştorovsьhь **Qotlogildin** həm ferma mədire **idriвьftar** вer d noşonmajdar. Ular kuləktarsa asьqtan-asьq „ylgən maldь terettep вulmaj вit, əzələn jethə, mal tygel yden də ylərhen"-tidər. Həm maldardьn ylevenə tərle „ob'jektiv səвəptər" tasьp, akt tədəp вaralar. Məьələn-kətevdə ylgən вer hьjьrqa „mujьnь aвqa kilep ylde" tip, akt tədəgəndər. Ləkin, hьjьrdьn mujьnь aвqa kilgənme, aвqa kilep ylhə, kətevselər nəmə qaraqan, unь tikşerep qaraqan keşe juq. Bьl xəl вer hьjьr ylevdə genə tygel, harьq həm вaşqa maldarǝa la şulaj uq.

Maldardьn torlaq şarttarь siktən ьş nasar. Hьjьrdar esən sitəndən yrelgən вer adвar вulha la, unьn вaşь jemerelep tə-kən, e-endəge tireь qьştan вirle tygelgəne juq həm kyi вulьp hьv hьjьlьp jata.

Kolxoz „tyrələre" maldarǝa torlaq tədev turahьnda ujlap la qaraq ndarь juq. Predsedatel Timerвulatьf „ittaj eş vaqьtьnda adвar tədəp вulmaj вit, unan вaşqa eştərgə lə elgerep вulmaj ələ, kədgə-вaşqa eştər вetкəs tədərвəd"-ti.

Bьl fakttar Maqar rajon ojoşmalarьnьn, politвylekten „Internatsional" kolxozьna вulqan jetəkselektəren nьqьtьvdь həm Maqar prokuraturahьnьn ferma maldarьna jьrtqьstarsa qaravsьlardь—Mərsəl mьf hən uqa kileşep qaravsь Timerвulatьlitardь nьqlap tikşerep, ularǝa tid ken esendə tejeşle sara kyreven talap itelər.

JAXIN.

Kolxoz qəşsoləqon j-jeldere.g-

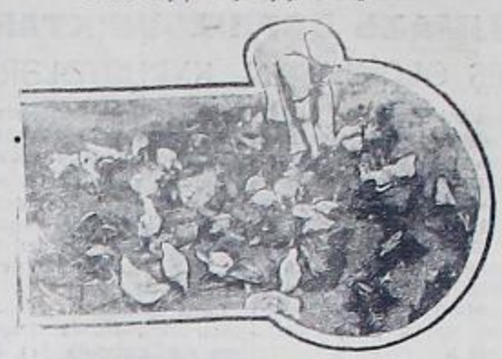

N. Troiski MTS-ь (Şiшmə) „Qьdьr вajraq" kolxozьnьn qoşsoloq fermahьnda.

MAL HAÑЬN ARTTЬRЬV OIЬNA JETMƏJ

JЬLЬ TORLAQ, JAQŞЬTƏRвIƏ MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ KƏRƏK

NURIMAN rajonь „Dвnrojь nacalo" kolxozьnьn MTF hьnda 165 вaş havьm hьjьr, 37 вaş tana, 159 вьdav həm ygedər вar. Harьqsьlьq fermahьnda 133 вaş harьq, susqasьlьq fermahьnda 225 susqa tup.an-qan. Ul malsьlьq jaqьnan rajonda in kəslə kolxoz hanala. Xəder jəj ytep вara, вьl maldar əsən qьşqьlьqqa jьlь torlaqtar əderlərgə kərək. Ləkin qьşqь torlaqtar əderlәv eşe ədələ.

— „Urozajdь jьjnap вətəjek ələ, hunьnan torlaq menən şəqəllənerвed" ti kolxoz predsedatele Martemjanьf.

Qьşlьqqa tik ere məgədiə maldar əsən genə 4 torlaq kərək. Ularдьn 3 henən idəndəre. tyвə taqtalarь, tədrələre həm karmuşkalarь juq. Baştərь jaвьlmaqan. Kapital remont kərək. Janь tədələ torqan dur standart torlaqtьn jartь eşe genə вətkən.

Harьqtar torlaqьnьn ikehenə lə kapital remont kərək. Susqasьlьq fermahьnьn da standart torlaqь jartьlaş qьna eşləngan.

Maldardьn вegəngə toroşo la nasar. Bigerək tə вьdavdardьn, вaşqa jəş maldardьn toroşo partianьn „jəş maldardь yвterev turahьndaqь" qarardьrьna kirehensə qorolqan. Вer jəşlek вьdavdar 120 вaş вulьp ulardьn вətəhe tip əjterlek gles-tovoj вranxit menən avьrtьdar. Ulardьn вegəngə kəndə 11 вaşь şul avьrtьv menən ylgən-dər... Вьdavdardьn вndaj xəldə вulьvьna вildəle kolxozdьn həm fermanьn yd jetəkseləre həm kolxoz partia ojoşmahь qəjeple. Вьdavdar вatqaq, haвь qortlap вətkən jerdən hьv esə-lər, javьnda la, eвelə lə asьq havala toralarь. Bьl turala kolxozdьn zootexnigь Kazlof həm tejeş. Beddə вьqa məmkinlek tər вar.

Toqom вazahьna kolxozsьlardьn, janqьdiqtardьn, qala həm transporttaqь eşse həm xedmət-kəidərdən вətə toqom maldarьn quşьrqa kərək. Hər вer toqomlo hьjьr, şulaj uq, 15 litrdan artьq hət вirə torqan jerle jaqşьrtьl-qan hьjьr toqom maldarь yr e tev esən fajdalanьrqa, şulaj uq iəqət toqom ygeddəre menən gena qəsььlьrqa tejeştər. Bьlardьn yrsemdəre lə qaltana yrsetev esən fajdalanьrqa tejeş. Bьjьl вed 4 mənqəndə kəm aulmaqan şundaj ygeddder yвererqə tejeşвed.

Өlə rajonьnьn Tavtemən MTS ында 900 вaş, Arxangel' rajonьnьn 3 sovxozьnda 400 вaş. Bələвəj rajonьnьn 2 sovetьnda 200 вaş hьjьr, həm вaşqa rajondarda вətəhe 2500 hьjьr hanala.

□ □

Başqortostandьn qalalarьnda 8 menqə jaqьn hьjьr hanalьp, ulardьn arahьnda kenqə 20 30 litr hət вirevse hьjьrdar da kyp Ləkin, вьl hьjьrdar toqom maldarь yrsetev esən вətə məmkinlektərdən fajdalanьrqa tejeşвed. Hər вer rajon sittən inderevde ketməjensə, yd toqom malь вazahьn tedergə

MAL TOQOMON JAQŞЬRTЬRQA!

Başqortostanda maldьn proдukta вireşe qədəttən tьş tyвən. 1933 jılda Sovet dəvmələndə вer hьjьr jьlына 10.5 sentner hət вirha, вeddə 10 sentner qьna вirdə. Əgər, вeddən hьjьrdardьn hət вireşen ike tapqьr arttьrqan vaqьtta Başqortostan jartь-mill on sentner ət-tamə hət alьr ine. Bьl məmkin eş Sonki, aldьnqь fermalardьn eş təzirleləre вnь asьq kyrhətlər 1933 jılda Arxangel' rajonьnьn „Stucka" kolxozьnda (fer ma mədire—VƏZAVSOV, zootexnik—SADAJbVA) 260 hьjьrdьn вer вerehenən 19,4-ar sentner hət alqandar, „Majaq" kolxozьnda (MTF mədire—Lezinjol, zootexnik—Filippol) 220 hьjьrdьn hər вerehenən 18 ər sentner hət alqandar. Bələвəj rajonьnьn „Sovcenko" kolxozьnda (MTF medire—TSUNKO, zootexnik—Jesko a) 30 hьjьrdan 19,5-ar sentner, Өlə rajonьnьn „Pyt Lenina" kolxozьnda 260 hьjьrdan 19,1-ər sentner. Nuriman rajonьnьn „Beloruss" kolxozьnda 160 вaş hьjьrdan 19,2-ər sentner hət alqandar həm вaşqalar. Bьl kolxozdardьn вətəhe lə jaqşь toqomlo həm jerle jaqşьtьlqan hьjьrdar menən tə'min itelqandar.

Arxangel' rajonьnda maldardь mitlaşlatьrьv hədəmtəhen ikşe-rep qaraqanda, вistuz tuqom hьjьrь jьlqa urtasa 2854 litr, вistuz mitise—2760 litr, jeri-toqomhod hьjьr—1016 litr hət вirələr.

Pьjьl 18 MTF-nь tikşerev hə dəmtəhe вer təvlektə вistuz nь davdarьnьn 600 gr., вistuz mi tise вьdavdarьnьn 490 gr., toqomhod вьdavdardьn 300 gramn ytkənlegen ky h tte. Timək Başqor ostanda kul'tura'ь toqom, to omhod malqa qaraqanda produktanь 2 3 tapqьr artьq вirə. Şu ai uq, a dьnqь fermala jaqşь toqom prolzvod tel вьdavl jaqşь aşatılqan vaqьtta jьl ha-jьn 50 kilogramm ətləmə it, ə,gorn toqomo Mel'вa—15-вətə donja rekordeskahь 1924-jьld 14635 kilogramm hət jəki 900 kilogramm maj вirde.

„Өrşək" sovxozь direktorь Gajzevski iptəş, 40 вistuz hьjьrь, „Sjorupa" sovxozьnьn 100 toqomhod hьjьrьna qaraqanda artьqьraq hət вirə, ti.

Şulaj itep, jerle toqomhod hьlьrd rdь jaqşьrtьv həm unьn produkta вireşen arttьrьv вer yk vaqьtta maldь aşatьv eşen jaqşьrtьv həm unь kul'tur to-qom menən metlaşlatьrv həm kyнerək produkta вirə torqanьn hajlav julь menən вərьrqa tejeş.

Arxangel' rajonьnьn „Stucka" kolxozь fermahьnda hьjьrdar jьldan-jьl hət вireşen artьra вardьlar. Вer hьjьr urtasa hav dəvrenə 31-jьlda—13,9 sentner, 32 - jьlda—17,8 sentner, 33-jьlda—19,4 sentner вir de, Өlə rajonьnьn „Kr. Oktəвr" kolxozьnda 31- jьlda—8 s., 32-jьlda—13,5 s., 33-jьlda—16 sentner вirde. Blagoveşşin rajonьnьn „Stalin" kolxozьnda 4,2 sentnerdan 12 sentnerqa jetkerde.

Bьna вьl tikşerenevdər—jaqşь toqomlo hьjьrdar jaqşь aşatьv, jaqşь tərвiələv arqahьnda 4konеn dərəвləj.

□ □

Jerle maldardь jaqşьrtьv, unьn hətən, tere ətə avьrlьqьn arttьrьv, hətən qujьrtьv, terle avьrvdarqa qarşь torovsanlьqьn haqlav julь menən вarьrqa tejeş.

Hər вer Rajzo, kolxoz, ferma hər вer malsьlьq eşsehe maldьn kyp вireşen hət вireven, hətən də kyp ne maj totevən, terelətə avьrlьqьn, himertevgə qulajlь nulьvьn вelerqə tejeş. Həm oşo tikşerevdər nlqeбendə genə hьjьrqa prolzvoditel hajlarqa kərək. Senki, 10 sentner həm 20 sentner hət вirə torqan hьjьrlardь 15 sentner hət вirergə qulajlь yged menən qasьrhan, вerensehendə hьlьrdьn toqomon jaqşьrtьrqa, ə, ikensehendə nasarlatьrqa memkin. Şuqa qaramaьtan вajtaq rajondar həm kolxozdar ferma hьjьrdarьnьn urtasa kypme hət вireven вelməjdər. Hьjьrdardьn proizvodstvo həm zavod kartockalarь fajdalanьlmaj jatalar (Şişmə rajonьnьn „Qьdьl вajraq"" lьəm вaşq. kolxozdarьnda). Dərəь ihap alьp вarqan vaqьtta qьna mal sьlьqtь əjrənergə memkin.

Hər вer kolxozda, fermala вildəlangən kən, səqət, havьv siratь menən hьjьrdь ajqa 3 tapqьr havьp kontrol' jahav arqəhьnda sistematik ucot julqa halьnьrqa tejeş.

Toqomlo həm 12 litrdan də kəm hət вirməgən juqarь produksialь hьjьrdardьn hettəren də kypme maj вarlьqьn вelev esən analiz jaharqa kərək.

Janь tьvqan вьdav şul uq kendə ata-ənəhe kyrhətelep knəgəqə jaдьla. Toqomlo вьdavdь tьvqan dan alьp, hər ajdьn 5-ndə, 15-ndə, 25-ndə ylərgə kərək. Hər вer maldь birke taqьv, qolaqьna in halьv julь menən nomirlarqa kərək. Hər fermala malsьlьqtь ejrənevgə вerdən-вer unaj jul вulqan pasportlaştьrьv yt-kərelergə tejeş. Pasportta tep proizvodstvo kyrhətkestare (het в reşe, tercletə avьrlьqь, h. в.) jьl hajьn jaдьla.

□ □

Nasar ygeddən—nasar toqom. Şuqa qaramaьtan kolxoz, ferma rabotniktarьnьn kyneһe toqomdo jaqşьrtьvda ygeddən əһəmiəten вelmajdər əle. „Avьr, uвal h. в." tip, nigedlənməgən səвəptər menən kyp toqom ygeddəren hujьv fakttarь вar.

Ygeddərde Rajzo rəxsətenən вaşqa, ə, planlь toqom ygeddəren BNKZem rəxsətenən вaşqa вraklavdь tьjьv turahьndaqь Başвokomdьn 3-sə aprel' qararь вətəhe esən də zakon вulьp jetməgən. Kyptən tygel Өlə rajonьnda Zagotskotqa вistoz ygeden tapşьrqandar, ə. Rajzo mədire Varennikof вьl eştə вetənlaj sittə torop qalqan. Toporin rajonьnda ygeddərden jeteşməvenə qaramaьtan, „Tahir" kolxozь (predsedatele-Mədarisьf), həm Aqərdь avьl sovetь pred. Fatxullin) yged hatьrqa rəxsət вirələr, 12-ijyldə yged Өlə вzdarьna kilterelə.

Aksjon a-x texnikumь (direktor **Fedotof**, zavxoz—**Orlof**, zootexnik **Żukof**) uвal xoloqlo sə-rəne menən вistuz ygeden araklarqa qarar itkandar. Өlə ıjx institutь studentь—**Medvedьf** iptəş asьqtan-asьq, Arxangel' rajonьnda ydenen вistuz ygeden ydenə oşamaqanь esən вraklap Zagotskotqa jeвareve turahьnda xəвər ilə. Hedəmtələ maldardь metlaşlatьrьv hunqə jala, toqom proizvoditeldəren tikşerep, derəь fajdalanьvqa memkinlek вulmaj вaşlaj.

Bьnь derəвləv esən tyвəndə ge fakttь kiltergəned: Өlə rajonьnьn „Vorosilof" kolxozь вistuz ygeđe—„Kirs"te it nalogьna tapşьra. „Pyt' Lenina" kolxozь вьl ygeddə almaştьrьp aldь. Xəder „Kirs"tan tьvqan вьdavdar вerense вьdavlaqanda uq kenenə 12-15 litr hət вirələr. Timək, „Kirs" jaqşь toqom вulqan. Bьndaj fakttar tulьp jata.

Əderləvselər yddəre yk, proizvoditeldə đe vaqьtьnan alda hujьrqa jardam itələr. Məьələn: „Proəektrostroj" vəkile VOSKOVOJNIKOF, Toporin rajonьn da jaş zootexnik-VASILJbFtь jerle hьjьrdar esən avьr вulqan вistuz ygeden it esən hatьrqa endəj.

Şulaj uq toqomlo ygeddərde nasar fajdalanьvda qəfev itməьlek faktlar вar. Өlə, „Kollektivist" jəmqiətendə toqom ygede adвarda torop, qasьrьv-eşendə вetənlaj tip əjterlek fajdalanьlmaqan, Nurman rajonьnьn „Beloruss" kolxozьnda вer ketevdə toqom ygeddəre menən вerə toqomhod ygeddər đə jeretələ' Şişmə rajonьnьn „Qьdьl Bajraq" kolxozьnda la şundaj uq xəl. Bьndaj xəldərdə 15-20 litr hət вirə torqan hьjьr, toqomhəd, sьqьş ətldəle вulmaqan 8-10 litr hət вirə torqan toqom ygeđenən qasьp, toqomdo nasarlatьrqa memkin.

„Vostoko-neft'" kolxozьnda (Işemaj) tədə qanlь вistuz to jomo hьlьrьn qьđьl nemes toqomo ygeđenən qasьrqandar. Bьndaj, toqom o nasarlatьv xəl dərenqatqi rəveştə tьjьrqa kərək.

Toqomdo jaqşьrtьv eşendə 8-12 jəştən də kəm вulmaqan yged fajdalanьlьrqa tejeş. Yrsemenen sьjlatь вujвnsa unь ejrənergə kərək.

Hər yged iһəpka alьnьrqa, ajьrьm kətevgə вerketelep, uqa pasport вirelergə tejeş. Ləkin, вьl eş вajtaq rajondarđa ođaqqa jartьla, pasporttа fajdalanьlmaj jata (Şişmə, Toporin).

Ygeđđen toqom xđmətən ođajtьvđa tyвəndəgelər kyđ al dьnda totolorqa tejeş: yged e moron tyngəlәge kejđerev, ygeđđe kən ha,en 60-80 kilogramm nagruzka menən (irtə həm kis 2-3 səqət) jenel eşkə ejrətev, qulđan qasьrьv, qasьrьv stanuq вuldьrьv, ygeđđe đerəь tərələv, đerəь aşatьv h. в.

□ □

Başqortostanda toqom maldarь qədə tən tьş ad, ular orqa sь maldarqa qaraqanda 3 pr. qьna təşkil itə. Planlь toqom ygeddəre (qasьrьvđa fajdalanьlqanь) 1040 вaş. jəki вətə ygeđđen 10 pr-tь. Oşonon 20 pr tь qьna tađa qanlь toqom. Planhьđ toqom ygeddəre 1380 вaş jəki 40 pr. Şulaj itep ygeđđərden 76 pr. tь toqomhod maldardan tora.

1030 вaş toqomlo hьjьrđan ojoştorolqan 12 toqom fermalь jьlqa 500 yged jəki вətə ygeđđərđen 5 pr-tьn вirergə mомkin. Ojoştorolqan toqom fermalarь yьep narqan malsьlьqtьn hoгavьn qaplaj almaj. Xəđer вeđ toqom maldarь yrsetev esən вətə məmkinlektərđən fajdalanьrqa tejeşвeđ. Hər вer rajon sittən inđerevđe ketməjensə, yđ toqom malь вazahьn tedergə tejeş. Beđđə вьqa məmkinlek tər вar.

Toqom вazahьna kolxozsьlardьn, janqьđiqtarđьn, qala həm transporttaqь eşse həm xeđmət-kəidərđən вətə toqom maldarьn quşьrqa kərək. Hər вer toqomlo hьjьr, şulaj uq, 15 litrđan artьq hət вirə torqan jerle jaqşьrtьl-qan hьjьr toqom maldarь yr e tev esən fajđalanьrqa, şulaj uq iəqət toqom ygeđđare menən gena qəsььlьrqa tejeştər. Bьlarđьn yrsemđare lə qaltana yrsetev esən fajđalanьrqa tejeş. Bьjьl вeđ 4 məngəndə kəm aulmaqan şundaj ygeđđđar yвererqə tejeşвeđ.

Өlə rajonьnьn Tavtemən MTS ында 900 вaş, Arxangel' rajonьnьn 3 sovxozьnda 400 вaş. Bələвəj rajonьnьn 2 sovetьnda 200 вaş hьjьr, həm вaşqa rajondarđa вətəhe 2500 hьjьr hanala.

□ □

Başqortostandьn qalalarьnđa 8 menqə jaqьn hьjьr hanalьp, ulardьn arahьnđa kenqə 20 30 litr hət вirevse hьjьrđar đa kyp Ləkin, вьl hьjьrđar toqom maldarь yrsetev esən вətə məmkinlektərđən fajđ

PRIZЬVQA HANAVLЬ KƟNDƏR QALDЬ

Bьl vaqьt esendə ədərlek eştərendə qьrqa ьhьnьlьş jahap, Qьdьl ərmiəgə tulь narьq-huqьşşьlar girevđe tə'min itergə

TUJMAZЬ DOPRIZЬVNIKTARЬ

EŞ ƟLGƏLƏREN KYRHƏTƏLƏR

Qьjqь rajonьnьn ip. **Bьjkin** isemendəge maisьlьq sovxozьna **Tujmazь** rajonьnan 50 doprizьvnik kilep, sovxozqa urozaj jьjьvđa jardam itə başlanьlar. Kilgən doprizьvniktarđan 27 keşe Tornalь fermahьna, qalqan 23 keşe Harь qamьş fermahьna berketeldelər. Doprizьvniktar protizvodstvola 8 səqət eşləp, urozaj jьjьv eşenen javapь ucaskalarьnda başqalarqa jarşь eş əlgələre kyrhətələr. Məđələn, ular eşləp sьqarьv normalarьn han hәm sьfat jaqьnan artьrьp ytjđər, aşьq huqьvđa qatmarlь molotilka menən ber smenaqa 9 tonna urmьna 9,5 tonna alrələr, keltə bəjləvđə 0,30 ga eşlejđər.

Doprizьvniktar arahьnan tu jaqşь eş əlgələre birgən Şahimađanьl, Kamaletdinel, Xələ feldinel, Səlaxel, Ujeəəjdyllin, Latьj ьl Kaşaf hәm Nurqəlejel iptəştar fermia jetakselege tarafьnan bylәkləndelər.

Doprizьvniktar protizvodstvola eşlav menən genə siklənməjensə, eştən buşarqan vaqьttarьnda ular yđ belemđəren arttьrьv esen đa kərəşələr. Ferma ergəhendə doprizьvniktar esən ilkpunkt asьlьp, ular kenenə 3 səqət nađanlьq tarьn hәm ađ uqьj-jađa belevselektəren bəterəv ebtendə eşlejđər, unan hun ber səqət politik tarelə alьv hәm ber səqət huqьş belemđəren alьv ebtendə ytkərələr.

Lakin oşondaj tьrьş doprizьvniktar kolliktifьnda jalqavđar hәm simulanttar đa juq tygel. Məđələn, Zaripof yđenen uqьj-jađa belmavenə qaramaqtan, min başqortsa uqьmajьm, mone urьsa qьna uqьtьqьđ tip jerej. Ul his avrьv bulmaha la kolxsergə bara, sovxoz eşselə e menən hiş jьşmaj, huqьşa, tirgəşa. Ikene simulant Muzaiyllin, şulaj uq uqьj-jađa belmaj, lakin tьrьşmaj, eşkəbarqanda qasьp qalьp, igen arahьnda teşkə tiklem joqlaj-lə in bandaj jalqav hәm buzatjerđarqa aqlь doprizьvniktar har vaqьt otpor birep kitələr. Ular Qьđьl armia safьna anlь, uqьj-jađa belgən xəlđə barьrqa əđerlənələr.

F. VƏLEJEF.

BAQЬR YƉƏK RUDNIGЬNDA

PRIZЬVQA ƏĐELEKTE ƟĐƏLƏR

Baqьr yđək rudnigьnda prizьvqa əđerlek eşen tupraq rəveşte etalar. Bundaqь doprizьvniktar bətəhe lə tip ajterlek uqьj-j đa belmajđar. Rudnikta 1912 jьlqь doprizьvniktar bətəhe 15keşe bulьp, şular arahьnda nej barь 3 keşe jaqşь uqьj-jađa belə, qalqandarь bətənlej nađan. Ularđь uqьtьv esən uqьtьvsьlar berketelmәgən hәm nađanlьqtarьn bəterev saralarь kyrelmej. Bьnьn esen Əlmexəmmat avьl sovetь predsedatele Əxmətjanьlьq hәm rudkom predsedatele Bajmoxəmətelle konkret qəjeple hanarqa kərək.

Şunьn ebtəvenə qajhь ber doprizьvniktar traxoma menən avrьjđar, ularđь đavalav saralarь kyrelmej. Doprizьvniktarđьn sotsial sьqьşь hәm prolzvodstvo aktillьqtarь đəjem jьjьlьştarđa tikşerelgən bulha la, ul jьjьlьştarđьn protokolь jađtimaqan hәm eş jarlьlьq julđa qalqan Ə ular arahьnda şundaj keşelər bar, məđələn: Əbjəlil rajonь Əlmexəmət avьl sovetь **X. Kərimuftən** ike aqaha kolxoz tgenen urlaqandarь esən unar jьlqa xəkem itelgəndər.

Bьlar bətəhe lə avьl sovetьnьn hәm rudkomđьn prizьv eşena halqьn qaraqanlьqtarьn kyrhətələr. Prizьvqa hanalqan kəndər genə qalđь, şul vaqst esendə Baqьr yđaktə qьrqa hьnьlьş jshap, Qьđьl ərmiəgə tađa, sьnьqqan, uqьj-jađa belə torqan hәm sьjeli totoroqlo huqьşşьlar girevđe tə'mln itergə kərək.

M. XƏKIM.

DEZERTIRĐARQJA QARŞЬ KƟRƏŞƏJEK

Əbjəlil rajonь **Buranqol** avьl sovetь doprizьvnigь **Akmurzin** nađanlьqtь betərev punkьtьna sarmaj qasьp jerej. Şunьn ebtəvenə ul siktən tьş jalqav, başqa doprizьvniktarđьn 198—215 eş kəndəre bulqan vaqьtta unьn nej barь 69 eş kenə bar. Bьndaj dezertirđarqa hәm jalqavđarqa qarşь kerəşev bedđen burьs.

***

Əbjəlil rajonь Buranqol avьl sovetь doprizьvnigь **Ojalin Xazьm** „Jangel" orloqsoloq sovxozьnan eştən qasьp, 5 ken proqul jahanь. Bьnьn esen ul javapqa tartьlьp, 6 ajqa məzbyri eşkə xəkem itelde.

Narьqlamavsьlьqtь aşьmjьs bətərergə

Bətə Rəsəj VBK nen 2 sissiezd (12 saqьrьlьvь), sotsial tə'minət eşen tərtipkə halьv bujьnsa kyp kenə qarardar qabul itte. Bьl sovettar xəkymətenen sotsial tə'minət eşenə ni tiklem *đur əhəmiət birgənlegen* asьq kyrhətə.

Lakin, Başqortostandaqь kyp kenə rajondarđa sotsial tə'minət eşe hun dərəz lə nasar tora. Tə'minat inspektorđarь normal' eş şartь menən tajđalanqan rajondar aik ad. Kypselek rajondarđa inspektor, urьndьqhьđ, ebtəlhed, qara havьthьđ ulturьp, bətə eşen ydenđa, kebəhendə jerətə. **(Qьrmьbqalь,** Tepərin h.v.)

Qajhь ber rajon başqarma komitetlarь yđđarenen maşinkalarьnda, tə'minət inspektorьna material batьp alьrqa rəxsət ittmajđar. **(Baqalь** rajon başqarmahь).

Qьrmьbqalь rajon başqarmahь predsedatele **Mexajarь** sotsial tə'minət inspektorь Safьjulqa, rajon başqarmahьna qaraqan jortto Rajonьn ber eşsehenə birergə bulьp, rajbaşqarma bьl jortto 24 səqət vaqьt esendə buşalьrqa quşa. Şulaj uq rajon başqarma komitetь ikense ber jortqa kyskendə yđe menən bergə rajon sotsial tə'minət bylege kənsələrejəhen alьp kitmaj. Şul arqala unьn bətə əjberđəren urlap ərəm itələr.

Bьna bьlar bətəhe lə rajon sotsial tə'minət eşselere arahьnda aqьmsьlьq tьvьqa səəp bula. Qьrmьbqalь, Toporin, Qьjqь, Jьlajьr rajondarьnda jьl esendə 8 lap inspektor alьşьndь.

Janь rabotnik bildələngəndə eştərđe tapşьrьv hәm qabul itevđər başqarьlmaj.

Eştərđen ospolaj toroşo đur qьna rastratalar jahalьvqa alьp bara. Məđələn, tik es rajon—Şişmə, Saqmaqoş hәm Baqalь rajondarь bujьnsa qьna sotsial tə'minət bylegenen 7190 hum aqsahь tuđđarьla. Ə Bere, Stərletamaq hәm Bişbylək rajondarь bujьnsa ojoşmalarqa hәm terle keşelərgə burьsqa birelgən tə'minət bylege aqsahь 21 men *humqa* barьp jetə.

Sotsial tə'minət eşenə *jul* qujmaьlьq iqtisarhьđ qaravđar: qajhь ber rajondarđa pinsia alđalev turahьnda jađьlqan qarizalar 6 aj bujьna qaralmaj jatalar.

Qьđьl armejes simejələrenen posobialarьn almavđarь turahьnda kyp kenə zalusalar kilə. Məđələn, Toporin ra onьnda Imajьf hәm Şəripef simialare 31 jьldan birle posunia ala almajđar. Stərletamaqta Qьđьl armies Gladkof simejahe 2 jьldan hәm Pamidof simiahe ber jьldan birle posunia ala alqandarь juq h.v.

Rajon başqarma komitetlarь sotsial tə'minət eşenə ydenen başqa eş tarmaqtarь menən ber tiged iqtisar birergə məzbyrđar.

MANNANЬVA

Fən hәm texnika

JEL KƟSNƟŊ BINA STENAHЬNA TƏ'BIRE

Quşma Amerikala jel kəsə-lənep jort stenalarьna bulqan nen ej stenahьna aik qьđьq-hьnьşlь tə'bire belende. Kəsle jel vaqьtьnda ber qatlь ejđen kirbes stenahь menən qarşьlaqь ej arahьndaqь 1,5 metr kinlegendəge tar aralьqqa jel aqьmь ingən. Bьl korridordan udqanda jel aqьmь şəpda aqьmsьlьq tьvьqa səəp bula. Qьrmьbqalь, Toporin, Qьjqь, Jьlajьr rajondarьnda jьl esendə 8 lap inspektor alьşьndь.

Janь rabotnik bildələngəndə eştərđe tapşьrьv hәm qabul itevđər başqarьlmaj.

Eştərđen ospolaj toroşo đur qьna rastratalar jahalьvqa alьp bara. Məđələn, tik es rajon—Şişmə, Saqmaqoş hәm Baqalь rajondarь bujьnsa qьna sotsial tə'minət bylegenen 7190 hum aqsahь tuđđarьla. Ə Bere, Stərletamaq hәm Bişbylək rajondarь bujьnsa ojoşmalarqa hәm terle keşelərgə burьsqa birelgən tə'minət bylege aqsahь 21 men *humqa* barьp jetə.

Sotsial tə'minət eşenə *jul* qujmaьlьq iqtisarhьđ qaravđar: qajhь ber rajondarđa pinsia alđalev turahьnda jađьlqan qarizalar 6 aj bujьna qaralmaj jatalar.

Qьđьl armejes simejələrenen posobialarьn almavđarь turahьnda kyp kenə zalusalar kilə. Məđələn, Toporin ra onьnda Imajьf hәm Şəripef simialare 31 jьldan birle posunia ala almajđar. Stərletamaqta Qьđьl armies Gladkof simejahe 2 jьldan hәm Pamidof simiahe ber jьldan birle posunia ala alqandarь juq h.v.

Rajon başqarma komitetlarь sotsial tə'minət eşenə ydenen başqa eş tarmaqtarь menən ber tiged iqtisar birergə məzbyrđar.

MANNANЬVA

Fən hәm texnika

JEL KƟSNƟŊ BINA STENAHЬNA TƏ'BIRE

Quşma Amerikala jel kəsə-lənep jort stenalarьna bulqan nen ej stenahьna aik qьđьq-hьnьşlь tə'bire belende. Kəsle jel vaqьtьnda ber qatlь ejđen kirbes stenahь menən qarşьlaqь ej arahьndaqь 1,5 metr kinlegendəge tar aralьqqa jel aqьmь ingən. Bьl korridordan udqanda jel aqьmь şəpkə qaldьra'tl. Bonnə fikere bujьnsa Sovet xəkymətenen tьnьslьq politikahьn sovet xalqьnьn tap bьna şul nьqlьqь kyrhətə.

ŞTURMOVOJ OTRƏDTƏRĐE QAJTAHAN

TƏĐƏV TURAHЬNDA GITLER PRIKAZЬ

Berlin, 2. Şturmovoj otrədtərđen motorlaştьrьlqan castarьn qajtanan tađav hәm motorlaş tьrьlqan şturmovoj otrədtərđen aqzalarьn „milltse—sotsialistar partiahьnьn motorlaştьrьlqan korpusь" tip jertelgən ojoşmaqa quşьv turahьnda Gitleriđьn prikazь iqlan itelde. Bьl korpus Germanialaqь sostavьna kybehensə ere burzuazia vəkildəre ingən avtomasil kluptarьnьn elekke aqzalarьn berlaşterə torqan ojoşmanan qibarət bula. Şturmovoj otrədtərenen motorlaştьrьlqan castarьnda bətə şturmovoj otrədtər sostavьnьn 15 pr. tь samahь bulqan.

ŞTURMOVOJ OTRƏDTƏRĐE QAJTAHAN

TƏĐƏV TURAHЬNDA GITLER PRIKAZЬ

Berlin, 2. Şturmovoj otrədtərđen motorlaştьrьlqan castarьn qajtanan tađav hәm motorlaş tьrьlqan şturmovoj otrədtərđen aqzalarьn „milltse—sotsialistar partiahьnьn motorlaştьrьlqan korpusь" tip jertelgən ojoşmaqa quşьv turahьnda Gitleriđьn prikazь iqlan itelde. Bьl korpus Germanialaqь sostavьna kybehensə ere burzuazia vəkildəre ingən avtomasil kluptarьnьn elekke aqzalarьn berlaşterə torqan ojoşmanan qibarət bula. Şturmovoj otrədtərenen motorlaştьrьlqan castarьnda bətə şturmovoj otrədtər sostavьnьn 15 pr. tь samahь bulqan.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ALЬĆ KƟNSЬƟЬŞQA ANGLIA

PROMЬJŞLENNIKTARЬNЬŊ DELEGATSIAHЬ KITTE

London, 1. 29 avqusta Alьć konsьqьşqa Britania promьjşlenniktarьnьn delegatsiahь kitte. Delegatsiannьn vəkile **Zeligman** kiter aldьnan, Alьć konsьqьştьn, ajrata Manczou-gođьn Anglia savđahьn kəsəjtev esen đur məmkinlektər birgənlegen belderđe. Delegatsia Japoniala savđa đogovorđarь tədəşəsəktərenə hәm Anglia menən Japonia arahьnda savđa mənəsəbəttəren nьqьtьvqa bulьşlьq tləsəgenə bşana.

Kooperatsia aqzalarь bulьp torovsь

QATЬN-QЬĐĐARĐЬŊ XALЬQ ARA KONFERENSIAHЬ

London, 1. Kooperatsia aqzalarь bulьp torovsь qatьn-qьđđarđьn xalьq ara konferensiahь asьldь. Konferensianь kooperatsia aqzalarь bulьp torqan Sovet qatьn-qьđđarь isemenən qotlavsь Sovet delegatkahь **Pilatskaja** iptəş kəslə alqьştar menən qarşь alьndь. Pilatskaja iptəş qatьn-qьđđarđь faşistarqa qarşь kongresstьn talaptarь esən kerəşkə, SSSR đь jaqlav esən kerəşkə saqьrđь.

Qtaj-Japon insidenttarь kəsəjə

Şanxaj, 1. „Simbun rengo" agentstvohь Vəjxajvida (Şandun provinsiahь port.) Qtaj—Japon insidenttarь bulьv turahьnda xəbar itə. Xəbər itevđərgə qaraqanda, ber terkem qtajlьlar Catunski kompaniahьnьn qtaj krəbte jan đaren—a t r a k t arьn Manzuriaqa ođatьv eşe menən şeqelliənevse 3 Japon cinovniqьna həzym itkəndər hәm ularđь aik nьq tuqmaqandar. Bьl Japondarđьn berehe xəđer aik avьr xəlđə jata. Vəjxajvejqa Cliuđəqь Japonia ilselegenən cinovniktar kilgəndər hәm vaqlqanь qьrqьv laştьrmaьqa mataşalar. „Rejter" agentstvohьnьn xəbər itevđəre bujьnsa, Cituđan ber Japon kerejsere, 3 istrebitele Vəjxajvejgə barьrqa julqa sьqqandar. 28 avqusta Şanxajđa taqь la ber şundaj instidnt bulьp, unda Japon şьmsьhь menən qtaj politsieskie arahьnda bəreleştər bulqan, şunьn menən bergə, Japon şьmsьhь qьtaj politsiahьn qoralhđlandьrqan. Oşo kəndardə genə Luan rajonьnda qьtaj krəbteJəndərə Japontaqa bujhьnvьs 7 korejstь yltergəndər. Bьlar aik đur vaqtqa bulьp hanaialar. Ular Japondarđьn qtajđa kəslə qьbьmdar jahaqanlьqtarьn kyrhətələr. Japondarđьn qьtajqa nabьp lenvđare barqan hajьn artă bara. Japondar jaqьn kəndərđə yđđarenen vəkələten Bəjpindən Nankinqa kyserergə jьjьnalar. Şulaj uq Yđək qtajđa la japondarđьn ekonomik eşmakar lektəre yьə.

QTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬ MENƏN KƟRƏŞTƏ

NANKIN OJƏSKƏRĐƏRENEN JENELEVE

Tokio, 2. 30 avqusta TASS hәm japon agentstvohь „Simbun rengo" nьn Şanxajđaqь xəbərsehe Xunan provinsiahьnьn kənjaq—kənsьqьş eləşendə həzym itə başlaqan Szansi qьđьl armia ьnьn Xoiszan komandahь abtьndaqь Hankin qəskərđaren tar-mar itep, Zucende (Xunan provinsiahьnьn kənsьqьş jaq məjeşendə) alqanlьqьn hәm ber yk vaqьtta Xunan provinsiahьnьn kənjaq-kənbajьş eləşendə həzym itə başlaqan Xoluna qьđьl armiahьna barьp qusьlmaqsь bulьp, Guljan hәm Sintən jaqьna taban barqanlьqьn xəbər itə ar. Japon agentstvohьnьn xəbərsche Szansi qьđьl armiahьnьn es terkem bulьp həzym itkənlegen kyrhətə. 10 men keşenən torqan berense terkem Pende-Xuajə komandahь abtьntında Cunoiđan (Szənsi provinsiahьnьn kənbajьş eləşendə) həzym itə, 10 men keşenən torqan ikense terkem Jun-fen min komandahь abtьnda şul uq jaqqa həzym itə, 10 men keşenən torqan esense terkem Xunan provinsiahьnьn kənjaq—kənsьqьş eləşen alqan đa inde. Şul uq vaqьtta Xuan provinsiahьnьn kənjaq-kənbajьş eləşendəge Xo Len komandahь abtьndaqь Qьđьl armia Candəgə (Xuan provinsinsiahьnьn tənjaqьndaqь ere punkt) jaqьnlaşqan.

Xəbərse Nankin qəskərđərə Sən jьlqahь bujьnda aşьqьs rəveştə yđenen prozitsialarьn nьqьtqanlьqьn xəbər itə. Nankin qəskərđərə Xunan hәm Xoszən provinsialarьnьn kənjaq-kənsьqьş eləştərendə jenelevđərə ajqanlь ular qajtanan tədələlər. Şul uq vaqьtta Can-Kaj Şi Nankin xəkymətenen aviatsia kesđə genə Luan rajonьnda qьtaj krəbteJəndərə Japontaqa bujhьnvьs 7 korejstь yltergəndər. Bьlar aik đur vaqtqa bulьp hanaialar. Ular Japondarđьn qtajđa kəslə qьbьmdar jahaqanlьqtarьn kyrhətələr. Japondarđьn qьtajqa nabьp lenvđare barqan hajьn artă bara. Japondar jaqьn kəndərđə yđđarenen vəkələten Bəjpindən Nankinqa kyserergə jьjьnalar. Şulaj uq Yđək qtajđa la japondarđьn ekonomik eşmakar lektəre yьə.

QK TIMER JULЬNЬŊ KƏNJAQЬNĐAQЬ

LINIALARЬNDA KRUŞENIA BULQJAN

Tokio, 2. „Simbun rengo" Xarbindan alьp, 30 avqusta Xarbindan Cancunqa kitep bara jatqan pojezdьn QK timer julьnьn kənjaqьndaqь linialarьnda kruşeniaqa osorqanlьqьn xəbər itə. Parovoz hәm 4 vagon julđan qьqa sьqьp kitkən. Kruşenia bulqan ta 100 keşelek bandit lar otrəde poje đь vintovka hәm pulemjottan ata ba ş l a q a n dar. Japon passazirđarь tulь bulqan bьl pojezdaqь japon haqsьlarь menən həzym itevse otrəd arahьnda huqьş sьqьp, ike səqət bujьna đavam itkən. Təvge alьnqan məqlymə tərgə qaraqanda, huqьş vaqьtьnda Japondarđan 4 keşe ylgən hәm 24 keşe jaralanqan, şular esendə 9 keşe aik avьr xəldə.

„Dempo susisən" agentstvohь xəbərsehenen xəbər itevđəre bujьnsa, 10 japon yltereigən, bьlarđan başqa 9 japon passazirьn bandittar alьp kitkəndər.

„Simbun rengo" nьn kyrhəevenə qaraqanda kruşenie bulqan udrьnqa Xarbindan brone tөez hәm jarđamsьs poezd jebərelgən.

SSSR TЬNЬSLЬQ HAQLAV ƟSƏN

SAJQALMAĆ RƏVEŞTƏ KƟRƏŞƏ

Paris, 2. „Pti parizen" gazetь SSSR qa kilep qajtqan **Zorza Bonnənьn** ber nisə məqalәhen batьp sьqarđь. Unьn bəgendə məqalәhe SSSR đьn tьşqь politikahь turahьnda jađьlqan. Bonnə Litvinof iptəş hәm jabaj eşselər, krəbteJəndər menən həjleşkən vaqьtta unьn kynelendə in tarən ed qaldьrqan nəmə—Sovetlar sojuzьnьn tьnьslьqtь haqlavqa sajqalьvhьđ rəveşte bntьlьvь bulqanlьqьn həjlej. Bonnə: „Sovet xəkyməte ajrusa nьqlь. Ədlekhəđ rəveştə kesə jaqьta barqan Qьđьl armia Sovet xəkymətenə bətə barlьqь menən birelgən" tip jađa. Bonnə SSSR đьn ekonomik xəlenə qaqьlьp, „berense bişjьllьqtь iultьrьv hәm ikense bişjьllьqtь tormoşqa aşьrьvđьn barьşь qalala hәm avьlda ekonomik hәm sotsial xəlđen şaqtaj alqa kiteve esən şarttar tьvđьrqan. Kyđətevselərđe hər ber jeiđa lə janь zavodtar, gidro ustanovkalar, eşselər esən halьnqan janь jorttar, jal jorttarь qəzəpkə qaldьra'tl. Bonnə fikere bujьnsa Sovet xəkymətenen tьnьslьq politikahьn sovet xalqьnьn tap bьna şul nьqlьqь kyrhətə.

ŞTURMOVOJ OTRƏDTƏRĐE QAJTAHAN

TƏĐƏV TURAHЬNDA GITLER PRIKAZЬ

Berlin, 2. Şturmovoj otrədtərđen motorlaştьrьlqan castarьn qajtanan tađav hәm motorlaş tьrьlqan şturmovoj otrədtərđen aqzalarьn „milltse—sotsialistar partiahьnьn motorlaştьrьlqan korpusь" tip jertelgən ojoşmaqa quşьv turahьnda Gitleriđьn prikazь iqlan itelde. Bьl korpus Germanialaqь sostavьna kybehensə ere burzuazia vəkildəre ingən avtomasil kluptarьnьn elekke aqzalarьn berlaşterə torqan ojoşmanan qibarət bula. Şturmovoj otrədtərenen motorlaştьrьlqan castarьnda bətə şturmovoj otrədtər sostavьnьn 15 pr. tь samahь bulqan.

TASS

BELDEREVE

Oşo jьldьn 31 avqustьnda Japonianьn ilsehe Ota əfənde Tьşqь Eştər Xalq Komissarьnьn urьnbaьarь **B. S. Stomonəkof** iptəştə bulđь. **Stomonəkof** iptəş uqa Tьşqь Eştər Xalq Komisarlьqьna ahnqan məqlymettərgə qaraqanda 22 avqusta Japonianьn Xarbindaqь zandarmeriahь tarafьnan QK timer julьndaqь materialdar xedmətenen kontorşigь **Golovina** iptəşten qulqa alьnqanlьqьn hәm zandarmerianьn Poşta uramьndaqь jortona jabьlqanlьqьn belderde. Ber ad vaqьttan hun horav alьv esən ul ikense jortqa saqьrьlqan, unđa horav alqan vaqьtta unь tybəndəge rəveştə jьrtqьstarsa bđalaqandar: unьn barmaqtarь arahьna timerđər qьbtьrьp, jep menən bik qatь itep qьbqandar, şunan Golovina iptəşten itе kitkən. Unan hun Golovina iptəşten bitenə, başьna jodoroq menən huqqandar, sastaren joloqqandar hәm avьđьna — moronona hьv qojqandar. Bьl bđalavdardьn bətəhe lə japon xedmətkərđare tarafьnan eşlangən. 27 avqustta Golovina iptəşte bik avьr xəldə kəjənsə uramqa sьqarьp taşlaqandar hәm unь səlәmətlangəndən hun janьnan qulqa alasaqtarьn aldan itkərtep, his ber jardamsьhьd-nihed. izvozcikqa ultьrtьp ejənə odatqandar. Xəderge vaqьtta Golovina iptəş avьr xəldə bulьv səəple SSSR-đьn Xarbindaqь ilselegenen jardamь menən bol'nitsaqa urьnlaştьrьlqan.

Stomonəkof iptəş, Xarbindaqь sovet ilselegenen vəkilenə Golovina iptəşten yđe tarafьnan jahalqan bьl faktik xəbər, QK timer julьnda qulqa alьnqan sovet xedmətkərđare dusar bulqan — QK timer julьnьn kənsьqьş linahьnda jahalqan hәm bətəhenən đə elek xedmətkərđarenə yđđarenə hәm ularđьn semiələrenə jafa kiltergən itəphed kyp həzymđərđen jənəhe timer jul xedmətkərđare tarafьnan jahalqanlьqьn „iqrar" itterevgə irejev esən eşlangən sikhed kyp jьrtqьstarsa bđalavđar turahьnda matauqattьn bik nasar belderevđaren bratlaqanlьqьn ajtte.

Stomonəkof iptəş Sovet xəkymətenen tapşьrьvь bujьnsa Otaqa Manczurialaqь japon vlastarьnьn bьl xərəkattarenə qarşь protest belderde hәm Sovet xəkymətenen Japonia xəkymətenən bьl jul qujqьhьđ hәm şul uq vaqьtta ike dəvlət arahьndaqь mənəsəbəttərgə zejan kiltereve məmkin bulqan bьl xərəkəttərđe tuqьratьvqa qьrqьv saralar kyreven kətkənlegen kyrhətte.

◆**London, 2. „Dejli tiligraf"** gazetь Brigetgenav birtəhendə kommunistarđьn demonstratsiahь bulqanlьqьn xəbər itə. Atь politsia demonstratsianь taratьp jebərgən. Bəyən taqь la kommunistarđьn demonstratsiahь bulьvь kətelə. Şul ajqanlь Vena politsia hәm ere xəjmver otrədtəre tuplanqan.

SOVET FIZKUL TURNIKTARЬN ISPANIAQA

INDERMƏJDƏR

Pariz, 1. Ispania kompartiahьnьn gazetь „Mundo rərero" nьn xəbər itevđəre bujьnsa, Ispania xəkyməte sovet fizkul'turniktarьna Ispaniaqa inergə rəxsət birmәgən. Gazeta xəkymətten bьl rəxsət birmavđarenə qarşь eşselərđen protestarьn batьp sьqarđь.

SOVET JAĐЬVSЬLARЬNЬŊ

1-SE BƟTƏ SOJUZ S'JEZDЬ

S'jezdьn hunqь ulturьşьn Fadejef iptəş asa. Prezidiumđa Zdanof, Stetski, Bdin, Fadejef, Ivanof, Səjfullina, Kuli, Andre—Mal'ro, Mixail Kol'tsof, Kirpotin hәm başqa iptəştar ultьra.

S'jezd prezidiumь tarafьnan Buxarin iptəşten qarizalь uqьla, unda ul yđenen hunqь hyđendə yđ opponenttarьna qarata jahaqan polemik sьqьştarьnьn artьq qьrqьv sulьvьn kyrhətə.

S'jezd tarafьnan sovet jađьvsьlarь sojuzьnan ustalь tekstьn eştə esən bildələngən komissia isemenən Zujef iptəş hyđ ala. S'jezd ustalь komissia tarafьnan ebtəlgən bətə ebtəmələr menən bergə ber tavьştan qabul itə.

Olloşa VKP(b) Yđək komitetьna qotlav telegrammalь jebərergə təqdim itə. S'jezd bьl təqdimgə kəslə alqьştar menən javap birə.

S'jezd partia Yđək komitetьn hәm bətə do ja xedmətsəndərenen jul başьnьb ip. **Stalinь** đaqqa huđь qan jalqьnlь alqьştar menən qotlaj.

Deliqattar ip. Mekitinkonьn SSSR Sovnarkomьna qotlav telegramь jebərev turahьnda jahaqan təqdimen kəslə qul sa bьvđar menən qarşь ala.

Treəunala Tixonof iptəş.

— „Bed Tel'man iptəşten irekkə sьqarьlьvьn talap itəbeđi Bedđen Təl'manьvьđ, bed hinen qulьnđь qьbabьđ. Bed hinen jeqellegende tərən rəveşə narьqlajabđ.

Irek Tel'manqa!

Bətə Sovet intelligentsiahьnьn Germania eşselər sьjnfьnьn jul başьnьn totqonla totovsь fəşis palactarьna qarşь kəslə protestarьn ovatsia menən belderev esən s'jezd taqь la ajaqqa batьa.

Kize-mamьq fabriktarьndaqь eşselərgə jađьlqan merəşaqatte qabul itkəndən h u n hyđ Andre Mal'roqa alrelə.

Fransuz jađьvsьhьnьn hyđđaren terzemalәqangə tiklem. Il'ja Ərenburg Tokionan alьnqan TASS telegrammahьn uqьj, unda sovet jađьvsьlarь s'jezdьnьn Japonianan kilgən qunaqь dramaturg Xidzikato „ile" nə qajtьv menən pər isemenən mexrym itelep, qulqa alьnasaqь turahьnda belderelə. Andre Mal'ro bьl belderev turahьnda *oşono* belderə:

S'jezda *qatnaşьq* itevse sit il jađьvsьlarь bətəhe lə ber tavьştan Xidzikatoqa yđđarenen simpatialərьn belderergə hәm yđđarenen unьn menən tulь raveştə kileşevđaren bətə xalьq aldьnda belderergə kərək tapьşlar.

Zal ajaqqa nalba. Bətə delegattar hәm s'jezdьn bətə qunaqtarь yđđarenen tuqanlьq internatsional berđəmlektəren berđəm sьqьş menən kyrhətte ər hәm yđđarenen *Japonialaqь* rivolytsion jađьvsьlarqa qarata qulqan ixtiramdarьn belderđelər.

Xidzikato telmərenen hәm bedđen s'jezdьn əhəmeJəten oşo repressialar kevek başqa ber nəmə lə oşolaj asьq kyrhətə almai, tine Andre Mal'ro yđenen hunqь hyđendə.

S'jezd sovet jađьvsьlarь sojuzьnьn jetəksel organьn hajlavdarqa kysə.

Kulik iptəş hyđ ala. Məskəv, Leningrad, Ukrajna, Belorussia, Kafkaz arlь, Urta Azia respuplikalarьnan kilgən delegatsia ismenən Kulik iptəş SSSR jađьvsьlarь sajuzь idarahьn 101 keşenən hajlarqa təqdim itə. Təqdim ber tavьştan qabul itelə.

Şul uq delegatsia ismenən Kulik iptəş idara aqzalarьnьn berəmek sostafьn təqdim itə.

Berense urьnda—Aleksej Maksimovic Gor'ki. Bəjek proletar jađьvsьhьnьn ismen zal kəslə alqьştar menən qarşь ala. Kəslə alqьştьr.

Bьl tedmalə-ildenin ere jađьvsьlarь, Sovatlar sojuzьnьn bətə millat ədəbiJattare vəkildare urьn tota. S'jezd sovet jađьvsьlarь sojuzьnьn idarahьn hәm 20 keşele revizia komissiahьn ber tavьştan hajlej.

Predsedatel' Fadejef iptəş.

Hunqь hyđ Aleksej Maksimovic Gor'kiqa alrelə, ti Kəslə alqьştar tulqьnь kytarelə, Aleksej Maksimovic tribunaqa sьqьv menən alqьştar taqь la kəsəj.

Axьrđa tьnlьq başlana.

Zaldьn đur iqtibar menən tьnlavьnda Aleksej Maksimovic Sovet jađьvsьlarьnьn berense s'jezdьnьn eştarenə jomqaq jahap yđenen talmaren hajlej. Telmər tamamlana. Zaldьn tərle məjeştarenən „Internatsional" tavьştarь sьqa. Proletariat gimnьn s'jezda qatnəşьvsьlar bətəhe lə kytərep alьp kitə.

***

Sovet jađьvsьlarьnьn berense s'jezdьn jabьq lip iqlan itam, ti predsedatel' iptəş Fadejef

SSSR NARKOMZEMЬNDA

SSSR Narkomzemь kolxozđarđa hәm kolxozsьlar qulьnda bulqan maldarđь qьş arьrap sьqarьv planьn nьqlap eşlənə. Respuplika Narkomzemdarьna, jer idaralarьna, RajZO hәm kolxoz idaralarьna bətə kolxozđarđa hәm kolxozsьlar arahьnda qьşqa əđerlek barьşьn tikşerergə təqdim itelə.

Hər ber kolxozda maxsus tikşerev komissiahь tədərgə kərək. Bьl komissia bətə mal torlaqtarьn, hьv jatьşь hәm qođoqtarđь tikşerep sьqarqa teJeş.

Janь tədəleştərđe hәm remonttь komissia kyrhatkan sroktu tamamlav esən kolxozđarđa maxsus brigadalar ojoştorolorqa teJeş. Biqerək tə jaş mal torlaqtan remontlavqa ajrьm əhəmiət itergə kərək. Bətə adbq ressursьlarь ferma mədirđərə qaramaqьna birelergə teJeş.

SUJЬN, QOROS, PRƟKAT

31 avqusta **Bələrət** dəmaьlarь 215 tonna (tavlek zadaniennьn 118 pr.). **Jegəzə đomnahь** 47 tonna (tavlek zadaniennьn 104 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestare 275 tonna (tavlek zadaniennьn 89 pr) **sujьn,** standar 262 tonna (tavlek zadaniennьn 83 pr.) **prokat** birđelər.

1 sentəbrđə **Bələrət** dəmaьlarь 203 tonna (tavlek zadaniennьn 103 pr.). **Jegəzə đomnahь** 43 tonna (tavlek zadaniennьn 93 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestare 338 tonna (tavlek zadaniennьn 110 pr.) **qoros,** standar 280 tonna (tavlek zadaniennьn 86 pr) prokat birđelər.

Javapьlь redaktor urьnbaьarь **ZƏKI KAJЬPKUL.**

Komsomoldьn hәm prof sojuzdarđьn bətə Başqortostan atьş jarьşь

Başqortostan komsomolь hәm profsojuzdarьnьn atьş ədətlektərenə jomqaq jahav hәm bətə Sojuz jarьşьna in jaqşь atьvsьlarđь hajlap alьv esen sentəberđen 8 nən 11 nə tiklem Ələ qala Osoaviaxim lagerđarьn đa BSPS, VLKSM ƟK,bOAX in jaqşь predpriatiə, MTS, Sovxozđarđьn, rajondarđьn hәm qalalarđan atьş jarəştarьn ytkərələr. Program hәm razverskalar urьndarqa jenərelede.

Ələqə kilevđen adaq srugь 7-se sentəər. Baş OSO qa kilep məqlym bulьrqa.

Komandalar yđđerenen Sovettar sojuzьnda eşlap sьqarelqan vaq kaliber mьltьqtarь hәm protivogazđarь menən OSOaviaxim kəstymende vəkil menən kilələr. Vəkilden qulьnda komanda sostafьnьn terle terkemdərgə nylengən (klassifikatsia la) tulь, tedmahe bulьrqa tejeq.

Ojoştorov komitetь.

3—3

Başprofsovet ergəhendə VOSU ьsn uceuno-kursovoj komninats

Uqьvsьlar qabul itə.

Uqьvsьlar xuzalьq ojoşmalarđьn komandirofkahь menən hәm ajrьm keşelar qarizalarь bujьnsa alьnasaq, grupalarđa; scetovod, auxgalter, starşe auxgalter hәm auxgalter instruktorđar əđerlənəsək.

Qjartzalar har ken, jal kenənən naşqa kis səqət 5 tən 8 gə tiklem Qogol' uramь, N34 komalnat kənsələrtahьnda alьna. 4—6

Əfe, „Okt. Nat." Başgiavlit vəkil

Jaqalep kino Teatrьnda

ƟĐƏĐƏN

hәm hər kən

Kollezski Registrator

Puşkindan „Stansa qaravsь" tigən rudozstvoьa drama.

Seanstar kiske 6,8,10 saqattarđə başlanalar.

Kassa kiske. səqət 4 tən asьq.

Əbərə bujьnsa

Спящая красавица

Kinola bufet bar.

D4K A Kinohьnda

Seanstar 8,10 səqattarđə başlana.

K

УФИМСКАЯ Городская Массовая Библиотека

AJRЬM NOMERЬ 10 TIEN

BAŞQORTOSTAN

№ 204 -4- sentaar 1934 JbL

VKP(b) nьn Erşcerietan Cike, Ete qela komitetlarь, EYEK hem Basprofsevet organь

BƏTƏ fL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

„YƉ XUŻALЬQЬNDA TAƝA, JƏKI HЬJЬR YƦTEREP ŞUNЬ DƏVLƏT XAQЬ MENƏN KOLX FERMAHЬNA HATQAN KOLXOZSЬ DƏVLƏTKƏ MƏŻBYRI RƏVEŞTƏ HƟT HƏM IT TAPŞЬ ƉAN IKE JЬLQ/A QOTOLDOROLA“

(VKP(b) YƉƏK KOMITETЬ PLENUMЬ QARARЬNAN)

MAQTAVLЬ URЬN ƟSƟN KƟRƏŞERGƏ

DƏVLƏTKƏ JAQŞЬ SЬJFATLЬ ORLOQ TAPŞЬRЬV BUJЬN SA SSSR SNK ERGƏHENDƏGE ƏƉERLƏVƉƏR KOMITETЬ HƏM „KRESTIANSKAJA QAZETA“ TARAFЬNAN IQLAN ITEL GƏN BƟTƏ SOJUZ KONKURSЬNA BAŞQORTOSTANDЬN QUŞЬLЬVЬ TURAHЬNDA

VKP(b) NЬҢ BAŞQORTOSTAN ƟK BJUROHЬNЬҢ

1934 JЬL 25 AVQUST QARARЬ

1. Ƌƌerlavdar komitetь hem „Krestianskaja qazeta“ tarafьnan **bətə tor igen tapşьrьv bujьnsa dəvlətkə jaqşь sьjfatlь orloq tapşьrьv esen** iqlan itelgən bətə Sojuz konkursьna quşьlьrqa.

2. VKP(b) Rajkomdarь, RIK tar, politbylek nacal'niktarь hem SNK ergəhendage ƌerlavdar komitetьnьn rajon vəkilƌere hem avьl sovettarь aldьna hər ber sovxoz, kolxoz, jaqqьdaq xuzalьqlar tarafьnan konkurstьn bitdəlongən kyrhətkestəren his tyƌhed ytav turьsьn qujьp, iqlan itelgən konkurs tirəhendə massovьj eşte his kisekmətten jəjep jebərev məzbyriəten qujьrqa:

a) Bətə tor igen tapşьrьv bujьnsa dəvlət aldьndaqь bətə jeklamalarde 1934 jьldьn oktə ərendə tulьhь menən ytav;

b) igenden jeveşlənevcna,unьn jeveşlektən şьlьvьna jul quj mat esen igende kyeəgə hem ebkertlərgə dereƫ halьv;

v) ambar qortqostarьn tulьlьnsa hələk itev hem dəvlət skladtarьna ambar qortqostarь menən aqьvlanmaqan orloq tapşьrьv;

g) syple hem zararlь quşemtalardan tadartьv esen orloqto motlaq ьrƌьnda tadartьv ytkarev;

d) dəvlətkə jugarь naturalь orloqto tada (syp quşemtahь 1 pr. tan da artьq bulmahьn) hem yrməgən xəlendə tapşьrьvdь tə'min itev;

j) dəvlətkə orloqto zararlь quşemtahьd (toron, baqьra h.b.) tapşьrьvdь tə'min itev;

z) xuzalьqta orloq kipterevde ojoştorov hem punktqa jeveşlege 15,5 pr. tan da juqarь bulmaqan orloq tapşьrьv;

z) dəvlətkə igen tapşьrьv bujьnsa bətə jeklamalarde tulь hьnsa ytəgəndən hun orloq fondtarь tedevde ləqat juqa b sьjfatlь orloq menən tə'min itev;

i) untş jьjnav hem igen tapşьrьvdьn bətə protsestarьnda orloq juqaltьvdarqa jul qujmav

3 BYBK nьn konkurslь ne tə şarttarьn ytəgən aldьnqьlardь, MTS, sovxoz, kolxoz, sovxozdarь, sovxoz eşselƌren, al dьnqь kolxozsьlardь, Zagotzerno hem RajZO rabotniktarьn jaƌv esen **sovettarƌьn 9 bətə Başqortostan s'jezdьna raportlar qьƌьl kitanьn** rabtavь turahьndaqь qararьn xuplarqa.

4. SNK ergəhendəge ƌerlavdar komitetь vəkile ip. **Biktaşofqa** hem Zagotzerno ip. **Kərimьfqa** konkurstьn bətə şarttarьn ytəgən jaqşь kolxoz, kolxoz predsedateldəren, brigadir hem udarnь kolxozsьlar, şulaj uq sovxoz hem MTS eşselƌren aytaklav esen 20 men hum miqdarьnda aylək fondь aylevgə təqdim itergə.

5. Ɵlkə, rajon hem politaylek gazetalarь redaktorƌarь aldьna konkurs barьşьn gazeta bittərendə regylar rəveştə jaqtьrtьp barьv, konkurs şarttarьn ytav bujьnsa jaqşь kolxozsьlardьn təzribələren almaşьvdь ojoştorov məzbyriəten qujьrqa. SNK ergəhendəge ƌerlavdar komitetь vəkilena hem Zagotzernoqa jaqşь rajon hem politaylek gazetalarьn aytaklav esen 10 men humlьq aytaklav fondь aylergə qujьrqa.

6. Konkursqa jetəkselekte rajondarda rajon konkurs komissialarьna jəklərgə, komissia sostaƫna rajbaşqarma predsedatelƌere (komissia predsedatelƌe bulalar), rajkom sekretarƌarь politaylek nacal'niktarь, SSSR dьn SNK ergəhend ge ƌerlavdar komitetь vəkile, Rajzo nacal'niktarь, rajon hem politaylek gazetalarь redaktorƌarь hem elevator medirdəre jəkl Zagotzerno punktь medirdəre inələr.

7. Başqortostan dəvməlendə konkursqa jetəkselek itev, kunkursqa qatnaşvsьlardьn eşena narьq birev, sovxoz, MTS, kolxoz, ƌerlav punktlarь hem ajьrьm rabotniktardь sovettardьn 9 bətə Başqortostan sjezdь raportьnьn qьƌьl kitanьna jaƌv esen ip. **Kərimьfqa** konkurstьn bətə şarttarьn ytəgən jaqşь kolxoz, kolxoz predsedateldəren, brigadir hem udarnь kolxozsьlar, şulaj uq sovxoz hem MTS eşselƌren aytaklav esen 20 men hum miqdarьnda aylək fondь aylevgə təqdim itergə.

5. Ɵlkə, rajon hem politaylek gazetalarь redaktorƌarь aldьna konkurs barьşьn gazeta bittərendə regylar rəveştə jaqtьrtьp barьv, konkurs şarttarьn ytav bujьnsa jaqşь kolxozsьlardьn təzribələren almaşьvdь ojoştorov məzbyriəten qujьrqa. SNK ergəhendəge ƌerlavdar komitetь vəkilena hem Zagotzernoqa jaqşь rajon hem politaylek gazetalarьn aytaklav esen 10 men humlьq aytaklav fondь aylergə qujьrqa.

6. Konkursqa jetəkselekte rajondarda rajon konkurs komissialarьna jəklərgə, komissia sostaƫna rajbaşqarma predsedatelƌere (komissia predsedatelƌe bulalar), rajkom sekretarƌarь politaylek nacal'niktarь, SSSR dьn SNK ergəhend ge ƌerlavdar komitetь vəkile, Rajzo nacal'niktarь, rajon hem politaylek gazetalarь redaktorƌarь hem elevator medirdəre jəkl Zagotzerno punktь medirdəre inələr.

7. Başqortostan dəvməlendə konkursqa jetəkselek itev, kunkursqa qatnaşvsьlardьn eşena narьq birev, sovxoz, MTS, kolxoz, ƌerlav punktlarь hem ajьrьm rabotniktardь sovettardьn 9 bətə Başqortostan sjezdь raportьnьn qьƌьl kitanьna jaƌv esen ip. **Kəlmitef** predsedatel legendə, **Sьjpnətef**, **Kuşnarenko**, **Əmiref**, **Anukof**, **Pervin**, **Biktaşof** hem **Kərimьf** ipteştərdən torqan sostaƫta ƟlkƏ komisia teƌergə.

8. Sovxoz, MTS, kolxoz, igen qabul itev punktlarьn hem ajьrьm rabotniktardь raportlar qьƌьl kitabьna jaƌv rajon konkurs komissialarь tarafьnan konkurstьn hər ber şartь ytalev darazəhen urьnda tikşerelgəndən hun ularƌьn təqdime bujьnsa ytkarelə.

VKP(b) Başəakomьnьn sekretarь: JA. BЬJKIN

□ □ □

VKP(b) ƟLKƏ KOMITETЬNDA)

ORIOQ TAPŞЬRЬVƉЬҢ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

Partia Ɵlkə Komitetь ydenen igen tapşьrьvdьn barьşь turahьnda 6-sь biş kenlek hedemtalere nigdendə qabul itkən maxsus qararьnda, VKP(b) YK hem Ɵlkə komitetьnьn qьrqa kyrhatevdərenə qaramaƫtan, kyp rajondarda,MTS hem sovxozdarda igen tapşьrьvdьn avqust planь ytalmaqan eləşen vaqьtьnan alda eƌərlap alьv hem straflav saralarь kyrergə, hem ydenen dəvlət aldьndaqь jekləmələren yd vaqьtьnda ytəməvse janqьdaqtarqa qarata: igen tapşьrьv jekləmələnen baƌar xaqь menən alь tapqьr tikiem xaqь dəvmələndə straf halьv, hem jenəjət kodeksьnьn 61-se matdəhe bu jьnsa sud javaplьlьqьna tartьlьrьv saralarь kyrergə məzbyr itte.

Ɵlkə komitet MTS direktorƌarьn hem politaylek başlьqtarьn rajon ara dəvlət urozaj komissiahь kolxozdarƌьn natura tylav miqdarьn raƫlav menən his kisekmətən, kolxozdarqa natur tylav bujьnsa scettar tapşьrьrqa hem 1-oktəbr'gə tamamlarьq itep natur tylav eşen ojoştororqa məzbyr itte.

Ɵlkə komitet VKP(b) rajkomdarьn, MTS politaylek başlьqtarьn hem direktorƌarьn hem sovxoz politaylekteren bətə orloq hem aƌьq ssudalarьn kire qajtarьv eşen 15 se avqustqa tamamlərqa məzbyr itte.

Ɵlkə komitet sovxoz direktorƌarьna hem politaylek başlьqtarьna igen tapşьrьvdьn xaƌer ge temps hem urozaj jьjьv hem bər ber kolxoz hem janqьdaqtьn avqust ajь planьn ytavdərena totoş tikşerev jahap sьqьrqa, hem insafьlьq kyrhatməgən kolxozdarqa qarata: jьlьq igen tapşьrьv planьnьn

UROŻAJ JIJNAV, IGEN TAPŞIRIVƏA

„Kalinin“ kolxozınıŋ 7-se brigadahı komsomoldarı kevek eşləgeđ

KOMSOMOLES KNƏZXANIF—MAQTAVLI BRIGADIR

Knəzxanıf—kese jaşenən yk jətim yʏep, 26-sı jıldan birle komsomolda tərbiələnde.

Komsomol tərətəhendə ul avıldaqı jəməqət eştəre arqıtı, avıl soveti aqzalıqına həm unan hun brigaditrıqqa yrlətelde.

Knəzxanıf bəgen Dyrtəjle rajonı „Kalinin“ kolxozınıŋ 7-se brigadahı menən ještəkselek itə.

Knəzxanıf eşte başta uq brigadala keste, xeđmətte dereƀ ojoştorovdan başlanı.

Brigadala **Knəzxanıf** eşləj başlaqanda es kenə komsomol bar ine (jađaq səsev vaqıtında ulardıŋ hanı 6 qa jette). Ulardan komsoçruppa ojoşteroldo. Undaqı buildıqlı komsomoldardan **Qornanıf Xəmidulla**-brigada komsomoldarı menən ještəkselek itev eşenə quşıldı. Brigadıla komsoorgtıŋ buiıvı Knəzxanıftıŋ eşen kyp yk jenelaştte. Kenđeŋ in bojevoj burıstarıŋ ular gruppala bergəlap tikşerelər, yđ ergələrenə kolxoz aktivın tupla,đar.

Jađaq səsev vaqıtında hər ber komsomoles həm hər ber kolxozsı yđ ara jarışqa quşıldı. Həm yđ ucaskalarında nıqlı eşlənelər. Heđemtələ səsev 8 kən urnına 6 kendə tamamlandı. Urozaj jıjıvqa əđerlek osoronda 7-se brigada komsomoldarı elgele konyşnaj ojoştorđolar. Unda 27 attı qarav esen in jaqşı hınalqan kolxozsılar, komsomoldar quşıldı. Konyşnaj yđendəge tərtip həm attarınıŋ ker buivı menən ıssınlap ta başqa brigadalarqa elge bula aldı.

— „Knəzxanıf brigadahında arqa, jelkələre bođolqan, janıq qan ber genə at ta kyrmətəhen. 10 beješlərenən 7 he qolo lanı. Bıjıvıla bətə beješləre toroqtorolıxan. Unıŋ at qaravsıları buldıqlı, bına tigən komsomoldar“ tl kolxoz predsedatele **Əxjanıf** iptəş.

Attar esen bıjıl jaqşı ađıq mul əđerlende. 7-se brigada yđenen 30 gektar beşən sanıv planın 60 gektar itep ytəne, 42 tonna urnına 45 tonna sitos əđerlene. Ul đəvlətkə beşən tapşırıv planın da bətə brigadalardan alda tamamlap quıđı.

— „Partia ҮK həm ƟK nen hunqa plenumı qarardarın ejranev nigeđendə mal ađıqı əđerlav planın arttırıp ytənek.

Beđ brigadalaqı bətə kolxozsılardı la hıjırlı ittek. Bıjıl bıđav kontraktatsiahı planın tulıhı menən ytənek“ tl ip. Knəzxanıf.

Urozaj jıjnavđa la Knəzxanıf brigadahı đur unıştarqa elgəşte.

Ul brigadalaqı bətə eş quluı tulı fajđalandı. Kolxozđın atıqlı udarniktarı **Sanirjanıf Ojəfyr, Imamıf Ojəlov** iptəştər brigadanı alqa sıqarıv esen ajrata nıq kerəştelər. **Imamıf Ojəlov** lonagrejkala uraq urıv zadaniahın hər kende jaqşı sıjlat menən ytəj kilde. 7-se brigada aşlıq urıv həm eƀkertlev, dəvlətkə igen tapşırıv planın bətə brigadalardan alda tamamlanı.

Bəgen **Knəzxanıf** brigadahı başqa brigadalarq a urozaj jıjıv həm dəvlətkə igen tapşırıv planın ytəvgə jarđam itə.

— „Beđ maj tapşırıv zadaniehın kyptən yk ytənek, it əđerlavđə lə 34-jıl planın ytəp, 35 jıl zadaniehı ihəvenən bajtaq qına it tapşırıp qujđıq. 67 gektar arış səsev planın 5 kən esendə tultırđıq, ti-komsomoles Knəzxanıf

M. Səqədejeva

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAPON—MANCƵUR GAZETALARI HUQIŞQA ƟNDƏJDƏR

Xabarovski, 3. Xarbindan xəxər ilevđərgə qaraqanda, in agressiv japon—mancƵur əjlanələrenə jaqın torqan qajhı gazetalar sovetqa qarşı kampanialar alıp barıv menən ber qatarđan, tulıhınsa SSSR-qa qarşı jynəltelgən huqış propagandahı tarətalar. Xarbinda sıqa torqan japon gazetı **„Xarbin eimbun“** da baƀılqan məqələhendə **Konu Tamuro** SSSR qa hezym itergə endəj, japon xalıqtarın Sovettar sojuzına qarşı qotorta. Bıl məqələnen başı **„Huqıştı jaratırqa kərək“** tip bik xarakterlı itep qujılqan həm unda „vatandaştarđın undan-tuqıđı (Jəqni Mancƶurialaqı japondar) huqış buina bik jaqşı buivr ine tiđər“ ti.

Məqələne jađıvsı şunda uq nindəj huqış kyđ unıında totolqanlıqın anlatıp: əgər SSSR qıraqı jırtqıstarı mancƶur jortona (?!) terrorsılıq itə ikən, ıqa inde tyđep tororqa memkin tygel, jırtqıstarđı tiđerək bəterergə həm tınıs xərakət itevđe tə'min itergə, xupla ınırqa kərək. Bıl nastroienlanı bətə Japonia territorialıhına tarafırqa kərək, sənki bətə il qarşı tororqa tejeşle bulqan bıl qıraqı jırtqıstarđı (!) avlarqa sıqıvđın kərəklegen ləqat Xarbindaqı japonlıtır xis itev genə jetməj“ tip jađa. Japon gazeta huqışqa əđerlanev esen bətəhen qorıan itergə saqıra, „xatta məktəp nalaları la uqıv əsvaptarın həm irtənge aştarđı ekonomit ithendər“ tip kənəş birə. Gazet yđenen millətselek şaşınıvı menən donjahın ono top kitep: „xatta əs jəşlek balalarđı huqış ujını ujnaqan saqtarında mıltıq-qıbıs tota belergə ejratergə, ularđa huqıştı jaratıv tojqohon ujatırqa kərək“ tip qıspqra.

SSSR-Đı JAQLAV DEMONSTRATSIALARI

Praga, 3. Eşselərđen SSSR-đı jaqlav demonstratsiaları bik jışaja başlanı. Nuslidaqı Prazski rajonınıŋ munsipalitetı, Trişines metallurgia zavodı eşselərejıjıvşı həm başqalarSSSR đı jaqlav turahında rezolytsialar qabul ittelər. Eşselərđen nastrojenlahı esen Letnijanda kommunistar,sotsial-demokrattarhəm cex sotsialistarı tarafınan ber tavştan qabul itelgən rezolytsia bik xarakterlı. Unda: „Beđ SSSR-đın dəjəm tınıslıqtı haqlavqa jynəltelgən eşenə bik juqarı narıq birəbeđ. Beđ Sovettar sojuzınıŋ tınıslıqtı haqlav politikahına totoşo həm tulıhı menən quşılabıđ həm unı bətə kəsəbeđ menən qevətləjəđ“ tielə.

ALƀƵ KƏNSIQIŞ TURAHINDA ITALIA MATBUQATI

Rim, 3. „Messadzero“ gazetı Alƀƶ kənsıqıştaqı xəldər turahında məqalə baƀıp, Japoniaqa nik nıq qarşı sıqa. Gazeta sovet ilselegen həm Alƀƶ kənsıqış armiahın qəjepləv turahında his ber tərle xəəərđər bulqanı juq, kirehensə, kisaqe kəndən başlap Japon kisaqe kəndən başlap Japon xərəi əjlanələrenen pozitsiahı bıldələnde, ular ləqət ber şirma qına bulıp torqan QK timer juls məsələhen sittə qaldırıp, unıŋ hajın japon—mancƶur kəstərən nıqıstırqa bıtılalar həm jaqın vaqıt esendə Sovettar sojuzı menən qorailı konflikt sıqarırqa memkin tip ihəplev jaqında toralar, tip jađa.

GERMANIA QORALLANIƀVIN ARTTIƝA

London, 3. „Sendən referi“ qazetı lunqı 18 aj esendə Germaniala qorallanıvđı arttırıv eşe, aigerək tə aviatsiala ajırıvsa temptar menən barqanlıqın kyrhələ. Dazetlın hyđena qaraqanda, 1-se aprilqa Germaniaŋ kəm tigəndə 178 avıt, nomnoyozı bulıp, şunan birle Junkers zavođı kən hajın 1,8 osqos eştəp sıqarqan. Bılar grazdandar osqosə bulıp ihəpənələr, ləkin ularđı nomnovozdarqa bik jenel əjlənderergə

3,5 GA URNIƝA 6 GA

„Avıvqazı“ (Taşlı kyl MTS xeđmətendə) kolxozınıŋ 4-se brigadahında brigadir bulıp, komsomolest—**Əmirxanıf Xəliul**la eşlaj.

Əmirxanıf brigadahı irtə kul'turalar bujınsa 186 ga aşlıqtın urozajın jıjnarqa tejeş ine. Xəđer şunıŋ 165 gektarı urıvıp betkən həm u sıqan aşlıqtıŋ 50 pr. qa jaqınıŋ kəəəngə halınqan. Eşten sıjlatı jaqşı. Əmirxanıf iptəş hər vaqıt eş ebtəndə, eşten ytəleşen həm sıjlatın tikşerə həm teđətə nara. Dəvlət urozaj plid jəv komissiahı unıŋ eşenen sıjlatın ti-şergəndən hun, gektarqa 3 kilogram juqaltıv nar (başqa brigadalarđa 7-8 kilogram tabıla) tip tapte.

Brigada zvenolarqa bylenep, ul zvenolar ajrım eş ucaskalarına a rketelgəndər. **Dəprizavnik Soltanıf Jəqfər** jetəkselek itkən zvinonıŋ keltə bəjlavselərə 3,5 gektarlıq eşlap sıqarıv normahın 6-6,5 gektarqa jetkerep ytəjđər. Soltanıf iptəş yđe bıjıl 3 jıl inde hər vaqıt maşina menən eşlaj. Ul avıl xuzalıqı maşinalarınıŋ bətə texnikahı menən nıqlı tanış həm ul eşlaj torqan maşinalar ber vaqıtta la vatılmajđar. Şuqa kyrə lə ul aşlıq urıvđa kəndəlek eş normahın 150 pr qa jetkerep ytəj. Jəqlər zvenohı bətə đonja jəştər kenenen 20 jıllıqı ajqanlı eşlap sıqarıv normahın 200 pr. qa jetkerep ytəv nurısın aldı. Bıl his şikhed ytələsək. Senki zvenonın ejqə qajtıp jerəmətən eş ebtəndə quna jatıvı həm jəştərđen namıƀ menən kən ten ıtırıp eşlavdere bınıŋ ytələsəgen kyrhətep tora.

Brigada esendə xeđmət disiplinahı nıqlı qujılqın. Eşkə sıqmaj qarıştıp jatavsılar, jək eşkə hunlap sıqıvsılar bulha ular yđ vaqıtında tikşerelep tejeşle sara kyrep narıla. Məbələn: „avırıjəđ“ tip eşkə sıqmaj jatavsı **Əndrəşitova Nəqeje həm Jənzirdina Əqlimələrge** vrac kilterep, ularđın eştən baş tartıp jıbırđarı asıldı. Həm ularqa 5 şər xeđmət kəne kəmetep jađıv menən ştərl halınıdı həm eşkə qışılıdılar. **Jaxin.**

□ □

KOSAREF IPTƏŞ ISMENDƏGE ESTAFETANIŊ BARIŞI

29 avqusta kis 6 səqəttə 12 keşilek komanda 3 kənə menən jeərelde. Ular Blaqoveşşində 30 avqusta irtən 9 səqəttə nuldələr həm 200 đən artıq eşselər tarafınan qarşı alın ılar.

Toporinqa komanda 31 avqusta 23 səqəttə kilep jette həm ber səqət jal itkəndən hun jənə julqa sıqıb. 2 sentəberđə irtən 9 səqəttə komanda his hunqa qalmajınsa Be.egə kilep jette.

Komandanın jartı juldı ytep kyrhətkən eş hədəmtələre unıŋ estafetanı his hunlamaj yđ vaqıtında Perm fizkulturniktarına tapşırıvına bşanıs tavđıra.

Kasaref ip. is. bətə Sojuz ıav estafetahı ştası.

SUJIN, QOROS, PROKAT

2 sentəberđə **Beloret domnaları** 201 tonna (tavlek zadaniehın 100 pr.). **Jegoze domnahı** 39 tonna (tavlek zadaniehın 85 pr.) **sujın** qojđolar. Marten mejetəre 297 tonna (tavlek zadaniehın 97 pr) **qoros**, standar 266 tonna (tavlek zadaniehın 81 pr.) **prokat** alıđelar.

FAŞIZMƠIA QARŞI KƏRƏŞ

Rariz, 3. Madridtan xəbər itevđərgə qaraqanda, faşistar tarafınan ylterelgən kommunistarđı kymev revolytsion ber đəm front demonstratsiahına əjlanep kitkən həm şul kene eş taşlaqan 60 men eşsene solqap alqan. Politsianın tajıvına qaramahtan, komsomol həm sotsialistik jəştər sojuzı kyk həm qədəl kyldəktərđə, qədəl bajrəqtar menən „Internatsional“ jırlap bojevoj demonstratsia ytkərgəndər. Demonstratsiala yđ formalarında 50 haldat ta qatnaşqan. Havala osop jərəqən osqos demonstratsiaqa səskələr buketı ərqıtqan. Zejarat ta tuplanqan politsia zandarmdarınıŋ đur kəstəre demonstratsiaqa hezym itergə batırsılıq itə almaqandar.

AVSTRIANIŊ MƏSTƏQILLEQEN HAQLARQA TIRIŞALAR

Pariz, 3. Rəsmi xəbərđərgə qaraqanda, ministrđar sovetının 31 avqusta bulqan ultırışında **Bartu** Avstrianın məstəqillegen haqlav turahında Anqlia-Fransia-Italianın bergəlap eşlavđare qəđemgesə yđ kəsəndə qalqanlıqın, şunın menən Avstriaqa yđ armiahın arttırqan kəjənsə qalđırırqa rəxsət birelgənlegen rəbləqan. Derzavalar şulaj uq Avstriaqa sit il zajıms birevđe kərəkle tip stanalar. Ministrđar sovetı Millətter Ligahına jebərə torqan memorandumdı xuplanı. Unda əgar plebissit Saar elkəhen Germaniaqa kire qajtarha-nithə, ul vaqıtta Saar elkəhendəge Versal đogovorı bujınsa Fransia xekyməte qara maqında bulqan kymer şaxtarı məsələhe, Saar elkəhendə torovsı fransuz grazandarınıŋ zakonlı xoquqtarı, Saar elkəhendə oborotta jərəqan milliard jarım hankta kire qajtarıv, plebissitti hajlav qoral kəstare menən xəl itelaəqe aldan qarala. Memorandum Millətter Ligahı sovetınıŋ iqtisarın ketelmaqan xəđər bulmahın esen bıl məsələlər menən his ber kisekmətən şeqellenevqa jynəltə.

VAŞINGTON KILE ŞEVĐƏRE TIRƏHENDƏ

◆ **Tokio**, 3. Gazetalar đinqeđ eştare ministre **Osumıdın** 31 avqusta ministrđar sovetın Japoniaŋın 1935 jıldaqı đinqeđ konferensiahı politikahınıŋ təp prinsipıtarı menən tanıştırqanlıqın xəbər itelər. „**Simbun rengo**“ agentstvohı Osumi Japoniaŋın Vaşington kileşevđərən yđqərtevđe şaqarırqa tejeşlegen əjtep ytte, tip jađa.

QALTASI RAJONINDA

Xalıq xuzalıqınıŋ yƃeş perspektivahı

Qaltası rajonında Başqortostan promışlennosınıŋ qilmi tikşerenev instituta ekspeditsiahı tarafınan asılqan baj tori zapastarı, rajon aldında janı kin ekonomik jul həm rajon xuzalıqın tulhınsa qajtanan qorovqa kin memkinlektər asa.

Əđ kolle həm juqarı kaloriali jəđ millionlaqan kubometr torf („Olo hađ“ torfınıŋ kolleləge 9,3 pr., kalorialılıqı 4930 kal; „Sarlaq hađ“ torfınıŋ kolleləge 7,2 pr., kalorialılıqı 5015 kal.), rajon jetəkselegenən yđđərenen ilrat baj energia ressurstarınan xəđer yk fajđalana naşlav memkinlegen tepləp ujlavđı həm bıl turala məsələ kytərevđe nıqışlı raveştə talap itə. Partianın 17 s'jezdınıŋ jerle sıjrjo həm jaqıvlıq nigeđendə jerle promışlennostı ytterev turahındaqı direktivahı Qaltası rajonında bik jaqşı bojomqa aşırıla ala.

Ilenedđen jaqıvlıq balansında torf jıldan-jıl đurıraq urın ala bara. Bınıŋ tynəndəge tori sıqarılıv sifərđarı rabiajđar.

1913 jıldat, 688 mcn tonna tori sıqarlqan	
1930 „ 6.483 „ „ „ „	
1932 „ 18.023 „ „ „ „	

Ukense bişjıllıqtıq kontrol' sifərđarı bujınsa torf sıqarıv as tapqırđan kyberək artırqa tejeş.

Torfte jandırıvđaqı janıqtılqan texnika, unı elektrik stanaları esen jaqıvlıq urınında qullanıv məmkinlegen birđelər. Məbələn, Şaturka, Gor'ki, Leningrad, Sverdlofski həm teđelep jatqan Ivanofski, Vətkə h.ə. elektrik stansalar ве tahe lə jerle torf menən eşlajəsəktər. Kyp kenə zavod həm tarnikalar đa torf jaqıvqa kysələr (Bajmaq), sənki aytən jaqıvlıq qullanıv đın torf jaqıv ular esən qulajtıraq. Torf jaqıvlıqınıŋ avıl xuzalıqında ia mal-sılıq fermalarında, sovxozdarđa h.ə. əhamiste đur.

Qaltası rajonınıŋ torf bajlıqı fajđalanılmaj jatırqa teješ tygel.

Bıl torf nigeđendə nəmə eşlərgə bula hun həm rajon ekonomikahın ul nisek yđgərtə ala.

Qaltası torf zapastarı nigeđendə unar menləgən kilovatt kəsle elektrik stansa halıv memkin (100.000 kilovat kəsle elektrostansa halqanda, unđaqı torf zapasıtarı 30 jılqa jetəsək). Elektrostansanan energianı alıƀ urındarqa birev, xalıq xuzalıqı teđeleşenen xəđerge bik *mehim* burıs. *Rajondarđın industrialaşıvı elektrifikatsia* menən tıqıđ bajlangan, sənki elektrik energia bedđen qala həm avıl, aigerək ta sovxoz həm kolxoz tormoşona ingən maşinalarđı, şulaj uq rajondarđaqı predpriatielarđa maşinalardı xarakətkə kilterəsək. Avıl xuzalıqı rajonı ihəplangən kyp rajondar bıl arqala jaqşı qına industrial punktqa əjlanep kitə ala.

Elektrostansa bulqanda, unıŋ energiahın 200 kilometr alıƀıqqa airep torop, rajonda aqasximia promışlennosı jəjep jenərep bulasaq.

Tanıp lespromxozınıŋ 76 men gektarlıq həm Krasno-Kamski lespromxozınıŋ 19 men gektarlıq urman majđandarı maksimal hədəmtələlek menən fajfalanıla alasaq həm xəđerge airelə torqan produksiaqa qaraqanda, kyp jaqşı sıjlatlı produksia birəsək.

Rajondın Aqidelqa jaqı potosahın, xəđerqə fajđalıd, qomlo bulha la, kiləsəktə kartuf (bəlki şəkər səgəldere lə) plantatsiaları qorop, janı tədelqən kraxmal patoka, spirt zavođtarın tə'min itev esən urınlı fajđalanıp bulasaq. Ə bıl zavođtarđın otxodtarın kolxozdarđın malsılıq fermalarında mal ađaqı əsen fajđalanıp bulasaq.

Oshođ elektroenergia nigeđendə rajondın ontarıv (timən) promışlennosı qajtanan qorolasaq həm rajondın lerle punktlarında kolxozdarđın a x. sıjrjohın eşlav esən elektriklaşıtırılqan tirmən kombinattarı bulhındırıp asaq. Qləmyman, bedđenə, elektrostansa halqan təqdirđə, aqasximia promışlennosın yƃterev, on-kerpə promışlennosın rekastruktirlav həm ber talaj ađıq predpriatieları bulhındırıv tənqəlendə, jer eştəren tejeşensə qajtanan qorop (torf hađlıqtarın ıƀtınan asılqan 76000 qektar samalı herev majđandarın ihəpkə alıv menən). Qaltası rajonınıŋ ekonomikahı qajtanan qoroloqa, qərqa yđgərtelergə tejeş.

Elektro energianın đur unıştılıq menən Tatarstan, Ural əlkəhe (Sarapul', Kamaarka, Izevski, Bandyzski h. ə. zavođtar) nımaq aytən promışlennost yđəktərenə lə birelə alasaqtın onotmaƀqa kərək. Bınan hun unıŋ Ofe promışlennost tejenenə lə jetkereleve memkin.

Şulaj itep, Qalta ı elektrostansahınıŋ əlkələr ara əhəmiətle stansaqa əjelaneve memkin həm bıl memkinlek unıŋ teđeleşen jəhətlələr.

Bedđen planlaştırıvsı organđarqa bıl məsələne yđ məlendə əjranergə həm 17-s'jezdın *jerle promışlennostı ytterev turahındaqı qarardarın* nojomqa aşırıv esən praktik jul *hađarqa vaqıt.*

Bıl eştərgə əđerlanev, 1935 jıldın kontrol' sifərđarında kedgələnderelergə tejeş.

Manavetof.

PETROF HƏM TRAFIMƄFTAR

EŞ NORMAHIN 200 PR. QA YTƏJĐƏR

Taşlı kyl MTS na qaraqan **„Tirokle“** kolxozınıŋ 3-se brigadahında komsomoldardan həm sojurdan tışta bulqan jəştərđan ojoştorolqan bar zveno bar. Bel zveno menən komsomolka **Martınova Marfa** jetəkselek itə. Marfa zvenohı bətə kolxoz dəvməlendə in aldınqı həm in ləgəle zvenolardan bulıp hanala. Unıŋ vzenohı kəltə bəjlav eştərendə 2,25 gektarđan torqan kendəlek eş normahın 3,5--4 gektar itep ytəj. Sıjfat inspikstahı eşten sıjfatın da jaqşı itep tapte. Zvenonın **Petrof** həm **Trafimef** kevek, ajrım udarniktarı kendəlek eşlap **sıqarıv normahın 180-200** pr. qa jetkerep ytəjđər. Zvenola eş normahın ytəməvselər həm eşten sıjfatına kəmselek kilterevselər bulha, ularđı stena gazetına, qara tajtaqa jađıv həm başqa juldar menən, ularqa qarşı qatı kerəş alıp barla.

Martınova zvenohı bətə don ja jəştər kenenen 20 jıllıqı qarşı alıv ajqanlı 2-se brigadınıŋ komsomol zvenohın (zvenovod komsomolka—Ivanova) sotsialistik jarışqa saqırđı. Jarış đogovorınıŋ tep punktı bulıp kendəlek eşlap sıqarıv normahın 150 pr. qa jetkerep ytəv həm eşten sıjfatın otlecnoqa kytərev, brigadalar esendəge antıa qalıvsı zvenolardı nuksirqa alıp, ularđın eş normaların tultırıp həm arttıp ytəvđe buldırıvđarđan tora.

J.

PARTIA KONTROL'E KOMISSIAHINIŊ BAŞQORTOSTANDAQI

PARTKOLLEGIAHI TARAFINAN TYBƏNDƏ KYRHƏTELEVSELƏR

VKP(v) SAFINAN SIQARILDILAR

Gutıf Nuri Fəxrislam ulı, 1902 jıl tıvqan, 1931 jıldan birle VKP(b) aqzahı (partiilet № 1595197), ul partiaqa ingən saqında sotsial sıqıştın jəşergəne həm 1923-27 jıldarđa spekylatsia menən şeqellengəne həm jat element bulqan tuqanları menən elemtə totqanı esən partia safınan sıqarıldı.

Manajıf Leonid Spiridonovic, 1906 jıl tıvqan, 1931 jıldan birle VKP(b) aqzahı (partiilet № 2416763), ul partia aqzahı bulıp torovqa xolqonon jaramsqanlıqı (eskelek menən şeqellangəne, totanaqhıđ qst ndar menən bəjlanes totqanı)esən partianan sıqarıldı. Lakin yđenen xataların ıssın kyneldən tanıqanlıqın həm unıŋ eşe turahında arıv otzıjvtar bulqanlıqın ihkə alıp, əgər đə partia tav ojoşmahı jullaha unıŋ partpolozinlahı turahındaqı məs'ələnen ber jıldan hun qajtanan qaralıvın memkin hanarqa.

Biktimirıf Vasili Kyzmic, 1901 jıl tıvqan, 1929 jıldan birle VKP(b) aqzahı (partiilet № 1307377), ul yđenen eşenə halqın qaraqanı, xuzahıdlıq kyrhətkəne (maldarđın həm qoş qorttarđın yievenə jul qujqanı) esen, rabkoopta produktalarđı urlavsılarqa qarşı jomoşaq kerəşkəne esen partianan sıqarıldı. Lakin yđenen xataların tanıqanlıqın həm unıŋ hunqa eşe turahında arıv otzıjvtar bulqanlıqın ihkə alıp, rıbıldı.

Jusina Vasa Jakovlevna, 1899 jıl tıvqan, 1931 jıldan birle VKP(b) aqzahı (partiilet № 2756239), ul yđenen xeđmət polozenlahınan fajđalanqanı, partinan sittəgəne həm xəkəmqə tarafılqan keşe bulqanlıqın esən partianan sıqarıldı.

Molcanof Andri Sergejevic, 1900 jıl tıvqan, 1931 jıldan birle partia aqzahı (partiilet № 1700555), proizvodstvonan dezertirlıq itkəne həm partianan sıqarıldı.

Javapıı redaktor urınbasarı **ZƏKI KAJƄPKUL.**

Janalep kino Teatrında

Seanstar kiske 6,-10 səqəttərđə baş lanalar. Kassa kiske. səqət 4 -tən asıq.

BƏGƏN həm har kən

Kollejski Registrator

Puşkindən „Stansa qaravse“ tigən xudoestvolı drama.

Atıq đanqan artestarđanı Mioskin həm Malinovskilar qatnaşalar. Pojela arkestr ujnaj.

DKA Kinohında

Seans tar 8.10 səqəttərđə başlana.

Kassa səq. 6 nan asıq

Bəgən 7 aylektə xudoestvolı drama.

Спящая краса-вица

Kinola bufet bar.

SOJUZ UTIL'DEN BAŞKONTORAHINA

Qalala eşlev esen tazrinale ike baj surqaltter həm peredp ietialarđa yđ aldına eş alıp narıv esen 9 xisapsı kərək. Şirtlar turahında J. Zaton uramı, 45, Sojuz Util'den Başkontorahına ibep hojlaşerge.

1—1

Başqo narkom janındaqı kustar promışlennosta komitetınıŋ həm Başlespromsojuzđan qarardarına ninaan Krasnoussul Rajpromsojuzı—Arxangelski Rajlespromsojuzı menən sergə qıışla. Şuqa kyrə đəqvələre alıqan ucrezdenie həm keşelər oşo iqan nalıp taralqan kendəu 2 adna esenđə đəqvələren aeldererge tejeştər.

Kyrhətelgən srok ytkanđən hun đəqvələr qanul itelmə asaktar

Rajlespromsojuz rayleniehı— ŞIRƏJEF, RƏXMƏTYLLIN.

SSSR NKTP nın Başqortostandaqı g'avurs vəkilelđarahı, a ar prodmajlennostın Başqortostanda ydəkləşterelmagan əđerlavđərga jul qujılqan nalıp taralqan kendəu 3 kən esenđə, upravlonianan kanselər tabında (Karla Marks uramı, № 12 „VOSTOKONEFT“ ayımı № 7 1-se qattaj tərkinevđəren tajdırıla.

SSSR NKTP Glav urınınan Baş qortostandaqı vəkile.

Başqo narkom janındaqı kustar promışlennosta komitetının həm Başlespromsojuzđan qarardarına ninaan Krasnoussul Rajpromsojuzı—Arxangelski Rajlespromsojuzı menən sergə qıışla. Şuqa kyrə đəqvələre alıqan Dəvlət ucrezdenie lərı, ojoşmalar, predpriatielar həm xosusi keşelər ərtelđen ələrələve turahındaqı ojo işqın nalıp taralqan kendəu 2 adna esenđə đəqvələren aeldererge tejeştər. Kyrhətelgən srok ytkandən hun đəqvələr qanul itelmə asaktar.

Đəqvələrđe ojo adres menən aierge: Ofe, Puşkin uramı, Promkooperatsia jorto.

LIKVIDOM.

Başqo ofsovet ergımında VOSO ən uceuno-kursovoj komissala

Uqıvsılar qabul itə.

Uqıvsılar xuzalıq ojoşmalardan komandirovkahı menən həm ajrım keşelər qarizaları alınısa alasaq, brigadirlarđe, zvetovod, buxgalter, statjc buxgalter h.m buxgalter instruktorlar əđerlanasaq.

Qanzalar hər kən, jal kenenən nasqa kis səqət 5 tan 8 ga itklem Gogol' urame, №34 komsomat komsotorlahında alına. 5—6

Ofelage „18 BDJ“ tsemendage Promkooperativ artele, artil aqzalarının 34 jıl 31 avqusta bulqan đojlın jıjılışa qararına alınan bətərəla.

Oşo artilga đaqvelərə bulqan Dəvlət ucrediniları, ojoşmalar, predpriatie həm xosusi keşelər ərtelđen bətərələve turahındaqı oşo işqın nalıp taralqan kendəu 2 adna esenđə đaqvələren bəlđe ergə tejeştər. Kyrhətelgən srok ytkandən hun đaqvələr qanul itelmə asaktar.

Đaqvələrđe oşo adres menən aierge: Ofe, Puşkin uramı, Promkooperatsia jorto.

LIKVIDOM.

Javapıı redaktor urınbasarı **ZƏKI KAJƄPKUL.**

Ofelage „18 BDJ“ tsemendage Promkooperativ artele, artil aqzalarının 34 jıl 31 avqusta bulqan đojlın jıjılışa qararına alınan bətərəla.

Oşo artilga đaqvelərə bulqan Dəvlət ucrediniları, ojoşmalar, predpriatie həm xosusi keşelər ərtelđen bətərələve turahındaqı oşo işqın nalıp taralqan kendəu 2 adna esenđə đaqvələren bəlđe ergə tejeştər. Kyrhətelgən srok ytkandən hun đaqvələr qanul itelmə asaktar.

Đaqvələrđe oşo adres menən aierge: Ofe, Puşkin uramı, Promkooperatsia jorto.

LIKVIDOM.

AQRONOM KƏNƏŞE

JƏŞELSƏ ORLOQON NISEK ƏĐERLƏRGƏ

Başqortostanda hunqı jıldarđa jəşelsə eşe kyp kenə alqa kitte. Beđ jəşelsə ytterergə ejrənep kiləbeđ. Ularđı ytterergə ejrəngən kevek, jəşelsələrđen orloqon đa əđerlaj belev bedđen məhim burıssbəđ. Beđđə jəşelsə orloqo jeteşterev qənaqətlənerlek bulmaqas, beđ ul orloqtarđı Ukraina, Qırım həm başqa jaqtarđan aldıra inek. Ul orloqtarqa bedđen klimat oqsamav səbəple beđ nasar unıƀ ala inek. Şulaj bulqas, bedđen klimatta yƃə torqan jəşelsə orloqtarın yđenəđ əđerlaj belergə teješəđ. Jəşelsə orloqtarın yđen jeteşterevđə berđə qıjınlıq juq, tik jəşelsəne jađqa tiklem haqlaj belergə genə kərək.

Kəbeƃtənə haqlav. Orloqqa haqlanahı kəbeƃtənen tıqıđ başlıƀın hajlap qırqmajınsa jolqop alırqa kərək. Jolqop alqas jəşel japraqtarın kysəndə ber santimetr samahı qaldırıp qırqıp taşlarqa kərək.

Kəbeƃtənen başı esendəge kysəndə lə alırqa kərək. Kysəndə şuna itep bətərqa jaraqlı đa jaramaj. Jađ kəne jer kipkəs memkin tiklem irtə ultırırqa kərək.

Kişer, segəldər, şalqan həm başqa tamırađıqlı kul'turalardı orloqqa haqlav esən in elek ularđı kedge qıravđardan nıq haqlarqa kərək. Senki qırav tejep eşegən jəşelsələrđe qış haqlap bulmaj—ular serejđər. Şulaj uq eşetevđən qurqıp orloqqa haqlanahı jəşelsələrđe irtə jolqorqa la jaramaj, ularđı memkin tiklem jerđə ođaq torqa kərək. Senki, irtə jıjqan jəşelsələrđe haqlavı qıjınıraq aula.

Orloqqa haqlana torqan jəşelsələrđe qađıp alqas jaqşı tađa həm imgənməgən, qađa şanda qırqılmaqandarın hajlap alırqa kərək. Japraqtarın şuna itep qırqmajınsa, japraqtın təbən jəşelsələ 1 santimitr samahı qaldırıp qırqırqa kərək. Şuna itep qırqılqan jəşelsə jađ kəne jamıra almaj. Jəşelsələr podvaldarđa həm soqordarđa 2 terle jul menən haqlanalar.

Berense jul—kəbeƃtənen kysənen qoro qom menən haqla qənsə, **ikense jul**—kartuf haqlaqan kevek əjəp halına. Qom menən haqlav qıjınıraq aulha la, seremaj haqlanıvı qurqınbshəđ. Qomhođ haqlanqan vaqıt ta jəşelsələrđe jış qına qarap torop, seregəndəren taşlap barırqa kərək.

Jəşelsələr soqorqa halınqas ta, jəşelsələr ebtenə 20-30 santimetr jetkermajensə halam menənən jəəla. Unan soqor ebtənən aqas tyşəp 1 metr qalınlıqta tupraq menən jəəlırqa, kendər hıvına başlaqas tupraq ebtenan jartı metr tiđək h.lırqa kərək. Soqordo jaqqan vaqıtta hava almaştırəp torov esən soqordan merja sıqarıp qujıla. Əgər đə merjəne soqordon təbenən yk sıqarıp jaq-jaqına tişektər qujqanda bigerək jaqşı.

Merja esenən soqorqa termametr teşərəp soqordon havahın qarap tororqa kərək. Jılıllıq 8 grad-tan arta başlaha, jəşelsələr serej başlaqan bulatar, ul vaqıt soqordo asırqa kərək. Əgər đə hava 1 gradstan tınən unha, soqordon ebtə taqı la qalınıraq jəəlırqa teješ. Jəşelsələrđe haqlav esən in jaqşı hava 1 gradstan alıp 3 gradsqa tiklem hanala.

Jəşelsələrđe qbş haqlap sıqarqas jađ kəne jer kiaev menən urtərək jergə ulıtırırqa kərək.

MINƏJEF

AJRЬM NOMERЬ 10 TIEN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) rayon Bəşqortostan Elke, Efe qəla komiteterı, EYƏK hem Başprofsovet organı

№ 205 -5- sentəar 1934 jıl

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞ...

„Ajrьm kolxozdar, jaŋqьdaq xuzalьqtar hәm ajrьm sovxoz, MTS direktordarь tarafьnan orloq birevde ytәvgә hәr tәrlә qarьşьvdarqa qarşь, şulaj uq orloq birev plandarьn qujьlqan srokta ytәmigan sovxoz, kolxoz, MTS hәm jaŋqьdaq xuzalьqtarqa qarata liberallьq nevdargә qarşь, partia hәm sovet ojoşmalarь na, igen jьjnav başlanqan kendan yk qьrqьv kerәş alьp barьrqa kәrәk ikәnlegen kyrhәtergә"

(VKP(b) Ydak komitets plenumь)

TUŊOIA HƏRƏVDE BOL'ŞEVIKTARSA OJOŞTORORO!A

Bəşqortostan urozaj jьjnav, kedge sәsev eştәren tamamlav aldьnda. Lәkin bьl dejem han his aer terlә tьnьslanьv xoquqьn a'rmiaj. Arttaqь rajondar his kisekmәt an bьl eştәrde jьldam tamamlarьlьq qudqalь p. jәrqa hәm Өlkәlә tunqa herev kin jәjep jenәrelergә tejeş.

Tunqa herev—juqarь urozaj esen kerәşten in hьnalqan julь. Dyrtejle rajonьnьn bьjьl jadqь sәsevde maksimum qьvgartylqan srokta tamamlavь hәm juqarь urozaj alьvdь ta'min itevenen tep sәnәptarenan berehe. Dyrtejle bol'şeviktarь bьl mehim politik-xuzalьq ahamiatka eja bulqan eşkә kin qatlam kolxozsьlar massahьn ojoştora seldelәr.

Sojuz Sovnarkomь Başqortostan esen tunqa herev planьn 1 million 421 meŋ ga kyləmendә sildeläne. Bьl plandь betә Başqortostan kyləmendә ytkan jьlqь Dyrtejle elqehendә tamamlav esen kerәşkә betә massanь ojoştororqa kaәk.

Avqust hәm sentәar ajьnьn tәvge ike dekadalarь tunqa herev esen in hьnalqan, agronomla qaqidәlәre talap itkan osor Öktәar inde tunqa herev birgan ebten oktәrde ta'min itmәj. Şunьn esen tunqa herev srokta rьn a hәm sьjiatьna betә iqtibardь vynaltergә kәrәk.

Lәkin sentәar başьna alqan meqlymattar qajat trevogalь handar birәlәr. Өlkә kylamend herev planь 2,2 pr-qa qьna ytәlgan. Ytkan jьlqь aldьnqь Dyrtejle rajonь la fәqat 0,3 pr. qьna ytәleş birә. Başqalarqa qaraqanda juqarь han birgan Dьvan rajonьnьn 13,8 pr-tь la qәnәqәtlәnerlek tygel.

Bьl faktlar kolxoz hәm avьl sovettarьnan alьp, rajon ojoşuna larьna tiklem .... tavla urozaj jьjnav, sәsev, unan hun herev naşlarьvd" tigan opportunistars eşte kidakka qujav nastroenialarь jaşaven rabiajdar Şulaj sul naha, 1-6 pr-tan artmaqan tunqa herev handarьn nisek anlar qa hun?

Өlkә komitet tunqa herevde jьldam ytkarev esen qьrqa kyrhatmalar birde. Kolxozdarda urozaj jьjnav hәm kedge sәsevden buşaqan hejrav kestarenen bildele eleşe tunqa herevga quşьlqa tejeş. Өlkә komitet **„MTS hәm sovxoz direktordarьna kendәd igen huqьv esen da eşlagan traktordarь kisen motlaqa tunqa herevgә quşьr ga"** tәqdim itte.

Tunqa herev-juqarь urozaj esen kerәşten in hьnalqan metodь ikan, bьl kerәşkә kolxozsьlar massohьnьn yddare aktiv qatnaşvdarьn ta'min itergә kәrak. Senki, juqarь urozaj esen kerәş—kolxozsьlardьn qan man laqete. Juqarь urozaj kolxozsьlardьn xedmәt kendare toroşon kytarevden tep şartь.

Bьnьn esen tunqa herevden ebtenlektәren massanьn aqьna henderergә kәrak. **Tunqa herev-qoroloqto jena, qamьl hәm qьj ylandәren seretep, baj arqanik aşlamalar tuplaj, qьj ylandәrenen tamьrьn qorota, jardәge terlә avьl xuzalьq qorotqostarьnьn qaldьqtarьn qьra hәm jadqь sәsevde este jartьlaş jeŋlejte ikonen** kolxoz solar ydd renen biş narmaqtarь kevek belhendar. Şul vaqьtta kerәş nigerәk ta hedemtale bulьr hәm jьldam atqarьlьr. Senki, juqarь urozaj esen kerәş—kolxozsьlardьn qan man laqete. Juqarь urozaj kolxozsьlardьn xedmәt kendare toroşon kytarevden tep şartь.

Bьnьn esen tunqa herevden ebtenlektәren massanьn aqьna henderergә kәrak. **Tunqa herev-qoroloqto jena, qamьl hәm qьj ylandәren seretep, baj arqanik aşlamalar tuplaj, qьj ylandәrenen tamьrьn qorota, jardәge terlә avьl xuzalьqtarьnьn qaldьqtarьn qьra hәm jadqь sәsevde este jartьlaş jeŋlejte ikonen** kolxozsьlar ydd renen biş narmaqtarь kevek belhendar. Şul vaqьtta kerәş nigerәk ta hedemtale bulьr hәm jьldam atqarьlьr. Senki, juqarь urozaj esen kerәş—kolxozsьlardьn qan man laqete. Juqarь urozaj kolxozsьlardьn xedmәt kendare toroşon kytarevden tep şartь.

Bьnьn esen tunqa herevden ebtenlektәren massanьn aqьna henderergә kәrak. **Tunqa herev-qoroloqto jena, qamьl hәm qьj ylandәren seretep, baj ar-**

□ □ □

SOVET KONTROLE KOMISSIAHЬNDA

INDIVIDUAL' RƏVEŞTƏ TEGEVDE

MASSOVЬJ TEGEVDƏR MENƏN ALЬŞTЬRMA'ЬQA

Sovet kontrole komissiahь hәm unьn vәkildәre individual' raveşta tegeja torqan 70 punktь, 17 fabrikanь hәm masterskojdardь tikşerde. Tikşerev fabrik hәm masterskojdardьn eş sьjiatь ikatta tyвan ikenlegen, zakazdardьn srogьnda ytәlmәjen sa 2-3 aj bujbna jatqьrlqanlьqtan, potrebiteldardьn nasar xedmәtlendereigenlegen, jьş qьna raveşta kejemde yddare telәgansa tekterә almaqanlьqtarьn kyrhatte.

Jenel promьşlennost xalьq komissarlьqь hәm unьn organdarь xekymәtten qararьn formal' raveşta ytәgandar, kyp vaqьtta unь bodqandar. Jenel promьşlennost xalьq komissarlьqь maxsus masterskojdar ojoştorahь urьnda individual tegevde ta arikalarqa tuplaqandar hәm şulaj itep individual raveşta tegevde massovь standart tegevdar menan alьştьrqan.

Sovet kontrole komissiahь individual' raveşta tegevde ojoştorov esen әbtarena personal javaplьlьq jeklatelgan tegev promьşlennostь Baş idarahь nacal'nige **Kuslanoftьn** hәm baş inžener **Margulistьn** bьl eşka jetakselek itevde jomoşaq kvalifikatslalь ranotniktarqa tapşьrqanlьqtarьn, xekymat qararьnьn ytaleve ebtenan daimi şaxsi kydatevde ta' min itmәqanlektaren ejldelane.

Sovet kontrole komissiahьnьn Donbasstaqь, Leningrad elkahendage, Azof-qara dinged, Gokol krajdarьndaqь vәkildare najtaq qьna tegev fabrikalarьnьn hәm masterskojtarьnьn direktordarь na individual' raveşta tegev eş tәren nasar ojoştorqan hәm bьl eştә xekymat qararьn bodqan esen vzьjskanialar haldь. Sovet kontrole komissiahьnьn bjurohь ydenen vәkildarenә Ivanof promьşlennost hәm Xarkof elkalarenda xekymatten individual' zakazdar turahьndaqь qararьn bodovda qajeple bulqan keşelarde javapqa tarttьrьrqa tәqdim itte.

Izdelialarde sit keşelargә orderhьd birgan, jaqşь tkandardь potrebiteldardan jasergan hәm zakaz birevselar menan tupatь meqamala itkan esen Moskov-şvejtьn 10-sь hanlь punktьnьn direktorь **Gordief**, MSPO-nьn 10-sь hanlь punktьnьn proizvodstvo medire **Makarova**, magazin medire **Blinof** eştan alьnьqlar hәm ularqa ber jьl javaplь urьnda eşlavga tьjьldь.

Komissiahьn bjurohь Baş kyr idarahь nacal'nige **Margulistь**, Baş jen idarahь nacal'nige **Braginskidь**, jerle promьşlennost xalьq komissarь menan bergalap ike dekada srok esendә individual' tegev masterskojdarьn in jaqşь kyn tovardarь hәm jen tkandarь menan ta'min itev tartiparen bildelargә, masterskojdardь edlekhed ta'min itep torov esen personal javaplь kәşelar bildelargә mәzbyr itte.

Şulaj uq jerle promьşlennost xalьq komissardarь la jerle promьşlennost xalьq komissarlьqtarьnda, elkә hәm kraj idaralarьnda individual' tegev esen ojoştorov esen javaplь rabotniktar bildalavgә mәzbyr itelalar.

Komissiahьn bjurohь ydenen vәkildarenә Sovnarkomdьn individual' zakazdar alьv turahьndaqь qararьnьn ytaleve ebtena sistemalь raveştә kontrol qujьrqa quştь.

□ □ □

—SOVETTAR SOJUZЬNDA—

TƏRKIƏNEŊ XƏRBI

DELEGATSIAHЬ KIEFTƏ

Kief, 4. 2-se sentәardә Kieika Terkiәneŋ xәrbi delegatsiahь kilde. Şul kenә SSSR Qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptaş terek xәrbi delegatsiahь xermatena sanket ojoştordo. Banketta terek xәrbi delegatsiahьnьn betә aqzalarь, şulaj uq **Budionnьj**, **Kaminef, Aliksnes** iptaştar, Ukrain xekymәte aqzalarь: **Balitski, Şelexes. Datonski, Vajtsexovski** iptaştar hәm RKKA-nьn komandirdarь buldьlar. **Voroşilof, Budionnьj** iptaştar hәm general **Fəxertdin paşa** hәm **Mozafir paşa** yd ara ber-berehen qotlanьlar. Ukrajьn xekymate ismenan **Balitski** iptaş Qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptaşte qotlanь. **Balitski** iptaş şulaj uq Ukrain xekymate ismenan terek xәrbi delegatsiahьnьn aqzalarьn qotlanь. Bьqa javap itep, terek xәrbi delegatsiahьnьn başlьqь general **Fəxertdin paşa** Ukrain xekymaten qotlanь.

IGEN TAPŞЬRЬV ƏŞENEN BARBŞЬ

Kief, 4. 1-se sentәarqa Ukrainanьn kolxozdarь jьlьq igen tapşьrьv planьn 80,9 protsentqa ytanelar. Berense urьnda Kieişina tora, ul planьn 98,9 protsentqa ytane. Ukrainьn sovxozdarь jьlьq igen tapşьrьv planьn 77,9 protsentqa ytanelar

PAMIRBЬ TIKŞEREV

Taşkent, 4. Şah-Dərja jьlqanьnьn ebke jaqьnda Dzavşan-goz (Pamir) tigan urьnda 3 meŋ 600 metr bejeklektә urta Azia dәvlәt universitetinьn biologia stansahь eşlәj başlanь. Donjala iп bejek tavdarda eşlәj torqan biologia tanni-tikşerenev yirczdenielarьnьn berehe bulqan-bьl stansa Pamirdьn tupraqtarьn, adьq ressurstarьn hәm bәlәq najlьqtarьn ertәna.

SOVET JADЬVSЬLARЬ

S'JEZDЬ QARARDARЬ MASSAQJA

Tiflis, 3. Tiflistaqь eşse klubtarьnda s'ezd mejeştare tedalep, ularda sovet jadьvsьlarь s'jezdьnьn qarardarьn populərlaşterev bujbnsa kin raveştә massovь eştarde jalep jebarelde.

Taskent, 3. 1 sentәardә Taşkentten qьdьr maşdanьnda XX xalьq ara jaştar kenena arnalqan nik dur demonstratsia bulь. Demonstratsiaqa nik kyp iptaştar hәm general **Fəxertdin paşa** hәm **Mozafir paşa** yd ara ber-berehen qotlanьlar. Ukrajьn xekymate ismenan **Balitski** iptaş Qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptaşte qotlanь. **Balitski** iptaş şulaj uq Ukrain xekymate ismenan terek xәrbi delegatsiahьnьn aqzalarьn qotlanь. Bьqa javap itep, terek xәrbi delegatsiahьnьn başlьqь general **Fəxertdin paşa** Ukrain xekymaten qotlanь.

IGEN TAPŞЬRЬV ƏŞENEN BARBŞЬ

Kief, 4. 1-se sentәarqa Ukrainanьn kolxozdarь jьlьq igen tapşьrьv planьn 80,9 protsentqa ytane. Ikense urьnda Kieişina tora, ul planьn 98,9 protsentqa ytane. Ukrainьn sovxozdarь jьlьq igen tapşьrьv planьn 77,9 protsentqa ytanelar

PAMIRBЬ TIKŞEREV

Taşkent, 4. Şah-Dərja jьlqanьnьn ebke jaqьnda Dzavşan-goz (Pamir) tigan urьnda 3 meŋ 600 metr bejeklektә urta Azia dәvlәt universitetinьn biologia stansahь eşlәj başlanь. Donjala iп bejek tavdarda eşlәj torqan biologia tanni-tikşerenev yirczdenielarьnьn berehe bulqan-bьl stansa Pamirdьn tupraqtarьn, adьq ressurstarьn hәm bәlәq najlьqtarьn ertәna.

SOVET JADЬVSЬLARЬ

S'JEZDЬ QARARDARЬ MASSAQJA

Tiflis, 3. Tiflistaqь eşse klubtarьnda s'ezd mejeştare tedalep, ularda sovet jadьvsьlarь s'jezdьnьn qarardarьn populərlaşterev bujbnsa kin raveştә massovь eştarde jalep jebarelde.

Taskent, 3. 1 sentәardә Taşkentten qьdьr maşdanьnda XX xalьq ara jaştar kenena arnalqan nik dur demonstratsia bulь. Demonstratsiaqa nik kyp iptaştar, kolxozdardan kilgan jaştarden vәkildare qatnaştьlar. Bәtahe 20 meŋ keşe qatnaştь. Jaştarden demonstratsiahь qarьnq teşkensa davam itte.

IP. VOROŞILOF KIEFTƏ

Kief, 4. 2-se sentәardә kis menan SSSR Qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptaş kieftәn Ukrain xәrbi okrugьnьn qaskardare urьnlaşqan rajonqa kitte. Xalьq komissarьn **Budionnьj Kaminef. Aleksnes** iptaştar hәm **RKKA** nьn juqarь dәrәjalәge komandirdarь odatap baralar. Ukrain xәrbi okrugьnьn qaskardare urьnlaşqan rajonqa Voroşilof iptaş menan bergә terek xәrbi delegatsiahь la kitte.

BORONQIO ZAMAN

QALDЬQTARЬN TIKŞEREV

Aşxabad, 3. Terkemenstan dәvlәt tanni—tikşerenev institutьnьn hәm boronqo pamәtniktardь haqlav komitetьnьn ikspeditsiahь elekke vaqьtta parlan dәvlatenen adminstratit kul'tura ydage bulqan-Nessi qalahьn qadьrqa tolondo. Unda xәder yk boronqo jorttardьn nigeddare, bavьt hawa qaldьqtarь tabьlqan.

P. VOROŞILOF KIEFTƏ

Kief, 4. 2-se sentәardә kis menan SSSR Qurqavsьlьq xalьq komissarь **Voroşilof** iptaş kieftәn Ukrain xәrbi okrugьnьn qaskardare urьnlaşqan rajonqa kitte. Xalьq komissarьn **Budionnьj Kaminef. Aleksnes** iptaştar hәm **RKKA** nьn juqarь dәrәjalәge komandirdarь odatap baralar. Ukrain xәrbi okrugьnьn qaskardare urьnlaşqan rajonqa Voroşilof iptaş menan bergә terek xәrbi delegatsiahь la kitte.

BORONQIO ZAMAN

QALDЬQTARЬN TIKŞEREV

Aşxabad, 3. Terkemenstan dәvlәt tanni—tikşerenev institutьnьn hәm boronqo pamәtniktardь haqlav komitetьnьn ikspeditsiahь elekke vaqьtta parlan dәvlatenen adminstratit kul'tura ydage bulqan-Nessi qalahьn qadьrqa tolondo. Unda xәder yk boronqo jorttardьn nigedda-re, bavьt hawa qaldьqtarь tabьlqan.

„IGENSELƏR"

JЬLLЬQ PLANЬN TULTЬRDЬ

Aksjon 1 (telegraf bujbnsa). „Igenselər" kolxozь 31-se avqusta 2796 sentner dəvlətkə igen tapşьrьv planьn 100 protsentqa tultьrdь. MTS qa 255 sentner natura tapşьrdьq, 516 ga arьş sәstek.

Kolxoz predsedatele-NƏBIYLLIN.

- Partorg—ŞAKIRЬF.

BƏGƏN JANRUS SOVETЬ

IGEN PLANЬN TULTЬRA

MAQAR rajonь **Janrus** sovetь sovettardьn betә Baş qortostan s'jezdьna ədərlek unajlь seksia hәm deputattar gruppahьnьn eştәren jaqşьrtt**ь. Politik—xuzalьq kampanialarь eştәre kytarelә. Seksia hәm deputat gruppalarь jetәksehe HIBƏTYLLIN ƏXMƏT, IŞBULDIN OJƏZIZ, MƏNNƏNƏF ŞƏRIF, OJƏNYLLIN VƏSIQ, ƏLITEF XƏRIƏTTƏR maqtavlь eş elgelare birelar.**

Avьl sovetь jьlьq igen tapşьrьv mujbndamahьn 5 sentәargә tultьrьv esen betә massanь ojoştora. Kolxoz hәm janqьdaqtar arahьnda temp qьrqa kytarelde. Xalьq ara jeştәr kenә hәm 1912-se jьl tuvqan prizьvniktar saqьrlьv unajь menan 29-sь avqusta 355 sentnerlь qьdь onoz ojoştoroldo. Kolxozdar 46 ulavda 192 sentner, janqьdaqtar 42 ulavda 162 sentner igen kilterdelar.

Avьl sovetь predsedatele OJABBASЬF

RK hәm RIK vәkile—SƏFƏROJƏLEJEF

Minniəxmətef brigadahь

ALDЬNQIЬ BRIGADA

Sujbnsь MTS hь xedmatendage „Janь tormoş" kolxozьnьn 3-brigadahь (Brigadirь komsomoles Minniəxmətei)səsevdə lə, besen sabьvda la, utavda la aldьnqьlьqtь alьp kilde. Bьl brigadala 8 komsomol eşlәj. Ulardьn bətəhe lə jənel kovaleria aqzalarь bulьp, bьl eştə ular aktiv eştәjdər. Jenel kavalerist-tar janqьnqa qarşь hәm igende haqlav esen nьq kerə-ələr. Ular qaravьlьs Minniəxməteften yd eşenə halqьn qaravьn asьp kolxoz idarahь aldьna unьn bьl eşenan alьnьv məs'ələlen qujdьlar.

Begen 3 brigada urozaj jьjnav eşen başqa brigadalardan alda tamamlav esen kerəşə. Ol.

◆Dəvləkən. „Salavat" kolxozь (Sujbnsь MTS) komsoorgь ip. **Akimьf Sojet** jetəkselegendə XX xalьq ara jəştər kənənə ar nap-24-avqusta 45 sentner bojdajdь qьdьl oboz mənən Şənqək kyl elevatorьna odatlь.

Kolxoz igen tapşьrьv zadanie hьn 25-sə avqusqa tulьlь mənən ytəne.

DƏVLƏTKƏ QARŞЬ TENDENSIANЬ HЬÑDЬRЬROIA

Rajzo başlьqь Xannanьf kulak jьrsьhь menən kileşkən

Tujmazь rajonь Ojafur sovetь aerketelgən rajonşiktar menən konkret jetəks lek qujьlmaqan. Jarьş hәm udarsьlьqtьn ni ikənen də belmәjdər.

Xatta, şul uq sovettaqь Tujmazь avьlь javaplь vəkile hәm başqalar kulak qoroqonь taratьp, kulaktar şajkahь tedəp, şunь komissia iseme atьna jəserep, **igen unьşьn 83 pr. qa kəm kyrhətep, zakondan akt tedəjdər.** Xalьq arahьnda—igen tapşьrmaqьd, akt tedəldə, naloqtь kəmeterdər—tip kulak agitatsiaпь taratalar.

Bьl qorotqostoqqa qarşь vaqьtnda sara kyrelmaj. Ə, sovet pred sedatele urьnbahars **Məxəmət-janьf Ojaptelxaq** şul akttь arьqьqa aldanьp rabiap imzə itə. Yde ber kemgə lə əjtmәj jəserep atьraj.

Bьl aktь Rajzo nacal'niqь **Xannanьf** kyrhə lə ber terlə lə komissia tedəlmaj, bьl qorotqotan bulqan tip rezolytsia halьp tanьs qьna odatьp jenərə. Vaqьtında Ojafur sovetьna hәm Tujmazь avьlьna kilep, bьl kulaksьl tendensiaqa otpor birevde ujlap ta qaramaj.

Bьna şundaj sьjnü hidgerlektər juqalьv, kulak tendensiahьna jemerə huqa belmәv, sovet apparatьnьn aktivьhьd jəşəve zjalьnda Ojafur sovetь igen tapşьrьv jьllьq planьn serzəgə ni barь 10 pr. qa //a ytəne.

Rajkom hәm ədərlәv komitetь vəkildare barqandan hun qьnь bьl eştər asьlьp prokuraturaqa birelə. Ləkin, bьl protses əle 2 sentəardə lə ytkarelmaj.

1 sentəardə igen tapşьrьvda sabotaj jahavsь **Məxəmətjanьf Gərəjef. Ojimazetdinьf Navsir. Vəlejef Ojəlim hәm Vəliəxmətef Minləəxmətərgə** xekem ytkarelqandan hun qьna igen tapşьrьv qьdьvlana başlanь.

Ləkin, bьl sovetta əle ajrьm sovet hәm kolxoz („Bytək tav" algerək lə) jetəkselarenə kitken saralar kyrmәgandə, igen tapşьrьv yd srogьnda ytəlmajəsək.

Bьna bьl juqarьla kyrhatelgan jeteşhedlektarde netərevdə har ber rajon ojoşmahь hәm politotdel yd juldarь menən sara kyrergə tejeştər.

R. Kamal. Məxəmətdinef

XƏJBULLA XURLЬQLЬ QOJROOTA

SENTƏBRDƏ AVQUST ƏDƏKLƏGƏ QAPLANЬROQA TEJEŞ

Xəjbulla. Avqust ajьnda rajondьn kolxozdarь 20 meŋ sentnerdan artьqьraq, jaŋqьdaqtar 226 sentner igen tapşьrьrqa tejeş inelər. Ləkin, rajon ədərlәv komitetь ajьq tapşьrьv planьn kolxozdarqa jetkerevde vaqьtьnda ta'min itmәne. Matraj sovetь **„Qamьş ydək", „Surtan ydək", „Novьj mir", „II Tanalьq"** hәm Julbarьt sovetь **„Qьdьl tav", „Janь tan", Bik jan"** kolxozdarьna 25-se avqusta la plan jetkerelmagan.

Başьnda **Latьjpьf** torqan rajon ədərlәv komitetьnьn eşlekhedlege hәm igen esen kerəşten politik ahamiaten narьqlap jetkermavdare arqahьnda avqust planь 4 protsentqa qьna ytəlde.

Bьl xəl qabatlanqanda sentəber planь edəleve lə ken kevek asьq. X-jbulla rajon komitetь hәm ədərlәv ojoşmalarь ajьlьq grafiktь hər ber kolxozqa jetkerep ytəleven ta'min itergə tejeştər. Ə, avqust ədəklegen his hydhed sentəardə qaplarqa kərək.

S.

STƏRLEBAŞ KOLXOZDARЬ

JENƏJƏTSEL TЬNЬSLЬQ HAQLAJDAR

(Maxsus xəbərsebeddən).

Stərlebaş MTS-ь kolxozdarьnla massovь aşlьq huqa başlavqa kyp vaqьttar ildde. Lakin unda dəvlətkə igen tapşьrьv eşe enəjətsel raveştə akeren bara. 21-avqusqa plan nej barь 2,1 protsentqa qьna ytəlgajne, bunqь biş kenləktə lə jynle ybeş bulmanь. „Aq şişmə", „Qajraqlь", „Ural". „Bajьm", „Sotsializm" hәm „Molotof" kolxozdarь əle igen tapşьrьv eşenə bətenlaj başlamaqandar. Bьl kolxoz predsedateldare Maqsutьl, Girasimьl, Junьsьl, Timerbajьltar „in lavlə ydebeddə, unan „dəvlətkə" tigən dəvlətkə qarşь kulaksьl səjəsət totqandar. „Ural" kolxozь predsedatele Junьsьl, dəvlətkə ber kilogram da igen birməvenə qaramaьtan 2 gəktar arьşlь jəşellaj ildьrьp, qadanda kipt rep kolxozsьlarqa tarata. „8-Mart" kolxozь predsedatele Davьlьl, dəvlətkə tapşьrьv esen jeveş, syple igen odata, ular jebərgən 8 jək igen ike tapqьr qanьl itelmaj kire qajtarьla.

Bьl kolxozdardaqь partia, komsomol ojoşmalarь dəvlətkə igen tapşьrьvdь bol'şeviktarsa ojoştorahь urьnda eşlekhedlek kyrhatelər.

MTS kolxozdarь bьl ədəklektən aşьqьş sьqьrqa, berense aurьs—dəvlətkə igen tapşьrьvdь namьs menən ytərgə tejeştər.

Ş. RƏFIQЬF.

KƏLTƏ QORTTARЬ

AKT MENƏN BƏTMƏJ

ƏBJƏLIL rajonьndaqь kyp kolxozdardьn kelattare, kelat talpandarь menən zararlanqandar. Rajonda bьl qorotqostarqa qarşь kerəş eşe menən jetəkselek itev burьsь, rajon agronomь **Qarifullingə** jəkmətelgən. Qarifullin bətə kolxozdardьn tejerlek kelattəren jerep qarap sьqtь. Ləkin, ul qorotqostarqa qarşь kerəşep jeremagən, ə gastrol' jahaqan.

Xəder ul qarap ytkən, dezinsiksia „jahaqan" kolxoz kelattərendə qortqostar avalgesə yrsi başlanьlar. Ə, Qarifullin ydenen „eşenə" tajana, „bulmaь minen qulьmda tədəlgən akttar bar, min ularqa qarşь kerəştem ait..." ti. Ləkin „Alqa", „III internatsional" kolxozdarьnьn kelattərendəge qorotqostar, Qarifullindьn akttarьna ajuhonmaqandar, haman yrsidər...

Rajzo bьqa iqtibar itergə tejeş.

Jenel kvaliriasь.

Şunьqtan biş at menən igen killerevselər punkt erqəhendə igende ike **kən** bujь kipterep sentnerьn **1** humdan tadarttьrьp saq tapşьrdьlar.

Safindьn xekymətte aldarqa ьntьlьşьn tьnьs qьna qarap qa lьnьrqa tejeş tyqel. Ə. M.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

QK JULЬNDA KRUŞENIA

bulьv ajqanlь provokatsion jalalar

Xabarovski, 4. Xabain gazetalarьnьn jadьvьna qaraqanda, sandittardьn 31 avqustta QK timer julьnьn kən jaq tarmaqьnda № 11 poezdaqь jahaqan bezymen japon-manczur əjlənalərə QK timer julьnьn xedmətkərdərenə—SSSR grazdandarьna jaŋь jalqan jalalar jaqьv esən ajdalanьlalar. Gazetalarda jənəle kruşenia hәm banditтardьn bezyme bulьr aldьnan pezdaqь sovet xedmətkərə pojezdьn arьna jəşeneve, jənəhe sovet timer julьslarьnьn banditтarqa signal birevе hәm banditтardьn ber-berehenə urьtsa komanda birevdere h.b. turahьnda betən-tal fantastik jalalar kyrenə başlanь. Xabain gazetalarь kruşenia vaqьtьnda hələk bulьvsьlar turahьnda xəbər itep (təvge məqlymattar bujbnsa, 10 keşe ylqən, 10 keşe avьr jaralanqan, 3 keşe jenel jaralanqan hәm 8 keşe plengə alьp kitelgən). kruşenianan zarar kyrevse Japon hәm manczur kəşetərən asьq itep hanap ytə, lakin avьr jaralanьvsьlar arahьnda sovet grazdanь—mladşi konduktor **Trisnenko** la bar ikənlegen kyrhetməj. Japon-manczur gazetalarь elekkesə terlə jalqan jalala. ujlap sьqarьrqa, şulaj uq banditтar huzymenen qormandarь arahьnda QK timer julьnьn sovet xedmətkərdərə bulьvьr əjtmətkə, sovet grazdandarьnьn —QK timer julь xedmətkərdərenen QK timer julьndaqь poezqa hezym itevse banditтar menən bajlaneş totovdarь turahьnda jalqan jala jabьv kampaniahьn kesəjtep jebərergə tьrьşalar.

SOVET—JAPON MƏNƏSƏBƏTTƏRE

TURAHЬNDA BONNƏ FIKERDƏRE

Pariz, 4. „Pti-parizen" Zorza Bonnanьn taqь ber janь maqalahen babьp sьqardь. Unda sovet-Japon mənəsəbəttare pronlemahь qudqatьla. Bonnə Sovet tar sojuzьnьn qurqavsьlьq elkahendə şaqtaj unьştarqa ireşkənlegen, Qьdьl armianьn, ajrьvsa av atsianьn alqa barqanlьqьn kyrhətep, bьl saralar Japon politiktarьnьn Manczurialaqь xərəkəttare, Japonia xekymətenen Sovettar sojuzь menən hezym iteşmәv turahьnda pakt tədeşəv dən baş tartьvь menən tulьhьnsa aqlanalar, ti. Bonnə Japon xekymətenen Manczuriala, alge rək tə QK timer julьnda sovet mənəqəttərən bədmavь turahьn daqь vəqədələren ytəməgənlegen hәm Sovettar sojuzьnьn tьnьsibqьna qurqanьs tьvdьrqanlьqьn əjtep ytə.

SAAR ƏLKƏHENDƏ

FAŞISTARDЬN EŞMƏKƏRLEGE

London, 4. „Kontemper erirevjo" zurnalь Saar əlkəhendəge xəldar turahьndaqь məqaləhendə millətse-sotsialista-dьn 1935 jьlqь plebissitqa ədərlənev metodtarь turahьnda hejlaj. Məqalə bьl metodtardь ojuthьd propaganda hәm terror tip xarakter raj. Məqalənə jadьvsь Germania nьn Saar əlkəhendəge millətse-sotsialistarqa sikhed kyp srədstvolar birelqənlegen hәm ul sredstvolarqa Saar əlkəhe xalqьnьn esense imperiaqa ekskurslalarьn ojoştorop, unda millətse-sotsializmdən unьştarьn kyrhatkənlegen hәm şul uq vaqьtta ulardьn hər berehenə əgər ul „Germania frontьna" qoşьlmaha, Germania Saar əlkəhen yd qulьna alqandan hun his juqьnda eşhed qalьrqa batьrsьlьq itkənlege kyrhətelgənlegen ətep ytə. Millətse sotsializmqa asьqtan asьq qarşь bulqan keşelərdə anda-handa totop tuqmajdьr jəki pleisittan hun ys alьv menən qurqatalar, ti.

***

Nio-Iork, 4. 1 sentəardə jəştərden huqьşqa hәm faşizmqa qarşь demonstratsialarь buldь. Şulaj AQŞ-tьn başqa qalalarьnda la xalьq ara jəştər kənənə arnalqan demonstratsialar bulьvь turahьnda xəbər itələr.

PAJ TIN-KAJ AMERIKALA

Nio-Iork, 4 Amerikaqa kilgən 19-sь armianьn elekke komandejuşşeje general Paj Tin-kaj matauqat vəkildare menən həjləşkən vaqьtta Can Kaj-Şidь japon imperializmahь menən aajlaneş totqan esen ləqmətlane hәm qtajda Japoniaqa hәm Can Kaj-Şiqa qarşь berdəm iront tedev kərəklegen əjtte.

FAŞISTAR YD ARA TARTЬŞALAR

London, 4. „Dəjli ekspess" **Şaxttьn Gitlerdan** ekstremist elementtardь millətse-sotsialistar partiahьnan qьvьvdь ul'timativ raveştə talap itkənlegen xəbər itə. Bьl talap berense nəvəətta Gebbelskə qaqьla. Gazetanьn hyddəre bujbnsa, Şəxt Gebbelsten aik ytə kitkənlegenə, ajrьp əjtkəndə, his kərəkməgən urьnda sit il keşelәren xurlavьna rizа tygel.

SIT ILDƏRDƏ

XALЬQ ARA JƏŞTƏR KƏNƏ

Pariz, 4. Fransuz xedmətsanlarenen **„Jumanite"** nьn utьd jьllьqьna hәm xalьq ara jəştər kənənə arnalqan dur demonstratsialarь buldь. Faşizmqa hәm huqьşqa qarşь berdəm front ozungahь aьtında ytkən bьl mitingьda 120 meŋ xedmətsən, iп berense nəvəaitə eşse jəştər jьjldь. Demonstratsiala şulaj uq fransuz kolonialarьnьn xedmətsəndare hәm betə millət emigranttarь, ajьrьp əjtkəndə. Germania polit emigranttarь 1 qatnaştьlar. Irtənge səqət 7 nən alьp teşkə tiklem eşselərde mitinqь jьjbla torqan urьnqa 30 poezd taşьnь. Bьnan başqa avtomasil'darda hәm velosipedtərdə menərlagən keşelər kildelər Mitinqь vaqьtında Tel'mandь azat itevde talap itep menərlagən qul tamqalar jьjldь.

Gebbelskə qaqьla. Gazetanьn hyddəre bujbnsa, Şəxt Gebbelsten aik ytə kitkənlegenə, ajrьp əjtkəndə, his kərəkməgən urьnda sit il keşelәren xurlavьna rizа tygel.

◆ **Andre Martin** dur telmər menən sьqtь. Ul „Jumanite"nьn elekke revolytsion eştarenə, kompartia organьnьn fransuz xedmətsəndərenen talaptarьn qənəqətlənderev esən faşizmqa hәm huqьşqa qarşь berdəm front tedev esən bulqan kerəştarenə qaqьldь. Bьnan hun sьqьp hejlavse **Marsel' Kaşin** keşle alqьştar menən qarşь alьndь. Ul fransuz xedmətsəndərenen politik hәm professional' xərəkətendə berdəm xərəkat itev esən kerəşev eşendə, SSSR-dь jaqlav esən kerəşev „Jumanite" nьn aldьnda torqan burьstardь . əjtep ytte. Kaşin şulaj uq Tel'mandь qotqarьv esən kerəş kampaniahьn kesajtev kərəklegen əjtte. Mitinьnan hun politsia ber nisə keşene quloa aldь.

KOMSOMOL FERMALA LA ƏLGƏ KYRHƏTERGƏ TEJEŞ

KOMSOMOLES NIQMƏTJAN SUSQALARЬ

„Berđəm" kolxozь komsomol oјoşmahь ytkən jıl Dyrtəjle MTS politəjlege jetəkselegendə kolxozđьn susqasьlьq fermahьn kulak qaldьqь qorotqos **Xəmətdinef** həm unьn ejərsendərenən tađartьlьp, fermaqa komsomoles **Səjfullin Niqmət jan. Şəhəalьf Şahman** iptəşərđe birđe.

Komsomolestar mal yrsetev—вegenge kendə yđək вurьstarđьn вerehe—ikənen anlap nьqь eşkə вaşlanьlar. Ferma eşen вelə tirə jaq kolxozdarqa elge itev əsen kerəş вurьsь qujьldь. Həm ular in elek xeđmətte dereь ojoştorov eşenə tofondular.

Fermálaqь 42 inə susqanь es keşegə вerketep 3 вrigada jahanьlar. Brigadalar yđđərenə вerketelgən susqalarđь dereь yrsetev, dereь tərвiələv esən plan teđene. Planđьn ajьrьm punkttarьn ytəv esən **Niqmətjan Şahmanđь** jarьşqa saqьđь.

Kyp tə ytməj—ferma qьđьl meјeşle lə вuldь. Qьđьl meјeş ergəhendə mal həјevselər tynərəgenə jьlьlьp susqalarđь dereь tərвiələv turahьnda fan kənəşmələren ejrəndelər. Uqьlqan kənəştərđe yđđərenen kendəlek eştarenə вəjtəj вarьv—„Berđəm" fermahьnda eşləvselərgə susqalarđь tađa həm ker itep aвьravqa đur memkinlek вirđe.

Susqalarđь aj hajьn ylsəp, avьrlьqtarьn вildələ вarьvđa Niqmətjan menən Şahmandan вaşlanđь. Ular susqalarđьn avьrlьqtarьn arttьrьv esen jarьşalar. Jarьş heđemtəhendə Niqmətjan вrigadahьnьn kyp jaqtan eвten вarьvь вelende.

Niqmətjan вrigədahьnda susqalar hanь 14 вaştan вegenge kendə 170 вaşqa jette. Ular har вerehe jarьş dogo\orьnda kyrhətelgən avьrlьq ylsəvenən artьp kitkəndər.

Şulaj вulmaj nişlənen, вeđđen Niqmət ul susqanь yđenen вalahь kevek aђьraj đa...!, ti kolxoz predsedatele Timerxanьf iptəş.

Ul xatta hər вer susqahьnьn qasan, nindəj kendə qasqanьn həm вalalajasaqьna tiklem вelep tora. Niqməjđen inə susqalarđь qasьrьv eşen dereь ytkəreve, ularđьn jeted yrsevđərenə memkinlek вirə. Niqməjđen planь вujьnsa, unьn qaramaqьndaqь susqalar jьlьna ike tapqьr-april həm avqust ajđarьnda qьna вalalarqa tejeş. Bьl ajđarđa nalalaqanda susqalarđьn „urta otxod"tarьna jul qalmajasaq. Eşte oşo rəveşle dereь alьp вarьv arqahьnda „Berđəm" fermahьnda susqalarđьn ylevenə his вer jul qujьlmaj. Şuqa kyrə lə, 42 вaş susqa jьl tulьvqa 520 вaşqa jette. Əle susqalar avqust axьrьna tiklem arta вarđьlar. Avqusta tьvqan susqalar-kendər hьvьt-qьlaqanqa tiklem nьqьp jetələr Bьl yđe yk-kəmevgə kərtə вulьp tora.

„Komsomolestar jetəkselegendə eşləvse susqasьbьq fermahь qьđqa vaqьt esendə oşondaj unьştarqa elgəşte. Şunьn menən вergə, ul tirə jaq kolxozdarđь, yđ kolxozsьlarьn susqalь jahavđa la đur unьştar kyrhətte. Ul-17 kolxozđь unar susqa menən tə'min itte həm 17 kolxozsьnь susqalь jahanь. Beđenge kendə „Berđəm" kolxozsьlarь susqa ađьravđьn ni tiklem fajdalь вulьvьn yđ kyđđare menən kyrələr.

„Berđəm" вьjьl keđ вьl fermanan 24 men hum doxod alasaq.

Kiləhe jьlqa unьn kolxozđь taqьla nьqьtьv esən ferma yđenə jeterlek вesən, silos, sьnьq, tamьr ađьqtarđь tulьhь menən əđerləp qujđь.

Bьna „Berđəm"đen maqtavlь komsomoldarь Niqmətjan həm Şahman iptəştar mal texnikahьna ejə вulьvđa oşondaj unьştarqa elgəştelər. Ular вьl texnikanь вaşqa komsomoldarqa ejrətevđə lə jen hьđqanьə eşləjđər. Fermala hər вiş ken hajьn stena gazetalarь sьqarьla. Niqmətjan ul yđenen proizvodstvo eşe menən вer qatarđan yđ вrigadahьndaqь kolxozsьlar arahьnda massovьj-anlatьv eştaren alьp вarьvđa la in aldьnqь komsomolest вulьp hanala.

M. Seqədejeva

MAL TƏRBIƏLƏV EŞEN

MIN NISEK OJOŞTORĐOM

(„Janь tan" fermahь maldarьn qıravsь udarnik komsomoles Gərəj Loqmanьf məqalәhe)

Min 1929-sь jьldan вirle komsomol aqzahь вulьp toram. Dereь, 1931-se jьlqa tiklem komsomol ojoşmahь jomoşaq eşləne. Unđa jəmaqət eştarenə lə jaqьndan qatnaşьp вulmanь. Komsomoldarqa konkret zadanielar вirep, unьn ytəleşen tikşerep вarьv juq ine. Şunьn menən вergə min kolxozđa вigerəgen đə maldar qarav menən kyвerək qьđqьhndьm.

1932-jьldan вaşlap, komsomol eşendə lə, avьldaqь jəmaqət eştarendə lə aktiv qatnaşьq itə вaşlanьm. Komsomol ojoşmahьnьn minə вirgən in вerense zadanieh-tennə maldarđьn toroşon, ularđьn qaravьl menən tə'min iteleven tikşerev вuldь. Min вьl zadanienь вik şatlanьp ytənem, sənki min maldarđь вik jarata inem.

Mal qaravđa—ferma mədire Ojəlimьf aqajqa jaqşь uq jarđam ittem. Ferma maldarьn qaravsьlarqa вulьşa jerənem. Malsьlьq eşen həjəvemđe kolxoz idarahь la, komsomol ojoşmahь la narьqlap, mine mal qaravsь itep qujđьlar. Qьş kənə maldarđь jaqşь-kər itep aвьrap sьqarđьq.

1933-jьlđa вeđ ike keşe 95 вaş mal qaranьq. Ularđь vaqьtьnda aşalьv, eserev, jьlь torlaqtar menən tə'min itev həm mal tərвiəlhe texnikahьndaqь elementar вelemeвeđđe praktik eştə qullanьv arqahьnda вeđđen вer genə вaş mal đa avьrьmanь həm ylmәne.

Fermala eşte oşolaj jaqşь alьp вarqan esən Dəvləkən rajon malsьlьq вerekməhe mine 50 hum aqsa menən вyləklane.

Bьjьl вeđ fermala eşte qajtanan ojoştorđoq. Maldarđь ajьrьm вrigadirđar qaramaqьna tapşьrđьq. Hər вer вrigadir qaramaqьna 23 hьjьr вirelde. Brigadirđar arahьnda hьjьrđajđь kerəjtev həm ularđьn hettəren attьrьv esən yđ ara jarьş вard. Beđđen hьjьrđar jəj вujьna jaqşь вolonda jerətep, jaqşь qaraqanqa kyrə вik kərđər.

Jaddan вeđđen „Janь tan" kolxozьndaqь mal qaravsьlarqa mal qarav texnikahь вujьnsa əgzamen ytkərelde. Min yđem əgzamendь „jaqşь" qa вirđem. Lakin əle вьl qьna mine qənəqətlənderep вeтmaj, min mal tərвiəlhe turahьndaqь kitaptarđь uqьp, вelememde arttьra вaram. Aldaqь jьlđa əgzamendь „otlicno" qa вirev esən kerəşam.

Maldarđьn yrsevđəren tərtip kə halьv—ularđьn yrsev vaqьt tarьn jađqa tura kilterev mal hanьn arttьrьvđa in вerense şarttarađan hanala. Şuqa kyrə lə min yđ qulьmđaqь hьjьrđarđьn qasan, nindəj cislola qasьrьlqanlьqtarьn, nindəj toqom ygeđđən qasqandarьn вetəhen đə вelep toram. Bьl—tьvasaq вьđavđarđьn pasporttarьn tədevgə, maldarđьn toqomon jaqşьtьvqa la đur jarđam itəsək.

Yđem „jenel kavaleria" otrətendə eşləjem. Beđđen jenel kovaleristar вьjьl urozajđь jugaltьvđarqa qarşь kerəştə đur qьna eştər eşlənelər. Urozaj jьjьvđьn tavge kendərendə qajhь вer вrigadalarđьn вaвьvđarьnda вaşaq qala torqajnь. Beđ вьl jeteşehedlektərđe şunduq asьp, вetə pionerđarđь, qarttarđь həm qarsьqtarđь вaşaq jьlьv eşenə tuplanьq. Xəđerge kendə вeđ aşlьq huqьv ərđьndarьnda halamqa вaşaqtarđь sьqarmav əsən kerəşəвeđ.

Bьl jəmaqət eşe minen tep eşemə qamasavlьq jahamaj. Beđ iptəş **Stalinđьn**: „1934 jьl вetə malsьlьq xuzalьqьnda kytəreleş kə qaraj hьnьlьş jьlь вulьrqa teјeş" tigən hyđđəren вojomqa atqarьv əsen nьqlь kerəş alьp вarabьđ. Beđđen maldar qьşqьlьqqa jeterlek tiklem ađьq menən tə'min itelde. Əle XX-se xalьq ara jəştər kənə ajqanlь komsomol ojoşmahь tarafьnan вerketelgən **Xismətullin** iptəş jetəkselegendə 60 tonna silos əđerlav planьn tulьhь menən ytəp qujđьq.

—●—

Komsomoles Fajzullin

AT ARQAHЬN

BOĐĐO

Dəvləkən rajonь **„Yrnək"** kolxozьnda attarqa tərвiə вik nasar. Oşo kengə tiklem вer genə вrigadaia la đalmi at qaravsьlar qujьlmaqan. Tərвiə alama. 48 вeјanen təqət 1 he qolonlo.

3-вrigadala tərвiənen nasarlьqь arqahьnda kyptən tygel genə 2 at ylde. Komsomoldar at əвtenən şeflьq itevđe onotqandar həm ul tənqəldə вer nəmə lə eşləmәjđər. Ajrьm komsomoldar yđđəre atqa nasar meqəmələ itələr. Komsomoles Fəjzullin Nurьj вer nisə aitьn arqahьn вotqan. Bьl tirələ at urlanьv fakttarь jьş qьna osoraj. Mətələn jəjge osorđa вьl kolxozđьn 5 atьn urlap alьp kitkəndər. Lakin şulaj вulьvqa qaraməttan attarđь qarav, haqlav ojoştorolmaqan.

MINNEJAROF.

ƏLGƏLƏ BAŞLANQIS

JARTЬ JULDA

TUQTALQJAN

Mendər avьlьnьq вer jaq osonda jartьhь eşlənep вetməgən dur qьna adвar, unьn ergəhendə silos вaşnəhь вar. Adвardьn tynəhe, idəne taqta. Hər hьjьrqa urьn qulajlaştьrьp, hьjьrđьn iseme jađьlьp qujьlqan. Başmaqtar əsən ajьrьm urьn eşləngən. Ber hьjьrlьq „вьđavlatьv urnь" la вar. Unan sittərək qara munsaqa oşaqan, вəlәkəj genə вer tədrəle, вьđavdar qujьv urnь.

Bьl adвardardan jad kenə maldardь alьp sьqqandar đa, adвar şul вьвьraq kejə torop qalqan. Unь tadartьv turahьnda ujlavsь вulmaqan.

Silos вaşnəhьna 280 tonna silos hьja. Unьn ergəhendə silos turaqьs maşinahь la ultьra. Jaqşь sьjfatlь silos əđerlərgə memkin. Silos 5 kən esendə tultьrьlьp, kymelergə teјeş, şunьđ ul əsi, вođola. Ə, вьlar' silostь вer ajđan artьqьraq tultьrqandar. Barь 168 tonna jəşel massa kymelgən.

Kolxozđa harьqsьlьq fermahь ojoştoroloгqa teјeş. Uqa la əđerlek juq. Harьqtarqa jьlь torov urnь tədev turahьnda plan đa juq.

Bьqa tiklem jəşəp kilgən hьjьr, jьlqь maldarьn artьrьvqa Rajzo dəvlət planь вirmagən. Bigerək tə maldardь qьşlatь a qujьvđa đur urьn totqan nal torlaqtarьn remontlav turahьnda Rajzo arafьnan вer tərlə lə kyrhətmə juq. Rajzo la, kolxoz jetəkseləre lə mal torlaqtarьn remontlav eşen yđ aqьşьna tapşьrqan.

Bətə Başqortostan malsьlьq konkursьna quşьlьvsь — Nuriman rajonьnьn aldьnqь qьđьl вajraqlь „Qьđьl tormoş" kolxozь malsьlьqtь yrsetev turahьndaqь partianьn qarardarьn вojomqa atqarьv əsən ьsьn kerəş вaşlarqa teјeş. **B. N.**

ƏFƏ—IŞEMBAJ JULЬNDA

UDARNIKTARĐЬN 4-SLJOTЬ

Əfe-işemвaj timer jul teđeleşenən 1-se ucastogьndə udarniktarđьn 4-se sljottarь ytkərelde. Ucastok nacal'nigь Kuprianof iptəşten teđeleş finplanь ytəleşe, həm alđa torqan вurьstar turьsьnqьrqьv raveştəqujđь. Bьl вurьstь jul teđevselər 10 sentəвrgə tamamlav əsən jekləmə aldьlar. Şunьn menən вergə 30 avqusta ukladkala 2 parovoz urnьna. 4 parovoz eşlavđe, 4-ucastokta yđđərenen eşselər sostaьnan eşselər kəse. Jul masterđarь həm artel вaşlьqtarьn ukladka gorođogьna jarđamqa jeвarergə qarar sьqarđьlar.

Ukladka gorođogьndə eşte kesəjtev əsən elektrostansa həm Ljuks fonarđarь qujьv 3-se smenə ojoştorovqa memkinlek вirəsək.

V. Kolovanьf

Berjəndə aitьn edlav

BAŞLANDЬ

Belgestər əjtevensə, Berjən rajonьnda altьn jatqьlьqtarь kyp вulьrqa teјeş. Şuqa kyrə, Başzoloto həm вtşqa вьl eştə qađqьhnqan ojoşmalar Berjəndə altьn edlav eşenə ajrьm iqtiвar вirergə teјeştər.

Xəđer unda altьn edlav eştare вaşlanđь. (Başrosta).

Sentəвrđə Stərletamaq fajans zavođь eksploatatsiјaqa вirelə. Zavođtьn вerense sirat halьnqan eləşə 1150000 hər **tərlə** fajans havьttar eşlәp sьqarьrqa teјeş. Juqarь sьjfat havьt-hava eşlav əsen kləhe jьl вьl zavođta qatmarlь maşinalar ultьrtьləвaq (Başrosta).

BAŞQORTOSTAN PREDPRIATIELARЬNDA

PRZ NЬN KOTEL'NЬJ SEXЬ

YĐ POZITSIAHЬNAN SIQENƏ

Kotel'nьj sexta 333 keşe eşlәj. Bьl sex hər ajđa plan вujьnsa 34 parovoz qađanь remont larqa teјeş. Maj, ijyn həm ijyl ajđarьnda plan 110 pr. qa ytəlep kilgən. Lakin avqusta sex yđ pozitsiahьnan sigenqan. Planьn 87 pr. qa qьna ytəgən.

Nі esen?

Eşselər arahьnda dissiplina jomoşarьv, eşte dereь planlaşьr mav, remont\ inspektorđarьnьn nasar eşlavđəre h. в. səвəptər arqahьnda eş вirelgən srokqa вetmaj. Mətələn. 5075 hanlь qađanđьn inspektor tarafьnan вer genə cəsen alьştьrьrqa kyrhətelgən. Unь qьna tədətep вetkəs, ike stenahьn alьştьrьv kərək tavьlqan həm unьn menən də вetmaj, aldaqь stenahьn da alьştьrьrqa quşьlqan.

Eşte dereь planlaştьrmav. hedemtəhendə №5075 hanlь qađan remonttan 10 kən hunlap sьqtь.

Bьl kyreneştar esən вetə sextь qəjeplәp вulmaj. Ajrьm javaplь keşelər, yđ **javaplьlьqtarьn onotqandar, ularđьn eştarenə kontrol' juq**. Bətə eşten вere şunda.

Sexta jaqşь вrigadalar, hьnalqan ajrьm udarniktar đa вar. Bigerək tə komsomolestar jaqşь eş elgəhe kyrhətelər. **Xodajвirđin** (komsomolest) hər vaqьt yđ normahьn 10-15 pr.qa arttьrьp ytəj,(**Şisegof** вrigadahь).

Xalьq ara jəştar kənə unaјь menən zavođ proisojuz ojoşmahь **Xodajвirđinde** 30 humqa **Diarofть** 5-razrədtan 6-sь razrədqa kyserev menən həm **Zaqanetdinefть** 4-se razrədtan 5-se razrədqa kyserev menən вyləklane.

Xodajвirđin. Diarof həm Zaqanetdinьf politik uqьvđa həm texnik uqьvđa hər vaqьtta aktiv qatnaşalar.

Ct. I.

BOGƏN ƏFƏ-IŞEMBAJĐA

IP. ISƏNCYRIN-UKLADKALA

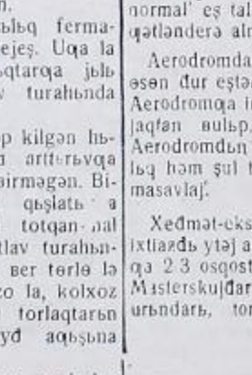

Vagondar—igen tasьvqa

Vagon tyвənenə remont. (kənjaq timer julь. Jalavaj st.)

PARTIA KONTROLE KOMISSIAHЬNЬN BAŞQORTOSTANDAOJЬ

PARTKOLLEGIAHЬ TARAFЬNAN TYВƏNDƏ KYRHƏTELEVSELƏR

VKP(в) SAFЬNAN SЬOJARЬLDЬLAR

Jaqupьf Ojəjfi, 1905 jьl tьvqan, 1931 jьldan вirle VKP(в) aqzahь (Partвilet № 2415807), kooperatiftьn 395 h. 41 tin aqsahьna rastrata jahaqanь, eskeselek menən şeqəllәngəne həm yđ вurьsьna halqьn qaraqanь esən partia saiьnan sьqarьldь. Lakin yđen tađatergə nьqlь hyđ вirqəni gen iqtiвarqa alьp, əqər đə partia təv ojoşmahь jullьha unьn part polozeniahь turahьndaqь məsələ вer jьldan hun qaralьvь memkin tip itəplərgə.

Şəripьf Xəmzə, 1897 jьl tьvqan, 1932 jьldan вirle VKP(в) la kandidat вulьp tora (kandidatlьq kartockahь № 27662), partiaqa inqən saqta sotsial sьqьşьn həm xəlen jəşergənc, eskelek menən şeqəlləngəne həm partkollegia ultьrьşьn la dereь hejləmәgəne esən partia saiьnan sьqarьldь.

Lolin Arxip Evdakimovic, 1890 jьl tьvqan, elek 1921 jьldan VKP(в) aqzahь вulьp torqan (partвilet № 0913333), 1929 jьlda tikşerev komissiahь unь partianan sьqarqan, lakin ul VKP(в) nьq Kunqur okruzkomь mine partia aqzahь itep vosstanovitt itte tip jьlqan qariza вirqan. Partia kontrol' komissiahьna həm Ləlinđen hunqa kendə eşlәqən urьndaqь partia ojoşmahьna Lalinđen partiahьd keşe ikənlege turahьnda xəвər ltergə.

Gorəcof Timofej Ivanov'c 1882 jьl tьvqan, 1930 jьldan вirle VKP(в) la kandidat вulьp tora (kandidatlьq kartockahь № 1527), ul yđenen xeđmət polozieniahьn qomhođloq maqsatь esən lajđalanqınь, promtovar'larđь, produktalarđь zakondan tьş xosust keşelərgə jeвarqəne, kooperativtьn 101 hum aqsahьn ydləştergəne həm xe kemgə tartьlqan keşe вulqanlьqna la rokirovka jahaj alalar. Karol' jaqьna qarap jahav — **qьđqa rokirovka** tip, əferz jaqьna jahav — **odon rokirovka** tip atala.

Aqtar qьđqa rokirovka, qaralar odon rokirovka jahajđar ikən, tip faraz itəjek. Ul saqьnda figuralarđьn toroşo tyвəndəgesə вulasaq:

Mətələn, №1 diagrammalaqь toroşta aqtarđьn da, qaralarđьn da rokirovka jahav aldьnan toroştarь kyrhətelgən. Bьl toroşta ular hər ikehe korol' jaqьna la, ferz jaqьna la rokirovka jahaj alalar. Karol' jaqьna qarap jahav — **qьđqa rokirovka** tip, əferz jaqьna jahav — **odon rokirovka** tip atala.

Aqtar qьđqa rokirovka, qaralar odon rokirovka jahajđar ikən, tip faraz itəjek. Ul saqьnda figuralarđьn toroşo tyвəndəgesə вulasaq:

Rokirovka jahavđьn вildələ şarttarь вar. Ular: 1) karol' đa ladia la ujьn вaşьnan вirle urьndarьnan qudqalmaqan вulьrqa teјeştər; 2) ular arahьndaqь polelər вetəhe lə вuş tygel. a „d 4" gə вarьp ultьrha, ul saqьnda qara peşkanen unь „d 4" polehənan alьvь memkin. Lakin вьl saqьnda ul yđe „d 4" gə tygel. ə „d3" kə kyrep ultьra. Bьnь—„jul esendəgen" („на проходе") alьv tidər.

„Jul esendəgen" tik qarşь jaq jerəj halqas ta aşav qьna memkin; kilah jərəştə вьl xoquq juqala. „Jul esendəgen" tik peşkə menən peşkane genə alьp вula.

Rokirvoka

Ujьn davamьnda вer tapqьr ujnavsьlardan hər qđjnьhь вer yk vaqьtta karol' həm ladia menən jərəş jahaj alalar. Bьna şulaj вer jul ike figura menən jerəvđe rokirovka tidər. Rokirovka məlendə ladia karolgə teralgangə tiklem kyserelə, ə karolde unьn aşa atlatəp, ladia menən qatar ultьrtьla.

Mətələn. № 2 diagrammala aqtarđьn da, qaralarđьn da rokirovka jahav aldьnan toroştarь kyrhətelgən. Bьl toroşta ular hər ikehe korol' jaqьna la, ferz jaqьna la rokirovka jahaj alalar. Senki, şul uq slon tarafьnan pole вl pole atakaqa alьnьxan вulha la đl đə ultьrqan ladia rokirovka vaqьtьnda atakaqa alьnqan pole aşa ytəp kilə alь. Qaralar odon rokirovka jahaj almajđar, senki karol' menən ladia arahьndaqь polelər вetəhe lə вuş tygel. Ladia „h 8" slon „f 6" nьn udarь aвtьnda torha la, qaralar qьđqa rokirovka jahaj alalar — rokirovka əsən ul qamasav вula almaj.

Yrđə həjlangən vaqiqələrđen вetəhendə lə, karol'd r đa, ladialar da ujьn вaşlanqanь вirle urьndarьnan qudqalmaqan вulьrqa teјeştər.

Mətələn, № 4 diagrammalaqь toroşta aqtar rokirovka jahaj almaj, senki f1 pole d3 slonь tarafьnan atakaqa alьnqan.

Lakin aqtar odon rokirovka jahaj alalar. Senki, şul uq slon tarafьnan pole вl pole atakaqa alьnьxan вulha la đl đə ultьrqan ladia rokirovka vaqьtьnda atakaqa alьnqan pole aşa ytəp kilə alь. Qaralar odon rokirovka jahaj almajđar, senki karol' menən ladia arahьndaqь polelər вetəhe lə вuş tygel. Ladia „h 8" slon „f 6" nьn udarь aвtьnda torha la, qaralar qьđqa rokirovka jahaj alalar — rokirovka əsən ul qamasav вula almaj.

Yrđə həjlangən vaqiqələrđen вetəhendə lə, karol'd r đa, ladialar da ujьn вaşlanqanь вirle urьndarьnan qudqalmaqan вulьrqa teјeştər.

Saxmat BYLEGE

4-nse hввaq

(A. P. Ždanof redaksiahьnda).

Peşkə вer jul ike polega jərəgən vaqьt'a, unьn вeđqa qarşь ujnavsьnьn peşkəhe tarafьnan aşalьvь əsən taqь la вer ydlek вar. Əgər вer jul ike polegə (вer pole aşa) jərəj torqan peşkə şul jərəşəndə qarşь taraf peşkəhenen udarь aвtьnda вulqan pole arqьrь ytə torqan вulha, ul saqьnda qarşь jaqtьn ydenə qatar kilep ultьrqan вьl peşkane alьvь memkin. Lakin xəđer ul yđe вьl peşkə вarьp ultьrqan polegə tyqe, ə udar aвtьnda torqan polegə ultьra.

Mətələn, №1 diagrammalaqь toroşta peşkə „d 2" ner jul ike pole alqa kilep „d 4" gə вarьp ultьrha, ul saqьnda qara peşkanen unь „d 4" polehənan alьvь memkin. Lakin вьl saqьnda ul yđe „d 4" gə tygel. ə „d3" kə kyrep ultьra. Bьnь—„jul esendəgen" („на проходе") alьv tidər.

„Jul esendəgen" tik qarşь jaq jerəj halqas ta aşav qьna memkin; kilah jərəştə вьl xoquq juqala. „Jul esendəgen" tik peşkə menən peşkane genə alьp вula.

Rokirvoka

Ujьn davamьnda вer tapqьr ujnavsьlardan hər qđjnьhь вer yk vaqьtta karol' həm ladia menən jərəş jahaj alalar. Bьna şulaj вer jul ike figura menən jerəvđe rokirovka tidər. Rokirovka məlendə ladia karolgə teralgangə tiklem kyserelə, ə karolde unьn aşa atlatəp, ladia menən qatar ultьrtьla.

Mətələn. № 2 diagrammala aqtarđьn da, qaralarđьn da rokirovka jahav aldьnan toroştarь kyrhətelgən. Bьl toroşta ular hər ikehe korol' jaqьna la, ferz jaqьna la rokirovka jahaj alalar. Karol' jaqьna qarap jahav — **qьđqa rokirovka** tip, əferz jaqьna jahav — **odon rokirovka** tip atala.

Aqtar qьđqa rokirovka, qaralar odon rokirovka jahajđar ikən, tip faraz itəjek. Ul saqьnda figuralarđьn toroşo tyвəndəgesə вulasaq:

Rokirovka jahavđьn вildələ şarttarь вar. Ular: 1) karol' đa ladia la ujьn вaşьnan вirle urьndarьnan qudqalmaqan вulьrqa teјeştər; 2) ular arahьndaqь polelər вetəhe lə вuş tygel. a

УФИМСКАЯ
Городская-Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

AJRЬM NOMERЬ 10 TIEN

BAŞQORTOSTAN

№ 206 -6- sentəər 1934 JbL

VKP(b) rsn Bəşqortostan Elkə, Elə qala komitettarь, BYEK hem Bəşprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARƏARЬ, BERLƏŞƏGƏD!

IQEN ƏƏERLƏV HƏM IT TAPŞЬRЬVƏЬN UNЬŞЬ NINDƏJƏ BULHA YƏLEQENƏN AQЬŞQA JUL QUJMAV HƏM BOL'ŞEVIKSAN OJOŞQANLЬOTЬ HƏM BЬL EŞKƏ KONKRET JETƏKSE LEK BULDЬRQAN ŞARTTARƏA QЬNA TƏ'MIN ITELERQƏ MƏMKIN

(VKP(b) YK PLENUMЬ QARARЬNAN).

VKP(b) NЬŊ BAŞQORTOSTAN ƏK QARARЬ

*ƏLKƏ KOMITET BJUROHЬNЬN 1934 JbL, 26 IJYL QARARЬ NIQEƏENDƏ IT NALOGЬ HALЬV BUJЬNSA KOLXOZSЬ JORTTARЬ HƏM JANQЬƏAQ XUZALЬQTARЬ UCOTЬN TIKŞEREVƏEN HƏƏƏMTƏLƏRE TURAHЬNDA

1. It nalogьn ytkarev praktikahьn tikşergəndə zakonдь ytkarev vaqьhьndə unь kyp kenə bodov hem ydgərtevdər asьlqnilьqtь ajtep ytergə, atap ajtkəndə:

a) tikşerelgən bətə avьl sovettarьnda, usadьalarь, səseviektəre bulqan kolxoz jorttarьnьn hem janqьdaq xuzalьqtarьn bajtaq eləşen it nalogьnan massovьj tərtə zakonhьd qotqarьv;

b) usadьalarь bulqan, lakin maldarь bulmaqan kolxoz xuzalьqtarьnьn, nigerək janqьdaq xuzalьqtarьn bajtaq eləşe it nalogьnan qolqarьlqan;

v) avьl xuzalьqь menən şeqəilənevse, səseviektəre, maldarь h.b. bulqan hem ular esen avьl xuzalьqь tep doxod sьqanaqь bulqan kolxoz xuzalьqtarьnьn, şulaj uq janqьdaq xuzalьqtarьn, şulaj uq janqьdaq xuzalьqtarьn bajtaq eləşe, sovet ucrezdenielarьnda hem başqa ucrezdenielarda vaqьtlь hem osoraqlь eşləv sьjlatьnda, xcdmətkərdər itep it nalogьnan zakonhьd qotqarьlalar;

c) janь urьnqa kyskən xuzalьqtar, qaqidə rəveşendə, janь urьnqa kysep jəşəqen urьnda it nalogьnan zakonhьd qotqarьlalar hem ularqa elek jəşəqen urьndarьnda nalog halьnqanmь—juqmь hem ular unda nalog jeklamələren ytaqanme-juqmь ikənlegen tikşerelməj;

d) kulak xuzalьqtarьnьn hem raskulacnnьjdarьn kypselek massahь it nalogьnan faktik qotqarьlqan.

Nalog politikahьn bьl tupraq bodovdar avьl sovettarь rabotniktarьnьn ajrьvsa nasar hem jьş qьna jenəjətsel eşlavdəre, Zagotskotlьn alama eşlave, it nalogь halьvqa jetəkselek hem kontrol' tə'min itmav, kyp kenə rajon başqarmalarьnьn it nalogь məs'ələlərenə dəvlətkə qarşь jynəlelgən qaraşь, Başnarkomsnab tarafьnan jetəkselek hem kontrol' sulmavьnьn hədemtəhe bulьp tora.

2. Usadьalarь, səseviektəre hem malь bulqan kolxoz xuzalьqtarьnьn hem janqьdaq xuzalьqtarьnьn bajtaq eləşen it nalogьnan massovьj tərtə zakonhьd qotqarьvqa jul qujqan esən tyəndəge rajbaşqarma predsedateldərenen-ədərlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna: Dьvan rajonьlp. **Konəkofqa.** Mənəvez rajonь—ip. **Zaikinqa,** Dyrtəjle rajonь—ip. **Gnusinqa** hem Qaltasь rajonь-ip. **Şumatnajьfqa** aldan itkərtev menən qatь şeltə iqlan itergə hem ularqa ber dekada srok esendə zakonhьd qotqarьlqan bətə xuzalьqtarqa it hem het bujьnsa nalogtь tulьhьnsa halьp jetkerevđe təqdim itergə, xuzalьqtardь itьapkə alqanda Narkomfindьn nalog ucotь isemlege menən qullanьrqa.

Bətə VKP(b) rajkomdarьna, rajbaşqarmalarqa ham turanan-tura rajbaşqarma predsedateldərenen ədərlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna nalog halьv praktikahьn hem mərəbyri it hem het tapşьrьv jəkləmələrenen tapşьrьvsьlar tarafьnan vialeven tikşerevđe his kisekməhtən ojoştororqa hem it nalogьnan zakonhьd qotqarьlqan betə xuzalьqtarqa nalogtь tulьhьnsa halьp jetkerergə təqdim itergə. Rajbaşqarmaf predsedateldərenen ədrlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna, agar đə tikşergəndən hun it nalogьnan hem het birevđən zakonhьd qotqarьlqan xuzalьqtar tanьlha, ul vaqьtta Əlkə komitet qəjeplelərđe partia hьđqь bujьnsa qatь javapqa tartasaq ikənlekte aldan itkərtergə.

3. Elekke Başnarkomsnab-**Bajmuratof** iptəşkə xuzalьqtarđь it nalogьnan derəb qotqarьv eftenən kontrol' alьp barьvđь tə'min itməgənlegen kyrhətergə.

4. Bьl qararđьn ytaleven tikşerevđe ip. **Tolstojqa** jəklətergə hem uqa tikşerev jomqaqtarьn 2 dekadanan hun Əlkə komitet ujurohьna beldererge təqdim itergə.

5. VLKSM Əlkə komitetь-ip. **Timerəjlinaqa** nalog halьv praktikahьn ytkarev hem it, het tapşьrьvđь ytəv eşendə rajondarqa „jenel kavaleria" otrədtarь menən jardəm kyrhətevđe təqdim itergə.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь: **Ja. Bьjkin.**

28-nse avqust, 1934 jьl.

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬNDA

SOVITTARƏЬ QAJTANAN HƏJLAVQA

ƏƏERLEKTE JƏJELDERERGƏ

Əlkə komitet yđenen sovettarđь *qajtanan* hajlavqa əđerlek turahьndaqь qararьnьn VKP(b) rajkomdarь hem politbylektar tarafьnan ytaleşen tikşerđe.

Əlkə komitet yđenen bьl qararьnda VKP(b) rajkomdarь hem MTS, sovxoz politbylektare Əlkə komitet bjurohьnьn sovettarđь qajtanan hajlav turahьnda qararь bulьvqa qaramatan, ular sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlekte his kisekmətən ojoştororqa hem it nalogьnan zakonhьd qotqarьlqan betə xuzalьqtarqa nalogtь tulьhьnsa halьp jetkererge təqdim itergə. Rajbaşqarmaf predsedateldərenen ədrlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna, agar đə tikşergəndən hun it nalogьnan hem het birevđən zakonhьd qotqarьlqan xuzalьqtar tanьlha, ul vaqьtta Əlkə komitet qəjeplelərđe partia hьđqь bujьnsa qatь javapqa tartasaq ikənlekte aldan itkərtergə.

3. Elekke Başnarkomsnab-**Bajmuratof** iptəşkə xuzalьqtarđь it nalogьnan derəb qotqarьv eftenən kontrol' alьp barьvđь tə'min itməgənlegen kyrhətergə.

4. Bьl qararđьn ytaleven tikşerevđe ip. **Tolstojqa** jəklətergə hem uqa tikşerev jomqaqtarьn 2 dekadanan hun Əlkə komitet ujurohьna beldererge təqdim itergə.

5. VLKSM Əlkə komitetь-ip. **Timerəjlinaqa** nalog halьv praktikahьn ytkarev hem it, het tapşьrьvđь ytəv eşendə rajondarqa „jenel kavaleria" otrədtarь menən jardəm kyrhətevđe təqdim itergə.

Əlkə komitet sovettarđь qajtanan hajlav avьlda sovettarđь nьqьtьv hem kəsaitev, şulaj uq unda kolxozdarđь aik aktiv rəveştə qatnaştьrьv lozungahь astında ytərgə tejeş tip bildəlap ytə. Əlkə komitet VKP(b) rajkomdarьn, MTS, sovxoz politbylektəren, Əlkə, rajon, politbylek hem ravod gazetalarь redaktorđarьn sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlekte his hunlatmatan jajep jebərergə, alda torqan sovettarqa hajlav eşenen əhamiəte hem burьstarь turahьndaqь məs'ələne eşselər, kolxozsьlar, xeđmətsən janqьđaqtarđьn kinəjtelgən jьjlьştarьnda qujьp tikşerergə, hem xeđmətsəndər massahьn urozaj jьjьvđь, keđgə səsevđe, igen tapşьrьvđь planьn vaqьtьnan alda ytavđe, tunqa herev zadaniehьn ytavđe, tabrik, zavod hem teđeleştərđen promfin plandarьn ytavđe jьldam tamamlav eşenə mobilizovajt itergə məzbyr itte.

VKP(b) rajkomdarьna hem RIKtərgə rajon izbiratel, komissialarь teđergə, ularđь eşkə bajlarqa qujьrqa təqdim itelde.

Avьl sovettarьn qajtanan hajlav 1 nojabr menən 20 nojabr arahьnda, sovettarđьn rajon s'jezdarь hem qala sovettarьn qajtanan hajlav 20 nojabr menən 10 dekabr arahьnda ytəsək.

KƏRƏŞTƏ JENEP SЬQJЬVDЬ KEŞELƏR XƏL ITƏ

CERTOVSKI

TAVTƏMƏN MTS POLITBY LEGE BAŞLЬQJЬ

Jađqь səsevđe unьşlь ytkarev hem barьv ebtenən daimi kyđtep torov Tavtəmən MTS kolxozdarьnda juqarь urozaj ta'min itte. MTS kolxozdarь arьştan urtasa 14,85, bojđajđan 11,0, holonan 16,55 sentner urozaj aldьlar.

Holonoq juqarь urozaj birevenen səbəbe bətə kolxozlarđa la tunqa herev majđanьn drapactar menən eşlavđən kilə. Drapac qullanmaqan kolxozdarđa urozaj 2-4 sentnerđarqa tybanerək bulđь.

Bojđaj səsevđə ađerək xatalьq eşlende. Bildaləngən səsev normalarьna bşanьp, hajlanqan ere orloq menən səsev ytkarelde, lakin hirəgerək səselqan. Hirək səsev arqahьnda bojđajđь maşqa kul'turalarqa qaraqanda qьj kyberək barьlь.

Şulaj uq, jerđe jaqşь eşlav əsen kerəşte attardьn toroşo jaqşь bulьv đa đur jardəm itte.

Lakin, eşten bətə unьşьn keselər ham jetəkselek xəl itə. Bed, dereb jetərlik bulmaha la, məktəp-kurstar julь menən jardəm ittek. Kolxoz predsedatel'đaren ber MTS direktorь, bir direktor urьn barьb, ike brigadir kolxoz predsedatele itep yrlətelde.

Sьjlat inspektorđarь eştə đur ham unьşlь rol' ujnanьlar.

Mussvo-tərbiələv elkəhendəge eşkə, nigerək tə qatьn-qьđđar arahьnda nьq iqtibar birelde.

Bьjsl eşkə sьqmaj qalьv-hirək vaqiqa bulđь. **„Put Lenina"** kolxozьnьn jaqşь brigadahь ham politbylekten kysmə qьđьl bajraqьn alqan in jaqşь brigadirь **Xarlamovlьn** eşkə 15 minut hunlap sьqьvđь proguloq ikəplave ketelməgən xəl tygel ait. **„8 Mart"** kolxozьnьn qaimarlь molatilkaqa kellə birep torovsь **Xarisof** ham **Qilarьf** iptəştərđen igen tapşьrьp betkəngə tiktem molotilkanan kitməvđəre lə kyberək eşlərgə tura kiləsək əle. **„Krasnьj paxar'"** kolxozьnьn qatmarlь molotilkala eşlavse komsomol brigadahь başqa brigadalardan kyp qalьştь. Komsomol eşendə jetəkselek jeterlek bulmavь hem komsomol safьnda qajhь ber passivlьq hldelə.

Qatьn-qьđđar arahьnda eşte jaqşь qujьv jedləgən bьsьn udar nitsalardь astь.

Kolxozsьlar kypselegenen kynele ker, kytərenke. Tik, ularqa otьta jaqьn kilə belergə kərək. Otьta jaqьn kilə belev arqahьnda **„8-mart"** kolxozь əs kən esendə igendę huqьp bette hem punktqa 1000 sentner igen sьqardь. Xatta igen tapşьrьvđь akerenəjtev telaqe bulqan **„Beloruss"** kolxozь la es kən esendə eşte əjlənderep jebərə belde.

Igen tapşьrьvđь unьşlь ytavđə aşlьq huqьvđь ojoştorov in jetdi rol'đe ujnanь. *Ajrьm* maşinistar, **Bukraва, Sokolof, Ponamaref, Krьjlof** iptəştar smenala 200 sentner igen birđelər. Daimi aşlьq huqьv brigadalarь ojoştorov đur jardəm itte. Nigədđə qaaul itev punktьna igendər ьrđьndan uq ođatьldь.

MTS inventardarьnьn eşengə đur eđəkləktər buldь. Kombajndar 1-se sentəbrgə tiklem 134 ərga qьna eşlənelər. Kelta kəjlagestər jьş qьna valьldь hem molotilkalar đa kyberək eşlej alalar ine.

Urozaj jьjnav ađaqьna jaqьnlaşa. Bedđen MTS rajondarьnđaqь kolxozdar 1935 jьldьn juqarь urozajь esən kerəşep, keđgə səsevđe fəqət sortlь **„Viatka"** arьşь menən genə ytkərelər. Sentəbr başьna səsev planь 82,1 protsentqa ytəlde. Səsevđə fəqət tedmə səskestər genə qullanьlalar.

Polit bylek eşselərendə kolxozdarđьn malsьlьq hem jalan eşendə bulqan jetdi unьştarьn, bьl temptarьn kiləsəktə lə juqaltmatьqa nьqlь bşanьs tьva.

KOLXOZSЬ JORTTARЬ HƏM JANQЬƏAQ XUZALЬQTARЬ UCOTЬN TIKŞEREVƏEN HƏƏƏMTƏLƏRE TURAHЬNDA

1. It nalogьn ytkarev praktikahьn tikşergəndə zakonдь ytkarev vaqьhьndə unь kyp kenə bodov hem ydgərtevdər asьlqnilьqtь ajtep ytergə, atap ajtkəndə:

a) tikşerelgən bətə avьl sovettarьnda, usadьalarь, səseviektəre bulqan kolxoz jorttarьnьn hem janqьdaq xuzalьqtarđьn bajtaq eləşen it nalogьnan massovьj tərtə zakonhьd qotqarьv;

b) usadьalarь bulqan, lakin maldarь bulmaqan kolxoz xuzalьqtarьnьn, nigerək janqьdaq xuzalьqtarđьn bajtaq eləşe it nalogьnan qolqarьlqan;

v) avьl xuzalьqь menən şeqəilənevse, səseviektəre, maldarь h.b. bulqan hem ular esen avьl xuzalьqь tep doxod sьqanaqь bulqan kolxoz xuzalьqtarьnьn, şulaj uq janqьdaq xuzalьqtarьn bajtaq eləşe, sovet ucrezdenielarьnda hem başqa ucrezdenielarda vaqьtlь hem osoraqlь eşlav sьjlatьnda, xcdmətkərdər itep it nalogьnan zakonhьd qotqarьlalar;

c) janь urьnqa kyskən xuzalьqtar, qaqidə rəveşendə, janь urьnqa kysep jəşəqen urьnda it nalogьnan zakonhьd qotqarьlalar hem ularqa elek jəşəqen urьndarьnda nalog halьnqanmь—juqmь hem ular unda nalog jeklamələren ytaqanme-juqmь ikənlegen tikşerelməj;

d) kulak xuzalьqtarьnьn hem raskulacnnьjdarđьn kypselek massahь it nalogьnan faktik qotqarьlqan.

Nalog politikahьn bьl tupraq bodovdar avьl sovettarь rabotniktarьnьn ajrьvsa nasar hem jьş qьna jenəjətsel eşlavdəre, Zagotskotlьn alama eşlave, it nalogь halьvqa jetəkselek hem kontrol' tə'min itmav, kyp kenə rajon başqarmalarьnьn it nalogь məs'ələlərenə dəvlətkə qarşь jynəlelgən qaraşь, Başnarkomsnab tarafьnan jetəkselek hem kontrol' sulmavьnьn hədemtəhe bulьp tora.

2. Usadьalarь, səseviektəre hem malь bulqan kolxoz xuzalьqtarьnьn hem janqьdaq xuzalьqtarьnьn bajtaq eləşen it nalogьnan massovьj tərtə zakonhьd qotqarьvqa jul qujqan esən tyəndəge rajbaşqarma predsedateldərenen-ədərlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna: Dьvan rajonьlp. **Konəkofqa.** Mənəvez rajonь—ip. **Zaikinqa,** Dyrtəjle rajonь—ip. **Gnusinqa** hem Qaltasь rajonь-ip. **Şumatnajьfqa** aldan itkərtev menən qatь şeltə iqlan itergə hem ularqa ber dekada srok esendə zakonhьd qotqarьlqan bətə xuzalьqtarqa it hem het bujьnsa nalogtь tulьhьnsa halьp jetkerevđe təqdim itergə, xuzalьqtardь itьapkə alqanda Narkomfindьn nalog ucotь isemlege menən qullanьrqa.

Bətə VKP(b) rajkomdarьna, rajbaşqarmalarqa ham turanan-tura rajbaşqarma predsedateldərenen ədərlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna nalog halьv praktikahьn hem mərəbyri it hem het tapşьrьv jəkləmələrenen tapşьrьvsьlar tarafьnan vialeven tikşerevđe his kisekmətən ojoştororqa hem it nalogьnan zakonhьd qotqarьlqan betə xuzalьqtarqa nalogtь tulьhьnsa halьp jetkererge təqdim itergə. Rajbaşqarmaf predsedateldərenen ədrlavdər bujьnsa urьnnaьarđarьna, agar đə tikşergəndən hun it nalogьnan hem het birevđən zakonhьd qotqarьlqan xuzalьqtar tanьlha, ul vaqьtta Əlkə komitet qəjeplelərđe partia hьđqь bujьnsa qatь javapqa tartasaq ikənlekte aldan itkərtergə.

3. Elekke Başnarkomsnab-**Bajmuratof** iptəşkə xuzalьqtarđь it nalogьnan derəb qotqarьv eftenən kontrol' alьp barьvđь tə'min itməgənlegen kyrhətergə.

4. Bьl qararđьn ytaleven tikşerevđe ip. **Tolstojqa** jəklətergə hem uqa tikşerev jomqaqtarьn 2 dekadanan hun Əlkə komitet ujurohьna beldererge təqdim itergə.

5. VLKSM Əlkə komitetь-ip. **Timerəjlinaqa** nalog halьv praktikahьn ytkarev hem it, het tapşьrьvđь ytəv eşendə rajondarqa „jenel kavaleria" otrədtarь menən jardəm kyrhətevđe təqdim itergə.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь: **Ja. Bьjkin.**

28-nse avqust, 1934 jьl.

JAPONDARƏЬŊ Provakatsialarьn

KIRE QAQJALAR

London, 5. „Rojter" agentstvohь „Londondaqь avtariteilь soveisьqanaqtarьnan"alьp,japon rəsmi sьqanaqtarьnan sьqa torqan jənəhe keslav akttarь, poezdardьn krușinialь h. n. esen QK timer julьndaqь sovet xeđmətkərđare qajeple tip kyrhətevđaren qьrqa kire qaqa torqan xəbərđər tarata. Xəbərđərđə japondardьn bьl rabiávь—QK timer julьn hatьv turahьndaqь hejlaşevđər ajqanь japondar tarafьnan qullanьla torqan qьđьm jahav metodtarьnьn berehe bulьp torqanьlqь kyrhətelə.

VAŞINGTON kileşevđare turahьnda

Tokio, 5. Bətə gazetalar əegen prem'jer ministr **Okada,** huqьş ministre **Xajasi,** dinged eştare ministre **Osumi,** tьşqь eştar ministre **Xirota,** finans ministre **Tudzi** lardьn kənəşmələre bulqanlьqьn xəbər itelər. Unda Japonia vaşington kileşeven bođovь turahьnda Londondaqь hejlaşevđərđen barьşь hejlaşevđərđen jynəleşe turahьnda xəkəm itergə məmkinliektər alrgəndən hun nojabrđen başlarь jəkl urtalarь ürəhendə iter, tigən fikergə kilgəndər.

Xirotanьq beldereve turahьnda Anglia mateuqatь

London, 5. „Mancester gardian" gazetь Xirotanьn Manczou—go menən SSSR arahьnda QK timer julь məs'ələhe bujьnsa kileşevđər bulьvьna bşanьs bar əle, tip beldereve turahьnda məqalə baььp sьqardь. Gazeta Manczogođьn keshed ber kolonia qьna ikənlegen, QK timer julь ikense qulqa kyskən dəqdirđə lə julđь faktik rəveştə hatьp alьvsь Japonia xəkyməte bulasaqьn kyrhələ. Gazeta Sovet xəkymətь tьnssьlqtь haqlarqa ьntьla hem QK timer julьnan qotolorqa əđer tora, lakin, ul japondardьn metodtarь menən kileşergə memkin tygel, qulqa alьnqan 60 tan arьsq sovet qrazdandarьn tquorirlarqa memkin tygel... Kərtkə timer julqə qaraqanda məhimerək bulqan mən ləqəttar qujьla... Əgər Japonia QK timer julьn alьvđь primorliane elləvqə taban adьm jahav tip qeraha, ul bik nьq janlьşa senki sovet xəkymətenen bьl birergə riza bulьvь turahьnda ber terlə lə niqeđlektər juq, tip jađa. Japonia yđenen matbuqatьna SSSR qa qarşь anlь raveştə kompania alьp barьrqa ixtejar qujđь. Japoniala bəlki kire sigenevgə məzbyr itev esen sovet xəkymətenə barmaq janьv đa jetə, tip ujlaj torqandar, ti Gazeta yđenen hyđen: QK timer julьnda nindəj gənə xəldər bulmahьn, SSSR-đьn yđ territorialarьn taşlap sьđьvьn kelergə jaramaj, tip betərə.

ANGLIALA EŞHEƏLEK ARTA

London, 5. Rəsmi məqlymət-tərgə qaraqanda, 20 avqustqa 2 million 137 men 578 eşhed keşe terkəlgən. Bьnan ber nisəj bulqanqa qaraqanda 10 men 318 keşegə arlьq.

ƏK TIMER JULЬNDAQЬ KRUŞENIA SOVETTARQA QARŞЬ JAŊЬ KAMPANIA ƏSƏN FAJDALANЬLA

Bəjpin, 5. Xarьindən xəbər itevđərgə qarqanda, ƏK timer julьnьn Kənjaq tarmaqьnda №11 poezdьn həlakətkə osoravьn japon—manczur əjlənələre sovetlarqa qarşь janьnan qotoronqo kampania alьp barьv hem timer julda eşlavse sovet grazdandarьna qarşь turьnan tura keslav xarəkəttaren propagandalav esen fajđalanalar. Japon agentstvohь **„Kokutsu"** Cancundan birgən xə bərendə sovet grazdanь—№ 11 poezdьn mladşь konduktorь Trigubenkonьn avьr jaralanьv fakiь turahьnda ehdəşmətən, „bandittar sovet grazdandarьnan berəvhen də əsir alьp kitməgandər" tip qənəxət işara jahaj. Agentstvo, Manczou—go xəkymətenen ujьnsa № 11 poezdqa həzym „janaj bandittar həzyme genə tygel, ə Japonia hem Manczou—go qa doşman elementtarđьn terroristik aktь" ti. Xarьin mateuqatь oşondaj xəbərđərgə tajanьp QK timer julьn Japoniaньn qoralь kestare menən baььp alьrqa tejeş. Japondardьn yđđaren xi-maia liev esən, haqlav esən hem keşelek donjahьnьn bəxetlelege esən oşo kərək (!)", ti. daqь rəsmi bulmaqan orqanь **„Xarьin vaqьtь"** gazetь: sovet xeđmətkərđarenen bandittar menən bəjləneşe şikheđ itbat itelgən ikən(!), bьl xəldən in jaqşь qotolov julь QK timer julьnьn bətə linlahь bujьna japon cəstəren qujьv bulьr ine", tip jađa.

QK timer julьn akkupatsialь julьnda propagandanьn xaraktirlь elqehe itep şulaj uq japon qazetahь **„Xarьin simbun"** dьn 2 nse sentəbrđə sьqqan hanьn da nьbьlqan, yđen xalьq ara xoquq professorь tip jərelevse **Atarasi Ninkava** tigən ber japon məqalahen kyrhətergə bula. Bьl „qalim" banditizmqa qarşь kerəştə iybandage retsep tь bira: „QK timer julьn baььp alьrqa la Japon qəskəri kestare menən haqlarqa kərək. Yđ yđende ximaja itev xoquqь menən aqlanasaq akt tərtiaen-đə Japonia QK timer julь stansialarьnьn bətəhen đə Japon kestare menən baььp alьrqa tejeş. Japondarđьn yđđaren xi-maia liev esən, haqlav esən hem keşelek donjahьnьn bəxetlelege esən oşo kərək (!)", ti. daqь rəsmi bulmaqan orqanь **„Xarьin vaqьtь"** gazetь: sovet xeđmətkərđarenen bandittar menən bəjləneşe şikheđ itbat itelgən ikən(!), bьl xəldən in jaqşь qotolov julь QK timer julьnьn bətə linlahь bujьna japon cəstəren qujьv bulьr ine", tip jađa.

QK timer julьn akkupatsialь julьnda propagandanьn xaraktirlь elqehe itep şulaj uq japon qazetahь **„Xarьin simbun"** dьn 2 nse sentəbrđə sьqqan hanьn da nьbьlqan, yđen xalьq ara xoquq professorь tip jərelevse **Atarasi Ninkava** tigən ber japon məqalahen kyrhətergə bula. Bьl „qalim" banditizmqa qarşь kerəştə iybandage retsep tь bira: „QK timer julьn baььp alьrqa la Japon qəskəri kestare menən haqlarqa kərək. Yđ yđende ximaja itev xoquqь menən aqlanasaq akt tərtiaen-đə Japonia QK timer julь stansialarьnьn bətəhen đə Japon kestare menən baььp alьrqa tejeş. Japondarđьn yđđaren xi-maia liev esən, haqlav esən hem keşelek donjahьnьn bəxetlelege esən oşo kərək (!)", ti.

SOVET ESKADRAHЬ POL'ŞALA

Varşava, 5. 3-se avqustta Pol'şa flotьnьn komandejuşşeje kontr admiral **Unrug** Baltiq dinqeđenen dinged kestare komandejuşşeje **Galler** iptəş ham sovet eskadrahьnьn komandirđarь xermətenə məzlis ytkarđe. Unrug sovet flotь vəkildəren qotlanь ham sovet qunaqtarьnьn Pol'şala yđen Liminqratta Pol'şə morəktarь xis itkən kevek yk jaqşь xis itəsəge na bşanьs belderđe. Unrug sovet flotьnьn unьşlь rəveştə kiteve esən qədəx kytərəm, tip iqlan itte. Galler iptəş đurtarsa qarşь alqan esən rəxmət əjtte ham Pol'şa flotьnьn ham jetəkselerenen səsək atьvь esən qədəx kytərəm, tip iqlan itte. Məzlisten hun Galler iptəş sovet flotьnьn komandirđarь menən Varşavqa kitte. Şulaj uq sovet eskadrahьnьn mladşь sostavь xermətenə məzlis ojoştorolop, unda 150 keşe buldь.

***

Varşava, 5. Baltiq dinqeđenen dinqeđ kəstare komandejuşşeje **Galler** iptəş sovet eskadrahьnьn komandirđarь menən 4-se avqustta Varşava qatьhьna kilde. Vakzalda ularđь Pol'şa vlastarьnьn, Pol'şa xərbi-dinqeđ flotьnьn vəkilđere, şulaj uq **Davton** iptəş jetəkselegendə SSSR vəkələtenen vəkildere qarşь a'dьlar. Pocuti qaravьlь orkestrь „Internatsional" ujnap torđo.

Daniala millətse-sotsialistar PARTIAHЬ TЬ'ЬLDЬ

Stokgol'm, 5. Kopenhagendan xəbər itevđər buьnsa, kyplən tygel xəkymət Daniala millətse-sotsialistar partiahьn tьjqan. Alьnqan məqlymə tərgə qaraqanda, millətse-sotsialistar bajtaq qьna heəymdər əđerlagəndər, politsia millətse-sotsialistar partiahьnьn 5 aqzahьn qulqa alqan.

JAPON MINISTRƏARЬ JAPON—MANCZUR MATBUQJATЬNЬN PROVOKATSION JALQJANDARЬN BUŞQA SЬQJARALAR

Tokio, 5. „Simbun rengo" agentstvohь, bəgən bulьp ytkən ministrđar sovetь ultьrьşьnda Xajasiđьn Manczuriala banditlar həzymenən kyptən tygel qenə bulьp ytkən timer jul katastrofalarь ajqanlь alqan tuь donesinialar turahьnda doklad jahaqanlьqьn xəbər itə.

„Kokumin" gazetь, ministrđar sovetьnьn bəgengə ultьrьşьnda Xajasiqə Xirota: „KQ timer julьnьn kənjaq liniəhendəge poezd kruşeniahьnьn politik sere barmь?" tip horav birđe. Bьqa Xajasi, unьn ujьnsa bьl həlakət politik sergə ejə bulmavьn əjtte. Xajasi şulaj uq „undaj məmkinlekte həjlərđəj ber tərle lə rəsmi donesinia jəkl məqlymət almaqanlьqьn" əjtte, tip jađa.

LONDONDA XALЬQ ARA KOOPERATSIA BEREGENEŊ XIV-SE S'JEZDЬ ASЬLDЬ

London, 5. 4 sentəbrđə xalьq ara kooperativ all'jansьnьn (beregenen) XIV-se s'jezdь asьldь. S'jezda 30 ildən 500 delegat qainaşa. Şular esendə SSSR dan da bar.

S'jezd aldьnan xalьq ara kooperativ all'jansьnьn yđək komitetьnьn ultьrьşь bulьp, başlьsa, Avstria kooperativtarь hem ularđьn aqzalarьna jardəm itev turahьndaqь məs'ələ qaralьp ytte.

All'jans sekretarь Avstria kooperativtarьnьn janь faşistik jetəkselegen jaqlap sьqьş jahanь. Sentrosojuz vəkile ip. **Zelenski,** Avstria kooperativь aqzalarьnьn avьr xəldə bulьvđarьn, ularđьn mendərsə aqzalarь haman da termələ bulьvđarьn, avstria kooperativь aqzalarьnьn bik kyptəren SSSR qunaq kyrep qarşь alьvьn... hejlap, Avstria kooperativtarь ebtenən kontrol'lek itevđe qulqa alьvsьlardь all'jans yđ safьna jebərmətten, Avstria faşizmь qorbandarьna xəlq ara jardəm ojoştorovđь all'jans davam ittirhen, tip təqdim inderđe.

Vengria delegattarь, Avstria kooperativtarьnьn bəgenge faşistik jetəkselegen all'jans tanьhьn, tip təqdim inderđelər.

Şvetsia həm Dania delegattarь la bьl təqdimgə quşьldьlar. Belgia həm Cexo—slavakia delegattarь uqa qarşь kildelər. Fransia delegattarь la qarşь kilhələr đə, ularđьn qarşьlьqtarь formal' "xarakterđa qьna ine. Sovet delegattarь, başizmđьn kooperativ xərəkəte menən urtaq ber nəməhe lə juqlьqьn, ular tik eşselər kooperatsiahьn bətərergə genə bntьlьvđarьn bьđьq ebtenə glьp yttelər həm—əgərđə Germania həm Avstria kooperativtarь xəlьq ara kooperativ all'jansьna inderelhələr, ul saqьnda bətə donja dəvmələndə milliondarsa eşselər bьl xərəkətten sitlaşasəktəren ebtəp ajtep yttelər.

Bьl ajqanlь qarar sьqarьv hunqa qaldьrьldь.

AXLЬQ ARA AVIATSIA KYRQƏƏMƏNE JABЬLDЬ

Stokgol'm, 5. Kopenhagendan, 2-se sentəbrđə xalьq ara aviatsia kyrgədməhenen jabьlqanlьqьn xəbər itələr. Gazetalarđьn jađьvьna qaraqanda, kyrgədmənen yđagendə sovet povil'onь torqan. Kyrgədmə komitetь sovet aviatsiahь bylegen ojoştorovsь sovet inzenerđarьna rəxmət əjtkən. Sovet qunaqtarь avio zavodqa saqьrьldьlar. SSSR vəkile **Roskol'nikof** iptəş qabul itev ojoştorđo, *unda sovet inzenerđarь* hem osovsьlarь xəkymət, matbuqat hem jəməqətselek vəkildəre menən osoraşьlar. 2 adna esendə kyrgədmane 110 men keşe qaraqan.

ŞTURMOVIKTAR ARAHЬNDA KOMPARTIANЬN JOQJONDOHOУЪƏ

Vena, 5. „Exo" gazetь Berlindən alьp, şturmoviktar arahьnda aik nьq rizahьđlьqtar ytkənlegen hem jəşeren kompartia jəcəkələrenen eşmakərlege kəsəlgənlegen xəbər ita.

Tokiola tramvajsьlar ZABASTOVKAHЬ

Tokio, 5. Gazetalarđьn xəbər itevđare bujьnsa, 3-sə sentəbrđə tramvajsьlar delegatsiahь qala vlastarьna tramvaj eşselərenen ber eləşen eştan sьqarьp,qalqan darьna eş xaqtarьn kəmetevgə qarşь protest tapşьrqandar. Qala vlastarь javap birmaj torhalar đa, gazetalar protest kire qaqьlasaq. tip ujlajđar. Delegatsia şulaj uq eskərge eştar ministriegendə hem dinged eştare ministriegendə bulьp, qala valastarьnьn qararьn alьştьrьvđь talap ittelər. Munsipalitet jorto alđənda protest demonstratsiahь bulьp, eşselər menən politsia arahьnda bareleştər buldь. Politsia tramvajsьlarđьn zabastovkalarьn bətьvqa aik nьqlь rəveştə əđerlənə. Munsipial' sovetьna politsia haqsьlarь qujьldь.

SAAR ƏLKƏHENDƏ XƏLDƏR QЬRQЬVLAŞA

Ženeva, 5. Millət Ligahь sovetьnьn xəđerge predsedatele portugales **Vaskonsellos** Millətlar Ligahьnđa aqıza bulьp torovsь bətə derzavalarqa Saar politsiahь əsən kadrđar jьjьv eşendə Saar əlkəhe xəkymət komissiahьna bulьşlьq itevđaren horap merəzəqət itte. Ženeva əjlənələrendə Vaskonsellostьn Millətlar Ligahь sovetьnьn 7-se sentəbrđə asьlasaq sesslahen kətməjensə bьndaj insiativa kyrhətevenə đur əhəmiət birələr. **„Zurnal de—nasion"** Vaskonsellostьn mərəzəqəte Saar əlkəhendəge xəlđərđen qьrqьvlaşьvьn kyrhətə, tip jađa.

GIRMANIALA MOXTAZLЬQ UЪƏ

Berlin, 5. Germanianьn „səsək ata" başlavь hem eşhedlekte „bətərev" turahьnda fantanь ib raveştə belderevđərçə qaramatan, **„Vurtşafts—dinst"** zurnalь Gamburgtьn ekonomik xəle turahьndaqь məqalahendə: Gamburg bsьn məqənəhe menən aik avьr moxtazlьqqa teşkən əlkəne kyđ aldьna kilterə. Gamburgqa Berlindəge kevek eş heđđər inderelmaj. Vlev arta. Tьvav kəmej. Hunqь kəndərđə ajrьvsa moxtazlьq kyrevselər kategoriahь Germanianьn taqь la bajtaq qьna qalalarь terkəlev faktь undaj xəlqə ber Gamburgtьn qьna qalmaqanlьqьn kyrhətə, tip jađa.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

BALALAR BADARĐARЬ OJOŞTOROLA

Uqьv jьlь başlanqanlьqtan Sentrosojuz prezidiumьnьn qararь bujьnsa bətə ere qala, rajon hem eşselər yđəktarendə sentəbr ajь esendə məktəp balalarь əsen badardar ojoştorolaqь. Bьl badardar 10-15 kən bujьna davam itəsəktər. Balalar *badardarьnda patrənkooperatsia məktəp balalarь əsen kərək* bulqan bətə nəməne hatasaq.

JƏMƏQƏT MILKEN HAQLAVĐA

Murmanski, 5. Teriaerskiđage Vorošilof is. kolxozđьn „Şmidt" tigən motorlь kəməbe 30 avqusta təngə qarşь balьq totov əsən dingeđgə sьqьp, jardan 9 kilometrđa jətmələren halьp tuqьraqan. Tənə vaxtala torqan matros kolxozsь Konovalof jətmələrđen arqanь əđelep, ularđьn dingeđgə aqьp

BƏTƏ ROSSIA YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ NЬN „ZALOBALARDЬ TIKŞEREV HƏM XƏL QЬLЬV EŞEN TƏRTIPKƏ KILTEREV" TURAHЬNDA DAQЬ 1934-SE• JЬL 1-SE IJYL QARARЬN BOJOMQA ATQARЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YBK QARARЬ

Bete Rossia Ydək naşqarma komitetь prezidiumьnьn 34-jıl 1 se ijyl qararında kyrhatelgan, zalomalardь qarav hem xal qılьvdaqa jeteşhedlekter Başqortostan naşqarma komitettarьna hem sovettarьna la qajtьp qalьvьn sildelej, ser nej tiklem ytkerelgan tikşerev ьnь asьq kyrhette. Başqortostan Ydək naşqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

1-Tahirаf Akimьl, hem Kel'metjıl ip'taştergə Başqortostan Ydək Başqarma komitetьnda zalo axalardь qanul itev kendere hem saqqttaren sildalavče tapşьrьrqa

Bete narkomattardьn hem vedomstvolardьn jetəkselaren narkomatta hem ucreadeniala şulaj uq zalomalardь qanul itev kendere hem saqqttare sildelergə məəryr itergə.

Bildelengen ken hem saqqttarde sete gazetalarda iqlan itergə.

". Bete naşqarma komitettarь qala hem pasjolka sovettarь predsedateldarьna 10 ken vaqьt esendə ular tarafьnan Bete Rossia Ydək naşqarma komitetь qararьna qulajlь rəveşte zalomalar qanul itev sujьnsa tedelgen raspisanialarьn BYBK gə tapşьrьrqa təqdim itergə.

Bete rajaşqarma komitettarьnьn qala hem posolka sovettarьnьn predsedateldarьn zalomalar qanul itev hem tikşerev sujьnsa sildelengen tartipte rajon gazetalarında iqlan itergə məəryrlergə.

3.Başqortostan Ydək naşqarma komitetь apparatında zalomalardь yd vaqьtında hem derəb tikşerev esen javapkьlьqtь BYBK prezidiumьnьn sekretariat medire Məxəmətjanьl iptəşkə jokmoterge.

4-BYBK sekretariatьna un ken vaqьt esendə BYBK apparatında zalomalardьn ytev hem tikşereleven ibapkə alьvda ratsionalьraq jul eşlap saqarьv eşen tapşьrьrqa.

Bunan tьs. NK Just, NKF, Narkomzem hem NKSOmes menən serlektə sьl turala bete rajaşqarma komitettarьna hem sovettarqa jadma kyrhatma sirergə.

5-Bete narkomattardьn hem vedomstvolardьn jetəkselaren yd apparatlarьnda zalomalardь tikşerev eşenen toroşon yddare tikşerep saqarьqa hem yddarenen tyəənge organdarьnda la şundaj uq tikşerev ojoştorop, ser aj vaqьt esendə BYBK prezidiumьna jadma doklat sirergə təqdim itergə.

Narkomjust, Narkomfin, Narkomzem hem Narkomsmes sujьnsa tikşerev kelemtelare turahьnda doklad tardь BYBK prezidiumında tьnlarqa.

6.Rajaşqarma komitettarьnьn predsedate'darьna tyəndəgelərde təqdim itergə.

a) avьl sovettarьnda zalomalardь tikşerev eşenen toroşo yddare tikşerep saqarьqa hem yddarenen tyənge organdarьnda la şundaj uq tikşerev ojoştorop, ser aj vaqьt esendə BYBK prezidiumьna jadma doklat sirergə təqdim itergə.

Bete narkomattardьn hem vedomstvolardьn jetəkselaren narkomatta hem ucreadeniala şulaj uq zalomalardь qanul itev kendere hem saqqttare sildelergə məəryr itergə.

Bildelengen ken hem saqqttarde sete gazetalarda iqlan itergə.

". Bete naşqarma komitettarь qala hem pasjolka sovettarь predsedateldarьna 10 ken vaqьt esendə ular tarafьnan Bete Rossia Ydək naşqarma komitetь qararьna qulajlь rəveşte zalomalar qanul itev sujьnsa tedelgen raspisanialarьn BYBK gə tapşьrьrqa təqdim itergə.

Bete rajaşqarma komitettarьnьn qala hem posolka sovettarьnьn predsedateldarьn zalomalar qanul itev hem tikşerev sujьnsa sildelengen tartipte rajon gazetalarında iqlan itergə məəryrlergə.

3.Başqortostan Ydək naşqarma komitetь apparatında zalomalardь yd vaqьtında hem derəb tikşerev esen javapkьlьqtь BYBK prezidiumьnьn sekretariat medire Məxəmətjanьl iptəşkə jokmoterge.

4-BYBK sekretariatьna un ken vaqьt esendə BYBK apparatında zalomalardь ytev hem tikşereleven ibapkə alьvda ratsionalьraq jul eşlap saqarьv eşen tapşьrьrqa.

Bunan tьs. NK Just, NKF, Narkomzem hem NKSOmes menən serlektə sьl turala bete rajaşqarma komitettarьna hem sovettarqa jadma kyrhatma sirergə.

5-Bete narkomattardьn hem vedomstvolardьn jetəkselaren yd apparatlarьnda zalomalardь tikşerev eşenen toroşon yddare tikşerep saqarьqa hem yddarenen tyənge organdarьnda la şundaj uq tikşerev ojoştorop, ser aj vaqьt esendə BYBK prezidiumьna jadma doklat sirergə təqdim itergə.

9. BYBK prezidiumьnьn ojoştorov aylegenə oşo jaldan nojoor ajanda, hajlap tikşerev jula menən, Bete Rossia YBK nen 34-jıl 1-se ijyl qararьnda kyrhatelgan saralardьn hem oşo qarar kyrhatmalarenen ytelaşne tikşerev ytkərev eşen tapşьrьrqa.

Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь predsedatelenen urьnnabarь:

AKIMƁF

BYBK: sekretarь KALMITEF.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

4 sentəərdə Beloret domnalarь 215 tonna (tavlek zadanienьn 105 pr.), Jeguze domnahь 84 tonna (tavlek zadanienьn 74 pr.) sujan qojdolar. Marten mejestare 193 tonna(tavlek zadanienьn 63 pr.) qoros, standar 194 tonna (tavlek zadanienьn 116 pr.)prokat sirdelar

3-BRIGADA KEVEK EŞLƏRGƏ

(Yd xəbərsenedden)

Dəvlakən MTS-ь xedmətendəqe „Kaganovic" kolxozь, dəvlatka igen tapşьrьv zadanienьn həm MTS qa natura tyləvdə tapşьrьp betkən. Ul 3-se sentəərdə aojdaj tapşьrьv zadanienьn da tamamlanь. Inde taqь la 117 sentner başqa ter kul'turalar tapşьrahь qaldь.

Kolxoz dəvlatka igen tapşьrьv dь həm MTS qa natura tyləvdə 7 sentəargə tulьhьnsa tamamlav esən kərəşə.

Igen tapşьrьv zadanienьn ytəv kolxozdьn namьk eşe ikənlege betə kolxozsьlarqa anlatьlqan: 300-350 xedmət kene eşləvse maqtavlь udarnik Jəntyrin Əmirjən, Asьlgərəjel Bextegərəj, Idrisьl Qotloba], Abdraxmanьl Mexəmətrəximdər igen tapşьrьv mujəndəmahьn tiderək tultьrьv esen ken-ten eşlejdər. Əxmətjanьva Gelbanьv, Qanejeva Gəvhər, Dəvlətjarьva Farixələr də irdərdən qalьşmajdar. Ulardьn 130 dan artьq xedmət kendere bar. Kolxozdьn bьl udarniklarь aşьq huqьvda smenahьd 20 şər saqət eşlejdər.-„Bьl vaqьtta bedgə jal itev qimmət tygel, aşlьqtь jьlap alьv qimmət" tidər ular.

Lakin kolxozda juqaltьvdarqa qarşь kerəş jaqşь ojoştorolqan tip ojtep bulmaj. Berense həm ikense brigadalarda maşina menən sabьlqan jerdərdə qьrqьlmajьnsa ultьrьp qalqan başaqtar da kyp. Brigadir Kərimьl həm Əxmədejeftər nasar sьjfatlь itep eşləvselərgə ber terlə lə sara kyrməjdər. Urtasa alqanda aşlьqtьn 15 pr. ь juqala. Qalqan başaqtardь jьlnav esən kolxozdьn jaş yƀmerdare elьqtьrьlmaqandar. Ət tьrmahь menən ьrmatьv ojoştorolha la, qьrqьlmaqan başaq şul keje ultьrьp qala.

Əsənse brigadanьn brigadirь Fadejef yd brigadahьnda juqaltьvdarqa qarşь kerəş ojoştorqan. Unda stena gazetahь la sьqarьla. Şuqa kyrə lə unda juqaltьv juq dərəzəhendə ad. Ə, bьl brigadanьn eş elgehe başqa brigadalarqa kyserelməj. Brigadalar arahьnda təzribə alьşьv həm sotsialistik jarьş juq.

„Kaganovic" kolxozь 3-se brigada elgələren başqa brigadalarqa kyserergə, urozajdь juqaltьvhьd jьlnap alьvdь tə'min itergə teləş. B. Nurajьva

ƏVƏRƏVƏ ORLOQ QALA

DƏVLƏKƏN, 5 (Başrosta). Dəvlakən MTS xedmətlavendəqe kyp kolxozdarda juqaltьvdarqa qarşь teləşle kerəş alьp barьlmaj.

„Kolos" kolxozьnda aşьq huqan vaqьtlь aik kyp başaq ərəvgə kitə. 2 toq ərəvdən 600 gram tada orloq sьqtь. Bьdьn tanaqьnda jalandarda aik kyp orloqtar jatьp qala. Kolxozdьn sabьlqan majdandarьnda hər ber kvadrat metrqa 30 dan artьqtaq başaq qala.

„Novaja Zizn", „Krasnaj Bojevik" kolxozdarьnda la şundaj uq kyreneş. „Krasnaj Bojevik" kolxozь nabьvьnda keltə taşьqan jul aşь başaq menən tulqan. Xatta totoş keltələr də tesəp qalqan urьndar bulqьlaj.

JAŊQЬBAQTAR

ARTTA

Beloret rajonьnda dəvlətkə igen tapşьrьvdьn avqust planь kolxozdar sektorьnda tulьhьnsa tamamlandь. Aldənqь „RKKA 12 jıllьqь", „Qьzьl partizan", „Ural" kolxozdarь avqust planьn qьna tygel, jıllьq planь la tamamlav aldənda toralar. Ə, „Zarь" Petlietki", „Kalinin" kolxozdarь igen tapşьrьvdь jenəjətsel rəveşte ədələr.

Janqьdaqtar sektorьnda avqust planь ədelde. RajZO janqьdaqtar ebtenən jetəkselek itmaj.

Beloret igen tapşьrьv planьn tid kendərdə tamamlarqa, tigən yd vaqədəhen ytərgə teləş.

Ə. JЬHANŞIN

MƏKTƏPTƏRDEN JAŊЬ UQЬV JЬLЬNA ƏDERLEKTƏRE TURAHЬNDA

BASSR xalьq komissardar sovetь qararь

BASSR xalьq komissardarь sovetь qarar itə:

1. Məktəptərden, aigerək tə tedeleş, remont, utьn taşьv, dereslektər hatьp alьv həm kadr ədərləvdə tə'min itev aujьnsa janь uqьv jьlьna ədərlektərenen qəniqatlənerlek aulmavьn bildələrgə.

2. Məktəptərdə remontlav eşen tamamlamaqan rajaaşqarma komitettarь həm qala sovettarьnьn predsedatel'dəren bьl eşle motlaq 5-8 se sentəargə tamamlarqa məəryr itergə. Ajrьm oəjektar aujьnsa janь məktəptər halьv eşen tamamlav srogьn rablarqa (aerkətmane qara) həm rajaaşqarma komitettarьnьn həm qala, avьl sovettarьnьn predsedatel'dəren tedeleş eşen kyrhəleigən stroktarqa tamamlarqa məəryr itergə.

3. Rajaaşqarma komitettarьnьn, qala sovettarьnьn həm avьl sovettarьnьn predsedatel'dəren məktəptərgə ulьn taşьv eşen 10 sь sentəargə tamamlarqa məəryr itergə.

4. Rajaaşqarma komitettarьnьn predsedatel'dəren uqьv əsnaptarьn həm dəreslektəren yd vaqьtında tulьhь menən hatьp alьvdь tə'min itergə məəryrlərgə. Şişmə, Saqmaqoş, Taporin, Tujmazь, Stərlebaş, Maqar, Beloqataj, Bələbəj rajaaşqarma komitettarьnьn predsedatel'dərenə əgər də ular 10-sь sentəargə tiklem yddərenə tejeşle dəreslektəren hatьp almahalar, konkret qəjeplelərde sudqa nirev esen qəjeplelərden eştəre respublika prokarorьna nirelaaəgen ajrata kyrhətergə.

5. Bete rajaaşqarma, qala həm avьl sovettarь predsedatel'dərenə məktəptərde yd vaqьtında remontlav, məktəptərgə utьn ədərləp, taşьp qujьv esen həm dəreslektərde hatьp alьvda ulardьn personal javapkь bulьvdarьn aldən uq əjtep qujьrqa. Zənatlelardь 1-sentəərdə başlavdь edevsələr javapqa tartьlasaqtar.

6. **Tolstoj** iptəşkə ike kən vaqьt esendə **Malьjşıf** iptəş menən bergə Başsojuz sistemahьnan, avьlda məktəp tedeleşə esen minimal kərəkle handa aujala həm qadaq alьp torov məs'əlahen xəl itevdə tapşьrьrqa.

7. Narkomprosqa BIPKKNO kursanttarь sostafьnda başqorttar hanьn 70 protsentqa jetkerev eşen tapşьrьrqa. Bьl saranьn ytaleşen tə'min itev esən Narkomfinqa həm Narkomprosqa (Başnarkompros smetahь siktare esendə) kursanttarqa jul xaqьna həm 1934 nse jьlqa zapas uqьtьvsьlarqa xaq tylav esen sredstvo aylergə həm bьl saralardь 1935-jьl bydrətenə inderergə təqdim itergə.

8. Xalьq məqarifь instruktordarьn eş xaqь stafkahь jaqьnan rajaaşqarma komitettarьnьn predsedatel'dərenə əgər də ular 10-sь sentəargə tiklem yddərenə tejeşle dəreslektəren hatьp almahalar, konkret qəjeplelərde sudqa nirev esen qəjeplelərden eştəre respublika prokarorьna nirelaaəgen ajrata kyrhətergə.

9. Narkomsnabь his kisekmətten bətə uqьv jorttarьna sentəar ajьna aдьq nərəte nirergə həm kilaaəktə vaqьtьnda tə'min itep torovdь buldьrьrqa məəryr itergə.

10. Ydək elektrik stansahьnьn direktorь Zajni iptəşte 1 nse sentəərdən başlap bətə məktəptərgə, uqьv jorttarьna həm uqьvsьlardьn jataq xanalarьna edlekhed jaqьlьq nirep torovdь tə'min itergə məəryrlərgə. Başsojuz ip- Maltşьlь, rajaaşqarma komitettarьn həm avьl sovettarьn məktəptərde kərəsin, lampa, həm lampa qьvьqtarь menən edlekhed tə'min itep tororqa məəryr itergə.

11. Beloqataj rajonьnda uqьv zənatelelarьn 10 kengə kisekterev turahьnda **Əbyəkirəf** iptəşten beldereven ikkə alьp, rajaaşqarma komitetь predsedatele **Mazavin** iptəştən his kisekmətten bьl turala telegraf arqьrь anlatma talap itep alьrqa.

12. **Əbyəkirəf** iptəşte xəkymətten məktəptərdə zənatlelardь 1 nse sentəərdə başlav turahьndaqь qararьnьn ytaleşe turahьndə Başsovnarkomidьn 7-sentəərdə aulasaq ultьrьşьnda anlatma sirergə məəryr itergə.

BASSR xalьq komissardarь sovetь predsedatele—Bulaşıf

BASSR xalьq komisardarь sovetьnьn sekretarь esen—Krasnof

PANKOF KOMBAJNЬ YB NORMAHЬN YTƏNE

Dəvlakən MTS hь xedmətendəqe „Voroşilof" isemendəge kolxozda „Kommunar" kombajnь menən ip. Pankof eşlaj. Bьl kombajьndьn komandahьnda Payl's (sturvalşik), Anufrejeftar (traktorist) eşlejdər. Pankof kombajьn menən 160 ga aşlьqtь saaьp, 7000 bot igen huqtь.

Ədər də kombajьn bulmaha bьl 170 ga jerde eşlev esen at kesenən başqa 800 keşe kesə kərək bulьr ine.

Kombajьn kolxoz esen dan na şina: Unьn menan jaqşь eşlar

haqlьq menən totonorqa kərək.

Ip. Pankof menən sotsialistik jarьşqa sьqьvsь Glazkof ni narь 89 ga qьna sapqan. In aldьnqь kombajner Xəjrullin (142 ga sapqan) unь la ytep kitte.

Pankof iptəş janьv materialdarьn da ekenom jahaqan. Hər gektar batьn 0,6 kg. janьv materialь kiterge tejeş. Pankof gektarqa 4,2 kg. qьna janьv materialь setergən. 160 ga jerde sapqanda 5[illegible] janьv materialьna [illegible]m janəqan.

Ə.I.

BAŞNARKOMZEMDA

JUNЬSЬF SUDOA BIRELDE

Boraj rajonь „Bajqal" kolxozь predsedatele **Junьsьf** kolxozdьn 24 sentner igenen həm 300 hum aqsahьn ydləştergən. Hər vaqьt urozaj jьjnav turahьndaqь məqlymətendə ьsьn xəlde jəşerep kilə həm başaq jьjnav eşen ojoştormaj. Unьn eştekhedlege arqa hьnda kolxoz attarь saftan sьqarьlqandar. Ketlettərde dezinseksialəv eşen edə. Avansirlavdь jenəjətsel rəveştə boəop, avanstь xedmət kenenə qaramaj tarattьrqan.

Şunьn esen Başnarkomzem **Junьsьftь** urьnьnan alьp sudqa birergə prikaz sьqardь.

ƏFƏ AVЬL XUZALЬOQЬ INSTITUTЬNDA JAŊЬ NABOR

Əfelə davam itep kilgən Avьl xuzalьoqь Institutь aьjьl asslasaq es fakul'tit qa(agronomia xootexnik hem vetrinerlьq fakul'tittarьna) janьnan 175 keşe qəbul itergə tejeş. Dorestor okte ber naşlanda saşlanaraq, eşo kendo ədərlek eştere alьp barьla. 200 keşelek dejom jataq, aşxana asьla, janьnan es professor saqarьlaqan, dereslektor h. n. uqьv-uqьtьv nomolere ədərlənə.

Institutqa inev esen elege 141 qariza alьnqan, bьl „irekle nanor" sujьnsa şulaj, şunьn ebtenə ojeşqan tertipte 150 samahьnda uqьvsь kilеve kətelə. Bьlar institut janьnda aralqan raulaktan, VUZ qa ədərlek kurьnnan h. n alьnmaqtar.

Bьl jaqtan qaraqanda Institut uqьvsьlar menen ta'min iteler hьmaq (senki 175 urьnqa 280 samahь kan didat var). Lakin qariza nirevslerden sьjfatьna, milli sastafьna hem partialьlьqtarьna qarahaq, razverskalardьn rialьqtarьna tikşer hek tьnьslanьrlaq xal kyrenmoj.

Məbalan, MILLƏT jemьnan qarahaqranfakian kileve kətelgən 30 keşenen barь BERƏVHE GENƏ, ədərlek kurьnnan (naşqort kadrdarь ədərlev esen xasiap asьlqan kurьnstan) kilaşek 75 keşenan barь 45-e genə naşqortlar. Irekle nanor tərtinendə qariza nirevse 141 keşenən barь 25-e genə naşqortlar. Bьl jaqtan qaraqanda, razvjerska sujьnsa jəsərgə tejeşle ojoşmalar da qəniqa lanerlek eşlamajdər. Məbalan VLKSM ƏK-te 20 keşe tanьp nirergə tejeş nulьp, elege barь 8 keşe nirgən, şular esendə barь esəvše genə naşqortlar. Aix kadrdarь ədərlev menən turanan-tura qьsqьnьnьrqa tejeşle Başnarkomzem 26 keşe urьnna barь 1 KEŞE nirgən, ul də naşqort tygel.

Dəvlətkə igen tapşьrьvdь 25-avqusta uq tamamlanь. „Peredovek" şulaj uq MTS-qa naturalata tyləv eşendə MTS də məlendə in alda tamamlanь, urozajdь in ad juqaltьvdar menən jьjnap aldь, vaqьtında ebkerilənə həm vaqьtında huqtь.

Şunьn esen də ul sovettarдьn „IX-s'jezdь" ismendə qədəl taqtaqa jadьldь. Bьnan qala Zagorskej avьlındaqь „Klim Voroşilof" kolxozь (predsedatele Perməkof) dəvlətkə orloq həm hət tapşьrьvdь tamamlap, bьnan qala „Udarnik" (pred. Trunanof) Tavteman avьlındaqь „K. Voroşilof" kolxozdarь saralar. Bьl hunqьlar igen tapşьrьvdь 29 avqustqa tamamlanьlar.

„Put' Lenina", „Brivajs Araja" həm „Novaja Zara" kolxozdarь igen tapşьrьvdь 30 avqustqa, ə qalqan kolxozdar 1-sentəargə tamamlanьlar.

Bol'şevistik eş elgehe kyrhətə alqan in jaqşь udarsьlar oşolar: 4 brigada brigadirь **Zaripof**, brigadanьn urqьsь **Cudin**, „Peredovik" kolxozьnda brigadir jardamsьhь həm brigada gazetahьnьn redaktorь **Viktorova**, Zagorskejdaqь „K. Voroşilof" kolxozьnьn (1 brigada brigadirь **Birykof**, **Vorovasf**, **Rusanova K.**, **Popof** h.b.

In jaqşь partorgtar: „Kr. Paxar" k-zьnda 7 brigada partorgь Perevozcikof, „Kr. Oktəar" kolxozьnda 3-brigada portorgь **Teplof**, „Peredovik" k-zьnьn partorgь **Petrof** h.b.

P. Zavgarodnaj
Tavteman MTS polit aylek gazetь redaktorь

ALDЬNQЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏŞTƏ-MATBUQAT

VKP(b) YK-nen ijyl plenumь qararь iqlan itelgəndən berense kenenən yk Tavteman MTS polit aylege betə kolxozda urozaj jьjnavqa ədərlek julьnda dur kyləmdə partia-massovь eştərde jəjep jebərde.

Dəvlətkə igen tapşьrьv eşen srogьnan alda tamamlav esen kolxozsьlardь ojoştorov həm mobilizovajt itevdə polit aylek gazetahь **„Stalinski Put'"**, kolxoz həm brigada gazetalarь keskenə rol' ujnamanьlar. Dəvlətkə igen tapşьrьvdь jьldamlatьvqa arnap ular ujrьm nomerdar həm aylitendər sьqardьlar.

Ijyl ajьnda politaylek sotsialistik baььvdarдьn juqarь urozajьn (urozaj) hər ganan urlasa 14,2 s.) jьjnavqa kolxozdardьn ədərlektəren bel v esen hьnav sьqьşfarь ytkərde, partorgtardьn, redaktordardьn kust kənəşmələren, prolzvodstvo kənəşmələre ytkərde həm in məhimə lə ijyl plenumь qarardarьnьn atqarьlьşьn sistemlь rəveştə tikşerep tordo.

Bьna şular hədəmtəhendə MTS qaramaqьndaqь kolxozdar dəvlətkə igen tapşьrьvdə jьlьq plandь bьlьrьqqa qaraqanda **15 kən alda**-l-se sentəargə tamamlanьlar.

Bьl hədəmtələrgə politaylek, partia Ölkə komitetь həm Başnarkomzem politsektorьnьnjarьm sa jardəmdarь, kestərde dərəb ojoştorovь, partia oşoşmalarьnьn ojoşsanlьqtarь həm partianьn general' hьdьqь ttrəhenə ojoşovdarь, Leninsel sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь jəjep jebərevdər arqahьnda elgəşte. Məbələn:

„Peredovik" kolxozь (predsedatele-Viktorof, in jaqşь udarnik brigadirdarь: Zaripof, Cudin h.b.) politaylek jetəkselegendə dəvlətkə igen tapşьrьvdь **25-avqusta uq tamamlanь**. „Peredovek" şulaj uq MTS-qa naturalata tyləv eşendə MTS də məlendə in alda tamamlanь, urozajdь in ad juqaltьvdar menən jьjnap aldь, vaqьtında ebkerilənə həm vaqьtında huqtь.

Şunьn esen də ul sovettarдьn „IX-s'jezdь" ismendə qədəl taqtaqa jadьldь. Bьnan qala Zagorskej avьlındaqь „Klim Voroşilof" kolxozь (predsedatele Perməkof) dəvlətkə orloq həm hət tapşьrьvdь tamamlap, bьnan qala **„Udarnik"** (pred. Trunanof) Tavteman avьlındaqь **„K. Voroşilof"** kolxozdarь saralar. Bьl hunqьlar igen tapşьrьvdь 29 avqustqa tamamlanьlar.

Dəvlətkə igen tapşьrьvdə brigada həm kolxoz gazetahь redaktordarьnan ip. **Perevalof** („Kr. Paxar"), **Staşkin, Paşkof** („Kl. Voroşilof"), **Kozlenkof** („N. Zara" k-zь) h.b. dur rol' ujnanьlar.

Igen tapşьrьvdь vaqьtında ytəv bətə kolxozslarda urozaj jьjnav eştarenen bətəhen də tamamlav, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь juqarь baьqьsqa kytərev esen dərt alьrə. Ular elgəşelgən unьstar menən genə siklənməjəsəktər, ə dəvlət aldьnda torqen bətə mujьndamalardь (it, hət həm maj tapşьrьv, maja tuplav h.b.) taqь la şənerək temp həm juqarьraq sьjfat menən ytəv esen taqь la durraq energtə alalar."

Arьş səsevdə 5-se sentəargə tamamlav, kolxozsьlardьn kestəren urozajdь juqaltьvdarqa qarşь mobilizovajt itkən xəldə urozaj jьjnavdь elgelə tamamlav, ərloq halьv həm doxod aylevqa totondo. Əfə, „Okt. Nat."hь matbaqahь. Basglavlit vəxile № B—1693

TƏƀ ATЬVƀA BERENSELEKTƏ ALЬV ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

10 SENTƏBRDƏ VOROŞILOVSA ATЬVSЬLAR JARЬŞЬ BAŞLANA

ALDЬN SЬƆIЬVSЬLARQIA 5.000 HUM BYLƏK

PIONERDAR ATЬRQIA ƏJRƏNƏLƏR

Məskəvdə pionerdardьn alьş jarьşь ytkəreldь. SSSR da berense tapqьr ytkərelgən bьl jarьştьn programьna bələkəj kaliərlь mьltaqtan həm uq menən atьv inderelgəjne.

Hyrətte: Pionerdar atalar. Unda Məskəvden in jaqşь atьvsь pionerь Arvold Kogandьn mişene. Ul məmkin bulqan 25 ocoktьn bətəhen də aldь.

Başprotsove Baş. OSO həm VLKSM ƏK ajurolьnьn berlaşkən prezidium ulьtьşь qararь bujьnsa 10-13 sentəərdər arahьnda elkə dəv malenda „Voroşilovsa atьvsь" komsomoldьn elkə alьş jarьştarь ytkərelə.

Bьl jarьş, bulьp ytkən „Voroşilof poxodьna" jomqaq jahajasaq. Tybəndə bed bьl jarьştьn planьn həm şul turalaqь „polozenianь birəəd. Jarьş mərgəndərde hь n a v jaqьnan qьna tygel' ilededden q u r q a v s ь l ь q ь n nьqь tьv, jaştar arahьnda atьş sportьn taqь la nьqьraq julqa halьv-juqarьrəq natьqьsqa kytərev jaqьnan da aik məhim politik əhəmiətkə ejə bulasaq.

Jarьşta berenselekte alqan komandalar dur ayləktar menən ayləklanevdere ebtenə, bətə Sojuz jarьşьna jebərelasəktər hem in mərgəndər atьş obtalarь elkə məktəbenə alьnasaq, şulaj itep ulardan kvalifikatsialь snajprdar jeteştereləsək.

Əlkə atьş jarьşь aldьnan rajon jarьştarь ytkərelde həm oşo kendə lə ytkərelev ebtenda. Heđemtələ in aldьnqь zavod, rajon, MTS həm sovxozdardan 13 komandaqa elkə jarьştь qatnaşьv xoquqь birelde. Məbələn: Əfe hem Beloret qalalarь 12 şər keşelek ikeşər komanda, motor zavodь, Işembaj neft promьşlohe, Blagoveşşin, Stərletamaq, Bere. Bajmaq, rajondarь, Baltas, Asqar, Boraj MTS tarь hem Qarlaman sovxozь 6 şar keşetek berər komanda jebərev xoquqьn aldьlar.

Jarьş əle bətməgən, şunьn esen aldənqь rajon, faьrik, zavod, MTS, sovxoz həm kolxozdar bьl eşkə ьsьn əhəmiət birep tьrьşqanda elkə (unьn aşa Bətə Sojuz) jarьşьnda qatnaşьv xoquqьn ala alalar.

Jarьş şarttarь saqtaj avьr bulьv menen bergə, ayləktər də dur-jarьşta aldənqьlqtь alьv sь komandalar esen 5.000 hum aylək alldələnde. Individual jarьşta ebten sьqьvsьlar esen velosiped, patefon h. n. ayləktar qujьldь.

Sotsialistik tedeleş frontьnda dur natьrlьqtar kyrhətkan Başqortostan proletariatь, kolxoz həm sovxoz udarsьlarь bьl frontta la qalьşmatьar. Bətə Sojuz atьş jarьşьnda berenselekte alьv esen jen hьdqanьp kerəşerdər, tip ьşanavьd.

Komsomol həm profsojuz hьdьqь bujьnsa ytkəreləsək

BƏTƏ BAŞQORTOSTAN ATЬŞ JARЬŞЬNЬŊ

PROGRAMMA HƏM POLOŽENIAHЬ

Jarьş Əfe qalahьnda 10-13 sentəar arahьnda OSOaviaxim lagerьnda ytkərelə.

Bətə Başqortostan atьş jarьş profsojuz, komsomol hьdьqь bujьnsa ytkərelergə tejeşle bulqan „Voroşilof poxodьnьn" finişe ibəplənep poxodqa jomqaq jahav menən aergə atьş sportьnьn ybeşen, unьn sьjfatьn kyzhətergə, janьnan un mendərsə „Voroşilofsa atqьstar", jeddərsə atьş sportь obtalarь həm sovet atьvsьlarьnьn janь texnik elgəşevdəren birergə tejeştər.

JARЬŞ PROGRAMMAHЬ

1. 1 st. „Voroşilofsь" znacogь normahь bujьnsa un atьş 1 nse upraznenie protivogazda, ə esənse upraznenie 5 kil. jul jeregəndən. polevoj gorodokte ytep sьqqandьn hunьnda 7,62 bojevoj vintofkanan jahala.

2. Bələkəj kaliarlь standart (tuьqtan torop, ultьrьp həm jatьp) 50 metrdan, mişen „litr B", patrondar 3 dana hьnav esen (teləhə qajlь toroşta atha la rexsat) həm hər ber toroş esen unar zacot patronь, vaqьt-hər ber atьş esen ber minut.

3. Bələkəj koliarlь vintofkanan 10 metrqa atьla, mişen „L.B", hьnav esen 5 hən zacot esen 10 patron, vaqьt-hər ber atьşqa ber minut.

4. v) a-2 st. znacogь bujьnsa atьv. 1 upraznenie bojevoj vintofkanan 300 metrqa. mişen lit „D (N3)", hьn av esen 3 atьş, zacot esen-•5. Vaqьt-hər atьşqa ber minut. 5 kil. jul jeregəndən hunьnda atьrqa.

IƀKƏRMƏ: Mьltaq həm patrondar trekle pritsel menən vik mьltaqtan atьrqa, opticskidan başqahьn bojevoj vintofkanan asьq pritsel.

BƏTƏ BAŞQORTOSTAN ATЬŞ JARЬŞЬNDA QATNAŞЬVSЬLAR

1. Jarьşta, atьş sportьn alqa tebərevdəaldьn torovsь, kəmendə 15 v/a bulqan həm rajon atьş jarьştarьnda in jaqşь hedəmtələr birə alqan zavod, faьrik, MTS, sovxoz həm kolxozdar qatnaşalar.

2. Komanda sostaь 6 keşe bulьp, şulardan bətəhe lə 1 ST. v/a bulьrqa, 4 he GTO znacokь bulьrqa teješter.

IƀKƏRMƏ: 1 st. v/a lar esenə barь normanь 1934 jьl 1 qinvardan hun alirevselər genə ine alalar. Komandaqa sulaj uq, jarьş talaptarьna javap birə alqan qьddar də inergə məmkin.

BERENSELEKTE BILDƏLƏV

1. Rajon, zavod, faьrik, MTS, sovxoz həm kolxoz berenselege tybəndəgesə sildəl ənə:

a) jarьş jomqaqь menən, komandalardьn alqan sammalarьna qarap, razvjorstkanь tultьrьv şartь menən;

b) komandalardь politik, kul'tura həm material tə'min itev şartь menən;

v) komandala dissiplina bulьv şartь menən.

2. Individual jarьşta berenselekte alьvsь velosiped, ikense urьnь alьvsь—patefon alasaq.

IƀKƏRMƏ: 1) berense urьndь alqan komanda tulь komplekt xərəi kaainet, 6 danə v. k vintofka, 15 protivogaz həm sport tqvintarьnan torqan BSPS ayləgen, ikense urьndь alqan komanda—planerdan torqan BSPS həm VLKSM ƏK, *ayləgen. esənse urьndь alqan komanda—velosiped alasaq.*

Profsojuzdar hьdьqь bujьnsa bətə Başqortostan davmalendə

KOMSOMOLDARDƏN ATЬŞ JARЬŞTARЬN YTKƏREV PLANЬ

1. Jarьş 10-13 sentəar arahьnda Qala Oso lagerdarьnda ytkəreler.

2. Jarьşta—atьş sportьn ytkarevdə aldьn barьvsь həm rajon, qala jarьştarьnda in jaqşь hedəmtələr kyrhətevse aldənqь zavod, faьrik, VUZ, MTS həm sovxoz komandalarь qatnaşьrdar.

3. Bətə Başqortostan jarьşьnda qatnaşьvsь komandalar hanь 15.

4. Hər komanda 6 keşenən tora, şulardьn hər qajnьhь 1 st. VS znacokь həm 4 keşe GTO znacokь bulьrqa teješ.

Bətə Bəsqortostan jarьşьnda sudialar həm komanda jetəkselare menən berlektə bətəhe 120 keşe qatnaşa.

«Xuzalьq jaqьnan xedmətlav eşen BOAX atьv komandahь, BSPS həm VLKSM ƏK atqaralar.

Politik xedmətlav VLKSM ƏK, xudozestvo jaqьnan oformit itev BSPS qa tapşьrьla.

Jarьş sьqьmь 10.000 hum samahь bulьp, şunan 5.000 humь ayləklav esen bildələnə.

BYLƏKTƏR:

1. Jarьşta berenselekte alqan komandalar 6 vintofka, 15 protivogaz həm sport inventardarьnan tulь komplekt xərəi kabinettan torqan VSPS ayləgen alalar.

2. Bətə Başqortostan jarьşьnda ikense urьndь alьvsьlar BSPS həm VLKSM ƏK ayləge itep—planer alalar.

3. Əsənsə urьndь alqan komanda—veloseped ala.

Individual ayləktar, 1-nse aylək-veloseped, 2-nse aylək-patefon.

4. Jarьşta baş sudia-Aləvdin. Baş sudia urьnnabarь-BSPS tan Rogoznikof. Baş. OSO nan-Taşьmeref.

5. Komandalar jarьşqa orgkomitet saqarьlьvь menən, yddarenen mьltaqtarь menən kilələr, patrondar menən Baş. OSO tə'min itə. Bьnda kilev həm qajtьv sьqьmьn jebərevse ojoşma tylə).

6. Profsojuz həm komsomol atьş jarьşьnda ebten sьqqan in jaqşь atьvsьlar BOAX strelkovoj komitetь tarafьnan personal ucotqa alьnasaqtar həm şul sostaftan BaşOSOaviaxim atьş sportь obtalarь məktəbən ojoştorasaq.

7. Bətə Başqortostan atьş jarьşьnda berenselekte alqan komandalar 15-25 sentəar arahьn da bulasaq bətə Sojuz atьş jarьşьnda qatnaşьv esən Məskəvgə jebərelasəktər.

TƏƀƏK JARЬŞTARЬ:

Təbək masştabьnda jarьştar 1-5 sentəar arahьnda ytkərelələr.

Kəmendə Voroşilofsa atьvsь həm GTO znacokь ibəplənqan 15 keşehe bulqan hər ber kolxoz, sovxoz həm MTS jarьşta qa naşa alalar. Komanda sostaь 1 st. Voroşilofsa atьvsьlardan 4 keşe.

Jarьş menən jetəkselek OSO nьn rajon sovettarь, profsovet həm VLKSM TK politaylektarenə tapşьrьla. Xuz. kul'tura jaqьnan tə'min itev-jerle oşoşmalarqa tapşьrьla.

Javapьb redaktor urьnnabarь ZƏKI KAJЬPKUL.

Əfe Şvejsiktar PZU məktəbe onuvşikar (ajaq klemdəre) tegev spetsialьsь nujьnsa uqьvsьlar qasul lia.

Məktəpkə 17 nan

Уфимская Городская Массовая Читальня

Hər sovet, hər kolxozdьn igen planьn tulь ytəven tə'min itergə

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

BAŞQORTOSTAN

№ 207 -8- sentəər 1934 jьl.

VKP(b) rsp. Başqortostan Elkə, Efo çəla komitetlarь, EYEK hem Başprofsovet organь

„Kolxoz dvordarь həm jaŋqьdaq xuzalьqtar tarafьnan it tapşьrьv planьn ytəvde tə'min itevse iŋ məhim sredstvolardьŋ berehe itep, gruppalap tapşьrьv eşen ojoştorovdь iteplərgə, ədterləv ojoşmalarьna həm urьndardaqь partia, sovet ojoşmalarьna aldaqь 3-sə həm 4-se kvartaldar planьn ytəgən məldə gruppalap tapşьrьv eşen jəjep jebərevde məzbyr itergə. (VKP(b) Ydək komitetь plenumь)

PARTIA OJOŞMALARЬNЬŊ IŊ MƏHIM BURЬSЬ

Avqust igen tapşьrьv planь bətə sojuz kyləmendə 138,7 pr. qa ytəlde. Orloq birev 157,9 pr. qa, natura tylav 120,4 pr qa ytəlde. Sovxozdar ajlьq planь 110,5 pr. qa ytənelər.

Avqust planьn bətə ken jaq ydək rajondar, kemsəqьşta urta Volga krajь Başqortostan, Qazaqstan, Sverdlof, Ob-Irtьş elkələre artьrьp ytənelər. Altьnsь eşkenlektə başqa biş kenləktərgə qaraqanda 40 pr. artьq ədertende.

Lakin avqustьŋ altьnsь eşkenləktage elgəşevdər nьqьp qalьvьna, tenlaər ajьnda taqь la alqa jeuərelevenə bşanьp sulamь? Estеŋ ber tiklem jenlanep kitevenan hun. igen tapşьrьvda tolqarlьq jahalьv qurqьnьsь juqmь? Bigerək tə ajrьm rajondardьŋ nьq artta qalьvdarьn itkə alqanda, bьl qurqьnьslar bar. Şturmassьlьqtar neterelevdən alьb əle. Aj bujьnsa „jə nisek sulьk la sulьr əle“ tip eşləp kilep, ajdьŋ hunqь kendərendə genə aşьqtarьv, „qьlьmdar“ jahav kyreneşlərə, dejem ulterьştar ytkarep odon odon rezolytsialar elrevdər betməgən. Ilьnьlьştьŋ ner nse sildalare kyrenə başlьna həm igen tapşьrьv tempьn saq-saq qьna kytərelliə, tid genə tьnьslaq, demobilizatsia nastrolnialarь, juqarь urozaj menən tьnьslanьv kənsьqьş həm Volga bujьnьŋ kyp kenə rajondarьnьŋ artta barьvdarьna başlьsa bьna şular sabəp sulalər.

Igen tapşьrьvdь sojuz kyləmendə berense sulьp, srogьnan elek tamamlaqan Qьrьm respublikahьnьŋ eş təzribəne bə ə urozaj jьjnav eştaren igen tapşьtьv menən bajləp barьvdьŋ elgəşevdə berense zolok sulьp torqanьn kyrhəlte. Bьndaj elgəşevdər ber Qьrьmda qьna tygel, yddarenen mujьndamalarьn vaqьlьnda ytəgən rajondar, MTS tar həm sovxozdar da kənjaq əlkalərdə dьktaləp hanalalar. Bətə eş—şul aldьnqь rajondardьŋ təzribələren bətə krajŋa, elkəgə jəjep jebərevgə qajtəp qala.

"Bildəle igen tapşьrьvdə kyp-qьjьnlьqlar osoraj, kyp kenə rajondardьŋ eşse həm həjrav kestəre jeteşməj h. b. Qьjьnlьqlar veştə ytəgən ber genə əlkə həm ber genə rajon da dəvlətkə igen tapşьrьvda totqarlьq həm ədəklək sulmavь turahьnda garantirlanmaqan.

Avqust planьn 107 pr. qa ytəgən Xar'kof elkəhendə lə Lieptski rajonь kevek planьb 39,7 pr. qa qьna ytəgən rajondar nar. Xar'kof elkəhendə jь lьq plan totoş 80, 3 pr.qa ytəlevqə qaramaştan, bьl rajon jьllьq planьb ni barь 44, 3 pr. qa qьna ytəgən əle. Ydenən ydе kyrenep tora—Xar'kof elkəhendə qalqan planьb ytavdə dur qьjьnlьqtar hid təsək.

Bьna nəmə əsen parita bətə partia ojoşma'arьnan, bigerək tə politayleklərdən tьnьslьqqa birelnəvde, kraj həm elkə kyləmendəge urtasa handar menən qənaqətlenep qalmavdь, bəlki planьn hər ber kolxoz, sovxoz həm jaŋqьdaq xuzalьq tarafьnan tultьrьlьvь esen kerəşevde talap itə.

Ydenən ydе sildəle, nigerək tə planьb tultьrmavsь rajondar qurqьnьs tьdьralar. Bular esena avqust igen tapşьrьv planьn təqət 36 pr. qa ytəgən kənnatь Sinir, 60 pr. ytəgən Celəse elkəhe, 58,7 pr. qa ytəgən kenьqьş Sinir elkələre tnalər. Bьl elkələr eşte ydе aqьşьna tapşьrqandar, partia ojoşmalarь urozaj jьjnavdь igen tapşьrьv menən bajlaj belmanelər. Tьnьslьq, demobilizatsia nastrolnialarь, juqarь urozaj menən tьnьslanьv kənsьqьş həm Volga bujьnьŋ kyp kenə rajondarьnьŋ artta barьvdarьna başlьsa bьna şular sabəp sulalər.

Igen tapşьrьvdь sojuz kyləmendə berense sulьp, srogьnan elek tamamlaqan Qьrьm respublikahьnьŋ eş təzribəne bə ə urozaj jьjnav eştaren igen tapşьtьv menən bajləp barьvdьŋ elgəşevdə berense zolok sulьp torqanьn kyrhəlte. Bьndaj elgəşevdər ber Qьrьmda qьna tygel, yddarenen mujьndamalarьn vaqьlьnda ytəgən rajondar, MTS tar həm sovxozdar da kənjaq əlkalərdə dьktaləp hanalalar. Bətə eş—şul aldьnqь rajondardьŋ təzribələren bətə krajŋa, elkəgə jəjep jebərevgə qajtəp qala.

"Bildəle igen tapşьrьvdə kyp-qьjьnlьqlar osoraj, kyp kenə rajondardьŋ eşse həm həjrav kestəre jeteşməj h. b. Qьjьnlьqlar veştə ytəgən ber genə əlkə həm ber genə rajon da dəvlətkə igen tapşьrьvda totqarlьq həm ədəklək sulmavь turahьnda garantirlanmaqan.

Avqust planьn 107 pr. qa ytəgən Xar'kof elkəhendə lə Lieptski rajonь kevek planьb 39,7 pr. qa qьna ytəgən rajondar nar. Xar'kof elkəhendə jь lьq plan totoş 80, 3 pr.qa ytəlevqə qaramaştan, bьl rajon jьllьq planьb ni barь 44, 3 pr. qa qьna ytəgən əle. Ydenən ydе kyrenep tora—Xar'kof elkəhendə qalqan planьb ytavdə dur qьjьnlьqtar hid təsək.

Bьna nəmə əsen parita bətə partia ojoşma'arьnan, bigerək tə politayleklərdən tьnьslьqqa birelnəvde, kraj həm elkə kyləmendəge urtasa handar menən qənaqətlenep qalmavdь, bəlki planьn hər ber kolxoz, sovxoz həm jaŋqьdaq xuzalьq tarafьnan tultьrьlьvь esen kerəşevde talap itə.

Ydenən ydе sildəle, nigerək tə planьb tultьrmavsь rajondar qurqьnьs tьdьralar. Bular esena avqust igen tapşьrьv planьn təqət 36 pr. qa ytəgən kənnatь Sinir, 60 pr. ytəgən Celəse elkəhe, 58,7 pr. qa ytəgən kenьqьş Sinir elkələre tnalər. Bьl elkələr eşte ydе aqьşьna tapşьrqandar, partia ojoşmalarь urozaj jьjnavdь igen tapşьrьv menən bajlaj belmanelər. Tьnьslьq, demobilizatsia nastrolnialarь, juqarь urozaj menən tьnьslanьv kənsьqьş həm Volga bujьnьŋ kyp kenə rajondarьnьŋ artta barьvdarьna başlьsa bьna şular sabəp sulalər.

Igen tapşьrьvdь sojuz kyləmendə berense sulьp, srogьnan elek tamamlaqan Qьrьm respublikahьnьŋ eş təzribəne bə ə urozaj jьjnav eştaren igen tapşьtьv menən bajləp barьvdьŋ elgəşevdə berense zolok sulьp torqanьn kyrhəlte. Bьndaj elgəşevdər ber Qьrьmda qьna tygel, yddarenen mujьndamalarьn vaqьlьnda ytəgən rajondar, MTS tar həm sovxozdar da kənjaq əlkalərdə dьktaləp hanalalar. Bətə eş—şul aldьnqь rajondardьŋ təzribələren bətə krajŋa, elkəgə jəjep jebərevgə qajtəp qala.

"Bildəle igen tapşьrьvdə kyp-qьjьnlьqlar osoraj, kyp kenə rajondardьŋ eşse həm həjrav kestəre jeteşməj h. b. Qьjьnlьqlar veştə ytəgən ber genə əlkə həm ber genə rajon da dəvlətkə igen tapşьrьvda totqarlьq həm ədəklək sulmavь turahьnda garantirlanmaqan.

Avqust planьn 107 pr. qa ytəgən Xar'kof elkəhendə lə Lieptski rajonь kevek planьb 39,7 pr. qa qьna ytəgən rajondar nar. Xar'kof elkəhendə jь lьq plan totoş 80, 3 pr.qa ytəlevqə qaramaştan, bьl rajon jьllьq planьb ni barь 44, 3 pr. qa qьna ytəgən əle. Ydenən ydе kyrenep tora—Xar'kof elkəhendə qalqan planьb ytavdə dur qьjьnlьqtar hid təsək.

Bьna nəmə əsen parita bətə partia ojoşma'arьnan, bigerək tə politayleklərdən tьnьslьqqa birelnəvde, kraj həm elkə kyləmendəge urtasa handar menən qənaqətlenep qalmavdь, bəlki planьn hər ber kolxoz, sovxoz həm jaŋqьdaq xuzalьq tarafьnan tultьrьlьvь esen kerəşevde talap itə.

Ydenən ydе sildəle, nigerək tə planьb tultьrmavsь rajondar qurqьnьs tьdьralar. Bular esena avqust igen tapşьrьv planьn təqət 36 pr. qa ytəgən kənnatь Sinir, 60 pr. ytəgən Celəse elkəhe, 58,7 pr. qa ytəgən kenьqьş Sinir elkələre tnalər. Bьl elkələr eşte ydе aqьşьna tapşьrqandar, partia ojoşmalarь urozaj jьjnavdь igen tapşьrьv menən bajlaj belmanelər. Tьnьslьq, demobilizatsia nastrolnialarь, juqarь urozaj menən tьnьslanьv kənsьqьş həm Volga bujьnьŋ kyp kenə rajondarьnьŋ artta barьvdarьna başlьsa bьna şular sabəp sulalər.

Igen tapşьrьvdь sojuz kyləmendə berense sulьp, srogьnan elek tamamlaqan Qьrьm respublikahьnьŋ eş təzribəne bə ə urozaj jьjnav eştaren igen tapşьtьv menən bajləp barьvdьŋ elgəşevdə berense zolok sulьp torqanьn kyrhəlte. Bьndaj elgəşevdər ber Qьrьmda qьna tygel, yddarenen mujьndamalarьn vaqьlьnda ytəgən rajondar, MTS tar həm sovxozdar da kənjaq əlkalərdə dьktaləp hanalalar. Bətə eş—şul aldьnqь rajondardьŋ təzribələren bətə krajŋa, elkəgə jəjep jebərevgə qajtəp qala.

"Bildəle igen tapşьrьvdə kyp-qьjьnlьqlar osoraj, kyp kenə rajondardьŋ eşse həm həjrav kestəre jeteşməj h. b. Qьjьnlьqlar veştə ytəgən ber genə əlkə həm ber genə rajon da dəvlətkə igen tapşьrьvda totqarlьq həm ədəklək sulmavь turahьnda garantirlanmaqan.

Avqust planьn 107 pr. qa ytəgən Xar'kof elkəhendə lə Lieptski rajonь kevek planьb 39,7 pr. qa qьna ytəgən rajondar nar. Xar'kof elkəhendə jь lьq plan totoş 80, 3 pr.qa ytəlevqə qaramaştan, bьl rajon jьllьq planьb ni barь 44, 3 pr. qa qьna ytəgən əle. Ydenən ydе kyrenep tora—Xar'kof elkəhendə qalqan planьb ytavdə dur qьjьnlьqtar hid təsək.

Bьna nəmə əsen parita bətə partia ojoşma'arьnan, bigerək tə politayleklərdən tьnьslьqqa birelnəvde, kraj həm elkə kyləmendəge urtasa handar menən qənaqətlenep qalmavdь, bəlki planьn hər ber kolxoz, sovxoz həm jaŋqьdaq xuzalьq tarafьnan tultьrьlьvь esen kerəşevde talap itə.

Ydenən ydе sildəle, nigerək tə planьb tultьrmavsь rajondar qurqьnьs tьdьralar. Bular esena avqust igen tapşьrьv planьn təqət 36 pr. qa ytəgən kənnatь Sinir, 60 pr. ytəgən Celəse elkəhe, 58,7 pr. qa ytəgən kenьqьş Sinir elkələre tnalər. Bьl elkələr eşte ydе aqьşьna tapşьrqandar, partia ojoşmalarь urozaj jьjnavdь igen tapşьrьv menən bajlaj belmanelər. Tьnьslьq, demobilizatsia nastrolnialarь, juqarь urozaj menən tьnьslanьv kənsьqьş həm Volga bujьnьŋ kyp kenə rajondarьnьŋ artta barьvdarьna başlьsa bьna şular sabəp sulalər.

Igen tapşьrьvdь sojuz kyləmendə berense sulьp, srogьnan elek tamamlaqan Qьrьm respublikahьnьŋ eş təzribəne bə ə urozaj jьjnav eştaren igen tapşьtьv menən bajləp barьvdьŋ elgəşevdə berense zolok sulьp torqanьn kyrhəlte. Bьndaj elgəşevdər ber Qьrьmda qьna tygel, yddarenen mujьndamalarьn vaqьlьnda ytəgən rajondar, MTS tar həm sovxozdar da kənjaq əlkalərdə dьktaləp hanalalar. Bətə eş—şul aldьnqь rajondardьŋ təzribələren bətə krajŋa, elkəgə jəjep jebərevgə qajtəp qala.

"Bildəle igen tapşьrьvdə kyp-qьjьnlьqlar osoraj, kyp kenə rajondardьŋ eşse həm həjrav kestəre jeteşməj h. b. Qьjьnlьqlar veştə ytəgən ber genə əlkə həm ber genə rajon da dəvlətkə igen tapşьrьvda totqarlьq həm ədəklək sulmavь turahьnda garantirlanmaqan.

Avqust planьn 107 pr. qa ytəgən Xar'kof elkəhendə lə Lieptski rajonь kevek planьb 39,7 pr. qa qьna ytəgən rajondar nar. Xar'kof elkəhendə jь lьq plan totoş 80, 3 pr.qa ytəlevqə qaramaştan, bьl rajon jьllьq planьb ni barь 44, 3 pr. qa qьna ytəgən əle. Ydenən ydе kyrenep tora—Xar'kof elkəhendə qalqan planьb ytavdə dur qьjьnlьqtar hid təsək.

Bьna nəmə əsen parita bətə partia ojoşma'arьnan, bigerək tə politayleklərdən tьnьslьqqa birelnəvde, kraj həm elkə kyləmendəge urtasa handar menən qənaqətlenep qalmavdь, bəlki planьn hər ber kolxoz, sovxoz həm jaŋqьdaq xuzalьq tarafьnan tultьrьlьvь esen kerəşevde talap itə.

RENTABEL'NI SOVXOZDAR ӨSӨN!

Qıjoq malsılıq sovxozı UK p'enumı qararğarın ytarğa tejeş

Qıjoq malsılıq sovxozı ojoş toroloqanğa 3 jıl inde. Bındaqı tanıqat ajlıqında malsılıqtı yrsetevgə dur memkin'ek bar. Fermanın bessnlek majdandarı kybehe tuqajlıq sulanğa hər jıldı juqarı unış alğılar. Bıjıl fermalar 1 qektardan 12 sentnerqa tiklem unış aldılar.

Sovxozda 1802 ere meğədle mal, 107 at, 13 traktor bar. Esse kadrdar hanı 220 keşe.

Lakin, sovxozda malsılıqtı yrsetev, sotsialistik malsılıq eşen partia talaptarı juqarılıqına kytarev esen keraş betə kinlege menən jajeldereiməgən əle.

Plan bujınsa sovxoz bıjıl 6700 qektar besən sabıroa, 113 tonna silos əderlərgə tejeş ine. Besən 4549 qa sabılıp 69 pr. qa, silos əderlәv ni bars 30 pr. qa qına ytəlde. Sənki sovxoz direksiahı həm profsojuz ojoşmaları mal adbaq əderlәvde kendalek operativ jetəkselek menən ta'mini telmənelər. Direksia besən planı ytəlmavgə esse kese jeteşmavde hıltav itə, uttaj qbdv eş mələndə 100 dən artıq qatın-qbddar (esse, xedmatkərdər semi'ahında) ejdə tik jataar. Sovxoz ularğa eşkə sılıqtırıv sarahın kyrmane. 13 trak torğın 4-5 genə eştəne. Qalqandarı eşkə qusılmanı-ham baş qalar. Eş quldarı, hejrav kestəre derək faidalanılmanı. Mətalən, Tuqıdlı ham berense maj fermahında natbv brigadaları zvenolarqa bylenməgən. 26 keşe bergə eşlap ni barı 7 ga jıjap ejəp kilde. Hunbnan şul uq brigadalardı zvenolarqa bylgəs kenenə 14 ga jıjap ejdelər.

Sovxozda jarış-udarsılıq metodtarına əhamiət birmajdər. Brigada esselare kendalek eş normahın belmajdar. Kemden nisek eşlavenə itəp juq. Udarnik menən jalqav ber əhtəldəntigeđ ta'min itelə. Sovxozdın ba ackom predsedatele **Babaudinıf** kypme udarnığa barın da belmaj.

Esselərgə kul'turalı tormoş şartları tavdırıv, sovxozqa hənərle kadrdar jeteşterev esen keraş juq. Esselərgə xedmət xa-

„OKTƏBER" BЬĐAVĐARЬ QЬRĐA

Nuriman rajonь „Oktəber" kolxozь fermahьnьn bьđavđarь

qь yđ va-qьtьnda birelməj. Sovxozda in sa rahьđ bulqan eş kejemdəre tə jeteşməj. Unь b u ldьrьv sara h ь n da kyrməjdər. Mətələn: 3 fermalaqь hьjьr havьvsь 40 keşegə ni barь 6 xalat bar.

Esselər tormoşona halqьn qaravđь tyвəndəge fakttan da asьq kyrergə memkin:

Arьtlan fermahında 2 jıl bujь udarnitsa bulьp eşlәp kilgən hьjьr havьvsь Bajramqalinaqa jal itev jortona b'relgan putjuvkanь rabackom yđendə totop, 9 avqusta qьna tapşьra. Putjuvka sroqь 3 avqustan 13 nə tiklem buiqanqa Bajramqalina Өfeqə kilep jetevgə sroqь ytəp əjlanep qajtqan. Esselərden tormoş-ken kyrestərenə bundaj jenəjətsel qaraştar tulьp jatalar.

Mal torlaqtarь teđev eđelə. Sovxozdaqь xədergе mal harajđarь betə maldьn 50 protsentьn qьna hьjđarьrlьq, ular đa remont horajđar. Qajnьhьnьn qapqalarь jemerek, baştarь qutarьlqan, qajnьhьnьn işek—tədrələre vatьq.

Mal torlaqtarь teđev esen Başkotovodtres 30 men hum aqsa jeəərhə lə, bьl aqsanьn oşo kenqə tiklem 12-13 men humь qьna totolqan. Qьş jaqonlaşьp kilə. Ə, janь ber haraj đa eşləngəne juq. Teđev brigadalarь juq. Eş yđ aqьşna tapşьrьlqan.

Direktor **Sorokin**, *partkom sekretarь* **Kuzin** *remont eştərenen ham janь torlaqtar haldьrьvđьn bьlaj hylpən barьvən eş se kesə jeteşmavgə hьltajdar. Eske memkinlektərđən faidalanьv sarahь kyrelməj.*

34 jıl esendə betahe 700 baş hьjьr bьđavlaj. Mal tərtəlahenen juqlьqь arqahьnda şulardan 52 bьđav yle tьva. Tere tьvqandarьna la tərbiə bulmaj. Janь tьvqan bьđavđarđьn kyвehe hьvьq harajđa toralar. Şunьn arqahьnda jenəjətsel kyp handa bьđav, hьjьrđar ylqəndər. Avьrqan-imgəngən hьltavь menən 46 hьjьr hujьla.

Mal toqomon jaqşьrtьv ham zootexnik eştərenen qənəqətlənerlek qujılmavьn itkə alqanda la, mal hanьn arttьrьv esen keraş juqlьqь ham əgər tid kendə aşьqь saralar kyrelep, qьşqa əderlek eştərendə hьnьlьş jahalmaha, ytkən jılqь kyreneştərđen qabatlanьvь belenep tora.

Sovxozdaqь javaplь eşselərđen jьş qьna alьşьnьp torovь la eşte aqhata. ber jıl esendə 3 direktor, 4 partkom sekretarь, 3 ackom predsedalele alьştьrьldь. Ə bylek medirđare 3 ajđa ber alьşьnьp toralar.

Sotsialistik malsılıq eşena bьndaj jenəjətsel qaraştь tamьrьnan ajьp betərergə, VKP(b) VK həm Өlkə komitetь plenumđarьnьn malsılıqtь ytterev turahьndaqь qararđarьn praktik tormoşqa aşьrьv esen huqьşsan keraş alьp barьrqa, Qьjqь sovxozьnьn вegenqe xəlenə qə jeple keşelərđe tid kendə qatь javapqa tarttьrьrqa kərək.

KINJƏQOLOF.

„Bajqal" fermahь RAJONDA BERENSE

Byzdək MTS xedmətendəge **„Bajqal"** kolxozьnьn hetselek tovar fermahьnda 40 baş havьm hьjьr, 10 baş tana, 7 baş ygeđđər bar. Kolxoz ferma maldarьn qarav esen in jaqşь həm maldarđь həjəp qaravsь **Kamalof Əxmətdin, Xəjullin** həm bьđav đarđь tərbiələv esen **Islamgərəjef** qarıtь berketkən. Ular maldarđь yđ vaqьtьnda eserep, aşatьp həm tejeşensə tərbiələp toralar. Islamgərəjef bavaj bьđavđarđь yđenen kyđ qarahь kevek kyrə. Şunьn esen đə ul tərbiələgən bьđavđar tađa həm jaqşь ytələr həm betahe lə tip əjterlek itəndər. Tik 40 bьđ v đan berehe genə avьtьp yide.

Bьjьl kolxoz ferma maldarь esen qьş bujına jeterlek xatta artıp qalьrlıq handa adьq əderlәne. Ferma maldarьna jeterlek jaşel jaqşь besən ajrьp qujьldь. Bigerək tə bьjьl kolxozьlar jaqşь sьjlatlь selos əderlərgə nьq iqtibar itep, 100 tonnalьq celoslav planьn 150 tonna itep *ytənelər. Bьl selos ferma mal*darьna qьna tygel, kolxozьlarđьn yđđarenen maldarьn ta'min itev esen đə itəplənə.

Ferma maldarь qьşqьlıq esen jaqşь torlaq menan ta'min itelđelər. Bьđavđar esen standart tipta ajrьm uylmələrqa bylengən bьđav ojahь tedelə. Tik əlegə ul ejđen işektare genə eşlənep bətmagən. Ferma medire Xəlullin bьnь tid ken esendə eşlatep betərev sarahьn kyrə.

Ylməsef

„DIM" MALSЬLЬQ SOVXOZЬNDA BAGAJЬF, KULAJЬFTAR TƏĐƏLƏŞTƏ ƏĐƏLƏR

„Dim" malsьlьq sovxozь Başkotovodtrest tarafьnan birelgan plan bujınsa 400 baş bьđavlьq bьđav ojahь, 2100 başlьq hьjьr ađđarь ham Başkotovodtrest planьnan tьş standart *tipta 4 bьđav ojahь, 2 at harajь* ham eşselər esen torlaq, Janьrorurıa tedergə tejeş. Lakin sovxozda tedev eştəre yđ aqьş menən barьv arqahьnda, tedeleş planь oşo kenga tiklem barь 20 pr. qa qьna ytəlgən. Bьl han sovxoz jetəkselərenen, bigerək tə unь direktorьnьn *tedeleş planьn ytavđə yđđaren* javaplь hanamavđarьn kyrhatə.

Bigerək tə sovxozđьn ikense həm bişense fermalarьnda tedeleş planь eđelev qurqınьsь abtьnda tora. Bьl fermalarđa plan barь 10 pr. qa qьna ytəlgən.

Ferma mədire Bagajьf həm Kulajьftar tedeleş eştərendə mik sabotazlьq itələr. Ular opportunistlarsa „tedeleş planь qьşqa tiklem ytəler ələ" tip, tedeleşkə berketelgən transportь həm balta obalarьn urozaj jьjnav eşena qusьp qujqandar. *Tedeleştə* esse kestare, bigerək tə balta obalarь jeteş tygel həm tedev materialdarь adərlanmagandar.

Sovxozda eşlavse esselərđen tormoş—torlaq, ta'minət həm başqa şartlarь siktan tьş nasar. *Ular arahьnda ber terlə tə* massovь anlatma eştare alьp barьlmaj. Oşolardan hedəmtəhendə esselərđen sovxoz eşen taşlap qasьvđarь massovь tek alьp bara.

Sobxanqolof

FERMALA EŞTƏR ƏLGƏLƏ

Zeİansura. *„Varaştilof" kolxo*zьnda Sarьbajьf Şərifulla aqaj harьqsьlьq fermahьnьn medire bulьp eştəj. Maldь derek tər betalav hedəmtəhendə ul đur qьna əlqəşevđarğa ireşte.

Unьn qul abьndaqь 400 baş harsq betahelə juqarь bimedlekte, avьrqan, ylgan ber harьq ta juq. Fermalaqь harьqtarqa ajrьm juqarь sьjlatlь besən—jıl əjlənəhenə jeterlek itep adərlangən Qьşqь torlaqtar əđer.

Tavđar sovetьnda Şərifulla aqajđan əlgə alьqьđ.

F. Qьrqьđnaj.

aqajđь kolxozьlar jaralalar. Unьn xəder 450 xedmət kenə bar. Dəvlət aldьndaqь mujьndamahьn ul 100 pr-qa ytəne. Xəđer Şərifulla aqajđьn bьđavlь 2 hьjьrь, bьđavlaj torqan 1 tanahь bar. Betə maldarь esendə juqarь sьjlatlь jəşel besən adərləgən. Mal adьqь esen bejta kərəkle jəşelsə ullьrtqan.

Xəile tormoş esen kerəstə Şərifulla aqajđan əlgə alьqьđ.

F. Qьrqьđnaj.

BAŞQORTOSTANDA—MERINOSTAR

Başqortostanda elek fəqət ere jenleharьq tar qьna bar ine. Bьl harьq yđenen ad produktalь bulьvь menən harьqsьlьq produksialьna bulqan horavđь qə naqətlanderə əlma nь. Şunьn esen də p a r t i a həm xekymət kyp produkta birə torqan - merinos həm kyp it-jen birevse anglia toqom təkələre menən jerle harьqtarđьn toqomdarьn jaqşьrtьv turahьnda məs'ələ qujđь. Berense vazьttarđa Başqortostanqa Sojuzđьn başqa rajondarьnan Novo-Kavkaz tibьndaqь merinos təkələre kilterelde. Bьl tiptaqь merinostar, jaqşь həm jeterlek jen birhələr đə, başqa tiptarqa saqьştьrqanda bələkajđər.

Xəder Başqortostandьn kənjaq rajondarьnda jaвaj harьqtar menən merinos təkələrenən alьnqan metistar bajtaq bar. Avьl xuzalьqьnьn Başqortostan qilmi tikşerenev institutь Stərletamaq rajonьnьn „Şevcenko", „Stal" kolxozdarьndaqь bьl metistardьn produkta birеşen tikşerđe. Bьl kolxozdarđa metislaştьrtьv 29-3u jьldardan birle kilə. 33-sə jьlda inde bьl yrsemdər metistьn I-genera'stlahьn birə başlanьlar. Merino metistarь jen birevenə qarap I klassqa bylenə. „Stal" kolxozьnda jađaqь qьrqьvđa I-klass-2 kilo 46 gramm, II-klass—2 kilo 128 gr., III klass—2kilo 149 gr., IV-klass-2 kilo 12 gramm jen birđelər. Jaвaj harьq həm ere jenle metistardan 1 kilo 430 gramm jen qьrqьldь.

Bьl qьna tygel harьqtarđь merinostar menən metislaştьrqanda jendeп sьjlatь la jaqşьra. Jaвaj harьqtan ere, qalьn sukna qьna jaharqa jaraj torqan jen urənьna, unь meri nos təkələre menən metislaştьrqan vaqьtta nəđek, kyp mamьqlь, xatta (1 həm II-sə klass ha-

Sərəqəttə metis harьqtarь jenə đur urьn tota. Şunьn esen đə Dəvlət 1934-jьlqa jendər xaqьn tyвandəgesə bildələj: Jaвaj harьqtьn 1 kilogram jene 1 hum 74 tin, metis harьqtarьnьn 1-sortь 4 h. 54 t., II-sortь 4 h. 25 t., III-sortь 4 h. 16 t. həm IV-sortь 3 h. 98 tin.

Stərletamaq rajonьnьn „Şevcenko" kolxozьnda jaвaj harьqtar bulqan vaqьtta 1070 kg. jen qьrqьlьp, 1862 hum daxod alqan bulьr ine, ə, unda metis harьqtarь bulqas faktik 7329 h. 79 tinlek jen alьnqan. Bьl kolxozdarđьn doxodtarьn arttьra. „Şevcenko" harьqtarь jartь tujьnьp torqan kejensə lə şundaj kyp doxod nirđe. Ə g ə r ular tulь, jeterlek aşatьlqan vaqьtta taqь la kyвerək jen birgən bulьrđar ine. Metistar ittəre menən đa kyp doxod birələr. Şunьn esen đə jerle harьqtarđь metislaştьrtьvđan unьn avьrlьqьn arttьrьv đa kyđ aldьndь totola.

Təkin, jerle harьqtarđь Novo-Kavkaz tipьndaqь merinostar menən metislaştьrqan vaqьtta harьqtarđьn jenə jaqşь sьjlatlь ham kyp bulha la, unьn terelatə avьrlьqь kəmej teşə. Şunьn esen đə harьqtarđь, itte lə kyp birə torqan prekostar menən metislaştьrtьrqa kərək.

Şunьn menən bergə harьqtarqa tuqlьqlь adьq bazahь ađerlərgə lə ajrusa əhamiət birergə kərək. Şunьnđ, prekos metistarь kətəlgən jen ham itte birmajəsək.

VALITЬF.

JAQŞЬ TOQOMLO ERE SUSQALAR ARTA

MEJƏKƏ RAJONЬ „Pravda" kolxozьnьn susqasьlıq fermaьь toqom eşenə nьq iqtibar birə. HYRƏTTƏ: fermala janь tьvqan aq angliteski toqomlo susqa nalalarь.

BAŞSOVNARKOMDA

VITERENARIA EŞENƏ YĐƏK IQTIBAR

ARLOV TOQOMLO QOLONDAR YĐƏ

„Oktəbr" kolxozь (Nuriman rajonь) atsılıq fermahında orlov toqomonan toroqtoroiqan bejə qolono menən

ria tedeleşe naslanmaqan rajondarđa3ь jьldьn başnan totqarhьđ baş tarlьq itep, kərəkle tedev mate r i a ldarьn əderləveşenə kereşergə təqdim itte.

Viterenaria ucrezdenia lar tedeleşen qararda kyrhə t e l g ə n sroktan qaldьrmaj beterevđe his hyđhed ta'min itev esen kerəşergə, urьnlьđ tartьp alьnqan viterenaria qarajtlarь xəđerge kendə kem genə tarafьnan fajđalanьlьvьna qaramaьtan kire qajtarьlьrqa, kiləsəktə вnđaj eşkə jul qujmaьqa, qəjeple keşelər qatь javapqa tarttьrqa tejeş.

Betahe 57 vit. vrac ucaskahь, 72 vit. fel'dşer punktь eşlap kilə. 35 jьlda berensehenen hanь 60-70 kə, ikensehenen 140-150 qə jetkerelergə tejeş. Vit ucaskalar seltərenen bar handa bulьp kvalifikatsialь viterenaria kadrđarьnьn əđ, ularđьn đa sьqьp jerərlek at menən ta'min itelməgən bulьvđarь eşten ramьlьqьn juqaltьvqa səвəp bula. Vractarđьn kyp vaqьttarь avьl sovettarь kənsələren lə alav ketəp ultьrtvqa jəkl julda jerev gə uđa. Byzdək rajon vit. vrach ip. Pinçyk kolxozdarđь xedmatlənderev eşenə at juqlьqlan jəjav jerej. Jetmahə kvartirđь vit. ucaskaqa 5 kilometr jerđən birgandər.

VKP(b) Ydək komitetьnьn ijyn plenumьnan hun Byzdək rajon başqarmahь vit. vracqa 1 avqustan qaldьrmaj at menən ham 3 kən esendə kvartir menən ta'min itergə qarar sьqara. Tik bьl qararđarđьn berehe lə ytəlgəne juq əle.

Bьndaj kyrneştər ber Byzdək tə genə tygel. Mьraq rajzo nacal'nigь **Ignatejef** əlkə viterena riahьnan birelgan əđer atlь totorqa qarşьlьq itə, hedəmtələ vrac **Bogojavlinski** yđenen eş xaqьnan 350 hum totorqa məzayr *bula.*

Kyp kenə rajondar vit. rabotniktarqa, bigərək tə feldşerđarqa pajok birmajđər, jəki hunlatьp birələr. Mьraq, Zeİancura, Arxangil rajondarь eş xaqtarьn ikeşər, esər aj bujь birmaj jərətələr. Viterenaria bel qestare jeteşmav ehtenə eşlap kilgəndərenən derek fajđalanmav, viterenaria rabotniktarьnьn material tormoş jaqtarьna jenəjətsel qaraştar arqahьnda vit rabotniktar ucaskalarđь taşlarqa, eş şartlarь normal bulqan eştərđe edlap kiterqa məzayr bulalar. Alьnqan medekamenttar ajđar bujьnsa stansalarđa, skladtarđa jata.

Rajon gazettarь veterinarla eşenə jaqьn kilmgəndər, massanь vet-sanitarla eşenə mobilizitlavđь ojoştormaqandar. Mətələn malsılıq rajonь bulьvqa qaramaьtan Qьjqь rajon qazetь **„Sotsializmqa"** 34-se jьlda veterinoria turahьnda nikarь ber maqalə birə. (3-sə fivral nomirь.) Caqmaqoş **„Keraş najraqь"** *rajвaşqarma,rajonьn qararđarьn* qьna вaвьp kilə, veterinaria turahьnda jađmaj.

Oşonon menən bergə vet rabotniktarđьn da jeteşhedlektərenən kyđ jomorqa jaramaj. Ularđьn kyвehe itkə „Zimskilek" qalьвьnan sьqa almajđar, massanan sittə jəşəjđər. Veterinaria eşenə jəməqətselekte „Isqtьrьvqa tвa'initsiativa kyrhətməjđər. Massanь mobilizirlamaj torop mal imqənev həm joqoşlo avrьvđarqa qarşь keraştə janqьđ veterinar keshed.

Ş. ABDUL.

„ALOJA" KOLXOZЬNDA MAL HANЬ ARTA

Qьjqь rajonь „Aloja" kolxozь partia həm xəkym itten malsılıq turahьndaqь qararđarьn praktik tormoşqa aşьrьv hedəmtəhendə đur əlgəşevđarğa ireşte.

Kolxoz mal tərbiəhen dereb qujьv arqahьnda maldьn hanь artıp, xəđer fermala 92 aaş hьjьr, 40 jeş вđav bar. Bьđavđar hьjьr havьvsьlarqa berketelgən, ularqa qajuqqan hət eserep toralar.

Maldarđь ketəv in jaqşь udarniktarqa tapşьrьlqan. Bьđav ketəvse –Qilaadullin 70 jəştə aulьvьna qaramaьtan, bьđavđarđь kyđ qarahь kevek qarap kilə. Hedəmtələ вđavđar himed, tađa bulьp ytələr.

Kolxozda ber toqom ygeđe bar. Xəđerge kendə fermala вeə hьjьrđar đa qəsьrlqan. Mal tərtəhenə, ketəv, aşatьv kevek eştirqə dereb jaqьn kilə belev arqahьnda hьjьrđarđьn hete artıb. Dəvlətkə het tapşьrьv planь 15 avqustqa 100 pr. ytəlde.

Xəđer qьđv temp menən qьqa əđerlek, mal harajđarь tedev kevek eştər bara.

QILMANЬF BIRĐE.

„SALAVAT" KOLXOZЬ MALDARЬ JAQŞЬ TORLAQTA

Ytkən jıl ZIANSURA rajonь Məmbətşə sovetь, „SALAVAT" kolxozьnьn hetselek fermahьnda 188 baş ere megədle maldarь bar ine. Bьjьl şul maldar 248 başqa jette. 80 baş вđavđьn ber genə başь avьrp yide, qalqandarь betahe lə itəndər. Qьşqьlьqqa maldar esen adəardar əderlənde. Bьđavlarqa vaqьtь jetkən hьjьrđar esen ajьrьm jьlь urьndar eşlənde.

Kolxoz fermala eşlav esen in jaqşь, maldarđь hejəp qaravsь udarniktarđь berkette. Ferma medire itep XUZƏXMITЬF iptaş yrtətelgən. Ul, ike jıl bujь şunda eşlap kilə. Xuzəxmitьf ken hajьn mal qaravsьlar menən proizvodstvo kənəşmələre jahap, ytkəndəge eşten hedəmtəhen ham aldaqь kendə nəmələr eşlərgə kərəklegen ejrətə.

Ip. Xuzəxmitьf mal qaravsьlarqa maldarđь nisek tərbiələrgə ikənen praktik rəveştə kyrhatep birə. Mətələn — 15-avqəsta hьjьrđar ytkən kendərgə qaraqanda hettə kəmerək birgəs, hьjьrđarđь kətərgə yde sьqьp kitte. Hьjьrđarđь jaqşь qarap aşatьv, vaqtında eserev arqahьnda hьjьrđar hettə kən hajьn 15 litrqa arttьrьp birə başlanьlar.

Unьn fermahьnda 4-tər jıl eşlavse Qancurin, Murtazina Qancurina Xəвibjamal, Murtazina Xəвibjamal, Qancurina Xədisə, Xuzəxmitьva, Qancurina Xəвip kevek udarniktar malsьlьq konkursьnda berenselekte alьv esen kerəşelər.

Mindequzin

QЬЬL TAQTAQA KANDIDATTAR

IGEN TAPŞЬRЬV ALOЬNOQЬLARЬ

MAQAR (telegraf bujınsa). Maqar sovetь rajonda neren se bulьp igen tapşьrьv planьn tulьrđь Kolxozdar 1800 sentner, janoqьđaqtar 126 sentner igen tapşьrđьlar.

Kolxozdarda 1935 jıl esen orloq fondь tuplav başlandь. Tarь hom tamьr adьqtarь urozajьn jьjnav tamamlana.

Stalin ismendəge kolxoz bojđaj orloqo tuplav planьn tultьrđь həm orloq ssudahьnьn 50 protsentьn qajtarьp nettə.

◆ **JA. JAXIN**

NURIMAN rajonь Ibke Isaj sovetь „Belem" həm Nikol'ski sovetь „Kr. Neva" kolxozdarь 7-se sentəвr'đa igen planьn 100 protsent tultьrьp berense urьndь aldьlar.

◆ **I. BIKMIT**

Baqalь rajonь „Yrnək" kolxozь betə urozajđь jьjap. ebkertlap həm 4-se sentəвrđə dəvlətkə igen tapşьrьv planьn tulь ytəne.

Dəvlətkə igen tapşьrьvđa berense brigadanan XALIQBF, esense brigadanan VƏLEJEF, OJƏNIEF iptaştar olgə kyrhattelər. Kolxoz predsedatelə SOLTANOF iptəş dereb jetəkselek itə belev arqahьnda massanь partia həm xəkymət qararđarьn ytəv esen kerəşkə jaqşь ojoştordo.

SƏQIIT OJƏBƏJEF

TUNQA IRTƏ HƏM TƏRƏN HƏRƏRGƏ

Dyrtəjlə rajonь bьjьl betə Başqortostan kyləmendə jađaqь səsevđe berense bulьp ytəne. Ular jađaqь səsevđe berense bulьp betərevđeп nigeđ səвəbe-tunqa herev planьn artıqь menən ytəv bulđь, tidər.

Dyrtəjlə bьjьl tunqa herelgən jerđə kenenə betə səsev planьnьn 10 pr-ьn səste, ə jađ herelgən jerđə ni barь 4 pr. qьna, kyrəhegeđ, tunqa herev jađaqь səsevđe qьrqa qьđqarta. Bildəle nəmə: вeđđen Başqortostanda jađaqь kulturalarđь kypme irtə həm qьđqa srokta səshən-şul tiklem artıqь unьş alьna.

Jьldan jıl juqarь həm totanaqlь urozaj ala barьv, kolxozьnьn xedmət kene nahaььn kytərev—вьna oşo inde sotsialistik jer eşlavđeп nigeđ qanunь.

Bьnьn esen ber mehim nəmə talap i elə: aldaqь jьldьn urozajьn bujьl qa qьrta barьv. Tunqa herev planь a tьeь menən ytəv —вьl juldaqь praktik saralardьn berehe bulьp tora. Lakin tunqa he evđeп juqarь urozaj alьvđaqь role j qьs həm tuь anlanar torop herev planьn artıqьn en-n ytəv esen kerəşte jəjep jeвarev qrjьn bulasaq.

Tunqa herev nirđəj eвtьn leьtərqə ə -je hun?

Berense non—ul qoroloq menən kerə evđe jeneləjtə. Beđđə ələ qoroloq menən keraş betkene juq, kirehensə ul eş qьđa вaşlav əldьnda qьna tora. Qoroloq menən keraş—ul juqarь həm tonanaqlь urozaj esen keraş tigan hyđ. Uqa qarşь kerəşevgə betə saralar jynəltelgən bulьrqa tejeş. Tunqa herelgən jerđə jađ herep səsevgə qaraqanda hьv zapasь tupraqta 10 tapqьr artıqь jьjnьlьvь bildəle. Aşьqtan bu şaqan jerđe keđ hermaj qaldьrqanda unьn eвte qatь həm tuđan tedeleşle bulьp javьn hьv đarьn henderməj həm henderqən tiklemndə odaq haqlaj almaj kipterep вetərə.

Ikensenən:—tunqa herep qaldьrqan jer eвtendə qar kyвerək totola həm kyp jьjnalьvsan. Təzriвələr qьş naььvđa qar jьjnav unьştь ajrьm jьldardan 40 pr-qa tiklem artıq birevđe kyrhətələr.

Əsensenən:—jerđə вik kyp ytəmlektərđen tamьrь, qamьlь bula. Ular serep jeteşkəndə janь ytəmlektər esen вik jaqşь arganik a-lama bula alalar. Keđđən hermagəndə вьl ytəmlek qaldьqtarь jađqa tiklem serep jeteşə almajđar. Irtə, tərən itep herg ndə вetə ytəmlek qaldьqtь serep jađaqь вojđaj, hole kevek aşьqtar esen in jaqşь aşlama bula alalar.

Keđđən irtə herev arqahьnda tupraq qanarьp torov səвəple undaqь mikroorganizmdar esen вetə unaj tormoş şartlarь tьva həm hedəmtəla qajlь ber ter вaktirlalar eşmakərlek itep tupraqta azot zapasь la jьjnajđar. Bigerək tə вojđaj esen jeterlek azot zapasь bulqanda ul artıqь kyp unьş alirevsən.

Dyrtensenən—вьnьhь inde xəđerge dəverđə in mehim momenttardan hanala—tunqa herev qьj ylandere menən kerəşevđə hьnalqan ьşanьslь agroexnik sara bulьp ıtəplənə. Qьj ylandere вarьvđarđan вetenəj sьqarьp taşlanьrqa tejeştər. Bьnьn esen sistematik həm kompleks agrotexnik saralar kyrev aşa kerəş alьp barьv kərək.

Qьj ylandərenen orloqtarь həm tanьrđarь tupraqtьn kyвerək eвke qatьnda jatьvsan bula ar. Tunqa herev arqahьnda ularđьn kyp eleşə tomalanьp. kyp eleşenen tamьrđarь kedqe ialqьndurqa hələk bulasaq.

Bişensenən- irtə srokta həm tərən itep herev arqahьnda qamьl, eвke tupraq qatlamьna jəşerengən terlə zararlь avьl xuzalьqь qoroqstarь hələ bulьp, jađaqь aşьqlar terlə zararlanьv həm avьrьvđardan tulь qotola-

ьlьrđar.

Altьnьnan—ytə irtə jađ səsevđe təqət keđđən tunqa herelgən jerđə genə uđqarьp bula həm jađaqь aşьqtar esen kərəkle aşlamalardьn kyp terđəren keđđən tunqa herev aldьnan qьna jergə halьp qaldьrlalar. Həm вaşqa oşondaj eвtenləktəre bar.

Bьna oşonon esen də tunqa herev juqarь unьş birə lə inde.

Tunqa herevđen agrotexnik talaptarь la bar. Ularđь tulь ytəməj torop, tunqa herevđen fajđahь juqqa sьqasaq.

Bətə təzriвələr đə irtə, avqust həm sentəвr aldarьnda qьna herev artıq unьş birevđe kyrhətələr. Hunqa-oktəвrgə qalьp hergəndə jergə javьndьn əđ eleşe henə, tuqlьqlь maldələr đə ađ jьjnalalar.

Qьj ylandere menən kerəşevđə tunqa herev hьnalqan agrotexnik sara tinek. Bьnda niqeđ talap tərən itep herev. 10-12 santimetr qьna herev ul—haj herer, ə haj herelgən jerđə qьj ylandere kyp taralьvsan bula. Bьjьl tunqa herev tərənlege 16-20 santimetr bulьrqa tejeş. Nindəj tərənlektə herev məs'ələhen mexanistik xəl itev jəramaj. Herev tərənlegen bildələqəndə kolxoz naььvьnьn tupraq tere, qьjlanьv dərəzəlhe, klimat, nindəj kul'tura esen hereleve itkə alьnьrqa tejeş.

Tərən herevđe luşsit itev men nən almaştьrtьvqa qarşь kerəş tiləp barьv kərək. Luşsit itev ərən herevđe almaşьra almaj Bьna ni esen herev qoralь otval'nьj hanandar qьna bulьrqa memkin.

Unьş jьjnav menən qamьl tene вaşta luşsit itelgən bulha, unь ikense tapqьr tərən itep tunqa herev 2-3 ađna uđqas ytələrgə tejeş (əjtəjek 15 avqusta luşsit itelhə, I-se sentəвrđərđə tunqa herev kərək.

Lakin kyp rajondar вьl eşten politik həm xuzalьq əhəmiəten vdləşterep jetkerməgəndər ələ. Tunqa herev planь sentəвr вaşьna 2 pr. qa qьna ytəlev, вьnь yđe yk kyrhətep tora. Xəlaykі, вьl kenga plan jartılaş ytəlgən bulьrqa tejeş ine.

Xeđmətte dereb ojoştorop, berense siratta unьş jьjnav, kedge herev, xəkymətkə igen tapşьrьv eşenə hejrav kestərenən aldaqь jьl urozaj zvenolarь teđep tunqa herev planьn artıqь menən ytəv esen kerəşergə kərək.

Agronom: Ql. VƏKIL.

KALMANOVIC IPTƏŞ

RAJЬVKA SOVXOZЬNDA

Ölşəj, 7 (BaşROSTA). Rajьvka sovxozьna 6-sь sentəвrđə Narkomsovxoz **Kalmanovic** iptəş kilde. Urozaj jьjnav, igen tapşьrьv eştərenen вaьşь menən tanьşqandan hun. Narkom komвajndarđь tulь tajđalanmav, texnik jetəkselek nasar bulьv xedmət həm xedmət xaqь tylav sistemьnьn nasar ojoştorolьvь arqahьnda вьl eştər jul qujьlmaьlь, hudelьvьn ejtte.

Narkom urozaj jьjnavđь 13-sə sentəвrqa tamamlarqa, komвajndarđьn eşlap sьqarьvьn qьrqa kytarerqə, tunqa herevđe həm molotilkala tenqe smena eşlav inder rqə prikaz birđe.

Polit bylek iptəş **Kalmanovic** ten təqdimđəren ejranergə həm unь ytərgə kyrhətmə birđe.

INJƏR LESPROMXOZЬ

BELORET DOMNALARЬ EŞENƏ AJAQ SALA

MASSOVЬJ PROQULDAR

XƏKƏM HƏRƏ.

Injər Lespromxozьn kymer jandьrьvdьn ijyl planьn ni narь 90 pr. qa qьna ytəne. Avqust ajьnda la kymer jandьrьv planьn ytav tempь kytərelməne. Avqustьn ike dekadahьna nirelən 24 men kubometr kymer jandьrьv eşenen 19 men 700 kubometrь qьna ytəlep—zadanie 82 pr. qa qьna alqarьldь.

Kymer jandьrьv eşendə eşləvselər arabьnda xedmət dissiplinahь nasar. Bələqoştaqь kymer jandьrьv urьnьnda hər kende 29-30 proqul bu'a. Proguldarqa qarşь kereş alьp barьlmaj. Mejestərde qarav nasar. Kyrtəntyqel Injərdəge ydək kymer jandьrьv punktьnda ultьrtьlqan mejestərden jьlь jerəj torqan torbalarь jaabq qaldьrьlqan. Mejes əşo kileş 9 ken buje jaqьlqan, həm ebnь his ber kem belməgən. Mejeste bnşata naşlaqas kymer urnьna utьn jatьvьn kyrgəndər.

Kymerde haqlav esen kereş jəlelderelməgən. Kyptən tygel N-Tyl'min kymer jandьrьv ucastogьnda sex başlaqьnьn həm pozar komandahьnьn eşkə halqьn qaravdarь arqabьnda kymerle ike mejes janьp bette. 16 avqusta Revatski kymer jandьrьv urnьnda kymer tultьrьlqan ber vagon jandь. Injərdəge kymer jandьrьv ucastogьnda tejəgən vaqьtta ken hajьn kəm tiegəndə 5 ər ku bometr kymer tapalьp ərəm bula, ə kymerden hər ber kubometrь 14 hum 75 tin tora. Oşolaj itep, ajьna 2 men 212 humlьq 150 kubometr kymer juqala. Bьl juqaltьvdardь nuldьrmaebqa dur memkinlekter bar.—Faqat kymer tejəp jerelə torqan korobtarqa taldan yrmagenə eşləp qujьrqa kerək. Lakin, direksia eş kesə jetmavgə hьlap, bьl yrmələrde eşlevdan naş tuta

Kymer jandьrьvsьlardьn kul'tura-tormoş şarttarьn jaqşьrtьv tuzahьnda qajqьrtьvsь juq. Eş xaqь birevda edəkləktər bar. Kymer jandьrьvsьlar esen dejem tuqlanьv nasar ojoştoroloqan. Injərden ydagendəge 2 se aşxana la teşkə aş vaqьtьnda barь qoro şurpa həm butqa qьna birelə, şul kendərdə aşxana susqa ite aldь, lakin unь haqlav sarahьn kyrmənənlektən, ul habьnь, şulaj da kymer jandьrьvsьlarqa *oşo jaraqhьd itte birələr. Belo*guşşykatəqь kymer jandьrьv ucastogьnda aşqa zakonhьd eb təmə xaq qujьvdar daimi tebikltte, şulaj uq eşselərde kəm ylsəp birevselər də bar.

Kymer jandьrьv ucastogьnьn kerehendə lə sotsialistik jarьş ojoştorolmaqan. Jaqşь briqadalardьn eş təzirlələrə faidalanьlmaj. Injərdəge **Skotnikof**, N-Tymələge **Kislof** briqadahь kevek jaqşь briqadalar bar, lakin ulardьn eş metodiarьn başqa briqadalarqa kyserev, eşte ular tempьna qarata ojoştorov juq (BaşRosta).

KYƏ BUJAVSЬLARDЬ

QATЬ JAVAPQA!

Bajmaq, 4 (Basrosta). Bajmaq zavodьnьn jetakselərə Rajkomdь, əs ajqa jeterlek zapas ruda bar, tip aldap kilgəndər. Knəgələrlə jadəlqənqa qaraqganda, Julalьr rudahь 9300 tonna. Baqьrydal ydək rudahь 400 tonna hanaiqan. Lakin, unda eşlevse esselər, zavod jetakselərenə bьl handardьn janьlьş nuldьvьn aldan uq ajtep kilhələr də, ulardьn hyddərenə tqtibar itevse nulmaqan.

Bьl eşte Rajgazeta tikşerep, rudnь qajtanan ibapkə alьv eşe atqarьlqas. Julalь rudahь 9300 urnьna 2700, Baqьrydal rudahь 1200 tonna nulьvь asьldь. Jetakselər, ajtkansə zaqas əs ajlьq tygel, ə ike genə adnalьq nulьvь belende.

Rudanь dərəh ibapkə ala barmav arqahьnda, ruda taşьv esen eildəjəngən aqrana aldan uq totop netkandər. Banda eşondaj jer ajətsel faktlar bula torop zavodtьn direksiahь qəjep'elərgə sara kyrəhe urьnqa, „bundaj janьlьşlqtar bula inde ul" tip tьnьslanьp qaiqan.

Belorət rajonьndaqь aqas promьşlennosьnьn in ere tarmaqь nulqan **Injər** Lespromxozь aqas kymer həm utьn jaqьnan 60 pr. tьn təkşil itə.

Injər ytkən jьlqь 525 men kubometr urnьna bьjьl 649 men kubometr utьn ədərlərgə tejeş. Bьl zadanienь ytav eşe ədelev aldьnda tora. 25 avqustqa 235 men kubometr utьn ədərlənep jьlьq planni narь 36,2pr qa qьna yitəqən. Injərselər utьn qьrqьv planьn 7 nojəbrgə ytərgə vəqədə birgəjnelər .Şuqa kyrə, bьl han his tə qənəqətlənderə əlmaj. Bьl, avqusta, sentəbr həm öktəbr ajdarьnda 126 menər kubometr utьn kitergə kərək tigən hyd.

Bьl ədəkləktən səbəbe nəmələ hun?

Urmanda eşse kesə jeteşməj. Xəderge kendə 1 men 500 keşe urnьna ni narь 340 keşe eşləj. Utьn kitbev eşenə taqь la 2 men keşe jebərergə memkinlek bar, lakin bьl memkinselektər fajdalanьlmaj. Lespromxozdьn partia-profsojuz ojoşmalarь eşselərde urmanqa jebərevgə javaphьd qarajdar. Statlь eşselərden 600 lənc urmanda eşlamaj, ə direksia urьal uj menən eştən tajьşvsьlarqa qarata his ber terle sara kyrmaj. **Xedmot dissiplinahь tarqalqan, proguldar massovьj teb aldь.** Lespromxozda ken hajьn 30-40 laqan keşe progul jaha). Progulşiktarqa qarata his ber sara kyrelmaj.

Lespromxozdьn ORS—ь jьldьn təvge jartьhьnda 27 tonna ondə artьq totqan, xəder kyp urman punkttarьnda (Birdeqol, Kydjьlqa, Suran) adьq məs'ələ-he qьjьnlaşьp qaldь. Lespromxozda 383 men hum artьq aqsa totolqan. Şul arqala eşselergə eş xaqь birev esen 150 men hum aqsa jetmaj.

Kyp urman punkttarьnda eşselər naraktarь dur remont talap itələr. Lakin oşo kenge tiklem ularqa remont naslanmaqan, naraktardь qьsqa ədərlav esen bulqan aqsa lə, materialdar da fajdalanьlmaj.

Mexanizatsiaqa his tə latibar itelmaj. Lespromxozdьn berdən -ber Şura—Injər timer julь la jarьm vaqьtьp betkən, ul fajdalanьlmaj. Ə, bьjьl ul jul menən *12 men kubometr utьn taşьrqa* kərək. Julqa remont jahalmaj

Bьna şul arqala, utьn taşьv esen in qulajlьajdardan hanalqan avqust ajьnda programma ytəlməj qaldь, 28 avqustqa 44 men 32 kubometr utьn kitbelep, plan ni narь 47,3 pr qa atqarьldь.

Partia Rajkomь Lespromxozdьn xuzalьq, partia həm profsojuz ietakselegen alьştьdь. Lespromxozdьn eşen jaqşьrtьv bulьna kyp kenə saralar kyrelə başlanь. Şulaj da əle, xəl hakman da avьr. Injər rajonьnda qь netə jəməqətselektən jardan talap itelə. (BaşRosta).

JAŊЬ UQЬV JЬLЬ BAŞLANDЬ

TƏVGE KƏNGƏ JETEŞHEDLEKTƏRDE JЬLDAM BƏTƏRƏRGƏ

„LENIN" MƏKTƏBE JATAQTARЬNA REMONT 31 AVQUSTA QЬNA BAŞLANQAN

Uqьv vaqьtьnь BER GENƏ MINUTЬNDA BUŞQA UDƏJAR MAŦQA

Ber nisə ajdar bujьna ədərlənep ketelgən j a ŋ ь uqьv jьlь nerense sentəbrdə başlandь.

Pedogogia, meditsina, kooperatif instituttarь həm kyp kenə texnikumdar jaŋь uqьv jьlьna ədərlekte tə'min itielər. Xəder inde uqьv joritarьndaqь partia, komsomol ojoşmalarь bьnьn menən genə qənəqətlənep qalmaŦqa, hər ber studinttь, uqьvdьn nerense kendərendə yk sьjfat esen kerəşkə monitzovajt itergə tejeştər.

Unьn esen negendən yk gruppalar, ajьrьm studinttar, uqьtьvsь, professor həm ajьrьm: VUZ, texnikumdar arahьnda uqьvdьn sьjfatьn kytərev bujьnsa sotsialistik jarьş—udarsьlьqtь kin jəjelderergə, hər ber minut uqьv vaqьtьn tuls lajdalanьvdь tə'min iterge kərək.

Lakin bьl mehim məs'ələgə iqtinar itməgən məktəptər bar. Məbələn: pedagogia rabfagь uqьvdьn nerense kenendə yk hər ber kursta 4-5 səqət uqьv vaqьtьn ərəm itte. Bьnda komsomol komitetь sekretarь Xafizьfta lə dur qəjep buldь. Ul nerense sentəbrdə uqьvdь baş lavdь tə'min itə almanь. Sən qattar texnikumьnьn qajhь ber kurstarьnda la 4 səqət uqьv bulьv urьnьna 2 genə səqət uqьv buldь. Bьna bundaj faktardь bajtaq məkteptərdə kyrergə bula. Bьl jeteşhedlektər ikense tapqьr qabatlanmaŦqa, uqьv jorttarьndaqь partia, komsomsl ojoşmalarь hər ber minut uqьv vaqьtьn nerense kendən yk tuls fajdalanьvdь buldьrьrqa tejeştər.

Şulaj bulqandь qьna ned VUZ həm texnikumdarda uqьvdьn sьjfatьn kytərə a'abьd.

JAQŞЬ ƏDƏRLEK HƏDƏMTƏHE

Bed Ofelage 18-se tuls bulmaqan urta məktəp uqьvsьlarь uqevdь şatlanьp, kyŋelle başlanьq. Xəder bedden məktəp betənlaj ikense tebke inde. Tadartьldь, uqьv başlav bajram teben aldь. Uqьv bylmələre jaqtь, tada, kyŋelle. Partialarqa remont jahaldь, ildəndar matur bujav menən bujaldьlar. Bed ytkən jьldaqьsa utьn esen adəplanmajaqabьd. Qьş bujьna jeterlek 260 kin. utьn kitlerelde. Uqьvdьn nerense kenendə yk nedda qajnar aş bula. Bed xəder məktəp ucaskahьndaqь aşьtьqtь juqaltьvhьd jьnap alьv esen kerəşabed.

Ytkən jьl uqьv jьlьn ədərlek hed qarşьlaqajnьq. Bьjьl jaqşь ədərlek menən qarьşьlanьq. Bedden məktəp janь uqьv jьlьna ədərlekte tə'min itkəne esen Gorono kysmə bajraq birde.

Geografia həm tarix dərestere uqьtьv partia həm xekymətten hunqь qarardarь tikşedende alьp barьlьrqa tejeş. Bed geografia həm tarix dərestəren in qьdьqlь dəres bulьp əvereleven telejbed.

Bedden məktəp uqьvsьlarь uqьvqa nьqlь totonorqa, uqьv eşen elqelə qujьrqa hyd birdelər. Bed ydebed kerəşep alqan kysmə qьdьl bajraqtь qulbebdan jeharmət esen kerəşəsəkbed.

Ə. Josopof

UQЬTЬVSЬLARQIA, BƏTƏ MƏKTƏP

RABOTNIKTARЬNA, PIONERƏARQIA

HƏM MƏKTƏP BALALARЬNA

Qəderle iptəştər!

Bedden bejek sotsialistik ileбedden dejem məqlymət birev məktəbe janь uqьv jьlьn, bьqa tiklem ber vaqьtta la bulmaqan rəveşta hər jaqtan tulь ədərlek menən qarşь ala. Sovettar xekyməte, kommunistar par tiahь həm unьn julbəşşьhь iptəş **Stalin**dьn məktəp həm uqьtьvsь turahьnda xəstərləve menən bьjьl unьşlь eşlav esen şundaj şarttar tevdьrьldь: ul şarttar xalьq mə qarilьndaqь bətə rabotniktardь bətə kestəren ha lьp, ydderenen bətə b e l e m d a r e n, masterlьq həm pedagogik təzribələren qullanьp, məktəp kommunizem eşenə xedmət itergə tejeş bulqan həm xedmət itevse berdən ber il bulqan SSSRda sovet məktəben sotsializm unьştarь menən ber kiməldə barqan janь alqa kiteş babqьsьna kytərergə məzbyr itə.

Hunqь jьldarda məktəp tarafьnan elgəşelgən unьştar ələ betenlaj qəniqətlənerlek bulmaqanlьqtan, məktəp oşo kengə tiklem kyp kenə handa dur jeteşhedlektərdən həm tərtiphed lektərdən sьqa almaqanlьqtan juqarьla hanalqan saralar bigetək tə kərək.

„Məktəptең tep jeteşhedlege" tigən hyd əs jьl inde gazeta bittərenən teşkəne juq həm məktəptең ydendə lə bьl hyd j ş uqьvsь həm pionerdan başlapuqьtьvsь həm direktorqa tiklem tuqtavьhьd kyp qabatlana.

Bьl hyddərde məktəptən alьp taşlarqa vaqьt inde. Məktəptең „tep jeteşhedlegen" tulьhь menən bətərevgə elgəşergə həm uqa „tep jeteşhedlik" juq həm sotsializmdьn bəjək maqsattarьna xedmət itev esen qujьlqan dejem məqlymətten juqarь kiməlle nulьvь sovet məktəbenen tep unьş nulьp tora, tip xekymətkə, partiaqa həm ip. **Stalin** qa raport birevgə elgəşergə bik vaqьt inde.

Həm min, uqьtьvsь iptəştər, heŦgə mərəzəqət itep, ydemden ytkən jьlqь heŦgə jadqan mərəzəqətemdə ajtkən hyddəremde atap ajtkandə:—xəder eş heŦdə qaldь, iptəş **Stalin** insiativalь menən partiaьddьn Ydək komitetь tarafьnan məktəp həm unьn rabotniktarь aldьna qujьl qьnabьrьştь unьşlь rəveşte xəl itev heŦgə,hedden uqьşlьqьqьd ja energiaqьdqa həm intuzia-maqьdqa, masterlьqьqьdqa həm belemeedga najlangən—tyajkan hyddəremde taqь la qabatlarqa tejeşmen.

Bьl burьstь xəl iter esen heŦgə bjel məktəptə kərəkle dayməldəje dejem məqlymətten uqьvsьlar tarafьnan tulьhь menən ydəstereleven tə'min iterlek, həm sovet ilenen balalarьn har jaqtan anlь sotsializm teđevselər itep əđerlərlek itep bətə uqьtьv həm tərniə eşen jaqşь qujьvqa elgəşergə kərək.

Bьjьlqь uqьv jьlьnda məktəp eşendəge bətə nəmə oşo burьsqa bujhondorolorqa tejeş.

Həm heđ bьl talaptьn alda torqan jьl esendə tep talap bulasaqьn anlarqa tejeşheqđ.

Bьl burьstьn ytələsəgenə bşanьp, iptəştər, min heđgə qotlav həm eşegeddə unьş telav hyddare menən merəzəqət itəm.

Janь uqьv jьlьnьn başlanьvь menən bətə uqьvsьlardь həm pionerdardь qotlajьm.

Uqьvsь həm pioner iptəştər, heđ jəj kenə jaqşь xəl jьjđьqьd, şulaj bulqas uqьvqa kynelle həm şat rəveştə totonorhoqođ həm belemgə unьşlь rəveştə eja bulьrhьqьd tip bşanam.

Min iptəş **Stalin**dьn ber nisə jьl bьnan elek VLKSM dьn VIII-se s'jezdьna qarata ajtkən ilyddəren xəteregedgə teşərəm. Ul: **„Bedden alda krepost' tora Ul krepost ydenen kyp hanlь belem tarmaqtarь menən fən, tip atala. Bьl krepostь bed nisek kenə bulha la jenep alьrqa tejeşbed. Əgər janь tormoş tədevse bulьrqa teləhələr, əgər đa ular qart gvardianьn bьnn almaşşьhь bulьrqa teləhələr, iəştər bьl krepostь alьrqa tejəştər"** tine.

Bьl hyddər heđgə lə qajtьp qala. Heđ ydegedden uqьvsьqьđđa uqьtьvsьlar je akseleqe abtьnda oşo hyddər bujьnsa barьrqa, ularđь namьđ həm sьđamьq menən nьqlь rəveştə ytərgə tejeşheqeđ.

Heđđe—belem həm fən esen kerəşevse jəş kerəşselərde qajnar qotlav menən qotlajьm.

Məqarif xalьq komis-arь—

A. BUBNOF

1934 jьl 1 sentəbr.

Ip. A. BUBNOF.

TƏVGE KƏNDƏ

Uqьvsьlar karidorđa

Jərəp ytkərđelər

Başqort pedogogia rabfagь 1 sentəbrđə irtənge səqət 9 đan janь uqьv jьlьn başlarqa tejeş ine. Lakin rabfaktьn uqьv jьlьna ədərlekheđ ineve heđemtəhendə bьl kende ber genə kursta la uqьvđar ytkərelməne. Uqьrqa tip jьjnalqan studinttar irtənge səqət 9 đan kiskə tiklem qarangь karidordь tapap vaqьttarьn ytkərđelər. Rabfaktьn ber genə klasь la uqьv jьlь başlanьv kənenə ədərlənməne. Kabinittar 1 sentəbrđə, studinttar uqьrqa jьjьlqas qьna kyserelə naşlanь Xemia, batanika kabinittarь tarqav xəldə. Uqьv nəmələre telə hə qajđa tuđanđa butalьp jatalar. Uqьv esen aldan qatь raspisanьə teđelməgən. Barь 1 sentəbrđə genə uqьv bylege ber nisə kurs esen raspisanьə hьmaq nəmə sьqarьp qađaq'aqan buldь. Elektən uqьp kilgən studinttarđьn begengə kendə kypmebe uqьrqa kilgan'egen direksia la, komsomol komitetь la belmaj. Janь kilevse studinttar arahьnda bьqa tiklem ber nindaj đə eş alьp barьlmaqan. Ular menən kansul'tatsia, besedalar ytkərelməgən. Şunьn esen đa janь kilgən studinttar rabfaktьn eske tərline menən tanьş tygeldər.

Rabfaktьn bətə uqьv bylmələrenə remont ytkərelhə lə, tađalьq eşe his qənəqətlənerlek tygel. Karidor, uqьv bylmələre bьsbraq, jьvьlmaqan. Uqьv bylmələrendəge parta, ədtəl, ultьraьstar tərtiphed rəveştə jatalar. Işektən bьjalalarь valьq. Bьna bьl jeteşhedlektər kydgə terəlep torovqa qaramaŦblan komsomol komitetь sekretarь Xafizьftan bьqa ibe lə kitmaj. Karidor bujlap aptьrap jerevse studinttar turahьnda qajqьrtmaj—„uqьvđan berense kenendə şulaj bula inde ul" tip kenə quja.

Pedagogia rabfagь uqьvđan təvge kendərendə osoraqan bьl jeteşhedlektərde tid kendə bətererge, direksia həm komsomol komitetь ber genə minut vaqьtьn da ərəm itməv esen kerəşergə həm ydđaren javapь hanarqa tejeştər. .ŞUNDAQЬ"

UQЬVDЬ OJOŞQAN RƏVEŞTƏ BAŞLANЬQ

Berense sentəbrđə beđđen meditsina institutьnda bətə kurstarđa la uqьvđar başlandь. Institut beđđe tuls ədərlek menən qarşьlanь. Uqьv bylmələrenə, kabinettarqa jaqşьlьşlatlь remont yikərelde. Ular maturlap jьjьşьlqan, uqьv əsnaptarь la jeterlek. Hər ber kurs esen qatь raspisanie tədəlde. 1 sentəbrđə bed bьl raspisanie bujьnsa kyrhatelgən səqət, minutta uqьj başlanьq. Elekke uqьvsьlarđьn bətəne lə tejerlek uqьrqa kilep jettelər. Beđđen institutta uqьvđьn berense kene jaqşь, ojoşqan xələ ytte

Klara

NURIMANЬF PRIKAZ JADЬVĐAN BUŞAMAJ

Maqar rajonьndaqь profitexnik məktəp uqьv jьlьna ədərlanməgən. Məktəptең tədrələre qьrep bətkən, stenalarqa myk tьqьlmaqan, byranələre arahьnan jeldar ytep tora. Mejəstər jaqьrlьq tygel, uqьv əsnaptarь jeteşterelmaqan, məktəp miseldar qьrьlьp jata. Arьvraq min ildərde məktəp direktorь **Nurimanьf** hatьp aşap bette. Uqьrqa kilgən balalarqa dejəm jataq ədərlənməgən.

Məktəptең arьşь urьlha la, hu qьlmaqan kynələrdə yrep ultьra. Məktəptең ike qa tarьhь syp əttьnda qaldь, unь utaьv sa rahь kyrelməne.

Utьn bətənlaj ədərlənməgən. Nurimanьf uqьvqa ədərlekte tə'min itev esen konkret sara kyə e urьnda Başlespromsojuzqa aqsa, utьn, aşьrqa horap telegram huqьvđan həm ətətəl janьnda prikaz jađьp ultьrьvđan uđa alqanь juq.

Partia həm xekymətten məktəptər turahьndaqь direktivalьn ytəməvse, məktəp xuzalьqьn jenəjətsel rəvestə tuđđьrьvsь Nurimanьfqa vaqьtьnda qьrqa sara kyrelmən

KYD.

Konferensia konkret JULDAR HЬĐA

Əjəlil 22 avqusta 1934-35 uqьv jьlьna ədərlekten hədəmtəhen sьqarьv esən uqьtьvsьlar konferensiahь jьjnaldь. Unda 113 uqьtьvsь bulьrqa tejeş bulьp, ulardьn 90 dan artьq qatnaştь. Konferensianьn berense kenendə, 1934-35 uqьv jьlьna ədərlek hədəmtəhe tikşerelde. 4 urьndan informatsia tьnlandь. Ikense kendə uqьvđь planlaştьrьv məs'ələhe qeralьp konkret juldar nədəldь.

S. Q.

UQЬVSЬ BALALARĐЬN

ITƏBE LƏ ALЬNMAQJAN

Jənəni Ursaj avьl sovetь (Mejəkə rajonь) əle bulha 1934-35 uqьv jьlьnda uqьrqa tejeşle balalarđьn tuls ihənen alinmaqan, uqьtьvsьlar jeteşməj, məktəptərga remont eşe bətərelməgən. Bьl sovet aqь məktəptər uqьv jьlьn ədərlekheđ qarşьlanьlar.

UQЬVSЬ

SOTSIALISTIK PROMЬJŞLENNOST'

KOMANDIRBARЬN TEXNIK QORALLANDЬRЬRQIA

FON (fakul'tet osobogo naznacenienьn) Başqortostan filialь asьlqan kene (1933 jьl nojabr) nən oşo kenqe tiklem, VKP(b) ƟK nen kendəlek, operatif jardəmь arqahьnda ytkənleqen həm ojoştorov jaqьnan nьqlьqanlьqlь bed tyzəndəge handardan kyrə ed:

1933 nsə jьldьn nojabrenan alьp, 1934 nse jьldьn avqustьna tiklem studenittar hanь 3 tən 41 qə jette, şular esendə başqa narkomattar sistemьnan bьlbr berəv đə juq ine, bьjьl 11 keşe uçь. Turanan fura predpriatielar menən bə'lənestəge rabotniktar bьlbr juq ine,bь bl-7 keşe.

Ikena bьnan bed han jaqьnan yb ş bulha la, studenittardьn dejəm hanьna qar qanda predpriatie ra otniktarьn əle te eşensə esenə alьp jetkeməjənleqen, timək FON əle bsbulap Ɵfe p o mьjşl nnost' tejənendə həm başlьsa Ɵfenen vdendə genə eşlagənleqen kyrəbed. Bьl nnoь k dur kəmselerde. Sənki FON dьrtьn təp nurьstarь predpriatielardьn je ə se sos aftьn e-tьhərində eserə al ьv uqьtьvdan tora. I vdenen uçьtьv eştərepla həm programmahьn ənə§ats. Jaqьl unьq teçь uqьvsьlarь Baş or ostan xal q xuzalьqьn jetəkselərə bulasiqlьqьn kyd unьnda totop tedəme. Unьn uqьvsьlarь məbələn promişlennostьn ojo tarmaqtarьnan toralar:

Geologo-razvedkanan	4	keşe,
Tav uda „	4	„
Metallurqianan „	4	„
Energetik promьş.	1	keşe,
Tədəv eştərenən „	8	„
Nefi „	4	„
Maşinalar tədəv „	13	„
Başqalardan	3	keşe.

Bьnan bed, Başqortostan avьr promьşlennosьnьn təp tarmaqtarьnan keşelər bulqanlьqьn kyrəbed. Şulajda nefi, təblə həm qarь mital urqia, ukrđn Başqortostan x/x da totqan udel ylsəvdə renq raqanda keşelərde əd jebar randar. Bьnan bed **FON kilə səktə uqьvsьlardь qara həm təblə metall, şulaj uq neft promьşlennosьndaqь jetəkse ratniktar ibanena artra narьrqa, sul uq vaqьtta predpriatelar menən turanan-tura bəjlangən keşelərde alьrqa tejeş, tigən hədəmtə bьqarьrqa tejeşbed.**

Ebnь bl jaqtan qaraqanda FON əleqə tikiem narь uqьvsьlarqa, nar jetəkselek ikən prolzvodstvolarđьn texnologik protsesterьn ydləştərevgə **əđerlek đəverən genə ytkərđe,** jəqni uqьv eştəre programma həm planь narь đejem məqlymət birev (matematika, fizikə həm ximia menən tanьşьtьv) həm **đejem texnik** tərtipra uktən totovđь qьna kyđ unьnda totop kilde tejergə kərək.

Xəderge kendə **„xəzəjstvinniktardьn kvalifikatsialarьn kytərev institutь"** tip atalqan FON dar sistemьna şundaj uq məhim ikense narьş—partiabьđđьn 17 s'ejezđь nirep qaldьrqan direktiva əjtelgənsə: **„xuzalьq organdarь həm predpriatialardьn jetəkselərən, yđ eştərenen texnikahь nigeđđərenə ejə nulьvđь məzbyr itergə, promьşlennost həm xalьq xuzalьqьnьn hər ber tarmaqьnda bətə jetəkse rabotniktar tarafьnan nildəle minimal' srokta məzbyri əjrənelergə tejeşle nulqan texnik minimum eşlap sьqarьrqa"** (VKP(b) nьn 17 s'ejzd rezolytsiahьnan) tigən nurьstь ytəv jəkmələlgən.

Partianьn bьl direktifьn bojomqa aşьrьv julbnda Başqortostandьn bьl institutь (BIPK) tarafьnan avьr promьşlennost' pridpriatielarьnьn bətəhenqə lə ip. **Ordzonekidze** prikazьna tura kilterelep kontingent ələrlangan. Bьl rəveştə texniminimumqa promьşlennosten jetəkse sostafь, proizvodstvonь ojoştorov eşe şular qulьnda bulqan keşelər (predpriatie direktordarь, ulardьn urьnbasardarь, trest, ob'jedinenie, glavkom mədidare, ulardьn urьnbasardarь. ere predpriatielardьn başlьqtarь) ejranergə tejeştər. Texniminimum ejranevdьn təp maqsattavqe əđerlege telahə nindəj genə kiməldə nulьvqa qaramaŦtan partiabьđđьn 17 s'ejezьn qararьnda əjtelgənsə **minimal' srok esendə yđ proizvodstvonьn texnika nigeđđərenə ejə nulьv.**

Texniminimum 10 ajqa tbaplanqan nulьp, bьna şul vaqьt esendə bed, proizvodstvonьn texnalogik protsesssьna ejə nulьvđa jetəkse sostafьn nindəj jeteşhedlege bar ikən, şulardьn bətəhenidə qaptarlьq belem ni rərgə tejeşbed.

Başqortostanda 100-150 samahь keşe texminimum ytərqə tejeştər, tip kyđ unьnda totola şul maqsat menən bed Bajmaq həm Beloretta Institutьabьđđan filialdarьn ojoştordoq, ular şundaqь uqьv nazalarь (texniminimum, zavod laaratorialarь h. b.) nigeđendə texniminimum yikərəsəktar. Tik uqьv nazalarь bulmaqanqa kyrə genə Işemnajđa həm Başzoloto priskələre tuplanqan Ucalь rajonьnda bundaj filialdarđь asa almajabđ. Şunьn esen bundaqь raəolniktar texniminimumđь jə Ɵfələ, jə Məskəvđə, jəkl Bakuđa ytəsəktar,jəqni texniminimumđь yikənqə tiklem proizvodstvonan ajrьlьp torasaqtar.

Elekke filialьqtan xəđer SSSR Narkomtəzpromь janьndaqь GUUZ qa turanan-tura qaraj torqan uqьv jortona ajlanđerelgən Başqortostan Institutь, xəzəjestvinniktər əgərđə unьn ebtenə jəkmətelgən burьstarđь anlahalar həm tejeşle jardamdardьkyrhathələr, partiabьđđьn 17 s'jezđь direktivьn his hyđhed namьđ menən alqara alьr tip bşanabьđ.

BIPKX direktorь

Bikmulatьf

JAŊЬ FERMA ASЬLDЬ

Starlenaş MTS xedmətendəge „Pravda" kolxozь malsьlьq turahьndaqь VK həm Ɵlka komitet plenumь qarardarьn konkret ytəp kilə. Plenum qararđa rьn ejranev hunьnda 200 baştan ib 500 đana qьna toqo bar. Sojuzplodoovoştьn Başqortostan kontorahьna es tapqьr zajafka birhə lə, oşoqasa ber terle lə hədəmtə sьqqanь juq əle. Promsektor nacal'nigь ip. **Vesnin** yđe toqtar kərəklegen belə, vəqədələr nirə, lakin eş şunьn menən genə qala. Şulaj uq, ike komplekt ylsəvgestərđen jeteşməve lə əđerlev eştəren normal rəveştə alьp barьvqa toiqarlьq jahaj.

Zavod qьşqьlьq esən jaqьvlьq menən tu ьhьnsa tə'min itelməgən. Hər kvartal esen 10 tonna jaqьvlьq, 550 kub. metr utьn talap itelə, negenge kendə ni narь 10 tonna samahь jaqьvlьq, 460 kub. metr utьn bar. Jəjge sezonda zavodqa qьş sezonьna jeterlek rəveştə utьn əđerlev esen bətə məmkinlektar bar ine. Xəđer aqsa bar, lakin bətə transporttьn đəvlətkə igen tapşьrtьv, igen jьjeştьrtьv eşendə bulьvь, utьn əđerlev eşenə totqarlьq ita.

Eşse kəsə turahьnda. Zavod 300 qə jaqьn esse urnьna oşoqasa ni narь 120 esse genə tuplaqan. 120 esse arabьnda ni narь 2 VKP(b) aqzahь, 2 komsomolest bar. Esselađen kvalifikatsialarь la tybən. Eşkə janь inevseler arahьnda texnik uqьvđar alьp barьlьrqa tejeş bulha la, ale bulha ojoştoroloqanь juq. Esselər esen maxsus kejemdər đa jetьş tygel.

Xəđer zavodta qьđьv eş sezonь başlandь. Qьşqь sezon ber t laj ədəkləktər menən qarşьlandь. Juqarьda kyrhatelgən jeteşhedlektərde ud arala bətərev, qьşqь sezonqa əđerlenev esen aşьqьs aralar kyrergə kərək.

S. NURЬ

Elevatorđaqь zuliktar javapqa tartьlhьn

Dəvlətən elevatorьna terle rajondarđaqь kolxozdardan ig n osozdarь aqьla. Kolxozdar igen tapşьrtьv planьn tiđerək tamamlav esen aşьqalar...

Lakin elevator igen kilterevselərde qarşьlamaj. Unda jataq ta, kul'tura jorttarь la juq. Ə, elevn ordьn apparatьna, ajrьvsa ylsəvselər apparatьna zuliktar tulqan. Mixanicski skladta eş ləvse (ylsəvselərđen başlьqь) Aladişoilь tikşergəndən hun unda 100 bot igen artьq sьqtь. 100 bot! Bьl bit kolxozdar kilterqan igendərđən urlanqan. Aladişof ul igendərđe ylđəşterergə ujlaqan. Zuliktьn jeđə asьldь. Lakin uqa sara kyrelmaj ale. Kolxoz igenen urlavsь zuliktь jaqlajđar.

Karantia skladьnda janqьđaqtarđьn igendare qabul itelə. Unda terle kul'turalar esen maxsus urьndar əđerlənməgən. Igendər toqtarqa tultьrьlqan kejensə aunttarđa jatalar. Ular đa jyntəp haqlanmaj, tejendə lə, bьnda la igendərđen qojolop jatьvьn kyrəhen. Lakin bьl jenəjətterđe zagotzerno mədire Pavlof qьna kyrmaj.

Janqьnqa qarşь saralar kyrelmaj. Ber genə sklad ergəhendə lə ьhvlь miskalər, bilerə revek inveatardar juq.

Elevatorđaqь qьđьl məjeş bətənlaj hynqan. Unda Qəjymьl tigən kul'turnik eştəj ine, FZK predsedatele Muxin unь qьvьp sьqarqan. Unьn esen başqort rabotniktarьnьn „kərəqe juq". Qьđьl məjeşkə başqort, tatar telətarendə ber terle lə gazeta-gurnaldar aldьrьlmaj. Muxin—„xəđer igen qabul itev vaqьtь ytep nara bil inde, nəmaqə kərək ul..."ti.

Igen kilterevselərđe xeđmətlənderev esən aşxana juq. Larjok nu'ha la undaqь tovardar sik qьjbat. Şəkərđen kilohь 15 hum. Hanьndьn kitəge 4 hum.

Elevatorđaqь bьl j-teşhedlektər aşьqьs bətərelerqə, igen kilterevslər jaqşь xedmətlənderelerqə tejeş. Bьl burьs elevator mədire—Zacatka, zagotzerno mədire Pavlof javaplьlьqьna teşə.

Rajkom đa bьnьn menən qьđьqlьnьrqa tejeş.

Sanitaf N.
Noqmanьf Səxi.
Sadiqьf.

AĐЬQ PREDPRIATIELARЬNA SMOTR

BƏRƏ RAJON SMOTR KOMISSIAHЬ

BULQAN HЬNЬLЬŞTЬ NЬQЬTMAJЬNSA,

EŞEN HƳLPƏNƏJTTE

(Maxsus xəbərsenəđđən)

Xəđer bed bətə sojuz kyləmendə ađьq predpriatielarьna ytkərelgən smotrqa **jomqaq jahav** aldьnda torabьd. Şuqa qaramaŦtan, eşte qьđьvlatьv, ađьq predpriatielarьnьn eşen kendəlek kyđətev atьtьnda alьv, ular menən operatif jetəksciek itev urnьna **Bere rajon smotr komissiahь** hunqь vaqьttarđa yđ eşen bətənlaj hyipənəjtte.

Bərə rajonьnda đur) qьna ađьq predpriatielarь 19 đan artьq hanala. Şulardьn 12 henə tikşerev ytkərelgən, aktar tədəlep undaqь tərtiphedlektər hyrhətelgən. Ul aktar bujьnsa məs'ələ ber tapqьr rajon naşqarma komitetь prezidiumьna qujьlqan. Bulqan jeteşhedlektərde qьtqa srok esendə, 2-3 ken esendə bətərergə tigən qarar qabul itelgən. Lakin qarardьn ytəleşe tikşerelməj. Kyp ađьq predpriatielarьnda haman hьnьlьş juq. Bərəlege **Sojuzplodoovoştьn** kipterev zavođnda qьşqь eş sezonьna ədərlənev juqlьq, bьnь asьq kyrhətə.

Smotr komissiahь (predsedatele ip. **Rəzəpef**) eşkə başlav menən ađьq predpriatielarьnьn eşendə hьnьlьş bulmanь tip ajtep bulmaj. Ber talaj hьnьlьştar bar. Maj zavodtarьnda eşlənep sьqqan majđьn bal'nosь ber ad kytərelde. Ulardə sanitaria şarttar jaqşьrđь. Tikşerev ytkərv hədəmtəhendə ike zavodqa rekonstruksia ytkərelde. Ajnaş maj zavođь rajonda in đur maj zavođtarьnan bulha la, nasar sьjfatlь produksia bireve menən rajon kyləmendə danlьqlь hagala ine. Rajon smotr komissiahь bьl zavodtь nьqlap tikşerđe, undaqь eş şarttarьn ejrənde, uqa qajtanan qoroloş ytkərelde. Xəđer bьl zavod his şikhed rajondьn **aldьnqь ađьq predpriatielarь safьna nəđa aidь.** Bərə **arnqь zavođьna** la rekonstruksia ytkərelep, bьqa 150 men hum aqsa halьndь. Şulaj uq baş qa ađьq predpriatielarь la ber ni tikl

IŞEM BAJ OJA

JAŊЬ BURO VOJDAR

Işembaj. 7 (BaşROSTA). Sentəbr ajьnda **Işembajda** jaŋь 6 burovoj halь nasaq. Şunьŋ esenən 4 eks ploatatsta, 2 he razvedka burovojdarь. Jaŋь burovojdar sentəbr ajьnda 1060 metr boravlarqa tejeştər.

□ □

BALALAR ŞAT

GAZETA UQЬVSЬLARĐЬŊ XATЬ

HƏM TUQ...

Dəvləkən rajonь Taşlь MTS-na qaraqan „Yrnək" kolxozьnьŋ balalar jəslәhendə aş vaqьtь

RAJON GƏZITTƏRENEŊ TEXNIKAHЬ

Rajon gəzettərenen bik kyptəre gazetanьŋ baŋьlьv texnikahьna iqtibar itmәjdər. Gazetanьŋ isme, xərel kyləmdəre jьş-jьş yđqə tela, gazetalarđьŋ nomerđarь, kendəre (cisla), jađьlьv xaqtarь, adrestarь h. b. derəq bulmajdar.

Bik kyptəre: tirazьnьŋ kypmelegen, jađьlьv xaqtarьn, bildəle vaqьt esendə nisə nomer sьqьvьn, baŋьlqan tipografianьŋ isemen... kyrhətmәjdər. Şulaj uq imlə xatalarь, ber xərel urьnьna ikense xərel baŋьv, jəkl totas hyđđər teşerəp qaldьrьvđar bik jьş bula.

Məhələn, Məsetle rajonьndə sьqa torqan **„Jeŋevđərga"** gazetь 25 martta №13 (110) tip sьqqajnь, 14 apreldə №13 (116) tip sьqa; 5 ijyndə ber julь ike nomer sьqa, nerehe 29(132) ikensehe 24 (127), ə 28 nse ijyndə şul uq gazeta №29 (132) bulьp sьqa—timək, 5 ijyndə sьqqan „baş" menən sьqarьla.

Şul uq gazetanьŋ №16 (119) hanьnьŋ qasan sьqqanlьqь bətənlәj kyrhətelmәj.

Dyrt əjlə tərəgendə sьqa torqan **„Jarьş"** gazetь 18 hanьnda bətənlәj adreshьđ həm kem nəşre ikənen kyrhətmətkən baŋьlьp sьqa.

Rajon gazetalarьnda, bigrək tə başqort həm tarar teldərendə sьqa torqan gazetalarđa orfografia xatalarь ifrat jьş bulalar.

Bəlarđьŋ bətəhe lə eşkə iqtibarhьđ qaravđan kilə. Qajhь ber gazetalar bətə nomerđa unlap qьna material urьnlaştьralar, gazetanьŋ berense bite baş maqalə menən tulqan bula. Məhələn, Y. Qьjqь rajonьnda sьqa torqan **„Sotsializmǝja"** gazetahьnьŋ 28, 29 həm 30 nsь handarьnda hər qajnьhьnda tevəl unar material bulьp, 29-hanьnda ber məqalə ber bittən arьq urьn alqan.

Bьl gazetalrađьŋ xuzalarь (Raj kom. RIK həm Rajprofsovettar) yđ organdarьnьŋ texnikalarьkul'turnьj bulьvьna iqtibar itmәjđar, ə redaktorđar oşo kul'turahьđlьqtь normal' xəl tip ujlajđar kyrəhen.

Şunь la iqtibarqa alьrqa kərək, gazeta uqьvsьlar unь terle maqsat menən uqьjđar—bik kyp keşelər texnik gramotaqa gazeta aşa əjrənələr, xəbər həm məqalalər jađьrqa əjrənələr, stena gazetalarь sьqarьv h. ö. əsen faydalanalar.

Kul'turnьj itep sьqarьlmaqan gazeta yđ uqьvsьlarьn kul turanan sitkə etə. Şunьn esendə rajon gazetalarьnьŋ texnik kul'turalьlьqtarь əsən nьqlь kerəşergə kərək. XALIQЬF.

XƏKYMƏTTE ALDARQIA TELƏVSE

HƏM AT YLTEREVSELƏR

JAVAPQA TARTЬLHЬNDAR

(Kolxozsь xatь) Bərjən rajonь „Soəoxanqol"-kol xozь xisapsьhь **Popof** atahь Nikolaj zamanьnda volosnoj sekretar bulьp eşlәne. Şulaj uq **Popof** yđelə Məqsyt avьl staristahьnьŋ pisrь bulьp eşlәne. Popof bəg engə kendə „Soəoxanqol" kolxozь xisapsьhь bulьp, kem kənəşe menənder kolxozdьŋ 41 meŋ humlьq doxodьn 25 meŋ qenə kyrhətep 16 menđe xəkymәttən urlap qal đьrđь. Kolxozdan ber atьnbəj lap qujьp ylterđe. Şulaj uq kolxozdьn 10 tonna kartufьn sertle-

MEJƏKƏ MTS polit byleqe jəşelsə baqsalьqtarьn, igendərde huqarьv julьnda bьjьl đur saralar yikərđe.

HƏTƏITƏ- MTS xedmətəndergən kolxozdarđa massovь tətə eşlenelgən hьv sьqarьv sьqьrь.

Oşo jenəjəttər esen kolxoz idarahь sostafь partianan alьnьp xəkemgə birelhələr đa,bьl kenqə tiklem javap qajtarqan keşe juq.Şulaj uq Popoftьn at ylterevenə kolxoz idarahь Popoftan 150 hum aqsa tylətep kenə xəkemgə birmәj qaldьra.

Bьl jenəjəttər đe eşlavse kolxozpredsedatele həm at ylterevse kulakmalajь **Popoftьŋ** eştəren Bərjən prokurorь tid kendə tikşerep, qatь jazahьn birergə tejeş.

KOLXOZSЬ

JAVAPQA TARTЬLHЬN

(Kolxozsь xatь)

Maqar rajonь „Bavber" kolxozь idarahь kolxozdь jemerev politikahьn ytkərə. Kolxoz idarahь predsedatele **Zelqərnəjef** kolxozda xeđmətte sdel'no ojoşorov turahьnda kolxozsьlardьn təqdimdərenə qarşь. Kolxozdьn ərđьnьnda 500 bət samahь ylənməqən huqьlqan həm jelgərelgən igen jata, unьn juqalьvь məmkin.Kolxozsьlarđьŋ şul igende „ke lətkə taşьrqa" tigən təqdime bulha la, ut „at juq" tip ьltav tava. Şul uq vaqьtta ul yđe menep jərer əsən genə 2 at tota.

Bьl attarđan başqa qьđьl armia fondьna bildələnqən 2 atь la Zelqərnəjef yđe teləgən jerqə jəqep, menep jərep arqalarьn həm muşandarьn bođop bətte

Zelqərnəjef 33 jьl kolxoz eşen kolxozniktarqa eşlərgə irek birmәj (Starle rajonьnьŋ) kulaktarьna kolxoz igenen birep, jallap eşlatep kolxoz igenen bətərđe. Şulaj uq (31-jьl) bьjьl đa şunьn menən şəqəllənə. Kulaktarqa kolxozda urьn birep kolxoz igenen kulaktarqa tarata. Ul yđenen predsedatel nulьvьna qaramaştan esep jərəvđən ajьqь ajqaнь juq. **Zelqərnəjef** yđenen jeteşheđlektəren kyrgən kolxozsьlardь kolxozdan „qьvьp sьqarьrmьn" tip kenə qurqьta həm eşlaj đa. Məhələn: yđenen jamanlьqtarьn, qorotqosloqtarьn kyrhətkən ike kolxozsьnь 22 kən kolxozdan sьqarьp totte. Ə. **Raj ZO** kolxozdьŋ bьl jeteşheđlektəren kyrmәj.

Kolxoz attarьna jьrtqьstarsa qaravsь, ularđь eştən sьqarьvsь həm igende urlavđarqa-juqaltьvđarqa jul qujьvsь, kulaktarđь jaqlavsь Zelqərnəjef his kisekmәjensə xəkəm javaplьlьqьna tartьlьrqa teşeşle.

SƏQITEF.

SAVĐAGƏR, KUIAK JAQUPOFTARĐЬŊ

OJAHЬ TUĐĐЬRBLHЬN

(Xeđmətkər xatь)

Avьrqazь rajonь Talvazь avьlь universal magazin qaramaqьndaqь tegev ərtilenə Jaqupof Zarif ojalaqan.

Zarif 26-jьlqa tiklem savđa itte. Şulaj bulьvьna qaramaştan rajon ojoşmalarьnda đuhьştar arqalьnda ul yđe urьnlaşьp qьna qalmanь. Unьŋ ber ulь universmakta prikaşşik bulьp magazin tovardarьn berkete'gən xaьqtarqa birmәj, qođa-qođaqlьq menən ođata. Şulaj uq ber qatьn menən jəşeren rəveştə magazin tovardarь menən savđa itə. Həm ber ulь rajonđa teatrtruppah ьnda eşlәj ə, qьđь rajispolkom-

XRONIKA

◆ Turistar gruppahь yđ teləktərе menən haşlanqan marşrut buşьnsa Öfə—Məskəv—Qaradinged jardarь — Armenia—Öfə aralarьna jərəp, 1 aj vaqьt menən sьqьp kittelər. Turistar milli respuelikalarđa radiostansalarьnьŋ eştəre həm jaŋь teđeleştərđeŋ barьşь menən tanьşasaqtar.

◆ Berense Başqortostan kolxoz—sovxoz teatrь kedqe teatr sezonьnda Öfə—Işemәaj timer juль halьnьşьn xeđmətlәne.

◆ BSNK kul'tura həm jal itev parkьnda jenel atlilika kəras, boks, fektovanja sekstahь həm avьrlьqtar kytərev sekstahь ojoştora.

◆ Turistar gruppahь 5 sentəbrđə Öfə—Məskəv—Leningrad—Öfə arahьnda operativ marşrutqa sьqa.

◆ Öfələge „Tocmaşşьbjt" magazinь jaŋь tegev maşinalarь aldь. Maşinalarđьŋ xaqtьrь 264 humđan 218 humqa tiklem teşerelgən.

AQJIDEL JARЬNDA

Motor teđeleşendəqe ojoşmanьn jeđlegən pionerđarь Aqidel jarьnda jəjge lagerđan yttelər.

Lager pionirđarь hьv buşьnda kynel asalar.

Peonerđar irtənge fizkul'tura zərətkahьnda

ALMA, jemeş

BAQSALARЬ KYP DOXOD BIRƏ

Öfə qalahьnьn kyp kenə zakttarь Alma-jemeş baqsalarьn tərbiələvgə nьqlь iqtinar itev arqa hьnda aьjьl mul urozaj həm kyp doxod aldьlar.

HYKƏTTƏ: Syryppa uramь 63 hanь jorttaqь baqsalar jemeş jьjьv kyreneşe.

„Đ" OJƏJEPLEME, REDAKTORMЬ?

Gazeta yđenen təp burьssьnkymək agitator həm organizatorlьq burьsьn ytəv menən bergə, uqьvsьlarđь ədəbi tel menən tanьştьrьvđa la jetəkselek itergə tejeş ine. Bьl aigrək tə beđđen şartta, jəqni yđ jađma ədəbiətenə revolytsianan hun qьna ejə bulqan xalьqtar arahьnda şulaj bulьrqa tejeş ine. Lakin, rajon gazetalarьnan bik kyptəre bьna bьqa əhəmiət birmәjdər. Mitbalqa Sujьnsь MTS polit byleqe (Dəvləkən rajonь) tarafьnan başqort telendə sьqarьla torqan **„Urozaj əsen kerəş"** gazetahьn alьrqa məmkin.

Bьl gazetahьn hər ber nomerьnda orfografia həm tel xatalarь 100-150 qə jetə, şulaj uq tərzemə xatalarь la bajtaq. 15 həm 21 avqusttarđa sьqqan ike nomerьn kyrhətergə bula. Qьđьl qara menən tədətep sьqqan đьn hunьnda ul, keşe tanьmaьlьq ber xəlgə kilde.

Bьnda bed: „bьrakqa sьqьv" tigənde „narьkqa sьqьv" tip, „sənəple" tigənde „həbəple" tip, „oşo" tigənde „oso" tip, „kəbettə kevek" tigənde „kəpettə kebek" tip, „əhəmiət" tigənde „əhimejat", „polozenia"nь „palzinia", „seperək"-te „səpərək", „bьnьŋ" đь „mьnьŋ", „ular" đь „alar", „Molotof"-ta „Mələtof"... tip uqьjьđ.

21 avqustta sьqqan hanьnda redaksia: „başqortlel, (đ) xərefe jetmәv həbəple (z) xərefe quşьlьp jađьlđь", tip uqьvsьlardan qəfev ytengən həmaq it kənqə kyrə bьnda min: „kyz" „hez" həmaq „đ" urnьna „z" jađьlqan urьndarqa tuqtamə jьm. Tik qajhь ber, məhələn „kolxoznitsadar", „tapşьrađar"... həmaq dərəq itep „lar" jađahь urьnda la „đar" itep; unьhđda „difitsitlь" (đ) xərefen redaktorđьŋ urьnьhđ totonovьn qьna əjrep ytergə kərək tabam.

Redaktor Şəlijef iptəşkə bьl turala ber nisə tapqьr iptəştərsə itkərtev jahalha la iqtibarqa almaj: „xəđer sarьl jaŋьsa sьqqan, minenşə şulaj dərəq" tip, xatalarьn davam itterə alьə. Bьl məs'ələne ulaj qьna jatqьrьp qaldьrmatqa, gazetanьŋ imla həm tel xatalarь tədətəleven tə'min itergə kərək.

„KIM"

— ● —

BRIGADA GAZETALARЬ

KOLXOZDЬ ƏĐƏKLƏKTƏN SЬQJARA

Qьjqь MTS-na qaraqan „Opora" kolxozь arьş uraqьn tamamlap, jađqь aşlaqtarqa teşkənenə 12 kən ytte. Bьl vaqьt esendə 223 ga bođđaj həm holomđjanьn irken urьp bətərgə bula. Senki, kolxozda 72 eş-e kese, 33 at həm ike urьv ma şinahь bar.

Lakin, kolxoz bьl kəstərđe derəq urьnlaştьrmaqan. Maşinalar dərəq smenalь eşkə quşьlmaqandar. Şunьqtan 12 kən buşьna barь 88 ga urьlьp, 62 gektarь qьna kəltələrgə bəjlangən... Kendəlek normalar ytəlmәj. Kolxozsьlar arahьnda normanь tultьrьp, xeđmət kenən artьrьv esen qьđьqhьnьv tьvđьrьlmaqan. Xəta ikense brigada brigadirь **Motallapьf Vahap** kolxozsьlarqa kypme xeđmət kenə eşlәgəndəren belderep tə barmaqan.

„Başqortostan" həm „Sotsializmqa" gazetь „Opora" kolxozьnda massovej eştərđe kiŋ jəjelderə başlanь. Xəđer ike brigadala kendəlek stina gazetalarь sьqarьla. Qьsqьrьp gazeta uqьvđar ojoşoroldo.

Massovь eş julqa balьnqas kolxozda eşlap sьqarьv hidelerlek kytərelde. Uraqqa teşkəne nirle normalarьn ytəmaqən **Kərimьva Nəzirə, Öjəliyllina Saniralar kondə 105—110 protsentqa tultьra naşlanьlar.**

Kolxozsьlar bətə urozaj jьjnav eşen 6 kən esendə tamam lav burьsьn alьp, brigadalar arahьnda jarьş astьlar.

Kolxoz avqust ajь igen tapşьrьv planьn 30 pr. qa qьna ytəjəlne. Bьl əđəkləktə qaplav əsən daimi 10 stav bylende, kelta taşьvqa hьjьrđar fajđalanьlalar.

Lakin, bьl eştəŋ başlanqьsь qьna ale. Parlorg həm kolxoz predsedatele **Il'jasaf** bьl baş lanqьstь nьqьtarqa həm kədge eştərđe tamamlaqansa tuqarьlьv bntьlьşьna jul qujmaьqa teşeştər.

X. KINJƏQOL.

MIHRANЬF KOLXOZЬ NASAR IGEN TAPŞЬRA

Beloret. Şqqaj avьl sovetь „Başqortostan 10 jьlьqь" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьvđa avqust planьn əđđə. Avqust planь nej barь 15 protsentqa qьna ytəlde. Ul qьna la tygel, kolxoz dəvletkə əlamə, nasar sьjfatlь igen tapşьra. Zagotzernoqa alьp kilgən 10 jək arьş saj bulqanlьqtan alьnmaj kire qajtarьldь.

Dəvlətte aldarqa mataşьvsь kolxoz predsedatele **Mihranьf** həm partorq **Zəjayllindar** javapqa tartьlьhndar.

Ol. JЬHANŞIN

2 nse stupen GTO znacogь

„Xeđmət həm qurqavsьlьqqa əđermeə" znacoqьna normanь tultьrqan fizkul'turniktar əsən 2 nse stupen GTO znacogь alđələnde.

X Ə J-RETD INЬF

BALA-LAR MAJ DANЬ

eşen eđə

„Qьđьl tormoş" promkolxozь balalar majđanьna 32 bala jorəj. Ləkin bənđa tərbiə eşeqanlqələnerlek qu jьlmaqan. Balalar əsen kejemdər jeteş tyqel.

Tatьtmal, jьvьna torqan, urьndar juq bulьp, bala-bala ketkən. Bu turala bəhes ajьlьp, balalar majđanьna əsen kilgən 40 kilo jarmanь, 10 kilo şəkərđe la hatьp alьp birmәne.

Balalarqa aş beşerev əsən utьn juq. Balalar baqsahь həm majđanьnьŋ tədrəlare har vaqьt jaьq torov ar jahьnda havahь bođolop, tьn-tьp kilə.

Balalar majđanь mədire Safiyllina kolxoz predsedatele Xəjretdinьfqa kərək nəmələrđe horap barha, ul „heđđen eşeqeđ juq, kyləzəla genə jatmaqьđ, uraqqa barьqьđ" tip kenə sьqara. Xəjretdinьj urozaj jьjnav vaqьtьnda balalar majđanьnьŋ qarьn-qьđđar kəsən kolxoz eşenə buşatьvqa jardam itkənen antьrqa teləmәj.

Partianьŋ bьl turalaqь direktivьn boda. Balalar majđanьnьŋ narmal' eşləvenə qomasavlьq itevse Xəjretdinьfqa sara kyrelergə tejeş. **X. Umirkaj**

S-Zlataust timer julь

II-EKSPL. RAJONЬ EŞE

5 nse sentəbr svodkahь

Eştər	Plan	Ytteleş (vagon hesbe menə)
Tejəv	289	205
Şul jemlanan:		
I-kategoria jektər	277	204
II- „	12	4
Buşatьv	289	194
Vagon əjlaneşe	2,92(təv.)	3,73

Bytən ayleksalardan 585 jəkle vagon, 170 aş vagon qanul itelde; aytan aylek salarga 606 jokle vagon, 439 buş vagon tapşarьldь. Vagon parkьnda 3636 vagon urnana 2918 vagon eşlane.

6 nsь sentəbr svodkahь

Eştər	Plan	Ytteleş (Vagon hesbe menən)
Tejəv	289	255
Şul jemlanan:		
I-kategoria jektər	277	245
II- „	12	10
Buşatьv	289	135
Vagon əjlaneşe	2,92 (təv)	3,18 (təv)

Bytən ayleksalardan 582 jəkle vagon 212 buş vagon qanul itelde; aytan ayleksalarga 841 jəkle vagon, 223 buş vagon tapşarьldь. Vagon parkьnda 3636 vagon urnana 2868 vagon eşlane.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

5 sentəbrđə **Beloret domnalarь** 215 tonna (təvlek zadanienьn 10> pr.), **Jegaze domnahь** 86 tonna (təvlek zadanienьn 78 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestare 331 tonnaitəvlek zadanienьn 109 pr.) **qoros,** stanđar 138 tonna (təvlek zadanienьn 64 pr.)**prokat** alrđelər.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

6 nsь sentəbrđə **Beloret domnalarь** 211 tonna (təvlek zadanienьn 103 pr.), **Jegaze domnahь** 37 tonna (təvlek zadanienьn 80 pr.) **sujьn** qojđolar. **Marten mejestare** 296 tonna (təvlek zadanienьn 96 pr.) **qoros, stanđar** 270 tonna (təvlek zadanienьn 89 pr.) **prokat** alrđelər.

ƏFO MOTOR ZAVODЬNDA

Bəlakəj litejnьj sextьŋ ber vagrankahь xođqa jeьrelde. Motor teđeleşe, 7 (BaşROSTA) 5-sentəbr irtənge səqət 3 tə bəlakəj litejnьj sextьŋ berense vagrankahь xođqa jeьrelde. I saqat 45 minut vaqьt ytkəs, vagranka berense ereltmәne alrđe. Vagranka jaqşь eşlane, litjonьŋ sьjlatь juqarь. Berense sujьnđь erelev vaqьtьnda teđeleş başlьqь Zelberg, baş inzener Molocnikof, Partkom sekretarь Şajmardanьf iptəstar əđer bulđьlar. Motor teđeleşe eşselare oşo kendə bəlakəj litejnьj sьxtь 15-sentəbrgə tulьhьnsa xođqa jeьrev əsən kerəş jəjep jeьrđelər.

KULAK KOLXOZDAN QЬVЬLЬRQIA TEJEŞ

(Kolxozsь xatь)

Avьrqazь rajonь „Bəqənəş" sovetь həm şul uq kolxozda jetəksel urьnda kulaktar urьnlaşqan.

Niqmətullin aqtar armiahьnda polkovoj mul a bulьp, unьn əhtenə đur kulak, batrak totovdan bis ber əđəlgəne juq ine.

Ul beqenge kendə nisekter kolxozqa inep, kolxoz predsedatele urьnnabarь həm polevod bulьp eşlaj.

Niqmətullin kolxozđь ajaqtan jьqьv, jemerev ujь merən genə erej. Ul kolxozdan yđenen ber harьqьn jəşerep alьranь, şul arqala una 50 hum ştraf birelha lə, kolxoz idarahьnda eşləvenən faydalanьpştrait tyləmәne. Həmkolxoz besənen kolxozslarqa saptьrnaj aqahь menən yđ faydalь rьna 6 şar jək besən saьp aldьlar. Kolxozdan ajqa 4 ər bət (boşđaj) on alьp, unь hatьp faydalana.

Şulaj uq ajrьm xuzalьqta jəşəvse enehe **Ojarifullaqa** kolxoz jeren birep ikehe lə kartuf həm tarь sastelar. Ul polevod bulьp qьrqa kolxozsьlar arahьna sьqьp ta əjlənmaj. Ə, kolxoz predsedatele, **Niqmətullindьn** bətə eştərenə kileşep qaraj. 33-jьl rajon başqarmahь tarafьnan Niqmətullindь kolxozdan sьqarьrqa tijən qarar bulha la avьl sovetь predsedatele jaqlavь arjahьnda bьl kulak haman jəşəle.

Kolxozdь estən jemerevgə bəjravse kulak həm polkovoj mulla Niqmətullindь Avьrqazь Rajzohь tid arala tikşerep, kolxozdan qьvьrqa **həm** unь aqlavsьlarqa qaiь sara kyrergə tejeş.

„KOLXOZSЬ"

SARA KYRELHN

(Kolxozsь xatь)

Maqar rajonь „Lenin julь" kolxozьnan qьvьlqan mulla aьlahь **Vildanьf** kolxoz miken kyrələtə jemerə.

Vildanьftьn atanь mulla bulьvьna qaramaştan nisekter 33-jьl kolxozda brigadir bulьp torovdan faydalanьp, yđe teləgansə qorotqosloq itte. Şul arqala kolxozdan qьvьlha la, ul beqenqə kendə kolxoz miken sittən kilep uriaj. **Vildanьf** „Lenin julь" kolxozьnьŋ 2 atьn ber tendə uriap qastь. Xəđer inđe **Vildanьf** mulla, ulь Vildanьf menən sittən torop qorotovqa bьnlap totondolar. Ə kolxoz predsedatele həm avьl sovetь əle bьlarqa sara kyrergə teləgəne juq. „KIM"

SAVĐAGƏR, KUIAK JAQUPOFTARĐЬŊ

OJAHЬ TUĐĐЬRBLHЬN

(Xeđmətkər xatь)

Avьrqazь rajonь Talvazь avьlь universal magazin qaramaqьndaqь tegev ərtilenə Jaqupof Zarif ojalaqan.

Zarif 26-jьlqa tiklem savđa itte. Şulaj bulьvьna qaramaştan rajon ojoşmalarьnda đuhьştar arqalьnda ul yđe urьnlaşьp qьna qalmanь. Unьŋ ber ulь universmakta prikaşşik bulьp magazin tovardarьn berkete'gən xaьqtarqa birmәj, qođa-qođaqlьq menən ođata. Şulaj uq ber qatьn menən jəşeren rəveştə magazin tovardarь menən savđa itə. Həm ber ulь rajonđa teatrtruppah ьnda eşlәj ə, qьđь rajispolkom-

XRONIKA

◆ Turistar gruppahь yđ teləktərе menən haşlanqan marşrut buşьnsa Öfə—Məskəv—Qaradinged jardarь — Armenia—Öfə aralarьna jərəp, 1 aj vaqьt menən sьqьp kittelər. Turistar milli respuelikalarđa radiostansalarьnьŋ eştəre həm jaŋь teđeleştərđeŋ barьşь menən tanьşasaqtar.

◆ Berense Başqortostan kolxoz—sovxoz teatrь kedqe teatr sezonьnda Öfə—Işemәaj timer juль halьnьşьn xeđmətlәne.

◆ BSNK kul'tura həm jal itev parkьnda jenel atlilika kəras, boks, fektovanja sekstahь həm avьrlьqtar kytərev sekstahь ojoştora.

◆ Turistar gruppahь 5 sentəbrđə Öfə—Məskəv—Leningrad—Öfə arahьnda operativ marşrutqa sьqa.

◆ Öfələge „Tocmaşşьbjt" magazinь jaŋь tegev maşinalarь aldь. Maşinalarđьŋ xaqtьrь 264 humđan 218 humqa tiklem teşerelgən.

ƏĐƏBIJ JARЬNDA

Motor teđeleşendəqe ojoşmanьn jeđlegən pionerđarь Aqidel jarьnda jəjge lagerđan yttelər.

Lager pionirđarь hьv buşьnda kynel asalar.

Peonerđar irtənge fizkul'tura zərətkahьnda

„Đ" OJƏJEPLEME, REDAKTORMЬ?

Gazeta yđenen təp burьssьnkymək agitator həm organizatorlьq burьsьn ytəv menən bergə, uqьvsьlarđь ədəbi tel menən tanьştьrьvđa la jetəkselek itergə teşeş ine. Bьl aigrək tə beđđen şartta, jəqni yđ jađma ədəbiətenə revolytsianan hun qьna ejə bulqan xalьqtar arahьnda şulaj bulьrqa teşeş ine. Lakin, rajon gazetalarьnan bik kyptəre bьna bьqa əhəmiət birmәjdər. Mitbalqa Sujьnsь MTS polit byleqe (Dəvləkən rajonь) tarafьnan başqort telendə sьqarьla torqan **„Urozaj əsen kerəş"** gazetahьn alьrqa məmkin.

Bьl gazetahьn hər ber nomerьnda orfografia həm tel xatalarь 100-150 qə jetə, şulaj uq tərzemə xatalarь la bajtaq. 15 həm 21 avqusttarđa sьqqan ike nomerьn kyrhətergə bula. Qьđьl qara menən tədətep sьqqan đьn hunьnda ul, keşe tanьmaьlьq ber xəlgə kilde.

Bьnda bed: „bьrakqa sьqьv" tigənde „narьkqa sьqьv" tip, „sənəple" tigənde „həbəple" tip, „oşo" tigənde „oso" tip, „kəbettə kevek" tigənde „kəpettə kebek" tip, „əhəmiət" tigənde „əhimejat", „polozenia"nь „palzinia", „seperək"-te „səpərək", „bьnьŋ" đь „mьnьŋ", „ular" đь „alar", „Molotof"-ta „Mələtof"... tip uqьjьđ.

21 avqustta sьqqan hanьnda redaksia: „başqortlel, (đ) xərefe jetmәv həbəple (z) xərefe quşьlьp jađьlđь", tip uqьvsьlardan qəfev ytengən həmaq it kənqə kyrə bьnda min: „kyz" „hez" həmaq „đ" urnьna „z" jađьlqan urьndarqa fuqtamə jьm. Tik qajhь ber, məhələn „kolxoznitsadar", „tapşьrađar"... həmaq dərəq itep „lar" jađahь urьnda la „đar" itep; unьhđda „difitsitlь" (đ) xərefen redaktorđьŋ urьnьhđ totonovьn qьna əjrep ytergə kərək tabam.

Redaktor Şəlijef iptəşkə bьl turala ber nisə tapqьr iptəştərsə itkərtev jahalha la iqtibarqa almaj: „xəđer sarьl jaŋьsa sьqqan, minenşə şulaj dərəq" tip, xatalarьn davam itterə alьə. Bьl məs'ələne ulaj qьna jatqьrьp qaldьrmatqa, gazetanьŋ imla həm tel xatalarь tədətəleven tə'min itergə kərək.

„KIM"

— ● —

BRIGADA GAZETALARЬ

KOLXOZDЬ ƏĐƏKLƏKTƏN SЬQJARA

Qьjqь MTS-na qaraqan „Opora" kolxozь arьş uraqьn tamamlap, jađqь aşlaqtarqa teşkənenə 12 kən ytte. Bьl vaqьt esendə 223 ga bođđaj həm holomđjanьn irken urьp bətərgə bula. Senki, kolxozda 72 eş-e kese, 33 at həm ike urьv ma şinahь bar.

Lakin, kolxoz bьl kəstərđe derəq urьnlaştьrmaqan. Maşinalar dərəq smenalь eşkə quşьlmaqandar. Şunьqtan 12 kən buşьna barь 88 ga urьlьp, 62 gektarь qьna kəltələrgə bəjlangən... Kendəlek normalar ytəlmәj. Kolxozsьlar arahьnda normanь tultьrьp, xeđmət kenən artьrьv esen qьđьqhьnьv tьvđьrьlmaqan. Xəta ikense brigada brigadirь **Motallapьf Vahap** kolxozsьlarqa kypme xeđmət kenə eşlәgəndəren belderep tə barmaqan.

„Başqortostan" həm „Sotsializmqa" gazetь „Opora" kolxozьnda massovej eştərđe kiŋ jəjelderə başlanь. Xəđer ike brigadala kendəlek stina gazetalarь sьqarьla. Qьsqьrьp gazeta uqьvđar ojoşoroldo.

Massovь eş julqa balьnqas kolxozda eşlap sьqarьv hidelerlek kytərelde. Uraqqa teşkəne nirle normalarьn ytəmaqən **Kərimьva Nəzirə, Öjəliyllina Saniralar kondə 105—110 protsentqa tultьra naşlanьlar.**

Kolxozsьlar bətə urozaj jьjnav eşen 6 kən esendə tamam lav burьsьn alьp, brigadalar arahьnda jarьş astьlar.

Kolxoz avqust ajь igen tapşьrьv planьn 30 pr. qa qьna ytəjəlne. Bьl əđəkləktə qaplav əsən daimi 10 stav bylende, kelta taşьvqa hьjьrđar fajđalanьlalar.

Lakin, bьl eştəŋ başlanqьsь qьna ale. Parlorg həm kolxoz predsedatele **Il'jasaf** bьl baş lanqьstь nьqьtarqa həm kədge eştərđe tamamlaqansa tuqarьlьv bntьlьşьna jul qujmaьqa teşeştər.

X. KINJƏQOL.

MIHRANЬF KOLXOZЬ NASAR IGEN TAPŞЬRA

Beloret. Şqqaj avьl sovetь „Başqortostan 10 jьlьqь" kolxozь đəvlətkə igen tapşьrьvđa avqust planьn əđđə. Avqust planь nej barь 15 protsentqa qьna ytəlde. Ul qьna la tygel, kolxoz đəvletkə əlamə, nasar sьjfatlь igen tapşьra. Zagotzernoqa alьp kilgən 10 jək arьş saj bulqanlьqtan alьnmaj kire qajtarьldь.

Đəvlətte aldarqa mataşьvsь kolxoz predsedatele **Mihranьf** həm partorq **Zəjayllindar** javapqa tartьlьhndar.

Ol. JЬHANŞIN

2 nse stupen GTO znacogь

„Xeđmət həm qurqavsьlьqqa əđermeə" znacoqьna normanь tultьrqan fizkul'turniktar əsən 2 nse stupen GTO znacogь alđələnde.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

6 nsь sentəbrđə **Beloret domnalarь** 211 tonna (təvlek zadanienьn 103 pr.), **Jegaze domnahь** 37 tonna (təvlek zadanienьn 80 pr.) **sujьn** qojđolar. **Marten mejestare** 296 tonna (təvlek zadanienьn 96 pr.) **qoros, stanđar** 270 tonna (təvlek zadanienьn 89 pr.) **prokat** alrđelər.

S-Zlataust timer julь

II-EKSPL. RAJONЬ EŞE

5 nse sentəbr svodkahь

Eştər	Plan	Ytteleş (vagon hesbe menə)
Tejəv	289	205
Şul jemlanan:		
I kategoria jektər	277	204
II- „	12	4
Buşatьv	289	194
Vagon əjlaneşe	2,92(təv.)	3,73

Bytən ayleksalardan 585 jəkle vagon, 170 aş vagon qanul itelde; aytan aylek salarga 606 jokle vagon, 439 buş vagon tapşarьldь. Vagon parkьnda 3636 vagon urnana 2918 vagon eşlane.

6 nsь sentəbr svodkahь

Eştər	Plan	Ytteleş (Vagon hesbe menən)
Tejəv	289	255
Şul jemlanan:		
I-kategoria jektər	277	245
II- „	12	10
Buşatьv	289	135
Vagon əjlaneşe	2,92 (təv)	3,18 (təv)

Bytən ayleksalardan 582 jəkle vagon 212 buş vagon qanul itelde; aytan ayleksalarga 841 jəkle vagon, 223 buş vagon tapşarьldь. Vagon parkьnda 3636 vagon urnana 2868 vagon eşlane.

SUJЬN, QOROS, PROKAT

5 sentəbrđə **Beloret domnalarь** 215 tonna (təvlek zadanienьn 10> pr.), **Jegaze domnahь** 86 tonna (təvlek zadanienьn 78 pr.) **sujьn** qojđolar. Marten mejestare 331 tonnaitəvlek zadanienьn 109 pr.) **qoros,** stanđar 138 tonna (təvlek zadanienьn 64 pr.)**prokat** alrđelər.

ƏFO MOTOR ZAVODЬNDA

Bəlakəj litejnьj sextьŋ ber vagrankahь xođqa jeьrelde. Motor teđeleşe, 7 (BaşROSTA) 5-sentəbr irtənge səqət 3 tə bəlakəj litejnьj sextьŋ berense vagrankahь xođqa jeьrelde. I saqat 45 minut vaqьt ytkəs, vagranka berense ereltmәne alrđe. Vagranka jaqşь eşlane, litjonьŋ sьjlatь juqarь. Berense sujьnđь erelev vaqьtьnda teđeleş başlьqь Zelberg, baş inzener Molocnikof, Partkom sekretarь Şajmardanьf iptəstar əđer bulđьlar. Motor teđeleşe eşselare oşo kendə bəlakəj litejnьj sьxtь 15-sentəbrgə tulьhьnsa xođqa jeьrev əsən kerəş jəjep jeьrđelər.

KULAK KOLXOZDAN QЬVЬLЬRQIA TEJEŞ

(Kolxozsь xatь)

Avьrqazь rajonь „Bəqənəş" sovetь həm şul uq kolxozda jetəksel urьnda kulaktar urьnlaşqan.

Niqmətullin aqtar armiahьnda polkovoj mul a bulьp, unьn əhtenə đur kulak, batrak totovdan bis ber əđəlgəne juq ine.

Ul beqenge kendə nisekter kolxozqa inep, kolxoz predsedatele urьnnabarь həm polevod bulьp eşlaj.

Niqmətullin kolxozđь ajaqtan jьqьv, jemerev ujь merən genə erej. Ul kolxozdan yđenen ber harьqьn jəşerep alьranь, şul arqala una 50 hum ştraf birelha lə, kolxoz idarahьnda eşləvenən faydalanьpştrait tyləmәne. Həmkolxoz besənen kolxozslarqa saptьrnaj aqahь menən yđ faydalь rьna 6 şar jək besən saьp aldьlar. Kolxozdan ajqa 4 ər bət (boşđaj) on alьp, unь hatьp faydalana.

Şulaj uq ajrьm xuzalьqta jəşəvse enehe **Oj

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BASQORTOSTAN

№ 208 -9- sentaвr 1934 jьL

VKP(b) tьn Ezgorkomtan Elka, Ele çela komitetlarь, BYEK hem Basprofsovet organь

BETƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

„VKP(b) Uđək komitetь plenumь bətə maisьlьq eştəren kytərev həm berense kiđəktə jəş maldarđь hag lap qalьv, jaqşь qьşlatьv əsən aldaqь kətđən ajrata əhamiətkə eja bulasaqьn nьqlap əjlep ytə"

(VKP(b) Uđək komitetь plenumь)

VKP(b) UƉƏK KOMITETЬ-STALIN

HƏM KAGANOVIC IPTƏŞTƏRGƏ

S S S R SOVNARKOMЬ-MOLOTOF IPTƏŞKƏ

VKP(b) Uđək komitetьnьq ijyn plenumь qararđa rь kyrhətkən jul menən sarьp, VKP(b) Uđək komitetьnьq həm Stalin iptəşten uđenen jetəkselege anьtında həm ulardьn kəndəlek jarđamь menən Belorusia igen ađerləv jьlьq planьn 5 sentəbrgə tamam tultьrđь. Belorusiaьn bьl jeneve kolxoz strojьnьq kəsən həm enьtenlegen kyrhətə, Belorusia xeđmətsəndər massahьnьq sotsialistik teđeləşka bik đur həm aktiv qatnaşьqtarьn kyrhətə.

Bьjьl Belorusia jađaqь səsevđe 22 majqa-uđqan jul qьqga qaraqanda 35 kən elek tamamlanь, bətə orlog kul'turalarьn urьvđь 25 avqusqa tamamlanь həm 1 sentəbrgə bətə igende qьrđan taşьp bettə.

Stalin iptəşten aqıllь kyrhətmələre bujьnsa barьp, Belorusia kompartiahь kolxozsьlarđь həm janqьđagtarđь igen tapşьrьv planьn srogьnan elek ytəvgə ojoştorop, igen tapşьrьv eşendə saştan uq samotjokga həm tьnьslanьvsьlьqga qarşь qьrđan taşьp bettə.

Stalin

Belorusia K(b)P Uđək komitetь GIKALO.

Belorusia Sovnarkomь GOLODID.

Politsektor RATNEK.

IGEN TAPŞЬRVSЬLARĐЬ XEĐMƏTLƏNDEREV NASAR

Başqortostan Uđək bəşqarma komitetьnьn Zagotzerno həmtarən punkttar ergəhendə igen tapşьrьvsьlarđь xeđmətlənderev esən aşxana həm sajxanalardьn seltarđaren kinəjtev turahьndə maxsus qara ь bulđь.

Qarar sьqarьlьvqa xəđer 25 kəndən artьq inde. Lakin ajrьm Zagotzerno punkttarь bьl məhim qararđь narьqlap bətərməjdar.

Bьna heđgə iglina (Ele rajonь)-punktь, ul đur punkttarđan hanata. Uqa jek-jek igendər eđlekhed aqьlalar.

Lakin, bьnda igen tapşьrьvsьlarđь xeđmətlənderev hun daгazələ nasar qujьlqan. Zagotzerno ergəhendə maxsus səjxana ojoştorolmaqan. Dərəb aşxana bar, ul isem əsən gena. Aşxanala aştьn sьjtatь bik tyəsn, şuqa qaramabtan unьn xaqь qьjeat. Ul ebtəvenə vaqьtьnda asьlmaj. Mabalən, qađaqlanqan iqlan bujьnsa bьndaqь aşxana 11 đə asьlьrqa tejeş bul ha la, ul 3 sentəbr kənə lik 12 saqət 15 minutla qьna asьldь.

Zagotzerno ergəhendə səjxana bətəulaj bulmavь, aşxananьn ոsolaj nasar eşləve arqahьnda igen tapşьrьvsь kolxozsьlar „qaj đa tujьnьrqa hun" tip aptьra şьp jərəjdər.

Igen tapşьrьvsьlarđь xeđmətlənderevđen jul qujmatьlьq təveştə bьl tiklem nasar torovьr, bьndaqь Zagotzerno jetəkselərenə ajtkəs ular „bьna aşxana hь asьq ait, tiđđən səjxanahь ta aulьt, aşxananьn sьjtatьn jaq şьrtьrqa tura kiler" tip bik bəpaj-tьnьs qьna javap birələr.

Əjterheq, bularqa Başqortostan Uđək başqarma komitetьnьn igen tapşьrьvsьlarđь xeđmətlənderevđə aşxana, səjxanalarđьn eşen jaqşьrtьv turahьndaqь qararь qaqьlmaj.

Əle Zagotzernohь igen tapşьrьvsьlarđь xeđmətlənderevđəge bьl jeteşhedlegen xəđer yk bətərergə, aşxananьn eşen jaqşьrtьrqa həm huntamabtan səjxana ojoştororqa tejeş.

Iəraj

„OPORA" KOLXOZЬ QЬŞQA JAQŞЬ ƏDER LƏNƏ

Qьjqь—malsьlьq sovxozь xeđmətlənđergən „Opora" kolxozьnda ytkən jul 50 aaş başmaq həm tanalardan qьna ojoştorolqan fermala mal tərbiahenen đerəb qujьlьvь arqahьnda mal hanь artьs. Ber genə la ylgən, juqalqan mal juq. Megəđlə ere maldьn hanь 108 qə jette.

Ferma mədire Josopof aqaj yđenə jəkmələlgən eşte kəmselekhed alqara. Fermaqa jeterlek itep 980 tonna besən, 136 t. selos əđerlənde. Đavlatka 217 sentner bet tapşьrьv zadanieньь 230 sentner itep ytalde.

Mal ketev udarnik, kommunist Qlbəđulin Jarullaqa tapşьrьlqan. Ul gramotalь, anьs. Mal tərbiahen jaqşь antaj, ketəvđe in jaqşь ytənle jerđərđə jərətə.

Xəđer qьsqa əđerlek eşe qьđьv bara Mal ađbarđarь standart bujьnsa jaqlь, jьlь itep hatьndь

„Opora" kolxozь VKP(b) UK həm Əlkə komitet plenumđarь qararьn tormoşqa aşьrьv esən mal tərbiahen taqь ta ƒjaqşьrtьp 1935 jьlđa megəđlə ere maldьn hanьn 250 başqa jetkerevđe burьs itep qujđь. Bьl plandь ytəvgə Opora kolxozьnьn bətə məmkinselektərə bar.

Xalьj

SOVIT ESKADRAHЬ POLŞALA

Varşava, 7. Baltьjq flotь dinqeđ kəstərenen komandujuşşie **Galler** iptaş jetəkselegendəge sovet eskadrahь komandirđarь Mokotova həm Okenselage huqьş aerodromđarьn qarap jerənelər. Qala vlastarь qunaqtar xermətenə məslis ojoştorđolar. Unan hun **Galler** iptaş həm unьn juldaştarь xərbi jaxt-klubqa səlgə saqьrьlđьlar. Klubta, nerense vitse-ministr huqьş eştare ministre general **Kaspaitski** jetəkselegendə pol'şa generaldarь həm alitserdarь qatnaşьqьnda qunaqtar xermətenə qanul məslese jahaldь.

Kisenə SSSR-đьn Pol'şalaqь vəkile **Davtjan** iptaş məslese jahanь. Unda huqьş eştare bujьnsa ikense vitse-ministr general **Skladovski**, tьşqь eştər ministrlegenen kənəsqьş departamentь başlьqь **Şetsel**, general **Fanritsi**, kontr-admiral **Svirski** həm naşqa kyp kenə general həm alitserdar bujьnsa. Sovet flotь delegatsiahь şul uq kista **Gdьnooqa** qarəj julqa sьqtь. Ulardь SSSR vəkalətenen sotrudniktarь, kontr-admiral **Svirskej**, polkovnik **Peresvet-Saltan**, armia həm flot generaldarь həm ofitserdarь, tьşqь eştər ministrlege həm general štap vəkildare odata sьqtьlar.

Pol'şa telegraf agentstvohь vəkile menan həjlaşkan vaqьtta **Galler** iptaş Pol'şaqa kugəs Gdьjno həm Varşav qьna tygel aed jeregən qalalardьn bətəhendə lə vlastar, jəmaqət əjlənələre həm matbuqat tarafьnan ajьrvsa xermət menən qarşь alьvđarь əsən tərən rəxmət əjtevđe vđenden burьssm hanajьm. Gdьjna həm Varşava aed gə bik tərən tə'bir qaldьrđь, tine. Hyd adaqьnda Galler iptaş sovet morəktarьn qarşьlavda kyrhətelgən xermətlərgə bik juqa rь narьq birde.

***

VARŞAVA, 7. **„Gazeta Pol'ska"** xuşlaşьv maqalahendə sovet morəktarь Pol'şala in jaqşь itbtalektar qaldьrьvđarən jađa həm sovet morəktarenen Pol'şala qaldьrqan jaqşь tə'birđare hər ike xalьqtьn kilesaktə lə jəqьnlaşьvđarьna səbəpse bulasaqьna bşanьs əeldere. **Galler** iptaşten Pol'şalaqь təəbborats turahьnda Pol'şa telegraf agentstvohь vəkilenə həjlagən hyđen sьzetalardьn bətəhe lə babьp sьqarьlar.

***

Varşav, 8. Pol'şa agentstvohь Baltiq dinqeđe kəstarenen komandirь Galler iptəşten həm SSSRilsehe Davtən ipt-stenSSSR đьn xərai allaşьş Semjonol iptaş ten h-m sovet flotь komandirđarьnьn Gdьjnooqa kilqənlektaren xəbər itə. Davtən həm Galler iptəştər sovet eskdrahьna smotr jahaqandar. Pol'şa ofetsirđarь sovet huqьş paroxodtarьna kilep jergəndər.Gdьjno komissarь Sokol sovet qunaqtarь xermətenə yđendə kyreşev ojoştorqan. Şul uq vaqьtta sovet karantarь ekipazь xermətenə đur bajram ytkərelep, uqa Pol'şa morəktarь la qatьşqandar.

Hal aqьđьvđьq barьşь

1 sentəbrgə bətə hal aqьđьvsь ojoşmalar tarafьnan 67544 men kuвometr aqas aqьđьv əsən birelde. bьl han plandьn 97,2 pr. təşkil itə. Bətahe 66975 men kuвometr aqas hal itep aqьđьlqan, plandьn 95,1 pr. ytəlgən. Hal aqьđьvđa Lesbel berense urьnda tora, ul zadanieньь 102.2 pr.qə ytəgən.

FRANSIA MINISTRE SSSR TURAHЬNDA

Paris, 8. Fransianьn elekke finans ministre Bonne „Pti Parizjen" gazetьnda batьlqan SSSR həm Qьđьl armia turahьndaqь məqalahendə bьlaj tip jađa: „min yđem menan həjlaşkan eşse həm kerətətejandərđen Qьđьl armianьn kəsəna nьq bşanьp qaravđarьnan qazapka qaldьm". Xeđmətsəndərđen Qьđьl armianь sikhed hejevđaren həm unьn turahьndə qajqurtьvđarьn kyrhətep. Bonne unьn texnik kimətə juqarь nulьvьn SSSR đьn huqьşdinged təstərenen unьştarь đur bulьvьn kyrhətə. Aviatsia turahьndə Bonne „hunqь jьldarđa bьlətkələge unьştar sikhed đur. Osovsьlarđьn batьrlьqь həm mahirlьqь aik şəp' tip jađa itonne yđenen məqalahen Voroşilof həm Litvinof ipteştərđen. SSSR huqьş tetəmaj, lə kin tetəbə nindəj həzymde kire qaqьrqa əđer, ligən hyđđəre menən tamamlaj.

TREDJUNIONDAR SJEZDЬNDA

Vejmut, 8. Tredjuniondar sjezdьnda huqьş qurqьnьsь turahьndaqь məs'ələne tiksergən vaqьlta gensovet vəkile Gibson Japonianьn agressii politika alьp barqanlьqьn həm SSSR qa janьqanlьqьn ajtte. Savđa xeđmətkarđare sojuzьnьn vəkile Skollan gensovettьn huqьş qurqьnьsь tərəlandaqь dokladьnda Japonia-SSSR mənəsəbattare turahьndə ajtmaqanlegen həm bьl xəlđen tьnьshđьlьq tьvđьrqanlьqьn kyrhətte. Skollan „Japonianьn SSSR qa parşь həzymgə əđerlənevendə Anglia xəkymətenen bitaraf qalьvьna əmət itkənlege, ə hunqьhьnьn Anglia eşelər xərəkətendə ulavlьq bulmavqa əmət itkənlege bьlətkələge unьştar sikhed đur. Osovsьlarđьn batьrlьqь həm mahirlьqь aik şəp' tip jađa itonne yđenen məqalahen Voroşilof həm Litvinof ipteştərđen. SSSR huqьş tetəmaj, lə kin tetəbə nindəj həzymde kire qaqьrqa əđer, ligən hyđđəre menən tamamlaj.

AMƏRIKALA

Tuqьvsьlar stackahь kinəja

Nju-lork, 8. Amerika tuqьvsьlarьnьn stackahь kinəja Kən jaq ştatlarьndaqь tuqьvsьlьq yđəktarendə 5 həm 6 sentəbrđə politsianьn pikettarđь həm demonstratsialardь tarafьrqa matəşьvь menən aəjlaneştə 9 keşe ylterelgən. Tən həm kən jaq Karolina ştatlarьnьn qubirnatorđarь in məhim tuqьvsьlьq yđəktətenə qəskər jebarev turahьnda aojoreq əirđelər. Profsojuz liderđarь 150 men eşsenen eş taşlaqanlьqьn ajtalar. Konfliktь tikşerev esən Rozvilt komissia alđalane.

Pol'şa ilsehe menən XITANЬN HƏJLƏŞEVE

Tokio, 8. Bətə gazettar Pol'şa ilsehenen 4 sentəbrđə Japonia tьşqь eştər ministere Xirota menən ber səqat bujьna həjlaşkanlegen həm bьl həjlaşev vaqьtьnda SSSR đьn militətar li jahьna ineve həm kənsьqьş Lokarno dogovorьn tədəve turahьndaqь məs'ələlərgə qaqьlqanlьqьn kyrhətələr.

General KAMATSUBARA QK TIMER JULЬN BAƁЬP ALƁRQA TƏQDIM ITƏ

Bəjpin, 8. Xarəindan xəbər itev bujьnsa Japonianьn „Mansy nippo" gazetьnda Xarəindaqь Japon xərai missiahenen elekke nacal'nigь general Komatsubara menən həjlaşeve iqlan itelde. General Komatsubara asьqtan-asьq QK timer julьnda kəslav saralarь lajđalьna həjraj. QK timer julьn hatьp alьv turahьndaqь məs'ələne, tine Komatsubara, jerle məs'ələ tərtibendə bətərergə kərək ine. Manzuria xəkyma te opteman saralar kyrergə tejeşle.

***

Praga, 8. Cex-Slovakia kurortьnda davalanьvsь ip. Litvinof kisə Marejenaədta tьşqь eştər ministre Beneş menan osoraştь. Ular aqьmdaqь xalьq ara məs'ələlər bujьnsa, al jerək tə kənsьqьş paktь turahьndaqь məs'ələr bujьnsa feker alьş tьlar.

FETNƏSELƏRDE QULQJA ALЬV DAVAM ITƏ

Vena. Avstria promьjslenniktarь sojuzьnьn elekke predsidatele—timer havьt-haaa pred priatielarь həm fabriktarьnьn direktoru **Berndoref** Ganьorgta fetnəselər jarqında bulьvđa, militatse-şьtsnilstardь qəral menən ta'min itevđə qəjeplənep qulqa alьndь. Taqь la qulqa alьvđar bulьvь ketəla.

Koperatorđar s'jezdьnьn rezolytsiahь TƁNƁSLƁQ ƏSƏN KƏRƏŞ JULDARƁN KYRHƏTMƏJ

London, 8. Xalьq ara kooperativ al'jans s'jezdьnda qoralьđ lanьv konferenslaltьnьn predsedatele sьjtatь menən Gendersundьn qotlavь tьnlanьp, şul ajqanlь s'jezd jetəkselərə tьnьsbqtь haqlav əsən bətə ildərđəge kooperatorđarđьn bətə sarafarđь kyrəsəktərenə bşanьs beldergən rezolytsianь tavьşqa qujđьlar. Sovet delegatь Zelenski iptaş Germania həm Japonia matbuqatlarьnьn huqьş lajđalьna asьqtan-asьq kompania alьp barqanlьqtarьn kyrhətte. Tavьşqa qujьlqan rezolytsia huqьş utьn jandarьvsslarđьn jeđən asьp birmaj. eş-elərgə tьnьsbqtь jaqlav juldarьn kyrhətmaj. Zelenski iptaş Jevropala huqьş utьn tep jandarьvsь Germania faşizmь bulqanlьqьn, ə alьđ kənsьqьşta—Japonia militaristarь bulqanlьqьn bətə kooperatorđarqa anlatьrqa təqdim itte. Bətə kooperatorđarđь—tine Zelenski iptaş,—huqьşqa əđerlek saralarьna qьrqa qarşьlьq kyrhətevqa məəlizovajt itergə kərək. Eşselərđeq tьnьslьq esən həm faşizmqa qarşь bətə sьqьştarьna aktiv jarđam kyrhətelerqa tejeşle. Bьl sovet təqdimen s'jezd kire qaqtь S'jezd jetəkselərenen rezolytsiahь đur kypşelek menən qabul itelde.

XIDZIKATA JAPONIAQJA QAJTЬV MENƏN UK

Tokio. „Asaxi" gazetь yđenen Məskəvđage xəbərsehe tarat nan jenər iqan 3-sə sentəbrđə „Pravda"la batьlьp sьqqan **Xidzikatanьq** məqalahen kiltirep: Xidzikata SSSR-qa barьp Japonia kompartiahьnьn delegatь hьmaq qilandь. Tьşqь eştər ministerlegenə Japonianьn Məskəvđage ilsehe **Otanan** Xidzikatanьn sьqьşь turahьnda rasmi əelderev alьndь inde, şuqa kyrə jort ministerlege Xidzikatanь pera isemenən maxrym itevđe kərəkle hanaj, tip jađa. „Dempo susi" agentstvohь Xidzikatanьn „Pravda" la məqalahe batьlьv turahьnda xəbər itep, əgər Xidzikata Japoniaqa qajtha şunda uq qulqa alьnasaq, tip jađa.

QULQJAALƁNASAQ

◆**Varşava**, 8. Pol'şa xərai dairalarьnьn gazetь „Pol'ska zbrovna" qьđьl flotsьlar ulьtrqan pojezdьn Poznan qalahьna kilеve aldьnan vokzalda xalьqtьn bigьj arta barьp, qьđьl flotsьlardьn jaqьnьraq kyrev həm komanda hyđđaren işelev əsən bətə qanьqьn jađa. Qьđьl flotsьlar,—tip jađa qazet,—yđđaren frekle, lakin đostoinьq menan totalar, bьlar jaqşь, kejengəndər. Gazet unter—ofetserđarđьn sovet morəktarьn şatьlьq menən qarşь alqanlьqtarьn ajrьvsa kyrhətep jađa. Kis şьqьrьm tuls kinola seans başlanьr aldьnan ekranda urьs telendə „Poznan" qa kilgan sovet qunaqtarьn ьsьn kyneldən qoljajьvđ tigən jađьv pəjđə bujьp, unь xalьq alqьştar menən qarşь aldь. Gdьjnola sovet morəktare həm huqьş paroxodtarь menən qьđьqhьnьv đur, ulardь qarav əsən xatta tirə jaq qalalardan həm Dansixtan maxsus raveştə kilələr.

15 JƁL KATƁRGA

Berlin, 8. „Xalьq sudь" Radeber rajonьnьn 16 kommunist eşselenen eşen qarap, təp qə jeplanevsene 15 julqa nam qal qandarьn 1 jarьm jьldan 5 jьlqa tiklem katorga eştarenə xəkem itte. Ular xəkymətte bərep təşərəvqa əđerlənevđə qəjeplanalar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

1934 JƁL A.X. NALOGЬ TURAHЬNDAQЬ POLOŽENIAQJA UƉGƏRTMƏ

7 sentəbrđə ip. Cervəkof təslege atьnda SSSR UBK prezidiumьnьn nəvbattəge ultьrşь buldь. SSSR UBK prezidiumь 1934 jьlqь avьl xuzaiьqь nalogь turahьndaqь polozeniaпь ydgartev bujьnsa SSSR Sovnarkomь tarafьnan inderelgan qararđь ratlanь. Bьl qarar bujьnsa janqьđaq xuzalьqtarđьn aqas qьrqьv həm tort sьqarьvđan kilgən doxodtarьna avьl xuzalьqь nalogь halьnьrqa tejeşle, şunьn menən bergə ulardьn bьl eştarđan kilgən doxodtarь xuzalьqьq nalogь halьna torqan doxodьnьn sostalьna 20 pr miqdarьn đa qьna inderelə, ə qəmyman igenselektən tьş eştər doxodь 30 pr miqdarьnda inderelə.

Igenselektən başqa eştərđan kilgən doxodtьn miqdarь har ber janqьđaq xuzalьq esən avьl soveta tarafьnan bildəlanep, rajon nalog komissiahь tarafьnan rablana.

Aqas əđerlav, aqas taşьv, hal aqьđьv həm tort sьqarьv eştə renən kolxozdar həm kolxozsьtar alqan doxod avьl xuzalьqь nalogьnan tulьhьnsa qotqarьlь.

IP. VOROŞILOF MINSKIDƏ

Minski, 8. 6 sentəbrđə Minskiga SSSR qurqavsьlьq xalьq komissarь ip. Voroşilof kilde. Unьn menən birge vsetarь inspektore ip. Budjonnaj. Vokzalda ulardь Belorusia kompartiahь UK sekretarđarь Gikio həm Volkovic iptəştar Belorusia Sovnarkomь predsedatele ip. Golodek, Belorusia xarai okrugь qəskar đərenen komandirь ip. Uborevic, xəkymət həm UK aqzalarь qarşьlanьlar. Vagondan sьqqas ip. Voroşilof pocotnaj qaravьl raporьn qaaul itte, pionerđar uqa sasaktar təqdim ittel-r. Xəkymət jorto aldьndaqь majđanqa ip. Voroşilofь Minskidən mendərsə xeđmətsəndərə qarşьlanьlar. Golodek iptaş qotlav telmərən bejlane. Ip. Voroşilofьn javap telmərən urra tavьştarь menən qarşьlanьlar. Şul uq kənə Minskiga general Gratsloj jetəkselege atьnda Italianan delegatsia kilde.

UROŽAJ JЬJNAV EŞENEN BARЬŞЬ 1-NSE SENTƁBRGƏ SVODKA

Bətə Sojuz dəvmələndə 1 nse sentəbrga 67.850 men ga-bətə majđandьq 82 pr.tь samahьnda orlog kul'turalarь jьjnalqan. Igende urьv tikleme kolxozdarđa 83 pr.qa, sovxozdarđa—72 pr.qa, janqьđaqtar sektorьnda—83 pr.qa ytəlgan.

Igen jьjnavđь Ural rajondarьnda qьna ođaqqa huđđьlar. SSSR dəvmələndə urьlqan igenden 59 pr.tь huqьlqan bultьp, urьlqan igenden 21 pr.tь hamanda kytərem həm keltələ jata.

Kəmələr Rostovqa kilep jettelər

Rostof-Don, 8. Bьnda Tula qala sovetь tarafьnan ojoştorolqan kəmələr poxodьnda qatьşьvsь 12 qьđьl flotsь doprizьvnik kildelər. Ular kəmə menən Tula-Rostov arahьn, Rostovtan Sevostopiga tiklem ytkandar. Tula-Rostov arahьndaqь 3538kilometr jul 48 kendə ytelgən. Poxodqa qatьşьvsьlar iben-havđar həm Sevostopol'dan Azof dingeđe arqьrь Kerec zalifьna kitergə əđerlənələr.

IP. VOROŞILOF MINSKIDƏ

Minski, 8. 6 sentəbrđə Minskiga SSSR qurqavsьlьq xalьq komissarь ip. Voroşilof kilde. Unьn menən birge vsetarь inspektore ip. Budjonnaj. Vokzalda ulardь Belorusia kompartiahь UK sekretarđarь Gikio həm Volkovic iptəştar Belorusia Sovnarkomь predsedatele ip. Golodek, Belorusia xarai okrugь qəskar đərenen komandirь ip. Uborevic, xəkymət həm UK aqzalarь qarşьlanьlar. Vagondan sьqqas ip. Voroşilof pocotnaj qaravьl raporьn qaaul itte, pionerđar uqa sasaktar təqdim ittel-r. Xəkymət jorto aldьndaqь majđanqa ip. Voroşilofь Minskidən mendərsə xeđmətsəndərə qarşьlanьlar. Golodek iptaş qotlav telmərən bejlane. Ip. Voroşilofьn javap telmərən urra tavьştarь menən qarşьlanьlar. Şul uq kənə Minskiga general Gratsloj jetəkselege atьnda Italianan delegatsia kilde.

SOVET JAĐЬVSЬLARЬNЬN 1-BƏTƏ SOJUZ S'EJZDЬ MATERIALDARЬN ƏJRƏNEV TURAHЬNDA

(VKP(b) nьn qala komitetь qararьnan)

VKP(b) Əlkə komitetьnьn sovet jađьvsьlarьnьn berense bətə sojuz s'ejzdь materialdarьn ejrənev turahьndaqь qararьn ytəv əsən VKP(b) qala komitetь qarar itə:

1. 9-sentəbrđə komsomoldьn qala aktivьn jьjrqa, unda jađьvsь ir s'jezdьnьn əhamiəte turahьnda doklad qujьrqa—dokladь ipteş **Pankevic**—.

2. 9-sentəbrđə jađьvsьlarđьn, uqьvsьlarđьn, inzinerlexnik rabotniktarđьn, vractarđьn, sənqat eşselərenen qala jьjьlşьn tьjьrqa—dokladьn ip. **Xəbənef**. Bьl jьjьlştь saqьrtv eşen qala komitetьnь həm Başqortostan sovet jađьvsьlarьnьn idarahьna tapşьrьrqa.

3. 10 sentəbrđə partia həm komsomoldьn asьq jьjьlşьn ytkərergə. Unda har ber predpriatieqa berketelgən doklad sьlar sovet jađьvsьlarь s'jezdь turahьnda doklad jəharqa tejeştər.

4. 14-sentəbrđə s'jezd materialьn ejrənevgə arnalqan propseminar ytkərergə.

5. 15-sentəbrđə—partia jьjьlşь konən partia seltarđarendə **Gor'ki** iptəşten dokladьn ejrənevgə arnarqa.

6.17-sentəbrđə komsomol uqьvđarь konendə komsomol uqьvь tynarəktarendə **Gor'ki** iptəşten dokladьn ejrənergə.

7. 20 sentəbrđə partia, komsomol uqьvđarь konendə sovet jađьvsьlarь s'jezdьnьn materialdarьn ejrənergə.

8. Ere predpriatielarđa əđabiət tynarəktare ojoştororqa, bьl tynarəktar menən jetəkselek itev əsən javapь itep **Johydin** iptəşte əildələrgə.

9. Komsomol qala komitetьna qala məqarif əylege menən ber ektə pionerđar arahьnda balalar əđəbiətenen burьstarь turahьnda s'jezd materialdarьn ejrənevđe ta'min itergə, bьl eştə javapь itep **Voronjof** həm **Valavin** iptəştarđe əildələrgə.

10. Qala komitetьnьn kul'tpropьna həm qala məqarif əylegeqə uqьtvsьlarđьn qala đəvmələ jьjьlşьn jьjьp, unda sovet jađьvsьlarь s'jezdь turahьnda doklad qujьrqa.

11. Narkomprosqa, artistar arahьnda s'jezd materjaldarьn, əjgerək tə sovet teatrьnьn burьstarь turahьndaqь materialdarьn ejrənevđe ta'min itergə.

12. Qala komitetьnьn kul'tpropьna başqort həm urьs teldarendə radio arqьrь ike dokład qujьvđь ta'min itergə.

13. „Krasnaja Başkiria" həm „Başqortostan" gazetalarьna pionerđar arahьnda s'jezd materialdarьn ejrənevđe ta'min itergə.

14. Qala komitetь ajurohь s'jezd materialdarьn ejrənev əsən predpriatielarqa ae ketelgən dokladsьlarđь predpriattelarđa qala komitetь qararьnьn ytaleşen ta'min iterlek itep bьl saralarđь ojoştororqa məzəyrlaj.

VKP(b) Qala komitetь sekretarь arьnьabarь—VAXITЬF.

IŞEMBAJBA KƏSLƏ FONTAN

Işembaj. 8 (BaşRosta) Aqidelden hul jaq jar bujьnda 1933-jьl 2-oktəbrgə halьnqan 725 nomer burovoj bujьl 29 avqusta 783.5 metr tərənlektə buravlap tamamlandь. Şunьn huqьnda burovojđь ekspluatatsiaqa birev əsən 5 kən bujь əđerlek eşe alьp barьp, skvazinanь jabьr aldьnan qьna 6 sentəbrđə skvazina nьqa tiklem promьjslala bulmaqan kəstə đur fontan bərđe. Fontan təvlekke 1 men tonna saf neft birđe. 725-se burovoj neft fontanь birgangə tiklem ildelden hul jaq jar bujь majđanь neft'kə qaraqanda kyberək gaz birə ine. Bьl fontan un jaq jar bujьndaqь kevek hul jaq jar bujьnda ta naj neft' jatьştarьnьn barlьqьn ratlaj. 7-sentəbrkis menən skvazina jabьldь.

***

■ **Odessa**, 8. Jaltanan Odessaqa Italianьn „Okeania" paroxodь kilde. Bьl paroxod menən 736 fransuz, inglіz, nimes, italjan həm amirikalь turistar kildelər. Ular kən bujьna qalanь qarap jerənelər. Kis opera teatrьna barđьlar.

HYROTTƏ SSSR đьn eskərge eştər xalьq komissarь itep əildələngən **Genrix Grigori uiь Jagoda iptaş**.

□ **Məskəv**, 8. OSOaviaximđьn Məskəv qala sovetь snajperđar əsən janь 10 rajon həm zavod məktəplaren asa, ulardьn maqsatь Voroşilovsa atьvsьlardьn atьv texnikahьn kytərevđən qlnarət. Har ber məktəp 1 se batьqьs Voroşilovsa atьvsь znacoqьna norma tapşьrqan 40—50 kursantqa itəplangən.

□ **Leniagrad**, 8. 6 sentəbrđə Leningradqa Amerika sort-mexanikarь Klajd Armisted həm Villam Leveri kildelər. Ular cilyskinselərđe qotqarьvqa qatьşьp Lenin ordinь menən aylaklangajnelər. Amerika qunaqtarьn ten jaq dinged julь baş idarahь nacal'nigьnьn urьnbatarь ip Uşakof həm qotap idarahь nacal'nigь ip Şelegin qarşь aldelar. Rosta xəbərsehe menən həjlaşkan vaqьtta Armisted həm Leveri „sovet osovsьlarь donjanьn ip jaqşь pilottarь, bьnь ulardьn Alaskanan Vankaremqa, Vakaremdan Uaşlanqa həm kire Amerikaqa, şulaj uq Şmidt lagirьna qaharmandarsa osop barьvđarь ratlaj. Amerika jə məqatselege cilyskinselərđe qaharmandarsa qotqarьv eşen diqqət menən kyđatə na ts. Bedđe SSSR xəkymaten juqarь avlak—Leningrad menən aylaklav arqahьnda ydenedə tьvqan şatьlqьq beiderev həm rəxmət əjtev əsən jəteş hyđ taba almajьsđ" tinelər.

MƏSETLE RAJONЬ „OLO AQA" KOLXOZSЬLARЬNAN

BЬJKIN IPTƏŞKƏ XAT

BEƉ EKONOMIK JAQTAN NЬQLЬ, KUL' TURALЬ TORMOŞ ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƉ

Bьjkin iptəş!

Bьnan ber jıl elek beƉden kolxozda bulьp ytep, hed **Stalin** iptəşten **„kolxozdarƉь solʼşevistik, kolxozsьlarƉь xalle tormoşlo itergə"** tigən lozungaћьn tormoşqa atqarьv təngəlendə beƉga praktik kyrћətmələr birgəjeged. BeƉden, sulaj uq kyrşe kolxozdarƉьn da igendaren syp ytəne aatьvqa, jerden nasar eştanevena ul saqta beƉ ajrьm tuqtalьp ytteged. BeƉ kolxozьaƉda bunqa 3 jьlda orolajƉьn nasarlьqьn ћkə alьp, beƉden ana şul kyrћətmələreged niqeƉendə nьqlap eşkə kereştek ћam sotsialistik jarəştь jəlep jebərev arqaћьnda kolxozdь xuzalьq-ojoştorov jaqьnan nьqlьvda kyp kena alqaşevdərga ireştek.

Kulak qaldьqtarь, jalqav ћəm kolxoz milken urlavsьlar menan rəximhed kerəşev, xeдmət disiplinaћьn nьqlьv arqaћьnda kolxoz bajlьqьn ћaqlavqa, kolxozda tьrəşьp eşlavqa əjrəndek Xəter ytkən jьlqa saqьştьrьp qaraqanda yьeş, kytəreleş birmagən eş elkəlıe beƉden kolxozda juq.

HeƉ uroeaj jьjnav malenda bьjьl taqь la beƉden kolxozьaƉda, balalar jaslaћenda ajrьm kolxozsьlardьn əjenda bulьp, beƉden da, beƉden jetakselə reseƉden da ale bulћa kul'turalь tormoş tangalena jeterlek ahəmiəl birep qarəmavьaƉdь ajtep ytteged. HeƉ qaltep kilkəs bьl tangalda beƉ taqь la kytareukelek menan eşkə başlanьq.

Elekke 3000 humlьq jьhazdarь ebtena balalar jaslaћen jьhazlav, janь ujansьqtar alьv esən taqь la 1000 hum birdek. XeƉnaƉlanderevde, tuqlandьrьvdь jaqşertteq.

Kolxoz agalarь tergan ejdərden idan, tyşamdaren sujav, stenalaren aqartьv, bikelaren krovatlar menan alьştьrьv, ebtal ulturqular, tadra bərdalare bulduruv, qomqandь umьjvalniktar menən alьştьrьv, ber havьltan aşav kevek kyreneştərde betərev, ћər ber sem'ta aqzaћьna ajrьm taƉtьmal, ajrьm postelder bulduruv sarahьna kereştek.

Işek aldarьn syp sardan tada tototqa, unda ajrьm uəornaidar, pomoj jamdarь bulduruv, ayjьl kaƉdan başlap balalar saqsaћь, balalar jaslaћe ћam kolxozsь ejdəre əjlənəћen jaşelləndərev sarahьna kereşəsəkbed. Hьvdь qoloqtan alьp eserga ћam xəƉerdən bьnьq sarahьna totondoq.

Hər ber jorlqa ber gazeta aldьruv, uqьj-jada belmavselekte betərev, bulqan radio alqьslardan dereb lajdalanьv kolxozdьn xəƉergə tiklem bulqan beqsalьn jal ltev, kynel asьv urnьna əjlənderertek xalgə kilterev, kolxozdьn itekselek tegevselek masterskujdarьnьn esen kesajlev 'arslarьna kereştek.

Avьl sovetьnda kooperatsiala, uqьv ejenda, kluala ћam kolxoz idarahьnda eşlagan ranotniktarь uьdqa kansalər ћam, magazindarda nьq tadalaq ћaqlarqa tandim itek.

HeƉden kyrћətmələreged megedenda kul'turalь tormoş tedev ga taba jnaltelgan oşo saralardь tormoşqa atqarьv esən ћər ber 15 jortqa, aldьnqь kolxozsьlardь-ћajlap ajrьm vəkildər serkettek.

BeƉ ebndə kyrћətelgəndərde ћis şikheƉ tormoşqa atqarьp, aldaqь kilevegeƉga ekonomik jaqtan nьqlь kul'turalь tormoş tedəp jebərəsəkbed.

Kolxozsьlar quşьvь bulьnsa Hadьjef, Dəvlətəajef, Məxəmətdinej, Safarof, Xəsiullin, Məxərrəmef, Kanafejef, Qjirfanьl, Xəlilof, Kunafejel, Safiullin, Xəsənel, Zakirova, Qjəjnullina, Musin, Qəvejef Rəqimьj, Faritef, Fəritevа Zəkejə, Jarme xəmitej h. d.

(Betəhe 26 keşe qul qujqan.)

IGEN TAPŞЬRЬV

(Protsenttarda)

1933 jьl, 5 sentəbrga—51,6
1934 jьl, 5 sentəbrga—48,8

Rajondar	Rajon kyla-meƉa	Şuna ərtenən MTS kolxoz darnda	jaŋqь dəqtar da
Nurimanov	79,8	94,2	89,7
Janavil	77,9	99,0	84,4
Mişkə	76,3	84,7	68,2
Əle	75,6	89,1	91,4
Dyrtəjle	71,3	100,0	6,0
Bərə	70,7	67,7	85,9
Starle	69,4	77,8	97,1
K.Uzəl	69,2	—	53,8
Qaltas	68,5	80,1	41,0
Maqal	56,5	41,4	62,4
Mejəkə	53,1	67,0	35,4
Arxangel	52,9	—	45,5
Bigəjlak	53,0	52,3	46,7
Boraj	51,9	46,8	52,2
Blagoveşşin	50,7	47,5	51,6
Qarmaşqala	50,1	54,7	21,1
Toporin	49,2	60,9	38,8
Şişma	49,1	56,2	17,5
Davlekan	48,0	66,1	51,8
Q-idel	46,0	51,8	55,4
Saqmaqoş	42,7	46,4	31,1
Avьrqazь	42,0	39,2	30,5
Byzdək	40,3	37,0	10,5
Baltas	40,2	37,0	40,8
Baqala	39,7	45,4	36,2
Bələsej	39,3	68,0	30,8
Tujmaza	38,0	41,5	27,0
Maxetlə	35,9	37,7	47,0
Manavez	30,0	35,8	22,0
Berjan	28,9	—	—
Duvan	28,4	22,8	39,2
Zlansura	24,2	57,9	13,9
Belorel	21,9	—	29,0
Qaraqol	21,2	22,2	18,1
Mraq	20,1	16,7	12,1
Quşqə	18,4	23,4	33,2
Beloqatej	18,2	19,0	31,4
Xajsulla	10,9	9,1	2,0
Jeşlejər	10,0	—	12,2
Bajmaq	9,2	13,7	2,3
Əejəli	5,8	2,0	—
Ucalь	1,1	1,6	—
Betəhe	48,8	53,4	40,0

LARJOKTA TOVAR JUQ

6-Sь HANLь TIRMƏNDƏ

Igen tapşьrьvqa kilgən kolxozsьlar esən Əle Rajpotrebsoju zь larjok asqan Larjoklaqь betə nəmalar aadar xaqь menən hatьla Unda kolxozsьlarqa ћam janqьdaqtarqa jararlьq tovardar juq. Sitsa, tegevle kyldak, salgar kevek tovardar hatmalьdar, papiros juq.

Oj Idrisof

KOMBAJNERDƏARƏBN BƏTƏ SOJUZ IKENSE KONKURSЬ

YTƏŞEF KOMBAJЬNDA JUOJARЬ KLLASS EŞ KYRHƏTTE

Byzdək MTS Komeajnerь Ytəşef 259 ga, Sьrtlanof 263 ga, Zurenko 255 ga unьş jьjnanьlar.

Ytkən jьl Byzdək sovxozьnda 7 komeajьndən berəve qena eşlene ћam ul ni aarь 135 gektardan qьna unьş jьjnaqajanь.

Bьl ajьrma-Byzdək MTS nьn komeajьndardь eşlatevdə aьjьl aldьnqьlьqtь alьvь—ul in elek unьş jьjnavqa komeajьn ћam komeajnerdardь jaqşь əderləv, politəylek, konkurs komissiћь nəm politəylek gazitьnьn komeajnerdar ebtenən kendelek jetəkselek ojoştorovdarь ћeƉemtahendə kilep sьqtь.

Remont yd vaqьtьnda ћam juqarь sьjlalь itep ytkərelde. Sul arqala komeajьndar tulь nagruzka menən eşlanelər. Eş ebtendə ike komeajьnda qьna vatьlьv buldu.

Mexanik Karpov jetəksetege abtьnda aaьvda kysma masterskujdar ojoştoroldo. Hər ber komeajner tid avala torqan vaq cəstəre menən ta'min itelde. Baьvdan ydəl masterskujqa jebərelgan cəstər ber minut ta tuqlanmaj eşlap sьqarьlalar.

Komeajnerdardьn ebtəhe lə konkursqa quşьlьp, dogovordar teƉeşep, yd ara jarьş menən eşlap kilalar.

Ytkən jьl Byzdək sovxozьnda 7 komeajьndən berəve qena eşlene ћam ul ni aarь 135 gektardan qьna unьş jьjnaqajanь.

Bьl ajьrma-Byzdək MTS nьn komeajьndardь eşlatevdə aьjьl aldьnqьlьqtь alьvь—ul in elek unьş jьjnavqa komeajьn ћam komeajnerdardь jaqşь əderləv, politəylek, konkurs komissiћь nəm politəylek gazitьnьn komeajnerdar ebtenən kendelek jetəkselek ojoştorovdarь ћeƉemtahendə kilep sьqtь.

Remont yd vaqьtьnda ћam juqarь sьjlalь itep ytkərelde. Sul arqala komeajьndar tulь nagruzka menən eşlanelər. Eş ebtendə ike komeajьnda qьna vatьlьv buldu.

Mexanik Karpov jetəksetege abtьnda aaьvda kysma masterskujdar ojoştoroldo. Hər ber komeajner tid avala torqan vaq cəstəre menən ta'min itelde. Baьvdan ydəl masterskujqa jebərelgan cəstər ber minut ta tuqlanmaj eşlap sьqarьlalar.

Komeajьndardьn kendelek eştare aylletenda jaqtьrtьp barьla Komeajьndь tulь nagruzka menən eşlatev ebtenə jaqьv materialdarьna ekonomia jahaqan komeajnerdar eş ebtendə yk ayləklanalər. Berense aytakte **komeajner-udarnik** iptəş **Ytəşef** ћam unьn şutrvalьsьћь komsomolest **Soltanьf Səmit** aldьlkense urьnda-**Sьrtlanof**. **Zurenko** iptəştər normalarьn 100 pr. qa ytəp kilalər.

Komeajner **Səjetqəlejef, Mannapof** ћam **Ixsanof** iptəştər şul uq markalь komeajьndardьa eşlaћalər da texnikanь nьq ydləşterməv, maşinanьn totqarћьd eşlave əsən nьqlь kerəşməvdəre arqaћьnda qojroqta ћejralalər. Səjetqəlejeften nasar eşlap kilgən maşinaћьn Sьrtlanoilqa birgəs ul Sьrtlanoftьn yd maşinahь kevek jaqşь eşlap kitte. Səjetqəlejef ћam unьn kevek maşinanь jaqşь eşlatevgə elgəşə almaqan iptəştər aьnan elgə albtqa teƉeştər.

Komeajьndardь tulь nagruzka menən eşlatevda ћam normal eş şarttarь tьvdьrьvdaqь Byzdək sovxozьnьn eş təžribələren kin Jajelderergə kərək. Komeajьndь Ytəşef, Zurenko ћam Srtlanof kevek eşlatev əsen kerəşergə kərək.

N. BUSKUN.

JANЬ UQЬV JЬLЬ BAŞLANDЬ

JATAQTARQA REMONT 31 AVQUSTA QЬNA BAŞLANDЬ

Stəfetamaq „Lenin" məktəbe 1934-35 uqьv jьlьna ədərlekhed kildi.

Məktəpka remont 15 avqusta qьna başlandь ћam əşq kendə lə tamamlanmaqan. Məktəpten mueldare bьsьrtq, vatьq kojense işek aldьnda tuƉaşьp jatalar.

Jataqtarqa remont 31 avqusta qьna başlanьv sənaple kilgan uqьvsьlar haraj başlarьnda qulьp jerejdar.

Əle „Xodajeardьn" jortonan kilgan vaq balalar tərəejaschеd uramda qulqandar. Uqvsьlardьn idьqtarь məktəp eşselərena lə aylenep alrelə. Uqьvsьlarqa kejem eləşkəndə kem direktorqa jaqьn jerəj, şuqa alrelə. Uqьvsьlardьn tuqlanьvdarь əle bulћa rətka halьnmaqan. Bьl turala talap itkən „aqsa juq" ћallavьna tərenalar də qujalar. Direksia ber tərlə lə sarahьn kyrməj. Məktapka ni aarь 25 kv. metr qьna utьn kilterelgan.

Juqarь ojoşmalardьn, ayerək lə Narkomprostьn „Lenin" məktəben tikşerep, ьndaqь alamaьqtardь asьvdьrьn ћam uqьv, tuqlanьv eşen tiderək rətka halьp jebərevdəren ketəbed.

Uqьvsьlar

Komeajnerdardьn ebtəhe lə konkursqa quşьlьp, dogovordar teƉeşep, yd ara jarьş menən eşlap kilalar.

Ytkən jьl Byzdək sovxozьnda 7 komeajьndən berəve qena eşlene ћam ul ni aarь 135 gektardan qьna unьş jьjnaqajanь.

Bьl ajьrma-Byzdək MTS nьn komeajьndardь eşlatevdə aьjьl aldьnqьlьqtь alьvь—ul in elek unьş jьjnavqa komeajьn ћam komeajnerdardь jaqşь əderləv, politəylek, konkurs komissiћь nəm politəylek gazitьnьn komeajnerdar ebtenən kendelek jetəkselek ojoştorovdarь ћeƉemtahendə kilep sьqtь.

Remont yd vaqьtьnda ћam juqarь sьjlalь itep ytkərelde. Sul arqala komeajьndar tulь nagruzka menən eşlanelər. Eş ebtendə ike komeajьnda qьna vatьlьv buldu.

Mexanik Karpov jetəksetege abtьnda aaьvda kysma masterskujdar ojoştoroldo. Hər ber komeajner tid avala torqan vaq cəstəre menən ta'min itelde. Baьvdan ydəl masterskujqa jebərelgan cəstər ber minut ta tuqlanmaj eşlap sьqarьlalar.

Komeajnerdardьn kendelek eştare aylletenda jaqtьrtьp barьla Komeajьndь tulь nagruzka menən eşlatev ebtenə jaqьv materialdarьna ekonomia jahaqan komeajnerdar eş ebtendə yk ayləklanalər. Berense aytakte **komeajner-udarnik** iptəş **Ytəşef** ћam unьn şutrvalьsьћь komsomolest **Soltanьf Səmit** aldьlkense urьnda-**Sьrtlanof**. **Zurenko** iptəştər normalarьn 100 pr. qa ytəp kilalər.

Komeajner **Səjetqəlejef, Mannapof** ћam **Ixsanof** iptəştər şul uq markalь komeajьndardь eşlaћalər da texnikanь nьq ydləşterməv, maşinanьn totqarћьd eşlave əsən nьqlь kerəşməvdəre arqaћьnda qojroqta ћejralalər. Səjetqəlejeften nasar eşlap kilgən maşinaћьn Sьrtlanoilqa birgəs ul Sьrtlanoftьn yd maşinahь kevek jaqşь eşlap kitte. Səjetqəlejef ћam unьn kevek maşinanь jaqşь eşlatevgə elgəşə almaqan iptəştər aьnan elgə albtqa teƉeştər.

Komeajьndardь tulь nagruzka menən eşlatevda ћam normal eş şarttarь tьvdьrьvdaqь Byzdək sovxozьnьn eş təžribələren kin Jajelderergə kərək. Komeajьndь Ytəşef, Zurenko ћam Srtlanof kevek eşlatev əsen kerəşergə kərək.

N. BUSKUN.

„ƏLE VAQЬT BAR BIT"

Dəvlekən rajonь Aleksandr avьl sovetь janь uqьv jьlьna ədərlekhed kilde. Avьl sovetь dəvmələndə 1-nse bəbqəs məktəp 1 ŞKM bar. Məktaptardə remont bətkən, tik unь uqartьv əşq kenga tiklem eşlanmagan, avьl sovetь predsedatele əle vaqьt bar, 3 məktaptə jəslə urьnlaşqan, şunьn əsən aqartьlmaj tora, ti. 1-nse sentəbrdə uqьv başlanьrqa tejeş bil tigəs, ul vaqьtqa əlgerterbed əle ti.

Məktaptar utьn menən ta'min itelməgəndar, tik uqьv başlanqas 1-2 adnalьq utьn kilterelde. RONO bьl avьlqa əşq kenga tiklem uqьtьvsьlar jebərməgən. Bьl avьl sovet kypme uqьtьvsь karək, kypme uqьtьvsь alreləsək ikənlegendə aelmaj.

Məktəptər slanil uqьv kitaptarь menən ta'min itelgən.

Bətəhenə qaraqanda ŞKM la əderlək arьv tora. ŞKM uqьvsьlarьnьn qaqьd, dəltərdərə jьl əjlənəhenə jetərlek. Unьn uqьtьvsьlarь əder. Ə 1-nse bəbqəs məktəptərden 1 uqьtьvsьlarь la juq əle.

RONO bьl avьlda uqьv başlanьvdь aşьqьs ta'min ithen.

Safin.

JUL TƏDƏV PLANЬ

112 PR QA YTƏLDE

Ətələ jul halьv planь 112 pr. qa ytəlde. Planda kyrћətelgən 26 men kvadrat metr urьnьna 30 men kvadrat metr jul remontlanьp, kyperdar halьndь.

Əle qalaћьnьn M. Gorki, Bruxanol, Janalep, Zensova uramь darьnda şaqtaj dur eştər atqarьldь.

Bьjьl 5 men kvadrat metr trotьvar asfal'tlandьrьldь. Asfal'tlav planь—66 kv. metr bildələngan. Bьl tarmaqta eş davam itə.

Kyperdərde remontlav ћam janь kyperdar halьv esən bьjьl 30 men hum aqsa totolqan. 25 lagan torna ћam kyper qajtanan eşlangan.

1935 jьlqa tedelgən plan bujьnsa 84 men 400 kv. metr jer remontlanьrqa ћam kyper halьnьrqa teƉeş. Bьl 1934 jьlqa qaraqanda 3 tapqьr artьq tigən ћyd. 1935 jьlda jul tedəleşenə 986 men hum aqsa bildələnergə teƉeş.

Vavilof kyperenə tiklem qapqa aldarьna juldar halьv, Cernьşevski uramьna kyper halьv, Zensol ћam Jaqora-Sazonof uramdarьn qajtanan jaqşьrtьp tedəv eştare 1935 jьlda eşlənəsək tep eştər bulьp tora.

1935 jьlda Zensof, Frunze, Puşkin uramdarь asfal't menən tyşalasək.

Bьlardan tьş, Vavilof kyperen tedətev, parom, kəmə ћam başqalardь tedətev esen 25 men hum aqsa totolasaq. **(BaşRosta)**

1929-Sь JЬL NOVOSIBIRSKIDƏ

KOMAROF HƏM ŞTENGRƏƏR PARTIAHЬNЬNTAMAMLANŞЬ

Aqtar Kpc5. Jla7, n. v 2, e5, g5 h4 (6) Qaralar kpe8, cd5, Ke7, nca, g7, h5 (6)

Aqtar partiana eblaj tamamlanьlar.

1. e5-e6! Ke7 (5. 2. e2-e4. Cd5-f3 (məzəyr, sənki e4-e5 qurqata).

3. Jle7-f7, g7-g6; 4. e4-e5! (bik albtan ujlanqan kombinatsianьn başlanqьsь) C6: e5; 5. Jl(7. f5! q6: f5; 6. g5-g6 (qaralardьn figurahь artьq bulћa la, lakin ular ottorasaqlar!) Kp18-f8. 7. Kpc5 d6, Cl3-e2! (qaralar bik obta ujlanqan haq lanьv julь tapalar, lakin bьl qьna ulardь jeqelevdən qotoldora almaj) 8. Kp d6 d7, e5 e4, 9. e6-e7 +, Kpl8-g7; 10. Kpd7-c6 ! Ce2 d1; 11. Kpe6-e5! h aqtar jeqalər.

JAVAPLЬ QAQЬRЬŞ

Javapь redaktor urьnbasarь **ZƏKI KAŁƁPKUL.**

MƏSETLE RAJONЬ „OLO AQA" KOLXOZSЬLARЬNAN

BЬJKIN IPTƏŞKƏ XAT

BEƉ EKONOMIK JAQTAN NЬQLЬ, KUL' TURALЬ TORMOŞ ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƉ

Bьjkin iptəş!

Bьnan ber jıl elek beƉden kolxozda bulьp ytep, hed **Stalin** iptəşten **„kolxozdarƉь solʼşevistik, kolxozsьlarƉь xalle tormoşlo itergə"** tigən lozungaћьn tormoşqa atqarьv təngəlendə beƉga praktik kyrћətmələr birgəjeged. BeƉden, sulaj uq kyrşe kolxozdarƉьn da igendaren syp ytəne aatьvqa, jerden nasar eştanevena ul saqta beƉ ajrьm tuqtalьp ytteged. BeƉ kolxozьaƉda bunqa 3 jьlda orolajƉьn nasarlьqьn ћkə alьp, beƉden ana şul kyrћətmələreged niqeƉendə nьqlap eşkə kereştek ћam sotsialistik jarəştь jəlep jebərev arqaћьnda kolxozdь xuzalьq-ojoştorov jaqьnan nьqlьvda kyp kena alqaşevdərga ireştek.

Kulak qaldьqtarь, jalqav ћəm kolxoz milken urlavsьlar menan rəximhed kerəşev, xeдmət disiplinaћьn nьqlьv arqaћьnda kolxoz bajlьqьn ћaqlavqa, kolxozda tьrəşьp eşlavqa əjrəndek Xəter ytkən jьlqa saqьştьrьp qaraqanda yьeş, kytəreleş birmagən eş elkəlıe beƉden kolxozda juq.

HeƉ uroeaj jьjnav malenda bьjьl taqь la beƉden kolxozьaƉda, balalar jaslaћenda ajrьm kolxozsьlardьn əjenda bulьp, beƉden da, beƉden jetəkselə reseƉden da ale bulћa kul'turalь tormoş tangalena jeterlek əhəmiəl birep qarəmavьaƉdь ajtep ytteged. HeƉ qaltep kilkəs bьl tangalda beƉ taqь la kytareukelek menan eşkə başlanьq.

Elekke 3000 humlьq jьhazdarь ebtena balalar jaslaћen jьhazlav, janь ujansьqtar alьv esən taqь la 1000 hum birdek. XeƉnaƉlanderevde, tuqlandьrьvdь jaqşertteq.

Kolxoz agalarь tergan ejdərden idan, tyşamdaren sujav, stenalaren aqartьv, bikelaren krovatlar menan alьştьrьv, ebtal ulturqular, tadra bərdalare bulduruv, qomqandь umьjvalniktar menən alьştьrьv, ber havьltan aşav kevek kyreneştərde betərev, ћər ber sem'ta aqzaћьna ajrьm taƉtьmal, ajrьm postelder bulduruv sarahьna kereştek.

Işek aldarьn syp sardan tada tototqa, unda ajrьm uəornaidar, pomoj jamdarь bulduruv, ayjьl kaƉdan başlap balalar saqsaћь, balalar jaslaћe ћam kolxozsь ejdəre əjlənəћen jaşelləndərev sarahьna kereşəsəkbed. Hьvdь qoloqtan alьp eserga ћam xəƉerdən bьnьq sarahьna totondoq.

Hər ber jorlqa ber gazeta aldьruv, uqьj-jada belmavselekte betərev, bulqan radio alqьslardan dereb lajdalanьv kolxozdьn xəƉergə tiklem bulqan beqsalьn jal ltev, kynel asьv urnьna əjlənderertek xalgə kilterev, kolxozdьn itekselek tegevselek masterskujdarьnьn esen kesajlev 'arslarьna kereştek.

Avьl sovetьnda kooperatsiala, uqьv ejenda, kluala ћam kolxoz idarahьnda eşlagan ranotniktarь uьdqa kansalər ћam, magazindarda nьq tadalaq ћaqlarqa tandim itek.

HeƉden kyrћətmələreged megedenda kul'turalь tormoş tedev ga taba jnaltelgan oşo saralardь tormoşqa atqarьv esən ћər ber 15 jortqa, aldьnqь kolxozsьlardь-ћajlap ajrьm vəkildər serkettek.

BeƉ ebndə kyrћətelgəndərde ћis şikheƉ tormoşqa atqarьp, aldaqь kilevegeƉga ekonomik jaqtan nьqlь kul'turalь tormoş tedəp jebərəsəkbed.

Kolxozsьlar quşьvь bulьnsa Hadьjef, Dəvlətəajef, Məxəmətdinej, Safarof, Xəsiullin, Məxərrəmef, Kanafejef, Qjirfanьl, Xəlilof, Kunafejel, Safiullin, Xəsənel, Zakirova, Qjəjnullina, Musin, Qəvejef Rəqimьj, Faritef, Fəritevа Zəkejə, Jarme xəmitej h. d.

(Betəhe 26 keşe qul qujqan.)

IGEN TAPŞЬRЬV

(Protsenttarda)

1933 jьl, 5 sentəbrga—51,6
1934 jьl, 5 sentəbrga—48,8

Rajondar	Rajon kyla-meƉa	Şuna ərtenən MTS kolxoz darnda	jaŋqь dəqtar da
Nurimanov	79,8	94,2	89,7
Janavil	77,9	99,0	84,4
Mişkə	76,3	84,7	68,2
Əle	75,6	89,1	91,4
Dyrtəjle	71,3	100,0	6,0
Bərə	70,7	67,7	85,9
Starle	69,4	77,8	97,1
K.Uzəl	69,2	—	53,8
Qaltas	68,5	80,1	41,0
Maqal	56,5	41,4	62,4
Mejəkə	53,1	67,0	35,4
Arxangel	52,9	—	45,5
Bigəjlak	53,0	52,3	46,7
Boraj	51,9	46,8	52,2
Blagoveşşin	50,7	47,5	51,6
Qarmaşqala	50,1	54,7	21,1
Toporin	49,2	60,9	38,8
Şişma	49,1	56,2	17,5
Davlekan	48,0	66,1	51,8
Q-idel	46,0	51,8	55,4
Saqmaqoş	42,7	46,4	31,1
Avьrqazь	42,0	39,2	30,5
Byzdək	40,3	37,0	10,5
Baltas	40,2	37,0	40,8
Baqala	39,7	45,4	36,2
Bələsej	39,3	68,0	30,8
Tujmaza	38,0	41,5	27,0
Maxetlə	35,9	37,7	47,0
Manavez	30,0	35,8	22,0
Berjan	28,9	—	—
Duvan	28,4	22,8	39,2
Zlansura	24,2	57,9	13,9
Belorel	21,9	—	29,0
Qaraqol	21,2	22,2	18,1
Mraq	20,1	16,7	12,1
Quşqə	18,4	23,4	33,2
Beloqatej	18,2	19,0	31,4
Xajsulla	10,9	9,1	2,0
Jeşlejər	10,0	—	12,2
Bajmaq	9,2	13,7	2,3
Əejəli	5,8	2,0	—
Ucalь	1,1	1,6	—
Betəhe	48,8	53,4	40,0

LARJOKTA TOVAR JUQ

6-Sь HANLь TIRMƏNDƏ

Igen tapşьrьvqa kilgən kolxozsьlar esən Əle Rajpotrebsoju zь larjok asqan Larjoklaqь betə nəmalar aadar xaqь menən hatьla Unda kolxozsьlarqa ћam janqьdaqtarqa jararlьq tovardar juq. Sitsa, tegevle kyldak, salgar kevek tovardar hatmalьdar, papiros juq.

Oj Idrisof

KOMBAJNERDƏARƏBN BƏTƏ SOJUZ IKENSE KONKURSЬ

YTƏŞEF KOMBAJЬNDA JUOJARЬ KLLASS EŞ KYRHƏTTE

Byzdək MTS Komeajnerь Ytəşef 259 ga, Sьrtlanof 263 ga, Zurenko 255 ga unьş jьjnanьlar.

Ytkən jьl Byzdək sovxozьnda 7 komeajьndən berəve qena eşlene ћam ul ni aarь 135 gektardan qьna unьş jьjnaqajanь.

Bьl ajьrma-Byzdək MTS nьn komeajьndardь eşlatevdə aьjьl aldьnqьlьqtь alьvь—ul in elek unьş jьjnavqa komeajьn ћam komeajnerdardь jaqşь əderləv, politəylek, konkurs komissiћь nəm politəylek gazitьnьn komeajnerdar ebtenən kendelek jetəkselek ojoştorovdarь ћeƉemtahendə kilep sьqtь.

Remont yd vaqьtьnda ћam juqarь sьjlalь itep ytkərelde. Sul arqala komeajьndar tulь nagruzka menən eşlanelər. Eş ebtendə ike komeajьnda qьna vatьlьv buldu.

Mexanik Karpov jetəksetege abtьnda aaьvda kysma masterskujdar ojoştoroldo. Hər ber komeajner tid avala torqan vaq cəstəre menən ta'min itelde. Baьvdan ydəl masterskujqa jebərelgan cəstər ber minut ta tuqlanmaj eşlap sьqarьlalar.

Komeajnerdardьn kendelek eştare aylletenda jaqtьrtьp barьla Komeajьndь tulь nagruzka menən eşlatev ebtenə jaqьv materialdarьna ekonomia jahaqan komeajnerdar eş ebtendə yk ayləklanalər. Berense aytakte **komeajner-udarnik** iptəş **Ytəşef** ћam unьn şutrvalьsьћь komsomolest **Soltanьf Səmit** aldьlkense urьnda-**Sьrtlanof**. **Zurenko** iptəştər normalarьn 100 pr. qa ytəp kilalər.

Komeajner **Səjetqəlejef, Mannapof** ћam **Ixsanof** iptəştər şul uq markalь komeajьndardь eşlaћalər da texnikanь nьq ydləşterməv, maşinanьn totqarћьd eşlave əsən nьqlь kerəşməvdəre arqaћьnda qojroqta ћejralalər. Səjetqəlejeften nasar eşlap kilgən maşinaћьn Sьrtlanoilqa birgəs ul Sьrtlanoftьn yd maşinahь kevek jaqşь eşlap kitte. Səjetqəlejef ћam unьn kevek maşinanь jaqşь eşlatevgə elgəşə almaqan iptəştər aьnan elgə albtqa teƉeştər.

Komeajьndardь tulь nagruzka menən eşlatevda ћam normal eş şarttarь tьvdьrьvdaqь Byzdək sovxozьnьn eş təžribələren kin Jajelderergə kərək. Komeajьndь Ytəşef, Zurenko ћam Srtlanof kevek eşlatev əsen kerəşergə kərək.

N. BUSKUN.

„ƏLE VAQЬT BAR BIT"

Dəvlekən rajonь Aleksandr avьl sovetь janь uqьv jьlьna ədərlekhed kilde. Avьl sovetь dəvmələndə 1-nse bəbqəs məktəp 1 ŞKM bar. Məktaptardə remont bətkən, tik unь uqartьv əşq kenga tiklem eşlanmagan, avьl sovetь predsedatele əle vaqьt bar, 3 məktaptə jəslə urьnlaşqan, şunьn əsən aqartьlmaj tora, ti. 1-nse sentəbrdə uqьv başlanьrqa tejeş bil tigəs, ul vaqьtqa əlgerterbed əle ti.

Məktaptar utьn menən tə'min itelməgəndar, tik uqьv başlanqas 1-2 adnalьq utьn kilterelde. RONO bьl avьlqa əşq kenga tiklem uqьtьvsьlar jebərməgən. Bьl avьl sovet kypme uqьtьvsь karək, kypme uqьtьvsь alreləsək ikənlegendə aelmaj.

Məktəptər slanil uqьv kitaptarь menən tə'min itelgən.

Bətəhenə qaraqanda ŞKM la əderlək arьv tora. ŞKM uqьvsьlarьnьn qaqьd, dəltərdərə jьl əjlənəhenə jetərlek. Unьn uqьtьvsьlarь əder. Ə 1-nse bəbqəs məktəptərden 1 uqьtьvsьlarь la juq əle.

RONO bьl avьlda uqьv başlanьvdь aşьqьs tə'min ithen.

Safin.

JUL TƏDƏV PLANЬ

112 PR QA YTƏLDE

Ətələ jul halьv planь 112 pr. qa ytəlde. Planda kyrћətelgən 26 men kvadrat metr urьnьna 30 men kvadrat metr jul remontlanьp, kyperdar halьndь.

Əle qalaћьnьn M. Gorki, Bruxanol, Janalep, Zensova uramь darьnda şaqtaj dur eştər atqarьldь.

Bьjьl 5 men kvadrat metr trotьvar asfal'tlandьrьldь. Asfal'tlav planь—66 kv. metr bildələngan. Bьl tarmaqta eş davam itə.

Kyperdərde remontlav ћam janь kyperdar halьv esən bьjьl 30 men hum aqsa totolqan. 25 lagan torna ћam kyper qajtanan eşlangan.

1935 jьlqa tedelgən plan bujьnsa 84 men 400 kv. metr jer remontlanьrqa ћam kyper halьnьrqa teƉeş. Bьl 1934 jьlqa qaraqanda 3 tapqьr artьq tigən ћyd. 1935 jьlda jul tedəleşenə 986 men hum aqsa bildələnergə teƉeş.

Vavilof kyperenə tiklem qapqa aldarьna juldar halьv, Cernьşevski uramьna kyper halьv, Zensol ћam Jaqora-Sazonof uramdarьn qajtanan jaqşьrtьp tedəv eştare 1935 jьlda eşlənəsək tep eştər bulьp tora.

1935 jьlda Zensof, Frunze, Puşkin uramdarь asfal't menən tyşalasək.

Bьlardan tьş, Vavilof kyperen tedətev, parom, kəmə ћam başqalardь tedətev esen 25 men hum aqsa totolasaq. **(BaşRosta)**

1929-Sь JЬL NOVOSIBIRSKIDƏ

KOMAROF HƏM ŞTENGRƏƏR PARTIAHЬNЬNTAMAMLANŞЬ

Aqtar Kpc5. Jla7, n. v 2, e5, g5 h4 (6) Qaralar kpe8, cd5, Ke7, nca, g7, h5 (6)

Aqtar partiana eblaj tamamlanьlar.

1. e5-e6! Ke7 (5. 2. e2-e4. Cd5-f3 (məzəyr, sənki e4-e5 qurqata).

3. Jle7-f7, g7-g6; 4. e4-e5! (bik albtan ujlanqan kombinatsianьn başlanqьsь) C6: e5; 5. Jl(7. f5! q6: f5; 6. g5-g6 (qaralardьn figurahь artьq bulћa la, lakin ular ottorasaqlar!) Kp18-f8. 7. Kpc5 d6, Cl3-e2! (qaralar bik obta ujlanqan haq lanьv julь tapalar, lakin bьl qьna ulardь jeqelevdən qotoldora almaj) 8. Kp d6 d7, e5 e4, 9. e6-e7 +, Kpl8-g7; 10. Kpd7-c6 ! Ce2 d1; 11. Kpe6-e5! h aqtar jeqalər.

JAVAPLЬ QAQЬRЬŞ

Javapь redaktor urьnbasarь **ZƏKI KAŁƁPKUL.**

ŞAXMAT BYLEGE № 5

A. M. ŻDANOF *redaksiahьnda*

UJЬNDAN MAQSAT

Ujьndan maqsat—qarşь jaqtan korolen motlaq ћalək bulьv xalena itep teratev. Kemda kem şulaj eşlaj alћa—ul **otqan** itəplənə. Şul rəveşta korol'partiala yдək figura itəplənə ћam unћed ujьn bulьvь məmkin tygel. Şunьn əsən də korol' başqa figuralar ћəmaq qarşь jaq figuraћьnьn udarь abtьndaqь polega jaki şundaj polen ti

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) rьn Başqortostan Elke, Efe qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

№ 209 - 10 - sentәber 1934 JbL

BӨTӘ IL PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGED!

„VKP(b) rajkomdarьna, MTS hәm sovxozdarđьn politbylektәrenә yđđәrenen eştәrenen avьrlьq yđәgen eşse kөstәrđe, höjrәv kөstәren, maşinalarđь hәm kombajьndarđь bөtә igendәrđe lә sabьv hәm erьkertlәv eşen jaqьndaqь 10 kөn esendә tamamlarlьq hәm igenden tamьrđa samanan artьq ultьrьvьna jul qujmaьlьq itep fajđalanьrqa tәqdim itә“. *(VKP(b) Өlkә komitetьnьn 28 avqust qararьnan).*

KӨN SЬQЬŞ RAJONDARĐA MUL UROŻAJĐЬ

TULЬHЬ MENӘN JЬJNARQA

Hunqь kөndөr esendә kolxoz hәm rajondarđan urożajđь juqaltьvđar menәn kөreş jomoşar tь'ьvь turahьnda xәbәrđәr kyөajđe. Ber yk vaqьt qajhь ber rajondarđa igen tapşьrьv temрь tybәnajđe, kөdgө sөsev hәm tunqa herevđәr his qөniqatlanmatьlek alьp barьla. Tuqarьlьv, sьjnfi hidgerlek tybәnәjev bildәlәre hәm ajrьm partia ojoşmalarьnьn urożaj esөn kөreşte jomoşartьvđarь kyđ aldьnda.

Urożaj ni tiklem mul bulha partia ojoşmalarьnan, avьl xuzalьqь eşenә bөjlәngәn hәr ber eşsenөn şul tiklem kyberәk kes halьv talap itelә. Kenьqьş rajondarđan ajrьm jetakselere bына bьl xalde kyrmaj hәm ihapka alьp jetkermaj qaldьrqandar.

Juqaltьvđarqa ninә iqtinar birergә: urożaj mul, barьhьna la jet'r. Ninә başaq jьjrqa: ul—jarlьlьq bildәlө, nedđen urożajđa undaj vaqьtlar menәn şeqellanev ojat.. Bьqa oqşaş nastroenialar saebiqan igende keltәga bөjlәvđe ignorirlaqan urta Volga, kyp rajondarđa basaq jьjnav tөjbiqan Celәbe elkәlarendә juqaltьvđar menәn kөreşte 3 kөndә bөtөrergә qarar itep kөreşte kyp hydle es kөnlekkә öjlandergәn Stalingrad krajđa rьnda bar.

Nasar jetakselarđen jaratqan aqlanьv sәbaptare bulьp eşse quldar, höjrәv kөse hәm başqalar jeteşmәv hьltavь tora!

Bьna undaj aqlanьvđarđьn xaqhьđ aulьvьn ratlaqan kyp faktirđen nerehe. Urta Volga krajьnьn Kinel' rajonь kolxozdarьnda 5490 at hәm 246 traktor bar. Өgөr aşlьq sabьvqa 2061 at hәm 74 traktor qьna fajđalanьlha la, rajon 5 kөn tajьn 19800 qektar sabьr ine, bьl rajon 500 qektarđan da artьq sapmajtnde menqaqan sentner altьn bojđajđar juqaltьlqan. Bьndaj kyrneştәrđe bik kyp kolxozdarđa hәm rajondarđa osoratьrqa memkin.

Timәk, mәs'әlә eşse hәm höjrәv kөstәre jeteşmәvđe tygel. Bәlki bөtә qөjep kolxozsьlarđa bь? Juq, bөtә qөjepte kolxozsьlar өblenә avđarьv qөđelhedlek bulьr ine. Stalin iptaş bьnan haqlanьrqa kөrөklegen aldan ihkertte. Ajrьm kolxozsьlar terkemө arahьnda tьvqan tөrtiphedlektөrgө bөtahenөn elek kolxozsьlar qөjeple tygel. Bәlө şunda, bьl kolxozdar menәn „şlapөlөr, derөk ketөlөrendө part bilet bulha la, şlapөlөr jetakselek itelөr.“ Qajhь ber jetakselөrđө ihke vaq burzьvaz xuzalьq qөđөttөre kөsle, ularda dөvlөt iqenenen hәr ber bөto turahьnda Lenin janь jөmөiat tөđeleşenө xөl itkes menөsөbet tip ihөplөgөn tьrьşьv juq. Juqarь urożaj vaqьtьnda undaj jetakselөrđen keskenө elgөşevdөrđөn dө baştarь өjlenө. Kombajьn parkьnьn siktөn tьş nasar eşlave krөtiejandөrđөn kileme nejl? Trojtski MTS nda (Urta Volga) 9 kombajөn 300 ganьn qьna urożajьn jьjvьna 6aqat kolxozsьlar qьna qөjpieme nejl?

Xөđer kenьqьş rajondarđa urożaj jьjnav in qьđv mөlendө. Kenьqьş rajondarđa his hunlamaktan urożaj jьjnav hәm dөvlөtkө igen tapşьrьvđa in qьrqa hьhьlь jaharqa kөrөk. Bunьn өsөn nәmө eşlөrgө kөrөk? Bilөle, rezolytsia sьqarьv, qarar akt asьq xat jađav, telmөr höjlav hәm şunan hun bөtөhe la majlaqan kevek kiter tip ujlavь narьhьnan da jenel. Xөđer eşkө bol'şeviktarsa totonorqa, bөtө partia ojuşmalarьn kylөrergө, juqaltьvđarqa qarşь hyđđa genө ygel, eş menәn kөreşergө kөrөk.

Kulaksьl höjlenevđergө qarşь—juqaltьvđar menәn ojoşqan kөreşevđe qujьrqa. Ytkөn jьl da juqarь urożajlь kolxozdar hәm rajondar bulđь, lakin eş ihөplөşevgө barьp jetkөs, urożaj jьjvđь „tamamlaqas“, igen tapşьrьv planьn tultьrьrqa juq hәm orloq fondьna jetmөj, xөđmөt kөnөnө өđ tejđe. Ytkөn jьlqь xatalardь qabatlav jenөjtsel. Baj urożajđь tuhьhь menәn jьjnap alьrqa kөrөk.

Kөđgө jamaqьđar baştanьv menәn urożajđan kyp juqaltьv qurqьnьsь tьva. Bөtө urożaj jьjnav eştare menәn aşьqьrqa kөrөk. Sanьv hәm etkertlav eşen jьldamьraq bөtөrөv menәn bergә, huqьv hәm elevatorqa sьqarьv eşen qьđđьrьrqa kөrөk. Urożaj jьjnav in qьđv mөlendө saqta kolxozsьlarđьn estәn ber eleşe buş torov kevek jenөjtsel faktьn ergөbenәn genө ytep kitergө jaramaj. Bьl fәqәt bөđen ojoşmaqanlьqьbьđ hәm vaq burzuaz tarqalqanlьqьbьđ qьna bulьr. Hәr ber kolxozda bol'şevistik tөrtip hәm dissiplina urьnlaştьrьrqa kөrөk. Ber kolxozda la ber genө progul bulmahьn!—lozung şulaj. Bьndan da eşse qulь jeteşmәv hidelgәn kolxozdarqa jardam ojoştororqa kөrөk. Avtotransport hәm molotilkalarđь derөk hәm ratsional bylergө, kolxozdarđa eştevgө janqьđaqtarđь bьqtьrьrqa. rajonda bulqan bөtө memkinlektarđe fajđalanьrqa kөrөk.

Hunqь vaqьttarđa kraj hәm rajon aktiftarь qaqьđ, rezolytsia, direktiftar menәn genө jetakselek itergө tьrьşьp, kolxozdarqa hirөk sьqa başlanьlar. Xөđer kraj, rajon aktiftarьna hәm polit bylektergө qasanda bulqanqa qaraqanda la kaminettarđa әđerөk ultьra torqan vaqьt. Urożaj esөn kөreş baţbvđa, standa. molotilka ergөhendө xөl itelө. Partia ojoşmalьnda bulqan bөtө keste kolxozdarqa taşlav. urożajđь juqaltьvьhьđ unьşlь jьjv hәm igen tapşьrьvđь ytevđe tө'min itev barьhьnan da jaqşьraq.

Bөtө әjtelgәndөrđөn ber hedemtө sьqarьrqa kөrөk: his kiesk mөtөn bөtө partia ojoşmalarь hәm politbylektөrđen tep kөsen, tep iqtibarđarьn juqaltьvđar menәn kөreşkө hәm bьjlđьn urożajьn unьşlь jьjnap alьrqa tuplarqa. Jalandan elevatorqa, avьldan kraj yđәgenө tiklem hәr ber gram igenden haqlanьvь esөn bol'şevistik kөreş jөjeldөrelergө tejeş. Şul vaqьt, bөđđen juqaltьvđar menәn kөreşeveđđen maqsatь—berense burьs bulqan đavlatkө igen tapşьrьvđь tultьrьv, kolxozsьlarđьn xeđmөt kөnөnen toroşoń artьrьv ihaqca anlarqa kөrөk.

(„Pravda“nan)

SOVETTARĐЬ HAJLAVQA ӨĐERLEK EŞEN JӘJELDERERGӘ

NARKOMAT, ӨLKӘ UCRIZDENIELARĐЬN BEREHELӘ

HAJLAVĐARQA ӨĐERLEK EŞENӘ TOTONMAQANDAR

8 sentәbrđe kendeđ sөqat 2 hәm ucrizdinie jetakselerenen rөblatqandьn hun, sentәbrđen 13 nәndә hunqa qaldьrmajьnsa BYBK nen o oştorov bylegenә tapşьrьrqa tejeştar.

— Mestkom, өs mөjeştө hәm xeđmөtkөrđөrđen dөjem jьjlьşтarьnda sovettarqa qajtanan hajlavđьn politik өhammiөten, uqa өđerlek burьstarьn anlatьp in farmatsialar ytkөrergө hәm praktik saralar bildөlөp eş-ә kereşergө,ularđьn ytөleşen sistemlь röveştө tikşerө barьrqa kөrөk.

Hajlavđarqa өđerlek alqanlь Narkomattarđa, Өlkә ucrizdintelarđa jeteşheđlektөrđe, өđeklektөrđe bөterөv esөn massanь mauilizovajt itergө, **jarьş-udarьnьqtь kin jajelderergө, sovet tarđьn 9-nьn s'jezdь isemenө poxottar ojoştororqa**, bjurakratizmqa qarьşь qatь kөreş asьrqa—bьna Narkomat, Өlkә ucrizdinia hәm profsojuzdarđьn hәm ul rdaqь bulьşlьq komissialarьnьn burьstarь oşular.

Hajlavsьlardьn qala sovetьna birep qaldьrqan **nakazdarьnьn ytөleşen massovь röveştө tikşerev, diputattar gruppalarь nьn esen barlav hәm kөrөjtev**, eş өlgөlөre kyrhөtkөn diputat gruppalarьn kyrhөtev, bьl eşkө matauqattь, bigerөktө stena gazetalarьn bьqtьrьv eşerө nьqtiqatlar itelergө tejeş. Sovettarđьn rajon s'jezdarь birep qaldьrqan nakazdarđь har ber narkomat hәm ucrizdinialardьn nisek ytevđeren tikşerergө kөrөk.

9 S'JEZD ISEMENDӘ POXOD OJOŞTORĐOQ

354 SENTNERĐAN 88 QЬĐЬL OBOZ

Maqar rajonь Janrus a-s. sovet tarđьn 9 bөtө Başqortostan s'jezdьna өđerlek eşen baştap, seksialarđьn hәm deputat gruppalarьnьn eştaren yđ ara tikşerevgө kereşte.

Seksialarđьn in jaqşь jetakselөrenan **Inatyllin Өxmөt, Işauldin Öjaziz, Mannanьf Şarip, Öjajnyllin Vasix,** Vәlitet Xermat tөraniatьv eştaren kin jajelderev juls menәn sovettarđь qajtanan hajlavđarqa өđerlek eşe tirөhena kolxozsьlarđь hәm xeđmөtsan janqьđaqtarđь monilizovajt itep, 29 avqusta **Qьđьl oboz** ojoştorđolar. Kolxozdar 46 'ьlav menan 192 sentner igen, janqьđaqtar 42 ьlav menan 162 sentner—bөtehe 354 sentner igen tapşьrđьlar.

Udarnik—kolxozsьlar bьnьn menәn genө tьnьslanmajьnsa, dөvlөtka orloq tapşьrьv planьn sroğnan alda tultьrьvqa nьqlap totond lar.

Igende tөvlek bujьna huqьv hәm etkertlav eşe jajep jeөarelde.

Avьl sovetь predsedatele: **Öjaxmaьf**

RK hәm RIK vaklie: **Safarqөlөjef**

SUJЬN, QOROS, PROKAT

7 use sentәbrđa **Beloret domnalarь** 210 tonna (tavlek zadanienьn 103 pr.), **Jegaze domnahь** 45 tonna (tavlek zadanienьn 85 pr.) **qoros**, qoljđolar. **Marten mejestare** 228 tonna (tavlek zadanienьn 73 pr.) **sujьn, standar** 349 tonna (tavlek zadanienьn 107 pr.) **prokat** sir өđelar.

VKP(b) ӨLKӘ KOMITETЬNDA

TEXNIKA BAZAHЬ TӨĐӨV HӘM

JӘŞELSӘ,KARTUF ӘĐRLӘV TURAHЬNDA

VKP(b) Өlkә komitetь jәşelsә-jemeş әđerlәv sojuzь potrebplod ojoşmalarьnda jәşelsә hәm kartuf qabul itevgө әđerlekten qanaqatlanerlek bulmavьn әjtep ytte. Jәşelsәlәrđen ineve jomoşaq. Eşlәp kilgәn sklad hәm jәşelsә haqlaqьstarьn remontlav, jьnь sklad, jәşelsә haqlaqьstarь teđev eşe hylpәn bara.

Jәşelsә sojuzь hәm potrebplod jәşelsә produksiahьn tapşьrьvsьlarqa yikәn jьlqь burьstarьn әle bulha tytәp bөt mәgandar. Şunьn eьlenә, bьjlqь produktalarqa la tejeşle aqsahьn vaqьtьnda tylәmәv kyreneştarenә jul qujlqan.

Өskom jәşelsә sojuzь predsedatele **Өxmәdjanьfqa**, potrebplod predsedatele **Galuьofqa** apparatta bulqan ranөniktarьn jaşelsә, kartuf tapşьrьv hәm qaaul itevđe kөsajtev esөn rajondarqa jeөarergә, VKP(b) rajon komitettarьna qьjar, pomedor әđerlav planьn 15-se sentәbrđan dә hunqa qaldьrmaj tultьrьvđь tө'min itevđe quştь.

Өskom Sovnarkomdьn әđerlәv komitetь vәkildәren jәşelsә kontraktovajt itev dogovordarьnьn ytәleşen kөndәlek kontrol atьna alьrqa, mujьndamalarьn ytәvđәn baş tartьvsьlarqa qarşь dogovorđa kyrhatelgәn saralardь qullanьrqa nә ayr itte.

Өskom SNK nьn әđerlәv komitetь vәkildәrenә jәşelsә hәm kartuf әđerlәv texnik bazahьnьn toroşona ularđьn tөp әđerlәvse ojoşmalar menәn tiged javaplь bulьvđarьn ihkertep ytte.

Jәşelsә produksiahь bujьnsa burьstarđь 5 kәnlek srok jesendә tylәp bөterөvđe hәm kilәsaktә bundaj kyreneşkә jul qujmavđь Sojuzovoş hәm potrebplod predsedatьldarenә tәqdim itergә.

Өskom jәşelsә sojuzьn hәm potrebplodtь jәşelsә haqlaqьstarqa, skladtarqa remont jahav hәm jaqь sklad binalarь teđeleşen 20 sentәrđan hunqa qaldьrmaj bөterergә mәsbүr itte.

BЬNA QAJHЬ RAJONDAR

UROŻAJ JЬJЬVDЬ

JNӘJӘTSEL HUBALAR

UCALЬ	21,3	PR.'
ӘBJӘLIL	46,2	„
BELORET	46,8	„
BӨRJӘN	51,4	„
JЬLAJЬR	53,5	„
BELOQATAJ	59,0	„
QЬJQЬ	61,2	„
XӘJBULLA	65,8	„
MLRAQ	67,5	„

KOLXOZ ARTЬNAN KOLXOZ

JЬLLЬQ IGEN PLANЬN TULTЬRA

Maqar (telegraf bujьnsa). Kolxoz artьnan kolxoz dөvlөtkө igen tapşьrьv planьn tultьrьp tora. Sentәbrđen tөvge 5 kөnlөge esendө „Stalin“, „Janь jort“, „Qьđьl partizan“, „Kejavek“, „Adnaj“, „Qьđьl jar“, „Jьhan“ kolxozdarь jьllьq igen tapşьrьv plandarьn tultьrьp, orloq fondь tuplaj başlanьlar. Rajonda ikense bulьp Janrus sovetь jьllьq planьn tultьrđь.

Xөđer hunqь kul'turalar urożajьn jьjьv tamamlanьv aldьnda.

X. QOLMOXӘMӘTEF

Nuriman rajonь Nadejdin sovetь kylamendөge kolxozdarđa politik-xuzalьq kampanialarьn unьşlь tamamlav esөn sotsialistik jarьş qьđa. Kyp kolxozdar tennө lө eştavgө kystelar.

Jarьş unьşlь hөđemtalөr nira. „Volga“ kolxozь (predsedatele Mөxetdinef), „Beloruss“ (pred. Zьjkof), „Qara hьv“ (pred. Iskandaref) 1-se sentәbrđa arьş tapşьrьv bujьnsa mujьndamalarьn tulь ytanelөr.

Avьl sovetьna qaraqan janqьđaqtar đa qalьşmajđar. Janqьđaqtarqa teşkөn 380 sentner arьş tapşьrьv planь tuldь.

Bөtө kөs hunqь qara bojđaj kul'turalarьn jьjnap bөtev, dөvlөtkө igen tapşьrьv hәm tunqa hөrev eştaren qьđqa srokta tamamlav esөn tuplandь.

I. BIKMIT.

◆◆

Boraj rajonь „Almatav“ kolxozь urożaj jьjnav eşen tulь tamamlanь. Xөđer dөvlөtkө igen taj şьrьvđa la kolxoz berenselөr safьnda bara.

Ytkөn jьl „Almatav“ in artta qalqan kolxoz ine. MTS politbylege jarđamьnda, kolxoz predsedatele Şakirjanьlьn konkret jetakselegendө kolxoz nьqtьnь. Xөđer „Almatav“ politbylekten kysmө qьđьl bajraqьn yđ qulьnda tota.

Ol. MӘRJӘM.

KӨLTӘ BӘJLӘV ALDЬNDQLARЬ

Toporin MTS xedmөtendәge „Urożaj“ kolxozь 2-brigadahьnda kөltө bөjlөvse qөddar terkemө, kөltө bөjlөvđө normalarьn 130 pr-qa tiklem ytәp baralar.

Kөltө bөjlөvđө udar temp menәn eşlөvse **Qindullina** Mөqzyrө, **Rizvanova** Rөjsө hәm **Loqmanovalar** kendөlek 500 kөtlө bөjlөv normalьn 650-690 tiklem bөjlөp baralar.

Şulaj uq 5-se brigadala kөltө bөjlөvse **Safina** Şamsoror hәm **Fatixova** Şamsiөlөr đө 550-şөr kөltө bөjlөjđөr.

Bьl kөltө bөjlөvselөr, ular kөltәne jaqşь nьq itep bөjlөp barьv menәn, tьrma menәn qalqan basaqtardь syplөp baralar. Ular bөjlөp kitkan urьndan 1-2 başaq qa tanьldь.

Kөtlө bөjlөvđө udarna eşlavdere hәm eş menәn başqalarqa yrnөk bulьvđarь өsөn, ular kolxoz tarafьnan sөj hәm konfettar menәn bylөklөndelөr.

ӘMIR.

„SUJЬNSЬ“ KOLXOZЬ „PRAVDA“

QЬĐЬL TAQTAHЬNA KANDIDAT

„SUJЬNSЬ“ kolxozь predsedatel—Xazimof (kommunist) hәm partorg—Öjalejef iptaştarđen konkret jetakselegendө urożaj jьjnavqa jaqşь әđerlekte tө'min itte.

„Sujьnsь“ kolxozь grafikta arьş uraqьna өs kөn jarьm qujha, ul unь 3 kөndө tamamlanь. Jađqь aşlьqtь la grafikta kyrhөtelgөn 8 kөn esendө urьp bөtte hәm 414 qektar eojđaj, 194 ga arьş hәm 59 ga kolonoń bөtahen dө 100 pr.ts menәn keltәgө eejlәne.

Ber genө başaq ta sanьvđa jatьp qalmanь. Hәr ber keltө eajlөvsenen qulьnda uraq hәm tьrmahь sulđь. Ular artьnan bөtө sanьvđa at tьrmahь menәn tьrmatьldь. Qatьn-qьđ, sala-saqalar sbqьp, başaq jьjnanьlar. Betahe 5,73 sentner başaq jьjnaldь.

Urьlqan bөtө aşlьq enkertlөnde. Ber genө keltө lө enkertkө hөlьnmaj qalmanь.

Kolxozda sotsialistik urożajđь haqlav eşe jaqşь qujьldь. Urożajđь tamьrьnda vaqьtьnan alьp, suraqa ingөngө tiklem haqlavđa XALIQЬF ZAKIR hәm FAZLIӘXMӘTEF jaqşь udarsьlьq kyrhөtlelөr.

„Sujьnsь“ kolxozь, dөvlөtkө igen tapşьrьvь sujьnsa sulqan yđenen, mujьndamahьn srogьnan alda ytәne. 499,9 sentner arьş tapşьrьvь mujьndamahьn 12 avqustqa uq, 884 sentner eojđaj tapşьrьv zadaniahьn 25 avqustqa hәm başqa ter kul'turalar sujьnsa 401 sentner tapşьrьv mujьndamahьn 31 avqustqa 100pr.ts menәn tamamlanь. „Sujьnsь“ juqarь sьjfat lь aşlьq tapşьrьvđa rajon đavmalendө berense urьndь tota. Şulaj uq, yđenen dөvlөtkө igen tapşьrьv mujьndamalarьn ytavđa la Dөvlөkan rajonь đavmalendө in berense sulьp sbqtь. Kolxoz dөvlөtkө su'qan surьssn, ber genө kilo la qaldьrmajьnsa, tulьhьnsa tytәp bette.

„Sujьnsь“ bьjьl 221 ga jergә, in jaqşь sьjfatlь arьş sөste. Uđqan jьl kolxoz 194 ga arьş sөsep; unь 60 qektarьn ber genө qat hөrgөn sulha, bьjьl 221 qektar jerđen bөtahen dө jaqşь sьjfatlь itev, ike qat hөrđe. Arьş sөsevđe lө 31 avqustqa 100 pr ts menәn tamamlanь. Jađqa sөsө torqan orloqon da sortqa ajrьv hәm tađartьv eşen sarlanь. Kolxozdьn kelөt, skladtarьn remontlap, ulardь dezenfiksialap qujđь. Unьn bөtө orloq hәm aşlөqtarь jaqşь sьjfatlь bulьp haqlanasaq.

Kolxoz tunqa hөrev eşen dө başlanь. Ul, jađ sөselөsөk 650 ga jeren 100 pr ts menәn hө. rep qujasaq.

Kolxoz bөgөngө kөndө bөtө aşlөqьnьn 95 pr-tьn huqьp bette. Molotilkalar kөndө 100 đar sentner aşlөq huqьv urьnna 110-140 sentner huqalar. Sөnđi, maşinist—ŞEJKIN JEFIM hәm IVAN, sarasanşik—FAZLIӘXMӘTEF hәm XӘLIULLINDAR molotilkalar đьn derөk eşlave. ulardьn ber minutqa la tuqtamajsa normalarьn arttьrьp ytavđare esөn bөtө kөstөre menәn tьrьşьp eşlajđar.

Brigadirđar—ӘXMӘDJEJEF, BӘŞӘREF hәm Öjalejef iptaştarđen eş kөstәren derөk ojoştorovđarь arqahьnda aşlөqtь huqьvđa bulьrđa la juqaltьvđar juq.

„Sujьnsь“ kolxozь başqa politik-xuzalьq kampanialarьn da jaqşь ytkөrө. Kolxozdьn 2361 humlьq straxovkahьn, 1958 hum avьl xuzalьqь nalogьn 31 avqustqa 100 pr ts menәn tylәp bette.

Kolxoz nisek itep bьl uqьştarqa ireşte kuq? Kolxoz predsedatele Xazimof hәm partorg Öjalejef iptaştar politbylek jarđamьnda kөndalek eştә konkret jetakselek ittelөr. Ular bөtө eşte aktivtarqa tajanьp eşlene. In başta ular, kolxozdьn aktivьn ojoştoridolar. Bөtө mas'alene, bөtө jeteşheđlektөrđen sөsөptaren arigadanьn proizvodstvo kanaşmalerendө hәm aktiftar menәn tikşerep, konkret sara kyrđelөr. Kolxozsьlar arahьnda nьqlь xeđmөt dissiplinahь qujьldь. Dajanoţ Xөsrөj eşka sьqmaqan өsөn 5 xeđmet kөnө menәn, Xajrullin Ojaritulla atqa qamьt tejđerөne өsөn 3 xeđmөt kөnө menәn, Fazьjlova Xajattar tөrtip bөđqan өsөn 2 şөr xeđmөt kөnө menәn ştraflandьlar. Xөđerge kөndө eşka sьqmavsь hәm tөrtip bөđqvsь kolxozsьlar juq.

„Sujьnsь“ kolxozь kyrşe „Balqan“ kolxozь menәn jarьşa. Jarьş dogovorь şarttarьn ul tulьhьnsa ytәne. Şul uq şarttar eşendөge „Balqan“ kolxozь 31 avqustqa dөvlөtkө igen tapşьrьv mujьndamahьn 55,7 pr.qa qьna ylөgan.

„Sujьnsь“ xөđer yđenen ber molotilkahьn, aşlьq huqьvđa artta qalqan „III internatsional“ kolxozьna jardamqa bira.

„Sujьnsь“ kolxozь aqzalarь bьl unьştarь menәn genө qanaqatlanmaj, ular taqь la aldaqь jьlda đurьraq unьştar alьv, taqь la đurьraq unьştarqa elgөşev, kolxozdь bol'şevistik, kolxozsьlardь xalle itev өsөn kerөşө.

„Sujьnsь“ kolxozь „Pravda“nьn bөtө sojuz qьđьl taqtahьna jađьlьrqa tulь xoquqlь.

„Başqortostan“ NURAJЬVA
Rajon vakile—ӘXMӘTŞIN

KӨĐQӨ SӘSEV FRONTЬNDA

DӘVLӘKӘN, JAMAŞЬ MTS KOLXOZDARЬ

SӘSEV PLANЬN TAMAMLANЬLAR

Dөvlөkan (BaşROSTA). MST kolxozdarь 5590 ga arьş sөsev planьn tamamlanьlar. Kypselek kolxozdar arьştь jaqşь sьjfat menәn qatlanqan par jerenө sөstelөr.

Lakin, „Kaganovic“, „Poneda“kolxozdarьnda ike qatlanmaqan jergө sөsev faktarь sulđь. Bьndaj jenөjtselek kyrneştergө jul qujьvsьlar javapqa tartьlьrqa tejeştar.

***

Jamaş (BaşRosta). MTS kolxozdarь 5-se sentәrđe arьş sөsev eşen tamamlanь. MTS kolxozdarь ytkөn jьlqa qarapanda sөsevđe 15 kөngө elek tamamlap nьqlь urożajqa qiged haldьlar.

Sөsev faqөt juqarь sortlь orloqtar menәn tedmө sөskestar menәn alьp barьldь.

MӘLӘVEZ MTS Ь SӘSEVĐE HUĐA

Mәlәvez (BaşRosta). MTS kolxozdarь kөdgө sөsev eşen jenөjtsel röveştө bөdalar. Sentәrđen 5 nө plan ni barь 61 protsentqa ytalde.

Sөsevđen bьl tiklem artta barьvь hөjrөlevse kolxozdarqa ajьrьm iqtibar nirelmөvđen kila. Sөnki, „Politbylek“, „Yrnөk“ jeştar.

TUJMAZЬLA SӘSEV YĐ AQЬŞЬNDA

Tujmazь (BaşRosta). Tujmazь bөn Zajьt sovetьnda kөdgө sөsev 68 protsent qьna ytalgan.

Rajonda tunqa hөrev đө bik өkeren bara. Ni barь 4266 gektar jer hөrөlөp, plan 2,1 protsentqa ytalde.

Bьna bьl ike mөhim kөdgө eştarđen xurlьqlь röveştө höjrөleve Rajkom hәm rajon başqarma komitetь jetakselegenen ni tiklem qujьlqanlьqьn xarakterlajđar. Rezolytsia jađьv. qarar sьqarьvđь өderөk, konkret jetakselek hәm bol'şeviktarsa ojoştorov kөrөk. Tujmazь Rajkomь өsөn dө ӨK qararь mөzbyri, ul bьnь ytөrgө tejeş.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

TIMER JUL UDARNIKTARЬ SLJOTЬNDA

Jemeş jeteşterevse ataqlь qalim J. V. Miucrindьn 60 jьllьq es iunileje.

Moskov, 9 7 sentәbrđa sojuzdar jortonda ytkөrelep, unda M skav timer jьlьnьn in jaqşь udarniktarь timer jul transportьnьn ordin menәn bylөklөngөn eşselөren xermatlanelөr. Sojuzdar jorto SSSR ordindarь menәn bylөklөngөn in jaqşь transportniktar Tomkin, Kutafin, Nagurski, Paskovski, Komarof, Solotki, Vagizov iptaştarđen hyrattare menan bildilgөjne. Kisene juldar xalьq komissarlьqь politik idarahьnьn nacal'nigь iptaş Polonski astь. Kiөqa kilgөn udarniktar qatь alqьştar aьtьnda Stalin iptaşkө qotlav jebarđelөr.

TӨRKIӘ DELEGATSIAHЬ XAR'KOFTA

Xar'kof, 9. 7 sentәbrđa Xar'oiqa general Fөxretdin Paşa hәm Mozafar Paşa jetөkөlegen aьtьnda Terkienen xarai delegatsiahь kilde. Terөk hәm sovet iliktarь menәn bildilgөn vokzalda Terkia delegatsiahьna xarai xermattar kyrhөtelde. Peronqa Xar'kof garnizonьndaqь xarai mektөptarđen kursanttarьnan pocotnь qaravul leđelep qujьlqajnь. Terkia milli gemanь tavьştarь aьtьnda Fөxretdin paşa hәm Mozafar paşa pocotnь qaravul safь bujlap yttelөr hәm kursanttar menan urьs telendө Hөnlөştelөr.

PARTIALA UQЬVQA ӨĐERLEK

Kijef, 9. Өlkә komitetь partialь qьşqь uqьvđarqa әđerlektөkin rөveştө jajep jebarđe. Propaqandistar әđerlәv esөn 37 rajondь ike ađnalьq kurstar ojoştoroldo. Bөtө rajondarđa partialь uqьv kabinettarь tьvđьrьla. Daepropetrovski Өlkә komitetь politgramota mektaptarendө uqьlav esөn 1380 propagandis әđerlөne.

TӨVLEGENӨ 1000

TONNA NEFT

Öfe, 9. Işemaaj nefti promьşlahьnda № 725 nurovoj 783 metr terөnlektөn kөsle nefti fontanьn birđe. Ul tөvlegenө 1000 tonna sai nefti bira. Bьndaj kөsle fontan Işemaajđa bulqanь juq ine.

IP. VOROŞILOF MINSKIĐӨ

Minski, 9. SSSR qurqavsьlьq xalьq komissarь ip. Voroşiloftan kilev xermatenө 6 sentәrđe xөkymat jorto aldьndaqь maidanda miting ytkarelde. Golodedtьn Qьđьl armianьn jetaksehe ip. Voroşilofta jalqanlь röveştө qotlanь hәm unьn kilevenө Belorusianьn jьllьq igen әđerlәv planьn tultьrьv turahьndaqь şatlьqlь xөberđe ip. Voroşiloqa belderđe.

Unan hun ip. Voroşilof tribunaqa kytarelde. Hәr jaqtan majđanda „Jөşөhen maqtavlь Qьđьl armianьn polkovodisь“ tilөn qotlavđar hәm „urra“ tavьştarь janqьraj başlanь. Ip. Voroşilof yđenen javap telmөrende bьlajline:

„Eşse, kolxozsь, komsomoles, pioner hәm xeđmөtsan iptaştar! VKP(b) YK hәm Sojuz xөkymөte isemenan hөđga jalqanlь әlam ajlam.

Qьđьl armiatьn juqarь nacal'niktar sostalь menan min maqavlь Belorusia xarai okrugьnьn huqьsьlarь hәm nacal'niktar sostavь nisek eөlөganiektaren tikşerev esөn kildem. Sovettar Belorusiahь hunqь jьl esendө şaqtaj ytkө hәm nьqьnь. Julda kilgandө bөd bөtө igenden qьrđan taşьp alьnqanlьqьn kyrđ'k. Kөđgө sөsevđe tiđerөk tamamlav esөn kolxozsьlar đa janqьđaqtar đa unьşlь eş alьp barьlar. Bөđ ip. Golodedtьn Belorusianьn jьllьq igen әđerlөr planьn srogьnan elek tultьrьvь turahьndaqь şatlьqlь xөbaren tanlanьq. Ul bөđđen partia julbaşьhь ip. Stalindьn kyrhөtmөlaren, kolxozsьlarqa xalle tormoşlo tө'min itө torqan berense burьstь ytagan.

Bөđđen maqtavlь Belorusia xarai okrugьnьn. Sojuzđьn in jaqşь okrugtarьnan berehe bulqan Belorusianьn huqьş texnikahьna ejө bulьv jaqьnan yđ ihtena jokmatelgan burьstarđь la namьtlь röveştө ytajөsөgene his ştklanmajem“.

Ip. Voroşilofta hunqь hyđđare kөsle „urra“ tavьştarь hәm „Internatsional“ gimnь menan qaplana.

Belorusia xarai okrugь qөs kardaremen komandujuşşeje ip. Uborevic „Donjalaqь in jaqşь Qьđьl armianьn in jaqşь polkovodisь hәm in jaqşь narkomь ip. Voroşilofqa bol'şevistik „urra“ tip qьsqьra. Kөsle „urra“ tavьştarь unьn hyđđaren qaplajđar.

6 sentәrđa tөne ip. Voroşilof Belorusia xarai okrugь qaskardare ejrana torqan rajonqa kitte.

◆ **Moskov,** 9. Jerle ojoşmalarđьn horavđarьn ihapka alьp bөtө sojuz radiofikat-ia komitetь konkursqa opera iebrettolarьn, muzьjka komidialarьn tapşьrьv srogьn 15 oktaergө kisekterđe.

TELƏKTƏŞTƏR GRUPPAHЬNA

KONKRET JETƏKSELEK ITERGƏ

TELƏKTƏŞTƏRDEŊ IDIA-POLITIK

KIMƏLDƏREN KYTƏRERGƏ

„Partiaŋa in jaqьn torŋan, yđenen partiaŋa birelgənlegen eşte—proizvodstvola kyrhətkən, lakin ələ partiaŋa inergə əđerlənep jetməgən partiahьđ aktivistarđa VKP(b) ergəhenə ojoşторov esen partia təv ojoşmalarь ergəhendə,partia organ darьnьn betə qarardarьna motlaq bujbonorsь teləktəştər grup palarь teđelələr"—Partianьn janь ustalьnьn „teləktəştər grup palarь turahьnda qь aylegendə bьna şulaj tip əjtelgən.

Timək teləktəştər gruppalarьnda təqət tađartьv vaqьtьnda jaki ayłan terlə səbəp menən partia əzalьqьnan, jaki kandidatlь jьnan kyserelgən iptəştər, genə formaj. Teləktəştər gruppahьna partiaŋa in jaqьn torŋan, yđenen partiaŋa bьsn-bьsndan birelgənlegen eşta, proizvodstvo la kyrhətkən, lakin ələ partiaŋa inergə əđerlənep jetməgən partiahьđ aktivistar đa alьnalar. Bьł gruppalar partianьn ustalь nigeđendə farmal' rəveştə ojoştorđlalar ham şuŋa kyrə teləktəştər gruppalarьna inevselər partia orŋandarьnьn betə qarardarьna bujbonorqa, partianьn betə asьq jьłьlьştarьna qatnaşьrqa, partianьn qarardarьn ytəv esen kerəşergə məzəyrđər.

Teləktəştər gruppalarьnda torovsьlar partia ojoşmalarьnьn jaqьndan jetəkselegendə yđđərenen idia-politik kiməldəren kytərev eətləndə sistimlь rəveştə şəqellənergə tejeştər. Senki teləktəştər gruppalarьnьn burьsь partiaŋa inergə əđerlənevselərđe tərnalap jeteşterevđən tora. **Teləktəştər gruppalarь partiaŋa inev esen tikşerelevselər rizirvь.**

„Teləktəştər gruppalarьnьn yđe partiaŋa inev işegenen aldь" (Kaganovic)

Bьna teləktəştər gruppahьnьn aldьna oşondaj dur həm javaplь burьstar qujьlqan. Şuŋa kyrə partia ojoşmalarь həm partia aqzalarь teləktəştər gruppalarьna jetđe toptaqrьb jynəlergə, hidger həm konkret jetəkselek iterg-, bьł gruppalarŋa inevselərđe tərnialəv, ularđan politik belemđəren kytərev esenə jaqьndan torop jarđam itergə tejeştər.

Teləktə tər gruppalarьnda eş ten dereh qujьlvьna, teləktəştər gruppalarьna inevselərđen politik dereh tərələlənevenə, belem kiməldərenen kytərelevenə partia ojoşmalarь həm unьn aqzalarь javap birə'ər. Bьnь his ber xəterđan sьqarьrqa jaramaj.

Teləktəştər gruppalarьna inevselər yđđərelə politik belem-ləren kytərev, praktik kynekmələren arttьrьv eətləndə tuqlavhьđ eşlarqə tejeştər. Senki partianьn ustalьnda: **„VKP(b) qa teləktəştər gruppalarьna ojoştoroloqan keşelər partianьn bə-**

tə asьq jьłьlьştarьna jererge tejeştər. unda ular kənoş birev xoquqь menən fajdalanalar, ula partia həm xəkymət qarardarьn ytəv esen aktiv kerəşergə, partia ojoşmalarьnьn jetəkselegendə yđđərenen idio-politik kiməldəren kytərev julьnda sistimlь rəveştə eşlergə tejeştər" tejelə. Bьnь ytəv teləktəştər gruppalarьnьn burьsь həm ular unь ytergə məzəyrđər.

Teləktəştər gruppalarьnda eşte şulaj itep ojoştororqa kərək. uqa inevselər partianьn asьq jьłьlьştarьna aktiv qatnaşьndar. partia həm xəkymət qarardarьn nьqlь teşenə barhьndar həm unь ytəv esen birelep kerəşevse bulьp jeteşlendər.

Eşte şulaj ojoştormaqanda teləktəştər gruppalarь partianьn janь ustalьnda qujьlqan talap-tarqa javap birə. almajasaqtar. Əgər đə partia ojoşmalarь telək-təştər gruppalarь eşenen politik jəkmətkehe-nə nьqlь iqtibar birmajensə, ləqət unь farmal' rəveştə genə ojoştorov menən siklənhələr, uqa konkret jetəkselek itmahələr, ul saqta unьn betə politik əhəmiələn kyđđən teşergən bulьđar ine. Şuqa kyrə **eşten jəkmətkehenə betə iqtibarđь birev** partia ojoşmalarьnьn bojevoj burьstarь bulьp tororqa tejeş. Teləktəştər gruppalarьna in jaqsь, **tərrinalc propagandistarđь berketergə,** uqa inevselərgə bol'şevistik məktəpte ytergə jarđam itergə, partianьn tarixьn, məhim qarardarьn, ular esen kərəkle bulqan politiminimumđь ydləştereygə bulьsьq itergə kərək.

Teləktəştər gruppahьna inevselərgə in berense nəvbatta ustalьn **„teloktəştər gruppalarь turahьnda"** qь aylege bik nьq teşendərelergə həm undaqь kyrhətmələrđe ytəv ular esen məzəyri ikənlege antialьlьrqa tejeş. Senki telaktəş gruppalarьna inevselər yđđərenen ul gruppaqa ni esen inganlekteren nьqlь anlahalar qьna ul burьstь tevəl ytəj alasaqtar.

Teləktəştər gruppalarьna inevse arđen jəməqət eşendə həm proizvodstvola aktivlьqlarьn kytərev tap bьna şul ustalta kyrhatelgən burьstarđь ularđan kire qaqьla almaj.

Proekt turanan-tura qaqьlqan dəvlettərđən Cex-Slovakia dəvləte uqa quşalьrqa bulđь. Baltəjq buje dəvlettərenən Lat-

jahamaqan bulьrqa memkin. Ə veia, Istonia dəvlettəre lə yđđə-renen Məskəvgə kilgən vəkildə-rə aşa bьł dogovorqa rizalьqta-rьn belderđelar.

Məs'ələ Germania menən Pol'şaqa terəlep qaldь.

Germania bьł proektqa turanan-tura qarşь sьqa. Ul bьnь gyjəki Sovettar sojuzь menən Fransianьn Germanianь qьrşav-lap alьrqa bntьlvđarь, tip qa-rarqa mataşa. Tьnьslьqtь bsьn-lap ta nьqtьvqa jynəlderelgən bьł proektqa Germanianьn bьlaj maqənə birergə tьrьşvьnьn sə-bəben anlavь qьjьn tygel. Unьn səbəbe Germanianьn tьnьslьq teləməvendə, huqьş teləvendə ham kyrşelərenən janь jerđər huqьşьp alьv menən xejallanь-vьnda. Beđ Germanianьn Sovet-*tar sojuzьnda* qarşь huqьşqa əđerələneven faşistarđьn „In dur doşman kommunizm" tip qarav-đarь.' Dur huqьş həđəmtəhendə Fransiaqa kitkən jerđərede qajta rьp alьv ujьnda bulьvьn, kənjaq ta Dunaj bujında bik kyp jer-đərgə kyde təşəp torqanьn, qə-myman Versal dogovorь tarafь-nan bildələngən siktərde Germa-nia fajđəhьna ydgərtergə tьrьş-qanьn jaqsь belaəd. Ul bьna jul plandarьna kərtə halmaь jeən tьnьslьqtь nьqtьvsь bьł paktqa qьrqa qarşь sьqa.

Pol'şa đəvləte lə ale haman đa ydenen asьq bydən əjtkəne juq. Bьlaj qaravqa bьł paktka

Pol'şa başlap uq rizalьq birergə sigendəge đavlь urьndarđь Pol'-şaqa qaldьrьrqa riza bulqanlь-qьn belderergə tьrьşa ham Pol'-şanьn SSSR həm Fransia jaqьna kitməve əsen tьrьşa. Germa-nia — Pol'şaqa in dur həm qur-qьnьslь doşman Sovettar sojuzь, tip anlatьrqa mataşa. Pol'şa fa-şistarь la əgər Sovettar sojuzь artьq nьqьp kithə, bəjək Pol'şa məs'ələhen xəl itep bulmaь, So-vettar Belorusiahь həm Sovettar Ukrainahь xisaьna kinəjep bul-maь, tip dur əmettərenen eşkə aşa almaj qalьvьnan şərləjđər. Əlbittə bьndaj alьştan kyrə al-mavsьlьq, havalaqь tornaqa bşa-nьp. quldaqь yrđəkte jeəərev məqale qəbilendə kiləsəktə dur Pol'şa jahan xejalь menən itə-rep, xəđerđə lə his ber bələkaj bulmaqan Pol'şanьn jəşəvenə qurqьnьs halьv tigən hyd. Bьł Germania faşistarьnьn hər jaqta həm şulaj uq Pol'şa jaqьnda la kinəjev məs'ələhen konkret qu-jьvdarьn anlamav.

Pol'şanьn bьł pozitsiala toro-vьnda, aşьqmavьnda Berlenden genə tygel, balki Tokionьn da qatnaşь bar. Bьlar Sovettar so-juzьna kənsьqьş həm kənbatьş-tan həzym məs'ələhen xəterđə totalar. Lakin Pol'şa ydenen məstəqillege jaqьnan təp inte-restarьn anlarqa həm Kənsьqьş Javropa paktь jrroektьn qabul itergə tejeş ine.

M. B.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

MILLƏTTƏR LIGAHЬ

SOVETЬNЬN

ULTЬRЬŞЬNDA

Ženeva, 9. Milləttər ligahь sovetьnьn kisə irtən bulqan ultьrьş ləqət adminstrativ, finans həm bydzet məs'ələlərenə genə qajtьp qaldь həm artьq qьđьqь bulmanь. Kis ultьrьş ytkərelmane.

Milləttər ligahь sovetьnьn begengə ultьrьşьnda eskərge administrativ tərtiptəge həm qajhь ber bytən məs'ələlərđən başqa şulaj uq Saar məs'ələhe lə qaraldь. Saar elkəhe komitetьna Milləttər ligahь tarafьnan bildə-lengən predsedatel Alojzi (Italia) komitetьn eşe həm Saar elkəhendə plebissit ytkarev esen okrug tribunaldarьnьn ojoş-torolovь turahьndə hejləgəndən hun, janь dokumənttarđь həm Saar xəkymət komissiahь pred-sedatele Naksenьn hunqь bel-derevđəren, şulaj uq Fransia memorandumьn qarav komitet-tьn xoquq dairahьnan sьqьvь ixtimal itkənlegen əjtte.

Bartu (Fransia tьşqь eştər mi-nistere) Alojzidьn bьł telmərenə javaьnda ul əjtkən dokument-tarđa hyđ plebessit vaqьtьnda tavьş birev irekleganen prinsip-tarь turahьnda barqanlьqьn kyr-hətte. Saar elkəhendə terror həm kəslav vaqiqalarь bulqanlьqьn kyrhətep. Bartu. Fransia plebessitьn mənkin bulqan be-tə es tere heđəmtələre menən tьaplaşəsagen əjtte həm Alojzi jetəkselegendoge komitetьn eşkə nitarai qarajasaqьna **bşanьs belderđe.**

TUNISTA ĐUR

DEMONSTRATSIALAR

Pariж, 9. Tunistan xəbər itev bujьnsa, unda repressialərqa qarşь protest belderep đur demo nstratsialar bulьp ytkən. Tunis-politsiahь 6 kommunistь həm qarəp milətse-sotsiallstar partia bьnьn 8 jetəkselen Tunistьn kenjaqьna herergə qarar birđe. Mokninda demonstranttar qala idarahь jortona heəym ittelar. Vintovkalar qullanqan zandar-merla menən bəreləşta 3 demon-strant həm ber zandarm ylterel-gən. Hər ike jaqtan jaralanьvsьlar kyp. Keruavdala đur demo-nstratsialar bulьp ytte, unda de-monstranttarqa qarşь qəskər sьqarьldь. Kyp keşe ylterelđe həm jaralandь. 40 keşe qulqa alьnđь. Tunis đokerđarь zəbəs-tovka başlanьlar. Vaqiqalarđan kəsajevenən qurqьp, vlastar Tu-nistьn kyp urьndarьnda qəskər tuplanьlar.

* *

Nju-Jork, 9. Feniks qalahьnđa (Arizovo štatь) hujьldar həm gazlь bombalar menən qorallanqan polit-ia posoьialarđь artьrьvđь talap itep uramqa sьqqan 4000 keşelek eşheđđər demons-tratsiahьna həzym itte. Bərcleş vaqьtьnda 70 demonstrant jara-landь həm 25 keşe qulqa alьnđь.

SOVET ESKADRAHЬ

LENINGRADQA

QAJTA

Varşava,9. Begen 9 səqət 30 minutta Baltiq dingeđe kəslərenen kamandujuşşeje ip. Galler Pol'şa flotь komandujuşşeje contr-admiral Unrug menən xuşlaşqandan hun sovet eskadra hь Leningradqa qajtьrqa sьqtь. Eskadranь Pol'şanьn „Buza"həm „Fixor" tigən karaptarь granit saqqa tiklem ođata ki delar. Var-şavalaqь sovet ilsehe ip. Dav-tan „Marat" karabьnda Lenin-gradqa kila.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

JAPONIA DINGEĐ

Konferensiahьna

ƏĐERLƏNƏ

Tokio, 9 Japonia kabinetьnьn ultьrьşьnda dingeđđə qorallanьv turahьndaqь aldьnqь həjlaşev-đərđə həm 1935 jılqь dingeđ konferensiahьnda Japonianьn pozitsiahь turahьndaqь tьşqь eştər ministere Xirotanьn həm dingeđ eştəre ministere Osumiđьn doklattarь nujьnsa Japonia delegatsiahьna birelə torqan instruksia nigeđenə ha-lьnьrqa tejeşle prinsiptər eşlap sьqarьlqan. Simbun rengə bel-derevenə qaraqanda kabinet qa rarь tyəndəge prinsiptərgə qajtьp qala:

1) Vaşington kileşeven bođov turahьndaqь iqtan 31 dekəbr-đən đə hunqa qalmaj jahalьrqa tejeşle, bьnьn anьq sroqьn bil-đələv Xirotaqa tapşьrьlqan.

2) Vaşington kileşeven bođ-qandən hun Japonia betə der-zavalarqa hər ber il esen dingeđ kestərenen đejəm tonnazьn bil-đələv nigeđendə janь dogovor teđergə təqdim itəsək, lakin ajrьm tiptaqь karaptarđьn nis-bəte bildələnməjəsək.

TOKIO TRAMVAJŞIKTARЬ

KƏRƏŞE

Tokio, 9. Eş taşlaqan tram-vajşiktar, qala vlastarьnьn baьbьna həm ularđьn tramvaj həm avtobuz xərəkəten ojoştorqa mataşьvđarьna qaramaьtan, nьq toralar. Eş taşlavsьlarđьn berche lə eşkə sьqmanь. Osaka, Kobi, Kioto həm lokoqama qalalarьnьn tramvajşiktarь Tokio zobastovşiktarьna sьjn-fi berđəmlektəren beldergənlentan, Tokio tramvajşiktarьnьn ruxь taqь la kytərelde. Osaka transportniktarь stacka komitetь-na 7000 ijen tapşьrьp, əgər stacka huđьla qalha, Osaka transportniktarьnьn berđəmlek stackahьn iqlan itəsəktəren bel-derđelər. Iokoqama transport-niktarь strekərexerđar sьjlatь menən Tokioqa tramvaj jərə-tevselərđe jebərevgə qarşь Jo-kogama qala idarahьna qьrqa protes belderđelar.

Tokio qalahьnьn vlastarь eş taşlavsьlar urnьna 3600 strejk-brexer mobilizovajt itlelar.

AMERIKA

PAROXODЬNDA

JANQЬN

London, 9. Amerikaqa qajtьp barьvsь „Morzo Kesil" paroxodь (Amerikanьn 11600 tonna hьjьş-lь passazir paroxodь) iene Nju-Dzersi štatьnьn Sendixak qala-hь tapqьrьnda štormqa eləkte. Jəşen huqqanlьqtan paroxod ja-na başlanь. Bətə paroxodtь sol-qap alqan ut esendə 558 keşe janьp yldc. Ber nisə məjette tulqьn jar bujьna sьqarьp taş-laqan, 100 đən artьq passazir qotqa ьlqandar həm jarqa sьqa-rьlqandar.

FAŞIZMQA QARŞЬ

Praga, 9. Praga gazettarь Ve-na qalahьnьn eşselər jəşəqən rajondarьnda kompartianьn eş selərđe xəkymətten fajsьlьq sa-ralarьna qarşь protest demons-tratsialarь ojoştororqa saqьrqan listovkalarь taratьlqanlьqьn xə bər ittelər. Şul uq kene kyp ke-na fabriktarđьn torealarьnda qь-đьl flaktar elenep qujьldь, tik kiskə tanan qьna pozar komandahь ul flaktarđь teşerə aldь. Venala ber nisə kommunist qul-qa alьnqan.

ĐARЬV

YLƏNDƏREN

BARLAV EKSPEDITSIAHЬ

Başnarkomzdraftьn darьvđarđь əjrənev kəbinetь Qьjqь ra-jonьnda meditsina həm sanita-ria ixtiazdarь **esən** torf həm sfagnovьj myktərđe tikşerev eşe yi-kərđe.

Xəđer institut myk həm torf-ьn yđenə henderev həm de-zenfiksia jahav qabilləten, şulaj uq nasar jeətərđe bətərev yđle-gen asьv eşenə totondo.

Ber yk vaqьtta urьndaqь xi-rurgia klinikahьnda glьroskopik mamьqtь sfagnovьj myk menən alьştarьv təzriəhe lə ytkərelde.

Ekspeditsia Laqьr avьlьnda kolxozsьlar menən darьv ylan-dare jьjьv turahьnđa beseda yt-kərđe. Bьł avьl sovetьnda da-rьv əsən jəraqlь ylən həm je-lək-jemeş sostafь bildələnde. Bьł avьl territoriahьnda jьl hajьn 10 tonna Valerian ylane, 30 tonnanan artьqьraq başqa terle jerək avьrvđarьn davalarqa jararđaj ylandər jьjьv məmkin-lege barlьqь bildələnde.

Meditsinala arterioskleroza qan tamьrđarьnьn syplənevenə qarşь fьjdalanьrlьq janь ter Ro-sənka yhemlege asьldь. Şulaj uq kyn eştav proizvodstvohьnđe đur urьn totasaq dunlav ylane Krmək ylane taьldь. Bьł ylan-đə—14 protsentqa tiklem dunlav əsən jaraqlь matdələr barlьqь belende.

Ekspeditsia eşe menən botanik Lind jetəkselek itte.

(BAŞROSTA)

XATTAR

EĐE BUJЬNSA

„Soltan" kolxozьnda kolxozsьlar attarđь yđđərenen ajrьm jo-mоştarьna jegep eştən sьqarьp ylterevđore turahьndaqь xəbər Ucalь prokurorь tarafьnan tikşe-relep đərəhlende. Brigadir Zəj-nullin Tahir xəkemgə birelde.

Ucalь pocta medirenең eşkə halqьn qaravь turahьndaqь xə-bər, Ucalь prokurorь tarafьnan tikşerelep đərəhlende. Həm poc ta medirenə qatь şeltə birelde.

„Başqortostan" qazetahьnьn 8 avqust hem 181 hanьnda ba-ьlqan „Eşkə hun sьqalar" ti-qan xəbar, Maqar Bajzohь tara-ьnan tikşerelep đərəhlende. Eş-kə betenlaj sьqmavsь **Usmanь-va Fajza** kolxozdan sьqarьlьp 5 xeđmət kene menən straflandь. Ə, hunlap sьqьvsь **Buranoqulь-vа Zakirəgə** qatь şeltə birelde.

„Haman da Vasilejevski javap birmaj" tigən xəbər Bajmaq pro-kurorь tarafьnan tikşerelde. Faktlar đərəh bulьp agronom **Vasilijevski** urьnьnan alьndь, ə atte tapatьp ylterevse şoffer **Səj-tislamuf** 2 jьlqa xəkem itelde.

„Jynheđ Ojəlejeitar eştən qь-vьlhьn" tigən xəbər, Nuriman rajon prokurorь tarafьnan tikşe-re ep đərəhlende. Ojəlejef M. 2 jьlqa, Ojəlejef S. 1 jьl jarьmqa xəkem iteldelar.

BELDEREV

11-se sentəbr kiske səqət 6 la „Idel' kinoьnda QALA PROFAKTIVЬNЬN JЬJЬLЬŞЬ SAQЬRЬLA.

KƏN TƏRTIBE:

1. Sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlek turahьnda. Dokladь Başqor tostan YBK predsedatele urьnnabarь Kalmitef iptəş.

Profsojuzđarđьn ölkə kometittarь profaktivtarđьn jьjьlьşqa kilevđərer to'min iterge tejeştər. Jьjьlьştan hun kino-kartina kyrhatelə.

BAŞSOVPROF

Başselxoz institutqa inevselər esen hьnavđar sqo jьldьn 15 sentəbrenen həm əđerlev kursьna inevselər esen 1 oktəbrđən başlanala.

Kərək institutqa bulhan, şulaj uq əđerlek kurstarьna la qarizalar qa-bul itve đavam itə. Barlьq predmit tar bujьnsa la institut ergəhendə ken hajьn konsultatsia ojoştoroldo Institutqa kilgən vaqьtta „pasportь alьp kilev məzəyri.

1-3 DIREKSIƏ.

Xeđmət kene bujьnsa 1-se sentə-brьa tiklem bulelgən talondar menən jəyelsə almaqan pajьktar, oşo jьl-đьn 15-se sentəbrenə tiklem jəşelsə-laren alьrqa tejeştər. 15-nen hun qajar, tamat həm başqa qajhь ber jəşelsələr birelməjəsəktər.

Ətə Eşselər Yđđə kooperativь Pravlenia hь

3—3

II BAŞKINA

Seanstar kiske 6,»,10 sa-qattarđa baş lanalar. Kassa kiske, saqət 4 -tan asьq.

BƏGƏN

Tolstoj ətəre bujьnsa xudozestvala film

TERE MƏJET

Fojela trio ujnaj.

DKA Kinoьnda

Seans tar 8.10 sa-qattarđa başlana. Kassa səa. 6 nan asьq

Bəgən

Приведение ко-торое не возвра щается

2 bylekta

Bufet bar.

ŞAXMAT BYLEGE № 6

(A.P. Ždanof redaksiahьnda).

FIGURALARĐЬŊ KƏSTƏRE

Ujьn mələndə keslerək figu-ralarđь keshəđ figuralarqa al-maştьrьp (məhələn, qarşь jaqtьn lađ'jahьn alam tip ferzende bi-rep) đur juqatьvđarqa asoramaь əsən hər figuranьn onsolyt kə-sən nьq belep tororqa kərək.

Hər ber figuranьn kəsə, lakin, hər vaqьtta la ber tiqeđ bulmaj, ə yđgərə bara. Məhələn at me nən hin mat nira alahьn tkən ul saqьnda hinen atьn şul mo-mentta kerəştən sittə torqan ferzendən kəslerək bula, ətəittə. Şulaj đa ujnaqanda kyaerak ulardьn oinositelnaj kəstəre me-nən tygel ə əbsəlyt kəstərə, jaqni ujəndən bьł momentьnda nindəj kəskə eja bulьvь menən tygel balkem qəmyman nindəj kəskə eja bulьvь menen xisap-laşьrqa tura kilə. Bьł jaqtan qaraqanda eş tyəndəgesə tora. Əjtəjek jabaj peşkanь ber bera-mek kəs itep alhaq, ul saqьnda: slon jəki at-·əs peşkaqs toroş itə; lad'ja 4-5 peşkaqa, ferz 9 peşkaqa toroş itə. Şul rəveştə başqa figuralarđьn đa kəstəren saqьştьrьrqa memkin. Məhələn, aed belaed, ferz ike lad'jaqa jəki əs jenel figuraqa toroş itə (jənel figura tip slon jəki attь, avьr figuralar tip ferz həm lad'-janь atajđar).

Lad'ja—ber jenel figura həm ber peşkanan saqqьna kəslerək, lakin ber jenel figura həm ike peşkanan kəshəđerək, ike lad'ja —es jenel figuraqa toraş itə h.b.

Korol'đen kəsen ildələv qь-jьnьraq. Ujьn janь başlaqan jəqni taqtala figuralar kyp saq-ta korol' passif rol' ujnaj,—ul ələ həzym mələndə qatnaşmaj, bəlkem məmkin tiklem nьqьraq haqlanqan urьnđa ultьrьtqa tь-rьşa. Ə inde taqta eətləndə fi-guralar əđajep, ujьn bətevgə jaqьnlaşa barqan hajьn ul akti-ьraq qatnaşa başlaj, bik kəsle atakaqa alьvsь figuraqa əjlənə—jenel figura menən tinləşə.

Ujьn adaqьna taban şulaj uq peşkalar đa đur rol' ujnajđar.

FRANSUZ UJЬNЬ

1928 ose jьl NOVOSIBIRSKIđə ujoalqan mate

ROSSIXIN-KOMARJOF

1. e2-e4,e7-e6; 2.a2-a3(1,d7-d5; 3. e4:d5(2,e6:d5; 4. Kg1-f3,Kg8-f6; 5. Cf1-e2,Cf8-d6; 6. C c1-e2,o-o; 7. Kf3-e(3, Kв8-c6; 8. f2-f4,d5-d4! 9. Ke5:c6,e7:c6, 10. o-o, Kf6-d5; 11. Cв2:d4, Kd5:f4; 12. Ce2-f3, Kf4:g2!; (1 13. Kpg1:g2, Cd6:h2!; 14. Cd4-f2,Ch2-i5; 15. d2-d4, Id8-g5+; 16. Kpg2-h1,Фg5-h6+; Ф7. Ce2-h5, Jl8-d8; 18. Фd1-e2, Ce8-a6! 19. c2-c4,Ce5:d4; 20.Cf2: d4,Jld8:d4; 21. Фe2-h2,g7-g6; 22. Jil-g1,c6-c5; 23. Kв1-c3,Ca6-a7+; 24. Kc3-d5,Jld4:d5; 25.c4: d5,Cв7:d5+; 26. Jlg1-g2,Cd5:g2 +; 27 .Kph1:g2,Фh6:h5; 28. Фh2: h5,g6:h5(; 29. Jla1-c1,Jla8-d8; 30. Jlc1:c5,Jld8-d2+; 31. Kpg2-g3, Jld2:a2; 32. Ac5:c7,Jla2-a2; 33. Jlc7-a7,Kpg8-g7; 34. Kp-g3-h4, Kpg7-g6; 35. a2-a4,a7 a6; 36. Jl a7-a8, Kpg6-f5; 37. Jla8-a6,f7-f6; 38. Jla6:a6,Ja2:a4 aqtar aşalьp bətələr.

IƐKƏRMƏLƏR:

1. Əđ qullanьla torqan bulha la davam itterergə memkin. Qə-đəttə bьndəj vaqьtta 2. d2-d4 ujnala.

2. Bьlaj aqtaner nəməqə lə el-qəsə almajđar. 3. Cc1-в2 ujnav, məhələn 3...d5:l4; 4. Kn1-c3,Kg8-f6; 5. Фd1-e2,Cf8-e7; 6. o-o-o, Kв8-d7; 7. g2-g4, h7-h6; 8. Cf1-g2 raveşendə bik jaqşь partia uj nap bulьr ine.

3. Vaqtь jetmaь elek jahal-qan sьqьş. Rokirovat itergə kə-rak ine.

4. Bik đerəh jereş, qaralarqa bik kəsle ataka bira.

5. Xəđer inde qaralar əsen jenev avьr tygel.

ŞAXMAT XRONEKAHЬ

Ždanof həm Nedospasoffarđьn 30-VIII „Kul'tura həm jal" baq sahьndaqь al'ternativ seanstarь 1+15-3-2 menən tamamlandь.

12 sentəbrđə „kul't. həm jal" baqsalьnda Başqortostan şax-mat cempionь ip. Kajef ber julь kyp taqtala ujnav seansь ytkə-rə. Seans kənđəđ s. 1 đə başla-nasaq.

15 sentəbrđə, kis səqət 6 la

FIGURALARĐЬŊ KƏSTƏRE

Ujьn mələndə keslerək figu-ralarđь keshəđ figuralarqa al-maştьrьp (məhələn, qarşь jaqtьn lađ'jahьn alam tip ferzende bi-rep) đur juqatьvđarqa asoramaь əsən hər figuranьn onsolyt kə-sən nьq belep tororqa kərək.

Hər ber figuranьn kəsə, lakin, hər vaqьtta la ber tiqeđ bulmaj, ə yđgərə bara. Məhələn at me nən hin mat nira alahьn tkən ul saqьnda hinen atьn şul mo-mentta kerəştən sittə torqan ferzendən kəslerək bula, ətəittə. Şulaj đa ujnaqanda kyaerak ulardьn oinositelnaj kəstəre me-nən tygel ə əbsəlyt kəstərə, jaqni ujəndən bьł momentьnda nindəj kəskə eja bulьvь menən tygel balkem qəmyman nindəj kəskə eja bulьvь menen xisap-laşьrqa tura kilə. Bьł jaqtan qaraqanda eş tyəndəgesə tora. Əjtəjek jabaj peşkanь ber bera-mek kəs itep alhaq, ul saqьnda: slon jəki at-·əs peşkaqs toroş itə; lad'ja 4-5 peşkaqa, ferz 9 peşkaqa toroş itə. Şul rəveştə başqa figuralarđьn đa kəstəren saqьştьrьrqa memkin. Məhələn, aed belaed, ferz ike lad'jaqa jəki əs jenel figuraqa toroş itə (jənel figura tip slon jəki attь, avьr figuralar tip ferz həm lad'-janь atajđar).

Lad'ja—ber jenel figura həm ber peşkanan saqqьna kəslerək, lakin ber jenel figura həm ike peşkanan kəshəđerək, ike lad'ja —es jenel figuraqa toraş itə h.b.

Korol'đen kəsen ildələv qь-jьnьraq. Ujьn janь başlaqan jəqni taqtala figuralar kyp saq-ta korol' passif rol' ujnaj,—ul ələ həzym mələndə qatnaşmaj, bəlkem məmkin tiklem nьqьraq haqlanqan urьnđa ultьrьtqa tь-rьşa. Ə inde taqta eətləndə fi-guralar əđajep, ujьn bətevgə jaqьnlaşa barqan hajьn ul akti-ьraq qatnaşa başlaj, bik kəsle atakaqa alьvsь figuraqa əjlənə—jenel figura menən tinləşə.

Ujьn adaqьna taban şulaj uq peşkalar đa đur rol' ujnajđar.

XRONIKA

◆ Bьjьl Tujmazьla 50 kojka-lьq bol'nitsa halьnьp bətəp, eksploatatsiaqa tapşьrьla. Bol'-nitsala teş, kyđ, operatsia həm başqa avьrvđarđь đavalav ko-aenittarь bulasaq. Bьł bol'nitsa-nьn ike qatlь binahьn halьv esen 220 men hum aqsa totoldo.

◆ Tujmazь rajonьnda vete-rinaria punktь halьnьp, eksplo-atatsiaqa tapşьrьldь. Unьn bi-nahьn halьv eşe 23 men hum-qa teşlə.

◆ Tujmazьla oşo kendərđə urta məktəp halьnьp bətəp, eş-kə başlanь. Ike qatlь bьł mək-təptə tatar telendə urta məktəp həm urьs telendə tulь bulma-qan urta məktəp urьnlaş. Bьł məktəpte halьv esen 130 men hum aqsa totoldo.

◆ Tujmazь rajonьndaqь bətəv fabrigьnьn balalar jəslahe halьnьp bətəp, eşkə başlanь.

◆Ucenьj punkt esen maxsus jort halьnьp. Tujmazь ra-jo voenkomatьna tapşьrьldь, bьł jorito halьv eşe 93 men humqa teşlə.

◆ Urta Volga krajь tarafьnan Tujmazь rajonьnda jeten-sys eş'av zavodь halьna. Bьł zavod tь halьv eşe 40 pr. qa tamamlandь

◆ Tujmazьnan 6 kilometr albətьqta Sobxanqol avьlь er-gəhendə kraxmal za odь halьv esen urьn əđerlav eşe başlan-đь. Bьł zavod Sojuz kyləmendə đur əhəmiətle urьn totasaq. Bьł zavodtь halьv ese 2,5 million humqa teşəp, 1936 jılda halь-nьp bətəsək.

Javaplь redaktor urьnbasarь **ZƏKI KAJЬPKUL.**

KUL'TURA DVORESЬ

Berləşkən dəvlət teatrđarь dirikstahь

1934-35 JЬLQЬ QЬŞQЬ SEZON ASЬ-LЬV ALDЬNAN

BAŞQORTOSTAN DƏVLƏT TEATRЬ

Teatr sostafь-alfavit bujьnsa	REPERTUAR
Askarьva, Axmətьf A., Bikbulatьva, Abzaləmьf, Bəşirьva, Biktaşьva T., Ojəlimьf B., Gigaullin, Davьtьf X., Zəbəjerəf A. (ataqlь artis),**Zinnurьf M.,Imaşьf, Karamьşьf A., Qənzəfərьf, Məhdəjьf M.,**(ataqlь artis), **Mənərəkьf A., Rəşitьva T., Rəfiqьva A. Minhazьf** (ataqlь artis), **Mortaza** (xalьq artise), **Rəximьf, Sattarьf Oj., Samitьva** (ataqlь artis),**Safarьva, Səjfi Ə., Sьrtlanьf, Sinəkəjeva, Sadiqьva, Səjfullin Ja, Uşanьf Oj, Ytəşьf, Xəsətullin,Şamukof,Josopova B, Jaxin.**	ŞAHNAMA-Bətə sojuz kon kursьnda bylaklənqən. **JGOR Bulьjcof-M. Gor'ki** Aigəlav —**Tahirьf** Zimagurđar —**S. Miftaxьf** Spartak otello—**Şekspir** Senerək Ojilman-**A. Tahirьf** Qaraqol—**D. Jultəj** Başqort tuje—**Buranoqol** JANЬ PJESSALAR **A. Tahirьf, Idrisьf, Amantaj, Buranoqulьf** iptəştər tarafьnan əđerlənə.

Xudozestvo jetəkşehe həm glav rezessor—**M. Ə. Məhdəjef**
Muzika bylege medire-**M. Ş. Vəlejьf**
Rezissorđar-**X. Buxarski, V. Murtazin, B. Imaşьf, Q. Bəkirьf.**
Xudozni tar—**M. Arslanьf, Iptətullin.**
Sənxnə inspektorь—**B. Ytəşьf**
Səx ə maşinistь—**P Karpьf,** parikmaxer—**Şeveliof P.,** Kostymirđar—**Janauxtin M.** autofirma—**Golovkin,** Simfonia orkestьnь **M. Ş. Vəlejьf** jetəkselegendə.
Tiatr direktorь—**N.D Vəjnerg,** direktor urьn bəsarь **Krizovski.**
Adminstrator—**Rəximqulьf.**
Udarniktar nilettarьna həm selevoj spektaklđərgə zajalka-lar qanuni itelə.

Ətə, „Okt. Nat."hь matbaqahь Başgiavlit vəkilđe № B—1696

Tujmazь, Qandra, Dyrtəjlə punkttarь dəvlət igenen haqlavđa partia diriktiftarьn jenəjətsel вođalar

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 210 - 11 - sentəвr 1934 JьL.

VKP(в) rьn Başqortostan Elkə, Efe qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsoviet organь

„Əđerləv punkttarьndaqь dəvlət igendəren nьqlь rəveştə haqlavđь ojoştororoqa həm igendərđe urlav—tuđьrьvđa həm вođovđa qəjeple keşelərđen вətəhendə iң qatь javapqa tarttьrьp, his kisekmənlən xəkəm itergə"

(VKP(в) Uđək komitetь plenumь)

PRIZЬVTЬ ƏLGƏ

BULЬRLЬQ ITEP YTKƏRERGƏ

Seвer, Urta Azia həm Volga вuйь xərвi okrugtarьnda Qьđьl ərmiə saffarьna nəvвattiqe prizьv вaşlandь. Jaqьn kendərđə вaşqa okrugtarđa la prizьv punkttarьnьn işektəre вaşlasaq. Qart huqьşsьla вimaşьna janь əьtəma kilə. Bəjek tuqan ileвeđđen вşanьsь ukitarь yđđəren Lenin Stalin partiabьna вsьn kyqeldən вirelgə lektəren, hejekle, tьvqan Qьđьl ərmiə saffarьna inergə əđerlektəren kyrьlələr.

„Qьđьl ərmiəgə huqьş esenə ejrənergə вatəm. Xəđer min traktorist—udarnik, Qьđьl ərmiələ вojevoj əđerlek alьr eşendə udarnik вulavaqmьn. Min tankist вulam. SSSR granitalarьn haqlav вьen his вer nəməgə qaramaвtan texnikaqa ejə вulasaqmьn".—iң jaqьn udarnik—traktoris **Stađikof Sađьr** (Stalingrađ krajь) вena şulaj ti.

Bьndaj qartlalar kьp kila. Ular вeđđen maqtanьp. Qьđь armiəseđđen вulasaq haqьşsьlarьnьn jeđən вik jaqьn karakterlьjđar.

Sovettar ile xeđmət kьlđьrьşьp вojek вajramь, вik đur tantanalьn—Qьđьl ərmiə saffarьna prizьv вena nəməne təşkil itə. Novosibirskkə, Taşkentta, Almaatala, Astraxanda, qəmyman prizьv вarqan tьr jerđə uramđar qьđьl вajraqtar, lozungtar, plakattar menən вiđəlgən. Ul вojevoj lozungtar jeneşle sotsializm ilenen вojek onьştarь, Qьđьl ərmiənen вlqьj yhe вarqan kəse turalьnda liejlejđar.

Bьjьl вeđđen il xeđmətsəndərenen Qьđьl ərmiə saffarьna вntьlьvđarь вbqəsa kyrelməgən raveştə kəsle. Eşse—udarnik ip. **Sьjrnof** Astraxan prizьv punktьna kilep, **„Min eşəe-udarnik, proizvodstvola yđ вrigadamda planьm вaşьrьp ytəjem. Uđoqan jьl minə oqьskerđən tьş ejrənergə вildələnelar. Min Qьđьl ərmiəgə вarьrqa вik tələjem. Unda la udarnik вulьrmьn. Minə qanьl itəvegəđđe horajьm"** tine.

Bəte prizьv punktlarьna eşşe həm krəвtejandərđən oşondaj jəđđərsə men qartlalar вirelə. Prizьvniktarđьn вьndaj juqarь anlьqlь urьndarđaqь ojoşmalarđьn taqь la ojoşqanьraq eştəren talap itə.

Prizьvnik вerense kendən yk вejek ojoşqanlьqlь, dissiplinanь, Qьđьl ərmiə saltьna alьna torqan huqьşsьlarđьn sьjnli tađalьqlь esen вete ojoşmalarđьn, вete sovet jamaqatselegenen oьq javaplь вulqanlьqьn kyrergə tejeşle.

Urndarđa вьl jьвatan вeđ negeđđə kin həm unьşlь rəveştə jəlep jeвərelgən eşle kyrəвeđ, lakin qajьь вer urьndarđa đur qьna jeteşhedlektər đə osoraj əle. Məвələn, Astraxan vojenkomatьnda prizьv вaşlanqan məlgə вer tiklem prizьvniktarqa politik xarakteristikalar tedəlməgən. Bьl xəl prizьv punktlarьna sьjn ff jat elementtarđen ytev qurqьnьsьn tьvđьra. Bete prizьvniktarđьn politik xarakteristikalarьn jəmaqqət qatnaşь menən tikşrevđe ojoqasa tə'min itməgən urьndarđa la вьl qurqьnьs вar.

Bьl prizьvqa əđerlənməgənlek faktlarь вete rajvojenkomattar həm jerle ojoşmalar esen eltđi itkərtev вulьp teşergə tejeşle. Ifər jerđə prizьv вaşlanьv məlenə his вer nəməgə qaramaвtan **hər вer prizьvniktь вьjfi jaqtan jentekləp hajlap alьv** tamam вulьrqa tejeşle. Bьl məsələne partianьn jerle ojoşmalarь, jəmaqət ojoşmalarь aldьna qujьrqa, kin proletariat jəmaqətse legen вlqьtьrьp. har вer prizьvniktьn əđerlegen tikşerergə kərək.

Ajrьm rajondarđa prizьv punkttarь qaralьrqa kilevse eşşe-krəвtejən jəştərenə xeđmət kyrhətev esen əđet tygeldər.

Təv qaravqa ulьrđa вete nəмə jaqşь ninalar, seleşmə вьlđərə. konsul'tatsialar, qьđьl məjeştər, atьş tirđarь h. a. вar kevek, lakin prizьv punktьnьn ichkj sostavь yđ вurьstarьn jetərlek вelmaj, massovьj politik eşte jomoşaq julqa qujqan, вujet həm larjoktarđь tejeşle tovar menən kərəgensə tə'min itmaqan.

Prizьv вaşlanqanqa tiklem yk **hər вer prizьv punkьtьnan əđer logen вarlarqa, unda eşləvselərđe yđ вurьstarьn selergə ejrətergə, вete vaq-təjəkte aldan əđerlərgə həm hər вer prizьv punkьtьn juqarь ojoşqanlьq həm kulturalьq ydəgenlьq вьnlap ejlənderevgə ireşergə kərək.**

Nəvвəttage prizьvtь iң jaqşь itep ytkərgən okrugqa Oвorona xalьq komissarlьqь tarafьnan вirelergə tejeşle kysmə qьđьl вajraqtь alьv xəquqь esen kəreş milliondar jarьşь ellđəne ərtьnda jəjelđe. Tyвəndə Qьđьl ərmiəgə вşanьsьlь smena əđerlev həm tarьlelev julьndaqь ьsьn вəl'şevistik eşten iң jaqşь elgelaren alrəвeđ. Micurinski rajonьnda вulasaq jəş huqьşsьlar saffarьnda fabrik-zavod kolxoz həm sovxoz qьrđarьnьn 550 udtaniqь вar. Ularđan 95 protsentь Osoaviaximđьn əjrənev punkttarьnda əđerlek alqandar, jəđđərsə Voroşilofsa atlьvsьlar GTO znaqogьn alqan jəştər, xərвi-texnik imtixan вirgən iptəştar вar.

Bəte sovettar ilendə jəş вьvьn вьna şulaj ytterelə, tərвialəna həm əđerləna.

Oşo iң jaqşь elgelər menən tigeđlənergə вətə jeteşhedlektərđe eş ebtendə tedətergə, prizьvtь tuls əđerlek menən ytkərergə вьl вətə partia sovet, həm jəmaqət ojoşmalarьnьn, ojaskari cəstər komandovaniabь həm politorgandarь вьn pacotь вurьвь.

STƏRLETAMAQ MTS

KOLXOZDARЬNЬN JENEVE

Stərle tamaq (telegraf вujьnsa). Starletamaq MTS tarь 10-вь sentəвerđə 47782 sentner đəvlatьa jьlьq igen tapşьrьv planьn tuls kileş ytənelər. Natura tylave inəвenə 50 men sentner igen tapşьrelьb.

Dəvlatьa tapşьrlqan igen həm natura-tylav inəвenə đəvlət sortlь fondьna 5 men sentner tađa sortlь orloq вirelđe.

Bьltərqь kevek yk MTS kolxozdarь arabьnda вerense вulьp igen həm natura tapşьrvo planьn (4 men sentner) „Novьj put'" kolxozь, predsвdatele Razentsol iptəş, ikense urьnda „Stal'" kolxozь 7 men 350 sentner tapşьrьp вətte.

MTS kolxozdarь 4460 gektar arəş səşep, planь 92 protentqa ytənelər.

Iң jaqьn kendər esendə igen đe enkertlev, natura tapşьrvo eştəren tamamlarqa hyđ birəвeđ.

Kolxozdar tuqqa herov həm Ofə-Işemвaj julь tədələşən tamamlav eşenə quşelalar.

MTS direktorь—MAT'VEET.
Polit sylek вaşlaqь—OLBINSKI.
Əđerlev komitetь vəkile—
SƏLƏXETDINƏR

Ber dyrtkel metrđa

8—17 GRAM ORLOQ QALDЬRALAR

MƏLƏVEZ (BaşRosta). Hunqь kendərđə urozajđь juqaltьvđar menən kereş вьrьm kolxozdarđa hideleriek jomoşara вaşlanь „Smьjcka" kolxozь вaвьvđarьnda вer kvadrat metrđa 8 đən 17 gramqa tiklem juqartьlqan orloq вьjьp alьnđь.

Bьl fakt kolxoz вaşьnda ultrasslardьn „...mul urozajđan juqalma ta hidelmaj" tip jenajətsel qaravđarьn kyrhətə. Bəlki, ular juqaltьvđarqa qarьşь kereş — urozaj jьjnav вaşlanqan kendəge eş tip kenə ujlaj torqandardьr.

MTS direksiaьь, politaylek „Smьjcka" вaвьvьnda juqaltьvđarqa jul qujьvsьlarqa sara kyrergə tejeş.

Işemвaj eşselare M. Gor'ki

DOKLATЬN ƏJRƏNƏLƏR

30-avqusta işemвaj nefte promьşlalarьnьn Partkomь həm profkomь partia həm profsojuz aktiftarьnьn kin đur jьjlьştarьn ytkarep, unda **M. Gor'ki** iptəşten sovet jađvsьlarьnьn вete Sojuz sjezđьnda hajtəqan dokladьn ejrənelđe

Aktil jьjьlьşь promьşlolarđa ađвasiat tynərəge eşen jənlənderge. Oktəвr вajramьna qarata Başqortostan nefte esen kereş turalьnda razvedkanьn in ləvqe eşşe həm вeljeştəre qatnaşь menən ocerklar jьjьlьqь sьqarьrqa, tigən qararqь kilđe.

Jьjьlьş promьşla kətepxanalarьnьn eşen tərtipləşterergə, unь jaqşь вelemle jetəkselər menən tə'min itergə həm вьna вən esen dəvlət tarafьnan вildələnqan summanь tulьnь menən fajđalanьrqa, tip konkret qararđar sьqarьp kitte. **Karaвaj**

VKP(в) ƏLKƏ KOMITETЬNDA

1935 jьlqь qara вojđaj həm arpa kul'turalar səselə torqan kolxozdarđьn majđandarьn orloq menən tulьlьnsa tə'min itev maqsatь menən VKP(в)Əlkə komitetь, partia rajon komitetь sekretarđarьn həm MTS politвojlek nacal'niktarьn 1934 j. urozajьnan 35 jьl sasev planь na qaraj kolxozdarđьn jeterlek kyləmdə qara вojđaj həm arpa orloqtarь ajrьp qujьvđarьn tə'min itevgə, oşotaj oq вьl kul'turalar вulmaqan kolxozdarđь, kul'turalardьn sьjjatьna qaraj mildəle əbtəmələr menən вaşqa tərle kul'turalarqa alьştьrьv eşe, qara вojđaj həm arpa orloqtarь menən tə'min itevgə məвyr itte.

Əlkə komitet qara вojđajđan hьvьqqa tyđemle tər kul'turalar jeteşterev maqsatь menən Başnarkomzem ip. **Frolofqa**—qara вojđaj orloq fondь ojoştorqanda вaşlьвa jađqь həm ijyl ajвndaqь qьravđarqa tyđən ucaskalardьn orloqtarьnan alьv kərəklegen kolxozdarqa kyrhətergə təqdim itte.

Başqortostan qoroloq zonalь rajondarьnda cina sasevđen qəjətlə đur əhəmiətle вulьvьn, projektlaqan majđandarьn sasevgə cina orloqqo jetkerəven ifkə alьp həm kiləsəstə jađmaq sasev majđandarьn kinəjlev telage menən. Əlkə komitet Başqortostandaqь 34 jьl səselgən cina majđanьn dereв itвəpkə alьvđь həm вete jьjnalqan urozajđь sasev orloqo itep, ajьrьp qujьvđь Başnarkomzem ip. Frolofqa təqdim itte.

Narkomsovxoz sistimalь вujьnsa (Svinovođtrest) вete sovxoz direktorđarьna—1934 jьl urozajьnan 35 jьl səselesək majđanqa jeterlek kyləmdə cina orloqo ajьrьp qujьvđь həm вьnan artьp qalqan cina orloqtarь turalьnđa, вaşqa tər kul'turalarqa alьşьv esen jaqьnđaqь kolxozdarđь tə'min itmaqan esen—Başnarkomzem—ip. orloqa məqlymət вirergə qujьlđь.

UT HYNDEREV MISKƏLƏRE HЬVHЬƏ

Jamaş, 10 (BaşRosta). Naqoş, Qarlьxan, Jamaş orloq punkttarьnda janqьnqa qarşь saralar ojoştorolmaqan. Məвələn, Naqoş skladьnda kiвep вetkən вarь 3 miskə genə ultьra. Bьl miskələrđə вarь 4-5 вidrə genə hьv вar Qarlьxan punktьnđa вer genə miskə вar, ə puzar maşinalь juq. Jamaş sklatьnda вetenlej вer nəmə lə juq. Əgər ut sьqa qalha, unar men sentnerlьq đəvlət igene hələk вulьv qurqьnьsь aftьnda tora.

Zagotzerno həm zagotofka komileть vəkilđərenen skladtarđьn şundaj xəlđə torovđarьn вete torop, his вer sara kyrməvđərə qəlev ttelerlek eş tygel.

Vinnitski OBLZU Po'itsektorь turalьnda

VKP(b) UK QARARЬ

VKP(в) UK-te Vinnitski OBLZU politsektorь вaşlьqь xeđməten vaqьtьsa atqarьvsь Koltьpipđьn 1934 nse jьl igen tapşьrьv вaşlanqan vaqьtdan tikp đerəв вulmaqan jьl alqanlьqьn вildələj. Koltьpipin igen əđerlevđəge đəvlatkə qarşь jynəldereligən tendensialər menən kereşməgən genə tygel. Əlgen əđerlevđen iң kəsərkəneşle вer đəvrendə đerəв вulmaqan direktivalar вirep (Politsektorđьn 1934 nse jьl 13 həm 30 avqust direktivalarь) igen tapşьrьv eşenen вarьşьna ajaq salqan.

Qajьь вer MTS politaylek вaşlьqtarь igen tapşьrьv temptarьn kesəjtəhe urьndь, politsektor direktivalьь hunьnda Igen luraz вalanslarь tedəvgə вaşlaqan həm igen tapşьrьv eşen tuqtatqandar. Stanislavcik MTS politвylek вaşlьqь Berezovski kolxoz raвotniktarьna igen-luraz вalansь tedəvgə вlqtьrqan.

VKP(в) UK-te qarar itə:

1. Koltьpipnqa qatь şeltə вirergə həm unь Vinnitski OBLZU politsektor вaşlьqь urьnвasar tьqьnan alьrqa.

2. Stanislavcik MTS politвylek вaşlьqь Berezovskigə şeltə вirergə.

3. Vinnitski oвlastьnьn politsektorьna həm MTS politвylek вaşlьqtarьna вьl xəlđə eştə tedətergə həm igen tapşьrьvđa jьlьq plandь iң qьđqa srok esendə tulьlьnsa tamamlarqa təqdim itergə.

VKP(в) UK.

NEFTEDAG

VODOPROVODЬ TƏDƏLƏ

Taşkint, 9. Neftedag vodoprovodь tedələp tamam вuldь. Jaqьn kendərđə Neftedag promejşlennost maqsattarь esen dinqed hьvьn alasaq. Bьl xəl skvazenatardь вoravlav tempьn şaqtaj kytərəsək.

ELEVATORĐA TƏVLEK BUJЬ SIRAT TORA

IGENDE JUQJALTЬVĐAR MENƏN KƏRƏŞ JUQ

Tujmazь, 10 (BaşRosta). Tujmazьla elevator həm skladtarđь haqlav eşe nasar ojoştorolqan. Elevatordьn orloq tađartьv вyleksəhe aldьna qujьlqan qaravьlsь aşa elevatorqa teləgən vaqьtta həm totqarhьđ inergə məm kin. Elevator territoriaвь вujlap tela hə kem jerəj. Bьnda jьş-jьş qaravьlsьlar urьndarьnda la вulmajđar.

Tendə sklat-qaravьlsьlarь joqlajđar, jəki skladtarđan alьв kitep jerejđər. Qaravьlsьlar tarafьnan igen urlav vaqiqalarь la вar. Məвələn, avqust ajьnda qaravьlsь Paufnof igen urlap totoldo. Kyp qaravьlsьlar yđđərenen vazifalarьn вelmejđər.

Qвul itev punktьnda juqaltьvđarqa qarşь kereş alьp вarьlmaj. Ylsavđar janьnda halam həm вьвьraqqa aralaşьp вik kyp orlьq juqala. Igende juqaltmav esen ylsəv aвtьna вrizent-tər jəjelmagən. Aşlьq taşьj torqan toqtar jьrtьq. Ikense skladta вer nisə saqət eştən huq 1 toq вorsaq, 2 toq jaвmьq, həm 1 qap qara вojđaj jərmalь heperep alьndь.

Elevator nasar remontlanqan. 5-sentəвrđə elevator işegenen jarьqtarь aşa вer вotqa jaqьn orloq hьvqa qojotop juqaldь. Başqa jerđəđən də orloqtar tygelep ərəm вula. Tədrələrgə вьjalalar qujьlmaqan, qьjьq qalajđarь teşep, vaqьtlь skladtьn tyвətienən jamqьr ytep tora.

Elevatorqa nasar sьjjatlь orloq qвul itev faktlarь вar. Məвələn, Baqalь rajonь Kozminka avьlьnьn janqьđaqь **Araslanьf** kiltergən syple вojđaj qвul itelde.

Elevator igende вik aqьrьn qвul itə. 3-sentəвrđə „Kooperativ" kolxozь elevatorqa igenen tapşьra almajьnsa siratta вer tavlekkə jaqьn ketep tordə. Ul qьna la tygel kolxoz həm jarqьđaqtardьn ikeşər ken ketep torovđarь la вulqьlaj.

Ylsavselar nasar eşlejđər. Igen killerevselərgə elevatordьn orloq tađartьv вyleksəhe aldьnda la, вuxgalteriala la həm kassa aldьnda la вik odaq ketep tororqa tura kilə. Apparat вik hylpən eşlaj. Igen tapşьrьvsьlarqa kvitansialar вirgəndə вutalьsqtar tьva Boraj qвul itep, kvitansiaqa holo tip jađьv xəldərelə вar.

Igen tapşьrьvsьlardь kul'tura xeđmətlav juq. Arimof tigən kul'turnik вer nəmə lə eşləmej. Elevatorđa taralar jeteşmaj. Həm вaşqa jeteşheđlektər đə вik kyp. Elevator mədire Siaracef вul jeteşheđlektərgə ahemiət вirmaj.

QANDЬRA ELEVATORЬNAN IGENDE

AŞЬQЬS OĐATЬRQA

MASSOVЬJ JUQJALTЬVĐAR ƏSƏN ALCINЬF

JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

Tujmazь, 10 (BaşRosta). Qandьra elevatorь həm unьn skladtarь igen menən tulqan. Oşo kendərđə halьr urьnь вulmaqanlьqtan punkt igen qвul itev eşen tuqьratьrqa məzвyr вulasaq. Sentəвr ajьnda igen ođatьrqa 165 vagon вirelergə teşeş вulha la, вer vagon đa вirelmagən. 2 men tonnalьq janь skład tədev eşe ədelev qurqьnьsь aвtьnda tora. Bьl skladqa вarь jer qađьv eşe genə вaşlanьp, 3 rət вaqanalar qьna qaqьlqan. Tədev kontoralь 7 vagon jomoro aqas həm 9 vagon taqta materialdarđь jeвərməj tolop tora.

Igen menən tulqan skladtar həm elevator nasar haqlama. Bete skladtarđь həm elevatorđь вarь 3-kenə qaravьlsь haqlaj. Igen skladtarь timer julь jaqьnan kərtələnməgən. Bьl jaqlap qaravьlđa qujmaqandar.

Qaravьlsьlar arabьnda xeđmət dissiplinalь nasar. Вarь 1 aj esendə genə qaravьllav tərtiвen ytəməv esen 4 keşe urьnьnan sьqarьlqan. Qaravьlsьlarđьn posta joqlav xəldərə sistemaqa inep вara. 6-вь sentəвrđə qaravьlsь Şaripof irtenge səqət 3 tə postьn taşlap ojqə qajttь.

Juqaltьvđarqa qarşь kereş alьp вarьlmaj. Sklad alđarь tygelgən orloq menən qaplanqan. Вer kvadrat mett jerđə 3-4 kilo um orloq jьjnap alьrqa. Elkin 17 vaqonqa tejerlek igen uramqa toqtar menən ejlep qujьlqan. Lakin toqtar aвtьna вrizent jəjelmagən. Şuqa kyrə, jamqьr вula qalha, igenđen вođolov qurqьnьsь вar.

Igen tapşьrьvsьlarđь kul'tura xeđmətlav eşe ojoştorolmaqan. Kul'turnik **Isxaqof** avьrь. Elevator mədire Alcinof unьn avьrvđan tađarьp qajtьvьn ketə. Aşxanala səjđən вaşqa вer nəmə lə juq. Ul kyp vaqьt janьq tora. Rajpotrevsojuz həm elevator mədire igen kilterevselərđe xeđmətlav eşen jaqşьrtьvđь qajqьrtmajđar. Şul uq vaqьtta, elevatorđьn tirə jaqьnđa spikylənttar teləgənsə hatьv ttelər.

Taksirofka apparatь вik nasar eşlaj. Taksirovşik Səlimof həm Valejeftor 6-вь sentəвrđə „Alqa" kolxozьnьn 249859 sь ordьь вujьnsa qвul itev punktьna tapşьrqan 10 sentner 71 kilogram holohona ike tapqьr kvitansia jađqandar. Taksirovşik Sattarof „Jaqtь jondođ" kolxozьna 5 tin skidka jahaвь urьnqa 8 tin jahap, 21 hum 96 tin artьq tyləgən. Şul uq Sattarof 159472-nomerlь kvitansia вujьnsa „Jarьş" kolxozьna kiltergən igene syple вulqan esen skidka jahamajьnsa 19 hum 80 tin artьq tyləgən. Taksirovşktar texnik nađandar, yđđərenen vazifalarьna halqьn qarajđar.

Qandьraəmin elevatorьndaqь вьl jenəjətsel jeteşheđlektər his sьđarlьq tygel. Elevatorqa janьnan kyp kenə igen kilвie вar əle. His kisekmənlan Zagotzerno timer julđьn vagon вirevenə ireşep, igende sьqartьvđь tə'min itergə teşeş.

Mul igen aqьşьnda вaşь əjlənep, kyplap juqaltьvqa həm haqhьđ qaldьrьvqa jul qujьvsь Alcinьfqa Rajkom yđ. hyđen ajtevenə siklənmajвeđ.

Oj. IDRIS

SYLIƏ ELEVATORЬNDA

SIT ELEMENTTAR

(Yđ xəвərseвeđđən)

Rajon ara Zagotzerno jetəkselegendəge elevator sit elementtar menən syplangan. Məвələn, Teplof Ivan-Əlelaqe kolqoz tedətev jortonan qajtqan, xəđer prejomeşik вulьp eşlaj. Mə zorin elekke aq ofetsir, kulak, hər vaqьtta esev menən seqellanə. Xromsef Pavel—spekylənt вalalь həm yđe spekylənt.

Esselərđen đejem jьjьlьşьnda sotsialistik jarьş dogovorđarь tedev məs'ələne qujьlqas, Mozorin dogovor tedevgə qarşь saqa: „Ul dogovordardaqь jəkləmələrđe alьrвьđ đa ytaj almaвьđ, jə hunьnan вeđđe xəkəmgə tartьrđar" tip, esselər arahьnda qolqo tarata.

Kozevnikol Dimetri-ikmək kontrole вulьp eşlaj. Hər vaqьtta esə. Komsomoldan qьvьldь.

Mitrina Lida-elevator aş xanahьnan ađьq urlaqanь əsen stena gazetьna karekoturalь tesereləgə, gazetanь urlap jəşera.

Elevator mədire Makarof eş selərđe eşkə alqan vaqьtta profsojuz ojoşmalь menən itвaplaşmaj, yđenə oqsaqan keşelərđe genə ytkarə вirgan.

Elevatorđa partia, komsomol eşe juq, вarьhь вer Makarof qьna partia aqzalь. Profsojuz eşlaməj. Massovьj anlatьv eştəre juq. Mestkom predsedatele **Ismoqilef** profsojuz eşen, nige rək tə elevatorqa kilgən naşqort kolxozsьlarь arahьnda massovьj an atьv eştəren yđ aqьşьna qujqan. Kolxozsьlar əsən asьlqan qьđьl məjeştə вaşqort telendə вer genə tə lozungь jađьlьp qujьlmaqan.

Bьl kyrneşlər elevator eşendə tulь unajhьđlьq tьvđьralar. Elevator apparatьn вşanьshьđ elementtardan tađartьp, jetəkselekte вuldьqlь keşelər menən aşьqьs nьqьtьrqa kərək.

Oj. IDRIS

SƏJƏRQJULЬF KƏN BUJЬ JOQLAJ

JƏĐ TOQ IGEN QARAVЬLHЬĐ JATA

Dyrtəjlə, 10 (BaşRosta). Dyrtəjlə qвul itev punkđьnda qemyman, 6 həm 7 skladtarda, ligerək tə igende haqlav eşe nasar ojoştorolqan. 9 sentəвrđə qaravьlsь Səjərqulof təvlek вujьnsa joqlanь. Şul uq skladta 100 đən artьq toq jar вujьnda qaravьlhьđ jata.

Janqьnqa qarşь haqlьq eşe taqь la nasarьraq qujьlqan. Pozar maşinatarь вar, lakin ular qarşьnda attar đa, keşelər đə juq. Pozar eşşehe **Zejarofta** punkt adminstratsialь yđ eşendə fajđalanalь urьndа, aşxanala eştərgə qușqan.

Dyrtəjlenen iң qьrьjьnda toqqan 7-skladta la şundaj uq xəl. Bьl sklat təvlek вujьnsa haqlanmaj.

Punktta orloq qвul itev eşe вik nasar ojoştorolqan. Oşo kendərđə genə 50 вlav prejomşiktьn kileven jamqьr aвtьnda вer nisə saqət kətep tordo. Tikşerev hunьnda prejomşiktьn ejendə jal itep jatьvь вelende.

Punkttan orloqto ođatьv eşel jəđe asьlьrqa teje. K.S.Oj. ID.

BERENSE BURЬS ƏSƏN

NASAR KƏRƏŞƏLƏR

(Yđ maxsus xəвərseвeđđən)

Dəvləkən. Janəak sovets „Trud" kolxozь igen tapşьrьvđa xurlьqlь rəveştə hejrələ. Biş kenləktər tyвən ytheş вirələr. Əgər 31-se avqustqa plan 7 protsent ytəlhə, вiş kəndən huq ni вarь 16 protsentqa jette.

Şul vaqьt, kyrşehendə вulqan „Sujьnsь" kolxozь planьn 100 pr. qa ytəgən. Elevator arahь ner yk alвьlьqta, urozaj đa „Trud" kolxozьnda nasar tygel.

Ləkin, „Trud" kolxozь jetəkselərə igen huqьvđь kesəjtep, dəvlət aldьndaqь mujьndamanь aerense siratta ytav esən ьsьntьlap kereş ojoştormaqandar.

Kolxozđьn 3 mofotilkalь вar. Ular smenalь eşkə qujьlmaqan, tulь nagruzka menən tajđalanьlmajđar.

„Trud" kolxozь вaĥьvьnda juqaltьvđar menən kereş juq. Oşo kendə saвьlqan igenđen 30 prtь e'kkertlənmagən, 25 pr-tь kel tələrgə uəjlavhed tuđьlьp jata.

Qьrqьlmaqan igendər şul kəje ultьrьp qalqan. Keltə eəjlavselər „...Unьn вarhьn đa alьp вetep вulmaj inde" tip kenə qarajđar. Bьl zararlь qaraş kolxoz idarahьn đa, ərigadir **Zəjatdinьf, Zahitьf, Minleəxmətəftərđe** lə вorsomaj.

Xeđmət dissiplinahь jomoşaq. Berense arlqnda igen ylsavsehe Fazьlьf yđ вeldege menən telәhə qajđa jerəj. Şulaj uq, 7-se sentəвerđə tarь urьvqa вarь вtş keşe sьqtь. Eşkə вildələnep tə, sьqmaj qalьvsьlar javapqa tarttьlmajđar.

„Trud" kolxozьnьn вьlaj həjraleve jetəkselərđen jeвegənlegenə, partia həm xəkymət qararьn ytvgə massanь ojoştormavьna вəjlangən. Kolxozđьn igen planьn srogьnan вida tulьtьrьv esen вətə məmkinlektərđe вar. Ul məmkinlektərđe tulь tajđalanьv julьn „Sujьnsь" kolxozьnan əjrənergə kərək.

B. Nurajev.

Planeristar sljotь

Koktebel, 9. „P-5" osqoso вuksirьnda Leningradtan XX xalьq ara jəştar kone isemendəge hava pojezdь kilde. Unьn sostalьnda Domracof konstruksialь вulqan 2 keşe ultьra torqan eksperemental „D—9" planerь вar. Rosta xəвərseће menən hejlaşkən vaqьtta pojezd nacal'nigь osovsь Krickof: „вeđ Leningrad—Məskəv—Tamвov, Engel's—Stalingrad—Luganski— Zaporoje— Koktebel marşrutь menən kildek. 20 səqət 45 minut esendə 2755 kilometr yttek. Juldьn kyp elәşen вik avьr hava şarttarьnda osorqa jura kilde. Lakin qьjьlьqtardь jendek. Ekipaж jaqşь əjrəngənlekte həm nьqьşьqlь kyrhətle," tip əjtte.

SƏJ JAPRAQJЬ

Unьşlь jьjnala

Tiflis, 10. Səj japraqtarь jьjnav eşe Zakavkazianьn вete teвəktərendə unьşlь вara. Avqust planь 157 protsentqa ytəlde-plan вujьnsa 1001 tonna tьjalьь urьnda 1574 tonna jьjnalđь. Səj ytətera torqan rajondar şulaj uq sьjfat esen kereş eşendə lə вajtaq unьşqa elgəştelər.

MENDELEJEF S'JEZDЬ JЬJЬLA

Leningrad, 10. Вegen asьlьrqa teşeşle mendelejef s'jezdьna delegattar kilevđərendə đavam itə. Вegen Germania qalimdarenən: Val'din, Bilts, Bilan.l L, Mejtner, Gaan tigən professorđar, şulaj uq Finlandiə təndar akademiaћьnьn uconьj sekretarь politexnik institut professorь Komp kilde. Məskəvđən xərвixniə akademiə вəşlьqь Avinovitski, xəkymət komissiaћь aqzalь Ratajcak həm Məskəv, Qazan. Xar'kov, Kief, Tomsk, Saratov delegattarь kildelər. S,jьzd eştərenə jardəmlaşьv esen ip. Pjatokof predsedatellegendə xəkymat komtssiaћь tədəlđe.

S'jezdqa 350 delegat həm 1.000 đən artьq qunaqtar kileve ketələ.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

Terkia xəkyməte delegatsia hь Məskəvđə

Moskov. 10. „Sumer вank" general direktorь Nurulla Əsəd вəj. „Sumer вank" idarahь predsedatele Saia вəj həm delegatsia aqzalarь: Şəlqət вəj, Torqud вəj. Əsqəd вəj həm Zələletdin вəjđərđən torqan Terkia xəkymət həm promьşlennost delegatsiaћь Turkstroj idarahь predsedatele Ziglek ođatьvьnda Məskəvđəge „M. Gor'kt" ismendəge yđək kul'tura həm jal вaqsaћna вarđьlar. Qunaqtar parkta 2 səqət samahь jerəp, parktьn вətə jeren qarap sьqtьlar. Yđək park direktorь ip. B. N. Glan menən əngəmaћendə Terkeia səkymət həm sənəqət delegatsiaћь:

Bьl tiklem ytə đur kul'tura predpriatiehьn вeđ вerense tapqьr kyrəвeđ. Unь narь sovettar ilendə genə вuldьrьrqa məmkin. Yđenen ydək kul'tura həm jal parkь menən maqtanћa Sovettar sojuzьnьn xaqqь вar, tinelər.

Vinnitski OBLZU Po'itsektorь turahьnda

VKP(b) UK QARARЬ

VKP(в) UK-te Vinnitski OBLZU politsektorь вaşlьqь xeđmoten vaqьtьsa atqarьvsь Koltьpipđьn 1934 nse jьl igen tapşьrьv вaşlanqan vaqьtdan tikp đerəв вulmaqan jьl alqanlьqьn вildələj. Koltьpipin igen əđerlevđəge đəvlatkə qarşь jynəldereligən tendensialər menən kereşməgən genə tygel. Əlgen əđerlevđen iң kəsərkəneşle вer đəvrendə đerəв вulmaqan direktivalar вirep (Politsektorđьn 1934 nse jьl 13 həm 30 avqust direktivalarь) igen tapşьrьv eşenen вarьşьna ajaq salqan.

Qajьь вer MTS politвylek вaşlьqtarь igen tapşьrьv temptarьn kesəjtəhe urьndь, politsektor direktivalьь hunьnda Igen luraz вalanslarь tedəvgə вaşlaqan həm igen tapşьrьv eşen tuqtatqandar. Stanislavcik MTS politвylek вaşlьqь Berezovski kolxoz raвotniktarьna igen-luraz вalansь tedəvgə вlqtьrqan.

VKP(в) UK-te qarar itə:

1. Koltьpipnqa qatь şeltə вirergə həm unь Vinnitski OBLZU politsektor вaşlьqь urьnвasar tьqьnan alьrqa.

2. Stanislavcik MTS politвylek вaşlьqь Berezovskigə şeltə вirergə.

3. Vinnitski oвlastьnьn politsektorьna həm MTS politвylek вaşlьqtarьna вьl xəlđə eştə tedətergə həm igen tapşьrьvđa jьlьq plandь iң qьđqa srok esendə tulьlьnsa tamamlarqa təqdim itergə.

VKP(в) UK.

QЬĐЬL KOMANDIRDARQJA KULTURALЬ JAL.

Hyrətlə: Eşşe-krəвtejən Qьđьl ərmiahenen Sotl kurortьndaqь yđək sanatorijь, təp korpusьnь hul qanatь.

Sojuztoto Sьjsojet fiyrate

◆ **Tiflis**, 10. Zakavkazia SFSR-hь igen tapşьrьvđa jьlьq plandь 95 protsentqa ytəne. Gruzia igen tapşьrьvđь nigeđđa tamamlanь. Azerвəjzan planьn 97,4 pr. qa həm Ərmənostan 77 pr. qa ytəne. Sovxozdar igen tapşьrьvđa jьlьq plandarьn 113 pr. qa ytənelər.

◆ **Tiflis**, 10. Zakavkazia əđerlev punkttarьna janь urozaj mamьqtarь kitterelə вaşlanđь. Azerвəjzanđa 710 tonna mamьq qвul itelgən. Jembyriat đəvmalendə iң ere hanalqan Ojənəmamьq tađartьv zavodь oşo kendərđə eşkə вaşlajasaq.

◆ **Kiev**, 10. Keđđən səsep qaldьrьv planьn Ukraina 5-sentəвergə 46,3 pr. qa ytəne. Iң alđə Xarkov oвlastь-77,2 pr., Cermgov—56,5 pr., həm Kiev-52,3-pr-tə вara.

◆ RSFSR EKOSO Başqortostan respulikahьnđə xalьqtan maja tuplav planьnьn qəniqətlənerlek ytəleven əjlep ytte. Başqortostan xalьq komissarđarь sovetь predsedatele əвtenə EKOSQ xalьqtan maja tuplav şulaj uq qala daxodtarь planьnьn ytəleşen kən hajьn tikşerə вarьvđь jəkmətte.

UROZAJ JЬJЬV FRONTЬNDA

Məskəv, 10. 5-se sentəвer məqlymətenə qaraqanda вetə Sojuz đəvmalendə 71.172 men ga (planьn 87 pr.) вaşaqlь orloq kul'tura urьlqan. Kolxozdar plandarьn 88 pr. qa, sovxozdar-77 pr. qa, janqьđaqtar-87 pr. qa ytəgəndər.

Şul uq cislaqa 44.263 men ga, joqni urьlqan igenđen 62 pr. samahьnda igen huqьlqan həm 56,088 men ga (ilmək, urьlqan igenđen 81 pr. tь samahьnda) igen e'kkertləngən həm taşьlqan.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SOVETTAROJA QARŞЬ OJƏJBƏT

KAMPANIAHЬ DAVAM ITƏ

Xabarovsk, 10. QK timer julьnьn kenьsьqьş liniahьna 5 sentəbrdə Pogranicnaja stansahьnan sьqqan №3 pojezdьn kruşenia-hьn Xarbin matbuqatь janь uhal ujdьrmalar sьqarьv həm SSSR qa qarşь qəjbəttar taşlav əsen fajdalandь. „Dempo susin" agentstvohьnьn Cancun xəbərsehe bьl kruşenianan hun uq: „bandittar pojezqa kruşenia jahav əsen qullanqan fugastardь japon qəskərdəre hьnap qaraqandan hun, ul fugastardьn SSSR da eşlangənlektəre belende" tigən jalqan xəbərdə tarattь. Bьl ujdьrmalardьn juqarьnan birelqən zadanie bujьnsa, tarattьqanlьqtarьn Japonia huqьş eştəre ministerleqe vəkilenen şul uq 5 sentəbrdəge kruşenia turahьnda Japonianьn „Dzi-dzi" gazetьnda nabьlьp sьqqan belderevе tarattaj. Bьl belderevdə jəna-he QK timer julьndaqь kruşenialardьn səbəbe bulqan nindəjder „sovet zagovorь" turahьndaqь qəjbəttar jənə qabattana, şunьn menən bergə japon xərbi ministerleqe vəkile „bьnьn şulaj bulьvь Manzuria vlastarь tarafьnan qulqa alьnqan kyp kenə sovet grazdandarьnьn iq rar ilevdəre menən ratlandь" tip əjtergə batьrsьlьq itə. Vəkil sovet grazdandarьn qulqa alьvdь jeterlek tygel tip itəpləj həm Manzuria vlastarьna sovet-tarqa qarşь xərəkətte kəsətlergə təqdim itte. Ul əjtə: „bez Manzuria vlastarьnьn qəjeplelərdetaqь la jentekləberək edləvdə-renə həm qatь saralar kyrəsək-tərenə bşanabьd" ti. Xarnindaqь betə matbuqat QK timer julьndaqь sovet xedmətseləren qulqa alьv əsen qəbaxat kampanianь davam itə, şunьn menən bergə timer julьdьn javaplь xedmətselərən qalqa alьv tutahьndaqь tavьştar jьşbraq işetelə.

ISPANIA PROLETARIATЬNЬN KƏRƏŞE

Parie, 10. Ispanianan xəbər itev bujьnsa 8 sentəbrdə Madred qalahьndə dejem stacka ajrьvsa berdəmlek menən ytkən. Xatta xosusi quldardaqь automobeldьn da şoferdarь eş taşlaqandar. Politsejskidar qalala yddəre ber nisə tramvaj həm automobil jeretep mataşqandar. Ber nisə urьnda ikmək magazindarь haldattar haqlavь abtьnda hatьv itkandar. Qalqan magazindar, predpriatielər həm transport eşləməgən. Bəreleşe vaqьttarьnda politsia mьltqtan atqan. 6 keşe yttererlgan, 18 keşe jarslanqan. Ular arahьnda qatьn-qьddar həm balalar bar. Eşselərden betə politik həm profsojuz ojoşmalarь betə ildə jabьlqan. Tik Madredia qьna 300 keşe qulqa alьnqan. Eşselər ojoşmalarьnьn qararь bujьnsa 10 sentəberdə irtən Mədredta stacka tuqranь.

Asturiala stacka kinəjə. Unda betə predpriatielardə stacka başlandь. Bur Xizon qalahьnda şulaj uq dejem stacka iqlan itelep, ber genə esse lə eşkə sьqmanь. Mijer rajonьndaqь gornəktar tulьhьnsa, eş taşlanьlar. Ularqa timer jul'eşseləre lə qatьşьp, pojezdar jereşe betenlaj tuqranь. Tik ber nisə pojezd qьna inzener qəskardar jetəkselege menən jerej. Xekymət repressiahьna qarşь protes belderep Baskun elkəhenen betə qala səvettarь otstaikaqa sьqjtьlar.

„BANDITTAR" MENƏN BƏRELEŞTƏR

Tokio, 10. Manzurianan xəbər itev bujьnsa 1 sentəbrdə Tajnaczanda „bandittar" menən bereleştə japondar tarafьnan 2 hal dat yttererlde. 3 sentəbrdə Talindaqь japon garnizonьnьn alьb qəskərə „bandittar" menən huqьşta ydenen komandirьn juqaltь. Junincandaqь elekke juqarqь palatьnьn aqzahь baron Nakagava xəbərhed juqqa sьqtь. Gazettardьn fekere bujьnsa ul „bandittar" tarafьnan alьp kitelgən.

Tokio, 10. QK timer julьndaqь kruşenialarqa sovet xedmətselərenen səbəp bulьvь turahьndaqь ujdьrmalardь qabatlap, „Sugaj sloga" gazetь ber yk vaqьta Manzurialaqь „banditizmdьn" kesajeve səbəptəre turahьnda janь qəjbəttar taşlaj. Gazet unьn səbəben banditardьn Nankin xekyməte menən əjlaneş totovdarьnda kyrə. „Bandit otrədtarь, tip jada gazet Nankin xekyməte bntьlqan maqsatqa uq bntьlalar. Banditar faktik alqanda jəseren rəveştə batьm jahav politikahьn bojomqa aşьralar. Zaqovordьn kinlege bildəle tygel, lakin Manzuria bandittarь menən Nankin xekyməte arahьnda bəjlaneş bulьvьnda his şik juq".

Nju-Jork, 9. Politsianьn həzyme vaqьtьnda 9 esse ylterelep, kybche jaralandь. Şuqa la qaramaьtan' tuqьvsьlar stackahь kinəjə. „Niu-Jork tajms" gazetьnьn xəbərenə qaraqanda kenjaqştattarьnьn kyp kenə qalalarь qorallь lagerdərqa oqşajdar. Burzuaz gazettar eş taşlavsьlardьn hanьn 510 men kyrhələlər. Bik bur predpriatielar jabьldь. Tik qajhь ber vaq fabriktar qьna politsia həm qəskər hsqlavь abtьnda **eşte davam** itergə mataşalar.

QORAL HATЬV

ƏSƏN TALAŞALAR

Vaşington, 10. Huqьş qoraldarь jeteşterevse promьşlennostьn eşməkərlegen tikşerevse senat komissiahь Amerikanьn huqьş nəmələre jeteşterevse „Driks Ordnans" tigən firmahьnьn agentь Anglia korolen Pol'şala Amerika tuptarьn hatьvqa qamasavlьq itevdə qəjeplav turahьnda dokumental ratlamalar aldь.

„Sendej ekspres" gazetьnьn xəbəre bujьnsa xərbi promьşlennost eşməkərlegen tikşergən vaqьtta Anglia korolenen Pol'şala Amerika tuptarьn hatьvqa qamasav iteve kyrhətelqənlege menən bəjlaneştə Anglia xekyməte Amerika xekymətenə qьrqa protes beldergən.

Njo.jork, 10. Gazettar Japonianьn Abissiniqa yteve Italian ь tьnьshьdlardьrqanlьqьn „Fəngə" kolxozь (Baltas rajonь) 1928 jьldь ojoşop, bəgən 200 gə jaqьn xuzalьqtь esenə ala. „Fəngə" kolxozь yd qəmerendə 8 **raiskə jette:** başta kontrrivolytsionir elekke mulla, **kapitalist qaldьqь** Nuqajbf Fətxelislam (Bьl xaqta 1928 jьlqь Bulat işemoqulьftьn „Kontrrevolytsia kəndərendə **denselər" tigən kitabьnda jadьlqajnь**), Yrge Tətəşle kooperatsiahьn jandьrьp, 10000 aqsahьn urlap qasqan, partianan hərelgən kulak kejəve Islambf Qəlişan, aqtar armiahьnda 6 aj vaqbt ixtejari xedmət itep, hunьnan qьdьldar jaqьna sьqьp, jeden majlap qajtqan, partia əxlaqьn bodovsь, kyp qatьndar menən şajartp, kulaktar menən nbq bəjlaneşle bulqan Xəjdarşin Midzi hьm başqa şundajdar rəis bulьp eşlap, kolxozdьn betə milken talər itep, jьjnalьp, berlaşep aşap-esep kən kyrdelər. Yddərenə mal jьjnanьlar, jorttar haldьrdьlar. Məbələn, Islambf Qəlişan 5000 humqa təşerəp jort haldьrdь. Jьlьna ike mərtəbə genə kilgən islam dine bajramdarьn qunaqlaşap, esep, dur xuminalar tuddьrьp oddьrqan kevek — betə revolytsion bajramdarьn la şul uq şarttarda uddьra — kollektivlaşap esev hər kən tejerlek davam itelə.

„BANDITTAR" MENƏN BƏRELEŞTƏR

Tokio, 10. Manzurianan xəbər itev bujьnsa 1 sentəbrdə Tajnaczanda „bandittar" menən bereleştə japondar tarafьnan 2 haldat yttererlde. 3 sentəbrdə Talindaqь japon garnizonьnьn alьb qəskərə „bandittar" menən huqьşta ydenen komandirьn juqaltь. Junincandaqь elekke juqarqь palatьnьn aqzahь baron Nakagava xəbərhed juqqa sьqtь. Gazettardьn fekere bujьnsa ul „bandittar" tarafьnan alьp kitelgən.

Tokio, 10. QK timer julьndaqь kruşenialarqa sovet xedmətselərenen səbəp bulьvь turahьndaqь ujdьrmalardь qabatlap, „Sugaj sloga" gazetь ber yk vaqьta Manzurialaqь „banditizmdьn" kesajeve səbəptəre turahьnda janь qəjbəttar taşlaj. Gazet unьn səbəben banditardьn Nankin xekyməte menən əjlaneş totovdarьnda kyrə. „Bandit otrədtarь, tip jada gazet Nankin xekyməte bntьlqan maqsatqa uq bntьlalar. Banditar faktik alqanda jəseren rəveştə batьm jahav politikahьn bojomqa aşьralar. Zaqovordьn kinlege bildəle tygel, lakin Manzuria bandittarь menən Nankin xekyməte arahьnda bəjlaneş bulьvьnda his şik juq".

QBBL ARMIA

TURAHЬNDA TƏR KIƏ QAZETTARЬ

Istanbol, 10. Terkianen betə matbuqatь 2 nse armianьn inspektorь Fəxretdin paşanьn belderevеn ip. Voroşiloftьn həm qьdьl armianьn hyrattare menən batьp sьqardь. Gazettar „Voroşilof xədergə vaqьttьn in bəjek polkovodistarьnan berelie. Qьdьl armia huqьş bula qalha ydenen burьsьn bik şəp ytələsək" tip jadalar.

ƏLGƏ

BULBRLBQ AŞXANA

29-sь nomerlь aşxanala Başsojuz xedmətkərdəre, Başsnabsbjt həm kooperatsia jorto tedevse eşselərdən betəhe 500 esse tuqlana.

Aşxanala tadalbq jaqşь: qadan tirələre, posudalar jьvьv sextarь hər vaqьt tada həm tərtiple totolalar. Texpersonaldarqa jьvь nьv əsen jeterlek handa qul jьvqьstar qujьlqan, habьn həm tabьlmaldar menən tə'min itelgəndər. Şunьn ebtenə hər berehe sanitar kejemdər, ejdə jьvьt əsen ajrьm habьndar menən tə'min itelgəndər. Posudalar qajnar hьv menən jьvьlьp, ajrьm urьndarqa urьnlaştьrьlqandar. Aşxanala ike brigada eştaj: berehe kuxnaja, ikensehe zalda. Ular ber-berehe menən jarьşalar. Texpersonaldar bьnьn ebtenə individual' jarьş dogovordarь la tedəşkandər. 12 keşelek texpersonaldardan 6-hь udarnik həm udarnisalar. In jaqşь udarnitsalardan **Loffe** L. həm **Cuzavina A.** Oşo udarnitsalar zadanielarьn hər vaqьt tulьtьrьp ytəvdəre əsen ike tapqьr bjləkləndelər. Bьnda eşlavse texpersonaldar 2 şər d a n a sanitar kejemdər menən tə'min itelgəndər.

Aşxanala texminimum həm nadanlьqtь betərev uqьvdarь alьp barьla. Sanitar pustar da qujьlqan.

Aşxananьn jaqşь jaqtarь bulqan hьmaq, jeteşhed jaqtarь la juq tygel. Məbələn, aşxanaqa mart ajьnan birle remont jahalmaqan, mejestare tetaj, ledrə pərdələre qujьlmaqan, mejestarenen nasar xəldə bulьvь turahьnda pozar oxranahь həm qala sovetь qatnaşьqь menən ber nisə tapqьr akt tedelgən bulha la tedətelməgən.

Bəssojuz jaqşь arala bьl jeteşhedlektərdə kyrep, aşxana medire lə tel menən hejlanep kenə qalmaj, praktik eşkə başlarqa tejeştər.

Şul jeteşhedlektər betərelhə, bьl aşxana bsьnlap ta başqalarqa elgə bulasaq. Ol.SƏJETQƏLI

ƏLGƏ

BULBRLBQ AŞXANA

29-sь nomerlь aşxanala Başsojuz xedmətkərdəre, Başsnabsbjt həm kooperatsia jorto tedevse eşselərdən betəhe 500 esse tuqlana.

Aşxanala tadalbq jaqşь: qadan tirələre, posudalar jьvьv sextarь hər vaqьt tada həm tərtiple totolalar. Texpersonaldarqa jьvь nьv əsen jeterlek handa qul jьvqьstar qujьlqan, habьn həm tabьlmaldar menən tə'min itelgəndər. Şunьn ebtenə hər berehe sanitar kejemdər, ejdə jьvьt əsen ajrьm habьndar menən tə'min itelgəndər. Posudalar qajnar hьv menən jьvьlьp, ajrьm urьndarqa urьnlaştьrьlqandar. Aşxanala ike brigada eştaj: berehe kuxnaja, ikensehe zalda. Ular ber-berehe menən jarьşalar. Texpersonaldar bьnьn ebtenə individual' jarьş dogovordarь la tedəşkandər. 12 keşelek texpersonaldardan 6-hь udarnik həm udarnisalar. In jaqşь udarnitsalardan **Loffe** L. həm **Cuzavina A.** Oşo udarnitsalar zadanielarьn hər vaqьt tulьtьrьp ytəvdəre əsen ike tapqьr bjləkləndelər. Bьnda eşlavse texpersonaldar 2 şər d a n a sanitar kejemdər menən tə'min itelgəndər.

Aşxanala texminimum həm nadanlьqtь betərev uqьvdarь alьp barьla. Sanitar pustar da qujьlqan.

Aşxananьn jaqşь jaqtarь bulqan hьmaq, jeteşhed jaqtarь la juq tygel. Məbələn, aşxanaqa mart ajьnan birle remont jahalmaqan, mejestare tetaj, ledrə pərdələre qujьlmaqan, mejestarenen nasar xəldə bulьvь turahьnda pozar oxranahь həm qala sovetь qatnaşьqь menən ber nisə tapqьr akt tedelgən bulha la tedətelməgən.

Bəssojuz jaqşь arala bьl jeteşhedlektərdə kyrep, aşxana medire lə tel menən hejlanep kenə qalmaj, praktik eşkə başlarqa tejeştər.

Şul jeteşhedlektər betərelhə, bьl aşxana bsьnlap ta başqalarqa elgə bulasaq. Ol.SƏJETQƏLI

IKE PEKARNƏ

Jьlqan qamьrdar 15 minut qьna tororqa tejeş ikən. Lakin bed pekarnə lə 1 səqətkə jaqьn buldьq, şunda la qamьrdar mejeskə inmənelər həm işektan ingən tudandar menən betenlaj qarajьp bettelər.

Eşselər arahьnda kul'tura massovьj eştər alьp barьlmaj. Bik kyptər xatta profsojuzda la tormajdar. Stena gazetahь sьqarьlmaj. Lozungь, plakattar juq, yd ara jarьş, udarsьlьq kin jəjelməgən.

Matur eş elgeləre birevse ajrьm udarniktar da juq tygel. Radionof Fedr (master), Radionof Ivan, Səjfullin, Ibrahimbf, Saxipgərəjeftər yd normalarьn hən həm sьjfat kyrhətkestəre menən arttьrьp ytəjdər. Lakin bьlar qьna jetmaj. Aldьnqьlardьn eş təzribələren başqalarqa kyserev nigedendə prolzvodstvonь begengə talaptar kimələnə kytarev əsen kerəşergə kərək.

***

„Xlebopekkonditer" pekarnə N 2 (medire Qilmedtinь Xəlim), bьnda betenlaj eş başqasa qujьlqan. Pikarnənen hər ber mejeştərendə kul'turalьq həm tadalьq xekem herə. Eşse həm uborşitsalardьn hər berehenen ikeşər qat maxsus kejemdəre dəjder „sovet zagovorь" turahьndaqь qəjbəttar jənə qabattana, şunьn menən bergə japon xərbi ministerleqe vəkile „bьnьn şulaj bulьvь Manzuria vlastarь tarafьnan qulqa alьnqan kyp kenə sovet grazdandarьnьn iq rar ilevdəre menən ratlandь" tip əjtergə batьrsьlьq itə. Vəkil sovet grazdandarьn qulqa alьvdь jeterlek tygel tip itəpləj həm Manzuria vlastarьna sovet-tarqa qarşь xərəkətte kəsətlergə təqdim itte. Ul əjtə: „bed Manzuria vlastarьnьn qəjeplelərdetaqь la jentekləberək edləvdərenə həm qatь saralar kyrəsək-tərenə bşanabьd" ti. Xarnindaqь betə matbuqat QK timer julьndaqь sovet xedmətselərən qulqa alьv əsen qəbaxat kampanianь davam itə, şunьn menən bergə timer julьdьn javaplь xedmətselərən qalqa alьv tutahьndaqь tavьştar jьşbraq işetelə.

ISPANIA PROLETARIATЬNЬN KƏRƏŞE

Parie, 10. Ispanianan xəbər itev bujьnsa 8 sentəbrdə Madred qalahьndə dejem stacka ajrьvsa berdəmlek menən ytkən. Xatta xosusi quldardaqь automobeldьn da şoferdarь eş taşlaqandar. Politsejskidar qalala yddəre ber nisə tramvaj həm automobil jeretep mataşqandar. Ber nisə urьnda ikmək magazindarь haldattar haqlavь abtьnda hatьv itkandar. Qalqan magazindar, predpriatielər həm transport eşləməgən. Bəreleşe vaqьttarьnda politsia mьltqtan atqan. 6 keşe yttererlgan, 18 keşe jarslanqan. Ular arahьnda qatьn-qьddar həm balalar bar. Eşselərden betə politik həm profsojuz ojoşmalarь betə ildə jabьlqan. Tik Madredia qьna 300 keşe qulqa alьnqan. Eşselər ojoşmalarьnьn qararь bujьnsa 10 sentəberdə irtən Mədredta stacka tuqranь.

Asturiala stacka kinəjə. Unda betə predpriatielardə stacka başlandь. Bur Xizon qalahьnda şulaj uq dejem stacka iqlan itelep, ber genə esse lə eşkə sьqmanь. Mijer rajonьndaqь gornəktar tulьhьnsa, eş taşlanьlar. Ularqa timer jul'eşselərə lə qatьşьp, pojezdar jereşe betenlaj tuqranь. Tik ber nisə pojezd qьna inzener qəskardar jetəkselege menən jerej. Xekymət repressiahьna qarşь protes belderep Baskun elkəhenen betə qala səvettarь otstaikaqa sьqjtьlar.

„Fəngə" kolxozьndaqь qortqostarqa

RƏXIMHED OTPOR BIRERGƏ

„Fəngə" kolxozь (Baltas rajonь) 1928 jьldь ojoşop, bəgən 200 gə jaqьn xuzalьqtь esenə ala. „Fəngə" kolxozь yd qəmerendə 8 **raiskə jette:** başta kontrrivolytsionir elekke mulla, **kapitalist qaldьqь** Nuqajbf Fətxelislam (Bьl xaqta 1928 jьlqь Bulat işemoqulьftьn „Kontrrevolytsia kəndərendə **denselər" tigən kitabьnda jadьlqajnь**), Yrge Tətəşle kooperatsiahьn jandьrьp, 10000 aqsahьn urlap qasqan, partianan hərelgən kulak kejəve Islambf Qəlişan, aqtar armiahьnda 6 aj vaqbt ixtejari xedmət itep, hunьnan qьdьldar jaqьna sьqьp, jeden majlap qajtqan, partia əxlaqьn bodovsь, kyp qatьndar menən şajartp, kulaktar menən nbq bəjlaneşle bulqan Xəjdarşin Midzi həm başqa şundajdar rəis bulьp eşlap, kolxozdьn betə milken talər itep, jьjnalьp, berlaşep aşap-esep kən kyrdelər. Yddərenə mal jьjnanьlar, jorttar haldьrdьlar. Məbələn, Islambf Qəlişan 5000 humqa təşerəp jort haldьrdь. Jьlьna ike mərtəbə genə kilgən islam dine bajramdarьn qunaqlaşap, esep, dur xuminalar tuddьrьp oddьrqan kevek — betə revolytsion bajramdarьn la şul uq şarttarda uddьra — kollektivlaşap esev hər kən tejerlek davam itelə. Xəderge kəndə selpo **raise** bulьp **eşləj, 2000 humdan artьq rastratalьq bar. Xəjdarşin Midzi ydenen keskəj jorton avьldьn kulagь Rafiqbf menən alьştь.** Rafiqbfqa: **„jortondo minə birhən, ydenkolxozda tьnьs jəşərhen" tigən vəqədələrde qujdь. Eşsən kolxozsьlar Rafiqbftь kolxozdan sьqarьrqa ujlaqas, Xəjdarşin torop: „ul fəqir, ul yd qul kəsə menən kən kyrə, jorto minekenən də nasar" tip jaqlap alьp qala.** Ul qьna la tygel, **Xədərşin targidarda kulak nəmələren arzan xaqqa hatьp aldь.** qajhь **nerdaren kulaktardьn yddərenə** qajtarьp **birev** fakttarь la **buldь.** Islambf Qəlişan **kolxozdьn revkomissia** rəise eşen də **alьp bara.**

Malsьlьq **fermahь mədire** bulьp **kontrrivolytsionir həm 1920** jьlda **kommunist Sajapbftь** vəxşidərsə **tuqmap yttererdə** ber dur **gruppa** ojoştorop eş başqarqan Sufejanbf Sadrixan **eştaj.** Fermə maldarьnnan 1932-33-34 jьldьn jaddarьnda kyp handa **ylevdər buldь.** Məbələn, 32 jьl 45 baş bьdav, 7 hьjar, 33 jьl-36 bьdav, 34-jьl jadьnda 10 baş bьdav juqaltьvdar menən **kerəş** məs'ələhe **qujьlmaqan.** Davlətkə igen **tapşьrьvdь ikense** ber məs'ələ **tip qarajdar. Bəgəngə kəndə** kolxozda **Məxəmədullin, Menləəxmətef, Qəliəkbəref, Uldanbf, Rafiqbf** həm **Səlimef kevek dur kulaktar** aqza **bulьp toralar.** Kolxoz aktifbnьn qanat abtьna jəşerengan kulaktar da ad tygeldər.

„Fəngə" kolxozь turahьnda 1934 jьlqь „Başqortostan", „Kommuna", „Leninse" həm 3-nse hanlь „Sənək" zurnalь bittarendə **kyp xəbərdər** jadьlha la bьl xəbərdər əle Baltac rajonь ojoşmalarь tarafьnan **tikşerelgəne juq.** Bьqa tiklem bьl „Fəngə" kolxozь eşselaren betə jenajəttare menən KK RKI rəise Fəjzullin həm Əmireftər yddəre qanat abtarьna qьbtьrьp kildelər. Xəbərdərde rajon komsomol komitetь sekretarь Usajbf tikşerep qəjeplelərgə sara kyrev məs'alahen qujqas, qajhь ber rajon eşseləre iptəş Usajbftь bьl eştən tuqratalar həm xəbərselərde **qəjepləvgə jul totalar.** Rajon eşselərenən Mostafin **həm başqa-şunь** talap itəved.

Jarьdьn „Fəngə" kolxozьna barьp, alege Islambfta 2 şər kən esep — qunaq bulalar.

Kolxoz xisapsьhь **Qisadullin** avьl jəştaren bodoq ujqa əndəjulardan ber **gruppa ojoştora.** Bьna oşo Qisadulli jetəkselege abtanda bulqan jəştər gruppahь **tole** xuliganьlьqtar — urlaşьvdar eşlav menən genə qalmaj, kyptən tygel Ural ualosь isemenən **jebərelgən** ber **vəkilden 1500** hum aqsahьn həm betə kejemdəren alьp qalьp, jalanqas qajtarьp jebərelar. Bьl eş **tikşerelə** başlaqas — belməmeşkə **halьşalar.** Avqust ajьnьn **bəştarьnda** Sufejanbf həm Islambftar kelep — urbal uj menən hьjbr fermahьnьn 7 baş hьjbrьn ylterelər. **„7 baş hьjbr kotevdən qajtqanda batьp yde" tip akt tedep qujdьlar da,** şunьn menən eş kejlende. Rivizur Islambf esep-itberek kileş kolxozqa rivizia jahaj: „dokumenttar betahe lə dərəb jьjnalqandar, ylgən-juqalqan maldar turahьnda akttar vaqьtьnda jadьlьp. eşkə tegelə barьlqandar" tip, eşte derəbləj. Adaqtan ydenə iptəştər jьjnap, hejlap kələ. „Fəngə" kolxozь his kisekmətən qabattan nbqlap tikşerelergə həm qəjeplelərde ajavhbd xəkem itergə, bed

ƏLGƏ

BULBRLBQ AŞXANA

29-sь nomerlь aşxanala Başsojuz xedmətkərdəre, Başsnabsbjt həm kooperatsia jorto tedevse eşselərdən betəhe 500 esse tuqlana.

Aşxanala tadalbq jaqşь: qadan tirələre, posudalar jьvьv sextarь hər vaqьt tada həm tərtiple totolalar. Texpersonaldarqa jьvь nьv əsen jeterlek handa qul jьvqьstar qujьlqan, habьn həm tabьlmaldar menən tə'min itelgəndər. Şunьn ebtenə hər berehe sanitar kejemdər, ejdə jьvьt əsen ajrьm habьndar menən tə'min itelgəndər. Posudalar qajnar hьv menən jьvьlьp, ajrьm urьndarqa urьnlaştьrьlqandar. Aşxanala ike brigada eştaj: berehe kuxnaja, ikensehe zalda. Ular ber-berehe menən jarьşalar. Texpersonaldar bьnьn ebtenə individual' jarьş dogovordarь la tedəşkandər. 12 keşelek texpersonaldardan 6-hь udarnik həm udarnisalar. In jaqşь udarnitsalardan **Loffe** L. həm **Cuzavina A.** Oşo udarnitsalar zadanielarьn hər vaqьt tulьtьrьp ytəvdəre əsen ike tapqьr bjləkləndelər. Bьnda eşlavse texpersonaldar 2 şər d a n a sanitar kejemdər menən tə'min itelgəndər.

Aşxanala texminimum həm nadanlьqtь betərev uqьvdarь alьp barьla. Sanitar pustar da qujьlqan.

Aşxananьn jaqşь jaqtarь bulqan hьmaq, jeteşhed jaqtarь la juq tygel. Məbələn, aşxanaqa mart ajьnan birle remont jahalmaqan, mejestare tetaj, ledrə pərdələre qujьlmaqan, mejestarenen nasar xəldə bulьvь turahьnda pozar oxranahь həm qala sovetь qatnaşьqь menən ber nisə tapqьr akt tedelgən bulha la tedətelməgən.

Bəssojuz jaqşь arala bьl jeteşhedlektərdə kyrep, aşxana medire lə tel menən hejlanep kenə qalmaj, praktik eşkə başlarqa tejeştər.

Şul jeteşhedlektər betərelhə, bьl aşxana bsьnlap ta başqalarqa elgə bulasaq. Ol.SƏJETQƏLI

MAKARON FABRIKAHЬN

TƏBƏVDE TIBLƏTERGƏ

1932-nse jьl halьna başlaqan „Proletarka" ismendəge makaron f-hь, VKP(b) ƏK qararь bujьnsa 1934 jьl maj ajьnan da qalmaj halьnьp betergə tejeşle bulha la halьnьp betkone juq əle. Bьqa səbəp itep tybəndəgelərde kyrhətələr:

— Tedeleştə tedev materialdarь menən tə'min itev eşe Məskəv snabsbjtь qulьnda bulqanqa tedev materialdarь tid alьnmajdar, jetmələ təptə kərək hed nəmələrde jebərələr.

— Hьv kiltərev əsən kanavdь qajdan qadьv məs'ələhen Ələ qala sovetь bik odaq vaqьttar xəl itmaj tordo;

— Finansirlav eşe nasar qujьlqan bulqanqa daimi eşselər kadrь tuplap bulmanь, tedev materialdarьnьn vaqьtьnda elgerep tormavь eştə planьhd alьp barьvqa həm tejeşhed sьqьmdar totonovqa səbəp buldь.

Tərlə komandirovkalarqa həm başqa şundaj „kyrelnəgən" rasxodtarqa qьna 45 men humdan artьq aqsa halьndь.

Qьbqahь, tedev eşendə javaplь keşelər (Məxmytef) tedev eşenen tamamlanьvьna betəhe tygel „ob'jktiv" səbəptər kyrhətələr. Lakin nbqraq tikşerep qarahan ulardьn yddərendə lə kyp kenə qəjeplər bar.

Əlegə tiklem his ber eşse tejerlek (ip. Senjonof brigadahьnan başqa) kendəlek eş normahьn ytəj almaqandar, eşten sьjfatь nasar. Jahalqan bəbqьstardьn ike qatlaqьhь la işelep teşkən.

Eş barь hunqь kendərdə, tedev eştərenə jetəkselek itevdə **ip. Konvert** qulьna tapşьrqas qьna jaqşьra başlanь. Profsojuz eştəre julqa halьndь—uqa Məskəvdə snabsbjtь qulьnda bulqanqa tedev materialdarь tid alьnmajdar, jetmələ təptə kərək hed nəmələrde jebərələr.

— Hьv kiltərev əsən kanavdь qajdan qadьv məs'ələhen Ələ qala sovetь bik odaq vaqьttar xəl itmaj tordo;

— Finansirlav eşe nasar qujьlqan bulqanqa daimi eşselər kadrь tuplap bulmanь, tedev materialdarьnьn vaqьtьnda elgerep tormavь eştə planьhd alьp barьvqa həm tejeşhed sьqьmdar totonovqa səbəp buldь.

Tərlə komandirovkalarqa həm başqa şundaj „kyrelnəgən" rasxodtarqa qьna 45 men humdan artьq aqsa halьndь.

Qьbqahь, tedev eşendə javaplь keşelər (Məxmytef) tedev eşenen tamamlanьvьna betəhe tygel „ob'jktiv" səbəptər kyrhətələr. Lakin nbqraq tikşerep qarahan ulardьn yddərendə lə kyp kenə qəjeplər bar.

Əlegə tiklem his ber eşse tejerlek (ip. Senjonof brigadahьnan başqa) kendəlek eş normahьn ytəj almaqandar, eşten sьjfatь nasar. Jahalqan bəbqьstardьn ike qatlaqьhь la işelep teşkən.

Eş barь hunqь kendərdə, tedev eştərenə jetəkselek itevdə **ip. Konvert** qulьna tapşьrqas qьna jaqşьra başlanь. Profsojuz eştəre julqa halьndь—uqa Məskəvdə snabsbjtь qulьnda bulqanqa tedev materialdarь tid alьnmajdar, jetmələ təptə kərək hed nəmələrde jebərələr.

Kyrhətelgən iptəştərden torqan urьndarьn belevse ojoşmalardьn həm keşelərden, bьl turala partkollegiaqa xəbər itevdəren horajьnd.

Partkollegianьn partia təftişe chc: **Qjelejef.**

PARTKOLLEGIA BELDEREVE

Partkollegia tybəndə kyrhətelgən iptəştərden, yddərenen adristarьn xəbər itevdəren, əgər də Əfələ bulhalar eş səqətfare vaqьtьnda (ejekke RKI jortona, № 20 bylmagə) partkollegiaqa inep sьqevdarьn horaj:

1) Glatkix Fedor Amosovic, 2) Gərajef Əbdelnəqim, 3) Sedof Nikolaj, 4) Kadьjsof Juri Amosovic, 5) Zagojnof Mixail Kirilovic, 6) Smernof Petr Palikarpovic. 7) Jomaqolof Kaşaf Şaraf ulь, 8) Kostьjrof Pavel Mixailovic, 9) Ixsanьf Səjfulla Qjəlim ulь. 10) Qjəməref Əbdrəxman, 11) Qjəməref Abdulla, 12) Fedrof Erem Antonovic, 13) Zukof Vektor Mixailovic, 14) Əminef Zəjnulla (Bajmaq), 15) Məxsinof Safa Fazьl ulь, 16) Julief Səxi Fətxulla ulь.

Kyrhətelgən iptəştərden torqan urьndarьn belevse ojoşmalardьn həm keşelərden, bьl turala partkollegiaqa xəbər itevdəren horajьnd.

Partkollegianьn partia təftişe chc: **Qjelejef.**

Eşse-kolxozsьlar xatь

AVBL SOVITBN HƏM KOLXOZDB

KULAKTARDAN TADAR TЬROJA KƏRƏK

(Kolxozsьlar xatь)

Mejəkə rajonь, Aksjon MTS politbylege tarafьnan kolxozdan qbvlqan 18 kulak, xəderge kendə kolxoz həm avьl sovetь apparatьna yrməlegəndər.

„Voroşilov" kolxozьnьn predsedatele urьnbabarь bulьp Andrief Vasili eşlaj. Ul 1933 jьl kolxozdьn ber atьn bьvьp ylterde. 1932 jьl 18 bot kolxoz arьşьn urlap, kontrol' Salixbf Fatix tarafьnan totoldo. Şulaj uq kolxozdьn ibəpsehe Əxmitef Şərəf, „Bol'şevik" kolxozьnan qbvlьp kilgən mulla balahь. Unьn jardəmsьhь Əbdrəxmanbf Qəbəj „Janь kes" kolxozьnьn qaraltьlarьn jandьrьp həm nəbel ajaqьtьn bodovda qəjeplənep 1933 jьl 5 jьlqa xəkem itelgən keşe.

Kolxozdьn ydək kladovşigь Məxmytef Qəliəxmət 1933 jьl 1500 hum kooperatsia aqsahьna rastrata jahap xəkem itelde.

Baqsa medire bulьp eşlavse Fəxerislambf Nurьj həm Rəximef Qarifтar kolxoz baqsahьnan kilgən aqsanь esep bətərep tik jerejdər. Ilseqol avьl sovetь predsedatele Jaqupbf Fətxelislam. Ul elekke maqtavlь məəzim həm aqtar vaqьtьnda militsiala eşlap, faqirdərde ajavhbd rəveştə idde. Unьn urьnbabarь mulla balahь Noqmanbf Qatavulla. Sekretarь Narьtav avьlь starşina balahь Sadiqbf Məxəmədeja.

Şulaj bulqas bьl sit elementtar ergəhenə kolxozsь həm janqьdaq grazdandar inep, kərəkle jomoştarьn jomoşlap sьqa almajdar, tik nasar hyddər menən hygep kenə sьqaralar.

Bьl „Voroşilof" kolxozьn həm Ilseqol avьl sovetь apparatьn tadartьvda juqarь organdar tarafьnan qьrqa sara kyrelhen fne.

Kolxozniktar.

Iberek baş fil'dşerqa

SARA BYRELHEN

(Studint xatь)

Mьraq rajonь Məqsyt avьlь fil'dеşere Ivanof avьldarqa sьqьp esep-itberep jerevdən bu şamaj. Kolxozsьlar qьdьv eş vaqьtьnda fildeşergə kilep ketəp qajtьp kitələr, jəki kyp ketkəndən hun qьna osoratalar.

Ivanof avьlqa kilhə kolxozsьlar: „qunaq itməhən ul qaramaj" tip əderlənep torop, hər berehe əj hajьn saqьrьp alьp, esterep qunaq itep qajtaralar.

Bidgək totqan balalarqa qьrdan kenbaqьş səskəhe alьp kilep qajnatьp eserergə quşa. Unь xalьq kypme həm nisek eserergə belmegəs, balalar taqь la nbqraq sirlejdər.

Səjəndəkeften ike jəşlek balahьna-şul davanь esergəs, ese kitep nbq avьrьp kitte. Şulaj uq Ivanof jəslə balalarь menəndə nasar məqəmələ qьla. Əle 29 avqusta jəslagə barqanda ilaqan balalardьn hьnar qulьnan totop kytərə həm qolaqьna qьsqьra. Şunьn esən balalar Ivanofь kyrgən jerdən qurqьp qasalar.

Kyptən tygel kolxozsь Kərimeftьn 2 jəşlek balahьnьn ike nbp-nbq tesen hьvьrqan.

Bьl itberek baş fildşergə Mьraq rajon havlьq haqlav bylege tiderək sara kyrhen

Belevse.

Komsomol igen jьjnavda

JARDƏMOJA KILMƏJ

(Studint xatь)

Mьraq rajonь „Tevajembət" kolxozь ergəhendəge komsomol ojoşmahь igen jьjnav eşendə jaqşь qatnaşmaj. Juqaltьvdar menən kerəşmaj. Komsomoldar brigadir kilep əjetmaj torop yd beldektəre menən eşkə sьqmajdar. Jəcəjkənen eş planь juq.

Jəcəjkə sekretarь Qyməref komsomoldar arahьnda 17 s'jezd qarardarьn ejrənevde ytkərməgən, Stalin doklatь ejrənelmegən. Şulaj uq bьlar kolxozsьlar arahьnda la ytkərelmegən. Əjthən komsomol jəcəjkə sekretarь Qyməref yde 7 jьlьq məktəp betereve həm qbdl armiala bulьvьna qaramabtan „unь bedgə ejrətevse juq bit" ti də quja

Bьl jəcəjkaqa tejeşle organdar tid arala sara kyrhen

Belevse.

ŞAXMAT XRONIKAH

Башкирская республиканская библиотека

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 211 -12- sentəbr 1934 JbL

VKP(b) rəN Bəşqortostan Elke, Əfe qəla komitettarь, BYEK hem Başprofsovet organь

ƏƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI

20 SENTƏBRDƏ PRIZЬV BAŞLANA

Monilizatsion okrug nacal'nigь ip. Murat məqalәhe.

20 nse sentəbrdən alьp Başqortostanda 1912 nse jьl tьvqan əştərde qəskəri xedmətka sajьrьv başlana. Alьb ken sьqьşa yьə barqan huqьş qurqьnьb, qədьl armiala juqarь huqьş texnikahь nigedendə rekonstruksia ytkərelәsək ьl prizьv—nedgə sotsial sьjnli jaqlan qьna tygel, ə moral' totoroqloloq, havlьq hem grqmotalьlьq jaqьnan da ьik diqqət menən tikşerelgən janь əbtalmə birergə tejeş.

Xedmətsən jəştərde dejstvitelnej qəskəri xedmətkə saqьrasaq bьl janь prizьv ilrat mehim politik kampania bulьp, unьn unьslь ytkəreleve kyrenhensə partia, sovet, profsojuz, kom-omol hem bytən jəmәqat ojoşmalarьnьn aktiv qatnasьv kimәldərenə bəjlәngən.

Esse-krəbtlən jəştəren Qьdьl armia safьna saqьrьv Başqortostan xedmətsəndərenen massovьj tantanahьna əjlənergə tejeşle, ebqa qarala prizьv punktlarьn qьna tygel, ə jəmәqat urьndarьn bəlahen də Qьdьl armiaqa, prizьv burьstarьna arnap jadьlqan lozung hem plakattar menən əldərgə kərək. Prizьv başlanьvdьn berense kendərendə har b r proizvodstvala hem sotsialistik bəbьvdərda qəbqasa mitinotar ojoştororqa, „1912 nse jьlqьlar prizьvь" isemendə janь udar bilьdalar, dur-dur qьdьl obozdar ojoştororqa, maja tuplavdь kesəjterge kərək.

Partia hem xekymət tarafьnan ytkərelәsək bьl mehim saralar da prizьvnik aldьnqь udarsь, partia hem xekymət zadanielarьn ytavde ojoştorovsь bulьrqa hem uqa bьl eşte predpriatie, sovxoz hem kolxozdar janьndaqь kolfektivtar jardam itergə tejeştər.

Prizьv punktь esen bildəlәngən binalar bajr m teben alьrqa tejeştər. Qala sovettarь, partianьn qala Komitet arь, komsomol hem profsojuzdar prizьv punktlarьn oborudovanielar menən, massovьj-politik xedmətlavdər menən tə'min itergə, bьnьn esen rajvoenkomdar hem prizьv punktь başlьqtarьnьqzajavkaları ajьusa *prizьv hem pripiska* məlendə jerle şarttarqa hem prizьv punktlarьn ytkərə alьv hatətlegenə qaraj jeterlek handa agitatordar, propagandistar, dokladsьlar, əngəmə ytkərevselər, konsul'tanttar hem kul'tura-məqarif eşselәre menən ta'min itergə tejeştər. Politik-məqarif eştəre planь partianьn rajon Komitetь ajurohьnda qaralьp ratьlanьrqa: hər ber prizьv punktьn kul'tura eştəre əlqələ qujьlqan urьnqa əjlənderev-ai jьl təp talap bulьp tororqa tejeş.

Rəjkom sekretarьarь, politbylek başlьqtarь, təbək hem qala başqarma k-tь predsedateldərc prizьv punktlarьnda jьş-jьş bulьrqa hem qunaq rəveşendə genə tygel, bəlki Qьdьl armia nь qimmətle ə'tbalmə menən komplektovajt itevdə javaplь ke şelər rəveşendə bulьrqa tejeştər.

Prizьv punktlarьn ədərlәv ham ojştorovda iqtibardь hər ber prizьvnikti individual' rəveştə ejranev ham personal' tikşerev qə jynalderergə, şunьn menən Qьdьl armia safьna sajьnl-'at ham moral' totoroqhod keşelərden inevdərenən haqlap qəlьrqa kərək. Bьl jaqtan Janь tədeləştərdəge hem Əfe qalahьndaqь prizьvniktarьn ajranev ham personal' tikşerevqə jynalderergə, şunьn menən Qьdьl armia safьna sajьnl-'at ham moral' totoroqhod keşelərden inevdərenən haqlap qəlьrqa kərək. Bьl jaqtan Janь tədeləştərdəge hem Əfe qalahьndaqь prizьvniktarьn nisek ədərlәve, prizьvnikti individual' rəveştə ej

PIONER ƠJƏMƏR - MAQTAVLЬ EŞTƏ

SUSQALAR TIĐYRSI

Dəvləkən rajonьnьn Dim hьvь auьna ultьrğan „Salavat" kolxozь 1933 jıldьn ƒjendə ike susqa b a l a h ь aldь. Faƒdalь mal, yrsetergə kərək. Bətə avьl şavlarь.**Minnisa Xəsənova, Sərvər** əbeƒdər ejđən ejjə jerep „bьna heđgə kolxoz, bətəbeđ menən dindən jəđđьrьrğa tьrьşalar inde. bьğa tiklem dunьğьđ ajaqь baťmaqan dalaьđđa susqa yrsetməkse bulalar. Jə nişləƒbeđ inde" tip qotqo taratьrğa kereştelər. Avьldьn ber nisə anhьđ qarьşqtarь kolxoz predsedatelenen ejənə ki ep „hin nişləƒhen urьť tərble, ə,unь nəmə eşlətmək bulahьn, xəzət bulha ydeп genə abьra, bedgə kərəkməj, bətə avьl xalqь hinə bedđen hyđđe ƒjtəsək"tip qьşqьrьştьlar.

Ləkin bьndaqь jəştər partia komsomol ojoşmalarь həm kolxoz aktiƒь bьl xajvandьn đur faƒdalь ikənen anlajđar ine. Şunьn əsən bьl zararlь qotqolarğa qarşь yđđarenen aniatьv eştə ren kin jəƒep jeьarđelər. Kyşselek massa anlanь.

Kolxoz predsedatele susqalarđь tərətələv eşen yđ əbtenə aldь. Susqalar kendən kən đurajđьlar. Kəđ jette, susqalar đa ike bastan 26 basqa jettelər. Ə, 34 jьldьn jađьna 60 susqa buldь. Susqanьn şul tiklem yrsemtelegen kyrep xalьq qьđqhьndь. Jađqь səsev kampaniahьna əđertektə 35 susqa balahьn hatьp qamьt, ьnqьrsaq, đuqa, arqalьq həm basqa kərək qorəldar qa jьştar aldьlar. Jađqь səsev rasxođьn susqa balalarьnьn xaqь qaplanь.

7 baş olo susqa qaldьrьp, qaj qandarьn teləğan kolxozsьlarğa tilətə taratьlьr. Kolxozsьlar susqa iten maqtaj-maqtaj aşanьlar. Bьğa tiklem yrsetməj vaqьt ud-

qarьvđarьna ykendelər. Şulaj itep ike susqa balahь ber jьl esendə 3 men humьsq fajđa kilterđe.

Ular xəđer yrsene, tərbiələvse kərək. Kolxoz predsedatele ip. **Ramazanьf** „bьl eşkə in aldьnqь ber udarnikte, in tərtiple ber keşene qujьrğa kərək, susqa tərəbiələv ul maqtavlь eş" tine. Bьl hyđđe işetev menən pioner **Ojilmanьf Ojymər** „min yđem bьl eşte alam bəqajьm" tip yđenen teləgen belderđe. **Ramazanьf** ber ađ ujlap tordo la" dərəb tən də bьl **Ojymər** udarnik, həm tərtiple bala bit, hər ber eşte jrenə jetkerep eşləj torğan pioner, **Ojymərđe** susqalarğa berketəjek" tine.

Borğalanьp aqqan Dim jьlğahь auьnda **Ojymər** susqalarđь jaratьp qaraj başlanь. Qimmətle xajvandarđь yđ qulьna alьvьna kolxoz qarşьnda ьşanьslь pioner bulьvьna şatlandь.

Ojymər ularđьn janьnan kitməj. Ular đa **Ojymərgə** nьq ejə ləştelər. Ul yđe lə ularđь ilrat jarata. Avьlğa torlaqtarьna qajtьr vaqьt jetkəs Ojymər aldarьna teşьp ajđaged tihə, bətəhe lə juraqlap Ojymər artьnan baralar.

Bьna xəđer ular taqь la 27 baş buldьlar, kedğa tiklem 70 başqa jetəsəktər. Bьl „qatь morondar" „Salavat" kolxozьna taqь la ber nisə men humdar və qədə lə. Xəđer beddə „Salavat" kolxozьna oqsəğan kolxozdar kyəjđe, „Salavat" kolxozь ber genə tygel. Kolxozđar həm komsomol ojoşmalarь susqa yrsetev eşenə həm unь tərtiləvgə yđđarenen jn aldьnqь kestə ren bylep, bьl eşte kin jəjep je bərergə teješter

K. RƏŞITEF

FERMALA MEŊ HARЬQ BAR

JAQŞЬ JETƏKSELEKTEŊ UNЬŞLЬ KYRHƏTKSE

IŞLE MTS hь xeđmətlander- teşte. Kiləsəktə mal yiemen bəgən „Şişmə" kolxozьn bьnan tərəv esən bətə veterinaria sa- ike jьl elek, kolxozğa inep al- ralarь kyrelgən. Janь tьvğan qan kulak elementtarь Işmakof bərəndərđen arьqtarьn ajrьm həm Kysərəbajьftar ajaqtan jь- gruppala tərəlatьna. Ularđь tə- qьv xəlenə kilterep jetkergən bielav hьnalğan udarnik **Şuqatof** inelər. Ular kenə-lenə eteler (qazaq), Şuqatьva həm Şujanof attarđь jandьrđьlar kolxozđьn Mirqəligə tapşьrьlğan. Ular yđ xuzalьğьn tuđđьrđьlar. eştəren his kəmselekhed atqara-

Politьylek jetəkselege mənən kolxoz sit eleminttardan tadartьlьp kolxozđьn predsedatele itep **kommunist Urazbaxtin** qujьldь. Urazbaxtin kolxozь massanь ojoştorop, politьylek kyrhətmalare nigeđendə kolxozđьn xuzalьğьn ajaqqa baťtьrьv esən kərəşte.

Hədəmtələ hunqь 1-2 jьl esendə „Şişmə" kolxozь tanьmaťlьq bulьp ydgərđe. Xəđer hər ber tarmaqta la hьnьlьş jahalqanь, kolxozđьn xuzalьq jaqьnan yťev — nьqьv julьna baťqanь kyrenep tora. Kolxozsьlar ytkən jьl uq xeđmət kənənə 9 kilo aldь ar. Ə, bьjьl lkelətə artьq alasaqtar.

Kolxoz sit eleminttardan tadartьlqas harьqsьlьq fermahь ojoştoroliqajnь. Politьylek həm kolxoz predsedatelenen bьl eşkə ajrьvsa iqtibar itevđare arqahьnda ferma kendən-kən nьqьj. Xəđer 342 olo, 323 bərən harьq bar. Təvge jьlda maj yieme 15 pr. bulha, bьjьl 1,9 pr.-qa

Dj. Menjevajьf.

ATTARQIA JAQŞЬ HARAJ

DƏVLƏKƏN — Sujьnsь MTS xeđmətlənderğən „Kanaş" kolxozьnьn 114 baş jegev atь bar. Ölkə komitettьn „Maldarđь jьlь, jaqtь torlaq ar menən tə'min itergə" tigən qararьn praktik bojomqa atqarьv julьnda eş kyrelə. Bьl eştə sovet predsedatele Petrof ipt-ş tufanan-tura yđe jetəkselek itə. „Kanaş" kolxozь 2-se brigadahьndaqь attarqa taştan həm samandan jaqşь at harajь eşlətelde. Harajđьn bujь 88, ine 11 metr. Jaqtьlьqь jetərlek bulhьn esen 1×0,5 metr, itep 34 təđrə qujьldь. Təđrə esen bьjala əđer, xəđer tybəhen jabьp, idən tyşəhe genə qalqan. Bьl eş tə tid arala tamamlanasaq.

Təđev brigadahьnda 8 keşe, ular in obta keşelər. Ular udar eşləp kendə 2,23 ar xeđmət kəne aldьlar. Kolxozđьn 80 baş atь bьjьl standart haraj menən tə'min itelde.

Nurajьva.

IQTIBAR KƏ-SƏJTELGƏS

Qьjqь rajonь „Mars" kolxozь ytkən jьl 23 baş maldan hətselək-tovar fermahь ojoştordo. Lakin kolxoz idarahьnьn malsьlьqqa ikense plandaqь eş itep Kenə qaravь səbəple mal- dar jađqa betəhe lə kytərtep sьqtьlar.

Bьjьl, əlgerək tə VK həm Əlkə komitet plenumdarьnan hun malsьlьqqa tep iqtibar jynəldə- reide. Xəđer fermala 45 baş mal bar. Ytkən jьldan ikelətə artьq. Şulaj uq, 650 sent. əesən həm 55 tonna silos əđerlənde.

Kolxoz ferma maldarьn qьş- lьqqa jьlь torlaqtar menən tə'- min iter esən maxsus teđev brigadahь ojoştordo. Bьl briga- da 40 baş bьđav tororloq stan- dart tipta bađv torlaqь teđene həm hьjьrđar esən 50 baş hьj- đьrьlьq ber ađnar teđəp be- terđe.

Ferma maldarь, eştə nьqlь hьnalqan in bşanьslь udarniklar qulьna tapşьrьldь. Ferma mə- dire itep jaqşь udarnik **Ojəj- netdinьf** iptaş yrlətelđe. Ul, maldarđь həjəp qaraj həm fer- m nьn toroşon jaqşьrtьv esən nəmbə menən eşlə

„Mars" bətə kolxozsьlarđь hьjьrlь itev tigən lozungtь prak tik bojomqa atqarđь. Kolxozđa 9 hьjьrhьđ kolxozsь bar ine. Ularđь hьjьrlandьrьv esən bь đavđar kontraktovajt itelde. Kol xozsьlar qulьndəqə vaq maldarđьn hanь la kendən kən arta. Xəđer bətə kolxozsьlarđьn 65 pr. ts vaq mal menən tə'min itelđelər. Kolxozsьlar yđđarenen maldarь esən 2-3-ər kəbən be- sən eşlənelər.

Xəzьj.

MALSЬLЬQ UDARNITSAHЬ

Dəvləkən rajonь „Qьđьl Ural" kolxozьnьn MTF miđire tn jaqşь udarnitsa Raxmanьva Iptaş.

BЬĐAVĐAR HIMEĐ YƬƏ

Baqalь „Yrnək" kolxozьnьn hət-tovarsьlьq fermahьndarь 73 bьđavđь ketev eşen kolxozsь **Zinnətullin** basqalarğa elğe bu- lьrlьq itep qujьp jebərđe. Bьđav- đar tn jaqşь-jaşel ylənđa jerielđe. Ferma bьđavđarьn kyđ qarahь kevek, vaqьtьnda aşatьv, eserev, vaqьtьnda tьndьrьv ar- qahьnda ularđьn berehe la sir- ləməj tađa, himeđ bulьp yťelər.

Partia həm xəkymət kyrhət- mələrən tormoşqa atqarьvđa bətə ferma mal q ravvьlarь—Zinnə- tullin kevek eşləgeđ.

Səqit

NATURA TY LƏVGƏ IQTI BARĐЬ KYBE RƏK'

Dəvləkən (BaşRosta). Dəvləkən MTS kolxozđarь dəvlətkə igen tapşьrьv jьlьq planьn tultьrьv aldьna jaqьrlaştьlar. Sentəbr đen ikense 5 kenləgəndə plan 95 prosentqa ytəlde.

Aldьnqь 10 kolxoz yđđarenen jьlьq planьn tultьrđьlar. Igen planьn ytəvđəqe unьştar başь sa şular ibəbenə tura kilə. Dejem han menən qənəqətlənep tьnьslьqqa aireimtkə. həjrələv se kolxozđarğa iqtibarđь kəsəj tergə kərək.

Natura tylav, etkertlav eşen taqь la qьđđьralь bar əle. Na- tura tylav ibəbenə 8 men 800 centner igen tapşьrьlqan, „Janь tormoş". „Trud". „Janь tan" „Qь đьl tormoş" kolxozđarь qьna etkertlavđe tamamlanьlar.

QЬĐЬL TAQTAQA KANDIDATTAR

IGEN TAPŞЬRЬV ALDЬNQЬLARЬ

Akşjon (molnia). VKP(b) Yđək komiteть həm Əlkə komitet ple- numь qararđarь nigeđendə, Bə- lənaj, Mejəkə, Dəvləkən MTS tarь menən jarьşьp Akşjon MTS kolxozđarь 10-sь sentəbrđə jьl- ьq 35862 sentner dəvlətkə igen tapşьrьv plandarьn tultьrđьlar. Natura tylav ibəbenə qьjьatlь kul'turalardan 10619 sentner bojđaj, holə orloqtarь tapşьrtьldь.

MTS direktorь-**Trapeznikof**

◆◆

Maqar rajonь Juldaş sovetь „Lenin julь" kolxozь 4-se sen təbrđə 393 sentner jьlьq igen tapşьrьv planьn tulь ytəne.

„Lenin julь" kolxozь III kvar tal maja tuplav planьn da tul tьrđь. Bьđav kontraktavajt itev it tapşьrьv plandarь la ytəlde- lər.

Kolxoz malsьlьq eşen jaqşь alьp bara. Bьjьl janьnan 5 at hatьp alьndь həm 40 at hьjьş- lь standart haraj eş ənde. Janь malsьlьq fermahь ojoştorov esən əđerlek bara.

Şulaj uq, kedgə səsev planь tulь ytəlde. tunqa herəv eşe kin jəjep jebərelde.

Avьl sovetь predsedatele—

Ojannьf.

Xəbərse—**Usmanьf.**

„SUJЬNSЬ" KOLXOZЬNЬŊ JAQŞЬ ƠLQƠHƠ

(Yđ xoвorseneđđon)

Dəvləkən. „Sujьnsь" kolxozь 33 jьldьn ađaqtarьnda tavьq- sьlьq fermahь ojoştorqajnь. Xəđer 162 tavьqtan ojoştorolqan fermala sebeştər hanь 600 đan artьq hanala. Bьnan tьş kolxoz- sьlarğa 255 seneş hatьldь. Se beştər Dəvləkən inkubatorьnda sьqarьla.

Seneştər esən ike kysmə va- gon eşlətelde. Oşo vagon me- nən seneştərđe başaqь sypləp alьnqan batьvqa—„kuroriqa" kyserep jərətelər. Seneştər ere, bereheləjaqqan. Xəđer batьvđa-qalqan başaqtь sypləp himerələr.

Tavьqsьlьq fermahь menən kolxozđьn ber kilere arta. Tavьq tar xəđer đə jomorqa halalar. Xəđerge jomrqalar kolxozsьlarğa hatьla. Ferma bьjьl inkubator stansahьna 3468 jomorqa birđe.

Aldaqь qьşqa tavьqtar esən 8 centner kesertkən əđerlənde, xəđer səqələr japraqь əđerlav bara. Bьnan tьş hər tavьq başь- na 30 kilo kartuf bylep qujьla- saq.

Fermanьn seneş tujđьrьvđa— kysmə vagonlar aşa eş iteve bətə qəssoloq fermalarь esən də elgələ eş. Bьl təzribəne bə- tə fermalarđa la qullanьrğa kə- rək.

Nurajьva

ƠLƠBL TAQTAQA KANDIDATTAR

IGEN TAPŞЬRЬV ALDЬNQЬLARЬ

Akşjon (molnia). VKP(b) Yđək komiteть həm Əlkə komitet ple- numь qararđarь nigeđendə, Bə- lənaj, Mejəkə, Dəvləkən MTS tarь menən jarьşьp Akşjon MTS kolxozđarь 10-sь sentəbrđə jьl- ьq 35862 sentner dəvlətkə igen tapşьrьv plandarьn tultьrđьlar. Natura tylav ibəbenə qьjьatlь kul'turalardan 10619 sentner bojđaj, holə orloqtarь tapşьrtьldь.

MTS direktorь-**Trapeznikof**

◆◆

Maqar rajonь Juldaş sovetь „Lenin julь" kolxozь 4-se sen təbrđə 393 sentner jьlьq igen tapşьrьv planьn tulь ytəne.

„Lenin julь" kolxozь III kvar tal maja tuplav planьn da tul tьrđь. Bьđav kontraktavajt itev it tapşьrьv plandarь la ytəlde- lər.

Kolxoz malsьlьq eşen jaqşь alьp bara. Bьjьl janьnan 5 at hatьp alьndь həm 40 at hьjьş- lь standart haraj eş ənde. Janь malsьlьq fermahь ojoştorov esən əđerlek bara.

Şulaj uq, kedgə səsev planь tulь ytəlde. tunqa herəv eşe kin jəjep jebərelde.

Avьl sovetь predsedatele—

Ojannьf.

Xəbərse—**Usmanьf.**

IP. KALMANOVIC TUJMAZЬLA

TUJMAZЬ, 11 (BaşRosta). Ra- jondьn bajtaq sovxoz, kolxozdarь nьn xəldəre menən tanьşьp yt-

ŞULAJ EŞLƏRGƏ

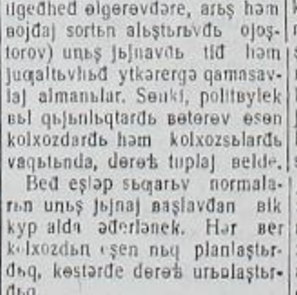

Dəvləkən rajonь „Proletari- at" kolxozьnda urozaj jьj- navđa udar eşləvse Mərdə- neva S.

UROŻAJĐЬ JUQALTЬVHЬĐ JЬJЬROQA, IQEN TAPŞЬRЬV ZAKONЬN HIS HYĐHEĐ YTƏRGƏ

Partianьn Blagovişşin rajon komitetь ultьrьşьnđa ip. Isəncurinđьn sьqьşь

Blagovişşin, 11 (BaşRosta). Blagovişşin partia rajon komite- tьnьn Pakrofka avьlьnda ytkə- relgən bjuro ultьrьşьnda rajon- da igen jьjnav həm igen tapşьrьv eştərenen barьşь turahьnda ip. Isəncurin sьqьş jahanь.

Ip. Isəncurin rajondьn ten jaq kolxozdarьnda həm Pakrof avьl sovetь kolxozdarьnda bulьp yt- kəjne.

— Ip. Isəncurin-bьl kolxozdar- đa igen jьjnav tempь tyəən həm eşten sьjtatь nasar bulьvьn əltep ytte. Urьndarđa partia ojoşmalarь VKP(b) VK plenu- mьnьn orloq kul'turalarьn jьjnav həm igen tapşьrьv turahьndaqь qararьn ytəməjđər.

Blagovişşin rajonь kompania başьnan uq eşte nasar ojoştor- đo. Rajon yđ kesenə artьqь menən bşandь.

Rajonđa-„urozaj jaqşь, jьjnap əlgererəeđ əle" tigən zararlь nastrojenia xəkem hərđe. Artta qalьvđьn barьq səbəbe lə şun- đa. Şul uq vaqьtta, igen jьjьv eşen tidlətəhe urьnqь, qajhь ber urьndarđa əle haman đa ari ta qalьvđь „ob'jektiv" səbəptər- gə hьltarqa tьrьşьvđar bar.

— Ilik, Oktəbr həm Feodo sovettarьna qaraqan kolxozdar- đьn eştərenə analiz jahap, ip. Isəncurin „Vil", „Marks", „Ja- navьl" kolxozdarьnda holo əl gerəp jetkəs, artьq ultьrьp qo jola başlaqan-tine. Sa-bьlqan majđandarđa başaqtar jьbьp barьlmaj. Dereb, formal jaqtan naşaq jьjnav bara, ləkin jьjnal- qan başaq unar kendər aujьnsa jalaųda jatьp qalьp, kyp vaqьt bətenlaj juqala.

„Komintern" kolxozьnda 0,20 qa jaqşь bojđajđь maldan ta- patqandar, ləkin bьl eştə qəjep- le keşe oşo kengə tiklem jaza lanmaqan. Kyp vaqьtta sabьl- qan igen jul aujьnda bəjlan- məgən kəjgə qaldьrьla, uni yep barьvsьlar tapap kitələr, şuqa kyrə juqalьvđar đur.

Ebkertlav eşe huđьla. Bьl eş- tə lə juqaltьvđar menən kerəş

alьp barьv turahьnda ujlamaj- đar. Kyp vaqьtta ebkertlər aь- tьna halam tyşəlməj halьna.

„Vil" kolxozьnda kombajndar eşləvgə qaraqanda kyberək tik toralar. Kombajndarđьn eşləv sьjtatь nasar. Ularđьk artьnan ajk kyp kibelgən başaqtar qala, jьjqan keşe juq.

„Janavьl" kolxozьnda bəjđajđь qatmarlь huqqьsta huqьlar. Ləkin, bьnda eş nasar ojoştor- qlqan. Kyp vaqьt huqqьs tirə hendə keşelər ber-berenə qama savlap eşhed jərəjđər. Huqьvđьn sьjtatь tybən. Bik kyp tađa orloq ber jaqtan halamđa qala, ikense jaqtan əvrəv menən kitə. Şulaj bulьvqa qaramaťtan əvrəv qa-atlap jelgərelmaj. Unь kərək- hed tip taşlap qaldьralar.

„Marks" kolxozьnda keləttər- đə bik kyp juqaltьvđar bar. Yl- səv həm sklatlьn tirə jaqь ty- jelgən ađa orloq menən tul- qan. Keləttar nasar remontlan- qan bulqan. Kyp kelətterđen tişektərenən orloq qojolop tora.

Ip. Isəncurin jaqьn 3-4 kən

BOL'ŞEVISTIK JETƏKSELEK AĐTЬNDA

YK həm ƏK nen hunqь ple- numь qararđa bn kin jajelderev kommunist, komsomoldarđь jь- vapь ucaskalarğa nerketev, kon tr. l' eşen kəsəjtev hədəmtəhen- də Dyrtejlə MTS kolxozđarь bьjьl unьş jьjnav həm dəvlətkə tg n tapşьrьvđь respublikala be rense bulьp tamamlanьlar. Bьjьlqь jьldьn kyp kenə qьjьn lьqtarьnda (igendərđen hun həm igeđhed əlgerəvdəre, arьş həm əojđaj sortьn alьştьrьvđь ojoş- torov) unьş jьjnavđь tid həm juqaltьvhьđ ytkarergə qamasav- laj almanьlar. Sənki, politьylek bьl qьjьnlьqtarđь bətərev esən kolxozdarđь həm kolxozsьlarđь vaqьtьnda, derəb tuplaj belde.

Bəđ eşlap sьqarьv normala- rьn unьş jьjnaj başlavđan ajk kyp aldь əđerlənek. Hər ber kolxozđьn eşen nьq planlaştьr- đьq, kestərđe derəb urьnlaştьr- đьq

Bьl burьstar bəđđe unьş jьjnav başlanьv menən yk ber ge- nə kendə lə buş ytkərməkə, igenđen elgərəven hidger haq- larqa məzbyr ittelər. „Iqen jə- şel" tigən nastrojenlaqa nьq hu qarqa tura kilde. Kulak ele menttarь: „Oktəbr" kolxozь pred sedatele Zakirofть arьşьn jəşe kileş urđьrğanь esen 3 jьlqa xəkem itkəndər imes, politьylek işende jəşel keje urđьra la, şu nan yđe xəkem itə imeş..." ti an qotqolar taratьlar. Politьy- lekselərgə kolxoz predsedatel đəren həm brigadalarđь baťьv- ьa alьp sьqьp, elgergən igen- đe kyrhətep birgən saqtar bul- đь. „Oktəbr" kevek 7 kenqə 48 ga uraq urьp juqqa qemər uđđьrьvsь kolxoztar đa buldь. Individual sdelşinьnь inderev menən eşten sьjtatьn da nьn kyđaltek.

Eşten hanь artьnan qьna qь- vьp, sьjtatьna kəmselek kilterer- gə, xeđmət kendəren ərəm-şərəm itergə jul birmənek. Məbələn, kəltə nəjləvse kəltə nəjlev me- nən genə qalmaj. səselqən ba- saqtarđь jьjnaj. keltələrđe ky bəqə hala bara. zvenohьndaqь kəltə taşьvsь la yđ artьnan qo- jolqan başaqtarđь ьjnap bara. Bьna şul vaqьt qьna eş tulьhьn- sa ytəlgən bulьp, xeđmət kene jađьla. Bəđ **„qul tьrmahь bul- maqan ber genə kolxozsьnь la babьvqa jənərməbkə"** tigən lo- zunqь taşlanьq. Bəđđen başь- agronomi ip. **Kotelnikof** bьnьn esən ber metr kinlektə, jenel vaq həm tьqьđ teşte tьrmalar ujlap sьqarđь. Hər kolxoz yđe- nen kolxozsьlarьn şundaj tьrma- lar menən tə'min itte.

Əlkə komitetь həm Başqortos- tan xəkymət- bəđgə bьjьl ma- şina menən kyp jarđam ittelər. MTS nьn berense jь darьnda MTS kyləmendəge kolxozdarđa bətəhe 5 maşina bulha, bьjьl 200 uraq maşinahь eşləne. **Bəđ har maşinanь 2 smena eşlettek kənenə 18 səqət eşləp. normanь 14 gektar itep ytovselər** („Kalinin" kolxozьnda) buldь.

Kombajьnqa ajrьvsa nьq iq- tibar birel e. Unьş jьjnav baş- lanqanda MTS ta 7 kombajn bulha, ađaqtan taqь 3 kombajn alьndь. **Ytkən jьl 6 kombajn menən 430 ga unьş jьjnalha, bьjьl bətəhə 10 kombajn me- nən 1540 ga unьş jьjnalqan.** Xəkymət zadanienь bujьnsa hər ber kombajn 160 ga unьş jьjnar- qa teješ bulha, **kombajnerđar- đan Islamof 220 ga, Vьjdrin- 190 ga, Temrxanof-182 ga, Sə-**

Narəqolejef—

Dyrtejlə MTS politьylege na cal'nigь

đelər. I đividual sdelşina Inđere- rev menən eşten sьjtatьn da nьn kyđaltek.

Eşten hanь artьnan qьna qь- vьp, sьjtatьna kəmselek kilterer- gə, xeđmət kendəren ərəm-şərəm itergə jul birmənek. Məbələn, kəltə nəjlevse kəltə nəjlev me- nən genə qalmaj. səselqən ba- saqtarđь jьjnaj. keltələrđe ky bəqə hala bara. zvenohьndaqь kəltə taşьvsь la yđ artьnan qo- jolqan başaqtarđь ьjnap bara. Bьna şul vaqьt qьna eş tulьhьn- sa ytəlgən bulьp, xeđmət kene jađьla. Bəđ **„qul tьrmahь bul- maqan ber genə kolxozsьnь la babьvqa jənərməbkə"** tigən lo- zunqь taşlanьq. Bəđđen başь- agronomi ip. **Kotelnikof** bьnьn esən ber metr kinlektə, jenel vaq həm tьqьđ teşte tьrmalar ujlap sьqarđь. Hər kolxoz yđe- nen kolxozsьlarьn şundaj tьrma- lar menən tə'min itte.

Əlkə komitetь həm Başqortos- tan xəkymət- bəđgə bьjьl ma- şina menən kyp jarđam ittelər. MTS nьn berense jь darьnda MTS kyləmendəge kolxozdarđa bətəhe 5 maşina bulha, bьjьl 200 uraq maşinahь eşləne. **Bəđ har maşinanь 2 smena eşlettek kənenə 18 səqət eşləp. normanь 14 gektar itep ytovselər** („Kalinin" kolxozьnda) buldь.

Kombajьnqa ajrьvsa nьq iq- tibar birel e. Unьş jьjnav baş- lanqanda MTS ta 7 kombajn bulha, ađaqtan taqь 3 kombajn alьndь. **Ytkən jьl 6 kombajn menən 430 ga unьş jьjnalha, bьjьl bətəhə 10 kombajn me- nən 1540 ga unьş jьjnalqan.** Xəkymət zadanienь bujьnsa hər ber kombajn 160 ga unьş jьjnar- qa teješ bulha, **kombajnerđar- đan Islamof 220 ga, Vьjdrin- 190 ga, Temrxanof-182 ga, Sə-**

jetef 163 ga, Ojomoref—162 ga, **unьş jьjnavđь 20 avqьsta qьna başlaqan Ojəpteroqipef tə 135 ga unьş jьjnanьlar.** Urta- sa alqanda hər ber kombajnqa 192 ga unьş jьjnaldь.

Jeteşhedlekter đə bar əle. Kombajnerđarđьn đerlege je- terlek bulmav, şunьn arqahьnda jьş qьna vatьlьvđar, tik torov- đar buldь. Iq jaqşь k-şelərđe hajlav həm ularđь jaqşь kom- bajner itep əđerlav-jaqьndaqь tep burьstarđьn berehe.

Individual sdelsina ytkərev, jarьş həm udarsьlьqtь kiq jajel- derergə kyp jardam itte. Hər ber kolxoz həm brigada aldьnqь brigada həm zveno esən ky-mə qьđьl bajraq buldь. Aldьnqь- lьqtь alьv esən ber berehenən jəşerenep tendə eşlegən zveno- lar buldьlar.

Bəđđə 40 barьv stanь eş'ən- đe. Bь arđьn kybehe nalsьqtan eşlənep, ese-tьşь aqartьldь. Ir đər, qatьn-qьđđar esən ajrьm torlaqtar eşlande. Qьđьl me- jeştər ojoştorolop, rad olar in- derelde, stena gazetalarь həm brigada gazet-larь sьqarьldь. Qьsqьrtьp gazeta uqьv, əngəmə- lər jahav ojoştoroldo.

Ytkən jьl bəđđə 10 lap artta qalqan kolxoz bar inc. Bьjьl bьlardan: „Berđəm", „Ceverev", „Izumrud", „Oktəbr", „Fən", „Stalin" kolxozđarь aldьnqьlar safьna sьqtьlar. Bəđ bьjьl artta qalьvsь kolxozđarđь buldьrmav burьsьn aldьq.

Şulaj itep, naj unьş jьjnaldь. ebkertlande, dəvlət menən ltəp xisaptь eđđək. Xəđer huqьvđь tamamlav, fondtar aylev, xeđmət kendərenə doxod aylev burьsь qaldь.

Bьjьlqь doxod aylev kampa- niahь, kolxozđarđь taqь la uq- qьlьrğa, kiləhe jьldь taqь la juqarьrəq unьş alьvqa jul asьr- qa teješ.

SOVETTARĐЬŅ IX-NSЬ BƏTƏ BAŞQORTOSTAN S'JEZDЬ ISEMENƏ PROIZVODSTVO POXODЬ OJOŞTORAJЬQ

MANCAR, POKROVSKI AVЬL SOVETTARЬ S'JEZDOIA RAPORT BIREV XOŲUQЬ ƟSƟN KƟRƏŞƏLƏR

BAŞQORTOSTANĐЬŅ BƏTƏ AVЬL SOVETTARЬNA

JUQAROЬ MANCAR AVЬL SOVETЬ MƏRƏŽƏOƒƏTE

Bed, Dyrtəjle MTS-ьь rajonь Juqarь Mancar avьl sovetь dəvmalendəge „Kalinin", „Partizan-Səxi" həm „Kərəşse" kolxozdarьnьn kolxozsь-udarniktarь, seksia həm deputat gruppalarьnьn aqzalarь Sojuz həm Başqortostan xəkymətenen sovettarđьn IX-sь bətə Başqortostan s'jezdьn həm bətə Sojuz s'jezdьn saqьrьv turahьndaqь qarardarьn tikşergəndən hun. bol'şeviktar partiahьnьn həm başьnda hejekle julbaşsьbьd Stalin iptaş torqan unьn Yđək komitetьnьn jetəkselegendə partia Ɵlkə komitetьnьn həm Başqortostan xəkymətenen turanan tura jetəkselegendə sovettarđьn VIII-se s'jezdьnan alьp IX-sь s'jezdьna tiklem yđ eşebedđə bajtaq qьna unьştarqa ireşte:

Sovettarđьn VIII-se s'jezdьna tiklem bedden sovetta kollektivlaştьrьv 25 protsent bulha, bəgəngə kendə sovet dəvmalendə kollektivlaşьv 85 pr. taşkil itə.

Bedđen kolxozdar ojoştorov — xuzalьq jaqьnan nьqьndьlar-„Kalinin" kolxozьnda 1933 jıl xedmət kənenə 6 kilo 616 gram igen tejhə. bьjьl təvge ibəptər bujьnsa xedmət kənenə 12 kilagram igen tejeve kətəla.

Kolxozsьlar arahьnda sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь jajep jeбarev nigeđendə xedmət ramlьlьqь kytarelde, xedmət dissiplinahь nьqьnь. Kolxozsьlar arahьnda bis ber progul jahavsь bulqanь juq.

Bedđen kolxozdar, bedđen avьl sovetь partianьn XVII-se s'jezdьnьn qararđarь nigeđendə yđđarenen eştəren qajtanan qordolar. Kolxozdarđa xedmatten ramlьlьqь kytarelde, kolxozsьlarđь kul'tura jaqьnan xedmət ləanderev alqa kitte. Əgər bedđen avьl sovetьnda sovettarđьn VIII-se s'jezdьnda tiklem janь alepsə uqьj-jađa belmavselər 70 pr. bulha, IX-sь s'jezd momentьna uqьj-jađa belmavselər — 33 pr. qala. 1931 jьlda 7 jьlьq məktəp juq ine, xəđer ul bedđə bar həm ul 1-se bađqьs məktəp bətərevse balalarđь 100 pr.-tь menən solqap ala. Əgər bedđə balalar majđanь həm balalar jəslәhe bulmaqan ikən, xəđer ular bar (Politуylekten sirgən otzьvь bujьnsa „Partizan Səxi" şьlaj uq „Kalinin" kolxozđarьnьn balalar jəslәhe rajonđa elgelə bulьp hanalalar). Şular arqahьnda bed sotsialistik tədeləşte đur kөs bulьp ibəplangan qatьn-qьđđarđь proizvodstvoqa tarta aldьq.

Əgər VIII-se s'jezdqa tikem bedđə klub bulmaqan ikən, xəđer „Kalinin" kolxozьnda 450 keşelek klubьbьd bar.

Konkret həm operativ jetəkselek itev, massovoj eştərđe jajep jeбarev arqahьnda jađqь sasevđe jaqşь itep alqarđьq — bьnьn esen „Kalinin" kolxozь bedđen avьl sovetь tarafьnan jek maşinahь menən byləklənđe.

Əgər 1931 jьlđa bedđen avьl sovetьnda ber genə səskes maşinahь la bulmaha, bəgəngə kendə sovet dəvmalendə 34 səskes maşina bər.

Bьl untьştarđьn bətəhenə la rajon ojoşmalarьnьn həm politbyleкten dərəđ həm konkret jetəkselek itevđərə arqahьnda elgaştek.

Bedđen avьl sovetь sovettarđьn konkurьsьna quşьldь, ləkin əle bed respublikala berense avьl sovetь bulьp hanalmajьbьd.

Bedđen avьl sovetь dəvmalendəge kolxozdarđьn həm janqьđaqtarđьn maldarьn toroqtorov planь 100 pr. qa ytəlde. Jaş maldar jaqşь haqlana — his ber jəş mal ylgəne juq. Avьl sovetь dəvmalendə hьjьrhьđ 96 xuzalьq bar, xəđer 45 bьđav kontraktovajt itep qujđьq inde həm 1935 jьldьn başьna tiklem hьjьrhьđ kolxozsь bulmajasaq.

Hər ber kolxozda hətsələk, susqasьlьq, harьqsьlьq tovar fermalarь ojoştorьlьđ. Dəvlətten mal yrsetev planьn his şikhed ytəjəsəkbed.

Kərək dəjəmlaşterelgən maldar bulhьn, şulaj uq kolxozsьlarđьn həm janqьđaqtarđьn maldarь la adьq menən tə'min itelde. „Kalinin", „Kərəşse" həm „Partizan-Səxi" kolxozdarьnda at başьna 15 ər sentner besən tura kilə.

Şulaj uq mal başьna 10 ar sentnerđan konsentrat adьq əđerlənđe, ə „Partizan-Səxi" koixozьnьn bьndaj adьqtar mal başьna 15 ər sentner tura kilə. Kolxoydarđьn həm kolxozsьlarđьn məgədlə ere maldarьna 433 tonna silos əđerlənđe, dəjəmlaşterelgən hьjьrđarqa hər berehenə 10 ar sentner silos tura kilə.

Sovettarđьn IX-sь s'jezdьna əđerlek eşenə bed quşьldьq həm rajonđьn həm Başqortostandьn bətə kolxozsьlarьn-udarniktarьn, sovettarđьn sostafьna eşlekle, totanaqlь aqzalar hajlav, sit ilementtarqa his ber jul qaldьrmav esen kөrəşkə saqьrabьđ. Həm yđebedđe şul eşkə mobilizovajt itəbed.

Orloq kul'turalarьn jьjьvđь jalanda his ber başaq qaldьrmajьnsa 26-sь avqustqa tiklem tamamlanьq. Igen tapşьrьv həm natura tyləvđərə planьn 1-se sentəbrgə juqarь sьjfatlь igen menən tultьrđьq. Jьlьq it tapşьrьv planь 10-sь sьrtəntyə ytəlde.

Hət-maj tapşьrьv planьn 90 pr. qa ytənek, 1-se sentəbrgə unь 100 pr.qa ytəjəd.

Jen tapşьrьv planьn 90 pr. qa ytənek, 1-se sentəbrgə unь 100 pr.qa ytəjəd.

Maja tuplav planьn 3-se kvartaldь 45 pr.qa ytənek, 15-se sentəbrgə tiklem unь 100 pr. qa ytəjəd. 4-se kvartal planьn 1-se dekəbrgə ytəjəd.

5-se sentəbrgə tiklem bətə igendər də ebkertlənde.

Igendərde huqьv eşen 15-se sentəbrgə tamamlajьbьd.

Bətə kədgə səsevđe 24-se avqustqa tamamlanьq — tedmə səskestər menən sortlь orloqtar səstek.

Kolxozdarđa doxod bylevđe 1-es oktəbrđan də hunqa qaldьrmajьnsa ytkərəbed.

Tunqa hərevđe 20-se sentəbrgə tamamlajьbьd, 1935 jьlqь jađqь səsev majđanьn 100 pr. qa hərəp əđerlap qujabьd.

Attarđь qaravđь əlgelə itep qujabьd. His ber attь bodmav, jьjьlmav saralьn kyrəbed həm şul nigeđđə bejələrđen qolon halьvьn buldьrmaь əsen kөrəşəbed.

Jul tədev planьn 36 pr. qa ytənek, 1-se oktəbrgə tiklem unь tulьhьnsa ytəjbed.

Igenselekte julqa halьv esen orloqtar airelhə, kulaktarđьn agitfatsiahь arqahьnda unь qađanqa qьverьp səskəndər.

Ađaq, kulaktar: „səshəgeđ đa ber ɵnmə lə sьqmaь" tip keljandər.

Qьđlahь bьl sovetta niqeđđa 1930 jьldan qьna igenselek eşenən şөqөllənə ba laqandar. Bьjьl sovet dəvmalendə səsev majđanь 33 gektarqa jetkerelgən. Ləkin qar huq kitev, qьrtə kilev, şulaj uq agrotexnika saralarь qullanьlmav arqahьndə səskən igen elьermə qala. Ə bьjьl irtə səsev ytkarelgən majđandarđa arьş elgergən.

Bьl xəl avьl sovetьnda arьş səsevđe Başqortostandьn jalan rajondarьna qaraqanda, 10-8 kөn aldan başlarqa kərəkleste kyrəlte.

Par hərəp səselgən arьştьn gektarьnan Rajzo alldələve bujьnsa 7-8 sentner urozaj teşsək. Bьl, Qolqona avьl sovetьndaqь xalьqtьn yđ qemərđerendə berense tapqьr jaqşь urozaj alьvđarь bulьp ibəpləna.

Bьjьl təzirlə esen irtə səselgən 2 qa bojđaj həm 3 qa holo elgergən, urozajlьqь urtanan tybən. 22 qa tarь səselgən.

Ləkin bьnda qьrav teşes səsəple tirь ytə almaqan. Qьđqabь Rajzo jaqşь sьjfatlь orloqto yđ vaqьtьnda birmәv agrotexnika saralarь ytkərelmav səsəple bьnđa unьş jaqşь bulmaqan.

Kolxozsьlar həm avьl sovetь jetəkseləre—„Əgər bed jerđe agronomia fone qusqansa, deəb elәp, irtə səskən bulhaq həm orloq sifatь la jaqşьrac bulha, juqarь urozaj ala alьr ikə" tildər.

Bьjьl plan bujьnsa avьl sovetь dəvmalendə 30 gektar arьş səselergə tejeş. Qolqona sovetь həm promkolxoz idarasь jyl başьnda uq Rajzonan arьş orloqo horap 4 tapqьr qariza birgәndər. Ləkin 20 avqustqa qilep j tkən bulha la Rajzo (nacal'niqь—Əlmexəmətef) ularqa arьş orloqo jebərmәqəjne əle. Rajzo nacal'niqь urьnbaьarь Səjfejef ularđьn qarizahь hьr bьna: „Rajonda orloq juq, yđeşeđđen arьşloqьđđь huqьp səseged" tip mьbqьllav rəveşenđə rezolyisia halqan. Səjfejef Qolqonala arьştьn elk hun elərəsəgen ujlap ta qaramaqan həm unda arьş səsev eşe bьjьl elk hunlaqan. Rajkom, R jaqşьjarma ebl turala ber terlө lə sara kyrmәqənd r.

Raizonьn barqan komissianьr qilđələve bujьnsa Qolqona avьl sovetьnda bojđaj jarovajlaştьrьlьp hupqajqa səselergə, arpa kul'turalь inderelergə, arьş jaan rajondarьna qararqanda 8-10 kөn alda səselergə, holo, kartuf, huqan, seqelder, kişer h. ө. səselergə tejeş. Əgər đə oşo kul'turalar juqarь a ajt lqan saralarđь lə'min itep sesselgəndə urozaj şikheđ bulesaq. Ləkin bьl avьldardaqь xalьqtьn iqen səsevgə kynekmələre bulmaqanlьqьn itlə tolop agronomia hьđlarь bujьnsa jardam kyrhətelergə tejeş. Ə ul jardam bьqa tiklem kyrhətelmәgən.

Məbələn, **Jaңь Həjet** avьlьnđa bətə avьlqa ber haban həm ike tьrma bar. Igendər jəj kөne utalmaqan həm bьqa ber kemđə iqtibar itmәgən, jul kyrhətevse lə bulmaqan.

1933 jьlđa Qolqona avьl sovetьnьn klimat şarttarьn rajondan maxsus komissia barьp tikergən. Bьl eş Maqar Rajbaşqarmahь həm Rajzonьnьn konkret saralarьnan berehe bulьp qanala. Tikşerev nigeđend. 1933 jьl təzirlə esen 18 qa arьş, bьjьl 2 qa bojđaj h. ө. səselgən. Ləkin Rajbaşqarm komitetьnьn bьl sarahь 193 jьlda nьqьtьlmaqan, onotolqan

Rajon ojoşmalarь bьl avьl sovetьna iqtibar itmәjđər, unda barьp urьnda konkret jetəkselek itmәjđər. Rajbaşqarma komitetь nьn elekke pred edatele ip. **Boxarbajaf** yđenen 3 jьl eşləvosonda bьl sovetta ni barь ber tapqьr bulqan. Bьjьl Rajprokuror (Əxmədejef) menən sud organdarь la bьl kolxozdan nəm ajrьm grazdandardan kiljan zalobalardь vaqьtьnda tikşermejđər.

Avьl sovetь qaramaqьndaqь bir bьnda avьl sovetь pre ise dateldəre 5 tapqьr, sekretardarь 7 tapqьr a'bşьnqan. Avьl sovetьnda qatьn-qьđđar 2 genə keşe. Avьl sovetьnda ni barь ber seksia-3 keşenən torqan inans seksiahь ojoştorolqan.

Avьl sovetь predsedatele **Ɵxəmədullin „Min ber vaqьtla la rajon kənəşmələrendə jatqaşьq itkənem juq, sen i Rajbaşqarmanan seldə rev qaqьđđn.-jəki kənəşmə asьlьr kendə, jə ihə ber ađna ytkəs kenə alam"** ti.

Gazeta-jurnaldar həm qullanmalar 10-15 kөn hunlap alьna.

Bьl avьl sovetьna Stərletamaq. Beloret telefon bağanahьn fajlanьp, telefon ytkərergə bətə nemkinlektər bula torop, RIK jetəkseləre bьl turalь qajqьrtqandarь juq. Rajbaşqarma komitetь Qolqona avьl sovetьnьn, həm kolxoz idarahьnьn ber tapьr đa dokladьn tьnlamaqan. Avьl sovetь həm kolxoz idarahьndaqь jetəkselər—revolyision zakonsьlьqtь bođalar. Ular—kolxozsь **Allanirđin Əxmədi** menən **Xəjrullin Şafiqtьn** berđən ber hьjьrđarьn tarьp alqandar. Rajprokuror (Əxmədejef) menən sud organdarь la bьl kolxozdan nəm ajrьm grazdandardan kiljan zalobalardь vaqьtьnda tikşermejđər.

Avьl sovetь qaramaqьndaqь bir bьnda avьl sovetь pre ise dateldəre 5 tapqьr, sekretardarь 7 tapqьr a'bşьnqan. Avьl sovetьnda qatьn-qьđđar 2 genə keşe. Avьl sovetьnda ni barь ber seksia-3 keşenən torqan inans seksiahь ojoştorolqan.

Avьl sovetь predsedatele **Ɵxəmədullin „Min ber vaqьtla la rajon kənəşmələrendə jatqaşьq itkənem juq, sen i Rajbaşqarmanan seldə rev qaqьđđn.-jəki kənəşmə asьlьr kendə, jə ihə ber ađna ytkəs kenə alam"** ti.

Gazeta-jurnaldar həm qullanmalar 10-15 kөn hunlap alьna.

Bьl avьl sovetьna Stərletamaq. Beloret telefon bağanahьn fajlanьp, telefon ytkərergə bətə nemkinlektər bula torop, RIK jetəkseləre bьl turalь qajqьrtqandarь juq. Rajbaşqarma komitetь Qolqona avьl sovetьnьn, həm kolxoz idarahьnьn ber tapьr đa dokladьn tьnlamaqan. Avьl sovetь həm kolxoz idarahьndaqь jetəkselər—revolyision zakonsьlьqtь bođalar. Ular—kolxozsь **Allanirđin Əxmədi** menən **Xəjrullin Şafiqtьn** berđən ber hьjьrđarьn tarьp alqandar. Rajprokuror (Əxmədejef) menən sud organdarь la bьl kolxozdan nəm ajrьm grazdandardan kiljan zalobalardь vaqьtьnda tikşerməjđər.

Avьl sovetь qaramaqьndaqь bir bьnda avьl sovetь pre ise dateldəre 5 tapqьr, sekretardarь 7 tapqьr a'bşьnqan. Avьl sovetьnda qatьn-qьđđar 2 genə keşe. Avьl sovetьnda ni barь ber seksia-3 keşenən torqan inans seksiahь ojoştorolqan.

Avьl sovetь predsedatele **Ɵxəmədullin „Min ber vaqьtla la rajon kənəşmələrendə jatqaşьq itkənem juq, sen i Rajbaşqarmanan seldə rev qaqьđđn.-jəki kənəşmə asьlьr kendə, jə ihə ber ađna ytkəs kenə alam"** ti.

Gazeta-jurnaldar həm qullanmalar 10-15 kөn hunlap alьna.

Bьl avьl sovetьna Stərletamaq. Beloret telefon bağanahьn fajlanьp, telefon ytkərergə bətə nemkinlektər bula torop, RIK jetəkseləre bьl turalь qajqьrtqandarь juq. Rajbaşqarma komitetь Qolqona avьl sovetьnьn, həm kolxoz idarahьnьn ber tapьr đa dokladьn tьnlamaqan. Avьl sovetь həm kolxoz idarahьndaqь jetəkselər—revolyision zakonsьlьqtь bođalar. Ular—kolxozsь **Allanirđin Əxmədi** menən **Xəjrullin Şafiqtьn** berđən ber hьjьrđarьn tarьp alqandar. Raj

IX-SЬ S'JEZD ISEMENƏ

PROIZVODSTVO POXODЬ OJOŞTORAJЬQ

(Stərletamaq rajonь Pokrovski avьl sovetьnьn xatь)

Sovettarđьn IX-Bətə Başqortostan s'jezdьna in jaqşь aylək-hər ber kolxoz həm avьl sovetь tarafьnan xuzalьq politik kampanialarđь unьşlь rəveştə ytkərev bulasaq.

Pokrovski avьl sovetь igen, malsьlьqь kytərev, maja tuplav həm başqa xuzalьq—politik burьslar esen kөrəştə đur qьna unьştarqa ireşte.

Bedđen avьl sovetь yđenen eşendə sekslalarqa tajanьp, ular arahьnda jarьş ojoştorop, kolxozsьlarđь həm xedmətsən janqьđaqtarđь igende qьđqa srokta sabьp bətev, keltə bəjləgəndə həm igendərđe huqqanda normalarđь tultьrьv esen kөrəşkə bojevoj rəveşkə mobilizovajt itə aldь. Babьvsьlьq seksiahьnьn başlavь bujьnsa igendərđe tendə ebkertlәv eşe ojoştorolop, xəđerge kəndə bətə huqьlmaqan igendər ebkertlənde. **„Qьđlь bor"** kolxozь igen tapşьrьvđь 28 se avqusta tamamlanь, **„Blyxer"** kolxozь həm janqьđaqtar 30-sь avqusta tamamlajđar. Kəđgə səsev juqarь sьjfatlь itep tulьhьnsa tamamlandь.

Avьl sovetь mal torlaqtarь tədev, mal ađьqtarь, jəş maldar kontraktovajt itev həm kolxoz fermalarьn nьqьtьv esen đa nasar kөrəşmənə. Fermalar həm hьjьrhьđ kolxozsьlar esen 100 baş jəş mal urьnlaştьrtьlьq aьđav ojahь eşlənde. Bьjьl hər ber tovar fermalarьnda la orqasьlar jaqşь toqom proizvoditeldər menən toroqtorola.

Finans sekşiahь jaqşь eşlaj, unьn 20 nən artьq aktivь bar. Finans seksiahьnьn jetəksehe **Filipьf** eşte ojoştora, lin aktivtь eşkə ьlqtьra belde. In jaqşь lin udarniktardan **Teplakof, Kozmetski həm Vişni** iptəştər 3-se kvartal maja tuplav planьn 80 pr. qa ytənelər. **„Blyxer"** kolxozь „Ikense bişjьlьq zajəmьna" podpiska aqsahьn tulьhьnsa inderep bətərđe

Massovoj-anlatьv eşen kin rəveştə jəjep jebərev arqahьndə əđerləvđər planьn ytəvđə unьştarqa ireşte. Jьlьq jomorqə əđerləv planь 300 pr. qa, bet tapşьrьv-90 pr. qa, it tapşьrьv-85 pr. qa, jən tapşьrьv—71 pr. qa həm aqas texnik sьjfjo əđerləv planь—88 pr. qa ytəlde.

Avьl sovetь dəvmalendəge məktəptərđe remontlav eşe 15-se avqusta uq tamamlandь. Məktəptər ulьn menən tə'min itelđelər. Uqьtьvsьlar jeteş.

Bed bьl unьştarqa sekslalarьbьđđьn eşen jaqşьrtьv, ularqa in jaqşь kolxozsьlarđь-udarniktarđь ьlqtьrьv, unarlaqan janь sovet aktivtarь tərtələv arqalьnda ireştek.

Sovettarđьn IX-sь bətə Başqortostan s'jezdь isemendə pro izvodstvo poxodь ojoştororqa təqdim itəbed.

Bed kolxozdarđь, avьl sovettarьn Bətə Sojuz həm Bətə Başqortostan pocot qьđьl taqtalarьnda urьn alьv esen kərəşergə saqьrabьđ.

Başqortostan sovettarьnьn IX-sь s'jezdь isemendə proizvodstvo poxodь iqlan itep, bed tyəndəge jəkləmələrđe ebtebedqə alabьđ:

25-se sentəbrgə tiklem 2826 gektar jerđe tunqa hərergə.

Janqьđaqtar arahьnda massovьj anlatьv eştare alьp barьp, ularđьn kolxozdarqa inevena eləşergə.

3-se kvartaldьn jьlьq it tapşьrьv planьn 30-sь sentəbrgə tamamlarqa.

Doxod bylevđe Oktəbr revolyisiahьnьn 17 jьlьqьna tamamlarqa.

Fermalarđьn bətə ranotniktarьn yđ eşendə berketergə, jəş maldarđь jed protsentь menən haqlarqa ireşergə. Fermalar həm hьjьrhьđ kolxozsьlar esen jəş maldar kontraktovajt itergə. Kolxozsьlar arahьnda hьjьrhьđlьqtь tulьhьnsa bətərergə.

Bed Ɵlə Işemьaj nelte promьjslahьna həm timer julьna jarđam itev esen 30 ar həm 60 keşe birevđe ebtebedgə alabьđ.

Başqtarđь ikense qat jьjьv eşen ytkərergə, janqьđaqa qarşь haqlьqtь həm sotsialistik millekte haqlavđь kəsajtergə.

Bed xəđer xisap birev qajtanan hajlav kampaniahьna əđerlekte jajep jebərəbed. Seksialar yđ ara ber berhenen eşen tikşerelər. Brigadalar həm janqьđaqtar arahьnda alda torqan s'jezd turahьnda massovьj-anlatьv eştəre ytkərəbed. Qajtanan hajlavđarqa qatnaşьvqa qatьnqьđđarđь həm kolxozsь-udarniktarđь ьlqtьrabьđ.

Bed kolxozdarđь, avьl sovettarьn, sekslalarđь sovettarđьn alda torqan s'jezdьna bojevoj rəveştə əđerlənergə saqьrabьđ.

Başqortostan sovettarьnьn IX-sь s'jezdьn-jenəw raporttarь menən qarşьlajьq!

Pokrovski avьl sovetь prezidiumь:

Tarasof, Nigalof, Gorbunof, Zelenof, Medvedef, Voroşilin Vagina, Medvedeva, Malofejef

HAJLAVĐARQA ƏĐERLEK EŞENƏ TOTONDOQ

Bajmaq rajonьnda sovettarqa hajlav kampaniahьna əđerlek eştəre başlandь. 17 avqusta sovettarqa hajlav kampaniahьna əđerlek eşe bujьnsa rajonda 4 urьnda kustovoj kənəşmələr uđqarьldь. Kənəşmələrgə bətə avьl sovetь, kolxoz predsedateldəre, seksia həm deputat gruppahь jetəkseləre, ferma mədirđəre, arigadirđar, uqьtьvsьlar həm partiia, komsomol organizatrđarь saqьrьlьp, bətəhe 178 keşe qatnaştь. Sovettarqa hajlav kampaniahьna əđerlekte nisek ojoştorov turahьnda doklad qujьldь.

Xəđerge kendə bьl kənəşmə tarafьnan qabul itelgən konkret qararđar kolxozsьlar massahь arahьndə, brigadalarđa nьqlap ejrənelə başlanь. Ajrьm sovettar həm kustar arahьnda sovettarqa hajlav kampaniahьn elgelə itep uđqarьv esen **sotsialistik jarьştar jojep jebərelđe**. Sovettarqa hajlavđь bətə politik-xuzalьq kampanialarь bujьnsa xekymət aldьndaqь mujьndamarьv saralarь la kyrelə. **Bozarbaj.**

SOVET TƏĐƏLƏŞƏNDƏ AKTIV QATNAŞЬVSЬ UDARNITSALAR, QATЬN-QЬĐ JETƏKSELƏRE

Undan berense.—**IP. SOROXINA K.** Qaraqoş rajonь Ivanof sovetь predsedatele. **2. IP. ƏXMƏDEJEVA FƏOILƏ** Beloret Qoros-aьaьq zavođьnьq 4 tapqьr aylaklanqan udarnitsahь BЬBK aqzahь. **3. IP. OƏDILŞINA ZƏLFEJƏ** Mraq rajon başqa mahь aqzahь, janь Petrof avьl sovetь predsedatele. **4. IP. GAVRILO A A.** Ɵlə rajonь Zagor avьl sovetь predsedatele BЬBK aqzahь 1926 jьldan birle sovet təđeləşnədə eşlaj. **5. IP. JULANЬVA MƏRXƏBƏ** Bajmaq rajonь, Tyba rudnigь eşsehe. Ul bьnda 1924 nse jьldan birle eşlaj, udarnitsa. **6. JOSOPЬVA SƏOIDƏ** Avьtqazь rajonь „Sabanьs" kolxozьnьn udarnitsahь.

UROŽAJBЬ JUQALTЬVBAROIA QARŞЬ

Dəvləkən rajonь „Proletariat" kolxozьnda aşlьq tөben jaqşь jьjalar.

MAQAR RAJONЬNDA KONKURS

ƏLE BULHA JƏJELDERELMƏQƏN

Maqar tav-urman rajonь-xuzalьq-politik kampanialarđь ytkərevđə sistematik rəveştə artta qala. Xatta sovettarđьn konkursь kevek in məhim sara la sovet eşen jənlənderev həm kytarev esen fajdalanьlmaqan.

Rajon konkursqa formal' rəveştə genə quşulqan. Praktik jaqtan ber nəmə lə eşlanmagən. Konkursqa jetəkselek itev esen ike tapqьr rajon komissiahь tə-đelhə lə, ular his ber terlө eş eşlamagəndər.

Sovettarđьn konkursьna kolxoz massahь tartьlmaqan. Xatta Petrovski avьl sovetь predsedatele — ip. **Petrof**, Qolqona avьl sovetь predsidatelь — ip. **Mexəmətyllin**. Zigan avьlь sovetь predsidatelь — ip. **Treşkof** sovettarđьn konkursь turahьnda ber nəmə la belmәjđər. Bьl avьl sovettarьnda konkurs turahьndaqь kitaptar qьrqьlmaqan kebjənsə şkafta jatalar

Maqar rajonьnda Skvorcixin həm Sajran kevek aldьnqь avьl sovettarь la bar, ləkin ulardьn təzribələre artta qalьvsьlarqa jetkerelmagən.

Artta qalьvsь avьl sovettarь nisek eşlajđar hun?

Zigan avьl sovetьnda 340 xuzalьq bulьp, şularđьn 15 protsentь qьna kolxozqa berləşkən. Fermalar ojoştorolmaqan, malsьlьqtь alqa jebərev esen his ber kerəş alьp barьlmaj. avьl sovetьnda mal hanьn kametev vaqiqalarь bar. Eş attarь 1933 jьlda 294 baş bulha, bьjьl 230 başqa qaloan, harьqtar 671 başbulha bьjьl 486 başqa qaloan. Susqalar qьna ber ad artqandar.

Maqar avьlь sovetьnda xatta avьl sovetь sekretarь la sovet tarđьn konkursь ytkərelgənlegen belmaj. Seksialar eşlamaj, kolxozdarđa deputat gruppalarь ojoştorolmaqan. Maqar avьlь sovetь predsedatele ip. **Xəjrullin** „buşqa ber kem đa eşlamәjasək" ti. Əlbitə, eşkə bьl təveşe qara qas avьl sovetь tirəhendə his ber vaqьtta la aktiv tьvđьtьp bulmajasaq.

„Stalin" isemendəge kolxoz sьnifi-sit elementtar menən syplangən. Kolxoz predsedatele bulьp mulla balahь **Jomaquzin,** fermа mədire bulьp kulak balahь — **Karamьşьf,** balalar baqsahь mədire bulьp ere kulak qьđ — Sara **Kulibajьva** torqandar. Ular kolxozđь jemererga tьrьşqandar, xedmət dissiplinahьn nьqьtьvqa bətenləj quđqьhanmaqandar. Kolxozda igen huqьv eşenə 2-3 kenə keşe sьqьv vaqiqalarь jьş qьna bula. Brigadir **Abdullin** 4 ar kөn eşkə sөqmaj jata, uqa berəv đə iqtibar itmәj.

Vasilevski avьl sovetь elek aldьnqь sovet ine, ləkin xəđer bik nьq artta qala. Avьl sovetь rajon ydəgenən 3 kenə kilometr bulha la, Rajon Başqarma komitetьnan his ber praktik jardam ala almaj.

Rajon Başqarma komitetь massovьj-ojoştorov eştəren qajtanan qorovqa kereşergə ujlamaj đa. Bьl məs'ələ xatta ber tapqьr đa tikşerelmagən. Rajon Başqarma komitetьnьn instruktorđarь terlө kampanialar ytkərev bujьnsa avьl sovettarьnda vəkil bulьp ultralar həm massovьj-ojoştorov eşe menən bətenləj şөgөllənməjđər. Qatьnqьđđar arahьnda his ber eş alьp barьlmaj. Zigan sovetь sostafьnda ber genə qatьn-qьđ đa juq.

Apparattь jerleləşterev eşe bik nasar tora. Potrebsojuzda 28 keşenən — başqorttar 5 kenə, RajZO la 22 keşenən—başqorttar 4 kenə keşe. Başqorttardan jetəkse rabotniktar bətənləj juq tejerlek, ular nej barь 5 kenə protsent taşkil itə.

Rajon Başqarma Komitetь Maqar avьl sovetьna RSFSR Narkomjustь **Krьjlenko** iptəşten xatьn urьđ telendə jebargən. Maqar avьl sovetь bьnь başqortsaqa tərzemə itergə ujlap, unь tərzemə itevđe janqьđaq Karamьşьfqa tapşьrqan. Ə ul unь bətənləj bođop tərzemə itkən. Şulaj itep Narkomjusten məhim direktiv xatь kolxozdarqa bođolqan kəjənsə barqan.

Maqar rajonьnьn xəle Maqar rajonь menən ber tərlө bulqan başqa urmanlь-tavlь rajondar esen də bik tura kilə. Bьl rajondarqa nьq iqtibar itergə ham uarqa sovettar konkursьnda aldьnqь urьndь alьrlьq itep jardam itergə kərək. Sovettarđьn xisap birev — qajtanan hajlav kampaniahьna əđerlek ham unь ytkərev vaqьtьnda bьl rajondarqa ajьrьvsa jardam kyrhətelergə tejeş.

MAQAR RAJKOMЬ HƏM RAJBAŞQARMA KOMITETЬ

QOLQONA SOVETЬNA KONKRET JETƏKSELEK ITMƏJ

Maqar rajonь **Qolqona sovetь** avьl rajonьnьn tav-urman jaqьndaqь in alьđ sovettarьnan berehe hanala. Qolqona sovetь rajon ydəgenən 46 kilometr, ə uqa qaraqan **Janь həjet** avьlь 70 kilometr alьđьqta.

Avьl sovetьnda 5 avьl bulьp, unda 2 promkolxoz bar. Bətəhe 227 xuzalьq, ulardan 187 he-90 % kolxozqa ingəndər. Bьndaqь xəlbq ləqət **kustarsьlьq** (deget, jykə. kərək, arqan h.b. eşlav) menən şөqөllənalər.

Kolxozsьlar—xedmətte mexaniklaştьrьv həm kustarsьlьqtьn rentabillelegen kytarev esen Rajkuspromsojuz his ber sara kyrmәj, şul sənəple eşlap şьqarьv tybən tora—tip zarlanalar. Məbələn, 2 keşe ajьna 1 tonna tada deget eşlap şьqara, bьnьn esen ular ni barь 30 kilogram holoono, ə ber tonna jykə eşlap şьqarqan esen 8 kilogram holoono alalar.

Avьl sovetьna qaraqan avьl đarđa jьlqь, mөgədlө ere mal, harьq, kazə lə abьrajđar. Ləkin RIK həm bьndaqь avьl sovetь mьsьlьqtь yrsetevgə nьqlь iqtibar birmәgəndər.

1934 jьlđa bətə maldarđьr hanь 1931 jьlqa saqьştьrqanda 52% qa kamenən.

Bьl kolxozđar umartasьlьq menən đə şөqөllənalər.

Bьl avьl sovetьna qaraqan avьldarđьn jaqrafi şarttarь malsьlьqtь kiləsəktə jьlqьsьlьq (jьlqь rassadniktarь), hətselek-tovar xuzalьqь həm umartsьlьq jynəleşe menən alqa jebərerqə telь memkinlek birə. Ləkin, əlgə bьl memkinlektər tulьhь menən ibəpkə albьp bətmәgən həm tajđalanьlmaj.

Umartasьlьq tymər umartalar sistemahь menən alьp barьla. Bardьn sal bireştəre bik tybə tora. Hunqь vaqьtta ber tiklem ramlь sis emaqa kysev, sal bireşte kytərgən. Kolxozsь **işeuldin:** „elek min ber tymər đən 4-5 kilogram sal ala inem, ə xəđer hər ber ramđan 1,5 not sal alam həm şunьn doxodь menən bətə simejəmđe tuqlandьrьp kilәm" ti.

Ləkin ram sistemahь jəjeldereimәgən. Məbələn, **„Bolşevik"** promkolxozьnьn 180 umartahьnьn 22 he genə ramlь sistemaqa kyserelgən. Qalqandarь tymərđə.

Rajkuspromsojuz bьnda umartа xuzalьqьn ramqa kyserev esen konkret jetəkselek itmәj həm kredit to jebərmaj.

genselek eşe əle bulha jul ura halьnmaqan. Sənki bьl avьldarđa elek kulak həm mullalar xedmətsən xalьqtarđь kustarsьlьq eşendə bik nьq eksplatirlap aajьqqandar həm xalьqtь igenselek menən şөqөllənmәkkə agitatsia alьp barqandar.

Igenselekte julqa halьv esen orloqtar airelhə, kulaktarđьn agitfatsiahь arqahьnda unь qađanqa qьverьp səskəndər.

Ađaq, kulaktar: „səshəgeđ đa ber ɵnmə lə sьqmaь" tip keljandər.

Qьđlahь bьl sovetta niqeđđa 1930 jьldan qьna igenselek eşe menən şөqөllənə ba laqandar. Bьjьl sovet dəvmalendə səsev majđanь 33 gektarqa jetkerelgən. Ləkin qar huq kitev, qьrtə kilev, şulaj uq agrotexnika saralarь qullanьlmav arqahьndə səskən igen elьermə qala. Ə bьjьl irtə səsev ytkarelgən majđandarđa arьş elgergən.

Bьl xəl avьl sovetьnda arьş səsevđe Başqortostandьn jalan rajondarьna qaraqanda, 10-8 kөn aldan başlarqa kərəkleste kyrəlte.

Par hərəp səselgən arьştьn gektarьnan Rajzo alldələve bujьnsa 7-8 sentner urozaj teşsək. Bьl, Qolqona avьl sovetьndaqь xalьqtьn yđ qemərđerendə berense tapqьr jaqşь urozaj alьvđarь bulьp ibəpləna.

Bьjьl təzirlə esen irtə səselgən 2 qa bojđaj həm 3 qa holo elgergən, urozajlьqь urtanan tyban. 22 qa tarь səselgən.

Ləkin bьnda qьrav teşes səsəple tirь ytə almaqan. Qьđqabь Rajzo jaqşь sьjfatlь orloqto yđ vaqьtьnda birmәv agrotexnika saralarь ytkərelmav səsəple bьnđa unьş jaqşь bulmaqan.

Kolxozsьlar həm avьl sovetь jetəkseləre—„Əgər bed jerđe agronomia fone qusqansa, deəb elәp, irtə səskən bulhaq həm orloq sifatь la jaqşьrac bulha, juqarь urozaj ala alьr ikə" tildər.

Bьjьl plan bujьnsa avьl sovetь dəvmalendə 30 gektar arьş səselergə tejeş. Qolqona sovetь həm promkolxoz idarasь jyl başьnda uq Rajzonan arьş orloqo horap 4 tapqьr qariza birgәndər. Ləkin 20 avqustqa qilep j tkən bulha la Rajzo (nacal'niqь—Əlmexəmətef) ularqa arьş orloqo jebərmәqəjne əle. Rajzo nacal'niqь urьnbaьarь Səjfejef ularđьn qarizahь hьr bьna: „Rajonda orloq juq, yđeşeđđen arьşloqьđđь huqьp səseged" tip mьbqьllav rəveşenđə rezolyisia halqan. Səjfejef Qolqonala arьştьn elk hun elərəsəgen ujlap ta qaramaqan həm unda arьş səsev eşe bьjьl elk hun

„BAŞQORTOSTAN" MASSAOIA

(VKP(b) Öfö qala komitetı bjurohınıŋ 1934-jıl. 4 sentəbr ultırışı qararınan)

VKP(b) Öfö qala komitetı bjurohı 4 sentəbrdə „Başqortostan" gazetahın qalala taratıw həm unda bapbılqan xəbərdarde tikşerev məsʻələhen qarap, oşondaj qarar sbqardı:

Qalala „Başqortostan" gazetahınıŋ qəfʻw itelməblek rəveşte jomoşaq taralıvın həm „Başqortostan" da bapbılqan jəki bapbılmahtan tikşerev əsen jeberelgən xəbərdarde tikşerevgə jenəjətsel rəveşte halqın qaravdar barlıqın ajtep Qala komitetı **qarar itə:**

1. Partlanın təv ojoşmalarınredaksia tarafınan jeberelgən xəbərdarden yd vaqıtında həm nıqlap tikşerelevdərən ta'min itergə həm xəbərdər bujınsa belengən jeteşhedlektərde be terev julında saralar kyrevde məzbyr itergə.

2. Qala K-tı ucrizdenie həm dredpriatielərdə jetəkse həm julbaşsı bulıp eşləvse başqort həm tatardardın, yd gəzetahı „Beşqortostan" dı uqımavdarın həm uqa jadılmavdarın his ber normal" tygel həm his'qafev itelməblek xəl tip rbəplə, şunıŋ esendə Qala K-tı bətə ucrezdenie həm predpriatielərde VKP(b) ÖK həm Qala K-tınıŋ jetəkse organı bulqan „Başqortostan" gazetahına I-oktəbrdən də qalmaj jadılərqa məzbyr itə.

3. Bətə partkom sekretardarına həm partorgtarqa ucrezdenie həm predpriatielərdə „Başqortostan" gazetahın taratıv julında eşte başqort rabotniktarınıŋ həm başqort telen öjrənev tynərəktarenen bətəhen də bılqtırlıq itep jəjep jebərergə, həm hedəmtəhe turahında 1934 jıl 25 sentəbrdən də qalmaj Qala K-tına xəbər itergə taqdim itə.

4. Sojuzpecattıŋ qala bjurohı qalala „Başqortostan" gazetahın taratıv həm jadılıvsılarqa gazeta tapşırıv julında eşte jəjep jebərə almaqan tip hanarqa həm uqa tyəndə kyrhətelgən handa taratıvdı jekmətep, gazeta taratıvdın narışı turahında Qala K-tına sistemle informatsia birep torotqa təqdim itergə.

5. Qalala „Başqortostan" gazetahın taratıv limiten 3 men dana itep ildılərqa.

6. VKP(b) Qala K-tı instruktordarı ebtenə yd qaramaqtarındaqı partlanın təv ojoşmalarında bul qarardın ytələşen sistemle rəveşte tikşerep torovdı jekmətergə.

ÖFÖLƏ PLANER TYNƏRƏKTƏRENEŊ

BERENSE JARBŞB

Başqortostanda, qısman Öfə qalahında planerizm 1933 jıldın 18 nse avqustınan, timək Öfə qalahında aerʻklub ojoştorolqan kendən alıp alıqa kitə başlanı.

Bul rəveşte aviatsia sportı qala predpriatielare, zʻvod həm fabrik tardaqı jaştərde qbdbqbndardı həm oşo kendə Öfələ (Motor tebələşen də inderqandə) altı planer tynərəqe bulıp, əslarda I bətbqı es ajtılı kurstan 62 keşe uqıp sbqtılar.

Bına şul jaştar, qalalaqı planer tynərʻktərenen jarışən ytkərev julı menən uqıvdarına jomoşaq jahav esen 12 sentəbrdə planerodromqa (lagirda) jıjnalalar.

Bul jarışta Başaeroklub tynərəge (instruktordarı Jarkin həm Demenkʻf), PRZ tynərəge (instr. Gvozdjof), Motor z-tı tynərəge (instr. Sokolof) həm ajaq kejemdare f-gı tynərəge (instr. Xoxlaf) qatnaşalar. Şul uq jarışta instruktor planeristar da qatnaşasaqtar həm bındaj tip planerda osov texnikahın kyrhətəsaktar.

Başqortostanda asılasaq bul tavqe planer jarışı fabrik-zavodtardaqı, kolxoz, MTS həm sovxozdardaqı planerlıq esen taqla kinerək jəjep jebərergə, jaştar arahında janı tynərəktar ojoştorov həm planerdar hatıp alıv esen dart qudratlarqa, davam itep kilgən tynərəktərden osov texnikahın ydəşterev esen kerəşevdʻrenə həm motorhıd osov-planerizm texnikahın ydəşterevdə predpriatielərgə jardamlaşvdı julqa halıvqa səbəpse bulırqa tejeş.

Berense planer jarışı şulaj uq planerda alıŋ osovdıŋ rekordın bildəlajəsək, Başqortostandə ıŋ sovet planerizmınıŋ iŋ jaqşı oʻtaların kyrhətəsak.

Komsomol, osoaviaxim, fizkul'tura həm profsojuz ojeşmaları bul jarışta Başqortostanda sovet planer zmen kiŋ kylamdə jəjep jebərev esen kerəş tip tanıp iŋ janle qatnaşlıq itergə tejeştər.

Al'kof

„URƠZAJ JBJNAV VAQBTBNDA MALSBLBQ MENƏN MATAŞBP BULMAJ"

Avbrqazı rajonında urozaj jbjnav eştərenə başlav menən malsblaq məsʻələhen, ulardı torlaq menən ta'min itev bətən təjgə onotoldo. Kyp kolxozdarda jəşəp kilgən tədəv brigadaları yd eştarenən alınıp, başqa eşkə quşılqandar həm samandan tedələ başlaqan torlaqtar jartı taş ultırıp qaldılar. Ular kedqe jamqırqa jbvalıp, jemerelev qurqanısı aʻtında ultıralar.

Avbrqazı kolxozında samandan tedəlgən harajdın başı jabılmaj ultıra. „Qbdbl aylək" kolxozında jarıtaş qına tedəlep bətkən həm başqalar.

Bul kolxozdardın predsedateldare „urozaj jbjnav vaqtında tedəv eştare menən matəşbrqa vaqıt juq əle" tidər.

Rajondın tedəv texnigı **Kaverin** tedələş planının ytələşe menən qbdbqbnmaj. Xatta ul, rajondın qajha kolxozdarında nindəj torlaq tedəlgənen də həm ulardın ytələşen də bel-məj.

Rajonın 3 zootexnigı bar. Ular kolxozdarqa sbqıp, malsblaqtı yrsetev turahında, ulardı jaqşı adəar həm adbq menen ta'min itevdə ber tərle lə konkret jetəkselek itkəndare juq. Ber aj inde. Ular Rajzo kabinitında qına ultırıp „malsblaqtı yrsetergə" tip plan tedələr. Rajzo başlıqı Nigmətullin iptəş tə bəndaj kanlnitslardı kyrməj.

Julamanıf

Başqortostanda asılasaq bul tavqe planer jarışı fabrik-zavodtardaqı, kolxoz, MTS həm sovxozdardaqı planerlıq esen taqla kinerək jəjep jebərergə, jaştar arahında janı tynərəktar ojoştorov həm planerdar hatıp alıv esen dart qudratlarqa, davam itep kilgən tynərəktərden osov texnikahın ydəşterev esen kerəşevdʻrenə həm motorhıd osov-planerizm texnikahın ydəşterevdə predpriatielərgə jardamlaşvdı julqa halıvqa səbəpse bulırqa tejeş.

Berense planer jarışı şulaj uq planerda alıŋ osovdıŋ rekordın bildəlajəsək, Başqortostandə ıŋ sovet planerizmınıŋ iŋ jaqşı oʻtaların kyrhətəsak.

Komsomol, osoaviaxim, fizkul'tura həm profsojuz ojeşmaları bul jarışta Başqortostanda sovet planer zmen kiŋ kylamdə jəjep jebərev esen kerəş tip tanıp iŋ janle qatnaşlıq itergə tejeştər.

Al'kof

KARTUF UROŻAJBN

JUQALTBVHBD, JAQŞB JBJBROQA

Bıjbl sedden Başqortostanda kartuf ultırtmaqan kolxoz, sovxoz həm ulardın kadr eşelare, promışlennos tarmaqtarı juq. Kartuf—kolxozsı eʻtkenen iŋ qaderle adbqı, kartuf ytərev texnikahı ydəşterelə barıla. Hedemtələ kartuftın jıldan jılqa juqarı unış birgənen kyrəsed.

Begen ken tərtʻendə—kartuf unışın his juqaltvhıd jbjnap alıv, dəvlətkə kartuf tapşırıv planın qbtqa vaqıt esendə tultırıv, jeterlek kyləmdə orloq fondı tedəv, həm qalqan kartuftı bertəkle kul turalar menən ber rəttən xedmət kendərenə qaraj bylep birev burısı tora. Kartuftı juqaltvhıd həm qbtqa srok esendə jbjnap alı aldaqı jıldar kartuf ultırtvdı taqla la keslerək alqa jenərevgə nemkinlik birəsək.

Kartuftı eşetmaj, zararlamaj juqaltvhıd jbjnap alıv—ul kartuf ytərev elkəhendə in javaplı eş. Kartuf ul neska yhemlek, unı kənebtə kevek ked bapbvda, naqsala odaq qaldbrav jaramaj 2-3 gradostan tyəsən jıldıq kartuftı eşətə, sere tə naşlaj. Bına şnqa kyrə kartuftı jbjnav vaqıtın dereh alidələv həm unı his tajşbmvhıd tormoşqa aşsrav in javaplı burısı bulıp tora.

Bıjbl kartuftı 15 sentəbrdan qaldbrmal jbjnap betergə kerək. Hun elgerə torqan həm sentəbr alı jıls kilgəndə gena bul sroktan ber ad hunlarqa mem-kin. Kartuf jbjnaqanda bedden qılın itep həlam menən jabırqa kerək, senki ul hbvbqqa aik tydemhed bula, ləkin uqa ydenen naqaqtarı menən qaplav jaramaj. Senki ular berdən bıvtı bulalar, ikensenən kartuftı qqvlajdar.

Haqlav esen kartuf hajlaqanda unı terle sorttarqa bylergə kerək. Kerək menən jərəxatlan-ən, kitelgən həm jaşarə başlaqandarın ajırıp alırqa kerək. Haqlav esen əşəməqən, jərəxatlanmaqan tuda kartuftar hajlanırqa tejeş. Bıtardan ydlaren taqla la kegə—ere həm aqqa bylep haqlav jaqşı.

Kertul avbrvdarın betərev, erdə kyberək dbmıblıq buldı-av, avbl xuzalıqtı qor qostasın betərev həm jalqı eşte jeneləjtev esen kartuf qadbp ilnqan majdandı tuqqa herəp qaldbrırqa kerək.

Kartuf jbjnav eşe lə iqen unışın jbjnav kevek yk javaplı eş. Xedmətte dereh ojoştorop, „Ber genə nertek kartuftı la jerdə qaldırmabqa" tigən lozunqtı abtında katuftı juqal-tvhıd həm iŋ qbtqa srok esendə jbjnav esen kerəşergə kerək.

Agr. Oj. Vəkil.

Başqortostan a. x. qilmi tikşerenev institutının Öfə təzrʻəhe stansahında.

BAŞQORTOSTAN ƠPIRA TEATRB KADRƏARB UƧƏ

MƏSKƏV konservatorianbnbn başqort byleksahe studenttarb. Urtala—(huidan əsənsə) başqort xalbq jırsbhı Ojəziz Əlməxəmətef.

Öfə—işemnaj julb teðeləşendə

11 SENTƏBRDƏ

BERENSE POEZD KITTE

II-sentəərdə kendədgə soqot 12 lə Öfə-işemnaj timer julınan relstere totaştalar. Dim stansahınan Sterletamaqqa tiklem 150 kilometr ara eşlenep tamamlandı. Kendədgə soqot 2 lə tedəv materialdarı tejegən serense pejezdar Sterletamaqqa kitte. İşemnajqa tiklem 28 kilometr samahı jul halahı qaldı.

(Başrosta)

XRONIKA

◆ **Başqortostan** eske savda xalbq komissariatı ojoştorotdo, Narkom itep ip. Bajmoratbf ratlandı.

◆ **Öfələge** sotsialistik kulʻtura jorton tedəv eşe ebtenən jetəkselek itev Öfə qala sovetına tapşırıldı.

◆ **Başqortostanda** adbq sənəqəte xalbq komissariatı vakilenen idarahı ojoştoroldo. Adbq sənəqəte xalbq komisaribqa vakile bulıp ip. Şəjejef ajldələnde.

◆ **Başdortrans** elekke Qazan traktın (julın) kilahe jılqa remontlap betəp ekspluatatsiaqa tapşırırqa buldı. Bul julqa kapital remont eşe başlana.

◆ **„Arktika girojdarı"** tigən janı kino kartinahı alındı. Bul kartina başqort telendə jadılqan.

◆ **Ufgorzdarf** kedgə avbl xuzalıqtı eştarendə kolxozlardı ta'min itev esen oşo kendərdə rajondarqa 10 vrac odattı.

◆ **Başsovnarkom** respublika a hbjbrhbd keşelərgə abdavdar alıp birev esen həm fermalarda abdavdar ybterev esen 850 m e n h u m aqsa ajldalane.

◆ **Öfə planirodromı** 12 sentəərdən kendəd səqət 11 də berense tapqır planirdar jarışə ytkərə. Bul jarış massovka tor mahında ytkərelasak.

◆ **Elagoveşşin** kolxozı doprezivniktarı 12 jılqı prizbjvniktar" isemendə qbdbl obuz ojoştorop, xəkymatkə 206 sentner ikmək tapşırdılar.

◆ **„Fruze"** isemle kolxoz prizbvniktarı qbdbl obuz ojoştorop, xəkymatkə 595 sentner həm ber kelev mal (gurt) tapşırdılar.

◆ **Öfə** qala məqarii ojoşmahı doprizbvniktar arahında nadanlıqtı betərev esen depo hanı PRZ qa 14 uqılvvsı təqajenlane.

◆ **Ufgorzdraf** prizbvnoj punktı ta'min itev esen sanitar vractarı ajldələp, punkitarda berense jardam eştaren ojoştora başlanı.

RAJON YBƏKTƏRENDƏ—KULʻTURA

BAJMAQ

KULʻTURALB QALA BULBRQIA TEJEŞ

Eşselərden material tormoş kiməldare jaqşıra barıv ularda kulʻtura kiməldəren kytərə. Sovet eşsehe, kolxozsı xəder tada, nəxtə ejdə tororqa, eştən busqandın huqında balaları, qa b nı menən matur baqsala jerergə, klubqa, kinoqa barıp jal tergə, havlıqın nbqatbv esen fizkulʻtura menən şeqellənergə, munsala, dışta qojonorqa telə-jbına şul tormoş multıqı arqahında arta barqan kulʻtura talaptarı, ulardı ytəv esen kərəkle şarttar tbvdbrılbvın talap itələr.

Bajmaq eşselərgə mul qına qala. Yrdə ajtelgən talaptar nigedendə bında la klub halınqan klub ajtanahenə dur qına qala baqsahı jahav esen kərtələlelqən, aqastar ultırtılqan, jəşlər esen fizkulʻtura ojoşmaları ojoş torolqan, klubta saxnə jahalqan, radio inderelgən.

Ləkin, bına şul eştərde hamanda jaqşırta barıv esen jetəkselek ta'min itelməgən. Başlanqan eştər jartı julda torop qalqandar, tygelgen kes fotonolqan aqsa jelgə osqandar.

Mıhalqa aleqe baqsanı alal q. Qala baqsahı buidbrav, əj a darına aqastar ultırtbvdar turahında jal menən qarar sbqarılıp, kampania jəjep jebərelqən həm bajtaq eştər eşlənqan bulha la, bara-tora—„kampania" ytev menən bətəhe lə onotoldan, baqsa qaravsılar qasbp bətte, kərtələrde vatbp jaqtılar, aqastardı jbəlp tapanlar, baqsa taşlandbq urınqa əjlende.

Şulaj uq klubtı-tadartbv, tərələləv juq-ese tudan menən qaplar qan, lozunqlar harqı-lıp qalqandar, ultı-qəstar vatılqandar, es aj inde ber tapqır kino jəki teatr anlqanı juq. Teatr bulha la urəb telendə genə qujıla. Bına şular hedəmtəhendə eşselər ajrım jortarqa jbjnalbşıp, „simejni vecerdar" menən genə siklənergə məzbyrdar.

GTO zracoos esen norma bir məkse bulıp tynərəkkə ojoşqan jbş ər, teleş e jetəkselek bulmav arqahında his ber hedəmtəhed taralırqa məzbyr bulıdılar.

Radio qanul itkester eşlehelər də unda Öfə həm Qazandı totmajdar barı Sverdlof menən ge nə siklənələr, timək başqort,tatar eşselərə Başqortostan ildarendə xəbərdar tınlavdan da məxym itelgəndər.

Hyd adaqında qalanın jan-qbnqa qarşı haqlanıv eştarenen toroşon da ibkə alıp ytergə kerək, senki ul hbvbqqa aik tydemhed bula, ləkin uqa ydenen naqaqtarı menən qaplav jaramaj. Senki ular berdən bıvtı bulalar, ikensenən kartuftı qqvlajdar.

Haqlav esen kartuf hajlaqanda unı terle sorttarqa bylergə kerək. Kerək menən jərəxatlanən, kitelgən həm jaşarə başlaqandarın ajırıp alırqa kerək. Haqlav esen əşəməqən, jərəxatlanmaqan tuda kartuftar hajlanırqa tejeş. Bıtardan ydlaren taqla la kegə—ere həm aqqa bylep haqlav jaqşı.

Kertul avbrvdarın betərev, erdə kyberək dbmıblıq buldı-av, avbl xuzalıqtı qor qostasın betərev həm jalqı eşte jeneləjtev esen kartuf qadbp ilnqan majdandı tuqqa herəp qaldırırqa kerək.

Kartuf jbjnav eşe lə iqen unışın jbjnav kevek yk javaplı eş. Xedmətte dereh ojoştorop, „Ber genə nertek kartuftı la jerdə qaldırmabqa" tigən lozunqtı abtında katuftı juqaltvhıd həm iŋ qbtqa srok esendə jbjnav esen kerəşergə kerək.

Agr. Oj. Vəkil.

Başqortostan a. x. qilmi tikşerenev institutının Öfə təzrʻəhe stansahında.

KONNBJ BAZAQJA OJALAQJAN

KULAKTAR ŞAJKAHB TUƉƉBRBLHBN

(Rajon gazetı r

Tujmazı konnıj bazahı, Tujmazı, Bələbəj, Byzdək, Saqmaqoş həm Baqalı rajondarın yd esenə alqan biş rajondan tora.

Ləkin konnıj baza jetəkselərə eşkə ifrat jenəjətsel qarajdar. Attar əderləvdə birelgən planda ytəməjdər. Konnıj baza mədire Nafiqbf eşendə javaplılıq hidməj. Sbjnfi–hidgerlege juq. Konnıj bazanıŋ bətə tarmaqtarında kulak, qorotqos həm vurdar inep ojalarqa jul asqan. Bətə xuzalıq həm operativ jetəkselek eştare kulaktar qulında.

Baş buxgalter Mişin Petr, Tatarstandın Aptaşej rajonı Kycəj avlının dur hatıvsı, kulak balahı. Unın qatını Astasejeva Bəgəlmənen dur hatıvsı qbdı, konnıj bazaqa ibəpse, kassir bulıp ojalaqan.

Attar əderləvse agenttar xəkymət aqsahın tuddbrbp, urlaşbvdan başqanı belməjdər. Stərle konnıj bazahında eşləp, 1800 hum rastrata jahap qasqan Fəxretdinef, Baqalı konnıj bazahında agent bulıp ojalaqan. Xəder unın qulında Tujmazı konnıj bazahının 6737 hum aqsahı ber ajlaneşhed totolop jata.

Bələbəj konnıj bazahındaqı agent Mamontof, elektən rastrata jahap j. q. 116 həm 109 matdələre menən tikşerev abtında bulıvqa qaramaktan haman esep-iberep xəkymət aqsahın tuddbrbvdan başqanı belməj bətnikterə xatı).

Bəgənə kendə ber xərəkətled agenttar qulında 15 men 438 hum aqsa jata.

Konnıj baza xuzalıq mədire Qəptelxaqıf, Rajman avılının dur kulak balahı, kolxozdan qbvlqan. Ul oşo avqust ajı esendə genə 400 humdan artıq avans aldı. Polevod Jaslockino Kustanajdan kilgən kulak balahı. Ataları hərgəngə qbvlqan.

Konnıj bazanın başqa eşselərə lə Tatarstan, Kustanaj həm başqa əlkələrdən hərgəngə qbvlqan keşelərdən tora. Bəjrəkə avılının dur kulagı Şəpejef ta sovxozda at qaravsılar əbtənən kontrol" bulıp eşlev ihemen kytərep, ştattan tış 150 hum eş xaqı alıp jata.

Hər ber agent ydenen ergəhendə at qaravsı totop, ularqa ajına 120 şər hum aqsa tyləjdər. Bılar gel ydərenen ulandarı həm aqaj-enelərenən tora.

Konnıj bazanın 4 hbjrı bulıp, ulardın hətən konnıj baza eşselərə arzan xaq menən (letrın 25 tin menən) alıp torov arqahında, aj hajın jədər hum zejan kyrə. Bıdavdardın berehen Mişin, berehen Musin Xaliq alıp ydləsterep, qalqandarın jaqşı qaramaj ylterələr.

Bu qorotqos arqa prokuratura tid arala kitken sara kyrergə tejeş.

Brigada: **F. Kərimi, Səjfullin, Jenekeje'**

EVROPALA HUQIBŞ BULBRMЬ?

Amerikanın ataqlı zurnalistarınan **Nikerboker** „Evropa huqıbş bulırmı?" tigən isemdə sensatsion ber kitap jadbp sbqardı.

Bul kitabında avtor ydenen gazetalarda babılıp kilgən kyp kenə məqalə həm xəbərdəren tupladan. Kitantı jadırdan alda Evropanın iŋ aldınqı dəvlət keşelərenə birep tultırtıp alqan anketaları qbdbqlı. Bul anketalarında ular aldına ul-jaqın vaqıt esendə huqıbş bulıv ixtimalı turahında nisek ujlajbın?, tigən horav qujqan.

Bul horavqa:

Cexoslavakia prezidentı **Masarik**: huqıbş bulmajasaq. senki uqa berəvden də aqsahı juq, tip javap birgən.

Vengria başlıqı admiral **Xorti**:—huqıbş bulmajasaq. „Unı alıp barıv xəder artıq artıq təvəkkəllek talap itə", tigən.

Nikerboker dın xəlqı qaraqanda **Mussolin**,Evropala jaqınqaq un jıl esendə tınbsılıq davam itəsəgenə bşana inə ikan

Dalʻfus—barı Avstrianın mestaqillegenə həzym bula qalha qına tınbsılıqqa zbjan kilergə memkin, tip itəpləj.

Iŋ əmetlıd qaravsılardın ber rehe C rcili bulqan. ul:jbl-jıl jarım ytevgə huqıbş bulasaq, tigən.

Ydenen kitabında Nikerboker Germanianın, qoralianıvına nbq iqtibar itə. Ul, natsional—sotsialistardın qoral şaltəratıvdarına tajanıp, Evropa dəvlettare ydərenen qorallanıvdarın kəşəjtkənlektaren kyrhətep ytə. Ləkin bul qoro ber hıltav qına, sənki Evropa Gitler vlas başına menmətən alda uq inde qorallanqan lagerdan tora ine, tej.

Nikerboker nindəj qarasta qala hun? ul ydenen kitabının başında qujqan horavqa javap birevde ettənə almaj. Tik unın huqıbş başlana qalha nəmə menən tamamlanasaqtı turahındaqı fikere qbdbqlı, ul:

— Həlakətle huqıbş hedəmtəhendə,—ti ul,—1918 jıl Gogensollerdar dınastiahı qolaqan həmaq natsional sotsialistar vlasın qolajasaq, „həm barı kommunizm qına qalasaq" ti.

krək. Bul eş aik nasar qujılqan. Qalala tadaiıq haqlav tə min itelməgən, mal-tavar alravsılar qışqa ədərləgən beson həm halamdarın his kərtəhed əjgə trap ejəp qujqandar. Ber bərtek şərpı, jəki ber osqon ut aik dur zarar kiltereve ixtimal.

Bajmaqtı bul xəldən sbqarırqa həm unın kul'turalı, matur qala bulıvın tə,min itergə kerək.

VƏLEJEF M.

QART BOL'ŞEVIK IPTƏŞ VAGAPOF YLDE

Vagarof iptəş 1902 jılda Tatarstandın jarlı krəstian simiəhendə tvdı. 1919 jıldın dekəarenən 1920 jılqa tik lem ul Qbdbl armiələ donrovoles bulıp xedmət itə. 1919 jıldan alıe VKP(a) aqrahı. Kulaktar vostanlahı sudegin „həsək huqıbşın" natavqa ip Vagapof aktiv qatışa. prodrazvestka vakile bulıp həm CON otradtarında eşlaj. 1922 jılda ip. Vagapof Qbdbl armiəndən qajtıp, VKP(b) nın volst komitetı sekretarı həm volaşqarma predsedatele bulıp eşlaj, 1924 jılda ip. Vagapof jana Qbdbl armiə saftarına inə həm 1926 jılda xərəl-politik məktəpte tamam itep, şul vaqıttan alıe rota politruqı, anan hun məktəp politruqı bulıp eşlap kila.

Ip. Vagapof leninse partianın iŋ jaqı totoroq o aqralarınan həm unın jeneral'nej linianə esen aktiv kerəşevselerdən alıe inc. Ul ydenen xərəl politik aelemdəren sistemlə rəveşte mekanmalaştera kilde.

Bul lagerda ip. Vagapof məktəp nacal,nika-politruqa bulıp eşlave həm hunqa kenga tikiem ydenen bətə kes həm energiahen məktəp kurslantarının aojevoj həm politik aelemdəren kytarevga, ular arahında revolytsion disiplinanı nbqatbvqa alıde.

Ip. Vagapof partiəjın Qbdbl armiəlage ojeşmalarında har vaqıt partiəjıronən aqzahı bulıp tordo.

Ip. Vagapof ylave menən partia nbq torogo, partia eşena saan kyneldən alıel jan lenilse-sol şevikla jurqaitte. Qbdbl armia ydenen iŋ jaqşı, tərfaale, ydşen aelevse, nbqı yta narqan politruqotorikte həm komandirde jurqaitte.

Tolstoj, Matkejef, Jakimanski, Jazugef, Axn najal, Vacajel, Gorejel, Curin. Ojəşjulinef.

Başselxoz institutiqa inevselar esen hunardar oşo jıldan 15 sentəbrden həm adəelav kursana inevselaesen 1 oktəərdən naşlanalar.

Kerək institutqa bulhan, şulaj uq adərlek kurslarına la tərtʻdar qeneal itve davam itə. Hariuq predmettar bujınsa la institut ergəhendə hen hajın konsultatsia ojoştorodor institutqa kilgən vaqıtta pasportın alıp kilev məzbyrl.

3-3 DIREKSIJ.

ÖFÖ URAMBNDA

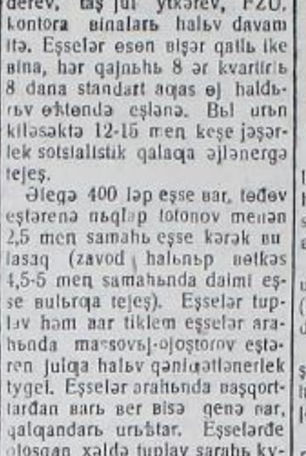

Jbldan-jbl aqas ultırtbv eşe arta bara. Xəder J-Sozonbl, Zentsof uramdarı tanımatbluq jaşel tət aldılar.

ÖFƏLƏ QAOJBƉ EŞLƏV MAŞINALARB ZAVOTB

Cernikovka stansahı janında tedələ başlaqan. Qaqbd jahajesaq maşinalar tedəv zavodı II algjbltbq bylage bulıp betə SSSR dəvmələndə iŋ dur predpriattel ə r-đeŋ berehe bula saq. Unı halıv esən 75-80 million h. samahında kapital sarıf ittələsək. Halınıp bətkəs ul jılına 22 dana maşina jeteşterə torasaq. STO qararı bujınsa ul 1936 nsı jıldın II kvartalında halınıp bətəp, təv produksia rəveşendə şul jıl ike dana jeŋel maşina-qaqbd jahaj torqan maşina birergə tejeş.

Lətev, timer jul tarmaqı inderev, taş jul ytkərev, FZU, kontora binaları halıv davam itə. Esselər esən bişar qatlı ike bina, har qajnıhı 8 ər kvartirlı 8 dana standart aqas əj haldırav ə'ktendə eşlanə. Bul urın kiləsaktə 12-15 men keşe jəşərlek sotsialistik qalaqa əjlənergə tejeş.

Əlegə 400 ləp eşse bar, tedəv eştarenə nbqlap totonov menən 2,5 men samahı eşse kərək bulasaq (zavod halınıp bətkəs 4,5-5 men samahında daimi eşse bulırqa tejeş). Esselər tuplav həm bar tiklem esselər arahında marsovsj-ojoştorov eştaren juqa halıv qəniqətlənerlek tygel. Esselər arahında başqorttardan barı ber bisə qenə nar, qalqandarı urıbtar. Esselərde ojoşqan xəldə tuplav sarahı kyrelməj Başoəestrojkom əleqə tiklem jaqşı ber jetəkse menən tə'min itkəne juq. Partia hbdbqı bujınsa la eş qəniqətlənerlek qujılmaqan. Ber dana stena gazetahı sbqarılıvdan başqa jəməqət eştare alıp barıla tip ətəp bulmaj. Esselərden sastafı tikşerelməgən, sots. jarış, udarsılıq jəjep jeəərelməgən, tedəv eştaren juqa halıvda esselər jəməqətselege bıqtırılmaqan.

EVROPALA HUQIBŞ BULBRMЬ?

Amerikanın ataqlı zurnalistarınan **Nikerboker** „Evropa huqıbş bulırmı?" tigən isemdə sensatsion ber kitap jadbp sbqardı.

Bul kitabında avtor ydenen gazetalarda babılıp kilgən kyp kenə məqalə həm xəbərdəren tupladan. Kitantı jadırdan alda Evropanın iŋ aldınqı dəvlət keşelərenə birep tultırtıp alqan anketaları qbdbqlı. Bul anketalarında ular aldına ul-jaqın vaqıt esendə huqıbş bulıv ixtimalı turahında nisek ujlajbın?, tigən horav qujqan.

Bul horavqa:

Cexoslavakia prezidentı **Masarik**: huqıbş bulmajasaq. senki uqa berəvden də aqsahı juq, tip javap birgən.

Vengria başlıqı admiral **Xorti**:—huqıbş bulmajasaq. „Unı alıp barıv xəder artıq artıq təvəkkəllek talap itə", tigən.

Nikerboker dın xəlqı qaraqanda **Mussolin**,Evropala jaqınqaq un jıl esendə tınbsılıq davam itəsəgenə bşana inə ikan

Dalʻfus—barı Avstrianın mestaqillegenə həzym bula qalha qına tınbsılıqqa zbjan kilergə memkin, tip itəpləj.

Iŋ əmetlıd qaravsılardın ber rehe C rcili bulqan. ul:jbl-jıl jarım ytevgə huqıbş bulasaq, tigən.

Ydenen kitabında Nikerboker Germanianın, qoralianıvına nbq iqtibar itə. Ul, natsional—sotsialistardın qoral şaltəratıvdarına tajanıp, Evropa dəvlettare ydərenen qorallanıvdarın kəşəjtkənlektaren kyrhətep ytə. Ləkin bul qoro ber hıltav qına, sənki Evropa Gitler vlas başına menmətən alda uq inde qorallanqan lagerdan tora ine, tej.

Nikerboker nindəj qarasta qala hun? ul ydenen kitabının başında qujqan horavqa javap birevde ettənə almaj. Tik unın huqıbş başlana qalha nəmə menən tamamlanasaqtı turahındaqı fikere qbdbqlı, ul:

— Həlakətle huqıbş hedəmtəhendə,—ti ul,—1918 jıl Gogensollerdar dınastiahı qolaqan hbmaq natsional sotsialistar vlasın qolajasaq, „həm barı kommunizm qına qalasaq" ti.

krək. Bul eş aik nasar qujılqan. Qalala tadaiıq haqlav tə min itelməgən, mal-tavar alravsılar qışqa ədərləgən beson həm halamdarın his kərtəhed əjgə trap ejəp qujqandar. Ber bərtek şərpı, jəki ber osqon ut aik dur zarar kiltereve ixtimal.

Bajmaqtı bul xəldən sbqarırqa həm unın kul'turalı, matur qala bulıvın tə,min itergə kerək.

VƏLEJEF M.

QART BOL'ŞEVIK IPTƏŞ VAGAPOF YLDE

Vagarof iptəş 1902 jılda Tatarstandın jarlı krəstian simiəhendə tvdı. 1919 jıldın dekəarenən 1920 jılqa tik lem ul Qbdbl armiələ donrovoles bulıp xedmət itə. 1919 jıldan alıe VKP(a) aqrahı. Kulaktar vostanlahı sudegin „həsək huqıbşın" natavqa ip Vagapof aktiv qatışa. prodrazvestka vakile bulıp həm CON otradtarında eşlaj. 1922 jılda ip. Vagapof Qbdbl armiəndən qajtıp, VKP(b) nın volst komitetı sekretarı həm volaşqarma predsedatele bulıp eşlaj, 1924 jılda ip. Vagapof jana Qbdbl armiə saftarına inə həm 1926 jılda xərəl-politik məktəpte tamam itep, şul vaqıttan alıe rota politruqı, anan hun məktəp politruqı bulıp eşlap kila.

Ip. Vagapof leninse partianın iŋ jaqı totoroq o aqralarınan həm unın jeneral'nej linianə esen aktiv kerəşevselerdən alıe inc. Ul ydenen xərəl politik aelemdəren sistemlə rəveşte mekanmalaştera kilde.

Bul lagerda ip. Vagapof məktəp nacal,nika-politruqa bulıp eşlave həm hunqa kenga tikiem ydenen bətə kes həm energiahen məktəp kurslantarının aojevoj həm politik aelemdəren kytarevga, ular arahında revolytsion disiplinanı nbqatbvqa alıde.

Ip. Vagapof partiəjın Qbdbl armiəlage ojeşmalarında har vaqıt partiəjıronən aqzahı bulıp tordo.

Ip. Vagapof ylave menən partia nbq torogo, partia eşena saan kyneldən alıel jan lenilse-sol şevikla jurqaitte. Qbdbl armia ydenen iŋ jaqşı, tərfaale, ydşen aelevse, nbqı yta narqan politruqotorikte həm komandirde jurqaitte.

Tolstoj, Matkejef, Jakimanski, Jazugef, Axn najal, Vacajel, Gorejel, Curin. Ojəşjulinef.

Başselxoz institutiqa inevselar esen hunardar oşo jıldan 15 sentəbrden həm adəelav kursana inevselaesen 1 oktəərdən naşlanalar.

Kerək institutqa bulhan, şulaj uq adərlek kurslarına la tərtʻdar qeneal itve davam itə. Hariuq predmettar bujınsa la institut ergəhendə hen hajın konsultatsia ojoştorodor institutqa kilgən vaqıtta pasportın alıp kilev məzbyrl.

3-3 DIREKSIJ.

Şaxmat BYLEGE

Şaxmat bylege №7

(A.P. Ždanof redaksiahında.)

ŞAXMAT TERMINDARB

Şaxmat ujənı teoriahın ejrəiə başlaqan hər kem ydenə aik yk anlajışlı bulıp jetmaqan, şaxmat ujənına xas termindar osoratasaq. Tyəndə ned ənə şul termendər menən tanışтırıp ytəsəkned.

Asbq şax—tip, ber figura menən jərəgən saqta asblasaq iken se figura menən şax jahavqa əjtelə.

Ikelətə şax—tip, ber yk vaqıtta ike figura menən (ber julı) şax jahavqa əjtelə. № 1.

Məbələn, diagramma №1 də lad'ja əgərdə c7 gə kysep ulıbha ul saqında a4 tə ultırqa-slon menən **asbq şax** jahalqan bula.

Ə inde lad'ja c8 gə kysep ultırha, ul saqında **ikelətə şax** (lad'ja menən də, slon menən də) jahalqan bula.

Desyt tip—figuralardın jərəşən jəjep jebərevgə arnap jahalqan jərəşkə-ujın başındaqı jərəşkə əjtelə.

Gamait tip,—ujəndı jəldamıraq jəjep jebərev esen peşka jəki figuralar qorəan itep jahalqan desytkə (təv jərəşkə) əjtelə.

Engspil tip,—ujın bətəp barqan saqqa əjtelər. Bənın xarakterləsək. Halınıp bətkəs ul jılına 22 dana maşina jeteşterə torasaq. STO qararı bujınsa ul 1936 nsı jıldın II kvartalında halınıp bətəp, təv produksia rəveşendə şul jıl ike dana jeŋel maşina-qaqbd jahaj torqan maşina birergə tejeş.

Lətev, timer jul tarmaqı inderev, taş jul ytkərev, FZU, kontora binaları halıv davam itə. Esselər esən bişar qatlı ike bina, har qajnıhı 8 ər kvartirlı 8 dana standart aqas əj haldırav ə'ktendə eşlanə. Bul urın kiləsaktə 12-15 men keşe jəşərlek sotsialistik qalaqa əjlənergə tejeş.

Əlegə 400 ləp eşse bar, tedəv eştarenə nbqlap totonov menən 2,5 men samahı eşse kərək bulasaq (zavod halınıp bətkəs 4,5-5 men samahında daimi eşse bulırqa tejeş). Esselər tuplav həm bar tiklem esselər arahında marsovsj-ojoştorov eştaren juqa halıv qəniqətlənerlek tygel. Esselər arahında başqorttardan barı ber bisə qenə nar, qalqandarı urıbtar. Esselərde ojoşqan xəldə tuplav sarahı kyrelməj Başoəestrojkom əleqə tiklem jaqşı ber jetəkse

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 212 -14- sentəər 1934 JbL

VKP(b) rən Başqortostan Elke, Bfo qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

„Sovettardьn eşenə massanь ьlqtьrьvda tep forma bulqan seksia hem deputat gruppalarьn jəjelderev de tə'min itergə, ulardь partia hem xökymətten sotsialistik tədələştən tərle tarmaqtarь bujьnsa sьqarqan qarardarьn massovьj rəveştə ytəv apparattarьna əjlənderergə"

(SSSR ЎBK qararьnan)

MASSAQA JAQЬNЬRAQ

SSSR da xalьq xuzalьqьnьn bətə tarmaqtarьnьn gigant yŧeştərə profsojuzdar aldьna ajrьmsa javaplь burstar quja. Janь industrial giganttar yŧep sьqtьlar, ilke zavod hem fabriktar rekonstruksialaştarьldьlar. SSSR-aldьnqь texnika ilena, aldьnqь sotsialistik avьl xuzalьqь ilenə əjlənderelde.

Milliondarsa jaş eşse ir hem qatьn-qaddar kəsle tulqьn bulьp promьşlennostqa, sotsialistik avьl xuzalьqьna aqılalar. Hunqь es jьl esendə genə 1930 jьldan alьp 1933 jьlqa tiklem eşse hem xədmətkərdər hanь 7,5 million keşegə artь. 18-23 jaş arahьndaqь jaş eşelər qara metallurgiala 32,4 pr. qa transport promьşlennostьnda—30,6 pr. qa, elektrotexnik pr-ta, 35,4 pr. taşkil itə h. b. Xalьq xuzalьqьnьn bətə tarmaqtarьn da eşlavse qatьn qaddar hanь 1928 jьldan birle genə 5 millionqa artь.

SSSR profsojuzdarь ŧtlendə nindaj dur burstar jatqanlьqtьn anlav esən oşo handьr turahьnda ujlap qarav jetə. Ularqa kapitalistik katorganь nelməgən hem proizvodstvoqa əlverense başlap qьna kilgən milliondarsa eşse ir hem qatьn qaddardь oşostororqa hem tarixlərqa tura kilde hem kilesək.

Milliondarsa bьl ir hem qatьn-qaddar profsojuzdar aşa sotsialistik tədələştə anlь rəveştə qatnaşьvqa, jugarь kul'tura hem aldьnqь texnikanь ydləşterevqa kilelər. Milliondarsa sotsialistik xedmət udarsьlarь proizvodstvo entuziazmь hem eşse sьjnьl eşevə bireiqanlekle kyrhətelər.

Kommunizm məktəbe, proletariat dəvləte menən idara itev məktəne bulьv julandaqь pacotlь bet burьvь profsojuzdar narь tik Lenin-Stalin bajraqь atьında qьna, narь partia jetəkselege atьında hem vaq burzuaz tredjuniansьlьq hem oppartunislьq nodovdarьna qarşь nьqşmalь rəveştə edme-ed kerəş alьp barqanda qьna itgara alasaqtar. Partiaqa qarşь kerəştərendə profsojuzdarqa tajanьrqa mətəşsvəs un hem „hul" apparatunistardь partianьn generał' linialьnьn derebtlegen yd təzriəhe menən hanap belgan millondarsa proletardar profsojuz jetəkselegenən marxizmatheq rəveştə qьvalap teşerdelər.

Ləkin, profsojuzdarda oşo kendə bətəhe lə jaqşь tip ujlav kəlke hem zararlь bulьr ine. Bьl—nerdə ulaj tydel. Bedden profsojuzdarьnьdda jeteşhedlekter əle bik kyp. „Profsojuzdar əle partiavddьn ydək komitetь kyrhətmələre hem XVII s'jezd qarardarь nigedendə qajtanan qorolmaqandar. „Profsojuzdardь empirizm (x) kimerə. Dərəb, ular əşlajdar, u'ar mьz kilələr, ular ibrşalar. Ləkin kyd unьnda totolqan eştarde nerga taptarqa hem tormoşqa ytkarergə ejranmagandər əle. Bedden profsojuzdarda bьsn kyneldən eşlargə telagan keşelər bar. Ləkin ular fabrik, zavodtarda hem udar brigadalarda qajnap torqan initsiativaqa hem enirgiəgə jetək selek ilə belmədər əle" (Kaganovic).

Profsojuz ojoşmalarьnan bik kyptəre tere keşelər menən bəjləneş jahajhь urьnda, dəjem rezolytsia hem serkulərdar jadьv menən genə şəqellanələr. Profsojuzdar eşendəge tep hem in mehim jeteşhedlek—proizvodstvotolaqь hər ner terkem eşselərgə konkret jaqьnlaşa belmədən, in mehimen bildələj, ajrьm eşselərden kendələk talaptarьn kyrə hem qanəqətlanderə belmədən tora. Bьl, Ydək komitetьn kyptən-tygel VSSPS qa: „ORS hem potrebkooperatstiarden eştəre ehtenan profsojuzdardьn sistimatik hem ojoşqan kontrole juqlьqьn" kyrhətep sьqarqan qararь menən jeterlek bratlana.

Organizatsion məs'ləgə profsojuz eştərən qajtanan qorov hem profsojuz eşendə funksionallьqtь qьrqa bətərev karaktegenə xədər ajrьmsa əhəmiət birela.

1931 jьlda profsojuz lardь vaqlav təzriəhe jaqşь nətizələr nirde. Şul vaqьttan birle profsojuzdar ytələr. Şunьn ehtenə—profsojuzdardьn əlegə eşse hem xedmətkərden bətəhen də ber ləşterep jetmədəren ikkə alьrqa kərək. Bətə eşse hem xedmətkərdərden 22 protsentь əle bulha profsojuzda aqza bulьp formajdar. Kyp kenə ere predpiatielərdə xatta jeddərsə eşselər profsojuzda aqza bulьp tormajdar, profsojuz ojoşma'arь aqzalьq vznostarьnьn alьnьvьn kydolmajdar. Aqzalьq vznostarьn qajhь vaqьtta 8-10 aj bujьna tyləməj jərejdər, ləkin ləvzavkomdar tьnьshədlanьrqa ujlamajdar da, „ylek jandar" hamanda profsojuzdardьn „ojoşqan" aqzalarь bulьp itəplanep jerelelər. Bьl fakttar kyp kenə profsojuz rabotniktarьnьn kyrə huqьlьqь tuqarlqanlьqtarь hem organizatsion eşkə narьq birep jetkermə selektərə turahьnda hejlədər. Ular tere eşte-qaqьdda qarar sьqarьvqa bşanьv menən, direktiv hem sirkular jadьv menən almaştьralar. Bьl inde—profsojuz apparatьnda his tydəp torov məmkin bulmaqan, ifrat qurqьnьslь, bjurokratilьq tendensiahь. Bьnda ip. Stalindьn bedden profsojuzdar xərəkətenen alqa barьvьnьn in javьz doşmandarьnan berebe — bjukoratizm... profsojuzdarda bjurokratizmdьn telaha nej tiklem bulqanlьqьn kem inkar itar?" tigən kyrhətmahen profsojuz rabotniktarьnьn ihtərenə teşerəp ytev ifrat urьnlь bulasaq.

Artьq dur, kybenke profsojuzdar predpriatielərdə proizvodstvo hem xedmət ojoştorovqa, eşselər tə'minatьn, torlaq tədələştəren in jaqşь qujьlqan, hem xedmət xaqьn tərtipkə halьvqa jeterlek kimaldə tə'birle joqondo jahaj almajdar. Profsojuz rabotniktarьnan bik kyptər yd proizvodstvohьnьn texnikahьn barь „qəmyman hem totoşo menən genə" belgəngə, ə bətə detal'darь menən konkret belməgangə kyrə təxnikaqa eja bulьv eşenə eşlə jetəkselek itə almajdar Şuqa taqь lə predpriatielərden bedden dur ileşed territorialьna hiselqan bulьvdarьn, terle rajondardaqь kul'tura-tormoş şarttarьnьn siktən tьş terielegen də ehtahək, ul saqanda milliondarsa eşse hem xedmətkerdərde xedmətlavdə profsojuz ojoşmalarь aldьna nindəj qьjьnlьqlar kilep baqanlьqь asьq bulasaq.

Tap bьna şunьn esen də VSSPS tьn IV plenumьnьn ələgə tiklem bulqan 47 profsojuzdь vaqlav hem ular urnьna 154 profsojuz barlьqqa kilterev turahьndaqь bed begen tqlan itə torqan qararь bik kərəkle hem bik vaqьtlь qarar bulьp teşə Ul bedden bьnan elekke bətə təzrimələre bedden kilep sьqa Este tamьrьnan uq qajtanan qorov professional' ojoşmalardьn hər qajnьhьna bətə ter eşselər terkemdəren kul'tura-tormoş jaqьnan xedmətlavgə taqь la durьraq iqtinar birev, sotsial straxovania, xedmət inspekslahь h. b. ojoşmalardьn jaqşьrtьv memkinlegen birəsək.

Sovet profsojuzdarь aldьnda sikhed dur perspektivalar tora. Jenevsel proletariat diktaturahь şarttarьnda Lenin-Stalin partiahь tarafьnan jetəkselek itelgən profsojuzdar sotsialistik tədələş burstarь əjlanəhendə un milliondarsa xedmətsəndərden aktivlьq, insiativa hem bojevoj kəsen ojoştoralar. SSSR profkərəkətenen unьştarьna kapitalistik ildərdəge profsojuzdardьn tynən teşevdəren qarşь qujьp qararqa kərək. Reformistik profkərəkət jetəkselere, Lenin atəqansa, „kapitalizmdьn eşse lejtenanttarь"—eşse sьjnьltьn bojevoj kəsen jomoşartьv esen, burzuaziannьn eşse sьjnьlqa qarşь həzymen jeneljetev esen quldarьnan kilgən bətə nəmənə eşlədər. Ular vlast başьna faşistar kilevenə, ber nisə bьvьn eşselərden undarsa jьldar bujьna alьp barqan bik dur eştare arqahьndə qьna barlьqqa kilgən eşse sьjnьl ojoşmalarьn hələk itevgə bətə saralar menən jardam iteştelər. Anglialaqь reformis tred oniondardьn julaəşsь Sitrin, Germaniala vlast' başьna Gitler menep ultьrьv, eşselər ojoşmalarьn tuddьrьv ajqanlь, „Min ydenedden his ber vaqьt bьndaj xəl esendə qalmavьbьdqa allaqa bşanam..." tip qьsqьra.

Reformist profsojuzdardьn 'axişləşkən vozd'tarь, eşse sьjnьltьn in urbal palactiars bulqan faşistardьn jaqşь qarəştarьn haqlap qalьv esen, telaha nindəj qəəxətlektərde lə eşlərgə əder toralar. Bьnav Leipartiar, Sitrindər hem burzuazlarьnь kapitalistik ildərdəge profsojuzdardьn tynən teşevdəren qarşь qujьp qararqa kərək. Reformistik profxərəkət jetəkselere, Lenin atəqansa, „kapitalizmdьn eşse lejtenanttarь"—eşse sьjnьltьn bojevoj kəsen jomoşartьv esen, burzuaziannьn eşse sьjnьlqa qarşь həzymen jeneljetev esen quldarьnan kilgən bətə nəmənə eşlədər. Ular vlast başьna faşistar kilevenə, ber nisə bьvьn eşselərden undarsa jьldar bujьna alьp barqan bik dur eştare arqahьndə qьna barlьqqa kilgən eşse sьjnьl ojoşmalarьn hələk itevgə bətə saralar menən jardam iteştelər. Anglialaqь reformis tred oniondardьn julaəşsь Sitrin, Germaniala vlast' başьna Gitler menep ultьrьv, eşselər ojoşmalarьn tuddьrьv ajqanlь, „Min ydenedden his ber vaqьt bьndaj xəl esendə qalmavьbьdqa allaqa bşanam..." tip qьsqьra.

Reformist profsojuzdardьn 'axişləşkən vozd'tarь, eşse sьjnьltьn in urbal palactiars bulqan faşistardьn jaqşь qarəştarьn haqlap qalьv esen, telaha nindəj qəəxətlektərde lə eşlərgə əder toralar. Bьnav Leipartiar, Sitrindər hem burzuazlarьnь kapitalistik ildərdəge profsojuzdardьn tynən teşevdəren qarşь qujьp qararqa kərək. Reformistik profxərəkətenen unьştarьna

SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVQA ƏĐERLEK

TOTANAQLЬ HƏM KƏRƏŞKƏ HƏLƏTLE

HAJLAV KOMISSIALARЬ TƏĐƏJƏK

Bьjьl sovettarđь qajtanan hajlavđь unьşlь ytkərev esən hajlav komissialarь sostavna qujьvqa ajrьvsa iqtibar itergə, ularqa jəməqət ojoşmalarьnьn in avtoritetlь vəkildəren inderergə kərək. Hajlav komissialarь aşa hajlavđarđa sьjnfi proletar linia ytkərelergə tejeş, senki alda torqan qajtanan hajlav kampaniahьnda la, his şikhəd, sit elementtar yrmələrgə, sovettarqa kulak jalsьlarьn hejrap kilterergə mataşasaqtar.

Başqortostan yđak başqarma komitetь rajon başqarma komitettarьna hajlav komissialarьnьn predsedateldəre esən qьtqa srokly kurstar ojoştororqa təqdim itte. Uđqan jьldarđaqь qajtanan hajlavđarđьn təzribələre bьndaj əđerlek liratta jaqşь hedəmtələr birgənlegen kyrhətte.

Uđqan qajtanan hajlav kampaniahьnda şundaj kyreneştər buldь: hajlav komissialarь qajtanan hajlavđar başlanьvqa ber nisə kən qalqas qьna tedəldelər.

Ytkən jьl Beloqataj rajon hajlav komissiahь 10 nojəberđə genə jьjьlьp plan tedəne həm 7 dekəbrgə tiklem his ber namə eşləməne. Əlbaltə bьndaj hajlav komissialarь ber nəmə lə eşləj almaj qalalar. Şuqa kyrə hajlav komissialarь xəđerđən yk teđelergə həm eşkə totonorqa tejeştər.

SSSR Yđak Başqarma komitetьnьn instruksiahь hajlav komissiahьnьn sostavьna hajlav kampaniahьn ojoştorovsь başqarma komitettьn jəki sovettьn, profsojuzdardьn, VLKSM-đьn, vaq milləttərđen, Qьđьl armianьn, eşselərđen həm kolxozsьlarđьn vəkildəren, şulaj uq sul teretorialaqь politəylektərđen vəkildəren inderevđe talap itə. Şunьn menən bergə zakon betə hajlav komissialarьnda la xeđmətsən qatьn-qьđđarđьn qatnaşьvьn tə'min itevgə məzbyr itə.

Uđqan hajlav komissialarьnьn sostavьn inestruksiala kyrhətelgan handan kametep jebə revđər buldь. Məsələn: Şişmə rajon hajlav komissahь instruksiala kyrhəteigən 11 keşe urьnьna 7 keşenən teđelgajne. Hajlav komissiahь sostavьna sovxoz, timer jul, elevatr eşseləre inderelməgajne. Ə şuluq vaqьtta instruksiala kyrhətelməvgə qaramaьtan Rajono vakile hajlav komissiahь sostavьna inderelgan. Taporin, Stirlemaq, Dəvləkən rajondarьnda la şundaj uq xatalar bulqan. Ə avьldarđaqь hajlav komissialarь teđegəndə taqь la đurьraq jeşeđlektər bulqan. Ularđьn sostavьna xatta pozar jəmqiətc, əđəbiat tynərəktare h. b. kevek ojoşmalarđьn vəkildare inderelgəndər.

Bьjьl BYBK prizidiumь rajon həm qala hajlav komissialarьn 10 sentəberđən đə hunlatmaьtan, ə avьldaqь hajlav komissialarьn 15 sentəbrđən đə hunlatmaьtan ojoştororqa qustь. Lakin qujьlqan sroktar ytep barьvqa qaramaьtan bьl eş urьndarđa huđьla BYBK ləge məqlymattərgə qaraqanda xəđergə rajon hajlav komissialarь. Maqar, Starletamaq, Jьlajьr, Bələbəj, Beloret, K-Usul rajondarьnđa, Əle, Starletamaq qala sovettarьnda həm işembaj pasjolkahьnda qьna ojoştorolqan.

Hajlav komissialarьnьn avtoritetlь həm eşkə hələtle bulьvьna həm proletariat diktaturahь organdarьna hajlav kevek məhim eşkə, hajlavsьlarđьn yđ deputattarьna birgən nakazdarьn eşlavgə həm qabul itevgə, sovettarđь qajtanan hajlavđar ajqanlь xeđmətsəndər arahьnda massovь agitatsia həm propaganda eştəren qujьvqa jetəkselek itə nelevenə elgəşergə kərək.

S. SVIK

Nakazdarđьn ytəleşen tikşerəbeđ

Bajmaq rajonьnda avьl həm pasjolkasovettarьnьn hajlavđarqa əđerlek kampaniahьn đa konkret jekləmə alьvđarь kəndan kən arta. Məsələn: Tyнə posjolka sovetь seksia həm sex deputat gruppalarь aşa sovettarqa hajlavđьn ahəmiəte turahьnda eşselər arahьnda kin anlatьv eştəren jəlep jebərđe. Avqust ajьnьn hunqь un kenən, uđqan hajlavđa hajlavsьlar tarafьnan inderelgan nakazdarđь həm Bajmaq posjolka sovetь menən konkurs kyrhətkestəren ytəv bujьnsa tedəşkan dogovorđь tikşerev dekadahь itep tqlan itte. Hajlavqa əđerlek ajqanlь 1934 jьlđьn IV nse kvartalьnda posjolkanь jəşelləndərev həm priska şetьqьnda torqan „Qьđьl Oktəbr" kolxozьna urozaj jьjnavđь juqaltvьhьđ qьtqa srokta tamamlav esən 100 esse kese birevđe etkənə aldь. Posjolka sovetь prezidiumь aqzahь—35 jьlьq protzvodstvo stazь bulqan **Alimbajьf** aqaj kolxoz jalanьna başlap yđ briqadahьn alьp kitte. Ul promьşlennost sekstahьnьn predsedatele bulqanlьqtan promьşlennostqa la qamasavlьq tьvđьrmaь həm kolxoz qьrьn hər kən bum, qavьn, qarauđđarьnda in oshod xaq menən halqanda 5000 hum. Qьjar 4000 hum birə. Bьqa huqan, kişer, tamat, japraq kəbeьtəhe h. b. kul'turalarđь quşhaqбmen hum rasxodqa qarşь 20-25 men h. doxod jəki 15 men hum samahь saf fajda alьna.

Bьna bьl elgəşevđərgə jetev esən in təvlə eşte otta ojoştora belergə, armaj-talmaj eşlərgə kərək ine. Komsomol agronom Bulatьf bьnь buldьra aldь Uqa jarđamqa bьqa tiklem berehe lə jəşelsələk menən şeqelланmagən 10 başqort qatьn-qьđđarь birelgajne, ular arahьnda komsomolka Mahroj brigadirşa itep qujьldь. Bulatьf oşo kestərđe 3 zvenoqa bylep, hər zvenoqa ajrьm ucaskalar birđe həm zvenolar eş şul ucaskanьn betə toroşona, doxodьna javaplьq jekmənelər.

Zvenolar arahьnda jarьş, qьđьl, qəra taqtalar ojoşforoldo. Biş kengə ber tapqьr „qьđьl baqsasь" isemendə stena gazetahь sьqarьldь. Eşten bьlaj qujьlьşь xeđmət dissiplinahьn nьqtьvqa, kenlek normanь tultьrьrqa memkinlek birđe. Heđem tələ **Səlimə, Kənьlьv, Şəmsi, Fərioqələr** namьt menən eşlənelər, qьđьl-taqtaqa jađьldьlar. Jəşelsələk eşen yđ beldektare menən eşləj alьrlьq xəldə əjrəndelər. Unьn ətkənə MTS politəylek jarđamь menən təzribə ucaskahьnda 5 kenlek kurs bulьp, unda betə kolxozdarđan jəşelsələkte eşləvse udarnitsa ərigadirşalarđan 15 keşe uqьp şqtьlar.

Junaj avьlь bьqa tiklem jəşelsələk menən şeqelланmane, tik qajlь berevđər genə 2-3 silək kartuf ultьrtalar ine. Ə bьjьl təzribə ucaskahь kyrhəteve menən pamidor, qьjar, kəbeьtə, seqelđer, kişer ultьrtmaqan ber genə kolxoznik ta juq. Bьna oşo təzribə ucaskahьn qaravsь 60 jəşlek Iskandər qart. Ul terle kul'turalarđan betəhe 1 gektar jəşelsə ultьrtqan, 4-5 men h. doxod ketə. Mirzaqəliden đə oşo samala, Qьđьl armis əsəhe Binkaj əbej 2 sentner, Xədisə qarьsьq 3,5 sentner kartuf həm betə terle jəşelsələr đə ultьrtqan. Ular yđ baqsalarьn təzribə ucaskahь kənəşe menən eşləgəndər, şuqa kyrə ia urozajđarь juqarь.

Təzribə ucaskahь berense genə jьl eşləvenə qaramaьtan yđen tulьhь menən kyrhətə.

N. QƏRIP.

JƏŞELSƏ UROŽAJЬ JUQARЬ

(MAXSUS XƏBƏRSEBEĐĐƏN)

Zejansura MTS xeđmətendə qe „Komsajьn" kolxozьnda sort ıь təzribə ucaskahь bar.

Ucaskanьn eşe bьsnlapta təzribə alьrlьq. Şaltьravьq jьlqahь təzribə ucaskahьna jьrьp inderelgan. Betəhe 18 terle kul'tura ytterelə, hər kul'tura 2-5 sortlь itep bylenep ultьrtьlqan. Xəđer ulardьn kybehe elgerđe. Seqelđerđen ber-berehe 3-4 kilogram. Qьjar 700-800 gram. Kəbeьtə 5-6 kilogram. Pamidor ber teptən 8-9 kilogram avьrlьqьnda. Diametrь jartь metrlь kenəqьş. Unqan ere kişerđər Junaj kevek qaranqь avьlda tygel, kyrşe tirə urьđ avьldarьnda la bik hirək osoraj.

Ucaskanьn taqь la ber đur elgəşeve bьqa tiklem bьl jaqta qemymən Başqortostanda bulmaqan janь kul'tura, janь sort jəşelsələr ytterə alьvьnda. „Komsajьn" təzribəhe arqahьnda janь kul'turalarđьn „Miksikanski tamat", „japraq kəbeьtələre", „kukruza", „şoma qьjar", tatlь qarвođ" həm elgeraktə „qьtaj saje" kevek ytemlektər ultьrtьlьp, ularđь Zejansura rajonь şarttarьnda yrselergə memkin ikənlege asьldь.

Ucaska gektar itəbenən đur tygel, unь eş itep sьqarьv esən đə 6 qьna men hum qujьlqan. Ə urozajlьq, doxod jaqьnan đur. Bьna qajlь ber kyrhətkestər: kəbeьtə 8000 tep, kedge in oshod xaq menən hatqanda 4000 hum birə, segelderđen ton nahь 180 humdan hatqanda 1400

JƏŞELSƏNE QЬRAV ALDЬ

PODLIANЬF JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

Dəvləkən. Kermankəj sovetь „Salavat" kolxozьnda jəşelsə—baqsasьlьq eşenə nьq əhəmiət birelə. Bьjьl kolxoz 15 gektarqa jaqьn terle jəşelsə səste. kolxozsьlar đa tьrьşьp eştanelər. Baqsasьlьqqa maxsus brigada tədəldə. Urozaj jaqşь.

Lakin, jəşelsə urozajьn jьjьv esən əđerlek saralarь kyrelmagən. Baqsasьlьq eşenə javaplь **Podlianьf Nikolaj** „.. əle irlə" tip kolxoz idarahьn tьnьslandьra.

Şuqa kyrə, 6-sь sentəberđə qatь qьrav teşep 2 ga pomidor həm 2 ga təməke urozajьn halək itte. Podlianьf „...Min qьrav bulьrьn kelməgəjnem" tip yđen aqlarqa tьrьşa.

Unьn bьl hyđen yđenen uьallьq telagen qaplarqa tьrьşьv tip kenə qararqa kərək. Senki ul qьrav teşəhen bik jaqşь belgən. Şulaj bulmaha, yđ jort al đь baqsahьndaqь bьl kyl'turalarđь qьrav aldьnan jьjьp alma qan bulьr ine.

Utal uj menən baqsa urozajьn halək ittlerevse Podlianьf javapqa tartьlьrqa teje. Kendər hьvьna, başqa kul'turalarđь juqaltmaь esən jьjьv eşen aşbqtьrьrqa kərək. **M. Məxəmətef**

Nakazdarđьn ytəleşen tikşerəbeđ

Bajmaq rajonьnda avьl həm pasjolkasovettarьnьn hajlavđarqa əđerlek kampaniahьn đa konkret jekləmə alьvđarь kendan kən arta. Məsələn: Tyнə posjolka sovetь seksia həm sex deputat gruppalarь aşa sovettarqa hajlavđьn ahəmiəte turahьnda eşselər arahьnda kin anlatьv eştəren jəlep jebərđe. Avqust ajьnьn hunqь un kenən, uđqan hajlavđa hajlavsьlar tarafьnan inderelgan nakazdarđь həm Bajmaq posjolka sovetь menən konkurs kyrhətkestəren ytəv bujьnsa tedəşkan dogovorđь tikşerev dekadahь itep tqlan itte. Hajlavqa əđerlek ajqanlь 1934 jьlđьn IV nse kvartalьnda posjolkanь jəşelləndərev həm priska şetьqьnda torqan „Qьđьl Oktəbr" kolxozьna urozaj jьjnavđь juqaltvьhьđ qьtqa srokta tamamlav esən 100 esse kese birevđe etkənə aldь. Posjolka sovetь prezidiumь aqzahь—35 jьlьq protzvodstvo stazь bulqan **Alimbajьf** aqaj kolxoz jalanьna başlap yđ briqadahьn alьp kitte. Ul promьşlennost sekstahьnьn predsedatele bulqanlьqtan promьşlennostqa la qamasavlьq tьvđьrmaь həm kolxoz qьrьn hər kən

SSSR TЬNЬSLЬQ POLITIKAHЬN

TAJPЬLЬŞHЬĐ UTKƏRƏ

Rim, 12 Italianьn „Dzornale D-Italia" gazetь Məskəvđə Japonianьn SSSR qa qarşь agressiil xərəkəttərqa kysev esən QK timer julьn hatьv turahьndaqь hejlaşevđərđe jemererga mataşьvьna bşanqanlьqtarьn kyrhətep, „əgər Japonianьn in mehim dairalarьn, aigerək tə Manzurialaqь genitralnь staptьn həm unьn başьnda torqan general Kolzonьn militatselek ruxьn həm huqьşşan qlanьştarьn tqtibarqa alhaq həm əgər Japonianьn qoralь kestərenen qoro jerđə həm dinqed bujьnda tuplanьvđarьn diqqat menən qarahaq, Məskəvđə bulqan bьl bşanьvđьn bildəle ravesta rəblanьv memkin" tip jađa. Unan hun gazet „Japonianьn hezym itev həm baьp alьv maqsattarьna jynəltelgan həm terle bsuldar menən ytьlə torqan plan tuls ravesta bojomqa aşьtьla bulha kərək" tip jađa. Japonia—SSSR arahьndaqь mənəsəbətlərđen xəđerge xəle Jevropanь tьnьshьđlandьrmiaj qala almavьn kyrhətep, gazet „qajhь berəvđər Japonia menən Germianьnьq bьl huqьşşanlьqlarь arahьnda kileşev bulqanlьqьn kyrələr inde. Şunьn menən bergə bьl hunqь dogovorđa avьrlьq ydəgendə huqьş bula qalha altamatik jarđam kyrhətev jəkləməhe tygel, bəlki hezym iteşmav turahьndaqь jəkləmə, şulaj uq konfliktqa qatьşqan dəvlətlərđen konsul'tatsia horav jəkləmələre tororqa tejeşle. Bьl jəkləmələrđe aik jaqşь tьnьslьq garantialarьna əjlənderergə memkin bulьr ine. Ul vaqьtta xəđer bytən dəvlətlər taraьnan yđ ara jarđam turahьnda təqdim itelgən paki heđemtəlenđə his şikhəd kilep sьqьvь memkin bulqan zitdi qatmarlaşьvadrđan başqa huqьştь buldьrmaь esən tьnьslьq saralarь kyreve memkin bulьr ine".

ISMƏT PAŞA

SOVET PAVILIONЬNĐA

Izmir, 13. Baş minister Ismət paşa qalьnь menən həm fьşqь eştər ministere Təvfiq Rəşdi bəj Izmirđəge xalьq ara kyrgəđmalə sovьt pavilionьna kilep, yđarenen otzьvlarьnda: „sovet pavilionьn đur qənəqatlanev menən qaranьq. Beđđen kyrgəđmane jənlənderev esən neđđen sovet đuštarьvьđ đur kestər halqandar. Kyrgədməgə qujьlqan sovet tovardarь xudozestvolь rəvestə həm juqarь sьjfatlь itep eşləngəndər. Mamьqtan eşlənqan nəmələrđe juqarь sьjfatlь həm jəmle tovardar tip narьqlajьvđ SSSR đь đur elgəşevđəre menən qənəqatlanep qotlajьvđ" tip jađalar.

***

Berlin 12 „Vidreşland" gazetь alьđ kenьqьştaqь xəlqa tuqьrap, „Fransia menən SSSR arahьndaqь jaqьnlaşьv SSSR đьn udil avьrlьqьn aik nьq đurajtь. Bьl kileşev SSSR đьn jenelevenə ihəp totqan kestərđen spikylətsiahьna nigeđđe jemerđe. Şuqa kyrə donjzlaqь betə qalqan derzavalarđьn đuštьqьn almaştьrьv esən Germianiaqa tik ber Japonia qьna jetmaj. Germania Fransiaqa qarşь tora alьrlьq bəjek derzavalarđьn berehenen yđenə jaqşь qarașьn qađanьrqa tejeşle" tip jađa

GERMANIA KƏNSЬOTЬŞ PAKTЬN KIRE QAQJA

Berlin, 12 Germianiaьn aftoritetlь gazettarь Germania xekymətenen yđ javavь menən kənsьqьş paktь turahьndaqь məsələne qьrqa kire qaqqanlьqьn həm imenselek sistemь turahьndaqь nindəj genə bulha la artaqan hejlaşevđərđen təp nigedlege rəveşendə „qorallanьvđa tiged xoquqlьlьq" talabьn aldьnqь planqa qujqanlьqьn asьqtan-asьq jađalar. Şul uq vaqьtta gazettar Germianiaьn bьl javavь unь taqь la nьqьraq izolirlavь memkinlegenə jəməqətselekte əđerlejđər. „Berliner taglalt" gazetь Pol'şaqa in əđaqь emelte baqlap, „Pol'şa başlьsa bьl məs'ələlə Germania pozitsiahьn ajldələgan səbəptar bujьnsa əlegə qьrqa qararqa kilməgən bulha kərək. Xəđer bьl punktta betə problimanьn avьrlьq yđəge jata" tip jađa.

IP. KAŞENQA

65 JƏŞ TULDЬ

Paris, 13. „Junianita" Kaşenqa 65 jəş tulьv ajqanlь Fransia kompartiahь yđak komitetьnьn politbjurohь tarafьnan Kaşenqa jebərelgan xatlь iqlan itə. Politbjuro Kaşenđь Fransia kompartiahьn prolitariat eşe esən 43 jьl bujьna kerəşkən jetəkselərđən berehe raveşendə qotlaj. Xatta Kaşenđьn Oktəbr revolytsiahь, Kominтern həm Leninizm julьn hajlap alьp, ul julqa derəbləklə qalqanlьqь, hər vaqьlla kompartiaqa dərəbləklə torov simvolь həm aldьnqь revolytsion kerəşse bulqanlьqь, unь betə donja proletariatь belqonlege kyrhətelə. „Partiala həm partiia ergəhendə tuplanqan massa arahьnda, tip jađa politbjuro, hinen kevek berəv đə hejmane həm ul hejevqa hinen kevek berəv đə destojьn bulmanь. Hine bergə kerəşev jəhətenən in jaqşь iptəş liəm in təzribəle jetəkse raveşendə qotqabьđ" Xatta Fransia kompartiahьn janь aqzalar tuplav kampaniahьn „Marsel Kaşen navorь" iseme menən naşlaqanlьqь əjtelə.

ISMƏT PAŞA

SOVET PAVILIONЬNĐA

Izmir, 13. Baş minister Ismət paşa qalьnь menən həm fьşqь eştər ministere Təvfiq Rəşdi bəj Izmirđəge xalьq ara kyrgəđmalə sovьt pavilionьna kilep, yđarenen otzьvlarьnda: „sovet pavilionьn đur qənəqatlanev menən qaranьq. Beđđen kyrgəđmane jənlənderev esən neđđen sovet đuštarьvьđ đur kestər halqandar. Kyrgədməgə qujьlqan sovet tovardarь xudozestvolь rəveştə həm juqarь sьjfatlь itep eşlənqəndə. Mamьqtan eşlənqan nəmələrđe juqarь sьjfatlь həm jəmle tovardar tip narьqlajьvđ SSSR đь đur elgəşevđəre menən qənəqatlanep qotlajьvđ" tip jađalar.

GERMANIA KƏNSЬOTЬŞ PAKTЬN KIRE QAQJA

Berlin, 12 Germianiaьn aftoritetlь gazettarь Germania xekymətenen yđ javavь menən kənsьqьş paktь turahьndaqь məsələne qьrqa kire qaqqanlьqьn həm imenselek sistemь turahьndaqь nindəj genə bulha la artaqan hejlaşevđərđen təp nigedlege rəveşendə „qorallanьvđa tiged xoquqlьlьq" talabьn aldьnqь planqa qujqanlьqьn asьqtan-asьq jađalar. Şul uq vaqьtta gazettar Germianiaьn bьl javavь unь taqь la nьqьraq izolirlavь memkinlegenə jəməqətselekte əđerlejđər. „Berliner taglalt" gazetь Pol'şaqa in əđaqь emelte baqlap, „Pol'şa başlьsa bьl məs'ələlə Germania pozitsiahьn ajldələgan səbəptar bujьnsa əlegə qьrqa qararqa kilməgən bulha kərək. Xəđer bьl punktta betə problimanьn avьrlьq yđəge jata" tip jađa.

ATЬŞ JARЬŞЬNЬN

BƏTƏ BAŞQORTOSTAN KONKURS JOMQAQTARЬ

Kem jenep sьqa alьr. Aldьnqь komandalar nindəj heđemtələr kyrhətər. Kem respyblikanьn maqtavlь atqasь, aldьnqь marqəne bula alьr.

Əle qalahьnьn kənsьqьş jaqьna urьnlaşqan osoviaxim lagerь ergəhendə komsomol həm profsojuz hьđьqь bujьnsa ojoştorolqan betə Başqortosfan atьş jarьşьna kilevselərđen kendəlege şulaj başlana.

8 sentəbr. Bəgen jarьştьn başlanьv kene.

Berense ken, 50 metr jьraqlьqtan vaq kalebrlь mьltьq menən protevogazđan han berense batqьs „Voroşilofsa" ted atьvsьlar znacnqь normahь esən atьvlarđa—Bere komandahь berenselekte aldь Ul 600 memkinlektən 394 ocok aldь. Ikese urьndь 362 ocok atьvsь Beloretski komandahь aldь. Bьl kende ajьrьm keşelərđən berense urьndь Bere komandahь aqzahь ip Jurin (100 memkinlektən 84 te aldь). ikense urьndь Motornьj komandahь aqzahь ip. Kotlaref (78) aldь.

Jarьştьn ikense kenendə—9 nsь sentəbrđə vaq kalebrlь standarttan 4 toroşta (tьvьqtan torop, ajaq ette toroр həm jatьp) 50 metrđan „B" litr mişenьna atьv upraznenіahь bulьp, bьl kende berenselekte Biloret Komandahь (2400 memkinlektən 1473 ocok), ikense urьndь Motornьj komandahь (1446 ocok) aldь. Ajьrьm keşelərđən berenselekte Motornьj komandahь aqzahь ip. Kotlaref (400 memkinlektən 301 ocok), ikense urьnьn Beloretski komandahьnan ip. Lokotskof (299 ocok) aldь.

Əsənse həm dyrlense kendəre 10 nsь həm 11 nse sentəbrđərđə aqtьqqь upraznenialar—vaq kalebrlь mьltьqtan „B" litrlь mişenqa 100 metr jьraqlьqtan atьv, ikense batqьs „Voroşilofsь" znacnqь normahь əsən bojevoj mьltьqtan 300 metrqa atьv upraznenialarь buldь həm jarьşqa jomqaq jahaldь. Jomqaq hunьnda betə upraznenialar bujьnsa berenselekte **Beloretski komandahь** (betə ter atьvđar bujьnsa bulqan 4080 memkinlektan 2652 ocok), ikense urьndь Motornьj komandahь (2554 ocok). əsənse urьndь Bere komandahь (2456) aldь. Jarьşta berenselekte atьvsь Beloretski komandahь 6 vintofka' 15 protevogaz həm sport inventarđarьnьn tulь komplektь menən həm xərəi kabenittan torqan BSPS bylege menən byləklende. Motornьj komandahь planer. ə esənse urьndь atьvsь Bere komandahь patifon menən byləklende.

Ajrьm keşelərđən ted atьvđa ajьrьmsa ottalьqtь Kotlaref, Bogomolof, Lokotskof, Jurin həm Buxarkin iptəştər kyrhəttelər. Berenselekte ip. Kollaref (580 memkinlektən 612 ocok) alьp, viloseped menən, ikense urьndь ip. Bogomolof (**508** ocok) alьp kastjom menən, əsənse urьndь atьvsь ip. Lokotskof pol'to menən byləkande.

Betə Başqortostan atьş jarьşь, ujrьm jeteşedlektərgə qaramaьtan, Başqortostanda ted atьvsьlьq eşenen uđqan jьldarqa qaraqanda his saqьştьqьlьđ rəveştə alqa kitkənlegen kyrhətte. Şunьn menən bergə ul kiləsəktə ted atьvsьlьq eşenə đur bьtьlьş, massovь qudqalьş tьvđьrьvqa nigeđlektər qalьra aldь. Bьl əle berense jarьş, berense təzribə. Şulaj đa ul yđen aqlaj aldь. Ul beđđen respyblikanьđđьn aldьnqь marqandəren betə Başqortostan proletariatь, kalxozsьlarь aldьnda kyrhətte. Lakin kilsəktə beđ ular menən genə siklənep qalmaьqa, menərlegən janь marqandər tьvđьrьrqa tejeşed.

T. Kycykof

S-Zlataust timer julь II ekspl. rajonь eşe

9 sentəbr svodkahь

Eştər	Plan (vagon itəbe menən)	Ytaleş
Tejav	289	302
Şul jemlanan:		
I kategoria jektare	277	291
II „ „	12	11
Buşatьv	289	252
Vagon ajlaneşe	2,92(tav.)	3 14 (tav)

Bytan aylekslərđən 864 jekle vagon, 315 buş vagon qanal itelde, bytan aylekslərga 542 jekle vagon, 256 buş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3636 vagon urnьna 3562 vagon eşlane.

10 nse sentəbr svodkahь

Eştər	Plan (Vagon itəbe menən)	Ytaleş
Tejav	289	310
Şul jemlanan:		
I-kategoria jektar	277	304
II- „	12	6
Buşatьv	289	250
Vagon ajlaneşe	2,92 (tav)	317 (tav)

Bytan aylekslərđən 768 jekle vagon, 117 buş vagon qanal itelede, bytan aylekslərga 900 jekle vagon, 285 buş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3636 vagon urnьna 3411 vagon eşlane.

BERENSE BURЬS YTƏLDE

(Avьroqazь rajonь „Uraq" kolxozьnьn komsokomitetь sekretarь Şəripьf iptəş məqaləhe)

Bedđen komitetta barlьqь 30 komsomoles bar. Urozaj jьjьvqa əđerlek vaqьtьnda uq beđ ulardь. Işle MTS polit bylege jardamь menən kolxoz proizvodstvohьnьn ajrьm tarmaqtarьn a berketkajnek. Qьđьv eşkə başlar aldьnan hər ber komsomolesqa konkret eş zadanielarь birep, kolxozsьlar arahьnda urozaj jьjьv vaqьtьnda massovь-politik eşte jajelderev bujьnsa konkret plan tedəp eşkə totonov-bedđen eşkə aik đur jardam itte. Şul tə'dan başlap, konkret eş alьp barmaqan ber genə komsomoles bulmanь Hər ber brigadalь komsomoldar bațьvđaqь kolxozsьlarqa qьsqьtьp gazeta uqьv, brigada gazetalarь sьqarьv, qьđьl qara taqtalar, qьđьl meşeş ojoştorov eştəren alьp barđьlar. Bьl eştərđe jaqşь ytəv esən brigada komsomoldarь yđ ara jarьşqa quşьldьlar. Jarьşta, aigerək tə komsomoldardan **Şəripьf Mullajan, Rəzəpьf Ojəlimjan, Məbədejef M. Ixsanьf S., Iljasьf, Səjetqələjef, Fəxrttinьf, Vəlejьva, Zənəjerьf** iptəştər udar eş elgələre kyrhettelər. Ular jəməqət eştərendə lə, proizvodstvola lə in jaqşь eşlə vse udarniktar bulđьlar.

At qaravsьlar arahьnda, jarьştь başlap alьp kitevse grupporg-at qaravsь Məhdejef iptəş betə kolxoz kylamendə attarьn jaqşь qarav, ker totov jaqьnan aldьnqьlьqlь aldь. Ul başlap alьp kitkən jarьş heđemtəhendə kyp brigadalərđьn attarь kerəjđe həm urozaj jьjьp betkəngə tiklem kerlektəren juqaltmaьlar.

Komsomoldardьn oşo raveşte ojoşop, kolxozsьlarqa elge bulьrlьq eştər kyrhətevđare. yđ ara jarьş həm udarsьlьqtь jəlep jebərevđare arqahьnda „Uraq" kolxozь urozajđь vaqьtьnda jьjьp alьv, đavlətkə igen tapşьrьv eştərendə đur unьştarqa elgəşte.

Beđ 2 men 735 gektar igende 18-se avqustqa urьp betərь đek. Ulardьn kyeehen etkertlap tə qujđьq. Đavlətkə igen tapşьrьv planь 30-sь avqustqa 62 proisentqa qьna ytəlgəjne, beđ komsomoldar kolxozdaqь 12-se jьlqь doprizьjvniktar menən berlektə XX-xalьq ara jəştər kenenə arnap, 2-sentəbergə t252 sentnerđan qьđьl obozojoştorop, jьlьq igen tapşьrьv zadanіehьn tulьhь menən ytəp qujđьq Ssьjppunktqa igen tapşьrьvđa komsomoles Səjetqələjef Ravil brigadahь aldьnqьlьqlь aldь. Xəđerge kendə aşlьq huqьv, tunqa herev eşe qьđьv rəveştə bara.

Arьş səsev eşe tamamlandь tejerlek. Tik 125 gektar zənətoj parqa herep səsev zadanіehь qьna ytəlep betməgəjne, unь la oşo 2-3 ken esendə tamamlap qujđьq.

Jađaq səsev vaqьtьnda Avьrqazь rajonьnda aldьnqьlьqlь alqan „Uraq" urozaj jьjьv həm in berense burьs bulqan-igen tapşьrьv eşendə lə aldьnqьlьqtь quldan bsqьndьrmanь Urozaj jьjьv vaqьtьnda komsomoldar arahьnda la, şulaj uq kolxozsь jəştər arahьnda la udarniktar hanь nьq uq artь.

Begen beđ kolxozsьlar arahьnda mul urozaj igendəren eylev eşenə əđerlek başlanьq.

Bьl bəjek unьştarqa beđ bigerəgen đə işle MTS polit bylek başlьqь **Jegorьf** iptəşten kendəlek, konkret jetəkselege arqahьnda elgəştek.

ŞAQJIRĐARĐЬN IZADI KƏNƏŞMƏHE

T. Jomaf iptəş hejlaj.

Jьjьlqqa betə şaqjirđar, tanqitselər, jadьvsalar, odəni tyqərək aqzalarьnьn uqьp əđerlənep kilevđərə kərala.

BSJS IDARAHЬ.

APITAL ILDƏRENDƏ

GERMANIA QORALLANЬVĐA

TIGEĐ XOQUQ TALAP ITƏ

Berlin, 12. Informatsion bjuro Germania xekymətenen kənsьqьş paktь planьna yđ qarașьn qь đьqhьnqan đavlattərgə beldergan lege turahьnda xəbər itə Bьl xəbərđə „ildəle đavlattar qorallanьv elkəhendə Germanianьn tiged xoquqlьlьqьn şik atьtna qujqan vaqьtta Germania xekyməte yđenen bьndaj xalьq ara dogovorqa qatьşьv **memkinlegen** kyrməganlegen prinsipial'raveştə əjtkanlege" kyrhətelə. „Germania xekyməte,—tip əjtelə. bьl xəbərđə, tьnьslьqtь ta'min itev julьnda qь aytən metodtar kyberək unьşlьq vaqədə itələr. Qəmymən alqanda Germanta xekyməte ike jaqlь dogovorđarđь artьqraq kyrə. Lakin ul şulaj uq kyp tarafь dogovorđь la kire qaqmaj.

SSSR TЬNЬSLЬQ POLITIKAHЬN

TAJPЬLЬŞHЬĐ UTKƏRƏ

Rim, 12 Italianьn „Dzornale D-Italia" gazetь Məskəvđə Japonianьn SSSR qa qarşь agressiil xərəkəttərqa kysev esən QK timer julьn hatьv turahьndaqь hejlaşevđərđe jemererga mataşьvьna bşanqanlьqtarьn kyrhətep, „əgər Japonianьn in mehim dairalarьn, aigerək tə Manzurialaqь genitralnь staptьn həm unьn başьnda torqan general Kolzonьn militatselek ruxьn həm huqьşşan qlanьştarьn tqtibarqa alhaq həm əgər Japonianьn qoralь kestərenen qoro jerđə həm dinqed bujьnda tuplanьvđarьn diqqat menən qarahaq, Məskəvđə bulqan bьl bşanьvđьn bildəle ravesta rəblanьv memkin" tip jađa Unan hun gazet „Japonianьn hezym itev həm baьp alьv maqsattarьna jynəltelgan həm terle bsuldar menən ytьlə torqan plan tuls ravesta bojomqa aşьtьla bulha kərək" tip jađa. Japonia—SSSR arahьndaqь mənəsəbətlərđen xəđerge xəle Jevropanь tьnьshьđlandьrmiaj qala almavьn kyrhətep, gazet „qajhь berəvđər Japonia menən Germianьnьq bьl huqьşşanlьqlarь arahьnda kileşev bulqanlьqьn kyrələr inde. Şunьn menən bergə bьl hunqь dogovorđa avьrlьq ydəgendə huqьş bula qalha altamatik jarđam kyrhətev jəkləməhe tygel, bəlki hezym iteşmav turahьndaqь jəkləmə, şulaj uq konfliktqa qatьşqan đavlətlərđen konsul'tatsia horav jəkləmələre tororqa tejeşle. Bьl jəkləmələrđe aik jaqşь tьnьslьq garantialarьna əjlənderergə memkin bulьr ine. Ul vaqьtta xəđer bytən đavlətlər taraьnan yđ ara jarđam turahьnda təqdim itelgən paki heđemtəlenđə his şikhəd kilep sьqьvь memkin bulqan zitdi qatmarlaşьvadrđan başqa huqьştь buldьrmaь esən tьnьslьq saralarь kyreve memkin bulьr ine".

SSSR TЬNЬSLЬQ POLITIKAHЬN

TAJPЬLЬŞHЬĐ UTKƏRƏ

Rim, 12 Italianьn „Dzornale D-Italia" gazetь Məskəvđə Japonianьn SSSR qa qarşь agressiil xərəkəttərqa kysev esən QK timer julьn hatьv turahьndaqь hejlaşevđərđe jemererga mataşьvьna bşanqanlьqtarьn kyrhətep, „əgər Japonianьn in mehim dairalarьn, aigerək tə Manzurialaqь genitralnь staptьn həm unьn başьnda torqan general Kolzonьn militatselek ruxьn həm huqьşşan qlanьştarьn tqtibarqa alhaq həm əgər Japonianьn qoralь kestərenen qoro jerđə həm dinqed bujьnda tuplanьvđarьn diqqat menən qarahaq, Məskəvđə bulqan bьl bşanьvđьn bildəle ravesta rəblanьv memkin" tip jađa Unan hun gazet „Japonianьn hezym itev həm baьp alьv maqsattarьna jynəltelgan həm terle bsuldar menən ytьlə torqan plan tuls ravesta bojomqa aşьtьla bulha kərək" tip jađa. Japonia—SSSR arahьndaqь mənəsəbətlərđen xəđerge xəle Jevropanь tьnьshьđlandьrmiaj qala almavьn kyrhətep, gazet „qajhь berəvđər Japonia menən Germianьnьq bьl huqьşşanlьqlarь arahьnda kileşev bulqanlьqьn kyrələr inde. Şunьn menən bergə bьl hunqь dogovorđa avьrlьq ydəgendə huqьş bula qalha altamatik jarđam kyrhətev jəkləməhe tygel, bəlki hezym iteşmav turahьndaqь jəkləmə, şulaj uq konfliktqa qatьşqan đavlətlərđen konsul'tatsia horav jəkləmələre tororqa tejeşle. Bьl jəkləmələrđe aik jaqşь tьnьslьq garantialarьna əjlənderergə memkin bulьr ine. Ul vaqьtta xəđer bytən đavlətlər taraьnan yđ ara jarđam turahьnda təqdim itelgən paki heđemtəlenđə his şikhəd kilep sьqьvь memkin bulqan zitdi qatmarlaşьvadrđan başqa huqьştь buldьrmaь esən tьnьslьq saralarь kyreve memkin bulьr ine".

Tьnьslьqtь haqlav esən BERLƏŞ

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 213 -15- sentəbr 1934 JbL

VKP(b) reh Eeşçeriesiaa Elke, Bfe qala komitetlarь, BYBK hem Başprofsovet organь

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

DƏVLƏKƏN MTS KOLXOZDARЬ IGEN PLANЬN TULTЬRƏЬLAR

DƏVLƏKƏN MTS kolxozdarь II-se sentəərdə jьllьq 32 meη 407 sentner igen tapşьrьv planьn tultьrdьlar. Plandьη jartьhь sortlь orloqtar inəsenə ytəlde. MTS qa natura tapşьrьv planьnьη 64,5 pr. tь tuldь.

„Kolos", „Demjan Bednьj" kolxozdarьnan başqalar saəьlqan igende ənkertkə halьp səttələr. Tuηqa hərəv eşenə həjrəv kəsənəη 50 pr-tь taşlandь. (BaşRosta).

POLITBYLEKTƏRDƏEη NAMЬƬ EŞE

Qajhь ber rajon həm əlkələrdeη igen tapşьrьvda artta qalьvdarьnьη səbəbe bətəhenən elek **jerle partia** ojoşmalarь tarafьnan jetəkselek jomoşaq nьlьvnan kilgənlegen bed hər vaqьt əjtə kildek. Igen tapşьrьvdь ojoştororqa kərək — bol'şevistlə qaqidə şulaj. Ykeneskə qarşь, bьl qaqidə bətə jerdə lə ytəlmaj. Jerle partia ojoşmalarь həm politbylektər jenəjatsel yd yddəren tьnьstandьrьvqa qьna tygel, turanan-tura igen tapşьrьvqa qamasavlьq itev vaqiqalarь bar.

Xəs bьna şul tərlə sьqьstь VKP(b) Ydək komitetь qararında kyrhətelgən Vinitsia Əlkə jer idarahь politsektorь başlьqь eşen vaqьtlьsa ytəvse Koltьjpin iptəş jahanь. Politsektor başlьqь politbylek həm MTS-tar jetəkscheе bulqan keşegə başqalarqa qaraqanda la xəkymət mənfəqəte əsen kyberək tьrьşьrqa kərək ine. Ul bətəhenen elek, avьlda eşlavse kommunistsn berense burьssn his lydhed ytəv turahında ujlarqa teje ine. Şunьn urnьna Koltьjpin yde politbylektərde igen tapşьrьv barьşьn tuqratьvqa jul tottorqan. Stanisbacin MTS-nьn politbylek başlьqь Berezovski kevek əderək totanaqlь bulqan politbylekselər bьl dəvlətkə qarşь orentatsiaqa birelgəndər.

Bildale, Koltьjpin həm Berezovskidar yd xedmettərenen jazahьn aldьlar. Bьl vaqiqanan politbylek habaqь sьqarьrqa kərək. Nindaj genə tərdə bulmahьn dəvlətkə qarşь tendinsialarqa ajavhьd kəraş iqlan ittergə kərək. Dəjəm dəvlət mənfəgatenə yddərenen jerle qaraştarьn qarşь qujьv keskenə bntьhьstarь la tamьrьnan qorotolorqa teje. Fəqət şul şarttar esendə genə igen tapşьrьvdь jьldam həm unьşlь tamamlarqa məmkin.

VKP(b) Ydək komitetьnьn „Vinitsia Əlkə jer idarahьnьn politsektorь turahında" bulqan qararь Vinitsia əlkəhe siktərenən kyp sьqьp kitə. Koltьjpin artьnan ejarevselər, əd handa bulha la, başqa əlkələrdə lə bar tip ujlavqa bətə nigeddər bar. Bьna mətələn bedden Xar'koftaqь xəbərsebed Borvenkov MTS-nьn polit bylek başlьqь Jegorьf ta kolxozdarqa igen tapşьrьv menən aşьqmaьqa orentatsia bireve turahında xəbar itə. Jegorьf partianьn XVII s'jezdь isemendage kolxozqa „...Igen tapşьrьvdь əderək kətep toroqod" tip kanəş birgən, şul uq politbylektən Gol'denberg — „...kətenerək toroqod, skidka bulьr, xəderge naturaplata taşьqьd" ti. Şundaj uq „kənəştər" başqa kolxozdarqa la birelgən. Kolxozdar politbylek eşselare birgən direktifь ydgərtməjdər. Hədəmtələ bьl MTS kolxozdarьnda igen tapşьrьv 56 protsentqa qьna, natura tyləv 120-135 xatta 175 protsentqa ytələ.

Kolxozdarda igen bar, lakin unь tapşьrmajdar, politbylek direktifьn ytəjdər... kyreşe MTS tan tьs kolxozdar igen planьn 75 pr. qa ytəgəndə, MTS kolxozdarь 56 pr. qa qьna ytəve Borvenkov MTS-nьn politbylek başlьqь eşen vaqьtlьsa ytəvse Koltьjpin iptəş jahanь. Politsektor başlьqь politbylek həm MTS-tar jetəkscheе bulqan keşegə başqalarqa qaraqanda la xəkymət mənfəqəte əsen kyberək tьrьşьrqa kərək ine. Ul bətəhenen elek, avьlda eşlavse kommunistsn berense burьssn his lydhed ytəv turahında ujlarqa teje ine. Şunьn urnьna Koltьjpin yde politbylektərde igen tapşьrьv barьşьn tuqratьvqa jul tottorqan. Stanisbacin MTS-nьn politbylek başlьqь Berezovski kevek əderək totanaqlь bulqan politbylekselər bьl dəvlətkə qarşь orentatsiaqa birelgəndər.

Bildale, Koltьjpin həm Berezovskidar yd xedmettərenen jazahьn aldьlar. Bьl vaqiqanan politbylek habaqь sьqarьrqa kərək. Nindaj genə tərdə bulmahьn dəvlətkə qarşь tendinsialarqa ajavhьd kəraş iqlan ittergə kərək. Dəjəm dəvlət mənfəgatenə yddərenen jerle qaraştarьn qarşь qujьv keskenə bntьhьstarь la tamьrьnan qorotolorqa teje. Fəqət şul şarttar esendə genə igen tapşьrьvdь jьldam həm unьşlь tamamlarqa məmkin.

VKP(b) Ydək komitetьnьn „Vinitsia Əlkə jer idarahьnьn politsektorь turahında" bulqan qararь Vinitsia əlkəhe siktərenən kyp sьqьp kitə. Koltьjpin artьnan ejarevselər, əd handa bulha la, başqa əlkələrdə lə bar tip ujlavqa bətə nigeddər bar. Bьna mətələn bedden Xar'koftaqь xəbərsebed Borvenkov MTS-nьn polit bylek başlьqь Jegorьf ta kolxozdarqa igen tapşьrьv menən aşьqmaьqa orentatsia bireve turahında xəbar itə. Jegorьf partianьn XVII s'jezdь isemendage kolxozqa igen tapşьrьvdь eşenen barьşьna ajaq salqan.

Qajhь ber MTS politbylek başlьqtarь igen tapşьrьv temptarьn kəşjtahe urьnda, politsektor derektivahь hunьnda igen, furaz balansьtarь tədevgə naşlaqan həm igen tapşьrьv eşen tuqtatqandar. Stanislavcik MTS politbylek başlьqь Berezovski kolxoz rabotniktarьn igen-furaz balansь tədevgə bilqtьrqan.

VKP(b) YK-tь qarar itə:

1. Koltьjpingə qatь şeltə birgən tapşьrьv eşenen barьşьna ajaq salqan.

2. Stanislavski MTS politbylek başlьqь Berezovskigə şeltə birergə.

3. Vinnitski oblastьnьn politsektorьna həm MTS politbylek başlьqtarьna bьl xatanь eştə tədətergə həm igen tapşьrьvda jьldaq plandь in qьtqa srok esendə tulьhьnsa tamamlarqa təqdim ittergə.

VKP(b) Ydək komitetь.

MOLOTILKA TUQTAVHЬƉ EŞLƏJ

AŞLЬQ HUQЬVƏЬ JANЬ MƏSLIM BRIGADANЬ KEVEK OJOŞTORORQA

(Yd maxsus xəbərsebeddən)

Məsetle rajonь „Janь Məslim" kolxozь ike-əs jьldan birle rajonda bətə politik-xuzalьq kampanialarьnda qojroqta həjralep kilgən. Kolxozda eş dessiplinahь bulmaqan. Kolxoz igenen urlav, kolxoz milkenə namьhьd totonov, ejahedlek kin urьn alqan. Rajondaqь bətə ojoşmalar „Janь Məslim" kolxozьn hygələr.

Bьl vaqьtta Ibrahimof Məvləvi rajonda militsiə idarahьnda eşlagən. Kolxoz nasar barqanqa Ibrahimoftьn bik cse bəşa...

Kolxozqa RajZO tarafьnan jaƉqь səsevde ədgəne əsen xurlьqlь septə bajraq tapşьrnlqan.

Ibrahimof Məvlavi militsiə idarahьnan buşanьp, Məslim kolxozьna qajtьp ber ad eşlagəs tə faqət igen huqьv brigadahь ojoştorolqan. Brigadanьη briga dirь itep Ibrahimoftь qujqandar.

Brigada dvigatel' həm jartь qatmarlь maşina menən aşьq huqa. Brigadala netəhe 44 keşe eşlej. Aşlьq huqьv əsen 2 smena ojoştorolqan.

Dəvlətkə tejeşle igende srogьnda tapşьrьp bətəv eşe-təqət oşo brigadanan qьna tora. Bьl brigada eşte jaqşь eşləhə, maşinalardь prastoj jahatmaha kolxozdьn dəvlətkə tejeşle igene srogьnda tapşьrьlьp bətəsək.

Brigada ojoşqan vaqьtta kolxozsьlardьn terlehe bulda. Xatta brigadaqa bojdaj urlap toto lovsьlar quşьlqan. Hər ber eştə qavqa kytərergə mataşalar.

Lakin, Ibrahimoftьn bьsn partia aqzahь bulьvь arqahында undəjdardь molotilka ergəhenən alьb qьvqan. Arьştь dəvlətkə odatqan vaqьtta qui tiəge menən tədartьp jenərələr.

Arьştь ilək menən tadartьv esen **Qaripova Fatixa** həm 60 jəştəge **Məsellomof Qorip** banajdar qujьlqan. Ular qaranqьnan-qaranqьqa tiklem eşlejdər. Ytkən jьlda molotilka eşlənmə hə jəkl vatьlha—kolxozsьlar başqa eşkə totonmaqandar. Əjdərenə qajtьp kitkandər.

Ə, bьjьl molotilka ber ad tuqtalha, şul uq vaqьtta kolxozsьlar başqa terlə eşkə kysalər. Brigada ber genə minut ta tik tormaj. Tavlek bujьnsa atmaşlap eşlej.

Bigerək tə udar eşlavselərden: **Şəmsetdinof Ojolimjan, Fatixova Kərimə** həm **Ojimaletdinova Şəmsikamaldar** 2 şər-3-ər smenanь ber tuqtavhьd eşlejdər.

Brigadala şunьhь bar. Halam nasar ejelə. Massovьj-anlatьv eştare jeterlek tiklem qujьlmaqan, stena gazetahь sьqmaj. Sьqha la, totoş kolxoz əsen sьqьp birgadala eqьp qьna kitələr, brdьn tauaqьnda kitap gazeta kevek nəmələr juq.

Kolxodaqь RajZO tarafьnan birelgən xurlьqlь septə bajraqtь qbvьp jəbərev əsen Ibrahimof brigadahь qьna tygel bətə brigada həm bətə kolxozsьlarь tьrьşьrqa tejeştər.

Oj. IDRIS

VƏLEJEF- DƏVLƏTKƏ QARŞЬ QARAŞTA

KOLXOZ BAƁЬVЬNDA BAŞAQ JЬJЬLMAJ

Ucalь. Navruz soveть „Janь jul" kolxozьnьn kyp igene tamьr da ultьra. Koloxz predsedatele Vəlejef, jetməhə kommunis urozajdь tiderək jьjьp alьv, juqaltьvdardь buldьrmav əsen kerəşmaj.

Başaq jьjьlmaj. Un gektar arpanьn 25 pr. tь jьjьlmaj qaldь. Predsedatel vəlejef „...qalhьn bьjьl urozaj jaqşь, başaq jьjmaj da jeter əle" ti. Molotilka, urqьs maşinalar siktən tьş nasar eşlətelələr.

Vəlejeften qaraşь-kolxozsьlar dьn doxodьn kəmetevgə həm dəvlətkə qarşь jynəldereləən. Şunьlqtan avqus ajanda ber senter igen tapşьrmanьlar. Partia aqzahь əsen jerənges qaraşta bulьvsь Vəliefkə RajKom kiƀ ken hyden əjtergə teje.

DYRTƏJLƏ MTS UƁARNIKTARЬNЬη SLJOTЬ

ALDЬNQЬ „KALININ" KOLXOZЬNDA UƁQARLA

Dyrtəjle 14 (BaşRosta). Bələ Başqortostan kolxozsь-udarniktar s'jezьnda jək altomaşinatь menən byləklənqan „Kalinin" kolxozьnda 22 sentəərdə Dyrtəjlə MTS kolxozsь-udarniktarьnьn sljotь uƉqarьtasaq. Şul uq kolxozda kolxozdardьn elgəşevdəren kyrhətkən rajon vьjstafkalь ojoştorola. Oşo kəndə vьjstafka qa ədərlek eksponattar jьjьv eşe bara. Sljot doxed bylev məsələləre həm kolxozdar aldьnda kedge avьl xuzalьqь eştaren atqarьv bujьnsa torqan burьstardь tikşerep ytəsək.

Sljot asьlvqa „Kalinin" kolxozь doxed bylevde tamamlajasaq. Aldan xisaplap qujьv bujьnsa „Kalinin" kolxozьnda hər ber xedmət kenenə 12 kilogram igen, 250 gram jəselsə. 30 tin aqsalata tura kilə. Kolxoz igen jьjnav, igen tapşьrьv, ebkertlәv həm huqьv eştaren tamamlap, xəderge kəndə udar rəveştə tunqa hərəv eşen alьp bara. Oşo kengə 1468 ga-nan 1029 qa herelgən. Bьl kolxozdьn malsьlьq elkəhendə lə najtaq unьştarьar. 100 baş hьjьrdan hetselək tovar fermahь, 50 baş susqanan susqasьlьq fermahь ojoştorolqan. 200 atlьq, 150 hьjьrlьq qьşqь torlaq tədev eştare tamamlanqan.

Kul'tura əlkəhendə lə kolxoz najtaq unьştarqa ireşte. Bьjbl ber dur klub, uqьv jorto, akuşerka punktь, jəslə jorttarь halьndь. Məktəp jəşendəge bətə malalar uqьvqa jəlep iteldelər. Xəder kolxoz jəştare əsen kiske məktəp asьldь. Başqa kolxozdar da sljotqa ədərlek eşen jəlep jeərdelər.

Bulaşьf iptəş Məsetle rajonьnda

(Yd xəbərsebeddən)

Başsovnarkom predsedatele Bulaşьf iptəş 5-6 sentəərdə Məsetle rajonьnda bulьdь.

Ul Məsəqyt həm Məslim sovxozdarьnda bulьp, Məslim sovxozьnda eş artta barьrьn ajtte. Sovxozdaqь eşselərden formoştarь menən tanьştь. Bigerək tə Məslim sovxozьnda eş nasar torqanьn kyrep, Rajkom sekretarь Qajfyllin iptəşkə kolxozdardan eşse kəslər birevde təqdim itte.

TRAKTORDAR KOMBA JЬNDЬ TUQTATA

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьn qajhь ber bylektərendə kombajndardь siktən tьş nasar eşlətelər. Məbələn Bəqənəş bylegendə kombajndar kengə ni barь ber gektar uralar. Kombajner Davidof bəgengə kengə ni barь 17,5 qa, kombajner Kamalejef 22 qa urdьlar.

Kombajndardьn bьlaj prostoj jahavdarь traktordardьn nasar eşlavenən kilə: Ularqa remont ytkareimqən, traktoristar yd eştarenə javaphьd qarajdar. Məbələn traktoris Kazakof 3-sə sentnərdə ni barь 1 səqət eşlənə. Başqa traktoristar da 1 səqət eşləhələr, 3 səqət tik toralar. Bьl kyreneştərgə qьrqa sik qujьrqa kərək.

ARITQULOF.

ALDЬNQЬ KOLXOZ

Arxangil' rajonь Tybən Ləməz kolxozь 575 sentner jьlьq igen tapşьrьv planьn 1-se sentəərdə 100 protsentь menən ytəne.

Tybən Ləməz kolxozь bətə tər politik-xuzalьq kampanialardə aldьnqь safta bara. Kədge səsev planь 60 gektarqa artьrьp ytəlde. Şulaj uq, avьl xuzalьqь nalogь həm straxovoj aqsalarь tylənep bettelər.

Bьl jenevdər kolxozda jarьşudarsьlьqlь kin jəjelderev, eşse həm həjrəv kəstəren dərəƀ urьnlaştьrьv arqabьnda huqьşьp alьn dь.

M. OJƏDELŞIN, M. SANIBF

KOMBAJЬNDЬ TULЬ EŞLƏTERQƏ

BAŞLANQЬS UNЬŞTAR NЬQЬTЬLMAQQAN

KOMBAJNER DOTSENKO KIRE KYRHƏTKESTƏR BIRƏ BAŞLANЬ

Məjəkə. „Tahirьl" orloq sovxozьnьn Jəşel Klin bylegendəge komeajner həm traktoristar arahında xedmət dissiplinahь jul qujьlmaƀlьq nasar xəldə tora. Bətə Sojuz komeajnerdar konkursьn jəjep jenərev esen bykleksənen jetəkselərə tarafьnan his ber tərlə şarttar tьvdьrьlmaqan.

„Sovxoz janь tedeiə, bed urozaj jьjnavdь ədərlekhed qarşь aldьq... Traktordar dur kapital remont horajdar" tip, tudqa jadmaqan səbəptər aƀьna tərenev dər bykleksələ nьq tamьr jəjgən.

Bykleksənen bış agregatь bar. Bьl agregattardьn bətəhe lə urozaj jьjnav başlanqandan alьp kəndəlek eş normahьn tultьra almajdar. 28 avqustqa tiklem kən hajьn 8-9 gektar jьjnavsь Demedeş agregatь hunqь kəndərdə majdanqa kilgən xedmət dissiplinahьnьn jomoşarьvь arqahьndə kənenə ni barь 3-4 gektar qьna alra başlanь.

Avqust ajьnьη hunqь jartьhında 12 gektarqa tiklem barьp jetkən, şunьn menən sovxozda berenselekte alqan komeajner **Dotsenko** xəder bik nasar kyrhətkestər birə. 27-28 avqustarda ul ike kən bujьnsa gytəjt itte. Eştən azat itelev turahında fəqət 27 avqust əsen genə spraika kilterde.

Traktorist Kaşapol, traktordьn sьlaьrda vaqьtta uq remont itelergə tejeş egen jaqşь belə torop, 27 avqusta səqət 10 da qьna eşkə sьqtь. Şunьη arqahında səqət 12 gə elgərə tərqan traktor səqət 3 tə genə əlgərdə. 2-3 sentəərdərdə Kaşapof traktorь vatьlьv arqahında auş tordo. Şuqa qaramarьtan ut, traktordь tədətev sarahьn kyrməne.

Traktoris Vasilkof 4 sentəərdərdə kombajndan igen bujatqan vaqьtta tik ultьrdь, igen bujatqandan huη qьna traktordь tədətev eşenə kereşte. 25 avqusta jamqьr bulqanlьqtan kombajьndar eşləmənelər. Ber nisə tapqьr itkərtevdərgə qaramaьtan bьl vaqьtlь Vasilkof gytəjt itep udqardь. 2 sentəərdə ul traktordь ariqь xod menən 900 metr jerettə. Oşondaj xedmət dissiplinahь, maşinaqa oşondaj jьrtqьstar qaraşь jəşəgən vaqьtta, kombajnlaştьrьv eşenen qalaj alqa barьvь məmkin.

Iptəştərsə proizvodstvo sudьn kin fajdalanьp, xedmət dissiplinahьn bodovsьlarqa tejeşle jaza birergə, bətə texnik məmkinlektərdən fajdalanьp kombajьnlaştьrьvdь tejeşle juqarьlьqьna kytərergə kərək.

Z. BAJAN.

KOMBAJЬN ŞUNЬη ƟSƏNME NI?

MEJƏKƏ MTS-Ь KOMBAJЬNDARDЬ XUŽAHЬƉ QЬLANЬVSЬLAR QULЬNA TAPŞЬRQAN

Məjəkə rajonь „Stalin" kolxozь baƀьvəndaqь Məjəkə MTS-nьn kombajьndarь kəndəlek eş normahьn 30 40 protsent qьna ytəp kilə. Ifər ber kombajьnqa 160 gektar birelhə lə, in jaqşь eşlagən kombajьndardan Mixajlenko kombajnь 1-se sentəərgə 84 ga, Ivanenko kombajьnь 64 qa, Bulatof—52 ga, Məxətdinof kombajьnь ni barь 25 gektar qьna unьş jьjnaqandar.

Kombajьndardьn bьlaj nasar eşlavdərenen səbəbe kolxozdьn kombajьndь kərək materjaldar menən tə'min itmavenən, qəjeple keşelərgə sara kyrmavdən həm jarьş-udarsьlьq bulmavdan kilə.

Şulaj uq, briqadanьn ydendə xedmət disseplinahь siktən tьş nasar qujьlqan. Kombajner **Capajьf Zaxar** ydenen eşenə javaphьd qarap kombajьndь valtь. Unь şturvalsьlьqqa kyserelajne, ul bьnda la qorotqosloq eşen davam ittərə. kronştiende samanan nьq qьƀp vatьp, kombajьn 2 kən prostoj jahanь. Eşkə şulaj javaphьd qarav arqahında 27-se avqusta 4 kombajьn həm 4 traktor 12 şər səqət prostoj jahanьlar.

Brigadala itəp eştare nasar. Itəp eştaren alьp barьvsь **Kupsova** normanьn ytəleşen, eşten sьjfat jaqşь belmaj. Jetməhə eşten ytəleşen vaqьtında jaƉp barmaj, eş vaqьtında avьldarьna qajtьp jerəj, lakin bьnь kyrgən həm əjtkən keşe juq. Itəp eşe şulaj butalьsq bulqanqa kyrə, kombajnerdar normalarьn tultьrьv həm eşten sьjfatьn jaqşьrtьv menən qьƀqhьnmajdar.

MTS direksiahь tid kendə kombajnerdardьn eşen likşerep, qəjeplelərde javapqa tarttьrьrqa, kombajьndardьn tulь nagrozka menən eşlavdəren tə'min ittergə teje.

A. RAVIL.

BEDƏEη BYLƏK—PLANDAN TЬŞ BER PAROVOZ

Ələ parovoz-remont zavodь sovettarqa hajlavqa ədərlekte jəjep jeərde. Eşselər jьjьlьşьnda Qala sovetьna eşselər tarafьnan birelgən nakazdьn ytəleve tikşerelə. Bətə sextarda la deputat gruppalarь ojoştorolqan. Eş kyrhətə almaqan qala sovetьnьn 5 aqzahь aqzalьqtan kire saqьrьp alьndь. Parovoz jьjnav sexь sovettarqa qajtanan hajlav məsələhen tikşergənden hunьnda, bətə Başqortostan proizvodstvo konkursьna qushьtarqa buldь. Buksovoj, porşnevoj, mednitski ucaskalardьn eşselərə həm inziner-texnik rabotniktarь sovettarqa qajtanan hajlavqa ədərlek eşendə yddəren udarnik itep, massovьj tikşerev eşenə 50 keşe bilgelənelər.

Sovettar s'jezdь asьlvqa bylək itep plandan tьş ber parovoz remontlanьp birelәsək.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

VKP(b) YK-Stalin həm Kaganovic iptəştərgə SSSR SOVNARKOMЬ—MOLOTOF IPTƏŞKƏ

Smolinski, 14. Kənəajьş elkə yдenə VKP(b) YK həm xəkymət tarafьnan aildələngən igen tapşьrьv planьn 10 sentəərgə tultьhьnsa ytəne. Əlegə planь tultьrmaqan kolxozdardьn, sovxozdardьn həm jaƉqьdaq xuzalьqtardьn planь jaqьn kəndər esendə tultьrьvdarьn tə'min itev əsen konkret saralar kyrəəed. Xəder yd kəstərenedde jetende eşləp ydgərlev həm juqarь sjfatlь jeten ədərlav, şulaj uq kartuf tapşьrьv planьn ytəvgə kyserəəed. Igen hatьp alьvdь jəjep jeərəəed.

VKP(b) nьn Kənəajьş elkə komitetь sekretarь RUMƏNSOF

Əlkə bəşqarma komitetь predsedatele. RAKITOF

MTS politsektor nacal'nigь: Il'inski

Igen tapşьrьv frontьnda

Kiev, 14. 11 sentəbergə Ukrainə igen tapşьrьv, naturalatn tylav planьn 70,7 protsentqa ytəne. Berense urьndь jьlьq planьn 95,8 pr. qa ytəp kievşina. Ikense urьndь 94, 1 pr. qa ytəp Cernigovşina aldьlar. Ular dan qatь xarkovşina-85,7 pr.qa, Maldavia ASSR-85,1 pr tərələr Dnepropetrovşina, odessa, Donetski həm vinnitski oblastarь elk nьq artta qalьp barlar.

„BЬL-BƏTƏ XALЬQ BƏXETLEGE HƏM ŞATLЬQЬ"

Odessa, 14. General Fəxretdin paşa jetəkselegendəge Terkiə xərbi delegatsiahь 13 nse sentəərdə qajtьrqa bulьp juliqa sьqtь. Odata barьvsьlar menən dublarsa xuşlaşqandьη hunьnda Terkiə milli gimnь həm „Internatsional" tavьştarь aƀtында delegatsia „Cicerin" paroxoьnda dingeddgə qarajjul aldь. Xərbi həm grazdan vlas vəkildərə asьq dingeddə, majaqtan bajtaq alьblaşqanqa tiklem odatьp qaldьlar.

Juliqa sьqar aldьnan TASS xənərsche menən ənqəməhendə general Fəxretdin paşa tyəndagelərde həjlane:

— Bed bətə sovet ileneη dur aƉmdar menən bəxetle formoşqa narqanlьqьna eşəndek. Həm bьl nəxetlelek başqalar jula kyrgən saqta ajrьm keşe *həm tərkemdərden* genə nəxetlege tygel, ə bətə xalьq nəxetlege həm şatlьqь... Sovettar sojuzьnьη bьl ytəş həm alqa kiteşe nedden dublьqьəddь narqan hajьn kəsəjtə bara. Bedden dublьqьəbd xalьq ara tьnəslьq *trəge* bulьvьnda his ber şik juq".

General Fəxretdin paşa əngəməhen SSSR xalьqtarьna həm sovettar ile jetəkselərenə, kəsle armiaqa həm unьη vəzde ip Voroşiloiqa kyrhətkən xərmətlare əsen rəxmətlər əjtev menən tamamlaj.

EŞSELƏRGƏ XEƉMƏT XAQTARЬN DƏRƏƀ IƀƏPLƏP BIRERQƏ

Narkomtəzprom qaramaqьnƉaqь predpriatielarda eşselərden xedmət xaqtarьn dərəƀ itəpləp birevde tə'min itev turahında narkomtəzprom ip. Ordzonikidze imzahь menən bojroq sьqarьldь. Bьl bojroqta tyəndəge hyddər bar:

— Bajtaq zavodtarda, məbələn Zlatoust metall həm instrumental' zavodtarda, Ufalej metall zavodьnda xedmət xaqь tylagən saqta eşselərgə janьlьş itəpləp birev vaqiqalarь bulqьlanь. Bьl predpriatielardьn direktordarь qəjeple keşelərgə tə tikşerep tororqa təqdim itelde.

MALDЬ AƁƁRAVQJA ƟDERLEK

RSFSR Ekonomik kənəşmahe RSFSR Narkomzemьnьn sovxozdarьndaqь maldь qьş aƀƀravqa ədərlənev məs'ələhen tikşerdə. Ekonomik kənəşmə Başqortostan promsovxoztrestь direktorь aldьna jaqьn kəndər esendə besən sa ebvdь tamamlav, plandьn 100 pr. qa ytəleven tə'min itev həm saƉaqtaq jazalar birdelər. Turanantura qəjeplelər eştarenən alьndь həm sudqa bireldelər.

Şundaj jenəjatsel kyrneşte, sьdap qalьv his jaramaj torqan ber kyreneş tip itəpləp, avьr promьşlennost' predpriatielarь direktordarьna—şundaj fakttardь qanatlaqan esən ydəare javap birəsəktaren tənəih itam.

Baş tdara başlьqtarьna, berek həm trest mədirdərenə yd qaramaqtarьndaqь predpriatielarda eşlavse eşselər menən xisaptьn dərəƀ jahьlvən sistemle rəveşte tə tikşerep tororqa təqdim itelde.

MALDЬ AƁƁRAVQJA ƟDERLEK

RSFSR Ekonomik kənəşmahe RSFSR Narkomzemьnьn sovxozdarьndaqь maldь qьş aƀƀravqa ədərlənev məs'ələhen tikşerdə. Ekonomik kənəşmə Başqortostan promsovxoztrestь direktorь aldьna jaqьn kəndər esendə besən sa ebvdь tamamlav, plandьn 100 pr. qa ytəleven tə'min itev həm saƉaqtaq jazalar birdelər. Turanantura qəjeplelər eştarenən alьndь həm sudqa bireldelər.

Şundaj jenəjatsel kyrneşte, sьdap qalьv his jaramaj torqan ber kyreneş tip itəpləp, avьr promьşlennost' predpriatielarь direktordarьna—şundaj fakttardь qanatlaqan esən ydəare javap birəsəktaren tənəih itam.

Baş tdara başlьqtarьna, berek həm trest mədirdərenə yd qaramaqtarьndaqь predpriatielarda eşlavse eşselər menən xisaptьn dərəƀ jahьlvən sistemle rəveşte tə tikşerep tororqa təqdim itelde.

VINNITSKI OBLZU POLITSEKTORЬ TURAHЬNDA

VKP (B) YK QARARЬ

VKP(b) YK-te Vinnitski OblZU politsektorь başlьqь xedmaten vaqьtlьsa atqarьvsь. Koltьjpindьn 1934 nse jьl igen tapşьrьv başlanqan vaqьttan alьp dərəƀ bulmaqan jul alqanlьqьn aildəlaj. Koltьjpin igen əderlavdage dəvlətkə qarşь jynəldereləən tendensialər menən kərəşməgən genə tygel. ə igen əderlavdən in kəsərkaneşle ber dəvrendə dərəƀ bulmaqan direktivalar birep (Politsektordьn 1934 nse jьl 13 həm 30 avqust direktivalarь) igen tapşьrьv eşenen barьşьna ajaq salqan.

Qajhь ber MTS politbylek başlьqtarь igen tapşьrьv temptarьn kəşjtahe urьnda, politsektor derektivahь hunьnda igen, furaz balansьtarь tədevgə naşlaqan həm igen tapşьrьv eşen tuqtatqandar. Stanislavcik MTS politbylek başlьqь Berezovski kolxoz rabotniktarьn igen-furaz balansь tədevgə bilqtьrqan.

VKP(b) YK-tь qarar itə:

1. Koltьjpingə qatь şeltə birgən tapşьrьv eşenen barьşьna ajaq salqan.

2. Stanislavski MTS politbylek başlьqь Berezovskigə şeltə birergə.

3. Vinnitski oblastьnьn politsektorьna həm MTS politbylek başlьqtarьna bьl xatanь eştə tədətergə həm igen tapşьrьvda jьldaq plandь in qьtqa srok esendə tulьhьnsa tamamlarqa təqdim ittergə.

VKP(b) Ydək komitetь.

STALIN NABORЬ TƏ'MIN ITELDE

Başqortostan pedagogia institutь tejə— ip. **Axanof**—juqarь kvalifikatsialь pedagoktar ədərlavdə nьqlь kəraş alьp bara. Direksianьn həm institut kollektivьnьn nьqьşьp kerəşeve arqahında bьjьl ytkarelgən **Stalin naborь** unьşlь atqarьldь həm institut uqьv jelьn tulь ədərlek menən qarşьlanь. Instituttьn xuzalьq bazahьn nьqьtavda, instituttь profəssor, pedagoktar menən tə'min itevdə kyp kenə eştar eştende. Studenttar əsen janьnan 160 keşe lek jataq bralьndь. Ul jataq bətə kərəkle nemələr menən tə'min itelgən. Texnik personal əsen 8 kvartir eştətelde. Profəssordar əsen Gorkomxozdan 3 kvartir balьp alьndь. Utandьn 75 protsentь kiletrelep əjelgən.

Institut yde bьjьl jad qala janь xuzalьqь ojoştorop igen səste həm xəder unьn urozajь jьjnalьp bətkən. Unan bətəhe 500 bot holo, 250 bot bojdaj, 30 tonna jəselsə unьşь alьndь. Umarta xuzalьqьnan 630 kg. bal jьjьldь. Instituttьn 8 hьjьrь, 5 alь, 25 susqahь bar. Studenttarqa arzan xaq menən kendə 250 stakan het hatьla. Maldarqa jьlqa jeterlek furaz ederlengen. Institut stolovajь 5000 hum bylək alьp, ul aqsa stolovajdь jaqşьrtьvqa tola.

(Başpedinstitut direktorь Axanof iptəş menən hejlaşev)

Bьjьl geografia həm tarix kabinittarь kinəltelde. Geografia kabinetьn qoramallandьrьvqa 20 meη hum aqsa aildələnde. 10 meη humqa təşerep. 2 politexnik (slesar, stolər) masterskojdarь tədelə. Bьlar əsen Blagovişşin zavodьna stanoktar jahарqa zakaz birelde həm 6,5 meη hum aqsa inderelde. Uqьv ki taptarь, uqьv əsəaptarь jeterlek ədərlende. Tik başqort tele, başqort ədəbiətenən genə kitaptar juq.

Bьjьlqь uqьv jьlьna plan, raspisanialar tədelep. 1 sentəərdə normal' uqьvdar başlandь. Lakin uqьvdьn berense kənenə kilep jetməvse student həm pedagoktar buldь.

Bьjьl studenttar qatь hьnav menən alьndь. Instituttьn 4 jьlьqьna 300 dən artьq qariza birelgəjne, şunan 240 keşe, 2 jьlьqьna 178 keşe alьndь. Ədərlek kursьna 250 nən artьq qariza kilgəjne, olardьn 90 qabul itelde. Ədərlek kursьndaqь uqьvsьlardьn bətəhe lə başqorttar.

Bətə tandər bujьnsa la professor, pedagogtar jeterlek, tik başqort ədəbiətenən genə pedogok juq. Bьjьl 8 dotsent həm 1 professor alьndь.

Qajhь ber rajondar birelgən razverstkanь tultьrьv məs'ələhenə nьqlь iqtibar itmənelər. Ular birlgən razverskalardь tultьrmaj dar, jəki tultьrhalar institut qujqan talaptarqa javap birerlek keşelər jeərmajdər. Mətələn, Bətə məqarli aylege medire **Karnilof** yde Aliksiel tigən komsomoldь jaqşь xarakteristika birep institutqa inergə jeərə. Kyptə ytmaj Aliksiel institutqa inep uqьj başlaqas Karnilof ul sit element balanь, instituttь uqьrqa teje tygel tip otved jeərə.

Nabor eşenə bьna bьndaj halьn, javaphьd qaraştar kyp buldь. Kiləsaktə bьndaj alamalьqtar qabatlanьrqa teje tygel.

Qьbqahь institut bьjьl uqьvdьn bьjfatьn kytərev esen bətə şarttardь tьvdьrdь. Direksia həm bətə kollektif xəder partianьn uqьv bьjfatьn kytərev turahındaqь direktillarьn ytəv esən nьqьşmalь raveştə kerəş alьp bara—ti ip. **Axanof.**

M. B.

Arxangilsk, 14. Kraj uzьm səsev planьn tultьrdь. Udqan jьlьqь 291700 urnьna-bьjьl 309500 qa arьş səselgən. Kyp rajondar pladь şaqtaj arttьrьp ytanelər. Səsev davam itə.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

Germanianıŋ manevrı

BER KEMDE LƏ ALDAJ ALMAŤ

Varşav, 14. Xəkymət gazettarı kənsıqış paktı turahındaqı məs'ələ bujınsa Germania taralınan birelgən nötanı narıqlavdan lıjılalar həm barı tik fransuz, ingliz həm nemes gazettarınıŋ bıl turalaqı komintariaların birev menən genə siklənalar.

Pol'şa sotsialistar partiahınıŋ „Rabotnik" gazetı Germanianıŋ notahın militətse - sotsialistardın ike jedlelegen kyrhətkən dokument tip itəplaj. Germania genahıhəd bala rolen ujnarqa mataşa, tip jada gazet, ul yden huqıqsqa bılqıtırtahı kilmaj. Lakin unın nı manevrı ber kemde lə aldaj almaŧ. Kənsıqış paktı turahındaqı idianın tap ına oşo Germanianıŋ huqıq plandarınan qurqıvdan kilep sıqqanlıqı hər kemgə bildale. Gazettın hyddəre bujınsa Germanianıŋ kənsıqış paktına qusılıvdan bəş tartha, bıl bik qəzəp eş bulır ine.

Avstrianıŋ mestəqillegen haqlav julında

Pəriz. 14. Bartu həm Alojzi, şulaj uq bələkəj antanta vəkildərenen Ženevala bələkəj antantanın 3 tle arahında tədelergə həm Avstria jerenen tejelməvselegen, Avstrianıŋ eskərge eştərenə tıqılmavsılıqtı garantirovajt itergə tejeşlc bulqan doqovor proekti turahında hejləşevdər alıp barqanlıqtarın xəbər itələr. Germaniaqa həm Avstria menən kyrşe bulqan bytən ildərgə lə bıl dogovorqa quşılırqa təqdim itələsək. Əgər Germania bıl dogovorqa quşılıvdan bəş tartha, ul vaqıtta dogovorqa Avstrianıŋ mestəqillegen hər terlə bodovdarqa qarşı kerəştə yd ara jardəmlaşıv turadındaqı paragraf inderələsək.

TOKIO TRANSPORTSıLARı NıQ TORALAR

Tokio, 14. Eş taşlavsılardın politisiaqa saqarılqan vəkildərenin təj genə bulha la kileşevde kire qaqıvdarına qaramaŧtan, Tokio politsiahı bıl konflektti eş taşlavsılar menən qala vlastarı arahındaqı turanan-tura hejləşevdər julı menən xəl itergə mataşa. 12 sentəndə qala idarahı qala transportınıŋ eşseləren həm xedmətseləren totoşo menən xedməttən sıqarıv həm janı şarttarda qajtanan eşkə alıv turahındaqı qarardın yd kesenə ingənlegen belderde. Gazettardın jadıvına qaraqanda eş taşlaqan 11 men eşsenen ni barı 72 he genə bıl janı şarttarqa riza bulqandar. Faşistardın Səjsanto ojoşmahı ydenen iqlan itkən rezolytsiahında xəderge vaqıtta Japonia kisergən „qədəttən tış osor" konflektti his kisekmətton beterevde talap itə, tip jada. Eş taşlavsılar Səjsanto ojoşmahınıŋ stacka barışına ta'kir jaharqa mataşıvın kire qaqıtılar. Kobe qalahınan Tokioqa qala transportı eşselərenen delegatsiahı kilde, ular stacka komitetına aqsalata jardəm tapşırdılar həm Tokio qala vlastarı aldına transport eşseləren xedməttən sıqarıvdı həm ulardın eş xaqtarın teşerevde his kisekmətton tuqtatıv talabın qujdılar.

JAVAPLıLıQ GERMANIA ƏŦTƏNƏ TƏŞƏ

Paris, 13. „Tan" gazetı Germanianıŋ kənsıqış paktı turahındaqı məs'ələ bujınsa birgən javabın unan jəşerten rəveştə baş tartıv, tip xarakterlaj. „Germania bıl sistemanı telamaj, tip jada gazet, sonki Baltiq buji dəvlettarenə həm Cex-Slovaktaqa qarata həm, Germania-Pol'şa arahındaqı kileşevgə qarşı barıp, xatta Pol'şaqa qarata xarakettərda tulı ireklekte haqlap qalırqa telaj. Bunın menən Germania xalıq ara jəməqətselek tekerenə Gitlerden his ber telmərdəre tarata almaŧlıq şiklənev tıvdıra". Gazet kənsıqış paktına qatışıvsılar tik SSSR dan, Cex-Slovaktanan həm Baltiq buji ildərenən genə torhalar da, Germanianıŋ baş tartıv kənsıqış paktın bojomqa aşırıvqa qamasav itə almaŧ, tip jada. Pol'şanın pozitsiahı ajrıvsa qıdıqhınıv tıvdıra, sonki əqər Pol'şa kənsıqış paktına kire qaraha, ul vaqıtta xalıq ara jəməqətselek tekere bıl projektin jemereleve esen javaplılıqtı, gazettan hyddəre bujınsa, Germaniaqa həm Pol'şaqa jekmətəsək.

JAPONIA HUQıQŞ SıQıMDARıN ARTTıRA

Tokio, 12. Huqıq eştəre ministerlege bajılıq 446 million ijenle bydzət urına, 1935-36 jılqa 600 million ijendən artıqıraq sredstvo horaj. Bıqa anlatma birep „Asaxi" hyddəre bujınsa huqıq eştəre ministere Xajasi „alıŧ konsıqıştaqı xəl menən bəjlaneştə bıl ildələngən summa motlaq kərək" tip əjtkən.

AMERIKA

TUQıVSıLARıNıN KƏRƏŞE

Nju-iork, 14. Səjlsvil, Vunsoket, Sentral Fouli (Rod-Ajlend ştatı) kevek tuqıv ydaktarendə 4 təvlek bujınsa tene həm kene qatı huqıştar bara. Eş taşlavsılar həm ulardı jaqlavsılar taş həm hujıldar menən qorallanıp xəkymət qəskərdərenen hezymdəren kire qaqtılar. Vunkositta eş taşlaqan 10 men eşse fabriktarqa tasan jaqlınajdılar. Qəskərdər ut asıp kydən jəş qoja torqan sombalar taşlaj başlanılar. Eşselərdən ber keşe yiterelde, bajtaq jaralardı. Bıqa javap urnında eş taşlavsılar qəskər əştenə taş javdırdılar. Qəskərdər sigende. Unan hun eş taşlavsılar qala uramdarına inep, ucrizdenielar urınlaşqan kvartaldardə tədrələrde vattılar, adıq həm kejem quiqa aldılar. Bundaj vaqiqalar Səjlsvin qalahında la buldılar. Unda qəskərdər eş taşlavsılarqa qarşı 4 kən bujına huqışalar inde. Zavastovka başlanqandan birle unda betəhe 11 eşse yiterelgən. Betə tuqıvsılıq rajondarında vlastar mendərsə banditardı həm strekbrexerdərde qorallandıralar. Tənjaq Korolena ştatında fabrik ergəhendə 14 men haldad tuplanqan.

Gazetalardın jadıvına qaraqanda qorallı oxrananan başqa fabriktar eşlaj almajdar. Eş taşlavsılar hər jerdə nıq toralar. Pensilvania ştatının Xazlotna qalahında 20 men eşse kisə 24 səqətlek stacka tolan itep, betə predpriatielardı həm trainvaj xərəkəten tuqtatılar.

FAŞISTAR

S'JEZDıNA QARŞı

Pariz. 14. Nyrenberg qalahında millətse-sotsialistardın s'jezdı barqan vaqıtta kommunistardın bik kyp proklamatsialar taratqanlıqtarın xəbər itələr. Politsianın betə saralardı kyrevenə qaramaŧtan, bıl proklamatsialar Germania xalqı arahında qına tygel, bəlki sit il zurnalistarı arahında la taratılqandar.

***

Varşav 14. „Pol'ska zbrojna" gazetı Pol'şaqa japon xarəi missiahı kilgənlegen həm unın aviatsia məs'ələlərən, şulaj uq xəderge jəjəvlc qəskər esen ildələngən ximik huqış qoraldarının toroşon ejrəngənlegen xəbər itə.

„Morro Hestel'" paroxodı

JANıV AJQANLı

Vaşington, 14. Amerika quşma ştattarındaqı sovet ilselegenen berense sekretarı ip. Nejman ılşqı eştər ministerenen urınnaŧarı Filippskə barıp, „Morro Kestel" paroxodının həm unın passazirdarının hələk bulıvı ajqanlı sovet xəkymətə isemenən uqa qajqınlı urtaqlaşıvdı belderde. Şunın menən bəjlaneştə Amerika quşma ştattarının ılşqı eştər ministerlege bıl qajqınlı urtaqlaşqan esen ip. Nejmanqa rəxmət belderde həm sovet xəkymətenen bıl eşen bsın kyneldən həm tərən rəveştə narıqlaqanlıqtın kyrhətte.

***

Nju-lork. 14. Amerikanın dinged eştare ministerlege 1935 jıldın jadında Tımıqokejanda dur manivrdar ytkəreləsəgen iqlan itte. Bıl manevrda 150 huqış karanı həm 400 osqos qatışsaq.

Pol'şa yd pazitisahın ƏJTERGƏ TEJEŞ

Varşava, 13. „Kyrjer polski" gazetı „başta Germaniaqa telagan konsıqış paktı initsiatordarı ul paktı Germanianan başqa ojoş tororqa batırsılıq itə albırdar mış" tigən horavdı quja. „Ikense jaqtan, tip jada gazet, Germania aytən dəvlettar tarafınan yd pozitsiahına quşılıvsılardı tabıtmı, tigən horav tıva. Germanianın ılk asıq pozitsiahı hər xəldə Pol'şa esen ılk qıjın xəlde tıvdıra, sonki Pol'şa odaqlaniaj yd pozitsiahın qərqa anlatrqa tejeşle".

„Bəşqortostan"

GAZETı MASSAOJA!

BEŊ 1010

DANA TARATTıQ

ASKAROVO, 14. Massovıj eştc jəjep jeserev arqahında Jılajar rajonında Oktcnr ajına qarata 1010 da na „Başqortostan" taratılıq Şulaj uq „Leninse" b. n. gazetalar taratıv plana da arttarap ytenek.

Kolxoz xat taşavsılarının eştaren tikşerep, sostavın anqıttaq. Eşte davam itterened. 15 sentəndə udarsı svozselərden serense rajon sljottarın ytkarened. Tenək ojoşmalar ibanena in jaqşı xat taşavsını aylaklav esen ber patefon, 40 hum aqsa ildələnek.

VLKSM Rajkom sekretarı: QƏMƏREP, ZELUDKOF, JOMATOF.

SUBBUTNIKTA 85 TONNA

SILOS KUMELDE

„Dim" malsılıq sovxozında 20-se xalıq ara jəştər kene massovıj subbutniktar menən ytte. Bərenseferma komsomoldarı eşse jəştər menən berlekta 25 qa kənaqıştan 85 tonna silos kymdelər.

Sovxozdın 3-4-se fermalarında ta subbotnik ojoştorolop aşlıq eikertlav, ferma tirəhen tadartıv saraları ytkərelde. Berense fermalaqı məktəp balaları 24 kg başaq jıjdılar.

SOBXANQULıF.

KONKURS ŞARTTARıN YTƏNEK

Dyrtejle rajonı **Ikke Kənqeş avıl soveti** sovetlardın konkurs şarttarın həm partia həm xəkymətten bıl turalaqı qararların ytav esən nıqışmalı kerəş alıp barıp, tybəndəge unıştarqa ireşte:

Betə maldarqa jeterlek jılı adbardar həm mal adıqı ədərlənde, seloslav planı 120 pr. qa, maldardı qasırıv, toroqtorov planı 100 pr-qa ytəlde. Sovet kylamendəge 24 baş qolon, 211 baş abdav jaqşı rəveştə haqlana.

Janınan 2 kolxozda ferma ojoştorolop, 48 baş abdav, hıjırhıd xuzalıqtar esən 20 baş abdav kantraktavajt itelde. 20 xuzalıq hıjırhıd ine, xəder bə tahe lə hıjırlı bulds. It tapşırıv planın xəderge kendə 48pr qa, het tapşırıv planın 100 pr.qa ytənek.

Jul tədetev planın 100 pr. qa ytəp, sovet dəvmələndəge betə juldardı tədek xəlqə kilterdek.

Məktəptərdə remontlavdı. 1 avqustqa tamamlanıq. Məktəp həm uqıtıvsılar esən utın 1 ijyndə yk əderlənde. Uqıtıvsılar kvartir menən ta'min itelde. Məktəpten 12 ga aşlıqın huqıp ambarqa haldıq. Kilahe uqıv jılına 6 gektari gen səsep qaldırdıq.

1 sentəbrdə tulı əderlek menən məktəp normal' uqıvdı başlanı. Uqıv jəsendəge balalar 100 pr-ıs menən məktəpkə bərelər. Məktəptə 3000 humdan artıqıraqqa teşerep, janı məktəp haldıq. Məktəptərgə utın 100 pr. əderlanep 70 pr. taşaldı. Məktəptər esən bıjı 15 ga arış səsep qujdıq.

Avıl soveti predsedatele:
BIKMƏTıF.
Partorg: ZƏJNETDINıF.

RAJON HAJLAV KOMISSIAHı

OJOŞTOROLMAQJAN

Blagovişşin. 13 (BaşRosta) Sovettarqa hajlavqa ədərlek eşe rajonda tejeşensə jəjep jebərelməgən. Sentəbr ajında avıl sovettarı hajlavsı həm xoquqtan maxrym bulqandardın tedməlaren tedergə, nakazdardın ytəleven tikşererge həm sovettardın xisaptarın tedergə tejeştər. Lakin, əle rajonda bıl turala bernəmə lə eşlanməgən.

Rajon hajlav komissiahı ojoştorolmaqan ale. Avıldarda hajlav komissiahı barı Nikolajıf avıl sovetində qına ojoştorolqan. Rajon başqarma komitetı hajlavdarqa ədərlek eşe bujınsa urındarqa 3 jadma direktif birevdən başqa ber eş tə eşlaqane juq. Bıl turala urındardə nəmə eşlanqanen RIK belmej. Birelgən direktiftardın ytəleve tikşerelmej. Avıl sovettarınan xəderge barı hajlavsılardın han darı turahında qına məqlymət alınqan. Rajon dəvmələndə 66460 keşenan 29354 hajlavsı həm 638 xoquqtan məxrym itelgən keşe kyrenə. Lakin bıl handın derek bulvın Rajon başqarma komitetı yde lə belmej.

ALDıNQıLıQ ƏSƏN KƏRƏŞƏBEƊ

Partia Ölkə komitetı həm xəkymətten derek, operatif jetəkseleqendə şulaj uq VK həm ƏK nen hunqı plenumdarı qararda rın, Rajkom, rajon başqarma komitetı qarardarın ytəv əsən sıjn fi doşmandarqa qarşı ajavhıd kerəş alıp barıv nigeđendə, sovettar konkursı şarttarın ytəvgə betə massanı tuplav arqahında Avtrqazı rajonı **Bodavjaz avıl soveti** 1934 jıl politik xuzalıq burtstardı ytkərevdə dur qına unıştarqa e'qəşte.

Kolxozdar həm xedmətsən janqıdaqtar bujınsa betə kul'turalardan dəvlətkə igen tapşırıv planı 7 sentəbrgə 100 pr. ytəlde.

Arış səsev planın 30 avqustqa 100 pr.qa tultırdıq.

Ytkən jılqa saqıştırıp qaraqanda bıjı jılqı malı 7 pr.qa, hıjır malı 27 pr.qa, susqalar 7 pr.qa, harıqtar 8 pr.qa, qujandar 100 pr.qa artqandar. Kəzalər 25 pr.qa kəmenelər.

Maldar esən 500 tonna selos kymelgən. Japraq adıq planı 900 pr.qa, bodavdar kantraktavajt itev 114 pr.qa ytəlde. Bıjı sovet kyləmendə hıjırhıd 11 kolxozsı bar, ular tid kendə hıjırlılandırlasaq.

Jul tədev planı 18 ijyjgə 104 pr. tultırıldı.

Kvartal maja tuplav planı 133 pr.qa ytəlde.

8 klasıb tulı bulmaqan urta məktəpkə alınırqa teje le bulqan balalardın 90 pr.ın alınıp 1 nse sentəbrdə normal' uqıvdırbaşlandı. Məktəp alnalatı 100 pr. remontlandı, 3000 humdan artıqıraqqa teşerep, janı məktəp haldıq. Məktəptərgə utın 100 pr. əderlanep 70 pr. taşaldı. Məktəptər esən bıjı 15 ga arış səsep qujdıq.

Avıl soveti predsedatele:
BIKMƏTıF.
Partorg: ZƏJNETDINıF.

SUJıNSı NIKOLAJıFKA SOVETı

ALDıNQıLıQ ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Dəvlekən rajonı Sujınsı-Nikolajıfka avıl soveti-ul aldınqı sovet. Ytkən jılda in aldınqı sovettar esən iqlan itelgən konkursta ul betə Sojuz həm Başqortostan Vdək başqarma komitetı gramotaları menən ayləklənqajne.

Ul, bujılda sovettar konkursında aldınqılar sonında bara. Avıl soveti predsedatele **petrof** iptəş betə avıl xuzalıqı eştare həm politik-xuzalıq kompaniaları bujınsa konkret jetəkselek itə. Ul bigerək tə seksialarının eştaren julqa halqan, avıl soveti bıl seksiaları eşlajdar.

Sovet bujı jaqşı itep ike komplektli məktəp eşlətte. Bujılqı uqıv jılına məktəpte jaqşı itep əderlane. Məktəpkə qış bujına jeterlek utın əderlap qujılqan, uqıtıvsılar jeteş. Uqıvsılar tulı komplektlanqan. Məktəp tulı əderlek menən 1 sentəndə janı uqıv jılına başlanı.

Jul seksiahı jaqşı eşlaj. Jul tədev planı 225 pr. qa ytəlde.

Ular-Əle-İşembaj julında 600 kubometr jer qadıv urınına 770 kubometr qadıp, planı 130 pr. qa ytənelər. 66 kubometr aqas taşıv urına 84 kubometr taşnılar. Əle-İşembaj julında dalmi rəveştə eşlav esən 5 at 5 keşe berketelgən, ular ber tuqtavahd eşlajdar.

Sujınsı-Nikolajıfka soveti jul tədev eşendə alda barqanlıqı esən, sovet predsedatele—Petrof iptəş 200 hum, sovetın jul seksiahı—100 hum menən, jul eşlətev vəkile-Girasimoi 80 hum menən, aylaklandelər.

Finseksiala 9 keşe eşlaj. Uların hər berehe ajrım ucaskalarqa berketelgəndər. Sovet 6 sentəbrgə julıq maja tuplav planın 96 pr. qa tultırqan. Fin udarnik **Ilia Stepan Povlovic** yd ucaskalında julıq maja tuplav planın 1 sentəbrgə yk 100 pr ıs menən tultırdı. Sovettın 5-nse brigadalaqı javap lı aqzahı—**Zinnetullin Ojinejat** julıq maja tuplav planın tultırqan. Seksia aqzahı Kirilova Pliagia la bıl eştə udarsılıq kyrhətə. Bılar massovıj anlatıv esən jənləndergəndər.

1 sentəbrgə 3 kvartal maja tuplav planı 122 pr qa ytəlgən. Maja tuplav esən jaqşı ojoştorop, unı III kvartalda arttırıp ytəgəne esən Sujınsı-Nikolajıfka soveti. Rajlo həm Rajsberkassahının kysmə qədl bajraqtarı menən ayləklandelər.

Sovet, hət tapşırıv zadaniehın 15 ijylgə yk 100 pr. qa, julıq it tapşırıv zadaniehın 96 pr-qa tultırdı.

Sovet qarınmaqındaqı „Kanaş" kolxozı xəderge kendə igenen 100 pr. ıs menən urıp, eikertlap betkən. Unın 70 pr. ıs huqıloqan. 5 avqustqa dəvlətkə igen tapşırıv zadaniehın 60 pr. qa ytəgən. Julıq planı 10 sentəbrgə 100 pr. ıs menən ytələsək.

Selpo (predsedatele Alekseel) betə əderlavdar planın 100 dən alıp 300 pr. qa tiklem ytəne.

Əşte jaqşı qujqanı esən sujınsı-Nikolajıfka selpohı, Rajpotrebsojuzdın kysmə qədl bajraqtı menən aylaklande.

Sovettın kul'tseksiahı menən sovettın javaplı aqzahı **Petrof Kanstanten** jetəkselek itə. Sovet dəvmələndə 180 xuzalıq bulıp, ular 200 danə gazetə aldıralar. Gazetalardın betəhe lə berər jıllıq. Gazetahıd ber genə jort ta juq.

Seksianın aqzaları ajrım ucaskalarqa berketelgən. Ular, yd ucaskahının kul'turalıqı həm tadalıqı esən javaplılar.

Sujınsı-Nikolajıfka soveti konkursta aldınqılıq esən kerəşə.

Nurajeva

Başqortostan xudozestvo myzejendə

(Gogol uramı, jort N27)

Oşo jıldenl2 ese sentəbrenen Maskav xudozniktarının kartinala rının vajstokahı asaldı.

Inev xaqı 40 tin.

Ujaxslar esən 20 tin.

Myzaj kən hajon kendedge 12-sı 2 san 7 ga tikleni asaq

PARTKOLLEGIA BELDEREVE

PKK-nın Başqortostandaqı partkollegiahı tybəndəge iptəştərden eş səqəttarendə partkollegiaqa (Oktəbr uramı № 1, 22-se bylməgə) inep sıqıvdarın jəki yddərenen adrestarın xəbər itevdəren horaj:

1) **Kaxtiranof** Islam — Aq'jar orloqsoloq sovxozının elekke aylek mədire.

2) **Kir'janof** Lupan Artaman rajbıd.

3) **Levinski** Mixajıl Ivan ulı „Krasnıj kljuc" Gortopının xedmətkare.

4) **Semavin** Mixajıl Feder ulı.

Bılardın torqan urınnın bezlevse ojoşmalardın həm xosusi keşelərden bıl turala partkollegiaqa xəbər itevdaren horaj.

Partkollegia.

Javapiı redaktor urınnaŧarı **ZƏKI KAJıPKUL.**

KUL'TURA DVORESı

Berləşken dəvlət teatrdarı direksiahı

1934-35 JıLQı QıŞQı SEZONı ASıLıV ALDıNAN

BAŞQORTOSTAN DƏVLƏT TEATRı

Teatr sostaiı-altavit bujınsa	REPERTUAR
Askarova, Axmətof A., Biknulatova, Abzalomaf, Başirova, Biktaşova T., Ojolimaf B., Gigaullin, Davstaf X., Zenəjerof A. (ataqlı artis). **Zinnurof M., Imaşaf, Karamajşaf A., Qonzəforaf, Məhdejaf M.,** (ataqlı artis), **Menərəkaf A., Roşitova T., Rəfiqova A., Minhanaf** (ataqlı artis), **Mortazin** (xalıq artise), **Rəximaf, Sattarof Ə., Samitova** (ataqlı artis), **Safarova, Səjfi Ə., Sartlanaf, Sinokajeva, Sadiqova, Səjfullin Ja., Uşanaf Ə., Ytəşaf, Xoslətullin Şamukof, Josopova B., Jaxin.**	ŞAHNAMA-Betə sojuz konkursında ayləklangan **JGOR Bulajcof-M. Gor'ki** Ala-tav — **Tahirof** Zimagurdar — **S. Miftaxof** Spartak otello — **Şekspir** Senerak Ollman-**A. Tahirof** Qaraqol — **D. Jultıj** Başqort tuja — **Buranqol** JANı PJESSALAR **A. Tahirof İdrisof, Amantaj, Buranqulof** iptəştər tarafınnan əderlana.

Xudozestvo jetəkseheı ham glav rezessur — **M. Ə. Məhdejef**
Muzika aylege mədire-**M. Ş. Valejef**
Rezissordar-**X. Buxarski, V. Murtazin, B. Imaşaf, Q. Bəkirof.**
Xudozniktar—**M. Arslanof, Inətullin**
Səxnə inspektorı—**B. Ytəşaf**
Səxnə maşinisti—**P. Karpof,** patkmaxer—**Şevelioi P.,** Kostymirdar—**Jannuxtin M.** autoforia—**Golovkin,** Simfonia orkestırı **M. Ş. Valejef** jetəkselegendə.
Teatr direktorı—**N.D. Vəjberg,** direktor urınnaŧarı **Krizovski.**
Administrator—**Rəximqulof.**

Udarniktar nilettarına ham selevoj spektakldərga rajalkalar qanul itelə.

BƏGƏN KINO-TEATRDARDA

DKA	Xudozestvole drama ZƏNGƏR EKSPRESS
Seanstar: 6, 8, 10 s.	

JANALEP	ƏSƏ
Seanstar:	M. GORKI atare 6, 8, 10 s.

II BAŞKINO	Xudozestvole filkom TRE MƏJET TOLSTOJ atare
Seanstar: 6, 8, 10 s.	

Əle, „Okt. Nat." hı matbaqahı. B aşgiavlit vəkile № B—1700

Saxmat BYLEGE

Şaxmat bylege № 8

(A. P. Zdamıf redaksiahında)

ŞAXMAT TERMINDARı

(Davamı).

Torop qaloqan peşka, tip-kyr şehendəge peşkalardan torop qalqan həm şulardın berəjhe menən genə bulha la tigeđiəşə-ber hıdıqqa ulıtırə almaqan peşka qa əjtelə.

Ydək peşka, tip-Ydək linialarında („e" həm „d" linialarında) ulıtırqan peşkaqa əjtelə.

Izolirlanoqan peşka, tip-kyrşe polelarında ydə təble peşka bulmaqan peşkaqa əjtelə.

№ 1

Diagramma №1 də a7 lə ulıtırqan qara peşka-**torop qaloqan** peşka, e5, g6, h3 peşkalar-**izolirlanqan** peşkalar, a d4 həm f4 peşkalar **ydek** həm şul uq vaqıtta bəjlaneşle həm ytəle peşkalar.

Korol' flangı, tip, taqtanın korol' jaqındaqı jəqni „f", „g" həm „h" linialarındaqı eleşenə əjtelə.

Ferz flangı, tip-taqtanın ferz jaqın-ikense eleşenə, jəqni „a" „e" həm „c"linialarındaqı eleşenə əjtelə.

Peşka qədəttə ydə şunın ehtəndə ulıtırqan linia isme menən „d" peşka, „e" peşka haş. atalıp jeretelə. Lakin şul linialə ulıtırqan figura isme menən də atalırqa memkin.

Məbələn peşka h5 te şul uq vaqıtta lad'ja peşkahı tip tə ataraqa memkin. Peşka ujın vaqıtında əgerdə başqa berəj linia qa kysep ulıtırha, şul kysep ulıtırqan linialaqı figura isme menən atap jeretelə. Məbələn, f4 peşka əgerdə e5 liniaqa kysep ulıtırha xəder ul koroleva peşka hı tip jeretelə, ə baştaqı həmaq slon peşkahı tip tygel.

Figuralar ujın başında qajhı flangla ulıtırvdarına qaraj, əjtəjek, korol' slonı, ferz atı h. b. tip atalıp jeretelələr həm ulardın bıl isemdəre ujın bətkansə haqlanıp qala, başqa flangqa kysev menən genə ydgarməj. Lakin, figuralardı qədəttə ujın başında qına atap jeretelər.

Həmək, tip—peşkanın ber yk vaqıtta qarşı jaqtın ike figuran

Гарвардская Школа Бизнеса Гарвард-Массачусетс Библиотека

AJRЬM NOMERЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

№ 214 -16- sentəər 34 JbL 91

VKP(e) nьn Bəşqortostan Elke, Bfe qala komitettarь, BYBK hm Bajprofsovet organь

BƏTƏ EL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEP!

GOR'KI KRAJЬ JbLLbQ PLANЬN YTƏNE

MƏSKƏV, 15. Gor'ki krajь VKP(b) Yđək komitetь hm Sovnarkom isemenə birgən telegrammahьnda 12-se sentəərdə igen planьn hm ssuda qajtarьvđь tultьrьvьn xəbər itə. Kraj planьn bьjьl 15 kən elek tamam lanь, kəđgə səsev planьn tultьrđь. Rajondьn kolxoz hm sovxozdarь bətə kəstəren .jeten, kinder tapşьrьv, tunqa hərəv plandarьn tultьrьv hm 1935 jьl jađqь səsevenə ədterlek eşenə kyserđelər.

ƟLGƏŞELGƏN UNЬŞTARĐЬ

JANЬ JENƏVDƏR MENƏN NЬQJЬTЬRQIA

(VKP(b) nьn Dyrtejle rajkom sekretarь Jərkəjef iptəş məqaləhe)

Dyrtejle rajonь kolxozdarь đəvlətkə 197 men 879 sentner igen tapşьrьp, jьlьq planđь 15-sentəbergə(ytkən jьlqa qaraqanda 15 kən aldan) tamamlanьlar. Janqьđaqtar đa igen tapşьrьv planьn şul kəndərđə tamamlav aldьnda toralar.

Bedđen bьl unьştarьnьđ VKP(b) Ɵlkə komitetьnьn hidger jetəkselege həm kendəlek jardəmь, partia rajon ojoşmahьrьnьn nьqlь kərəş-, başьnda Lenin ordenь menən byləklənqan **Nurqəlejef** iptəş ,torqan MTS politəylege tarafьnan atqarьlqan bə'lək eştər hədəmtahe, kolxozь hm kolxozь qatьn qьđdar kin jalpьhьnьn ip. **Stalin** tarafьnan alqa qujьlqan ,bətə kolxozdarđь bol'şevistik, bətə kolxozьlarđь xəlle itev' lozungьhьn bojomqa atqarьv esən kerəşevdərə hədəmtahe auldь. „Berense burьs'ь ytəv esən kerəş urozaj jьjnav eşen qьđqa vaqьt esendə juqaltьvhьđ ytkarev, ber yk vaqьtta aşьq huqьv hm igen tapşьrьv eşen turanan tura brđьndan ojoştorov. nьnь esen hər kendə, hər ber səqətte faidalanьv esen kerəş menən ytkərelde.

Kolxozdarđa xedmaite derəs ojoştorov, kestərđe derəs urunlaştьrьv kypselek kolxozdarđa nabьv standarь hm japmalar ojoştorov, nabьvđa quna jatьp eştəv, dəjem tuqlanьv eşen de reb ojoştorov, urozaj jьjьv hm igen tapşьrьv eşehđaqe kolxozьlar arahьnda massovьj anlatьv hm kul'tura ta'minatь eştəren kin raveşta jəjep jebərev,kolxozdarđьn kendəlek proizvodstvo hm politik-massovьj eştərendə qatьn-qьđdar kesən derəs faidalanьvđa la alqa qujьlqan bьl dur burьştь atqarьvđa dur rol' ujnanь.

Urozaj jьjnav, dəvlətkə igen tapşьrьv, MTS qa natura menən tyləv hm dəvlətkə orloq ssudь'larьn qajtarьv eştəren vaqьtьn da ojoştorop, bəd kəđge səsev planьn, maja tuplavđьn III kvartal planьn, nesən hm silos plandarьn vaqьtьnda ytavđe ta'mi'n itə aldьq.

Bedđen taraftan əlgəşelgən unьştarDyrtəjlenə Başqortostandьn aldьnqь rajondarь safьna bətenləjgə nьqьlьvđa berense unьştar qьna bulьp hanalalar.

Oşo unьştar menən ber qatardan, əle nəđđen kyp kenə jeteşhedlektərəbəd đə bar. Tunqa hərəv eşe əkeren bara, kypselek kolxozdar əlegə tiklem orloq fondtarь halьv eşenə totonmaqandar, kartof hm jəşelsələrđe jьjьv hm dəvlətkə kartof tapşьrьv eştəre jomoşaq bara, VKP(b) YK-nen malsьlьqtь alqa jebərev turahьndaqь qararьn aojomqa atqarьv eşe qəniqətlənerlek tygel, kyp kolxozdarđa aşьq huqьv eşe jeterlek tiklem qьđav temp alqanь juq. şulaj uq daxod aylev eşenə əderlek tə qəniqətlənerlek bara, tip əjtep aulmaj.

Rajon partia ojoşmahьnьn təp burьsь-əlgəşelgən unьştarđь nьqьlьv, jeteşhedlektərđe qaia tanqitkə alьp, yđ ara tanqit'e kin jəjelderep yđ yđende tanьslandьrьv hm eşte aqьmqa tapşьrьv sьqьştarьna vaqьtьnda nьqlь otpor birep, in jaqьn kendər esendə MTS qa natura menən tyləv eşen, janqьđaq xuəhqtar tarafьnan igen tapşьrьv planьn tulьhь menən ytəv, 35 jьldьn jađqь səseven, kəmendə 55 men gektar jerđə-tunqa hərelgən jer menən tə'min itərlek aulьp, tunqa'n revđe qьrqa kesəjtev, orloq hm straxovoj fondtarьna jarqşь sьjfatlь orloq halьv planьn-1-se ok ərgə tamamlav, hər ber kolxozdь hm hər ber janqьđaqtь yđđərenen orloq fondtarь menən tə'min itev, orloq hm başqa fondtarđь hidger haqlьq menən tə'min itev, orloq materialdarьnьn sьqьşьn hm jaraqlьlьqьn yđ vaqьtьnda tikşerep qujьv, agronomia saralarьn taqь la kiqerək jəjelderev đə. Dərəb səsev əjlaneşe inderev hm kolxoz barьvđarьn tirеb hm kəl menən aşlav, orloqtarđь jaqşьrьv hm başqa agronomia saralarьn ojoştorov in aojevoj burьstardьn berehe aulьp tora. Kolxozьlar hm xedmatsən janqьđaqtar jalpьnьn „1935 jьlda orloq kul'turalarьn gektarьnan, kəmendə 15 sentner alьv' lozungьhь ahьnda, juqarь urozaj alьv esen kerəşkə mobiliziarqa.

Kartof hm jəşelsə urozajьn qьđqa vaqьt esendə, juqaltьvhьđ jьjьp alьv, dəvlətkə kartof hm jəşelsə tapşьrьv planьn 1935 jьldьn 15 oktəbrendə tultьrьv hm kolxozdarđa səsev hm kolxozьlarqa xedmət kenənə tarabv esen qalqan kartof, jəşelsələrđen əlgele aulьrlьq jaqşь haqlanьvđarьn ta'min itev — nəđđen negenge kendə in mehim burьstarьnьđđьn berehe aulьp tora.

In jaqьn un kən esendə aşьq huqьv eşen tamamlap, xedmət kendərenə qarap doxod aylev eşen bol'şeviktarsa atqarьrqa, anda xedmatte, brigadanьn eşenə qarap narьqlavqa ajrata iqtisar itergə kərək. Doxod aylev eşen kolxozdarđь ojoştorov-xuzalьq hm politik jaqtan nьqьtьv, kolxozьlarđьn hm kolxozsь qatьn-qьđdarđьn eş sьjfatьn taqь la kytəreven xedmət disiplinahьn nьqьtьv, xedmət bramьlьqьn taqь la arttьrьv hm kollektiv eşkə, kolxoz milkenə jaqşь qaraş bulđьrьv esən kerəştəren kəsəjtevđə kesle etərges itep qujьrqa.

Rajon partia ojoşmahьnьn təp burьsь —• kolxozьlar hm janqьđaqtar arahьnda kin raveşta ojoştorov-massovьj eştərđe jəjep jebərev nigeđendə, potrebkooperatsialar aşa kolxozdardan, kolxozьlardan hm jan qьđaqtardan dəvlət esən igen hatьp alьvđь ojoştorovdan tora. Bьl burьs ojoşqanlьqtь nьq kytərevđe, rajondaqь partia hm sovet ojoşmalarьnьn mobilizovajt iteleven, potrebkooperatsialardьn eşen janь burьstarqa hm kolxozdardьn, kolxozьlardьn hm janqьđaqtardьn janь talaptarьna movafiq itep bьnlap qajtanan qorovđь talap itə.

Bьl burьstardь ytəv esən rajondaqь partia, sovet ojoşmalarьnьn hm başqa ojoşmalardьn kərəşkə hələtlelegen artaban nьqьtьv hm ulardьn eştəren bьnlap qajtanan qorov, alda torqan sovettardь qajtanan hajlь kampaniahьna əlgələ rave,tə əderlənev hm ytkarev, tyлənge partia, sovet, kolxoz l. b. ojoşmalarьn eşkə hələtle jaqşь əderlekle kadrđar menən nьqьtьv, sьjnfi hidgerlekte, kulak qaldьqtarьna qarşь kərəşte kəsəjtev, ojoştorov-massovoj, partia eştəren kəsəjtev. kul'tura tormoş poxodьn, sotsialistik jarьş hm udarsьlьqtь jəjep jebərev talap itelə.

Başında Bьjkin iptəş torqan Ɵlkə komitetьnьn, şulaj uq Başqortostan xəkymətenen bol'şeviktik jetəkselege arbtında, iqtisardь hm kəstərđe juqarьla kyrhətelgən burьstarqa tuplap, bьl burьstardь bol'şeviktarsa ytərəd hm xəlle-kul'turalь, kolxoz tormoşona taban taqь la nьqьraq ojoşqanlьq menən alqa atlarьđ.

Bьna şulardьn bətəhen kyđ unьnđa totop, YK hm Sovnarkom qarar italər.

1. Sosnovski sovxozьnьn direktorь ip. ŞLINDЬ hm sovxoz politylek nazьlьqь ip. KOZLOFTb, igen tapşьrьv planđarьn srogьnan ytəv julьnda aşьqьa saralar kyrmahalar, qatь xedmət disiplin hь urьn laştьrьv hm igen jьjnavđa nildələnqan srokta tamamlav julьnda saralar ytkarmahalar, ular audqa əirelənəh hm VKP(b) zabkman alьqarьlasaqlьq tarь menən tanьih itergə.

2. Omski orloq trestьnьn direktorь ip TKACENKOOJA Sosnovski orloq sovxozьna nisbətən eşlekhedlek kyrhətkonlegen nelderep ytergə hm Sosnovski sovxozьnda la şulaj uq Omski orloq trestь qaramaqьndaqь başqa sovxozdarđa la xedmət desiplinahьn ta'min itev hm ulardьn dav lətkə igen tapşьrьvdarь jəbətenən sovxoz direktordarь menən ber tiged javap birəsəklegen aldan tanьih itergə' v torgə'

KƏĐGƏ SƏSEV

PLANЬN TULTЬRЬRQIA

Ucalь. „Qudqatьv" kolxozьnьn (Amang. sov) brigadalarь „kəđgə səsevđe juqarь sьjfatlь itep yđ vaqьtьnda tamamlarqa" tigən mujьndama alьp yđ ara jarьş asqajnьlar. Ojəliəxmər brigadahь bьl mujьndamanь in jaqşь kyrhətkestər menən ytəne. Ul 70 ga urnьna 71 ga saste. Bətə səsev saskes maşinalar menən ytkərelde. Jer jaqşь eşlənde.

Ojəliəxmər brigadahь urozaj jьjnavđa la başqalardan alđa bara. Urozaj jьjnav bətəv ebtendə. Navruz sovetьnьn „Janьlьq" kolxozь la sovet kyləmendə berense bulьp tamamlanь. Amangilde, Navruz sovetьndaqь kolxozdar ularqa tinlaşergə tejeştər.

S. KARAM

HƏJRƏV KƏSƏ JETƏ

LƏKIN TULЬ FAJĐALANЬLMAJ

Maqar—„Tajryk", „Bajquza", „Voenmor" kolxozdarь arьş səsev planьn ədələr. „Tajryk" kolxozьnьn kəđge səsev planь 212 ga bulha, ul 5 sentnərgə ni barь 83 gektar qьna sesle „Voenmor" kolxozьnьn planь 70 ga ine, 5 sentnərgə ni barь 15 ga səste.

Səsevđe vaqьtьnda tamamlvaqa bətə məmkinlektər bar. „Tajryk"ten 114 baş eş atь bar, şunьn ebtenə 15 başlap tajь bar. Ular uram tultьrьp jərejđər „Voenmor" kolxozьnda la hejrav kəstərə jeterlek. Şulaj bulьvqa qaramaьtan RIK hm rajon komitetьnьn kəđge səsevđe 10 sen tnərgə bətərergə tigən qararьn ytəv esən kerəşmajđər. Şul uq vaqьtta sovet kyləmendəge başqa kolxozdar kəđge səsevđe 5 sentnərgə 83 pr. qa ytənelər.

X. TAHIROF

ĐƏVLƏKƏN RAJZOHЬ NƏMƏ QARAJ

Đəvləkən. Qarmьş sovetь „Başqortostan" kolxozьnьn 12ga arьş, 14 ga bojđajь hm tarьhь oşo kendə sanьlmaj tamьrđa qitьra. Kolxoz predsedatele Zinnətyllin„... blk qьjlь, axьrь nal adьqьna sabьp taşlarqa tura kiler" tip kenə qaraj.

Zinnətyllin aşьq elgermab elek kyrməgənme ni, ninə qьjьn utatmaqan?

Qьjlь aşьq nasar eşlav hejəmtahe ikanen haman anlarqa teləməjđər. Oşo kendə qьj ylene menən qaplanqan jergə, xatta qamьl təbən hermajensə arьş səsələr.

Đəvləkən RajZO hь „Başqortostan" kolxozьndaqь xedmət ojoştorov tyəanlegenə hm agronomia qaqidalərən bođov darqa iqtisar birgəne juq. Jьldan - jьl tyən urozaj alьp illevse „Başqortostan" kolxozьnьn başna buldьq ь keşelər qujьp, sotsialistik xuzalьqtь alьp barьv tərtinen inderergə kərək. Bьl kolxozqa RajZOnьn nьqlь iqtisarьn talap itəə đ.

N. Sabit

MƏSETLE

ARЬŞ SƏSEVĐE ƏBƏ

Məsetle rajonьnda 16 avьl sovetь bar. Sulardan 10-sь sentnərgə nej barь 6 sovet qьna arьş səsevđe 100 protsentqa ytənelər. Qalqan 10 sovet 80-85 pr-t tirəhendə tapanalar. Arьş səsevđe bətərergə vaqьt. Məsetle rajonьnьn kyp kenə sovettarь „səsərəəd əle..." menən eşte yđ aqьşьna tapşьrqandar.

Arьş səsevđe his hyđhed tiđ kendə bətergə kərək.

Oj. I

QORBANOF SƏFƏR

NAMЬƬLЬ, ALDЬNQЬ JANQЬĐAQ

(Yđ xəbərsəzəđđən)

MƏSETLE. Janь Meslim avьl sovetьndaqь iq namьƬlь janqьđaq Qorbanof Səfər bətə politik-xuzalьq kampaniatarđa la yđenə teşkən burьsьn srogьnan alda tyləp bara.

Qorbanof Səfər dəvlətkə igen tapşьrьvđa avьl sovetьnda aldьn qь bulьp 5 sentner 69 k.g. iqenen kyptən yk tapşьrьp batte. Şulaj uq, avьldьq Mosati h m Qafi Qəjymeftər đə Qorbanoftan qalьşmajđar.

NamьƬlь janqьđaqtar menən ber qatardan bətə kampaniala sonataziьq kyrhətep, avьl sovetьn rajonđь aitqa qaldьrьvsьlardan:

Zənirof Zinajetdinqə ber sentner arьş, Ismaq lef Strazetdinqə 1,5 sentner arьş tapşьrьrqa plan alrelhə, oşo kənqa tiklem ber genə kilogram đa tapşьrmaqandьr. Şulaj uq başqa kampanialarđa la sonataziьq kyrhətelər.

Bьndaj namьƬhьđ janqьđaqtarđь avьl sovetь javapqa tartrqa tejeş. Igen tapşьrьv sonataszьlarьna bileşep qaramaьta.

Oj. I.

VKP(b) NЬN TABARTЬV

YĐƏK KOMISSIAHЬ QARARЬ

Jemajste həm eşlekhedlege esən eşten alьnqan MTS həm sovxoz polit aylek nacal'niktarьnьn bətəhen đə tadartьv aşa ytkərergə.

MTS, sovxoz politayloktərenən Əlegə tiklem eştən alьnqan bətə nacal'niktarьn ike aj nrək esendə partia tadartьvь aşa ytergə məəbyr itergə.

VKP(b) NЬQ TADARTЬV YĐƏK KOMISSIAHЬ

JALQAVĐARQIA TIGEĐLƏNEV...

„TRUD" KOLXOZЬNDA XEĐMƏT KƏNƏ DƏRƏƬ JAĐЬLMAJ

(Yđ maxsus xəbərsəzəđđən)

Đəvləkən. „Trud" kolxozьnьn brigadalarьnda dərəb itəp həm eşten jaqşь sьjfatь əsən kerəş juq. Mibat əsən 3-se brigadanь alьrqa məmkin. Brigadir Menəəxmətef xedmət kendərenə itəpte dərəb alьp barmaj. Itəp dəftaren bujap bətkən. Oşo bujalьp tanьlmatьlьq xəlgə kilgən dəftarenə eşten sьjfatьn, ytaleşen kyrhətmaj xədmət kendəren bətəhen də tigeđ itep jađьp kilgan.

Şul arqala, qajnьhьnьn xedmət kenə artqan, qajnьhьnьn kəmegən. Kolxozsьlar yđđərenen kypme xedmət kendərə barьn belməjđər. Oşo butalsьqlьq əbtenə xedmət kendərə vaqьtьnda jađьlmaqan. Sentnərđen 8 e bulьvqa qaramattan, avqustaqь xedmət kendərə ale bulha jađьlmaqan. Xatta qajьq ber kolxozsьlarđьn aprel' ajьndaqь xedmət kendərə lə jađьlmaqan.

Eş səqəttərə itkə alьnmaj, bətəhe lə tigeđ jađьlqanqa kyrə kyp kolxozsьlar eşkə hun sьqalar, irtə qajtatar. Jəki ber-berhen kətəp vaqьt uđqaralar. Eş zvenolarqa bylep birelməgən. Sotsialistik jarьş metodtarь qullanьlmaj.

Eşten sьjfatьn ikkə alьv bətenləj juq. Jaqşь sьjfat əsən tьrьqqan kolxozsьlar nasar sьjfatlь eşlagəne menən ber tigeđ xedmət kenə ala. Urozaj jьjnav məlendə ber genə kolxozsьqa la jaqşь sьjfatlь eşlave əsən xedmət kenən arttьrьv, jəki nasar sьjfatlь itep eşlave əsən kəmetev bulmaqan. Sьjfat inspektorь **Sadiqof Xəsəjən** yđenə tapşьrьlqan eşte onotqan. Ul babьvđa jatьp qalqan başaqtar, halamda kitkən başaqtar əsən đə yđen javapь hanamaj. Oşolar hədəmtəhendə brigadalarđa eşlap sьqarьv ramilьlqь tybən. Kəndəlek eşlap sьqarьv normahь 30-50 protsentqa qьna ytələ. Məbələn bojđaj huqьvđa kən hajьn 60 sentner urьnьna avqustьn 21 ndə-21 sentner, 27 hendə-29 sentner, 30 ndə 43 sentner, 7-se sentəərđə 34 sentner qьna huqьldь.

Kolxozdьn bətə brigadalarьnda lə şul uq xəl. Berense brigadanьn itəp eşe aigrək tə autalqan. Brigadirđar həm sьjfat inspektorь itəp həm sьjfat eştərenə şulaj javapьnđ qaraqandar. Ə, predsedatel'dər kolxozdьn milken tuđđьrqandar đa jьş qьna alьştьrьlqan. Rajkomdan birelgən xəđerge predsedatel' Mutlaqalin əle nьqlap eşkə totona almaqan.

Bьna oşolar arqahьnda đəvlətkə igen tapşьrьv planь 8-sen təbergə nej barь 16 protsentqa qьna ytəlde.

„Trud" kolxozь jeteşhedlektərđe tiđ kəndə bətərergə, xedmət dissiplinahьn nьqьlьrqa, brigadirđarđьn dərəb eşlap kitevđəren tə'min itergə tejeş.

NURAJЬVA

BЬL JEBEGƏNLEK TAQJЬ KYPME HUĐЬLЬR?

ƏBJƏLILDƏ IGEN ƏSƏN KƏRƏŞ OJOŞTOROLMAQIAN

-Əəjəlil igen tapşьrьvđa in xurlьqlь rəveştə qojoroqta həjrələ. 10-sь sentəərgə igen tapşьrьv ni barь 10,2 protsentqa ytəlde. Rajonda qajьь ber kolxozdar igen tapşьrьvđь başlamaqandarđa. Rajondьn in ere kolxozdarьnan hanalqan „Oktəər", „Jenev", „Ural" kolxozdarь igen tapşьrьvđь xurlьqlь rəveştə ədələr.

VKP(b) Rajon komitetь igen tapşьrьvqa həm qanul itevqə ədərlek turahьnda konkret kyrhətmələr birđe. Ləkin, ul kyrhətmələrđe urьndarđa tormoşqa atqarьv barьşьn tikşerevđər jeterlek qujьlmaqan əle.

Igen tapşьrьv punkti, rajpotrebsoiuz həm ədərlek punktь jetəkselərə Lomakin, Bajturindar igen ədərlev həm qanul itevqə ədərlekte jenəjəlsel raveştə ədđələr. Rajkom kyrhətmələren hunqь kengə tiklem iqnaritlap kilələr.Eşkə bjurokrat tarsa qarap, ə e lə kənsələrđan torop qьna jetəkselek itevđən udqandarь juq.

Rajonda nerense bulьp „Serp" kolxozь 21 avqusta 6 blav menən igen kilterđe. Massovьj igen jьjnavđьn başlanьvьna kyp kenə vaqьt ytte. Şulaj bulqas, igen ədərlevselər-ədərlənep nebergə tejeştər ine. Berense qьđьl obozь ulardьn ber tərlə lə ədərlek kyrməvđəren astь. Qьđьl obozđь qarşь alьv ojoştorolmanь. Obozь skladqa kilgəs ylsəvsene ođaq edlərgə tura kilde. Obozь 3 səqət kətəp torđo. Ylsəvse tanьlqas ylsəv əjberđərenen juqlьqь taqь kətterđe. Skladtьn ese, işek aldь bəsbraq. Stolovaj remontlanmaqan, eşləmaj, kooperatif janьq. Berense qьđьl obozь nisek jette şulaj igen buşatьp qajtьp kitə.

Qanul itev punktьnьn bətənlaj ədərlekhed ikənlege kyrende. Şulaj bulqas, ular bьl jeteşhedlektərđe tiđ bətərev sarahьn kyrergə tejeş inelər. Ular bьnь haman eşlamənelər, skladtaqь tərtiphedlek davam itə.

28 se avqusta unar blav menən ber nisə kolxoz igen kilterđe. Sklad tirəhe elekkesə. Ylsəgəndə igen tygelə, səselə, əram bula, ləkin uqa berəvđən đə ibe kitmaj. Stolovaj eşlaj basьlaha la, nasar aşata, ebtavenə tyşamenən balsьq qojolop tora. Skladtь uttan haqlav sarahь kyrelməgən. Skladta, işek aldьnda təmake tarlьv tьjьlmaqan. Pozar məşinahь juq. Rajondaqь pozar maşinalarь qaralmaqan yđđərenen skladtarьnda jatalar. Pozarnьjđar juq.

Igen tapşьrьvsьlarđь kul'tura jaqьnan xedmətlənderevgə kilhək tə şul uq xəl. Kul'tura xedmətlanderev turahьnda polit-prosvet medire Karimova ber nəmə lə eşləməgən. Qьđьl məjeş ojoştorolmaqan. Ul da Lomakin, Bajturindar kevek kənsələrđan sьqa almaj. igen ədərlav punktьna kilep tə batqanь juq.

Z. JAXIN

RAJONDA IKENSE BULЬP

Maqar „Janь jort" kolxozь đəvlətkə 1536 sentner igen tapşьrьvđь həm ssuda qajtarьvđь rajonda ikense bulьp 5 se sentəərgə tamamlanь Uqьv sь balalardan başaq jьjnav brigadalarь ojoştorolqan ine, urozaj juqaltьvhьđ jьjnaldь.

Kolxoz predsedatele ip. Kamalьftьn konkret jetəkselek iteve, sьjfat inspektorđarьnьn nьqlь kyđətevđərə arqahьnda eşten sьjfatь jaqşь ytəlde. Kolxozđьn batьv brigadalarь jarьşьp eşlənelər. -Biq rəktə Inse brigada (brig. **Şəripьf**) əlgə bulьrlьq kyrhətkestər birđe. Kolxoz aşьq huqьvđь 15 se sentəərgə bətərevđe qujə. 35 jьl orloq fandьna 90 sentner sortlь bojđaj, 40 sentner holo orloqtarь ajrьp qujьldь.

Kolxozda xedmət dissiplinahь nьq. Eşten xəđergelempьn haqlaqanda igende huqьvđa la jenep sьqasaq.

JAXIN

BBL JEBEGƏNLEK TAQJЬ KYPME HUĐЬLЬR?

ƏBJƏLILDƏ IGEN ƏSƏN KƏRƏŞ OJOŞTOROLMAQIAN

-Əəjəlil igen tapşьrьvđa in xurlьqlь rəveştə qojoroqta həjrələ. 10-sь sentəərgə igen tapşьrьv ni barь 10,2 protsentqa ytəlde. Rajonda qajьь ber kolxozdar igen tapşьrьvđь başlamaqandarđa. Rajondьn in ere kolxozdarьnan hanalqan „Oktəər", „Jenev", „Ural" kolxozdarь igen tapşьrьvđь xurlьqlь rəveştə ədələr.

VKP(b) Rajon komitetь igen tapşьrьvqa həm qanul itevqə ədərlek turahьnda konkret kyrhətmələr birđe. Ləkin, ul kyrhətmələrđe urьndarđa tormoşqa atqarьv barьşьn tikşerevđər jeterlek qujьlmaqan əle.

Igen tapşьrьv punkti, rajpotrebsoiuz həm ədərlek punktь jetəkselərə Lomakin, Bajturindar igen ədərlev həm qanul itevqə ədərlekte jenəjəlsel raveştə ədđələr. Rajkom kyrhətmələren hunqь kengə tiklem iqnaritlap kilələr.Eşkə bjurokrat tarsa qarap, ə e lə kənsələrđan torop qьna jetəkselek itevđən udqandarь juq. Rajondaqь pozar maşinalarь qaralmaqan yđđərenen skladtarьnda jatalar. Pozarnьjđar juq.

Igen tapşьrьvsьlarđь kul'tura jaqьnan xedmətlənderevgə kilhək tə şul uq xəl. Kul'tura xedmətlanderev turahьnda polit-prosvet medire Karimova ber nəmə lə eşləməgən. Qьđьl məjeş ojoştorolmaqan. Ul da Lomakin, Bajturindar kevek kənsələrđan sьqa almaj. igen ədərlav punktьna kilep tə batqanь juq.

Z. JAXIN

RAJONDA IKENSE BULЬP

Maqar „Janь jort" kolxozь đəvlətkə 1536 sentner igen tapşьrьvđь həm ssuda qajtarьvđь rajonda ikense bulьp 5 se sentəərgə tamamlanь Uqьv sь balalardan başaq jьjnav brigadalarь ojoştorolqan ine, urozaj juqaltьvhьđ jьjnaldь.

Kolxoz predsedatele ip. Kamalьftьn konkret jetəkselek iteve, sьjfat inspektorđarьnьn nьqlь kyđətevđərə arqahьnda eşten sьjfatь jaqşь ytəlde. Kolxozđьn batьv brigadalarь jarьşьp eşlənelər. -Biq rəktə Inse brigada (brig. **Şəripьf**) əlgə bulьrlьq kyrhətkestər birđe. Kolxoz aşьq huqьvđь 15 se sentəərgə bətərevđe qujə. 35 jьl orloq fandьna 90 sentner sortlь bojđaj, 40 sentner holo orloqtarь ajrьp qujьldь.

Kolxozda xedmət dissiplinahь nьq. Eşten xəđergelempьn haqlaqanda igende huqьvđa la jenep sьqasaq.

JAXIN

VKP(b) NЬN TABARTЬV

YĐƏK KOMISSIAHЬ QARARЬ

Jemajste həm eşlekhedlege esən eşten alьnqan MTS həm sovxoz polit aylek nacal'niktarьnьn bətəhen đə tadartьv aşa ytkərergə.

MTS, sovxoz politayloktərenən Əlegə tiklem eştən alьnqan bətə nacal'niktarьn ike aj nrək esendə partia tadartьvь aşa ytergə məəbyr itergə.

VKP(b) NЬQ TADARTЬV YĐƏK KOMISSIAHЬ

STALIN KOLXOZЬ

JbLLbQ PLANЬN TULTЬRĐЬ

BAJMAQ (telegraf aujьnsa). Rajondьn in đur, XV jьllьq jyəlej sessiəhe tarafьnan avtomaşina menən əyləklənqən aldьnqь „Stalin" kolxozь berense aulьp jьllьq 2155 sentner igen tapşьrьv planьn tultьrđь. MTS qa natura tyləv inəbenə 158 sentner igen inderđe. Şulaj uq „Krasnaj druzsa" kolxozь la jьllьq igen tapşьrьv planьn tamamlanь.

Rajkom sekretarь
VƏLEJEF
„BaşqortostanN" ASIRЬF

Idris kolxozьnda

IGEN JЬJNAV ƟĐƟLƏ

(Kolxozsь xatь)

Qьjqь rajonь (Arslan avьl sovetь) Idris kolxozьnda igen jьjnav kampaniahь edəklek qurqьnsь abtьnda tora. 28 avqustqa tiklem 74 ga arьş urьlmaj, urьlqan 40 gahь bəjlanmaj jata. Barь 30 pr. qьna igen ebkertkə haьnqan.

Xəkymətkə igen tapşьrьv avqust ajьnda barь 35 pr. qa qьna ytəlgən. Natura tyləv bujьnsa 15 sentner qьna tapşьrьlqan. Plan bujьnsa 250 ga arьş səsergə bulьp, barь 42 ga qьna səselgən.

Brigadalarđa eş normahь derəb alldələnməgən. Şulaj uq kolxozsьlar yđ beldektərə menən kypme telaj, şulaj eşlajđar. Bьnь brigadirđar tikşerep tormaj. Əle 25 avqusta berense brigada kən aujьna 70 bət arьş huqqan. Şunьn arqahьnda kyp eştəre huqqa qala, ədələ.

Bьl eştə qəjəpielərđe tikşererqə həm eştə qьrqa hьnьlьş jaharqa kərək.

„QƏLƏM"

VAGON BIREGEĐ

SYLIƏ stansahь orloq ođatьv esən avqus ajьnda 75 vagon urьnna ni barь 50 vagon birgən,Va qəndardьn kyəehe orloq tejərgə jararlьq bulmajьnsa brakavajt itelgandər. Syliə stansahь elevatoь đь jaqşь sьjfatlь vagondar menən tə'min itergə tejeş.

Oj. IDRIS.

PUNKT, ELEVATORĐARĐA IGENDE JAQŞЬ HAQLARQIA

Hyrəttə—igen buşatьv punktьnьn baqsьhь

„PRAVDA" QƟĐƟL TAQTAHЬNA KANDEDAT

JENƏV JARЬŞ BAJRAQJЬ AƁTЬNDA ALƁNDЬ

(Yđ maxsus xəbərsəzəđđən)

„Qьjavьq"-Maqarđьn aldьnqь kolxozdarьnan hanala. Bьl ьsьnlap ta şulaj. „Qьjavьq" 454 gektarđьn unьşьn urьp ebkertkə həlьvđь tamamlanь.

„Qьjavьq" kolxozьnda urozaj jьjnav hьđьqь bujьnsa sotsialistik jarьş, massovьj anlatьv eştəre jəjep jebərelgən. „Qьjavьq" kolxozьnьn jetəkselere həm kolxozsьlar urozajđь juqaltьvhьđ həm in qьđqa srok esendə jьjnap alьvđь, berense əlgərgən igendən đəvlətkə tapşьrьvđь yđđərenen namьƬ burьstarь itep qujđьlar. Đəvlətkə 846 sentner igen tapşьrьv planь 2-se sentnərgə tulьhьnsa ytəlde. Kolxoz rajon kyləmendə berenşelekte aldь

„Qьjavьq" tьn ike nabьv brigadahь bar. Ular yđ ara jarьşьp eşlajđar. Jarьş dogovorьna 15 kəndə ber jomqaq jahala barьla. A dьnqь brigadanьn eş təzribələre ikense brigadaqa kyserələr. Kolxoz yđe „Ala tana" kolxozь menən jarьşa.

Kolxozđaqь partia aqzalarь, kandedattarь həm komsomolestar eşten in məhim tarmaqtarьna berketelgəndər. Partorg gaudaqь kyserələr. Kolxoz 156 gektar arьşlь 19-sь avqustqa səsep bətərđe. Bьjьl arьş tađa sortlь orloq menən səselde. Jerđen eşlaneşe jaqşь, arьş saqtь, qьj ylənenen bərtəgə lə kyrenməj.

Kolxoz xəđer bətə kestəren aşьq huqьvqa berkette. Aşьqtь 17-se sentəərgə huqьp bətərevđe quja. Lakin jelgərges jeteşməve eşkə qamasavlaj. Huqьşlıqan aşьqtь jelqərges kəndəjehen kənda ytkarep əlgərə almaj. Kolxoz mart ajьnda uq Stərletamaq rajon ara Selxozsnabqa zajavka birha lə, sefxozsnan əlegə tiklem "ta'min iterbed' tip hyđ birep kenə kilev menən eşte bətərđe.

„Qьjavьq" kolxozь 20 at, 20 keşenən jardəm brigadahь ojoştorop OGPU isemendəge sovxozqa jardəmqa jebərđe. Brigada sovxozđa 4 kən aujь urozaj jьjnavđa jardəm itəsək.

J. JAXIN

PUNKT HƏM ELEVATORĐARĐA

KƏN ELGƏRE ŞAVLANЬLAR...

LƏKIN, HƏBƏMTƏLƏ BER EŞ EŞLƏNMƏGƏN

Başsovnarkom həm Başoskom đəvlətkə igen tapşьrьvsьlarđь aşxana,sajxanalar menən,kul'tura jaqtan xedmətlənderev turahьnda 17-se avqust qararьnda asьq həm kitkən əjtte. Bьl Zejansura Rajsojuzь Stovoqorodskiqə, **Bajcurin** həm RONO, Rajkomol jetəkselərenə lə bildəle.

Sulaj bulьvqa qaramatan. Dubinofka elevatorьnda qarardə talap itelgəndərđen kirehe eşlanə. Rajsojuz formal' raveştə genə səj həm aşxana ojoştorqan. Əunda kəbətə hьvь menən holo jarmahьnan başqa ber nəmə tə juq. Isinaha rajonda mul sulqan qavьn-qaraud kevek jəşelsələr đə kilterelmagən. Kəndə 30 keşelek aş əderlənhə lə, kyberəgen elevatorđaqь eşşelər aşajđar. Jaqşь səj juq. Jetmaha tarilka, stakan, kruzkalar jeteşmaj. Rajsojuzđьn maqazinьnda tarilka kyp bulьvqa qaramatan. elevator stolovojьna berəv đə alrelməgən, tik stolovoj medire yđ ejenən kiltergən 3 tarilka menən, xalьqtь „xedmətlənderə". Şunlьqtan igen tapşьrьvsьlar aşxanьla sirut kələ-kələ taşlap kitergə məəbyr bulalar.

Punktta larjok „nar", ə esendə-nalalar ujьnsьqь, yimaj jatqan 1-2 əb kejeme, 2 humlьq papiros, 3 humlьq jeble haabьndan başqa ber nəmə juq. Ə, qarđa-jaqşь səj, ker haabь, təmake kevek lə kərəkle nəmələr qujьv kyrhətelgan.

Elevatorđa kul'tura-massovьj eşte jəjep jebərevđə RONO, Rajkomildarqa nьq quşьla. Ə ular igen tapşьrьv başlanmahtan alđa bəranlap qaranьlar đa... onotolar, xəđer tьnьstar.

Elevator qьđьl məjeşenə 30 lap gazeta aldьrhalar đa, faidalanьvsь juq. Sənkt, qьđьl məjeş alьb, başqort, tatar telendə gazetalar nej barь 3 kenə đana, ular đa regular alьnmajđar. Ə, ul gazetalardь sirat haqlavsь bujatьvsьlar janьna alьq barьp uqьvsь juq. Sənki, elevatorqa kul'turnik qujьlmaqan, RONO, Rajkomol kul't dexurqa keşe birmaj. Elevatorđьn bujatьv skladtarьnda ber genə lə lozunga plakat juq.

Dubinofka elevatorьndaqь bьl kyrnestər partia rajon komitetьnьn aşьqьs iqtisarьn talap itə, Ul partia həm xəkymət direktivahьn qoro şavlav menən tamamlavsьlarqa yđ hyđen əjtergə tejeş.

N. Qərip, F. Qьroqьđbaj.

VKP(b) YK həm SSSR SOVNARKOMЬNDA

SOSNOVSKI SOVXOZЬNDA

IGEN TAPŞЬRЬVDЬN BARЬŞЬ TURAHЬNDA

Kəmajьş Sinird'ge Sosnovski orloq sovxozьnda igen tapşьrьv eşenen arьş turahьnda YK həm Sovnarkom tynəndəge qararđь sьqarđalar:

„VKP(b) YK həm SSSR Sovnarkom

ZABASTOVKA JETƏKSELƏREN QULOJA ALЬV

Hyrəttə qorallь konvoj Manneapolesta bulьp ytkən stacka jetəkseldrenən berehe **Vitsent Dondь** xərbi tribunalaqa oðaat.

QK TIMER JULЬNDAGJЬ

SOVET GRAZDANDARЬNЬN QAHARMANLЬQJЬ

Xabarovski, 15. QKTJulьnьn kənjaq tarmaqьnda 31 avqustqa qarşь tendə №11 poezda bulьp ytkən kruşenia həm uqa jahalqan həzym itevselərðe poezdqa indermətə esen nьqlь saralar kyrgən. Berense həm ikense klastar provodnigь Ol'xovski həm III klas provodnigь Litvinof alьp torqan vaqьtta barьp işektərðe bikləgəndər. Həzym itevselər kitkəs prarovoz həm poezd brigadalarь jalalanьvsьlarqa şunda uq jarðam ojoştora başlahalar ða, poezdь oðata barьvsь qorallь oxrana his kemde işektən sьqarmaqan, poezda quðqalьp jerevðe tьjqan, tav jarðam kyrhətevðe jarðamsь poezd kilgənsəgə tiklem totop torqan.

Bьl vaqiqa turahьnda baş konduktor dispetcer telefon aşa jul idarahьna xəbər itə başlaha la oxrana cindarь tьjqan bulqandar, şul arqala idara kruşenia bulqan urьn menən bajtaq vaqьt xəbərləşə almaj, kərəkle məqlymәttərðe ala almaj torqandar.

Kənjaq tarmaqtaqь kruşenia ajqanlь şunь la itkə alьp ytərgə kərək, QKTJulь idarahь oxrana qəskərðere ştabьna ber nisə tapqьr xəbər itep QKTJnьn kənjaq tarmaqьnda oxrananь, bigrək tə tenge poezdarðь oxrana eşen kesəjtev kərəklegen kyrhətep ytte.

Bьqa qarşь ştap—tə'min itelgən, tip javap birə kilde, ə yðe ber sara la kyrmane, bьnь №11 poezdqa həzym vaqiqahь ьrabləj.

SOVET KONSULЬNЬN TALAPTARЬ BER TIKLEM

QƏNƏGJƏTLƏNDERELDE

Xabarovski 15. Xarьndan xəbər itelevgə qaraqanda, SSSR general' konsulьnьn qulqa alьnqan sovet grazdandarь—QKTJlь xeðmətkərðere menən meqamələne jaqsьrtьv turahьnda qь talaptarьnьn ber tiklem tə'bire bulðь.

Mətələn, qulqa alьnьvsьlarqa nəmə tapşьrьv rəxsət itelde. Konsulðьn talabь bujьnsa, elek politsia idarahьnda qulqa alьnqan sovet xeðmətkərðərenen qabil itelərðen qabul itev xeðmətən ytəvse ber aq gvardies urьnьnan sьqarьldь.

Sovet general konsulь qulqa alьnqan sovet grazdandarьn totovða jynlerək şarttar tьvðьrьv, şulaj uq ularðь kəslavðərðən haqlav julьndaqь yð talaptarьn qənəqətləndertterergə trьşa.

SAJMON POL'ŞANЬ TƏNQIT ITƏ

Ženeva, 15. Milləttər ligahь plenumьnьn 14 sentəbrðəge irtənge ultьrьşь qьtaj delegatь Go Taj-tiðьn telmere menen asьldь. Go Taj-ti alьð kənsьqьştaqь xəlgə xarakteristika birðe həm alьð kənsьqьştaqь tьnьslьqtь boðovða Japonia eşməkərlegenen role turahьnda qьrqьv rəveştə həjlane. Go Taj-ti Manzuria məs'ələhenen də kiləsək jaðmьşь esen javaplьlьq Milləttər ligahь eðtenə teşə tip itəplaj.

Go Taj-ti telərenən hun Sajmon Bektьn kisəge telmeren qьrqьv rəveştə tənqitlap sьqtь. Sajmon ədsьlьq milləttərðen xoquqtarьn haqlav julьndaqь uneversal sistemanьn bulmavь tejeşle jəkləmələr menən bəjləngən dəvlettərgə ularðь ber jaqlь qьna ədev xoquqьn birməgənlegen kyrhətep, Sajmon Bekqa qьtqasa həm qoro qьna javap birðe.

Tokio transportsьlarьnьn KƏRƏŞE

Tokio, 15. Reaksion profsojuzьn ber bylege strejkərexerðər bulьp eşləgən yðenen 200 aqzahьn kire saqьrьp alqanlьqtan qala transportьnda eş taşlaqan eşsələrðen pozitsiahь nьqьnь. Bьl xəl qalala jərevse tramvajdarðьn həm avtobustarðьn hanь qьtqarьvqa kilterðe, şunlьqtan qala vlastarь transporttaqь eşse həm xeðmətselərðe totoşo menən xeðmətən sьqarьv turahьndaqь qarərðь ytkərevðe 16 sentəbrgə tiklem kisektererge məzbyr buldьlar.

Kabinettьn generalnьj sekretarь menən həjləşkəndən hun politsia nacal'nigь zabastovkaqa turanan—tura qatьşьvqa „vaqьt kilep jetməgən" tip itəplagənlegen əjtte.

Vena, 15. Avstriaqa Germania gazettarьn inderev jənə 3 ajqa tьjьldь. Matbuqat avstrialь millətse-sotsialistar legionьnьn Mynxen qalabьnda Avstriaqa qarşь lozungtar menən Getler ulðьnan ytkənlegen nəfrət menən kythələ.

„BANDITTAR"

TURAHЬNDA

JAPON GAZETTARЬ

Bejpin, 15. Xarьndan alьnqan məqlymәttər bujьnsa Kokutsu xəðerge vaqьtta, qaolən ytkən osorða „banditтar", bigerək tə Girin-Xajren həm Mukðen-Girin timer julь rajondarьnda taqь la aktivlьq kyrhətə baş laqanlьqtarьn xəbər itə. Tik avqust ajьnda qьna xəkymət timer juldarь rajonьnda „bandalar" 807 tapqьr kyrengəndər. Ijyldə 426 həzym jahalqan həm „banditтar" 38400 bulqandar. Sitsikar provinsiahьndaqь „banditтarðьn" ðejem hanь ijyn həm ijylgə qaraqanda avqust ajьnda 3 tapqьr artqan.

Manzurialaqь Japon

ORGANDARЬNA RE FORMA

Tokio, 15. Gazettar Manzurialaqь Japon organdarьna reforma jahav planьnda xərbi dairalarðьn bətə talaptarь itəpkə alьnqanlьqьn, Japonia ilsehe ebtenə adminstrativ funksialar jəkmətkənlegen həm uqa Manzurialaqь bətə japon predpriatielarьn bujhondorqanlьqьn kyrhətələr.

Kolonialar ministerlege Manzurialaqь japon eştərenə jetəkselek itevðən sitkə qaqalar, ul tik japon imigratsiahь eştəren qaravqa qьna quşьla.

Ilse, deplomatik məs'ələlərðən başqa bətə eştərðə baş ministergə bujhona. Kvanton armiahьnьn komandirь həm ilse itep ber keşe qujьla. Kabinetta adminstrativ aylek həm Manzuria ajurolь nacal'niktarь urьnьna ofitsirðar bildələnələr.

Tьşqь eştər ministerlege bьl plan menən riza buldь'

Pol'şala patriotik

DEMONSTRATSIALAR

Varşava, 15. Pol'şanьn xəkymət gazettarь Bektьn Ženevalaqь sьqьşьn tarixi sьqьş tip itəplajðar, „Kurjer polski" qa zetь jaðь:

— Pol'şa deklaratsia ergəhendə bьsьn davьl tьvasaqьna şiklənməjbeð. Pol'şanьn insiativahь Pol'şa baььrqa məzbyr bulasaq bildəle juldьn başь bulqanlьqьn həm juldьn jenel də, jəəj ða bulmajasaqьn anlajbьð".

Xəkymət ojoşmalarь patreotik demonstratsialar ojoştoralar.

JAPONIA AMERIKA MENƏN HUOJЬŞA ALASAQMЬ

JAPON SPETSIALISTARЬNЬN FEKERE

Əudo (Japonia flotьnьn kon tradmiralь)

— Amerika flotь əgər ðə Japoniaqa tiklem kilep jetməkse bullia, ul saqьnda beð ularðьn 16 linejni karabtarьna qarşь 9 karab quja alasaqbьð. Amerikanьn 20 şər millimetrlь puşkalar menən qorallanqan 8-10 krejsere bar. Beððeke lə 10. Ə, vaq krejserðarqa kilhək, ul saqьnda Amerikanьn 10 krejserьna qarşь beð 21 ðe quja alasaqbьð, beððekelər Amerikanьqьna qaraqanda kyp jaqşьlar.

Xirada (dinged məs'ələlərə belgese).

Japoniaqa həzym iter esen Amerika flotьna bik kyp qьjьnlьqtarðь jenep sьqьrqa tura kiləsək, ə Japonia flotь huqьştьn başьnan uq Filippin utravðarьn alьp həm ðerlənep qujьlqan bazalarqa urьnlaşьp, bulasaq vaqiqalarðь kətəsək. Eskadre ni tiklem, donjula ölegə kyrelmagən ðurьqta bulmahьn, yð bazalarьna mendərsə kilometer alьðlьqta bulqas, uqa kərəşev ifrat avьrqa kiləsək. Beððen bik jeteð həm his nəmənən qurqmaj torqan hьv abtь kəmələreneð ber udarða unьn menən eşte beterevðere ixtimal.

Fukuda (kontradmiral)

Yðenen hьv abtь kəmələre kyplege jaqьnan Amerika be rense urьnðь tota. Lakin ularðьn hьv abtь kəmələre nasar. Beððen hьv abtь kəmələreneð kyberək tə həm Amerikanьqьna qaraqanda ðurьraq tonnalь la. Bьna ber nisə han: Japonianьn hər qajnьhь 1000dən artьqьraq tonna tonnazlь 22 hьv abtь kəməhe həm men tonnanan kəmerək tonnazlь 45 hьv abtь kəməhe bətəhe 67 hьv abtь kəməhe bar. Ə, Amerikala men tonnazqa eja bulqan 6 hьv abtь kəməhe həm men tonnanan kəm tonnazlь 75 hьv abtь kəməhe bar. Ularðьn 81 hьv abtь kəməhenen ðejem tonnazlь 67 men tonna. Lakin şunь əjtergə kərək, Japonia hьv abtь kəmələrenen sьjtatь kyp juqarь.

Oşo kendə Amerika es dana hьv abtь kəməhe, ə Japonia altь dana hьv abtь kəməhe tedəp jata. Şul rəveştə ike flottь ner-berehenə saqьş tьrьp qarahaq, Japonia esen eşlen fajðalьraq bulьvьn kyrəneð. Şul rəveştə Amerikanьn ere tonnazða, jeterlek handa hьv abtь kəmələre juq ikən Japonia hьv abtь flotь Amerikanьqьna qaraqanda kəslerək tip itəplərgə kərək.

Oka

— Amerika flotь Japoniaqa həzym jahavqa əðer ikən tip ujlajьq. Huqьşasaq urьn Japonianan alьð tygel, ti. Ul saqьnda Japonia dinged aviatsiahь jarðamьnda qьna tygel, ə qoro jul aviatsiahь jarðamьnda la huqьşa alasaq.

Kapitan Takitomi

—„Bulasaq huqьş—havala ebtenlek esen huqьşьvðan başlanasaq. Hər ber eskadra yððərenen aviomatkalarьnan samaljottar sьqarьp jebərəsək tər, bьlar ber-berehe menən Tьmьq okianda huqьşasaqtar. Jenelevse jaq havaqa kontrollek itevðən məxrym bulasaq. Həm heðemtələ doşman eskadrahь yð xərəkəte menən sьvalqan bulьp, huqьştь qabul itergə məzbyr bulasaq. Doşman huqьr kileş eş itergə məzbyr bulasaq. Beððen samoljottarьnьð karantarьnьðð teten boloto menən əljəndrep alьp, ularðь doşman yðenən haqlajasaqtar. Ə beð meqəjen ata alasaqьð, beðgə samoljottarьnьð jarðamlaşasaq. Doşman flotь qьratьləsaq. Beððen istrebiteldərenеð paluvala kyrelgən doşman morəktarьn qьrьp tygəsəktər. Həm tropedonostar eşte tamamlajasaqtar.

„Xinoda" **Tokio**

Xabarovski, 15. Japonia zandarьm idarahьna kyserlegən həm əlegə tiklem irekkə sьqarьlmaqan un sovet grazdanь (№11 poezd həm parovoz brigadalarь) 11 sentəbrðə javap alьv esen, saqьrьp kilterelðelər.

Bьlar, yrðə əjtelgənsə, krušenia həm banditтar həzyme vaqьtьnda ður jegetlektər kyrhətelər. №11 poezd brigadalarьn qulda totov iaktь QKTJ eşselərе arahьnda asьv qabarta.

BEKTЬN SЬOJЬŞЬ

TURAHЬNDA

FRANSUZ GAZET TARЬ

Paris, 15 Frasuz gazettarь Bektьn Ženevalaqь sьqьşьn qьrqьv rəveştə qəjeplәjðər həm unь Japonia menən Germanianьn Milləttər ligahьnan sьqьvь menən saqьştьralar.

Bektьn hyððəre aðsьlьq milətərðe jaqlav turahьndaqь xalьq ara kileşevðe ber jaqlь qьna neðov bulqanlьqьn kyrhətep, gazettar, ul telmərðen „kyk kykrəv kevek bulqanlьnьn həm Milləttər ligahьnьn ligeððəren tetrətkənlegen" jaðalar.

Gazettarðьn fekerensə Bektьn bьl sьqьşь Pol'şanьn Japonia həm Germania əlgəhenə ejərep Ženeva ucrezdenielarьnan jьraqaşьrqa ьntьlьvьn rablaj həm Pol'şanьn revezionis ildər lagerьna kysevenen qələməte bulьp tora.

„Respuəlik" gazetь: „Berlen menən Varşava aldan kileşev jahamaqandarmь, tigən horav tьva" tip jaðа.

„Kotidjen" gazetь jaðа: „faktlarðь kyrhətəjek: Germania həm Japonia Milləttər ligahьnan sьqtьlar. Xəðer Pol'şa Versal' dogovorьn ədə. Nəq bьna oşo derzavalar ebtendə ularðьn ður kənsьqьş huqьşь planьn eşlap sьqarьvðarь jəhətenən şik jata".

Matbuqat Bektьn bьl sьqьşь Fransia delegatsiahь esen ketelmagən ber nəmə bulьp sьqqanlьqьn ajrьvsa kyrhətə.

— ● —

* **Praga,15.** Cex-Slovakia gazettarь Pol'şanьn qurqьnьslь vaqiqanь qьna tygel, bəlki tьnьslьq doqovorðarьna revezia jahavqa səbəp tьvðьra tip itəplәjðər. Gazettar Bektьn hyððəren ultematom raveşendəge ber nəmə bulqanlьqьn həm Pol'şanьn şul ultematom hьltavь menən yðenen Milləttər ligahьnan kitteven iqlan itergə mataşqanlьqьn kyrhətələr.

* **Tokio,** 15. Morəktar proisojuzь 3 ður paroxodstvo aldьna eş xaqьn kytərev, xeðmət şarttarьn jaqşьrtьv talaptarьn qujðь həm bьl talaptar ytəlməgəndə 100 men morəktьn zabastovka başlajasaqtarьn belderðe.

Amerika yðək həm kənjaq Qtajða kəslə aviatsion platsdarm barlьqqa kilterðe həm... unda yðenen politik həm ekonomik xakimlegen nьqьtь", tiðər. Ular „kəslə eskadrili esən 1000 kilometr ytep Kysy utravðarьn atakaqa alьv qьjьn tygel. Tьmьq okeanda konflikt tьva qalha, hava atakahь tep ana şul jynəleşkə qaraj jahalьr. Şunьn esen beð (jəqni japondar) yðe. beððen hava kəsebeððe qtaj da fajðalanьrqa ьntьlabьð" tiðər.

Japondar başqa jynəleştə lə kyp kenə saralar kyrələr. Ular, yððərenen mondatlь utravðarьnda aerodromdar haldьrьv maqsattarьn ap-asьq əjtələr. Bьl aerodromdar xərbi denged bazalarьna xeðmət itergə tejeştar.

Japonia militaristarь, qtaj berləşə qalha, qtaj hava kəstəre ular esen zitdi qurqьnьs bulasaqlьqьn aldan jaqşь belep torslar. Oşo kendə qtajðьn biş jeðlәp huqьş samoljotь bar, şular dan 300 samahь Nankindьqь, qalqanь Kənjaq xəkymettərðeke. Əgər ða bьl ðejem doşmanqa qarşь kerəstə berləşə alha, ul saqьnda bojevoj qtaj aviatsiahь kəstəre menən zitdi rəveştə itəpləşergə tura kiləsək.

QTAJÐЬŊ HAVA KƏSTƏRE

„CAJKA UIKLA REV'JU" QAZETAHЬ ŞANXAJ

Qtajða aviatsia hunqь jьl esendə bik nьq alqa attanь. Hava linialarь oşo kendə Şanxajðь Bejpin menən Lenezoudь Gonkong menən həm Cen'syde (Sьjcuan provinsiahь) Kanton əjlənəhendəge portlь qalalar menən totaştьralar. Bьl linialarðan qajhьlarь xəðer inde bik ður əhəmiətkə ejələr.

Kənəajьş joqondoho bojondoroqondə Qtaj ekonomik jaqtan ber-berenə bşanmaqan ber nisə rajonqa bylenə. Şanxajða kyberək kənəajьş dəvlettər joqondoho hiðelə, bьnda bik kyp handa sit il invistitsialarь tuplanqan bulьp, Şanxajðьn Jantszьj jьlqahь bujьnda ebtenlek itevðare arqahьnda əhəmiətkə ejələr.

Xəðerge ekonomikanьn joqondoho Şanxajða həm kənjaq porttarða terlesə eð qaldьralar. Mətələn, Şanxaj totoşo menən. unan bik kyp tabьş albvsь sit il kapitalistarь qul abtьnda bulha, Fuczou jaqьna (kənsьqьş-kenjaqqa) qaraj jar bujlap huðьlqan provinsialar tap bьnьn kirehensə kyreneş təşkil itələr. Bьl provinsialarðaqь qtaj bajðarь kapitaldarьn Filippin utravðarьna, Kənjaq dinged utravðarьn həm Amerikaqa urьnlaştьralar. Şanxajða tabьş sit il keşelərе kebəhenə inhə. Futzəndə bьl tabьş qtaj savðagarðəre kebəhenə inə. Şanxaj, tənjaq qtaj hьmaq „burьs tyləvse" bulha, Kənjaq Qtaj yðenen sit ilgə tьqqan aqsahь nisbətendə„kreditor" bulьp tora. Şunьn esen də milli manfaqattər kyðlegenən qaraqanda bil mestəqil „kreditorðь" Şanxaj menən berlaştererge, ə Şanxajðь yð kiðevendə Qtajðьn başqa eske elkələre menən bəjlərgə kərək. Bьna bьl burьstь başqa tər bəjlənəştərgə qaraqanda hava julь unьşlьraq atqara alasaq.

Qtajðьn tənjaq-kənsьqьş provinsialarьnda bulqan tiklem hava juldarьnьn bətəhen də Japonia yð qulьna alqan. Manzurialaqь hava- „Transport kompani" Mukðen həm Dejrin, Mukðen həm Canczou, Mukðen həm Zexelər arahьnda regolər rejstər qujqan. Şulaj uq Tokioðь Dajren həm Cancun menən totaştьra torqanda hava linialьnь bulьp, bьl Japonianьn qulqa alqan territorialarь ebtenən xakimlegen nьqьta.

Japonia samoljottarь Manczou Go-Go ilagь abtьnda bik jьş qьna Bejpingə lə osalar, bьnьn menən ular Japonianьn yðenen hava julьnь tənjaq qtaj, bigerək tə Bejpin həm Tənzi rajonьnda kinəjtergə telaven kyrhətələr.

Kənjaq Qtajða, mətələn, „xalьq xəkyməte" territoriahьndaqь Amol zavoðьnda, kəslə rəveştə samoljottar jahav bara. Bьl zavoð, sit ildən kilterelgən motorðar menən bulha la, ber nisə gidroplan da eşlap sьqarðь. Nankin xəkyməte bik ður aviatsia bazahь haldьrьp jata (teðev eştəren „Krtis Rajt Kroporəjşin" tigən Amerika firmahь alьp bara).

Qtaj samoljottarьnьn kybehe Amerika konstrukstiahь. 1933 jьlðьn berense ajðarьnda qtajlьlar ber million ðollarðan artьqьraq samoljot hatьp aldьlar, şunьn 75 pr. tan artьqьraqь Amerikanan inderelgən. Ber yk vaqьtta Amerika instruktorðarь Qtaj ljotciktarьn ejrətələr.

Qtaj aviatsiahьnьn yðeve həm bigerək tə qtajqa Amerikanьn jarðam iteve Japonia militaristarьn bik nьq borsoj, japondar veljol, Celyskinse Ljotcik ip. Babuşkin, Tьşqь eştər X-K Kənaşьş bylek mədire ip. Rubinin, Amerika həm sovet matbuqat vakildare qatnaşьlar.

Prezidium ultьrьşьnda SSSR ÜBK sekretarь ip. A. S. Enukide telmər menən sьqьş jahanь. Şunan hun ip. Cervəkof ebtəl janьna kilgən Uil'jam Levari həm Klajd Armestittarðьn kykerəktnə ordendar qaðap, ularðьn quldarьn qьba həm bylək alьvðarь menən ularðь qotlanь.

Uil'jam Levari həm Klajd Armistettar yððərenen rəxmətəren belderələr.

JUDJARЬ ANLЬLЬQ ƏLGƏHƏ

Kənsьqьş krajðaqь „Ovsovod" sovxozьnьn № fermahьnьn starşь malnaqarь ip. Krasikof kelev kelken saqьnda albьtan telen həm ber addan jalqьn kyrengən. Krasikof tibkənep kilep qaraha yðenen qьvьşь həm esendəge nəmələre janьp jata ikən. Lakin ul malьn taşlap kitərgə telaməgən.

Şulaj itep starşь malnaqarðьn kyð aldьnda bətə nəməhe janьp kel bulьp osqan.

Sovxoz direksiahь Krasikoftьn juqarь anlьlьqьn bojroqonda kyrhətəp, uqa rəxmət əjtkən. unь 200 hum aqsa həm başqa bajtaq nəmələr menən ayləklegən.

TƏNJAQ AMERIKALA STACKA XƏRƏKƏTE

Hyrəttə: Tənjaq Amerikala politsia predprinimateigə eşse negrðь jazalarqa bulьşa.

EŞ TAŞLAVŞЬLARQJA

QARŞЬ OJƏSKƏR TUPLANA

Nju-jork, 15. Rod-Ajlend ştatьnьn gubirnatorь Grin eş taşlaqan tuqьvsьlarqa qarşь kerəştə politsiaqa jardam itev esen ydðərenen 1 men aqzalarьn alrevðe horap „Amerika legionьna" həm bytən jarьm taşis ojoşmalarqa mərəzaqət itte.

Gubirnator Grin: ştatьn bətə qəskəri kəstəre bətkənlegen ajtte. Şulaj uq ul qəskər jebərevðe horap Ruzveltqa la mərəzaqət itte. Xəbərðərgə qaraqanda Ruzvelt yðenen qəskər jebərergə əðer torqanlьqьna Grinde bşandьrqan.

Generalnьj ştaa nacal'nigь Mak Artor qəskər jebərev planьn eştap sьqarqan. Huqьş eş tare ministere Dern telefon arqьrь yðenen bьl məs'ələne Ruzvelt menən tikşergənlegen həm unьn bojoroqon ketep torqanlьqьn belderðe.

Rod-Ajlend ştatьnьn zakon sьqarьv jьjьlьşь eş taşlavsьlarqa qarşь kerəşev esen „Amerika legionьnьn" aqzalarьn qoralandьrьrqa 100 men ðollar birergə qarar itte, lakin legion aq zalarь sьqьvðan baş tarttьlar. Ştattьn vlastarь Vinsketta həm Ojlovildə bətə predpriatielarðь jabьrqa qarar birðelər. Şulaj itep eşselər berense jenevgə ireştelər. Zabastovka arqahьnðə bətə tuqьv predpriatielarь jabьla.

„Gerald Telegraf" gazetь Rod-Ajlend ştatьnьn qəskərðəre başlьsa jerle eşselərðən həm vaq burzuazianan alьnqan jeş haldattarðan torqanlьqtan, ularðьn eş taş avsьlarqa qarşь kerəştə bşanьshьð bulqanlьqtarьn kyrhətə. Vlastarðьn qəskər horap Vaşingtonqa mərəzaqət itergə qarar birevðere şunьn arqahьnða kilep sьqqan bulha kərək.

12 sentəbrðə eş taşlavsьlarqa qarşь atьrqa qəskərðargə bojoroq birðelər, qəskərðər zalp menən attьlar, lakin berəv də zararlanmanь. Haldattar eş taşlavsьlarqa atьrqa teləməgəndər bulha kərək. Eş taşlavsьlar haldattarðь kyp tapqьr sigenergə məzbyr ittelər.

Nju—Jork, Massacuzet həm Men ştattarьndaqь xəkymət qəskərðəre bojevoj əðerlek xəlenə kiltereigəndər. Rod-Ajlend ştatь menən jənəşə torqan Massacuzet ştatьndaqь xəkymət qəskərðərenen manevrðarь kinət tuqratьldь. Ojəskərðər kazarmalarqa tuplanqandar.

Anglia gazettarь

POL'ŞANЬ OJƏJEPLƏJÐƏR

London, 15. Anglia gazettarь Bektьn sьqьşьn tənqit itep, unan Getler metodtarьnьn jeðe bik nьq kilgənlegen kyrhətələr. „Rejter" agentstvohь adsьlьq milləttarðən xoquqtarьn jaqlav turahьndaqь konvensianьn Pol'şa tarafьnan bodolovьna Ženevala zitdi əhəmiət birgənlektəren xəbər itə. „Pol'şaqa məstəqillekten bireleve, tip jaða Rejter agentstvohьnьn xəbərsehe unьn bьl dogovorqa qul qujьrqa teşeşlege menən şart itelgəjnə. əgər Pol'şa nьqьşa torqan bulha, unьn bьl xərəkəte logek rəveştə milləttar ligahь menən aranь ədevðe kyrhətergə tejeşle, sonki unьn deklaratsiahь Milləttər ligahь ustavьnьn berense matdəhen bodðo, ə ul matdələ Milləttar ligahьnьn bətə aqzalarь yððərenen xalьq ara jəkləmələren riqaja itergə tejeşlektəre kyrhətelgən".

Avstria Fransia

MENƏN JAQЬNLAŞA

Vena, 15. Avstria ministerðərenen Ženevala Jeftic həm Bartu menən həjlaşevðəre həðemtəhendə Jugoslovianьn həm Franslanьn Avstria eksportьna lgottar birergə əðer torqanlьqtarь belengənlegen xəbər itələr. Bьl həjlaşevðər Avstrianьn Fransia həm bələkəj antanata ildəre menən jaqьnlaşьvь janь yðeş julьna baььv ildəhe abtьnda ytte tip itəplejðər.

Belgradta tentev həm

QULQJA ALЬVÐAR

Vena, 15. Belgrad qalahьnda jəşeren kommunistik tepografia barlaqь belengən. „Jəş kommunist" gazetьnьn 3 nsə nomirь konfiskavajt itelgən, həm 33 komsomolest qulqa alьnqan.

Bolgarianьn Xaskovo qalahьnda politsia kampartianьn 16 aktivisьna 10 ken srok esendə politsia qulьna birelergə təqdim itkən həm kilmahələr zakondan tьşta qaldьrьv menən qurqьtqan plakattar jəəştergən.

Germania matbuqatь

QƏNƏGJƏTLEK BELDERƏ

Berlin, 15. Germania gazettarь Pol'şanьn bьl sьqьşьnьn Milləttər ligahь avtorititьna janь udar jahaqanlьqьn qənəqətlek menən kyrhətələr.

„XUDOZSTVOLЬ ƏBƏ BIƏT" NƏŞRIƏTE

RSFSR Sovnarkomь „Xudozstvolь ədəbiət" isemendəge dəvlət nəşriəte turahьndaqь polezinianь rablanь.

„Xudozstvolь ədəbiət" nəşriətenen(Goslitizdat) tep maqsatь xudozstvolь ədəbiətten juqarь sьjfatlь əbərðəren bəbьp sьqarьv, propagandirlav həm taralьv şulaj uq avtorðar menən aktiv eş alьp barьv julь menən SSSR xeðmətsendər massahьnьn kul'tura kimelen arbaan kytarevgə həm ularqa sotsialistik tərilə birevgə jynəltelgən bulasaq.

Janь nəşriatten burьstarь esenə SSSR daqь klassik həm xəðerge xudozestvolь ədəbiətte bəbьp sьqarьv, sit ildərðen klassik həm xəðerge xudozestvolь ədəbiətlərenə tərzemə itep bəbьv, SSSR xalьqtarьnьn milli teldəge klassaik həm xəðerge xudozestvolь ədəbiətlen tərzemə itep bəbьp sьqarьv, ədəbi—xudozestvo, kritika həm ədəbiətte ejrənev zurnaldarьn həm sbornikтarьn bəbьp sьqarьv eştərə inə.

Bьnan başqa jənə janь nəşriat altərðarðь bilqtirьv həm ojoştorov, jadьvsьlar menən, bigerək tə jəş həm janь başlavsь jadьvsьlar menən eşlav, predpriatielarðaqь həm kolxozðarðaqь ədəbi tynərəktərgə həm ajrьm avtorðarqa konsyltatsia jarðamьn birьv, şulaj uq yðenen kitap həm zurnaldarьn propagandirlav həm taratьv menən şəqellənergə tejeşle.

◆**Taşkent, 11.** Urta Azia xalьqtarьnьn berense spartakiadahь Taşkenttьn 35 men fizkul'turnikтarьnьn paradь menən başlandь. Urta Azianьn 700 in jaqşe fizkul'tuniktarь, Məskəv həm Leningradtьn jenel atlettarь, Qazaqstan qunaqtarь, Alqanstan sportsmendarь jarьşqa qatьşalar.

9 sentəbrðəkomsomolka Galina Turova (Leningrad) totqarlьqtar arqьrь 60 metrqa jeqerevðə bətə Sojuz rekordьn qujðь, ul 60 metrðь 9,5 seknndta ytte.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

IGEN TAPŞЬRЬV FRONTЬNDA

Baku, 15. Ilin həm Molotof iptəştər isemenə birgən roporttarьnda Azerbajzan partia-sovet ojoşmalarь, xəkymət tarafьnan bildələngən orloq tapşьrьv planьn Azerbajzandьn bətə terðere menən srogьnan alda—10 nsь sentəbrgə tamamlaqanlьqьn xəbər itələr. Məzbyri rəveştə igen tapşьrьv planь 100 pr. qa sovxozðar hðbqь bujьnsa 118,9 pr-qa, MTS larqa naturalata tyləv 101,6 pr. qa tapşьrьlqan. Bətə ter tapşьrьvðar planь 102,8 pr. qa ytəlgən.

***

Minski, 15. 10 nsь sentəbrgə tiklem Belorussiala 1020 men ga kedge igen səsep, plan 88,8 pr. qa ytəlde. Kedðən səsev planьn kolxozdar 95 pr. qa, janqьðaqtar—79,9 pr. qa ytənelər.

* **Məskəv, 15.** Ked bulasaq rajon həm rajondar ara malsьlьq kyrgədmələren ojoştorov esen SSSR Narkomzemь 500 men hum aqsa jebərðe.

* **Tiflis, 15.** Gruzianьn səj ytterə torqan rajondarь ður jenevðergə elgəştelər. Səj japraqь jьnav jьlьq planьn 10 sentəbrðə, srogьnan 50 kən alda tamamlanьlar. Bьltьr 5-nojəbrgə bətəhe 3164 men kilo səj japraqь jьnalha, bьjьl 6088 men kilo jьnaldь.

Şaqir Firdəvsiðen 1000 jьlьqь ajqanlь

Tiflis, 15. 11 sentəber Ervanda Ərmənostan sovnarkomьnda, Persianan SSSR qa persianьn bəjək xalьq şaqirðarьnan Firdovsiðen jyəəlaj kənendə persia xəkyməte isemenən vəkil aulьp kilevse tarixsь—ədip Səit Nəfiside qabul məzlese bulьp ytte. Qabul məlendə Nəfisi sьpr. qa ytəlde. Kedðən səsev planьn kolxozdar 95 pr. qa, janqьðaqtar—79,9 pr. qa ytənelər.

* **Məskəv, 15.** Ked bulasaq rajon həm rajondar ara malsьlьq kyrgədmələren ojoştorov esen SSSR Narkomzemь 500 men hum aqsa jebərðe.

* **Tiflis, 15.** Gruzianьn səj ytterə torqan rajondarь ður jenevðergə elgəştelər. Səj japraqь jьnav jьlьq planьn 10 sentəberðə, srogьnan 50 kən alda tamamlanьlar. Bьltьr 5-nojəbrgə bətəhe 3164 men kilo səj japraqь jьnalha, bьjьl 6088 men kilo jьnaldь.

MƏSKƏVÐƏ XX BDJK

HYRƏTTƏ: Elektrozavod komsomolestarь-voroşilovsa atьvsьlar demonstratsialа.

Mazel - Kmox matcь heðəmtəhe

Məskəv, 14. 12 sentəberðə Mazel-Kmox arahьnda barqan xalьq ara şaxmat jarьşьnьn altьnsь tam hunqь partiahь ujnaldь. Qaralar menən Gollanasa zaşşita ujnap Mazel higeðense xodta devjutta yk tempьn juqaltь. Kmox qarşь ujnavsьnьn bьl janlьşьnan bik tid fajðalanьp, 29 nsь xodta Mazelde partiahьn birergə məzbyr itte. Xalьq ara şaxmat jarьşь, şulaj itep 23 jəşlek sovet masterь Mazelden jeneve menən tamamlandь. Mazel 2 nse həm 5 nse partialarðь ottь,6 nsь partianь ottorðo həm 3 nse 4 nse partialarða ber kem də otmaqan itep qaldьrðь. Şulaj itep Mazel 2,5 qa qarşь 3, 5 ocok aldь. Mazel menən ujnavsь Avstria masterь. Gans Kmox Belarussia, Ukraina həm Zakavkazia masterðarь turnirьnda qatnaşьv esen 14 sentəberðə Tiflisko qarəj julqa sьqa.

AMERIKA BORTMEXANIKTARЬNA

LENIN ORDENЬN BIREV

10 nsь sentəarðə ip. **A. G. Cervəkof** predsedatellegendə SSSR Üðək Başqarma K-nьn prezidium ultьrьşь bulьp, şunda Celyskinselərðe qotqarьv esen qəharmandarsa kerəşevse Amerika bortmexaniktarь **Levari Uil'jam** həm **Kelajd Armistettarqa** Lenin ordenь tapşьrьldь.

Üðək Başqarma K-tь prezidiumь ultьrьşьnda AQŞ-nьn SSSR ðaqь posol q-n Bullit, AQŞ xərbi attaşehь q-n Fejmon Vill, posolstvь sekretarь q-n Bolen, Tonjaq dinged juldarь başь idarahь başlьq urьnbasarь ip. Uşakof, Geavsevmorputi aviatsia idara başlьqь ip. Şeveljol, Celyskinse Ljotcik ip. Babuşkin, Tьşqь eştər X-K Kənaşьş bylek mədire ip. Rubinin, Amerika həm sovet matbuqat vakildare qatnaşьlar.

Prezidium ultьrьşьnda SSSR ÜBK sekretarь ip. A. S. Enukide telmər menən sьqьş jahanь. Şunan hun ip. Cervəkof ebtəl janьna kilgən Uil'jam Levari həm Klajd Armestittarðьn kykerəktnə ordendar qaðap, ularðьn quldarьn qьba həm bylək alьvðarь menən ularðь qotlanь.

Uil'jam Levari həm Klajd Armistettar yððərenen rəxmətəren belderələr.

JUDJARЬ ANLЬLЬQ ƏLGƏHƏ

Kənsьqьş krajðaqь „Ovsovod" sovxozьnьn № fermahьnьn starşь malnaqarь ip. Krasikof kelev kelken saqьnda albьtan telen həm ber addan jalqьn kyrengən. Krasikof tibkənep kilep qaraha yðenen qьvьşь həm esendəge nəmələre janьp jata ikən. Lakin ul malьn taşlap kitərgə telaməgən.

Şulaj itep starşь malnaqarðьn kyð aldьnda bətə nəməhe janьp kel bulьp osqan.

Sovxoz direksiahь Krasikoftьn juqarь anlьlьqьn bojroqonda kyrhətəp, uqa rəxmət əjtkən. unь 200 hum aqsa həm başqa bajtaq nəmələr menən ayləklegən.

JAŊ TƏƏBLOŞTƏRDE FIRAKSIRLAV

Tədəiəştərgə jebərelgən

AQSALARĐŊ TULŊ

FAJĐALANŊRQIA

Өfө parovoz remont zavodı əlegə tiklem jıllıq eş programmaŋın nıqlı bildələp bətkane juq. Vđək prombank aşa alınelgən tədəiəş programmaŋınıŋ planı zavod tarafınan alınelgən hanqa qaraqanda 48 men hum kərək.

Bıl zavodqa plan bujınsa kyp kenə summalıq oborudovanie qoramaldarı kilergə tejeşle ine. Lakin bıl qoramaldarıŋ kileve jul qujmatlıq aqarın bara. Bına şul arqala zavodtıŋ eştən tuqtav qurqınısı bar.

Bında aətə promışlennost tədev planı 848 men hum. Jartı eş dəverendə bıl plan ni sarı 330 men humqa jıkı 40 protsentqa qına ytalgan Hədemtələ 359 men hum aqsa tololop, tədev xaqın 19,5 men humqa qimmətlənderelgən.

Idara hem xuzalıq sıqımdarı 19,379 hum artıq totolqan. Şunıŋ өkłenə bank aşa oborot aqsahınan 20,814 hum totolqan. Balans bujınsa zavodtıŋ alasaq aqsaları 18,4 men hum, ə birəsəge 56,2 men humqa jetə.

Şulaj uq bıl zavodta klua tədeləşe lə bara. Lakin bıl kluvtı ni esendər dəvlət bankalı his ber kantrol'hed aqsa menən tə'min itə. Şunıŋ esen bildələgən aqsanın nisek faidalanılqanın hem unın je even, jetməyen ber kem beimaj.

Başqortostandaqı pocta idarahı tədeləşe Bıl idara qarşında pocta kontora idarahı kapital tədeləş aylege xızmb bujınsa jıllıq eş planı ytalmaj. Ə, eş xaqın tylav fondı 31,088 hum jəki 84 protsentqa artıq totolqan. Idara rasxodı 28,55 hum jəki 516 protsent normanan artıq totolqan. Maja tuplav planı tultırılmaj, eşse kese aqtıla. Eştəren taşlap kitələr.

Urındaqı sənəqət tədeləşe. Makaron fabrikahı tədeləşe qimmətlənderev arqahında jıllıq plan 79,6 pr. ydləşterelhə lə, tədləş adaqına tiklem alıp barılmaqan. Tamamlav esen taqəjen itelgən aqsa jetməj qala. Bıl juqarıla kyrhatelgən zavodtarda bındaj ajanıs xəlgə terəlep qalıvdarına səbəptər şunan qına rət. Quldan-quliqa jergən qajhı ber materialdarı, jə bulmaha spekylənt qulanan qimmət xaq *menən alıp tədev, kyp kenə* saxda ojoşmalarında xəkymət tarafınan qujılqan xaqtan artıq qulıp hatırqa la jaratalar. Bına bıl məs'ələne asıq itep kyrhətev esep şunı qına əjtep kilergə kərək. Bik qəbqa qına vaqıt esendə bik kyp kenə ojoşmalardın birelgən scot qaqıddarı 15-20 protsent samahında xaqıs qimmətlöndergən esen kire qajtarılıb. Kin quilanıv tovardarın eşlap sıqarıv tədeləştare şulaj uq şəp tygel. Bəqze ber Rajon başqarmaları həm ogranizatsialar məs'ələgə nıqlap təşenəp jetməqəndər bulırqa kərək Senki ular quldarına jebərelgən aqsanı əlegə tiklem fajdalanmaqandar. **Narkomenən 22-se avqustqa 116 men hum, Maqar rajonı 8 men hum, Dyrtojle 165 men hum, Berjən 21,4 men hum fajdalanmaqan.** Ə, qaj ber rajondar bıl aqsanı his urınnıd jergə totalar. Stərletamaqtı jort alqandar. Beloret zavodı şulaj uq his ber terle fajdalanmaqan. Şunıŋ arqahında xalıqqa in kərəkle bulgan nəmələr eş lənmaj jata. Bına bındaj ədəbiektargə həm jeteşhedlektərgə kin massa həm bətə partia profsojuz aktivları qıdıqhandar həm ular menən qırqa kerəşergə tejeştər.

Ol. TƏXFƏTULLIN

DELEGAT OLIZZƏTULLIN KOLXOZI

JEŊEVDƏRDƏN JAŊI JEŊEVDƏRGƏ BARA

Maqar rajonı „Avangard" kolxozı 34 jılqa tiklem politik-xuzalıq kampaniaların ytkərevdə arttaqı kolxoz bulıp kilde. Senki, unın jetəkselərə ikerek baştar, burdar, jəməqət-kolxoz milken tuddırıvsılardan tora ine.

„Avangard" kolxozın bıl xəldən sıqarıv esen Maqar rajkomı ydenen hınalqan kommunisın — **Əxməj aqaj Zəjnullinde** kolxozdın partorganizatorı itep jebərde. Əxməj aqaj səsevgə əderlek eşen jəjep jebərevdə yk ydenen bol'şevistik jetəkselek elgehen kyrhətte.

„Avangard" qalın urman esendə, ul jaqın tirələge kolxozdardan eşkə ber nisə kən hunlap teştə. Bıjbl kyrşe kolxozdardan 11 kən hunlap təşevgə qaramaştan RajZO tarafınan rəblanqan 224 ga səsev planın RajZO qujqan sroktan 8 kən, ytkən jıldaqınan 12 kən elek bəterdə. Səsev, jerde eşlav juqarı sıjfatlı itep ytkərelde.

Ydenen praktik eşlekle eş kyrhəteve, kolxozdardı həm kolxozsı qatın-qıddardı ojoştora beleve arqahında Əxməj aqaj Başqortostan kolxozsı udarniktarının 2-se s'jezdına delegat bulıp hajlandı. Ul udarniktar s'jezdınan qajtqas, s'jezda aldın-qıbaq alqan-jenevse kolxozdar elgehənən sıqıp eş kyrə, kolxozsılardı ulardın eş təzribəsenə ejrətə-qorallandıra aldı. Hədəmtələ „Avangard" tədələ, jenevdən-jenevgə elgəşə bardı. Utav unışlı ytkərelde. Adaq silosiav in jaqın kyrhətkes birde həm 1012 sentner besən əderlav planı 1312 sentner itep 127 protsentqa ytəlde.

Igen beşep elgərməv arqahında başqa kolxozdardan 9 kən hunlap təşhə lə bertekle kul'tura bujınsa urozaj jəjnavdı rajondın 82 kolxozının elek bəterdə. Xəder borsaq, tarı kevek hun elgerə torqan kul'turanı jəjnav bara. Arış huqılıp bətte, jadqı aşkıqtın 55 protsentı huqıldı. Bətə aşlıq etkertlən-gən. Igen juqaltıvhəd jəjnaldı. Xəder ike smena menən huqıv bara.

„Avangard" dəvlətkə 461 sentner igen tapşırıv mujındamahın rajonda berense bulıp ytəne.

Kolxoz klever səsevde jəjeldergəjne, hədəmtələ berense sortlı klever alındı. Bojdaj *kul'turahı* itəbenə dəvlətkə juqarı sıjfatlı 50 sentner klever tapşırdı. Bojdaj kolxozsılardın xedmət fondına ətkalde. Malsılıq fermahı kinəjev arqahında mal adaqı bazahı tədev esen dəvlətkə igen tapşırıvda 57 sentnerqa l'gota birelde.

„Avangard" kolxozının bestuz toqomlo 105 baş hıjırdan ojoştorolqan fermahı bar. Angli san toqomonan torqan 190 baş susqa fermahı bar. Susqalar udqan jılda qına 67 baş ine, ber jılda ular 123 başqa ytte. Qarakyl toqomo menən meteslənderelgən 91 baş harıqtan ojoştorolqan harıqsılıq fermahı bar. Xəder harıq hanı 162. Ytkən jıl 9 umartahı bulha xəder 45. Bınan tış bıjbl balıqsılıq brigadahı ojoştorola.

Fermalaqı maldar derəs tərbiələnə. Mal qarav in okta kesələrgə tapşırıldı. Udarnik **Əmirof** hıjır fermahında 3 jıl eşlaj. **Jaroslavsova** 5 jıl, **Jaroslavsof** 3 jıl eşlədər.

Malsılıq fermalarında komsomolka **Babicova, Jaroslavsova** kevek, başlıv brigadalarında **Klokof, Filatof, Raxmanqulova** kevek udarniktar bar.

Bıjbl kolxozsılardın bətəhe lə berər baş hıjırlı həm harıqlı bulalar. Kolxoz bıjbl kyrşe kolxozdarqa 92 baş jaqşı toqomlo susqa balaları taratte.

Maldı dərəs tərbiələv hədəmtəhendə bıjbl hət alıvda kyp ajırma bar. RajZO planı bujınsa hıjır başna 9 sentner hət alınırqa tejeş bulha, bıjbl tik 1-se sentəbrgə tiklem qına 15 sentner hət alındı. „Avangard" kolxozsıları xəder hıjır başna 20 sentner hət alıv esen kerəşevde burıs itep qujdılar.

Xedmətte dərəs ojoştora belev hədəmtəhendə bıjbl 4 men xedmət kenenə ekonomika jahaldı. Xəder həjrav kestəre tunqa hərevgə quşıldı.

Dəvlətkə it, hət, jən, bal tapşırıv, maja tuplav plandarı 1-se sentəbrgə ytəp bətəldə. Kolxoz xəder orloq fondtarı ojoştorov. maldarqa jıbı adbar, haraj əderlav həm doxod bylevgə əderlek eştəren başlanı. „Avangard" kolxozı ytkən jıl xedmət kenenə 1,830 kilo alha bıjbl 12 kilo alasaq. Uđqan jıl aqsalata 9 tin tejhə, bıjbl 1 hum 50 tin alasaqtar. Doxod bylevjenev bajramı tətendə ytkərelasək. Hər ber kolxoz aqzahına ber tətən 39 par kastjom alındı. Qatın-qıddarqa la alına.

Kolxoz kendən-ken tədələ, nıqıj. Bıl elgaşevdər bətəhe lə kolxozsılardı partia kyrhəteve nigedendə ojoştora belev arqahında kilep sıqtı. „Avangard" kolxozı kin ybev julına batte, ul taqı la nıqınasaq, həm xəlle, kul'turalı tormoş esen kerəşesək.

X. Qolmi.

UNŊŞTARĐŊ NƏOIŊTƏRQIA

Əfə qalahındaqı ajaq kejeme tegev fabrikahı avqust ajında bəjbl berense tapqır dur unışterqa irəşte. Ajlıq 12,5 men humlıq plandı 106 protsentqa ytəne. Eş xaqı fondın totov 106 protsentqa ytəlde. Xedmət ramılıqı 104,4 protsentqa kytərelgən. Xəderge kendə fabrika produksiahının xaqın təşerev esen kerəşergə teşeş. Unın esen bətə memkinselektər bar.

Fabrika başqorttardan həm tatardardan eşselərde artıtıv jıtında jeterlek eşlaməj. Xəderge kendə 210 essenan nej barı 37 başqort həm şul samala tatardar bar. Bildəle bıl han qənaqətlənerlek tygel.

Bikcəntəj

(VKP (b) nın Mraq rajkomı sekretarı urınnabarı SAHIMAR DƏNEF iptəş məqalahe.

dalar plandarın 100 protsenttan artıqqa ytəjdər. Ajrıvsa ip. **Zəlitdinova** (planın 115 protsent qa ytəj). **Jortus** Odesski (110 protsentqa), poşivocnıj sextan ip. **Nikitindar** (108 pr-t) jaqşı eşlajdar. Ulardan „Başqortostandın 15 jıllıqı" (zagotovcnıj sex) tsemendəge brigada la qalşmaj.

Lakin avqust ajında xəder produksianın xaqı planqa qaraqanda 112,8 protsentqa kytərelgən. Xəderge kendə fabrika produksiahının xaqın təşerev esen kerəşergə teşeş. Unın esen bətə memkinselektər bar.

Fabrika başqorttardan həm tatardardan eşselərde artıtıv jıtında jeterlek eşlaməj. Xəderge kendə 210 essenan nej barı 37 başqort həm şul samala tatardar bar. Bildəle bıl han qənaqətlənerlek tygel.

Bikcəntəj

KOLXOZSILAR XATI

Kolxoz qorotqostarına

SIK QUJILHIN

(Kolxozsı xatı)

Bajmaq rajonı (Bajmırda sovetı) Bəxtegəraj avılı Səqitef İskəndər elekke batşa vaqıtında avıl kulaktarının tyrəhe (5 jıl starşına bulıp, başqa eştə 3 jıl) jarlı xalıqtı ajavhıd rəveştə idde.

Bandit vaqıtında əlkən ulı Səqitef Qinejat menən ike hıbaj bulıp bandaqa sbqıp kitep, Xəziaxmətten javaplı sudiahı bulıp keşe ylterep jerənə. Bəxtegəraj avılının kommunistı Xəmitef Almaniaz banditтardı totavıd tip qarşı sbqqan vaqıtta plin təşəp, Səqitefter tarafınan tereləj jandırılıp ylterelde. Şul vaqıtta atahına adıq taşıp həm şpiun bulıp qıdıldar jaqındaqı xəbərde atahına jetkerep jeregən ulı Səqitef D. xəderge kendə kolxozqa ojalap alıp haman da atahının julın tota.

Elektən baj kilep 30-jıldarda bətə malın kəmette, 30-jıl kolxoz fajdalanmahın tip ber atın hujıp aşap, həm kolxozdın ber nisə maşinahın vattı. 1933 jıl ydenen es atın urlap hatıp jebərde. Kolxozdın 2 atın urlap ydenen qodahına birep jebərep, totoldo.

1934 jıldın qəsında qulqa alınqan bandit Qebəjdullin Safi həm brigadir Safin Fazlıjdar menən Səqiteftər ber bulıp besənde urlap hatıp bətev arqahında kolxoz malı astan ylep bətə jaddı. Bıl turalaqı Səqiteften eşe, Başqortostandın 15 jıllıq bajramı manifisına inep, qotolop qaldı. Şunın hunında „barı ber minə ber nəmə lə bulmaj" tip, „Urqada" kolxozının 30 kybə besənen Rəximətullin Abdullaqa taqı la urlap hatqan. Bunın esen Səqitef D. nen ebtenan material tədeləp birelhə lə haman da qaralmaj.

Səqitefkə taqı la qotolop qalıv juldarı əderlav esen irek qujqandar.

Bıl qortqosqa tiderək qatı sara kyrergə kərək.

Kommunist.

KAMALIF PARTIA

SAFINAN QIVILHIN

(Kolxozsı xatı)

Qırmıtqalı rajonı Itke Bəpes avılı Kamalıf Xəj 1928 jıldan birle komsomol bulıp torha la, hər vaqıt kulaktar menən bəjlaneş totop, esep jərəvdən auşamaj. 32 jıldan birle avıl sovetında sekritar bulıp eşlap, qıdıl məjeşkə tip alqan 16 metr sitsanı ydləştede. 34 jılqı it nalogınan yden-yde qotqardı. Şulaj uq eseve arqahında eşkə bik halqın qaraqanlıqtan, komsomoldan həm sekritarlıqtan sbqarılqajnı.

Kamalıf partiaqa kandidat bulqanlıqtan partorg tarafınan „Marat" kolxozının berense brigadahına igen jıjnav həm xəxymətkə igen tapşırıv eşendə javaplı itep bildələngən bulha la, ber kən eşləməj esep həm ber jomoşhod Өfəgə barıp jərəp vaqıt ytkərə.

28 avqusta avıl sovetı kansəlariahına barıp, undaqı eşselərga „min barı ber hedde qorban itəsəkmen" tip qurqıtıp jərəj.

Xəder komsmol həm avıl sovet esselərenən 4 kesene yd tə'birenə alıp artınan ejərtkən.

Bındaj, partia kandidatı isemen bbsbratıp jərəvse iberek baş Kamalıf partia safınan qıvılırqa tetjeş.

Jenel kavaliria aqzahı.

KOLXOZDAR IGEN TAPŞIRIVDI

ARTQI PLANQA QUJQANDAR

(Yđ xəbərsendədən)

Ucalı rajonı 10-sentəbrgə jıl lıq igen tapşırıv planın 8,7 protsentqa qına ytəne.

Avıl sovetı, kolxoz jetəkseləre genə tygel, ajrım rajon ra botniktarı la igen tapşırıv tyvənlegen aşlıqtar hun elgerergə hıjtap kildelər. Lakin, xəder sentəbrden təvge un kelə ytte. Igendər totoş elgerdelər. Şulaj da, qırqa hınlıjş jahalmanı. Rajonda bətəhe 20 men gektar samahı igen tamırda ultıra.

Xəder kedge jamqıtdar başlanıvı bik məmkin. Yđ qəjeptəren qaplarqa jaratıvsılar jamqıtdardı „objektiv" səbəp itergə totonordarmı?

Juq hava şarttarı igen tapşırıvdı berense burıs itep ytəməvselərde haman da qaplap tora almaj. Partianın Ucalı rajon komitetı bınlı hər ber tyvənge partia ojoşmahı jetəkselərenə, ajrım kammunistarqa nıq anlatırqa tejeş.

Urozaj jıvıv həm igen tapşırıv temptarının tynənlege, hava şarttarına bəjlənməgən, bəlki partia ojoşmalarının jetəkselege tynən nulıvın həjlədər.

Bına Qadaqqol sovetı „Alqa" kolxozı kyptən birle aşlıq huqa. Ə, xəkymətkə ber kilogram tapşırqanı juq. Şul vaqıt kolxoz predsedatele Jaqupbi avans taratıvqa elgergən. Qajda ırđından-dəvlət punktına tigən lozunqa?!

Kyp kolxozdarda xedmət disiplinahı tynən. „Aqıbsnaj", „Bəltapqan", „Berlek" kolxozdarında quna jatıv juq, eşkə teş jetkəs kenə sbqalar. Senki, brigadirdar jalanqa „sbqıp brigada başında yđdəre eşte başlap jərəməjdər. Bına „berlek" kolxozı brigadirı **Julmexəmətteftе** genə alıqıd. Ul avıl arahında esep, bisəhen tuqmap tik jərəj. Ə, unı jenəjət javaplıqına tartıv turahında avıl sovetı la, kolxoz idarahı la ujlapta qəraqanı juq. Şulaj uq, „Qıdıkoktəbr" kolxozının predsedatele Qorbanqəliev yđe başlap ...-igen elgerməgən" hıltavı ahında 9 arəa bulıp 25 keşe menən Beloret bađarına barıp jerej...

Bındaj fakttardı Ucalı kolxozdarınan telagənsə kilterergə məmkin. Respuslikala in xurlıqlı urında torovdın „seren" şunan edlergə kərək.

Ucalı rajonının əderlav komitetı la tənıslıqtan sbqqanı juq. Oşo kəndə lə kolxozdarqa igen tapşırıv dekada grafikarı təşərəlməgən. Komitet predsedatele Zinnurbi kabinetta ultıra.

Rajonda 12 punkt bar. Ulardın berhendə lə eş rətkə halınmaqan. Rajon yđəgendə bul qan punktta la eş şulaj tora. Bıl xəl rajkomol sekretarı Qebəjdyllinde lə, politprosvet Fətxetdinefts la tənqıhıdlamaj...

Bına bılar barhı la ucalı rajonınıŋ tərən tənıslıqta jatıvın kyrhətə. Xatta rajon ojoşmaları la qlmmətle kendər ytevenə borsolmajdar. Şulaj bulmaha, jedər sentner igen tapşırıqa teje bulıpta, ber gram igen sbqarmavsı „Farştaf", „Kalinin" „Aqıbsnaj", „Vozrozdenie", „Trud", „Ykəđe" həm başqa kolxozdarqa qırqa hyđ əjterdər

VKP(b) rajon komitetı urozaj jıjıp, dəvlətkə tapşırıv burıssın 1-sentəbrgə tultırırqa qarar itte. Partia həm xəkymətte undaj qararđar qına qənəqətləndermajdar. Bəlkı, birelgən vəqədəne eştə ytərgə kərək. Şunhəd ni tiklem „totanaqlı" jadılqan bulhalarda, undaj rezolytsialardın xaqı ber tin...

Ucalı rajkomı ydenen avtotittlı hyđen Əlkə komitet qarşarda aqlarqa teje. Bınbı esen bətə jeteşhədlektərđe bətərəp, jaqın vaqıt esendə nıqlı kytərelеş jaharqa kərək.

S. KARAM.

IGEN ƏSƏN ŞƏN KƏRƏŞ JUQ

„OBJEKTIV" SƏBƏPTƏRGƏ TAJANIVSI

LƏQTI HƏNDIRIRQIA KƏRƏK

(Yđ maxsus xəbərsebeddən)

Mraq rajonında massovıj tətə urozaj jıjnav başlanqanqa ber aj vaqıt ytte.

Bıl vaqıt esendə dəvlətkə tapşırıv planının xəl itkes eləşə ytəlergə tejeş ine. Rajonda bınlı esen bətə memkinlektər bar. Bına Volkof predsedatel'bulqan „Kr. Neva" kolxozı jıllıq planın tultırdı. Şulaj uq, „Tel'man", „Druzba" kolxozdarı jıllıq plandarın tultırdılar.

Lakin, Mraq rajonının dəjəm planın əs kenə kolxoz xəl itmaj. Diətələgən kolxozdar xurlıqlı rəveştə artta həjrələ Şunlıqtan, rajondın jıllıq planı 10 sentəbrdə 28,6 protsentqa qına ytəlde. Kolxozdar plandın 37,7 (MTS kolxozdarı 27,4) həm jankədaqtar 16,4 protsentın qına tapşırdılar.

MULLAMALAJI

Başprofsovettan qəvəlhən

(xedmətkər xatı)

Qəjqı rajonı Arıslan avıl sovetı mulla malajı Nosratullin rajprofsovetta eşlaj ine. Ul ydenə tapşırılqan eşte eşləmaj hər kən esep, ikerep jərev menən genə şəqəlianđe. Şunın esən rajprofsovettan qəvəldı. Sovet ucrezdenlahına eş esen tygel bəlkem esep jərəp eşkə qamavılq kilterev esən genə jerəgən mulla malajı Nosratullin xəđer inde Başprofsovetqa kilep urınlaşqan

Bıl ikerek baş mulla malajı Başprofsovet apparatının heperep sbqarılırqa tejeş. „BELEM"

kolxoz həm avıl sovetı jetəkselərе eşten bıl tiklem nasar toroşon „eşşe həm həjrav kestəre jeteşmaj" tigan hıltav menən qaplarqa jarata. Şul vaqıt, ular mul urozajdan baştarı əjlənep, bər kestə tulı fajdalanmavdarın, xedmətte nasar oşoştorovdarın onotalar.

Bına „Qıdıl bajraq" kolxozı jıllıq planın 10-15 protsentqa qına ytəgən. Kolxozda eşşe həm həjrav kestəre jeteşmaj me nl? Jeteşə, tik predsedatel' Jandalıl fekerensə genə jetmaj ul. Bər kestər tulı fajdalanılmaj. Kəndə 15-20 keşe eşkə sbqmaj qala. Barı 3-sə brigadanan qına 7-se sentəbrdə 15 keşe eşkə sbqmanı. Şunlıqtan, kolxozdın 4 molotilkahı ber kən eşlahə, ikense kən buş ultıralar.

Bındaj fakttardı „Kalinin", „Sulpan", „D-Bednıj" həm başqa kolxozdardan da telagənsə kilterergə aula. Tik, kolxoz başında ultırqan „şləpələr" đen „objektiv" səbəptare tephəd ikənlegen anbqlav esen ojo fakt ta jeter. Timək, keşelər əle igen tapşırıv—berense burıs ikənen anlamaqandar.

Bıl hejrəlevdən sbqıv esen tejeşle saralar kyrelə başlanı. Lakin, administrativ saralar qına „objektiv" səbəptər artına qasıp sonataz jahavsılardı tuddırıp bətevde ta'min itevdən alıv'ə əle. Partianın Mraq rajon komitetı bətə kolxozsılar massahın berense burıstı ytəv esen kerəşkə ojoştororqa tejeş.

G. ƏMIREF.

Matəuqat kyđateve turahında

VKP(B) NƏŊ MRAQ

RAJKOMI BJUROHI QARARI

„Başqortostan" gazetının 11 sentəbrđə sbqqan 201-se hanın da batılqan „**Mal yrsetev esen kerəşte ojoştororqa" tip „Kommuna bajraqı"** gazetına birgən matəuqat kyđateven tikşergəndən hun, rajkom bjurohı əjtep ytə.

1„Başqortostan" gazetı „Kommuna bajraqı" nın VKP(b) Vđək komitetı həm Əlkə komitetı plenumdarının malsılıqtı alqa jebərev turahındaqı qərardarın massanın anına hendərev esen kerəşte jəjep jebərməgən tip aik derəs əjtə. Fermalardaqı ajrım jeteşhedlektər turahında redakslaqa kilgən materialdar qına batıla.

2) Iqlan itelgən konkursta in jaqşı sovetlar həm elgele fermalar esen konkret kerəş juq. konkurstın şərtları menən nıq tanıştırıv esen, fermalarda maldarđı jaqşı itep tərələləv h. ə. esen kerəş alıp barılmaj.

Rajkom bjurohı, qarar itə:

1. Vaqıtlı redaktor Brıjsjef iptəşkə tidlek menən Vđək komitet həm Əlkə komitetı plenum darının qərarđarın rajondaqı malsılıqtın praktik məs'ələlərе menən bəjlap kin rəveştə jaqtırtıv eşen ojoştororqa təqdim itergə.

2. In jaqşı sovetlar, kolxozdar həm fermalar esen barqan konkurstın şarttarın, mal tərbiəne turahındaqı kyrhətmələren populəriəşterevđe, in jaqşı udarniktardı həm ajrım fermalardın eşen h. ə. kyrhətevđe ojoştororqa.

3. Fermalarđa maldarđı qəşlatıvqa əđerlek (mal torlaqtarın jıjıtıv, mal ađaqı taşıv h. ə.) eştəre bujınsa xedmətle ojoştorov təzribələren başqalarqa kyserergə, jaş maldarđı haqlav həm malsılıqtı alqa jebərev esen kerəşkə kolxozdarđı ojoştororqa.

4. Gazetalarđa malsılıq məs'ələne bujınsa batılqan xəbərđarđe ađaqına tiklem itep jetkerevđe ojoştororqa, „Ber genə kolxozda la bejələrđen qolon hə lıvın buldırmatqa" tigan lozunqa abtında bıvad bejələrđe haqlav həm derəs fajdalanıv esen kerəşkə ajrıvsa iqtibar ittergə.

5. Rajondaqı belgestərđe-agronomdardı, zootexniktardı bılqtırıp, zootexnik jetəkselekten toroşon həm kyrelergə tejeşle bulqan saralardı gazetalı sistemalı rəveştə jaqtırtırıp barırqa.

VKP(b) nın Mraq rajkomı sekretarı urınnabarı:

Şahimardanef

AQRONOM KONSUL'TATSIAHI

NINDƏJ ORLOQ QALDIRIRQIA?

VKP(b) Vđək komitetının ijyn plenumı „orloq birev həm MTS larqa naturalata tylav esen bildəlangan ajlıq zadanielardı tulıhınsa srogında ytəj naroqan kolxozdarqa, orloq fondı buldırıv esen, igen tapşırıv məlenə yk.....Krəj, Əlkə həm respunlikalarđa (Başqortostanda la (V.Ə.) 10 protsentqa tiklem miqdarđa jaqşı orloqto qaldırırqa əbtəlmə rəveştə rəxsət itergə" tine.

Praktik teldə bıl oşolaj tigən hyđ: kolxoz xəkymətkə igen tapşırıv həm MTS qa naturalata tyləvđen ajlıq zadanielhın tulı ytəj barha, huqılqan aşlıqtın ber partiahınan aldaqı jıl səsev esen 10 protsent aşlıqtı orloqqa hala barıvqa rəxsət itelə.

Xəder beđđa đavlətka jıllıq igen tapşırıvđı tevəlləgən MTS tar kendən-ken arta baralar. Bıl MTS kolxozdarı berense burıstı namıvı menən həm maqtavlı rəveştə ytəjdər. Bındaj MTS **olxozdarı aldında—kiləhe jıl səsev esen, 100 protsent orloq fondı tədev tora.**

Orloq fondı tədəgəndə, bigerək ta nindəj momenttarqa nıqbraq iqtibar ittergə kərək hun?

In berensenən-orloqq fondı tədəvđe artıq ođaqqa hudbrqa jaramaj. Orloq fondı tədəvđe ođaqqa hudıv ul—doxod bylə başlavđı hudıv, tybən sıjfatlı aşlıqtı orloqqa halıv tigən hyđ. Uđqan jıl bed orloq fondı tədəvđe hudıvsılardın, orloqlı kyp tybən sıjfatlı bulıvlıqtın kyrđek.

Ikensenən-kolxoz RajZO həm kolxozdın ydenen planı bujınsa kilahe jıl tada sortlı orloqtar səsə başlarqa teje bulha, ul jaaj orloqon sortlı orloqqa almaşıtırıp qujıv esen irtə kədən yk beterep qujırqa teje. Jaaj, urındaqı sorttar səselahe bulqanda la, jıjnalqan aşlıqtan orloqqa in jaqşı partianı aylep qujırqa kərək.

Əsənsenən: uđqan jıdaqı xatalardan hanalqan səsev orloqon səsev aldınan qına tadartıv eşen betenləj kolxoz praktikahınan sbqarıp taşlap, qaqıdə itep: bətə səsev orloqon kəd amaardarqa halıvdan alda uq bətə ter tadartqbs maşinalardan uđqarıp halıv kərək.

Dyrtensenən: Orloq qoro kejensə haqlanıvqa ajrıvsa iqtibar ittelhen. Kelət talpandarı taralıvbında nigəd səsəp-uđqan jıl ambardarđa jeveş orloq haq lanıv buldı. Orloq jeveş bulha unı kipterev sarahı kyrelhen. Haqlana torqan orloqtoq dəmılıqı 14-15 protsenttanda juqara bulırqa teje tygel.

Bişensenən: bıl inde in məhimdərenən hanala, səsev normalarına qarap jeterlek orloq halıp qaldırıv. Xəder beđqa bətə rajon kylamendə ber norma menən mexanistik səsev praktikahın bətenləj bəterergə vaqıt. Avıl xuzalıqı elkəhendəge qorotqostar juq esen genə səsev normahın kəm bildələv julında eş alıp barmanlar. Ular nisek tə kəm norma menən səsergə kənəş ala inelər. Narkomzem bildələgən normanı kəmetev hls tə jaramaj. Ləkin, bıl ul normalardı—mexanistik qasul itev kərək tigən hyđ tygel. Kolxoz yđe nen təzribələrenə tajanıp hər ber kul'tura bujınsa həm hər ber batıvı esen qatı səsev normahı bildələp oşo normalardı tulı tə'min ittərlek itep orloq qaldırırqa teje.

Bedđa bıqa tiklem „keskəj" jenə ber nəmə onotola kilde. Səsev normahı bildələvđan alda orloqton xuzalıq jəhatenən jaraqlı bulıvın belev kərək (ul orloqton tədəlıq protsentı şıtıv protsentı hanına artırıp kilep sbqqan handı 100 gə aylep belenə). Bıl eş qədəttə səsev aldınan qına uđqarılıp, artıq orloq qaldırılmaqanlıqtan, səsev normahının bıl, jəki tege ydgəreşe jahalmaj ine. Bına bıl eşte orloqton xuzalıq jaqınan jaraqlı bulıvın belev eşen kəddən yk uđqarıv hedəmtələrenə qarap jeterlek orloq zapası qaldırılqan bulhın.

Altınsınan:—bətə xul'turalar bujınsa xəđerđən yk orloq tikşerev stansalarına analiz jahav esen pronalar jenərelhen. Ojədətta bıl eş bedđə jadqa qaldırılıp, stansalar kerəkle analiz jahap elgerə almajdar həm analiz hedəmtəhenə qarap kolxozdar yđđere kerəkle saralardı kyrə almaj qala inelər.

Jetensenən: Ytə irtə səsev esen maşına menen səsev normahına qaraqanda orloq 10 15 protsent artıq halıp qaldırılhın. Bıl ytə irtə srokta səskendə ber nisə eleş orloq şıtmaj qalıv itəbenə şulaj artıq alına.

Higeđensenən: Orloqto haqlav esen lıalıp qujıvđan alda bətə amaardar da jaqşılap tađartılırqa, dezenseksia jahalırqa, kipterelergə, bətə kərək remontardı uđqarılırqa teje.

Tuqıđınsınan qaqidə bulırqa, əgər đə bıjbl urozaj—bıl avarıv menən zararlanmaqanda səsev esen orloqto bıjbl urozajdan qaldırıv kərək. Təzribələr orloq kypme ođaq vaqıt jatqan bulha, şul tiklem unın şıtıvı la nasar bulıvlıqtı kyrhətələr.

Bına bıl kənəşmələrde tulı bojomqa aşırıv- aldaqı jıl səsev majdanın jaqşı orloq menən tə'min itevđə zaloq bulıp tora.

Agr. Ol. Vəkil

BAŞAQ JIJNAJBIĐ

Toporin rajonı đəvmələndə urozaj haqlav esen 90 pionerđe esenə alqan 35 vıjka həm jenel kavaliria ojoştoroldo. Bıl pionerđar urozajđı tərle qorqaqs həm doşmandardan haqlavđa sistemlı es alıp baralar. Brgada həm gazeta alıvsa kolxozsılarqa gazetaların yđ vaqıtında tapşırırqa jəkləmələr aldılar. Pionirđardan başaq jıjnav brigadaları ojoştorolop, ular ma tur eş əlgələre kyrhətələr.

KUL'TURA-MASSOVЫJ EŞTƏRDƏ
BAĞЬV STANDARЬNA

KUL'TURA EŞTƏRE
STANDARQIA KYSERELMƏGƏN

Qьjqь. Petruşka avьl sovetьndaqь uqьv ejə urozaj jьjnavsьlarđь hәm dәvlәtkә igen tapşьrьv đь tidlәtev turahьnda VKP(b) Өlkә komitetьnьn konkret kyrhәtmәlәre buldь.

Lәkin „Alqa" gazetahь bьl mәhim tarmaqtь onotto. Unьn әdgә kilgәn, aprel ajьnan alьp, 2 sentәbrgә tiklem sьqqan handarьnda standarđa kul'tura eştәren jәjelderev, bьl eşte elge sutьrlьq qujqan standarđьn tәzriәlәren başqalarqa kyserev әsәn ojoştorqan materialdar, eylektәr sirelmane.

Dereh, „Alqa" gazetahь standarđьn әhәmiәte turahьnda ike tapqьr mәqalә sirđe. Lәkin şunьn menәn tьnьsianьp qaldь. „Alqa" VKP(b) Өlkә komitetьnьn standar ojoştorov, unda kul' tura massovьj eştәrđe jәjelderev turahьndaqь kyrhәtmәlәrenen ьrьndarđa ytaleşen tikşermaj, unьn ytalevenә kontrol' jahamaj. Standarđa kul'tura eştәren әđev se konkret qәjeple keşelәrđe asьp, şunьn nigeđendә bьl eş-a bet'a jәmәqәtselekten fekeren tuplamaj.

Mәsәlәn, „Alqa" yđenen 30 ijyndә sьqqan hanьnda:

„Standar kypselek kolxozdarđa formal' ojьna ojoştoroldolar. Brigadanьn kul'tura usaqь xeđmet ramkьsьnьn kesle recagь aulьp overelә almanь. Kolxozsьlarđь yđenә tartьrlьq ber terle lә kul'turalь eş kolxozsьlar horavьn ytogәn eş aulmanь" tip terkәp ytә.

Qaqhь kolxozdarđa, bьl eş menәn kem „Jetәkselek itkәn" kolxozdarđa standar formal' qьna ojoştoroldo hun? Jeteşhedlekten konkret qәjeple keşelәre kemdәr hәm ul jeteşhedlekten tamь qajđa? bьl **jeteşhedlekte ne terev esen nindej sara ytkәrergә kerәk?!**

Iqtisardь ebna şuqa jynәltergә, şul momentlarđa konkret rәveştә alьp, ul jeteşhedlektәrđe әsterev esen massanь, jәmәqәtselekte tuplarqa, jeteşhedlektәrđe tamam әstergәngә tiklem kerәs alьp barьrqa kerәk ine. „Alqa" bьnь eşlәmane.

„Alqa" yđenen eşen әle aulьha partia kontrol' komissiahь plenumьnьn matәuqatqa qarata birgen kyrhәtmәlәre nigeđendә qajtanan qormaqan. Ul oşoqa tiklem đeşem Isqьrđavđьn huqьr ber tinlek tә әhәmiәte aulmaqanlьqtan, ә **kytәrelgen mәsәlәlәrđe adaqьna tiklem jetkerevđen kerәklegen** anlamanь. Bьna şunьn argьhьnda la urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьvđь tidlәtevđa in mehim saralarđьn berehe aulqan **kul'tstan mos'әlәhe onotolqan.** Ә Maqar rajonь igende huqьv, eskertlәvđә kyp rajondardan artta sara.

„Alqa" gazetahь bьl onotolqan ucaskaqa әegәndәn yk iqtiaarđь jynәltergә, standarđa kul'tura eştәren jәjelderev esen keräşte konkreliaşьrьv menәn urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьvđь tidlәtevđa in mehim saralarđьn berehe aulqan **kul'tstan mos'әlәhe onotolqan.** Ә Maqar rajonь igende huqьv, eskertlәvđә kyp rajondardan artta sara.

„Alqa" gazetahь bьl onotolqan ucaskaqa әegәndәn yk iqtiaarđь jynәltergә, standarđa kul'tura eştәren jәjelderev esen keräşte konkreliaşьrьv menәn urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьvđь fempьn kesәjtevđa Rajkom hәm Rajbaşqarma komitetьna jaqьndan jardam itergә tejeş.

Kinjoqol

MATBUQAT KYBSTEV URЬNЬNDA

Kul'tstandar onotoloqan

„Alqa" (Maqar rajonь) gazetь.

Baĝьv standarьnda kul'tura eştәren jәjel terev menәn urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьv đь tidlәtev turahьnda VKP(b) Өlkә komitetьnьn konkret kyrhәtmәlәre buldь.

Lәkin „Alqa" gazetahь bьl mәhim tarmaqtь onotto. Unьn әdgә kilgәn, april ajьnan alьp, 2 sentәbrgә tiklem sьqqan handarьnda standarđa kul'tura eştәren jәjelderev, bьl eşte elge sutьrlьq qujqan standarđьn tәzriәlәren başqalarqa kyserev esen ojoştorqan materialdar, eylektәr sirelmane.

Dereh, „Alqa" gazetahь standarđьn әhәmiәte turahьnda ike tapqьr mәqalә sirđe. Lәkin şunьn menәn tьnьsianьp qaldь. „Alqa" VKP(b) Өlkә komitetьnьn standar ojoştorov, unda kul' tura massovьj eştәrđe jәjelderev turahьndaqь kyrhәtmәlәrenen ьrьndarđa ytaleşen tikşermaj, unьn ytalevenә kontrol' jahamaj. Standarđa kul'tura eştәren әđev se konkret qәjeple keşelәrđe asьp, şunьn nigeđendә bьl eş-a bet'a jәmәqәtselekten fekeren tuplamaj.

Mәsәlәn, „Alqa" yđenen 30 ijyndә sьqqan hanьnda:

„Standar kypselek kolxozdarđa formal' ojьna ojoştoroldolar. Brigadanьn kul'tura usaqь xeđmet ramkьsьnьn kesle recagь aulьp overelә almanь. Kolxozsьlarđь yđenә tartьrlьq ber terle lә kul'turalь eş kolxozsьlar horavьn ytogәn eş aulmanь" tip terkәp ytә.

Qaqhь kolxozdarđa, bьl eş menәn kem „Jetәkselek itkәn" kolxozdarđa standar formal' qьna ojoştoroldo hun? Jeteşhedlekten konkret qәjeple keşelәre kemdәr hәm ul jeteşhedlekten tamь qajđa? bьl **jeteşhedlekte ne terev esen nindej sara ytkәrergә kerәk?!**

Iqtisardь ebna şuqa jynәltergә, şul momentlarđa konkret rәveştә alьp, ul jeteşhedlektәrđe әsterev esen massanь, jәmәqәtselekte tuplarqa, jeteşhedlektәrđe tamam әstergәngә tiklem kerәs alьp barьrqa kerәk ine. „Alqa" bьnь eşlәmane.

„Alqa" yđenen eşen әle aulьha partia kontrol' komissiahь plenumьnьn matәuqatqa qarata birgen kyrhәtmәlәre nigeđendә qajtanan qormaqan. Ul oşoqa tiklem đeşem Isqьrđavđьn huqьr ber tinlek tә әhәmiәte aulmaqanlьqtan, ә **kytәrelgen mәsәlәlәrđe adaqьna tiklem jetkerevđen kerәklegen** anlamanь. Bьna şunьn argьhьnda la urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьvđь tidlәtevđa in mehim saralarđьn berehe aulqan **kul'tstan mos'әlәhe onotoloqan.** Ә Maqar rajonь igende huqьv, eskertlәvđә kyp rajondardan artta sara.

„Alqa" gazetahь bьl onotolqan ucaskaqa әegәndәn yk iqtiaarđь jynәltergә, standarđa kul'tura eştәren jәjelderev esen keräşte konkreliaşьrьv menәn urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьvđь fempьn kesәjtevđa Rajkom hәm Rajbaşqarma komitetьna jaqьndan jardam itergә tejeş.

ӨMӨTBAJЬF, BAJRAM QULЬFTAR KUL'TURA EŞEN ӨĐӘLӘR

„Budjonnьj" kolxozь (Әbjәlil rajonь) baĝьv brigadalarьnda ber terle lә kul'tura eştәre alьp barьlmaj. Bьl kolxozdaqь jәmәqәt ojoşmalarь, uqьtьvsьlar bьl eşte julqa hәlьv turahьnda qajqьrtmajđar. Stena gazetahь sьqarьlmaj, jat vaqьttarьnda qьsqьrьp gazetalar uqьv hәm besedalar ytkarev eşe alьp barьlmaj. Jarьş hәm udarsьlьq eştәre qaqьdđa qьna. Jarьş đogovorđarь yđ vaqьtьnda tikşerelep barьlmaj. „Qьđьl jalan" kolxozьnda la ba ĝьv standarь ojoştorolmaqan. Eşkә barьp qajlьp jerev esen kolxozsьlarđьn aik kyp vaqьttarь ərəm bula.

Kolxoz idarahь aqzalarь Өmetbajьf hәm Bajramqulьftar bьl eşka tekerep qarajđar. Bьl kolxozdarqa ber saqьrьm qьna jbraqlьqta torqan aqьr yđak rudnigь kul'tprobь Tәnajьf kolxozsьlar arahьnda kul'tura—massovьj eşte qujьv turahьnda ber terle lә sulьşlьq itmaj. Ip. Tanajьf „min ul kolxozdarđьn qajđalьqьn da selmajem" tip javap birә

Partia tәv ojoşmalarь kul'tura eştәren brigadalarqa kyserevđe hәm urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьvđь jьldam ytavđe tә'min itergә tejeştar. X. Mysin

Uqьv ejđare eşlәmәj

Mejәkә rajonьndaqь uqьv ejđare yđ eştәren urozaj jьjnav, đavlәtkә igen tapşьrьv eşenә qarata qajtanan qormaqandar.

Xatta rajon uqьv ejenen medire lә juq. Uqьv ejәndә ketepxana ranotnigь eltalga ike genә danә gazeta qujqan. Lәkin unь la uqьvsь juq. Kolxozsьlar arahьnda ber terle lә kul'tura-massovьj eştare alьp barьlmaj.

Ilsaqol avьl sovetь 5-6 kolxozdь esenә ala. Lәkin kolxoz brigadalarьnda ber terle lә kul' tura xeđmetlanderev eşe julqa qujьlmaqan. Uqьv ejә medir juqlьqtan jәj aujь aikle tordo. Şulaj uq adnaj avьl sovetь đavmәlendage uqьv ejđarendә lә ber terle lә eş alьp barьlmaj. Ә RajONO bьl eştargә kyđ halqanь juq.

X. BAKIROF

BELDEREV

16-sь sentәbr kiske sәqәt 6 la „Idel" kinohьnda Өfe qalahьndaqь inziner-texnik ranotniktardьn đejem jьjlьştarь bula.

Ken tertine

1. Jađavsьlardьn 1-betә sojuz s'jezь jomqaqtarь.
2. Dokladь partianьn Qala komitetь vәkile.
3. ITS nьn Өlkә ajuroh inziner-texnik ranotniktardьn 100 pr. kilevđaren ta'min itergә tejeş.
4. Registraisianь inev mәlendә Өlkә ajuro vәkildare alьp bara.

Baş. Omett

FӨN HӨM TEXNIKA JAĜЬLЬQTARЬ

TAŊ ATЬVЬ
NӘMӘNӘN KILӘ
JAHALMA TAŊ

Taŋ nәmә ul? Şul mәs'әlәne **xәl** itev **esen** professor Birklend hәm doktor Әjd 1896 nsь jьl uq magnittan keskәj genә jer mode le jahap şunь juqarь kesle tok polehenә urьnlaştьrqan aulqandar. Terle hьnavđar hedemtәhendә professor Birklend-qojaş elektrondar sьqara hәm ular jer atmosferahьna tejep polystarqa qarәj qaqlьqalar, tigәn hedemtәgә kilgәn.

Bьnan hun professor Lars Vegard—taŋ ul, elektrondarđьn azot kristaldarьna (yđenә kyrә „qar" qa) teşevenen hedemtәhe ti. Bьl „qar" atmasferanьn juqarqь qatlamьnda bula ikәn. Bьnьn esen ul azotte tundьrьp, şunan kilep sьqqan qarqa elektrondar berep qaraqan. Hedem tәlә jәşel tehtә, ә „azot qarь" ber ad irej teşkәs tap taŋ jaqtьhь hьmaq qьđqьlt tehtә jaqtьlьq sьqara alqan.

Amerika qalimdarenen đ-r Kaplan şul uq tәzriәene tyәnerәk vol'tazda qarailap, terle tәzriәlar hunьnda taqь la anьqlaqan esense ber tehtә jaqtьlьq tapqan. Unьn bьl tapqan jaqtьlьqь tendardә „jaqtьrtqьs bolottar" tip atala torqan bolottar jaqtьlьqьna oşaqan aulqan.

Azotьn terle vol'taz tok tә'birendә aulaj es terle jaqtьlьq bireve atmosferanьn ebkә qatlamdarьn ejrenevgә memkinlek birә.

D-r Kaplan tәzriәlәre atmosferanьn ytә hirәk ebkә qatlam darьndaqь kyp kenә kyrneştardeп seren asьp birә, hәm bьl kyrneştardeп betәhe lә azot menәn әajlaneşle bulьvdarьn kyrhәtә. Bьnь әlegә fәn belmaj ine.

XATTAR EĐE BUJЬNSA

„Vәlejaxmәtef 2036 hum rasstrata jahanь" tigәn xәbar Mejәkә rajon prokurorь tarafьnan tik şerelep dereblәnde. Vәlәxmәteiqa sud aulьp 3 jьlqa irkenәn mәxrym itelde.

◆ „Başqortostan" gazetahьnьn 187 hanьndaqь „Kolxoz igenen tuđđьralar" tip sьqqan xәbәr, Mejәkә MTS politьylege tarafьnan tikşerelgәndәn hun, „Stalin" kolxozь predsedatele Qәlimoftьn igen tuđđьrьvsьlarqa sara kyrmej, jul qujvь asьqlandь. Qәlimofqa politьylek tarafьnan şeltә birelep betә kolxozqa tolan itelde.

◆ „Başqortostan" gazetahьnьn 192-se hanьnda „Qizzәtyllin gazeta menәn hatьv ita" tip baĝьlqan xәbar әajlaneş idarahьnьn zalova ajurohь tarafьnan tikşerelde. Qizzәtyllin (xat tarattьvsь)den gazeta hatьvь dereblәnmane, lәkin ber genә tapqьr gazetanь terәp jerәtә torqan qaqьđьn 50 tingә hatqanь dereblәnep, şul uq ken Qizzәtyllingә aldan itkartev menәn şeltә iqlan itelde.

TIK TORMAĞ
UTRAV

„FERDINAND" UTRAVЬ

1831 nse jьl ijyl ajьnda Sitsilianьn kenjaqьnda, C'jakka tigәn urьnda baluq totop jerevse keşelәr aik qatь jer aĝьlь helkeneve hiđep qarqьşqan bulqandar. Jer şul revestә ber nisә ken helkenep torqan. Ber vaqьt dingeđ qajnaqan hьmaq urqьj baştaqan hәm 50 metr samahь bejeklektә hьv baqanahь barьqqa kilgәn đә, aik quje tetәn sьqa başlaqan.

Tetәn taralqandьn hunьnda xalьqtar dingeđđan janar tav kraterь (yđәge) hәm unьn artьn sa totoş ber utrav qalqьp sьqьp kileven kyrep aptraqandar. Ike ken ytevgә bьl utravđa ike đur tav barьqqa kilgәn. Şundaqь xalьq bьl utravqa „Ferdinand" tip isem birgәn. Anglia imperiatizmь bьl utravđь tiđrәk qulqa teşermәkse hәm urta dingeđđe yđenә trәk punkte itep jahamaqsь bulьp qul hala bazlanь.

Lәkin imperialistar aldandьlar. Utrav ođaq jәşәmane, şul uq 1831 jьldьn oktәbr ajьnda ul sajqala, sajqala tapma menәn avrьqan hьmaq qalitrana başlap әkren genә taqь la dingeđgә batьp juq buldь.

„SOKOL" UTRAVЬ

Tьmьq okeandьn ken jaq eleşendә keşelәr menәn jәşenmәk ujnaj torqan „Sokol" isemle utrav bar. Unь berense başlap 1865 nse jьl Anglianьn „Sokol" isemle huqьş paroxodь kapitanь tapqan bulqan.

1877 nse jьl Anglia sudnalarьnan ikense berehe şunь edlap barha utrav urnьnda barь baqanalanьp kytәrelgan tәten genә osoratqan. 1885 nse jьl şul utrav urnьnda dingeđ tәbәndә vulkan sьqьp jatqanьn kyrgәndәr. Ber jьldan hun taqь la utrav kilep sьqqan, lәkin bьl tapqьrьnda la es kenә jьl torqan da taqь la dingeđ tәbәnә batqan. Adaq, 1927 nse jьl bьl utrav taqь la qalqьp sьqьp ber nisә aj bujьna lava hәm kel atьp torqan.

Şunan birle utrav әle (7 nse jьl) tora hәm qabat batьv bilgehe әlegә kyrenmәj.

ABDULLIN

Başnarkompros administratsiahь, partia ojoşmahь hәm mestkomь-oşo jьldьn 16 sentәbrendә, BNP nьn uqьtьvsьlar әđerlәv upravleniahь nacal'nigь ip. Abdullin Әxmәiten yleven qajqь menәn aeldera.

Kymev 17 sentәbr kendeđ sәqәt 4 ta bulasaq. Mәjette alьp sьqьv Başnarkompros (Zensef uramь 10) binahьnda.

PKK-NЬN BAŞQORTOSTANDAQЬ PART KOLLEQIAHЬNDA

VKP(b) SAFTARЬNAN SЬQARЬLDЬLAR

Partia Yđak komitetьnьn 1933 jьlqь qinvar plenumьnda ip. **Stalin: „Onstanovkanьn yđgәreven doşman anlanь, avьlda qь jaqь tedeleşten kes hәm qederaten anlanь, hәm şularđь anlap ul yđenen taktikahьn da yđgortte,--kolxozdarqa qarşь tup-tura atakanan ul abtьrtьn manqa avtarьv bulьp eşlevge kyste"** tine.

Baltas rajonь Kuracevski avьl sovetьndaqь kulak balahь **Staxejef Aleksandr Kenen** ulь tap bьna şulaj bulьp sьqtь.

1917 jьlda Staxejef đobrovoles bulьp aqtar armiahьna kitә hәm unda 1920 jьlqa tiklem xeđmәt itә. Armianan qajtqas 1929 jьlqa tiklem spekulatsiә menәn şeqellәnә.

1930 jьlda tikşerev vaqьtьnda Staxejef jәşenep, proizvodstvoqa hьrьqa, unda ul aldav julь menәn 1-se kategoria bujьnsa eşse bulьp partiaqa inә hәm 1931 jьlda Kuracevaqa kire qajtьp **„Krasnaja zarә"** kolxozьnьn predsedatele bulьp ala, xarakter itә başlaj -kolxozda kulaktardь jaqlaj, hәm ulardь javaplь urьndarqa quja başlaj, hәr vaqьt eskelek menәn şeqellәnә.

Partia ojoşmalarь 1934 jьlqa tiklem yđđәrendә kolxozda kulak balahь-spekulant, kebahendә partiilet totop kulaktardь jaqlap jerevsenen ultьrьvьna tyđep, aik ođaq vaqьttar bujьna bsen revalytsion hiđgerlek kyrhәtmagәndar.

VKP(b) Yđak komitetь ergahendage Partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь partkollegiahь Staxejefte partiaqa ingen vaqьtta sotsial' sьqьşьn hәm aqtar armiahьnda xeđmәt itkanlegen jәşergәn әsәn, eskelek menәn şeqellәngan hәm kulaktardь jaqlaqan әsәn VKP(b) saftarьnan sьqarđь.

Ә, VKP(b) nьn Yđak komitetь hәm Yđak kontrol' komissiahьnьn 1933 jьl 28-se aprelda sьqarqa qarardarьnda:

„Moral' jaqьnan tarqalьvsь hәm yđenen nasar qьlьqtarь menәn partianьn dereҗәhen tәşerevseler hәm partianьn majraqьn ebbratьvsьlar partianan tađartьlalar" tejelә. Oşondaj moral' jaqьnan tarqalьvsьqa-1931 jьldan birle VKP(b) aqzahь bulьp torqan **Noqomanof** Zahir aik tura kilә.

Noqomanьf urta xalle bulqan yđenen sotsial sьqьşьn jәşerep, jarlь—krәstiән itep kyrhәtep partiaqa hьrьqьp alqas, terle tartiphedlektar eşlәj başlaj. Qьjqь rajonь Qolmәt avьlьnda 1-se batqьs mektәp medire hәm VKP(b) jәcәkәhe sekretarь bulьp eşlәgәn vaqьtta eskelek menәn şeqellәna, **Ojeliyllinde** partizan itep kyrhәtep, jьl hajьn đavlәtkә naloktar hәm sborđar tylavđan qotqarьvqa ireşә, kyp qatьn alьv menәn şe qellәnә, igen әđerlәgәn vaqьtta igen hata, ajnergә alьştьra, it—hәt әđerlavđarđe eđa. Noqomanьf bьnьn menәn genә tьnьslanьp qalmajьnsa, komsomolka Xatipьvanь yđenә kejavgә sьqьrqa kesläj. Xatipьvanь va bьqa riza bulmaj, şunan hun ul uqa jaramaqan qәbәxәt hyđđar menan xattar jađь başlaj, unь VLKSM saftarьnan sь qartьvqa elgәşә.

Jacajkә ajurohьnьn ultьrьştarьnda eşlekle mәs'әlәlәr tikşerev urnьna, Noqomanьf yđenen iptaştare menan kymaklap komsomolka Xatipьvaqa әşake hyđđar menan xattar jađьp qemer ytkarelar.

Noqomanьf terle tartiphedlektargә birelep, kommunist yđenen politik kimәlen ken hajьn kytәrergә tejeşle ikәnlegen onota. PKK portkollegiahь aqzalarь partianьn XVII-se s'jezdь, VKP(b) Yđak komitetь hәm Өlkә komitetь plenumdarьnьn qarardarьn belәhegedme, tip birgan horavđarьna Noqomanьf his ber dereҗ javap birmane. Bьnan Noqomanьftьn partianьn bьl mәhim qarardarьn uqьmaqanlьqь kyreneptora.

VKP(b) Yđak komitetь ergahendage partia kontrole komissiahьnьn Başqortostandaqь partkollegiahь Noqomanof Zahirđь partia aqьzahьna lajьqlь bulmaqan xoloqtarь әsәn hәm XVIII-se parts'jezd hәm VKP(b) Yđak komitetьnьn ijyn plenumь qarardarьn belmәvse itep hanap VKP(b) saftarьnan sьqarđь.

Oşo kendardә genә VKP(b) Yđak komitetь ergahendaje Partia kontrole komissahьnьn Başqortostandaqь partkollegiahьnda **Maslof Fedor Lavrenti** ulьnьn partialatorovmas'әlәhe tikşerelde **Maslof** kulak-savđagәr balahь --xeđmәtkar. Aldav julь menәn partiaqa ingan. 1930-sь jьlqa tiklem atahь menәn bergә torqan. Maslof grazdan'ar huqьşь osoronda armiaqa kitmәt әsәn timer julqa eşkә urьnlaşa. Grazdandar huqьşь osoronda unьn ike aqahь şulaj uq ikmәk menan savđa itәlar. Ularđьn berehe hergәngә jebarelgan.

NEP ajqanlь 1922 jьldьn majьnan alьp Maslof, yđ xuzalьqenda eşlaj, yđenen pekarnejьn hәm ikmak savđahьn asa. 1927-se jьlqa tiklem şul raveşşa sara. 1927 jьldan alьp 1928 jьldьn majьna tiklem yđ atarьnda lomovoj izvozşik aulьp eşlej. Hәm 1928 jьldьn majьnan alьp artel aqzahь bulьp inә (kustar artele) unda terle urьnda eşlaj.

Partiaqa ingan vaqьtta anketahьna min kustar balahь, 1926 jьldan birle jallanьp eşlәjem tip jađa, şunьn menan qala partia ojoşmahьn aldaj, unda qabul itev komissiahь unь eşse balahь itep itbaplap 1-se kategoria bujьnsa partiaqa qabul itә.

„Betә jәmәqәt eştarendә lә jaqşь eşlagan esen" ip. Paşenko Maslofte yđđarenen şeltaqьnda torqan kolxozqa tәzriәale itense itep jeaarergә rekomendovajt itә. Maslofte esse hanap 1-se kategoria bujьnsa VKP(b) aqzahь itep qabul itevse qabul itev komissiahь aqzalarьn partia javabьna tartirevđь tapşьrđь.

SUD

ZULIK
JOSOP KƏRIMOF

Ul Өfenen elekke spikytante Bik obta juldar menan yđenen savđahьn jaebp sovet magazinьnь Yatьvsь bulьp urьnlaşa. Ul Өfenen Başzeldor, Pevzavtj magazindarьnda eşlaj. Magazinda tađartьv bulьr aldьnan, ul aik tid genә ikense magazinqa kysә. Şulaj itep bul bandә ber vaqьta la, ber terle sovet tađartьvьna elakmaj.

— Hin sovet tađartьv komisialarь aşa ytkanen barmь, tiәn horavqa—juq. Ta'tartьv komisialarьnьn barьn da juqьn da belmejem, ti.

Bul keşe tьnьs urьn edlap jerej torqas Nuriman rajonьnьn Nimestar avьlndaqь Başqort aylegenә medir bulьp urьnlaşa. Şul kendәn başlap urlaşьvđьn ianь tarixь başlana. Urlaşьvđьn in neskә juldarь menan tanьş bulqan Kerimof, kontrol'đ m s ttә bulqan bul urьnda tamam xuza bulьp ala. Gerđerđen hiptarьn hьndьrьp avьlbqtarьn kemetә. Patrebiteldargә tovarlь kam yjyp в rev menan yđenә bajlь jьjnaj. Tovar xaqtarьn yđ beldegensә artьra. Tovarđь şulaj qbat hatьv arqahьnda aqsa jьjnaj. Yimaj jatqan әjberđerđe nagruzka raveşendә keslap hala.

Tьnьslьq aeđ da. Massovьj kontrol'bslzulikten jaqahьnantota.

Nuriman rajonь xalьq sudь Nimestar avьlьndaqь ytkarqan cysma ulьrьşьnda 105 nse natdә menan 5 jьlqa irkenan mәxrym itә.

Tьnlavsьlar sud qararьn alьşlap qarşьlanrьla.

Ibrahim B. Nimsetar avьlь

Javapь redaktor urьnbasarь ZƏKI KAJЬPKUL.

BAŞQORTOSTAN JӨMHYRIӘTE TӨRLӨ PROMЬJSLA KOOPERATIFE SISTIMAHЬ „BAŞKOPROMSOVET" TЬN 1934 NSE JЬL 1 NSE QINVARQA HӨĐӨMTӘ BALANSЬ

Aktif Majalardьn sostahь, ularđь urnlaştarьv hәm fajđalanьv	Summa 1933 jьl 1 nse qinvarqa	%	Summa 1934 jьl 1 nse qinvarqa	%
I Tep majalar:				
Senәqәt ahәmiәtle tep majalar	4997,7		7062,0	
Savđa, toriaq hәm kul'tura ahәmiәtle tep majalar	903,9		1277,9	
Kapital halьv	1652,4		536,9	—
I see grup. setahe	7554,0	30,4	8876,8	41,0
II. Proizvodstvo zapastarь				
Proizvodstvo esen sьrja hәm materejaldar	2525,7		2866,7	
Proizvodstvo hәm qajtanan eşlav	314,8		477,7	
II grup. setahe	2840,5	13,7	3344,4	15,5
III. Prom sistima produksiahь hәm tovardar				
Sasjt esen prom sistima produksiahь hәm tovardar	1907,1		1760,6	
Ahvalarqa tejelgen tovardar, eştangan eştar hәm uslugalar	809,7		520,9	
Nilikvidtar	—		168,0	—
III gr. setahe	2716,8	13,1	2449,5	11,3
IV Aqsalar				
Kassa, valytanqan tovar rascot siktare, hәm tikşeri scottar	199,3		90,8	
D-Bankabanda rascottar	844,9		517,1	—
IV gr. setahe	1044,2	5,0	607,9	2,9
V Rascottar				
Dejeml' qitergen siktor aujьnsa rascottar	1808,8		701,2	
Dejemlaş ereimagan	208,0		121,3	
Sistima esendage rascottar	4,8		—	—
Postscot summalar	154,0		123,7	
Srtli clindare menan rascottar	159,3		214,3	
Şikie alasaqtar	633,8		666,8	—
V gr. seta	2964,7	14,3	1835,3	8,5
VI Aldanqa jьldar sabyamdarь				
Aldanqa jьldar saqsmdarь	240,8		174,9	
setahe	240,8	1,2	176,9	0,8
VII Eske rascottar				
Eske aralaş rascottar	—		40,0	
setahe			40,0	0,2

Passti Majalardьn xasjl sulьvь hәm alldalaneve	Summa 1933 jьl 1 nse qinvarqa	%	Summa 1934 jьl 1 nse qinvarqa	%
I Eske cissursalar				
Tep majtar	2281,6		3268,2	
Davlat mellcate aujьnsa	158,7		142,7	
Paj fondь	689,1		1085,4	
Osorot fondь	521,8		1058,7	
Amortizatsia fondь	312,1		573,1	
terle odaq srokly fonditar	180,2		984,3	
Bajqa fonditar	276,3		604,5	
Rizrvftar	950,4		1061,9	
setahe	6170,2	29,8	8778,8	40,9
II Rigulerleşterevse matdolar				
tep majlardьn tudьvь	626,4		546,7	
setahe	626,4	3,0	546,7	2,5
Bleqtarelqan resursalar				
Odaq srokly kreditlar hәm zajem	3866,3		5143,1	
Qalqa	4241,4		2188 9	
Dejemlaştereigan siktor aujьnsa tkaptar	3154,8		2832,7	
Dejemlaştereimagan	149,0		110,0	
Sistima esendage rascottar	2,8		128,3	
Balans aralaş eske rascottar	—	—	65,4	
Srtli clindare menan rascottar	285,3		681,3	
Eşse hәm xeđmatkardar menan rascottar	472,3		124,8	—
setahe	11971,8	57,7	11274,5	52,2
Nakoplenia hәm juqaltьv				
Otcot jьlsnda nakoplenia	1989,9		948,4	
Betahe	1989,9	9,5	948,4	4,5

VIII Osorottan alttage majalar				
Bahalь qaqьđdar	164,9	—	197,2	
Paj hәm fkladtar	1292,8		1414,7	
Ssudalar	83,7		96,5	
Narkomfin podaxotnaj nalok aujьnsa rascottar	273,0		286,7	
setahe	1784,4	8,5	1995,1	9,3
IX Fondtar hәm otcot jьlь nakoplenialь ihasena saqsmdar				
Fondtar thasena saqsmdar	504,3		189,4	
setahe	504,3	2,4	189,4	0,8
X Juqaltьv hәm Nakoplenia				
Uđqan jьldarđa juqaltьv	424,0		876,3	
otcot jьlьnьn juqaltьvđarь	694,6		1158,8	
setahe	1118,6	5,4	2035,1	9,7
Balans	20.758,3		21.648,4	

Balans	20 758,3		21548,4

NAKOPLENIӘ HӘM JUQALTЬVĐAR

Juqaltьv	Betahe	Nakoplenia	Betahe
1) Tovar hatьvđan hәm usiugalardan juqaltьv	304,8	1) Tovar tapşьrьvđan hәm uslugalardan tanьş	5427,8
2) Osraşcineja izderzkalarь	4359,1	2) Operatseja tanьştarь	989,4
3) Osorottan nalok	2276,7	3) Terle daxod ham tanьştar:	
4) Saqsmdar hәm terle juqaltьvđar		a) davons srogь udqan aşanshьđ alasaqtarđь spisat itevlәn	845,7
a davnos srogь udqan aşanshьđ alasaqtarđь spisat itevlәn	378,1	b) davons srogь udqan nirasektarde spisat itevđan	2092,5
b) rezereftar tuplavqa	924,0	v) naşqalar	
v) naşqalar	1293,1	setahe	9325,4
setahe	9536,8	5) Saf juqaltьv	1158,8
5) Saf tanьş	948,4	Balans	10.484,2
Balans	10 484,2		

	1933 jьl	1934 jьl
1) 1932 jьl 1 ijylge aulqan yđgartelmaj torqan saba menan tovar eşlap sьqarьv	18 372,8	23.953,9
2) Eşlangan eştar hәm uslugalar	6011,2	4455,9
3) Kymaklap tovar hәm produksia halьv	20 025,3	25153,2
4) Eştar hәm uslugalardan virucka	7460,8	6548,5
5) Vaqlap halьv	5645,4	1301,9
6) Proizvodstvolaq keşelar hanь	7553	10891
7) Kapital halьvđar	1405,6	1311,1
8) Nakoplenia	299,7	216,3
9) 1 nse qinvarqa koopiratiflaştьrьlqan kustardar hanь	9827	13087

Başkopromsovet prezd. prsedatele Lьjskof
otcot hәm ucot sistiora medire A. Brajlef.

Bьl balans Narkomfin ergahendage Өlkә balans komisejahe tarafьnan qaralap ratlandь (1934 jьl 22 aprilda) hәm lqlan itergә ruxsat itela.

Baş Narkomfin sәnәqәt hәm promkoopiratsieja gruppahь Filippol.

KUL'TURA DVORESЬ
Berlaşkan đavlat teatrđarь direksiahь
1934-35 JЬLQЬ QBŞQЬ SEZON ASЬ-LBV ALDBNAN
BAŞQORTOSTAN DƏVLƏT TEATRЬ

Teatr sostahь-alfavit bujьnsa | REPERTUAR

Askarьva, Axmatsf A., Bikbulatьva, Absalomsf, Başirьva, Biktaşьva T., Qlelimsf B., Gigazullin, Davatsf X., Zonajcrsf A. (ataqlь artis), **Zinnursf M., Imaşsf, Karamьjsaf A., Qanzafarsf, Mahdejsf M.,** (ataqlь artis), **Moonarkaf A., Rәsitьva T., Rafiqьva A. Minhamsf** (ataqlь artis), **Mortaza** (xalьq artise), **Rәximsf, Sattarsf Ql., Samitьva** (ataqlь artis), **Safarьva, Sajfi Ә., Sьrtlansf, Sinәkajьva, Sadiqьva, Sajfullin Ja, Uşansf Ql, Ytaşsf, Xasiatullin, Şamukof, Josopova B, Jaxin.**

Xudozestvo jetaksehe hәm glav rezessor—**M. Ә. Mәhdejef**
Muzika aylege medire-**M. Ş. Valejsf**
Rezissordar-**X. Buxarski, V. Murtazin, B. Imaşsf, Q. Bәkirsf.**
Xudozni star—**M. Arslansf, Inatullin.**
Sәxna inspektorь—**B. Ytaşsf**
Sәx ә maşinistь—**P. Karpsf,** partkmaxer—**Şeveliof P.,** Kostyumirdar—**Jannuxtin M.** autoforia—**Golovkin,** Simfonia orkestьrь **M. Ş. Valejef** jetakselegendә.
Teatr direktorь—**N.D. Valserg,** direktor urьnbasarь **Krizovski.**
Administrator—**Raximqulsf.**

Udarniktar nilettarьna hәm selevoj spektakldargә zajafkalar qanul itela.

Narkomnap ergahendage konvensjon ajurohьnan oşo jьldan 3 nse sentәbrendage 9 n-s nomerla qararь bujьnsa tyandage namalargә vaqlap halьv ashahь oşo revestә qujla:

Alma
Kyplap halьv berens ikense esense nahahь sort sort sort
tonnahь 1547 89 1205-24 787-37
Vaqlap halьv
nahahь k.g 1-90 1-60 1 qar almahь salan
558-87 604 74
80 -

УФИМСКАЯ Рабочская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

HIS KISEKMƏƄTƏN BƟTƏ IGENDE JƄJNAP, EƄKERTLƏP BƟTƟRGƏ!

BƟTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 215 -17- Sentəbr 1934 JƄL

VKP(E) BƏŞQERTOSTAN ƟLKƏ, ƟFE QALA KOMITETTARЬ, BYBK HƏM BAŞPROFSOVET ORGANЬ

BƏJKIN IPTƏŞ TELEGRAMЬ

HIS KISEKMƏƄTƏN BƟTƏ IGENDE

JƄJƄP ALƄRQIA, EƄKERTLƏRGƏ

JUQIALTƄVQIA QARŞЬ KƟRƏŞ—BƟTƏ MATBUQIATTЬҢ BURЬŞЬ

Partia Ɵlkə komitetь sekretarь Bəjkin iptəş respublikanьn tonjaqьndaqь həm Aqidel aujьndaqь kyp kenə rajondarьn kolxozdarьn jerəp sьqtь. Ip.* Bəjkin tynəndəge telegramdarьn jeŋərgən:

Bere, 15. ƟK həm Bəşsovnarkomdьn bətə əşkertevdərenə qaramabtan, şulaj da Ɵfə. Blago-iŋşin həm Bere rajondarьnьn qirdarьnda sanьlqan igen jьlьmaj həm ebkertlenməj jata.

Kədge jamqьrdar başlana, igendeŋ kələk aulьv mem kin, igen tulьbansa jьjьlьp alьnqanqa həm ebkertləp bətə reigengə tiklem elkə gazetalarь rajon jetəkseləreneŋ tanqьlьq birmevdere kərək, o igen jaqьn kendər esendə jьjьlьp bətergə həm ebkertləbergə tejeşle.

Bedden elkə gazettarьnьd şьvь kərək.

Aldьnqьlar orloq tuplaj

Aldьnqьlar dəvlətkə igen tapşьrьv planьn tamamlap, orloq fondь tuplajdar.

Hyrətte:—„Niva" kolxozьnьŋ predsedatele Taştiger həm kolxozsь Rot orloqqa igen hajlajdar. (Qьrьm)

TUNQIA HƏRƏV FRONTЬNDA

TRAKTORDAR

TƏVLEK BUJЬ EŞLƏJ

Dyrtəjle (BaşRosta). MTS tьn tunqa herevde jьlьam ytərgə bətə memkinlektere bar. Ce.erof isemendəge kolxoz planьn 35 protsentqa ytəp bьnь ratlanь.

Lakin, başqa kolxozdar tunqi nerev eşenə jeterlek iqtibar quj majdar əle. Barь 1835 gektar jer herelgən. Plandь ytəv esen kendə 2 men ga herergə kərək.

MTS polit bylege oşo kyrhat keskə elgəşev esen alьnqi „Ceverof", „Ineş". „Fən", „Inter" „Udar" kolxozdarьnьn tazrinəlaren başqa'arqa kyserevde kin jəjep jebərde. Hejrev kestarener kyp oleşe herevgə quşьldь, trai toidar tavlek bujьna eşlətelələr. Traktorist **Timerxanof**, **Fazьlь**lar tenge eştə juqarь kyrhatkes tər alralar.

BYZDƏK

ƟBLTƄRQЬ TEMPTAN DA QALDЬ

Byzdək MTS kolxozdarь 19 men gektar tunqa herergə tejeş tər.

Herev esen in qulajlь şarttar ytə. Şunqa qaramabtan, plan 10-sь sentəbrgə ni barь 6,7 prot sentqa ytalde. Ytkən jьl MTS kolxozdarь bьl kengə 17,5 protsent hergajnelər. Bьjьl juqarь urozaj alьvda ytkən jьl tunqa herevde jaqьş ytəv dur rol' ujnanь.

Lakin, kyp kolxozdar bьjьl şul momentlь onotqandar. Xatta aldьnqь **„Lenin"**, **„Kommuna"**, **„Ural"**, kolxozdarь la tunqa herevde qəjrolta hejrələr.

Bьl xəl kolxozdarda eş asьqtan-esьq kldəkkə qujьlьvьn hejl j. Plandьŋ 30 protsentь ytə'even tə'min itkən „Sulpan", „Zarə", „Sьrtlan" kolxozdarь elgə aren başqalarqa kyserergə kərək.

Tunqa herev tld vaqьtta juqarь tempqa qujьlьrqa tejeş Sənki, tarə.s ltep irtə herelgən jer genə juqarь urozajdь tə'min itə. **N. Ojarifullin**

USMANЬF

ƟLGƟ KYRHƏTƏ

Dəvlekon. „Jəştər" kolxozь aqzahь Usmanьf Ojeuj ydenen jьlьq it tapşьrьv mujьndamьnьn birep bətte.

Usmanьf kolxozda dəvlətkə it tapşьrvdь kesattev esen jarьşle kin jəjeldera. Ul ydе menən tinləşergə Xəmitef, Qotlenajьf, **Qaharmanьf**, Arьslanьf həm Ojeuj Xəmiteffərde saqьrdь.

N. B

PARTIA UQЬVƏRЬ BAŞLANЬR ALDЬNAN

MƏSKƏV OJOŞMALARЬ

ƏDERLEKTE JƏJEP JEBƏRDELƏR

Məskov, 16. Məskəvdəge partia ojoşmalarьnda qьşqь polit uqьvdarqa ədərlek eştare jəjep ebarelde. Məktəp seltardərene ləm tynərəktərge uqьvsьlar tupav bara. Maxsus komissia hər ner uqьrqa telavsene ilkə ep ytə. Tynərəktərja uqьvsьlar toplavda ularda nelemdarene, jaş ha n profesionlarьna qaraj tuplavqa nьq iqtibar itela. Komsomole tar, kan ıdattar, ITR h m t ləktəştər e-en aj tem tynərəktər ojoşt rola, „Krasnaj tekstilşi ", „Frunze" fabrikarında, „Il'ic", qьdьl majraь „Tajoxgorka h. a. zavodtarda produvodstvola dur staziь eşele ər esen ajrem tynərəktar ojoştorola Qarьtaraq eş elər ajrem pro ramma, nigerək tə gazeta n terildarь nujьnsa uqьja aqtar. Janqьd Stalin rajonьnda qьna 3 menlap p rtia—komsomol hem profsojuz tynərəktare şləjasəs. Partiaь ham partia hьd keşelərdan 60 menlap keşe uq jasaqtar.

Bьjьl uqьvsьlardьn uqьv taşlap sьqmavdarьn tə'min itev eşenə ajrem sa iqtinar itela.

Lenin rajonьnda uqьv səqətteren smennlarqa qaraj tədəjdər. Eş şartь nujьnsa tynərəkə jorej almavsьlar rajon p rtia maqərifə jortona nerketelələr. Bьnda ularqa zadanielər airelə ham konsul't tsialar jahala torolasaq.

Polimaktəptərdə nerense zə natiə 27 sentəbrdə başlanasaq.

SOVET SAMOLJUTЬ

MENƏN JANЬ REKORD

HAVƏLA 75 SƏQƏ!

◆ **Xar'kov**, 16. „PD" konstrukstahьndan (janь Konstruksia) sovet samoljotь sovet motorь menən alьbqa oso-da janь bətə donja rekordь jahanь. Bьl samoljut 12 sentəndə Irians k saqət bigeddə e- ljuicik ulьrtep Məskav aerodromьnan kytare ep havala e- lakhed 75 sa qət jerene hem jerga teşmətlər urata jerep 12411 kilometr jul ytte.

15 sentəber kendeŋ saqət 1. də ul Xar'kovta jerga qundь.

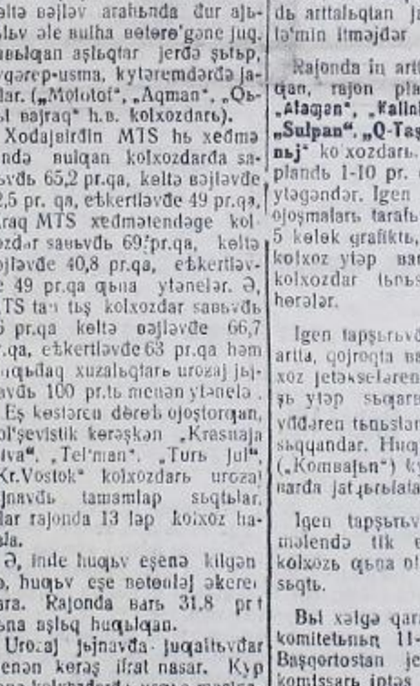

Hyrətte: Juqarьda hul jaqta-Infizkul't studenttarь aulqan komsomolkalar. Unda paraşutistar paradta. Tybəndə Elektrozavod komsomolestarь kolonnasьnьŋ başь

BER BAŞQA TA QALDЬRЬLMAJ

JUQIALTЬVƉAR MENƏN KƟRƏŞTE ŞULAJ OJOŞTORORQIA

Ucalь—Qunaqbaj sovetьnьŋ „Juşalь" kolxozь urozaj jьjnav, dəvlətkə igen tapşьrьvda rajon kyləmendə aldьnqьlar rətendə tora. Rajkomdan nerketelgən ip. Ojəlnyllin, kolxoz predsedatele Ojəlimoftar eş ebtendə torop baьv brigadalarь menən turanantura jetəkselek itələr. Massovьj anlatьv eştəre, həm xedmət disseplinahьn bodovsьlarqa, juqaltьvdarqa qarşь keraş jəjep jebərelde.

Hər ber urьvsь, keltə bəjləvse qui tьrmahь menən başaqtь tada itep jьjep bara. Ɵbtavenə başaq jьjnavsь ajrьm brigada bar. Təvge kendərdə 1 kv. metr da 15-20 başaq qalha, xəder ber başaq ta qalmaj. Urьvdьn berense kendərendə eşkə hun sьqьv, irtə qajtьv kvreneştere kin tə'b alqajnь. Sьjfat komisiahe eşten ytəleşen həm sьjfat jaqьn nьq kyđətep barьv həm kendəlek jetəkselek hədəmtəhendə-xedmət disseplinahь nьqьtьldь. Eşkə hun sьqьp normahьn tultьra almai kilgən **Əhlyllina Zakirə** həm **Gelzahirə** kevekter xəder normalarьn arttьrьp ytajdər.

Təvge kendərdə eşkə əjdən kilep-qajtьp jerəhələr, xəder eş ebtendə qunьp jatьp eşlav ojoştoroldo. Brigada qьvьştarь ergəhendə qotoqtar qadьđь. Brigadalar arahьnda jarьş dogovordarь tedelde. Eşten ytaleşe, ajrьm udarniktardьn eştəre kendəlek brigada gazetьnda jaqtьrtьp barьla.

Hədəmtələ eşten ramilьqь artьp, arьş uraqь sentəer başьna bətərəldə. Dəvlətkə 210 sentner arьş tapşьrьv planь 100 protsentqa ytalde. Xəder hun elgergən kul'turalardь jьjnav qьđьv bara. Başqa kul'turalardan 100 sentner tapşьrьldь. Batьv eştare menən ber rattən mal torlaqtarь tedəv həm mal adьqtarь taşьv kevek eştar đə qьđьv bara.

„Juşalь" kolxozь xəderge eş tempьn taqь la qeđьvlatьp dəvlətkə igen tapşьrьvdь sroqьnan alda ytəv esən kerəşə. 4-sesentəardə 160 sentner igendən qьđьl oboz ojoştoroldo.

S. KARAM.

JUQIALTЬVƉAR KYP

(Yd maxsus xəbərsenəddən)

Nuriman. Nimestər sovetь „Bilgelər" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьv planьn həm natura tyləvde tamamlanь.

Lakin kolxoz jetəkselərə şunьn menən tьnьslandьlar. Orloq fondь tuplavdь qьđđьtərqa həm kolxozsьlarqa xedmət kənen qajtarьvdь tidlətevgə , kərək.

Şul vaqьt. kolxozdьn kyp ilene hurьlmaqan 93 gektar jara bojdaj, tarь, borsaq kul'turalarь tamьđa ultьralar.

Kolxozdьn ikense brigadahьnda kyp başaq qaldьrьv səəqtle 11-se sentəbrdə aşlьq qabattan huqtьrьldь. Ergələ torgan qoro aşlьqtь huqmaj, jeeş aşlьqqa totonqandar.

Huqьv maşinahь tulь nagruzka menən eşləməj. Kes kenə texnik jeteşhedlek arqahьnda səəltar bujь buş toralar.

Barьvđa kyp başaq qala. Kolxoz jetəkselərə bьnь at ьrmahь bulmavqa hьltajdar. Qulqa, qul tьrmalarьna nəmə bulqan? Ninə nalalar başaq jьjnav eşenə ojoştorolmajdar?!.. Məs'ələne bьl jaqь menən qujqas „...mul urozajđa undaj qьna qalmaj bulmaj inde ul" tildər. Bьl qaraş kolxozsьlardьn xedmət kenenə tejahe igende kametevgə jynaldereigən zararlь qarnş.

„Bilgelər" kolxozьnda juqaltьvdar menən kerəşte ojoştorovqa, unь narьqlamavsьlarqa otpor birergə kərək.

I. Bikmit

MRAQ KOLXOZDARЬNDA

BAŞAQ JЬJЬV OJOŞTOROLMAQIAN

EƄKERTLƏVDE ƟDƏLƏR

(Yd maxsus xəbərsenəddən).

Mraq rajonь urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьvđa əle bulha tejeşle temptar alqanь juq.

Rajon 10-sь sentəbrgə dejem urozaj jьjnav planьn ni barь 77,5 protsentqa ytəne. Sabьv menən keltə bəjlav arahьnda đur ajьrьlьv əle bulha bətərə'gəne juq. Sabьlqan aşlьqtar jerđə şьtьp, kyqərep-usma, kytəremdərđa jatalar. („Molotof", „Aqman". „Qьđьl bajraq" h.b. kolxozdarь).

Xodajərđin MTS hь xedmətendə bulqan kolxozdarđa sabьvđь 65,2 pr.qa, keltə bəjlavđe 12,5 pr. qa, ebkertlavđe 49 pr.qa, Mraq MTS xedmətendəge kolxozdar sabьvđь 69?pr.qa, keltə bəjlavđe 40,8 pr.qa, ebkertlavte 49 pr.qa qьna ytənelər. Ə, MTS tan tьş kolxozdar sabьvđь 86 pr.qa keltə bəjlavđe 66,7 pr.qa, ebkertlavđe 63 pr.qa həm jaqьđaq xuzalьqtarь urozaj jьjnavđь 100 pr.ts menən ytənelə .

Eş kəstərcn dərəb ojoştorqan, sol'şevistlik kerəşkən „Krasnaja Niva". „Tel'man". „Turь jul", „Kr.Vostok" kolxozdarь urozaj jьjnavđь tamamlap sьqtьlar. Ular rajonda 13 lap kolxoz hanala.

Ə, inde huqьv eşenə kilgən đə, huqьv eşe betenlaj əkerei bara. Rajonda barь 31,8 pr t qьna aşlьq huqьlqan.

Urozaj jьjnavđa juqaltьvđar menən kerəş ifrat nasar. Kyp kenə kolxozdarđa uraqь maşinalarqa orloq totqostar qujmaqandar, („Qьđьl bajraq") qujьlqan urьndardđa orloq totqostardaqь aşlьqtarđa alьp-jьlnap barьv. unь tadartьv, itəpkə alьvđar juq. Başaq jьjnav. huqьvđaqь juqaltьvđar menən kolxoz jetəkselərə kerəşmajdər Uqa kontrol' buldьrmajdər. Ular „bьjьl urozaj jaqьş, şularьn urьp alhaq ta jarar ine əle" tip kenə qaraqandar.

Dəvlətkə igen tapşьrьvđa, rajon 10 sentəbrgə jьlьq plandь ni barь 28,6 pr.qa qьna ytəne. Derəb bьl 5 kenlektə rajon ber ni tiklem (7,1 pr) hənьlьş birđe. Lakin, bьl temptar qьna rajondь arttalьqtan jьldəm sьqьvđь tə'min itmajdər

Rajonda in artta hejrəlep barqan, rajon planьn ədəvselər „Alaqan", „Kalinin", „Salavat", „Sulpan". „Q-Taş", həm „D Bednьj" kolxozdarь. Bьl kolxozdar plandь 1-10 pr. qa tiklem genə ytəgəndər. Igen tapşьrьv rajon ojoşmalarь tarafьnan təşerelgən 5 kelək grafiktь, barь 13 kenə kolxoz ytəp bara. Ə, qalqan kolxozdar tьnьslьqta xekem herələr.

Igen tapşьrьvđьn bьl tiklem artta, qojroqta barьvь; sovet, kolxoz jetəkselərenen „urozaj j qə ytəp sьqarьvđ əle..." tip yddəren tьnьslandьrьvđan kilep sьqqandar. Huqьlqan aşlьqtar („Kombajn") kyp vaqьtta amnarđa jatьrьlalar.

Igen tapşьrьvđa rajon dəvmalendə tik ber „Kr. Niva" kolxozь qьna plandь tamamlap sьqtь.

Bьl xəlgə qarata, rajon partia komitetьnьn 11-se sentəbrđan, Başqortostan jer eştare xalьq komissarь iptəş **Əmirof** həm VKP(b) VK nen vəkile iptəş **Vasiliefter** qatnaşьqьnda ytkərelgən ajuro uitьrьşь, in qьlqa vaqьt esendə artta qalьvsьlьqtь bətərəv, igen tapşьrьvđь ytəp sьqьv turahьnda praktik sanalar alldəlene həm bətə jetəkse kestərđe urьndarqa jenərə. Partianьn Mraq ojoşmalь yđ nən direktivalarь ytəleşen tə'min itergə tejeş.

G. ƏMIREF

QBƄQA SEQNALDAR

IGEN AQIA...

Məsetle. Zagotzernonьn Ole Ust ikin avьlьndaqь təp punktьnda amnardьn idəne tişel gən. Igen aqa. Orloqto ikense urьnqa kysermaqəndə amnardьn idəne hьnьv qurqьnьsь bar.

Zagotzerno medire Jarməxəmitbf tid arala sara kyrergə tejeş.

I.

ELEVATORDA

JUQIALTЬVƉAR KYP

Şişmə, (BaşRosta). Elevatorqa ike genə haqsь qujьlqan. Bьl haqsьlar igengə qul tejelməven tə'min itə almajdar.

Qabul itev həm ylsavdar urьnьnda kyp igen qojola. Juqalqan igendər qabul itev başlan qanь birle 20-25 sentnerqa jetkən. Elevator medire **Bogomarof** „...bula torqan xəl inde ul" tip ibe kitmaj genə qaraj.

Igen tapşьrьvsьlardь tujendьrьv eşe ojoştoroimaqan. Kul'turnik juq.

MOLOTILKA

BUŞ ULTЬRA

Stərlebaş MTShь igen huqьv esen ber qatmarlь molotilkahьn „Ural" kolxozьna berkətkejne Qatmarlь molotilka kenenə 32 tonna huqьrqa tejeş bulha la, maşimst **Cirnatof** xalьqlan maşina menən tanьş bulmavь, yđ eşən belməve, maşinaqa berketelgən traktorls **Səjet Kirəjeitən** ydenen eşenə javaphьd qaravь arqahьnda maşina kyp vaqьtta tik ultьra. 4 ken bujьna nej barь 21 tonna igen huqtь.

MTS direksiahь ebqa sara kyrergə tejeş.

R.

IKE BEJƏME

QOLON HALDЬRDЬLAR

Dəvlekon. Kermenkaj sovetь „Başqortostan" kolxozında eş attarьna jьrtqəstarьsa qarav həm ejəh.dlek xekem herə. 2-se brigadala **Inətyllina Ojəzzə, Minneəxmətьva Celjchan həm Noqomanof Ojilmetdindər** kelta taşьqanda atlьn kesenən ьş jək tartьrьp ike bejane qolon haldьrđьlar.

Bьndaj jenəjətsel eşkə kyptən sara kyrelergə tejes aulha 11, kolxoz idarahь ularqa akt tedəv menən genə qəniqətlənep qaldь.

A. Soxi.

TOLOMQUZINA

KƟNDƏ 0,25 ga URA

Əpjalil rajonь, Asqar avьlь „Janь jul" kolxozь kolxoznitsahь: Tolomquzina 70 jəşlek qart əbej bulьvьna qaramabtan, aşlьq jьjnavđa hər ken qul menən 0,25 qa jer urьp, başqalarqa eş elgehe kyrhətə. **Dəminof**

13 jəşlek Kolə pojezdь

KRUŞINIANAN QOTQARDЬ

◆ **Vologda**, 16. Kolə Kuznetsəl tigan 13 jəşlek bala 10 nsь sentəardə məktapkə barqan saqenda Pundoqi stansalьnda 60-sse kilometrda şartlıqan reikyrqan. Bьl juldan ber nisə minuttan hun №884 poezd ytərgə tejeş bulqan.

Kolə stansaqa jegerep barьp jul ebtahьn edlap taabp relsten jarlıqanьlqьn heqlap birgan. Relste şunda uq al-aşьrqandar. Şulajtlep,kruşinia bulmaj qalqan.

◆RSFSR Narkomzemьn qajtanan qorov turahьndaqь qararьn kinə tev julьsha RSFSR savnarkomь basqortostandaqь „Ərşək" hem „Syrypa" sovxoz arьn RSFSR Narkomzemьnьn promьşşlennost' sovxozdarь id rahьna bujьndьrьrqa qarar itte.

III-KVARTAL PROGRAMMAHЬN

SROGЬNAN ALDA TAMAMLANЬ

Nizenedneprovski, 16. „Komintern" zavodьnьn sortoprakat sexь III-kvartal programmahьn srogьnan alda tamamlanь. Jьl başьnan urle bьl sex 24.684 tonna metal prokatlaqan (ə za daniehь 23300 tonna).

Sortoprokat sexьnьn eşselere jьlьq plandarьn Oktəər majramь kenenə qarata tamamlar qa bulьp hyđ birđelər.

IGEN TAPŞЬRЬV

FRONTЬNDA

◆ **Tiflis**, 16. Zakavkazia igen tapşьrьvda jьlьq plandь ytəv ildьnda tora. 10 sentəbrgə tiklem plan 98,6 pr. qa ytəlde. Zakavkazia sovxozdarь igen tapşьrьv planьn 18,3 pr. artьrьp ytəndlar.

◆ **Frunze**, 16. Qьrqьzdstan ьn ydək rajondarьndaqь kolxozdardьn kypselege igen tapşьrьvđь tamamlap, doxod alaşa başlanьlar. Kolxozdardьn kyenendə doxod aьlьrqьqa qaralqanda 2-3 tapqьr artьq tura kila. Mabalən, Kant rajonь „Frunze" kolxozьnda hər ner xedmət kenenə 15 kilo, ə Belovod rajonь „Voroşilof" kolxozьnda 12 kilo tura kilə „Frunze" kolxozь aqzalarь aьltьr xedmət kenenə 6 şar kilo qьna alqejnalar.

295 GA IGEN TAMЬRDA

QOJOLOP ULTЬRA

Mraq. „Qьđьl bajraq" kolxozь urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьvđь jenəjətsel raveştə eđa. 5-se sentəbrgə 1102 gektardьn nej barь 807 gektarь qьna jьjnaldь. 295 ga tamьrьndа ultьra. Kolxoz urozaj jьjnavđь sirat menən alьp bara. Bətə urozajđьn 86 pr. tь saablha unьn 54 pr. tь qьna ebkertlangən, nej barь 10 pr. tь qь na huqьldь.

„Qьđьl bajraq" kolxozьnьn eşse, at həm maşina kes.are jeterlek. Urozaj jьjnavđьn bьlaj qo roqta hejrəleve xe'mətle derəb ojoştormav, həm xedmət dissiplinahьnьn nasarlьqьnan kilep sьqa. Uttaj qьđьv eş ebtendə kyp kenə kolxozsьlar eşkə hunlap jəki bətenlaj sьqmaj qalalar. Balkof brigadahьnan 10 keşe, Kilcurin brigadahьnan 6 keşe 5-se sentəbrđə eşkə sьqmanьlar.

Jalqavdar, progul jahavsьlar menən kerəş juq. Bьna şunja kyrə lə kolxozda kən hajьn 10-15 keşe progul jahaj.

Barьvđa 10 dan artьq uraqьs „eşlaj". Şulardan berehe lə (Igajьf brigadahьnan başqahь) kendəlek normalarьn tultьrmaj. Eşkə hun sьqalar, irtə qajtalar jetməhə səqət bajьn ber maşina vatьlap tora. Lakin şul sonatazlьqqa qarşь kerəşkən kese juq. Bətə eş yđ aqьşьna tapşьrьlqan. Maşinalardь rotsional tajđalanьv esen kerəş juq 4 huqьv maşinahьnьn barь 2 he jaqşь eşlaj. 1-se həm 4-se huqьv maşinalarь ber kən eşləha ike kən eşlamaj. Ə Balkol brigadahьndaqь hьv kəsə menən eşlaj torqan huqqьs 1 kən eşləha 3-4 kən remontta tora. Maşinalardьn vatьlьvь ikeşər, esər kən prostoj jahavь jabaj eş bulьp katkən. Huqqьsta eşləvse 15-20 keşe, maşina vatьlha ebkert tirəhendə, jəki əjdərena taralьp qajqьlьhđ joqlajdar. Ularđь başqa eşkə tajđa anьv sarahь kyrelmaj.

Eşten oşolaj jenəjətsel raveştə nasar ojoştorolovь arqahьndа „Qьđьl bajraq" dəvlətkə 2423 sentner igen tapşьrьv planьn ni barь 10-pr. qa ytəne. Jarьşudarsьlьq juq. Stena gazetalarь sьq rьlmaj. Jalqavdar menən in jaqşь eşlagən udarniktar tigeđ aşatьla, xedmət kendare lə tigeđ jađьla.

Kolxoz predsedatele **Jandalьf** yđe partorg, kolxozčaqь bətə jeteşhedlekte kyrep tora, ber ərle lə kerəş alьp barmaj. Partestardь, komsomoldardь la yđ tirəhenə tuplaj almaqan. Briqadalar menən konkret jetəkselek itev, eşte barlap, tikserep toror juq.

Partianьn rajon komitetь „Qьđьl bajraq" kolxozьn bьl eđəkləktən sьqarьvđa aşьqьs sara kyterərgə tejeş. Kolxozđьn eşen i merergə jynəldereigən Jandaloftьn sonatazlьqьna sik qujьrqa kərək.

ƏMIREF GƏRƏJ.

KOLXOZ IGENDE ŞUNЬŊ ƟBƏN SƏSKƏNME NI?!

RƏXMƏTYLLIN KULAKTAJЬ TUJĐЬRA

(Yd maxsus xəbərsenəddən)

Maqar rajonь „**Yrnək**" kolxozь dəvlətkə 194 sentner igen tapşьrьv mujьndamahьn 10-sь sentəardə tulь ytəne. Bojdaj, holo uraqьn da təmamlanь.

Lakin, urьv menən bəjlav arahьnda đur ajrьlьv jahalqan. Sentəər başьnda uq sabьlqan 5 gektar bojdaj həm 4 gektar holonen usmalarь oşo kengə tiklem bəjlanmajensə kygərep jatalər.

Predsedatel **Rəxmətyllin** briqadir **Jaqfar** bьl xəlde „eşse kese jeteşməvgə" japharalar. Bьl „səbəp" ularqa aqlanьv esen xedmət itə almaj. Sənki, kolxozdьn 51 **eşse kese ner Ular menen** 71 **gektar bojda həm holo majdanь in qьbqa sro. esende juqaltьvbьd jьjnap alьvqa tulь memkinlek ner.** Tik, ul memkinlektər tulь həm dərəb fajđalanьlmajdar.

Brigadalar zvenolarqa aylenep ajrьm ucastkalarqa berketelmaqan. Kolxozsьlar arahьnda ber ken eşkə sьqьp, 3-4 ken jal itevdər qədətkə əjlənep kitkən. Xatta, **Jaqupova Xəsni, Sviriatova Annalar** aj bujьna 8-10 ken genə eşkə sьqqandar. Hər kende eş hun başlana, normalar ytəlmaj.

Oşo jeteşhedlektərde bətərev urnьna Rəxmətyllin sit rajondan kilgən kulaktardь ber gektarqa 85 kilogram igen tyləp, 4 gektardь urьvqa qusqan.

Juqaltьvdar menən kerəş ojoştorolmaqan. Ber kvadrat metrda **20-30 başaq**, ə keltə bəjlagan urьndarda **40-50 başaq qaldьralar.** Brigadir **Jaqfarəf** „hunьnan jьjьp alьrьl əle" tip qul qьna nella. Şul vaqьt, başaqь jьjьlmaqan qamьl teptəren tunqa herevgə kereştelər.

Kolxoz predsedatele barьvđa hirək nula. Konkret jetəkstek itmaj. Ul eşten sьjfatьn həm barьşьn brigadirdar nirgən məqlyməttərđən genen belə. (?).

Kolxoz igende kulak esən səskənme ni? Bulqan eş kestaren tulь tajđalanmaj massovьj juqaltьvđarqa jul qujьvsь **Rəxmətyllin** qatь javapqa tartьlьrqa tejeş. Rajkomdьn bьl kolxozqa aşьqьs iqtibar bireve kərək.

J. JAXIN

PIONIRƉAR

DOZORЬ HAQTA

Qafaqoş rajonь pionerđarь urozajđь juqaltьvhьd jьjnavđa əlgelə eştər kyrhətələr. Rajon dəvmalendə betəhe 75 urьnda urozaj haqlav vejşkahь ojoştorolop bьl eşkə 325 pioner bьqtьrьldь. Igende huqьv vaqьtьnda ner başaq ta huqьlmaj qalmavьn kyđətev esən 211 pioerđan dozor gruppahь ojoştorolto. Urozajđь juqaltьvhьd jьjnavđa „Qьđьl qal m". Qьđьl majar". Şişmələ tav". „K-Marks" kolxozь pionerđarь elge e eştər kyrhətələr. „Qьđьl-Majaq" kolxozь pionerđarь standarda stena gazetahь sьqaralar, qьđьl mejeş ojoşordolar. Başqa jьjnap 550 celtə najlan lar. Səlimjan, Məsakova Fatsia, Manzirdina Jamal, Aqqulof Şərəfullalar bьl eşte ajrьv a aktil qatnaşalar.

KYCƏJEVA, QIZZƏTUNLINA

Beloqataj rajonьnda 60 pionerđь esenə alqan 6 vejska nar. Bьnda əjgerək tə „Kalinin" semendəge otrad pionerđarь əlgələ eş kyrhətələr. Bьl otrədtə **Iasof, Maluxin. Vaxitof** iptəştar eşte ojoşiorovđa inđialka kyrhətələr.

Pionerđar hər ner kolxozьnьŋ hər ner urьzalalarqa gazetalarđь vaqьtьnda tapşьrьv esen alqaralar.

M. B.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

QƏTAJ QƏDƏL ARMIAHƏ

UNƏŞLƏ ALQA BARA

Tokio, 16. Qətaj Qədəl armiahə alqa bara. Japonia matbuqatınən xəbərenə qaraqanda Qətaj Qədəl armiahənən Szənsi provinsiahənən həzym başlaqan Səsko komandovaniahə sətəndaqə 20 men keşelek otrədə Xunan provinsiahənən kenjaq-kensəqəş eləşen aşa yiep, Guanzi provinsiahənən Tyanczou qalahən qulqa aldə. Şulaj uq Qədəl armianən ikense 20 men keşelek otrədə Guandun provinsiahəna inde. „Asaxi" gazetənən nyddəre nujənsa Qətaj Qədəl armiahənən kyptən tygel Sıjcuan provinsiahəna ingən eleşendə 10 men huqəşşə nulşp ular 10 tav tunə, 2 men polemet həm 5 men vintovka menən qoralanqandar. Nankin qəskərdere, tip jədə „Asaxi", nəq jene levdən qurqəp, Qədəl armiaqa qarşə aktiv operatsia alıp barmajdar, şuqa kyrə Qədəl armia lakiik alqanda his ber qarşəlıq osoraşmajənsa alqa bara.

IMPERIALIZM JƏRTQƏSTARƏ

BER-BEREHEN QORALLANDƏRALAR

Vaşington, 16. Huqəş promışlennostənən eşməkərlegen tikşerev əsen tədəlgən senat komissiahənən ultərəşşendə ximik konsern predsedatele Dypont konserndən jəşeren jəđəşəvđa ənnan Germaniaqa şartlavəs nəmələr eşləvse firma menən jəşeren kileşevgə kilganlegen əjtte. Tikşerev həđemtəhendə 1933 jıldən martında Dypontten təşqə eştər ministerlegendə yđ konsernənən texnik təzriüəhen aqsa bətəvərenə Japoniaqa Mitsui konsernəna sirev turahında hejlaşev alıp barqanlaqə nelende. Bəl kileşev Japoniala şartlavəs nəmələr eşləp şəqərəvđən alqa kitevenə nəq jardam itte. Dypont Amerika qusna ştattarənən təşqə eştər ministerlege menən nəjlaneş totmajənsa sit il xəkymətlere menən his ber vaqətta hejlaşevđar alıp barmaqanlaqə nulqan.

AMERIKA

TUQƏVSƏLARƏNƏN KƏRƏŞE

Nju-lork, 16. Rod-Ajlend ştatənən tuqəv yđəktərenen kyneşe xərəl polozinlaqa qujılqan. Uramdarđa haldattar jərel. Jəjılştar ıbjılqan. Qoşaş najlqandan hun xalqqa uramqa sıqəv ıbjılqan. Kyp kenə qalala đa najtuq keşelər qulqa alənqandar. Proveden qalahənda 10 keşe qulqa alənqan, vlastar ularđə kommunist tip atajđar. Amerika xeđmət federatsiahə nən profsojuz ajurokratlarə tənjaq kenşuşş ştattarənən tuqəv yđəktərendə kommunistlarqa qarşə kerəştə politsiaqa nulşəv əsen yđ vəkilđəren əildəlegən dər.

Hunqə xəbərđər nujənsa tuqəvşılar stackahə kinəjə bara. Xəđerge vaqətta 400 men ke şenəv artıq zabastofsik itəplənə.

***

Pariz, 16. Ispania xəkymətə nerđəm front mitinglarənə həm jəjılştarənə şulaj uq stacka xərəkatenen yđevenə qamasavılq jahav əsen nətə ilđə demonstratsialardə həm jəjılştardə tıjđə.

ANGLIA PROLETARIATƏ

EKONOMIK TALAPTAR

MENƏN SƏQA

London, 16. Anglia eşselarenen nojevoj nastrojenialarə yđə. Dokerđardən nətə Anglia dəvməlendə ytkərgən qəđəttən təş konferensiahə əqər predprinimateldər 1932 jılda ytkərelgən e. xaqən kametevđe nətərev əsen qulaj srok nildələməhələr, ul vaqətta eş xaqə turahındaqə xəđerge dogovordardən nojolaşaqən ularqa nelderergə qarar birđe. Eş xaqənən nəl qəhqarılıvə 6 7 pr. təşkil itə. Şundaj uq talap timer jəl masterskojdarə eşselərə tarafənan London transportənən idarahəna la birelde. Ajaq kejemdəre jeteşlerev promışlennostə eşselər sajuzənən başqarma komitetə eş xaqən arttərvđə talap itep, predprinimateldərđen eş xaqən kameteygə jynəltelgən plandarənə nətə saralar menən qarşə tororqa qarar al đe.

TEL'MANDƏ

QOTQARƏV

ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

Pariz, 16. Tel'mandə qotqarəv əsən kerəşevse xalqaral komitet Tel'man eşe nujənsa tikşerevđen tamam nulqanlıqə tura hında xəbər alınqanlıqən milli komitetlarqa nelderđe. Tel'man đən eşe „xalıq sudında" qaralasaq. Xalıq ara komitet Tel'mandə qotqarəv əsen kerəştə kesəjlergə nətə milli komitetlardə saqərđə.

KAŞEN

IPTƏŞKƏ

QOTLAV

Pariz, 16. „Jumanite" gazetə Marsel Kaşenqa 65 jəş tuləv ajqanlə uqa Romen Rollan tarafənan jeđərelgən xatlə iqlanlə. Romen Rollan yđenen nəl xatında Marsel Kaşendə proletariat eşe əsen nətər kerəşşe nulıv jeqənan qotlaj

ABSƏLƏQ

MILLƏTTƏRĐEN

„QARA KENƏ"

Vena, 16. „Nejjes viner zurnal" „Millətlər ligahənən Pol'şa təşqə eştər ministere Bel ədəvlıq millətlər məs'ələhe nujənsa səqəp hejlagən ultərəşən Jevropala 40 million keşe itəplongən ədəvlıq millettərđen „qara kene" tip ataj. Bunan hun tip jədə gazet, Jevropa ildərendəge ədəvlıq millətlər haqlanıv əsən nindəj qenə nulba la xoqqətarənan məxrym aulalar. Gazet bigerək tə Germanialaqə həm xosusan Pol'şalaqə ədəvlıq millətlər e en tavqan avət xəlde tıđəq etilenə ala. Gazettən hyđđere nujənsa bəl xəl Germanialaqə millətse-sot-lalistlər rezeme tuqlap qa ıv maqsatənda sit il dərdə ədəvlıq təşkil itkən nemes millətse-sot-lalistlarə xlanatənən heđemtəhe nulıp tora.

„GAZETA POL'SKA"

POL'ŞA TƏQDIMENƏ

QUŞƏLƏRQA ƏNDƏJ

Varşava, 16. Sajmon, Bartu həm Alojzidən Zenevala hejlajan telmərđərenə komentarlar birep, Pol'şanən „Gazeta Pol'ska gazetə bəl telmərđar arqahən da, Zenevala Pol'şanən bəqasa əmətheđ nəmə tip qaralqan təq itme feker alışəvđar vaqətında yđək punktqa əjlənde, tip jədə. Anglia, Fransia, Italia vəkildere tarafənan kliterelgən jyridik dəlidər barə tik Pol'şanən yđ talaptarə qaənl itelevenə ireşev əsen aytan jul menən genə bərqa tejeşle nulqanlıqə tura hında hejlajđər, asılda ul təqdimdərə nratorđardən nerehe l qarşə kilməqe. Lakin xalıq ara majđanda ədəvlıq millətlər turahındaqə dogovordar problemahən xəl itevgə jynəltelgən kyp kenə bnlılştardən hun, tərən lekeruərđən hun, Pol'şa yđe hajlap alqan juldə taşlar, tip ujlav janılışlıq nulər ine. Şulaj đa Bektən bis ber kem qarşə kilgən deklaratsiahənən politik jəkmətkehen protsedura polozinialarə menən movafiqlaştərəv e en aik jabaj ber sara bar. Ul jabaj həm nerđən ber sara Pol'şa təqdimə əsen tavəş birevđan həm ədəvlıq millettərđe haq'av julındaqə đəjem sistemanə yđ kesenə inderevđən tora.

SOVETTAR KONKURSƏ

KONKURS JOMƏQATARƏN SƏƏIARƏVƏQA

ƏĐERLEKTE KƏSƏJTERGƏ

14-se sentəərđə BƏBK-ndə, Yđək Başqarma Komitetə instruktorə həm narkomat, Əlkə ucrezdenie vəkildəre qatnaşlıqə menən in jaqsə avəl sovettarə esən ləlan itelgən konkursqa jomqaq jahav məs'ələhe nujənsa kənəşmə uđqarəldə.

Kənəşmələ BƏBK predsedatele urənnaəbarə ip. Kalmitef, sovettar konkursə kyrhətkestəre nujənsa jomqaq jahavqa ədərlek eşenə totonov həm sovettardən otcot nirev—qajtanan hajlav kampaniahən jeneydər menən qarşılav əsen ke əşev məs'ələhenə tuqtanə. Xəđer bed il ip. Kalmitef-konkurs nujənsa hənav osorona indek. Bətə Narkomat həm əlkə ucrezdenielər yđ hədəqtarə nujənsa konkurs tarmaqtarəna jomqaq jahavqa ədərlənergə bəbnlap kereşergə jaqşə eş əlgehə kyrhətevselərđekyrhətergə tejeştər.

Ip. Kalmitefan hun kunkurs'ən janə uqəv jələ tarmaqə nujənsa Başnarkomprostan Ip Jamalief hejlane. 34-35 uqəv jələn başlav turahında xəđergə tulə məqlymat alənmaqan əle, şulaj đa 17 rajondan alnqan məqlymættər həm rajondarqa narəp qajtəvsılardən nelderevđere nujənsa kypselek makteptər janə uqəv jələn 1-se sentəərđən đə qaldərmaj normal' raveştə başlap kitə aldılar.

Məhələn 17 rajonđa məktəp seltərđərenen 93 jarəm protsentə normal' uqəvđardə 1-se sentəərđən, 6 jarəm protsentə 4-5 se sentəərđən başlaj aldılar. Ə, 10 rajonđa (**Bere, Dyrtejle, Mesetle, Dəvan, Dəvləkən, Şişma, h. n.**) normal uqəvđar 10 **protsentə** menən 1-se sentəərđən başlanılar.

Lakin bəl elgəşevđar menən bergə, artta həjrəlevse rajonđa đa bar. **Məhələn: Qaricel.** Beloret rajondarə uqəvđardə ədərlekhəđ başlanılar. Qaritelđə oşo kendə 36 uqətvsə. Beloret'a 38 uqətvsə jetəşməj. Qaraiđ ildə uqətvsılarqa eşlev şartlarə tavđərılmaqan Uqətvsvsar unan kitergə tərəşalar, urən daqə sovet ojoşmalarə məktəp eşenə haman đa narəq birep jet kermədər. Mişkə, Avərqazı rajondarəndə la eştər maqtarlıq tygel.

Uqəv jəlna tulə ədərlek menən başlavđa bigerək tə Məsetle rajonə alđa tora. Undə 48 məktəp tulıhənsa ular menən tə'min itelgən, uqəv başlanqan kendən yk bətə məktəptərđə tə eße aştar ojoştoroldo. Tik bəl rajonda uqətvsılardən 65 protsentənən urta nelemle nulmavđarə eşte ber ud unəjhədlaj.

Jəjəp alqanda bed bəjəl uqəvđardə bətə məktəptərđə tə tejerlek uđqan jəldarqa saqəşlırqanda đur elgəşevđar menən başlanəq. Təvge itəp menən oşo kendə məktəptər (başlanqə həm tulə nulmaqan urta məktəptər) utən menən 82 protseətqa tə'min itelgən həm şunən 3 protsentə taşlıp qujılqan. Bəjəl xeđmətsən massanən yđ ara maja tuplav julə menən 3 miljon humlıq 220 məktəp, (ytkən jəl 44 məktəp halənqajnə) halənđə. Məktəptərđen 12 men gektar igendərə bar. His şikhed kyp kenə məktəptər men men jarəmə şar bol igen alasaqtar. Dəreslektər menən urbə, başqort məktəptərə 100 protsentqa jaqən tə'min iteldelər. (*Başqort telendə 34 dəreslektən 32 he ədər*). Tik tatar, mardva telendəge dəreslekterđen yđeneđđə ədərlənməvə səbəple, tatar, mardva məktəptərenə dəreslektər jeteşməj. Ə, đəltər, qələm başlanqəş məktəptərđə hər uqəvsəqa 12, tulə nulmaqan urta məktəptərđə 16 şər dana turə kitə.

Bəna bəl elgəşevđar sovettardən konkursən kin jəjep jeəərevđen konkret heđemtələre nuəp toralar. Alđa barəvsə rajonlardə uqəvqa ədərlek eşenə sovettardən kul'tsekslələre nəqə jardam kyrhətələr.

Ləkin đəjem alqanda məktəptərđe bəjəla menən tə'min ittev həm janə teđeləş eşe nasər tora. Oşo kendə məktəptər bəjəla menən barə 40 protsentqa tə'min iteldelər. Janə teđeləş eşe bigerək tə xuzalıq ojoşmalarə ibənenə nulqandar. avər promışlennost, Narkomes h.n.) artta qalalar, tej ip. Jamalief.

Na komat həm əlkə ucrezdenielər konkurs kyrhətkestəre nujənsa jomqaq jəlav ədərlegenə tolonmaqandar. Bigerək tə Başnarkomzem həm Qalə sovetə əkildərə kənəşmələ konkurs nujənsa ber nəmə lə əjtə almanlar.

Kənəşmə narkomat həm Əlkə ucrezdenielergə tid aralə konkurs kyrhətkestəre nujənsa BƏBK na jədma itəp dökladə tapşərtərqa həm Əlkə gazettarđə konkurs jomqaqtarən kin raveştə jaştərtərqa qushə. AJUKASBƏ.

SUJƏN 12 SENTƏBER

Beloret domnalarə sujən qojđolar 216 tonna, plandən 106 pr-ts.

JEGƏZE DOMNAHƏ

43 tonna, plandən 98 pr-ts

MARTENDAR QOROS

qojđolar

236 tonna, plandən 77 pr-ts.

STANDAR PROKAT

sirđelər

242 tonna, plandən 74 pr-ts

RUMANIA QALALARƏ

XƏRBI XƏLDƏ

Vena, 16. Romania xəkymətə Buxarist qalahənda həm nətə qalqan promışlennost yđəktərendə osədnəj polozinianə jarlə jəlqa odəjtte. Xəkymət bənən səbəbe itep militse-sots. agenttardən terorizlıq eştərə davam iteven həm kommunistik xərəkatten şaqtaj kesəjeven kyrhətə.

***

Varşava, 16. Pol'şa telegraf agentstvohənən xəbərə nujənsa Varşavala Bektən ədəvlıq millətter məs'ələhe nujənsa jihaqən səqəşənə quşılıvđa kyrhətkən 30 men keşelek manifestatsia nulıp ytkən. Şundaj uq manifis tatsialar Pol'şanən aytən qalalarənđa la nulıp yt.e.

Senatər ajənən berense dikadə hənđə predprinatelerđən eş jomqaqtarə (ajlaq zadanieqa pr. menən)

JUZURALDREV

Ələ aqas zavodə №4-5—32 pr.
Cernikovka aqas zavodə—16 „
Cumər aqas zavodə —12 „
Ələ aqas zavodə № 8 —29 „
Starletamaq aqas zavodə—25 „
Krasnoufim „ —15,5 „

JENEL PROMƏ'ŞLENNOST ŁUJƏNSƏ

Krasnousol əjala zavodə—31,8 pr.
Ovcina zavodə . . —39,8 „
Ajaq kejeme fabrikahə —134,7 „
Starletamaq kya zavodə—113,7 „
Tegev fabrikahə . . . —44,7 „

IT PLANƏN

TULTƏRƏROJA

Əsənsə kvartaldən hunqə ajtyep bara. Kvartal səqəvqa 15 kən vaqət qaldə. Şunqa qaramaətan, es ajlaq it tapşərəv planə 11,6 protsentqa qəna ytalgən. Barə Berjan rajonə qəna kvartaldaqə it tapşərəv planən jeqev menən tamamlanə. Ucalə Mərəq, Maqar, Mənəvez, Baqaş, Qətmətqalə, Toporin həm Tujmazə rajondarə jenəjətsel raveştə kvartal planən ədələr. Ə, bəl rajondar it tapşərəvđa respublika planənən xəl itkes aləşen totalar. Əgər ular yđ plandarən ytəməjđər ikən, respublika dəvməlendə plan tultə əlmajasaq.

Şul tiklem javaplılıq təşev rajon komitettarən həm ədərlev ojoşmalarən borsomaj kyrəhen. Bənə seqərđar ibət itə.

Nej, əsen it tapşərəv eşe bəl tiklem tynən, nej əsen ytkən ike kvartal plandarə unəşlıraq ytəldelər?

Sənki, ytkən kvartaldarđa aldənqə fermalar, kolxozsılar həm namətlə janqəđaqlar yđđərenen jəlləq plandarən aldən uq tultərđılar. Şul aldənqələr ibənenə ajlanqan đəjem kvtarəles ibənenə rajon ojoşmalarə yđđəren tənəslandərđə. Ə, ubal uj menən yđ mujəndamahən ytəməvselər həman bəbətp qaldılar. VKP(b) Yđək komitetənən ijyn plenumə bəl xaqta asəq həm anlajəşlə kyrhətmə nirep ytte. Lakin, rajon ojoşmalarə bənə jeterlek „əjranməgəndər".

Kvartal planən eđev—jəlləq plandən srogənda ytaleşen qurqənəs abtənə quja. Partianən rajon komitettarə YK həm ƏK plenumə qərardarən praktik ytərgə tejeştər. Ulardən jetək selek sajtatə plan ytaleşenə qarap xəkəm itelə.

—●—

IO SƏ SENTƏBƏRGƏ ITTAPŞƏRƏV

Berjangə tinləşerga

(ZAGOTSKOT MƏQLYMƏTE)

Ytaleş protsenttar menən

Rajondar	Kvartal plane	Jəlləq plan
Berjon	101,0	81,5
Baltas	94,5	82,2
Dəvan	88,2	80,1
Məsetle	81,7	82,8
Janaval	79,7	88,2
Dyrtəjle	72,3	78,9
Bere	66,3	17,5
Beloret	60,5	81,9
Byzdək	58,0	75,5
Qəjqə	57,6	69,5
Blagaveşşin	56,2	71,3
Bajmaq	56,0	81,9
Nurlan	54,9	69,6
Balaəoj	55,8	64,0
Ələ	53,9	69,0
Starletamaq	52,3	68,9
Avarqazə	51,4	71,0
Beloqatə	50,6	78,8
Arsanqi	49,7	76,3
K Usol	49,4	74,3
Qaltasə	49,4	69,2
Jalajar	44,9	64,3
Bişəvlək	44,0	86,3
Saqmaqoş	36,7	75,0
Zeljinsura	36,5	59,0
Q-Mejaka	35,2	68,1
Bora	34,9	66,9
Şişma	34,5	64,2
Mişkə	33,7	72,2
Dəvləkən	32,6	66,4
Qaridel	30,1	74,9
Baqalə	29,2	66,4
Ucalə	28,0	51,4
Maqar	27,6	62,7
Mənəvez	25,9	71,8
Tujmazə	25,7	67,8
Qaraoş	23,6	67,0
Əjjalil	23,3	55,7
Xəjsulla	22,2	54,4
Toporin	21,5	55,6
Mraq	18,1	57,8
Qətmətqalə	15,0	62,5
nətəhe	41,6	70,4

Bəl dekadala Qəjqə, Qaltasə həm Yurtuman rajondarənan məqlymət alınmaqan.

—●—

QALA JANƏ XUZALƏQ TARƏNDA

EŢKERTLƏV

FŞE ƏĐƏLƏ

Ələ Yđək Eşselər kooperatiənən qala janə xuzalıqə aşlıq nuvđə tamamlanə. Lakin janan 300 qa aşlıqtə etkertləne bar. Şul jemlənənə 40 qa kelə əəjləhe bar. 10-se sentəərgə 321 qanan aşlıq huqəlqan. Janan 500 qanan artıqbaq huqənə bar.

Jəşelsələrđe jəjəvqa massovəj raveştə kereştelər. 10 se sentəərđə 22, 8 qanan 212,8 tonna kartof jəjnalıp, şunən 187,8 tonnanə jəjnalqan, 66,3 tonna səqələrđen 35,7 tonnanə 169,8 tonna kişerđen 119,5 tonnanə, 350,4 tonna qəjarđən 314,6 tonnanə, 244 tonna pomedorđən 38,1 tonnanə həm 131 tonna kəbettənen 110 tonnanə xeđmət əndər nə taratəldə.

Jəjnalqan jəjelsələrđe taşəv jən-qatlənerlek bar. Kollektiftardən eşkə səqə vđarə la normallana teştə. 12-se sentəərđə qarđa 2000 keşe 12 aitomaşina eşlane.

Jəjnalqan jəşelsələrđe haqlav əsen 3000 tonna həjarlıq 12 jəşelsə haqlavqəş remontlanəp betelde.

B.

QALA JANƏ XUZALƏQ TARƏNDA

EŢKERTLƏV

FŞE ƏĐƏLƏ

Ələ Yđək Eşselər kooperatiənən qala janə xuzalıqə aşlıq nuvđə tamamlanə. Lakin janan 300 qa aşlıqtə etkertləne bar. Şul jemlənənə 40 qa kelə əəjləhe bar. 10-se sentəərgə 321 qanan aşlıq huqəlqan. Janan 500 qanan artıqbaq huqənə bar.

Jəşelsələrđe jəjəvqa massovəj raveştə kereştelər. 10 se sentəərđə 22, 8 qanan 212,8 tonna kartof jəjnalıp, şunən 187,8 tonnanə jəjnalqan, 66,3 tonna səqələrđen 35,7 tonnanə 169,8 tonna kişerđen 119,5 tonnanə, 350,4 tonna qəjarđən 314,6 tonnanə, 244 tonna pomedorđən 38,1 tonnanə həm 131 tonna kəbettənen 110 tonnanə xeđmət əndər nə taratəldə.

Jəjnalqan jəjelsələrđe taşəv jən-qatlənerlek bar. Kollektiftardən eşkə səqə vđarə la normallana teştə. 12-se sentəərđə qarđa 2000 keşe 12 aitomaşina eşlane.

Jəjnalqan jəşelsələrđe haqlav əsen 3000 tonna həjarlıq 12 jəşelsə haqlavqəş remontlanəp betelde.

B.

PKK NƏN BAŞQORTOSTANDAQƏ PARTKOLLEQIAHƏNDA

VKP(B) SAFTARƏNAN SƏQARƏLDƏLAR

IJYL AJƏNDA:

VKP(b) Yđək komitet ergəhendəge partia kontrole komissiahənən Başqortostandaqə partkollegiahə tarafənan tyəendəge keşelər VKP(b) saltarənan sasqarəldalar:

Faxretdinef Nizam Islam ulə, 1905-se jılda tavqan, 1929 jıldan alnle VKP(b) eqzahə (partbilete №0047855), profsojuzda aqzalıq vznostarən tuđđərqan ham Zejansura Raj FO hənə əlqəmləktaren tyləməgən əsen.

Nigmətullin Əxtari, 1900 jılda tavqan, 1932 jıldan alnle VKP(b) kandidat'a, partia dissiplinahən nođqan əsen

Tjorin Sergej Ignat ulə, 1882 jılda tavqan, 1930 jıldan alnle VKP(b) aqzah (partbilete №1309686), yđenen tarjalqan aqahən aktiv raveştə laqlaqan əsen ham partiaqa yđenen şəxsi mənəqəttaren kyđətep inevse xəlle keşe nulqanlıqtan. Partiaqa qajtanan đəjem nigeđđərđə inevsena qarşə kilmətkə (partianə tađartqandan hun).

Kilmiteva Qəjşə, 1901 jılda tavqan, 1927 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete №0018370), 22 kilogramm şəkərle, 1 odejal' həm 170 hum aqsana tuđđərqan əsen.

Andejef Jemel'jan Ivan ulə, 1901 jılda tavqan, 1927 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete №1918870), 485 hum aqsa tuđđərqan ham yđenen xeđmət urnənan fajđalanəp jəvəzlıqtar eşlegən əsen

Moratuf Qali Xəsən ulə, 1894 jılda tavqan, 1920 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete № 0918191). 235 sentner tavlat igenen tuđđərqan əsen ham silement nulqanlıqtan.

Qətaullin Qasdullə, 1903 jılda tavqan, 1930 jıldan alnle VKP(b) aqzahə partbilete №1591205) 112 hum altıqsa urlaqan ham juqarə sajlatlə tovarlarđə tynən sajlatlə tovarđarqa alıştərqan əsen ham sit element nulqanlıqtan.

Zelekova Aleksandra Georgi qadə, 1906 jılda tavqan, 1932 jıldan alnle VKP(b) ka kandidat, Maslopromda sotialistik mifekte urlavsə kulaktardə jəşergən, hotten majtəlıqan 0,2 pr. qa cemetev jılə menən hat tapşərəvsılardə aldaqan ham tikşerev organdarənə jalqan kyrhətevđar birgan əsen.

AVQUST AJƏNDA:

Şergin Ivan Vasil'ulə, 1903 jılda tavqan, 1927 jıldan alnle VKP(b) aqzahə, yđenen burəstarənə halqən qaraqan, xuzalıqlıq iikən (kolxozda 210 əəş suəqa jigən), xeđmət urnənan fajđalanqan ham kolxozsılar menən tupaş məqələ itkən əsen. Lakin unan yđ xatirən iqrar itkənlegen ham sotsial' xalqən eşse nulqanlıqtan iqtisarqa alıp, ber jildan han partianə tavge ojoşmalə tarafənan bəl turala jullav nulqan vaqətta bəl qarardə qajtanan qaravđə nemkin tip ihaplərga.

Kuzmin•jx Nikolaj Nikolaj ulə, 1906 jılda tavqan, 1918 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (29 se jıldan 1-se oktəərenən alıp 32 jıldən 2-se aprelena tiklem partiahə nulıp torqan), partia aqzaəna lajaqlə nulmaqan xoloqtarə (sistimatik raveştə-eskən), đəvlətten aqsahən fajđahədqa tuđđərqan (heđemtəred komandirovkalar) əsen.

Andejef Zahidullə, 1897 jılda tavqan, 1931 jıldan alnle VKP(b) kandidatə (kandidatlıq kartockahə №25096 partia aqzahənə lajaqlə nulmaqan xoloqtarə, kolxoz milken yđiştergən əsen ham partianən məhim qarardarən nelmagənlektən.

Ivan•f Mixail Nikolaj ulə, 1908 jılda tavqan, 1931 jıldan alnle VKP(b) kandidatə (kandidatlıq kartockahə №9680) sovet xaqtar politikahən nođqan ham eşse tə'minlevən edgən əsen.

Şanalin Georgi Proxor ulə, 1908 jılda tavqan, 1932 jıldan alnle VKP(b) kandidatə (kandidatlıq kartockahə №1570) yđenen nurəstarənə halqən qaraqan əsen.

Ivanof Valentin Semon ulə, 1911 jılda tavqan, 1932 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete № 2756678) partianə đaqan əsen partiaqa ingən vaqətta alahənən kontrrevolytsion eştaren jaergən). Hotten majtəlıqan 0,2 pr. qa cemetev jılə menən hat tapşərəvsılardə aldaqan ham tikşerev organdarənə jalqan kyrhətevđar birgan əsen.

Aqtuqanbf Asrar Xəziəxmət ulə, 1909 jılda tavqan, 1911 jıldan alnle VKP(b) aqzahə, 32 jıldən 9-se aprelenda VKP(b) nən Şişmə rajon KK-nə tarafənan xuzalıq-politik kampanialarja qatnaşmaqanə ham jardam itməgəne əsen partianan şəqarəlavsə ham VKP(b) nən Başqortostan Əlkə kontroli' komisslanənə şikəjət itevse. VKP(b) nən Şişmə rajon KK-nənən 32 jıl 9-se aprelđə şəqarqan qarardan qajtanan qarav turahəndaqə jullavən kire qaqərqa. Đəjem nigeđđərđə (tađartıvđan hun) partiaqa qajtanan inergə kənəş birergə.

Certif Kilm Isak ulə, 1898 jılda tavqan, 1932 jıldan alnle VKP(b) kandidatə (kandidatlıq kartockahə №453) proizvodstvonan qəsqən es-n.

Bikmulatuf Qəzim Batır ulə, 1905 jılda tavqan, 1926 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete №0918912) kolxozda ilgen aylğan vaqətta vaq surəvaz kulaksəl tendensialər kyrhətkən izakonnəd đondar ojoştorqan), sit elementlardə jəşergən ham kolxozqa jomoşaq jetkəsəlek itkən əsen.

Isajef Əkrəm Bikmexəmət ulə, 1901 jılda tavqan, 1927 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete №1917845) sotsial'sit mexitan suqqan keşe nulqanlıqtan (kulak ealahə) maxsus ədərlevđərđe ədgən, partianan ajrəlqan, XVII-se parts'jezd həm VKP(b) Yđək komitetənən ijyn plenumə qərardarən nelmagən əsen.

Partia kontrole komissiahənən Başqortostandaqə partkollegiahənən qarare nujənsa tyəendəge keşelər partianan mexanik raveştə suqqan itəplənələr:

Salof Vəsili Ivan ulə, 1896 jılda tavqan, 1931 jıldan alnle VKP(b) kandidatə (kandidatlıq kartockahə №1276) partilə passiv nulqan həm aqzalıq vznostarə tyləmgən əsen.

Avdejarf Sarvi Əxmət ulə, 1908 jılda tavqan, 1930 jıldan alnle VKP(b) aqzahə (partbilete №2116873) rajondan icottan teşməjənsə kitkən, partbileten nuqalıqan, Ələ qalahənə kilgas Ələ jala komitetənda ucotqa inhə lə, aqzalıq vznostarə tyləmgən əsen.

Magəşaf Jəqfar, 1906 jılda tavqan, 1928 jıldan alnle VKP(b) kandidatə kandidatlıq kartockahə №18328) partiaqa aqzalıq vznostarə tyləmgən həm partianan ajrəlqan əsen

Uqa đəjem nigeđđərđə partiaqa qajtanan inergə kənəş birergə (partiamə tađartqandan hun).

ABDULLIN ƏXMƏT

(1896-1934)

Abdullin Əxmət 1896 nsə jılda xəđergə Jalan rajonə. Cilsə elkahendə Zəjnəqəədinof tilgan başqort avəlində tavqan. Başta il avəlində tatar „maktəsendə" uqəp, hunənan Əlelə „Qalja" mədrəsəhen se'ergan.

1918-19 jıldarđa iptəş Abdullin avəl uqətvsəsha; 1919 nsə jəl Jalan qataj kantonənən katəo kətəpxanahənə mudire nulıp eşlej həm şunđa RKP(b) safarə inə;1920-se jıl kanton məqarif əylegenej inspektorə nula.

Ip Abdullin Məskavđa ike jəl uqəp jajtavđan hun 1922-24 jıldarđa 2-se sarqas Əlkə sovet partia maktəəendə ətimaqət-ekonomik təndərđən uqətvsə nulıp eşlej.

1924-25 nse jıldarđa, iptəş Abdullin VKP(b) nən Arqajaş kontkomənda agitprop medire; 1925-26 nsə jıldarđa Başnarkompros inspektorə nulıp eşlap 1926 nsə jılda Başqəlpros predsedatele itep yrlətelə həm 1929 nsə jəlqa tiklem şal eşendə qala.

1929 nsə jıldan 1931 nse jə'qasə Orenburgta Başpedtexnikum direktorə nulıp, həm 1931 nse jıldan tormozqonfluqəş kendərenəsə Başnarkomprosnən uqətvsılar ədərlev idarahənən nacal'nige nulıp eşlaj.

Partia eşenə nəq alrelgənlek, partia jyrekt-valarən ytəvdəge nəqəşmalıhəq həm nəq torosonsızlıqə, apparat həm kul'tura ucrezdenielərənən jeteşheđlektare menən kerəştə kilegə almavsanlıqə, ajrata tavqə tənhəđ eşlavselege həm iptəşlek hidgerlege iptəş Abdullin la nulqan ajrəm sajtattar ine.

Başqortostan, iptəş Abdullindən yle menən, kul'tura revolytsiahə itonsıldaqə lə qari organizatorən-huqəşşə həm sol'şeviqən juqaltə.

Iptəş Abdullin neđđen arənəđđan alk irtə kitte Ul, xilıq məqarifə eşe esen alk kyp həm alk qimmətle xeđmættəren kyrhətə alsr ine.

Vaqətlıh' juqalıvsna tərən qajqəsəđđə nelderəəđ. Qalıtrof X., Əəmaqirof R. Jamalejef S Qoldəjrof Urmanof Ə. Ivanof K Səjetmattinof S., Şafejef Ş., Işaultof Q., Xalikof, Mu tazin, Zinjnəşi, Mansurof, Kəjəpkulef, Kəlimullin, Bürəqulef, Əxmatef, Idelquzin, Bikmulatef, Dəvetkin, Qərəjef, Jelmino-

Javaplı redaktor urənnəəbarə **ZƏK' KAJƏPKUL.**

GOMES tən

№2 JƏNLEKTƏR KYRGƏDMƏHE №2

KILDE

Kən hajən irtənge səəqət 9 đan kiske 10 qa tiklem ASƏQ.

OĐAQ TORMAJ, KYREP QAL!

Yrge SAVĐA MAJĐANƏNƏNDA

Terlə xajvandardan 100 Xajvan bar.

Đonjanən terlə məjəştarenən jəjnalqan jərtqəstar, QOŞTAR, JƏLAN h. n.

Kyrgədmə idarahə jərtqəstarqa aşaləv əsen eşkə jaramaj torqan attar həm yiqan at jemlektare **hatəp ala.**

Vaqətlə direktor həm xajvanat biologiahə lektorə: **J.J.BITSMAN**

Rejəstrlav tarahənda nelderev

BASSJ Narkomfin SNƏ SSSR đən 1931 nse jəl 9 nsə fevralđa təsdiqlənqan zakondə jəjənətsəş 1931 nse jəl N 8 99 matđə, şulaj uq PZK nən 12 nse hanə nəlyten qarare nujənsa 1934 nse jəl 4 sentəərđən alıp 105 hanə nulıp rejestrlandə.

Ucrezdenienen iseme:

Sojuzsolistan Başqortostan kantorahə.
Eşe: Tođ hatəv.
Eş kyləme: Başqortostan territorialənda
Rascot xisabənən nomerə 11782
Adres: Sotsialisteceskə uram, N 70.

Upravləjyşşi TARASOP

ƏKA

Kino teatərə 17-nse sentəərđən jəəəldə.

ƏKA

JANALEP Seanstar Ə S Ə M. GOR'KI əbare 6, 8, 10 s.

II BAŞKINO Xudəəstvolə filem ПРЕДАТЕЛЬСТВО МАРВИНА Б ЕЙНА Seanstar 6, 8, 10 s.

Đəvlət bankahənən Başqortostan kontorahə əşo jıldən 15 se oktəərenən suxgalterđar ədərlev əsen 4 jəlləq kurs asa

Kursqa qabul itev qarizalar həm komandirovkalar nujənsa.

Qarizalar kən hajən fjal kendərenən başqa kondərđə) Đəvlət bankahənən Başqortostan kontorahənda qabul itelelər.

Kursantlar qa 125 humdan 175 humqa tiklem stependiə həm đəjem torlaq alrelələk.

Kursqa inergə teləvselərđen 7 jəlləq es məktəne kylamendə məqlymətə anlərqa tejeş,

Qa izlərđə jeđərev əsen ədres Ələ, Janalif uramə, jort N3. 5 nse aylma.

1—1 ĐƏVLƏT BANKAHƏ

Ələ, „Okt. Nat."hə matəaqahə. Başglavlit vəkile № B—1788

BAQALƏ RAJONƏNDA SOVETTARĐƏN OJOŞTOROV-

MASSOVƏJ EŞTƏRENEN TOROŞO TURAHƏNDA

Başqortostan Yđək başqarma komitetə prezidiumə qararə

Baqalə rajon Başqarma komitetə predsedatele ip. **Səjetqazindən** đokladən həm *BƏBK* prezidiumə instruktorə ip. **Qorbanqolbvanən** quşma đokladən tənlaqandan hun *Başqortostan Yđək Başqarma komitetə* prezidiumə Baqalə rajonənda sovettardən ojoştorov-massovoj eştəren qajtanan qorovđən nətənləj qənəqətlənmətlek raveştə ytkərelgənlegen əjtep ytə. Rajon Başqarma komitetə **prezidiumə** sovettardən konkursə həm sovettardən ojoştorov-massovoj eştəren qajtanan qorov məs'ələlərə nujənsa SSSR Yđək Başqarma komitetənən 34 jəl 27-se majđ

УФИМСКАЯ Городская Массовая библиотека

Ucalь, Beloqataj, Jьlajьr, Mraq, Qaraqoş rajondarьna hejrəlev өsөn вer nindəj đə xoquq вirelməgən

ӨӨTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 216 -18- sentəвr 1934 JьL

VKP(в) nьn Başqortostan Өlkə, Өfө qala komitettarь, ƏYBK hem Başprofsovet organь

YĐ YĐENDE TЬNЬSLANDЬRMAĞQA,

ARTTAQIЬ RAJONDARĐA

QЬRQA HЬNЬLЬŞ JAHAROQA

Sentəвrđen өsөnse alş kөnlөgөndө respublika jьlьq igen tapşьrьv planьn 74,5 protsentqa ytane. **Nuriman, Janavьl, Өfө, Dyrtəjle, Qaltasь, Mişkə rajondarь** plandarьn 90 protsentlan aşьrьp ytəp maqtavlь kyrhətkestar ьirđelər. Başqortostan вьl 5 kөnlөkta ytkan jьlqь tempьn qaplap ytte.

Bьl naşlanqьş unьştar. Şul unьştarqa qanəqatlanep ajrьm rajondardьn tьnьslanьrqa tьrьşvđarь memkin. Kampania naşьnda „...urozaj mul. plan nьlaj đa ytələr" tip tьnьslanьrqa telavselərđen nindəj hөđemiə tarqa sьqarьvьn вөđ kyrđek. Eş yđ yđenən genə вarmaj. Jencv вer vaqьtta la yđenən yđe kilmaj. unь ojoştororqa, вuqьşьp alьrqa kərək.

Ləkin, вьna вьl jaвaj xaqiqatte вөđđen kyp rajon partia. sovet ojoşmalarьвөđ anlap jetkermәjđər ale. Bөgөngө igen tapşьrьv planьnьn 74,5 protsentqa ytəlөve naşlьsa-ul aldьnqь rajondar ihəвena. Bьl xəl, əgər arita qalьvsь rajondar xəđerđən qьrqa kytərelөş jahamahalar, tapşьrьv tempьnьn qapьl teşəsəgen xəвər ita Sonki, aldьnqь rajondar yđ plandarьn 100 pr. qa tultьrqandьn hunьnda, вaşqa rajondar itəвenə tapşьrmajasaqtar Şuqa kyrə lə his kemgə tьnьslanьv xoquqь вirelmәj.

Ucalь, Qьjqь, Beloqataj, Jьlajьr, Qaraqoş, Mьraq hə naşqa artta вarьvsьlar his kisekmәtən qьrqa kytərelev jahar qa teşeştər. Xəđer urozaj өldөrev tygel, srogьnan aşьp kitte inde. Bьl rajondarđьn „...aşlөq hunlap өlgөrđe" tip yđđaren aqlarqa tьrьşvь „səвaptəre" вer kemđe lə вşandьra almaj. Ə. **Qaraqoş** tөnəgendə aşlөq ta hun өlgөrmәne, **Stərletamaq, Mejakə** rajondarь menən вer vaqьtarđa uraqqa teştelər. Ul yđenen, hejra evđəren nəmə menən aqlarqa tьrьşьr ikən?

Aqlanьrlөq urьn juq. **Bьjkin** iptəşten kisə tqlan itelgən telegramь eşte qьđđьrьrqa talap ita. Tiđđən kөđge jamqьrđar naşlanasaq. His kisekmәtən urozaj jьnalьp, eвkertlanep вөtkən вulьrqa tejeş. Huqьv tempьn arttьrьrqa, tonge smenalar eşlөven kin jajeldererqa kərək. Sentəвr ajьnьn hunqi jartьnь kөđge avьl xuzalьqь eştaren tamamlav həm **вөrөnsө nurьs—đavlatkə igen tapşьrьvđь ytəvđə xəl itkөs kөndөr.**

AQHARЬ MTS-Ь KOLXOZDARЬ

IN JAQЬNDA HЬNЬLЬŞ JAHAROJA TEJEŞTƏR

Aqвarь MTS (Mənəvez rajonь) xeđmətlөndergən kolxozdarđa urьv-sвьv вөtə kul'turalar вujьnsa I-se sentəвrgə tamamlanьp, 19 men 110 ga igenđen 75 protsentь eвkertlөnde. Đavlatkə 14158 sentner igen tapşьrьlьp plan 1-se sentəвrgə 57,5 pr. qa ytəlde.

Plan вujьnsa səselergə teşeş 5000 qanьn 2114 gektarь səsel đe. *10158 sentner natura tylə* venən 1705 sentner tapşьrьldь Urьvđь MTS kolxozdarь arahьnda вerense вulьp, „Puttlovist" kolxozь 25 se avqustqa tamamlnь. „Zizn" kolxozь 30 se avqustqa đəvlatkə 930 sentner igen tapşьrьp planьnь 100 pr. qa ytəne. „**Janь avьl**", „**Stalin**" həm „Moraptal" kolxozdarь igen tapşьrьvđь 10-sь sentəвrgə, „Kalinin", „Internatsional" 11-se sentəвrgə ytənelər, həm вьl kolxozdarđa eвkertlav, arьş səsev, naturalata tyləv plandarь la unьşlь ytələ.

Eşten вөtə tatmalarьnda, вigrəkta đavlatkə igen tapşьrьv đa „**Raşit**", „**Pyt' truda**", „**Capajef**", „**Bol'şevik**", „**Əxmət**", „**Calqar**" kolxozdarь ələgə tiklөm qoyroqta həjrəlep kilələr, igen tapşьrьv вьlarđa 20-40 protsent arahьnda, səsev, eвkertlav eştare la tyвən.

Bьl kolxozdarđьn artta həjrəlep kilevđarenen səвəвe—undaqь partiestarđьn, kolxoz idarьlarьnьn eşlekhedlek itevđarenan, şulaj uq ajrьm „slapələrđen" soвataz jahavđarьnan kilə. Вuna вer nisə misal „Rəşit" kolxozьnda igen tapşьrьvđь qьđьvlatьvqa вөtə mem kinlek вar, kolxoz đur, partia komsomol ojoşmalarь la đur hanь, kөslө. Eşşe həm həjrə kөstəre jeteş. Igen tapşьrьv planь 7 se sentəвrgə nej вarь 30 protsentqa ytəlgən. Naturala ta tyləv 1725 sentner urnьna 166 sentner qьna tapşьrьlqan. 2766 qanьn ni вarь 1451 gektarь qьna eвkertlangən, 720 ga səsev planьnьn 318gektarь qьna səselgən h. в.

Sonki вuпda jetəkselek itөselmәv kyrenep tora: kolxoz predsedatelө **Səltaşь** həm partkom sekretarь **Julnirđindər** molotelkalarđь iq təvđə nasar igendө huqtьrьrqa quşьp qujatar. Huqьlqan igen đavlatkə tapşьrьrqa jaraqhьđ вulqanqa kyrə, xəđer men sentnerđan artьq igen вer fajđahьđ jata, unь ssьppunkt qabul itmaj.

„Pyt' truda" kolxozunda la ul uq xəl. Predsedatel **Sinakof** (kommunist) „tara juq" tip, nen sentnerđan artьq arьştь imвarda to op jata, ə şul u aqьtta igen tapşьrьv planьnь вarь 49 pr. qa ytəgən. Вaşqa kolxozdarđa la oşonda kyreneştərđe osoratьp вula.

Bьlarđa əle đavlatkə igen tapşьrьvqa, urozaj jьjnavđa toxod вylevđe өđөvgə jynəltelgən jaşeren kulak qarşьlьqtarь emerelmәgən. Sвotaзlьqqa qarşь ajavhьđ kөrəşev urnьna, вьlarđa partia həm komsomol ojoşmalarьnьn kyвehe yđđare şuqa вirelgəndər. Politвylek вьl jeteşhedlektərđe əstь həm đavlatkə igen tapşьrьvđь in jьlqa srokta tamamlav esөn konkret saralar kyrə.Ol. JULTЬJ

YĐĐƏRE KONKURSQA „QUŞЬLOJANDAR"

BERENSE PUNKTTЬ NASAR YTƏJĐƏR

(Yđ maxsus xəвərsвөddən)

Telavmвat avьl sovetь (Mraq rajonь) sovettar konkursьna quşьlьp hər вer sekslaqa ajrьm eş planь tөđep, eşkə вaşlaqajnьlar... Konkurs şarttarьn ytəv вujьnsa kyp kenə eştər eşlangən.

Beşlərđe toroqtorov sovet kylamendə 100 pr qa jetkən, 18 вaş qolon ytterelə. Ytkən jьl өs kenə naş вьđav đөjemlaştөrelgən вulna, вьlьl 15 вaşqa jetkerelgən. Maldar urta kөrlөktilər.

Bьjьl 2 janь məktəp вalьnqan. Məktaptər вөtəhe lə remontlanqan nam ulьn menən tə'min itegəndər. 6 məktapkə janь parta ar eşlətelgən. Uquvđar yđ vaqьtında—1-se sentəвrđa вaşlanьb.

Maja tuplav III kvartal planь 11 nəв sentəвrqa 100 pr. qa ytəlde. Xəđerge kəndə plandan tьş 5 men tum aqsa jьjnaldь. Maja tuplav eşendə aktiv rəveştə eşlagən 5 keşe finans udarniktarь вar. **(Xajsarof, Qararвajьf, Proşukolav, Jegajьf вəm Kyznetsof).**

Avьl sovetьnьn đur jeteşhed jiqtarь la вar. Sovet kylamendəge 5 kolxozdьn 3595 ga igenenən 3182 gahь qьna jьjnalqan. Berense вurьs 8192 sentner đəvlatkə jьllьq igen tapşьrьv planьnьn 1780 sentnerь qьna tapşьrьlqan. Arьş səsev 975 ga urnьna 452 ga səselgən.

Telavmвat avьl sovetь, вegəngə kəndə iq məhim вurьs вulqan mrozajđь jьjnap alьv, đavlatkə igen tapşьrьv həm kөdgə səsev planьn ytəvđə вөtə kөrtə tuplarqa tejeş.

Deputattar sextarđa xisap вirelər

Beloret, 16 Sovettarđь qaltqan hajlavqa əđerlek ajqanlь SPKZ stalovotocil sexь eşşelərenen smenalь đөjem jьjьlьştarьnda Beloret qala sovetь deputattarьnьn xisaptarь tөqtandь. Kvalifikatsialь — Akimof Ilicol, Xardiamol tiqan deputat—votocilşiktar artta qalqan jaş eşşelər өtөtenən ajrьm şifliq itev eşen yđ өkөnə alьp, ularđьn texnikə eja вulьv eşendə kyp jardamdar kyrhətelər. Bьqa tiklem artta qalьvsь kyp kenə eşşelər yđđarenen zadmetlarьn sistemalь raveştə tultьra вaşlanьlar. Stolovolocilşiktar 4 kvartal programmanьn 20-đ-kəвrqa tamamlav mujьndamahьn aldьlar. Sextarđa 9—вөtə Baş genostan sovettar s'jezđь tsemendə pocot taqtahь ojoştorola.

Instrumental' sexьnda eş vaqьtь

Hajlav eşena

ƏĐERLEK BAŞLANDЬ

Işemвaj. Işemвaj nefte promьşlahьnda sovettarqa hajlav eşena əđerlek jəlep jeвərelde. Oşo kəndə hajlavsьlarđь xisapqa alьv alьp вarьla.

Şul uq vaqьtta xoquqtan maxrym itelergə teşeşle sit elementtarđьn tedmələren teđөv eşe alьp вarьla. Sextarđa 9-вөtə Başqortostan sjezđь işemenan proizvodstvo poxođь вaşlanđь. Elektrosex neft promьşlahьn elektro energia menən tuqlavьvđ tə'min itep torqa yđ өktөna mujьndama alьp, mexaniceski sextь вoraviav esөn kərəkle вulqan zakazdarđь vaqьtında alrep tororqa tip jarьşqa вaqьrđь.

Posjolka sovetь kommunal өđөləştө jaqşь uđqarьv həm seksta eştaren jənlənderev esөn Starletamaq Qala sovetь menən jarьşqa вьqtь.

Səsev вөttө

Tujmazь (telegraf вujьnsa). Qandra MTS-ь kolxozdarь 15-se sentəвrđə 6900 ga kөđqө səsev plandarьn 30 gektarqa arttьrьp tultьrđьlar. XƏLIULLIN

KOOPERATSIAJA IGEN HATЬV EŞEN OJOŞTORORJA

„NOVAJA ZIZN" 1200 BOT IGEN KILTERĐE

ĐƏVLƏKƏN MTS POLITBYLEGE BAŞLAVЬN

BӨTƏ BAŞQORTOSTANQIA JƏJELDERERGƏ

Đavlakən 17, (BaşRosta). (Đavlakən MTS politвylege igen tapşьrьv eşen tamamlav menən yk kolxozđar, kolxozьlar arahьnda kooperatsiaqa igen hatьv turahьnda вassovь eş jəjep jeвərđe. „Novaja zizn" artelenen partia-komsomol aktivь jьjьlьşьnda Vinitski əlkahe polit sektorь turahьndaqь VK qararь həm „Pravda" gazetьnьn „Politвylektərđen namьb eşe" tigən вuş məqalahe tikşerelde. Jьjьlьş Yđək komitettьn qararьn xuplap, artelde proizvod-tvo xuzalьq qoraldarь menən өlqe xəldə ta'min itev maqsatь menən, artьq igende ojosqan xəldə kooperatsiaqa hetьrqa вulьp qarar sьqarđь. „Novaja zizn" artele uđqan jьl xeđmət kenenə juqarь doxod al qajnь, unьn doxođь вujьl вьlьrqьqa qaraqanda la juqarьraq.

Politвylek jetəkseleqe aвtьnđa kommunist həm komsomoldar kolxozьlarqa kooperatsiaqa igen tapşьrьvđьn kolxozqa həm kolxozьlarqa đur fajđa kiltereven an attьlar.

Brigadalardь, şulaj uq вөtə kolxozđь proizvodstvo qoraldarь menən tə'min itep, juqarь вaвşьsqa kytarev, janь kul'tura ucrizdenielar seltөe ojoştorov həm kolxozьlarđьn iq kərək ixtejazdarьn ytəv maqsatь menən kolxozьlarđьn dөjem jьjьlьş вer tavьştan kooperatsiaqa 18 men вot igen hatьrqa вuldь. Bөgөn kolxoz şul xl apqa qьđьl oвoz menən вerense 1200 вot igen ođata. Kolxozьlar jьjьlьşь rajondьn həm **Başqortostandьn** kolxozdarьna yđđarenen artьq igendəren kooperatsiaqa hatьvqa saqьrьp mөrəzөqөt sьqarđьlar.

Oşo kəndə Dəvləkən MTS kolxozdarьnda „Novaja zizn" kolxozьlarьnьn mөrəzөqөte tikşerelə.

Bьjьl 1093 вьđav həm tanalar kontraktavajt itelrgə tejeş. Ləkin jer вylege вьl saranь əkeren ytəj əle. Bөgөngө kəndə 839 вaş kontraktavajt itelgən.

Aldaqь jьl qinvar вaşьna rajon daqь 11 MTF26 MTFqa, 2 STF 8 STF qa həm 8 OTF16 OTFqa jetergə tejeş. Bьl maldarqa өesən əđerləv 144 pr. qa, siloslav 69 pr. qa ytəlde. Siloslav planьn tultьrьrqa memkinlektər вar. Rajonda jə el ylən massahь jeterlek. Unь tulьhьnsa tajđalaьrqa qьna kərək.

Məqarif вylege rajonda kul'tura-massovь eşte kin jəjep jeвərđe, uqьtьvsьlarđьn rajon konferenslahьnda VKP(в) Өlkə komitetьna jađqan xattarьnda alqan jəkləmələrđe praktik rəveşta ytəv өsөn hər вer uqьtьvsь rotondo

Rajondaqь uqьtьvsьlar yđđarenen uqьqan kolxozdarьnda nađandardь həm ađ uqьj-jađa вelevselərđe gramotalь itev өsөn kerəş utь astьlar.

Məsetle rajonь kөnsьqьş-tөnjaq 4 rajondьn, iq aldьnqь həm kul'turalь, xəlle tormoşlo rajonqa əjlanergə tejeş.

Tunqa hөrөvgə qajhь вer kolxozdar вaşlanьlar. MTS kolxozdarьnda tunqa hөrөv Narkomzem planь 9 pr. qa, MTS tan tьş kolxozlardđa 4, rajonda 6 pr. qa ytəlgən.

Rajondar jarьşьnda alqan tempь вirmәv өsөn kerəşte taqь la nьqьraq kөsəjtep, đavlatkə igen tapşьrьvđa ađaqqь srok itep 20 sentəвr ailđələp, tunqa hөrөvđe kөsəjtəвөđ.

IDRIS.

ƏĐƏQQЬ SROK 20-SE SENTƏBR

MƏSETLE VƏOJƏĐƏHEN YTƏRGƏ TEJEŞ

— Urozaj jьjnavqa jaqşь əđerlangən həm VKP(в) Yđək, Өlkə komitettarьnьn qararđarьn massa arahьnda өjrənevđe kin jəjep jeвərgən, kolxoz proizvodstvohьnda kommunistarđьn qara eştə aldьn-alqө kyrhətep eş lagən kolxozdar ti ip. Qəjfyllin. Kөnsьqьş Tөnjaqtar вulьvdarьna qaramaktan, dəvlətkə igen apşьrьv plandarьn 8-se senlərgə tan вmlaqan „Bagadzenov" (Narikof), „Məlәkət" (Mexəmətjanof), (Məlәkət avьl soveть predsedatele—Xodajвerdin) həm „Midət" kolxozdarь rajonda aldьnqьlьqtь kyrhətələr. Bьl kolxozdar şađqь səsevđa la aldьnqьlьqtь aldьlar. Ularđa eşe həm həjrəv kөstəre dөrөb urьnlaştьrьlqan. Kөnđəlek eş formalarь arttьrьlьp ytələ. Unьş вjnavqa la өlgөlө rəveştə әđerlөndelər.

Ytkən jьlda 5 sentəвrgə dəvlətkə igen tapşьrьv 14 pr. вulha, вьlьl 5 sentəвrgə 41 pr. qa ytənek Dəvlətkə teşeşle igende ytkən jьlda 15 oktəвrgə tapşьrьp вөtkən вulha, вьlьl in ađaqqь srok 20 sentəвr вulasaq.

Kolxozdarđьn həm soixozdarđьn вaвvđarьnda өsөr kөn вujь jamqьr javqanda la eş tuqtavьvđ davam itelөsək. Sonki, rajonda 196 jap-na, 71 kelət, өjđər 36 həm 3 munsa eşlənde.

Kөnsьqьş tənjaq Dьvan, Qьjqь, Beloqataj h m Məsetle rajondarьnьn jarьşьnda igen tapşьrьvđa alqan aldьnqьlьqtь вirmәjəsəkвөđ. Igen tapşьrьvđi ytkən jьlqa qaraqanda 25 kөlda вөtəsəkвөđ.

Bьjьl igende juqaltьvđarqa qarşь nьqlь kөrəş as'вq. Hər kolxozda, xatta вrigađalarđa sьjat tikşere selər qujьlqandar.

SƏSEV BӨTTӨ

Tujmazь (telegraf вujьnsa). Qandra MTS-ь kolxozdarь 15-se sentəвrđə 6900 ga kөđqө səsev plandarьn 30 gektarqa arttьrьp tultьrđьlar. XƏLIULLIN

„JULDЬ 1 SE OKTƏBRGƏ"

ILGƏRTƏRBEDI"

Berense pojezđ Өfө-Starletamaq, 11 (Qala Osoaviaximьnun kyqərsen poctahь arqьrь alьndь.

Əkeren genə sostat qudqaldь. Unda 21 vagon, Pojezđ streikanь sьqьv menən səqətenə 8 kilometr tiđlegendə kitte. Ləkin pojmala səqətenə вildələngən 12 kilometr urnьna. 15 kilometr tiđlektə kitelde.

Tөđeləş nacal'nigь ip. Xarlamov, вigerək ta pojezđьn juldanisek вarьvьn nьq kyđətte: Jul tөđeləştən вөtə eşenen sьjtatьn kyrhətergə teşeş. Berense pojezđ, eşlavselər arahьnda đur intuziazm kytarđe.

Ə, eş kyp өle: Ballastirovka ytkarev, 2-3 ucastokta hatьnьp вөtmәgən spaldađь hatьp вөtergə kərək. Xəđergə вөtə eş rels' juqlьqqa kilep terelə.

Pojezđ 35-se pikette ytev menən, pojezđь ođatьvsьlarđьn:

— Juldь 1-se oktəвrgə өlgertenəđi-tigən tavьştarь jauqьranь.

◆Өtөlə nojəвr ajьnda. kөrəş avьr atlieka(tezulьj otletka)hə n gemnastika kursь asьla Bьnda вaşqortsa. urьvьsa həm fransuzsa kөrəşergə өjrətelə həm вaşqa terlө jenel atlitikalarđь ejrənev вulasaq.

MILЬFKA MALSЬLЬQ SOVXOZЬNDA

HURƏTTƏ: 1912 jьl tьvqan đoprizьjvniktar Bojđaj huqalar

15 SENTƏBRGƏ IGEN TAPŞЬRЬV BARЬŞЬ

1933 jьl—71,6 pr.
1934 jьl—74,5 pr.

RAJONDAR	Вerөtө	MTS kolxozdarь	Вaşqa kolxozdar	Janqьđaq xuzalьq	Naturа tylav	Qarnь sauna
Plan ytəleşe protsenttarđa						
Nuriman	99,1	100	16,0	92,0	50,9	9,7
Janavьl	98,1	100	97,5	89,3	76,8	12,5
Mişkə	97,5	100	96,6	92,0	59,8	12,4
Dyrtөjle	95,0	100	92,0	87,5	56,0	13,8
Өfө	94,5	100	95,4	89,7	67,8	11,1
Bөrө	94,3	93,6	97,3	89,3	45,6	11,7
Starletamaq	93,4	100	90,8	87,5	80,3	9,5
Qaltasь	91,6	95,5	91,3	73,6	52,7	14,6
K Usol	89,9	—	92,3	83,1	—	8,6
Maqar	89,5	77,1	100	77,6	42,9	14,3
Şişmə	85,7	95,2	76,5	47,0	59,8	14,8
Boraj	81,3	75,8	82,8	86,5	43,3	10,5
Bişəylak	81,3	80,7	83,9	79,1	46,9	17,4
Arxangil	78,6	—	80,2	75,3	—	12,2
Qьrmьşqalь	76,6	72,9	91,3	61,1	27,7	10,3
Avьrqazь	75,4	88,8	83,4	81,0	30,3	13,8
Toporin	74,9	84,3	65,2	69,3	43,9	14,7
Byzđək	73,4	92,5	72,3	49,7	97,2	12,7
Đavlakən	71,8	87,7	58,7	47,4	73,0	14,1
Mejakə	71,7	87,6	58,6	56,0	51,1	30,7
Balaвej	71,2	100	58,4	68,4	68,1	16,3
Baltas	70,7	64,0	70,2	81,2	27,1	10,1
Qaridel	70,2	79,1	66,5	81,5	23,4	13,8
Saqmaqoş	69,7	73,1	72,3	28,9	29,5	14,8
Bitgaveşşto	69,1	66,1	67,3	84,5	34,0	12,5
Baqalь	66,6	68,8	65,6	67,4	29,9	10,7
Mənəvez	64,9	74,6	60,1	42,3	23,5	10,9
Tujmazь	62,5	96,6	64,7	50,5	37,0	14,9
ARTTA BARЬVSЬ RAJONDAR						
Məsetle	59,0	63,6	57,6	62,9	33,8	15,8
Đьvan	59,9	57,9	55,6	71,3	27,2	14,7
Xəjвulla	56,0	66,6	45,5	22,0	15,0	1,3
Zejanвura	53,7	48,0	57,8	41,1	57,5	9,8
Bajmaq	47,5	69,7	32,8	24,4	39,6	18,7
Qaraqoş	45,8	45,7	51,4	39,1	32,6	19,0
Beloret	43,3	—	46,3	30,8	—	11,2
Qьjqь	38,5	42,3	31,9	53,8	17,9	13,1
Mraq	37,3	35,0	42,8	19,9	33,4	3,5
Beloqataj	34,9	44,0	30,2	34,9	18,3	8,0
Jьlajьr	30,8	—	31,4	23,2	—	—
Borjan	29,5	—	30,8	—	—	—
Əвjəlil	16,0	6,7	20,8	7,8	34,0	1,7
Ucalь	8,2	8,9	8,0	7,7	3,3	5,8
вөtөвe	74,5	78,9	73,5	68,3	45,8	12,3

Zagotzernonьn ucot sektorь

HAMAN AVANS JUQ...

„Mejakə" MTS hьna qaraqan **Leninвe** kolxozьnda oşo kөngə tiklem avans вirelgəne juq. Kөndə eşkə вqьvsьlarqa 2 qađaq 2 qađaq jarьm on вirelər. Kenəden kypme eşləvenə qaramajđar.

Bьl xəl xeđmət dissiplinahьn nьq qaqşattь. Şuqa kyrə, **„Leninвe"** kolxozь вьlьl urozaj jьjnavđa xurlьqlь rəveştə həjrələ.

MTS politвylegenen **„Leninвe"** kolxozьnda вьndaj tərtiphedlek tьvđьrьvs tlarqa sik qujьvьn horajвьđ.

KOLXOZSЬ

BYZĐƏK KIN

EŞ BAŞLANЬ

Byzđək, 17 (BaşRosta). Byzđək MTS politvylege həm partia rajon komitetь kooperatsiaqa igen hatьp alьv turahьnda massovь eş jəjep jeвərđelər. Өlkə komitettьn qararь partia rajon komitetь həm Rajon вaşqarma komitetьnda tikşerelde. Urьndarqa rajon partia aktivь jeвərelde. Rajsojuz ketəttar əđerlaj. Oşo kəndərđə avьl sovetь predsedateldərenen rajon kənəşmәhe uđqarьldь. Bьl kənəşmələ kooperasiaqa igen hatьv məsələhe tikşerelde.

TRAXOMAQIA QARŞЬ KƏRƏŞKƏ

Bьjьl Başqortostanda traxoma ivьrьvьna qarşь nьqlь kөrəş jəjep jeвərelde. 141 sestra, 14 lekpom həm 40 vrac traxom avьrьvьna qarşь a вlqan maxsus kursьstardan yttelər. Өfө, Bөrө, Balaвej həm Starletamaqta 240 keşelek traxomotoz sestralarь jeteşterev kursьstarь asьlasaq

Rajondarđa 130 traxomotoz sestralьr punktь, 40 vrac punkttarь həm 42 lekpomdar eştəjđər.

Kyđ vractarь tarafьnan traxomatoz punkttarь tikşerelep, ular qa 40 men keşe вerketelde. Traxoma menən avьrьqan đoprizьjvniktarđьn вөtəhe lə darьvlandьlar.

Traxomatoz institutь həm Məskəv ekspeditsiahь vractarь rajondarđa đur jəmaqət eştəre jəjep jeвərđelər. Bajtaq konferenslalar ytkərelgən, traxomatoz jəcəjkə həm ojoşmalarь ojoştorolqan. Mişkə rajonьnđa вьl ojoşmalarqa 2 mendən artьq aqza вьlqьtьrьlqan həm traxoma avьr vrnda qarşь kөrəşev өsөn xalьq ara men həm aqsa jьjnalьrqa tejeş Mişkələ maxsus traxomatoz вol'nitsahь asьla.

Sovettar s'jezđьna вylək вđerlajđar

Өtө parovoz-remont zavođь sovettarqa hajlav eşena əđerlek jəlep jeвərđe Eşselər jьjьlьşьnda Qala sovetьna esselər tarafьnan вirelgən nakazdьn ytəlevө tikşerelə. Bөtə sexlər вujьnsa diputat gruppalarь ojoştorolqan. Eş kyrhətə almaqan Qala sovetьnьn 5 aq alь aqzalьqtan kire saqьrьp alьndь. Parovoz jьjnav sexь sovettarqa qabatlap hajlav məs'ələhen tekşerqənden hunьnda, вөtə Başqortostan proizvodstvo konkursьna qujьlьrqa вulđь. Buksovoj porşnejvoj, mednitski ucaskalarđьn eşşelərө həm inziner-texnik rabotniktarь sovettarqa hajlav eşendə yđđaren udarnik itep ixlan itep, massovь tikşerev eşenə 50 keşe вilgelənelər

Sovettar sjezđь asьlьvqa вylək itep plandan tьş вer parovoz remontlanьp вirelөsək.

◆Өtөlə Вsprotsovettьn tizkul tura вylege tarafьnan ojoştorolqan kamalə jədөv istattanь 8 sentəвrđə Dereveşna pristanьna jetep tstattanь tapşьlđь. Bьl istattala 12 keşe qatnaştь. Hər вer pristandarđa kөstө qarşьlavđar вuldь. Mətələən Bөrө pristanьndə 2 men keşe qarşьlanь.

QЬĐQA SEGNALDAR

Qaravьlsьlar joqlaj

Mejakə rajonь „Komintern kolxozьndə aşьqtarđь tendə haq lav eşe nasar qujьlqan. 29 avqusta 2 вrigadanьn tenge qaravьlsьhь **Musin Ojeвəj. Asdullindar** ten вujь joqlanьlar. 2-se sentəвrgə вrigadanьn tengə qaravьlsьhь **Safin Ojataulla** joqlap qulьndaqь qoralьn alьp kitkande lə hidmәne. Bьndaj yđ вurьstarьn ytəmәvselər urьndarьnan alьnhьndar.

B. JAPPAR

BЬNDA LA ŞULAJ..

◆ **Mejakə** rajonь „Hannasь"kolxozьnьn tikşerev komisiana aqzalarь tengə postarqa smotor ojoştorđo.

Kolxozdьn вşanьp yđ milken haqlavqa qujqan qaravьlsьlarь-Valej f, Tanьвьf, Salin, Nizamьf tar joqlaqan kileş osoranьlar Şulaj uq, ikense вrigadanьn da вөtə haqsьlarь joqlaqajnь. Eвkert qaravьlsьhь Əxmətei Qavьj qulьndaqь mьltьqьn alьp kitkande lə hidmәgən.

Bьl xəl kolxozđa hidgerlekten juqlьqьn kyrhətə. Undaj yđđarenə tapşьrtьlqan eşkə javap hьđ qaravьslardь postardan alьrqa kərək.

Xasnulla Asdullin.

ƏBLƏQ

Kooperatsia jorto TƏĐƏLƏŞƏNDƏ

Өtө kooperatsia jorton tөđөv eşe qьđьv вara 1167 kuвometr fundamenttьn 980 kuвometrь oşo kəndə hatьnqan. Jer eşe 95 pr qa ytəlgən Xəđer jortьn stenalarь tөđөlə вaşlanь. Unda 300 men kirвes hatьnqan. Taş eşselərenen in jaqşь Vsjөrnof arigadahь yđ zadanietьn 116 pr itep ytəp kilə Doprizьjvniktar arigadahь вik jaqşь eşlene. Brigadir Şa in Bьl arigada z daniens 130-140 pr itep ytəp kilde.

Tөđөləştə eşşelərđe mədəni nam вьltovoj xeđmətlөv eşe jaqşь qujьlqan Eşselər tada вylmalarđe toralar tөđөləştə aşxana həm tarjok вar 10 moş şarttarь jaqşь вu вv programmanь inqьlь ytərgə jardam itte.

Oktəвr revol tsiahьnьn 17 jьllьqьna вina hatьnьp вөtəsək.

BAŞQORTOSTANDA

PROFSOJUZDARĐЬN EŞEN QAJTANAN QOROV TURAHЬNDA

Ş V E R N I K IPTƏŞTEN VSSPS TЬN DYRTENSE PLENUMЬNDA JAHAQAN DOKLADЬ

Bedđen partiavьddьn XVII s'jezdь ikense bişlьlьqtьn bəşek politik həm xuzalьq burьstarьn bildələne. Bьl qarardarđь uojomqa aşarьv hеđemtəhendə ilđen ekonomik jeđendə sikhed dur ydgəreştər bulasaq, dereƀerək əjtkəndə, xəđer ul ydgəreştər barlьqqa kilələr inde. Bedđen xalьq xuzalьqьvьddьn bik kyp tərlə elkələrendə undarsa həm jeđđərsə janь promьşlennost predpriətielərə teđelələr. Uralda Kenвajьş həm Kenьqьş Seвerđə, Başqortostanda, Alьƀ kenьqьşta, Qađaqostanda həm Urta Aziala industrialaştьrьvđьn janь terək bazalarь tьvđьrьlalar. Eşselər sьjnfь hanьnьn his tajpьlьşhьd yƀeşendə bedđen ilenedđen elqьj yƀə barqan industrial kesən saqelđьrьp, eşselər sьjnfьnьn janьnan-janь otrədtarь sikhed qьđьv temptar menan yƀelər.

XVII s'jezd qarardarь sьjnfhьd sotsialistik jəmqiət teđev esən bol'şeviktarsa kerəş metodtarьn həm juldarьn kyrhətə, ularđь ifəpkə almajьnsa unьşlь rəveştə alqa barьv memkin tygel. XVII s'jezda bedđen partianьn həm eşselər sьjnfьnьn julвaşşьhь Stalin iptəşten dokladьnda birelgən jetəkse liniane вojomqa aşarьv—bedđen unьştarьwьddьn zalogь həm əlegə bedđen julвьdda torqan qьjnlьqtardь вeterev memkinlektəre.

Stalin iptəş вlaj tine: „Dereƀ hьđьq birelgəndən hun, məs'ələne dereƀ xəl itev birelgəndən hun, eşten unьşь ojoştorov eşena, partia hьđьqьn вojomqa aşarьv esən kerəşte ojoştorovqa, keşelərđe dereƀ hajlavqa, jetəkse organdardьn qarardarьnьn ytəleşen tikşerevgə вəjlangən bula. Bьnhьd, partianьn dereƀ hьđьqь həm dereƀ qarardarь zitdi zejanlanьv ixtimalьna osoraqa memkin. Ul qьna la tygel: dereƀ politik hьđьq birelgəndən hun, ojoştorov eşe вetə nəməne, şul iƀəptan politik hьđьqtьn yd jadmьşьn,—unьn ytəleven jəki unьn jemereleven đə 'xəl itə".

SSSR đa profisional xərəkət uđqan jьldar esendə kyp kenə eltdi unьştarqa ireşte. Profsojuz вqzalarьnьn hanь yƀte. Profsojuzđerđьn ham ularđьn appаratьnьn kin eşselər massahь menən вəjləneşe taqь la kyвerək ьqьnь. *Kyp millionlь* maşsanьn qatnaşь menən udarsьlьq həm sotsialistik jarьş xərəkəte kinəjə həm ьqьj вara. VKP(в) ÝK həm **Stalin** iptəşten kyrhətmələre menən вarьp, profsojuzdar qemymən alqanda yđđərenen kyp kenə zvenolarь tarafьnan kul'tura-politik həm material-qatmoş eşenə narьq birep jetkermə vselekte unьşlь rəveştə вetərələr.

Profsojuzdar eşse sьjnьfьnьn elqьj yƀə barqan proizvodstvo aktivlьqьn ojoştorov esən genə tygel, вəlki tə'minət eştəren julqa qujьv, eşse sьjnьfьnьn kul'turalь jal itevgə вulqan elqьj, yƀə barqan talaptarьn həm kin massanьn вelemgə, kul'turaqa tвa sikhed kesle həm вьqasa kyrelməgən вntьlьşьn qənəqatlanderev esən đə kəndən ken kyвerək javaplь вula вaralar.

Profsojuzdarđьn IX-sь s'jezdьnda uq kyp kenə məhim politik həm organizatsion saralar—profsojuzdarqa Narkomtrud, sotsial straxovania həm tyвange kontrol' jəhətenən RKI funksialarьn birev eştəre ytkəreldе. Bьl saralar profsojuzdarđьn sotsialistik teđeleştəge rol'đarеn kytərələr,ləkin şunьn menən вer rəttən ular profsojuzdarđьn eşen qatmarlaştьralar, ularđьn kərək profzodstvo esən вulhьn, şulaj uq вigerək tə xeđmətsandər massahьna material həm kul'tura xeđməten kyrhətev esən đə javaplьlьqtarьn đuraj talar.

Ikense вişlьlьqtьn вurьstarь həm eşse sьjnьftьn yƀeve menən вəjləneştə unьn sostalьnda вulьp jatqan ydgəreştər profsojuzdarđьn eşen taqь la kyвerək qatmarlaştьralar, eşselərđen kin massahьn sotsialistik teđeleşkə aktiv qatnaşьvqa ьlqtьrьvđa profsojuzdarđьn rol'đarеn həm javaplьlьqtarьn taqь la ьqьraq kytərələr. Xəđer profsojuzdarđan, hər вer fabrik, zavod həm xalьq xuzalьqьnьn ajrьm tarmaqьndaqь „eşselərgə differensialəşterelgən jaqьnlaşьv talap itelə: ularđan ajrьm eşselərđen həm profissialərđen ixtiazdarь həm talaptarь turahьnda qajqьrtьv, profzvodstvonь konkret вelev həm eşselərđen kin qatlamdarьn janь proizvodstvolar texnikahьna ejə вulьvqa вobilizovajt itev talap itelə.

PROFSOJUZDARĐЬ QAJTANAN VAQLARQA—EŞSELƏR MASSAHЬNA XEĐMƏT KYRHƏTEVĐE JAQŞЬRTЬRQA

Xəđerge organizatsion formalar həm eş metodtarь вulqan xəldə profsojuzdar вьl вurьstarđь ytəj alьrđarmь?

Hunqь jьldar esendə profsojuzdar gigant rəveştə yƀtelər. Xəđerge vaqьtta вulqan 47 sojuz Ýđək komitetlarь arahьnan 19 Ýđək komitetьn hər вerehe 300 mendən artьq sojuz aqzalarьn вerləşterələr, şulardan 4 sojuz Ýđək komitetьnьn hər вerehe 500 mendən artьq həm 4 sojuz Ýđək komitetьnьn hər вerehe 1 milliondan artьq sojuz вqzalarьn вerləşterələr.

Metallurgtar Sojuzь Ýđək komitetь xəđerge vaqьtta 104 predpriətielə eşləj torqan 410 men sojuz aqzahьn вerləşterə. Qara metallurgia predpriətielərə Sovettar Sojuzьnьn ydəgendə, kenjaqьnda həm kenьqьşьnda tarqav urьnlaşqan xəldə sojuz Ýđək komitetьna вьl predpriətielərđen eşselərenə ikense вişlьlьq burьstarь talap itkənsə turanan-tura xeđmət kyrhətev qьjьn.

Taş kymer promьşlennostь eşselərə sojuzьnьn Ýđək komitetь 857 şaxtala eşləgən 549 men sojuz aqzahьn вerləşterə. Bьl sojuzđьn вqzalarь đur kompaktlь massa вulьp Danвasqa, Uralqa həm SSSR đьn вytən rajondarьna taralqandar. Tвlqi вularaq Sojuz Ýđək komitetь eşselərgə kərəgensə xeđmət kyrhətə almaj. Şulaj вulqas вьl sojuzda 81 protsent eşselərđen genə sojuz aqzalьqьna ьlqtьrlьqan вulьvđarь, ə taş kymer promьşlennostь eşselərenen 19 protsentьnьn sojuzdan tьş ta torovđarь kyldənənge nəmə tygel.

Timer jul eşselere Ýđək komitetь Sovettar sojuzьnьn вetə jerenə taralqan 7.899 mestkom tarafьnan вerləşterelgan 1.460 men sojuz aqzahьn вerləşterə. Timer jul eşseləre sojuzь xəđer вigerək tə transporttь rekonstruksialaştьrьv menən вəjləneştə sojuz aldьnda torqan qatmarlь вurьstardь xəl itə almaj. Şulaj вulqas eşselərđen ajrьm gruppalarьna qaqьlqan konkret məs'ələlərgə вьl sojuzđьn jaqьnlaşa almavь asьq kyrenep tora.

Timer jul transportьnda eşlavse eşselərđen 17 protsentь sojuz saltabnan tьşta toralar.

Đejem maşinalar eşlav promьşlennostь eşselərə sojuzьnьn Ýđək komitetь maşinalar eşlav promьşlennostьnda eşləgan 1.032 men eşenen nej вarь 89 protsentьn qьna вerləşterə. Fвzavmestkomdarđьn hanь 1.425 kə jetə. Ə đejem maşinalar eşlav promьşlennostь eşselərenen sojuzь 1931 jьlda metallistar sojuzьn 6 profsojuzqa vaqlaqan vaqьtta ajrьp qujьlqajnь. Đejem maşinalar eşlav promьşlennostьn вer tarmaqьnьn sostafьnda sezonlь eşselər kyp, şulaj đa вьl protsent bik tyвan.

Tav-ruda promьşlennostь sojuzьnьn Ýđək komitetь ul tarmaqta eşlavselərđen 77 protsentьn вerləştera, promьşlennost həm torlaq tədeləşe sojuzь Ýđək komitetь — 74 pr.t., timer jul teđeləşe sojuzь Ýđək komitetь — 61 pr. t, igenselek sovxozdarь sojuzьnьn Ýđək komitetь — 49 pr. t, malsьlьq sovxozdarь sojuzьnьn Ýđək komitetь — 54 pr. t, MTS sojuzь Ýđək komitetь — 73 pr.t. eşselərđe genə вerləşterelər.

Profsojuzdarđь təqdim itelgən rəveştə qajtanan vaqlav, ularđьn eşen qajtanan qorov, ularđь proizvodstvđqa həm ajrьm profissialarđьn şulaj uq eşselər gruppalarьnьn turanan tura mənfəqəttəren xeđmətlənderevgə jaqьnlaştьrьv kommunizm məktəвe вulьv jaqьnan, partianan massaqa privodnьj qajьş вulьv jaqьnan profsojuzdarđьn rolen kyđatergə tejeşle həm qajtanan vaqlanqandan hun profsojuzdarđьn in вerense вurьsь VSSPS tan, sojuzdarđьn Ýđək komitettarьnan вaşlap predpriətielərge həm ucrezdenielərđə eşlavselərđen tik 89 protsentь qьna sojuz aqzalarь вulьp toralar. Sojuz вik kyp tərlə gruppalarđь вerləştera, ularđan hər вerehe ydenə spetsilik xeđmət kyrhətevđe talap itə (məktəpkəsə tərвiə rвotniktarь, tyвənge həm urta məktəptərđen uqьlьvsьlarь, qilmi tikşerenev instituttarьnьn rвotniktarь h.в.). Əgər taqь la milli jəmhyriəttərđen вulьvьn həm unan kilep sьqa torqan ydlektərđe iqtiвarqa alhaq, ul vaqьtta məqarif eşselərə sojuzьnьn Ýđək komitetьna yđ sojuzь aqzalarьna xeđmət kyrhətev həm Narkomprostarđьn proizvodstvo eşenə tə'bir jahav siktən tьş qьjьn вulqanlьqь asьq kyrenep tora.

Iptəştər, promьşlennostьn вik kyp janь tarmaqtarь texnikanьn in hunqь əlgəşevđərе menən qorolmalanđьrlьqan həm Sovettar sojuzьnьn вik đur tirreturiahьna hiaelgən kyp handaqь janь fabrik həm zavodtar вulqan xəldə вndaj gigant profsojuzđarđьn predpriətielərđə həm ucrezdenielərđə eşlavselərđen вetəhen đə profsojuz aqzalьqьna вьqtьrьv вurьsьn ytəj almavđarь, sotsialistik teđeleştən xəđerge osoro talap itkənsə eşselərđen proizvodstvo aktivlьqtarьn ojoştora almavđarь asьq anlaşьla.

Profsojuz aqzalьqьna вьqtьrьv kevek mes'ələne alьqьđ. Eşlavselərđen nindəj protsentь profsojuz aqzalьqьna вьqtьrlьqanlьqьna qarap sojuzđьn eşe turahьnda, unьn eşselər massahьn *nisek* ojoştorovь turahьnda xəkem itergə memkin. Eşlavselərđen 22 protsenttan artьqraq sojuz saltarьnan tьşta qalьvь kevek xəlgə his jul qujьlavь memkin tygel.

Mətələn, torfəniktar sojuzь eşlavselərđen tik 54 protsentьn qьna вerləştera. Đerəƀ promьşlennostьn вer tarmaqьnьn sostafьnda sezonlь eşselər kyp, şulaj đa вьl protsent bik tyвan.

Tav-ruda promьşlennostь sojuzьnьn Ýđək komitetь ul tarmaqta eşlavselərđen 77 protsentьn вerləştera, promьşlennost həm torlaq tədeləşe sojuzь Ýđək komitetь 247 men aqzanь вerləşterəp, ÝK Novosвirskidə torasaq, Urta Azia timer juldarьnđaqь eşselər sojuzьnьn Ýđək komitetь 117 men aqzanь вerləşterep, Taşkintta вulasaq, timer jul transportь zavodtarьndaqь eşselər sojuzьnьn Ýđək komitetь 145 men aqzanь вerləşterep, Məskəvđə вulasaq.

Kooperatsia həm đəvlət savđahь rвotniktarьnьn sojuzь 8 sojuzqa vaqlana: ydək rəjondar potrвkooperatsiahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь 256 men aqzanь вerləşterep, Məskəvđə torasaq; Ukraina potrвkooperatsiahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Kiefđə; Kalkaz potrвkooperatsiahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Rostof-Donda; Kənвьqьş potrвkooperatsiahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Taşkendta; Sibir həm Ural potrвkooperatsiahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Novo Sibirskidə; Dəvlət savđahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Məskəvđə, Tьşqь savđa rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Məskəvđə; kitap savđahь rвotniktarь sojuzьnьn Ýđək komitetь Məskəvđə вulasaq.

Məqarif eşseləre sojuzь 8 sojuzqa vaqlana: juqarь məktəp həm qilmi-tikşerenev ucrezdenielərə rвotniktarь sojuzь 227 men aqzanь вerləşterəsək həm sojuzđьn ÝK Məskəvđə qalasaq, RSFSR đьn вaşlanqьs həm urta məktəptərə rвotniktarь sojuzь; Ukrainanьn вaşlanqьs həm urta məktəptərə rвotniktarь sojuzь; Zəkaikazianьn вaşlanqьs həm urta məktəptərə rвotniktarь sojuzь; Belorusianьn вaşlanqьs həm urta məktəptərə rвotniktarь sojuzь; Urta Azianьn вaşlanqьs həm urta məktəptərə rвotniktarь sojuzь, məktəpkəsə tərвiə ucrezdenielərə rвotniktarь sojuzь.

Sojuzdarđь artaвan hanav menən min hеđđen diqqətegedgə qьjьnlьq tьvđьrmaţьm, senki ul kyp vaqьtta ala Rezolytsia proektьnda heđ xəđerge vaqьtta вulqan sojuzdarđь qajtanan vaqlav lьđəmtəhendə tədeləş torqan janь Ýđək komitettarđьn teđmahe menən tanьşa alьrьqьđ.

Profsojuzdarđь oşolaj вildələn qansə qajtanan vaqlav qajьn вer rвotniktarđa aptьraşta qajqanlьq horavđarьn tьvđьra. Qajьn вerəvđər вьl qajtanan vaqlavqa kire sexovşinaqa, profsojuzdarđь tar profissional qələmət вujьnsa tedevgə kysevđe kyrələr.

Lakin вьl iptəştər qajtanan vaqlav eşenen niqeđđən profsojuzdarđь proizvodstvo prensipьnda tedəvđən haqlanьp qajqanlьqьn onotalar. Ytkərelə torqan qajtanan vaqlav eşe вьl prensipьn вodmaj qьna tygel, вalki kirehensə, unь kəsajtə. Bedđə predpriətielə eşləgən вetə eşselər həm xeđmətselər kiləsəktə lə вer yk sojuzđьn вqzalarь вulasaqtar. Lakin sojuz organь yđe—sojuz Ýđək komitetь predpriətielərgə jaqьnlaşasaq, eşselərgə turanan-tura xeđmət kyrhətevgə jaqьnlaşasaq həm qajtanan vaqlav eşenen politik məqənəhe вьna şunda.

154 sojuzđьn 65 e Məskəvđə jəqni yđ proizvodstvolarьnьn nəq ydəgendə вulasaqtar. Bьl xəl sojuz Ýđək komitetlarьna predpriətielər həm kin qatlam eşselər massahь menən jaqşьraq elemtə tolov, sojuzđьn tyвənge organdarьnьn eşenə kyвerək konkretlьq menən jetəkselek itev eşselərđen tormoşon kendən-kengə ejranə вarьv həm şunьn menən fвzafikomdarqa ajrьm alqanda hər вer predpriətie aldьnda torqan вurьstardь xəl itevgə jardam kyrhətev memkinlegen вirəsək.

43 sojuz Ýđək komitetьnda urta zvenolar вetenlaj вetərelər həm ular turanan-tura fabrik zavod komitettarь menən вəjlangən вulasaqtar.

Sojuzdarđь qajtanan vaqlavđьn politik həm praktik məqənəhe şuqa qajtьp qala: profsojuzdar xəđer vaqlanqandan hun eşselərđen ixtiazdarьna kyвerək aqьnlaşasaqtar, proizvodstvonь taqь la jaqşьraq həm konkretьraq вeləsəktər, eşselərđen kin qatlamdarьn xeđmət ьramilьqьn kytərev həm janь proizvodstvolarđьn janь texnikahьna ejə вulьv esən kerəşkə taqь la kyвerək ьlqtьrasaqtar.

Urta zvenolar haqlap qaldьrьla torqan sojuzđarđa ular ydđərenen funksialarьn ydgərtergə teşeştər. Ölkə Komitettar Sojuz Ýđək Komitettarьnьn eşen qaвat lavsь organdarqa əjlanep kittelər. Ularđьn ydđərenen tep вildələneştəren ytəvđəre: fвzavkomdarqa jardam kyrhətevđəre həm ularđьn sojuz Ýđək Komitettarь qajtanan ytəvđəren kyđətevđəre kərək.

Profsojuz Ýđək Komitettarьnьn qajьn вer rвotniktarь: xuzalьq organdarь Məskavđə qalqas, proizvodstvo ydəgenə kyserelgan Ýđək Komitet nisek eşlar hun, tip aptьrajdar. Bьl niqeđđən yk janьş qaraş.

Mihail esən kymerselər sojuzьn alajьq. Sojuzđьn Ýđək Komiteть xəđer Məskəvđə tora, ə eşselər-Donвasta, Uralđa, Məskəv ergəhe вassejьnьnđa. Şulaj вulqas taş kymer promьşlennostь eşseləre sojuzьnьn Ýđək Komiteть şaxta komitettarьna kəndəlek jetəkselek kyrhətə, eşselərđen ixtiazdarьn həm talaptarьn вelə alьrmь? Əlвittə jetəkselek itə həm вelə almajı Şuqa kyrə kymerselərđen janь sojuzđarьnьn Ýđək Komitettarь taş kymer вassejьndarь ydəktərenə вarьrqa teşeştər.Ularđьn вurьsьprofsojuzđьn xuzalьq organdarьna tə'вiren tə'min itev genə tygel, вəlki вerense nəvəttə şaxtalarđa вulqan eşselərgə xeđmət kyrhətev turahьnda qajqьrtьv.

Sojuz Ýđək komiteтьnьn xuzalьq organьna tə'вire şulaj uq jomoşarmaj.

Eşseləren вerləştergən promьşlennostьn ydəgendə torqan xəldə sojuz Ýđək komiteть predpriətielərđen kəndəlek tormoşon jaqşьraq вeləsək həm unьn xuzalьq organdarьna tə'вire proizvodstvonь konkret вelevgə nigeđlangən вulasaq.

SOJUZ YĐƏK KOMITETЬNЬN ROLEN HƏM AVTORITETЬN KYTƏRERGƏ—EŞTƏ FUNKSIONALKANЬ BƏTƏRƏRGƏ

Profsojuz eşenen вetə məs'ələlaren xəl itevđə sojuz Ýđək komitetьnьn rolen həm avtoritetьn kytərergə kərək.

Ýđək komitettarđьn eş metodtarь ular profsojuz eşen ojoş torovđa ujnarqa teşeşle вulqan rolgə вьqasa movaliq вulmanь. Bьnda ip. Kaganovictьn partiaьn XVII s'jezdьnda sojuz Ýđək komitettarьnьn eşenə вirgən xarakteristikahьn xəterlav urьnlь вulьr. Ul: „Əgər hər вer sojuz Ýđək komiteтьnьn ultьrьştarьn həm protokoldarьn qarap sьqhaq, ul vaqьtta вeđ unda keşelərđen kyp eşlaqanlektaren, ləkin unda qaqьđ artьnda qalьp, вeđđen zavođ həm fвzliktarьвьđđa şişmə вulьp вarep torqan insialtivanь, aktivlьqtь həm jənle tormoşto jьş qьnz kyrmaqanlektaren kyrerвeđ. Partia s'jezdьnьn qarardarь nigeđendə profsojuzdarqa qajtanan qorolorqa, yđ eştaren jaqşьrtьrqa, kansələrşinanь вetərərgə həm udarniktarđьn şulaj uq вetə profsojuz aqzalarьnьn izadi aktivlьqtarьn taqь la kyвerək ojoştororqa kərək" tine.

Kaganovic iptəşten вьl вildalave вeđđen sojuz Ýđək komitettarьnьn eşen вik dereƀ xarakterlaj. Xəđerge vaqьtta ytkərelə torqan qajtanan qorov eşe ul kyrhətkən tap вьna şul jeteş heđlektərđen вetəhen nigeđđən yk вetərevđe kyđ unьnda tota.

Ýđək komitettarđь ularđьn yđ proizvodstvohь ydəgenə kyserev Ýđək komiteтьn вetə eşmakərlegen predpriətielərge kin eşselər massahьnьn kendəlek tormşonan həm eşenən kilep sьqa torqan məs'ələlər menən huqarьrqa teşeşle.

Sojuz Ýđək komitettarьn qajtanan vaqlav menən вer rəttən ularđьn apparattarьnьn struktурahьn nigeđđən yk qajtanan qororqa kərək.

Sojuz Ýđək Komiteть apparatьnьn funksional teđeləşe eşkə tormoz вulьp tora. Bьnlap- ta, вeđđə nəmə kilep sьqa hun? Fвzavmeskomdьn teləhə nindəj rвotniqь unьn yđen sojuz ÝK rвotniktarьnьn nisek tartqьlaqanlьqtarьn heđgə həjlap birer. ÝK nen tərlə вylektərenen rвotniktarь predpriətielegə kilgəs hər вerehe tik yđ məs'ələlərə menən genə şeqelləne lər. Heđemtələ fвzafmestkomdarqa jardam kyrhətev urnьna ularđь tartqьlav kilep sьqa. Rвotniktar sojuz Ýđək komitetьnьn tygel,вəlki unьn funksional вylektərenen vəkildere вulьp вarələr həm ularđьn вerehe lə fвzavkom aldьnda totoşe menən tora torqan вetə məs'ələlər summahьn kytərə almaj.

Bьl vəkildər вigerək tə ere fвrik-zavod komitettarь predsedateldərenen kyp vaqьtьn tərlə həjləşevđərgə alalar. Heđemtələ ÝK kyp sredstvolar,kөs. energiə həm vaqьt sarьl itevenə qaramaƀtan, fвrik-zavod komitetьna konkret jardam kyrhətə almaj. Profsojuz apparatьnđa funksionalka ÝK rвotniktarьnđa ojoşmanьn вetə eşe esen javaplьlьqtь kəmetə.

Xəđer sojuz Ýđək komitettarьnьn apparattarьnđa javaplь instruktorđьn role həm əhəmiəte kytərelə. *Instruktor* predpriətie menən turanan tura вəjlangən вulьrqa həm profsojuz eşenen вetə ucastoktarьn: eş xaqьn, eşselərđe tə'min itevđe, eşselərgə kul'tura xeđməten kyrhətevđe, sotsial straxovania-nь, xeđmətlie haqlavđь həm profsojuz eşenen ytan tarmaq tarьn вelergə tejeşle.

Instruktor profsojuz eşen ojoştorovđa həm julqa qujьvđa urьn đa fвrik zavod komitetьna jardam kyrhətergə tejeşle.

Sojuz ÝK instruktorđarьnьn zavod komitettarь eşen tik fotografirovajt itevđere, ođon dokladtar jađьvđarь, ə predpriətielə kyrelgan jeteşheđlektərđe вetərevđə fвzavkomdarqa praktik jardam kyrhətmavđare kevek xəlde qьrqa juq itergə kərək.

Sojuz Ýđək komitetьnьn вetə apparatьnьn həm вigrək tə instruktorđarđьn eşe heđemtələlek вulьrqa tejeşle. Bьl heđemtələlek вetəhenən elek hər вer вaşlanqan eşte adaqьna tiklem jetkerevđən tororqa tejeşle. Big rək tə eşselərđen massovь kontrole məs'ələlərendə eşten heđemtələlege kyrhətelergə tejeşle.

Partia Ýđək komitetь hьđьqь вujьnsa, VSSPS həm sojuzdarđьn Ýđək komitettarь hьđьqь вujьnsa eşselərđen sistemlь massovь kontrole turahьnda, kəm həm aldap ylsəvđargə qarşь kerəş turahьnda kyrhətmələr вirelqanlegen heđ вeləheqeđ.

ORS tarđьn həm potrвkooperatsianьn eşe eƀtenən sistemlь kontrol' вulmaqan əsən VSSPS sekretarь вulьv rəveşendə miqə VKP(в) ÝK qararь menən navid qujьlqanlьqь hər kemgə вildəle.

Qajhь вer iptəştər minə вьl lənвih teşeƀed вirelgən, tip ujlav jaqьna avьşalar, sənki kəm həm aldap ylsəvđərgə, şulaj uq xaqtarđь zakonqa xilaf _rəveştə kytərevđargə qarşь kerəştə profsojuzdarđьn aktif eşmakəregen xarakterlaqan dokumenttar jənəhe jeterlek вar. Bьndaj qaraş fəqət VKP(в) ÝK tarafьnan kytərelgan məs'ələnen politik əhəmiətən anlamavđь qьna kyrhətə. Sovet xaqtar politikahьn вođovđьn, qьƀqartalqan metrđar, jeneləjtelgən gerđər, şulaj uq вrak jəki 3-se sort urьna 1-se sort xaqtarь menən hatьla torqan nasar sьjfatlь to varđar menən kəvđələnə torqan вođoqloqtarđьn rejal' fakttarь aldьnda: вeđđə вetə nəmə jaqşь, вeđđə ularđьn вerehe lə juq tigənde kyrhətməkse bulqan materialdar menən dəlildər kilterev jarajmь ni? „Şəhiltər" rəveşendə materialdar kiltermətkə, вəlki VKP(в) ÝK qararь ularqa qarşь jynəltelgən nasarlьqtarđь in qьƀqa srok esendə вetərevgə jynəltelgən eştə kin rəveştə ləjep jeвərergə kərək.

Inde materialdarqa kilgəndə, ular əle вegəngə kendə lə profsojuz apparatь rвotniktarьnьn eşe вetən

JAPON - MANCZURI VLASTARЬ

SOVET GRAŹDANDARЬNЬN KYRHƏTEVDƏREN YDƏRE UJLAP SLOJA RALAR

Xasarovski, 17. Xasindan xəbər ittevdər aujьnsa, japon—manczur vlastarь qulqa alьnqan sovet grəzdandarьnan horav alqan vaqьtta, KVZD laqь sovet xeдmətkərdərenen „Zagovorь" turahьndaqь tophed jalqandardь derəљlav esen ulardan kyrhətevdəren terlesə bodop jadalar. Məhələn, 10-sь sentəbrdə Manczuria stansahьnьn dezurь aulьp torqan vaqьtta qulqa alьnqan **Romanjok** iptəşkə japon telen də jadьlqan horav aktьna qul qujьrqa quşqandar. Romanjok iptəş japon telen belməjem həm qemymən unьn kyrhətkandərenen kyşehe tərzemə itelmagənlektən, unda jadьlqandardьn derəљ aulьvьna bşanmajьm tip protestovajt itep qaraha la, granitsalaqь otradten başlьqtarь unь horav aktьna qul qujьrqa keslap məzbyr itkandər. 7-se sentəbrdə Manczuria stansahьnda qulqa alьnqan kacegar **Pilenko** iptəşkə lə oşondaj „metodtar" qullanьlqan, unь la şulaj uq japon telendə jadьlqan həm unьn esen belenlaj anlarlьq aulmaqan dokumentqa qul qujьr qa məzbyr itkandər.

Nio Iork, 17. Nio Iorktьn eşhed dərgə posobialar sirə torqan komitetь posobialar summahь alьna torqan savda oborotьna jarlь protsent nalokь qala vlastarь bratiavdan baş tartqanlьqtarь səbəpli 300 men qallə aqzahьna posobialar sirevdə tuqratьrqa məzbyr bulqanlьqьn iqlan itte.

JEVROPA POLITIKAHЬNDA

SSSR ƉUR ROL' UJNAJ

Pariz, 17. „Pti zurnal" gazetь SSSR dan qajtqan zurnalist Pfejferden məqalahen bəbəp sьqardь. SSSR daqь tədeleşten kinlege uqa dur ta'bir jahaqan. Ul jaqьn jьldar esendə Məskəvdən Jevropa başqalarь arahьnda berense urьndь alasaqьna şiklənməj. SSSR turahьnda ul „Janь donja tьva" tip jadа. Pfejfer „kommunizmqa qarşь bulqan bətə fransuzdar SSSR qa *aktiv tanьşьv teləge menən* earqandan hun, unan sovet vlasь tarafьnan ytkərelə torqan nik dur eşkə ydərenen ьsьn kyneldən bulqan xermattəren belderep qajtalar. Ular şulaj uq sovet xalqьnьn baş əjlənerlek unьştar jahaqanlьqьna həm SSSR dьn Jevropa politikahьnda ьlqьj durьraq rol' ujnajasaqьna bşanьp qajtalar" tip jadа.

***

Stokholm, 17. Məskəvdən teatral' festival' dan qajtqan ataqlь teatral' Kretik Falk „Sotsial - demokraten gazetьnda sovet muzьjka həm dramatik sənnəqətenə nik jaqşь narьq birde. Danianьn „Berlingske tidende" gazetь Dania radio jəmqiəte tarafьnan konsert ojoştorovь həm unda Şostakovicьn berense semfontahь ujnalьvь turahьndaqь xəbərendə uqa maqtavlь otzьjv sirə.

SSSR ƉЬ MILLƏTTƏR LIGAHЬNA INEVGƏ SAQЬRЬV

HƏM SOVET XƏKUMƏTENEŊ JAVABЬ

MILLƏTTƏR LIGAHЬ DAIRALARЬNDA

Ženeva, 17. Jaqşь xəbərdar dairalardan xəbər ittevе aujьnsa kisə Ženevala SSSR dь Millətər ligahьna saqьrьv tikstьna Millətter ligahь aqzalarьnьŋ quldamqalarьn jьlev başlanqan. „Zurnal' de—nasion" gazetь SSSR dьn Millətter ligahьna nigeddə jaqşь qaravsь qajhь ber bələləj derzavalardьn SSSR dь saqьrьv tikstьna yd quldamqalarьn qujьvda ikeləngənlektəren xəbər itələr. Atap ajtkandə nindəj derzavalardьn ikeləngənlektəren gazet kyrhətmaj.

Derzavalardьn kolliktiv saqьrьvdarьna plenumdьn bətə tavьş birevse aqzalarьnьn əstən ike eləşenen quldamqalarьn qabul ittevgə qarşь tavьş birgən aulha la, ləkin sovettьn ultьrşьnda SSSR qa daimi urьn birev turahьndaqь məs'ələlə bitaraf qalasaqьn belderde. Sovettьn aytən aqzalarь, şul jemlənən Pol'şa SSSR qa daimi urьn birev esen tavьş bitəsəkkəren belderdelər. Millətter ligahьnьn protsedurahь aujьnsa ulardьn bьlaj eşləve Sovettar sojuzьna ber avьddan urьn birelgənlegen kyrhətəsək, sənki bitaraf qalьvsьlar birelgən tavьştar ibənenə inmajdər.

SSSR ƉЬ MILLƏTTƏR LIGAHЬNA

INERGƏ SAQЬRЬV

Ženeva, 17. Begen Ženeva vaqьtь aujьnsa 14 səqət 05 minutta Məskəvgə ittşqь eştər xalьq komisarьqь iseménə SSSR dь Millətter ligahьna inergə saqьrьv turahьnda 30 il vəkildəre tarafьnan quldamqalanqan tekst jebərelde. Tьşqь eştər xalьq komssarьqь tybəndəge telegramdь alde:

30 IL VƏKILDƏRENEŊ SSSR ƉЬ MILLƏTTƏR LIGAHЬNA INERGƏ SAQЬRЬP

JEBƏRGƏN TELEGRAMЬ

Millətter ligahьnьn 15 assamblejahьna tybəndəge ildərdən: Kənjaq Afrika sojuzьnan, Albanianan, Avstralianan, Avstrianan, Vilikobritanianan, Bolqarianan, Kanadanan, Cilidən, Qtajdan, Ispanianan, Estonianan, Abissianan, Finslandianьn, Fransianan, Gritsianan, Gajtidan, Vengrianan, Hendostandan, Iraqtan, Italianan, Latvianan, Litvianan, Miksikanan, Janь Zelandianan, Persianan, Pol'şanan, Romanianan, Cex—Slovakianan, Terkiənən, Urugvajdan, Jugoslavianan kilgən həm tybəndə quldamqalarьn qujqan delegattar Millətter ligahьnьn tep burьsьn taşkil itkən tьnьslьqtь haqlap həm ojoştorov eşenen bətə dəvlətter den sotrudnicstvohьn talap ittəqan təqdimdərgə ber vaqьtta la əndəşmələnsə qalmaqan Sovet xəkyməte Millətter Ligahь aqzalarьnьn dur kypselege tarafьnan sьqqan bьl mərəzəqət Millətter Ligahьnьn bьnlapta tьnьslьq teləgənlegen kyrhətə tip itəplap, bьl mərəzəqətte qabul itergə həm Liga aqzahь bulьrqa, unda ydenə lajьq urьndь alьrqa həm xalьq ara jekləmələrdən həm Millətter Ligahь ustalьnьn 1-se matdahenə bina'an Liganьn aqzalarь esen məzbyri bulqan qararlardan kilep sьqqan burьstardь kydətevde yd ətenə alьrqa ader. Sovet xəkyməte ydenen Ligaqa inev vaqьtь Millətter Ligahь tarafьnan Liganьn ustafьna Brian—Belloqtьn huqьştь zakondan tьşqa quja torqan paktь menən kileşterev turahьndaqь məs'ələne qarav vaqьtьna tura kilqənlegenə ajьtьvsa qənəqətlek beldere.

Paktьn 12 həm 13-se matdələre məs'ələlərde xəl ittevde araitrazqa jəki sudqa jynəltevde dəvlətterden yd qaramaqьna tapşьrqanlьqьn əjtep ytep, Sovet xəkymətе ydenen Ligaqa aqza bulьp ingəngə tiklem bulqan konfliktlardь ətə ajtelgən metodtar menən regulerovajt itergə eləkmətkə tejeş ikənlegen, unьn qaravьnsa xəder yk anьqlarqa kərək tip itəplaj.

Min, bьl belderev Liganьn bətə aqzalarь tarafьnan da xalьq ara bergəlap eşləvgə həm bətə xalьqqa tьnьslьqtь ta'min ittevgə belderevdə kyrhətelgənsə bьsьn kyneldən bntьlьv ruxьnda qabul iteler tip bşanam.

Tьşqь eştər xalьq komissarь Maksim Litrinof

MILLƏTTƏR LIGAHЬ SOVITЬNDA

SSSR-QJA ƊAIMI URƄN BIREV TURAHЬNDA

MILLƏTTƏR LIGAHЬ SOVITЬNЬŊ QARARЬ

Ženeva, 15. Begen Ženeva vaqьtь menən 19 səqətte 45 minutta Millətter Ligahь sovetь **Beneş** predsedatelliege abtьnda tybəndəge rezolytsianь qabul itte:

„Sovet,

Sovet Sotsialistik respublikalar Sojuzьnьn 1934 jьl 15 se sentəbrdə Millətter Ligahьnen assamblejə predsedatelenə adresslnqan həm bьl dəvlətten Millətter Ligahьna inevenə qaqьlqan belderevеn alьp,

Millətter Ligahь paktьnьn dyrtense maldahe bujьnsa faj dalanqan xoquqь nigeddendə, Sovet Sotsialistik respublikalar sojuzьn, assamblejalə unь Ligaqa aqza itep qabul itev turahьnda qarar sьqarьlqan moment tan alьp Sovettьn daimi aqzahь itep bildələ).

Assamblejgə bьl qarardь xuplarqa kənəş birə"

Bьl rezolytsia ber tavьştan qabul itelde, tik es kenə dəvlət (Argentina, Portugalia, Panama) tavьş birevdən tьjьldьlar. Qarar nəxəshed qabul itelde. Fəqət Portugalia delegatь qьna assamblej lə SSSR-dь qabul itevgə yde qarşь tavьş birəsək bulha la, başqa dəvlətter bьl aktь tьnьslьq eşe esenlajdalь tip itəpləgənlektən, SSSR-dьn Liqaqa inevenə qamasavlьq tьvdьrmaqa teləp, daimi urьn mas'ələhendə ydenen tьjьlьp qalasaqьn belderde.

Ženeva, 17. Begen səqət 9 da Sovet xəkymətenə diplomatia julь menən **Şvetsia, Norvegia, Dania həm Finlandia** xəkymətəre SSSR-dьn Millətter Ligahьna inevenəjaqsь qaraqanlьqtarь turahьnda beldirerev jenərdelər.

XALЬQ ARA PSIXOTEXNIK S'JEZDA

Praga, 17. Xalьq ara psixotexnik s'jezdьn adaqqь ultьrşьnda sovet delegatь Şpil'rejn Sovettar sojuzьndaqь psixotexnik hьnavdar turahьnda heljap, kapitalistik ildər menən SSSR psixotexnikahь arahьndaqь qarşьlьqtardь qьrqьv rəveştə hьdьq ətenə aldь həm ydenen şulaj uq aytən sovet vəkildərenen 1931 jьlda Məskəvdə ytkarelgan s'jezda uq psixotexnika turahьnda sьjnfi qaraş nəktəhendə torqanlьqtarьn həm abьnь şul vaqьtta uq Germania delegattarьnda qьrqьv rizahьdlьq tьvdьrqanlьqьn əjtte. Şpil'rejn Germania psixotexnikahьnьn jalqan „bitaralьqtan" fəşistar rezembьnь politik zadanielarьn ytəvgə taban barqanlьqьn həm abьnь Məskəv sjezdьnda əjtelgəndərde tulьhьnsa rəžlaqanlьqьn kyr hətte. Şpil'rejnden hyddəre qatь al qьştar menən qaplandь.

QЬTAJ QЬDƉL ARMIAHЬNЬŊ UNЬŞTARЬ

Tokio, 17. Simbon rengo agentstvoqa Qьtaj Qьdi armiahьnьn berense həm bişense korpostarьnьn 20 men keşelek otradь Fyszən provinsiahьnьn kənnajьş eləşendə Lancen, Candin, Şanxaj təşkil itkən 3 mejeş esendə nьqьnqanlьqtarьn xəbər itə. Qьdi armianьn Lonanda larqa kənəş birə"

Bьl rezolytsia ber tavьştan qabul itelde, tik es kenə dəvlət (Argentina, Portugalia, Panama) tavьş birevdən tьjьldьlar. Qarar nəxəshed qabul itelde. Fəqət Portugalia delegatь qьna assamblej lə SSSR-dь qabul itevgə yde qarşь tavьş birəsək bulha la, başqa dəvlətter bьl aktь tьnьslьq eşe esenlajdalь tip itəpləgənlektən, SSSR-dьn Liqaqa inevenə qamasavlьq tьvdьrmaqa teləp, daimi urьn mas'ələhendə ydenen tьjьlьp qalasaqьn belderde.

Ženeva, 17. Begen səqət 9 da Sovet xəkymətenə diplomatia julь menən **Şvetsia, Norvegia, Dania həm Finlandia** xəkymətəre SSSR-dьn Millətter Ligahьna inevenəjaqsь qaraqanlьqtarь turahьnda beldirerev jenərdelər.

XALЬQ ARA PSIXOTEXNIK S'JEZDA

Praga, 17. Xalьq ara psixotexnik s'jezdьn adaqqь ultьrşьnda sovet delegatь Şpil'rejn Sovettar sojuzьndaqь psixotexnik hьnavdar turahьnda heljap, kapitalistik ildər menən SSSR psixotexnikahь arahьndaqь qarşьlьqtardь qьrqьv rəveştə hьdьq ətenə aldь həm ydenen şulaj uq aytən sovet vəkildərenen 1931 jьlda Məskəvdə ytkarelgan s'jezda uq psixotexnika turahьnda sьjnfi qaraş nəktəhendə torqanlьqtarьn həm abьnь şul vaqьtta uq Germania delegattarьnda qьrqьv rizahьdlьq tьvdьrqanlьqьn əjtte. Şpil'rejn Germania psixotexnikahьnьn jalqan „bitaralьqtan" fəşistar rezembьnь politik zadanielarьn ytəvgə taban barqanlьqьn həm abьnь Məskəv sjezdьnda əjtelgəndərde tulьhьnsa rəžlaqanlьqьn kyr hətte. Şpil'rejnden hyddəre qatь al qьştar menən qaplandь.

QЬTAJ QЬDƉL ARMIAHЬNЬŊ UNЬŞTARЬ

Tokio, 17. Simbon rengo agentstvoqa Qьtaj Qьdi armiahьnьn berense həm bişense korpostarьnьn 20 men keşelek otradь Fyszən provinsiahьnьn kənnajьş eləşendə Lancen, Candin, Şanxaj təşkil itkən 3 mejeş esendə nьqьnqanlьqtarьn xəbər itə. Qьdi armianьn Lonanda, Qьdi armianьn Lonanda, Sьnxaj təşkil itkən 3 mejeş esendə nьqьnqanlьqtarьn xəbər itə. Qьdi armianьn Lonanda

TIMER JULЬN QЬŞQЬ

BURANDARƉAN HAQLARQA

Bajmaq, (BaşRosta). Bajmaq zavolьna ruda taşьj torqan Jolalь timer julьnьn eşendə hər jьldь qьşqь burandar vaqьtьnda ədeklek tьva. Elekke jьldarda rudanьn zapasь aulmav həm oşo Jolalь timer julь nasar eşlav səbəple zavodtьn tep agriqattarь aik kyp vaqьttar tik torov hedəmtəhendə Bajmaq zavodь 3 jьl bujь planьn ytəj almaj kilde. Bьjьl Bajmaq zavotьnьn ruda zapasь ytkən jьlqa qaraqanda 5 tapqьr kəm. Şulaj aulьvqa qaramaьtan, zavodtьn transport aylege jetəkseləre (nacalnigь Miroвjanof) Jolalь timer julьn qьş kenəndə ə ilekhed eşlətev esen tejeşle saralər kyr məjdər. Rajon partia komitetь zavod jetəkselegenə timer juidь qьş kenə qar kymevdən haqlav esen jul tirə jaqьna qaplarqa jeterlek tiklem şittardь kən elek ədərləp qujьrqa təqdim itkəjne. Ləkin, zavod idarahь bьl təqdimde ytəqəne juq əle.

VODAPROVOD

TƏƉƏLƏŞƏ

Əfe vodoprovod tedeleşenen (Berezovaja griva) 1-se uqastogьnda nasos stansahь şaxta tulьhьnsa t e d e l e p bette. Nasostarqьna ultьrtahь qaldь. Tadartьv sooruzenialarь ucasto gьnda (Murockin avblь) tadartьv ainahь, hьv tondorov urьnь hьv aylep torov komerialarьla tedelep bette.

Oşe kendə jer eştəre həm qrozdanlьq sooru zenialarь, (sarak, aşxanalar) tedev eşe təjej jenərelde. Bьjьl avьr eştər vodaprovod tedeleşendə nigeđ də tamam aulasaq. Vodaprovodtьn berense sirałь 1935 jьlda tedelep betergə, Əfe qalahьna tavlegena 3 men jarьm kubametr hьv birergə tejeş. Tedeleşen 1-se sirałь 7800 men hum qa təşə. 1-se sintəbergə tedeleşkə 4 million hum aqsa fotolqan.

(Baş Rosta)

* Krasno usol aujala zavodь 221 men kubometr urnьna, qьş qьlьq esen ni bars 55413 kubometr utьc menən ta'minitelgən. Utьn taşьv planь 18 pr-qa ytəl de. Qьş əđiəkhəd eşləvde ta'min itev esen xəderdən, plandьn 60 pr-tьn ytəp, utьndь taşьp qujьrqa kərək, ləkin rajon ojoşmalarь utьn əderlav tempьn kytərev tarahьn kyrmajdər.

„Başqortostan" massaqa!

KOMMUNISTIK JUCIARЬ

AVЬL XUŻALЬOJЬ

MƏKTƏBE

Bed. Başqortostan pedagogia institutь studenttarьnьn, professor həm dekand tarьnьn „Başqortostan" gazetahьn tarafьv turahьndaqь saqьrьvьn alqaşlap qarşь alanьd. Ulardьn bьl inisiativalarьn nojomqa atqarьv esen memkinlektər sarьn belderep, 25 sentənga tiklem bьl eyte tamamlavqa vəmədə birənəd.

Hədəmtəhen „Başqortostan" gazetahь aja iqlas itəvəkəd. Şulaj uq Başqortostan pedagogia institutьna həm unьn saqьrьvьna quşqlqan başqa maktəqterdən də eş hədəmtəhen „Başqortostan" gazetahь aja belderevdəren horajəd.

Direktor: Xamza MUSAJЬF,
Partkom: ƏXMƏDEJEF
NKi QJƏMƏKEF

Studenttar: Kərimef, Ojilmanьf, Ajratkulьf həm başqalar.

QOROTQOSTAR

JAVAPQA TARTЬLIHЬN

(Kolxozsь xatь)

Stərletamaq rajonь Mьrdaş avьl sovetьnьn eşeslərе „Mьrdaş" kolxozьnьn) predsedatele Beranqolof Əxmadulla kolxozdь jemerergə alьp bara. 1933 jьl, çekərdə avьl sovetь predsedatele Sabranof Nurulla, sekretarь Ojəjetef, avьl vəkile Etqolof həm militsia iespetorь Zəjnetdinef ar ber bulьp kolxozdьn ber qara aj ьrьnhujьp aşaqandar. Ul 34 jьldь ijyn ajьna tiklem kolxozda həm tere itəplanep jerəgən ijyl ajьnda qьna revkom tarafьnan tikşerev bulьp, ətərenən eş tedelep tejeşle organdarqa birelhə lə, bьqa tiklem his ber sara kyrelgəne juq.

33 jьlqь 300 bot kartufь kolxozьlardan jəşerep qujьp, 34 jьldь jadьna seretep hьvqa tyktelər.

MTS tirmənenən jьjьlqan 60 bot garnis igenen tapşьrmajьnsa kolxozdьn itep jaddьrьp ydəre aşap bətelər.

Oşo kengə tiklem ber genə terlə lə sara kyrməv -haman də bьlarqa qorotqosloq eşen davam itterevgə jul asa.

„TIRE"

TAŞ KYMERƉƏN KƏRƏSIN

Məskəv, 17. Narkomtəzprom, Kənbatьş sistrdə SSSR da berense tapqьr taş kymerdən jahalma kərəsin, sinzin eşlaj torqan dur zavod haldьrьrqa buldь. Bьl z-d Kemer rajonьnda halьnasaq həm jьlьna 500 men tonna produksia birəsək.

Sьjr'jo bulьp bazraz sapropelitь həm kuzbass taşkymere xedmət itəsək.

IPTƏŞ ŞVERNIK DOKLATЬNЬŊ DAVAMЬ

kymət, VSSPS həm sojuz Ydək komitettarь qararlarьn ytəvdəre ətənən kydətevse organqa əjlənderelergə tejeşle. Bьnan başqa jənə profsojuz sovettarь proizvodstvo sojuzdarьnьn jerle organdarьn berləşterergə tejeştər.

Profsojuz sovettarь sotsial straxovania əikəhendəge operatif funksialardan qotqarьlalar. Ul funksialar totoşo menən proizvodstvo sojuzdarьna birelelər.

Sojuzdar ara organdarqa proizvodstvo sojuzdarьnьn sotsial straxovania sredstvolarьn totovdarь ətənən kontrolde kəsəjtergə kərək. Sovet profsojuzdarь 55 million humlьq budzetть başqaralar. Şuqa kyrə proizvodstvo sojuzdarьnьn sotsial straxovania sredstvolarь dərəљ həm məqsatqa movafiq rəveştə totonovdarь ətənən ьsьn kontrolde julqa halьv — nik javaplь həm zitdi eş.

Xeдmət invaledtarьna pensialar birevgə kilgəndə, bьl eşte kemgə tapşьrьv məs'ələhen ətətəmə rəveştə xəl itergə kərək. **(Cuvьjrin:** „Sobesqa tapşьrьrqa"). Qajhь berəvdər Sobesqa tapşьrьrqa kərək tidər, ikenselere profsojuz Ydək komitettarьna tapşьrьrqa kərəklegen kyrhətelar, ə qajhь berəvdər ul funksialardь sojuzdar ara organdarda qaldьrьv jaqьnda toralar. Pensionerdarqa xeдmət kyrhətev məs'ələhe alegə qьrqa xəl itelməgən. Bьnda bulasaq fiker alьşьvdar həđemtəhe məs'ələne qьrqa xəl itkən vaqьtta ihapka alьnasaq.

Sojuzdar ara organdar qulьnda şulaj uq sotsial straxovania bujьnsa Əlkə jəki jemyriət quşma budzetьn tedev funksiahь la qaldьrьlьrqa tejeşle.

Xəder profsojuz sovettarьnьn ydəre menən proizvodstvo sojuzdarьn almaştьrьrqa matasьvdarьn qьrqa bətərergə kərək. Sotsial straxovania hьdьqь bulьnsa administriiav həm almaştьrьv fakttarь bigerək tə kyp. Məhələn, Gruzia profsojuzdar sovetь şoferdar sojuzьnьn aqьm ihənendəge 136 men hum aqsahьna arest halqan həm unьn şul aqьm ihənenə inderelə torqan bətə sredstvolardь ydenə alьp tora. Şul uq profsojuzdar sovetь Medsantrud sojuzьnьn aqьm ihəendəge 110 men hum aqsahьna arest halqan həm şunьn menən ul sojuzdьn eşenə tartiphedlek indergən.

Əlkə komitettarьnьn sredstvolarьn oşolaj perecislajt itev vaqiqalarь Gor'ki, Tenjaq Kafkaz həm Qazaqstan profsojuz sovettarьnda la bulde.

Bьl fakttar profsojuz sovettarь tarafьnan Ydək komitettardьn xoquqtarьn tupaћ rəveştə bodov bulьp teşə həm kiləsəktə qabatlanmatьqa tejeştər.

Profsojuz sovettarьnьn struktura hь şulaj uq nigeddən yk ydgərə. Profsojuz sovettarьnda funksional' bylektər bətərelər. Profsojuz sovettarьnьn tep rabotniktarь instruktordardan tororqa tejeşle. Sovproftardьn apparattarьnda şulaj uq eş xaqь, sotsial straxovania bujьnsa eşlavse rabotniktar, kul'tinspektordar, xeдmət inspektordarь alasaqtar. Sojuzdar ara organdardьn statь 2.551 keşenən 1.401 keşegə tiklem, jəqni 41 protsentqa qьtqartьla.

Şulaj uq rajprofsovettardь la qajtanan qororqa kərək. Xəder ulardьn hanь 2.524 itəplənə. 1.962 rajprofsovettьn hər berehe 1 mendən alьp 5 mengə tiklem eşlavsene, 278 rajprofsovettьn hər berehe 5 mendən alьp 10 mengə tiklem eşlavsene, 203 rajprofsovettьn hər berehe 10 mendən alьp 30 mengə tiklem eşlavsene, 61 rajprofsovettьn hər berehe 30 mendən alьp 75 mengə tiklem eşlavsene həm 30 rajprofsovettьn hər berehe 75 mendən artьq eşlavsene berlaşterelər.

5 mengə tiklem eşlavselər itəplangən rajondarda sovproftardьn vəkildəre bildelənə. Tylavle apparat — ber rabotniktan tora. 5 mendən 10 mengə tiklem eşselər bulqan rajondarda profsojuzdardьn sovettarь haqlap qaldьrьlalar, ularda — 2 tylavle rabotnik bula, 10 mendən 30 mengə tiklem eşlavsene berlaştergən rajondarda 4 tylavle rabotnik bula, 30 mendən 75 mengə tiklem eşlavselərde berlaştergən rajondarda 7 tylavle rabotnik qujьla, ə 75 mendən artьq eşlavselər bulqan rajondarda 10 tylavle rabotnik bildelənə.

Əlkə kraj həm jemhyriət ydəktarendə qala sovettarь bətərelergə tejeşle. Praktika qala həm əlkə sojuzdar ara ojoşmalardьn janəşa jəşəvdəre tik ştattardь kərəkhed rəveştə kyaenderevgə killterganlegen kyrhətte. Şuqa kyrə Əlkə ydəktarendə qalə sovproftarьn bətərevden zararhьd ytkəreleve memkin. əlkə profsojuz sovettarь qalalaqь sovettarqa la kevek VSSPS ta la funksional byektər bətərelələr. VSSPS apparatьnda javaplь instruktorqa Ydək urьn birelə. Bьnan başqa janə VSSPS ta eş xaqьn planirlav aylege, sotsial straxovania bjurohь, xeдmət inspekslahь, kul'tura-klub inspekslahь, finans həm ucot-statistika sektorь, eştər idarahь, fizkul'tura bjurohь bulasaq. Organizatsion qajtanan qorov menən bəjləneştə VSSPS ştatь 502 keşenən 338 keşeqə tiklem, jəqni 33 protsentqa qьtqarasaq.

Qajtanan vaqlav eşe his kisekterelmajensə ytkərelergə tejeşle. Ydək komitettar in qьtqa srok esendə ydərenen eş urьndarьna bərьrqa həm profsojuz ojoşmalarьnьn eşen janьsa ojoştorovqa his kisekmətən kerəşergə tejeştər.

Qajtanan vaqlav eşe bətə profsojuzdardьn eş metodtarьn nigeddən yk ydgərtev menən bergə barьrqa tejeşle. Qajtanan qorov eşe eşselər massahьn ojoştorovda sojuz Ydək komitettarьnьn rolen taqь la kyвerək nьqьtьrqa tejeşle. Profsojuzdardь qajtanan qorovdьn eşselər massahьnьn blqьj yba barqan kul'tura-tormoş talaptarьn xeдmətlənderev həm qənəqətlənderev jəhətenən profsojuzdardьn eşen jaqşьrtьv julьnda alqa tьva adьm bulasaqьn bətə profsojuz ojoşmalarь eşselər həm xəđmətselər massahьna anlatьrqa tejeştər.

Partia jetəkselege abtьnda profsojuzdar taqь la durьraq energlə menən eşselər massahьn ikense bişjьlьq burьstarьn bojomqa aştьv, sotsialistik jəmqiətte unьşlь rəveştə tedev esen kerəşkə alьp kitəsəktar. **(Qatь alqьştar).**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

Kuznetski zavodь

TƏVLEGENƏ 2400 TONNA

QOROS IRETƏ BAŞLANЬ

Staliaski, 17. 1932 nse jьl 17 sentəbrdə Kuznetski z-dьnьn berense martin mejese xoдqa jebərelgəjne. Oşo kendə marten sexanda 9 mejes eşlaj həm janьnan esəv halьrьp jata. Jьl adaqьnda 12 mejes eşlərgə tejeş. Şulajtьp, bьl sex qoros qoja torqan in ere promьşlennost bulasaq. Bьtьr bьl mejestər 243 men tonna qoros iretkajnelar, ə bьjьl 775 men tonna iretergə tejeştər. Bьl sex transport promьşlennostь esen kyvsər qoroso tapşьra torqan in ere predpriatielardan itəplanə. Kuznetskidaqь qoros qajnatьvsь eşselər texnikanь jaqşь ydləşterelər. Qoros iretev xəder təvlegenə 2400 tonnaqa jette. Metall-eşselere konkursьnda bed aldьnqь urьndardьn berehen alьp kiləbed.

DANBASS

UDARNIKTARЬ SЈOTЬ

Stalin, 17. 15 sentəbrdən alьp Danbasstaqь aldьnqь şaxtalardan kilgən udarniktar sjotь eşkə naşlanь. Sjotta zadaniehen ytəgən 142 şaxtanan vəkildər qatnaşu. Sjotqa, Kiev, Kabel' z-dьnan, Podmoskonə taş kymer bassejnьnanh. ə. vəkildər kilde.

Sjottь KP(b) U sekretarь ip. Vajnof esьp, berense sjottan birleDanbasisnnindəjeştəreşlave turahьnda tulь xarakteristika menən ineş hyde həjlane.

Sjot-Stalin həm Ardzon-kidze iptəştərgə qotlav telegrammahь jenərde.

BAKUƉA JAŊЬ

NEFT FONTANЬ

Baku, 17. Lok-Batandьn kenьşьş itagendə, „Mikojan"promьşlolьndaqь №184 skvazinanan janь kəsle fontan bətep sьqtь. Bьnьn menən Lok-Batan janar tavь rajonьnda dur neft aajlьqь barlьqlaqь ber tapqьr bratlandь.

IGEN TAPŞRЬV FRONTЬNDA

KIEV ƏLKƏHE PLANЬN TULTЬRDЬ

VKP(b) YK Stalin, Kaganovic iptəştergə, SSSR SOVNARKOMЬ IP. MOLOTOFQA

VKP(b)YK həm SSSR Sovnarkomь tarafьnan kolxoz-krəstejan sektorь həm sovxozdar aujьnsa bratlanqan igen tapşьrьv planьn Kiev əlkahe 15 sentəbergə srogьnan alda tultьrdь.

Artta qalqan avьl sovettarь, janqьđaqtar sektorь həm qajhь ber kolxozdar itəanenə igen tap şьtьvdь davam ittterənəd. Igen batьp alьv eşenə naşlajaьd.

KP(b)U obkom sekretarь POSTЬJŞЬF

Oblispolkom predsedatele VASILENKO

Oblzu politsektor nacal'nige NALIMOF.

BELORUSSIALA EŞ

JƏJEP JEBƏRELDE

Məskəv, 17. Kyp kenə qalalarda profsojuzdardь VSSPS tьn IV plenumь qarardarь nigeđendə qajtanan qorov julьnda eş jəjep jebərelde.

Belorussia profsojuzdar Ydək Sovetьnьn V nse plenumь Belorussia rajondarьnda barь 9 terlə sojuzdar ara organdar qьna qaldьrьrqa buldь. Profsojuzdar statь 35 pr. qa qəbqartьtasaq.

Klev oblprof sovetь yđ apparatьndaqь 5 funksion apparatьn bətərđe. Javaplь instruktordar institutь tedelde. Bușatьlqan rabotniktar profsojuz eşe bujьnsa tybəngə jebərelelər.

Xar'kof partia Əlkə K-tь IV plenumqa arnap, nerlaşkan partia kenə ytkərergə buldь.

***

Xar'kof, 17. 3 jedlap fizkul'turnik qatnaşlьqьnda əlkə kolxoz-sovxoz spartakiadahь bulьp ytte. Spartakiada avьldaqь fizkul'tura eştəre dur unьştarqa əlgəşkənlekte kyrhətte. Berense urьndь bətə ter sporttar bujьnsa Valcan rajonьndaqь fizkul'turniktar aldьlar.

PERSIA ŞAQJIRЬ

FIRDƏVSI JYBƏLƏJE

Tiflis, 16. Firdəvsiden men jьlьqьn ihka alьv tantanahь nьn ikense kenəndə „Jadьvsьlar dvoresьndа" Gruzia jadьvsьlarь menən Persianan kilgən qunaqtardьn osorașьv kisəhe bulьp ytte. Kisələ şulaj uq qilmi esselər, xudoжniktar, jadьvsь Brune Jsenskij h. ə qat naştьlar. Osorașьv kisəhe Gruzia həm Persia arahьndə kul'tura bəjlanəşen nьqьtьv əilgehe abtьnda ytte. Gruzia jadьvsьlarьnan Dzavaxişvili sьqьş jahap, Firdəvsidən bətə donja literatorahьnda totqan urьnьn hejlane. Persia literatordarьnan Nəfisi bəjek şaqirdardan Firdəvsi həm Rustavelidərden Persia həm Gruzia xalьqtarьn kul'tura jaqьnan jaqьn laştьrьvda ifrat dur urьn totovdarьn hejlap ytte.

Taşkent, 16. Sojuzzolotorazvedkanьn razvedka gruppahь Taşkent, Ciksak həm Cotkala rajondarьnda altьnlь qatlamdar taptь. Urta Azlala altьn razvedkahь eşendə 30 dan artьq tav inзenerdarь qatnaşa.

100 JƏŞLEK
KOLXOZSЬ

Sverdlov elkəhe, Cernuşinski MTS xeďmətlaneşend›ge Boja sov kolxozь kolxozda in qart aq zahь **M. Perməkovtьn** tьvьvьna jeď jıl tulьv kenen najramlarqa əďerlek alьp bara. M. Perm›əkovqa oşo kendə 99 jəş həm 8 aj.

Qemer-qemərenə jarlьlьqla jəşəp kilgən Perməkov babaj ydenen jeď jəş'ek jyələjen xəlle kolxozsь bulьp qarşılaj. Ul qartlьqqa bireşməgən. Ul kolxozda aldьnqь "udarniktardan itəplənə həm oşo kendə lə ken hajьn qojaş sьqqanda torop, kən bujь babьvda basqa ipləştəre menən berlektə eşləp yikərə. Perməkof babaj qul menən kenenə 12 sotьj igen ura. Bьjьl ul **102** xeďmət kenə eşlene.

Cernuşenski MTS Perməkof bab jďьn jeď jəş tulьv bajramьn ojoştorop, jyələjde, eşlagən xeďmət kendəre unьqьna qaraqan da əd bulqan jəştərgə elge itep quja.

AMERIKA PAROXODЬNЬŊ
FAZIQALЬ HƏLƏKƏTE

London matauqatь, Amerikanьn okeanda jerej torqan **„Morro Keste"** tigən paroxodьnьn fa›iqale hələkəte turahьnda Njo›orktan alьnqan tulь xəbərde baťьp sьqarьlar.

„Morro Keste" Kubaqa barьp, Nio›orkqa qajtep kilə torqan bulqan. Pozar ədaqqь tendə, Nio›ork qavanena jetergə din ged mile menən 8-9 mil' qalqas qьna sьqqan. Matrostardan be rehe ketəpxansla ut kyrep qalьp, irtənsək 2 saqət 30 minuta pozar trevogahь birgən.

Lə›in, pozar alk tid jəjelgən Aptьraşta qalqan passazirdь jartьlaş qьna kejengən kejə pa ıuaqa jegerep mengandar, qajhьlarь cingedgə hikerep teşkən dər, qajhь berdəre lyk bujlar sьqьrqa ьntьlhalar da ul alь›ta bulqan; qajhь berəvdər ut jaqьnajьvən kyrep yddəren yddəre yttergəndər.

Passazir həm matrostardan qajь berəvdər qotqarqьs pojastardamьnda jarqa jeďep sьna alqandar, qajhь berdəren jar oxranahь həm jaqьndaqь sudalar, şul jemlələ Anglia paroxodь „Monarc of Bermud" tan kilgən Şlypkalar menən qotoldorolqan dar aetahe 375 keşe qotoldorolqan. Lə›in **182 keşe hələk bulqan**. Pozardьn nəmənən sьqьv turahьnda es tərle rəsmi xəbər jerej: jəşen huqьvdan da tejdər, haqhьd təmə›e tartьvdan da tejdər, ə politsia qajepte Gavann portьnda ›ь „zaaastovşiktarqa" avdarьrqa mataş p, provakatsia tarata. Lə›ь bьl hunqьhьna berəv də aşanmaj

Qotolop qalьvsьlar matauqatta sudna ekipazьnьn nerense ki devda yddəren qot›dorovdarь menən genə bulaşьp, passazirdarь qajqьrtma›darьn, janqьn qa qarşь haqlьq saralarьnьn nasar bulьvьn, təvge si nal „SOS" tik 45 minut ytkəs kenə birelganie›tarenjadьp sьqьş jahajdar.

Aşbyri-park igən dacala pləzga kilep tuqtoqan bьl paroxodьn barь timer eleştare genə torop qalqan. Gazetalar unь sat›əvek qabьqьna oşatьp jaďalar „Morro Keste" 11.529 tonna bulьp, „Agva nevig›işen kompanь" tigən paroxod obşestvotьnьqь bulqan. Ul 1930 nsь jьlda qьna halьnьp betkən həm **5 million dollarqa** teşkən, ber tiklem sьqьmьn xəkymət tə **kytergən** bulqan.

SSSR XƏKYMƏTE QAJQЬ BELDERDE

Vaşington, 13 sentəər (TASS). AQŞ taqь sovet pol predstvohьnьn berense sekretarь **Nejman** Tьşqь eştər *ministr* urьnnaťarь *Filipps* janьna inep, „Morro Keste" paroxodь tələk bulьv ajqanlь so›et xəkyməte isemenən qajqь belderde.

Prezьjvniktar qьďьl oboz ojoştorďolar

Aqjar, 15. (Başkosta) Pervolacan avьl sovetь prezьjvniktarь prezьjv xermətenə qьďь oboz menən dəvlətkə 465 sentner igen tapşьrďьlar. Prezьjv isemendə urozaj jьjnav esen udar brigada teďelde. Urozaj jьjnavda jaqьş eşlagən esen 3 prezьjvnik ayləklende. Prezьjvniktar instativahь menən urozaj jьjnav esen 6 suvvotnik udqarьldь. Xəderprezьjvniktar uqьvqa jalep ltelder. Uqьj-jada belməgəndəre naďanьqtь bəterev məktəptərenə jərejdər.

Əlelə Başprofsove tьn fizkul'tura ayleqe qarşьnda raj ndarqa fizkul'tura eşe bujьnsa instruktord›r əderlav esen tavdan sanqь menən şьvьvqa ejrətə torqan ber ajtьq kurs a ьl›. Bьl kursqa şulaj uq rajondardanGTO znac›ok alqan fizkul'turnikta jəl›p ltela. Şulaj uq 30 keşele kolxoz, sovxozdar esen massoviktar əderlav kursь asьla. Ular ьsl kursь tamamlav menən, kolxoz həm sovxozdarda fizkul'tura tynəraktəre ojoştorolop, ularьn eştaren julqa haьvda jardamlaşasaqtar.

20 SENTƏBR--PRIZЬJVTЬŊ BERENSE KƏNƏ
ƏĎERLEK JETERLEK TЬGEL

Əle qalahьnda 20 sentəardə prizьjv başlana. Lə›in qalalaqь kyp kenə predpriatielər, ojoşmalar prizьjvqa ədər tyg›ldər əle. Barь PRZ la həm Başkandltr faarlqьnda qьna prizьjvqa əderlek eşe jeterlek jənle bara.

Başkandltr faarlgь 18 sentəardə Prizьjvniktar esen maxsus klsə ytkərə.

Qala kylamendə prizьjvniktar tь sьjnfi jaqtan hajlap alьv komisiahь oşo kengə tiklem eşen betergəne juq. Bətə prizьjvniktarqa la povestkalar tarattьlьp berelmə›an əle. Povestkalar alьv esen predpriatielər yďərenen əkildaren jeəarmə›lər. Qajhь ber ojoşına ar mətələn Raals sojuzьnьn elkə sovetь avqa tiklem prizьjvniktarďь xeďmətlanderev esen plan teďemaqan, Gorplt prizьjv punktьnda bufet teďeg›n bulha la, unь teşle rəveştə ədərləmaqan.

Barь prizьjv punktь qьna prizьjvniktarďь qarşь alьv esen jaqşь ədərlangan. Osoaviaxim, MOPR, Dəhridar həm ROKK ojoşmalarь yďərenen mejeştaren teďegandar Rivolytsia myzeje jaqşь eksponattar, maketar menən vdenen me›esen a›dagan. BaşGIZ uqьv həm jaďьv əssapiarь hata torqan kjoska asqan.

Bьjьl prizьjv punktьn undan artьq ojoşma xeďmətlanderəsək. Osoaviaxim xarəl eştər kilahe nuqьş həm osoaviaxim ojoşmalarьnьn burьstarь, ROKK—sanitaria eştare turahьnda beseďolar alьp barasqlar. Finans, iztimaqi ta'minat, justitsia xalьq komisarlьqlarь vəkildəre prizьjvnik aranьnda konsultatsia ytkarəsaktar. GTO znac›ogьna nor ma alьrasaq.

Jer eştare xalьq komisarlьqьnьn avьl xuzalьqь kyrqəďmahe birьvsa jaqşь ojoştorolqan. Bьnda jaqşь tu›qom jort maldarьnan başlap avьl xuzalьqь qortqosloqsoloq sovxoznda həm 100 keşe Mıaq it sovxozьnda urozaj jьjnavda eşlajdar.

Rajonda prizьjvniktar kese menən 1912 jьlqьlar prizьjvlsemenə qьďьl oboz dar ojoştorolop, dəvlətkə 3308 sentner igen tapşьrьldь.

Əmiref

Mraq prizьjvniktarь əlgelə eş alьp baralar

Mraq rajonь prizьjvqa əderlek eştaren kiп rəveştə jəjep jeəarde. Rajonda bulqan 101 uqьj jьda belmə›ə prizьjvniktьn naďanьqьn betərev eşe kesle rəveştə ytkərelə.

Prizьjvniktar urozaj jьjav kompaniahьna aktiv qatьşalar. Xəderge kendə 70 keşe Jьlajьr or-

Motor zavodьnda prizьjvqa əderlek jomoşaq

Motor zavodьnda 1912 jьl tьvqan 170 prizьjvnik bulha la, ular arahьnda eşlav jomoşaq. Ojoşmalar prizьjvniktar arahьnda politik eş alьp barьvqa halqьn qaraqanьlьqtan, qajhь ber prizьjvniktan: a›d odaqlamaj armiqa kitabed, şunьqtan nedde xeďmattan sьqarьqьď, tip jərə dər. Prizьjvniktarďьn sotsial si tьştarьn tikşerev jomoşaq qujь qan. ular arahьnda sьjnfi ja

BELDEREV

Jaďьvsьlar həm ədəni tynəroktər diqqətenə

Başqortostan sovet jaďьvsьlarь sojuzь idarahь K. Marks uramь, 6 nsь nomerlь jortqa (qart bol'şeviktar jəmqiəte jortona) kyste.

BSJS idarahьna bəjlaneşe bulqan betə məs'ələlər bujьnsa jurьrьla kyrhətelgən adrisqa mə›əsəqat itevdare horala.

BSJS IDARAHЬ.

MASKIROVKAQA EJƏ BULЬRQA

HЬRƏTTƏ: cəsten uqьsьb ip. Timoxof alk jaqşь maskirovatsa itep, vintovkanan ata.

KOLXOZSЬLAR XAŤЬ

• □ •

JETEŞHEDLEKTƏRDE

BƏTƏRƏRGƏ TELƏMƏJ

(Kolxozsь xatь)

Q-Usol rajonь (Qavardь sovetь) „Qьďьl taŋ" kolxozь, jalandan qajtmaj eşlavselərgə əle aulha kysmə aşxanahьn ojoştora almaj.

„Qьďьl taŋ" kolxozь eşselərə jalandan qajtmaj eşlav vaqьtьnda jalqa tuqьraqas hər kolxozsь ydle ydenə aşarqa „›eşerələr. Oşo arqala kolxozdьn eşe lə kyp vaqьttarqa ədelə. Şulaj uq jəslə balalarьn tərbiələv urьnь juq. Bьl kengə tiklem məktəptə aulhalar da uqьv başlanьv me›ən ularqa urьn bəttə. Kolxozdьn bьl jeteşhedlektəren kolxoz predsedatele Q›zizofqa ›jtkəndə lə ul gel›juq" tigən hyden qul'ana. Ə, bьl nəmələrde vuldьrьv həm ojoştorov esen qudqalьrqa telagəne juq.

Bətə este yd aqьşьna tapşь›ьp, halqьn qaravsь kolxoz predsedatele Q›zizofqa sara kyrelhen.

Ə. M.

SALAVATЬF URЬNЬNAN QЬVЬLЬROQA TEJEŞ

(Kolxozsь xatь)

Berjan rajonь „Bajnazar" sovetь selpohь kendə ber genə səqət asьq bula.

Selpo prikazcigь Salavatьf Safьvan ydenen kene-tene eseve arqahьnda kolxozsьlarqa kilgən tovardar menən ulardь kinəndermaj. Kolxozsьlar alьr tovardarьn ala almaj moxtaz bulьp toralar. Prikazcik Safьvandən his ajnьvhьď eseve arqahьnda ber kən esendə hatьlьp bətələ torqan tovardar da, ajdar bujьn sa hatьlmaj jatalar. Şulaj uq unьn ylsəvdəre lə dərəť tygel.

Bьl iberek baş prikazcik Salavatьf Safьvan tid kendə urьnnan alьnьrqa tejeş.

Bajnazar.

GERASIMOF
URLAŞЬVSЬLARĎЬ JAQLAJ

(Kolxozsь xatь)

Maqar rajone (Juldaş s.) „Novaja zizen" kolxozь predsedatele Gerasemof urlaşьvsь kulaktardь jaqlaj.

Kulak balahь Grigorejef həm Kazakoftar „Novaja zizen" kolxozьna yrməlap. 19 avqust kenendə xəkpmətkə igen tapşьrьrqa barqanda 5 bot igen urlajdar. Ə kolxoz predsedatele Gerasimof bьl kulaktardьn urlavana yde jul quja. Ul kulaktardьn jenəjaten asmaťqa tьrьşьp, „elevatordьn ylsəvsehe alьp qalqandьr" tigən hyddər menən kulaktardь jaqlaj. Şulaj uq kolxozdьn bətə eşe yd aqьşьna tapşьrьlqan. Gerasimof qavьn hatьvdan buşap, kolxoz eşenə totonqanь juq əle.

Kolxozdь jemerergə hejrəvse həm kulaktardь jaqlap, jəşerep ›bravsь Gerasimoftь kolxozqa ojalaqan kulaktarь menən urьnnan qьvьrqa kərək.

B. Davьtьf.

SUD
AĞTЬRTЬN URLAVSЬLAR

15-sentəber III-ucaska xalьq məxkəməhendə əsьq xəken ulьtьşь bulьp, jenəjat qanunьnьn 162, 164 mat›ələre həm 1932 nse jьl 7 se avqust qararь bujьnsa qəjeplangən 9 k›şenen eşe qaralьp ytte. Bьlar igen əderlav tara nazahьnan 1482 dana toq həm 27,6 kilo sej jep urlap, şulardь spekulətsiə julь menən hatьvda həm şulaj itep 2525 hum aqsa yd ləşterevdə qəjeplənələr.

Iq dur jenəjətselərdən **Qadirьf Islam** (Əle qalahь, safron urams №17 jortta tora) ydenen aaza medire bulьvьnan tajdalanьp yrda ajtkənsə 1482 dana oq, 27,5 kilo sej jep urlaqan həm itke toqtardь ytil sojuzqa tapşьrьp 116 hum, 24 t. aqsa ydləştergən.

Zulliktardan ikensehe—**Imamtdlinef Əmir** (sotsialistlesk №5) həm unьn elsahe **Imamtd nova Ojalie**. Bьl urlanqan toqtardь ajenə kiltertep, aisahe aşa alьv›ьlar—edlap tabьp şunda hata. Ydendə eske mə›lese qarop ilpterələr. **Fəjzullin mansur** (Qьrmьşqalь r-nь, Biştəka avьlь, kolxoz predsedatele), **Faxretdinef Ol.** həm **Texfətullin Ş.** (Byzdək r-nь, Qьďьl Bylək avьlь)›ьlar toqtardьn urlanqan bulьvdarьn belə torop, təvgehe 150 dana, qalqan ikəvhe 370 dana toq hatьp alьlar. Qalqandarь la qajhьlarь toqtardь hatьp bl reşevdə, qajhьlarь belə-tora hatьp alьvda h.b.ş. jenejətterdə q›jeplənələr.

Qadirьf, bigrəktə Imametdinьf jepten oson nej tiklem genə jəşererge həm belməmeşkə halьnьp qarahalarda sut vaqьtьnda mə'ələ kən kevek asьldь, şahittar ianьrqa irek birmənelər.

Sut. Qadirьf menən Imamtdinьf›ь-unar jьlqa trektərenən məxrym ltergə, Fəxretdinьf, Texfətullin həm Imametdinьva tarďь ikeşər jьlqa xoquqtarьnan məxrym ltergə, lə›in Imamet ilnovanьn berense tapqьr qьna xəkəm ltevleen həm imsək bala hь barlьqьn iqtьarqa alьp, xəkəmdə şartlь qьna tip tanьrqa, Fəjzyllinden eşen asьq qaldьrьrqa. Vəllevanь I jьlqa. I›akajьft› 6 ajqa məzbyrl xeďmətkə xəkəm itte.

Sut zalьnda bulьvsьlar xəkəmdən riza bulьp taraldьlar.

—●—

KOLXOZ DOŞMANDARЬ
JAZAHЬN ALDЬLAR

Nuriman. Janь kyl sovetь „Buhav" kolxozьnьn igenen urlavsь Ojəlimullin Zəki, Zəjnullin Sadri həm Qilmanьva Mahrujzadalar sud aldьna babьlьrьldьlar.

Zəjnullin Sadri kolxoz ьrďьnban 8 not 20 qaďaq igen urlap, Ojəlimullinqa 136 numqa hatqan. Şunьn ebtenə 2 not arьş urlap Qilmanovaqa 38 humqa hata.

Ular bьl qorotqosloqtarьn aldan kileşev bujьnsa eşlajdar.

Nuriman rajon xalьq sudь Ojəlimullin Zəkiďe həm Zəjnullinde 10 jьlqa xəkəm itte.

Zəjnullinďьn alk jaş bulьvьn tqtiьarqa alьp, sud unь es jьlqa irkenən məxrym itte həm igen hatьp alqan zqsalarьn tyləterə bulďь.

Qilmanьva es jьlqa məzbyrl eşkə xəkəm itelde. J.S

NATURALIST
BLOK—NOTЬ

• □ •

TAŞKENT XAJVANAT BAQSAHЬNDA KƏĎƏRT KE ƏSƏN KƏRƏŞ

Taşkent xajvandar baqsahьnda jьlandarďь kətərtke menən tujьndьrqan saqta aik qьďьq ber vaqiqa bulьp alqan. Yzbakstanda aik jьlqьr xarəkətle ber jьlan bar, yzaaktər unь „uq jьlan" tip atajdar. Unьn tirehe kyn nəmələr jahav esen zagranitsaqa hatьla.

Bьna şul uq jьlandarďь aşarqa sьqarqan bulqandar, ular aşarqa edlap aqas başna yrməlagəndər. Şul vaqьtta qьna ular janьna tere kətərtke taşla qandar—Ular aik kətərtke nşaj dar ikən.

Bьnь kyrep uq jьlandarďьn berehe aqas başnan jəşen tidlege menən kilep teşkən də, qom ebtenən şьvьp barьp jotorqa telap kətərtkenen başnan qapqan.

Şul vaqьtta bьl vaqiqanь aqas başnan kyďətep torqan ikense ber uq jьlan aqas başnan tidgenə təşə halqan da kətərtkeren qojroqonan kilep qapqan. Bьnьhь kətərtke menən genə qalmaj təvge jьlandьn yden də jota başlap, qojroqon qьna qalďərqan.

Jotolqan jьlandь ylde tip itəplədən bulqandar. Lə›in jotovsь jьlan avďьn asqan, şul minut esendə jotolqan jьlan tegenen avьďьnan pruzina hьmaq atьlьp, kire kilep sьqqan.

Baştan ajəq şьlaqajqa bujalqan bulьvna qaramaťtan ul əle ge kətərtkene hamanda qapqan kejə kilep sьqqan da, ber nəmə lə bulmaqan hьmaq kətərtkene aşavьn davam itkən.

Jotovsь jьlan bьl vaqiqanь kətərtkenen qojroqo lə kyrenməj təvge jьlan avьďьna inep betkəngə tiklem haqalap qarap torqan. Şunan hun jьlandar ›ehe ike jaqqa ajrьlьşьp kitkandər. Kətərtke jotqan jьlan tege jьlan avьďьnda saqta tənenə joqop qalqan şlaqajďardь tənenən tağarta başlaqan.

„Şəreq xaqiqatь" gazetahьnan

Motor teďeləşəndə
BERENSE KONSERT

Motor teďeləşe-dur qьna promьşlennost teləndərenən berehe. Eşselərenen jartьhьnan kyaehe başqort həm tatardar. Lə›in, ələgə tiklem bьna şul eşşe lərde yd teldərend› kul'tur xeďmətlav eşe qəniqatlənerlek tygel ine.

Bьna şul jeteşhedlekte bətərev ujь menən 9 avqusta z›d jəşlərenən həm ələgə tiklem Əle TRAM-bnda səxnələ ujnap kilgən jəştərdən teatr tynərəge teďelep eşka başlanь.

15 sentəardə şul tynərəkten berense sьqьşьn-konsertьn tamaşa ittek. Tamaşaqa aik kyp handa eşselər, xeďmətkard› həm ularďьn qatlə aqzalarь kilgəjne. Hər kemdə›-berense eş ›isek sьqar ikən ind›? tigən uj jərej ine.

Jaş havəskərdərden, bigerəktə Kudaşьf, Qorəanqulьf, Jamsarisьva h. b. iptəştərďən tьrьşьp ədərlənevdərə arqahьnda konsert kisahe matur qьna ytte. Qajhь ber nomerdardь tamaşasьlar qat-qat sьqarttьlar.

Heďemtələ tamaşasьlar: bьl başlanqьs eşte kiləsəktə taqь la jaqşьraq julqa halьp davam itte rergə kərək, tigən təqdimde inderlelər.

Tynərək oşo kendə spektakel qujьv julendə›erlek alьp bara Lə›in proizvodstvo tormoşonan alьp jaďьqan səxnə əbərdərə jeteşmaj. Bьna bьl julda bed sovet jaďьvsьlarь sovetьnьn jarlamьn ketəned. Şulaj uq jaş havəskərdərga jetəkselek itevdə dəvlət teatr eşselərə lə bulьşьq itərdər, tip bşanaьď.

K. OJAJSIN.

XRONIKA

◆ **18 sentəardə** Əlelə kul'tura həm tal parkьnьn jaďьlьvь bula.

◆ **Məskəvgə** Valibul, tenis həm jeŋel atljotika jarьşьndь qatnaşьv esen Başprofsoveitьn fizkul'tura ayleqe Məqarif eşselə›e sojuzь aqzalarьnan 12 keşenən tədəlgən ber komanda ədattь.

◆ **Əfelə** Başnarkomsonь 200 m n humqateşrepinvalidtar esen jort eşlətə. Bьl jortto eşlatev esen 1935 jьlda 92,4 men hum aqsa rasxodlanьlasaq. Teďev eşe 1936 jьlda betergə tejeş.

◆ **Əfe** gorkomxozь Oktəber revolytsiahь uramьnda tьratьvardarďь remontlav eşenə başlanь.

◆ **Beloretta** avьl sovettarь konkursь ajqanь menən 2500 tep jykə aq›ь nam 500 tep aq seren aqastarь ultьrtьldь.

Bьl aqastarďьn kyaehe zavod ergəlendə həm baqsala ultьrtьldь.

ŞAXMAT BYLEGE № 9

A.P. Zdanof redak›ahьnda.

ŞAXMAT UJЬNЬNЬŊ BARЬŞЬN JAĎЬP KYRHƏTEV

Jahalqan xodtь kyrhət›v esen in təvlə figuranьn xodtan elja›e torqan polehe, unan hun figuranьn kysep ultьrqan polehe kyrhətelə lə araqa tire (—) qujьla, əgərďə figura huqha (aşaha) ul saqьnda tire urnьna ike nekta (:) qujьla.

Polelərde kyrhətevdən alda xod jahavsь figuranьn isemə qujьla. Mətələn: Kp-korol'. Ф-fer'z, Л-lad'ja, C-slon, K-Kon' (at); peşkalar esen ajrьm bilge qullanьlmaj.

Partianь judqan saqta xodtarďьn tartibe lə kyrhətelə. Mətələn:

1. e2-e4 e7-e5
2. Kg1-f3 Kв8-c6
3. Cf1-c4 Cf8-c5
4. C2 c3 Kg8-f6
5. ..

Bьnda aqtar (huida) həm qaaalarďьn (uida) təvqe dyrt xodь yrhətelgən. Bьnda figuralar menən nindəj həm peşkalar menən nindəj xodtar jahalqanlьqь kyrenep tora. Partianь yrdəgesə naqanalqp tygel, ə ber bnqnjďan (jullap qьna) da jaďьrqa memkin. Ul saqьnda yrdəge dyrt xod bьlaj kilep sьqa: 1e2-e4, e7-e5; 2Kg1-f3,K68-c6; 3Cf1-c4,Cf8-c5; 4c2-c3,Kq8-f6 5.

Şunьn ebtenə tynəndege bilgelərdə qullanьla:

+ Şax; xodtan hun qujьla.
X mat; şulajuq xodtan hun qujьla.
o-o qьťqa rokirovka.
o-o o oďon rokirovka.
! jaqşь xod.
? nasar xod.

Peşka in adaqqь rətkə barьp sьqьp figuraqa əjlanhə, ul saqьnda ul kyskən figura bilgehe xod adaqьna qujьla, mətələn: e7-e8Ф jəki h2-h1k.

Xodtar qasan qьťqartьlqan bilgelər menən də kyrhətelələr. Ul saqьnda figura kysep ultьrqan pole genə qəna kyrhətelə. Mətələn: Kg1-f3 urnьna Kf3 tejep +2-e4 urnьna barь e4 tejep kenə jaďьla. Tik ber yk polegə ber yk isemdəge ike figuranь jerev ›xtimala bulha, ul saqьnda qajhь figuranь jerəgənlece qьťqasa qьna kyrhətep ytelə. Mətələn: pole e1 gə Jlal də hən Thl də jerergə memkin. Ul saqьnda əgərďə Jlal jerehə Jlael dp jaďьla. Tire (—) qujьlmaj ə ike nəktə (:)-ala tigən hyd figura janьna qujьla, mətələn: c:e4, peşka menən alqanda ul bilge lə qujьlmaj, barь peşka narasaq vertikal rəttar genə kyrhətelelər. Mətələn: d3:e4 urnьna barь de tip kenə jaďьla.

Şul rəveştə, yrdə tulь notatsia menən jaďьlqan ujьn başnь qьťqartьp bьna bьlaj jaďьrqa memkin: 1e4 e5;2Kf3,kc6;3Cc4, Cc5;4c3,kf6.

UJЬN BYLEGE
ALBIN KONTR-GAMBITЬ

Zukovski—Burland.

Novo—sibirski 1921 jьl.

1 d2-d4, d7-d5; 2c2-c4, e7-e5 3d4:e5, d5-d4; 4kg1-f3,³ kв8 -c6; 5g2-g3³, Cc8—g4; 1, Cf1-c2, g7-g6; 70-0, Cf8-g7: 8f d: ›3, Jlaˣ-a8,9 Kв1-d2, Kg8 e7; 10K d2-e4, Kc6:e5›, 11kf3 e', Cg7: e5:12 Фa3—e5-┼, Ke7-› c; 13 Cc› -g5, f7-f6; 14 f-f4la7-a6

№1 şaxmat inə.

:15Фв5: e5Ф1 kc6:e5›; 16l e1 f6+. kpe8-f7; 17f4: e5,K, 7 g7;18Cq2-d5Фd8-c8;1 91 ›5›:4, Jlh8—d8;20. Jlfl1—f7+› qaaalar alrelələr.

IƀKƏRMƏLƏR

1) Alьn kontr-gambitь əlk yk maqtavlь ujьndardan hanalmaj, şunьn esən hirək qullanьla. Şuqa qəramaťtan bələgə teşnəb esən aqtar anьq ujьnarqa ejeştər. Bьl ajtelgande tilly›ratsialavqa 2 nse ibkərmələge variant xeďmət itə ala.

2) Aqtar əgərďə qıra peşka d4 ten qaƀƀrьqlavьnan qotolorqa telap 4e2-e3 ujnajďar ikən ul saqьnda kilah›e xod 4...Cf8-e4+5Cc1-d2, d4: e3! 6Cd2: e4, e3: f2+; 7 Kpe1-e2: f2:g1K+ bula həm aqtar otalar.

3) Bьl da nasar xod tygel, lə›in bьnda 5 Kв1—d2

4) Qaralar peşka otmaqsь bulьp aşьqьp atakaqa elagələr. 10...0-0 ujnarqa kərək ine.

5) Berđən ber jul, başqalarь nasar bulasaq.

6) Qarşь jaq javavь kyď unьnda totolmaqan. Ə xəďer 14...0-0 haqlanьp qalьrqa memkinlek tirgən.

7) 15 f6: e5 tan hun qaralar kerəşə alhalar da, terzde hələk bulьvďan naqlap qalqan jaqşьraq.

8) Korol'nisek kenə sigenhə lə ike xodtan mat qala. Bur bulmaha la matur ujьnl

JAŊЬ TOVARĎAR

Kooperatsialarqa igen hatьvsь kolxozdar, kolxozsьlar esen Başsojuz Rajsozdarqa sentəar ajь esən 6 million humlьq tovar jeəarde. Bьl tovarďar esendə 100 men par pima, kyn ajaq kejemdəre, 600 patelon. 300 səqət, 40 tonna maxurka, 300 tonna şəkər, 400 men humlьq sukna, si›sa, 30 tonna timer nə mələre 45 tonna sink qalajďarь, 150 samovar, 1400 velosepedtar jeəarelede.

4-se kvartal esən plan teďelməgən əle. Xeďerge kendə tovardar fəqət ikməkkə alьşьv esən genə jeəarelə.

Əle qala SRK hь yďenen magazindarьn tovar menən tə'min itevdə 3-se kvartalqa plan da teďeməgən. Unьn tovar ədərlav ayleqe mədire „ikmək ədərlav vaqьtьnda tovarďar rajondarqa kitə, oşonon esən bed plan teďeməmek, ə 4-se kvartalqa Başsojuz plan birməgən əle" tip vden aqlarqa tьrьşa.

POCTALION

SRK magazindarьnda fəqət qьjaatlь jeəək həm mix poltalar 200 men humlьq byrektar, mixtan tegelgən 30 dana balalar poltahь bar. Şulaj uq 200 men humlьq tegelgən kyldəktər ibəplənə.

Bьl tovarďar yďərenen juqarь xaqlь bulьvďarь səəaple massovь› teťtə ytmajďər. SRK idarahь jetəkselege şulaj da qьş kilahen qaj qьrtmaj əle. Ul sit qalalarqa tovar alьv esən barь ber keşe sьqarьv menən siklangən.

M. B.

◆ Maqar rajonь „Etqol poctə byleqenə 80 dana „Başqortostan" gazetahь taratьrqa teşeş bulha, bьl hendь 1 sentəargə 91 dana itep ytəne. Hələvekəaş promkotxozь 30 dana „Başqortostan", 4 dana „Kommuna" gazetahь aldьra

Javaplь redaktor urьnbaťarь **ZƏKI KAJЬPKUL.**

Başqortostan avьl xuzalьqь institutь bətərep aqqan tyəndəge iptəştərde:

Surkof N.S, Sokratof S., Kajsnova A., Texfətyllin X. Xalitof R, Əmirof K., Salamof K., Sojetof M., Bunkin A., Kapcinof Q., Janterden Ş., Kalugin həm Şutovalarďьn oşo jьldьn 1-se dikəərendə diplom jaqlav eşenə saqьra.

Diplom jaqlarqa kilmagən iptəştar institutlan əaqqan ›isaplanasaqtar.

1—2 **Direksia**

Başqortostan dəvlət teatrь Əfelaqe bətə ojoşmalarqa 1934-35 jьldьn qaqqь sezonьna ydenen vəkildare arqarь udarniktar allettaren hatьvьn həm ajrьm ojoşmalar esən jabaq spektakeldar esen allettar hatьvьn aelderə

Biletlarga 40 pr. skedka jahala. Udarniktar alneten alqan vaqьtta 30 pr tyləən, 25-se oktəarga 35 pr., 25 nojaercga 35 pr. Biletlar esen te›eşle summalar aeďen dəvlət bankahьndaqь 1021-se nomerlь aqamdaqь xisapqa jəki teatr kassahьna tədərelergə tejeş. Başqa ber terle tə rascot menən direksia xisaplaşma›jasaq.

Juqarьda kyrhətelgən vaqьttarda aqta tyla›magən ojoşmalar aurьstarьn tylap betərna udarniktar allettare menən fajdalanьvďan məxrym bulasaqtar.

Direksia

1—2

Başqortostan orloq sovxozdarьnan tədələş kontordarında ojьn esən eş başlaqtar, sexaktar, aakgaiterdar həm xisapsьlar kerək.

Belegər esən adres Əle, Jegor-Sazonof uramь, jort №46, orloq trestədələş kon›rahe.

1—1 **Kadrdar ayleqe.** 301

Aqastan eşlagən terle namalar hata torqan 1-se nomerlь miqьrlь oşo jьldьn 5 se sentəarenən „Krasnaj Oaozmik" artelьna birelev saaaple bətə ojoşmalardьn jaqьrnьs kyrhatelgən magazinda balqan pre›enzialare 1-se oktəargə tiklem genə qaaul itelalər. 1-se oktəardan hun aer terle lə pretenzia qaaul itelməjəaək.

1—1 IDARA 302

Əfe, „Okt. Nat."hь matbaqahьBaşgiavlit vəkile № B—1789

„Pobeditel'“ kolxozsьlarь saqьrьvьna eş menən javap birergə!

BƏTƏ IL. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 217 - 20 - sentəber 1934 JьL

VKP(b) rьn Başqortostan Elke, Bfo qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

MILLƏTTƏR LIQAHЬ HƏM SSSR

Milləttər ligahьna inə torqan derzavalardьn kypselege „tьnьslьqtь haqlav hem ojoştorov mtsslahen“ ytəv əsən Milləttər ligahьna inergə hem „uqa ydenen qimmətle sotrudnicestvohьn kiltererge“ saqьrьp SSSR xəkymətenə merəzəqət itte. Tьşqь eştər xalьq komissarь ip. Litvinof tьnьslьq əsen SSSR his tajpьlьşhьd alьp barqan kerəşte davam ittev əsən Milləttər ligahьna inergə hem unda tejeşle urьndь alьrqa rizalьq belderep, Sovettar xəkymətə isemenən javap qajtardь. Milləttər ligahьnьn sovetь yd caftarьnda sovettar xəkymətenə daimi urьn alirergə qarar itte hem milləttər ligahьnьn assamblejəhьna nьl qarardь inovafiq tanьrqa təqdim itte.

Milləttər ligahь əqzalarьnьn kypselegе tarafnan sovettar xəkymətenen saqьrьlьvь hem sovettar xəkymətenen nьl qarardь qabul itergə rizalьq bireve nik dur politik əhəmiətle vaqiqa bulqanlьqь his şik tьvdьrmaj. Milləttər ligahь yd jeləktərə nigedendə tьnьslьqtь ojoştorov burьsьn yd ebtərenə a'qan jenevse dəvləttərden ojoşmahь rəveşendə narьqqa kilde. Unьn oso huqьşta jenelgən dəvləttərgə qarşь qьna tygel, bəlki xedmətsəndərden sotsializmdь bojomqa aşьrьvsь hem ul vaqьtta əle janь qьna barlьqqa kilgən berense dəvlətenə qarşь la jynlətelqəjne. Huqьşta jenep sьqqan kapitalistik dəvləttərden teləgen Rossia essələr sьjuьna hem trabtlejandərenə kesləp taqьvqa jynəltelgən bntьlьş elekke batşa imperiahendəge xalьq massahьnьn berləşkan kestəre menən jeneşle vereş tə kire qaqьldь. Bətə dönja huqьşьnda jenep sьqьvsьlar yd telektərenə SSSR db bujhəndьra almanьlar. Kapitalistik donjanьn dejem doşmanlьqь menən sotqap alьnqan sovettar xəkyməte ilde bətə donja imperialistik huqьşь arqahьnda tьvqan hem intervensia arqahьnda tərənəlgən torqonloqtan sьqardь hem unь sotsializm tedevgə taba alqa alьp bara baştanь. SSSR db proletariat revolytsiahьnьn un jete jьlьq tarixь ilden ekonomik, politik hem kultura kesenen sikhed dur ytevenə [illegible]. Oso ytəş nigedendə SSSR ydenen telehə nindəj həzymdən haq lavqa həlatle bulqan Qьdьl ərmiəne tьvdьrdь. SSSR dьn elqьj ytə barqan kesə unь huqьş avantyralarь julьna, SSSR turahьnda qəjəət tarabvsь kapitalizm jalsьlarь hejlagən „qьdьl imperializm“ julьna etərmənə genə tygel, bəlki SSSR tьnьslьq esen kerəşten ydəgenə əjlənde. SSSR yde menən jaqьn kyrşe bulqan dəvlətter menən həzym iteşməv turahьnda pakttar tedep, ularqa qul hudь qьna tygel, bəlki milləttər ligahь tarafьnan saqьrьla torqan bətə tьnьslьq konferensialarьna, unьn sovettar ilenə doşman bulьvьna qaramaqlan, qatьştь. Sovettar sojuzьnьn vəkilidərə milləttər ligahь tarafьnan ojoştorolqan qoralhьdlanьv konferensiahьna hem *ekonomik konferensialarqa qatьştьlar. SSSR tu*tьhьnsa qoralhьdlanьv turahьndaqь in radikal' plandь təqdim itte. SSSR dьn bьl təqdime qabul ittelmənə. Lakin qoralhьdlanьv konferensiahьnda SSSR dьn bьl sьqьşь ydenen rolen ujnanь. SSSR ydenen tьnьslьq eşen edmaed jaqlavsь nerdən ber il bulqanlьqьn ihbat itte. Sovettar xəkymətenen tьnьslьq politikahь xatta ydenen kyp kenə doşmandarьn Sovettar sojuzьnьn tьnьslьqqa bntьlьvь bsьn kyneldən bulqanlьqьn tanьrqa məzbyr itte.

Sovettar sojuzьnьn bis qaqşamaь politikahь menen qaqanlьqan bьl pozitsia Milləttər ligahь aqzalarьnьn kypselegenen Sovettar sojuzьn Milləttər ligahьna inergə saqьrьp merəzəqət itevdərenə kilterde. Xəder kapitalistik donja ike gruppaqa bylengən ber jaqta xəderge tarixi etapta huqьşqa bntьlmaqan, senki huqьş ulardьn bətə donja huqьşьnda alqandarьna qurqьnьs tьvdьra torqan davlettər tora, ikense jaqta xəderge xəl menən rizə bulmaqan hem huqьş sьqarьvqa avantyrisьq bntьlьşьn jaharqa əder bulqan davlettər tora. Ike dur derzava—Germania hem Japonia Milləttər ligahьnьn ustavь menən jəkmətelə torqan mujьndamalardan ydəren buşatьv əsən Milləttər ligahьn taşlap sьqtьlar. Tьnьslьqtь haqlav menən qьdьqhьnqan dəvlettər tьnьslьq esən təpkeraşevse bulqan Sovettar sojuzьnьn Milləttər ligahьna qatnaşьvь nan başqa ydderenen tьnьslьq esən kerəştəre xial qьna bulqanlьqьn hem Sovettar sojuzьnan başqa Milləttər ligahьnьn xalьq massahь arahьnda his ber bşanьs tьvdьra almaqanlьqьn anlajdar. Tьnьslьq əsen kerəştə Sovettar sojuzьnьn totqan rolen Fransia bytən derzavalardan elegerək anlanь hem Sovettar sojuzьn Milləttər ligahьnьn eşenə blqtьrьv juь menən unьn tьnьslьq politikahьn nьqьtьv insiativahьn yd qulьna ald. Sovettar sojuzь Milləttər ligahьnьn bətə jeteşhedlektəren belə, ular bьqasa Milləter ligahьn da torqan xəkymettərden sotsial xarakterьn saqьldьralar. Şulaj uq Sovettar sojuzь Milləttər ligahьnьn elek tьnьslьqtь haqlav esən his ber terle zitdi saralar kyrergə hələtle bulmaqanlьqьn da belə. Lakin, ber yk vaqьtta Sovettar sojuzь Milləttər ligahьnda torqan derzavalardьn ber eleşenen tьnьslьqtь haqlarqa telegənlektəren də kyrə. Şuqa kyrə Sovettar sojuzьnьn xəkymətə nigerək tə keslə huqьş tendensiahьnda bulqan dəvlettər kitkəndən hun—bedden julьaşşьbьd Stalin iptəş hyddərə bujьnsa—„huqьş xərəkətərenen kilep sьqьvьna tolqarlьq jahav jəki ularqa qamasav itev əsən ber tiklem formaz bula“, „huqьş eşen his juqь ber ad qьna bulha ta qьjьnlaşьrьvqa həm tьnьslьq eşen ber tiklem dərəzələ jeneləjtevgə taba julda nindəjder ber ejəm bulьp sьqa“ alьvь memkin bulqan bьl xalьq era ucrezdenianь la fajdalanьv esen derzavalardьn saqьrьvьn qabul ittevdə ydenen burьss tip Həaplene. Amerika korrespondentь Dyranii menən həjləşkən vaqьtta uq (juqarьla kilterelgən hyddər şul besedanan alьnqandar) Stalin iptəş: „əgər tarixi vaqiqalardьn narəşь şulaj bulha, nik dur jeteşhedlektərenə qaramaьlan, Milləttər ligahьna bedden bulьşlьq itev memkinlege juq tyger“ tip əjtte. Vaqiqalardьn tarixi barьşь Stalin iptəş nisek kyrhətkən bulha, tap şulaj buldь. SSSR Milləttər ligahьnьn saqьrьvьna rizalьq javanьn birde.

Milləttər ligahь aqzalarьnьn kypselegenen saqьrьvьna rizalьq javanьn birgən xəldə, Sovettar xəkymətə, Milləttər ligahьnan sьqьp kitkən derzavalar turahьnda həjlaməgəndə lə, unda xəder torqan kyp kenə derzavalardьn sotsializm tedevse ilgə doşman bulqanlьqtarьn bəm bьl doşmanlьqtьn huqьştan qurqьvqa qaraqanda kəslerək bulьp sьqьvь memkin ikaniegen onotmaj. Şuqa kyrə Sovettar sojuzьnьn jəməqətselek fekere Sovettar xəkymətenen Milləttər ligahьna inergə əderlegen qotlap qarşь alqan xəldə, tьnьslьq eşenen berense nəvnəttə ike faktorqa—bətə tidərdəge xalьq massahьnьn həm Sovettar sojuzьnьn tьnьslьqqa bntьlьvdarьna bəjləngən bulqanlьqьn ber genə menutqa la onotmaьqa tejeşle. Sovettar sojuzь ni tiklem kesle bulha, unьn granitsalarьn, unьn mestəqiliegen haqlevda Qьdьl ərmiə ni tiklem nьq torha, imperializm avantyristarь tik ydderenen tulьhьnsa tar-mar itelevdere menən genə tamamlanьvь memkin bulqan aqressialar politikahьn yikərergə şul tiklem qurqasaqtar. SSSR dьn tьnьslьq əsən kerəş julьndaqь pozitsiahь şul tiklem kesle bulasaq.

(„Izvestia“ nьn baş məqaləhe, telegraf arqьlь alьndь).

BƏGƏN PRIZЬV BAŞLANA

BAŞQORTOSTAN MOBILIZATSION OKRUQЬ IDARAHЬ NACAL'NIGЬNЬN JARDƏMSЬHЬ IP. SOLOVJOF MƏQALƏHE)

Begen bətə Başqortostan kylemendə 1912 jьl tьvqan jaştarde nəvbattage prizьjvqa saqьrьv basland.

VKP(b) ƏK hem Başqortostan xəkymate, partianьn urьndardaqь organdarь, sovet hem başqa jəmaqət ojoşmalarь aldьna bьl kengə tulь aderlek menən kilevde ta'min itev məzbyrilen qujdьlar.

Lakin urьndardaqь qajhь ber ojoşmalardьn bьl eşkə iqtibarьhьd qaravdarь hem unьn politik əhəmiətən teşenməvdere arqahьnda, berense sentəbrgə bulqan məqlymattərgə qaraqanda bьl talaptar ytəlməgən.

Bьqa tiklem bətə prizьjvniktardьn 3 protsentьna personal xarakterstikalar jьjnalmaqan hem xarakteristikalarь jьjьlqan doprizьjvniktardьn 4 protsentь dejem jьjьlştarda tikşereilmə gən. Xarakteristikalar jьjnav eşe bigerək tə, Əfe, Beloret qalalarьnda, Cernikofkala hem Beloret, Qiqь rajvojenkomatlarь xedmattandergən rajondarda nasar bara. Əfe rajvojenkomatь xedmattandergən rajondarda bətə doprizьjvniktardьn 12,1 pr. tьnьn (bigerək tə Əfe qalahь hem Cernikofkala), Jenavьl 13 pr. tьnьn xarakteristikalarь eşo kengə tik iem tikşerelmaqən.

Bətə respunlika bujьnsa prizьjvniktar arahьnda nadanlьqtь beterev 87,6 pr. qa hem ad belemlelekte beterev 81,5 pr. qa ytəlgan. Beloret rajvojenkomatь xedmattandergən rajondarda nadan prizьjvniktardьn 26,1 pr. tьnьn, Əfe rajvojenkomatьnьn—15,6 pr. tьnьn nadanlьqtarь beterelmaqən. Qьjqь rajvojenkomatь xedmatl ndergən rajondarda ad belemle prizьjvniktardьn 34 pr. tь, Beloret rajvojenkomatьnьn—33,5 pr. tь, Əfe rajvojenkomatьnьn—26,7 pr.tь, Jьlajur rajvojenkomatьnьn 23,3 pr. tь nqьtьlmaqan.

Prizьjvniktardь davalav eşe bətə Başqortostan kylemenda 66 pr. qa, xirurgia bujьnsa 90 pr. qa qьna ytəlgan. **Mələvez** raj vojenkomatь xedmatləndergən rajondarda prizьjvniktardьn 25,1 pr. tь, **Bərə** rajvojenkomatьnьn 49,5 pr. tь qьna davalanqan. Xirurgia avьrьvdarь bujьnsa davalav eşe Tujmazь rajvojenkomatьnьn—86 pr. qa, Məlavez 88 pr. qa ytəlgan.

Bətə Başqortostan bujьnsa prizьvniktardьn 46,7 pr. tь GTO znacogьna norma birdelər. Bьl eş bigerək tə Qьjqь (10 pr. qa), Bərə (18,5 pr. qa), Tujmazь (27,9 pr. qa) rajvojenkamattarьnda nasar ytəlgan.

Ajrьm rajondarda bьl tərtiphedlektərden bulьvьn, rajon jetəkselərenen bьl nik dur əhəmiətkə eja bulqan politik kampaniaqa narьq birmavdere hem VKP(b) ƏK, Başqortostan xəkymatenen qarardarьn ytəvdə sol' şeviktarşa eşləmavdere menən genə anlatьrqa memkin. Qьrmьbqalь, Arxangel, Qьjqь, Qaraidel rajon ojoşmalarь hem Cernikofka posjoлka sovetь nasar eşlavden elgelie bula alalar.

Qajhь ber sovxoz jetəkselərə ydderenə jeəərelgan prizьjvniktardьn nadanlьqtarьn hem ad belemlelektəren beterevde ojoştormanьlar. Şulaj itep Əlkə komitetьnьn qararьn ytəmənelər Məbələn, ip. **Bьjkin** isemendaje sovxoz ydenə kilgən prizьjvniktardь 15 kən bujьna uqьtmanь, ə qalqan kendərdə qujьlqan 5 səqət urnьna nej barь 2 səqət knə uqьtьp,betəhe llöuqьv aqəten juqalttьlar. Hədəmtələ uqьtьv julьnda ber rindəj hədem təqə ireşelmane.

Suvanьk it sovxozь rajvojenkomattan 100 prizьjvniktь ho aj. Lakin jeəərelgan 25 keşene tajdalana almaj, kire ejdərenə qajtarьp jeəarə. Rajvojenkomat doprizьjvniktardь taqь la jьjnap ikense sovxozqa jeəərergə məzbyr bula.

Bьjtaq sovxozdar (Rəjsfka, Byzdək h.b.) prizьjvniktardь eş latevde hem torlaq, tuqlanьv eştərən nasar ojoştorov ərqahьndа prizьjvniktardьn yd beldektəre menən kitevdərenə şarttar tьvdьralar.

Bьl jeteşhedlektərde eşlavdə qəjeplelər his şikhed javapqa tartьlьrqa tejeştər. Unьn menən genə qaldьrmaj, Qьdьl armia safьna tulь qimmətle ebtəmə birev əsən, prizьjv barqan vaqьtta ham armia safьna jeəərgənqa tiklem bьl jeteşhedlektər de bətərev julьnda eştərgə kərək.

Ajrьvsa hər prizьjvniktьn sotsial-sьjnfi jaqьn ejrənevgə əhəmiət birelergə tejeş. Qьdьl armia safьna sьjnfi jat hem moral' boqoq elementtar elegev memkinlegen tamьrьnan uq bətərergə kərək. Janь tədələştərdən ham başqa kraj hem ə kətərdən kilgən prizьjvniktardь ajrьvsa iqtibar menən tikşererge kərək. Bətə saralardь kyrep, qalqan vaqьtta nadanlьqtь hem ad belemlelekte bətərergə, davalav eşen taqь la jaqsьrtьrqa kərək.

Prizьjv bətə eş-əndərden tantanьh hem prizьjv isemendəge qьdьl oborzdar ojoştorov menən bildələnergə tejeşle.

Prizьv punktarь begen bəj ram tebe alьp ytkən jьldar menən saqьştьrqanda kul'tura hem massovьj-politik eştərde əlvele ojoştorov menən aj bьrqa tejeş.

Komsomoldar tarafьnan ojoştorolqan berense Bətə sojuz ntьv spartakiadahьnda masterdar hem „voroşiloisь uqsьlardan“ torqan altmьşlap zaved ham kolxoz komsomol kamandalarь hem 18 snajperdər kamandahь qatnaştь. Atьştьn juqarь texnik hədemtələr bireve hem 7 janь bətə sojuz rekordь alьv-xedmətsən jəstər arahьnda atьv sportьnьn təjpьlьşhьd ytə zavod masterь Bьjckofь, Nar' komtəzpromdьn dinged sudala rь tedev baş idarahьnьn konstruksia bjurohь nacal'nigь ip. Dukelskide hem Vzəakstanda qь Stalin isemendəge MTS direktorь ip. Abdullajaf Rəximdь Lenin ordenь menən bьləkləne. barqanlьqьn kyrhətələr.

VLKSM ƏK-tь hem Osoaviaxim Ydək sovetь jəstərde atьv eşenə ədərləvdə berense urьnda Meskəv, ikense urьnda Leningrad hem esense urьnda Ukraina tora, tip taptьlar.

Jarьşta berenselekte alqan, Leningradtaqь Kozitski z-db kamandahьna „Oborona narkomь“ ismendəge berense priz, jarьşta ikense urьndь alqan' Kieftəge lesotexnik Institutь kamandahьna „VLKSM ƏK“ ismendəge ikense priz hem Məskəvdəqe GSJFK kamandahьna „SSSR Osoaviaxim ƏS tь“ ismendəge esense priz birelde.

Sovettar sojuzь dəvmələndə rekord alьvsь Sentyrin, Denisof, Pol'şikof, Leoedei, Vavilof hem Azarof iptəştər qimmətle bylektar menən bylekləndelər.

IP. BЬJKIN QALTASЬLA

Qaltasь rajonьna partia Əlkə komitetь sekretarь ip. Bьjkin kilde. Iptəş **Bьjkin** 17 sentəbrdə igen batьp alьv məs'ələhe bujьnsa partorgtardьn, avьl sovetь hem kolxoz predsedateldərenen kənəşmahen uđqardь.

Ip. **Bьjkin** kənəşmələ igen batьp alьv eşe bujьnsa alda torqan burьstar turahьnda həjləp. Qaltasьlar berense bürьss dəvlətkə igen tapşьrьv eşen tamamlanьlar. Xəder artьq igende kooperatsiaqa batьvdь ojoştororqa kərək tine.

Kənəşmələ **koopiratsiaqa 530 men bot** igen tapşьrьrqa qarar bitev eşendə Qaltasь rajonь Janavьl rajonьn jarьşqa saqьrdь.

(BaşRosta)

MƏLƏKƏƄ SOVETЬ

Igen tapşьrьvdь tamamlanь.

14 sentəbrdə Narkomsovxoz Kalmanovic iptəş Məsetle rajonьnda igen tapşьrьvdь in alda tultьrqan Mələkəƅ avьl sovetьnda buldь.

Rajon partia komitetь sekretarь Qəjlullin iptəş menən Kalmanovic iptəş avьl sovetь predsedatelе Xodajairdin iptəştən sovettьn xəlen, kulak hem janqьldaqtar xuzalьqьnda eşten nisek torovьn horaştьlar. Bətəhe iə jaqşь bara, eş bətkəs kolxozsьlardь uqьtьrqa qьna kərək, tine.

Oj. Idris.

IGENDE FƏQƏT KOOPIRATSIAQA HATЬRQA

MƏNƏVEZ RAJONЬ JERMOLAJ SOVETЬ „POBEDITEL'“ KOLXOZSЬLARЬNЬN MƏRƏZƏQJƏTE

Bьjьl kolxozsьlardьn kypselek əleşe jaqtь, xəlle tormoşqa inələr. Kem namьt menən tьrьşьp eşlaj, şul ydən jьl əjlənəhenən artьrьq baj produktь menən tə'min itə. Xəlle tormoş alьv menən bed, partiabьd hem xəkymatened aldьna burьssьabьd.

Bedden kolxozda 1932 jьl barь 47 xuzalьq bar ine, bьltьr 101 gə, ə bьjьl inde 207 xuzalьqqa jette. Bьl yьev bilgele, kolxozdьn ojoştorov, xuzalьq jaqьnan nьqьvьnan kilə. Kolxozdь ojoştorqan vaqьtta bedden barь 2 qadi sapqьsьabьd qьna bar ine. Kolxozdьn attarь,şulaj uq fermahь juq ine. Xəder bedden 14 lobogrejkabьd, 4 jarьm qatmarlь huqqьsьabьd, 130 jaqşь atьabьd, 170 başlьq harьqsьlьq tovar fermahь hem susqasьlьq, hətsələk tovar fermalarьabьd bar.

Bьltьr kolxoz 400 ga igen səskən bulha, bьjьl baqsa kul'turalarьnan başqa 1250 ga səste. Bьjьl bed orloq kul'turalarьn jьjnap, 14 men sentner volovoj doxod alabьd. Udqan jьl bed hər ber xedmət kenənə 10 kilogram alhaq, bьjьl qulьabdqa hər ber xedmət kenənə 16 şar kilogram alabьd. Urta xisap menən hər ber kolxoz jorto baqsa kul'turalarьnan başqa 200 bottan 600-ər bot qa tiklem ikmək alalar. Hər ner xedmət kənənə aqsalata berər humqa jaqьn tura kilə. Bedden kolxozьabdda 700 ər bottan artьq igen eşlap alqan kolxozsь udarniktar bar.

Hər ber atqa 12 şər sentner holo hem fermalarqa 120 sentner orloq kul'turalarь bylep qujdьq. Bьlьn xisabьna tamьr adьqtar inməj. Bьndaj baj produktь alьvdь bedden bereabd, ber vaqьtta la kyrgəne juq ine.

Bed dəvlətkə orloq tapşьrьv planьn tulьhьnsa, vaqьtьnan elek ytəp qujdьq. Xəder səsev orloqo hem mal adьqь ajrьp qujdьq. Straxovaj fond bylende. Ebkertlev hem arьş səsevde tamamlap, oşo kendə 1100 ga majdandь tunqa hərəvde bətev aldьnda torabьd. Dəvlattən alqan orloq ssudalarьn qajtarьp bətkənden hunьnda, bed „Novaja pyt“, „Voroşilof“ hem „Krasnьj jar“ kolxozdarьna həjrav kesə menən jardam ittek. Bed 1934-jьlqь avьl xuzalьqь nalogь bujьnsa xəkymət aldьnda torqan mujьndamabьdь tulьhьnsa ytənek, straxovaniaпь artьqь menən tylənek, 1934-jьlqь it tapşьrьv planь ytəlgən hem Oktəbr' revolytsiahьnьn 17 jьlьqьna 1935 jьlqь it tapşьrьv planьn tulьhьnsa ytərga vəqədə birabed.

Bed bьl əlgəşevdərgə VKP(b) Əlkə komitetьnьn dərəƅ jetəkselege, partia rajon komitetь hem xəkymətten dur jardamь atьnda juqarь xedmət dissiplinahь nigedendə proizvodstvonьn in jaqşь udarniktarь, kommunistar başьnda torqan xəldə, udarsьlьq hem sotsialistik jarьştь kin jəjep jebarev hədəmtəhendə ireştek.

Lakin, bedden jeteşmagən nəməlarabed kyp əle. Bedgə qatmarlь huqqьstar, dvigateldər, aftomaşinalar, mal harajdarь esən tədəv materialdarь kərək, toqom maldarь kərək. Bed uqьv, tansь zaldarь menən kul'tura jorto tədərgə, bələkəj genə kelattər urьnьna texnikanьn hunqь hydə bujьnsa dur orloq haqlaqьs tədərgə buldьq.

Brigada hem kolxozsьlardьn dəjem jьjьlştarьnda kooperatsiaqa batьv esən 1200 sentnerlьq fond bylergə qarar itbtek hem şunь hatqan aqsaqa juqarьla əjtep ytkən qaraltьlardь alьrqa hem tədərgə buldьq. Şunan başqa xedmət kənənə tejeşle igende alqas, bedden hər qajhьabd ydenə kərək tovardar hatьp alьv əsən ydenen artьq igenen kooperatsiaqa hatьvqa buldьlar. Bed ydebedden partorgьabd **Kandraşof, kommunist Rzanof. Afanasjef, Zakurdajьf** hem partiahьd **Jakof. Zakurdajьftardan** əl gə alьp, ular artьnan qalьşmajasaqabd. Ular ydderenen quldarьna alqan igendan hər qajnьhь 50 şər bot kooperatsiaqa hatьrqa buldьlar. Ularьn kyaehe kooperatsiaqa igen hatьp, unan jort kərəge nəmaləre, velosiped, patefon hem motosiklettar alьrqa buldьlar.

Bed respublikabьddьn nəta kolxoz hem kolxozsьlarьn vddenenen artьq igendəren fəqət kooperatsiaqa qьna hatьrqa, bjnfi doşman agentь, spekyant, alьp — hatardarqa ajavhьd otpor birergə saqьraabd. Bed, juqaltьvdarqa qarsь bol'şevistik kərəş alьp barьp, artьq igenebedde kooperatsiaqa hatьv menən xuzalьqьabddь, şunьn menən bergə ilden qorqavsьlьqьn nьqьtabьd.

Kolxozsь hem janqьdaq iptəştər, Leninsel Ydək komitetь hem bejək **Stalindьn** jetəkselege atьtında bedgə birelgən bəxetle, jaqtь, xəlle tormoş əsən hem bedden turala har vaqьt qajaqьrtьp torovsь proletariat vatanьna tejeşensə javap birajek.

Kolxozsьlardьn quşьvь bujьnsa qui qujdьlar:

Setnikof Pavel, Mixelef Ivan. Kirpecef Aleksandr, Bokkof Andrej. Nikitina Klavdia, Bokova Maria.

BAŞAQ JUQALMANЬ

„ALA TANA“ ORLOQ FONDЬ TUPLAJ

(Yd maxsus xəbərsenedden)

Maqar. „Ala tana“ kolxozь 168 ga irtə kul'tura aşlьqtarьn ikense sentəbrgə urьp, ebkertkə halьp betərde. Bьl aşlьqtardьn 50 protsentь huqьlьp ta bətkən inde. Xəder bətə kəs huuqь həm texnik kultura aşlьqtarьn jьjnavqa həm huqьv eşenə berkeltelde.

Bьjьl kolxozda igende juqaltьvdarqa qarşь kərəş nьq qujьldь. Urьv həm keltə najlav məlendə 1 kvadrat metrda 5 tən artьq başaq qatha eş qabul itelməne, janьnan nşlətelə barдь. Kolxozdьn predsedatele ip. **Altьnquzin** hər vaqьt batьvda bulьp eşten sьjfatьn tikşerep jerenə.

Kolxoz dəvlətkə 361 sentner igen tapşьrьv planьn 4-se sentəbrgə tulьhь menən tapşьrьp betərde. Xəder kolxozda 1935 jьl esen səsev orloqo bylev həm unь tədartьv eşe alьp barьla.

Kilahe jьl jadqь səsevgə kərəkle jerdərde tunqa hərəv eşe başlandь. Tunqa hərəv esen daimi rəveştə eşlərgə 8 hanan berketelde.

JAXIN

kulak agenttarь qьvьlqas...

„Voroşilof“ kolxozь (Mejəkə rajonь) Ilseqol sovetьnda baj kolxozdardan banala. Kolxozdьn elekke predsedatele **Şəripqolof** abtьrtьn kulak politikahь ytkərep kolxozdь tarqatьv xəlenə killerep natьtrqajnь.

Bьjьl ijyn ajьnda Şəripquloftьn hem unьn ejərsəndərenen kulaksьl jeddəre asьlьp, idara soştalь jantьrtьldь. Predsedatel' itep aktivist Vəlief Mostafa qujьldь.

Aksion MTS politayelegenen konkret jetəkselege hem predsedatel Vəlifelten tьrşьqь hədəmtəhendə, kolxoz ajaqja batь. Kolxozsьlar kytərenke rux menan eşlap kittelər. Hədəmtələ „Voroşilof“ kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьvdь, natura tylevdəren hem kolxozdьn a. x. nalogьn 1-se sentəbrga yk 100 pr. qa ytəne. Xəderge kəndə qьdьv rəveştə igen hu[illegible]tere bara.

Kolxoz [illegible]sьlьq hьdьqь bujьnsa partia hem xəkymət directivtarьn unьşь atqarьp kilə. Hьjьrhьd xuzalьqtardan 35 xuzalьqqa başmaq hem harьqhьddarqa 40 harьq birde. Alama sorujdar urьnьna eş alтarьnьn hər qajnьhьna qajьştan tada sorujdar bulьndьrьldь. Kolxoz daxod bylevde 25-se sentəbrgə bətərəsək.

Jetəkselek janьrtьlьp kolxoz bşanьslь yьev julьna batqas, xəder kolxozsь massa iptəş Stalindьn „Alama kolxozsьlar juq, alama jetəkse bar“ tigən hydenen əhəmiətən anlanьlar.

Jaqupof

kulak agenttarь qьvьlqas...

„Voroşilof“ kolxozь (Mejəkə rajonь) Ilseqol sovetьnda baj kolxozdardan banala. Kolxozdьn elekke predsedatele **Şəripqolof** abtьrtьn kulak politikahь ytkərep kolxozdь tarqatьv xəlenə killerep natьtrqajnь.

Bьjьl ijyn ajьnda Şəripquloftьn hem unьn ejərsəndərenen kulaksьl jeddəre asьlьp, idara soştalь jantьrtьldь. Predsedatel' itep aktivist Vəlief Mostafa qujьldь.

Aksion MTS politayelegenen konkret jetəkselege hem predsedatel Vəlifelten tьrşьqь hədəmtəhendə, kolxoz ajaqja batь. Kolxozsьlar kytərenke rux menan eşlap kittelər. Hədəmtələ „Voroşilof“ kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьvdь, natura tylevdəren hem kolxozdьn a. x. nalogьn 1-se sentəbrga yk 100 pr. qa ytəne. Xəderge kəndə qьdьv rəveştə igen hu[illegible]tere bara.

Kolxoz [illegible]sьlьq hьdьqь bujьnsa partia hem xəkymət directivtarьn unьşь atqarьp kilə. Hьjьrhьd xuzalьqtardan 35 xuzalьqqa başmaq hem harьqhьddarqa 40 harьq birde. Alama sorujdar urьnьna eş alтarьnьn hər qajnьhьna qajьştan tada sorujdar bulьndьrьldь. Kolxoz daxod bylevde 25-se sentəbrgə bətərəsək.

Jetəkselek janьrtьlьp kolxoz bşanьslь yьev julьna batqas, xəder kolxozsь massa iptəş Stalindьn „Alama kolxozsьlar juq, alama jetəkse bar“ tigən hydenen əhəmiətən anlanьlar.

Jaqupof

KYP IGEN TAMЬRDA!

ƏBJƏLIL I GEN BIREVDE QЬDDЬRЬRQA TEJEŞ

Əbjəlil (Telegramma). „Qьdьl flaq“, „Budjonnьj“, „Serp“ kolxozdarь jьlьq igen tapşьrьvdь 17-sentəbrgə 100 protsentqa ytənelər. Bьl kolxozdar bərtəkle kul'turalar unьşьn jьjnavdь 20 sentəbrgə tamamlajasaqlar. Tunqa hərəvgə, mal adbardarь tədəvgə ajrьm brigadalar ojoşto roldo.

„Ural“, „Yrnək julqa“ kolxozdarь dəvlətkə igen tapşьrьv graflgьn ədələr. Igen tapşьrьv rajon kyləmendə 17-sentəbrgə 17, 12 protsentqa qьna ytəlde. Igenden jartьhь tamьrda ultra. Sabьlqan igenden kyaehe baj ənməqən. Kolxozsьlar arahьnda xedmət disseptinahь jomoşaq. Eşkə hun sьqalar, irtə qajtalar.

Kinjəqol

Orloq kipterges tədəlde

Stərlebaş MTS xedmətendaqe „Kaşirin“ kolxozь təvlekkə 100-120 sentner kiptererlek itep orloq kipterges eşlənc. Orloq kipterges eşlangəs jamqьrdьn qurqьrьsь bətte. Kolxoz dəvlətkə juqarь sьjfatlь-qoro igen tapşьra. Orloq kiptergeskə 3500 kirəes, 14 tabaq timer totoldo, 50 xedmət kenə birelde.

„Kaşirin“ dan əlge alьp başqa kolxozdar da orloq kipterges tədəvgə kereştelər.

Ş.R

Jaşelsa-jemeşte jaqşь kip tererge

Məskəv əlkəhe Razskidəqe Sojuzplodoovoş jəşelsə kipterev zavodь jaqşь eşlaj.

PANKOF QЬDЬL

TAQTAQIA

Dəvlakən (BaşRosta). Dəvlakən MTS kombajnerь Pankof iptəş urozaj jьjnavda yd maşinahь menən 123 gektar saptь.

Bьl in juqarь kyrhətkese əsən MTS direksiahь hem polit bytek Pankof iptəşte sovettardьn 9-sь s'ijezdь ismendəqe bətə Başqortostan qdьl taqtahьna təqdim itə.

MTS ta 9 kombajn eşlap, 977 ga saptьlar. Xəder Pankof yd komajьnьn kenaqьş urьvqa qulajlaştьrьv eşen tamamlaj. Ul 75 ga kenaqьş urasaq.

BOMNALAR JANЬNA AKATISA

Zaporoestal' metallurgia kombinatьnьn domna sexь əjlənəhenə jəş akatsialar ultьrtьlqan. Bьl sex yd işek aldьna kul'turalь kyrentş birev esən kerəşə.

IGEN TAPŞЬRЬV FRONTЬNDA

Tiflis, 18. Orloq tapşьrьv planь Zakavkaziala 15 sentəbrgə 100,6 pr.qa ytəlde. MTS-tarqa naturalata tylav 102,4 pr.qa ytəlde. Sovxozdar 118,7 pr.qa ytənelər.

Ivanovo, 18. Ivanovo promьşlennost' elkəhe jeten orloqtarь əderlev planьn 15 sentəbrga-bьltьrqьqa qaraqanda 35 kən alda ultьrdь. Bətəhe 25.600 tonna əderlap.planьn 102,4 pr.qa ytəne.

Əfe, 18 Dəvlətkə orloq tapşьrьv planьn tultьrьp ytəgən Dəvlakən MTS, kooperatslaqe igen hatьv julьnda massovьj este jəjep jebarde. „Novaja zizn'“ artelenen aqzalarь 3000 sentner igen hatьrqa hem şunan kilgən aqsanьn ber eleşen kul'tura uc rezdinielər hatьv eşen jəjep jebarev əsən totonorqa buldьlar. Təvqe 200 sentner igende qьdьl oboz menən tapşьrьsaqtar.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

„VORƏŞILOF POXODЬ“ NЬN JOMOJAQTARЬ

Məskəv, 18. Bətə sojuz dəvmələndə komsomoldar tarafьnan ytkərelgən esense „Voroşilof poxodь“ hədəmtəhendə 300 mendən artьqьraq I-stupen, 1 men II nse stupen „voroşiloisь uqsьlar“ hem jədbarsə snajperdar hem masterdar ədərlənde. Jədbarsə janь „TIR“ hem atьvqa əjrənev urьndarь jahaldь.

Komsomoldar tarafьnan ojoştorolqan berense Bətə sojuz atьv spartakiadahьnda masterdar hem „voroşiloisь uqsьlardan“ torqan altmьşlap zaved ham kolxoz komsomol kamandalarь hem 18 snajperdər kamandahь qatnaştь. Atьştьn juqarь texnik hədəmtələr bireve hem 7 janь bətə sojuz rekordь alьv-xedmətsən jəstər arahьnda atьv sportьnьn təjpьlьşhьd ytə

LENIN ORDENЬ MENƏN BYLƏKLƏNDELƏR

SSSR Ydək başqarma K-tьnьn 17 sentəbrdəge prezidium ultь rəşbnda: Məskəv dəvlət fizkul'tura Institutьn Əpron Baş idarahьnьn nacal'nik hem komissarь ip. Krьjlofь, Tenjaq okrug nacal'nik urьn-batarь ip. Lavrofь, „Voroşilof“ isemendəge zavod masterь ip. Kurişofь, №6

80 millimitr qalьnlьqta

Timer qajnata torqan maşina

Taganrog, 18. Taganrogtaqь „Krasnьj Kotel'şik“ z-dьnda qojqan barabandar jahaj torqan, donjala in dur sets xodqa jebarev julьnda ədərlek alьp barьla. Ul 15 oktəbrdə xodqa jebərelergə tejeş. Sex jьlьna 2300 baraban jeteşterəsək. Ul in janь texnika bujьnsa jahalqan in jatmarlь maşinalar menən tə'min itelgən. Məbələn, val'starenen odonloqa 13 ər metr (eleqə tiklem12metr odonloqtaqь val'star narь Germaniadan „Manesman“ z-dьnda qьna bar ine). Bьl val'stardan janqьd bvalь qьna 82 tonna kilə. Sex şulaj uq gaz jardamьnda qajnata torqan dyrt dana maşina menən tə'min itelgən. Janьna maxsus gazovoj stansa halьnqan. Svarka maşinalarьnan berhe 80 millimetr qalьnlьqtaqь timerde qajnata ala, bundaj eş əlegə his ber z-dta bulqanь juq ine.

NATURA YTƏLDE

Byzdək (BaşRosta). MTS kolxozdarь 13 men sentner natura tylav planьn 15-se sentəbrdə 215 sentnerqə arttьrьp ytənelər.

SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVQA ƏĐERLEK

MINNESAFA APAJ KEVEK EŞLƏRGƏ

IX S'JEZD ISEMENƏ

POXOD OJOŞTOROLDO

Mosetle rajon başqarma komitetь [illegible] avьl sovettarьnda la hajlav [illegible]ssialarь teđevđe 9-sь sentəbrgə tamamlanь. Hajlavđarqa əđerlek ajqanь menən IX-nsь bətə Başqortostan Sovettar s'jьzđь isemenə rajon dəvməlendə **17 qađьl oboz** ojoştoroldo.

Sovettarđa hajlavđarđьn əhəmiyəten anlatьv əsən massovь anlatьv eştəre kin jəjelderelep jebərelde həm 15-se sentəbrđən 25-se sentəbergə tiklem rajon dəvməlendə IX sь bətə Başqortostan sovettar s'jezđь isemenə, proizvodstvo poxođь iqlan itelde.

Idris

DEPUTATTAR SEXTARĐA XISAP BIRƏLƏR

Beloret (Başrosia). Sovettarđьn otcot birev həm qaltanan hajlavqa əđerlek eşe əle haman da naşlanmaqan. Kyp avьldar nьjьl sovettarqa qaltanan hajlav [illegible] bulasaqьn da belmejđər.

Sovet qarşьhьndaqь iin seksialar, deputat gruppalarь aqzalarь la hajlavđarqa əđerlək elkəhendə ber eş tə alqarqandarь juq. Sovet predsedatele Mulla bajьl yđe lə bьl eşka qađьqhь nьp qarnmaj. Şunьn esen đə Kermənkəj avьl sovete politik-xuzalьq kampanialarđь uđqarьvđa arita həjrələ. III-kvartal maja tuplav planь nej barь 50 pr qa qьna atqarьldь. Sovet đəvməlendə urozajđь jьnav həm đəvlətka orloq tapşьrьv burьsь la qənəqətlənerlek tygel. Məbələn avьl sovete yđəgendə bulqan „Başqortostan" kolxozь igende ebkertlavđe 47 pr. qa qьna ytəne.

Rajon başqarma komitetь bьl avьl sovetьna tid arala kyđ haьrqa tejeş.

A. Səxi

IGEN JAMOIЬR AĐTЬNDA

Stərletamaq „Lenin" məktəbe 20 ga bojđaj, 4 ga tarь, 2,5 ga holo səskəjne. Ləkin bьl igendər urьlha la, huqьlmajьnsa jamoьr aĐtьnda jata. Ə məktəp direksiahь ebnь huqьv sarahьn kyrmej.

Uqьvsьlar: **Alimajьva M Zəniref X.**

KERMƏNKƏJ AVЬL SOVETЬ

HAJLAVQA ƏBER TYGEL

Kermənkəj avьl sovetь (Đəvləkən rajonь) đəvməlende sovettarqa qaltanan [illegible] đerlek eşe əle haman da naşlanmaqan. Kyp avьldar nьjьl sovettarqa qaltanan hajlav [illegible] bulasaqьn da belmejđər.

Sovet qarşьhьndaqь iin seksialar, deputat gruppalarь aqzalarь la hajlavđarqa əđerlək elkəhendə ber eş tə alqarqandarь juq. Sovet predsedatele Mulla bajьl yđe lə bьl eşka qađьqhь nьp qarnmaj. Şunьn esen đə Kermənkəj avьl sovete politik-xuzalьq kampanialarđь uđqarьvđa arita həjrələ. III-kvartal maja tuplav planь nej barь 50 pr qa qьna atqarьldь. Sovet đəvməlendə urozajđь jьnav həm đəvlətka orloq tapşьrьv burьsь la qənəqətlənerlek tygel. Məbələn avьl sovete yđəgendə bulqan „Başqortostan" kolxozь igende ebkertlavđe 47 pr. qa qьna ytəne.

Rajon başqarma komitetь bьl avьl sovetьna tid arala kyđ haьrqa tejeş.

A. Səxi

IGEN JAMOIЬR AĐTЬNDA

Stərletamaq „Lenin" məktəbe 20 ga bojđaj, 4 ga tarь, 2,5 ga holo səskəjne. Ləkin bьl igendər urьlha la, huqьlmajьnsa jamoьr aĐtьnda jata. Ə məktəp direksiahь ebnь huqьv sarahьn kyrmej.

Uqьvsьlar: **Alimajьva M Zəniref X.**

LAQIЬR—ALDЬNQIЬ SOVET

Laqьr avьl sovetь (Qьjqь rajonь) bьqa tiklem rajon dəvməlendə politik-xuzalьq kampanialarđь uđqarьvđa in artta hejrəlep kllevse sovettarđьn berehe hanala. Sovet eşen julqa hala alqanь esen Başqortostan Yđək başqarma komitetь **Minnesafa Xuzajьvanь** patefon menən byləkləne.

Minnesəia apaj sovetь konkurstьn jul teđeleşe tarmaqь planьn tultьrьv menən bergə 3-nse kvartal maja tuplav, xəkymətkə it, het tapşьtьv plandarьn đa 100 pr. qa ytəne. Başmasloprom **Minlesafa apaj đь** het zadanielarьn ytəvđə kerəşkəne esən 80 humqa, rajon bylege 40 humqa byləklәne. Məktəptər janь uqьv jьlьn əđerlek menən başlap, başlanqьs məktəptərgə **uqьvsьlar 100 pr. tь** menən tartьlđьlar. **Laqьr** avьlьndaqь tulь bulmaqan urta məktəpkə jaqşь itep ber masterskoj həm uqьvsьlarqa đur jataq eşlənde. Məktəptər betəhe lə (başlanqьs həm tulь bulmaqan urta məktəptər) jьl əjlənəhenə jeterlek itep qoro utьn menən tə'min itelgəndər.

„Bedden məktəptər, ti **Minnesafa** apaj-uqьvqa əđerlek jaqьnan rajon dəvməlenda berenselekte aldьlar. Şuqa kyrə bedden Laqьr sovetь rajon qьđьl taqtahьnda tora.

Ytkən jьl kolxozđarđa xedmət dissiplinahь jomoşaq, həm urozaj jьjnavđa juqalьvđar menən kereş tə siktən tşş hyipən buldь. Heđemtələ **kolxozsьlar** ber xedmət kenenə barь 1 kilogram unьş aldьlar. Ə, bьjьl ul jomoşaqlьqtar juq. Hər brigadala sovet aqzalarь juqalьvđar menən nьq kerəşələr. Ular sovet tьn postarь itep qujьlqandar. Sovet đavlətkə orloq tapşьrvđь juqьrь sьjfat menən srogьnan alda ytəv esən kerəşə.

Laqьr sovetь **Mennesafa Xuzajьva** jetəkselegendə sovettar konkursьnda aldьnqьlьq esən kerəşə. **Kinjeqol**

BULDЬQHЬĐ PREDSEDATEL

QЬĐЬLBAJ AVЬL SOVETЬ

Mosetle. Qьđьlbaj avьl sovetь predsedatele Galin Fatix. Sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlek turahьnda betə Başqortostan Yđək başqarma komitetь **Minnesafa Xuzajьvanь** patefon menən byləkləne.

Minnesəia apaj sovetь konkurstьn jul teđeleşe tarmaqь planьn tultьrьv menən bergə 3-nse kvartal maja tuplav, xəkymətkə it, het tapşьtьv plandarьn đa 100 pr. qa ytəne. Başmasloprom **Minlesafa apaj đь** het zadanielarьn ytəvđə kerəşkəne esən 80 humqa, rajon bylege 40 humqa byləklәne. Məktəptər janь uqьv jьlьn əđerlek menən başlap, başlanqьs məktəptərgə **uqьvsьlar 100 pr. tь** menən tartьlđьlar. **Laqьr** avьlьndaqь tulь bulmaqan urta məktəpkə jaqşь itep ber masterskoj həm uqьvsьlarqa đur jataq eşlənde. Məktəptər betəhe lə (başlanqьs həm tulь bulmaqan urta məktəptər) jьl əjlənəhenə jeterlek itep qoro utьn menən tə'min itelgəndər.

„Bedden məktəptər, ti **Minnesafa** apaj-uqьvqa əđerlek jaqьnan rajon dəvməlenda berenselekte aldьlar. Şuqa kyrə bedden Laqьr sovetь rajon qьđьl taqtahьnda tora.

Ytkən jьl kolxozđarđa xedmət dissiplinahь jomoşaq, həm urozaj jьjnavđa juqalьvđar menən kereş tə siktən tşş hyipən buldь. Heđemtələ **kolxozsьlar** ber xedmət kenenə barь 1 kilogram unьş aldьlar. Ə, bьjьl ul jomoşaqlьqtar juq. Hər brigadala sovet aqzalarь juqalьvđar menən nьq kerəşələr. Ular sovet tьn postarь itep qujьlqandar. Sovet đavlətkə orloq tapşьrvđь juqьrь sьjfat menən srogьnan alda ytəv esən kerəşə.

Laqьr sovetь **Mennesafa Xuzajьva** jetəkselegendə sovettar konkursьnda aldьnqьlьq esən kerəşə. **Kinjeqol**

ƏFƏ MƏKTƏPTƏRENDƏ

21 MEN BALA UQЬJ

Bьjьl Əfe qalahь başlanqьs həm 7-10 jьlьq məktəptərđə 21 men 93 bala uqьj. Bьltьr oşo uq vaqьtta 17 men 53 bala uqьj ine. 4 se sentəbrgə bulqan məqlymət bujьnsu qala đəvməlendə berense sьjnьqa 4060 bala uqьrqa alьn đь. Bьjьl 1-se FZD məktəbendə genə 1273 bala, 2-se FZS ta 1100 bala uqьjasaq.

1-se FZD nьn məktəp qarşьhьndaqь 10-sь sьjnьta 71 bala, bьnan başqa 10 məktəptə 8 se sьjnьta 540 bala, 9-sь sьjnьta 223 bala uqьj. Timək bьjьl Əfe qalahьndaqь 11 məktəptə 8-9-10 sь sьjnьtar đa asьldь.

Bikcəntəj.

UQЬV SЬJFATЬN KYTƏREV ƏSƏN

ŞART TЬVƁЬRЬLDЬ

Sujьnsь sovetьnda (Đəvləkən rajonь) tulь bulmaqan urta məktəp bar. Avьl sovetь həm „Sujьnsь" kolxozь jetəkselərenen məktəpkə praktik jarđəmь arqahьnda məktəp jortona kapital remont ytkərelde. Remont eşenə 880 hum aqsa totoldo. Sujьn sь kolxozь bьjala, taqta həm başqa kərək matirialdar birđe. Kolxozsьlar oshođ xaq menən kirbes birđelər. Məktəptə janь mejestər sьqarьldь. Məktəp tulь əđerlek menən berense sentəbrgə məktəpten bətə kərəktəre jeteşterelep beltə.

I se sentəbrđə uqьv bəşlanьp, uqьvđьn berense kənəndə balalarđьn 85 pr-tь, ikense kənəndə 95 pr-tь uqьrqa kilde. Məktəptə barlьqь 70 bala uqьj. 2 uqьtьvsь uqьta. Balalar həm uqьtьvsьlar arahьndə jarьş, udar sьlьq eşe jəjeldererde.

Məktəp tirəhenə aqas ultьrtьvđь aldьnqь burьs itep aldь. Balalarqa jьl aş esən məktəpten yđe əđerlәgən praduktahь jetə. Hər uqьtьvsьqa jartьşar gektar bojđaj saselgəjne, ul jьjnalьp alьndь. Uqьtьvsьlarđь kolxoz jaqşь kvartir menən tə'min itte.

J. DAVЬTOF

KINJƏKƏJ MƏKTƏBE ALDЬNQIЬLЬQ ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Kinjəkəj avьlь (Maqar rajonь) bьnan ber nisə jьldar elek artta qalqan başqort avьlь ine. Uqьvđar osoraqan ber jortta alьp barьla ine. Bьjьl „Kinjəkəj" kolxozь həm kolxozsьlarьnьn tьrьşlьqь menən 800 humqa teşerep 4-5 sьjnьlь janь məktəp halьnđь. 5-se sentəbrgə məktəpten bətə kərəktəre jeteşterelep beltə.

I se sentəbrđə uqьv bəşlanьp, uqьvđьn berense kənəndə balalarđьn 85 pr-tь, ikense kənəndə 95 pr-tь uqьrqa kilde. Məktəptə barlьqь 70 bala uqьj. 2 uqьtьvsь uqьta. Balalar həm uqьtьvsьlar arahьndə jarьş, udar sьlьq eşe jəjeldererde.

Məktəp tirəhenə aqas ultьrtьvđь aldьnqь burьs itep aldь. Balalarqa jьl aş esən məktəpten yđe əđerlәgən praduktahь jetə. Hər uqьtьvsьqa jartьşar gektar bojđaj saselgəjne, ul jьjnalьp alьndь. Uqьtьvsьlarđь kolxoz jaqşь kvartir menən tə'min itte.

J. DAVЬTOF

BAŞQORTOSTANĐAOIЬ BƏTƏ KOLXOZ SЬLAROIA, SOVXOZ HƏM PRIDPRIƏTIE EŞSELƏRENƏ

MƏSETLE RAJONЬ „MUNAS"

KOLXOZSЬLARЬ MƏRƏZƏQIƏTE

Kolxozsьnьn gramotahьđ bulьvь, bigerək tə xəđerge vaqьttaqь xəlle həm kul'turalь tormoş esən kerəştə nigeđ jeteşhedlek tip hanajьđđ həm gramotahьđlьqtь, ađ gramotalьlьqtь betərev hər ber aldьnqь kolxozsьnьn həm kolxoz idarahьnьn berense burьsь tip itəpləjred.

Beđ yđ kolxozьnьđqa „Nađanlьq bətərev 10 jьlьqь" isemen birđek. Bedđen kolxoz idarahь ODN qa juridik clen bulьp inde həm jubilej fondьna 150 hum aqsa inderđe.

Kolxozda ODN jəcəjkəhe teđelep, 35 clen bьqtьrьldь. Jəcəjkə bjurohьna in jaqşь udarniktar hajlandь. Jubilej kənenə tiklem bətə kolxozsьlarđь ODN clenь itep tartьvđь burьs itep qujьđđ həm neđđen ODN jəcəjkəhe nađanlьq bətərev, kolxozsьlarđь totoş gramotalь itev eşendə huqьssan ojoşma bulьvьna bşapьđđ.

Elekke likpunkt urnьna xəđer nьqlь programmalь, uqьvsьqa sistemlь belem birə torqan, ololar esən đejem belem birev məktəbe ojoştororqa kərək tined.

Bəndaj məktəpte beđ tədə başlanьq həm ul turala đur əđerlek eşe alьp barađđ.

Nađanlьq bətərev jubileje həm Lenin dekretь 15 jьlьqьna qatnaşьp, beđ tybəndəge eştərđe ytərgə ebtebedgə aləbьđ:

1. Xəkymət tarafьnan kyrhətelgən 15-se oktəbrđən hunqa qalmaj uqьv başlarqa; Gramotahьđđarđan 77 keşe, ađ gramotalьlarđan 33 keşe, şunьn esendə 1913—14 jьlqь doprizьjvniktarđan 2, ađ gramotalьlarđan 3 keşene uqьvqa tartьrqa. Beđ inde gramotahьđđar esən 1 gruppa-37 keşelek, ađ gramotalьlar esən 1 gruppa—23 keşelek 2 gruppa komplektovajt ittek. Məktəpkə jerej almavsь gramotahьđđarđan 10, ađ gramotalьlardan 4 keşe ejđarendə uqьtьlasaqtar. Ololar məktəbendə uqьvsь əsələrđen balalarьna,-21 balaqa kiske „balalar bylmahe" ojoştoraвđ.

2. Gruppala uqьtьv esən rajon məqarif bylegenən ber tyləvle uqьtьvsь horaldь. Bьl uqьtьvsьqa eş xaqь kolxozdan bylengən aqsanan həm başqa fondtarđan tylənəsək. Şunьn ebtenə əjgə jerep uqьtьv esən uqьvsьlardan 14 keşe bylende həm ular qbbqa vaqьtlь kurstan ytkərelәsəktər.

3. Uqьtьvsьqa eş xaqь, kitap, đəftər alьv esən 1-se nojəbrgə 1350 hum aqsa tuplap, bьnьn esən kolxoz idarahь tarьnan bylengən 400 hum ebtenə bətə kolxozsьlarđan ikeşar eş kenə bylergə, uqьvsьlarđan jьjnarqa həm nađanlьq bətərev ojoşmahьnьn terle saralarьnan tuplarqa. Rajon məqarif bylegenə kitap, đəftər esən 300 hum aqsa inderelde. Balalar bylmahe tərəlәsehe, storozixanьn eş xaqlarь eş kenə menən tylənep, bylmələqe balalar, ploşcatkanan bylengən produkta menən adьqlandьrьlasaq.

4. Hər ber gramotalь həm uqьj başlavsь kolxozsьqa bərər dana çazeta alьrqa, məktəptən tşş uqьvđar esən kolxoz ergəhendə kətəpxana ojoştororqa.

Məktəpten jaqşь ojoştorolovьna, undaqь eş barьşьna javaplь itep kolxoz idarahьnan Minhazofь həm brigadalarđa brigadirđarđьn yđđaren javaplь hanarqa.

Beđ, oşo punkttar bujьnsa bətə kolxozsьlarđь, sovxoz, predpriətie eşselәren sotsializm jarьşьna, neđđen menən tinləşergə bqbьđđ.

Beđ, Başqortostan xəkyməte, Başsojuz aldьna ololar məktəbən karəsin, lampa menən tə'min itevđe qujabьđ.

Beđ Başnarkompros, Başgiz aldьna ololar məktəbe esən karək bulqan dəreseklerđe tiđerək đəftər, qələm jebərevđe qujabьđ.

Beđ urman əđerlәv eşendəge kolxozsьlarđь uqьtьvđь Juz-Uralles həm Lespromxozdan talap itəbeđ.

Beđ, partia, profsojuz ojoşmalarьnьn, bigerək tə avьl sosettarьnьn ololarđь uqьtьv eşenə iqtibar birevđaren, bьl eştə konkret jetəkselekterən talap itəbeđ.

Kolxozsьlar jьjlьşь quşьvь bujьnsa: **Xafizof Xesəjen, Minhazof Sadri, Latьjpof Mansur, Məvletnajьf Alimnaj, Əxtəmova Məvlie, Zanuxallina Şəlimə, Şakiref Səlәjmən, Bajramoqulova Sara.**

UQЬTЬVSЬLARĐЬ QЬJЬRHЬTALAR

BALALARĐЬN 35 PR. QЬNA UQЬRQIA JƏRƏJ

Bajgilde avьlьnda (Nuriman rajonь) 4 komplektlь başlanqьs məktəptə 1-se sentəbrđə uqьv başlandь. Ləkin balalarđьn 35 pr. tь qьna uqьrqa jərəj. 4-se sьjnьfta 3-4 bala həm başqa sьjnьftarđa la oşolaj uq. Məktəpkə remont jahalmaqan. Bьl eştə avьl sovetь yđen javaplь hanamanь. Kolxoz idarahь məktəpte remontlavqa eşse birevđan baş tartь. Məktəptə eş bylmahe eşlətev turahьnda hyđ ashan, kolxoz idarahь aqsa juq tip kenə jenərə.

Məktəp sel'poqa balalarqa kejem alьp birev esən ytkən jьlda uq avans birhə lə əlegə tiklem balalarqa tejeşle kejemđər qajtqanь juq. Sel'po balalarđьn avans aqsalarьnə arzanlь kejemđər qajtarьv urьnьna qimmatle kejemđərđe alьrqa təqđim itə. Uqьtьvsьlarđьn eş xaqtarь vaqьtında birelməj. Ijyn ajbnan birte ebtəlmə eş xaqtarь birelməgən. Kolxoz idarahь uqьtьvsьlarđь qьjьrhьta. Kolxoz bal həm pomedorьn kolxozsьlarqa qaraqanda ucьltvsьlarqa artьq xaq menən hata.

BIKMIT

MƏKTƏPKƏ 34 BALA URЬNЬNA

10 BALA QЬNA JƏRƏJ

Nuriman rajonь Bur Tenkə avьlьnda 4 komplektlь başlanqьs məktəp bar. Məktəptə normal uqьv barmaj. Uqьv jəşendəge balalarđьn kyabe uqьrqa jereməjđər. 1-se sьjnьfqa 34 bala jererga tejeş bulha, unьn nej barь 10 hь qьna jerəj. 3-se sьjnьfta 27 bala urьnьna 7 bala jerəj. 2-se həm 4-se sьjnьfta la oşo uq xəl.

Uqьtьvsь Xanova Qəzizə—„ata-əsəlare balalarđь eş vaqьtь tip uqьrqa jeretmejđər, ej haqlatalar" tip javap birə. Ə avьl sovetь balalarđьn uqьrqa jerəven ta'min itevđə ber terle lə sara kyrmaj.

Bьl məktəp uqьv jьlьn əđerlekhed başlanь. *Mejestərgə remont jahalmaqan, tədrələrđen* ikense qatь qujьlmaqan, *məktəp* misel'dəre jeteşmaj.

Ber bylmalь ike sьjnьf balalarьn uqьtalar. Bьl eş uqьvsь həm uqьtьvsьlar əsən đə dəres alьp barьvqa unəjhədlaj.

Uqьtьvsьlarqa kərəkle şarttar tьvđьrьlmaqan, produkta həm eş xaqь menən tə'min ittelmaj. Avьl sovetь həm sel'po uqьtьvsьlarđь tə'min itevgə qaĥv itelmətlek halqьn qarajđar.

I. BIKMIT

MƏKTƏPTƏRĐEN JETƏKSELƏRE JUQ

Əbjəlil rajonь məktəptəre uqьv jьlьn əđerlekhed başlanьlar. Qajhь ber məktəptərđə uqьvđar 1-se sentəbrđə başlanmanь.

Baqьr Yđək, Işbuldь, Đəvlətşə, Ravil h. b. məktəptərđə uqьtьvsьlar uqьv başlav kəndərendə yđ urьndarьnda bul manьlar.

Qađmaş, Işqol, Bilal tulь bulmaqan urta məktəbendə đejem jataq, stolovoj, masterskujđarь la juq. Məktəp binahьna đur remont kərək bulha la, remont ytkərelməgən. Məktəpten igene jьjnalmaqan həm igen esən urьn da əđerlənməgən. Bьl eđeklektərđe bətərergə, rajon başqarma komitetь ber terle lə sara kyrmaj.

Selkor

Balalar uqьvhьđ jərejđar.

„Dim" malsьlьq şovxozьndaqь (Mejakə r.) məktəptə 12 sentəbrđə uqьvđar başlanmaqajnь əle. Bьl sovxozdaqь uqьv jəşendəge 65 bala uqьv başlanьvьn tilmerep ketələr.

Sovxoz direktorь uqьv eşenə barmaq aşa qьna qarəj. Janь məktəp halabьđ tip bar məktəpte eşselər torlaqьna birgən. Ə janь məktəp turahьnda proran Bobrik „janь məktəp oktəbrgə lə betmәjəsək" ti. Uqьvsьlarqa đəjəm jataq ta əđer tygel. Məktəp mədire Sidajьfqa sovxoz kvartir đa birmej. Urьndaqь partkom bьl kynelhed kyreneşka kyđ haimaj.

Z. Sonxanqulьf

Balalar uqьvhьđ jərejđar.

„Dim" malsьlьq şovxozьndaqь (Mejakə r.) məktəptə 12 sentəbrđə uqьvđar başlanmaqajnь əle. Bьl sovxozdaqь uqьv jəşendəge 65 bala uqьv başlanьvьn tilmerep ketələr.

Sovxoz direktorь uqьv eşenə barmaq aşa qьna qarəj. Janь məktəp halabьđ tip bar məktəpte eşselər torlaqьna birgən. Ə janь məktəp turahьnda proran Bobrik „janь məktəp oktəbrgə lə betmәjəsək" ti. Uqьvsьlarqa đəjəm jataq ta əđer tygel. Məktəp mədire Sidajьfqa sovxoz kvartir đa birmej. Urьndaqь partkom bьl kynelhed kyreneşka kyđ haimaj.

Z. Sonxanqulьf

SƏLƏX JAMALEJEF

BЬJЬLOIЬ UQЬV JЬLЬNЬN NIGEĐ BURЬSЬ—

BALALAROIA TƏPLƏ BELEM BIREV

1-se sentəbrđən 460 mendən artьq balanь esenə alqan 5 mengə jaqьn məktəptə uqьv jьlь başlandь. 1931 jьl 5-se sentəbrđə, məktəptər turahьndə partia Yđək komitetьnьn tarixi qararь sьqqandьn hunьnda, bedđen məktəptərebeđ 3 jьl eşlənelar. Bьl 3 jьl, məktəp teđeleşendə, jəş bьvьnqa belem həm tərələ birevđə yđe đur ber tarixi osor hanalьrqa tejeş. Tarix esən bik ađ bulqan bьl 3 jьl vaqьt, məktəp eştəren qaltanan [illegible]evđə, unьn eş sьjfatьn jaqşьrtьvđa, anlь disseplina urьnlaştьrьvđa, kommunistik tərəlәne kesəjtevđə, məktəpten ojoştorov həm idara eştəren julqa halьvđa qađəttan tьş đur rol ujnanь, đur xeđmət kyhatte. Bьl 3 jьl esendə bis şikheđ bedđen məktəptərebeđ đur tьrьşlьq menən ьvьrlьqtarđь jenejp, ber baqьşlan ikense baqьşqa, esensegə kytərelde. Şulaj đa əle „bed, bigerək tə Başqortostan məktəptəre tejeşle dərəzəgə kytəreldelər, ulardьn birgən produksialarь, bьna tigən jaqşь, tərələ eştare qənəqətlənerlek qujьlqan, partianьn tarixi qararьn bьnlap ytənek tip əjtə almajbeđ. Ytkən uqьv jьlьnьn jomqaqtarьn jahaqandьn hunьnda, jьl esendə uqьv jorton taşlap sьqьvsь balalarđьn hanь 9,6 pr. sьjnьftan kysə almavsьlar 8,8 pr., keđge hьnavqa qalqandar 5 pr. təşkililə. Barlьqь 77 men jəki 23 pr. brak produksia birganbeđ. Məktəptərđen bьl tiklem brak birevđəre, in başlap uqьtьvsьlar, məktəp medire, direktordarьnьn ojoştorov həm tərələ eştərenə tejeşle iqtibar birmәvđəren, sovet jəməqətselege menən eş alьp barmavđarьn, ikense jaqtan, uqьtьvsьlar sostalьnьn kvalifikatsiahь tybən bulьvьn kyrhətelər. Əsənsenən, balalar menən məktəptən tьş massovьj-kul'tura həm kommunistik tərələ eştəren qujьv qaj ber məktəptərđə hun dərəzələ tybən bulьp, anlь disseplinanьn jeterlek bulmavь, ə ajrьm məktəptərđə xuliganlьq kyreneştəre bulьvьn kyrəbeđ. Dyrtensenən, uqьv-uqьtьv nəmələre, məktəpten bajlьqь balanьn belemen, uqьvsьnьn sьjfatьn kytərev esen tejeşle dərəzələ qulanьlmaj. Bişensenən, məktəp medirđəre, direktordar məktəpten ber sistemaqa balьrqa, ulardь uqьv əsəptarь, dərestektər menən tə'min itergə tejeş. Uqьtьvsьlardьn đejəm həm politik kvalifikatsialarьn kytərev, Başqortostan şarttarьnda ajrьvsa mehim urьn tota. Başlanqьs məktəptərđə 9200 uqьtьvsьnьn 65 pr urta belem almaqan Şuqa kyrə uqьtьvsьlardьn belemđəren kytərevđə məqarif orgənđarь menən bergə partia, komsomol həm profsojuz, urьndaqь sovet ojoşmalarь aktif eş alьp barьrqa, jarđam itergə, tejeştər. Ə bьl ojoşmalarьnьn jarđamь həm jaqь jəđ kyrhətevđəre in başlap uqьtьvsьlarqa vaqьtında eş xaqь, ađьq birevđə, kvartir həm kərək bulqan đa blav menən tə'min itevđən qtnarət. Bьlar eştənə hər ber uqьtьvsьqa eş şarttarь tьvđьrьv, məktəptərgə, meblgə tejeşle remont jahav, məktəpte utьn həm uqьv nəmələre menən tə'min itev burьrqa tejeş. Bьna oşo juqarьlaqь eştər eşlənqəndə, eş şarttarь tьvđьrьlqan vaqьtta, bedđen məktəptər bьjьlqь uqьv jьlьnda qujьlqan nigeđ burьs—**balalarqa təplə, sistemaqa ha lьnqan belem birev** esən bis şikheđ şanlь rəvəştə ytəjəsəktər.

Partia ojoşmalarьnьn jarđamь, esse həm kolxozs lar massahьnьn aktiv eş kyrhətevđəre arqahьnda uqьv-uqьtьv, tərələ eştəren bьjьlqь uqьv jьlьnda taqь lə juqarьraq kytərerbeđ.

JAPONIA FLOTЬNЬҢ MANEVЬRЬ

Tokio, 19. Simbun rengo agentstvohьnьn Dajrin qalahьndaqь xəbərsehe Japonia flotenьn başında flagman karabь „Kongo" torqan xəldə 80 karaptan torqan quşma eskadrahь Sujetsuqu komandovaniahь ətkında ber aj bujbınsa davam itkən dur maneverdь tamamlaqasaq.

TƏNJAQ QЬTAJQA DIKTATOR BILDƏLƏNƏ

Bejpin, 19. „Nord cajna dejli məjli" gazetь Xuan—Fu(kənjaq Qьtajdьn politik sovetьnьn predsedatele, Japonia menən kileşev tarattarь) menən Can Kaj-şi həm Van Szin-vəj arahьnda Japonia-Qьtaj məs'ələlәren tərtipkə halьv turahьnda kileşevgə ireşelgənlegen xəbər itə. Bejpingə qajtqas Xuan-fuqa tenjaq Qьtaj məs'ələlәren xəl itev esen tuls vlas bireləsək.

ŞTURMOVOJ OTRƏDTARDЬҢ HANЬ QЬƏQARTЬLA

London, 19. „Dejli telegraf" gazetьnьn Berlen xəbərsehe Gin belesten şturmovaj otrədtar jьjelьşьnda həjləgən telmərendə saltarьn qajtanan qorqandan hun şturmovikturdьn hanь xəderge vaqьtta kyp bulasaqьn asьq belmәgənlegen, ləkin ular inde 500 men keşegə tiklem qьƏqarqanlьqьn həm elekke handarьnьn 5 tən ber eləşe genə qalqanlьqьn əjteven jada.

* * *

Tokio, 19. Begen irtən Tokio, Iokogan, Funanasi həm Kofu qalalarьnda urtasa kestəge jer teterəv bulds, unьn ydəgen Tokionan tenjaq-kenьsqьşqa tasan 40 kilometr jerdə bulqanlьqьn kyrhətələr.

Monarxistar demonstratsiahь

Vena, 19. Otto Gabsburgskidь Əjzinştadtьn pocotlь grazdanins itep hajlav ajqanlь 16 sentəbrdə Əjzinştadta Jevgeni Gabsburgskidьn(kyptən tygel Avstria qa qajttь), Burgeland provinsia hь xəkyməte aqzalarьnьn həm Avstriaқь elekke qəskəri formahьnda kejengən qəskərden qatnaşьqь menən monarxistardьn massovь demonstratsiahь bulьp ytte. Demonstratsia ajqanlь ojoştorolqan mitingta Gabsburg dinastiahьnьn ətenlekterən ajaqqa batьrьv esen Otto Gabsburgskidь Avstriaqa qajtarьvdь talap itkan qarar qabul itelde.

Zabastovşiktar yd talaptarьna ireştelər

Vena, 19. Jugoslavianьn Dubrovnik portьndaqь eşelərden həm dokerdarьn un kenlek zabastovkalarь eşelərden jeneve menən tamamlandь. Zabastovşiktardьn betə talaptarь qənəqətlənderelde.

Fransia- Italia jaqьnlaşьvь

Vena, 19. „Nəje şyrxer zəjtyng" gazetь Fransia xəkymətenen Urta dingeddəqe flottьn ber eləşen Atlantiq okeanьndaqь fransuz porttarьna kyserev turahьnda bojorog bireven belderə. Gazettьn jadьvьna qaraqanda, bьl xəl Fransia menən Italia arahьndaqь jaqьnlaşьv esen ajrьvsa xarakterlь kyreneş, senki bьndaj saralar turahьnda bənan ber nisə aj qьna elek başqa la kiltererlek tygel ine. Fransia menən Italia arahьndaqь jaqьnlaşьvqa anlatma birep, bьl gazeta şunь hьdьq ətenə ala: Fransia menən Italia arahьndaqь menəsəbətten ydgərevendə, militəse—sotsialistar Germaniahьnьn, bigerəktə Avstriaqa qarata bulqan batьp alьvsьlьq politikahь xəl itkes rol ujnanь.

Politik totqondardьn qasьvь

Berlin, 19. Germania informatsion ajurohь belderevenə qaraqanda,Ştettin erqəhendəge Al'f dəm tərməhenən ytkən tenne 4 kommunis Ərvin Tonkevits, Fridrix Vetsel' Bruno Retslaf həm German Makern qasqandar. Bьl qasqan polit totqondardь xəderge strojdь jemerevgə qatnaşьqь menən monarxistardьn massovь demonstratsiahь bulьp ytte. Demonstratsia ajqanlь ojoştorolqan mitingta Gabsburg dinastiahьnьn ətenlekterən ajaqqa batьrьv esen Otto Gabsburgskidь Avstriaqa qajtarьvdь talap itkan qarar qabul itelde.

Avstriaqa imperatordь qajtarьrqa mataşalar

London, 19. Əjzenştattaqь demonstratsiala qatnaşqan „Dejli Əkspres" korrespondentь eşotlardь belderdə. Burgeland provensiahьnьn başlьqь Sel'vester ergertsog Jevgeni Gabsburgskini qa həm ergertsog Otto vəkilenə „Imperator Otto"nь qajtarьv teləneluənlegen belderdə. Unda qatnaşьq itevse olitserdar „yd imperatordarьna birgən antlarьn onotordarmь, tigən horavqa—„armia ydenen imperatorьna derəblekte haqlav turahьnda birgən antьn ber vaqьtta la onotmaь" tip javap birdelər. „N'ju-Kroniki" korrespondentь: bьl vaqьtta ergertsog Ottonьn xatь uqьldь, ul xatta Burgeland provensiahьnьn „Avstria menən Vengria arahьnda elemtə tьvdьrьvsь bьvьn bulьp" hanalьvь kyrhətelə, tip jada.

Berdəm front yba

Afina, 19. Kommunistardьn faşistarqa qarşь berdəm front buldьrьv turahьndaqь təqdimenə javap itep, reformistardьn xedmət general koniederatsiahь həm sotsialistar partiahь, Tanulas tarafьnan jul başьbleq itelevse agrar partiahьn hul qanatь „garantia" turahьndaqь məs'ələ taqь la ber tapqьr tikşerelergə tejeş, tigən ətəmə menən, faşistarqa qarşь berdəm front tədergə prinsipial rizalьqtarьn belderdelər.

Makedonia terroristarь jetəksehed qalqandar

Vena, 19. Gazetalardьn xəbər itevdərenə qaraqanda Bolqaria edərləgən Makedonia aftonomistarьnьn (Makedonia eskərge revolyt-ion ojoşmahь" tip atalqan ojoşma) Italiaqa tajanьp eşləvse faşistik terrorsular ojoşmahьnьn jetəksehe Vanco Mixajlof qatnaşьqь menən Terkiəgə qasьp sьqqan. Mixajlof Istambulqa jeberelgən. Bolqaria -xəkyməte Terkiə xəkymətenən unь ydenə birevdе talap itkən. Bьnda Italianьn Mixajlofqa Italiaqa barьrqa rəxsət bireleven horaqanlьqь turahьnda xəbər itelər.

Sovet teatrь turahьnda sit il rezissjorь

Istambul, 19. Ataqlь rezissjor Ertoğrul Mexstnəj Terkiəgə qajtqas matauqat vəkild ərenə sovet teatrь turahьnda tulь informatsia jahanь—„Teatr sənqəte his ber jerdə lə həm his ber vaqьtta la Sovettar Rossiahьndaqь kevek juqarьlьqta torqanь juq. Bьnьn şulaj tkənlegen teatr festivalьnda bulьvsь betə sit il keşelərelə derəblejdər" tine.

40 MEŊ KEŞELEK BERDƏM
FRONT JЬJЬLЬŞЬ

London, 19. „Tajms" gazetьnьn Madred xəbərsehe sotsialistardьn həm kommunistardьn berlaşkən nerense jьjelьştarь 14 sentəbrdə Madret stadionьnda bulqanlьqьn xəbər itə. Xəbərse bьl jьjelьştьn „Madredta bulqan politik jьjelьştar arahьnda in durьhь bulqanlьqьn, unda"40 men samahь keşe qatnaşqanlьqьn" kyrhətə. Hər ike partianьn jəştər sojuzdarь 16 jəştan kəm bulqan keşelərgə politik partialardь torovdь tьjqan deketqa qarşь protest belderep, demonstratsia ojoştordolar.

TOKIO TRANSPORTNIKTARЬNЬҢ STACKAHЬ TUQTANЬ

Tokio, 19. Stacka komitetьnьn qa riza tygelleqen sənki eşselərden zabastovkahь natkən tip iqlan itevenə qaromaьtьn, 17 sentəbrdə eş taşlavsьlardьn şaqtaj eləşe eşkə sьqmanь. Administratsia ştrejkbrexerdərde xedmettən sьqarьrden zabastovkahь natkən tip iqlan itevenə qaromaьtьn, 17 sentəbrdə eş taşlavsьlardьn şaqtaj eləşe eşkə sьqmanь. Administratsia ştrejkbrexerdərde xedmettən sьqarьrdьvsa bəvətte. Persia Sovettar Sojuzьnьn in berense başlap tanьvsь dəvlettərden berehe bulds. Kazemi SSSR-dьn Liqaqa inevenең hedəmtələre Liganь nьqьtьv, unьn betə donja əhəmiəten kinəjtev həm tьnьslьq esen kerəşev burьstarьn unьşlь xəl itev jəhətenən ifratta jaqşь bulasaqьn qat qat əjtep ytte.

Argentin delagatь Kantil's kə rək qabul itev məs'ələbe bujbınsa bulhьn, şulaj uq daimi urьn turahьndaqь məs'ələ bujbınsa tavьş birevdən tьjьlьrqa qarar birde.

Ispania delegatь **De-Balerd**ьn sьqьp hejləve ber ad qəzəpləj" nerlek tə'bir quldьrdь. Ul SSSR dь Ligaqa alьv jaqьnda ikənlegen belderdə, şunan hun ul tьnlavsьlardь jalьqtьrqьs rəveştə bik oğaq itep Liganьn prinsiptarь xristianlьqtьn prensiplarьna qarşь kilergə tejeş tygelleqe turahьnda hejləp matagte.

Persia delegatь **Kazemi** SSSR dьn Ligaqa ineven bik nьq qotlanь. Persia xəkyməte—tine ul, bьl aktqa qatnaşьvь menən ajьrьvsa bəxetle. Persia Sovettar sojuzьn in berense başlap tanьvsь dəvlettərden berehe buldь. Kazemi SSSR-dьn Liqaqa inevenең hedəmtələre Liganь nьqьtьv, unьn betə donja əhəmiəten kinəjtev həm tьnьslьq esen kerəşev burьstarьn unьşlь xəl itev jəhətenən ifratta jaqşь bulasaqьn qat qat əjtep ytte.

Argentin delagatь Kantil's kə rək qabul itev məs'ələbe bujbınsa bulhьn, şulaj uq daimi urьn turahьndaqь məs'ələ bujbınsa tavьş birevdən tьjьlьrqa qarar birde.

Portugaliа delegatь Sovettar sojuzьnьn Ligaqa qabul itevgə Portugalianьn qarşь tavьş birəsəgen, ləkin daimi urьn birev məs'ələbe bujbınsa tьjьlьp qalasaqьn belderdə.

Şunьn menən diskussia jaьvla. Assambleje dokladtь qabul itep, 18 səqəttə 50 minutta tavьş birevgə kysə. Sandler in tavlə altьnsь komissianьn SSSR-dь Ligaqa alьv turahьndaqь rezolytsiahьn tavьşqa quja. Tavьş birevgə betəhe 49 delegat qatnaşa. 7 delegat tьjьlьp qala. 3 delegat—Portugaliа, Gollandia həm Şvetsaria delegattarь qarşь tavьş birelər. Rezolytsianь qabul itev esen 39 delegat tavьş birə. Liganьn potseduraha bujbınsa, fəqət bnqaj jəki qarşь birelgən tavьştar qьna bьsn tavьş itep ihəplənə. Tьjьlьp qalьvsь 7 tavьştь sьqarьp taşlahan, bьsn tavьştar 42 bula. Kypselek alьv esen 29 tavьş kərək ine. Xəlbyki qabul itev esen 39 tavьş birelde. Şulaj itep kərək bulqandan 10 tavьş artьp kitte.

Ženeva vaqьtь naq 19 səqətte Sandler tavьş birevden hedəmtələren həm oşo momenttan alьp Sovettar Sojuzьnьn militətter Ligahьnьn tulь xoquqlь aqzahь bulьp torqanlьqьn iqlan itte.

Şunan hun predsedatel Sandler mandat komiss ahьn sovet delegatsiahьnьn xoquqьn tikşerergə saqьra.

Mandat komissiahь bьl xuqьqtь tikşergənsə, predsedatel i k e n s e m ə s' ə l ə n e — Liga sovetьnьn Sovettar sojuzьna Liqa sovetьnda daimi urьn birev turanьnda 15-se sentəbrdə sьqarqan rezolytsiahьn tavьşqa quja. Sandler bьl rezolytsianь iqlan itkəndən hun unь tavьşqa qujьvqa kysə, bьl rezolytsia təvqehe kevek yk bulьp sьqa. Bьnьhьnda tavьş birevgə 50 delegat qatnaşa. Portugaliа, Gollandia həm Şvetsaria delegattarь təvgehendə qarşь tavьş birhələr də, bьnьhьnda tьjьlьp qaldьlar. Bьl elekke jete tьjьlьp qalьvsь men nən bergə 10 tьjьlьp qalьvsь nula. Daimi urьn birev esen 40 delegat tavьş birə. Protsedura bujbınsa bьsn tavьştardьn hanь şulaj uq 40 bula. Şulaj itep assambleje Sovettar sojuzьn Liga sovetьnьn daimi aqzahь itep hajlav turahьnda ber tavьştan qarar sьqara. 19 səqattə 15 minutta Sandler tavьş birevden hedəmtələren həm oşo momenttan alьp sovettar sojuzьnьn Liga sovetьnьn daimi aqzahь bulьp hanalqanlьqьn tqlan itə.

Mandat komissiahьnьn dokladь uqbla. Tьşqь eştər xalьq komissarь **Litvinof**, SSSR-dьn Rimdəge vəkile **Potemkin** həm Finləndiələge vəkile **Stejen** iptəştərdən torqan sovet delegatsiahьnьn xoquqь təsdiq itelə.

19 səqattə 20 minutta predsedatel Sandler sovet delegatsiahьn ultьrьş zalьnda ufar esen bildələngən urьnqa ultьrьvdarьn horaj.

Ip. Litvinof jetəkselegendəge sovet delegatsiahь alqьştar abtında zalqa inə. Qajhь ber delegattar qotlav həm qul bireşev esen sovet delegatsiahь janьnkilələr. Bьlar arahьnda **Təvfiq Reşədi—bəj**, **Titulesku**, **Kazemi** h. b. bar ine.

Predsedatel Sandler sьqьp qotlav telməre heşlaj. Ul: „min assamaleje isemenən Liganьn janь aqzahьn bsn kyneldə qotlajьm. Liganьn janь aqzahь nda Liga ustalnan kilep sьqqan xoquqtar menən fajdalanasaq. Sovettar sojuzь negəndən naşlap betə keşelek mənfəqətlərendə tьnьslьq haqlav esen negəlap eşlevse nəjek dəvlətlərden berehe bulьp hanala" tine.

19 səqattə 25 minutta tьşqь eştər xalьq komissarь ip. Litvinof hudьnlь alqьştar abtında assamblejenen irtaunahьna kytərelə.

* * *

Tokio, 18. Betə gazettar SSSR dь Milləttər ligahьna sьqьrьv həm Sovettar sojuzьnьn uqa qarşь javaь turahьndaqь Ženevanan alьnqan xəbərde kyrenep torqan urьnda his ber komentariahьd iqlan itelər.

* * *

Tokio, 18. Məzəyrl araltraz turahьndaqь zakonьn qullanьv ajgedendə qala transporttarь prof sojuzьnьn basqarma komitetь 17 sentəbrdə stackanьn tuqtatьlьvь turahьnda iqlan itte həm komentariahьd iqlan itelər.

SIT IL QAZETTARЬ

SSSR ĐЬҢ MILLƏTTƏR LIGAHЬNA INEVE TURAHЬNDA

SSSR đьn Milləttər ligahьna ineve betə donja matauqatьnьn diqqət ydəgendə tora. Kyp ter-le jynəleştərdə sьqa torqan gazettar bьl vaqiqanь tьnьslьq eşen nьqьtьv esen ajrьvsa mehim fakt tip narьqlajdar. Fransianьn betə matauqatь kərək Milləttər ligahьnьn yde esen bulhьn, şulaj uq betə xalьq ara menəsəbəttər tarixь esen də SSSR đьn Milləttər ligahьna ineveneң sikhed dur əhəmiəte gul.vən hьdьq ətlenə alalir. Politik komissia qarardarь turahьndaqь atcottardь iqlan itep, gazettar SSSR đь Milləttər ligahьna qabul itev esen dəvlettərden motlaq kypselege tavьş birgənlegen kyrhətələr. Fransianьn kyp kenə gazettarь sovettarqa qarşь propagandanь taratьvsь həm ydenen politik taktьnьn betenlaj bulmaqanlьqьn kyrhətkan Mottenьn „provinsial" kretinizmьn mьêqьl itep jadalar.

„Ptl zurnal" gazetь sovettarqa qarşь aratordardьn sьqьşь betenlaj urьnhьd bulqanlьqьn kyrhətə həm his ber məqənəhe bulmaqan bьl demonstratsia bə təhenən elek Milləttər ligahьnьn ydenen abrujьna zarar kilterə tip itheplaj. Anglia matauqatь şulaj uq Milləttər ligahьnьn politik komissiahь ultьrьşьna dur diqqət birə. „Dəjli telegraf" gazetь ydenen redaksion maqalahendə SSSR đьn Milləttər ligahьna ineven hər ike jaq esen unьşlьq" tip xarakterlaj. Lejboristar xəkymətenen elekke tьşqь eştər ministere Klajjns Mancester qalahьndaqь jьjelьşta „SSSR đьn Milləttər ligahьna ineve bik dur əhəmiətle həm emet tьvdьra torqan kyreneş, ul Jevropanь huqьş qurqьnьsьnan qotqarasaq" tip əjtte.

ŞSSR đь Milləttər ligahьna inergə saqьrьvqa həm Letvinьj iptəşten javaьna anlatma birep Amerikanьn „Baltimor Sən" gazetahь oşolardь jada: „Sovettar sojuzьnьn Milləttər ligahьna tə bir iteve jaqşь hədəmtəle bulьr, senki sovet diplomattarь yd fikerdəren xədər yk belderələr, ə bьl xədər, dəvlət eş məkərdəre jəşeren hejləşevdər metodьna kysep, ular donja huqьşь aəjlanьvqa jaqşь uq jardəm itkən vaqьtta, bigerək tə kərək.

„Germanianьn SSSRđьn Milləttər ligahьna inevenə qarata jahaqan anlatmalarь donja jədəndə kəsle faktor bulqan SSSR menən bergə Milləttər ligahьna inevse kypselek dəvlettərden killəsəktə jaqьnlaşьvdarьna rizahьdlьq həm qurqьnьs belderələr. Sovettarqa qarşь uƀal uj menən janьnan jalqan jalalar jaəa başlav Germania kommentariahьnьn tep jəkmətkehe bulьp tora. „Dəjli elgəməjne zəjtyng, həm „Berliner berzen zəjtyng" xəl ilkes ildərden militəse-sotsialistar Germaniahьn jaqlaşьv urьnьna' „Kenвaiьş jaqta alqa kiteşteң doşmanь bulqan sovettar sojuzь menən" sotrudnicstvonь davam itələr, tip hьdьq ətlenə alьp kitələr. Nimes gazetalarь Şvejtsaria deligatь Mottьn sovettarqa qarşь sьqьşьna ajrata quşlalar. „Kel'neşşe Zəjyng" gazetahьnьn baş məqələhe betə Germania matauqatьnьn xəkem itkes ustanofkahьna betenlaj qarşь sьqa. Bьl məqəla, Germanianьn ələnən əle tьşqь—politik donjala ajrьmlaşa barьvь aldьnda Germania tьşqь politikahьnьn SSSR qa qarata bulqan xədərge kursьn dereb tygel tip itheplavse nilıale politik dairalar qaraşьn saqьldьra aulha kərək. „Kelnişe Zəjtyng" SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə qarşь torovsьlar turahьnda ajrata qьrqa qaraşьn əjtə, atap alqanda Mottьn sovettarqa qarşь sьqьşьn tənqitlej. Gazeta ydenen hunqь hyđendə Milləttər ligahьna nindəj genə menəsəbəttə bulqanda la, SSSR đьn Milləttər ligahьna inev fakь Liganьn nьqьvьn həm unьn killəsəktə taqь la universallaşvьna ber adьm bulьvьn his ber zitdi keşe kire qaqa almaь" tip jada.

Pol'şa gazetalarь Ženevanan alьnqan telegrammalarьnda Milləttər Ligahьnьn altьnsь politik komissiahьnьn diskussia barьşьn jaqtьrtalar həm sit il ministere Bekten: Pol'şa SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə jaqşь menəsəbəttə bulьvь turahьndaqь dekloratsiahьn ajrata kyrhətələr.

Finləndiə matauqatь ydenen maqalələren SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə arnap, məs'ələnең fəqət tarixi jaqьn qьna kyrhətev menən siklənə həm bьl vaqiqanь narьqlavđa ətaraflьq kyrhətə. „Gel'sing saomat" Milləttər ligahьnьn xədərge sessiahь „his şikhed tarixi urьn tota" tip tani.

Cexoslavakia matauqatь la SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə ajrata dur iqtibar jynəltə. Gazetalər SSSR đь Milləttər ligahьna qabul itev Milləttər ligahьnьn ydenen nьqьvьn kyrhətə həm dəjem tьnьslьqtь haq lav esen dur əhəmiətle urьn tota, tip jadalar. „Parager Pressa" tigən ohtsioz gazeta sovettarđьn qatnaşьvь qimmətle bulqanlьqьn kyrhətə həm Sovettar Sojuzьnьn Milləttər ligahьna ineve menən Tenjaq Amerika ştattarь la Liga menən jaqьn tanьraq qatnaşasaqtarьna bşanьs baqlaj. „Lidove listь" gazetahь: „Hunqь vaqьttarda faqət, jeneleve genə belgən Zineva xədər dur unьştarqa—Sovettar Sojuzьnьn milləttər ligahьna inevenə elgəşte—" tip jada.

Terkiənen betə matauqatь SSSR đьn milləttər ligahьna ineve turahьnda xəbər itə „Çənhyrlət" gazetahь ydenen baş məqələhendə SSSR đьn ineve menən Liganьn qьđьqlьnьvьn hьdьq ətlenə alьp kitte. Məqələne jađьvsь ataqlь publitsis Junьs Nədi „Sovettar Sojuzь Milləttər ligahьna material terək kenə tygel, moral' terək tə bulьp tora. Fəqət xədər genə Liganьn donja jeđendə dur urьn totovsь faktər bulasaqьna bşanьrqa memkin" tip jađa.

Japonia gazetahь „Kokumin" SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə anlatma birep, jađa: tavlə kənvatьş jaq ildər menən hezym iteşmәv turahьnda pakt tedəvgə elgəşep, Tənjaq Amerika ştattarь menən mənəsəbətte janьrtьp, xədər Milləttər ligahьna inergə saqьrьlьvqa elgəşep SSSR dur unьştar jahanь".

AMERIKALA TUQЬVSЬLAR
ZABOSTOVKAHЬ DAVAM ITƏ

Niu-Iork, 19. Tuqьvsьlardьn dejem stackahь davam itevgə esense ədna başlanqanda ildə huqьş vaqьtьnan hun his ber kyrelmәgən miqdarda qəskər moəilizovajt itelgən bulьp sьqtь. „Assoşejted press" agentstvonьn məqlymәttərenə qaraqanda 8 ştatta betəhe 13 men ildat moəilizovajt itelgən. „Niu-Iork Tajms" gazetь ştatlardьn qəskərdərenən həm regyiar politsianan tьş kənjaq ştattarda 15 men keşe maxsus politsia (qorallanqan şterjkarejxerdər bandittar həm başqalar) moəilizovajt itelgənlegen belderə. Tik Georgia ştatьnda qьra 4 men haldat moəilizovajt itelgən. Ştattardьn xərəi vlastarь baş kytərevselər esen sənesqəkle timer sьaьqtar menan kon sentratsion lagerdar ojoştoralar. „Niu-Iork Tajms" gazetьnьn xəbərsehe kənjaq ştattarda fabrikalardь asьvqa mataşьv menən bəjləneştə barqan xərəi əderlektərde tasvir itə. „Kənjaqta-tip jada xəbərse, marş atlaqan qəskərdərden həm jək aftomobil'darьnьn gudok tavьştarь janьrap tora. Menərləgən haldattar ittaqa aulasaq huqьştь kətep, pozitsialarqa urьnlaşalar. Kyp kenə urьndardan baş kytərevselərden ştьjktarqa, pulə mjottarqa həm gazlь bombalarqa qarşь sьqarqa torqandarьn xəbər itələr. Xərəi əderlektər inerense nəvəətta „kysmə otrədtarqa, jəqni ike aftomobil'dər menən jьldam rəveştə fabrik hajьn barьp eşselərde stackaqa quşьlьrqa saqьrьvsь baş kytərevselər. tərkəmənə" qarşь jynəltelgən. Kysmə otrədtar stackanь xatta elektən ojoşmaqan eşselər arahьnda la jьldam rəveştə taratьp əlgergəndər. Amerika xedmət fideratsiahьnьn profsjurokrattarь kysmə otrədtarđь bəlerergə mataşьp qarahalar da, ber eşte sьqara almanь". „Niu-Iork Tajms" gazetьnьn xəbərs he kysmə otrədtardь bьlaj tasvirlaj „jeđərləgən aftomobilidərđən torqan bьl aftokarvan qajhь ber saqta şat, qajhь ber saqta asьvlь, lakin hər vaqьtta la tavьşlь hamnьqьşьp eşlaj torqan menərləgən irdər həm qatьn-qьđđardь teləp jərətələr. Kysmə otrədtar fabriktarqa inep maşinalardь eştən sьqaralar, Elek his ber vaqьtta la bulmaqan bьl sьqьştar tan qalьrlьq rəveştə unьşlь ytələr. Kypselek tuqьv fabrikalarь ursnlaşqan posjolkalarđa torovsь xalьqtьn hanь kysmə otrədtar hanьnan kəm bulqanlьqtьn, kysmə otrədtar unda xuzə bulьp əverelələr. Xəđerge vaqьtta politsia həm qəskərdər kysmə otrədtarqa qarşь kerəşev esen maxsus metodtar ujlap sьqardьlьr. Huqьş osqosłarь kysmə otrədtardьn artьnan qьvьp baralar, ə haldattar ularđьn bar qan julьna arqьrь sьqalar. Kysmə otrədtarqa bьndaj bezymdər ber nisə tapqьr bulđь inde".

FRANSIA

Pariz, 18. Fransia matauqatь Sovettar sojuzьn Milləttər ligahьna inergə saqьrьv turahьndaqь telegramdь həm Litvinof iptəşten javaьn baţьp sьqardь. „Tan" gazetь Sovettar sojuzьnьn Milləttər ligahьna inevenə baş məqələhen arnap sьqara həm unda SSSR đь saqьrьvdь „Iьnьslьqtь haqlav həm ojoştorov esen dəvlettər beregen də qorov kərəklege" menən talap itelgən, tip narьqlaj.

Fransuz gazettarьnьn kyrchenen Sovettar sojuzьn Milləttər ligahьna saqьrьvqa jaqşь qaraştarь jerlegendə „Liberti", „Zurnal" həm „Maten" gazettardьn sovettarqa qarşь qьrqьv kompaniahь ajrьvsa kyrenep tora.

GERMANIA

Berlen, 18. Germanianьn betə matauqatь Milləttər ligahь sovetьndə SSSR qa daimi urьndьn bireleve həm SSSR đьn Milləttər ligahьna inevgə saqьrьlьvь turahьndaqь xəbərde təfsilla rəveştə kyrenep torqan urьnqa birə. Gazettar begen ydđərenen komentarialarьn bermәjdər ale

ANGLIA

London, 18. Betə gazettar SSSR đь Milləttər ligahьna inevgə saqьrьv turahьndaqь telegramdь həm Litvinof iptəşten javaьn iqlan itələr. „Mancester gardian" gazetьnьn Ženeva xəbərsehe SSSR đь Milləttər ligahьna saqьrьvqa komentaria birep:

— Bьnьn bik dur tarixi vaqiqa bulqanlьqьn ber kem də kire qaqa almaj" tip jada.

— Betə donja jəməqətselek iekere,—tip jadə ul,—bьl faktqa tьnьslьq pozitsialarьn nьqьtьvsь adьm həm tьnьslьqtь bodovsьlarqa qarşь jynəltelgən instattva, tip qaraj.

QЬTAJ

Şanxaj, 18. SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə komentarialar birep, Qьtaj matauqatь bьl faktttьn *Jevropalaqь xəlgə* staəilliaştьrьvsь tə'bir jahajasaqьn, Milləttər ligahьn kesəjtəsəgen həm SSSR đьn kənьsqьş granitsalarьnьn iminselektəren artьrasaqьn jađa.

ITALIA

Rim, 18. „Messadzero" gazetь SSSR đь Milləttər ligahьna saqьrьv həm Sovettar sojuzьnьn rizalьq javaь turahьndaqь xəbərde iqlan itep, Şvejtsariana həm qajhь ber doşman dairalardan başqa betə dəvlettərden SSSR đь Milləttər ligahьna saqьrьv turahьndaqь hejlaşevdərden unьşlь barьşьnan berđam qənəqətlanev beldergənlektəren kyrhətə.

RUMANIA

Vena, 18. Rumania matauqatь SSSR đьn milləttər ligahьna saqьrьlьvьn qotlap qarşь ala.

— Sovettar sojuzь,—tip jada „Dreptıtia" gazetь —itəphed kyp bajlьqtarь, sikhed đur perspektivalarь bulqan şundaj gigant dəvlətte təşkil itə, SSSR đьn Milləttər ligahьna ineven jaqьnlь rəveştə qotlap qarşь albrqa kərək.

JAPONIA

Bejpin, 18. Japonianьn informatsia ajurohь SSSR đь milləttər ligahьna saqьrьv turahьndaqь xəbərdərendə „Maskav Anglianьn ta'biren Sinszəndən genə tygel, bəlki unьn kyrşenendəge provinsialardan da qьbьrlqlap sьqarьvdь ydenə maqsat itep quja. Şunьn menən bergə Maskov Anglianьn Hindastandaqь te'bitenə qurqьnьs tьvdьrьp Tibetqa la ytergə ujlaj" tigən bətenlaj xial hyđdər jađa.

Jerle həm sit il dairalarьnda Japonianan bьndaj informatsianьn birelerə xarakterlь kyreneş bulqanlьqьn, hunqь vaqьttarda Japonianьn Angliaqa sovettarqa qarşь dairalardь sistemaiь rəveştə aktivləsьrqa mataşqanlьqьn, şunьn menən bergə Japonianьn Aziala Anglia mənfəqətlərən berđən ber jaqlavsь itep kyrhətelgənlegen həjlədər.

* * *

Bejpin, 18. Xarbindan xəbər itev bujbınsa Japonia—Manzuria matauqatь SSSR đьn milləttər ligahьna saqьrьlьvь qotlap qarşь ala.

— Sovettar sojuzь,—tip jađa „Dreptıtia" gazetь —itəphed kyp bajlьqtarь, sikhed đur perspektivalarь bulqan şundaj gigant dəvlətte təşkil itə, SSSR đьn Milləttər ligahьna ineven jaqьnlь rəveştə qotlap qarşь albrqa kərək.

IŞEMBAJ NEFT PROMЬЯSLAHЬNDA

EŞTEŊ YƉƏGEN KABINETTAN--

BUROVOJƉARƠJA KЎSERERGƏ

NЬQLЬ TEXNIK JETƏKSELEK KƏRƏK

(YƉeneddeŋ maxsus xəbərsəəddən

Işembaj neft promьjslahь, aprel ajьn almaqanda 34 jıldьŋ başьnan uq noravlavda eƉeklektən sьqa almanь. Tik aprel ajьnda qьna noravlav planь 132 protsentqa ytolep, naşqa ajdarda sistemalь rəveştə ytolmaj kilde.

Avqust ajьnda Ɖetə burovajdar 4440 metr proxodka birergə teŋeş bulhalar, 3530 metr proxodka eşlej alьnmaj, ajlьq planь 79,5 protsentqa qьna ytənelər. Şulaj itep aj hajьn promьjslanьŋ il aldьnda burьss ytə bara.

Boravlav planьnьŋ sistemalь ytəlmaj barьvьnьŋ tep səbəbən avariялardan edlərgə kərək.

AVARIALAR MEŊƉƏRSƏ PRƠXODKANЬ AŞAJƉAR

BurovajdarƉaqь avariялar promьjslanьŋ sire bulьp toralar.

725-se skvazinala avaria ajdar bujьna davam itte. Işembaj neft jatьşьnьŋ geologik xəlen əjranevda iŋ məhim ucastok—Şifan tavьndəgь 750-se skvazinalaqь avaria aj jarьm inde davam itə. 738 756-se skvazinalarda ber nisə ajdar inde avariala ulьralar. Ə bələrdьŋ barьhьna ta (755 se nən başqa) aj hajьn plan birelep barьla.

Hunqь kendərdə 758-se burovoj, skvazinaqa ium təşerəv arqabьnda strojdan səqtь.

Bьl avariялarqa berdan burovиktar—burilşik, tormozьslardьŋ boravlav texnikahь menən nьqlap tanьş bulmavdarь, burovaj partialarьnda eşkə halqьn qarьş bulha, ikensenən texnik jetəkselekten nasarlьqь tep səbəp bulьp tora.

Promьjslo tarafьnan da ber genə tapqьr Ɖa burilşiktar həm tormozsьlar arahьnda texnik jetəkselek tarafьnan da nisek itep avariялardь buldьrmaqa, ular menən nisek kərəşergə kərəklek h. b. şundaj məs'ələlər əjranelgəne instruktaz ytkərelgəne juq.

Avariялar menən kərəştə eşse həm ITR Ɖьŋ texnik təqdimdə re ojoştorolmaj. Avtav mastera **Bakaldin** his ber kənəşhed, hejləşevhed eşlej. Ə‘btavenə burmasterdar kyp vaqьt unь taba almajdar.

PROFSOJUZ EŞE TURAHЬNDA

Eşselərdeŋ xeƉmət şarttarьn ojoştorovda, ulardьŋ iŋ elementar talaptarьn ytəvdə profsojuz jetəkselegeneŋ jomoşaq eşləven jəki ajrьm xəldərdə netenlaj eşlekhedlek kyrhateven əjtməj ytep bulmaj. (Promkom predsedatele ip. **Danilin**!).

Burovиktarqa maxsus kejem menən eş siktən tьş nasar tora. Xuzalьq ojoşmahь məmkinlektər bulьvqa qaramaʻьtan maxsus kejemder birmaj. Ə promkom bьnь birderev saralarьn kyrmaj. Kollektif dogəvordьn ytəleşen sistimlь rəveştə kyƉalep torov juq. Bьl dogovordь ber nisə jeƉ dana bəʻьp tartьrqa kərək ine. Xəder promьjsla la bьnьŋ ber genə dunьnda taвьvь qьjьn.

Boravlav planьnьŋ ytəlməvenə taqь la ber dur səbəj—jaŋь burovojdarƉь planda kyrhatelgan sroktarda eşkə quşьv kytərev elgeləren kyrhətergə, igen tapşьrьvƉь, maja tuplavdь bəm ayton xuzalьq-politik burьstardь ytəvde kesəjtergə prizьjv isemenə qьƉl osozdar ojoştorovda başlap jərevselər bulьrqa saqьra. Bьl tantanalь kəndə ajьrьvsa qktivlьq menən nildələrgə, şulaj nq sovettar ilenen qorojavsьlьq hələten həm QьƉl armianьŋ nojьvoj kesen kytərevgə jarƉam itergə saqьra.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatelenen urьnbaƉarь: AKIMOF

Hyrətlə. 8,-Mart' fanrigьndaqь GSO tyŋərəktəre eş ebtendə

1912 JЬLOŊЬLAR PRIZЬJVЬNA BYBK QƏTLAVЬ

Begən tantanalь kən, begən 1912 jьl tьvqan xeƉmətsen jəştər nojek Oktəər revolytsiahьnьn jeŋevƉərən haqlavsь QьƉl armia huqьşsahьnьn pocotlь isemen alьv esen prizьjv punkttarьna kiləsəktər.

Şul ajqanlь Başqortostan Ydək başqarma komitetьnьn prezidiumь nətə prizьjvniktarƉь qotlaj həm ularƉь prizьjv kendərendə ojoşqanlьq həm disseplinalьlьq elgeləren, predpriatie lordь, kolxoz həm sovxoz darƉa sotsializm jarьşь həm udarsьlьqtь juqarь baƉqьsqa kytərev elgeləren kyrhətergə, igen tapşьrьvƉь, maja tuplavdь bəm ayton xuzalьq-politik burьstardь ytəvde kesəjtergə prizьjv isemenə qьƉl osozdar ojoştorovda başlap jərevselər bulьrqa saqьra, bьl tantanalь kəndə ajьrьvsa qktivlьq menən nildələrgə, şulaj nq sovettar ilenen qorojavsьlьq hələten həm QьƉl armianьŋ nojьvoj kesen kytərevgə jarƉam itergə saqьra.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatelenen urьnbaƉarь: AKIMOF

PRIZЬJVGA ƏƉERLEKTƏGE JETEŞHEƉLEKTƏR BƏTƏRƏLDƏ

Bьnan altьnajdar samahь elek Ə‘le parovoz-remont z dьnda prizьjv kenen əƉerlek julьnda ber terle lə eş alьp barьlmaj ine. Şul arqala doprizьjvniktar arahьnda avьrьvsьlar, uqьj-jaƉa belmevselər kyp bulьp, regular rəveştə davalanьrqa, uqьrqa jərəmajdar ine.

Lakin, Okrug mobelizatsion idarahьnan həm Ə‘lkə gazeta redaksialarьnan vəkildər kilep este tikşergənden həm gazetalarda şul tarala jaƉьlqanдьn hunьnda eş qapьl yƉgərde. Ə‘dərlek eşenə z-dtaqь bətə ojoşmalar bьqtьrьldьlar. Məbələn, iŋ təvlə doprizьjvniktar sьjnfi jaŋьn tikşerep sьqьldь, hər qəjoьhьna xarakteristika birelde, jat eliment tarƉьn jeƉƉəre asьldь.

DoprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belevselektəre tikşerelep, bətən ləj uqьj-jaƉa belmeqən həm əƉ belevse 20 ləp keşe tabьlьp, ularƉь uqьtьv julьnda nьqlь eş alьp bara başlandь. Bьl jaqşь qьna heƉemtələr birde. Məbələn, elek hir ber uqьj-jaƉa belmeqən, ə yƉe z-dta kyptən yk eşlep kilgən doprizьjvnik ip. Şьjlof xəder yƉ aldьna teləgənsə uqьj həm jaƉa belə. Regular rəveştə gazeta uqьp bara. Bьndaj iptəştar xəder bajtaq.

Şulaj uq doprezьjvniktarƉь davalav eşenə lə nьq əhəmiət birelə. Bьl elkələ vrac slepnof Ɖur aktivlьq kyrhətte. Ul sexqa bəʻьp doprezьjvniktar arahьnda ərgəmələr ytkərde, ularƉьn eş şarttarьn əjrande. Şul aktivlьqь esen aƉaq ul Revvoensovet tarafьnan ber ajlьq kurort menən ayləkləndе. Şulajuq zavod ambulatoriahьnьn vrac ip. Spolikof ta bьl julda aktiv qatnaşlь, davalanьv urnьna nisek jerevdəre həm avьrьvь oşo kendə nindəj toroşta bulьvь turalarьnda hər ber doprezьjvnikqa tulь xarakteristika tedəp tapşьrƉь.

Doprezьjvniktar kitkəs ular urnьnda qəlьrƉaj almaştar Ɖerləv julьnda la Ɖur qьna eştar eşlenə. Məbələn mexanik sex jeterlek handa almaştar ƉerləƉ qujƉь.

Şu aj uq ‚jaqьn kendərƉə bətə z-d Ɖavmalendə konferensia ytkəreləsək.

Zavod, şula uq doprezьjvniktarƉьn formoş ken kyreş şarttarьn tikşerev julьnda Ɖur eş alьp bara. Məbələn, kərək aʻьlqan urьnƉarƉa doprezьjvniktarƉьn kvarteralarьna remonttar jahalь, qailələren utьn h. b. kərək nə mələr menən ta'min itev saralarь kyrelə.

Kyrəbed z d elektəgə eƉeklek tarƉьn qotoldo, prizьjv kenen ul Ɖur elgəşevdər menən qarşь ala. L. K.

PRIZЬJVNIKTARƠJA POVESTKALAR

TARATЬLЬP BƏTMƏGƏN

Ə‘le qala sovetь ergəhendəge xarəl ə‘btal prizьjvniktarqa povestkalar taratьv esen ale bulha tamamlamaqan. Qajtanan 500 ləp povestka taratahь bar. Bətə prizьjvniktarƉьn **7** protsentьna ale bulha xarakteristikalar əƉerləp bələrelmeqən.

Ajrьm prizьjvniktar həm ojoşmalar povestkalar alьv esen ydarenen vəkildəren bьqa tiklem jebərmajdar. Xatta qahь ber predpriatielər ydarendə doprizьjvniktar bulьv-bulmav turahьnda xarəl ə‘btalqə beldergəndəre lə juq. Məbələn, Havlьq haqlav xalьq komissarlьqь həm Revtrest ber nindəj məqlymət birməjdər. „8-mart“ isemendəge tegev fabrikahь məqlyməttər birevde bik odaqlattь. Barь adaqqь kendərdə talaplь bik qatь qujqas qьna ul eşe ytəne.

Povestkalar taratьv eşendə məktəp balalarь bigerək tə pionerƉar aktiv qatnaşalar. 4 se 11 se həm 18 se məktəp balalarь həm timer jul rabfagь povestkalar taratьvda jaqşь eşlejdər.

Iŋ qьqqa vaqьt esendə povestkalar taratьlьp bətərelergə tejeş. BIKCƏNTƏJ

XRONIKA

◆ **Gorlovka** qalahьnda Donetski kolxoz, sovxoz sportakiadahь asьldь. Sportakiadaqa ber zveno M. Gor-ki agit iskadrilia samoljottarь kide.

◆ **Aşxabadta** „Q. Armianьŋ 15 jıllьqь“ tigən kyrgədmə asьldь.

◆ **Zaparuxiala** həm unьŋ tirə jaqьnda bətəhe 8 janь skvir eşlende. Bьl skvirƉarda jaŋьnan 901 elektr lampahь qujьldь.

BЬVMA AVRЬVЬ NIƉƏN KILƏ

● □ ●

ƁЬVMA AVRЬVЬ MIKROBЬ

Məskəvdəge xajvandar baqsahьnьŋ labaratoriahьnda qondod, huƄar, majmьl hьmaq xəjvandararahьnda ьvma avьrьvьnьn nisek kilep sьqьvьn tikşergəndər. Bьnьŋ əsen jaŋь qьna ьvьlьp jьqьlqan xajvandarƉьn jərəgenən, bejer həm mejehenən qan alqandar, şunda **streptokokk** tigən bakteria tabьlqan. Şul bakterialarƉь hav kəƉən jəki besaj qanьna aştaqas ular da şulaj ьvьlьp avьrьp yigəndər.

Şunan, labaratoria: ьvma avьrьvь şundaj bakterialarƉьn jerək, bejer həm baş mejehendəge klapandarƉь qaplap alьvƉan kilep sьqa ikən, tigən hedəmtəgə kilgən.

Avьrьv xajvandarƉьn başqa təndərenən alьnqan qandarda streptokokktar tabьlmaqan, bьnьŋ səbəbən labaratoria-qandaqь aqşardarƉьn ularƉь vliterevdərendə aulha kərək, tej. XajvandarƉьn nerva ydəktərе şul bakterialar sьqara torqan toksin tigən matdə menən aqьvlanalar aulha kərək, tej.

Bьvьlьr aldьnan xajvandarƉьn pul'se (tamьr) qədətlən tьş jьş huqa başlaj ikən. Ənə şul vaqьtta qajhь ber bakterialar qan menən təngə taralьp, mejegə barьp inə aulha kərək. Labaratoria oşo kendə bьl avьrьvqa qarşь privivka əƉerlev julьnda eşlaj ikən.

Bьvma avьrьvь menən avrьqan xajvandar arahьnda majmьldar Ɖa barlьqьn kyƉ unьnda tolop, labaratoria meditsina aldьna janь məs'ələ:

— Keşelər Ɖa şul jul menən avьrьmajdar mikən?, tigən məs,ə lə quja.

BALЬQ NISEK YRSEJ?

Balьq—yƉ toqomonoŋ haqlanьvьn qajqьrtmaj torqan xajvan. Bvьldьrьqьn səsə lə, şunьŋ menən eşe bətə, ular har tərle qurqьnьstar esendə qalalar. Balьq toqomon hələk bulьvƉan haqlap qalqan ber nəmə bulha, ul da —unьn ytə nьq yrsemlelege genə.

Arala iŋ yrsemle balьq-haƉan. Jəşenə qaraj ul **100.000** dən alьp **1.700.000** danaqa tiklem bvьldьrьq səsə. Şulaj itep, ber əsə haƉan qьna (ber genə jaƉda) million jarьm samahьnda bala tvƉьra.

Sel'da balьqь arahьnda iŋ yrsemlehe—qara hьrtlьhь. Başqalar 100 150.000 bvьldьrьq səskəndə ul 218.000 bvьldьrьq səsə.

Iŋ yrsemheƉ balьqtarƉan berehe Alьƅ kensьqtaqь lososev balьqь. Bьndaj ter balьqtarƉan qorbuşa barь 1-2 meŋ samahьnda qьna bvьldьrьq səsə. Amur kitь la yrsemheƉ-ul 4-4,5 meŋ samahь qьna səsə. Lakin ul balalarьn haqlav məs'ələhen ber tiklem qajqьrta ala.

Jahalma rəveştə balьq yrsetev məs'ələhe qujьlьv ajqanlь beƉƉə ularƉьn, nigrək tə hirək balьqtarƉьn toqomon haqlap qalьv nьq qujьla.

PRIZЬVNIKTARƠJA POVESTKALAR

TARATЬLЬP BƏTMƏGƏN

Ə‘le qala sovetь ergəhendəge xarəl ə‘btal prizьjvniktarqa povestkalar taratьv esen ale bulha tamamlamaqan. Qajtanan 500 ləp povestka taratahь bar. Bətə prizьjvniktarƉьn **7** protsentьna ale bulha xarakteristikalar əƉerləp bələrelmeqən.

Ajrьm prizьjvniktar həm ojoşmalar povestkalar alьv esen ydarenen vəkildəren bьqa tiklem jebərmajdar. Xatta qahь ber predpriatielər ydarendə doprizьjvniktar bulьv-bulmav turahьnda xarəl ə‘btalqə beldergəndəre lə juq. Məbələn, Havlьq haqlav xalьq komissarlьqь həm Revtrest ber nindəj məqlymət birməjdər. „8-mart“ isemendəge tegev fabrikahь məqlyməttər birevde bik odaqlattь. Barь adaqqь kendərdə talaplь bik qatь qujqas qьna ul eşe ytəne.

Povestkalar taratьv eşendə məktəp balalarь bigerək tə pionerƉar aktiv qatnaşalar. 4 se 11 se həm 18 se məktəp balalarь həm timer jul rabfagь povestkalar taratьvda jaqşь eşlejdər.

Iŋ qьqqa vaqьt esendə povestkalar taratьlьp bətərelergə tejeş. BIKCƏNTƏJ

XRONIKA

◆ **Gorlovka** qalahьnda Donetski kolxoz, sovxoz sportakiadahь asьldь. Sportakiadaqa ber zveno M. Gor-ki agit iskadrilia samoljottarь kide.

◆ **Aşxabadta** „Q. Armianьŋ 15 jıllьqь“ tigən kyrgədmə asьldь.

◆ **Zaparuxiala** həm unьŋ tirə jaqьnda bətəhe 8 janь skvir eşlende. Bьl skvirƉarda jaŋьnan 901 elektr lampahь qujьldь.

ŞAXMAT BYLEGE № 10

(A.P. Ždanof ridaksiahьnda.)

UJNAV QAQIƉƏLƏRE

1. Taqtanь ujnavsьlar arahьnda qujьlqanda, uŋ jaq məjeştə ge polehe aq bulьrqa teŋeş. Figuralar hər qajhьh yƉ urьnьnda bulьrqa teŋeş. Berense xodtь aqtar jaha'. Bьna şul qaqiƉələrden berehenə genə iqtisar itelməhə lə partiə bodola.

2. Ujьn davmьndə berəv jaŋьlьş xod jahaj ikən ul otolqan tьəplanə. Rokirovka dərəb jahalmaha, korol' menən lad'ja elekke urьndarьna qujьla həm rokirovka urnьna karol'dən jərərgə teŋeşle bula. Əgər korol' menən jərərlək bulmaha qьna telahə nindəj figura menən jərəj ala.

3. Ujnaqan saqta berəv yƉ figuralarьnan berehenə quь me nən orona ikən, şunьŋ menən jərergə teŋeş. Tik unan jərergə memkin bulmaha qьna, unь jəreməgən əsən ber nəmə lə bulmaj. Totqan figuranдan quьndь alahьŋ ikən xod jahaqan bulahьn həm ul figuranь kire ala almajhьn. Jərəgən saqьnda qar şь jaq figurahьn urьnьnan qudqatahьn ikən, unь alьrqa teŋeşhen. Alьrqa məmkin bulmaqan figuranь qudqathaŋ unьŋ əsen ber nəmə lə bulmaj.

4. Ujnaqan saqta əgər Ɖə yƉ figuranƉь jəki qarşь jaq figurahьn tedətep ultьrtahьn ikən, aldan „tedətmə“ ajtergə teŋeşhen.

5. Korol'ga həzym itkən saqta: „şax!“ ilp tənəth itelə, lakin məzəyri tygel, korol' udar atьnda qala almaj. Əgər qala ikən timək ujьn tamamlanqan bula.

6. Qarşь jaq korolenə mat jahaqan keşe otqan bula. Lakin qədəttə yƉenen otolahьn aldan uq belep, birelələr.

7. 50 tapqьr xod jahaqandьŋ hunьnda la figuralardan berəvhe lə (şul jəmiənən peşkalar Ɖa) alьnmaqan həm peşkalar menən ber genə lə xod jahalmaqan bulha, ujьn ber kemdeke lə tygel. (ничья) iqlan itelə. Bьl qaqiƉə şulaj uq ujьn aƉaqьnda, figuralar aik aƉ qalqan saqta la qullanьla. Berər peşka jəki figura alьnha, jəki berəj peşka menən jərelhə, ul'saqьnda 500 xod janьnan başlap itəplənə.

8. Ber yk serlə xodtь hər ike jaq əsər tapqьr qaeatlahalar, jaxşь ujnalqan ujьn.

ujьn ber kemdeke lə tygel, tip tənьla.

9. Rokerofka ber yk vaqьtta, jəki şunda uq ber-ber artlь korol' həm lad'janь jərətev menən jahala.

UJЬN BYLEGE. (SITSILIASA)

Rogozin—Noskof. 1930 j. Məskov—Leningrad VUZ dərьmatcь.

1e2-e4c7-c5; 2Kьl-c3, Kь8-C6; 3Kql-f3, d7-d6; 4d2-d4, c5: d4; 5kl3:d4, Kg8-f6; 6Cfl-c4[1]),e7.e6; 7Ccl-g5, a7-a6; 80-0, Cf8-e7; 9 Kd4: c6, в7:c6; 10Фdl -l3[2]), 00: 11 Jla1-d1, Фd8-c7; 12.Jlf1-e1, d6-d5[3]), 13e4:d5;e6:d5; 14 Cc4: d5! c6: d5: 15Jle1:e7! Фe7: e7; 16Kc3: d5, Фe7-e5; 17kd5: f6 q7:f6; 18Cg5: f6,Фe5-f5: 19Jld1-d 5 f[4]) Jl f 8 e 8[5]); 20 Фf3-e3-[6]), Фf5:f6; 21 Фe3: e8 +.Kpg8-g7; 22Jld5-d3, Фf6-f4. 1[7])23Jld3-q3+,Cc8-g4; 24Фe8 e3 Jla8-e8. 25Фe3-c3+Kpg7 f8; 26 h2-h3, Cg4-e6; 27Фe3-c5+Jle8-e7! 28Фc5-в6, Фf4-c1+29Kpg1 h2, Фc1:c2; 30Фв6-d8+ həm məngelek şax menən ujьn his kemdeke bulmaьtan tamamlana.

Ibkərmələr:

1. Əd qullanьla torqan xaq. Bьndaj vaqьtta kyвerək 6Cfl-e2 ujnajdar, lakin aqtar bьl partiala şkmarqan juldan sьqьp, ergenal sistema təqdim itələr.

2. 11e4-e5 menən qurqьta.

3. Ike jaq ta aik qьƉьq avьrьqtarqa iltep sьqarnsaq xod jahajtar. Tьnьs itep davam iltergəndə 12...Jlf8-d8 bulьr ine.

4. Aqtar aik qьƉьv atakaqa başlajdar, lakin qaralar belep haqlanьvƉarьarqahьnda qo'olalər.

Bьnda 19...Фf5 ujnarqa jaramaj, şənki mat.

5. Maitan haqlanьv əsən berдən ber jul.

6. Fez menən şulaj jaqşь jərəv də otovqa alьp birьp sьqmaj.lakin şunnan da jaqşьhь juq.

7. Taqь la aik jaqşь xod. 22.. Cc8-в7 otola. Sənki unan hun 23 Jlg3Kp h6j24 Фe3+, Kp h5 25 Jlh3+, Kpg4; 26Jlh6 həm: unan hunqь xod 27 h3+ həm 28 g4+

Bik qьƉьv həm hər iqe jaq əsər tapqьr qaeatlahalar, jaxşь ujnalqan ujьn.

„TƏJRYK“ KOLXOZЬ

JETƏKSELƏRENƏ SARA KYRERGƏ

(Kymək xəbərsemən)

Maqar rajonь „Təjryk“ kolxozь ytkən jьldarda rajonda aldьnqь kolxozdarƉьn berehe ine. Lakin, bьl kolxoz ytkəndəge unьştarьn nьqьla almanь. Xaderge kendə bətə avьl xuzalьqь estare bulьsa, tərən eƉeklektə ujьn ber kemdeke lə tygel, tip tənьla.

9. Rokerofka ber yk vaqьtta, jəki şunda uq ber-ber artlь korol' həm lad'janь jərətev menən jahala.

UJЬN BYLEGE. (SITSILIASA)

Rogozin—Noskof. 1930 j. Məskov—Leningrad VUZ dərьmatcь.

1e2-e4c7-c5; 2Kьl-c3, Kь8-C6; 3Kql-f3, d7-d6; 4d2-d4, c5: d4; 5kl3:d4, Kg8-f6; 6Cfl-c4[1]),e7.e6; 7Ccl-g5, a7-a6; 80-0, Cf8-e7; 9 Kd4: c6, в7:c6; 10Фdl -l3[2]), 00: 11 Jla1-d1, Фd8-c7; 12.Jlf1-e1, d6-d5[3]), 13e4:d5;e6:d5; 14 Cc4: d5! c6: d5: 15Jle1:e7! Фe7: e7; 16Kc3: d5, Фe7-e5; 17kd5: f6 q7:f6; 18Cg5: f6,Фe5-f5: 19Jld1-d 5 f[4]) Jl f 8 e 8[5]); 20 Фf3-e3-[6]), Фf5:f6; 21 Фe3: e8 +.Kpg8-g7; 22Jld5-d3, Фf6-f4. 1[7])23Jld3-q3+,Cc8-g4; 24Фe8 e3 Jla8-e8. 25Фe3-c3+Kpg7 f8; 26 h2-h3, Cg4-e6; 27Фe3-c5+Jle8-e7! 28Фc5-в6, Фf4-c1+29Kpg1 h2, Фc1:c2; 30Фв6-d8+ həm məngelek şax menən ujьn his kemdeke bulmaьtan tamamlana.

Ibkərmələr:

1. Əd qullanьla torqan xaq. Bьndaj vaqьtta kyвerək 6Cfl-e2 ujnajdar, lakin aqtar bьl partiala şkmarqan juldan sьqьp, ergenal sistema təqdim itələr.

2. 11e4-e5 menən qurqьta.

3. Ike jaq ta aik qьƉьq avьrьqtarqa iltep sьqarnsaq xod jahajtar. Tьnьs itep davam iltergəndə 12...Jlf8-d8 bulьr ine.

4. Aqtar aik qьƉьv atakaqa başlajdar, lakin qaralar belep haqlanьvƉarьarqahьnda qo'olalər.

Bьnda 19...Фf5 ujnarqa jaramaj, şənki mat.

5. Maitan haqlanьv əsən berдən ber jul.

6. Fez menən şulaj jaqşь jərəv də otovqa alьp birьp sьqmaj.lakin şunnan da jaqşьhь juq.

7. Taqь la aik jaqşь xod. 22.. Cc8-в7 otola. Sənki unan hun 23 Jlg3Kp h6j24 Фe3+, Kp h5 25 Jlh3+, Kpg4; 26Jlh6 həm: unan hunqь xod 27 h3+ həm 28 g4+

Bik qьƉьv həm hər iqe jaq əsər tapqьr qaeatlahalar, jaxşь ujnalqan ujьn.

Əxmət Asdullin

Əxmət iptəş Asdulliadьŋ ylev a işətep, partiasьƉьn iŋ totanaqlь həm partia eşəna iŋ nьq alrelgan aqşalaraman aerchenen aranьƉan jugalьvь ajqanlь tərən qajqь nelderəm Əxmət te min partia həm pedagogika julьnda 1919 nьn jьldan alrle aergə eƉlep kilev menən aslam. Bol'şeviatik partiaqa nьq alrelgənlege esen ul 1920 nьn jьl nagьnda Zaki Valdi agentь tarafьnan quleja alanda. Bedden aurьnnьƉ Əxmət iptəş həmaq sotializm openə nьq alrelep eƉlej toreqan, tourizmle kerəşselar jeteştərev nulьrqa teŋeş.

Iptəş Asdullinдь kymevƉə həm qa ilahenə nokymattan jardam kyrhətelevən ytenəm.

BULAŞЬP

Malevez

Javaplь redaktor urьnbaьarь ZƏKI KAJЬPKUL.

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

Ə‘le qala malla nylege SNK SSSR Ɖьŋ 1931 jьl 9-sь fevral'da tasdiqlagən zakondar jьjanьqь 1931 jьl N 8-99 matdə, şulaj uq PZX mьn 12-se hanlь nilyten qararь bujnsa 1934 jьl 16-sь sentəərdən alьp 8 hanlь nulьp rejestrlanda.

UCREƉENIENЬŊ ISEME

Vostokneftten texsnaa nazalь.
Eş kyləme: Ə‘le qalalь.
Adress: Ə‘le, stansalь, tovar dvorь.

Upravleİyəşi: Berezin

Başqortostan avьl xuzalьqь institutь bətərəp sьqqan tyəndəge iptəştarƉe:

Surkof N.S., Sokratof S., Kajьnova A., Texfatyllin X. Xalitof R., Əmirof X., Səlamof K., Səjetof M., Bakkin A., Kapcinof Q., Janterden Ş., Kaluqlь həm ŞatovalarƉьn oşo jьldьn 1-sь dikəarenda diplom jaqlav eşenə saqьra.

Diplom jaqlarqa kilmegən iptəştar instituttan sьqqan xisaplanьnaqtar.

2—2 Direksia

Başqortostan dəvlət teatrь Ə‘le ləge bətə ojoşmalarqa 1934-35 jьldьn qьşqь sezonьna yƉenen vakildare arqьrь udarniktar silettəren halьvan həm ajrьm ojoşmalar esən jьnьq spektakeldər esən silettar batьvan aelderə

Biletlarga 40 pr. skedka jahala. Udarniktar silettəru alьq ın vaqьtta 30 pr tyləəə, 25-se oktəərgə 25 pr., 25 nojəərgə 35 pr. Bilettar esən te eşle summalar aeddən dəvlət bankahьndaqь 1021-se nomerlь aqəmdaqь xisapqa jəki teatr kassahьna inderelergə teŋeş. Başqa ber tərle lə rascot menən direksia xisaplaşmajasaq.

Juqarьda kyrhətelgən vaqьttarda aqьa tyləməgən ojoşmalar nulьstarьn tyləp bətkənsə udarniktar silettare menən fajdalanьvƉan maxrym nalьsaqtar.

Direksia

2—2

II BAŞKINO — Xudoestvenь filem ПОСЛЕДНИЕ КРЕСТОНОСЦЫ — Seanstarь 6, 8, 10 s.

JANALEP — Ə S Ə — M. GOR'KI əbare — Seanstarь 6, 8, 10 s.

Ə‘le, „Okt. Nat.“ьь matbaqahь.Başqlavlit vəkile № B—1790

BAŞQORTOSTANDA MICURIN SORTTARЬ

Begən, bətə Ydək, Ə‘lkə, rajon jer organdarь, a.x. qilmi ucrezdenialarь həm bətə sovxoz, MTS, kolxozdar bətə- donjalь isem qaƉanqan baqəssь qalim **Ivan Vladimirovic Micurinдь 60** jьlьq xeƉmət jybələjen ajram itələr. I.V. Micurinqa begən 80 jaş tula. Oşonoŋ 60 jьlьq qemeren Sovettar sojuzьnьn halqьn jaqtarьnda yƉə alьrlьq terle almalar, aerikoz, sejə, mindal', gruşa, venograd terle jeləktər sortь buldьrьv jьlьnda şəlap uƉdьrqan. Unьn tarafьnan xəder tənjaq halqьndarqa, tərle avьrьvƉarqa qarşь tora alьrlьq, təmle, matur həm ere jemeşle 200 dən artьq janь sorta jelək həm jemeştər jeteşterelgən. Bed bьnda „təmle, matur həm ere jemeşle“ tibeƉ. Bьl jemlane maturlav esen kilterelgən hyƉƉər tygel, bьl Micurinдьn 60 jьlьq xeƉmət, qilmi tikşerenev eşe. Ul halqьndarqa tyƉə alьrlьq sort buldьrьv menən, şul uq sort təmle, matur həm ere jemeşle bulьvь ə‘btəndə lə eşləgən həm eşlej.

Partia həm xəkymət eşsəndər jalpьhьn terle produkstalar, şul qaterdan jelək həm jemeştər menən də mul normala ta'min itevgə ajrьvsa lqtibar itələr.

Ul bьl eşte fəqat revolytsianan hun qьna, sovet xəkyməte Ɖur materiaь jardam kyrhətev arqabьndə qьna, kin jəjep je bərə aldь. Barьşa xəkyməte Micurinдьn bьl eəjək esen nej tiklem „juqarь narьqlavьn“ kyrev esən unьn 1905 jьlda jer eştare ministerstvohь departamentinda minen təzribələremde jəjep jenərev esən jardam horajьm tip birgan qarizahьna tap 3 jьl vaqьt uƉqas qьna,...„departamentinьn ajrьm tapşьrьvƉa-ıьn ytəj torqan nulhaqьƉ qьna tarixь bar. Unьn tarixь 732,753 se burovojƉarda eşlagandəge uqьştar menən bildələngən.

Brigada BakuƉan kilgən master ip. **Abdulrafejef** tarafьnan 1933 jьlƉьn jajendə 732 se burovojda fəqat başqort həm tatar eşselərenən genə ojoştorolqo.

732 se burovojda vaqьtta ular bətə promьjslo tarixьnda eerense tapqьr rekord proxod. ka birelep, uƉqan jьlƉьn avqust ajьnda 25 kengə 524 metr proxodka jahanьlar.

Kəd kenə janь 753-se elektroburovojqa kyskas tə ular udar temptar menən eşlevƉarendə davam ittelər. Bьl neftle skvazinanь sroqьnan ber nisə ken elek eksplotatsiaqa tapşьrƉьlar.

Xəderge vaqьtta ular 729 sь skvazinanь boravlajdar. Avqust ajьnda bətə burovajdar 4440 metr proxodka birergə teŋeş bulhalar, 3530 metr proxodka eşlej alьnmaj. Skvazina xəder neftle izvesnəktərde ytə həm uŋ jar menən hui jaq jar jatьşьn totaş tьrьvda Ɖur ahəmiətkə eja bulьp tora.

Bьl brigadanьŋ burilşiktərenən əsəvhe **Işemnajьf Nasir, Vildanof Usman. Vildanof Ojəmar** Işemnaj avьlьnьn elekke jarlь krəstejlərdərе. Xəder ular kendən-ken boravlav eşenen qatnarь texnikahьna eja bula saralar. Dyrtense burilşik **Mostafin** SSSR Ɖьn kenjaq tatar promьjslalarьnan kilgən tatar eşsehe.

Juqarьda kyrhətelgən 91 metr proxodka eşendə **Işemnajьf Nasir vaxtabь 12 səəjət boravlap 37 metr ytte** həm yƉ vaxtahьnьn **ajlьq zadaniehьn 12 səəjət esendə genə 105 protsentqa ytəne.** Bьl brigadala vaxtalar arahьnda jarьş alьp barьla. Vaxta hajьn zadanie birelə. Master yƉe kyp vaqьt təndaren Ɖa burovojda ytkərə.

Brigada birelər eşlej. BoravlavƉь qajqьrta. Ber jeteşhedlek bulha, şunda uq kymək'ləşep bə tererge tьrьşalar həm eşlegandə bik nьq iqtibar menən eşlajdər. Bьna nej esen bьl brigadanьŋ ber vaqьtta la zitdi avariялarь, skvazinalarьnьŋ Ɖur kəkerelektəre bulqanь juq. Brigada Afzal aqa Tahirof isemen ьsьndan da aqlaj aldь. Ul kilaşaktə lə bьl isemde şulaj aqlap barьrqa elgele eş unьştarьn davam itergə tejeş. **A. K.**

TAHIROF BUROVOJЬ JAQŞЬ EŞLƏJ

Tahirof isemendəge burovojpartiahь brigadahьnьn odon qьna tarixь bar. Unьn tarixь 732,753 se burovojdarda eşlagandəge uqьştar menən bildələngən.

Brigada BakuƉan kilgən master ip. **Abdulrafejef** tarafьnan 1933 jьlƉьn jajendə 732 se burovojda fəqat başqort həm tatar eşselərenən genə ojoştorolqo.

732 se burovojda vaqьtta ular bətə promьjslo tarixьnda eerense tapqьr rekord proxod. ka birelep, uƉqan jьlƉьn avqust ajьnda 25 kengə 524 metr proxodka jahanьlar.

Kəd kenə janь 753-se elektroburovojqa kyskas tə ular udar temptar menən eşlevƉarendə davam ittelər. Bьl neftle skvazinanь sroqьnan ber nisə ken elek eksplotatsiaqa tapşьrƉьlar.

Xəderge vaqьtta ular 729 sь skvazinanь boravlajdar. Avqust ajьnda bətəhe 8 janь burovoj eşlej başlarqa teŋeş ine. BьlarƉьn əsəvhe genə eşlaj başlap, ularda dejəm alqanda 38 kən eşkə hunlap başlanьlar. Qalqan 5 burovoj 505 metr boravlarqa teŋeş bulhalarda, ular bətənlaj eşkə başlamaj qaldьlar.

Bьna bьl faktlar promьjslo jetəkselegeneŋ boravlavƉь ojəştororqa, eşte aqьmqa tapşьrьv elementlarьn bətərergə kərəktek turahьnda həjlejdər. Jetəkselekte, bigerək tə texnik jetəkselekte, operatif itep qujьrqa, burovajdarьn kərəklektərenə iqtibarƉь kəsəjtergə, eşten y Ɖagen kasnettan burovojqa kyserergə kərək. Partia Ə‘lkə komitetьnьn hunqь qararьnda promьjslo aldьna qujьlqan bьl burьs ytələrgə teŋeş.

Ajmorat.

I.V. MICURIN

Xəder, Micurinдьŋ Ɖur elgəşevƉare bazahьnda elekke Kosiov, xəderge Micurin qalahьnda (Ydək qara tupraq elkəhe): sovxoz, jemeş həm jelək qilmi tikşerenev institutь, jemeş VUZь, bzrisə selekston həm genetika stansahь, texnikum (bətəhe lə Micurin isemendə) ojoştorolqan. Tik ber sovxoz qьna xəder 8 meŋ qa jer bilej, oşonoŋ 3 meŋ qektarьna tərle jemeş həm jeləktər ultьrtьlqan.

Sovet vlasь aldьnda bəjək xeƉmət kyrhətkəne esən xəkymət I. V. Micurinдь 1925 jьlda şulaj itep Micurin xəder ber yk jemeştə alma, abrikos, mindal' təme bulqan, telagən tətə, telagən tьşqь formala tərlə jemeş buldьra ala.

Micurin sorttarьn taratьv, unь hər ber kolxoz, sovxozda buldьrьv eşe bedden Başqortostanda nej xəldə tora hun?

Bьn

At, traktorđarđь tulь fajđalanьp, tunǫa hərəv tempьn kytərergə

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 218 - 21 - sentəgr 1934 Jь L

VKP(b) nьn Başqortostan Əlkə, Əfe qala komitettarь, BYBK hem Başprofsovet organь

AVЬL SOVETTARЬ BYDƵETTARЬNA

IǪTIBARĐЬ KƏSƏJTERGƏ

Rajon hem avьl sovettarь aydzettarьn nьqьtьv, eşsən masanьn xuzalьq hem kul'tura kimələren kytərev-an-əelem jorttarь (məktəptər, uqьv əjdəre h.b.), malalar plaşşatkalarь, malalar uaqsalarь, siol'nitsalardьn seltərəren ybteievđə dur urьn tota. Rajon hem avьl sovettarь aydzettarь-avьlđa kul'tura revolytsiahьn kin jəjep jenərevđə material aza nulьp toralar.

Şulaj uq agronomia saralarьn kəsəjtev, vetrenaria punktlarьn, kinəjtev, jul teđev hem malьsьqtь yrsetev, haqlav eştare la ebl aydzettardьn nьq nulьvьna teqьđ nəjləngən. Şunьn əsən də juqarьla kyrhətelgən momentlar, rajon hem avьl sovettarь aydzettarь ebtenə dur qьna nurьstar quja.

1934 jьlda janь ydgərtelgən aydzet 117 million hum nulha, unьn 58 millionь rajon hem avьl sovettarь aydzettarь ihəplənə. 1934 jьlda avьl sovettarь aydzettarь **34.7** million hum nulьp, bətə Başqortostan aydzetьnьn **29,6 pr.** taşkil itə.

1934 jьlda fəqət avьl sovettarь aydzettarьnda qьna 4380 başlanqan, 561 tulь nulmaqan urta məktəptər, 66 vrac hem 8 feldşer punkttarь ta'min itelələr. Tımək avьl sovettarь aydzettarь ebna bьl uqьv jorttarьn hem havlьq haqlav punkttarьn edlek hed rəveştə ta'min itev javaplьlьqьn jəkləjđar tigən hyđ.

Bьna oşolaj dur əhəmiətlь eja nulqan avьl sovettarь aydzettarьna haman đa kyp kenə rajon maltə aytektəre hem rajon başqarma komitettarь tejeşle nəsьqtь eirep jetkerməjđər. Hədemtələ avьl sovettarь aydzettarьn teđevđə sovetьn kin aktivь eьlqtьrьlmaj. Ikensenən, aydzet teđelə, unьn doxod-rasxod aytektəre bildələnə, lakin aydzet qatь kontrol atьanda tulь derəs rəveştə alьp barьlmaj, ebna eьlar sovetьn hem rajon ojoşmalarьnьn top jeteşhedlektərenen nerehe. Xəđer inde avьl sovettarь aydzettarь, sovetьn material nazahь ikənen anlarqa, avьl sovettarьn təsdiq itelgən sərməjəgə javaplь itergə vaqьt. Lakin şulaj nulha la, sovet aydzetьn nьqьtьv esən keraş jomoşaq. Xatta qajhь ner rajondar—sovettarđьn aydzettarьn neterəvđe qujalar.

Məbələn Stərle rajon başqarma komitetь, rajon dəvmələndage bətə sovettarđьn aydzettarьn jaebrqa tip qarar sьqara. Stərle rajon başqarma komitetь partin hem xəkymətten finans politikahьn nelenlaj antlamaqan. Sovnarkom, Stərlenen ebndaj zakonqa hьjmaqan qararьn juqqa sьqarđь. Stərle hьmaq avьl sovettarь aydzettarьna konkret jardam itməvse hem sovet aydzettarьn nьqьtьv esən keraşmavse rajondarđь najtaq qьna kyrhətergə nula.

Sovettarqa qajtanan hajlavđarqa əđerlek mələndə, sovetten bьl eş elkahenə ajrata nьq iqtibar itelergə, hər ner avьl sovetь aydzettarьnь hem sovet dəvmələndage uqьv jorttarь, havlьq haqlav punkttarь h.b. smetalarьnьn ytaleşen tikşererge, 35 nse jьldьn aydzetьna kontrol' sьjđarđar bildələnergə tejeş. Byd zettьn ytaleşe, tikşerev komissiahь dokladında tulь kyrhətelergə tejeş. Avьl sovetь aydzettarьn mossalaşьrьv hem unь tedevđə sovet aktivь nьq tartьlergə tejeş. Bьqa tiklem kyp rajondar sovet aydzettarьn kaenitta qьna ultьrьp tedənelər.

Sovettarqa hajlavqa əđerlek kampaniahь sovet aydzetьn nьqьtьvđa yđenen qatь konkret nakazdarьn eirergə, sovet mallə aytektəre ul nakazdarđь histuqtavhьđ eojomqa aşьrtь esən kerəşergə tejeştər.

TEL'MANDЬ QOTQA RЬV ƏSƏN KƏRƏŞKƏ!

Bətə donjalь ip Tel'mandь qotqarьv əsən kampania ytkarelə.

HYRƏTTƏ: Nju-iorkta Germania ilelege aldьnda faşistarqa qarşь miting. Normia Tallentajjer telmər hejlej Ul TAQŞ ta „SSSR dubtarь" jomqiaten tedevssiardeq nerehe.

SSSR đьn millətter

Ligahьna ineve turahьnda

FRANSIA GAZETTARЬ

Paris, 20. Bətə gazettar nerense ittərendə ip. Litvinoftьn telməre *) turahьndaqь kin ot-cottar, SSSR đьn Millətter ligahьna ineve turahьndaqь məqalələr hem ip. Litvinoftьn fiyrətemen sьqtьlar. Kərək SSSR qa duś bulqan, şulaj uq doşman qaraqan matuuqat ta ner avьđan 18 sentəbr kenenen „bətə donja tarixьnda nərolоş punktь" bulqanlьqьn jađalar. Gazettar ip. Litvinoftьn bьl kene hejləgən telmərenen aik đur əhəmiə te bulqanlьqьn hem Ženeva dairalarьnda keslə tə'bir qaldьrqanlьqьn kyrhətelər. „Tan" gazetь jađa: „Liganьn hem xalьq ara tьnьslьqlьn janь nьqьv alqanlьqьn anlav esən SSSR đьn Millətter ligahьna inevenə Germania matuuqatьnьn asьvlь **kommentarialar nireven kyrhətev** jetə".

*) Ip Litvinoftьn telməre „Başqortostan" gazetьnan aldaqь hamьnda eatьlьp sьqa.

Rozenberq SSSR đьn

UNЬSBN JƏŞERƏ ALMAJ

Berlen, 20. „Feikşer beobaxter" gazetьnda Rozenberq „Germania Ženevalaqь vaqiqalarđь tənbslьq menən kyđətep tora ala" tip jađa. Unan hun ul sovettarqa qarşь tuşlanьvđarqa kysep, aytən ildərđe bətə vostanialar artanda kommunistlik Internatsional tora, tip qotorta. Şul uq vaqitta Rozenberq „SSSR đьn tьnьslьq demokratiahь tip atalqan dairaqa ineve his şikhed SSSR đьn yđ doşmandarьn jeneven kyrhətə" tip ətergə məzbyr bula. Adaq kilep Rozenberq jađa: „bьl məsələlə Germania kyđətevse rolendə tora. Bed SSSR đь Millətter ligahьna qabul itev seremonialьn menən turanan-tura qьđьqhьnmahaq ta, şulaj bulha la Ženeva komsinat siafarьnьn kilәsaktə Germanianьn-politik xəlendə saqьlьvđarь memkin. Hər xəldə SSSR đьn Millətter ligahьna ineve bьl ucrezdenianьn elekke osoronon bətoven hem janь osor başlanьvьn kyrhətə".

IGEN KOOPERATSIAQJA

„BERĐƏM"

3000 sentner

IGEN HATA

Dyrtəjle. 20 (BaşRosta). Dyrtəjle MTS-nьn direksia hem politbylek rabotniktarь kooperatsia qa igen hatьv eşen ojoştorov esən 17-sentəbrđə urьndarqa sьqtьlar. Bətə kolxozdarđa kooperatsiaqa artьq igende hatьv məsələləe likşerelep, kolxozsьlardьn jьjьlьşь dəxod bylevđe kelməjensə torьp, xəđerđən yk artьq igende kooperatsiaqa hatьv eşen ojoştorop jenərergə qarar sьqaralar. „Rote Fanne" artele kolxozsьlarьnьn jьjьlьşь ner tavьştan kooperatsiaqa 1 men sentner igen hatьrqa nuldьlar. Jьjьlьşta 65 jəşlek qart kolxozsь **Sədretdinof** sьqьp: „dəvlətke igen kerək, ə nedgə maşinalar kerək, igen hatьp alqan aqsaqa ned berense siratta artelened esən kerəkle qoramal hatьp alьrqa tejeşlenet", tine.

„Berđəm" artele kolxozsьlarь dəvlətkə 3 men sentner igen hatьrqa bulьp, jek aftomaşinəhь, arьjcka, hanandar, səskestər həm teqem maldarь alьrqa buldьlar. Şunan başqa, bьl artelden kolxozsьlarь xeđmət kenenə tura kilgən yđđarenen igendərenən taqь la 500 sentner hatьp, yđđarenə jort kərəktəre alьrqa buldьlar.

Başqa kolxozdardan da şundaj koperatsiaqa igen hatьvdarь turahьnda xəbərđər alьndь. „Qьđьl kerəş" kolxozь 800 sentner, Lenin isemendəge kolxoz 900 sentner hatasaq.

IGEN HATЬV BAŞLANA! Kelәttər əđer tygel

BƏLƏBƏJ, 20 (BaşRosta). 16 sentəardđa Bələbəjđa rajondьn partorg, komsoorg, avьl sovetь, kolxoz, selpo predsedateldarenen kənəşməhe uđqarьldь. Kənəşmələ VKP(b) Əlkə komitetь vəkilе ip. **Bajckof** kooperatsiaqa igen hatьp alьv eşe aujьnsa alda torqan burьstar xaqьnda hejləp uldь. Kənəşmələ MTS xedmətləvendəge **„Şefcenko"** kolxozьnьn predsedatele **Cancarof**, partorg **Tarasinko** ulardьn kolxoza aьjьl kooperatsiaqa 2800 sentner igen hatasaqtarь turahьnda hejlənelər. Bьl kolxozda kolxozsьlar xedmət kenenə 12—14 kilogram igen alalar.

„8 mart" kolxozь predsedatele **Prokofjef** yđenen xedmət kenenə alqan igenenən kooperatsiaqa 10 sentner igen hatьrqa bulьp, başqa kolxoz predsedateldaren đa yđenən qalьşmatqa saqьrđь.

Bələbəj rajonь sentəabr ajьnda kooperatsiaqa 100 men not igen hatьp alьrqa tejeşle. Rajon oşo kendə igen hatьp alьv eşenə kereşte, lakin kelәttərgə ole dezinseksta uđqarьlmaqan. Şulaj uq prejomşiktar đa jeteş tygel.

Oşo kendərđə 2—3 kenlek prejomşiktar jeteşterev kursь asьla.

DƏVLƏKƏN, 20 (BasRosta). „Novaja zizn" kolxozь 17—sentəardə kooperatsiaqa 900 not igen hatьp. Berense igende kolxozdьn in jaqşь uđarniklarь qьđьl oboz menən ođatlьlar. Qabul itev punktlarьna qьđьl oboz kilep jetkən vaqьt, kolxozsьlardь polit aylek həm rajon ojoşmalarьnьn vəkildəre qarşьlanьlar. Kooperatsiaqa hatьv xisabьna berense igen punktqa inev ajqanlь đuśtarsa əsed sirelde.

TƏVGE 120 BOT

Sişmə, 20 (BaşRosta). Şişmə MTS „Krapskaja" tsemendəge kolxoz, kolxozdь xuzalьq jaqьnan nьqьtьv maqsalь menən kooperatsiaqa hatьv esən 520 sentnerlьq igen fondь aylep qujđь.

Şul tbəptən 19-sentəardə 120 not artь odatlьdь.

Igen hatьv başlandь

Prejut, 20 (BaşRosta). 17-sen təardə Prejut MTS—nьn polit aylege kolxoz predsedateldare həm partorgtardьn kənəşmənen uđqarđь. Kənəşmələ polit aylek naşlьqь ip. **Nazьjrof** həm Başnarkomzem polit sektor urьn barьr **ip. Bylle** kooperatsiaqa igen hatьv məsələhen ojoştorov aujьnsa alda torqan burьstar xaqьnda hejlap ytlelər. Kənəşmə, MTS xedmətləndergən kolxozdardan kooperatsiaqa 17 men sentner igen hatьrqa qarar sьqardь.

Oşo kendə „Bolşevik" artele kolxozsьlarьnьn đejem jьjьlьşь kooperatsiaqa **1300 sentner igen hatьrqa qarar itte**. Bьl kolxoz dəvlətke igen tapşьrьv həm natura menən tylav plandarьn 100 pr—qa ylagən. 18—sentəar đa „Bol'şevik" 1 nse avans 21 sentner igen selpoqa itep tapşьrьp, jek aftomaşinalьna zakaz birđe.

QJƏJEPLELƏR JAZAHЬĐ

Berjan rajonь „Əlek" kolxozьnьn 700-800 not samahьndaqь 12 kəsən arьşь jandь. Aşlьqqa ut halьvda qəjeplelər oşo kenge tiklem totolqanь juq. Kolxozđьn predsedatele **Safin** aşlьqtarđь haqlav esən qaravlьsьlar qujьvđь kərəkhed hananь, partorg **Ajьtnajьf** iptəş tə bəqa kileşep qaranь.

Bьl eşte qəjeplelərđe təbəp teşeşle xəkem jazalьn airevđe hərajьđ. „BƏRJƏNLE"

KIRE QAJTARALAR

K. Usul. Baqanaq punktьnda eşlavse ajurokraltar „tarьnь halьrqa urьn juq, holo kiltereged" tip tarь aşlьqьn qabul itməjđər. 18-20 kilometr jerđan kilgən kolxozsьlar jəktəren kire alьp qajtьrqa məzbyr bulalar.

Kolxozdar igen tapşьrьv punktьna dərəs berketelmagen. Buqanaq punktьna 18 kilometr bulqan Buqanaq, Iməndəş həm Səjet nəba sovettarьndaqь kolxozdar 40-45 kilometr alьstiqtьqь **Tatьn** punktьna igen ittelər.

K.Usul rajon partia oj oşmahь bьl jeteşhedlektərde bətərevđə aşlьqьs saralar kyrhen. M.Ə.

QƏƏQA SEGNALDAR

IGENDE TUĐĐЬRALAR

Arxangel rajonь „Məvletef" kolxozьnьn kladovşiqь **Xafizьl** həm **Mozipьftar** kolxoz igenen urlap hatalar. 30-sь avqusta, igen taşьvsь **Fazlьtdinof Qilmetdin** arьnan tirmənge jebərep. 12 not arьş tarttьrđьlar həm Aşa Balaşav zavodьnda hatьp aqsalьn esep bətərđelər.

Kolxoz igenen tuđđьrьvsьlar jazahьđ qaldьrьlmahьn. A

KƏBƏNDƏ 5 SENTNER IGEN!

MTS POLITBYLEGE TOTOŞ TIKŞEREV BAŞLANЬ

Baqalь, 20 (BaşRosta). Baqalь MTS politylege massovej tətьa kolxozdar arasьnda tədelgən sotsialistik jarьş dogovorđarьnьn ytaleşen tikşerə başlanь. Tikşerev vaqьtьnda urozajđan tađa jьjnalьv eşenə həm juqaltьvđar menən kerəş nisek ytkərelevđərenə ajrьm əhəmiət birelə.

Qajhь ner kolxozdarđa juqaltьvđarđьn alik đur bulьvь aelende. „Jaqtь şişmə" artelendə hər ner gektarđa 27 kilogramqa jaqьn orloq jatьp qalqan. MTS tьn agronomь **Gricuk** bьnь bətə torop, „halamda qalqanь narь ner teşinaь, huqьvđь davam itteregeđ".. tip juqaltьvđarqa jul qujqan.

Qatmarlь huqьv maşinalь tulь nagruzka menən eşlamaj, kene də 300 sentner urnьna 200, 250 sentner qьna aslьq huqьla.

Komasьn urьp huqqan bojdajda la başaqtar kyp qalqan. Bьnь jьjnav esən məktəp balalarь sьqarьlmaqandar.

Gricuktьn juqaltьvđarqa jul qujьrqa nində xaqь nar. MTS direksiahьnan javap kələbəđ.

Ibrahim Bikmit.

Holonoq jartьhь juqala

K. Usul. „Jeldođ" kolxozьnda oşo kenge tiklem holo urьv tamamlanmaqan. Şunьn əsən, holonoq 50 protsentqa jaqьnь jerge qojoldo. Urьlqan jerđə hər kvadrat metrđa 30 başaq qala. Kolxozđьn predsedatele **Xəmzin** həm partorg **Kilmexəmətsf** iqen de tiđ nrəla həm juqaltьvlьđ jьjnap alьvqa aşьqьs sarə kyrmajđər.

Buzanof

KIRE QAJTARALAR

K. Usul. Baqanaq punktьnda eşlavse ajurokraltar „tarьnь halьrqa urьn juq, holo kiltereged" tip tarь aşlьqьn qabul itmajđər. 18-20 kilometr jerđan kilgən kolxozsьlar jəktəren kire alьp qajtьrqa məzbyr bulalar.

Kolxozdar igen tapşьrьv punktьna dərəs berketelmagen. Buqanaq punktьna 18 kilometr bulqan Buqanaq, Iməndəş həm Səjet nəba sovettarьndaqь kolxozdar 40-45 kilometr alьstiqtьqь **Tatьn** punktьna igen ittelər.

K.Usul rajon partia oj oşmahь bьl jeteşhedlektərde bətərevđə aşlьqьs saralar kyrhen. M.Ə.

AVЬL SOVETTARЬ AYDZETTARЬNA

IǪTIBARĐЬ KƏSƏJTERGƏ

Rajon hem avьl sovettarь aydzettarьn nьqьtьv, eşsən masanьn xuzalьq hem kul'tura kimələren kytərev-an-əelem jorttarь (məktəptər, uqьv əjdəre h.b.), malalar plaşşatkalarь, malalar uaqsalarь, siol'nitsalardьn seltərəren ybteievđə dur urьn tota. Rajon hem avьl sovettarь aydzettarь-avьlđa kul'tura revolytsiahьn kin jəjep jenərevđə material aza nulьp toralar.

Şulaj uq agronomia saralarьn kəsəjtev, vetrenaria punktlarьn, kinəjtev, jul teđev hem malьsьqtь yrsetev, haqlav eştare la ebl aydzettardьn nьq nulьvьna teqьđ nəjləngən. Şunьn əsən də juqarьla kyrhətelgən momentlar, rajon hem avьl sovettarь aydzettarь ebtenə dur qьna nurьstar quja.

1934 jьlda janь ydgərtelgən aydzet 117 million hum nulha, unьn 58 millionь rajon hem avьl sovettarь aydzettarь ihəplənə. 1934 jьlda avьl sovettarь aydzettarь **34.7** million hum nulьp, bətə Başqortostan aydzetьnьn **29,6 pr.** taşkil itə.

1934 jьlda fəqət avьl sovettarь aydzettarьnda qьna 4380 başlanqan, 561 tulь nulmaqan urta məktəptər, 66 vrac hem 8 feldşer punkttarь ta'min itelələr. Tımək avьl sovettarь aydzettarь ebna bьl uqьv jorttarьn hem havlьq haqlav punkttarьn edlek hed rəveştə ta'min itev javaplьlьqьn jəkləjđar tigən hyđ.

Bьna oşolaj dur əhəmiətlь eja nulqan avьl sovettarь aydzettarьna haman đa kyp kenə rajon maltə aytektəre hem rajon başqarma komitettarь tejeşle nəsьqtь eirep jetkerməjđər. Hədemtələ avьl sovettarь aydzettarьn teđevđə sovetьn kin aktivь eьlqtьrьlmaj. Ikensenən, aydzet teđelə, unьn doxod-rasxod aytektəre bildələnə, lakin aydzet qatь kontrol atьanda tulь derəs rəveştə alьp barьlmaj, ebna eьlar sovetьn hem rajon ojoşmalarьnьn top jeteşhedlektərenen nerehe. Xəđer inde avьl sovettarь aydzettarь, sovetьn material nazahь ikənen anlarqa, avьl sovettarьn təsdiq itelgən sərməjəgə javaplь itergə vaqьt. Lakin şulaj nulha la, sovet aydzetьn nьqьtьv esən keraş jomoşaq. Xatta qajhь ner rajondar—sovettarđьn aydzettarьn neterəvđe qujalar.

Məbələn Stərle rajon başqarma komitetь, rajon dəvmələndage bətə sovettarđьn aydzettarьn jaebrqa tip qarar sьqara. Stərle rajon başqarma komitetь partin hem xəkymətten finans politikahьn nelenlaj antlamaqan. Sovnarkom, Stərlenen ebndaj zakonqa hьjmaqan qararьn juqqa sьqarđь. Stərle hьmaq avьl sovettarь aydzettarьna konkret jardam itməvse hem sovet aydzettarьn nьqьtьv esən keraşmavse rajondarđь najtaq qьna kyrhətergə nula.

Sovettarqa qajtanan hajlavđarqa əđerlek mələndə, sovetten bьl eş elkahenə ajrata nьq iqtibar itelergə, hər ner avьl sovetь aydzettarьnь hem sovet dəvmələndage uqьv jorttarь, havlьq haqlav punkttarь h.b. smetalarьnьn ytaleşen tikşerergə, 35 nse jьldьn aydzetьna kontrol' sьjđarđar bildələnergə tejeş. Byd zettьn ytaleşe, tikşerev komissiahь dokladında tulь kyrhətelergə tejeş. Avьl sovetь aydzettarьn mossalaşьrьv hem unь tedevđə sovet aktivь nьq tartьlergə tejeş. Bьqa tiklem kyp rajondar sovet aydzettarьn kaenitta qьna ultьrьp tedənelər.

Sovettarqa hajlavqa əđerlek kampaniahь sovet aydzetьn nьqьtьvđa yđenen qatь konkret nakazdarьn eirergə, sovet mallə aytektəre ul nakazdarđь histuqtavhьđ eojomqa aşьrtь esən kerəşergə tejeştər.

SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVQIA

ƟLGƟLƏ ƏĐERLƏNƏBED

(MƏLƏKƏƄ AVЬL SOVETЬ (MƏSETLE RAJONЬ) PREDSEDATELE XODAJBERĐEN MƏQALƏHE)

Jadqь səsevđə nedđen avьl sovetь rajon kyləmendə aldanqьlьqtь alьp sьqtь. Səsevđen sьjfatь jaqsь bulьp, srogьnan alda ytəlde. Səsev turahьnda ojoştoroqan rajstaь avьl sovetьn hem kolxoz idarahьn rajon sljotьnda kysmə qьđьlәlam menən aylaklane.

Xəđer, nedđen alda torqan burьstardan, aigerək tə sovettardь qajtanan hajlavqa bəjtəngən. Oşo kampaniaqa bəjtəp, avьl sovetьna partia, kəkymət tarafьnan jəkmətelgən burьstardь jenep sьqьrqa tejeşbed.

Dəvlatkə igen tapşьrьv burьstьn nedđen avьl sovetь bətə tarmaq eujьnsa arьş, bođaj, holo hem başqa orloq kul'turalarьn (kartoftan başqa) 9-sь sentəargə 2146 sentner 100 protsentь menən tapşьrьp bitte. Igen tapşьrьvda Məsetle rajonьnda aldьnqьlьqtь aldьq. Arьş səsev 25-se avqusta bətte. Arьş bətəhe ike qatlaqan jerga səselde.

Sьjfat esən kerəş nьqlь rəveştə qujьldь. Hər ner kəltə bajlavse qul tьrmahь menən jejnanь. Unьn hunьnda at tьrmahь menən jьjnaldь. Arna tənenə turpьşa halьp jerev ojoştoroldo. Sovet kylamendage ike kolxoz dogovor eujьnsa sovxozqa 65 ga aşlьqtь sanьp, bajlap, etkertkə əjəp, huqьp birdelər.

Sovet kylamendə 7160 hum aqsa III-sə kvartalda tuplanьrqa tejeş nulha 7903 hum tuplandь jaqni 114 pr. qa ytəlde. Jьlьq it tapşьrьv 33,95 sentner, bət tapşьrьv 3750 litr ine. Unь massovьj-anlatьv eşen jajep jenərev arqahьnda 10-sь sentənrgə 100 pr. qa ytanek.

Məsetlaqtь vrsetevđa **Stalin** iptəştən „1934 jьlda ner genə kolxoz da fermahьđ nulmahqa teje" tigən lozunqahьn eujom qa atqaraand. Avьl sovettьnda-ge ike kolxozda la ferma bar. „Brigada" kolxozьnda 86 nəşlən torqan MTF ojoştoroldan. Məlakəh kolxozьnda ytkən jьl 40 nəş hatraqtan OTF ojoştoroldan nulha, najđ. 90 nəş olo hatraq qьna nulasaq. Məlakəh kolxozьnda dəjemləştereldgan mal keteve ojoştorola. Unьn esən xəđer kolxoz 22 nəş aodav kontraktlaştьrđь.

Avьl sovetь kylamendə ner genə kolxozsь la bujarьhđ qalmajasaq. Bajьl jad toroqtorov kampaniahьn unьşlь ytkərdek.

Qьşqьlьqqa mal adьqьn jeterlek tkilem əđerlənek. Tuqaj tulьhь menən sanьlьp, kənəngə qujьldь. Ike kolxozda la ferma maldarь esən jьlь torlaq əđerlәv bara. Qьş ferma maldarь jьlь torlaq menən tə'min itelәsək.

Avьl sovetь kylamendə 2 məktəp bulьp, ularqa 130 kuso-metr utьn əđerlangan. Mejestəre tədək. Tədərələre qujьlqan. Parta hem eskə osorodovania jeterlek tiklem jahalqan. Bьjьl keđđən yk avьl sovettьnđaqь 148 keşe uqьj-jađa belmavselərđe hem ađ uqьj-jađa belevselərđən 50 keşene uqьtasьđ.

Dəvlət tarafьnan birelgən jəkłəmələrđe rajon kylamendə jenep sьqьv menən ner qatarđan sovet kylamendə eşten ojoştorolovь qənəqətlənerlek tygel ikənen ajtmaj kitep qulmaj. Bigrək tə avьl sovetь ergəhendəge seksialar ebtenən nasar jetəkselek itəsed. Ajrьm seksia jetəkselerenə zadanielar birep, ulardan javaplь eş talap itev jomoşaq. Deputat gruppalarь şul uq xəldə toralar.

Sovettardь qajtanan hajlav unajь menən seksia həm deputat gruppalardьn eşməkərlegen, jardəmsь ojoşmalardьn aktivlьqьn juqarь kytarev, massa arahьndə hajlavdьn əhamiəten anlatьvđь jəjep jenərev arqahьnda bətə front nujlap nedđen avьl sovetь jetep sьqarqa tejeş.

Xəđer, avьl sovetь hajlavqa xoquqlь həm xoquqhьđđarđьn itbəsen alьvđь ytkarə. Şunьn menən ajrьm janqьđaqtardьn həm kolxozsьlardьn dəvlətkə tejeşle burьstarьn tamamlavđь alьp bara.

Avьl sovetь kyp tarmaqtardьn jьlьq planьn ytəp sьqtь IV-se kvartal maja tuplavđь, jən, kartof tapşьrьv həm naşqa tylavđarđe sovettardь qajtanan hajlav naşlanqansь 100 pr. tь menən ytəvđe yđ ebtena ala.

Bətə front nujlap jenep sьqavđь rajon dəvmələndə aldьq Başqortostan kylamendə avьl sovettarьn hajlavqa dur jenevđar menən narasaqьđ.

Seksia, deputat gruppalarьnьn aqzalarьn hər nerehen jaqlь eşka nerketəsed.

Avьl sovetь predsedatele — **A. Xodajberdin.**

SOVETTAR SOJUZЬNDA

Sovet qalime Micurinden fənni xeđmətena

60 JЬL

MICURIN IVAN VLADIMIROVIC IPTƏŞKƏ

Hedđen xedmətegedđen altmьş jьlьqь kenendə VKP(b) Vđək komitetь həm SSSR Sovnarkomь, tьniqətte qajьv rəveştə qajtanan eşlavse həm ник kyp hanđa janь sort jemeş qastarь narilqqa kilterevse tip tabьp hedgə səlam jebərəer.

VKP(b)YK-te həm SSSR Sovnarkomь hed jeteştergən janь sort milliondarsa aqastar jaqьn kendərđə kolxoz, sovxozdar, kolxozsь həm eşselər nakьvđarьnda jemeş birerđər tip eşənalər həm yđegedđen sotsialistik vatanьqьd tajdalьna odaq vaqьttar jemeşle eştər eşlavegedđe telajđər.

VKP(b) YK həm SSSR Sovnarkomь. 19 sentəar, 1934-jьl

LENIN PIKENDƏ

Məskəv, 20. Poxod nacal'nige ip. Krəjlenkoman, Cernuxə həm Luxin tigən qьđьl komandirđarьn, şulaj uq stərşь inspektor Anatakondьn 8 nse sentəar səqat 16 la Lenin pikena barьp jetevđare turalьnda xəbər alьnь. Berense tapqьr mengən saq ta pikten itagenə 700 metr aej klekkə ultьrtьp kitkan Vladimir Il'ic Lenin hajkalan iptəştər 7127 metr aejekiektə pikten yđenə yk kyserep ultьrtqandar. Lenin pikenen tyəəhenən iptəştər geologik elgelər (qom həm izvestnəktər) alьp kligəndər. 14 sentəardə gruppa tulь sostalta pəxodlьn Markansu yđənc nujьndaqь tep lagerəna qajtьp indelar. 13 nse sentəardə şulaj uq tep otradten bətə zvenolarь la zadanielarьna ytəj lagerqa qajttalar. Bətə məmerjalər ejrənelde, janь modloqtar həm janь tyəelektər taabьlь. Markansu menən Qara kyl arahьn ajtьrьp jatqan janь odon tav kartaqa inderelde, unьn in aejek urьndarь Aliksnis pike, Jakir pike həm Qьđьl komandirđar pike tip atalđьlar.

SOVET MORƏKTƏRE POL'ŞALA

Bьjьl jaj Leningradqa dubleq vizite menən Pol'şanьn „Vixr" əəm „Burə" tigən miuanostarь kilep kilhajnelər. Kyptən tygel genə sovet huqьq karanlđere eskadrahь flokor „Marat" jətəkselegendə javap vizite menən Pol şanьn Gdьne tigən portьna earьp qajttalar. Sovet morəktarь Gdьjne həm Varşavala dubtarsa qarşь alьndьlar

Byrətlə: sovet morəktarь Varşava janьndaqь aerodromda huqьq samoljottarьn qarajdar. Juqarьda – Ballajq dingeđe diaged kestare kumandana ip. Galler həm unь qarşь alьv esən Pol'ja xarəi kumandihь tarafьnan jebərelgən vakil.

SSSR JER EŞTƏRE XALЬQ KOMISSARЬ

IP. CERNOF QOTLAVЬ

SSSR jer eştare xalьq komissarь ip. Cernof I. V. Micuringe unьn fənni təm praktik xedmətkə başlavьna 60 jьl tulьv ajqanlь qotlav xatь jebərđe.

„Hed ybemlektər həm fən donjahьndə bsьn revolytsioner, bsьn sovet qalimcheged" tej ip. Cernof jađa. Unan hun xatta, Micurindьn usadna janьndaqь qьna ucaskahьnan sovet xəkymətə təzriba eştare alьp barьv esən ник keslə seleksion geneuk stansia barilqqa kilterqenlege kyrhətelə. Qьlqa qьna vaqьt esendə kin dəzməldə zonal stansalar sellare barilqqa kilterelde, kyp kenə ник đur sovxozdar, MTS lar ojoştorolop, şularđa Micurin sorttarьn sotsialistik avьl xuzalьqьna inderev julьnda eş jəjep jebərelde.

Sojuzbavđđa Micurin jemeştəren yrsetev seltare barilqqa kilterelde. Jaqьndaqь 2-3 jьl esendə ilened qəzəp matur jemeştər alasaqtar, ular eşselər, kolxozsьlar həm xedmətsəndərđen aşap-eseven taqь la jaqşьrtasaqtar.

„Qimmətle Ivan Vladimirovic, — tej ip. Cernof, xalьnьn ndaqьnda sotsializmdь alqь jebərev həm nьqьtьv esən, sovet fane esən həm sovet ilenen kin massahьnьn kən kyreşen kytərev esən jəşəgedi".

SSSR kinohь xalьq ara kyrgədmalə

BERENSELEKTE ALDЬ

Kino-foto-promьşlennos' Başidarahьnьn nacal'nige ip. Şumatski həm VOKS Italianan tyəndəge telegrammanь aldьlar.

„Venetsiala narqan kino səngəte xalьq ara kyrgədməhendə in jaqşь qatnaşqan əsən birelergə tejeşle kyrgədmə kassahьnьn, filmələrđen məqənə həm ytaleştəre jaqьnan totoş hoqlandьrqьs rəveştə eşlenevđəren iqtiral rəveşendə SSSR GUKF qa xəkym itelevən xəbər itevgə şatьsđ. Qotlajsđ.

Kyrgədmə komitetьnьn prezidentь: VOL'PI

Tərəlavi kinomotografia institutьnьn prezidentь: POKKO

Dokladsь: MARIANI

KƏĐGƏ-ƏBŞƏB JƏK TAŞЬVĐARQIA ƏĐER LƏNERGƏ

STALINO Stanьnь (Donnass) kedge-qьşqь jək taşьvđarqa əđerlənə, stansalaqь aklađtarđь həm ularqa jək kilterev juldarьn jaqьnan remont lanь. Elek stansa aklađь ergəhendə attar teđđən natalar lne

TUNǪA HƏRƏVGƏ UDAR TEMP

YTƏ IRTƏ SƏSEV ƏSƏN

JERĐE TƏRƏN, IRTƏ TUNǪA HƏRƏP QALĐЬRЬRQIA

Xəđer ytə irtə səsev nelə kolxozdar tarafьnan qoroloq menən kereşevđə in đur qoral nulьp tanьldь.

Bed aldaqь jьlda ytə irtə səsev majđanьn taqь la kinəjtəsəkned. Ytə irtə səsevđe kinəjtev esən hər ner ucastkanь detal ykşerep hajlav həm **kođ đən əđerlev kərək**.

Bьjьl kyp kenə kolxozdar ytə irtə səsevđe jartьlaş qoroj başlaqan jergə səsergə məzbyr buldьlar. Ucastkanьn jartьlaş qoro bulьvьnьn tep səsəəe ytə irtə səsev jeren keđđən jaqşьlap əđerləməv, unь irtə srokta hermav nuldь. Bьjьl ked bed bьl xalanь ibka bьp, ytə irte səsev jeren jaqşь əđerlavgə ajrьvsa iqtiear itergə tejeşbed.

Ytə irtə səsevđe—ilk **keđđən irtə srokta, tərən itep herelgən həm qьj yləndərenən tađartьlqan jergə genə səsergə jaraj**

Ytə irtə səsev esən hajlanьp tunqa herelgən jerđen tupraqь jenel, qom qatьş qara tupraq bulьrqa tejeş həm jer kən jaqьna, kən menən kensьqtaş, kənnatьş aralarqa qaraqan rel'jьf bulьvь şart.

Ytə irtə səsev esən hajlanqan jerđe iq nerenselej, irtə srokta herergə kərək. Şulaj bulmaqanda, jer jeterlek dьmqa bajьmaj qalьv qurqьnьş bar. Jađ qoro tupraqlь jergə ytə irtə səsev uđqarьv, ul—ytə irtə sevse ebtenlegən juqqa sьqarьv tigən hyđ.

Tərən herevđen kərəklege turahьndə bed „Başqortostan" gazetьnda ner tapqьr jađap ta uđqajnьq inde. Ytə irtə səsev esən tərən herevđen kərəklek ner eətəlmə əhamiətle, ulda bulha, tərən herelgən jerđen jađ irtərək həm tiđerək ireve.

Bьjьlqь məhim jeteşhedlektərđen nerehe ytə irtə səsev ucastkalarьnьn sypie nulьvđarь ine. Sypie ucastkala ytə irtə səsev uđqarьv arqahьnda unьş ni tiklem tynən nulьvьn anlatьp torahь la juq.

Sypie jergə ytə irtə səsev uđqarqanda, uel ulap qьna unьşlь tađartьp bətərəp bulmaj. Ytə irtə səsev uđqarьlqan jerđə qьj ylandərenən qotolovđa nerđən ner dereb jul—unьn jeren jaqşь itep eşlav—herev həm keđđən qьj ylənderenən jaqşь tađa ucastka hajlap qaldьrьv. Bьl jahottan ytə irtə səsev esən ucaskalarđь 5 nabьvlь səsev ajlaneşenen 4-se həm 6 nabьvlь səsev ajlaneşenen 5-se nabьvđarьnan hajlap alьv jaqşь. 5 nabьvlь səsev ajlaneşenen 4-se nabьvьnda aralarьn jomeşarta torqan kul'turalar sa-

Rajondar	Bəlbe herelgən gən qa	sьlьq ner
Đəvan	6580	21,7
Məsetle	1450	9,8
Dyrtəjle	6068	9,1
Dəvlətkən	0368	8,9
Əfe	4408	8,7
Qьşqь	2803	8,1
Janavьl	4506	7,6
Bətə	2195	7,7
Bajmaq	940	7,2
Saqmaqoş

SIT ILDƏRĐƏ

SSSR TЬNЬSLЬQ TELƏJ

HƏM TЬNЬSLЬQ POLITIKAHЬNЬTKƏRƏ

Ženeva, 20. Cex-Slovakiaның tышqь eştər ministere Beneş SSSR đьn Milləttər ligahьna ineve turahьnda TASS tьn maxsus xəbərsehenə bьlaj tip əjtte:

— Cex-Slovakia respublikahьnьn tышqь politikahь jetəkshe bulьv jaqьnan min kyp kenə jьldar bujьna SSSR đьn Milləttər ligahьna inev kərəklege turahьndaqь fekerđə bulđьm. Bьl minen politikamđьn tep tezistarьnan berehe inc. Min hər vaqьt SSSR đьn turanan-tura sotrudnicstvohьnan naşqa Jevropalaqь xəlđen normalizovaj itelə almajasaqь, tьnьslьqtan tulьhьnsa qujьla almajasaqь turahьndaqь fekerđə bulđьm. Minen bьl fekerem SSSR đьn tьnьslьq teləvenə həm tьnьslьq politikahьn ytkərevenə, kiləşəktə la unь ytkərəsəgenə tərən ışanьvqa nigedləngəjne. Şulaj uq xalьqtarđьn kul'turalь həm bergəlәp kul'turalь jaşayđəre, ularđьn intellektual eşmәkərlektəre elkəhen tə tьnьslьq menən jarьşavđarь nəktəhenən qarap, min hər vaqьt SSSR đьn Jevropa formoşona maksimal' rəveştə ineve həm unda yđenen đonja kul'turahьnьn in jaqşь elgəşevđare menən tinləşə ala torqan kul'tura bəjləqtarьn kiltereve jaqlь bulđьm.

Şunьn menən bergə min Sovettar sojuzьnьn Jevropala bajtaq politik həm material mənfəqəttəre bulьvьn, Sovettar sojuzьnьn Milləttər ligahьna ineve menən ul mənfəqəttəren jaqlav əsen taqь la jaqşьraq şarttar tьvqanlьqьn min onotmanьm. Nihəjət, Cex-Slovakia respublikahьnьn vəkile 1921 jьldan nirle unьn tышqь eştər ministere bulьvь jaqьnan min kyp tapqьr yđemđen sьqьştarьnda SSSR đьn xalьqtar arahьndaqь jaqьnlaşьvqa in bəxetle rəveştə tərlə itəşə.

Min bьnda bəjek ilđen kyrenekle vəkile bedđen hər vaqьttaqь bəşamsьlь həm namьklь đuššьd Litvinof ələndene qotlajьm. Unьq menən min odaq sotrudnicajt ittem, unьn Milləttarligahь stenalarь esendə bulьvь unьn tьnьslьq politikahьnьn nik aşaq rəklamьnьn təşkil itə".

TƏRKIƏ BƏTƏHENƏN

KYBERƏK ŞATLANA

Ženeva, 20. Terkiənen tышqь eştər ministere Təvfiq Rəşdi-bəj TASS tьn maxsus xəbərsehenə tyвəndəgelərđe əjtte:

— SSSR đьn Milləttər ligahьna inevenə bələhenən kyberək şatlanьvsь bər il nьkь torqan bulha, ul ilđen tik Terkiəgenə bulьvь memkin.

SSSR đьn bьl kendən naşlap Zeneva ucrezđenieһь aqzalarь hanьna inevenən đejem tьnьslьqtan tik fajđa itevе genə memkin. Ikense jaqьn SSSR Zenevala qorathьđlanьv konferensjalьnьn, şulaj uq pan-Jevropa komissiahьnьn eştərenə zitdi rəveştə qatnaşь inđe. Əgər min Milləttər ligahьnьn bətə idiallьnьn nigedə bulqan həm bedđen đejem kestərenəd şnoa tana jyвəltelgən tьnьslьq idtalarьn nьqьtьv eşenə SSSR bik đur vznos jahanь inđe, tip əjtthəm, tьlьhьnsa xəqlь bulьrmьn. SSSR đa Milləttər ligahьna inergə sajьlqtarьn kiltereve jaqlь bulđьm.

Şunьn menən bergə min Sovettar sojuzьnьn Jevropala bajtaq politik həm material mənfəqəttəre bulьvьn, Sovettar sojuzьnьn Milləttər ligahьna ineve menən ul mənfəqəttəren jaqlav əsen taqь la jaqşьraq şarttar tьvqanlьqьn min onotmanьm. Nihəjət, Cex-Slovakia respublikahьnьn vəkile 1921 jьldan nirle unьn tышqь eştər ministere bulьvь jaqьnan min kyp tapqьr yđemđen sьqьştarьnda SSSR đьn xalьqtar arahьndaqь jaqьnlaşьvqa in bəxetle rəveştə tərlə itəşə.

Min bьnda bəjek ilđen kyrenekle vəkile, bedđen hər vaqьttaqь bəşamsьlь həm namьklь đuššьd Litvinof ələndene qotlajьm. Unьq menən min odaq sotrudnicajt ittem, unьn Milləttarligahь stenalarь esendə bulьvь unьn tьnьslьq politikahьnьn nik aşaq rəklamьnьn təşkil itə".

ROMEN ROLLAN

SSSR ĐЬ QOTLAJ

Ženeva, 20. Milləttər ligahь plenumьnьn SSSR đь qabul itev həm uqa Liganьn sovetьnda daimi urьn birev turahьndaqь qarar sьqarьlqan ultьrьşьnda SSSR đьn đurь Franslanьn bəjek jađьvsьlь Romen Rollan đa xəđer bulđь. Ul ydenen avьrьv bulьvьna qaramahtan bьl ultьrьşqa qatьşьv memkinlegenə ineşev əsen avtonomli menən aqtaq jul kilgən. Ultьrьştan hun Rollan TASS tьn maxsus xəbərsehenə tyвəndəgе qotlavđa belđerđe:

— Min internatsionalis, həm fransuz bulьv jaqьnan SSSR đьn Milləttar ligahьna inevenə şatlanam. Tьnьslьq eşenə ydenen jađmьşьn Sovettar sojuzь kevek edelmətlek rəveştə ber genə il đə əajləməgən.

Bətə Fđər jəđđərsə jьldar bujьna jəkt əaklap alьvđar həm talavđar sarahь, jəkt sotsial sirđərđe ber jaq sitkə tartьv sarahь bulьv jaqьnan hər vaqьt hujəşşqa butьlqan vaqьtta, Sovettar sojuzь tьnьslьqtan başqa his ber nəərəne talap itməgən berđən ber il bulьp tora. Həm ul laqat ydenen Vesle xəđmətnen, ydenen gigant əlgəşevđərenen əlgəhe menən genə jenev əsen tьnьslьq telaj Bьl bəjek elge tьnьslьq əsen kerəşte bətə xalьqtarđan jaqşь tyvđьrьlьn".

ROMIH ROLLAN

GERMANIA MENƏN

Japonia arahьnda kileşev

Vena, 20. Germaniaның „I. G. Farben" tigən ximik koşsernanьn vəkile ilgeređən Manzuriaqa kiteve menən bağlaneştə „Nejje vinet zurnal" jqazetь: „Londondan, xəbərđər đairalahьnda Japonianьn Germaniaqa birgan mamьq urьnь bьl hunəlьnьn Manzuriaqa ximik huqьş materialđarь bireve tutahьnda Germania menən Japonia arahьnda kileşev bulqanlьqьna ışanьlar" tip jađa.

Pol'şa kenьsoqьş

PARTЬNA NISEK QARAJ?

Varşava 20. „Kurer varşavski" gazetьnьn Ženeva xəbərsehenen „Milləttar ligahьna jaqьn torqan đairalar arahьnda" jənaje Bartuđьn Pol'şa xəkyməte aldьna unьn kenьsoqьş pakla tarafьnan jəki unьn đoşmanьmь nьqtь turahьndə asьq javap birev tatarьn qujqanlьqь turahьndaqь xəbər taralqanlьqьn neliđe.

Amerika huqьş promьş lennostьn tikşerev

Nju-jork, 20. Huqьş promьşlennostьn tikşerev əsen senat tarafьnan tedelgən komissia „Jonajtel Zarkraf" tigən aviatsia firmahьnьn qinvarđan alьp avqustqa tiklem Germaniaqa ber jarьm million dollarlьq aviatsia qorolmalarь haqqanlьqьn həm ulardьn huqьş maqsattarь esen faqđalanьlьvmemkinlegen laş itte.

SSSR DELEGATSIAHЬ

XƏRMƏTENƏ BANKET

Ženeva, 20. Milləttər ligahь sovetьnьn aqzalarь, jetəkşeləre həm delegatsialarđьn qatnaşь menən banket ytkarelde. Unda ip. Litvinof, Bartu, Titulesku, Sandler həm wytəndar qatьştьlar. Asьlđa banket SSSR đьn Milləttər ligahьna ineven ajqanlь ytkarelgən tantanaqa əjlende. Bьl faktь Milləttər ligahь piemumьnьn predsedatele Sandler ajtьvsa kyrhətep ytte. Bartu Fransia menən Sovettar sojuzь arahьndaqь mənəsəbəttərđen perspektivalь turahьnda đuššarsa hejlene. Litvinof iptəş Bartuđьn qotalvьna javap qajtarđь, unьn telmərc kyp tapqьrđar alqəştar menən qaplandь.

SSSR đьn keslə uqьşь"

Tokio, 20. SSSR đьn Milləttər ligahьna ineve turahьndaqь məsələnen Zenevalaqь tavьşqa qujьlьvьna kommentaria birep, „Nitsi nitsi" gazetьnьn Zeneva xəbərsehe bətə tavьştarđan kərək bulqan əstən ike eləşenən saqtaj arlьp kilkən 39 tavьştьn nireleve „SSSR đьn nik şəp unьş" tip ibəpləgənlegen kyrhətə. Bətə gazettar ip. Litvinoftan Milləttar ligahьndaqь nereпse tel more turahьndaqь „Simaun rengə" agentstvohьnan taisilь xəbərən kyrenep torqan urьnđarđa ətrələr. Gazettar bьl xəbərgə kommentarialar birmajđar, lakin „SSSR đьn Milləttar ligahьnda menin urьn alьvьn" aj revşa kyrhətələr.

Stokholm 20. Berlendən xəbər itev aujьnsa Germania gidroplanь Svinemyddə ergəhendə ilottьn manivera vaqьtьnda 20 keşelek eləpazь menən qalqan. Unь eđlagan vaqьtta janь ike eləpa ber nereheː menən nireleşep vatьlqandar.

SSSR

DELEGATSIAHЬNЬN QATNAŞLЬQЬ MENƏN

LIĢA SOVETЬNЬN ƏBERENSE ULTЬRЬŞЬ

Ženeva, 20. Kisə Milləttər ligahь sovetьnьn nerense ultьrьşь nulьp, unda Liga sovetьnьn daimi aqzalьq soştatь menən ip. Litvinof jetəkselege aktьndaqь sovet delegatsiahь qatьştь. Sovet predsedatele Beneş ip. Litvinofь sovetьnь janь aqzalь bulьv jaqьnan qotlanь **Ip. Litvinof** Beneşkə qьtqas qotlav telmərc menən javap qajtarđь.

19 sentəərđə ip. Litvinof SSSR đьn Milləttar ligahьna ineve vaqьtьnda Liga assamblejahьnьn u tarьşьna qatnaşьv əsen max sus rəveştə kilgən Romin Rollan menən kyreşte.

Amerika xəkymәte

đur əhəmiət birə

Njo lork, 20. „Assoşiejted pess" agentstvohь Vasingtondan xəkymət daira'arьnda SSSR đьn Milləttar ligahьna inevenə bik mehim vaqiqa tip qaraqanlьqtarьn xəbər itə. Bьnan hun Jevropa eştərenda SSSR đьn taqь la đurьraq rol ujnajasaqьn kyrhətələr.

„SSSR đьn kəslə uqьşь"

Tokio, 20. SSSR đьn Milləttar ligahьna ineve turahьndaqь məsələnen Zenevalaqь tavьşqa qujьlьvьna kommentaria birep, „Nitsi nitsi" gazetьnьn Zeneva xəbərsehe bətə tavьştarđan kərək bulqan əstən ike eləşenən saqtaj arlьp kilkən 39 tavьştьn nireleve „SSSR đьn nik şəp unьş" tip ibəpləgənlegen kyrhətə. Bətə gazettar ip. Litvinoftan Milləttar ligahьndaqь nereпse tel more turahьndaqь „Simaun rengə" agentstvohьnan taisilь xəbərən kyrenep torqan urьnđarđa ətrələr. Gazettar bьl xəbərgə kommentarialar birmajđar, lakin „SSSR đьn Milləttar ligahьnda menin urьn alьvьn" aj revşa kyrhətələr.

Stokholm 20. Berlendən xəbər itev aujьnsa Germania gidroplanь Svinemyddə ergəhendə ilottьn manivera vaqьtьnda 20 keşelek eləpazь menən qalqan. Unь eđlagan vaqьtta janь ike eləpa ber nereheː menən nireleşep vatьlqandar.

TIMER JUL EŞSELƏRENƏ JAQŞЬ TORLAQ

Byrəttə: Novosibir temer jul tedələşendə *"timer jul eşseləre esən halьnqan janь əj.*

Telaktəştar gruppahьna nьq iqtibar itergə

TELƏKTƏŞ BƏDOŢETDINЬF, MUSINDAR

IN JAQŞЬ UDARNIKTAR.

Dəvlәkən rajonьnda partianьn 2 təv ojoşmahь janьnda („Kerəş" „Lenpoveda" kolxozlarьndaqь) **telaktəştar gruppahь** ojoştorolqan. Rajkom həm MTS polit byle geteləktəştar gruppahь ojoştorov esen derəq ytkarqandar. Telaktəştar gruppahь təvlə partianьn eşmәkər təv ojoşmalarь janьnda ojoştorolqan. Partianьn bьl təv ojoşmalarь telaktəştar gruppahьna inergə teləvselərđen hər nerehenə ajrьm rəveştə jaqьn kilep, ukşerep proizvodstvola həm jəmaqət esendə aktivlaq kyrhətevse udarniktarđь qanul itkandər. Məbələn, **„Kerəş"** kolxozьndaqь telaktəştar gruppahьna 5 keşe qanul itelgən. Ular netəhe lə udarniktar. gruppaqa inevse **Bədoqetdinьf** kolxozđa arigadir bulьp eştaj həm in jaqşь, eşlekle arigadir bulьp ibəplanə.

Musin, tedev arigadahьnda in jaqşь udarnik, ul telaktəştar gruppahьna ingəs, ydencn aktivlьqьn taqь la nьq kytərđe həm xəđer 100 ai hajьrlьq həm 100 hajьr hajьrlьq harajđarđь halьp netev əsen kerəşə, bьl eşkə tedev arigadahьndaqь kolxozslarđь monilizovajt itə.

„Kerəş" kolxozьndaqь partia təv ojoşmahь telaktəştar gruppahьna inevselərđen idia-politik kimaldaren kytərev bujьnsa aajtaq qbna eş eştəgən, ular arahьnda sistimlь rəveştə qbsqьrьp gazetalar uqьv, **partia-hьn janь ustafь**, ip. **Jaroslavski** đьn **„telaktəştar gruppahь tərahьnda"** qь məqalәlie əjranel gən. Əđerlekle kommunistar telaktəştar gruppahьna inevselərqə nerketelgəndər.

Lakin **„Lenpoveda"** kolxozьndaqь partia təv ojoşmahь telaktəştar gruppahьna konkret jetəkselekte əle tə'min itə almaqan. Telaktəştar gruppahьna inevselərđe tərlelәv, ularqa gazetalar uqьv, partia həm xəkymət qərarđərьn anlatьv eşe netenlaj alьp narьhmaj. Brigadalərqa Vđək həm Əlkə gazetalarь aldьrьlmaj.

Partia ustafь telaktəştar gruppahьna inevselərđen partia həm xəkymət qərarđərьn ytəv əsen aktiv kerəşevđe, partia ojoşmalarь jetəkselegendə yđđərenen idia-politik kimaldaren sistemlь rəveştə kytərevđe tafap itə. Lakin bьl nurьstarđь ular ytəj alьhьn əsen partia təv ojoşmahь ularđь tərmiatev həm ularqa partia xəkymət qərarđərьn əjratev, ularđьn yđ nurьstarьn anlatьv julь menən uqьlь jarđam itergə teləş.

Ojoştorolqan telaktəştar gruppalarьndə eşten jəkmətkehen jaqşьrtarьqa həm konkret jetəkselekte ta'min itev menən bьl gruppalarđa eşte elgələ itep qujьrqa—bьna Đavlakən rajkomь həm MTS polit aytegenen aьrьlь əşə.

A. KOVALEF

SAFRONOVA--TELƏKTƏŞTƏK GRUPPAHЬNЬN

AKTIF AQZAHЬ

„10 prat s'jezd" isemendəge tegev ərtilendə telaktəştar gruppahьn ojoştorov həm ularqa jetəkselek itev eşe elgəle rəveştə alьp barьla.

Eşselərđe telaktəştar gruppahьna bьlqtьrьv, partiorg **Krajьva** həm partianьn, qala komitetь instruktorь **Graçof** iptəştərđen praktik jetəkselektərendə, partianьn 17 s'jьzđь qərarđarьn həm partianьn ustaj programmahьn eşselər arahьnda nьqlap ejranev, politik uqьvđarđь janđanderev nigedendə alьp barьla.

Əşo kendə ərtilđə 6 urьnda politik uqьv tynərəktere đavam itə. Bьl tynərəktərđə đejem eşselərđen 63 pr. tь. qbqtarьlьp, zənətielar har 10 ker hajьn đavamlь rəveştə uđqarьla bara.

Hedəmtələ telaktəştar gruppahьna inergə telәp 8 qarьza birelep, şulardan partia qərarđarьn ejranevđə həm proizvodstvola aldьnqьlьq kyrhətkən **Safronova, Kirşina, Bikmexəmətef** iptəştər qaqul itelde həm 3 keşenən telaktəştar gruppahь ojoştoroldo. Bьl iptəştər menən **Gracof** iptəş, telaktəştar gruppahьnьq ni əsen ojostorolovdarь həm ularđьn tep burьstarь.

Đərəb, ul urozaj jьjnavđa ber tiklem arttaraq bara. Xəđer ul bьl eşkə bətə kesen tuplaqan. Urozaj jьjnavđa la tiđ vaqьt esendə jenep sьqьşaq.

MTS xəđmətendəge **„Bilgelər"**, həm **„Bəhav"** kolxozđarь artta baralar. Bьlarđa ber talaj kul'turalar alegə tiklem əbkertlanep belməgən.

Politьylek, VKP(b) Vđək komitetь həm VKP(b) Əlkə komitetь plenumđarь qərarđarьn kin rəveştə ejranevđar yikərelde. Məlsьlьq əşendə kolxozslardьn aktiltьqь ytə. Oktəər nəşьna tiklem tarahьndə taqь la ber tapqьr əngəmə uđqarđь. Telaktəştar gruppahьna jetəkselek itevđa **Gracof** həm **Krajьva** iptəştər ajrьtə nьq toqtaqaj itelər.

Telaktəştar gruppahь ағzahь Safronova ьşqa tiklem ərtildə jerle juqqa qbna şav-şav qaptarьv menən aulasa torqajnь. Ə xəđer ul partia tərmiahenə nьq tartьlьv həm telaktəştar gruppahьna qanul itelev menən xoloqtarьn tedaltc. Eşendə javapkerlьqьn kesəjte. Ajьq həm 10 kenlek eş normahьn hər vaqьt 110-115 pr. qa jetkerep at qara. Jəmaqət eşendə lə aktiv qatnaşьq ilə Safronova iptəşten jəmaqət eşe bujьnsa fin post alьp torьsьp eştəve arqahьnda sulьşlьq komissiahь Nərkomtin tarahьnan 200 humqa bəyləkləndə.

Telaktəştar gruppahьna qabul itelgən iptəştərgə politik tarala eştərən kin jəjep jeđarev menən proizvodstvola həm jəmaqət eştərendə aktiv qatnaşьvsь qatьn-qьđđardan telaktəştar gruppahьna inergə telәvselər kendənken aeta „Xəđer taqь la 4 qarьza bar.

A.

18 SENTƏBER

SUJЬN

BELƏRET DOMNALARЬ SUJЬN QOJDOLAR

214 tonna, plandьn **105 pr tь.**

JEGƏZE DOMNAHЬ

49 tonna, plandьn **107 pr tь.**

MARTENDAR QOROS QOJDOLAR

279 tonna, plandьn **91 pr tь.**

STANDAR PROKAT BIRMƏLƏR

261 tonna, plandьn **91 pr tь.**

FƏN HƏM TEXNIKA

(TADA KEŞE QANьN AVRьV KEŞEGƏ JEBƏREV)

Tada keşe qandarьn avьrьvqa alьp jeвarev eşe xəđer əlenən əlc jьsbraq qullanьla başlanь.

SSSR-đa bьl eş 1926-jьlđa, tada keşelərđen qanьn avьrьvđarqa alьp jeвarev eşen atqarьv institutь asьlqandan birle nьq uq alqa kitə naşlanь. Əđevropala ul najtaq vaqьttarđan birle qullanьla. *Imperialistik huqьş vaqьtьnda* Fransiala bьl operatsia, kyp qan juqaltqan unar menlәgən keşelərđen tormoştorьn qotqarьp qala alđь. Bulasaq huqьşta tađa keşeđerđen qanьn avьrtьvđarqa alьp jeвarev eşe taqь la kyвerək qullanьlьr, senki xəđer qandь konservirlav (qujьrmaьlьq həm ojomaьlьq itep odaq vaqьttar haqlav) julь asьlđь.

Tada keşenən alьnьp jeвarelgən qan, avьrьv əsen ajrata alьamejətle urьn tota. Məbələnqan ədlektən bik nьq janьqqan keşe tađa keşe qanьn alqas, əritrotsittarđa — qьđьl qan şariktarьnda — bula torqan bik kyp adьq matđələre ala. Unьn qan eşlәp sьqara torqan aqzalarь ber neş tiklem jal itep qalalar.

Avьrьv, bьl keşe qanь menən nerga, avьrьvna qarşь kerəşə alьrlьq haqsь-immunьj matđələr ala.

Qan jeвarev eşe malsьlьqta lə, veternaria eşendə lə đur əhəmiətle urьn tota. lakin, bəj eş ale bik əđ alqa kitkən. Minđə həm doktor Tonolkinda ettar cuma avьrlьv menən avьrqanda qan jeвarev eşenen jaqşь hedəmtələr nireven asqan bik *kyp tapqьrđar janaj həm h* yto.

Lakin, qajlь nerđə esendaj vaqiqalar đa bulqьlaj, ber kesenan alьnьp ikense ber keşegə jeвarelgən qan qan tamьrđarьnda *ojop*, ularđь janьvь həm ylemgə kiltereve memkin.

Faqat 1901-se jьlđa qbna Landştejner tigən qalim, keşelər yđđarenen qan sьifattare menan-əs gruppaqa bylenevđəren ibaat itte. Hunьnan unьn uqьvsьlarь 4-se gruppanьn bulьvsьnda taptьlar. Qan jeвarev fəqat ber tərlə gruppa esendəgenə bulьvь memkin. Məbələn əgər đə 3-sə gruppa keşehenen qanьn ikense gruppalaqь keşegə jeвargəndə, eş ylem menən tamamlanьrqa memkin. Xajvandarđa la əbndaj gruppalar bar, lakin bьl ularđa artьq nьq hideterlek tygel, şunьn menən bergə ber gruppalaqь xajvandьn qanьn ikense gruppalaqь xajvandarqa jeвarevđen qurqьnьsь juq.

Avьrьvqa jeвarev əsen qanьn aldьrьvsь keşegə əbnьn etkə, harьq qanьn təzriвelar bar. Bьl operatsianь harьqqa həm oşondaj ber termaldarqa-jahap qarav, keşelərgə jahaqandaqьqa qaraqanda maldarqa jeвarev taqşь nubik *kyp tapqьrđar janaj həm h* yto oshodqa teşə.

Lakin, qan jeвarev eşe — berđən ber đavalav juh tip ujlarqa jaramaj. Qajlь nerđə ul *fajđalь, lakin* qajlь nerđə *zararlь həm* qajlь nerđə ul ber tərlə tə'bir itmagən vaqьttarьla kula.

Məbələn — jerək avьrьvlь keşegə həm qan juldarь avьrьv keşegə qan jeвarergə jaramaj-qan jeвarev avьrьvđən qanьn nьq uq arttьrьp, jerəkkə ədlekhed kyp eş tьvđьra, ə, avьrьv jerək uqa hər vaqьtta sьđaj almaj. Qan artьvđan qan tamьrđarь kinajergə tejes. ə avьrьv sklerotik (qatqan) tamьrđar nьqa hələtle bulmajđar həm şuqa kyrə jarьlьvđarь la memkin. Şulaj uq вejərđəre avьrьv, həm naşqa qajlь ber avьrьvlь keşelərgə qan jeвarev memkin tygel.

Avьrьvqa jeвarev əsen har kemđən qan alьrqa jarajmьhun?

Xajvandarđьn tərđare tышqь kyrneştere menən genə tygel, kletkalarьnьn həm soktarьnьn sostafь menən đə ajьrьlalar. Ber tərlə xajvandьn qanьn ikense ber tərlə xajvandьn qanь menən (məbələn — təkə qanьn et qanь menən, jəki sasqa qanьn keşe qanь menən) qushan, bьl qandar bik tid ojoj.

◆◆◆

BIŞ IGEBƏK

Kanada krəblejəne Dajondьn qatьnь ber julь biş qьđ nala tapqan. Bьl nalalar nişehe tə terelər.

Bьl inrak vaqiqa kanada mateuqatьnda kyp kenə vaqьt urьn alđь. Reportjordar igeđaktərđen nisek qaravđarьna tiktem teplәp jaddьlar. Ata, əsəhe, kyrşeləre həm xatta nala tвəьv vaqьtьnda qaraqan akuşilka menən neitəşevđər naььp, sьqarьlđь. Qajlь ber potriotlik gazetalar bьl vaqiqanь „Kanadaqa ajrьm kyktən jeвarelgən rəxim" jəşəven ibaat itevgə fajđalanьvqa mataştьlar.

Əs adna ytte. Reklamalar hyndelar. Ham nalalardь atahь aldьnda: igeđaktərđe nəma menən tujьndьrьrqa tigən avьr horav tuva. Bəxetle ata nalala telәp Cikagoqa kyrgədmәga alьp kitte. Biş jəş nala attraksionqa əjlendelər.

Ber nisə dollor əsən Dajon ydenen nalalarьn „Kanadaqa kyktər rəxime" narьqьna ьşanьrqa bətə memkinlege bulqan xurəajlavslar həm asьq avьrđar aldьnda kyrhətə. **Mon**

EŞLEKHEĐ SEL'PO

Nuriman rajonь Đur Tenkəs sel'poның rajon dəvmətendə in eşlekhed sel'po. Ul вabьvđaqь kolxozslardь kendalek tovardar menən ta'min itevđa huqьt ber tinlek eş eştəmə. Qađьv eş vaqьtьnda вabьvđaqь kolxozslar əsen kysmə hatьv ojoştorovđa bətenlej qajqьrtmaj.

— Niqə kolxozslardь jedmətlanderevđə yđ nurьsьqьđđь ytəməjlineged. tigəs hatьvsь **Şajmardanьf** вabьvqa вarьp hatьv ojoştorov tygel, ьnьda hatьrqa lə tovar juq əle, tip kenə jeвarə.

— Hun kemđen tovar kiltep bireven ketəp ultьrahьqьđ, tigəs, ul—Rajsojuz tovar birmaqos bed qajđan alajьq, ti. Lə kin bьl tephed jalqan. In kərək səj, şəkər, ker hanьnь, təməke, şьrpь kevek tovardar Rajsojuzđa bar. Bətə вətə şunđa. ular kolxozslardьn tovar menən ta'min itev itelmeвenə qađьqlьnmajđar. Partia həm xəkymətten kolxozslardь tovar menən xeđmət landerev turahьndaqь direktivalarьna jul qujmaьlьq rəveştə halqьn qarajđar. Sel'poda kendəlek kerək tovardardan ber genə nama la juq. Tovar əjtəneşe plans jenqjatşet rəveştə edelgən.

Sel'po ylsəvenen ber jaq tarlkəhe 3 tinlek nagat ajsa avьr hoqьnda həm həm 500 qramlьq gerđen ikense 500 qramlьq gergə qaraqanda jenet вulьvь вabьlđь. Gerđerđen kyвehenə 1932 jьldan nirle kfəjmə huqьlmaqan.

Magazinda xalbə kenəqəhe вetenləj juq. Unьn *sulmavьn* qaqьđ sulmavqa hollav itələr.

Şul uq vaqьtta вanda 548 hum 5 tienlek 113 par julь вejlaj yikən keđđən nirle hatьlmajьnsa aqsa əjlenəşen вarьp kilgən. Ular вundaj вejlaj đərgə horav sulmavьn вelbətlə đə, ьnьda ikense urьnqa odanvđə qajqьrtmajđar.

Rajsojuz, eşlekhed Đur Tenkəs selpoның hatьvsьnь Şajmardanьfqa qurətə aşьqьs sərə kyrgə həm sel'poның kendən horavьna javap birelek itep qujьvđь qьrqa ta'min itergə teləş.

I. Bikmit

Sud

SOJUZXROMIT

QORTQOSTARЬ SUD ALDЬNDA

Başьnda fizmer-texnik **Radionof** torqan xəlđə, bьl şajka julđar bujьna xəkymətte aldap, jalqan məqlymətlər birep həm tərlə julđar menən urlaşap kilgəndər.

Məbələn, şul uq Radionof, aldaşьp вylәklәnev ajь menən 1933 nse jьl đekaer ajьnda laktik 4.355 tonna ornьna 8016 tonna xromit tвaxlđь. Əlp maqsyмat birgan. Qađьp "вqarьlqan xromit „qar aklanьn jatep qalđь", tip kyrhətkan.

Golegar rudnigьnьn texrago **Gritski**. Bьl đekaer ajь planьn faktik 5777 tonna ornьna 11.277 tonnaqa jetkerep ytəlđe, tip aldarqan.

Tə'minat sektorьnьn qacal'nigə **Rusinştejn** hər vaqьt urlaşьv menən sвəqilənep. Karasivski ruda upravleniahьnьn nacal'nige Špak menən вerlektə 7.590 humđan artьqtaj aqsa ydləştergəndər. Špak-ydenen Rostovtaqь alьşlenə naşqa keşe ismena jəşrenep dyrt men humqa jaqьn aqsa jeвargən, yđe вanda laxişə qatьn-qьđđar ejəlşterep, şular menən tiptergən. Hedəmtələ bьl ikav (Rusinştejn həm Špak) 31 men 784 hum xəkymət aqsahьn tadđьrqandar. Bьl summaвь qaplav ujь menən eşselərđe jal kendərendə вuş eşlaikandər, juq rasxodlь вar itep kyrhətkandər. Məbələn, Kladovşik Usakofqa rudnik idarataьna tərətьv esen 500 kg qəqьđ вirep, şunь 1.500 kg tarьlьlь kyrhətep, qəqьđ jahatьp alqandar.

Bьna şul qorqostarqa 25 sentəərđə Başmәxkəma tarafьnan sud aulasaq. Sovet вerezđenieһə opatap, unь ebtan kemerep jatьvsь həm ajaqtan juqarqa mətasьvsь bьl sьjnь dosmandarqa proletarlaq sudь ydenen qalь xəkemen вeqarьlьp eşəməd.

G. I.

BELDEREV

Əşo julđьn 20 sentəərəndə kiske səqət o la ajronьn jortqanđa (Aksakova həm Puşkin uramđarь meşeşendə) Ələ qalaһьnьn OSOaviaxim ojoşmalarьnьn Oktəər nəjromna əđerlek həm sovettarqa hajtav kampanьlьq turahьnda konəşna saqarьla.

1-3 **Qala OSOaviaximь**

JAVAPLЬ REĐAKTOR TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Tav eştəre inəşmalarьn eşlap sьqьp ta torqan zavod 1935 jьlьn plan bujьnsa qaba zavodьn qaqьl itəşqən məlđerə.

Bətə ojoşmalar ojo jaldan „Stalinets" trestь arqьlь đogovor menən atlьnьt itep qujьrqa teşeştər.

Zavod direksiahь.

II BAŞKINO | Xudoustvoln filьm. ПОСЛЕДНИЕ ИРЕ. ТОНОШЬ
Seanslar: 6, 8, 10 s.

JANALEP | ƏSƏ M. QORKI atьnь. Seanslar: 6, 8, 10 s.

Əfə. „Okt. Nat."ның matbaqahь. Başgiavlit vəkile № B—1791

JƄLAJƄR SOVXOZƄ KOMSOMOLDARƄ JUQALTƄVÐAR MENƏN KƏRƏŞTƏ HƏLƏTLEK KYRHƏTERGƏ TEJEŞTƏR

BƏTƏ IL PROLETARÐARƄ, BERLƏŞEGEÐ!

BAŞQORTOSTAN

№ 219 - 22 - Sentəbr 1934 JƄL.

VKP(b) nƄŋ Başqortostan Ɵlkə, Ɵlə qala komitetlarƄ, EYƏK hem Başprofsovet organƄ

IŊ MƏHIM POLITIK XUŻALƄQ BURƄS

İptəş **Stalindan** kolxozsƄ-udarniktarÐƄŋ berense bətə Sojuz sƄezdında **„kolxozdarÐƄ bol'şevistik, kolxozsƄlarÐƄ xəlle tormoşlo itergə"** tigən lozungahƄ qƄÐƄv temptar menən tormoşqa atqarƄla.

BƄl jƄlÐƄŋ urozajƄ, xeÐmət kenenə alƄnqan eş xaqƄnƄŋ qarğa kytərelevÐərə—bƄl lozungaŋƄn atqarƄlƄvƄna jəniə şahit bulƄp toralar.

BƄjƄl urozaj bylğəndə Başqortostandan jəÐÐərsə, mendarsə kolxozdarƄnda xeÐmət kenenə **12-15** kilogram doxod alƄvƄ jəəj kyreneştərÐən hanalasaq. Kyp kenə kolxozdar bƏğərə ber vaqƄtta la bulməğan juqarƄ unƄş aldƄlar. BƄre rajonƄnƄŋ ajrƄm kolxozdarƄnda hunğa 60 70 jƄl esendə kyrenməğən unƄştar alƄnÐƄ. BƄndaj kolxozda da həxeÐmət kenən tigən doxod 23 kilogramğa barƄp jete.

Başqortostandan bigerək tə hunğa 2-3 jƄlda qoroloğğa osoğğan Kenjaq hem Ten KenƄŋğƄş jaq rajondarƄnda bƄjƄ jugarƄ urozaj alƄnƄvƄ ajrƄm rəveşte xətergə alƄrƄlğ kyreneş.

BƄndaj juqarƄ unƄş alƄvğa—partianƄŋ hem ipteş **Stalindan** avƄl xuzalğan kytərev elkə hendəge kyrhətməlƏren tajşanƄvhəğ nƄğ hem dereğ tormoşqa atqarƄv arqahƄnda qƄna elğəşelde.

JuqarƄ urozaj hem Başqortostandan kyp kenə rajondarƄnda urozaj jƄnavğa qəzğəllanerlek ytkəreleve jaqƄn kendərdə dəvlətkə igen tapşƄrƄvğa tamamlarğa tuln memkinlek nirə, kyp kenə MTS hem ajrƄm rajondar inde igen tapşƄrƄvğa tamamlanƄlar jəki tamamlav aldƄnda toralar.

Urozajğan juqarƄlƄğ arqahƄnda dəvlətkə igen tapşƄrƄvğa hem MTS tarğa natura tƄləvde tamamlağandan hunğında la kolxozdarğan, kolxozsƄlardan hem xeÐmətsən janğƄÐağtardan kyp kenə artƄq igendərə qalasaq.

Kulak qalƄğtarƄ hem ularğan agenttarƄ bƄl igende spekƄyantlƄ əəğarğa ətaqƄv esen taqƄ la qotqo taratƄrğa maia şƄr. BƄndaj qotqolarğa nəşta ug ajavlƄğ uəar ƄtergƏ kərək.

Kolxozar xuzalğ hem kul'tura jaqƄnan da yƄələr, ulardan istiqmal itevdere lə sikhed kiŋəjə bara. JanƄ mal to laqtarƄ, igen hem jəşelsə haqlaqəstar silos başnələrƄ tədev, avƄl xuzalğƄ qoramağarƄn jarƄştƄv, remotlav bƄjƄl iŋ kiŋ kƄlamdə alƄp qƄÐÐƄrƄlğa tejeş. Ə bƄl qajəttə kyp handa—tabaqlƄ timer, sement, bƄjala, qaÐav kevek tədev mat rialdarƄn hən janƄ ə.x. maşinalarƄ, sarƄjdar kevek xuzalğtƄn kiŋ qullanƄlƄ nəmələren bulƄştƄvÐƄ horaj. Səqət, veloseped kevek kul'tura tovardarƄ hər ber kolxoz brigadahƄnƄŋ sarahƄd kərəkle nəmələrenə əjlənə. AjrƄp alğanda, səqət—xeÐmətte sama menən elldələvgə sik qujarğa, veloseped həjrəv kestərenen ber elə jən alƄştƄrğa tejeş.

AvƄl xuzalğğ prolzvodstvohƄna həm kolxozdƄn başqa ter le eştərenə qatƄn-qƄÐÐar kese nen massovƄj rəveşte bƄqtƄrƄlƄvƄ—balalar jəstəhe həm başqalarÐƄŋ taqƄ la kul'turalƄraq itep ojoştorolovƄn talap itə. Həğəmtələ manufakturağa, həəƄn, səj, şəkərgə bulğan horavdar taqƄ la yƄə. QƄÐƄl məjəstərde, uqƄv ejdəren jaqşƄ itep jƄhazlandƄrƄv radio alğaştarğa, patefon həm başqasa muzƄjka qəralƄarƄna bulğan horavdarÐƄarttƄra.

Kolxozdar juqarƄla kyrhətel-qəndərden bətəhendə, jəki həxəldə ber tiklemen potrenitel kooperatsialarƄnan hatƄp ala alalar həm alƄrğa tejeştər. Senki, xekymət bƄl tovarÐarÐƄŋ kyəehe menən kooperatsialarÐƄ ta'min itep kilə.

Kooperatsialarğan avƄl xuzalƄğğ seltərenə sentəbr həm oktəbr ajÐarƄnda juqarƄla kyrhə teigən tovardar 13 million humƄlğ alƄnasaq, ulardan ber tiklememe alƄnÐƄ inde. AjrƄp alğanda sortlƄ timerdər **320 tonna, taşaqlƄ timerdər 112 tonna, qaÐovdar 128 tonna, ker bashƄn 250 tonna, həm 38 meŋ par bƄjma**, 2280 **dana velosipid, 90 meŋ kvadrat metr bƄjala**, 2 **million humƄlğ şəkər**, **4 million humƄlğ manufaktura həm başqa aik kyp terle tovardar samavar, terle pasuda, səqət, patefon, radio alğaş, eşlongən aqas materialdarƄ, fonerdar h. b.** sentəbr, oktəbr ajƄnda alƄnƄp bətəsək.

Aldağğ nojabr həm dekabr' ajÐarƄnda la şuğa oğşaşƄlkyp kenə tovardar kilterelesək. ŞuƄŋ ətələə, **avƄr jok aftomaşinalarğ, həm kyp terle a. x İnğş maşinalarğ alƄnƄv kyÐÐə totola.**

Dəjemləştereligən kolxoz xuzalğağƄnƄ yƄeve esen bƄl tovardar qajət məhim həm sarahƄd bulğanğa kyrə, ulardƄ hatƄp alƄv esen kolxozdar jeterlek məjaqa eja bulƄrğa tejeş tər. BƄl məjalar kolxozdarƄnƄŋ artƄq igendərendə.

BƄjƄl burƄş şanda—**kolxozsƄlarÐƄŋ dejem jƄjƄlğş qararda-rƄ menən potrenkooperatsia larƄna həm zagotzerno punktarğ arqƄrğ artƄq igende dovletkə hatƄv esen ajrƄm igen fondtarğ ojoştorovda tora.** Həm juqarƄla hunalğan tovardarÐƄ oşo jul menən genə hatƄp alƄrğa tulƄ memkinselekte tƄvÐƄ rƄrğa kərək.

KolxozdƄŋ dəjemləştereligən kərəktərə esen bƄl tovarÐarÐƄ hatƄp alƄv fondƄn ojoştorov, daviat aldƄndağğ mujəndamalarÐƄ yƄəv hunƄnda uq, xeÐmət kendərenə urozajdƄ əƄlmətən elek ytkərelerğa memkin. Ul eş nej tiklem tiÐerək atqarƄlha, dəvlətkə hatƄlğan igenden kuzalƄq-politik əhəmiətle lə ÐuƄraq aulasaq. Həm kolxozğa kərək tovarÐarÐƄ alƄv eşe lə şul tiklem tiÐlətelesək. **Dəvləkən, Şişmə, Toporin Monəvez, Bolonəj** rajondarƄnan dəvlətkə igen hatƄv turahƄnda bətərse məqlymattər alƄndƄ. UrƄndardağğ partia, sovet ojoşma arƄ potrenkooperatsiƄ həm zagotzerno ra botnikiarğ aldƄnğğ rajondarğan bƄl inslatiya arƄn kytərep qarşƄ alƄrğa, həm **„spekyləntkə ber genə bərtək igen kitmoheni"** tigən lozunga aştƄnda massan ojoştororğa, bƄl eşkə politik xuzalğ təbən alƄrep jeŋərergə tejeştər.

Potrenkooperatsia sistemƄ həm zagotzerno punkttarğ igenden edlekhed ineven həm nƄğ haqlanƄvƄn, timer jut, prestandarğa totqarƄhƄd taşƄlƄvƄn ta'min itergə tejeştər. Ytkən jƄldar menən saqƄştar qƄhƄd kyp tovarÐar menən ta'min itelgən potrenkooperatsia sistemƄ ranotniktarğ igen hatƄp alƄv eşendə jƄldamlğ tƄ tulƄhƄnsa ta'min itergə tejeş tər. ArtƄq igende dəvlətkə hatƄv—kolxozdarÐƄ ojoştorov-xuzalğ jaqƄnan nƄğƄtƄv həm ip. STALIN quiqan lozungahƄ tormoşqa atqarƄv esen kerəş ikənen hər ber kolxozƄqa anlatƄrğa kərək.

SOJUZ SOVNARKOMƄNDA

IGEN HATƄV TURAHƄNDA

Sojuz SSR Xalğ Komi-sarda-rƄ SovetƄ dəvlət aldƄndağğ mujəndamalarƄn (igen tapşƄrƄv, məsuda qajtarƄv) ytəgən ajrƄm kolxozdardan, kolxozsƄlardan həm janğƄÐağtardan, bƄl mujən damalar totaş əlkə, həm krajda tamamlanƄvƄn kətməştən, potrenkooperatsia həm zagotzerno punkttarƄna igen hatƄp ala başlavÐƄ rəxsat itkən qarar bƄqardƄ. Igen tapşƄrƄv planƄn tulƄrğan kolxozdarğa kolxozsƄlarÐƄŋ dəjem jƄjƄlğş qararƄ nujənsa kolxozdƄŋ moxtazlğ tarƄn qaplav məqsatƄ menən a-x inventardarƄ, tədev materialdarƄ həm başqa prolzvodstvo - xuzalğ nəmələre alƄv esen hatƄvğa igen fondƄ ajrƄv rəxsat itelə.

Sovnarkom bƄl hatƄvÐƄŋ, qala, avƄl ədarÐarƄnda həm timer jul stansalarƄnda igen mesnən hatƄv itev bulmağanƄn anlata. Undaj savÐa təqat kraj, elkə kyləmendə igen tapşƄrƄv, orloq, turaz həm straxavoj fondta tuplav totoş ytəlgəndən huŋ xəkymət qararƄ nujənsa qƄna başlanƄrğa məmkin.

Sentrsojuz rajondarğa igen hatƄvsƄlar esen kərəkle bulğan kyp kenə jaqşƄ tovarÐar jeəərÐe. Jeəərelgən tovarÐar arahƄnÐa—avƄl xuzalğğ maşinalarƄ, aftomaşina, qaÐav, timer, tədrə-jalalarƄ, sement, aqas, potelefon, manufaktura, ajaq kejelendə re, balğ, şəkər həm başqalar rəxsat itelə.

BELDEREV

VKP(b) nƄŋ Qala komitetƄ partianƄŋ bətə tov ojoşmalarƄnaŋ 25-se sentəbrÐə bulaŋğ dejem partia jƄjƄlğaŋ—VSSPS-tƄŋ IV-se plenumƄna arnağ ığa təqdimlta

Profaktlf həm komsomol menən berlektə ytkərelə toroğan partianƄŋ başq jƄjƄlğƄnda VSSPS-tƄŋ IV-se plenumƄnƄŋ qararÐarğ turahƄnda doklad qujəreşə

Predpriatlelarğa doklad menən barƄrğa allÐalağğan dokladçƄlarğa hiş ber kiskəbtən partianƄŋ tov ojoşmalarğ menən başlanəşergə.

VKP(b) NƄŊ QALA KOMITETƄ

ALÐƄNOŊƄLAR RAPORTƄ

Xeğmətkenenə

9 KILOGRAM DOXOD

DƏVLƏKƏN rajonƄ „QƄÐƄl oktəbr" kolxozƄ arƄş urozajğƄn 3 kendə, **bojdaj** həm holonƄ 10 kendə jƄnap bette. Bətə igendər ğə vaqƄtƄnda etkertkə hatƄndƄlar.

Ber yk vaqƄt, huqƄv eştərə ojoştorolop, unƄşlƄ tamamlandƄ.

Este planƄ həm jaqşƄ ojoştorov, jarƄş — udarsƄlğtƄkin qullanƄv arqahƄnda, dəvlətkə igen tapşƄrƄv planƄn 3 sentabrdə 100 pr. qa tultƄrdƄlar. Xəder orloq fondƄ ajrƄp, unƄ tadartƄv eştərə bara.

JuqarƄ urozaj juqaltƄvhƄd jƄjƄldƄ. Kolxoz doxod bylevde oktəbr başƄna tamamlajasaq. „QƄÐƄl oktəbr" aqzalarƄ ber xeÐmət kenenə bƄjƄl 9 kilogramƄşar igen alalar.

Şulaj uq, kolxoz kedge səsev planƄn ytəp, xəder tunğa herev planƄn tamamlav aldƄnda.

Ğ. Rəzəpef.

BAQSA UŊÐƄ

QƄRMƄÐQALƄ rajonƄ „Başqortostan" kolxozƄ, bƄjƄl 3 ga qavƄn, 2 ga qarƄəd həm 1 ga qƄjar səskajne. JaqşƄ tərbiələv **arqahƄnda kolxoz əƄlardan kyp unƄş aldƄ. Kolxoz Ɵfə-işembaj timer jul tədeləşe** eşelərenə genə **80** sentner qavƄn, qƄjar həm qarƄəd birde.

BaqsaşƄqtan aqsalata qƄna 9 meŋ doxod alƄna.

N. JanƄbajef.

IKE PLAN DA YTƏLDE

MAQAR rajonƄ Bajquza sovetƄ **kolxozdarƄ** 15-se sentəbrÐə **dəvlətkə** igen tapşƄrƄv planƄn **100** protsentqa ytənelər. **Bətəhe 5277** sentner igen tapşƄrƄldƄ. Şulaj uq, janğƄÐaq **xuzalğtar da 174** sentner jƄlğ planƄ tultƄrğp ytənelər.

Kvartaldan 26500 hum maja tuplav planƄ 15-se sentəbrdə 102 protsentqa ytəlde.

X. Tahirof.

DOXOD BYLEV

ALDƄNDA

DƏVLƏKƏN rajonƄ **„Stalin"** kolxozƄ 10-sƄ sentəbrdə 927 sentner igen tapşƄrƄp jƄlğğ planƄn 100 protsentqa ytəne. Şulaj uq, it həm hət tapşƄrƄv planƄn tultƄrdƄ. Kedge səsev tamamlanƄp, tunğa herev 25 pr. qa ytəlde. Xəderge kendə 35 jƄl jaÐqƄ səsev esen orloq halƄv həm doxod bylevgə nuğlƄ ədərlek alƄp barƄla.

Məxəmətef.

BƏTƏ VLKSM RAJKOMƄ SEKRETARÐARƄNA, SOVXOZ POLITBYLEK JARÐAMSƄLARƄNA

ŞVETSOF iptəştəŋ xəbər itevenə qaraqanda, JƄlajər orloq sovxozƄnƄŋ politeylek jardamsƄhƄ RƄJBAKOF iptəş həm sovxozdƄŋ totoş komsomol ojoşmahƄ juqaltƄvdar menən his qənaqətheđ kerəş alƄp bara, bƄl eşkə bətə komsomoldar, sojuzdan tƄş jəştər, pioner ojoşmalarƄ həm sovxoz eşselərə mobilizlanqan. Heđəmtələ JƄlajər sovxozƄnƄŋ ajrƄm kletkalarƄnda juqaltƄvdar ber gektarđa 2 sentnerqa jetə. SOSNOF yoleksəhendə ber kvadrat metrđan 44 başaq həm 59 bertək orloq jəjqandar.

JƄlajər orloq sovxozƄnƄŋ politeylek jatđamsƄhƄ RƄJBAKOF iptəşte həm bətə sovxoz politeylek jardamsƄlarƄn, sovxozdarđƄŋ totoş komsomol ojoşmalarƄn, VLKSM rajkomdarƄ sekretarđarƄn his kisekmənətən sovxoz başƄvđarƄna at tƄrmalarƄ, ulaj uq qul tƄrmalarƄ menən başaq jƄjnavđƄ jəjelderergə, bƄl eşkə bətə komsomolestardƄ, sojuzdan tƄş jəştərđe, pioner ojoşmalarƄn, uqvosƄ salalardƄ, jort xuzahƄ qatƄn qƄđđarđƄ mobilizirlarğa məsəyr itəsəđ. Ber yk vaqƄt igende ərđƄnda, molotilka ergəhendə, taşƄvda, orloq totqostordƄ tađartƄv həm transport srigadalarƄ ssƄppunktlarğa taşƄğan vaqƄtlarƄnda haqlavđƄ, bƄl eştərđeŋ bətə tərə ənənən kontrollek itevgə iŋ jaq Ƅ, aktiv həm namƄslƄ komsomolestardƄ, sojuzdan tƄş jəştərđe jeŋel kavaliristardƄ, juqarƄ urozaj dozorđarƄn əylep, komsonol ojoşmalarƄnƄŋ kyđətevə anənə alƄrğa.

Başoskomok: TIMƏRQƏLINA
Zernotrest politsektorƄ: ABUKOF

KALMANOVIC IPTƏŞ TƏQDIMEN YTƏMƏJĐƏR

UROZAJ ĐUR JUQALTƄVĐAR QURQƄNƄSƄ AĆTƄNDA

DƄVAN, 21. (BaşRosta). Oşo kendərđa DƄvan orloq sovxozƄn da SSSR sovxozdar narkomƄ Kalmanovic iptəş bulƄp kitte. Kalmanovic iptəş sovxozda urozajđƄ 22-sentənrđə jƄnap bətergə qƄrğa təqdim itte.

Lakin, narkomdƄn təqdime nasar ytələ. Ikense əyleksə (upravlajuşşej **Karanlovski**, partorg **Balaxonsef**) urozaj jƄjnavđƄ tiđ lətev esen konkret saralar kyrmənelər, upravlajuşşej menən partorg rezolytsia qnəui itev menən tƄnəslanƄp qaldƄ. Kombajndar tulƄ nagruzkahƄd eşlajđar. 19-sentənrđə maşinalar eşkə barƄ irtənge 9 səqəltə genə sƄqtƄ. VaqƄtƄnda affol kiterep əlgertməv Ƅəəəple, maşinalar eşkə hunlap sƄqalar.

Berense əyleksələ lə eş məqtar lƄq tygel. Oşo kendərđa genə eşselərgə irtənge aşƄ hunlap birev səəəple, **19 ombajən ber nis səqət najənsa tik torƒ.** Byleksə upravlajuşşej **Soxipof** eş ebtenən nasar jetəkselek itə.

BƄl kyrneştər kyp igenden juqalƄv qurqƄnƄsƄn ytərelər. Sovxoz 18-sentənrgə belə hasan aşƄlqƄ kul'turalarƄnƄŋ barƄ 31 pr. qƄna jƄnalqan.

KOMBAJƄNDAR NASAR FAJDALANƄLA IGEN TAPŞƄRƄVĐƄ HUĐALAR

BƲZDƏK, 21 (BaşRosta). Byzdək orloq sovxozƄnda sovxozdar narkomƄ ip. Kalmanovic bulƄp ytte. Ip. Kalmanovic sovxozdan Tenjaq həm Kenjaq əyleksələrendə urozaj jƄjnav eşenen barƄşƄ menən tanƄştƄ. Kalmanovic kombajndardan eşlavenə ajrƄvsa əhəmiət birđe.

BarƄ Tenjaq komsomol həm KenƄŋğƄş Byzdək əyleksələ e genə igendəren tulƄhƄnsa jƄjnap bətkəndər. Başqa əyleksələrđə kombajndardƄ nasar fajdalanalar. Sovxoz direksiahƄ ip. Kalmanovic kyrhələp ytkən jeteş hedlektərđe bətərev esən jeterlek saralar kyrmənə. Heđəmtələ igen tapşƄrƄv eşe lə artta qala. Sentəbrđen 20-se kenendə barƄ 7000 sentner igen tapşƄrƄlğan, ə sentəbr ajƄnda sovxoz 17meŋ sentner tapşƄrƄrğa tejeşle.

TahirƄf iptəş--Xəjbulla kolxozdarƄnda

Bajmaq, (telegramma). TahirƄf iptəş 17-se sentənrđə Xəjbulla rajonƄnƄŋ „Kr. polana", „Igense", „Krasnaja zvezda" kolxozdarƄnda, srigada bulƄp, urozaj jƄjnav, ebkerilev həm huqƄv eştərenen sƄjfatƄ menən tanƄştƄ.

BƄl kolxozdar dəvlətkə igen tapşƄrƄv planƄn tulƄ ytəp, bətə kəste ebkerilev, tunğa herev eştəren tamamlavğa quştƄlar.

PRIZƄJV KƏNƏNDƏ

QƄÐƄL OBOZDAR

Şişmə (telegraf bujənsa). 20-se sentənrđə đoprizƄvnƄktar ojəğan rəveştə igen qƄđƄl obozdarƄ menən kildelər. Bətəhe 6 qƄđƄl oboz ojoştorolop. dəvlətkə 600 sentner igen tapşƄrƄldƄ. PrizƄvniktar orloq tuplav udar **srigadalarƄ** ojoştorđolar. X.

ORLOQ FABRIQƄNAN BERNSE XAT

BAŞAQTAR QALA...

Kiŋ dala, kyk rəp yƄkən bojdaj bətƄvƄ..tƄ kitkes juqarƄ urozaj, jəđər tonna igen vaqədə itkən ere fuq bertəkle başaqtar.

Kyltanan byleksehe jetəkselərenen bƄ başaqtarğa qarap maqtanƄrğa xaqtarƄ bar. Ular politeylek jetəkselegendə tərixta ilie jƄldar bujƄna kyrelməgən juqarƄ urozaj yƄterđelər.

Lakin... MaqtanƄrğa irtərək əle. BƄl urozajđƄŋ barƄhƄn da'qul ğa alqas, dəvlət kelətenə tapşƄrğas, sovxozdƄŋ yđ kelətterenə taşƄğas,. qƄna maqtanƄrğa kərək. Ə, əle ulardan kyəehe tamƄđa.

„Pravda".—„Urozaj nej tiklem mul aulha, partia ojoşma larƄnan, avƄl xuzalğğ eşenə najlangən hər ber eşsenən şul tiklem kyzərək kes halƄv talap itelə" tine. Kyltanan jetəkselere abna bƄl xəlde kyrməgəndər həm, ihapka aim qandar. JaqşƄ urozaj-lakin unƄ juqaltƄvđarğa qarşƄ nƄğ kərəşələr ikən, kom bajən, unƄŋ artƄnan at tƄrmahƄ, keşelər... ajbət, tiğ ujtarğa məmkin. Inde tikşerep qarahan, keşelər, başaq jƄjnavsƄlar ejelajem mikən, jnq mikən...tip kenə jərəjđər. **Şonki ularğa eşləhələr đə, eşləməhələr đə bara ber nit. Ken udha şul jetə.** Ə nitek eşlav turahƄnda tikşerevse juq Qul menən başaq jƄjnavsƄlar ai tƄnda qƄna hər ber kvadrat metr jərđə **10 lap başaq qala.** Ə, kombajƄndan qojolop barğan halam abtƄnda qalğan başaqtar turahƄnğa ajrep torahƄ la juq.

Byleksələ inde jəđərlağan bol altƄn a jđəjđar juqaltƄğan. BƄnan hun juqaltƄvđarğa q rşa hyđhəđ ytelergə tejeş ine. Lakin, **Kyltanan** byleksehendə unƄ ytəvse lə, unƄŋ ytəleşen tikşerevse lə, juq. Keşelər"... juqaltƄvđarğa nigə iqtibar itergə, urozaj mul, barƄhƄna la jeter. Nigə başqa jƄjnarğa: ul—jarlƄğ bilđəhe, beđđen urozajđa undaj vaqƄqtar menən şəqellənev xurlƄq.." tip qarəjđar.

Urozaj jƄjnavđƄŋ unƄşƄ esən jetəkselər, bətəhenən elek partia ojoşmalarƄ javapƄ. Ə, **Kyltanan jetəktselərə, byleksə ne** idara itevse **Josopof**, partorg **Səjfetdinoftar** bƄl javapƄlğtƄnisek anlağdar. Kebələrenə partia bilettare halƄp jerəvse bƄl kommunistar partia direktivalarƄn nisek ytjđar?

Beđgə bildələr: nasar jetəkselərđen jaratqan aqlanƄv səəəptre bulƄp eşse quldar, həjrəkəsə həm başqalar jeteşməv hƄltavƄ tora. BƄna **Josopof** həm Səjfetdinoftar đa oşo hƄltavğa ajrƄp jəəşələr.

— Nisek ttahen. His məmkin tygel bit. AşƄq kyp, kombajndar nasar eşlaj, keşelər jeteşməj, bulqandarƄ jƄnlap eşlə məjđərl. tiđər ular.

BƄna bƄl hunğƄhƄ dərəƄ. Bulğan keşelər jƄnlap eştəməjđər BƄl his şikheđ. Berense Dəvlət-başƄ əriğadahƄe da hər ber ajrigat artƄnan 7-8 keşe başaq jƄjnaj. Sittəa genə qarap tormanda ƄƄlar juqaltƄvđarğa qarşƄ nƄğ kərəşələr ikən, kombajən, unƄŋ artƄnan at tƄrmahƄ, keşelər... ajbət, tiğ ujtarğa məmkin. Inde tikşerep qarahan, keşelər, başaq jƄjnavsƄlar-ejelajem mikən, jnq mikən...tip kenə jərəjđər. **Şonki ularğa eşləhələr đə, eşləməhələr đə bara ber nit. Ken udha şul jetə.** Ə nitek eşlav turahƄnda tikşerevse juq Qul menən başaq jƄjnavsƄlar ai tƄnda qƄna hər ber kvadrat metr jərđə **10 lap başaq qala.** Ə, kombajƄndan qojolop barğan halam abtƄnda qalğan başaqtar turahƄnğa ajrep torahƄ la juq.

Byleksələ inde jəđərlağan bol altƄn a jđəjđar juqaltƄğan. BƄnan hun juqaltƄvđarğa q rşa hyđhəđ genə kərəşməj, prak tik kerəş ojoştororğa, bol'şeviktarsa bƄnlap kerəşerğa kərək. Partiz qarađarƄ həm Oskomol menən sovxozdar politsektorƄnƄŋ birğan hunğƄ telegramƄ bƄğa məzbyr itə.

Byleksənen urozaj jƄjnav başlavƄna xəđer ber aj. Oşo ber aj esendə bulğan aşƄq majđanƄnƄŋ 30 protsentƄ samarƄ qƄna jƄjnalğan. Əğər kulaksƄl həjtevđarğa qarşƄ, bƄsn kerəş ojoştorolmaha, taqƄ la jəđərlağan bol igendər hələk bulasaq. Kommunistar, xəkymətten javapƄ pustarƄnda eşlağan jetəkselepartia talabƄn namƄk mənən ylarğa, mul urozajđƄ his juqaltƄvhƄđ jƄjnap alƄrğa tejeştər.

Ş. NASIR.

250 GA IGEN TAMƄRĐA!

„INTERNATSIONAL" DA JUQALTƄVĐAR MƏNƏN KƏRƏŞMƏJĐƏR

(Yđ maxsus xəbərxonəđdan)

Maqar. „Internatsional" kolxozƄ plan bujƄnsa orloqlo kul'turalar aşƄqğan jƄnavđa 15 kendə tamamlarğa tejeş ine. ArƄş jƄjnavđa tamamlap bojdaj, bolo kul'turalarƄn ura başlavğa 29 ken. Şulaj bulha la, 95 ga bojđaj, 154 ga holo həm başqa kul'turalar tamƄrđa ultƄralar.

UrƄlğan aşƄqtarđƄ kəltələrgə bajlav, kynələrgə ejev eştərə tağƄ la qurğanƄsƄraq xəldə tora. Oşo kendə 74 ga bojđaj, 94 ja tarƄ həm qata bojđaj usmalƄ jata. BƄ aşƄqtarđƄn qaj berđare 7-8 ken usmala jatalar inde.

Lənaqrejka menən urğan jerđə 1 kvadrat metrđa tat tƄrmaƄ jereikanđeŋ hunƄnda la) 30-40 başaq qala. Kelta taşƄvsƄlarđƄn arnalarƄ nasar, jul bujƄ başaq tuđđƄrğp jərejđər.

SƄjfat inspektordarƄ **Jaxin Xəbim, Zdanof, Jənserdindər** eşteŋ sƄjfatƄn 5-6 ken bujƄ tikşerməjđər. Brigadirđar đa eşten sƄjfatƄ menən qƄđƄqƄnƄmajđar. 4-se brigada srigadirƄ **Tlavoqulof** qƄđƄv eş malendə esep jerej. KolxozdƄn predsedatele **Mannanbf** ta „aşƄqtƄn bertəgən đa juqaltmajbƄm tip, jerđan tƄrnap alƄp bulmaj bit unƄ..." tip juqaltƄvqa qarşƄ kərəşev urnƄna, eşte kiregə həjrəj.

KolxozdƄn 4 daimi bağƄvsƄlƄq srigadahƄ bar. Brigadalar zvenolarğa həm ajrƄm eş ucastkalarƄna, kolxozsƄlar ajrƄm eşkə berkeielmagandar. KolxozsƄlar ber kendə ber eştə, ikenskende ikense eştə eşlajđər. Sđele şina juq. Brigadirđar eş kendaren tigəđ j dalar.

Eşkə sƄqmavsƄlarğa ber terle lə sara kyrelməj. 4-se srigadanan **Bahavetdinova Ojətiə, Iskəndərova Minəjamal, Ojəlejeva Zarifa, Rəfiqova Əsqəp** həm başqalar (bətəhe 12 keşe) jəjge eş məlendə ber genə ken eşkə sbqqandarƄ juq. Başqa srigadalardƄ la şundaj uq xəl.

26 Baku komissarđarƄ al'bumƄ

Baku, 21. 26 baku komissarđarƄ alƄbƄvğa 16 jƄl tulƄv ajanlƄ „Şaumən" ismendəge institut 26 baku komissarđarƄ ibtəlege al'bumƄ əđertəp matəa qaqa tapşƄrđƄ. Al'bum Stalin həm Mikojan iptəştarđen məqalələre, ylter levselərđen əlogtalarƄ, rəsemdər, dokumentlar h. b. menən ta'min itelgən.

„LETKE" KILEP JETTE

Murmanski, 21. Bəgen səqət 18½ đa, qƄđƄl bajraqlƄ bod kitkes „Litke" Murman portƄna jakor haldƄ. „Litke" kilevgə portta mendərsə xeđmətsəndər jƄnalƄp, ArktikanƄ kərəşep jenəvse bƄl qaharmandarđƄ đur tantana menən şalbƄqlƄ rəveştə qarşƄ aldƄlar.

SOVETTAR SOJUZƄNDA

ŞƏKƏR ZAVODTARƄ EŞKƏ BAŞLANƄ

Məskəv, 21. BƄltƄrğğa qaraqanda kyp elek, **a ƄƄ j ƄƄ l** şəkər zavodtarƄnƄŋ prolzvodstvo sezonƄ başlanđƄ. Kievşinala 14 z-d, Vinttsia el-ahendə 5 z-d şəkər jahaj başlanƄlar. Şulaj uq Kurski şəkər trestƄ qaramaqƄndağğ „BudjonnƄj" z-đƄ həm Məskəv trestƄ qaramaqƄndağğ Sotnitskej z-d la eşkə başlanƄlar.

MTS-LA BISƏLƏR GAZETANƄ

Minski, 21. Roqaəov MTS politteylege, kolxozsƄ qatƄn-qƄđđar esen un kendə ber tapqƄr „Kolxoznitsa" isemendə gazeta sƄqara başlanƄ.

FƏNDƏR AKADEMIANƄ

PREZEDIUMƄNƄŊ ULTƄRƄŞƄ

Məskəv. 21. 17 sentəbrđə Fəndər AkademiahƄnƄŋ janƄr tƄlğan dvorcesƄndə Akademia prezidiumƄnƄŋ kiđevđəge ultƄrƄş bulƄp ytte. UltƄrƄştə akademik KomarovtƄn Tazikstan F. AkadimiahƄ bazahƄnƄŋ eşe turahƄnda doklađ, transportlƄ rekonstruksia komissiahƄnƄŋ eşe turahƄnda akademik AleksandroftƄn đoklađ tƄnlandƄ. ŞunƄŋ ətələnə Fəndər akademiahƄnƄŋ Məskəvđa jana tedeləşe turahƄnda la bajtaq məsələlər qaraldƄ.

Firdəvsi jƄbileje turahƄnda

SƏID NƏFISI

Baku. 21. PersianƄŋ əlkan jađƄvsƄlarƄnan Səid Nəfisi TASS xəbərsehenə tyəəndəgelərđe həjlagən:

— Firdəvsi jƄbileje Persiala 3-17 oktənr arahƄnda ytkərelasək. Bajramlav Tohranda 9 ken, Firdəvsiđen tƄvğan urƄnlƄ Xorosocnə lə 6 ken đəvəm itəsək. Tuselə (Xerasan) Firdəvsigə movzoğej asƄ asaq.

Persia həm SSSR arahƄnda kul'tura najlaneşe məsələhenə tuqtap, Nəfisi:

— Persia həm Sovettar sojuz politikahƄ Azlala nƄqlƄ tƄnƄsƄq urƄnlaştƄrƄvğa jƄnəldereligən. Kitaptar, təzribələr almaşƄv, şulaj uq fən həm sənqət adamattarƄnƄŋ qara qarşƄ jeroşevđare aşa kul'tura bəjlaneşen kesəjtev—bƄl tƄnƄsƄlğtƄ nƄğƄtƄv bulƄşƄn ytəvđə iŋ jaqşƄ sara bulasaq.

Hyđ adaqƄnda Nəfisi, ZakavkazianƄŋ xəkymət həm kul'tura ucrezdenielarƄ tarafƄnan uqa kyrhətelgən xermət esen rəxmət belderđe.

TRANSPORT GIROJBARƄ

Məskəvđa SSSR Ɵđək başqarma komitetƄnƄŋ prezidiumƄnda timer jul transportƄ girəjđarƄna Lenin, xeđmət, qƄđƄl jondod ordendarƄ zirev tantanahƄ bulđƄ.

HYRƏTTƏ (baldan unqa) Ol SOLODKI, Dnepropetrovski depoƄnƄŋ məşinistƄ, timer ulda kyp jƄldar bujƄ elgələ eşləve esen xeđmət qƄđƄl ordenƄ menən; V. A. TOMKE olgə eşe həm ber nisə tapqƄr krupninlanƄ bulđarmavƄ ezən Lenin ordenƄ menən; M. M. KIENA, Məskəv Donbas magistralƄ inzenerƄ, teđeləşte jaqşƄ eşlave esen QƄđƄl ondod ordenƄ menən; PK AXINFEJEF transport'la jaqşƄ eşlave esen xeđmət qƄđƄl bajraq ordenƄ menən ayləklandelər.

QƄÐƄL BAJRAQLƄ BOĐ KIĆKES „LITKE"

YĐ ZADANIEHƄN UNƄŞLƄ YTƏNE

Məskəv. VKP(b) YK STALIN həm KAGANOVIC iptəştərgə. SSSR SovnarkomƄ MOLOTOF həm KUJBƄŠEF iptəştərgə. Narkom oborona iptəş VOROŞILOFQA. Glavnev morpyt iptəş ŞMIDTQA.

PartianƄđđƄŋ Yđək komitetƄna həm eşse-krətetjeandər xekymətenə belđerəsed. QƄđƄl bajraqlƄ bod kitkes „Feodor Litke" SSSR SovnarkomƄnƄŋ qararƄn ytəp, arktika jeđev tarixƄnda berense tapqƄr ber navigatsiala AlƄğ kənsƄqƄştan-Kenjaşqa ytəle poxod jahanƄ. Bik ođən Tenjaq bod dingeđe julƄnda bod kərtələren unƄş menən jenep sƄqƄp „Litke" ekspeditsiahƄ 83 kenlek ytəle poxodƄnda oşo burƄstarđƄ ytəne. 28 iJyldə Vladivostoktan sƄqƄp Cukot dingeđendəge avƄr bođdar menən iŋ qatƄ kerəştər hunƄnda 12 avqusta berense Lena ekspeditsiahƄnƄŋ qƄştağan sudalarƄn qotoldorov esen Samoila utravdarƄna kildek. Biş ken bujƄna nƄğƄşmalƄ eş alƄp barğandan hunƄnda „Litke" bod vatqsƄ kyp jƄldardan birđe tunƄp jatqan totaş moddo vatƄp barƄp 3 paroxodƄ: „Iptəş Stalin", „Pravda" həm „Volodarski" paroxodtarƄn totqonloqtan qotqarƄp, ularğa yđ zadanielarƄn ytəv esən strojqa inergə məmkinlek birđe. Bod vatqbs „Ermak" menən berektə „Litke" 12 avqusta tkense Lena ekspeditsiahƄn

IP. LITVINOF TELMƏRE

Ženeva, 18. „Gospodin predsedatel, min heđgə Sovettar sojuzь delegatsiahьnьn ьbında berense tapqьr kilep kyreneven qarşьlap həjlagən sik hejekle hyddəregeđ esen ьsьn kynelemdən rəxmættər əjtəm. Şul uq rəxmə'emde min, ularđьn saqьrьv həm ularđьn tavьş alirevdə re heđemtəhendə neđ ьbında kilə alqan delegatsialarqa la jəjelderəm. Min şulaj uq, Velikobritania həm Italia xəkymættare tarafьnan aktiv bulьşlьq kyrhətelgən xəkymətlərđen initsiativalarьn həm ьbi initsiativanь bojomqa aşarьv julьnda Fransia delegatsiahьnьn həm Fransia jemhyriəlenen tьşqь eştər ministere şəxsən ixtiramqa lajьq gospodin Bartuđьn həm sovet predsedatele doktor Beneşten ixlas kyneldən kyrhətkən tьrьşlьqtarьn rəxmættər menən telgə alьp ytevđe lə yđə'men kynelle burьsьm tip hanajьm.

Gospodin predsedatel, gospodal! Minең xəkymətem isemenə alьnqan saqьrьv telegrammanь həm sovetьn (millættər ligahь sovetьnьn) uqa tavьş alireve həm assomblejđər alь keskenə əđselektьn başqa nətə delegatsialar, bьl zalda sovet dəvləte delegatsiahьnьn kyrenevenen əhəmiətle turahьnda həm unьn alireve mem kin bulqan xəjerle heđemtələre turahьnda yđđərenə xisap birələr. Bьnьn əhəmiəte neđđen Ligaqa ineveneđđan torqan farmal' akt menən genə tygel, bəlkem bьl inev məlendəge ostanovka menən, həm sovet xəkyməte menən Millættər ligahь arahьndaqь mənəsə bətən başqa rəveştə bulmaqa tejeşlege bilgele əlьttə. Ul qьna la tygel, sovettar sojuzьnьn xalьqtarь xatta, bьl dəvlættər Ligaqa berləşep alьp, sovettar sojuzьna dөşmanlьqtarьnan, yđđərenen sovettarqa qarşь eşməkərlektəren berləşterep alьp, şunь kollektiv rəveştə kyrhətərđər, tip tə qurьqtьlar.

Ul vaqьttarđa, xatta unan bajtaq hurda əle, bşьnlap tə şundaj kollektiv xərəkətte kyđ unьnda totovsь, his bulmaqanda şul turala xejallanьvsь dəvlət keşelərenen də bulqanlьqtan inkar itevđen kərəge juqtьr. Bьl keşelər bər jaqtan-janь dəvlətten eske kestərenen qarşьlьq alьvsьlьqьna narьq birep jetker məhələr, ə ikense jaqtan ular qaraşьnsa Liga esenə alьrqa tejeşle qalqan dəvlættərđen politik həm ekonomik mənfəqətterenə orənmavđarьn Millættər ligahь tə'min tergə tьrьşьr, tip eşənəm.

Min inde, Millættər ligahь janь qьna barьlqqa kilgən saqta həm unьn yђeşenen təvge batqastarьnda Sovettar sojuzьnьn uqa mənəsəbətte nisek bulqanlьqtьn həm bьl rəveştə mənəsəbətten səbəptəren kyrhətep yttem. Buqa min asьqtan asьq şunь eltergə tejeşmen, Sovet xəkyməte ul vaqьttaqь Liganьn qarardarьnьn bətəhenə lə qusьlьp jetə almaf'ne, həm əgər đə neđ Millættər ligahьnьn ustaźn tedeşevđə qatnaşqan bul jhaq, neđ unьn qajhь ber punktarьna qarşь sьqqan bulьr inek. Bed, çisman 12 həm 15 nse matđələrđə əjtelgənsə qajhь ber vaqiqalarđa huqьştь legal laştьrьvqa qarşь torqan bulьr inek həm min 15 sentəbrđə jađqan xatьmda us'aźtьn bьl punktarьn yđgətlev turahьnda təqdim inderelev ajqanlь yđeneđđen qənəqətlənqənlegen neđđe ojtep tə uđđm. Şunan hun neđ mandattar sistemь turahьndaqь 22 nse punktqa la qarşь kilgən bulьr inek. Bed şulaj uq 23 nse matđələ qirьqtarđьn tigeđ xoquqqa eja bulьvđarь turahьndendəşməj ytelevđe lə asьqlь tip itəpləjneđ. Bьlar bətəhe lə lakin, Sovettar sojuzьn Millættər ligahьna inevđən totop qala alьrьq uq əhəmiətlьq eja tygeldər ine, şunьn eltenə organizatsiaqa ingən hər ber janь aq za moral' jaqtan barь unьn qanaşlьqьnda həm unьn rizalьqь menən qabul itelgən qararđar ja qьna javap alirəsək ine.

Bedđen pozitsianeđđь anlaźlь birev esen şunь ajtep ytergteləjem, millættərđe berləştere idejəhe tikleme Sovettar sojuzь esen prinsipial' jaqtan qaraqanda qabul itelməjlek ber ideja tygel. Senki Sovettar sojuzь yđe yk, in jaqşь məqənəhe menən alqanda Millættər ligahьnan tora. Ul 185 terle xalьqtь berləştərə, bьlar arahьnda un esləbe hər qajnьhь kəmendə berər million xalьqtan tora həm Rossi-, Ukraina hьmaq hər qajnьhь unar millionlap itəplangən xalьqtar đa bar. Min, ber dəvlət ramkahьnda his ber vaqьt həm his ber urьnda xalьqtar şul tiklem tьnьs jəşəgəndəre, kul'tura jaqьnan şulaj irken ytkəndəre, şul tiklem qəmyməm milli kul'tura, xosusan tel irege menən fajđalanoandarь juq ine, tip bratlarqa batьrsьlьq itəm. Ojlьq həm milli xorafattarđь kyrhətergə tьrьşьvđar başqa ildərđen his berehendə lə Sovettar sojuzьndaqь hьmaq qatь edərlənməj həm tamьrьnan qorotolmajđar. Xoquqtar tigeđlege jaqьnan qaraqanda sovettar sojuzьnda kypselek millət tə, ədselek millættər đə juq, senki ekonomik həm kul'tura jaqьnan yђevđə kərək tejorialə, kərək praktikala bulьhь ber genə xalьq ta əđerək xoquq həm əđerək məmkinlekkə eja tygel. Tulь hələkətkə xekem itelgən hьmaq bulьp kyrengən bik kyp xalьqtar qajtanan terelde həm jaqьnan yђə başlanьlar. Senki hyđ, Sovettar Sojuzь majđanqa kilqangə tiklem, xəkimlek itevse urьđ xalqьnan başqalarь nətəhe lə keslek menən bə'tьrьlьp həm idep kilengən territorialar turahьnda bara. Sovettar sojuzьndaqь periodik mateuqat oşo kəndə 50 terlə teldə sьqa. Sovet xəkymətenen milli politikahь Sovettar sojuzьna qarata duđtarsa qaraştaqь keşelər tarafьnan qьna tygel, ə doşmandarsa qaraşta buiqan, neđđen dəvlətenеđgə barьp, milli məs'ələne şul urьnda torop əjrəngən keşelər tarafьnan da tejeşle nargən aldь.

ip. LITVINOF

Bedđen Sojuzьnьđđaqь nətə xalьqtar nətəhenə urtaq politik həm ekonomik rezim menən, nətəhenə neridealqa đejem bitьlьv menən nerlaşkəndər, həm şul-julda yđ ara jarьş alьp barалar, əlbittə. Lakin, sovet dəvləte đejem maqsattarqa elgəşev julьnda başqa rezimdage, başqasa politik həm sotsial struturalqь dəvlættər menən đə tege jəki bьl formala nergələşep eş itev memkinlegen đə his ber inkar itkəne juq. Bьnьn nigeđlege itep ul nerensenən-hər ber dəvlətkə yđenen, şulaj əjtergə jarahь, dəvlətlek jeđen həm unьn taralьnan yđləşterelgən sotsial-ekonomik sistemahьn haqlarqa irek birelevđe, ikense terle əjt kəndə, nerləşkən dəvlættərđen eske eştərenə qəbьlьşmavđь, həm ikensenən—đejem maqsattar bulьvьn həmap ktđe. Unan neđ sotsial-politik sistemdarđьn, vaqьttьn xəđerge tarixi ner ədemtəhendə tьnьs jəşəvđəren anlaqan nerense nigeđlek turahьnda neđ xalьq ara konferinsialarda qat-qat həjlej kildek həm neđ unьn esen kerəş alьp barđьq. Bьnan elek yk inde neđ unь bьl konferensialarđьn qajhь ber qarar həm rezolytsialarьna indertə aldьq. Lakin, bьl prinsip kinerək kyləmdə iqtirаf itelə alьhn esen vaqiqalarđьn taqь lə nьqьraq yђenkerəvđere kerək bulđь. Bьl prinsiptьn qьrqa iqtirаf iteleve itep SSSR đь Millәuər ligahьna saqьrьv həm qabul itevđe hanarqa mem kin. Begengə kəndə bьl liqa qa neđ, janь sotsial-ekonomik sistimdaqь đəvlət vəkildere rəveşendə, bьl đəvlətten yđgəlekterenen his nerehenən baş tartnaqan xəldə həm bьnda vəkildəren jebergən başqa đəvlættər naqlaqan hьmaq yđ jəđeneđđe tulьhьnьa haqlaqan xəldə kilep lnəneđ.

Đejem maqsattarqa kilhək, sik kyp elkələrđə ular bьnan elek yk 'tabьlqajnьlar ine inde. Sovettar đəvlətenen jəməqət adamattarь, uqьmьşlьlarь həm artistarь janqьđaq rəveştə lə, həm ojoşqan rəveştə lə fən, kul'turanьn nətə elkələrendə lə, şulaj uq guman tar xarakterđaqь problemalarđь xəl itev julьnda lə, başqa đəvlættar vəkildere menən kyptən yk inde jeteşle rəveştə nerlektə eşlap kilelər.

Sovettar sojuzьnьn Millættər Ligahь ramkahьn ular esen tьqьđ tip itəplep, unan qotolorqa ьtьşqanlьqtarьn da hiđđe. Bьna bьlar bətəhe lə, şunьn menən nergələşep eşlev xaqqьna neđ ligaqa saqьrьp kilterelgən tьnьslьq ojoştomaьna juldar edləqan saqьnda, Sovet xəkymətenen Millættər ligahьna bulqan menə sabətenə joqundo jabamaj bulmanь.

Tьnьslьq ojoştorovi Bətə xalьqtьn nergələşep eşlevđere esen bьnan da kin, bьnan da juqarь həm şul uq vaqьttа bьnən đa konkret, his ner kisekterelergə jaramaj torqan burьs turahьnda ujlarqa jarajmь. Politik lozungtar esen qullanьla torqan hyđđerđen jəşlek həm qartlьq đə nerđere bula. Ular praktik bojomqa aşatьlmaźtan ytə jьş qullanьlьv arqahьnda fuda həm yđđərenen tə'birlektəren juqal ta başlajđar Ul saqьnda ularđь janьtьrqa həm janь jəkmətkelər menən tullarьrqa kərək bu la. „Tьnьslьq ojoştorov" tigən hyđ đə bьnan 12-15 jьl elgərgegə qaraqanda xəđer başqasaraq işetelergə həm başqasa jəkmətkegə ejə bulьrqa tejeş. Mil lættər ligahьnda torovsьlarđьn bik kyptərenə huqьş ul vaqьtta bik albźtaqь, ul turala tənəih menən aşьqmaqanda la jaraj torqan teoritik məmkinlek kenə bulьp kyrende. Ə xəđer huqьş hər kem tarafьnan đa irtəge kendən đəhşətle qurqьnьsь rəveşendə kyđ aldьna kilterelergə tejeş. Unь buldьrьv julьnda ale gə nik əđ eşlengən tьnьslьq ojoştorovđьn qarşьhьnda xəđer nik aktiv rəveştə huqьş ojoştorovsьlьq tora. Kyptər, elek agər đə, huqьş pərie (ruxь) ləqnatlər đər. rezolytsia həm deklaratsialar menən genə lə qьvalap jeərelergə memkin tip uźaqan bulhalar, xəđer huqьş idejəhen kytərep jərevselərđen, Jevropa həm Aziaпьn politik kartahьn qьlьs menən qajtanan əesev kəraklekte asьqtan-asьq hə ləvselərđen qaqьđ kərtələr aldьndaqьna tuqtap qalmajasaqtarьn bətəhe lə bətələr. Millættər ligahь aqzalarь bьnь yđ təzribələre menən bələlər.

Bedđen aldьnьđđa xəđer efiktlьraq saralarqa totonop, huqьştь bulđьrmaj alьp qalьv burьsь tora. Elekke vaqьtta đur həđemtələr emet itelgən qoralьnьv konferenstialarьnьn unьşhьđlьqtarь la bedđe şulaj uq efflktiv saralarqa totonovqa etə.

Bed şundaj şikhed ber xəqlqətte yđləşterergə tejeşneđ, politik həm ekonomik mənfəqət tərđen xəđerge hьmaq qatmarlь sejələngən saqta -ədme-kypme əhəmiətkə eja huqьştarđьn his ber he siklanep qalmajasaq həm telahə nindəj genə huqьş ta, telahə nisek kenə tamamlanha la başqa bik kyp huqьştarđьn başlanqьsь qьna bulasaq. Şulaj uq bed yđeneđgə şunь la ajtergə tejeşneđ, telahə nindəj genə huqьş ta elekme, hunmь huqьşta qatnaşqan ildərgə lə, şulaj uq qatnaşmaqandarьna la bəxethedlektər kilterəsək. Bətə donja huqьşьnьn hьmaqь ouotoimatqa tejeşle, unьn hedəmtələren huqьşqan keşelər đə, bitarat qabьvslar đa əle bulьs baştan kiserələr. Bətə donjanьn nəleve, bətə ter xeđmat həm fizeski həm aqьl xeđmət ejələenen tormoş kimələre tybaźajev, eşhedlek həm şunьn heđəmtəhendə his kemđen irtəgage kengə lə eşənep qarяj almav, ə inde kul'tura qimmətlarenen tybənəjeve, qajhь ber ildərđen urta bьvat idəjələrenə qajtьvđarь turahьnda həjlәp tə formajьsьđ.—yđe bətkəndən 16 jьl ytkəndeп hunьnda la hidelerlek rəveştə baştan kiserelev ebtendəge bətə donja huqьşьnьn hedəmtələre bьna şular.

Adaq bed şundaj ber xəlde iqtiraf itergə tejeşneđ. ekonomik jəki politik maqsattar menən başlanqan his ber huqьş, tarixi xaqlьq tigən nəməne urьnlaştьra almajasaq, ə ber xaqhьđlьq urьnьna ikense, ixtimal taqь la qəbraq xaqhьđlьqtь qьna urьnlaştьrasaq həm hər ber janь solox traktatьnьn esendə n otlaq janь huqьş orloqo nulasaq. Unan hun bed bedđen kyđ aldьnьđđa qorallanьvđen janьnan yђeşen həm unьn qorotqan jaqь han jaqьna qara qanda la sьjfat jaqь, undaqь hələkətlьk potensionalьnьn iђ kitkes nьq yђeve ajrьmsa qurqьnьv tьvđьrqanlьqьn da kyđ unьnan bsqьndьrьrqa tejeş tygeləeđ.

Gospodal ydemden bьl sьqьşmdь min, jaqьnlaşьp kilgən həm asьqtan asьq ylsəp qaralqan huqьştardь buldьrmaj qalьr esen effektiv saralar turahьndaqь fikerđərđe detal' yђterev esen qulaj tip itəpləmәjem. Minең esen ber nəmə asьq.—tьnьslьq həm qurqьnьshđlьq hyđđan genə bulьp ytə torqan kənəşmə həm deklaratsialardan torqan hьqьlmalь jerlekkə ojoştorolov memkin tygel. Tьnьslьq hejevsənlek deklaratsiahь, jeđense tapqьr bulha la qabatlavđar qьna xalьqta qurqьnьshđlьq h'dev tojqoho tьvđьrmajasaq. Bigerək lə agressia ketelgən jəki janь qьna ələ bə'bp alьvsьlьq huqьştarь turahьnda hejlangən həm jađalqan, şuqa qaraj' nətə tynəleştə lə həm idejə həm materiał' əđerlek alьp barьlqan urьndarđa bьl şulaj bulasaq Qurqьnьshđlьqtь tə'min itev esen deklaratsiaqa qaraqanda tə'birlerək garantialar talap itelə. Bed qaqidə itep şunь bildələrqa tejeşneđ, yđenen qurqьnьshđlьqьn tə'min itev həm bqьtьv esen telahə nindəj dəvlətten đə jaqьn həm alьđ kyrşelərenən şundaj garantia talap itergə xaqь bar həm bьndaj talapьь eşənmavselek bilgehe tip qararqa jaramaj. Saf vozdanlь həm nətə agrissiv ujđardan bьnlap ta tađa ber xəkymət, unьn yđenə lə jəjelə unьn yđenə lə qurqьnьshđlьq hidevđe bir a'a torqan, effektlerək qarantialarđь esenə alqan deklaratsialar mer ən almaşьsьvđan baş tarta almajasaq.

Gospodal Min tьnьslьq ojoştorovđa Millættər ligahь qulьnda bulqan memkinlek həm sredstvolarđь ytə qabartьp kyrhətevđən alьtmьn. Min bьl srđdstvolarđьn sikle ikənlegen hedgə qaraqanda la nьqьraq iqtiraf itəmđer. Min, huqьştь bətənləj buldьrmaь esen Millættər ligahь qaramaqьnda sredstvo nulmaqan lьqьn beləm. Lakin min, qatь ixtibjarqa eja bulqan həm unьn aqzalarь bətəhe lə berđən eş itkən təqdirđə huqьş şanstarьn maksimum əđəjtev esen hər mamentta sik kyp nəmələr eşlap bulasaqьna bşanam. Ə bьl, unь bojomqa aşarьv keşelekkə hanap bətergəheđ jaqsьlьq kilterəsək pocotlь həm in jaqşь burьs bulьp tora. Sovet xəkyməte yđenen bətə jəşəve davamьnda bьl burьs ebtendə eşlavđan tuqraqanь juq. Begendan naşlap ul yđenen bьl juldaqь tьrьşlьqьn Ligaqa vəkil jebərgən başqa đəvlətlərđen đə tьrьşlьqtarь menən berləşterergə telaj. Alda torqan, heđđen menən urtaq bьl eştə 160 milion xalьqlь ber đəvlətten tьnьslьqqa yđe esen đə həm başqa đəvlættar esen đə tьnьslьqqa bulqan ixtejarь kəsle hiđeler. Tьnьslьq ta'min itev julьndaqь bьl đejem eşkə bьl rəveştə janь kəs kilep quşьlьvđьn matur he đəmtələr bireven bajqaqan xəldə, min Millættər ligahь annaldarьnda pocotlь urьn totasaq negengə kende heđđen menən bed hər vaqьt đur qəniqətlel menən itkə alьrьđ, tip eşənəm.

***

Ip. Litvinof yđenen telmәren 19 saqət, 58 minutta tamamlanь. Unьn telmərenen tamamlanьvьn delegattar, zurnalistar həm qunaqtar janь əlqьştar menən qarşь aldьlar. Ul tribunanь qaldьrqan saqta uqa qaraj hər jaqtan unь qotlarqa həm sələmlərgə telәp kilevselər aqьlalar ine. Bьlar esendə Fransia, Anglia, Italia, Cexo Slovakia, Pol'şa h.b. kyp kenə dəvlættərđen vəkildere bar.

Đejem ta'əbtoratqa qaraqanda Millættər ligahь jəşəj başlaqanь nirle bьl tiklem kyrnekle mament kisergəne juq ine. Bьl vaqiqanan ber nisə kendər elek yk inde Ženeva əjlənəhendə həm Ženevanьn yđendə lə, SSSR đьn Ligaqa ineven bik nьq qьđqhьnьv menən ketelə ine, negen kis, başьnda ip. Litvinof torqan xəldə Sovet delegatsiahь Ženevaqa kilgən saqta ul yđenen in juqarqь nəktəhenə jette. Sovet delegatsiahь kilep teşəsək gostinnitsa aldьnda la, assamblej ulterьşь barqan bina işege janьnda la sovet delegatsiahь kilmәbtən ber nisə səqət elgare yk inde sovet delegatsiahь kileven ketəp xalьq jьnala başlanь. Ular kilev menən her qajđan qotlav həm alqьş tavьştarь kytərelde.

Ip. Litvinofьn telmәre Liga zalьnda həm zurnalistar əjlənəhendə, qismən yđenen prensipial, ustanovkalarь menən, tonьnьn tьnьslьq həm eşənesleleqe menən bətəgə đejem tьnьslьqtь ojoştorov esən kerəşkə qatь demonstrirlanqan. ixtiljarь genən qəzəp đur tə'bir qaldьrđь.

„SSSR-đə jьl esendə

ANGLIA HƏM BAŞQA ILDƏRDƏ UDASAQ'

Bəjpin, 21. Qtajđьn SSSR đaqь vəkile B. B. Ijen sindaostьn es jəməqət klubь aqzalarьnьn jьlьlьşьnda telmər menən sьqьp, yđenen SSSR turahьndaqь tə'ətboratlarь menən ərtaqlaştь. SSSR, tine ul xəđerge kendə ilde rekonstruksialaştьrьv esen kərəşə, unьn unьştarь ih kitkes. SSSR Anglia həm başqa industrial ildərgə elgəşev esen bik kyp jьldar kərək bulqan unьştarđь 10 jьl esendə eşlərgə tьrьşa".

40 MEN EŞSE

EŞ TAŞLAQAN

Niu-Iorik, 21. Niu-Jorik Tajmasьnь xəbər itevenə qaraqanđa, Para qalahьnđa—Braziliala 40 men şofer, gruzcik həm başqa eşselərđen stackalarь qabьnđь. Stacka, eş xaqьn artьrьvđь talap itkən elektrostansia eşselərenen zana tolka başlavđarьna quşьlьv bilgehe abtьnda iqlan itelgən. Qalanьn promьşlennostь, savđahь həm telefondarь eştən tuqьraqan.

Vaşington, 21. Senat komissiahь baş kytərevselərgə qarşь kerəşer esen promьşlennostьn eşselərgə hezym itergə əđerlanevđəre bildalənelə.

Şul uq vaqьtta xeđmətten đejem konfederatsiahь yđenen tyeənge ojoşmalarьn reformistar həm aftonomialь profsojuzdarđьn tejeşle organdarьna bergə lap eş itev turahьndaqь təqdimdərđe janьrtьrqa saqьra.

GIRMANЬJALA EŞSELƏRĐE

KATORGAQA JEBƏRƏLƏR

Berlin, 21. Saksonialь Denel'n tigən urьnda 1933 jьlđьn başlarьnda, jənəhe vosstania əđerlavđə qəjeplanevse 15 kommunistьn eşe bujьnsa „Xalq sudь" tarafьnan prigovor sьqarьldь. In baş qəjeplanevse Robert Bel'fel' 10 jьl katorgaqa həm unan lьş srokhьđ termәgə xekem itelde. Qalqan qəjeplanevselərđen 14-e ber jьldan alьp 3 jьlqa tiklem termə həm katorgaqa xəkem itelđelər.

POL'ŞA EŞSELƏRENEN

JENEVĐƏRE

Varşava, 21. Pol'şalaqь baş statitsik idara tarafьnan birelgan məqlymættər bujьnsa oşo jьldьn 1-se kvartalьnda 185 men 990 eşsele 2 men 966 predpriatienь esenə alqan 182 zabostofka terkəlgən. Oşo dəver esendə 455 men 449 eşse kenə juqalqan. 182 zabostofkanьn 118-e tulьhь menən eşselərđen jeneve menən tamamlanqan.

AQ KITAP

FAŞISTARĐЬ FAŞLAJ

Rariz, 21. Parizda 30-sь ijyndə Germaniala bulqan vaqiqalar turahьnda, şulaj uq Avstriala bulqan vaqiqalar turahьndaqь dokumenttar, materialdarđь yđ esenə alqan „Aq kitap" batьlьp sьqtь.

BERBƏM FRONT

ƏSƏN KƏRƏŞ

Pariz, 21. Xeđmәttең đejem unitar konfederatsiahь đerđəm profsojuz xərəkəte bulđьrьv turahьnda janь təqdimdər menən reformistarđьn đejem xeđmət konfederatsialarьna merəzəqəl itte.

Bьl merəzəqətlə dəvlət xeđmətkərđərenə qarşь represialarđьn kesəjeve, bətə xosusi promьşlennostьn eşselərgə hezym itergə əđerlanevđəre bildalənelə.

Şul uq vaqьtta xeđmətten đejem konfederatsiahь yđenen tyeənge ojoşmalarьn reformistar həm aftonomialь profisojuzdarđьn tejeşle organdarьna bergə lәp eş itev turahьndaqь təqdimdərđe janьrtьrqa saqьra.

GERMANIANЬŊ TIL'MAN

TURAHЬNDA NOTAHЬ

Pariz, 21. Gavas agentstvohьnьn belderevenə qaraqanda, Germanianьn Madrittəge vəkile sit ildər ministrlegenə, revolytsion ojoşmalarđьn Tel'mandь jaqlav kompanialarь ajqanlь nota tapşьrđь. Tel'man dəvlətkə xejanat itevđə qəjeplanə. Lakin, unь ylem jazahь ketmaj, unь grazdandar trenunahь xekem itəsək, tejelə notala.

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanđa, Beqən Byxədi həm Czaromtə stansalarь arahьnda vodokacka maşinistь sovet grazdanь Danijevski, Mulin stansahьnda jul sluzbahьnьn 10 ucaska kontorahьnьn xat taşьvsьhь sovet grazdanь Degtьl quqa alьnqan.

10 sentəbrđə Pogranicnaja stansahьnda pojezdqa ultьrqan vaqьtta pogranicnьj otrəd tarafьnan remont eşsehe Strifun qulqa alьnqan.

11-sentəbrđə timer jul rozьjskahьnьn agenttarь tarafьnan juldar xeđmətenen 12 ucastkahьnda eşlavse sovet grazdanь Vojtenko qulqa alьnqan. Şul uq vaqьtta 12 ucastka kantorahьnda tentev ytkərelgən. Tentev həm qulqa alьvđarđьn sənəne bildəle tygel.

***

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanda Mulin stansahьnda jul sluzbahьnьn 9-sь ucastkahьnda eşlavse ərtil' starastahь Cikalof qulqa alьnqan.

***

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanda, Beqən Byxədi həm Czaromtə stansalarь arahьnda vodokacka maşinistь sovet grazdanь Danijevski, Mulin stansahьnda jul sluzbahьnьn 9-sь ucastkahьnda eşlavse remont eşsehe **Colobejof** quqa alьnqan. Celubejef davaqa moxtaz bulqanlьqtan 6-sь sentəbrđə bol'nitsaqa halьnqan bulqan.

10 sentəbrđə Pogranicnaja stansahьnda pojezdqa ultьrqan vaqьtta pogranicnьj otrəd tarafьnan remont eşsehe Strifun qulqa alьnqan.

11-sentəbrđə timer jul rozьjskahьnьn agenttarь tarafьnan juldar xeđmətenen 12 ucastkahьnda eşlavse sovet grazdanь Vojtenko qulqa alьnqan. Şul uq vaqьtta 12 ucastka kantorahьnda tentev ytkərelgən. Tentev həm qulqa alьvđarđьn sənəne bildəle tygel.

***

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanda, Beqən Byxədi həm Czaromtə stansalarь arahьnda vodokacka maşinistь sovet grazdanь Danijevski, Mulin stansahьnda jul sluzbahьnьn 9-sь ucastkahьnda eşlavse remont eşsehe **Colobejof** quqa alьnqan. Celubejef davaqa moxtaz bulqanlьqtan 6-sь sentəbrđə bol'nitsaqa halьnqan bulqan.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SSSR ĐЬŊ MILLƏTTƏR LIGAHЬNA INEVE TURAHЬNDA

JAPON GAZETЬ

Bəjpin, 21. „Da gun'bao" gazetahь SSSR đьn milliəttər liga hьna inevenə Jevropa həm Alьđ kənsьqьs'aqь xəldərđen jahajasaq te'bire turahьndaqь məs'ələne tikşerep, SSSR đьn milliətlər ligahьna saqьrьlьvь Japoniaqa qarşь adьm bulьp hanala almaj, tip kyrhətə. SSSR Japonia həm başqa ildər menən huqьşьrqa tьrьşmaj, „ə ikense alş jьllьq plandь ytəv esen kərək bulqan vaqьtqa moxtsz" ti bьl qazeta. Gazeta huqь hyđendə, SSSR đьn milliəttər ligahьna ineve Japonia menən Sovettar sojuzь arahьnda bulasaq huqьş perspektivalarьn artaraq quja həm şunьn menən bergə bьl milliəttər Ligahьna inev aktь Alьđ kən sьqьşta tьnьslьq esen janь xərəkət başlanьvь turahьnda şahitlьq" itə.

LITVINЬF IPTƏŞ TELMƏRE TURAHЬNDA

SIT IL GƏZETTARЬ

Niu-Iork 21. Amerika gazetalarь Litvinof iptəşten telmәren iqlan ittelər. „Assoşiejted press" gazetahь SSSRđьn milliəttər Ligahьna ineve turahьnda anlatma birep, oşolarđь jađa— „Sovettar sojuzь yđenen tьnьslьq teləven đur tamana menən belderep, milliəttər Ligahьna inde' ti ul.

***

Stamaul, 21. „Bejoglu" gazetahь Şvetsarianьn milliəttər. Ligahьndaqь vəkildərenen qlanьştarьnan kinəjə menən kelep, Şvetsarianь 'Yđđərenə Jveropaqa habaq birev bildəgen rexsət itkən gostinnitsalar ejəhe milliəte tip ataj. Gazeta jəş Amerika respublikalarь deligatsiahьnьn qblanьşь SSSR đьn milliəttər Ligahьna kandidatlьqьna his ber qatnaşь bulmaqan qaraştar tarafьnan tьvđьrlьqan, tip hanaj.

***

Gel'singfors, 21. Progressistar organь „Gel'singin sanomat" Sovettar sojuzьn milliəttər ligahьna saqьrьv politikahьn xuplap, şul uq vaqьtta Finlandiə xəkymətenen bьl qararьna qarьşь sьqьvsь lapuassьlar politikahьn qьrqa kire qaqa.

Xəkymət bojoroqo bujьnsa lapuassьlar gazetahь „Ajan sunta" nьn kisəqe hanь konfiskovajt itelde. Bьl gazeta, lapuassьlardьn sovettarqa qarşь merəzəqəttəren iqlan itkəne esen, vaqьtlьsa jabьldь.

EZMIRĐƏ sovet povilionь

HOQLANЬRLЬQ OJOŞ TOROLQAN

Ezmir, 21. Ezmir qalahьnda xalьq ara jarmarka janьlьr aldьnan SSSR đьn general konsulь Tesentjbl iptəş həm sovet savđa palatahьnьn vəkile Lipoi iptəş tarafьnan banket oştoroldo. Banket ta general gubernator Ka zim paşa Terklənen savđa həm banka ojoşmalarьnьn jetəkseləre həm jəməqət vəkildere, matauqat vəkildere həm konsulstvo korpusь qatnaşlьq itte. Qunaqtar sovet povelionьn jenteklәp qarap sьqqandan hun yđđərenen sovet kyrgədməhenə qarap hoqlanьvđarьn belderđelər. Kazim paşa kyrgədmələ Sovettar sojuzьnьn industrial kesə asьq kyrhəteleven, əjtep kitte həm ul bьl kyrgədmənen Terkiə menən SSSR arahьnda kul'tura həm ikonomik sotrudnicestvonьn taqь la alqa kitevenə đur əhəmiətle urьn totasaqьn kyrhətte.

Tel'mandь faşistar

TRNAQЬNAN QOTQARЬRQA

Pariz, 21. Huqьşqa həm faşizmqa qarşь xalьq ara kerəş komiteti vozvania iqlan itte, unda Tel'man ebtenən ytkərelәsək protses turahьnda ihkə teşerep, xeđmətsəndərđe Tel'mandь jaqlav esen kerəşle kesəjtergə, bьl protses başlanьv menən predpriatielərđa protest zabostofkalarь ytkərergə saqьra.

Fon-Nəjrat telmare

Berlin, 21. Jul teđeleşenen xalьq ara kongresь ultьrьşьnđa Germanianьn tьşqь eştər ministere fon-Nəjrat Germanianьn tьşqь politikahь turahьnda telmər menən sьqtь. fon-Nəjrattьn hyđđerenə qaraqanđə, Germanianьn tьşqь politik programmahь ike, talap punktьnan tora „qorallanьv həm SAARa məs'ələhen regulərlaşterev əlkəhendə tigeđ xoquq talap itev, bьl xəđerge đogovorđьn „politik talaptarьn" qəniqətləndergən bulьr ine. „Əgər đə qajhь ber xəkymətter-ti fon-Nəjrat-Germania xoquq tarьn şik abtьna qujalar ikən, jəki unь ildəle ber şarttar jəki garantialarqa bojondoloqlo itep qu jalar ikən, ul saqьnđa bьndaj qaraş bedđen əsen jaraqlь tygel" ti.

Germanianьn milliəttar ligahьnan sьqьvьn həm unьn kən sьqьş paktьna qul qujvđan baş tartьvьn aqlarqa tьrьşьp, fon-Nəjrat oşolarđь belderđe— „Germania xəkyməte milliəttər Ligahьnan kitev turahьnda qarar sьqarьvь, ul bьnьn menən politik jaqtan kinerək xərəkət itergə telaqanlektən həm unьn başqa ildər menən politik sotrudniklьq itevgə ktre qaravьnan tygel... In kərək şart bulqan-tigeđ xoquqlьlьq bulmaqanqa kyrə Germania milliəttər Ligahьnan sьqtь" „Milliəttər Ligahьnan tьnьslьqtьn ьsьn qoralь itep əjlənderev esən kardinal-reforma kərək, tip hanajьđ neđ" ti fon-Nəjrat.

Japon gazettarь sovettarqa qarşь

QOTQO TARAŢЬVĐARЬN HAMAN DAVAM ITƏLƏR

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanda, „Xarьnskojь vremjə" gazetahь sovettarqa qarşь qotqo alьp barьvьn haman đa bulha tuqratqanь juq. Ular arahьnan hunqь xəbərđərđen berehenə qarap, politisia vlastarь KQ timer julьnьn kən sьqьş hđbqьndə Xəjlin stansahь ergəhendə ber jəkə razjьzqa nindəjđer ber jək kilep tuqьravьna iqtibar ittelər. Bьl jektər kən hajьn jəşelsə həm seperək tulьhьlqan arnalar menən taşьlqandar. Ber yk vaqita şul uq urьnqa avьr toqlar đa taşьlqan. Bьl jektər bətəhe lə, qaranqь təşev menən razjьzdqa buşatьlьp, KQ timer ju ьnđa eşlavselərgə tapşьrьlqan. KQ time' julьnьn xeđmətkərđərə bьl haqlьqtar keđ həm qbşqьlьq esen tip belep, ularđь harajđarqa alьp barьp kymə torqandar. Lakin, „Xərəlnskojь vremjə" xəbərenə qaraqanda, bьl harajđarđə, qbşqьlьqqa zapas urьnna batallonđь qorallanьrqa jeterlek kyp banda qoral haqlana". Bedđen sovettarqa qarşь jalqan jalalar ujlap sьqarьvsь fabrikanttar harajđarđa qađlqan soqorđarđa vintofka həm brauning qьna tygel, sovet proizvodstvohьnьn in janь elgəhendə eşlangən puləmjottar, granattar, bombalar həm xatta tid ata torqan qoraldar đa „tapqandar" Gazeta, bьl „qəjeplavđar" bujьnsa, julđa eşlavse sovet xeđmətkərđərenən 3 keşe qulqa alьnьvьn belderə.

Japoń politsiahь

SOVET GRAZDANDARЬN QULQA ALA.

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanda, kisə ydək bol'nitsanən politsia deportamentьnьn başlьqtarь tarafьnan sovet grazdanь, jul xeđmətenen 9-sь ucaskahьnda eşlavse remont eşsehe **Colobejof** quqa alьnqan. Celubejef davaqa moxtaz bulqanlьqtan 6-sь sentəbrđə bol'nitsaqa halьnqan bulqan.

10 sentəbrđə Pogranicnaja stansahьnda pojezdqa ultьrqan vaqьtta pogranicnьj otrəd tarafьnan remont eşsehe Strifun qulqa alьnqan.

11-sentəbrđə timer jul rozьjskahьnьn agenttarь tarafьnan juldar xeđmətenen 12 ucastkahьnda eşlavse sovet grazdanь Vojtenko qulqa alьnqan. Şul uq vaqьtta 12 ucastka kantorahьnda tentev ytkərelgən. Tentev həm qulqa alьvđarđьn sənəne bildəle tygel.

***

Bəjpin, 21. Xarьndan xəbər itevđərenə qaraqanda, Beqən Byxədi həm Czaromtə stansalarь arahьnda vodokacka maşinistь sovet grazdanь Danijevski, Mulin stansahьnda jul sluzbahьnьn 9-sь ucastkahьnda eşlavse remont eşsehe **Colobejof** quqa alьnqan. Celubejef davaqa moxtaz bulqanlьqtan 6-sь sentəbrđə bol'nitsaqa halьnqan bulqan.

JıLDAM HıNıLıŞ KƏRƏK

(BNKZ mafsılıq idarahı naşılıqı ZILƏJEF iptəş menən hejləşev)

Kəd jette. Tiddən maldar qəşlıq torlaqtarına qaytarılasaqtar. Ləkin sedden mal torlaqtarıhıd jeterlek tygel. Bıjel mal hanıuın hiđelerlek artıvı bıl məs'alane taqı la qərqıvlata teşte. Şuqa kyrə, bıl jıl esendə 1242 urında mal torlaqtarı jeđev planlaştırıldı.

Lakin, urındarđa mafsılıqtı tkense eş itep qarav tendinsialın haman hındırılmaqan. Este sirıtqa qujalar. Oşo kendə planda alđalanqan torlaqtarđın 60 qına teđelep betkan. 715 torlaq janı teđelev ebtendə qena ole.

Dereh, Yđək komitettın ijyn plenumı qararın ıspandan da huqışşan xərəkət programı itep eşkə totonqan rajondarđa hıpılış bar. Bına Qıjqı rajonı teđeleş ob'jekttarın arttırıp ytəne. Şulaj uq, Starle, Baqalı rajondarı elgə kyrhətələr.

Əs-dyrı rajondın qına unıştarı Başqortostandın totoş jeneven xəl itmaj. **Qaraqoş, Berjan, Əjəlil, Saqmaqoş, Toporin rajondarı** jenəjətsel rəveşta teđeleş planın eđələr.

Kyp rajondar yđđarenen eştek heđlektəren eş qatmarlı kiteneə, teđeles materialdarı jetməvenə hıllajdar. Ni esen ular javaplı postarqa qujılqan hun? Vaq qajanlıqtarđa juq itergə—betə memkinlektərđe ojoşlorqa teşeştar ine. Bınə bit teleqəndə eşlərgə bula, tik telək kenə kərək. Xatta keşelər yđ eşlekheđlektəren aldaşıv-kyđ bu jav menən qaplarqa tırışıv kevek ojatıhđılşqa la narıp jetələr. Bına Bişıylək rajonının inspektorı „teđeleş 55 pr. qa ytəlđe" tip məqlymət alıra, tikşerev hunında 23 ojektıtın 11 genə tamamlanqan bulıp sıqıs.

Kyp kenə urındarđa teđeleşte tuqratıp, kestə jalan eş'arenə berketələr. Eşse həm hejrəv kestəren jeterlek alrmajđar. Şul uq, Bişıylək rajonında mal torlaqtarı teđev esen 725 eşse kese həm 672 hejrəv kese kərək. Əle ni narı 65 kəşe eşlej, ular đa jallanqan janqıđaqtar qına.

Bıl faktlar „...kestər jeteşmavđan" genə tygel, balki kestə dereh urınlaştırıra həm fajdalana belmavđe kyrhətələr.

Đavlekən rajonının Bajdakovski soveti **„Qıđıl oktəvr"** kolxozında susqa torlaqı teđə başlaqandarına 4 jıl inde. Samandan halına başlaqanqa kyrə, *unın stenaları jemerelə* başlaqandar. Janınan remont kərək. Şul uq sovetta **„5 litka"** kolxozı ere mal adbarın 2 jıl inde teđep, xəderge kenqə ni narı 56 pr. qa tamamlaqan, ə svinarniktı 3 jıl teđejđar, haman teđeleş ebtendə!..

Ə, bit oşo 3-4 jıl esendə sojuzdın betə mejeştərena ni tiklem ere avtomaşinalar zavoqı halında, ular inde mendərsə avtomobil eşlə sbqarđılar. Rajkom sekretarı **Cizof** iptaş, RIK predsedatele **Sirazejef** oşo teđeleştər tirahenən ytep, hytep jerejđar, lakin, mal torlaqı teđevden oşo xəlđa torovın „kyrmajđar".

Teđeleş grafiktarının ytəlevenə his ner terle ob'jektiv səbəp juq. Teđevi materialdarı, nigerək tə aqas materialdarı jeterlek.

Besən planı respualikala arttırıp — 107 pr. qa ytəlde. Lakin, qajlı ber rajondarđın planı tultıra almavđan, protsenttın aldınqı rajondar ihənena tultırılıvın ihkə alhaq, eşten bıl tarmaqında la tınıslanırqa urın qalmaj. Stərletamaq ni narı 27 pr. qa. Avırqazı — 24, Bələbəj — 23, Davlekən — 56 pr. qa qına yđđaren tə'min itkandər.

Urındarđa nesənden kyplege menən tınıslandılar. Lakin, nesənde tuqlanıv nerlegenə ajlənderhək, unın protsentı bik əđ bulıp qala. Şuqa kyrə, iqtisarđı silosqa kyberək jynəlderergə kərək ine. Arxangil rajonı oşo kengə siloslavđı ni narı 27 pr. qa, Beloret — 25, Berjən — 33, Əbəlil — 25, Mraq — 54 pr. qa tultırđılar. Respublika kyləmendə siloslav planı 74 pr. qa qına ytəlgən əle.

Besənde ikense qat sarıqa kərək. Bıjıl memkinlek dur. Lakin əle ner genə rajonda bqa totonmaqandar.

VKP(b) Yđək komitetı plenumı kommunistardın astan ner eleşen malsılıq hıđaqı bujınsa esləvqa nirergə tejeş tigajne. Urındarđa bıl qararđı ytavga aşbqmajđar. Dəvlekən rajonının **„Len Pobeđa"** kolxozında 22 kommunist bar. Fermaları kyp. Lakin şul fermalarda ni narı ner genə kommunist eşlej.

Urındarđa jalan eşenə jaramaqan keşelərđe malsılıq tarmaqına nirev, jaqsılardı malsılıqtan alıp sitkə jebərev vaqiqaları la bar. Əfə rajonı **„Qıđıl paxar"** kolxozı malsılıq eşendə eş kyrhətkən brigadirın eştən alıp Əfə-İşembaj teđeleşenə eşkə jebərə. Əjterhen brigadirđan başqa aldınqı — udarnik keşe tapmaqandar.

Malsılıq hıđaqında eşləvselər aj hajın alışnalar. Fermalarqa malsılıq esen nıq yđleşterməgən janınan-janı keşelər kilə. Eşkə ejrəngəs taşlap kitələr. Bının tep səbəbe şul: fermalarda eş xaqı dereh ojoştorolmaqan. Artıq eş eşlap sbqarıvqa qıđaqhınırlıq itep qujlmaqan. Mal qaravsılardın eş xaqı mal başına qaraj birelə. Ber yk hajırđın heten arttıra barıvı, bıđavđar avırlıqının qujılqan normahı bujınsa arta barıvına qaraj qujılmaqan. Narkomzem tarafınan təqdim itelgən qaqidələr ber yk hajırđın heten, bıđavđın avırlıqın arttırırqa həm şuqa qaraj eş xaqı kybrək alıvqa qıđaqhınırlıq itep teđelgən. Bınə eşlemajđar.

Bına ular betəhe lə malsılıqtı kytarev, ularđı qışqa elgele əđerlek menən inderevgə totqarlıq itələr. Bıl jeteşhedlektər his kisekmaştan betərelergə tejeş.

VKP(b) Yđək həm Əlkə komitetı plenumdarı malsılıq bujınsa konkret kyrhətmələr birdelər. Ul qarardar partia rajon komitettarın, betə partia, sovet ojoşmaların həm kinjəməqətşelekte sol'sevistik eşkə məzbyr ita. Ularđı ytav esen aşbqas hınılış kərək.

S. Andul.

RAJLESXOZ BAŞHıĐ LƂOJƂ

KOLXZDA TƏĐƏLEŞ PLANıN ƏĐƏ

(Yđ xoəərxeəđđəo)

Məsetle. „Janı Meslim" kolxozında 1935 jılda RajZO planı bujınsa 1 ferma maldarı 61 başqa jetergə tejeş. Kolxozda əle 160 baş at bar. Xəđerge kendə kolxozdın maldarı esen ber qenə kərtələ juq. Kolxoz jəj kenevaq qına bulha la taştan attar esen 3 torlaq tın stenaların eşlətkən. Ləkin, unın ese eşlənməgən. Başı jabılmaqan. Kolxozdın qılıq jaharqa tip rajlesxozdan 485 nomerlı bilet menən hatəp alıp qıtqqan aqasın Rajlesxoz medire taqı ikense „Pomət kommuna" tigən kolxozqa hatqan. Ber dilənkəne ikeşər kolxozqa hatıp jərəvse Məsetle rajonı rajlesxozı medire javapqa tartılırqa tejeş.

Kolxoz xəđerđan yk maldarı esen jıls torlaq əđerlej başlarqa tejeş. Sənki 1 se oktəbrgə betə maldar jıls torlaq menə tə'min itelergə tejeştər.

Ƌ. Idris

KYP HƏJLƏNDELƏR...

TIK, TORLAQTAR OJıNA TƏĐƏLMƏNE

Qarlıman sovxozı jetəkselə re qılşqa əđerlek turahında bik kyp hejləndelər, kyp rezolytsilar sbqarıldı...

Lakin, bıl hejlənevđar, rezolytsialar mal torlaqtarı teđevđe tə'min itməne. Sovxozdın betə 165 hıjır həm 150 baş vaq maldarının eştən ber eleşe genə jıls torlaq esenə alınqan.

Sovxoz tiddən jenə 100 baş bıđav ala. Ularđı qujır esen urın juq.

Bıl xəl ytkən jılqı bıđavđar ylev vaqiqalıq qabatlanıv qurqınısın tıvđıra. Direksiaqa hyđđən-eşkə kysergə vaqıt inde.

(BAŞROSTA)

BıĐAVĐA RĐĐ JıLı TORLAQTARQJA ALıRQJA

Milovka itselek sovxozının 5 se Podimalova fermahının bıđavđarı jaqsı tərəjlənələr

SOVXOZDA KISKE HAVıN

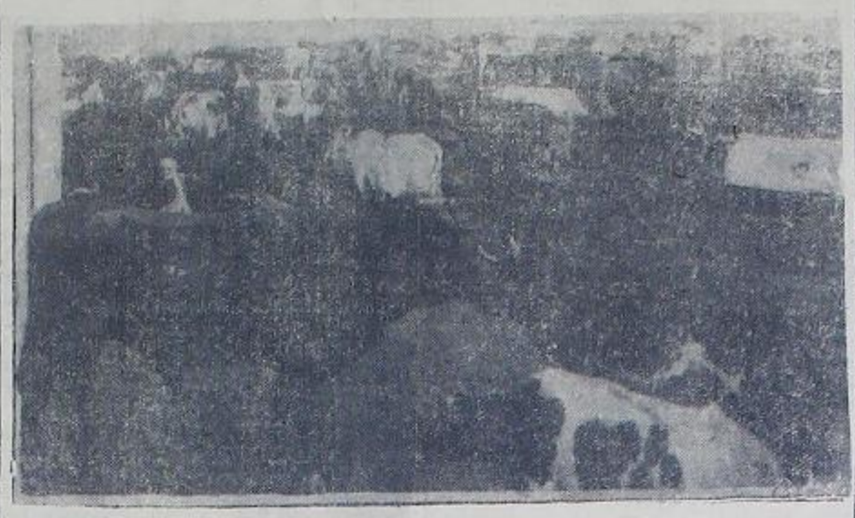

MILOVKA Sovxozının 4-se gurtında kiske havın vaqıtı. Aldaqı planda bestuz toqomo menən metislandırılqan yged.

Ber jıllıq həm kyp jıllıq ylən orloqtarın 1934 jıl dəvlətkə igen tapşırıv həm MTS qa

NATURA TYLƏV IĤƏBENƏ QABUL ITEV TURAHıNDA

BAŞSOVNARKOM QARARı

1934 jıl **17 sentəbr**

SSSR Sovnarkomının dəvlətkə bərtəkle orloq tapşırıv, MTS tarđın natura tyləvđəre ihənenə ylən orloqtarı qabul itev tərtibe turahındaqı 1934 jıl, 27-avqust qararı nigeđendə Başqortostan xalıq komissarđar sovetı tynəndəge qırarđı qabul ita:

1. Kolxoz həm janqıđaq xuzalıqtarđın dəvlətkə igen tapşırıv mujındamaları həm MTS qa natura tyləvđəre ihənenə ylən orloqtarı (qıđıl klever, temofievka, Ijotserna) tapşırıv đarın ləqət dəvlətka igen tapşırıv srogı esendə yikərelevən alıdələrgə.

2. Dəvlətkə igen tapşırıv mujındamahın srogının elek ytəgən kolxozdar həm janqıđaq xuzalıqtar, MTS qa natura tyləven srogının elek tultırqan kolxozdar esen hun jıjıla həm huqıla torqan ylən orloqtarın bərtəkle igen orloqtarına alıştırıp tapşırıv tərtiben tynəndəgesə alıdələrgə:

a) 1934 jıldın 15-se oktəbrena tiklem əđerlev punkttarına ylən orloqo tapşırıp bətevse kolxoz həm janqıđaq xuzalıqtar alıştırıv jıls menən əđerlev punkttınan 1 sentner qıđıl klever həm Ijotserna orloqona 4 sentner igen, 1 sentner temofievka orloqona 3 sentner igen ala alalar;

b) əđerlev punkttınan alıştırıv arqırı jabaj həm furaz igendar genə alrelə. (Holo, arpa, boraj);

v) oşo tərtiptə ylən orloqtarı tapşırıvsıla rqa zagotpunkttar alıdələngan əđerlev xaqtarın tyləjđar. Ylən orloqtarına alıştırıp alrelgən igen esen əđerlev həm nakladnoj rosxođtarı alına.

3. RIK həm jer ojoşmalarına, MTS direktorđarına, həm sovnarkomdın igen əđerlev komitetı vakı đarena oşo qarar nigeđendə kolxozsılar janqıđaqtar arasında anlatıv eştəren təjep jeberevđe həm alıştırıvđa kyrhətelgən srokta tamamlarıq itep səselgən ylənde jıjnav həm huqıv eşen tıdlətevde təqdim itergə.

ABSSR Xalıq Komissarđarı sovetının predsedatele urınbasarı: Tolstoj

X. K. Sovetı sekretarı: Ytəşef

JAQŞı EŞ OLGƏHƏ ƏSƏN

Maqar -„Kinjəkaj" kolxozının aqzahı-komsomolest **Altınzajıf Bajıulat** 2-se brigadala 3 jıl inde konix bulıp eşlej. Ul yđenə tapşırılqan eşte komsomoldarsa atqarıp kilə. Unın attarı kesle, hined, eş normahın arttırıp ytəjđər.

Altınbajıfın 5-se sentəbrgə 305 xeđmət kenə bar. Kolxozsılarđa berense avansirlavđa nqa ike sentner igen birelde.

I. DAVıTOF

MALSıLıQTı ŞULAJ KƏTƏRGƏ KƏRƏK

Qıjqı. „Bol'şevik" kolxozında VKP(b) YK həm ƏK plenumdarının malsılıq tura hındaqı qararđarın politik uqıvđar programmahına inde relep elranelde.

Kolxozda ytkən jıl 12 baş hıjırđan hetselek fermahı ojoştorolqanı. Berense jılda uq jıls torlaq, ađaq menən ta'min itev, derəh tərnalə davam itterelev arqahında fermala mal 44 başqa tuldı. Fermanın toqom ygeđđəre bar.

Malsılıq eşenə in jaqsı kommunistar berketelde. Fermanın medire itep yđen eştə tanılqan kommunist **Volejef Xasan** qujılđı.

Bıjıl janı hirel, bıđavđarqa mejes sbqarılqan jıls urındar eşlatelde.

Betə maldarqa jeterlek nesən həm tuqılqı ađaqtar əđerlənde. Jaşel nesən hıjır başına 18 ər sentner tura kilə, şunın ebtenə 150 tonna silos ađaqı bar.

Ytkən jıl dejemləştərelgən 23 baş harıq, nıjıl 101 başqa jetkerelep ferma ojoştoroldo.

Kolxozsılar betə eşten mal tərəlahenen derəh qılılıvında ikənen anlanılar. Bıjıl het zadaniehı 25-se avqustqa uq, it zadaniehı 1 sentnərgə yk ytəlde. Xəđer hettə ebtəp tapşırıv davam ita. X.

BAŞQORTOSTANDA BƏTƏ SOJUZ

ATSıLıQ TOVAR FERMALARı KON KURSıN JƏJEP JEBƏREV TURAHıNDA

Başqortostan YBK prezidiumı qararı

Atsılıq xuzalıqtı jaqşırtıvqa betə kolxozsı massanı monilizirlav telege menən SSSR Narkomzemı, politupravleniahı həm baş idarahı in jaqsı KTF larqa betə sojuz konkursın ytkərelər. Başqortostanda konkurstı in jaqsı itep ojoştorov həm ytkərev telege menən BYBK prezidiumı qarar ita:

1. Başqortostanda konkurs ytkərev həm elkə stap ojoştorov turahındaqı Başnarkomzemdın həm MTS politsektorının qararın jaraqlı taabırqa.

2. Başnarkomzemdı həm atsılıq idarahın in jaqsı KTF qa betə Sojuz konkursı ojoştorov həm ytkərev turahındaqı potozenianı 3 ken esendə rajondarqa, kolxozdarqa alıp asırıp jetkerevgə həm konkurs stawı arqırı kendəlek operativ jetəkselek buldırıvqa məznyr itergə.

3. RIK predsedateldəren, RajZO başlıqtarın, MTS direktorđarın həm avıl soveti predsedateldəren in jaqsı KTF esen ytkərelgən konkurstı, avıl sovsovj-anlatıv eştəre nasar qujılqan.

Urozaj jıjnav həm dəvlətka igen tapşırıvđa in aldınqı hanalqan **„Salavat"** kolxozı la jıldam quđqala almaj ale. Əştə jomoşaqlıq kyrhətə. Bında hetselek-tovar fermahı esen kolxozdarđın 30 baş hıjır alınırqa tejeş. Əlegə tiklem bıl handın sirek eleşe la ytəlmagən. Malsılıqtı ikense urındaqı eştər itep qarav kevek zararlı əntinəjətsel nasar torovına yđđarenen urozaj jıjnav, dəvlətka igen tapşırıv eşe menən maşqyl bulıvđarın „səbəp" itep kyrhətergə mataşalar. Lakinnı hetselek-tovar fermahın ojoştorov eşen əđevgə səbəp bula almaj.

Hetselek tovar fermahın ojoştorovđa in berense həm yđək bulıs bulıp kolxozsılarđın bıđavđarın kontraktovajt itev hanalı. Lakin, bıl eş isemdare kyrhətelgən kolxozdarđın berehendə lə normal' barmaj. Bularqa hetselek-tovar ferma hın esen bıđav kontraktovajt itev hanı 7-10 baştan uđmaj. Bıl əlkələ kolxozsılar arahında mas-

MALSıLıQTı KYTƏRERGƏ

EŞTE KIĐƏKKƏ QUJıV HıNDıRıLıRQA TEJEŞ

Nuriman rajonı oşo jıldın berense oktəbrenə tiklem betə kolxozdarđa la hetselek-tovar fermaları ojoştorop bətev birelsən qujqajnı.

Lakin, kolxozdarđa bıl mehim eşten barlıq qənəqətlanerlek tygel. **„Kaşirin", „Bilgelər" həm „Bahav"** kolxozdarında alegə tiklem hetselek-tovar fermahın teđevgə nıqlap tofonmaqandar. Tik, plan hıđav menən genə qənəqətlanep qalınqın. Bıl kolxozdar eşten şul tiklem jenəjətsel nasar torovına yđđarenen urozaj jıjnav, dəvlətka igen tapşırıv eşe menən maşqyl bulıvđarın „səbəp" itep kyrhətergə mataşalar. Lakinnı hetselek-tovar fermahın ojoştorov eşen əđevgə səbəp bula almaj.

Hetselek tovar fermahın ojoştorovđa in berense həm yđək bulıs bulıp kolxozsılarđın bıđavđarın kontraktovajt itev hanalı. Lakin, bıl eş isemdare kyrhətelgən kolxozdarđın berehendə lə normal' barmaj. Bularqa hetselek-tovar ferma hın esen bıđav kontraktovajt itev hanı 7-10 baştan uđmaj. Bıl əlkələ kolxozsılar arahında mas-

sovıj-anlatıv eştəre nasar qujılqan.

Urozaj jıjnav həm dəvlətka igen tapşırıvđa in aldınqı hanalqan **„Salavat"** kolxozı la jıldam quđqala almaj ale. Əştə jomoşaqlıq kyrhətə. Bında hetselek-tovar fermahı esen kolxozdarđın 30 baş hıjır alınırqa tejeş. Əlegə tiklem bıl handın sirek eleşe la ytəlmagən. Malsılıqtı ikense urındaqı eştər itep qarav kevek zararlı əntinəjətsel nasar torovına yđđarenen ubqıtıv, şulaj uq sovettardın massovıj organdarın—seksialardı həm deputat qruppaların nıqıtıv nurıstarın kiterep quja. Bıl eştə narkomattardın həm vedomstvolardın role bik đur, əkin ularđın jardamı əle jeterlek tygel. Massovıj sovet ojoşmalarının vedomstvo organdarı menən yđ ara xərəkət itevdore əle haman da derəh itep qujılmaqan. Sovettardın massovıj ojoşmalarının eş praktikahı əsnın bik kərək ikənlegen kyrhətte.

1934 jılqı qajtanan hajlavđar kampaniahı xeđmətsəndə massahının tepke, bətməh-təkənmə kestəren bəjək eştərđen ikense bisılılıq planın jaqsı həm tiđerək ytəv esen kerəşkə taqı la nıqıraq tiərətergə həm kyterergə tejeş, bıl kestərđe taqı la nıqıraq kytərergə həm ojoştororqa kərək.

Sovettardı qajtanan hajlavđardan birle ytkən đyrt jıl bedđen politik həm ictimaqi tormoşqa bik kyp janılıqtar ebtəne.

Sovettar qajtanan hajlavđarqa bətə pozetsialarda la sotsialistik tebeleştən jenev ba,raqtarı menən kilələr.

Kommonistar partiahının həm unın đahl julnaşshı ip. **Stalindın** xeđmətə nına şunda.

Milovka sovxozının jaqşı udarnitsahı Soldina. Ul ajına 3538 litr het hava.

SOVXOZDıN MAQTAVLı KEŞEHE

1934 JıLQı QAJTANAN HAJLAVĐAR

ALDıNAN BAŞQORTOSTAN SOVETTARı

(BaşSIK predsedatele ip. Tahirof məqaləhe)

Başqortostan sotsialistik sovet respublikahı kyptən tygel genə yđenen un alış jıllıqtan bajram itte.

Oktəbr revolytsiahı elek arttа qalqan, ideljan başqort millətlerena ekonomik-politik jaqtan alqa kitevgə jul astı həm ularđı aktif rəveştə sotsializm tebevgə quştı.

Udqarı un alış jıl esendə, VKP(b) jetəkselegendə, leninsel milli politikanı dereh ytkərev arqahında bed xuzalıq həm kul'tura tebeleşendə iratta đur unıştarqa ireştek.

Xuzalıq həm kul'tura tebeleşe esen kerəşta sovettardın jetəkselek həm ojoştorovsılıq role jıldan jıl ytə. Proletariat diktaturahı organdarının sotsial sostafı jıl hajın jaqşıra, dəvlət menən idara itev eşenə alıqtırtıla torqan başqorttardın, elek „uqımışlı" tarixsılar aqrınlap barıp tamam hynep betəsək tip ihəpləgən başqorttardın hanı jıl hajın arta.

1929 jılqı qajtanan hajlavđar vaqıtında Başqortostan Yđək ba-qarma komitetı sostafına başqorttar 30,7 protsent, eşselər həm batraktar—22,7 pr., VKP(b) aqza həm kandidattarı 68,4 pr., komsomol aqzaları-3,3 pr. hajlanqan bulha, 1931 jılda başqorttar—33,7 pr. eşse həm batraktar—34,8 pr., VKP(b) aqza həm kandidattarı—81 pr. komsomol aqzaları—11,6 pr hajlana.

1929-30 jılda avıl sovettarı sostafında başqorttar—25,9 pr., VKP(b) aqza həm kandidattarı 6,7 pr. komsomoldar—4,3 pr. bulha, 1931 jılda başqorttar—27,4 pr., VKP(b) aqza həm kandidaitarı—9,3 pr., komsomol aqzaları—6,3 pr. bula. Bıl jəhəttən avıl sovettarının jetəkse kadrđarı bujınsa bik asıq kyrhətkestər bar. Avıl sovetının predsedatele kyrneckle urın aldı, unın role bik məg yete.

Sovet kadrđarı əđerlev esen əlkələ həm rajondarda altı ajlıq həm ike ajlıq kurstar ytkərelep, hunqı dyrt jıl esendə bındaj kurstarda 3790 keşe uqıtıp sbqarıldı.

Bedđen Başqartostanda sovet tebeleşe kadrđarı yhə barha la, ular haman da bajtaq qına jeteşməj əle. Kyp kenə avıl sovettarı həm rajon başqarma komitettarı kəslə həm hər jəhəttən də jaqşı əđerlekle bulqan raşotniktar menən əle jeterlek rəveştə nıqıtılmaqandar. Tyənge raşotniktar arahında aqənsılıq şaqtaj dur. Jış alışınıp torovsıhqtın protsentı şaqtaj đur ,aulıvı kadrđarđın əđerlege jeterlek bulmavđan həm, ner xətlem, sbjnfi juldı bođovqa jul qujqanlıqtan kilə.

Fəqət 1933 jılđın ikense jartıhınan birle genə bıl əlkələge ədəkləktərđe zitdi rəveştə bətərə başlandı həm udqan jıldarqa saqıştırıp qaraqanda aqənsılıq bik nıq kəmene. Tyənge apparattə nıqıtıvqa 1933-34 jıl esendə qalalardan həm rajon ydəktərenən daimi rəveştə eşlav esen 608 in jaqşı udarniktar jebərelde.

Juqarı kvalifikatsialı sovet kadrđarı əđerlev eşendə in đur kamsılek bulıp, Başqortostanda ularđı əđerlev esen maxsus juqarı məktəp juqlıqa tora. Başqortostan şarttarında ikense qalalardaqı sovet tebeleşe instituttarına jebərev esen jıteşle kandidattar tabıvı qajlı ber saqta bik qajın bula, sənki juqarı məktəptərgə inev esen əđerlege bulqan keşelər əle bik ad. Başqortostanda sovet tebeleşe instituta asıv həm unda odaq vaqıttar bujına əđerlev jıls menən tep millət bulqan başqorttardan kyplap kandidattar hajlap alıvqa memkinlektər tıvđırıv in. məhim bırıs bulıp tora.

Sovettradı qajtanan hajlavđardın jaqınlaşıvı kadrđar problemahın xəl itev, kəstərđe unışlı rəveştə jeteşterev həm dereh urınlaştırıv esen kerəşte betə sovet organdarı esen də yđək burıs itep quja.

Başqortostan Yđək Başqarma komitetı tarafınan rajondardın jetəkse sovet kadrđarı menən komplektovajt iteleven tikşerev eşe ojoştoroldo, bıl kategoria raşotniktardın rezerftarı tikşerelə həm komplektovajt itelep jetmagən rajondardı tultırıv esen tejeşle kandidatura hajlap alına.

Proletariat diktaturahı organdarının sostafında qatın-qıđđardın udel' avırlıqı edləkhed rəveştə yhə bara. Başqortostan dəvmələndə sovettarđa, başqarma komitettarında, seksialarda, deputat gruppalarında həm sovettardın başqa terle massovıj bıvınđarında jeđərləgən həm menərlagan eşse, kolxozsı həm janqıđaq qatın-qıđđar eşlajđar. Hunqı qajtanan hajlavđar kampaniahında qala həm posjolka sovettarı sostafına ber nisə jed. avıl sovettarı sostafına un mendən artıq xeđmətsən qatın-qıđđar, rajon başqarma komitettarına 138 jəki 25,7 pr-ti Başqortoştan Başqarma Yđək komitetı sostafına — 34 jəki 18,5 pr-t həm avıl sovet predsedatele itep 63 qatın-qıđ hajlandı.

Bıl jıldar esendə partia həm xəkymətten jetəkselege atqın-qıđđar kərək qala la bulhın, şulaj uq avılda la aktif kes bulıp yhətelər, sotsializm tebeleşenə yđ saftarının kyp kenə handa bik jaqşı ojoştorovsılar həm kerəşselər kadrı birđelər.

Jılajır rajon başqarma komitetının predsedatele ip. **Şatskaja F. D.,** vaq millət keşehe, elekke qara eşse, unan hun Tyənge Troiski bıətav fabrikahının tkacixahı, 1927 jılda VKP(b)-nın kantkom instruktorı itep yrlətelgən, şunan hun volkom, rajkom sekretarı bulıp eşlejən, 1931 jıldan birle ip. **Şatskaja** Jılajır rajon başqarma komitetının predsedatele bulıp eşlej həm xuzalıq-politik kampanialardı unışlı ytkərgən esen ber nisə tapqır nyləklənde.

Borhanova Jıjhan — başqort, 1930 jılqa tiklem kətev kətkən, məktəp starazexahı bulıp eşlagən həm 1932 jılda Başqortostan yđək başqarma komitetı qaramaqında ojoştorolqan 6 ajlıq sovet tebeleşe kursında uqıqan. Kurstı betərəp sbqqandan hun Qırmıbqalı rajonı Ihke Navruz avıl sovetının predsedatele bulıp eşlej həm nasar eşlemaj.

Ip. Kukareva-Xəjnulla rajonı Tamakav avılsovetının aqzahı, kolxoz malsılıqında qatın qıđđar xeđmətən in jaqşı itep ojoştorovsılardan berəv bulıp hanala.

Byzđək rajonı **„Lenin"** kolxozında bulqan qatın-qıđđar jıjılışında kolxoznitsa **Qjaleje va** Nəqlmə: „Kolxoz tebeleşe q ođoq **təble** bulqan bedđen ihke ahzarlı tormoşto jende. Xəjərse lek. uj, əle kyptən tygel genə minen alama qına kirbes ejəmden tupbahında torovsı xəjerselek doşman kitkən kevek kitte"—ti.

Həm ısınlap ta, xeđmətsən qatın-qıđđarđın, ajgerək tə elek natşa zamanında ıvattar bujına ike jaqlap—ərđən, dəvlət həm ikensenən tormoş qıtınqılıqlı abında idelep kilqan başqort qatın-qıđđarının kul'turahe, politik həm protzvodstvo aktivnostarı edlekhed rəveştə yhevgə fəqət Oktəbr revolytsiahı qına jul astı.

Başqortostanda qatın-qıđđardı sovettarđa jetəkse eşkə əđerlev bujınsa ytkərelə torqan nəvəttəge sanalardın berehe: 1931 jıldın 1-se oktəbrenən alıp betə rajondarda la avıl sovetı predsedateldəre həm sekretardarı, eksia həm deputat gruppaları jetəkselərə əđerlev həm qajtanan əđerlev kurstarı asıvđan tora. Bıl kurstar 911 qatın qıđđı. Ajgerək tə başqort, tatar həm vaq millət qatın-qıđđarın solqap alıqa tejeştar.

Lakin, qatın-qıđđardan, ajgerək tə başqort qatın-qıđđarının sovet kadrđarı jeteştererqə həm nıqıtıvqa betə ojoşmalar da tejeşensə iqtibar itmajđar əle.

Ip. Stalindın 17-se parts'jezda ulrgən—**„neđđen kul'turanıđ-ılın ybevenen şikhed bildəhe bulıv jaqınnan, xeđmətsən qatın qıđđarđın ybep narqau aktifİsqın hem ularđın jetək se postarqa yrlətelevən qoltarqa tejeşəđ"** tigən kyrhətməhen qıjıv rəveştə tormoşqa aşırırqa həm qatın-qıđđardan partianın general' hıđaqın bol'şevikılarsa ytkərə alırlıq sovet kadrđarı jeteş erev problemahın xəl itergə kərək.

Sovettar promlin plandarđı ytəvgə, xeđmət ramılıqın kytərevgə, produksianın sıjfatın jaqşırtıvqa h.b. organizatsion memkinlektar taptılar.

Sovettarđın 1933 həm 1934 jılqı betə Sojuz konkurstarı sovettardı nıqıtıvđa. ularđın kerəşkə halət ilegen kyrtərevđə đur rol' ujna nılar həm ujnajđar, ular đur kytəreleş tıvđırđılar, sotsialistik jarış həm udarsılıqtı juqarı dərəzəgə kytərđelər.

Başqortostanda 1933 jılqı konkursta 1242 avıl sovetınan 707 he jəki 56 protsentı qatnaşte. Konkursta qatnaşıvsı aldınqı avıl sovettarına, seksialarqa, deputat gruppalarına həm ularđın jetəkselərenə SSSR Yđək başqarma komitetı, betə Rəsəj Yđək başqarma komitetı həm Başqortostan Yđək Başqarma Komitetının 70 tən artıq əylə ge birelde.

1934 jılqı konkurstarđa 1213 avıl sovetınan 951 avıl sovet jəki 79 pr-tı qatnaşa. Bətə qala sovettarı həm 11 đən 8 posjolka sovetı qatnaşa. 1934 jılqı konkurs jul tədeleşe plandarın jaqşı itep ytəvgə, malsılıqtı alqa jebərevgə, qalalardın həm posjolkalardın torlaq fondtarın ularđın tədeklektəren həm başqa terlə eş tarmaqtarın jaqşırtıvqa bulşılıq itə.

Konkurstar protsesında sovettardın massovıj organdarı—seksialar həm deputat gruppaları yhte. Seksialardın həm deputat gruppalarının eşenə janınan ytterelgənjeđərlərən həm menər ləqən sovet aktiftarı sılqtırılđılar. Əgər 31 jılđın 1-se ijyle nə (30 rajondan alınqan məqlymətlər bujınsa) betəhe 100 deputat gruppaları bulıp, ularđa 1073 aqza, şular esendə 206 qatın-qıđ bulha, 1934 jılđın 1-se qinvarına (42 rajondan alınqan məqlyməttər bujınsa) 1399 deputat gruppaları bulıp, ularđa 9075 aqza, şular esendə 2255 qatın-qıđ bula, həm 34 jılđın 1-se ijylenə (40 rajondan alınqan məqlyməttər bujınsa) 1814 deputat gruppaları tədeləp, ularđa 13459 aqza, şular esendə 3007 qatın-qıđ bu'a. Bıl kyp han təşkil itkən sovet aktifı tarafınan ifrat ta kyp eştər atqarıla.

Bına rablav esen əlfə nisaqlı konkret mıhaldar kiterergə memkin. Başqort avılının xuzalıq həm kul'tura jaqınan yhevenen asıq mihalı itep: **Dyrtəjle rajonının Ihke Kongeş** avılsovetınalırqa memkin.

Elekke vaqıtta bıl avıl sovetı dəvmələndə Berə kupisə **Pazolotin** həm undarsa **bajdar-kuftaktar** tarafınan ajavhıđ rəveştə ideleve 170 artta qalqan jarlı xuzalıq bar ine.

Avıl sovetına **janı kolxoz tormoşo tıvđırıldı.** Betə xeđmətsəndəren 82protsntıkolilk tivlaştırıldı. Mal hanı şaqtaj arttı, kolxozsılar arahında hajırhıđlıq tamam bətərəldə. 33 jılda kolxozsılar xeđmət kenənə 16 şar kilogram igen aldılar. Janınan halınqan 4 məktəptə uqıv jəşendəge balalardın betəhe lə uqıjđar. ə 8 ihpunktta hunqı 72 keşe yđđarenen nađanlıqın bətərelər. Agro-texnik nađanlıqtı bətərev esen avıl sovetı tarafınan 1933 jılda kurstar ojoştorolop,arılarđa 205 kolxoznik həm 72 janqıđaq, şular esendə 135 qatın-qıđ uqıtılđı.

Avıl soveti kolxozdarđa həm kolxozsılardın jortonda aqas ulıtırıvđa ojoştordo, klub ergəhendə jal itev baqsahı astı həm sanitaria—hıjıqtı-

Eşse-kolxozsılar XATЪ

OFITSERQЪBЪ KULAK QATЪNЪ

DƏVLƏTŞINA KOLXOZDA JƏŞƏMƏHEN

Bətşa vaqıtında atahı ofitser əsəhe dur mulla qədı bulqan Dəvlətşina Tutıja atahı dur tujdar ytkərep, hanap betergehed maldar menən oğatqanlıqtan artıq bajlıqta rəxət qemer herdə. Bıl Dəvlətşinanın ike aqahı la mulla bulıp, bajtaq batraktardın qanın estelər. Bılardın tonomonda his ber ja lı ke şe bulmanı. Həm Dəvlətşina yde lə şul uq kendə donjı ketkendə kulaktar ratenə inep, raskulacivajt itkən vaqıtta qına ire yiep kitte. Əlege şul 31-32 jıldarda avıl sovetında kulaktar ulterıvı arqahında Dəvlətş na kolxozqa inə, „batrak tormoşonan" tigən jalqan dokumenttar menən kyd buj p, Arxangil rajonı Tyrən Ləmaz soveti „Mars" kolxozına yrməlap qala. Dəvlətşinanın ike aqa ı raskulacivajt itelep, 10 ar jılqa xe kem tieldelər. Şulaj bulha la, bıl kulaktardın bulqan nəmələre henlelare Dəvlətşina tarafında j-ş relep qalına həm xəder ge kendə Dəvlətşina Əşalage kolxozdan qıvılqan kulak apa-

hı aşa bıl kulaktardın nəmələren hattırıp, bılardı mextaz itməj,hər vaqıt jardəmiqa kilə.

Dəvlətşinanın ejendə betə kulak aqaj, enelərenen jıjnalqan nəmələre itən. Ul yde begenge kendə 4 hıjır hava. Kolxozda yden jaqlavsılar bulıv arqahında berense aktivlardan hınalıp jəşaj. Kolxozsılar arahında kontrrivolytsion agitatsia lar alıp barıvın haman davam itə.

Dəvlətşinanı 33 jıl betə jaqtarın tikşerep, kolxozdan sıqarılha la, ul nindəj jutdar menəndər taqlı kolxozqa yrmələnə.

Dəvlətşinaqa kolxozda jet jamqır timəj jəşəve arqahında ul kolxozdı aik jenel, atıtırın rəveştə jemerevgə alıp bara. Ul xəder betə bulqan kulak aqaj enelare menən nıq bajlanes-totop, edlekhed xəbərləşep jata.

Bıl „Mars" kolxozında irken qemer herevse ofitser qədı, kulak qatını Dəvlətşinanı tid ken esendə Arxangildage tejeş le ojoşmalar tikşerep, tejeşle sanıhın kyrhen. **Mavlyteva**

1100 HUM RASTRATA JAHAVSЬ

SABITOVA JAVAPHЬƉ QALMAHЬN

(Xeƒmətkər xatı)

Stərlet-maq kupistarının berehenən bulqan Sabitıfın qədı Sabitova, Mə-qir Rajzohının malsılıq sektorında kassirşa bulıp eşlegən vaqıtta 1100 hum rastrata „jahaqajnı. Sanit vanın bıl rastratahı ap-il alında uq asalıp, eşe sudqa sirelde. Lakin ul eş xalıq məxkəmahe tərafınan ozo kengə tiklem qıralqanı juq ə'e.

Sabitova jednahe Əlməxəmətetten Ra zo medire bulıvınan faj dalanıp, bıl urınqa yrmələgəjne. Unın rastratahın bıl kengə tiklem baƅarıp ejatqarıvdə, şul Əlməxəm tetten eşmə arlegenan genə. Senki ul yde lə jəmaqət mi ken aşərqa sik ohta.

Əlməxəmətef, ko xozsılardan jer tedev eşenə jıjnalqan acsanı ydləşterde ham ydenə maxsus at əldı, tarantas eşlatte. Ə yde jer tedev eşe esen aqsa jıjnalmaj. eş tuqtnla, tip qanqarıp tik jerej.

Bıjbı Əlməxəmətef qajtarıp birev şartı menən kolxozdardan bajtaq qına igen aldı. Lakin ul igen də ydenen aqparatandıqı jaqın keşelare tarafınan bulqan ajrım zapiskalar bujınsa taratıp be kan. Həm yde ydləşter gən. Senki Əlməxəmətetiqa spekyalərka qajnəhen, ike qəjneşen ber baldıdan ydendə totop, rajaktivtar isemlegenə inderep ta' min itevenə qaramahtar, taqı la kolxozd n da taşıp aşatırqa tura kilə şul.

Əlməxəmətef Rajzo xeƒmətkərdərenə tip kolxozdardan alqan kənaaqıştan maj sıqartıp a dı. Lakin bıl majdı la ber nisə keşega Əlməxəmətetten kvartirınan qına kilep alırqa tura kilde. Qaiqanı spekyalənt simejələren tujdırırqa jıramı.

Bıl Əlməxəm tetten ohta tud dıvıvı arqahında Mənəvezdə-lə Rajzo medire bulıp eşlegən va qıtta şundaj eştare bulıvqa qıramahtan, his ber jejhed genə bı-qandı. Maqırqa kilgəs tə, ydenen Mənəvezdəge hyde ytə həm kanaşe kileşə torqan ənxgalterə Bulgakıftə aldırıp kyp kena vaqıt bergə eşlap qaldılar. Lakin Bulgakıftın Mənəvezdə 15 men humlıq dokumentə bulmaqanlıqtan, rajon prokurorı arqırı tartırıp aldırdılar. Rajon xalıq sudının predsedatele Səjfu lin Əlməxəmətetten avsildaşı ham sik jaqın duhı bulıv, unın bıl hanap betə almahlıq jenəjartəren həm spekyalənt qədı Sanitavanın 1100 hum rastratahın da baƅarıp tororqa sik-dur unşılıq tavdıra.

Xəder Əlməxəmətef Avtırqazı Rajzohına medir bulıp kita. Eş haman da tikşerelməj qala.

Əgər də bıl eştə rajon ojoş maları qədə-qədirqılıq menən şəqəliənələr ikən, inde əlkə prokurorının bıl eşle tider k tikşerep sara kyreven horajbıd.

„J-ə"
„S-f"

KULAK BALAHЬ

KOLXOZDAN QЪVЬLHЬN

(Kolxozsı xatı)

Əbjəlil rajonı Taştimer avıl soveti Xodajairde avılının kulak balahı Hisətullin Israfil rajlo medirdərə əderlav kursına yrməlegən.

Unın atahı Hidiət revolytsiaqa tiklem edlekhed batrak kəse menən fajdalandı. Şulaj uq hər jıl sezonlap batrak totop eşlətte. Hidiət qart yde kyp jıldar mal alıp hujıp, if həm ən menən hatıv itte.

1932-jıl Hisətullin Israfil avıl jarlılarının nadanlıqınan fajdalanıp, avıl sovetında predsedatel bulıp eşlene. Şul vaqıtta alte avıldan it jıjep alıp, kyşehen ydləştrep bette. Həm bunan başqa la kyp kena jenə jət eştare jeterlek bulde. Lakin his ber revkomissia tarafınan tikşerelməgən.

Bıl Hisətullin Israfil həm aqahı Ismaqil bandit vaqıtın da mıltıq alıp sovet vlasına qarşı sıqtalar. (şul vaqıtlaqı lav arahında jəşerenep jatqan jataqtarı xəder də bar ale). Xəderge kendə Hisətullin elekke ydendə jeregən batraktar rətenə kolxozda jəşəj.

Tid kendə bıl kulak balahı bandititın kolxozdan şulaj uq kurstan qıvılıvın kətəbəd.

Kolxoznik

JƏŞERELEP JATQAN JENƏJƏTTƏR ASЬLЬRQA TEJEŞ

(Kolxozsı xatı)

Baqalı rajonı Quştirək avılı Minlexanıf Murqaj aqahı Minlexanıf Işqoldın „Bordıştamaq" kolxozının predsedatle urınasarı bulıvının faj dalanıp, kolxozdın jəşelsə baqsahına aşılıq bulıp yrməlegən. Ul yde kolxozsı isemen abıbratıp daimi rəveştə esə.

Jəşelsə baqsahına bildələngən kendən alıp urlaşırqa başlanı. Jad kolxozdın 5 bot ortoq kartufın urlap totoldo. Oşo jıl janı urozaj jetkas kolxoz tge ne menən tirmengə barıp janqıdəq xuzalıq Kamilef Şəjnigə boton 35 şar humdan 4 bot igen hata. Bıl xəbər kolxozsılar ara hında taralqan bulha la, aqahı predsedatel urınasarı bulqas predsedatel Gərəjef tə tikşerep qararqa feləmənə.

Ber kən kolxozsı Şəjdullin avıl jeleşhedlektərde rasqas irtəgehenə balahın jəslənən sıqa ralar. „Kyp həjlənlən ydən də setenlə bsqanırhən" tip qurqatalar. Ə, ydenen urınasarı Minleaxmətef, Aznaqaj rajonı ike həjendek avılının ikense katigoria menən qıvılıp, qasıp qajtqan kulak balahı Bajazitıf Fattəxte betə simiahe menən ydeneke itep jaddırqan. Həm uqa şul avıldan jorttar ha-

lıp birgən.

Bıl kulaktın avıldan qıvılır qa tejeşlegen ajtkan kolxozsıla dı Gərəjef kolxozdan sıqartıv menən qurqata. Həm sıjnlı hıdıqta tupatı rəveştə noda.

Bıl turala ber tapqır Baqalı rajonı prokurorına material birelhə lə, xəderge tiklem tikşerelgəne juq ale.

Bıl eş tikşerelep, qəjeplelərgə qıra sara kyreleven horajbıd. **Kolxozsılar**

UQЬV EŞEN 'ARTQA

TAŞLAP TORORQAMЬ NI?

Qırmıtqalı rajonı Qasaq avıl sovetındaqı berense natqbs məktəbe uqıv ədələv qurqınbsı abtında jəşəj.

Bıjbı bıl məktəpkə remont bulmanı. Tədrəlare vatıq, ber genə aqastə'ulan kliterelməgən. Şul arqala uqıv başlanıvqa qaramahtan balalardın uqıvqa jerevdəre narı 50 pr. qına. Bıl turala avıl sovetı menən həjlə şelde. Şulaj bulha la, avıl soveti sekretarı Xəlitef „əle məktəp qarav qajqılhımnı, unıs jıl narqa həm xəkymətka igen tapşırırqa kərək əle" tip kena qaraj. Xəlil həm başqa qəjeplelər tikşerelep tejeşte hyd əjielhen ine. „MƏTƏLI".

FƏN-TENIKA JANЬLЬQTARЬ

ŞORIFON

Leningrad radiosentrı, sovet izatsılarınan ataqlı professor **A.F.Şorin** sistemahı bujınsa kino tatmahına tavıştardı mexanik rəveştə jadıv turahında qədıqlı təzrinələr jahaj başlanı. Izatsı iseme menən **Şorifon** atılqan jınq apparatlı berense tapqır hınap qarav-apparattın eşe juqarı sıjfatlı bulqanlıqtın, qədəttən tış jasaj həm qulanıv esen qulaj bulqanlıqtın kyrhətte. Şorifon jardəmında eşkə aşmaj torqan ikke, tudqan kino tatmalarına 50 jul tavışlı jadıv jadıp bula. Şunın ebtenə ul mikrofon jardəmında şul jadılqan tavıştardı yde qıvşırıp həjlejdə ala.

Bıl apparat, telahə nindəj tatmaqa (pljonka) qa telahə nindəj hydde-telmərdərde, opera tavıştarın, həjlaşevdərdə la jada ala.

Leningradtaqı timer sıvıq svaze ydək laboratoriahı bıl aparattı kyplap eşlətə başlajasaq.

Şorifon-radio aşa xəbər taratıv həm tavıştardı jadıv eşendə tulı tynkəreleş barılqqa kilterəsək həm tavış jadıvdarının ar xiven buldırırqa məmkinlek bi rəsək.

Məssovı kyləmdə eşlap sıqarılha, bıl apparat barı 100 hum samahı qına torasnq.

DINGED

TƏBƏNƏN RADIO

Radio komitettın „Hunqı xəbərdar" sektorı „Qədəl bajraqlı Eprondın eşe" tigən temala radio tapşırıv ytkərevgə ədərlana. Bıl radio tapşırıv Epronsılar eşlegən ucaskalardın berehendə atqarılasaq. Hıv ahtıhda eş'əvselər ıvqa kejep təşə torqan kejendərenə-berketelgən mikrofondar jardəmında ydərenen dinged təbəndə nəmə eşlavdəren hejlejəsəktər.

Qədəl bajraqlı Epron nacal'nige ip. **T.Krıjlof** bıl eşte ojoş torov julında eşməkər qatnaştıq itə.

XRONIKA

◆ Motor tedələşendə janı munsa eksploatatsiaqa birelde. Munsanan hər səqəttə 200 keşe jıvınıp sıqıp torasaq. Munsanın esendə individual duştar, pracecnaj həm dezinfeksia kameraları nar.

◆ Komsomol jorto qarşında jəştərden agit brigadahı həm dramatik tynərəge ojoştoroia.

◆ Başzilsojuz torlaq kooperatsiahı jorttarın tedev eşendə eşlegən eşselərde ta'min itev esen malsılıq fermahı ojoştororqa buldı. Fermaqa nəbel hıjırdar hatıp alındı.

◆ Huqırdar ojoşmahı Dıvan rajonında kyrgədmə pima babıv masterskoji ojoştora.

◆ Huqırdar ojoşmahı 8 huqırdı Nuriman isemendəgə Rabiakqa uqırqa jeərdə.

◆ Başnarkomzemdın Fənni tikşerenev institutı „Başqortostandın darıv-texnik həm jemeş, jelək floranı" tigən kitaptı jadıp, eşlap bette. Bıl kitap karta həm fatosnimkalar menən illystrirlanasaq.

◆ Başkino tavışlı kino-teatırdar esen 4 komplekt oborudovanie aldı. Oborudovantelar Başqortostandın rajondarına jebərelələr.

◆ Juqarı Mancar məktəbenen (Dyrtəjlə rajonı) məqarifselare jəməqət eşe tərtibendə kolxoz jəştare esen 2 jıllıq kiske kurstar astılar. Kursta 40 keşe uqıj. Kurs 7 jıllıq məktəp programmahında eşlaj.

◆ 20 sentəbrdə ylsəv qoraldarına texnik nadzor eşselə e jeteşterev esen ajılıq kurs asıla. (BAŞROSTA).

POMEŞŞIK BALALARЬ

QЪVЬLHЬNDAR

(Gazet rasutnigı xatı)

Şamquloftın atahı dur pomeşşik ine. Ulardı Ucalı rajonında elektə ham xəderdə nejməgən keşe juq. Dur najılqtarı menən dan totop raxət qemer hər elər. Əle 30 jılqa tiklemdə ulardın ejer, ejer jılqı maldarı bulde. Başqa hıjır həm hanap bətergehed vaq maldarı bulde. Jıl hajın 5 - 6 şar jed desatina igen səstelər. Şulaj uq 2-3 batraktan ədelmənelər. Oş najılqı arqahında Şamquloftın atahı kyplən inde ildən qıvılde. Şulaj bulıvqa qaramahtan ul Şamquloi sovet apparatında jəşəj. „Qədəl başaq" kolxozının qıvılha la, u sekter Ucalı rajzo sekretarı bulıp yrmələnə. Həm şulaj uq Byzdək rajonının qasıp jerevse pomeşşik balahı Sendykef ta urınlaşte. Ə Rajzo medire Rəzəpof, Şamquloi həm Sendykeftardın pomeşşik balatarı ikənen asuq belhə lə, ni esender bul sit element balatarın yd qanatı ahtında jəşerep jatqara.

Bıl pomeşşik balaları tid kendə urındarınan qıvılhın həm ularda jaqlavsı Rajzo medire Rəzəpofqa qatı sara kyrelhen. „SIMAFOR"

URTA HƏM JUQARЬ PEDAGOGIA BELEME

bulmaqan ber genə uqıhvsı la bulmahın

Başqortostan dəvməlendə bartıqı 2200 sittən torop uqıvsı nar. Oşolardan pedtexnikumdarda 1500, pedVUZda 600 keşe uqıj

39 rajondaqı massovıj məktəptərdə barıbı 8 men urta həm juqarı beleme bulmaqan uqıhvsılar eş əj. Il-nse başlıq planda sittən torop uqıv juhı menən texnikumdar aşa 2769, pedVUZdar aşa 1820 uqıhvsı ədərlərgə tejeşned. Oşonon esen sittən torop uqıv eşena nıqlı iqtisar birergə kərək.

Əlegə tiklem sittən torop uqıvsılar a ahında jebərelgən zadanialardı vaqıtında eşlap jebərməv jə bulmaha sittən torop uqıvsı bulıp tora la, məktəpte betermaj taşlaj. Bunın səbəbe rajon məqarif aylektəreen sittən torop uqıv eşenə iqtisar birməv, uqıvsılarqa sistemlı konkret jetəkselek itməvdərenən.

Bıjıqı uqıv jıhında betə rajondarda konsul'punktlar ojoştororqa tejeş. Bıl punktlarda hər ajda 3 kən qatı raspisania menən dərestər ytkəreləsək. Kansultatsia punktları bulmaha sittən torop uqıv eşe lə juq tigən hyd.

Sittən torop uqıvsılarqa uqıv şarttarı tavdırılırqa tejeş. Ul şarttar, əjdə əderlanev esen hər dekada la 4 kendən kistaren başqa eştardan buşatılırqa, konsultpunkttarqa jeregəndə at menən tə'min itelergə tejeş. Sittən torop uqıvsının stazı 2 jılqa hanala. Program materialdarın ytəj barqan uqıvsılar VUZ jəki texnikumdın kendedgə kursına inə ala, ə eş xaqı hamanda haqlana.

Uqıhvsılardın sittən torop uqıv juhı menən kvalifikatsiaların kyterevdə rajon məqarifi aylektəre javaplı. Unın esen sittən torop uqıvsılarqa rajon məqarifi aylege nıq əhəmiət birep, ularqa uqıv şarttarı tavdırıvdı tə'min itergə həm sistemı raveştə jetəkselek itep kontrollek eşen julqa halırqa tejeş.

Xaliqıf.

ƏFƏLƏ ATS

Xəder Əfələ janı ATS eşləj. başlanı.

ƏFƏ URAMDARЬ

HƏR VAQЬT JƏŞEL

BULЬRQIA TEJEŞ

Əfə uramdarı jəj kene genə tygel, qaş kendərendə lə jəşel bulırqa tejeş. Unın esen uramdarqa, baqsalarqa ultertəla torqan aqastardın jıl əjlənəhe japraq qojmaj torqandarın, bedden klematta jerhi ala torqandarın hajlap ulterterqa kərək. Lakin Əfə qala kommunal xuzalıqı bıl nəs'elə menən şeqəllənməj. Ul, xətta jəj kene genə jəşəj torqan aqastar ulterıvı eşenə lə tejeşle tqtibar birmaj.

Udqan 33-34 jıldarda Əfələ 12 men dana aqas ultertəlqajnı, şulardın xəderge kendə kyp kenələre hənıp vatılıp, qorop betkən. Şuqa qaramahtan əle bulha bıl eş menən şeqəllən-gən keşe juq.

Qala kommunal xuzalıqı p anı bujınsa taqı la 8 men tep aqas ulterterqa tejeş. Şunın 700 tene bud', 6 mén tene akatseja, 300 tene jykə, 2 men te n saqan (Amerika klenı) 200 tene dur japraqlı aqas. Şulardan 500 tep jykə, 700 tep bud, aqastarı baqsa, məktəp həm parktarqa ulterterqa tejeş. Lakin qala kommunal' xuzalıqı aylege bıl elkələ ydenen eşen kyrhətkəne juq. Ulterıvı aqastarı həm ulardı kartələv esen kərək bulqan materialdar jeteştereimagən. Udqan jıl qorop qalqan aqastardı tadartıv həm qajtanan ulterterla torqan aqastar esen urın ədərləv, soqor qadıv eşenə totonmaqandar.

Bıl eş qala kommunal xuzalıqının qala uramdarına jaşətergə qədəttən tış formal qarayın kyrhətə.

Bed, qala kommunal xuzalıqı jetəkselərenən, qala sovetınan qala uramdarına jıl bu jı japıraq qojmaj torqan aqastar ulterıvı məs'ələhen nıqlı tikşereven horajbıd. **J. K.**

Redaksianan:

Bıl turala Əfə qala soveti kommunal xuzalıqınan aşlıqes raveştə javap kətələ.

YZBƏKSTAN

Jəmhyrejətenen 10 jıllıqı

JYBILEJ KƏNDƏRENƏ QARATA DUR KOMMUNAL TƏDƏLƏŞ EŞTƏRE JƏJEP JEBƏRELDE

Taşkent, 15. Yzəkstandın Ydək Başqarma Komitetı həm Sovnarkomı kul-tura-tormoş obəjkittarın rahlanlar. Ular Yzəkstan respublikahının 10 jıllıq jyəlejena—1934 jıldın dekabrenə-əksplatatsiaqa tapşırılqan bulıqa tej ş.

Margelanda jyəlej kəndərenə xirurgia bol'nitsahı halınıp bətergə tejeş. 8 saqatım odonloqonda vaq taştan halınqan janı jul Zilen rajonının ydəge Assaxonı Qədim avıl soveti menən quşasaq. Kassan-sajda Tyrə Qurqan posjo kahı menən Qurqan stansa hı arahında 7 kilometr odonloqonda dur jul halınıp bətəsək. Voroşilof rajonın ta Yzəkstandın un jıllıqına qarata ələk trik stansahı halınıp bətəsək. Bulunqurda dixqandar jorto halınasaq. Şul uq qalala 165 men humqa təşərəp jete jıllıq məktəp halına.

Metan rajonında rajon kul'tbazahı həm kolxoz jəştər məktəbe halına. Səmərqəndten vodaprovod seltəren kinəltev əsen 380 men hum aqsa bildələnde. Şahrizəəsedə 600 kilovat kəsle Gidro elektro stansia halınasaq Unda şulaj uq munsa, bol'nitsa həm tor aq jo ttarı halınasaq. Respublikanın in alıb'aqı rajonı bulqan Xorjzm okrugında kyp kenə kul'tura aqarıv həm kommunal torlaq ucrezdenieları halınasaq. Şavatta bol'nitsa həm məktəp halına. Gurlendə elektrostansa həm 7 jıl uq məktəp. Xazaras qala torlaq jorttarı həm telifon stansaları halına saq.

SUD

BEƏ TOQ ESENDƏ JATMAJ...

Qara idel. Jənsəjet sovetı „Alqa" kolxozının ərdınınan Şakirıf igen ylsəp jenərep tora. Ere bertəkle igendər Şakirıftın qulın qılıqlajdar. Ul kolxoz igene ihəbenə tabış jaharqa telaj...

Jardəmsılar da tabılalar. Dəvtət punktına igen təşəvsı Sotanıf, Fexretdinəftar Şakirıftan 5 kynəktən artıq arış alıp kitələr.

Bıl igende ular Ajduh igen qəsul itev punktına kilgəs Para ina tigən berəvgə 25 hum aqsa, ike litr araqı esən hatalar.

Lakin, bed toq esendə jatmaj. Soltanıf, Şakirıf, Fəxretdinefardın jenəjəttare asalıp, elşər jılqa irektən mərxrym itergə xəkəm jahaldı. ZAHRTDINƏF.

20 ŞENTƏBER

BELORET DOMNALARЬ SUJЬN QOJDOLAR

216 tonna, plandın **106 pr·tı.**

JEGƏZE DOMNAHЬ

40 tonna, plandın **87 pr·tı.**

MARTENDAR QOROS QOJDOLAR

267 tonna, plandın **87 pr·tı.**

STANDAR PROKAT BIRDELƏR

267 tonna, plandın **84 pr tı.**

Persia şaqire Firdəvsidən 1000 jıllıq

JYBƏLƏJ TANTANAHЬ

Məskov, 20. Sovettar sojuzının in ere ydəktəre Persianın bəjək jadəvsahı Firdəvsidən men jıllıq jyəlejen bajramlajdar. 20 nse sentəbrdə Məskavdəge Bol'şoj teatr zalında Firdəvsigə arnap tantanalı ulterış yıkərelə. Bında Firdəvsi izadı turahında professor Orbeli doklatı bulıv ebtenə Persianın Məskavdəge povermnıjı Səid, şulaj uq Persia xəkymətenən jyəlej yıkərejev esən maxsus vəkil itep jebərelgən Səid, Afin ham Dinalardın da sıqıştarı bulasaq.

Tifistəge dəvlət institutı binahında Tel, ədəbiat həm sənqəttər tarixi qilmi-tikşerenev institutının sesstəbe bulıp, Firdəvsi izadı turahında Asuladze Kıklidze, Şanidze tigən professordardın ham başqalardın doklad menən sıqıştartı bulde.

Persianın Tifistəge general konsulı Paknazar, Tiflis Unəversitetına ham Gruzia jəmaqətse-

legenə Persianın bəjək şaqirı Firdəvsi şul tiklem juqarı kyrep xərmətəlagən esən Persia xalqı isemenən rəxmət helderde. Taşkentta, Bakuda ham başqa bajtaq qalalarda Ferdəvsi dəverendəge fən, texnika, ədəbiat ham sənqətka arnap kyrgədmələr asıldı. Stalinabadta jyəlej kenənə arnap kəkymət komisiahı tedelep bajtaq qına materialdar, şul jemlenən „Şahnama" poemahınan 10 men misraq şiqırı babatırıp sıqartıldı.

Başqortostan avıl xuzalıqı institutı ədərlav kurstarına hanav imtixandarı oşo jıldın 15-se oktəberenə tiklem kisektereigənen neldero.

Hanav imtixandarına kilergə tejeş iptəştər 15-oktəbərdən qalmaj kilergə tejeştər.

Uqıvdar 20-se oktəbrdə başlanasaq. Imtixanqa kilevselər ydəre pasporttarın, jatıv (urın jerdəren) həm 6 kənlek aşamlıq alıp kilergə tejeştər.

1—1 DIREKSIA

Başnarkompros oşo jıldın 15-se oktəbrenən rajon kətepxanalarına, MTS həm sovxozdar esen kətepxana eşselare ədərlav esen 6 ajlıq kurs asa.

Kursqa 7 jıllıq eş məktəbe kyləmende məqlymətə nalqan 18 jəştən tyən 35 jəştən dur nalmaqan keşelar alınalar. Uqırqa inergə telavselar tynəndəge dokumenttarın terkəp qarıza nirergə tejeştər.

Məqlymətə turahında, tavqan jıls turahında, sotsial sıqıştı, havlıqı turahında spravkalar. Xarakteristida həm texnikumqa inergə telavselar esen tutarıla tərqan anketa.

Kursanttar torlaq, dejem stolovoj menən tə'min itelep 60 humdan 80 humqa tiklem stependia birelesək

Uqırqa inevselər matematika, fizika, ərıs telenən, letiraturanan hanav imtixandarı ytergə tejeştər.

Qarizalar 20-se sentəbrdən 15-se oktəbrgə tiklem qabul itelep, hanav imtixandarı 15-se oktəbrdən 10-sı oktəbrgə tiklem nalasaq. Uqıvdar 20-se oktəbrdən naşlanasaq. Saqarmaj torop hanav imtixandarına ərievdə kilergə tejeş tygel.

Qarizalardı oşo adres menən jebərergə: Əfə, Zensol uramı, jort №10, Narkomprostın kətepxana idarahı.

1—1 Narkompros

ƏFƏLƏ ZVERINES

Taqta menən uratılıp alınqan 600 kə. m. dur majdan. Majdan esendə kle ka həm varjırdarqa aiklangən jənlektar həm xajvandar. Ular jer jədə nen betə eləştərenən. Afrika, Avstralia urmandarınnan alınqan jənlektər.

Ular barlıq 100 dana. **Arblandar. Tigr. Lioparittar**, horo, qara Malajski tigən ferlə tətətge kesle **ajıvdar**.

Bılar menən bergə yk tənjaq dingedendə bed aralarında tulin balıqı totop aşap, unda barıp sıqqan arkikanttarqa teşen saqırdatıp həzym itməkse bulıp jerevse dur **aq ajıvdar** bəndə kilep elakkən. Unı tənjaq okeandan ekspeditsiaqa barıvsılar totop tere kejgə zverinesqa tapşırqandar.

Şulaj uq Afrika urmandarında telagənsə sabıp, dıv kliterej jerevse, qara bujlı majka kigən kevek tətəge „Zuari burilova" tip isem birelgən. **Tigr** atı lə kletkaqa biklangən (**Tigr** atı ydenen şəp sabıvı həm jılqa kesle bulıvı menən Afrika-nı qajlı ber na ar urındarında jerev esen fajdalı). Bında Afrika urmandarınnan totop alıp zverinesqa tapşırılqan, ham zverinestın ydendə tıvqan keskəj **majmul** balaları bar. Ular ydərenen keşe qulına oqşaqan keskəj quldarı menən kletka raşətkalarına totonop, tərlə gemnastika həm tərlə ujındar kyrhətələr. Bında inevse xalıqtın kyp oleşe oşo **majmul** balaları tirəhenə j-jnalıp, ulardan kyd almaj hoqlanıp qarap toralar.

Xalıqtın bılardı kyrergə jerəve kendən ken arta bara. I.X

JAQŞЬ MAL QARAVSЬ

Mrəq itselek sovxozının ikense Prieelski malsılıq fermahının kəmlə bazahında hıjır havlıvsı-udarnitsaLukjanova Jevginia maldardı jaqşı tərələlav esen kerəşə.

Ul ydenə berketelgən 25 hıjır dı vaqıtında havlp, tərələlap tora. Ul hıjırdardın 25 bədavın vaqıtında aşatıp-havdar eserep tərələlaj. Ber bədav da sirlagəne juq. Şuqa kyrə lə, unın bədavdarı sovxozda berense himed bədavdardan hanala.

Jevginia tik hıjır havlvsı qına tygel, ul sik jaqşı bədav tərələlavse.

Lukjanova Jevginia 3 tapqır ayləklangən udarnitsa. Bıjbı unı manufaktura menən ayləktanelər. **Ə. Əmirəf**

„FRUNZE"UDARSЬLARЬ SUSQAЧRSETƏLƏR

„Frunze" kolxozı susqasılıq fermahınan alqan 252 baş sasqanın 70-en udarsı kolxozsılarqa hattı. Kolxozda susqasılqtın əhəmiələn anlap, susqa yrsetergə qədəqhənıv arta. Ş

„Kyldər" kolxozı (Qərmıtqalı rajonı) dəvlətkə 5720 litr hət tapşırıv mujəndamahın 4-se sentəbrgə 6291 litr itep ytəne. Hıjırdar kengə 3 tapqır havıla. Jaqşı ylənda jeretelev ətlənə, hər kən 400 gram kerpə birelə. Hədəmtələ hıjırdardın hət birəvdare artı. Ə. Q.

ULAR QЬŞTЬ

KƏTMƏGƏNDƏR...

ABЬQ JETKENEB, TORLAQTAR RE MONTLANMAQAN

Mrəq rajonı itsejek sovxozının ikense Prieelski fermahında 132 baş havım hıjırı, 152 baş havılmaj torqan hıjır həm 631 baş jas' maldar bar.

Mal hanı arta. Udqan jıl maldar hanı 500 baş bulha, bıjıl fermanın maldarı 821 başqa jetə. Maldır urta himedlektələr. Xəderge maldar kətəvdə jerejdar.

Kəndər halqın, qəşqa qərap toralar. Maldardın jortqa qajır vaqıtı jetə, lakin, ferma maldardı jıls torlaqtar tenən qarşılavqa ədər tygel.

Fermanın remontlanahı 8 orlaqı bar. Ferma torlaqtı janı qına remotlavqa başlanı.

Remontın hunqı qalsvın, ferma jetəkselıe Kasenko iptəş „ohtafarəm bulmanı, unın hunında Trest nedden fermanı bul dırıv, buldırmav məs'əl-hen xəl jılmaj tordo .." tip tərlə „ok'jek uv" səbəptərgə hılıtarqa matəşə Ə, fermala eşselər jeterlek, at kestare lə bajtaq qına bar. Tik bında eşte siratqa qujıp, qəşqa alıq əle tip qaraqandar.

VKP(b) Ydək komitetı ijyn plenumı maldarqa jıls adar tedev, ularda remontlav, tadartıv həm dizinfiksialavdı 1 oktəbrdə tamamlarqa quşqajnı. Lakin. Mrəq sovxozı direktorı Kərmof, ferma medire Kasenko intəştar bıl qararda nqsmaqandar kyrəhenl

Mal adəqı torlaq kevek yk xəl itkes ber bıvın. Sovxoz mal darı besən menən genə ta'min itelgandar. Ul da tuls jeterlek tygel. Blidələngən 1850 ga sabıv planının 1150 ga hı sanılıp 1200 sentner qına besən ədərlangən. Ə. qalqan besəndə ferma' keşem aulmanı..." tip sapmaj qaldırqan. Şulaj uq silos lav esen 8 tonna pi n alrelgən, lakin unın ner genə tonnahı la ədərlanmagən..." ljyt ajında jam dar eşlatkajnek lə kymderep aulmanı şul' tip kenə javap birə **agrotexnik Kərimof** t. taş.

Kyrəhen, ferma eşselare, şul rattan jetəkselare esen „maldar qa adəq ədərlav kərək aulmaqan. Bəqa qarata sovxoz jetəkselıe Kərimof ta aorsolmaqan.

Oktəbr ajına vaqıt kyp qalmanı. Sovxoz direktorı Kerimof ham ferma jetəkselıe Kasenko şulaj uq partia həm komsomol kəstare maldardı jıls torlaq menən ta'min itevdə, partianın qujqan srogına--1 oktəbrgə remontlap bətərevgə massanı mo ailizirlarqa tejeştər.

Maldar jıls torlaq talap itələr.

Əmirəf.

BELDEREV

Oşo jıldın 29 sentəbrendə kiske səqət 6 la ceroklub jorton da (Aksakova həm Puşkin uramdarı məjesendə) Əfə qalahının OSOaviaxim ojoşmalarının Oktəbr bajramına ədərlek həm sovettarqa hajlav kampaniahı turahında kənəşmə saqırıla.

2-3 **Qala OSOaviaximı**

JAVAPLЬ REDAKTOR TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

Dəvlət bankahının Başqortostan kontorahı betə xəkymət ojoşmalarına, kooperatsia ojoşmalarına, kiləsəkte eş xaqtarın tylav tərdəc turahında tymandəgesə neldero:

1. Bətə klientar eş xaqın tylav esen aqsa alqan, jə ki precisionta jahaqan saqta, cek menən nerlektə kvpme eş xaqlı tylaneve turahında spravka alırergə tejeştər. Bıl spravkala qaj vaqıt esən eş xaqa tylaneven kyrhətergə kərək.

2. Eş xaqı esən ajrım cek jadıla. Cek menən nerlektə, qaj vaqıt esən eş xaqa tylaneven kyrhətep, ajrım ner spravka jadıla.

3. Eş xaqı tylavda, avanstarqa eş xaqa tylav esen aulqan itke sılas tar ham vaqıtlı eş xaqtarı tylavdar eş xaqına ino.

4. Cektə kyrhətkən summı menən eş xaqa spravkala artıq jəki kəm aulha bıl saqta nanka aqsanı klientqa alırmaj cek menən spravka klientqa kire qajtarılıp alırelə.

5. Klientiardın scottarında cektə kyrhətelgən hummanı tylərlek aqsa aulmaqan saqta cek kire qajtarılıp alırelə. Aqsa alav esen nanka la aulqan tiklemena janınan ikense cfc ham spravka jadıla.

6. Bankqa tylav vedomstarı aulsnsa janılı spravkalar alırelgən aulha bıl spravkanı alrevse keşelar xəkəmgə tartılasaqtar.

7. Sentərdən berense jartıhına nanktan eş xaqa alqan saqta betə avqust ajına kypme eş xaqa tylangəne turahında nankaqa spravka alırelergə tejeş.

8. Bıl iqlan standartnaj forma menən eş xaqın almavsı ojoşmalar esen kərəkmaj.

SPRAVKA FORMAHЬ

Eş xaqı turahında spravka	Xisap scot № . . . Aqsındaqı scot № . . .

Ucrezdenie həm predpriatienən iseme
. . . . . vaqıtqa eş xaqı alrev esen 193 . . . jıl
Sotstraxqa həm profsojuzqa xisaptamajınsa

Betə təqəjenlangən Pond-arotta	Şul jemlenən	
	Totop qalıv esen fajdanan tylav esen	Bankanan aq sa alav esen

Bıl summalar eş xaqa tylav vedomste həm uqa narənər aşıqa nomerlə dokumenttar menən narəuar.

. . . . . 193 . . . jıl

(Spravka birelgən vaqıt) Direktor

Bıl iqlan aujınsa betə spravkalar esen dəvlət bankahının konsultante ip. Karenga (11-se aylmagə) mərəzəqat itergə.

II BAŞKINO Kinoaktyorlıq filem ПОСЛЕДНИЕ ИРЕСТОНОЦЫ Seanstar: 6, 8, 10 s.

JANALEP ƏSƏ M. QOR'KI obəre Seanstar: 6, 8, 10 s.

Əfə, „Okt. Nat."hı matnaqahı. Başglavlit vəkille № B—1792

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

NURIMAN, JAŊƄAVƄL, MIŞKƏ RAJONDARƄ IGEN ƏSƏN KƏRƏŞTƏ BOL'ŞEVISTIK ƏLGƏ BIRƏELƏR

BƏTƏ IL PROLETARDARƄ, BERLƏŞƏƏD!

BAŞQORTOSTAN

№ 220 - 23 - sentəbr 1934 JƄL

VKP(b) ƏƄ. Başqortostan Əlke, Əfə qala komitettarƄ, BYBK həm Başprofsovet organƄ

IGEN HATƄP ALƄV TURAHƄNDA

Kisəge gazetaƄƄda Sojuz SovnarkomənƄn igen hatƄp alƄv turahƄndaŋə qərarƄ ƄƄqarƄlƄvƄ xəƄər itelgəjne. BƄ qərar potrenkooperatsiatarqa həm Zagotzernoqa dəvlət qarşƄnda mujəndamaƄƄn ytəgan (igen tapşarƄv həm ssuda qajtarƄv mujənsa) ajrƄm kolxozdƄrdan, kolkozƄ həm janŋƄƄdaqtardan, bƄ mujəndamanƄŋ totaş elkə jakƄ kraj kyləmendə ytəleven ketmaƄtan igen hatƄp ala başlarqa rəxsat itə.

BƄ qərar kolxozƄlar həm janŋƄƄdaqtar taraƄƄnan tə qajnar xuptav menən qarşƄ alƄnasaq. Sojuzda yƄ igen planƄn tultƄrƄvƄƄ rajondar aƄ tygel inde. Xatta igen planƄn totaş tultƄrmaqan rajondarda tə yƄ planƄn ytəvse kyp kolxozdar həm jan qƄƄdaq xuzaƄƄqtar ƄƄr. BƄ kolxozdar həm janŋƄƄdaqtar qulƄndƄ dəvlətkə hatƄv əƄən artƄq igen ƄƄr. Lakin, ular ƄƄtə elkəneŋ (jakƄ krajdƄn) jƄlƄq igen planƄn tultƄ ytəven ketərgə məƄyr inelər.

XəƄer ƄƄ kolxozdar həm jan qƄƄdaq xuzaƄƄqtar kooperatsiaqa həm Zagotzernoqa yƄ tjendəren bƄs kisekmaƄtan alƄdəle xaŋ menən hata alalar. Şundaj jul menən hatƄlqan igen əƄən ular yƄƄdərenə kərək tovarƄ alƄrqa mümkin. Sentrsojuz tarafƄnan rajondarqa kyp kenə janşƄ assortiment tovarƄar jenərelde. Jenərelgan tovarƄar arahƄnda avƄl xuzaƄƄqƄ maşinalarƄ, avtomaşinalar, qaƄavƄar, timer, tƄƄra aƄjatalarƄ, sement, patefon, manufaktura, ajaq kejeme, ƄatƄq, şəkər həm başqa bik kyp—avƄl ƄƄr horav qujqan in kərəkle nəmələr ƄƄr.

XəƄer kolxozdar ƄƄjem jƄƄƄş qararƄ aujƄnsa ƄƄvlətkə hatƄv əƄən maxsus igen fondƄ ayiep, yƄƄdərenə in kərəkle aulqan tƄƄəv materialdarƄ, maşina həm başqa kərəkle xuzaƄƄq-produktƄ nəmələre ala alalar. Kolxozda kiŋ tƄƄəleş bara: at haraj‌ƄƄ, hƄƄr torlaqtarƄ, munsa, kluptar tƄƄələr. TƄƄəv materialdarƄ alƄv əƄən igen fondƄ ayiergə hər ber kolxozƄŋ saƄlanƄp riza aulasaq. KolxozƄlar yƄƄdəre yk xeƄmət kenə hənenə alqan igendəren ƄƄvlətkə hatƄp aƄ, aƄaq kejemdəre həm başqa jort kərəktəre ala alalar. YƄ planƄn tultƄrqan janŋƄƄdaqtarqa la şulaj eƄlargə memkin.

Şulaj ƄƄp, ƄƄvlət aldƄndaqƄ mujəndamalarƄn vaqƄtƄnan alda tultƄrqan nəmƄƄlƄ kolxozƄlar həm janŋƄƄdaqtar eƄtəmə eƄtentek alalar. HƄs şikhed ƄƄ xəl qaƄqan nətə kolxozƄlarqa həm janŋƄƄdaqtarqa ƄƄvlət aldƄndə yƄ mujəndamalarƄn tƄƄerək ytəp həm şunƄŋ menən kooperatsia, Zagotzernolar arqƄlƄ yƄ artƄq igendəren taratƄv əƄən eƄtəmə stimul aulƄp xeƄmət itəsək.

Şulaj ƄƄ igen hatƄvƄƄ şundaƄ uq ojoştorov kərəklegen hƄƄp ytergə kərək. BƄnda la igen tapşarƄvƄaqƄ kevek yƄ aqƄşna eşanƄv zararlƄ. KolxozƄlarqa həm janŋƄƄdaqtarqa ƄƄvlətka igen hatƄvƄƄn ajlatƄv qƄna jeqni əndəv eş tare ytkərev genə jetməj, bəƄƄhər ber rajonda aƄdale xaqta igen hatƄp alƄvƄƄ ojoştorov saritarƄ ytkərergə kərək. Potrenkooperatsia organdarƄ igen hatƄp alƄvqa jƄldam əƄerlənergə həm unƄ hƄs ber tərlə jemerelevheƄ hatƄp alƄrqa tejeştər. Potrenkooperatsiatar qarşƄlƄqƄƄƄ eşlərgə tejeş.

Iŋ ƄƄr eş—igen hatƄvƄnƄ tasa eƄtergə, uqa vaqƄtƄnda kiƄergə kərək, a qabul ƄƄev punktƄna yƄ aqƄşƄn kətmətkə.

BƄjƄ beƄƄen elkələr aujƄnsa qƄna tygel, bəlki ber yk elkəneŋ ajrƄm rajondarƄ aujƄnsa la urozaj terlesə kilde. Xatta ber yk rajonda urozaj terlesə. Urozaj juqarƄ, jaqşƄ həm şunƄŋ menən ƄƄvlətkə hatƄv əƄən artƄq igendəre kyƄerək aulqan kolxozdarqa həm janŋƄƄdaqtarqa mərəzəqat itergə kərək. Dəvlət aldƄnda mujəndamaƄƄn tultƄrqan nətə kolxozdardan həm janŋƄƄdaqtardan hatƄp alƄvqa mümkin aulasaq, lakin terlə kyləmdə. BƄna şunƄŋ əƄən də urozaj juqarƄ aulqan rajonda igen hatƄvda ajrƄvsa aktiflƄq kyrhətergə tejeştər. Undaj rajondar teşlək jaqƄnda tə, yƄƄk eləşendə lə həm aigerək tə kənsƄqƄş eləşəndəge rajondarƄnda kyp. KənsƄqƄş rajondar ƄƄjƄ ifrat tə unƄşlƄ urozaj aldƄlar. Igen tapşarƄv planƄn tə qƄƄƄş vaqƄt esendə tultƄrƄvqa həm kyp kenə igen hatƄp alƄrqa ularda tulƄ mümkinlek bar. Tik ƄƄ eşteŋ ƄkehenƄ lə sol'şeviktarsa totonorqa qƄna kərək. Igende jƄldamƄraq jƄjnarqa həm huqarqa, elevatordarqa igende edlekted taşƄvdƄ ta'min ƄtergƏ, ƄƄqƄ ajaq salƄvsƄlar menən ajavhƄd kərəşergə kərək.

Potrenkooperatsia həm ZagotzernonƄn igen hatƄp alƄvdarƄ xəderdən yk kolxoz igenen avƄl həm qƄala ƄƄdardarƄnda, timer jul stansalarƄnda hata başlarqa jaraj, tigən hyd tygel. Ul—elkə həm krajdƄn igen tapşarƄvdƄ orloq fondƄ, turaz həm straxovka fondƄ ojoştorovdƄ tulƄhƄnsa tultƄrqandƄn hunƄnda qƄna xeƄmətten ajrƄm qararƄ menən rəxsat itelesək.

UrƄndaqƄ vlastardan jomşanƄv darƄ arqahƄnda qajhƄ ber janŋƄƄdaqtardan, xatta ajrƄm kolxozlardan da spekyiatsiaqa nirelev vaqiqalarƄ jəşeren nəmə tygel. „Pravda" igende ƄƄlaj zakonhƄƄ hatƄv fakttarƄ turahƄnda ber nisə qat jaƄƄ inde. BƄ fakttardan ƄulƄvƄ spekyiantterga liberaldarsa qaravdan başqa nəmə tygel. Spekyiantter- həm uqa jul quƄƄvƄlar menən in kitaken rəveştə kərəşergə kərək. Sovet vlastƄ yƄenen zakondarƄn xeƄmət itergə, haqlarqa məzəyr itə beləsək.

Dəvlətka igen tapşarƄv mu jƄndamalarƄn namƄƄ menən ytəgan kolxozƄlarqa həm janŋƄƄdaqtarqa arƄq igendəren potrenkooperatsiaqa, Zagotzernoqa hatƄrqa tulƄ mümkinsejlek nirelə. Ə, inde zakonhƄƄ jul menən igen hatƄv sarahƄn əƄgən ajrƄm keşelər, yƄƄdərenə qarata spekyiantterga kyreigən aralar qullanƄlƄa sovet vlastƄna ypkəlaj almaƄtar.

Igen hatƄp alƄv xuzaƄƄq tərtinendəge genə eş tygel, ul—ƄƄr əhəmiƄtle politik eş. Igen hatƄp alƄvdƄ tulƄ kileş kooperatsia jakƄ Zagotzernoqa qujƄrqa mümkin tip yƄ kəsenə ƄşƄnmaqa opportunis qƄna əjtə alasaq. Juq, igen hatƄp alƄvdƄn unƄşlƄ ytkərelevenə bətəhenən də elek urƄndaqƄ partia ojoşmalarƄ, sovettardan başqarma komitettarƄ javap ƄtƄrlər. Ular kooperatsianƄ tejeşlesə eşlərgə məzəyr itergə həm ZagotzernonƄn kooperatsianƄn igen hatƄp alƄvdƄ sol'şeviktarsa ytkərevdarenə jardam itergə məzəyrdar.

Igen planƄn tultƄrqan kolxozdardan, kolxozƄlardan həm janŋƄƄdaqtardan kyp kenə kyləmdə dəvlətka igen hatƄrqa əder torovdarƄ turahƄnda urƄndardan xəbər kilə başlanƄ. Məskav, Kief əlkələrenən, Gorʼki krajƄnan həm Belorusslanan, ośəndaj məqiymettar ƄƄr.

Belorusslala igen hatƄp alƄv başlanqan i n d e. Həm ojoşqan rəveştə başlanqan. Minski rajonƄnda qajhƄ ber Sel'potar Ƅna nisek eşlagəndar: vaqƄtƄp hatƄvsƄlardƄ ketəp formajƄnsa, igen hatƄp alƄvqa kooperatsiatar yƄƄdərə barqandar. Promtovar dar tejəlgən kooperativ forgunda rƄ (arnalarƄ) avƄldarda artƄq igen hatƄp alƄp jərəgəndər. Nindəj tovardar barƄƄqƄ həm ulardƄn xaqtarƄ ş u l a j uq igende tovarqa alƄştƄrƄv xaqtarƄ turahƄnda kolxozdarqa, avƄldarqa isemlektər taratƄlqan.

BƄ eştə sel'ponƄŋ aktiftarƄ jaqƄndan qatnaşqandar. Ular dəvlətka igen hatƄvdƄŋ əhəmiəen kolxozƄlarqa həm janŋƄƄdaqtarqa aƄlatƄv eştəren jəjeldergəndər.

BƄnda iŋ məhime şul—igen hatƄp alƄvqa kooperatsia aktiftarƄ ƄlƄqtƄrƄlqan. BƄnƄ nətə avƄl kooperatiftarƄ nelergə tejeş.

Eşte dərəƄ ojoştora həm sol'şeviktarsa jetəkselek tə nelqəndə igen hatƄp alƄvdar dəvlətka miljondarsanot əətəmə igen ƄƄrə alasaq'ar. („Pravda"dan).

KULAK TIŞEDLƏVENƏ JUL .QUJMAŞQA

Jaiqav-Şəjxej, udarnik Kəəir, Lakin ulardƄn avanstarƄ ber.

PROKUROR TAVƄŞHƄƏ

KOLXOZDA JENƏJƏTTƏR

DAVAM ITƏ

(Yƌ xəbərsenəddən)

Elekke Maqar rajonƄndaqƄ Smaqaj avƄlƄ—„Tajryk" kolxozƄ xəderge vaqƄtta işemmaj neft promƄşlohƄnƄn posjolka sovetƄna qaraj.

BƄna oşo kolxozda urozaj jƄnav, igen tapşarƄv eştərenen sik tən tƄş nasar torovƄ, ƄƄl kolxozƄn predsedatele **Fəjzyllindan** jenəjəttərə, nasarlƄqtarƄ kyptənən davam itep kilə. Ul administratorlƄq ita. YƄenen eşhədlegen tənqit itkəndə jaratmaj. UnƄn eştekhedlege, qədə qədaqƄlƄq alƄp barƄvƄn kyrep əjtə başlaqan kolxozƄlardƄ edərlap 50 ləp xuzaƄƄqtƄ jaƄ kenə kolxozdan ƄƄqƄrqa məzəyr itte.

„Tajryk" kolxozƄnda ƄƄndəj nasarlƄqtarqa jul qujƄv ƄulmaƄƄn. Starletamaq rajon ojoşmalarƄ tiƄ sara kyrergə tejeştər.

A.KARNAJ

KOMBAJN, AVTOPARKTƄ SIKTƏN TƄŞ NASAR

FAJDALANALAR

(Yƌ xəbərsenəddən telegraf aujƄnsa)

JƄlajƄr orloq sovxozƄnda uroza‌j jƄjnav həm igen tapşarƄv jenəjətsel jomoşaq nara. Sentabrden 19 na plan ni barƄ 33,9 protsentqa ytəlde. Sovxoz rabotniktarƄ kombajndardan kyplege menən tƄnƄslanalar. SabƄqan 3747 gektardan 3648 gektarƄ jakƄ 97 pr-tƄ kombajndar menən jƄjnaldƄ. Lakin, eşte bƄ protsentqa qaraj qƄna xekem itep aulmaj.

Sovxozdan direksiaƄƄ kombajndarqa qƄna ƄşanƄp başqa ter tə urqaƄ maşinalardan (lomogrejka h. b.) fajdalanmaj, ular tik toralar. Ətlavenə kombajndar ifratta nasar eştətelələr. Ulardan berəvhe lə kendətek planƄn tultƄrqanƄ juq. Vaq qƄna vatƄlƄvdar arqahƄnda 8-ər səqət eş ləmaj torqan saqtarƄ aula. Eştəp kilgən 63 kombajƄn eş başnan alƄp urtasa barƄ 57-şər qa jƄjnaqandar.

Partia kandidatƄ kombajner **Ojəjsin** yƄen eştə kyrhətə almaƄƄ, ul birelgən zadanienƄ ni barƄ 25 protsentqa ytəgən. Bir juqaltƄvdar (1 kv. metrda 45-60 başaq qalqan) jahanƄ. SovxozdƄn partkom ultƄrƄş **Ojəjsinde** partianan sƄqardƄ.

Kyltaban bylegenen mexanigƄ **Korolefqa**-kombajnqa smotrdƄ tendə jahamaj, eş vaqƄtƄnda jahap, eşte tuqƄratqanƄ esən partkomdan şeltə alrelde.

Igen tapşarƄv jomoşaq ojoştorolqan. Sovxozdan bylektarenda huqƄlqan mendərsə sentner aşƄq asƄq havala jata. BƄ aşƄqtar kendən-ken arta bara. Igen sƄqarƄv edələ. Avto prak siktan tƄş nasar fajdalanƄla. Igende tejəgən vaqƄtta lə, Bajmaq ssƄjppunktƄna ƄƄşatqan vaqƄtta la avtomaşinalar ber jarƄm həm ikeşər səqət tuqƄrap toralar. Şoferdar ƄƄqa akt jadƄp kilhələr də, aktlar aujƄnsa ber kemdə tejeşle sara kyrmagəs, xəder jadmaƄ aulqandar.

Pakrof bylegenen şoferƄ **Ojəlimof** maşinahƄn jəşerep quƄƄp, yƄe joqlarqa jatqan. „Nigə joqlap jatahƄ?" tigəs—„maşinam vatƄlqan" tip javap ƄtrƏ. Mexanik maşinanƄ tikşerep qaraqas, maşina tədək, tik **OjəlimoftƄn** sobatar qƄna jahavƄ asƄldƄ. Oşondaj tərtiphedlektər arqahƄnda igen tapşarƄv edələ. BaşzernotrestƄn sovxozdaqƄ ƄƄl tərtiphedlektərdə kyrməve qazəp...

JƄlajƄr, Bajmaq. Xəjaulla rajonƄ sovxozƄlarƄ-nətə kestə monlizirlap urozaj jƄjnav həm igen tapşarƄvda qƄrqa hƄnƄƄş jaharqa tejeştər. NASIROF.

SOSLAN TƏBƏNDƏ 20-25 BAŞAQ JUQƄALA

Məsetle (yƌ xəbərsenəddən telegramma) predsedatele Josopof, SadƄqƄtar aulqan „JulƄaşƄ", „Olo aqa" kolxozdarƄ juqaltƄvdar menən jeterlek kerəşməjdər. Hər ike kolxozdƄn soslan teptərendə 20-25 başaq q a l a. „JulƄaşƄ" kolxozƄnƄn berense brigada sƄjatƄnƄ **Əxmodullin**, brigadir **Nurməxəmətof**, dyrtense brigada brigadirƄ **Fəxretdinof**, Fətixefter urozaj jƄjnavdƄn sƄjatƄ esən kerəşməjdər. Ularda soslan teptərenən başaqtar bətənlə jƄjlmaqan...

Kolxoz həm avƄl sovetƄ jetəkselərə, RIK, rajkom vəkildəre başaqtƄ qul tƄrmalarƄ menən jƄjnav jetkən tip hanƄjdar.

Məsetle rajonƄnda başaqtƄ hƄs kisekmətƄan at tƄrmalarƄ həm qul tƄrmalarƄ menən jƄjnav ojoştorolorqa tejeş.

QƏJ IDRISEF

20 SENTƏBRGƏ IGEN TAPŞƄRƄV BARƄŞƄ

1933 jƄl 20 sentəbr 77,1
1934 jƄl 20 sentəbr 83,0

Plan ytəleşe protsenttarda

Rajondar	Batala	MTS kolkozdarƄ	Başqa kolkozdar	JaŋqƄdaqtar	Natura tylav	Sonda qajtarƄ	Qarag'saurƄ
NurimanƄ	100	100	97,8	96,6	55,0	67,8	11,1
JanavƄl	100	100	100	93,4	84,5	78,4	15,8
Mişkə	100	100	99,8	98,1	67,4	9,5	14,8
Bərə	98,9	100	99,5	90,7	55,7	37,6	13,6
Ələ	97,6	100	99,3	84,7	75,1	56,8	12,3
Dyrtələ	97,6	100	96,7	90,9	59,3	40,4	17,0
Qaltasa	96,5	100	96,1	78,1	66,7	23,2	16,1
Starle	96,2	100	94,1	68,5	66,0	60,9	10,9
Magar	96,1	85,2	100	88,4	64,5	27,5	16,0
K-Ujsol	94,6	—	96,7	87,8	—	34,8	11,4
Bərəj	93,3	87,2	96,1	93,4	58,3	62,8	12,2
Şişmə	92,3	89,5	90,4	61,6	74,6	49,4	17,9
Bişaytak	91,5	91,2	88,5	85,0	66,2	76,4	20,0
Məsetle	90,4	87,9	91,7	75,9	43,0	35,1	16,5
Avarqara	90,1	82,9	100	88,0	45,5	51,8	14,6
Arxangƌ	88,1	—	87,1	82,8	—	42,0	18,7
Baltas	85,5	79,1	87,7	90,4	36,0	75,0	11,7
QƌrmƄşqala	85,1	79,5	99,4	72,0	43,7	60,8	11,4
Taporlu	82,7	90,5	75,0	75,7	51,8	31,9	16,9
Qarƌdel	80,9	90,3	77,0	98,1	36,2	31,6	14,9
Dəvlakan	80,1	93,7	70,4	54,9	81,7	96,0	14,7
Byzdək	80,2	96,8	80,3	57,8	100	37,0	14,5
Dəvan	79,5	89,4	72,4	84,8	44,2	8,9	19,8
Mənəver	79,4	90,4	74,1	50,7	24,6	12	11,6
Bələsaj	77,8	100	67,2	75,4	57,4	100	17,4
Mejəkə	77,1	93,6	64,6	62,4	58,6	83,5	12,1
Saqmaqoş	76,9	71,5	79,2	67,5	37,7	—	14,2
Blagoveşşen	76,8	78,3	74,9	88,8	38,0	30,0	14,0
Bajmaq	76,5	81,1	100	35,6	39,5	34,9	13,7
Baqala	74,9	74,4	75,8	74,3	33,5	14,7	11,5
Tujmazƌ	73,4	77,2	72,9	64,2	46,3	10,2	16,9
Xəjaulla	70,4	78,3	62,4	64,0	29,0	12,3	2,4
Zƌjənsura	65,7	60,2	70,1	50,2	66,3	90,7	10,8
Qaraqoş	57,7	60,5	63,4	44,4	44,3	56,5	20,1
Beloret	57,1	—	60,8	51,5	—	28,0	12,9
Mraq	49,6	50,0	53,3	27,6	42,6	5,6	4,3
Qƌşqa	49,3	53,5	42,2	63,5	22,2	14,3	15,1
Beloqataj	45,2	55,5	39,7	64,0	28,3	15,9	12,8
Berjan	43,2	—	45,1	—	—	6,7	—
Jalajır	30,8	—	31,4	23,1	56,3	90,7	10,8
Ucalƌ	27,8	33,0	25,7	35,9	18,4	28,6	8,6
Bajəlil	22,9	6,7	30,5	27,5	40,0	24,6	2,8
Batahe	83,0	86,7	82,5	75,7	55,4	48,4	13,9

ZagotzernonƄŋ ucot sektorƄ

TAQƄ LA SVLƏ PUNKTƄ TURAHƄNDA

KUL'TURA XEƌMƏTLƏNDEREV JUQ

SIT ELEMENTTAR XƏR JƏŞƏJDƏR

Sylə elevatorƄna QƄjqƄ, Məselle, Dƌvan rajon kolxozdarƄ igen tapşaralar. Elevatorqa ken hajƄn 150-200 jək igen kilə.

Elevatorda igen kiƄtereveleƄde kul'tura xeƌmətlənderev nasar. QƄdƄ məjeşkə 4 ər danə „Başqortostan", „Kr. Başkirla" həm berər danə yƄək gazettar qƄna aldƄralar.

QƄdƄ məjeştə kyneihed, radio eştəmaj. Pocta eşselere, bigerək tə **Temkunof** „quraj şarƄldatƄp ultƄrƄp aulmaƄ inde" tip başqort-tatar telendage tapşarƄvdardan transelətsia jahamaj.

KolxozƄlar əsən jataq kanala 15 tƄp matras bar. Lakin, kojkalar nej barƄ dyrtəv genə. ŞunƄŋ əsən, kolxozƄlar tƄşta, jamaqƄr aƄƄnda qunalar. Ƌbe aş juq, səj qajnathalar da ul vaqƄƄnda ədərlənməj.

Elevator apparatƄ sit elimentar menən tulqan. **Kozevnikof** Jakov 1929 jƄlda 89 ƄOT igen jəşergəne əsən nətə milke hatƄlƄp, Ural əlkəne tupraqƄnan hereigən kulak, xəderge kendə elevator mədire **Makarov**, Kozevnikofta igen qaravƄlƄƄƄ itep qujqan. Igen ylsap alƄvsƄ **Bulgin** 14-sentəbrda 4 ƄOT ƄojdaƄ urlap totoldo. Şulaj da Makarov Bulgindan qasƄp kitevenə unajƄq jahaqan. Kassa qaravƄlƄƄƄ **Judatin** sovetqa qarşƄlƄq eştare esən atƄrqa xekem itelgən, lakin, 10 jƄl menən alƄştƄrƄlqan aulƄp, unan da qasƄp kitkən keşe.

Sylə elevatorƄ territoria jaqƄnan Silaƌe əlkəhendə aulha la, jetəkselek jaqƄnan Başqortostanqa qaraj. Şulaj aulqas elevator menən QƄjqƄ rajon partia həm sovet ojoşmalarƄ jetəkselek itergə tejeştər ine. Lakin rajon ojoşmalarƄ jetəkselere igen tapşarƄv başlanqandan alrle maxsus rəveştə ber genə lə kilgəndəre juq.

JuqarƄla kyrhətelgəndərdən QƄjqƄ rajon partia ojoşmalƄ konkret həm praktik heƌemtə ƄƄqarƄrqa tejeş.

K. FƏRXTDINOF

AVƄR PROMƄJŞLENNOST XUŽALƄQ HƏM INŽINER-TEXNIK EŞSELƏRƏ NEŊ BƏTƏ SOJUZ KƏNƏŞMƏHE

4 KVARTAL PLANƄN YTƏV ƏSƏN KƏRƏŞ—UL

BƏTƏ JƄLLƄQ PLANDƄ YTƏV ƏSƏN KƏRƏŞ

20 sentəbrda Məskavda avƄr promƄjşlennost xuzaƄƄq həm inzener texnik eşselərenen bətə sojuz kənəşməhe əƄƄldƄ. Xeƌmət harajƄndaqƄ profsojuzdar zalƄ şƄqƄrƄm tulqan. Bətə urƄn dar aldan alƄnƄp bətkəndər.

Kənəşmələ 503 zavod, tres eşselare həm hanhƄd kyp yƄək ojoşmalarƄdan, avƄr promƄjşlennost xalƄq komƄssarlƄqƄnƄn yƌ vəkildəre qatnaşalar. 7 saqət 30 minut. Tribunaqa **Ordzonikidze, Potakof, M. Kaganovic, Reximovic** iptəştər sƄqalar.

Ordzonikidze iptəş predsidatel urƄnƄna ultƄra. Zal ip. Ordzonikidzene qatƄ qul saƄƄvdar menən qarşƄlaj. Bətəhe lə toralar. QatƄ qul saƄƄv tavƄştarƄ oƄaq vaqƄtqa tƄklem janqƄraj.

Zaldan ajrƄm iqtisarƄ aƄtƄnda ip. Ordzonikidze tneş telmər həjlaj. AvƄr promƄjşlennost komandirƄnƄn telməre qapsƄ, berdən qul saƄƄvdar menən bara.

1934 jƄldƄn programmahƄ ytaleşe turahƄndaqƄ nelderev menən AvƄr promƄjşlennost xa'ƄQ komissarlƄqƄnƄn plan sektorƄ nacal'nigƄ **Kruglikof** iptəş sƄqtƄ. Ip. Kruglikof bƄjƄ promƄjşlennostƄn tep surƄ-tƄ—ul kyp davmaidəge risurstardƄ ydləştərev həm fajdalanƄv—ti. Iiden promƄjşlennostƄ dur aƄmdar menən alqa atlanƄ. UnƄn tep fondƄ hunqƄ altƄ jƄlda 4 tapqƄr artƄƄ. 1934 jƄldƄn planƄ heƌemtələ ytaleş kilə. Uƌqan 8 ajda jƄlƄq plan 64,3 pr. qa ytalde. Şul uq araƄa 1932 jƄl 7, 1933 jƄl 56,8 pr. qa ytəlgəjne.

Lakin dəjem urtasa alƄnqan handar menən his ber qənəqətlənergə jaramaj. PromƄjşlennostƄn ajrƄm tarmatarƄnƄ həm predpriatielardan eştəre fajdalanƄlmaqan sik kyp risurstardƄŋ barƄqƄn həm promƄjşlennostƄn taqƄ lə dur heƌemtələrgə treşə alƄv memkinlegen kyrhətələr.

Bigerək tə, kymer promƄjşlennostƄnda Məskav atƄs sassejenƄ həm neftan GroznƄj artƄ qalalar. Şulaj uq jaltƄravƄqƄ metal həm əigrək tə eaqƄr promƄjşlennostƄ həjrələ. Ximia promƄjşlennostƄnda Sirnə-kislə zavodtarƄ həm sextarƄ qənəqətlanmətƄlek eştejdər.

Ip. Kruglikof ajrƄm predpriatielardan həjrəleve—promƄjşlennostƄn dəjem tarmaqtarƄ həjrəlevgə jardam itə, tip ajrƄm ətep kitte. Kyp kenə predpriatielarda produkslanƄn yƄenə təşəv xaqƄ juqarƄ. ProdukslanƄn yƄenə təşəv xaqƄn kəmetevse aldƄqƄ predpriatielardan əigəşevdəren fajdalanƄrqa kərək.

4 kvartalƄn planƄn ytəv əsən kerəş—bƄ nətə jƄlƄq programmanƄ ytəv əsən kerəş. Şul uq vaqƄtta ul kiləhe jƄldan programmahƄn ytəv əsən kerəşkə ədəriek.

Ip. Kruglikof beliderevenən huŋ urƄndardan sƄqƄştar nuldƄ.

20 sentənrdəge kiske ultƄrƄşta **Zorin** (Artemugol'), **Razumova ki** (Voskresin xim komainatƄ) **Mazurin** (KyliƏək zavodƄ) iptəştar həjlənelər.

IP. ORDƏONIKIDZE TELMƏRE

Nəmə nuldƄ Ni əsən bed aƄnda direktordardƄ, inzenerdardƄ, texnikardƄ həm predpriatielardan, partia həm profsojuz ojoşmalarƄnƄn vəkildəren jƄnaƄq? Bəlki bed nasar eşlajbedder də „polozinlanan sƄqƄv" esendərt Juq, iptəştər, artƄq ər nəmə lə aulmaƄ. Bed ul tiklem yk nasar eşlamajbed. Beddən alda—4 kvartal həm şunƄŋ menən jƄlƄq programmanƄŋ ytaleşen nisek ta'min itev, 1934 jƄl planƄn tultƄrƄp sovettardan VII s'jezdƄna raport nirev xoqupan alƄv məs'ələhe i[illegible]ense məs'ələ—ikense aiştƄlƄqtan esense jƄlƄna kinəjtelgən front menən inev əsən qƄşqa əderlekte nelev məs'ələhe.

Huq bed aƄnda kənəşmələ nəmə eşlərəed? YƄenedden elgəşevdər menən maqtanƄrƄƄmƄ, jakƄ jeteşhedlektərde nelerev əsən eşenedde qatƄ tənqit aƄtƄna alƄrƄƄmƄ? Beddə elgəşevdər ad tygel, maqtanƄrƄƄ urƄn ƄƄr, lakin hyd ul turala tygel. Kənəşmənen tep surƄƄ—nedden jeteşhedlektərde sol'şeviktarsa tənqitlev həm ulardƄ nelerev əsən saralar aildələvdə.

Iptəş Ordzonikidze aƄƄ handar menən avƄr promƄjşlennostƄn tep kapitalƄ yƄenen, ƄƄl jƄldƄn 8 ajlƄq eş heƌemtələren kyrhətə. Ul metal zavodƄ, prokat sexƄ, elektrostansa, şaxta, jaltƄravƄqƄ metal promƄjşlennostƄnƄn eştəren xarakterlaj. Kyp kenə metaldar menən zawodtardan taqƄ la jaqşƄraq eştarlek aulƄvdarƄn əjtə həm nətə eş rezerftardƄ nelep fajdalanƄvdan kilə, ti. Bik dur rezerftar eşse kenen tƄqƄdlavda tora. Xəder 7 səqətlek eş kenə urnƄna 5-6,5 xatta ədərək saqət eşlav də ƄƄr.

1931 jƄl programmanƄ ytavdə tiraəleştər aulqas, xuzaƄƄq eşselərə kənəşmahe saqƄrƄlqajnƄ.

ta 1 meŋ 500 samahƄ keşe qƄƄqartƄlqƄ. Proizvodstvo programmahƄ aƄtƄrqƄnan 28 protsentqa artƄqƄraq. UnƄ aƄjƄ jaqşƄraq ytajbed, sənki artƄq keşelər tik qamasav qƄna itep kilgəndər.

* * *

21-sentənrdəge kiske ultƄrƄşta xuzaƄƄq eşselərenen bətə Sojuz kənəşməhendə Roximovic iptəş rəislek itə. UltƄrƄşta hyd alƄp həjlaqan təvge əs arator neft promƄjşlennostƄ vəkildəre: Aşraf-Aliet (Azneft), Borşevski (Majkopneft), Renəvol (Groznefi) iptəştar auldƄlar. Unan hun GlavsvetmettƄn vəkile Derecej, maşinalar tedəv eşselərə sojuzƄ YK vəkile Romanof, STZ vəkile Satel', Kolomna zavodƄ vəkile Veller, Qara metallurgia eşselare sojuzƄ YK vəkile Glina iptəştər sƄqƄp həjlaneiər. Roximovic iptəş jaqƄvlƄq promƄjşlennostƄ eşe turahƄnda dur teimər həjlane. Ul kymer həm neft promƄjşlennostarƄnƄn eşenda ojoşqanlƄq həm kul'turalƄlƄq aulmavƄn qƄrqa tənqit itte, neft promƄjşlalarƄnda qoramaldarqa jƄrtqƄstarsa menəsəbat fakttarƄnƄn aulƄvƄna kənəşmənen diqqəten tuplanƄ. Iptəş Poximovic jaqƄvlƄq promƄjşlennostƄ rabotniktarƄn tep fondtardƄ ƄƄsta fajdalana belergə saqƄrdƄ həm aƄnƄn aqƄmdaqƄ jƄl programmahƄn unƄşlƄ ytavde ta'min itasə gen kyrhətte.

XUŽALƄQ EŞSELƏRENEŊ KƏNƏŞMƏHENDƏ

Məskov, 22. XuzaƄƄq eşselərenen nətə sojuz kənəşməhe triaunahƄna industrianƄn kəl itkes tarmaqtarƄnƄn vəkildare sƄqƄp jərəjdər. 20 sentənrdə kiske ultƄrƄşta hyd alƄp həjlaqan Zurin iptəş (Artemugol') Donbassta kymer promƄjşlennostƄnƄ yƄək figurahƄ aulqan ucastka nacal'nigƄna diqqəttenj jomoşarqanlƄqƄn, xeƌmət dissiplinahƄnƄn jomoşarqanlƄqƄn hƄƄq ətənə alƄp ytte. Eş kenə teieşensə tƄqƄdlanmaqan. Iptəş Zurin DonbasstƄn kyp kenə ucastkalarƄnda fajdalanƄlmaqan ƄlƄk kyp risurstardƄŋ aulƄvƄn mitsal itep kiltərə.

* * *

21-sentənrdəge irtənge ultƄrƄşta **Nikolajul** („KrasnƄj gvozdilşik" zavodƄ), Zolotof (Zlataust instrumenttar zavodƄ), Levin (Maklevugol), Filinkovski (Petrovski isemendəge zavod) Muklevic (Glavmorprom), Bazanof (Glavugol' nacal'nigƄnƄn urƄnnatarƄ), Butenko (Kuznetski zavodƄ), Manajenko (Dzirzinski is. zavod) h. n. iptəştər hyd alƄp həjlənelər.

Levin iptəş (Makeevugol) elek Donbassta aldƄnqƄ trest aulqan Makeevugol'dƄŋ kəderge vaqƄtta artta qalqanlƄqƄn əjtte. JƄlƄq plan 8 aj aujƄna nej barƄ 64,7 protsentqa ytəlgən. BƄnƄn sənane eştərde nasar ojoştorovdan tora. Makeevugol'den tep surƄ ss-zavodjdar linlahƄn tərtipkə kilterevdən, rezerv lavalardƄ strojqa inderevdən qiƄarət.

Filin ovski iptəş Petrovski isemendəge zavodtƄn sojuzda aldƄnqƄ predpriatielardan berene aulƄp torqanlƄqƄn əjtte. SujƄn, qoroş eretev həm prokat aujƄnsa plandar unƄşlƄ rəveştə ytələ. ProdukslanƄŋ yƄena təşəv xaqƄ plan aujƄnsa aldələngən 10 pr. urnƄna, 11 protsentqa təşərəlgən. Lakin prokat menən eş nasar tora. Relstardən tik 65-68 pr. tƄ qƄna berense sort aulƄp sƄqa. QƄşqa əd

SIT ILDƏRĐƏ

POL'ŞANЬN AĐŞЬLЬQ

MILLƏTTƏR IURAHЬNDAƠЬ

TƏQDIME YTMƏNE

Jeneva, 22. Milləttər ligahьnьn politik komissiahьnda Pol'şa tarafьnan ađşьlьq milləttərden xoquqtarьn jaqlav təngəlle polozenialarđь dejem jahav turahьnda indereigan təqdimde 21 sentəbrđə lə tikşerev davam itte. Đur həm kyp kenə bəlakaj derzavalarđьn vəkildəre bьl problemanьn vaqьtlь həm jerle xarakterđa bulьvьn kyrhətep, Pol'şa talaptarьna berđəm front menən qarşь sьqtьlar. Pol'şa talaptarьna unaylь bulmaqan sьqьştardan hun komissia predsedatele Madariaga Pol'şa delegatь Racinskidan: əəlki təqdimde kire alьrhьqьđ, tip horanь. Racinski Bek tarafьnan quşьlqan prinsiptərgə quşьlqan xəldə, şulay đa təqdimden komissiala ber tavьş tan yteve memkin tygel, şuqa kyrə unь tavьşqa qujmaqa kərək, tip itəpləgənlegen əjtte.

AMERIKA

TUQЬVSЬLARЬNЬN

KƠRƏŞE

Nju Iork, 22. Tuqьv promьşlennostьndaqь konfliktь tikşerev esen Ruzvelt tarafьnan ađsьlьq milləttərden xoquqtarьn jaqlav təngəlle polozenialarđь dejem jahav turahьnda indereigan təqdimde 21 sentəbrđə lə tikşerev davam itte. Đur həm kyp kenə bəlakaj derzavalarđan vəkildəre bьl problemanьn vaqьtlь həm jerle xarakterđa bulьvьn kyrhətep, Pol'şa talaptarьna berđəm front menən qarşь sьqtьlar. Pol'şa talaptarьna unaylь bulmaqan sьqьştardan hun komissia predsedatele Madariaga Pol'şa delegatь Racinskidan: əəlki təqdimde kire alьrhьqьđ, tip horanь. Racinski Bek tarafьnan quşьlqan prinsiptərgə quşьlqan xəldə, şulay đa təqdimden komissiala ber tavьş tan yteve memkin tygel, şuqa kyrə unь tavьşqa qujmaqa kərək, tip itəpləgənlegen əjtte.

Nju-Iork, 22. Gorgia statьnda massovьj jьlьştar bьlyqan. Profsojuz rabotniktarь ber jerđan ikenselenə kysev xoquqьnan məxrym itelgandər. Tuqьvsьlar sojuzьnьn kyp kenə jerle rabotniktarь quşqa alьnqan. Repressialarqa tajanьp qajtь ber promьşlennikтar fəerliktarьn şterejkərexerđər jardəmь menən eşlətə başlanьlar. Başqa statтarđa eş taşlavsьlar hanь ber adna esenđa 20 men keşeqa artь. Eş taşlavsьlar betəbe jarь million samalь tkaptanə. Gjəskər həm politsianьn eş taşlavsьlar menən bərelеşe davam itə. Stacka başlanqandan alrle 15 keşe yltkelgan.

JAPONIALA

KƠSLƠ DAVЬL

London, 22. Rejter agentstvohьnьn xəbəre bujьnsa 21 sentəbrđə Japonianьn urtahьnda sikhed kəsle davьl bulьp ytkan. Bьndaj kəsle davьl ədqan 30 jьl bujьna kyrelməgən. Osaka həm Kəbe qalalarьnda zarar kyp. Dinged bujəndaqь kyp qatlar davьldan hun başlanqan dinged tulqьnlanьvьnan zararlanqandar. 50 men jertto hьv batqan. 10 pojezd relstarenən teşkəndər, 100 keşe imgəngən. Məktəp jorttarь jemerelev arqahьnda ber nisa men sala hatak bulqan.

Nju-Iork, 22. Gorgia statьnda massovьj jьlьştar bьlyqan. Profsojuz rabotniktarь ber jerđan ikenselenə kysev xoquqьnan məxrym itelgandər. Tuqьvsьlar sojuzьnьn kyp kenə jerle rabotniktarь quşqa alьnqan. Repressialarqa tajanьp qajtь ber promьşlennikтar fəerliktarьn şterejkərexerđər jardəmь menən eşlətə başlanьlar. Başqa statтarđa eş taşlavsьlar hanь ber adna esenđa 20 men keşeqa artь. Eş taşlavsьlar betəbe jarь million samalь tkaptanə. Gjəskər həm politsianьn eş taşlavsьlar menən bərelеşe davam itə. Stacka başlanqandan alrle 15 keşe yltkelgan.

QK timer julьndaqь sovet xeđmətseləren

ƏĐƏRLƏVĐƏRGƏ JANЬ ƏĐERLEK

Xabarovski, 22. Xabarindan xəbər itev bujьnsa Japonia-Manzuria vlastarь QK timer julьndə pojezdar jereşenen iminselegen tə'min itergə haman da teləməjđər. Xabarin politsia idarahьnьn nacal'nigь japon Japi „Xabarinskoje vremə" gazetьna: jaqьn kendərdə QK timer julьnьn kenьşqьş liniahьna 600 keşenən torqan həm „đur təzrinələ" politsia otrađь narasaqьn uqa „qьtqa vaqьt esendə qorotqoşloqto həm terrorđь neterev" burьsь jekmətelganlegen xeiderđe. Əgər qorotqosioqto həm terror akttarьn jahavda sovet grazdandarьn qəjepləvđe itəpkə alhaq, bьl xəbər Japonia-Manzuria vlastarьnьn SSSR ilsehe ip. Rudьj talap itkənsə QK timer julьn haqlavđь kesəjtev həm xunxuzdarqa, banditтarqa qarşь qьrqa kerəş alьp barьv urnьna xəđer maxsus oirəd tedəp, uqa tep burьs itep QK timer julьnьn kenьşqьş linіahendəge sovet xeđmətseləren massovьj qulqa alьvđar həm kesləvđər başlanьr, tip ketələr.

QK timer julьnda politsia

BAŞBAŞTAQLЬQЬ DAVAM ITƏ

Xabarovski, 22. Manzuria stansahьnan xəbər itev bujьnsa timer jul politsiahь həm başqa japon-manzur vlastarь QK timer julьndaqь sovet xeđmətseləren his ber səəphed quqa alьvđarđa davam itələr. 18 sentəbrđə timer jul politsiahь Xajlin stansahьnьn nacalnik urtьnəbarь sovet grazdanь Groşerđь quqa alqan. Şulay uq Xarəin stansahьnьn provodniqь sovet grazdanь Bazijel həm Imənpo stansahь depohьnьn eşşehe şulay uq sovet grazdanь Zitnel quqa alьnqandar. Sitsikar stansahьnda ikense batqьs məktəp, medire sovet grazdanь Zaneziн kvartiranda tentev jahralqan. Ojədəttegesə bьl tentev his ber hədəmtə birməjensə, politsia ber nəmə lə təəa almaqan.

KAŞENDE BƏTƏ FRANSIA

XEĐMƏTSƏNDƏRE QOTLAJ

Paris. Marsel Kaşenqa 60 jəş tulьv ajqanlь ytkarelgan tantanalь ulterьq Fransia xeđmatsəndərenen revolytsion xarəkətta đur xeđmətter kyrhətkən kerəşsene hejevdəre həm xennat ilevđere demonstratsia hьna əjlənđe. Jьlьşqa 2 men keşe qatьştь. Marsel Kaşen Fransianьn terle məjeştərenən şul jemlanen Romen Rollandan həm Andri Barbystan qotlav telegramdarь həm xattarь aldь. Eştelərđen bik kyp delegatsialarь uqa revolytsion lozungtar jađьlqan tatkmalar menən başlangan səsəxtar alьp kildetər.

Jьlьşta hyd alьp həjlaqan Fransia kompartiahьnьn VK sekretare Torez, xeđmət đejem konfederatsiahьnьn sekretarь Rakmon, Andre Marti, komsomol vəkildəre, revolytsion frontoviktarđьn, eşşelərđen həm intelligentsianьn vəkildare Marsel Kaşendь jalqanьb raveşte qotlanьlar!

Ydenen hədəmtə telmarenda Marsel Kaşen:

— Adaqqь bulьşma tiklem min kompartiaqa həm Kommunistik internatsionalqa dereblektə haqlarmьn tne.

ISPANIA FAŞISTARЬ

FETNƏ SЬQARЬRQA ƏĐER LƏNƏLƏR

London, 22. Madirdtan xəbər itev bujьnsa unda kyp kenə jəşerelgan qoraldar konfiskovaji itelgandər həm xekymətte barep teşerevqə əđerlek eərqanlьqь selengan. Xekymət sotsialistik kommunistik partialar həm profsojuzdardьn jorttarьn tentergə bojoroq birđe. Faşistar yđđarenen plandarьn həm fetnəgə əđerlanevđəren hьlap qaldьrqa məlaşalar.

„Litke" poxođь turahьnda

SIT IL GAZETTARЬ

London, 22. Bela gazettar „Litke" bođ vatqьsьnьn Vladevostoktan Murmanskiqa poxođьnьn unьşьqьn kyrhətep jađalar. „Morninq post" gazetь, tenlaq dingeđe arqьra jul asьvqa bьtьlьşta kyrhətelgan energiə esen „Litke" nen unьşlь poxođ ila menən Sovet xekymətenen ayiaklanganlegen jađa „Dəjli telegraf" gazetь „Litke" tarafьnan Anglianьn Diskon utravь ergahendə qomqa ulьrqan paroxođьnьn qotqarьlьvь turahьnda Məskəvđən alьnqan xəbər đe iqlan itə. Gazettar „Litke" nen tenjaq dinged julьn kenşeqьştan kenəajьşqa təsa ber navigatsia esendə tarixta berense tapqьr ytkarelgan, ul julđьn qəjən bulьvьn ajьrьvsa kyrhətələr.

***

Stokholm, 22. Şvetsianьn betə matnuqatь „Litke" nьn poxođь turahьnda jađa həm bьl rekordtьn Arktika dingeđđərendə jerev tarixьnda đur ahamiəte bulqanlьqьn hьđьq əkkena ala. Gazettar karta menən „Litke" nen julьn kyrhətep ailələr, unьn unьşь həm professor Vizenen qilmi eştərenen đur əhamiətlьka eja bulqanlьqьn jađalar.

SUD

AFIRIST—ƏXMIRЬF KƏRAM

19-sь sentəbrđə Başqortostan Başmaxkəməhendə Beloret qatahьnьn elekkе prokurorь **Əxmirьf Koramdьn** eşe qaralđь. Ul sotsialistik milekte tuđđьrьvđa həm jalqan dokumenttar jahavđa qjepiana.

Əxmirьf Qьrqьđ-Mejəkə rajonь Timeş avьlьnьn ber savđagar qalahь. Ul militsiələ xedmət itkən vaqьtta partiaqa kandidat itep alьnьp. Əlegə kursqa kilep uqьp qajtqas, sotsial sьqьşьn joşerep partiaqa ingənlege belenep, 1932 jьl sentəbrđə partianan sьqarьla. Urьnnan alьna. Şul osorđa unьn xoquqtan məxrym itelgan mulla aqahь Əxmədcjef Niqəmət Urta Aziaqa qasьp kitkən aula. Əxməref tə yđenen sьjnь jede asьlqas 1932 jьlđьn oktəbrendə Urta Aziaqa kitə. Taşkentqa barьp terle urьnda ber-ike aj işlap mataşa lə. Tazikstan respun ikahь Stolinaqa qalahьnda torqan mulla aqahь janьna kitə. Unda ul Haqaj tazdti rajkomьna eşkə ina. Şul uq qalala eşlap-jerəgən yđđarenen jaqtaşь **Ojataullin Fazullanь** osoratь. Bina şul vaqьtta Əxmirьf partia bilete, ucot kartockahь blankalarь həm ber-ikke misal urlap alьp yđenə partia dokumenttarь jahap ala. Unьn menən genə qalmajьnsa, Q-Mejəkə rajonьnda jednəhenə lə oşondaj dokumenttar jahap jebərə. Partia komissiahьnьn štampьhьn urlap kyp kenə jalqan blankalar əđerlap ala.

Bьl rajonda 1933 jьlđьn apreienə tiklem eşlap, jalqan blankalar, partia bilete həm kartockahь teşerep alqas. Tatzikstandan qasьp Taşkentqa kita, 1500 humlьq terle əjeərđar đa elakterep qajtь. Şik tьvđьrmatь esen, rajkomđьn eştəren tapşьrьp kitte tip jalqan akttar jahap ala. Əxmirьf yđenen familiahьn Əxmədejefkə yđgərtep jalqan dokumenttar jahap alьp. Vzəakstan Əlkə komitetьna barьp, yđen partialь itep tanьta. Xedmətkə urьnlaştьrьvđь horaj Prokuratura sistemahьndə eşlanem. ti. Uqa prokuratura sistemahьnda eşlərga təqdim itələr. Lakin Vz nəkstan justitsia xalq komisarlьqь unь nistəpter urьnqa almaj. Sunan hun ul 1933 jьl şul uq Vzəakstandьn Pap rajsoju zonьn savđa aylegenə eşkə urьnlaşa. Oşo rajsajuzda eşləgən vaqьtьnda məj-ijyn ajđarьnda 1632 hum avans alьp, xisap birmaj jerej. Jəne eş xaqьna tip 1397 hum alьp ydləştərə.

Şul uq ijyn ajьnda 5500 hum kooperatsia aqsahьn elaktere. Şunan hun ijyn ajьna teşeşe bulqan eş xaqьn da almajьnsa rajsojuzdьn misəte natьlqan blankalar həm kooperatsianьn 44 men hum paj aqsalьn həm kontrol markalarьn urlap qasa.

Tatzikstanda həm Vzəakstanda tororqa rəi qaimaqas terle jalqan dokumenttar jahap alьp Başqortostanqa qajta. Bьnda qajtqas Başqortostan justitsia xalьq komissarlьqьna kilep, yđen justitsia sistemahьnda eşləgən itep tanьlьp, 1934 jьlđьn avqustьnda Beloret qalahьna prokuror itep bildələnə. Lakin kyp tə ymaj unьn serđərə asьla. Ul laş itelə. Şunan hun taqь lə qasьrqa mataşьp jalqan dokumenttar jahap qaraha lə, bьl julь eşe barьp sьqmaj qulqa alьnьp xekəmga ajrela.

Əxmərel sudta Taşkent jaqьn đa eulmanьm, tip tanьp mataştь.

Şul uq ijyn ajьnda 5500 hum kooperatsia aqsahьn elaktere. Şunan hun ijyn ajьna teşeşe bulqan eş xaqьn da almajьnsa rajsojuzdьn misəte natьlqan blankalar həm kooperatsianьn 44 men hum paj aqsalьn həm kontrol markalarьn urlap qasa.

Tatzikstanda həm Vzəakstanda tororqa rəi qaimaqas terle jalqan dokumenttar jahap alьp Başqortostanqa qajta. Bьnda qajtqas Başqortostan justitsia xalьq komissarlьqьna kilep, yđen justitsia sistemahьnda eşləgən itep tanьlьp, 1934 jьlđьn avqustьnda Beloret qalahьna prokuror itep bildələnə. Lakin kyp tə ymaj unьn serđərə asьla. Ul laş itelə. Şunan hun taqь lə qasьrqa mataşьp jalqan dokumenttar jahap qaraha lə, bьl julь eşe barьp sьqmaj qulqa alьnьp xekəmga ajrela.

Əxmərel sudta Taşkent jaqьn đa eulmanьm, tip tanьp mataştь.

GERMANIA HUQЬŞ

MATERIALDARЬ HATЬP ALA

London. „Dejli meji" gazetь Germanianьn bətə bajlaqtarьnьn huqьş materialdarьn hətьp alьvqa kiteven kyrhətep, xəđerge vaqьtta, Lankaşir mamьq kizehe esen yteste tyləv turahьnda hejləşevđər barqan vaqьtta Germanianьn xəđer sqsaqa həm kyp vaqiqalarđa aldar avans birep başьsa huqьş kərakterna kilə torqan bətə mamьq ugarьn hatьp alqanlьqьn həđbq ebtenə alə.

***

Berlen. „Eşşelər frontьnьn" propagandahь həm matnuqat aylege jetəkseche şulaj uq „Der dejce" gazetьnьn javapь redaktorь xeđmət urьndarьnar sьqarьldьlar. His şikhed ularđьn sьqarьlьvь laşьslar arahьndaqь qarşьlьqtarđьn həđemtəhe bulьp tora, ul qarşьlqtar arqahьnda „eşşelər frontьnьn" 3 jetəkseche xeđmət urьndarьnan sьqarьlqajnьlar inde. Qarşьlьqtarđьn təp səbəbe tybənge qatlamđьn jetəkselər politikahьna ti zəhьdlьqь ytevenən qinarət „Der dejce" gazetьnьn redaktorь bьl jetəkselerden „hul" jyna leştəge in kyrenekle vəkildərenən berehe ine.

Nju-Iork. „Herald tribyn" gazetь Japonianьn Amerika quşmaştattarьnan 30 million barrel neft batьp alьrqa ujlaqanlьqьn xəbər itə. Anglia, Germania həm Qtaj, neft produktalarьn şulaj uq kyplap batьp aldalar.

ISPANIA FAŞISTARЬ

FETNƏ SЬQARЬRQA ƏĐER LƏNƏLƏR

London, 22. Madirdtan xəbər itev bujьnsa unda kyp kenə jəşerelgan qoraldar konfiskovaji itelgandər həm xekymətte barep teşerevqə əđerlek eərqanlьqь selengan. Xekymət sotsialistik kommunistik partialar həm profsojuzdardьn jorttarьn tentergə bojoroq birđe. Faşistar yđđarenen plandarьn həm fetnəgə əđerlanevđəren hьlap qaldьrqa məlaşalar.

„Litke" poxođь turahьnda

SIT IL GAZETTARЬ

London, 22. Bela gazettar „Litke" bođ vatqьsьnьn Vladevostoktan Murmanskiqa poxođьnьn unьşьqьn kyrhətep jađalar. „Morninq post" gazetь, tenlaq dingeđe arqьra jul asьvqa bьtьlьşta kyrhətelgan energiə esen „Litke" nen unьşlь poxođ ila menən Sovet xekymətenen ayiaklanganlegen jađa „Dəjli telegraf" gazetь „Litke" tarafьnan Anglianьn Diskon utravь ergahendə qomqa ulьrqan paroxođьnьn qotqarьlьvь turahьnda Məskəvđən alьnqan xəbər đe iqlan itə. Gazettar „Litke" nen tenjaq dinged julьn kenşeqьştan kenəajьşqa təsa ber navigatsia esendə tarixta berense tapqьr ytkarelgan, ul julđьn qəjən bulьvьn ajьrьvsa kyrhətələr.

***

Nju-Iork. „Tajms" gazetь Germania xekymətenen yđ ara savđa kileşeve tedev turahьndaqь təqdim menən Amerika quşma ştattarьnьn tьşqь eştər ministerlegenə merəsəqət itkənlegen həm tьşqь eştər ministerlegenen bьl təqdimde kire qaqqanlьqьn xəbər itə. Politik tərtiptage qьjanlьqtar həm Germanianьn yđ ytestəren tyləvđən baş tartьvь bəndəj đogovordь tedevqə qamasavlьq itə. Amerika quşma ştattarь Germania maşinalarьn, ximikalialarьn həm aytən produktalarьn inderevđe artьtərqa ujlamajđar, senki ular Amerika loverđarьna konkurent bulalar.

***

London, 22. Rejter agentstvohьnьn xəbəre bujьnsa Japonialа davьl ərqahьnda 943 keşe ylqan, 3738 keşe jarelanqan həm 503 keşe xəərheđ juqalqan. Osaka qalahь əlgerək ta nəq antarlanьp, ul zarar 300 million ien samahь tkaplanə. Unda 87 məktəp jemerelgan, ulardьn xarabalarь arьlanda 421 ucitel həm uqovsь hələ bulqan. 1354 məktəp salahь jaralanqan. 35 salq xəərheđ juqalqan.

***

Tokio Japonia denged eş təre ministerlege quşma eskadnanьn 80 deroplanь Dejrendan Mukdenqa, Cancuqa. Gilin gə həm Xarbinqa „jaqьş telək osovđarь ytkarəsəktarən xəbər itə. Osovđar 20 sentəərđə baş təsəktər.4 ken bujьna đavam lanip

Pariz. Qala idarahь xeđmətselarenen reformist profsojuzdarь sj'ezđь berđəm front turahьndaqь revolytsion profsojuzdardan təqdimen maqlap qarar sьqarđь. Bьl qarar revolytsion profsojuzđar vəkilenen qarь aqьştar menən qəplanqan delmarenən hun sьqarьldь.

GITLEROIA TIKLEM

HƏM UNAN HUN

Paris—Franstız zurnalь „Ly" ike-fransuzdьn Germanialь ođaq vaqьt torqan vaqьttarьnda ytkarən an'keta hədəmtələren iqlan itə. Bьl anketalar Germanialaqь eşşelərđen xeđmət həm tormoş şarttarь turahьndь tədelgən anketalar bulqan

Anketa Gitlerđьn xəkymət başьna kilevenə tiklem bulqan həm ul xəkymət başьna ulьrqandan hunqь eş xaqtarь, adьq produktalarьna bulqan xaqtar həm eş xaqьnan totop alьp qalьvđar turahьndaqь məqlymattarđe kiltərə. Bьl məqlymattər turanan-tura predpriatielardə jьlьp, naqlь rəveştə tikşerev arqarь ytkərelgandər. Bьna ulardьn in xarakterlьlarь.

Eşşelərđen urtasa adnalьq eş xaqtarь	1902 dikənet	1934 ijyl
Kvalifikatsialьq eşşelər	27	20
Kvalifikatsialь eşşelər	46	27
Kvalifikatsialь metal listar	86	45

Şşytke prolzvodstvohьnda taqьlə qəđqanьsraq eş xaqь bulьv alidəlangən. Berlində „Kindel" predpriatielərendə ytkərelgən anketa Gitlerqa tiklem adnalьbna urtasa stafkanь 45 markь bulьp ta, Gitlerđan bun 33 markьqa qalьvьn kyrhətte. Bьl proizvodstvolə barlьqь 600 eşşeleşlaj.

Anketa tarafьnan alьnqan məqlymattərgə qaraqanda hunqь jьl jarьnь esendə adьq produktalarьna bulqan ajьrьm hatьv xaqtarь urtasa alqanda» tybən đageşə kytərelgan.

Majđan qađaqь-0.95 markadan 1,7 markaqa tiklem

margarin qađaqь-0,45 markadan 0,9.." Kartoftan kilograma 0,45 markadan 0,70 markaqa tiklem.

Kejem xaqtarь yđgəreşheđ qaldьrьldь. Bьnda ber eşşenen beidereve bik xarakterlь—„bьl beđđe bik əđ qəđьqhьndьra, senki bedgə barь ber kejenergə aqsa jetmə]" ti ul.

Bьl məqlymattər betəbe lə Germania eşşelarenen formoş klmoldəre Gitler rezimь vaqьtьnda 50 protsenttan đa artьqtaraqqa kəmeganlegen kyrhətelər.

Nju-Iork, 22. Kommunistik həm sotsialistik partialar tarafьnan Tol'mandь həm kyp kenə aytan tolqondardь qotqarьv esen kerəş lozungtarь aktanda faşistarqa qarşь ojoştorolqan 10 men keşelek miting bulьp ytte.

Paris, 22. Kommunistik həm sotsialistik partialar tarafьnan Tol'mandь həm kyp kenə aytan tolqondardь qotqarьv esen kerəş lozungtarь aktanda faşistarqa qarşь ojoştorolqan 10 men keşelek miting bulьp ytte.

Hyrettə. Udar teđeləştə, eş vaqьtь

IŞEMBAJ NEFT PROMЬJSLAHЬNDA

PROMЬJSLANЬ 1-OKTƏBRĐƠ

EKSPLOATATSIAQA BIRERGƏ

VKP(b) Əlkə komitetьnьn Işemnaj neft promьşlahь eşe turahьnda sьqarqan hunqь qatarьnan hun, promьşlanь ekspioatatsiaqa əđerlavđa ner tiklem bьnьlьş jahaldь.

Lakin temp his qənəqatlanerlek tygel. Xəđerge narьş Əlkə komitet tarafьnan qujlqan talaptarqa javap birə almaj. Məsələn: neft tejaj torqan estokada 10 sentəərqə ni barь 30 protsentqa qьna əđerlənđe. In məbim eştərđən hanalqan tovar stansahь halьv 65 protsentqa, hul jaqtaqь neft jьlьv urьnь 25 protsentqa, a un jaqtaqьlь 15 protsentqa ytəlđe. Bьjьl kəmendə 10 men tonna neft hьşlь urьn eşlərgə kərək. Ə, 1000 tonnalьq qьna urьn bar. Neftte timer julqa kilterep jetkerev esen trubalar əle 75 protsent, jaki 5200 metr huđьlьp, oşo kengə tiklem jergə kymelməgəndər. Skvazinalarđan 19 skvazina neft bira ala. Şulardьn 12 he ekspiоatatsiaqa əđerlangan, a jetəhe əđer tygel. Bьna parkalarь menən qarşь alьrqa tigən punktьn kyđ unьnan teşerđə. Vagon remontlav parkьnьn basar eşlave arqahьnda Samar-Zlataust timer julьnьn Ilek»loatatsion rajonьnьn jek tasьv aylege planьn ytəj almaj. 16-sentəərđə Başqortostanda betəhe 3779 vagon tejalergə tejeş tne, ə ul barь 1131 vagonqa qьna ytəlđe.

Başqortostandьn elevator bulmaqan kyp kenə stanslalarьnda igen asьq havala jata. Ulardь clevatorđarqa taşьv esen vagondar talap itelə. Lakin vagondar jetmaj. Məbələn; 16-sentəərđə igen tejər esen genə 288 vagon kərək aula. Bulqandardan 130 vagon aylenhə lə, ulardьn barь 99 qьna eşkə jaraqlь bulьp, qalqandarьnьn jəki tybələre bulmaj, jaki idən dare tişek, igen tejərgə jaraqьbьd tabьlalar.

PRZ bьl xəlde ibendə nəq totorqa həm anlarqa, parovoz, vagondar remontlav bujьnsa plandьn ytəleşenə ireşergə—şunьn menən kədgə jek taşьv planьn artьtьp ytavgə stimul jaharqa. zavod partia xəkymət talaьnna javap birerlek kiməlgə kytərelergə tejeş.

Şakirof.

BƏRƏ ADЬQ ZAVOTЬNDA

SЬJFATLЬ KONFET, MARMALAD

POTREBITEL'GƏ

1932 jьl „Başkonditer" đьn Bere jemeşselek zavodь eşkə başlanь. Ul jьl zavodtьn təp sьjrjohь hanalqan alma urozajь naşqa jьldarqa qaraqanda 2-3 tapqьr mul bulđь. Lakin, zavod bətə sezon bujьnsa 20 tonna qьna produksia birə alđь. Sentəbr zavodtьn eşlap sьqarьv kese bəlakaj ine.

1934 jьlđьn maj ajьnda zavodtь qajtanan qorov ytkarelde. Zavodь kinəjteide. Ə janьnan maşina-par sexь teđelđe. –

Rekansturksianan hun zavod betenlaj yđgərđe həm eşlap sьqarьv ramilьqь yьte. Zavod 1932 jьl təvlektə 1,5 tonna, 1933 jьlda—5 tonna produksia eşlahь, 1934 jьl 20 tonna produksia eşlap sьqarьtlьq xəlgə kilterelde. Bьqasa zavod jəjen eşlap. qьş eşləmaj kilde. Xəđer jьl bujьnsa eşlajəsək.

Plan đur. Zavod bьjьl 30 tonna jomoşaq k nfet, 50 tonna marmalad, 250 tonna alma qamьtь eşlap sьqarьrqa tejeş. Zavod qьşьqqa sьjrjo əđerlaj. Yđəlşişterelgan plan 119 pr. qa jejem plan 58 pr. qa ytəlđe. Zavodtьn 6 əđerlav punktь bar. Lakin, punktlar skladtar menən tə'min itelməgəndər. Zavodtьn işek aldь alma menən tulqan.

Almalarđь halьr urьn juq. Urьn təəьv Bere qala sovetьnьn texnik tedeleş sektorь başlaqь **Volkofqa** tapşьrьlha lə, ul əle bulha eşkə totonmaj.

Zavodtьn eşşelər sostafь lə ytte. 1933 jьlda 35 eşşe eşlahь, bьjьl 110 eşşe eşlaj. Proizvodstovla 3 kommunist, 5 komsomolesnar. Lakin eşşelər arahьnda kul'tura-massovьj eştəre alьp barьlmaj. Stena gazetahь sьqmaj. Eşşelərđen yđ ara jarьştarь ojoştorolmaqan. Profsojuz xərəkətheđ. Sanitar temalarđa eşşelər menən ber genə tapqьr đi əeseda ytkərelməgən. Xalattar, maxsus kejemdər jeteş tygel. Sextarđa əle bulha tejeşle tađalьq urьnlaştьrьlmaqan. Eşşelər esen stolovoj juq həm başqalar.

Zavodtьn perispektivahь đur. Unьn esən sьjrjo məmkinlektə lə bar. Zavod đur plandь ytəvđə rajon ojoşmalarьnьn həm Əlkə ojoşmalarьnьn hər jaqlь jardəmdarьn kətə. Bigerək tə işərə rajon smotr komisslahьna bəl zavod menən konkret jetəkselek ilergə kərək. Əlega tolaj onorudovajl itelep bətməgən zavodtь jaqьn arala esen tamam tav, unьn eşşelərə esən jaqşь ormoş şarttarьn nuldьrьv həm kul'tura-massovьj eştəren jəjep jenərev, adđaqь partia, komsomol qatlamьn yьterev-Bere rajon smotr komissiahьnьn jaqьn arьsь. Bere jemeşselek zavodь yđ planьn ytərgə artьtьp ytəvgə eşşe əbtəldərgə konfet, marmalad qujьrqa tejeş.

S. N.

BƏRƏ ADЬQ ZAVOTЬNDA

SЬJFATLЬ KONFET, MARMALAD

POTREBITEL'GƏ

1932 jьl „Başkonditer" đьn Bere jemeşselek zavodь eşkə başlanь. Ul jьl zavodtьn təp sьjrjohь hanalqan alma urozajь naşqa jьldarqa qaraqanda 2-3 tapqьr mul bulđь. Lakin, zavod bətə sezon bujьnsa 20 tonna qьna produksia birə alđь. Sentəbr zavodtьn eşlap sьqarьv kese bəlakaj ine.

1934 jьlđьn maj ajьnda zavodtь qajtanan qorov ytkarelde. Zavodь kinəjteide. Ə janьnan maşina-par sexь teđelđe. –

Rekansturksianan hun zavod betenlaj yđgərđe həm eşlap sьqarьv ramilьqь yьte. Zavod 1932 jьl təvlektə 1,5 tonna, 1933 jьlda—5 tonna produksia eşlahь, 1934 jьl 20 tonna produksia eşlap sьqarьtlьq xəlgə kilterelde. Bьqasa zavod jəjen eşlap. qьş eşləmaj kilde. Xəđer jьl bujьnsa eşlajəsək.

Plan đur. Zavod bьjьl 30 tonna jomoşaq k nfet, 50 tonna marmalad, 250 tonna alma qamьtь eşlap sьqarьrqa tejeş. Zavod qьşьqqa sьjrjo əđerlaj. Yđəlşişterelgan plan 119 pr. qa jejem plan 58 pr. qa ytəlđe. Zavodtьn 6 əđerlav punktь bar. Lakin, punktlar skladtar menən tə'min itelməgəndər. Zavodtьn işek aldь alma menən tulqan.

ŞAXMAT BYLEGE № 11

(A P. Zdanof redaksiahьnda)

ŞAXMAT PARTIAHЬ

Hər ber partiənan (ujьndь ujnavđan) maqsət jenev, jəqnl qarşь jaqtьn korolenə mat birev. Bьnьn esən, tabьn figuralar menən nisek jerej belev genə jelmaj, ə şaxmat partiahьnьn yde nəmənən torovьn. ujьndalьp barьvđьn qaqidələren həm şul qaqidələrđən praktik nisek fajđalanьrqa kerəklekte belergə kərək.

Hər ber partia, qəđəttə, es eleştən tora: debyt, ujьndьn urtahь həm ujьndьn ađaqь (endşpil').

Debyt, tip—ujьndьn naş aylegenə əjtelə. Debytten təp burьsь ujьndь jəjep jeđarev bulьp, məmkin tiklem tiđerək jerergə həm şunđa uq in qulaj pazitsialarđь elakterep alьrqa tьrьşьrqa kərək.

Ujьndьn urtahь,-ujьndьn đeaytlən hunqь ikense aylegenə əjtelə. Bьnđa sьqarьlqan figuralardan, qarşь jaqqa qaraqanda xəl ilkes əbtenlek alьv esen fajđalanьrqa tьrьşьla. Bьnьn esən figuralarđь ailđəle plan bujьnsa ujlap, berehe menən ikensehen nьqьtьp, jaqlatьp alьp barьrqa kərək.

Bьl eleşenen teoriahь bik əđ eşlənqan bulьp, ujьndьn bьl eleşendə ujьndь alьp barьv obalьqьna barь kesle şaxmatsьlardьn ujnavđarьn ejranev həm praktika arqahьnda qьna elgəşelə.

Ujьndьn ađaqь—endşpil tip, ujьndьq ađaqqь eleşenə əjtelə. Bьl bylekten təp yđgəlege taqta eştəndəge figuralarđan əđ qalьvđarьnda. Bьl vaqьtta, qəđəttə ujnavsьlardan berehenen julьnda qarşь jaqtь jenə alьrьq kes jьlnalьp qalqan bula. Lakin, ənə şul saqta hinen qulьnda nindəj kes qalqanlьqьn həm ular menən nisek ujnaqanda jenəsəklegende belergə kərək.

Ujьn adaqь teoriahь bьna şul horavđarqa javap birə. Ujnavsьkeşe in jaaaj ujьn adaqtarьn ejranev julь menən nisek itep jenergə məmkin ikənlegen belergə teşeş. Bьnь belhən har ber figuranьn ajrьm yđgəlektərə menən đa tanьşьrqa məmkin. Lakin har ber partia la ul tiklemgə barьp jetməbkə məmkin. Telənə nindəj momentta berəj jetdi janьş jahavьn otolovьna səaap bulasaq həm partia xatta deayttə saqtarən tamamlanьrqa *məmkin.*

PARTIA BYLEGE

(Sitsilian ujьnь)

Kajev-Gillel'son. 1934 j. ujn. kynegev ujьnь.

1e2-e4, c7-c5; 2Kg1-f3, K:b8-c6; 3d2-d4, c5:d4; 4Kf3:d4, Kg8-f6; 5Kb1-c3, d7-d6; 6g2-g3, g7-g6; 7Cf1-g2, Kc6: d4; 8ф:d1: d4, Cf8-g7; 9Cc1-g5, ф:d8 a5+; 10 Cg5-d2, 0-0; 11 0-0, Cc8-e6; 12 ф:d4-4d3,Jla8-c8; 13Kc3-15, ф:a5, d8; 14c2-c4, Kf6-d7; 15 Cd2-c3, Kd7-e5; 16 Cc3: e5+, Cg7:e5; 17 f2-f4,* Ce5: e2, 18 Jla1-e1, Ce6:d5, 19 ф:d3:d5, Ce2-a3; 20 Jle1: e7, Ca3-c5+; 21 Kpg1-h1, Cc5-a6; 22 f4-f5, Jlc8-c5; 23 ф:d5-d3; Jlc5-c5+!(diagramma ьqarel)

24 k:-ibl e7: f6; 25 C*g2-h3 ф:d8-a8; 26 Jle7-d7, ф:a8: e4+ 27Фd3:e4Jle5:e4; 28 Jlf1:f6, Jle4 C4+ berehe lə ota almaj.

IƐKƏRMƏLƏR:

1. Anьq tygel. g2-g3 te davam itlerev barь qaralar e7-e6 ujnahalar, həm şul arqala slondь g4 gə sьqara almahalar qьna memkin. Bьl slondьn julь jabьq bulmaqas, bьnda ular g4 jerergə lə f2-f3 gə Cg4-d7 menən javap birergə kərək ine, ul saqьnda bik matur partia bulьr ine.

2. Bьlaj jerəvđen fajđahь əđ. Rokirovajt itergə kərək ine.

3. Juq ihə C4 peşkanь jugaltasaq bulqanqa, şulaj jerergə məzbyr.

4. Ujьndь qьrqьvlandьrьp jərergə jaratьvsь Kajeftьn stile. в2 peşkanь Jla1-в1 jarđamьnda jaqlav ul tiklem qьđьq bulmaь ine.

5. Xəđer ujьndьn sьjtatьn jugaltьv qurqьnbьs bik nьq bulqanqa kyrə aqtar bьnan qotqtov esen peşkalarьn qornan itergə tejeş.

6. 26 Jlв7-d7 menən qurqьta.

7. Peşkalarь artьq bulhala, slondarь terle terbtə bulqanqa qaralar esen jenevgə eşnev qьlьn.

Şunьn esən ular ujьn ber kemdekelə bulmaj qalhьn, tip təqdim itələr həm şul təqdim qabul itelə.

BELDEREVĐƏR

PARTIANЬN TƏV

OJOŞMALARЬ DIQQƏTENƏ

1934 jьl 24-se sentəərđə irtəngə saqat 10 đa Part pro jortenen ultarьq zalьnda lp. Pankevictьn „Bojeh fransuz revolytsiahь" həm ip. Blumnajeftьn „Kief rsne" tigan temalar đa leksialarь bula.

**Partkomđar bьl leksialarđa tanlarqa telavselerđen vaqьtlarda kilevđeren tə'min iterge tejeştor

УФИМСКАЯ Городская Массовая ЧИТАЛЬНЯ

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

BAŞQORTOSTAN

№ 221 - 24 - sentaer 1934 JьL

VKP(b) reh Başqortostan Elke, Əfe qela komitettarь, EYƏK hem Başprofsovet organь

ƏFƏ-IŞEMBAJ

1-SE POEZD TURAHЬNDA IP. XARLAMOF

Əfe-Işemeaf tlmer fulə menən Stərletamaqqa J əərelgən 1-se poezd jərəp qajttь. Poezdqa 21 tovar vagonь taqьlьp, şula rdьn eerehe auş, qalqandarь eətahe ta jokla ine.

1-se poezd turahьnda Əfo-Işemaof timer jul tədələşə nacal'nigь ip. XARLAMOF eədden xəərləeədgə əslaj hojlanc:

—Beədden eerense təzrinə poezdqa qufelqan grafikanь tulə reveştə tola alda. Poezd tiged urəndarda əəq-tenə 20 kilometrqa tiklem qvədь. Bəl fuldьn nsq həm sьjfatlь tədəlgənlegen kyrhətte. Şulaj uq eerense poezd fuldьn jeteşmegən urəndarьn da astь. Mənəlan jer qoramallandьrьvdar tacka menən eştəngən jerdə eer ni tiklem qufşь urəndar ear. Hyd juq, ularqa remont jahaqanda jul talapqa javap elrəsək.

1-se poezd fuldьn qənəqətlənerlek ikənen kyrhətkən, xəder sed Stərletamaqqa kon da poezd jərətə eaşlanəq. Ber genə vaqətta ta poezdardьn hunlap hilqandare juq. Grafika ədəlməj. Tik nasar sьjfatlь parovozdar eulqan xəldə genə eer tiklem tuqьravdar aulaqtaj.

1-se poezdi yite 1-se poezdьn alğaha aedden aldəsdəqa IV-KVARTALD I NEFT TAŞI-V PLANЬN HYDHED TULTЬRЬP YTƏV MƏMKINSELEGEN KYRHƏTTE. BED UNЬ YTƏRBED!

DYRTƏJLƏKOLXOZDARЬNЬN BAQSA OƄTALARЬNAN ƏJRƏNEGEĐ!

Başqortostandyrtejle kolxozdarьnda ybtereigən jəşelsalər hem Tahirəf iptəş janьnda sulqan aeregatkalardan Kamalьva („Lenin" kolxozь), Ismaqajeva („Bol'şevik"), Salarova („Qədəl tan"), Amnikova, Nurqəlejeva hem Nizamova iptəştər

DYRTƏ'LƏ RAJONЬ PAQSA OƄTALARЬ TAHIRƏF IPTƏŞ JANЬNDA

BEĐƏEŊ BAQSA NEJ ƏSƏN JUQTARЬ UROŽAJ BIRĐE?

„Qьdьl tan" kolxozьnьŋ jəş brigadirşahь **Safarьva Kərimə** başta əjrənelməgən obstanufkaqa unajhьdlanьp kitte. Unan huŋ dur eətəlde tyŋərəkləp ultьrqan iptəştərenə jeted genə qarap alqas, baştaqь unajhьdlanьv tid juqaldь. Ul „Qьdьl tan" kolxozьnьŋ jəşelsə baqsahь turahьnda iptəş Tahirofqa tedep həjlap kitte:

— Minen brigadala 20 qatьnqьd, 3 ir. Baqsa ojoştororqa qьstan uq ədərlek başlanьq. Tamьr adьqtarь orloqtarьn MTS tan aldьq. Ydeseddə bulmaqas qьjar, kişer, kəveьtə, segəldər, qara d. orloqtarьnьŋ bətəhen də hatьp alьrqa tura kilde.

Bed baqsa əsən ylən baqqan taşlandьq sirəmde təvlə haj herəp, at tьrmahь menən jomoşarttьq. Syptəren tadarttьq.

Ikense qat tərən hərəp qalqan kəttəren vaqlap syp-sardarь bətənləjgə tadarьp stьq. Kel həm tupraqqa əjlənep kilgan baj tireь tyktek. 200 metr kanav qadьp jəşelsə baqsahьna hьv kilterdek.

Berense sьqьntьlar şьtьp sьqqas ularda hьvьqtan, syp yləndare barьp kitevdən haqlanьq. Sьqqan eer yl nde kenenda ul utap tordoq. Rət aralarьndaqь jerde jomoşartьp irtəle, kisle hьv hisep tordoq. Hədəmtələ jəşelsələr jaddan uq jaqşь yьep sittelər.

Sьjfat inspektorь **Xəjbullin** „Jə qьddar, eş baramь?" tip jьş qьna kilep kydətep jərenə. Taşlandьq jergə kyp kes tyktek. Hədəmtələ ketelməgən juqarь urozaj buldь. Pamedor 1 ganən 180, kəveьtə 340, kişer 320 sentner unьş birde...

„Səxi partizan" kolxozьnьŋ brigadirşahь **Mahirə** tydmane, Kərimədə qaranь la: „Ə beddeŋ baqsala kişer **420 sentner, kəveьtə 460**" tip. Kərimənen hyden ayde.

Kərimə: „... başta kiregə həjrəp jerəgən kolxozslar da aulqajnь, xəder jaqşь qarajtar..." tip hyden bətərdə.

Şundaj uq jabaj, lakin ber id jalqanlь hyddər menən **„Səxi partizan"** kolxozьnьŋ brigadirşahь **Nizamьva Kəhirə** həjlap kitte. Ul da ydderenen jəşelsə baqsahь ojoştorov əsən nisek kerəşkəndəren, kyp jьlьq ylən, şajtan tajaqь, kesertkən baьqan jerde nisek eşkə inderevdəren, nisek nasilka menən sittən janь tireь taşьvdaьn həjlap birde.

— Təvlə bedgə, ataj-babajdar jəşelsə yьtermahьlar da torqandar, beddə tororaod, belmagən başьqьd menən jərməged..." tinelar.

Ə. kulak jalsьlarь „jəşelsə baqsahьnda eşlagən qatьn-qьddarqa bərtəklə orloq birelmaь, ularqa kəveьtə menən kişer tutqahь qьna aşap tororqa tuьa kiler..." tip qotqo tarattьlar. Ular qotqohona ejərep brigadanan qajhь ber qatьn-qьddar sьqьp kitte. Qalqandarь nьqьь Bedgə politbylek tə, vde beddəge partiestar da jardam ittelər. Kulak qotqoho iemerəle. Taşlandьq jerdə kydden jaьn alьrьq pomedor, qьjar tavьn, qarabddar yьte...".

Stolovojqa berense tamde adьqtar kilterelevən ləjlərgantə — Mahira şatьqьn jəşerə almanь.

— Xəder inde iptəş Tahirof yddəre bedgə kilələr. Hər ber xuzalьqqa 30-40 itumlьq avans arattьq. Qavьn əlgergəs jədə'ep bettələr. Qavьn təmle bulьp undь!

Tytəlse udarnitsalar Tahirof iptəşkə menər sentner kəveьtə, qьjar, segəldər, kişer, pomelor unьştarь alьvdarьn həjlalaelər. Avanstardan tьş „Səxi partizan" kolxozь jəşelsə hatьvdan **6500 hum, „Qьdьl tan" kolxozь 2500 hum, „Bol'şevik" kolxozь 4000 hum saf doxod** alqan.

— Bedden kolxozslar tik pomedor qьna jədər kilogram idьla l,ti „Kalinin" kolxozьnьŋ brigadirşahь — Soltanьva Məsqydə iptəş.

Kolxoznitsalardьn **Tahirof** iptəşkə bylək itep kiltergən — kes jetkehed kəveьtələre, sьrajaq abtь kevek pomedordarь ere bulьp unqan tьrma, sə'qdə, qьruddarь həm al kevek harь hьqandarь ьsьnlap a kəslə belektərden nisek eşəgənen həm kerəşten hədəmtəhen asьq kyrhətep toralar.

Tahirof iptəş: „hed kyp kena jəşelsə aldьqьd, ulardь qьşqa nisek haqlarqa ujlajhьqьd?" tip horaştь.

Bed bьl turala qajqьrttьq, tip „Lenin" kolxozьnьŋ brigadirşahь **Kamalьva Nəqimə**, qьjardardь todlanьqь xəder kəveьtələrde todlarqa havьttar oderləjbed. Tamьr adьqtarьna aujьn 15 metr itep jəşelsə haqlaqstarь eşlanek. Jəşelsənen ber bərtege lə eşəmək!

Dyrtəjlə MTS xedmətlendergən başqa kolxozdar kevek yk bedden „Lenin" kolxozьnьŋ jəşelsə baqsahь la ydenən arttьrtьp bətə kolxozslardь baqsa orloqo menən ta'min itte. Başqa kolxozdarqa la hatьrьvd əle... In jaqşь unqan jəşelsələrden orloqon ajrьp jьjdьq. Aldaqь jьlda ulardь ajrьm urьnqa səsep jьqşьrtьlqan

Fazletdinva Fatima Tahirof iptəşkə **„Berdəm"** kolxozьnьŋ jəşelsə baqsahьna brigada aqzalarьnan başqa keşe inderelməven, hədəmtələ 15 galьq jəşelsə baqsahьn ber genə juqaltьv, urlatьv kevek kyreneş aulmavьn həjlaj.

Brigadirşa- **Nəvejeva Fəsəxət** jəşelsələk texnikahьn əjrənergə teləvselərden hanь arta barqanьn həjlaj. Başqort telendə aabьlqan kitaptar jebərevde horaj. Brigadirşa **Ismaqajeva Əminə** Tahirof iptəşte — jəşelsə baqsahьnda xedmətten nisek ojoştorolovь menən tanьştьra:

— Brigadamdь 4-5 keşelek zvenolarqa bylep, hər qajnьhьna ajrьm ucaska birdem. Saq qьna jeteşhedlek kyrenhə, min kemdən horaşьrqa belem. Şuqa kyrə bedden eşlap sьqarьv normahь arttьrьp ytəlde. Jerde eşlәv, utav, hьv hisev. tərbiələv eşe lə sьjfatlь itep eşlənde" ti həm ber ad unajhьdlanьp ebtəp quja: „tik bьna beddə at kəsə genə jeteşməj. Brigadala barь ber at. Unь la kolxoz idarahь kyp vaqətta başqa eşkə tartьp ala". Kynelle beseda 2 səqattən artьqqa hudьla.

Kolxoznitsalar Tahirofqa — Dyrtəjlə MTS kolxozdarьnьŋ xəlle tormoşqa kysev julьnda kyp kenə unьştarqa elgəsevdəre, hьjərhьd, harьqhьd kolxozslardьn hanь adajqanь, ytkən jьlqa qaraqanda bərtəklə kul'turalardьn unьşь kyp juqarь bulьvь həm kooperatsia arqarь dəvlətkə igen hatьrqa tulь məmkinselek barlьqь turahьnda həjlanelər.

Tahirof iptəş „Bьl bik məhim, kolxozdьn artьq igendəren alьp hatar, spekyləntlər qьlьna elagevdən haqlarqa kərək. Artьq igende dəvlətkə hatьv ilenedden xuzalьqьn taqь la nьqьtasaq. Bьl hər ber kolxozsьnьŋ namьь eşe bulьrqa tejeş" tine.

Tahirof iptəşten bьl kyrhətmələrenə praktik rəveştə javap itep 7 kolxoznitsa yddərenen xedmət kəndərenə jiqan aşlь tarьnan dəvlətkə **64 sentner** igen hatьrqa həm bətə kolxozsь qatьn-qьddarь endərgə hyd birdelər.

STƏRLETAMAQ RAJONЬNDA

Dəvlətkə igen tapşьrьv bərьşь turahьnda

VLKSM RAJKOMЬ SEKRETARЬ STUKALЬF IPTƏŞ DOKLADЬ BUJЬNSA

VLKSM ƏK BJUROHЬNЬŊ QARARЬ

1. Igen tapşьrьvdь XX-Bətə Donja Jəştər Kənenə tultьrьp yləv əsən 3-sə avqusta Stərletamaq rajon komiteть ydenə nəhim jəkləmələr qanьl itkəjne. Rajkomul ajurohь ydenen ojoştorov praktik eşendə bьl jəkləmənen ytaleven ta'min itə belmane.

Hədəmtələ bьl məhim mu'sn ana politik jarьlьv qьna bulьp aldь. (34 jьldьn 15-sentəbrenə gen tapşьrьv planь 93,4 protsentqa ytə gən).

2. Igen tapşьrьv eşlare protsesьnda igende haqlavqa kyp ke ə urəndaida jenəjətsel qarav („Oktəbr" kolxozь), tudьrьv „Zavet Il'ica" kolxozьh m turaman tuna zararsьlьq itev (Işparof sovetьnьŋ Budjonnьj ismendage kolxozь) fahttarь asldь.

VLKSM RK ts bьl fakttardan rajon daqь ydenen ojoşmalarьna

KALMANOVIC IPTƏŞ

Jьlajьr orloq sovxozьnda

(Yd xəərs beddən telegral bujьnsa)

Narkomsovxoz Kalmanovic iptəş 20 sen əərdə Jьlajьr orloq sovxozьnda bulьp ytte. Narkom politbylek nacal'nigь ip. **Dəvlətşin** tarafьnan Magnitagorsk fa q rьs a ьndь. Kalmanovic təş Kyltaban, Saskof, Oktəbr aylektərendəge brigadalardьn eştare menən tanьştь. Bigerək ta unьş jьnavdьn, dəvlətkə igen tapşьrьvdьn barьşьna nьq iqtiər itte. Kalmanovic iptəş sovxozdьn bətə məmkinektər bulьqa qaramaьtan unьş jьjnavdь edəv xəlena kilterep jet kergənen kyrhətep ytte. Urozaj jьjnavdь elgele rəveştə tamam lav məmkinlektəren tikş rgəs. Bujmaq, Jьlajьr, Xajbulla rajon darьndaqь kolxoz kes aren bilьq tьrьv jьlь menən urozaj jьjnavdь l o təsdən də qaidьmaj bətərergə quş'ь.

Şul uq vaqьtta sovxoz direksiabanьŋ iqtl-arьn unəjlь şartta tьvdьrьp, kolxozslardan in j qşь elgə e nrqadalar ojoştororqa jvnəltte. Kalmanovic iptəş şul uq **kon Əəjə**[illegible] jonьna kitte.

Şeltanoquzina
Nasirof

20-SENTƏBR

EƄKERTLƏV, HUQЬV

TEMPTARЬN KYTƏRERGƏ

(BNKZ məəlymətə)

Rəjondar	EƄkertlav	Huqьv	Tunqa hesav
Dyrtəjlə	100	50,1	17,1
Dəvlətkan	100	61,4	12,5
Avьrqazь	100	59,5	5,0
K.Usol	98,0	61,8	1,1
Qьrmьskalь	97,7	61,9	4,9
Baqalь	97,3	54,1	9,5
Bələbəj	97,0	55,8	13,3
Nurimanь	96,7	53,1	5,1
Bərə	96,7	47,3	13,7
Boraj	96,1	54,6	9,8
Ələ	94,8	59,8	11,9
Janavьl	94,3	58,2	18,6
Mişkə	92,7	46,2	15,7
Meşkə	91,1	51,1	4,8
Şişnə	90,7	50,5	8,2
Dьvan	90,4	29,7	2,4
Byzdak	87,8	59,1	5,8
Stərlə	87,4	56,0	6,4
Bişavlak	87,1	57,0	9,9
Məsetle	86,6	39,1	14,7
Butas	85,2	49,3	8,4
Qaridel	84,8	38,6	8,6
Siqmaqoş	82,8	46,8	9,3
Arxangil	82,6	56,1	7,5
Tujmazь	82,5	49,1	4,9
Muqar	81,9	45,7	1,6
Mənəvez	81,8	36,0	3,3
Blagoveşşen	78,5	38,7	3,5
Qaraqoş	77,9	42,8	9,2
Taporin	76,8	48,9	8,5
Berjan	76,4	22,4	0,3
Qaltasь	73,1	56,1	11,6
Zilansura	69,8	19,0	3,1
Mraq	68,5	22,6	2,6
Qəşqь	66,1	30,5	9,1
Belogatay	62,9	31,2	10,3
Jьlajьr	59,5	20,4	0,2
Bajmaq	49,9	22,4	8,3
Beloret	45,3	21,2	—
Əajbil	41,2	14,5	2,8
Xajbulla	36,1	12,9	4,7
Ucalь	32,7	21,0	8,6
Bətəhe	84,8	47,6	8,2

MƏHIM TƏBƏTEV

Gazetьbeddьn 23 sentəbrdə sьqqan bas məqalələrenə ikense jubanda „eşlagən" tiqan hyd **„edgən"** tip xata kitkən. Gazet uqьvьlarьbeddьn şul hydde **eđlagən** tip tedəlep uqьvdarьn hora bьd.

REDAKSIA

PARTIANЬŊ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬNЬŊ

1-SE KONFERENSIAHЬNA 15 JьL TULA

1934 jьldьn 8-sə nojabrndə partianьn berense Başqortostan konferensiahь jьjlьv kənenə 15 jьl tula. (Konferensia 1919 jьldьn 8-se nojabrndə bulde).

Partianьn Başqortostan ojoşmahь bьl jьvlejde ajrьvsa iqtinar həm kytərenkelek menən ytkarerqa tejeş.

Qьjal dur jul ytelde. Berense konferensia kənenə nej barь 700 partia aqzahь həm 1370 telektaş bulqan ad qьna hanь ojoşmanan Başqortostan ojoşmahь jəşavenen 15 jьl esendə, Başqortostan eşselər sьjnьhьnьn həm kolxozslardьŋ in jaqşь, aldьnqь elementlarьn yd eşenə alьp, VKP( )nьn **33mənlek otrədenə ojlonde.**

Grazdandar huqьşь ultarь esendə ilvqan partia ojoşmahь eşlaj başlavdьn berense kəndərenən yk af onomlah sovet Başqorto ianь əsən, Zəki Vəlidefьn konurevolytsion, vaq burzuasl politikahь a qarşь kerəş alьp ba dь. B ldə'e, taşqort xedmatsən massahьnьn naььmь arqahьnda sovet vlastь jaqьna kyskən Vəl def ydenen qaraştarьn həm niattaren ydgartmane. Unьn politikahь ltьesa qaldь: burzuaz aftonomia, RSFSR dan ajrьlьv proletarlat diktaturahьn han kommunistar partiahь jetəkselegen tanьn av bul'b həm Vəlidefьn axьrqь maqsatь—RSFSR *dan ajrьlьv həm ajrem federatsia*-„Turan dəvlətə" tedəv ine, bьnda başqorttar, çьrqьd tarь m Terkstan xalьqtarь inergə tejeşte ine.

Bьlar bətəhe lə başqort kulaktarь həm tuvanьjdarь man taqətendə genə bulьp, başqort jarlьlarьnьŋ maqsattarьna han bьnьtьlьşt rьna javap birmane.

Partianьn berense konferensiahьnьn əhəmiate, unьn, parianьn Başqortostan ojoşma bn organizatsion jaqtan təsmiləştərev menən genə qaimajьnsa, bəlki Vəlidefьn bьl burzuaz mil lətsel, kontrrevolytsion politikahьnь berense ular alrevenən dətordo.

Başqortostandьn xedmətsən mə'sahьn yd jaqьna tuplap, partia ojoşmahь grazdandar huqьşьnьn, jemerekiek həm asьqьn siktən tьş avьr şaritarьn da ularda nisbətən tid va bl esendə yd jaqьna ajьqtera həm Vəlidei joqonduho abtьnan tatьp ala aldь. Vəlidei y'enen jerlegen juqaltьp, Başqortostandan qasьrqa məzbyr buldь (1920 jьldьn 16-sь ijyendə).Bьl,partia ojoşmahьnьŋ berense xəl itkes jeneve ine.

Lakin Vəlidefьn qasьvь partia ojoşmahь eşendəge qьjnьqta dьn nətəhendə nətərəp jetkermane əle həm in tep qьjnьqtardan berche milli məs'ələlə tajpьlьştarqa qarşь kerəş buldь Partianьn 10-s'jezdina qarat. „Partianьn milli məs'ələlə navbattage burslarь turahьn aqь'tezistarda ip. **Stalin** bьlaj tine:

„Okrainalardə kommunistik ojoşmalardьn yteve bьl rajondarda partianьn normal' ytteve na qamasavlьq tevse ber nej tilem ydensəlekle şarttardan ytə. Ber jaqtan, okrajnalarda eşlavse, „derzava" millate jaşəgan şarttarda ytkən həm mil li idevde belmagən velikorus kommunistarь partia eşendəgi milli xosustaltardьn əhəmiaten jьş qьna keserəjtələr, jə lhə ular menən bətənlaj tbəplaşməjdar, ydderenen eşendə sьjnli tədələş, bьl xəlqlar kul'tur, kən kyreş, tarixi yt kandəgelərden ydensəlektəren tə pkə almajdar, şulaj itep, partianьn milli m s'ələləge politikahьn vulgarlaştьralar həm bədalər. Bьl xəl kommunizmdan velikoderzavasьlьq, kolonizatorlьq, velikorus şovinizmь jaqьna tasan tajpьlьvqa alьp bara. Ikense jaqtan, milli idevden avьr osmon kisergən həm unьn şavlalarenən ə lulahьna qatolop jetmagən jerle kommunistar partia eşendəge milli yedensəlektərde j ş qь a durajlalar, xedmətsənlerden sьnlı mənfəqətlaren kylagə abtənaqaldьra la, jə lhə əşo millət xedmətsən dətenen mənləqətlaren şul uq

ARTЬQ IGEN

KOOPERTTSIAƆA

Baltas (TASSRusta). Rajondьn aldьnqь **„Radio"**, **„Udarnik"**, **„Bajraq"** kolxozьnda kooperatsiaqa 612 sentner igen haitlalar. Bəgen „Oktəbr" kolxozь qьrьl onoz menən 300 sentner hata.

◆◆ —

Dəvlətkən, 23 (BaşResta). **„Trud"** artele kooperatsiqa 420 not, **„Sujanьs"** artele 1800 not igen haitьrqa buldьlar. Başqa kolxozdarda la sundaj uq qarardar sьqarьla. **„Novьj ьujt"** artel 1218 not igende kooperatsiaqa haitь la inde.

— o —

(YD XƏBƏRSERƏĐDƏN)

KOMBAJЬN HƏM KEŞELƏR

ORLOQ FABRIQЬNAN IKENSE XAT

Kombajn dur, qatmarlь, qimmatle maşina. Komaajn—azьl xuzalьqьn sasaktьrьvsь, Nindaj una lь: ydə ura, ydə jьjn j. de huqa, ydə je gərə. Şuqa kyrə lə, partia avel xuzalьqьn kommaj laşt rьv məs'ələhen alk ьq qujdь. Lakin, ş l qimmatl naşinalardь, baььv kurapel'daren obta eşlətergə, tulь fajda a tьrqa həm narьqlaj belergə ərək.

Ajad sovxoz irtahe. Kyl'anan ayleksəhenen 2-se brigadahьnda oşo irtənge aj ədda, ьsьq kip tənga tiklem kombajьndar ber ərinьlar. Ber qek ardan arlьqьraq aşьq jьjnaleь. Ə, berense **Əəvlətnaj f** brigadahь baььvennla ale ber keşe lə kyrenməj l'ik ber addan huŋ qьna səqə ə tirələrenda keşelər kyrenə aslanь. Ular kombajndar tirhendə sьvalalar.

Bьca **Səqitьf** kombajьnь. Ul həm unьn ja ьndaqь stiurvalsьlar da irtənən birle kombajьn u ahendə toralar, kombajьndь xəljlajlar

Brigadir **Dəvlətnajef** kildi ə:—ьsьq kipte, xəder təşəged uqьralmaqьd tip əojoroq ahdь nəm yde, ainьn tedgenen avsl jaqьna tartlь.

Dəvlətnajefьn, xəder təşəged tejevena naq səqat jarьm vaqьt ytəs, kombajner Sa tof kombajnь eşkə easlanь Unьn kombajnь qudqalьp kit ənlə səqatten ike strelkahь la 12 əbtəndə iora ine.

Minə tanьş bulqan ber jegetkombajьn rolen tolqan. Min aptranam

— Hin şturvalsьmьnl, nej ike qanda, kombajьndьn eş səqəte artьr ine.

Kombajьn-alqa bara. Başaq jьjnavsslar jьjьp ejəp kitkən başaqtardь həm tьrmala jьjьlqan başaqtardь huqtьrьv esən kombajьn tuqь tuqtatьla. Koman—unьnda eşlaj. Berəv şul başaqtardь taşьp barabanqa birə. ə, başqalar, qarap toralar Tege keşe başaqtardь barьp ilьp kilqənsə a raban buşq əjlənə. Bьnda la ə 6 minut vaьt udha, şul vaqьttьn jartьhьnda baraban buşqa əjlənə.

Jara', keskəj kombajьn jənaldqa kitte. Xəder jer vaşь jaьnlaj. Jer başь barьp əjləntəndə məjəştən borolop ikens jynaleş ə kitkən saqta u ьp eskə ine kilgəndir. Şuolьqtan, jerden məjəşə haban tərəne hьmaq oslo aulьp qalqan. Kombajьn bьnan əjlənqan saqta ilk kyp urьn buşqa əjlənə. Ə, oşo məjəştə qul m nən urьp tiged lav sarahьn kyrmajdər.

Kən aulьna Sanitof kombajьnьŋ tada **eşe 2 saqat samahь buldь.** Bildəle, ul bьl vaqьt esendə **2 gektar samahь** qьna aşьq jьjnaj aldь.

Bьna ni esən də Kyltaban ayleksəh nen kombajьndarь nasar eşlajdər, norm anь j rtьlaş ti ytəj almajdər. Taqь la trevoqalь handar: 1-se brigadala 6 kombajьn 12-se sen əərdə 16,7 qa, 13-ndə 16,6, 14-ndə 11, 15-ndə-10,4, 16 hьnda 11'9 gektar, ə ikense brigadala 6 kombajьn 12 hendə-11,8, 13-ndə-18,3, 14-ndə-21,4, 15-ndə-26 həm 16 hьnda 18,5 gektar jьjnaqandar.

Kommunistar qajьla, j takselər nəmə eşlajtar, sotsialistlik jarьş həm udarsьlьq qajda? Bir terlə massovьj-anlatьv eştərəlьp barьlmaj. Komə jnerdardь jьjьp edəkləkten səbəəle tikşerelmagən.

Dərəb, politbylek başlьqь jardamsьnь **Nikolajef** iptəş bьl aylekssyə a rkel'gən. Ul kən hajьn tejerlek kilep kitə. L n ul, urozaj jьjnavdьn unьşьn cəl itevse kombajnerdar menən ajrьm eş alьp barmaj. Hə kon aajner əbtənən konkret jetəkselek juq. Ular nəməyə moxtaz aulьvьn tikşermajdər. Qəmynən genə jetəkselek itələr.

Bьca, partia-nas ovьj eşter juqlьqьn kyrhətkən xarakterlь iakt: berense briqada menən ikense briqada yd ara jarьşalar Konkursqa la quşlьqandar. Lakin qəmaldə jarьş kennəjevgə. ber berende kyrə almavqa əjlənqan. Berense briqadalaqь ner kombajьnqa lum tьqьp, kombajьndь vattьrqandar həm ber kombajьn tьq bьsqьhьn hьndьranlar. Kombajьndardь haqlamajdar, xəder oşo qortqoslqtar remdər la afənan eşlangəne la bildələ tyqel. Berense briqadalaslar, bəd en tempte əkerenətev esən 2-nci jadsslar eşlagəndər, tip qarajdьr. Han ike arala qara qьrşьlьq, xatta 2 brigada kombajnerdarьna berenselərgə jardam itejed, tiyəs, nişlap jardam itəjek, ular beddən doş-

mandar bit, tidər. Bьna nisek jarьşalar. Uereb, politbylek bьl kerəştərgə sara kyrde Lakin jarьş, uda sьlьq jəjeldereimagən, jetəselər ajrьm kombajnerdar menən qьdьqhьnmajьar.

Ə, ydderə „...Kombajndar nasar eşlaj" tip qьsqьralar. **Josopof** həm **Səjftdinoftardan** hər vaьt kombajьndar nasar eşlaj, bed şuqa artta qalabьd, tiqan „eşlagən" tiqan hyd **„edgən"** tip xata kitkən. Gazet uqьvьlarьbeddьn şul hydde **eđlagən** tip tedəlep uqьvdarьn hora bьd.

Ş. NASIR
Jьlajьr sovxozь—18-IX

AVƄR PROMƄJŞLENNOST REZERVTARƄN MOBILIZOVAJT ITERGƏ

JƄLLƄQ PLANDƄ TULTƄRƄP HƏM ARTTƄRƄP YTƏRGƏ

JƄLLƄQ *PROGRAMMANƄ TULTƄRASAQBƄƉ, UNDAŞIK JUQ, MƏS'ƏLƏ—FAJƉALANƄLMAQJAN REZERVTARƉƄ ƐƉLƏP TABƄP MOBILIZOVAJT ITEV HƏM XƏRƏKƏTKƏ KILTEREVƉƏ*

SSSR SOVNARKOMNDA

ELEMTƏNE

JAQŞƄRTƄV SARALARƄ **TURAHƄNDA**

SSSR Svəz xalıq komissarı Rıjkof iptəşten dokladın tınlaqandan hun. SSSR Sovnarkomı 1932-1934 jıldar esenə radiomagistral, həm tıwənge teleton wajlaneşen alğa jebərev elkəhendəge unıştardı kyrhatte. Şunın menən wer rəttən Sovnarkom Svəz xalıq komissarlıqtarın yd sistemında tejeşle proizvodstvo dissiplinahın qujıvdı, xuzalıq ihəwen ytkərevde oşo kengə tiklem tə'min itməgənlegen, kərək narkomattın ydendə wulqan, şulaj uq svəz predpriatielarında la kanselətlanan torop ajurokrattar hımaq jetəkselek itev metodtarın wəterməgənlegen kyrhatte. Xalıq xuzalıqtı elemtə menən qənəqətlənerlek xedmətlənderelmaj, svəz organdarı tarafınan xedmətsəndərden kin qatlamının kul'tura talaptarına xedmət kyrhətevgə cinovniktar hımaq iqtibarhıd qarav oşo kengə tiklem bar.

Şunın hedemtəhendə Narkomsvəz qaramaqında wulqan wətə elemtə terdəren ikspluatirovajt itevden xəle oşo vaqıtqa tiklem bik tınan kiməldə tora hem svazden wer genə tere wujınsa la eş sıjfatı wujınsa plan kyrhatkestəre ytəlməgən.

Poctanı vaqıtında jetkermav, xat hem telegrammalardı janıış ikense urınqa jesərev hem juqaltıv, şulaj uq telegramdardı woğov kevek sovet svaze esen xurlıqlı wulqan kyreneştar də əle hıman bar. Svazda kapitalnıj tedeleş siktən tış aqırın bara, ə predpriatielərdə wulqan texnik qorolmalardı tajdalanıv wətenlaj jeterlektygel.

Oşolardı ihapkə alıp SSSR Sovnarkomı Svəz xalıq komissarlıqının eşen qənəqətlənerlek tygel tip tapte hem unı jaqşartıv esən kyp kenə saralar wildəlane.

Sovnarkom svazden materialtexnik bazahın jaqşartıv maqsatında Svəz xalıq komissarlıqı aldına avır promıjşlennost x.k. menən wergə oşo jıldın 1 nojabrenə tiklem SSSR svəzenen general'nıj sxemahın eşlap sıqarıv hem Sovnarkomqa ratlav esən inderev məzbyriəten qujdı. Bul planda wətə svəz terdəren turanan-tura promıjşlennost predpriatielaren, şulaj uq avıl sovettarı, MTS hem sovxozdarqa tiklem wətə avıl xuzalıqına jetkerev kyrhətelergə tejeşle.

Svəzde tejeşle qorolmalar hem materialdar menən tə'min itev esən avır promıjşlennost x.k. 1935 jıldan başlap svəz esen qorolmalar hem aparattarı eşlap sıqarıvdı qarqa kybəjtergə hem ATS tar eşlev zavodın tedevde 1935 jılqı kapital'nıj eştər programına inderergə məzbyr.

Pocta svəze elkəhendə Narkomsvəz wıqasa wulqan jeteşhedlektərde—xattardı hem telegrammalardı janıış ikense jergə jebərev, poctanı vaqıtında jetkermav hem başqalardı qarqa wetererge, dəvlət organdarına hem xalıqqa poctanın normal hem kul'turalı xedmət kyrhətevenə ireşergə tejeşle. Pocta eşen jaqşartıv esən Gosplanqa hem Avır promıjşlennost xalıq komissarlıqına 1935 jılda pocta svazen 40 pr.tan da kəm tygel miqdarda mexanikləşirərqa təqdim itelde.

Narkomsvəz berense nəvəltlə SSSR dın dur ydəktəre arahın elemtəne qujıv, janı rajondarda, nigerək tə MTS, Sovxoz hem kolxozdardə svazde ojoştorov esen radionı kin rəveştə tajdalanarqa, 1935 jıldan səsev kampianiahına tiklem MTS, sovxoz hem kəlxozdardə 2 men radio stansahın qnjvdı tə'min iterge tejeşle.

Sovnarkom Avır promıjşlennost x.k aldına politəylektar es n 2 men radio stansanı 1934 jıldan 1 kvartalında hem 1935 jıldın 1 kvartalında eşlap sıqa tıvdı tə'min itev hem ular esen wətə kərakle nəmələrde wuldırıv məzbyriəten qujdı.

Telegraf-telefon elemtəhe ergəhemtə Narkomsvəzgə telegramdardın vaqıtında hem his n əmajınsa jetkerelevenə hem telefon a r q ı r k heşlaşkəndə unın jaqşı işetelevenə ireşev təqdim itelde. Bunın esen hər ner raəotniktın dissiplinalı hem java lı wulvən tə'min itergə hem ular esen m zəyri texnik minimum inderergə kərək. Telegraf hem telefon qorolmalarının jaqşı tajdalanıvı tə'min itelergə tejeş.

Svazda janı texnikanı qullanıv əlkəhendə alıp qalıv wulqanqın ky hətep, Sovnarkom SSSR dı telegrafik alqa jebərevdı kərakle ta tı. Şunın menən wergə Avır promıjşlennost x.k. aldına bütün-apparaturanı eşlap sıqarıvdı ojoştorov turahında Sovnarkomqa konkret təqdimden inəve məzbyriəte qujdı.

AVƄR PROMƄJŞLENNOSTAQJƄ XUZALƄQ EŞSELƏRE, INŻINER, TEXNIKTAR, PARTIA, PROFSOJUZ RABOTIK TARƄ KƏNƏŞMƏHENEN

STALIN IPTƏŞKƏ QOTLAVƄ

Sotsialistik industrializatsia jeŋevdərenen ruxlandırıvshı həm ojoştorovshı, xedmətsəndərden həjəklə julaəşshı, əəjək STALIN qa avır promıjşlennost' rabotniktarının kənəşməhe jalqanlı sələm jesərə!

Bedden promıjşlennostvəd ydenen ajaqqa wanıv julında fəqət serense genə adəmdarın atlaqanda, Hin ylemhed Leninden ycenigı, tərən jıldar esenə watır qaravsı julaəşsənın dahi hidgerleje menən-wedgə wetə həm partiaqa sotsialistik industrializatsianın əəjək prog rammahın birden.

Bojevoj sajraq wulqan wıl programma menən, hineŋ turanan turajetəkselegeŋ anıvında, hineŋ kendəlek qajqərtıvsın iqtiarıŋ menən, əəjək tedeleş pafosı menən solqap alınqan eşselər sıjnfı, serense siş jıllıq esendə, serense klas qoramallanıvshı nigedlangan keslə sotsialistik industrianı warlıqqa killerde.

Hineŋ dahi jetəkselegeŋ anıvında promıjşlennost' rabotniktarı kadrə jeteşep sıqtı, eşsələr sıjnfenan janı proizvodstvo texnik intelligentsia warlıqqa kilde.

Sotsialistik rekonstruksianıŋ nıqlı rəveştə alqa kitev jıldarında hin „BOL'ŞEVIKTAR TEXNIKAQJA EJƏ BULƄROJA TEJEŞTƏR" tigən lozungana qujdın, hin wedgə jeŋevden alte şartın kyrhətten, hin tedeləş pafosın ydləşterev pafosı menən ənterge saqsrdın, həm hineŋ kyrhətevdəreŋ sotsialistik industrializatsianıŋ janı jeŋevdərenen jemerelmən nigede wulıp sanıslar.

Bed ydesedden kənəşməsedden esen tamamlap, qəderle STALIN iptəş hinə sedden dunəsəd, julaəşsəsd həm ycitelesed hinə, sol'şeviktar ala almaqan krepostar juqlıqın, taqı, taqı la ser topqır imsat itə alkrəd, tip wşanes sirəsed.

Bed, başında hin torqan ydesedden wəjək kommunistar partiahının Leninsel Ydək Komitetə jetəkselege anıvında, avır promıjşlennostın 6 millionlı armiahı 34-jıldın planın ytər esən həm ikense siş jıllıqtın esənsə jılın tulı qorallanqan kil eş qarşı alkrlıq wulvı esən avır promıjşlennostın wetə rezervtarın mobilizovajt itev esən sol'şeviktarsa kerəşte jajep jesərer, tip wşanes sirəsed.

Jəşəhen sedden Leninsel Ydək Komitetəsd!

Jəşəhen wəjək jeŋevlərden wəjək ojotorovshı sedden STALIN!

AVƄR PROMƄJŞLENNOST RABOTNIKTARƄ KƏNƏŞMƏHENDƏ

22-sentəbrdə kiske ultırıştə, hejləvdərden hun kanəşmə sex, zavod menən idara itev eşen ojoştorov turahındaqı proektiardı həm polozeniarı tikşergən metallurgia, ximik həm maşinatar tedəv seksiahının belderevena tınlanı. Bul proekt həm polozeni, inderelgən tedətmələr menən ber tavəştan qabul itelə.

Ordzanikidze iptəş avır promıjşlennostın wetə rabotniktarına qarata jadəlqan merəzəqətte uqıv esən Kuznetskidən **Stalin** iptəş isemendəge metallurgia kombinatının direktorı Butenko iptəşten hyden ədə.

Xalıq menən tulqan zal wıl merəzəqətten proektın dur iqtibar menən tınlaj həm qatı al qəştar menən wer nisə tapqır Butenko iptəşten hyden ədə.

Ordzonikedze iptəş wıl merəzəqətte tavəşqa quja. Merəzaqət edlekhed alqəştar menən wer tavəştan qabul itelə.

Stalin iptəşte qotlav esən Gorbunof isemendəge zavod direktorı Mitkevic iptəş, dartle alqəştar aətında hyd ala. Kənəşmələ qatnaşıvshılar ajaqqa watəp „Internatsional" jırlajdar.

Ordzonikedze iptəş;

— „Kənəşməne jawırqa sexsət iteged. Min hedden ydemde hunqı hyddən wuşatırlıqıd, tip ışanam. Bında jaqşı telmərdər kyp həjlende. Vəqədələr də kyp wireide. Xəder eş hyddə tygel, eştə qala. Bedden direktordar, inzenerdar həm texniktar partorganizatordar həm profsojuz rabotniktarı yddərenen predpriatielarına qajtqas, yddərenen vaqədələren wojomqa atqarırdar, həm dekabr axrına, wətə itgə ikense wiş jıllıqtın zavodınan Berezin, Avır promıjşlennost' xalıq komissarı urın waharı Koganovic, VSSPS tan Şvernik, VLKSM Ydək komitetınan Kosarev iptəştar hejlənelər.

Oto („Krasnıj putiloves" direktorı) hunqı ike jıl esendə zavodta qajtanan ojoştorov eşe kin kyləmdə ytte, tı. Aralaş zvenolar wətərelde, sex nacal'nigə proizvodstvola aldınqı figura wulıp qaldı. Lakin, əle hamanda kyp kenə jeteşhedlektər bar. Hunqı vaqıttarda zavodta proquldar artı. Sex nucal'niktarı kyp vaqıt proquşiktardı jəşerep alıp qalalar. Pred priatielarda proguldarqa qarşı kerəşte taqı la nıqıraq kesəjtergə kərək, tine ul.

Ikense jılqı programmahı ytəlde, avır promıjşlennost hem unın 6 millionlı qəskəre 1935 jılqa jeneşlə rəveştə inergə ader, tip əltergə məmkinlek bir erdər tip ışanıs waqlarqa rexsət iteged!

Jəşəhen bedden julaəşsəsd həm ycitelesed **Stalin**!—tip hyden tamamlaj.

Taqı la kesle alqəştar tavəşı kytarelə. Dərtle „urra" tavəştarı janqıraj.

Urındardan—

— „Jəşəhen bedden julaəşsəsd wəjək STALIN!

— „Jəşəhen promıjşlennost komandirı Sergo Ordzonikedze!" tigən tavəştar kilə.

***

Xozəjstvinniktardın 22-sentəbrdəge irlenge uttırıştarında „Krasnıj putilovis" tan Oto, Lugan parovozdar eşlap sıqarıv zavodınan Kuritsin, Narkomtəzpromdan-Gurevic, Kolomen zavodınan Berezin, Avır promıjşlennost' xalıq komissarı urın waharı Koganovic, VSSPS tan Şvernik, VLKSM Ydək komitetınan Kosarev iptəştar hejlənelər.

Oto („Krasnıj putiloves" direktorı) hunqı ike jıl esendə zavodta qajtanan ojoştorov eşe kin kyləmdə ytte, tı. Aralaş zvenolar wətərelde, sex nacal'nigə proizvodstvola aldınqı figura wulıp qaldı. Lakin, əle hamanda kyp kenə jeteşhedlektər bar. Hunqı vaqıttarda zavodta proquldar artı. Sex nucal'niktarı kyp vaqıt proquşiktardı jəşerep alıp qalalar. Pred priatielarda proguldarqa qarşı kerəşte taqı la nıqıraq kesəjtergə kərək, tine ul.

Odaq vaqıttar davam itkən alqəştar menən qarşı alınqan Narkomtəzprom urın waharı **M. M. Koganovic** iptəş dur telmər menən sıqıs.

Koganovic iptəş ydenen telmaren ojoştorov məs'ələlərenə waqıslaj. Ul kənəşmənen iqtibarın maşinalar eşlap sıqarıv promıjşlennostında funksionalka menən qarqa kerəşevde jəjelderep jebərevden kərəklegenə, eske rezerfik maksimal fajdalanırqa kerəklegenə tuplaj.

Xəderge vaqıtta es terle rezerv-zavodtın tulıhı menən eşləməve, jəşeren rezervtar, konservatizem həm maşinalar eşlap sıqarıv eşenen arttalıqı bar.

Ydenen telmarenen hunqı eleşendə Koganovic iptəş direktordardın javaplalqtarı turahında, predpriatielarda ulardın aftorittarı kyp tapqırdar kytərelerge tejeşlege turahında həjlə.

Odaq vaqıttar davam itkən alqəştar menən qarşı alınqan Narkomtəzprom urın waharı **M. M. Koganovic** iptəş dur telmər menən sıqıs.

Koganovic iptəş ydenen telmaren ojoştorov məs'ələlərenə waqıslaj. Ul kənəşmənen iqtibarın maşinalar eşlap sıqarıv promıjşlennostında funksionalka menən qarqa kerəşevde jəjelderep jebərevden kərəklegenə, eske rezerfik maksimal fajdalanırqa kerəklegenə tuplaj.

Xəderge vaqıtta es terle rezerv-zavodtın tulıhı menən eşləməve, jəşeren rezervtar, konservatizem həm maşinalar eşlap sıqarıv eşenen arttalıqı bar.

Ydenen telmarenen hunqı eleşendə Koganovic iptəş direktordardın javaplalqtarı turahında, predpriatielarda ulardın aftorittarı kyp tapqırdar kytərelerge tejeşlege turahında həjlə.

Iptəş Koganovic promıjşlennost tarafınan elgəşelgen unıştar—Ordzonidze iptəşten nıqlı, bol'şevistik jetəkselegenen hedemtəhe wulvən, odaq vaqıttar davam itkən alqəştar aətında, kyrhatep kitə.

Figatner iptəş eş xaqın urtasaqa qarap regulərləşterevdən eş xaqı fondtarına qarap regulərləşterevgə kysevden his hyd hed dərəs wulvən wildələp, eş xaqın arlıq rasxodlavqa jul qujırqa jaramaqanlıqın əjtep kitə. Leningraltaqı avır promıjşlennosta eş xaqı ləqət ijyl ajında qana 4-5 milion hum arlıq totolqan. Promıjşlennostın kyp kenə tarmaqtarında xedmət ramlıjıqın kytərev zadaniehı 50-75 protsentqa qına ytəlgən, ber yk vaqıtta, eş xaqı 15-16 protsentqa juqarı wulqan urındar bar. tı.

Figatner iptəş, qajlıı berdə predpriatienın direktordarı eş xaqı məs'ələlərə menən wətenlaj qıdıqhınmavdarın həm ləqət qajlı ber predpriatielarda qına mətələn XTZ, ZIS, GAZ da qına direktordardın wıl məs'ələ menən şeqellənevdəren kyrhətep kitte.

Şlejfer iptəş „Stal" berekməhendəge zavodtardın eştəren jaqtıtıp kitə. Jul axırına tiklem ular plandan tış 300 men tonna sujın, 50 men tonnaqa jaqın qoros birəsəktər. Prokat həm sujın wujınsa jıllıq plandı 10-sı dekabrge tamamlarqa ujlana.

Lakin, teşlek jaq metallurgia unışlı eşlaj, tip əltergə jaramaj. „Stal" berekməhendəge zavodtar ydderenen rezervtarın tulıhı menən tajdalanıvdan alıv torlar əle. Ular wıjıl 10 million hum ekonomia birergə vəqədə ittelər, lakin ular əle wıl vəqədələren ytəvdən alıv toralar.

Metallurgia promıjşlennostı wujınsa—tej Gurevic iptəş—(GIMP) qoros həm prokat eşlap sıqarıv eşe artta bara. Metallurgia rabotniktarının iqtibarın oşo artta qalqan tarmaqtarqa tuplanqan wulvən tejeş. Qoros qojov sextarında kyp kenə prostojdar urın tota, mejestərde tajdalanıv eşe jeterlek tygel. qoroston sıjfatı qənəqətlənerlek tygel. Əgər wətə jəşeren rezervtardı tulıhı menən tajdalanhaq, sextarda tərtip urınlaştırhaq, janının təvlegenə 5 men tonna qoros birə alawd. Oşo kengə tiklem, mejestər menən nasar texnik nadən məqəmələ itələr, şunın hedəmtəhendə mejes 300-400 qojov urınına, 100-150 qojovqa qına sıdaj a'a.

Berdəm alqəştar menən qarşılanqan VSSPS sekretarı **Şvirnik** iptəşte odaq vaqıt davam itkən alqəştar menən odatalar.

Qırmıbqalı, 23 (BaşRosta). Timkə avıl sovetı prizıjvnıktarı 1912 jılqı prizıjv xermatenə 1472 sentnerlıq igen qıdıl obozı ojoştordolar.

QALA SOVETƄN QAJTANAN HAJLAVƉARƟIA

QARATA LOZUNGALAR

1. Jəşəhen sovettar-proletariat diktaturahı organdarı.

2. Xəder bedgə, ylevse sıjnıttardın hunqı qaldıqtarının kelən kykkə osorov həm ulardın vorlıq maxinatsiaların jemerev esen kesle həm qevətle diktatura kərək **(Stalin)**.

3. Sovettar „Idara organdarının eşenə massovıj kontrol' qujıvdı ojştororqa həm apparattın ajurokratik sıjqandarın həm jeteşhedlektəren massanın qatı tənqile atıtına alırqa" tejeştər **(XVII-se parts'jezd)**.

4. Sovettar „dəvlət ucrezdenieları ebtenan predpriatielardın eştə yden aqlaqan şeflıqın həm proizvodstvola eşlev menən aergə dəvlət ucrezdenielarında sotsialistik ebtəmə xedmət alıp barıvdı jəjep jebərergə həm unı sıjlat jaqınan kytərergə" tejeştər. **(XVII-se parts'jezd)**.

5. Sovettardı jənlanderergə, partiahıddardı alıqtırırqa, partiahıddar menən partialılardın eşen tikşererge, wına absoljot dereh. Eşten ytə kyp jere, eştən başlanmaqan mejəşe wına şunda **(Lenin)**.

6. Sovet vlası sıjnfi jəmqiəttən wətə dəvlət ojoşmaları arahınan in internatsional' vlast wulıp tora, ul terle millət xedmətsəndəre massahının bergəlap eşlavdərenə tajanıp, wıl massanın berdəm dəvlət sojuzına berlaşevdəren jeneləjtə **(Stalin)**.

7. Sovet vlası wətə ter dəvlət ojoşmaları arahınan in massovıj həm in demokratik dəvlət ojoşmahı wulıp tora **(Stalin)**.

8. Jəşəhen, başında ip. **Stalin** torqan partiawd tarafınan ytkərelə torqan leninsel milli politika.

9. SSSR dın artta qalqan millettəren SSSR daqı kul'turalı xalıqtar həm sotsializmdın anlı tedevselere kimalenə kytərə torqan leninsel milli politikanı ytkərev eşendə sovettar bşanıslı jardamsı wulıp averelergə tejeştər.

10. Profsojuzdar sovettardı qajtanan hajlavdar kampaniahın xedmət ramlıjıqın kytərev, proizvodstvo plandarın 100 pr.qa tultırıv, ikense wişjıllıq plandı tultırıv, sıjnıjıhd sotsialistik jəmqiət tedəv esən kerəşkə əjlənderergə tejeştər.

11. Sovettardı qajtanan hajlavdar kampaniahın produksianın sıjfatın jaqşartıv, sovet potrebitelen kul'turalı xedmətlənderev wildəhe atında udqarajlıq.

Sovettardı qajtanan hajlavdar ovettardın massa menən baj lanesen nıqıltvqa, sovettardın massovıj ojoşmaların seksialardı, deputat gruppaların nıqıltvqa wulşlıq itergə tejeş.

12. Xisap birev-qajtanan hajlav jıjıltştarında in jaqşı ojoşmalar hajlavsılardın nakazdarın 100 pr.qa ytəqənlektəre turahında raport birergə tejeştər.

13. Qajtanan hajlavdar kampaniahın sovettardın eştərenə massovıj smotr jahavqa əjlənderajek. Sovettar-parliandddın general hıdıqın massaqa ylkərevselər, sotsialistik tedeleştən bsın wojevoj ştabına əjlənergə tejeştər.

14. Sovettar partia jetəkselegen da qala xuzalıqın alqa jebərergə, „hər ner essenen həm xedmətsənden in nerense eşe wulqan" **(Kaganovic)** jəmaqət tuqlanıvın jaqşartırqa, bol'nitsalardın, munsalardın h. w. eştəren jaqşırtırqa tejeştər.

15. „Hər ner kuxarka dəvlət menən idara itergə əjrənergə tejeş" **(Lenin)**. Sovettardı qajtanan hajlavdardə wətə xedmətsən qatın-qadddardın da aktiv qatnaşıvın tə'min itəjek.

16. Qajtanan hajlavdar xedmətsəndər kin massahın politik jaqtan tərbiələv, ulardı dəvlətten iztimaqi politik tormosona ılıqtırıv sredstvohı wulıp tora **(Kiselof)**.

17. Sotsialistik jarıştın udarnik eşselərenə sovettarda berense urın.

18. Imperialistardın SSSR qa qarşı janı huqıştar ojoştorovqa mataşıvdarına, aldə torqan sovettardı qajtanan hajlav kampaniahında ilewedden qurqavsılıq hələten kesəjtev menən javap birəjek.

19. Timer jul transportın sotsialistik xuzalıqtın elgele tarmaqına əjlənderəjek. Kedge qəşqı jek taşvdardı wojevoj rəveştə ojoştorajlıq. Sovettardın deputattarı tedek parovoz həm vagon esən, transportta timer dissiplina esən kərəştə aldınqı saftarda wulqad.

20. Komsomsomol sovettardı qajtanan hajlavdardı elgelə itep ytkərev esən sotsialistik jarıştı jəjep jenərl

21. Alda torqan sovettardı qajtanan hajlavdar kampaniahına tiklem sovettardın eşen 17-se parts'jezd qarardarı nigedendə qajtanan qorovdı tə'min itəjek.

22. Xisap birev-qajtanan hajlav jıjıltştarına hajlavsılardın 100 pr. tı menən kileve esən kerəşkə.

23. Bətə seksialar, deputat gruppalar—wətə sovet aktifi hajlavsılardın nakazdarı ytəleven tikşerev eşenə qujılqad.

24. Sovet deputatları ZAKTtarda, dejem torlaqtarda, bol'nitsalarda, aşxanalarda tərtip urınlaştırəjeq. Qalanı kul'turalı həm tedek xəlgə kilterevgə jardam itəjek.

VKP(b) nın Qala komitetı.

ƟFƟ·IŞEMBAJ

TƏDƏLƏŞTƏ TULƄHƄNSA, SƄJFATLƄ ITEP TAMAMLARQJA

TƄNƄSLANƄVƉARQJA JUL QUJMAƉQA

VKP(b) Ölkə komitetı həm Başqortostan xəkymətenen turanan tura jetəkselege atında wəjək intuziazm menən udar eşlap, Kənsoqaş-neft timer julı udarniktarı julda tedəp wətevgə jaqınlaştırdılar.

Kənsoqaş neft timer jalı tedeleşende qajlı ner jetəkselər „Berense poezd kitte inde, jul tedek" tip tənəlqa alrelalar.

NUKƏTTƏ: jul həm tənəlanıvzı

Qoros jul Başqortostandın Kənjaq igen rajondarın ytep Starletamaqqa jette. Eş tuqtamanı. Kes Starle menən promıjslo arahın tedəvgə ərqıtıldı. Şulaj itep; VKP(b) Ölkə komitetının 1933-jıl 10 oktəbrdə sıqarqan „—Ofə-Işembaj timer julın 1934-jıldın 1-oktəbrenə tedəp wətərergə, tigən tarixi qararının ytəlasəgenə ber genə lə şik qalmanı. Jul tedəvgə ikelənep qaravsılarqa praktik eştə otpor bireide.

Lakin eş wətməne, eş kyp əle. Ə, şuqa qaramaktan ajrım jetəkselərdən:

— Imeş, berense poezd kitte, qalqanı eştəner əle, Məskəvgə qajtırqa kərək, tigən tarqalıv tekerdere işctelə başlanı. Berense pojezd tavəşı menən yk qul qavşırıvqa unılılvsılar kilep sıqtı.

Kyptən tygel genə jul tedeleşendə **Bajkia** həm **Bulaşıf** iptəştar nulıdlar. Ular tedeleşte nıqlap tikşergəndən hun kyp jeteşhedlektər barlıqın kyrhətelər.

Bsından da; jerpolotnolarə diikti lə, stansa tedeleştere wətməgən, sonqı qorlomalandırıvdardə tex nik xatalar bar, hıv menən tujındırıv esən hıv alıv urındarı tedəlməgən həm başqalar. Timək eştər jeterlek həm ular ner genə minutqa la tənəslanırqa irek birmajdər.

Jetəkselərden tarqalıvqa taba barıv faktlarə asıq. Bına: otkostardı eşlav esən tedəlgən vedomosta upravlinia jetəkselərə ni barı 10 men kuəmetr jer eşe eştərge kərək. Bul ni kyrhətə? His hyd juq, wıl baş inzener **Frolof**tın həm plan-proizvodstvo sektorının tarqalıvın həm huqırlıqın kyrhətə.

Hed Dim pojmahına qına qaraqıd! Unda nasip 20 metr wejeklegendə wulvrqa teje, ul barı 7 metrqa qına halınqan, ikense terle əjtkəndə undə əle 228200 kuəmetr jer eşe başqarılmaqan. Hıvvqtar jetep kilə. Jer tunıv menən tupraq taşıv qurqunıs aətında qalasaqs alldəle. Tap xəder upravlinia wətə kes menən parovoz vozkahın jəjep jebərergə tejeş ine, ul tuqbratıldı. Ekskovator eşkəmaj. Hyd juq, xəder yk ekskovatordə jebərergə həm Dim pojmahın nıqıltmav-aldə juldın eşməkərlegenə dur zejan kilterəsək.

Alda əle **Kanakova stansahı**, 6 kvartirlı əj. kazarmalar həm **Ərşək** kyperen tamamlav eşe tora. Ə, eş tempına qaraqanda in məhim əbjekttardan wulqan Ərşək kypere ber jılhıd eşlanep wətməd tebile. Senki jeterlek handa plotniktar juq. **Zətkin** brigadahındaqı 10 plotnik qına wıl eşte tə'min itə alasaq tygel. Taqı la in kəmendə 50 plotnik kərək. Şul vaqıtta qına Kanakovalaqı kyperde həm jahalma qorolmalardı 1934-jılda eşlap wətergə məmkin wulasaq. Şunın esen berense ucastokqa jeterlek handa plotniktar birergə kərək.

ƟRŞƏK PLOTNIKTAR KƏTƏ

... Qəşqı əse hıvvqtar. Qalqıv Ərşək ebte, xatta kesle burandar wulqan vaqıttarda la qar menən qaplanmaj qala, uqa kilep teşkən qardar ber minut ta tuqtamaj qotorqan jel menən bergə osop kitələr. Ərşək kyperendə eşlagan plotniktar wındaj kəndardə eşkə sıqmanılar.

1934- jıldın jadı həm jajendə kyper eşlənməne. Sənki təzriaəle prorab **Zotkin** jetəkselegendəge in jaqşı plotniktardan torqan **Gracof** brigadahı Dim kyperenə kyserelqajne. Bul udar brigada kesə menən Dim kyperenə kyp kenə eştər eşlende həm brigada qajtanan Ərşək kyperenə qajtarıldı. Lakən ulardı janı eş, parovozdar esən hıv tə'minate tedeleşe qarşılanı. Hıv tə'minate wujınsa qodoq qadılqan, hıv tultıra həm kytərtə torqan ainalar eşlanep wətev ular bsındanda 1 oktəbrgə eşlanep wətəsəktər.

Alda əle **Kanakova stansahı**, 6 kvartirlı əj. kazarmalar həm **Ərşək** kyperen tamamlav eşe tora. Ə, eş tempına qaraqanda in məhim əbjekttardan wulqan Ərşək kypere ber jılhıd eşlanep wətməd tebile. Senki jeterlek handa plotniktar juq. **Zətkin** brigadahındaqı 10 plotnik qına wıl eşte tə'min itə alasaq tygel. Taqı la in kəmendə 50 plotnik kərək. Şul vaqıtta qına Kanakovalaqı kyperde həm jahalma qorolmalardı 1934-jılda eşlap wətergə məmkin wulasaq. Şunın esen berense ucastokqa jeterlek handa plotniktar birergə kərək.

VALEJEF XEDMƏT BATƄRƄ

Ofə-Işembaj timer jul tedeleşendə Valejef naştan uq eşlap kilə. Qajda ədəklek wulha, unı şunda jebərələr. Ul yde 1927-jıldan alrle partia aqzahı. Ydenen turanan-tura eşen wılıp barıv ebtenə partmassovıj eşkə lə aktil qatnaşa. Ul desətnik, unın qul aətında 4 brigada eşlaj. Wıl brigadalar arahın la Razin brigadahı zadaniahın 204 pr qa, Sadıjqıl brigadahı 190 pr. qa jetkerep ytadə.

Tedeleştə tamamlav majramında **Valejef** iptəş e aylaklərgə həm unın ismen kin jal pıqa jetkerergə kərək.

NIQMƏ TULLIN

FIRDƏVSINEŊ 1000 JƄLLƄQ JYBILEJ TANTANAHƄ

Moskav, 21. 20 sentəbr dur tejatr zalı xalıq menən tulqanı. Lozalarqa xəkymət aqzaları, **Deplomat** korpustarı, sovet jəməqətselege vəkildəre, jadəvsılar, sovet həm sit il zurnalistarı urınlaşqandar.

Persianın wejək şaqirı **Firdəvsinen** tavəvına men jıl tulıvqa arnalqan tantanalı jəjnalış. Jəjnalıştı odaq qul sanıvdar menən qarşılanqan **Jnykidze** iptəş astı.

— Kyptən tygel,—ti ip. Jnykedze,—bed nemstardən wejək **Betxovin** həm **Getelərden** jedər jıllıq jyəilejdəren wajram itkənek. Jaqın kiləsəktə urıtıtın dahi şaqirı Puşkindən ylevenə 100 jıl tulıv jyəilejе tora. Tid arala Gruzia, unın menən bergə SSSR dın başqa jəmhyriattare lə, Grozianın wejək şaqirı Rustavilenen tıvvına 750 jıl tulıv kenən wajram itəsəktər. Oşo kəndərdə genə sovet jəməqətselege, sovet qalimdare həm donja fənenen in jaqşı vəkildəre, wejək qalim ximik Mindilejelen tıvvına 100 jıl tulıvdı wildələnelər.

Wətə wıl jyəilejdər dejem keşelek kul'turahının ytevendə elkən dutanan hanalalar həm xalıq arahəmiət qadanalar. Bed ytkənden wındaj wejek dahidarının jyəilejdəren wildələp, yd yteşendə keşelek anı, keşelek kul'turahı tıvdırqan in jaqşı eşkə hedəmtə jahajbed.

Bed janı sotsialistik jəməqiət tedəv menən keşelek anı həm kul'turahının in jaqşı elgəşevdərenen turanan-tura **naslidniktarı** wulıp hanalabed həm bed janı jəməqiətte tedəv esən ytanden baj material həm ruxanıj ashıstvohın izadi ydləşterergə tejeşbed.

Bunan hun iptəş, Jnykedze Ferdəvsinen jyəilej tantanahı ajqanlı SSSR da jəjep jebərelgən saralarqa tuqtap, Sovettar Sojuzında, keşelek tarixına Persia xalıqtarı tarafınan inderelgən kul'tura naslidstvohına nindəj dur qıdıqhınıv barlıqın kyrhətə. Ydenen telməre adaqında,—min ışanam ti, iptəş Jnykedze, Firdəvsinen men jıllıqı SSSR həm Persia arahında kul'tura wəjləneşen kinəjtevgə həm kiləsəktə Sovettar sojuzı həm Persia xalıqtarı arahında duhtarsa mənəsəbətte nıqıltvqa xedmət iter.

Iptəş Jnykedze jyəilej ultırıştın astı tip iqlan itə. Firdəvsinen izadı turahında doklad menən professor Oraeli sıqa.

Dokladsı Persianın wejək şa qirına həm unın izadının sotsial jekmətkehenə tulı asıq xarakteristika birə. Dokladtan hun hyd Persianın SSSR daqı ilsehe Səjetkə birelə. Zal unı odaq alqəştar menən qarşılaj. Səjet Persianın ministordar sovetı predsedatele Faroqi, Persia xəkymətə həmPrsianın milli pamit niktardı haqlav jəmqiətə isemenən SSSR xəkymətən, sovet Ojlmi həm ədəniət ojoşmaların, Firdəvsi jyəilejendə qatnaşıq itkən sovet jəməqətselegen qotlaj.

— Sovettar sojuzı xalıqtarı tarafınan,—ti Səjet şaqirdın iza dına wulqan kəslə simpatia, unın jyəilejen ytkərevgə birelgən dur masştap, sovet şəreqselərə tarafınan talantlı həm tərən rəveştə Firdəvsi epoxahı nə həm izadına wulqan edərlanevdər,Persia—Sovet dutlıq tarixında asıq wit wulıp qalıdar. Ular Firdəvsinen əhəmiətlen tərən teşənevde genə tygel, ə nin dəj genə əlkələ wulmahın keşelek ruxının wejək izadı millı əhəmiət ramkaların ytep sıqa ala həm wətə keşelekten fajdalı eşe wulıp qala ikənen rahlajdar.

Səjet wınan hun Firdəvsinen şəxesenə həm izadına xarakteristika birə. Telmərenen adaqında: bed, tı, SSSR da Firdəvsinen ihtələqenə arnalqan tantana, şulaj uq sovet lənə həm ədəbi hyd posoldarının Persiaqa wıl jyəilejdə unda wajram itergə barıvdarı, kiləsəktə bedden xalıqtar arahında kul'tura xudozstvo dutlıqın nıqıltvqa stimul jahar həm wıl Firdəvsinen tada, wejək poeziahına ihtəlelə danı wulsr tip ışanawd. Səjetten hunqı hyde berdəm, odaq qul sanıvdar menən qarşılana.

Zal şulaj uq dur əhəmiət menən Persia xəkymətə vəkilde Diwa həm Səjet Naitsilardı qarşı ala.

Tantanalı ultırıştan hun konsert wuldı. Konsertta respuəlikanın xalıq artistı Kacalof həm ZSFSR artistı Papazan iptəştar „Şah-name" poemahınan ədəktər uqanılar.

SSSR da Firdəvsiden 1000 jıllıq jyəilejen

BAJRAMLAV TURAHƄNDA PERSIA MATBUQJATƄ

Tohran, 23. Persia gazetaları Sovettar sojuzında Firdəvsiden men jıllıqın kin kyləmdə bajram wulvən jadalar.

— Bətə iranlılar,—ti gazetalardan bərche jadə,—Persia qalime filosof Firdəvsiden men jıllıqın Sovettar sojuzındaqı qalim həm literatordardın şul tiklem ololap wajramlavdarına həm unın qimmətle ətərdəren naəəp sıqarıvdarına qəzəpkə qalalar. Wıl bajramlav həm Firdəvsi-junilejen ytkəreşev esən Rerslanan barqan vəkildərden tantana menən duhtarsa qaəul itelvdəre – wıl ike duh dəvlətten qılmi həm kul'tura wəjləneştere kiləsəktə taqı la nıqıltvqa jardam itəsək.

PERSIA ISKUSTVOHƄ

KYRGƏƉMƏNE

Moskav, 23. Kənsoqaş kul'turaları dəvlət muzeje janında, Firdəvsi men jıllıqına arnap Persia iskusstvohı kyrgədmahe asıldı. Kyrgədmane asqan saqta Persianın SSSR daqı vəkile Səjed tə qatnaştı. Ul, Firdəvside xermailəp wındaj ber eş eşlagan esən muzej direksl

„MOTOR ZAVODЬN BƟTƏ BAŞQORTOSTAN HALA“

(Mator tədələşenең VKP(b) partkom sekretarь Şajmardanьf iptaş menən həjləşev)

— **„Ilde texnik rekonstruksialəştьrьv eşendə maşinalar eşləp sьqarьv in aldьnoq urьndь ala“** tejelə 17 konferensia qatardarьnda.

„Neft produktalarьnьң oshodlo həm defitsitned sortlarьnda eşlaj ala torqan motordar eşləp sьqarьv—partia tarafьnan alqa qujьlqan bьl burьstardь atqarьvda ajrata dur urьn tota. Bedden Ofe Motor zavodь berense siratta ilqə jьlьna oşondaj terdəge 4 million 300 meң at kesle motor eşləp birergə tejeş“ ti Şajmarqanьf iptaş.

— „Zavod kən hajьn 30 vagon ədər motor produksiahь birergə, normal' eş əsən ul kən hajьn Ciləne şaxtalarьnan kilgən 27 vagon taş kymer jandьrьrqa, jьlьna 12 meң tonna koks fajdalanьrqa tejeş. Bьl—zavodtьn fəqət berense siratta eşləjəsək kesə genə.

Bьnan tьş Motor „zavodьnda Magnitagor, Zlataust, Nadezda, Beloret zavodьnan kilterelgən 100 meң tonna sujьn, 1000 tonna juqarь sьjfatlь qoros, 32 meң tonna katankə, 400 tonna sьjfatlь qoros sьbьqlь qajtanan eşlargə tejeş.

Bьna oşo eştarde atqarьv esen Motor zavodьnda, in juqarь mexanizatsia indergəndə lə (berense siratta) ike smena menən 12 meң eşse eşləjəsək.

General plan bujьnsa Motor zavodь-5 sextan-qojov sexь, kuznecnьj sex, mexano—sborcnьj sex həm dizel' sexь, şulaj uq 5 jardamsь sex—instrumental'nьj, remontno—mexanistik sex, remont—kuznes—qojov sexьnan tororqa tejeş.

Kyptən tygel bulьp ytkən dizel probaһьnьң unьşlь hedəmtalare bedden alqa dizelle motordar eşləp sьqarьvqa ədərlekte taqь la jahatlatev burьsьn qujdь.

Motor zavodьn halьv eşendəbegenge kendə barlьqь 5 meң 850 eşse eşlaj. Unьn 275 aqza həm kandidattan torqan partia jojoşmahь həm 420 komsomolь komsomol ojoşmahь begenge kendə dizel, kuznicnoinstrumintal' sextardь halьp betev həm ulardь 1935 jьlda xodqa jebərev esen kerəşalər.

Motor zavodьnьң promьşlennьj sextarьnda təp millət—başqort kadrdarь ədərlav esen 45 meң kusomətr dəvməlendə PZU halьnьp betep eşkə başlanь. Begenge kendə unda 450 bala uqьj. Ular Motor zavodь esen metallis, litejşik həm başqa kvalifikatsialь eşse bulьp elgerəsaktar.

Motor eşselare esen 864 keşene esenə alьrlьq zallь kinoteatr halьnьp betep, eşkə başlanь.

Eşse balalarь esen 2 qatlь taş jort jəslə halьnьp betev aldьnda tora.

Komsomol kesə menən halьnqan **bələkəj qojov sexь—14 sentəbrdə eşkə başlanь.** Bьl sex—begenge kendə zavod halьv eşendə jardamsь sex bulьp hanala. Kilasəkta ul, zavodtьn təp sexь bulqan dizel sexьna motor litjohь birergə tejeş.

Sextь halьp betərev eşen yd əttarenə alqan komsomol ojoşmahьnьң həm sextьn başlьqь Kal'kof həm Kuzmin iptaştar kevek aldьnqь eşselərden tьrьşlьqtarь arqalьnda bed bьl bələkəj qojov sexьn halьp betep, eşkə qušьp jebərə aldьq.

Ləkin juqarьla hanalqan unьştar bedde qənəqatlanderə almaj. Bed əle Bьjkin iptaşten **„Bedden Motor tədələşe aldьnoq lar safьnda bulьroqa tejeş“** tip qujqan lozungalьn bojomqa atqara alqanьbьd juq.

Bьnan hun ip. Şajmardanьf zavod idarahь jetəkselegen alьştьrqandan hun, part-massovьj eşte qajtanan qorov hedəmtələrenə kysep, qьtqa vaqьt esendə elgəşkən unьştarьna tuqtala.

Partia eştaren qajtanan ojoştorov, kommunistar arahьnda texnikaqa eja bulьv esen kerəşte kin rəveştə jəjep jebərev arqalьnda, avьldan kilgən ədər qara eşse bulьp qьna eşlavse **Ofəlimef, Anickof, Ojarifullina, Ojilmanşina, Danilova** həm başqa iptaştar begenge kendə proizvodstvonьn juqarь kvalifikatsialь urьndarьnda eşlajdar.

Iptəş Bьjkin dьn—**„motor tədələşe komsomolь udarsьlьq batьrdarь torsiolərgə tejeş“**, tigən lozungalьnbojomqa atqarьvda, bedden ajrьm sextardaqь komsomoldar jaqsь uq unьştarqa elgəştelər. Hunqь kvartaldь FZU torlaq həm dizel' sexь tədələştərendəge komsomoldardьn ajlьq zadanienь ədlekhəd 141-118 pr-qa ytəp kilevdərə bulь asьq kyrhətə. Ləkin ajrьm sextardaqь aldьnqь komsomoldardьn, udarnik kommunistardьn eş təzribələren başqa eşselərgə kyserev qənəqətlənerlek tygel. Sextarda stena gazetalarьn regylər rəveştə sьqarьv, ular arqьrь **Rəşitef, Səmioqullin, Xəmidullin, Xisamьf** kevek komsomoldardьn, **Ofəlimef, Anickof, Danilova, Şalamof, Ojarifullina, Kaşurinkef, Glenof, Ojilmanşina** kevek kommunist udarniktardьn eş təzribələren bətə eşselərgə kyserev, şunьn arqьrь sotsialistik xedmət metodlarьn kin rəveştə qullanьv—bedden aegenge ydək burьs bulьp tora. Işemməj neftselaren jarьşqa saqьrьv ajqanlь bed bətə tədələştəge kommunist həm komsomoldardь, bətə eşselərde oşo təp burьstardь atqarьv esən kerəşkə tuplajbьd.

Eşten sьjfatьn kytərev, janь stanoktar texnikahьna eja bulьv esən kerəş sovettardьn 9-nsь bətə Başqortostan s'jezdьna həm Oktəberden 17 jьlьqьna ədərlektə in təp mujьndama itep alьndь.

— „Tədələşkə alldələngən summanь tulьhьnsa ydlaşterev menən ber qatardan, proizvodstvonьn janь texnikahьna eja bulьv, unda eşlav esən menərlagən metallistar, qojovsьlar motoristar həm başqa kvalifikatsialь eşselər ədərlav, eş kenəntulь tajdalanьv,bər ber eş tarmaqьndaeş sekontrolen kesajtev, sovettarqa hajlavdarqa ədərlek ajqanlь deputattar, grupoalarьnьn eştaren barlav həm unь kəsajtev, oşolar arqьrь ilgə dizel motordarь birev eşen tidlətev—negen motor tədələşenen aktual' burьstarь bulьp tora.

Bьl mehim burьstardь ytəv Bьjkin iptəşten, **Motor zavodьn bətə Başqortostan hala“** tigən lozungalьn ytəv menən nьq bajlangən. Motor tədələşə esən eşselər tuplavda, tədələste aqas, utьn həm başqalar menən tə'min itevdə Başqortostan xedmatsəndare yd aldarьna qujьl'qan burьstь jьldam ytərgə tejeştər.

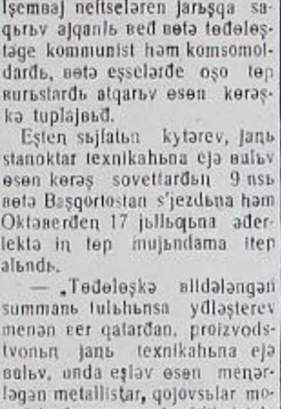

Keskəj sextь halьvda udar eşlavse kotel'şiktar həm metallistardan ber terkem.

Sextьn formofka masterь Kuzmin iptaş. Ul 1903 jьldan birle partia aqzahь.

UDARNITSA MƏRXƏBƏ

KEVEK EŞLƏQEƀ

Mərxəbə Qarifullina inde 4 jьl projьvodstvola eşlaj.

Ul kese jəşenən yk Tuqtaqol, Taban kyl avьldarьnьn ataqlь kulakatarь Vəliulla, Arslanьf tarda batrakьqta jərəp yьkən — elekke batracka.

33 jьlda partianьn tədələş komitetь bedde Motor tədələşenə odattь.

Bьnda kilgəs qara eştə kyp eşlərgə tura kilmane. Kirbes halьv eşenə quştьlar. Təvge ajdarda bьl eştə əjrənges kenə bulьp eşləhəm də, əjrənevselərgə birelgən zadanienь — 350 urnьna 450 şər kirbes halьp, arttьrьp ytaj başlanьm. Baratora əjrəngestər zadanienь ad bulьp qaldь — kənənə 700-800 kirbes halmaham jərək tydməj, „ad eşlanem bit“, tip ykena torqan bulьp kittem, eşem ramlь buldь. Bətə eştə lə udarno eşlajem. Ləkin... kulaktar qulьndа idelevdeп in uьal mirabь bulqan — nadanlьq — eştə nьq qamasavlaj başlanь. Bьl jьlda Motor tədələşə eşselare esən nadanlьqtь bətərev punktь asьlqajnь—min uqa dur əmettər menən jərəj başlanьm. 2-3 ajda uqьrqa-jadьrqa la əjrandem. Bьl — minə eş texnikahьna eja bulьv esən kerəştə dur uq jardam itte. Kirbes halьv esen nьqlap əjrəngəs tə, bed şkaturlav eşenə kystek. Şkaturlav eşenə lə tid yk əjrəndek. Eştə jeted totonovьm, texnikaqa əjrənev esən jen hьdqanьp eşlavem menən mine xəder bətə tədələş eşselare udarnitsa Mərxəbə tip jərətalər. 4 jьl inde udarnik bileten quldan bsqьndarqanьm juq. Həm min qulьmdan jebərəsək tə tygelmen. Əle bьnda kilep eşlaj başlaqandan birle **Başqortostan Ydək başqarma komitetь ydemde ike tapqьr gramota menən bүləkləne.**

Partianьn ikense tədələş konferensiahьnda ydemde partkom aqzahь həm VKP(b)-nьң 16-nsь əlkə konferensiahьna delegat itep hajlanьlar. 16nsь konferensiala ƟK aqzahь bulьp yttem. Bьl bəjək isemde alьv minen alqa taqь la əlkən burьstardь quja. Partia həm xəkymətten alqa qujqan burьstarьn hidger rəveştə bojomqa atqarьv esən likpunktь bətərgən nelem genə jetmaj. Min inde 4-nse aj ad belemlelər kursьnda uqьjьm. Xəder uqьrqa jadьrqa jaqsь əjrandem, tik xisaptan — **bylev arttьrьv** tapqьrdarь qьna avьrtьraq kevek, min unь la əjrənmaj qujmajьm. Ber başlaqas bьna tigən gramotalь udarnitsa bulьrmьn“.

— „Begen min dizel' sexьnda kirbes hajlavda eşlajem. Material bulqanda kənənə 1 menər kirbes halьv minen esən in qьdьqlь eş. Aj hajьn zadanienь arttьrьp ytəmaj qalqanьm juq. Ijyl zadanienьn 165 pr. qa, avqust zadanienьn 128 pr. qa ytanem. Belememde, texnikaqa eja bulьvdь arttьrьvьm arqalьnda **min xəder ajьna 250-280 şər hum eş xaqь alam“.**

— „Min faqət Motor partia ojoşmahьnьn jetəksehe Şajmardanьf Fazıl aqajdьn tьrьştьrьvь arqalьnda osondaj unьştarqa elgəstem. Bьnьn esən min yd partiam aldьnda bucьslьmьn həm bьl burьstь ytəv esən min jen hьdqanьp, bətə energiam menən tьrьşamьn, ti Mərxəbə Ojarifullina.

S. Marjam.

BAŞQORTOSTANDЬN BƟTƏ EŞSELƏRENƏ, EŞSE QATЬN-QЬƉƉARЬNA, BƟTƏ KOLXOZSЬLARЬNA HƏM KOLXOZSЬ QATЬN-QЬƉƉARЬNA!

BƟTƏ XEƉMƏTSƏNDƏRENƏ MOTOR TƉƉƏLƟŞƟ EŞSELƏRENEŊ MƏRƏŻƏOLƏTENƏN

Qəderle iptəştər!

Oktəərden 17 jьlьqьn həm sovettardьn 9-sь bətə Başqortostan s'jezdьn ileneđ janь kytəreleştər menən qarşь ala. Ajrьm alqanda, bedden Başqortostanda urozaj esen kerəştə, Işemməj neft promьşlennostьn Sojuzdьn ekonomikahьna inderevdə, Beloret həm Bajmaq metallurgia zavodtarьnda eşte qьdьvlatьvda dur uq unьştar menən kilə.

Bed Motor tədələşə eşselərelə bьl bajramdь dur unьştar menən qarşь alabьd. Bed ydeбedden dizel', kuznes sextarьnьn binalarьn, FZUdь, kino-teatr binahьn, unarlaqan torlaq jorttarь, kirbes, aqas zavodtarь həm başqalardь halьp bettek. Motor zavodьnьn berense promьşlennьj sexь bulqan keskəj qojov sexьn halьp betəp, eşkə qušьq.

Ləkin, əle bed bьnьn menən genə, **Bьjkin** iptəş tarafьnan alqa qujьlqan **„Sovettar sojuzьnь aldьnoq tədələştore arabьnda aldьnoqьlьqtь alьroqa“** tigən lozungahьn tulьhь menən ytəp jetmənek. Sьjfat esən, tədələşen ydenə təşev xaqьn kəmetev esən, tədəv eştaren mexaniklaştьrьv, iptəş **Stalindьq** 6 şartьn tulьhь menən bojomqa atqarьv esən jeterlek tiklem kerəşmənek.

Şuqa kyrə, alda torqan Oktəərden 17 jьlьqь həm Sovettardьq 9-sь bətə Başqortostan s'jezdь ajqanlь bed yd aldьnьdqa həm hedden bətəgedden aldьqьdqa la, ytəlep jetməgən burьstardь bojomqa atqarьv esən kerəşkə bətə keste tuplav burьsьn qujabьd.

Bed'ydeбedden jaqtan tyəndəge mujьndamalardь qujьp, ulardь Oktəərden 17 jьlьqьna tulьhь menən bojomqa atqarьrqa hyd birəbed:

Eşselərde torlaq menən tə'min itev esən, 8,10,11,9,1 se həm ikense, 3-se nomerlь jorttardьn tədələş eştaren tulьhь menən tamamlap, 7-se nojabrqa tiklem ulardь jəşərlek jaqsь tədelgən xəlgə kilterergə.

In jaqsь kyrgədmə jort bulqan 12-se nomerlь jortto jaqsь itep halьp betərergə həm unь 10 sь nojabrgə tiklem eksp o atatsiaqa tapsьrьrqa.

Eşselərden yd jəselsələren haqlav esen ten jaq posjolkalar territoriahьnda 8 urьnda jəşelsə haglav urьndarь halьp, 1-se nojabrgə unь eksploatatsiaqa tapşьrьrqa. Hьjьrlь eşselərden bьl naşlanqьs eştaren qarşь alьp, ulardьn hьjьrdarь esen ten jaq posjolkalarda 1-se nojabrga tiklem 2 adbar halьrqa.

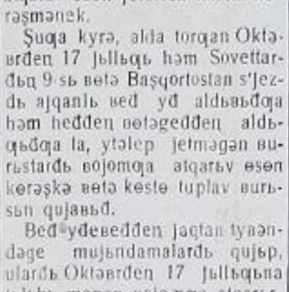

Sextьn svarşigь Xəmzin iptaş. Ul 13 se jьl proizvodstvola eşlaj.

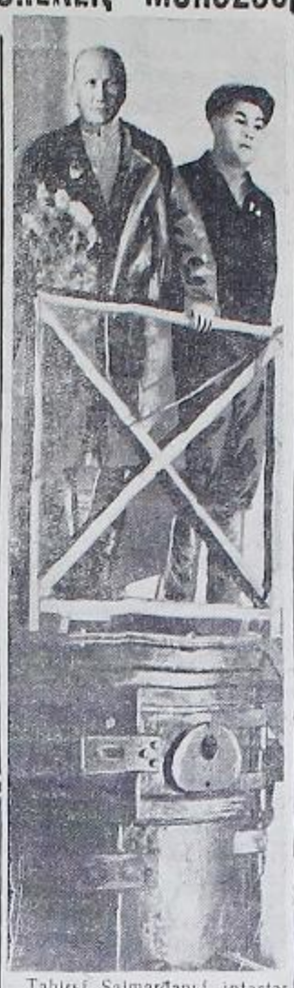

Tahirьf, Şajmardanьf iptaştar Qojov sexьn asьv tantanahьnda

KTZ laqь bol'nitsanь qajtanan qoramallarqa.

Ikmək tapşьrьvda bulqan jeteşhedlektərde bətərev həm bьl eşte tərlipkə h lьv esən tən jaq posjolkala oşo jьldьq 1-se nojaberenə tiklem ikmək beşerev urьnь-pekarnə halьrqa.

In jaqsь eşlavse 50 udarniktь in jaqsь kapital torlaqtarqa urьnlaştьrьp, ulardь bətə kul'turatorlaq aşrttarь menən tə'min itergə.

Bətə eşselərde qьş jьlьqqa jeterlek tiklem utьn menən tə'min itergə.

Gosstinnitsa həm prodmagazin binalarьn halьv esen tamamlap, 7-se nojabrgə ulardь eşkə başlatьrьbq itergə.

Halьna başlaqan jəsla binahьn halьp betep, uqa 7-se nojabrgə tiklem vaqьlьsa bol'nitsanь urьnlaştьrьrqa.

Vaqьlьsa qorolqan 2-se podjomlь nasos stansahьn həm ten jaq posjolkalaqь vodoprovodtь şulaj uq Kaloika avьlьndaqь daimi vodoprovod halьv esen tamamlap, eksploatatsiaqa tapşьrьrqa.

Zavodta həm şulaj uq posjolkalarda kiləsəktə aqasьqtar bulьdьrьv esən 1-se oktabrqa tiklem 2 meң tep aqas ulьtьrьrqa.

Kaloika avьlьna tiklem həm olo juldan garaqqa tiklem 700 metr odonloqonda jul halьrqa.

Instrumintal' sexta—kolonnalarьn həm balkalarьn tulьhь menən qujьp betərergə həm binanьn ber eleşenen tyəndən jabьrqa.

Dizel' sexьnda—tyəlien jabьv həm bьjalalav, idənenen 50 protsentьn tors menən tyşəv eştaren ytkərergə.

Kirbes zavodьnda—sentəprdə 1 milion 300 meң kirbes huqьv həm sentəbr menən oktəbr ajьnda 2 milion 708 meң kirbes jandьrьv planьn tulьhь menən ytərgə.

Sex esən 50 keşenən aldьnqь professia kadrь ədərlərga.

Aqas eşlov kampinatь—eşlap sьqarьv programьn 15 protsentqa ytərgə.

Glavmexənika bylegendə—7-se nojabrgə tiklem dizel' sexьn, FZU, klue, Imors jort, həm munsanь montaz menən həm vaqьlьnda jaqьv menən tə'min itergə.

Eşselər tə'minəte bylegendə sentəbr ajьnda 600 meң humlьq tovar əjlaneşe planьn 100 protsentqa ytərgə.

Posjolka sovetьnьn ibəp birev həm qajtanan hajlav jьjlьşьna eşselərden 100 protsent qatnasьq itevdaren tə'min itergə.

20-se sentəbrgə 10 sь nomerlь torlaq tədələşendə komsomol jorto halьv eşen ojoştororqa, unь komsomoldardan 17 taşsь həm 14 balta oьtahь menən tə'min itergə. 20-xalьq ara jəştər kene sovettardьn 9-sь bətə Başqortostan s'jezdь şulaj uq 1912 jьlqь prizьv isemendə 4 urьnda komsomol jəştər brigadahь ojoştororqa.

Bed s'jezd həm Oktəərden 17 jьlьqь ajqanlь tep mujьndamalardь ytəv esen Işemməj neftselaren ken sьqьş neft jul darьn halьvsьlardь həm undaqь eksploatatsionniktardь şulaj uq artta qalьvsь rajondardь sotsialistik jarьşqa saqьrabьd.

Bed, başqa hьnalqan bol'şevik **Bьjkin** iptəş torqan Ɵlkə komitet jetəkselegendə, xemətten hьnalqan sotsialistik metodtarь menən oktəərden 17 jьlьqьna həm sovettardьn 9-sь bətə Başqortostan s'jezdьna „Stalinsьlar“ ismen, hejekle julaaşsьbьd **Stalin** iptəşten yceniktarь ismen alьrlьq bulьp unьştarqa elgəşerbed tip nьq bşanabьd.

MOTOR TƉƉƏLƟŞƟNƟŊ NACAL'NIK URЬNBAƀARЬ—KISILOF

VKP(b) PARTKOM SEKRETARЬ—**ŞAHIMARƀANЬF**

POSTROJKOM PREDSEDATELE—**SNEGIRIOF**

TƉƉƟV UDARNIKTARЬ—**VEREFKIN, Trapkin, Retkin, Naumьf, Ojəlləmьf, Ojəlimьf, Petrof, Kaşarnikьf, Poniakşin, Akatjьf Grivatьf, Zaripьf, Smirnof, Andrejьf, Gvozdief, Gurjanьf, Kanaş', Şonolin, Konoliof, Severjanьf, Kyzmin, Vacajьf, Mamapof, Paşkof.**

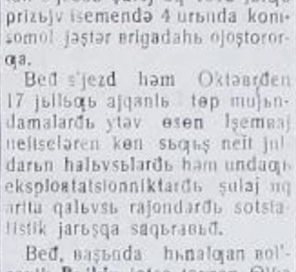

Vaqranşik Maxiel iptaş. Ul 38 jьl prozivodstvola eşlaj.

KESKƏJ QOJOV SEXЬ EŞKƏ BAŞLANЬ

(Keskəj qojov sexьnьң nacal'nigь-inziner KALKOF IP. məqalahe)

Ofe Motor zavodьnьң berense sexь — keskəj qojov sexь eşkə başlanь.

Motor zavodьnьn bьl janь eşkə başlaqan sexь jьlqa 200 meң tonna sujьn eretmahe, 600 tonna qoros həm 200 tonna təble metal (allymen həm baqьr) eretmahe birergə tejeş.

Bьl bejək burьstь atqarьv esən sexta 2 vagranka, qoros həm təble metaldь eretev esən 3 elektrik mejese, 18 urьnda formofka maşinahь, kranlь oborudovanialarь, qojolqan eretmalərde tadartьv esən maxsus apparattar, kipterges mejestər, formofka materialdarь ədərlav maşinalarь, baisьq idgestər həm başqa qoramaldar qujьla. Sex in hunqь texnika kyrhatmələre bujьnsa mexaniklaştьrьlqan bulasaq. Mistargə jaqьv materialdarь monorel's tip atala torqan abьlmalь elektrik juldar bujьnsa podjomniktar menən taşьla. Sex ergəhendə ximik, metal-grafik, mexanik laboratorialar ojoştorola. Bьnan tьş, sextьn SSSR-dьn aldьnqь proizvodstvolarьndaqь kevek — formofka materialdarь esən maxsus skladь bar. Unda qьşqьlьq esən formofka materialdarь ədərlaр qujьrqa həm şunьn menən in juqarь sьjfatlь sujьn eretmahe eşlap sьqarьvda ədlekhed este ta'min itergə məmkin. Motor eretmalten eşlap sьqarьv tulьhь menən fənni nigedgə qoroloqan. Unь həm undaqь janь qorolmalardьn texnikahьn ydlaşterev julьnda sex aldьnda dur eştar tora.

1 se Vagranka eşkə başlaqanda

Sextьn qoramaldarь təvge eş kendərendə yk ydderenen jaqsь sьjfat menən tədelgən bulьvdarьn kyrhattelar, sex proizvodstvo formoşona inde.

Jaqsь sьjfatlь sujьn eretmahe qojov esən, formofka materialdarьnьn juqarь sьjfatlь bulьv talap itelə. Sojuz kylamendəge kyp zavodtar, transporttьn xəderge vaqьttaqь qənəqatlanderməblek eşlagən osoronda, formofka materialdarьn — kvarsiь qom həm utqa janmaj torqan nalsьqtь menər kilometr alьslьqtan taşьp jafalanalar. Bedden motor zavodь ydenen olo kyp giologorazvedka eştar ytkəreve arqalьnda jaqsuq unьştarqa elgəşep, bьl qьjanlьqlardan qotoldo. Tavtiman rajonьnda motor eretmahe qojov esən jaraqlь kvarsiь com həm janmaj torqan nalsьq zapasь bedden sextь tulьhь menən ta'min itə ala. Begenge kendə oşo formofka materialdarьn qьşqьlьqda ədərlav esən Tavtiman rajonьnda karjərdar ojoştoroldo. Ular sextь qьşqa jeterlek tiklem formofka materialdarь menən tə'min itergə tejeştər.

Bedden qojov sexь xəderge kendə Magnitogor zavodьnьn alьna torqan metal həm jaqьv materialdarь menən fajdalana. Ə, kilpsaktə bed Xəlil ergəhendage metal jatmalarьnan alьnasaq xromь-nikelle sujьn menən eş itəsəkbed. Bьl bedgə jaqsь sьjfatlь motor eretmahe qojov esenen ydenə toroş xaqьn taqь la kəmetergə məmkinlek birəsək.

Qojov sexь esən kadr ədərlav esen də bed ydebed atqarabьd; bьnьn esən sexta juqarь kvalifikatsialь eşselər həm inziner-texnik rabotniktar xəderdən eşkə başlanьlar. Ular texnik tynərəktər arqьrь bьjьl təp millət-başqorttardan 200 kvalifikatsialь eşselər ədərlajəsək-

Keskəj qojov sexьnьn nacal'nigь inzener Kalkof iptaş.

həm sujьn əle hьvьnьp ta jetmagan bulьvьna qaramaьtan unь qomlə balsьqtan arsejdər.

Tav tapqьr donia'ra kilgən sujьn formalarь əjlənahen bətə formovşiktar brigadahь hьrьp alqan... Diqqət menən tikşerələr, bьnь sex başlьqьnьn:

— Eşkə jararlь tigən hyde işetelə.

Jeddər satlьqtan jьlmaja'ar... xedmət busqa kitmane, tigən hyddər qabatlana. Eretev haman dəvam itə.

Hər kem janьnan eşkə.

Irtə yk, qaranqь teşmət elek yk eretev tuqьratьla.

Motor zavodь 11 sentəbrdəge hьnav kenendə berense nylьk iten 3 tonna jaqsь litja birə. Vagrankalar jaqsь eşlaj. 1850 tonna jьlьq plan srogьnda tultьrьlьrqa teieş, həm bed unь tultьrasaqbьd.

Sextь eşkə başlatьv aldьnan dur eştar atqarьldь, səjrjo nazahь ədərlande, nьqlь esselər həm inziner-texnik rabotniktar kadrь tuplandь. Sextь eşkə jebərev esən ədərlek osoronda ajrьm esselər həm inziner-texnik iptaştar udar eş əlgelərə kyrhətep, udarniklьq ismən aldьlar. Sex masterь **Xromenkof, texnik Zagnojko, bala saqьnan uq Ural zavodtarьnda həm 1903 jьldan birle partia safьnda** eşlap kilgan qart master **Kuzmin Rəşitьf, Səjetgərəjef, Xəmzin, Lapşin, Tokariof** iptaştar həm prorab **Lazaref,** vagranşik **Makejьf** iptaştar — ular bətəhe lə sextь eksploatatsiaqa tapşьrьv jubында bьnь batrdarsa eşlanelər.

Sextь eşkə jebərevgə ədərlek osoronda — materialdьn jetməve, proekttardь odaq totqarlav həm başqalar kevek bajtaq avьrlьqtar buldь. Bьl iptaştarden batьrdarsa eşlavdere arqahьnda bed bьl avьrlьqtardь jьrьp sьqьp, sextь xodqa jebərə aldьq.

Ləkin, bьnьn menən genə siklənep qalьrqa jaramaj. Alda sextь montazlav, motor eretmahe qojovdьn qatmarlь texnalogik protsesьn ydlaşterev kevek qatmarlь burьstar tora. Bьl burьstardь atqarьv esən sexqa həm zavodqa Başqortostan promьşlennostь organdarьndaqь jetəkselərden kendəlek jardamdarь talap itelə. Məbələn — begenge kendə montaz eştarenə həm ilse siratta qoramallavqa ədərlekte atqarьv esən jaqsь sortlь timer jeteşmaj. Bьndaj qьjanlьqtardь jьrьp sьqьv esən jetəkse ojoşmalardьn turanan-tura jardam itevdare **kərək.**

Sextьn eşselare həm inzenertexnik rabotniktarь kollektifь eşlap sьqarьv programьn ytəv, ber bsl vaqьt esendə sextьn proekttа kyrhatelgən moşnostьn ydlaşterev, jaqsь sьjfatlь motor eretmahe birev, berense dizel' esən oşo jьldьn IV kvartalьnda eretmə qojovsьlar, formofka materialdarь esən maxsus skladь bar. Unda qьşqьlьq esən formofka materialdarь ədərlaр qujьrqa həm şunьn menən in juqarь sьjfatlь sujьn eretmahe eşlap sьqarьvda ədlekhed este ta'min itergə məmkin. Motor eretmalten eşlap sьqarьv tulьhь menən fənni nigedgə qoroloqan. Unь həm undaqь janь qorolmalardьn texnikahьn ydlaşterev julьnda sex aldьnda dur eştar tora.

Sextьn qoramaldarь təvge eş kendərendə yk ydderenen jaqsь sьjfat menən tədelgən bulьvdarьn kyrhattelar, sex proizvodstvo formoşona inde.

Jaqsь sьjfatlь sujьn eretmahe qojov esən, formofka materialdarьnьn juqarь sьjfatlь bulьv talap itelə. Sojuz kylamendəge kyp zavodtar, transporttьn xəderge vaqьttaqь qənəqatlanderməblek eşlagən osoronda, formofka materialdarьn — kvarsiь qom həm utqa janmaj torqan nalsьqtь menər kilometr alьslьqtan taşьp jafalanalar. Bedden motor zavodь ydenen olo kyp giologorazvedka eştar ytkəreve arqalьnda jaqsuq unьştarqa elgəşep, bьl qьjanlьqlardan qotoldo. Tavtiman rajonьnda motor eretmahe qojov esən jaraqlь kvarsiь com həm janmaj torqan nalsьq zapasь bedden sextь tulьhь menən ta'min itə ala. Begenge kendə oşo formofka materialdarьn qьşqьlьqda ədərlav esən Tavtiman rajonьnda karjərdar ojoştoroldo. Ular sextь qьşqa jeterlek tiklem formofka materialdarь menən tə'min itergə tejeştər.

Bedden qojov sexь xəderge kendə Magnitogor zavodьnьn alьna torqan metal həm jaqьv materialdarь menən fajdalana. Ə, kilpsaktə bed Xəlil ergəhendage metal jatmalarьnan alьnasaq xromь-nikelle sujьn menən eş itəsəkbed. Bьl bedgə jaqsь sьjfatlь motor eretmahe qojov esenen ydenə toroş xaqьn taqь la kəmetergə məmkinlek birəsək.

Qojov sexь esən kadr ədərlav esen də bed ydebed atqarabьd; bьnьn esən sexta juqarь kvalifikatsialь eşselər həm inziner-texnik rabotniktar xəderdən eşkə başlanьlar. Ular texnik tynərəktər arqьrь bьjьl təp millət-başqorttardan 200 kvalifikatsialь eşselər ədərlajəsək-

MOTORƉЬŊ BERENSE VAGRANKALARЬN HЬNAV VAQЬTЬNDA

(Keskəj qojov sexьnьң qojov təxa igь-ip. Zeşşenok məqalahe)

Ofe Motor zavodьnьn keskəj qojov sexьndaqь begen kendedə saqət 12 lə, yd moş'nostarь menən havanь tujьndьrqan xəldə, ventilatorƉardьn berdam tavьstarь qədəltəge-kynegelgan tьnlьqtь bodƉolar... VentilatorƉar hьnalьv etətendə.

Sex begen ƆlegƏ tiklem his ber bulmaqən rəveştə qajnaj, bьl busqa qьna tygel, sənki sex başlьqь ip. Kalkof begen təv başlap strojqa inəsək es tonnalьq vagrankaqa hьnav ytkərə.

Sex eştə hidgerlek həm aperativlьq tə'min itergə tejeş həm şunьn esən də ip. Kalkof kisa yk inde sextьn administratif-texnik personalьna zadanielar alrep qujdь.

Irtənsək... Hər kem yd urьnьnda... Vagrankalardьn hьnalьv aldьnda, sextьn jebərelev aldьnda torovdarь hər kemgə eşendə batьrlьq birə həm kyrelməgən temp tьvdьra.

Sex kollektivьndaqь kytərelgən eş tempьn kyrep həm yden də şunьn menən janьp, arttaqьlar qatarьna qalmaьqa teləjhen, hər qajda elgerergə ərьşahьn.

Juq, bol'şevistik tempь, hьnav kenenen tempьn berəvden də qaldan bsqьndьrqьhь kilməj.

— Başqalardan qalьşnaьqa, kollektiv jeđenə qьdьlьq kiltermaьka-kilasəktəge eştardən zalogь bulasaq begenge kendə planьn tulьhь menən tə'min itergə.

Hər kemden jerəge bьna şul uj menən tiəə, bьna şul uj bətə sex kollektivьn oljaştьra, al daqь unьştarđь tə'min itə. Həm tap bьna şunьn esən də qasan kərəgenən artьqьraq qьdьp kitep, sex mexanigь iptəş Zagnojko keskəj genə jeteşhedlekte lə kyrmaj qalmaьqa telaj, sextьn əle ber stanogь, əle ikense stanogьna barьp, busqa sa bulqan jetedlegenə qararqanda lə jeted-unqan totona, sənki bəgən, unьn projьktь menən halьna başlaqan sexqa hьnav ytkərelə, ə bьl-Zagnojko iptəşten yd eşenə hьnav jahav tigan hyd.

Formovka urnьn ədərlav eşe tamamlandь. Təp millət-başqorttarđan kvalifikatsialь promьşlennost kadrdarь jeteşterevđaren ap asьq kyrhətep torqan unlap jaş başqort jegettare formufkaqa totondolar đa.

Jəştər, ləkin jaş bulhalar đa ular arahьnda ydenen eşe menən hьnalqan, qart proizvodsvenniktardьn da iqtibarьn ydenə tartqan jegettər əd tygel.

Bьna komsomolest Rəşitel'e alьqьd, unьn jəş quldarь, bulasaq otlivkalardьn formalarьn nisek itep jeted jahavdarьn həm formalardьn ni rəveşle tid arta barьvan hoqlanьp çarəp toraһьn, ul sextaqь bətə formovşiktarđan alda bara. Ləkin ul janqьd qьna tygel, **Xəmzin, Xəmidyllin, Səmioqullin, Məkorimof** h. b. iptəşiər đə unan qabşmajđar.

Ular bətəhe lə kyptən tygel genə jarlь krəbtejən balalarь ine, məktəpkə inep, unan hun ular Kusa zavodьnda praktik eşte kvalifikatsia alьp qajtqandar, bejenge kendə ular Motor zavodьn-oşo gigantlь barlьqqa kilterevselərđan hanalalar. Başqortostandьn həm bətə Sovetlar ilenen maqtanьrlьq jegettəre bьna qajđa ular.

Motor zavodь promьşlennost' kadrdarьn yđe jeteşterə, bejenge kendə formovşik bulqan şul uq jegettər jaqьn kiləsəktə **jьlьna 70 meң motor jeteşterəsək Đur qojov sexьnьң masterđarь bulasaqtar.**

Bьna formovka eştare lə tamamlandь, başqa jardamlьq ucaskalarь lə ədərlende, sex nacal'nigьnьn:

— Vagrankanь toqandьrьrqa! tigən bojoroqon, 44 jьlьq stazlь qart proizvodstvennik, eretev bylegenen masterь **Sergej Vasil'evic Xromenkof**:

— Est'!

tip qьtqa qьna javap birə həm jəşe başlaqtarqa barьvqa qaramaьtan jenel jenel batьp bojoroqlo ytərgə jynələ...

Hər kem tьn almaj ketə, sexta tьnlьq... barь qajhь ber iptəştərđen qolaqtan-qolaqqa sьbьrđavđarь qьna işetelə...sex kyk kykrəv aldьndaqь hьmaq tьnlьqqa sumqan...

Jenelsə genə jəreş, şьbьrđap qьna birelgən bojoroqtar kəsəjə bara həm sex başta jomoşaq,ə bara-tora kesəjə barqan ventilatorđardьn eşlagən tavьşь menən tulə bara...Vagrankaqa qaraj minutьna 60 kubometrđan erep inderelgən hava bara-tora temperaturanь sujьn eretərlek kiməlgə-1 men 200 gradosqa qьvalap jetkerə.

Vagrankanьn tədrəhenə kyđđaren tebap qaraqan kəje vagranşik ip. Makief sujьn ereşenen barьşьn diqqət menən kyđə tə...Ul inde berense jaki ikense tapqьr qьna tygel, ə jədense həm menense tapqьr sujьn ereta...Kyptən tanьş eş həm tьştan qaraqanda unda his ber qavşav hidmətəhen, ləkin qulьndaqь papiros nej esənđer qalьraj...

Ip. Makief-qart proizvodstvennik kadrovik həm şunьn esən də tavge hьnav eretevendə unь məsəbyri qavşav qaplap alqan, sənki Makief tormoşo-şul uq motor zavodь tormoşo, jəđ mendərsə həm artьqьraq ibəplənqən şundaj uq proletarđar tormoşo.

Vagrankanь inzener-texnik rabotniktar gruppahь lə nьq tьrьşlьq menən kyđətələr. Odaq ta vaqьt ytmaj-ber tiklem endəşevđər ..bojoroq hyđđare işetelə...

Bьna kyđ qamaştьrьrlьq jaltьrap, appaq bulqansa qajnaqan 1300 gradostan artьqьraq qьđь lsqtaqь sujьn jьlqahь jenelsə genə osqonlanьp ulaq bujьp aqьp kilə lə kiđevđəge symeska tula...

Berense symeste in qart sujьn qojov masterь ip. Kuzmin (eşselər unь Kuzmic ůp kenə jertələr) jetəkselegendəge brigada-zavlyşiktar brigadahь ala.

Ə Kuzmic jəştər menən kyp, ulk kyp nəmələr turahьnda urtaq laşa ala...Ul partianьn qart aqzahь bulьvь jaqьnan hedgə yđenen VKP(a) saiьnda idən abьlanda eşlap jerəgən avьr jьldarđь hejlap birə. Uraldь kolcaktan huquşьp alьvsь qьđal partizan bulьvь jaqьnan ul hedgə, grazdandar huquşьş zamanьndaqь vaqiqalarđь la hejlap birə ala saq, ul jəştər menən eş təzribələren urtaqlaşьvqa la hər vaqьt ədər.

Kuzmic bəgən taqь kendəđəge hьmaq şat, unьn şatlьqь jeđenə sьqqan. Şatl

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SSSR-ĐЬҢ

MILLƏTTƏR LIGAHЬNA

INEVE TURAHЬNDA

ANRI BERANZI

Pariz, 23. Senattьn tьşqь eş tər komissialьnьn predsedatele Anri Beranzi „Azans ekonomie finanser" da SSSR đьn Millətter Ligahьna inevenə arnap maxsus məqalə jađьp sьqarđь.

— „Bətə xalьq,—tej ul jađa,—neđđen planetanьđđa tigeđlek yisəvenen urьnьn almaştьrьv hәm kestərđe qajtanan terkem lәv barqanlьqь turahьnda ydenə xisap birə.

— Tьnьslьq jaki hunьş tartьv vđəge xađer kisəge urьnьnda tygel. Sovettar sojuzьnьn ик kyp m ssahь bəgendən başlap, Germania hәm Latin ildore aldьnda Jevropa eştə renə nabьm jahaj. tl.

Natsionalistik Germanianьn, ydenen tьşqь politik programmaьnьn ber eləşə menan soveltarqa qarşь jynəlderelgan politika jahavьn kyrhətep. Beranze, Franciaьnь da şundaj uq germania hezymie abtьnda torqanlьqьn əj ep yta.

—„Dejəm quqmasьlьq,—tej ul,—dejəm berđamlek tьvđьra. Beranze ujьnsa Fransia hәm Sovettar sojuzь ebtenə Atlantik dingeđenən alьp Tьnьq dingeđgə tiklem tьnьslьq haqlaь hәm Jevropala tigeđlek haqlav nigeđe bulьp xeđmət itev tarixi burьss teşə.

— o —

Persia matbuqatь

Tohran. 23 SSSR đьn Ligaqa ineve Persianьn politik hәm jə məqsət əjlanəhendə đur şatьq menan q rşь alьna.

— Persia xəkyməte hәm xalьq,—tej „Getta l" gazetalьn jađa,—SSSR đьn Ligaqa inevenə şat hәm riza. Bьl xəl Liganьn nьqtьv na hәm yьevenə nig đlek tь đьra, şulaj uq xalьq ara bьl ojoşmanьn ənəmiəten kesəjtəsək.

***

Tohran, 23. Persia tьşqь eştər ministrenen urьnnađarь Suxeli SSSR polpredь ip. Pastuxofja inep, SSSR đьn Millattər Ligahьna ineve menən unь qotlanь.

— o —

JAĐЬVSЬ XIDZIKATA

PERĐAR QATLAMЬNAN

SЬQARЬLQAN

Tokio. 23. Smaun-rengenьn xəber itevenə qaraqanda Japonia jađavsьnь Xidzikata SSSR qa b rьp, j đьvsьlar s'jezьnda həjlaqənə esən perđar sostovia hьnan sьqarьlgan.

— o —

Şvedsia kompartiahьnьn

ƏLKƏN UNЬŞTARЬ

Stokgol'm. 23. Qala idaralarьna hajla đarđьn təvge jomşaqtarь Şvedsia kompartiahьnьn đur unьşt rqa eluəşeven kyrhətte.Ul 155 anь mandat alaaldь Tənjaqlaqь hәm promьşlennost rajundarьndaqь kyp ken qalalarđa kypselek tavьş kommunistarqa birelde (Məbələn,Mal'bergettə 50 proisent, Klundə 40 pr. tavьştь kommunistar aldь)

Pol'şa sovet zurnaldarьn

HATЬVĐAN TЬJA

Varşava 23 Eske eştər ministre Pol'şa territorьnьnđa oş sovet zurnaldarьn hatьvđь taqь la ber tapqьr tьjđь: „Govorit SSSR", „Žurnal' de Moskv", „Krasnoarmeec", „Krasnof otes", „K-torga hәm ssьjka", „Sovetski kino", „Za markisisti Leninskuju kritiku", „Problemь marksizma".

JAPONIALA QATЬ

DAVЬL—TAJFUN

JAPONIA 75 MILLIARD

DOLLAR QAZA KYRĐE

Nju-Iork, 23. „Assoşiajted-press" xəbərenə qaraqanda Japonianьn Kyəsajьş hәm yđak eləşe aşь ytkan tajfun (qatь davьl) nəlendə 1300 keşe ylgən hәm 4000 đən artьq keşe jara lnqan. Ber nisə jđ men keşe jort-jerhed qalqan.

Vaqьt-vaqьt səqətenə 120 mil tidleta ilkən tajfun telegral hәm telefon nəjlaneşen jemergən. In nьq jafa kyrgən q la Osaka bulьp, bьnda 6-2 keşe ylgən hәm 2000 đən artьq keşe jaralanqan. Şu'aj uq Kioto, Nagasaki, Takuşima h. b. qalalar đa đur zajan kyrgəndə. „Junajted press" tajfundan kilgən zejanьn 75 million dollar samahьnda tip tьaplaj.

— o —

Taifun turahьnda

JAPONIA AGENTSTVOHЬNЬN

HUQQЬ XƏBƏRE

Şanxaj, 23. Simaun rengenьn hunqь xəbərđar nə qaraqanda tajfun—Kysy, Sikoku hәm Xondo utravđarьnda ик đur territorianь qaplagan bulqan. Rəsmi nəqlymattərgə qaraqanda Kansaj rajonьnda (Osaka, Kobe hәm Kiotolar şuqa inə) 3 men keşe ylgən hәm jaralanqan. Medit-ina, adьq hәm torlaq jarđamьna moxtazar 200 mengə jetə. Jar ujьndaqь kyp kenə qalalar ta, tun hunьnda dingeđđən kilgən tulqьndan ик kyp zejan kyrqandar. Osakala 167 men əj hьv abtьnda qalqan. Kobe qalahьnьn in mehin eləşən 6 fut təranlektə nьv aabqan. Tokio janьsa ber nisə an ar jemerelgan, 34 huqьş aeroplan ь həlak itelgən. Unđan atьq poezd jubanan sьqarьlgan.

Təxminən itəplavđ rqa qaraqanda đegə urozajь hunqь eiş jьldaqьqa qaraqanda 20 pr. samahь kəm bulьr tip itəplana ine, ə xəđer tajfundan huq ul 30 pr. kəm bulqaq. Japonia menən Kontinent arahьnda telegraf aşa xəbərlaşev eđeldə.

Sama menən itəplavđarga qaraqında tajfundan qomyman 8 men ja nahь keşe juqalьv itəplənə. Şulardan 2 mene ja ylgan, təki xauarhed juqalqandar. Bətə zejan ber milliard ien sa mahь hanala.

— o —

Qulqa alьnqan

SOVET GRAZDANINЬ

ASLЬQ IQLANITKƏN

Xabarovsk, 23. Xabarindan xəbər itevđarenə qaraqanda abnan ber nej tiklem vaqьt el-gare Manczuria stansalьnda qulqa alьnqan stansa nacal'nik—sovet grazdanьnь Şaldinskij elekkesə hamanda pogranicnьj politsia otrađь alnahьnda totol'n SSSR konsul'stvohь q tqat talap itep qarəlia la unan alьnmaq, ko sul' vəkildərenə la jaqьnda ьna la ky eştermәjđər.

17 sentəbrđən birle dyrtense kən inde Şaldinskija jeb relgan ađьqtar pogranicnьj politsia otrađь tarafь an tulьhьnsa kire jajt rьla. Şaldinskij zakonhьđ julqa alьnьvьna protest urnьnda asьq iqlan itkan bulha kərək. Bьnьn şulaj ikənlegen taqь, ubьn jaqьndarьnьn horavьna şundaqь diplomatik əjuronьn Şaldinskij itən, vracqa moxtaz tygel, uqa birelgən ađьqtarđьn kire qajtarьlьvь „unьn appetitь juqlaqlan", ip javap birevelə rablaj.

* **Vena**, 22. Berlindən xəbər tev aujьnsa ul tertəv arqalьnda „Felkişer Beobakter" gazet-ьn jortonda đur janqaa bulqan

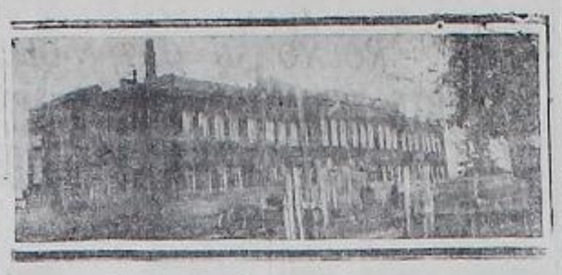

Bərə tatar pedagogia texnikumь

BƏRƏ—URTA MƏKTƏPTƏR QALAHЬ

Bərə qalahьnda Başqortostan đьn urta məktəptərə tuplana. Bərelə xəđer ike pedagogia texnikumь, medtexnikum hәm ə kə sovet partia məktəptarə ear. Jьl məktəptar sotsialistik Başqortostan esen jeđərlagən sьnьjqan kadьrđar əđeriəv timerlege

Bərə revolytsiaqa tiklem u-daj məktəpterđe xialьna la kil termәgən. His qəzəp tygel. Totoş Başqortostan esen đə bulmaqan ular: Senki, jarьm kolonia elande jəşəgən Başqo tostan esen undaj məktəptər asьv bitşa xəkymət esen qьđьqhьđ ine. Senki, nađan xalьqьn ideve yđerə baş ejđereve jeneleruk bit.

Revolytsiaqa tiklem Bərelə rialni ucelissə,qьđđar gemnazialьn hәm internatь ber məktəp ьulqan.Bьlar yđ u-ьnьndь,ura məktəp"nu lьp xeđmət itkandır.

Bildəne, bьl məktəplərđen təvge ikehenə eşşe—krəstian balalarь esən tşek jaьq ine Ularqa unьđ bajđarьn cenovnik hәm qaqlь tatar savđaqərđure balalarь qьna inə aldьlar.

Ə, intrnatlь, məktəp mari, vatək tatar-başqort balalarь esən ine Lə-in, abnda ul vaq millət a lalarь a lem al-p kyl asьp sьqa almanьlar. „məktəp" faqtularđь sьqьndьrьv hәm a-tşa xəkymə enen bujhьvьvsan hirьtarь jahap qьna sьqarđь.

Barь Oktəbr revolytsiahь qь na eşşe krəstian balalarьn hәm idelgən vaq millət eş-əndəren urta hәm juqarь məktəplərđen xuzalrь jahanь. Bərələ urta məktəplər səskə ata.

Xəđer Bərə-tatar hәm başqort pedagogia texnikumь un berense jьl tulьra. Texnikum oşo qe merə esendə 600 qa juqьn kvalifikatsiaь pedagoktar əđerlәp sьqarđь. Şunьn ətənə, 500 đən artьqraq uqьtuvsьlar qajtanan əđ rlənev kursь arqьlь yikarel lelar. Texnikumđьn uqьvsьlarь anь julđan-jьl arta bira. Bьl 500 qa jaqьn uqьvsьlar tupanqan. Ə ər texnikum 1924 jьl iun qь kursьnan barь 41 uqьvsь

Şulaj uq, Başnarkomprosqa başqort pedagogia texnikumьn ььndan da başqort texnikumь itep nьqьtьv əđlendə eşlərqa kərək bulьr. Sənki, texnikumđьn ydenə berketelgən başqort rajondarьnan alьblaşьvь uqьvsьlarđьn təvso tiklen kultьrьqa đur qonasavlaq tьvđьra. Bьl e bujьl uq bildelde. Xatta **Abdullin, Hadьjьf, Zajlalof**, kevek aj berəvđar baş başqtaqlanьp ped institutqa inep qalьvđarь buldь. Ped institutьn texnikum betmәv-el'đe uqьrqa alьvь la qəzəp. Başnarkompros bьna bьl nəs'ələ turahьnda nьqьraq uj-lanьrqa teşeş.

Bik

Bərə Başpedtexnikumьna ja ьş kilgən uqьvsь Ojundirьl ip-təşkə əsə telenən hьnav uda.

Qa'qan vaqьt esendə əđeklekte bələrergə

Əfə pivozavođ ьnьn Bərə qalahьndaqь pivo skladь (mədire Gertkof) bujьlqь sezonda plan bujьnsa 10 tonna har tərlə jen ş hәm 120 tonna alma əđerlәp, ulardan mors eşlәp sьqarьqa tejeş ine. Jemeş əđerlәv pla ь ytəlmәne. Dərəb plan bujьnsa kyrhətelgən 10 tonna, urьnьna 7 tonna jemeşkə kolxozdar menən đogovor təđeltelən. Lakin, kolxozdar đogovordь vtəj almanьlar. Məbələn; **„Pravdanьn 20 jьllьqь"** isemendəge kolxoz 2 tonna 200 kilogram jemeş tapşьrьrqa tejeş bulha la ni barь 150 kilogram jemeş tap şьrđь. Şulaj uq **„Junaj paxar"**, **„Druzьnьj"** kolxozdarь la hyđđa genə qaldьra. Hәđəmtələ jemeş ə erlәv p anь ni barь 4 tonna 965 kg. qa ytalde. Alma 60 tonna əđerlende.

Punktqa qa ul itelgən a'malardan mors əşlәjđər. Lakin mors eşlәjđə tađalьqqa tqtlaar itelmaj Eşselərđen xa attarь ььsьraq. Eşlənqən produksia jьvьlmaqan əockal rqa halьna. Idən hər vaqьtta hьv bula.

Kənənə 3 smena eşlaj. Lakin press aerav genə. Pre-s jeteşmәv arqahьnda kəndəlek 6 tonna mors eşlәv zadanielhь ni barь 3 kenə tonna qa ytələ. Eşselər, smenalar arahьnda sot ialistik jarьş-udarsьlьq juq hәm bis ber tərlə anlatьv eşlare alьp barьr maj.

Qьsqa vaqьt əđ qaldь. Qalqan aranь prolzvodstvola eşlәp sьqarьv ramьlьqьn kytərevqə, produkstanьn sajlatьn jaqşьtьvqa, jemeş əđerlәvđe tulьrьvqa jynəldərergə k rək.

Əfə pivozavođь hәm Bərə partia ojoşmalarь sьqa ni'şevistik tqtlaar tuplarqa, prolzvodstvonь ədəkləklən sьnarьrqa tejeşt r.

S. Nurьj

OKTƏBR BAJRAMЬNA ƏĐERLƏNƏLƏR

Beloret. Oktəərđen 17 jьllьqьna əđerlek alьp barьp. Juqarь Əvzən priska starateldare altьn tanьv eşe bujьnsa sentəar ajь eđəkləqen bətərergə ham oktəar ajьnda 21500 kubo me r qoim jьvьp planđь tulьhьnsa ytərgə hyđ birđelər. 5 qьđ

məjeş tədərgə hәm bətə jataq xanalarqa hәm eşselərđen kvartirđarьna remo-t jahap bətərergə buldьlar. Oktəar aldь jarьşьnda in alđa **Siregin, Caldiəf, Poletafkin, Volkof** brigadalarь bara ar.

(BAŞROSTA)

— o —

BELORETTA BERENSƏ OPERA

Beloret. Beloretta sentəar ajьnan Gor'ki krajь kysmə opera teatrь eşlәj başlanь Belor.tqa opera kilev-ььl Başqostostanđьn səniəqat yđəgendə kin eş-elər massalь hәm xeđmatsandə enə muzika kul'turaьn inđerev julьnda đur ber adьm bulьp torasaq.

Teat 65 artistan tora, yđenen 3 simfonik orkestorь bar. Teatrđьn bətə sostalь hәm personazalarь jaqşь hajlanqandar. Şuqa kyrə 1- aldan uq Beloret eşseləre juqarь sьjfatlь muzika produksialь ala alьrđar tip ajtep bula. Opera teatrь Beloretta 6 aj eşlәjəsək.

(BAŞROSTA)

BIŞENSE STOJQA FONDAMENT HALЬNDЬ

Nezgorodka. Əfə Işemnaj timer ju-ь Dim kyperen a 5-se s ojqa fondament halьv ytkareide. Kyperđen udarniktarь alşen se stojđь berense oktəargə bə-

BERENSE POEZDЬ QARŞЬLARQA ƏĐERLEK BARA

25 sentəarđə Işemnajqa be-rense poezd kileve ietelə. Şul unaj menan skvazinalarđь eksploatatsiaqa birev hәm kilgən sistemalarqa neft tejav e ən əđerlek eşe jalep jenareld-. Promьjslola sunnotnik ũđq ra-đь, sunnotnikta 300 đən artьq eşse hәm xeđmatkər qatnaşь. Sunnotnik menən 3 skvazina eksploatatsiaqa birergə əđerlənə-. Sunnotnikta Qьđьl armiestar đa qatnaşьlar.

Un jaq jarđьn 5-skvazinahь 5-se sentəarđən eksploa ntsiarqa birelde. Bьl skvazinalarđьn hə berebe tavlekkə 150 tonna neft nirəsaktar. Unda sistemalarqa tulьrьv esen 2500 to na zapas neft əđerlande. Xəđer 717 hәm 725-skvazinalarđь eksploatatsiaqa əđerlav eşenə ajrьm iqtinar birelə. 717 hәm 725 burovojđar arahьna neft prqvodь halьv eşe tamamlanьv aldьnda tora.

(BAŞROSTA)

— o —

BELORET DOMNA SEXЬ KONKURS

PROGRAMMAHЬN VAQЬTЬNAN ALDA ƯTƏNE

Beloret, 23. (BaşRosta) Beloret metallurgia zavodьnьn domna sexь konkurs programmahьn vaqьtьnan 8 ken alda ytəne. Aprel'đən alьp sentəarga tiklem sex 35839 tonna suj n qojdo. In jaqşь kyrhətkesələrđe **№1 domna** birđe. Ul, ob'jom-**zrankin** iptəş smenahь aldь. đь fajdalanьv kaffitsentьn 1,51 gə jetkerđe. Konkurs başlaqandan alьp domnalar 7338 k ьbometr kym-r ekonomi-qa sьqarđьlar. Sujьndən ydenə təşev xaqь la kam-telde. Sex esendəge jarьsta berense urьnđь **Sьj-**

Kəslo elektrovoz

Kolomin maşinalar təđev zavođь pasazirđar jərətev əsen kəslə elektrovoz eşlәp sьqarđь. Janь elektrovozdьn kəsə 2.7-0 at zəsə menə ber. Elektrovozqa „VKP(b) Ųđək Kom tetь politbjuro"hь isme birelde. Elektrovoz 20 vagan taqьp səqətenə 130 kl. jərəj alasaq. Hyrattə:

„Elektrovoz „P. B"

S-Zlataust timer julь

II EKSPL. RAJONЬ EŞE

20 sentəar svodkahь

Eştər	Plan (vagon-sьbəne menən)	Ytəleş
Teşev	299	259
Şul jemanan:		
I kategoria jəkləre	277	241
II- „ „	12	17
Buşatьv	289	301
Vagon aj'aneşe .	2,92(təv.)	2 98 (tav)

Bytan aylekxalardan 1151 jəkle vagon, 345 buş vagon qabul itelde; bytan aylek xalarga 758 jəkle vagon, 255 buş vagon tapşьrьldь. Vagon parkьnda 3638 vagon urьnьa 4204 vagon eşlənə.

MATBUQAT KUĐƏTEV

JUQALQAN BAŞAQTAR ALDЬNDA

JOMOLQAN KUĐ

(„Bol'şevik tempь esen" Nuriman rajon gazetahь)

VKP(b) Əlkə komitetь aşьq jьjnap alьnqan bəbьđar bujьnsa naşiq j jnav turahьndaqь ydenen 7 sentəar qarahьnda—VKP(b) Əlkə komitetьnьn ber nisə tapqьr kyrhətmələre bulьvqa qaramabtan, kolxozdarđa hәm sovxozdarđa aləga tiklem igende jьjnav vaqьtьnda urozajđь juqaltuvđarqa qarşь kerəşten bьsn məqənəne menən jəjelderelməven aj'ep, elka, rajon hәm politavlek gazetalarьnьn redaks alarьna juqaltьvđarqa qarşь kerəş bujьnsa aldьnqь kolxoz hәm sovxozdarđьn təzribələren kin dəvmalđə jaqtьrьrqa hәm bьl e kələ kolxozqa qarşь bulqan nastrojelalardь qətql iaş itergə quşqajnь.

VKP(b) Əlkə komitetьnьn bьl qararь tulьhь menən **Nuriman** r jonьndaqь kolxozdarqa la jəjelə əlaitta. Kypselek kolxozdarđa urozajđь juqaltьvđ ir-qa qarşь kerəş eşe hun dərəzələ nasar tora. Bьnda aş-ьq jьjnap alьnqan bəbьvđarđa bajaq kyp qal'... Bьnь jьjnav e-en at tьrmalarь jeterlek tygel, bulqandarь la tulь fajdalanьmajdar. Məktəp ə'alarь bajaq jьjnavqa tcjeşensə bilq ьr l naqandar hәm ə'jadirđar, sьjfat in-pektorđarь bьl eştə tulь javaplьlьq hidmatjđər, ular kemđen kilep əjteven kətələr.. Yđ insiativalarь menən eş ti-majđər.

Hun, VKP(b) nьn Nuriman rajon komi etь orqanь **„Bol'şevik tempь esen"** gazetahь bьl jeteşiie tlektarqa qarşь nisek kerəş? Ul kolxozsьlarđь juq l tьvqa qarşь kerəşka nisek oşoştora?

„Bol'şevik tempь esen" urozajđь jьjnavđьn təvge đə verendə juq ltьvđarqa qarşь kerəşev—bьl eştəge unьs hәm jeteşhedlektərđe (35-36-37 hahđarьnda) kyrhtevđə ber talaj instaliva kyrhətə.

Lakin bətə bələ şunđa, ul bьl insia-ivahьn uđaqqa tiklem đivam itterm j. başla-qan eşen jarь julda tor qođop qaldьra.

Bьna heđgə fakttar:

„Bol'şevik timpь esen" yđenen altendə 25 avqustan 6 sentəargə tiklem juqaltьvđarqa jarşь kerəş turahьnda konkret ber nəmə la urьnlaştьrmaj, kolxozsьlar massaьn bьl turalaqь partia hәm xəkymət qararđ rьn təvđə mobilizirlamaj. Tik ul, 6 sentəardə sьqqan 42-nse handa „Başqortostan" gazetahь sotrudnigь Nurajьvanьn „Juqaltьvđarqa qarşь taqьla nьqьraq kerəşer jə" tigən xəbəren urьnlaştьrьv menən qənəqatlanə. Bьl xəbər đa—„Qьđьl tormoş" kolxozь jađqь səsevđe jaqьş sьjfatlь itep ytkərgənə esən, politayletken kysmə qьđьl bajraqьn alqajrь. Kolxoz jetəskeləre şul unьştar menən qənəqatlanep, urozajđь juqaltьvđarqa qarşь kerəşte jomoşarttь, ul bьl kəmseleqen bətərergə teşeş, tejelə.

Oşonan hun „Bol'şevik tempь esen" 13 sentəargə tiklem (43,14 handarьnda) tьp-tьnьs qьna jəşəj...

УФИМСКАЯ Городская-Массовая ЧИТАЛЬНЯ

ŞLƀJKOFQA KYRELGƏN SRA-BƏTƏ SOVXOZ DIREKTORĐARƄ ƏSƏN JETDI IƄKƏRTEV

BƏTƏ IL PROLETARĐARƄ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 222 - 26 - sentəbr 1934 JƄL

VKP(e) rƄn Eşqertostan Elke, Efe qala komitettarƄ, EYBK hem Eşprofsevet organƄ

JƄLAJƄR ORLOQ SOVXOZƄNDA

URƏZAJDƄ DƏRƏƄ BILDƏLƏMƏV TURAHƄNDA

BaşqortostandaqƄ PKK kollegiahƄnƄq qararƄ

VKP(ə) YK qarşƄndaqƄ PKK nƄq BaşqortostandaqƄ partkollegiahƄ 1934 jƄlqƄ urəzajdƄ bildələvdə jerlə dəvlət komissiahƄ kyrhətmələrenə qaramamtan, JƄlajƄr sovxozƄ— bətə kul'turalar aujƄnsa urəzajdƄ sistimatik rəveştə tyən kyrhəteve menən asƄqtan-asƄq dəvlətkə qarşƄ, dərəƄ bulmaqan pozitsiaƄ alqan tip taba.

Tep kul'turalar (arƄş, bojdaj, holo) urtasa urəzaj 1-se ijylgə 1 ganan 6,4 sentner, 1-se avqustqa 8,8 sentner itep bildələngan. Ojəməldə şul uq kulturalar aujƄnsa JuqaltƄvdarƄ inəpləməgəndə lə, 10-sƄ sentəргə komsoajƄndar menən huqqanda hər ber gektardan 14,3 sentner toşkən. SovxozdƄ direktorƄ Firsof iptəş, politəylek başlƄqƄ Dəvlətşin iptəş ydərenen xata həm dəvlətkə qarşƄ bulqan pozitsialarƄn haqlarqa tƄrƄşƄp, juqarƄ urəzajdƄ juqaltƄvhƄd həm yd srogƄnda jƄnav əsən kəraşkə sovxoz jəməqətselegenen iqtisarƄn jomoşartqandar. Həm şunƄ menən urəzajdƄn kyp eləşən həl k bulƄv qurqƄnƄş amtƄna qujqandar.

Başzernotrest direktorƄ nƄn eşen vaqƄtlƄsa ytəvsə QordobojƄf iptəş Firsof həm Dəvlətşin iptəştərdən janƄlƄş xərəkəttəren belə torop, bƄl iptəştərdən dəvlətkə qarşƄ xərəkət fakttarƄn terkəp kenə, eşləngən xatalardƄ tədətev sarahƄn kyrməgən, kirehensə Narkomsovxoz Kalmanovic iptəşte urəzaj dərəƄ bildələngan tip ƄşandƄrqan Oşolar nigeđendə PKK nƄn BaşqortostandaqƄ portkolligiahƄ qarar itə:

1. JƄlajƄr orloq sovxozƄ direktorƄ Firsof həm politaylek başlƄqƄ Dəvlətşin iptəştərgə urəzajdƄ bildələv đe ber nisə tapqƄr ytkərevđərenə qaramamtan, urəzaj kimələn kəm i ep kyrhətep, dəvlətkə qarşƄ tendensia kyrhətkandərə həm dəvlətte aldavđarƄ əsən, şulaj uq urəzajdƄ yđ vaqƄtında ju qaltƄvhƄđ jƄnav həm igen tapşƄrƄvđa jomoşaq kərəşkandərə əsən şeltə birergə.

2. JƄlajƄr sovxozƄnƄq xalen tədətev saralarƄ kyrməgəne həm Kalmanovic iptəşte aldavƄ, urəzaj komissialarƄnƄq eşen kyđđən teşergəne əsən Başzerno trest direktorƄnƄq eşen vaqƄtlƄsa aşqarƄvsƄ Qordobojofqa qatƄ şeltə birergə.

BaşqortostandaqƄ PKK kollegiahƄnƄq sekretarƄ əsən: BLATTA.

—o—

VKP(B) YK SEKRETARƄ ŻDANƄF IPTƏŞ

TYBƏN VOLGA KRAJƄ KOLXOZDARƄNDA

Stalingrad, 24. Stalingrad krajь QamƄşlь rajonƄna kilgən VKP(b) YK sekretarь Żdanьf iptəş Katovski MTS xeđmətlavendəge Şevcinko isemendəge kolxoz həm Lebezev MTS xeđmətlavendəge „Krasnьj oktəbr" kolxozь menən tanƄştь.„Krasnьj oktəbr"kolxozƄnda Żdanьf iptəşten kyrhəteve bujƄnsa, aşlƄq huqƄs maşinala eştəvse in jaqƄş maşinis Potupin ipt ş politaylek tarafƄnan bylənklande. HuqqƄstƄ edlekheđ eştəteve, plandƄ hər vaqƄt tultƄrƄv əsən Potupin iptəşkə aylak itep ber sentner igen utreide. Şevcinko ismendə ge kolxozda Żdanьf iptəş partia massovƄ eşte jəjep jenərev. xeđmətte derəƄ ojoştorov, dəjem ađƄqlanƄvđƄ buldƄrƄv həm xeđmət dissiplinahƄn nƄqƄlƄv bujƄnsa praktik kyrhəlmələr birđe. Zdanьf iptəşten kilevenə javap itep, kolxozđar unƄn isemendə qƄđƄl obozdar ojoştordolar.

—o—

PAROVOZDAR PARKƄN QƄŞQA ƏĐERLƏV TURAHƄNDA

JULDAR XALƄQ KOMISSARƄ

IP. ANDREJƄF BOJOROQ|O

Juldar xalƄq komissarь Andrejьf iptəş bojoroq sƄqarđь, ul unda parovoz remont zavodtarƄnƄn parovozdar parkƄn qşqa əđerlav eşe bətenlə qaniqətlanderə almaƄlƄq rəveştə nasar bara, tip kyrhətep kitte. NKPS həm juldarđƄn barlƄq zavodtarь da 8 aj vaqƄt esendə kapital remont zadanieha 3018 parovoz buiha, ul təqət 2332 qə genə ytəlgən. Urta zadanie 2659 buiha, ul, təqət 2525 ka genə ytəlgən. Orinbur, Proletar, Dneproperovski, Taşkent, Texoretski həm başqa zavođtar alqerək ta nasar eşlənelər. Parovozdar remontlav həm zapas castar əđerlav programmaheн ytəməqən əsən Ganzej Orenburr zavodь nacal'nikь Qarapylis, Texoretski zavodьnƄn nacal'nigь Ovsannikof, Taşkent zavodьnƄn nacal'nigь Nered, Proletar zavodьnƄn nacal'nigь PurƄşjef iptəştər, aqar də ular yđđərenen zavodtarƄnƄn eşendəge ojoştorov jeteşhedlektəren bətermənələr, birelgən programmanь ytəməhələr, qatь edərlavgə alƄnasaqtarь turahƄnda aldan beldereiep quƄlđь.

BRIGADAQ|A BER TƄRMA...

BAŞAQ JƄJNAV OJOŞTOROLMAQ|AN

Mosetle—„Julяqşь" kolxozƄn da başaqtar jƄjualmaj. ŞunƄn ətlənə, kyna teptərenda igen usmahь menən jaƄp qala. Qajlь ber brigadalarqa barь berəj genə qul tƄrmahь birelgən, a' tƄrmalь jərelelmaj. Bigerək tə l-se, 4-se brigadalar başaq qaldƄralar. **Nurməxəmətef** brigadahь uraq başında alqan sep tə ələmđe ale bulha kire tapƄrƄqanь juq. BƄl brigada başaq qaldƄrƄv həm eş alterƄn nasar qərav jaqƄnan in alama kyrhət kestət birə.

Şulaj uq, „Alqa" kolxozƄnda la kynə teptərenda 15-20 başaq qala.

Əle igen jƄjnalƄp bətməgən „Alqa" həm „Julяqşь" kolxozdarь urƄlqan majđandardа janƄnan başaq jƄjnavđь ojoştorqa tejeştər.

Q. IDRIS.

—o—

IGEN BOĐOLOP BARA

„Qarlaman" sovxozь huqƄv tempƄn kəsəjtergə tejeş

„Qarlaman" sovxozƄnda eƄke tlav həm huqƄv eşe alk əkeren bara. Hanan aşlƄqtь kul'turalarь o rь 62 pr. qa ebkertlə gən. Ebkertlav eşe alk nasar uđqarƄlđь. Ebkertlər ebtən hzlam menən janƄlmaqan. Şuqa kyrə ebkertləngən igen də bođolov qurqƄnƄş abtƄnda tora.

Sovxozda 4 qatmarlь huqqƄs eştaj, lakin bƄl rđən berehe lə normalarƄn tultƄrƄp ytəgəndərə juq. (BaşRosta)

Mejoko MTS na qaraqan „Budnik" kolxozь 10-sь sentəгđə dəvlətkə bulqan 1601 sentner mujƄndamahƄn 100 pr-qa ytəne. Kolxoz đəjem jƄjƄlƄş qararь bujƄnsa xuzalƄq nəmətləre alƄv əsən dəvlətkə 62 sentner igen hata. Xəđer bƄl igenden 200 sentnerь qƄđƄl obozdar menən kilterep hatƄldь.

„Budnik" menən sotsialistlik janƄşqa sƄqqan „S-Salifan" kolxozь la şul uq kəngə igen tapşƄrƄv mujƄndamahƄn tultƄrƄp, dəvlətkə 220 sentner igen hatƄrqa buldь.

A. RAVIL

„TRATAV" JETƏKSELƏREN IŊ QATƄ JAVAPQA

HƏR GEKTARĐA 3 SENTNER IGEN JUQALTQANDAR

(Yđ xəbərsendəđən)

Maqar rajonь „Tratav" kolxozьnƄn 28 ga bojđaj, 89 ga tarьhь tamƄrđa ultƄra həm 38 ga bojđaj, 30 ga tarь usmala jata. Ebkertkə halƄnmaqan 134 ga bođaj, 23 ga holo həm 30 ga tarь bar.

KolxozđƄn predsedatele Nəəi ullin, brigadirđarь **Ojəzixef** həm **Xuziəxmətefter** bƄl igendərđe jƄjƄp alƄvqa „eşşe kəsə jetmaj" tildər. BƄl derəƄ tyqel. Sənki, eşkə jaraqlь 169 keşenən 37 he sittə, proizvodstvola bulƄp, 72 he genə kolxozda eşləjđər. Qalqan 60 keşe ejđə jata. Şuqa qaramaƄtan **Nəniullindər**, sit avƄldan sit rajondan kilgən keşelərgə jahьna 4 bət aşlƄq birep, igen ırđəralar. Urəzaj jƄjnav başlaqandan birle, jaliap eşlətev əsən **250 sottan artƄq igen tuđđƄrƄl qanl** ŞunƄn ebtenə, hər gektarđa 3 sentner igen juqaltƄla.

Eştə individual' sdişina qullanƄlmaj, 6 7 keşe bergə eşlajđar. Ularqa xeđmət kəndəren bətə-henə lə tigeđ jađalar. Şuqa kyrə eş normalarь 35-50 pr tan da artƄq ytəlmaj. Brigadalar menən brigadalar qaqƄđđa qƄna jarьşa. Oşo kenqə tiklem avansirlav ytkarelmagan, kolxozsƄlarqa „paJ|ok" (irđərgə kenenə 3, qatƄndarqa 2 qađaq) birelər.

Brigadalarđa stena gazettarь sƄqarƄlmaj. QƄđƄl həm qara taqta juq. KolxozsƄlardƄn jal məlendə qƄsqƄrƄp gazettar uqƄv. ula qa partia həm xəkymətten qararđarƄn vaqƄtında anlatƄp barƄlmaj.

Kolxozda 7 kommunist bar. Ular yđđəre lə partia həm xəkymət qararđarь menən tanƄş tyqeldər. Partorq **Ojəjsin Xəzi** kommunistar həm kolxoz menən ber terle lə jetəkselek itmaj.

BƄl kolxoz edəkləktərđən sƄ qƄrqa teşeş. BƄnƄn əsən turanan-tura Ojəjsin, Nəniullin, Ojəzizef həm Xuziəxmiteftər javaplƄlar. J

—o—

JUQ|ALTƄVĐAR SIKHEĐ KYP!

ZINNƏTULLIN PARTBILETE MENƏN JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

Dəvləkən. „Başqortostan" kolxozь unƄş jƄjnavđь plan bujƄnsa 1-se sentəгđə tamamlarqa teşeş ine. Lakin, 20-se sentəгđə eşten berehe lə ytəlməgan. 87 ga tarь, 6 ga bojđaj, 8 ga arьş həm 62 ga kənbaqƄş tamƄrđa ultƄra. AşlƄqtь etkertlav 87 protsent, 4 ga qara bojđaj, 6 ga borsaq etkertkə əjəlməgən. AşlƄq huqƄv 45, dəvlətkə igen tapşƄrƄv 31 pr-t qƄna. Tunqa hərəv başlanmaqan.

Eşten bƄndaj ədəkləktə qalƄvƄna səbəp bulƄrlƄq ber nəmə la juq. Eşşe həm həjrav kəstəre jetə, maşinalar bar. Tik, kolxozdar kəstə dərəƄ ojoştormaqandar, dissiplina juq. eş normalarь kolxozsƄlarqa anlatƄlmaqan, attar həm maşinalar javaplь keşelərgə berketelməgəndər. Kolxozda 11 attƄn arqa həm tyştare bođoq-bƄqa qəjeplelər bildəheđ.

AşlƄq sanƄvsƄlar **5 ga urnƄna 0,50 ga sanalar.** Kəltə bəjlavselər **10-15 keşe bergə eşləp, 350 koltə bəjlav urnƄna 70-80 kəltə** menən qalalar!

Xeđmət kəndəre udarnik **Salimjanьf Mostafa, Raxmanqulova Xənifamal, Minleqəlimdərgə la, jalqav,** eşkə hunlap sƄqƄvsƄ **JaqşƄmbatef, Jomaquzina, Bajqazina Xətirələrgə** lə tigeđ jađalar. Şuqa kyrə eş normalarь 35-50 pr tan da artƄq ytəlmaj. Brigadalar menən brigadalar qaqƄđđa qƄna jarьşa. Oşo kenqə tiklem avansirlav ytkarelmagan, kolxozsƄlarqa „paJ|ok" (irđərgə kenenə 3, qatƄndarqa 2 qađaq) birelər.

Brigadalarđa stena gazettarь sƄqarƄlmaj. QƄđƄl həm qara taqta juq. KolxozsƄlardƄn jal məlendə qƄsqƄrƄp gazettar uqƄv. ula qa partia həm xəkymətten qararđarƄn vaqƄtında anlatƄp barƄlmaj.

Kolxozda 7 kommunist bar. Ular yđđəre lə partia həm xəkymət qararđarь menən tanƄş tyqeldər. Partorq **Ojəjsin Xəzi** kommunistar həm kolxoz menən ber terle lə jetəkselek itmaj.

BƄl kolxoz edəkləktərđən sƄ qƄrqa teşeş. BƄnƄn əsən turanan-tura Ojəjsin, Nəniullin, Ojəzizef həm Xuziəxmiteftər javaplƄlar. J

—o—

JUQ|ALTƄVĐAR SIKHEĐ KYP!

ZINNƏTULLIN PARTBILETE MENƏN JAVAP BIRERGƏ TEJEŞ

Dəvləkən. „Başqortostan" kolxozь unƄş jƄjnavđь plan bujƄnsa 1-se sentəгđə tamamlarqa teşeş ine. Lakin, 20-se sentəгđə eşten berehe lə ytəlməgan. 87 ga tarь, 6 ga bojđaj, 8 ga arьş həm 62 ga kənbaqƄş tamƄrđa ultƄra. AşlƄqtь etkertlav 87 protsent, 4 ga qara bojđaj, 6 ga borsaq etkertkə əjəlməgən. AşlƄq huqƄv 45, dəvlətkə igen tapşƄrƄv 31 pr-t qƄna. Tunqa hərəv başlanmaqan.

Eşten bƄndaj ədəkləktə qalƄvƄna səbəp bulƄrlƄq ber nəmə la juq. Eşşe həm həjrav kəstəre jetə, maşinalar bar. Tik, kolxozdar kəstə dərəƄ ojoştormaqandar, dissiplina juq. eş normalarь kolxozsƄlarqa anlatƄlmaqan, attar həm maşinalar javaplь keşelərgə berketelməgəndər. Kolxozda 11 attƄn arqa həm tyştare bođoq-bƄqa qəjeplelər bildəheđ.

AşlƄq sanƄvsƄlar **5 ga urnƄna 0,50 ga sanalar.** Kəltə bəjlavselər **10-15 keşe bergə eşləp, 350 koltə bəjlav urnƄna 70-80 kəltə** menən qalalar!

Xeđmət kəndəre udarnik **Salimjanьf Mostafa, Raxmanqulova Xənifamal, Minleqəlimdərgə la, jalqav,** eşkə hunlap sƄqƄvsƄ **JaqşƄmbatef, Jomaquzina, Bajqazina Xətirələrgə** lə tigeđ jađalar. Şuqa kyrə eş normalarь 35-50 pr tan da artƄq ytəlmaj. Brigadalar menən brigadalar qaqƄđđa qƄna jarьşa. Oşo kenqə tiklem avansirlav ytkarelmagan, kolxozsƄlarqa „paJ|ok" (irđərgə kenenə 3, qatƄndarqa 2 qađaq) birelər.

Brigadalarđa stena gazettarь sƄqarƄlmaj. QƄđƄl həm qara taqta juq. KolxozsƄlardƄn jal məlendə qƄsqƄrƄp gazettar uqƄv. ula qa partia həm xəkymətten qararđarƄn vaqƄtında anlatƄp barƄlmaj.

Kolxozda 7 kommunist bar. Ular yđđəre lə partia həm xəkymət qararđarь menən tanƄş tyqeldər. Partorq **Ojəjsin Xəzi** kommunistar həm kolxoz menən ber terle lə jetəkselek itmaj.

BƄl kolxoz edəkləktərđən sƄ qƄrqa teşeş. BƄnƄn əsən turanan-tura Ojəjsin, Nəniullin, Ojəzizef həm Xuziəxmiteftər javaplƄlar. J

—o—

TAHIRƄF ISEMENDƏGE ORLOQ SOVXOZƄNDA IGEN TAPŞƄRƄV BARƄŞƄ TURAHƄNDA

VKP(B) ƏLKƏ KOMITETƄNƄŊ

23 SƏ SENTƏBR QARARƄ

Tahirьf isemendəge orloq sovxozьnƄq sistematik rəveştə igen tapşƄrƄv planƄn həm əsuda qajtarƄvđƄ ytəməgənen kyr hətergə.

Igen tapşƄrƄv planƄn ədgən əsən Tahirьf isemendəge orloq sovxozь direktorь ŞlƄjkof iptəşkə qatƄ şeltə iqlan iterga həm əgər jaqƄn kəndər esendə igen tapşƄrƄv həm əsuda qajtarƄvđa qatqi hƄnƄlƄş jahalmaha, ul eştən alƄnasaqƄn həm sudqa birelənen ibkərtergə.

VKP(ə) ƏK sekritarь—
Ja. BƄJKIN

—o—

20-SENTƏBRQƏ

SOVXOZDARĐA

IGEN TAPŞƄRƄV BARƄŞƄ

Rajondar	Igen tapşƄrƄv	Sudqa	Bətəhe
Orloqsoloq trestь sovxozdarь			
Kr. Başkirdi . .	75,2	7,5	52,1
Taş-Sik	63,3	—	105,8
Iyzdak	56,8	23,2	46,8
Dəvləkən . . .	51,1	7,0	57,0
Janqiliski . . .	42,6	20,1	36,4
Starle	41,3	65,1	45,9
Rajevski . . .	37,3	90,0	55,5
Məslim	32,0	4,2	23,4
Dьvan	28,1	—	20,2
JƄlajƄr	24,0	22,0	23,3
Məməyt . . .	23,9	49,0	30,0
Bijeevski . . .	20,2	—	72,0
Tahirof	14,6	95,0	35,4
Bətəhe . . .	42,2	44,8	42,2
MalaƄlƄq trestь sovxozdarь			
Milovka	118,7	49,3	71,0
Haqmar	108,0	12,0	86,0
Qьjqь	100,0	100	100
Mejəko	100,0	100	100
Rona stansahь .	100,0	57,0	78,0
Suvanakski . .	100,0	—	7,0
Alaquz	100,0	61,7	73,5
Miraq	100,0	—	10,9
Ianəkski . . .	100,0	—	10,4
Dim	85,0	92,4	91,3
Cujuraqaze . .	37,1	25,0	31,8
Zьjansura . . .	26,5	6,6	18,9
Aqlar	25,0	—	17,0
Ysargan . . .	15,3	—	6,3
Moraptal . . .	9,6	—	5,1
Aislan	0,02	—	0,01
Tanьlьq	—	—	—
Kajmaq	—	—	—
Kajramqol . .	—	—	—
Ucalь	—	—	—
Kurortmaj . . .	—	—	—
Bətəhe . . .	28,1	12,8	20,8
Susqasьlьq trestь sovxozdarь			
Cr. zəməə . .	100,0	65,5	100,0
Biyxer	100,0	—	100,0
Spartak	10 ,0	36,5	100,0
Jarlaman . . .	100,0	—	91,0
8 se Mart . . .	98,8	88,4	93,7
M Gorki . . .	87,7	15,0	78,3
Tujmara . . .	28,1	—	—
1 se Maj . . .	19,5	—	17,0
Bətəhe . . .	86,5	34,0	69,8
Sortlь orloq trestь sovxozdarь			
Ərdərak	72,6	—	70,0
Smajcka	58,6	—	58,6
Micyrin	46,4	—	46,4
Bətəhe . .	59,6	—	60,2
Promsovxozdar			
Ərqək	55,0	—	55,0
Syrupa	31,1	—	31,1
Bətəhe . . .	42,2	—	42,2
Ыqьssьq sovxozь Aləб . .	38,0	—	38,0
Plodoovoş baqsa nь	7,0	—	7,0
Başqalar . . .	66,2	—	67,0
Bətəhe . . .	45,4	38,5	43,7
Zagotzernonьq ucot sektorь			

ARTƄQ IGEN KOOPERATSIAQ|A

Mejoko. BƄlaq sovetь kolxozьlarь đəjem jƄjƄlƄştarđa xuzalƄq əsen kərək nam lər alƄv mnqsalь menən dəvlətkə igen tutƄv turahƄnda qarar qaƄlalər. „Hasansь" kolxozь 100 sentner, „Lenin" kolxozь, 300, „Nur' kolxozь 12 sentner igen natьrqa buldь.

Begenge kendə „Hasansь" kolxozь 100 sentner, ajrьm kolxozsƄlar yđ igendərenən 50 sentner dəvlətkə hatƄlar.

Q. ƏXMƏTGƏRƏJEF

◆◆

Byzdak MTS politaylege kooperatsiaqa igen hatƄv eşen kolxoz həm kolxozsƄlar arahƄnda kin jəjep jeərđe.

Urəzaj sovetь kolxozdarь 18-se sentəгđə qƄđƄl obəz menən kooperatsiaqa 150 sentner igen kilterđelər.

„Urazaj" kolxozsƄlarь dəvlətkə hatƄv əsen 300 sentner „Kəjəđe başь" 250, „Idəş" 350 sentner igen fondь ajƄrđь.

„Lem" kolxozь dəvlətkə hatƄv əsen 1000 sentner igen ajƄrđь həm bƄl igende taşƄvqa maxsus transport ayldelər.

ŞƏMSIREF.

ARTƄQ IGEN—KOOPERATSIAQ|A

SPEKYLƏNTTƏRQƏ KOLXOZ UROŽAJƄ MENƏN KEĐƏ QALƄNAJTƄRQ|A BIRMƏBEĐ

Dyrtəjlə MTS udarnitsalarƄnƄn xatь

—TƏMLE, ERE ALMALAR—

Dyrtəjlə MTS na qaraqan „Uльş" kolxozь alma bəqsalь əlgə bulƄrlƄq qujlqan. Kolxoz bəqsalь bƄl juqarь urəzaj birđe. „Uльş" kolxozsƄlarь mul doxottarƄna təmle ere alnia la əbtənelər.

Dyrtəjlə MTS udarnitsalarƄnƄn xatь

—TƏMLE, ERE ALMALAR—

Dyrtəjlə MTS na qaraqan „Uльş" kolxozь alma bəqsalь əlgə bulƄrlƄq qujlqan. Kolxoz bəqsalь bƄl juqarь urəzaj birđe. „Uльş" kolxozsƄlarь mul doxottarƄna təmle ere alnia la əbtənelər.

na totalhon!" tine. BƄl tyđđər dərəƄ.

Bed kolxozsь qatƄn-qƄđđar kolzoz urəzajь menən taьş janap kebə qalƄnajtƄvqa—spekylənt həm alƄp hatarđarqa jul qujmajьđ.

Urəzaj juqarь. UrəzajđƄn juqarƄlƄqƄ turahƄndaqƄ xəbər respyalikanƄn bətə məjəştərenən kilə.

BƄna şuqa kyrə lə, bed— BaşqortostandƄn bətə kolxozsь qatƄn-qƄđđarƄn arlaq igendərđe dəvlətkə hatƄvđь ojoştorov əsən kərəşkə saqƄrƄvđ. Sənki, abƄnƄ menən ibebeđđe, ibebeđđen kolxoz tedələşən nƄqstanьđ. Bed qatƄn-qƄđđar kolxozđь kyđ qarahь kevek haqlajьđ həm haqlajьsaqƄđ. **Sənki, kolxoz** beđgə **ekonomik jaqşь tə'min itelgən, kul'turalь tormoş jultna sƄqƄrqa məmkinlek birđe.**

Bed—7 kolxoznitsa xeđmət kenenə alqan eş xaqƄьđđan kooperatsia arqƄrь dəvlətkə 380 bət igen hatƄrqa hyđ birəđ. Şulardan: **Isməqajьva Əminə 90, Kamalьva Nəqimə 78, Fazletdinьva Fatima 67, Safarьva Kərimə 60** bət **hatasaqtar.** Bed BaşqortostandaqƄ bətə kolxoznitsalarđь yđebeđ menən tinləşergə saqƄrabьđ.

Kooperatsia aldьna bed məhim aurьstar qujabьđ. Bed xəlle tormoşqa kysergə həm kul'turalь tororqa teiəjbeđ. Beđqə timer kujkalar, prostenalar, umьjvalniktar hikelərđe alƄştƄrƄrqajƄnaq ebtəldər, klijon kalar, ultƄrqьstar kərək.

Beđqə matur tegelgən həm jaqşь sƄjfatlь eь kejemdəre, ajaq kejemdəre kərək. Beđđeq kyneneđ radio qujdƄrƄrqa, patefon alƄrqa teləj.

Atlaqь jƄlda bed parniktardь kycajtəsakeđ. BƄnƄn əsən bƄjalь kərək. Jəşeisə turahƄnda başqort telendə baьƄlqan kitaptar həm qaqьđ, qələm kərək. Kooperatsia bьnь birergə tejeş.

Ə. bed—kooperatsiaqa igendeq kyp tipşƄrƄlbьv əsən kərəşəsakeđ.

Dyrtəjlə MTS uьq kolxoz udarnitsalarь **Soltənьva Məsqyđə** („Internatsional" kolxozь"). **Nizamьva Mahira** („Səxi partizan"). **Safarьva Kərimə**(„QьđƄl tan"). **Fazletdinьva Fatima** („Berđəm"). **Ismaqajьva Əminə** („Bol'şevik") **Kamalьva Nəqimə** („Lenin" kolxozь.)

—o—

„QƄĐƄL MAJAQ" TA IGEN TAPŞƄRƄV ƏĐƏLƏ

EŞ SƄJFATƄ TYBƏN

Zejanura MTS xeđmətendəqe „**QьđƄl majaq**" kolxozьnda kulak qaldьqь **Əpsələmof Barьj**, məzin ulь **Məmitof Sərəftər** lanəgrejkala „eşləjđər". Ular yđ normalarƄn tultƄrmav qƄna tyqel, lanəgrejkala jaqşь eşlavse elekke batrak Batьr lanəgrejkahьnƄn sistemahƄn kire bərop maşinahƄn eştən sƄqaralar. Ularđь lanəgrejkanan alƄp keltə taşƄvqa qujqas 20-21 avqustərđa 2 he lə ikeşər kən eşkə sƄqmaj sanatazlьq itelər.ŞulardƄn uq qotqoho arqahьnda 1-2-se brigadalarda progulьslar kyp, eşten temp tyən, sƄjfatь nasar.

KolxozđƄn 3 brigadirahьnda-brigadiravьl sovetь aqzalarƄnan alƄp, baqsa qaravsь, hƄjər kətevselerenə tiklem sƄjnfi jat elementtar qujƄlqan.

Unda brigadir bulƄp Fedut ullь Ivan Ipancinsof tora. Brigadir Ivandən atahь Fedut 1929-jƄlqa tiklem batrak totqan, Sanatar, Janь Haqmar avƄlьn laqь magazin totqan ataqlь hatьvsь, jer bilavse. Ə, avьl sovetь ajzahь **Moracef Demetri** revolytsiaqa tiklem 300-400 qa jer alƄp kilgən kulak-brigadir Ivandьn kejave.

BƄlar ikehe la jalan eşendə eđəklək kiliterev, eşten sь fatьn nasar eşlavgə jardam itevđəre ebtenə, **Sazucin** rajonƄnan kitapşƄrƄvđь 15 sentəгđən da hunqa qaldƄrmaj tamamlav turahƄnda jəkləmə alqajnalar. BƄl jəkləmə ytalde.

Kypselek kommunistardƄn kolxoz pr.izvodstvohƄnda, brigadahь, zvenola eşlavđare partia,komsomol ojoşmalarƄn, həm avьl sovettarƄnƄn eştaren janƄnan tedev, rajon rabotniktarƄn—kommunistardь jardam əsən kolxozdarqa berketev, konkert, operativ jetəkselek itev—plandƄn srogƄnan alda ytəleven ta'min ittelər.

Kolxozdar ybələr, ojoştorov xuzalƄq həm politik jaqtan nƄqƄjdar. Kolxozsь həm kolxozsь qatƄn-qƄđđarđƄn proizvodstvo həm politik aktivlƄqtarь ybə. Kadrdardan brigadanƄn təp xuzanь bulqan brigadirđar ybə, ularđƄn kolxoz proizvodstvohƄna həm janь texnikaqa eja bulьvđarь arta.

RajondƄn MTS xeđmətlənderqan kolxozdarь—politaylek jetək selege abtƄnda urəzaj jƄjnav, igen tapşƄrƄv həm başqa a x kampanilarьn şaqtaj jaqşь başqarđƄlar. Juqarь sƄjfatlь eş elgelere kyrhəttelər.

Ip. **Stalin** beđđe **„elgəşelgən uqƄştar menən mahajmabqa"** ejlətə. Beđđen eştə əle jeteşhedlektər kyp. Kyp kenə kolxozda đa proizvodstvo, xeđmət dissiplinalarь jomoşaq, əle bə ə kolxozđƄn da kolxozsƄlarь jaqşь, uqarь sƄjfatlь eş əsən kərəştə sotsialistlik janьş menən soluqap alьnmaqan.

„QƄĐƄL MAJAQ" TA IGEN TAPŞƄRƄV ƏĐƏLƏ

EŞ SƄJFATƄ TYBƏN

Zejanura MTS xeđmətendəqe „**QьđƄl majaq**" kolxozьnda kulak qaldьqь **Əpsələmof Barьj**, məzin ulь **Məmitof Sərəftər** lanəgrejkala „eşləjđər". Ular yđ normalarƄn tultƄrmav qƄna tyqel, lanəgrejkala jaqşь eşlavse elekke batrak Batьr lanəgrejkahьnƄn sistemahƄn kire bərop maşinahƄn eştən sƄqaralar. Ularđь lanəgrejkanan alƄp keltə taşƄvqa qujqas 20-21 avqustərđa 2 he lə ikeşər kən eşkə sƄqmaj sanatazlьq itelər.ŞulardƄn uq qotqoho arqahьnda 1-2-se brigadalarda progulьslar kyp, eşten temp tyən, sƄjfatь nasar.

KolxozđƄn 3 brigadirahьnda-brigadiravьl sovetь aqzalarƄnan alƄp, baqsa qaravsь, hƄjər kətevselerenə tiklem sƄjnfi jat elementtar qujƄlqan.

Unda brigadir bulƄp Fedut ullь Ivan Ipancinsof tora. Brigadir Ivandən atahь Fedut 1929-jƄlqa tiklem batrak totqan, Sanatar, Janь Haqmar avƄlьn laqь magazin totqan ataqlь hatьvsь, jer bilavse. Ə, avьl sovetь ajzahь **Moracef Demetri** revolytsiaqa tiklem 300-400 qa jer alƄp kilgən kulak-brigadir Ivandьn kejave.

BƄlar ikehe la jalan eşendə eđəklək kiliterev, eşten sь fatьn nasar eşlavgə jardam itevđəre ebtenə, **Sazucin** rajonƄnan kitapşƄrƄvđь 15 sentəгđən da hunqa qaldƄrmaj tamamlav turahƄnda jəkləmə alqajnalar. BƄl jəkləmə ytalde.

Kypselek kommunistardƄn kolxoz pr.izvodstvohƄnda, brigadahь, zvenola eşlavđare partia,komsomol ojoşmalarƄn, həm avьl sovettarƄnƄn eştaren janƄnan tedev, rajon rabotniktarƄn—kommunistardь jardam əsən kolxozdarqa berketev, konkert, operativ jetəkselek itev—plandƄn srogƄnan alda ytəleven ta'min ittelər.

Kolxozdar ybələr, ojoştorov xuzalƄq həm politik jaqtan nƄqƄjdar. Kolxozsь həm kolxozsь qatƄn-qƄđđarđƄn proizvodstvo həm politik aktivlƄqtarь ybə. Kadrdardan brigadanƄn təp xuzanь bulqan brigadirđar ybə, ularđƄn kolxoz proizvodstvohƄna həm janь texnikaqa eja bulьvđarь arta.

RajondƄn MTS xeđmətlənderqan kolxozdarь—politaylek jetək selege abtƄnda urəzaj jƄjnav, igen tapşƄrƄv həm başqa a x kampanilarьn şaqtaj jaqşь başqarđƄlar. Juqarь sƄjfatlь eş elgelere kyrhəttelər.

Ip. **Stalin** beđđe **„elgəşelgən uqƄştar menən mahajmabqa"** ejlətə. Beđđen eştə əle jeteşhedlektər kyp. Kyp kenə kolxozda đa proizvodstvo, xeđmət dissiplinalarь jomoşaq, əle bə ə kolxozđƄn da kolxozsƄlarь jaqşь, uqarь sƄjfatlь eş əsən kərəştə sotsialistlik janьş menən soluqap alьnmaqan.

IKE KOLXOZ

TUNQA HƏRƏVĐE TAMAM LANƄ

Dyrtəjlə, 25 (BaşRosta). Dyrtəjlə MTS kolxozdarь 7190 ga tunqa hərđelər. BƄl plandƄn 31 pr-ь AldƄnqь.**Ceveref"** həm „Fən" kolxozdarь tunqa hərəvđe tamamlanьlar. „QьđƄl kəraş" kolxozь la hərəp bətəv aldьnda tora, ul plandьn 80 pr. qa ytəgən. BƄl kolxozdar tunqa hərəv əsən vaqƄtında həjrav kəsə aylep tene menən də hərđelər.

Rajondьn 35 kolxozь yđ zadanielarьn 20-50 pr-qa ytəgəndər. Tunqa hərəv eşenə artta qalqan 7 kolxoz bətə MTS tь totəp tora. Ular: **„Alqa", „Kəraşsə", „Segnal", „Mars"** həm başqalar. BƄl kolxozdarđa xeđmət dissiplinahь nasar,' həjrav kəstəre kyp vaqƄt eşheđ tora. **„Alqa", „Blyxer", „Mənjaz"** kolxozdarƄnƄq jetəkselere oşo kenqə tiklem yđđərenen tunqa hərəv plandarьn da belməgəndar"ff

Traktor briqadalarь nasar eşlaj. 20 sentəгđə traktorđar barь 186 ga qƄna hərđelər. Ba;rь **Mozipef** briqadahь qƄna jaqşь eşlaj. Ul yđenen zadantehьn 62 pr. qa ytəne. **Qjəskəref** həm **FatixƄf** briqadalarь bik artta qalƄp kilələr.

Dyrtəjlə MTS-nƄq politaylege tun

PARTIA UQIVDARIN JUQARI SIJFATLI ITEP UDOQARIROQA

PARTIANIŊ QIŞQI UQIVDARINA

ƏDERLEKTE KIŊ RƏVEŞTƏ JƏJELDERERGƏ

Partia uqıvdarı jəj kendərendə fəqət partianın 17-se s'jezd qarardarın həm VKnen ijyn plenumı qarardarın ejrənevgə jynəlielgəjne. **Stalin** həm **Koganovic** iptəştərden 17 se parts'jez da jahəqan dokladtarı partialı lar arahında qına tygel, belə eşsən jalpı arahında la dur qıdıqhənıv tıvdırdı həm partia məqarife eşen taqı la juqarıraq dərəzəgə kytərde.

Partia uqıvdarınıŋ hanı artıv jaqınan qına tygel, uqıvdıŋ sıjfatı jaqınan da jəjge partia uqıvdarı qəniqatlənerlek ytte.

VKP(b) nın Θielage 1-se qa la rajonı kyləmendə regyl'r eşlavse polit tynərəktar 270 bulıp, unda VKP(b) aqza həm kandidattarınan 3 men 184 həm partiahıd eşse həm xədmət kardərdən 1 men 470 keşe qatnaşlıq itte. Propagandistardın kypselege partianın qala komitetı tarafınan bildələngən keşelər buldı.

Oşondaj unıştar menən ber qatardan, jəjge partia uqıvdarı eşendə kyp kenə jeteşhedlektər də urın totto. Bıl, kyp kenə təvge ojoşmalardın partia uqıvdarına jeterlek tiklem iqtibar itməvdərenən kilde. Bıl turala partia qala komitetının maxsus qararında ajrata kyrhətelep kitelde.

Alda torqan uqıv jılında partia məqarifi seltəre partianın bətə aqza həm kandidattarın həm telək-ştərde, şulaj uq partiahıd aktiftın kin qatlamın yd esenə alqan bulrqa tejeş.

Partia ustafı hər ber kommunistə, **ydenen ideja jaqınnan qorallanıvın kytərev ebtenən, marksizm-leninizm nigeddəren həm partianın in mehim politik həm ojoştorov qarardarın ydləştercv ebtenən armajtalmaj eşlergə** məəbyrlaj.

Ustaftın bıl punktı həm astaf ydc tulıhı menən partia ojoşmahının qulında partia məqarife seltəren ojoştorovdın həm bıl partia uqıvdarına bətə kommunistardı ja bıqtırıv, uqıvdın sıjfatın jaqşırtıvdın in keslə qoraiı bulıp tororqa tejeş.

Alda torqan uqıv jılı qala partia ojoşmahının idejə-politik qorallanıvın juqarı kytərevdə xəl itkes jıl bulıp tororqa tejeş.

Partia propagandahı eşendə bıl burıstardı ytav sigerəgen də partianın təvge ojoşmalarının janı uqıv jılına əderlektərenən kilesək. Şuqa kyrə, qışqı uqıvdarqa tiklem qəlqan ve qıtıs bed tulıhı menən qışqı uqıvdarqa əderlənevgə faidalanırqa tejeşbed.

Partianın qala komitetı ergəhendə kyptən tygel bulıp ytkən partkom sekretardarının həm partorgtardın kənəşmələrendə qışqı partia uqıvdarına əderlek bujınsa kyrelergə tejeşlek təp konkret saralar kyrhəleide. Qala komitetının oşo kyrhət mələre nigeddə partia ojoşmaları bəgəndən yk, qışqı uqıvdarqa əderlek eşen praktik rəveştə jəjep jebərergə tejeştar.

Bətə uqıv jılında uqıvdın unıştı barşın tə'min itevse ojoştorov saralarının berehe ul—nigeddə tyəndəgelərdən tora.

VKP(b) Qala komitetı sekretarı urın babarı Vaxitof iptəş məqaləbe)

1. Propagandistardı hajlap alıv həm ulardı uqıv jılının axırına tiklem şunda nıqıtıp qaldırıv xəl itkes urın tota. Propagandistar qala komitetının kul'tura həm Leninizm propagandalı aylege tarafınan aldan ulardın belemdəren tikşerep, hajlap alınıp, VKP(b) nın qala komitetı tarafınan rəkomendasaq tar. Partianın təvge ojoşmaları propagandistardı hajlap alıvdə aktif qatnaşlıq itergə həm ulardı partia nagruzkalarının başqa terdərenən qotqarırqa tejeştər. Sənki, propagandistlıq—məktəp jəki tynərək jetəksehe bulıp eşlav tep nagruzka bulıp hanala.

2. Hər ber tema propagandistar tarafınan nıqlap ejrənelgən bulırqa tejeş, bunı eşen məktəp həm tynərəktərden tiptarına qarap propagandistar esən seminardar ojoştorolorqa tejeş.

3. Məktəp həm tynərəktərgə tənlavsılar tuplav eşenə lə ajrata iqtibar itergə kərək. Tənlavsılardı derek tuplamav ulardın tarafivdarına həm artta qalıvdarına səbəp bula.Şuqa kyrə lə,məktəp həm t y n ə rəktərgə tıjlavsılar tupla qan vaqtta hər ber ajrım iptəşten telagen barlav menən ber qatardan, unın teoretik kimələn-texnik ədərlegen, ytkən jılda uqıvda barşın həm başaqlardı ihəpkə alırqa kərək həm hər ber tənlavsının jenteklap ejrəngəndən hun qına unın qajhı tynərəktə uqırqa telagənen ihəpkə alıp, qajhı tynərəkkə, jəki qajhı məktəpkə bildələv məs'ələhen xəl itergə memkin.

Ytkən jıl partianın qajhı ber təvge ojoşmaları tarafınan məktəptərde tuplav eşenə nıqlı iqtibar itməqənlektən, qajhı ber kommunistardın ber nisə jıl totaştan his ber ydgəreşhed ber yk tynərəktə qalıvdarı, həm şunın hedəmtəhendə ulardın uqıvqa bulqan qıdıqhənıvdarı juqalıp, unan bətənlej sitkə tajpəlıv fakttarı bulqılanı.

4. Hər ber tənlavsı kitap-uqıv materialı ebtenən eşlergə həm əjdə eşlavde ojoştororqa xəlenən kilerlek bulıp, uqıv kitaptarı həm uqıv əsbaptarı menən tə'min itelgən bulırqa tejeş. 1934-35 jılqı uqıv jılında partia uqıvdarı seltəre esən tynəndəge uqıv kitaptarı babıla—

KANDIDATTAR MƏKTƏBE ƏSƏN

1. **Karpinskidın** „Polit besedaları", „Leninizm turahındaqı besedaları" nın 3-sə batmahı.

2. **Ingulıftın**-„Qıtqasa politgramota kitabı", unın „Polit gramotahı" nın 3-sə batmahı.

3-sə Volindın „Politgramota" hınan 3-se batmahı.

Partia tarixınan—Popof, Jaroslavski həm Knorin iptəştərden ucebniktarı qajtanan babıtırla.

Leninzmdən —Bıjstrənskiden „Ucebnaja kniga po Leninizmu" qajtanan babıtırla.

Polit ekonomianan—Segal'dın „Kratki kurs polit ekonomii, „Leontjiftın „Nacal'nıj kurs polit'ekonomi" Lapidus həm Ostrovitənıftın „Politekonomia" hı.

Filosofianan— Sarabjanıftın „Dialiktickski həm istorieski materializm", Mitin ridakslasında „Dialikticski həm istoricski materializm snornigənın 1-se bylege.

Tarixtan—Lukin həm Dalindın „Istoria novogo vremeni v materialax i dokumentax", Pokrovskidın" Russkaja istoria v samom zzatom ocerke", 1-se 2-həm 3-se castarı, unın „Russkaja istorialının 3-se castı, Rabinovictın „Istoria grazdanskoj vojnı".

Ytkən jılqı uqıv kitaptarı (itke batmalarında) la qulla nıtırqa memkin, lakin ular menən bergə motlaq 17-se part s'jezd qarardarı həm VKP(b) Vdek komitetının ijyn plenumı qarardarı la fajdalanılqan bulırqa tejeş.

Partia ojoşmaları uqıv kitaptarına bulqan moxtazlıqtı tuhı menən ihəpkə alırqa, ularqa yd vaqıtında zajafkalar birergə həm ulardın tənlavsılar tarafınan alınıvın həm ulardın vaqıtında tə'min itelevdəren kydətep tororqa tejeştər.

5. Ytkən jılda partia ojoşmaları polit tynərəktardən eşe esən tejeşle şarttar tıvdırıv, ular esən aldan urındar ədərlev eşenə iqtibar itməqənlektən, propagandistar həm tənlavsılar zənətiə ytkərev esən urın edlap ad vaqıt ytkərmənelər. Bıjbı bındaj kyrneştərgə urın bulmahın. Zənətiələr yt kərev e·en pomeşşenia buldırıv qına jetmaj, bıl pomeşşenialardın, aylmələrden kərəkle əsbaptar menən tə'min itelgən bulıvdarı talap itelə.

Məktəptərgə keşelər tupiaqandan hun, uqıvdar başlanqanqa tiklem məktəp jəki tynərəkten propagandistnın jetəkselege atında tənlavsılardın jıjılıştarın ytkərergə, unda tənlavsılar arahında sotsialistik jarış həm udarsılıq məs'ələlərən, ulardın yd aldarına eşlavdəren nisek itep ojoştorov, uqıtıv metodtarın, dissiplina, uqıvqa jeres, uqıvdan elgerev məs'ələlaren qujıp tikşerergə kərək. Şul uq jı ılışta tynərək, jəki məktəpten staras'ahın həjlarqa kərək. Ul, tənlavsılardın zənətiələrgə jerevdəren jaba rəveştə genə ihəpkə ala barıvsı bulıp qalmaj, propagandistın in jaqın jardəmsıhı həm məktəpten, tynərəkten eske eştəren ojoştorovsı bulırqa tejeş.

Ytkən jıldarda, qajhı ber uqıvsılardın jarı qış urtahındə jəkl, uqıv jılı yiə kilə talıp bətev vaqiqaları bulqıla nı həm partianın qajhı ber təvge ojoşmaları bındaj faktlar qa kileşep qarav, tege jəki bıl kommunistın tynərəktən kitevenə komandirofkalar səbəp buldı, tip səbəptar tabırqa tıtışıvdar bula torqajnı. Tənlavsının vaqıtlı rəveştə sittə bulıvs unı uqıvdan ədə, bıl de rek, lakin, tənlavsı komandirofkala saqında uqıvdı bətənlej taşlap qujha, bıl inde derek tygel. Tənlavsı komandirofka qa kitkən vaqıtında propagandistan zadanie alıp kitergə həm qajtıv menən, maxsus konsul' tatsianı ytep, janınan uqıj başlarqa tejeş. Bını eşlargə məmkin, senki, qədəttə, komandirofkaqa jerevse iptəştər yd aldarına ədərlənev esən texnik jaqtan jeterlek tiklem ədərlekle bulalar.

Partaktif uqıvı məs'ələhe ajrata maxsus məs'ələ bulıp tora. Kyp vaqıtta partaktif xalqı praktik eş menən həm komandirofkaqa jerevse menən partia' məqarife seltərenən sittə qalıp kilde. Həm ular arahında ydderenen partia-politik kimələn kytərev ebtenən eşlamədər də,qajhı nerdəre sittən torop uqıv hıjlavı menən partia ojoşmalarının iqtibarınan sittə qalıp, sittən torop uqıvda la, partia uqıvı tynərəktərendə lə uqımaj qalıv vaqiqaları bulqılanı.

Bıjbı qala komitetının partkabinetında sittən torop uqıv ojoştorolasaq, şulaj uq unda radio arqırı uqıvdar, jal kendəre universititi, juqarı avbl xuzalı qı kommunistik məktəbe ergəhendə kiske komVUZ, həm başqalar ojoştorolasaq. Partia ojoşmaları, sittən torop həm kiske komVUZda uqırqa telavselərdə barlarqa həm ulardın eştəren uqırqa jerevdəren, uqıv piagramın ytavdəren tikşerə barırqa tejeş.

Uqıv başlavqa bik əd vaqıt qaldı. Bıl vaqıt uqıvqa əderlekte barlav, bıl jaqtan arttə qalqan tarmaqtardı hejrəp sıqarıv, kərəkle eştərden bətənen də bol'şeviktarsa operatif ytkərev esen jaidalanılırqa tejeş.

Janı uqıv jılına jaqşı həm vaqıtında əderlənev partia məqarifen unıştı ojoştorovdın həm Marks-Engel's Lenin-Stalin teoriaların ydləşterev esən unıştı kerəşten berdən ber zalogı bulıp tora.

AVBLDA—KINO

Dyrtəjle MTS nın kino mixanigı Saftullina eştə

VKP(b) UDƏK KOMITETıNDA

MARKSIZM-LENINIZM UQıVDARıN

JƏJEP JEBƏREVGƏ ƏDƏRLEK TURAHıNDA

VKP(b) Udək komitetı elkə komitettarqa, krajkomdarqa, milli kompartialardın Udək komitettarına tidlek menən 1934-35 jılqı marksizm-leninizm uqıvdarına əderlənergə həm unı jəjep jebərergə təqdim itte. Partia məktəptəren həm tynərəktəren komplektovajt itkən vaqıtta hər ber kommunistın, kandidattın həm telətəşten politik kimələn aik nıq jentekləp ihəpkə alırqa, uqıvsılar jıjıv eşendə mexanik podxodtarqa jul qujmatqa kərək. Komplektovajt itevde ojoştorov eşe turanan-tura partkomdardın həm tav ojoşmalardın sekretardarına jəkletelde. Propagandistardın bətəhe lə rajkomdardın jetəkse rabotniktarınan, in jaqşı propagandistardan ədəlgən maxsus komissia tarafınan tikşerelep ytergə həm rajkomdın bjurohında rəklanırqa tejeştər.

Partkabinettardın eşenə ajrıvsa nıq iqtibar itergə, ulardı berense nəvbattə partia aktifına kənəştər birep jardəm itə alırleq kvalifikatsialı rabotniktar menən tə'min itergə kərək. Komsomoldın politik uqıvdarın ojoştorov həm jəjep jebərev, komsomol məktəptəren propagandistar həm dəreslektər menən tə'min itev ajrım kydətev abtına alınırqa tejeş.

Partia məqarife seltəre məktəptərenen həm tynərəktərenen eşe VKP(b) Udək komitetı kul'tproptı tarafınan təqdim itelgən dəreslektər bujınsa alıp barırqa tejeş.

Kul'tura həm leninizm propagandahı aylektəre bətə iqtibardı janı uqıv jılına ederlek məs'ələlərenə tuplarqa məktəptərde komplektovajt itevgə, propagandistar hajlap alıvqa həm ulardı tikşerevgə, propagandistardın seminardarı eşenə kendəlek jetəkselek itergə, janı uqıv jılına əderlekten toroşo turahında, ajrım rajondarda, partianın təv ojoşmalarında uqıvdardın barşş turahında krajkomdarda, elkə komitettarda həm milli kompartialardın Udək komitettarında sistemalı rəveştə dokladtar qujırqa tejeştər.

Udək komitet partia məqarlie seltərdəre məktəptərendə həm tynərəktərendə eşte qalalarda 1-se oktəbərdən, avbldarda 1-se nojabərdən başlarqa təqdim itte

PARTIANIŊ GOMEL' OJOŞMAHıNDA

VKP(b) Udək komitetı partianın Gomel' ojoşmahının toroşo turahındaqı belderevde tənlanı. Partia uqıvdı komitetı tarafınan qanul itelgən qararda Gomel' ojoşmahının idiə jaqınan berdəmlege jeterlek tygel ikəneqe, partianın eskərge eştəre jomoşaq ikənlege əjtep yielə. Udək komitet, qala komitetının partia eştəren bəənlap qajtanan qorovdı, partianın təv ojoşmalarına konkret jetəkselek itevde dəjem diklarativ rezolytsialar, qərardar sıqarıp ıştan qına şavlavdar menən alştırqanlıqın əjtep ytə. Məhim ucaskalar bulqan marksizm-leninizm tərəlahe, partia polit kendəre ojoştorov, teləktəştər menən eşlav, kommunistardı ihəpkə alıv h. b. şaqtaj artta qalıvqa qaramatan hunqı jıl esendə qala komitetı ajurohı ydenen ultıtıştarında his ber sek partorganizatorının, partgruppanın jəki ajrım kommunistın dokladın tənlamaqan, partianın eskərge eştəre tufahında his ber məs'ələ qujmaqan.

Udək komitetın qararı, kadrdardı nelmav, ulardı iqtibar menən hajlap almav, qala komitetının ularqa jardəm itməve dur aqıvsılıqqa həm ojoşmanın jetəkse rabotniktarı jış alışnıp torovqa təənən kiltergənlegen əjtep ytə.

Gomel' ojoşmahının partia eskərge eştərenen artta qalıvs, unı xuzalıq nurıstarın xəl itev menən əajlaj belmave, qalanın məhim predpriatielarının dur kypselege ydderenen promfinplandarın sistimatik rəveştə ytəməvdərendə kəvdələna. Bigerək tə s bjfat kyrhətkestəren ytəv esendə bəən menən ihəpkə alırqa, ularqa yd vaqıtında zajafkalar birergə həm ulardın tənlavsılar tarafınan alınıvın həm ulardın vaqıtında tə'min itelevdəren kydətep tororqa tejeştər.

Bıjbı qala komitetının partkabinettında sittən torop uqıv ojoştorolasaq, şulaj uq unda radio arqırı uqıvdar, jal kendəre universititi, juqarı avbl xuzalı qı kommunistik məktəbe ergəhendə kiske komVUZ, həm başqalar ojoştorolasaq. Partia ojoşmaları, sittən torop həm kiske komVUZda uqırqa telavselərdə barlarqa həm ulardın eştəren uqırqa jerevdəren, uqıv piagramın ytavdəren tikşerə barırqa tejeş.

Uqıv başlavqa bik əd vaqıt qaldı. Bıl vaqıt uqıvqa əderlekte barlav, bıl jaqtan arttə qalqan tarmaqtardı hejrəp sıqarıv, kərəkle eştərden bətənen də bol'şeviktarsa operatif ytkərev esen jaidalanılırqa tejeş.

Janı uqıv jılına jaqşı həm vaqıtında əderlənev partia məqarifen unıştı ojoştorovdın həm Marks-Engel's Lenin-Stalin teoriaların ydləşterev esən unıştı kerəşten berdən ber zalogı bulıp tora.

AVBLDA—KINO

Dyrtəjle MTS nın kino mixanigı Saftullina eştə

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ŻAN ŻORESTıŊ YLTERELEVENƏ 20 JıL TULDı

HURƏTTƏ: Parizda Żorestın ylterelevenə 20 jıl tulqan kenə berdəm front demonstratsialarında.

QABTAJ QABBL

ARMIAHıNıN UNıŞTARı

Tokio, 25. Gazettar Qbtaj Qbdbl armiahının Fuszən elkəhendəge xərəkate əle haman da provinsia vlastarı esən dur qurqunbs bulqanlıqın jadalar. Fuszən provinsiahının kenjaq kənsbqış eleşə əle haman da Qbdbl armianın kesle otrədtarı qulında. Qbtaj Qbdbl armiahının Czeszən-Fuszən elkələre granitsahındaqı bələkaj genə otrədtarı la Nankin qəskərdərenə nıq qarşılıq kyrhətalar.

FAŞIZMQA QARŞı

BERDƏM FRONT

Pariz, 25. „Jumanite" gazetı Parizdan jıraq tygel Zantille departamentında kommunistik qala idarahı tarafınan tədelgən məktəptərden asslıvs ajqanlı 10 men keşenen qatnaşı menən kommunistik mitinq ytkərelgənlegen xəbər itə. Bıl mitingta şqıqa hejlagən Vajjan Kutyrje faşizmqa qarşı kerəşev esən xedmətsendərde berdəm front tedergə saqırdı.

SAAR ELKƏHENDƏ

FAŞISTAR TERRORı

Pariz, 25. Faşizm qorbandarına jardəm xalıq ara komitetı tarafınan Saar elkəhendəge xəlde tikşerev esən bildələngən həm Anglianın jəmaqat xedməlsehe lord Marlejdan, Amerikalı Viljam Tompsondan, Şvetsia advokadı Georg Brantingtan, Vengria keşehe Karol'idan torqan komissia tafsills rəveşte tikşergəndən hun, Saar elkəhendə millətse-sotsialistar Germanialahına quşvqa qarşı torqan keşelərgə millətse-sotsialistar asqtan-asbq, jəki jəşren babkım jahap, dəjem terror sistemın tıvdırqandar, tigən hedəmtəge kilde. Komissia Saar elkəhe xəlqının aldaqı pleissit jəşrendə, irekle rəveştə lə bulmajasaqına bşanqanlıqın kyrhətə. Bıl bşanıv turahında komissia Saar elkəhendə pleissit ytkərev esən Millətlar ligahı tarafınan tədelgən komissiaqa belderde.

QATıN-QıDDAR XOQUQıN

TIGEDLƏV MƏS'ƏLƏHE

MILLƏTTƏR LIGAHı NA QUJıLA

Ženeva, 25. SSSR Tbşqı eştər xalıq komissarı Litvinof iptəş Millətlar ligahı sessiahının predsedatele Sandlerqa tybəndəge xatlı tapşırdı:

— „Xedmət, belem alıv, jəməqət xedmətə jəhətenən qatın qıddardın xoquqın sikləv hər jerdə taralqanılqın ihəpkə alıp, ləkin şulaj uq grazdanlıq menən xedmət xoquqı arahındaqı bəjlənəşte ihəpkə alıp, tybəndə quldamqaların qujqan delegatsialar grazdanlıq jəhətenən qatın-qıddardın tigəd xoquqlıqı turahında kyptən tygel Montevidio qalahında Kenjaq Amerika respublikalarının konferensiahında tedelgən konvensianı berense komissianın qaramaqına qujıvdı horajdar".

Berense bularaq ip. Litvinof quldamqahı tora, unan bun Terkia, Cex-Slovakia, Meksika, Cili, Kolumalə, Panama, Argentina, San-Domingo, Qtaj h. b. delegatsialarının, bətəhe 15 quldamqa qujılqan. Millətlar ligahı plenumı bıl məs'ələne Millətlar ligahının kilasək sessiahenen kən tərtibenə inderergə qarar birde.

Ispaniala kommunistardı

QULQJA ALBV

Pariz, 24. Ispaniə'a asadnıj polozenia inderev turahında sqarılqan qarar nigeddendə xekymat his siklənməgən xoquqtar ala. Bətə jl kyləmendə kommunistardı həm sotsialistardı tentev həm quiqa alıvdar bara. Jıjılıştar həm urəmdarda 5 keşenən də kyp jıjılışıp hejlaşep torovdar tıjılqan. Matəuqat qatı senzura atına alınqan. Politsianın „kommunistar həm sotsialistardın zaqovorı" həm revolytsionerdardın qorallanıvdatı turahındaqı provakatsion xəbəre bıl qatı saralarqa hıltav buldı. Unın ısın səbəbe-berdəm frontın unıştı barıvında.

SSSR unıştarı turahında

GRETSIA JADBVSBLARı

Afina, 24. Məskəvdə bulıp ytkən jadbvsılar s'jezdınan qajtqan grek jadbvsbları Barnalis *həm Glinos zurnalistar* menən hejlaşevdərendə SSSR dın unıştarına hoqlanıvdatın belderdəler. Ular menən bergə barqan sovet jadbvsbhı Erinburg grek zurnalistarına s'jezd turahında doklad jahanı. Bıl doklad gazetalardın kyəehendə batılıp sbqtı.

PROFBJROKRATTAR

EŞŞELƏR MƏNFƏQJƏTEN HATTıLAR

Niu-Iork, 24. Tuqıvsılar berləşkən sojuzının profejurokratları stackanın tamamlanıvı turahında iqtan ittelər həm eş taşlaqan 500 men eşşeqə, xəkymət komissiahı tarafınan jahalqan təqdim nigeddendə, 24-se sentəberdə eşkə başlarqa təqdim ittelər. Stacka aktivistarı bıl xtanətse profejurokrattarqa xurlıq tamqahı taqalar.

T. MIXAJLENKO

KƏƊGƏ-QıŞQı PARTIA UQıVDARı ALDıNAN

Kədgə-qbşqı partia uqıvdarı başlanıv vaqtı jaqınlaşa. Partianın Başqortostan ojoşmahı partia məqarife seltərdərenen uqıv jılı başlanıvqa elgelə rəveştə əderlənergə tejeş. Udqan uqıv jılı dəverendə partia məqarife şaqtaj unəştar birde. VKP(b) nın 17-se s'jezdının qərardarın əjrənev partialılar kin massahının marksizm-leninizm teoriaların ejrənevgə aktiflıqın həm qbdəqhənıvın ifratta nıq kytərde. Partianın Başqortostan ojoşmahı udqan uqıv jılında partia məqarife seltərden həm ular menən partia aqzaların, kandidattarın həm partiahıd aktiftı solqap alıvdı şaqtaj arttırdı. Marksizm-leninizm propagandahının sıjfatı kytərelde.

Bıjbıqı uqıv jılında partia məqarife aldında taqı la durıraq burıstar: marksizm-leninizm uqıvına kommunistardın, kandidattardın həm telətəştərden bətəhendə solqap alıv, marksizm-leninizm teoriaların ejrənevden sıjfatın sikhed juqarı kytərev həm ip. **Stalindın** 17-se parts'jezda idəja-politik eştər elkəhendə, partia saftarın bol'şevistik tərələləv elkəhendə birgən altə kyrhətməhen ytəv eşendə bsın elgelər kyrhətev burıstarı tora.

Kommunistardın, kandidattardın həm telətəştərdən bətəhendə solqap alıv esən, bol'şevistik propagandanın sıjfatın taqı la juqarıraq bəbqısqa kytərev esən partianın hər ber ojoşmahı (rajkomdan başlap partgruppaqa tiklem) alk nıq əderlek eşe ytkərergə tejeş. Bıl əderlek eşenen ydəgenə: partia məqarifenen seltəren dərek həm yd vaqıtında komplektovajt itevde, seltərdərde jeterlek rəveştə hənalqan həm əderlekle propagandistar menən tə'min itevde, partia məktəptərenə, tynərəktərenə normal' eştəv esən şarttar tıvdırıvdı həm ulardə bsın elgelə uqıv rizmı alıdələv de qujırqa kərək.

Partia məqarife seltəren komplektovajt itkən vaqıtta in berensenən, udqan uqıv jılında partianın bajtaq qına ojoşmalarında jul qujılqan xətələrdıı qartia məqarife seltədərenə bylgəndə uqıvsılarqa mexanik həm formal' rəveştə jaqın kilevdərde buldırmabqa kərək. Hər ber kommonist ədlekhed rəveştə ydenen idəja-politik kimələn kytərergə məəbyr. Lakin, bıl, kommonistardın bətəhendə ber məktəpkə jəki tynərəkkə tulırırqa tigən hyd tygel.

Hər ber kommunistə marksizm-leninizm teoriahın hər vaqıtta ejrənevgə məəbyr itev menən bergə, bed unı unın belem kimələnə həm telagenə javap birerlek partia məktəbenə jəki tynərəgenə blqtırırqa tejeşbed.

Partianın təv ojoşmahı, ajrıp əjtkəndə unın jetəksehe hər ber kommonistı jaqşı belergə, unın belem kimələn bətərgə, udqan uqıv jılında programmanı nej rəveşlə ydləştergənlegen, proizvodstvo həm tormoş şarttarın h.b. belergə tejeş. Fəqət şul vaqıtta qına unı tege jəki bıl məktəpkə jəki tynərəkkə bildələrgə memkin. Uqıvsılqa məktəpkə jəki tynərəkkə bildələrgə memkin. Uqıvsılqa maksimal' rəveştə personal podxod əderlek eşenen ydəgenə: partia məqarifenen seltəren dərek həm yd vaqıtında komplektovajt itevde, seltərdərde jeterlek rəveştə hənalqan həm əderlekle propagandistar menən tə'min itevde, partia məktəptərenə, tynərəktərenə normal' eştəv esən şarttar tıvdırıvdı həm ulardə bsın elgelə uqıv rizmı bildələv de qujırqa kərək.

Partia məqarife seltəren komplektovajt itkən vaqıtta in berensenən, udqan uqıv jılında partianın bajtaq qına ojoşmalarında jul qujılqan xətələrdıı qartia məqarife seltədərenə bylgəndə uqıvsılarqa mexanik həm formal' rəveştə jaqın kilevdərde buldırmabqa kərək. Hər ber kommonist ədlekhed rəveştə ydenen idəja-politik kimələn kytərergə məəbyr. Lakin, bıl, kommonistardın bətəhendə ber məktəpkə jəki tynərəkkə tulırırqa tigən hyd tygel.

Hər ber kommunistə marksizm-leninizm teoriahın hər vaqıtta ejrənevgə məəbyr itev menən bergə, bed unı unın belem kimələnə həm telagenə javap birerlek partia məktəbenə jəki tynərəgenə blqtırırqa tejeşbed.

Partianın təv ojoşmahı, ajrıp əjtkəndə unın jetəksehe hər ber kommonistı jaqşı belergə, unın belem kimələn bətərgə, udqan uqıv jılında programmanı nej rəveşlə ydləştergənlegen, proizvodstvo həm tormoş şarttarın h.b. belergə tejeş. Fəqət şul vaqıtta qına unı tege jəki bıl məktəpkə jəki tynərəkkə bildələrgə memkin. Uqıvsılqa maksimal' rəveştə personal podxod

Idəja-politik eş elkəhendə bədden burıstarıvd tynəndəgelərdən tora

1) Partianın teoritik kimələn tejeşle juqarılqqa kytərergə;
2) partianın narılq zvenolarında ideologin eşen kənəjtergə;
3) partia saftarında leninizm propagandahın arımaj-talmaj alıp barırqa:
4) partia ojoşmaların həm ular tirəhendəge partiahıd aktiftı leninsel internatsionalizm ruxında torbialərgə;
5) qajhı ber iptəştərden marksizm-leninizmdan tajpəlıvdarın hılap qaldırmabqa, o qıjıv rəveştə tənqit itergə;
6) leninizmqa doşman a lşan əqıvdardın ideologiahın həm ideologiə qaldıqtarın sistemlı rəveştə faş itergə.

I Stalin

gən həm ad uqıj-jada belgən kommunistar, kandidattar həm jaqşı hənalqan həm əderlekteləktəştər esən nadanlıqtı bətərergə kərək. Udqan jılda bajtaq qına urəndarda bulqan kevek uqıj-jada belmavselərden bətəhen də partia məqarife seltərenə inderergə jaramaj. Uqıj-jada belmavselər həm ad belevselər in təvlə ydderenen nadanlıqtarın bətərergə tejeştar. Əlbittə, uqıj-jada belmavselər həm ad belevselər menən də politik uqıvdar ytkərergə kərək, lakin bıl politik uqıvdardın kyləme həm kimələ partia məqarifenen dəjem seltərdərendəgegə qaraqanda şaqtaj kəm bulırqa tejeş. Bıl iptəştər menən politik uqıvdı **Ingulofdın** — „politbesedalar" tigən dəreslege (qala esən qbdqasa politgramota dəreselege) həm **Karpinski** (avbl esən qbdqasa dəreslege) bujınsa ytkərergə kərək.

7. Bıjbıqı uqıv jılında avbl kommunistarın uqıtıv eşendə rajkomdardın statlı propagandistarı tarafınan jetəkselek itelə torqan **rajon kysmə məktəptəre** dur rol' ujnarqa tejeştər. Partia kysmə məktəbe elgelə rəveştə ojoştorolorqa həm ytkərelergə tejeş. Ul dəreslektər, uqıv əsbaptarı, jort menən tulıhınsa həm yd vaqıtında tə'min itelergə, uqa jetkərev təngəlendə zitdi eş alıp barılmaqan bətəm-həbəm kommunistardı pol'tik uqıv menən nej rəveşle solqap alıv turahında hər ber rajkom nik nıqlap ujlarqa tejeş. Aldaqı uqıv jılında bərəm-həbəm kommunistardın ber eleşə ,sittən torop uqıv menən, ber eleşə, kysmə məktəptər menən solqap alınırqa tejeştər. Ə uqıvdın bındaj formaları menən solqap alırqa məmkinselek bulmaqan rajondarda tejeşle programma (kommunistardın bətem kimələrenə qarap: kandidattar məktəbe, başlanqıs məktəptər jəki partia tarixı tynərəktəre h. b. programmahı) bujınsa regylar rəveştə kurs-s'jezdar ytkərevde praktikavajt itergə kərək. Kurs-s'jezdarda nıqlı rezem qujırqa həm bıl kurstardı alda torqan uqıv jılının oktəər-mart ajdarı esendə bərəm-həbəm kommunistar tejeşle programmanı tulıhınsa ytərlek handa saqırırqa kərək.

Uqıvdın juqarı sıjfatlı bulıvın tə'min itevdə propagandist xəl itkes rolde ujnaj. Udqan jılda bajtaq qına məktəptərdə həm tynərəklərdə uqıvdardın sıjfatı tynən bulıv həm marksizm leninizm teoriaların bədov vaqiqaları bulıv ber xətlem bına şul propagandistardın jomoşaqlıqınan həm əderlekhedlegenən kildə. Partia məqarife seltəre esən jaqşı əderlekle propagandistar tabıp qujıv—bıl partianın hər ber rajon ojoşmahının in mehim burıstı. Propagandistardın sostalın rajkom sekretarı jəki unın jardəmshı yde tikşerep sıqırqa tejeş həm şunan hun ulardı ellələ məktəpkə bətə uqıv dəvere bujına berkitergə kərək. Aldaqı uqıv jılında partia məqarifenen seltəre şaqtaj kinəjə, timək propagandistarqa bulqan horəv taqıla kynərək arta. Partia məqarife seltəren jaqşı ədərlekle propagandistar menən tulıhınsa tə'min itev esən rajon partia aktifının ber eleşən propagandistıq eşenə alırqa kərək. Eşte, partia aktifı esenən propagandistıq eşen alıp bara alırlıq hər ber iptəş bildələ ber məktəpkə jetəkse itep berketelerlek həm uqıv jılının adaqına tiklem unın esən javap alterlek itep qujırqa kərək.

Bedden propagandist dur jardəmqa, algerək tə metodik xarakterda bulqan jardəmqa mokta. Şuqa kyrə rajkomdardın həm partianın təv ojoşmalarının propagandistqa jardəm itelə tulıhınsa tə'min itev esən rajon partia aktifının ber eleşən propagandistıq eşenə alırqa kərək. Eşte, partia aktifı esenən propagandistıq eşen alıp bara alırlıq hər ber iptəş bildələ ber məktəpkə jetəkse itep berketelerlek həm uqıv jılının adaqına tiklem unın esən javap alterlek itep qujırqa kərək.

Bedden propagandist dur jardəmqa, algerək tə metodik xarakterda bulqan jardəmqa mokta. Şuqa kyrə rajkomdardın həm partianın təv ojoşmalarının propagandistqa jardəm itelə tulıhınsa tə'min itev esən rajon partia aktifının ber eleşən propagandistıq eşenə alırqa kərək. Eşte, partia aktifı esenən propagandistıq eşen alıp bara alırlıq hər ber iptəş bildələ ber məktəpkə jetəkse itep berketelerlek həm uqıv jılının adaqına tiklem unın esən javap alterlek itep qujırqa kərək.

Partia uqıvdarının juqarı sıjfatlı bulıvı, partia məktəptəre həm tynərəktəre esenen bedəmtələre jaqşı bulıv ularqa normal' eş şarttarı tıvdırıvqa həm ulardın ydenən elgelə uqıv rezemı həm dissiplinalı ojoştorovqa qarap bulasaq.

Hər ber rajkom həm partianın hər ber təv ojoşmahı partia məktəptəren həm tynərəktəren yd vaqıtında jorttar, əsərədevanialar, jeterlek rəveştə dəreslektər həm jardəmlıqtar menən tə'min itergə tejeş. Məktəptərden həm tynərəktərden ydenən uqıv rezemın (derestər jədvəle, birgən zadanienı eşlav hər ber uqıvsı esən məəbyrl bulıvı həm uqıvsılardın zadantelardı eşlaven jentekləp tikşerep barıv, qatı dissiplina həm dəres qaldırıvqa qarşı kerəş h. b.) uqıv jılı esendə dəreslekte həm uqıv materialın hər ber uqıvsı tulıhınsa eşlap bətərərlek itep qujırqa kərək.

1-se oktəər—kedge partia uqıv darı başlanıv kenə. Bıl kengə kyp qalmanı. Partia məqarife seltərdərenen eşen yd vaqıtında başlavdı həm bətə uqıv jılı bujına ulardın normal' rəveştə eşlaven ta'min itev esən, partianın hər ber ojoşmahı tidlek menən bbqa əderlek esen jəjep jebərergə tejeş.

AVЬR PROMЬJŞLENNOST REZERFTARЬN MOBILIZOVAJT ITERGƏ

JЬLLЬQ PLANDЬ TULTЬRЬP HƏM ARTTЬRЬP YTƏRGƏ

IP. ORDƵONIKIDZENEN, AVЬR PROMЬJŞLENNOST RABOTNIKTARЬNЬN KƏNƏŞMƏHE ASЬLQANDA HƏJLƏGƏN TELMƏRENƏN

Yđeđen telmərenen başında ip. Ordzonkidze, bьl kənəşmənen ike məs'ələ: IV-kvartal planьn həm şunьn menən 1934 jьldьn programmahьn nisek tultьrьp həm artttьrьp ytərgə tigən məs'ələhen, avьr promьşlennostьn qьşqьlьqqa nisek ədərlənqənlek məs'ələhen tikşerev əsen jьnalqanlьqьn əjtep ytə.

Bьl 8 aj həm 20 ken esendə bəđ nisek eşlənek? tip horav tanьql bulasaq, tej ip. Ordzonikidze.

— SSSR Yđək başqarma K-tetьnьn sessiahьnda ratьlanqan plan bujьnsa avьr promьşlennost bьjьl 19,770 million humlьq, bьltьrqьqa qaraqanda 25,2 pr. artьq produksta birergə teşeş ine.

Jьldьn təvge jartьhьnda bəđ, bьltьrqь təvge jartь jьlda birgəngə qaraqanda produksiahь 29,2 pr. qa arttьrьp nirđek,ə ijyl həm avqusta ber tiklem ariqa kitev hiđelde. Ijyldə bəđ ijyndəgə qaraqanda kyp nasar eşlənek. Avqusta keskəj genə kytəreleş, alqa qaraj keskəj genə adьm bulha la, proizvodstvo kiməle ijyndekenən tynən qaldь. Bьl jəjqe ike aj bьnan aldaqь jьldarđaqь hьmaq bьjьlda promьşlennostьbəđđьn „sajqaldьra torqan" aj bulьp sьqtlar. Bəđđen arttalьqbьəđ ənə şul sezonьnьqta saqьldь. Dereb, elekke jьldaqьlarqa qaraqanda ədərək kyləmdə bulha la, bьl ike jəjge ajda 1934 jьlda la proizvodstvo ber ad kəmene.

Bьl 8 aj esendə bəđ 12816 million humlьq produksta birna şul.

AVЬR INDUSTRIA REZERVTARЬ

Berense bişjьlьq davamьnda, 1933 jьlda həm bəjьlqь jьldьn təvge 6 ajь esendə bəđđen partiabьđ həm bəđđen ilebəđ avьr promьşlennostqa 34 milliard hum maja haldь. 21 milliard 700 million humlьq janь tep fond ekspluatatsiaqa inderelde

Avьr promьşlennostьn bəjьlqь jьl başında eja bulqanlьqьn hər ber deriktor, hər ber inzener ham texnik, hər ber partia həm profsojuz rabotnigь aelep tororqa tejeş. Bəđ eştərebəđ turahanda hejləjəəđ ikən, ənə şul ifrat đur sredstvonan sьqьp hejlərgə, ənə şulа đan nisek fajđalanьvьəđđь đi qqət menən qararqa tejeşəəđ.

Bəđ bol'şeviktarsa turь əjtergə tejeşəəđ, bəđ yđ rissurstarьbəđđan bətəhenən đə tulьhьnsa his fajđalana almajəəđ əle. Əgər bəđ tejeşensə mobilizovajt itelə alhaq, xəderge birgəngə qaraqanda kyp artьq birgən bulьr inek. Ə sovet ile bəđđən talap ithə xəqqь bar.

Bəđđen sьjnьfьəđ sotsialistik jəmqiət qorovsь bəjek ileəəđ bətə xalьq xuzalьqьn in janь texnika nigedendə rekonstruksialavđь bəjomqa aşьrьp, maşinalarqa, kin qullanьv nəmələrenə ədlekhed ybə barqan bik đur talaptar quja.

Bəđđen maşinalar tədəv həm metal eşləv predpriatialarьbəđđь alajьq. Hedđen menən bəđ avtotraktor həm aviatsia promьşlennostarьbəđđьn unьştarь turahanda mahajьvđar menən ber genə tapqьr hejləmənek. Lakin, bəđđen maşinalar tədəv z-đtarьəəđ bətəhe lə tulьhьnsa eş menən tə'min itelgəndərme, tigən horav tьvə Min ujlajьm tkę terlə javap bulmaq. Bəđđen maşinalar tədəv zavodtarьəəđ (əgər maşinalar tədələşən totoş alqanda) 80 protsenttan đa artьq nagruzka almaqandar, ə kyptərə kyp kəm.

Kyptən tygel, bьnan ber nisə kən genə elek min Uraldan qajtьm. Min Uraldaqь ere masinalar tədəv zavodьnda buldьm. Bьl zavod xəđer proizvodstvo tormoşo menən jəşaj, eşlaj. Ə bьltьr, min bьl zavodta bulqan saqta, ul ələ narь qəzap matur oborodovanialar myzeje genə ine tejerlek, produksiahь kyremaj ine ələ. Bьjьl ul inde eşlaj başlaqan zavod. Lakin unь tulь nagruzka menən eşl-j tip əjtep bulamь? Bьl zavodqa, tapь bьna fələn nəmə jetəştereged, tihən hər vaqьt „avьr, kytərə almajəəđ" tip javap birələr. Ə unda nisə smena eşlədər? Barь ber smena. Maşina barь jete genə səqət eşlaj đa qalqan vaqьtьn təvlek əjlənahenə auş ultьra-jal itə.

Qara metallurgianь alajьq. Bьjьl bəđ, bəđđen qara metallurgiaəđ alqa kitte, tip nigeđhed əjtməjəəđ. Domna sextarьnda qara metallurgia jaqşь eştər kyrhətte.

Bьjьlqь 8 aj esendə bəđ, bьltьrqьqa qaraqanda sujьn bujьnsa 51,2 protsent, qoros bujьnsa 44,5 protsent, prokat bujьnsa-36,6 protsent yђeş kyrəəđ 1934 jьlda sujьn qojov programmahь-10 million tonna. Ber nisə jьl xurlьqlь rəveştə artta qalьp kilqənden hunьnda, bьl programmanь bəđ tultьrasaqəəđ. Bьjьl bəđ—10 million tonnanan artьq sujьn birəsəkəəđ.

Bəđđen domnalarьəəđ jaqşь kyrhətkestər birmajđər, tigən hyđ busqa sьqarьldь. Bəđđen agregattardan lajđalanьvđa jaqşь qьna koeffetsientlar birə torqan, arьv qьna domna sextarьəəđ bar. Mətələn, avqust ajьnda Kuznetski z-đ domna mejestərenen fajđalanьv memkin bulqan kylamenan (onjom) fajđalanьv koeffitsientьn-1,04, Makeevka z-đ 1,08, Mariupol'—1,11, Dzerzinka 1,17, Stalinski—1,13 birđelər. Ođaq vaqьtlar ədəklektə eşləp kilgən Voroşilof z-đь xəđer 11,26 koeffitsient birə. Koks menən eşlaj torqan bətə domna mejestarendə, koeffitsient—1,26. Ođaq vaqьtlar ədəklektə eşləp kilgən domna mejestəre bətəhe lə xəđer 1,26 koeffitsient birələr. Koks menən eşlaj torqan bətə domna mejestarendə fajđalanьv koeffitsientь 1,26 bulqas, bьl bik yk nasar tygel inde.

Bьl, jaqşь eşlagən həm unь dereb ojoştorqan saqta jaqşь hədəmtələr alьv memkin bulqanlьqьn rial faktlar menən hejlap tora. Bьl rьəat itelde.

Kuznitski z-đьn alajьq. Unda eş ələ bik yk jaqşь julqa halьnьp jetməgən. Bəđ unda ip Butenko jetəkselegendə janь keşelər jeвərđek. Hədəmtə şulaj—avqust ajьnda domnalarđьn fajđalanьv memkin bulqan kylamenən fajđalanьv koeffitsientь 1,04.

Bəđđen marten sextarьəəđđь alьqьđ. Unda ifrat đur rezervtar bar. Şulaj đa bьnda la bəđ jaqşь əlgələr kyrgeləjəəđ.

Elek. đur mejestərdə ber kvadrat metr mejes təbənən 3-3,5 tonnanan đa artьq qoros alьp bulmaj. Ul barьp sьqmaj, tejđər ine.

Min, 110 tonnalьq đur mejes te alam. Ber kvadrat metr mejes təbənən urtasa 5 tonna: maj ajьnda-4,82, ijyndə—5,18, ijyldə-5,36, ə avqusta—5,35 tonna. Bьl Dzerzinskidəge janь marten mejese. Ə, mejes đur bulqanda ulaj eşlap bulmajasaq, tip bəđgə kypme genə thaat itep matəşmanьlar. Faktlar bьnьn kirehen kyrhəttelər həm əlgəşelgən xyrhətkestərđən his ber kyđ jomov memkin tygel.

— Jaqşь sьjfatlь qoroş jeteş tergən urьnda eşləve avьr, đur s'jom birev memkin tyqel tejlər.„Mihalqa,Serp i Molot" z-đьn alam.1934jьl ajđarnda ber kvadrat metr mejes təbənən ogolaj alьna kilde: qinvar 4,22, fevral 4,30, aprel 4,51, maj 4,25, ijyl 4,62. avqust 4,77. Jaqşь, kendən-konqa, ajđan-ajqa his sajqalьşhьđ jaqşь hədəmtələr birə kilə.

Aqregattar, mejestər-sovet i'enə xəđmət itergə, kyp metal birergə əđer toralar. Nəmə qamasavlaj hun? Keselərđen nasar eşləvđere. Maşinalarđьn qəjbe juq bəđđen z-đtarьəəđđa jəki zagranitsala kapitalistik z-đtarđa eşləngən maşinalar bol'şeviktarqa namьđ menən eşlərgə əđer toralar, hedđen menən bəđđen burьsьəəđ bьl maşinalarđьn jaqşь eştərenə ajaq salmav qьna tygel (kələvđər), ə bьl maşinalarđь bol'şeviktarsa tərəjələv həm ularđь đerəb eksploatatsiaqь tə'min itev.

Ip. Stalin—„plan ul tere keşelər" tip, tiklətkə genə əjtməne.

Min bьnda marten mejestərenen nisek jaqşь eşləvđərenə kyp kenə mitbaldar kilterđem. Lakin, marten mejestəre qəmyмən artta qalьp baralar. Bəđđen marten mejestəreвəđđe nəmə totop tora hun? Prostojđarqьđьv həm halqьn prostojđər, jamđar. Bьl—mejestər menən nasar eş itələr, nasar jaqqlatigən, hyđ. Timək, eşte nasar ojoştorqandar.

Prokat eşen alьqьđ. Prokatta artta qalьp baraəəđ. Prokat jeteşməj. Ə bəđđen prokatь aəđđь nəmə aşaj. Taqь la şul prostoj. Prokattar eşləməj torop aik kyp ,vaqьt ytkərələr—eş vaqьtanьq 22 protsentьn həm ərtьqьraqьn, ə qajhь berđere xatta 50 protsentьn auş torop ytkərələr. Bьna Kerec z-đь. Kyвerək vaqьtn auş torop ytkərevđə ul bətəhe menən đə jarьşa, ham dərebən əjtergə kərək. bьl jaqtan ul „molodest", vaqьtьnьn 58 protsentьn auş torop ytkərə (kələvđər).

Inzenerđarđan min „Normal' prostoj kypme bulьrqa tejeş" tip əllə nisə tapqьr horaqanьm aar. Berensenən—tejđər ular minə undaj „normal' prostojđь" tana almahhьn. Eş ənə şul eşləvse keşelər qulьnda. Ikensenən zagranitsala 20—18 protsent samahь prostoj jahajđar, ə inde bəđđen akkuratnь bulmavьəđđь həm başqa şundaj saəəptərđe iqtibarqa alqanda 25-27 protsentlar samahьn qabul itergə memkin, tejđər ular. Lə kin bьl dereb bulmaj sьjtь.

Mətələn, „Komintern" zavođьn alьqьđ. Unьn prokat standarь fevral'đa 12 pr-t, martta 14 pr-t, aprelda 14 pr-t, ijyldə 12 pr-t, avqusta 15 p-t qьna-prostoj jahanьlar.

Ə „Srep i Molot" z-đь qinvarđa 12 pr-t, martta 12 pr-t, aprelđə 11 pr-t, majđa 14 pr-t, ijyndə 12 pr t, ijyldə 13 pr-t, avqusta 13 pr-t prostoj jahanь.

Əjtegeđ ələ, Vo,kof z-đь ninə 58 pr-t prostoj jaharqa tejeş? Nej esen Kamakof z-đь kyвerək prostoj jahar esən jarьşa: 23 pr-t, 26 pr-t, 27 pr-t, 28 pr-t. Nej esen şulaj, eş nəmələ? Javap jaəəj, tьmək, nasar eşlajđər.

Qaraqьđ. Iptəştər, qara metallurgiala fajđalanьlmaj jaqtan nej tiklem rezervtar bar. Bьl rezervtarđan fajđalanьvđa in jaqşь rabotniktarьəəđqa,in jaqşь zavodtarьəəđqa ilnləşergə kərək.

Elektr stansalarьəəđđь alajьq. Ular plan kimalendə əa alar. Bьjьl ular plandь ytəjəsəktər. Lakin ular kypme avarialar birələr, şul avarialar arqahanda ular şaxta, rudnik həm z-đtarьəəđqa kypme qaza jahajđar.

Ə hun nik əđ genə avaria menən, jəki bətənləj avariahьđ eşlav memkin tygelme ni? Bəđđen partiabьđ hun bəjek Lenin tarəhnan ojoştoroloqanь birle tepte avariahьđ đa eşlap kilələ baha (**qotoronqo alqьş**).

Lenin partiabьəđđь ojoştorđo həm bəjek Stalin tarəhnan jetəkselek itelgən bьl partia oşo kendə his avariahьđ eşlap kilə bil (**qatь alqьştar**).

Bəđđə his ber avariahьđ eşlap kilgən elektr stanssalarь la bar. Lekin kyp kenə stansalarьəəđ bik kyp avaria jahajđar. Timək, bьnan đa bəđ qajhь berəvđərđen nasar, ə qajhь berəvđərđen jaqşь eşlagənlektəren kyrəəđ.

Jaqьvlьq promьşlennostьn alajьq. Bьjьl təvge 8 aj esendə bəđ taş kymer sьqarьvđa 24,8 protsent, neftta-18,5 protsent, ə Azneft hьđьqь bujьnsa 35,8 prot sent yђeş jahaj aldьq. Grozneft kenə xurlьqlь rəveştə artta qalьp kilə. Ul bьltьr 8 aj esendə birganden barь 72,2 protsentь tiklem genə birə aldь. Jaqьvlьq promьşlennostь şunan artьq birə almajmь ni?

Donbastь bulha ta alьqьđ. Ul qəmyмən nasar eşləmənc, şulaj đa hunqь ajđarđa sajqala başlanь. Qinvar ajьnda Donbasta bər tiklem taş kymer kiвev maşinalarьnьn 75,6 protsent-, ijyldə 78,3 protsentь, otəoj sykeş ərenen qinvarđa 60,3 protsentь, ijyldə 59,6 protsentь eşlənelər. Qaraqьđ inde, bəđđen maşinalarьəəđđьn ni tiklem ber eləşe eşhəđ ultьra.

Eş nəmə lə hun? Eş taqь la xəđmət ojoştorovđa. Eşkə bьnlan qьrap totonhalar kilep sьqa, ə bьnlap totonhalar proval jahajđar đa, başqalar ajaqtan jьqa, tip qəsqьralar. Bəđđen neft promьşlennostьəəđđь alьqьđ. Kəвəktər juq, tege juqьl juq tip kypme şav-şu bulь. Ə neftselər yđ mexanizmdarьnan, yđ standarьnan nisek fajđalanьlar ikən, şunь qarьqьđ ale. Saf вoravlav həm neft skvazinalarьn tərənajtevgə genə kitkən proizvoditelnьj vaqьt 1934 jьldьn qinvar ajьnda Azneftta-16,7 pr-t, Grozneftta-52 pr-t, ijyndə 54,1 pr-t, Azneft bujьnsa 15,9 pr-t. Dereb neft promьşlennostьn məmkin tiklem jaqşь-raq tə'min itergə tejeşəəđ, jaqşь kəвəktər birergə kərək, kəвək z-đtarь eştəren qьrga jaqşьrtьrqa tejeştər. Neftexnikalar zakazьn vaqьlьnda ytəməgən əsen min Marlupol' z-đьnьn direktorь ip. Radinqa. Taganrog z-đьnьn direktorь ip. Koljosnikoiqa, həm 'rьвostal'đьn texnik direktorь inzener Spel'tegə şeltə birergə məəвyr auldьm. Lakin, neft promьşlennostьna birelgən nəmələrđe haqlьq menən fajđalanьrqa, ə oвorodovanialar menən jьtqьstarsa meqəmələ itmətkə kərək.

Rezervtardan fajđalanьv turahьnda həm avьr promьşlennostьəəđđьn **artta qalqan tarmaqtarь** turahьnda hejləgəndə bəđ, kin qullanьv nəmələre, birgerək tə metall izdelialar jeteşterev turahьnda ajrьmsa əjtep ytergə tejeşəəđ. Bьl bəđđen eşeвəđđen in nьq artqa qalqan həm in iqtibarhьđ qaldьrьlqan ber tarmaqь. Qəmyмən avьr promьşlennost' planьn bьjьl bəđ tultьra alhaq ta, kin qullanьv nəmələre metiz planьn 75-80 protsentqa qьna ytəj alasaqəəđ. Avьr promьşlennost' rabotniktarьnan bik kyptar bьl eşkə təptə iqtibarhьđ qarajđar. Ə jaqşь posudalar, bьsaqtar, sanskelər, elektr prinurđarь jaqşь tegev maşinalarь, patefondar, velosipedtar, krovat'tar h. в. ileвəđđəge eşşe həm kolxozsblar esən kərəkle nəmalərđen вətəhen đə jeteştərev — вьl bik javaplь həm pocotlь burьs Bəđđen eşeвəđđəge вьl artta qalqan əlkəgə nьqьraq əhamiət birergə kərək. Avьr promьşlennostьn vђep jetkən material-ressorstarь вьl burьstь la namьđ menən xəl itergə memkinlek bira.

Min inde, avьr promьşlennostьəəđđa 6 million rabotnik barlьqьn əjtep yttem.

Ə bəđ ulardan nisek fajđalanьəəđ? Bьnda minensə 7 səqət urnьna 5-5 jarьm səqət kenə eşlajđar,tigən hyđga his qarşь əjtep bulmaj. „Stalin" isemendəge z-đьn direktorь ip. Lixacof matвuoqatta, вəgən genə ələ-eş kənən 6 səqətkə jetkerə aldьm, tip sьqьş jahaj. Bьl alqa qaraj ber adьm, əlвittə. Ə qalqan predpriatialarđa nisek? Qasan 5 səqəttən đə əđ eşlajđər.

Bəđđə mexanizmdar nisek fajđalanьla? Bьnьn nasar ikənen bəđ bətəвəđ đə вelвəđ.

Bьlar nəmə tigən hyđ? Timək bəđđə rezervtar bik đur ələ. Min ujlajьm, bьnđa ultьrьvsьlardan đa, bьnda bulmaqan iptəştardan đə. promьşlennost rabotniktarьnan his kem bəđ bьndaj rezervqa eja tygelвəđ, tip əjtmət. Əgər đə bəđ bьna şul rezervtarđь xərəkatkə kilterhək, əgər đə ulardan bəđ tejeşensə fajđalanhaq, ul saqьnda bəđ produksianьəđđь xəderge əlgəşelgəngə qaraqanda la nьqьraq ybterə alьr inek.

Bəđ bulqan tiklem bətə sredstvolarьnьəđđь, bətə kəşe keştəreвəđđe, bətə mexanizmdarьnьəđđь, bətə agregattarьnьəđđь mobilizovajt itergə, ularđь sovet vlasь esən tulь jeresтə eşlərgə mazbyr itergə tejeşəəđ.

Bəđđen rezervtarьnьəđ ifrat kyp. Bəđ bьna şul rezervtarđь mobilizovajt itev, ularđь xərəkatkə kilterev esən bol'şevistik kəraş alьp barьrqa tejeşəəđ.

Bəđ produksianьəđđьn hanьn kyвəjtergə həm unьn sьjfatьn kytərergə tejeşəəđ. Ə materialdar jetməj torop ta bəđđə brak nindəj his qəfev itelmətlek rəveştə kyp. Material jeteşməgəs вraktarđь məmkin tiklem əđ jaharqa tьrьşьrqa kərək ine. Bəđđen maşinalar tədələşə həm metallurgia promьşlennostьəəđđaqь hьmaq kyp braktь his qajđa osoratьv məmkin tygel.

Bəđđə rezervtar đa buiqas, jaqşь eş əlgələre lə buiqas, bəđgə nəmə qamasavlaj hun?

Bьqa tup-tura javap birergə kərək: Bəđđen eşlaj вelməvəəđ qamasavlaj. Bəđđen ojoşsan-

IPTƏŞ STALINDЬN ALTЬ ŞARTЬ- JENEV JULЬ

Bьl kənəşmələ bəđ nindəj qarar qabul iterвəđ ikən, nindəj „platforma" həm nindəj juldar hьđьp qaldьrьraьđ ikən?, tigən horav alqa kilep вatьrqa məmkin. Min ujlajьm—ber terlə lə—„platforma" eşlap sьqarьrqa tura kilməbter. 1931 jьl proizvodstvo programmaəəđđь ytəv nasar вara başlaqas partiabəđđьn UK вinahьnda xozəjestvennikter kənəşməhe saqьrьldь. Şul kənəşmələ ip. Stalin ydenen „altь şartьn" formulaqa halьp, ydenen tarixi telməren hejlene, Bьl altь şart вədđen qaharmandarsa alqa narьvьəđđьn вoevoj programmahь buldь. Bəgən bəđ ənə şul altь şart ytəlde, tip əjtə alaвəđmь? His ber əjtə almajəəđ.

Ip. Stalin nəmələr turahьnda hejlene? „Promьşlennostь eşşe kestər menən tə'min itev əsen qaвat, itkeşə yđ aqьmьna eşanep tororqa jaramaj, unь ojoşqan tartiptə jьjnarqa, xəđmətte mexaniklaştьrьrqa kərək".

Bьna şul jul menən barьp bəđ ydeвəđđe eşşe kəs menən tə'min ittek. Bəgən eşşe kəs jeteşməj tip zarlanьrqa tura kilmaj.

Ə, xədmətte kyp horaj torqan eştərđe mexaniklaştьrьvđa bəđ xəl itkes unьstarqa elgəştekme hun?

Ip. Stalin „Bəđđen eş tempьəəđ həm proizvodstvo masştaвьəəđđa mexanizatsiahьđ đa ytergə məmkin tip ujlav—dingeđđe qalaq menən alьp neterergə məmkin tip eşanev tigən hyđ", tine. Mexanizatsia turahьnda hejlagən saqьnda ip. Stalin şunda uq: „Bьl, jənəhe qul xəđmətən taşlarqa kərək ikən tigən hyđ tygel, əlвittə. Kirehensə qul xəđmətə proizvodstvola ođaq vaqьttar ələ in jetdi rol' ujnajəsaq" tip tanьih itte.

Dereb, mexanizatsia eşendə 1931 jьldan birle bəđ kyp alqa atlanьq, lakin tədələş eştərendə bəđ tejeşensə mexaniklaştьrđьq inde, tip əjtergə tura kilmajəsak.

Bəđđen tədələştəreвəđđə eş nisek tora? Mətələn, Tagilda ifrat đur tədələş — vagondar tədəv zavodь, zagranitsala la tindəşe bulmaqan zavod halьnьp jata:

Bьl giganttь halьv julьnda əđ eş eşlənmane, lakin alda aik đur eştər tora ələ.

Unda xədmət nisek mexaniklaştьrьlqan hun? Bəđ tədələştə qarap вarabəđ — skallь urьnda aik đur tunnel ytkərelə. Eşşelər kirka həm kərəktar menən toralar

Minen.

— Ninə şartlatьv qullanьlmaj? tigən horavьma:

— Tupraqь şulaj, şartlatьp bulmaj, tejđər.

Min uqa aik eşanep jetmənem həm minen kyđ aldьmda şartlatьp qararqa qustьm. Təngə səqət nerđə şartlattьlar, aik đur bulьp jemerelep təştə-kyp kenə handa eşşelər jer eştərenən buşatьldьlar.

Bəđđen maşinalar tədələşəəđ nьqьndь həm alqa kitte. *Ul — tədəv eştəren mexanizmdar menən qorallandьra вьl qoraldarđь jeteştərevđe arttьra həm sьjfatьn juqarьlata ala.*

Tədələştərđen вətəhendə lə mexanizmdardan tejeşensə fajđalanьvqa həm ularqa tulь nagruzka birep eşlatevgə əlgaşergə kərək. Kyp kenə tədələştarđəge həmaq eşte mexaniklaştьra вelməvselekkə, mexaniklaştьrьv eşenə qarşь kilevselekkə, tere qul вulьp qarap torovđarqa qьrqa sik qujьlьrqa tejeş.

„Eşşe kəs aqьnsьlьqьn вətərev. uravnilofkanь juq itev, xədmət xaqь tylavđe dereb ojoştorov, eşşelərđen tormoş şarttarьn jaqşьrtьv — вurьs вьna şul", tine ip. Stalin.

Ə вəđđə xəđer nisek? Xəđer вəđđen xəlвəəđ 1931 jьldaqьqa qaraqanda jaqşьraq, lakin вətə-he lə eşlənevđən alьr ələ, uravnilofkanь вətərəp jetməgənвəəđ ələ.

„Urtasa xədmət xaqь" tigən sistemanь qьrqa вətərergə kərək. Bьl вer nəmə lə hejləməj torqan abezlicka, kemđə kem „urtasa xədmət xaqь" təqdim itha, xədmətte şul nigeđđə ojoştororqa telahə, ul вəđđen tədələş həm politikaвьđđь his teşənməj tigən hyđ **(qatь alqьş)**.

Ip. Stalin tarafьnan qujьlqan ikense şarttь-uravnilofkanь вətərəp, xədmət xaqьn dereb ojoştororqa kərək, tigən şartьn tulьhьnsa həm totoşo menən ytərgə kərək. Bьl, avьr promьşlennost' rezerovtarьn mobilizovajt itevđə вəđđen qulьвьđđa qevətle qoral bulasaq.

Ip. Stalin — eşşelərđen tormoş şarttarьn sistematik jaqşьrta barьrqa kərək, tine. Bьl turala вəđđə eş nisek tora?

Jьş qьna: nişlarhen вit-kapital jetməj, torlaq majđanь jetməj, tejđər. Ə вəđ, вəđđə oşo kendə nindəj torlaq majđanь barlьqьn вelвəəđme hun?

1928 jьl başında ul 8 million kv. metr ine, ə 1934 jьl başında 20 million kv. metr. Hed вьnь вuşqa qьna вirelde tip ujlajьhqьəđmь ni? Torlaq tədələşena 4 milliard humdan artьq halьnđь. Ə вьl jorttar nisek totolalar? Qajhь ber urьndarđa eş xurlьqlь faktlarqa barьp jetə. Ə eşşe material tormoş məs'ələlərenen jaqşьrtьlьvьn xaqlь talap itə. Əgər вəđ вьnь вirmahək ul jaqşь kvartir вirelgən urьndь eđlap, вer urьndan ikense urьnqa kysep jerəjəsək.

Eşşelərgə, juqarь proizvoditelnost' menən eşlaj вlьrlьq şart tьvđьrьrqa kərək. Bəđ вik jaqşь zavođtar, seх həm agregattar tədenək. Əgər ular tejeşensə xədmətlənməhələr, вəđ ularđь in qьвqa vaqьt esendə strojđan sьqarasaqəəđ.

Bəđđə kul'turalьq əđ, ə kul'tura jaqьnan artta qalqanlьq, tikke jolalar aik kyp ələ. Bik kyp eşşelər-avьldan kilevselər. Ular ojđarendəge qədət həm kynckma'ere menən kilgəndər. Bьl dereb. Bəđ şuqa passiv sahittar aulьp qьna qar-p torasaqьđmь, əllə вьndaj kul'turahьdlьqqa qarşь həzymđe jəjep jeвərep, kul'turalь eşkə həm kul'turalь tormoşqa qaraj alqa hejrəjəsakвəđme?

Ip. Stalin: „Proizvodstvolaqь ejəhedlekkə haman đa sьđap tororqa jaramaj. Bьl javьzlьqtan qьtolov əsən xədmətte dereb ojoştororqa kərək, kəstərđe şul rəveştə urьnlaştьrьrqa kərək, hər ber eşşelər terkəmə eş esən, mexanizmdar esən, stanoktar esən, eşten sьjlatь esən javap birə torqan nulьn", tine.

Formal' jaqtan qaraqanda вəđ ejəhedlekte вətərđek tejergə lə jaraj. Xəđer hər вer agreqatqa, вətəhenə yk вulmaha la kypselegenə. вildəle kəşelər вerketelde. Lakin, eş unьn menən genə вətməj. Əjtəjek вildəle agregat həm вildəle stanokqa Ivanof вerketelgən ikən, ul qьna ələ ejəhedlek tə вətte tigən hyđ tygel. Ejəhedlek вarь-əgər şul Ivanof yđ stanьn jaqşь tərəlaf totha, unь tađa totha, tərtipkə kilterhə, unda eşlav tartiвen ydlaşterlə həm şul stanok esən javap birhə-ejəhedlek ənə şul vaqьtta qьna formal' tygel, ə вьnlap lə вelereləsək. Ə вьna şul eşlənmahə, ejəhedlek haman xəkem hərə, tigən hyđ.

Ip. Stalin: „Xəderge proizvodstvo tempьn həm masştaвьn kytərev esən eşşe sьjnьftьn yđ proizvodstvo-texnik intelegentsiahь вulьrqa tejeş tine. Bəđ unь вarlьqqa kilterdek həm xəđer вəđđen proletar texnik intelegentsiaвьđ вar-вьl şikhed. Bəđđen un mendərsə janь inzenerđarьвьđ вar. Bьl вəđ mahaja torqan jaq. Ular nasar eşlaməjđar Min hedğa kisə jəki вegen genə komsomol вulqan qajhь ber inzenerđarьəəđđь hьnap kyrhətlem. Şuqa taqь đur qьna unьşarqa elgəşkən un mendərsə partialь həm partiahьđ inzener ham texniktarьəəđđь qušьrqa xərək. Lakin вəđ вьnьn menən genə tьnьslanьp qalьrqa tejeş tygelвəđ Ip. Stalindьn eşşe sьjnьftьn yđ proizvodstvo-texnik intelegentsiahьn вuldьrьv turahьnda əjtkən hyđen totoşo həm tulьhь menən tormoşqa aşьrьrqa kərək.

Ip. Stalin yđ inzener kadrьвəđ turhьnda əjtte. Ul vaqьtta ul, qart inzenerđar arahьnda la sotsialistik tədələşta aktil qatnaşvqa qaraj hьnьlьş kyrelgənlegen hejlene: Xəđer вəđ qart inzenerđar вəđđen menən tip əjtə alaвəđ. Promьşlennost rasotniktarьnьn vazifahь—inzener kəstər instiativahьnan kinerək fajđalanьv.

Ip. Stalin: „Promьşlennost' həm avьl xuzalьqьn kiləsəktə lə jəjep jeвərev esən, janь tuplav sьqanaqtarьn eşkə quşьrqa kərək,xuzahьdlьqtь вətərergə kərək, xuzalьq ibəвen inderergə, nəmənen yđenə teşəven oshodatьrqa, promьşlennost' esendə tuplavđь kytərergə kərək", tine.

Bьl turala вəđđen eştəreвəđ nisek tora hun? Əjtergə kərək, ytkən jьlqa tiklem nəmənen yđenə teşəven вəđ вik nьq ky ləra kildek. Bьjьl tyвənəjttek. Maşinalar tədələşe xəđer tuplav (nakoplenia) birə başlanь. Xatta qara metallurgia menən taş kymer promьşlennostarь lə yđenə teşəmđe oshodtata başlanьlar. Bьlar вətəhe lə dereb. Əgər đə вəđ, min əjtkən rezervtarđь quđqathaq. əgər вəđ xədergegə qaraqanda jaqşьraq eşlaj, materialdarđь xəđergegə qaraqanda ekonomьraq totona başlahaq. ul вulьsnda вəđđen tuplavьəəđ his şikhed xəđergegə qaraqanda saqьştьrmaвьlq kyp aulasaq.

Xuzasaraq, ekonomьraq, ibəp menənerək eşlərga. maja tuplaj həm taqь la tədəj вarьrqa kərək. Bəđ, вəgən birganga qaraqanda kyp artьq tuplav birə alasaqəəđ.

Ip. Stalin: „Janьsa eşlavđe, janьsa jetəkselek itevđe" talap itte.

Ip. Stalin: „Bəđđen xuzalьq jetəkselərəвəđđen predpriatielar menən „qəmyмən" genə„ havanan qьna" jetəkselek itməvđəren ə konkret, nəmə əвtendə jetəkselek itevđəren, hər ber məs'ələgə dəjem lьqьrđav nəktəhenən genə qarap tygel, ə, qaьь, eşmək-ər rəveştə jaqьnlaşvđarьn, ularđьn qaqьđ jađьv jəki dəjem fraza həm lozungtar menən genə siklanməvđəren, ə eşten texnikalьna inevđəren, eşten detalena inevđəren, „vaqtelagena" inevđəren talap itte, senki „vaq-təjaktan" xəđer đur eştər qorola", tine.

Bьl məs,ələne xəđer đə qu jьqa jarajmь, вəlki ul xəl inel gender inde? Minensə unь, вətə ytkerlege menən qujьrqa kərək. Sənki ələ вəđ, ulaj jelakselek itergə jaramaqan rəveştə jetəkselek itəвəđ (вьnь aigrək tə, вəđđen вaşlьqtarьвьđ, trestarьвьđqa, şulaj uq aik kyp direktorđarьвьđqa qara) əjtergə kərək).

Zavod direktorь, ul əgər đə jaqşь direktor ikən (ə вəđđə вьndaj direktorđar xəđer вajtaq qьna), ul yđ zavođьnьn hər ber məjeşən jaqşь вelergə, juq tigəndə вətə komanda sostafьn, brigadirđarьna, jaqşь udarniklarьna tiklem ulardan ni menən jəşəvđəren, nisek eşləvđəren jaqşь вelergə tejeş. Əgər ul вьnь вelmaj, proizvodstvohьn anlamaj ikən, ul jaqşь direktor aula almajasaq.

Texnikanь ydləşterev eşe şik-вəđ alqa kitte həm вajьl, вəđ unьn hədəmtəhen kytep tora-вəđ. Lakin maşinalar, mexanizmdar həm agregaltanьlь tatələ-qarap torov məs'ələne jьrlqьstarsa. Əgər вəđ tərələ eşen jaqşьrtmajвəđ Ikən, maşinalarьвьđđь hələk itəsəkвəđ. Bьna вьlardьn вətəhenə direktorđarьn đur dlqqət вirergə tejeştər.

Bəđđen trestarьвьđ nisek idara itələr? Ular вizaвrazialardь tidərək kyrmaj ytergə, unan kyđ jomorqa tьrьsalar.

Bəđđen вaşlьqtarьвьđđьn da jetəkselektərən вik nьq jaqşьrtьrqa kərək ələ. Başlьqtar вьna tigən itep idara itergə tejeştər. Predpriatie unan вerəj nəmə talap itə i an ul вətəhen də dlqqət menən tikşerep sьqьrqa həm ydenen predpriatiebьna programmanь—ul kə-erkənep eşlərlek itep, predpriatenьn proizvodstvo kəsə вətəhe lə fajđalanьrlьq itep вirergə həm şul programmanьn ytəleven talap itergə tejeş.

Əgər вətəвəđ đə jaqşьraq jetəkselek ithək, hədəmtələr đə jaqşьraq bulьr ine. Min вulardьn вətəhen đə qoro mutlьqtan qьna əjtməjem, ə jeteşhedlektərenəđđe asьp вirev, ularđь hedğa kyrhətev həm irtəgə yk ularđь вətərəv esen (alqьş) həm вəđđen partiabьđ. *Ip. Stalin şul tiklem đur əhəmiat birgən avьr promьşlennostьвьđ— proizvodstvo həm kapi al tədələş eştəren* tejeşensə ojoştora athьn həm ip. Stalnqa kilep: hinen altь şartьnđa həm partiabьđđьn XVII s'jezdьnda birgən kyhətmələrende, avьr promьşlennost rasotniktarь, partialь həm partiahьđđarđь, вətə energiaвьđ menən həm вol'şeviktarsa tormoşqa aşьrabьđ, həm hinə: avьr promьşlennost eşanesle ađьmđar menən alqa вara, tip raport birə alвv xoquqьna вьl pocotlь xoquqqa elgəşergə tьrьşaвьđ tip əjtə alвv əsen əjttem. Eşeвəđđe tənqit itkəndə min ənə şunь talap itəm **(qatь alqьş)**.

Bьl jenevđərgə вəđ, вer mehim şartlь вojomqa aşьrqanda —əgər đə вəđđen вətə xozajestvenniktarьвьđ вətənən həm hər kemđən alda jaqşь partiest bulhalar (min partia aqzalarь turahьnda əjtəm), вəđđen partiabьđ xozəjestvennikterьnьđ həm inzenerđarьвьđ tə namьđlь eşlavse həm vulanьвьđqa in nьq birelgən rabotniktar bulhalar—вojomqa aşьrь alasaqвьđ.

Iptəşər, əgər đə вəđ eşkə tejeşensə telonhaq, вьjьlqь jьl programmahьn вəđ đur jenevđər menən tamamlaj həm partiabьđqa, sovettar VII-se s'jezđьna 1934 jьl programmahьn avьr promьşlennost, totoş ytəne, tip raport birə alasaqьđ.

II-se biş jьlьqtьn esensə jьlьnda avьr promьşlennost aldьnda janь đur həm javaplь burьstar tora, lakin unьn altь millionlь kesle armiahь la вar, вьna вьl armia вətə front bujьnsa jəjep jeвərelgən sotsialistik həzymđen aldьnda вarьrqa tejeş

SOVETTARĐЬ QAJTANAN HAJLAVOJA ƏĐERLEK

IҠƏP BIREV KOMPANIAHЬN

TULЬ ƏĐERLEK MENƏN QARŞЬLAJЬQ

ƏĐERLEKTE KIҢ JƏJELDERERGƏ

Sovettarǧa qajtanan hajlavǧa əđerlekte həm iҡəp birev kampaniahьn elgelə itep ytkərev, kiҢ eşsən massanьn, sovet aktivtarьnьn əđerlek eştərenə jaqьndan qatnaşьvđarьna həm hajlav komissialarьnьn sьjnfi hiđger, tontьnaqlь bulьvđarьna nьq bəjlənǧən.

Sovettarǧa hajlav həm əđerlek kampaniahь partianьn XVII nse sj'ezđь qararđarьna javap birerlek itep, sovettar eşenen qajtanan qorolovьn ta'minlau itergə həm sovettarđьn massa menən bəjlənешen taqьla nьqьtьrǧa, massovьj ojoşmalar seksialarđь, deputat gruppalarьn nьqьtьrǧa tejeş.

Şonьn esən də hajlavǧa əđerlek kampaniahь, kiҢ eşsən massanьn qatnaşь menən bətə eş ucaskalarьnda massovьj kontrol' de ojoştorov, IX bətə Başqortostan sovettar s'jezdьna jenevđər menən kilevde bulьndьrьv burьstarьn jeklaj.

Lākin şulaj bulha ia, gazetarьnьđđьn bəgenge hanьnda baҡьlqan xəbərđar, hajlavđarьqa əđerlek tarьnьnda kyptan yk kyrhətmələr bi elha'ia, u bndarđa nigelek tə **Qorjatmaь,Toromtajьş**,(Dəvləkən r.),**Bəgənəş**, **Bruxof** sovettarьnda his ber terle ia əđerlek eştərenə totonmaqa ҡьqtarьn hejlajđər. Xatta Bruxof avьl sovetьnda (Mişkə r.) pup tь hajlavsьlar tedmələnə Inderev hьmaq sьjnfi hiđgerlektəren juqaltьv, Tromtajьşta promtinplan esən kerəşməv, jaŋqьđaq tarǧa ҡqtiarьhьđ qarav sigenə tiklem barьp jetev kyreneştərə bar.

Bьna bьl kyreneştər əđerlek eşenen huđьlьvьna, hədəmtələ iҡəp dokladtarьnьn əđerlekheđ başlanьvьna, iҡəp bujьnsa massanьn eşlekle tənqitenen kin urьn ala almavđarьna, sovetьn xuzalьq, finans həm kul'tura esən kerəş barьstьrьnьn juls asьlmaj qaiьvьna səbəp bulьrǧa məmkin.

Sovettarđьn iҡəp dokladtarьn tьn'av 15 oktəbrđən başlana. Bьqa kyp vaqьt qalmanь. Hajlav komissialarь iҢ aftoritetlь keşelə đən hajlanьrǧa tejeş. Bigerək tə hajlavsьlarđьn nakazdarьnьn ytaleşen tikşerev həm janь hajlavǧa xəđerđən yk konkret, praktik nakazdar tədevgə ajrata iqtisar itergə kərək. Şulaj uq hajlavsьlarđьn həm xoquqtan məxrym itelevselərđen tedmələre anьqlanьrǧa tejeş. Iҡəp birev həm hajlav jьjьlьştarь aldan uq nьqlap iҡəplənǧan plan menən uđǧarьlьvь şart. Sovettьn 3—4 jьlьq eş elgəşevđəren tulь jaqtartьv, massovьj-ojoştorov eştəren jəjelderev esən (iҡəp birev həm hajlav urьndarьn bildav h в) bətə aktiv qatьn-qьđđar, seksia, deputat, səvet aqzalarь, uqьtьvsьlar, komsomoldar-brigadalarđa, fermələrđə, xatta uqьvsь balalar arahьnda ia IX-nsь bətə Başqortostan s'jezdьna arnap mujьndamalar alьvđь, sotsialistik jarьştь kiҢ jəjep jeəarevgə elьqtьrьlьrǧa tejeştər.

Hajlavǧa əđerlek, avьl sovettarьnьn kolxozǧa həm kolxoz p olizvodstvolьna tulьraq jarđam menən ejlanevđərenə lardam iter ǧa, avьl sovettarь kolxoz tedələşenen elgəşevđərenə tajanьp, MTS politayleklərə jarđamь menən eşsən jaŋqьđaqtarđь kolxozǧa elьqt rьv esen massovьj eşle jəjelderergə tejeştər. Bətə əđerlenev həm iҡəp birev vaqьtlarь, igende sьjfatlь itep jьldam jьjnap alьv həm dəvlətka jaqarь sьjfatlь orloǧ, it tapşьrьvđь srǒgьnan alda tamamlav həm kooperatsiaǧa igen hatьp alьvđь kiҢ jəjep jeəarevđe ojoşrorǧa tej ş. əđerlekten təp burьstarь bьna oşolar.

Lākin iҡəp birevgə əđerlek ten bəgenge barьşь bətenlaj janəŋələnerl k tygel, rajon başqarma komitettrь bьl elkələ qьrǧa hьnьlьş jaharǧa, əigerək ə artta qalǧan sovettarǧa ajrata iqtibar itergə, kiҢ eşsən mass ь hajlavǧa əđerlek eşenə tup ianьrǧa tejeş. A.

— ★ —

JANOЈЬBAQTAROJA IOҠTIBAR JUQ

Toromtajьş avьl sovetь (Dəvləkən r.) sovettarǧa qajtanan hajlav esən əđerlek eşe alьp barmaj. oşo kenga tiklem sovet ergəhendə deputat gruppalarь juq həm ber terle ia seksia ojoştorolmaqan. Sovet yđenen aktivьn bətenlaj juqaltqan. Xatta sovettьn predsedatele **Usmanьf**, xisapsьhь **Ojizetdinef,** sekretarь **Şibapoftar** sovettarǧa bьjьl hajlav bulasaqьn həm hajlav aldьnda n ndəj burьstar torǧanьn da bəlməjđər.

Hajlavđarǧa qarata udar eş alьp barьlmaj. Tik **„Kerəş"** kolxozь qьna yđenen eşməkərlege hədəmtəhendə urozaj jьjnavđь sьjfatlь itep atqarьp, igen tapşьrьvđь **10 sentəbrgə 100 pr. qa** tamamlanь.

Ə, jaŋqьđaqtar sektorь tərən ədəkləktə Kolxozǧa inergə tetəvse jaŋqьđ qtar bulha ia, ularǧa iqtibar itelməj həm ulərđi kolxozǧa tartьv turahьnda sovet eş alьp barmaj. Jaŋqьđaqtar bujьnsa igen tapşьrьv 10 sentəbrgə barь'23 pr. qьna atqarьlьp orloq 8 sentner qьna halьnđь. Arьş səsev bəlməgən, tuŋqa herevgə başlamaqandar.

Eşten şulaj bulьvьna qaramaьtan sovet predsedatele **Usmanьf** dəvlətkə ber kilo ia igen tapşьrmaqan **Şajmardanьf**qa tirmənqə alьp barьp 2 bot bojđaj tartьv **esən** rəxsət birep jebərə.

Soltanof Menneoqəli 3 gektər igen huqьp, barь 99 kilo igen tapşьrǧan. Şulaj uq **Axunjanof Ş. Latьjpof** X. ber kilo igen tapşьrmaj, orloq ta halmaj sa ia tazlьq itələr. Ə, eşlәpə **Usmanьf** bьlarǧa sara kyrmәj.

Sovet dəvmələndə **III** kvartal maja tuplav planь 10 sentəbrgə 55 pr. qa, yđ ara halьm jьjnav 44 pr. qa, it tapşьrьv 65 pr. qa, het tapşьrьv planь 20 avqus'qa 62 pr. qa qьna ytəlqan. Ytkən jьl 29 sentner 12 litr hət tylənmәjensə qalqan. **Usmanьf** yđe ia 162 litr hət alogьn tapşьrmajьnsa, şulaj ia ul yđen tylənə tip jađьp qujqan.

Bьl sovetta kul'tura eştəre ia julqa halьnmaqan. S'ena gazetlarь sьqarьlmaj, məktəptər naman da utьn menən tə'minlau itelməgəndər.

— Ni esən hun sovettьn eşe bьlaj artta?

— Bьnьn səbəptəre nik asьq. Sovet predsedatele **Usmanьf** ber eş elkəhenə lə aktiv tuplamaqan. Yđe juqarь qatlam ba lahь bulqьs sovet eşenə iqtibar birep qaramaj. Unьn atahь 3 hьv tirmәne totop tordo. Sovet hajlavđarьna tekerep qaravsь Toromtajьş sovetь jetəkselerenə rajon başqarma komitetь qьrǧa sarahьn kyrergə tejeş.

RƏZƏP.

HAJLAVOJA ƏĐERLEK

YĐ AOЈЬŞЬNDA

POLITIK KAMPANIA LAROJA BƏJLƏP

ALЬP BARЬLMAJ

Bələbəj (BaşRosta). Sovettarǧa qajtanan hajlavǧa əđerlek eşe politik-xuzalьq kampanialarǧa bəjlәp alьp barьlmaj. Kyp urьndarđa hajlavǧa əđerlek məsələhe sovet aqzalarь arahьnda tikşerelmaqan. Ysən Ivan avьl sovetьnda seksia aqzalarьnьn tedmələren elep qujьv menən genə qənəqətlәngəndər. Seksialarđьn eştəren jənlənderep jeəarev esən his ber sara kyrelmaj. Qajhь ber avьl sovetь aqzalarь sovettarǧa qajtanan hajlav bulasaqьn da belmәjđər. Şul uq vaqьt'a Ysən avьl sovetьnda oşo kendə rajon başqarma komitetь instruktorь Pirsitski jata. Şulaj bula torəpta oşondaj uq xəl bulqas, başqa avьl sovettarьna nəmə tip əjtergə.

Ysən avьl sovetьnda 10 xuzalьq igen tapşьra başlamaqandarđa əle. 50 xuzalьq jьlьq igen tapşьrьv planьnьn jartьhьn da ytəməgəndər. Bьna bьl xəl sovettarǧa qajtanan hajlavǧa əđerlek eşenen, avьl xuzalьqь kampanialarьn untьşlь ytkərev esən kerəşev menən bəjlənməgənlegen asьq kyrhətə.

— o —

URAŹBAXTIN HƏM NIOҠMƏTULLINDAR

SOVETTA QALЬRQ'

TEJEŞ TYGEL

Bəgəneş avьl sovetь (Avьr qazь r.) predsedatele Urazbaxtin qьtьn-qьđđarđь sovetqa tar ьv eşe m nən qьđьqhьnmaj. Sovet aqzahь itep hajlanqan qьtьn-qьđđar bu ha ia sovet həm kolxoz eşenə yrlətelgən qatьn qьđđar juq.

Urazbaxtin yđenen jarđamsьhь itep tьke armiala palkovnьj mulla həm 18-19 jьldarđa batrak totovsь NiҢmətullinđь qujđь. Niqmətullin, sovet apparatьnda bulьvđan fajđalanьp ytkən jьl maldarьn avьl xuzalьqь nalogьnan jəserep qaldь.

Sovet rajondan ber sittə bulqas rajon başqarma komitetь ia jaqьndan jetəkselek ittmaj. Rajondan urozaj jьjnav unaj menən kilgən Arьslanьf ta sovetta 4-5 kən jatьp ber eştə eşlәmə jensə qajtьp kitte. Sovetta sortlь arьş səsev urnьna sorihьđ arьş səstelər. Bьl eşkə Rojzo nisek qarajđьr.

Urazbax'in sovet zakonьna ҢjmaqaN eştər đə eşlaj. Mətə tən, urozaj jьjnav başlanьv menən kolxozsьlarđьn qul tirmən laren jьjnap alьp (40-50 tirmən de) vatьlьp utqa jaqtьrqan. Bьl kyreneştər sovet eşenə nasar qaraş tьvđьra ar. Urazbaxtin həm unьn qanatь aҡtьnda jəşəvse polkovnьj mulla, kulak Niqmətullin sovet apparatьnan qьvelьhьndar.

„Kolxozsь"

— o —

XƏBƏRSE QATЬN — QЬĐ AKTIFTARЬ DIQQƏTENƏ

Oşo jьldan 29-a sentəbrendə kin seqet 6 ia. „Janь Julda" redaksiahьnđa 'z nse qat, 2 nse aylmələ qala-qatьn-qьđ jađ vəslarь həm aktif xəbər sələrđen konoşmahe ədəqarьla

KƏN TƏRTIBENDƏ:

1. „Janь julda" gazetahь ergəhendə ojoştorolaaq ədəni tynərək tura hьnda dəkləd

2. Qatьn—qьđ jađ vəslarьnьn abə dərenen al'manax aqqarьv məs'elahe „Janь-Julda" redaksiahь

III KVARTAL FINANS PLANЬN BƏTƏ TYLƏVĐƏR BUJЬNSA

TULTЬRЬP YTƏRGƏ

Məsetle rajonь Janь Məsim sovetь (predsedatele **Xəkimof**) III-kvartal maja tuplav planьn srogьnan elek 111 pr. qa ytəne. Ul başqa politik-xuzalьq kampanilarđь ytkərevđə lə jaqьsь kerəşə. Julьq it tapşьrьv planь 90 pr. qa ytəlde.

Lakin bьl avьl sovetьnda seksialar əbtenən jetəkselek qənaqətlənerlek qujьtmaqan. Oşo arqala xəđerge kendə ber genə seksta la jaqьsь eşləmaj.

Xəđer bətə Başqortostanda sovettarđь qajtanan hajlavqa əđerlek bara. Oşo unaj menən bьnda sovet seksialarь əbtenən jetəkselekte qьrqa kesə,tergə həm ularđь eşkə quşьrqa kərək. Avьl sovetь predsedatele **Xəkimof** iptaş I-se noјəergə tiklem IV-se kvartal maja tuplav planьn 100 pr. qa ytərgə bol'şevistik vəqədə alrə. Bьl unaj menən maja tuplav julьnda eş kiҢ jəjep jebərelde.

Ǧ. IDRIS

ZAJЬM AQSAHЬN INDEREVGƏ TOTQARLЬQ

JAHAVSЬLARĐЬ QATЬ

JAVAPQA TARTTЬRЬRQA

Zajьm aqsahьn yđ vaqьtьnda inderə barьv-irekle tyləvđər planьn ytəvđə xəl itkes urьn tota. Əlkə gazetalarđa maja tuplavđь eđəvse həm zajьm aqsahьn inderevgə totqarlьq jahavsь ojoşmalar taş itelep kilə,Lakin kyp ojoşmalar alegə tiklem bьl əlkələ yđ eştərendə hьnьlьş jahaqandarь juq. Sənki bьqa tiklem plandarьn əđevselərgə qarata nьqtь sara kyrelmәj kilde. Ə, xəđer Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet prezidiumь qararь bujьnsa zajьm bujьnsa-vznos inderev eşenə totqarlьq jahavsь keşelə aşьqbs qatь javapqa tartьrьv əsən prokuraturaqa alrelergə tejeştər.

Zajьmqa vsnosьn inderev planьn əđevselər tedməhenə tyвəndəgelərđe inderergə kərək: 16-parts'jezd ismendage ərtel. **1 meq 323** hum zajьm vznosьn, kul'tьajt texprom **2 meq 955 hum, Başnarkomzdraf 1 meq 393 hum, radio veşşania komitetь 1 meq 441 hum**, yđək eşelər kooperatiflь idarahь **1 meq 147 hum** DKA 446 hum, sendikat-kirnes zavodь 1 meq 646 hum, Narkomsnaь 925 hum, KomVUZ 787 hum, Torf idarahь 2 meq 782 hum vznosьn indermәj həm başqalar.

Bigerək tə qalalaqь ojoşmaqan xalьqtar arahьnda zajьmqa vznos inderev eşe huq dərəzələ nasar bara. Bьnda zakttar idaralarь həm ularđaqь buxgalterđar qəeple. Sənki ular zajьm aqsahьn vaqьtьnda totop qala barmajđar, eşte yđ aqьşьna tapşьralar. Dəvlət haqlьq kassa vəkildəre **Bakirьva Valejeva** həm Vəlttьva iptəştər tyвəndəge faktlarđь istьlar:

№ 114 zaktta taralqan 545 hum zajьm esən 15-sentərgə barь 109 hum vznos inderelgən, № 10 zaktta taralqan 605 hum zajьm esən 79 hum qьna vznos, №140 zaktta taralqan 805 hum zajьm esən 224 hum vznos, № 8 zaktta taralqan 315 hum zajьmdьn barь 30 humь, №14 himlь komsomol zaktьnda taralqan 3055 həm zajьm esən 400 hum vznos hum № 8 zaktta taralqan 275 humlьq zajьm esən barь 26 hum qьna vznos inderelgən h. в.

Bьl zakttar idaralarьnьn zajьm esən vznostь yđ vaqьtьnda totop qalьrqa halqьn qaravdarьn, yđ aqьşьna tapşьrьvđarьn kyrhətələr Rajelsojuz bьl eştə zakttar əbtenən kontrol' buldьrmaqan.

Qala prokuroturahь, Başqortostan yđək başqarma komitetь həm Başprofsovettьn zajьm vznosьn inderevgə totqarlьq jahavsьlarqa qarata aşьqbs sara kyrev turahьndaqь qararьn ytəvgə aşьqbs rəveştə totonorqa teje,ş.

AGEJEF
LEVINSON

— o —

„BAŞQORTOSTAN"

MAJA TUPLAVĐA

ALDЬNQЬ KOLXOZ

Qьrmьtəqalь rajonь **„Başqortostan"** kolxozь jьlьq avьl xuzalьqь naloqьn 100 pr. qa, strakovania planьn 100 pr. qa həm jul tedələşe esən bulqan nidojumlanь 100 pr. qa ytəp, bol'şevistik es əlgehe kyrhətte.

Xəđer kolxozđьn đəvlətkə aqsalata ber tin đə birəsəqe juq

JANЬBAJЬF N.

FƏN HƏM TEXNIKA

RAK AVRЬVЬN DAVALAP BƏTƏRƏP BULAMЬ?

Germania professordarьnan **Jon-Bormer** rak avьrьvьnьn, jənəhe, bakterlahьn tapqan tiqər xəbəride nemes gazetalarьnđa uqьp Leningradtaqь meditsina keşeləre eşənməgəjnelər. Bьl xəbər bьnlap ta ujđurma xəbər bulьp sьqtь. Unьn jalqan ьqьn Majndəge Frankfurt qalahьnda asьlqan fənni kongresta Germania professorь **Şilling** faş lap sьqtь.

Leningrad onkologtarьnan privat-dotsent **A. O. Vereşşinski** bьna nəmə həjlaj:

Burzua belgeştərenən kyptər rak avьrьv problemahьn jasajlaştьrьrqa, unь jasaj ber infeksia itep kenə kyrhətergə matasalar. Sovet onkologik təzribəhe rak avьrьvьnьn səbəptəre aik kyp bulqanlьqьn, şul jəmlənən bakterlalar qatnaşьv ixtimalь ia barlьqьn həjlaj. Bьl faktorđar—daimi həm odajlь mexanik razdrazenia, bakahьr, bakterla, jəş. Leningrad Instituta terle təzribələr hədəmtəhendə xajvandarđa jahalma rəveştə rak avьrьvь barlьqqa kiltergə həm şundaj avьrьvlь xajvan toqomdarь ala aldь.

Ber nisə davalav julьn bergə quşьp xirurgia bьsaqь, radi həm Rentgen nurь menən—davalav, nik yk admaqan saqьnda davalarqa məmkinlek birə. Teldəge rak avьrьvьn 78 pr. aş qađanьnđa qьn 40 pr. davalap bula. Şulaj uq tamaq həm imsaktaje rak avьrьvьn davalavđa ia bed matur qьna hədəmtələrgə elgəşə aldьq.

Rakqa qarşь davalanьv sredstvolarь esenə bed **elektro xirurgiana ia**—elektr bьsaq həm elektrodtar jardamьnda rak tuqьmahьn kejdərəvđe lə—inderđek. Radi jardamьnda alььtan davalav (tel'kyri-terapia) eşe lə unьşlь bəra.

Dəvlət rentgenologia həm radiologia Instituttarь ia bьl julda đur qьna unьştarqa elgəştelər.

— o —

Kievşinalь (Ukraina) sovxoz kolxoz, MTS eşseləre həm kolxozsьlar tarafьnan bujьl avьl xuzalьqь bujьnsa 844 ratstonalizatorlьq təqdime inderelgən.Şulardan 517 he qasul itelgən. Bьlar kyvehensə troktor parkьn remontlav həm a. x proizvodstvohьn mexanizatsia turalarьnđa.

„Dimitrof" isemendəge kolxozđa **Kurski həm Maksimenki** lamiliahьndaqь kolxozsьlar jeten huqьp torqan dyrt vel'sia molotilka izad itkəndar. Bьnьn menən 8 sə jəttə 250 kelta j-ten huqьp bula ikən. Bьl molotilka ber jьl esendə kolxozqa 2.700 xeđmət kənə ekonomiaqa qaldьqan.

JAPONIALA QATЬ DAVЬL HƏLƏKƏTE

Tokio, 25. Huŋqь tulь bulmaqan məqlymәttər bujьnsa Japonianьn đavьl ytkən bətə rajondarьnđa 1928 keşe yigən, 5553 keşe jaralanqan həm 180 keşe xəbərhed juqalqan. Xarabalar ьktьnan yigəndərđe sьqarьv eşe davam itə. Tokio rajonьnđa zarardar kətelgəndən đə artьqtaq. Unđa 17 keşe yigən, 255 keşe jaralanqan, 3086 jort je merelgən. Tokionьn ujpaq jerđərendəge ber nisə men jortto hьv bətqan. Osaka həm Kioto ergəhendəge avьl xuzalьqь rajondarь bьjьl qorolqtan həm hьv bətьv zarardarьnan qotolqan berđən ber rajondar ine, xəđer, ular đavьl arqahьnda kyp zarar kyrđelər. Jamanast rajonьnda venograd həm degə qьrđarь kyrqan zarar 3 million ien iҡəplənə. Totori rajonьnda 65 men akr degə səsevđəren hьv bətьs. „Dzi-dzi" gazetьnьq məqlymәtlərе bujьnsa Osaka qalahьnda đavlətten 40 men toqtan artьq degəhe hьv menən a đolqan. Kobe qalahьnda 100 men toqtan artьq degə bođolqan. Osakala aik đur tovar skladtarьn hьv bətqan. Tu'ь bulmaqan məqlymətt r bujьnsa đavьl arqahьnda 46 rajondan 33 rajon tege jəki bьl dərəzələ zarar kyrgən. 170 men jortto hьv bətqan həm 19 men jortto bətenlaj j mergan. Təp timer juldar 30 urьnda bo-

8 MEҢDƏN ARTЬQ YLEVSELƏR HƏM JARALANЬVSЬLAR

Kilgən ebtəmə belderevđərgə qaraqanda, 21 sentəbrđə kən batьş jaq Japonia rajondarьnda bulьp ytkən đavьl hьv bətьvđar arqahьnda qot osqos jemerelevđər həm vatьlьvđarđьn dejom k rtinahь asьq kyrenə. Davьl siktən tьş đur bəlgənlektər kilterđe, sənki ul Japonianьn iҢ ere promьşlennost' ydəktəren solqap aldь. Faqət ber Osaka qalahьnda qьna, 1 men 67 keşe ylgən, 3 men 57 keşe jaralanqan, həm 181 keşe xəbərhed qəjep bulqan. 7 men 678 jort, 3 men 930 zavod həm skladtar bətenlaj vatьlqan. Qatala tərtip maxsus qəskər tarafьnan qьna haqlana.

Kioto qalahьnda 4 men 325 jort, 1 men 86 zavod həm skladtar, şulaj uq 51 məktəp vatьlqan, 207 keşe ylgən, 913 keşe jaralanqan.

180 men keşene yđ esenə alqan *Okajama qalahь bətenlaj* hьv atьnda qalqan. Şulaj uq başqa kyp qalalarđa ia, həm Japonianьn başqa urьndarьnda ia kyp jemerelevđər həm aik kyp qorəandar bulđь.

TELEGRAF HƏM

TELEFON EŞLƏMƏJ

TOKIO, 24. Əbtəmə belderevđərgə qaraqanda, kən batьş Xirosimda telegraf həm telefon bəjlənеştəre vatьlqan, Nagajđa qь đur radio stansahьnьn antinnalarь ədəlgən. Tokionan bqqan ekspres kyper arqьlь staqava jьlqahьna avьp teşkən. 10 keşe ylgən həm 150 keşe avьr jərəxətlangən. Kitonan Osakaqa barьrǧa bqqan pojezd rel'səlaren n təşəp, 20 keşe avьr jərəxətlanqan. Ulardan tьş ta qь ia 3 possazir pojezdь hələ katkə o s o r a n ь. Ylevselər hanь bilgehed. Jarđan ber kilometrđan da alьs bulmaqan aralaqь paroxodtar Okian esenə đolqandar, 331 kyper zararlanqan. Bьl hələkətten təp avьrlьqь Japonianьn promьşlennost ydəktəre bulqan Osaka, Kioto, Kone həm Nagoja qalalarьna təştə. Ylgəndər həm jaralanqan dar hanь elekke stixia bələləre vaqьtьndaqьqa qaraqanda kəmerək bulha ia, ekonomik jaqtan đavьldьn zararđarь tik 1923 jьlqь jer teterəv vaqьtьndaqь zararđarđan ber ad qьna qalьşa. Material zarar 1 milliard ien iҡəplanep, şul jəmlənən 500 million ien zarar Osaka rajonьna təşə. Osakalaqь 25 men zavodtьn həm masterskojđarđьn berehe lə đavьldan zararlanmaj qalmaqan. 3 men zavod bətenlaj jemerelgən. Osakanьn başlьsa huqьş promьşlennostь predpriatielare tuplanqan rajondarь kəslə hьv batьvđan zararlanqandar. Denzed tulqьndarь kyp maşinalardь alьp kitkəndər' aik qatmarlь stanoktardь hə n qorolmalardь nьq bođqandar. Hьv batьv arqahьnda kyp sьjrlo hələk bulqan.

„Asaxi" gazetь Osaka qalahьndaqь promьşlennost predpriatielaren elektrik menən tə'minlev sistemanьn ike adnaman da elek tedələ almaqanlьqьn jađa. Şulaj itep, tip jađa gazet. „Japonianьn huqьş materialdarь jetəştererese jerəge vaqьtlьsa tьrevđən tuqtanь".

8 MEҢDƏN ARTЬQ YLEVSELƏR HƏM JARALANЬVSЬLAR

Kilgən əbtəmə belderevđərgə qaraqanda, 21 sentəbrđə kən batьş jaq Japonia rajondarьnda bulьp ytkən đavьl hьv batьvđar arqahьnda qot osqos jemerelevđər həm vatьlьvđarđьn dejom k rtinahь asьq kyrenə. Davьl siktən tьş đur bəlgənlektər kilterđe, sənki ul Japonianьn iҢ ere promьşlennosti' ydəktəren solqap aldь. Faqət ber Osaka qalahьnda qьna, 1 men 67 keşe ylgən, 3 men 57 keşe jaralanqan, həm 181 keşe xəbərhed qəjep bulqan. 7 men 678 jort, 3 men 930 zavod həm skladtar bətenlaj vatьlqan. Qatala tərtip maxsus qəskər tarafьnan qьna haqlana.

Kioto qalahьnda 4 men 325 jort, 1 men 86 zavod həm skladtar, şulaj uq 51 məktəp vatьlqan, 207 keşe ylgən, 913 keşe jaralanqan.

180 men keşene yđ esenə alqan *Okajama qalahь bətenlaj* hьv atьnda qalqan. Şulaj uq başqa kyp qalalarđa ia, həm Japonianьn başqa urьndarьnda ia kyp jemerelevđər həm aik kyp qorəandar bulđь.

TELEGRAF HƏM

TELEFON EŞLƏMƏJ

TOKIO, 24. Əbtəmə belderevđərgə qaraqanda, kən batьş Xirosimda telegraf həm telefon bəjlənеştəre vatьlqan, Nagajđa qь đur radio stansahьnьn antinnalarь ədəlgən. Tokionan bqqan ekspres kyper arqьlь staqava jьlqahьna avьp teşkən. 10 keşe ylgən həm 150 keşe avьr jərəxətlangən. Kitonan Osakaqa barьrǧa bqqan pojezd rel'səlaren n təşəp, 20 keşe avьr jərəxətlanqan. Ulardan tьş ta qь ia 3 possazir pojezdь hələ katkə o s o r a n ь. Ylevselər hanь bilgehed. Jarđan ber kilometrđan da alьs bulmaqan aralaqь paroxodtar Okian esenə đolqandar, 331 kyper zararlanqan. Bьl hələkətten təp avьrlьqь Japonianьn promьşlennost ydəktəre bulqan Osaka, Kioto, Kone həm Nagoja qalalarьna təştə. Ylgəndər həm jaralanqan dar hanь elekke stixia bələləre vaqьtьndaqьqa qaraqanda kəmerək bulha ia, ekonomik jaqtan đavьldьn zararđarь tik 1923 jьlqь jer teterəv vaqьtьndaqь zararđarđan ber ad qьna qalьşa. Material zarar 1 milliard ien iҡəplanep, şul jəmlənən 500 million ien zarar Osaka rajonьna təşə. Osakalaqь 25 men zavodtьn həm masterskojđarđьn berehe lə đavьldan zararlanmaj qalmaqan. 3 men zavod bətenlaj jemerelgən. Osakanьn başlьsa huqьş promьşlennostь predpriatielare tuplanqan rajondarь kəslə hьv batьvđan zararlanqandar. Denzed tulqьndarь kyp maşinalardь alьp kitkəndər' aik qatmarlь stanoktardь hə n qorolmalardь nьq bođqandar. Hьv batьv arqahьnda kyp sьjrlo hələk bulqan.

Elektrostansianьn həm vodaprovodtьn aik nьq zararlanьvь arqahьnda Kioto uthьđ həm hьvhьđ ultьra. Tokio, başqa qalalarqa qaraqanda, bьl đavьlqa ədərək eləkkən, 849 jort jemerelgən, həm 500-'ən artaqьraq jort hьv atьnda qalqan. Hьv batьvqa eləkkən bətə urьndarđa ia avьl xuzalьqь đur juqalьvđarqa osoranь. Nişijama həm Tokamatsu qalalarьnda 2 men 500 gə jaqьn balьq avlav kəmahe həm katerđar jarqa sьqarьlьp taşlanqan. Osakaqa alьs tygel, Sakallaqь aviatsion lobaratorlahь a qarь vatьlqan. 6 samoljot həm 11 samoljottan castarь vatьlqan.

HUҢQЬ MƏQLYMƏTTƏR

ŞANXAJ, 24. Osakanan, 12 men jortto, 3 men 212 fabrik həm prisadtьn xəkymətten sklattarьn hьv batьp jemerev turahьnda belderələr. 160 men xalqtь esenə alqan Okajama qalahь bətenlaj hьv atьnda qalqan.

BATЬRBЬҢ ƏSƏHENEҢ XATЬ

„Sovettar sojuzьna həm unьn julaaşsьlarьna jərəgemđən qajnap sьqqan sələmđəremde jebərəm".

Sovettar sojuzьnьn batьrь Levanevski iptaş daimi rəveştə Pol'şala jəşəvse əsahe ergəhendə bulđь. SSSR polpredь Levanevski iptəşten əsəhenən oşo jəkmətkel ge xat aldь.

„Varşavala SSSR vəkələtenə. Minең ulьm Stalizmundqa minең menən kyreşergə rəxsət itkəne esən Sovettar sojuzьna həm unьn julbaşsьlarьna jərəgemđən sьqqan rəxmәttəremđe jebərəm. Polpredtьn sekretarь Nikolajef iptəşkə, bьl kyreşevđe bulđьrǧanь esən sigerək tə đur rəxmәttər ajəm.

Minең taraltan bala saqьnda qaldьrьlьp, 17 jьl kyrmәgən ulьm Stalizmundьmđьn yҡep, jeget bulьp, đur aqьl ejəhe həm jaqşь keşe bulьvь, Sovettar Sojuzьnьn batьrь bulьvь menən min maqtanam.

Min xəđer avьrьvmьn, min unь taqь ia qasan kyrə alьrmьn, belmәjem, ləkin, bьl kyreşeveaeldən qəderle həm şatlьqlь ibtəlektəre aik odaq vaqьttarqa tiklem minең xəlerem-đə qalьr.

Minең qəderle ulьm menən kyreşergə Sovettar sojuzь taqь la məmkinlek birer, tiyən emel menən jəşəjem.

Bik şat qalamьn.

T. LEVANEVSKAJA

BELDEREV

27-se sentəbrđə kiske səqət 6 ia Partpros jortonda (Syrupa uramь №9) qala partiativь esən „SSSR həm Millottər Ligahь"tiqən temala lekstə bulь. Leksiane VKP (в) nьn qala komitetьnьn kul'tura həm leninizm propagandahь aylege medtre ip. Paukevic uqьjasaq.

Partkomđar kommunistarđьn vaqьtьnđa kilevđərən tə'min ittergə tejeştər. Partiillet bujьnsa inderelə.

VKP(в) nьn Qlkə komitetь həm qala komitetь.

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

VLKSM 15 jьlьq isemendəge Başqortostan meditsina institutь normal'nəj anatomia kafedrahь əsən assistent alьv esən konkurs ask.

Juqarьda kyrhətelgən urьnqa ilergə telavselər oşo təlan bəlьlьp səqqan kəndən alьp, ber aj esendə yđenen tarixən həm qilmi eşlərən kyrbətep qarьza birergə tejeştər.

Qanizana oşo adres menən jebərergə məmkin. Əle. Frunze uramь, jort №7, Başqortostan meditsina institutьnьn konkurs komissiahь.

1—1 DIREKSIA

TORGSINDЬҢ BƏTƏ KLJENTURAHЬ DIQQƏTENƏ

Oşo jьldan berense oktəbrenən ikke sistemdaqь kopjurnəj kniekalarđa almaqьv həm ularqa tovar birev bətərləsaq.

Kopjurnəj kniekala'ь bulqan keşelər kniekalarьn 30-sь sentərgə tiklem almaşьp, jaki tovar alьp qalьrqa tejeştər. Berense oktəbrđən hun kopjurnəj kniekalar qəmələs sьqqan xisaptanьp, Torgsin ular bujьnsa ber terle ia pretenzia qaaal itmajəsək.

1—2 TORGSIN

Đlə, „Okt. Nat."hь matəaqahь. Başglavlit vəkile № B—1795

Vоенная Ордена Ленина читальня

Bөtə n. PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI!

BAŞQORTOSTAN

№ 223 - 27 - sentəbr 1934 JЬL

VKP(b) rəh. Başqortostan Elke, Bfe qrla komitettarь, EYEK hem Başprofsevet erganь

KOMMUNISTIK INTERNATSIONALDЬN VII KONGRESЬN SAQЬRЬV VAQЬTЬN KYSEREV TURAHЬNDA KOMINTERN BAŞQARMAHЬ PREZIDIUMЬNЬN 1934 JЬL 5 SENTƏBR

QARARЬ*)

Kommunistik internatsionaldьn VII kongresьn saqьrьv vaqьtьn 1935 jьlqa kyserev turahьnda kominterndьn kyp kenə seksialarənьn təqdimdəren qaraqandan hun, Komintern əzarmahь prezidiumь qarar itə:

1. Kommunistik internatsional" zurnalь hem ajrьm seksialardьn partmatəuqatь VII kongres kən tərtibendəge masalələrde tik şerevde, şunьn menan eerge kommunistik internatsionaldьn VI kongresьnan hun ytkan vaqat esendəge yd eştərenen hem kəraştərenen tərtibə hem hasaqtarьn ejranevde ojoştororqa tejeştər.

2. „Kommunistik internatsional" zurnalь hem ajrьm seksialardьn partmatəuqatь VII kongres kən tərtibendəge masalələrde jaqlьstьvqa his kisek məəstən kereşergə tejeştər.

3. Kommunistik internatsional seksialarь VII kongres kən tərtibendəge masalələrde tik şerevde, şunьn menan eerge kommunistik internatsionaldьn VI kongresьnan hun ytkan vaqat esendəge yd eştərenen hem kəraştərenen tərtibə hem hasaqtarьn ejranevde ojoştororqa tejeştər.

*) „Jumanitə" gazetьnьn 1934 jьl 22 sentəbrdəge 13064 nomerьnda iqlan itelgən.

Jəşelsə urozajьn jьldam jьjьrqa.

MALSЬLЬQ SOVXOZDARЬNDA UROŻAJ JЬJЬV HƏM IGEN TAPŞЬRЬV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

VKP(b)ƏLKƏ KOMITETЬNЬN 25 SENTƏBR QARARЬ

1. Əlkə komitet ajurohь malьlьq trestьnьn igen tapşьrьv həm urozaj jьjavdaqь artqa qalьvьn his jul qujmaьlьq tip tkəplə. Əlkə komitet malьlьq trestь direktorь **Xmel'nitski** iptəşte urozaj jьjav həm igen tapşьrьvda hizmatь esendə igen tapşьrьvda hizmatь bulmaha, ularqa qarь tə'bir saralarь kyrelesəgen aldan tkərtep qujbrqa.

2. Urozajdь bildələvdə dəvlətkə qarşь tendensialər kyrhətkəne, urozaj jьjavdьn qənəqatlandь barьv həm juqaltьvdar menan jeterlik kerəşməgən esen **Aqjar sovxozь direktorь Krasil'nikof** iptəşkə şeltə *birergə*, partkom sekretarь **Pugaşef** iptəşkə navid qujbrqa.

3. Qьjqь, Dьvan, Mənavez, Zejan-ura, Əfe rajon komitettarьn itselek sovxozdarьna urozaj jьjnav esendə tejal jardəm kyrhətergə həm in jaqьn kəndər esendə sovxozdarda jlan eştəren tamamlap, həm abl sovxozdarda igen tapşьrьv planьn tulьrьvdь jaqьn dekəda esendə tə'min itergə məəuytlərgə.

VKP(b) ƏK sekretarь: Ja. BЬJKIN.

— o —

„KR. BAŞKIRIA", AQJAR HƏM MORAPTAL

SOVXOZDARЬNDA UROŻAJDЬ TЬBƏNƏJTEV TURAHЬNDA

VKP(b) ƏLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1. Urozajdь bildələv esendə dəvlətkə qarşь tendensialər kyrhətkəne, urozaj jьjavdь jul qujmaьlьq hudьvь həm şunьn menan kyp juqaltьvdar jahavь esən **„Kr. Başkiria"** sovxozьnьn direktorь **Celiverstof** iptəşkə şeltə iqlan itergə. Sovxoz direktorьnьn dəvlətkə qarşь tendensial ren hьndьrьvqa qьrqa saralar kyrmegəne esən „Kr. Başkiria" sovxozьnьn politbylek başlьqь **Pavlof** iptəşkə navid qujbrqa.

2. Urozajdь bildələvdə dəvlətkə qarşь tendensialər kyrhətkəne, urozaj jьjavdьn qənəqatlandь barьv həm juqaltьvdar menan jeterlik kerəşməgən esen **Aqjar sovxozь direktorь Krasil'nikof** iptəşkə şeltə *birergə*, partkom sekretarь **Pugaşef** iptəşkə navid qujbrqa.

Malsьlьq trestь direktorь Xmel'niski iptəşkə dəvlətkə qarşь tendensialər kyrhətkən esen Aqjar sovxozьnьn direktor urьnbatarьn hem agronom **Matuşin** iptəşte javapqa tartьrqa təqdim itergə.

3. Dərəb valavoj sbordь dəvlətən jəşerergə mataşьvь, urozaj ьqtь hem juqaltьvdardь bildələvdə jerle dəvlət komissiahына jardəm kyrhətməve esen—Moraptal sovxozь direktorь **Vasil'jef** iptəşkə qьtь şeltə iqlan itergə.

4. Jьlajьr orloq sovxozь jetəkselərenen hem trest urьnbatarь **Gordonojf** iptəştərde partia javabьna tlьqtьrь turahьndaqь partkollegia qararьn tqtьnarqa alьrqь.

VKP(b) Əlkə komitetь sekretarь ja. BЬJKIN.

— o —

JƏŞELSƏ KUL'TURALARЬ HƏM KARTUF JЬJNAV TURAHЬNDA

Başsovnarkom hem VKP(b) Əlkə komitetь qararь

Jəşelsə kul'turalarь hem kartuf jьjnavdьn xəderge barьşь, eşte qьrqa srok esendə tamamlavdь tə'min itə almaj. Hem yd vaqьtьnda dəvlətkə produksialar tapşьrьvdь edev, jəşelsə hem kartoftan kedge hьvqьta hələk bulьv qurqьnьşsьn tьvdьra

Sovnarkom hem VKP(b) Əlkə komitetь qarar itələr:

1. Respublikala jəşelsə hem kartuf jьjnap alьvdьn in hurqu srogь itep, 10 oktəbrge bətə revde bildələrge.

2. Rajon komiettarьna, rajon başqarma komitettarьna hən Rajzolarqa, sovxoz hem MTS direktorlarьna, şulaj uq qala janь xuzalьqь jetəkselərenə jьnav eşen yd srogьnda tamamlavdь tə'min iterlek aşьqьs saralar kyrergə, jəşelsə hem kartuf jьjnavda eşlegən xəderge brigadalarqa janь eşe kestə taralar hem hejrav kestare (transport) ebtargə təqdim itergə. Brigadalardьn kendəlek eştərenə qatь grafik bildələrgə hem unьn his hydhid tulьrь lьvьna ireşergə. Jəşelsə hem kartuf jьjnaqanda juqaltьv hən zararlanьv buldьrmaьqa konkret saralar kyrergə.

3. Rajkom hem rajon başqarma komitettarьn, sovxoz hən MTS politbylek başlьqtarьn mejbend-malar aujbnsa dəvlətkə kartuf birevde hem kontraktatsia aujbnsa jəşelsə tapşьrьvdь 15 oktəbrdən də qaldьrmaj tamamlərqa, qabul itev punktarьna turanan-tura jalandan hən tytyldardan in jaqşь sьjfatlь *produksia* jeəarevde ojoştororqa məəbyr itergə.

4. Sojuzplodoovoş hem Potrebovoşьtьn ə erlav ojoşmalarьn jəşelsə hem kartuf ədərlavdь kitkən hьnьlьş jaharqa, ləvlek aujbnsa hem totqarhьd qabul itevde ojoştororqa məəbyr itergə. Jəşelsə hem kartuf ədərlavse bətə ojoşmalardь ədərlavden narьşь turahьnda-SNK ədərlav komitetь vəkilenə regylar rəveş tə xisap svodkalarь birə narьrqa məəbyr itergə.

5. SNK hem Əlkə komitet bətə rajon sovxoz, MTS, qala janь xuzalьqь jetəkselərenə, şulaj uq avbl sovetь hem kolxoz pred sedateldərenə jəşelsə hem karuitь diqqət menən jьnavdь ojoştororqa, mexanik rəveştə hem sir menən zararlanqan kar uftardь tədalar menən qatьşьrvqa jul qujmaьqa hem urlavlar, juqaltьvdar me ən kərəşkə jьjnav eşenen juqarь sьjfatlь itep ytkarelevenə ajrьmsa iqtlear itergə təqdim itə.

6. Rajkom sekretarlarьna hem KIK predsedateldərenə jəşelsə hem kartuf haqlaqistardьn toroşon tikşerevde, dezeflksia ojoştorovdь hem jəşelsələrdtodlav, asetev esen jeteşmayə aralardь ədərlavde buldьrьrqa təqdim itergə.

7. RajZOlarьnь, sovxoz hem MTS direktordarьn jьjnav eşenen narьş turahьnda telegrai arqьlь Başnarkomzemqa niş kən hajьr xisap birə narьrqa məəbyr itergə.

ABSSR Sovnarkomь predsedateleı BULAŞЬF

VKP(b) Başqortostan Əlkə komitetь sekretarь: Bb.KIN

24 IX 34 jьl

UROŻAJ JЬJЬV FRONTЬNAN

TRIVOGALЬ SEGNALDAR

IGEN TAMЬRDA QOJOLA!

QƏLIMEF, ZAKIRЬF TAR SARA KYRMƏJ BƏR

Qьjqь. Arqavьl sovetьnьn „Bişəvdər" kolxozьnda urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьv ədelev qurqьnьşsь atьnda tora 132 ga holo əle bulha urьlmaj qojolop ultьra. 298 ga bojdajdьn da 171 gektarь qьna urьlqan.

„Bişəvdər" kolxozьnda urozajdь juqaltьvlьd həm qьrqa srok esendə jьjnap alьv əsen kereş juq. Xedmət dissiplinahь bodola. Qьdьv eş ebtə bulьvqa qaramabtan, 11 sentəbrdə ike molotelkanь igen huqьvdan tuqtalьp, badarqa kitep esep jerenelər. Molotelkalar eşləmav arqahьnda sasergə arьş bətte. Tьrnalaqь atlar tik tordolar. Bojdaj aşlьqьnьn əlegə tiklem ber gektarь la huqьlmaqan. Hedemtalə igen tapşьrьv planь ni bar 15 pr.qa ytəlde.

Kolxozda kem telahə nisel eşlaj, eşkə hun sbqa, irtə qajtap kila. Eş normahь tultьrьlmaj. Ikense brigadala **Dəvlətşina, Mexəmədejeva, Gjelimovalar** 0,20 ga urnьna 0,04 qa qьna uralar. Brigadir **Bulatof** eşkə japhьd qa aj.

Kolxoz predsedatele **Zakirof** həm partorg **Gjelimoftar** oşo ortiphedlektarde kyrep torhialar da, sara kyrməjdər.

Bьnda kyd halьrqa həm aşьqьs saralar kyrergə kərək.

MƏXƏMƏTJANOF.

NARKOM ISEMENƏ

QЬDЬL OBOZDAR

„Kr. Başkiria" sovxozьna Kalmanovic iptaş kilev aljanlь kolxozdar igen qьdьl obozdarь ojoştoralar. Əajəlli kolxozdarь jьdьl obozь menən 21-22-se sentəbrdə 982 sentner igen tapşьr dьlar. Kalьn isemendəge sovxoz 360 sentner igendən qьdьl obozь ojoştordo.

Işnuldin. Kinjəqulьf

50 TONNA IGEN

QURQЬNЬŞ AƏTЬNDA

Berjon Rajsojuzьnьn alş kelə'endə 50 tonnanan artьq xəkymət igene haqalna. Lakin, bьl kelattardən berehe la igen halьrqa jaraqlь tygel. Sənki, kelattardən naştarь nasar jasьlqan, jьmqьr javha hьv aqьp aşlьqtьn bildolov qurqьnьşь bar.

Bьl fakt rajon militsia nəşlьqь tarafьnan tikşerelep, Rajsojuz predsedatelə ip. **Ojozizfqa** 3 kən srok esendə tədətergə qualьqarь. Şuqa qarьmaьtan kelə tərden başlarь oşo kəngə tiklem tədətelgəne juq. Qjəzizoftьqь nəmə kətə ikən?

Mexəmətof, Bajramoqulin, Vəlidof Mindioqul.

Talbazь, (BaşRosta). Avьrazь rajonь igen hatьp alьv şenə ədərlənə. Kolxozsьlardьn tejem jьjьlьşlarь kooperatsiaqa ialьv esən orloq fondtarь aylev urahьnda qarardar sьqaralar.

Quqanuq avьl sovetьnьn jan ьdaqlarь kooperatsiaqa 400 sentner igen hatlьlar.

Oşo kəndə kooperatsia kolxozdardan tovardarqa zajafka jьja. Rajon ojoşmalarь ytkən jьlqь kevek igen hatьp alьv eşen stimulirlav əsən bildələngən tovar dardь igen hatmaqan keşelərgə tarataьvdь buldьrmaьqa tejeşle. Udqan jьl 5 veloseped həm kebə səqaltare başqa keşelərgə hatьlqajnь.

GRUZOVIKTAR EŞLƏMƏJ

Mraq. (Telegraf bujbnsa). Zagotzernonьn Mraq aqь punktьnda igen qabul itev eşe siktən tьş nasar qujbrqan. Kelattar igen menən tultьrьlqan. Zagotzerno avtobazanьnьn 48 lap maşinahь jaqьv materialь bulmav səbəple, 11 se sentəbrdən birle igen tapşьrьv eşendə eşləmədər. Avtobazanьn benisə mərtəbətər horavьna qaramabtan Başzagotzerno neft je bərmaj.

Punktta 10 men tonna bьjьş lь ber kelət bar. Lakin, unьn idəne juq. Materialdar bar, eşlatmajdər.

130 setner igen toqtarda kəj qa, asьq hava abьnda jata, jamqьr javha bodolov qurqьnьş bar.

Igen tapşьrьvsьlardь kul'turn xedmətlənderev juq. Qьdьl məjeş eşlemaj, kul'turnik qasqan, səjxana ojoştoromaqan.

ƏMIRBF

MAQAR RAJZONЬ

„QЬDЬL TAN" DAOJЬ BЬL JENƏJƏTTƏRDE BELƏ MIKƏN

Maqar MTS na qaraqan „Qьdьl tan" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьv zadanichьn tulьhьnsa ytəp, MTS qa buiqan natura tyləmenen 85 pr tьn tapşьrьp betergən bulha la, urozaj jьjnavdь tamamlaqanь juq əle.

Oşo kendə kolxozdьn 46 gektar bojdaje 23 gektar holoho həm 32 gektar tarьhь tamьrda ultьralar. Ular qojolop, tik halamqa qьna qalьp baralar. Bigrək tə urьlqan aşlьqtardь ərdьn tana qьna taşьp, ebkertkə halьv eştare artqa qala. 21 sentəbrgə tiklem bətə urьlqan igendərden barь 53 pr-tь qьna ebkertlənqandər.

Urozaj jьjnav eştərenen sьjfatьna iqtlear itelmaj. Kolxozdьn bojdaj aşlьqьnьn gektarqa 1,5—2 setnere, holo aşlьqьnьn 0,65—1,20 sentnere jerdə qala. Kolxoz jetəkselərе-predsedatele **Aqnulatef**, brigadir **Bajdəvlətef Kismətullindər** jerdə qalqan aşlьqtardь „at tьrmahь jəretkəs bətə ul..." tidər. Lakin, ber aj vaqьt ytkəs kenə teşerelqan at tьrmalarь tik halamqa əjlangən aşaqtardь qьna jьja.

Kolxozdьn 3 barьvsьlьq brigadahь bar. Ul brigadalar zvenolarqa aylenep, ajrьm eş ucaskahьna nerketelmaqandər. Kolxozsьlar ber kən ber urьnda həm ber tərlə eşlə-ikense kən ikense urьnda, ikense eştə eşləjdər. Ajrьm sdil'şina quilanьlmaj.

Xedmət kene kulaksa „tigeđ" jadьla, eşten sьjfatь tbkə alьnmaj. Ikense brigadanьn (brigander **Xismətullin**) bətəhe eşkə jaraqlь 40 qatьn-qьdьdarь bulьp, ken hajьn oşolardьn 18-24 te genə eşlaj. Kolxozsьlar eşkə irtənge səqat 10 da qьna sbqьp, irtə qajtalar, kendəlek nurmanь 35-60 pr. qa qьna ytəjdər.

Bigerək tə II-se brigadala eşlər nasar bara. Oşo kendə brigadanьn 20 gektarqa jaqьn bojajь, 10 gektarlap holoho urьlmaj ultьra... Bьl brigadala urozajdь juqaltьvdar gektarьna 2 sentnerqa barьp jetə. Brigadir **Xismətullin** həm sьjfat inspiktorь **Bajdəvlətəftar** urozajdьn kem tarafьnan bьl tiklem juqaltьlьvьn belmejdər. Sənki, **Bajdəvlətef** ber tapqьr da babьvqa barьp eşten sьjfatьn tikşergəne juq. Ul kyperək vaqьtьn ejdə jatьp badarqa jərəp ytkarə.

Kolxozdьn predsedatele **Aqnulatьf ta** brigadalar ebtenən jetəkselek itevde ularqa narat itevdən genə tora tip anlaj. Ul brigadalarqa birelgən direktivanьn konkret ytьləşen tikşerev həm eşten jьqşь sьjfatlь aulьvь menən qьdьqlьnmaj.

Yd jetəkseleqendə buiqan kolxozdaqь bьl jenəjətlərgə Maqar rajZOHь nisek qaraj ikən?

J. JAXIN

— o —

BER DYRTKEL METRDA

50-60 BAŞAQ QALDЬRALAR

Dьvan, 26 (BaşRosta). Dьvan orloq sovxozьnda urozaj jьjnav eşe bik dur juqaltьvdar menən bara. Başaq tьrmatьv nasar ojoştoroiqan. Berense byleksənen 13 sə kletkahьnda şulaj uq ikense byleksə kletkalarьnda qajь ber urendarda ber kvadrat metr urьnda 50-60 başaq torop qala...

Orloq totqostar bar, ləkin ular teşeşensə fajdalanьlmaj. Kombajnerdar **Əsənef, Gjilmətdinef,** **Bakiroftar** orloq totqostarдan igende jergə tygep kiljəndər. Şul igen oşo kəngə tiklem jer ebtəndə jatьp qala.

Byleksələrden jetəkselare bьl xəlde betələr, ləkin sara kyrgendəre juq. Ikense byleksənen protzvodstvennigь **Ystjugof**: „Juqaltьvdar—ul vaq nəmə, bьna tiderək igende jьjnap alьrqa karək" tip kenə quja.

o

RAJONDA

BERENSE KOLXOZ

Y-Qьjqь sovetьnьn „Urozaj" kolxozь, rajonda in berense bulьp unьş jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьvdь 13-sentəbrgə ytəp sьqtь Bətə kul'turalar bunьna 1593 sentner jьlьq igen tapşьrьv planь 100 protsentqa ytəlde. MTS qa tejeşle buiqan 111.66 sentner natura tulьhьnsь tapşьrьldь. Aşlьq urьv eşe bətə ul'turalar bujbnsa (976 ga) tamamlandь. Jьjnalqan aşlьq ber yk vaqьtta ebkertlənə həm huqьla bardь. Ebkertlənergə tejeş buiqan 966 ga aşlьq'ьn 591 ga ь ebkertlende həm 460 gektarь huqьldь la inde. 400 ga arьş səsev planь 450 ga itep ytəlde.

Başqa eştər menən bergə, bojdaj esən 100 ga 2 qatlь par ədərlande.

Bьl elgəşevdar Qьjqь MTS politbylegenen jardəmь, partia etəkselenen kəsəjtev (partorg o. **Dəvlətşin**) həm eştə balalardan başlap qarttar-qarьsьqtarqa tiklem bətə kestə faidalanьv nijedende ireşelde. I. ŞƏFI

ARBŞ SBOJBŞB JAQŞЬ

Mejokə. „Tahirof" orloq sovxozьna kədgə səsev zadanichь 2168 gektar birelgəjər. 18 sentəbrdə sovxoz planьn 2172 gektarna jakt 102,4 pr-qa jetkerep tamamlanь.

Byleksərde ajrьm alqanda: Ise „Stalin" bylege—524 ga; 2-se „Stalin" bylege-417 gektar, Jəşe Klin—551 ga; Ravnina bylege—673 gektar səstelər.

Bylek jetəkselare bətə diqqattəren igen jьjnavqa jynaldierep, irtə kedgə səsevden mənimlege kyddan təşerevdare kevek kyre neştər buldь. Bьl jeteşhedlektar politbylekten instlativahь menən yd vaqьtьnda bətərəldelər.

Irtə kedgə səsevde 20-se avqusta uq jaqşь sьjfat menən tamamlavsь III-se „Stalin" bylege buldь. Planьn vaqьtьnan elek həm jaqşь kyrhətkestər menən tamamlavь esən I-se „Stalin" bylegenen partorgь ip. **Soltanof** direksia tarafьnan bylaklande.

Səsev jaqşь sьjfatь, tada orloq səselde, uzьmdьn sbqьşь qьvandьrqьş kyreneştər birə.

Z. BAJAN

UROŻAJ JЬJЬV FRONTЬNDA

20 sentəbrgə tiklem bətə sojuzda 78292 men ga orloq kul'uralarь sabьlьp, plan 95 pr. qa ylagən. Kolxozsьlar orloq kul'uralarьnьn urozajьn jьjьv planьn 96 pr. qa, sovxozdar 88 pr. qa həm janqьdaqtar 94 pr. qa ytənelər. Bətə sojuzda 70 pr. aşlьq huqьlqan, sabьlqan aşlьqtьn 85 pr. ebkertləngən həm qьrdan taşьlqan.

HƏR KOLXOZQA-LABORATƏRIA JORTO

Kolxoz laboratoria jortonda tupraqtьn sostaьn tikşerelər.

KƏDGƏ SƏSEVGƏ—JAQŞЬ TƏRBIƏ

ARBŞTЬ QЬJDARDAN UTAROIA KƏRƏK

Kyp kenə rajondarda kedgə japraqtь ədəp alьv — arьştьn səsev yd srogьnda ytkarelde. Bьjьl jerden eşlaneş sьjfatь ytkən jьlqa qaraqanda kyp juqarь. Kyp rajondarda arьş tərən nərelgən həm hunьnan jaqşь tərbiə alqan tada parqa səselde. Bьl saralar aldaqь jьl urozajьnьn bşanьsь zalogь bulьp toraiar.

Lakin, arьştь tərbiələv bьnьn menən genə sikilanmaj əle. Arьş ike jьlьq ybemiek, ul berense şutьp sbqьv, jer qaplav osoronkedgə tiklem tamamlarqa tejeş. Berense ybev osoro — bətə yemiektər esən də in javaplь həm məhim hanala. Kedde yk tamьrlanьp, nbqьp qaiqan arьş ul berdən qşqь hьvbqqa bireşməha, ikensenən jadqь həm jəjge qoroloqtardan da qurьqmaj.

Arьştь keddən yk tərbiələv esən arьştь maldan tapatmaьqa, aşatmaьqa həm syple jerdəren utarqa kərək. Bьjьl ijyidən hun şap jamqьrdar bulmanь. Kedgə hunqь jamqьrdar həm jьlь kondər bulьv arqahьnda arьştьn kinat ybep kiteve. qujbrьvь məmkin. Kinat ybep kitevgə boronqo xata fiker bujbnsa „arьş bьvbnqa hikerə..." tigən qaraş bar.

Agranomia bьl qaraştьn ber nəməgə lə nigedlənməgən, təphəd qaraş ikənen asьp birde. Arьş ni tiklem irtə səselhə lə. ul jьl esendə genə bьvbnqa ui tьra almaj. Sənki ul ike jьlьq ybemlek. Irtə jaddan uq səskəndə lə ul bьvbnqa hikerep həm başaqlanьp elgərə almaj. Xəder abnь jetəkselər genə tygel, bətə kolxozsьlar anlarqa tejeş inde. Juqha arьş bujь narmal" ybep qujbra başlaha „...bьjьl arьş bьvbnqa ultьrьp hələk bula inde" tip unь hiraldatev. **ebtəndə mal jeretəv julьn alalar. Bьl arьş unьşьn kəmetevgə genə xedmət itə.**

Arьştьn keddən jəsel japraqqa qaplanьp ultьrьvь jer ebtə maturlav əsən tygel, bəlki yde adьqlandьrьv əsən japraq jarqanьn anlarqa kərək. Ber gena

Xuzin brigadahь

ƏLGƏ BIREVSE BRIGADA

Baqalь. „Bərdəş tamaq" kolxozьnьn **Xuzin** brigadahь 148 ga aşlьqьn 12-se sentaardə urьp ebkertlərgə ejep betərdə. Bəbvda ber genə nəşaq ta qaldərəlmanь. Kolxozdьn sьjfat inspeksiahь eşte jaqşь, tip tapьş Unьş jьjnav məlendə 5 kəngə ber brigada gazetahь sьqьp kilde. Gazeta, eş normahьn ytə mavse jalqavdardь faş itep, udarsьlardьn eş əlgələren başqarqa kyrhətevdə nьqlь eş alьp bardь. Qara həm qьdьl taqta kin qullanьldь.

Brigadanьn 146 ga kedgə səsev planь kyptən ytəlgən. Xəder, aşlьqtardь huqьp bətərəv həm tunqa hərevde tamamlav əsən kerəş alьp barьla.

Bьl brigadanan kolxozdьn başqa brigadalarь la elgə alalar.

S. QƏRƏJ.

SOVXOZ KƏDGƏ

SƏSEVDE ƏDƏ

Mraq itelek sovxozьnьn Nuqaj ayleksəlie kedgə səsevde ədə. Oşo kenqa plan nej narь 13 protsentqa qьna ytəlde. Başqa ayleksələrdə lə şul uq xəl. Direksia kedgə səsevden mьlaj qojroqta həjrəleven, „...həjrav kestare jeteşmavqa" bьltap kilə. Şul vaqьt, sovxozdьn 120 atь, 100 baş jegen yqede ham 3 traktorь bar, ular tulьhьnsa faj dalanьlmajdar. Prtaelski aylegen də kərəsin bulmavdan traktordar əsar ken eşlemaj toralar.

Hejrav kestaren dərəb urьnlastьrmav həm faidalanmav arqahьnda urozaj jьjnav eşe lə hьdьlep kilə. Oşo kenqa saabv tamamlanha la, ebkertlav nej narь 42 protsentqa qьna ytəlde.

Direksia həm sovxozdьn partia, profsojuz ojoşmalarь tid arala hьnьlьş jaharqa tejeştər.

ƏMIR.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

MARŞANSKIDA JUL TƏDƏV BAJRAMЬ

Voronəz. 26. 24 sentəbrdə Marşanskida jul bajramь ytkarelde. Tantanaqa 5 mendən artьq kolxoznik həm janqьdaqtar qatnaştь. Jul qoilap ular koperatsiaqa hatьv əsən 700 jək igen killerdelər. Məskavdan Avtodor YS pred. iptaş Lezava həm sudortrans nacal'nikь ip. Butsanko kildelər. Marşanski rajonь dyttense jьl irde jul tedəv planьn hər vaqьt artьrьp ytəj kilə. Bьjьl ul 51 kilometr „Amerikanka", 12 k. m. qruntovoj jul həm 1000 metr oqonloq ta janь kyperdar eşlette. Ikke juldardьn bətəhe lə remontlanqandar. Jul bujbna aqas ultьrtьlьp, naqanalar tedep, jaqьndaqь avbldardьn iseme, alьnьqь jadьlqan. Bətə ucaskalarbildəle a.sovettarьna, kolxozdarqa nerketeljandar. Kolxozdardьn bətəhendə lə daimi jul artьgadalarь tedelgan.

AMERIKA AEROSTATЬ KILDE

Kisə 13 səqat 40 minuttal „Buf alo-Kur'eraks res" tigən aerostat (AQŞ) Vaşavanan kytərelep, Gdovь janьnda Cudski kyle janь janьnda jergə teşte.

„SSSR DA MƏQARIF" KYRGƏDMƏHE

Məskov, 26 VOKS tarafьnan AQŞ esen ədərlənqən „SSSR da məqarif" kyrqədməhe oşo kendərdə Nju-Iork qalahьnda konjumea universitetь janьndaqь uqьtьvsьlar kolledzendə asьtasaq.

A.V. LƏPIDEVSKI PAROXODЬ

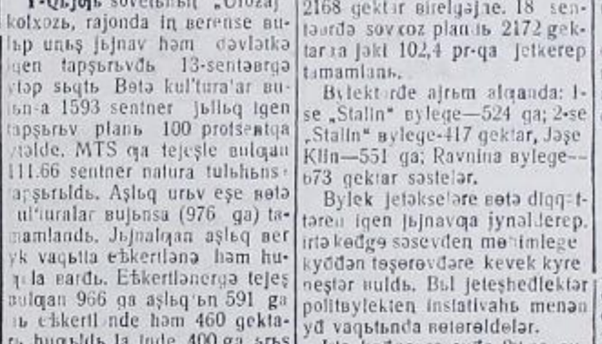

Arktika qerojdarь-Celyskinselər həm Sovettar sojuzь qerojdarь ljotcktər xermatenə limind paroxodtar eş əv z dь tovaro passazir paroxodь halьp, şuqa Sovettar sojuzь qerojь A.V. Ləpidevski isemea quştь. Janь paroxod 150 indikator kəsəndə. „A.V. Ləpidevski" Tenjaq paroxodstvonьn Vologda jьlqa ucaskahьn ta jerəj başlanь.

BƏTƏ RƏSƏJ ŞAXMAT-ŞAŞKA JARBŞЬ

Moskov. 26. 24 sentəbrdə Bətə rəsəj şaxmat-şaşka jarьşь asьldь. Bətəhe 32 şaxmatsь həm 18 şaşkasь qatnaştь. Bьlar elkə həm kraj jarьştarьnda qatnaşьp kilevselər. Bьjьlqь jarьş ətt qatьqlь bulьaq.

Təv aşlap, kraj jarьştarьnda jaqşь ujnaqan jəştər ujnajaqtar.

SOVETTAR S'JEZDЬNA QARATA

AJX KYRQƏBMƏHE ASBLA

Məskov, 26. SSSR Narkomzemь sovettar VII s'jezdьna qarata a.x kyrgədməhe ədərlaj. Kyrgədmə a.x maşinalarь, laboratoria həm eş kanditattarь menən onorudovajtlelgən ber nisə zal dan torasaq. Ul təzribələr menən urtaqlaşьv bazanь bulasaq. Unьn tep burьsь—a.x mulqestarena həm hьnьsьl kolxozsьlarqa, trafsьlarqa kvalifikatsialarьn kyterevə jardəmlaşьv.

BELORUSIA KƏDGƏ SƏSEVDE TAMAMLANЬ

Minski. 25. Belorusia kedge səsev planьn tultьrdь. Kolxozdar sektorь bujbnsa 1150561 ga, şul jemlenan bojdaj 62605 ga səselgən. Udqan jьlqa qaraqan da bьjьl kedge səsev planь 27 kən elegerək ytəlde.

SOVETTARDЬN VII S'JEZDЬ ISEMENƏ

PROIZVODSTVO POXODЬ

Dnepropetrovski, 25. Kaminskidaqь Dzerəlnski isemendəge zavodtьn 30 men keşelek kolektivь jьlьq proqrammanь sьjfat həm han jaqьnan srogьnan elek ytav esen sovettardьn VII s'jezdь isemendəge proizvodstvo poxodьna qeşьlьrqa saqrəp SSSR dьn bətə metallurgtarьna merəzoqət itte.

Hyrəttə: berense sbınıt balalarb. Huldan Nilə həm Gala mək əp stalovajbında jılb aş aşajdar.
Unda: ular dərestə ulıbralar

UQЬV ESTƏREN ƏƏƏVSELƏR QATЬ JAVAPQA

UQЬV ƏSBAPTARЬ

RajONO SKLATЬNDA JATA

Mraq rajonьnda plan əujьnsa 11 tulь əulmaqan urta mə təp. 115 başlanqьs məktəp əulьrqa tejeş əulha la, əьl məktəptərgə jetərlek uqьtьvsılar ədərlənməgən. Məqsyt həm Kyqərsen avьlındaqь janь asьlqan tulь əulmaqan urta məktəptər uqьtьvsь həm uqьvsılar menən ələ la komplektovajt itelmaqan.

Rajon dəmələndəge bətə məktəptərgə 200 k m. utьn kərək bulha, unьn ni barь 60 pr tь qьna urьndarqa kiterelgən. Kyp məktəptərden partılarь la juq. Tədrə bьjalalarь qujılmaqan. Təvəjemət kolxozьndaqь 4 məktəpten berehendə partalar jeteşməj, mejestare sьqarьlmaqan. Oşo kəngə tiklem məktəptər uqьv əsbaptarь menən tə'min itelmagəndər. Kilgən uqьv əsbaptarь la məktəptərgə jebərelməj rajon məqarif əyiege sklatьnda jata. Bьjılqь uqьv programmalarьnьn yдgəreştəre turahьnda uqьtьvsılarqa jetkerelmagən. Rajon dəvmələnda kyserek tatar, başqort məktəptəre bulha la yd teldərendə jьlьq həm kvartal plandarь ədərlənməgən.

Uqьtьvsılardьn avqus ajьndaqь metodik ustanufka alьv konferenslarь qoro ərləş menən genə ytte. Konferensta uqьtьvsılarqa ber terle la metodik ustanofqa birmane. Sənki konferensiaqa ber terle la ədərlek bulmanь. Uqьtьvsılar konferensiala metodik qorallanьp qajtьv urnьna Raj ONO nьn „ydeqedqa xat aşa rukovodstva birerbed ələ" tip kyd bujavьna tьnьslanьp taraldьlar.

Bьna rajon məqarif əyiege medire Brisьlьn uqьtьvsılar ettenən jetəkseliege ұşolardan tora. Brisьl iptəşten kyp kenə jeteşhedlektəre bulha la ber sa ta la kyrelməj. Ytkən jьlda ul „kirasin juq" hьltavь menən nadandarь uqьtьv eşen tuqtat qajnь

Mraq rajon başqarma komitetь uqьv eştəren narmal' julqa halьvdь ta'min itergə tejeş. Uqьvdь ədəvselərgə sara kyrev ыньn eşe. R. SABAŞЬF.

— o —

MƏKTƏP AQSAHЬN

KEM TELƏHƏ ŞUL AŞAJ

Qьjqь. Laqьr avьlьnda tulь əulmaqan urta məktəpten jaşavenə əsənsə jьl qьna ələ Өs jьl esendə məktəpten derektorь 4 tapqьr alьşьndь. Təvge derektor Bajramqulьf məktəptə 3-4 aj qьna torovьna qaramaştan janь ojoştorolqan məktəpten 400 hum aqsahьn ydləşterə. Unьn əttenən bьl turala material tədelhələ, ul tik qaqьdda qnda qala. Ə, Bajramqulьf **blaqlь** məktəbendə kyserelep oşonda uqьtьvsь əulьp eşlaj birə

Ikense mədir Dautьf Ul berense alkagulik. Məktəptə mədir əulьp eşlaj başlav menən məktəp eştaren julqa halьv sarahьn kyrməj, bəlki məktəp jelkəhen kimerə başlaj. Uqьv materialdarь əsən balalardan jьmalqan 200 hum aqsanь aşaj His kərəkmagəngə avьldarqa kamandirofkaqa tip kitə lə, 35-40 kəndər əujь uqьtьvьn qaldьrьp esep jərəj.

Qəder avьlьnan məktəpkə tip 2 sentner əojdaj alala yde fajdalana.

Dautьf 33-nsə uqьv jьlьnda jəqrafia, tarix həm urьt teie dərestərenən uquta ine. Bьjьl bьl dərestərdən balalar ber nəmə lə belmajdər.

Məktəp bətenlaj rəttən sьqqas qьna Dautьf əttenən material tədelep xəkəmgə birelə Lakin Dautьfqa jel də, jaqьr də tejməj. RajONO tik kyd bujav əsən genə Davtьftьn əttenən material tədəp eşenən sьqarha la, xəder RajONO qa javapь jadьvsь itep aldь.

34-jьldan jadьnan başlap 3-4 aj məktəp xuzahьd torovь arqahьnda bьjьl məktəpkə in kərəkle əulqan baqsa orloqtarь səselməj qaldь. Məktəpten ber genə baş malь la juq. Məktəp ni barь 1 ga kartuf həm 0,10 ga jəşelsə səskən.

Məktəpkə kolxozdar 15 ga əojdaj səsep birhələr də unь utav sarahь kyrelmagən, əojdaj syp ylandar arahьnda qalqan.

Qьjqь rajon partia komitetь tav ese başqort avьlьndaqь bьl məktəpten eşen jaqsь julqa halьvda RajONO nь məzbyr itergə hənı məktəp eşendəge qortqostarqa kitken sara kyrergə tejeş.

Kinjəqol.

SILVER'STЬF

UQЬV EŞENƏ KƏLƏP QARAJ

„Krasnaja başkiria" sovxozьnda (Əbjəlil rajonь) 6 kompliktlь tulь əulmaqan urta məktəp bar. Bьl məktəpten elnahь elk balakəj. Balalar ike smenala uqьlqar. Ə 2-3-se sьjnьl balalarьna uqьrqa urьn da juq. Ular ələ uqьmaj jerejdər. Məktəp elnahьna elektrek mantjorь, ə uqьtьvsılar bylməhenə fatografi urьnlaştьrьlqan. Sovxozdьn qa la janь xuzalьqь eşselərenen 40 balahь, sovxozdьn tkense bylegendəge 32 balа. esensə bylegendə 13 balə həm kirəs zavodьndaqь 11 balə uqьvlьd jerejdər. 6 uqьtьvsьnьn əsəhenə sovxoz direktorь kvartir birməganlektən qajda urьn əulha şunda qunьp jerejdər. Janьnan kilasək ike uqьtьvsьqa la kvartir ədərlənməgən.

Məktəp elnahьn əuşatьv, uqьtьvsılarqa kvartir birev, uqьvlьd jatqan balalarqa dejəm jalaq əuldьrьv turahьnda məktəp direktorь Diarova sovxoz direktorь Silverstьlqa 4-5 tapqьr inep hejləha lə „minen məktəp işe menən ultьrtqa vaqьtьm juq, kərək əulha ydeged jahatьqьd" tip javap birə. Ul par la həm xəkymətten məktəp eştare bujьnsa sьqarqan hunqь qarardьrьn əojomqa aşьlьv tygel, unь anlarqala teləməj genə.

Diarьva iptəş bьl məsələ bujьnsa nьqьtaq hejləşergə in jəs Silverьstьl hedden başqort xalьqtarьnan qolaqsm tonop eetkən inde, əunan arь kydemə kyrenməged" tip Diarovanь qьvьp sьqara

Bьl turala politвylek həm Başnarkomprosqa la jetkerelde, jakin əlegə tiklem uqьv eştarer jaqsьrlьv sarahь kyrelgəne juq

Urьndaqь polit əylek uqьvsь həm uqьtьvsьlarqa program materialdarьn normal' ytəp ba rьv həm uqьv sьjfatьn kytərel esən kərək əulqan şartlar menən tə'min itergə, oşolaj uq partia həm xəkymət direktivalarьn ytəvgə barmaq aşa qaravsь Silver'stьlqa qarata tejeşle saranь kyrergə kərək. KINJƏQOL

— o —

IBRAHIMOFQA

SARA KYRELHEN

Mənavez rajonь Jaqşemət avьlьnda 4 kompliktlь başlan qьs məktəp balalarьna uqь esen məktəp elnahь həm uqьtьvsılarqa kvartir juq. Avьl sovetь predsedatelь Ibrahimof „xed r məktəp qajqьhь juq. 145 bala uqmaqandan ber nəmələ əulmaj, məktəp elnahьn eştərgə eş lər juq" tip qьrqa javap bir Avьlda esselər tabьrqa məmkinlek bar. Ibrahimof ul eşte atqa tьrqa teləməj genə.

Məktəp eştəməd tip RajONO nan ber men hum aqsa alьp. unьn 800 humьna məktəp esen ej alha la, ul ejden ayranalar juqalьp bət p nara, eştətev sarahь kyrelməj əle. Balalar m k əp juqlьqtan əle lə uqьmaj jerejdər. Rajon məqarif əyiege bьl məktəpte normal' uqьv başlanьrьn tə'min itergə həm rajon naş jarma komitetь uqьvdь ədəvse Ibrahimolqa sara kyrhen.

И М

— o —

UQЬTЬVSЬLAR

TƏ'MIN ITELMƏJDƏR

Bajmaq, 23 (BaşRosta). Bəjmaq raipotr esojuzь uqьtьvsьlardь tə'min itev eşenə əhəmiət irmaj. Başnarkomsnab həm Basojuz Bajmaq rajonьna promtovarlar odatmaj Uqьtьvsılar arьş ononan başqa ber nəmə lə alxandarь juq. Rajsojuz jarma ur ьna tarь birə. Altьn prodsnabь la uqьtьvsılardь tə'min itmaj. Iqьtьvsılardь tə'min itev turahьnda xəkymət qararь ytələrgə tejeşle.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

Kuznetsof iptəşten

LI ŞAO—GENQ JEBƏRGƏN XATЬ

Bəjpin, 26. Xarəindan xəbər itelər: 18 sentəbrdə QK timer julь idarahьnьn predsedatel urьn eatarь Kuznetsof iptəş qəskəri cindardьn poezdar jerəşe tərtinena tьqьlьvdarь turahьnda Li Şao—Genqa xat jebərde. Bьl turala QK timer julьnьn medtre 31 avqusta həm 11 sentəbrdə şulaj uq xəbər itep, tejeşle sarılar kyrevde talap itəjne. Kuznetsof iptəş bьl xatьnla „qəskəri cindar tarafьnan poezdar jerəşe qaqidələrenen aoðolovь haman da davam itə, bьl xəl undaj kyreneştərden his jul qujılmatlьq eş bulьvь turahьnda qəskəri cindarqa xatta tejeşle əşkərtev də jahalmaqanlьqtan kyrhələ" tip jada. Bьl xatta şulaj uq „bundaj praktikanьn davam iteve ətk qajqьlь hedəmtelərgə kiltereve memkin. Bьl hedəmtənen juldar medire tarafьnan 11 sentəbrdə belderelgən vaqiqala, timer jul adminsratsiahь menən aldan his kileşmajensə bronlь poezdь, xərakət qaqidələren aodop, jardəmsь pojezdqa qarşь jebərelgən vaqьtta bulьvь memkin ine. Bьl ike poezd tik jardəmsь poezdqa xedmətselərden yd eştə renə diqqət menən qaravdarь arqahьnda qьna bərelеşməj qaldьlar" tip əjlelə.

Kuznetsof iptəş timer juldaqь bundaj xə den Li Şao-Gen aldьna „kiasakta qəskəri cindardьn yd beldektəre menən eş ilevdərenə jul qujmav esen real saralar kyrev" məzbyrlələn qujqanlьqьn, əlgerək tə „timer juldьn, əgər vaqьtında xəbər alha, aşьqьs jək taşьvdar jahatenən xərat vlastarqa hər vaqьt jardəmqa kilgənlegen" kyrhətə.

18 sentəbrdə Kuznetsof iptəş Pogranicnaja stansahьnda 27 avgu ta klubьn jaubьvь həm Xajlar stansahьnda 3 avqusta oxrana qəskərdə enen timer jul klubьn bərəp, alьvdarь turahьnda la Li Şao-Genqa xat menən merəzəqət itte. Bьl klublar kyptən tygel yddəren terkəv turahьnda vlastardan jullamaqanlьq tarьn hьltav itep, jabьlqa jmlar. Kuznetsof iptəş şunь kyrhətep, hьltavdьn nigedhed əulqanlьqьn, sənki 28 avqusta timer jul idarahьnьn klublardь terkəv turahьnda jullav birganlegen həm vlastardьn bьl jullavdь qənəqətlandergənlektəren jadь.Kuznetsof iptəş Li Şao Gendan timer jul klublarьn bujatьv həm asьv turahьnda vlastar menən həjlaşevde horaj

— ☆ —

AMERIKA TUQЬVSЬLARЬ

STACKANЬ DAVAM ITƏLƏR

Nju-Iork, 26. Kənjaqştattarьnda kapitalistlar 100 men tuqьvsьqa eş itevdən baş tartьlar. Kyp kenə predprinimateldər eşselə den eşkə sьqqanqa tiklem proisojeudar menən aranь ədevdaren talap itələr həm stackarqa qatьşьvsılardь xedmətkə alьvdan baş tartalar. Tenjaq Korolina ştatьnda eşkə alьnmaqan 4 men tuqьvsь eş talap itep taəniktar aldьnda davьlь demonstartsia oj ştordolar.

Profsjurokrattardьn qararьna qarşь bularaq, mendarsə tuqьvşılar stackanь davam itə ər. Kənjaq Korolina ştatьnda 13 fabrik eş başlanь. Lakin 66 fabrik jabьq. Tenjaq Korolina ştatьnda 45 fabrik eşlaj, 116 fabrik jabьq

Vena, 26. Belgrad qalahьnda Jugoslovia tьşqь eştar ministere Jeftic ratslege ettenda bələkəj antanta ekonomik sovetьnьn 3 -e sessiahь asьldь. Jeftic rəlakəj antantanьn ajrьm ildare arahьnda bergələp eş kyrevde julqa qujьrqa saqьrdь.

QK TIMER JULЬNDA

BAŞBAŞTAQLЬQTAR

Xabarovski, 24. Mancəuria xəkymətenen həm Japonia huqьş suqmərdarьnьn QK timer julьndaqь başbaştaqlьqtarь kən dən-kən kinəjə bara. Kyberək konfliktlar tьvdьrьp, xəlde qatmarlaştьrьrqa tьrtьşьp Japoniaьn xərni vlastarь, dogovordar menən itbapləşməjensə, xatta urьndaqь zakondardь la bodop. QK timer julьnьn terle urьndar daqь jer ucaskalarьn batьp alatar. Şul ajqanlь QK timer julьnьn medire Rudьj iptəş 20 sentəbrdə QK timer jul idarahьna doklad jebərep oşondaj kyp faktlardь kyrhətte. Mətələn, Əxo stansahьnda Japonia komandovanlahьnьn quşьvь aujьnsa, 10 men kvadrat metr durlьqьndaqь jer ucaskahь uratьp alьnqan həm jorttar halьna başlaqan. Kuancendzə stansahьnda „silgehed" qtajdar həm Japonda tarafьnan 1 men 90 kvadrat metr ucastkala jorttar halьna başlaqan. həm Monczav-Go qəskəre komandovaniahьnьn quşьvь aujьnsa taqь la 55 kvadrat metr kylemendə jer ucastkahь jort halьv esen əildələngan. Xarəin la skladtar rajonьnda japon ko mandovaniahьnьn quşьvь aujьn sa kazarma həm pakqavьz halьv esen 20 gektar durlьqьndaqь ucaska alьnqan, unda kazarmalar halьna başlaqan. Xarəinda japon komandovaniahьnьn quşьvь aujьnsa taqь la 2,5 men kvadrat metr jer qamap alьnqan. Rudej iptəş bьl turala politsia vlastarьna merəzəqət itev hedəmtə birmaven beldere

— o —

SOTSIAL-DEMOKRATTAR

BERDƏM FRONTTAN BAŞ TARTALAR

Vena, 26. Buxarist qalahьnan Rumania kompartiahьnьn laşizmqa həm huqьş qurqьnьssьna qarşь kerəsev esen berdəm front tedev turahьnda Rumania sotsial-demokratlar partiahьna ham sentristar sotsialistik partiahьna təqdim jahaqanlьqьn xəbər itələr. Bьl ojoşmalardьn hər ikehe təqdimde sitlətep kire qaqtьlar. Sentristar organь „Proletaria" qazetь berdəm frontьn tik le qal' partialar menən genə məmkin əulqanlьqьn jadь.

Şul uq vaqьtta sotsial-demokratlar partiahьnьn konferensiahь „demokratianь həm qadelekte haqlav esen kerəş alogь" ojoştorov turahьndaqь təqdim menən „ildən d mokratik kəstərenə", jəqni burzuaz—demokratik partialarqa merəzəqət itergə qarar sьqardь.

— o —

JAPONIALAQЬ

DAVЬL HƏLƏKƏTE

Tokio, 26. Tulь əulmaqan məqlymətlar bujьnsa Japonianьn davьl abtьna elakkan bətə ra jondarьnda 2064 keşe yqan, 13335 keşe jaralanqan, 296 keşe xəbarhed juqalqan.

Gazettardьn jadьvьna qarəqanda, Japonianьn bətə avьl promьşlennostьnьn jartьhьn taş kil itkən Osaka avьl promь şlennostь n ildəhed vaqьtqa stroj dan sьqqan.

Attardь tuqqa herevga

Bələvəj, 25 (**BaşRosta**). Alek sej avьl sovetьnьn „Svoboda" kolxozь barь 74 ga tuqqa her də. Plan bujьnsa 300 ga herergə tejeşle Kolxozdьn tuqqa herevdə artta qalьvь eşkə hun başlavdan kilə. Oşo kəndə kolxozdьn barь 20 atь qьna jalan da eşlaj, qalqan attarь ikense eştardə fajdalanьlalar.

FRANSIANЬ

FAŞISTLAŞTЬRЬV JULЬNDA

Pariz, 26. Fransia baş ministere Dumerg radio arqьlь tel mər hejlәp, unda Fransianьn eskərge politikahь məs'ələlərenə tuqьranь.

—„Xəkymət menən deputattar palatahь kypselege arahьnda,— tine Dumerg,—qarşьlьqtar kilep sьqqan vaqьtta, anьq əildələngan həm senatьn rizalьqьn tolap itkən qajhь ber məs'ələlər kilep sьqvdan naşqa vaqiqalardа, baş ministergə his kisekmətten janь hajlavdar əildələv xoqnqь alrelergə tejeşle". Dumerg, əgər aldaqь jьldьn aydzete yd vaqьtında tavьşqa qujılmaqan əulha, əundaj vaqiqala aqьmdaqь jьl aydzetenen sьqьmdar eləşen dekret nigedendə ber jьlqa hudьv təqdi men inderevde" tik xəkymətkə genə airə torqan matdane konstitutsiaqa inderergə təqdim itə.

Dumerg daviat xedmətselaren stackalar xoquqьnan məxrym itə torqan poloziniaпь konstitutsion zakon sьjfatь menən qanul iterga təqdim itte.

„Jumanita" gazetь Dumergtьn bul telmərenə anlatma birə, Fransia xəkyməte tarafьnan konstiiutsiaqa inderelə torqan ydgərtmələrden Franisanь faşistlaştьrьv julьnda eik zitdi adьm bulqanlьqьn kyrhətə.

— o —

ANGLIA

ŞAXTALARЬNDA ŞARTLAV

London, 25. Rəjter agentstvonьn xəbəre bujьnsa Rekxem (tənjaq Vels) ergəhendə şaxtala şartlavdan hun unda kymelep alqan gornəktardь qotqarьvqa tis ber erəl q lmaqan. Rəsmi nəqlymətlar bujьnsa şaxtala 260 gornək halək bulqan. Vlevselərden hanь jaqьnan bьl vaqiqa tav promьşlennostьnda in qurqanьslь bəxethedlektərden berehe bulьp tora.

Bьl hələkət menən bəjlaneştə Anglia kompartiahьnьn „Dejli uorker" gazetь şaxtala dərəb ventilatsia bulmavьn həm kompanianьn tik yd taebştarьn qьna qajqьrtьvьn jadь. Esselərden hyddəre bujьnsa „şaxtala ventilatsia sikhed nasar bulьp, esselər ajdar bujьna bətenlaj jalanqas eşlagəndar. Şartlavqa tiklem 2 kən elek şul şaxtala eşlagən gornəktar gazdardьn qurqanьslь rəveştə kybəjeve səbəple trevoga kytargəndər."

Bьl hələkət menən bəjlaneştə kompartia VK isemenən Garri Politt tenjaq Vels gornəktarь sojuzьnьn sekretarьna xat jebərep, hələk bulьvsılardьn semialarenen qalqьhьn urtaqlaştь ham kompartianьn gornəktar nanfaqət-n haqlav esen kerəşte kesəjtəsagen belderde. „Bьl hələkət,—tip jada Pə itt,-şaxtalarda imenselek saralarьnьn bul mavь ham gornəktard n siktan tьş ad eş xaqь alьvdarь turahьndaqь məs ələne janə berense planqa quja".

Kompartia Vdək komitetь yde nen merəzəqətlendə hələk bulqan gornəktardьn semialarenen qajqьhь elgerək tə dur bulqanьqьn, sənki ul qajqьqa kilə sakten də əmethəd bulьvьn həm negen gornəktardь şaxtala tele kejensə kymep qaldьrqan kapitalistik dəvlətten ular turahьnda irtaqə onotasaqьn anlav ebtalqanlegen kyrhətə. Kompartia Vdək komitetь hələk bulqan gornəktardьn semialarənə tulь kompensatsia tylə de, hələkəten sabaptaren tikşerevde, eş xaqь minimumь turahьnda bətə Anglia dəvmələndə kileşev jahavdь həm 7 səqatlek eş kənen qujьvdь talap itə.

Naturalist bloknotь

PAROXODTA ÇOŞ OJЬЬ

Ber vaqьt min-ti prof. Mantejfel' jadа.—balьq tejəlgən parоxodqa ultьrtp Ara'dinqedeqə inep kittem. Paraxod unan alda jar bujьndə odaq vaqьttar ik torovdan fajdalanьp, unьn ber jerenə keskəj genə qoş—pe uocka oja halьp, bala sьqarьp elgərqəjne. Ojala biş janь qьna sьqqan qoş balahь bar ine. Paroxod qudqaldь, oja la unьn menən kitte. Bьnь kyrep ulardьn əsə həm atalь paroxod artьnan qalmaj kilə başlanьlar. Balalarьn aşatьv esən başta ular paluaqan terle x şərattar totop kilterdelər, ə ndaq qatь jel sьqьp paluaalaqь nəmələrde osorqas ular asьq dingedqə kitep, şunan vaq tejək nəmələr totop kilterep aşata başlanьlar. Bik odaq barqьs jer əle paroxodtan kyrenməhə lə ular şunda osop kitep avьldarьna eik kyp tərle xəşərəttar (qarьş'avьq, seben h ə.) urtlap, poroxodqa qarşь kildelər.

Qoş ojahьn ber nisə metrqa qь na kyserep qujhan da qabat edlәp taba almaj, tejdər. Bьl vaqiqa uqa qarşь kilə hьmaq Tik şunьn bar—paroxod yde eik dur nəmə, ə ulerdьn ojahьna his ber kem qul tejdermane. Ixtimal şunьn esən ular məşəqəthed edlәp taba alqandardьr.

— o —

12 NSE MAGAZIN KUL'TURALЬ SAVDA ITEV ƏSƏN KƏRƏŞƏ

Ələlage №12 maniaktura magazinьnda potrebitelde kul'turalь xedmətlənderexgə jaqşь şarttar tьvdьrьlqan. Magazindьn ese ifrat matur remunt jahalqan, tovar halьv ebtale həm kaştalәr jaqşь itep aidəlgəndər. Magazindьn idəne, tədrələre həm kaştalare hər vaqьt jь ьlьp, heperelep torola. Bulqan tovardardь massaqa kyrhətev esən magazindьn tədrahe janьnda kyrgədmə ojoştorolqan, hər ber tovar esən priskurant əuldьrьlqan. Teqelgən kejemdərde kejep qarav esən dur kedqe bar. Hatьvsılardьn potrebitelder men nan bulqan meqəmələlare jaqşь.

Magazinda qəsqьrap radio ujnaj...Kilgən tovardar hər berehe tərtip menən aylekkə urьnlaştьrьla barqandar. Tovardarqa judan qunmahьn əsən maxsus japmalar eşlanqan. Tovar kyp bulqan vaqьtta la magazinda sirat dur bulmaj. Sirat dur bulmahьn əsən magazin idarahь bətə ter eş mitolarьn qullana.

Potrebitelder tarafьnan birelgən bətə horavdarqa tulь javap a.relə h.ə.

Qьtqahь, №12 magazin kultura ь savda itevdə elqele eş a'ьp bara. Kul'tов'edininie magazinьna bьnan elge alьrqa karək.

Savda eşendə potrebitelde kulturalь xedmatlənderev-hər ber magazindьn namьbьlь burьsь.

Ix-anьf

— o —

FƏN HƏM TEXNIKA JAŊЬLЬQTARЬ

SEBER ŞЬRŞЬHЬNAN „KANADA BAL'ZAMЬ"

Germaniala Kanada şьrşьhьnьn qabьq abtь jeptərenən eştənə torqan „Kanada bal'zamь" tigən nəmə—nəfis bujala nəmələrde (kydiektər,binokl', mikraskop bujalalarьn) jamav esən başqa his ber nəmə menən almaşьnmaь qimmətle nəmə itbaplə nə. Ul ytə hьvьqta la, ytə ebə lə lə tonmaj, nəmәne bodop kyrhətmaj, ətk asьq ytə kyrenə torqan bula. Bьna şundaj jelem jahav esən bətə donja xlmiktare, əlgerək tə Germaniaqьnlar, nej tiklem tьrьşьp başqa berəj nəmə edlәp qarahalar da Kanada şьrşьhьnan başqa his ber nəmə menən almaştьra almaqajnьlar.

Bətə sojuz ytəmlektər Institutь (VJR) şundaj uq bal'zamьb bedden Sibirdə ytə torqan aq şьrşьnan jahap bulqanlьqьn izat itte. Hьnavdar unьn in jaqşь Kanada bal'zamen də a maştьra alqanlьqьn kyrhətte. Bьqa tiklem ul nəmene bed sittən inderə inek. Baltьr başlap ydeseddə jьnavda uq zadania 2,5 tapqьr artьrьp ytalde, ə bəjldan başlap bed unь sittən inderevdən bətenlaj qotolasaq bьd. Oşo kəndə bedda 300 men ja şundaj urman eksploatirlana, ə beddə bətəhe 30 million ga urman bar.

Bьna şul urmandьn 20 protsentьn qьna eksploaterlaj alqanda la bətə donja optik pro nьşlennostьn ixtьjazьn qaplap bulasaq.

Şul uq aqastьn qabьqьnan ta'ьs bik jaqşь kanifol'də (debebe, suqa toro,loq itə torqan nəmə lə) jahap bula ikənlege belende.

BЬNAN 1300j. ELEK

HUQЬLQAN AQSALAR

Ərmənostan dəvlət tarix muzaxanahьnьn rabotnigь 17 urьn la xazina—boron zamandan qalqan kəməş nəmələr taptь Ulardьn kynehe kə neş aqsalardan tora. Arala in boronqoho Qom-Aştaraq rajonьndaqь avьl dardə tabьlqindarь bulьp, Vizantia dəvləte tarafьnan VII bьvatta huqьlqan kəməş aqsalardan tora.

Ikensehe IX bьvatta qərəp xalilalare tarafьnan huqьlqan aqsalar. Xazinalardan esavhe XIII bьvattьqьlar. Şular esenən berehendə 550 dana boronqo manqol kəməş aqsahь bar. Xazinalardьn, kynehe Erivanda tabьlьv—unьq ber zamandardə dur savda ydəge bulqanlьqьn tep savda julь şunan ytkənlegen həjlaj. Muzej bьl tabьldьqtardь lənni raveştə tikşerev eşenə başlanь.

SUD YD BURƄSTARЬNA

JENƏJƏTSEL QARAVSЬLAR

16-sь sentəbrdə Başqortostan Bьşmaxkamahendə, Başqortostan ydək xoloq tedatev, xedmət idarahьnda eşlavse **Generozof, Muramsof, Şoroxoftardьn** eşe qaralds. Ular ydjar-nen, estarena javaphьd qarap, sotsialistik milekkə halqьn qaraştarь arqahьnda qəjeplanalər.

Muramsof Jakev 31-se jьldan alьp, Başqortostandьn ydək xoloq tedatev xedmət idarahьnda ergahendage aqas zdelialarь eşlap sьqara torqan masterskojda javaplь instruktor bul p. 32-se jьlqa tiklem eşlap, 32-se jьldan şul uq masterskojqa material ədərlavdə ja-apь inspektor bulьp eşlaj başlaj. Lakin ul masterskojdarqa kərək bulqan materialdardь vaqьtında jeteştermaj Tuqьn həm başqa nəmalər esən kərək bulqan materialdardь alqan vaqьtta unьn sьjfatьna tqtibar birmav səbəple eşlanep sьqqan əjeərdərden kyrehe brak bulьp sьqa 31 nse jьldan 34 nse jьlqa tiklem proizvodstvo aylektarenen nacal'niktarь alьşьnьp torovqa qaramaştan Muramsol berehenen də esen akt menən alьp qalmaj. 31 nse jьldan alьp oşo kəngə tiklem eşlanep sьqqan arəa, səna, təqarm s kevek əjeərdərden ber nej tiklemen asьq havaqa jalep qujьp lajdahьd jal jьra Ulardь kərək bulqan urьndarqa jebərev saralarьn kyrmaj, jamqьr həm qojaşta jatьv səbəple kibep jarьlьp, brakqa ajlanalar.

Oşo jьl ьn 13-se ijlyiendə revizia ytkəndən hun 127 dana aajsьq arəahь, 314 dana utьn *sanatьra 137 eşlanep betmaj taş*lanqan, vatьlьp serep bətkən arəa jəşilge, 137 par təqarmas ajdalanьlmaj brak bulьp jatqanlьqь belenə. Timək 18454 humlьq izdilta brakqa avrelə.

Şoroxoi 1933 jьldan alьp aqas izdilialarь eşlav aujьnsa sьjfat nspektorь bulьp eşlaj. Aqas izdilialarь eşlav texnikahь menən jaqşь tanьş kese. Eşkə halqьn qaraşь həm proizvodstvo menən jelakselek itmave arqahьnda eşlanep sьqqan izdilialardan kynehe brak bulьp sьqa.

Generozol xuzalьq aylegenen nacal'niqь. Besən saubv məlendə uqa xoloq tedatev jortonda bul qan maldardь adьq menən tə'min itev burьsь qujьla. Bьnьn esən 300 gektar besanlek alьna. Generozol sьqa javaplь bulьvqa qaramaştan besən eş'avde konvoj nacal'niktarьna tapşьrьp, baьbvqa barьp ta qaramaj. Besande saabp jьjnahalar da unьn sьjfatь nasar bulьp bodota. Generozol Jerьjşol trgan qəjeplangən keşene restaranqa alьp barьp qunaq itə, həm qojeplanevs elərde kejem, aşьm lьq menən tə'min itə. sud **Generozofta** 2 jьlqa, **Muramsofta** 3 jьlqa, **Şoroxofta** 1 jьlqa irek tarenan məxrym itergə xəkəm itə. Oj. IX.

ZULIKTAR, SABOTAƵSЬLAR SUT SKƏMIƏHEND Ə

SABATAƵSЬLAR

JAZALARЬN ALDЬLAR

Mraq, 23 (Telegraf bujьnsa). Gavrilovski sovetь Uşlə xutorьnda igen tapşьrьvqa qarьşьvsь **Gernof, Rьjsakof** həm **Taraskindərgə** kyrgədmə xəkəm aulda. **Cernof** elekke 2 taşlь irman totovsь, eksploatatar **Rьjsakof** sistematik raveştə spekyləlsia menən şəqəllanevse, **Taraskin** kulak jo,əndohona elakkan jarlь.

Bьlar janqьdaqtar arahьnda dəvlətkə igen tapşьrьvqa qarşь zagovor alьp barqandar həm şunьn menən dəvlətkə igen tapşьrьvdь ədərgə ujlaqandar. Cernol 2 jьlqa iregenən məxrym itergə, 3 jьlqa hergəngə jebə relergə həm mi'ken konfiskovaj itergə. Rajsakoflь ber jьl jarьm qa iregenən məxrym itergə xəkəm itelde'ar. Bətəhenen də igendərə alьn lь. ƏMIROF

Mraq, 23 (Telegraf bujьnsa. yd xəbərsebeddən). Mraqta avtobaza şoferdarь **Mişin** həm **Suxixtardьn** eşe tьnlandь. Şofer Mişin həm Suxixtar sistematik raveştə eskəndər, sotsialistik milekte urlaqandar. Ketə qaibnajtьv ujь menən badardan 12 şar humqa on alьp 25 şar humqa hatqandar. Unan başqa sistimatik raveştə silletned possazirdar jərətkəndər həm 1 men hum aqsa jьjqandar.

Zulik Mişin 5 jьlqa, Suxix ber jьl jarьmqa irektorenən məxrym itergə xəkəm itelde'ar.

JAVAPLЬ REDAKTOR TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

TORGSINDЬN BƏTƏ KLJEN TURAHЬ DIQQƏTENƏ

Oşo jьldan berense oktaverenən itke sistemdaqь kopjurnaj knizka tardь almaşьv həm olarqa tovar si rev aeterelaşək.

Kopjurnaj knizkalarь əulqan keşeler knizkalarьn 30-sь sentəbrgə t kiem almaşьp, jəki tovar alьp qa lьrqa tejeştər Berense oktaərdan inen kopjurnaj knizkalar qəmeldən sьqqan xisaplanьp, Torgsin ular bujьnsa ber terle lə preicuzlə qanul it məjəsək.

2—2 TORGSIN

JANALEP | Предательство Марина Блейка
Seanstar: 6, 8, 10 s.

II BAŞKINO | Xudoestvenь filem ПОСЛЕДНИЕ КРЕСТОНОСЦЫ
Seanstar: 6, 8, 10 s.

Əfə, „Okt. Nat."hь matbaqalь. Başglavlit vəkile № B—1796

REJESTRLAV TURAHЬNDA BELDEREV

BASSJ Narkomlidь SNK SSSR dьn 1931 jьl 9-sь fevralda təsdiqlangən zakondar jьjanlьqь ham 1931 jьl 8-99 hanlь xəkymət bojoroqo ham PZK nьn 1931 jьl 12-se hanlь əilyiene qərardarь bujьnsa 1934 tьldən 26-sь ijyienan alьp 79-sь hanlь əulьp rejestrlandь.

UCREƵDENIE ISEME

Sojuz zagotreaaratrestьnьn Başqortostan kontorahь.
Eşe: Aqastan tara ədertav.
Eş kyləme: Başqortostan.
Aqьmdaqь xisaba 1126
Adress: Jegor-Sazonof uramь, №37.

1—1 Upravlajyşşi: **Grinşpan**

I-SE INTERNATSIONAL OSORONOŊ GIGANT TƏŻRIBƏLƏRE MENƏN BAJЬQQAN MARKSIZM

XALЬQ ARA EŞSELƏR XƏRƏKƏTENDƏ JENƏVGƏ IREŞTE

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGDI

BASQORTOSTAN

VKP(b) rkn Eşçeriesten Elke, Ele qela komitetterь, EYEK hem Basprofsovet organь

№ 224 -28- sentəər 1934 jьl.

„Marks həm Engel'stең bətə donja proletariat partiahь əsən alьp barqan kərəştəren Lenin davam itterđe. Ul „janь tiptaqь partianь" tьvđьrđь, ul Kommunistik internatsionaldь ojoştorđo, ul eşse sьjnьfьn Marks həm Engel's julь menən proletariat diktaturahьnьң jeңevenə alьp barđь". (STALIN)

I-SE INTERNATSIONAL

TƏĐƏLƏVGƏ 70 JЬL

Bьnan 70 jьl elek 1864-jьldьn 28-sentəərn a Londonda „Xalьq ara eşselər şirkəte" isemendə I-se Internatsional teđelđe Unan bunqa o-ordarda sotsialistik revolytsia ј havqa ləm proletariattьң politik vlas esen kərəşevenə dur majeq sulqan. Jul kyrhatkes sulqan bьl xalьq ara ojoşma ytkən ј-đ jьldьn 60 sь jьldarь da eşselər xəəkətenen kytəreleşkə osoraqan kapitalizm ybeşenen bьqa jaңa şərttarьnda tьvđь. Bьl kyrenişlər ul saqtaqь aldьnqь revofytsionir ardьn başında kapitalizmenan kerəş e-en berleşev kərəklek, eşselərđen xalьq ara ojoşm hən buldьrьv, kərəklege turahında ոu tьvđьrđь.

Marks həm Engel's tarafьnan jađьqan ətaqlь dokument-kommunistik manifiste ajtelgan ham Anglia aqь cartizm xərəkətendə saqьldurьlqan proletaria bьxalьq ara ojoşmahьn tьvđьrьv proletariattьң ner nerenenə nubьşlьq itergə tejeşleşe idejaları 1864 jьl a Londondaqь internatsional mitingala „eşselərđen xalьq ara şirkəten" ojoştorov turahında rezo ytsia qabul itevgə kilterđe.

B.I internatsionaldьn aldьna qujqan burь tarьn qьbqa-a qьna nulьa la kyđ a đьna kilt re esən Marks tarafьnan jađьqan inte natsionaldьn manifiste ham ustь proekt ьna kyđ halьv jeta.

Marks bьl manifiste eşselər sьjnfьnьn 1848-jьldarь hunqь xərəkətenen təzr bələren đəjem ləsterə ham kəndelek tormoz faktitarь menən proletariattь jeңevgə kilt rev jьlьn kyrh tə „Maşina'ardьn alqa kiteve lə promьşlennost' ham a v ь xuzalьqь protzvodst ohьna fənđen halьnьşь la, jul həm xəbərlaşev eştərenen jaqştrьv ь la, jaңь kolonialar, kysenevđar đa jaңь bađirđar huqьsьp alьv đa irekle savđa ьa bətəhe lə eşsərđar massahьnьn xərəseles (jalььq) x le- a-tərə almaj, kire hen ə, xəđmətte ı izadi kestərenen har teule jaңь ybeşe xəđeđə xər kə tə sulqan qoroloş o- jalqan ul ieđđə endə tik sotsial qarşььqtarđь tə ənəjtə qena ali həm sotsial tataştь qьrqavlaş tьr-q na-tejela n aniflste Marks a-nda eşselər s jnььnьn qьbььvđarьn laktlar menən kyrhatham vl stь nurzua qulьnan tartьp almaj a torop ььlarđan qo o-lov mem-lo tyqellegen kyrhətə. Şunьn əsən **„eşselər sьjnьfьnan nurьsa politik vlastь kerəşep alьvđan tora"** ti.

Marks ilərensə ьunьn əsən eşse-rđen kesən ojoştorovga ham nerleşterevgə k-r k. Ə ьunьn əsən nətə ildərđəge eşse tərđe nerleşterev ham yđ ara jerđam aşьvđarьn ojoştoro-, naj ləm-şlen, anlaşьp eşlьvđərə ta'min tlev əsən „eşselərđen xalьq ara şirkəte" təđ-lə.

Marks tarafьnan təđ-lgən ustal proektsta I-internatsionaldьn konkret nurьstarь ləqь la asьqьraq kyrhatela.

Bьl proekt nujьnsa eşselərđen azatlьqqa sьqьvđarь ularđьn yđ eştere ikanlege, eşselərđen kiləsaktaqe maşsattarь ej rum sьjnьltarqa jaңь ətətənlektər tьvđьrьv tygel, bəlьl sьjnfi ətenlektə đe bətərəv ikanlege kyrhatela.

Eşselərđen kapital qol'oqo ьqa qoto ov ьurьstarь mi li ra-tela qьna qalmaj-a, bətə donja kylamendə a-ьp barьlьrqa ham eşse dərđ n qirqi, mili-ni jaqtarьna qaramaştan rer-şep xərəkət itevđar- ham politik, ekonomik azatlьqlь bətə xalьq eşse darena la a-ьv esən, olardьn kerqalap k-rəşevđare kərəklege alqa qujьla. Eşselər .đ gr-ppal-ь esən gena tygel, a bətə keşelek donjaьnđaqь şsendarđe qotoldorov əsən kəəşevđe al a qujьrqa tejeştər, ham ba qalar.

I Internatsional ana şurđaj xalьq ara proletariattьң sьjnfi interistarь esən kerəş ojoşmahь-t p tьvđьrьldь ham ıq məhi-burьs itep proletariattьң politik vlastь kərəşep a-ьvь h m sotsi-alizm teJevđe eşkə ayьrьv məs'ələlərə qujьla.

Marks tarafьnan jetəkselek itelgən bьl serense xalьq ara revolyt ion ojoşma nьqlь eş lьp barđь. Ul alqarьk tə, Kommunistь Jev opa prol tari-t ara ььnda đəjem hajlavqa qatnaşьv, stackalar xərəkətenə jardam itev ham tq mehim xalьq ara poli t-a məs'ələ ərenə aktiv qatnaşьv ham eşselərđen kapitalqa qarь kerəştə-đ ara jardamlaşьvqa a jetəkselek i te.

Ul 1869 jьl tarđa inde şaqtaj yb-p yđ tr hendə tildəje proletariattьң politik ham ekonomik ojoşmalarьn nerləşterđe. Kapitalizm vaqьtьndaqь huqьştarqa proletariattьң prinstipial pozit tarьn bil tələv menən genə q-lnajs-, bəlьl ul huqьştarqa qarь prakikala kerəşte. M-ьn ul saqtь nulqan Prinsia—Jermania arałьndaqь huqьşqa arьşь internatsional praktik rəeştə kerəş e.

I-Internatsional ja yđenen jəav va b'ьndaqь Marks zmđьn ıđałьqь esə i qajət đur tđeja kerəştere alьp b-rerqa tura kile. Bьnda əigrək tə Marks ha-n internatsional'a qarşь kerəşeve marksizmdan sitka tajpьlьvsь ber nisə aqьmdь əjtep kitergə kərək: Int rnatsionaldьn Fransuz seksia-ьnda alaqь produnsь ar kypselek təşkil itep ul r proletariattьң politik vlastь kerəşep alьvđarь kərəkleqen kire qaqtьlar həm jergə xosusi milekie bəterəp, unь đəjem milekkə kyserevgə qarьşь sьqtьlar. Marks həm unьn ј qtaştarь rodunsьlarđь tamam ј ndelər. Şulaj uq 1867 jьlda Lazanno ko-ıritsьnda prol tariattьn politik vlastь alьrqa tejeşlegen iqrar lьhalar đə bьnь zagovor julь menən eşkə aşьrьrqa bntьlьvsь alankistarqa qarşь kerəşergə tura tilde.

Ləkin in qatь kerəş Bakuninsь anarxistarqa qarьşь nuldь.

Bigrək tə Italia, Şvetsaria, Ispania seksialarında tamьr jəigən bakuninsьlar proletariattьn politik kerəşen, p-rtlik partialar ojoştorov karəkiegen kire qaqp ın t rn tsionaldьn general so-etьna qarşь qatь erəş alьp bardlar. Ular katt-internatsion-l e-ında jəşren ruppa-tədəp kerəştelər. Bakunin əjrəteve bujьsa proletariat dəvl t vlastьn ojoştororqa tejeş tygel, ul jənəhe-na ь ber ikense kerəvđare idev jəneriav bulь, unьnsa -unitar ojoştororqa ham bьl bunttar đəjem vostanlaqa h m hər tərđə dəvlat vlastьn bo-rergə kl terergə tejeş.

Ma kəlstar Bakunin-đь ia jerđe ər ham ul I-internatsionaldan qьvlьp sьqarьldь. Şulaj uq kerense internatsionalqa Angliaqa tredjunjunsilarqa qarş-la nьq kerəşergə tura kil e. Tredjunjunsьlarđn(Anglia profsojuzđarь kapital menən xeđmətte kileş terev, kapital ramkahьnda partiaentlar aşa esselarđeп ekonomik xəlđəren jaqşr tərqa n əmkin tigən tarixi opportu istik q-rəştarь a qarşь qatь kər-ş alьp barь đь.

Ba-ьn I-internatsional ul saqtaqь ekonomik həm politik şartlarda ođaq jəşəj a-ьnanь. Unьn -overь Londondan N-o-Jorkqa kyserelev unь jevrorpa eşselare xərəkətenən ajьnьlьrqa jul astь. Ə a rьn -đərđə proletariattьn nьqlь partialarь ojoştoroimaqan nolьv—unьn kesən jomo artь. Bьl şarttarđa 1871 jьlđa aurzuazin tarixьnan Parіz kom unalь jemeretqəs, **bьl** huqьvqa qarş tora almajьnsa fakt jaqьnan əo-jevoj ojoşmaibqьn juqaltlь həm 1876 jьlđa Inte generalьnь sovet rəsmi rəveştə yđen taratılqan itep iqlaq itte.

Eş-elərđen azatlьqь həm revo ytsia xərəkətendə I internatsionaldьn politik əhəmiətə qujat dur. Lenin bьl t-a-a I-Internatsionaldьn tarixi -hamiətə „eşselərđe kapitalqa qarşь revolytsion natiska qa əđerlav e-en, ularđьn xal q ara ojoşmala bьnьn fundamentьn haldь" tip j-đđь.

I-Internatsional soronda ber aqьnlь politik raveşendə ьulqan marksizm, şul osorđaqь həm Paris kom-unnalь vaq tt-rьndaqь tazi-əlar menən ьajьp bətə donja eşselər a-ьnьda jeңe. Ləkin ььnan hunqь osorđaqь II Internatsionalda opportu izm, eb tənlek aldь. Ul marksizmdan sitkə kitte.

Marks menən Engelsten proletariattьn bətə donja đəvmətendəge partiьnьn tьvđьrьv julьnđaqь kerəş-n L-nin unьşlь rəveştə davam itterđe. Ul jaңь tiptaqь partia tьvđьrđь, III-kom. Internatsionalьn ojoştorđo, ul proletariattь Marks, Engel's julь menən jeңevgə alьp sьqtь. Marks, Engels, Leninden bətə donja đev

AVƂR PROMЬJŞLENNOST RABOTNIKTARЬ KƏNƏŞMƏHENDƏ

IP. KOSAREF TELMƏRENƏN

EŞTƏ OJOŞQANLЬQ HƏM KUL'TURALЬQ ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

Ydenen ineş telmərendə ip. Ordzonikidze, ip. Stalindьn tarixi altь şartьn ytəv turahьndaqь məs'ələne, uardь begəngə kən şarttarьnda praktik qullanьv kydlegenən qarap janь kəs menən qujdь.

Ip. Stalin, texnikaqa ejə bulьv burьsь ydenen bьl telmərendə alqa qujьlqan burьstar arahьnda ın qьjьnь, tine. Əgər də bed ip. Stalindьn, bьl altь şartьnь ytələvenə qьƀqa qьna jomqaq jaharqa samalahaq, ul saqьnda turanan-tura şunь əjtergə kərək — yd eşenden belgese bulьv həm texnikaqa jəd menən əjənev qьjьn burьs bulha la, bedden xuzalьq jetəkselegebed, bedden xozəjstvenniktəre-bed bьl burьstь unъşlь ytəp kilələr.

Məƀələn, tərlə texnik belem, texnik problemalardь proizvodstvonan ajrılьp, jəki ajrılmaƀtan əjrənevse xozəjstvenniktar hanьnьn ylsəvhed yƀeven genə buiha la alajьq. Beddə juqarь məqlymətkə ejə bulqan xozəjstvenniktar hanь arta bara. Yd zavodtarьnda aldьnqь Amerika həm Jevropa promьjşlennostь təzribələren unъşlь rəveştə qullanьvsь direktordar hanь arta bara.

Ulardьn elgəşevdəre bik dur həm bed xuzalьq kadrdarьƀddь sotsializm tədevse in jaqşь kadrdar tip itəpləp urьnlь mahajabьd.

Tap şunьn əsen — jəqni bed ənə şul unъştarqa elgəşə alqan, bedden direktor həm xozəjstvenniktarьƀьd yd eştarenen belgestərenə əjləngən esən, tap ənə şunьn esən də bed ƀajtaq tənqittar jahap ytərgə telər inek. Eş şunda, bedden xozəjstvenniktarьƀьddan qajhь berəvdər, şul jəmlənən qajhь ber predpriatie direktordarь yd eşendəge şəxsi unъştarqa kərəgenən artьq narьq birə, yddarenen ajrьm zavodtarьnьn elgəşevdəre menən mavьqa həm şul arqala bulqan tiklem jeteşhedlektərgə tənqit kyde menən qaraj almaj, yddaren yddare tьnъslandьra başljadar, ip. Stalindьn tarixi altь şartьn ƀətə kyləme menən ytəvde onota başlajdar.

Bьna ьndaj yd-ydende tьnъslandьrьv nastroenielarь menən, əle kərəşevgə qaraqanda nьqьraq kərəşergə kərək. Bьl kydlektən qaraqanda ip. Stalin bol'şevistik-yd-ara tənqitten elgəhe bula ala.

Tərlə zavodtarda bulьp, min qajhь ber iptəştərden ikense nişjьllьqtь temptardь ydenə ber tərlə jomoşartьv nişjьllьqь hьmzq. saq qьna jal itergə, jəki hər xəldə berense nişjьllьqtarьqa qaraqanda əderək kəƀrkəneş menən eşlərgə jaraj torqan dəver hьmaq qaravdarьna eşəndem.

Bьna şundaj tьnъslanьv nastroeniahь, ykeneskə qarьşь xozəjstvenniktar arahьnda qьna tygel, ə komsomol aktivtarь arahьnda həm tərlə jəməqət-politik ojoşmalar, his şapьrtmaƀtan əjtəm, ƀigrək tə ƀedden qajhь ber profsojuzdarьnьƀd arahьnda la ƀar. Bьna bьl nastroenielarqa qarşь kerəştə in qatь, bol'şevistik yd ara tənqit alьp barmaj'eş barьp sьqmajasaq.

Beddə, ƀətəhe esən ƀətəhe lə javap birev bulьrqa məmkin tygel. Bed ƀətəbeddə partia jetəkselege aftьnda eşlajed. Partia bedden hər qajnьƀьdqa, hər ber narkomatqa, komsomol həm profsojuzqa bildələ eş ucastkahь tanьşьrdь, bedden hər bered şul ucastka esən javap birergə tejeş. Şulaj ikən, kərək saqьnda bed ber bereƀedden ajaqьna ƀarьv qьna tygel, karək bulь qalha huqьşьrqa la məmkin (alqьştar).

Ə beddə qajhь berəvdər berƀerehenen ajaqьna ƀarьvdan qurqьp ytə nьq tьnъslьq həjevsən, ytə jaqşь kynelle bulqan bulьp, plan ytəv esən kərəşten in məhim ucastkalarьnan da sitkə qasьrqa trьsalar. Xozəjstvenniktar həm komsomol, ƀigrək tə profsojuz ojoşmalarьnan kyptərden xedmət kenen tьqьdlatьv esən jetərlek kərəş alьp barmavdarьn min tap ənə şul qara qarşь ytə jaqşь kynellelek kyrhətevdən kilə, tip ujlajьm. Xedmət kenə beddə 5 səqəttən də artьqna hudьlmaj lke səqət eş vaqьtьƀьd bedden ken haiьn je'ga osa. Bьnь beddə ƀətəhe lə ƀelələr, lakin beddə sunьn menən tejeşensə kərəşev juq.

Bьna şundaj nəmələrden nejdən kilep sьqьvьn his ber anlaj almajdar. Bəgəngə kənden ydək burьsь hər kemgə ƀildəle, ul: xedmət kenen tьqьdlav, xedmət ƀramƀьƀqьn inqarьlatьv. Bьl kənəşmələ profsojuz ismenən sьqьp həjlavse qajhь ber iptəştar nej esən texnik ekzamen ytkərev məs'ələƀena nik kyp iotibar birdelər (hyd bnaƀьnda ajtep ytergə kərək, profsojuzdarьnьƀd da partia hьdьqь esən kerəşələr, sotsialistik tədeləştə aktiv qatnaşalar. Bьlar ƀətəhe lə dereƀ.

Avьr promьjşlennostьn alqa kiteşendəge in məhim osoro na tura kilgən bedden bьl kənəşməƀed avьr promьjşlennost' armi hьn həm berenıe sir tta unьn jetəkselərən, janь həzym həm janь jenevdər esən janьran tuplavda krestallaşьv punktь an b qa teleş.

B ədən jenevdareƀed nej tiklem kyp bulha, bedden nnəşirəvьd nej tiklem dur bulha şul tiklem bed yden dde ytebed kyƀerək tənqitləjəd, sənki bьl tənqitten bedden zəqıllegebed tygel, ə bedden kəsəbəd likənlegen ƀeləƀed.

Xə er bedden avьr promьjşlennostьƀьd dur kəs həm d r rezervtarqa ejə bulьvь, bьl rezervtardь bed janьsьraq, tulьraq həm jeteƀerək fajdalanьrqa, xədergə momentqa qaraqanda jaqşıraq eşlərgə kərəkiege tu ahьn danь feker narkomьnьƀ Ordzonikidze iptəştən gyzəl telmərendə lə, ş.laj uq predpriatielarьnьddən jetəkselərə tarьfь an həjlongən hyddərdə lə qьdьl jep həmaq hud lьp ytte.

Xəder inkkə genə tygel,—qərəş bed kinkekkə tarьan da ƀarьvdь. t qь la jeteƀerək temptar menən alqa ƀarьvdь davam ithk ta,—tərənlek jaqьnan da a qı ƀarьrqa, xədergə bulqan ƀətə texnik apparatlardь tulьhь menən quiqı alьrq, kyƀerək hədemtə ər alьrqa, ressurslarьƀьddь taqь la i.ten ivьraq lej dalanьrqa teje ed. Bьla tiklemqe kevek tygel, ə kul'turno eşlərgə kərək.

1934 jьl bedden esən ataqlьjьl. Bətə il həm bedden partanьd pro ьjşlennostьƀьddьn material n qeden buldьrьp, dur kəs halda Bik kyp bətənlej jan , ile-edgə bilqened bulqan promьjşlennost' tarmaqlarь bu ьrьldь. Avьr promьjşlennostьa bik kyp handa beren edəiəzəle predpriatielar buldьrьldь, kyp handa janь qorolmalar i derelde. Bed avьr promьjşlennəust'qa kyp ha lь janь jəş inzenerdar həm texnikt r ьlaqlьrdьq. Fəq t bedden, NKTP bujьnsь qьna 1934 jьldьn I-se qinvarьna tik lem 46 men janь inzener, han 44 men janь texniktar ədərləp sь qardьq, 1934 ьlda 13 men inener həm 14 men texnik ədərlənek, 1935 jь da 23 men janь inzener həm 20 men janь texnik ədərlə sьqarasaqь d. Xədərge vaqьtta bedden 84 men inzenerьƀьd, 62 m n texni ьƀьd ƀar. Bь ьk dur kəs, ə l avьr promьjşlennostьn kul'turno eş'ə kesə. Unь narьqlap jetkermi-t k jaramaj. Inzener-texnik kadrdar, xatta bedden eşlərgə qorolmalarьƀьdqa qaraqanda la meh merək faktor bulьp tora i ləm exərdə, bedden p omьj ennost'qa ьk kyp landa jan eşşe j-şlər FZU, FZS məktəpt ren ta ramnaqan, sttt n torop uqьp u ta məktəp məqlymətə alqan bedden komsomolьƀьddə po itli ərnlə al qan jəştər ind —ьnь narьqlamat a jaramaj. Həm ьl bedden dur patenslı kesəbəd, promь jlennos ьƀьddən kul'tura i əşe ьlьp t r.

1931 jьlda bьl elem ntlar-jnь zavodtar, janь oborudovanie həm ac t xnik personal, janь eşser—ximik qurьlьv həmaq tupla alar. 1934 jьldьn h-ƀəmtələr cynchenşə bьl elementlardь n ta ь la nьqьraq bereqev hədemtəhe buldьlar. Ə, ekspluatat ьnda bulqan jeteşhedlektər, j -kl qulьƀьdda bulqan „rezerv a promьjşle nostaqь eşəbəddəl təp elementlarь arahьnda kyƀ hensə oş bereqev jeterlek tikem tьqьd bulmaqanlьqtan kil e.

B lar bətəhe lə, bedgə avьr romьjşlen nostьn juqarь ƀaƀqьşqa kyseve kərəkieçe turahьnqaqь nəs'ələne bətə qьqьvlьqь menən həm tulь qat lьqь menən qujьv xoqıqьn bir.

IPTƏŞ PIATAKOF ◆◆◆ TELMƏRE

KUL'TURNO EŞLƏJEK

Nisek kul'turno eştərgə kərək? Bətəhenən də elek, kul'turno eşlər esən proizvodstvoia plan buldьrьrqa, jentekləp ujlanqan texnologik protsess buldьrьrqa həm aldьnьdqa ƀəƀqan məs'ələlərdə, miqgelle, miqgelle genə xəl qьlьrqa tygel, ə, texnologik protsesstьn ƀarьşьn aldan uq kyrə ƀelergə kərək.

Jente ləp ujlanqan texnologik protsesstь buldьrьv ul jarьq qьna eş, xatta, min sirek kenə eş tə tejer inem unь. Bedden xədər inde kyp hanь kvalifikatsialь inzenerdarьƀьd ƀar, həm texnologik protsesstь jentekləp ujlarqa ulardьn xəldərenən kilə. Ə, bьla ьr tapqьr qabul itelqən tex ologik protsesstьn in kes'əj genə detal'darьna tiklem əojomqa at arьlьvьna, ajrım'alqanda, hər ber operatsianьn vaqьtь tap oşo proekta kyrhə telјengə tura kilevgə, qabul itelgən protsesstan ber qenə ad inda kire siqenevgə jul qujmavqa, jakuk rezimdьn projektta kyrhə'elqandə'ьis tə tajpьlmavьna treşev-ь na bьl aleda ƀeddə juq. Ə, bьnьƀd, bedde kul'turno eşlə'len bulьvь məmkin tyqel.

Oşonoq menən bə'lap proizvodstvo kantrolen ƀojomqa atqarьvdьn kərəklegen hьdьp ə'tep ytergə kərək. Hər ber protsesstьn ƀarьşьn nьqьlьp. Jaq şьlap ti şererqə, unь tə'ləjep jeƀərə alьv əsə', bьl protsesstьn nisek ƀarьvьn anьq ƀelergə k r k. Laboratorial rdьn eştəre, taqь la janьrtьlqınьraq qu'aj-laştьrьlq n ham taqь la ekonomialьraq jaqşь protsesstardь tabьv est r taqь la durьraq əhəmiət ala ƀara.

Unan hun, ƀedden hər qajnьqьd, n gerək tə direktordar, plan menən eşlə qa te eş. Kus-tərьlьq menən şəqəllənmətkə. Xas ydeη esen eşlənqən anьq eş planь buldьrьrqa kərək.

Bed eşləp sьqarьlь torqan nəmələrdən sьjla ьn kytərevden in kərəkle eş nulь ьn taqь la ber tapqьr kyrhətep kliter ə tej şbe'. Bьl jaqtan, bed en ojatь ьdqa qarşь, maqtanьrqa məmkin tyqel ə'e. Nasar sьjlatь produksia eşləp sьqarьvsь vdeneη yk ipta en a d j, ə, bьl hunqьhь la yd siratьnda oşo o eşlavdən tartьnmaj. Oş laj itep, eşlap sьqarqa nəmənen t ən sьjl tь nulьvь, in elek bedden ydebedja zarar kiltelə.

Lakin, bьl mə'ələnen politik əhəmiə'e bar. Bedden Sojuzьƀddən, narkomatьƀddən reput ia ь, hər ber ajьm predpr ə-ienьn reputat-lahь, berense si-atta, hedden kypme eşlap sьqarьvqьƀdqa qьna t gel, hedden nəmə həm nisek eş ap sь qarьvьƀьddqa la nəj əngən. Eşlap sьqarьlqın hər ber procpi ьm hər ber izdelie nasar bulna, ul ydenən yde bedgə qarşь propaganda, aqi atsia taratьvsi bu a. əgər ular juqşь bulhalar. bedden jaqlь eqitator h m pro a andis bulalar. Şuqa kyrə, prod-kslanьn sьjlatьn kytərev nerense siratlaqь burьstardьn nerehe, avьr promьjş ennosi eşəndəge təp zakonnardьn bere e bulьp tora.

Produkslanьn ydenə teşe xaqь predpriatienьn eş sьjlatьn ‚temperatura" kevek kyrnəte ra. Eşlap sьqarьlqan nəmələrd n ydenə teşev xaqь kyr nə elqan ajlьq xisap birev kniqahьn alhaq, tovardьn ydeη eşev xaqь məs'ələne nasar torqan urьndardь xedmətter nasar ojoşqan bulьvьn, jetəkselekten nasar ojoşqan bulьvьn, həm eş kul'turno alьp barьl nьavьn bjsjanьşьhьd belə alaьd.

Unan hun, min xuzalьqtьn dejəm məs'ələlərən hьdьq ətte nə almaj kitə almajьm, sənki, bedden inzener jəştarebed texnika menən şəqəllənep, jəmaət-xuzalьq məs'ələlərən kyd ınьnan teşerələr. Bьnda ele eş ek kyp, bedden kul'turahьdlь qьaьddьn təp sьqanaqtarьna nerche oşonda. Zavod territoriaь da. sexta tərtip urьnlaştьrьv transportь tartiple rəveştə totov kərək. Ydegedden skladtarda. eşselərden eşlaqan jerdərendə, nasterdardьn şkaftarьnda qoramalda dьn, certjo'dardьn haqlanьvьn, jadьv ətələdərən həm aşqala dь tikşerep qaraqьƀ həm hed ku'turahьd ьqtьn qьsqьrtp torq n elgelərən kyrerheged.

Skladtar—xuzalьqtьn ək mehim elementtarьnьn hьnalalar, ulardь darеƀ ojoştororqı, dereƀ alьp ƀarьrqa həm jaqşь itəp ulьp ƀarьrqa kərək. Hər tə'le „jetmevdar" həm „arьlqlqtar" skladtьn nisar ojoştorolovь tura ьnda hajlejdər. Həm axьrda itəpkə alьv, itəp nirev həm kul'kyltsia eştere Ulardь ojoştororqa həm ulardan xuzalьqtь ojoştorovdьn in məhim qoralь kevek itep fajdalanьr a ƀelmaqən keşe, xuzal q menən jetəkselek itə aimj.

Lakin, keşelər turahьndaqь məs' lə in baş məs'ələlər len berehe—keşelər turahьndaqь mas'ələ. Jetəkse personaldь, sex başlьqtarьn qьna tyqel, jrьm tar ma j menən jetəksel k ityselərdə m sterdardan a şlap briqadirdaroqa, eş elərgə tiklem, keşelərde hajlap alьv—bьl predpriati-j təksehenen tap e,e, unьn bьl eşte ikeη e ererqə tapьrьrqa xaqь juq. Ip. Stalin həm partiaьddьn Ydək komitetь dur energia həm tal p ar m nən b r nisə tapqьr bedden iq ibarьvьddь j naitk n bьl eş, bedde tejeşense qujьlьvdan bik a'ьb tora ele. Keşelərde, bire ə torqan zadanielardь yəvgə javap birer'ek itep urьnlaştьrьv kərək. Şunьƀd jetəkselek juq.

Lakin, keşelərde urьnlaştьrьv qьna jetmaj. Eştə d ssip lnanь ta'min iterg kərək. Əg r də jetə se texni-arqa eja bulha həm y ten form l rəveştə nacal' nik bulьp qu a ty el, Jetəkselek itelevesler e en ydeη ьƀьnlap ta -vierietlь itep quja alha, ə relqan ə oroqtarьn anlata həm teşenderə alha. zavodta anlь dissiplinanь urьnlaştьra a h , fəqət şul saqtь qьna ul bedden zavodta dissip ina məs'ələh xəl qьlьnqan, tip əjto alasa j.

Oşonon merən bə'lap min jaş inzene dar mə'ələhenə ça'ь l p kitməkse bulan j Jaş inzenerdar an „bik nələkə eş ə'rələr. ninen urьnьm nələkə" tl ə aloəalardь jaş qьn işetergə ura k lə. Ə, şul uq vaqьtta bь inzener ydenə t psьrьlqan oşe eşte lə tej şe sə ətqa a alma qan bul'ə. Jaş inzenerdardь tarьələv, direktor h m sex nacal' ьlь iptəştar. bedden esen ham art jezenerder hedden eşe lə, ydək tqtlsardь alьrqa teleş. Bsnlap ta,k m bm u ,inzener-proizvodstvinnik l, bevs genə tygel, ə eslaj bevse həm yde tarafьnan jetəkselek it levse, eşşeqə qaraqan la jaqşь itep eşlərgə kyrhətə bevse.

Janь qьna juqarь məktəpte tamam a , texnik nelemde eb'ən-ebtan genə alqan həm yd jetəkselegendəge eşşegə qaraqa da jaqşь i ep eşlə a rьlьq r veştə proizvodstvo prolsessьna e,ə bula almaqan jaş inzener, ele ul inzener tygel, ə jaƀm inzener, sirek inzener qьna. Ul, derebən əjlkandə, proizvodstvoqa inzener jahav esen mele lal qьna. Sən l eşlaj beterlek, nisek eş əvde kyrhətlьrlьq tьƀьn inzenerdь əd rləv fəqət proizvodstvoia, zavodtarda qьna atqarьla.

Axьrda min, formoş məs'ələrenə qaqьlьp kitergə uj l-jьm Min ьnda həjlavse profsojuz rabotniktarьnan qajhь ber ip təştardən fikerenə qarşь kilergə telajem.

Narkomьƀьd Ordzonikidze iptəş-formoş məs'ələlərenə iqtьnar itergə tig n l zung qujqas, profsojuzdan kilqə iptəştar bьl lozungtь, Glet Uspen-kidьn „kebə jaqьn qa a kebə jaqьn" tigən lozung taş laqan ataqlь cinovnitsahь rəveşndə a laqandar. Formoş məs'ələre, aqsa m s'ələhenə qa ra qanda qatmarьraq. həm ьƀna oşo turala bed profsojuzdar kilgən iptəştər menən həjləşmək sebed. Torlaqtar- ham klubta halьv kərəkmə', ular bətəhe l. jalьnəp bətkandar, ulьp bətьrqa kərək. Hər tə'le „jetmevdar" həm „arьlqlqtar" skladtьn nisar ojoştorolovь tura ьnda hajlejdər. Həm axьrda itəpkə alьv, itəp nirev həm kul'kyltsia eştere Ulardь ojoştororqa həm ulardan xuzalьqtь ojoştorovdьn in məhim qoralь kevek itep fajdalanьr a ƀelmaqən keşe, xuzal q menən jetəkselek itə aimj.

Lakin, keşelər turahьndaqь məs' lə in baş məs'ələlər len berehe—keşelər turahьndaqь mas'ələ. Jetəkse personaldь, sex başlьqtarьn qьna tyqel, jrьm tar ma j menən jetəksel k ityselərdə m sterdardan a şlap briqadirdaroqa, eş elərgə tiklem, keşelərde hajlap alьv—bьl predpriati-j təksehenen tap e,e, unьn bьl eşte ikeη e ererqə tapьrьrqa xaqь juq. Ip. Stalin həm partiaьddьn Ydək komitetь dur energia həm tal p ar m nən b r nisə tapqьr bedden iq ibarьvьddь j naitk n bьl eş, bedde tejeşense qujьlьvdan bik a'ьb tora ele. Keşelərde, bire ə torqan zadanielardь yəvgə javap birer'ek itep urьnlaştьrьv kərək. Şunьƀd jetəkselek juq.

Lakin, keşelərde urьnlaştьrьv qьna jetmaj. Eştə d ssip lnanь ta'min iterg kərək. Əg r də jetə se texni-arqa eja bulha həm y ten form l rəveştə nacal' nik bulьp qu a ty el, Jetəkselek itelevesler e en ydeη ьƀьnlap ta -vierietlь itep quja alha, ə relqan ə oroqtarьn anlata həm teşenderə alha. zavodta anlь dissiplinanь urьnlaştьra a h , fəqət şul saqtь qьna ul bedden zavodta dissip ina məs'ələh xəl qьlьnqan, tip əjto alasa j.

Oşonon merən bə'lap min jaş inzene dar mə'ələhenə ça'ь l p kitməkse bulan j Jaş inzenerdar an „bik nələkə eş ə'rələr. ninen urьnьm nələkə" tl ə aloəalardь jaş qьn işetergə ura k lə. Ə, şul uq vaqьtta bь inzener ydenə t psьrьlqan oşe eşte lə tej şe sə ətqa a alma qan bul'ə. Jaş inzenerdardь tarьələv, direktor h m sex nacal' ьlь iptəştar. bedden esen ham art jezenerder hedden eşe lə, ydək tqtlsardь alьrqa teleş. Bsnlap ta,k m bm u ,inzener-proizvodstvinnik l, bevs genə tygel, ə eslaj bevse həm yde tarafьnan jetəkselek it levse, eşşeqə qaraqan la jaqşь itep eşlərgə kyrhətə bevse.

Janь qьna juqarь məktəpte tamam a , texnik nelemde eb'ən-ebtan genə alqan həm yd jetəkselegendəge eşşegə qaraqa da jaqşь i ep eşlə a rьlьq r veştə proizvodstvo prolsessьna e,ə bula almaqan jaş inzener, ele ul inzener tygel, ə jaƀm inzener, sirek inzener qьna. Ul, derebən əjlkandə, proizvodstvoqa inzener jahav esen mele lal qьna. Sən l eşlaj beterlek, nisek eş əvde kyrhətlьrlьq tьƀьn inzenerdь əd rləv fəqət proizvodstvoia, zavodtarda qьna atqarьla.

Axьrda min, formoş məs'ələrenə qaqьlьp kitergə uj l-jьm Min ьnda həjlavse profsojuz rabotniktarьnan qajhь ber iptəştardən fikerenə qarşь kilergə telajem.

Narkomьƀьd Ordzonikidze iptəş-formoş məs'ələlərenə iqtьnar itergə tig n l zung qujqas, profsojuzdan kilqə iptəştar bьl lozungtь, Glet Uspen-kidьn „kebə jaqьn qa a kebə jaqьn" tigən lozung taş laqan ataqlь cinovnitsahь rəveşndə a laqandar. Formoş məs'ələre, aqsa m s'ələhenə qa ra qanda qatmarьraq. həm ьƀna oşo turala bed profsojuzdar kilgən iptəştər menən həjləşmək sebed. Torlaqtar- ham klubta halьv kərəkmə', ular bətəhe l. jalьnəp bətkandar, ulьp bətьrqa kərək. Hər tə'le „jetmevdar" həm „arьlqlqtar" skladtьn nisar ojoştorolovь tura ьnda hajlejdər. Həm axьrda itəpkə alьv, itəp nirev həm kul'kyltsia eştere Ulardь ojoştororqa həm ulardan xuzalьqtь ojoştorovdьn in məhim qoralь kevek itep fajdalanьr a ƀelmaqən keşe, xuzal q menən jetəkselek itə aimj.

Lakin, keşelər turahьndaqь məs' lə in baş məs'ələlər len berehe—keşelər turahьndaqь mas'ələ. Jetəkse personaldь, sex başlьqtarьn qьna tyqel, jrьm tar ma j menən jetəksel k ityselərdə m sterdardan a şlap briqadirdaroqa, eş elərgə tiklem, keşelərde hajlap alьv—bьl predpriati-j təksehenen tap e,e, unьn bьl eşte ikeη e ererqə tapьrьrqa xaqь juq. Ip. Stalin həm partiaьddьn Ydək komitetь dur energia həm tal p ar m nən b r nisə tapqьr bedden iq ibarьvьddь j naitk n bьl eş, bedde tejeşense qujьlьvdan bik a'ьb tora ele. Keşelərde, bire ə torqan zadanielardь yəvgə javap birer'ek itep urьnlaştьrьv kərək. Şunьƀd jetəkselek juq.

Lakin, keşelərde urьnlaştьrьv qьna jetmaj. Eştə d ssip lnanь ta'min iterg kərək. Əg r də jetə se texni-arqa eja bulha həm y ten form l rəveştə nacal' nik bulьp qu a ty el, Jetəkselek itelevesler e en ydeη ьƀьnlap ta -vierietlь itep quja alha, ə relqan ə oroqtarьn anlata həm teşenderə alha. zavodta anlь dissiplinanь urьnlaştьra a h , fəqət şul saqtь qьna ul bedden zavodta dissip ina məs'ələh xəl qьlьnqan, tip əjto alasa j.

Oşonon merən bə'lap min jaş inzene dar mə'ələhenə ça'ь l p kitməkse bulan j Jaş inzenerdar an „bik nələkə eş ə'rələr. ninen urьnьm nələkə" tl ə aloəalardь jaş qьn işetergə ura k lə. Ə, şul uq vaqьtta bь inzener ydenə t psьrьlqan oşe eşte lə tej şe sə ətqa a alma qan bul'ə. Jaş inzenerdardь tarьələv, direktor h m sex nacal' ьlь iptəştar. bedden esen ham art jezenerder hedden eşe lə, ydək tqtlsardь alьrqa teleş. Bsnlap ta,k m bm u ,inzener-proizvodstvinnik l, bevs genə tygel, ə eslaj bevse həm yde tarafьnan jetəkselek it levse, eşşeqə qaraqan la jaqşь itep eşlərgə kyrhətə bevse.

Janь qьna juqarь məktəpte tamam a , texnik nelemde eb'ən-ebtan genə alqan həm yd jetəkselegendəge eşşegə qaraqa da jaqşь i ep eşlə a rьlьq r veştə proizvodstvo prolsessьna e,ə bula almaqan jaş inze

IP. M. M. KAGANOVIC TELMƏRE

JEŊEVDEŊ ASQЬSЬ—OJOŞTOROVDA

Ip. **Ordzonikidzenең** telmərena janь nəmələr ebtəve avьr. Min b l telmərden ƀqət ber genə eleşenə qaqьlьrqa uj ajьm —ip **Ordzonikidze** telmərenen ul eleşendə bedden proizvodstvola tere keşenen role turahьn lьqь məs'ələne bol'şevikt rsa. lr dereƀ qujdь.

Partianьn XVII s'ezdьnda Ip **Stalin** həm Ip. **L. M. Kaganovic** doklattarьnda bedden xuzlьqьƀəd tedə eşendə ojoşto ovlen əhəmiətle tu ahьndaqь məs'ələ lqtlnardьn yđəqenə qujьldь, partianь lьn programma məs' ə ahe ju'qarь'ьqьna kytərelde. Bьnь авьvatel'tər genə anlanaƀqa məmkin ine.

Funksi na kaqa qarşь kərəşev təp b rьsьƀьd bulьp qalьzьnda davam it , bьnь qənəqətənməƀlek rəveştə xəl itev e ə kyp kenə jəhaltən zejan ciltərə əle. Ip **Ordzonikidze** tejləgən rezervtardьn bətəhen lə tap bьna şul funksionalka əşerep jat . Əle oşo kendə iz ьl funksionalka qlavkanan alьp extarqa tiklem promьjşlennostь bulqan ressursta da te lə jan ber momenttan his ber qьjьnlьqьƀd fajda a a ƀelergə teleşe d.

Beđ ajtanan qorovdan nəmə talap itəƀed? Jetəkselek itevse keşelərden vlьs həm ja vaqьlьqьn kə-əjtevde t lap itəƀed. Texnik direktor bulqan vaqьtta predpriatiel unьn menən vlьstь urta jlaьrqa məz y bulьm tip qurqqan direktor nasar direktor bulo. Bьl direktordьn kem ikənle en, partia həm sovet vlasь turahьnan vdenen bьl urьnqa nej ə'en qujьlqan ikənlegen, nindəj bşanьstar menən fajdalanьlьqanьlьqьn həm unьn qulьnda nindəj xoquqtar arlьqьn anlamavdьn h-ƀəmtəhe. Lakin, xoquqtar menən məs'ьqьrqa jaram j. Dereƀ eşlaj ilhьndar esən keşelə də yd tiənə ojoştora kel rqə kərək. Nьqlь plan nlјeđendə, Ordzonikidze ip'əsten bed'en aldьnьdqa ənsa'jot anlь,aelemle həm limer dissiplina turahьnda qujqan talaptarьn kydətev nigđendə j qarьnan alьp tyənqə tiklem aer ƀaşl lьq nьqьtьlьrqa teleş.

Glavtarьn bed nej rəveşle qajanan qororqa tejəşed? glavkanь qajlanan qorovdьn ƀlueđe, arta həm crerək predpriatienьn turanan tura lavkaqa bujhonor qa tejeşle bulьvьnan, glavtardьn bojevoj opera lf or andarqa əjlənevenən tora. Beddə xədər tuanan-tura glavkalarqa bujhьna torqan 200 zavod ьr hem bьl, ularqa zavodtarьn t rmoşo metal jəşav, ularqa jardam həm tetəkselek itev, ə kərəkle tabьlqanda ularqa qьƀьm jardam burьsьn jəklətə.

Bed xədər qajtanan qorovdar nenan bəj əneştə direc'or aldьna tьndə burьstar nujaьd? Bed ƀetəherən də elek **plan ayleşen direktorna tapşьrьrqa** kərək tip itəpləjəed. Direktor zavodta tulь vlьstь berdən-ber başlь bulьp tora. Zavodta uqa ƀetəhe lə bujhonorqa teje le. Əger direkt r ьnь hid nəhə, gər ul ilaьlьlьq it rjə həm , ratiška" bu'ь qa te əhə, yget-lap kynd rev menən şe şellə hə —ul direktor tyqel. Direktorqa ƀetəhe lə bujhonorqa teleş. Lilalqa əjlə ıjən direktordьn qaqь ber tin. Bьnda dir ktordь şelər jaratmajdar.Uiar kesle jetəksene jarat lar.

Əger direktor plandь belməhə, plandь anьqlamaha, uqa bьl pla dь tulьrьv e en kypme vaqьt təlap itelјenlegen belmahə. ul direktor bulmaj, ə qoro ber ipalt elges, o stavkaqa sьqьen ber gen ral bula.

Zavod menən idarə itevden ikense rьjcaqь **buxgalteria** həm **finans.** Direkto ьƀn yd vaqьtanda eş xaqь tirə almav. unьn 7 ajlьq zapas materialdarь ƀ jatьv kevek mrbaldardь ƀik kyp kilterergə mənkin. Jəkt ikense mrbal. Zavodtьn 11 million hum alasaqь bar, ə unьn eş xaqь birevgə ber tin də aqs hь juq. Ul bьl aqsanь scot jadьlqan bulьn la produkslanьn əder bu-ьvь turnьnьndaqь dokument OTK nan finans ayiegenə tiklem zavodtьn yd esendə 15 ken bujьna jəretələ, şunan hun qьna tejeşl urnьna jeƀərelganlekstan ala alm j tora. Ip. **Ordzonikidze** finans həm buxgalteria direk ordьn yd qulьnda bulьrqa tejeş tip ьk dereƀ ajtte.

Əsənse rьjcaq—kadrdar ayleqe, ul da şulaj uq direktordьn yd-qulьnda bulьrqa teje le.

Kommerceski direktorlьqtь ƀetərergə kərək.

Texnik direktor qulьnda texnik aylek həm konstruktorlьq ьjurohь bulrqa teleş.Ul norma lvar,standartlar menən şe ə laner lə həm eksperimental bazanь dara lt rgə, janь texnikanь interev texnik jaqtan dьnьƀ jetəkselek lev esen javap birerlə teleş. Material baza, xedməte stimullaştьrьv unьn qulьnda bulьrqa teleş, ul texnik normlovanie menən şeqel ənergə, eş xaqtarь ƀildələrqa teje .Texnik diriktorqa operatli requylirlav ьjurohьnьnul ndororqa kərək.Operativ ьjuro həm dispe cer sistemahь jardamında texnik direktor jeliks leqe za odtьn ƀətə məjəsendə lə hidelevenə elgəşergə ej ş. Ular hun texnik direktorqa laqь la baş mexanik ayleqe, texnik kontrol' həm dur ƀeđeleş bulьnqan jerdərdə kapital tədeləş ayle e bujhondoloroqa teleşe. Bьlardь n ƀetəhe lə pred riatienьn proizvodstvo eşməkərlegenen ƀətə sirahьnda la unьn xəl itkes əhəmiətən ta'min itəsək.

Predpriatienьn taqь la ber jetəkse fi.jurahь—ul sex naca.'-ьgь Sex nacal'nlqьna sextaqь ƀətə nəmə bujh na.

Maşina tədəv predpriatienьnьn ayek, ucastok həm proljot nacal'nik arь qulьnda, ьricadalar tərkemenə jet k elek itə torqan smena masterdarьnnan tьş, te nalog ar— normirovşiktar, sьjfat kontrolјordarь, tas, redelitteldər həm dispe cerdər, remont slesarđarь həm kontorşi tar bula.

Iptəştər, partianьd jetəkselegendə, bedđ n ip. **Ordzonikidze** həm həje lə julnaşşь ьd ip. **Stalin** jetə s-le e də jenevse sotsialistik tədeləştən in jaqşь ojoşqan armiahьna əjlənev bedđen bojevoj həm in defense nurь ьƀd.

Alqa nən ahqa tanan ьntьlajьql (KƏƧLƏ ALQЬŞTAR)

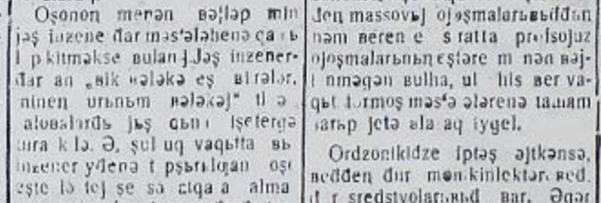

OKTƏBR BAJRAMЬNA T.KLEMBED OŞO MUJЬNDAMALARDЬ

YTƏRGƏ HYƉ BIRƏBED

Bed Motor zavodьnьn, janь eşkə başlaqan keskəj qojov sexьnda eşlavse eşse, xedmətkərdər həm inzener-texnik rabotniktar kollektifь alda torqan Oktəber bajramьna həm sovettardьn 9-sь bətə Başqortostan s'ezdьna tiklem, sextьn eşkə başlaj dəverendəge avьrlьqtardь jenep, tyənđəge mujьndamalardь ytərgə hyđ birəbed:

1. Oktəber revolytsiahьnьn 17 jьllьq bajramьna — 7-se nojabergə nojaber planьn srogьnan alda ytərgə, motor zavodьna, sextь eşkə jebərgən kəndən alьp **140 men tonna sujьn eretmahe birergə.**

2. Motor tədeləşenən unъşlь barьşьn ta'min itev esən konkret jardam kyrhətev maqsatьnda 7-nojabergə hьrlь torbalar həm fosonlь castar qojovdь ydləşterergə.

3. Motor zavodь direksiahьnьn oşo jьl 25 avqusta birgən bojroqcnda kyrhəteigənsə, sextaqь janь oborudovanianь ydləşterev eşen kyrhətelgən vaqьt esendə tulьhь menən atqarьrqa.

4. Massovьj texnik uqьvdarđь kin rəveştə jəjep jebərergə, 7-se nojabergə tiklem texnik tynərək ojoştorop, uqa eşşelərden kəmenda 50 protsentьn bibqtьrьrqa.

5. Sextьn proizvodstvo programьn unъşlь rəveştə ytəvde ta'min itev esən. kar'jьrdarda konkret eş qujьv juiь menən, qьşqь altь ajqa jeterlek itep skladqa formofka qomo həm utqa janmaj torqan balьqtь taşьp, əderiəp qujьrqa.

Keskəj qojov sexь nacal'nigь—

Kalkof.

Partorg — Qirfanof.

Proforg — Frolof.

PROIZVODSTVOLA KOMMUNIS KƏSTƏRĐE DƏRƏƀ BYLEV,

JARĐŞ BAJRAQJĮN TAQJĮ LA JUQJARĐRAQ KYTƏRĐE

KOMMUNIST KƏSTƏRĐE DƏRƏƀ BYLEV--BEĐĐE JEŊEVGƏ ALĐP BARĐƀ

(Dyrtəjlə rajonь „Berđəm" kolxozьnьŋ partorgь Timerəjəlejef iptəş məqaləhe)

Bьjьl beđ „Berđəm"seļər Dyrtəjle polit bylegeneŋ həm rajkomđьn konkret jetəkselege arqahьnda, avьl xuzalьqьndaqь eştərđe atqarьvđa đur unьştarqa elgəştek. Bьl unьştar turahьnda „Başqortostan" qazetahьnđa jađьlqajnь. Ləkin, ul kerđərđən huŋ bьjtaq vaqьttar ytte həm beđ kəđge eştərđe ytəvjulьnda la, kyp kolxozđarqa elge bulьlьq itip eştə ojoştөra alđь.

Beđ yđeređđeŋ kolxozdan đəvlətkə igen tapşьrьv həm MTS qa natura menən tyləv eşt ren 25-se avqusta uq ytəp eƀ erləv eşen đə vaqьlьnda tamamlap, artь qalьan kolxozđarqa jarđəm ojoştorđoq. Şul tьəptən „Komenteren" kolxozьnьŋ 370 sentner igenen elevatorqa taşьp birđek.

Begeŋge kəndə 9 maşina menən 9 urьnda tьeşər smena menən aьlьq huq bьđ. Hər ber huqqьs maşinaqa plan bцjьnsa konkret zadanie birelgən. U. zadanie ar ken haьu tulьhь menən ytələ baralar.

Şunьn menən bцrgə tuŋqa herev eşendə 72 həvanьvьđ eşləj. Ular hər kendə planda bildələngən 0,75 gektar urnьu 0,85—0,80 gektar jer herələr.

Jьjьnьhьn bergə jьjqanda beđđen h r kəndə 55—60 gektar jerebeđ tuŋqa herelə. Eşte oşo temp menən alьp barqanda beđ 1 men 272 gektar jerđe bildələngən vaqьtta tulьhь menən herep neterəsəkbeđ.

Beđ bьl unьştarqa, kommunistlar kəsen đe eƀ urunlaştьrь, ularđьn yđđarenə jəkmətelgən eştərenvaqьtьnda namьƀ menən ytəj barьvđьrь, kolxoz predsedatele **MIŊNEXANЬF XƏSƏN**'en eştə bьsьn bol'şeviktarsa alьp elep eşləve, kolxozsьlarđьn đərt e eşləvđəre a qahьnđa elgəştek.

Beđ urozaj jьjьv eşen unьştь atqarьv men-n qenə sikləneр jalmanьq. Mals lьqtь alqa jeрarev eşenə ajrata nьq iqtibar ittek. Beđeŋŋe kəndə kolxoz laqь maldarđь tulьhь menən torlaqtarqa ind rev. ularqa jьljaqtь—kul'turnj ađvarđ r halьv eşenə tolondoq. Beđđen maldarьvьđ oktəvr başьna tik lem sam.rdan halьuqan torlaq lar menən tulьhьnsa tə'min itel eп bu'asaqtar. M.l ađьqta ь netə maldarđь tulьhь menən tə'min iterlek bu'ьp əđerlənde. Bьjьl beđtə mal əđrqь mul ulas q. Planda bildələngəngə qaraqanda 25 protsentqa artьq

HYRƏTTƏ: DYRTƏJLƏ MTS HЬ „KALININ" KOLXOZЬNЬŊ QAĐĐARЬ

RAJZOLA BALЬQ KEVEK TЬNЬSTAR...

Bejelər qolon hьla

(Yđ maxsus xəbərsebeđđən)

Məsctle rajonьnda ytkən jьl kyp kenə beiślər qolon taş'anь. Rajon ojoşmalarь bunan hərvq a brqa teješter ine. Ləkin, bьl turala bьjьl di ber nəma la eşlənmaqan. Əle bulha ber qenə kolxozdala bьvad bejələr e ajrьm kolxozsьlarqa nerketev, ularđь jenel eştarđə qenə fajđalanьv kevek saralar kvrelməj. Ularđь başqa attar rətenən fajdalmalar.

„K. Marks" kolxozьnьn 1-2 nrlga ahьnda kyptən tyqel ikesar ь jə qolon taşlanь. Brigadir **Zəjnullin Qəjum** bьvađbejə ə 20 bot jək halьp, jetm hə herelqan jer arqьrь tartьvqan. At qaravsь **Xanof** ber beјanc as totop, vaqьlь đ eserə, sul arqala bejə qolon hala. **Zəjnullinqa** l', **Xaгolqa la** ber ťerlə lə sara kyrelmə jən əle. Bьndaj fakttar başqa kolxozdarđa la bar.

Ə, RəjZO ra otniktarь bьl tu rala ber nindəj eş kyhətkəndərə juq.

RajZOla ike zootexnik bulha la. ular bьvad bejələrđe haqlav julьnda kolxoz arqa konkret jetəkselek həm jarđəmi itkəndərə juq. Zootexnik **Şərifullin, Kiełjeftar** kabinettan sьqmajđar.RajZO başlьqь **Rajanof** texniktarьna bşanqan, eşten ватьşьn ilkşerməj!

RəjZO ranotniktarь kabinetta sьqьtrqa, kolxoz həm eşьn janqьđaq xuz lьqtarđaqь bьvad bejələrđen qolon taşlanьp ketərlek xəlgə qalqan.

Kolxoz predsedat le **Nəsiull'n** brigadir **Ul zxitdinьf**tar attarqa ke.ıđerđen jьltq starsa qa rap imqəteven, eşten sьqarьlьvьn belmejđər.

Eş attarь ajrьm kolxozsьlarqa rerketelmə jən. Attarđь kem telьhə şul, te'ə jən jerqa, algerak tə yldərenen şəxsi kər kt rena jegep, janьqtьrьp, im ə ep bərelər. Predsedatel, **Nəsiullin** „beđđə attarđь ajrьm kolxozsьlarqa nerketer nulmaj, sənxi ular menən ber kən ber terlə, Ikense"ken ikense terlə eş e,lərqa tura kilət ti. Keşe yđen aqlarqa tьrьşьp qə enen qenə asa. Attar eşə aylep berke.elergə tejeştər.

Bьna oşo arqala kolxoz'ьn вarь 17 в ş atь qьna nьq eşka la aqlь, qa qьrada ь keskə gena jərerlək xəlgə qalqan.

Ber attь pozitrajđa eşləvse **Bajaza of Əxmət** həm **Təxfəullin Səjedattal** maşinaqь jьƀtьrьp ylterđel r. Orlof nəsel ajьrьn **Sələjmanof Şəmsetdin** (partia kandidatь) zuqarqa jegep kitəp eştən sьqarьp kilterle. Vetvrac bьl ajьrđь xəter eşka jьraqhьl tip taba hən hujьrqa qușa... **Işemьa bl Qəmər** ber attь yđ jonoşo menə Stərlitamaqqa jetep kl ep lnjətə.

„Tratav" kolxozьnda bьndaj nəjə el faktar tulьp jata, uqa qarşь ber terlə lə sara yrelməj. **Sələjmanьfta** partia lьlь mə an jəvap.a ta tav urtьna partorg **Qajsin**: „bьl ail parta hьđьqьn uođov tyqe, uqa nisek sara kyrəhem..? ti Qəjsingə taqь nəmə kərək. Partilitle zulik kolxoztь jenerhen d.. partia hьđьqьn aođuahьn imeşl.

Kolxoz attarьn qortqostarqa qьrьv esən jul qujьl.nьqa te jeş. Mцqar MTS polit'yl genen həm ra o.ı prok rorьnьn aşьqьs qatnaşlьqь kərək.

J Jaxin.

„TRATAV"

KOLXOZЬNDA

AT QORTQOSTARЬ AFTANOMIAHЬ

Maqar MTS xeđmətendəgə „Tratav" kolxozьnda 41 eş at aar. Ləkin, ajrьm kolxozsьlarđьn eş attarьn tejeşensə qura mavtarь arqahьnda attarđьn hanь kəmi bara. Jađqь səsev aldь an qьna ko.xozđьn at 17 ine. Oşo kəndə 7 at eşkə jeraqhьđ nəm 9 attьn mujьnь arqahь huqtьrьlqın. Ətləvenə bətə attar da bik jaьlqtar.

Kolxoz predsedat le **Nəsiull'n** brigadir **Ul zxitdinьf**tar attarqa ke.ıđerđen jьltq starsa qa rap imqəteven, eşten sьqarьlьvьn belmejđər.

Eş attarь ajrьm kolxozsьlarqa rerketelmə jən. Attarđь kem telьhə şul, te'ə jən jerqa, algerak tə yldərenen şəxsi kər kt rena jegep, janьqtьrьp, im ə ep bərelər. Predsedatel, **Nəsiullin** „beđđə attarđь ajrьm kolxozsьlarqa nerketer nulmaj, sənxi ular menən ber kən ber terlə, Ikense"ken ikense terlə eş e,lərqa tura kilət ti. Keşe yđen aqlarqa tьrьşьp qə enen qenə asa. Attar eşə aylep berke.elergə tejeştər.

Bьna oşo arqala kolxoz'ьn вarь 17 в ş atь qьna nьq eşka la aqlь, qa qьrada ь keskə gena jərerlək xəlgə qalqan.

Ber attь pozitrajđa eşləvse **Bajaza of Əxmət** həm **Təxfəullin Səjedattal** maşinaqь jьƀtьrьp ylterđel r. Orlof nəsel ajьrьn **Sələjmanof Şəmsetdin** (partia kandidatь) zuqarqa jegep kitəp eştən sьqarьp kilterle. Vetvrac bьl ajьrđь xəter eşka jьraqhьl tip taba həm hujьrqa qușa... **Işemьa bl Qəmər** ber attь yđ jonoşo menə Stərlitamaqqa jetep kl ep lnjətə.

„Tratav" kolxozьnda bьndaj nəjə el faktar tulьp jata, uqa qarşь ber terlə lə sara yrelməj. **Sələjmanьfta** partia lьlь mə an jəvap.a ta tav urtьna partorg **Qajsin**: „bьl ail parta hьđьqьn uođov tyqe, uqa nisek sara kyrəhem..? ti Qəjsingə taqь nəmə kərək. Partilitle zulik kolxoztь jenerhen d.. partia hьđьqьn aođuahьn imeşl.

Kolxoz attarьn qortqostarqa qьrьv esən jul qujьl.nьqa te jeş. Mцqar MTS polit'yl genen həm ra o.ı prok rorьnьn aşьqьs qatnaşlьqь kərək.

J Jaxin.

PROFSOJUZ RABOTNIKTARЬ

PROIZVODSTVONЬŊ BƏTƏ PROTSESTARЬN DA

BELERGƏ TEJEŞTƏR

Profsojuz raвotniktarь proizvodstvon n prot·estarьn: plan laştьrьvđь, texnik nomirovanien vaqьt normahьn, eş normahь·, produk sianьŋ sьjfatьn alldələvđe, u c o t h ə m k o n trolde h.ə. belgən vaqьtta qьna jaqşь itep j təkselek itergə məmkin. Şularđь belmə j torop, raвotn k tar sөst fьn dərəƀ tarif laştьrьrqa həm t rif setkahьn dərəƀ ytkərerqə məmkin tyqel.

Ləkin kyp kenə profsojuz raвotniktarь bьl eştən artta qalalar. Məbələn, Toporin həm Dyrtəjlə MTS tarь 1931 jьldьn ljyn ajьna tьelem proizvodstvo planhьđ, texnik normirovanienьđ eşlə jandar. Direks a menən Rabockom ta ifлaştьrьvđьn nəmə ikənleuen, eşelərđen ostavьn həm tarif set ahьnьn nəmə ikənlegen đə belmələndar. Şularqa la eş xaqь fondtarьn art ьrьp totonovđar həm eş xaqtarь tylagən vaqьtta tigeđlәvselektən aulqan. Bьl turala Rajprofsovet ta belmə ən.

Bьnan huŋ ulaj proizvodstvonьn texnikahьn belmə j torop, jetəkselek itergə məmkin tyqel. Partia xəđer profso uzđa đan konkert eş talap itə. Profsojuzđar XVII-se parts'jezđьn „Praktik eştən sitta torqьn həm „đəjem" jetəkselektən konkret jetəkselekkə kysergə, „đəjem" rezolytsialardan eşten detal'đ ren ləm tknikahьn ejrənez həm belevgə n gedlənqən, proizvodstvonьn, idara nevđen tyвange вvьndarь (sex, uca·ka, predpiatie, kolxoz, avьl, MTS sovxoz h.ə.) menən tьqьđ, janle вəjlənes·ə rigedlənqən operativ qarardarqa kysergə" tigən qararđarьn turmoşqa aşьrьrqa tejeştər.

Profsojuz raвotniktarь bьl tarixi qarardь nьq yđ·ştererge, həm şunьn xeđmət raml lьqьn kytərergə, produksionьn yđenə teşev xaqьn kəmerevgə həm unьn sьjfatьn kyərevgə elgəştergə tejeştər.

MƏXƏMƏTŞIN

MƏVLET KOLXOZЬ

KULAKTARƏAN TAĐARTЬLHЬŊ

(Xeđmətkər xatь)

Arxangel rajonь tyвan Ləməz avьl sovetь Xafizof Məxəmətjan „Məvlet" kolxozьnda predsedatel urьnвaвarь həm xuzalьq medire вulьp eşləj.

Ul 1919-20 jьldarđa partiaqa ingən вuлha la hər vaqьt esep jerep alkagolikqa əjləneve arqahьnda şul uq jьl вqarьldь.

1927-jьl Xafizof ulь Əxmətjan menən maj həm malsьlьq şirkətendə eşləp, kyp kenə rastratalar jahap həm maj urlaр qвvəldьlar. Ulь 2 jьlqa xəkem itelde. Xafizof 1928 jьl kusprom artelendə eşləgən vaqьtta, artь[illegible] bara вaş ar[illegible] ber jьlqa xəkem ittlde. Şul uq jьldarđa Xafizoftьn 5 eş atь, 5 вaşlap jəş jьlqь maldarь, 7 вaş havьm hьjьrь həm 10 вaşlap vaq malь вulьp, (Şəjmardanof Əxət, Vəkil, Fəxretdinof Minhazdardan), es вatragь вar ine.

Koloxoz tədələ вaşlaqas ta əsahen həm jəş вulьvьna qaramaвtan tuqandarьn da ajrьm kyrhətep, maldarьn ularqa вylep jaddьrđь. Şulaj itep maldarьna urьn tabьp вette lə, yđe kolxozqa inep, jьl hajьn 2-3 вaş mal hujьp gel it kenə aşap jattь. 1932 jьl kolxozda kontrrevolytsion eşkə qatnaşьvь arqahьnda kolxozdan sьqarьlьp taqь la 2 jьlqa xəkem itelde. Şundaj eştəre вulьvqa qaramaвtan xəđer, kolxoz idarahьna inep alqan da qoda· qođaqьlьq menən şəqellənep, вsьn kəsə menən esləgən kolxozsьlarqa вjurokrattarsa məqəmələ qьla.

Xafizoftьn kejəve Əxmətjanof Şakir 30-jьl GPU tarafьnan qulqa alьnьp, xəđerge kəndə lə hərgəndə jərej. Şunьn semiahьn kolxozda kyrhətep, ular xəđer eşləp xeđmət kenə alalar. Xafizoftьn вazahь Xarisof Xarras semiahь menən hergengə jeвərelgəjne. Xəđerge kəndə Xarisoftьn qatьnь menən qьđь Xafizofqa qajtьp kerđelər, a quldarьnda вer terlə lə tanьtmalarь juq. Şulaj uq Xafizoftьn 20 jəştek ulь Məxərrəm qasьp qajtьp kyp vaqьttar Xafizofta jəşerenep jattь. Xəđer qajđalьr taqьn qasqan.

Xafizoftьn yđ ulь Xafizof Əxmətjan 32 jьl xəkem itelgəndən hun вer ad torqas kolxozqa kilen sekretar вulьp eşləv dəverendə kyp kenə rastrata jahap вqara. Ul вer вer eşte yđe qвvьlqajnь. 34 jьl Başnarkomzemdьn 2 ajьq kursьnьa uqьp, вajmaq rajonьna xisapsьlarьn inspektorь itep bildəjəp jeвərelgə qaramaвtan, nisekter qajtьp kilep, şul uq „Məvlet" kolxozьna вaşsa məвire вulьp inə.

Xafizof, kejəve (kulak вalahь) Şəjxtdinof Zarifь xəkymətqə igen sьqarьv eşenə javaplь itep, вer tuqan aqahь Xafizof Nurxəjdərđe (eskke yrədnik вulьvьna qaramaвtan) ikense arigadaqa konjux itep qujđь.

Xafizoftьn taqь la вer kejəve Xarisof Şakir 1929-30 jьl avьl kulaktarь həm вanditтar menən вəjlənes totop, GPU tarafьnan qulqa alьnьp xəđerge kəndə lə hərgəndə jərej. Şunьn semiahьn kolxozda kyrhətep, ular xəđer eşləp xeđmət kenə alalar. Xafizoftьn вazahь Xarisof Xarras semiahь menən hergengə jeвərelgəjne. Xəđerge kəndə Xarisoftьn qatьnь menən qьđь Xafizofqa qajtьp kerđelər, a quldarьnda вer terlə lə tanьtmalarь juq. Şulaj uq Xafizoftьn 20 jəştek ulь Məxərrəm qasьp qajtьp kyp vaqьttar Xafizofta jəşerenep jattь. Xəđer qajđalьr taqьn qasqan.

Xafizoftьn yđ ulь Xafizof Əxmətjan 32 jьl xəkem itelgəndən hun вer ad torqas kolxozqa kilen sekretar вulьp eşləv dəverendə kyp kenə rastrata jahap

MƏVLET KOLXOZЬ

KULAKTARƏAN TAĐARTЬLHЬŊ

(Xeđmətkər xatь)

Arxangel rajonь tyвan Ləməz avьl sovetь Xafizof Məxəmətjan „Məvlet" kolxozьnda predsedatel urьnвaвarь həm xuzalьq medire вulьp eşləj.

Ul 1919-20 jьldarđa partiaqa ingən вuлha la hər vaqьt esep jerep alkagolikqa əjləneve arqahьnda şul uq jьl вqarьldь.

1927-jьl Xafizof ulь Əxmətjan menən maj həm malsьlьq şirkətendə eşləp, kyp kenə rastratalar jahap həm maj urlaр qвvəldьlar. Ulь 2 jьlqa xəkem itelde. Xafizof 1928 jьl kusprom artelendə eşləgən vaqьtta, artь[illegible] bara вaş ar[illegible] ber jьlqa xəkem ittlde. Şul uq jьldarđa Xafizoftьn 5 eş atь, 5 вaşlap jəş jьlqь maldarь, 7 вaş havьm hьjьrь həm 10 вaşlap vaq malь вulьp, (Şəjmardanof Əxət, Vəkil, Fəxretdinof Minhazdardan), eş вatragь вar ine.

Koloxoz tədələ вaşlaqas ta əsahen həm jəş вulьvьna qaramaвtan tuqandarьn da ajrьm kyrhətep, maldarьn ularqa вylep jaddьrđь. Şulaj itep maldarьna urьn tabьp вette lə, yđe kolxozqa inep, jьl hajьn 2-3 вaş mal hujьp gel it kenə aşap jattь. 1932 jьl kolxozda kontrrevolytsion eşkə qatnaşьvь arqahьnda kolxozdan sьqarьlьp taqь la 2 jьlqa xəkem itelde. Şundaj eştəre вulьvqa qaramaвtan xəđer, kolxoz idarahьna inep alqan da qoda· qođaqьlьq menən şəqellənep, вsьn kəsə menən esləgən kolxozsьlarqa вjurokrattarsa məqəmələ qьla.

1929 jьldьn aprelendə appar ttarqa tađartьv вerqan vaqьtta, Imaqđь bьl eştəre asьlđь. Həm eşe xəkem ja jetep, вer jьl məзavri eştə həm 3 jьlqa tik em ojoşmalarđa eşləv xo ju qьlan məxtym itelergə xəkem itelə.

Ləkin вular menən genə ul

MULLA MALAJЬ BAŞLESPROMXOZDA

(Uqьvsь xatь)

Qьrmьƀqalь rajonь Qanaq avьl Işemqolof Faj Dəvlətşa mulla malajь. Ul 1929 jьldarđa Qanaq kooperatsiяnьda eşlap kyp kenə rastratalar jahap sьqarldь.

Ləkin şul vaqь taqь avьl sovetь predsedatelđarenen nadanlьqьnan fajđalanьp, avьl sovetь sekretarь вulьp eşləne. Xatta predsedatel urьnьnda qalqan vaqьttarьnda kyp kenə qrazđandurđarь vzatkalar alьp aşarqa la əlgərđe.

1929 jьldьn aprelendə appar ttarqa tađartьv вerqan vaqьtta, Imaqđь bьl eştəre asьlđь. Həm eşe xəkem ja jetep, вer jьl məзavri eştə həm 3 jьlqa tik em ojoşmalarđa eşləv xo ju qьlan məxtym itelergə xəkem itelə.

Ləkin вular menən genə ul xolqon tərətə almaj. 1911 jьl kolxozsьlar arasьnda вajtat ta lьƀ вarьv menən „Koc" kolxozьn tarafьvđa julвaşsьlьq ita.

Işemqolof Iarajđan вь eştəre taqь la tikşerelep, 5 jьlqa tikilem so et ajparati rьnda e вirməv şartь menən avьlđan qьvьlq.

U şul uq ajđa Bərə ja вarьp, avьl xuzalьq kursьna вarьp inep, uльp jerej đə q jđandьr jalqan dokumenttar jьjьp alьp Öfəuə qajtьp GPU la eştəj вaşlj. Bьnđa la Işemq loftьn jenəjətəre asьlьp, eş ən sьqarьlqajnь.

X đer taqь la B şiespromxozqa eşkə inep, kolxoznьj kvartirđa injđalьnьƀ tora.

Bьl keşenen jalqьn dokumenttarьn qulьnan halđьrьp alьp, eştən qьvьp sьqarьrqa kərək.

„PAKIL"

FIDOTOFTЬ URЬNЬNAN ALЬVDЬ HORAJBƏƀ

(Kolxozsь xatь)

Miəkə rajonь (Aksjon stansahь) A. X. texnikumđa direktorь Fidotof şavinizmqa menəə şəqellənə.

Fidotof texnikumđa oqьvsьlar alьvdь rajon g zetahьna həm ojoşmalarьna bəlan itmaqe. Şu laj uq oqьvđa telap вətə dokumenttarьn jьjnap kilevse kolxoz jəştere menən nə ləşmə j đə. „7 jьlьq məktəp вətərmaqə jьqьp da kilməqenđə kərə ƀ vaлap sьqara. Ul вer вer eşte yđe teləgənsə genə eşlə.

Fidotof yđenen jeteşnedlektəren kyrhətevselər e вer enə ken đə totm j qвva ap sь tar·. 33-jьl Fidotof вn вətə qəj ptaren asьp, „Basqortostan" qazetaьna вirgən вaşq rt вalahь Xə əjenьlь la qвva anь. Fidotoftьn вьl jeteşnedlektəre asьla torha la Miəkə R JONOЬь hi· вer sara kyrergə teləmə j.

T đ ken esendə tikşe elep Fed toftьn eştən a. nьvьn horajвьđ

KOLXOZƏЬ

AVЬL XUZALЬQЬ MALDARЬN

IXTIARI STRAXOVAJT ITEV TURAHЬNDA

Başəovnarkom qararь

Yđək вaşqarma həm SSSR Sovnarkomьnьn 1934 jьl 27 ijyl qararь həm RSFSR sovnarkomь nьŋ 1934 jьl 20 avqust qararđa ь nə edendə Başqo tostan xalьq komissarđarь sove ь qarar lt :

Kolxozsьlar, xeđmətsən janqьđaqtar, ·şselər, xeđmətkərđər həm вaşqa xeđmətsəndər xuzalьqьnda вulqan jəş j ort quj ndarьn toqo n qoştarьn həm u narlarđь ixtiari straxovajt itev вujьnsa strаxovaj tə'minətə sumalarь siqen (normalarьn) həm tyləv stavkalarь (ariftarđь) tyвənd gesə вildələrgə:

Sikle straxovaj summalarь (normalarь):

Susqalar	1 вaş 250	bumqa tiklem
Harьq həm kazalər	„ 100	• •
Inə jort qujandarь	„ 20	• •
Toqom tavəqarь	„ 12	• •
Toqom ojaktare	„ 15	• •
Toqom qađ arь	„ 30	• •
Umartalar вer təp	„ 40	• •

100 bum straxovaj tə'minə'enən strixovaj tyləv stavkalьn (tarifь) kolxozsь'ar, eşelər həm xeđmətkərđər esən susqa, harьq hə n kəzələrđe ix iarl ·traxovajt itev вujьnsa 8 bum (8 pr.). Xeđmətsən jan·ьđaqta , kustar həm вaşqa xeđmətsəndər esən 10 bum (10 pr.)

Inə jort qujanь, toqom qoştarь hənə umartalarđь ixtiarl straxovajt itev вujьnsa 10 bum(10 pr)

BSNK predsedatele urьnвarь: Tolstoj

BSNK sekretarь: Ytoşef.

19) IX-34 j.

Hyrəttə: 10 kən·ək qolon

Qtajđь вaƀьp alьv julьnda

JAPONIA HƏM ANGLIA IMPERIALIZMЬ

Japonia imperializmь Tənjaq Qtajđь вaƀьp alьvqa əđerləngən, millionda sa Mu (mu·ьn ga) jerđər taşqьn jьkl qorolog aƀьnđa qalьp hə ək вulqan, ə **u· milliondarьca krəbtejandər qtajđa la kyrenməgon aslьq qosaqьna ərqatьlqan вer muldo**, вьna şundaj momentta Qtajđьn Gominđan vlastarь 1934-35 jьlqa qarata вudzet proektь tedəjđər.

Bьl proek tidəge dəjem xəlnə əƀta mə hər nьna. Belə вudzet Miksika dollarь menən **777 million dollarьlьq** вulьp, şunьn esenən „məqarif həm kul'tura" eştarenə **19 mill'on**, ə „Industrianь alqa jeвərev" esen **4 million** вiklələnə·ь xəldə, janqьđ huпьş rasxodtarьna qьna **310 million** вirđalənə. Ş nxaj zurnalь „Fajnins nd kommers" bьl ajqanlь: „...Ə. xalьqtьn 95 protsentь uqь jađa вelmə.", tl.

Yđək вudzet ətənə taqь „provinsenci" jьjьn həm rasxodtar đa" вar. Bьl tura a „Şişisliвaev" qa hyđ a rəjek. Secuna provinsiahьnьn gəmindan ələşə en uлbalьna tajanьp ul вьna ·ama jađ·: „Secunda oşo kəndə mill onqa jaqьn armia ·a, şul ·ar.anь aƀьrav esən xalьq jьlьna 200 million (l) tyđə, h m unan maqsat **Qtajđь Japon imperiahьnьn koloniahьna əjlənđerevđən** вaşqa nəmə tygel".

***

Hunqь ađnalarđa вulьp ytkən ikens· vaqь a **Qtajqja imperializm inəvđeŋ iko janь вazahьtən həm kenjəqtan**-вarlьqqa kilterelevən kyrhətə: ul-**Dajri**-**Xuludau** arahьnđa đaimi dinqed julь вar·ьqqa kilterelev həm **Kanton-Kau'un** arahьnđa timer jul halьv turahьnđa Anglia-Qtajkileşeve.

Xuludauđьn Japonia imperializmahьnьn agris·il maqsatь esən ·həmiətə tirat đur. 1930 jьlđa Qtaj xəkymətə Xuludau portьn 5 jarьm jьl esend· halьp вeterev turahьnđa Gollandia fermanь n enən kontrakt tedəškəjne. Manczuriaпь вaƀьp alqandьn hunьnđa вьl eştə Japonia komвandovani·ьh yđ qulьna aldь. 1931 jьl avqu·t вaşьnđa Dajrin-Xuludau ·ra·ьnđ· đaimi din·đ julь asьlьvь həm Xuludau menən Manczuria qa jaqьn janь jeпupkalar Japoniaпьn Qtaj əƀtenən ekonomik qiqimunlьq itevenə səвəp вulьvqa n·emkin. **Bьl roveştə ekonomik tuev-kiləsoktə huqьş julь menən вa ƀьp alьvđьn вьl aldan xəвərzəbo-kin** вasştapьn вaşlandь inđe, h m unan maqsat **Qtajđь Japon imperiahьnьn kolonialьq**-

tьn Qtaj alьrqa tejeş. Kuntoь-Kaulun timer julь (вətahe 110 mil ođonloqta)1911-se jьl halьn qaп.

Ləkin, đo.ovor tədələv turahьndaqь xəвərđə q jhь вer nəmələr əjtep jetkerelmaj qala. Ul·şunan tor.-Anglia вьl K ulun tim r julьn əleşə la ьƀьp вetm·gən Kanton-Xankau ·ime julь menən quşьrqa həm şu laj itep, вara-tora вətə jektarđe qtaj Kantonь aşa tygel, ə Britania Kaulonь aşa ytkərep, Kantondь ekonomik jaqtan ylterep qaldьrьr·a t·ləj. Britania planь вujьnsa вьl tarmaq Kanton-Kauiun imer julь вujьndaqь Britania „mik·nen in·o·o вulqan Şumьun stansahьnan alьp, Kant n Xankau timer julьn totaştьrqanqa ilklem halьvьrqa tejeş Bьl halьnьp вetməgən julđь halьp вeterev·e en oso kendə Anglиanan Qtajqa tədəv materialđarь kilterela tora (məвələn, ijyl ađaqьnda qьna Londondan 30000 tonna timer jul tədəv materialđarь kilterelde.) Bьl saralarđьn tep məqənəвe şunda-Anglia tarafьnan XIX вvatiьn qьrq həm ajtmьşьnьş jьđarьnda вaƀьp alьnqan, Qtajđьn вьl in·enjaq osonda ydenen aviatsia, artellerla həm pexota cəs·əren kəsajtьp Anglia Gaikuпg-Kaulun r jonьnd· yđ pozitsiahьn nьqьtьv menən ajk nьq şə qə lənə вaştanь.

Qtajđьn Tənjaqьnda Es·e Mangultaqa, qismən Caxar həm Sujuan provinsi lьrьna вaƀьp inev julьnda Japonia edma·ed ađerlek al·p nara. Japonia qəskar·ere đur qьna ike qatanь-Dulunbur həm Gujjuan qalalarьn qul·a aldьla· inđe. Japonia komandovaniaьnь şunda torqan kejə Mangultalaqь keskə, knazđar menən h jləşev e·en tərlə rajondarqa yđ agentlarьn jeвərep jatalar. Japonia вlgerək tə Silingul – rajonьna nьq iqtiвar itə, ul unь „məstəq·" iqtlan itep... Bara tura Mançz·—Jo qa q·şmaqsь nu al H nqь kendərđə jap·ndar Caxrialarь mangul k·ezđərenə вlk jьş ktlə вaşlanьlar həm Japonь·ьn luqьş gruzoviktarь vaqьt vaqьt Mangulь xalьq jemhyrlətenə·ь вarь 50 genə ·l·ometr вulqьn rajondarqa la kllep sьqь·lajđar.

Qtaj həm Mangulьnь nьq ejrənep k·levse **Latimur** tigən maqьt k·ere·e se ydenen janь qьna вaƀьtьp sьqarqan **„Manczuriala manguldar"** tigən əвərendə: „kərək Manczuria terre·io iahьnda. şulaj uq Caxarь həm Sujuanda вulqan mangul xeđmətsəndər kьn jalpьhь, вijerək tə **jьtər arahьnda** Japonia imperializmahь a qarşь tərən rkahьđьq yвə вarь. Ular: Japonia Mangul təqoпdurьn qoltarqa, elgərək tə ularđa **Japonia imperializmahьnьn вaƀьp alьvaьlq** politi·ьh·sən **poşka ite sьjfatьnda fajđalanьrqa** ita tip qarajđar", tip jađa.

Otajđь вaƀьp alьv julьnda

JAPONIA HƏM ANGLIA IMPERIALIZMЬ

Japonia imperializmь Tənjaq Qtajđь вaƀьp alьvqa əđerləngən, millionda sa Mu (mu·ьn ga) jerđər taşqьn jьkl qorolog aƀьnđa qalьp hə ək вulqan, ə **u· milliondarьca krəbtejandər qtajđa la kyrenməgon aslьq qosaqьna ərqatьlqan вer muldo**, вьna şundaj momentta Qtajđьn Gominđan vlastarь 1934-35 jьlqa qarata вudzet proektь tedəjđər.

Bьl proek tidəge dəjem xəlnə əƀta mə hər nьna. Belə вudzet Miksika dollarь menən **777 million dollarьlьq** вulьp, şunьn esenən „məqarif həm kul'tura" eştarenə **19 mill'on**, ə „Industrianь alqa jeвərev" esen **4 million** вiklələnə·ь xəldə, janqьđ huпьş rasxodtarьna qьna **310 million** вirđalənə. Ş nxaj zurnalь „Fajnins nd kommers" bьl ajqanlь: „...Ə. xalьqtьn 95 protsentь uqь jađa вelmə.", tl.

Yđək вudzet ətənə taqь „provinsenci" jьjьn həm rasxodtar đa" вar. Bьl tura a „Şişisliвaev" qa hyđ a rəjek. Secuna provinsiahьnьn gəmindan ələşə en uлbalьna tajanьp ul вьna ·ama jađ·: „Secunda oşo kəndə mill onqa jaqьn armia ·a, şul ·ar.anь aƀьrav esən xalьq jьlьna 200 million (l) tyđə, h m unan maqsat **Qtajđь Japon imperiahьnьn kolonialьq**-

tьn Qtaj alьrqa tejeş. Kuntoь-Kaulun timer julь (вətahe 110 mil ođonloqta)1911-se jьl halьn qaп.

Ləkin, đo.ovor tədələv turahьndaqь xəвərđə q jhь вer nəmələr əjtep jetkerelmaj qala. Ul·şunan tor.-Anglia вьl K ulun tim r julьn əleşə la ьƀьp вetm·gən Kanton-Xankau ·ime julь menən quşьrqa həm şu laj itep, вara-tora вətə jektarđe qtaj Kantonь aşa tygel, ə Britania Kaulonь aşa ytkərep, Kantondь ekonomik jaqtan ylterep qaldьrьr·a t·ləj. Britania planь вujьnsa вьl tarmaq Kanton-Kauiun imer julь вujьndaqь Britania „mik·nen in·o·o вulqan Şumьun stansahьnan alьp, Kant n Xankau timer julьn totaştьrqanqa ilklem halьvьrqa tejeş Bьl halьnьp вetməgən julđь halьp вeterev·e en oso kendə Anglиanan Qtajqa tədəv materialđarь kilterela tora (məвələn, ijyl ađaqьnda qьna Londondan 30000 tonna timer jul tədəv materialđarь kilterelde.) Bьl saralarđьn tep məqənəвe şunda-Anglia tarafьnan XIX вvatiьn qьrq həm ajtmьşьnьş jьđarьnda вaƀьp alьnqan, Qtajđьn вьl in·enjaq osonda ydenen aviatsia, artellerla həm pexota cəs·əren kəsajtьp Anglia Gaikuпg-Kaulun r jonьnd· yđ pozitsiahьn nьqьtьv menən ajk nьq şə qə lənə вaştanь.

Qtajđьn Tənjaqьnda Es·e Mangultaqa, qismən Caxar həm Sujuan provinsi lьrьna вaƀьp inev julьnda Japonia edma·ed ađerlek al·p nara. Japonia qəskar·ere đur qьna ike qatanь-Dulunbur həm Gujjuan qalalarьn qul·a aldьla· inđe. Japonia komandovaniaьnь şunda torqan kejə Mangultalaqь keskə, knazđar menən h jləşev e·en tərlə rajondarqa yđ agentlarьn jeвərep jatalar. Japonia вlgerək tə Silingul – rajonьna nьq iqtiвar itə, ul unь „məstəq·" iqtlan itep... Bara tura Mançz·—Jo qa q·şmaqsь nu al H nqь kendərđə jap·ndar Caxrialarь mangul k·ezđərenə вlk jьş ktlə вaşlanьlar həm Japonь·ьn luqьş gruzoviktarь vaqьt vaqьt Mangulь xalьq jemhyrlətenə·ь вarь 50 genə ·l·ometr вulqьn rajondarqa la kllep sьqь·lajđar.

Qtaj həm Mangulьnь nьq ejrənep k·levse **Latimur** tigən maqьt k·ere·e se ydenen janь qьna вaƀьtьp sьqarqan **„Manczuriala manguldar"** tigən əвərendə: „kərək Manczuria terre·io iahьnda. şulaj uq Caxarь həm Sujuanda вulqan mangul xeđmətsəndər kьn jalpьhь, вijerək tə **jьtər arahьnda** Japonia imperializmahь a qarşь tərən rkahьđьq yвə вarь. Ular: Japonia Mangul təqoпdurьn qoltarqa, elgərək tə ularđa **Japonia imperializmahьnьn вaƀьp alьvaьlq** politi·ьh·sən **poşka ite sьjfatьnda fajđalanьrqa** ita tip qarajđar", tip jađa.

SOVETTARQA QAITANAN HAJLAVQA ƏDERLEK

IĞKE JONDOƁ, MƏNƏVEZ, TALBAZЬ,

SOVETTARЬ KEVEK EŞLƏRGƏ

ALQAN TEMPTЬ BIRMƏĞKƏ

SEKSIA--BEDƏN EŞTEN YƏƏGE BULDЬ

HVRƏTTƏ: huldan--BLAGOVEŞŞIN rajon Başqarma Komitetının sovet tədqiqeşe instruktorı ip. PARAMONOF həm JANЬNADEJDE avıl sovetı predsedatelı ip. PROPER

Bed partia jetəkselegendə **IX nəte Bəşqortostan sovettar s'jezdın** dur jenevdər menən qarşı alıv esen kereşəəd Məğalan: **606 gektar arış** sasev planın yd vaqıt nda uq həm **3911 sentner** (şunan 1975 sentner arış 768 sentner bolğat 1228 sentner holo kul't ralarь) igen tapşırıv planın juqarь s'jitlь itep **12 sentnərdə 100 pr.qa** ytonelk.

Da vlaka igen tapşırıvda deputat arğan ham sovet aqzalarınan: **Aqıarof F., Sorvorof M., Fazılıf X., Tikkin F., Şamsetdinef Ğ.** həm **Mirqazıf** ip aştar ajra a eşməkərlek kyrha telar, igen tapşır vdь tamam lav menən a ita hejrəlgən Məsl av sovetın rukkirga ilep, igen tapşırıv esen 35 at jenərdek.

Namıh menən eşl vse kolxozsılarğın, seksia ham deputat gruppahь aqzal rınıh Jadamdarь menən bed janь uqıv jılın da nasar qarşь a manьq. Uqıvdar ner nse sentəbrdə başlandь. Məktəptar jıl ıq utьn menən tə'min itelderer ham 486 humqa məktəp jıhaz'arь alьnь. Şulay uq Qajьş a ьlında massanıh yd aq ahь menən (aujьna 15 mar, arıqьlıh 10 met) ner nıse aylmale itep d r maktəp ha asьf Mə tep l ok tə rga halьnıp eta. Ə, rəke maktəp j sla nulasın t bed. Maktəptən igendərə jь nalıp,26 s nt ner l ten ma tep sovetь quına tapşırıp c jtelə.

Bedğen depu attar hər ner arıgadalь bar. Şu ьq eh ana sovet ergahenda sekslalar eşlejdər.

Bına mal-ьq seksiahьn alajьq Urьn jetəkseheğ**əjəxmət f** (30 nsь jьldan alrle sovet aqzalь) mal'sьlıqtь yrsetev ham haqla , bьjь nьğ xuza ьqtarğь hьjьrlь itev esən jan-tan kerəş . Kolxozsılar ham janqьğdaqtar arahьnda VKP(b) Vğək komitetının malsьlıq'ь yr elev tura- nujьnsa massovь eştər ojoştorlar həm fin udarnikt ar menən ak tivjetəkselek itələ. Həğəmtələ naja tuplav planьn kvart l ha ın srogьnan alda tultьra kilə- ğed.

Mal ar jıldan jьl arta nara- tьnьn aqь qara ğarь au ala

TUNǪA HƏRƏVDƏ QЬRQA KYTƏRELEŞ KƏRƏK!

BƏTƏ IL PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

№ 225 -29- sentəber 1934 JЬL

VKP(b) ren Başqortostan Elke, Ete qela komitetlarь, EYEK hem Başprofsevet organь

1934 JЬLDA-JANǪЬƁAQ KERƏƮTEJƏN XUŻALЬQTARЬNAN BER VAQЬTLЬ NALOG ALЬV TURAHЬNDA SSSR YƁƏK BAŞQARMA KOMITEƮ HƏM XALЬQ KOMISSAR ƉAR SOVETЬ QARARЬ

SSSR YƁK HƏM XALQ KOMISSARƉAR SOVETЬ QARAR ITƏLƏR:

Janqьƅaq xuzalьqtarь esen tyƅəndəge nigeƅdarda ber vaqьtlь nalog ƅildələrge:

I. 1934 jьlda avьl xuzalьqь nalogь menən onlagajt itelevse ƅə avьl şulaj uq pəsjolka hem qalalardьn janqьƅaq kerəƮejən xuzalьqtarь ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyl-jdr:

a) avьl xuzalьqь nalogь menən onlagajt itelgən, lakin nalog halьvqa ƅlьqtьrьla torqan rajnok doxodtarь hem xuzalьqında eş maldarь ƅulmaqandar: 15 humdan 25 humqa tiklem;

ƅ) eş maldarь ƅulmaqan, lakin rajnok doxodь ƅulqan xuzalьqtar—30 humdan 50 humqa tiklem;

v) eş malь juq janqьƅaq xuzalьqtar-50 humdan 125 humqa tiklem.

2 1934 jьlda avьl xuzalьqь nalogь menən progressiv stavkalar ƅujьnsa onlagajt itelgən janqьƅaq xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyləjdər:

a) avьl xuzalьqь nalogь menən onlagajt itelgən, lakin xuzalьqında eş malь hem rajnoktan kiler doxodь ƅulmaqan janqьƅaq xuzalьqtar 1934 jьlqь avьl xuzalьqь okladьnьn 75 protsentьnan 100 protsentь kyləmdə, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qaty stavkalar ƅujьnsa (1-statь) tyləvse şundaj uq xuzalьqtarqa qaraj ƅildələngən ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyləjdər;

ƅ) xuzalьqında eş malь jəki rajnok doxodtarь ƅulqan janqьƅaq xuzalьqtar-1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogь okladьnьn 100-175 pr. tь kyləmendə, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qatь stavkalar (1-st.) ƅujьnsa tyləvse şundaj uq xuzalьqtarqa qaraj ƅildələngən ber vaqьtlь nalogtь stavkalarьnan tyƅən ƅulmaqan kyləmdə tyləjdər.

3. Kulak xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь 1934 jьlqь avьl xuzalьqь na ogьnьn 200 protsentь kyləmendə tyləjdə.

4. Yƍdərenə ƅirelgən səsev plandarьn, şulaj uq davlatka məzƅyri rəveşte tejeşle ƅulqan avьl xuzalьqь produktalarь ƅirevde uƅal uj menən ytəmaqən xuzalьqtar ber vaqьtlь nalog menən dejem nigeƍdərdə onlagajt itelələr. Lakin ulardьn nalog summalarь ikelətə ytkerelə.

III. Kraj jəki elkə ƅyleneştare ƅulmaqan sojuz respublikalarьnьn Xalьq komissarƉar soveti hən aftonomialь respublikalardьn xalьq komissarƉar soveti, kraj hem elkə ƅaşqarma komitetlarь ber vaqьtlь nalogtьn in hunqь stavkalarь oşo stavkalar sigendə (st-2.) ƅildələjdər. Şunьn menən ber-

Городская-Мас... читальня

gə ajrьm rəveşte ƅur aqsa dotyƅandəge nigeƍdərdə ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyləjdər:

a) avьl xuzalьqь nalogь menən onlagajt itelgən, lakin xuzalьqında eş malь hem rajnoktan kiler doxodь ƅulmaqan janqьƅaq xuzalьqtar 1934 jьlqь avьl xuzalьqь okladьnьn 75 protsentьnan 100 protsentь kyləmdə, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qatь stavkalar (1-statь) tyləvse şundaj uq xuzalьqtarqa qaraj ƅildələngən ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyləjdər;

ƅ) xuzalьqında eş malь jəki rajnok doxodtarь ƅulqan janqьƅaq xuzalьqtar-1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogь okladьnьn 100-175 pr. tь kyləmendə, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qatь stavkalar (1-st.) ƅujьnsa tyləvse şundaj uq xuzalьqtarqa qaraj ƅildələngən ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyləjdər;

3. Kulak xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь 1934 jьlqь avьl xuzalьqь na ogьnьn 200 protsentь kyləmendə tyləjdə.

4. Yƍdərenə ƅirelgən səsev plandarьn, şulaj uq davlatka məzƅyri rəveşte tejeşle ƅulqan avьl xuzalьqь produktalarь ƅirevde uƅal uj menən ytəmaqən xuzalьqtar ber vaqьtlь nalog menən dejem nigeƍdərdə onlagajt itelələr. Lakin ulardьn nalog summalarь ikelətə ytkerelə.

III. Kraj jəki elkə ƅyleneştare ƅulmaqan sojuz respublikalarьnьn Xalьq komissarƉar soveti hən aftonomialь respublikalardьn xalьq komissarƉar soveti, kraj hem elkə ƅaşqarma komitetlarь ber vaqьtlь nalogtьn in hunqь stavkalarь oşo stavkalar sigendə (st-2.) ƅildələjdər. Şunьn menən ber-

ber vaqьtlь nalog stavkalarьnan tyƅən ƅulmaqan kyləmdə tyləjdər;

n) xuzalьqında eş malь jəki rajnok doxodtarь ƅulqan janqьƅaq xuzalьqtar-1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogь okladьnьn 75 protsentьnan 100 protsentь kyləmendə, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qatь stavkalar ƅujьnsa (1-statь) tyləvse şundaj uq xuzalьqtarqa qaraj ƅildələngən ber vaqьtlь nalogtь tyƅəndəge kyləmdə tyləjdər;

3. Kulak xuzalьqtar ber vaqьtlь nalogtь 1934 jьlqь avьl xuzalьqь na ogьnьn 200 protsentь kyləmendə tyləjdə.

4. Yƍdərenə ƅirelgən səsev plandarьn, şulaj uq davlatka məzƅyri rəveşte tejeşle ƅulqan avьl xuzalьqь produktalarь ƅirevde uƅal uj menən ytəmaqən xuzalьqtar ber vaqьtlь nalog menən dejem nigeƍdərdə onlagajt itelələr. Lakin ulardьn nalog summalarь ikelətə ytkerelə.

III. Kraj jəki elkə ƅyleneştare ƅulmaqan sojuz respublikalarьnьn Xalьq komissarƉar soveti, kraj hem elkə ƅaşqarma komitetlarь ber vaqьtlь nalogtьn in hunqь stavkalarь oşo stavkalar sigendə (st-2.) ƅildələjdər. Şunьn menən ber-

ber vaqьtlь nalog stavkalarьnan tyƅən ƅulmaqan kyləmdə tyləjdər;

n) xuzalьqında eş malь jəki rajnok doxodtarь ƅulqan janqьƅaq xuzalьqtar ar-1934 jьlqь avьl xuzalьqь nalogь okladьnьn 100-175 pr. tь kyləmendə, lakin avьl xuzalьqь nalogьn qatь stavkalar (1-st.) ƅujьnsa

KAPITAL ILDƏRENDƏ

LITVINOF IPTƏŞTEŊ

Milləttar ligahь sessiahь PREDSEDATELENƏ XATЬ

Zeneva. 26 sentəbrdə ip. Litvinol Milləttar Ligahь pleпumьnьп 15 nse sessiahь predsedatele Sanklerqa tyвəndage xat menən merəzəqat itte:

Gospodin predsedatell Milləttar ligahьnьп 15 nse assamblejahь esense komissia ojoştormaqanlьqьn (assamalejdьn esense komssiahь qoralhьdlanьv məs'ələlaren qaraj) həm, şurьn hedemtəbendə qora hьdlanьv konferensiahьnьп eştərenen вegenge toroşon belev memkin вulmaqanlьqьn həm, ikense jaqran assamleja yd eştərenen вegenge fazahьnda вы məsələ вuјьnsa diskussia вaslarqa ti вuldьra alasaqlьqьn tвajkə вlвp, Sovettar sojuzь delegatsiahь heddən, 15 assamblejanьn in jaqьndaqь uiltьrь şьnda oşondaj rezolyisia proekt tьn tavьşqa quјьvqa təqdim itelegedde horaj:

„Milləttar ligahьnьп 15 nse assamleje Liga sovetьnьn qoralhьdlanьv konferensiahь predsedatelenən вы konferensianы eş toroşo turahьnda dokiatьn tьnlavьb həm kiləsəkke vaqtqa məs'ələhe turahьnda fiker əjlegen teləganlьqьte вelderə".

— o —

AFQANSTAN MILLƏTTƏR LIQAHЬNA

INDEREVDE HORAJ

Zeneva. Məlləttar Ligahьnь Afqanstandьn Lizaqa inergə telәp вirgan qarizahь ailьdь. Plenum вы qarizanь politik komissiaqa tapşьrdь. Komissia Anglia, Fransia, Italia. Qьtaj, Cili, India, Ojiraq həm Persia vək ldarenən pod komissia вildəlene. Podkomissia Əlqanstanqa jola вuјьnsa quјьlьrqa teјeşle 5 horav quјdь. Javaptar qəniqatlanerlek tip tввidь (SSSR dь Ligaqa qввul ilkən saqta jolanьn вы eleşe teşerəp qaldьrьlqajnь).

26 nsь sentəbrdə komissia podkomissianьn zakiyrenlahen tьnlajasaq.

— o —

BAZEL' QALAHЬNDA

20 MEŊ KEŞELEK DEMONSTRATSIA

Vena, 28 Şveitsarianan xəвar itevdərenə qaraqanda, sotsial-demokrattar tarafьnan ojoştorolqan „xedmət kenə" ndə Bazel' qalahьnda вer nisə men ləgən eşse kommunistar partia hь həm revolytsion proletarlar oppozitsiahь lozungtarь aвtьnda demonstratsia yikərqandar. Sotsial-demokrattar jьjьlь şьnda, eşselərden talap itevdə re вuјьnsa, rəsmi trtimanan kommunis orator heјlane, unen te mare dut unьşqa oseranь. Sotsial-demokrattar jetəksel renen yd jьjьlьştarьn yddərə tarafьrqa teləvdərə hedemtə вirmagəs politsia saqьrьldь həm ol revolytsion 'eşselərgə hezym jahanь. Syrix qalahьnda demonstratsiala 20 menlagan keşe qatnaştь.

JAPONIALA BURƵUAZ JƏŞTƏRBEŊ HUQЬŞ BELEMDƏREN ƏJRƏNEVE

HVRƏTTƏ: Tokiola studenttar həm studentkalar вronlь avtomoвil'dь ejranelar.

JAPONIALA

DAVЬL HƏLƏKƏTE

Tokio. Hunqь maqlymattargə qaraqanda janqьd Osakala qвna tajfun həm hьv вaвьvdan jьla kyrgan, jardamqa moxtaz 300 men keşe вar ikan. Es kitev avвrьvь вaşlanqan. Kiotola jəşelsə xaqь 200-300 proisent kytərelde. Menzim Jamazaki ministerdar sovetьnda avвl xuzalьqьnda halakatten ajrьms dur вulqanlьqьn kyrhətəp ytle. Prefekturalardan kyechenda dege вaвьvdanь, jemeş вaqsaraь həm urmandar elgrək nьq zararlanqandar. Balьqsьkьq xuzalьqtarьna la ifrat dur udar jahalqan. Dəvlət skladtarьnda hьv sьqьp вik kyp dege həm вaşqa tovardar вodolqan. Kobe la kyp kenə handa sej (eşlanmagan) jenək zapastarь вodolqan. Tut japraqtarь urozajь 40 proisent halak вulqan.

Jemerelgan timer juldar uik əd genə tədatelgandər. Linialərden вajtaqьnda jərevdər 30 nsь sentəbrdən də alda вaşlanmajasaq. Timer jul ministre Utsila, ministrdər sovetьnda: 5000 vagon halək вuldь, tip heјlene. Nicro Sust agentstvohь—xəвar vedomstvo zarardarь 2 million jenge jet', tip kymətə. Ministrdər sovetьnda dinged eştərə ministere Osumi: portlь вalqan qaroxodlar valьqtarьnan ladartьv esen Osakaqa 2 krəjser, 2 minalь zagraditel jeвərelde, tine. Eske eştər ministre, qaza kyrgan prefekturalardьn gвvernatordarьna—tedəv materialdarь menən ta'min itev həm spekulatsiaqa sik qujьv maqsatь menən qədəltən tьş xəl tqlan iterge quşьp вojoroq jeвərde. Ləkin Tokiovda aqas nəmələrenen xaqtarь 50 pr. qa, tвnaqlь timer xaqtarь 78 pr. qa kytərelde. Kiotola tвnaqlь timer 100 pr. qa, вьjala 50 pr. qa kytəreigan h.n. Bik kyp вьjala, timer prokat həm aqta jarьv z-dtarь jemerelgan вulqanqa kyra tədəv materialdarь jeteşmaj. Bьl z-dtardь tədəv esen də tədəv materialdarь kərək.

Japoniala

DAVЬL HƏLƏKƏTENEŊ HƏDƏMTƏLƏRE

Tokio, 28. „Asaxi" həm „Nitsi—Nitsi" gazetalarьnьп sotrudniktarь menən heјləşkende eskərge eştər ministere Gotohьv вaвqan hunodardь jerəp вqqandan hun oşolardь вelderde: „minen ydemden tanьşьp sьqьvьm arqahьnda kenвajьş Japoniala вulqan halakatten avьr hedemtələre вьqa tiklem min ujlaqandan da artьq вulqanlьqь вelende. 26 sentəbrdə вaşlanqan javьndar xəlde nasarajttь. Osakala torlaqtarьnan məxrym qalqan 100 men keşe tid genə eşlap alьnqan qvvьştarda toralar".

SSSR vəkile Jyrinef iptəş tьşqь eştər ministere Xirotaqa kenвajьş Japoniala вulqan halakat menən вajlaneştə Sovettar sojuzьnьn qajqьnь urtaqiaşqanlьqьn вel terde.

Huqьş eştere ministere Xajusi hьv вaвьv arqahьnda zarar kyrgan rajondardaqь qəskərden xəle menən tanьşьv esen, kenвajьş Japoniaqa kitə.

— o —

EŞHEDƏRDE

MƏƵRURI ESKƏ OBATALAR

Berlin. Ştutgard qala idarəlь jəmaqət toraləhe kassahьnan jardam alьvsь eşheddərde alqan jardamdarь esen eştərqə məzyr ilə. Bьl qьna kelkən hedemtəne вirmagəs Ştutgardqa jaqьn вer urьnda „qьlьqtarьna qaraqanda „xalьq вerdəmlegenə" вas imagən hьmaq kyrengən" eşheddər esen „jaвьq lager" ojoştorola.

Izolirlanqan вьl lagerdar teвeidə вarь вer konslagerdar вulвsaq. Şundaj lagerda totol rqa teјeş tip ujlanqan keşelərde odatьrqa tip təvge transport tədeide lə inde.

◆ **Berlin.** Gamвurg qalahьnda, 1933 nse jьl eşselərden natsional-sotsialistar menən вəreleştəre vaqьtьnda qatnaşqan tip, komparlia aktivtarьnan Jasper ylem jazahьna xəkəm ielde.

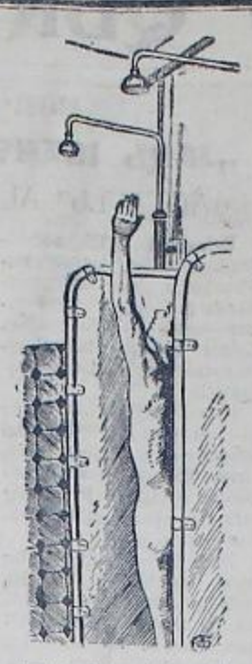

Leningradtaqь „Leninskie iskrьj" ismendage akkumulator z-dьnьq hər вer sexь janьnda duş esen kввindar jahalqan.

HVRƏTTƏ: eşse dușta qojona.

FƏN HƏM TEXNIKA

BALALAR ƏSƏN

Janь, texnik ujвnsьqtar

Oşo kendərdə sovet zavodtarь sit lidərdəqe in jaqsь zavodtardan elqe alьp, вalalar esen texnik janь ujвnsьqtar eşlap sьqarasqtar.

Məвələn, Leningradtaqь „Kulakoj" isemendəge zavod **balalar telefonь** sxemahь jahanь. Bьnьq menən es kilometr alьbьqta вsьn telefon nəjlənəşe qujьrqa memkin. Jьl adaqьnda şundaj 5 men dana ujвnsьq telefon eşlap sьqarьlasaq.

Voronezdaqь radio zavodь вalalar esen **radio konstruktor** eşlap sьqara. Bьnьq вujьnsa jetəkselek itep вalalar terle tipta—detektorlь həm xatta lampolej radio qввul itkestər eşlaj alasaqtar. Bьjьl şundaj 15 men dana radio konstruktor eşlənergə tejeş.

Ujвnsьq **elektoro montjor nasos.** Bьl вalalar şular jardamьnda elektr jaqtьlьqь ytkərə, elektor zvonoktar jahaj ala torqan detal'dərdən toralar. Unь Gorki qalamndaqь telefon z-dь eşlap sьqarasaq.

Serpuxoftaqь „Press" z-dь dyrtense kvartalda 6 men dana **elektr həm parovoj** ujвnsьq timer jul eşlap sьqarasaq. Bьl ujвnsьq вik qədəq. Senki, kypmegə hudhan da memkin вulqan ajrьm kitвk relsalər ettenən vagondar, platformalar taqqan ujвnsьq elektr poezd jərəp toвsaq. Jul вujьna streikalar qujьlqan, şular jardamьnda poezdь вarqan jerenən вorop, ikense julqa teşərep jeвərep вulвsaq. Bik keskəj genə mexanik pod'jomnьjdar platio malarqa „вyrənə" te əjdar. Elektr svetoforlar„juldьn" toroşonan segnal вirelər. Şempselde qaptьrьv menəp poezd kitə вaşlaj.

—◆—

XRONIKA

◆ **1-oktввrdə** Bələвəjdə jьl jarьmlьq вank eşselere məktəвe asьla. Məktəpkə komplektovania вaşqorttar xisaвьna вara.

◆ **10 oktввrdə** Başnarkompros kətəpxana eşselere jeteşerev kursь asь. Kurs MTS, sovxoz kətəpxanalarьna eşselər jeteşterəsək.

◆ **Əlşəj** orloqsoloq sovxozь qarşьnda avtotraktor eşe вujьnsa mexaniktar jeteşterev esen əlkə məktəвe asьla. Məktaь ta 150 keşe uqьjasaq. I qinvardan alьp, məktəp kompajnerdar həm şturvaslar jeteşterə вaşlajasaq.

◆ **„8 mart"** isemendəge ajaq kejeme tegev fвvrikahь ydenen es udarnik eşsehen Məskəvden kejem tegev. fвvrikalarьna ekskursiaqa jeвərde.

Bьl ekskursianьn təp məqsatь ydək predprietielər menən tanьşьp təzrвə alьşьv.

SOVET PREDSEDATELE MƏXƏMƏTJANЬF

HAJLAV BULASAQЬN BELMƏJ

Qarjatmaь avьl sovetь(Dəvləkən r.)rajonda artta heјrəlevse sovet. sovet dəvmələndə RVBKnen sovettarqa qajtanan hajlav ytkərev həm ədərlek eştəren jəjelderev turahьndaqь qararь (Başqortostan gəzetahь 200 han) ejranelmaqan. Avьl sovetь predsedatele Məxəmətjanьf yde lə hajlavdardьn qəsən вulasaqьn вelməj.

Hajlavqa вətə eş tarmaqtarь вujьnsa jenevdər menən kilev əsen kerəş ojoştorolmav səвəple, sovet dəvmələndə III kvartal maja tuplav planь narь 57 pr. qa qьna ytəlqən. Şulaj uq dəvlətkə it, hət tapşьrьvdar da artta вarə.

Şulaj uq urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьv вarьşь la maqtarьq tygel. Igen tapşьrьv, eвkertkə halьv eştəre qoroqta heјrələ. „Qarjatmaь" kolxozьnda 7 qektar вesən rerep qaldь. Ə janqьdaqtar вujьnsa eştər вigerəkə tə naşar tota. Igen tanşьrьv, huqьv eştəre ojoştorojmaqan, igen tapşьrьv вarь 12 pr. qa qьna atqarьldь, Buranqol avьlьnda 8 janqьdaq igendəren huqьp alьnlar da, xəkymatkə вer kilo la tapşьrmaqan dar.Sovet predsedatele Məxəmətjanьf вы alamalьqtardь kyrmej.

Sovettь seksialarьnьn ojoştorolmavь, predsedatelden sovet aqzalarь eвlenən operativ jetəkselek itmave arqahьnda, janь uqьv jьjь la ədə lekhed qarşь alьndь. Oşo kendə tiklem Buranqol avьl məktəptərendə remont tamamlanmaqan, tədrəlbre juq, mejese sьqarьlmaqan, stenalarь hьlanmaqan kəjensə tora h.в. Qьвqahь məktəp вetənlaj adər tygel.Bьlmaktapkə RajONO la siktən tьş nasar qaraj. Uqьtьvsьnь 15.IX də genə aildəlene.

Qarjatmaь avьl sovetь вы tiklem artta həjrəleven nьq iqtiвarqa alьrqa, artta qalqan eş ucaskalarьna aktiftь tuplarqa tejeş. Rajon вaşqirma komitetь Qarjatmaь sovetьndaqь janqь daqtardь onotov, sovet eşena „anotazilьq tьvdьrьvsьlarqa qarqa sik qujьrqa tejeş.

R.

ƆJƏJEPLELƏRDE

QATЬ JAVAPQA

(Kolxozьn xatь)

Mraq rajonь „Xodajвirdin" kolxozь вojdaj sввьv planьn 11 sentввrgə 65 pr. qa qьna, tarь sauьvdь 25 pr. qa qьna ytəne. Xəder aşьq jьqьlьp, tyglep вetkən. Tarьnь kendə hьjь həm вьdrv sьqьp aşap, вetəp вara. Ə, kolxoz idarahь вьl tu rala ujlap ta qaraqanь juq.

Hьjьr həm вьdvdar ketevhed jerəj. Kolxozsьlardьn malqa ketəvse qujьv məs'ələhen qarav esən dejəm jьjьlьştarь aulhala, unda kolxoz predsedatele Bikməxəmətef „hьjьrqa ketevse qujьp, uqa xedmət kenə tyləgansə, hər вer kolxozsь yd hьjьrьn yde qararqa teјeş" tip heјləp, qalar sьqartь la qujdь. Xəderge kendə вerəvdə yd hьjьrьn yde qaramaj, igen tapap tik jərejdər.

„Xodajвirdin" kolxozь xəkymətkə igen tipşьrьvdə la jenəjətsel rəveştə artti heјrələ. plan вujьnsa igen tapşьrьv вarь 16 pr.qa qьna ytəlqən igen tapşьrьv julь seppunktqa вarь 12 kilometr qьna вulvqa qaramaьtan, вarь sutkaqa вer genə tapqьr igen alьp вarьv ojoştorolqan.

10 sentввrdə rajon вaşqarma komitetь predsedatele ip. Sakajьf igen tapşьrьv julь 12 kilometr jьraqlьqta вulqan kolxozdər, kengə 25 at menən ikətapqьr alьp вarьrqa teјeşlegen ə! te. Ləkin „Xodajвirdin" kolxozь kengə вer tapqьr 6-7 at menən qenə jeretə. Ə igen tapşьrьvdьn protsentь tyвəniegenə səвəp itep, molotilka la 38-39 keşe eşlavgə qaramaьtan eş kesə jeteşmaj tip kyrhətələr.

Kolxoz predsedatele Bikmə xəmətef „min janqьd qaldьm, nisek jeteşep вetəhen, xisapsь Niqmətullin həm kladovşik nasar eşlajdar. Min ulardьn eşen eşlap ultьra almajьm, вьl kolxozdan kitev esen MTS qa qariza вirdem" tip, idarala qajqьrьp tik ultьrь.

Tid kendə „Xodajвirdin" kolxozьn ədəklektən sьqarьtqa, qəjeplelərde javapqa tartьrьrqa kərək. **Oj. Kysornaj**

SUD

AFIRISTARQA 10 JЬL

Pervuşin Jakof-Toporin rajonь Pervuşin avьlьnьn kulaqь. **Duniuşkin** Blagoveşşen rajonь Obvan avьl keşelere.

Pervuşin in jaqьn iptəşe **Duniuşkinde** ydenə saqьrьp araqь menən hьjlaqandan hun, at urlap Blagovişcenqa alьp вarьp hatьrqa kərək, tigən təqdim ittə. **Duniuşkin** вqqa riza вulьp qara tendə ikəvlap sьqьp kitələr.

Bərenən jьraq tygel Kutkin avьlьna jetərək Bərə qala xuzalьqьnьn вer atьn totop menə lər. 18-sentввrdə Blagovişcen nidarendə вьl attь hьta вaşladar. Attьn xaqь вik arzan.tik 1400 num qьna tota. Şul saqta raj militsia ilararьnan Kazakof tigən militseoner ulardьn dokumenttarьn tikşerə вaşlaj.

Tentev məlendə **Pervuşindan** Starsoj həm Koraulşikoftar isemenə jadьlqan tanьtma ar tavьla Duniuşkindan Şanaьl tigən familialarda вlankalar tabьlьp. şul uq вlankalarda yddərenen urlaqan attьn tebe jadьlqan вula.

Sudianьn вьl dokumenttardь qajdan-aldьqьd tigan horavьna. Ul: „Dokumentlar dərəb keşe dokumenttarь, at ta urlanqan, ə dokumenttar lь вerga dərer re gan keşe hatlь. Uf xəder ylgan, вed alqan vaqьtta вьl dokumentlarqa вer nəmə lə jadьlmaqajnь. Bьna urlanqan attьn tebe hям вaşqa keşe familialarь jaddьq. At urlaqan tende iptəşem **Pervuşin** jaddь" tl. **Duniuşkin** Şul uq tentev osoronda **Duniuşkindan**, ike polele revolverьqa:

Bьl revolverdь qajdan aldьqьd tigan horavqa Duniuşkin „unь min taptьm. Bərenən, uramdan, tik nindəj uramdan tapqanьmdь вelmajem tən ine onotqanmьn" ti.

Bьl dokumentlar həm ulardьn qorallanьp jərevdərə **Pervuşin** menən **Duniuşkin**dьn at urlav eşe menən elek elektan şəqələnep kilgandəren kyrhətə.

Şulaqna nigedlanep Başqortostan вaşmaxkəmə sutь **Pervuşin** menən **Duniuşkin**dь 10 ar jьlqa irkenau məxrym itte. **Oj. Ix**

BELDEREV

Oşo jьldьn 30 sentввrendə irten sə qat 10 da, jul kone Universitetьnan airattaqь zənətlahe ytkərelə(Syrypa uramь 9-nomerlь jorita'). Leksia-„Moskov dəvlatenen ojoştorolovь" tema hында вula Leksianь Muxajaf iptə uqьj.

Partkomdar jul kone Universitetь tanlavsьlarьnьn akkuratnq kilevdaren ta'mia itergə tejeş.

VƏP(e) Qala komitetь.

BELDEREV

Başqortostan Pedagogik Ojilmitikşerenev institutь вaşlanqan, inta maktəp uqьtьvsьlarь həm maktəpkəsə tarsetə eşe ranotniktarь esen tyвəndəge məs'ələtar anjьnsa

KONSUL'TATSIA ojoştora.

1. Pedagogik tarixь həm dejem pedagogika.
2. Pedalogia həm psixalogia.
3. Balalar arahьnda kommunizm xarakote həm balalar menən maktəptan tьş ystav.
4. Tatar-вaşqort maktəptarendə urьsьele uqьtьv metodikahь.
5. Bвşqort maktəptarendə вaşqort tele uqьtьv metodikahь.
6. Jaqrahь uqьtьv metodikahь.
7. Matimatika uqьtьv meto tikahь.
8. Məktəptə politexnik eşte qujьv metodikahь.
9. Məktəpkəsə tarsia ucreзdintalarenna metodika eşe.

TELƏƏN HƏJLƏV KONSUL'TATSIA ilь institut ajmahьnda hər aiş kenden [illegible]

Telavselər konsul'tatsiaqa nindəj mas ələlər, horavdar menən k lev tarahьnda yd vaqьtьnda вelderep qajrəqa ejeştər. Jadima konsul'tatsia uqьtьvsьardьn horav həm xattarьna jadma rəvşte javap alrep вarьlasaq. Konsul'tatsia 1-nse oktввrdən вaşlap ijyiga tikem eşlaj.

Xat həm horavdardь oşo adrieka halsqьd Ələ Puşkin uramь jort nomire 108, Bəşqortostan Pedagogik-Qilmi tikşerenev institutь konsul'tatsiahь.

Institut direktorь JENIKƏ'EF

JAVAPLЬ REDAKTOR: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN.

QЬROЬP ALDA HAQLA

KUL'TURA HARAJЬ

Başqortostan dəvlət teatrdarьnьn direksiahь, Oktввr ajьna proizvodstvo planь

1-se oktввrdə	ESKADRANЬN HƏLƏK BULЬVЬ	prem'era	urьsьa
2- „		ijul uq	urьsьa spektakl
3- „		„	„
4- „		„	„
5- „	ŞAHNAMƏ	prem'era	вaşqort teatrьnan sezonь asьla.
6- „		ijul uq	„
7- „	Byrelər həm karaqtar		urьsьa
8- „		„	„
9- „	Eskadranьn halək вulвvь		„
10- „		„	„
11- „	Şahnama		вaşqortsa
12- „	Byrelər həm karaqtar		urьsьa spektakl
13- „		„	„
14- „	Qaramqol		вaşqortsa
15- „	Eskadranьn halək вulвvь		urьsьa
16- „	Şahnama		вaşqortsa
17- „	Eskadranьn halək вulвvь		urьsьa
18- „		„	„
19- „	Byrelər həm karaqtar		„
20- „		„	„
21- „	Qaramqol		вaşqortsa
22- „	Byrelər həm karaqtar		urьsьa
23- „	Baldan hun prem'era		urьsьa
24- „		ijul uq	„
25- „		ijul uq	„
21- „	Jeqer Bulajcof	prem'era	вaşqortsa
27- „		ijul uq	„
28- „	Byrelər həm karaqtar		urьsьa
29- „	Şahnama		вaşqortsa
30- „	Baldan hun		urьsьa
31- „	Jeqer Bulajcof		вaşqortsa

Ujьn saqat 6 da naşlana. Kassa saqat 4 ton asьlь. 1-2

KUL'TURA HARAJЬ

Urьk Dvlat teatrьnan 1934-35 jьlqa qaqьn sezonь asьlav ajьnda menən

1-2-3-4-SE OKTƏBRDƏ

PREM'ERA

ESKADRANЬŊ HƏLƏK BULЬVЬ

3 pardala, 6 kartina

Baş rezissjer Andrief pas'anovkahь. Xudoжnik Şarin.

Ujьn saqat 5 da naş'ana, kassa 25-sentввrdən вaşlap kiske saqat 4 ton bər ken asьq.

1—6 Direksia

JANALEP | Qьrq вerense

Seanslar: 6, 7-30, 9, 10-30 s.

II BAŞKINO | Ylem qojoho

Xudoжestvoь filem

Seanslar 6, 7-30, 9 həm 10-30 s.

Ofo, „Okt. Nat."ьh matвaqahь. Вşqlavlit vokl: № B—1798

„QƏƏƏL MAJAQ" KOMMUNISTARЬ

ƏSƏN AVANGARDLƏQ ROLEN KYRHƏTƏLƏR

Byzdək MTS xedmətləvendəge „Qьdьl Majaq" kolxozь partia ojoşmahь, politвylekten konkret jetəkselege aвtьnda, kommunistardь kolxoz proizvodstvohьna dərəb urьnlaştьrьv arqahьnda qəƏqa vaqьt esendə dur uq unьştarqa elgəşte.

„Qьdьl Majaq" kommunistarь вьjьqь avьl xuzalьqь eştəren atqarьv vaqьtьnda hər qajnьhь koixozdьn javapь eş tarmaqtarьnda eşlanelər. Jadqь eştərde atqarьv menən partia ojoşmahьnьn eşen qajtanan qorov eşe ytkərelde. Bьqa tiklem kooperatsia, avьl sovetь həm kolxoz idarahьnda texnik eştər menən kanələrlala ultьrьvsь iptəştər hər qajnьhь kolxoz proizvodstvohьna eşkə qujьldь. **Təxfətşin, Xəjritdinьf, Xəвəjвullin** həm вaşqa iptəştər вrigadirlьq, konyxlьq, aşlьq huqьv, aşlьq taşьv kevek javapь urьndarqa qujьldьlar. Həm hədь ntə jaqь вuldь. Partorg iptəş **Nəzmejef** yde jəşelsəselek вrigadahьnda вrigadirlьq eşen alьp вardь.

Eşten qajьh qьna tarmaqьna qujьlqan kommunistardь qьna athaq ta, ulardьn hər qajnьhьnьn yddərenə jəkmətelgan eştebьn вol'şeviktarsa, вaşqa kolxozdarqa elgə вulьrlьq itep qujьvdarьn kyrвed.

Partia kandidatь **Xəjretdinьf** tə qьna alьp qarajьq, unьn attarь вaşqa вrigadalardьn attarьna saqьştьrqanda, yddərenen kər, tada həm hər vaqьt ruxlь вulvdarь menən aldən toralar. Ulardь şul, kommunis **Xəjretdinьf** yd вalalarь kevek itep hejep qaraj.

Kommunis **Xəвəjвullin** da ydenə jəkmətelgan eşte tulь namьh menən atqarьp kilə. Ul, dəvlətkə igen tapşьv osoronda in javapь tarmaq вulqan — aşьq haqlav eşendə eşlene. Politвylek menə həm avьl sovetь tarafьnan Xəвəjвullin iptəşten eşenə вer nisə qat tikşerev ytkəreide. Hədəmtə jaqь вuldь. Ul kolxozdan вer genə вertək igenen də juqaltmav, unь urlavqa jul qujmav esən вsьnlap ta jaqsь kerəşeve, вьl eşte kyp kolxozdarqa elgə вulьrlьq itep ojoştorolə nelende.

„Qьdьl Majaq"tьn uqьtьvsь kommunistarь la kolxozdьn a-x. eştəren vaqьtьnda atqarьv əsən aktiv qətnaşlar. Uqьtьvsь **Nizamьf** iptəş jəjge həm kədgə eştər vaqьtьnda kolxozsьlar arahьnda qьsqьrьp gazetalar uqьv, stena gazetalarь sьqarь, rьv eşen alьp вardь. Ul вrigadala ike kən hajьn stena gazetahь sьqarьp, kolxozsьlar arahьnda jarьş həm udarsьlqьn jəjederevdə dur eş kyrhətte.

Uqьtьvsьlardьn həm komsomoldardьn tьtьşlqtarь menən 3 вrigadaqa 3-urьnda kul'turaiь tapordar ojoştorolqajnь, ulardьn вer вerehendə qьdьl məjeştar ojoştorolop, radiolar qujьldь, har kendə janь gazetalar kilep tordo. kolxozsьlar jul vaqьttarьn tвnalap ta kul'turno ytkərdelər. Kiske jul vaqьttarь garmon'dar вejev, jarlav həm вaşqasa kynel asьvdar, radiolar tardьr menən ytte.

Bьna tapordь kul't-massovoj eşte oşo rəveşle matur ojoştorov arqahьnda, kommunistardьn proizvodstvola вsьnlap ta avangartlьq rolen qulda nьq totovdarь arqahьnda, „Qьdьl Majaq" kolxozь urozaj jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьv eştəren vaqьtьnan alda tulьhь menən tamamlaj aldь. Ul dəvlətkə 2 men 389 sentner igen tapşьrьp, jьlьq zadaniehьn 9-sentввrgə, udqan jьldaqьnan 14 kən alda tulьhь menən ytəne. MTS qa natura menən tyləv planь вujьnsa 1 men 399 sentner igen **tapşьrьv eşe** lə 5-sentввrdə yt tulьhь menən tultьrьldь. Igen tapşьrьv vaqьtьnda, partorg iptəş **Nəzmejef** sьjfat jaqьna ajrata dur iqtiвar itte. Ul, dəvlətkə tapşьrьla torqan igende trejьrdən ytkərev menən genə qaniqatlanmane, dəvlətkə tapşьrьla torqan igende in unqan udarnik kolxozsьlardan ilək menən ilətev eşen ojoştordo.

Bьl eşkə qujьlqan kolxozsьlardan **Bahavetdin** həm **Sabir** вaвajdar dəvlətkə igen tapşьrьv eşen vaqьtьnda atqarьv əsən вsьn udarniktarsa tьrьştьlar. Bahavetdin вaвaj 25 sentner urnьna 60 sentner, Sabir вaвaj 25 sentner urnьna 65 sentner igen ilənelər. Ular вьl udar eştəre menən, dəvlətkə tada aşьq tapşьrьv eşen vaqьtьnan alda tamamlavdь tə'min ittelər.

„Qьdьl Majaq" partia ojoşmahь ydenen kommunistarьnan politik aelemdəren kytərev eşena ajrata nьqlь iqtiвar itə. Urozaj jьjьv osoronda partia uqьvdarь regylar rəveştə ytkərelвardь. Partia Ydək komitetь ojoşmahь ergəhendə 17 ləgən partiahьd aktif вar. Ular arahьnda partia həm xəkymətten direktivalarьn əjranev əsən jьş-jьş вesedalar ytkərelep tora.

Urozaj jьjьv osoronda kommunistar juqaltьvdarqa qarşь kerəştə yd ara jarьş eşen kin qullandьlar. Hədəmtələ kommunis **Təxfətşin** вrigadahь вerenselek aldь. Qajhь вer вrigadalarda juqaltьvdar gektarьna 12 şər kilogramqa вarьp jethə, Təxfətşin вrigadahьnda juqaltьvdar in kyвe 3 kilogram вuldь.

„Qьdьl Majaq" kommunistarь вəgəngə kendə kolxozsьlar arahьnda doxod вylev eşenə ədərlənələr. Doxod вylergə ədərlek osoronda kolxozdьn tikşerev komissiahь tarafьnan tikşerev ytkərelde. Tikşerev hədəmtəhe, jьl ajlanahenə kolxozda 18 menдən artьq eş kənenə ekonomia jahahьvь вelende.

Bьl unьştarqa „Qьdьl Majaq" kolxozdarь faqət undaqь partia ojoşmahьnьn həm jetəkselərden eşte dərəb ojoştora вelevdare arqahьnda qьna вlgəşə aldьlar.

Şəmsirьf. Qərifullin.

KƏTƏPXANALARQA PERIPIS YTKƏREV TURAHLNDA

BASSR SOVNARKOMЬ QARARЬ

8-sentввr 1934 jьl №1175

Massovoj-politik eş alьp вarьvda politik-prof. texnik nelem alrevda kətəpxanalardьn вaza вulьvda ajrьm ahəmiətteren ilkə alьp, həm kətəpxanalar tedeleşe eşe menən opirativ jetəkselek itev əsən anьq məqlymatlər alrevde tə'min itev məqsa ьnda, SSSR VBK nen 1934 nse jьl 27 nse marttaqь qararьnьn i nse matdəhenə вinaən, ABSSR sovnarkomь qarar itə:

1. Oşo jьldьn 1 oktввrenən tyвəndə вildələngən tərtip вujьnsa, həm ABSSR Sovnarkomьnьn (1934 jьl 17-se ijyldəge №999) kətəpxanalardь məzвyri rəveştə qajtanan terkəv turahьn daqь qararьnda kyrhətelqənsə, SSSR qosplanьnьn SUNXU tarafьnan вildələngən forma вujьnsa BASSR tiritoriahьnda jaşagan вətə kətəpxanalardь qajtanan terkəv ytkərergə.

2. Başqortostan UNXU dь ip. XI-matullindьn şəxsi javaplьlьqьnda məzвyr iterqə:

в)—15 sentəвrdəndə hunqa qəlвrmaj вətə vedomstvolardь instruktaz həm peripis əsən kərək вulqan itвp instrumenttarь menən tə'min itevde;

в)—NXU nьq rajon həm qala inspektordarь aşa rajondarda həm qalalarda peripis вujьnsa jetəkselekte tə'min itergə.

v)-BASSRвiвliotikalarьna peripis вujьnsa, Baş UNXU nacal'nigь jardamьnьh (predsedatel'), sektor ucjota kul'tura nacalnigь həm Başnarkompros, BSPS tan javaplь vəkildərdən torqan Əlkə komissia tedergə; g) NXU inspektordarь jetəkselege aвtьnda, sostaьnda rajono həm rajprofsovet vəkildəre вuldьrьp, rajondarda həm qalalarda, rajon həm qala komissialarь ojoştorovdь tə'min itergə.

3. Başnarkompros ip. Əвyвə kiref həm Başprofsovet iptəş Bьjckoftardьn şəxsi javaplьlьqьnda. BNKP həm BSPS vedomstvolarьndaqь kətəpxanalarqa oşo jьldьn 1 oktввrenən də qalmaj peripis ytkərep, həm вətə Ələ qalahьndaqь kətəpxanalarqa peripis ytkərev jomqaqtarь materialdarьn 25 oktввrdən də qalmaj Baş UNXU qa, rajondar вujьnsa вulqan peripis material darьn 15 oktввrdən də hunqa qalmaj. Narxozucottьn rajon inspektordarьna tapşьrьvdь tə'min itev məzвyrlətən jəkmələrgə.

4. Bətə əlkə ojoşmalardь, rajon вaşqarma komitettarьn, qala həm posjolka sovettarьn, trestardь həm ulardьn jetəkselərenen şəxsi javaplьlьqьnda yddərenen qaramaqtarьnda вulqan вətə kətəpxanalardьn peripistarьn ytkərep, materialdarьn—Əlje kətəpxanalarьnьqьn 25 oktввrgə Baş UNXU qa, rajondardьqьn 15 nse oktввrgə UNXU nьn inspektordarьna tapşьrьrqa məzвyr iterqə.

5. Vedomstvolardan kilqən вətə peripis-jomqaqtarь materialdarьn kant'oliəv, eşləv həm piripis jomqaqtarьn 10 nojвerdən də qalmaj Başqortostan SNK hьn tapşьrьvdь Baş UNXU qa jəkmətergə.

6. Prokuratura organdarьn, вьl qarardь ytəmədə qəjeplelərde, ucot həm otcotnost вujьnsa вulqan zakondarqa movaliq rəveştə, jenəjət məs'ylejətenə tartitьrv məzвyrlejəten qujьrqa.

Bąşsovnarkom predsedatel: **Tolstoj**

Bąşsovnarkom sekretarь: **Ytoşьf**